17 In interpꝛetatione verboꝛũ iuris debet attendi communis vſus loquendi.
18 Licitum eſt allegare pꝛouerbia.
19 Permiſſum ſub ratione pene nõ intelligitur permiſſum ſub ratione gratie.
20 Permiſſa de iure ſingulari non ſunt extendenda ad alios actus.
21 In materia ꝓhibita omiſſum habet̃ ꝓ ꝓhibito.
22 Confirmatus arctatur ad petendam cõſecrationem intra ſex menſes.
23 Pena nõ faciẽtis ſe conſecrare intra dictum tps.
24 Pena transferentium ep̃os ſine licentia pape ꝛ illoꝛum qui tranſlationi conſentiunt.
25 Ceteris paribꝰ plus peccat ſuperioꝛ q̃ inferioꝛ.
26 Parcendum eſt ſponte cõfitenti delictũ ex ignorantia ſecus ex malitia.
27 Conſecratus ad certã eccleſiam lʒ nõ valuerit cõſecratio illius eccleſie tñ quo ad gñalẽ eccleſiã vʒ.
28 Cõſenſus nullus ex ipſius perſeueratione poteſt operari quo ad falſitatem diſpenſandi: licet non quo ad validitatem electionis.
29 In ſocietate oĩm bonoꝛũ ꝛ in legato trãſfert̃ dñiũ abſq3 traditione ſecꝰ in legato rerũ incoꝛpoꝛaliũ.
30 Dictio ſolus ep̃s oꝛdinat non excludit clericos ſuos ꝛ põt ſuſpendere licet non poſſit deponere.
31 Spirituale matrimoniũ an ſit foꝛtius q̃ carnale.
32 Vouens non eſt tutus quo ad deum ſi papa diſpenſat de voto ſine cauſa.
33 Electus ante ꝯfirmationẽ an põt cedere iuri ſuo.
34 Quid addit conſecratio circa vinculum matrimonij ſpiritualis.
35 Si teſtis vnus dicit aliquẽ fuiſſe per quinq3 menſes alter per ſex: quomodo ſaluentur.
36 Differentia inter pꝛiuilegium ꝛ beneficium.
37 In materia pꝛohibitiua omiſſum cenſetur pꝛohibitum in materia permiſſiua. quod non eſt pꝛohibitum cenſetur permiſſum.
38 Quõ cognoſcat̃ materia ꝓmiſſiua ꝛ pꝛohibitiua.
39 Poſt confirmationẽ effcit̃ indiſſolubile vinculũ matrimonij ſpiritualis quod ante erat ſolubile.

Inter coꝛpoꝛalia.

Electos in ep̃os ꝛ cõfirmatos ſolꝰ papa trãſferre põt. h. d. in ſumma. Et diuidit in duas partes ꝓncipales. In pꝛima ponit exoꝛdium. In ſc̃da facti narratio. ibi, ſane. Et ibi, dʒ incipi caſus in terminis. Pꝛĩa ſubdiuiditur in tres partes. Pꝛimo ꝓbat cõiugiũ ſpirituale diſſolui niſi ꝑ papã. Secũdo pꝛobat vinculũ ſpũalis cõiugij eſſe inter electũ ꝛ cõfirmatũ ꝛ eius eccleſiã lʒ nõ ſit cõſecratꝰ. Tertio ſoluit cuiuſdã canonis cõtrarietatẽ. ſc̃a ibi, ſicut aũt. tertia ibi: ſed neq3. ¶ Caſus lr̃alis. Abꝛiceñ. eccl̃ia ſubeſt rothomageñ. archiep̃o. ꝛ eccleſia andegaueñ. ſubeſt turoñ. archiep̃o. Abꝛiceñ. electꝰ ꝛ cõfirmatus poſtulatꝰ fuit ad eccleſiã andegaueñ. q̃ ſubeſt turoñ. ip̃e turoñ. traſtulit abꝛiceñ. electũ ꝛ cõfirmatũ ad eccleſiã andegaueñ. ꝛ ipſum in ep̃m conſecrauit ꝛ rothomag. abſoluit illũ ab eccl̃ia abꝛiceñ. hec oĩa facta fuerũt ſine licẽtia dñi pape. Papa hoc audiẽs mãdauit archiep̃o bituriceñ. vt ſi res tal̃r ſe haberet ſuſpẽderet archiep̃os a cõfirmatione ꝛ conſecratione ep̃oꝛũ: ꝛ ep̃m illũ ab executiõe pontificalis offcij: qui archiep̃s veritatẽ inquirẽs mãdatũ apoſtolicũ adimpleuit: lʒ ĩdẽ archiep̃i tanq̃ maioꝛes plus exceſſerint in pꝛemiſſis; ep̃s vero illoꝝ erroꝛẽ ſequutus minus deliquerit. papa illoꝛũ intellecta ſpontanea ꝯfeſſione pepercit eiſdẽ: q2 nõ ex malitia ſed ex ſimplicitate peccauerunt. et ep̃s ille qui minus peccauerat plus tñ fuit punitꝰ: miſericoꝛdiã poſtulauit ꝛ nõ iudicium. papa intelligẽs ꝙ munus cõſecrationis ſit impẽſum nec pꝛioris eccleſie nec ſc̃de ipſuʒ fecerit ep̃m cũ ad pꝛimã nõ fuerat conſecratus: ꝛ ad ſecũda pꝛioꝛi vinculo ꝑdurãte nõ potuit cõſecrari: abſoluit eũ a ſuſpenſiõe pꝛedicta ꝛ a vinculo quo tenebat̃ pꝛioꝛi eccleſie dat ei papa licẽtiã trãſeundi ad eccleſiã andegaueñ. capl̃o in pꝛioꝛi conſenſu adhuc ꝑdurãte. H eſt factũ qd̃ cõtingit. occaſione huiꝰ negotij ꝓmittunt̃ ꝓcedẽtia per que ꝓbat̃ ꝙ archiep̃i ꝓdicti nõ

Berthold
das brod
vnd gab
vnd sprach

sicut de hoc apostolo continuit
ipse mentione: cum diceret.
nomine duodecim hore sunt
diei: apostolos significans. Si
enim hore errant: illuminabunt.
Si lucebant quoniam illuminans
dicentem christum ad nocte tenebre
bat: Ergo non modicam dicit
in hoc loco traditionem: scilicet
tiam eius successionem
gradu prouidit. huic ... auit:
que postea mirabiliter ordi
nauit. Ipse enim iam in celo
regnans illum ... ...
...cum eius ... ...

... ... ergo
sunt apostoli et exultant in deo: qui
plago nostre ... ...
continuus: iam non pluris sed
magnus: ... in ...
celo. et gloriis fulgens in celo.
Et quando hoc: Quo pacto:
Quia gratia: pro ... ... quam ...
omnes luminis in corde tuo. ne
laudes hominum cupies. nec fauo
rem. non aurum non gemmas.
non terrena regna sed: primo
regnum celestem patriam. pro
... ... es
... ...

... ...
sius multe abstinencie
tatis: vigiliarum: ... ...
... numquam consueue...
nisi sabbato die et dominico
cum celeberrimorum nisi ... ...
talium. Nec opera ...
bat ... ...
... ...
... omnibus ...
... ...
... ...
... ...
plorum. Cx. ...
empe quo ...
... ...

Inr. 17.

PANORMITANI SECVNDA SVPER PRIMO DECRETALIVM.

D. Nicolai de Tudeſchis, Abbatis Monacenſis, Archiepiſcopi Panormitani, Eccleſiæ Romanæ Cardinalis, Decretorúmq; Doctoris clariſsimi, Commentariorum Secunda in Primum Decretalium: vnà cum Summariis & Annotationibus complurium Doctiſsimorũ Iureconſultorum: ea nunc denuo fide excuſa, vt mendæ, ſi quæ prius irrepſerant, iam ferè nullæ ſint.

LVGDVNI

1549

Rubrice huius voluminis.

Alie.mutandi iudicij cauſa facta.fo.165.
Arbitris.fo.167.
Autoritate & vſu pallij.fo.8.et.21.
Bigamis.fo.62.
Clericis peregrinis.fo.64.
Corpore vitiatis.fo.61.
Etate & qualitate.fo.43.
Filijs preſbyterorum.fo.52.
His que vi metus ve cauſa fiunt.fo.149.
Maioritate et obedientia.fo.125.
Obligatis ad ratiocinia ordinandis.fo.59.
Officio arcbidiaconi.fo.65.
Officio arcbipreſbyteri.fo.69.
Officio primicerij.fo.70.
Officio ſacriſte.fo.70.
Officio cuſtodis.fo.71.
Officio vicarij.fo.71.
Officio & poteſtate iudicis delegati.fo.72.
Officio legati.fo.106.
Officio iudicis ordinarij.fo.110.
Officio iudicis.fo.124.
Ordinatis ab epiſcopo qui epiſcopatui renun-
tiauit vel excommunicato.fo.42.
Pactis.fo.132.
Procuratoribus.fo.140.
Poſtulando.fol.138.
Renuntiatione.fo.10.et.22.
Reſtitutione in integrum.fo.154.
Sacra vnctione fol.49.
Sacramentis non iterandis.fo.51.
Scrntinio in ordine faciendo.fol.4'.
Seruis non ordinandis.fol.57
Syndico.fol.148.
Supplenda negligentia prelatorum.fo.34.
Temporibus ordinationum.fo.36.
Tranſactionibus.fo.134.
Tranſlatione epiſcopi.fol.7.
Tranſlatione prelatorum.fo.17.
Treuga et pace.fo.131.

Finis Rubricarum huius voluminis.

4085. 63-2°
1.2.

Secūda pars commentariorum, ſeu lecture Do. Nicolai de Tudeſchis, abbatis Monaceñ. archiepi̅ Panormitani ſac. ſancte Romane eccleſie Cardinalis: in primum librū Decretaliū: cū ſcriptis Anto. de but. a titu. de tranſla. epi. vſqꝫ ad titu. de offi. deleg. Et cū apoſtillis ac Summarijs hactenus apponi ſolitis. Nunc poſtremo adiectis Apoſtillis Seba. Sapie Genuēſis: Juris vtriuſqꝫ cōſultiſſimi: iuri ſtudentibus multum profuturis. Demum recognita ſunt omnia.

De tranſlatione epiſcopi. Rub.

Viſum eſt in p̄cedentibus de quibuſdā modis ꝓuidēdi eccl'ijs: verū q2 interdū etiam ꝓuidet̄ p viā trāſlationis: iō poſt titulos precedētes ponit iſtū. Vel pōt aliter cōtinuari. Quia ſuperius dictū fuit de poſtulatione añ titulū de electiōe: verꝫ q2 alligati alijs eccl'ijs poſtulādi ſunt. ſ. de poſtu. p̄la. c. bone. ⁊ c. ſi. ⁊ opꝫ tales tranſferri ad eccl'ias ad quas poſtulant̄. ⁊ ideo poſt titulos p̄cedentes ponit iſtum. Et de hac materia habetur in decre. vij. q. j. p totū. ⁊ xxj. q. ij. per totum. Et no. qḋ dicit rub. epi vel electi. q2 ep̄s proprie dicitur qui eſt cōſecratus. vnde ante conſecrationem non appellatur epiſcopus: ſed electus talis eccleſie.

1 Papa recipit poteſtatem immediate a deo: ⁊ materia canonum proceſſit ex autoritatibus veteris ⁊ noui teſtamenti.
2 Expꝛ̄ſſio proprij nominis in materia concernēte dignitatem facit diſpoſitionem realem: ⁊ priuilegia conceſſa prelato acquiruntur dignitati.
3 Maiores cauſe ſunt referende ad papam ⁊ que ſunt maiores cauſe.
4 Electus in ep̄m licet cōfirmatus non dicitur ep̄s ante conſecrationem: ⁊ idem in archiepiſcopo.
5 Electus in archiepiſcopum per cōfirmationem recipit poteſtatem epiſcopalia miniſtrandi.
6 Poteſtas pape a quo ⁊, poteſtas Jmperatoris.
7 Quō populus ſtatuit contra legem imperialem.
8 Epiſcopus a ꝓpria ſede expulſus nō pōt cedere ſuo ep̄atui ⁊ tranſire ad aliū ſine autoritate pape.
9 An electus ⁊ confirmatus in archiepiſcopum, ⁊ nōdum cōſecratus poſſit confirmare epiſcopos: beneficia cōferre, iuriſditionalia exercere, ⁊ de criminalibus cognoſcere. nu. 2.
10 An pōt ea que ſunt ordinis cōmittere alteri habenti poteſtatem exercendi ea que ſunt ordinis.
11 Archiepiſcopo cedenti archiepiſcopatui de licētia pape poteſt prouidere de epiſcopatu.
12 Electos in archiepiſcopos, papa confirmat durante ſuſpenſione patriarche.
13 Js cuius culpa facte ſunt expenſe poteſt conueniri pro recuperatione earum.

a **Cum ex illo.** Pr̄iarchaª q confirmatū in archiep̄m transfert ad ſedē ep̄alem: ab epiſcopoꝝ confirmatione ſuſpēdit̄. h. d. Et diuidit̄ in quatuor ptes. In prima ponit tranſlationem epiſcoporum ſoli pape competere. In ſecunda narrat factum reprehenſibile patriarche. In tertia reſpondet tacite queſtioni. In quarta penam imponit. ſecunda ibi, miramur. tertia ibi, licet. quarta ibi, ne igitur. Caſus literalis. Antiochenus Patriarcha quēdam electū in Apameñ. archiep̄m cōfirmatum autoritate propria ſine licentia. d. pape tranſtulit in tripolitanā eccleſiam. ꝑuenit hoc ad notitiā dñi pape: vnde ſcribit ipſi patriarche dicens ꝙ ex illo gñrali priuilegio qḋ dñs conceſſit beato Petro dum dixit. Tu es petrus ⁊ ſup hanc petrā ⁊c. ⁊ p eum eccleſie romane indultum poſtmodū inſtituta emanarunt cōtinentia maioris eccleſie cauſas ad ſedē apoſtolicam conferendas. vnde tranſlationes epiſcoporum ⁊ ſediū mutationes ad ſedē apoſto. ꝑtinere noſcunt̄: nec aliquid ſuper his immutari dꝫ preter licentiam apoſtolice ſedis. ⁊ iō multū miratur papa quare patriarcha dictū electum de maiori eccleſia trāſtulit ad minorē ep̄m de archiep̄are p̄ſumēs: q̄uis enim nondū fuiſſet in archiep̄m conſecratus: confirmatus tñ erat ⁊ archiepiſcopalia miniſtrauerat, quantum ſibi licuerat ſicut ipſe aſſeruit domino pape ſe confirmaſſe alieñ. epiſcopū electum. ne ergo audacia perpetrandi ſimilia ceteris tribuatur ſuſpendit ipſum a confirmatione epiſcorum. Berñ. In text. ibi, priuilegio, ſupple. de quo habetur Mat. xvj. dū dicitur. Tu es petrus ⁊ ſuper hanc petram edificabo eccleſiam meam. Et quodcunqꝫ ligaueris ſuper terram ligatum erit ⁊ in celis. Vel poteſt etiam dici quod loquitur de illo quod habetur Joan. vlti. c. Petre paſce oues meas. Facit quod habet̄. ſ. de ele. ſignifi. ⁊ quod conſueuit dici in. ca. tranſlato. ſ. de conſti. Item ibi, apamenſi. hec ecleſia apamenſis, archiepiſcopalis eſt: ſed tripolitana epiſcopalis eſt. vt ptꝫ. j. ex litera. Item ibi, q̄tum ei licuit. quare hoc dicat ptꝫ ex his que habent̄ in gl. peñ.
1 † No. j. ꝙ papa videt̄ recipere ptāte immediate a deo: facit qḋ habet̄. j. de iu. c. nouit. Et no. etiā qḋ ex tali ptāte proceſſit ptās condendi canones. Materia autē canonum ꝓceſſit ex autoritatibꝰ veteris ⁊ noui teſtamēti. j. de accuſa. quare. el. ij. et c. opporteat.
2 † No. qḋ in materia concernēti dignitatē exp̄ſſio ꝓprij noīs nō reſtrīgit diſpoſitionē ad pſonam: ſed cenſet̄ realis eſſe diſpoſitio. Et

a **Patriarcha a.** Pro intelligentia huius tex. ⁊ in. c. j. j. de dila. ⁊ aliorū eſt ſciēdū ꝙ patriarcha, greca lingua interp̄tat̄ ſummus patrū: q2 primū. i. poſt apoſtolicū locū tenet: vt dicit tex. in. c. cleros. xxj. di. ⁊ patriarchatus eſt dignitas, ſm gl. in. c. omnis oppreſſus. ij. q. vj. ⁊ gl. in. c. duo. j. de of. or. Sed an patriarcha ⁊ primas, ſint idē: ⁊ videt̄ ꝙ ſic. nam gl. in c. vrbes. lxxx. diſ. ⁊ gl. in. d. c. duo. ⁊ xcix. di. i ſumma. ⁊ c. ꝓuincie. dicūt ꝙ ſolum eſt dr̄ia verbalis non realis ſicut inter pignus ⁊ hypothecā. vt. in. l. res hypothece. §. inter pignus. ff. de pi. ſed cū diuerſitas noīm arguat diuerſitatē effectꝰ. l. ſi ijdē codicilli. C. de codi. dic tu ꝙ ꝓprie loquendo pr̄iarche, ſunt q̄tuor p̄ncipaliores. ſ. cōſtantinopolitanus, alexādrinꝰ, ⁊ antiochenus: de quo i hoc ca. ⁊ hieroſolymitanus, d quibus omnibꝰ in. c. antiqua. j. d priuile. ⁊ p̄dic. c. cleros. circa princ. ⁊ hi quatuor ſolū poſſunt crucē portare ante ſe vbiqꝫ locoꝝ p̄ter quā in vrbe romana vbi ē papa vl' i p̄ñtia legati ſedis apoſtolice. vt no. i. c. j. j. vt lit. pēdē. ⁊ d. c. antiqua. ⁊ clem̄. archiepiſcopo. de priuileg. ⁊ ibi docto. primates vero ꝓprie ſunt alij minores vt aqlegiēſis grādēſis. i. pr̄iacha venetꝰ ſcdm glo. in verſi cu. ſing. i. c. i illis. lxxx. diſ. iūcta gl. i c. nulli archiepiſcopi. xcix. diſti. et toletanꝰ cantuarienſis bituricenſis. ⁊ ſimiles de qbus gl. in. d. c. cleros. ⁊ hi vocātur ꝓprie primates. improprie tamē plerunqꝫ vocantur pr̄iarche, vt dicit Spec. in titu. de diſpenſati. §. ſunt quoqꝫ. circa prin. De p̄rogatiua aūt eorum ⁊ ptāte ⁊ qualiter puniunt ⁊ puniunt̄ peccantes ⁊, de pluribus pertinentibus ad huiuſmodi patriachas ⁊ primates poſt Spec. in. d. tit. ⁊ poſt Cardi. in cle. in pleriſqꝫ. de ele. deo annuente. dicemus in. d. c. duo. j. de offi. ord. vbi cōgnentius cadit. Caliſtus amadeus.

Zacharias. Tu adde plene p Car. Ale. in. c. j. c. di. col. ij. in ver. ſecūda cōcluſio, vbi que ſit dr̄ia inter pr̄iacham ⁊ primatem: ⁊ quot ſint patriachales ſedes ⁊ eorū p̄rogatiuas, vide per Bertha. de fir. in trac. de ep̄o. in p̄lu. ⁊ an pr̄iarche conſtantinopolitanus, antiochenus, alexandrinus ⁊ hieroſolymitanꝰ debeāt p̄cedere cardinales in ſeſſione in cōſiſtorio pape: ⁊ qd in alijs minoribꝰ. vid p Fel. in rub. de maio. ⁊ obe. circa prin. Domi. in. c. q̄ꝫ. q̄ꝫ. in. ij. q. vij. Et dū iſte dixit eſſe inter pr̄iarchā ⁊ primatē differentiā verbalē tm̄. Dic tu ⁊ melius eſſe inter eos dr̄iam ⁊ in dignitate ⁊ in officio vt p Spe. pleniſ. in ti. de iur. om. iu. §. j. verſi. ſm canones. Anto. Fran. de doctoribus. Circa iſtam materiam de patriarchis ⁊ primatibus dicas qḋ licet ſit verū qḋ patriarcha ⁊ primas differāt in nomine: tñ idem ſunt quo ad quedam vt no. in. c. duo ſimul. de offi. or. ⁊ nihilominus pr̄iarcha eſt maioris dignitatis ⁊ iuriſdictionis q̄ꝫ p̄imas. vt p Spe. in ti. de iur. om. iu. in ver. ſm canones. imo largo modo quilibet p̄ſidēs ⁊ quilibet ordinarius pōt dici primas. vt plene p And. ſicu. in. c. ſanc. de fo. cōpe. ⁊ quā ptātē habeat patriarcha. vide Spec. in ti. de diſpēſa. §. nūc breuiter. ⁊ §. ſunt q̊qꝫ. ⁊ ibi p Bal. in additio. in ver. q̄ poteſtatē habet. ⁊ q̄ ſint iura primatie et quō dꝫ formari libellus, circa ea vide ſpe. in ti. de offi. ordi. ⁊ in ti. de maio. et obe. ⁊ de iuriſdictiōe pr̄iarche in ſubditos ſuffraganeorum ſuorū not. in. c. paſtoralis. de offi. ordin. ⁊ hr̄ in ſumma piſa. ſub dictiōe patriarcha. in v. ſed q̄ eſt iuriſdic. ⁊ de priui. q̄ hñt quatuor ſedes pr̄iarchales vltra ea q̄ habent̄ in. c. antiqua. de priuil. vide q̄ habent̄ in. c. graue. de p̄ben. et in. c. renouātes. et in. c. ij. xxij. di. ⁊ vide do. Car. in cle. i pleriſqꝫ. i. xvj. q. de ele. vbi dixit ꝙ q̄tuor ſedes patriarchales de qbus hic fit mētio hñt p̄uilegia pape, p q̊ facit qḋ voluit Spe. in ti. de leg. in. §. vj. in ver. xvj. vbi dixit qḋ patriarcha alexādrinus ⁊ Cōſtantinopolitanꝰ pñt ep̄os deponere: ſicut pōt ipſe papa de quo ēt hr̄ in c. ꝙ ſuſpecti. iij. q. v. ⁊ in. c. mos antiquus. lxv. diſt. ⁊ p gl. in. d. cle. i pleriſqꝫ. de elec. ⁊ generaliter. de iuriſdictione q̄tuor ſediū pr̄iarchaliū ⁊ de earum ptāte ⁊ dignitate. et vbi debeāt conſtitui, ⁊ qualiter, ⁊ per quem debeant puniri. vide in. c. multis. xviij. di. ⁊ in. c. j. ⁊ ij. xviij. diſ. ⁊ in. c. ꝓpter. xix. diſt. ⁊ in. c. ſubmittitur. ⁊ in. c. in tantum. xvj. diſt. ⁊ in. c. nullus primas. ix. q. iij. ⁊. c. teugaldum. xj. q. iij. ⁊ in. c. dilectiſſimi. xij. q. j. ⁊ in. c. frater. ⁊ in. ca. placuit. xvj. q. j. Et adde qḋ omnes patriarche poſſunt ante ſe ferre crucem vbiqꝫ, p̄ter q̄ꝫ in p̄ſentia pape vl' legati apoſtolici. de quo vide per. d. Car. in clem̄. ij. de elec. in. j. opp. ⁊ an debeat preferri preſbytero Cardinali: habetur in c. conſtitutis. el. j. in ſupraſcriptione. de appel. arguendo ab ordine litere iuxta materiam. c. auaritie. de p̄bē. in. vj. quid autem de patriarcha grandenſi qui hodie eſt vnitus epiſcopatui venetiarum. Dicas quod poſt illam vnionem amplius non appellat̄ patriarcha grandenſis, ſꝫ venetiarum. ⁊ de eo habetur. xxxij. diſt. in. c. erubeſcant. ⁊ in. c. ex literis patriarche grandenſis. de offi. deleg. ⁊ per glo. in. c. in illis. lxxx. di. ⁊ habetur per gl. in. l. vxorem. in. §. legauerat. ff. de leg. iij. que facit mentionem de patriarcha grandenſi qui nunc appellatur venetiarum. ⁊ qḋ ipſe patriarcha poſſit ante ſe crucem deferri facere: vide que habentur per gl. in. c. j. vt lite pendente.

a Sebaſt. Sapia. ¶ Potẽtius. Ratio aſſignari põt qr ſubiecta materia fortius operatur q̃ vborũ pprietas cũ ꝓm ſubiectã materiã verba impropriẽtur. l. ſi olei. C. loca. l. inſulã. ff. e. qd tñ intellige vt ſignãter declarat Bart. in l. ſi qs ante. ff. de acqui. poſ. facit tex. in c. j. j. de deſpõ. impub. vbi verbũ dʒ: cũ vbo oĩno, impropriãṫ rõne ſubiecte materie.

b ¶ Quam nois pprij. Adde Feder. conſil. lxviij.

Sebaſti. Sapia.

c ¶ Cõſecrat⁹. vide Bal. in l. ſi nõdũ. poſt pncipiũ. C. de fur. vbi dicit qd ciuitas interficiẽs electum nõ incidit in penã interficientis epm. de iſto in ca. ita nos. xxv. q. ij. vide etiã Bar. in conſil. xix. inci. qr hic agitur. col. ij. Ana. in c. meminim⁹. in fin. de accuſa. late Fely. in c. eam te. colũ. j. ꝫ. de reſcri. vbi ponit an imperator dicaṫ imperator ante coronationẽ. ⁊ qd papa añ coronationẽ appellaṫ ſeruus ſeruorũ dei. ⁊ in hac materia ponit q̃tuor extẽſiones ⁊ quinq; reſtrictiones.

d ¶ Qd pena. Nã felicitas venie incẽtiuũ tribuit delinquendi ⁊ ſi ea q̃ male vſurpantur omittim⁹ exceſſ⁹ viã aliis apimus. Zacharias.

e ¶ A pplo emanat. vt not. glo. et Bal. in c. j. colũ. fi. ſi inter do. ⁊ vaſ. in feu. ⁊ an poſſit populus ei reuocare iuriſdictiõẽ quam in eum contulit: ⁊ a quo eã habuit. not. idem Bald. qd ſic in l. ſed reprobari. in prin. ff. de excu. tut. Itẽ qd poſſit eum deponere in alleg. ca. j. eundem Bal. ⁊ Guil. de cu. in l. non ambigitur. ⁊ ibi not. in addi. ad ipſum. ff. de legi. vbi tenet quod poſſit a populo deponi. Barto. tamen ⁊ Bald. ſibi contrarius in l. fi. C. de legi. tenuit oppoſitum. ⁊ Alex. in l. j. §. j. ff. de requiren. reis. glo. in c. alius. xv. q. vj.

a ſic potẽtius[a] operaṫ natura ſubiecte materie q̃ nois proprij[b] expſſio: facit qd no. ⁊ leg. in l. ſi cois ſeruus. ff. de ſtip. ſer. p Bart. in l. poſt mortẽ. ff. qñ ex fac. tu. Et p pdicta ptʒ qd puilegia cõceſſa prelato acquiruṅṫ dignitati: ⁊ puilegiũ illi cõceſſum cenſeṫ eſſe ꝯceſſum eccl'ie: facit qd habeṫ. j. de teſt. requiſiſti.

3 ¶ † No. q regl'r maiores cauſe ſunt referende ad papã, facit qd habeṫ. de elect. q̃uis. in vi. j. de appel. vt debit⁹. ad fi. ¶ Not. q̃ dicanṫ maiores cauſe: qr ille q̃ ſunt ſedi aplice reſeruate. de qbus no. p gl. j. de offi. deleg. qd trãſlationẽ. ⁊ put dixi de offi. ord. q ſedẽ. ¶ No. q trãſlationes eporũ, ⁊ mutationes ſediũ numeranṫ inter cãs maiores. Et qd dixi de mutatiõe ſedis: itellige epalis. nã ſecus vr de iferiorib⁹ per ea q̃ habenṫ. j. de exceſ. pla. ſicut vnire. j. de eccle. edi. in c. pe.

4 ¶ † Not. qd ille q eſt in epm vel archiepm elect⁹ lʒ ſit cõfirmatus nõ dr eps vel archieps añq̃ ſit cõſecrat⁹[c]. ſʒ ſolũ appellaṫ elect⁹. facit qd not. gl. j. de reli. do. in c. j. ⁊ ita vr hic itelligi in ver. miramur. ¶ Non ob. lr̃a dũ ſubiũxit epare archiepm ⁊c. vbi videtur innuere ꝯtrariũ: qr intelligo qd appellat eum archiepm inſpecta animi deſtinatione. vł potes dicere q appellat eũ archiepm ſcʒ futurũ: nõ aũt q tunc vere ſit archieps añ cõſecrationẽ. ¶ No. q nõ dʒ fieri trãſitus de minori ad maiorem abſq; debita forma a iure permiſſa per id qd habeṫ in c. ij. ⁊ iij. j. de cle. nõ reſi.

5 ¶ † Not. q per actũ cõfirmatiõis recipit electus in archiepm poteſtate epalia miniſtrãdi. qd qualr ſit intelligẽdũ patebit ex glo. pe. ⁊ qd etiã cõferat cõfirmatio: habeṫ. ꝫ. de elec. tranſmiſſam. Et no. q per ꝯfirmationẽ factã de electo in archiepm transferṫ poteſtas ꝯfirmãdi electos ſibi ſuffraganeos. Itẽ no. penã trãſferẽtis ⁊ cõfirmãtis epm illegitime: qr illegitime trãſferunt ad aliã eccl'iã: nã ſuſpẽdiṫ a ptãte cõfirmãdi: facit qd habeṫ in fi. c. ¶ No. qd pena[d] debet imponi delinquentib⁹ ad exẽplũ ⁊ terrorẽ aliorũ vt ſic tollatur audacia ſilia perpetrãdi. ¶ In glo. j. ibi. c. q̃uis q fuerit illud puilegiũ dixi ſup litera.

6 ¶ † In ea. gloſſ. ibi, ab eodẽ principio ſcʒ ſacerdotiũ ⁊ imperiũ. Et iſtud eſt verũ ſaltẽ eo reſpectu: qr vt dicit Hoſt. oĩs ptãs a dño deo eſt. ad Ro. xiij. ⁊ xi. q. iij. qui reſiſtit. ⁊ p id qd habetur. xciij. diſtin. c. illud. ⁊ xxiij. q. j. quid culpaṫ. ⁊ ſiliter etiã poteſtas principis põt dici a deo: ſed ptãs pape immediate proceſſit a deo vt ſequiṫ in glo. ptãs vero pncipis immediate a pplo emanat[e] vt dixit gl. d. Ant. ⁊ no. hic dicit q multi cõiter tenẽt qd papa hʒ habitũ vtriuſq; ptãtis vcʒ ſpiritualis ⁊ tẽporalis: ⁊ hoc habuit a deo, vt ptʒ ex his q̃ no. in c. nouit. j. de iu.

f ¶ A papa. Et hoc eſt tutius tenere: nam Bart. in l. j. §. preſides. ff. de requi. reis. refert q Dantes qui tenuit oppoſitum in quodam ſuo libello fuit de hereſi poſt mortem condemnatus. ⁊ pro communi ⁊ ſalutari opi. vide pulchram extrauag. incipientem vnam ſanctam. ⁊ vide gl. plenam in cle. ad noſtrum. de here. §. iij. ⁊ que notantur in c. cauſam. el. ij. qui fil. ſint legi. ⁊ cle. paſtoralis. de re iudi. ⁊ c. ad apoſtolice. eo. tit. lib. vj. ⁊ c. nouit. de iudi. Caliſtus amadeus.

g ¶ Ꝯ condende. Adde an populus romanus hodie poſſit legem condere. Roma. conſi. ccxcviij.

¶ Adde etiã qd hanc cõem cõcluſionẽ ſequunṫ ⁊ tenẽt Fed. in conſil. xvij. ⁊ Alex. in cõſi. ccxlviij. ⁊ in cõſi. ccxxxj. inci. viſo themate mihi exhibito. in. ij. col. ⁊ in l. j. ff. qd quiſq; iur. ⁊ Panor. in c. fin. de conſue. in. vij. col. ⁊ c. q clericis. de for. comp. ⁊ Jo. an. in c. ſi. de appel. in vi. in nouell. ⁊ late per do. Jaſ. in l. omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. in. ij. colũ. quam tñ limita primo niſi derogando ⁊ infringẽdo ſtatuãt cõtra ius cõe ex cauſa euidẽti ⁊ neceſſaria que moueret etiã ipſum ſuperiorẽ ad ſic ſtatuendum per tex. ſing. ⁊ vnicum in l. ſi hominem. ff. manda. quẽ ad hoc ⁊ ad multa alleg. Bald. in d. l. omnes populi. in. vj. col. ⁊ pro notabili etiam amplectunt Pano. in c. fi. in. vij. col. de conſue. ⁊ in c. dilecti. de appel. ⁊ copioſus doc. do. Fel. in c. j. de conſti. in. xxviij. col. in ver. bene facit. l. ſi hominem. pro quo addo glo. opti. ⁊ menti tenendã in l. tale pactum. in fi. ff. de pac. quam ibi Bald. ⁊ Jaſ. dicunt habere locũ nedum in legib⁹ ⁊ ſtatutis ſed etiã in cõuentionibus ⁊ reſcriptis vt hic habeaṫ pro diſpoſito qd veriſimiliter fuiſſet ſtatutũ ſi de hoc diſpones fuiſſet iterrogat⁹: ⁊ cũ illa concurrũt ⁊ tranſeũt multi docto. vide ibi ⁊ liga eã digito. ¶ Sed limita niſi velit cõdere ſtatuta in caſibus in quibus reperireṫ conſuetudo ꝯ inſcõe. nam tunc ſtatutũ propter concurrentiam et ſocietatẽ conſuetudinis validi⁹ roboraṫ, dũ modo ſit legitima vt voluit Fed. in predicto conſi. xvij. inci. qd talis eſt rñdes ad quintum argumentũ. ⁊ do. Alexã. in dicto cõſil. ccxlviij. ver. ix. ¶ Tertio limita niſi velit ſtatuere limitando ⁊ diſtinguẽdo ius cõe et ei ſeruiendo vel preter ius vt voluit etiã d. Alexã. per primam gloſ. not. in cle. hi qui. de eta. ⁊ quali. nã facili⁹ eſt limitare, ⁊ diſtinguere iura q̃ in totũ tollere: vt dicit Bart. in l. ſi conſtante. in. ix. q. prime partis. in prin. ff. ſol. mat. et ita fortaſſe poteſt intelligi. ca. fin. de conſti. li. vj. ⁊ ca. ſi quis venerit. j. de maio. ⁊ obe. Hanc tamẽ tertiã limitationem ego ſublimitarem quod procedat in paruis negotijs nõ autẽ in maioribus per notabiles gl. ⁊ approbatas. vna eſt in. d. c. ſi quis venerit. alia ſumma in. viij. diſtinc. alia. in c. porro. lxiij. diſt. Alias limitationes omitto. Aliam rationem vide per Abba. in c. fi. de conſue. in. vij. col. in ver. ſed pulchrum eſt ⁊c. ⁊ Lapum alleg. c. j. incip. in ciuitate florentina in. vj. col. ver. ⁊ quia equitas. Caliſtus amadeus.

f Exercitiũ autẽ tpalium olim habuit imperator a pplo romano: ſed hodie dicit habere a papa[f] qui hʒ ipſum cõfirmare ⁊ approbare. ꝫ. de elec. venerabilẽ. Et ppter hoc dicit ipſe q aſſignari põt rõ quare valet ſtatutũ factũ ab inferiore a pncipe et nõ ab inferiore a papa cõtra legẽ papalẽ. De prima patet in l. oẽs populi. ff. de iuſti. ⁊ iu. De ſecũda ptʒ. j. c. fi. de offi. archipreſby. de maio. ⁊ obe. q ſup his. Nã ratio diuerſitatis eſt ꝓm eũ: qr in trãſlatione poteſtatis facta in imperatorẽ p populũ popul⁹ ſibi retinuit poteſtatẽ legis pticularis cõdende[g]. vt. d. l. oẽs populi. ſed eccleſiaſtici inferiores a papa nõ: nõ enim recipiunt ptãtẽ ab eis ſed a deo vt hic ptʒ: ideo nõ poſſunt facere legẽ vel ſtatutũ cõtra legẽ papalẽ. Sed certe dicit do. Anto. populũ in trãſlatiõe poteſtatis quã fecit in imperatorem[h] retinuiſſe ſibi poteſtatẽ legis particularis cõdẽde: nõ bene reperiṫ iure cautũ: imo poti⁹ videtur q trãſlatio fuerit ſimpliciter facta per ea que habenṫ in l. j. §. cũ enim. alle. in glo. ⁊ q̃ habentur in l. fi. C. de leg. ⁊ l. nõ ambigitur. ff. de leg.

7 ¶ † Et ſi dicaṫ quõ ergo populus ſtatuit cõtra legẽ iperialem. põt dici q illud fecit ex permiſſione pncipis qui pmiſit ⁊ approbauit qd quilibet populus in ſua ciuitate ſtatutũ faceret: vt ptʒ in d. l. oẽs populi. iuncto eo qd habeṫ in proemio ffor. vbi apparet q approbat illa q̃ cõtinẽtur in volumine. ff. ⁊ per conſequẽs illam. l. oẽs populi. ⁊ de materia aliquid in cle. ne romani. de elec. Papa autẽ non approbauit ſtatuta que fierẽt ꝯ legẽ papalem: ſed potius reprobat vt patet ex his q̃ habenṫ in. d. c. fi. de offi. archipre. ¶ In gloſſ. ij. ibi, ad petrum. j. ſucceſſorẽ petri: ſic ad papã.

8 ¶ † In gl. ptineãt. in fi. nũqd autẽ eps a propria ſede expulſus poſſit cedere ſuo epatui: ⁊ trãſire ad aliũ ſi allegaṫ ſine autoritate pape: Dic q nõ per ea q̃ habenṫ in c. niſi cũ pdẽ. j. de renun. vij. q. j. c. paſtoralis. ¶ In gl. penul. ibi, qd illa non tenet. Hec ſolu. poterat pcedere anteq̃ hec decretalis eſſet in cõpilatiõe approbata. ſed cum hodie ſit in iſta compilatione approbata illa ſol. nullo modo procedit. ¶ In eadem glo. ibi, qr per ambitiones. ibi dicit electũ in archiepm cõſecrãdũ eſſe per ſuos ſuffraganeos: ⁊ ſic non multũ facit. ¶ Item ibi. c. qm̃ de intellectu illius. c. dicetur in. c. pxi. ⁊ tangiṫ ibi in verſic. ſed neq; in tex. ¶ Item ibi: quia diuerſitatem: ſʒ ibi loquitur qñ propter delictum epiſcopus eſt ſuſpenſus: quo caſu recurrẽdũ eſt ad papam: vt patet ex his que habentur in. c. j. de ſup. negli. prela. lib. vj. ¶ Item ibi: ⁊ illã decre. ſuffraganeis. Aduerte: qr illa decretalis videtur facere contra id

h Sebaſti. Sapia. ¶ In imperatorẽ. Nunquid populus poſſit reuocare iuriſdictionem ab imperatore. vide pulchre per do. Andr. ſicu. in c. l. licet ex ſuſcepto. col. iiij. de fo. compe.

i ¶ Aduerte. Ex his q̃ habenṫ hic. ⁊ c. trãſmiſſum. ꝫ. de ele. ⁊ ex gl. notabili, in cle. j. de fo. cõpe. in ver. epi. ⁊ p doc. hic nõ allegata. not. q in his que ſunt iuriſdictiõis eandẽ ptãtẽ hʒ eps ꝯfirmatus quã hʒ cõſecrat⁹: ⁊ ideo pone regulã qd vbicũq; a lege vel ab alio proferṫ verbũ eps in materia iuriſdictionali verificaṫ ⁊ hʒ locũ diſpoſitio in epo electo ⁊ cõfirmato nondũ cõſecrato: prout voluit. d. Ant. ⁊ Jo. de Imo. notãter ſup pdicta gl. exceptis qbuſdã caſib⁹ de quib⁹ hic. ⁊ c. trãſmiſſam. ſecus autẽ in his q̃ ſunt ordinis. vt in. c. j. de reli. do. Quid autẽ de puiſis per papã an ſint, ⁊ debeãt vocari epi ante cõſecrationẽ: ⁊ dic q non ꝓm notata in. c. noſti. ꝫ. de ele. ⁊ c. tua. de his q̃ fi. a prela. ſine cõſen. capi. Quid de ſummo põtifice an p ſolã electionẽ acqrat papatũ ⁊ debeat appellari ſumm⁹ põtifex: ⁊ videṫ qd ſic per tex. in c. licet de vitãda. ꝫ. ꝺ ele. in

quod

contrariũ vide plenã gloſ.ſuper data ſexti libri conſuetudine approba‑tã.z vide in.c.in nomine dñi.z ibi glo.z Arch.xxxiij.diſt. Quid de abba‑tibus z abbatiſſis an poſt electionẽ z confirmationem ante tamen bene‑dictionẽ debeant appellari abbates z abbatiſſe. z dic ꝙ ſic. vt in.ca.j.de ſup.neg.prela.z rationem diuerſitatis vide per Panormi. in.c.nemini. de accuſ. Quid de archiepõ an poſt electionem confir‑mationem z conſe‑cratione añ tñ ſuſ‑ceptionẽ pallei vo‑cari debet archie‑pus z text.in.c.niſi ſpecialis.j.de aut. z vſu pal.dicit ꝙ nõ ſed poteſt bene vo‑cari metropolita‑nus.vt in.c. ſuffra‑ganeis.s.de elect. hoc tamẽ credo ꝓ‑cedere in his que ſunt ordinis,z i his que ſunt magni põ‑deris: vt in.c.qđ ſi‑cut.s.de ele.nõ aũt in materia iuriſdi‑ctionali. nã in his q̃ ſunt iuriſdictio‑nis appellatione archiepiſcopi veni‑ret metropolitan⁹ etiam ante recepti‑onem pallei etiam proprie loquendo per notata in.d.c. niſi ſpecialis.z.ca. ſuffraganeis. z in gloſ.in.d.clemen.j. de fo.competẽ.ma‑xime per Joan.de Imo.ibi vt.s.di‑xi. ad materiam autem confirma‑tionis:vide in.ca. poſtq̃.z.ca.noſti. z.c.qđ ſicut. s.de ele.z.lxiij.di. quã‑to.z vide que no‑tantur in.l.prima to.C.de iuriſdi. om.iud. Que au‑tẽ requirantur in conſecratione: vi‑de in.c.nec epi.et c.ſi archiepš.j.de tem.ordi. Et not. ꝙ quo ad vincu‑lum matrimonij ſpecialis cõſecra‑tio nil addit de q̃ tamen dic vt in.c. proxi.

Zacharias.
¶ Adde an ele‑ctus archiepš añ receptionem pal‑lei poſſit ante ſe d‑ferri facere crucẽ ſi ſit conſecratus. z dic vt no.i.c.qđ ſicut.§.ſup eod.s. de ele.ꝙ non:nec etiã honores z di‑gnitates archi‑epãles exercere. vt no.iſte:in.c.ſignificaſti.z ibi no.in apo.pall.tz Feli.in.c.eam te.col.j. s.de reſcri.z Ber.de fir.in tracta.de epi.parte.i.iij.part.j.q.iij. Et eſt ra‑tio qz deferre crucẽ concernit exercitiũ z decorẽ ordinis archiepiſco‑palis:z non ſimpliciter iuriſdictionem.vt not.in.c.antiqua.j.de priuil.

quod dicit gl.ꝙ electus in archiepm cõfirmatus
a nõ põt ea que ſunt ordinis:[a] lz poſſit ea que ſunt iuriſdictionis.Nã videt̃ ꝓbari ibi ꝙ poſſit etiã ea que ſunt ordinis.vt ibi patet.z ſic videtur ꝙ per ſe etiã facere poſſit. ꝑ ea que habẽtur in regula qui per aliũ.de reg.iur.in.vj.vbi qui per aliũ facit per ſeipſum facere videtur.z propter hoc glo.laborat in dando ſolutionẽ dicte decretali ſuffraganeis. ſed vera ſolutio eſt quã ponit gl.in ver.z tu dicas. ¶ In ea.gl.ibi,habes inſtantiã ad tollendũ arg.
9 vt le.z no.j.q.j.ſicut vrgeri. ¶ † In ea.gl.in fin. Et ex predictis potes concludere ſi queritur an ele‑ctus in archiepiſcopũ confirmatus z nondũ cõſe‑cratus poſſit cõfirmare electos in epiſcopos ſibi ſubiectos z ſic ſibi ſuffraganeos.Et dicendũ eſt ꝙ ſic qz ex quo eſt confirmatus poteſt etiã ſibi bene‑ficiũ conferre:vt patet ex his que habentur.s.de ele.noſti. z .c.tranſmiſſa.z ſic multo fortius debet poſſe cõfirmare electos.Si aũt queris an poſſit iuriſdictionẽ exercere.z dicendũ eſt qđ ſic regula‑riter ſaluo,niſi eſſet cauſa ardua que eſſet reſeruã‑da poſt cõſecrationẽ z pallei ſuſceptionẽ.s.de ele. trãſmiſſam.z.c.qđ ſicut.Unde dicebat Gof.ꝙ ta‑lis ꝯfirmatus nõ poterat cognoſcere de cauſa cri‑minali clerici vel epiſcopi niſi crimẽ venerit ſeu in‑cidẽter veniat z nõ principaliter,z qñ preſentatur aliquis preficiẽdus eccleſie vel eligitur in canoni‑cũ z obijcitur crimẽ.vnde dicit cognoſci nõ poſſe niſi per papam.Nec ob.quod habetur.l.diſt. ſtu‑deat.vbi dicit principaliter cognoſcere:qz ibi co‑gnouit de mãdato ꝓpape.Si autẽ queritur an poſ‑ſit ea q̃ ſunt ordinis ſeu cõſecrationis: puta cõſe‑crare eccleſias vl' virgines vel cõſecrare epõs vel ꝯferre ordines ſaltẽ ſacros:iſta nõ põt ꝑ ſe ex quo nõ eſt cõſecratus:imo nec poteſt etiã poſt cõſecra‑tionem ante palleum receptum quod datur ar‑chiepiſcopis poſt conſecrationẽ: vt dicetur.j.tit. j.c.j.z etiam per totum tit.patet:lz palleũ non de‑tur epis ſed archiepis.z ſic lz archiepi nõ poſſunt ea que ſunt ordinis ante palleum receptum:ea ta‑men poſſunt epiſcopi poſtquam ſunt conſecrati.
10 ¶ † Licet autem electus confirmatus z nõdum conſecratus nõ poſſit per ſe exercere illa que ſunt ordinis:tñ bene põt cõmittere alteri habenti po‑teſtatẽ exercendi illa que ſunt ordinis .Et ideo lz
b non poſſet conferre ordinem [b] ſacrum tñ poterit committere vni epõ ꝙ clericum ſuum ipſius ele‑cti confirmati ordinet ad ſacros.z ſimiliter licet ipſe non poſſet cõſecrare in epm ſuũ ſuffraganeũ ſeu electum in epiſcopum z confirmatum ſibi ſuf‑fraganeum:tamen poterit dare poteſtatem alijs epiſcopis vt ipſum cõſecrent:z ſic loquitur.c.ſuf‑fraganeis.de ele.Et ratio eſt:qz ipſe non dat po‑teſtatem illis quibus committit exercendi ea que ſunt ordinis:quia illa habent ante mandatum ex ſuo officio : ſed ſolum dat licentiam ſine qua non debent in iſtum non ſubditum de quo ſit manda‑tum exercere ea que ſunt ordinis.z iſto caſu nõ cẽ‑ſetur ꝑ ſeipſum facere:imo potius illi qui faciunt cenſentur ex ſuo officio facere : licet intercedente licẽtia:que deficiebat reſpectu nõ ſubditi. Sz vbi
c qs committit alteri id quod non habet ex ſuo offi‑cio:tũc ꝓcederet reg.c.qui facit per aliũ.[c] de reg. iur.in.vj.Sed in caſu p̃cedenti non procedit pro‑pter id quod ſuperius dixi.z quod dixi.s.de cau‑ſa criminali epi vel clerici quã non poteſt expedi‑re electus cõfirmatus : intellige quando eſt cau‑ſa criminalis tendens ad deponendum quem ab ordine:ſm ea que notan in.c.tranſmiſſa.de elect.

vñ ante receptũ palleũ nihil põt q̃ ſunt honoris z digntatis: quia in eo ineſt plenitudo ptãtis.vt.d.c.ꝙ ſicut.z.c.j.c.diſt.z.c.niſi.j.de vſu pal.et ita tz Car.in.d.c.j.col.ij.ver.ſecunda concluſio ante receptum zc.
a ❧ Sebaſti .Sapia. ¶ Ordinis.Uide late Fel.in.d.c.eam te.colũ.iij. verſi.reſtringuntur quinq; modis.

11 ¶ † Extra gloſ.tangit Joan.an.ſi archiepiſcop⁹ de licẽtia pape ceſſit archiepiſcopatui:an poterit poſtea promoueri ſeu ſibi prouideri de epiſcopa‑tu poſtea vacante.z videtur ꝙ non per iſtum tex. Et hoc etiam tenẽt aliq:qz non videt̃ eſſe licitum deſcẽdere de maiori ad minus.facit.xciij.diſti. le‑gi.ad finẽ.Item pro hoc facit ꝙ poſſet dari ma‑teria ambitioni.Nã habens tenues reditus in ar‑chiepiſcopatu poſſet interdum ꝓcurare vt poſſit habere epatũ pinguẽ. Cõtrarium tz hic Jo.an. poſt Hoſt.dicẽs,ꝙ talis q ceſſit archiepiſcopatui poterit promoueri.Nec obſt.ſi dicatur ꝙ videtur tunc deſcendere:quia poteſt dici hoc non eſſe ve‑rũ attento tempore quo promouet̃ ſm qđ tẽpus nullum habuit archiepiſcopatum ſed eſt ſimplex epš nullius.ſ.eccleſie.j.de ordi.ad epõ qui renũ. epiſcopatui.ca.j.Archiepiſcopatus em̃ dignitas eſt z non ordo : z ſic quo ad ordinem nihil adijcit vltra ordinem epãlem. vnde etiam papa ſe epm appellat:vt patet in proemio huius libri:z etiam in proemio.vj.vbi etiam de materia z pro predi‑ctis etiã facit qz in prouiſione faciẽda tali de quo dictum eſt non attenditur dicens:ſed prouiſio. Unde interdũ eſt eidẽ prouidet̃ de eccleſia paro‑chiali.j.ti.ij.c.ad ſupplicationem.de quo dicendũ eſt vt ibi habetur ergo fortius poterit prouideri de epatu.facit.vij.q.j.c.paſtoralis.Nec obſt. quod poſſet fieri in fraudem:qz papa ad quem ſpectat ſolum admittere ceſſionẽ poterit ſuper hoc ꝓui‑dere diligẽter z inquirendo de cã ceſſionis.Pre‑terea in dubio nõ dz p̃ſumi dolus.l.quoties.§.qui
12 dolo.ff.de proba. ¶ † Ultimo tangit hic Joã.an. quis hz confirmare electos in archiepõs durãte ſuſpenſione patriarche de quo in litera dicit ꝙ re‑currendum erit ad papam ſm Uincẽ.z Egi.per ea que habent̃.j.de cõceſ.preb.c.qz diuerſitatem.
13 ¶ † Et plus dicit qđ ꝓ expenſis quas faciunt eũ‑tes ad papã vltra illas quas feciſſent eũdo ad p̃ri‑archam poterunt agere ꝯ iſtum patriarcham ex cuius culpa illas faciũt.Et hoc ſi habeat ꝓprium ipſe patriarcha:al's non per ea que habentur de iuramen.calum.c.in pertractandis.z.xvj.q.vj.c.il‑lud.z.c.diſtin.quoniam quidam.

1 ☞ Epiſcopus ſolus poteſt dare ordinem : ſed non poteſt deponere.
2 Epiſcopi non poſſunt a metropolitanis deponi ſine licentia pape.
3 Argumentum a minori validum eſt in iure.
4 Solus papa poteſt diſſoluere vinculum ſpũalis matrimonij inter electum z eccleſiam.
5 Factum a papa dicitur factum a deo.
6 Autoritas quos deus coniunxit homo non ſepa‑ret quomodo intelligatur.
7 Ceſſio tranſlatio z depoſitio epiſcoporũ ſunt de reſeruatis ſedi apoſtolice.
8 Confirmatus in epm quo ad vinculum ſpũalis matrimonij equiparatur conſecrato.
9 Coniugium ſpũale contrahitur inter electum: z per eligentes inter eccleſiam.
10 Conſecratio quo ad ſubſtantiam vinculi ſpũalis nihil addit.
11 Quid dicatur de ſubſtantia alicuius.
12 Ubi remanet eadem cã z ſubſtantia lz aliquod ac‑cidens varietur non variatur diſpoſitio.
13 De dictione,imo.
14 Jura ſunt conſiderãda ſecundum ſenſum qui ca‑dit in intellectu periti z ſubtiliter intuentis.
15 Dupliciter dicitur eccleſia viduata.
16 Paria ſunt aliquid non eſſe z inutiliter eſſe.

❧ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Cõferre ordi‑nem. Uide Joã. and.in.c.cũ ex co. colũ.iiij.de ele.in vj.z que tradit ab‑bas in.d.c.ſuffra‑ganeis.de electi. vbi refert Tho‑mam tenẽtem qđ epš nondum con‑ſecrat⁹ põt dare indulgentias.
c ¶ Qui facit per aliũ.ſi non eſt op‑ponere in celum videtur mihi qđ do.Ant.nõ bene allegat regulã q ꝑ alium:ad ꝓpo‑ſitum ſuum ſi ſub‑tiliter intuemur. nã predicta regu‑la hz locũ qñ tra‑ctat̃ de effectu ex‑plicati:vt ibi vo‑luit Dy.z gloſ.in qõne autẽ de qua hic tractat̃ de po‑teſtate explicãdi: iđ melius feciſſet allegare regulã põt qs ꝑ aliũ.z.c. ſicut nõ ſuo.xlvj. di.z.c.epš guber‑natione .lxxxviij. di.z.c.epš.ne cle. vel mo.li.vi.cũ ſi. z qđ in p̃dictis lo‑cis notatur.Sed poſtq̃ h̃ ſit men‑tio de regula q ꝑ aliũ facit an intel‑ligat̃ ṽe z ꝓprie an ficte z iterp̃ta‑tiue. panor.i.c.ſi‑cut dignũ.j.đ ho‑mi.z.c. mlieres.j. de ſent.exc.vr̃ di‑cere ꝙ ꝓcedat fi‑cte ꝑ text.i.c.vt fa‑me.e.ti.đ ſen.exc. z.c.ſi. de pugnã.i duel. z per multa alia iura ꝑ ipſum allegata in. d. ca. mlieres. Sz vr̃ ꝯ‑riũ ꝓbari per tex. rotũdũ.i.l. certe. §.j.ff.đ p̃c. vbi dr̃ ſi ꝓcurator meus me mãdãte vl' ra‑tũ hñte precario rogauerit ego p̃‑cario proprie hr̃e dicor.no.vbũ pro‑prie:qđ multũ vr̃ reſtrĩgere z.de il‑lo tex. Panorm̃. nõ facit aliq̃ mẽ‑tionẽ ſz bal.in.l.j. §.ne ãt.C.de cad.tol.z Jaſ.iſti.de act.in p̃n.in fine ſue lecture dicũt illũ tex.ad h̃ ꝓpoſitũ eẽ ſinglarẽ z vnicũ i iure.tu ãt tene diſtinctio.bar.i.l.ſz ſi vni⁹.ff.de adul.q̃ ꝑ cõi.refert.d.Jaſ.poſt mltã examinationẽ ꝑdicte q.i.l.ſi qs id qđ.i pe.col.ff.de iur.om.iu.vbi potes videre.iđ non inſiſto.

17 In interpretatione verborū iuris debet attendi communis vſus loquendi.
18 Licitum eſt allegare prouerbia.
19 Permiſſum ſub ratione pene nō intelligitur permiſſum ſub ratione gratie.
20 Permiſſa de iure ſingulari non ſunt extendenda ad alios actus.
21 In materia ꝓhibita omiſſum habeť ꝓ ꝓhibito.
22 Confirmatus arctatur ad petendam cōſecrationem intra ſex menſes.
23 Pena nō faciētis ſe conſecrare intra dictum tps.
24 Pena transferentium epōs ſine licentia pape ⁊ illorum qui tranſlationi conſentiunt.
25 Ceteris paribꝰ plus peccat ſuperior ꝙ inferio.
26 Parcendum eſt ſponte cōfitenti delictū ex ignorantia ſecus ex malitia.
27 Conſecratus ad certā eccleſiam lʒ nō valuerit cōſecratio illius eccleſie tñ quo ad gñalē eccleſiā vʒ.
28 Cōſenſus nullus ex ipſius perſeueratione poteſt operari quo ad falſitatem diſpenſandi: licet non quo ad validitatem electionis.
29 In ſocietate oīm bonorū ⁊ in legato trāſferť dñiū abſq̧ traditione ſecꝰ in legato rerū incorporaliū.
30 Dictio ſolus eps ordinat non excludit clericos ſuos ⁊ pōt ſuſpendere licet non poſſit deponere.
31 Spirituale matrimoniū an ſit fortius ꝙ carnale.
32 Vouens non eſt tutus quo ad deum ſi papa diſpenſat de voto ſine cauſa.
33 Electus ante ꝯfirmationē an pōt cedere iuri ſuo.
34 Quid addit conſecratio circa vinculum matrimonij ſpiritualis.
35 Si teſtis vnus dicit aliquē fuiſſet per quinq̧ mēſes alter per ſex: quomodo ſaluentur.
36 Differentia inter priuilegium ⁊ beneficium.
37 In materia probibitiua omiſſum cenſetur probibitum in materia permiſſiua. quod non eſt probibitum cenſetur permiſſum.
38 Qñ cognoſcať materia ꝑmiſſiua ⁊ probibitiua.
39 Poſt confirmationē efficiť indiſſolubile vinculū matrimonij ſpiritualis quod ante erat ſolubile.

Inter corporalia.

Electos in epōs ⁊ cōfirmatos ſolꝰ papa trāſferre pōt. h. d. in ſumma. Et diuidit in duas partes ꝓncipales. In prima poniť exordium. In ſcda facti narratio. ibi, ſane. Et ibi, dʒ incipi caſus in terminis. Pria ſubdiuiditur in tres partes. Primo ꝓbat cōiugiū ſpirituale diſſolui niſi ꝑ papā. Secūdo probat vinculū ſpūalis cōiugij eſſe inter electū ⁊ cōfirmatū ⁊ eius eccleſiā lʒ nō ſit cōſecratꝰ. Tertio ſoluit cuiuſdā canonis cōtrarietatē. ſcda ibi, ſicut aūt. tertia ibi: ſed neq̧.
C Caſus lřalis. Abriceñ. eccřia ſubeſt rothomageñ. archiepō. ⁊ eccleſia andegaueñ. ſubeſt turoñ. archiepō. Abriceñ. electꝰ ⁊ cōfirmatus poſtulatꝰ fuit ad eccleſiā andegaueñ. q̄ ſubeſt turoñ. ipe turoñ. traſtulit abriceñ. electū ⁊ cōfirmatū ad eccleſiā andegaueñ. ⁊ ipſum in epm conſecrauit ⁊ rothomag. abſoluit illū ab eccřia abriceñ. hec oīa facta fuerūt ſine licētia dñi pape. Papa hoc audiēs mādauit archiepō bituriceñ. vt ſi res tal̃r ſe haberet ſuſpēderet archiepōs a cōfirmatione ⁊ conſecratione epōrū: ⁊ epm illū ab executiōe pontificalis offícij: qui archieps veritatē inquirēs mādatū apoſtolicū adimpleuit: lʒ ijdē archiepi tanq̧ maiores plus exceſſerint in premiſſis; eps vero illoꝝ errorē ſequutus minus deliquerit. papa illorū intellecta ſpontanea ꝯfeſſione pepercit eiſdē: qꝛ nō ex malitia ſed ex ſimplicitate peccauerunt. et eps ille qui minus peccauerat plus tñ fuit punitꝰ: miſericordiā poſtulauit ⁊ nō iudicium. papa intelligēs ꝙ munus cōſecrationis ſit impēſum nec prioris eccleſie nec ſcđe ipſuʒ fecerit epm cū ad primā nō fuerat conſecratus: ⁊ ad ſecūda priori vinculo ꝑdurāte nō potuit cōſecrari: abſoluit eū a ſuſpenſiōe predicta ⁊ a vinculo quo tenebať priori eccleſie dat ei papa licētiā trāſeundi ad eccleſiā andegaueñ. caplo in priori conſenſu adhuc ꝑdurāte. B eſt factū qd cōtingit. occaſione huiꝰ negotij ꝑmittunť ꝑcedētia per que ꝓbať ꝙ archiepi ꝑdicti nō

Zacharias,
a C Nō pōt deponere ab ordine. vide de hoc late ꝑ Spe. i tit. de accuſa. §. ij. ver. item terminū. ⁊ ſeq. latiſſime ꝑ bertha. de firm. in tra. de epō. iiij. lib. viij. ꝑ te. Jac. bu. ⁊ Bal. in auth. pſbyter. C. de epiſ. ⁊ cleri. bar. in. l. q cū vno. §. exautoratus. ff. de re mili. ⁊ ange. in trac. male. i gl. in v. caput a ſpatulis. in vlti. colū.
Sebaſti. Sapia.
b C Per ipm vicariū. vide text. in. l. oſſa. §. fin. ff. de relig. ⁊ ſump. fu. per quē dixit Bal. in c. i. de offi. dele. ꝙ qui occidit ambaſiatorē principis incidit in crimen leſe maieſtatis ac ſi principem occidiſſet. Itē ꝑ illū text. dixit Bal. in c. ex lřis. de offic. dele. ꝙ qui impedit literas iudicis ne deferātur dr inferre iniuriā ipſi iudici. vide ēt tex. in. c. ꝑcipimꝰ. xcii. diſt. quem dicit vnicū ⁊ ſingu. Ro. in fin. dc xxxi. inci. Bart. in. l. filius. vide ēt text. vbi Abba. not. in ca. ſane. de offi. de leg. vbi Moder. ⁊ Bar. in. l. filius. ff. de lega.

potuerunt facere qd facere ꝑſumpſerūt. dicit ergo papa ꝙ inter corporalia ⁊ ſpiritualia illa eſt differētia: corporalia enī faciliꝰ deſtruūť ꝙ cōſtruanť. ſpiritualia facilius cōſtuunť ꝙ deſtruanť: qꝛ eps ſolus honorem dare pōt ſolus, auferre nō pōt. Itē epi a metropolitanis ſuis cōſecranť ſed cōfirmari nō poſſunt niſi a papa. Itē ſcđo ꝙ archiepi nō potuerunt illi epō dare licētiā trāſeundi ad aliā eccleſiā: hoc ideo qꝛ ſpirituale vinculū digniꝰ eſt ꝙ carnale: ſʒ dñs diſſolutionē carnalis mřimonij ſuo tātū iudicio reſeruauit diſſoluēdū qd eſt inter virū ⁊ vxorē: ergo multo fortius reſeruauit diſſolutionē ſpūalis matrimonij qd eſt inter epm ⁊ eccleſiā. ⁊ poſtea rñdet tacite qōni. Diceret aliqs domino pape. Multū frequēter trāſferunť epi de vna eccleſia ad aliā ⁊ deponūt ⁊ renūtiant. ⁊ ipe rñdet: iſtud nō fit humano iudicio ſed potiꝰ ꝑtāte diuina ⁊ autoritate romani pōti. qui eſt vicarius Jeſu chriſti: ⁊ iō illa tria ſoli ſunt romano pontifi. reſeruata. Tertio ꝓbat ꝙ idē eſt in electo cōfirmato qd dictū eſt de epō cōſecrato. Eps cōſecratus ſine licētia romani pōti. eccleſiā ſuā relinquere nō pōt ſic ⁊ electꝰ cōfirmatꝰ: qꝛ poſt electionē ⁊ cōfirmationē inter perſonas eligētiū ⁊ electi ſpirituale cōiugiū eſt ꝯctū cui cōiugio epalis dignitas nil addit: qꝛ aliqs pōt eſſe eps ⁊ nulliꝰ eccleſie erit eps. ſicut cōtingit in illo qui renūtiauit loco ⁊ nō dignitati vnde cū idē ſit vinculū epi ad eccleſiā electi ⁊ maxime cōfirmati: idē iuris obtinet in vtroq̧: ergo ſicut tranſlatio epiſcoporū depoſito ⁊ ceſſio ſic ⁊ electorū poſt cōfirmationē ſoli ſunt romano pōtifici reſeruata: quāuis vſq̧ ad tēpora iſta quod cautū fuerat de epis expreſſum nō fuerat de electis ꝑpter ſimilitudinē vel potius indētitatē: ⁊ de ſimilibus idē debet eſſe iudiciū. Vltimo reſpōdet tacite queſtion. que pōt fieri ꝑ canonē vbi cauetur de electo vt ſi vltra ſex mēſes eccleſiā retinuerit viduatā nec ibi, nec alibi donū cōſecrationis accipiat, imo cedat iudicio ſui metropolitani: ꝑ qd decretū videbať, ꝙ archiepi ꝑdicti bene feciſſent. Reſpōdet papa, nō ob. decretū illud ⁊ aliter intelligētibus ꝙ dixīmꝰ decretū ſuffragari nō pōt: qꝛ eccleſia nō intelligitur vidua, quaſi ſponſum nō habeat: ſed qꝛ quedā ſunt que nō poſſit facere cum nondū ſit cōſecratus, ⁊ quod ſequitur in canone iudicio metropolitani cedat. illud fuit ſtatutū ad penā. vñ nō debet trahi ad gratiā, vt ſicut deijcitur propter ſuā negligentiā a metropolitano: ita poſſet ab eodē ad aliā eccleſiam transferri: ⁊ qꝛ illud cōceſſit archiepiſcopis. vnde quod dixit de ceſſione poterat dici de trāſlatione ſi hoc fieri voluiſſet: qꝛ aliqñ intelligitur probibitū qd nō eſt in iure expreſſum. Her. C In tex. ibi, ꝙ conſtruantur. patet exemplū in domo ⁊ libro qui facillius deſtruunť ꝙ cōſtruātur. Item ibi, honorē dare: ſupple, quia eps ſolus poteſt conferre ordines etiam ſacros ⁊ tamē ſolus auferre nō poteſt: vt habetur. xv. q. vij. c. felix. ⁊. c. ſi autē. ⁊. c. vlti. Itē ibi, condemnari ideſt deponi. nam aliter bene poſſunt cōdēnari. j. de offi. ord. paſtoralis. eo. ti. c. j. in. vj. Item ibi precipiēs ſupple Matthe. xij. Itē ibi, ſicut ergo probat diſſolutionē matrimōij, ſpiritualis eſſe inter electū ⁊ ꝯfirmatū ⁊ eccleſiā ad quā eſt electus, licet nō cōſecratus. Et ꝑ hoc infert ꝙ trāſferre electū ⁊ ꝯfirmatum eſt romano ſoli pōti. reſeruatū. C In text. ibi, ſed neq̧. hic reſpondet ad duo obiecta que poterant fieri ex canone. quoniā quidam. c. diſt. Item ibi ſane. hic facti narratio ex qua ſumitur caſus. Item ibi metropolitanum ſuum ſcʒ archiepm Rothomageñ. ſub cuiꝰ prouincia eſt eccřia abriceñ. epiſcopus eccřie andegaueñ. eſt ſub archiepiſcopo Turoñ. C No. ꝙ corporalia facilius diſſoluūtur ꝙ cōſtruuntur. ſecus in ſpiritualibus quia ecōtra facilius, conſtruūtur ꝙ deſtruantur.
1 C † No. ꝙ eps ſolus nō pōt deponere ab ordine:[a] licet ſolus poſſit da
a re ordinem. facit quod habetur de penis. c. degradatio. li. vj. Et ſic pa
tet ꝙ hoc caſu non procedit regula que habet ꝙ eius eſt ſoluere cu
2 ius eſt ligare. C † No. ꝙ epiſcopi non poſſunt a metropolitano depo
ni ſine licentia pape. de quo in. c. j. de iud. poſſunt tamen aliter cōdem
3 nari. vt dixi ſuper litera. C † Not. ꝙ arg. a minori validū eſt in iure. de
quo in. c. cū in cūctis. š. de ele. vnde ſi id qd eſt leuius cēſeť reſeruatum
4 pape fortius id qd grauis. C † No. ꝙ ſolus papa pōt diſſoluere vincu
lū ſpiritualis matrimonij qd ꝯhiť inter electū ⁊ cōfirmatū in epm ⁊ ec
5 cleſiam ſuam. C † No. ꝙ factū a vicario dei cēſetur factum eſſe ab ipſo
b deo: ⁊ ꝙ geſta per ipſum vicarium[b] vidētur eſſe geſta per ipſum dñm.
6 C † Not. autoritatem aliam. Quos deus cōiungit homo nō ſeparet. et
ſic videť ꝙ mřimonium carnale a ſolo deo diſſoluať. Et ſi dicať ſoluiť
etiā interdū per papā: vt pʒ ex his q̄ habenť. j. de diuor. ꝑ to. Rñderi
pōt ꝙ cenſenť tūc diſſolui a deo cū fiat ab ipſo papa vt vicario dei. vt ſi
dicať etiā interdū ꝑ ſniam inferiorū iudiciū ſoluitur matrimoniū carnale: vt patet ex his q̄ habenť. j. de iureiur. in. c. quēadmodū. ⁊. j. de fri. per to. ⁊ de diuor. per to. dicit Inn. ꝙ tūc iudex nō diſſoluit autoritate propria: ſʒ autoritate canonū qui capiūt autoritatē a papa ⁊ ſic a deo: cū ⁊ poteſtas condendi canones a deo proceſſerit. vt in. c. prece. vel poſſet dici ꝙ verū eſt dicere quos deus cōiungit homo nō ſeparet. nā licet intrinſece cōiuncti videanť: vt qñ aliqui ꝯxerunt in gradibꝰ ꝓhibitis de quibus. j. de cōſan. c. nō dʒ. Hoſti. dicit tales bene ſeparat homo ſeu iudex clericus ex cōſtitutione eccleſie: qꝛ nō ſunt vere tūc a deo ꝯiuncti
7 propter impedimentum canonicum ſubſiſtens. C † No. reſeruata ſedi
apoſtolice: ceſſio tranſlatio ⁊ depoſitio epōrum: ⁊ per quolibet iſtorū
diſſoluitur vinculū matrimonij ſpiritualis. de multis alijs no. j. de of
8 fi. leg. qd tranſlatione. in verſi. ſicut autē. C † Not. j. qd confirmatus in
epiſcopum

a ¶ De sustantia.ad hec ⁊ que sequunf vide tex.in.c.j.iūcta gl.fi.j.de baptis.⁊ bonū tex.in.l.pacta conuenta.ff.de ꝯhen.emp.⁊ optimum tex.in l.j.ff.de adi.lega.Et dic ꝙ substantia est id quo primum res aliquid est. Natura est quo primū res talis est.Solēnitas est quo primum solēnis est.⁊ id quo pmū deducif ad esse vel ad naturā esse.Substātia ergo ponit rēi qdditate. natura ponit rem in qualitate ⁊ differētiā. Solennitas est quidā modus circa ipsa.ita dicit notāter bal. in.l. etiā. circa pn cip.C.de exce.rei iu.De ordine autē ⁊ quotuplex sit vide eundē Bal. in.l.ꝓlatam.C.de senten. ⁊ quando ꝓdictorum omissio ⁊ defectus vitiet ⁊ quādo non. vide in ꝓdictis iuribus.⁊ Bart. in l.si is qui.ff.de testi.⁊ ibi Alexā. in additione.⁊ vide bal.i.l.si vitas. C. de fideicōmis.⁊ in l.ad exactionē.C. de do.promis.⁊ vide Feli.extendentem retia i.c. quoniam frequenter. in.iiij.⁊.v.col.j.vt lite non contest.⁊ vide.x. signa quādo aliqd est ō forma relata per eundem Feli.in.c.cum dilecta.in ver.de forme substantia.Calistus amadeus.

Anto.Francis. ¶ Circa ea q̄ sunt de substātia vel de natura alicuius rei.Adde ꝙ pluribus modis qd dr esse de natura rei.vt no.in.c.ius naturale.j.di.⁊ vide bo.glo.insti.de actio.in.§.condictiones.⁊ ea q̄ sunt de natura rei sunt immutabilia.vt in.§.sʒ naturalia.insti.de iure natu.gē.⁊ ciuili.⁊ vide Bal.in.l.j.§.libertatibus.C.de cad.tol.⁊ eundem Bald. tracta.scbisma.in.xx.col.vbi dixit ꝙ natura transformatur in qualitates.⁊ vide glo.in aut.de non eligen.secundo nuben.in.§.j.⁊ in aut.quibus modis natura.effici.legi.in prin.q̄ dixerūt ꝙ natura quotidie properat nouas inuenire formas. ¶ Et adde ꝙ potius est inspiciendum qd est de natura q̄ʒ illud qd est ex accidenti vt est gl.in.§.pauonū.instit. de rerū diuisio.⁊ in.l.j.in.§.bestias.ff.de postu.⁊ Barto.in.l.fi.ff.de offic. proconsu.⁊ leg.⁊ p Dy.⁊ Bar.in.l.iij.in.§.j.ff.de tute.⁊ p Bar.⁊ Alexā. in.l.si quis posthumus.ff.de lib.⁊ posthu.⁊ adde ꝙ cum in iure inueniuntur aliqua que debent interuenire in actu: illa intelliguntur esse de substantia siue de forma.vt not.Arch.in.c.quorundā.xxiij.dist.⁊ habef in.c.ecclesia vr̄a.in.§.denicʒ.⁊ in.c.q2 propter.de elec.⁊ ideo solemus dicere ꝙ omissio substantialium vitiat actum.l.cum hi.§.si ptor.ff.de trāsact.⁊ vide Ang.in cōsi.xxxv.vbi declarat an sit aliqua differentia inter substantialia ⁊ formalia:⁊ que vide bea. Tho.in primo sententiarum dist.xxiij.art.j.vbi dicit ꝙ substantia differt ab essentia ⁊ substantia rei. ⁊ vide eundē in dist.xxv.arti.j.⁊ in.j.sententarum.disti.xxxvij.arti.j.⁊ in iiij.dist.v.arti.viij.vbi dicit ꝙ substantia dicif multipliciter qd ibi late declarat ⁊ adde ꝙ in omnibus substantijs inuenitur esse operatio.vt per eundem Tho.in.ij.sententiarum.di.xxxiij.art.v.

b ¶ De similibus.amplia ꝙ arg.de similibus ad similia nō solū hʒ locū in ciuilibus vt hic.⁊.c.translato.de cōsti.⁊ in.c.inter ceteras.in fi.de rescri.⁊.c.dudū.el.ij.de elec.sʒ hʒ locū etiam in criminalibus maleficijs ⁊ eorū penis:vt voluit Bal.in.l.si quis nō dicam rapere.circa prin.C.de episco.⁊ cle.⁊ notatur in.l.si quis id quod.ff.de iuris.om.iud.⁊ Inno.in c.qualiter ⁊ qñ.el.ij.de accus.⁊.c.j.§.porro.⁊ sequen.que fuit prima cau. benefi.amit.quem Bald.ibi ad hoc ꝓpositum dixit esse text.meliorem de iure.⁊ sequitur Fel.in.d.c.translato.in fi.viij.colū.⁊ vide que habentur in.l.si quis seruo.C.de fur.gloss.⁊ docto.in.§.item mista.institu.de actio.limita tn̄ hoc dictū.⁊ arg.ꝙ nunquam procedit quando induceret extensionē cōtra ius naturale.vt dixit Alex.in additio.ad Bart.in l.iura.ff.de legi.cum ibi allegatis.Quid sit similitudo: vide in.d.c.trāslato.⁊ quotuplex sit: vide Bal in.l.data opera.in.iiij.colū.C.qui accusa. non possunt.Et quod dicitur ꝙ vbi est eadem ratio eadem est iuris dispositio: vt hic ⁊ in.l.a titio.de verborum obligatio.ff.non dicitur similitudo: sed eadem lex secundum Bald.in dicta.l.data opera.licet contrariū voluerit in.d.l.si quis nō dicam rapere.⁊.l.illud.C.de sacrosan. eccle.⁊ non requiritur ꝙ per omnia sint similia cū equiparamus.vt in l.inter stipulātem.§.sacram.ff.de verb.obli.⁊.l.fi.C.de colla.In contrarium tamen facit.c.sicut vrgeri.j.q.j.Adde quod valet argumē.a simili etiam remoto vt dicit Ab.in proemio decreta.in.vij.colum. Calistus amadeus. Anto. Francis.

¶ In hac materia de argumēto a simili.dicas qd illud est valde debile argumētum q2 faciliter potest dari dissimilitudo quo casu cessat ⁊ corruit: ⁊ id dicitur debile: vt not.Archi.in.ca.relatum.xxxvij.disti.⁊ not.Guil.de cug.in.l.d quibus.ff.de legib.et not.doc.in.ca.fin.de consue.⁊ bene facit tex.in.§.si vero nullius.in aut.de fi.instru.⁊ vide Joan.and.in.ca.nullus.de temp.ord.lib.vj.⁊ in.c.inter ceteras.de rescri.⁊ vide bar.in.l.qd nerua.ff.deposi.⁊.d.Ant.de But.in.c.tue.de sponsa.vbi late loquif de arbi.ō mrīmonio carnali ad mrīmoniū spūale ⁊ ecōtra.de quo in.c.inter corporalia.de trāsla.pla.⁊ ibi dicit ꝙ multe sunt differentie inter vnū ⁊ aliud:de hoc arg. ēt habef in.l.nō tm̄.ff.de re.iu.⁊ hr̄ p tex.⁊ gl.in.c.super quodā.de sta.re. ⁊ per Bal.plene in.l.cōuenticulā.C.de epis.⁊ cle.⁊ quō qd dicaf esse simile alteri.vide gl.in.c.capl'm.de rescrip.in.gl.j.⁊ p gl.in.c.nō pōt.de preb. lib.vj.q̄ ponit an illa dicanf similia inter q̄ in aliquo est dissimilitudo.⁊ vide bea. Tho.in.j.parte summe.q.iiij.arti.iij.⁊ in summa cōtra gentiles.li.ij.q.xxix.vbi ponit de similitudine creature ad deū.⁊ eudē in.iiij. dist.xliij.arti.v.vbi ponit de similitudine corporaliū ⁊ spiritualiū.⁊ an quando vnus dicit aliquid esse simile ⁊ aliud dissimile cui incumbat onus probandi.habetur in.c.cum inter.de excep.⁊ per Archi.xx.q.ij. in.c.si quis.⁊ per Spe.in tit.de dispu.⁊ alleg.§.post hoc.⁊ an in maleficijs ⁊ penis licitū sit procedere de similibus ad similia.vide Bal.in.l.si quis non dicam rapere.C.de epis.⁊ cleri.vbi dicit quod ad hoc vt in penis ⁊ maleficijs possit procedi de similibus ad similia: est cōsiderandū quod illa tantum dicūtur similia in quibus reperitur per omnia eadē ratio:⁊ quomodo intelligatur statutum disponens quod procedatur de similibus ad similia: vide eundem Bal.in.l.ij.C.de legi.⁊ eundem in.l.j.C.que sit long.consuetu.vbi dixit quod illa dicuntur similia quorum qualitas est vna.

c Sebasti.Sapia. ¶ Proprie loquendo.Iste tex.in ver.idē penitus potius pbat ꝙ simile est idem.pro quo facit ꝙ illud dicitur idē vbi est eadē ratio vt dicit Bal.in.l.data opera.col.vij.C.qui accu.nō pos.simile etiā vbi est eadē ratio sm Bal.in.l.curatoris.C.de neg.gest.⁊ in.l.illud.col.ij.C.de sac.san.ec.Alex.in.l.gallus.§.⁊ quid si tantū.ff.de libe.⁊ postu.⁊ qd est cōtra cōmunē doctrinā. Hanc diffi.noui ego solus in repe.l.qd nerua.in primo notabili.ff.de po.⁊ resolui.qd aut diuersi termini considerātur quo ad formā ⁊ effectum absolute ⁊ tunc si est eadē ratio sunt similes ⁊ nō ijdem: q2 illud dicitur proprie idē qd est per omnia idē.vt not.in.l.qui liberis.in prin.ff.de vul.⁊ pupil.aut cōsiderātur quo ad effectū tantū.⁊ tunc si est eadē ratio possunt dici ijdem hoc probat mihi tex.hic ibi idem penitus ⁊ ibi similitudinē vel identitatē.qualiter sentiat ꝙ quo ad formam nullum simile sit idem : sed quo ad effectum sic: ibi latius hoc probaui.

d ¶ Nullum simile.adde tex.⁊ ibi Panor.in.c.innotuit.s.de ele.vbi etiā dicitur de dictione imo correctoria.⁊ not.qd aliud est similitudo aliud proportio.nam similitudo est vnius ad vnum vel ad plura : proportio est comparatio plurium ad plura : vt dicit Archi.in.c.dominus.xciij. dist.Calistus amadeus.

e Zacharias. ¶ De dictione imo. Adde qd no.in aposti.ad istum in.c. innotuit.nu.5.in apo.in ver.dictio imo.s.de elec.vbi plene posui quando sit correctiua ⁊ quando electiua.

episcopum quo ad vinculū matrimonij spūalis
equiparaf ꝯsecrato in epm.q2 sicut eps cōsecrat9
nō pōt cedere aut trāsferri sine autoritate pape:
sic nō pōt ꝯfirmatus electus.Et est rō q2 difficul-
tas dissoluendi surgit a substantia vinculi matri-
monialis qd vinculū daf per solā cōfirmationem
licet nō intercesserit ꝯsecratio.Et no.ꝙ vinculum
mrīmonij spiritualis cōtrahitur inter personas
eligētiū ⁊ electi.facit qd habef.s.de elect.cū inter
canonicos.j.vt lite nō cōtesta.c.qm̄.§.si vo.⁊ fit in
dissolubile in ipso actu cōfirmationis: vt hic col-
9 ligitur. ¶ † No.ꝙ cōiugium spirituale dicif ꝯtra
hi inter personas eligentium ⁊ electi: vnde ipsi eli
gentes sunt qui contrahunt ⁊ dicif cōtrahi inter
electū ⁊ eligētes q̄si ecclesiā repñsentantes:⁊ p hoc
10 etiā inter epm ⁊ ecclesiā.vt.d.c.relatum. ¶ † Not.
ꝙ cōsecratio quo ad substātiā vinculi spiritualis
nihil addit: sed ex sola cōfirmatione est ꝑpetuum
ipsum mrīmoniū.pōt tn̄ dici ꝙ cōfirmatio p con-
secrationē cōsummat mrīmoniū spūale p ea q̄ ha
bentur.j.c.fi.sicut cōsummaf carnale per copulā:
⁊ lʒ cōsecrātio quo ad viculū nihil addat tn̄ addit
quo ad alia: vcʒ quo ad ptātē exercendi ea q̄ sunt
11 ordinis epalis. ¶ † No.ꝙ illd dr de substātia[a] ali-
a cuius:quo posito ⁊ illud etiā ponif. Illud aūt nō
dr esse de substātia alicuius de cuius remotiōe nō
remouef sʒ remanet.Et.id dignitas epalis seu cō
secratio non est de substātia matrimonij spūalis:
q2 sine illo mrīmonio nō potest esse dignitas epa
lis: vt ptʒ in epo qui renūtiauit epatui ⁊ non ordi
ni:⁊ sic in epo nullateñ.⁊ silr pōt esse mrīmonium
spūale sine dignitate epali: vt ptʒ in electo ꝯfirma
to ⁊ nō ꝯsecrato.Et ex predictis potes etiā no.ꝙ
additio noua que fit ex accidenti nō alterat subie
ctū ex q̄ non ꝯferf ad materiā ⁊ substātiā ipsi9 sub
12 iecti. ¶ † Not.ꝙ vbi remanet eadē cā ⁊ substātia
lʒ aliqd accidēs varief non variaf dispositio.Et
ab hoc etiā potes notare ꝙ vbi daf ꝑticipiū cau-
se specifice: ex hoc em̄ nō dʒ dari ꝑticipiū cāti iu-
ris sup ipsa cā fundati.Et per hec ēt habes ꝙ vbi
daf eadē rō ibi dʒ eē eadē iuris dispō.Et ex h̄ etiā
no.ꝙ lʒ lex expsse non disponat id de q̄ q̄rif: tn̄ ex
idētitate rōnis extēdi pōt: facit qd hr̄ in.l.nō pñt.
ff.de le.⁊ ad h̄ sepe alle.h̄ dec.Et no.ēt illd vulga-
b tū ꝙ de silib9[b] ad silia ꝓcedi pōt.⁊ ꝙ similiū idem
dʒ esse iudiciū.de q̄ etiā.s.de cōsti.trāslato.no.qd
illud qd est simile alteri nō est idē cū illo ꝓprie lo-
c quēdo.[c] de quo.s.de rescri.c.capl'm.⁊.l.ꝙ nerua.ff.
de po.⁊ ex hoc etiā no.illud vulgatū ꝙ nullū simi-
d le[d] est idē. ¶ † No.de dictiōe imo[e] q̄ ponif corre
13 ctiue vel declaratiue sm subiectā materiā de q̄ in
e pma cōstōne.C.§.qb9.⁊.l.stich9 imo pāphil.ff.de
14 ma.test.⁊.c.ꝓdicator.xvj.q.j. ¶ † Not.ꝙ iura sunt
cōsideranda ⁊ intelligenda sm sensum q cadit i in
tellectu piti ⁊ subtilr ītuētis.Et hoc ēt not.ꝙ sub-
tilitas ꝓ inueniēdo vex ītellectū.l.ꝯmēdaf.facit.j.
de feu.capellanus.lʒ al's subtilitas pnciosa repro-
15 bef.vt i.c.dilecti.j.de iu.d q̄ ēt ibi tāgif. ¶ † In v.
sʒ neqʒ.no.ꝙ eccl'ia pōt dici viduata duplr.Vno-
mō simplr ⁊ oi respectu:⁊ tūc nullū supponif vin-
culū inter eā ⁊ spōsum seu prelatū. ¶ Scdo mō dr
quasi viduata quo ad qd: inspecto aliq extrinseco

a ❡Paria videnť.fortifica per gl.in.l.fi.C.ad.l.flaui.de pla.vbi dicit̄ ꝛ notať ꝙ paria ſunt nō habere filiū vel habere inutilē:ꝛ paria ſunt vxori nō habere maritum vel habere inutilē vt refert Jaſ.in.l.quoties.ff.qui ſatiſ.cogā.vbi ponit multa ſimilia quo ad hoc propoſitum ꝛ tāgit Alexan.in.l.filij.§.vidua.ff.ad munici.Et adde tu vltra relata per Jaſ.vbi.s̄.quod paria ſunt vel eccliā nō eſſe vel eſſe ꝛ non apparere:vt eſt tex.in.l.in lege.ff.de ꝯhend.empti.ꝛ.l.duo ſunt titij.ff.d teſta.tuto.Item parificātur nihil habere:vel non hr̄e qđ ſufficiat:vt inqt Archi.in c.priſcis.lv.diſti.per illum text.facit materia.l.eleganter.§.q repp hos.de pign.ac.ꝛ q̄.j̄.dicet̄ ſup glo. Caliſt⁹ amade⁹.

cuius reſpectu ſponſus eſt inhabilis ꝛ ſic inutilis quo ad exercitiū matrimoniale:ꝛ hoc mō pōt dici eccliā eſſe viduata q̄ hz electū confirmatū nōdū cōſecratū:qꝛ inutilis eſt ad exercitiū illorū q̄ ſunt
16 ordinis vt hic ptz.s̄.de ele.trāſmiſſam.❡†No.ꝙ
a paria videnť[a] aliqđ nō eſſe vel eſſe ꝛ inutiliter eſſe. ad hoc ſepe allegať hec decre.facit qđ habetur in l.quoties.ff.qui ſatiſda.cog.ꝛ in.l.j.§.quibus.ff.qđ
17 cuiuſq̄ vniuer.❡†No.q̄ī interpretatione verborum iuris debet attendi cōis vſus loquendi.nam verba debēt intelligi prolata non ſimplr̄ prout ſonāt:ſz ẜm cōem vſum loquēdi.facit qđ habetur.j̄.
b de ſpon.ex literis.[b] ꝛ.l.librorū.§.qđ tn̄ caſſius.ff.de lega.iij.ꝛ.l.cum delanionis.§.aſinam.ff.de fun.in
18 ſtru.❡†No.ꝙ licitū videť eſſe allegare ꝓuerbia.
19 facit qđ hr̄ in.ca.ꝛ ſi iudeos.j̄.de iude.❡†Not.ꝙ ꝑmiſſum ſub ratione pene nō intelligiť ꝑmiſſum ſub ratione gratie.Et etiā no.qđ permiſſio actus nō extēditur ad caſum oppoſitū.facit qđ habetur
c in.l.legata inutiliter.[c] ff.de lega.j.vbi inducta ad
20 vnū effectū nō debēt operari oppoſitū.❡†Not. qđ de iure ſingulari permiſſa nō ſunt extendenda
d ad alios actus maxime ſi nō ſunt paris rationis[d] ꝛ idē eſſet etiam ſi forent.per id quod habetur.j̄.
21 de priuile.ſane.ꝛ.ff.de le.l.ius ſingulare.❡†Not. qđ in materia regulariter ꝛ cōmuniter prohibita omne illud qđ nō apparet eſſe cōceſſum intelligitur prohibitū:ꝛ ſic ſub regula prohibitiua:ꝛ hoc caſu etiam dicimus ꝙ omiſſum habetur pro prohibito:ꝛ ꝓcedit etiā illud generale.Erubeſcimus cū ſine lege loquimur.l.illam.C.de colla.ꝛ id qđ a lege non permittitur vel a decretis ſanctorū pa-
22 trū nō eſt ab homine preſumēdū.❡†No.ꝙ cōfirmatus videtur arctari ad petendā conſecrationē

b ❡Ex literis.adde Bar.in.l.labeo.ff.de ſup.leg.vbi latius.ꝛ Ro.in cōſi.xxiij.inci.neſcio qd dubitationis.ꝛ Pau.de ca.in cōſil.xlv.incip.viſo pūcto.in.iij.colū.ꝛ vide Fely.in proe.decre.vbi p.vj.col.multa ꝛ multa aurea dicta ꝓ cōi vſu loquēdi in cumulū reſtringit. Caliſt⁹ amadeus.

c ❡Legata inutiliter.vbi no.ꝙ inducta ad diminutionē nō debēt operari augmentū.idē no.in.l.cū tali.§.fi.ff.de cōdi.ꝛ demō.Sed ꝯ in.l.deniq̄.§.interdū.ff.de pe.leg.ſolue ꝑ Bar.in.d.§.interdū.ꝙ diſpoſitio nō poterat alias hr̄e locum.ꝛ Joā.de imo.in.l.qđ dꝛ.de ver.ob.in.ix.co.ex quo no.limitationem ad hoc dictū ꝛ regulā de qua hic ꝙ nō ꝓcedit qn̄ diſpoſitio nō poſſet alias ſortiri effectū.ꝛ ad regulā ꝓdictā faciūt.l.qđ fauore.C.de leg.ꝛ.l.nulla.eo.ti.ff.ꝛ.c.qđ ob grām.de reg.iur.in.vj.ꝛ q̄ ibi habenť.ꝛ vide do.Jaſ.in.l.fi.in fi.ff.qđ quiſq̄ iuris.Erubeſcimus.l.illam male allegari quaſi ꝓ oēs ad hoc ꝓpoſitū cū nō ꝓbet ad qđ allegať ẜm d.Jaſ.in.d.l.illā.ex rōne de qua ibi ꝑ eū.Sed meli⁹ facit.§.cōſiderem⁹.in aut.de trien.ꝛ ſemiſ.c.is qui.de ſent.exc.in.vj.in fi.primi rn̄.ꝛ.c.pe.ne ſede vac.ꝛ.c.ſi euangelica.l.diſt.ꝛ.c.corepi.lxviij.diſt.ꝛ.c.ꝙ ſi dormierit xxxi.q.j.ꝛ ꝑ Bal.in tremēdo conſi.ſuo ſchiſmatis,qđ eſt incorporatū in prin.titu.C.ſi qs ali.te.ꝓhi.in ſua lectura.An aūt liceat allegare gl.vel autoritates doc.qn̄ habemus legē.dic ꝙ nō ẜm Jaſ.allegantē Archi.in.c.nolite.xj.q.iij.ꝛ male.nā ibi nihil dicit.Sed bn̄ aliquantulū tangit ſubtiliter aduertēti in.c.nolite errare.xj.di.ꝛ clarius glo.cōtra ſeipſam in.l.ſed licet.ff.de off.pſi.Et an liceat allegare ꝛ decidere ex naturali ratione deficiēte le.Et an debeam⁹ allegare ſolū vnā legē de pluribus facientibus ad propoſitū.Et an credať gl.ſimplici qn̄ nō reperiť lex vide latiſſime ꝑ predictū do.Ja.in ꝓdicta.l.illā.ꝛ adde gl.in.c.tales.xxiij.di.c.cum ſit.de eta.ꝛ qua.❡Sz vltra ꝑ ipſum ibi relata qd de doctoribus an credať.ſ.doctori vni etiā excellenti atteſtanti de cōſuetudine ꝛ ꝓbet cōſuetudinē.vide pleniſſime per eundē do.Jaſ.q tādē concludit ꝙ non cū cōſuetudo ſit facti.in.l.de quibus.in pe.col.ff.de legi.ꝛ idē eſt in his q̄ ſunt iuris ſi nō ꝓbet dictū ſuū per auctēticā ſcripturā.vt habet in.d.l.illā.ꝛ maxime ꝓcederet cōcluſio ꝓdicta in cā in qua aduocaret:nā tunc ſunt aduocati ceci ẜm ꝓbm ꝛ relicto ſole cōſcie quē hr̄e debent.vt dicit Bal.in.l.hac lege.C.de ſen.ex peri.rec.ꝛ.c.j.de ſen.are in.li.vj.ſolēt dicere cliētulis ſuis ſi hoc cōfitemini ꝑdetis cām:ꝛ nō dicūt ſi negabitis ꝑdetis animā:vt dicit gl.j.magna.circa fi.in.c.j.de ꝯfeſ.li.vj.ꝛ iō gl.no.lz pua in.l.fi.circa ꝑn.in vbo morant.C.mād.dicit ꝙ illi q circa diuite morant̄ oia mala nouer̄t.in aut.de exhi.circa princ.ꝑ quo etiā facit illud facetū dictū dn̄i Matheſi.in ſing.cxvj.ibi referētis ꝙ cū eſſet q̄ſtio inter quoſdā an aſinus veniret appellatiōe beſtie propter.l.j.§.beſtias.ff.de poſtul.Quidā iudex dictus mōton⁹ q inter ſcholares ſolet derideri credidit cuidā famoſa aduocato dicenti ꝛ atteſtāti aſinū pro beſtia nō haberi:ꝛ ad hoc ꝑ victoria ſua allegāti rubricā q̄ nō reperit in rex natura.ſcz.C.de aſinis ꝑ beſtijs nō appellādis.dicit̄ latius vt ibi:hoc ꝑſumpto volui referre ad ꝓpoſitū:tn̄ nō ꝑtermitto illđ ſing.dictū de q̄ Pan̄.in.c.j.de poſtu.pla.ꝛ.d.Jaſ.in.l.gn̄aliter.ff.de in ius voc.in fi.qđ ſi diſcipul⁹ ꝓbabilr̄ ſequnt⁹ opi.magr̄i ſui in deciſiōe alicui⁹ cāe credēdo male ſn̄aret ꝙ deberet abſolui a ſyndicatu ab expēſis.ꝙ no.❡An autē ſit credēdū cardinalibus ꝛ ſummo pōtifici ēt de illis q̄ vidit an̄ papatū cū nō ſit materia nr̄a ſufficiat tibi recurrere ad ea q̄ habent̄ i.c.cū a nobis.§.de teſti.ꝛ.c.ſicut.de ſen.exc.ꝛ qđ dicit Lud.ro.in ſin.cxxvj.qui īterrogat⁹ de hoc a papa eugenio dū ipſe eēt auditor rote poſt multā heſitationē repit duas gl.vna eſt in.c.ad apl̄ice.de re.iu.li.vj.ꝛ alia in.c.j.de renū.e.li.ꝛ vide cor.in apo.ad Abb.in.c.cū a nobis.Cali.amade⁹.Zacharias.❡Adde dū hic voluit dicere qđ iudex q iudicat ẜm opi.ſui doctoris liberať a ſyndicatu qn̄uis illa ſit ꝯ cōem opi.Et dic ꝙ iſtđ eſt originale dictū Old.in.l.q̄ſitū.§.j.ff.de fun.inſtru.vt refert iſte in.c.j.col.vj.ver.mihi.ſed vide notabile dictū Ol.ꝛ ibi poſui in apo.ad ipſum poſt alios.in apo.in ver.ſui doctoris.s̄.de poſtu.prela.quib⁹ adde Fel.in.c.j.col.fi.ver.quinto nota ꝙ iudex.s̄.de cōſti.Bal.in.l.filiū quē habētem.C.fami.erciſ.de quo eſt ho.gl.in.c.cum beatiſſimus.xxiiij.q.j.Ant.Fran.❡Circa iſtū paſſum de cōſuetudine quō ꝛ qualiter ſit probāda.primo dicas ꝙ cōſuetudo eſt allegāda.vt in aut.generaliter ꝛ ibi ꝑ bal.in.iij.col.C.d epi.ꝛ cler.ꝛ ꝑ eundē in.l.venia.C.d in ius vo.ꝛ in.l.quicūq̄.C.de ſer.fu.ꝛ ple.per Alexā.in.l.ſi adulteriū.§.ſ adē pollioni.de adul.ꝛ in.l.de qb⁹ i fi.de legi.imo dixit Bal.in.d.aut.gn̄aliter.in.ij.col.ꝙ ſi ꝯſuetudo nō fuit allegata in libello dz deduci ꝛ allegari in ꝓceſſu qđ ēt voluit Alex.in.l.j.in.§.idē ſcribit.ff.de po.ꝛ ipſa cōſuetudo alle.dz ꝓbari ẜm Bar.in.d.l.de qb⁹.in fi.ff.de leg.ꝛ Bal.i.l.j.in.j.col.C.q̄ ſit lon.cōſue.ꝛ idē voluit Bar.in.l.oēs ppl̄i.in.vij.q.prin.in ver.circa ſcđm.ff.de iuſt.ꝛ iur.niſi forſan cōſuetudo allegata eſſet valde gn̄alis:qꝛ tūc ſufficeret ſola allegatio abſq̄ alia ꝓbatiōe ẜm Bal.in.l.iij.in.j.col.in ver.attēde hic.C.de ſer fugi.qđ etiā voluit Alex.in.d.l.de quibus.circa fi.ꝛ ibi etiā dixit in.xv.col.ꝛ ſeq.ꝙ cōſuetudo pōt ꝓbari ꝑ vnū teſtē qui ſit valde expertus.ꝛ qualiter cōſuetudo probetur ꝑ teſtes vide ꝑ Alex.in cōſi.xlv.ꝛ in ꝯſi.clxxj.in ſcđa parte ꝯſiliorū vbi ēt ponit:an poſſit ꝓbari ꝑ teſtes ſingulares.de quo etiā ꝑ eū in.l.admonēdi.ff.de iureiu.in.xvj.col.poſt Bal.in.d.l.de quibus.in.xxij.colū.❡Et adde etiā ꝙ ꝯſuetudo allegata an ſit vera vl̄ nō pōt iudex ſe informare a notorio ſuo ẜm Bar.in.l.lege iuli.in fi.ff.de teſt.❡Et tene etiā mēti ꝙ cōſuetudo etiā probať ꝑ duos doc.eā referētes.ẜm Bar.in repe.l.de quibus.in.iiij.q.in.xvj.col.ff.de legi.imo pōt ꝓbari ꝑ vnū famoſum doctorē aſſerentē ita eſſe cōſuetudinē vt notabiliter voluit Bal.in.c.cū dilectus.in.ij.col.in ver.ſed nūquid pōt.de ꝯſue.qđ etiā voluit Pau.de ca.in cōſi.ſuo.clix.qđ tn̄ intellige verū niſi cōſuetudo eſſet ꝯ ius cōe:qꝛ tūc illa deberet plene ꝓbari ẜm Bal.q ita declarat in.l.ſi is qui.in.§.j.in antiqua lectura.ff.de pig.vbi dicit ꝙ lz etiā gl.dicat aliquid ſeruari de cōſuetudine.tn̄ dz ꝓbari illa cōſuetudo ſi eſt ꝯ ius cōe.ꝛ ita etiā tenet ipſe Bal.in.l.ꝯſentaneū.in.vj.col.in.v.op.C.quō ꝛ qn̄ iud.de quo etiā ꝑ Jo.de imo.in.l.j.in.§.nūtiatio.in.v.col.in ver.an autē ꝓpter id qđ dixi.ff.de no.ope.nun.ꝛ ꝑ Alex.de imo.in.l.poſt dotē.in.xxiiij.col.ff.ſo.mat.ꝛ hoc modo poſſunt cōcordari iſte op.q̄ videnť ad inuicē cōtrarie.Nec ob.ꝙ dicebať ꝙ cōſuetudo cū ſit facti:nō ſufficit illā ꝓbare ꝑ dictū doctoris qꝛ rn̄detur ꝙ vſus ꝛ mores ex quib⁹ poſtmodū deſcendit ꝯſuetudo hn̄ ſunt facti.Sed ipſa cōſuetudo ineſſe ꝓducta ꝛ inſurgens ex vſu ꝛ moribus eſt ius:prout optime declarat Bar.in.d.l.de quib⁹.in.iij.co.in vſi.oppono dicitur hic ſeruari.ff.de legi.❡Et quantū ad id qđ hic dicit de prouerbijs an ꝛ q̄ poſſunt allegari in deciſionib⁹ cauſarū.vide Jo.an.in.c.ꝛ ſi iudeos.de iude.ꝛ no.doc.in.c.quēadmodū.de iureiur.ꝛ doc.legiſtas.in.l.ſolent.ff.de offi.procō.ꝛ in.l.ſi chorus.ff.de lega.iij.ꝛ vide ꝑ Alex.in.l.j.ẜin.co.ff.ſi cer.pe.❡Et ad illud qđ etiā hic dicitur ꝙ iudex excuſatur in ſyndicatu ꝛ ab expēſis ſi habet ſententiā preceptoris ſui ꝑ ſe ꝛ iudicat ẜm illā etiā ſi male iudicaret.Adde ꝙ habens opinionē doctoris ꝑ ſe ſemper dicitur habere iuſtā cauſam litigādi vt euitet expēſas.per tex.in.l.qui ſolidū.in.§.etiā.ff.de lega.ij.ꝛ hoc qꝛ doctor habet a iure autoritatē interpretādi leges ꝛ iura.ꝛ eius opinio propter talē autoritatē dicit̄ eſſe probabilis.vt no.in.c.j.de poſt.prela.ꝛ in.l.j.C.de profeſſo.qui in vrbe cōſtantino.lib.x.ad quā materiā vide Spe.inti.de proba.§.nunc videndū.circa prin.ꝛ vide gl.inſt.de obli.que ex delic.naſcū.in prin.ꝛ vide Jo.an.in.c.vt debitus.de app.vbi dixit ꝙ ſi qua opinio facit ꝓ appellāte:lz ſuccūbat in cauſa:tn̄ excuſatur ab expēſis.ꝓ quo vide de ordi.gl.in.d.§.etiā.ff.de leg.tene tn̄ mēti ꝙ qn̄ circa idē ſunt diuerſe opi.humanior ꝛ rationabilior ꝛ equior ſemper eſt ſequēda vel cōſulēdus eſt ſuperior habens autoritatē.l.condēde.ꝓut eſt papa vel Imperator.prout voluit Hoſt.in.c.j.de cog.ſpi.ꝛ Joā.an.in.c.j.de cōſt.ſuper gl.fi.eſt bene verū ꝙ opinio magiſtri ē diſcipulis recitāda ꝛ defendēda per tex.in.c.omnes.de maiori.ꝛ obedi.ꝛ habetur in.c.cum beatiſſimus.xxxiiij.q.j.ꝛ vide glo.in.c.j.de deci.

d ❦Sebaſti.Sapia.❡Paris rationis.An priuilegium cōceſſum extendatur ad alias perſonas q̄ꝫ quibus eſt cōceſſum vide Bald.in.l.j.in prin.C.de leg.in.l.non tantum.§.non omnia de excu.tuto.Ang.in cōſi.cclxij.incip.quando dictum priuilegium.Car.in conſi.cxxxij.inci.puto in fi.Pe.de anc.in cōſi.cix.inci.prima facie.Deciū in cōſi.xlviij.in prin.

intra

a intra ſex menſes:a qd aliter intelligat recurre ad ea que no.
per gl.in.c.ſi electio.de elec.in.vi.et facit qd hr in.c.qm ſit.e.tit.
et lib.et in dictis iuribus etiã ptz a quo tpe currat dictũ tẽpus.
23 ¶ †No.penã nõ faciẽtis ſe pſecrari intra dictũ tps qz poteſt
compelli ad cedẽdũ iuri ſibi acqſito.¶ In verſic.ſane.not.q
trãſlatio attribuit ſuperiori bñficio ad qd fit tranſlatio :abſo
lutio vo vel cõceſſio licẽtie attribuit illi ſupiori bñficio a quo
24 transfertur.¶ †Not.penam transferentium epos ſine licen
tia pape:et etiã illoꝝ q trãſlationi cõſentiũt et trãſlatos confir
25 mãt aut conſecrant:qz ſuſpẽdunt a põtificali officio.¶ †No.
q ceteris paribus plus peccat ſupior q inferior:qz plus peccat
inordinate pmonẽs aliquẽ q pmotus:et minus peccat alio
rum errores proſequẽs q inducẽs alios ad proſequendum.
26 ¶ †No.parcẽdum eſſe ſpõte pnitẽti delictũ et veniã poſtulãti
ſi peccauit ex errore vel ſimplicitate: ſecus ſi ex certa ſciẽtia et
malignitate:nam talis dicitur peccare ex malignitate:ſed ex
ſimplicitate peccare dr q peccat ex et ſi error cadit in
latã culpã q cõtingit in errore iuris:facit qd habetur in.l.iij.
27 §.fi.ff.de li.cã.et qd no.in.l.plagij.C.ad.l.fla.de plag. ¶ †No.
qd vbi quis conſecrat vt q ad certã et determinatã eccleſiam
in qua nõ ſit ſpõſus cũ ad illã nõ fuerit cõſecratus nec ad ali
quã in qua nõ eſt ſponſus:qz ad illã nõ põt pſecrari.et per hoc
videt q ſi qs cõſecrat in epm ad eccleſiã in qua nõ eſt ſpõſus
et ſic nõ canonice pmotus q non recipiat habitũ conſecratio
nis:et ſic vt q ſi poſtea inde remoueat et ſic non erit eps talis
eſt eiuſdẽ ptãtis cuius eſt eps nullateñ.qui renuntiaſſet epa
tui lz nõ ordini:et ſic tranſit do.Anto.in not. Sed cõtrarium
videtur tenere Hoſti.et ipſe etiam hic tangit circa fi.q ſal
tem tũc dr conſecratus ad eccleſiam vniuerſalẽ ad quã glibet
conſecratur cum vnica tm ſit vniuerſalis eccleſia.vij.q.j.no
uatianus.et.xxiiij.q.j.c.loquit.et pro hoc etiam facit quod ha
betur in ſimili in.c.nõ ſolũ.et.c.ſeq.de reg.iu.in.vi.vbi interdũ
profeſſus certã religionem ſi profiteatur illã intra annum nõ
obligat illi religiõi in ſpecie ſz tm obligat in gñe vt cõtingit
in pfitẽte religionẽ mendicantiũ intra annum vt ibi patet.
Dic ergo hic q fuerit conſecratus ad certam eccleſiã et non
valuerit conſecratio illius eccleſie:vz tm reſpectu eccleſie vni
uerſalis.et ideo ſm eum et Hoſti.poſſet iſte eps ſi inuitaretur
ab alio epo expedire ea q ſunt ordinis:qd intellige verũ an
28 teq fuiſſet ſuſpẽſus ab executione põtificalis officij.¶ †No.
q cõſenſus nullus ex ipis pſeuerãtia operari põt interdum
quo ad facilitatẽ diſpenſandi lz non operet quo ad validita
tem electionis de quo.ſ.ti.j.auditis.et.c.bone.¶ In glo.j.ibi
q cõſtituat.nam requirit q dñs tradat in peculium vt con
ſtituatur res peculiaris et tñ ſolo animo reuocat peculium.
29 ¶ †In ea.gl.in fi.Item eſt differẽtia inter corporalia ſm Ho
ſti.p ea que habentur in.l.iij.ff.pro ſo.qz vbi fit ſocietas oim
bonoꝝ trãſit dñium rerũ corporaliũ ſine traditiõe.vt ibi no.
Item ex legato rei corporalia ſecuta aditione hereditatis,
trãſfertur dñium.l.ſi tibi homo.§.cũ ſeruus.ff.de leg.j.et tamẽ
ex legato iuris incorporalis puta actionis cõpetentis cõtra
debitorẽ non trãſit ſine ceſſione.l.ex legato.C.de leg.qd intel
lige reſpectu directi iuris.nã vtilis actio tranſit hñ ſine ceſſio
ne vt ibi ptz.¶ In glo.in ver.ſpiritualia.in fi.vel dic q con
trariũ loquit de interiori deſtructione q fit p petentẽ:hic aũt
de exteriori: que fit deponẽdo ab ordine et ſic a ſacramentis.
¶ In glo.in verſi.deſtruant.aduerte qz gloſſ.dicit verum in
ſe per.l.q alt.tñ non dixit de mente huius tex.qui non loquit
de mrimonio carnali vel de carnalibus:ſz de ſpũali vel ſpiri
tualibus.Et ſi dicas iſtud qd dicit glo.facit ſaltẽ p regulam
hic poſitã dũ dicit q carnalia facilius cõſtruunt q deſtruã
tur.Potes dicere q fallit in caſu iſto qñ agenet de mrimo
nio corporali ſeu carnali:et facit qd dicam.j.gl.in ver.fortius.
30 ¶ †In gl.in ver.ſolus.in fi.Nec ob.qd habet.xxiiij.di.c.eps.
vbi dicit q eps nõ ſolus ordinat:ſz cũ cõſilio ſui capli.facit q
habet.j.de prebẽ.cũ ſm.Quia rñdet qd hoc verbũ ſolus non
b excludit clericos ſuos b ſed alios epos.facit qd hr.xv.q.vij.§.
ſolus.¶ Itẽ qd hic dr q eps ſolus nõ põt auferre honorem.
intelligo deponendo ab ordine ſacro.xv.q.vij.felix.et.c.ſi aũt.
ſed poſſet ſuſpendere ab officio et ſuſpẽſionẽ reuocare.lz con
tra depoſitum ab ordine nõ poſſit diſpẽſare.ij.q.vj.ideo.et fa
cit qd habet.j.de cleri.non reſi.ex tue.Poteſt etiam auferre
honorem deponendo ab officio licet non poſſit deponere ab
ordine.j.de his que fi.a prela.nouit. Item qd hic dicitur q
metropolitanus conſecrat ſuffraganeos:intellige principali
ter adiunctis tamen ſibi duobus epiſcopis.vt habet in.c.nec
31 epiſcopi.j.de tẽpo.ordi.¶ †In glo.in ver.fortius.in fi.dnm
dicit Hoſti.q ſolũ gloſſ.videt literã violare.ideo dicit q põt
litera ſubſtineri inquãtum dicit q ſpirituale matrimonium
eſt fortius q carnale:ex eo q ſpirituale matrimonium aduo
cat et trahit ad ſe coniuges interueniente cõi conſenſu etiam
poſt carnalem copulam.j.de conuer.coniug.c.piugatus.vbi a
ptz q coniunx etiam poſt carnalem copulam religionem in
trando poteſt trãſire ad mrimonium ſpirituale ſed nõ eſt ſic
ecõtra:qz ſi aliqs tranſiuit ad religionem et ſic cõtraxit matri
monium ſpirituale non poteſt poſtea tranſire ad matrimo
nium carnale.in cle.eos qui.de conſangui.et affi. Itẽ interdũ
diſſoluitur mrimonium carnale altero ſolo volente per ptra
ctum matrimonij ſpiritualis vt ſi trãſeat ad religionem an
te copulam actualem.j.de cõuer.cõiug.ex publico.Item diſ
ſoluitur carnale mrimonium altero ſolo volente in caſu.ca.j,
de eo qui duxit in matri.quam pol.p adul. Item in alio caſu
qñ vz alter infidelium venit ad fidem alio nolente venire.j.
de diuor.gaudemus.Sed matrimoniũ ſpirituale non diſſol
uitur ex voluntate vnius tm:imo nec ex voluntate vz ingre
dientis religionẽ et recipientis.Item etiã cẽſetur matrimoni
um ſpirituale fortius:qz fortius operat in conſtruendo et diſ
ficilius in deſtruendo q faciat carnale:quia ſpirituale impri
mit characterem quod nõ facit carnale:facit qd not.in rubri.
j.de ſacra.non ite.et.c.j.et ſic fortiorem imprimit gratiam. Itẽ
fortius etiam copulat: qz non ſolum corpora ſed etiam aĩos
et non ſolum duos ſed plures: vt patet ex his que habentur
hic in tex.et.ſ.de electio.c.cum inter canonicos.et.xij.q.j.preci
pimus.Item carnale ſoluitur per mortẽ:ſed ſpirituale nõ qz
remanet character impreſſus in anima ẽt poſt mortem: et ſic
quo ad diſſolutionẽ videtur eſſe fortius vinculũ matrimonij
ſpiritualis:facit quod habetur.xl.diſti.ante oĩa. Et iõ ppter
predicta ſm Hoſti.poteſt litera ſtare hic proprie.¶ Poteſt
dicere vt hic tangit do.Anto.q ſi queritur an carnale matri
monium quo ad ſe facilius pbatur q diſſoluatur.dicendum
eſt q ſic vt etiam voluit gl.in verſi.deſtruantur.idem eſt etiã
dicẽdum de matrimonio ſpirituali quo ad ſe:qz facilius con
ſtruitur q deſtruatur. ¶ Si autem queritur an equiparat
pctus matrimonij carnalis ſperituali :poteſt dici q facilius
pbitur matrimoniũ carnale q ſpirituale:qz carnale cõiugiũ
pbitur ſolo conſenſu et in momento perficitur:ſed in ſpiritua
li contrahendo multe ſolennitates requiruntur de quibus
in.c.qz propter.et in.c.in geneſi.ſ.tit.proxi.Si autẽ cõparare
velis diſtractum vnius ad diſtractũ alterius:tũc certo reſpe
ctu eſt fortius in diſſoluendo carnale q ſpũale.Quia carnale
diſſoluit autoritate dei ſed ſpirituale autoritate Pape. Sed
certe vt dicit.d.Ant.poſſunt dici paria : quia quod autorita
te pape fit,autoritate dei fit. Sed melius dici põt q carnale
poſt carnalem copulã nõ põt diſſolui in vita cõiugũ autorita
te pape ſed ſolũ ſoluit p mortẽ.Sed ſpũale põt diſſolui in vi
ta illud pbentis autoritate pape. vt hic ptz.Certo tamẽ alio
reſpectu poteſt dici q diſſoluit difficilius ſpirituale:qz durat
etiam poſt mortẽ ppter characteris impſſionẽ qd nõ contin
git in carnali vt ſupius dixi. Item ex eo qz per pctum matri
monij carnalis nõ diſſoluitur ſpũale: ſed ecõtra ſic in multis
caſibus de quibus dixi.ſ.Et ex pdictis videt quod matrimo
nium ſpũale nedũ ſit dignius ſed etiã fortius. ſed aduerte qz
litera hic dicit q matrimonium ſpũale ſit fortius q carnale.
Et argumentat hoc modo a minori:qz cum carnalia facilius
ſm reglam ſeu regulariter deſtruãtur q cõſtruant et diſſolu
tio mrimonij carnalis ſit reſeruata deo:et cõſequenter pape
eius vicario per autoritatem illam quos deus coniunxit etc.
multo fortius debet intelligi reſeruata diſſolutio matrimõij
ſpiritualis deo.et ſic pape eius vicario attenta regula predi
cta:qz regulariter facilius diſſoluũtur corporalia q ſpũalia:
et difficilius diſſoluuntur ſpũalia q carnalia.Nõ obſt.ſi dicat
qd carnale mrimonium non ſequitur naturã et regulam cor
poraliũ rerum : qz ipm mrimoniũ carnale facilius pbitur q
diſſoluitur vt ptz in.l.conſenſu.C.de rep.et no.gl.hic in ver.de
ſtruant.per hoc nõ ſequit q nõ procedat argumentatio pdi b
cta de qua etiã in litera:qz lz ipſum mrimonium carnale exor
bitet a regula aliorũ corporalium:tñ ex quo eſt res corpalis et
eius diſſolutio reſeruat Romano pontifici potius debet reſer
uari diſſolutio matrimonij ſpũalis quod non exorbitat imo
ſequitur naturã ſpũaliũ que facilius pbunt et difficilius etiã
ſoluuntur regulariter q diſſoluant corporalia.Nam fortius
dz operari actus qui procedit ſm ſui naturam et ſm ius cõe:
q actus qui operatur p naturam:et ſic de iure ſpeciali exorbi
tando a iure communi.cum facilius tolli debeat ius ſpeciale
q ius commune.vt.§.qz vero.ſimile in aut.de non ali.colũ.ij.
et.l.eius milites.§.militia miſſus.ff.de teſta.mil.et not.gl.in cle.
cauſam.de elect.facit etiam quod habetur in capi.j.j.de ordi.
32 ab epi.qui renun.epiſco.¶ †In gloſſ.in verb.diuina.in fine.
et pro hoc facit quod not.gloſſ.in capitulo non eſt.j.de voto.
ibi no.quod ſi Papa diſpenſat cõtra votum ſine iuſta cauſa

Zacharias.
a ¶ Sex mẽſes.ad
de an poſſit talis
terminus prorogari
per car.in cle.ſta
tuimus. de ſtatu
mona. gemi.in.c.
qm.c.diſt.et ſpec.in
ti.de dila.q in pn.
ver.ſunt et alie.et
Herth. de fir. in
tract.de epo.l.iij.
in vl.parte.et qli
ter petat. vide p
ſpec.in tit.de ele.
§.j.ver.ſacris.

Zacharias.
b ¶ Clericos ſuos.
Adde p hoc tex.
expreſſum in.c.ij.
et ibi archi. et doc.
de accu.lib.vj.vbi
exponit ſolus eps
id eſt eps cũ capi
tulo.not. bal.in.l.
j.in.j. oppo. C.de
cõtra ta.not.in fi.
p gl.in.c.ij.in gl.
in v. canonici.de
off.ord.lib.vj. vbi
exponit canõici.
i.capitulum et ca
nonici.

nō eſt qs tutus quo ad deū: facit etiam qđ dicet̃ ſup.ea.cum inter.j.tit.ij.ꝛ qđ ibi per Inno. ¶ In glo.in ver.vicariū.vbi
33 dicit̃ etiā vicarius Xpi ſup.ad ea que cōcedunt̃ epis. ¶ † In glo.in ver.cōfirmatus.in fi.ſed certe poſt confirmationē ante cōſecrationē poſſet per exceptionē repelli: vt patet in.c.ſup his.all.in glo.vnde Hoſt.dicebat ꝙ etiā ante confirmationē nō poterat electus cedere iuri ſuo ſine autoritate ſui ſuperioris.ſʒ vt hic ptʒ gloſſ.iſta tenet ꝯ̃riū.ꝛ.j.glo.iij.verſ.poſt.ꝛ hec opi.videt̃ verior per iſtū tex.a ꝯ̃rio ſenſu.ꝛ iſta opi.cōmuniter
34 tenet̃:de quo per glo.in.c.ſi electio.de elec.in.vj. ¶ † In gl.in ver.nil addit.quaſi velit glo.ꝙ quo ad ſubſtantiam ꝛ vinculū mr̃imonij cōſecratio nil addit:ſʒ quo ad ꝯſummationem bñ pōt dici addere:qꝛ dʒ cōſummari in ipſa cōſecratione:ꝛ ꝑ illā acqrit ptātē exercendi ea q̃ ſunt ordinis epalis.facit quod dicetur in.d.c.lʒ.in gl.j.j.eo. ¶ In glo.in ver.ſimilitudinē.in fi. ſolue qđ ibi nō erat omnimoda ſimilitudo vt in eis ptʒ.hic ſecus:ꝛ de materia.ſ.de conſti.trāſlato.ꝛ de preb.nō pōt.ad fi.p
35 Jo.an.li.vj. ¶ † In glo.in ver.ſex mēſes.in fi.quō ſaluatur litera illa.potes dicere ꝙ dupl'r pōt ſaluari. Primo vt intelligatur hic poſt ſex mēſes.ſ.inchoatos.ꝛ qđ dicit̃ in canone:de quo hic fit mētio.ſ.in.c.j.c.di.ad fi.intelligat̃ de quinq; menſibus cōpletis.facit qđ not.in ſimili in.c.literas.de tēp.ordi.ꝛ l.qui añ cal.ff.de verb.ob.ꝛ.l.ij.§.fi.ff.ſi cer.pe. Et ſic not. hanc
a cōcluſionem[a] p cōcordādis teſtibus:quorū vnus dicit aliquē fuiſſe p quinque mēſes alter per ſex mēſes:vt primus intelligatur ſenſiſſe de quinq; completis:alter de ſex inchoatis: de quo p Bar.in.l.ij.§.fi.ꝛ facit etiam id qđ cōſueuit dici in.c.cū tu.j.de teſt.ꝛ qđ etiā plene no.in.l.inter ſtipulātē.§.j.ff.de ver. obli. Et ad pdicta facit ꝛ etiā pōt adduci ſm Jo.an.quia dicimus xpm fuiſſe paſſum dū eſſet.xxxij.an.ꝛ ſex menſiū:ꝛ ſic.xxxij.an.cū dimidio.ꝛ tñ ſex mēſes a tpe natiuitatis Xpi que eſt mēſe decēbris nō currebant vſq; ad tps paſſionis cōplete:qꝛ fuit de mēſe martij:ꝛ ſic erant ſex mēſes cepti ſed nō cōpleti. vel pōt dici ſecundo ꝙ hic text.voluit approbare opi. Hul.q voluit dicere morā poſſe purgari.j.mēſem poſt dictos ſex mēſes:facit qđ no.ſ.ti.j.cū in cūctis.p Joā.an.in v.cū vo. ¶ In gl.in v.inutilē ibi,ſcidit e.meli' dixiſſet v.itē a mortuo.q verſi. eſt ſub.§.hoc idem.ꝛ facit etiam qđ habetur in.l.paulus.ff.de verb.ſigni.ꝛ.l.eleganter.§.qui reprobos.ff.de pignora.actio.
36 ¶ † In glo.in ver.inuenit̃.ibi:ſecus in beneficijs.no.diligenter glo.que in hac ver.iūcto qđ dixi.ſ.in ver.ꝛ in priuilegijs.
b videtur facere differētiā[b] inter priuilegiū ꝛ beneficium: priuilegiū eſt ſtricti iuris.ſecus in beneficio:ꝛ bene dicit gl.ſtricte ſumpto vocabulo: qꝛ priuilegiū dicit̃ quaſi priuans legem. iij.di.priuilegia. Et ſic eſt cōtra ius cōmune:ꝛ ideo latius interpretatur beneficiū ꝗ̃ priuilegiū:facit qđ dicet̃ in.c.fi.eo.et quod ibi no.per Joā.an.ꝛ in.c.olim tibi.de verbo.ſigni.facit etiā qđ notat̃ p legiſtas in.l.beneficium.ff.de cōſtitu.princip. ¶ In ea.glo.ibi arg.cōtra.intellige text.nō ad pxime dicta:
37 qꝛ cum illo cōcordat id qđ ſequit̃. ¶ † In ea.glo.in fi.intellige niſi quis veniret ꝯtra pceptū ſuperioris vel niſi qs faceret alij qđ ſibi fieri nō vellet.nā talia etiam nō erāt licita ſm primeuum ius naturale.j.diſt.in princ. ¶ Aduerte quia potes aliter cōcludere in materia quā dixit glo.nam id de quo queritur eſt de materia regulariter in ſuo genere permiſſa:ꝛ ſic ſumus in his q̃ ſunt de gñe permiſſorum:ꝛ tūc pcedit in tali materia ꝙ omne illud qđ nō reperitur phibitum intelligat̃ eſſe conceſſum ex quo ſumus in materia regulari ꝛ in ſuo genere permiſſa: facit qđ habet̃ in.l.j.ff.de teſt.vbi regulariter quilibet poteſt eſſe teſtis niſi reperiat̃ phibit'.ꝛ ſimiliter qlibet pōt procurator eſſe niſi reperiatur phibitus.l.mutus.§. j.ff.de procur.ꝛ ſimiliter poteſt quis cōtrahere matrimoniū niſi reperiatur phibitus.facit quod habetur.j.de ſpon.cum apud.vnde in pdictis dicimus ꝙ edictum eſt permiſſorium regulariter:ꝛ in ſuo gñe ꝛ eſt prohibitorium certarum perſonarum vel certorū caſuum.facit quod no.in.d.c.cū apud.ꝛ in d.l.mutus.§.j. Si autē ſumus in materia que regulariter in ſuo genere eſt prohibita.ꝛ ſic eſt de genere prohibitorum: et tunc pcedit qꝛ omnia intelliguntur phibita que nō reperiūtur permiſſa.ꝛ ita intelligat̃ iſte tex. Nam alio non apparen-
c te recurrendum eſt ad regulā ꝛ ſtādū eſt regule[c].l.omnis diffinitio.cū ibi no.ff.de reg.iur.ꝛ facit no.de regu.iuris.in rub. lib.vj. Et ideo ſi ſumus in materia regulariter prohibita, debet preſumi prohibitum niſi appareat permiſſum:nam regularia ſunt ſm naturam ipſius regule.ideo facilius preſumit̃ aliquid eſſe potius ſub regula que pcedit ſm cōmunia accidentia ꝗ̃ ſub ſpecialitate que ex accidenti ꝛ ſingulariter contingit cōtra naturā regule.facit quod habet̃ in.l.nam ad ea. ff.de legi. Si autem q̃rat̃ quomodo cognoſcetur an materia ſit in ſuo gñe prohibita vel permiſſa: dic qđ hoc poterit col-
38 ligi ex eo qđ tetigit gl.circa finē. ¶ † Queritur ſi conſtitutio ſeu lex loquitur permiſſiue preſumeret̃ ꝛ diceretur materia ꝑmiſſa.ſi autem loquit̃ negatiue diceretur materia prohibita: vt patet ex iuribus hic alleg.circa fi.gloſſ. Si autem eſſet caſus in quo nō bene appareret an in tali materia lex loquatur ꝑmiſſiue aut prohibitiue:tūc recurrendū eſſet ad ius primeuum naturale:qꝛ intelligeret̃ eſſe ꝑmiſſum niſi veniret cōtra prohibitionem ſuperioris vel niſi quis vellet alteri facere id quod ſibi fieri nollet. Et proſequitur hic Joan.an.de multiplici lege.videlʒ de lege nature,ꝛ de lege iuriſgentium,ꝛ de lege moſaica,ꝛ de lege ciuili,ꝛ de lege canonica,ꝛ ſic de quinque legibus de quibus etiā tetigi in ca.j.de ſum.tri.ꝛ fide catho. Et tangit que eſſent licita ꝛ que phibita intelligunt̃ p ipſas leges nō eſt opus inſtare: quia p ea que dicit non habes perfectam doctrinam:ſed melior doctina habetur ex his que dixi ſuperius ad materiam.ij.q.v.conſuluiſti.ꝛ.l.nec nō.§.quod eis.ff.ex quib.cau.ma. ¶ In gloſſ.in ver.tanꝗ̃.in fi.ꝛ de materia habet̃ in.d.c.homo chriſtianus.ꝛ.j.de iureiuran.cum q dam. ¶ In glo.penul.in fi.ſolue quod ibi voluntas non fuit contraria poteſtati:qꝛ poterat mutare in adijciendo conditionem inſtitutioni:ꝛ preſumitur mutaſſe ex quo non adiecit licet a prin.dixiſſet talis heres eſto ſm cōditiones.j.ſcriptas: vñ licet poſtea nō adijciat conditionem erit heres: qꝛ preſumitur ipſum mutaſſe voluntatem in adijciendo conditionē ex quo nō adiecit. ¶ In gl.pe.ibi,durant in ſuo ſenſu.poteſt exponi quod dicantur durare:qꝛ non immutarunt voluntatem.ꝛ ſic erit ſenſus:quod ſi durent in eodem conſenſu ex eo qꝛ nō mutarunt:haberet locum quod hic dicitur: poteſt etiā intelligi ſecundū Hoſti.ſi adhuc durent in ſuo cōſenſu.i.ſi de nouo conſentiant in eo quod prius cōſenſerunt ꝛ ſcdm iſtos intellectus loquitur de cōſenſu canonicorum. Poſſet etiā intelligi de conſenſu ipſius electi.vt ſit ſenſus qđ ſi ipſe electus perſeueret in priori conſenſu:quia vellet eſſe andegaueñ.tūc procedit id quod dicitur hic vt ſequitur in glo.ꝛ dicit Hoſti. quod iſte vltimus intellectus videtur magis de mēte litere: qꝛ vult facere gratiam principaliter ipſi epiſcopo ꝛ nō canonicis. ¶ Ultimo pōt dicere quare illi archiepiſcopi magis fuerunt puniti ꝗ̃ in.ca.j.potes dicere quod hi plus deliquerunt ꝗ̃ illi: hic nedū fuit confirmatio ꝛ tranſlatio ſed conſecratio. Preterea hi fuerunt plures ꝛ ſic poterant maturius conſiderare.facit.j.de off.delega.prudētiam. ¶ Itē aduerte qꝛ circa intellectum tex.dum dicit priore cōſenſu perdurante poteſt dici ꝙ tunc ſimpliciter loquat̃. intelligit̃ indiſtincte: ꝛ ſic copulatiue de conſenſu eligētium ꝛ etiam ipſius electi: cum etiā vtriuſq; cōſenſus requiratur ad pficiendum matri-
39 moniū ſpirituale.ſ.de elec.cum inter canonicos. ¶ † Item adde ꝙ matrimoniū ſpirituale cōtrahitur per cōſenſum eligentium ꝛ electi etiam an confirmationem:ꝛ hoc voluit lite-
d ra in verſi.ſicut autem.dum maxime:[d] cū cōfirmatus fuerit:ꝛ ſic poſuit dictionem replicatiuam que replicat idem eſſe etiā ſi nō fuerit cōfirmatus quo ad contrahendum matrimoniū ſpirituale:facit quod no.j.de fil.preſby.ad abolēdam.ante tamen confirmationem nō dicit̃ eſſe ratū ſeu indiſſolubile:ſʒ dicitur indiſſolubile poſt confirmationē:vt patet.j.eod.in.c.fi. ꝛ ex eo quod dixi.ſ.in verſic.confirmatus.ſuper ver.poſt.vbi patet ꝙ demum poſt confirmationem non poteſt diſſolui ſine licentia pape:facit quod no.glo.de elec.ſi electio.lib.vj.ꝛc.

1 ☞ Licita eſt argumētatio de ſpūali mr̃imonio ad carnale.
2 Reſeruata deo ſunt reſeruata pape.
3 In pōderanda diſpoſitione an ſit realis vel perſonalis magis attenditur ſubiecta materia ꝗ̃ expreſſio verborum.
4 Factum a papa cenſetur factum a deo.
5 Tranſlatio ꝛ quelibet eius diſpēſatio debet habere in ſe vtilitatem ꝛ neceſſitatem.
6 Factum ꝙ epiſcopus ſit tranſmiſſus ad aliam eccleſiam nō poteſt eſſe non notorium,
7 In notorijs an poſſit ferri ſententia parte non citata.
8 Alligatus alteri eccleſie matrimonialiter nō poteſt licite eligi ſed debet poſtulari ꝛ eligentes ſunt priuandi ſeu ſuſpendēdi poteſtate eligendi.
9 Non eſt recedendum ab antiquitate niſi oſtendatur error expreſſus ꝛ niſi mutetur vel formetur ex ſe ꝛ antiquitas tribuit titulum.
10 Papa incidens in hereſim poteſt corrigi:alias nō:ꝛ tunc poteſt deponi per concilium generale.
11 Circunſtantie notorij licet non ſint notorie non impediunt effectum notorij.
12 Epiſcopus dimittens primam eccleſiam ſine licentia ꝛ tranſiens ad aliam ſine licentia vtraq; eccleſia priuatur.
13 Tranſiens ad ſecundam an ſit priuatus ipſo iure.

Perſuiam

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Hāc cōcluſionē Aiſ ang.i ꝯſi. cclxxiij. incipien. ex themate. colū. pe. vſi.nūc venio. vbi dicit ꝙ cōcordant teſtes quoꝝ aliq dicūt añ publicationem ꝛ alij qui poſt publicationē vt intelligamus añ publicationē finitā ꝛ poſt publicationē inchoatā. vide etiā dñō Are.in.d.c. cū tu.de teſti.ꝛ in d.l.qui ante calēdas.ff.de vb.obl.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Differētiam. Uide p.d. Jaſ.in l.ſi.ff.de cōſti.pn. Fel.ꝛ mod.i rub. ſ.de reſcript.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Regule. Uide gl.in.c.ij.de cōiu. lepro.que vult ꝙ in dubio ſtādū ſit regule.ꝛ no. Ab.i c.ſalubrit.de vſu. vñ q hʒ regulā p ſe hʒ intentionē fundatā ita ꝙ allegāti ꝯ̃riū incūbat onus pbādi. vt not. Bar.i.l.ij. ff.ſi qs ius di.non obtem.l.quoties. ff.ſi qs cautio.vide curtiū ſeniorē in cōſil.x.in fi.ꝛ in conſi.ſeq.col.j.

Antonius Frāc.
d ¶ Maxime.adō qđ dictio magis, aliqñ ē dictio implicatiua: vt.i.l.q ſtatus.ff.de re mili.ꝛ ſignificat idētitatē i caſu ꝯ̃rio. l.qđ ſi minor.in.§. reſtitutio. ꝛ ibi p gl.ff.de mio.qñq; et ponit̃ p tñ: vt in.c.ſi qs eps dānat'.xj.q.iij.ꝛ vid glo.in.l.j.in verſi. maxime.C.de nouo co.cōpo.aliqñ etiā ponitur pro valde.ꝛ not.in.l.j. in gloſſ. pe. ff.ſol. mat.ꝛ de natura huiꝰ dictiōis habet̃ per Bar.melius ꝗ̃ alibi.in extrauag.ad reprimen.in vſi.maxime.ꝛ nota.in.ca. auditis. de elect. vbi etiam dictum fuit.

14 Per ſñiam latam ꝯ aliquem nõ ſtatim ꝑditur dominiũ rei.
15 Alligatus alteri eccleſie ab alia poſtulatus concorditer nõ poteſt adminiſtrare etiam in eccleſia vltramontana.

Quanto. Epũs qui propria autoritate de ſua eccleſia ſe trãſfert ad aliam carebit vtraqȝ.h.d.primo narrat factum.ſecundo aggrauat.tertio ponit.ſecunda ibi,nõ attendens. tertia ibi,ne autẽ. ¶ Caſus literalis.Epũs hildeſeneñ.a ſede apłica indulgentiam obtinuit ſub hac forma ſi ad maiorem dignitatẽ forſan vocaref eam ſibi liceret aſſumere dummodo nihil ei obſiſteret de canonicis inſtitutis:ipſe vero de hac indulgentia confiſus vocatus ad herbipoleñ.eccle.ad eam propria temeritate tranſiuit non attendens qđ in euangelio dicitur quos deus coniungit homo non ſeparet.poteſtatẽ trãſferendi pontifices ita ſibi dominus reſeruauit ꝙ ſoli beato petro vicario ſuo ⁊ ſucceſſoribus ſuis ſuo priuilegio prebuit ⁊ conceſſit nõ homo ſed deus ſeparet quos romanus põtifex q vices dei gerit in terris autoritate diuina diſſoluit.ne ergo facti peruerſitas trãſeat pſumptoribus in exẽplũ qđ nõ põt nõ eſſe notoriũ pcipit illi epõ vt adminiſtrationẽ illius eccłie penitus delinquat.ſed qꝛ canonici prorſus illicite vota ſua cõtulerunt in ipm vt in eo puniantur in quo peccauerunt ipos eligendi poteſtate hac vice ſuſpenſos denuntiat:qꝛ vero hildeſeneñ.eccleſia improbe dereliquit: precepit ei papa ne ad ipſam vlterius reuertat ⁊ careat propria vt nec illis pſideat quos p ſuperbiam ſpreuit:nec illis quos p auaritiam cõcupiuit.Her. ¶ In tex.ibi,in euangelio Mat.xix.Ratio non ſu
1 pflue repetit hic ⁊ in.c.ſequẽ.ſ.c.proximo. ¶ †No.ꝙ licita vr̃ argumentatio de ſpũali matrimonio ad carnale.de quo per
2 Jo.an.in.c.tue.ſ.de ſpon. ¶ †No.ꝙ reſeruata deo videntur
3 reſeruata pape eius vicario. ¶ †No.ꝙ conceſſum ſub noĩe ꝓprio in materia q̃ eſt talis nature vt trãſire debeat ad ſucceſſorẽ intelligif potius eſſe conceſſum dignitati q̃ꝫ pſone.Et ex hoc etiam nota ꝙ in põderanda diſpoſitione an cẽſenda ſit pſonalis vel realis magis attendi dꝫ natura materie q̃ꝫ vborũ expreſſio[a].facit qđ dictum eſt in.c.j.§.e.⁊ qđ no.p Bart.in
a
l.pe.ff.de ſer.leg.⁊.l.ſi cõis ſeruus.ff.de ſtipulat.ſeruo.⁊.l.poſt mortem.ff.qñ ex fa.tu.facit qđ not.ſ.de inſti.c.cum veniſſent. ¶ Not.argumentũ ꝓ antiquitate venerãda ad idẽ qđ habef
4 in.l.ſemper.ff.de iure immu. ¶ †Not.qđ factum a papa ⁊ a vicario Xp̃i cẽſef factũ a deo cuius locum Papa tenet in ter
5 ris. ¶ †Not.ꝙ tranſlatio ⁊ quelibet eius diſpenſatio debent habere in ſe vtilitatẽ vel neceſſitatem:alſ nõ eſt diſpẽſatio vt cõſueuit dici in.c.de multa.ſ.de pbẽ.facit qđ not.j.q.vij.§.niſi
6 rigor. ¶ †Not.ꝙ epi trãſmiſſi ad alterã eccleſiã factum non põt eſſe non notorium ⁊ hoc ideo qꝛ talis tranſitus cõueuit fieri multitudĩe ppłi ꝯcurrẽte:vt docet experiẽtia.Et ex hoc
b
not.ꝙ factum actus tranſeũtis trãſire põt in notoriũ[b] lꝫ Ja.bu.alr̃ dicat in aut.qui ſemel.C.quomodo ⁊ qñ iudex.poſſet tamen dici ꝙ hic habebat cauſam manentem inquantum pſeuerabat in ipſo tranſitu ſeu in eccleſia ad quam trãſiuerat.
7 ¶ †Not.ꝙ in notorijs[c] videtur poſſe ferri ſñia parte non ci
c
tata:[d] quod intellige ẜm not.in.c.cum ſit romana.ad fin.ſ.de
d
app.⁊.ſ.de iureiu.ad noſtrã.el.iij.⁊ per Jo.an.ſ.de verb.ſign.
8 ex parte. ¶ †No.ẜm vnũ intellectũ ꝙ alligatꝰ alteri eccleſie mr̃imonialiter non poteſt licite eligi ſed deberet poſtulari: vt plene legi.⁊ no.ſ.de poſtu.pre.c.ñ. ¶ Not.ꝙ eligẽtes ſunt priuandi ſeu ſuſpendẽdi poteſtate eligendi. ¶ Not.illud verbum vulgatum ꝙ quis puniri dꝫ in eo in quo peccauit: facit qđ habef.ſ.de temp.ord.literas. ¶ Not.q̃ꝫ dictum eſt in ſum. ⁊ nota rõnem q̃ ponitur hic circa ñ.Ex qua nota ſuperbiam
9 ⁊ auaritiã reprobatam. ¶ †In gl.in verſi.antiquitas.in fi.ex antiquitate dicimus etiam tribui titulum.ſ.de verbo.ſig.ſup quibuſdam.⁊.l.hoc iure.§.ductus aque.ff.de qua quoti.⁊ eſti.⁊.c.j.de preſcrip.in.vj.ſed contra antiquitatem facit quod habetur in.l.ij.§.poſt hos.ff.de origi.iuris.vbi li.Tuberonis parum fuerũt approbati qꝛ antiquo ſermone fuit vſus: facit ẽt quod habetur in.l.j.§.ſi vſufr.ff.ad legem falcid.vbi Ariſto a veterũ opi.receſſit.Potes dicere ꝙ hic tangit Jo.an.ꝙ nõ eſt recedendum ab antiquitate niſi oſtendaf error euidẽs:facit qđ habetur.xix.di.c.ita.vel niſi ex cauſa mutetur vel reformetur ꝑ ſe.quod habef.ſ.de conſuet.cum conſuetudinis.⁊.l. vnica.ſ.de vſucap.transfor.In glo.in verb.vicem dei.ibi,pro rõne voluntas.ſupple.in his que ſunt iuris diuini per ea que
10 habentur in.c.non eſt.ſ.de voto.⁊.ſ.de conſue.c.fina. ¶ †In glo.ibi:cur ita facis.nam nemo poteſt corrigere papam niſi
e
incideret in hereſim:nam[e] tunc poteſt deponi per concilium
11 gñale.xl.diſt.c.ſi papa. ¶ †In gloſſ.in verſi.notorium.in fine aduerte tñ ꝙ ſufficit notorium eſſe factũ cum licentia ⁊ actio ſeu confeſſio ſe habeant per accidens in qua grauabatur one reprobandi:patet in.ca.hic allega.tales etiam circumſtantie habent ſe ex accidenti vnde non impediunt effectum notorij vt notabiliter voluit Inn.in.c.tua.ſ.de coha.cler.⁊ mulie.pro hoc facit etiam iſte tex.cum glo.⁊ ſic etiã videtur ꝙ nõ impediatur proceſſus facti notorij.lꝫ allegentur alique circunſtãtie que non ſunt notorie:qđ tene menti. ¶ In gl.in ver.illicite.poſtulando hildeſeñ.epm.ſed fecerunt illicite recipiendo ſine licentia pape ⁊ ẜm hoc non elegerũt ſed poſtulauerunt. poſſet etiã intelligi prout ſonat litera ꝙ illicite fecerunt eligẽdo:qꝛ alligatus alteri eccleſie nõ debet eligi ſed poſtulari.ſ. de poſtu.prela.c.ſi. ¶ In glo.in ver.ſuſpendimus.in fi.plus videtur ꝙ deberet exponi.i.priuatos denuntiamus per ea q̃ habentur in.d.ca.bone.el.j.Sed potes dicere ꝙ poſſunt dici
12 ſuſpenſi. ¶ †Extra glo.dicit Jo.an.poſt Inn.quod pena de qua hic ad fi.videlicet ꝙ priuetur prima eccleſia ⁊ etiam ſecũda:procedit quando dimiſit primam ſine licentia: ⁊ ſimiliter tranſiuit ad aliam ſine licentia:nam alias priuandus eſſet ſolum illa in qua licentia non obtinuit ne pena plus extendatur quam delictum.arg.eorum que habentur in.c.queſiuit.ſ.
13 de his q̃ fi.a ma.per.cap. ¶ †Tãgit etiam hic Jo.an.an trãſiens ad ſecundã eccleſiã abſqꝫ licentia ſit priuatus ipſo iure dicit ꝙ non: ſed priuandus eſt per ſententiam: ⁊ ideo remanet eps prioris eccleſie:⁊ priores clerici adhuc obedire tenentur anteq̃ꝫ priuetur per ſñiam.facit qđ habef.viij.q.iiij. none.Idem dicit vbi renuntiatio fit que nõ tenet.ſ.de renunti. quod in dubijs.⁊ per hoc ptꝫ quod nõ perdit eccleſiam ex ſolo tranſitu:ſed ex ſuperioris ratihabitione.Et hoc põt ꝓcedere in epiſcopatibus quibus non põt renuntiari abſqꝫ licentia pape etiam religionis fauore:ſed in beneficijs curatis hodie ſeruari debet:quod habetur in.c.de multa.ſ.de prebẽ. ⁊.c.eum qui.de pbend.libro ſexto. ¶ Dicit etiam hic Joan.
14 †qđ per ſententiam latam contra aliquẽ non ſtatim perdif dominium rei:per id quod habetur inſtitu.de offic.iudicis. §.fina.licet circa iura ſententia ſtatim ſuum conſequatur effectum in ſeruorum.§.fi.⁊.l.quod ad ſtatum.de pen.⁊.l.furti.in prin.cũ ibi no.ff.de his qui no.infa.⁊.l.nemo poteſt.ff.de furt. ⁊ de hac materia tangit Jo.an.poſt Inno.in.c.cum noſtris.
15 ſ.de cõceſſio.preben. ¶ †Vltimo hic dicit Jo.an.poſt Hoa. quod cum alligatus alteri eccleſie nõ poſſit ad aliam aſſumi niſi per poſtulationem quod non poterit adminiſtrare etiã in eccleſia vltramontana etiam ſi fuerit concorditer poſtulatus.Nec ob.ſententia doc.in.c.nihil.ſ.de electio.qꝛ illa loquitur in electione non autem in poſtulatione:quod tene menti pro limitatione ⁊ declaratione dicte decre.⁊c.

1 Licitũ eſt arguere de matrimonio carnali ad ſpirituale.
2 Quos deus coniungit homo non ſeparet.
3 Matrimonium ſpirituale contrahitur inter electum ⁊ eccleſiam mediantibus eligentibus.
4 Matrimonium ſpirituale poteſt diuidi in tres partes.
5 Epiſcopus ſolus debet deferre annulum :inferiores prelati non niſi ex priuilegio.nu.2.
6 Abbas exemptus nõ poteſt tranſire niſi cum licentia pape: ſi non eſt exemptus poteſt cum licentia ſui ſuperioris.
7 Indulgentia contra ius ſtricte intelligenda eſt.ſed late interpretatur contra concedentem dignitatem.
8 Permiſſio tranſitu ad maiorem dignitatem non eſt permiſſus ad minorem.
9 De effectu iſtorum verborum dum tamen.
10 Matrimonium ſpirituale habet partes quatuor in ſe.
11 Matrimonium carnale per copulam: ⁊ ſpirituale per cõſecrationem recipiunt conſummationem.
12 Quod maius eſt:aliquo reſpectu poteſt eſſe minus.
13 Eccleſia parochialis poteſt conferri in titulum non ſacerdoti ſed non in commendam.
14 Quomodo facilius diſpenſatur in maiori dignitate quam in minori.
15 Poſtulatus vigore indulgentie de qua in textu poteſt aſſentire poſtulationi cui non poterat: alias poterit petere corã proximo ſuperiore ⁊ approbata poſtulatione ſine licentia pape poteſt tranſire ad aliam eccleſiam.
16 Epiſcopatus licet aliqui habeant maiores redditus ſunt tamen paris dignitatis.
17 Examinatio de qua fit mentio in litera fit extra iudicium ſine citatione alicuius.
18 Epiſcopus cui data fuit indugentia tranſeundi de vna eccleſia ad aliam debet poſtulari non eligi.
19 Indulgentia ad tollendum impedimentum fauorabile ſtricte intelligitur:ſecus ad tollendum impedimentũ odioſum.
20 Per pactum tollitur ipſo iure actio odioſa ſed fauorabilis per exceptionem.

a ¶ Verborũ expſſio.Adde Fede[f] conſi.clxxj.
b ¶ In notorium. Adde Fran.arc. conſi.clxv.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ In notorijs. hoc tꝫ bal.ĩ.l.executorẽ.in antepe. colũ.C.de exe.rei iud.gl.bal.⁊ ſalic. in.l. addictos. C. de appel.bal.in.l. raptores.C.de epi. ⁊ cle.⁊ in.l.addictos.C.de epi.audiẽ.abb.in.c.j.ſ.d cã poſ.⁊ proprie. col.ij.faciũt no.ꝑ bar.in.l.abſentẽ.ĩ fi.ff.de pe.⁊ tex.in c.cõſuluit.⁊.c.propoſuit.ſ.de appe.
d ¶ Nõ citata.adde late Fran.arc. cõſi.clxv.ꝑxĩe all.
Zacharias.
¶ Adde Bal.in addi.ad ſpec.ĩ.ti. de no.cri.v̂.in notorijs.eũdẽ in ſua marga.in v̂b.monitio.verſi.iij. Innoc.in.c.tua.in.j. col.in glo.in v̂.notoriũ.de cohabi. cle.⁊ mulie.Joã. an.ĩ.c.ad noſtraꝫ. el.iij.de iureiur.⁊ ĩ.c.cũ ſit romana. de appel.⁊ Pet. de ſuꝫ.ĩ.l.ciues.e. ti.lꝫ Bal.ſibi ꝯꝛiꝰ ⁊ male tenuerit ꝯꝛiũ in.l.cũ frem. col.ſi.in prin.ver. dubitari ꝯſueuit. C.de his.q.vt ĩdi.
Zacharias.
e ¶ Niſi incideret in hereſim. adde archi.in.c.q ꝯ pacẽ.xxiiij.q.j.⁊ Feli.ĩ.c.cum q̃dã.co. ij.v̂.ſcđa declaratio.de iureiurã.et quot teſtibꝰ cõuictus deponaf dic poſt gloſ.fin.in.c. pſul.ij. qđ. iiij. qđ duobus lꝫ maior requiratur teſtiũ numerus ad condemnationẽ cardinalis aut epĩ vt per.d.glo.

21 Illegitimus habetur pꝛo legitimo in eo quod eſt diſpenſa-
tum:in alijs remanet illegitimus.
22 An priuilegium ⁊ beneficium extendantur.
23 Quot modis dicatur beneficium ambitioſum.

Licet. Solus papa trāſfert ep̄os ⁊ indulgē-
tia eius ſuper tali trāſlatione cōceſſa
ad literā eſt ſeruāda ⁊ ſtrictiſſime intelligēda hoc
d.Et pꝛimo ponit dictū.Scđo recitat factū.Ter-
tio rn̄det cuidā obiectioni:ſcđa ibi:hoc autē.tertia ibi:nec il-
la.¶Caſus lr̄alis. Sicut vinculum matrimonij qđ eſt inter
virū ⁊ vxo.hō diſſoluere nequit:de quo đr in euangelio.quos
deus cōiunxit hō non ſeparet:ſic vinculum illud qđ eſt inter
ipſum ⁊ eccleſiā ſine illius autoritate diſolui non debet:qꝛ eſt
vicarius Jeſu chꝛiſti:hoc nō cōſiderauit hyldeſeneñ.ep̄s qui
pꝛopꝛia autoritate ad herbipoleñ.eccleſiā trāſiuit:⁊ illa īdul-
gētia quam ſup hoc ſe habere pꝛoponit nō excuſat p̄ſumptio
nē ipſius in qua đr ꝙ ſi ad maioꝛē dignitatē vocaret̃ eam lice
ret ſibi aſſumere dūmodo nihil obſtaret de canonicis inſtitu
tis.Et lꝫ videret̃ aliquibus ꝙ ſi ad maioꝛē dignitatem voca-
retur liceret ſibi aſſumere parē:tn̄ ſibi hoc non lꝫ cū ī maioꝛi
dignitate pꝛopter maioꝛē vtilitatē facilius ſoleat diſpenſari.
Preterea poſtulatio ſicut electio examinari debet diligen-
ter qđ quidē in ipſa indulgentia reſeruabat̃ dū dixit dummo
do nihil obſtat de canonicis inſtitutis.vñ anteꝗ̄ poſtulatio
per papam examinata fuiſſet nulla debuit rōne trāſire.Her.
1 ¶†Not.j.ꝙ licitū eſt arguere de matrimonio carnali ad ſpi
2 rituale. ¶†Nota etiā repeti hic illā autoꝛitatem quos deus
coniunxit ⁊c.Et ſic videtur ꝙ ſupflue hec autoꝛitas ſepius re
petatur in hoc titulo.Sꝫ poteſt dici ſꝫm Beati.ꝙ diuerſimo
de repetitur ⁊ iterat̃.Nā in pꝛimo.c.huius ti.ꝓbat papa ꝑ lo-
cū ab autoꝛitate.in ſcđo ꝓbat ꝑ locum a minoꝛi.in tertio pꝛo
bat per locū ab autoꝛitate: hic vero pꝛobat per locū a ſimili.
3 ¶†Not.ꝙ matrimoniū ſpūale ꝯhit̃ inter eligentes ⁊ electū
ſ.e.c.ij.⁊ de ele.cū inter canonicos.⁊.j.vt lit.nō conteſta.qm̄.§.
ſi autē.⁊ pōt dicere qđ voluit Inn.in.c.ij.ſ.e.ꝙ contrahitur
inter eligentes ⁊ electū:⁊ mediātibꝰ ipſis eligētibꝰ inter ipm
4 electū ⁊ eccleſiā ꝯhit̃.¶†Not.mr̄imoniū ſpūale poſſe diuidi
in tres partes: de quibus in lr̄a patet.⁊ pꝛimā partem videt̃
recipere ꝑncipiū vꝫ ꝑ cōſenſus eligētiū ⁊ electi. Scđam par
tem recipit in cōfirmatione per quā ratificat̃.Tertiā recipit
5 in cōſecratione ꝑ quā ꝯſummat̃.de quo tāget̃ in gl.j.¶†No.
ꝙ matrimoniū ſpūale đr ꝯhi inter ep̄m ⁊ eccleſiā ⁊ non infer
rioꝛē p̄latū.⁊ pꝛopter hoc de iure cōi ſolus ep̄s deberet defer
re annulū ⁊ poſſet.Sed alij inferioꝛes p̄lati non deberent de
ferre niſi hoc haberēt ex pꝛiuilegio.facit quod not.in.c.ſi.ſe-
cus in inferioꝛibus pꝛelatis ⁊ exēptis.vñ abbas etiā exēptus
poteſt eligi.de elec.ſi abbatē.li.vj.cum ibi not.licet non poſſit
tranſire ſine licētia pape qñ eſt exēptus.ſi aūt nō eſſet exēptꝰ
poſſet trāſire cū licētia ſui ſuperioꝛis.ꝑ ea que habent̃ in.d.c.
6 ſi abbatē.¶†Not.ꝙ temerarie dicit̃ agere q contra iura ali
7 quid agit.¶†Not.ꝙ indulgentia conceſſa ꝯ ius eſt ſtricte in
telligenda ⁊ obſeruanda ſꝫm limites verboꝛum ipſius indul-
gentie.An autē late intelligat̃ quatenꝰ ageret̃ de p̄iudicio cō
cedentis.[a] variauit hic do.An.Nā in notabilibus vr̄ velle ꝙ
8 nō.ſed in materia voluit ꝯ̄riū.⁊ iſtud vr̄ verius per ea que no.
per Jo.an.j.de verb.ſig.in.c.olim tibi.¶†Not.ꝙ ex permiſ-
ſione trāſitus ad maioꝛē dignitatē nō vr̄ permiſſum tranſire
ad minoꝛē.Et rō eſt qꝛ cā cōceſſionis fundatur ſuper maioꝛi
tate vtilitatis:qꝛ maioꝛ reperitur vtilitas in maioꝛi dignita-
te ꝗ̄ in minoꝛi:ſecus ſi permiſſio fundaret̃ ſup habilitate per
ſone:qꝛ ſi aliqs habilitat̃ ad maioꝛa:videt̃ etiā habilitatus ad
minoꝛa.facit quod not.⁊ legi.in.capi.j.de fil.pꝛeſbyter.in.vj.
9 ¶†Not.ꝙ argu.etiam a maioꝛi non pꝛocedit in exoꝛbitanti
bus:[b] ⁊ ideo nō ſequitur:diſpenſatū eſt in maioꝛi:ergo conceſ
ſum vel diſpēſatū cenſet̃ in minoꝛi:facit qđ habet̃.j.de pꝛebē,
10 cui de nō.lib.vj.¶†Not.de effectu iſtoꝛū verboꝛū dū tn̄ ⁊c.qꝛ
reſtringunt gratiā ⁊ diſpēſationē generalē.⁊ per illā clauſulā
datur cognitio ſuper eo qđ ſubijcitur ⁊ ſic non ſimpliciter ſo
nat in monitionē:imo ⁊ tribuit cognitionē ⁊ examinatiōem:
facit qđ not.in cle.j.de offi.deleg.⁊ quod no.per Innocē.j.de
pꝛeſum.c.ſi.¶Et ex pꝛedictis no.ꝙ gratia cōditionalis non
operat̃ ante purificationē cōditionis ⁊ eius certificationem.
facit qđ habet̃ in.c.pꝛudentiā.j.de offi.delega.⁊ quod no.in.l.
in illa.⁊.l.hoc iure.ff.de verb.obl.¶In gl.j.ibi,ꝗ̄ ad ſubſtan
tiā matrimonij ⁊ vinculum:ipſum matrimoniū nō diuidit̃ in
partes nec mirum qꝛ tūc in momēto per cōſenſum eligētiū:⁊
electi p̄eſt cōſenſus canonicoꝛū eligētiū ſtatim matrimoniū
ſpūale ꝑficit̃.⁊ ſic quodāmō eodē tp̄e recipit pꝛincipiū mediū
⁊ finem quo ad eſſe ipſius matrimonij:ſed quo ad ſollennita-
tes que pꝛecedunt ⁊ ſequuntur matrimōium ſpūale videtur

a ¶Concedentis. Adde Alex.cōſi.cxc.ij.lib. Zacharias. ¶Adde bal.i.l. humanitatꝭ.q.x.C.de ipub.⁊ alijs ſubſti.Innocen.⁊ Hoſtiē.in.c.lꝫ.de tranſac. Sebaſti. Sapia.

b ¶In exoꝛbitātibus.Vide do.in c.ꝗ̄uis.§.ij.đ pꝛebē.in.vj.vbi dicit ꝙ ī literis bñficialibus ceſſat argumentū a pari ⁊ a minoꝛi ad maiꝰ. vide Pet.de ancha.in.conſil.xvj.incip.dn̄s noſter.ad fi.cū multis allegatis ꝑ Feli.in c.poſtulaſti.colū.x.verſic.circa tertiā qōnē de extenſione.de reſer.vbi late qñ in diſpēſatiōibꝰ fiat extēſio.

c ¶Initiatū. Adde eundē cōſi.cvj. vbi dicit ꝙ executoꝛes dati ad matrimonium ꝯhendum,poſſunt ſpōſalia contrahere.

habere partes.Qualiter aūt hoc contingat nō declarat hec
pꝛima ſol.ſed hoc declarabit gl.in ſeq.ſol.ꝗ pꝛopꝛie loquen-
do nō videtur alia ſolutio ſed potius declaratio huius ꝑme.
¶In ea.glo.ibi,variare nō pn̄t:⁊ ſic pōt dici quodammodo
pꝛincipiatū eſſe mr̄imonium ſpirituale ex quo p̄cedit quodā
modo pꝛincipiū neceſſitatis ad ipſum matrimonium ſpiri-
tuale ſicut etiam cōtingit in matrimonio carnali qñ p̄cedunt
ſpōſalia de futuro poteſt dici quodammodo matrimonium
carnale initiatum.[c] qꝛ ꝑ ipſum deuenit̃ poſtea ad mr̄imoniū
carnale ⁊ neceſſitas etiam ad illud:facit qđ habet̃.j.de ſpon.
c.ij.⁊.l.oꝛatio.ff.de ſpon.Et hoc modo cōſiderando conſide-
rari pn̄t quatuoꝛ ꝑtes matrimonij ſpūalis vt patere poteſt
ex his ꝗ ſequuntur in gl.nā ꝑmo initiat̃ per cōſenſum eligen
tiū.Scđo perficitur ꝑ cōſenſum electi.Tertio fit ratū ꝑ cōfir
mationem.¶Quarto ꝯſummat̃ ꝑ ꝯſecrationē.tn̄ tex.hic nō
poſuit niſi tres partes ex eo qꝛ pꝛopꝛie loquendo nō pōt dici
initiatū matrimoniū qđ nondū eſt in eſſe: ⁊ qđ nō eſt nō pōt
dici habere ꝑtes.facit qđ not.legiſte in ſimili in.l.ſtipulatio-
nes nō diuidunt̃.ff.de verb.obli.⁊ iō hoc reſpectu litera dicit
qđ initiat̃ per conſenſum eligentiū ⁊ electi lꝫ eſſet verū ſic dice
re ꝙ etiā ꝑficit̃.Et no.ꝙ cōſecratio per ſimile inducit cōſum
mationē in matrimonio ſpūali ſicut copula carnalis inducit
cōſummationem in matrimonio carnali. Nam ſicut demum
poſt copulā carnalē pōt ſequi cōſecutio filioꝛum in matrimo
nio carnali:ita in mr̄imonio ſpūali demum poſt cōſecrationē
pōt clericos oꝛdinare. ¶†Itē aduerte qꝛ matrimoniū car- 11
nale per actum ꝯſummationis ⁊ ſic per actū copule carnalis
fit ratū ſeu indiſſolubile:⁊ ſicut per eundē actū vꝫ per copulā
carnalē recipit conſummationē ita ēt fit ratū ſeu indiſſolubi-
le.Secus in mr̄imonio ſpūali:qꝛ ꝑ diuerſum actū recipit con
ſummationem ab actu per quē fit ratū ſeu indiſſolubile.nā ꝑ
actū cōſecrationis recipit cōſummationē ſꝫ per actū cōfirma
tionis fit ratū ſeu indiſſolubile.qꝛ lꝫ an̄ cōfirmationē poſſet
diſſolui ſine autoꝛitate pape:nō tn̄ poſt vt dictum fuit.ſ.eod.
inter coꝛpoꝛalia:vt no.in.c.ſi electio.de elec.li.vj. Et ratio di-
uerſitatis inter mr̄imoniū carnale ⁊ ſpūale eſt:quia in matri
monio carnali nō exigit̃ extrinſeca appꝛobatio:ſed ſufficit ꝙ
eccleſia nō cōtradicat ne chabeat cām ꝯ̄dicēdi.Secꝰ autē eſt
in matrimonio ſpūali:qꝛ opꝫ qđ perſona examinet̃ ⁊ ꝙ ēt vi-
deat̃ an electio ſit canonica ⁊ ꝙ cōſequēter appꝛobat perſo-
na ⁊ etiā ip̄a electio.⁊ iſtđ fit ꝑ actū ꝯfirmatiōis.ſ.de ele.cū no
bis olim.⁊ in mr̄imonio ſpūali actꝰ per quē ratificat̃ eſt diuer
ſus ab actu ꝑ quem cōſummat̃:lꝫ ſecus ſit in carnali.¶†In 12
glo.ad parē.in fi.⁊ ſic vult gl.ꝙ lꝫ aliquid etiā pꝛima facie vi-
deatur eſſe maius tn̄ alio reſpectu đr eſſe minus:videlicet qđ
minus eſt cōtra ius cōmune ⁊ minus illud cedit.ideo faciliꝰ
conceditur ꝗ̄ illud ꝙ pꝛima facie eſt minus ſed maius ledit̃
ius cōe: nā illo reſpectu poteſt dici eſſe maius lꝫ pꝛima facie
in ſe videat̃ eſſe minus.¶†Facit qđ habetur in ſimili in ca. 13
nemo deinceps.de ele.in.vj.vbi ptꝫ ꝙ lꝫ minus videatur eſſe
eccleſiā ꝑochialē dare in cōmēdā ſolū ꝗ̄ dare in titulum per
petuū:cū cōmēda nō valeat dari vltra ſex mēſes vt ibi patet
⁊ ſic videret̃ ꝙ cui pōt conferri eccleſia parochialis in titulū
multofoꝛtius poſſet in ꝯmēdā:tn̄ ꝯ̄riū ibi ſtatuit̃:quia eccle
ſia parochialis pōt cōferri in titulum ⁊ non ſacerdoti.c.licet
canon.⁊.c.cū ex co.de elec.in.vj.⁊ de pꝛeben.ſi clericus.eo.lib.
⁊ tn̄ nō pōt dari in cōmēdā niſi exiſtēti in ſacerdotio:vt in.d.c.
nemo.Et ratio eſt qꝛ licet pꝛima facie in ſe dare in commen-
dam videat̃ minus ꝗ̄ dare in titulū: tn̄ alio reſpectu pōt dici
eſſe maius qꝛ magis eſt ꝯ ius ⁊ magis ledit ius cōe quā dare
in ti.qꝛ ſꝫm ius cōe dꝫ dai in titulū perpetuū nō tempoꝛaneū.
vij.q.j.paſtoꝛalis.⁊ ad idē etiā facit qđ habetur in cle.ſi vna.
de re.eccle.non alie.vbi patet ꝙ tota eccleſia etiam vacante
ſede:⁊ ſic ſi careat rectoꝛe pōt vniri alteri eccleſie; ⁊ alienari
vt in.d.cle.ſi vna.⁊ tn̄ vnum p̄dium eccleſie nō poſſet alienari
vacante ſede: vt in.d.c.Ad idē etiā poſſet induci qđ habetur
in ſimili.de elec.ſi religioſus.lib.vj.iuncto.c.ij.ne cleri.vel mo
na.e.li†Itē aduerte:qꝛ vr̄ ꝙ litera hic male dicat dum dicit 14
ꝙ facilius diſpēſat̃ in maioꝛi dignitate quam in minoꝛi:nam
imo facilius vr̄ diſpenſari in minoꝛi quā in maioꝛi,vnde faci
lius diſpenſat̃ in oꝛdinibꝰ minoꝛibus quā in ſacris.de fil.p̄ſb.
c.j.lib.vj ⁊ facilius diſpēſat̃ qs ad ep̄atum,quā ad archiep̄atū
vt no.per gloſſ.ſ.de elec.ſcriptū.⁊ facit ad hoc.lvj.diſtin.c.ſe
nomanē.Sed potes dicere ꝙ ꝯ̄ria pꝛocedunt quando daret̃
impedimentū reſpectu pſone defectus foꝛte pꝛopter accidēs
criminis vel alium defectum puta illegitimationis.nam tūc
facilius diſpenſatur in minoꝛi dignitate vel oꝛdine: quam in
maioꝛi , quia in maioꝛi requirit̃ maioꝛ humilitas perſone ꝗ̄
in minoꝛi:⁊ ideo facilius quis appꝛobatur ⁊ diſpēſat̃ ad mi-
noꝛē quā ad maioꝛē:ſed hic loquitur qñ ſubeſt impedimentū
vinculi

vinculi,qꝛ alligatus eſt eccleſie m̄rimonialiter ſubſiſtēte habilitate per
ſone ad vtrūq̄ꝫ bn̄ficiū:iō tūc in diſſoluēdo vinculo p̱ trāſitū ad aliā di-
gnitatē facilꝰ cōcedit̃ diſpēſatio in maiori q̄ꝫ in minori: vt ſic potiꝰ aſ-
cēdat q̄ꝫ deſcēdat vel ad partē icedat:qꝛ magis iuri ꝯſentanea agūt:cū
gradatim debeat fieri aſcēſus de minori ad maiꝰ ⁊ nō ecōtra.xciij.diſ.
legimꝰ.ad fin.vt.l.vt gradatim.ff.de mu.⁊ ho.⁊ qꝛ etiā in maiori digni-
tate maior cenſet̃ eſſe vtilitas.facit qđ habet̃.s̄.de poſtu.p̄la.c.bn̄.el.ij.
¶ In gl.fi.ibi:vel dic h̄ ſcđa melior eſt q̄ꝫ prima:qꝛ p̄ria nō inſtruit nec
15 declarat intellectū.†.In ea.gl.in fi.⁊ ſic vult gl.in effectu ꝙ iſta indul-
gētia operat̃ duo.Primo ꝙ poſſit ꝯſentire poſtulatiōi de ſe facte:vbi
al's nō poſſet.nā lꝫ electꝰ poſſet cōſentire electioni de ſe facte:nō tn̄ po-
a ſtulatus[a] poſſet ꝯſentire ſꝫ tanq̄ꝫ ambitioſꝰ repelleret.Vn̄ dt in.c.cupi
entes.§.deniq̄ꝫ.de elec.in.vj.ꝙ poſtulatꝰ dꝫ dicere ſi querat̃ eiꝰ ꝯſenſus.
Ego nō cōſentio nec diſſentio:ſed volūtati mei ſuperioris me ſubijcio.
Qui aūt ſunt eligēdi ⁊ q̄ poſtulādi plene hr̃ in.c.fi.s̄.de po.p̄.⁊ tetigi in
c.p̄ce.Scđm operat̃ indulgētia ſm̄ gl.vcꝫ,ꝙ poſt examiationē poſtula
tus ſi reperiat̃ poſtulatio canonica ⁊ ēt perſona idonea poterit ad illā
trāſire ſine alia licētia.Nā lꝫ ſit idoneꝰ ad illā ad quā poſtulat̃ n̄ tn̄ trāſit
ſine licētia,vt no.gl.in.c.ſcriptū.s̄.de ele.⁊ iō bn̄ dixit:ſi p̱ſona reperiat̃
idōea poterit tn̄ trāſire ad ip̄aꝫ maiorē dignitatē ſine alia licētiā pape
qđ al's nō potuiſſet:vt ptꝫ i.c.p̄ce.Itē operat̃ tertio ſm̄ gl.ꝙ poſtq̄ꝫ cō-
ſentiet poſtulatiōi de ipſo facte ad maiorē poterit petere ꝯfirmationē
ipſiꝰ ex quo pōt cōſentire ipſi poſtulatiōi:vt dictū fuit.s̄.qđ al's nō poſ
ſet vt hr̃ in p̄dicto.c.cupiētes.§.deniq̄ꝫ.de ele.i.vj.Hoſ.tn̄ dicebat ꝙ vbi
cunq̄ꝫ p̱pter neceſſitatē vel vtilitatē eccleſie fiebat poſtulatio:qꝛ illa de
bebat ꝯfirmari ⁊ peti poterat eius ꝯfirmatio:p̱ ea q̄ ipſe no.in.c.cū mo
naſteriū.s̄.de ele.ſ.illa opi.cōiter nō tenet̃:qꝛ electio bn̄ pt ꝯfirmari vel
infirmari.ſꝫ poſtulatio regular nō ꝯfirmat̃ vl' infirmat̃:ſꝫ admittit̃ vl' nō
admittit̃ p̱ ſuperiorē:vt cōſueuit dici.in.d.c.cū monaſteriū.ſꝫ vt dixi fal
lit in caſu iſto v̄tute huiꝰ indulgētie p̱ quā potuit cōſentire poſtulatiōi
⁊ ſucceſſiue poterit illā ꝯfirmare.Itē quarto ⁊ vltimo operat̃ ꝙ vbi de
iure cōi poſtulatio q̄ fit de alligato eccleſie matrimonialiter vt ſunt epi
⁊ ſuperiores:dꝫ examinari p̱ papā q illā de iure cōi dꝫ admittere.facit
ꝙ habet̃ in.c.fi.s̄.de poſt.pre.⁊.s̄.in.c.j.ij.⁊.iij.ſꝫ in caſu iſto virtute indul
gētie poterit examinari poſtulatio p̱ p̱ximū ſuperiorē ipſiꝰ poſtulati
ſiue fuerit p̄triarcha ſiue archiep̄s talis p̱ximus ſuperior:⁊ iſtud voluit
lr̄a hic dū impersonalr̄ dt p̱ eū examinata cui fuerat faciēda ⁊c.Et ſic
ptꝫ ꝙ vigore huius indulgētie poterit poſtulatus quatuor q̄ alias nō
potuiſſet:qꝛ poterit aſſentire poſtulationi:intelligo etiā ante examina
tionē ipſius poſtulationis ſicut etiā cōſentire pōt electus etiā ante exa
minationē electiōis.Itē poterit petere hoc corā ſuo proximo ⁊ imme
diate ſup̱iore ⁊ ſucceſſiue approbata poſtulatione poterit tūc ſine licē-
16 tia alia pape vel alteriꝰ trāſire ad eccleſiā ad quā fuit poſtulatꝰ.¶ †Et
no.ꝙ lꝫ aliq ep̄atꝰ habeāt maiores reditꝰ quā alij tn̄ cēſet̃ eſſe patris di
gnitatis.xciij.di.c.legitimꝰ.⁊ ſic vr̄ ꝙ demū ad maiorē dignitatē dicat̃
tranſire qn̄ de ep̄ali trāſiret ad archiep̄alē:vt hic voluit ēt ſentire Io.
17 and.¶ †Et iuxta p̄dicta pōt eſſe dubiū qualis erit examinatio đ qua
fit mētio in lr̄a.dici pōt ſm̄ Io.and.ꝙ poterit eſſe extra iudiciū ſicut ēt
qn̄ mādat̃ alicui ꝙ alteri p̱uideat̃ ſi ē idoneꝰ.Nā nō neceſſitabit̃ talis
executor citare aliquē ſm̄ In.in.c.fi.j.de p̄ſum.⁊ tāgit ēt.in.c.p̱poſuit.
j.de cōceſ.p̄bē.⁊ etiā facit qđ ip̄e notauit i.c.j.s̄.de poſtu.p̄la.⁊ in.c.cum
inter canonicos.de ele.⁊ de materia ēt p̱ gl.i cle.j.de off.dele.⁊ ſm̄ p̄di-
18 cta intelligo ēt qđ dixi in notabilibꝰ.¶ †Itē aduerte qꝛ p̱ ea q̄ ſup̱ius
dicta ſunt:⁊ q̄ habent̃ hic etiā i tex.ad fi.dū dixit poſtulatꝰ fuiſſet.videt̃
ꝙ ille ep̄s cui hec indulgētia fuit ꝯceſſa debuit poſtulari ⁊ nō eligi.Sꝫ
in ꝯtriū facit qꝛ vr̄ qđ imo potuerit eligi.nā ex quo data ē licētia trāſeū
di nō obſtāte vinculo m̄rimōiali vr̄ ex eo ſublata difficultas trāſeūdi:⁊
p̱ ꝯn̄s ip̱edimētū qđ oberat poſſe eligi.facit qđ hr̃.s̄.đ ele.cū vintoniē.
Inn.tꝫ p̄mā ptē vcꝫ ꝙ i caſu iſto debuerit poſtulari ⁊ nō eligi p̱ iſtum
tex.⁊ ſic vr̄ ꝙ lꝫ diſpenſet̃ cū aliquo inhabili q nō poterat eligi ſꝫ poſtu
lari ꝙ p̱ talē diſpēſationē nō habilitat̃ quo ad modū prouidēdi vt ſic
poſſit eligi ſꝫ debebit poſtulari.Et iſtud p̱cedit in caſu iſto ſm̄ eum ex
eo qꝛ diſpēſatio ſeu negligētia non tollit ex toto impedimentum a quo
neceſſitat̃ via poſtulationis ſeu poſtulādi.nā lꝫ p̱ indulgētiā det̃ licētia
trāſeundi:nō p̱ hoc ſtatim tollit̃ vinculū matrimoniale de quo ſurgit
19 impedimentū ad viā eligēdi.⁊ ideo poſtulari dꝫ.¶ †Itē eſt alia ratio
ſcđm eū qꝛ iſtud impedimētū eſt fauorbile.qꝛ ſurgit a vinculo m̄rimo
nij ſp̄ualis fauorabili.⁊ p̱ ꝯn̄s diſpoſitio tēdēs ad illud tollendū cenſet̃
odioſa.⁊ ideo nō tollit ip̄e impedimētū ipſo iure.ſecus qn̄ ip̄m impedi
mētū eſſet odioſum vt eſt impedimētū illegitimitatis.facit qđ hr̃ in.c.
j.⁊.ij.de fil.p̄ſby.in.vj.⁊.j.de fil.p̄ſby.c.lr̄as.⁊.c.fi.ideo tunc diſpenſatio
cenſet̃ fauorabilis ex quo tēdit ad tollendū impedimētū odioſum.⁊ iō
20 iſtud potētiꝰ tollit q̄ꝫ tollat impedimentū fauorabile.¶ †Facit qđ hr̃
in.l.ſi tibi decem millia.§.q̄dā.ff.de pac.vbi ptꝫ qđ p̱ pactū tollitur ipo
iure actio deſcēdēs ex delicto tanq̄ꝫ odioſa:ſed alie actiones non tollū
tur p̱ pactū:ſꝫ elidunt̃ p̱ exceptionē ex ipſo pacto.l.ſi vnus.§.pactus.ff.
de pac.Itē eodē modo diſpēſatio tendēs ad tollendū impedimētum
odioſum potētiꝰ illud tollit vt ſic inducat etiā facultatē eligendi:⁊ ſic
pōt itelligi qđ habet̃ in.d.c.cū vinto.ꝙ ſi tēdat ad tollēdū impedimen-
tū fauorabile vt ꝯtingit in caſu p̱poſito:⁊ ideo nō habilitat̃ ad viā eli-
gendi.aliq tn̄ dicūt ꝙ etiā hic potuiſſet eligi ex q̄
habebat ſnīam tranſcēdi.ſꝫ Inn.dicit ꝙ tutiꝰ eſt
ꝙ poſtulet̃ vl' p̱pter dubiū opiniōis eligat̃ in po
ſtulādū vel poſtulet̃ in eligēdum.ſed certe iſta for
ma hodie eſt reprobata in.c.j.de poſtu.p̄la.in.vj.
vbi cū ſint opi.nō p̱cedit hec forma ſi dicat̃ eligo
⁊ poſtulo p̱ut de iure melius fieri pōt:vt ibi habe
tur.Hoſtiē.vero dicit hic ꝙ tutius eſt ꝙ oīa fiant
p̱ papam ⁊ ꝙ in iſto caſu non conſentiant ſine pa
pe licētia:qꝛ huiꝰ dubij papa eſt ſup̱ior nō autem
iſte poſtulatus:ſed Inno.⁊ Io.an.reſident qđ de
iure poterit conſentire ſine licētia alia pape:⁊ qđ
etiam examinationē poterit facere inferior a pa-
pa:vt ſuperiꝰ dixi ſuper glo.videtur etiam qđ in
dubio ſit inherēdum litere que facit mentionem
de poſtulatione:⁊ ſic videtur quod debeat poſtu-
21 lari nō eligi in caſu huius ca.¶ †Item attende
quatenꝰ dixi qđ diſpēſatio ſup illegitimitate tol-
lit impedimētum intellige quo ad effectum eius
b ſuper quo eſt diſpēſatum.[b] nam quo ad alia rema
c net illegitimus.[c] qꝛ per ipſam legitimationē tolli
tur impedimentum ⁊ ſic per diſpēſationē que nō
facit eū legitimū:lꝫ faciat eū haberi pro legitimo
quo ad id ſuper quo fit diſpenſatio:vel plene not.
per Ioan.an.in.c.per venerabilem.ſuper gloſ.ij.
22 qui fil.ſint legiti.¶ †Vltimo tractat hic Io.an.
an priuilegium poſſit extendi.et concludit quod
aut loquimur in priuilegio aut in beneficio.Pri-
mo caſu qꝛ priuilegium dicit̃ eo ꝙ priuat legē.⁊ ſic
eſt contra ius:dꝫ ſtricte intelligi ⁊ interpretari.et
ſic nō dꝫ extendi.facit qđ habetur.j.de priui.c.ſa-
ne.⁊ de reg.iur.que a iure.lib.vj.⁊ ſufficit qđ aliqd
operetur.facit quod dictum fuit cum gloſ.fi.⁊ qđ
habet̃ in.l.j.ff.ad munici.Et hoc p̱cedit vbi non
agitur de interpretatione faciēda contra conce-
dentē.qꝛ tunc quo ad ipſum cenſet̃ habere natu-
ram bn̄ficij:⁊ ideo reſpectu iuris ipſius concedē-
tis late interpretat̃ ſi ex hoc alteri non ſit preiudi-
cium quā ipſi ꝯcedenti.facit qđ dictum fuit cū gl.
fi.⁊ quod no.p.Io.an.in.c.olim tibi.j.de ver.ſign.
Secūdo caſu qn̄ loquit̃ in bn̄ficio cōceſſo per p̄n-
cipē ſeu p̱ papā.⁊ tūc aut eſt ambitioſum ſeu odio
ſum aut eſt fauorabile:p̄mo caſu ſtricte intelligit̃:
qꝛ odia ſunt reſtringēda.de reg.iu.odia.li.vj.ff.de
23 li.⁊ poſthu.l.cum quidā.†Dicit̃ aūt ambitioſum
ſeu odioſum multipliciter.p̄mo qꝛ forte eſt cōtra
naturalē rōnem vel eq̄tatē:vel tangit periculum
animarum.s̄.ti.j.c.dudū.el.ij.ad fi.vnde diſpenſa
tio ſup pluralitate bn̄ficiorum alicui conceſſa tan
quā odioſa reſtringit̃.facit ēt qđ habet̃ in tex.iſto.
itē dicit̃ ambitioſum ſeu odioſum ratione qualita
tis perſone p̱pter quam iuri cōi eſt odioſa vt cō-
tingit in illegitimo quia tales illegitimi exoſi iu-
ris ſunt:iō ſit ſtricta interp̄tatio.j.de fil.preſbyte.
ca.j.⁊.ij.in.vj.item tertio poteſt dici ambitioſum
quādo contra ius alterius eſt impetratum.exem
plum patet ex his q̄ habentur in.l.ex facto.ff.de
vulg.⁊ pupil.vbi olim concedebatur indulgentia
patri vt poſſet teſtari pro filio furioſo vel mente
capto.hodie vero de iure communi conceditur ſi
bi poteſtas pro ipſo teſtādi.vt.l.humanitatis.C.
de impube.⁊ alijs ſubſtitu.Secundo caſu quando
eſt fauorabile nec concernit incommodū vel pre-
iudicium alterius q̄ꝫ ipſius cōcedētis:⁊ tūc latiſſi
d me[d] interpretatur.j.de donati.cum dilecti.⁊.l.bn̄
ficium.ff.de conſtitu.princip.⁊.j.de verbo.ſignifi-
ca.olim tibi.quod dicit Hoſtien.procedere etiam
ſi in aliquo derogat iuri:ſed iſtud ſm̄ dom.Ant.
p̱cedit ſi deroget iuri communi concernenti ip̄m
concedentem:alias ſtricte interpretaretur ſi con
cerneret preiudicium tertij:⁊ tunc tranſiret in na
turam priulegij.facit quod habetur in.cap.j.s̄.de
reſcriptis.⁊ quod dixi late debere interpretari:in
tellige q̄ꝫtum verba patiuntur ⁊ non vltra p̱ text.

a Zacharias.¶ Non tn̄ poſtulatꝰ.ita no.Hoſt.in.c.ſi.in gl.in ver.circa
poſtulationē.ad fi.s̄.de poſtu.p̄la.⁊ in.c.fi.in p̄n.eo.tit.vbi dat bonā rō
nē diuerſitatis.iſti em̄ cū ſint ſnīs eccl'ijs m̄rimonialr̄ alligati ꝯſentire
nō p̄nt.Adde tn̄ ꝙ nō cogit̃ diſſentire ſꝫ pōt dicere.poſtulatiōi de me
facte nec ꝯſentio nec diſſentio ſꝫ volūtati dn̄i pape me ſubmitto vt qđ
ſue ſacritati ſup h̄
cōducere videbit̃
faciat.de quo per
Ber.de tr.intra.
de epiſ.in.j.parte
libr.ij.qō.xx.quia
ſm̄ glo.quam ibi
ſe.bar.Io.de pla.
⁊ Ia.rebuf.in.l.j.
C.de metro.beri.
li.xj.n̄ eſt mōſtrū
ſi vnus ep̄s hꝫ du
os epiſcopatꝰ aut
plures.

Zacharias.

b ¶ Super quo eſt
diſpēſatū.Adde
plene de hoc per
Ang.in.§.filiū.in
aut.qb.mod.nat.
effi.ſui.p̱ illū text.
ibi.vbi dicit ꝙ le-
gitimatꝰ dicit̃ le-
gitimus quo ad
patrē tm̄.nō autē
quo ad auum ⁊ a
lios aſcendentes.
no.Alex.i.l.ſi qs
poſthumos.ff.de
lib.⁊ poſthu.

Sebaſti.Sapia.

c ¶ Illegitimus.
Ex hoc appet ꝙ
magna ē dr̄ia in-
ter legitiationē ⁊
diſpenſationē qđ
decla.do.Alex.et
Paul.de ca.in.l.
pactū qđ dotali.
C.de colla.ant.đ
bu.in.c.p̱ venera-
bilē.col.xiij.q fil.
ſint leg.d.Iaſ.in
rub.ff.de li.⁊ poſt
hu.in.l.gallꝰ.§.et
qd ſi tm̄.e.ti.Fel.i
c.poſtulaſti.col.x.
v̄ſ.limita ſecūdo.
de reſcri.

d ¶ Latiſſime.Ad
de ro.cōſil.xcviij.
⁊ vide Old.cōſil.
cclxviij.

Zacharias.

¶ Adde pleniſſi
me dy.in regula
i iudicij.circa me
diū.de regul.iur.
Ia.rebuf.in.l.in
ſacris.in fin.⁊ ibi
i addi.ad ipſum.
C.de pxi.ſa.ſcri.
li.xij.⁊ ro.ꝯſi.cxl-
vi.col.ij.ver.ſcđa
reſponſio.

iſtū ꝛ per id qḋ no.in.d.c.olim tibi. Et hanc diffe-
rentiā inter priuilegiū ꝛ bñficiū etiam ſentit glo.
magna.in.c.ſ.eo.ꝛ de materia etiam p legiſtas in
l.bñficiū.ff.de cōſti.prin.ꝛ ad idem etiā qḋ dixi poſ
ſe beneficiū eſſe cōtra ius ꝛ tñ eſſe aliquā rōnē vel
equitatē. bene facit qḋ habetur in.l.proſpexit.ff.
qui ꝛ a qui.ꝛ patet ꝙ interdum lex aliquid diſpo
nit: ꝛ tamen habet in contrariam equitatem.

De autoritate ꝛ vſu pallei. Rub.

Quid eſt palleum.
Patronus archiepiſcopis ſubiectis habet con-
cedere palleum.
Palleum ſcribendum per e ꝛ vnde dicatur.
Quomodo debet eſſe forma pallei.
Quid deſignāt cruces in palleo.
Viſum eſt tractatū q̄ ſ. de poſtulatione ꝛ ele-
ctione ꝛ trāſlatione: verum q2 aſſumptis per hos
modos ſeu altero eorum licitū eſt vti palleo ſi hec
habeat dignitas ad quā qs aſſumit: ideo reſtabat
videre de autoritate ꝛ vſu ipſius pallei: iō ponitur
hic iſta rubrica. de materia ꝛ in decretis. c. di. p to
1 tū.ꝛ.xxv.q.ij.in galliarū. †Sup hac rubri.not.
doc. qd eſt palleū. dic ꝙ ē inſigne ornamētū archi
epi vel epi de corpore beati Petri aſſumptū: q̄re
iſtud vltimū ſic dicaẜ: habes.ſ.de elec.ſignificaſti.
vbi p gl. Jō aūt de epo feci mētionē: q2 lz regula-
riter palleū cōpetat archiepis ꝛ ſuperiorib⁹: pu-
ta primatibus ꝛ patriarchis. facit quod habetur
in.c.cleros.xxi.di.tñ ex priuilegio ſpeciali pōt etiā
competere palleū epo: vt patet in.c.cū in iuuentu
te.j.de p̄ſum.ſed de iure cōi ſibi nō cōpetit: ſeu ar-
chiepiſcopis ꝛ ſuperiorib⁹. Qualis aūt ſit forma
huius pallei patebit ex ſequētib⁹. Scōo tāgit
2 Jo.an.†qs habeat cōcedere palleū. dic ꝙ quatu
or patriarche de qbus.j.de priui. antiqua. habēt
illō cōcedere archiepiſcopis ſibi ſubiectis. Alijs
cōcedit papa: facit qḋ habeẜ.j.e.c.niſi.ꝛ.ſ.de elec.
3 qḋ ſicut.ad fi. †Tertio aduertendū ōt ꝙ ſcribi
debeat iſtud nomē palleū per e ꝛ non p i: ꝛ ſic non
debet dici palliū. Vñ ſm eū ꝑprie palleū ē digni-
b tatis: ᵇſz palliū eſt honeſtatis quod etiā deferre
poteſt laicus.j.de homi.ſuſcepim⁹. Et vtrūq̄ di-
ciẜ a palin grece: latine vō motu ꝛ concuſſione. nā
plurimū moueẜ palleū multoties cōcutitur mini
ſtrādo: ꝛ palliū etiā moueẜ ſepius. vel dicitur pal
leū a pallore ꝛ a palleo palles: q2 p̄ ceteris habēs
vſum pallei debet deū diligere, ieiunijs ꝛ vigilijs
pre ceteris inſiſtēdo ꝑpter q̄ qs pallidus effici cō
4 ſueuit. †Quarto tractat Jo.an. de forma pal-
lei: ꝛ dicit ꝙ in eo ponunẜ quatuor cruces nigre
ſeu nigri coloris: quarū prima eſt ante pectus ſeu
in pectore. ſcōa eſt ſuper brachio ſiniſtro. tertia re
5 tro. quarta ſup brachio dextro. †Et ſignificāt di
cte cruces nigri coloris mortificationē vitiorum
que dz eſſe in palleato: ꝛ ſit vt apoſtol⁹ dicere poſ
ſit mundus mihi crucifixus eſt ꝛ ego mundo. ad
gal. vlt. c. alij dicūt ꝙ dicte quatuor cruces ſigni-
ficāt quatuor affectiones carnales ſcz gaudium:
dolorē: ſpē ꝛ timorē. Prima eñ q̄ eſt ante pectus
ſignificat gaudiū. Scōa q̄ eſt a ſiniſtris ſignificat
ſpē. Tertia q̄ eſt retro ſignificat dolorē. Quarta
q̄ eſt a dextris ſignificat timorem: ꝛ ideo oppoſi-
to mō ponunẜ vna ꝯ aliā. Verū q2 hmōi affectio-
nes aliqñ nimis excedūt: ꝛ tunc ſunt potius affli-
ctiones: ideo in primis crucibus tribus ponun-
tur tres acus ad pungēdū ꝛ premendū ſeu ad de
notandū ꝙ reprimi debet affectus ne excedat. in
quarta nō poniẜ actus: q2 p illam ſignificaẜ timor
q portat ſecū ſociū aculei: ꝛ ſic habet ſuā picturam.
Vel ſm alios prima notat gaudiū q̄ ideo prepo-
nitur ante q2 debet incedere leta facie. in ſecunda
ſignificatur dolor etiā ex parte ſiniſtra. quia in ſi-
niſtris pēdet omne malū: vnde appellamus ma-
lum ſiniſtrū. per tertiā q̄ eſt retro ſignificaẜ timor
q2 illa nō videẜ: ꝛ timemus que non videmus. per
quartam que eſt a parte dextera ſignificaẜ ſpes: ꝛ
illa ē ſine aculeo ſeu ſine acu ad denotandū qḋ qs
debet magis ſperare q̄ȝ timere. Vel ſm alios per
ipſas cruces deſignātur quatuor virtutes cardi-
nales que debēt eſſe in palleato. per primam que
eſt ante pectus ſignificatur iuſtitia vt ſit ſemp eis
pre oculis. per ſecundā fortitudo contra aduerſa
ideo poniẜ a ſiniſtris. p tertiā q̄ eſt retro deſignat
prudentiā p quā prouideẜ etiam contra ea q̄ non
vidētur. per quartam que eſt a dextris deſignaẜ
temperētia: ꝛ q2 iſta non excedit ſed alias tempe-
rat: ideo caret aculeo ſeu acu. Et ſic reſidet Joan.
And. ꝛ do. An. Sed p hoc nō clare habes formā
iſtius pallei. ꝛ ideo potes dicere vt colligi pōt ſa-
tis ex ſupradictis quod eſt quedam albi ſeu palli-
di coloris rotunda ſeu circularis ſeu que claudiẜ
ad modum circuli: vel coloria ex parte poſteriori
licet coloria extendatur circa collum ſed palleum
circa brachia qḋ habet quatuor cruces modo ſu-
perius deſcripto. ꝛ ponitur ſuper planetam ꝛ de
bet eſſe taliter ſtricta talis ambitus que non de-
ſcendat in brachijs.

1 Forma data debet ſeruari.
2 Dictio intra donotat intrinſecitatē eius cui ap-
ponitur.
3 Appellatione eccleſie an veniat cathedralis tm̄.
4 Inſignia denotātia iuriſdictionem non poſſunt
portari extra limites ſue prouincie.
5 Archieps non poteſt vti palleo extra eccleſiam.
6 Proceſſiones debēt fieri ab archiepiſcopis cum
indumentis archiepiſcopalibus.
7 Archiepiſcopus poteſt vti palleo in eccleſia ſue
prouincie licet exempta.
8 Archiepus pōt vti palleo in eccleſijs ſue ꝑuincie.
9 Appellatione dioceſis an cōprehēdaẜ ꝑuincia.

Cum ſuper. Intra quamlibet eccleſiā ꝑuīcie ſue archieps
palleo vti pōt: extra eccleſiā non.
h.d. In prima poniẜ conſultatio.
In ſcōa rñſio. ſcōa ibi: quod ita.
Caſus literalis. In traditiōe pallei hec forma
ſeruatur. tradimus tibi palleū vt vtaris eo intra
eccleſiā tuā. q̄ſitū fuit a papa qualiter hoc verbū
intra eccleſiam tuam ſit intelligēdum. Rñdet pa
pa ꝙ ita debet intelligi intra eccleſiā tuā. i. intra
quālibet eccleſiā tue ꝑuincie. Si vero in ꝑceſſiōe
vel alio mō exiuerit eccleſiā tūc palleo vti nō pōt.
Ber. In tex. ibi, ꝑceſſionaliter. i. in ꝑceſſioni-
bus. Item ibi, vel alio mō puta pro cemiterijs
1 cōſecrādis. †No.j.ꝙ forma data in traditione
rei eſt ſeruanda. facit qḋ habeẜ in.l.traditionib⁹.
2 C.de pact. †Item not. de dictione intra: ᶜ que
c not. intrinſecitatē⁹ eius cui apponiẜ: facit qḋ ha-
d betur.ff.de flu.l.j.§.in publico. Item no. quod
3 †appellatione eccleſie interdum cōprehēditur ec
cleſia cathedralis ꝛ nō ſolū ipſa eccleſia ſed etiam
eccleſie totius ciuitatis dioceſis ꝛ ēt eccleſie toti⁹
ꝑuincie. qñq̄ tñ ſtricti⁹ ſumiẜ appellatio eccleſie
vt tangiẜ hic in glo.ij.ꝛ facit qḋ habeẜ in.c.ij.j.ne
4 p̄la.vi.ſu. Itē no.†ꝙ inſignia p q̄ denotaẜ iuriſ
dictio vel p̄eminētia nō vr̄ poſſe portari ſeu defer
ri extra limites iuriſdictiōis: etiā in his que ſunt
voluntarie iuriſdictionis. de quo tangetur.j.e.ex
5 tuarum. †Item no.ꝙ quādo archieps exit ec
cleſiā nō poſſit vti palleo etiā in dieb⁹ aľs ſibi per
miſſis: vt not.j.cum ſis.ꝛ etiam ꝓbaẜ in text. iſto.
6 †Itē no.ꝙ ꝑceſſiones debēt fieri ab archiepo
cū indumētis archiep̄alibus. In glo.ij. ibi. ple
nitudo. vel ſm Jo.an. denotat ꝛ ſignificat ꝙ vtēs
palleo habeat alas ligatas q2 nō pōt trāſire ſinē
licētia pape.ſ.ti.j. per totū iam ſuper vtrūq̄ bra-
chiū extēditur. In ead. glo. in fi. ſupple. ꝛ intra
eccleſiam tm̄ vt hic: ꝛ oportet etiam ꝙ talis eccle-
ſia etiam ſit in ſua prouincia: vt hic etiam dicitur.
7 An†autē poſſit vti palleo in eccleſia ſue ꝑuincie
ſi illa eccleſia ſit exempta. dic quod ſic vt hodie eſt
8 exp̄ſſum in cle.ij.de priuile.† An aūt in tota pro-
uincia poterit vti palleo intra eccleſiam in dieb⁹
permiſſis: quidam dicunt qḋ non: ſed ſolū in dio-
ceſi ſua: tñ exponunt hic literā ibi dum dicit pro-
uincie. i. dioceſis: ſic aľs econtra dioceſis ponitur
pro prouincia.ix.q.ij.epi.ſed Hoſtiē. dicit literam
intelligendam

Anto. Franciſ. a
a Item priuile-
giū. Circa iſtud
qḋ vltimo hic tra
ctaẜ an ꝛ qñ bñfi-
ciū, ꝛ ꝑuilegiū ſit
late interp̄tandū
vltra dicta Inn.
in.c.cū dilecti. de
do.ꝛ ea q̄ habenẜ
in.l.beneficiū. hic
alle. vide. Bar. in
l.ij.C.ō bo.vac.li.
x.ꝛ Bald.in.l.nec
annis. C. de emā.
liber.ꝛ Bart.in.l.
ſi qñ.in prin.in.ij.
oppo.C.de inoff.
teſt.ꝛ eūdē Bart.
in.l.ſepe in.ij.no.
poſt gl.ꝛ i.d.l.bñ
ficium.in.j.col.in
ij.oppo.ꝛ in.l.ſed
ſi hac.i.§.ſz ſi ius.
ꝛ ibi per glo.ff.de
in ius voc.ꝛ in.l.
ij.C.de iure aur.
annu.in qbus oī-
bus locis diciẜ ꝛ
cōcludiẜ ꝙ lz bñ-
ficium aut priuile
gium debeat late
interpretari ꝯtra
ꝯcedentē tamē il
lud eſt verū ꝛ pro
cedit qñ nō eſt ꝯ
ius cōmune: q2 ſi
ſit ꝯ ius cōe q2 eſt
ſtricti iuris: non
debet late interp̄
tari etiā cōtra cō
cedētem: ſz vt mi-
nus ledat ius cōe
q̄ȝ fieri poſſet. de
quo etiā habeẜ in
ſti. de iu. n. a. gen. ꝛ
ciuili.in.§.vnde ſi
cui. ꝛ ibi p Areti.
ꝛ vide p Spec. in
titu. de lega. in.§.
nunc tractemus
per totum. ꝛ in ti.
de inſtru. edi. ꝛ in
§.iiij.ꝛ plus dice-
bat Bal.in.l. nec
annis. ꝛ Paul. de
caſt.in.d.l.benefi-
ciū. de ꝯſti. ꝑin. ꝛ
in.l.annis neptis.
ff. de pac. qḋ dz la
te interpretari cō
tra concedentē ſi
in eo tractaẜ de
iure concedentis
alias non.
Zacharias.
b Palleū eſt di
gnitatis. ita no-
tat Cal. i cle.j.q.ij.
de priui.ꝛ Spe. in
tit. de inſtru. edi.
§.vj.verſi.quid de
his. ꝛ dū vult di-
cendū eſſe palleū
differētie grā.ſ.a
pallio qḋ pro pre
mio. Bal.i.l.ij.C.
de dona. ante nu-
ptias. dicēs deſcē
diſſe a greco pa-
lim: ſed tu dic pal
leū dici hic ꝑprie
a palis. i. hūeris
qm̄ eſt ſpalarum
vel humerorū or
namentū ꝛ eſt lō-
co ſuper humera
lis quo vtebatur
ſumm⁹ ſacerdos
in.l.veteri. exo.xx
viij. ꝛ ſcribitur p
vnicū.l. cognoſce
re q̄ppe vocabu-
lorū īterp̄tationē
potius ad huma
niſtas pertinet q̄ȝ
ad iuriſtas.

c Intra. Adde
Old. conſi. lxxj.
Zacharias.
Adde eūdem
ꝯſi. xlix. Alex. cōſ.
viij. volu. iiij. bar.
in.l.j.in prin.ff.de
offi. prefe. vr. eun-
dem poſt gl.i.l.ſi
ſtatu.ff.de iniur.
ꝛ cano.in.c. ſolite.
j. de maio. ꝛ obe.
Sebaſti. Sapia.
d Intrinſecita-
tē. Vide Alex. in
ꝯſi. viij. in. iiij. vo.
Bart. in.l.q ante
calendas.ff.de v̄.
obl.ꝛ in.l.j.§.ſi in-
tra.ff.de ſuc.edi.

a ¶ Sacrilegij. Adde Ro. cōſi. clxxxv. vbi ponit de quadā matre q̄ cadauer filij ſpoliauit an deberet priuari legitima? Ant. Franc. ¶ An ſpolians cadauer cū alias ſibi legitima deberet̄ vel aliqd forſan eſſet ſibi relictū in teſtamēto talis defuncti cuius cadauer ſpoliauit debeat priuari legitima vel relicto, dicas ꝙ ſic: ppterea qꝛ vr̄ iniuriā inferre ipſi defuncto. vt per do. Nellū in trac. bānitorū in ij. pte vltimi tēporis in. iij. q. vbi dicit ꝙ furans vel ſpoliās cadauer vel pcutiēs tenet̄ pēa ſtatuti loquētis de furāte pcutiēte vł iniuriāte ad qd̄ ēt vid̄ Bal. in. l. ſororē. in fi. C. de his qb⁹ vt indig. ⁊ p Petr. de anc. in cle. j. d̄ pe. ⁊ remiſſi. dicit tñ Pau. de ca. i cōſi. xxxv. incip. ſuper primo q̄ſtio. i vlt. col. ꝙ ſi quis ſpoliaret cadauer hominis a ſe occiſi incōtinenti nō teneret̄ derobaria ſʒ ſi ex interuallo tūc teneret̄: qꝛ videret̄ nouū delictū cōmittere de quo ple. p Ange. are. ⁊ p apoſtillātes ſup eo in tra. maleſi. in. gloſſ. in ver. ⁊ veſtem celeſtem abſtulit. ad de tñ ꝙ cadauer ſepultū ꝯtra edictū eccleſie dʒ exhumari: al's antē nō ſm Bald. in. l. principaliter. la. j. C. de lib. cau. imo ſi cadauer eēt ſepultū in aliena ſepultura non poſſet exhumari ſine licētia epi. vt not. Bald. in. l. oſſa. ff. de religio. ⁊ ſum. fun. ⁊ hr̄ p Bart. cepo. veroneñ. in tra de ſerui. in ti. de ſerui. vrb. p̄di. c. xxx. Nunqd autem cadauer poſſet dari medicis ad notbomiā faciendā. Bar. not. q. in. l. fin. ff. de cadauer. puniē. ⁊ nihil decidit: tamē cōiter practicat̄ ꝙ ſic. Adde tñ ꝙ qñ ex forma ſtatuti poſſet qs impune offendi: intelligeret̄ ſi eſſet viuus al's autem mortuus nō poſſet offendi. d̄ quo etiā p Flo. in. l. binas. in fi. ff. de ſer. vrb. p̄di. ⁊ p Albe. de ro. in. iiij. parte ſtatu. q. xxj. incipi. ſi ſtatuto cauet̄. imo dicit Sali. in. l. qui ſepulchri. de ſepul. vio. ꝙ ſi quis derobaret bannitū etiā poſt mortē ante aditā hereditatem committeret crimen expilate hereditatis: quod eſt menti tenendum.

intelligendam vt iacet. ⁊ ſic extra ſuam dioceſim
in q̄libet eccleſia ſue prouincie poterit vti palleo.
6 Quid† autem ſi fiat de dioceſi mētio in literis ad
lites: vel de eccleſia cathedrali an tunc cōprehen
datur. dic vt. ſ̄. de reſcri. Rodulph⁹. in literis ve
ro ad beneficia. dic vt in. c. accepimus. j̄. de etat. ⁊
qua. cum ibi no. per gl. ⁊ in. c. pro illorum. j̄. de pre.
⁊ eo. titu. q̄uis. lib. vj.

1 ☞ Archiepiſcopus debet cum palleo ſepeliri.
2 Jura perſonalia nō poſſunt ad alios tranſferri.
3 Archiepiſcopū pōt archiepiſcopus inuitare ad celebrandū nō tamen poteſt ei palleū cōmodare.
4 Clericus nō poteſt ſepeliri cum veſtibus ſui ordinis nec laicus cum veſtibus pretioſis.
5 Contra effodientes ſepulturas eſt ſtatuta pena ſacrilegij.
6 Palleum poteſt accomodari vt videatur.
7 Archiep̄s tranſlatus ad alium erchiepiſcopatū debet ſepeliri cum ambobus palleis, ⁊ palleū nō remanet in eccleſia ad quam fuit promotus.

Ad hoc. Archiep̄s alteri ar
chiep̄o palleū com
modare nō pōt. h. d. Et in prima poni
tur ꝯſultatio. in ſc̄da reſpōſio, ſc̄da ibi,
inquiſitioni. ¶ Caſus literalis, queſitū fuit a pa
pa vtrū archiep̄s poſſit alij archiep̄o palleū ſuū
accōmodare? Reſpōdet ꝙ nō, cū palleū perſonā
nō trāſeat ſed cū palleo ſuo quiſq; debet ſepeliri.
1 H. ¶ †Not. ꝙ palleū eſt quid perſonale ⁊ ſequit̄
perſonā vſq; ad mortē: ⁊ ideo debet cū palleo ſe
2 peliri. ¶ †Itē not. ꝙ iura perſonalia nō poſſunt
ad alios tranſferri ⁊ per cōſequens cōmodū. fa
cit qd̄ habetur. l. tale. ff. ſolut. mat. ⁊. j̄. de regu. iur.
3 priuilegiū. lib. vj. ¶ †Ult. not. quod dictum eſt in
ſummario. videbatur tamen in contrarium quia
archiepiſcopus poteſt inuitare alium archiepiſ
copum ad celebrādum in propria dioceſi. vij. q. j.
in. c. epiſcopi. ⁊ ideo videbatur ꝙ per quandā cō
ſequentiā poſſet etiā ei palleū accōmodare. arg. j̄.
de offi. deleg. prudentiā. Sed contrariū hic deci
dit per rationē litere. ⁊ qꝛ etiā poſſet inuitatus ſi
ne palleo celebrare. j̄. e. c. fi. ⁊ ideo nō ſequitur ꝙ li
cet poſſet inuitare ad celebrādū ꝙ per hoc poſſet
palleū accōmodare. ¶ In glo. j. ibi, cui eſt paro
chia. ⁊ de hoc dic vt dicetur in. c. ex tuarū. hic alle.
¶ In ea. gl. j. in fi. ⁊ de hac materia in regula pri
uilegiū. j̄. de reg. iur. lib. vj. ⁊ per legiſtas in. l. qꝛ ta
4 le. ff. ſolu. mat. ¶ †In gl. ij. in fi. nec debet etiā lai
cus inuolui veſtibus ⁊ ornamentis pretioſis etiā
nō ſacratis vt patet. in. d. §. funeris. poſſet etiā di
ci ad. c. nemo. ꝙ prohibet tunc clericū ſepeliri cū
veſtibus ſui ordinis: vt etiā ſeruat cōſuetudo vni
uerſalis eccleſie. Et ſic qd̄ dicit gl. de veſtimentis
ſacerdotalibus habet etiā locū in alijs veſtimen
5 tis clericorū inferiorum a ſacerdote. ¶ †Contra
eos qui effodiunt ſepulturā cauſa derobandi ve
a ſtes eſt ſtatuta pena ſacrilegij[a] vt habet̄ in. l. per
git. C. de ſepul. vio. ⁊ in aut. ibi. etiā poſita eſt ſtatu
tū vt ante nouē dies a die mortis defuncti nō de
6 beat quis moleſtari: ex perſona defuncti. ¶ †Ex
tra gl. dicit hic Jo. an. ꝙ ibi quantū hic prohibet̄
palleū accomodari: debet intelligi: qñ accōmoda
retur pro vtēdo ſed nō pro vidēdo. puta vt ſartor
7 poſſit videre eū aliud faciēdo. ¶ †Tāgit etiā qꝛ
ſi archiepiſcopus tranſfertur ad aliū archiep̄atū
cū nouū palleū debeat habere p eccleſia ad quā
tranſfertur nec poterit vti priori: vt habes. ſ̄. de
poſt. bone. el. ij. ad fi. quid fiet tēpore mortis. ⁊ di
cit ꝙ debebit cū ambobus ſepeliri ⁊ poterit pri
mo poni primū palleū: ⁊ ſecūdo ſuper illud poni
ſecūdū. Alij vero dixerunt, ꝙ corpus veſtiet̄ vlti
mo palleo ⁊ primū ponit̄ ſuper corpus vel ſub ca
pite ſm Inn. ⁊ hoc videtur rationabilius Hoſt. ⁊
qd̄ dictū eſt de duobus palleis: idē erit dicēdū ſi
archiep̄s ad plures eccleſias fuiſſet tranſlatus ⁊
ſic plura pallea habuiſſet. Et not. bene practicā
qꝛ per eā videtur ꝙ primū palleū nō remaneat
in eccleſia ad quā archiep̄s primo fuit pmotus:
ſed debeat ſecū ipſum portare: licet illo nō debe
at vti amplius ſed nouo dato ſibi pro eccleſia ad
quā eſt tranſlatus. gl. tñ videtur ſentire cōtrariū
in. d. c. bone. el. ij. ad fi. qd̄ palleū primo datum re
maneat in prima eccleſia: ſed doc. hoc nō dicunt.
tenet vt patet ex ſuperius dictis.

1 ☞ Ante traditionem pallei nō tranſfertur plenitudo pontificalis officij.
2 Argumentum a nomine appellatiuo procedit: ſecus a nomine proprio.
3 Que poteſt archiepiſcopus cōfirmatus ante acceptionem pallei.
4 Quando maleficiū p̄lati poſſit ⁊ debeat palliari.
5 Simulatio approbatur.
7 Ep̄s nō debet appellari ep̄s ante cōſecrationē: ⁊ idem in archiepiſcopo ante pallei receptionē.
8 An quis poteſt facere illud quod tendit in commodum ſuum ⁊ nocet alteri. 6.

Niſi ſpecialis. Per pal
leum trāſ
fertur plenitudo pontificalis officij ⁊ c
nomē archiep̄ale. h. d. Et primo deciſe
narrat factū. Sc̄do illud aggrauat. Tertio con
cludit. ſc̄da ibi, ſane. tertia ibi, tu ergo. ¶ Caſus
lr̄alis. Troianus ep̄s poſtulatus fuit ad panor
mitanā eccleſiā: legat⁹ pape q erat in partib⁹ il
lis dedit ei licētiā tranſeūdi ſine licētia pape: ille
ſtatim appellauit ſe archiep̄m antequā palliū ſuſ d
cepiſſet in q̊ cōfert̄ plenitudo pōtificalis officij: ⁊
ip̄e Cardinalis factū ſuū taliter ſtudebat pallia
re vt in cōfuſionē ſedis ap̄lice nō redūdaret. qꝛ
potius papa illū elegit cōfundere q̄ vellet feda
re ſedis apo. dignitatē. H. ¶ In tex. ibi, ⁊ intra.
ibi forte decidit̄: ꝙ papa dicebat ꝙ niſi fuiſſet di
lectio quā habebat ad ipſum acriter puniuiſſet
eū ex eo ꝙ dederat licētiā qd̄ Troian⁹ ep̄s poſt
q̄ trāſiuerat ad eccleſiā panormitanā. vt. j̄. ſequit̄
ſe appellauit vt archiep̄m: nam hoc facere nō de
huit. vel dic ꝙ decidit̄ id qd̄ hr̄ in. c. niſi. j̄. de of. le.
1 qd̄ eſt pars huius. ¶ †No. j. an̄ traditionē pallei
nō cōfert̄ p aliquē actū plenitudo pōtificalis offi
cij: nec nomē pōtificale ſeu archiep̄ale. ⁊ ſic ptʒ ꝙ
an̄ pallei traditionē qs nō dʒ appellari archie
b piſcopus.[b] Et ex hoc no. ꝙ nomē ſequit̄ poſt ple
2 nariū offi̅ ⁊ cōplemētū plenarie ptātis. ¶ †Et
p hoc videt̄ ꝙ a noīe licitū ſit arguere p effectu.
qd̄ vr̄ procedere in nomine appellatiuo. facit qd̄
no. p legiſtas. in. l. ij. §. appellata. ff. ſi cer. pe. ⁊ in. l.
c eū q. ff. de ver. ſig. ſecus in noīe pprio:[c] qꝛ imponi
tur ad bn̄placitū. l. fi. §. pe. ff. ad muni. ⁊ no. p Bar.
ſup rub. ff. ſol. ma. ⁊ facit qd̄ hr̄ in. l. ad recognoſcē
3 dos. C. de inge. manu. ¶ †Aduerte tñ ꝙ lʒ ante
acceptionē pallei qs nō cōſequat̄ nomē archiepi
nec plenitudinē pōtificalis officij, tñ p actū cōfir
mationis recipit poteſtatē quo ad illa q̄ ſunt iu
riſdictionis. ſ̄. de ele. trāſmiſſam. ⁊ dictū fuit. ſ̄. ti.
prece. c. j. qd̄ intellige ſaluo q̄ in minoribus ſicut
eſt cōuocare cōciliū prouinciale. vt in. c. ꝙ ſicut. §.
preterea. ſ̄. de elec. ⁊ etiā patet in. d. c. trāſmiſſam.
vbi excipiuntur maiora ſeu maiores cauſe. Po
teſtas aūt in his que ſunt ordinis demū habetur
poſt receptionē pallei. d. c. qd̄ ſicut. §. preterea. ⁊. c.
4 diſti. in. c. j. ⁊. ſ̄. eo. tit. j. per totū. ¶ †Itē no. ꝙ ma
leficiū prelati poteſt ⁊ debet licite palliari ⁊ emē
dari ne tranſeat in exemplū populi vt ſcandalū
euitetur: intellige qd̄ iuſtū eſt palliare: dū tamen
d nō mētiatur[d] qꝛ hoc nō eſt licitum.[e] xxij. q. ij. per e
e totū palliare mentiendo dicendo quod poteſtas
fuerat ſup hoc a ſede apoſtolica data cū vere nō
feſſet. ſed poterit hoc modo palliare ſm Inn. qꝛ

b Zacharias. ¶ Appellari archiep̄s. adde iſtū in. c. ſuffraganeis. ⁊ in. c. ſignificaſti. ſ̄. de elec. etiā ſi eſſet confirmatus vt ibi. ⁊ in. c. quod ſicut. §. ſuper eod. titulo Ber. de fir. in tracta. de ep̄o in prima parte. iij. partis. iij. q. ⁊ Feli. in c. eam ⁊c. col. i. de reſcri. imo nō poteſt ante receptū palleū q̄ ſunt honoris ⁊ dignitatis. vt hic dicitur qꝛ in palleo ineſt plenitudo poteſtatis vt not. in. c. j. c. di. ⁊ ibi Card. Alex. col. ij. verſi. ſc̄da ꝯcluſio ante receptū palleum ⁊c. ⁊ Bar. Brix. in ſua ſum. in litera crux. ⁊ Car. mā. in ſuo trac. de electio. parte. j. in. c. lvi. in gl. j. ❧ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Noīe pprio. vide Ab. in. c. j. col. fi. ī. de iu. ⁊ in pe. Gregor. vbi. Fe. poſt alios. ⁊ Ba. in proemi. ffor. Antoni. Franc.

d ¶ Dū tamen nō mentiat̄: nūquid liceat mentiri ad palliādū delictū alteri⁹. Dicas ꝙ ēt p corporali vita alterius ſeruāda nō lʒ mentiri. c. ne qs. ⁊. c. faciat homo. ⁊. c. oē genus. ⁊. c. ſeq. xxij. q. ij. vtrum vero liceat verbis duplicibus occultare veritatē. gl. in §. ſed cum his. in ver. decepti. xxij. queſtio. iiij. videtur dicere ꝙ nō. de quo tñ vide p Hoſti. in ſum. de peni. in. §. qui interrogationes. v̄. qd ſi aliquis querit. ⁊ habetur per bea. Tho. ij. ij. q. cx. articu. iij. ⁊ ibi etiam ponit quādo mēdacium ſit pecatum mortale vel nō. de quo vide per gl. in. c. ne qs arbitret̄. xxij. qd̄. ij. ⁊ p gl. i. c. ſi. j. q. vj. ⁊ vide ēt p beatū To. l. iij. ſent. diſt. xxxviij. articulo. ij. ⁊. iiij. ❧ Sebaſti. Sapia.

e ¶ Nō eſt licitū. Uide pulchrū dictū Ang. in. l. iiij. §. fi. ff. de ꝯdic. ob

cau.⁊ ibi ẽt Jaſ.
vbi refert ꝙ cũ
beatus Frãciſcꝰ
eſſet peruſij fuit
interrogatus ab
inſequẽtibꝰ ho⸗
micidã an vidiſ⸗
ſet tranſeuntem.
rñdit.hac nõ trã
ſiuit:oſtẽdẽs ma
nicã ſuã:trãſiue⸗
rat enim ſed nõ
per manicam.
a ¶ Preferre.ad
de ꝙ voluit Ol.
conſi.xciij.
Zacharias.
b ¶ Dꝫ appellari
eps.Uide iſtũ in
c.eã te.⁊ ibi Feli.
plene col.v.v̓.iij.
reſtringit̃.s̃.de
reſcrip.poſui in
apoſ.ad iſtũ in.c.
cũ in cũctis.§.cũ
vero.nu.j.ĩ apo.ĩ
v̓.electꝰ.s̃.de ele.
ſecꝰ tñ eſt in ab⸗
bate ⁊ abbatiſſa.
vt no.ĩ.c.j.de ſup.
neg.p̃la.⁊ iſte ĩ.c.
meminimꝰ.et ibi
Feli.ĩ pñ.d̓ accu.
⁊ qd in papa.vi⸗
de eundẽ Feli.in
d.c.eã te.v̓ſi.ſcdo
reſtringit̃.poſui
ĩ apoſ.ad iſtũ.s̃.ĩ
ꝓe.greg.nu.ij.⁊
in.c.nr̃i.nu.iij.in
ver.ante cõſecra
tionem.s̃.de ele.
Sebaſt.Sapia.
c ¶ Ut noceat.vi
de Sali.ĩ.l.altiꝰ.
C.d̓ ſerui.⁊ aqua.
vbi dicit ꝙ ſi qs
edificare vellet
turrim vt vide⸗
ret moniales vl̃
domũ vicini põt
ꝓhiberi.dato ꝙ
vnicuique liceat
edificare altius.
ad qd̓ multa cõ⸗
gerit.d.Jaſ.in.l.
ex hoc iure.col.
ij.ff.d̓ iu.⁊ iu.⁊ ibi
ponit qd̓ ĩ dubio
qs nõ p̃ſumit fa⸗
cere ad emula⸗
tionẽ vel iniuriã
alterius ⁊ multa
etiã ponit Jaſ.ĩ
repe.l.quominꝰ.
ĩ not.ff.de flumi.
Sebaſt.Sapia.
d ¶ Dictio ſemp.
vide de hac di⸗
ctiõe ang.ĩ auth.
de here.et fal.in
p̃n.ĩ v̓.ſp.⁊ hal.ĩ.l.
aduerſus ĩ vlti⸗
mo no.C.de vſu.
vbi d̓t ꝙ verifica
tur in his q̃ hñt
ĩ ſe tp̃is ĩterual⸗
lum.Spe.ĩ ti.de
reſt.in inte.§.iiij.
circa medium.

in ſuis ſermonibus ⁊ excuſationibus poterit vti
verbis duplicibus:vt dicẽdo ꝙ qui eũ reprehẽ⸗
dunt nõ viderũt ſua priuilegia.⁊ ꝙ hñ eſſet ſupi⸗
nus ſi ſpãliter reſeruata pape ſine ſpãli mãdato
preſumeret in his ꝑ q̃ non mentietur:ſed pallia⸗
bit quod fecit.et de iſtis verbis duplicibus quo
ad aliam materiam etiam poſuit Specu.in titu.
5 de aduo.§.iam nũc.in princ.¶ † Et ad predicta
facit quia ſimulatio approbat̃.vt.j̃.ꝙ me.cau.in
c.j.⁊ ſaluator noſter etiam finxit diſcipulis ſe lon
gius ire quando apparuit vt peregrinus poſt
6 reſurrectionẽ.j.q.j.c.qd̓ qdã.§.ex his.¶ † Itẽ no.
ꝙ vbi ex facto inferioris ſequi põt cõfuſio ipſius
ſuperioris ad verecũdiã ſubiecti eius interuenit
culpa q̃ ledit ſuũ honorẽ.¶ Et ex hoc põt nota⸗
ri illud vulgatũ ꝙ prima charitas dꝫ incipere a
ſe.facit qd̓ habet̃.C.de ſerui.et aqua.l.p̃ſes.Põt
notari etiã ꝙ qs debet ⁊ licite põt honorẽ ſuum
a alteri preferre.[a] facit.l.Julia.ff.ſi omiſ.cau.teſta.
7 ¶ † In gl.j.ſimiliter nec electus eps dꝫ appella
b ri epiſcopus[b] anteꝗ̃ ſit cõſecratꝰ:vnde promotꝰ
in archiepiſcopũ añ pallei receptionẽ licet ſit cõ⸗
ſecratus in epiſcopũ ſeu ad ordinẽ epiſcopalẽ nõ
appellabitur archiepiſcopus ſeu appellabit̃ ele
ctus ⁊ non epiſcopus:vt etiã not.glo.j̃.de religi.
8 do.in.c.j.¶ † In gl.fi.in fi.ſolue vt no.in econtra
rium per.gl.⁊.j̃.de reg.iur.locupletari.lib.vj.cõ⸗
cluſio eſt ꝙ ſi quis faciat aliquid qd̓ tẽdit ad cõ⸗
c modũ ſuũ et facit illud principaliter vt noceat:[c]
hoc non eſt licitũ:⁊ ſic debent intelligi cõtraria.
ſecus ſi hoc faceret principaliter ꝓpter cõmodũ
ſuum licet in conſequentiam alius dannũ patia⸗
tur:qꝛ tũc hoc eſt licitũ dummodo alias iuridice
fiat.hoc ptꝫ.s̃.de elec.cum eccleſia vulterana.⁊.l.
j.§.deniqꝫ.ff.de aqua plu.arcen.
1 ☞ Solus papa vtitur palleo in miſſarũ ſolen⸗
nijs in omni loco.
2 Palleũ ſignificat plenitudinẽ põtificalis officij.
3 Archiepiſcopus vtitur palleo in ſua eccleſia et
in eccleſijs ſue prouincie certis temporibus.
4 Dictio ſemper,denotat tp̃s:dictio vbi,locum.
5 Quibus diebus de iure archieps̃ vtitur palleo.
6 Scena quid:⁊ habens vſumfructum veſtis ſceni
ce non poteſt illa vti niſi in ſcena.
7 Ex priuilegio vel ex cõſuetudine poteſt habere
quis ius portandi inſignia extra prouinciam.
8 Palleum inſtanter eſt petẽdum ⁊ debet peti in
tra tres menſes a die conſecrotionis de iure niſi
fuerit impeditus.
9 Si nuntius miſſus pro palleo moriatur in via
vel infideliter agit an ſufficiat ad penam euitã⸗
dam ꝙ nuntium ſemel miſit.
10 Quid debet habere in mandatis nũtius miſſus
pro palleo.
11 De conſuetudine procurator capituli vel vnus
canonicus petit palleum nomine electi.

AD honorem. Roma⸗
nus põ⸗
tifex ſemꝑ ⁊ vbiqꝫ vtit̃ palleo.alij ve⸗
ro tãtũmd̓ in ſuis eccleſijs ⁊ certe die
bus tantũ.h.d.Et duo ſunt dicta que patent.ſm
ibi.alij autem.ratio vtriuſqꝫ aſſignatur vt patet
ex litera.¶ Caſus literalis.Queſitum fuit a pa
pa quãdo ⁊ vbi ipſe palleo vtitur:⁊ quãdo et vbi
alij archiepiſcopi palleo vti debeant.Reſpõdet
ꝙ romanus pontifex ſolus intra miſſarum ſolẽ⸗
nia ſemper vtit̃ et vbiqꝫ:qꝛ aſſumptus eſt in po⸗
teſtatis plenitudinẽ:alij vero nec ſemꝑ nec vbiqꝫ
ſed in eccleſia ſua in qua acceperũt iuriſdictionẽ
certis diebus debent vti:qꝛ vocati ſunt in partẽ
ſolicitudinis non in plenitudinem poteſtatis.
1 Ber.¶ † Not.ꝙ ſolꝰ papa ſemper vtitur palleo
in miſſarũ ſolennijs in omni loco in quo contin⸗
2 git eũ celebrare.¶ † Itẽ no.ꝙ palleum ſignifi⸗
cat plenitudinem poteſtatis ſeu plenitudinem
pontificalis officij:vt patet.s̃.c.pxi.Et ſic not.ꝙ
vnum ⁊ idem aliter ſignificat in perſona vnius:
aliud in perſona alterius.facit qd̓ habetur.j̃.de
3 ſac.vnc.c.j.⁊ de preſump.c.illud.¶ † Item no.ꝙ
archiepiſcopi ſolũ vtuntur palleo in eccleſia pro

pria ⁊ in eccleſijs ſue prouincie ſolummodo certis tẽporibus.Et que
4 ſunt illa certa tempora ſeu illi dies:tangit hic gl.¶ † Itẽ no.ꝙ dictio
d ſemper,[d] notat tẽpus:dictio vbiqꝫ,locũ.⁊ de iſta dictione ſemper,ha
betur in.c.j.j̃.de reſtit.in integ.⁊.ff.ſolu.mat.l.j.in quibus patet ꝙ etiã
quandoqꝫ nõ notat tẽpus.¶ In gl.j.ibi:de corpore beati petri:etiam
in altari conſecrato in honorem ſancti petri vt no.per glo.de ele.ſigni
ficaſti.¶ In eadem glo.ibi:tribus diebus.Hoſt.dixit de quatuor.et
dicit Jo.and.ꝙ ei plus videt̃ credendũ qꝛ fuit pallcatus ex eo archi⸗
5 epiſcopus licet poſtea fuit cardinalis.¶ † In ea.glo.in fi.no.bene ex
glo.qbus diebus de iure poteſt vti archieps̃ palleo.vnde in alijs die⸗
bus nõ poterit niſi aliud habeat priuilegium eccleſie ſue vel ſibi com⸗
miſſum.¶ In glo.ij.ibi:cum cingulo.ſ.militari.¶ In ea.gl.ibi.l.j.ſed
ſecus etiam in archiepiſcopo qui nõ vtitur palleo niſi in ſua ꝓuincia
6 vt hic patet et in.c.pxi.Et que ſit ratio diuerſitatis ibi dicet̃.¶ † In
ea.gl.ibi:in ſcena.dicitur ſcena locus obũbratus cortinis in quo fiebãt
ludi ad placendũ populo vt tangit gl.in.l.ij.in fi.ff.de his qui no.infa.
vel ſm Jo.and.ſcena erat locus ad modũ domus cũ pulpito vbi ſta⸗
bant recitantes comedias ⁊ tragedias ad placẽdũ populo:⁊ forte cer
ta veſte vtebantur in tali loco,ideo appellabatur veſtis ſcenica.vñ ex
qualitate veſtis videtur quis habere vſumfructum illius veſtis vt nõ
7 vtatur niſi in ſcena.¶ † In ea.gl.in fi.Sol.ꝙ ibi dicebatur ex priuile⸗
gio vel conſuetudine cõpetere ius portãdi inſignia extra ꝓuinciã:hic
autem dicitur ꝙ de iure cõmuni nõ eſt licitũ illũ deferre extra ꝓuin⸗
8 ciam:⁊ ideo nõ ob.¶ † Extra glo.dicit hic Jo.and.ꝙ palleum debet
fortiter ⁊ cũ magna inſtantia ⁊ frequẽter poſtulari:vt.c.di.priſca.niſi
de gratia aliud fiat:vt de poſtu.p̃la.bone.el.ij.et de electi.ſignificaſti.
Item debet palliũ peti intra tres menſes a die conſecratiõis ⁊ ſi hic
nõ fiat carebit commiſſa dignitate.c.di.c.j.Et feretur hec ſentẽtia cõ
tra ipſum per papam:qꝛ inferior hoc nõ poſſet.iij.q.vj.accuſatus.Et
hec vera niſi fuerit impeditus:qꝛ tũc interdũ etiã poſſet habere annũ
et vltra.vij.q.j.cõſtitutũ.⁊.lxxv.di.qm̃ quidã.ſed ceſſante impedimẽto
videtur qd̓ elapſis tribus mẽſibus a die conſecrationis incurrat hãc
penã.tenuerũt hoc Hug.⁊ Joã.and.Nec obſt.qd̓ habet̃ de tranſlati.
epi.in.c.ij.in ver.ſed neqꝫ.vbi videtur quod elapſis quinqꝫ menſibus
hanc penã patiatur qs.Reſponde quod hic loquitur in archiep̃o cui
minus tp̃s datur ꝓpter maius periculũ quod verſat̃ in dignitate ar⸗
chiepiſcopali.arg.c.quieſcamus.xlij.diſt.Refert tamẽ Jo.and.quod
alij dicũt quod nec etiã metropolitanus patietur hanc penã niſi de⸗
mum elapſis quinqꝫ menſibus.⁊ hanc partẽ videtur tenere Hoſt.di⸗
cẽs qd̓ videt̃ magis amicari litere:⁊ ſubdit etiã ꝙ lꝫ de rigore videat̃
procedere opi.Hug.⁊ Jo.and.tñ de conſuetudine nõ ſeruat̃:⁊ ſic põt
dici ꝙ de ꝯſuetudine abijt.iiij.diſt.§.leges.Dicit etiã ꝙ ſufficit nũtiũ
mittere intra quatuor mẽſes,nec eſt neceſſe ꝙ intra illos petat palliũ
vel ſe repreſentet:qꝛ ſm eũ quidam ſunt tm̃ lõginqui ꝙ nõ poſſet nũ⸗
tius in prima die cõſecratiõis cõſtitutus intra illud tp̃s ad ſedẽ apo⸗
ſtolicã venire:⁊ de materia habet̃ in.d.c.qm̃.c.diſ.⁊ de iure ſatis videt̃
9 probari opi.Hug.⁊ Jo.an.lꝫ vt dixi poſt Hoſt.nõ ſeruet̃.¶ † Quid
autẽ ſi miſit nũtiũ intra tp̃s et morit̃ in via:vel al̓r infideliter agit an
ſufficiat ad penã vitandã quod ſemel intra tres menſes nuntiũ miſe⸗
rit:dicit ꝙ nõ:imo ex quo ſcit ex illo tp̃e q ad metropolitanũ ꝑuene⸗
rit impedimẽtum mittere debebit q̃cito cõmode poterit:vel ſaltem
intra alios mẽſes a tp̃e notitie.facit qd̓ habet̃.j̃.de elec.cupiẽtes.§.ad
hec ⁊.c.ſi electio.lib.vj.Et ſi interim impediat̃ ſecundus tenet̃ mittere
tertiũ eodẽ modo ſucceſſiue.facit qd̓ habet̃.in.l.ij.§.ſi mater.cũ.§.ſeq.
10 ff.ad tertul.¶ † Quid aũt debeat habere in mãdatis iſte nũtius qui
mittit̃ ꝑ archiep̃m ꝓ palleo:ponit Jo.and.ponẽdo.vj.vel.vij.q̃ dꝫ ha
11 bere in mãdatis:de qbꝰ hic per eũ.¶ † Et que dixi.s̃.ꝓcedũt de iure.
Sed de conſuetudine curie ſm Hoſt.electus nõ habet petere palleũ
poſt conſecrationem:ſed procurator capituli vel vnus canonicus no⸗
mine electi:ideo attenta tali conſuetudine nõ noceret ipſi electo ſi nõ
peteret palleum.de quo hic per Jo.⁊ tangit etiam do.Ant.
1 ☞ Archiepiſcopus non poteſt vti palleo extra prouinciam.
2 Et non poteſt induci per conſuetudinem.
3 Conſuetudo generalis dicitur que ſeruatur in vna prouincia.
4 Priuilegio põt cõcedi vt archiepiſcopus vtat̃ palleo extra ꝓuinciã.
5 Priuilegium debet interpretari ſine alterius preiudicio.
6 Quid ſit rationale.
7 Infula poteſt vti archieps̃ extra prouinciam celebrando miſſam.
8 Que ſit ratio ꝙ procõſul vtitur inſignijs extra prouinciã:et idem in
legato pape:⁊ archiepiſcopus non.
9 Si archiepiſcopus eſt tranſlatus ad aliquam eccleſiam portat ſecum
palleum ſibi conceſſum pro prima eccleſia.
10 Quando requiritur indulgentia quãdo archiepiſcopus celebrat vel
ordinat extra prouinciam.
11 Epiſcopus poteſt ordinare clericos ſuos ſi clerici conſentiant ⁊ ſi cõ⸗
ſentiat dioceſanus loci.
12 Quis ſit ille qui habet cõſentire vt archiepiſcopus vtatur palleo ex⸗
tra prouinciam.
13 Priuilegium ꝙ archiepiſcopus poſſit vti palleo extra prouinciã an
tranſeat ad ſucceſſores.

Ex tuarum. Archiepꝰ extra ſuã prouinciam pallio vti nõ po
teſt ẽt ſi hoc habet conſuetudo. h. d. in prima par
te ponit̃ petitio gratie cõtinẽs motiuũ petentis.
Scd̃o ponit̃ petitionis limitata exauditio motiuum repro
bãs, ſcd̃a ibi, lʒ. ¶ Caſus literalis. Archiepõ ꝯpoſtellano in
traditione pallij dictum fuit: accipe pallium ⁊ vtaris eo in-
tra eccleſiam tuã: ipſe ꝓ negotijs eccleſie ſue frequenter exi
bat prouinciã ſuã: vnde reputabat ſibi ad verecundiã quod
pallio non vteret̃: cum alij archiepĩ de hiſpania conſuetudi
ne extra prouinciam ſuam pallio vterentur, quare petebat
ꝙ extra prouinciã poſſit vti pallio. rñdit papa lʒ conſuetu-
do illa dicenda ſit potius corruptela tñ de ſpãli gratia cõce
dit eidẽ vt ſi aliqua neceſſitate fuerit impeditus: vt ad eccle
ſiã ſibi ſubiectã accedere nõ poſſit ꝓ ꝯſecrãdis ſuffraganeis
ſuis vel clericis ordinãdis ⁊ ad eccleſiã alienã neceſſe habeat
declinare vtendi pallio habeat facultatẽ in iam dictis caſi-
bus dũmodo ille ad quẽ eccleſia pertinet id ꝑmittat. Ber.
1 ¶ † No. ꝙ archiepꝰ nõ põt vti pallio: ⁊ ſic inſignijs preemi
2 nentiã notãtibus extra ꝓuinciã. ¶ † Not. ꝙ per conſuetudi-
nẽ nõ põt induci vt archiepꝰ extra ꝓuinciã vtat̃ pallio etiã
3 ſi ſit cõſuetudo gñalis. ¶ No. ꝙ dr̃ conſuetudo gñalis q̃ ſer-
uatur in vna prouincia. de quo in. c. cum dilectus. s̃. de ꝯſue.
4 ¶ † No. ꝙ priuilegiũ põt ꝯcedi vt imminente neceſſitate or
dinationis vel cõſecrationis archiepꝰ vtatur pallio extra
ꝓuinciam: ⁊ ſic patet ꝙ de iure cõi nõ poteſt. Et ex hoc ha-
bes etiã ꝙ plus poteſt interdum priuilegium q̃ȝ conſuetu-
do. ¶ No. ꝙ priuilegium de vtendo pallio extra prouinciã
intelligit̃ ſi ille ad quem pertinet eccleſia in qua vult vti con
5 cedat hoc. qd̃ qualiter intelligitur. j̃. dicetur. ¶ † Et ex hoc
etiã no. ꝙ priuilegiũ ſtricte intelligi ⁊ interꝑtari debet qua-
a tenus tangit alterius preiudicium:[a] ⁊ ideo talia priuilegia[b]
b de quibus loquitur litera intelligunt̃ conceſſa abſqȝ preiudi
6 cio alterius. facit ꝙ dictum fuit in. c. ſi. s̃. ti. j. ¶ † In gloſ. ij.
ibi, rationali. quid autem ſit rationale dicunt doc. ꝙ eſt orna
mẽtum pontificale vel ſacerdotale. de quo habebat̃ in vete-
ri teſtamẽto. Exo. xxviij. c. nam erat pãnus quadrãgularis
ad latitudinẽ palme habens. xij. lapides ꝑcioſos: infixos et
in eo ſcripta erant hec verba: manifeſtatio eſt veritatis. Alij
vero dicunt ꝙ erat ornamentum rotundum politum in pe-
ctore vbi ſcriptum erat: manifeſtatio veritatis. ſed iſtud or-
7 namentũ hodie non eſt in vſu. ¶ † In ea. glo. ibi, infula. po-
teſt intelligi ad literã prout zona: vel poterit accipi infula ꝑ
mitra. nam illa poterit vti vbiqȝ etiam extra prouinciã cele
brando miſſam. per ea que dicentur. j̃. eo. in. c. cum ſis. ⁊ que
no. ꝑ gl. de priui. in cle. ij. in fin. Et eſt ratio diuerſitatis qua-
re his inſignijs vtat̃ etiam extra ꝓuinciam ⁊ nõ pallio: qꝛ ꝑ
illa non deſignatur plenitudo officij ſicut ꝑ pallium facit ꝙ
8 habet̃. s̃. eo. niſi. ¶ † In gl. iij. in fi. forte voluit gloſ. ꝙ aliud
in ꝓconſule qui vtitur inſignijs etiam extra prouinciam ſibi
decretam. aliud in archiepiſcopo tamen aliter non aſſigna
c uit rationem diuerſitatis.[c] Bene dicebat Hoſt. ꝙ illud ꝯtin
git in proconſule ratione mittentis. nam mittitur a principe
⁊ habet iuriſdictionem voluntariam ⁊ illam exercet anteq̃ȝ
veniat ad ꝓuinciã ſibi decretam. l. j. ij. ⁊. iij. ff. de off. ꝓcon. ⁊ ſi
mile cõtingit in legato pape, qꝛ etiam exercet iuriſdictionẽ
volũtariam: ⁊ vtit̃ etiã inſignijs legationis extra ꝓuinciam
ſibi decretam. j̃. de off. leg. c. pe. hic autem loquit̃ in archiepi
ſcopo q non mittitur ꝑ papam licet non confirmetur ꝑ eum
ideo vtitur inſignijs ſolum intra ꝓuinciã ſuam. Hoſti. vero
dicebat ꝙ in ꝓconſule ⁊ ſimilibus ſi vtatur inſignijs ſue di-
gnitatis nulli fit ꝑiudicium. hic ſecus: quia illud inſignium
videt̃ ſignificare id eſt ꝙ locus in quo talia inſignia portant̃
ſubiaceat iuriſdictioni inſigniti: facit quod dicit Innoc. ⁊ ſic
reſidet Jo. An. ⁊ domi. Anto. nec declarant quare per inſi-
gniũ magis alteri fiat preiudiciũ. ſed potes dicere ꝙ iſtud
inſignium dat̃ vt. j̃. certũ locũ ipſius inſigniti vtatur. videt̃ ꝑ
conſequens ꝙ denotaret locũ alterius prouincie in quo vte
ret̃ eſſe illius ſubiectionis: ⁊ ſic quodammodo fieret alteri ꝑ
iudicium ideo illo non poteſt vti de iure communi extra ꝓ-
uinciam, vel potes dicere ꝙ iſtud cõtingit ex eo, qꝛ expreſſe
ſit limitata cõceſſio vt intra prouinciam ſeu eccleſias ſue ꝓ-
uincie vtatur. ⁊ ideo merito non poteſt vti extra ꝓuinciam,
quia excluderet limites ꝯceſſionis ſibi facte ꝙ eſſe non de-
bet cũ limitata cõceſſio, limitatum debeat parere effectũ. j̃.
de off. dele. c. P. ⁊ H. ⁊. s̃. de reſcri. c. cum dilecta. ⁊. l. in agris
limitatis. ff. de acquiren. rerum domi. ſed in proconſule non
reperitur limitata conceſſio inſignorum: nam illis vtit̃ quo
ad volũtariam iuriſdictionem extra prouinciam. ¶ In gl.
9 † in ver. conſuetudo. in fi. no. bene gl. que videtur velle quod
pallium conceſſum pro prima eccleſia remaneat in illa ſi ar
chiepiſcopus transferatur ad aliam. ⁊ idem videt̃ voluiſſe
glo. in. c. bone. ad ſi. el. ij. s̃. de poſtu. prel. Sed contrarium te
nent doc. in. c. ij. s̃. eod. ⁊ ibi dixi. vnde dum gloſſ. dicit ꝙ non
transfert̃ quantũ ad vſum ſʒ bene portabat illud ſecũ vt cũ
10 illo ſepeliretur ſm̃ formã quã dixi in dicto. c. ij. ¶ † In gloſ.
in ver. indulgemus. in fi. ſentit glo. ꝙ vbi inuitat̃ epꝰ vel ar-
chiepiſcopus in aliena dioceſi vel prouincia quod d̃ iure cõ
muni poſſit preiudicare ⁊ celebrare diuina. Sed cõtrarium
videtur velle hec litera que videtur velle ꝙ reqratur priui-
legium pape. ſed forte gl. hic voluit ſentire opi. quorundã q
voluerunt ꝙ qñ archiepꝰ inuitatur in aliena prouincia ꝙ d̃
iure cõi poſſit celebrare ⁊ vti pallio. ⁊ hoc quãdo ſolũ vult ce
lebrare. ſʒ ſi vellet ordinare clericos ſuos vel conſecrare ſuf-
fraganeos ſuos: tunc non poſſet ſine indulgentia vel priuile
gio pape, ⁊ ideo ſecundum eos verbũ indulgemus, hic ſta-
bit ꝓprie ⁊ improprie quãdo ſolum vult celebrare: nam tũc
ſufficit ꝙ accedat conſenſus illiꝰ ad quẽ ſpectabat eccleſia in
qua celebrat: nam de iure communi poterit tunc celebrare. ⁊
hoc reſpectu deberet exponi indulgemus, id eſt, indultum a
eſſe oſtendimus. ſʒ vbi in eccleſia celebraret ordinando cleri
cos vel conſecrando ſuffraganeos tunc neceſſaria eſt indul
gẽtia pape, qꝛ nõ ſufficit tũc cõſenſus illius ad quẽ ſpectat ec
cleſia in qua vult celebrare: ⁊ ideo tunc hoc reſpectu verbũ
indulgemus ſtabit proprie. ⁊ ſic volunt iſti ꝙ non poſſit epꝰ
in aliena dioceſi ordinare ſuos clericos de licentia vel cõſen
ſu dioceſani loci. ⁊ iſtam opinionem tʒ Jacob. de Al. ⁊ Phi
lip. ⁊ aſſignant rationem quia dioceſanus loci non poſſet a-
lios ordinare vel iudicare ex quo non ſunt ſubditi. ix. q. ij. c.
j. ⁊. ij. ergo de illis non poterit dare licẽtiã epiſcopo illorũ vt
illos ordinet in dioceſi ipſius dantis licẽtiam. Sʒ certe iſta
opin. videtur eſſe contra tex. inquantũ hec opinio vult ꝙ ſi-
ne priuilegio poſſit archiepiſcopꝰ extra ꝓuinciã vti pallio
interueniẽte ꝯſenſu illius ad quẽ ſpectat eccleſia in qua vult
vti. nam violat literam ⁊ improprijat illam quo ad verbũ in
dulgemꝰ, vt patet ex ſupradictis. item non videt̃ vera inquã
tum vult ꝙ epꝰ non poſſit ordinare clericos ſuos extra dio.
loci. Nam imo videt̃ ꝙ de iure communi hoc poſſit ex eo ꝙ
epꝰ inuitatus in aliena dioceſi poteſt de cõſenſu epĩ ſiue dio
ce. inuitantis dioc. ipſius, vt patet ex his que habent̃. ix. q. ij.
c. j. ⁊. c. non inuitati. vbi patet quod de permiſſu illius poteſt
ſubditos ipſius permittentis ordinare ⁊ iudicare. ⁊ ſic mul-
tomagis debet poſſe ſuos proprios clericos iudicare ⁊ ordi
nare in dioceſi aliena de ꝯſenſu ipſiꝰ dioceſani cũ in caſu ꝑce
dẽti interueniat duplex grã. ſ. ꝯceſſio reſpectu loci ⁊ cõceſſio
reſpectu ꝑſonarũ que ordinantur que non ſunt ſubdite ordi b
nanti ſed eo caſu quo epiſcopus proprios clericos ordinat
vel iudicat in dioceſi aliena vel de conſenſu ipſius dioceſani
tunc interuenit illa ſola gratia ſeu conceſſio, ergo id debet
poſſe fieri. ⁊ hoc etiam communiter tenetur, vt patet ex his
que no. j̃. de off. leg. nouit. de off. ordina. vt litigantes. lib. vj. ⁊
ideo quo ad hoc non requiritur licentia pape dummodo
non vteretur pallio per iura preallegata. Et per predicta vi
detur ꝙ ſi ſolummodo archiepiſcopus velit celebrare cum
pallio in aliena prouincia non poterit vti pallio ſine licẽtia
pape. ⁊ ſi interuenit conſenſus illius ad quem ſpectat eccle-
ſia in qua velit celebrare: ⁊ iſtud etiam procedit, multo fortiꝰ
ſi vellet celebrare ordinando clericos ⁊ conſecrando ſuffra-
ganeum. nam talia non dʒ facere archiepiſcopus ſine pal-
11 lio. s̃. de elect. qd̃ ſicut. §. ꝑterea. ¶ † Epiſcopus tamen q non
eſſet archiepiſcopus poſſet ordinare ſuos in aliena dioceſi c
etiam de iure communi ſi interueniat conſenſus dioceſani
loci. Et ad ꝑdicta facit quod no. gloſſ. in clem. ij. de priui. Et
quod dixi poſſe ordinari ꝑ epm̃ vel iudicari clericos ſuos in
dioceſi aliena de conſenſu dioceſani: intellige ſi in hoc etiam
conſentiant ipſi clerici alias ſecus ſaluo caſu cle. q̃ȝuis. d̃ fo.
comp. q̃ loquit̃ in epõ expulſo. Et per ꝑdicta patet ꝙ ex quo
ad hoc archiepꝰ in alia ꝓuincia poſſet vti pallio de quo in
litera tria requiruntur videlicet priuilegium. item permiſ-
ſio eius ad quem ſpectat eccleſia in qua vult vti. itẽ tertio ꝙ
altera de cauſis hic exꝑſſis interueniat. vnde altero ꝑdicto-
rum deficiente non poterit vti pallio: quia verba priuilegij
12 diligẽter ſunt ſernanda. vt. j̃. de priui. porro. ¶ † Quis autẽ
ſit ille qui habeat conſentire vt poſſit vti pallio. dicunt illi
q tenẽt ꝙ de iure communi poſſit vti pallio celebrando. ſi nõ
ordinet clericos aut ꝯſecret ſuffraganeos: ⁊ ſic ſolummodo
celebret miſſarum ſolẽnia interueniẽte cõſenſu illiꝰ ad quem
ſpectat eccleſia in qua celebrat. ꝙ neceſſaria erit licentia ne-
dũ dioceſani loci, ſʒ etiã archiepĩ illius ꝓuincie, qꝛ ille archi
epõ proprie videtur ꝑiudicari qui habet vſum pallij in illa

Zacharias.
a ¶ Alterius ꝑiu
diciũ. Non enĩ ꝑ-
ſumit̃ princeps ĩ
tertij ꝑiudicium
priuilegiũ cõceſ-
ſiſſe, vt notat iſte
plene in. c. q̃ȝuis.
ĩ prin. ⁊ ibi ĩ apoſ.
meis poſt alios.
s̃. d̃ reſcr. cũ con-
cor. d̃ qbus ibi. ẽt
ſm̃ Imo. ſiue ex
principis grã ſi-
ue a iure ꝯcedat̃.
vt ꝑ do. Imo. ĩ. c.
j. de ꝑſcr. q̃ȝuis ꝯ-
ceſſum eẽt motu
ꝓprio. vt ꝑ Joã.
An. in. c. ſi motu
ꝓprio. d̃ ꝑb. li. vj.
ĩ nouel. d̃ quo ple
ne ꝑ Bal. in. c. j. §.
ſi qs d̃ manſo. in
vij. co. ĩ fi. d̃ ꝯtro.
inue. in feu.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Talia priuile-
gia. Vid̃ Feli. ĩ. c.
cãm q̃. d̃ teſt. De
ci. ĩ. c. q̃ ĩ eccłiarũ.
co. vij. ĩ fi. ⁊ co. xij.
d̃ ꝯſt. ⁊ late mod̃.
ĩ. l. Gallus. §. ⁊ qd
ſi tantũ. ff. d̃ lib. ⁊
poſth. ⁊ hoc ꝓce-
dit ẽt ſi priuile-
giũ fuerit conceſ
ſum motu ꝓprio
ſm̃ Abb. in. c. j. in
vj. co. d̃ iu.
Zacharias.
c ¶ Rõnẽ diuerſi
tatis. vid̃ d̃ rõne
ꝑ Imo. ĩ. c. cũ cõ-
tingat. d̃ eta. ⁊ q̃l.
⁊ Jo. An. ĩ. c. ab-
bates. d̃ priꝰ. li. vj. ĩ
nouel. ⁊ Bart. in
trac. d̃ inſig. ⁊ ar-
mis. in. ij. co. ver.
ſʒ q̃ro.

prouincia vbi tñ haberet indulgẽtiam ſufficeret licẽtia dio-
ceſani,ſ ſola alias non ſufficeret etiã ſi ipſe dioceſanus eſſet
palliatus ſaluo niſi eſſet exemptus:ꝛ hoc qꝛ palliũ eſt ſignũ
prelationis:vt.ſ.c.pxi.Sed vt dixi iſta opinio non eſt vera:
qꝛ de iure communi nullo caſu põt vti pallio in aliena ꝓuin
cia:ideo ſemper requirit indulgentia illius ad quẽ eccleſia
ſpectat iure metropolitano vel alr̃ quo ad vſum pallij. arg.
eorum q̃ habent in ſi.c.nullus.de tẽp.or.in.vj.Et ſic non ſuffi
ceret licentia dioceſani palliati:ꝛ forte etiã non ſufficeret ꝙ
ſit palliat⁹ niſi forte eſſet exẽptus:quia alius etiã archiepꝰ
poteſt ibi vti pallio:ꝛ ſic vtriuſqꝫ ꝓiudicio agi videtur ,ꝛ ſic
conſequenter vtriuſqꝫ licentia regreret.arg.ſ.de reg.iuris.
ꝙ omnes tangit.lib.vj.Predicta aũt inducunt in arg.ad.q.
p̃dicatorum ꝛ minorum ꝙ lz ſit priuilegium ſup confeſſioni
bus audiẽdis,regrit tñ etiã licẽtia parochialis ſacerdotis.
ſed dic vt habetur hodie in.c.dudum.de ſepul.vbi determi-
13 natur ꝫiũ.[a] ¶†Ultimo tractat hic Jo.And.an archiepꝰ de
a quo in.litera ꝛ ſuperſcriptione poſſit hodie vti pallio ſcd̃m
indulgentiã hic poſitã ꝛ concludit inſpicienda verba priuile
gij,qꝛ ſi fuit reale:ꝛ ſic conceſſum eccleſie ꝛ dignitati extende
retur ad ſucceſſorẽ niſi appareat reuocatũ.Si vero fuerit ꝑ
ſonale,tũc non poſſet hodie vti hoc priuilegio archiepꝰ cõ-
poſtellanus per id qd̃ habet de reg.iur.priuilegiũ.in.vj. Si
autem verba eſſent dubia recurrẽdum eſſet ad no.ſ.de offi.
deleg.q̃m abbas.qꝛ inſpiciẽdum eſſet an priuilegium conce-
deret pſone an dignitati,vt ibi patet.ꝛ etiam not.p Jo.An.
in.d.regu.priuilegium.in mercu.

1 ☞Archiepꝰ põt vti pallio in oĩbus eccleſijs ſue ꝓuincie.
2 Et vtitur quando celebrat miſſam in diebus ſolennibus.
3 Qui debent conſentire ſi archiepꝰ vult celebrare cũ pallio
extra prouinciam.

Cum ſis. In qualibet eccleſia ſue ꝓuin-
cie põt archiepꝰ vti pallio.h.d.
In prima deciſa conſultatio.In ſcd̃a reſpon. ibi
vbicũqꝫ.¶Caſus lr̃alis.Queſitũ fuit qñ ꝛ qbus
locis archiepꝰ pallio vti poſſit.Rñdet papa ꝙ vbicũqꝫ fue
rit archiepiſcopus intra ꝓuinciam ſuam in celebrationib⁹
miſſarũ diebus ſolẽnibus pallio vti põt.Ber.¶Et aduer-
te qꝛ forte aliq interp̃tabant per prouincias ,eccleſias intel-
ligi debere ſolum de cathedralibus:ꝙ remouet iſta decre.
dicens ꝙ in qualibet eccleſia ꝓuincie ꝛ ſic etiam ſi non ſit ca
thedralis quia poterit archiepꝰ celebrans vti pallio in die-
bus permiſſis:ꝛ ex hoc poteſtis colligere caſum in decreta.
1 ¶†No.primo ꝙ archiepꝰ põt vti pallio in qualibet eccle-
b ſia ſue prouincie[b] etiã ſi nõ ſit cathedralis cũ litera indiſtin-
cte loquatur ꝛ ſic indiſtincte dꝫ intelligi.argu.ſ.de pri.q. circa.
2 ¶†No.ꝙ archiepꝰ demũ põt vti pallio qñ celebrat miſſaꝫ
ꝛ in diebus ſolennibus de qbus dictum fuit p gl.ſ.eo.ad ho
norem.Et no.etiam quid ſignificet pallium in archiepo,fa-
cit qd̃ habet.ſ.eo.niſi.ꝛ prealleg.c.ad honorem.¶In glo.ſ.
ibi:ſed ꝙ dicit ꝛc.ꝛ ꝑ hac prima ſo.facit.qꝛ non eſt abſonum
c ꝙ vniuerſalis diſpoſitio reſtringatur rõne ſubiecte materie[c] vt
3 legi.ꝛ no.in.l.j.C.de ſa.ſan.eccl.¶†In ea.gl.ibi,vel dio.no.
bene quod videtur velle gl.ꝙ ſufficiat licentia dioceſani in
cuius dioceſi archiepꝰ extra prouinciam virtute priuilegij
vult celebrare ꝛ vti pallio.ꝛ ſic videtur velle ꝙ non requiratur
demũ licẽtia archiepi vt celebret de quo dixi in.c.pre.Nam
videtur per ea q̃ ibi dicta fuerunt ꝙ hec gl.non ꝓcedat.Unde
potes concludere ꝙ ſi in aliqua eccleſia parochiali alterius
ꝓuincie vellet celebrare ſi ipſe ſacerdos parochialis non cõ
tradicat:videtur ꝙ quo ad eius ꝓiudicium poſſit.facit ꝙ ha-
betur in.l.diuus.ff.de ſer.ruſt.p̃d.ꝛ quod dr̃ in.c.ſe.vnde ipſo
contradicente non poſſet ibi celebrare cum pallio:nam etiã
non ſufficit licentia dioceſani loci.Et hoc clarum ſi dioceſa-
nus talis nõ ſit palliat⁹ ex priuilegio apoſtolico:qꝛ non ſolũ
agitur de eius ꝓiudicio ſed de ꝓiudicio archiepiſcopi,qꝛ vſum
pallij hꝫ in tota ꝓuincia.ideo requireretur licẽtia ipſius ar-
chiepiſcopi in cuius prouincia ipſe vult celebrare.ꝛ illa ſuffi
ciet ſi epiſcopus non eſt palliatus ꝛ non contradiceret ipſe
vel ſacerdos parochialis,ſꝫ ſi eſſet palliatus tũc videretur re-
quiri licentia ipſius archiepi nec ſufficeret licentia ſoli⁹ dio-
ceſani abſqꝫ licentia archiepiſcopi lꝫ eſſet palliatus p eaque
dixi.ſ.c.prox.ſaluo niſi ſcd̃m aliquos talis dioceſanus pallia-
tus eſſet exemptus:quia tunc ſufficeret licentia ipſius dioce
ſani abſqꝫ licentia archiepiſcopi.ꝛ iſtud videtur ſequi Inno.ꝛ
idẽ Jo.An.vt tetigi etiam.ſ.c.px.Sed forte poſſet dici con
trarium p ea que habent in cle.archiepiſcopo.de pri.vbi ar-
chiepiſcopus poteſt vti pallio etiam in loco exempto ſue ꝓ
uincie:niſi reſtringas illud ꝓcedere quando talis locus exẽ
ptus haberet prelatum.ꝛ hoc modo intelligendo poſſet fal
uari opi.Inno.ꝛ Jo.An.

a ¶Contrarium. Adde vt p Fed, conſil.xcv.

Zacharias.

b ¶In qualibet eccleſia ſue ꝓuincie.ꝛ hoc verum ĩ locis non exemptis,vt p Card.ĩ cle.ij.ð pri.qꝛ ĩlta libus põt ẽt facere celebrari corã eo in pontificalibus vt p eũdem Car.ibi no.iij.in v.oppoſi.in locis vero exẽptis ſue prouincie põt vti pallio ꝛcelebrare in põtificalibus per ſe nõ aũt per alium:vt ibidem per Car.poſt gl. iij.q.viij.

❧Sebaſti.Sapia.

c ¶Subiecte materie.vide late p Bar.ꝛ alios in.l.j.§.nuntiatio.ff.ð ope.no.nũ.Bal.ĩ l.j.ff.de teſt.mi.in l.ſi.in prin.C.ſine cen.vel rel.in.l.ſi. C.q legit.perſo. Ang.in.l.non eſt nouum.ff.de leg. vbi late per eũ.

1 ☞Archiepꝰ poteſt ſine pallio celebrare in certis dieb⁹.
2 Quando archiepiſcopus celebrat pro defunctis nõ poteſt
celebrare cum pallio niſi ex priuilegio.
3 Sandalia ſunt calciamenta depicta vel aurea quibus vtitur
epiſcopus quando celebrat.
4 Archiepꝰ extra ſuam prouinciam an poſſit celebrare in põ
tificalibus cum licẽtia parochiani vel dioceſani vel ſine.
5 Si archiepꝰ vel epꝰ voluerit ordinare clericos ſuos extra
prouinciam de quorum licentia poſſunt ordinare.
6 Archiepꝰ an vtatur pallio quando celebrat pro defunctis.

Quia nos. Sine pallio ꝛ ſandalijs põt
archiepꝰ celebrare.h.d.Et
ponitur in prima deciſa ꝯſultatio.in ſcd̃a reſpõſio.
ſecunda ibi,inqſitioni.¶Caſus literalis.Quidã
archiepꝰ queſiuit a papa vtrum tam in ſua dioceſi quam in
alia poſſit celebrare abſqꝫ pallio ꝛ ſandalijs.Rñdet papa ꝙ
poteſt non tñ ſemꝑ in dioceſi ſua dꝫ celebrare cum pallio:ſꝫ
certis diebus q in priuilegio ſuo ſunt expreſſi,ꝛ per hoc ſol-
uitur alia queſtio qua q̃ſiuit vtrũ ꝓ defunctis debeat cum
1 pallio celebrare.Ber.¶†No.ꝙ archiepꝰ poteſt ſine pallio
celebrare demũ in certis diebus ꝛ ſic non omni tempore,de
2 quo.ſ.eo.ad honorẽ.¶†No.ſcd̃m verum intellectum ꝙ non
põt archiepꝰ vti pallio qñ celebrat ꝓ defunctis niſi hoc cõ-
3 tineatur in priuilegijs eccleſie.¶†Quid aũt ſint ſandalia de
quibus ſit mẽtio hic in litera habetur in.c.nonnuli.§.cõpagis.
xciij.diſt.nam vt dicit hic Petr.ſunt calciamenta aurea vel
4 depicta qbus vtuntur epi quando celebrant.¶†In gloſſ.j.in
ſi.no.bene glo.q̃ in ſui principio videtur velle ꝙ de licentia dio
ceſani poſſit archiepꝰ celebrare in aliena dioceſi:ꝛ qꝛ aliter
non diſtinguit videtur velle quod poſſit celebrare etiã in pon
tificalibus:ꝛ maxime per id etiam ꝙ hic tangit.in fine.Sed
Inn.aliter hic dicit ꝙ de licentia dioceſani vel ẽt parochia
lis ſacerdotis poterit epiſcopus vel archiepꝰ in alia dioceſi
celebrare dummodo celebret ſine pontificalibus,qꝛ illis ſcd̃m
eum non poſſunt vti niſi ſuper hoc ſint priuilegiati.alle.qd̃
habetur in glo.c.ad ſupplicationem.ſ.ti.j.Hoſt.vero tenet cõ-
tra glo.ꝛ dicit etiã qd̃ in pontificalibus poterunt celebrare
ꝛ predicare niſi ſpecialiter ꝓhibeantur,ꝛ ſic debet ſeruari ex
generali conſuetudine eccleſie:ꝙ no.ſ.de he.excommunica-
mus.ꝛ in cle.archiepo.de pri.indulgentias tamen dare non
poſſunt:qꝛ illas dare eſt iuriſdictiõis,ꝛ ideo nõ poſſunt dari
niſi ſubditis.ſ.de pen.ꝛ rem.c.ꝙ autem.ꝛ.ix.q.ij.c.j.ꝛ iſtud ẽt
videtur tenere glo.in.d.cle.archiepo.de pri.de iure tamen ceſ-
ſante conſuetudine videtur verior opin.Inno.per id qd̃ habe
tur in.c.ad ſupplicationem.ſ.ti.j.¶Item aduerte quia p̃di
cta vera in epo q non vtitur pallio de iure communi.ꝛ idem in
archiepiſcopo ſi vult celebrare ſine pallio.cum pallio aũt nõ
poſſet celebrare extra ꝓuinciam abſqꝫ priuilegio pape ꝛ licẽ
tia epi vel archiepi per ea que dixi in.c.prece.ꝛ in.c.ex tuarũ.
5 ¶†Itẽ hec vera qñ ſimpliciter voluerit celebrare miſſam:
ſed ſi vellet ordinare clericos ſuos in alia prouincia vel dio-
ceſi,qꝛ archiepꝰ nõ debet clericos ordinare ſine pallio.ſ.de
ele.ꝙ ſicut.§.preterea.non poſſet ſine priuilegio apoſtolico ꝛ
ſine illius licẽtia ad quẽ eccleſia ꝑtinet in qua vult celebrare
ꝛ ordines conferre:qd̃ intellige vt dictũ fuit in.c.p̃cedenti.ꝛ
in p̃dicto.c.ex tuarum.Sed ſi eſſet epiſcopus qui non vtitur
pallio tunc in aliena dioceſi non poſſet ordinare clericos ſi-
ne licẽtia ipſius dioceſani.ꝛ ẽt tetigi in.d.c.ex tuarũ.ꝛ voluit
gl.in.d.c.archiepo.ꝛ ſic lꝫ archiepꝰ in aliena dioceſi poſſet ce
lebrare in pontificalibus ſine aliqua licẽtia dummodo non
ꝓhibeatur ex gñali conſuetudine eccleſie:facit ꝙ habetur in ſimi
li.in.l.diuus.ff.de ſer.ruſt.p̃d.tamẽ non poterit ordinare cle
ricos etiam ſuos ſine licentia dioceſani,de quo etiam p glo.
6 in.d.cle.archiepo.¶†In glo.ſi.melius facit.c.porro.qd̃ ibi
ſeqtur.Inno.vero dicebat quod quarta queſtio de qua hic
ſoluitur ex eo quod nõ poteſt archiepiſcopus vti pallio niſi
in diebus ſolennibus ſeu ſolennitatbus ergo non poterit vti
quando celebrat pro defunctis:qꝛ non cenſetur eſſe ſolenni-
tas.Sed Hoſt.tenet intellectum glo.qꝛ hic in litera non ſit
mentio de ſolennitatibus ſed ſolũ de diebus.ſꝫ forte Inno.
habuit reſpectum ad id qd̃ dixi in.c.p̃cedenti.vbi ſit mentio
de diebus ſolennibus,tene cum glo.quod niſi in priuilegijs
eccleſie exprimatur non poterit vti pallio.

¶De renuntiatione. Rub.

¶Quia ea q̃ per poſtulationem electionẽ ꝛ tranſlationem
acquiruntur ſepe per renuntiationem perduntur:ideo poſt
precedentes ponit iſtam.de materia tractatur.vij.queſt.j.ꝛ
q.ij.xvij.q.ij.

q.ij.xvij.qō.ij.ꝛ reperitur in ſexto.ꝛ cle.

1 ☞ Senectus ꝛ ignorantia ſunt cauſe propter quas conſueuit peti ceſſio.

2 Mutatio pallij cum tempore iuuentutis diſcriminis periculi ſeu belli videtur periculoſa.

3 Regimen eccleſie non eſt committendum incognito nec ſalua conſcientia incognitus eligiť.

4 Maceratio corporis facit ſublimationē ſpirit9.

5 Importunitas repellenda eſt.

6 Miles non eſt licentiandus durāte bello.

7 Deuotio magis creſcit in ſene ꝙ̄ in iuuene ceteris paribus.

8 Dictio e,ſtat aliquando priuatiue.

9 Defectus ſcientie an ꝛ quando ſit cauſa ſufficiēs ad admittendam renuntiationem alicuius.

Literas. Propter ſenectutē non datur licētia cedēdi epō ſi ſit neceſſarius vel vtilis eccleſie ſue.h.d. In prima deciſa ſupplicatio. In ſcda ipſius repulſio. In tertia cōcluſio. ſecunda ibi,ſi tuā.tertia ibi,monemus. ¶ Caſus literalis. Eps lodoñ.ſepe petijt licentiā cedendi a domino papa:reſcribit ei papa dicens ꝙ ꝙ̄uis ipſe conſiderans ſenectutem vel inſufficientiam ſuam petijt renuntiandi licentiam,ſciat ꝙ papa credit ꝙ tutius ſit ei illam eccleſiā ſub vmbra ſui nominis gubernari ꝙ̄ alicui noue perſone in tanto diſcrimine cōmitti:qꝛ in ipſo vigor deuotionis in corpore ſeneſcēte nō deficit.monet ergo illū vt ſuper hoc dieb9 iſtis nulla importunitate faciat ſe moleſtum:qꝛ indecens eſt prius militie ſoluere cingulum:quā cedat victori aduerſitas preliorū. Ber. ¶ In tex.ibi,emeritū.i.nō meritum tenere ipſum epiſcopatū. Item ibi relaxari.ſ.a vinculo
1 eccleſie epalis. ¶ No.primo † duas cauſas ꝓpter quas conſueuit peti ceſſio: vꝫ ꝓpter defectum ſcientie,ꝛ etiam propter ſenectutē. An autem q̄libet iſtarū cauſarū ſemper ſit ſufficiens patebit cū
2 gl.j.ꝛ.ij. ¶ † No.ꝙ tpe iuuentutis diſcriminis ſeu periculi vel belli pallij mutatio vr̄ eſſe periculoſa niſi euidēter alique circūſtantie aliud ſuadeāt.
3 ¶ † No. Et ex hoc etiā no.ꝙ ſalua cōſcientia non eligitur vel ꝓmoueť perſona incognita.facit.ſ.d
4 poſtu.pla.bone.el.ij.ad fi. ¶ † No.ꝙ ad macerationē corporis ſeqtur ſublimatio ſpiritus:ꝛ ſic vr̄ ꝙ ad ſanitatē ꝛ robur corporis ſequiť depſſio ſpiritus.nā ad depreſſionē vnius ex ꝯ̃rijs ſequiť alterius ſublimatio:facit qđ habeť.xxij.q.j.cū renun
5 tiať.ꝛ.xxij.di.c.hoſpitiolū. ¶ † No.importunitatē repellendam.[a] facit qđ habeť in.l.j.C.de pe.bon.
6 ſubl.lib.x. ¶ † No.ꝙ miles nō eſt licentiandus[b] a militia tpe quo durat bellū:ꝛ tunc circa hoc non debet exaudiri eius petitio. Ex hoc potes not.ꝯ̃ vitium inconſtātie ꝛ puſillanimitatis.facit quod
7 etiā no.gl.hic. ¶ † No.ꝙ ceteris paribus magis
8 creſcit deuotio in ſene ꝙ̄ in iuuene. ¶ † No.de dictione e,quia aliqñ ſtat priuatiue ratiōe ſubiecte
9 materie:vt hic patet. ¶ † In gloſſ.j.ibi, prorſus ineptū ſeu inutilem:quero cū hic fuit ſufficiens ꝛ iuſta cauſa ad renuntiandam,videlicet defectus ſciētie quare nō admiſit papa renuntiationē iſti9 potes dicere ꝙ qñ defectus ſciētie eſt magnus vt eſt videre exemplum in.c.vl.j.de eta.ꝛ quali.tunc eſt iuſta cauſa cedendi. Secus qñ non eſt magn9 defectus:quia tūc imperfectum ſcientie ſupplere poteſt perfectio charitatis:vt patet in.c.niſi.§.ꝓ defectu.hic alleg.ꝛ tunc talis defectus non eſt legitima cauſa cedendi:ꝛ maxime tempore periculoſo,vt hic colligitur in glo.fi.qꝛ nihil crediť eſſe actū dum aliud reſtat agendum. Et no.ex concordantijs requiſitis poſitis in glo.ꝙ non dꝫ deſiſti ab inceptis ſed perſeuerari vſqꝫ ad finem.

1 ☞ Ius canonie ꝛ acceſſoria ad illud vt eſt ſtall9 in choro ꝛ locus in capitulo dicunť ſpūalia iura.

2 Stallus in cohro,ꝛ locus in capitulo,cenſenť partes beneficij canonicalis.

3 Renuntiatio ꝛ iuramentum in dubio reſtringūtur ad ius competens tempore renuntiationis.

4 Poteſtas cōferendi particularia beneficia in eccleſia collegiata ſpectat ad collegium eccleſie.

5 Inueſtitura beneficij videtur trāſferri quaſi poſſeſſionem beneficij.

6 Qui patitur controuerſiam iudicialem ſuper beneficio non videtur ipſum pacifice poſſidere.

7 Pro controuerſia iudiciali datur interdictū vti poſſidetis.

8 Volens venire contra iuramentum ex noua cā ſuperueniente an audiatur.

9 Diſpenſatio ſine cauſa ꝯ̃ iuramentū an abſoluat iurantem quo ad deum,

10 Faciens pacem cū aliquo ꝛ ꝓmittens non offendere ſub certa pena talis promiſſio reſtringiť ad caſum offendēdi ratione inimicitie preſentis vel preterite.

11 Scholaris licentiatus ſi iurauit nō aſſumere gradum alibi ꝙ̄ in loco vbi fuit licentiatus poteſt ſine metu periurij aſſumere gradum ſi de nouo faciat ſe examinare.

12 Renuntiatio facta de omni iure quod quis habet vel habere ſperat ſuper aliqua re an trahať ad ius poſtea ſuperueniens.

13 Renuntiatio cum iuramento facta de beneficio occaſione iuris in poſterum ſibi querēdi an indiſtincte preiudicet.

Cum inter. Renūtiatio cū abiuratione bñficij referť ſolum ad ius de p̄ſenti vel de preterito cōpetens renuntiāti,ꝛ ideo exceptione renuntiationis aut iuramenti non repelliť agēs ex iure poſt renuntiationem aut iuramentum q̄ſito.h.d. Vel breuius. Qui abiurauit beneficium ſuum licite petit illud ſi de nouo eligatur.h.d.ſm intellectū gl. In prima parte narrat factum. In ſecunda dat iudices.ſecunda ibi,ideoqꝫ. ¶ Caſus literalis. Iſte P. gaufridi abiurauit beneficiū ſuum:poſtea obtinuit literas a dño Papa:ꝛ a maiori parte capituli fuit receptus.qdam canonici cōtradicebant eidē opponēdo ſibi iuramentū:ꝛ ideo ꝯ̃ iuramentum nō erat recipiendus,cum ſuper hoc fuiſſet queſtio diuti9 agitata:mandat qbuſdā quatenus ſi predictum P.inuenerint de cōſenſu maioris partis capituli fuiſſe de predicto beneficio autoritate apoſtolica inueſtitum eum faciant ipſius beneficij pacifica poſſeſſione gaudere non obſtante iuramento ꝙ de non recipiendo vlterius eodē beneficio,proponiť p̄ſtitiſſe ex quo conſenſus maioris partis ꝛ
1 ſanioris partis capituli interceſſit. Ber. ¶ † No. primo ꝙ ius canonie ꝛ etiā acceſſoria ad illud vt ius ſtalli in choro ꝛ loci in capitulo dnr̄ ſpūalia iura.facit qđ no.ſ.de conſt.c.cū. M.ferrarienſis.
2 ¶ † Et no.ꝙ ſtallus in choro ꝛ locus in capitulo
c cenſenť de partibus bñficij canonicalis.[c] Et per hoc videť ꝙ probata quaſi poſſeſſiōe illorū vt argui ꝛ p̄ſumi debeat quaſi poſſeſſio beneficij:ꝙ eſt notandum pro articulis faciēdis,facit ꝙ habeť.
3 ſ.de elec.c.cumana. ¶ No.ꝙ iuramentum[d] ꝛ re-
d nuntiatio in dubio reſtringunť ad ius ſubſiſtens
e ſeu cōpetens ſm tēpus renūtiationis.[e] ꝛ iđ nō excludunt quē a petitione reſpectu iuris poſt renūtiationē ꝛ iuramentū creati ſeu queſiti:ꝛ iđ renuntians ꝛ iurans non petere beneficium non excludiť:ſi poſtea acceptet ꝛ petat illud ꝓtextu noui iuris q̄ſiti poſt iuramētū ex diſpoſitiōe capituli vel pape vel vtriuſqꝫ. Et no.ꝙ iſtud ēt procedit ſi in renuntiatione vel iuramento apponitur aliqua dictio reſpiciens futurum tempus,puta ſi ꝓmittatur vel iureť de non petendo vlterius ex cauſa ſubſiſtente de p̄ſenti ſm tempus renuntiationis. facit qđ habetur in.l.quod Seruius.ff.de cōd.ob cām.plene not.Bar.in.l.ſi Rome.§.duo fratres.
4 ff.de verb.obli. ¶ † No.arg.pro opi.que habet ꝙ poteſtas ꝯferēdi particularia beneficia in eccl̄ia collegiata ſpectet ad collegiū eccleſie.de quo in.c.
5 cū eccleſia vulterana.ſ.de ele. ¶ † No.ꝙ ex inueſtitura beneficij videtur trāſferri quaſi poſſeſſio ipſius beneficij vt hic videtur colligi inquantum
f hic papa mandat iſtum qui fuerat inueſtitus[f] ꝙ faciant gaudere quaſi poſſeſſiōe ipſius beneficij. Et ſic aperte innuit quod habeat quaſi poſſeſſio-

❧ Sebaſti. Sapia.

a ¶ Importunitatem repellendā. vide bonū tex.in l.j.§.ſexum.ff.de poſtu.vbi ꝓpter importunitatē calphurnie mulier nō p̄t poſtulare. vide ēt Bal.in.l. ab anaſtaſio.C.mād.vbi ꝑ illum tex.dt ꝙ aduocati nimiū ſolicitꝑ ſumuntur fouere malā cauſam:ꝛ iđ preſumunť male licētiari commēdat fe.in cap.tua nos.colum.j.de homi.

Zacharias.

b ¶ Nō eſt licentiā d9.no.bar.ꝛ poſt eū Iaco.rebuf.i l.j.C.de hono.nō ꝯti.lib.x.ꝛ ibi ampliat etiam ſi eēt vulneratus. idē not.Bal.in.l.j.C.ſ.non ob.lon.tēpo.p̄ſcrip.ꝛ qualiter puniať dans illi licentiā ſe abſentandi tali tempore vel ſ hoc nō poſſit vide eoſdē Bar.ꝛ Rebuf.ꝛ qđ no.in addi.ad d.Rebu.in.l.per hāc.C.de ero.mi. anno.lib.xij.aliquid per ro.ſing. ſuo.dec.inc.dantes licentiam.

c ¶ Canonicalis. Adde Ro.conſi. ccccclxxxij.

❧ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Iuramētum. Vi.no. in.l.ſi.ff.ſi ſatiſd.cog.in ver. ſi.C.de non num. pe.late Ang.ar. in.§.eq̄.co.iij.iſti. de except.Iaſ.in §.item ſi quis.de actio.

e ¶ Renuntiationis. Adde que infra ponā vbi melius cadit.

Zacharias.

f ¶ Qui fuerat inueſtit9. Tu adde ꝙ ſi fiat inueſtitura de bñficio i cōſpectu beneficij poſt illi9 collationē trāſfert plenā poſſeſſionem.ita no.Cōpo.ꝛ Ioā. An.in.c.trāſmiſſam.ſ.de elec.gl. in.c.ij.ſ.de ꝯſue. iſte i.c.cū aliqb9. ꝛ doc.in.c.cū bertholdus.ſ re iu. Et aduerte ꝙ loquitur hic de verbali inueſtitura ꝛ ita ego intelligo ꝙ qñ fit realis inueſtitura trāſfertur plena poſſeſſio.ſm Bald.et Guil.de Cu.in.l.j.C.de donat.

Antoni9 Frāciſ.

¶ An poſſeſſio bñficij trāſferať ꝑ ſolā inueſtiturā ſeu ꝑ collationē bñficij in fine bñficij vide ple.per Alex.i.l.j.i añpe.co.in princi.ff.de acq.poſſ.ꝙ ēt voluit do.Ab.in.c. autoritate.in vlt.co.de iſti Et iſtđ intellige verū qñ null9 alius eēt in poſſeſſione ipſi9 bñficij,qꝛ tunc ꝑ ſolā inueſtiturā ꝛ collationem non transferreť poſſeſſio corporalis, imo in inſtitutione bñficij reqriť corporalis poſſeſſio.vt in.c.cū bertholdus.ꝛ ibi gl. in ver.inſtituitur de re iudi.ꝛ habetur per gloſ.in.c. ex ore.in ver.ꝛ ſi mandatū.de his que fi.a ma.part. ca.ꝛ i.c.ꝑ tuas.in ver.poſſeſſionē. de dona.ꝛ ita declarat ꝛ limitat do.Abb.in.d.c. autoritate.de inſti.in vl.co.ar.eorum que habenť in.l.qđ meo.ff.de acqui.poſſ. Et adde qđ ius ſpūale transferať in aliū ſola volūtate trāſferentis ſine aliqua traditiōe vt in.c.ſi tibi abſenti.de preb.lib.vj. ꝛ in.c.gratia.de reſcr.eo.lib.ꝛ habetur per Cōpo. in.c.cū oēs.de cōſti.in alijs aūt nō ſpiritualibus ſiue corporalib9 ſiue incorporalib9 requiriť traditio aut aliquid ꝙ ſit loco traditionis. vt i.l.traditio.ff. de acq.re.do.ꝛ in l.traditionibus. C.de pac.ꝛ plene per Bart.in.l.nō quocunqꝫ.in.§.ſ Caiū.de leg.j.dū modo ſubſit aliqua cā.alſ nō.vt in locis prealle.ꝛ in.l.nunꝙ̄ nuda. ꝛ ibi per Bar.ff.

de acqui.re.do.Et tene mēti ꝙ traditio inſtrumētorum operat̃ ceſſionem vtiliū actionū vt eſt caſus ſing.in.l.meuia.ff.de ſo.⁊ ma.⁊ qñ ⁊ quarum rerum debeat fieri traditio vel nō:habet̃ per gloſſ.⁊ doc.in.l.j.ff.de act.emp.⁊ an in p̄latum tranſeat poſſeſſio ſine apphenſiōe corporali habet̃ etiā per Bal.in.l.cū heredes.in prin.ff.de acqr.poſ.⁊ ꝑ eundem in.l.j.§.fi.ad fi.⁊ ibi per Pau.de Ca.e.ti.Et adde etiā ꝙ poſſeſſio transfert̃ ꝑ aſpectū rei ɔcurrēte intētione volētis tradere.l.i.§.ſi rē.⁊ ibi etiam ꝑ Alex.poſt Bar.⁊ in.§.ſi iuſſerim.ff.de acq.poſ.ꝙ dñt eſſe verū ſi principalis dominꝰ aſſignat, ſecus aūt ſi procurator vel nūtius aut executor.An aūt poſſeſſio feudi ꝑ ſolā verbalē inueſtiturā trāſferat̃, dicas ꝙ nō niſi priꝰ vel tpe inueſtiture feudatariꝰ poſſideret:⁊ dñs ſciebat ante tūc poſſidere ita Bal.in l.j.in rub.C.ð re.pmu.⁊ in prelud.feud.in.xi.co.⁊ in c.j.in.j.co.in ti.qd ſit inueſt.⁊ habet̃ per Inn.in.c.cū M.de conſti.⁊ ꝑ Ang.in.l.q̄dam.ff.de rei ven.⁊ vide.d.Abb.in.c.ij.in.iiij.co.de ɔſue.

a ℄ Judicialem. Adde qð voluit Calder.cōſi.j.de tranſla.prela.

b ℄ Remittere.adde Ro.ɔſi.xx.vbi iuramentū p̄t mitti ꝑ partes.

c ℄ Prouidet.adde pro hoc facere ꝙ voluit Ro.ɔſ.cccclx.vbi ðt ꝙ iurans nō accipere arbitriū in puniēdo crimine nō eſt periurus, ſi illud accipiat cum cōmiſſum eſt motu proprio.

Sebaſti.Sapia.

d ℄ Ipſum iurantē. Vide ad hoc propoſitū mirabilem opinio.quam tȝ Pau.de Ca.in ɔſi.ccxc.viſa.ſ.ſcripta facti narratione.in ſcðа pte ſm nouiſſimā impſſionem,vbi vult ꝙ quotieſcūq; ius ciuile arctat ad iurandum ſi quis iurauit non poteſt aliquo modo papa habilitare ab illo iuramento:⁊ ſic papa non poteſt ſe intromittere in iuramento firmato ſuper ius ciuile.

e ℄ Diſpenſare.adde Ro.conſil.xij.vbi dicit ꝙ papa diſpenſat ſuper iuramento.⁊ illud interpretatur.

Zacharias.℄ Tu adde in terminis qð.quam format iſte.ſ.vtrū papa poſſit ſup iuramēto ſine cā diſpēſare:⁊ ɔclude cū iſto ꝙ nō vt ꝑ eundē Ro.ɔſi.ccccxxv.inc.in re p̄nti.nec eſt aliter diſpenſatus tutus quo ad deū,vt plene ꝑ Fel.in.c.ij.co.viij.ver.⁊ eſt aduertendū ꝙ predicta j.de ſpō.eūdē in.c.cōſtitutus.poſt iſtū.col.x.ver.qualr̃ aūt.de ptāte.ſ.de cōſt.quibꝰ adde q̄ poſui in apoſt.ad iſtū.in.c.j.Que aūt dicat̃ cauſa ꝑ quā poſſit diſpenſare,dic tu poſt Card.in cle.j.§.fi.xviij.q.de iureiur.ſi iuramentum fuerit illicitum.all.Inn.in.c.debitores.eo.ti.idem tȝ Pau.de Ca.conſi.cxxvj.incip.p̄ſuppoſito ſine preiudicio.col.ij.vbi dicit ꝙ abſolutio a iuramento peti non poteſt niſi qñ iuramentū eſſet extortum dolo vel metu vel ſup re illicita:puta ſuper vſura ꝑ Inn.in c.ſi vero.de iureiu.Si autem fuerit licitū abſolutio ſequi nō pōt vt per Arch.Jo.An.⁊ domi.in.c.q̄uis.de pac.li.vj.pau.ð caſ.d.ɔſi.Alex.cōſil.xliij.inci.ſup premiſſo.co.pen.vo.j.⁊ cōſi.lj.inci.viſis.vol.iij.⁊ ro.ɔſi.ccccxxvij.inc.in caſu ꝓpoſito. Anto.Franciſc.

℄ An ⁊ qñ iuramētum poſſit remitti,⁊ a quo.dicas ꝙ in dubio iuramentū ſemper eſt obſeruādum vbicunq; ſeruari poteſt ſine interitu ſalutis eterne.c.ðbitores.⁊.c.cū cōtingat.de iureiu.tñ qñ iuramētum eſt preſtitū parti ⁊ ad eius ſolam vtilitatē pōt per partē remitti.vt no.i.c.ɔſtitutꝰ.ð reſcr.⁊ i.c.venerabilē.ð ele.⁊ i c.j.de vo.⁊ i.c.autori.xv.q.vj.⁊ viδ glo.⁊ Arch.in.c.Florētinū.lxxxv.di.⁊ hr̃ ꝑ Spe.in titu.de lega.in.§.nūc oſtendendū.ver.xxiiij.⁊ verſi.hoc quoq;.⁊ i tit.de iureiu.circa fi.in ver.quid ſi is.⁊ hr̃ per Inno.in c.ad aures.ꝙ me.cau.⁊ ꝑ Jo.An.in.c.cū qdā.de iureiu.⁊ ꝑ.d.An.in c.q̄to.eo.tit.An aūt papa diſpenſet ſup tali iuramento p̄ſtito ipſi parti ⁊ ad partis vtilitatē ſine partis conſenſu.dicas ꝙ in dubio maxime ſine magna cā quam ipe habet declarare:vt in.c.ad audientiam.de cler.non reſiden.⁊ in.c.venerabilē.de elec.⁊ in.c.verū.⁊ in.c.quanto.⁊ in.c.intellecto.de iureiu.ꝙ intellige verum niſi iuramentum eſſet p̄ſtitum ſolū ob reuerētiā dei ⁊ ipſi deo,qꝛ illud etiā papa nō remittit vt in p̄alleg.iuribus.⁊ habetur per do.Card.in cle.j.in.§.nos aūt.in.iiij.q.de iureiu.vbi plene examinat iſtum paſſum.

f ℄ Beneficiali.adde videndum qð voluerunt domini de Ro.deciſio.j.de iureiurando.in nouis.

g ℄ Uel preterite.Adde Ro.conſil.clxxxiij.

h ℄ De futuro.Adde Franci.Are.conſi.xvj.Ro.conſi.xxij.⁊.clxxix.⁊ clxxx.Ange.conſil.cxxij.

i Sebaſti.Sapia.℄ Superueniens.Vide Bar.in.l.ſi vxor.§.diuus.ff.de adul.in.l.poſt emancipationē.§.j.ff.de lib.leg.ibi,qui cum tutoribus.ff.de tranſac.Bal.in.l.ſpē.C.de do.in.l.pactū.in.iij.q.C.de collat.Pe.de Anch.in cle.literas.de reſcr.⁊ in conſi.ccv.inc.viſis.in.ij.col.⁊ Roma.in conſi.cccciiij.diligenter inſpectis.in vl.col.⁊ in conſi.clxviij.
Bar.in.l.

nem de quo an videlicet ex inueſtitura transfera
tur poſſeſſio:conſueuit dici in.c.tranſmiſſam.ſ.ð
elec.⁊ facit quod no.j.ð inſt.autoritate.⁊.ſ.de cō
6 ſue.c.ij.℄ † Ultimo not.ꝙ quis non videt̃ pacifi
ce poſſidere bñficiū ſuper quo patit̃ cōtrouerſiā
a iudicialē[a] vt hic videt̃ innui.circa fi.iuncto princ.
7 ℄ † Et ſic facit in ar.ꝙ pro controuerſia iudicia
li dari debeat interdictū vti poſſidetis:de quo ꝑ
Bar.in.l.ſi prius.ff.de ope.no.nun.⁊ ꝑ do.Ant.j.
8 de reſt.ſpo.in.c.audita.℄ † In gl.j.in fi.prin.hec
gl.facta eſt timore ɔrij.c.ſi vero.de iureiur.⁊.e.ti.
cū ɔtingat.de reſt.ſpo.accepta.in qbꝰ ptȝ iuramē
tū eſſe ſeruandū ⁊ nō debere audiri iurantē veniē
tē ɔ ſuū iuramentū:ſed gl.voluit ſoluere iſtud ɔ
rium ꝙ hic nō veniebat ɔ iuramentū ex eo quia
nō repetebat bñficiū ex cā ſubſiſtente ſm tempus
renuntiationis ⁊ iuramenti:ſed volebat repetere
ex cā nouiter ſupueniēte poſt iuramentū ⁊ renun
tiationē,⁊ ſic ex iure nouiter poſtea queſito ad ꝙ
extendebat̃ iuramentū qꝛ ſimplr̃ renūtiauerat be
neficio ⁊ iurauerat nō repetere ꝙ iuramentū in
dubio reſtringit̃ ad cām ſubſiſtentem ſm tp̄s re
nūtiationis ⁊ iuramēti.facit ꝙ hr̃ in.l.ſi de certa.
C.de tranſac.nō aūt ad ius querendū in futurum
ex noua cā ſi forte iterū eligeret̃:per id qð hr̃ in.c.
ad audientiā.j.qð me.cā.⁊.c.clericus.j.de iure.⁊ fa
cit qð no.per glo.⁊ doct.in.d.l.ſi de certa.⁊ iō non
hȝ obſtare iuramentū ſi vellet agere ex iure noui
ter q̄ſito,ſi iſtud fuerit queſitū ex diſpoſitiōe capi
tuli ſiue pape ſiue vtriuſq;:qꝛ vbi eſt eadē rō ⁊ ꝑ ɔ
ſequēs idē ius.ar.c.ij.j.de trāſa.⁊.ſ.de ɔſt.trāſlat.
℄ Nec ob.iſte tex.q vr̃ velle ꝙ ad hoc vt hic poſ
ſit repetere bñficiū duo debeāt ɔcurrere vȝ ꝙ ſit
receptꝰ autoritate pape ⁊ de ɔſenſu maioris par
tis capituli:⁊ ſic vr̃ ꝙ regrat̃ ius q̄ſitū eſſe ab v
troq; ⁊ ñ ſufficit ab altero tm̄ q̄ſitū:qꝛ potes dice
re ꝙ iſtud fuit ex eo qꝛ forte ſe aſtringit ad vtrūq;
ꝓbandū.ar.eorū q̄ habent̃.j.de ꝓb.lȝ cām.alr̃ ſuf
feciſſet ꝓbare ius queſitū ab altero eorū,⁊ ſic a pa
pa vel a caplo.vel forte pōt dici ꝙ illud fuit ex eo
qꝛ forma reſcripti papalis quo mandat̃ iſtum re
cipi in canonicum ⁊ aſſignari ſibi beneficium.ſ.ſi
ad illud caderet conſenſus capli,facit qð hr̃ in.c.
ſi pro te.de reſcr.in.vj.col.vñ pōt dici ꝙ iſte Pe
trus renūtiauit omni iuri ꝙ habebat in bñficio,
vel ad bñficiū,⁊ iurauit ipſis de caplo nō repete
re bñficiū ⁊ demū poſtea impetrauit a papa ꝙ re
ciperet̃ in canonicū ſi ad id accederet ɔſenſus ca
pituli,vñ poſtea qꝛ maior pars capli cōſenſit ⁊ ꝑ
ɔñs ꝑ maiori pte rep̄ntat̃.l.qñ maior.ff.ad muni.
ſ.de ele.c.qꝛ ꝓpter.fuit,receptꝰ ⁊ inueſtitꝰ de bñfi
cio:verū qꝛ minor pars ɔdicebat ⁊ opponebat de
iuramēto,habuit iterato recurſum ad papam q
in eius fauorē dedit lr̃as ad iudices de qbꝰ hic hr̃
in ſupraſcriptione ⁊ mandauit eis vt ðr in lr̃a.Et
lec.gl.plana eſt.Inn.vero alr̃ dicebat ꝙ iſte Pe.
poſt renuntiationē ⁊ iuramentū fuit a maiori pte
capli electus,⁊ ɔñter ab ipſis canonicis q potue
b runt remittere[b] iuramētū ſibi p̄ſtitū ꝑ dictū Pe,
ad eorū vtilitatē ⁊ abſoluere illum facit ꝙ leg.⁊
no.in.c.j.j.de ſpon.ideo merito fuit auditus repe
tens bñficiū nō obſtante iuramento,⁊ ſimilr̃ dicit
ꝙ non obſtabit iuramentū ſi poſtea ex mandato
pape reciperet̃ quaſi iuramentum nō extēdatur
c ad caſum qñ papa ꝓuidet[c].ar.l.ex facto.ff.de vul.
⁊ pup.⁊ certe illa.l.modicū facit vt patere p̄t illā
intuēti.Et ɔ hoc dictum facere vr̃ qð habet̃.ſ.de
reſcr.conſtitutus.vbi papa non vr̃ velle in dubio
tollere iuramētū:vnde finaliter dicit hoc dictum
debere intelligi qñ papa habuit notitiā iuramēti
⁊ cā ſubſiſtente diſpēſauit ɔ iuramētū ſeu notitiā
9 iuramēti.in.d.c.cōſtitutus.℄ † Uel etiā ſi non in
teruenisset iuſta cā diſpēſandi ɔ iuramētū ꝙ tunc
nō eſſet ei ɔſulendū ꝙ veniret ɔ iuramentum ꝙ
d quo ad Deū ligaſſet ipm iurātē[d] ⁊ ligatū teneret
facit qð no.in.c.non eſt.j.de vo.⁊ ſic vult Inno.ꝙ
e contra iuramētum non poſſit papa diſpēſare[e] cā
non ſubſiſtēte adeo ꝙ veniat ɔ iuramentū:ꝙ te
ne mēti.⁊ idē voluit glo.in.d.c.nō eſt.facit etiā ꝙ
no.vij.q.j.ſcias.qð.vij.§.niſi rigor.⁊.§.neceſſitatis.
cum.§.ſeq.⁊.j.de iureiu.q̄to.⁊.xv.q.vj.c.autorita
tem.⁊.lxxxv.diſt.c.Florentinum.Et not.etiam ꝙ
f iſtud vr̃ etiā in materia bñficiali[f] vt hic patet iun
cto dicto Inn.In alia materia vr̃ eſſe magis cla
rū ꝙ quo ad forū cōſciētie nō poſſit fieri diſpenſa
tio ſine cā ɔ iuramentum.de quo dixi in.d.c.quā
to.Aduerte tñ ꝙ vt dicit.d.an.in foro contentio
ſo in dubia cā p̄ſumet̃ ſi appareat de diſpēſatiōe
pape.ar.j.e.in p̄ntia.⁊.j.de re iu.c.ſicut.⁊ facit qð
no.Cy.in ſimili in.l.fi.C.ſi ɔ ius vel vti.pub.Et iō
in foro ɔtētioſo nō poſſet argui de periurio diſpē
ſatus:lȝ aliter nō appareat de cauſa diſpēſatiōis
ꝙ etiā tene mēti:⁊ per p̄dicta habes ſolutionē ad
contrarium Inno.ſed Hoſt.tȝ intellectū gl.Tu
potes dicere vt etiam in effectu voluit ſentire.d.
An.ꝙ ſo.glo.ꝓcedit qñ iurauit ſimpliciter nō re
petere,ſed qñ iuraſſet non repetere etiā occaſiōe
iuris querēdi in futurū tunc poſſet procedere ſo.
10 ⁊ intellectus Inn.℄ † Et p̄dicta faciūt ad.q.ſi a
liqs facit pacē alicui:⁊ promiſit eū non offendere
ſub certa pena ꝙ talis ꝓmiſſio referat̃ ⁊ reſtrin
gat̃ ad caſum offendendi rōne inimicitie p̄ſentis
g vel p̄terite[g] non aūt ſi ex poſtfacto inimicitia in
ſurgat ex noua cā.⁊ hoc tenuit Bart.in.l.aut fa
11 cta.§.cā.ff.de pe.℄ † Et facit iſte tex.ad.q.ſi ſcho
laris licētiatus iurauerit nō recipere cōuētū ali
bi q̄ȝ in loco vbi eſt examinatus poſſit de nouo fa
cere ſe examinari in alio ſtudio ⁊ pretextu noue li
centie recipiat ibi doctoratū ꝙ ꝑ hoc non ſit per
iurus:qꝛ ex noua cauſa aſſumit ſibi doctoratū ꝙ
12 eſt no.ſm do.an.℄ † Faciunt autē predicta ad.q.
ſi aliquis renūtiauit omni iuri ꝙ hȝ vel habere
ſperat aut habere pōt in tali re:an hec renuntia
h tio trahat̃ ad ius poſtea ð futuro[h] ſuperueniēs.[i]
i Nam videtur ꝙ non niſi ius ſuperueniens:ſuper
uenit ex cā vel ſpe ſuperueniente tpe renūtiatio
nis.facit quod habet̃ in.l.qð Seruius.ff.de cond.
ob cau.⁊ qð habet̃ in.l.j.⁊.ij.de ſta.lib.⁊ quod not.

circa primũ quo
ꝗritur. circa pri. 3
vbi ponit de filia
renũtiãte heredi
tati paterne. nũ-
quid poſſit ſucce
dere fratri q ſuc-
ceſſit in heredita
te paterna. ⁊ Fe
der. de Se. in ꝯſi.
ccxxij. inci. factũ
tale eſt duo frẽs.
alex. in ꝯſi. clxxx-
viij. incip. viſo. et
mature diſcuſſo.
col. iij.
a ¶ Ligare. adde
ro. ſingularibus
ſuis. fol. xv. cõtra
gl. in. c. florẽtinũ.
alle. text. in. l. fi. ff.
ad muni.
Zacharias.
¶ Adde ꝙ ẽ ſin
gu. in ordine. nu-
me. cccciij. qđ in-
cip. ꝙ ſi vnus iu-
rat. cui adde iſtũ
in. c. ex parte. ⁊ ꝙ
ibi no. in apoſt. ĩ
verſicu. periurij.
numer. ij. vbi all.
etiã iſtud ſingu. ⁊
ꝙ poſui ibi poſt
alios in apoſtil.
meis. ſ. de reſcri.
Anto. Franciſc.
b ¶ Nõ vr̃ impedi
re actũ voti. vtrũ
infirmitas impe
diat votũ, dicas
ꝙ in voto plꝰ at-
tendit intẽtio ꝗ̃
verba. c. ſi cupis.
xvj. q. j. c. qđ ſup.
de vot. ⁊ iđ ſi eſſet
emiſſum in graui
infirmitate q̃ ex-
cluderet animuꝫ
⁊ intentionem ac
mentẽ vouentis:
nõ obligaret. alˀs
ſecus, vt in. c. lꝫ. ⁊
in. c. ſicut nobis. ⁊
in. c. porrectũ. de
regula. ⁊ ideo di
cebat bea. Tho.
ij. ij. qđ. lxxxviij.
ar. j. ꝙ votum cõ
ſiſtit in ſolo pro-
poſito volũtatis:
⁊ vide eũdẽ in ea.
q. art. i. iij. ⁊ in. iiij.
ſent. diſt. xxxviij.
ar. ij. vbi ponit an
qñ votũ obligat
ad ſui obſeruãtiã
⁊ ipſe in ꝑall. qđ.
xxxviij. ar. iiij. di-
cit qđ pueri an te
annos diſcretio-
nis nõ obligant
ex voto: qꝛ nõ di-
cuntur hr̃e diſpo
ſitionem mentis
⁊ diſcretionẽ vo-
luntatis. ⁊ ibi ẽt
ponit quid de ſer
uo ⁊ religioſo ⁊ đ
alijs ſubiectis al
teri vt de vxore
⁊ đ filiofamilias
vtrum tales obli
gentur ex voto.

Bart. in. l. qui rome. §. duo fratres. maxime in. v.
⁊. vj. q. ff. de verb. obl. ¶ † Ul. aduerte ꝙ inquãtũ
dixi. ſ. qđ ſi aliqs iurat non repetere bñficiũ etiã
occaſiõe iuris querendi ſibi in poſterũ ꝙ talis re
nuntiatio hꝫ ſibi nocere per tale iuramentũ niſi
relaxet per illũ q fuit p̃ſtitum vel per papam, an
hoc ſimplr̃ vel indiſtincte ꝓcedat, ⁊ cõcludit ꝙ ta
le iuramẽtum hꝫ ſibi nocere niſi neceſſitas aliud
ſuaderet eccleſie vt qꝛ alius non reperiret idoneꝰ
niſi ipſe. Cũ tale iuramentũ non ligaret in dicto
caſu. nec in dubio ad dictũ caſum trahet: ⁊ ſi exp̃ſ-
ſe voluiſſet trahi cẽſeret illicitũ: ⁊, ſic non obliga-
torium: vt voluit gl. in. c. florentinũ. lxxxv. di. ⁊ ibi
etiam per Archi. ſuper gl. vbi ꝯcludit tale iura-
a mentũ ligare.ᵃ qñ alias reperit idoneus alias ſe
cus: eo tñ caſu quo ligat ſufficit ꝙ relaxet ꝑ capi-
tulũ cui ſit p̃ſtitũ vel per papã: vt ſupra dixi poſt
Inn. q etiã ꝯ̃riũ ꝙ formaui in prin. gloſſ. ſoluebat
alijs duobꝰ modis nõ ſupra tactis. vꝫ ꝙ hoc iu-
ramẽtũ nõ p̃iudicabat qꝛ erat p̃ſtitum poſt ſpolia
tionẽ: ſecus ſi añ vt in ꝯ̃rijs. Sꝫ certe vt ipſe dicit
iuramẽtũ ſpõte p̃ſtitũ etiã poſt ſpoliationẽ dꝫ ſer
uari ꝑ ea q̃ habent in. c. venerabilẽ. de ele. Nec ob.
c. ſolicite. de reſt. ſpo. qꝛ illud intelligit quo ad poſ
ſeſſoriũ recuperãde: qꝛ tale iuramentum preſtitũ
poſt ſpoliationem non videt reſpicere poſſeſſo-
rium ſed ſolum petitorium vt ibi plene cõſueuit
no. ⁊ facit qđ dicetur. j. e. ſup hoc. Unde etiam da-
bat aliam ſolutionem: qꝛ hoc iuramẽtũ non noce
bat: qꝛ p̃ſtitũ fuit corã iudice non ſuo: facit ꝙ ha-
bet. j. e. admonet. ſꝫ iſta ſolu. etiã ſibi non plꝫ: qꝛ ta
le iuramẽtũ ſpõte p̃ſtitum obligaret donec fieret
abſolutio per ea que habent in p̃di. c. venerabilẽ.
ideo tene mẽti q̃ ſuperius dixi cũ gl. poſt Inn. in-
telligẽdo dictũ Inn. ꝓut ſuperius dixi ſuper gl.

1 ☞ Renuntians beneficio ſuo non poteſt illud repetere nec tacite nec expreſſe. nu. 8.

2 Uotum emiſſum in infirmitate valet ſicut alie diſpoſitiones dummodo infirmitas non ſit tãta qđ excludat ſanitatem mentis.

3 Per petitionẽ habitus monachalis an qs videatur tacite vouere de intrando religionem. nu. 6.

4 Bona conceſſa alicui eccleſie ab ingreſſo poſſunt repeti ipſo recedente ab eccleſia. nu. 7.

5 Priuatus aliquo honore ſi reſtituat an recipiat ipſum honorem.

9 Religioſus trãſiens ad aliam religionem eſt penitus ſeparatus a prima etiã intra tempus probationis in ſecunda.

10 Religioſus trãſiens ad aliã religionem an ꝯtineat aliquid de primo monaſterio.

11 Reſtituens an cenſeatur de nouo dare.

Clericus verbaliter depoſitus põt per ſolũ ep̃m reſtitui, ſecus ſi eſt actualiter degradatus, quia tunc ſolus papa reſtituit.

Cetera vide. j. in iſto. c. in lec. do. Anto. que ponit infra proxi.

Ex tranſmiſſa.

Qui renũtiat bñficio ſuo tacite vel exp̃ſſe illud repetere nõ p̃t. h. d. In prima ponit partis q̃
rela. In ſcđa prouidet ibi, verũ qm̃. ¶ Caſus lite
ralis. P. rubeꝰ clericus ſancti Nicolai de Cepa-
rano infirmitate laborãs apud monaſterium ſan
cti ſaluatoris petijt ſibi habitũ monaſterij indul
geri, tandem ſanitate recuperata, trãſiuit ad mo
naſterium p̃dictum gratia cõplendi votũ ſuum:
⁊ aliquãtulum mora facta in monaſterio fecit ſibi
reſtitui illa que contulerat eccleſie ſancti Nicolai
poſtmodum nihilominus volebat vt reſtitueret
in eccleſia p̃dicta voluntate mutata, ſed abbas de
ceparano ⁊ clerici eum recipere nolebant. vñ hoc
ſignificauit domino pape idem Abbas, ſup. hoc
ſcribit papa ep̃o verulano dicẽs ꝙ dicta eccleſia
ab eo ſoluta eſt ex quo ea q̃ ſibi cõtulit ad petitio
nem eius ſibi reſtituit. Mandat quatenus ſi ita
res ſe hꝫ predictum Abbatẽ ⁊ ſocios eius ad re-
ceptionẽ illius. P. nulla rõne cõpellat nec ꝯpelli
permittat: tñ rogare poterit illos vt illũ de nouo
recipiãt ſed nõ ex antiqua receptiõe. Ber. ¶ In
tex. ibi indulgeri. nõ tñ forte ꝓut hic fuit habi-
tus datus, ſed poſtea dũ acceſſit ad monaſteriũ
recuperata ſic ſanitate. ¶ Itẽ ibi ꝯplẽdum votũ
i. deſiderium vel propoſitum quia re vera nullũ
votũ fecerat, vt patebit in glo. ij. Itẽ ibi a cepara
no. i. ab hominibus de ceparano ſeu illius loci. et
ſic ponit continens ꝓ contento. facit qđ habet in
l. ciuitas. ff. ſi cer. pe. ⁊ not. ꝙ ille q ad ſui petitionẽ
licentiatus trãſit ad eccleſiam aliam vr̃ perdere
1 ius ꝙ habebat i prima eccleſia. ¶ † No. ꝙ ex qua
litate inherenti aliqñ certificat ꝑſona, vt colligit
hic dum dicit Pe. rubeus. facit qđ plene no. per
Bar. in. l. demonſtratio. §. qđ aũt. ff. de cond. ⁊ de-
mon. ſicut etiã alibi certificat ex ſingularitate no
minis. vt voluit gl. in. l. q conſultiſſima. C. qui teſt.
face. poſſ. dum poſuit exemplum de gallo preſſo
qui fuit bidellus Azo. ⁊ poſſet poni exemplũ in
2 cerbaro bidello. ¶ † Not. ꝙ corporis infirmitas
b non vr̃ impedire actum votiᵇ vel profeſſionis ⁊
ſic videt ꝙ valeat votũ emiſſum in infirmitate: ſi-
cut etiã valet alius actus: dummodo infirmitas
nõ ſit tãta ꝙ excludat ſanitatẽ ⁊ diſcretionẽ men-
3 tis: alˀs ſecus. j. de ſucceſſ. ab inteſt. c. fi. ¶ † No. ꝙ
ꝑ petitionẽ habitus monachalis quis vr̃ tacite
c vouere de intrãdo religionẽ: ſed ꝯ̃ teneᶜ licet do.
An. hic tranſeat vr̃ hoc verũ per ea q̃ tetigi i tex.
⁊ q̃ dicent cum gl. ij. ⁊ per hoc etiã non vr̃ ꝓcede-
re aliud notabile ꝙ ipſe hic colligit vꝫ qđ notat
ꝙ poſt votum ſimplex ſi qs ingrediat monaſte-
rium ⁊ moram ibi aliquã ꝯ̃hat non vr̃ ꝓfiteri niſi
aliud intercedat. nã iſtud nõ ꝓbat hic intelligen-
do ꝙ nõ interceſſit votũ ſimplex. Et ẽt vr̃ ꝯ̃ not. ꝑ
Hoſt. in. c. rurſus. j. q cle. vel vo. facit qđ dicam ſu
per glo. ij. ¶ No. ꝙ per receptionẽ collatorum ec
cleſie ſecularis qs videt renũtiare beneficio ſecu-
4 lari cui bona ꝯtulerat. ¶ † Et ex hoc not. ꝙ ſicut
bona poſſunt accedere ꝑſone in ingreſſu monaſte
rij q̃ poſſunt poſtea repeti qñ ab eccleſia recedit
ſm̃ no. plene. j. de cle. cõiu. c. qđ a te. ſic etiam vr̃ ꝙ
bona que clericus eccleſie ſeculari ꝯtulit tp̃e quo
in eccleſia fuit bñficiatus põt repetere eo recedẽ
d te ab eccleſia ⁊ trãſeunte ad aliã: qđ eſt notandũᵈ
ſm̃. d. An. qꝛ de facili alibi non inuenitur. ¶ No.
ꝙ late ſumpto vocabulo p̃t dici matrimoniũ eſſe
inter beneficiatum ⁊ eccleſiam in qua eſt bñficia-
tus ⁊ ab illo diſſoluitur qñ renũtiat ipſi beneficio
vt hic vr̃ colligi. ¶ Not. ꝙ ad capitulũ ⁊ prelatũ
vr̃ ſpectare collatio beneficiorum in eccleſia infe
riori a cathedrali, de quo in. c. cũ eccleſia vultera
e na. de elec. ¶ No. ꝙ v̾ba hortatiuaᵉ nõ inducunt
neceſſitatẽ. de quo ꝑ legiſtas in. l. ſepe. ff. de of. p̃ſi.
5 ¶ No. ꝙ † priuatꝰ ⁊ poſtea nouiter receptus nõ
recuperat prima iura nec trahit receptio retro
vt reintegret ad ius priſtinũ. facit qđ habet in. l.
ij. §. j. ff. de decu. vbi etiã patet ꝙ licet relegatꝰ ad
tempus q erat de numero decurionũ poſt tẽpus
non recuperet primum locum. tñ ſecus eſt in ſim
plici priuato ad tẽpus vt hic patet. ¶ In gloſſ. j.
in fin. dicit Io. ꝙ in Apulia preſbyteri ſeculares
appellant abbates: ⁊ ſimiliter in Hiſpania ⁊ Ca-
thalonia. ⁊ per ea que dixi in gl. patet ꝙ nõ hꝫ ob
ſtare ꝯ̃rium, ſi dicatur ꝙ iſte Pet. videbatur eſſe
monachus ex quo dicebat ſe beneficiatum in ec-
cleſia, in qua erat abbas. ⁊ ſic videt ꝙ nõ poſſit re-
petere beneficium, quia monachus nõ poteſt ha
bere proprium. xij. q. j. c. nolo. ⁊. c. non dicatis. ⁊ fa-
cit quod habetur. j. de ſta. mon. cum ad monaſte-
rium. circa fin. ¶ In gloſſ. in verb. votum. ibi, ſed
emittere proponebat: ⁊ ſic fuit hic votum etiam
ſimplex: alˀs debuiſſet cogi ad obſeruãdum votũ.
vt in. c. ⁊ ſi xp̃s. j. de iureiu. ⁊ facit ꝙ habet in. c. rur
ſus. j. q cle. vel vo. ⁊ ideo non debuiſſet recipi ali-
quo modo in iſta eccleſia de ceparano que erat ſe
cularium etiam ſi ſponte prelatus ⁊ clerici voluiſ
ſent cõſentire. Non ob. iſte tex. quia debet exponi
dum dicit votum. i. deſiderium vel ꝓpoſitum: vt
dixi in litera. nõ autẽ ſtat proprie per id quod. ſ.
6 dixi. ¶ † Et qꝛ etiã Hoſt. in. c. inſinuante. ⁊. c. rur-
ſus. qui clerici vel vo. videt velle quod ſuſceptio
habitus nouitiorũ facta poſt votum ſimpliciter

c ¶ Sed cõtra te
ne. ađ Cal. cõſi.
v. de regu.

d ¶ Qđ eſt. notan
dum. Adde vidẽ
dũ Pau. de Ca.
cõſi. cccvij. in pri-
mo impreſſis. et
Anto. de Butr.
conſil. xxxiiij.
❀ Sebaſti. Sapia.

e ¶ Hortatiua. vi
de tamẽ glo. in. c.
j. in verbo horta
mur. de teſtamẽ.
⁊ in cle. j. de teſt. ⁊
q̃ late tradunt in
c. nã concupiſcen
tiam. de conſtit.

Sebaſti.Sapia.
a ¶ Regule.Vid no.per Innoc.in c.ne nimia.de rel.domi.vbi ponit an monachi qui mittunt̄ per prioratus ⁊ p cellas debeāt vocari ad eligendū abbatē.

b ¶ Autoritate epiſcopi.Adde ꝙ voluit Cal.conſi.ij.de renun.⁊ conſilio.iij.

c ¶ Licentia petita.adde ro.conſi.cccxlj.
Zacharias.
¶ Adde qđ no.plene in apoſtil.ad iſtū in.c.cū dilectus.in apoſtil.in ver.licentiam.nu.ij.s̄.de cōſuet.Jac.rebuf.in.l.ſi qs.la.j.⁊ in apoſt.poſt eum in prin.C.de decur.lib.x.
Sebaſti.Sapia.
d ¶ Adminiſtrari.Vide tn̄ ꝙ no.Car.poſt gloſ.in cle.ij.de preben.⁊ in cle.ij.de rel.⁊ Alex.in cōſt.lxxj.nā in.iiij.pte concludit ꝙ hoſpitale conſtructū ſine autoritate epiſcopi non dicit̄ pius nec religioſus loc⁹ nec gaudet priuilegio priorū locorū:non gaudet ēt bn̄ficio reſtitutionis in integrū ſm̄ Bal.in auth.Hꝫ ius porrectū.co.ij.C.de ſa.ſan.ec.in.l.orphanotrophos.ī prin.⁊ ſi.C.de epiſ.⁊ cle.

inducat profeſſionem:⁊ ideo nō eſſet mirū ſi hoc
caſu nullo modo debet audiri cū iſto habitu no
uitiorum inducatur profeſſio ante annū.ſi autem
poſt annum inducatur recurrendum eſt ad ea q̄
habentur in.c.j.de regu.in.vj.⁊ in cle.eos qui.e.ti.
Si aūt aliquis recipiat habitum profeſſorum ⁊ q
conſueuit tm̄ dari profeſſis tn̄ non aliter nō facit
profeſſionem tunc recurro ad text.in.c.conſtitu
tionem.de reg.in.vj.vbi eſt expreſſum ꝙ per hoc
ante triduum non obligatur religioni,ſed ſi ſciē
ter per triduū talem habitum detulit obligat̄ re
ligioni in genere:ita ꝙ nō poteſt amplius ad ſe
culū redire:tn̄ nō obligatur in ſpecie illi religioni
cuius eſt habitus:⁊ ideo ſufficiet ꝙ intret aliquā
religionē approbatā.¶ In glo.fin.ibi iure poli.
i.de equitate.⁊ qđ ſequitur.j̄.de iure fori expone.
i.de iuris rigore:ſequēs ſo.tendit quaſi ad eundē
7 effectum.tertia ſo.eſt in ſe bona.¶ †Aduerte ꝙ
poſſet induci ꝙ capl'm intelligit̄ cōferre ſub con
ditione ſi ibi remaneat.arg.huius tex.ex quo tpe
introitus in eccleſiā ſibi cōtulit.facit qđ habetur
in.c.qđ a te.s̄.all.⁊ ſic pōt dici ꝙ quodammodo il
la contulit acceſſorie ad perſonam,vt hic tāgit.d.
Anto.de quo etiam plenius per eū in.p̄allega.c.
quod a te.Vel poteſt dici ſm̄ Jo.An.ꝙ fuerunt
collata cauſa mortis ⁊ locū habeat penitētia:vt.l.
8 mortis cā.ff.de do.cau.mor.¶ †Ultimo aduerte
extra gloſſ.videtur obſtare huic text.inquantum
vult ꝙ iſte Pet.non poſſit repetere beneficium.
Nam videtur oppoſitum ex quo non fuit profeſ
ſus,ſed tantum fuit in probatione per ea que ha
bentur in.c.beneficium.de regu.in.vj.Sed poteſt
reſponderi ꝙ ibi loquitur quando non interue
nit renuntiatio expreſſa nec alius actus interceſ
ſit ex quo ſurgat volūtas renūtiandi.nā tūc nō va
cabit beneficium:ideo potuit ipſum repetere:et
ideo hoc debuit intelligi ſm̄ Hoſt.ꝙ hic expreſſe
renuntiauit beneficio.facit quod no.gl.in.c.bene.
Vel potes dicere vt hic voluit domi.Ant.ꝙ hic
interuenerit actus ex quo ſurrexit tacita renun
tiatio videlicet actus repetitionis bonorū quem
fecit ipſe Petr.⁊ ideo non potuit repetere:quod
eſt no.pro limitatione.d.c.debet ergo eſſe cautus
beneficiat⁹ intrās religionem cauſa illa proban
di ne aliqđ ſignum oſtendat ex quo tacite vr̄ re
nūtiare ſuo beneficio.facit quod habetur in text.
9 ⁊ glo.in.d.c.beneficiū.¶ † Et faciūt predicta ad
q.illius qui trāſiuit de vna religione ad ſtrictiorē
an vocādus ſit ad electionē abbatis primi mona
ſterij vacātis intra tēpus probationis.nam vide
tur ꝙ non:ſi cū licentia tranſiuit.ſecus videretur
ſi ſine licētia cū intra annū poſſit reuerti.j̄.de re
gu.ſtatuimus.Sed cōtrarium videtur in hoc ca
ſu dicendum per id qđ no.glo.in.d.c.beneficium.
a qꝛ ex quo vult eſſe in probatione regule vr̄ cōſe
quēter nolle intereſſe in electiōe:⁊ ideo neceſſario
nō eſt vocādus:per ea q̄ habent̄ in.c.qꝛ ꝓpter.de
elec.⁊ etiā dicit glo.in clerico ſeculari qui erat ca
nonicus tranſeunte ad religionē:vt ſi vacet intra
annum ꝓbationis eccleſia in qua erat canonicus
nō ſit neceſſe eum vocari.de quo plene no.per gl.
10 in.d.ca.beneficium.¶ †Itē aduerte:qꝛ facit hec
decre.ad.q.an monachus promotus ad abbatiā
alterius bn̄ficij ſi poſtea illi renuntiat an poterit
poſtea repetere locū in illo monaſterio:nam fa
cit ꝙ non.⁊ ēt hoc tenuit Fed.in opere ſuo conſil.
xix.Et ſic etiā tractat an remanebit monach⁹ ſe
cundi monaſterij:⁊ determinat ꝙ nō:⁊ ſic erit ſo
lummodo ſub epo.Dicit tn̄ ꝙ ſi diceremus eū re
manere in ſcđo monaſterio faceret nouā ꝓfeſſio
nem.¶ An autē ⁊ qn̄ poſſit qs eligi in abbatē al
terius monaſterij recurrendū eſt ad ea q̄ habent̄
11 in cle.j.de ele.¶ †Ultimo inducit̄ tex.iſte ad.q.de
clerico depoſito a bn̄ficio an poſſit eum eps inſti
tuere inuito patrono:nā vr̄ ꝙ non p iſtū tex.cum
videat̄ quodā mō receptio noua.de quo dicendū
eſt:vt no.p gl.⁊ do.in.c.q̄uis.de reſcri.in.vj.in gl.
pe.An aūt clericū depoſitū ab ordine poſſit eps
reſtituere no.j̄.de cle.nō reſi.ex tue.vbi p Jo.An.
ſup gl.⁊ dicēdū eſt ꝙ ſic,ſi eſt tm̄ verbal'r depoſit⁹

ſecus ſi fuiſſet actualiter:⁊ ſic ſolēniter degradat⁹ iuxta.c.degradatio.
de pe.in.vj.quia tunc ſolus papa poteſt talem reſtituere.per id qđ ha
betur in.d.c.ex tue.ad fi.⁊.ij.q.vj.c.ideo huic.
1 ☞ Beneficio nō pōt qs renūtiare niſi in manu ſui p̄lati.3.4.8.⁊.14.
2 Collatio bn̄ficiorū in eccl'ia nō patronata ſpectat ad epm ⁊ capitulū.
Licentia ſiue conſilium ſufficit quod petatur lꝫ non obtineat̄.
Religioſus tranſiens ad aliam religionem an debeat petere licētiam
a ſuperiore.nu.7.⁊.10.
5 Conſilium ponitur aliquando pro conſenſu.
6 Rectores hoſpitaliū nō pn̄t renūtiare adminiſtratiōi ſine autori.epi.
9 Clericus electus ad aliud beneficium non tenetur ad hanc electionē
acceptandam requirere conſenſum ſui prelati.vide.j̄.nu.13.
11 Beneficium primum an vacet ſtatim ꝙ quis adeptus eſt ſecundum.
12 Eligi vel poſtulari qui debeant.
13 Papa poteſt tollere ius tertij ⁊ compellere aliquem ſine cauſa.
Cetera ⁊.s̄.dicta vide.j̄.in lec.do.Anto.in iſto.c.
1 ADmonet. ¶ †Beneficiatus abſq̄ licētia ſui p̄
lati beneficio renūtiare non pōt.h.d.
Et primo ponit prohibitionē.ſcđo cōtra faciētes puniri p̄
cipit.ſcđa ibi,ꝙ ſi quis.¶ Caſus literalis.Null⁹ autorita
te ſua audeat intra eccleſiam vel eam dimittere ſine autoritate ſui ſu
2 perioris:⁊ qui cōtrafecerit puniri debet.Ber.¶ †No.primo ꝙ de iu
re cōi ius conferēdi beneficia videt̄ ſpectare ad epm:ꝙ eſt verū in ec
cleſia non patronata vel collegiata:de quo plene no.in.c.cū eccl'ia vul
terana.de elec.Si aūt eſſet bn̄ficiū in eccleſia cathedrali videret̄ ꝙ ſpe
ctet ad epm ⁊ capitulū.ſimil'r ī alia inferiori collegiata videt̄ ſpectare
ad p̄latū ⁊ capitulū.de quo plene in preal.c.cū eccleſia.vbi autem be
neficiū eſt patronatū ius p̄ſentandi ſpectat ad patronū:⁊ ius inſtituē
3 di preſentatum ſpectat ad epm.de inſt.c.j.⁊.ij.libr.vj.¶ †Item no.qđ
abſq̄ autoritate illius ad quem ſpectat collatio quis non pōt benefi
cium recipere.¶ †Itē no.ꝙ beneficiati nō poſſunt dimittere benefi
b cia vel illis renuntiare abſq̄ autoritate epi[b] ⁊ ſic videt̄ ꝙ non ſufficiat
autoritas inferioris,ꝙ videtur intelligendum niſi ad inferiorē p̄latū
4 ſpectaret collatio beneficij:vt tangit hic glo.ij.¶ †Item no.ꝙ videt̄
ſufficere ꝯſulere epm ad hoc vt quis poſſit dimittere beneficiū,quod
videtur contra id qđ habetur in.c.qđ in dubijs.j̄.eo.vbi patet qđ non
ſufficit petere conſilium in renuntiatione beneficij imo exigit̄ conſen
ſus,dic ꝙ hic accipi debet conſilium pro conſenſu per illum tex.⁊ facit
qđ habetur in ſimili.j̄.de offi.dele.venerabili.ꝙ eſt intelligendum niſi
bn̄ficiatus peteret licentiam lꝫ non obtineret.j̄.de reg.lꝫ ſm̄ Hoſti.ꝙ
eſt notandum:qꝛ per hoc habes ampliationem ad dictam decr.licet.
Nam ſicut de latiori religiōe ad ſtrictiorem poteſt tranſiri licentia pe
c tita[c] licet non obtenta:ita etiam poterit de eccleſia ſeculari trāſiri ad
religionem licētia petita licet non obtenta,quod eſt notandum ſm̄.d.
Anto.Sed certe glo.ij.in ver.ad religionem.videtur velle ꝙ clericus
ſecularis poſſit trāſire ad religionē etiā nulla licētia petita,ꝙ ideo fa
cit quia religioſus habet magis ligatam voluntatem q̄ clericus ſecu
laris.de ele.c.nullus.lib.vj.⁊ ideo videtur ꝙ facilius trāſire poſſit cle
ricus ſecularis q̄ religioſus.Tutius tamē eſt ad opinionem vitandā
5 petere licētiam ſaltem in clerico ſeculari.¶ †Et ex predictis ēt not.
conſilium capituli poni quaſi pro conſenſu licet de proprio ſignificato
differant vt colligitur ex his que habentur in.c.cum olim.j̄.de arbitr.
¶ In glo.j.in fi.⁊ hec poteſt dici canonica:de qua in litera: vel poteſt
intelligi ꝙ erit pena arbitraria ex quo de illa hic non exprimit̄.facit
6 quod habetur.j̄.de off.del.de cauſis.¶ †An autem quod hic dicitur
in beneficijs habeat locum in hoſpitalibus vt non poſſit quis accipe
re adminiſtrationem hoſpitalis ſine autoritate epi vel illam acceptā
dimittere,dic quod ſic,qꝛ illa etiam ſunt ſub diſpoſitione epi.j̄.de reli.
d do.de xenodochijs.etiā ſi per laicos habet adminiſtrari.[d] xviij.q.ij.
c.quidam.⁊ facit quod habetur in cle.quia contingit.de reli.do.vbi ēt
plene habes qui poſſunt eſſe rectores hoſpitalium.¶ In gl.ij.ibi idē
eſt in clericis ⁊c.⁊ ſic vult gloſſ.quod ſi collatio beneficij nō ſpectat ad
epm ſed ad inferiorem prelatum non poterit dare licentiam cedendi,
ſed inferior prelatus ad quem ſpectabit ius conferendi vel inſtituen
di rectorem in ipſo beneficio.Et pro hoc facit tex.iſte dum dicit ꝙ ad
ordinationē tuam ⁊c.Idem etiam no.gl.in.c.epiſcopus.de loco alle.
hic in prin.Et no.etiam per gl.in cle.cum illuſio.de renun.refert tamē
ibi glo.opi.Inn.quā ponit in.c.qđ in dubijs.vbi dicetur quid ſit tenē
7 dum.¶ †No.etiā gl.in.d.c.epiſcopus de loco.an clericus nolens trāſi
re de minori ad maiorem poſſit cogi ab epo ſuo.Nā videtur quod nō,
cum nemo cogatur creſcere inuitus.lxxiiij.diſt.in.c.geſta.de quo dicē
dum eſt,vt no.in.d.c.epiſcopus de loco.per gl.⁊ Arch.facit etiā quod
8 habetur in.c.ſi.s̄.de poſtu.prel.cum ibi not.¶ †Qualis autem exigat̄
conſenſus vt clericus poſſit dimittere eccleſiam,dic ꝙ ſi tranſit ad ec
cleſiam aliam eiuſdem dioce.poteſt exire de tacito conſenſu epi,quia
ſufficit quod eps ſciat ⁊ non contradicat.Si autē vult tranſire ad reli
gionem extra dioceſim exigitur expreſſus conſenſus epi.vt not.gl.vij.
q.j.placuit.el.j.⁊.xxij.q.ij.c.ij.⁊ hoc tenet hic Vincen.⁊ Tan.¶ In.e.
gl.ibi poterit eccleſia illa ordinari ⁊c.Aduerte pro declaratione gloſ.
qꝛ poteſt eſſe dubium an electus ad eccleſiam aliā poſſit electioni illi
conſentire

cō ſentire abſq; licētia prelati prime eccleſie.Scdo an poſſit
tranſire abſq; licētia illius.Tertio an ſi tranſeat poterit col
9 lator prime eccleſie ſtatim cōferre ⁊ qn̄.¶†Circa primū cō
clude ꝙ exiſtens in primo beneficio pōt eligi ad aliud ⁊ ele
a ctioni cōſentire ēt ſine licētia p̄lati[a] quando eſt clericus ſecu
laris:q2 non reperit̄ prohibitum ſed potius conceſſum.ſ̄.de
elec.cū inter canonicos.⁊ in religioſo ſi eligat̄ in p̄latū alteri⁹
monaſterij recurrere debemus.ad.c.nullus.⁊.c.ſi religioſus.
10 de elec.in.vj.¶†Circa ſcōm conclude ꝙ trāſire non pōt ſine
licētia ſuperioris al's reuocari poſſet:vt colligit̄ hic ex text.⁊
11 gl.⁊ maxime ex ver.ꝙ ſi fecerint.¶†Circa tertium videt̄ ꝙ
ſi bñficia ſint compaſſibilia non poſſit primū conferre anq̄
priuetur illo.facit quod habet̄ in.c.pe.⁊ ſi.j.de cler.non reſid.
Si aūt eſſent bñficia icōpaſſibilia,q2 vtrūq; eſt curatū tunc
videt̄ qd̄ primū vacat ip̄o iure p id qd̄ habet̄.j.de preben.de
multa.§.j.ſed Inn.dicit hoc eſſe falſum niſi trāſiuerit de licē
tia ſuperioris ſc̄m Inno.ꝙ eſt notādum.vel niſi ſuperior ha
beat ratū trāſitū.Nec ob.c.de multa.q2 dz intelligi qn̄ cleric⁹
trāſit de licētia ſuperioris ſc̄m Inno.qd̄ eſt no.ꝓintellectu.d.
c.nam non vacabat prima eccleſia ſed illa poſſit priuari per
id qd̄ habet̄ de cle.nō reſi.in.c.pe.in ſi.Intellige ꝙ vbi tranſ
iuit ſine licentia non vacabit prima eccleſia ſaluo niſi exp̄ſſe
ratificet̄ tranſitus vel tacite.Et intelligit̄ tacite ratificare ſi
intra tēpus ſex mēſiū vltra ꝙ beneficiū non debet vacare:vt
in.c.ij.j.de conceſſ.p̄bē.p̄latus non reuocauerit ipſum nec ei
mouerit queſtionem.⁊ per predicta dicit Innoc.quod ſi ad
alios ſpectat electio vel p̄ſentatio prime eccleſie ⁊ ad aliū da
tio licētie de cedēdo ꝙ non poterit eligere nec preſentare ali
quē ad ipſam primā eccleſiā habens ius eligendi vel p̄ſentan
di in primo beneficio niſi prius petat licentiam ab ipſo vel
b alio ſuperiore[b] ad quē ſpectat dare licētiā tranſeūdi.Nam ſi
det licentiam tūc vr̄ habere ratum tranſitū,ideo tūc cēſet̄ va
care:⁊ per ꝯn̄s poſtea poterit fieri electio vel priuatio.ſi aūt
nō petat̄ licētia ab ipſo q hz dare licentiā tranſeundi tunc q2
iterū nō vacat eccl'ia nō poterit fieri electio vel priuatio ſal
uo niſi iuxta ſi.ſex mēſiū intra quos nō reuocauerit ipſe ſupe
rior clericū q trāſiuit ſine eius licētia:q2 tunc tacite vr̄ habe
re ratum trāſitū ex quo tāto tp̄e tacuit ⁊ non ꝯdixit,dicit ta
mē ꝙ ſi ſpectaret ad ip̄m q haberet dare licētiā: tūc collatio
bñficij demū lapſis ſex menſibus deuoluit̄ poteſtas conferē
di ad ſuperiorem per id qd̄ habet̄.j.de prebē.de multa.§.⁊ ſi
vltra.dic etiā ꝙ tutius eſt qn̄ ad aliū ſpectat dare licentiam
trāſeūdi ⁊ ad aliū electio vel p̄ſentatio bñficij ꝙ petat anteq̄
ſiat electio:q2 ratificet̄ trāſitus per habētem dare licentiam.
Et ſubdit etiam ꝙ ſi intra ſex menſes charitatiue monitus
cū aliquibus interuallis vt debeat vel reuocare clericū vel
ratificare trāſitū nō voluerit rn̄dere qd̄ extunc poſtea ēt an
te ſinē ſex menſiū poterit fieri electio p id qd̄ hr̄ in.c.j.de ſup.
neg.p̄la.quaſi aliter nō ꝓuidēdo videat̄ tacite ratificare trā
ſitum.Sz iuxta p̄dicta inſurgit dubiū ꝙ faciet ſcd̄s dioceſa
nus vel p̄latus ad cuius eccleſiā trāſiuit ſine licētia alterius
p̄lati in cuius dioceſi tenebat primū bñficiū.dicit Inn.ꝙ dio
ceſanus ſcd̄e eccleſie poterit ipſi clerico ſtatuere terminū in
tra quē obtineat licentiam a primo dioceſano aliogn lapſo
dicto termino ſi non obtineat poterit illū priuare eccl'ia.⁊ de
alia pſona ꝓuidere.ar.c.qm̄ frequēter.§.ſi vero aliter.j.vt li.
non cont.⁊.j.de cle.nō reſid.q2 nonnulli.⁊.c.relatū.Et p̄dicta
dicit Hoſt.eſſe vera de iure.Dicit tn̄ ꝙ quotidie de facto ta
les ſine licētia eligunt̄.ſcd̄o trāſſerunt̄.Ex quo ſic tranſlati ⁊
recepti ſunt ad p̄laturā vel rectoriā cū cura priora bñficia q̄
habebant ſimilia ipſo iure intelligunt̄ vacare:q̄ tamen ple
runq; de facto retinent̄.Sed oīb⁹ iſtis poteſt rn̄deri ſc̄m eū
p id qd̄ habet̄ in.c.cū iādudum.j.de p̄b.q2 multa p patientiā
tolerant̄ ⁊c.facit qd̄ no.in.d.c.de multa.ad hoc etiam emana
uit extrauagās Jo.xxij.q̄ incipit.execrabilis.ꝯ tenentes plu
ra beneficia curata vel plures dignitates:⁊ ibi etiā multas
penas imponit talibus.¶In.e.gl.ibi,ad religionē.no.gloſ.
eo qd̄ dixi ⁊ etiā hic loquit̄ Innoc.Nec ob.ſi dicat̄ ꝙ potius
debet hic tranſiri poſſe ad aliā dignitatē vbi verſat̄ publica
vtilitas ſz in trāſitu ad religionē verſat̄ priuata vtilitas trāſ
euntis ſolum:lz ſecus in dignitate.facit qd̄ habet̄ in.l.barba
rius.ff.de off.p̄to.q2 pōt rn̄deri ꝙ p̄ſumptio ambitionis que
veriſimiliter cadit circa dignitatē potius q̄ circa trāſitū ad
religionē tollit contrariū:vt no.glo.in.c.literas.lxiij.diſt.fa
12 cit qd̄ no.ſ̄.de poſtu.prel.bone.el.j.¶†In ea.glo.in ſi.Et ſic
tenet gl.ꝙ prelatus vel clericus vnius eccleſie dummodo ſit
idoneus poteſt eligi ad aliam eccleſiam nec eſt neceſſe quod
poſtulet̄.Poteſt etiā electioni conſentire,vt patet in.c.cum
inter canonicos.alle.in gl.non poterit tamen trāſire ad eccle
ſiam ſine licentia ſui ſuperioris.Et hec eſt cōis opi.quā etiā
ſecutus fuit Vin.in nouo apparatu quē fecit ſuper hac noua
compilatione:lz in antiqua cōpilatione teneret ꝯtrarium,vt
dixit gloſſ.⁊ cū gl.cōcor.ēt Jo.in.§.ſed aliud.lxj.diſt.Aliq tn̄ a
voluerūt facere differētiā inter p̄latū ⁊ curatū ex vna parte,
⁊ alios clericos ex alia,vt p̄lati ⁊ curati,q2 vinculati ⁊ alliga
ti eccleſie non pn̄t eligi,ſz debēt poſtulari,ſed alij bn̄ poſſunt
eligi.Sz hec opi.vt dicit Jo.An.expreſſe reprobatur per id
qd̄ habet̄ in.c.ſi abbatē.de elec.in.vj.vbi abbas etiā exempt⁹
nō poſſet trāſire ad illā eccleſiā ſine licentia pape.tn̄ pōt eli
gi ⁊ non dz ante poſtulari vt hic,⁊ ſic non vz cōſequentia nō
pōt tranſire ſine licentia ſuperioris:ergo eſt poſtulandus nō
eligendus,q2 illud non eſt verum etiam ſi regrat̄ licētia pa
pe vt ibi eſt expreſſum,⁊ ſic ſp̄ale eſt in ep̄o ⁊ ſuperioribus vt
non poſſint eligi,ſed poſtulari debeant:quia ſunt matrimo
nialiter alligati eccleſie ⁊ nō pn̄t diſſolui a dicto vinculo ſine
licentia pape:vt plene conſueuit dici in.c.ſi.ſ̄.de poſtu.p̄la.⁊
ſic ptz ꝓprie ⁊ ſtricte loquendo ꝙ ſolum ep̄i ⁊ ſuperiores pn̄t
deferre annulū,lz alij inferiores etiā ex priuilegio poterint.
Et p p̄dicta etiā patet abbatē vel aliū p̄latū non dici proprie
eſſe matrimonialiter alligatū ſue eccl'ie,alias non poſſet eli
gi,ſed deberet poſtulari ⁊ ꝑcipue qn̄ non poſſit trāſire ſine li
cētia pape vt q2 eſt exēptus ꝙ eſt cōtra tex.in.d.c.ſi abbatem.
13 ¶†Itē aduerte q2 vbi eligit̄ clericus ad aliā eccl'iam ſi ep̄s
ſuus nolit ſibi dare licentiam:poterit ep̄s cogi per ſuum ſu
periorē ⁊ ſic p archiep̄m ſuum ad dandū licentiā.vt dixit gl.
per id quod habet̄ in.c.nullus.alle.in gl.⁊ facit quod no.⁊ le.
in.c.ſi religioſus.de ele.in.vj.⁊ hoc intellige,vt dicit gloſ.per
id qd̄ habet̄ in.c.nullus.⁊.c.ſi religioſus.¶Quis autem ſit
ſuperior qui habeat compellere ipſum eo caſu quo compelli
pōt.Quidam dicūt ꝙ archiep̄s.vt.ſ̄.dixi.Alij vero dicūt ꝙ
erit papa:q2 nemo alius inferior poteſt rem alterius dare
vel iuri alteriu ſp̄iudicare.facit qd̄ hr̄ in.c.dilectus.j.de offi.
leg.⁊.j.de reli.do.in.c.ꝯſtitutus.Sed Jo.And.dicit ꝙ aliud
eſt q̄rere quis poſſit eum compellere.nam primo caſu videt̄
dicendum ꝙ ꝓcedit ſecunda opi.vt ſuperior tunc intelligat̄
papa.Sed ſi requirit̄ qs ſit ſuperior quo ad compellendum
ꝓcedat prima opi.vcz ꝙ ſit archiep̄s cui ep̄s etiam ſubiect⁹
eſt.p ea q̄ habent̄ in.d.c.nullus.ꝙ intellige qn̄ ſubeſt cā com
pellendi,ſi autem non ſubeſt,tunc etiā quo ad compellendū
c ſuperior eſſet papa.q2 etiā non ſubſiſtente cauſa[c] compellēdi
ſolus papa poterit cōpellere.facit qd̄ no.per glo.in.c.ſi reli
14 gioſus.de ele.in.vj.¶†Vltimo dicit Jo.An.ꝙ vr̄ poſſe fun
dari diſpoſitionem huius decre.p ea que habent̄.j.de regu.
c.bñficium.lib.vj.Nam volens renuntiare bñficio ep̄o inuito
poterit ingredi religionē ꝓbationis cauſa ⁊ de ipſius cōſen
ſu poterit alteri cōcedi bñficium.vt hic patet.Sed dici pt̄ qd̄
ſi bñficium ſpectat ad collationē epi nulla poterit fieri fraus
q2 ſi conferat ep̄s qui habet conferre non fraudat eum,q2 ip
ſe ep̄s videt̄ tacite preſtare autoritatem tacite renuntiationi
cōferēdo alteri de illius cōſenſu,ſed ſi bñficiū eſſet electiuū:⁊
ad alium ſpectaret electio vel preſentatio ⁊ ad ep̄m cōfirma
tio vel inſtitutio,tunc bn̄ poſſet fieri fraus ſi ſufficeret conſen
tire habēti eligere vel p̄ſentare,ſed requireret̄ etiam ꝙ con
ſentiat habēti inſtituere vel cōfirmare ⁊ ſic illi q habet pote
ſtatem autoritatem p̄ſtandi renuntiationi,de quo per Joā.
An.in.c.ex ore.j.de his que ſi.a ma.par.cap.⁊ etiam tāgit in
regu.is q tacet.de reg.iu.in mercu.dicit tamen quod tutius
erat quod expreſſe renuntiaſſet in manibus ſuperioris habē
tis poteſtatem autorizandi renuntiationem.

1 ☞ Renuntians beneficio poteſt adducere teſtes ꝙ coacte renuntiauit.aliter vero non poteſt probare quod ſponte renuntiauit.nu.2.14.23.24.28.⁊.51.
3 Excipiēs non tenet̄ dicere cauſam ſue exceptionis.n.16.⁊.9. vbi iudice cogente tenetur exprimere cauſam vide etiam in nu.16.⁊.19.
Confeſſio ſine cauſa ad obligandum non valet,ſecus ad liberandum.
4 Teſtis non arctat̄ ad iuſtificandum factum a ſe relatum dū modo ipſum referat cum cauſa ſcientie ⁊c.
5 Dictio re,aliquando ſtat abundanter,aliquādo denotat inſtantiam quandam cum ſolicitudine.nu.37.
6 Negatiua q̄ habet implicitā affirmatiuā eſt ꝓbabilis.nu.15.
7 Renuntiatio beneficij facta cū iuramento vel ſine obſtat clerico illud repetenti.
8 Excipere videtur ille qui opponit factum ex quo cauſatur exceptio.
10 Iudex vbi ex officio ſuo vbicunq; poteſt ſupplere nō arctat̄ ad ſupplendum nec poteſt appellari ſi non ſuppleat.
11 Renuntiatio beneficij non preſumitur ſponte facta.n.30.
12 Simonia cōmittit̄ ſiue detur pecunia ſiue promittatur vel

Zacharias.
a ¶Sine licētia p̄lati.tu vide plene de hoc per Joā. And.in.c.j.vt lit. pen.in nouel.lib. vj.eūdem.in.c.lz. in ſi.de ꝓcu.co.li.

b ¶Vel alio ſuperiore.Addō an ſit petēda licētia ēt a patrono.Cal. conſi.vj.de renū. do.de ro.dec.vlt. de renunt.

Zacharias.
c ¶Nō ſubſiſtente cauſa.idem i imperatore,vt not. Ange.in.l.iij.§.ſi is pro quo.ff.qd̄ quiſq; iur.Sz tu dic ꝙ in papa nō eſt dubium.vt p do.An.de hu.in c.conſtitutus.de relig.do.Feli.in c.que in eccl'iarū. co.xvij.ver.p iſtā declarationez.ſ̄. de cōſt.⁊ Ro.ꝯſi. cexxvij.incipien. circa premiſſa.in princ.vero ſecus vt p Raph.ful.l l.ſi.C.ſi ꝯius vel vti.pu.iſtō exp̄ſſe in.c.ij.de reb.ecc. non alie.⁊ Fel.in all.c.que in eccleſiarū.co.x.ver.ſecundum vero mēbrum.⁊ iſta communis opi.vt ibi per eum.

aliud temporale.52.53.

13 Exceptio legitima infringit actionem ſi non repellatur per legitimam replicationem.

14 Teſtes ſi ſint producti ab vtraq; parte attẽdet̃ qs melius ꝓbauerit habito reſpectu ad dignitatẽ ⁊ opinionem ⁊ numerum teſtium.

17 Actio vel exceptio cõtra quam eſt aliqua ꝑſumptio an ſit ꝑ iudicem admittenda.

18 Verſio in vtilitatem eccleſie non ꝑſumit̃ niſi probet̃.22.

20 Exceptio non veriſimilis an ſit admittenda.31.

21 Teſtes ſuper articulis directo contrariis non admittuntur poſt publicatas primas atteſtatiões.

22 Libell⁹ nõ cõtinẽs certã ⁊ determinatã cãm, an admittatur.

25 Teſtis an arctetur dicere cauſam facti relati per ipſum, ⁊ ab alio geſti.

26 Dominium quomodo probetur.

27 Teſtis non deponens de cauſa ſcientie non probat.

28 Articuli fiendi ſuper ceſſatione doli vel metus debent fieri affirmatiue non negatiue ſm formam hic traditam.

Teſtes qui habent probare aliquid fuiſſe ſpõte factũ ⁊ non coacte an teneantur ⁊ quam cauſam ſcientie reddere.26.

Preſumptio eliditur per probationem.

29 Renuntiatio beneficii quomodo ꝓbabitur ꝙ fuerit ſponte facta.38.

Metus non preſumitur interueniſſe in actibus factis corã iudice.

Metus quomodo probabitur non interueniſſe vel interueniſſe in aliquo actu.34.35.

31 Exceptio nõ veriſimilis nõ eſt admittenda per iudicem ſine cauſe expreſſione.30.32.36.

33 Teſtes ad probandum contraria ſi fuerint per partes adducti an poſſint ſimul examinari: vel qui prius.34.51.

34 Metus vel violentia ſi probentur non admittuntur teſtes voluntates probare voluntatem liberam.

37 Agenti poſſeſſorio non obſtat exceptio ſpontanee renuntiationis.39.44.50.per diſcurſum.

40 Interdicta omnia quaſi ſunt in rem ſcripta.

Interdictum vnde vi eſt mere perſonale adeo ꝙ non datur in ſucceſſorem in re vitioſa etiam ſcienter.

41 Renuntiatio beneficii facta in manibus alterius ꝗ̃ prelati ſui ꝑiudicat renuntianti ſed non prelato.

Renuntiatio non facta in ꝑſentia partis tam in reali quam in perſonali an preiudicat.39.in fin.49.

42 Renũtiatio qñ ꝑſumat̃ facta ꝗ ad ius reale vel ꝑſonale.50.

43 Metus vel violentia purgant̃ per ſolutionem poſtea ſpontanee factam.

44 Poſſeſſio alicuius rei an perdatur per renuntiationẽ metu factam.46.

45 Venditor non poteſt per emptorem propria autoritate repelli a re empta licet emptio ſit perfecta.

Zacharias.

a ¶ Ad liberãdũ. dic tu hoc eſſe verũ ſi fiat ab eo ꝗ põt donare. als nõ: vt per Bar. ⁊ Ja. rebuf. in l. ad inferiorum. C. de apoc. pu. li. x. An aũt ⁊ qñ confeſſio non cauſata valeat vide ꝑ math. ſingu. xiii. incipi. nota qd regula: plenius ꝑ Lãfr. d oria. in c. qm ꝯ. §. cõfeſſiones. nu. lxxxi. ⁊ quod ibi not. remiſſiue in apoſt. ad ipm in verſi. expſſa cauſa. de probat.

47 Agenti poſſeſſorio recuperande obſtat exceptio notorie ꝓprietatis.50.

48 Agenti poſſeſſorio recuperande non obſtat exceptio quod donauit rem ipſam ſpolianti.49.

51 Beneficium quod fuerit ſponte vel coacte renuntiatum an admittatur huiuſmodi probatio ſimul.

54 Exceptio litis finite per iuſiurandum obſtat ſiue iuſiurandum fuerit iudiciale ſiue non.

55 Agenti poſſeſſorio recuperande non obſtat aliqua exceptio ſiue agat̃ ꝯ ſpoliatẽ, ſiue contra illum ꝗ ſuccedit in re vitioſa.

Super hoc. Hec decretalis cõſueuit reputari difficilis ꝓpter multiplices intellectus. ⁊ etiã ꝓpter ea ꝗ ſcripſit Innoc. ⁊ aliqualr confuſe adeo ꝙ multa ex dictis Inn. omiſerũt Hoſt. ⁊ Jo. An. dicẽtes ꝙ illa poti⁹ habebãt intellectũ obfuſcare ꝗ̃ declarare. Do. An. hic nitit̃ declarare dicta Inn. potes dicere ꝙ hec decr. hꝫ duos principales intellectus.
1 ¶ † Unus eſt ꝙ hic in tex. fiat ſolum vna qd vꝫ an qs repetat bñficiũ ⁊ ſi obiiciat̃ ſibi exceptio ſpontanee abiurationis ⁊ renũtiationis facte cũ iuramẽto ⁊ actor replicet ꝙ coacte ⁊ nõ ſpõte renũtiauit, querit̃ tunc an admitti debeat ꝓbatio rei ſuꝑ ſpõtanea renũtiatione. ⁊ in effectu rñdet̃ ꝙ teſtes vtriuſq; debẽt recipi ⁊ ille obtinebit ꝗ melius ꝓbabit habito reſpectu ad dignitatẽ ⁊ opinionem teſtiũ. ⁊ iſta fuit opi. Lãcr. ⁊ etiã ſentit hic Inn. in quadã gl. ⁊ ſm iſtam modꝫ exponi dũ litera dicit ſine cauſe cognitione. i. anteꝗ̃ plenarie cognoſcat̃ de cã coactiõis ⁊ ꝙ ſubiicit, ⁊ an actoris, dꝫ exponi ⁊, ꝓ id eſt. facit qd no. in ſimili in l. pe. C. vbi cã ſta. Et ſm iſtam lect. in ver. porro. tollit quãdã tacitã obiectionẽ de qua etiã tãgit: hic gl. circa fi. ſed certe iſte intellectus vr̃ literam violare, vt patet ex exceptionib⁹ quas oportet fieri ſequẽdo hũc intellectũ de qb⁹. ꝯ. dixi. ꝙ nõ vr̃ eẽ de mẽte lr̃e. ¶ Jõ ali⁹ fuit intellect⁹ principalis: vꝫ ꝙ hic formant̃ due qõnes. ⁊ ad vtranq; rñdet̃. ⁊ ſcda qd ſit ibi, ⁊ an actoris: ⁊ iſte intellect⁹ ſubdiuidit̃ in tres aut in quatuor. Nã vn⁹ ẽ intellectus quẽ ſeqt̃ gl. i. ⁊ gl. magna. ⁊ iſte itellectus eſt cõis. ⁊ ẽt eũ ſeqt̃. Jo. an. ⁊ ſcdm iſtũ intellectũ prima qd ẽ an exceptio ſpõtanee abiurationis ſit admittẽda ſine cãe cognitione. ſ. aſſignãda vel exprimẽda in excep. Alius fuit intellect⁹ Hoſt. ⁊ ſm iſtũ variat̃ prima qd ab eo qd dixi ꝓxime: nã ſm eũ prima qd eſt talis: an vꝫ exceptio abiurationis ſit admittẽda. ſ. cũ effectu ſine cauſe cognitione. ſ. q̃rẽda eſt a teſte. i. ſine interrogatione cauſe fiẽda a teſte. Scda vero qd nõ mutat̃. Tertius fuit intellectus quẽ tãgit hic do. An. vt prima qd ſit an exceptio abiuratiõis ſit admittẽda ſine cauſe cognitiõe. ſ. ſummaria ꝓmiſſa anteꝗ̃ admittat̃, ⁊ ſic videat̃ an ſit veriſimilis vel nõ. Scda vero qd nõ mutat̃. Itẽ aduerte qꝛ prim⁹ intellect⁹ inq̃ꝛtũ dixi ꝙ prima qd ẽ: an admittẽda ſit exceptio ſpontanee adiurationis ſine expſſione cauſe, ſubdiuidit̃. nam vna fuit gl. que voluit ꝙ ad qõnes hic poſitas rñderet̃ eo mõ quo tangit̃ in gl. in prin. gl. magne ſm Inn. lꝫ cõcordet titulus qõnis cũ intellectu gl. qꝛ ſm gl. ad primã qõnẽ rñdet̃ ꝙ non eſt ſuperuacuum, ſed neceſſariũ ꝙ cã exprimat̃. Item circa ſcdam qõnem ſm intellectum gl. vr̃ ꝙ admittant̃ ꝓbationes vtriuſq; ſi actor replicat ꝙ nõ ſpõte renũtiauit non admittat̃ ꝓbatio rei: ⁊ de iſto intellectu ⁊ etiam Hoſt. plenius tãget̃ ſuper fi. gl. ii. ¶ Sed ſequamur
2 ꝓ mõ intellectũ gl. ſm quã breuiter. h. d. ¶ † Cõtra petentẽ bñficiũ admittit̃ ſpõtanee adiurationis exceptio etiam non adiecta cã renuntiationis contra quã actor poterit replicare ꝙ nõ ſponte renũtiauit: ⁊ ꝗ melius ꝓbabit obtinebit. h. d. Et ſunt due partes. nã in prima ponit̃ cõſultatio ⁊ duplex qd. in ſcda rñſio. ſcda ibi, ſic tue. ſcda põt ſubdiuidi. nã primo ponit quandã allegationẽ ſuaſiuã vt cãm exprimat. ſcdo infert ad primã qõnẽ. tertio excipit in qua exceptione concludit̃ rñſio ad ſcdam qd. quarto ſoluit quoddã obſtaculũ ꝙ poterit eſſe ꝯ dictã exceptionẽ. ſcda ibi, ideoq;. tertia ibi, niſi. quarta ibi, porro. ⁊ aduerte qꝛ vltra id qd dixi ante ſummarium alio reſpectu eitiã variat̃ tripl'r intellect⁹ decr. Nam vnus eſt intellectus ꝙ hic intelligat̃ ꝙ actũ fuit petitorio ad recuperandũ bñficiũ. Alius eſt intellect⁹ ꝙ actũ fuit poſſeſſorio ⁊ non petitorio. Tertius intellectus eſt ꝙ decre. ꝓcedat ſiue actum fuerit petitorio ſiue poſſeſſorio. ſcdꝰ etiã ſubdiuidit̃: qꝛ aliq intelligũt ꝙ actũ fuerit poſſeſſorio recuperande ꝑ interdictũ vñ vi. Alii ꝙ actũ fuerit condictione ex decr. ſepe. ꝫ. de reſt. ſpo. Alii ꝙ actũ fuerit cõdictione ex canone. reintegrãda. iii. q. i. alii dixerũt ꝙ ꝓcedit decretalis ſiue interdicto vñ vi, ſiue cõdictiõe ex decr. ſepe. ſiue ex ꝯdictiõe ex canone reintegrãda, fuerit actũ: ⁊ iſtos oẽs intellect⁹ tetigit hic Inn. gl. tñ tꝫ ⁊ ꝓſequit̃ intellectũ ꝙ actũ fuerit petitorio. vt patet hic in gl. i. ⁊
3 gl. ii. ⁊ gl. magna. in verſi. ad hoc. ¶ † Potes ẽt ꝑmittere ſm do. An. ꝙ lꝫ agẽs debeat exprimere cãm ſue actiõis ſiue petitionis vt patet ex his ꝗ le. ⁊ no. in l. i. ff. de edẽd. ⁊ l. edita. C. de edẽ. ⁊ c. ii. de lib. obla. ſaltẽ vbi petit̃ vt ptꝫ ex his ꝗ habent̃ in dictis iurib⁹. ⁊ l. fi. C. de an. exc. tñ regul'r excipiẽs nõ tenetur exprimere cãm ſue exceptionis: qꝛ nuda volũtas vr̃ ſufficere ad dãdã ⁊ cauſandã exceptionẽ fauore liberationis. facit qd habet̃ in l. tale pactũ. ff. de pa. in prin. ⁊ qd not. in l. i. ad fi. ff. de interro. act. ⁊ l. cũ de indebito. §. fi. ff. de ꝓb. ⁊ ꝫ. de fi. inſtru. c. ſi cau. in qbus ptꝫ ꝙ cõfeſſio emanãs ad obligãdũ ſine cã non
a vꝫ, ſecus ſi emanauit ad liberãdum[a] vt not. in iuribus ꝑalle.
4 ¶ † Potes ẽt ꝑmittere ſm eũ ꝙ teſtis regul'r nõ arctat̃ ad iuſtificãdũ factũ a ſe relatũ ſeu ſuper quo deponit̃. Nã ſufficit ꝙ ſimpl'r recitet factũ ꝓut factũ eſt ab alio ⁊ iuſtificet aſſertionẽ ſuã circa tale factũ ex cã ex qua talis includat̃ ſcientia ipſius teſtis ꝑ ſenſum corporeũ: ⁊ ſic vr̃ ꝙ teſtis arctet̃ ad aſſignãdũ cãm ꝑ quã ꝯcludat ſe hr̃e ſciẽtiã facti ꝑ ſenſum corporeum ſꝫ non arctat̃ regul'r ad aſſignãdũ cãm quare id quod refert ſit factũ etiã ſi de hoc interroget̃. facit qd habet̃. ꝫ. d re iud. c. ſicut. an aũt hoc indiſtincte ꝓcedat patebit ex. ꝫ. dicendis ſuꝑ glo. i. ¶ Caſus literalis. Quidã repetebat bñficium ſuũ, obiicebat̃ ei excipiẽdo ꝙ nõ poterat ipm repetere, qꝛ dũ quiete poſſidebãt ſpõte abiurauerat illud. replicabat actor ꝙ non ſponte renũtiauit. Querit̃ cuius teſtes prius recipiẽdi ſunt, vtrum illius qui dicit ꝙ ſponte renuntiauit an illius qui dicit ꝙ nõ ſpõte renũtiauit. Reſpondet papa quod non eſt veriſimile vt aliqs ſpõte renũtiet bñficio multis forte laboribus acquiſito ſine magna cauſa, tñ teſtes illius qui dicit ꝙ ſponte renuntiauit: ſunt recipiendi: ⁊ iudex inquirere debet cauſam renuntiationis: ⁊ ſi inuenerit illam ꝓbabilem, eã admittat ⁊ imponat actori ſilẽtium niſi ipſe replicando ꝓbauerit ꝙ

a ¶ Petentibus. Adde quod no.doc.in rub.ſo.ma.vbi etiam exponit petatur pro repetatur.
b ❀ Sebaſti.Sapia. ¶ Negatiua. An ⁊ qñ negatiua ſit probabilis vel improbabilis vide pulchre ꝑ Are.⁊ Mod.in.l.in illa.ff.de verb.obl.ꝑ Lanfran.de oṙa.in rep.c.qm̄ contra.col.iij.⁊ ſeq.de proba.vide etiam do.Jaſ.in repe.l. admonēdi.in.ij. no.ff.de iureiur. vbi refert Bald. tenentē,ꝙ ēt admittat ꝓbatio ſuper mere negatiua,ſi nihil fuerit oppoſitū a pte.

c ¶ Si nō interuenerit. adde ꝙ ēt obſtat dato ꝙ renūciatio nō ſit facta in manibꝰ ſuperioris.vt voluerunt.do.de ro.e.ti.deci.ccclij.i no.

d ¶ Cauſatur exceptio.addꝰ Frā. Aret.cōſi.xlviij. Anto.Franciſc.

e ¶ Sine cauſe expreſſione. Circa hoc an cā ſit in libello exprimēda ſeu in exceptionibꝰ.dicas ꝙ libellus ſine cā nō cōcludit ⁊ reddit ꝓceſſum nullū ſm glo.reputatā ſin.⁊ Bar.in.l.ij.in.§.circa.in fi.de do.exce.vbi etiam ꝑ Alex.⁊ habet ꝑ Bal.⁊ Alex.in.l.generalr.C.ꝺ nō nu.pe.vbi dicunt hoc eē verū ſi opponat ⁊ petatur exprimi a parte als nō ſm Bart.in.l.j.ij.colū.ff.de edē.⁊ an debeat exprimi in qcūqȝ libello ſiue agat actione pſonali ſiue reali vel mixta vide ꝑ Spe.in tit.de lib.cōce.§.xv.v.itē no.⁊ v.ſed nunqd.⁊ i tit.de act.⁊ pet.in.§.ij.⁊ hr̄ per Bal.l.l.edita.in.iij.co.C.de edē.⁊ ple.ꝑ Lanfrā.oṙa.i repe.c.qm̄ ꝯ falſaȝ.in v.cōfeſſiones.de ꝓb.⁊ per Jo.an.⁊ Jnn.in.c.ſignificātibꝰ.de li.obl.⁊ in.c.cum inter.de re ind.⁊ ꝑ Ang.i aut.de exhib.re.in.§.illud.ſ vl.co.Et adꝺ ꝙ cā que eſt ꝺducta in libello vel i exceptionibus ſemper dȝ ꝓbari.als ſuccūberet actor vel reus ſi illā non ꝓbaret.ſm Bal.in.l.j.C.cōi di.in j.co.⁊ habet per Jnn.in.c.ex parte abbatiſſe.de pri.adde tñ ꝙ ſi in libello appellatiōis ſunt inſerte plures cauſe ſufficit vnā ꝓbare,vt in.c.ſignificauit.de app.⁊ per gl.⁊ doc.in ver.grauaminibꝰ.in.c.exhibita.ꝺ iu.vel niſi appellās aſtrinxiſſet ſe ad oēs ꝓbādas.vel vna veniat qualificatiue ad aliā vt in.c.lȝ cām.de ꝓba.⁊ no.in.l.diuus.ff.de re iu.⁊ per phil.frāc.i.c.ſignificauit.d ap.⁊ ꝑ Bar.in.l.ij.C.de fi.inſtr.⁊ iure haſte fiſ.lib.x.⁊ nō ſemper bonū ē ꝙ libellās vel excipiēs in libello ⁊ in exceptionibꝰ apponat illam clauſulā non me ꝑpterea aſtringens ⁊c.de q̄ materia hr̄ etiā i.d.l.edita.⁊ per Lafran.in.d.c.quoniā cōtra.in ver.petitiones.

❀ Sebaſti.Sapia.

f ¶ Suppleat. vide per Paul.de ca.⁊ alios in.l.nō quicqd.ff.de iud.in.l.vbi pactū.C.ꝺ tranſa.late per Fe.in.c.exceptionem.col.ij.⁊.iij.ꝺ excep.vbi ponit multa quādo iudex teneat facere ēt eo q̄ poſita ſunt in ſuo arbitrio.aliquid etiā per Moder.in.l.j.ff.de iuriſd.om.iudi.

g ¶ Pecunie.adde ꝙ do.de Ro.ꝺc.cxxxvj.dicūt ꝙ renuntiatio ſimoniaca non tenet etiā in preiudiciū reſignātis vide in antiquis.

b ¶ Implicitā affirmatiuā.Adde ea que poſui i.d.c.bone.

Zacharias.

¶ Tu vide Lāfran.de oṙa.in.c.quoniam cōtra.in prin.num.iij.⁊ ibi in apoſtil.ad ipm̄.de ꝓb.Old.cōſi.iij.Bar.ſozi.conſil.clxxiij.in.j.co.in me.verſi.ex quibus.vo.ij.

uerit ꝙ ſpōte nō renuntiauit ⁊ in fine rn̄det quaſi tacite queſtioni.diceret aliquis nō poteſt hoc eſſe cū illa negatiua ſit ꝙ ſpōte nō renūtiauit:⁊ ipe reſpondet ꝙ lȝ videat negatiua: tñ talis negatiua hȝ in ſe implicitā affirmatiuā.ſ.ꝙ coactus renuntiauit:⁊ ideo ſuper illa aſſertione implicita ꝓbationes actoris ſunt admittēde ⁊ ſnīa ꝓferenda ꝓ eo qui melius ꝓbauit habito reſpectu ad opinionem ⁊ dignitatē teſtiū.B. ¶ Item aduerte q.d.Anto.hic incboat caſum hoc modo vcȝ ꝙ qdam actione qꝺ me.cā.vel vtili in rē repetebat bñficiū ſuū narrans qualiter ex collatione ſibi facta habebat ius in tali bñficio ⁊ illud poſſederat:⁊ qualiter etiā hoc bñficiū fuerat ſibi ꝑ metū ablatū.quapropter petebat ſibi beneficium reſtitui:facit quod tangit gl.magna.in ver.ad hoc.ſȝ melius vr̄ dicēdum ꝓut hic voluit gl.ꝙ quis petebat bñficium ſuū de quo dicebat ſe fuiſſe canonice inſtitutum:⁊ ſic illud ad ſe ſpectare ⁊ pertinere ⁊ aduerſarium indebite ⁊ iniuſte tenere ⁊ occupare:⁊ ideo petebat ſibi illud reſtitui.aduerſariꝰ vero excipiebat de ſpōtanea abiuratione:vt ptȝ ex gl. ¶ In tex. ibi,ſciſcitaris.i.perquiris.ſ.de reſcri.ſciſcitatus.
5 ¶ † Itē ib,repoſcentibus.i.petentibus.[a] ⁊ ſic di-
a ctio re,abūdat:facit qꝺ habet in rub.⁊.l.j.ff.ꝺ do.
prel.vel poteſt intelligi ꝙ notat quandā inſtātiā.
⁊ ſit ſenſus,repoſcentibus.i.cū inſtātia poſcētibꝰ,
i.petētibꝰ. Itē ibi,abiurationis.i.renuntiationis
cū iuramēto. ¶ Itē ibi,cognitione.i.expſſiōe ſm
intellectū gl. ¶ Itē ibi,ſuperuacuū eſſe nō credi
mus.q.d.ꝙ nō eſt ſuperuacuū.⁊ ſic inutile,ſed po
tius vtile.Et ex hoc innuit ꝙ ſi ſolū eſt vtile non
eſt neceſſariū.facit qꝺ no.Arch.⁊ Jo.an.poſt eū
in.c.j.de app.in.vj. ¶ Itē ibi inquiri.ſupple a reo
ſm intellectū gl.ſed ſm intellectum Hoſt.intelli
gitur.ſ.a teſte.facit qꝺ dꝛ ſup glo.j. ¶ Itē ibi,nec
metu.ſ.illato a priuato.⁊ pro hoc differt ab eo ꝙ
ſequit de oppreſſione que fit ab exiſtēte in officio
vel dignitate.l.ſi per impreſſionem.C.qꝺ me.cā.⁊
not.etiā ꝙ cū illud ꝙ fit vi cōpulſiua dicat fieri ꝑ
metum.l.j.ff.qꝺ me.cau.iſta verba nō vi nec metu
in effectu ponunt pro eodem.facit qꝺ habet in.d.
l.j. ¶ Itē ibi,non poſtponat:quaſi velit ꝙ ſi reus
excepit de ſpōtanea renuntiatione ⁊ iudex reperiat
illā ꝓbabilē,⁊ per eā ipſum reū abſoluit a pe
titione actoris:ſaluo niſi actor replicauerit ꝙ co
actus renuntiauerit:nā tūc admittent teſtes vtri
uſqȝ ⁊ obtinebit qui melius ꝓbabit habito reſpe
ctu ad dignitatē ⁊ opinionē teſtiū:vt.j.innuit cir
6 ca fi. ¶ † Et ſi dicat ꝙ ſi actor replicet ꝙ nō ſpon
te renūtiauerit:vr̄ ꝙ non debeat audiri volēs id
ꝓbare cū ſit negatiua que per rerū naturā nō vr̄
poſſe probari.ſ.de elec.bone.el.j.⁊.C.de proba.l.
actor.Ad hoc rn̄det in ver.porro qui ſequit:q2 lȝ
b ſit negatiua [b] hȝ in ſe implicitā affirmatiuā.ſ.ꝙ re
nūtiauit coactꝰ ideo admittit vt ſequit.Item ibi
inficiet ſupple ⁊ in ꝯſequentiam aſſerat ſe coactū.
7 ¶ † No.primo ꝙ repetentibꝰ bñficiū obſtat exce
ptio ſpōtanee abiurationis.i.renūtiationis facte
c cū iuramēto,⁊ idē etiā vr̄ ſi nō interuenerit [c] iura
mētū:per id qꝺ dꝛ in v.maxime ſi non interuene
8 rit. ¶ † No.ſm intellectū gl.ꝙ vbi ꝓponit exce
ptio ſufficit indifferēter ꝓponere factum ex quo
d cauſat exceptio:[d] ex quo non exprimit aliqua cā
9 tendēs ad iuſtificationem ipſius facti. ¶ † Et ex
hoc etiā no.ꝙ licet actio ſeu petitio ſine cauſe ex
e preſſione [e] nō admittat ſaltē ſi petat:vt le.⁊ not.in
c.ij.j.de lib.obl.⁊.l.j.ff.de edē.tñ exceptio videtur
admittenda etiam abſqȝ cauſe expſſione.Et not.
ꝙ iſtud videt procedere etiam ſi proponat exce.
nō veriſimilis:q2 nō vr̄ arctari proponens ad ex
ponendā cauſam per quā veriſimilis reddat nec
iudex etiā arctat ad faciendū illā exprimere,pōt
tamē iudex ex officio ꝑpter nō veriſimilitudinē
arctare ponentē ad cauſam exprimendā ſi ſibi vi
deat,lȝ ad petitionē partis non cogat exprimere
vt hic videt in ſimili.Et ex predictis pōt colligi
practica vbi ꝓponit aliqua exceptio tantūmodo
veriſimilis:q2 ſi actor petit ꝙ exprimat cā lȝ reꝰ
nō teneat ad inſtantiā actoris hoc facere tñ iudex
ex officio ſuo poterit ipſum cogere ſi voluerit.Et
ex hoc etiam potes notare caſum in quo iudex ex
officio poteſt ſupplere.de qua materia plene ha
bet.ſ.de po.prela.bone.el.j.⁊ per Bart.in.l.iiij.§.
10 hoc autem.ff.de dam.infe. ¶ † Et ex predictis ēt
potes notare regulam ꝙ vbi iudex ex officio po
teſt ſupplere non arctat ad ſupplendū nec appel
f lari poteſt ſi nō ſuppleat [f].facit qꝺ no.Jo.An.in
c.pe.j.de exce.⁊ lȝ tranſeat do.An.Aduerte tñ q2
qñqȝ etiā arctat ad ſupplēdū qꝺ qñ ſit no.ꝑ Bar.
in.d.§.hoc aūt.⁊ facit etiā qꝺ habet in.c.cū nobis
olim.⁊ in.c.nihil.ſ.de elec.⁊ in prealle.c.bone.el.j.
11 ¶ † No.ꝙ in dubio non pōt pſumi ꝙ quis iactet
vel velit iactare id qꝺ eſt ſuū ꝓpriū:⁊ maxime id
qꝺ eſt queſitū multis laboribus ⁊ expēſis de quo
dȝ viuere.facit qꝺ hr̄.ff.de ꝓb.l.cum de indebito.
⁊ ideo renūtiatio bñficij in dubio non pſumit vo
luntarie facta ſi non appareat de aliqua cā ipm
intrinſecꝰ impellēte. ¶ No.multa accidētia circa
renūtiationē beneficij que poſſunt illam inficere
ſ.violēta cōpulſio ſeu metꝰ. Itē oppreſſio vel pro
g miſſio aut datio alicuiꝰ tpalis rei ſue pecunie.[g]
Et ex hoc etiā no.ꝙ ſicut in conſtruendo iure ſpi
rituali datio pecunie hȝ illud inficere ſic etiā vbi
12 agit de ipſo.deſtruendo. ¶ † No.ꝙ quo ad vitiū
ſimonie inducēdū paria ſunt dare pecuniā vel ꝓ
mittere vel aliud tēporale:facit qꝺ hr̄ in.l.j.⁊.ij.ff.
13 de calum. ¶ † Not.qꝺ exceptio legitima hȝ con
fringere actionē niſi actor iuuet ꝑ replicationem
facit qꝺ habetur in.l.j.⁊.ij.ff.de exce.l.ſi plures.ff.
de fideiuſ.Et ex hoc ēt not.quid ſit replicatio,q2
eſt exceptiōis repulſio ⁊ actoris releuatio ſeu co
adiuuatio.de quo.j.de exc.c.a nobis.per Jo.an.
14 ⁊ in.d.l.j.⁊.ij.ff.de except. ¶ † No.ꝙ cōcurrētibus
exceptione ſpontanee renūtiationis ⁊ replicatio
ne non ſpontanee renuntiationis admittunt te
ſtes ex vtraqȝ parte,⁊ quo ad finalē effectum ob
tinendi attendit quis melius probabit habito re
ſpectu ad dignitatem ⁊ opinionem ⁊ numerū te
ſtium:⁊ ibi qui melius probauerit obtinebit.j.de
15 teſt.in noſtra. ¶ † No.ꝙ licet negatiua non ſit ꝓ
babilis per rerū naturā:tñ ſecꝰ eſt ſi eſt negatiua
b pregnans habens implicitā affirmatiuam [b] tāqȝ
ſaltem tunc indirecte ⁊ mediate ſit perceptibilis
ꝑ ſenſum teſtis:de quo plene in.c.bone.el.j.ſuper
gloſſ.ſ.de electio.⁊.l.actor.C.de proba.Et predi
cta notabilia procedunt ſcōm intellectū gl.quem
ſequitur gloſſ.prima.⁊ etiam gloſ.magna.⁊ ſimi
liter gloſſ.ij.⁊.iij.⁊.iiij.ſed ſecundum intellectum
Hoſtien.⁊ ſimiliter intellectum Jnnocen.de qui
bus tetigi in euidentialibus ⁊ tangam etiam ſu
per glo.j.aliqua ex ſupradictis not.non procede
rent.vt.j.patebit.⁊ not.etiam quod ſecundum in
tellectum gloſ.decre.intelligitur quando actum
fuit petitorio:vt patet ex gloſſ.j.⁊ etiam ex gloſſ.
magna.in verſi.ad hoc. ¶ In glo.prima ibi:nul
la reſignationis cauſa aſſignata:ſupple in propo
ſitione ipſius exceptionis ſecundum intellectum
glo. ¶ In eadem gloſſ.ibi,cauſam reſignationis
inquiri.ſupple ab ipſo reo opponēte exceptionē
renuntiationis.Ut ſic exprimat cauſam ipſius re
nuntiationis ſecundum intellectum Hoſtien.de
quo tangetur infra debet intelligi quod inqui
reretur cauſa renuntiationis a teſte deponente
ſuper ipſa renuntiatione. ¶ In eadem gloſſ.ibi,
alias non tenetur ⁊ hoc vult gloſſ.colligi ex eo,
quia textus dicit non eſſe ſuperuacuum,⁊ ſic non
eſſet inutile requirere de cauſa reſignationis,ſed

potius vtile ⁊ per hoc a ꝯtrario innuerit ꝙ nō eſt neceſſarium, facit qđ no. Jo. And. poſt Archi. in ver. prudēter. in. c. j. de app. lib. vj. ¶ In ead. gloſ. ibi, ſilentiū actori. ⁊ hoc qñ ipſe actor non replicauit, ſi aūt replicaſſet ꝙ ſpōte nō renūtiauit. tūc admitteret̃ ꝓbatio vtriuſqꝫ: ⁊ ſi actor melius ꝓbauerit obtinebit vt ſequit̃ in gl. iuncto eo ꝙ tangit̃ in fi. ⁊ ſic in effectu ferret̃ tunc ſnīa ꝓ eo q melius probauerit habito reſpectu ad dignitatem ⁊ opinio

16 nem teſtium. ¶ † In ea. gl. in fi. aduerte qꝛ inquātum voluit ꝙ non ſit neceſſe exprimere cauſam renuntiationis qñ opponitur exceptio renūtiationis nō vr̃ ꝓcedere. Nā videt̃ ꝙ ſicut actor tenetur

a exprimere[a] cauſam ſue actionis ſeu petitionis p̃cipue qñ p̃ſumptio eſt contra ipſam actionē, ⁊ ſic cōtra ipſum agentē: ſcđm ea q̃ habent̃ in. c. cōſtitutis. ſ. de elec. ⁊. j. de lib. obla. c. ij. ⁊. l. j. ff. de edend. ꝑ legiſtas. ita ⁊ reus ſue exceptionis. ſed potes dicere ꝙ aliud ſit in actione aliud ſit in exceptione. ⁊ hoc fit fauore rei: quia fauorabilior eſt q̃ȝ actor. l. fauorabiliores. ff. de regu. iu. ⁊ etiam fauore ipſiꝰ defenſionis ⁊ liberationis ſeu exceptionis, cū fauorabilior ſit liberatio ⁊ defenſio quā impugnatio ⁊ actio. l. arrianus. ff. de act. ⁊ obl. ꝯ quam preſumit̃ dūmodo apte ꝓponat̃ ⁊ non repellat̃ licet preſumptio ſit contra factū ex quo dat̃ ipſa actio vel exceptio ſaluo niſi iudex ex officio ſuo ꝓpter preſumptionē velit a partibꝰ inquirere de cauſa nā tūc pōt vt habet̃ in. d. c. cōſtitutis. ⁊ etiā hic. ſi tñ hoc facit pōt admittere ipſam actionē ⁊ exceptionem vt ſic poſtea videat̃ ex ꝓſecutione iudicij an tollat̃ preſumptio. ⁊ tunc obtineat actor: ⁊ ipſe excipiēs al's ſuccūbat. precedens ſolutio plus vȝ: qꝛ lȝ iſta regula poſſit ꝓcedere ſi pars nihil alleget ſeu non petit exprimi cām, tñ vbi pars petit exprimi cauſam vr̃ remanere differētia inter actionē ⁊ exceptionē: qꝛ vbi petit exprimi cām actionis ſeu petitionis ꝑ partē aduerſam debebit ad ipſiꝰ inſtantiā exprimi cauſa ſm no. plene in. d. c. ij. de lib. obla. Sed vbi petit̃ ab excipiente per partem aduerſam ꝙ exprimat cām ſue exceptionis vr̃ ꝙ ad inſtantiā ipſius partis nō teneat̃ exprimere etiā ſi exceptio ſurgat ex facto nō veriſimili vt hic ptȝ ſm intellectū gl. nā ſatis eſt ꝙ exceptio in ſua forma ſeu ꝓpoſitione ſit formalis ⁊ poſtea circa merita cauſe de ipſius iuſtitia diſputabit̃, facit ꝙ hr̃ in. c. in noſtra. de ꝓcu. in ver. inutilē in gl. cum ibi no. vnde potes concludere: vt hic tangit do. An.

17 ¶ † Si querit̃ an actio vel exceptio ꝯ quam p̃ſumitur admitti debeat per iudicem: qꝛ interdum actio vel exceptio eſt inepta ex ſui propoſitione ⁊

b tūc nō dȝ admitti.[b] De actione probatur in. c. examinata. j. de iud. ⁊ facit quod no. in. l. j. ff. de off. aſ-

c ſeſ. ⁊. l. j. §. j. ff. ſi mē. fal. mod. di. De exceptione[c] videtur probari in. c. ſolicite. de reſt. ſpo. ⁊ probat̃ ēt per ea que habentur in cle. conſtitutionē. de elec. ⁊. l. j. §. labeo. cū ibi no. ꝑ Bart. ff. de flu. ⁊ facit etiā qđ ipſe no. in. l. v. ff. de exc. Interdū vero exceptio vel actio eſt apta quo ad ſui ꝓpoſitionem, ſed cōtra factū actionis vel exceptiōis ius reſiſtit, ⁊ tūc aut reſiſtit tm̃ ꝙ notorie apparet de iniuſtitia actionis vel exceptionis: ⁊ tūc quaſi in ꝯſequētiā, ⁊ tūc reddit̃ actio vel exceptio inepta: ⁊ ideo tūc nō

d admittet̃ niſi aliquo ſingulari iure iuuetur:[d] per ea que habētur in. d. c. cōſtitutis. ⁊. c. ad decimas. de reſti. ſpoli. in. vj. ⁊ que no. Inn. in. c. j. ſ. de offic. vica. ⁊. j. de iudi. examinata. in quadā addi. ⁊ de libel. obl. c. ſi. facit etiam quod no. gl. in. l. vbi pactū. C. de tranſ. Aut actioni vel exceptioni nō reſiſtit ius cōmune taliter ꝙ notorie appareat de iniuſtitia cauſe: ſurgit tñ alia preſumptio cōtra actionē vel exceptionē: ⁊ tūc libellus in actione debet admitti nō obſtāte dicta p̃ſumptiōe dūmodo al's ſit

18 apta. ¶ † Facit qđ no. Inno. in. c. dilecti. j. de lib. obl. vbi dicit ꝙ procedit libellꝰ ſi qs petat. iiij. ab eccleſia: qꝛ mutuauit ecclie ipſa. iiij. lȝ non alleget verſionē in vtilitatem eccleſie q̃uis non p̃ſumat̃ verſio, niſi probet̃: vt not. in. c. j. de depo. ⁊ aut. hoc ius porrectum. C. de ſacroſan. eccle. canonizata. x. q. ij. ⁊ ſic ſufficit ꝙ in proceſſu iudicij circa merita ꝓbet̃ ipſa verſio. De exceptione vero ꝙ admitti debeat licet ſit p̃ſumptio ꝯ illā eſt caſus hic ſm intellectum gl. Nec tenebit̃ excipiens ad inſtātiam aduerſarij exprimere cauſam: lȝ iudex ex officio poſſit qñ ſuſpicat̃ cōtra factū exceptiōis cōpellere partem excipientē ad exprimendū cauſam per quam excludat̃ p̃ſumptio: ⁊ hoc ad refrenādam ꝓtelationē iudiciorū ⁊ calumnias ſeu malitias: licet ipſe ad hoc non neceſſitet̃, qꝛ ſufficit ꝙ actio ⁊ exceptio ſit talis ꝙ ſi ſit vera deberet legitima reputari. Nā veritas poſtea ſeruabit̃ i ꝓferēdis cir

19 ca merita. ¶ † Et ad p̃dicta habes vnā practicā quā pōt tenere iudex qñ ſuſpicat̃ ꝙ exceptio non ſit vera: qꝛ pōt ex officio arctare partem ad exprimēdū cām ꝑ quam iuſtificet̃ excep. Alia practica colligit̃ ex his q̃ habent̃ in. c. cū dilectus. ſ. de ele. Nam tunc qñ proponit̃ exceptio non veriſimilis vel qꝛ alias iudex hȝ ſuſpectā pōt arctare partē ad ꝓmittēdū certā penā in caſu quo illa nō appareat vera. facit qđ no. Cōpo. in. c. ꝙ ſicut. ſ. đ elec. Alia practica pōt colligi ex his q̃ habent̃ in cle. paſtoralis. j. de exce. qꝛ poterit iudex ſtatuere terminū excipienti intra quē ipſam hȝ probare, ꝑ ea q̃ habent̃ in. d. c. paſtoralis. non aūt dȝ illā ſtatim repellere ꝓpter p̃ſumptionē que ſit cōtra illā qꝛ poſſibile eſt ꝙ pars iuſtificabit illam, ⁊ ideo ſi ipſam repelleret nō iuſtificabit̃ appellatio. Et hoc tñ forte vbi excipiēs obtuliſſet ſe ſtatim probaturū. ꝑ ea que habent̃. j. de ap. interpoſita. ⁊ per Inno. de ꝯceſſ. p̃bē. poſt electionem. facit ꝙ habet̃ in

f c. j. §. ſemp. ij. q. j. Alia etiā pōt colligi ex his q̃ habentur. j. de preſum. qꝛ veriſimile. ⁊. l. non eſt veriſimile. ff. qđ met. cau. qꝛ ꝓpter preſumptionem ag-

20 grauabit̃ excipiēs duriori onere ꝓbādi. ¶ † Itē aduerte qꝛ cōtra iſtū intellectū gl. facit qđ habet̃. j. de reſt. ſpo. c. ſolicite. vbi vr̃ ꝙ quando exceptio non eſt veriſimilis non ſit admittenda. ſed potes dicere ꝙ hic loquitur qñ obijcitur in petitorio iudicio in quo de maiori preiudicio agit̃. ibi quando opponitur in iudicio poſſeſſorio in quo de minori preiudicio agit̃ ꝙ licet qs ſuccūbat in poſſeſſorio remanet ſibi ſaluū ius in petitorio. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acq. poſ. c. paſtoralis. ⁊. c. cū dilectꝰ. j. de cau. poſſ. ⁊ ꝓp. de hoc tamē la-

21 tius tāgā cū gl. magna. ¶ † Itē etiam aduerte qꝛ contra iſtum intellectum facit inquātum in reſpōſione q̃ſiti dicit̃ ꝙ teſtes vtriuſqꝫ partis debeant admitti ſuꝑ directo ꝯrijs articulis: vt in cle. teſtibus. de teſt. facit quod habetur. j. de prob. lȝ cauſam. ſed dic ꝙ hic loquit̃ quando ante publicationem recipiuntur quia tūc poſſunt recipi etiam ſuper directo contrarijs. ſecus quādo teſtes eſſent

e publicati[e] qꝛ tūc non admittentur alij ſuper directo contrarijs illis articulis ſuper quibus teſtes

f ſunt publicati[f] vt habetur ſuper. d. cle. teſtibus. ⁊

22 etiam no. in. c. fraternitatis. j. de teſt. ¶ † Sed ad

g uerte qꝛ inquantum dixi. ſ. ꝙ ꝓcedit libellꝰ[g] dūmodo al's de ſe ſit aptus licet habeat aliquam p̃ſumptionem contra ſe ⁊ non alleget id propter quod tollatur ipſa preſumptio ſicut ꝯtingit quādo quis petit pecuniā mutuatā eccleſie ⁊ nō alleget pecuniam verſam in vtilitatē eccleſie in ipſo libello. Nam videtur ꝙ talis libellus non procedat: per ea que no. Bar. in. l. cum quid. ff. ſi cer. pe. vbi concludit notabil'r ꝙ ſi quis in libello fundat ſe ex facto ex ſe celebrato ꝙ non ꝓcedit: licet ex illo facto ſurgat p̃ſumptio certe cauſe obligatorie niſi illa alleget̃. per id quod habetur in. l. ſi adulterium. §. idem pollioni. ff. de adul. ⁊ ſic videt̃ ꝙ ſi talis libellus non ꝓcedit qñ ſurgit preſumptio ꝓ libellāte ex facto narrato niſi id quod p̃ſumit̃ allegetur. multo fortius ꝙ non admittat̃ libellus qñ p̃ſumptio eſt ꝯ libellantē niſi aliud alleget̃ per ꝙ illa tollat̃: cuius tñ cōtrariū voluit Inn. in. c. dilecti. j. de lib. obl. ⁊ ſuperius dixi. Sed potes reſpōdere ad dictū Bar. ꝙ loquit̃ qñ in libello deducitur factum ꝙ ſm ſuā naturā habet deducere certam ⁊ determinatā obligationē. vt patet in dicto exēplo vt qñ narrat̃ factū eccleſie. nā in dicto caſu cum tale factū ſui natura inducat certam obligationem

a ¶ Tenet̃ exprimere. adde alex. conſi. cxxj. j. li.

b ¶ Non debet admitti. adde Ro. conſil. lxix.

c ¶ De exce. adde Oldr. conſi. ccvj. Ang. conſil. j.

❀ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Iunetur. Vide tñ no. per Fe. in. c. cū ordinem. a co. j. de reſcr. ex q̃bus colligit̃ quādo ex inepta ⁊ actione expreſſa in libello vitietur libellꝰ. de quo etiā aliquid ꝑ do. Ja. in. l. edita. i no. C. de edē. in. l. vinū. ff. ſi cer. pe.
Zacharias.

e ¶ Secus quādo teſtes eſſent publicati. limita tu ſin. hoc dictū niſi ꝓducerent̃ teſtes cū inſtrumēto: qꝛ tūc etiā publicatis teſtibꝰ ꝓpter cōcomitantiā inſtrumenti ꝓduci poſſunt. caſus eſt ſin. do. Anto. de Bu. in. c. ſeries. đ teſt. quem refert ⁊ ſequit̃ Ro. ſin. lxxx. incip. tu habes ꝙ poſt publicationē. Idē ro. in. l. ij. in prin. ff. đ vb. ob. ⁊ in rub. ff. de arb. imo. ⁊ moder. in. d. c. ſeries. Anto. Franciſc.
¶ Circa hoc an poſt teſtiū publicationem poſſint ꝓduci alij teſtes ſaltē ꝑiter cum inſtrumētis rōne concomitātie inſtrumentoꝝ. Dicas ꝙ publicatis atteſtationibus ⁊ illis inſpectis qꝛ nō ſufficeret ſola publicatio niſi ēt dū eſſent oſtenſa parti ⁊ inſpecta ꝑ cano. vt i. c. cū. i. ⁊ a. ff. de re iud. tūc non pñt produci alij teſtes ꝓpter timorē ſubornationis. vt in. c. fraternitatis. de teſti. inſtrumēta autem bene pñt ꝓduci qꝛ in eis nō ſubeſt iſta ſuſpicio, ⁊ qñ iſtrumētum ꝙ producit̃ cū teſtibꝰ tēderet ad coadiuuādū dicta teſtiū publicatorū ⁊ examinatorū abſqꝫ dubio ꝓcedit id qđ dicit̃ hic per iſtū a poſtillantē. Sȝ ſi inſtrumēta nō tēderent ad eundē effectū: ſed ad diuerſum ⁊ forte cōtrariū ⁊ ſubeſſet aliquis timor falſitatis non putarem poſſe ꝓduci teſtes etiā cū inſtrumentis, qꝛ teſtes ⁊ inſtrā ꝓcedunt a pari quo ad cāe inſtructionē vt in. l. in exercendis. C. de fide inſtr. ⁊ i hoc multum dȝ aduertere iudex ne ꝑ iſtā indirectā viam teſtes ſubornentur de quo per doc. ⁊ moder. in p̃alleg. c. fraternitatis. ⁊ etiam in. c. ſeries. hic allegato.

f ¶ Publicati. adde tñ ꝙ iudex abſente illo ad cuiꝰ inſtantiā ſunt interrogādi pōt teſtes interrogare publicatis atteſtationibꝰ vt voluit ro. ꝯſ. cccclix. ⁊ vide dicta alex. conſi. lxxxiiij. j. li. Pe. de anch. ꝯſi. ccxxxiiij. Alexā. conſi. ccx. ij. li.

❀ Sebaſti. Sapia.

g ¶ Procedit libellus. Vide ro. in cōſi. lxxvij. pater reuerēde. vbi ꝯcludit ꝙ ſufficit allegatio tacita ⁊ idē ſentit rota in nouiſſimis deci. iij. ſub titulo đ li. obl. vide etiā do. Ant. de Bu. ⁊ d. Maria. in. c. ij. đ lib. obl. ⁊ que late ponit do. Feli. in c. cum ordinē. de reſcr. ⁊ moder. in d. l. cum quid. ff. ſi certum peta.

gationē ⁊ determinatā eoipſo qḋ concludit ꝯdēnari eccleſiā intelligit
tacite dixiſſe mutuū eſſe tale ex quo eccleſia debeat ꝯdēnari.faciti ar.
qḋ habet in.l.ad rē mobilē.⁊.l.ad legatū.ff.de pcu.j.de off.del.ꝑterea.
⁊.c.ex literis.⁊ hoc voluit etiā Jnn.ꝑal.c.dilecti.Sed dictum Bar.qñ
narrat factum qḋ ſm ſuā naturā nō ꝯcludit certā ⁊ determinatā cau-
ſam obligatoriā:ſed poti⁹ eſt vagū indiſcretū ⁊ aptum ad plura vt cō
tingit qñ aliqs recipit pecuniā ab aliquo ex eo q2 dixit tolle iſtam pe-
cuniā:⁊ ille accepit.Nam illa verba pñt verificari ex pluribus cauſis.
Poſſunt enī verificari ex cauſa donationis.Jtē ex cā depoſiti, et cā
mutui ſi ad numerū pecunia fuit tradita ꝑſumat a iure ꝙ tradita fuit
cā mutui:q2 in dubio nō preſumit quis donare ⁊ iactare.l.cum de inde
bito.ff.de ꝓb.⁊ ideo tūc nō ꝓcedit libellus niſi ipſe libellās alleget ꝙ
ex cā mutui ille accepit dictā pecuniā:⁊ ſic intelligat dictum Bart.q2
vt dixi loquitur qñ factū ꝙ narrat ſui natura non eſt determinatum
ad ꝓducēdū certā obligationē ⁊ actionē.Et per ꝑdicta habes expedi
tum intellectū gl.poſitū in gl.j.hic q2 iſte intellectus vr̄ repugnare li-
tere dū dicit ſine cauſe cognitione:q2 exponit.i.ſine cauſe cognitionis
expreſſione.Jtē aliqualiter vr̄ repugnare illi v̄bo euenerit:ꝙ vr̄ ſona
re inqſitionē.i.inueſtigationē circa merita ⁊ nō circa ꝑparatoria ipſi⁹
23 exceptionis vel actiōis.¶†Jdeo alia fuit lectura Tan.vc3 ꝙ hic tm̄
fuit vna qō.vt ſi aliqs repetat bñficiū ſuū ⁊ opponat exceptio ſponta
a nee renūtiatiōis[a] ⁊ replicet per actorē ꝙ imo nō ſpōte renūtiauit:an
teſtes rei,an vero teſtes actoris erūt recipēdi.Et ſcdm̄ iſtā dū litera di
cit ſine cāe cognitiōe:d3 exponi.i.anteq̄ cognoſcat plenarie de cā re-
nūtiationis ſiue coactionis.vt etiā tetigit hic Jnn.ſuper illo verbo,⁊
etiā dixi in euidētialib⁹ debere exponi dū dicit.⁊ an actoris.⁊ ꝓid eſt.
Sed certe iſta violat literā vt pt3 ex ꝑdictis.⁊ ideo fuit lec.Hoſ.ꝙ hic
ponant due qōnes:ſ3 prima differt a lec.gl.q2 alr̄ ponit illā.Nam dicit
ꝙ prima qō eſt an teſtes q interrogant ⁊ admittunt ſup ſpōtanea re-
nuntiatiōe ſint interrogādi ſuper cā renuntiationis:⁊ huic.q.reſpon-
det Pa.dicēs ꝙ nō eſt ſupuacuū imo vtile ⁊ neceſſariū dictos teſtes
interrogari ſup cauſa,⁊ exceptio renuntiationis ſuper qua deponunt
habet ꝑſumptionē cōtra ſe:q2 non eſt veriſimile ꝙ quis ſponte renun
24 tiauit bñficio multis laboribus ac ſumptibus acqſito.¶†Scda que
ſtio eſt an admittant teſtes actoris ſup nō ſpōtanea renuntiatione an
vero rei ſup ſpōtanea,⁊ rñdetur vt hic refert do.An.ꝙ ambo admit-
tunt vt dictū eſt in ſimili in prima lec.Sed certe Jo.An.hic aliter re-
fert dictū Hoſt.vc3 ꝙ debeāt admitti teſtes actoris ⁊ non rei:q2 actor
fatet renuntiationē licet dicat illā nō ſpōtaneā.⁊ ſic non eſt expediens
reo ꝙ ꝓbet renuntiationē cum ſatis ꝓbet per confeſſionem partis.j.
de ꝯfeſ.c.ſi.⁊ ſic nō eſt neceſſe ꝙ admittātur teſtes rei.ſaluo niſi ipſe du
plicādo allegaret ꝙ primo ſpōte renuntiauit:⁊ hoc vellet reprobare:
q2 tūc vterq̄ admitteretur:⁊ ſimiliter vtriuſq̄ teſtes ⁊ obtinebit qui
melius ꝓbabit habito reſpectu ad dignitatē teſtium vt dicitur in ſi.
Et ex hac lect.Hoſt.potes ꝯcludere practicā ſm do.Anto.per quam
inſtruit iudex vt qñ h3 examinare teſtes ſuper exceptione ꝯ quam eſt
ꝑſumptio ſeu contra cuius factū ꝑſumitur.ꝙ debeat ipſe examinator
eſſe curioſus in proſequendo cauſas renūtiationis ſeu ipſius facti,ita
ꝙ poſſent apparere cauſe ex quibus concludat exceptionem hr̄e pre
ſumptionem cōtra ſe.vr̄ ꝙ non ſufficeret teſtes ꝓbare exceptionem ni
ſi tali modo ꝓbarēt per quē concluderet.qḋ eſt no.ſm eū.An aūt hoc
dictū ſimpliciter ſit verū patebit ex ſequentibus.¶Et ex hac ēt lect.
potes colligere duo.Primo ꝙ l3 teſtis nō debeat examinari extra ar
b ticulum nec deponere extra ipſum articulū:[b] vt patet ex his q̄ haben
tur in.c.de teſtib⁹.j.de teſt.Et ex eo etiā qḋ not.in.l.momentanee.C.q
leg.ꝑſo.⁊.l.ſi duo patroni.§.idem Ju.ff.de iureiu.⁊.l.ſi qs libertatē.ad
ſi.ff.de pe.he.tñ illud videt fallere ſi interroget de cauſa facti deducti
in articulo qñ ipſum factū non eſt veriſimile,l3 cā facti nō ſit in articu
lo expreſſa vt pt3 ex predictis.Et rō pōt eſſe q2 tūc pōt dici ꝙ in effe-
ctu non dr̄ deponere extra articulū deponēdo ſuper cauſa cum illa tē
dit ad certificādum articulum vel ad iuſtificandū factū deductū i ar-
ticulo:⁊ ſic habes limitationē ad iura preal leg.q2 procedunt qñ id qḋ
25 eſt extra articulum nō ꝯcernit id qḋ in articulo cōtinet.¶†Jtē ſcdo
habes ex hac lec.ꝙ l3 teſtis nō arctet regulariter ad dicēdum cauſam
c facti relati ab alio geſti:[c] vt pt3.j.de re iu.c.ſicut.vbi teſtis ꝓduct⁹ ad
ꝓbandū ſnīam non arctat ad dicendū cauſam ſcientie,nā videtur fal-
lere iſtud qñ ꝯ factum ſuper ꝙ teſtificat eſt ꝑſumptio ſi nō iuſtificet ex
aliqua cauſa ipſius factū ſuper quo deponitur ex quo tale factum nō
eſt veriſimile,⁊ ſuſpectū tenet allegare cauſam aliquā ipſius facti ꝙ in
tellige vt patebit in ſequētibus.Et ꝯcludit hic do.An.aliqua verba.ſi
querit an teſtis arctet ad cauſam exprimēdā,diſtinguit,q2 aut non in
terrogat de cauſa ⁊ nō arctat ad exprimēdā cauſam aliquā,ſed ſufficit
ꝙ reſpondeat ⁊ ſimpliciter deponat dictū ſuum:q2 non d3 eſſe verbo
ſus.facit qḋ no.ſ.de reſcr.ſi qñ.⁊.j.de teſt.c.cū cām.Nā hoc procedit qñ
teſtis deponit ſuper eo ꝙ percipi poteſt immediate per ſenſum cor-
poreū:ſecus ſi deponat ſup eo ꝙ percipit iudicio rōnis,puta ſi depo-
d nit ꝙ titius ſit dñs talis rei.[d] ¶†Nam dñium cōſiſtit in iure ⁊ nō in
26 intellectu ⁊ nō percipit immediate per ſenſum corporeum,ſ3 per iudi
cium rationis:puta ſi vidit ipſum Titium illam rem emere ⁊ tanto tē
pore poſſediſſe ꝙ preſcripſit,⁊ ideo nō probaret licet deponeret titiū

eſſe dñm niſi etiā interrogatus aſſignaret cām q2
dicit ꝙ ꝑſens fuit qñ emit ⁊ vidit eū tāto tpe poſ-
ſidere poſtea cum priuato titulo ⁊ bona fide ⁊ ꝙ
ꝑſcripſit.⁊ idē in ſimilibus de quibus per Jnn.in
c.cum cām.⁊ qñ deponeret quē eſſe ebrioſum q2 il
lud ꝑcipit iudicio intellectus ⁊ rationis,vt tāgit
Jnn.in preal.c.Jdē etiā ſi dicat ꝙ titius eſt infa-
mat⁹ apud bonos ⁊ graues,q2 iudicat quē bonū
⁊ grauē vr̄ percipi ex iudicio rōnis ⁊ intellectus
⁊ iudicare nō ſpectat ad teſtē:⁊ ideo deberet ex-
e primere illos apud quos eſt infamatus[e] ⁊ ſic iu-
dex de illis poſſet iudicare.facit qḋ no.Jnn.in.c.
cū oporteat.j.de accu.Et ad ꝑdicta facit qḋ not.
ꝑ Barto.in.l.ſolā.C.de teſt.⁊.l.de mino.§.tormen
27 ta.ff.de queſt.¶†Qñq̄ vero teſtis interrogatur
de cā.⁊ tūc aut interrogat de cauſa ſcientie:⁊ tūc
tenetur illā exprimere alr̄s nō valet eius dictū,vt
no.in.d.c.cū cauſam.⁊.d.c.ſi qñ.de reſcri.Aut in-
terrogat de cauſa facti ſuper quo deponit ⁊ tunc a
aut factū ꝓut qualificate deducitur non excludit
veriſimiliter abſq̄ aliqua cauſa extrinſeca.⁊ tunc
op3 ꝙ aliquam cām exprimat,vt ſi deponat ꝙ ti
tius renuntiauit beneficio.nam illud veriſimilr̄
non concludit niſi aliquā cām allegaret per quā
fuerit inductus ad ſpōte renūtiandum.vt hic in
tex.iſto colligit.Et ſic vr̄ velle do.Ant.ꝙ ſi teſtis b
hoc caſu interrogatus de cauſa ipſius facti nullā
cauſam exprimat quod non ꝓbat.ſed an hoc di-
ctum indiſtincte procedat patebit ex ſequētibus.
Qñq̄ vero deducit factum ſimplr̄,puta qñ talis
renuntiauit non addito ſponte.tunc aut ꝯtra fa-
ctum eſt preſumptio vel ſuſpicio ſi non appareat
alia cā vt contingit in facto renuntiationis,⁊ tūc
etiā pōt ⁊ d3 iudex interrogare circunſtantijs,et
ſic de cauſis ipſius facti,⁊ ꝑ ꝯñs teſtis debebit re
ſpondere ꝑ iſtum.⁊ ſic vr̄ velle do.An.ꝙ etiā hoc
caſu ſi teſtis interrogat⁹ de cauſa facti non expri
mat aliquā cauſam ꝙ non probet,qḋ an ꝓcedat
patet ex ſequentibus.Si autem factū non eſt ſu-
ſpectum nec ꝯ illud ꝑſumit:tūc ſufficit ꝙ reddat c
cauſam ſcientie licet non reddat cauſam facti a ſe
relati.j.de re iu.ſicut.⁊ hec dicit eſſe vtilia ⁊ nota-
28 bilia.¶†Sed aduerte q2 predictis vr̄ obſtare q2
non,vr̄ ꝙ teſtis debeat interrogari ſuper negati
ua:vc3 ꝙ non vi vel metu renuntiauit cuius con
trarium innuit litera iſta.Sed ad hoc reſpondet
Jo.An.ꝙ in practica articulus non formabit ne
f gatiue[f] ſed affirmatiue hoc modo.itē ꝙ ſpōte re d
nūtiauit.⁊ interrogabit teſtis ſuper cauſa renun
tiationis quare hoc fecerit.⁊ dicit hic Joā.An.ſi
interrogati an vi vel metu renuntiauerit,⁊ teſtes e
reſpondeāt ꝙ nō:ꝓbāt,ſed do.Anto.dicit hic ꝙ
iſtud dictū nō videt contra dictum teſtis ex quo
cām aliquā non exprimat.Sed do.Anton.ſoluit f
dictum Jo.An.dicēs qḋ pt̄ ꝓcedere qñ teſtis ali
ter non interrogatur de cauſa ipſius facti.nam
dictum teſtis ꝓbabit illud qḋ aſſerit.ſ.renuntia-
tionem ſpōtaneā factam eſſe ⁊ qḋ nō vi neq̄ me-
tu.⁊ per talem ꝓbationem tolletur talis preſum-
ptio,q2 preſumptio ſuccumbit probationi.l.ſiue
poſſidetis.C.de ꝓb.⁊ ſic licet ſit preſumptio con-
tra allegātem ⁊ aſſerentem renuntiationē cum ta
lis ꝑſumptio tolletur ꝑ ꝓbationem credendum
erit teſtem habuiſſe notitiā talis cauſe ex qua ſci
uerit id quod aſſerit ex quo aliter non interroga
tur.Et per predicta dicit do.Anto.qḋ putat ſuffi
cere ſi teſtes interrogati qūo ſciunt qḋ ſpōte re-
nuntiauit,dicitur quod ſciunt ex eo quia nō ſunt
conſcij alicuius cauſe propter quam potuerunt
comprehendere quod ille ſponte non renuntia-
uit:quia licet teſtes hec neſciuerunt:tamē potuit
aliqua cauſa fuiſſe reuera propter quā non ſpon-
te renuntiauit:⁊ ſic ex toto non concluditur pre-
ſumptio per talem probationem talium teſtium
ſic negatiue deponentium:quia non videtur cla
re probare.facit quod nota.per gloſſ.ſ.de electi.
29 bone.el primo.⁊.c.cum dilectus.¶†Que autem
cauſe poſſunt dici ſufficientes exprimende per te
ſtem tenendo ꝙ teneatur exprimere:dicit hic do
mi.Antonius ꝙ debet eſſe renūtiationis vt ſi te-

Zacharias.
a ¶Renūtiatio-
nis.Addḋ iſtū.j.e.
nu.xxxiiij.⁊ ꝙ po
ſui i apoſ.ad ipm̄
i apo.i ver.a ſolo
arcano mentis.
❧Sebaſti.Sapia.
b ¶Articulum.fa
ciūt no.ꝑ Bart.⁊
alios in.l.ij.co.ij.
ff.ſi cer.pe.vbi dt
ꝙ ſi teſtis dclara
re velit qūo intel
ligant v̄ba arti-
culi nō dr̄ dpone
re extra articulū
⁊ ſic ñ vr̄ ēt extra
articulū declara
re cām facti ddu
cti in articulo.
❧Sebaſti.Sapia.
c ¶Ab alio geſti.
pleniſſime ⁊ ad ſa
turitatem d hac
materia qñ teſtis
debeat aſſignare
rōnē dicti ſui tra
ctat.d.Fel.i.c.cū
cām.de teſt.
d ¶Talis rei.addḋ
Ale.ꝯſil.cix.j.lib.
⁊.cxxxvj.⁊.lj.iij.li.
e ¶Eſt infamat⁹.
adde Alex.cōſil.
v.j.lib.
f ¶Negatiue.addḋ
qūo teſtis poſſit
ꝓbare negatiuā.
Ale.ꝯſi.cxxxvj.j.
li.⁊ ꝯſi.xxiiij.ij.li.
Anto.Franciſc.
¶Circa ꝓbatio
nē negatiue,di-
cas qḋ negatiua
reglr̄ ē iprobabi-
lis.l.ij.⁊.l.ab ea ꝑ
te.ff.de ꝓb.⁊ ideo
dicebat Hoſt.i.c.
bone.d elec.⁊ bal.
i.l.ſi qdē.C.de ex
ce.ꝙ aduocati ñ
debēt ponere ne
gatiuā vt ñ vide
ant ſe ad illā ꝓbā
dam reſtringere.
ꝑ.l.de etate.ff.de
mino.vñ dicebat
Jnn.i.c.veniēs.⁊
in.c.ex pte.d ver.
ſig.ꝙ negatiua i
probabilis nō fa
cit rē dubiā.ꝙ ēt

no.Bal.⁊ doc.in
l.j.C.de ꝑcu.Eſt
tñ verũ ꝙ negati
ua coarctata lo-
co ⁊ tpe pt ꝓbari
etiã per viſum. ꝑ
Bart.in.l.j.C.de
cano.frumen.vr.
ro.libr.xj.⁊ in.l.in
illa.⁊ in.l.hoc iu-
re.ff.de v.ob.⁊ in
l.j.C.de ſcõm ta-
bu.⁊ per Ang.in
aut.de here.⁊ fal.
in.§.hinc nobis.
in fin.⁊ Bar.in.l.
heredes palam.
ĩ prin.ff.de teſt.⁊
ꝑ Bal.plene ĩ.l.
actor.C.de ꝓba.
vbi dicit ꝙ teſtis
inductus ad ꝓbã
dũ negatiuã co-
arctatã ita demũ
ꝓbat ſi dicat te-
ſtis,fui pñs ĩ tali
loco ⁊ vidi ꝙ nõ
potuiſſet fieri qn
vidiſſem.vt per
alex.i.l.j.ĩ.vij.col.
ff.ſi cert.peta.⁊ in
conſil.ſuo.xliij.in
iiij.parte.⁊ ꝑ gl.
in.l.j.ff.de iti.act.
pri.⁊ adde quod
teſtes inducti ad
probãdum nega
tiuã debẽt redde
re rõnez dicti ſui
al's nõ ꝓbãt,imo
ſunt ſuſpecti d fal
ſo ſm ang.⁊ alex.
in.l.fin.in.§.doce
re.ff.ne quis eum
qui.⁊ ideo teſtis
deponẽs d nega
tiua non coarcta
ta dicit temera-
rie aſſeuerare idẽ
d quo opponit.⁊
d3 eſſe in lata cul
pa:⁊ ſi cõſtaret d
loco poſſit puni-
ri de falſo.vt per
Ale.poſt Paul.
de ca.in.l.j.in pri.
ff.qd quiſq; iur.⁊
de varijs modis
ꝓbãdi negatiuã,
vide plene ꝑ bar.
⁊ bal.in.d.l.actor.
C.de prob.⁊ in.l.
pãtoni⁹.§.j.poſt
gl.ff.de acq.her.
⁊ per Lãfrã.ori.
in repe.c.qm̃ con
tra.de prob.⁊ per
eũdẽ in.d.l.ab ea
parte.ff.e.

a ¶Metus.Add
qualiter ꝓbetur
metus Alex.cõſi.
xlvij.iiij.lib.
Zacharias.

¶Adde Bal.in
trac.ſchiſma.quẽ
ponit in rub.C.ſi
quis ali.teſt.pro-
hi.col.xiiij.eundẽ
in.§.item ſacra.q.

ſtis dicat ꝙ audiuit ꝙ ideo renũtiauit q2 non ſta
bat bene ſanus in loco ipſi⁹ beneficij.vel ſi dicat
ꝙ audiuit q2 in ꝑſentia ſui ⁊ aliorũ renũtiauit co-
ram pretore ſeu iudice in quo plene redditur iu-
a ſtitia,⁊ ſic non eſt veriſimile ꝙ interueniat met⁹[a]
vel violentia.facit qd hr̃ in.l.non eſt veriſimile.ff.
qd me.cau.⁊.j.de preſump.c.q2 veriſimile.Sz ad-
uerte q2 lz ſic trãſeat do.An.tñ videtur quod ſi te
ſtis dicat ꝙ talis ſponte renuntiauit ⁊ interroga
tus qũo ſcit:dicat ꝙ ꝑſens fuit qñ renuntiauit et
nõ vidit aliquẽ metũ vel violentiã inferri ⁊ ſi non
eſt ↄſcius alicuius violẽtie vel metus videtur ꝙ
talis teſtis ꝓbet alio nõ apparẽte per ea q̃ habẽ-
tur in.l.fi.§.ſane.C.de his qui ad eccl.ↄfu.⁊.§.ſi ve
ro abſunt.in aut.de here.⁊ fal.⁊ hoc etiã videtur
tenere Joã.An.Et pro hoc etiã vr̃ quod ſi teſtis
dicit ꝙ talis ſpõte renũtiauit ⁊ interroget̃ de cau
ſa ipſi⁹ renũtiationis ꝙ ſi teſtis dicat neſcio qua
de cauſa renũtiauit hoc tñ ſcio ⁊ ꝑſens fui quan-
do ſimpl'r renuntiauit ⁊ non vidi aliquẽ metũ vel
violẽtiã inferri:ꝙ talis teſtis probet.nam proba
bilis eſt ignorãtia in ipſa cã facti cũ ſit ſuper ipſo
facto alieno.per id quod habet̃ in.l.fin.ff.ꝓ ſuo.⁊
qd no.in.c.ab excõicato.ſ.de reſcr.⁊ ideo vr̃ ꝙ nõ
debebat arctari teſtis ad exprimẽdũ talẽ cauſam
quam probabiliter põt ignorare,ſed ſufficere d3
ꝙ deponat ſup facto ⁊ aſſignet cãm ſcientie per
ſenſum corporeũ.ꝑ ea que habent̃ in.c.cũ cãm.j.d
teſt.nec ob.iſte tex.q2 lz hic dicat requirendã eſſe
cauſam a teſte:nõ tñ dicit ꝙ ſi nõ exprimat quod
teſtis nõ ꝓbat,lz ſit vtile ⁊ nõ ſit ſuperuacuũ inq-
rere q2 poterit eſſe ꝙ teſtis habebit notitiam,ip-
ſius cauſe vt dixi etiam.hoc videt̃ hic tenere Jo.
An.Preterea iſte intellect⁹ videt̃ deſtruere lr̃am
inq̃ntum ſm ipm d3 exponi litera dũ dicit ſine cãe
cognitione.i.ſine cauſe a teſte interrogatione,qd
nõ vr̃ de mente litere.Jtẽ ẽt verbũ admittẽda nõ
cõgruit ad principiũ admiſſionis,ſz ad finalem ⁊
effectualẽ deciſiõis.ꝙ vr̃ etiã de mente litere.vñ
ali⁹ fuit intellect⁹ Jnn.vcz ꝙ proponant̃ due qd.
vt dicit gl.⁊ ti.q.non mutant̃ ſm Jnno.aliter re-
30 ſponderet ad.ij.q.¶†Et ſm iſtũ intellectũ bre-
uiter.h.d.Exceptio ſpõtanee renuntiationis ve-
b lut nõ veriſimilis[b] ñ admittit̃ abſq; cauſe aſſigna
tiõe ſeu expreſſiõe per quam preſumptio que eſt
cõtra illam nõ excludat̃:⁊ ea expreſſa admittitur
ſaluo niſi de nõ ſpõtanea renũtiatione ꝑ actorem
replicetur:quo caſu admittuntur poſtea ꝓbatio
nes relictis teſtibus rei excipiẽtis.h.d.ſm iſtum
intellectũ.Et ſcdm hoc prima qd eſt an exceptio
ſpontanee renuntiationis dicat̃ formalis,ita qd
ſit admittenda ſine cauſe expreſſione.Scda eſt an
dato ꝙ ſit formalis expreſſione cauſe an debeant
teſtes actoris admitti ſup replicatiõe:an vero rei
ſuper exceptione.Et ad primã rñdetur ꝙ non de
beant admitti niſi cauſa exprimat̃ ꝓpter preſum-
ptionẽ non veriſimilitudinis ipſius exceptionis,
ſed in hoc differt ab intellectu gl.q2 lz ſm gl.non
ſit ſuꝑuacuũ vel inutile inq̃rere de cauſa ſpeciali
ab ipſo reo excipiente:tñ non eſt neceſſariũ ꝙ ex
primat̃ cauſa,alias non erit admittẽda ipſa exce-
ptio.Ad ſcdam vero rñdet̃ ꝙ ſi actor nihil repe-
tat admittẽde ſunt ꝓbatiões rei ſuper ſpõtanea
renũtiatione,ſecus ſi replicet,q2 tũc admittentur
ꝓbatiões actoris ⁊ non rei:⁊ ſi dicat̃ actor fundat
intentionẽ ſuper negatiua.i.qd nõ renuntiauit.⁊
ſic nõ debet admitti ad ꝓbãdũ.Rñdet̃ ꝙ non eſt
ſimplex negatiua,ſed implicita habẽs in ſe inclu-
ſam affirmatiuã:vt tãgit̃ in lr̃a in ver.porro.facit
31 quod habetur in.l.ij.ff.de proba.¶†Secundum
ꝑdicta habes duo.Primo ꝙ vbi exceptio in fa-
cto nõ eſt veriſimilis non debet admitti per iudi
cem ſine cauſe expreſſione.Secundo ꝙ vbi re⁹ ex
cipit de ſpontanea renuntiatione ⁊ actor replicet
de non ſpontanea quod admitti debent ꝓbatio-
nes actoris relictis ꝓbationibus rei excipientis.
¶Sed aduerte q2 ↄ primum dictum facit q2 nõ
tenet̃ exprimere cauſam ſue petitionis niſi a par
te hoc petat̃ ⁊ opponatur.l.fi.C.de anna.excep.⁊
ſic videtur ꝙ eodem modo debeat admitti exce-
ptio ⁊ multo magis ſine cauſe expreſſiõe.Nec vi-
detur ꝙ iudex debeat ſupplere de facto ꝑ ea que
habentur in.c.innotuit.ad fin.ſ.de elect.⁊.l.iiij.§.
hoc aũt.ff.de dam.infe.Sed potes dicere ꝙ hoc
debet intelligi ꝙ compellit̃ exprimere parte hoc
petẽte,⁊ ſic ceſſabũt cõtraria.Potes ẽt dicere ꝙ
ſic ceſſabit ſpãle:q2 hoc caſu iudex ſuppleat ex of
c ficio ad refrenandum exceptiones friuolas[c] quã
do exceptio prima facie non eſt veriſimilis.facit
quod no.in.c.bone.el.j.ſ.de poſtu.prel.⁊ qd habe
tur in.l.vna.C.vt que deſunt aduo.par.⁊ ſecundũ
predicta videtur quod teneatur ipſe exprimere
cauſam ad inſtantiam ipſius actoris vel iudicis
ꝓpter ꝑſumptionem que eſt contra ipſum exci-
pientem:al's non audiatur.facit.c.conſtitutis.de
elec.⁊.c.ad decimas.de reſt.ſpo.in.vj.qd habetur
in.c.ordinarij.de off.ord.eod.lib.⁊ in.c.ex inſinua-
32 tione.j.de ꝑcu.⁊.j.de reſti.ſpo.ex parte.¶†Sed
aduerte:q2 iſte intellectus non placet hic.d.An.
q2 propter ſolam preſumptionem non eſt repellẽ
da exceptio ex quo talis eſt quod ſi eſſet vera de
bet legitima reputari:licet iudex poſſit hoc caſu
ex officio ſuo ſi vellet arctare partem ad expri-
mendũ ſed non debet arctari ad partis petitionẽ
vt dictum fuit ſcdm intellectum glo.Nam ex quo
eſt exceptio formalis licet aliqua ſit preſumptio
contra illam a principio d3 admitti q2 tempore
admiſſionis diſputãdum eſt de formalitate exce
ptiõis ⁊ nõ de veritate:q2 illud eſſet reſeruãdum
ſecundum merita cauſe quo tpe diſcutiet̃ veritas
exceptionis,interim aũt debet admitti:vt patet
ex his que habentur in.c.in noſtra.in gloſ.in ver.
inutilem.j.de proc.quod debet admitti exceptio
lz ſit dubia ⁊ põt certo caſu cõcludere ⁊ certo nõ,
licet ei⁹ declaratio debeat reſeruari circa merita
vt ibi patet.Nec obſt.iura allegata per Jnno.li-
cet do.Ant.non reſpondeat q2 põt dici quod lo-
quunt̃ quando nõ tãta eſt preſumptio ꝙ reſultet
notoria iniuſtitia niſi ex aliqua ſingulari cauſa iu
ſtificetur,ſecus quando non eſt tanta preſum-
ptio.Et ſic videt̃ ꝙ in hac prima qd.melior ſit in
tellectus iſte.Dicit tamen do.Ant.aduertendũ
ꝙ iudex ad quem ex officio ſpectat refrenare ex-
d ceptiones[d] ſi magna ſit preſumptio calumnie po
terit illam reijcere.facit quod not.in.l.ſatis.C.de
fal.dicit tamen ꝙ non debet moueri ex qualibet
leui preſumptione ad reijciendum quãdo ipſa ex
ceptio de ſe alias eſt legitima.vt not.Jnnoc.j.de
conceſſ.ꝑb.poſt electionem.dicit etiam ꝙ quan-
do ſubeſt vehemẽs ꝑſumptio cõtra ipſum reum
excipientem poterit purgare illam preſumptio-
nem dupliciter.Vno modo exprimendo cauſam
ꝓpter quam veriſimiliter euitetur ꝑſumptio vt
colligitur ex hac decre.Alio modo offerendo ſe
paratum incontinenti probare.ꝑ illud quod ha-
betur in.c.interpoſita.j.de app.⁊ quod no.Jnno.
33 in.d.c.poſt electionem.¶†Circa ſecũdũ dictum
inq̃tũ dixi quod actore replicante non admittit̃
exceptio rei,videtur obſtare quod habetur.j.de
reſt.ſpo.accepta.Sed poteſt dici ſm Jnno.quod
actor fundabat intentionem ſuam ſuper ſpolia-
tione ⁊ reus excipiebat de ſpontanea renuntia-
tione ante ſpoliationẽ.vnde q2 iſta ſunt cõpaſſibi
lia videtur quod tunc admittantur probatiões
vtriuſq;:quia non directe ↄtriantur exceptio ⁊ re-
plicatio.Sed certe iſta ſoluti.non videtur bona
quia etiam ibi videtur cõtrarietas:q2 ſi ante ſpo-
liationem non videtur ꝙ poſtea debet dici ſpo-
liat⁹.facit quod dicetur infra.Jdeo reſpondet ſe
cundo ꝙ ↄtrium procedit quãdo nihil replicatur:
ſecus quando replicatur quod vi ⁊ non ſponte re
nuntiauit.⁊ de intellectu.d.c.accepta.j.tangetur
cum glo.magna.item etiam videt̃ obſtare q2 vbi
ↄcurrũt exceptio ⁊ replicatio vr̃ ꝙ debeat admit
ti ꝓbatio vtriuſq; ſm Jnno.in.c.a nobis.j.de ex
cep.⁊ in.d.c.illud.j.de preſcr.ſed poteſt dici quod
illud eſt verum quando exceptio non habet pre-
ſumptionem contra ſe.ſecus quando habet quia
tũc videt̃ quod non admittat̃ excipiẽs ſi actor re-
plicet.Vel poteſt dici qd ↄtrium procedat quãdo
facta

iiij.de pace iura.
fir.ĩ vſi.feu.⁊ bar.
in.l.de pupillo.§.
ſi qs ipſi.de ope.
no.nun.
Anto.Franciſc.

¶Ad hoc de ꝓ
batiõe metus ad
de ꝙ Bar.in.d.l.
de pupillo hic al
leg.in.§.ſi qs ipſi.
dicit ꝙ probatur
eo ipſo qd iudex
carcerauit appel
lãtẽ vel aliã intu-
lit iniuriã vel mi
nas conſiderata
qualitate pſona-
rũ ⁊ ẽt ꝓbatur ex
inimicitia ⁊ alijs
indicijs precedẽ-
tibus.vt no.Jn-
noc.in.c.bone.de
elec.⁊ no.docto.⁊
ibi per.d.Car.in
cle.paſtoralis.de
re iu.⁊ in cle.j.de
fo.compe.⁊ ideo
dicebat Jnno.in
c.accedens.de cõ
uer.cõiu.ꝙ non ꝑ
ſumitur metus ĩ
vxore ↄhẽte cum
viro niſi probent̃
mine vel verbera
ꝑcedẽtia,ꝙ etiã
voluit Bart.in.l.
ad inuidiã.C.qd
me.cau.⁊ in.l.j.in
§.q̃ onerande.ff.
quarũ rerũ actio
nõ datur.de quo
etiã vide plene ꝑ
Alex.in.l.ſi cum
dotẽ.in.§.ec autẽ
tpe.ff.ſo.mat.
Zacharias.

b ¶Velut nõ veri
ſimilis.Vult iſte
inferre ꝙ renun
tiatio bñficij pre
ſumitur eẽ facta
metu.vt.ſ.e.nu.
ij.idem tenuit in
ꝓprijs terminis
Anto.corſe.ſing.
cclviij.inc.mille
teſtes.in fi.ꝓ quo
facit tex.in ar.ĩ.l.
cũ de indebito.ff.
de probat.

c ¶Friuolas.Ad
de Alexã.conſil.
lxv.⁊.xli.ij.li.
Sebaſti.Sapia.

d ¶Exceptiones.
vide not.in.l.vbi
pactũ.C.de trãſ-
act.⁊ que no.per
Mod.in.l.j.ff.de
offi.aſſeſſo.⁊ per
Alexã.in.l.iiij.§.
hoc autẽ iudiciũ.
ff.de dam.infec.⁊
per Fel.in.c.exce
ptionem de exce
ptio.co.iij.

facta replicationis ⁊ exceptionis nõ ſunt directe
cõtraria ſed ſunt ꝯpaſſibilia: ſecus qñ ſunt incom
paſſibilia. Sed prima ſolu. placet do. An. vt tunc
ꝓpter p̃ſumptionem admittat̃ probatio ſuper re
plicatione tanꝗ̃ magis veriſimili. Sed tu potes
melius dicere ꝙ hic loquit̃ vt debeat intelligi eo
caſu quo reus bene poteſt probare de iure ſuo a
ctore ꝓbante ſuam replicationẽ. vt. ĩ. declaratur.
¶ Itẽ videt̃ obſtare ꝙ cũ actor fundet intentio
nem ſuper negatiua replicando de nõ ſpontanea
renũtiatione ꝙ facilꝰ debeat repelli ꝗ̃ excipiẽs
q fundet intentionem ſuã ſuper affirmatiua. Sꝫ
huic litera reſpõdet in ver. porro. ꝙ licet replica
tio ſit negatiua tamẽ hꝫ implicitã affirmatiuam.
34 ¶ † Inn. volẽs ſoluere contraria multũ notabili
ter dicit ꝙ vbi cõcurrunt replicatio ⁊ exceptio, ⁊
ſic ſe habẽt ꝙ ꝓbata replicatione non eſt impoſſi
bilis ꝓbatio exceptionis: tunc admitti debet pro
batio ſuper replicatione ⁊ exceptiõe. Sed vbi ꝓ
bata replicatione non eſt poſſibilis probatio ex
ceptiõis tũc admittit̃ ꝓbatio ſolius replicatiõis:
qꝛ tũc ꝓbata replicatione fruſtra laborat̃ in ꝓbã
da exceptione. ⁊ hoc declarat in caſu ꝓpoſito. Nã
ſi actor ꝓbat ꝙ nõ ſpõte ⁊ ſic vi vel metu renũtia
uit videt̃ eſſe impoſſibilis probatio directa rei ex
cipiẽtis ꝙ ſpõte renũtiauit pendet a ſolo arcano
a mẽtis renuntiãtis[a] quia ſolus deus ſcit qui nihil
ignorat. ĩ. de iud. c. nouit. vnde dꝛ ꝙ vbi apparent
ſigna extrinſeca metꝰ ⁊ violentie non poſſit appa
rere de animo intrinſeco ꝙ ſponte renuntiet. ⁊ idõ
non eſt admittendus tunc reus. arg. eorum q̃ ha
bent̃. ĩ. de offic. del. cum contingat. ⁊. s. de elec. bo
ne. el. j. ⁊ c. cum dilectus. facit etiam ꝙ no. in ſimili
ĩ. de accu. c. cũ oporteat. ⁊ per Inno. ⁊ in Spec. de
ꝓba. §. j. circa med. ver. quid ſi teſtes. imo plus di
cit Inn. quod periculoſum eſt hoc caſu admitte
re teſtes ad ꝓbandum de ſpontanea renuntiatio
ne quando ꝓbatur non ſpontanea: ⁊ poſſunt eſſe
plures teſtes q viderunt ipſum renuntiaſſe ⁊ non
viderunt metum inferri ⁊ pauciores qui viderũt
metum inferri. facit qđ habetur in. l. j. ff. quod me.
cau. Et ponebat exemplum Bõa. in ſcholari qui
in ſtudio renũtiat beneficio ꝓpter metum q ſuis
b attinentibus[b] infert̃ in patria, quem metũ teſtes
tempore renũtiationis q interſunt percipere nõ
35 poſſunt. ¶ † Et per hoc dicit etiam Abbas dter
c minatas. qđ facti fuiſſe. Nã quedã puella[c] dũ iret
ad eccleſiã fuit rapta ⁊ inducta ad certã domũ: de
mum rapiens vocatis teſtibus eam deſpõſauit.
demũ puella reſtituta libertati dicit ⁊ vult dicere
ꝙ non cõſenſit ſponte: ſed ꝓpter violẽtias rapto
ris. nam ſm eum determinatum fuit ꝙ nõ admit
tuntur teſtes q inducunt̃ ad probandum ꝙ ipſa
ꝯſenſit ſponte allegando forte: qꝛ viderũt eã ride
re ⁊ ſimilia facere: ꝙ non ꝑ hoc neceſſario conclu
d ditur ipſam ſpõte ꝯſenſiſſe[d] qꝛ hoc depẽdet a mẽ
tis arcano. ⁊ ſi ſigna extrinſeca violẽtie appareãt.
⁊ ſic videt̃ ꝙ vbicunqꝫ appareãt ſigna extrinſeca
violentie non dꝫ admitti qs ad ꝓbãdum ſponta
neam voluntatẽ: ſecus ſi indirecte vel per circun
ſtantias: puta ſi reus vellet ꝓbare ꝙ illi q dicunt̃
metũ intuliſſe in certo loco erant facit. ĩ. de teſt. c.
ex tenore. ⁊ idem ſi per alias circunſtantias vellet
ꝓbare. puta ſi reus vult probare qđ perſona infe
rens metum vel que dicitur intuliſſe eſt talis qđ
non eſt veriſimile ꝙ metũ intulerit ex eo qꝛ potẽ
e tior[e] eſt perſona illius qui dicitur paſſus vim ꝗ̃
illius qui dicitur intuliſſe, vel qꝛ ille q dicitur in
tuliſſe eſt ꝑſona valde religioſa, ⁊ ſic non eſt veriſi
mile ꝙ alicui vim intulerit. ĩ. de oper. no. nun. c. ij.
nã tunc iſtis caſibus debebit admitti reus ad ꝓ
bandã ſpontaneã renũtiationem, ⁊ q melius pro
babit obtinebit habito etiã reſpectu ad dignita
tem ⁊ qualitatẽ teſtiũ: ⁊ ſic intelligat̃ iſte tex. circa
fi. ⁊ iſte intellectus ſic declaratus videtur in ſe bo
nus ⁊ valde no. tamẽ qꝛ iſte intellectus videt̃ ali
qualiter literã violare cũ dicit ſine cauſe cognitio
ne quia debet exponi id eſt ſine cauſe expreſſione.
36 ¶ † Do. Ant. poſuit hic aliũ intellectũ ꝙ intelli
gatur litera prout iacet. ⁊ erit ſenſus, ꝙ ſi propo
nat̃ aliqua exceptio non veriſimilis ꝙ iudex non
dꝫ admittere eã niſi premiſſa quadã ſummaria co
gnitione: ⁊ indagatiõe ſuper veriſimilitudine ex
ceptionis informãdo ſe ſummarie querẽdo a par
tibus ſeu ab ipſo reo de cau. renũ. ⁊ alijs circũſtã
tijs ex qbus exceptio poſſit reddi veriſimilis: qui
bus a parẽtibꝰ admittit exceptionẽ, alias repel
let, ⁊ iſto modo poteſt intelligi prima. q. Scđa au
tẽ non mutat̃. Nec obſtat ſi dicat̃ qđ vbi exceptio
nõ eſt veriſimilis nõ eſt admittẽda. de reſt. ſpo. ſo
licite. qꝛ illud ꝓcedit qñ exceptio non eſt veriſimi
lis nec cõcludẽs ad id de quo querit̃. Vel ſcđs pt
dici qđ ꝯ̃rium ꝓcedit quando opponit̃ exceptio
nõ veriſimilis in iudicio de facili expedibili ⁊ mo
dicum p̃iudiciali vt eſt iudicium poſſeſſorium, qꝛ
lꝫ in eo ſuccũbat̃ remanet ius in petitorio, ſꝫ hoc
intelligat̃ qñ opponetur in iudicio plenario. Nec
ob. etiam ſi dicatur qđ vbi exceptio non eſt veriſi
milis nihilominꝰ dꝫ admitti, ſed excipiẽs grauat̃
duriori onere ꝓbandi. ĩ. de preſum. qꝛ veriſimile.
⁊. l. fi. quod me. cau. qꝛ põt dici ꝙ illa practica non
tollit iſtã: qꝛ prius debebit iudex diſcutere de ve
riſimilitudine per iſtũ tex. ſcđo grauare eũ durio
ri onere ꝓbandi, vel etiã erit in eiꝰ arbitrio an p̃
mittat iſtam ſummariã cognitionem an vero illa
omiſſa admittat exceptionem: ⁊ circa merita cãe
diſcutiat de ipſa exceptione ⁊ eiꝰ qualitate: ⁊ gra
37 uet eũ etiã duriori onere ꝓbandi. ¶ † In gl. ſcđa
in fine. melius facit qđ no. ſuper rub. ff. de do. pre
lega. vbi in ſimili ptꝫ ꝙ dictio pre, abundat ſicut
hec dictio re. Poſſet tñ dici ſm Inn. ꝙ re, deno
tat quandam inſtantiã ⁊ ſit ſenſus repetentibus.
i. cum inſtãtia petẽtibus. non autem intelligat̃ ꝙ
repeteret̃ beneficiũ poſſeſſorio recuperãde, quia
tunc videretur obſtare. c. ſolicite. ĩ. de reſt. ſpo. vbi
ptꝫ ꝙ cõtra agentẽ poſſeſſorio non admittit̃ exce
ptio ſpontanee renũ. cuius cõtrarium hic innuit̃.
⁊ ideo vt euitet̃ ꝯtrariũ. d. c. ſolicite. facta fuit hec
glo. que exponit repoſcentibus. i. petentibus. ⁊ ſic
vult ꝙ loquat̃ quãdo agit̃ petitorio ad bñficium
recuperãdum, non aũt poſſeſſorio recuperande.
38 ¶ † In glo. in ver. reſignationis. ibi, qꝛ habebat
plura bñficia. ſupple. ⁊ forte q̃ requirebant reſidẽ
tiam: ⁊ ſic non poterat illa ſimul tenere. ĩ. de cler.
nõ reſi. c. pe. ⁊ fi. ⁊ ideo renũtiabat alteri iſtorũ. vel
forte renuntiauit ex eo qꝛ timebat ibi reſidere ꝓ
pter aeris intẽperiem. facit qđ habet̃. ĩ. c. ad ſup
plicationẽ. ⁊. l. de etate. ff. ad Treb. vel timebat ibi
morari propter inimicitias quas ibi habebat. In
ea. gl. ibi ſponte renũtiauit. ⁊ facit qđ habet̃ in. c.
proxi. ĩ. eo. ¶ In ea. gl. quidã ſignat ⁊c. Hec gloſ.
intrat aliã principalẽ difficultatem decre. an vcꝫ
hec decr. valeat ⁊ poſſit intelligi in agente poſſeſ
ſorio recuperãde. an vero debeat intelligi in agẽ
te petitorio. ¶ In ea. glo. ibi, ita ſoluebant. Ad
uerte qꝛ vt ptꝫ ex ſequẽtibus gloſſ. voluit ponere
duos intellectꝰ. Unũ ꝙ hic intelligit̃ qñ agebat̃
poſſeſſorio recuperãde: alium ꝙ intelligitur quã
do fuit actũ petitorio ⁊ nõ poſſeſſorio ⁊ ꝙ agebat̃
violentia compulſiua que nõ inducit poſſeſſoriũ
recuperande, ſed actionẽ perſonalẽ qđ me. cau. vł
vtilem in rem. non violẽtia expulſiua: qꝛ illa indu
cit poſſeſſorium recuperande. vt ptꝫ in ti. de reſt.
39 ſpo. ¶ † Itẽ aduerte qꝛ ſm primum intellectum
hic agebatur poſſeſſorio recuperãde. gl. facit dif
ferentiam an excipiat̃ de renũtiatione facta poſt
ſpoliationem, ⁊ tunc non admittitur talis exce
ptio contra agentem poſſeſſorio recuperãde: an
vero excipiatur de renuntiatione facta ante ſpo
liationem, ⁊ tũc talis exceptio admittitur. ⁊ ſic in
telligatur hic. ſed. c. ſolicite. loquitur in caſu prece
denti. Que autẽ ſit ratio diuerſitatis glo. hic non
bene declarat, ſed glo. voluit illam ſentire in ſe in
tellecta ⁊ maxime in verſic. ſed ſpoliatus. ⁊ in. d. c.
ſolicite. nam poteſt eſſe ratio diuerſitatis, qꝛ quã
do poſt ſpoliationẽ quis renuntiat videt̃ per talẽ
renuntiationem renuntiare iuri proprietatis qđ
hꝫ in ipſo beneficio nõ aut poſſeſſorio qꝛ tũc non
habebat cũ ille eſſet ſpoliatus anteꝗ̃ renũtiaret.
⁊ ideo cũ in poſſeſſorio recuperande non debeat

Zacharias.

a ¶ Cadẽtis renun tiantis. Et hic ẽ ꝙ pauci vel duo teſtes deponẽtes de vi vel metu p̃ferũtur mille negãtibus vim vel metũ. iſta eſt celebris theorica Inno. hic quẽ refert ⁊ ſequit̃ iſte in. c. ij. ĩ. qđ met. cau. ⁊ Anto. corſe. ſin. ccclviij. in ver. teſtes. qđ incip. mille teſtes ⁊c. Anto. Franciſc.

¶ Adde ꝙ metus ⁊ violentia ꝓbant̃ ꝑ duos teſtes affirmatiue deponentes de metu vel violentia illata ⁊ illato, vt no. voluit bal. in. l. noſtram infi. C. de teſt. nam teſtibus affirmantibus abſqꝫ dubio magis creditur ꝗ̃ negãtibꝰ. l. diẽ proferre. §. ſi plures. ⁊ ibi bar. ⁊ doc. ff. de arbi. ⁊ not. Bal. in. l. j. in v. qđ. C. de teſta. ⁊ idẽ bal. ĩ. l. actor. in. iij. co. vſi. itẽ ex dictis nicolai. C. de ꝓb. ⁊ hanc dicit eſſe rõnẽ qꝛ affirmatiua credibilior eſt. ⁊ idõ magis creditur affirmantibꝰ etiã ſine rõne, ꝗ̃ credatur negãtibꝰ. de quo per Spe. in ti. de ꝓba. in. §. j. ꝙ etiã voluit Bal. in. l. j. in prin. ⁊ Bal. ibi dẽ. in ver. alterіꝰ no. ff. de vent. inſpic. vbi dixit qđ magis credet̃ vni affirmãti ꝗ̃ duobus negantibus de quo etiam ꝑ Bal. in aut̃. oẽs. in ver. qd in dubio facti. C. communia delega. et habet̃ etiam per pau. de ca. in ꝯſil. liij. inci. in cã que vertit̃. ⁊ hꝛ ẽt per Inn. in. c. qd per nouale. de ver. ſi. ⁊ in. c. ſup hoc. in ĩ. co. de renuntia. ⁊ tene mẽti ꝙ metus ⁊ nimia reuerẽtia equiparant̃ vt eſt glo. ſingu. ⁊ ibi ꝑ Bart. in. l. j. in. §. q̃ onerande. ff. quarum re. ac. nõ da. ⁊ vide Inno. in. c. cãm matrimonij. de of. d le. ⁊ per Bart. ĩ. l. interpoſitas. C. d tranſac. ⁊ in. l. metum. la. j. ff. quod me. cau.

b ¶ Suis attinẽtibus. Adde do. d Ro. dec. clxvij. in nouis. eo. ti. ⁊ ibi vide qui veniant hoc caſu appellatione ſuorũ ⁊ qs metus requirat̃. Anto. Franciſc.

¶ Circa hoc q veniant appellatione ſuo. vide q̃ no. in. l. ſi femina. C. ad turp. ⁊ in. c. decetero. de teſt. ⁊ in. c. cõſtitutus. eo. ti. ⁊ in cle. cauſam. in. §. verũ. de ele. ⁊ no. in. c. quicunqꝫ. de ſen. excõ. li. vj. ⁊ vide ꝙ hꝛ in. c. fi. de ver. ſig. eo. lib. vbi hꝛ qui dicant̃ eẽ ſui clerici. ⁊ hꝛ in. l. cũ ſue. ff. de le. iij. cũ ſe. ⁊ in. l. ſuos. ⁊ in. l. ſi quis ſuos. eo. ti. ⁊ in. l. pupillus. in. §. fin. ff. de vb. ſig. ⁊ vide ho. tex. in. l. j. in prin. ff. de eo per quẽ fac. erit. vbi dicit̃ ꝙ quilibet de familia poteſt dici ſuus ⁊ venit appellatione ſuorũ. Sebaſti. Sapia.

c ¶ Quedã puella Quomodo metꝰ vitiat matrimoniũ. vide Inn. in c. cauſam matrimonij. de off. del. Bart. in. l. fin. ff. ſi quis teſta. prohi. Bal. in. l. j. C. eo. ti. vbi dicũt ꝙ vitiat ſi metus precesſit licet tpe matrimonij ꝯcti nõ acceſſerit. vide oldra. conſi. xxxv. ⁊ ro. dec. ccclxxvij. incip. fuit dubitatũ. in nouis. alex. in cõſi. xlv. in. iiij. vo. vbi dicũt hoc eſſe verũ ſi ſit metus qui cadat in cõſtantẽ virum.

d ¶ Spõte conſenſiſſe. Adde ꝙ voluit Oldr. conſil. xxxv.

e ¶ Potẽtior. ad de late Ang. conſilio. ccxv.

a ¶Per renũtia
tionē. Adde Ol.
cõſi.cccxvij.⁊ ibi
an ſnīa ⁊ renũtia-
tio pꝛocedant a
pari.
Zacharias.
b ¶In interdicto
vñ vi. Tu dic qđ
iſtud interdictũ
vñ vi non ꝯpetit
reſignanti benefi
ciũ ex cā ꝑmuta-
tionis, vt ꝑ Ro.
dec.lxv.inci.per-
mutandi in no.
nec cũ beneficio
cõcurrit. rota de
ci.cxix.incip.lꝫ in
no.⁊ dec.cxliij. in
no.doc.in.l.ij.C.
de reſc.vend.imo
nec dat ſup ſpiri
tualib9 q̄ nõ poſ-
ſident: ſed quaſi
vt not.in.c.conq̄-
ſtus.j.de fo.cõp.
Car.in cle.j.i.xj.
opp.vt li.nõ ꝯte.
Anto. Franciſc.
¶Circa hoc, an
interdictũ vñ vi
cõpetat reſignã-
ti bñficiũ ex cā ꝑ
mutatiõis ⁊ gñā
liter cui detur ⁊ ꝯ
quem, ⁊ qñ, ⁊ vſqꝫ
quo cõpetat, ⁊ de
foꝛma libellãdi ⁊
articulãdi in tali
iterdicto: vide ꝑ
Spe.in ti.de reſ.
ſpo.in.§.j.⁊.ij.⁊ ꝑ
Joã.An.in ti.de
pe.⁊ poſſ.in.§.j.§.
qđ ſi.l add. Spe.
⁊ per glo.⁊ doct.
vbi etiam ꝑ An.
Sicu.in.c.ſignifi
cauerunt.de teſt.
⁊ in.c.qꝛ V.de iu.
⁊ in ſpecie vtrum
dat pꝛo ſpiritua-
libus. Dicas qđ
non, vt hic dꝛ, qꝛ
non poſſident ſꝫ
quaſi. Tñ intelli
ge verũ de inter
dicto vñ vi dire-
cto, vtile tñ vel ꝯ
dictio ob cām bñ
p̄t dari ꝑ ea q̄ ha
bent in.c.q̄relã.⁊
ibi ꝑ Car.de ele.
Et adde ꝙ tale i
terdictũ vnde vi
non dat ꝓ rebus
mobilib9 niſi ac-
cederet rei immo
bili, vel alicui iu-
ri incoꝛpoꝛali, vt
plene ꝑ Inn.i.c.
cum bone.de rel.
do.⁊ per Joã.de
Imo.in.c.exami
nata.d iud.⁊ per
Alex.in.l.vendi-
catio.ff.d rei vē.
c ¶Non in pꝛeiu-
diciũ. Adde do.

admitti exceptio cõcernēs ꝓpꝛietatē etiā non dꝫ
admitti exceptio nõ canonice inſtitutiõis.j.d re
ſti.ſpo.in literis.ideo etiam non admittit hic ex-
ceptio renuntiationis que etiam videt concerne
re ꝓpꝛietatē.nam ⁊ de oꝛdine iuris eſt ꝙ pri9 ex-
pediatur cauſa poſſeſſoꝛij: vt.C.de interd.l.incer
ti.ſed qñ opponit exceptio renuntiationis facte
ante ſpoliationē illa vr̄ cõcludere nedũ ad petito
rium, ſed etiā ad poſſeſſoꝛium: qꝛ ſi renũtiauit tpe
quo habebat ꝓpꝛietatē ⁊ poſſeſſionē renũtiando
beneficio videt renuntiare ꝓpꝛietati ⁊ poſſeſſiõi.
l.ſi qs vi.§.differentia.ff.de acq.poſſ.⁊ ſic non põt
dici quod poſtea fuit ſpoliatus poſſeſſione qꝛ illā
a perdiderat per renũtiationē.[a] ⁊ ideo nimirum ſi
talis exceptio admittit quãdo dicit ꝙ renuntia-
uit ante ſpoliationē.ꝙ cõcludit nedũ petitoꝛium:
ſed etiā poſſeſſoꝛiũ cõpetere.facit ꝙ no.in.c.con-
ſultationibus.j.de offi.deleg. ¶Sed aduerte, qꝛ
cõtra iſtũ intellectũ facit: qꝛ vr̄ ꝙ etiam qñ qs re
nuntiat poſt ſpoliationē: talis exceptio concludit
nedum ad petitoꝛiũ.ſꝫ etiā ad poſſeſſoꝛium: qꝛ re
nuntiãdo ſimpliciter bñficio videt ipſum hr̄e pꝛo
derelicto: ⁊ ſic videtur ꝙ videat renuntiaſſe om-
ni iuri ꝙ ſibi cõpetebat in ipſo beneficio: ⁊ per cõ
ſequens videt ꝙ nedũ intelligat renũtiaſſe dñio ⁊
ꝓpꝛietati bñficij tũc, ſed iuri agēdi interdicto vn
de vi ad recuperandũ poſſeſſionē, ⁊ maxime cum
interdictũ videat eſſe ſcriptũ in rem: per ea q̄ no.
in.d.c.veniens.do. Anto.refert ſe fuiſſe cõtrariũ
do. Pet.de Peru.fratri do. Bal.dum repeteret
in hac materia.⁊ dicit ꝙ ſe inuoluit in verbis ⁊ nõ
ſoluebat, ſed ipſe dicit ſolui poſſe ꝙ renuntiando
ipſi beneficio poſt ſpoliationem videt renuntia-
re iuri ꝑſonali quod habet ꝓ recuperanda poſſeſ
ſione ꝑ interdictũ vnde vi: qꝛ ius perſonale non
hereret rei nec ſequit rē.l.j.§.ſi heres.ff.ad Treb.
Et ideo lꝫ quis perdat rem ſeu ius quod hꝫ in ip
ſa re non ſequit ꝙ debeant perdere ius ad ipſam
rem.ſ.perſonalē: nã licet iuri reali poſſit renuntia
ri etiam in abſentia partis: vt voluit Inno.j.eo.
veniens. Et facit quod no. Bart.in.l.non ſolũ.§.ſi
liberationis.ff.de lib.leg.tamen ſecus eſt in iure ꝑ
ſonali queſito facto ſuo ꝙ non perdit ſimplici re-
nuntiatione facta in abſentia partis lꝫ per pactũ
poſſit tolli.vt no.per Bar.in.l.j.C.de pa. ¶Sed
40 †aduerte qꝛ inquantum dixi.s̄.poſt do. An.ꝙ in
terdictum vnde vi eſt in rem ſcriptum: hoc nõ eſt
verum ꝙ licet regul'r omnia interdicta ꝑſonalia
ſint in rē ſcripta.l.j.§.pe.ff.de inter.tamen hoc fal
b lit in interdicto vnde vi:[b] ꝙ eſt mere ꝑſonale ⁊ nõ
in rem ſcriptũ: ideo non dat contra alium q ſucce
dit in re vitioſa etiā ſciēter, vt leg.⁊ no.in.l.cum a
te.ff.de vi ⁊ vi ar.⁊.j.de reſtit.ſpo.cum ad ſedem.⁊
ideo neceſſarium fuit remedium.c.ſepe.de reſtit.
ſpo.ꝙ dat contra ſuccedentem ſcienter in vitium
41 vt ibi patet. ¶†Itē ēt aduerte qꝛ quando renũ-
tiatio fit in manibus eius ad quē ſpectat admit-
tere renuntiationem: tunc clarum eſt ꝙ tꝫ renun
tiatio.facit ꝙ habet.s̄.ꝓx.c.ſi aũt non fiat in mani
bus talis habētis admittere renuntiationē, tunc
ſm opi.glo.⁊ cõem: de qua.j.e.ꝙ in dubijs renun
tiatio tenet quo ad renuntiantem: ſed non in ꝑiu
c dicium[c] ſuperioꝛũ ſi nolit iſtā habere ratam.per
id qđ habetur in.d.c.qđ in dubijs.⁊.s̄.c.ꝓx. Et in
tellige ꝙ tenet quo ad ipſum renuntiantem quã
do fit in abſentia ſuperioꝛis quo ad ius reale com
petens in beneficio, qꝛ iuri reali poteſt renuntia-
ri etiā in abſentia partis: vt no. Inn.j.e.veniēs.⁊
Bar.in.d.l.non ſolũ.§.ſi liberationis verba.ſꝫ iu-
ri perſonali non poteſt renuntiari in abſentia ad
d uerſarij.in pꝛeſentia[d] videtur bene poſſe renũtia
ri qꝛ talis renuntiatio videtur tunc habere vim
pacti.ſm no.in.d.l.j.C.de pac.⁊ ideo ſicut per pa
ctum poteſt renuntiari iuri perſonali: ita ēt ꝑ re-
42 nuntiationē factā in ꝑſentia aduerſarij. ¶†Itē
aduerte qꝛ ponderanda vident verba renũtiatio
nis: nã aũt quis renuntiat iuri ꝙ habet in bñficio
⁊ tũc vr̄ renũtiare iuri reali.non aũt dꝛ renũtiari
perſonali per qđ non dꝛ habere ius in ipſo benefi
cio ſed ad ipſum beneficium: vt le.⁊ no.in.c.fin.de

cõce.pꝛeb.li.vj.⁊.c.ante pe.⁊ pe.eod.tit.⁊ li.ſecus ſi
quis renuntiaret omni iuri ꝙ hꝫ in ipſo beneficio,
cio, vel ad ipſum beneficiũ, qꝛ tũc videt renũtiare
tã iuri reali qꝫ iuri perſonali per ea que habent
in dictis iuribus: ⁊ que not.j.eo.veniens.vr̄ tamē
ꝙ renuntiatio iuris perſonalis nõ valeat ſi fiat. i
abſentia aduerſarij per ea q̄ ſuperius dixi. Si au
tem quis renuntiauit ſimpl'r beneficio, tũc attēta
ſo.huius glo.⁊ rõne quã.s̄.dixi.⁊ quã ſenſit glo.in
ferius.⁊ in.d.c.ſolicite.⁊ ēt Inno.hic videtur ꝙ ſi
fiat tali tēpoꝛe quo quis habeat ꝓpꝛietatē ⁊ poſ-
ſeſſionē, ꝙ tunc videat renuntiatũ tam pꝛopꝛieta
ti qꝫ poſſeſſioni: ſed vbi fit eo tempoꝛe quo qs nõ
hꝫ poſſeſſionē: tunc videat renuntiatũ iuri ꝓpꝛie
tatis nõ aũt iuri perſonali, ⁊ expꝛeſſa renuntiatio
nõ noceret ſi fieret in abſentia aduerſarij, per ea
43 q̄ dixi.s̄. ¶†Itē aduerte: qꝛ inquantũ dixi ꝙ vbi
opponit exceptio ſpõtanee renũtiationis ſi dicat
e ꝙ ſit facta poſt ſpoliationem ꝙ non dꝫ admitti[e]
videtur foꝛtiter obſtare qđ leg.⁊ not.in.l.ij.C.qđ
me.cau.⁊.l.pe.ff.de cõd.ob tur.cau.vbi ptꝫ ꝙ ſpõ
f tanea ſolutio[f] facta poſt pꝛomiſſionē metu, ⁊ ſic
turpiter extoꝛtam, purgat vitium turpitudinis
⁊ ipſius metus, ⁊ ideo hꝫ obſtare ipſi facienti talē
ſpõtaneam ſolutionem: ⁊ ſi videt qꝛ eodē modo ſi
dicat factam eſſe ſpontaneam renũtiationē poſt
ſpoliationē violentā videt ꝙ purget vitium p̄ce-
dentis violētie.⁊ ſic videt ꝙ habeat obſtare renũ
tiatio ipſi renuntianti. Soluit hic Inn.ꝙ renun
tiatio non eſt hic adeo pꝛoxima ⁊ vicina ſpoliatio
ni ſicut ſolutio ꝓmiſſioni. Nã ſolutio eſt executio
ipſius ꝓmiſſionis cũ tēdit ad eius implemētum.
Et ideo nimirum ſi per illam videtur appꝛobari
ipſa ꝓmiſſio ex quo volũtarie quis implet ipſam
pꝛomiſſionem ſoluendo.ideo tunc dicit purgari
metum per talem ſolutionem ⁊ tollit vitium pꝛe
cedens. Sꝫ renũtiatio nihil hꝫ cõe cũ ipſa ſpolia
tione.nec poteſt dici ꝙ ſit executio ſpoliationis.
⁊ tũc ꝓpter aliã cām poſſet fieri renuntiatio, vꝫ
qꝛ retinebat beneficiũ contra conſciētiam, vel qꝛ
vult ingredi religionē: ⁊ ideo per talem renuntia
tionem non ſit purgatum vitium p̄cedens ſpolia
tionis.facit etiam qđ habet in.l.iiij.C.quod met.
cau.vbi etiam patet ꝙ receptio p̄tij ſpontanee fa
cta per illum qui per metum fuit coactus vende-
re: non ſemper purgat metũ pꝛeambulum in vē-
ditione adhibitũ: qꝛ poteſt eſſe ꝙ receptio ſit ad
cautelam: vt ſit magis cautũ ipſi coacto qui tunc
non habet rem, non autem ex eo: qꝛ vellet appꝛo
bare ipſam venditionem.vt no.hic Innocen.vo
44 luit ⁊ declarat Bar.in.d.l.iiij. ¶† Item etiam
aduerte inquantum dixi quod ſi opponatur ex-
ceptio renuntiationis de renuntiatione facta an
te ſpoliationem ꝙ dꝫ admitti, quia tunc conclu-
dit ad poſſeſſionem ⁊ pꝛopꝛietatem.nam videtur
ꝙ ſi actoꝛ replicet de non ſpontanea renuntiatio
ne ꝙ tunc ipſe actoꝛ audiat per hunc tex. Sed in
contrarium facit, quia videtur ꝙ etiam nihilomi
nus reus debeat audiri licet actoꝛ replicet de nõ
ſpontanea renuntiatione quia etiam dato ꝙ fue
rit renuntiatio meticuloſa ⁊ ſic non ſpontanea, ta
men voluit poſſeſſionem perdere ⁊ pꝛopꝛietatem
quia coacta voluntas: voluntas eſt.l.ſi mulier.§.
ſi metu.ff.quod me.cau.⁊ in.c.merito.xv.q.j.⁊ ſic
ſiue fuerit ſpõtanea ſiue meticuloſa videt ꝙ reus
excipiens de renuntiatione debeat audiri, cũ ta-
lis renuntiatio vtroqꝫ modo vel caſu videtur cõ
cernere poſſeſſionem ⁊ pꝛopꝛietatem ⁊ ſic debeat
obſtare agēti poſſeſſoꝛio non obſtante replicatio
ne actoꝛis. Solu. Inno.hic pꝛimo qđ reus nõ po
teſt allegare renũtiationem pꝛo ſe vbi allegetur
meticuloſa: quia allegaret turpitudinem ſuam
quod nõ debet admitti.l.ſi creditoꝛibus.C.de ſer.
pig.da.ma.⁊ facit quod no.j.de donatio.inter di-
lectos. Vel ſecundo poteſt dici ſm Innocen.ꝙ ſi
quis renũtiat per metum beneficio licet perdat
ius pꝛopꝛietatis ipſius beneficij ſic tamē nõ per-
deret poſſeſſionem: quia ſm eum nõ pꝛeſumitur
habere animũ perdēde poſſeſſionis. Unde dicit
multũ ſingulariter ꝙ renuntians per metum nõ
perdet

de Ro.deci.ſuis.
hoc titulo.
Zacharias.
¶Adde pleniſ-
ſime ꝑ Paul.de
Ca.cõſi.ccxiij. in
ci.viſo tenoꝛe ſu-
pꝛaſcripte bulle.
Bart.i.l.j.ver.itē
p̄benda.C.de pe.
bo.ſubla.lib.x.gl.
in alle.c.ꝙ in du-
bijs. Innoc.in.c.
ex inſinuatiõe.j.
de ſimo. Card.in
cle.gr̄e.viij.no.d
reſcript.⁊ in cle.j.
qđ.ix.de renun.
❀ Sebaſti. Sapia.
d ¶In pꝛeſentia.
In pꝛeſentia põt
renũtiari ſi pars
acceptauerit al's
ſi non conſtet de
acceptatiõe nihil
operatur ita vult
Sal.in.l.iubem9.
C.de lib.cau.no.
Feli.in.c.ſi cau-
tio.co.vj.de fi.in-
ſtru. Alex.in ꝯſi.
cxij.inci.viſo.col.
iij.in.iij.volu.⁊ in
conſi.xx.incip.in
cauſa appellatio
nis.in.iiij.vo.

e ¶Non debet ad
mitti. Adde do.
de Ro.dec.ſuis.
hoc eo ti.in anti-
qs vbi dicunt ꝙ
licet nõ valeat re
nuntiatio bñficij
poſt ſpoliationē,
ꝙ tamē valet re-
nũtiatio petitio
nis reſtitutionis
per actum ⁊ dicit
Lap. alle. xxiiij.
ꝙ valet renuntia
tio facta poſt ſpo
liationē ſi añ ſpo
liationē ſpoliat9
ꝓcuratoꝛē cõſti-
tuerit ad renun-
tiandum.
❀ Sebaſti. Sapia.
f ¶Spõtanea ſo-
lutio. Iſtud non
pꝛocedit quando
tēpoꝛe ſolutionis
etiā durabat cau
ſa metus ſicut tē
poꝛe ꝓmiſſionis
vt terroꝛ tyꝛanni
vt no. Imol.in.c.
cām matrimo-
nij.de offi.deleg.
Ange.in.l.qui in
aliena.§.fin.ff.de
acqui.her.⁊ Jaſ.
poſt alios in.l.ſi
ob turpem.ff.de
cond.ob turpem
cauſam.vbi late
quando ex actu
ſequenti purge-
tur metus.

perdet possessionem, licet secus sit quando sponte renūtiat. l. si quis vi. §. differentia. ff. de acqui. poss. Sed certe vt dicit hic do. Ant. ista scđa solutio non videtur vera nec bene videtur ꝓbari iure sed potius vř di cendum oppositū ꝙ coacta volūtas: volūtas est: vt. ŝ. dictum est. ꝛ sic videtur ꝙ sicut perdit possessionem sponte renuntians, ita p metum renuntians. Plus dicit hic do. An. ꝙ quando renuntiatio nō est spō tanea sed meticulosa. s. coacta ꝙ potest dici ꝙ si fiat circa beneficiū nō tollit ius ad ipsum beneficiū, qꝛ dꝫ esse libera volūtas in renūtiando ꝛ sic in tollēdo ius beneficij: sicut etiam debet esse libera in conferendo ipsum beneficium: ꝛ sic vř ꝙ si non sit libera sed coacta ꝙ ipso iure nō teneat ꝙ sit. all. qđ habeř in. c. abbas. j. qđ me. cā. ꝛ sic videř ꝑm eū ꝙ ta lis renūtiatio meticulosa beneficij nō ꝑiudicet in ꝓprietate sꝫ in alijs rebus ꝓcedit ꝙ dixi ꝙ renuntians p metū ꝑdit possessionē sicut spon te renuntians. ¶ Sed aduerte qꝛ gl. dicit in sequenti solutione ꝙ per renuntiationem factam per metū ꝛ etiā in beneficijs perditur ꝓprie tas ꝛ possessio sicut ēt in alijs rebus, lꝫ ꝓ recuperatione beneficij com petat actio ꝙ me. cā. ꝛ ēt vtilis actio in rē. vt ꝯtingit in alijs rebus. et istud ēt tenent do. de Rot. in sua conclu. ccclxxvj. ꝛ de hoc dixi in. c. ad aures. j. qđ me. cā. ꝛ tene mēti diligēter hunc tex. cum gl. seq. qꝛ illā ibi

a non allegaui.[a] ¶ † Item etiam aduerte qꝛ videtur etiā qñ obijcitur
45 de renuntiatione ante spoliationē ꝙ illa nō deberet admitti, qꝛ lꝫ qs renūtiauerit si tñ tēpore quo spoliař reperiař possidere videtur ꝙ nō sit licitum ipsum spoliare per id qđ habeř in. l. ex stipulatione. ff. de ac qui. pos. vbi nō lꝫ emptori expellere ꝓpria autoritate de possessione vē ditorem lꝫ perfecta fuit venditio ꝛ ꝑtium solutū. Sꝫ potes dicere pri mo illud qđ dictū est. ŝ. debeat intelligi qñ per renūtiationem ꝑdide rat possessionē ꝛ illam nō habeat tpe spoliationis sed forte merā detē tionē. facit ꝙ habeř in. l. j. §. deijcitur. ff. de vi ꝛ vi ar. Vel pōt dici ꝙ ēt si
b possideret tempore spoliationis[b]: qꝛ tunc illa possessio erat incolora ta ꝓpter renuntiationē preambulā: ideo non est sufficiēs ad recuperā dum: qꝛ dꝫ esse colorata: vt voluit gl. in cle. cām. de cau. poss. ꝛ facit ēt ꝙ bene consueuit dici in. c. in literis. ꝛ. c. ex parte. j. de rest. spo. ꝛ quod etiā
46 ibi no. per do. Anto. ¶ † Aduerte qꝛ gl. hic in ver. ad hoc vt nullū sit contrarium ita dicas. inquantum dicit ꝙ qñ per metū est facta renū tiatio a beneficio ꝙ dař vtilis in rem ipsi renuntianti. sic videtur velle ꝙ perdita sit possessio etiam nedum directum ius beneficij per talem renuntiationē cū actio in rē non deř possessori. j. de iud. examinata. ꝛ. l. vna. C. de alie. iu. ꝛ sic videř tex. cum gl. cōtra opi. Inno. inquantum di cit ꝙ p renuntiationē metu extortam non perdiř possessio. Item etiā vř esse casus cōtra opi. do. An. qui voluit ꝙ renuntiatio beneficij fa cta p metū sit ipso iure nulla sicut ꝛ matrimonium carnale p metū con tractum ꝑm not. in. c. abbas. qđ me. cau. ꝛ. j. de spon. cū locum. Nam vř ꝙ imo tenet de mero iure. vt hic est tex. cū gl. ꝑm intellectū quē hic po nit gl. in ver. ad hoc. lꝫ cōpetat metum passo actio qđ me. cau. ꝛ vtilis in rē. ꝛ istud etiā tenuerūt do. de Ro. in sua cōclu. cccxxvj. Et sic patet ꝙ in hoc non eqparanř matrimoniū spirituale ꝛ carnale: ꝛ de quibus dam alijs differentijs tangiř per Jo. An. in. c. tue. j. de spō. Itē aduer te inquantū dixi ꝙ renuntians beneficio non vř renūtiare iuri ꝑsona li ꝙ illi nō coheret ꝑm Pe. vt. l. j. §. si heres. cū ibi no. ad Treb. vbi ptꝫ ꝙ actio ꝑsonalis nō sequiř rē sed personā. Nā vř ꝙ si expresse renūtia ret etiam iuri personali ꝛ sic iuri agendi possessorio ꝙ isto casu bñ ad mittitur talis exceptio. qꝛ tunc concluderet ad ipm possessoriū ēt, si sit possessorium recuperande: ꝛ hoc etiā tenuit hic Inno. in glo. c. ex insi nuatione. j. de ꝑcu. in ver. canonicū. ꝛ do. de Ro. in sua concl. ccclxxiij. ꝛ ꝙ dixi de renuntiatione intellige qñ fuerit facta aduersario ꝑsente per id qđ. ŝ. dixi. ꝛ qđ no. in. l. j. C. de pac. secus vř si ꝯ agentem possesso rio recuperāde opponař exceptio concludēs ad ꝓprietatē iuris tm̄, vt qꝛ excipiens diceret agentē priuatū vel priuandū beneficio ꝓpter simoniā vel renuntiatū esse ꝓprietati: qꝛ tunc admittereř hec exceptio velut non detrahēs iudicio possessorio, saluo nisi de illa ꝯstaret p con fessionē partis vel notorie: quo casu admitteretur exceptio ꝓut agiř ad ipsam rē siue beneficiū lꝫ non admittař ꝓut ageреř ad aliā dandā ꝛ fructus medij temporis. alle. Inno. quod habetur in. l. idem est. ꝛ. l. si
47 plures. de vi ꝛ vi. ar. sꝫ melius facit. l. j. §. si fundus. eo. ti. ¶ † Et ex hoc dicto Innoc. habes duo. Primo ꝙ lꝫ non possit interdum agi ad ip sam rem, poterit tamen ad aliam rem dandam ꝛ ad fructus medij tē poris. pro quo bene facit. d. l. j. §. si fundus. Item scđo habes no. ex di
c cto Inno. ꝙ exceptio defectus[c] notorij proprietatis habet obstare a gēti ēt possessorio recuperande: ꝛ videř velle Inno. hoc ꝓcedere etiā si notorium non cōcludat pro ipso opponente super proprietate sꝫ so lum super defectu iuris agentis, ꝛ etiam voluit Inno. j. de fi. ꝑs hv. cō
d stitutus.[d] Sed contrarium voluit glo. in. c. ad decimas. de rest. spo. li. vj. vbi videtur velle ꝙ ita demum contra agentem possessorio recupe rande, admittař exceptio notorij defectus iuris agentis: quādo noto rium facit pro ipso opponente. Jo. An. tetigit de materia in add. spe. super rub. de rest. spo. vbi videtur tenere dictum Innoc. in. d. c. consti tutus. ꝛ etiam hoc ponit domi. Anto. ꝛ in. c. in literis. j. de rest. spo. con cor. opin. Nam dicit ꝙ si querimus in beneficialibus tunc procedit o pi. Innoc. hic: ꝛ in. d. c. constitutus. quia sufficit ꝙ concludatur defect⁹ notorij iuris proprietatis in agentem ex eo quia beneficium non po

a ¶Allegaui. Adde Cal. consi. j. de renun. ꝛ vide do. de Ro. in antiqs. vbi deci. hec alleg.

b ❧Sebasti. Sapia. ¶Tēpore spoliationis. Vel forte dici pōt ꝙ ver ba hoc important quando quis renuntiat ꝙ possit qs ꝓpria autori tate capere possessionem. nam dꝫ ꝙ si qs in venditione dicat vēdidit ꝛ tradidit, per illa verba cēseř data autoritas intran di ꝓpria autori tate. vt not. Bar. per illum tex. in. l. ꝑdia. ff. đ acquir. poss. no. ꝛ limitat Ro. ꝛ alij in. d. l. si ex stipulatiōe. ergo verisilr̄ vba renūtiatiōis im portabūt ꝙ pos sit ꝓpria autori tate capi possess. ❧Sebasti. Sapia.

test teneri sine canonico tit. j. de regu. iur. benefi cium. lib. vj. Et ideo tunc concluditur agens etiā possessorio recuperande ꝓpter talem exceptionē notorij defectus iuris agentis lꝫ constet reum habere. Sꝫ in alijs non bñficialibus non posset ꝓ cedere opin. gloss. in. c. ad decimas. ex eo qđ alia res pōt possideri lꝫ non habeatur titulus in illa. ꝛ ideo tunc non admittitur exceptio notorij de fectus iuris agētis possessorio recuperande, nisi sit notorium ius proprietatis reo competere. de quo plenius dici consueuit. in. d. c. in literis. ꝛ fa cit etiam ad ꝑdicta quod no. Innoc. j. de diuor. c.
48 porro. ¶ † Et p ꝑdicta dicit etiam Innoc. qđ si contra agētem possessorio recuperande obijcia tur exceptio qđ donauit rem ipsi possessori quod non admittetur exceptio etiam dato quod ante
c donauerit quam fuit spoliatus[c] quis ad talē do nationem nō sequitur necessario perditio posses sionis, cum ex solo titulo non perdatur possessio nec transfertur dominium. l. traditionibus. C. de pact. ꝛ sic talis exceptio non detraheret iudicio possessorio. secus si excipiens diceret quod dona uerat ꝛ tradiderat ante aliquam spoliationem, vel si allegaret, quod donauerat ecclesie per id quod habeř in. c. ij. ŝ. de consue. Sꝫ certe istud vl timum non videtur verum: quia licet sine tradi tione transferatur dominium in ecclesiam nō ta mē possessio nisi interuenerit aliquid loco tradi tionis, ꝛ sic loquitur. d. c. ij. ꝛ facit quod no. in. d. l. fina. C. de sacrosan. eccle. ꝛ. l. cum duobus. §. idem
49 respondit. ff. pro soc. per gloss. ¶ † Item inquan tum dixi admitti exceptionem quod donauerat ꝛ tradiderat ante spoliationem intelligitur ꝙ tē pore spoliationis non possidebat sꝫ detinebat, qꝛ tunc non competeret sibi interdictum vnde vi. Unde secus videretur si possedisset ex quo agere tur de rebus non beneficialibus per ea que ha bentur in. l. si ex stipulatione. ff. de acqui. poss. In no. ꝛ do. Anton. simpliciter pertranseunt cum eo quod. ŝ. dixi. Et per hoc habes expeditum pri
50 mum intellectum hic positum in glo. ¶ † Sꝫ ad uerte: quia iste intellectus non videtur congrue re illi. c. solicite. vbi: litera non videtur se fundare ex eo, quia exceptio opposita concernat proprie tatē: sed ex eo quia non est verisimile ꝙ sponte re nuntiauerit, sꝫ ad hoc videtur voluisse eadem gl. ibi: ꝛ etiam Innocen. hic ꝙ ratio ibi posita in tex. non est perfecta: ꝛ alia ratio fuit que superius est tacta licet illa non assignetur in text. Sed certe iste intellectus videtur violare literam illam. iđ do. Anto. hic tangit alium intellectum: videlicet
ꝙ debeat ponderari modus opponēdi. Nam si quis allegando renuntiationem alleget per hoc defectum proprietatis tunc non audiretur, ꝛ sic intelligatur ibi. Si autem allegat etiam defectū iuris agēdi possessorio: tunc bene audiretur. ꝛ sic intelligatur hic, ꝛ sic vult ista solutio quod renū tians beneficio videatur renuntiare iuri proprie tatis ꝛ etiam iuri agendi possessorio: ꝛ sic iuri per sonali. Unde alius fuit intellectus quem hic teti git Innocen. videlicet qđ ibi non admittitur ex ceptio renuntiationis ante restitutionē: quia ta lis exceptio non est verisimilis: vt ibi dicitur. Et si dicatur quomodo respondetur ad hunc tex. di cit quod ibi loquitur quando obijcitur exceptio renuntiationis cōtra agentem possessorio quod est iudicium de facili expedibile ꝛ priuilegiatum. facit quod habetur in. l. si quando. C. vnde vi. ꝛ. j. de resti. spolia. c. in literis. ꝛ. c. itē cum quis. Et est etiam modicum preiudiciale: cum succumbens in possessorio non perdat ius proprietatis. l. natu raliter. §. nihil cōmune. ff. de acqui. poss. ꝛ facit qđ no. j. de causa pos. ꝛ propri. c. pastoralis. ꝛ. c. cū dile ctus. ꝛ. c. fi. ꝛ ideo nō admittitur talis exceptio ex

c ¶Exceptio ōfe ctus. Vide no. in l. ij. C. de edic. di. adr. tol. Pau. de Cas. i. l. si de vi. ff. de ind. ꝛ Alex. in l. naturalr̄. §. ni hil commune. ff. de acqui. pos.

d ¶ Constitutus Adde de hac ma teria vidēdū Ol dr. consil. j. ꝛ. ccix. ro. ꝯs. cccclxxxiij. Lapū alle. xxiij. do. de Ro. decis. dcxxv. đ rest. spo. in fi. ti. in antiqs. vbi sequunř hoc dictū Inn. ꝛ vide p eosdē ibidē đci. ccclxxj. incip. vbi aliqs tenuit duo bñficia. vide etiā ꝙ voluerūt ijdē. do. dec. ccclviij. incip. si constat đ nō iure. cum seq. dec. viđ ēt p eos dē dec. cccxxxvij. inc. si agēti posses sorio. i nouis. Fe de. cōsil. cclxxxiij. Bal. ꝯsi. ccccxcv. iiij. lib.

e ¶Spoliat⁹. adđ ꝙ voluit Alexā. ꝯsi. lxxviij. iij. lib. Zacharias. ¶Adđ plenius ꝙ per aliū hāc. q. ꝛ totam materiā spoliationis ta ctam p Old. cōsi. ccxxiiij. incip. iste sunt allegatiōes. ꝛ oīno Alex. in. l. naturalr̄. §. nihil cōe. đ acq. poss.

tali iudicio que nõ eſt veriſimilis,maxime qñ alle
gatur poſt ſpoliationẽ factam eſſe renũtiationẽ,
ſed hoc intelligitur qñ agitur iudicio petitorio ⁊
ſic plenario ⁊ grauioris pͥudicij:cum in eo agaꝛ
de ꝓprietate,iõ tunc dꝫ admitti exceptio ſponta
nee renũtiationis:lꝫ nõ videaꝛ veriſimile:vt hic
ꝓbatur.¶Et attẽde ꝙ hic dicit do.Ant.ꝙ ideo
magis preſumiꝛ contra renuntiationem quando
dicitꝛ facta poſt ſpoliationẽ ex eo ꝙ ſm eum ſpo
liatus ex quo perdidit poſſeſſionem illã videtur
facere quaſi perdiderit ſpem recuperandi benefi
cium.Sed certe iudicio meo iſta ratio non videtꝛ
multũ bona,imo videtur cõcludere oppoſitũ: ſꝫ
melior ratio videtꝛ qꝛ ex quo ſemel fuit paſſus vio
lentiam in ſpoliatione videtꝛ pͥſumatꝛ etiã violẽ
a tia lata poſtea in renuntiatione.[a] argu.regule ſe
mel malus.de regu.iu.in.vj.⁊.l.ſi cui.§.ijſdem.ff.d
accu.¶Sed aduerte qꝛ iſta ſolutio non videtur
ꝓſequi intellectum ꝙ agatur hic poſſeſſorio,ſed
potiꝰ ponere alium intellectum quo ad iſtam dc
cre.An autem procedat quo ad decr.ſolicite.ad
uerte ꝙ videtꝛ poſſe concludi vt hic tãgit.d.An.
aliquo tñ addito ꝙ ſi agaꝛ poſſeſſorio recuperã
de,⁊ opponiꝛ exceptio renuntiationis ſpõtanee
tunc ſi nihil replicatur videtur ꝙ admittaꝛ talis
exceptio p id ꝙ habetꝛ hic ⁊ in.c.accepta.j.de reſt.
ſpol.Si autem replicatur ꝙ non dꝫ audiri talis
exceptio:qꝛ ſpoliatus ante oĩa eſt reſtituendus.l.
ſi quis ad ſe fundum.C.ad leg.Iu.de vi.⁊.j.de re
ſti.ſpo.in literis.⁊.c.item cum qs.Et tunc ſi obijci
tur exceptio qꝺ renuntiauit poſt ſpoliationẽ nõ
audietur.Si autẽ ſimpliciter excipiaꝛ de ſponta
nea renuntiatione dꝫ indeqꝫ ingrere an dicaꝛ illa
facta poſt ſpoliationẽ ⁊ nõ admitteꝛ.vt.d.c.ſolici
te.Si aũt excipitur ꝙ ſpontanee renuntiauerit ⁊
replicatur ꝙ non ſpontanee facta fuit renũtiatio
tũc etiã ſi allegatur ꝙ ſpoliatus renũtiauit ⁊ nõ
ſponte:tunc in poſſeſſorio iudicio nõ admitteꝛ ex
ceptio rei ꝓpter replicationẽ predictã ſi non alle
gatur aliqua cã concludẽs veriſimiliꝛ ſpontaneã
renuntiationẽ,nã tũc propter talẽ exceptionẽ re
pelleretꝛ.facit ꝙ hic Inno.voluit ſm intellectum
quẽ tetigi ſuper gloſ.Si aũt nõ allegaretꝛ aliqua
cauſa veriſimiliter concludẽs ſpõtaneã renũtia
tionem ⁊ excludens turpitudinem metus,tũc di
cit do.Anto.ꝙ tunc videtꝛ ꝙ exceptio debeat ad
mitti ⁊ ſic vterqꝫ debeat probare:⁊ qui melius ꝓ
bauerit obtineat per iſtũ tex.Fateꝛ tñ ꝙ Inn.vi
detur hic velle qꝺ vbi agitur poſſeſſorio eoipſo
qꝺ replicatur de nõ ſpõtanea renuntiatione indi
ſtincte repellaꝛ excipiens,quia non videtur fieri
graue pͥiudicium ex quo agitur poſſeſſorio.⁊ ſic
intelligatur.c.ſolicite.ſecus ſi non replicet,qꝛ tũc
admittetur excipiens:⁊ ſic intelligatur ꝙ habeꝛ
in.c.accepta.de reſt.ſpo.⁊ etiã tex.iſte.⁊ ſic etiã vi
detur velle Inn.ꝙ quando opponiꝛ exceptio nõ
veriſimilis ſi agaꝛ iudicio poſſeſſorio,tũc ſi repli
catur cõtra illã nõ admittaꝛ ꝓpter non veriſimi
litudinẽ:ſecus ſi nõ replicetur.Itẽ ſecꝰ in iudicio
plenario vt eſt iudiciũ petitoriũ.qꝛ tũc admitteꝛ
etiã ſi replicet excipiens.vt patet ex ſupradictis.
Et per predicta etiam videꝛ ꝙ non ſit differentia
an obijciat quando agiꝛ poſſeſſorio,⁊ ſic nõ agiꝛ
de magno preiudicio ex quo exceptio non eſt ve
riſimilis ꝙ ſi repliceꝛ non debeat admitti.⁊ iſte ẽ
alius intellectus quem poſuit Inno.hic ad.c.ſoli
cite.¶Sed aduerte qꝛ tex.in.d.c.ſolicite.non di
cit ſimpliciter repellendã exceptionẽ propter re
plicationẽ ſolam de nonſpontanea renũtiatione.
Sed demũ qñ replicaꝛ ꝙ renuntiauit iam ſpolia
tus quo caſu minor,videtur eſſe preſumptio con
tra excipientẽ ꝙ non fuerit ſpontanea ⁊ ꝙ nõ fue
rit veriſimilis.⁊ iſtud etiã videꝛ tetigiſſe Inno.⁊
ſic videꝛ ꝙ debeat fieri differentia an obijciaꝛ de
renuntiatione poſt ſpoliationẽ factã.an vero de
facta ante ſpoliationem.Inno.hic in hoc articu
lo variauit.Nã in vna parte videtur tenuiſſe qꝺ
non ſit differẽtia inter predicta,ſed quid tenẽdũ
ſit patebit ex ſequẽtibus.¶Item aduerte,quia
videtur ꝙ quãdo replicatur in iudicio etiã peti
torio ⁊ ſic plenario repellatur excipiẽs per ea que dixi,poſt Inno.ſm
intellectum ipſius ſuper.j.glo.Sed potes dicere:ꝙ ſi reus vellet dire
cte probare ſpontaneam renuntiationẽ ꝙ actor de nõ ſpõtanea nõ ad
mittaꝛ etiam in iudicio petitorio per id qꝺ dixi poſt Inn.ſuper glo.j.
Sed vbi reus vellet indirecte vel per circũſtantias veriſimiles:vel ve
reſimiliter inferentes probare de ſpontanea renuntiatione,tũc in iu
dicio petitorio dꝫ audiri per iſtũ tex.⁊ per ea que tetigi poſt Inn.ſup
dicta gloſ.j.Si aũt velit ipſe reus ꝓbare de ſpontanea renuntiatione
indirecte vel per circunſtantias predictas in iudicio poſſeſſorio,tunc
51 videtur ꝙ nõ audiatur per ea que habenꝛ in.d.c.ſolicite.¶† Tamen
vt hec materia clarius pateat videꝛ poſſe concludi qñ contra agentẽ
ad beneficium opponiꝛ exceptio ſpontanee renuntiationis:qꝛ aut nõ
ſit aliqua replicatio,⁊ tunc videꝛ ꝙ admittaꝛ per iſtũ tex.⁊ per ea que
habenꝛ in.c.accepta.j.de reſt.ſpo.Aut replicaꝛ ꝙ nõ ſpontanee fuit fa
cta.⁊ tunc aut reus vult directe probare ꝙ ſponte renuntiauit ⁊ vide
tur ꝙ non audiaꝛ per iſtum tex.ſm intellectum Inno.quem dixi ſup
prima glo.Aut vult ꝓbare ꝙ ſponte fuit fatca renuntiatio indirecte
vel per circunſtantias veriſimiles:⁊ tunc ſi agaꝛ petitorio debebit ad
mitti,⁊ qui melius probabit obtinebit:vt hic eſt caſus ſm intellectum
glo.⁊ etiam voluit Inn.⁊ dixi ſuper gl.j.Aut agiꝛ iudicio poſſeſſorio:
⁊ tunc videꝛ ꝙ ſi ſimpliciter replicaꝛ de non ſpontanea renuntiatione
ꝙ non repellat excipientem,ſed vterqꝫ admittaꝛ,⁊ obtineat q melius
ꝓbat per ea que habenꝛ in tex.iſto:⁊ in prealleg.c.accepta.Si autem
replicaꝛ ꝙ non ſpontanee fuit facta:vt qꝛ non veriſimilis,qꝛ dꝛ facta
poſt ſpoliationem,⁊ tunc ſi habita ſummaria cognitione de hoc ap
pareat ꝙ poſt ſpoliationem dicatur facta,tunc expelletur excipiẽs qꝛ
non videtur eſſe veriſimilis,⁊ per conſequens non eſt admittẽda,vt in
d.c.ſolicite.⁊ ſic videtur ꝙ lꝫ etiam qñ dicitur facta ante ſpoliationem
nõ eſt veriſimilis ꝓpter rõnes hic in tex.poſitas,ꝙ multomagis ⁊ for
tius non eſt veriſimilis quãdo dicitur facta poſt ſpoliationem,⁊ ideo
tunc magis repellitur.Et quare magis preſumatur contra illam de
claraui ſuperius,videlicet qꝛ ex quo ſemel violentia eſt illata in ſpoliã
b do pͥſumitur poſtea etiam illata circa renuntiationẽ[b] per regulam ſe
mel malus.de reg.iu.in.vj.Et ideo quia maior eſt preſumptio contra
excipientem in dicto caſu,ideo potius tunc repellitur q̃ quando non
cõſtat ꝙ ſpoliatus renũtiauit ſed potius ante,⁊ ſic poteſt intelligi.c.ac
cepta.¶Et ſcðm predicta videtur ꝙ remaneat differẽtia an obijciaꝛ
de renuntiatione facta poſt ſpoliationẽ,an vero ante,lꝫ Inno.hic va
riauit de non ſpontanea,niſi velit probare indirecte vel per circunſtã
tias veriſimiles,tunc non admittiꝛ in poſſeſſorio ꝙ eſt minoris preiu
dicij q̃ quãdo opponitur de renuntiatione facta poſt ſpoliationẽ,qꝛ
contra illam iura valde preſumunt ꝙ non eſt veriſimilis.⁊ ideo voluit
ꝙ admittaꝛ,vt habeꝛ in.d.c.ſolicite.ſm vnum intellectum ſuperius ta
ctum.Alium etiã intellectũ tetigi cũ ſolutione glo.ſed precedens vide
tur magis litere cõformari.d.c.ſolicite.Et per hoc ſit expedita prima
ſolu.hic tacta in glo.⁊ primus intellectus inquantum intelligitur per
hoc ꝙ actũ fuerit poſſeſſorio.⁊ per predicta etiam habes declarata di
cta Inn.que hic poſuit.Quia tñ iſte intellectus hꝫ multas difficulta
tes,vt patet ex ſupradictis,ideo gloſſ.vt euitenꝛ difficultates predicte
dedit alium intellectum ad decr.in ver.ad hoc.vt nullum ſit cõtrariũ
ita dicas,vcꝫ ꝙ ibi loquaꝛ quando agiꝛ iudicio petitorio,⁊ quando in
teruenerit vis compulſiua,ſeu violentia que non pariat poſſeſſorium
recuperande,ſed inducit actionem perſonalem.quod me.cau.ad rem
recuperãdam per metum traditam que actio eſt pretoria,qꝛ inducta
a pretore,vt patet in.l.j.ff.quod me.cau.⁊ etiam inducit vtilem actio
nem in rem.l.metum.§.ſed ꝙ pretor.ff.quod me.cau.⁊ ideo intelligas
etiam ꝙ in iſto caſu fuit renuntiatum beneficio,⁊ traditum per violẽ
tiam compulſiuam,⁊ quod petebaꝛ actione in rem ipm beneficium di
cendo illud ad ſe ſpectare ⁊ ſibi reſtituendum,⁊ ſic in effectu agebatur
iudicio petitorio.ideo non mirum ſi admittatur excipiens de ſponta
nea renuntiatione.Et ſic repliceꝛ ꝙ tunc admittiꝛ vterqꝫ,⁊ qui meliꝰ
ꝓbauerit obtinebit,vt hic dicitur ſm intellectum quem tetigit etiam
glo.ſed in.c.ſolicite.loquiꝛ quando interuenit violentia expulſiua que
nullam habet voluntatem paſſi violentiam,ideo perdit ſolam poſſeſ
ſionem non autem dominium vel ꝓprietatem,ſecus contingit in vio
lentia compulſiua,quia in illa interuenit voluntas licet coacta:⁊ ideo
tunc perdit nedum poſſeſſionem,ſed etiam directam ꝓprietatem.l.ſi
mulier.ff.quod me.cau.vnde violentia expulſiua parit iudicium poſ
ſeſſorium recuperande quod eſt priuilegiatum vt non debeat admitti
exceptio aliqua concernens ꝓprietatem ⁊ debeat terminari ante cau
ſam poſſeſſorij.j.de reſti.ſpoliato.in literis.⁊.c.item cum quis.⁊.C.de
rei ven.l.ordinarij.Et ideo nimirum ſi in dicto.c.ſolicite.repellitur ex
ceptio renũtiationis que dicitur facta poſt ſpoliationem,quia illa vi
detur concernere proprietatem,vt patet ex his que tetigi ſuperiꝰ cir
ca alium intellectum,ideo non debet admitti,⁊ hoc in effectu voluit
gloſſ.in ſequentibus.¶Aduerte tamen inquantum glo.voluit in ca
ſu huius.c.admitti excipientem:⁊ quando replicauit de nõ ſpõtanea
renuntiatione dꝫ intelligi quãdo indirecte vel per circũſtantias ſimi
les vellet reus probare de ſpontanea renũtiatione per ea que dixi ſu
perius,⁊ que dixi etiam ſuper gloſſ.ſm intellectum Innoc.¶Et no.
bene ⁊

❧ Sebaſti.Sapia.
a ¶In renũtiatio
ne.Hoc procedit
qñ durat eadẽ cã
metus ꝓut dictũ
fuit.⁊ no.d.Ale.
in.l.ij.C.qꝺ met.
cau.⁊ do.Iaſ.in
l.ſi ob turpẽ.ff.de
cõd.ob tur.cau.

❧ Sebaſti.Sapia.
b ¶Circã renũtia
tionẽ.Facit text.
no.in.c.accedẽs.
de conuer.coniug.
⁊ qꝺ no.Bart.in
l.ſi ob turpem.ff.
de cond.ob turp.
cauſ.vbi dicit in
queſtiõe de facto
dixiſſe qꝺ ſi mari
tus verberaſſet
vxorẽ vt cõſenti
ret contractui,ſi
poſtea ex inter
uallo conſentit p̃
ſumitur ꝙ ex me
tu fecerit ꝓpter
primã violẽtiam
⁊ dicit Cy.in.l.ij.
ad fin.C.ꝙ met.
cau.ꝙ ſi officialis
ſemel intulit mi
hi metum,videꝛ
apud me durare
ille metus ita ꝙ
etiã actus q po
ſtea ſequiꝛ cenſeꝛ
meticuloſus. de
quo per Bal.i.l.
nouiſſime.ff. qꝺ
fal.tu.aut.

bene ⁊ tene menti ꝙ gl. hec iuncta cũ tex. aperte vult ꝙ ſi re-
nuntiaret beneficio per metũ ꝙ de mero iure teneat renun-
a tiatio [a] ⁊ nõ ſit ipſo iure nulla licet. d. Anto. hic voluerit cõ-
trariũ. ⁊ adde hunc Tex. cum gl. ad id quod dixi in. c. ad au-
res. ſ. qd me. cau. ⁊ cõpetit metũ paſſo actio ꝙ metus cauſa
et etiã vtilis in rem: vt hic voluit gl. et no. ꝙ ille intellectus
plane procedit intelligendo ꝙ hic actũ fuerit vtili actione
in rem ſimpliciter petẽdo eccleſiã, et ſi intelligeretur quod
actum fuiſſet actione qd met. cau. prout aliq volunt: dicerẽ
ꝙ tunc videt̃ qd nõ eſt neceſſaria replicatio de nõ ſpõtanea
renuntiatione: q2 ab ipſo principio hoc allegaſſet cuius cõ-
trariũ videtur innuere litera: ⁊ ideo melior videt̃ intellect⁹
qd actũ fuerit actione in rem ſimpliciter petẽdo eccleſiam
nõ autẽ actione qd met. cau. niſi ſoluas ſm. d. Ant. ꝙ ſi actũ
fuerit qd me. cau. replicando nõ deducebat defectũ volũta-
tis ſm tẽpus renũtiationis: q2 illud ante deduxerat, ſed ſm
tempus traditionis. Sed vt dixi planior eſt intellectus ꝙ
actũ fuerit actiõe in rẽ petẽdo ſimpliciter beneficiũ: vt dicit
glo. ¶ In gl. in ver. metu. in fi. ſed dic ꝙ hic habuit forte re-
ſpectũ ad verba antiq edicti p̃toris vbi dicebat̃ qd vi metus
ve cauſa geſtũ erit ratũ non habebo: ſed de nouo edicto ſim
pliciter dicitur qd me. cau. geſtum erit ⁊ nõ fit mẽtio de vi.
52 ¶ † In gl. in ver. pecunia ibi dari nõ debet. no. diligẽter gl.
q̃ facit ꝯ opponẽtes ſuper bñficio eccleſiaſtico ⁊ dantes ali-
quid pro expẽſis factis in acq̃ſitione tituli illi q dicit̃ ius ha
b bere vt recedat a lite [b]. nã iſtud nõ videt̃ eſſe licitũ vt voluit
hic gl. et facit etiã qd habetur in. c. cũ pridẽ. hic alle. ſi tamen
ille cui lis mouet̃ foueret iuſtitiã: tũc bene poſſet aliqd dare
c ad redimendũ vexationẽ [c] ne inquietaret̃: vt in. c. dilectus.
ſ. de ſimo. ¶ In eadẽ glo. ibi: ſed hoc eſt falſum. aduerte qd
ſi reus excipiens alleget interuentũ pecunie ⁊ dicat renun-
tiationẽ factã per pecuniã repellit̃ tanq̃ allegãs ſuã turpitu
dinẽ. ſi dicatur pecuniã datã ab eo vel per aliũ ſua volunta-
te ⁊ ipſo forte ignorante: q2 tũc bene audiret̃ ſicut replicans
cõtra renuntiationẽ ſi allegaret interuẽtũ pecunie nõ audi
retur. Similiter ſi p eũ vel aliũ de eius voluntate fuiſſet da-
ta vel recepta. Si aũt aliter vellet ſe fundare in iudicio poſ-
ſeſſorio vel petitorio ipſe excipiẽs q2 nõ fundaret ſe ſup vo-
luntaria renuntiatione ſed ex eo q2 allegaret ipſum agẽtẽ
eſſe priuãdũ poſt ſimoniã: tunc ex quo etiã priuat̃ ipſo iure
ad petitionẽ rei nõ impediret̃ reſtitutio: ⁊ ſic nõ audiet̃ ta-
lis exceptio. lꝫ iudex ex officio ſi vellet poſſet ipſum priua-
re ⁊ conſequẽter nõ reſtituere. per id qd leg. ⁊ no. ſ. de ꝓcur.
53 ex inſinuatione. ¶ † In gl. in ver. nec ꝓmiſſiõe. in fi. Aduer-
te q2 in. c. ſane. loquit̃ de ꝓmiſſione facta de benigne tractã-
do renũtiantẽ: nõ aũt loquit̃ qñ ꝓpter promiſſionẽ pecunia
rũ fit renũtiatio: quo caſu cẽſeret̃ eſſe ſimoniaca ſicut qñ re-
ciperet̃ pecunia cũ paria videant̃ eſſe dare pecuniã vel ꝓmit
tere vt fiat renuntiatio. l. j. et. ij. ff. de cal. ¶ In glo. fi. aduer-
te q2 hec glo. ponit duplicẽ intellectũ: vnus ꝙ hic loquit̃ de
dignitate teſtiũ producẽdorũ. alius ꝙ loquat̃ de dignitate
perſone renuntiantis: ⁊ iſte ſecũdus ponit̃. ſ. in gl. in ver. aliĩ
intelligũt, ⁊ vterq; intellectus eſt in ſe bonus. ¶ In ea glo.
ibi: intelleximus. dic ꝙ ſi exceptio ſpontanee renuntiationis
opponit̃ ad ꝓceſſum qd fieri põt ſaltẽ ex quo eſt cũ iuramẽ-
to: q2 cẽſet̃ eſſe exceptio litis finite. facit qd habet̃ in. c. j. de
lit. cõteſt. in vj. ⁊ qd ibi dicet̃: ⁊ tũc debet ſup illã pronuntiari
tanq̃ ſup emergẽte cũ reſpiciat proceſſum. Sed ſi opponat̃
ad merita cauſe qd etiã fieri põt ſecũdũ no. in. d. c. j. ⁊ p Bar.
in. l. j. C. de ordi. iudi. tũc ſufficit pronũtiari ſup principali: ſi-
cut ⁊ qñ alia exceptio incidẽs ꝓponit̃ reſpiciẽs merita cau-
ſe. nã tacite videt̃ ſuper incidenti pronũtiari pronuntiando
ſuper principali. vt habet̃ in. c. intelleximus. hic alle. ¶ In
54 ea. gl. ibi: cũ negotiũ per iuramentũ ſit finitum. † No. ex gl.
ibi: ꝙ exceptio iuriſiurandi eſt exceptio lit. finite nõ ſolũ qñ
d iuramẽtũ eſt iudiciale ⁊ preſtitũ in forma iudicij: [d] ſed etiam
qñ eſt extraiudiciale ⁊ preſtitũ corã ſuperiore non in forma
iudicij. qd eſt no. ſm. d. Ant. p ampliatione. c. j. de lit. conte-
ſta. in. vj. ¶ In ead. gl. ibi in cõcilio Lugdunẽ. olim erat ex
trauagans inter cõſtitutiones Inn. iiij. ſed hodie eſt. c. j. de
lit. cõteſt. in. vj. ¶ In ea. gl. ibi cõfitebat̃, idem videt̃ ſi dice-
bat ſe negare. nam ſatis tunc videtur tacite confiteri per id
quod habetur in. l. ſi duo. §. marcellus. ff. de iureiurã. et facit
55 quod no. in. c. ſi dudum. el. ij. s. de elec. ¶ † Extra gl. vnũ du-
bium tangitur. videlicet an quando agitur p ſpoliatũ nõ cõ
tra ſpoliatorẽ ſed contra tertiũ ad quẽ res violenter ablata
peruenit cõditione ex decre. ſepe. de reſti. ſpolia. ſeu ex cano
ne reintegranda. iij. q. j. an hoc caſu iſtud poſſeſſoriũ iudi-
e cium ſit priuilegiatũ [e] vt nõ admittatur exceptio ſpontanee
renuntiationis ſicut nõ admittit̃ quando agitur interdicto
vnde vi contra ſpoliatorem. hic videtur eſſe caſus ꝙ nõ ſm
vnũ intellectũ ingẽtũ aliqui intelligũt hãc decr. in hoc caſu.
ſ. qñ intẽtat̃ cõdictio ex dicta decre. ſepe. vel ex canone rein-
tegranda. Sed cõtrariũ tenuit Inn. in. c. ij. in ver. exceptio-
nis. ſ. de ordi. cog. ⁊ illud cõiter tenet̃ ⁊ ſic videt̃ ꝙ iſte intel-
lectus nõ ꝓcedat in hac decre. niſi ſaluaretur eo modo quo
ſaluaui primũ intellectũ poſitũ in glo. in ver. reſignationis.
Et per hec expedita eſt decretalis iſta. Nicolaus Abbas.

¶ Incipit lectura excellẽtiſſimi vtriuſq; iuris interpretis
d. An. de But. a ti. de trãſla. pla. vſq; ad titulũ de offi. deleg.
ſuper quib⁹ titulis. d. Abb. demptis p̃dictis hui⁹ ſcõe par-
tis non ſcripſit: vel ſi ſcripſit reperire nemo potuit.

¶ De tranſlatione prelatorum. Rubrica.

¶ Viſo de quibuſdã modis qb⁹ ꝓuidendũ eſt eccleſijs vi-
dendũ eſt de tranſlatione p quã etiã eis ꝓuidet̃ interdũ vel
aliter. ſupra dictũ eſt de poſtulatione: ſed q2 poſtulatur aliis
eccleſijs alleg. s. de poſ. prelato. bone. ⁊. c. vlti. quos oportet
transferri. ideo ⁊c. de materia. vij. q. j. p totũ. xxj. q. ij. per to-
tum. et coaptatur rubrice. de offic. leg. niſi. ⁊. c. ſeq.
1 Expreſſio nominis nõ facit diſpoſitionem perſonalem
in materia dignitatem concernente.
Priuilegium conceſſum prelato acquiritur dignitati.
2 Cauſe maiores que dicantur ad hoc vt earũ cognitio ſpe-
ctet ad ſedem apoſtolicam.
3 Statuta laicorũ contra leges imperatoris valent ſed ſtatu-
ta clericorum contra canones non valent.
4 Epiſcopus a propria ſede expulſus ſi fuit ad aliã electus nõ
poteſt ad illam propria authoritate tranſire.
5 Archiepiſcopus ſiue epiſcop⁹ ante cõſecrationẽ põt exer-
cere ea que ſunt iuriſdictionis: ſed non ea que ſunt ordinis:
et ponitur quam iuriſdictionem habet.
Capitulũ ſede vacãte, hꝫ ea q̃ ſunt iuriſdictiõis: non tñ oĩa.
6 Epiſcopus electus licet nõ poſſit conſecrare poteſt tamen
alteri epiſcopo hoc demandare.
Qui nõ põt p ſe non põt per aliũ qũo intelligat̃ iſta regula.
7 Archiepiſopus an poſſit ad epiſcopatũ transferri: ⁊ ſic de-
ſcendere ad minorem dignitatem: et idem in epiſcopo.

Cum ex illo. Patriarcha q cõfirmatũ in archi-
epiſcopũ trãſfert ad ſedẽ epiſcopalẽ: ab epi-
ſcoporũ cõfirmatione ſuſpẽditur. h. d. Sunt
quatuor partes. Prima probat trãſlationẽ
epiſcoporũ ſoli pape cõpetere. Secũda nar-
rat reprehẽſibile factũ Patriarche. ibi: miramur. tertia ibi
licet, reſpõdet tacite queſtioni, quarta ibi. ne igitur, penam
imponit. ¶ Caſus literalis. quidã electus ad eccleſiã apa-
menſem dũ eſſet ad illã eccleſiã cõfirmatus q̃ archiepiſcopa
lis erat quendã ſuum ſuffraganeũ electũ cõfirmauit: tandẽ
vacãte eccl̃ia tripolitana q̃ erat eccleſia ſuffraganea ⁊ ep̃a-
lis ſedes: dictus apamenſis fuit elect⁹ ad dictã eccleſiã tri-
politanã: patriarcha aũt antiochen⁹ dedit licẽtiã trãſeundi
pretẽdẽs ꝙ hic ex quo nõdũ erat cõſecrat⁹, ſed cõfirmatus
tãtũ ad primã ſedẽ potuit trãſire abſq; licẽtia pape. hoc re-
latũ fuit pape. papa attẽdẽs ꝙ hec poteſtas ad eũ tãtũ ſpe-
ctaret: primo vt oſtẽdat defectũ eius qui licentiã dedit, ꝓ-
bat ꝙ ad eũ ſpectat poteſtas trãſferendi ep̃m de loco ad lo-
cũ. primo q2 ipſi⁹ poteſtas ex deo fuit. ſecũdo ꝙ ab eius po-
teſtate deſcenderũt canonica inſtituta. tertio hec canonica
inſtituta decernunt maiores cauſas ad papam ſpectari. ex
hoc cõcludit temerariũ aliquẽ ſe de hoc intromittẽtẽ infe-
riorẽ papa abſq; pape conſenſu. ad ſpeciẽ deſcendẽs cõclu-
dit ꝙ non modicũ miratur ꝙ dictus patriarcha dictũ archi-
epiſcopũ Apameñ. ⁊ electũ trãſferre voluerit oſtẽdẽs etiã
data poteſtate ex modo trãſferendi tranſlationẽ illicitã: q2
de paruo fecit maiorẽ ⁊ maiorẽ minorauit ⁊ epiſcopauit ar-
chiepiſcopũ: imo poti⁹ de archiepiſcopauit. Nõ obſtat ex-
cuſatio ꝓpter quã potuit forte moueri dict⁹ patriarcha ꝙ
dict⁹ archiep̃s nondũ eſſet cõſecrat⁹, q2 ſufficit vt trãſferri
nõ poſſit ꝙ ſit cõfirmat⁹ qd patet ex eo ꝙ epiſcopalia quã-
tum in eo fuerit exercuerat: eo ꝙ vt ex eius cõfeſſione cõſta
bat ep̃m valiẽſem ꝯfirmauerat. ideo papa ne alijs audacia
ſimilia pertractandi daretur predictũ patriarcham ab epi
ſcoporũ confirmatione ſuſpendit. Nota primo ꝙ papa re-
cipit poteſtatem immediate ex deo. ad hoc de iudi. nouit. q
1 filij ſint legitimi. cauſam. ¶ † No. ſcdo ꝙ in materia dignita
tem concernente expreſſio proprij nominis non reſtringit
diſpoſitionem ad papã: ſed realis cenſetur et ſic potentius

a ¶ Teneat renũtiatio. Adde qd idẽ tenent do. de Rot. dec. ccclxx. in. iiij. not. niſi ſit facta p metũ laicorũ. ⁊ Cal. cõſil. j. de renũ. ⁊ cõſi. j. quod me. cau.

Zacharias.
¶ Adde ꝙ renuntians beneficio eccleſiaſtico per metũ etiã cũ iuramẽto nõ indiget noua collatione ſed impetrata abſolutiõe a iuramento petit reſtitui i integrum. Iſtud no. ſing. iſte in. c. ſiue ro. in princip. de iureiu.

b ¶ Recedat a li. Adde qd voluit cal. ꝯſi. j. de ſimo.

c ¶ Vexationem. Adde qd voluit Old. ꝯſi. ccclxxx.

Seſtab. Sapia.
d ¶ Forma iudicij. Vide no. in. l. j. ff. de iureiur. et declara vt nõ ſit exceptio litis finite: q̃tũ ad inſtãtiã ſed quo ad probationes no. Bar. in. l. nã poſt ea. §. ſed ſi dãnẽtur. in fi. ff. de iureiur. vide etiam qd no. Bar. in. l. ille a quo. §. ſi de teſta. ff. ad treb.

Zacharias.
e ¶ Sit priuilegiatũ. Vide de hoc p Paul. de caſt. cõſi. lxij. inci. in cã q̃ vertitur. Joã. and. in. c. ex trãſmiſſa. de reſti. ſpol. Spec. in ti. de pet. ⁊ poſ. §. ſi. ⁊ ibi caſus qb⁹ ſit ſpoliat⁹ reſtituendus ⁊ caſus qb⁹ nõ. quos ponit ad nu. xxviij.

operatur.per hoc no.hic doc.ꝙ cōceſſa ꝓlato acquirunt di-
gnitati:⁊ pꝛiuilegiū illi conceſſum eccleſie cenſet conceſſum.
operatur etiam natura ſubiecte materie plus ꝙ̄ operet no
minis exꝓſſio ad regulādū diſpoſitionē.¶ No.iij.ꝙ poten-
tiā ſtatuendi papa īmediate recipit a deo ſicut ⁊ poteſtatem
2 iuriſdictionalē.¶†No.iiij.regulariter maioꝛes cauſas trāſ
ferendas per eccleſiā ⁊ papā tractandas.ad hoc de elec.ꝙ̄-
uis.lib.vj.⁊ de appel.vt debitus.ad fi.Et no.que dicant ma-
a ioꝛes cauſe [a] q2 ille q̄ ſunt apoſtolice ſedi reſeruate et he di-
cuntur meri imperij:vt not.gl.de offi.leg.quod tranſlatio-
nem.dixi.de offi.oꝛdi.quod ſedē.Et no.hic aliquas enume-
tas inter maioꝛes cauſas.ſ.ſediū mutationes ⁊ Epoꝛū trāſ-
lationes.¶ Venio ad ver.miramur.hic no.quod elect⁹ di-
cit eps vel archieps confirmatus anteꝙ̄ ſit conſecrat⁹.ſup
hoc vide gl.de relig.do.c.j.appellatur tamen interim archi
eps.ſed dic q2 archieps eſt futurus videlicet animi deſtina-
tione ſm Inn.¶ Not.ij.ꝙ indecēs eſt trāſit⁹ a iure exoꝛbi-
tās de maioꝛi ad minoꝛē dignitatem et ſic etiā de minoꝛi ad
maioꝛē abſqꝫ debita foꝛma q2 notiſſima eſt cauſa.ſ.ambitio-
nis.j.de cleri.nō reſi.c.ij.¶ No.iiij.ꝙ ꝑ actū cōfirmationis
recipit electus poteſtatē epiſcopalia miniſtrādi.Quid con-
ferat confirmatio:habes.ſ.de elec.trāſmiſſam.Et no.quod
transfert poteſtas confirmādi:⁊ ſic videtur ꝙ poteſtas con
firmādi ſit iuriſdictiōis.¶ Ex vltima parte no.duo pꝛimū
ꝙ pena imponitur ad exemplū ⁊ terroꝛē alioꝝ.ſm penam
tranſferentis ⁊ confirmantis epm qui legitime tranſiuit:q2
ſuſpēditur a poteſtate confirmandi.¶ Habemus hic qnqꝫ
par.pꝛohibitionē:eius admirationē:dei factū:factum pa-
triarche:⁊ penā appoſitā.¶ Oppo.circa pꝛimū ꝙ ex vete-
ris ⁊ noui teſtamēti autoꝛitatibus ꝓceſſit ius canonicū non
ex pꝛiuilegio illo:paſce oues meas:vel quodcunqꝫ ligaue-
ris ⁊c.j.de accuſa.qualiter.el.ij.⁊.c.cū opoꝛteat.poteſtas edē
di canones ꝓceſſit a deo vt in ꝯrio.materia aūt canonū pꝛe-
ceſſit ex pꝛiuilegio vt hic.¶ Scdo vr̄ ꝙ hec poteſtas.ſ.ꝙ au
toꝛitate ꝓallegata ꝓceſſit et imperiū a populo.l.ij.ff.de oꝛi.
iur.inſti.de iur.natu.§.ſed ⁊ qd pꝛincipi.Sol.dicit gl.ex deo
poteſtas pape fuit vt hic:poteſtatē aūt imperij habuit ipſe
a populo.Hoſtiē.dicit ꝙ oīs poteſtas fuit ex deo vt pꝫ ad
Ro.xiij.ex quo large poteſtas pꝛincipis a deo eſt.Nos cōi-
ter tenem⁹ ꝙ habitū poteſtatis vtriuſqꝫ hꝫ papa ⁊ hoc ha-
buit a deo.Exercitiū aūt poteſtatis olim habuit a populo
3 Romano:hodie hꝫ a papa.¶†Et propterea aſſigno cām
quare valet ſtatutū ꝯ legē imperij a laicis:q2 in trāſlatione
b poteſtatis in pꝛincipē popul⁹ ſibi retinuit poteſtatē [b] legis
particularis condende:vt.l.oēs populi.ff.de iuſtit.⁊ iur.ſed
eccleſiaſtici inferioꝛes recognoſcūt poteſtatē ſtatuēdi a pa-
pa:q2 papa ab eis nō recipit:ſed a deo:ideo cōtra ipſum nō
faciunt legē vel ſtatutū.j.de ma.⁊ obe.qd ſup his.de quo de
offi.archipꝛeſ.c.fin.¶ Tertio q̄rit glo.de ſpectantibus ad
papā et ponit verſiculos.vide iſtā gl.in.c.qd trāſlationem.
4 de offi.leg.de exceſ.ꝓla.ſicut vnire.xij.diſt.c.ij.¶† Quarto
q̄ro an eps a ꝓpꝛia ſede expulſus poſſit cedere ⁊ trāſire ad
aliā ſi eligat ꝓpꝛia autoꝛitate.dic ꝙ nō.alleg.j.ti.ij.niſi cum
5 pꝛidē ad hoc.vij.q.j.paſtoꝛalis.¶ †Venio ad ſecūdā partē
oppo.pꝛimo ꝙ nō potuerit hic archieps cōfirmare eo con-
firmato q2 nondū receperat pallium.nō habebat ergo que
ſunt pontificalis officij:et ſic nō poterat cōfirmare:ſed q̄ iu-
riſdictiōis exercere.ſ.de elec.qd ſicut.j.de aut.⁊ vſu pal.niſi.
Sol.gl.j.ꝙ archieps elect⁹ poſſit cōfirmare.facit decre.ſuf-
fraganeis.ſ.de elect.vbi archieps nō cōſecrat⁹ dat licētiam
alijs cōfirmādi.In ꝯriū ſunt iura allegata.ſ.Sunt opi.qdā
tenēt ꝙ nō poſſit archieps cōfirmare.ad hanc decre.rn̄dent
ꝙ de facto fecit.⁊ tales tenēt ꝙ hoc caſu papa habebit face-
re.c.di.qm̄.j.de cōceſ.ꝓbē.q2 diuerſitatē.Ad decre.ſuffraga-
neis.reſpōdēt vcꝫ ꝙ nō tenet illa opi.vel dicūt ꝙ ſi nō eſt in
moꝛa pōt:ſi eſt in moꝛa nō pōt.alij ꝙ hoc faciēt cōpꝛouincia
les epi.lxiiij.di.q2 ꝑ ambitiones cū ſi.glo.eligit ꝙ poſſit ar-
chieps confirmare.vñ ad ꝯria rn̄det qd quedā ſunt que ſunt
epalis poteſtatis oꝛdinē reſpiciētia:⁊ talia nō pōt archieps
ante palliū vt in ꝯrio.Quedā ſunt iuriſdictionis ⁊ talia pōt
ex ſola cōfirmatione vt hic ꝓbat.q2 cap.vacāte ſede.pōt hoc
cōfirmare qd eſt iuriſdictionis.foꝛtius ergo dꝫ poſſe archi-
eps confirmatus.ſcdo q2 ex confirmatione conſequit pote-
ſtatē cōferēdi bn̄ficia.ſ.de ele.noſti.igitur eadē rōne pōt cō
firmare.Hec glo.attingit plura:qn̄qꝫ dubitat an archieps
cōfirmatus non conſecratus poſſit ſe confirmare.⁊ breuiter
c tenendū eſt ꝙ ſic:q2 pōt iuriſdictionalia exercere [c]:qn̄qꝫ eſt
dubiū an poſſit cōſecrare.⁊ tene ꝙ nō pōt ante palliū:vt in
c.qd ſicut.qn̄qꝫ dubitat an poſſit iuriſdictionē exercere:⁊ dic
ꝙ ſic regulariter niſi cā ſit de arduis:q2 illa reſeruaret poſt

conſecrationē ⁊ pallij traditionē.ſ.de elec.trāſmiſſam.ad fi.
⁊ de ele.quod ſicut.dicunt doc.⁊ fuit dictum Hoſt.ꝙ confir-
matus de cauſa criminali cognoſcere non pōt:niſi cū venit
incidēter:vt qn̄ pꝛeſentat canonicus vel pꝛeficiēdus eccleſie
et obijcitur ei crimen.arg.xxiij.diſt.illud.nec obſt.l.diſt.ſtu-
6 deant.q2 ibi cognoſcit de mādato pape.¶ † Qn̄qꝫ dubitat
an poſſit mandare conſecrari.et de hoc eſt dubiū ꝙ poſſit:
videt tex.ſ.de elec.ſuffraganeis.qd nō poſſit.facit ratio.q2
nemo dat qd nō habet.j.q.vij.daibertum.c.qd aūt.j.de iure
pat.veritas eſt ꝙ pōt.Ad ꝯtrariū dic ꝙ qs nō pōt facere ꝑ
ſe nō pōt alteri dare:quaſi dare ſit in alterū poteſtatē impꝛi
mere ⁊ ſic alteri nō habēti poteſtatē cōmittere nō poteſt:q2
nō pōt dare qd nō habet.ſed qd nō habet in ſe pōt per aliū
operari habentē:qn̄ cōmittēs nō agit dare poteſtatem nec
exercere valēs cauſat poteſtatē vt a dāte:ſed a ſe habet ha-
bitū:licet aperturā exercitij nō habeat ⁊ expectet a cōmittē
te:qn̄ em̄ eſt dare exercitiū pēdet ex poteſtate dātis ſicut eſt
dare licētiā qd iuriſdictiōis eſt:vt.d.c.ſuffraganeis.ſic vide
mus ꝙ eps cōfirmat⁹ tantū nō pōt oꝛdinare ergo nō poteſt
cōmittere,nō eſt bona illatio q2 inſtātiā habes in abbatib⁹
7 exēptis ⁊ ſufficit dare inſtantiā.j.q.j.ſicut vrgeri.¶ † Que-
ro archieps ex cā ceſſit an poterit ſibi de epatu vacāte pꝛo-
uideri,qdā dicūt ꝙ non:q2 nō lꝫ deſcēdere.xciij.diſt.legim⁹.
in fi.ad hoc hic.Itē q2 poſſet dari via ambitiōi vt habēs te-
nues reditus in archiepatu hoc faceret vt haberet epatum
pinguē.Cōcludit ꝙ poterit ꝓmoueri.nec ob.ꝙ dicat deſcē
dere.q2 hoc falſum attēto tēpoꝛe quo ꝓmouetur ſecūdū qd
tps nullū hꝫ epiſcopatū.de oꝛ.ab epiſcopo.c.j.Itē q2 in ꝓui
ſione talis nō attendit deſcenſus ſed ꝓuiſio.vnde ꝓuidetur
ei de eccleſia parochiali.j.ti.ij.ad ſupplicationē.de quo dic
vt ibi.foꝛtius ergo de epatu.vij.q.j.paſtoꝛalis.nō ob.ꝙ hoc
poſſet in fraudē fieri:q2 papa ad quē ſolū ſpectat ꝓuidebit
tn̄ qui allegat fraudē ꝓbat.¶ Venio ad vlti.partē ⁊ quero
quis cōfirmabit illo caſu ſuſpenſo illo a poteſtate cōfirmā-
di:dic ſm Vincen.⁊ Egi.ꝙ cōfirmabit papa non capitulū.
de cōceſ.pꝛebē.q2 diuerſitatē:⁊ qd ꝓ expenſis agere poſſint
contra iſtū cuius culpa faciūt expēſas ſi habet ꝓpꝛiū:alias
non.j.de iura.calum.in pertractandis.xvj.q.vj.illud.c.diſt.
quoniam quidam.

1 ☞ Epiſcopus electus ⁊ confirmatus poteſt per ſolū pa-
pam transferri.15.
2 Papa an poſſit matrimonium iam contractum diſſoluere
colligitur tacite.hic.6.12.14.
3 Oꝛdines ſacri poſſunt per ſolum epiſcopum conferri:non
tamen tolli.4.
4 Cui⁹ eſt ligare illi⁹ eſt ſoluere,nō ſemꝑ iſta regula eſt vera.
5 Argumentum a minoꝛi validum eſt in iure.
6 Epiſcop⁹ vel archieps nō pōt deponi ab inferioꝛe a papa.
7 Geſta per vicariū cēſentur geſta per illū cui⁹ vicem gerit.
8 Oꝛdines ſacri cōferunt per ſolū epiſcopū:intellige remotis
alijs epiſcopis:non tamen remoto conſenſu ſui capituli.
9 Epiſcopus ſolus pōt ſuſpēdere ⁊ ſuſpenſum reſtituere:non
autem deponere vel contra depoſitionem diſpenſare.
10 Archiepiſcop⁹ debet cōſecrare adiunctis ſibi duob⁹ epis.
11 Epiſcopus pōt puniri ab archiepiſcopo:nō tamen deponi.
13 Spiritualia facilius contrahuntur ꝙ̄ diſſoluātur.iſta regu
la de qua in iſto tex.an ſit ſemper vera.
16 Eps pōt eſſe qs nullatenēſis.j.ſine aliqua adminiſtratione.
17 Dictio imo ſtat coꝛrectiue aut declaratiue.
18 Argumentū de ſimilibus ad ſimilia valet quando eſt omni
moda ſimilitudo alias non.
19 Cōis vſus loquēdi habet locū in omnib⁹ diſpoſitionibus.
Pꝛouerbia poſſunt allegari in cauſis.
20 Pꝛohibita cenſentur omnia illa que non reperiuntur con-
ceſſa in regula pꝛohibitoꝛia.21.et contra.
22 Pape non licet dicere:cur ita facis?

1 **INter coꝛpoꝛalia.** ¶ †Electos i epiſcopos ⁊ cōfirmatos trāſferre pōt ſol⁹ papa.h.d.
Diuidebat Pet.hāc decre.in ſeptē ꝑtes.tu diui
de in duas.In pꝛima exoꝛdiū.In ſecūda facti narratio.ibi.
ſane.⁊.j.et pꝛima ſubdiuidit in tres.Pꝛima ꝓbat coniugiū
ſpirituale diſſolui nō poſſe niſi ꝑ papā.ſecunda ibi:ſicut aūt
pꝛobat vinculū ſpiritualis cōiugij eſſe inter electum et con-
firmatū licet cōſecratus nō ſit ⁊ eius eccleſiam.tertia ibi ſed
neqꝫ.ſoluit cuiuſdā canonis ꝯtrarietatē.¶ Caſus literalis,
Vacante eccleſia andegauē.ad eā fuit poſtulatus quidam
eps abꝛiceñ.ſeu electus qui erat cōfirmat⁹ ſed nondū cōſe-
cratus.archieps turoñ.trāſtulit dictum abꝛiceñ.electū ad
eccleſiā andegaueñ.⁊ eū ꝯfirmauit ⁊ cōſecrauit ſm foꝛmam
conſecrand

Zacharias.
a ¶ Que dicātur maioꝛes cauſe.vide Io.an.in.c.querelā.ſ.de ele.glo.⁊ eundē in.c.fi.d iudi.li.vj.gl.Ang.⁊ doct.in.l.ſꝫ et ſi ſuſceperit.§.j.ff.e.Bar.in.l.admonendi.col.pe.ver.ſꝫ eſt aduertendum.⁊ ibi doc.ff.de iureiu.Albe.de roſ.in.l.in bonefidei.col.fi.C.eo.tit.et iſtū in.c.⁊ ſi qōnes.j.de ſimo.

Sebaſt.Sapia.
b ¶ Poteſtatem.Videt tn̄ qd popul⁹ tranſtulerit oēm ptātem quā habebat ꝑ tex.in l.j.ff.de ꝯſti.pꝛincip.no.Barto.⁊ Bal.in.l.fi.C.de legi.ꝯrium tn̄ tꝫ Bar.in.l.nō ambigit.ff.de legi.

Zacharias.
c ¶ Exercere.c.is cui.⁊ ibi Archi.Pe.de anch.do.⁊ Phili.Frā.de ele.lib.vj.ancha.in cle.archiepo.de pꝛiui.iſte in.c.j.vt lite pendē.et in.c.accedētib⁹.de pꝛiui.Barto.Bal.⁊ Ang.in.l.eo tpe.ff.de teſt.mil.Old.conſil.cxcj.⁊ Ro.conſi.cccxxxv.colū.v.ver.quo ad vltimum.

conſecrandi prius data licẽtia trãſeũdi eo abſoluto a priori
eccleſia ꝑ quendã archiepiſcopũ rhotomagẽ.qui habebat
eccleſiam abriceñ.ſubiectã:tãdẽ hoc deuenit ad aures pape
propter quẽ mãdabat archiepiſcopo bituricẽ.vt dictos ar-
chiepiſcopos a cõſecratiõe ⁊ cõfirmatiõe epiſcoporũ ſuſpẽ-
deret ⁊ epiſcopũ ab executiõe põtificalis officij,ꝓpter q̃ di-
cti archiep̃i ⁊ ep̃i intimauerũt apoſtolice ſedi qualiter circa
hoc ex ignorãtia peccauerũt et quilibet ipſorũ miſericordiã
ſupplicauit excuſantes ſe forte propter canonẽ qui dicebat
ꝙ ſi epiſcopꝰ intra ſex mẽſes dimitteret eccleſiã viduatã ⁊c.
metropolitani poſſet cedere iudicio ex quo nõ accepit mu-
nus cõſecrationis:per que apparebit ipſum non ligatum ⁊
vltra hoc apparebit inferioris licentia ipſum poſſe cedere.
Papa hãc decre.ſcribẽs andegauẽ.oſtẽdit.Primo quali-
ter ad ipſum ſolũ ſpectat poteſtas ep̃os trãſferẽdi ⁊ abſoluẽ
di.⁊ viã ſpiritualia deſtruẽdi:aut diſſoluẽdi:aut dandi licen
tiã edendi.Scd̃o oſtendit hoc declarãdo pertinere nõ ſolũ
ad cõſecratos: ſed etiã ad cõfirmatos tantũ.Tertio oſten-
dit canonẽ quendã non obuiare predictis.Quarto appli-
cando ad hoc factũ cõcludit delictũ archiep̃orũ tã cõfirmã-
tis ⁊ trãſferẽtis q̄ etiã a vinculo prioris abſoluẽtis ⁊ ipſius
trãſlati fuiſſe dignũ pena quã mãdauerat imponi.Quinto
papa inclinatꝰ ad miſericordiã circa archiepiſcopos ꝓpter
confeſſionẽ erroris ⁊ ſupplicationẽ ſpõtaneã dedit veniam
et remiſit penã.Sexto quo ad ep̃m q̃ trãſiuerat a pena ab-
ſoluit ſuſpẽſionis:⁊ cõceſſit eidẽ facultatẽ in eccleſia ad quã
2 trãſiuerat adminiſtrãdi.¶†In prima parte ꝓcedit ſic ⁊ vt
dixi oſtẽdens ꝙ ad eũ ſpectat poteſtas ep̃os trãſferẽdi et a
priori eccleſia abſoluẽdi,⁊ proponit ꝙ iſta ſpiritualia diffici
lius diſſoluunt̃ q̄ carnalia:ſed deus ſolus diſſoluit vinculũ
matrimonij corporalis et carnalis.ergo papa ſolꝰ eſt ille q̃
diſſoluere põt vinculũ ſpirituale.primũ ponit ꝓ noto:qꝛ no
ta eſt differẽtia ꝙ ſpũalia facilꝰ cõſtruunt̃ ⁊ difficilꝰ diſſol-
uunt̃.⁊ carnalia ⁊ corporalia facilius deſtruunt̃ ⁊ difficilius
cõſtruunt̃.minorẽ probat ab autoritate illa: quos deus cõ-
iunxit ⁊c.cõſequẽtiã aũt ꝓbat ꝙ ſolꝰ papa hoc poſſit:qꝛ lo-
co dei papa eſt in terra ⁊ vicariꝰ Jeſu chriſti.⁊ ſic ſequit̃ cõ-
cluſio ꝑ q̃ ſcd̃o infert ꝙ hec ptãs ad ſolũ papã ſpectat nõ ſo-
lum diſpoſitiõe cõſtitutiõis canonice,ſed etiã ex inſtitutiõe
diuina. ¶ Circa ſcd̃m ꝓcedit ſic: qꝛ dictũ eſt de reſeruatio-
ne poteſtatis trãſferẽdi ⁊ a priori vinculo abſoluendi:nec id
cõcludit ꝑtinere ad electũ cõfirmatũ ex cauſe finalis idẽti-
tate etiã inſpecta cã impedimẽti abſoluẽdi vel trãſferẽdi pe
nes vinculi mr̃imonialis ſubſtãtiã:ſꝫ hoc vinculũ dat̃ in ele
cto cõfirmato:ergo idẽ eſt in cõfirmato qd̃ in conſecrato:ꝙ
ſubſtãtia vinculi ſit illa.hãc reſeruationẽ idncẽs papa illud
p̄ſupponit ꝓ noto.ꝙ aũt det̃ vinculũ in cõfirmato tñ ꝓbat
papa:qꝛ ꝯiugiũ ſpirituale ad inſtar carnalis ꝑficit̃ in ſolo cõ
ſenſu ⁊ ꝯſecratio nihil addit:nec penes ipſam colligit̃ vincu
lũ.ꝙ ꝯſecratio nihil addat ⁊ nõ ſit de ſubſtãtia,pꝫ: qꝛ illud
eſt de ſubſtãtia alicuiꝰ quo poſito id ponitur ⁊ quo remoto
id remouet̃:ſꝫ eſt poſſibile quẽ eſſe ꝯfirmatũ ⁊ tñ nõ eſſe mr̃i-
monialiter allegatũ:ergo ⁊c.vt in ep̃o q̃ renũtiauit oneri ſꝫ
nõ honori.Ex his ꝯcludit a ſimilitudine rõnis ⁊ cauſe ſpeci
fice ꝑticipio lꝫ hoc nõ ſit cautũ ꝙ eſt ſtatutũ de ptãte trãſfe-
rẽdi ⁊ dãdi licẽtiã cedẽdi in ep̃o extẽdi ad electũ cõfirmatũ:
qꝛ eadẽ cã eſt in ſpẽ vel ſaltẽ in gñe rõne ſimilitudinis.ergo
⁊c.¶ Circa tertiũ tollit canonẽ obuiantẽ p̄dictis circa duo
dicẽtẽ ꝙ ſi electꝰ diſtulerit vltra tres menſes cõſecrari:⁊ ſic
eccleſiã retinuerit viduatã nõ poterit ibi vel alibi conſecra-
tionẽ accipere ⁊ metropolitani cedat iudicio.Põdera cir-
ca duo.tex.primo in eo qd̃ dt ep̃m ꝯfirmatũ dimittere eccle
ſiam viduatã ,cõſecrationẽ nõ recipiendo:ex quo euidẽter
apparet ꝙ ſi eſt viduata ibi non eſt mr̃imoniũ:ſcd̃a in eo ꝙ
ꝑmittit ep̃m iudicio cedere archiep̃i:ꝑ qd̃ apparet ꝙ archi
ep̃s põt dare licẽtiã cedẽdi:qꝛ ꝓut canõ ille p̄ſupponit eccle
ſiã viduatã qñ ſpõſus nõ eſt ꝯſecratꝰ intelligẽdũ eſt ꝙ eccl̃ia
eſt viduata in reſpectu quo ad q̃d non in ſubſtãtia:hoc eſt q̃
nõ hꝫ ſpõſum vtilẽ ⁊ effectualẽ quo ad munꝰ conſecrãdi.ſed
per hoc vinculũ:⁊ ꝙ ſpõſus ſit nõ negat̃ in ſubſtãtia ſicut ex
vſu loquẽdi eccleſia dr̃ viduata q̃ hꝫ ſpõſum ſed inutilẽ quo
ad ea q̃ neceſſaria ſunt eccleſie:ꝓut autẽ dicit ipſum debere
metropolitani cedere iudicio ſtatutũ eſt in penã et ſpãliter
ꝓpter penã ꝑmiſſam:nõ ergo hoc trahẽdũ eſt ad caſum op
poſite rõnis:qꝛ non ibi ex gratia petit̃ ceſſio.Itẽ nec ad ca-
ſum eiuſdẽ rõnis cũ ex quo ſumꝰ in exorbitãtibꝰ:vt in his q̃
cõiter inferioribus nõ cõcedunt̃ ſufficiat hoc non apparere
expreſſum.⁊ ſi hoc voluiſſet expreſſiſſet:⁊ quia in exorbitan-
tibus eſſet ꝓhibitũ cẽſeat̃ qd̃ nõ apparet expreſſe ꝑmiſſum.
Circa partẽ vltimã alia ſunt clara:parcit̃ archiep̃is ꝓpter
tria ꝓpter ſpõtaneã cõfeſſionẽ:vt qꝛ errore ad fallẽdũ ſunt
inducti,⁊ qꝛ veniã poſtulauerũt,⁊ qꝛ ex ſimplicitate peccaue
runt.Circa ꝑſonã electi ſic ſe hꝫ qꝛ ex duplici cã mitigat pe-
nã ex recognitione erroris:⁊ qꝛ vt inferior minꝰ peccauit q̄
ſuperiores:⁊ qꝛ miſericordiã petijt ⁊ nõ iudiciũ non ex toto
tñ amittit factũ ꝑ archiep̃os ꝓpter impoſſibilitatẽ iuris qꝛ
ipſum nõ fecerũt ꝯſecrãdo põtificẽ prioris eccleſie nec ſcd̃e.
Ad primã nõ ex defectu intẽtionis.⁊ ad ſcd̃am non ex defe-
ctu poteſtatis cum ad priorẽ eccleſiã adhuc duraret electus
⁊ ſpõſus abſoluit eũ a pena ſuſpenſionis ⁊ a vinculo prioris
eccleſie ⁊ ipſum adminiſtrare ꝑmiſit priori cõſenſu hactenꝰ
perdurãte.Hic eſt caſus lꝫ dño meo do.Ant.gaietano tũc
archidiacono bonoñ.nũc autẽ patriarcha aquilegeñ.dum
legerẽ hãc decr.nõ placuerit me in hac decretali ponere ca-
ſum legã ꝑ partes.pono ergo primã.¶No.ꝙ eſt differẽtia
inter corporalia ⁊ ſpiritualia:quia corporalia ſunt facilima
in diſſoluẽdo ⁊ difficilia in ꝯſtruẽdo.incorporalia ſunt faci-
3 lia.in conſtruẽdo ⁊ difficilima in deſtruẽdo.¶†No.ſcd̃o ꝙ
a ſolꝰ ep̃s nõ põt deponere ab ordine[a] lꝫ ſolꝰ poſſet dare ordi
nẽ.et ſic in talibꝰ nõ ꝓcedit regula ꝙ eius eſt ſoluere cuius
eſt ligare:ꝙ eiꝰ eſt tollere cuius eſt inducere:⁊ ꝙ eadẽ cau-
4 ſa tollunt̃ qua ⁊ inducunt̃.¶ †Tertio not.ꝙ ep̃i poſſunt a
metropolitanis cõſecrari:⁊ tamen nõ poſſunt ab his depo-
5 ni.¶†Quarto no.ꝙ arg.a minori ꝓcedit in iure.qꝛ ſi ſolus
papa põt tollere qd̃ eſt leuiꝰ:fortius põt tollere qd̃ eſt gra-
b uius.[b]Et no.ꝙ ſolꝰ papa põt archiep̃m vel ep̃m deponere
⁊ non inferior a papa:nec etiã põt inferior qd̃ eſt plꝰ ipſum
condẽnare.¶ Quinto not.ꝙ reſeruatis leuioribꝰ ad ptãtẽ
6 pape reſeruata vident̃ grauiora.¶†Sexto no.qd̃ ſolꝰ pa-
papa põt diſſoluere vinculum carnale ⁊ vinculũ ſpirituale.
7 ¶†No.vij.ꝙ factũ a papa vt vicario dei interpretat̃ factũ
a ſolo deo.et qd̃ geſta ꝑ vicariũ vident̃ etiã geſta per dñm.
¶No.tria ap̃lice ſedi reſeruata:ceſſio:trãſlatio:⁊ depoſitio
ep̃orũ:⁊ ex quolibet iſtorũ diſſoluit̃ vinculũ ꝯiugale.Ponit̃
hic p̄mo r̃la.ſcd̃o ꝓbatio ꝑtis ptãtis regule.tertio cõcluſio.
quarto declaratio,Videamꝰ ĩ hac ꝑte oẽs ꝑtes.p̄ma regu.
eſt iſta ꝙ dr̃ia eſt inter corporalia ⁊ ſpũalia:qꝛ ſpũalia faci-
lius cõſtruunt̃ q̄ deſtruent̃,⁊ corporalia facilꝰ deſtruuntur
q̄ conſtruant̃: hec eſt r̃la q̃ tẽperat duo ſimul cõſtructionẽ
carnaliũ ⁊ deſtructionẽ ex ꝑte vna ⁊ ꝯſtructionẽ ſpiritualiũ
⁊ deſtructionẽ ex altera parte:⁊ in vtroq̄ oſtẽdit eſſe diffe-
rentiã.primo declaremꝰ regulã ꝑ exẽpla:exẽplũ pꝫ in cor-
poralibꝰ: qꝛ facilꝰ corporalia reuocant̃ q̄ cõſtruant̃:vt pꝫ
in peculio.ff.de pecu.l.non ſtari.pꝫ exẽplũ in poſſeſſione:qꝛ
poſſeſſio facilꝰ amittit̃ q̄ recuperet̃.qꝛ ſolo animo amittit̃
⁊ tñ in cõſtruẽdo exigit̃ animꝰ ⁊ corpus.ff.de acq.poſ.l.iij.§.
in admittẽda.de hoc in regula oĩs res.ĩ.de re.iur.pꝫ exẽplũ
in libro q̃ tanto labore cõſtructꝰ de facili deſtruit̃:⁊ duos li-
bros ſimul deſtruere poſſes:ſꝫ nõ ſic de facili poſſes ſcribe-
re ⁊ hoc nõ explicauit papa vt notoriũ.Exẽpla aũt ſcd̃e ꝑ-
tis regule patẽt ex text.qꝛ ſolꝰ ep̃s dat honorẽ:⁊ ſolꝰ nõ au-
fert.⁊ ſolꝰ archiepiſcopꝰ cõſecrat:⁊ tamẽ ſolus nõ deponit.
8 ¶ †Deſcendo ad exẽpla ſcd̃e ꝑtis regule:⁊ ꝯ̃ vnũ qd̃ dicit
ꝙ ſolꝰ ep̃s ordinat.opp.xxiiij.di.ep̃s.vbi pꝫ nõ ſolus ordi
nat ſed de cõſenſu ſui cap̃li.ad hoc de p̄bẽ.cũ ſcd̃m.Solꝰ nõ
c excludit clericos ſuos[c] ſed alios ep̃os.ad hoc.xv.q.vij.ep̃s
9 el.ij.¶†Scd̃o opp.ꝙ ſolꝰ dãnat clericũ.ij.q.vj.ideo.Solu.
ſolꝰ nõ põt deponere:vt hic:ſꝫ ſolꝰ põt ſuſpẽdere:vt ibi,põt
ſuſpẽſionẽ etiã reuocare:lꝫ nõ poſſet cõtra depoſitionẽ di-
ſpẽſare vt ibi.põt iudicare:vbi agit̃ vt deponat̃ a beneficio
10 de his que ſi.a p̄la.nouit.¶ † Oppo.ꝙ metropolitanus
nõ cõſecrat ſolꝰ.de tẽp.or.nec ep̃i.Sol.ſolꝰ ordinat principa
liter ſeu conſecrat adiunctis tamẽ ſibi duobus ep̃is.vt ibi.
11 ¶ † Opp.ꝙ poſſit dãnari ep̃s a metropolitano.de off.or.c.
paſto.eo.tit.romana.li.vj.Sol.dãnari nõ põt deponẽdo.ſed
12 bene aliter puniẽdo:vt ibi.¶†Oppon.quarto qd̃ inferior
a deo vel a papa diſſoluit carnale: vt quotidie videmus in
ſentẽtijs diuortij q̃ ferunt̃ inter cõiuges.de iureiur.quẽad-
modũ.de frig.ꝑ totũ.So.ibi non diſſoluit autoritate ꝓpria
ſed autoritate canonũ q̃ capiũt autoritatẽ a deo:vt pꝫ in.c.
precedẽ.vel dic quos deꝰ cõiũxit homo nõ ſeparet.⁊ hoc hꝫ
veritatẽ:ſꝫ quos deꝰ nõ cõiũxit lꝫ ipſi extrinſece cõiũcti vi-
deant̃:vt qñ ꝯ̃xerunt in gradibus ꝓhibitis ⁊ quos coniun-
xiſſet deus niſi fuiſſet eccleſiaſtica ꝓhibitio hoc tales ſepa-
rat homo:qꝛ nõ ſunt a deo coniũcti.¶ Circa iſtã regulã ſic
exẽplatã opp.cõtra eam ⁊ quo ad quãlibet ꝑtẽ.ſcd̃o quo ad
cõparationẽ regularũ.Ad primã ꝑtẽ regule ꝙ facilꝰ cor-
poralia deſtruant̃ q̄ ſpiritualia nõ eſt heſitatio.ideo oppo.
ꝙ facilius deſtruant̃ corporalia q̄ cõſtruantur.nã carnale
difficilius ſoluit̃ ſeu diſſoluitur q̄ conſtruatur.C.de repu.l.

Zacharias.
a ¶Nõ põt depo
nere ab ordine.
adde de hoc per
Bertha.de fir.
in tra.de ep̃o.iiij.
li.parte.viij.in fi.
Specu.in tit.de
accuſ.§.ij.ver.itẽ
terminũ.⁊ ĩ.§.iij.
verſ.ceterũ.Dy.
in.c.nõ põt.et ibi
ĩ apoſti.ad ip̃m ⁊
doct.ibi de reg.
iur.⁊ Joã.an.in
c.ij.in ſua nouell.
de pe.lib.vj.

Sebaſti.Sapia.
b ¶Grauiꝰ.vide
glo.⁊ docto.in.c.
cũ in cũctis.ſ.de
ele.Ja.in.l.ſi qñ.
§.gñaliter.in fin.
C.de inoff.teſta.
⁊ in.l.de quibus.
col.iij.ff.de lega.
vbi dicit ꝙ arg.
a minori eſt for-
tiꝰ q̄ argumẽtũ
a ſimili.vide etiã
Ja.in.l.q̃ de le-
gato.colũ.j.ff.de
lega.j.

Zacharias.
c ¶Non excludit
clericos.adde ꝙ
poſui ĩ apoſti.ad
iſtũ in.c.inter cor
poralia.nu.xxx.
in verſic.non ex-
cludit.ſ.de trã-
ſla.epi.

Sebaſt. Sapia.
a ¶ Sed remanet. Quid ſit ſubſtantia. vide Bald. in l. etiā. circa prin. C. de exe. rei iudi. Feli. in. c. cum dilecta. in ver. de forme ſubſtātia. de reſcr. Ang. in cōſil. xxv. vbi ponit q̄ ſint ſubſtātialia ⁊ q̄ formalia. Iaſ. in. l. vniuerſa. C. de p̄cib. imper. offe. Bal. in. l. actū. ff. ſi cer. peta.

Zacharias.
b ¶ De dictione imo. Adde Lu. Ro. in. l. j. et ibi Bald. col. viij. de re iud. eūdē Ludo. in rub. de arbi. col. xvij. ⁊ que poſui in apoſtil. ad iſtū in. c. innotuit. nu. v. in. ver. dictio imo. ⁊ vbi plene de ele. ⁊ aliqd in. c. inter corporalia. nu. xiij. in ver. de dictione imo. ſ. de trā. epi.

Sebaſt. Sapia.
c ¶ Simile eſt. differunt in tribus identitas ⁊ ſilitudo. vez ꝙ illō dr idem qō eſt p oīa idē. illud eſt ſile qō non eſt p oīa idē. no. in. l. q libe ris. in princ. ff. de vul. ⁊ pu. ſecūdo illud dr idē cui⁹ ſubſtātia eſt vna: ſile cuius qualitas eſt vna non ſubſtātia. ita dicit Cy. i. l. nō qñ. ff. de leg. Bal. in tit. j. C. q̄ ſit long. ꝯſue. in. l. neqꝫ. ff. de legi. in. l. j. col. vij. C. de fur. tertio illud dr idem vbi eſt eadē rō. ſile vbi nō eſt ſimilis, non eadē. ita dicit Bal. i. l. data opa. col. vij. C. q accu. nō poſ. ⁊ in. c. trāſlato. de ꝯſti. has tres differētias ego ſol⁹ collegi ⁊ poſui i repet. l. qō nerna. in. j. not. ff. depoſiti. ⁊ vnāquāqꝫ latiſſime examinaui.

conſenſu. gl. nō ſoluit: dicā infra quomodo debeat intelligi.
13 ¶ † Scdo quo ad ſecūdā partē oppo. qō facillime diſſoluātur ſpūalia. de reg. iu. defleat. vbi faciliter p peccatū effect⁹ ſpūalitatis tolliꝛ: ⁊ tñ momēto nō induciꝛ. Sol. ſi agiꝛ de deſtructiōe ſpiritualiū quo ad virtutē ⁊ exercitiū virtutū veritas eſt ꝙ facilius tolliꝛ ⁊ forte facilius ꝙ induciꝛ. ⁊ ſi agitur de deſtructione non quo ad exercitium vel effectum ſed ſolum quātū ad habitū: vt quo ad habitū ſacramētorū et quo ad ordines: ⁊ tūc facili⁹ cōſtruunꝛ quā tollunꝛ: vt in ꝯrio vel interiori deſtructiōe facillime tolliꝛ: exteriori aūt deſtructio
14 ne difficillime. ¶ † Scdo op. ꝯ ꝯparationē hic factā, ⁊ vr̄ qō facili⁹ diſſoluaꝛ cōiūgiū ꝯctū ſpūale ꝙ diſſoluatur cōiugiū ꝯctū carnale: qō patet: qꝛ carnale nō diſſoluitur niſi ex poteſtate dei. ſpirituale aūt diſſoluiꝛ ex poteſtate etiā pape: vt p totū iſtū titu. primū pꝫ: qꝛ lꝫ papa ſeparet cōiuges quo ad thorū: nō ſeparat eos quo ad vinculi ſubſtantiā. Glo. hic videtur fateri cōtrariū ꝙ matrimoniū carnale difficilius ſoluatur ꝙ ſpirituale. ¶ Ad tex. dū dicit ꝙ ſpirituale eſt fortius. rñdet gl. v. digni⁹ ſed nō forti⁹ in diſſoluēdo. nō placet ſolu. Hoſtiē. qꝛ deſtruit text. ideo dicit ꝙ ſpirituale eſt forti⁹ ꝙ carnale vt dicit litera qꝛ ſpirituale aduocat ad ſe cōiuges carnales cōmuni cōſenſu ad carnalē copulā. j. de conuerſione coniug. coniugatus. nō ſic econtra carnale aduocat ad ſe ſpirituale. Itē qꝛ in caſu carnale diſſoluiꝛ altero ſolo volente. de eo q duxit in matrimoniū. c. j. Itē altero ex fidelib⁹ veniente ad religionē. de diuor. gaudem⁹. Itē qꝛ carnale ſemp diſſoluiꝛ per mortē ſpirituale non: qꝛ ibi eſt ſponſus eccleſie triumphantis licet hic fuerit militantis. gl. diſ. ante omnia. ¶ Hic ſunt vidēda tria primū an carnale quo ad ſe facili⁹ contrahaꝛ ꝙ diſſoluaꝛ vel econtrario. ſcdo qd de ſpirituali. quo ad ſe. tertio quid de ſpirituali in reſpectu ad carnale. ¶ Ad primū hec lr̄a videꝛ velle ꝙ carnale difficili⁹ cōtrahatur ꝙ diſſoluatur, in contrarium eſt. C. de rep. l. conſenſu. vbi apparet qō difficilior eſt ſolutio ꝙ contractus. ⁊ hec eſt veritas qꝛ facilius cōtrahiꝛ: qꝛ ſolo cōſenſu: ⁊ tamen difficilius diſſoluiꝛ. per hoc patet ſolutio prime oppoſitionis quā gl. nō ſoluit. ⁊ ad hāc decre. reſpon. ꝙ nō dicit hic ꝙ carnale facili⁹ diſſoluaꝛ ꝙ diſtrahaꝛ: ſed dicit ꝙ attento hoc qō eſt corporale facili⁹ deberet diſſolui ⁊ tñ non facilius diſſoluitur: ergo arguitur qō forti⁹ eſt in ſpirituali. venit ergo argumentum ſic. corporalia ſunt difficilia in cōtrahendo ⁊ facilia in diſſoluēdo. ſed applicādo hoc ad matrimoniū corporale: matrimoniū contra naturam ſuam regularē corporalium eſt facile in contrahendo ⁊ difficile in diſſoluēdo: forti⁹ ergo ſpiritualia debēt eſſe facilia in cōtrahendo, ⁊ difficilia in diſſoluēdo. cōſequēs procedit per regulā ſupra poſitam. ¶ Ad ſecūdū de ſpirituali quo ad ſe facili⁹ cōtrahaꝛ ꝙ diſſoluaꝛ. ¶ Ad tertiū an matrimoniū facili⁹ contrahatur ꝙ deſtruatur tam corporale ꝙ ſpirituale. dic aut cōparas cōtractū ad cōtractum: aut diſtractū ad diſtractū: aut contractū vnius ad diſtractū alterius. Si comparas contractum ad contractū dicendū eſt ꝙ facilius contrahiꝛ matrimoniū carnale: qꝛ ſolo cōſenſu cōiugū: ꝙ ſpirituale in quo exiguꝛ multe ſolēnitates. de quib⁹. ſ. de ele. qꝛ propter. ⁊ c. in geneſi. Si cōparas diſtractū vnius ad diſtractū alterius certo reſpectu eſt forti⁹ in diſſoluēdo carnale ꝙ ſpirituale: qꝛ carnale diſſoluiꝛ autoritate ſolius dei: ſpirituale autoritate pape: ſed in hoc ſatis poteſt dici ꝙ paria ſunt quia alia non eſt autoritas pape ꝙ dei certo reſpectu. forti⁹ ſpirituale: quia nūꝙ ſpirituale non diſſoluiꝛ ⁊ diſſoluiꝛ carnale: vt p mortē: et ſic habent ſe vt excedētia ⁊ exceſſa. Si comparas contractum vnius ad diſtractum alterius: tūc quādoꝙ cōtractus ſpiritualis eſt fortior diſtractu carnali: qꝛ carnale diſſoluiꝛ nūꝙ p ſpūale ⁊ ſine volūtate cōiugū qñ nō interceſſit copula. de cōuer. coniu. ex publico. ⁊ cū volūtate cōiugum quando interceſſit copula. econtra cōtract⁹ carnalis non eſt fortior diſtractu ſpirituali qꝛ nūꝙ ſpirituale qd eſt pfectū ⁊ ſolenne diſſoluiꝛ p carnale. licet quando nō eſt ſolēne ſic, vt pꝫ qui cle. vel vo. p totū. Nūꝙ cōparatur contractus ⁊ diſtractus ſpiritualis ſimul in cōtractu ⁊ diſtractu carnali. ⁊ dicit hic Hoſt. ꝙ fortius operaꝛ ſpirituale in ꝯſtruēdo ⁊ difficili⁹ in diſſoluēdo ꝙ facit carnale: qꝛ fortius character imprimiꝛ ex charactere ſpirituali ꝙ imprimaꝛ ex charactere carnali: qꝛ fortior imprimit gratiā ⁊ fortiora copulat nō ſolū corpora ſed etiam animas: ⁊ non ſolum duas ſed plures. xx. q. j. precipimus. Item quia fortior ⁊ efficacior eſt ſua generatio. Item qꝛ fortius aſtringit qꝛ ſoluiꝛ nūꝙ ſpiritualis: vt dixi ſupra: ⁊ ſic eſt forti⁹ ſpirituale ⁊ digni⁹. vnde quo ad diſſolutionē comparando ambo ſimul nō eſt dubiū ꝙ carnale difficilius ſoluatur ꝙ ſpirituale: ⁊ facili⁹ cōtrahitur carnale et difficilius ſpirituale. Sed dices. ratio ergo hic poſita cōcluderet cōtra inducentē. Rñ. papa inducit arguēdo a maiori: ⁊ ſic ſi carnale difficiliter ſoluiꝛ ⁊ autoritate dei. fortius ſpirituale debet autoritate dei: conſequens procedit qꝛ ſpiritualia ſunt difficiliora in deſtruēdo ꝙ ſunt corporalia regulariter. ſi ergo applicata materia corporali ad hanc ſpeciem vinculi matrimonij: vinculū hoc preter naturā ꝓpter vinculū efficiꝛ difficillimū in ſoluēdo quod eſt cōtra naturā corporaliū: forti⁹ hoc debet eſſe in ſpirituali vt materia ſpirituali applicata ad hāc ſpeciē vinculi matrimonialis difficilius diſſoluitur: qꝛ hec eſt natura ſpiritualiū et forti⁹ operatur actus ſecundū naturā ꝙ cōtra naturā: vt patet de ordi. ab epi. qui renuntiauit. c. j. ¶ Uenio ad ver. ſicut autē. vbi papa extendit dictū in epiſcopo ad electum confirmatum.
15 ¶ † No. j. ꝙ cōſecrat⁹ equiparaꝛ quo ad qd cōfirmato: nam ſicut cōſecratus nō pōt cedere aut trāſferri abſqꝫ autoritate pape: ſic nō poteſt cōfirmat⁹. Et eſt cauſa qꝛ difficultas diſſoluēdi ⁊ cedēdi ſurgit a ſubſtātia vinculi: quod vinculū datur p ſolā cōfirmationē. ⁊ ſic habes ꝙ vinculū matrimoniale ſpirituale qō cōtrahiꝛ inter pſonas eligētiū ⁊ electi indiſſolubile ſit in ipſo actu cōfirmatiōis. vide tex. ſ. de elec. cum inter canonicos. ⁊. j. vt lit. nō cōte. qm̄. §. ſi vero. Et aduerte qꝛ matrimoniū dirigiꝛ ad pſonas eligētium ⁊ electi quaſi ipſi ſunt qui contrahunt. ſed matrimoniū eſt inter eum, et eccleſiam vt inter eum ⁊ eligētes: quaſi eccleſiā repreſentantes. j. de teſta. relatū. ¶ No. ij. qō cōſecratio quo ad ſubſtantiam vinculi nihil addit ſed ex autoritatibus ſolis perfectum eſt matrimoniū. ¶ No. iij. qō id diciꝛ de ſubſtātia alicuius quo poſito illud poniꝛ: ⁊ quo remoto illud remoueꝛ. ⁊ illud non dicitur de ſubſtātia alicuius ad cuius remotionem non re-
a moueꝛ ſed remanet [a]. dignitas ergo ep̄alis nō eſt de ſubſtātia matrimonij: ⁊ ſic conſecratio non eſt de ſubſtātia matrimonij: qꝛ ſine illo matrimonio pōt eſſe dignitas epiſcopa-
16 lis ⁊ matrimoniū pōt eſſe ſine ea. ¶ † Et no. quod dignitas epiſcopalis non cōſiſtit ſup ſola adminiſtratione ſed conſiſtit ſuper ordine: vnde diciꝛ dignitas ep̄alis in ep̄o cōſecrato licet adminiſtrationē nō habēte. ¶ Et no. poſſibile dare ep̄m nullatenenſem ⁊ poſſibile dare ep̄m mr̄imonio nō alligatū: ⁊ ſic adminiſtratio ⁊ vinculum a dignitate ſeparabilia ſunt. ¶ Quarto no. ꝙ noua additio ex accidēti alterat ſub-
17 iectum ex quo non cōfert ad materiā ſubiecti. ¶ † No. qnto
b de dictione imo [b] q̄ ſtat correctiue aut declaratiue. Et not. qō vbi eadē remanet cauſa: lꝫ aliqō accidēs varieꝛ nō variatur diſpoſitio. ⁊ ad participiū cauſe ſpecifice daꝛ participiū cauſati iuris ſup cauſa fundati. ¶ No. ſexto concluſionē quā papa intendit qō ſicut ep̄s conſecratus nō trāſferꝛ nec cedit vel deponiꝛ ab alio ꝙ a papa ita elect⁹ et cōfirmat⁹. ¶ No. ſeptimo qō ad participium eiuſdē rationis in genere neceſſario daꝛ participium iuris ab illa ratione regulari: et ſic qō diciꝛ eadē ratio idem ius. Et no. qualiter procedit illud vbi lex nō diſponit nec nos. eſt verū niſi rationis identitate ad caſum de quo agitur poſſit ius extēdi. ¶ No. ꝙ aliud eſt ſimilitudo aliud eſt idētitas. ⁊ qō ſimile nō eſt idē. Et no. modum procedēdi in iure nr̄o de ſimilib⁹ ad ſilia: qꝛ idē iudiciū
c eſt quando ex toto ſimile eſt [c]. Et no. ꝙ iura pōderanꝛ ſm ſenſum q cadit in intellectū bene organizati et ſubtiliter intuentis. ¶ Opp. qō matrimoniū nō ꝯhaꝛ inter eligentes ⁊ electū: imo inter eccleſiā ⁊ electū: vt diciꝛ de teſta. reqſiſti. qō pꝫ qꝛ eccl̄ia diciꝛ viduata: vt. ſ. de ele. ne pro defectu. ⁊. c. propter. Sol. dicit hic Inno. quod ꝯhiꝛ inter eligentes ⁊ electū id eſt miniſterio eligētiū inter eccleſiā ſeu populū et electū: vel ſatis diciꝛ ꝯhi cū eligētib⁹: qꝛ repreſentant eccleſiam et ſic intellige. c. cum inter canonicos. ſ. de elec. ⁊. c. prea. qm̄. §. ſi vero. ¶ Opp. qō ante cōfirmationē ſit mr̄imoniū: vt pꝫ ſ. de elec. cū inter canonicos. ⁊ in. d. c. qm̄. §. ſi vero. Sol. matrimoniū ꝯhiꝛ ſolo cōſenſu eligētiū ⁊ electi, vt ibi: ideo tex. quo ad hoc ſtat bene hic maxime: qꝛ idē etiā ſi nō ſit confirmatio ſecuta quo ad cōcludendā ſubſtantiā vinculi. vij. qō. j. ſicut. quo autē ad vinculi indiſſolubilitatē quid iuris ſit ſtatim dicā. Dicit hec glo. quā ſic expedio qō eſt differentia an ſit ꝯfirmatus ⁊ nō pōt cedere abſqꝫ pape licētia. ⁊ hoc addit ipſa confirmatio: quantum autē ad ſubſtantiā vinculi nihil addit. ⁊ hec eſt cōis opi. lꝫ Hoſti. tenuerit cōtrariū p dictionem maxime. Rñdeꝛ ꝙ illa implicat idē quo ad ſubſtantiā matrimonij concludendā non quo ad indiſſolubilitatem et hoc tenet glo. de ele. lib. vj. ſi electio, in gl. ¶ Opp. qō conſecratio aliquid addat. j. e. licet. Sol. dicit glo. ad ſubſtantiam vinculi nihil addit: ſed bene illud cōfirmat. qō declarabitur ibi: quia addit aliquā virtutē ⁊ exercitij poteſtatē q̄ nō aderat ante cōſecrationē: vt pꝫ de elec. trāſmiſſum. ⁊. c. qō ſicut.

¶ Oppo. ꝙ

18 ¶ Oppo.ꝙ nõ ſemper † procedať de ſimilib⁹ ad ſilia.vt pꝫ.xxviij.q.j.
ſic enim.xxvij.q̃.j.nuptiarũ. Solu.q̃n omnimodo eſt ſimilitudo ꝓce-
ditur alias nõ.¶ Venio ad tertiã ꝑtẽ in verſi.ſed neq;.iſta pars tollit
obiecta duo.¶ Not.primo ad principalẽ intẽtũ pape ꝙ eccleſia pôt
dici dupliciter viduata.vno mõ ſimpliciter et ei reſpectu vt q̃n nullũ
ſupponiť vinculũ inter eã et ſpõſum.ſcđo modo quo ad qđ:⁊ tunc tot
modis pôt dici vidua quot aliquo accidẽti extrinſecus ꝯſiderato vir
eius eſt inutilis ⁊ ĩhabilis q̃ ad exercitia m̃rimonalia,⁊ hoc mõ eccľia
pôt dici vidua q̃ hꝫ electũ ꝯfirmatũ nõdũ cõſecratũ q: deficit ĩ exerci-
tio illorũ q ſunt ordinis.¶ Scđo no.ex hoc ꝙ hec paria ſunt quo ad
19 qđ quẽ nõ hr̃e aliquid vel habere:ſed inutiliter.¶ † No.tertio ꝙ cõis
vſus loquẽdi in interpretatiõe verborũ iuris attendiť ꝙ verba exau-
diantur ⁊ ꝓlata intelliganť nõ ſimpľr ſed ſm cõem vſum loquẽdi.⁊ ſic
verba ſimpľr prolata ſimpľr debẽt intelligi niſi natura materie ex cõi
a vſu loquẽdi reſtringať.ꝓuerbia ergo allegare poſſum⁹.[a] extra de in-
b de.⁊ ſi iudeos.¶ No.ſm principale ad ĩtẽtũ loquẽtis ꝙ ꝑmiſſum [b] ſub
rõne pene:nõ intelligiť ꝑmiſſum ſub rõne gratie,⁊ ſic act⁹ ꝑmiſſio nõ
extẽdiť ad caſum oppoſitũ rõnis.¶ No.ꝙ iure ſingľari ꝑmiſſa nõ ex
tẽdunť nec extẽdi debẽt ad alios caſus:maxime ſi nõ ſunt paris rõnis
20 et idẽ etiã ſi forẽt.ad hoc de pri.ſane.¶ † Et not.ꝙ in materia ꝓhibi-
bita cõiter oẽ qđ nõ apparet cõceſſum cõcludiť ſub regula ꝓhibitũ,⁊
tũc omne omiſſum habeť ꝓ ꝓhibito.⁊ procedit generale erubeſcim⁹
abſq; lege loq.⁊ qđ a lege nõ ꝑmittiť nõ eſt ab hoĩe preſumẽdũ,et qđ
decreto ſanctorũ patrũ nõ eſt adinuentũ nouis ſuperſtitionib⁹ nõ eſt
nouiter p̃ſumẽdũ.¶ No.ꝙ materialiter dicit litera ex qua arguiť qđ
arctať cõfirmat⁹ ad petẽdã ꝯſecrationẽ intra ſex mẽſes vť ꝙ tp̃s cur-
rat a tp̃e electiõis.Et not.penã:q: ſi poſt tp̃s nõ aſſumat cõſecrationẽ
ipſe pôt ꝯpelli ad cedẽdũ.ꝑ qđ apparet ꝙ ſi cedere cõpelliť aliqđ ius
eſt q̃ſitũ.¶ Opp.primo ꝙ nõ ſunt ſex mẽſes ſed ſunt quinq;.vt patet
in illo.c.q̃m.c.di.qđ hic allegať.Solu.dicit gl.ꝙ ꝯ̃riũ eſt verũ q: tex.in
cõtrariũ loquiť de quinq; mẽſib⁹.vel dic ꝙ ille tex.habet reſpectũ ad
mẽſes ꝓut ſunt cepti.ad hoc.ĩ.de tẽp.ordi.literas.nã finis quinq; mẽſiũ
eſt ꝑncipiũ ſex mẽſiũ.hoc no.ꝓ teſte ꝯcordãdo:q: ſi dicat ꝙ vltra quinq;
mẽſes factũ eſt,⁊ vltra ſex menſes vt ſalueť cõiũgẽdo finẽ cũ principio
ad hoc.l.ſi.§.appellata.ff.ſi cer.pe.ſiľe ꝙ dr̃ xp̃m paſſum dũ eſſet.xxxij.
an.⁊ ſex mẽſiũ:q: ſex menſes a tp̃e natiuitatis vſq; ad paraſcene pote-
rant eſſe cepti,ſꝫ nõ cõpleti vel voluit tex.hic determinare opi.Hug.
q̃ voluit poſſe purgari morã intra mẽſem.ad hoc.ſ.e.tit.cũ in cũctis,
21 ver.cũ vero.et qđ ibi no.¶ † Opp.ſcđo dr̃ ꝙ oẽ nõ cõceſſum intelligi-
tur ꝓhibitũ:imo vr̃ ꝙ omnia cẽſeanť cõceſſa q̃ nõ apparẽt prohibita.
ff.de iudi.ſolemus.ĩ.de cauſ.poſ.cũ eccleſia.xxx.queſtio.iij.illud.et.q.
iiij.qui ſpiritualẽ.¶ Gl.dat duas theoricas.Prima eſt hic ꝙ in ma-
teria larga omne nõ ꝓhibitũ p̃ſumiť ꝯceſſum:vt in iudicijs bonefidei
in bñficijs.vt pꝫ.ĩ.de ver.ſig.cũ olim.in abſolutiõib⁹.de ſen.excõ.nu-
per.in materia ſtricta omne nõ ꝑmiſſum cenſeť prohibitum.vt in cõ-
tractib⁹ ſtricti iuris.ff.de ver.ob.l.quicqđ aſtringẽde.de arbi.cũ dile-
ctus.in priuilegijs de deci.ad audiẽtiã.Alij dicũt qđ aut ꝯſtitutio eſt
ꝓmulgata affirmatiue.⁊ intelliguntť oĩa cõceſſa niſi appareãt ꝓhibi-
ta.xxxi.q.j.deus maſculũ.ſi negatiue ſunt ꝓlata omne ꝓhibitũ cẽſetur
qđ nõ apparet ꝑmiſſum.xxiij.q.ſi nõ lꝫ.cũ ſi.de hoc.xciij.diſt.peruenit
el.ij.⁊.ſi.q.v.cõſuluiſti.dic ꝙ ⁊ olim ⁊ hodie in materia ꝓhibita omne
nõ apparẽs cõceſſum p̃ſumiť ꝓhibitũ.In materia cõceſſa oẽ quo ad
ſui regulã ⁊ generalitatẽ p̃ſumiť ꝑmiſſum niſi appareat ꝓhibitũ cã.q:
qđ eſt ſub regula eſt cõiter accidẽs:qđ ꝑter regulã ſingulr̃ accidẽs:⁊
regularia p̃ſumunť,ſpãlia aũt ⁊ ſingľaria nõ.Si autẽ vis cognoſcere
an ſit materia ꝓhibita vel ꝑmiſſa conſidera modũ loquẽdi,q: ſi ius in
materia loquiť ꝑmiſſiue p̃ſumiť ꝑmiſſa ſi negatiue p̃ſumiť prohibita.
Et ſi q̃ris ſm ius nature oĩa fuerũt ꝯceſſa duob⁹ exceptis.Primũ ꝙ
qs nõ faceret alteri qđ ſibi nõ vellet:vt in ꝑncipio decre.Scđm ꝙ nõ
faceret ꝯ̃ ꝓhibitionẽ ſuperioris:qđ pꝫ ĩ ꝓhibitiõe pomi.ſuperueniẽte
iure gẽtiũ deſtructũ fuit illud ꝓhibitoriũ ⁊ oĩa fuerũt ꝯceſſa dũmodo
de facto poſſet qs cõceptũ adimplere.j.di.iuſgẽtiũ.ſaluis tñ pactioni
bus ⁊ legatorũ religiõe q̃ nõ licebat violare.vt ibi.⁊.ff.de pac.l.conuẽ
tionũ.⁊.l.ſeq.Tertiũ tp̃s fuit legis moſaice in iſto aliqua ſunt ꝓhibi-
ta et aliqua p̃cepta.Exod.xx.poſtea ſuperuenit lex ciuilis in qua q̃dã
ꝓhibita ⁊ q̃dã ꝑmiſſa.Quarto ſuꝑuenit tp̃s gratie quo declarata eſt
lex vet⁹ ⁊ patefacta eſt veritas quo tp̃e emanauit lex canonica ꝑ quã
ciuilis intelligẽda eſt.de cele.miſ.cũ marthe.in his q̃ nõ ſunt ꝓhibita
vel ꝯceſſa.¶ Venio ad ver.ſane.¶ No.ꝑmo ꝙ trãſlatio attribuiť ſu-
periori bñficij ad qđ ſit trãſlatio:⁊ abſolutio vel ꝯceſſio attribuiť illi a
quo trãſferť ſeu a ſuperiore bñficij a quo trãſferť ⁊ ad illũ ſpectat dare
licẽtiã trãſeũdi.¶ No.ſcđo penã trãſferẽtiũ ep̃os quib⁹ trãſferre nõ
cõpetit:⁊ etiã illorũ q trãſlationẽ ſeu trãſlationi cõſentiũt et trãſlatos
cõſecrãt vel cõfirmãt.q: ſuſpẽduntur a poteſtate cõſecrandi vel cõfir-
mandi.⁊ pena tranſlati eſt.q: ſuſpẽditur a pontificali officio.¶ Not.
tertio ꝙ ceteris parib⁹ plus peccat ſuperior q̃ꝫ inferior:e plus peccat
inordinate ꝓmouẽs q̃ꝫ promotus,⁊ minus aliorũ ſequẽs errores q̃ꝫ
inducẽs ad ſequẽdũ.¶ No.quarto ꝙ parcitur ſponte confitẽti et ve-
niã poſtulãti ⁊ peccãti ex errore.Et not.qui dicantur peccare.ex ma-
lignitate dicunť pecccare q peccant ex certa ſciẽtia.ex ſimplicitate qui
peccant errore quãtũcũq; error ille cadat in la-
tam culpã vt eſt iura ignorare.¶ No.quinto ꝙ
videtur de ſubſtãtia cõſecratiõis vt cõſecrãdus
ad aliquã cõſcereť eccleſiã ⁊ certã ⁊ determinatã
et in qua ſponſus ſit cõſecratus.ergo ad eccleſiã
in qua nõ eſt ſponſus licet in alia ſit ſpõſus cũ in
illa cõſecretur nõ diciť cõſecratus ad aliã in qua
nõ eſt ſpõſus:q: ad illã cõſecrari nõ pôt.Et per
hoc videť ꝙ conſecrat⁹ in ep̃m ad eccleſiã in qua
eſt intruſus nõ recipiat habitũ ꝯſecratiõis adeo
ꝙ poſtea inde remot⁹ nõ remanet etiã ep̃s vlli⁹
eccleſie.¶ No.ſexto ꝙ alligat⁹ alteri eccleſie hꝫ
duplex impedimẽtũ ſi ſuſpẽdatur.primũ eſt im-
pedimentũ prioris vinculi.ſecũdũ impedimẽtũ
ſecũde ſuſpẽſionis.opꝫ ergo ꝙ ſuper vtroq; di-
ſpenſeť.¶ Not.ſeptimo ꝙ cõcluſus null⁹ ex pſe-
uerantia cõſenſus rudi mõ pôt operari q̃nq; ad
facilitatẽ diſpẽſandi nõ quo ad validitatẽ electio
nis.de quo.ſ.ti.j.bone.¶ Opp.primo ꝙ leuius
debuerint puniri iſti archiep̃i.vt.ſ.c.proxi.Sol.
hic plures deliquerũt:q: hic fuit trãſlatio ⁊ cõſe-
cratio.Itẽ q: potuerũt maturi⁹ videre eo ꝙ plu
res fuerunt.¶ Opp.ꝙ nõ debuerit hic admitti
electus:imo debuerit priuari.ĩ.e.lꝫ.Sol.hic pa-
pa ſecũ egit gratioſe.de iure eñ debebat vtroq;
priuari.⁊ capitulum etiã debuit illa vice priuari
poteſtate eligẽdi niſi papa etiã cũ eo diſpẽſaſſet
vt.ſ.de ele.cũ in cũctis.¶ Opp.ꝙ hic trãſlatus
non debuerit ad gubernationẽ eccleſie admitti.
imo debuerit vtraq; priuari.ĩ.e.l.lꝫ.Sol.gl.ꝙ de
iure hic priuãd⁹ erat vtraq;:⁊ electores ꝑtãte eli
gẽdi vltra hoc ⁊ elect⁹:cũ elegiſſent inhabilẽ:ita
ꝙ totũ qđ hic ſit fuit gratia.ideo Hoſt.hic dt̃ qđ
in alio fuit gratia:q: ꝯſenſus a ꝑncipio fuit null⁹
ſiue fuerit electus ſiue poſtulatus eo qđ non po-
tuit ab alio poſtulari q̃ꝫ a papa.de poſtul.ꝑla.c.
ſi.⁊ ſic cõſenſus ille initialis matrimonij nullus
22 fuit nec eſſe potuit aliqs.¶ † Sed hoc approbat
papa cui nõ lꝫ dicere cur ita facis.xix.diſt.in me-
moriã,vñ ſi intelligam⁹ de perduratiõe in cõſen
ſu quo ad canonicos.i.vt de nouo conſentiant.⁊
ſic de eodẽ in genere.ad qđ de poſt.ꝑla.bone.vel
ſi intelligať ſi in priori ꝯſenſu cõſiſtãt.vel ſi intel-
ligatur de cõſenſu ep̃i electi cui papa vult facere
gratiã,vtrobiq; totũ qđ ſit gratia eſt.¶ Quero
an ep̃s cõſecrat⁹ in terminis decre.poſſit dici cõ
ſecrat⁹ ad aliquã eccleſiã ſpecifice ⁊ ſi nõ eſt cõſe-
crat⁹ an cõſecrat⁹ ſit ſaltẽ in genere ita ꝙ ſit ep̃s
et poſſit expedire inuitat⁹ illa q̃ ſunt ordinis.di-
cit hic Hoſt.ꝙ ſpecifice hic ad nullã fuit cõſecra-
tus fuit tñ cõſecratus ad generalẽ ad quã quili-
bet cõſecratur cũ vnica ſit tãtũ eccleſia.ſic inter-
dum profeſſus certã religionẽ nõ eſt obligatus
illi religioni in ſpecie ſed obligatur in genere.vt
ĩ.de reg.non ſolum.lib.vj.et.c.ſeq.

1 ☞ Epiſcopus qui ꝓpria autoritate de ſua ec-
cleſia ſe tranſfert ad ad aliam carebit vtraq;.ſ.
2 Conceſſa ſub nomine proprio tranſeunt in ſuc-
ceſſorem quando materia eſt nature vt trãſeant
ad ſucceſſorem.
3 Titulus preſumitur ad antiquam poſſeſſionem.
4 Citatio non requiritur in notorijs.
6 Epiſcopus qui propria autoritate ſe trãſfert ad
aliam eccleſiam nõ eſt priuatus prima ipſo iure.

1 Quanto. ¶ † Epiſcopus qui ꝓpria autoritate de
ſua eccleſia ſe tranſfert ad aliã carebit
vtraq;.h.d.cũ ſe.Primo factũ narrat
Scđo aggrauat ibi,non attendens,Tertio pu-
nit ibi,ne autẽ.In iſta decretali habemus duo
principalia.primo factum ⁊ aggrauationẽ facti.
ſecũdo ꝑenam.¶ Circa primũ no.primo auto-
ritatem illã quos deus coniungit homo non ſe-
paret:induci ad illud.ſ.matrimoniũ ſpirituale:⁊
ſic lꝫ argui de carnali ad ſpirituale et econuerſo.
ſup quo dic,vt de ſpon.cum apud.¶ No.ſecũdo
qđ deo reſeruata:videtur vicario ſuo reſeruata.
2 ¶ † No.ꝙ cõceſſum ſub nomine proprio tranſit
ad ſucceſſorẽ:quando materia eſt nature vt trãſ-
cat ad ſucceſſorẽ:⁊ ſic in põderanda diſpoſitione

Zacharias.
a ¶ Prouerbia er
go allegare poſ-
ſum⁹.vide plene
per Io.an.in al-
le.c.et ſi iudeos.
Barto. Guil.de
cu.in.l.ſolẽt.ff.de
offi.ꝓcõ.⁊ leg.l.ſi
chor⁹.et ibi Dy.
de leg.iij.Arch.
in.c.ne tales.de
cõſe.di.v.⁊ Alex.
in.l.j.colum.xiij.
ff.ſi cer.pet.

Ant.Franciſ.
¶ An ꝓuerbiũ
poſſet allegari i
deciſionib⁹ cau-
ſarũ.vide q̃ dixi
ſ.in.c.j.in apoſt.
ma.vbi plene di
ctum fuit.

Sebaſt.Sapia.
b ¶ Qđ ꝑmiſſum.
Adde qđ etiã lꝫ
allegare vulga-
rẽ locutionẽ.no.
Arch.in.c.j.in.§.
porro.in.iij.col.
de ſta.reg.in.vj.
refert et ſequiť.
d.Iaſ.in.l.i.colũ.
antepe.ff.ſi cert.
peta.

Sebaſti.Sapia.
a ¶Qd antiqtas.
Ex antiqtate p̄
ſumit̄ ſolēnitas
iteruenifſe vt no.
in.l.q in aliena.ī
prin.ff.de acq.he
re.adeo ꝙ ēphi
teota q longiſſi
mo tpe poſſedit
rē tāꝗ ēphiteoti
cam p̄ſumat̄ ha
buiſſe debitis ſo
lēnitatib⁹ p̄cedē
tib⁹ vcꝫ cū auto
ritate epi ſi ē em
phiteoſis eccl'ia
ſtica.⁊ p Alexā.
in cōſi.lxxix.icip.
circa primum de
quo q̄rit̄.col.iij.
in.j.volu.de quo
tñ vide Alex.in
cōſi.xvij.incip.vi
ſo inſtr̄o locatio
nis.ī.iiij.vol.vbi
dicit qd ex antiq
tate p̄ſumit̄ ſolē
nitas qñ nō po
terat illa ſolēni
tas pbari alias
ſec⁹ vide Feli.in
c.ſicut.col.xix.de
re iudi.

Zacharias.

b ¶Ab onere p
bādi titulū.Ad
de tu de hoc per
Bar.ī.l.foramē.
ff.de ſer.vrb.p̄d.
Pan.de ca.in.l.
j.§.fi.ff.de aqua
quoti.⁊ eſti.Ale
xād.in.l.ſeruitu
tes.la grande.ff.
de ſer.vrb.Bal.l.
ſicuti.col.ij.in gl.
iiij.C.de p̄ſcrip.
xxx.an.⁊ Pan.
de ca.ꝯſ.v.in pri.

Zacharias.

c ¶De mr̄imonio
carnali ad ſpiri
tuale.vide plene
per iſtū in.c.ij.et
ibi an hoc ſit idi
ſtincte verum.j.
de tranſact.⁊ vij.
q.j.ſicut et ibi ar
chi.Card.in cle.
j.q.iij.ver.q etiā.
de conceſ.prebē.

Sebaſti.Sapia.

d ¶Ex p̄ſumptio
ne.No.tamē qd
nō omnis inobe
diens dicit̄ cōtē
nere⁊ peccare ex
temeritate.not.
domi.in.c.de li
bellis.ad fin.xx.
diſtin.late ponit
Fel.in.c.ij.co.iij.
de maio.⁊ obe.

Zacharias.

e ¶Iſtorū ver
borum dūtamē.
vide p Bar.in.l.

an ſit in rem vel perſonam plus attenditur natu
ra materie ꝗ attendatur verborum expreſſio.ad
hoc.ſ.eo.c.j.et.ij.de offi.dele ga.q̄ſi abbas.¶Et
no.ꝙ poteſtas epoꝝ träſferēdi ſpectat ad ſolum
papam.¶Quarto no.ar.pro antiquitate vene
randa.¶Quinto no.ꝙ factum a papa vt a vica
rio Jeſu chriſti attribuitur factū a deo cui⁹ locū
papa tenet in terris.¶Not.ſexto ꝙ träſlatio et
quelibet diſpenſatio debet in ſe habere vtilitatē
aut neceſſitatē:alias nō eſt diſpēſatio ſed diſſi
patio.An electus ad aliam eccleſiā eoipſo ꝙ al
ligatur alteri eccleſie poſſit adminiſtrare bona:
dic ꝙ non ſm Bo.qꝛ nō poteſt ad aliam aſſumi
aliter ꝗ per poſtulationem et aſſumptus p po
ſtulationē nō poteſt adminiſtrare etiā in eccleſia
vltramontana:qꝛ hec decre.nihil loquitur in cle.
3 ¶† Aliud nō proſequunt hic doc.niſi de antiq
a tate ſup glo.quod antiquitas [a] multa poteſt.in
ter cetera dicūt quod antiquitas relevat ab one
b re probandi titulū [b] de quo de preſcrip.c.j.lib.vj.
¶Venio ad ſecundā partē ⁊ hic ponitur primo
pena eligentium ſcdo pena electi träſlati.¶No.
primo vnam cauſam pene imponende ne.ſ.facti
peruerſitas tranſeat preſumptoribus in exēplū.
¶Not.ſcdo ꝙ epm tranſiuiſſe ad aliam eccleſiā
non pōt eſſe non notoriū:et patet qꝛ factū actus
tranſeuntis poteſt eſſe notorium contra Butri.
4 ſed ipſe diceret ꝙ habet cām manentē.¶† Not.
tertio qd in notorijs fert̄ ſnīa parte nō citata.de
quo de iureiurā.ad noſtrā.el.iij.de appel.cū ſit.
de coha.cle.⁊ mu.veſtra.de elec.bone.de ver.ſig.
ex parte gl.de reſcrip.ab excōicato.¶No.quar
to qd alligatus alteri matrimonio nō pōt licite
eligi.⁊ qd eligentes ſunt priuādi poteſtate eligē
di.litera dicit qd ſuſpendēdi ſunt.dicā cū glo.Et
no.qd quis puniet⁹ eſt in quo peccauit.¶Cir
ca hanc partē op.et videt̄ ꝙ tranſlatio nō legiti
ma non ſit notoria:qꝛ poſſibile eſt ꝙ tranſiuerit
cū licētia:⁊ hoc cū licentia poteſt eſſe occultū:qꝛ
nō patēs oculis.de cler.excō.illud.Sol.qd träſ
iuit nō pōt eſſe niſi notoriū:qd aūt cū vel ſine licē
tia träſiuerit pōt eſſe nō notoriū:tamē ſufficit fa
ctum eſſe nō notoriū ex quo licentie datio habet
ſe p accidēs in qua grauat̄ onere probādi:vt pꝫ
in.c.veſtra.de coha.cle.⁊ quod ibi plene no.tales
eni circūſtātie habētes ſe ex accidenti non impe
diūt effectū notoriū.¶Opp.ꝙ nō ſint ſuſpēden
di ſed priuati ipſo iure:vt pꝫ de elec.cū in cūctis.
Sol.dic ꝙ hic nō peccauerūt eligēdo ſed recipiē
do abſq licētia pape:forte poſtulauerūt:vel dic
ſuſpendendos.i.ſuſpenſos eſſe ⁊c.ſed dices hoc
nō ſufficit:qꝛ debent eſſe priuati:dic qd iſta pena
qd priuati ſint eſt ſuſpēſio:qꝛ ex toto nō ſunt pri
5 uati ſꝫ ad tps vt digi.de elect.bone.¶†Venio
ad vltimā partē no.ꝙ derelinquēs eccleſiā et at
tentās aliā caret vtraq;:priuādus eſt vtraq;.
prima propter ſuperbiā.ſcda propter auaritiā.
Quero quādo habet locū pena vt priuet̄ ſecun
da habita.dic ꝙ hoc pcedit ſiue träſiuerit abſq
licētia eius cuius erat prima.de renū.admonet.
vij.q.j.nō oportet.ſiue ex eo qd träſiuit abſq licē
tia illius cuius eſt eccleſia ad quā träſiuit quam
ſua autoritatate nō debet occupare.de p̄bē.eum
qui.lib.vj.dic tamē quod ſi vnam dimiſit cum li
centia et aliā apprehendit ſine licētia qd illa pri
uandus eſt tantū in qua licentiā non obtinuit ne
plus extendatur ⁊c.de his que ſiūt a maiori par.
6 ca.queſiuit.¶†Quero an tranſiens ad ſecundā
abſq licentia ſit priuandus ſeu priuatus prima
ipſo iure:dic quod non eſt ipſo iure ſed priuand⁹
eſt ⁊ ſic remanet epiſcopus prioris eccleſie ⁊ prio
res clerici adhuc ei obedire tenent̄.item ibi renū
tiatio non tenet de renun.quod in dubijs.nā etiā
lata ſententia res ſtatim non perditur.vt inſtit.
de offic.iudi.§.fin.licet circa iura ſtatim ſententia
ſuum ſequatur effectum.ff.de penis.l.in ſeruorū.
§.fin.per quod patet quod non perdit eccleſiam
ex tranſitu ſed ſuperioris ratihabitiōe.dicit Jo.
andr.qd in curatis ſumus expediti per decreta.
de multa.de p̄ben.in epatibus aūt in quib⁹ nihil

eſt ſtatutum ⁊ quibus non poteſt renuntiari.reli
gionis fauore abſq licētia pape aliud eſt:⁊ pro
cedunt dicta ad hoc quod no.de cōceſſio.prebē.
cum noſtris.

1 Argumentū de matrimonio carnali ad ſpi
rituale valet.
2 Matrimoniū nō pōt diſſolui ab alio ꝗ a deo.3.
4 Argumentum a maiori in exorbitantibus non
procedit.7.8.
5 Dictio duntamen,facit actum conditionalem.6.
8 Maius ſi cōcedatur an cenſeatur cōceſſum mi
nus vel equale.
9 Indulgentia an ſit latiſſime interpretanda.
10 Priuilegium ſemper eſt intelligēdū vt aliquid
addat iuri communi.9.
11 Priuilegiū vel beneficiū an et quando patiatur
interpretationem extenſiuam.
12 Ambitio ex quibus preſumatur.
13 Eligi vel poſtulari quando quis debeat.
14 Examen quando requiritur an aliquis ſit ido
neus:non eſt citanda pars.

Licet. Solus papa träſfert epi
ſcopos ⁊ indulgētia eius
ſuper tali träſlatione conceſſa ad lite
ram ſeruanda ⁊ ſtrictiſſime intelligē
da eſt.h.d.Primo ponit dictū.Scdo ibi:hoc aūt
recitat factū.tertio.rñdet obiectioni ibi:nec illa.
1 ¶†No.primo qd licitū eſt arguere de matrimo
c nio carnali.ad ſpirituale [c] ⁊ ecōtra.d quo de ſpō.
2 cum apud.¶†No.ſecūdo qd carnale matrimo
niū nō pōt diſſolui ab alio ꝗ a deo.Et ſic proce
dit quos deus cōiunxit homo nō ſeparet.Et no.
ꝙ illa verba ſunt euāgelij quos deus cōiūxit ⁊c.
¶No.iij.ꝙ matrimoniū ſpirituale contrahitur
inter electū ⁊ eccleſiā:nō inter eligētes et electū.
alibi dicitur ꝙ inter eligētes ⁊ electū.ſ.de ele.cū
inter canonicos.⁊.j.vt lit.non conte.qm̄.§.ſinau
tem.qd intellige vt p Inno.digi.ſ.e.inter corpo
3 ralia.¶†Not.quarto matrimoniū poſſe intelle
ctualiter cōſiderari petitū ⁊ cōſtitui per partes.
ſ.tres qꝛ ptē participij recipit in conſenſu:partē
ratificationis in cōfirmatione:partē cōſumma
tiōis in cōſecratiōe.Et no.ꝙ tale nō pōt abſolui
abſq autoritate apoſtolice ſedis.Et not.ꝙ tale
vinculū nō eſt niſi inter epm ⁊ eccleſiā de quo.ſ.
de poſtu.p̄la.c.fi.nō eſt ergo inter eccleſiā ⁊ infe
riores prelatos.¶Not.q̄nto quomodo dicit̄ qs
delinquere ex temeritate qñ delinquit cōtra ius
obedientie.digi.ſ.de ele.cū nobis.vel in.c.tranſ
miſſam.⁊ etiā tūc dicit̄ delinquere ex p̄ſumptio
d ne.[d] ¶No.ſexto ꝙ indulgētia cōtra ius eſt ſtri
cte intelligēda.Et aduerte qꝛ hoc probat tex.hic
etiā quaten⁹ agit̄ de preiudicio concedētis.⁊ hoc
qñ conceditur per viā priuilegij ⁊ ſic no.ꝙ indul
gentia vt ſtricti iuris ad limites verborū eſt re
ſtringēda.¶No.ſeptimo ꝙ ex permiſſione trā
ſitus ad maiorē nō videt̄ pmiſſum träſire ad mi
norē:qꝛ cauſa cōceſſionis fundat̄ ſup maiori vtili
tate:qꝛ maior reperit̄ vtilitas in maiore ꝗ in mi
nore.Secus qñ fundat̄ ſup habilitate pſone:qꝛ
ſi eſt habilis ad maiora eſt habilis ad minora.
4 ¶Vel poſſum⁹ colligere†ꝙ ar.etiā a maiori nō
procedit in exorbitātibus vñ nō ſequit̄ diſpēſatū
eſt in maiori:ergo cōceſſum eſt in minori.ad hoc
5 de prebē.cui de nō ſacer.in.vj.¶†No.octauo de
e effectu iſtorū verborū:dūtñ [e].qꝛ reddūt gratiā
cōditionalē ad certitudinē vel idagationē ei⁹ ꝙ
ſub illa oratiōe iungit̄.vnde cautū eſt dicere:dū
tñ nihil obuiet canonicis inſtitutis.i.ſi nihil obe
uiet.Et no.ꝙ talis oratio ſeu gratia tāꝗ cōditio
nalis effectū non operatur ante purificationē et
certificationē an aliqd obuiet ſeu in materia ſeu
6 in forma electionis ⁊ poſtulationis.¶†No.no
no ꝙ hec clauſula,dūtñ nihil obuiet ⁊c.dat cauſe
cognitionē ſuper eo qd ſubijcitur vt principali
clauſule:et ſi hoc eſt priuilegiū cognitio videtur
reſeruata ad pſonā cōcedētis priuilegiū ad hoc
j.de iudi.cū veniſſent.⁊ ſic hec clauſula non ſonat
in monitionē tm̄:ſꝫ tribuit eti⁹ examinationē.vi
de cle.primā de of.dele.⁊ qd no.in.c.fi.de p̄ſump.
¶Hic

ſi quis ita.de cō
di.⁊ demon.⁊ in
l.vxorē.⁊ ibi Dy.
⁊ qd no.in apoſt.
ad ipm.ff.de leg.
iij.vbi ꝙ facit cō
ditionē eundem
Dy.in.l.q ꝯcubi
nā.eo.tit.pleniſſi
me p Bart.in.l.j.
col.iiij.ff.de ꝯdi.
⁊ demon.

Anto.Fran.

¶An hec di
ctio dūtñ faciat
conditionē vltra
hic alleg.vide q̄
no.Bar.⁊ doc.in
l.ſi decē cū petie
ro.⁊ in.l.centeſi
mis.⁊ in.l.eū qui
ita.i.§.q ita.ff.de
verbo.obli.⁊ qd
de dictiōe dum
modo:dicas qd
importat modū
vt p Bar.⁊ doct.
in.l.de quib⁹ die
bus.in.§.fi.de cō
di.⁊ demon.⁊ de
hmōi dictiōib⁹:
dūtamē:⁊ dum
modo an et qñ
importent cōdi
tionē vel modū
vide p Spe.ī tit.
de leg.in.§.pen.
ver.ſed qd ſi in
dulgētia.et vide
glo.in cle.cum ⁊
quē.de ꝯceſ.pre
bē.et aliā gl.in.c.
nō pōt.de prebē.
lib.vj.que vident̄
dicere ꝙ impor
tāt ꝯditionē ⁊ ne
ceſſariū eſt cōdi
tionatū exiſtere:
qꝛ ꝯditiōes ſunt
ī ſpecifica forma
implēde.l.q he
redi.⁊.l.meuius.
ff.de conditio.et
demon.

¶ Hic habem⁹ tria. Primo habemus cauſam ex qua pa-
pa cõcludit temeritatẽ trãſeuntis. Secũdo habemus tran-
ſitũ ⁊ factũ temerariũ. In tertia tollit excuſationẽ allegatã.
Uenio ad primã. Primo videt̃ qđ papa hic ſit ſuperfluus
in iſto titulo in hac autoritate qꝛ idẽ reperit̃. Sol. Hoa. dicit
ꝙ in primo. c. papa ꝓbat ꝑ locũ ab autoritate. In ſecũdo ꝓ-
bat per locũ a minori. In tertio probat per locũ ab antiqui
tate: hic ꝑ locũ a ſimili. ¶ Scđo opp. cũ gl. q̃ eſt ſuper verſi.
intantũ hic dicit̃ matrimoniũ initiari: ⁊ deinde cõfirmari, ꝑ
hoc ꝓſupponit̃ matrimoniũ perfici ꝑ partes ⁊ ſic habere ꝑ-
tes diuiduas: hoc eſt falſum: qꝛ vinculũ matrimonij momẽ-
to perficit̃ vel ſtatim eſt vel nõ eſt. ergo non põt capere finẽ
principij vel mediũ in partes: qꝛ hec capiunt tractũ neceſſa
rio. ꝙ momẽto expediat̃ patet. xxvij. q. ij. c. ij. vbi patet ꝙ eſt
res indiuidua, ⁊ aut eſt vel nõ eſt in momẽto. Glo. reſpõdet
qđ ſi põderat̃ matrimoniũ penes ipſam vinculi ſubſtantiã
et mediũ quo ad illa q̃ ſubſtãtialiter ꝓducũt carnale nõ ex-
pedit̃ per partes: imo momẽto eſt vel nõ eſt. Si cõſideratur
quo ad accidentia extrinſeca vel virtutes: ⁊ tũc põt dici ha-
bere partes. ſubſtãtialiter eñi matrimoniũ capit principiũ
⁊ finẽ a cõſenſu, ⁊ ſic cũ cõſenſus ſimul momento expediatur
momẽto etiã perficit̃, ante eñi ꝙ̃ ſit cõſenſus mutuus nõ eſt
matrimoniũ: et ſtatim cũ eſt cõſenſus mutuus eſt matrimo-
nium: ſed quo ad alias partes extrinſecas ⁊ virtutes conſti-
tutiuas poteſt eſſe in parte ⁊ nõ eſſe in parte. nos poſſumus
matrimoniũ ſpirituale et carnale cõſiderare reſpectu p͛ã-
bulorũ neceſſitantiũ ad finẽ matrimonij, ⁊ hoc reſpectu põt
dici initiatũ nõ vinculũ ſubſtãtiale ſed aliqđ ſubordinatum
in finẽ faciẽdi vel ꝓducẽdi vinculũ, põt exemplificari in ele
ctiõe ⁊ electiõis publicatiõe: qꝛ ſtatim ꝑfectũ eſt preambulũ
ꝑ reſpectũ ad eligẽtes neceſſitãs vinculũ: ſic põt dici in car-
nali vinculo ſpõſaliorũ: vt pꝫ de ſpõ. per totũ. ſic ergo poſt
illud ſequit̃ pars q̃ facit matrimoniũ. ſ. cõſenſus pure electi
et ſicut in matrimonio carnali ſecuto cõſenſu vtriuſ ꝙ̃ eſt ꝑ-
fectũ ita in iſto perficit̃, ⁊ ſic põt dici pars media in reſpectu
ad principiũ extrinſecũ preambule ⁊ mediũ neceſſitantis: ſꝫ
in reſpectu ad mediũ mr̃imoniũ nec media ſit nec pars nec
vltima, ſed iſta nõ eſt diuiſa. Si tertio conſiderant̃ virtutes
cõſecutiue ad vinculũ ſequunt̃ alie partes: qꝛ ſi in matrimo-
nio carnali ſequit̃ copula ratificat̃ matrimoniũ: nõ ꝙ aliqđ
addat ſubſtãtifice ad vinculũ quaſi illud intẽſiue extẽdatur
in ſubſtantia ſed ſolũ addit̃ q̃dã qualitas ⁊ virtus extrinſe-
ca a ſubſtãtia vinculi ꝑ quã vinculũ magis roborat̃ quo ad
difficultatẽ diſſoluẽdi, qꝛ vbi poterat aliquo caſu diſſolui. vt
in. c. ex publico. de ↄuer. cõiug. altero ex ↄtẽtibus ingrediẽ-
te religionẽ modo ſic nõ poterit, ⁊ in hac copula ratificatur
et confirmat̃ vinculũ, ⁊ ſicut in carnali ratificatio ⁊ conſum-
matio dat̃ eodẽ momẽto ſic in ſpirituali quo ad virtutẽ ro-
boratiuã vinculi: quo ad difficultatẽ diſſoluẽdi dat̃ poſt cõ-
ſenſum ꝑ confirmationẽ qꝛ ex tũc vinculũ eſt ab eccleſia ratũ
et efficit̃ pro tũc indiſſolubile autoritate inferioris a papa:
ante ergo poterit diſſolui volũtate electi ſm veram opi. de
qua. ſ. e. inter corporalia. ⁊ no. de ele. ſi electio. libr. vj. cõſum-
matio autẽ quo ad virtutẽ partus filiorũ eſt in conſecratio-
ne: qꝛ cõſecrat⁹ põt alios ſpirituales filios facere ordinãdo
qđ ante nõ poterat ⁊ ſic ibi datur cõſummatio. in hoc ergo
videt̃ differre carnale a ſpirituali: qꝛ ratificatio carnalis eſt
ſimul cũ cõſummatiõe. ſ. copule: ſꝫ in ſpirituali diuerſo actu
concludit̃. ⁊ cã huius eſt, qꝛ vniuerſalis eccleſie in matrimo-
nijs nõ exigit̃ extrinſeca ⁊ expreſſa ꝓbatio: ſufficit eccleſiam
nõ ↄdicere ⁊ nõ habere cãm ↄdicẽdi. ſecus autẽ eſt in ſpiri-
tuali: qꝛ opꝫ qđ ꝑſona examinet̃ ⁊ ſpecialiter approbetur qđ
ſit in actu cõfirmationis ⁊ ꝓ tanto dant̃ actus de ꝑ ſe ad cõ-
ſummationem: ⁊ hec eſt veritas. de copula aũt an addat ad
matrimoniũ. dic qđ nihil addit, ⁊ de hoc habet̃. xj. qđ. iij. qđ
predeceſſor. et ſic videm⁹ vnũ ſignũ legale in indiuiduis. nã
ſeruitus nõ põt per partes trãfferri: ⁊ tñ ante eã poſſent da-
ri ꝑtes ordinate in finẽ eam inducendi. ff. de ſer. ruſti. pre. l. ꝑ
fundũ. ⁊ patet ex no. in. l. eſt receptũ. ff. com. predi. ⁊ hec ſuffi-
ciant de prima parte. In ſecunda ꝑte vt facti recitatiua ni-
hil dicitur. ¶ Uenio ad tertiã ⁊ hic aduerte. ⁊ hic facit tria.
primo recitat indulgẽtiã. ſecũdo ipſam oſtendit non ꝓfice-
re etiã ſuppoſito vno intellectu hic falſo. tertio idem facit in
ſuppoſito vero. ¶ Ad primã: in illa ponit̃ ſolus tenor. nec
ei aliqđ obuiat. ¶ Ad ſecũdam dicit qđ licet videat̃ aliqui-
bus quod poſſit trãſire ad maiorẽ ⁊c. ¶ Oppo. ꝙ hoc non
poſſit nec debeat videri: qꝛ ſi gratia eſt cõditionalis nõ vi-
det̃ qđ hoc poſſit indulgẽtiã operari donec fuerit ex inqui-
ſitione purificata. Glo. fatetur ⁊ dicit qđ papa hic ex ſuper
abundãti rñdet: ⁊ preſupponendo intellectum falſum nulli
debet videri ꝙ etiã virtute illius indulgẽtie tranſire poſſit
niſi prius ſit purificata: purificata autem indulgentia iſtis
bñ poterat videri qđ poſſit trãſire ad maiorem: ⁊ ſic intelli-
7 git̃ hic. ¶ † Scđo obuiat. dicit̃ hic qđ ſi indulgentia conce-
dit̃ vt ad maiorẽ poſſit trãſire, nõ poterit trãſire ad parẽ ꝑ
hoc: ⁊ ſubmittit qꝛ facilius diſpẽſatur in maiori ꝙ in mino-
ri. cõtra imo facilius in minori ꝙ̃ in maiori diſpenſat̃. lvj. di-
ſtin. cenomanenſem. de fil. preſby. c. j. lib. vj. vt no. ſ. de ele. ſcri
ptũ. vbi ꝑ glo. Sol. qñ dat̃ impedimẽtũ reſpectu defectus
perſone vt ꝓpter accidẽs criminis vel aliud ⁊ facili⁹ in mi-
nori diſpenſat̃ ꝙ̃ in maiori qꝛ in maiori reqrit̃ maior habili-
tas ꝑſone ꝙ̃ in minori: ⁊ ideo tũc approbat̃ qs facili⁹ ad mi-
norẽ ꝙ̃ ad maiorẽ. Qñ ſubeſt impedimẽtum vinculi et al-
ligatiõis alteri vinculo ſuppoſita habilitate ꝑſone ad vtrũ
que ⁊ tũc ſi in diſſoluẽdo vinculo ꝓpter trãſitũ facili⁹ conce-
ditur in maiori vt aſcẽdat ꝙ̃ ad parem vt non aſcendat: ſed
gradualiter in pari gradu ambulet qꝛ in primo poteſt da-
ri cauſa in ſecundo non. cum tanta ſit vtilitas que vtilitas
in caſu iſto tanta reperit̃ in vno ꝙ̃tum in alio. ſed maior põt
eſſe vtilitas in maiori et tales diſpẽſationes exigũt cauſam:
⁊ ſic loquit̃ hic ad hoc. ſ. de poſt. prela. bone. ij. c. pxi. ¶ Ter
8 tio vr̃ qđ ex quo ↄceſſum † eſt ꝙ trãſeat ad maiorẽ cõceſſum
vr̃ qđ poſſit trãſire ad parẽ: qꝛ cõceſſis maioribus conceſſa
vident̃ minora. xvj. q. ij. viſis. de dona. paſtoralis. Gl. q̃ inci-
pit ſed nõne cõceſſo. rñdet qđ cõceſſis maioribus vident̃ cõ-
ceſſa minora: ſed dũ dicit̃ cõcedere trãſitũ ad maius benefi-
cium eſt maius ꝙ̃ cõcedere trãſitũ ad minus: hoc eſt falſum
qñ cõceſſio ſit ꝓpter vinculũ: qꝛ tales cõceſſiones implẽtur
ex cã ⁊c. et ſine cauſa fieri nõ poſſunt. Ad ꝓpoſitũ ergo leui⁹
eſt concedere ꝙ tranſeat ad maius, qꝛ iſti ſubeſt aliqua vti-
a litas ꝙ̃ ad parẽ vel minorẽ eccleſiã [a] qꝛ ibi deficit vtilitas: ⁊
primũ cõcedit̃ a iure. ſecũdũ aũt nõ permittit̃ ita ꝙ illud qđ
eſt maius ꝑmiſſum a iure eſt leui⁹ cõceſſibile ꝙ̃ id qđ eſt mi
nus ꝓhibitũ a iure: ſic loquit̃ hec materia. vnde aliqñ aliqđ
eſt maius qđ eſt leuius: videt̃ etiã aliquid eſſe leuius quod
maius vr̃. ad hoc qđ not. in. d. c. paſtoralis. ad hoc de ele. ne-
mo deinceps. libr. vj. vt eccle. benefi. c. vno. ⁊ quod no. in cle.
vna. de reb. ec. non alie. de ele. ſi religioſus. lib. vj. cõiũcta de-
cre. ne cle. vel mo. c. ij. e. li. ad hoc cle. de her. nolẽtes. in prin.
9 ⁊ no. de ele. in cle. ne romani. §. irritũ. in prima gl. ¶ † Ad ter
tiũ hic oppo. cũ gl. que eſt ſuper verbo poſtulatio. ⁊ videtur
ꝙ ꝑ per hanc indulgentiã potuerit trãſire abſ alia licẽtia.
Primo qꝛ verba indulgẽtie latiſſime interpretãtur, et ſic ꝙ
aliquid operent̃. de verb. ſign. Abbate. hic nihil operantur
ergo ⁊c. nã hoc de iure cõi facere potuiſſet a papa licẽtia pe
tita: ſed ſi non habebit expectare licentiam pape non addet
priuilegium aliquid ad ius qđ eſt contra naturam priuile-
gij: qꝛ priuilegiũ eſt priuans legem. iij. diſt. priuilegia. ff. ad
munici. l. j. ff. de leg. j. l. ſi quando. Gloſſ. ad primũ qđ dicit̃ in-
dulgẽtias latiſſime interpretandas. reſpõdet primo qđ hoc
eſt verũ ꝙ̃tum patit̃ natura verborũ indulgẽtie vltra non,
qꝛ nõ tãtũ eſt tradenda latiſſime qđ rũpat̃. hic aũt papa ſub
limitauit conceſſionẽ: dũtamen nihil obuiet ꝓpter qđ cũ ſit
dubiũ reſeruauit ſibi examinationẽ contra verba: ergo non
ampliabit̃ vt tranſeat ſine examinationẽ. ad hoc de priuile.
ſi de terra. ⁊ patet de cõſue. cum dilectus. Uel ſecũdo quedã
ſunt indulgẽtie que ſunt beneficia que non exorbitãt a iure
cõi: et talia latiſſime interpretantur: quedam exorbitantia a
iure et talia non intelligantur latiſſime, ⁊ his loquitur hic
nam ſi ampliaretur hic derogaretur iuribus per que cõſue
ta examinatio poſtulationum ⁊ electionũ ſubuerteretur: et
hoc qꝛ tales indulgẽtie eo qđ a iure exorbitãt ꝓſumunt̃ am-
10 bitioſe obtẽte. j. q. j. principat⁹. ¶ † Ad ſecũdũ ꝙ priuilegiũ [b]
b debet aliquid operari et intelligi vt addat reſpondendũ qđ
hoc operabitur. nam duo erãt impedimẽta in trãſitu. Pri-
mum qꝛ alligat⁹ primo vinculo ꝑ qđ inhabilitabat̃ ne poſ-
ſet tranſire nec etiã poterat conſentire. Aliud erat impedi-
mentum qꝛ nõ poterat ibi tranſire non examinatus. prima
impedimẽta tollũtur ex ſola licentia: ſed qꝛ operatio illorũ
nõ põt dari ante examinationẽ per hoc nõ poterit dari ex-
ercitiũ illorũ anteꝙ̃ examinet̃: eo ergo examinato poterit
ante examinationẽ etiã trãſire ſeu cõſentire ſed poſtea non
poterit trãſire añ ꝙ̃ ſit examinat⁹, ⁊ ſic loquit̃ hic. ⁊ hoc ope-
ratur ſcriptura illius priuilegij. qꝛ contra ius. ¶ Secundo
hoc operat̃ tenor verborũ de cuius mente apparet papam
voluiſſe ſibi reſeruare examinationem. extẽdebat ergo iſte
priuilegiũ in duob⁹. primo qꝛ volebat trãſire ad parẽ. ⁊ erat
cõceſſum ad maiorẽ tantũ qđ facilius concedit̃. ſcđo qꝛ vole
bat tranſire non examinatus. quod erat cõtra mẽtẽ reſerua
tionis. ibi dũtamen ⁊c. et contra intentum priuilegij quod

Sebaſt. Sapia.
a ¶ Minorẽ eccle
ſiam. Uide text. i
l. relegatorũ. in
fi. ff. de interdi. et
relega. ⁊ not. per
Fely. in materia
diſpẽſationis. in
ca. poſtulaſti. ſ.
de reſcr. ⁊ ꝑ gl. in
c. cũ in cũctis. ſ.
de ele.

Sebaſt. Sapia.
b ¶ Qđ priuile-
giũ. Adde ꝙ ni-
hil operant̃ cõ-
tra ius cõmune.
vt no. Hem. in. c.
ſi papa. de priui.
in. vj. Alexan. in
cõſi. xxxiij. incip.
viſo. in. j. vol. limi
ta etiã vt nõ ꝓce
dat qñ cõfirma-
ret̃ antiquũ pri-
uilegiũ ſm He-
mi. in. c. ſi gratio
ſe. in. j. col. de re-
ſcri. vide Fel. in
c. ſolite. col. iij. de
maio. ⁊ obedien.

ſtricte interpꝛetãdũ eſt.Dicit Goffre.quod vltra hoc ope⸗
rabitur iſta indulgẽtia:qꝛ non poſtulatus alias non habe⸗
bat ius petẽdi cõfirmationẽ.modo ex vi licentie poterit ex
quo perſona ⁊ poſtulatione cõſtabat qꝺ non placet Hoſtiẽ.
qui dicit ꝙ ſine tali indulgẽtia hꝫ ius petẽdi confirmationẽ
et abſq; ea cõfirmaꝛ qñ petiꝛ ꝓpter vtilitatẽ eccleſie:vt ipſe
no.ſ.de ele.cũ monaſteriũ.¶ Scꝺo dicit Hoſti.ꝙ operabi
tur circa examinationẽ qꝛ vbi alias examinatio ſpectaſſet
ad papã qꝛ papa habet admittere modo ex quo data eſt li⸗
centia tranſeũdi poterit trãſire abſq; examinatione pape:⁊
poterit patriarcha examinare ex vi licẽtie qꝺ alias nõ poſ⸗
ſet niſi alias ſit hic immediate ſubiect⁹ pape:qꝛ tũc papa ha
bet examinare:nec diceꝛ tunc patriarcha iure ſuo examina
11 re:ſed ex hac licẽtia generali pape.¶ † Hic doc.tractãt ſeu
a querũt nunqd priuilegiũ alias beneficiũ debeat extendi.[a]
Dic qꝺ aut loquimur in priuilegio et ſtricte interpꝛetaꝛ dũ
modo aliquid operetur debet tamẽ intelligi qꝺ aliqd ope⸗
retur:⁊ ſufficit ꝙ aliquid opereꝛ cõtra cõcedentẽ.Aut ſapit
natura bñficij ⁊ late interpꝛetatur ſi ex hoc alteri nõ infer⸗
tur pꝛeiudiciũ q̃ concedenti ſic loquiꝛ hic.Aut loquitur in
12 beneficio:⁊ tũc eſt ambitioſum ⁊ ſtricte intelligitur.¶ † Et
dicitur ambitioſum multipliciter:qꝛ quandoq; cõtra natu⸗
ralem rationẽ vel equitatẽ vel tangit periculũ animarũ:vt
hic ⁊.ſ.ti.j.dudũ.ij.ad ſi.qñq; ambitioſum ⁊ odioſum eſt ra⸗
tione perſone.de fil.pꝛeſby.literas.⁊.c.ſi.vt qꝛ perſona eſt ꝓ⸗
pter qualitatẽ cõiter iuri exoſa.qñq; rõne ſui tenoꝛis vt cõ⸗
tra ius alterius impetratũ.ff.de vulg.⁊ pup.l.ex facto.Aut
eſt fauoꝛabile qꝛ nõ cõcernit incõmodũ alterius:et tũc latiſ⸗
ſime interpꝛetaꝛ qꝺ dicit hic Hoſtien.etiã ſi in aliquo dero⸗
get iuri qꝺ intelligo de iuri cõi cõcernẽte cõcedẽtẽ:alꝭ ſemꝑ
ſtricte interpꝛetareꝛ:qꝛ trãſiret in naturã priuilegij:hoc ve⸗
rum quaten⁹ verba patiunꝛ nõ vltra vt hic.de hoc de verb.
ſig.olim.vbi bona gl.⁊ hanc differẽtiã inter priuilegiũ ⁊ be⸗
13 neficiũ poſuit gloſ.ſ. eo.inter coꝛpoꝛalia.¶ † Oppo.hic in
nuiꝛ ꝙ habẽs indulgẽtiã debeat poſtulari imo vꝛ ꝙ nõ de⸗
beat poſtulari ſꝫ eligi.ex quo enĩ lata eſt ſentẽtia trãſeũdi cõ
tra vinculũ habet licẽtiã apertã ⁊ difficultas trãſeũdi ſubla
ta eſt.ergo debet poſſe eligi.ad hoc.ſ.de elec.cũ vintonieñ.
Sol.dicit hic Inno.expꝛeſſum qꝺ lꝫ diſpẽſetur cũ aliquo in
habili ad electionẽ qꝺ ex diſpẽſatiõe nõ habilitatur ad mo⸗
dum pꝛouidẽdi vt poſſit eligi ſed dꝫ poſtulari vnde dicit in
hac materia ſic dicẽdũ ꝙ qñq; diſpẽſatio ex toto non tollit
impedimẽtũ a quo neceſſitatur via poſtulandi:exemplum
vt in alligato alteri eccleſie:qꝛ lꝫ deꝛ licentia ꝑ hoc nõ tolliꝛ
vinculũ materiale:ex quo ſurgit difficultas et tũc poſtulari
debet vt hic.Qñq; tolliꝛ vinculũ pꝛima facie ex toto:et tũc
conſidera quale ſit vinculũ.aut eſt odioſum:⁊ tũc qꝛ diſpẽſa⸗
tio eſt fauoꝛabilis:ideo tollit ipſum ex toto.exẽplũ ponit in
illegitimitate ⁊ rationẽ aſſignat:qꝛ facili⁹ tolliꝛ odiũ q̃ tolli
tur fauoꝛ:⁊ non remanẽt alique reliquie.per qꝺ dicit Inno.
qꝺ eligi põt.Dat ſimile in pacto qꝺ tollit ex toto obliga⸗
tionẽ ⁊ actionẽ deſcẽdentẽ ex delicto qꝛ odioſa eſt.ff.de pact.
l.ſi tibi.§.quedã.vnde nullis remanẽtibus veſtigijs aut reli⸗
quijs valet qꝺ agiꝛ ⁊ eligi põt:vt in illegitimitate:illegiti⸗
mus ergo legitimat⁹ põt eligi.Qñq; vinculũ eſt fauoꝛabi⸗
le:⁊ tũc diſpẽſatio eſt odioſa:ideo reſtringẽda:et tũc defect⁹
ex toto nõ tolliꝛ ꝑ diſpenſationẽ quo ad reliquias ⁊ veſtigia
pꝛima:puta qꝛ fauoꝛ difficiliter cõfunditur vt patet in alijs
actiõib⁹ fundatis ſuper fauoꝛabili cã q̃ nõ tollunꝛ ipſo iure
ſed elidunꝛ ex pacto.ff.de pac.l.ſi vnus.§.pact⁹.⁊ in pꝛopoſi⸗
to vt daret ꝯ vinculũ licẽtiã ꝙ eſt fauoꝛabile:⁊ tũc nõ põt eli
gi ſꝫ debet poſtulari ⁊ ſic põt etiã loq hic.ꝑ qꝺ concludit hic
Inn.ꝙ neceſſaria eſt poſtulatio ⁊ fuit poſtulatus vt hic:et
tutius eſt qꝺ poſtuleꝛ lꝫ ſm eũ poſſet tolerari qꝺ eligatur ꝑ
mutuũ cõſenſum eligẽtiũ ⁊ electi ꝓpter licentiã poteſt cõ⸗
trahi matrimoniũ.Dicit tñ tutius eſſe ꝙ eligaꝛ in poſtulã⸗
dũ vel poſtuleꝛ in eligendũ.ſatis credo qꝺ hec foꝛma pꝛoce
deret ꝓpter ꝓbabile dubiũ.ꝑ.c.j.de poſt.p̃la.ſeruata foꝛma:
vt ibi dicit Hoſt.ꝙ tutius eſt ꝙ oĩa ꝑ papã fiant:⁊ qꝺ hic nõ
cõſentiat ſine cõſciẽtia pape:qꝛ hui⁹ dubij ſuperioꝛ eſt papa
nõ ipſe poſtulatus.Inn.aũt reſidet.⁊ Jo.dicit ꝙ poterit de
iure ꝯſentire ⁊ qꝺ examinare poterit iſte inferioꝛ vt dixi.vt
ptꝫ ibi ꝑ eũ examinatio faciẽda:qꝛ ſic ipſonaliter eſt locu⸗
tus vt nocet qꝺ ſibi nõ eſt reſeruata:ſic de ele.nec ꝓ defectu.
qꝺ ſatis mihi plꝫ:qꝛ licẽtia aperit viã ad vinculũ vt aliquid
opereꝛ:⁊ credo ꝙ hoc poſſet facere ante examinationẽ:⁊ qꝛ
examinatio exigiꝛ demũ ante trãſitũ vt etiã ſentit gl.vel cũ
licẽtia ſit cõditionata ſi idone⁹ ſit melius credo ꝙ ante exa⸗
mineꝛ vt purificeꝛ ꝯditio indulgẽtie:ꝑ qꝺ apparet ꝙ tutioꝛ
14 eſt opi.Hoſt.¶ † Ultimo quero qualis erat hec examina⸗

Zacharias.
a ¶ Debeat extẽ
di.Tu vide de
hoc Bal.i.l.ſi.C.
de fruc.et lit.ex⸗
pẽ.Bar.i.l.iij.in
pꝛin.verſi.tertio
limita.⁊ ibi pul⸗
chꝛe ꝑ Alexã.ꝙ
gſq; iur.cano.in
c.ij.de mu.peti.
Dy.⁊ Phi.Frã
ciſc.in reg.in iu⸗
dicijs.de reg.iu.
⁊ Ro.cõſi.cxlvj.
col.ij.ver.ij.rñ.

Zacharias.
b ¶ Quatuoꝛ pa⸗
triarche.Dic ꝙ
maioꝛes patriar
che.ſ.Alexãdri⸗
nus ꝯſtãtinopo⸗
litan⁹ antioche⸗
nus ⁊ hieroſoly⸗
mitan⁹ habẽt ex
priuilegio ꝙ ꝯfe
rant metropoli⸗
tanis qb⁹ p̃ſunt
pallium,priuſq;
⁊ ipſi receperint
vt not.in.c.anti⸗
qua.ſ̃.de priuile.
et ibi maxime ꝑ
Innoc.minoꝛes
vero patriarche
q numeranꝛ in.j.
apoſt.in.c.j.ſ.de
trãſl.epi.nõ poſ⸗
ſunt hoc vt ibi⸗
dẽ.⁊ per Feli.in
rub.ꝺ ma.⁊ obe.
circa pꝛin.

tio.dic ꝙ erat extraiudicialis ſicut et cum mandaꝛ alicui vt
alteri ꝓuideat ſi eſt idone⁹ nõ neceſſitaꝛ ad aliquos citãdos
ſm Inn.de quo vide de pꝛeſum.c.ſi.⁊ in cle.j.de offi.delega.
de conceſ.pꝛebẽ.pꝛopoſuit ⁊ vide de poſtu.p̃la.c.j.ꝑ Inn.de
elec.cũ inter canonicos.per eundem que no. Anto.

¶ De autoꝛitate ⁊ vſu pallij. Rubꝛica.

1 ☞ Pallium quid ſit:⁊ a quo concedatur:et vnde dicatur
et que ſit eius foꝛma.
¶ Uiſum eſt de poſtulatis electis ⁊ trãſlatis:ſed qꝛ aſſum
ptis ꝑ hos modos lꝫ vti pallio ſi eccleſijs ad q̃s aſſumanꝛ
dignitas pallij debeaꝛ:igiꝛ ⁊c.de materia.d.c.ꝑ totũ.xxv.q.
ij.in.c.galliarũ.cõueniũt huic rub.de ele.ſignificaſti.⁊.c.ſuf⸗
fraganeis.⁊.c.ꝙ ſicut.Itẽ archiep̃s q renũtiauit deinde nõ
vtiꝛ pallio.de renun.ad ſupplicationẽ.Itẽ qñq; papa ſe of⸗
fert miſſuꝝ palliũ qꝺ tñ alias inſtãter peti dꝫ.de poſtu.p̃la.
1 bone.el.ij.in ſi.¶ † Quid eſt palliũ:pallium eſt inſigne oꝛna
mentũ archiep̃i vel ep̃i de coꝛpe beati Pet.ſumptũ de elec.
ſignificaſti.De ep̃o dꝛ ꝙ aliqñ palliũ ſibi ꝯpetit ex priuile⸗
gio.de p̃ſum.cũ in iuuentute.¶ Quis cõcedat pallium.dic
b ꝙ quatuoꝛ patriarche.[b] de pꝛi.antiqua.Et ſcribiꝛ ꝑ e,⁊ nõ
per.i.nã eſt palleũ dignitatis:⁊ palliũ honeſtatis quod etiã
defert laic⁹.ſ̃.de homi.ſuſcepim⁹.⁊ vtrũq; dicitur a pallim
grece latine motu vel cõcuſſiõe.nã plerũq; palliũ moueꝛ:⁊
palleũ ſepi⁹.vñ miniſter multoties id cõcutit miniſtrando:
vel dꝛ palleũ a palloꝛe a palleo palles.debẽt enĩ pꝛe ceteris
deũ diligere:ieiunijs ergo et vigilijs inſiſtendo pallid⁹ eſſe
ſolet.¶ Quero de foꝛma pallij.dic ꝙ in eo ponunꝛ quatuoꝛ
cruces nigri coloꝛis ꝓpter moꝛtificationẽ vitioꝛũ q̃ dꝫ eſſe
in palliato:vt cũ apoſtolo dici poſſit:Mũdus mihi crucifi⸗
xus eſt,⁊ ego mũdo.ad Gala.vi.Alij dicũt ꝙ dicte quatuoꝛ
cruces quatuoꝛ affectiões ſignificãt:gaudiũ,doloꝛẽ,ſpẽ ⁊ ti⸗
moꝛẽ.Pꝛima ante pect⁹ gaudiũ ſignificat.ſcꝺa q̃ a ſiniſtris
ſpem.tertia q̃ retro doloꝛẽ.quarta q̃ a dextris timoꝛẽ.⁊ iſta
ſunt ꝯria.⁊ ſic oppoſita ponunꝛ.ſed qꝛ qñq; hmõi affectiões
excedunt ⁊ ſunt poti⁹ afflictiões.ideo in pꝛimis tribus cru⸗
cibus ponunꝛ tres acus ad pungẽdũ ne excedat.In quar⸗
ta nõ poniꝛ acus:qꝛ timoꝛ ſociũ aculeũ ſecũ poꝛtat:vel ꝑ pꝛi
mã gaudiũ q̃ ideo p̃poniꝛ ꝙ homo ſemꝑ dꝫ incedere leta fa
cie.In ſcꝺa doloꝛ,qꝛ in ſiniſtris pandeꝛ oẽ malũ.ꝑ tertiam
timoꝛ.qꝛ timemus que nõ videmus.ꝑ quartã ſpes.ideo ſine
aculeo:qꝛ vt quis magis ſperet q̃ timeat.Uel ꝑ ipſas deſi⸗
gnanꝛ quatuoꝛ virtutes cardinales.per pꝛimã ante pectus
iuſtitia.vt ſemꝑ ſit pꝛe oculis.ꝑ ſecundã foꝛtitudo cõtra ad⸗
uerſa.ideo poniꝛ a ſiniſtris.ꝑ tertiã pꝛudẽtia.ideo tertio po
nitur.per quartam temperantia que caret aculeo:qꝛ nunq̃
excedit ſed alia temperat.
1 ☞ Dictio intra:quid notet.
2 Eccleſie appellatione an et quando veniat alia eccleſia vl⸗
tra cathedralem.

Cum ſuper. Intra quãlibet ec⸗
cleſiã ꝓuĩcie ſue ar⸗
chiep̃s pallio vti poteſt:extra ecclĩã nõ.h.d.
Conſultatio ⁊ reſponſio.ſecunda ibi,qꝺ ita.
¶ No.pꝛimo qꝺ pactũ ⁊ foꝛma in traditiõe
rei appoſita ſeruãda eſt.l.traditiõib⁹.C.de
1 pac.¶ † No.ſcꝺo de dictiõe intra que notat intrinſecitatem
inter extrema.nec extrema act⁹ cui iungiꝛ excedit.¶ Not.
tertio qꝺ appellatiõe eccleſie aliqñ cõpꝛehenduntur vniuer
ſaliter eccleſie totius dioceſis.de hoc.ſ̃.ne pꝛelat.vj.c.ij.vide
de verbo.ſigni.cum clerici.¶ Not.quarto qꝺ inſignia iuriſ⸗
dictionalia vel poteſtatẽ ſignificãtia in his q̃ exercẽtur per
viam voluntarie iuriſdictionis non extendũtur extra limi⸗
tes dioceſis.¶ Not.quinto ꝙ archiep̃s ꝓceſſionaliter põt
exire aliqñdo eccleſiam pꝛopꝛiam:et tunc non vtiꝛ pallio.
Et no.ꝙ ꝓceſſiões debẽt fieri ab ep̃is cũ indumẽtis epiſco⸗
palibus vt hic habes.¶ No.ſexto ꝙ archiep̃s regit ꝓuin⸗
2 ciam.¶ † Oppo.ꝙ extra dioceſim poſſet vti pallio.ſ̃.eo.ex
tuarum.Solu.de iure non poteſt vt hic:ex priuilegio ſic:vt
ibi.¶ Oppo.ſecũdo quod appellatione eccleſie compꝛehẽ⸗
datur ſola eccleſia cathedralis.vt patet de verbo.ſignifi.cũ
clerici.Sol.contrarium loquitur in materia ſtricta in qua
poteſt alteri pꝛeiudicare.hic in materia larga in qua nõ po
teſt alteri pꝛeiudicare.Per quod apparet quod ſi manda⸗
retur epiſcopo pꝛouidere in eccleſia ſua nõ poſſe in alia dio
ceſi pꝛouidere quod not.¶ Quero quando quis poſſit vti
pallio.dic quod in miſſa et certis tantum diebus.ſ̃.eodem
ad honoꝛem.qui cõtinentur in priuilegio ſuo.ſ̃.eodem.c.ſi.
¶ Quid ſignificet.gl.dicit quod plenitudinẽ poteſtatis.ſ̃.
co.niſi.

eo.niſi.dicit Jo.an.ꝙ audiuit ꝙ ſignificat eū habere animas ligatas:ideo ſuper vtrūqꝫ brachiū extendit:hoc nō ꝓbaꝛ ali quo iure. ¶ Quero an pallio poſſit vti in eccl'ia etiā exēpta. doc.ꝙ ſic.vt in cōci.Vien.de priui.archiepo.in cle.Quero an in tota ꝓuincia poterit vti:quidā ꝙ nō,ſed exponūt ꝓuincia i.dioceſis.Hoſti.intelligit vt ſonat.Aliq̄n dioceſis ponit̄ pro ꝓuincia.ix.q.ij.epi.in literis ad lites dic:vt de reſcri.Rodul. de beneficialibus dic:vt eo.ti.q̄uis lib.vj.ſ.de preb.ꝑ illorū. ¶ Quero an extra eccleſiam poſſit vti.aliqui dicūt ꝙ nō:ſed ſolū in eccleſia ꝛ ſic intelligunt literā: vnde dicunt ꝙ ſi ingre diatur eccleſiam proceſſionaliter: vel pro cemiterijs conſe crandis quod non debet vti pallio.

1 ☞ Iura pſonalia nō trāſferunt etiā ꝑ ꝯtractū cōmodati.2.

Ad hoc. Archiepſ alteri archiepo pal liū cōmodare non pōt.h.d.ſunt due partes.ſcda ibi:inquiſitioni. ¶ Not.j.ꝙ palliū eſt pſonale ꝛ ſequit pſonā vſqꝫ ad mortē velut vm bra:ꝛ cū pallio ſepelit. ¶ †Not.ſcdo ꝙ iura pſonalia nō pñt ad alios trāſferri etiā ꝑ ꝯtū cōmodati. ¶ Oppo.primo ar chiepſ pōt inuitare alienū archiepm ad celebrādū in ꝓpria dioceſi:vt patet.viij.q.j.epi.igitur videt̄ ꝙ poſſit ei cōmodare palliū.Solu.hec fuit rō dubitādi:vt ſicut poterat mutare ita cōmodare palliū ꝛc.ar.j.de offi.dele.pterea.ſed ꝯriū eſt verū. ¶ Opp.ſcdo ꝙ nō ſepeliaꝛ cū veſtibus.de cōſe.di.j.nemo.ff. de relig.ꝛ ſump.fun.l.atſi qs.§.funeris.ſol.ſpāle eſt in veſtib⁹ ſacerdotalibus ꝛ pallio vt hic.ꝛ.c.nemo.loquit̄ de laico q̄ nō oꝫ inuolui in veſtib⁹ ſacris ſecus ſi de clericis.idē eſt de veſti bus cuiuſlibet ordinis vt in talib⁹ ſepeliaꝛ cuius ordinis eſt: ꝛ hoc hꝫ vniuerſalis cōſuetudo:cōtrariū loquit̄ de palla alta ris.cōtra illos aūt q effodiunt tales cā derobādi eſt pena.C. de ſepul.vio.l.pergit audacia.ꝛ aut.ibi poſita.intra nouē aūt dies ab obitu numerādos nō debet qs moleſtari ex perſona defuncti.vt in aut.ibi ſignata. ¶ Quero an poſſit ꝯmodare vt ſartor videat ꝛ aliud faciat.dic ꝙ hic prohibeꝛ cōmodatū ad vſum vtēdi nō vidēdi. ¶ Quero quid ſi archiepſ transfe raꝛ ad aliū archiepatū an debebit ſepeliri cū duobus.no.di cunt ꝙ ſic:nō poterit tñ vti priuilegio ad vſum ſcdi archiepa tus:ponet tñ palliū ſcdm deſuper ꝛ aliud deſubtus.alij dicūt corpus veſtiendi vltimo pallio tātū:primū vero ponet ſupra corpus vel ſupra caput ſm Inno.qd̄ videtur rationabilius Hoſt.ꝛ qd̄ dicitur de duobus idē de pluribus ſm Joā.and.

1 ☞ Mendacium in aliquo caſu an ſit permiſſum.

2 Archiepſ ante pallij traditionē nō vocatur archiepiſcop⁹.

Niſi ſpecialis. Per aliū trāſfertur plenitudo pōtificalis officij ꝛ nomē archiepāle.h.d.Prima decīſe factū narrat.Scda ibi,ſane.factū aggrauat.Tertia cō cludit ibi:tu ergo.Quarta cōminatur ibi,quoniā. ¶ No.j.ꝙ ante traditionē pallij nō ꝯfertur ꝑ aliquē actū plenitudo pō tificalis officij ꝛ nomē pontificale:ꝛ ſic ante pallij traditionē quis nō pōt appellari archiepſ ꝛ ſic nō cōſequit̄ plenariū ef fectū ꝛ cōplementū plenarie ptātis ꝑ quod apparet ꝙ a no mine arguatur effectus. ¶ Not.ij.ꝙ malefactū prelati licite ab eo palliaꝛ ꝛ emēdatur ne in populi trāſeat exēplū propter ſcandalū. ¶ No.iij.ꝙ vbi ex facto ſequit̄ aut cōfuſio ſuperio ris:aut verecūdia ſubiecti potius ſuperior debet eligere ve recūdiā ſubiecti cuius eſt culpa:ꝙ cōfuſionē ſuam:ꝛ ſic quis ſuū honorē ceſſante culpa debet preferre verecūdie ꝛ cōfuſio ni inferioꝛis ſibi ſubiecti. ¶ Op.qd̄ ante traditionē pallij ꝑ cōfirmationē recipit ptātē quo ad illa q ſunt iuriſdictionis. ſ.de ele.trāſmiſſam.ꝛ.ſ.de tranſ.pre.c.j.ſaluo qd̄ eſt in maio ribus ſicut eſt cōuocare cōciliū.d.c.qd̄ ſicut.§.pterea. ¶ So lu.fateor qd̄ recipit potentiā in predictis:ſed ptās in his que ſunt ordinis cōfert̄ a tēpore traditionis pallij vt.d.c.qd̄ ſicut

1 c.di.qm̄.ꝛ.ſ.tit.j.inter corporalia. ¶ †Opp.ſcdo innuit hic li citū palliare qd̄ male fecit:ꝛ ſic permittit̄ mentiri cōtra.ff.de

a tribu.illud.§.de.xxij.q.ſ.primū.Solu.mentiri nō licet ᵃ ſi pro

b veritate certū petatur ſed hñ licet fingere,ᵇ nā ieſus fingit ſe longius ire.ꝛ.q.j.§.ex his.ꝛ bona ſimulatio approbaꝛ.qd̄ me. cau.c.j.vnde nō licet palliare mētiendo dicendo qd̄ poteſtas fuit ſuper hoc a ſede apoſtolica data:ſꝫ ſm Hoſt.inſtabit ſer monibus ꝛ excuſationibus vtēdo verbis duplicibus dicēdo ꝙ qui eū reprehēdūt nō viderūt omnia ſua priuilegia.de q bus verbis duplicib⁹ in alia materia vide in ſpecu.de aduo.

2 §.iam nūc.in prin. ¶ †Glo.prima colligit qd̄ archiepſ ante pallij traditionē nō vocabiꝛ archiepiſcopus.ſed dicunt doc. qd̄ vocabiꝛ elect⁹ vel poſtulatus ante cōſecrationē,poſt cōſe crationē vocabitur archiepiſcopus.ꝛ vide glo.de reli.do.c.j. ¶ Gloſſ.ij.proſequitur generalia allegans concordantias. ¶ In ſi.oppo.ꝙ nō poſſit mihi cōſuli cū dāno alterius.xxij.

q.ij.primū.xj.q.iij.ſi quis vero. Jo.an.remittit ad ibi not.de reg.iur.locupletari.lib.vj.dic qd̄ ſi quis facit aliqd principa liter vt alteri noceat hoc non eſt licitum.alias ſic dummodo hoc iuridice faciat.ad hoc.ſ.de ele.cum eccleſia. a

1 ☞ Dictio ſemper,denotat tp̄s:dictio vbiqꝫ,denotat locū.

Ad honoꝛem. Romanus pōtifex ſemper ꝛ vbiqꝫ vtit̄ pallio:alij tātū in eccleſijs ſuis ꝛ certis tātū dieb⁹. ſcda ibi,alij:ꝛ cauſam diuerſitatis reddit ibi,quo niā. ¶ No.ꝙ papa ſolus vtit̄ pallio in miſſarū ſolēnitatibus ꝛ vbiqꝫ.Et no.cām q2 palliū figurat plenitudinē pōtificalis ptātis inquantū eſt aſſumptus vbiqꝫ:ꝛ ſic papa eſt ſuperioꝛ

1 omnibus.ad hoc.ſ.ti.j.licet. ¶ †No.ij.qd̄ dictio ſemper,ᶜ no

c tat tēpus:vbiqꝫ,locū.ad hoc.ff.ſolu.mat.l.j.ꝛ not.ꝙ archiepi pallio vtūtur ſolū in eccleſia propria etiā in eccleſijs prouin cie ſue ꝛ certis tēpoꝛib⁹ in anno.Et not.cauſam diuerſitatis: q2 nō habet plenitudinē poteſtatis : ſed ſunt vocati in partē ſolicitudinis.vniuerſalē ergo curā omniū hꝫ papa. ¶ Opp. qd̄ palliū etiā ſignificat plenitudinē poteſtatis in inferioꝛib⁹ ſ.de elec.in geneſi. Sol.dicunt doc.ꝙ in papa ſignificat ple nitudinē officij:ꝛ ſic aliquid ſignificat idē in vno:aliud in alio de ꝑſum.illud.de ſacra vnc.c.vno. ¶ Quero ſecūdo qui ſunt iſti dies quibus cōfertur poteſtas inferioꝛibus in vtēdo pal lio.gl.ponens foꝛmā traditionis pallij eos enumerat.quā vi de q2 clara. ¶ Quare autē dicatur de coꝛpoꝛe ſancti Petri b ſumptū habes.ſ.de elec.ſignificaſti.prout dicit glo. ꝙ in tri bus tēpoꝛibus. Hoſti.dicit ꝙ in quatuoꝛ. Et dicit Joā.and. qd̄ ipſe plus ei credit quia id equius ꝛ q2 fuit palliatus. Joā. an.dicit ꝙ in aliquibus plus cōceditur.recurrendū eſt ergo ad verba priuilegij.de priuileg.poꝛro. ¶ Quero que exigā tur vt detur palliū.dic ꝙ exigitur qd̄ foꝛtiter ꝛ frequēter po ſtulet.c.diſtin.priſca.niſi aliud fiat de gratia.de poſtul.prela. bone,de elec.ſignificaſti. ¶ Quero quādo debet peti palliū. dic qd̄ intra tres menſes a die cōſecrationis ꝛ ſi nō fecerit ca ret cōmiſſa ſibi dignitate.c.diſtin.quoniā quidā.ꝛ fertur hec ſentētia per papā:q2 inferioꝛ hoc nō poſſet.iij.q.vj.accuſat⁹. hec vera niſi fuerit impeditus : q2 tunc daretur ſibi annus ꝛ plus.vij.q.j.cōſtitutū.lxxv.diſtin.quoniā quidā. ¶ Quero ꝑ c quē.dic ꝙ per ſe vel per nunciū ſufficientē ꝛ quatuoꝛ exigunt̄ vt dicatur ſufficiens:exigit̄ enim qd̄ in procuratoꝛio fiat mē tio de quatuoꝛ vniuerſalibus ſynodis.de quibus.xv.di.ſicut. C.de ſum.tri.l.fi.ꝛ ꝯſtitutionū decretaliū romanoꝛū pōtificū. de ſum.trinita.c.j.ꝛ.ij. Secundū qd̄ propria manu mittentis ſit ſcriptū.Tertiū qd̄ habeat mandatū hanc fidē iureiurādo firmādi.i.iurandi in animam mittētis ꝙ ita credit firmiter. Quartū ꝙ poteſtatē habeat petēdi palliū.c.di. qm̄. Quintū foꝛte qd̄ habeat mādatū iurādi in animā mittētis fidelitatē ꝛ obedientiā romane eccleſie de elec.ſignificaſti.lxiij.diſt. tibi. de iureiur.ego.Sextū qd̄ foꝛtiter petatur.vt dictū eſt.c.diſt. optatū.Septimū ꝙ intra tres menſes petatur ꝙ ſi factū nō fuerit deponatur.c.diſtin.qm̄.niſi foꝛte nuntius tranſmiſſus fideliter egerit vel nimiū impeditus fuerit.ar.ſ.de pig.ſigni ficante.q2 ſubueniendū eſt vt ibi.de re iudica.cū Bertoldus. ¶ Nunquid autē omnino elapſis tribus menſibus patiatur hanc penā.opi.ſunt Jo.and.qd̄ ſic.nec ob.ꝙ dentur quinqꝫ. ſ.de tranſla.prela.c.ij.q2 maius periculū vertitur in archie piſcopali officio:ideo min⁹ tēpus datur.arg.xlij.di.quieſca mus. Alij dicūt ꝙ nec metropolitanus hanc penā patietur niſi elapſis quinqꝫ mēſibus que lect.magis videtur amicari litere ſm Hoſt.ſm quē licet etiā iſte rigoꝛ ſit ſcriptus nō ſer uatur : ꝛ poteſt dici qd̄ in deſuetudinē abijt.iiij.diſt.§.leges. imo nec admittitur ſm cōſuetudinem electus petens:ſed de bet petere procuratoꝛ capituli vel vnus canonicus nomine electi:ſi ergo nulla eſt electi petitio ergo nulla moꝛa. de an na.excep.l.fin.ſufficit tamen mittere nuntium intra tres mē ſes : nec eſt neceſſe quod petat vel ſe repreſentet intra illos. Sunt enim quidam tantum longinqui in quibus nō poſſet nuntius etiam prima die conſecrationis conſtitutue intra illud tempus ad ſedem apoſtolicam venire. Nunquid autē ſi nūtium miſerit intra illud tempus ꝛ moꝛitur in via vel ali ter infideliter agit an ſufficiat ad penam vitandam qd̄ ſemel nuntium intra tres menſes miſerit:nō.imo ex quo ad metro politanum peruenit impedimentum quam cito poteſt com mode debet vel intra tres menſes a tempoꝛe notitie mittere ad hoc.ſ.de electio.ſi electio.lib.vj.ꝛ.c.cupientes.§.ad hec.ꝛ quod ibi not.ſ.eo.titul.ꝛ li.in gloſ.he perſone.ꝛ ſi interim im pediatur ſecundus mittere tenetur tertium ꝛ quartum.ꝛ ſic in infinitum.ff.ad tertu.l.ij.§.ſi mater.ꝛ.§.igitur ꝛ per totam legem. ¶ Gloſ.ſecūda eſt clara ibi.ſcenica.docto.declarant que dicatur ſcenica veſtis.dic vt ibi per eos. ¶ Oppo.de.ca.

Zacharias.

a ¶ Mētiri nō lꝫ. Etiā ꝑ alteri⁹ ſa lute. vt.xxij.q.ij. ne qs.ꝛ ibi Arc. gl.ꝛ Semi.xiiij. di.qd̄ ait Alex.d̄ vin.in conſi.ꝯ iu deos.qd̄ icipit.in caſu in quo regſi tus.ꝛ ſpec.in titu. depoſi.§.x.verſic. qd ſi debes.ꝛ tit. de loca.§.vj.ver ſicu.cij.

Antonius Frāc.

¶ De hoc an li ceat mentiri etiā ꝑ ſalute alterius vide q̄ dixi ple.ſ. in.c.niſi ſpālis.de auto.ꝛ vſu pal.in vlt.apo.mea.

Sebaſti.Sapia.

b ¶ Licet fingere. Vide.d.Iaſ.in.l. manifeſte turpi tudinis.ff.de iu reiurā.vbi ponit in col.fin.quō de beo iurare ſiquis ſecrete mihi mu tuauit pecuniā ꝛ ſecrete reſtitui ꝛ defert iuramētū an mutuauerit.

Zacharias

c ¶ Dictio ſemp. dic tu qd̄ dictio ſemp denotat cō tinuitatē tp̄is.l.j. ꝛ ibi Bar.colū.v. in fi.v̄. itē i q̄ōne. ff.ſo.ma.Ang.in aut.de here.ꝛ fal. in prin.i.iij.col.v̄. ſup tex.ibi ſemp. Antoni⁹ Fraciſ.

¶ Qūo iſta dic tio ſemp, intelli gat̄ ſi proferat̄ in diſpoſitiōe ſtatu taria.vide ꝑ bar.i l.ſi qs ita.de con di.ꝛ demō.ꝛ adō qd̄ v̄ificat̄ etiā in his q̄ hñt in ſe tē poꝛis interuallū ſm Bal.i.l.aduer ſus.in v̄ſi.vlt.not. C.de vſu.ꝛ intelli git̄ ſemper.i.ho ris ꝛ tēpoꝛib⁹ cō gruētibus.Et idō ſi teſtis dicit ꝙ ec cleſia ſemp poſſe dit decimas itel ligitur tp̄ib⁹ cō petētib⁹ ꝛ cōgru is vt ꝑ ſpe.i.ti.d̄ te ſte.§.poſtq̄.v̄ſi.ſꝫ qd pl'es.ꝛ in ti.de reſti.in inte.in.§. intra qd̄.ver.ſꝫ ꝯ ꝑmiſſas.ꝛ vide q̄ ple.habent̄ in.l.j. §. nūtiatio.vbi ꝑ gl.ꝛ Old.in ver. oībus.ff.de noui oper. nuntiatio.

a memoria.vt lit.pen.Sol.Io.and.ꝙ ibi de conſuetudine ⁊ priuilegio docebatur obtentum:vt liceret vti extra prouinciam ſigno crucis.

1 ☞ Priuilegium ſemper intelligitur ne alteri preiudicet vide hoc in pulchro caſu.⁊.

2 Poteſtas vel quicunqꝫ alius officialis an habeat poteſtatē in ſubditos ſi ſint extra prouinciam. a

Zacharias.

a ¶Extra prouinciā.Vide tu ꝓ ſolutiōe huiꝰ opp. Cardi.in cle.j.in ꝑin.de priuile.⁊ Spec.in ti.de inſtru.edi.ſ.vj.vſi. quid de his.Et vtrū in locis exēptis ſue dioceſis celebrans poſſit vti pallio ꝑ eundē Cardi.vbi.ſ. q.vij.

Ex tuarum. Archiepſ extra ſuā prouinciā pallio vti non pōt etiam ſi hoc habet cōſuetudo.h.d.In prima gratie petitio petentis motiuū continens.In ſcḋa petitionis limitata exauditio motiuum reprobās.ſcḋa ibi: licet.¶No.archiepiſcopū nō poſſe vti pallio vel inſignijs preeminentiā notantibus extra prouinciam ſuam.¶ Not. ſecundo qȯ conſuetudo induci nō poteſt vt archiepſ extra prouinciā pallio vtat nec generali nec ſpāli.¶No.qȯ priuilegio concedi poteſt vt imminente neceſſitate ordinationis archiepiſcopus pallio vtat extra prouinciam;nō competit ergo hoc de iure:⁊ ſic quādoqꝫ plus poteſt priuilegiū ꝙ̄ cōſuetudo.¶No.ꝙ cōſuetudo dicit gñalis que ſeruat in prouincia vna.de quo.ſ.de conſue.cū dilectus.ver.dictus vero.
1 ¶†No.ꝙ priuilegium de vtendo pallio extra prouinciam intelligit ſi is in cuius dioceſi vti vult hoc cōcedat:et ſic talia priuilegia intelligunt abſqꝫ alterius ꝑiudicio. ¶ Quero an de iure cōi poſſit archiepſ extra prouinciā vti pallio: quidam dicunt qȯ de iure cōi poteſt cōcedente illo in cuius dioceſi vti vult.ad hoc.j.c.proxi.et cōſuetudo tūc dicit corruptela qñ vti vult inuito dioceſano.⁊ hoc dicit Ia.data autē neceſſitate in caſibus dicit ꝙ quo ad actū vtendo pallio in alia prouincia dicit hoc poſſe etiā extra dictos caſus;dummodo habeat licentiā:⁊ ad verbū iam dictis caſibus ſubaudiunt maxime:⁊ ad actū ordinādi ⁊ cōſecrandi extra prouinciam dicunt qȯ ſtat proprie vt nō poſſit niſi in ſubſidiū ordinare ſubiectos extra prouinciā etiam illo concedente niſi in caſibus neceſſitatis.ſed Io.and.dicit hoc falſum vt.j.dice-
2 tur.¶†Inducūt quidā decreta.qȯ ſi archiepſ ad aliā prouinciā vel archiepſ ad aliā dioceſim tranſit de illius ꝑmiſſu pōt iudicare inter clericos ſuos ſi ad ipſos venerint:ꝙ quidā negāt vt phil.hic dicens qȯ cū dioceſanus illos clericos ordinare vel iudicare nō poſſit vel illos epōs conſecrare:ergo de illis licētiā ſibi dare non poterit:⁊ ſic ꝓprie ſtat verbū indulgemꝰ:⁊ improprie quo ad vſum pallij.de quo.j.c.proxi.Contrariū determinat Hoſtiē.qꝛ ſi poſſunt de permiſſu illius ꝓprios illius ſubditos ordinare ⁊ iudicare.ix.q.ij.c.j. et.iij.⁊.c.nō inuitati.multo magis ſuos proprios:ibi eñ fit duplex gratia perſonarū ⁊ loci:hic vero loci tantū.de quo de offi.leg.nouit.nec ibi reqrit licentia pape:cū tñ non vtatur pallio ꝑ iura ꝑalle.per que patet falſum qȯ eſt dictū.ſ. ꝓxi.inquātū dictū eſt ꝙ de permiſſu nō poſſit:⁊ de permiſſu poſſit vti pallio:ſed nō ꝓcedit dictum Hoſtien.quia ſubditi extra locū non ſunt illi ſubiecti:vñ nō pōt ampliari ptās licentiā non habentis in ipſos ſubiectos;ſed ſecus in ſubditis ꝓprijs licētiatis;quia poteſt prorogare ſuperior ptātem in illos ſubiectos:nō poterit ergo in alios ſubditos niſi expreſſe cōſentiant.de quo in cle.ꝙuis.de foro compet.⁊ dixi
3 de offi.dele.p.⁊.g.¶†Inducitur in arg.ad queſtionē predicatoꝝ ⁊ minoꝝ qȯ licet ſint priuilegiati ſuper confeſſionibus audiendis:requiritur tamē parochialis licētia de quo per glo.de pe.⁊ re.oīs.et hodie de hoc in cle.dudū.de ſepul. ¶Quero an dioceſanus in loco poſſit ꝑmittere actū vtēdi pallio in ordinationibꝰ clericoꝝ.Quidā dicunt quod nō vnde a dioceſano primo ꝑmittitur actus ordinādi:illo permiſſo a papa cōcedit vſus pallij:ideo inferior papa non poteſt hunc vſum cōcedere:vel dic ſecundo ꝙ poteſt hoc cōcedere inferior de licentia ſui archiepi cui etiā ꝑiudicatur.Et ſi dicatur quid operabitur ergo priuilegiū ſi detur licētia a dioceſano:dic qȯ operabitur vt illo permittente vti poſſit abſqꝫ licentia archiepi quā alias non poſſet cōcedere etiam ſi eſſet palliatus niſi eſſet exēptus cū ſit ſignum prelationis .ſ.c.ꝓxi.ſm Inn.dicit Io.and.ꝙ etiā cum licentia archiepi nō poſſet hoc cōcedere abſqꝫ licētia pape:vñ melius intelligas in hoc caſu quantū ad vſum pallij ad metropolitanum recurrendum ſm Hoſtiē.⁊ expone is ad quē eccleſia pertinet iure metropolitico:vel alias quo ad vſum pallij:⁊ facit de tēp.ord.nullus.lib.vj.¶Quero que exigant vt in alia ꝓuincia poſſit vti pallio.dic qȯ tria.ſ.priuilegiū:ꝑmiſſio eius ad quē:⁊ altera de his cauſis ſubſit:altero deficiente non vtet pallio.¶Quero an archiepſ hodie huiꝰ loci poſſet vti hoc pallio.Dic iſpicieda vba priuilegij:qꝛ ſi apparet fuiſſe reale extēdet ad ſucceſſores niſi appareat reuocatū:ſi pſonale planū eſt:⁊ in dubio verboꝝ remittit ad papā.de offi. ord.c.iij.⁊ ſi vo.li.vj.ſi vba nō ſunt dubia recurrēdum eſt ad decre.qm̄ abbas.de off.dele.⁊ vide qȯ no.de reg.iur.priuilegiū.li.vj.¶Ad gl.opp.ꝙ nō ſolū in eccleſia:ſed etiā in tota ꝓuincia vtat pallio.vt.ſ.c.ꝓxi.ſol.dic eccleſiā.i.totā ꝓuīciā.
a ¶Opp.qȯ extra ꝓuinciā a vti poſſit pallio.xvj.diſt.ſ.ecce. Sol.rationali pōt ⁊ infula:vt ibi:⁊.xx.diſ.cleros.ſed nō pallio.j.e.cū ſis.Dicūt doc.ꝙ rōnale eſt ornamentum pontificale vel ſacerdotale.pānus.ſ.quadrāgularis ad latitudinē palmi.⁊ habēs.xij.lapides fixos:⁊ hec vba inſcripta manifeſtatio ⁊ veritas.de quo exodi.xxviij.p totū.In margine autē cuiuſdā decre.ſic erat ſcriptū.rōnale eſt quoddā ornamētū rotūdū in pectore:vbi ſcriptū erat manifeſtatio veritatis.ſm Gof.Infulā hic accipit ꝓ mitra.⁊ eſt cauſa quare hic vtat:qꝛ in alijs non deſignat plenitudo officij:ſicut in pallio.remittunt.j.c.cū ſis.¶Oppo.ꝙ vtat inſignijs extra ꝓuinciā.ff.de offi.procon.l.j.ſol.iſtud cōtingit rōne mittentis.mittitur enim a principe:vñ volūtariā iuriſdictionē habet et exercet etiā anteꝙ̄ perueniat ad prouinciam ſibi decretā.ff.de offic.procon.l.ij.ſic legatariꝰ pape.de offic.lega. excōicatis.ſm Gof.hic ⁊ in ſumma huiꝰ tit.in fi.dicit Hoſt. ꝙ in eo ⁊ in ſilibus nulli fit ꝑiudiciū:hic ſecus:qꝛ hoc ſignū dat qȯ locus in quo talia portant inſignia iuriſdictioni ſubiaceant inſigniti:vt in hoc tex.no.Alie gl.ſunt clare.

Cum ſis. In qualibet ecclia ſue ꝓuincie poteſt archiepſ vti pallio.h.d. Interpretabant forte aliqui ꝑ eccleſias ꝓuincie intelligi cathedrales qȯ remouet hec decre.dicēs in qualibet eccleſia ꝓuincie ꝑmiſſis diebꝰ archiepſ celebrās pōt vti pallio.¶No.archiepm̄ poſſe vti pallio ī qualibet eccleſia ſue ꝓuincie.¶No.ꝙ archiepſ pōt vti pallio in actu celebrationis demū diebꝰ ſolēnibꝰ.Et no.qd ſignificat pallium.¶Oppo.ꝙ non vtatur vbiqꝫ pallio archiepſ:vt patet.ſ.c.j.qꝛ non extra ꝓuinciā.ſol.reſtringe hāc vniuerſalē ad eccleſias ſue ꝓuincie:vel intellige qñ habet priuilegiū de conſenſu illius in cuius dioceſi vult vti pallio ſm gl.et ſic hoc generale vbiqꝫ ad quatuor reſtringitur ad ꝓuinciam ad eccleſiā ad miſſarū ſolēnia ⁊ ad certos dies:et ſic videtur ꝙ ſi ſub pauiglione vel aliqua priuata domo extra eccleſiā ſcḋm.c.de conſe.diſt.j.concedimus.ꝙuis archiepſ intra ſuā prouinciā celebret nō poterit vti pallio.Inquātū glo.dicit ꝙ ex priuilegio poteſt vbiqꝫ inuitatus.Io.Vin.ſi eſt inuitatus nō exigit priuilegiū:⁊ ſic dicunt qȯ verbū indulgemꝰ.ſ. ca.ꝓxi.ponitur ꝓprie ⁊ improprie:⁊ ſic de iure cōi archiepſ inuitatus vtit pallio in miſſa extra prouinciā vt hic:dūmodo dioceſanus hoc cōſentiat:proprie autē ponit quo ad ordines vel cōſecrationes faciēdas de ſubditis in aliena prouincia:ſed ambo dicta ſunt falſa ſm Io.and.

1 ☞ Epſ an ⁊ qñ poſſit extra ſuā dioceſim celebrare.

Quia nos. Sine pallio ⁊ ſandalijs poteſt epſ celebrare.h.d.No. archiepm̄ poſſe ſine pallio celebrare indiſtincte extra ꝓuinciā ſuā:cū pallio aūt nō:⁊ idē qȯ intra ꝓuinciā ſuā pōt celebrare cū pallio.¶No.cū pallio etiā in ſua ꝓuincia celebrare nō pōt niſi certis diebꝰ:⁊ ꝙ nō poteſt ꝓ defunctis celebrare cū pallio.¶Quero quid ſint ſandalia:dic ꝙ de hoc habet.xcij.di.ſ.cōpagis.Pet.dicit ſandalia ſunt calciamēta purpurea vel depicta qbus vtuntur epi.
1 ¶†Opp.cū gl.qȯ nō lꝫ celebrare in aliena dioceſi.vj.q.iij. ſcriptū.cū ſi.intellige qñ fuit inuitatꝰ:⁊ hoc qñ publice celebrat:priuatim aūt liceret etiā ſine licētia.de cle.peregri.tue. Hoſt.dicit ꝙ ſi vult celebrare publice aīo ordinādi vel epalia exercēdi hoc nō pōt abſqꝫ licētia.al's dicit qȯ pōt:poteſt etiā publice celebrare.Inno.dicit ꝙ de licētia dioceſani vel etiā parochialis ſacerdotis celebrare poterūt dūmō ſine pōtificalibꝰ celebrēt:qꝛ illis nō pñt vti niſi ſup hoc ſint priuilegiati.j.ti.j.ad ſupplicationē.Hoſt.dicit ꝙ in pōtificalibus ⁊ ſine licētia poterūt celebrare ſicut obſeruat gñalis conſuetudo ⁊ etiā preiudicare niſi ſpāliter ꝓhibeant:de quo de ſe. excōicamꝰ.⁊ in cle.de priui.c.ij.in gl.pōtificalibꝰ.Indulgentias ꝓo qꝛ iuriſdictiōis ſunt nō pñt niſi ſubditis dare.de pe. ⁊ re.c.iiij.ix.q.ij.c.j.puto hec vera ſine pallio:cum pallio nō pōt abſqꝫ priuilegio vel licentia epi vel archiepi.¶Quero qualr ſit ſoluta qrta qȯ.dicit gl.ꝙ nō pōt cū pallio celebrare niſi hoc habeat priuilegiū.Inn.dicit ꝙ ſoluit qȯ ſic:qꝛ cū nō poſſit vti pallio:niſi in ſolēnibꝰ nō poterit qñ celebrat ꝓ defunctis cū nō ſit ſolēnitas:dicit Hoſt.ꝙ de ſolēnitatibus nō ꝑmiſit ſed diebꝰ:tenet ergo qȯ gl.⁊ fatetur ꝙ cōſuetudo nō habet hūc caſum in priuilegijs exprimi inquātū allegat.c.ſi de terra.melius allegaret.c.ibi ſequēs.quod incipit porro.

De

❧ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Incōſtantie. De inconſtantia vide late ꝑ Ang. are. in. §. his igit̄ generaliter. inſt. de inſti. ⁊ iu. Dy. in reg. mutare. ḋ reg. iur. in. vj.
❧ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Quaſi poſſeſſio beneficij. vide Moder. in. l. j. in princ. vbi Alexā. ff. ḋ acq. poſ. vide etiā Bald. in. l. j. C. de re. ꝑmu. vbi ponit de verbali inueſtitura. ⁊ per Ang. in. l. quedā. de rei vēdi. ⁊ per Abb. in. c. autoritate. co. fi. de inſt.
Zacharias.
c ¶ Ad ius nouit̄ creatū. Adde qḋ iuramētū ſuper diſpoſitiōe interpoſitū reſtringit̄ niſi noua cā ſupueniat vt hic ⁊ ꝑ hūc text. dicit hic do. Ant. ⁊ alij qḋ licētiatus q iurauit ex forma ſtatuti nō dꝫ accipe doctoratus inſignia: alibi ſi ꝓpt̄ ſupueniētē peſtē ibi doctorat̄ excuſabitur a piurio. ꝓ q̊ facit qḋ ſing. dicit Sali. in. l. fi. C. de pac. vbi ꝙ ſi filia fratribus viuentibus iurauit patri qḋ erit dote cōtenta nec ei ſuccedet iuxta no. i. c. q̄uis. ȷ̄. de pac. ꝙ ſi poſtmodum dicti fratres moriant̄ ꝙ nō obſtā te tali iuramēto poterit ſuccedere: qꝛ iſte nouꝰ caſus intelligit̄ exceptus ar. l. iubemus. C. ad vel. refert Ro. in. l. pactū qḋ dotali. C. de coll. ⁊ i. l. q ſupſtitis. ff. ḋ acq. he. iſte in. c. ex tenore ȷ̄. ḋ fo. cōp. ⁊ Ro. ꝯſi. xxij. inci. ꝓpoſite. vbi ſi iuro de cetero bona emphiteotica nō petere noua cauſa ſuperueniēte: vt qꝛ ꝑ ſupiorē fuit de emphiteoſi renouatꝰ petere potero. all. caſuꝫ ſin. hic ⁊ in. l. patronus. ff. de bo. libe. Qḋ cū limitabis niſi talis renūtiaſſet iuri cōpeten-

¶ De renuntiatione. Rubrica.

¶ Quia ea q̄ poſtulatione ⁊ electiōe acqrunt̄ et trāſlatiōe: ſepe renūtiatione ꝑdunt̄: ideo ⁊c. De materia rub. vij. q. j. ⁊. ij. xvij. q. ij. ⁊. xxj. q. ij. repetit̄ in. vj. ⁊ in cle. Ad materiā faciunt. de reſcri. ad audiētiā. el. ij. qḋ metꝰ cau. abbas cū duobus. ⁊. c. ſeq. de fer. c. fi. de app. qꝛ nos. de voto. per tuas. de ſimo. ex inſinuatiōe. itē impetrari pōt ꝯ poſſeſſorē beneficij q ei renuntiauerat. de reſcri. c. ij. item prelatus infirmus etiā incurabiliter renuntiare non cogitur. de cleri. egro. c. ex parte.
1 ☞ Dictio e, ponitur priuatiue.

Literas. Propter ſenectutē nō dat̄ licētia cedēdi epo ſi ſit neceſſariꝰ vel vtilis eccleſie ſue. in pria deciſa ſupplicatio. In ſecūda ibi: ſi tuā ipſius repulſio. In tertia ibi monemus: cōcluſio. ¶ Not. primo duas cauſas legitimas cedendi: defectus ſciētie et ſenectutis. hec tamen vltima nō eſt ſufficiens ſemper: ⁊ ſpecialiter quando alias eſt vtilis ⁊ neceſſarius eccleſie ⁊ adeſt periculum in mutatione perſone. ¶ No. ij. ꝙ tempore diſcriminis omnis mutatio eſt periculoſa. ¶ No. iij. ꝙ incognito non eſt committendum regimen eccleſie ⁊ ſic ſalua conſcientia non eligitur vel promouetur incognita perſona. concor. de poſtu. ꝑla. bone. ad fi. ¶ No. quarto ꝙ ad macerationem corporis ſequitur ſpiritus ſublimatio, ⁊ ſic econtra ſanitas ⁊ robur corporis anime eſt ꝯrius, ⁊ ad depreſſionē vnius de cōtrarijs alterius ſequitur ſublimatio. ¶ No. quinto contra importunitatem. ¶ Ultimo not. literā
a allegandam in fin. contra vitium inconſtantie[a] ⁊
1 puſillanimitatis. ¶ † Et nota. de dictione, e, que ſtat priuatiue aliquando. ¶ Not. ſexto ꝙ ceteris paribꝰ magis creſcit deuotio in ſene q̄ȝ in iuuene. ¶ Oppo. ꝙ ſenectus ſit cauſa legitima dandi licentiam cedendi. ȷ̄. e. niſi. §. alia vero. ſo. dicit gloſ. ꝙ ſenectus que reddit quem penitus inhabilem ad regimē epiſcopale dat cauſam cedēdi, nō aūt quelibet alia nō reddens penitꝰ inhabilē: vt hic. ¶ Oppo. ſcḋo ꝙ ſufficientia ſit legitima cauſa cedendi. ſ̄. de elect. cōgregato. ſol. defectus ſcientie eſt legitima cauſa cedēdi nō omni tēpore ⁊ maxime tempore belli ⁊ periculoſo vt hic erat.
1 ☞ Renuntiatio ſiue iuramentū reſpiciens aliquam rem: intelligitur ſm̄ terminos in quibus tunc huiuſmodi res reperitur. 8. 9. 10. 11. 12.
2 Collatio beneficiorum in eccleſia collegiata ſpectat ad collegium ipſius eccleſie.
3 Inueſtitura bñficij trāſfert q̄ſi poſſeſſionē ipſiꝰ.
4 Pacifice poſſidere non dicitur quis beneficiū in quo patitur controuerſiam iudicialem.
Interdictum vti poſſidetis competit pro cōtrouerſia iudiciali.
5 Spoliatus poteſt intentare poſſeſſoriū recuperande licet renuntiauerit: ſecus petitorium.
6 Iuramentū etiam temerarium eſt obligatoriū.
7 Iuramentū, tranſactio, ⁊ reſcriptū, nō extendun tur ad incogitata: ⁊ ad poſtea ſuperuenientia. 9.
10 Promiſſio de non offendendo nō extenditur ad futuras inimicitias.
11 Renuntiatio iurium an extendatur ad futura.

Cum inter. P. Hꝫ duos intellectus ⁊ vtrunqꝫ cōprehendā. h. d. Renuntiatio ⁊ abiuratio beneficij refertur tantū ad ius preſens vel de preterito competens renuntianti: ideo exceptione renuntiationis aut iuramenti non repellitur agens ex iure poſt renuntiationem aut iuramentum queſito. hoc dicit. Prima pars narrat factum. Secunda dat iudicē ibi: ideoqꝫ. Adapta caſum ꝙ ius fuit nouiter queſitū vel autoritate pape, vel autoritate maioris partis capituli. ¶ No. ꝙ ius canonie ⁊ ad illud accidētia ſpiritualia ſunt vt ſtallus ⁊ locus capituli prout ſonat in iure ſpiritualia ſunt. Et not. ꝙ ſtallus ⁊ locus chori cenſetur de partibus iuris beneficij: ⁊ ſic arguūt quādā poſſeſſionē bñficij eo ꝙ illa poſſeſſa ꝓbant: qḋ no. ꝓ arti-
1 culātibꝰ. ad hoc de ele. cumana eccl'ia. ¶ † No. ꝙ iuramētū et renūtiatio in dubio reſtringunt̄ ad ius ſm̄ tp̄s renūtiatiōis ſubſiſtēs: ideo nō excludunt quē a petitione reſpectu iuris poſt renūtiationē ⁊ iuramētū creati: ⁊ ideo renūtians ⁊ iurās nō repetere bñficiū nō excludit̄ ſi poſtea acceptet ⁊ petat illud p̄textu receptiōis noue poſt iuramētū autoritate capl'i, aut autoritate pape facte. Et no. ꝙ hoc dictū eſt verū etiā ſi in renūtiatiōe vel iuramēto ſubmittit̄ aliqua dictio tp̄s futurū reſpiciens vt de nō repetēdo vlterius qꝛ intelligit̄ de nō repetēdo vlterius ex cā de p̄ſenti ſubſiſtēte: ꝙ not. ſi vis te ampliare vide Bar. in. l. q rome. §.
2 duo fratres. ff. de ver. ob. ¶ † No. iiij. ar. ꝓ opi. qḋ ptās cōferēdi particularia bñficia in eccleſia col-
3 legiata ſpectat ad collegiū eccleſie. ¶ † No. quinto hic tex. apertū qḋ ex inueſtitura bñficij trans-
b fert̄ quaſi poſſeſſio bñficij:[b] mādat eñ qḋ receptū faciat gaudere quaſi poſſeſſione bñficij: ⁊ ſic ꝯcludit̄ qḋ quaſi poſſeſſionē hꝫ. vide de ꝯſue. c. ij. ⁊ no.
4 cōpo. de ele. trāſmiſſam. ¶ † No. vj. iuncto principio qḋ illud bñficiū nō dꝛ quis pacifice poſſidere in quo hꝫ cōtrouerſiam iudicialē. Et eſt ar. qḋ ꝓ cōtrouerſia iudiciali detur interdictū vti poſſide-
5 tis: de quo dicā de reſti. ſpo. audita. ¶ † Op. prima glo. qḋ repellat̄ hic repetens bñficiū obſtāte exceptione iuramēti. de reſt. ſpo. ſolicite. ⁊. c. accepta. de iureiu. ſi vero. Prima ſolu. ſm̄ doc. qḋ hic renūtiat ſpoliatꝰ ideo renūtiatio ſibi nō obuiat. de reſ. ſpo. ſolicite. ꝯriū ꝓcedit qñ nō ſpoliatus: nō placet hoc doct. qꝛ tꝫ iuramētū p̄ſtitū a ſpoliato: dū tamē ſpōte iuret ſm̄ Inno. Et. c. ſolicite. loquitur quo ad poſſeſſoriū: qꝛ renuntiatio a ſpoliato nō excludit poſſeſſoriū, recuperāde, ſed bñ excluderet petitoriū ſo. ſoluūt iterū doc. qḋ hic iurauit corā nō ſuo iudice. ar. ȷ̄. e. admonet. hoc nō placet
6 Inn. ¶ † Quia ⁊ ſibi iuramētū p̄iudicat. vj. q. iij. deniqꝫ. q̄ȝ q̄ȝ ſit temerariū: dūmodo ſpōte iuret iuramētū eſt obligatoriū donec abſoluat̄, de iureiur. cū quidā. de ele. venerabilē. Glo. tangit tertiā ſolutionē. ⁊ hec eſt vera qḋ iuramētū excludit repetentē beneficiū quatenus petit ex iure antiquo vel ſubſiſtente ſm̄ tēpus renūtiationis: qꝛ ad cām illā reſtringit̄: ſed ſi petat ex cā nouiter ſuperueniente nō repellit̄. Et ſic ſubdiuidit̄ in duos. vnus qḋ hic agebat ex iure queſito autoritate capituli ſecūdus qḋ ageret ex iure collato autoritate pape. quilibet eſt bonus: ⁊ tertius qḋ ꝓ vtraqꝫ veniret exceptio ꝯ iuramētū qñ ex vi veteris iuris acciperet hic aūt recipiebat ex vi noui iuris: vcꝫ ex vi receptionis facte a maiori parte capituli q̄ habuit poteſtatē ius nouiter creādi. ȷ̄. qḋ me. cau. ad
7 audientiā. ¶ † Ad hoc qꝛ iuramentū nō extēdit̄ ad nō cogitata ⁊ que tūc ineſſe nō erāt. de iureiu. clericus. dat ſimile in reſcripto qḋ nō extendit̄ ad creata poſt. de reſcri. c. fi. ſicut etiā trāſactio nō extendit̄ ad incogitata. C. de trāſac. l. ſi de certa. ad hoc ꝙ dicimus de exce. rei iud. vt nō excludat nouā cām ff. de inſtito. l. habebat. ȷ̄. de exce. aduerſa-
8 rio. ff. de exce. rei iu. l. ⁊ an eadē. ¶ † Dato etiā ꝙ iuraſſet nō repetere ex iure futuro a capitulo illud iuramētū p̄ſtitū capitulo ad vtilitatē priuatā capituli intelligit̄ niſi capl'm illud remittat ⁊ cōſentiat ⁊ illud remittere pōt. de ſpō. p̄terea. de iu-
9 reiu. c. j. ¶ † Scḋs intellectus qḋ hic agebat ex iure nouo creato autoritate pape: ⁊ tūc ꝯriū dupliciter ſoluit̄. Primo qḋ iuramētū nō refert̄ ad ius
c nouiter creatū[c] autoritate pape: hoc nō dicit In. de iure futuro: ſꝫ ſimpliciter loquit̄ de iuramēto preſtito ſm̄ qḋ no. ȷ̄. e. tñ dictū ipſius poteſt ſic ſaluari: cū cōtrariā ipſius tenuerit hic Hoſti. quē ſequit̄ Jo. an. Et hec ſunt vera qñ iuramētū nō reſpicit ius futurū. al's ſi iuraſſet nō repetere etiā ex iure nouo excluderet̄ repetēs: nec mandatū pape excuſaret ſi nō eſſet facta mētio de iuramēto: vel dato ꝙ eſſet facta mētio de iuramēto niſi ſubeſſet cauſa diſpenſandi hic nō eſſet tutus aduerſus iuramentū: qꝛ iuramentū nō pōt tute a papa

ti ⁊ ꝯpetituro. vt ꝑ p̄al. Ro. cōſi. ſupra alle. xxij.
Anto. Franciſ.
¶ Circa iſtū paſſuꝫ an renūtiatio iuris ſui ēt iurata ſe extendat ad iꝰ futurū. Dicas qḋ ñ regulariter ⁊ iō dicebat Inn. i. c. cū veniſſet. de teſti. qḋ renūtiatio iuriū in cauſa ꝑncipali nō extēdit̄ ad cām appellatiōis ēt ſi ſit ſimpliciter facta niſi expreſſe h̊ ſit actū qḋ ēt vol. Bal. in. l. j. C. de ſi. inſt. ⁊ Bar. in aut. q ſemel. in. iiij. col. in ver. q̄ro vtrū de nūtiatio. C. ḋ pro. ⁊ hr̄ ꝑ Spe. in ti. de renū. ⁊ cōcl. in ver. h̊ autē ſcias. ⁊ iō dicebat Bar. in. l. mr̄ decedēs. ff. de inoff. teſt. qḋ renūtiatio nō extendit̄ ad ignorata niſi expreſſe dicatur ꝙ ēt ad incognita debeat extēdi. ꝙ ēt voluit Ange. in. l. q iure militari. ff. de teſt. mil. ⁊ in. l. ſicut certi. C. e. ti. ⁊ ꝑ Alex. in. l. q rome. in. §. duo frēs in. xiiij. char. de. v. ob. imo renūtiatio de futuro niſi aliḋ dicat̄ intelligit̄ de iure de futuro cōpetēte tñ ex cā de p̄terito ſm̄ Bar. i. l. poſt emācipationē in §. illḋ. ff. ḋ lib. le. ⁊ idē Bar. poſt gl. l. qḋ ſeruius. in. ij. col. ff. de ꝯdic. ob cau. ⁊ in. l. aurelio. in. §. caius. in. viij. col. ff. de libe. le. ⁊ in. l. emptor. in. §. lucius. ff. de pac. ⁊ in. l. qui cū tutoribus. in ver. ex h̊ dico. ff. de trāſac. in. l. ſi vxor. in. §. diuus. ff. de adulte. quod etiā voluit Bald. in. l. poſtq̄ȝ liti. in. iij. col. in. j. q. C. de pac. ⁊ in. l. pactum. in. xiij. q. C. de collat. ⁊ qḋ renūtiatio iuriū nō extēdatur ad non cogitata:[b] vide etiā per Paulum de caſtro in conſil. lxxij. incip. viſo pūcto ſupra ſcripto. in penul.

col.⁊ad materiā.
vide etiā p Bar.
l.j.circa pri.ff.de
curato.bo.dā.et
Alex.in.l.ſed ⁊ ſi
qs.in.§.queſitū.
ff.ſi qs cau.et te-
ne menti vnū qđ
dixit Bart.i.d.l.
ꝙ huiꝰ ad finē.ff.
de condi.ob cau.
vbi etiā p Alex.
ple.vbi dixit qđ
renūtiatio iuris
ꝙ qs habet vel
habere poſſet in
tali re intelligit
rebus ſic ſtātibꝰ
⁊ de cā de pſenti:
nec extēditur ad
ius futurū ⁊ vide
etiā p Alex.in cō
ſi.xxxix.i.iiij.pte
cōſilioꝝ vbi etiā
ponit qđ nunꝙ̄
intelligitur renū
tiatū iuri de fu-
turo etiā ſi renū
tiet iuri recipro-
cō niſi de tali iu-
re de futuro fiat
expreſſa mētio.

Zacharias.
a ¶ Ex noua can
ſa.vide de hoc
Ang.in.l.diuus.
ff.de pet.here.
Ant.d petrucia
in repe.l.j.in.iiij.
effectu.verſi.iiij.
adduco.ff.de iu-
reiur.Inn.in.c.j.
q ma.accu.poſ.
vbi ſi maritꝰ ꝓ-
miſit ſe ſemp mo
raturū cū vxore:
intelligitur niſi
nouus caſus ſu-
perueniat.

Zacharias.
b ¶ Primi mona
ſterij.Tu dic qđ
no.vt in.c.ꝯſtitu
tus.ſm itellectū
quē ſeq.Io.and.
ibi.de elect.li.vj.
plene p Lud.ro.
ſing.lxxij.inci.an
ſcholaris eſt pri-
uatꝰ:vide qđ no.
in addi.in palle.
c.cū dilectꝰ.ver.
prioris monaſte
rij.nu.iij.

etiam remitti cā non ſubſiſtēte:hec verba directe
ſonant in ꝯtrariū eius qđ no.tex.nec Inn.de mate-
ria bñficiali facit hic mentionē ꝙ̄ꝙ̄ doc.in mate
ria bñficiali hoc dicūt:tñ vellē doceri de ratione
diuerſitatis quo ad purificādū cōſciētiā.In ma-
teria alia ꝙ̄ bñficiali:de iureiur.uenientes.quod
no.ad hoc qđ no.de voto.nō eſt.ſecus ſi cā ſubeſt
q̄ tutus eſſet.vij.q.j.ſcias.j.q.vij.§.niſi rigor.⁊.§.
neceſſitatis.⁊.c.ſeq.In foro tamē cōtētioſo in du
bio cā pſumeret.ar.j.eo.in pñtia.et.j.de re iudic.
ſicut de quo.lxxxv.diſt.florētinū.xv.q.vj.c.autori
tatē.xxij.q.iiij.ſi aliquid.de voto.nō eſt.⁊ vide de
iureiu.quanto.⁊ ſm hūc intellectū glo.pōt intel-
ligi decre.quod plures fuerūt litere.ſ.tria paria
literarū.Primus renuntiauit in manibus capi-
tuli qđ illuſit ei.Secundus impetrauit ſcđas ꝙ
nō obſtāte renūtiatiōe deberēt ſibi beneficiū aſſi
gnare ꝙ p maiorē partē capli fuit factū cui mi-
nor ps ſe opponebat rōne abiuratiōis.iō impe-
trauit has tertias lr̄as ſm Gof.vel ſm Hoſt.im
petrauit lr̄as ⁊ ſubiecerat ſe in manibus capli re
nūtiādo abiurādo literas:maior ps capli eū rece
pit ⁊ minor ꝯdixit.prima lec.pſequit primū intel
10 lectū glo.ſcđa ſcđm.¶ † Ex his determinat qđ:
aliqs fecit pacē alicui ⁊ ꝓmiſit nō offendere.ꝙ id
referat ad cām offendēdi de pñti vel pterito non
a ſi inimicitia ſurgit ex noua cā [a] vide Barto.ff.de
11 pe.l.aut facta.§.cā.¶ † Infert ſcđo qđ ſi aliquis
renūtiauit oī iuri qđ hȝ vel hr̄e pōt vel ſperat,an
hec renuntiatio referat ad ius futurum tantum.
facit qđ nō:niſi cā vel ſpecies cauſe ſubſit ex cau-
ſa de pñti:facit qđ dixit Bart.in.l.q rome.§.duo
fratres.ff.de ver.obl.ad hoc gl.ff.de cōdi.ob cām
l.qđ ſeruiꝰ.et.l.ij.ff.de ſta.lib.ad hoc.C.de dona.l.
12 ſpem.¶ † Facit hoc ad qōnē.Iurauit ſcholaris
licētiatꝰ nō recipere cōuentū alibi ꝙ̄ in loco vbi
eſt examinatus:qđ ſi de nouo faciat ſe examinari
in alio ſtudio ⁊ pretextu noue licētie recipiat do-
ctoratū qđ per hoc nō ſit periurus:q̄ aſſumit do
ctoratū ex noua cā:qđ bñ no.¶ Sed obuiat tex.
qui videt velle ad hoc vt poſſit hic repetere qđ
duo cōcurrāt qđ receptꝰ fuit autoritate pape et
maioris ⁊ ſanioris ptis capli:q̄ ſufficere vr̄ alte-
rum cū ex quolibet cōpetat ius agēdi et creetur
de nouo.ſol.dic ꝙ ſe aſtringit ad vtrunꝙ̄ ꝓban-
dum.vel forma ſecundi reſcripti habebat vt reci
peretur ſi ad id acceſſerit cōſenſus capituli:vt de
reſcriptis.ſi pro te.lib.vj.

1 ☞ Renūtians rei ſeu tacite vel expreſſe illam
amplius repetere non poteſt.
2 ☞ Infirmitas non facit aliquem actū nullum
dūmodo non excludat mentē actum facientis.
3 Vouere an quis preſumatur per petitionē habi
tus monachalis.5.
4 Priuatus et reſtitutꝰ nō recuperat prima iura:
⁊ reſtitutio non retrotrahitur.
6 Religioſus qui tranſiuit ad aliud monaſterium
an aliquid retineat de primo.
7 Monachus vniꝰ monaſterij promotus abbas
ad aliud monaſteriū:ſi poſtea renūtiauit an poſ-
ſit repetere locum in primo monaſterio.
8 Clericus depoſitus per epm ab eccleſia pñona-
ta an poſſit reſtitui inuito patrono.

1 **Ex tráſmiſſa.** ¶ † Qui renuntiat
bñficio ſuo tacite vel expreſſe illud re-
petere non pōt.h.d.Prīa pars ponit
partis q̄relā.Scđa ꝓuidet ibi:verū qm̄.Qui ad
ſui petitionē licentiatus tranſiuit ad aliā eccleſiā
perdit ius quod habebat in prīa.¶ Not.primo
quod ex qualitate perſone inherenti aliqñ pſona
2 certificatur vt Petrus rubeus.¶ † Not.ſecūdo
quod corporis infirmitas nō impedit actū pro-
feſſionis:⁊ ſic vȝ pfeſſio facta in infirmitate ⁊ oīs
actus a mente regulatur dūmodo infirmitas nō
excludat mentem ſuam.de ſucceſ.ab inteſt.c.fin.
3 ¶ † No.tertio ꝙ p petitionē habitus monacha-
lis qs tacite vr̄ vouere.Et no.qđ poſt votū ſim-
plex ſolo ingreſſu et mora aliqua monaſterij qs
nō videt pfiteri niſi aliud intercedat.¶ Quar-
to not.qđ p repetitionē collatoꝝ eccleſie ſeculari qs videt renūtiare
bñficio ſeculari cui bona cōtulit.Et ſic not.ꝙ ſicut bona pñt accedere
perſone in ingreſſu monaſterij que poſſunt poſtea repeti ex regreſſu:
ita poſſunt bōa accedere pſone in ingreſſu eccleſie ſecularis q̄ poſtea
repeti poſſunt dū ab eccleſia recedit.Et ſic no.qđ bona que clericus
eccleſie cōtulit tpe in quo in eccleſia fuit bñficiatus quis pōt repetere
eo eccleſiam egrediente.qđ no.q̄ de facili non inuenies iſtum caſum
vide qđ no.de cle.coniu.qđ a te.¶ No.qnto ꝙ latiſſime dicit mr̄imo-
niū inter bñficiatū ⁊ eccleſiā:in qua beneficiatus eſt:vñ videtur ab ea
diſſolui eo qđ illi renūtiat.¶ No.ſexto ar.ꝙ ad prelatum ⁊ capitulum
ſpectat receptio et collatio bñficioꝝ inferioꝝ.vide de elect.cumana
4 eccleſia.¶ No.ſeptimo quod verba hortātia nō neceſſitāt.¶ † Et no.
ꝙ priuatus ⁊ poſtea nouiter receptꝰ nō recuperat prima iura nec re-
ceptio trahit retro vt integretur ad ius priſtinū.Oppo.ꝙ ingreſſus
poſt votū inducat pfeſſionem:⁊ ſic hic non poterit retro cedere vnde
obſtat.j.de regula.cōſulti.Sol.dic ꝙ pfeſſio ideo nō eſt:q̄ non pceſſit
votū ſed ſolum propoſitū de ingrediēdo:q̄ nō emiſit votū ꝙ̄ꝙ̄ emit-
tere propoſuerit.ſic dicit gl.vel ſecundū doct.expone votū id eſt deſi-
deriū vel propoſitū.nam dicit Hoſt.qui cle.vel vo.inſinuāte.⁊.c.rur-
ſus.ꝙ poſt votū ſuſceptio etiā habitus nouitioꝝ inducit pfeſſionem:
5 qđ mihi durum videtur.¶ † Scđo oppo.ꝙ ſit profeſſus ſuſceptione
habitus:et ſic nō poſſit repetere primū eccleſiā etiā alia ratione vnde
ob.j.de regula.ſuper eo.Sol.dicit glo.ꝙ hoc procedit qñ ſuſcipit ha-
bitū probationis:ꝯtrarium pōt pcedere qñ ſuſcipit habitum profeſſio-
nis:q̄ ſolus habitus nō facit monachū.de regu.porrectum.hoc intel
lige ſm diſtinctionem.c.j.de reg.lib.vj.⁊ cle.j.eo.titu.Sed tunc obuiat
q̄ vel dices hunc profeſſum:⁊ alia ratione ꝙ̄ hic expreſſa non poteſt
repetere beneficiū:nec etiā volētes ipſum recipere pñt.vel dices ipm
nō profeſſum ⁊ poterit recipere beneficiū ex quo nō eſt profeſſus,ſed
tantū probabit.de regula.beneficiū.lib.vj.ſolut.cōtrariū loquitur qñ
nullus aliꝰ actus interceſſit ex quo ſurgit volūtas renūtiādi quo caſu
nō profeſſus rediēs repetit primū beneficiū.hic qñ alius actus inter-
ceſſit ex quo ſurgit tacita renūtiatio.ſ.bonoꝝ repetitio:qđ not.q̄ li-
mitat illud.c.ſit ergo cautus pbans regulā ne aliquod ſignū oſtēdat
ex quo tacite renūtiet beneficio ſuo.¶ Oppo.ſi hec eccleſia habebat
abbatem non poterat quis in illa habere bñficiū pro quo poſſit age-
re petitorio vel poſſeſſorio:q̄ monachus propriū habere nō poteſt ⁊
cōtrariū hic oſtendit.ſol.dicit gl.ꝙ eccleſia erat ſecularis ⁊ eſt abbas
nomen dignitatis.Dicūt doc.ꝙ in regno vocātur abbates clerici ſe-
culares ⁊ pſbyteri ſic ⁊ cathalani ⁊ hiſpani.¶ Opp.ꝙ hec bona non
debuerint reſtitui.quia ſemel deo dedicata ⁊c.xij.q.ij.nulli.xvij.q.iiij.
ſunt q opes.Dicit gl.ꝙ recuperat iure poli.id eſt ex quadā equitate:
nō iure fori.id eſt de iuris rigore.Vel ſecūdo de facto ſit hec repetitio
potius ꝙ̄ de iure.Vel tertio ipſa cōtulit ſub ꝯditione ſi ibi perpetuo
remaneret.Vel quarto ſm doc.fuerunt collata cā mortis vñ potuit
penitere.ff.de dona.cau.mor.l.mortis cauſa.Io.an.tu dic ꝙ illa cōtu-
6 lit acceſſorie ad perſonā.ꝙ declara vt in.d.c.ꝙ a te.¶ † Faciūt pdicta
ad qōnem illius qui tranſiuit de vna religione ad ſtrictiorē an vocan
b dus ſit ad electionē primi monaſterij [b] vacantis intra tempus ꝓba-
tionis.videt ꝙ nō:ſi cū licentia tranſiuit:alias ſecus ſi ſine licētia cum
oīno intra annū poſſit reuerti:de regu.ſtatuimus.vide qđ no.de reg.
beneficiū.lib.vj.Aduerte q̄ q̄ſtio in.c.bñficiū.loquit de clerico ſecula-
7 ri trāſeunte ad religionē ⁊ ſic nō cadit cū iſta.¶ † Facit hec decre.ad
qōnem.An monachus promotus ad abbatiam alterius monaſterij
ſi poſtea renuntiat an poſſit repetere locū primi monaſterij.de quo
per Fede.in opere ſuo:et ibi etiā habetur an tenet facere profeſſionē
ſcđo monaſterio ⁊ ibi determinat ꝙ nō:⁊ ibi etiā no.an debeat obtine
8 re primū locū poſt abbatē vel quē.¶ † Ultima pars facit ad queſtio-
nem de depoſito an poſſit eū eps reſtituere inuito patrono:q̄ videt
ꝙ nō cum hec habeatur pro receptione noua:⁊ vide ꝙ not.de reſcri.
ꝙ̄uis.lib.vj.in glo.pe.⁊ differentiā inter remotū ab ordine ⁊ relegatū
vide in Spec.de accuſa.§.ij.ſup ver.priuata.in addi.Spec.
¶ Iſtud capitulum eſt ſummatum.ſ.in lectura do.Abbatis.

Admonet. Beneficiatus abſꝙ licētia plati ſuū
beneficiū renuntiare nō pōt.h.d.pri-
mo ponit ꝓhibitionē.ſcđo ipſius trāſgreſſionē puniri pci-
pit.ibi:qđ ſi qs.¶ No.de iure cōi ꝙ ius inſtituēdi ⁊ ꝯferē-
di bñficia ſpectat ad epm:vide de ele.cū eccleſia.¶ Scđo no.ꝙ abſꝙ
autoritate illius ad quē ſpectat collatio qs non pōt bñficiū recipere.
¶ Tertio no.bñficiatos abſꝙ autoritate epi nō poſſe bñficia dimit-
tere vel illis renuntiare.¶ No.ꝙ cōſilium aliqñ ponit p cōſenſu vel
autoritate.¶ Opp.ꝙ nō ſufficiat petere cōſiliū in renuntiatione bñ-
ficij:imo exigit cōſenſus vt ptȝ.j.e.qđ in dubijs.Sol.expone hic cōſi-
liū p cōſenſu.niſi vellet religionē intrare:⁊ tūc ſufficit petere licentiā:
licet nō obtineat.j.de reg.licet.ſm Hoſt.qđ no.q̄ ampliat dec.c.licet.
vt ſicut de latiori ad ſtrictiorē poteſt tranſire licentia petita:ita poſſit
ad religionē de eccleſia ſeculari ſola licentia petita.¶ Querit que ſit
hec vltio.dic qđ vel excōicat vel alia arbitrali pena:ex quo nō expri-
mitur a iure.de offi.deleg.de cauſis.¶ Quero qđ in hoſpitalibus an
poſſit qs adminiſtrationē ingredi abſꝙ autoritate epiſcopi vel aliā
dimittere:

dimittere: dicit Jo.an. hic quod nõ: qꝛ ⁊ illa ſunt ſub diſpoſitione epi: vt de reli.do. de zenodochijs. etiã ſi p laicos adminiſtret. xviij.q.ij. quidã de quo hodie in cle. qꝛ cõtingit. de religio.do. ¶ Qualis ergo exigit cõſenſus vt cleric⁹ poſſit dimittere eccleſiã dic ꝙ ſi trãſiuit ad eccleſiã eiuſdẽ dioceſis poteſt trãſire de tacito cõſenſu epiſcopi: ſi extra dioce. exigit expreſſus cõſenſus epi: vt not. Jo. vij.q.i. placuit. xxi.q.ij.c.i. ſm Vin. ⁊ Tan. hic de quo aliquid ſuper glo.ij. ¶ Ultimo dicit Joã.an. ꝙ diſpoſitio iſtius decre. videt poſſe defraudari per dec. beneficiũ. de reg.lib.vi. volens renũtiare beneficio inuito epiſcopo ingrediet religionẽ ꝓbationis cauſa ⁊ cũ ꝓteſtatione. ſ.c. proxi. ⁊ de ipſius cõſenſu poterit cõcedi quo cõceſſo religionẽ exibit: ſed dicit ꝙ vbi beneficiũ eſt collatiuũ nulla poterit fieri fraus qꝛ conſentiẽdo illi qui habet conferre nullũ fraudat: cũ ipſe tacite prebeat autoritatẽ renũtiationi alteri conferendo: ſed ſi beneficiũ eſſet electiuũ ⁊ ad aliũ ſpectaret cõfirmatio qui haberet dare licentiã cedẽdi, bene tunc poſſet fieri fraus: qꝛ nõ intercederet conſenſus habẽtis inſtituere ⁊ cõſequẽter habẽtis dare licentiã cedẽdi: ſed dic ꝙ tũc nõ ſufficeret cõſenſus eligere habẽtis niſi interueniat cõſenſus habẽtis cõferre vel inſtituere ad hoc vt in effectu ſit priuatus beneficio ſuper quo remittit Jo. an. ad no. de his que fiunt a ma.par.ca. ex ore. ſuper ver. cõfirmatus. vbi limitat illã dec. vt. ſ. dixi in bñficio collatiuo nõ electiuo ꝓcedere niſi cõſentiat ſuperior ad quẽ ſpectat: ⁊ dicit ꝙ tutius eſt qd expreſſe renũtiet ⁊ remittit ad regulã is qui tacet. de reg.iur.lib.vi. in mercu. ¶ Glo. prima eſt clara oppo. cũ ſcda ꝙ abſq3 autoritate epi quis poſſit cedere [a]. lxiij.diſt.c.i.gl. dicit ꝙ ſi collatio ſpectat ad epm: epiſcopus põt dare licentiã cedẽdi: ſi nõ ſpectat ad dñm ſed ad inferiorẽ prelatũ põt dare licentiã cedẽdi inferior ad quẽ ſpectat ius inſtituẽdi: ad hoc facit ver. ordinationẽ tuã: ⁊ idẽ no. in.c. eps de loco. hic alleg. dic vt ibi de hoc. Et ibi etiã no. an clericus volens tranſire de minori ad maiorem ab epo cogi poſſit: ⁊ dixi aliquid in.c.fi. ſ. de poſtu.prela. De primo dubio vide qd no. j. eo. qd in dubijs ⁊ dicã ibi: ⁊ vide glo. in clemẽ. eo.tit.c. vno. ¶ Glo. querit quid ſi trãſiuerit vel ceſſerit abſq3 epi autoritate: an ex poſtfacto prelatus vel eps poſſit habere ratã ceſſionẽ. glo. dicit ꝙ ſic. ⁊ illo ſuperiore ratũ habẽte põt illã is ad quẽ ſpectat ordinare a qua receſſit vel cui ceſſit. ¶ Ad cuius declarationẽ aliqua ſunt vidẽda. Primũ an electus ad alia vel aſſumptus poſſit illi cõſentire abſq3 licẽtia primi prelati habẽtis inſtituere. ¶ Secũdo an poſſit tranſire abſq3 licẽtia eiuſdẽ. ¶ Tertio an ſi tranſeat poſſit collator prime ſtatim cõferre vel quãdo. ¶ Ad primũ dicit Innoc. quod eligi poteſt ad aliud beneficiũ exiſtens in primo ⁊ illi cõſentire: qꝛ nõ reperit ꝓhibitũ ſed potius cõceſſum. de elec. cũ inter canonicos. ¶ Ad ſecũdũ dicit ꝙ ſe trãſferre nõ poteſt abſq3 licẽtia ſuperioris. alias reuocari poſſet inuitus: vt hic ⁊. ſ. no. ¶ Ad tertiũ videtur qd ſaltẽ vbi beneficia ſint incõpaſſibilia primum vacet ipſo iure de preben. de multa. §.i. ſed dicit Inno. ꝙ hoc eſt falſum niſi trãſeat de licẽtia ſuperioris: ⁊.c. de multa. debet intelligi quãdo tranſit de licẽtia ſuperioris: alias nõ vacat prima licet illa priuari poſſit. de cleri. nõ reſi.c. pe. ⁊ fi. niſi ratificet tacite vel expreſſe. ꝙ facere intelligit p lapſum ſex menſiũ intra qd nõ debet plus beneficiũ vacare: vt patet in.c.ij. de cõceſ.prebẽ. per hec dicit ꝙ nõ poterit cõferre beneficiũ primũ quod dimiſit ſi ad aliũ ſpectet collatio illius electio vel preſentatio: ⁊ ad aliũ datio licẽtie de cedẽdo niſi primo ab alio ante vel poſt tranſire volens petierit licẽtiã de trãſeundo vel cedẽdo: debet ergo elector vel preſentator primi beneficij ante requirere licentiam illius ad quẽ ſpectat datio licẽtie vt ratã habeat tranſlationẽ qd eſt verũ ante ſex mẽſes: ſi tamẽ nõ reuocauerit intra ſex menſes: ad finẽ ſex menſiũ habebit poteſtatẽ primus elector vel priuator eligẽdi quaſi tãto tẽpore videat tacite trãſlationẽ habere ratã: ⁊ ſi ad epiſcopũ ſpectet ꝓuiſio ſi nõ reuocauit intra ſex mẽſes ad ſuperiorẽ deuoluetur poteſtas quaſi videatur ab initio habuiſſe ratã ex quo tãto tẽpore nõ reuocauit. Inn. videtur qd primũ nõ vacet niſi ſit lapſum tẽpus ſex mẽſiũ: ⁊ ſic videt ꝙ circa finẽ menſiũ nõ poterit conferre. alleg. hoc expreſſum. de prebẽ. de multa. §. ⁊ ſi vltra. ⁊ precedẽti. per qd patet ſi epiſcopus eſt collator demum lapſis ſex mẽſibus deuoluetur poteſtas ad ſuperiorẽ: ſed ſi alius eſt collator tutius eſt ꝙ tunc petatur ꝙ ratificet habens dare licẽtiã. vt. ſ. dictũ eſt. hec vera niſi ter charitatiue monitus cum aliquib⁹ interuallis non voluerit reſpondere vel ratificare quia ex tunc intra ſex menſes poterit fieri electio. alleg. de elec.c.fin. de ſup.neg.prela.c.i. ¶ Sed quid faciet ſecũdus dioceſanus vel prelatus ad quẽ ſine licentia tranſiuit alteri in cuius dioceſi primo beneficium tenebat. dicit Innoc. ꝙ dioceſanus ſecũde eccleſie poterit ſtatuere terminũ intra quẽ a primo dioceſano licẽtiã obtineat: alioquin erat ſcde eccleſie de alia pſona ꝓuidendũ. ar. vt lit. nõ cõte. qm̃ frequẽter. §. ſi vero aliter. de cle. nõ reſi. qꝛ nõnulli. ⁊ c. relatũ. Dicit Hoſti. ꝙ licet predicta ſint vera de iure: tales tñ quotidie ſine licẽtia eliguntur ⁊ transferũtur ⁊ electioni cõſentiunt ⁊ accipiunt. ex quo ſic trãſlati recepti ſunt ad platurã vl' rectoriã cũ cura priora bñficia que habebant ſimiliter ipſo iure intelligunt vacare: q̃ tñ plerũq3 de facto retinẽt. Sꝫ omnib⁹ his põt nõ improbabiliter rñderi ꝙ multa p patientiã tolerant ⁊c. j. de preben. cũ iãdudũ. in fi. ⁊ addo qd no. de prebẽ. de multa ſm Hoſti. ¶ Opp. ꝙ poſſit quis trãſire ad aliã eccleſiã abſq3 licẽtia. i. cedere bñficio. xix.q.ij. due ſunt. ſolu. tranſire põt abſq3 licẽtia ad religionẽ vt ibi: ſicut poſſet ad ſtrictiorẽ. [b] de reg. licet. ſed nõ poteſt trãſire ad aliã eccleſiã ſm Goſ. idẽ Inn. ſuper tex. qd no. qꝛ ampliat illã. Nec ob. ꝙ forti⁹ deberet poſſe trãſire ad aliã dignitatẽ: qꝛ ibi publica vtilitas hic priuata. ſ. in tranſitu religionis. ſed dicunt doc. quod pſumptio ambitionis obiectionẽ tollit. vt no. lxiij. diſtin. literas. ad hoc quod no. ſ. de poſt. prela. bone. el.i. Inducit in ar. an prelatus poſſit eligi ad prelaturã alterius eccleſie an debeat poſtulari. Gl. hic dicit arg. ꝙ nõ poſſit quinimo nec canonicus qꝛ nõ habet facultatẽ recedẽdi abſq3 licẽtia epiſcopi: ⁊ hoc tenuit Vin. ⁊ fatetur qd ſi ſuperior nolit eũ licẽtiare ꝙ cõpellet per ſuperiorẽ: de iure pat. nullus. Gl. cõcludit ꝙ eligi põt dũmodo al's ſit idoneus ⁊ in eodẽ epiſcopatu vel alio: tñ faciẽda eſt quedã poſtulatio nõ ſolẽnis ante vel poſt vt tranſire poſſit: ⁊ ſi denegauerit poſtuletur p ſuperiorẽ. ad hoc qd no. gl. de ele. ſi religioſus. li.vi. ⁊ hoc expediui plene. ſ. de poſtu.pre.c.fi. recitat Jo.an. quoſdã velle facere differẽtiã inter curatũ vel prelatũ ⁊ alios clericos ſimpliciter beneficiatos vt primi tanq3 inuinculati nõ poſſint: ſecũdi ſic. quod nõ placet Joã.and. per decre. ſi abbatẽ. de elec.lib.vi. ex qua patet ꝙ nõ valet conſequentia hic nõ poteſt tranſire libere: ergo eſt poſtulandus ⁊ nõ eligendus: ſpeciale ergo ſit in epiſcopo vt dixi plene in. d.c. fin. Opinio. gl. tenuit Jo.an. in. §. ſed aliud. lxi. diſtin. Quis autẽ ſit ſuperior cõpellens dare licentiam dic quod papa: qꝛ nemo alius poteſt rem alterius alteri dare: vt not. de offi. lega. dilectus. de reli.do. cõſtitutus. Abbas dicit qd aliud eſt licentiam dare aliud compellere: vt in decre. nullus. ſed certe ex quo cauſa aliqua ſubeſt credo qd ⁊ ſuperior proximus poterit compellere: ſi cauſa, ſolus papa.

¶ Iſtud.c. eſt ſummatum. ſ. in lectu. Abba. in hoc capitulo.

Super hoc. Iſta conſueuit difficilis decretalis reputari: ⁊ ei⁹ difficultas plus eſt in tex. q̃ in materia. ⁊ hꝫ multiplices intellectus: ⁊ hꝫ duas difficultates. Prima in queſito ⁊ reſpõſione quot ⁊ que queſtiones forment ⁊ quibus rñdeatur: ⁊ quõ. Secũda eſt quo iure agens beneficiũ repoſcebat: ⁊ ſic erunt duo paſſus. Antequã deſcendã ad ſcdm cũ primũ expediuero ponã neceſſaria ad euidentiã illius primi quod licet agens debeat concludere cauſam ſue actionis vbi petitur: vt patet in.l.i.ff. de edendo. ⁊ l. edita. C. de eden. ⁊ dixi in.c. dilecti. j. de iu. tamẽ regulariter exceptio non exigit cauſam: quia ſola nuda volũtas ſufficit ad dãdã exceptionẽ: ⁊ hoc operatur fauor liberationis. ff. de pac. l. tale pactũ profiteor te nõ teneri. ⁊ no. i. l.i. in fi. ff. de inter. act. ⁊ not. in. l. cũ de indebito. §. fin. ff. de probati. ⁊ ſcripſi. j. de fide inſtru. ſi cautio. ideo volũtas ad pactum actionis nõ ſufficit niſi ſubſit cauſa diſcreta: voluntas autem nuda ſufficit ad liberandum abſq3 cauſa. ¶ Secũdo premitto qd teſtis regulariter nõ arctatur ad iuſtificandum factũ a ſe relatum: ſed ſufficit ꝙ factum recitet ſimpliciter prout eſt factũ ab alio, ⁊ iuſtificet aſſertionẽ ſuã circa factũ ab alio ex cauſa ex qua cõcludatur ſciẽtia eius ⁊ cõcluditur vera aſſertio abſq3 eo qd factum vt ab eo aſſertum aliter iuſtificet vt ab eo geſtũ, vt eſt caſus de re iud. ſicut arctatur ergo aſſignare cauſam per quam concludat ſe ſcire factũ: ſed non arctatur aſſignare cauſam quare id qd refert fuerit factum. ¶ His poſitis hec decre. recipit multiplicem intellectũ, ſed ſm intellectũ Jo.an. ⁊ cõmunẽ hoc dicit decre. Contra petentem beneficium admittitur ſpontanee renuntiationis exceptio etiam ea non adiecta renuntiationi cõtra quem replicare poterit actor qd non ſpõtanee renuntiauit, ⁊ qui melius probabit obtinebit. h.d. Conſultatio ⁊ reſpõſio ibi, ſic tue. ⁊ ſm iſtam premittit in reſponſione quandã allegationẽ ſua ſentẽtia, vt cauſa exprimatur. ſecũdo reſponſionẽ infert ibi, ideoq3. tertio excipit in qua exceptione cõcluditur reſpõſio ad ſcda, ibi. niſi. quarto cõtra exceptionẽ quoddã obſtaculũ reijcit. i. ſoluit, ibi, porro. ſm intellectũ iſtũ duplex eſt titulus queſtionis. Prima queſtio an cauſa in exceptione

❧ Sebaſti. Sapia.
[a] ¶ Quis poſſit cedere. Vide Joã. an. in.c.i. vt lit. pẽ. in. vi. in nouella. in.c. licet. de ꝓcu. eo. lib. Ro. cõſili. cccxli. Cal. in cõſi. ij. ⁊ iij. ⁊ vi. ſub titulo. de renunti. Zacharias.
[b] ¶ Sicut poſſet ad ſtrictiorẽ. licẽtia petita tñ quãuis nõ obtẽta: vt no. plene p Car. in cle.i. in. ij. opp. de reg. Quinimo ſi nõ fuerit petita vl' ſi dubitatur fuerit petita necne: cogetur redire vt no. idẽ Car. ibi poſt Imol. in alle.c. licet. ⁊ per Jac. rebuf. in. l. ſi quis. la.i. in prin. ⁊ ibi in ad. ad ipſum. C. de decuri. lib.x.

ſpōtanee renūtiatiōis ſit exprimenda.Secūdus an ſi oppo
natur exceptio de ſpontanea renūtiatiōe ꝛ replicetur de nō
ſpontanea an admittant̄ teſtes actoris an rei vel vtriuſq;:et
hic ſcōs depēdet a primo:q2 ſi nō eſſet admittenda exceptio
nō eēt dubiū de ſcōo an replicatio vel exceptio foret admit
tenda.¶Caſus ergo erit iſte.Quidā actiōe qō met⁹ cauſa.
vel in rē vtili repetebat b̄n̄ficiū ſuū narrās qualiter ex colla
tione habebat ius in tali b̄n̄ficio:qualiter illud b̄n̄ficiū poſſe
derat.qualiter hoc b̄n̄ficiū ſibi fuerat ablatū metu:quapro
pter petebat b̄n̄ficiū ſibi reſtitui:cōparuit reus poſſidēs ci
tatus ꝛ oppoſuit exceptionē ſpontanee renuntiatiōis qua
liter agens nō debeat audiri:eo q2 exceptio ſpontanee renū
tiatiōis ſeu abiuratiōis eū excludebat cū dictū beneficium
abiuraſſet.hic dubitat̄ de duob⁹.Primo nunquid exceptio
ſpontanee abiurationis debuerit ſic ſimpl'r admitti p iudi
cem ꝛ effectualiter aliqua cā nō allegata ex qua cōcludatur
veriſimiliter hec exceptio ꝛ factū exceptiōis.ſ.qō ſponte re
nūtiauerit.Scōo in caſu in q̄ debeat admitti an admittant̄
pbatiōes actoris vel rei ſup renūtiatione ſpōtanea vel non
ſpōtanea.papa cōſultus rn̄det ꝙ prima facie nō videt̄ veri
ſimile ꝙ b̄n̄ficiū multis laborib⁹ ꝛ expēſis acq̄ſitū qs facili
ter ſic ppria volūtate renūtiet niſi aliqua cauſa extrinſecus
impellēte ad hec inducat̄:ꝛ maxime q̄n interceſſit iuramētū
qō ſemp a malo pcedit:nec iuſte p̄ſtat̄ niſi hoc cā impellēte.
Per hoc infert ad q̄ſitū ꝙ licet nō ſit neceſſariū,eſt tn̄ vtile
ꝛ ſic nō ſupuacuū ꝙ cā exprimat̄ ꝛ a iudice vt pars exprimat
inquirat̄:ꝛ ſi aliquā cām inuenerit p quā veriſimiliter cōclu
dat̄ ꝙ nō vi nec metu nec aliqua turpitudine vel turpi pro
miſſiōe aut pecunie interuentu ſit facta dʒ illā admittere:et
hoc caſu ea pbata nihil replicat actor ꝛ cū effectu admitti ꝛ
p eo pnūtiet.Aut replicat actor qō nō ſponte renūtiauit ꝛ
tūc dicēdū eſt ꝙ admittit̄ ad pbādū ipſe actor ꝙ nō ſpōte re
nūtiauit:ꝛ re⁹ ꝙ ſpōte:ꝛ habito reſpectu ad dignitatē teſtiū
et numeroſitatē habebit iudex iudicare p eo q plures ꝛ me
liores hʒ teſtes.Sʒ dices imo videtur qō nō debeat admitti
actor ad pbādū ꝙ nō ſpōte renūtiauit:q2 negatiuā videt̄.po
nere.at illi⁹ nulla eſt pbatio.Rn̄det papa hec negatiua hʒ
implicitā affirmationē ꝛ nō eſt pura negatiua:cū iſta ꝙ non
ſpōte renūtiauit habeat ī ſe ꝙ metu:ꝛ ſic replicādo affirma
tiuā qō cōcludit̄ in negatiua:nō eſt ergo repellēd⁹:q2 p ter
minos affirmatiuos īplicitos eſt ſenſibilis ſenſu corporeo te
ſti indirecte ꝛ ſic pbari pōt.¶No.j.ꝑm hūc intellectū nota
bilia pricipalia.Scōo alia colligā acceſſoria ad tex.Primo
habes qō repetēti b̄n̄ficiū obſtat exceptio ſpōtanee abiura
tiōis.i.renūtiatiōis.Scōo ꝙ vbi pponitur exceptio ſufficit
pponere ruditer factū ex quo cauſat̄ exceptio abſq; cā facti
iuſtificatiua.et ſic lʒ actio nō admittat̄ abſq; cā:exceptio tn̄
admittit̄ abſq; cauſa.¶No.etiā pponentē exceptionē non
veriſimilē nō arctari ad pponēdā cām p q̄ꝫ veriſimilis red
dat̄ nec iudex arctat̄ ad faciēdā eam exprimi.Pōt tn̄ iudex
ex officio pp̄ter nō veriſimilitudinē arctare proponentē ad
cām exprimēdā.ſʒ ad petitionē ptis exprimere nō arctatur.
Habes ergo practicā huius q2 vbi aliqua pponit̄ exceptio
nō veriſimilis ſi petat actor ꝙ cā exprimat̄ iudex pōt ꝛ bonū
eſt ſi faciat aſſumere officiū ſuū [a] ꝛ petere ꝙ cā exprimat̄ et
pōt ex officio ſuo:de quo dixi.s̄.de poſtu.p̄la.bone.el.j.ꝛ ha
bes regulā ꝙ vbi iudex ex officio pōt ſupplere ad ſupplēdū
nō arctat̄ nec appellari ꝯſequēter pōt ſi nō ſuppleat.¶No.
ſcōo ꝙ in dubio nō p̄ſumit̄ iactatio pprij:ꝛ maxime eius qō
eſt q̄ſitū multis laboribus et expēſis ꝛ de quo viuere dʒ:ꝛ ſic
b̄n̄ficij renūtiatio in dubio nō p̄ſumit̄ volūtarie facta quin
aliqua cā extrinſec⁹ illā impleat.¶No.tertio multa accidē
tia circa renūtiationē b̄n̄ficij q̄ illā inficere pn̄t:vis.i.violētia
met⁹ oppreſſio:pmiſſio alicui⁹ tpalis:datio pecunie ꝛ ſimi
lia:et ſic habes qō ſicut in cōſtruēdo iure ſpūali datio pecu
nie inficit:ſic ꝛ in deſtruēdo:ſeu deſtituendo.Itē qō ad vitiū
ſimonie inducendū hec duo parificant̄ dare pecuniā vel p
mittere pecuniā vel aliud tpale.¶No.iiij.ꝙ exceptio legi
tima ꝛ veriſimilis facta cōſtringit actionē:niſi replicatione
actor iuuet̄.Et ſic habes qd eſt replicatio:q2 eſt exceptionis
repulſio ꝛ actoris releuatio:d quo de excep.a nobis.¶No.
ꝙ cōcurrentib⁹ exceptiōe ſpōtanee renuntiationis ꝛ repli
catiōe nō ſpōtanee ab vtraq; parte teſtes admittuntur ꝛ in
fine obtinēdi attēdit̄ et obtinet meli⁹ pbās habito reſpectu
ad dignitatē numerū teſtiū ꝛ opinionē.¶Vltimo qō nega
b tiua [b] pregnās habēs implicitā affirmatiuā tāq; ſaltē indi
recte ꝛ mediate palpabilis ſenſu tactus eſt pbabilis.de quo
s̄.de elec.c.bone.el.j.¶In gloſſ.j.ibi.nulla cā reſignationis
aſſignata.ſ.in ppoſitiōe exceptiōis ꝑm vnū itellectū.Et ibi
inquirat cauſam renūtiationis.i.petat a reo opponente ex
ceptionē renūtiationis.Et ibi nō renūtiauit quo caſu ſi re
plicet admitteret̄ pbatio vtriuſq; ꝛ actoris de non ſponta
nea ꝛ rei de ſpōtanea renūtiatiōe:ꝛ in fine obtinebit qui me
li⁹ pbabit habito reſpectu ad dignitatē ꝛ numeroſitatē ꝛc.
et ſic rn̄det vtriq; q̄ōni.¶Anteq̄ deſcēdā ad alias le.opp.
ꝙ papa nō ſufficiēter rn̄deat q̄ōnib⁹ hic ppoſitis:q2 hic for
mant̄ due q̄ōnes vt apparet ex cōtextu litere ꝛ nō apparet
ꝙ ſit reſpōſum niſi vni.Scōo q2 nō appet an clare ſit reſpō
ſum.nā nō declarat an iudex ex neceſſitate arctetur ad hanc
exceptionē admittendā vel nō,vel inq̄ſitione de cā faciēdā.
dicit em̄ ꝙ nō eſt ſuperuacuū ꝛc.Tertio vr̄ ꝙ ſit ꝯpellēd⁹ ad
exprimēdā cām exceptionis:ſicut em̄ agens vbi iuris p̄ſum
ptio reſiſtit arctatur ad exprimēdā cām agendi p quā iuſti
ficet actionē:vt probat̄.s.de elec.conſtitutis.de reſti.ſpo.ad
decimas.li.vj.Ita videt̄ ꝙ debeat arctari ad exprimendam
cām exceptiōis excipiēs.Timore hui⁹ ꝯtr̄ hec decre.multi
pliciter intelligit̄ ꝑm gl.q̄ eſt ſup ver.cauſam reſignatiōis.
vn̄ ſi plura b̄n̄ficia tenebat:dic ꝙ forte alterū cui renuntia
uit tenebat ꝯ cōſcientiā vel forte ibi timebat reſidere pp̄ter
aeris intēperiē vel pp̄ter inimicos vel inimicitias et in ab
ſentia nullos reditus habebat et tenebat̄ ad reſidendum:et
gl.ibi ſine aliqua cauſa:prim⁹ intellect⁹ cōis qō hic fiāt due
q̄ōnes.Prima an excipiens de ſpontanea renūtiatione ar
ctetur ad exprimendā cauſam ex qua veriſimilis concludat̄
exceptio.¶Scōa an ſi opponat̄ exceptio ꝛ admittat̄ vbi dʒ
admitti ꝛ replicet de nō ſpontanea debeat admitti pbatio
nes actoris an rei an vtruſq;.Et prime rn̄dit qō nō neceſſi
tatur iudex ad faciendū exprimere.Ad ſcōam rn̄det quod
vtriuſq; admittant̄ probatiōes et habito reſpectu ad digni
tates:et numerū teſtiū obtinebit qui melius pbabit.Ante
quā vadam vltra.primo dicto ob.ꝙ cā ſit exprimenda ſicut
in actiōe cui p̄ſumptio repugnat:vt dixi.d.c.cōſtitutis.pōt
reſpōderi q2 aliud in actiōe:ꝛ aliud in exceptiōe:ꝛ actio ha
bēs p̄ſumptionē ꝯ ſe non admittit̄ niſi per cām iuſtificet̄ ſin
gulare ex qua excludat̄ preſumptio vt ibi ſed bene admitti
c tur exceptio cū ſit fauor rei ꝛ defenſionis:[c] vel dic ꝙ et exce
ptio ꝛ actio contra quā p̄ſumitur:dūmodo aperte pponā
tur non repellūtur ex preſumptiōe cōtra factū ex quo actio
ꝛ exceptio ꝯcludit̄ niſi iudex ex officio ſuo pp̄ter p̄ſumptio
nē velit a partib⁹ inq̄rere de cā.ꝛ ſic fecit ibi:et poteſt facere
hic vt dicit decret.ſi tamen hoc nō faciat poteſt vtrāq; ad
mittere et poſtea ex pſecutiōe iudicij ſi tolletur preſumptio
obtinebit actor vel excipiens.alias ſuccumbet ſuis caſibus.
¶Conclude ergo ſi queris an actio vel exceptio admittat̄
per iudicem cōtra quē preſumit̄:dic q̄nq; actio vel exceptio
eſt inepta ſui propoſitione vel impertinēs et planum quod
nō eſt admittenda.de actione eſt caſus de iudi.examinata.
et de excep.de reſti.ſpo.ſolicite.ꝛ dicam.j.Aut exceptio vel
actio eſt apta ſed ꝯ factū actionis et exceptionis reſiſtit ius
et tūc aut reſiſtit ius ita qō notorie appareat actio vel exce
ptio inepta ꝛ nō admittit̄ exceptio niſi aliquo iure ſingula
ri iuſtificetur:ideo libellus reiicitur ſicut exceptio:ſic poteſt
intelligi.d.c.conſtitutis.de reſti.ſpo.ad decimas.li.vj.ſimile
qō no.Inno.de offi.vica.cap.j.ꝛ de iudi.examinata.in addi
tione ꝛ de li.ob.c.ſi.Quādoq; exceptioni vel actioni nō reſi
ſtit ius cōmune:ita quod notorie appareat ininſtitia:et tn̄
hominis vel iuris preſumptio contra actionē et exceptionē
et libellus in actione admittitur:dictū eſt Inn.de libel.ob.
c.ij.vbi pcedit libellus:peto q̄m mutuaui eccleſie:licet non
alleget verſionē in vtilitatem eccleſie ꝛ tamē verſio non pre
ſumitur niſi probetur.de altero eſt caſus hic:poteſt tamē iu
dex quādo ſuſpicatur contra factum exceptionis cōpellere
partem ad exprimendā cauſam per quā excludatur preſum
ptio ex officio ad refrenandā plixitatē iudiciorū.ꝛ ſic eſt ca
ſus hic licet ad hoc non arctet̄:q2 ſufficit vt actio ꝛ exceptio
ſui forma procedat ꝙ ſit talis:qō ſi ſit vera debeat legitima
reputari ꝛ poſtea veritas reſeruabit̄ pbāda ad diſputatio
nes ꝛ pbatiōes ꝛ merita cauſe.Habes igit̄ vnū modū ꝛ pra
cticā q̄ño poſſit iudex ſupplere q̄n ſuſpicat̄ qō exceptio non
ſit vera vel legitima:q2 pōt cogere partē ad exprimēdā cau
ſam p quā iuſtificetur.Aliam habuiſti practicā.s.de elec.cū
dilecti.quia quādo exceptio proponitur nō veriſimilis quā
habet iudex ſuſpectā pōt arctare partē ad promittendū cer
tā penā in caſu quo illa nō apparet vā vel legitima.ad hoc
qō no.Cōpo.de elec.c.qō ſicut.Aliam habes in ca.paſtora
lis.de excep.q2 pōt ſtatuere terminū intra quē ipſam pbet:
non tn̄ ipſam repellere pōt pp̄ter preſumptio
nem que fit contra naturam,q2 poſſibile qō iuſtificabit illā
ſi tamē ipſam repelleret non iuſtificaret ex hoc tantū appel
lationē niſi in ꝯtrū ipſe offerret ſe ſtatim ipſam pbaturū:vt
patet

Sebaſti.Sapia.
a ¶Officiū ſuū. Vide.d.Alex.in l.iiij.§.hoc aūt iudiciū.ff.de dāno infec.Fel.in.c.exceptionē.j.de excep.faciūt no.in c.cū clamor.j.de teſt.vbi iudex poteſt facere qō teſtis ōclarauit dictū ſuū obſcurū ꝛ ibi late doc.an poſſit cogere teſtes ad reddēdā cauſam ſui dicti.

Sebaſti.Sapia.
b ¶Negatiua.Vide pulchre per Bar.in.l.de etate.in.iij.qō.prin.ff.de mino.

Sebaſti.Sapia.
c ¶Defenſionis. An fauenduʒ ſit poti⁹ reo q̄ꝫ actori.vide Bar.in.l.de die.in prin.ff.qui ſatiſ.cogā.d.Iaſ.in.l.non eſt nouū.C.de edēdo.

patet hic ⁊.ij.q.j.c.j.§.ſemp.⁊ vide qđ dicit Innoc.de cõceſ.preben.poſt
electionē. ¶ Cõtra ſecũdā rñſionē ſcđi queſiti obuiat:qꝛ nõ videť ꝙ te
ſtes debuerint admitti ſup directo ꝯrijs articulis.de ꝓba.licet cauſaꝫ.
j.de teſt.c.de teſti.dic ꝙ ante publicationē pñt ⁊ ſic loquiť hic:alias nõ
niſi ſm qđ dixi.de teſt. cũ clamoꝛ.⁊.c.ex tenoꝛe. ⁊ qđ ſcripſi de teſt.fra-
ternitatis.⁊ ex hoc ſeruatur intellectus iſte quē poſuit prima glo.quā
vide.hic intellectus aliqualiter repugnat litere ibi:ſine cauſe cognitio
ne:qꝛ opoꝛtet ꝙ exponatur.i.ſine cauſe expreſſione. ¶ Itē repugnat
in verbo inquiri:⁊ illi verbo inuenerit: que ſonant ꝓprie inquiſitionē
id eſt inueſtigationē circa merita nõ circa p̄paratoꝛia actionis vel ex-
ceptionis. Ideo datur hic ſecũdus intellectus qđ hic adhuc ſint due
qõnes ſed prima tm̃ muteť.⁊ eſt queſtio an teſtes qui admittunť ſuper
ſpõtanea renũtiatione ſint interrogãdi ſub cauſa renũtiationis.⁊ huic
Papa rñdet ꝙ ſic qꝛ nõ eſt ſuperuacuũ imo vtile ⁊ neceſſariũ. Et eſt
ratio qꝛ hec exceptio habet p̄ſumptionē contra ſe ꝓpter nõ veriſimilē
vacationē:⁊ maxime de eo qđ multis laboꝛibus. ¶ Scđa eſt q̃ſtio an
admittanť teſtes actoꝛis vel rei ſuper ſpõtanea renũtiatione:⁊ reſpõ-
detur ꝙ admittũtur ambo vt dixi in precedẽti lectu. Ecce ergo practi
cā per quā inſtruiť iudex qꝛ qñ teſtes examinanť ſuper exceptione cõ-
tra cuius factũ preſumiť debet eſſe examinatoꝛ curioſus in perſcrutã-
do cauſas renũtiationis:maxime qñ eſt ſuſpitio ꝯ eā ⁊ multe pñt con-
currere cauſe iniuſte:ita qđ appareant cauſe tales ex quibꝰ cõcludať
exceptio veriſimilis al's cũ exceptio haberet preſumptionē cõtra ſe nõ
ſufficeret teſtes ꝓbare exceptiones niſi tali modo ꝓbarent ꝑ quē pre-
ſumptio excludeť.qđ eſt bene not. Ex quo habes ꝙ teſtes examinari
a poſſunt[a] extra articulũ de facto tñ cõcludẽte ad articulũ certificandũ
vel factũ deductũ in articulo iuſtificandũ:ſic extra articulũ nõ dicitur
deponere ſi interrogeť de cauſa facti qñ factũ non eſt veriſimile:lꝫ fa-
cti cauſa nõ ſit in articulo expreſſa:ꝑ qđ limitať ⁊ declarať.c.de teſtibꝰ.
j.de teſti.⁊ quod ſolet notari in.l.momẽtanee.C.qui legi.perſo.⁊ in.l.ſi
duo patroni.§.qui iuraſſe.ff.de iureiur. ¶ Sed vt oſtendā aliud nota-
bile ex hoc intellectu videť hic intellectus ꝙ teſtis arcteť ad dicendũ
cām facti a ſe relati prout ab alio geſtũ eſt ꝙ nõ eſt verũ: qꝛ hoc eſt cõ-
tra tex.j.de re iudi.ſicut.vbi teſtis ꝓbans ſententiā nõ arctatur ad di-
cendũ cām ſciẽtie:dic qđ id eſt verũ qñ cõtra factũ nõ preſumitur: ſed
ꝓ eo etiā nõ ſubſiſtẽte cā,hic qñ cõtra factũ ſuper quo teſtificať preſu-
mitur ſi ex cauſa nõ iuſtificeť:nā tunc ſubtilis debet eſſe iudex in inda-
gãdo cauſas facti qñ illud ſuper quo deponit teſtis nõ eſt veriſimile,⁊
eſt ſuſpectũ ⁊ hoc ꝓpter duo.primo ꝓpter certificare ꝓbationē.ſcđo
vt cõprehẽdat teſtē in falſo vel vero:debet enim cuncta rimari.xxx.q.
v.iudicantē.ff.de teſti.l.iij.dic ergo duo verba ſi queriť an teſtis arcteť
ad cauſam exprimẽdā.dic aut nõ interrogať ⁊ nõ arctať ad aliquā cau
ſam ⁊ ſufficit qđ ruditer dicat dictũ: qꝛ nõ debet eſſe verboſus. ad hoc
qđ no.ij.q.j.in primis.⁊ de re iud.ſicut.de teſt.cũ cām.licet ibi Inn.ꝯtra
dicat ⁊ male:hic cõmuniter dicũt doc.⁊ dãnant dictũ Inno.in.c.cām.
el.ij.de teſti.in glo.mag.vbi dicit ꝙ cā aliqñ debet aſſignari:ſed dic qđ
ibi notabiliter limitat omnia p̄dicta qñ id de quo deponit abſq; ſubiũ
ctione cauſe eſt capeſcibile ſolo iudicio rõnis ⁊ nõ ſenſu coꝛpoꝛeo opoꝛ
tet ꝙ aſſignet cauſam etiā nõ interrogatus per quā ſciẽtiā cõcludat di
ctũ:⁊ illud apprehẽdat ſenſu coꝛpoꝛeo ⁊ palpabili.ideo ſi articulus ſit
b ꝙ talis eſt dñs nõ probat teſtis ſi interrogatus[b] eſt ne talis dñs reſpõ
deat qđ ſic:qꝛ nõ hoc qđ ſit dñs:vt in coꝛpoꝛale nõ eſt ſenſu capeſcibile
niſi iudicio rationis:debet ergo dicere,ſcio qđ eſt dominus:qꝛ vidi ex
tali materia eũ rē ſpecificare vel preſens fui qñ emit ⁊ tãto tẽpoꝛe poſ
ſedit cũ titulo ⁊ bona fide. Si dicat teſtis:ſcio quod talis eſt ebꝛioſus:
hoc nõ eſt capeſſibile immediate niſi ex diſcurſu iudicij:ideo opoꝛtet
aliā cauſam intrinſecā allegare per qđ illud apprehẽdat aliquo ſenſu
coꝛpoꝛeo. Idē dicit de accuſa.cũ opoꝛteat.ſi teſtis dicat ſcio ꝙ eſt infa
matus apud bonos ⁊ graues :qꝛ iudicare quē bonũ ⁊ grauē eſt in iu-
dicij rationis diſcurſu quod eſt non officiũ teſtis ſed iudicis. Opoꝛtet
etiā ſi nõ interrogetur ꝙ illos exprimat vt iudex de illis iudicet ⁊ non
teſtis. Qñq; interrogať de cauſa:⁊ tũc aut de cauſa ſciẽtie ⁊ cõpellitur
c illā exprimere:[c] vt in.d.c.cām.aut interrogať de cauſa facti ⁊ tunc aut
factũ prout qualificate deducitur nõ cõcludiť abſq; alia cā extrinſeca
⁊ opoꝛtet ꝙ cām dicat vt ſi deducat qđ ſpõte renũtiauit nõ cõcluditur
niſi aliqua cā allegeť per quā fuerit inductus ad ſpõte renuntiandũ ⁊
eſt caſus hic. Qñq; deducit factũ ſimpliciter:⁊ tunc aut ꝯ factũ p̄ſumiť
vł eſt ſuſpectũ ſine cā:⁊ tũc põt ⁊ dꝫ iudex de cauſis ⁊ circũſtãtijs inter-
rogare ⁊ hꝫ teſtis rñdere vt hic. Si aũt factũ nõ eſt ſuſpectũ nec cõtra
illud p̄ſumiť ſufficit ꝙ reddat cām ſciẽtie:licet nõ reddat cām facti a ſe
relati:vt de re iudi.ſicut.⁊ hec ſunt vtilia ⁊ bona verba. Huic obuiat ſe
cũdo qꝛ videť teſtē nõ debere interrogari ſuper pura negatiua ꝙ nõ
vi vel metu ⁊c.dicit Io.an.ꝙ articulus in practica nõ foꝛmat negati-
ue.i.ꝙ nõ vi vel metu ⁊c.ſed articulꝰ foꝛmabiť affirmatiue ſimpliciter
ſuper affirmatiua. Itē qđ ſpõte renũtiauit ⁊ interrogabunť teſtes ſu-
per cā renũtiationis quare hoc fecerũt.⁊ dicit Io.an.ꝙ ſi interrogati
an vi vel metu fecerint rñdeant ꝙ nõ qđ ꝓbabũt. Aduerte hoc qđ al's
dixi mihi nõ placere quaſi eſſet p̄ſumptio ꝯ dictũ teſtis: ſed dic ꝙ hoc
verũ ꝙ dicit Io.an.qꝛ ex quo alr̃ nõ interrogať de cā dictũ teſtis ꝓbat
quod aſſerit ⁊ ꝑ ꝓbationē tolliť preſumptio repugnans qꝛ p̄ſumptio

ſuccũbit probationi. Puto plus ꝙ ſi teſtes inter
rogati an ſpõte renuntiauerint ſi rñdeãt ꝙ ſic ꝙ
ꝓbant:qꝛ lꝫ ſit p̄ſumptio: p̄ſumptio tolliť ꝑ ꝓba-
tionē ⁊ crediť teſtē habuiſſe talē cām ex qua qđ aſ
ſerit ſciuerit ex quo aliter nõ interrogať. Nõ pu-
to tñ ꝙ ſufficiat interrogari quõ ſciant ſi dicãt ꝙ
neſciũt ſe cõſcios alicuiꝰ cauſe ꝓpter quā ipſi po-
tuerunt cõpelli qđ potuerit ille nõ ſpõte renun-
tiaſſe: qꝛ lꝫ neſciuerit potuit aliqua ſciuiſſe vñ ex
toto nõ excludiť p̄ſumptio:qꝛ clara nõ eſt ꝓbatio
teſtiũ ſic negatiue deponentiũ vt not.gl.s̃.de ele.
bone.el.j.⁊.c.cũ dilectus. Sed diceres q̃ ſunt cauſe
efficientes tā exprimẽde per teſtes q̃ etiā per ex
cipientē ſuis caſibus:rñdeo opoꝛtet ꝙ ſint tales
ex quibꝰ tollať p̄ſumptio iactationis ita qđ cõclu
datur veriſimilis renũtiatio:dic ꝙ cā erit legiti-
ma ſi dicat teſtis audiui ꝙ in loco nõ ſtabat bene
ſanus ⁊ multoties hoc dixit: vel ſi dixit qđ habe-
bat plura bñficia ⁊ illa nõ tenebat cũ bona cõſciẽ
tia vel ſi aliqua alia allegeť circũſtãtia ex qua nõ
preſumať vis vt qꝛ dicit ſpõte renuntiauit in mei
p̄ſentia ⁊ coꝛā pretoꝛe in vꝛbe plena.ff.qđ me.cau.
nõ eſt veriſimile.j.de p̄ſump.qꝛ veriſimile hic in-
tellectus ſaluať ſed aliqualiter cauillat literā: qꝛ
opꝫ ꝙ tex.deſtruať. ibi ſine cauſe cognitiõe.i.ſine
cauſe a teſte interrogatiõe. Itē ibi admittẽda nõ
notaret principiũ admiſſionis ad diſcuſſionē vt
ſoluat:ſed admiſſio ad finē ⁊ effectũ deciſionis qđ
nõ eſt de mente litere: ⁊ hoc eſt de iſto intellectu.
¶ Uenio ad tertiũ itellectũ q eſt ꝙ tota hec dec.
foꝛmat vnā queſtionē ⁊ illi rñdet.ſ.vtrũ cõcurrẽ-
te exceptione ſpõtanee renuntiationis ⁊ replica-
tione de nõ ſpõtanea admittãtur teſtes an acto-
ris,an rei: ⁊ hic rñdeť ꝙ aut reus excipit ⁊ actoꝛ
nõ replicat ⁊ admittunť ſoli teſtes rei ſi tñ ꝓbat
ita qđ p̄ſumptio nõ ſpõtanee renũtiationis con-
uincať ⁊ tunc admittẽdi ſunt cũ effectu.i.qꝛ ꝓ reo
ꝓnuntiandũ niſi actoꝛ replicet. Si aũt actoꝛ repli
cet de nõ ſpotanea ꝓcedit qđ teſtes amboꝛũ reci-
piant ⁊ ſtať numero ⁊ dignitati vt dicit litera in
fin.⁊ tollit litera obiectũ qđ fieri poſſet ſuper ad-
mittẽdis teſtibus ipſius actoꝛis. Huic obuiat qđ
nõ videť neceſſaria replicatio ſi agebatur qđ me.
cau. qꝛ eo qđ agebat deducebat nõ ſpõtaneā vo-
lũtatē:dic ꝙ agebat vtili in rem vt videbiť.j.vel ſi
agebat qđ met.cau.deducebat defectũ volũtatis
ſm tp̃s ꝑdite poſſeſſionis nõ ſm tp̃s renũtiatio-
nis. Quartus eſt intellectus Inno. ſm quē decr.
hec dicit qđ exceptio ſpõtanee renũtiationis vt
nõ veriſimilis nõ admittiť abſq; cauſe aſſignatio
ne ꝑ quā p̄ſumptio cõtra eā excludať ⁊ ea expreſ-
ſa admittitur niſi de nõ ſpõtanea per actoꝛē repli
cetur.quo caſu teſtes admittunť actoꝛis reiectis
teſtibus rei excipientis.h.d. ſcđm iſtũ intellectũ.
queſitũ erat duplex. primo an foꝛmalis dicať ſpõ
tanee renũtiationis exceptio abſq; cauſe expreſ-
ſione ita qđ ſit admittenda,ſecũdo an dato qđ ſit
foꝛmalis vel nõ:ſi facta eſt foꝛmalis ex cauſe ex-
preſſione an debeãt teſtes actoꝛis admitti ſuper
replicatione:an rei ſuper exceptione. Ad primũ
rñdet qđ nõ debẽt admitti niſi cauſa exprimať ꝑ
pter p̄ſumptionē nõ veriſimilitudinis exceptio-
nis:⁊ in hoc deuiatur ab intellectu gl.qꝛ nõ eſt ſu-
peruacuũ qđ exprimatur imo vtile ⁊ neceſſariũ.
Ad ſecundũ rñdet ꝙ expreſſa cauſa ꝑ quā appa-
reat exceptio veriſimilis ⁊ foꝛmalis: aut actoꝛ ni
hil replicat ⁊ admittẽde ſunt ꝓbationes rei ſup
ſpõtanea renũtiatiõe:aut actoꝛ replicat ⁊ admit-
tuntur ꝓbationes actoꝛis reiectis ꝓbationibus
rei. Et ſi dicať actoꝛ fundat intentionē ſup negati
ua ꝙ nõ ſpõte:ergo nõ debẽt admitti:rñdetur ꝙ
negatiua eſt implicita ⁊c.ꝓ prima ꝑte habes hoc
expreſſum ꝙ vbi exceptio in facto nõ eſt veriſimi
lis nõ admittiť ꝑ iudicē abſq; cauſe exp̄ſſione: ſe-
cũdo ꝙ vbi excipit reus de ſpõtanea renũtiatiõe
⁊ actoꝛ replicat de nõ ſpõtanea ꝙ actoꝛis admit-
tũtur ꝓbationes reiectis ꝓbationibꝰ excipiẽtis.
Primo dicto obuiat qꝛ actoꝛ nõ tenetur cauſam
exprimere niſi a parte petatur.leg.fi.C.de anna.
excep.ita videtur quod admittať exceptio ⁊ foꝛ-

❧ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Examinari po
teſt.vide mod. in
l.ſi duo patroni.
§.idē in l.ff.de iu-
reiu. Fe.late in.c.
đ teſtibꝰ.j.de teſ.
❧ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Interrogatꝰ.
vide Bart.in.l.j.
in fi.ff. ꝑ ſuo i.l.q
teſtamẽto.in fi.ff.
de teſta. pulchꝛe
in tra.de teſt.col.
ij.⁊.iij.vbi ſunt q̃
dā que percipiũť
ſenſu coꝛpoꝛeo tñ
cũ magno diſcur
ſu intellectꝰ:⁊ tũc
etiā non interro-
gatꝰ dꝫ reddere
rationē dicti ſui.
quedā ſunt q̃ per
cipiũtur ſine ma
gno diſcurſu in-
tellectus ⁊ tũc nõ
teneť aſſignare đ
quo late ꝑ Fel.in
c.cũ cām.de teſti.
❧ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Exp̄mere.no.
tñ ꝙ dicto ſuo te
ſti quod inſeruit
cām:nõ teneť in-
terrogatus cām
exprimere ita di-
cit. Bal.in.l.ſolā.
co.iij.C.de teſti.⁊
ſubdit ꝙ ſi poſt-
q̃ annexuit cām
interrogatus re
ſpondeat inepte
vt puta dicat: qꝛ
ſcio. primum di-
ctũ vitiať, ꝙ di
ctũ dicit eſſe mi-
rabile.d. Iaſ.in.l.
fin.ff.de offi.pro-
cur.ceſ. vide etiā
eũdē.d. Iaſ. in.l.
cũ hi.§. vult igiť.
ff.de tranſac. vbi
cõcludit ꝙ ſi in-
terrogatꝰ de cau
ſa ſcientie teſtis
nõ rñdeat dictũ
annullatur.

tius abſq̄ cauſe cognitione ſeu aſſignatione. Itẽ obuiat ꝙ iudex non debet ſupplere ex officio. C. vt q̃ deſunt aduo. l. j. ⁊ no. de poſtu. ꝓlato. bone. el. j. pŏt intelligi ꝙ cõpellit͛ exprimere ad petitionẽ partis: ⁊ oĩa ceſſant. vel dic ꝙ eſt vnꝰ ex caſibꝰ vbi ſupplet iudex ex officio. ſ. refrenando exceptiones quas friuole videt opponi: et ſic hoc caſu ſuppleri poterit ⁊ ſubeſt cauſa ſupplẽdi: qꝛ exceptio non eſt veriſimilis: ideo iudex habet ipſam ex officio repellere: ⁊ ſi pars etiam petat dȝ ipſam repellere ꝓpter ꝑſumptionẽ que eſt ꝯ exceptionẽ: ſicut et qñ ꝯ actorẽ eſt preſumptio nõ admittit͛ abſq̄ cauſe expreſſiõe: vt patet. ſ. de elect. conſtitutis. facit de app. conſtitutus. de reſtit. ſpol. ad decimas. lib. vj. ſic et in excipiente vbi poſſidebat ꝯ ius. vt patet. j. de procura. ex inſinuatione. ⁊ facit de offi. ordi. c. ordinarij. lib. vj. ſic ⁊ in fundante ſe ſuꝑ poſſeſſione liberi hominis. vt. j. de reſti. ſpo. ex parte. M. ⁊ c. ex cõqueſtione. ad hoc in. c. j. ⁊ in. c. miramur. j. de ſeruis nõ ordi. Puto qꝺ hic intellectus non ſit bonus pro prima parte per no. ſ. in prima lec. quia per ſolam preſumptionẽ non eſt repellenda exceptio: ex quo talis eſt q̃ ſi vera ſit deberet legitima reputari licet iudex poſſit ſi vult ex officio arctare partem ad exprimẽdũ, ſed nõ arctatur ad partis petitionem: qꝛ exceptio eſt formalis licet habeat preſumptionem nõ veritatis nõ debet repelli a diſcuſſione: quia a principio tempore admiſſionis tantum eſt diſputandũ de formalitate exceptionis nõ de eius veritate: hoc enim poſtea reſeruãdũ eſt vt diſcutiatur ad merita negotij. quo tp̃e diſcutit͛ veritas exceptionis: ſic videmus ꝙ ſi ꝓponit͛ exceptio dubia que pŏt ⁊ non pŏt concludere admittẽda eſt et eius declaratio reſeruanda ad merita. vt patet. j. de procu. in noſtra. in verſic. et inutilem. vbi gl. iudex tñ ex officio ad quẽ ſpectat exceptiões refrenare poſſet ipſam reijcere. Aduerte tñ qꝛ nõ debet moueri qualibet ꝑſumptione ad reijciendũ exceptionẽ qñ ipſa eſt apparẽs legitima: vt dicit Inn. in. c. paſto. de cõce. preb. alle. ij. q. j. primo ſemꝑ. imo dȝ moueri cauſa legitima ⁊ ꝑſumptione legitima. Et qñ ſubeſt ꝑſumptio vehemens pŏt reus purgare iſtã preſumptionem dupliciter. Vno modo ſm practicã huius decre. offerẽdo cauſam: ⁊ inferẽdo per quã preſumptio vitetur et eam iuſtificãdo. Secũdo modo exceptiõis vt legitimã probationẽ offerendo vel offerre paratum: vt notabiliter dicit Inno. d. c. poſt electionem. ¶ Ad ſcõm huic obuiant multa: qꝛ videt͛ ꝙ exceptio ſpontanee renuntiationis debeat admitti ⁊ teſtes ſuꝑ ea: vt eſt caſus. de reſti. ſpo. accepta. dicit Inno. qꝺ qñq̄ actor fundat intentionẽ ſuꝑ ſpoliatione ⁊ excipitur de ſpontanea renuntiatione ante ſpoliationem: et tunc quia hec ſunt compaſſibilia ⁊ non contrariãtur omnino admittunt͛ probationes vtriuſq̄: qꝛ non directo contrariantur probationes. Aliud actore fundante ⁊ replicante ſuper nõ ſpõtanea renuntiatione reo excipiente de ſpontanea: qꝛ tunc directe contrariãtur exceptio ⁊ replicatio: admittitur probatio ſuꝑ replicatiõe et nõ ſuper exceptione. Reſpondet ſecundo quod cõtrarium ꝓcedit quando nihil replicatur ꝙ non vi renuntiauerit ⁊ non ſponte: hic qñ replicatur. ¶ Secundo hic obuiat qꝛ vbi cõcurrunt exceptio ⁊ replicatio admitti debet probatio vtriuſq̄ ſimul: vt patet. j. de preſum. illud. et no. de except. a nobis. Poſſet dici illud verũ quando exceptio nõ habet preſumptionẽ contra ſe: ſed vbi habet preſumptionẽ contra ſe ex quo actor replicat nõ admittitur excipiens et hec vera. nam exceptio ⁊ replicatio ambe ſunt ꝑiudiciales: qꝛ exceptio ꝑiudicat actori ⁊ replicatio exceptioni. per que apparet qꝺ de puncto iuris eſt ꝓcedendum ſuper vtraq̄ tamẽ ſi cõtra exceptionem eſt preſumptio admittitur probatio ſuper replicatiõe tanq̄ magis veriſimili: vel illud quando facta replicationis et exceptionis non ſunt directo cõtraria ita quod ſe ſaltem in facto cõpatiuntur: hic qñ omnino facta ſunt incompaſſibilia: vel illud quando ex probatione exceptionis non abſorbetur replicatio. primũ verius. ¶ Tertio obuiat qꝛ deberet eſſe contra: quia fundans intentionẽ ſuper negatiua, vt facit actor replicans de non ſpontanea, facilius debet repelli q̃ excipiẽs qui fundat intẽtionem ſuam per affirmatiua: huic reſpondet tex. Inno. autẽ hec oĩa ſoluens dicit quod vbi cõcurrunt exceptio ⁊ replicatio: et ſic ſe habẽt quod ꝓbata replicatione poſſibilis eſt probatio exceptiõis: admitti debet probatio ſuper exceptione et replicatiõe: ſi autẽ ſic ſe habent ꝙ nõ eſt poſſibilis ꝓbatio exceptiõis probata replicatiõe tũc admittit͛ probatio ſolius replicationis. ratio: qꝛ probata replicatiõe fruſtra eſt labor in probanda exceptione. declarat: qꝛ probato ꝙ vi renũtiaui et ſic qꝺ nõ ſpõte: impoſſibilis eſt probatio directa ꝙ ſpõte renũtiaui: qꝛ hoc qꝺ ſponte: dependet a ſolo arcano mentis mee ⁊ hoc eſt improbabile qꝛ ſolus deus ſcire pŏt: animus ergo meus ꝙ ſponte nõ pŏt colligi per ſigna extrinſeca ſtante ſigno extrinſeco declarãte ꝙ nõ ſpõte. reijcit͛ ergo excipiens per illã regulam ꝙ quis nõ eſt admittendꝰ ad probandũ qꝺ ꝓbatũ nõ releuat: vt patet hic ⁊ patet in. c. cũ cõtingat. de offi. dele. de elec. bone. ⁊ c. cũ dilectus. ſimile qꝺ dicimꝰ ꝙ vbi teſtes deponunt ſuper infamia ⁊ vbi ſuper nõ infamia: qꝛ primũ eſt ꝓbabile admittant͛ teſtes ⁊ nõ ſcdi. qꝛ illud nõ eſt ꝓbabile: vt no. j. de accu. cum oporteat. qꝺ tñ dic vt ibi: vt no. Spe. in ti. de ꝓba. §. j. iuxta mediũ. ver. itẽ ſecus. imo dicit ꝙ periculoſum eſt etiam admittere teſtes ad ꝓbãdum de ſpõtanea renũtiatione qñ ꝓbat͛ nõ ſpontanea: qꝛ poſſunt eſſe plures teſtes q̄ viderũt ipſum renũtiaſſe ⁊ nõ viderũt metũ inferri: ⁊ pauciores qui viderũt metũ inferri. ff. qꝺ me. cau. l. j. ponit Boa. exẽplũ in ſcholari q̄ in ſtudio renũtiauit bñficio ꝓpter metũ q̄ ſuis infert͛ in patria quẽ teſtes tp̃e renũtiatiõis ꝑcipere nõ pñt. ¶ Per hec dicit, abbas terminatã qõnẽ facti: quedã puella dum iret ad eccleſiã fuit rapta ⁊ in domũ incluſa. demũ rapiens vocatis teſtibꝰ eã deſpõſauit. ea reſtituta libertati vult dicere ꝙ non cõſenſit qꝛ rapta: nõ admittũtur illi ad probandũ ꝙ cõſenſit allegãdo forte ꝙ riſit et ſimilia: qꝛ per hoc concluderet͛ neceſſario ipſam conſenſiſſe cũ hoc depẽdeat a mentis arcano. ¶ Sed adhuc huic obuiat: qꝛ ſi cõcurrant probationes et ꝙ ſpontanee renũtiauit: licet poſſit probari directo ꝙ volũtarie: poterit tamen ꝓbari indirecte excipiens tollendo ꝓbatiões actoris qui probat metũ tali die illatũ poterit reus ꝓbare metum inferentes tũc alibi fuiſſe. de teſti. ex tenore. ⁊ c. ſeries. Itẽ poſſet ꝓbare reus aliquas circũſtantias per quas cõcluderetur actor volens: pone ꝙ ille probet metũ illatũ vult hic. ſ. reus probare ꝙ perſona metũ inferẽs eſt talis ꝙ non eſt veriſimile ꝙ metum intulerit: vt qꝛ potẽtior eſt eo is qui dicitur vim paſſus vel qꝛ debilis eſt ꝑſona q̃ dicit͛ vim intuliſſe: vel vult probare qꝺ actus eſt factus in tali loco qꝺ nõ eſt veriſimile ꝙ metum intulerit, certe deberet admitti. ad hoc. ff. qꝺ met. cau. nõ eſt veriſimile. Itẽ temperat Inn. hunc intellectũ ꝙ inquantũ dicit excipientem de ſpontanea renuntiatione actore replicante de non ſpontanea non admitti: hoc eſt verum niſi alleget aliquam circunſtantiã vel aliquid aliud extrinſece deducat per quam ſic poſſibilis ⁊ veriſimilis reddat͛ ſua ꝓbatio: vnde concludi poteſt hoc eſſe in arbitrio iudicis vt cõſiderata qualitate ꝑſonarũ ⁊ quãtitate circũſtantiarũ, que hinc ⁊ inde allegãtur circa ſpontaneam renuntiationem vel nõ renuntiationem et qualitatẽ teſtium admittat vel repellat excipientem de ſpõtanea renuntiatione actore alias replicante de nõ ſpõtanea: ⁊ ſic dixit voluiſſe tex. in fi. ſm oẽs iſtos intellectus oportet qꝺ deſtruat͛ litera ibi: cauſe cognitione. i. cauſe expꝛſſione. ¶ Tu potes quinto colligere prout iacet litera: et erit ſenſus qꝺ ſi proponatur aliqua exceptio nõ veriſimilis: iudex nõ admitteret eã niſi prelata quadã ſummaria cognitione ⁊ indagatione de veriſimilitudine exceptionis ſuper hoc ſe informando ſummarie querendo a partibus ⁊ ab alijs informatis de cauſa renũtiationis ⁊ modis ⁊ alijs circũſtãtijs ex q̄bus exceptio veriſimilis reddi poſſit: quibꝰ apparentibus exceptionẽ admittat alias repellat titulus q̃ſtionis nõ mutatur. Non ob. quod vbi exceptio non eſt veriſimilis nõ eſt admittenda. de reſti. ſpo. ſolicite: qꝛ illud procedit quando exceptio non eſt veriſimilis nec cõcludens vel quando opponitur in iudicio de facili expedibili vt in ſpoliatione modicũ priuilegiata. ſ. modicũ preiudiciali: hic quando plenarie. Non ob. ꝙ vbi exceptio nõ eſt veriſimilis: nihilominus debet admitti licet excipiens grauet͛ duriori onere probandi. j. de preſump. quia veriſimile. qꝛ pŏt dici ꝙ illa practica non tollit iſtã: per prius enim debebit iudex diſcutere de veriſimilitudine: vt hic: ⁊ ſecundo grauare eum duriori onere ꝓbãdi vt ibi. alias poterit omiſſa iſta ſummaria cognitiõe eligere practicã illiꝰ cũ talia cõcernant merita, vt dixi. ſ. ⁊ ſic hoc erit in facultate iudicis: licet bñ faciat hoc agẽdo vt euitẽtur pluralitates iudiciorũ. ¶ Per predicta expedita eſt gl. que eſt ſuper ver. reſignationis: vſq̄ ad ver. quidam aſſignãt contrariũ. Hic eſt difficultas ſecũda. c. breuiter. de cre. videtur obuiare. ſolicite. j. de reſti. ſpo. vbi exceptio ſpontanee renũtiationis nõ obſtat agenti poſſeſſorio ⁊ petenti bñficiũ anteq̄ reſtituatur. Timore huius ꝯrij glo. ponit duos intellectus: primus intellectus ꝙ hic agebat͛ poſſeſſorio: ſecundꝰ intellectꝰ ꝙ hic agebat͛ petitorio ⁊ hic eſt duplex. q̄dã qꝺ agebat͛ ꝑſonali: aliũ ꝙ vtili in rẽ: et ſm iſtã lec. gl. rñdet͛ ꝙ exceptio ſpõtanee renũtiationis ante ſpoliationẽ admittit͛. vt hic exceptio ſpontanee abiurationis poſt ſpoliationẽ non admittit͛: vt in ꝯrio: ideo oĩs exceptio ad poſſeſſoriũ cõcludẽs ⁊ detrahẽs intẽtioni ſemꝑ admittit͛: hic detrahit qꝛ ſi añ renũtiauit ſpõte cõſtat ꝙ nõ potuit dici ſpoliatꝰ: qꝛ añ priuatꝰ erat poſſeſſione. ff. de acq. poſſ. l. ſi q̄s vi. §. differẽtia. ſed aliquo ſpoliato poſſeſſione renuntiatio ſpõtanea nõ tollit ſpoliationẽ ꝑcedentẽ. exceptio ergo renũtiationis tũc cõcludit ad ꝓprietatẽ: ⁊ exceptio ꝓprietatis nõ obſtat agenti poſſeſſorio: qꝛ priuilegiatũ: ⁊ qꝛ ordine iuris vt prius terminet͛ poſſeſſionis q̃ſtio. C. de rei ven. l. ordinarij. iſta eſt cõmunis theorica gl. hic ⁊ in c. ſolicite. et in. c. accepta. de reſti. ſpo. Et ſi dicat͛ quare ergo admittit͛ hic ⁊ non ibi: dic qꝺ ideo qꝛ nõ fuit hic oppoſitũ vel replicatũ qꝺ ſpoliatus renuntiauerit: ibi ſic tempore electiõis: ſic dicit apoſtillãdo gl. ibi: ceſſit non ſpoliatus: ⁊ eſt ratio ſm vnũ modũ intelligẽdi. d. c. ſolicite. qꝛ vbi opponitur renũtiatio poſt ſpoliationẽ poſſeſſionis, renũtiatio non poteſt concludere niſi ad petitorium: qꝛ ſpoliatus cum nõ habeat poſſeſſionem non poteſt renuntiare poſſeſſioni quam nõ habet: et cõſequẽter exceptio q̃ nõ cõcludit ad poſſeſſoriũ: nõ admittit͛ ergo tanq̄ illi nõ detrahẽs: licet cõcludat ad petitoriũ. et hec vt nõ detrahens iuri agendi poſſeſſorio nõ obſtat iuri agentis recuperande: vt j. de reſtitu. ſpolia. in literis. ⁊ c. ex conqueſtione. cũ ſi. Sed vbi opponitur exceptio de renuntiatione ante ſpoliationem: tunc quia concludit ad poſſeſſoriũ admittitur: ⁊ renuntiãs perdit proprietatẽ ⁊ poſſeſſionem. l. ſi quis vi. §. differentia. ff. de acq. poſſ. no. j. eo. veniens. merito non poteſt ſpoliari: qꝛ renuntiatione priuatus eſt. Nec ob. ꝑdictis ꝙ etiam

ꝙ etiam

ꝙ etiã renũtiatio poſt ſpoliationẽ cõcludat ad poſſeſſoriũ qꝛ
renũtiãdo vr̃ hr̃e ꝓ derelicto. ꝛ ſic vr̃ ꝙ velit ꝑdere omne ius
cõpetens ad rẽ recuperãdã:qꝛ renũtiãs rei ꝑdit ius reale ad
rẽ cõpetẽs nõ ꝑſonale ꝑſone coherẽs cui ẽt ẜm aliquos renũ-
tiare nõ põt qñ nõ eſt ꝗſitũ facto vel pacto eius q renũtiauit
vt no.in.l.j.C.de pac.Iſta opin.in antiquo ſic ſtabat dum do.
Pe.de peruſio frater.d.Bal.in ſtudio iſto repetijt. Ego po-
ſui ꝙ etiã de ſpoliatiõe poſt poterat opponi ꝯ agẽtẽ poſſeſſo
rio probãdo ſic. Renũtiãs beneficio hʒ rẽ pro derelicto.ergo
omne ius ad rẽ cõpetẽs intẽdit ꝑdere ſicut ꝛ dñiũ. hoc ptʒ in
c.veniens.ſ.e.ꝛ in.d.l.ſi qs vi.§.dñia.vr̃ ergo renuntiare inter-
dicto ꝛ ſic iuri cõpetẽti.ergo dʒ audiri exceptio ſpõtanee re-
nũtiationis poſt ſpoliationem.ipſe ſe inuoluit verbis ꝛ nõ ſol
uit. Legiſta negaret ꝙ renũtiet iuri perſonali:qꝛ hoc non eſt
adheſibile rei:vñ nõ ſequiẗ rem actiue. nõ ſequiẗ etiã hoc ius
remotiue rẽ.ad hoc ꝙ no.in.l.j. C.de pac.ꝑ Bar.ꝛ dixi in.d.c.
ſolicite.vñ ſtaret interdictũ licet canoniſta dubitaret:qꝛ pur ſi
vult perdere bñficiũ vult ꝑdere omne ius ad illud maxime cũ
hoc ius ſit in rẽ ſcriptũ ꝑ no.in.c.veniẽs.ſ.eo. vel tene ꝙ dicũt
legiſte. Vel dic qð de iure:rõ quare non admittitur ante reſti
tutionẽ eſt:qꝛ exceptio nõ eſt veriſimilis:ꝛ illa nõ admittitur
cõtra agentẽ poſſeſſorio de facili expedibili maxime poſt ſpo
liationẽ: qꝛ p̃ſumiẗ ꝙ ad hoc veniat propter defectũ ſpei ha-
bendi bñficiũ vel dic ꝙ dʒ põderari modus opponendi ſi de
ducat renũtiationẽ allegando per hoc defectũ ꝓprietatis nõ
audiẗ:ſi defectũ agẽdi etiã poſſeſſorio audieẗ. ſic poſſet intelli
gi.d.c.accepta. ¶ Per predicta infert Inn.ꝙ ſi cõtra agen-
tem poſſeſſorio opponereẗ renũtiatio vel pactũ ꝙ cõcluderet
ad ius agẽdi poſſeſſorio qð bene poſſet ꝛ admitteretur tanꝙ̃
detrahens intentioni agentis:qꝛ iſta exceptio detrahit inten
tioni agẽtis poſſeſſorio ꝛ ꝯcludit ad poſſeſſionẽ. ¶ Per hoc
inferẗ ſcðo ꝙ ſi ꝯ agentẽ poſſeſſorio ꝓ bñficio opponitur ex-
ceptio cõcludẽs ad ꝓprietatẽ iuris tm̃:vt qꝛ diceret eũ priua-
tum vel priuandũ ꝑ ſimoniã vel renũtiaſſe proprietati nõ ad
mittereẗ hec exceptio tãꝙ̃ nõ detrahens poſſeſſorio niſi de-
ea ꝯſtaret ꝑ cõfeſſionẽ vel alias notorie quo caſu admittereẗ
exceptio prout agitur ad rem lʒ nõ ꝓut agiẗ ad alia damna ꝛ
fructus medij tẽporis vel alias cauſas.ff.vnde vi.ideoqꝫ.ꝛ.l.ſi
plures.§.vlt.ꝙ no.qꝛ per hoc multi dicunt qð exceptio noto-
rij defectus ꝓprietatis obſtat agenti poſſeſſorio recuperãde:
licet non concludat intentũ pro opponente ſuꝑ proprietate.ꝛ
no.ſ.de fi.preſby.ꝯſtitutus. cuius contrariũ ſenſit gl. de reſti.
ſpolia.ad decimas.vide Ioan. and.de reſti.ſpo.in addi.ſpe.
ſuꝑ rubr.ꝛ tene ꝙ dixi.de reſti.ſpolia.in literis.etiã prout hic
dicit talem exceptionem non repellere agentẽ pro fructibus
ꝛ alia cauſa in antiqua ſic ſtabat. ¶ Nota dictũ Inn.ꝙ agẽti
a poſſeſſorio [a] obſtat exceptio defectus proprietatis notorie qꝛ
conſtat prout agit ad rem nõ prout agit ad fructus ꝛ ceteras
cauſas. Aduerte ꝙ adhuc ſub iudice lis eſt.iſtud firmat Inn.
de diuor.porro.ꝛ hoc firmat Hoſtiẽ.in.c.ad vltimũ.de cauſa
poſ.ꝛ ꝓprie.ꝛ hodie alios caſus vide de reſt.ſpol.ad decimas.
li.vj. Attende, moder.doc.dicũt id verũ quando notoriũ ius
eſt pro agente vt ibi.ſecus ſi notoriũ eſſet defectus ꝓprietatis
ẜm Io.an. Inn.ſentit plus hic qð ſufficit qð concludit defe-
ctũ iuris proprietatis in agente ꝛ idẽ dicit in.c.cõſtitutus.de
fil.preſby.ꝑ ꝙ Io.an.reprobat gloſſam ſuã in.c.ad decimas
de reſti.ſpolia.li.vj.et hoc ponit ſub rubr.de reſti.ſpo.in addi.
ſpe. Dico qð in bñficiali procedit ꝙ hic in alijs rebus proce-
dit glo.Io.an.vt dixi:de reſti.ſpo.in literis:qꝛ eo ꝙ bñficium
nõ poteſt teneri ſine titulo.ſed ſic alia res:qꝛ eo ꝙ poſſidet in
alia re iuſte poſſidet. Per predicta dicit Inn.qð ſi cõtra agẽ
tem poſſeſſorio excipio ꝙ rem mihi donauit non admittitur
exceptio etiã dato qð añ donauerit ꝙ̃ fuerit ſpoliatus:qꝛ ad
donationem nõ ſequitur neceſſario ꝑditio poſſeſſionis. C.de
pac.l.traditionibus.ꝛ ſic nõ detrahit poſſeſſorio niſi excipiã
ꝙ donauerit ꝛ tradiderit: vel ſi allegarẽ qð donauit eccleſie:
b vt in.c.ij.de conſue.ſed hoc vltimũ non eſt verũ vt ibi dixi.[b] qꝛ
lʒ ſine traditione trãferatur dominiũ in eccleſiam non poſſeſ
ſio. Non ob.predictis qð ſpontanee renuntiationis exceptio
dʒ admitti etiã ſi ſit facta poſt ſpoliationẽ:qꝛ ſubſequẽs renũ-
tiatio purgat turpitudinem pꝛime ſpoliationis ſicut ſolutio
turpitudinem purgat precedentis violente promiſſionis vel
turpis:vt.l.ij.C.ꝙ me.cauſa.et.l.ſi ob turpem.ff.de condi.ob
tur.cãm.qꝛ ẜm Inn.nõ eſt ſic proxima vicina renũtiatio ſpo-
liationi ſicut ſolutio ꝓmiſſioni:qꝛ renũtiationi non eſt execu-
tio ſpolia.cũ poſſet fieri ꝓpter aliam cãm ſed ſolutio debiti eſt
executio promiſſionis debiti. Iſta opi.in antiquo ſic ſtabat.
Obſtat aliud predictis:qꝛ vr̃ qð ſpontanea renũtiatio ſubſe-
quens habeat obſtare agenti poſſeſſorio. ſi qs eñ metus fuit
illatus in ſpoliatione purgatur ꝑ voluntariam renuntiationẽ
ergo iã cõcluditur qð exceptio renũtiationis ſpõtanee hʒ cõ
cludere ad poſſeſſoriũ ꝛ ſic tollit facultatẽ agendi poſſeſſorio,
etiã dato qð ſequaẗ ſpoliationẽ.C.ꝙ me.cau.l.ij.ff.de cõdi.ob
tur.cau.l.penul. Canoniſta: ꝓmiſi tibi metu poſtea ego ſolui
ſponte:potero ego dicere ſolutũ ex turpi cauſa:dic ꝙ non.qꝛ
purgatus eſt metus.ſic in propoſito tu me ſpoliaſti:ſi renũtio
purgabitur metus ſpoliati.dicit Inn.qð non:qꝛ alie pñt eſſe
cauſe renuntiationis preter metum.ſ.ꝓpter cõſcientiã vel re-
ligionem. Itẽ non eſt ita ꝓxima cã ꝛ vicina renuntiatio ꝛ ſpo
liatio ſicut ꝓmiſſio ꝛ datio:ſic videmus ꝙ pretij receptio ſpõ
tanea nõ ſemꝑ purgat metũ venditiõis vt patet.C.ꝙ met.cã.
l.ſi vi.vide qð vult Inno.ſpoliatio ꝛ renuntiatio non habent
ſe vt principale ꝛ cõſecutiuũ:qꝛ nulla p̃cedit diſpoſitio ad cu-
ius implementũ fiat renuntiatio. vñ non ſequiẗ huius ſpolia
tiõis approbatio:qꝛ renũtiatio nõ poteſt dici executio ſpolia
tiõis:qꝛ nihil hʒ ſecũ cõe.ſed bene ſolutio venit vt cõſecutiuũ
et vt executio hʒ ſe ad promiſſionẽ meticuloſam.ꝑ eã igiẗ ap-
probatur ipſa ꝓmiſſio:qꝛ ex quo voluntarie implet iã purga
tus eſt metus.iſta ſolutio licet ſaluetur:tñ deuiat ꝙ hic appo-
natur renuntiatio poſt ſpoliationẽ.in antiquo ſic ſtabat in li-
teris nouis ita ſequebatur.ẜm hoc ergo tenẽdo ꝙ hic agere-
tur poſſeſſorio remanemus qð.c.ſolicite.ſtat inquãtum dicit
exceptionem renuntiationis non admitti dic ꝙ ſi opponitur
exceptio abiurationis ꝛ nil replicatur illa admittitur vt hic.
ꝛ in.c.accepta.ſi excipitur ꝛ replicatur de nõ ſpontanea renũ-
tiatione ꝛ ꝙ ſpoliatus renuntiauit in poſſeſſorio exceptio nõ
admittiẗ.vt in.d.c.ſolicite.ſi ſtatim tñ replicaẗ ꝙ non ſponta
nee renuntiauit hic ſi nõ allegaẗ aliqua cauſa cõcludẽs ſpon-
taneã renuntiationẽ excipiẽs repellitur vt hic ẜm intellectũ
Inn.ſi allegaẗ aliqua cã excludens turpitudinẽ renuntiatio-
nis exceptio admittitur ꝛ ꝓbat vterqꝫ. ſʒ ſi conſtat poſtea qð
ſpoliatus renuntiauit,adhuc ꝓdeſſet:dũ tñ conſtet ꝙ ſponte
ꝛ ſic perderet actor vt puto. Inno. tñ remanet qð in poſſeſſo-
rio eo ꝙ replicatur de nõ ſpõtanea renũtiatione indiſtincte
repellitur reus qꝛ nõ fit ei graue p̃iudiciũ per hãc decre.ꝛ per
decre.ſolicite. Et ad.c.accepta. rñdet qð nõ replicatur.ꝑ que
cõcludit in poſſeſſorio non eſt vis an opponatur de renũtia-
tiõe ante ſpoliationẽ vel poſtea:ſʒ ſolũ an repliceẗ de nõ ſpõ-
tanea an non:ex quo datur doctrina ꝙ exceptio nõ veriſimi-
lis,niſi replicetur nõ repelliẗ propter non veriſimilitudinem
in iudicio plenario ꝛ magni preiudicij. Nõ placet hoc qꝛ.c.ſo-
licite.non dicit repellendã exceptionẽ propter ſolam replica-
tionem de non ſpontanea:ſed qñ replicat qð renũtiauit ſpo-
liatus:quo caſu maioꝛ eſt preſumptio cõtra excipientẽ vñ po
teſt dici ꝙ id qð dixit In.in iudicio magni preiudicij proce-
debat.vt hic.ꝙ intellige vt dixi ẜm diuerſas lectu. Cy.autem
dixit in iudicio modici preiudicij vt ꝓpter nõ veriſimilitudi-
nem repellatur exceptio nõ ꝓcedit indiſtincte ſed eſt arbitra
rium attento pondere preſumptionis vt ibi replicatur de nõ
ſpontanea ꝓpter nõ veriſimilitudines de quibus hic non re-
pellaẗ poſſeſſoriũ vt hic.vbi aũt replicat ſe nõ ſpõtanee renũ-
tiaſſe.i.apparet qð ſpoliatus renũtiauit repellat vt in.c.ſoli-
cite.hic ſummarie oſtenſo.ꝛ poteſt dici ꝙ hec fuit intentio gl.
hic. Alio modo poteſt intelligi hec glo.qð velit excep.ſpõta-
nee renuntiationis non admitti poſt ſpoliationẽ quaſi nõ ve
riſimile ꝛ admittaẗ ante ſpoliationẽ ꝗſi veriſimilis ſit vt hic.
primo caſu ꝓcedit ꝯriũ.Inn.hic lʒ plurimũ vacillet finaliter
cõcludit ꝙ nõ placet ſibi differẽtia an opponatur renũtiatio
facta ante ſpoliationem vel poſt:ſed ſolum ſit in hoc differen-
tia an oppoſita exceptiõe renũtiationis actoꝛ replicet de nõ
ſpõtanea an nõ replicet: vt primo caſu admittaẗ exceptio vt
hic ꝛ in.d.c.accepta.ſcðo caſu non admittaẗ. Nec obſt. hec de-
cre.ẜm cõem intellectũ:vbi etiã actore replicãte vterqꝫ admit
titur ꝛ vterqꝫ ꝓbat qꝛ opʒ qð iſta decre.reſtingaẗ ad agẽtem
petitorio ẜm intellectũ q ſequiẗ i gloſ.ꝛ decre.ſolicite. hʒ locũ
in poſſeſſorio.ꝛ ẜm hoc erit doctrina qð oppoſita exceptione
nõ veriſimili niſi repliceẗ per actorẽ in iudicijs modici preiu-
dicij:ꝛ per que nõ tolliẗ exceptio quãtũ ad ius agẽdi repelliẗ
exceptio propter non veriſimilitudinem.ſecus autem in iudi
cijs in quib⁹ agiẗ de magno p̃iudicio: vt qñ agiẗ petitorio.et
hoc probat hic ẜm eũ tenendo intellectũ ꝙ data replicatione
vterqꝫ ad ꝓbandũ admittiẗ.ꝙ intelligendum eſt vt.ſ.in ter
tio intellectu.ꝛ ſic temperareẗ id qð dixi in vltimo intellectu.
Quicquid ſit nõ placet dictũ Inn.ad.c.ſolicite.qꝛ ibi nõ ſuffi-
cit replicari de nõ ſpõtanea renũtiatione,ſed oportet ꝙ repli
cet ꝙ ſpoliatus renuntiauit:qꝛ tũc maioꝛ eſt preſumptio con
tra excipientẽ cũ ſpoliatus quaſi ꝑdidit ſpẽ bñficij ꝓpter
perditionẽ poſſeſſionis:vnde poſſet dici ꝙ replicatio nõ ſpõ
tanee renuntiationis propter non veriſimilitudines ſolas de
quibus hic nõ repellit excipientẽ ſed vterqꝫ admittiẗ ad pro-

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Agẽti poſſeſ-
ſorio. Vide domi
nos de rot.in de-
ciſi.ccclxviij.inci.
ſi conſtat de non
iure cum ſeq.ale-
gan.in.l.naturali
ter.§.nihil com-
mune.ff.de acqui
ren.poſſeſ.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Vt ibi dixi.vi
de do. Alex.in.l.
cum heredes. in
prin.co.j.ff.de ac-
qui.poſ.vbi ꝑ illũ
tex.dicit quod in
omnibus caſib⁹
in quibus tranſ-
fertur dominiũ
in eccleſiam non
tamẽ transfertur
poſſeſſio.

dandum: ſed replicatio non ſpontanee renūtiationis: q2 ſpoliat⁹ renūtiauit: hoc ſummarie cōſtito bn̄ repellit exceptionē in poſſeſſorio vt ibi. ꝛ tūc eſt minus veriſimilis. Doctrina ergo In. erit bona limitando eam vt exceptio non veriſimilis propter replicationē cōcludentē nō veriſimilē exceptionē in iudiciis q̄ ſunt grauis preiudicii nō repellaꝭ imo admittenda eſt ꝛ diſcutienda. in his aūt q̄ ſunt leuis p̄iudicii ſi repliceꝭ ſit in arbitrio iudicātis an admittat vel repellat ſm̄ pondus nō veriſimilitudinis ꝛ preſumptiōis ꝯ exceptionē vt in terminis noſtris: q2 maioꝛ eſt p̄ſumptio cōtra exceptionē qn̄ renūtiauit ſpoliatus quā qn̄ nō cōſtat q̄ ſpoliatus renūtiauerit. ideo pmo caſu repellitur: vt in. c. ſolicite. ꝛ ſecūdo caſu admittitur: vt hic. ꝛ ſm̄ iſtū intellectū ꝑ quē tempera q̄ dixi. ſ. in vltimo intellectu. Non ob. ꝙ exceptio ſpontanee renuntiationis de renūtiatione facta an̄ ſpoliationē debeat admitti: q2 meticuloſa renūtiatio excludit poſſeſſionē cū detur volūtas ꝑdendi poſſeſſionē licet coacta. l. ſi qs vi. §. dn̄ia. ff. de acqu. poſ. q2 tenēdo ꝙ tenui fatēdū eſt: ſꝫ ſm̄ In. q tenuit cōtrariū ipſe dicit hic vnū mirabile: ꝙ meticuloſa renūtiatio: licet excludat proprietatē beneficii nō excludit poſſeſſionē: q2 nō p̄ſumiꝭ habere animū perdēde poſſeſſionis: q̄ mihi non plꝫ ꝑ. §. d. l. ꝛ q̄ ibi no. ꝛ plus credo ꝙ nō ſpōtanea renūtiatio nō preiudicet nec in poſſeſſiōe nec in proprietate: q2 ſicut in cōferendo beneficiū requiritur libera volūtas: ita in perdēdo. de quo. j. q̄ metus cauſa. abbas. in antiquo ſic ſtabat. ¶ Opponitur ꝛ vr̄ ꝙ dato q̄ replicet actoꝛ vbi renuntiatio preceſſit ſpoliationē nihilominus audiaꝭ. dato enim ꝙ fuerit meticuloſa renuntiatio tn̄ voluit perdere poſſeſſionem. ergo iſta exceptio obſtat agenti poſſeſſorio: ꝛ ſic dꝫ admitti. Soluit pmo ꝙ reus nō poteſt allegare iſtā renuntiationē ꝓ ſe vbi allegetur meticuloſa: q2 turpitudinē cōtinet. Or aduerte ſecūdo ſoluit dicēs ꝙ ſi meticuloſe renūtiauit beneficio: lꝫ ꝑdat ius ꝓprietatis bn̄ficii nō ꝑdat poſſeſſionē, q2 nō preſumiꝭ hr̄e animū perdende poſſeſſionis: ꝛ dicit vnū mirabile q̄ nec ſpōtanee renuntiationis perdat poſſeſſionē. ff. de acq. poſ. l. ſi qd vi. §. dn̄ia. hoc locū non habet in nō ſpontanea renūtiatione. Tu dic ꝙ nō ſpontanea renuntiatio nō tollit ius ad beneficium cū debeat eſſe libera ita in tollēdo ſicut in cōferendo. j. ꝙ metus cauſa. abbas. Ex precedētibus ſurgit vna determinatio vnius dubii: ſpoliat⁹ ego contra Caiū rem meā tenentē excipitur de renūtiatione ſpōtanea an admittatur hec exceptio vn̄ ſi ago cōtra eū petitorio non eſt dubiū: ſi poſſeſſorio non poſſum agere interdicto: ſꝫ vel ago cōdictione ex canone reintegranda: vel ex decre. ſepe. inde cadit in dubiū ꝙ examinat In. canoniſta. in. c. cū dilectus. de oꝛdi. cog. ꝛ. c. ſepe. Utrum priuilegia ſpoliationis habeant locū cōtra ſolū ſpoliantē an cōtra alios. Inno. ꝙ ſic hic vr̄ tenere oppoſitū: iam diſputaui iſtū punctū. prima opi. eſt vera: vt ibi no. In. Alius eſt intellectus ꝙ hic nō agebaꝭ poſſeſſorio ꝛ hic duplex: quidā q̄ agebatur in rem vtili: alius q̄ agebatur perſonali ꝙ metus cauſa. ¶ Ad cuius euidētiam eſt cōſiderandū q̄ eſt dare quandā vim expulſiuā ꝛ hec cau-

a ſat interdictum:[a] ꝛ per iſtam nō perditur dominium ſed ſola poſſeſſio. ꝛ hoc caſu procedit ꝯriū: q2 tunc nō poteſt ꝓponi exceptio ſpōtanee renūtiationis tanq̄ ſit priuilegiata: ꝛ q2 nō ꝑdit dominiū: ꝛ q2 de oꝛdine iuris eſt ꝙ diſcutiaꝭ poſſeſſoriū repulſo petitorio. C. de rei ven. l. oꝛdinarii. Quedā eſt vis cōpulſiua ꝛ hec in renūtiatiōe iuris interueniētis facit ꝑdere dn̄iū ꝛ poſ. q2 coacta volūtas: volūtas eſt. ff. q̄ me. cau. l. ſi mulier. §. ſi metu. xv. q. j. merito. ꝛ hec eſt talis potētie ꝙ renūtiāti datur actio petitoꝛia ꝙ me. cauſa. vel datur actio in rē vtilis vel reſtitutoꝛia. ꝛ tūc bene poteſt opponi de ſpōtanea renuntiatione q2 iſta cōcludit perditionē dominii ꝛ procedit ꝙ hic vt qui meli⁹ probat, obtineat: ꝙ dicit verū In. etiā dato ꝙ repliceꝭ de nō ſpontanea renūtiatione: ꝛ q̄ dixi. ſ. ꝙ non admittatur reſtringit ad poſſeſſoriū: ſecus ſi agaꝭ petitorio. ꝛ hoc ideo q2 maius infertur preiudiciū ꝙ nunquā audiatur: ꝛ ſecus in poſſeſſorio: q2 poſſeſſio eſt momētanea. In gl. pecunie. ibi, pro expenſis. No. iſtā gl. que facit cōtra opponentes ſe beneficio vt recedat a lite obtinens ius ſolutionis expenſarū factarum in acquiſitione tituli beneficii. ¶ Ibi: ſed hoc falſum eſt. dic. ꝙ ſi reus excipiens allegat interuentū pecunie repellitur tanquā allegās turpitudinē ſuā quando allegat interuentū pecunie ab eo vel ſua voluntate. ſecus ſi a tertio data fuit. ſi vero replicans cōtra renūtia. alle. eodē modo repellitur. Si antē aliter vult ſe defendere iudicio vbi agiꝭ poſſeſſorio, aut petitorio. ſi opponēs fundaret ſe ſup validitate renūtiationis nec alia allegaret obtineret agens ſi allegaret eū priuādū ꝓpter ſimoniā ex quo nō eſt priuatus ipſo iure: adhuc ad petitionem rei nō impediꝭ reſtitutio: vt hic lꝫ iudex ex officio poſſet ipm̄ priuare ꝛ nō reſtituere: q̄ no. j. de pro cu. ex inſinuatione. ¶ In

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Interdictum. que ſit vis ꝯpulſiua expulſiua ablatiua ꝛ inquietatiua vide pulchre per Iaſ. declarātem in. l. ſi quando. col. j. C. vn̄ vi.

gl. fi. ibi: per iuramētū. no. gl. q̄ exceptio iuriſiurā. ꝛ litis finite nō ſolū hꝫ locū qn̄ iuramētū eſt iudiciale ꝛ preſtitū in foꝛma iudicii, ſed etiā quādo eſt extraiudiciale, ꝛ preſtitū corā ſuperioꝛe non in foꝛma iudicii. Et no. ꝙ ampliat illud. c. primum. Etiā dicatis ibi de lit. cōteſt. hodie. li. vj. ¶ In. fi. glo. no. gl. ꝙ illud q̄ dicimus ꝙ cōtra cōfeſſum nō ē neceſſaria cōteſtatio litis vel aliqs oꝛdinarius ꝓceſſus vt no. gl. in. c. dudū. el. ij. de elec. cū cōcoꝛ. eſt verū nō ſolū qn̄ reus ſimpl̄r ꝯfiteꝭ ꝛ ꝯ petitū excipit ſed etiā qn̄ cōfiteꝭ ꝛ ꝯ petitū non excipit. ¶ Ultimo cū gl. vltima vidēda ſunt duo: qualiter pronūtietur in hac cauſa. quidā dicūt pronuntiandū ſuper principali: alii dicūt pronūtiandū ſuper accidentali. ſ. an ſpōte vel nō ſpōte renuntiaſſet. Uidete ſi exceptio ſpōtanee renūtiatiōis opponatur ad proceſſum pronuntiādū eſt ſup cā vt emergēti. ꝛ dicit gl. ꝙ pōt q2 exceptio iuramēti opponiꝭ ad proceſſum. de lit. cōteſt. c. j. lib. vj. Si opponatur ad merita ſufficit ſi ꝓnūtieꝭ ſup principali. Scdm̄ dubiū qn̄o potuerit hic procedi ad diffinitiuā ſn̄iam lite nō conte. ptꝫ q2 ſola exceptio renūtiationis fuit oppoſita ꝛ nō fuit lis conteſt. pōt dici primo q̄ exceptio ſpōtanee abiuratiōis impediat lit. cōte. ar. in. d. c. j. de lit. cōte. li. vj. vel hic re⁹ cōfitebatur petitū: ꝛ ſic non erat neceſſario alia. li. conte. ꝛ op. excep. ſpōtanee abiuratiōis. Et hoc de lec. iſtius. c. antonius.

1 ☞ Renuntians ſponte electioni de ſe facte ſuper ea non auditur vlterius.
2 Sententia non preſumitur iniuſta ex eo quod ſit lata contra probationes in actis factas. 16.
3 Probationis ſpecies quot ſint.
4 Pro ſententia ſemper preſumitur: non tamē eſt preſumptio iuris ꝛ de iure. 10. 11.
5 Literis teſtimonialibus prelatoꝛum an ꝛ quando credatur.
6 Sn̄ia appellatiōis lata ſuper nouiter deductis qn̄o feratur.
7 Sententia lata ex falſis actis an ꝛ quando ſit nulla: puta ex falſa relatione ad acta.
8 Sn̄ia lata partim ex vera partim ex ficta cā ſuſtineꝭ ex vera.
9 Sn̄ia appellatiōis debet eſſe cōfirmatoꝛia vel infirmatoꝛia.
12 Proceſſus an ꝛ quando preſumatur.
13 Pro laudo ſemper preſumitur recte factum.
14 Solēnitas an ꝛ qn̄ p̄ſumiꝭ: tā in factis antiqs q̄ recentibus. Pro actibus qui geruntur per modum voluntarie iuriſdictionis an preſumatur.
15 In cauſa appellatiōis qs probabit appellās an appellatus.

1 In preſentia. ¶ † Qui ſpōte renuntiauit electioni ſue ſup ea amplius nō auditur. h. d. In prima ponit generalem cauſam cōfirmationis ſn̄ie. In ſecunda ſpecialem ibi: q̄ tamē. In tertia confirmationē ibi: nos ei. ¶ Caſus literalis. Dū inter quendā abbatē poſſidētem eccleſiam ꝛ monaſterii: ꝛ quendā aliū ſe abbatē pretendētē q̄ſtio verteretur cauſa fuit delegata quibuſdā iudicibus: ꝛ finaliter cā deciſa fuit ꝛ ſententiatū ꝓ poſſidente ꝛ impoſitū ſilentium agenti: tandē ab hac ſn̄ia fuit appellatū ꝑ actorē: ꝛ cauſa fuit commiſſa iudicibus dulmen. ꝛ cuidā alteri cōiudici corā q̄bus re⁹ ꝓbauit ꝑ cōfeſſionē ꝛ etiā ꝑ quaſdā lr̄as epi q̄liter actor renūtiauerat ꝓdicte eccleſie. nihil aliud fuit ꝓbatū ꝑ ipm̄ actorem vel reū: ꝛ ſic deſerta fuit appellatio. poſt hec corā papa actor productis actis ꝛ ſn̄ia petiit ipſam nullā ꝓnūtiari ꝛ dictā abbatiā ſibi aſſignari pretendens nullitatem ſn̄ie ex eo q̄ actis apparentibus nulla cōcludebaꝭ cā ex eis ꝓbaſſet intētionē ſuā propter quā ſibi ſilētium debuiſſet imponi: ergo ex actis apparebat iniuſtitia ſn̄ie. ꝛ ſic nulla debebat decerni papa cōſiderās ꝙ ex eo nō iuſtificabiꝭ ſn̄ia q̄ ex actis ꝓductis nō appareat cā ſn̄ie: vel aliquid probatū ꝑ ꝙ ſn̄ia dꝫ eſſe valida: cū iudex nō ſemper applicet mentē ad vnā ſpeciē probationis: ſꝫ ex allegationibus ꝛ cōfeſſionibus ꝛ aliis q̄ in eius p̄ſentia proponuntur formet animi ſui motū. vn̄ ex eo ꝙ nō appareat aliquid ꝓbatū nō includiꝭ iniuſtitia ſi illā aſſumat ꝓ nō probatione ſufficiente ꝛ dato ꝙ non appareāt probatiōes de eo q̄ ſentiat potuit ex aliis moueri. acta nō cōcludebāt neceſſariā apertā iniuſtitiā. conſiderās etiā ꝙ in dubio pro ſn̄ia preſumitur donec aliud probet ꝑ que apparet ꝙ ſtāte ſn̄ia que tranſiuit in rē iudicatā dato ꝙ nihil probetur ſtādū erat dicte ſn̄ie conſiderās q̄ ſuperuacuo corā iudice appellatiōis fuerat probatū ꝑ confeſſionē ꝛ literas qualiter dictus actor renūtia-
2 uerat abbatie ei ſilentiū impoſuit papa ꝑpetuū. h. d. ¶ † No. l. q̄ ad cōcludendam iniuſtitiam ſn̄ie non ſufficit oſtendere ex actis probationē contra quam ſn̄ia eſt lata: q2 non ſemper iudex in ſentētiando applicat mentē ad vnā ſpeciē probatiōis. ꝛ quāta fides probationi adhibeꝭ pendet ex iudicis arbitrio. ff. de teſtibus. l. iij. qualia potuit ſubeſſe ſpecies probationis vel confeſſionis vel allegationis ad quā iudex animū applicauit. ad

a ¶ Confeſſio non eſt probatio. Adde. alex. conſi. xxxv. j. lib. Zacharias. ¶ Adde iſtũ in rub. de cõfeſ. ⁊ ibi Joã. an. Feli. ibidẽ. col. pe. ver. vlterius ſcdo loco. Bald. in. c. j. §. vaſalus. ⁊ in. c. ij. in fin. ſi de feu. fue. cõtro. inter do. ⁊ agn. in feu. ro. in. l. admonẽdi. in. vj. char. de iureiu. hippo. de marſi. ſin. ex. inci. cõis doc. opi. ⁊ qđ ibi not. in apoſt. ad ipſum vbi concludit qđ poſt lapſas oẽs dilationes proba tionũ poterit ni hilominꝰ proba ri per aduerſarij ꝯfeſſioné. all. ſin. dictum Jn. in. c. vltra tertiã. de te ſti. idẽ tꝫ Jac. re buf. in. l. ꝗcunqꝫ. nu. 1. ⁊ in addi. in ver. niſi ꝑ aduer ſarij ꝯfeſſioné. de apo. pu. lib. x. vbi tꝫ ꝙ ꝗuis ꝯ pre ſumptioné iuris ⁊ de iure non ad mittaꝛ probatio admittiꝛ tñ pro batio ꝑ aduerſa rij cõfeſſioné q̃ vt ibi dicit nõ eſt ꝓ batio ſed proba tionis releuatio. Anto. Franciſ. ¶ Circa h̃ an cõ feſſio dicaꝛ eẽ pro batio. Dicas qđ nõ eſt ꝓprie ꝓba tio: ſed releuatio ab onere ꝓbãdi: vt ꝑ Joã. an. in. c. bone. đ elec. ⁊ i ru bri. de proba. et ꝑ Pau. de ca. i ꝯſi. clxxiij. ⁊ hꝛ ꝑ bal. i. c. j. §. ſacrm. đ cõ ſue. recti feu. et ꝑ alex. i. l. eũ q. in ſi. ꝓnc. ff. de iureiur. ⁊ i. l. publica. i. §. j. ff. depoſi. Dixit tñ. d. ant. de butr. in. c. ſi. de li. ob. ꝙ cõfeſſio eſt ſĩlis ꝓ bationi que fit ꝑ inſtrm. Et dixit bal. in. l. ſi. i. iij. qđ. C. đ edic. di. adri. tol. quod cõfeſſio equipollet inſtrõ ⁊ hꝫ executiõem paratam ſicut in ſtrm quod voluit bar. in. l. j. i. iij. no. C. đ ꝯfeſ. dicit tñ bal. in. l. ſi ex cau tiõe. in. x. q. C. de non nume. pec. ꝙ cõfeſſio nõ iducit obligationem: ſꝫ probationẽ obli gatiõis ꝓter ꝗ in mutuo per chiro graphũ ⁊ in dote ꝓm eundẽ bal. in l. gñaliter. in. j. q. eo tit. de non nu me. pecu.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Preſumptio. Hoc tamen limi tat bal. in. l. ſanci mus. C. de iud. vt

cauit. ad hoc de re iudi. ſicut. ¶ No. ij. finem ꝓba tionis: q꞉ eius finis eſt allicere aĩm iudicis: ⁊ eius mentem ad qđ credẽdum firmiter applicare. ⁊ ſic iudex iudicat ex his qui credit. ad hoc de re iudi. ſicut. q꞉ in hoc concordat quo ad primum ⁊ ſcdm.
3 ¶ † No. iij. multiplicem ſpẽm probationis animũ iudicis alliciẽtem prout cõfeſſio. dicũt tamẽ doc.
a ꝙ confeſſio proprie nõ eſt probatio[a] ſed probatio nis releuatio. C. de probatio. ſup rubri. de elec. bo ne. C. de proba. actor. ꝙ aſſeuerat: ⁊ ꝑ Jac. de are. ⁊ Cy. Jtẽ teſtiũ depoſitio ⁊ allegatio ⁊ ſic ex alle gationibus induciꝛ ꝓbatio. ꝙ eſt verum qñ pars allegaꝛ principalis: ſi aduocatus idẽ: ſi pñte clien tulo ⁊ nõ reuocãte. de appel. cũ cauſam. de cẽſi. cũ olim. Jtem poſitiones. vnde ſi aliquid in poſitiõi bus poniꝛ ⁊ pars cõfiteaꝛ id habeꝛ loco probatio
4 nis. ¶ † No. iiij. ꝙ ꝓ iuſtitia ſnĩe preſumitur. Et
b aduerte vñ ſumitur hec preſumptio: [b] q꞉ ſumitur ex autoritate iudiciali. ad hoc tex. de re iudi. ſicut. vbi bonus tex. ¶ Et no. ꝙ hec preſumptio nõ eſt iuris ⁊ de iure ſed eſt iuris tm̃: qđ ptꝫ: q꞉ admittit legitimã probationẽ in ꝯtrium. ꝙ qualiter intelli gatur dicã. j. ⁊ vide ꝙ not. glo. de prob. quoniam.
5 ¶ † No. v. ꝙ literis teſtimonialibus prelatorum[c]
c crediꝛ etiã in his q̃ ſunt grauis ꝓiudicij: ꝙ eſt ve rum quo ad aliqualẽ preſumptionẽ coadiuuantẽ. ⁊ ꝓm doc. hic quo ad ſemiplenam probationem. bonus tex. s. de ele. cũ inter. R. materia de proba
6 tio. poſt ceſſionem. ¶ † No. vj. ꝙ vbi ex nouiter de ductis fertur ſnĩa in cauſa appellationis ſnĩa de beret ferri ſuper iure deducto principali: nõ autẽ dꝫ eſſe cõfirmatoria vel infirmatoria. ad hoc de fi
7 de inſtr. cũ Jo. ¶ † Oppo. ꝙ ſi appareat ex actis cauſam falſam ex qua iudex eſt motus ſnĩa redda
d tur nulla.[d] de re iudi. inter ceteras. de re iudi. cle. paſtoralis. de appel. ſolicitudinem. not. de ap. per tuas. ⁊. c. paſtoralis. Sol. qñqꝫ cauſe falſitas eſt in facto non in iure. Qñqꝫ apparet falſitas cauſe in facto ⁊ iure vel iure ſaltẽ. primo caſu ſi falſitas eſt notoria ſnĩa eſt nulla: vt in iuribus preallegatis. ad hoc ꝙ habeꝛ de ſen. ex. romana. §. in vniuerſita tem. ⁊ eo. titu. venerabilibus. lib. vj. ſi falſitas non eſt notoria: tũc ſnĩa eſt valida: q꞉ cõtra ius eſt liti gatoris. vt. j. de re iudi. cum inter. ⁊ fortius valet ſi ſubeſt cã lꝫ non ſit expreſſa. de re iudi. ſicut. ⁊ idem qñ eſt dubium an ſubſit cauſa q꞉ in dubio ꝓſumiꝛ
8 vt hic: ⁊ de re iudi. ſicut. ¶ † Qñqꝫ ſnĩa eſt lata ex falſa cauſa in iure ⁊ tunc ſi due cauſe ſunt in ſenten tia expreſſe quarum vna eſt vera: altera falſa in iu re ꝑ hoc non vitiatur ſnĩa: q꞉ ſuſtinetur ex vera. ca ſus no. qui ſi. ſint leg. per tuas. ⁊ hoc tꝫ Jnn. hic vt res potius valeat ꝗ pereat. Si vna tm̃ eſt expreſ ſa ⁊ illa falſa ex alia non poteſt ſuſtineri que patet ex actis ſnĩa eſt nulla. j. de re iu. c. j. ij. q. vj. c. ei qui. §. diffinitiua. cũ ſi. Et hec vera etiãſi ſnĩa feraꝛ cum dictione preſertim vel maxime: ex eo q꞉ ex quo fal ſa eſt expreſſa ⁊ alia nõ apparet qua ſuſtineaꝛ ſnĩa: ſnĩa remanet nulla: q꞉ idẽ error preſumitur in ta cita qui adeſt in expreſſa. de reſt. in integrum. tum ex literis. de pur. ca. c. cũ dilectus. Si cauſa vna fal ſa eſt in ſnĩa expreſſa ⁊ alia iuuari poteſt ſnĩa que pꝫ ex actis. tũc ſi iudex ſimpliciter tulit ſnĩam ⁊ ad illã cauſam ſe reſtringit nõ valet ſnĩa quanquã al tero iure poſſet iuuari. ad hoc tex. ⁊ dicta doc. de cõceſ. preben. ex parte. ⁊. c. dilectus. Hec vera niſi ſnĩa feratur cũ adiũcto maxime vel preſertim vel alia adiecta dictione ſimili per quã pateat iudicẽ ſe non reſtringere ad illã cauſam. ⁊ ſic ſemꝑ ꝓpter hoc cõſuluit Butriga. ſententiari ⁊ conſuluit in. l. ij. §. ignominie. s. de his qui not. infa. ꝙ no. ad hoc dictũ Gra. xi. queſtione. iij. §. cum ergo. vide gloſ ſam in. l. ſi is ad quem. ff. de acqui. here. ⁊ ibi plene per Bart. Qñqꝫ allegatur falſitas cauſe que non
e ex ſnĩa colligitur: ſed ex ſnĩa ad acta[e] relata: ⁊ tunc procedat qñ iudex ſeruauit ordinem debitum in procedẽdo: aliter non refert Riminaldus in. l. ſi pacto quo penam. col. ij. C. de pac.

c ¶ Prelatorum. Adde Old. conſi. clxxxiij. Zacharias. ¶ Reſtringe tu hoc dictũ. ſ. dũmõ tales lr̃e ſint ſigillate. vt per Jnn. in. c. poſt ceſſionem. j. de proba. ⁊ ibi iſte. no. plene Bal. in. l. eã quã. col. iiij. C. de fideicõ. ⁊ i ſua marg. in ver. cre dulitas. verſi. iiij. Spec. i ti. de pro ba. §. iij. verſi. x. et ſeq. ⁊ Bertha. de fir. i trac. de epiſc. iiij. lib. in ꝓn. Qđ ẽt reſtringes i cõ cernẽtibꝰ eiꝰ offm̃ vt not. rota deci. xxij. inci. fuit du bitatũ. in no. ⁊ de ciſi. cccxlviij. ⁊ an tales lr̃e fidem fa ciãt in curia ſecu lari. vide plene ꝑ bal. i. l. ſi q̃ ꝑ calũ niã. C. đ epi. ⁊ cle.

Sebaſti. Sapia.

d ¶ Reddaꝛ nulla. Videꝛ tñ ꝙ falſa cã expreſſa in ſnĩa nõ habeat vitia re q꞉ in ſnĩa non requiritur expreſ ſio cauſe vt notaꝛ in. l. ij. §. ignomi nie. ff. de his qui notan. infa. ergo non vitiat q꞉ vbi ſolẽnitas aliq̃ nõ requiriꝛ in actu ſi adhibeaꝛ ⁊ iepte non vitiat actũ. l. j. in prin. C. de rei vxo. actio. glo. in §. multi. inſtit. de libert. ꝓpter hoc tñ. d. Jaſ. in. l. edi ta. in notabilibꝰ. C. de eden. repro bat regulam pre dictã: ſed potes cõcordare ex his que dicit copioſe Feli. in. c. cum or dinẽ. col. j. ⁊. ij. de reſcrip.

e ¶ Ad acta. Adde Bal. conſil. cxxij. j. lib. et vide alex. conſil. lxxxv. ij. li. ⁊ cõſi. cxxij. j. lib.

f ¶ Juſtificandũ. Adde vt ꝑ Fed. conſi. ccij.

ſi iudex ſe expreſſe refert ad acta: vt q꞉ dicit per. a. ⁊. b. eſt probatum: ⁊ tunc Jnn. eſt ſibi contrarius. nam de re iudi. cum bertoldus. tꝫ ſnĩam nullã in c. qm̃ contra falſam. de proba. tꝫ contrarium. Pri mam tꝫ Cyn. in. l. j. C. de erro. adu. dixi de reſcrip. ab excõicato. Credo pro nũc ꝙ quãdoqꝫ iudice ſe referẽte ad acta ex actis iuncta ſnĩa apparet poſi tiua iniuſtitia ſnĩe. ⁊ dicit verũ Jnn. de re iudi. cũ bertoldus. ⁊ in. l. j. C. de erro. aduoca. vt ſi dicat in ſtrumenta, non dicere aliquid ⁊ viſo inſtrumento in actis deſcripto illud aperte dicat contrarium. Qñqꝫ ex actis non colligitur neceſſario iniuſtitia lꝫ nõ appareat iuſtitia. vt qa dicat per. a. ⁊. b. non eſt probatũ: ⁊ viſis atteſtationibus eſt probatum: vel ſi dicat q꞉ probatum eſt ⁊ nõ apparet probatũ ꝙ hic colligitur iniuſtitia: q꞉ quanta fides proba tionis deꝛ eſt iudici arbitrariũ ⁊ q꞉ potuit ex alijs moueri tunc ſnĩa non erit nulla. Si autẽ iudex ſe nõ refert ad acta tunc ſi ex actis apparet euidens iniuſtitia: ſnĩa erit nulla. quãdo iniuſtitia colligiꝛ ex talibus probationibus que terginerſatione ce lari non pñt ⁊ quorum fides non eſt in arbitrio iu dicantis: vt ſi formet ſnĩam ꝯ confeſſionem ⁊ ſnĩa eſt nulla. ad hoc ꝙ no. Jnn. de immuni. eccle. quia pleriqꝫ. ⁊ de frigi. fraternitatis. Nõ plꝫ iſtud q꞉ for te poteſt dici confeſſionẽ inconſtantẽ vel factã a non habente poteſtatẽ confitendi. ſi autẽ colligiꝛ ex probationibus que tergiuerſatione celari pñt ⁊ cõtra q̃ multa pñt opponi: ⁊ quorum fides eſt in arbitrio iudicantis ſentẽtia nõ eſt nulla: ſed valet
9 vt ſi apparet probatũ ⁊ abſoluit. † Jdẽ eſt fortius qñ ex actis nõ colligitur iniuſtitia lꝫ ex eis non iu ſtificeꝛ: q꞉ eſt lata condemnatoria ⁊ ex actis nõ ap paret ſufficiens probatio: vt hic eſt caſus. ¶ Se cundo op. ꝙ ſnĩa dꝫ eſſe in cã appellationis confir matoria vel infirmatoria. C. de apel. eos. Sol. di cunt doc. ꝙ non eſt vis dũmõ agẽs conſequaꝛ finẽ quẽ intendit. ⁊ forte in parte deciſa cõfirmata fuit ſnĩa vt hic: vel hic ex nouis ꝓbationibus ferꝛ ſnĩa vt dixi in notabilibus. ¶ Opp. cum gl. ꝙ renũtia tio facta nõ proſit ipſi pro quo lata eſt ſnĩa: q꞉ non ſequiꝛ, excluſus eſt aduerſarius. ergo ipſe agens ⁊ petens eã dꝫ obtinere. s. de reſcr. olim. Solu. dicit gl. ꝙ cõſtabat de electione ipſius pro quo lata eſt ſnĩa, ⁊ intelligendũ eſt ꝙ conſtabat aduerſarium renuntiaſſe añ electionẽ ipſius. R. alias non pro fuiſſet ſibi reuocatio: vel prodeſt ſibi excludere ad uerſaria qñ poſſidet: vt no. Jn. ⁊ Comp. de reſcri.
10 caphn. ⁊. j. de re iudi. cũ bertoldus. ¶ † Op. ꝙ nõ
f victus ſꝫ victor arcteꝛ ad iuſtificandũ[f] ſnĩam in cã appellationis. in aut. de his q ingre. ad appellã. §. illud. vbi đꝛ ꝙ victores non aliter potiantur ſen tentijs ꝗ ſi eas recte latas mõſtrauerint. Glo. cõ cludit ꝙ qñqꝫ contẽditur de iniuſtitia ſnĩe expreſ ſe nõ rectitudine: ⁊ dicẽs ipſam rite latam arctaꝛ ad illã ex actis iuſtificãdã. de proba. qm̃ cõtra fal ſam. Qñqꝫ in cã appellationis cõtenditur de iuſti tia vel iniuſtitia ſnĩe: ⁊ tunc dicit gloſ. ꝙ dicens in iuſtã hꝫ probare ſi ſit actor vel reus: q꞉ ſemꝑ preſu mitur ꝓ iuſtitia ſnĩe niſi contrariũ probeꝛ. vt hic ⁊ C. de appel. l. hi q ad ciuilia. C. vt cauſe poſt pube. adſit tutor. l. vna. ff. ſi pen. appel. l. j. in prin. ⁊ doce re ſe dꝫ iuſte appellaſſe. j. de appel. cum in eccleſia. Nec ob. §. illud. q꞉ docere debẽt iuſtas ſententias: ſed docent eo ꝙ cõtrariũ nõ docetur. C. q mili. nõ
11 pñt. l. ſuper ſeruis. li. xij. ꝓm gl. ¶ † Hic ſunt vidẽ da duo. primo ad euidentiã an ꝓ actis iudicis pre ſumatur ⁊ qñ. Et primo qd de actis iudicialibus ⁊ ſnĩa. Scdo qd de actis q̃ſi iudicialibus. ⁊ q ꝑ mo dũ volũtarie iuriſdictiõis exercẽtur vel alterius ſuperioratis vel ptãtis. ¶ Ad primum in pluri bus locis hoc tãgunt canoniſte. s. de elect. bone. j. de offi. deleg. cum in iure. vbi Jn. pleniſſime. ⁊ de proba. qm̃ contra fal. ⁊ ibi Cald. in dubijs. ⁊ de re

iudi.cũ inter.de app.ſepe.de re iudi. ſicut.de ſent.
excõ.ſacro. vbi ꝑ gl.⁊ de offi.or. ad reprimendã.ꝑ
Jo.ñ.q.vj.hoc ẽt placuit.xj.q.iij.cure. Concluden
do dicta oĩm:dic ſi querit̃ an lata ſñia p̃ſumatur
ꝓ fundamẽto ptãtis ñ tracto hic:ſed dicã.j̃.de of
fic.dele.cũ in iure.Si q̃rit̃ an p̃ſumat̃ pro legitimi
tate pſonarũ in iudicio litigãtiũ adhuc tangã ibi.
Si querit̃ an p̃ſumat̃ ꝓ ſolẽnitate ſñie vł iniuſtitia.
primo videndũ qd in ſentẽtijs q̃ trãſeũt in rẽ iudi
catam.ſecũdo quid de ſententijs que nõ trãſeunt
in rẽ indicatã. Dic ſi ſñia eſt appellatione ſuſpen
a ſa[a] ita ꝙ appellatio pendeat:⁊ ſit legitima ꝓ neu
tro preſumit̃ ſed is grauat̃ onere probandi q pri
mo grauabat̃ ⁊ videbis.j̃.vñ ille q grauabit̃ one
re probãdi in principali grauabitur in cã appella
tiõis.C.de ap.hi q ad ciuilia.vbi gl.⁊ per doc.tex.
de reſt.ſpo.cũ ad ſedem.Ratio qꝛ preſumptio ſñie
ſurgit ex autoritate rei indicate q̃ tollitur ꝑ actũ
appellationis:vt hoc tex.hic.⁊ de re iud.ſicut. hoc
videt̃ deſtrui ꝑ iſtũ tex.qꝛ hic erat ſñia appellatio
ne ſuſpenſa ſm glo.⁊ tñ preſumit̃ ꝓ ſñia.ſed potes
dicere ꝙ hic vterqꝫ ⁊ appellans ⁊ appellatus erat
actor ſed appellãs ideo grauatur:qꝛ nihil proba
uerat appellatus:ſed tex.reddit aliã rationẽ.ſ. qꝛ
pro ſñia preſumitur. ideo opꝫ dicere : vt hic dicit
Hoſt.imo etiã Jnn. ꝙ ſñia tranſiuerat in rẽ iudi
catã tẽpore quo aditus fuit papa ꝙ deſerta erat
appellatio:ał's nõ poſſet reſpõderi huic tex. ſic in
tellige Jnn. de elec.bone.el. j. de elec.cum in iure.
de proba.qm̃ cõtra falſum. Qñqꝫ ſñia non eſt ap
pellatione ſuſpenſa:ſed ſup ea pẽdet iudicium nul
litatis,vel reſtitutionis.⁊ idẽ vt preſumat̃ ꝓ ea ſm
ꝙ dicam.j̃.qꝛ durat autoritas tex. de re iud.ſubor
ta.ad hoc glo.qui ſi.ſint leg.per venerabilẽ.in ver.
per ſñiam. ⁊ hoc tꝫ Gui. de ſuza.in.l.j.C.de iur.⁊
fac.igno.Si a ſñia nõ eſt appellatũ:vel ſi eſt appel
latũ nõ legitime:vel eſt deſerta appellatio : ſi ſñia
b eſt lata p̃ſente pte[b] preſumitur ꝓ iuſtitia ⁊ rectitu
dine ꝓceſſus.ſic ꝯcludit Jn.de off.dele.cũ in iure.
ad hec.decre.de re iud.ſicut probatio bene admit
ti vł cõtra hãc p̃ſumptionẽ vt hoc videt̃ caſus.ve
ritas eſt qñ hic eſt p̃ſumptio iuris ⁊ de iure. q̃ non
admittit probationẽ in cõtrariũ quo ad iuſtitiã,
niſi probatio ſit notoria vt per confeſſionẽ. ita di
cit Jnn.de immuni.eccle.qꝛ pleriqꝫ.probat̃ etiam
ſi hoc parte nõ opponẽte corã competenti iudice
probetur iniquitas:vt dicit Jnn.de reſcrip.cũ di
lecta.de appel.ex.rõne.de re iudi.cum bertoldus,
⁊ no.in cle.ſicut.de appel.ad hoc ꝙ not.Jn.de fri
gi.fraternitatis. ⁊ plene dixi in.d.c. cum dilecta,
12 ¶ † Quo aũt ad rectitudinẽ ꝓceſſus ẽ p̃ſumptio
iuris tm̃.vnde poſſet ꝓbari ꝙ nõ eſſet rite lata.ad
hoc.l.iuriſgentiũ.§.ꝙ fere.ff.de pac. ⁊ ad hoc oẽs
leges ⁊ iura q̃ dicũt de nullitate agi poſſe. An au
tem ex productione actoꝝ ꝯcludat̃ iniquitas.Jn.
videt̃ ſentire ꝙ non.de prob. qm̃ cõtra falſam.cõ
trarium tꝫ ibi Joã.an.⁊ Cald.⁊ doct.de reſti.ſpo,
cũ ad ſedẽ.⁊ in.d.c. qm̃ cõtra.idem Bar. C.de ap
pel. hi q ad ciuilia.ꝯtrariũ ſentire vł.de ſentẽ.l. ꝓ
latã. Dic ſi alleget̃ nullitas ex defectu rectitudi
nis proceſſus:vt qꝛ ſi dicatur ſñia nulla ex defectu
c litis conteſtate[c] vel alterius illa probabit̃ ex ꝓdu
ctione actorũ in quibus non apparet acta facta;
ſic intelligo ꝙ eſt dictum. Si allegatur iniuſtitia
illa nõ probatur ex productione actorũ:lꝫ acta nõ
probent iuſtitiam;qꝛ ex alijs potuit iudex moueri
vt hic ⁊ de re iud.ſicut.ſic intelligo Jnn. idem ſi al
leget̃ iniuſta vel nulla ex defectu cognitionis cau
ſe ⁊ ſic circa concernentia merita:qꝛ potuit iudex
cognoſcere:ſi nõ pateat ex actis.iſtud dicit Bart.
d in.d.l.platam.niſi forte ob breuitatẽ temporis[d] in
neceſſario concluderet̃ defectus cognitionis cau
ſe.vt dicit per decre.cum ex literis.j̃.de in integr,
reſt. Qñqꝫ lata eſt ſñia abſente parte. hic Comp,
dicit ſequendo Jnn.de elec.bone.qꝺ ꝓ ſñia preſu
e mitur qñ eſt lata cõtra abſentem contumaciter:[e]
ſecus ſi ſit lata cõtra abſentẽ nõ cõtumaciter vł nõ
preſente ꝓcuratorẽ.C. de iudi.l.ꝓperãdũ. ad hoc
c.qm̃ cõtra.⁊.§.aliud.⁊ hoc tꝫ Spe. in ti.de ſen.pro
la.§.qm̃.ver.antepe.cõtrariũ tenuit Jnn. de ꝓba

tio.qm̃ cõtra falſam.vt lata in abſentem.pro ea nõ
preſumeretur : ⁊ idem dicit de off. dele.cũ in iure.
Hoſt.dicit hic quod ſi lata eſt ⁊ nil opponit̃ preſu
mitur pro ea:ſi aliqd opponitur intra biẽniũ non
preſumitur pro ea poſt bienniũ ſic:rõ qꝛ biẽniũ eſt
limitatũ cõtra ſentẽtiã.remittit ad ſummã.de ſen
ten.§.qualiter ferri debeat.ſub. §.is eſt ordo.ſic dꝫ
intelligi ꝙ ponit Hoſt.de re iud.cum inter.vbi di
ſtinguit an ſñia ſit lata de recẽti an non vt ipſi ibi
ponunt:⁊ fuerunt verba Cy.in.l.emancipatione.
C.de fide inſtr.⁊ Jac.de are.in.l.ſi quis filio exhe
redato.§.ſi.ff.de iniu.teſta.⁊ hoc tꝫ Bar.in auth. ſi
quis in aliquo documẽto.C.de eden.⁊ in. l.j. C.de
rela.Jo. Cal.in decre. qm̃ contra falſam.dicit ꝙ
lꝫ Cõpo. hic dicat ꝙ opin. primã practicet curia,
tñ de equitate putat opin.Compo. procedere qñ
ſñia nõ eſt lata de recẽti lꝫ opi.ſua iure nõ ꝓbetur.
Qꝺ aũt ſi tp̃s longũ vel recens dicit ꝙ poſſet dici
de biennio:⁊ hoc dicit Hoſti.hic.vel dicit ꝙ vltra
xx.annos ad inſtar exceptionis falſi.de procura.
in noſtra.de excep.cũ venerabilis.vel dic hoc iudi
cis arbitrio relinqui ex quo tp̃s nõ eſt limitatum
ff.de iure delib.l.j.de off.dele.de cauſis dico quod
ſiue de recenti ſiue de longinquo ſit lata ſententia
caſus eſt ꝙ ꝓ rectitudine ⁊ pro iuſtitia preſumit̃.
de elec.bone.el.j.nam ibi fuit lata ſñia in abſentem
⁊ dubitabatur de citatione ꝙ eſt plus:⁊ preſumi
tur citatio,⁊ pro iuſtitia eius:ꝙ eſt bene no. ⁊ etiã
13 in iudicijs ſummarijs.¶ † Hec oĩa procedunt e
f tiam in ſententijs latis ab arbitrio[f] vt pro eius iu
ſtitia preſumatur.dicit hic Jo.an.in addi. Spec.
in tit. de arbi.§.ſeqtur. vſic. item qd ſi cõpromiſſũ
in.xij.col.⁊ fuit dictũ Dy.in cõſilio ꝙ incip.Pto
lemeus. ꝙ dicit verũ etiam pendente reductione
ad arbitrium boni viri:qꝛ illa non ſuſpendit.Sed
de hoc dixi in.d.c. qm̃. ⁊ ibi teneo contrarium niſi
eſſet arbiter qui haberet iudicare ⁊ de iure ⁊ de fa
to ꝑ ſcripta ꝑ Bar.in aut̃.niſi breuiores. C.de ſen.
ſꝫ Bar.tenet cõtrariũ in.§. arbitrorũ.l. ſocietatẽ.
ff.ꝓ ſoc.⁊ ſic cõſului ad inſtar ſentẽtiarũ cẽſure qñ
eſt appellatũ.Ad ſecundũ an preſumat̃ pro ſentẽ
tijs q̃ nõ trãſierũt in rẽ indicatã.dicit hic Jn. ⁊ in
c.bone.⁊.d.c.qm̃ ꝫ.ꝙ ſi appellatũ eſt non preſumi
tur:qꝛ lꝫ appellatio nõ ſuſpendit:tollit effectũ pre
ſumptiuũ ſñie:ꝙ non:ſi nõ eſſet appellatũ:p̃ſumi
tur ꝓ iuſtitia ⁊ ꝓ ſolennitate.ad hoc de ſentẽ.excõ.
ſacro.vide de offi.ordi.ad reprimendam:⁊ hec ſuf
14 ficiũt de primo principali.¶ † Uenio ad ſm quid
de actibus q gerunt̃ per modum volũtarie iuriſ
dictionis vel alterius etiã extraiudicialis ptãtis.
⁊ ſi q̃rat̃ an preſumat̃ pro fundamẽto ptãtis. glo.
no.dicit ꝙ ſic.ff.de proba.l.ab ea parte.ad hoc qꝺ
ſcribit Jnno.de eo qui fur.ordi.rece. innotuit.di
cam de hoc in.c.cũ in iure.j̃.de offi. dele.vbi ſpãli
g ter hoc cadit.[g] Si aũt q̃rat̃ ꝓ iuſtitia ⁊ ſolennitate
h geſti.[h] gl.ꝙ non preſumatur.de elec.ꝙ ſicut.Com
po.ſentit cõtra eo.tit.cũ eccleſia.dic ꝙ ſi ius exigit
probationem ſolennitatis ſtandum eſt iuri ⁊ non
preſumitur.de ſen.excom.c.j.li.vj.⁊.c.ſacro eo.titu.
Si nõ exigit probationem ſed exigit ſcripturam
⁊ tunc ſi in ea enũciatur ſolennitas illa p̃ſumit̃. di
cunt doc.de teſti.albericus.Jn.de accu.ſuper his
ſi ſolennitas non eſt enuntiata pro ea non preſu
mitur:qꝛ acta oſtẽdũt iniuſtitiã. ſic intellige Jnn.
de eo qui fur.ordi.rece.c.ſi.⁊ ꝙ not.Cõpo. de elec.
ꝙ ſicut.⁊ ꝙ ponit eo.tit.in geneſi.cũ hac temperie
intellige Jo.vij.q.j.preſentiũ. q dicit ꝙ pro geſtis
extra iudicium non preſumitur pro iudice : ꝙ no.
Archi.ix.q.ij. Lugdun.vide aliquid per Jnn. de
elec.tranſmiſſam.⁊ de dolo.cum olim.Si non ap
paret ſcriptura preſumitur ſi non negatur. vt di
cit gloſ.in.c.ꝙ ſi.Compoſt.de conſuetu.cum dile
ctus.⁊ Hoſti. ꝫ. ſi negatur nõ preſumit̃ ſi ius non
exigit ſcripturam,tũc ſi actus eſt de recenti ſolen
nitas nõ preſumitur ſi negatur.ſi nõ negatur pre
ſumitur,vt dicit glo.de elec. ꝙ ſicut. ⁊ Compo.de
conſue.cum dilectus.⁊ not. Hoſt. ꝫ. ſi de antiqua
preſumit̃.ſic dicunt doct.de teſti.Albericus.talis
tñ preſumptio faciliter tollitur probatione:vt di
cit Jnn.in.d.c.innotuit.q̃ no. de hoc vide aliquid
tactum

a ¶ Suſpenſa.Adde Ro.conſi.cccxxxiiij.

b ¶ Preſente parte. Adde Ange. cõſi.ccxcviij.⁊ vide Alexan.conſi. cxxij.et. cxxxv.ij. lib.Joan.de ana. conſil.l.

c ¶ Litis conteſtate. Adde Alexã. conſil.xlij.iiij.lib. ⁊.ꝫ.alle.conſi.

d ¶ Breuitatẽ tẽporis.Addꝺ Pe. de anchara. cõſi. clxxxviij.

e ¶ Cõtumaciter. Adde que tũc requirantur Ang. conſi. viij.⁊ idem dicit Ange. conſi.dcxxvij. ꝙ ſententia lata cõtra abſentem per dolum actoris põt dici nulla.

Zacharias.

¶ Adde ꝙ quãdo ſñia fert̃ cõtra abſentẽ preſumit̃ eſſe lata ex illiꝰ ꝯtumacia. ita notat Bal. in. l. j.in iij.not. C.de pe.⁊ commo.rei vend. Bar. in.l. papi. §.meminiſſe. i. iij. not.ff.de inoff.teſta. qꝺ eſt verũ niſi ꝯſtet de ꝓbationibus:qꝛ tũc p̃ſumit̃ lata cã ſuccũbentis.vt no.alexan. in alle.§.meminiſſe. gl. ⁊ bal. in.l. ij. C. de contra.iud. tute. idẽ alexã.in.l.ſi quis, §.ſi qs.ff.de adul. tutius tamẽ erit ſi iudex, qui fert ſñiam cõtra cõtumacẽ meminerit cõtumacie.vt no. idẽ Alexã.i.l.ij.§. ſenatus.ff. de iure fiſci. ⁊ in.l. ſi finita.§.iulia.d.dãno infecto. ⁊ bal. in.l.pe.C.de conſti.pecu.

Anto. Franciſc.

¶ Ad hoc, An condẽnatus abſens preſumatur condemnatus ex cõtumacia vltra hic alleg. dicas. ꝙ ſi conſtaret eũ fuiſſe monitũ haberetur pro confeſſo ſicut pñs qꝛ abſens monitus equiparatur preſenti niſi eẽt ſimpliciter cõtumax in non veniendo ita notare voluit Bal. in.l. generaliter.i.§.ijs de preſentibus. in ver. deinde hic nota. C.de rebus cred. Adde tamen qꝺ abſens citatꝰ ad domum ſi nõ eſt citatus perſonaliter : reſtituit̃ ad appellandum vt no. voluit Bald. in. l.j. in fin. C. ex quibꝰ cau. maio. Et adde ꝙ citatus perſonaliter ſe abſentãs poſt citationem ⁊ ille qui tenetur aliqd facere ⁊ abeſt ſufficit ꝙ ſit citatus ad domũ.de quibus omnibꝰ vide per do. Abb. ſin. i.c. ſi aduerſariꝰ. de eo qui mit. in poſ.cã rei ſeruã.

Zacharias.

f ¶ Arbitrio.vide ꝑ Cy.in.l.ſi.et ibi bal.q.iij.C.de cõtrahẽ.emp.Bar. in. l. ſi qs arbitratu.colum.iij. ver. quero quãdo arbitrator.ff.de verbo.obliga. ⁊ in. l. diẽ. §. ſi quis litigatorum. in ſi. ff. de arbi. Lanfrã. de ori. in tracta. de arbi.in.v.parte.q.x.⁊ Jnno. in c.ex parte. paulo poſt prin. in glo. in ver. ꝓſpexiſti. eo.titu.⁊ pleniſſime per Alexan. in preall.l. ſi quis arbitratu.co. vij. verſi.queſiuit hic Bar. cũ infinitis concor.ibi ꝑ eum alleg.

g ¶ Cadit. Adde ꝙ ibi ponam.

h ¶ Geſti. Adde Fran.are. cõſilio xxxvj.⁊.lxix.

✝Sebaſti Sapia.
a ¶ Onus ꝓbādi.
et ad hoc facit ꝙ
illi incūbit onus
probādi tp̄s q̄ hʒ
intētionē funda-
re ſup tp̄e vt ē gl.
quā multū cōmē-
dat ibi Bal. ⁊ di-
cit eſſe ſin. in.l.ij.
C.de pe.here.de
q̄ eſt gl. quam ibi
Car.reputat ſin.
in clem.ſi.i gl.pe.
de reſcrip.ad qđ
vide andreā ſicu
lū in repe.rubꝛic.
C.q̄ admi.col.ij.⁊
ibidem not.dom.
Jaſon.
Zacharias.
b ¶ Traditiōe lr̄a
rū.ita not.bal.i.l.
ſi.C.q̄n ſiſ.vel pꝛi.
⁊ i.l.j.C.de dolo.
oīno ꝑ alexā.poſt
Bart.in.l.ij.ff.de
pac.eūdē alex.i.l.
iij.ff.de acq.poſſ.
bal.⁊ doc.i.l.me-
nia.ff.ſolu.matri.
Jmo.poſt Bu.i
c.eccl'ia romana.
j.vt lit.nō cōte.ꝙ
tn̄ eſt verū in ex-
preſſa traditione
i ſimplici d'o ſec'
vt ꝑ bal.in alle.l.
menia.ff.ſol.ma.
Anto.Franciſ.
¶ Circa iſtū paſ
ſū an traditio in
ſtr̄oꝝ ⁊ lr̄arū ha
beat vim renūtia
tionis iuris cōtē
ti in lr̄is ⁊ inſtr̄o
rei ipſi'. vide gl.
bar.⁊ alex.in.l.ab
emptiōe.ff.đ pac.
⁊ bal.in.l.j.i.ſi.C.
de dona.⁊ alex.in
l.iij.ff.de acquir.
poſ.vbi dicunt ꝙ
traditio inſtr̄oꝝ
hʒ vim traditiōis
rei:⁊ vim ceſſiōis
iuris.ꝙ etiam vo
luit bal.in.l.ſi.C.
q̄n ſiſ.vr̄ pua.⁊.d.
alex.poſt bart.i.l.
ij.ff.de pac.d.an-
to.⁊ Jo.de imo.i
c.eccl'ia.li.ij.vt li.
penden.dicūt qđ
ſimplex traditio
inſtrumētoꝝ nō
inducit donatio-
nem rei contente
in inſtr̄is neqꝫ ceſ
ſionem iuris niſi
eēt facta expꝛeſſa
donatio ipſoꝝ
inſtr̄oꝝ et litera
rū.⁊ non ſimplex
traditio:qꝛ donā
do expꝛeſſe inſtr̄a
vel lr̄as nō vr̄ do
nare illā chartā:
ſʒ vr̄ donare ⁊ ce
dere ius qđ in il-

tactum per Jnn.de dolo.cum olim.An autem de
alijs geſtis ꝑ modū cōtractus pꝛeſumat: dicā de
re iudi.ſicut.⁊ per Bart.ff.de verb.ob.l.ſciendum.
15 ¶ †Nunc reſtat vltimo deſcendere ad dubiū glo.
quis arctetur ad probandū in cauſa appellatiōis.
vidiſtis ꝙ dicit gl.opi.fuit inter legiſtas.Jo.cal.
tangit in.d.c.q̄m.Cōp.hic plenius.Bar.q̄ omnia
colligit in.d.l.hi q̄ ad ciuilia. C.de app.⁊ in.l.j.ff.ſi
pen.app.⁊.C.vt cauſe poſt puber.adſit tutoꝛ.l.vni
ca. Dic ſi dubitatur quis habeat ꝓbare an ſit ap-
pellatū:vel intra decē dies appellatū vel ſint peti
ti apoſtoli:vel ſolēnia appellationis ſeruata fuiſ-
a ſe:appellāti incūbit onus pꝛobādi.[a] de app.coꝛdi.
li.vj.⁊.c.vt debitus.j.eo.ꝙ eſt verū ſi appellans et
appellatus pꝛoſequant:ſi autē appellatus tātū ⁊
velit ꝑ hoc cām ad curiā eſſe: opʒ ꝙ ꝓbet ſolnēia.
vt no.de elec.c.j.lib.vj.⁊ no.đ elec.clem̄.cā. Aut du
bitabatur an ſit ſic ſententiatū vel ſic interlocutū
⁊ appellās habeat hoc docere. Aut dubitabatur
de iniuſtitia vel iuſtitia appellationis:⁊ ſi vna tā-
tū pars pꝛoſequit illa dʒ ꝓbare ſiue ſtet ꝑ ſnīa ſiue
cōtra.in aut.de his qui ingre.ad app.§.illud.C.de
appel.l.ampliorē.⁊ appellatus pꝛoſequēs iuſtitiā
ſi vtraqꝫ pars pꝛoſequit tūc ſi querit de ꝓbatione
euidēti ꝑ acta:qꝛ vnus dicit ꝓbatū:alter non:⁊ di-
ſputatur de actis appellās dʒ ꝓbare qꝛ dʒ hr̄e co-
piā actoꝝ pꝛomptā ex quo appellationē pꝛoſequi
tur.per hoc petit apoſtolos ⁊ literas dimiſſoꝛias.
C.de appel.l.q̄m nōnulli.⁊ ex his apparebit ꝓba-
tū vel nō pꝛobatū ſicut oſtēdit legatū eſſe vel non
eſſe pꝛoductione teſtamēti:vt.l.ſi.C.de iureiur. ad
hec.j.de lit.ꝯteſt.c.j.ꝑ ꝙ apparet ꝙ tex.ille nō pꝛo
cedit q̄n fuiſſet appellatū. Jn ꝯriū tn̄ multū facit
16 tex.de re iud.cum cā.dic vt ibi not. ¶ † Sed certe
hoc non puto: qꝛ lʒ pꝛoducantur acta ⁊ appareat
qđ teſtes pꝛobāt: poſſibile eſt ꝙ illis noluit fidem
adhibere.dic pꝛimū verum ſi diſputetur ſuper ſo-
lo facto an tale inſtrumentum fuerit pꝛoductū vel
nō:vel an teſtes ſic dixerūt vel non: ſed ſi diſpute-
tur ſup defectu pꝛobationis pꝛobatū vel nō pꝛo-
batū nō poterit ex actis cōſtare:qꝛ effectus pꝛoba
tiōis eſt in pectoꝛe pꝛimi iudicis ⁊ aīo qui ſemper
nō allegatur ad pꝛobationes in iudicio factas:tʒ
Bar.qꝛ hic ceſſat p̄ſumptio ſnīe pꝛopt' appellatio
nem ideo nō attendit aliud extrinſecum niſi ꝙ ap
paret.Si agit de pꝛoba.meritoꝝ cauſe ꝑ acta vel
inſtrumēta:tūc his hʒ pꝛobare in cā appellatiōis
qui in cā pꝛincipali.C.de appel.hi q̄.nec erit incō-
ueniēs ꝙ iterū pꝛobet q̄ pꝛimo pꝛobauit:qꝛ erit fa
cile ꝓducēdo inſtrumēta ⁊ acta que pꝛius nō pꝛo-
duxit:alias nouiter habebit pꝛobare.de teſti. fra-
ternitatis.C.de tem.appell at.ꝑ hanc. Sed pꝛedi
cta vera q̄n appellat a diffinitiua:ſi ab interlocu-
toꝛia:tūc ad iuſtificandam cām appellatiōis ſem-
per tenet pꝛobare appellās: qꝛ illa eſt de ſolenni-
tate appellationis.de appella.vt debitus.⁊.c.coꝛ-
di.lib.vj.Nō ob.hec decre.qꝛ hic arctat ad pꝛoban
dum appellationē: qꝛ ⁊ ipſe actoꝛ erat:vt dicit gl.
⁊ ſic vbi vterqꝫ eſt actoꝛ vterqꝫ pꝛobandi grauat
onere.vel hic non pendebat appellatio:vt hic di-
cit Hoſti.nō obſtat.C.de appell.l.hi q̄ ad ciuilia.
qꝛ ibi de iure arctatur ad pꝛobandum appellans:
qꝛ habebat ius commune contra ſe quo cauetur
vt quilibet ad vniuerſa teneatur.
1 ☞ Renuntians literis non cenſetur renuntiare
iuri per ipſas queſito.2.3.
2 Cauſa ceſſante nō ceſſat effect' iā in eſſe pꝛoduct'.
4 Jnſtrumentoꝝ traditio vel donatio vel lega-
tum an inducat traditionem, donationem, vel
legatum rerum in eis contentarum.
1 **SAne.** ¶ † Qui renūtiat lr̄is nō
renūtiat iuri iā per litera
rū executionē conſecuto.h.d. in pꝛima
recitat factū. Jn ſecūda mandatū.ibi:
qꝛ vero. ¶ Caſus literalis. Papa mādauit lega
to apoſtolice ſedis vt. H.ſubdiaconū pictauien̄.
eccleſie canonicum inſtitui pꝛocuret qui manda-
tis Pape obtemperās ipſum inſtituit canonicū
in eadē.Sed cū canonici ipſum ſup ipſo beneficio
moleſtarēt de cōſilio quoꝛundā canonicoꝝ illius

eccleſie miſericoꝛdie capituli ſe ſubiecit eis literas
ſuas reddens ipſum poſtea recipere nō curabāt.
Unde mādat eis papa:cum ipſe apud eos debue
rit gratiā obtinere diſpendiū noſcit ſuſtinere qua
tenus ipm̄. H. recipiant in canonicū ⁊ in fratrem
eo non obſtante ꝙ eis literas ſuas reddidit Ber.
2 ¶ † No.j.ꝙ renūtiatione literarū quis non exclu-
dit a iure ꝑ literas q̄ſito:⁊ ſic perēpta cā non peri
3 metur effectus iā in eſſe pꝛoductus. ¶ † Not.ij.ꝙ
b traditiōe literarū[b] quis vr̄ renūtiare iuri pēdenti
⁊ literis adherēti non aūt iuri iam ꝑ literas execu
to.⁊ ex literis nō pēdēti:⁊ ſic pʒ ꝙ lr̄a non hr̄ loco
tituli quādo ꝑ literas nō eſt ad inſtitutionē deuen
tū.de quo.ſ.de reſcr.ꝑ Cal.in.c.in noſtra. ¶ No.
literā ibi:in ver.vn̄. qꝛ allegabilis cōtra ingratos
4 in malū benefacientes remunerātes. ¶ † Op.qđ
traditiōe literarū q̄s vr̄ renūtiare iuri ex lr̄is q̄ſi-
c to.j.de pac.cū pꝛidē.pʒ qꝛ tradito inſtr̄o[c] emptio
d nis mancipij mācipiū vr̄ donatum[d].C.de dona.
l.j.⁊ legato chirographo actiōes i chirographo
legate vident ex chirographo ꝯpetētes.ff.de leg.
iij.l.eum qui chirographū.⁊ qui obligauit inſtr̄a
agroꝝ de agris ſenſiſſe vr̄. C.q̄ res pig. ob.poſ.l.
ij.⁊ ſi reſtituit cautionē pignoꝛis pignus remiſiſſe
vr̄.C.de remiſ.pig.l.creditricem. lʒ ſecus i reſtitu-
tiōe pignoꝛis.ff.de pac.l.iij.qꝛ in pignoꝛe eſt vtili-
tas q̄ nō eſt in traditione inſtr̄i. data hac renūtia-
tione ſequitur ꝙ agere nō poteſt beneficiatus:qꝛ
actoꝛ ſine actiōe nō experitur.vt.l.ſi pupillus.§.vi
deamus.ff.de neg.geſt.Glo.iij. ſignat contra pꝛi-
mā.Sol.in gl.ij.ꝙ perditur ius traditione litera
rū ⁊ ſi volūtarie fiat abſqꝫ fraude nō eſt remediū:
ſi fiat cū fraude hʒ remediū actionis de dolo.⁊ ſic
fuit hic:qꝛ fraudulento conſilio capituli inductus
fuit.dicit tn̄ glo.ꝙ nō arctat ad pꝛobandum dolū
qꝛ p̄ſumitur eo ꝙ ipſe ſpe miſericoꝛdie ſe ſubiecit
⁊ ipſi miſericoꝛdiā non fecerūt ꝙ no. Vel ſcđo dic
e q̄nqꝫ tm̄ ſe miſericoꝛdie[e] ſubiecit ⁊ literas nō tra-
didit:⁊ per hunc actū non vr̄ iuri ſuo renuntiaſſe
⁊ auditur.j.eo.veniens. q̄nqꝫ ſe miſericoꝛdie ſubie
cit ⁊ literas tradidit vel literas tm̄ tradidit: ⁊ tūc
pꝛopter deceptionē ſaltē re ipſa auditur officio iu
dicis.j.de pac.cū pꝛidē.de electio.c.cū inter. R.ſic
poteſt intelligi hic. Tertia ſol.ponit in vltima gl.
in ſi. Q̄nqꝫ q̄s tradidit inſtr̄m iure pendēte in lr̄is
qꝛ nōdū eſt deuētū ad applicationē iuris ad pſo-
nā:⁊ ſic ad inſtitutionē vel traditionem iuris aut
executionē:⁊ tūc excluſiōe literarū excluditur ius
pendens ex lr̄is:vt in cōtrario:⁊ tunc ſine actione
agens repellitur.ff.de neg.geſt.ſi pupilli.§.videa-
mus. Q̄nqꝫ iam eſt deuentū ad ſpecificationē iu-
ris ita ꝙ ius ex literis nō pēdet:⁊ tunc per tradi-
tionē literarū nō perditur ius ex inſtitutiōe q̄ſitū
ſeparatum a literis nō ab eis pēdens.vnde tenen
dum eſt ꝙ hic recipit ex vi antiqui mādati non ex
vi noui.i.vi inſtitutionis q̄ſite ex antiquo manda-
to.Alij quarto intelligunt ꝙ hic ius q̄ritur ex vi
noui mādati occaſionati deceptiōe:⁊ ſic ceſſat cō-
trariū in gl.ij.ibi:reſtituo tibi pignus.⁊ pꝛo ratio
ne vide glo.in.c.eccleſia.el.ij.j.vt lit.pen.
1 ☞ Renuntiatio beneficij facta in manibus lai-
ci non tenet: tamen renuntians eſt beneficio pꝛi-
uandus niſi fuiſſet metu facta.2.
3 Renūtaitio bn̄ficij non facta in manu ſuperioꝛis
tʒ in pꝛeiudiciū renūtiantis ſed nō ſuperioꝛis.8.
4 Renuntiatio beneficij acquirendi quomodo fiat.
5 Renūtiatio beneficij an requirat cōſenſum ſolius
pꝛelati an etiam capituli.
5 Renuntiare an quis poſſit beneficio ſine conſenſu
pꝛeſentantis vel eligentis.
7 Renūtiatio an poſſit fieri cum conſenſu capituli
ſede vacante.
9 Clericus an poſſit aſſumi ad aliā dignitatē ſine li
centia ſuperioꝛis:maxime ſi erat alt's bn̄ficiatus.
10 Beneficiatus a laico quomodo punitur.
1 **QUod i dubijs.** ¶ † Re-
nūtiatio
beneficij facta a manibus laici non tenet
renuntians tamen eſt beneficio ſpoliandus. hoc
dicit. ¶ Caſus literalis. Quidam renūtiauit be-

lis cōtinet ꝙ etiā
voluit Ale.in.d.
l.iij.ff.de acquir.
poſſ.vbi dicit ita
intelligendū eſſe
ꝙ voluit bal.in.l.
menia.ff.ſo.mat.
hic alle.⁊ dixit ēt
But.in.d.eccle-
ſia.⁊ Alex.in.d.l.
iij.ꝙ traditio in-
ſtr̄i emptionis fa
cta ꝑ emptoꝛē vē
ditoꝛi vel tradi-
tio inſtr̄i ceſſiōis
facta per ceſſiona
riū cedēti nō ar-
guit reſciſſionem
contractus ꝙ eſt
menti tenēdum.
✝Sebaſti. Sapia.
c ¶ Tradito in-
ſtr̄o. Foꝛtius te-
nuerūt Guil. de
cug.Bar.ang.et
Ful.in.l.ij.ff.de
pact.ꝙ ſi reddat
inſtr̄m vni in quo
erāt duo obliga-
ti:vr̄ remiſſa ob-
ligatio illi cui eſt
traditum.⁊ ceſſat
obligatio aduer
ſus alterū. quod
tn̄ reprobat do.
Jaſ.in.d.l.ij.⁊ ibi
ponit regulā cū
fallentijs.
d ¶ Donatum.ad
de Ro.conſi.l.vij.
⁊ vide qđ voluit
idem Ro. conſi.
ccccxlvj.
e ¶ Miſericoꝛdie.
Adde Alex.cōſi.
lxxvj.
Zacharias.
¶ Adde Spec.
in ti.de offi.oꝛ.§.
iij.in fine.
Antonius Frāc.
¶ Circa hoc q̄n
aliqd cōmittitur
miſericoꝛdie ali-
cuius vel conſciē
tie illud intelligi
tur cōmiſſum ar
bitrio boni viri.
ita Bald.in.l.vo
luntatis.in.ij.co-
lum.C.de fideicō
miſ.⁊ idem Bal.
in.l.j.in.j.colū.C.
de rebus cre.⁊ in
l.fin.in vlt.col.C.
de iure do.ipe.et
ꝑ Alex.plene vl-
tra alios i.l.ſi ſic.
in.ij.colū.ff.de le
ga.j.per nouiſſi-
mos in.c.ne inni-
taris.⁊ ibi plene
dixi de conſti.

neficio ſuo in manu laici ⁊ illud poſtea recipit ab
ipſo queritur an talis renũtiatio valeat. Rñ.pa.
ꝙ talis reſignatio nulla eſt: tñ ſpoliari dꝫ illo be-
neficio.Ber.¶ Not.ꝙ laicus nõ põt quẽ ĩ bñficio
inſtituere.¶ Not.ij.ꝙ renuntiatio facta in mani-
a bus laici eſt ipſo iure [a] nulla.talis tñ renuntiãs in
penam pꝛiuatus eſt ipſo iure:adeo ꝙ nõ eget niſi
2 ſpoliatione poſſeſſionis.¶ † Op.ꝙ renũtians in
manibus laici nõ puniat͛ nec pꝛiuetur.ꝙ ine.cã.ad
audientiã.Sol.ↄ͛riũ ꝓcedit in renũtiante metũ ꝙ
hic ꝓcedit qñ volũtarie renũtiauit ſm.c.ꝙ intra.
3 ¶ † Op.cum glo.ꝙ renuntiatio non tꝫ niſi fiat in
b manibus ſuperioꝛis [b].vj.q.iij.deniqꝫ.xviij.q.ij.ab-
bas.gl.dicit ꝙ renuntiatio tꝫ in pꝛeiudiciũ renun
tiãtis:ſꝫ quo ad pꝛeiudiciũ ſuperioꝛis vel eccleſie
ſi nõ vult habere ratũ non tꝫ renuntiatio:qꝛ eccle
ſia vl͛ ſuperioꝛ põt illũ repetere. gl.alle.iura.qꝛ lꝫ
renuntiatio peccet in defectu autoꝛitatis ſuperio
ris tñ valet vi pacti.ff.de accep.l.an inutilis.Plu
ra vult gl.pꝛima ꝙ renũtiatio nõ teneat in p̃iudi-
4 ciũ ſuperioꝛis niſi ſuperioꝛ habeat ratum.¶ † In
gloſ.ibi:quantũ ad ſuperioꝛẽ. hoc temperat verũ
Jo.an.in beneficijs acquiſitis:ſecus aũt in acqui-
rẽdis.de his que fi.a.ma.par.ca.ex oꝛe.ſm Goffr.
Itẽ hoc verũ qñ non hꝫ bñficiũ in cõtrouerſia:ſed
ſi ſup illo pendet ↄtrouerſia põt renuntiare abſqꝫ
conſenſu ſuperioꝛis.vt no.Jo.an.de app.conſtitu
tis.el.j.⁊ vide gl.de elec.⁊ ẽ tertia gl. in.c.ſi electio.
de elec.lib. vj. ad ꝙ optime tex.de in integr.reſti.
c.ij.Contrarium tñ ſentiunt dñi de Rota ſua cõ-
cluſiõe.cccxj.ſed pꝛimũ placet qñ eſt pꝛobabile du
bium an habeat ius.ſm qñ eſt certũ ꝙ habet ius:
lꝫ litem patiat͛.Scdo ſentiat glo.renuntiationem
5 poſſe fieri de ſola licẽtia ſuperioꝛis.¶ † Nunquid
aũt ſolus ſufficiat cõſenſus epi:an exigatur ꝙ ha-
beat etiã ſecũ cõſenſum capituli maioꝛis eccleſie.
dicit In.ꝙ ſi magna eſt dignitas in eccleſia:vel ta
lis eſt perſona de cuius renũtiatiõe magnũ timet͛
periculũ in eccleſia: vel magnus honoꝛ detrahit͛
eccleſie:exigit͛ cõſenſus capituli maioꝛis eccleſie.⁊
hoc qꝛ tũc eſt magnum negotiũ. alleg.de his que
fi.a pꝛel.quãto ſm Inn.compo.⁊ Hoſti. hoc verũ
qñ ſimpliciter renũtiat:ſed ſi trãſit ad aliã digni-
tatẽ ſufficit ꝙ conſentiat ſolus pꝛelatus.vt eſt ca-
ſus de elec.ſi abbatẽ.al's.ſi religioſus.ij.rñ.li.vj.de
quo ibi in verbo liberã.⁊.j.eo.poſt tranſlationem.
quimo ⁊ hoc qñ renũtiat ſimpliciter:⁊ ẽ dignitas
honoꝛabilis:nõ tm̃ req͛rit͛ cõſenſus p̃lati ⁊ capituli
maioꝛis eccleſie:ſꝫ ẽt ↄſenſus capituli eccl'ie cui ce
dit.xix.q.iij.ſtatuim᷒.lviij.diſt.ſi qs.j.de ſtat.mon.
6 monachi.¶ † Nũquid aũt exigat͛ cõſenſus pꝛeſen
tantis vel eligentis.tene ꝙ ſic.vt no.infra.c.fi.vel
conferentis vbi ad aliũ ſpectat inſtitutio ⁊ deſtitu
tio:ſi autẽ eſt inferius bñficiũ ſufficit cõſenſus ſui
p̃lati abſqꝫ cõſenſu ca.¶ Sed eſt dubiũ an inferi-
oꝛ ab epo poſſit admittere ceſſionẽ. ďt hic In.ꝙ
nõ:vñ in manib᷒ capituli vel pꝛepoſiti qs cedere
nõ põt:nec in manibus p̃poſiti niſi pꝛepoſitus ha
beat ptãtẽ ↄfirmãdi ⁊ inſtituẽdi ⁊ deſtituendi quo
caſu recipere eã poſſet.ſicut ĩ monacho no.j.e.c.fi.
ad ꝙ gloſ.ſ.eo.admonet.tamẽ dicit pꝛobabiliter
dici poſſe renuntiationẽ demũ fieri poſſe in mani
bus illius q hꝫ poteſtatẽ inſtituendi ⁊ deſtituẽdi.
no.de offi.archi.ad hec.§.fin. hoc tenet Lap.ſua
allegatione.xx.⁊ ſic debet intelligi gl.ſ.e.admõet.
Per hec aliqui dicũt ꝙ aliqs ſimoniace ꝓmotus
põt renũtiare in manibus inferioꝛis.de quo de ſi
mo.de regularibus.⁊.c.ex inſinuatiõe.vide gl.j.e.
niſi ĩ v͛bo:ſꝫ dũtaxat:q̃ dicit ꝙ qñ eſt ex toto ſimo-
niacus ita ꝙ nullũ habeat titulũ põt renuntiare
in manibus cuiuſcũqꝫ.Per hoc dicit Joã.an.qd
vbi canonici nõ expectãt confirmationẽ pñt renũ
tiare in manibus capituli de quo de ſimo.ex inſi-
nuatione.Per hec dicũt dñi de Ro.ſua conclu-
ſione.cccxc.ꝙ habet ptãtẽ ↄferendi ex hoc nõ põt
admittere ceſſionẽ.qꝛ per hoc nõ ſequit͛ ꝙ habeat
ptãtẽ inſtituẽdi ⁊ deſtituẽdi : cum hec ſint diuerſa
vt pꝫ ex no.de offi.archi.cũ ſatis. Per hec dicũt
ꝙ epũs habẽs ex cõſuetudine ptãtẽ ↄferẽdi in alia
dioce.nõ põt ceſſionẽ admittere. tñ qꝛ cõſuetudo
eſt ſtricti iuris ⁊ tm̃ pꝛeſcriptũ quantũ poſſeſſum.
dato ergo ꝙ ſit poſſeſſum ius ↄferẽdi p hoc non
eſt ſcriptũ ius inſtituendi.vt de pꝛeſcrip. in.c.au-
ditis.de offi.archi.c.fi.de capel. mona.c.dilectus.
⁊ de reli.domi.ca.cũ venerabili.ad hoc de pꝛeb.cũ
in illis.li.vj.⁊ collatio ⁊ inſtitutio ponuntur vt di-
uerſa.ad hoc de ca.mo.ca.j.libꝛ.vj.vbi ad abbates
ſpectat pꝛouiſio ⁊ non inſtitutio vel deſtitutio.⁊ iu
ra que dicũt ꝙ ad illum ad quem ſpectat collatio
ſpectat ceſſionis admiſſio ꝓcedunt, qñ ſpectãt de
iure cõi ſecus ſi aliq̃ iure ſpãli:⁊ ſic intelligit Inn.
⁊ de her.cũ ex iniuncta.de cap.mo.c. j.li.vj.de pꝛi-
ui.cũ ⁊ plãtare.§.in eccleſijs.⁊ hoc: qꝛ ad illos ſpe-
ctat cõiter inſtitutio ⁊ deſtitutio. Per hoc dicit
Hoſt.in ſum.de of.dele.§.fi.ad fi.ꝙ qs non põt pa
ciſci de nõ petẽdo bñficium abſqꝫ cõſenſu ſuperio
ris.de conſuetudine tñ vel pꝛiuilegio poſſent infe
rioꝛes pꝛelati ad quos etiã nõ ſpectat ius inſtitu-
endi vel deſtituẽdi admittere tales ceſſiones : vel
acquirere ius cedẽdi.in talẽ ceſſionẽ:vt no.Jo.an.
7 de pꝛebẽ.c.ſignificatũ.in verbo dimittere.¶ † Nũ
c qd aũt capl'm vacãte ſede [c] ſuccedat in ptatẽ hanc
admittendi ceſſionẽ in bñficijs ſpectãtib᷒ ad inſti
tutionẽ epi:determinãt dñi de Ro.ſua concluſio
ne.cccviij.ꝙ poſſit:qꝛ ſuccedit ĩ actu iuriſdictiõali.
ď maioꝛ.⁊ obe.his q̃.⁊ ſuccedit ĩ ptãtẽ inſtituendi.
⁊ deſtituẽdi.ad hoc ꝙ no.gl.in cle.j.de re.permu.⁊
de inſt.c.j.lib.vj.vbi ẽt cõcludunt ꝙ facta renũtia-
tione coꝛã ca. licet nihil dicat habens poteſtatem
inſtituẽdi ⁊ alteri ↄferẽdi:tacite vr̃ habere ratam
renuntiationẽ.de his q̃ fiunt a ma.par.ca.⁊ ex oꝛe.⁊
8 ibi pleniſſime alleg. p ⁊ cõtra. ¶ † In ea. gl.ibi.ſꝫ
ipſe nõ põt repetere. In quantũ gl.dicit ꝙ renun
d tiatio lꝫ non valeat quo ad pꝛeiudiciũ ſuperioꝛis [d]
valet tñ quo ad p̃iudiciũ renuntiãtis. Idẽ tenuit
Goffr. hic ⁊.ſ.eo.admonet. Ant. Phi.⁊ Eg..ad
hoc de app.cũ appellationibus.li.vj. ⁊ facit ꝙ no.
xlix.diſt.c.vl.⁊.vj.q.iij.deniqꝫ. vr̃ cõtra per id ꝙ di
cit nulla ⁊c. hoc tꝫ Guil.naſo.ad hoc.j.c.fin.Vinc.
tenuit ꝙ renũtiatio ſibi pꝛeiudicãs. ſi tñ velit pe-
nitere re integra admittit͛.alias nõ admittitur.ff.
de ceſ.bo.l.is q.Alñ ꝙ põt renũtiare honoꝛi:ſed
nõ oneri abdicãdo iuriſdictionẽ p̃lati.de fo.ↄpe.
ſi diligẽti.Hoſt.dicit ꝙ renũtiatio eſt nulla vt pꝫ
hic:ideo nec quo ad eius p̃iudicium vꝫ:lꝫ de iure
pꝛiuet͛.Credo ꝙ in manib᷒ nõ p̃lati:ſi tñ ſit cleri-
cus ſine aliquo valet renũtiatio q̊ ad p̃iudicium
ſui:q̊ ad p̃iudiciũ ſuperioꝛis nõ:vt hic ďt glo.vbi
in manibus laici nullo mõ valet:ſed pꝛiuat͛ a iu-
re ne laici talia cõſueſcãt:⁊ hoc tꝫ.eſt tñ verũ qd
beneficiũ interdũ vel interim nõ vacat ita ꝙ poſ
ſet ↄferri nõ expectata ſuperioꝛis licẽtia.nec etiã
vt vacãs poſſet ĩpetrari:ſed interim eſt in pẽdẽti
ad iudiciũ ſuperioꝛis:vt no.ſ.eo.admonet.et ſic
determinat Jo.and.in.c.ignoꝛãtia.de re.iur.lib.
vj.⁊ hoc tene.lꝫ Inn.dixerit ꝙ renũtiatio non tꝫ
ad p̃iudiciũ renũtiãtis quo ad ꝓpꝛietatẽ:licet te-
neat quo ad p̃iudiciũ poſſeſſionis vt ipſe.ſ.no.in
c.pxi.qd ſatis credo inquãtũ dixit de poſſeſſiõe:
qꝛ in illa non eſt qd ſpũalitatis vel vinculi indiſ-
ſolubilis:ideo illã ſidere põt quo ad poſſeſſionẽ
abſqꝫ licẽtia p̃lati:qd ſecus eſt in ꝓpꝛietate:qꝛ illã
non pdet ipſo iure:lꝫ ſibi petenti obſtet exceptio
vt in illis iurib᷒:⁊ qꝛ facilius perditur poſſeſſio
q̃ꝫ ꝓpꝛietas:vt.l.ſi qs vi.§.dñia.ff.de acq.poſ.opa
bit͛ ẽt effectũ interim renũtiatio ꝙ ille ĩterim p-
det facultatẽ adminiſtrãdi:vt dicit gl.no.de ſta.
9 mona.qd del.in gl.ij.† Hec ſunt v͛a vt exigat͛ licẽ
tia ſuperioꝛis ſiue loquat͛ de renũtiatiõe ſimplici
ſiue expꝛeſſa ꝓpter tranſitũ ad aliã dignitatẽ vel
bñficiũ:vt eſt dictũ.ſ.eo.admonet.de quo de p̃-
bẽ.de multa.de his q̃ fi.a ma.par.ca.c.ex oꝛe.In
trãſitu aũt ad religionẽ nõ exigit͛ licẽtia.xix.q.ij.
due ſunt.no.ſ.e.admonet.⁊ eſt text.⁊ glo.de ſta.
mo.ꝙ dei.De tacita aũt renũtiatiõe q̃ ſurgit ex
aſſumptiõe dignitatis ĩcõpaſſibilis doc.de p̃bẽ.
de multa.dicũt ẽt ibi neceſſariã licẽtiã vl͛ repꝛoba
tionẽ ſeu appꝛobationẽ ſuperioꝛis.Cõtrariũ ſen
ti.gl.de his q̃ fi.a ma.par.ca.ex oꝛe.⁊ hoc plene p
Guil.in cle.gr̃e.de reſcrip.in v͛bo renũtiare.dic
vt no.

a ¶ Ipo iure.addẽ
hic q̃ poſuit ĩ.c.ſu
per h.i lect.Abb.
Zacharias.
b ¶ In manibus
ſuperioꝛis. Addẽ
ꝙ ille ſuperioꝛ dꝫ
eſſe talis ꝙ inui-
tum poſſet deſti-
tuere,vt no.Car.
in cle.j.q.vij. eo.ti
tu.p gl. quam ad
hoc dicit ſing.in
cle.j.ď re.permu.
idẽ Car.in cle.ij.
de pe. valebit tm̃
vt hic ſubditur in
renuntiantis pꝛe
iudiciũ lꝫ in ma-
nibus alteri᷒ fiat.
not.in alleg.cle.j.
de renũ.q.xi.⁊ in
c.quod ĩ dubijs.
poſt Inno.eo.ti.
et in cle.gr̃e.viij.
no.de reſcr.Bar.
in.l.j.ver.itẽ pꝛe-
benda. C.de pe.
ho.ſubla.libꝛo.x.
Pan.de ca.cõſil.
cccxiij.incip.viſo
tenoꝛe ſupꝛa ſcri-
pte bulle.
c ¶ Sede vacan-
te.adde quod vo
luit Fede.conſil.
xxx.⁊.cxc.
Zacharias.
¶ Ego diſtigue
rem ad obuian-
dam opp. quam
Ab.in.c.verum,
de foꝛo competẽ.
facit ſm.d.Car.
in clem.j.q.iiij.de
ſta.mona.ſ.ſi col-
latio illius bene-
ficij quod vult ce
di pꝛtineat ad pꝛe
latũ ⁊ capitulũ ꝙ
poſſit admittere
ceſſiõẽ,vt.no.idẽ
Car.ĩ cle.ſtatutũ.
q.v.de elec.ſec᷒ ſi
collatio ad epiſco
pum tãtũ ptineat
vt no.Jo.an.ĩ.c.j.
j.ne ſede vacan.⁊
Phil.ĩ.c.bõe me
moꝛie.ď app.Ro
ta tamen quẽ iſte
coꝛrupte allegat
indiſtincte tenet
ꝙ poſſit admitte
re. ⁊ dic quod eſt
deciſio.cccxj.inci.
fuit dubitata. in
nota.
Anto. Franciſ.
¶ Dicas circa h
quando vacet ſe
des epiſcopalis
ꝙ capitulum ſuc
cedit ĩ iuriſdictio
nalibus vt in.c.j.
ne ſe.vac.lib.vj.et
in. c.j.de inſtitu.
eo.lib.et habetur
per gloſ.in.c.his
q̃.de maio.⁊ obe.
et in.c.cum olim.
eo.tit.⁊ per Spe
cu.ĩ tit.de inſtru.
edit.in.§.nunc ve
ro aliqua.ver.itẽ
circa legitimos.
quinimo ſuccedit
etiã ĩ delegatiõe
facta ipſi epo. vt
p do.Car.in cle.j.
in.§.ij.in.viij.qd.
ď hereti.ꝙ dñiqꝫ
cõclude ⁊ capitu-
lũ põt oĩa q̃ poſ-
ſit eps exercere ſi
viueret:⁊ iõ abſol
uit eos q p epm
viuentẽ fuerũt ex
cõicati.c.j.de ma
io.⁊ obe.li.vi.⁊ in
c.j.ne ſe vac.lib.j.
⁊ põt ꝓcedere cõ
tra hereticũ ſicut
poſſet eps. c. ad
abolẽdã.de here.
⁊ põt alienũ ſub-
ditũ epo cõfirma
re.c.cum olim.et
ibi doct.nota.de
maio.⁊ obe. põt
etiã dare lr̃as di-
miſſoꝛias clerico
recedẽti.c.null᷒.
de tẽpo.oꝛd.põt
etiã iſtituere p̃ſen
tatũ in bñficio. c.
j.de ↄſti.lib.vj.Et
adde ꝙ lꝫ capl'm
hẽat ſolũ iuriſdic
tionẽ ſede vacãte:
tñ ſi ↄderet ſtatu
tũ dũ vacat ſedes
tale ſtatutũ ꝑpe-
tuo duraret.vt vo
luit Pet.de anc.
in.c.j.ne ſe.vacãt.
lib.vj.⁊ habet͛ per
Alexa.in.l.fi.ff.ď
pen.⁊ de hoc ẽt ꝙ
vacã.ſede capl'm
ſuccedat in iuriſ-
dictiõalib᷒ : vide
etiã p Bar.ĩ.l.vbi
abſunt.ff.de tut.⁊
curat.da.ab his.
d ¶ Superioꝛis.
Adde do.ď Ro.
deci.ccclij.in no-
uis.

vt no.in.d.c.ex oꝛe.⁊ conſequenter teneť ꝙ nõ vacet primũ niſi ſuperioꝛ
ratũ habeat.⁊ hoc tȝ Inn.ſ.e.admonet. In renũtiatione autẽ q̃ fit per
actũ pmutationis:habes plene de rerũ.pmu.qſitũ.⁊ teneť ꝙ ſolus eps
vt in cle.j.de re.perm. Solus eñ eps autoꝛať pmutatiõi:⁊ conſequẽter
renũtiationi:⁊ hoc qñ ſpectat collatio ad epm.ſi ad alios ẽt exigiť ꝯſen
ſus illoꝛũ ad quos ſpectat collatio:vt ibi no.in tractatu permutationũ
10 Lapi de caſt.❡†Opp.cũ alia gl.ꝙ alia pena[a] veniat imponẽda ſuſci
a pẽti bñficiũ de manu laici:vt pȝ.ſ.de elec.qſquis.xvj.q.vj.ſi quis dein
ceps.So.dicit gl.ꝙ priuať beneficio vt hic:etiã vltra hoc eſt ſuſpenſus
⁊ ineligibilis.Nec ob.de iure patr.ꝑterea. vbi vř ꝙ ſit excõicãdus gloſ.
dat plures ſolutiones.Pꝛio inquãtũ decre.preterea.dicit eos excõicã
dos referať ad excõicationem maioꝛẽ.inquantum.c. ſi quis deinceps.
dicit ſuſpẽſos intelligatur ſuſpenſione minoꝛi q̃ priuat participio:⁊ vl
tra hoc ſunt excõicandi.Scða ſol.ꝙ.c.ſi qs deinceps.ſit coꝛrectũ ꝙ di
cit ſuſpenſus:cum ſuſpẽdendi demũ ſunt per iura noua. Ego nõ video
ꝙ iura noua aliquid immutẽt:qꝛ.c.qſqs.inquantũ dicit ſuſpendendos
loquiť de eligẽtibus.de cõſentiẽte electiõi dicit ꝙ eſt ineligibilis abſqȝ
diſpẽſatione ꝑ hoc nõ tollit penã ſuſpẽſionis.c.preterea.dicit ꝙ priueť
communione.hoc nõ coꝛrigit ſuſpẽſionẽ: qꝛ ⁊ ſuſpenſus excõmunicari
põt ⁊ eſt excõicatio cũ ſuſpẽſione cõpaſſibilis.dic ꝙ ſi ꝯſtiterit ab eccle
ſiaſtico miſterio deponať.nec hoc etiã tollit ſuſpenſionem:qꝛ ſuſpẽſus
deponi poteſt ⁊ differunt talia.de cohabi.cleri.ſicut.⁊.c.clericos.

1 ☞ Periculum moꝛtis vbi eſt:eſt optima cauſa faciendi aliquem ac
tum alias pꝛohibitum.2.
3 Mendicare non eſt licitum epiſcopis vel clericis:quia tendit in vitu
perium oꝛdinis eccleſiaſtici.
4 Collatio beneficioꝛũ põt ex priuilegio ſpectare ad ꝑncipes ſeculares.
5 Par in parem aliquando habet imperium.7.
6 Epiſcopus an poſſit pꝛomoueri ad inferius beneficium ſi renuntiauit
epiſcopatui.8.
8 Ad epiſcopatum an quis poſſit inuitus pꝛomoueri.
9 Archieps q ceſſit archiepatui an poſſit eligi aut poſtulari ad epatum.
10 Epiſcopus nullius epiſcopatus vel dioceſis quod priuilegium habet.

Ad ſupplicationẽ Papa cõcedit epo
licẽtiã cedẽdi q ſine
mortis piculo in eccleſia ſua moꝛari nõ põt.primo ponit li
centiã cedẽdi ⁊ cãm ⁊ ceſſionem.ſcðo quoddã mandatũ ibi:
ne vero:tertio moderať mãdatũ ibi:cui cõceſſim⁹. ❡ Caſus literalis.
Archiepiſcopus raguſinus petĳt licẽtiã cedẽdi a dño papa qꝛ ſecure
ibi non poterat cõmoꝛari:⁊ ipſe obtẽta licentia ceſſit.Archieps de cõ
ſenſu regis anglie ꝯceſſit eidẽ quoddã bñficiũ in q̃dã eccleſia in epatu
carleoli.Mãdat archiepo ne in vituperiũ oꝛdinis clericalis mẽdicare
cogatur ꝙ bñficiũ illud ad ſuſtentationẽ cõſeruet ipſius:ita vt ſine vſu
pallĳ in epatu illo officiũ epale valeat exercere: eidem archiepo tãquã
1 metropolitano obediẽtiã ⁊ reuerentiã impenſurus.Her.❡†Not.vnã
legitimã cãm cedẽdi qñ eps nõ põt tute ſine moꝛtis periculo accedere
2 ad epatũ.❡†Itẽ no.practicã pꝛobãdi quẽ non poſſe in aliquo loco ſe
b cure moꝛari qñ.ſ.ibidẽ timetur periculũ moꝛtis.[b]❡†Itẽ no.ꝙ non vi
3 detur licitũ epo vel clerico mẽdicare cũ hec tẽdãt in vituperiũ eccleſia
ſtici oꝛdinis:de quo.ĩ.de voto.magne.de ſta.mona.ꝙ dei.per Jo.an.in
4 nouella.❡†No.ar.regẽ[c] aliqñ ex ꝑuilegio poſſe habere facultatẽ con
c ferẽdi bñficia.lxiij.diſt.adrianus.vel poſſe hře aliqð participiũ i colla
5 tiõe beneficĳ.de quo de ele.ꝙ ſicut.❡†Not.vltimo ꝙ ſuperioꝛ vel par
ſub pari vel inferioꝛi recipiẽs bñficium ſubmittiť eius ꝑtãti. Et ſic no.
ꝙ pꝛopter beneficiũ ⁊ officiũ ꝙ par recipit in pꝛouincia paris ſubmitti
6 tur ꝑtãti paris:⁊ tunc par in parẽ hȝ imperiũ.❡ † Opp. ꝙ iſte nõ po
tuit hře beneficiũ inferius epatu:qꝛ nõ lȝ deſcẽdere. C. quemad.ciuilia
munera vend.l.ĳ.lib.x.Glo.vlt.non ſoluit: ſed dic ꝙ ex cauſa poteſt fie
ri:vt hic ⁊.lxv.diſt.ſi quis.ꝙ etiã tȝ glo.in.l.ĳ.ꝑ.l.honoꝛ.§.gerendoꝛum.
ff.de mu.⁊ ho.Item hic non deſcendit:qꝛ maioꝛitas attenditur potius
reſpectu oꝛdinis vel dignitatis:qꝛ iſte nõ deſinit habere i⁹ epiſcopale.
vel ẜm Hoſt.ꝯtraria loquunť in iuribus realibus que ſunt extra nos.
ſecus ĩ his q̃ ſunt circa nos:ſicut character q imprimiť aĩe q nec deſinit
nec deletur.de tranſi.c.ĳ.⁊ de ſacra vnc.c.vno.❡ Opp.in eo ꝙ papa in
terdicit iſti vſum pallĳ quaſi aľs hřet.hoc eñ eſt falſũ qꝛ pallio nõ põt
vti niſi in eccleſia in qua dať.de vſu pallĳ.c.ĳ.de poſtula.ꝑlato.bone.ĳ.
So.dicit ꝙ facit ad abundantẽ cautelã.⁊ ꝯriũ eſt verũ ꝙ etiã alias non
potuiſſet.Hãc decre.inducit gl.vĳ.q.j.hoc nequaqȝ.ꝙ eps deſcendens
7 ad monachatũ poſſit fieri abbas❡†Inducit etiã ad aliã queſtionem
que fuit de facto.patriarcha hieroſolimitanus habebat eccleſiã in dio
ceſi.Nichoſieñ.archieps nichoſieñ.volebat ꝙ ſibi obediret:ſed ille reſi
ſtebat pꝛo nichoſieñ.facit hec litera pꝛout dicit Boati. ſed dici poteſt
ꝙ non facit qꝛ hic raguſinus deſierat eſſe archiepiſcopus: ſed melius
facit.ĩ.de priuile.cum capella.aliqs enim põt eſſe ſubiectus ⁊ non ſubie
ctus diuerſo reſpectu:ſicut poteſt eſſe pꝛelatus ⁊ canonicus diuerſo re
8 ſpectu.ĩ.de conceſ.pꝛeben.poſtulaſtis.❡† Ego induco decre.ad hanc
queſtionẽ an papa poſſit abſoluere epm non petentem: ⁊ ꝙ non poſſit
hic pꝛobať:qꝛ ad ſupplicationẽ archiepiſcopi papa admiſit renũtiatio
nem:⁊ ſic etiã in.c.j.ſ.eo.tit.⁊.c.niſi.vbi fuit petita licentia cedendi. con
trariũ eſt verũ:⁊ pꝛo hoc glo.in.c.per principalem.ix.q.iĳ.per hoc etiã
dico ꝙ papa põt transferre epm ad aliã eccleſiã:
ſed quo ad hoc vt fiat eps ſecũde eccleſie nõ quia
d non potuit inuitus pꝛomoueri[d].lxxiiij.di.geſta.⁊
c.vbi iſta.⁊ ꝙ not.in regula. ꝙ ob gratiam. lib.vj.
9 ❡†Nũqd archieps q ceſſit poſſit eligi ad epiſco
patum vel debeat poſtulari dicunt quidã ꝙ non
poteſt eligi:qꝛ nõ licet deſcendere vt in iuribus al
le.in gl.fi.⁊ qꝛ eſſet de archiepiſcopare cõtra no.ſ.
de tranſ. epiſ. c.j. ſȝ dic ẜm Hoſti. ꝙ põt eligi nec
iſto caſu dearchiepiſcopať ꝑ electionẽ cũ iã ſit de
archiepiſcopatus ꝑ renũtiationẽ.Similiter que
rit an eps nullius eccleſie poſſit in epm alteri⁹ ec
cleſie eligi:⁊ dicit ꝙ ſic. nec ob. deſcenſus:qꝛ illud
verũ qñ hȝ archiepatũ ꝓpter ꝙ archiepiſcopus
modice cure põt eligi ad epatũ maioꝛis pꝛopter
10 maioꝛẽ vtilitatẽ:ſȝ dic ꝙ dȝ poſtulari.❡ † Nũqd
eps iſte põt oꝛdines ꝯferre oĩbus vigoꝛe cõceſſio
nis.dicunt doct.ꝙ non:qꝛ lȝ habeat oꝛdines: non
tñ hȝ ſubiectos. Et ſi dicať qd opereť priuilegiũ.
dicit Jo. an. ꝙ poſſet oꝛdinare in eccleſia exẽpta
ab archiepiſcopo vel alienos clericos ſibi cõmiſ
ſos:vt ſic priuilegiũ aliqd operetur:poterit tñ ſo
lẽniter celebꝛare ⁊ pꝛedicare niſi ꝓhibeatur.vt. ſ.
ti.j.c.fi.❡ Queritur ad quantũ tẽpus iſte debeat
obedientiam.alicui vt glo. quouſqȝ ceſſabit perſe
cutio.vĳ.q.j.paſtoꝛalis dic ẜm Hoſti.ꝙ perpetuo
cum renuntiauerit archiepiſcopatui in totum.

1 ☞ Epiſcopus non poteſt deſerere epiſcopatũ
⁊ tranſire ad vitam ſolitariam vel eremiticam.
2 Humilitas ꝯtra obediẽtiã eſt potius peccatum.
3 Eps vel alius pꝛelatus aut clericus quibus caſi
bus habent legitimam cauſam cedendi epiſcopa
tui aut alteri pꝛelature:vide per totum.
4 Irregularitas nõ priuat quẽ ipſo iure bñficio. 6.
5 Epiſcopus an poſſit abſqȝ licentia ſuperioꝛis ce
dere epiſcopatui quando illum non retinet cum
bona conſcientia.6.
Fur ſemper eſt in moꝛa reſtituendi.
Renuntiare an poſſint beneficio ſine licẽtia ſupe
rioꝛis omnes illi qui pꝛopter aliquod crimen pa
tiuntur aliquem defectum in titulo beneficĳ.
7 Crimina que impediũt executionẽ oꝛdinis etiam
poſt per actam penitentiam.
8 Conſcientia fundata ſuper leui peccato an ſit at
tendenda.
9 Epiſcopus infirmus an debeat cedere epiſcopa
tui an autem debeat ſibi dari coadiutoꝛ.
10 Epiſcopus an teneatur cedere epiſcopatui pꝛo
pter defectum ſcientie.
Ignoꝛantia an ſit peccatum.
11 Eps ſi patiať perſecutionẽ aut in bonis aut in per
ſonam an debeat fugere vel reſiſtere ⁊ quomodo.
12 Scandalum ſemper eſt vitandum quãdo poteſt
vitari ſine periculo vite eterne:alias ſecus.13.
13 Ob ſcandalum vitandũ an debeat omitti iuſticia.
14 Illegitim⁹ eſt regularis ad oꝛdĩes ⁊ dignitates.
15 Irregularitas an oꝛiať ex peccatis occultis adeo
quod requirat diſpenſationem.
16 Illegitimus pꝛomotus ad oꝛdinem poteſt diſpẽ
ſari:⁊ diſpenſatio retrotrahitur.
17 Irregularitas q̃re ita dicať: ⁊ quotuplex fit.18.
Et de quo iure ſit introducta.19.
20 Filioꝛum illegitimoꝛum ſpecies quo ſint.
21 Epiſcopus non poteſt tranſire ad monachatum
ſine licentia ſuperioꝛis:ſed alĳ pꝛelati.
22 Laudare ⁊ ſeipſum cõmendare an ⁊ qñ ſit licitũ.

Niſi Ponit ⁊ exponit ſex caſus ꝓ
pter q̃s epi poſſunt petere ceſ
ſiones:⁊ i qbus papa ꝯſueuit concede
re licẽtiam. Sũt quatuoꝛ principales
ꝑtes. Pꝛĩa repꝛobat has duas cauſas cedendi.ſ.
zelum melioris vite ⁊ humilitatẽ.Scða ibi intue
ri:facit ꝙ ſummando dixi. Tertia ibi:verum. re
pꝛobat alias cauſas cedendi vt otiũ : laboꝛem in
ſpirationẽ:⁊ his ſimiles ꝓbans id autoꝛitatibus.
⁊ reſpondens ei quod poſſet opponi de martha.
Quarto concludit ibi:monemus.❡ Venio ad ca
ſum. Quidã arelateñ. eps a papa petĳt inſtanter
licentiam cedendi epiſcopatui principaliter pꝛe
tendens ꝙ vitã volebat eligere ſolitariam ⁊ attẽ

Sebaſti. Sapia.
a ❡ Oð alia pena. Quomodo quis poſſit duplici pena puniri. tractať in.l.ſenat⁹.ff.ð accuſatio.late p Salic.i.l.q de crimie. C. eõ.tit.late etiã per bal.fil.⁊ paul. de ca.i.l.j.C.de ſacroſan.eccle.
b ❡ Moꝛtis.Adde old. cõſi.xliiij. ⁊ idẽ vř de piculo amiſſionis honoris p ea q̃ voluit ibidẽ old.ꝯſ.xciij.
c ❡ Regem.Adde Old. conſi. ccix.⁊ conſi.j.
Zacharias.
❡ Adde iſtũ i.c. cauſam.in.j. col.⁊ ibi Felin. col. iij. ver. dũ dicit abb. de reſcript.⁊ Jo. an.ĩ addi.Spe.in titu. de leg.§. nũc tractem⁹. verſi.ſȝ nunquid. ⁊ ꝙ no. apoſti.ad iſtũ.i.c. eccleſia ſctẽ Marie.nu.5.i ver.poteſtatẽ excõicandi.ſ.de reſcrip.
d ❡ Inuit⁹ ꝓmoueri. Adde late Ro.cõſi.cccxliiij. Cal.cõſ.j.de trãſ. pꝛela.

a Sebaſti.Sapia. ¶ Deſerere. Vide tex.in.c.ante oia.xl.diſt.dicētē nihil eſſe laborioſus quā epi officiū.eps eñ latine ſpeculator dr,dicit vt tex.in.c.clericos.xxj. diſt.ꝛ dꝫ monere populū vt a vitijs ſe abſtineat.c. ſicut.viij.q.j.ꝛ negligētiā ipſius reprehēdit tex.in.c.ꝑuenit.lxxxiiij.diſti.

b ¶ De depoſitione. Adde Pet.de anch.conſi.clviij.
Zacharias.

c ¶ Ipſo iure beneficio. adde anto.conſe.ſing.cccxlvij.in ver.ſentētia. quod incipit clericus homicida.ꝛ alleg. c. clericis. ibi honore priuetur ꝛ loco.j. ne cle. vel mo.cui adde Imo.in alle.c.cum noſtris. xvij.colum.verſi. ſecundo etiā not. iſtum.Jo.de ana. ꝛ Feli.in.c.inquiſitionis. in princ. de accu.Joan.de ana.in.c.ij.col.ij. ver.facit etiam iſte text. j.de cler. pug. in duel. ꝛ in c.fina.in.j. col. de homi.ꝛ Bald. in l.cū fratrem. col. iij. verſi. circa inſtrumentū vnum ſcias.C. de his quibus vt indigni. ꝛ iſtā dixerunt eſſe communem opi. Jo.de ana.ꝛ Feli.in.d. c. inquiſitionis. dicentes irregularitatem aut homicidium nō priuare quem ipſo iure bñficio: ſed eſſe opus ſententia depoſitionis vel priuationis.
Anto. Franciſc.

¶ Circa hō an irregularis ſit ipſo iure priuatus beneficio: licet Innocen.in.c.cū noſtris.de ꝯceſ.preben.ꝛ in.c.ſi celebrat. de cle. excō. miniſt. teneat qd non.ꝛ Compoſt. in. c. capitulum. de reſcrip.et in.c. quod ſicut.de ele. tamen glo.ꝛ Archi.in.c. ſtudeat. l. diſtinc. tenet ꝙ homicida ſit ipſo iure priuatus officio et beneficio de quo etiam vide per Archi. in c. pro humani. in verſi. diffidatus. de homicid.libro ſexto. ꝛ in ca.felicis.in verſi.infamis.de pe.eod.lib.ꝛ vtrum hoc habeat locum in eo qui occidit aliquem caſualiter. vide per beatum Tho. ſecunda ſecunde.q. lxiiij.arti.viij.vbi etiam ponit quid de percutiente mulierem pregnantem:ex qua percuſſione ſequitur mors pueri exiſtentis in vtero vtrum talis efficiatur irregularis ꝛ vide plene in.c.inquiſitionis. de accu. vbi per Jo.de ana.ꝛ moder.

dere ad frugē melioris vite papa nō volens dare licentiam cedēdi dicit ꝙ quedam ſunt cauſe legitime ꝛ vere:ꝛ inter ceteras ponit duas cauſas illegitimas apparentes. alias ſex ponit qñqꝫ legitimas quas exponit. vltimo cōcludendo relinquit poſtulantem ceſſionē cōſcientie ſue vt viſis ꝛ palpatis cauſis ꝑdictis ſi videat in ſe cām legitimam cedat alioquin non per hoc renūtiet oneri epiſcopali proteſtās ꝙ ſi habeat alas quibus ad ſolitudinem poſſet cōuolare:illas tñ non hꝫ liberas ſed litigatas nexibus preceptorū ob quod abſqꝫ licētia nō hꝫ ꝛ abſqꝫ apoſtolice ſedis ꝑmiſſione vola-
1 tum. ¶ † Not.j. duas cauſas inhabiles ad dandū licentiam cedendi ſi hoc faciat propter frugē melioris vite. ¶ Secundo no.ꝙ principale officium epiſcopi eſt officium predicandi verbum dei. ꝛ ꝙ illo ſuſcepto nō licet propter ſuaſionem melioris vite illō deſerere.[a] ꝛ ꝑ hoc no.ꝙ nō lꝫ epō vel curato deſerere eccleſiam vt tranſeat ad ſolitudinem ꝛ ad vitam eremiticam. nec hoc etiā eſt a ſuperiore
2 permittendū. ¶ † No.ſcdam cām cedēdi illegitimam:ſi qs aſpirat cedere ſola cā humilitatis. Et not.ꝙ nō lꝫ exercere humilitatē ꝯ obedientiam:ꝛ eo qd humilitas ꝯ obedientiā erigitr̄ eſt ſuperbia. Nō ſunt in hac pte glo.nec alia dicta doc. ¶ Venio ad ver.intueri.ꝛ ibi ponitur prima cauſa cedēdi. ¶ Not.j.per ordinē ſex cauſas cedendi que in-
3 fra exprimuntur. ¶ † No.primā cauſam legitimā ad cedendū.ſ.cōſcientiā criminis ꝛ no.qualitatem requiſitā ad crimē:qꝛ exigitur ꝙ ſit tale quod impediat ordinis executionē poſt peractā penitentiam. Ex quo habes ꝙ qdā ſunt crimina q̄ impediūt officij executionē poſt peractā penitētiā:qdā q̄ non impediunt. Not.ij.ꝙ nemo ſine crimine viuit:ꝛ ꝙ nō omne crimē eſt habile ad dādam licentiam cedendi:nec oē crimē eſt habile ad depoſitionem ſed illud tñ ꝙ impedit ordinis executionem poſt peractā pniam:ꝛ hic habes q̄ ſunt delicta digna depoſitiōe.[b] ꝛ no.pro his q̄ no.de iud.at ſi cle-
4 rici. ¶ † No.iij.hic.apertū tex.ꝙ crimina irregularitatem inducētia nō priuāt quem ipſo iure beneficio:[c] lꝫ inducāt ptātē priuādi:ꝛ ſic ē hic caſus pro glo. Inno.in addi.de conceſ.preben.cum noſtris.ꝛ i.c.ſi celebrat.de cle.excōi.mi.iterū in addi.
5 ¶ † Venio ad gl.huius partis.opp.ꝙ tales criminoſi ꝛ irregulares cedere pñt abſqꝫ licentia pape: qꝛ ex quo nō habent titulum nō eſt neceſſaria pape licentia in diſſoluendo vinculū :ꝛ tales non habent titulū.j.q.j.ordinationes. ¶ Preterea tales quanto plus rem tenent:tanto plus peccant: ergo q̄to citius pñt debent ꝙ iniuſte tenent reſtituere:nec expectanda eſt in hoc alterius licētia.tales eñ vt fures ſemper ſunt in mora. ff.de condic. fur.l.in re furtiua.§.fi.xiiij.q. vj.ſi res aliena.gloſſ. hic attingit duo. Primū an pro aliquo crimine vel defectu beneficiatus maxime epiſcopatui poſſit abſqꝫ licentia ſuperioris cedere. Secundo dato ꝙ nō poſſit vel poſſit,diſtingue: quia quedam ſunt crimina que inducunt irregularitatem ꝛ tollunt facultatem petendi ꝛ dandi licentiā cedendi: vt ſunt illa que impediūt ordinis executionē poſt peractam penitentiā que ſunt illa que impediāt. ¶ Ad primum gl.ponit opi.prima opi. eſt ꝙ nullus criminoſus poſſit renuntiare abſqꝫ licētia pape.ad hoc hic.j.c.prox.vj.q.iij.deniqꝫ.plus cōcludens hoc verum:etiam ſi ſit tale crimen ꝙ excludat titulum:vt eſt ſimoniacus ꝛ intruſus ꝙ temperat glo.verum niſi in articulo mortis vellent renuntiare.all e.xvij.q. iiij.ſi quis ſuadēte. Iſta opi.nō placet gl.qꝛ ſi cōtingat promotū nō hr̄e titulū dꝫ poſſe cedere abſqꝫ alteriꝰ autoritate.patet de preb.de multa.ꝛ ꝛ in extrauagan.execrabilis. Secūda fuit opi. Jo.ꝛ Tan. qui dicunt ꝙ quidā ſunt criminoſi vel aliter inhabiles:ita ꝙ titu. carent:ꝛ tales pñt abſqꝫ licentia cedere.dant exemplum in ſimoniaco ꝛ intruſo. Quidam ſunt criminoſi tali crimine q tñ non priuantr̄ nec inhabilitantr̄ in tantū ꝙ careant titulo:ꝛ tales nō pñt cedere abſqꝫ licentia pape.ſic loquitur hic.tales eñ titulo carentes ad cedēdum tenētur:ideo nulla eſt alia licentia neceſſaria qꝛ licentiati ſunt a iure.j. q. j. ſi quis neqꝫ.hec opi.non placet gl.qꝛ ſimoniacus caret executiōe:tñ vt hic eſt caſus arctatur qui caret executione ad petendā licentiā cedendi:ergo ſimoniacus arctatr̄ ad petendā licentiā. Cōclude mentem gl. Quidam ſunt carētes titulo vero ꝛ putatiuo vt qui nullū habent colorem tenēdi nec aliquē habent titulū:ꝙ eſt qñ eſt declaratū per ſniam de notorio:vel non apparet qd ſit ingreſſus autoritate ſuperioris habētis inſtituere,vt intruſus vel intruſi.ꝛ tales pñt cedere abſqꝫ licētia alicuius:qꝛ hic nō diſſoluitur aliqd vinculū : ſed ſoli iniuſte poſſeſſioni renuntiatur ꝛ hic caſus eſt planus. ꝛ ſic ꝓcedit vna opi. Quidā ſunt carētes titulo quo ad rei veritatē:habent tñ aliquē colorē tenendi:vt qꝛ delictū vel defectus eſt occultus. et tales cedere nō pñt abſqꝫ licētia ſuperioris:qꝛ ille putatiuus titulus ꝛ coloratus opinione cōi hꝫ inſtar veri:qꝛ iſte putatiuus titulus in hoc reputatur verus. de ele.auditis.ꝛ ꝙ no.ibi:vt ſicut in vero exigitur ſuperioris licētia:ita ꝛ in putatiuo. Puto tñ ꝙ hic poſſet in mortis articulo ſi caret preſentia ſuperioris ad purgandā cōſcientiā ſuā dimittere beneficium abſqꝫ ſuperioris autoritate.ꝛ ſufficeret ſm doct.hic ꝙ dimitteret in manibꝰ ſuperioris:vt penitētiarij.alle.de peni.c.fi.ſic intellige hic Inn.q etiā ad dimittēdā poſſeſſionē facti exigit ſuperioris licentiā. Quidā ſunt habētes titulū quanqꝫ ꝓpter crimē poſſint ꝑuari ipſo iure:cū nō ſint priuati:ſed priuādi:ꝛ tales cedere nō pñt abſqꝫ licētia et
6 autoritate aplice ſedis vel alterius ſupioris vt hō. ¶ † Ex his īfertr̄ pͥo ꝙ irregulares eſſent q priuātur officij executiōe ꝑ hoc ipō iure nō ſunt priuati ſed priuādi:niſi vbi a iure appareat ipſos eſſe priuatos ꝙ tales nō pñt cedere abſqꝫ licētia ſupioris vt hic. ſi tñ ſunt priuati ꝑ ſniam nō expectatr̄ alia ſuperioris licētia. Infertr̄ ſcdo ꝙ priuati ipō iure bñficijs ꝓpter crimē ſi crimē eſt notoriū vel ſnia dclaratū:qꝛ iſti nō hñt titulum nec colorē tenendi:ideo pñt cedere abſqꝫ ſuperioris autoritate. Si aūt crimē eſt occultū ꝛ alia lata nō eſt ſnia nō pñt abſqꝫ licentia ſeu autoritate ſuperioris cedere. Infertr̄ tertio qd de intruſo:qꝛ hic nō hꝫ colorē: cedere pōt:ꝛ dꝫ abſqꝫ ſupioris autoritate. De ſimoīaco aūt ſi ſimoniā ꝯmiſit poſt ꝓmotionē:qꝛ hic nō eſt ꝑuatus:ſꝫ priuādꝰ dꝫ expectare ſupioris licētiā. Si autē cōmiſit ſimoniā in ꝓmouēdo ſi ꝑ aliū eſt cōmiſſa eo ignorāte hꝫ titulū vel ſaltē colorē:iō licētiā expectet:ſi ꝑ ſe occulta eſt idē ſi publica ꝛ notoria qꝛ illa impedit titulū ꝛ colorē nō eſt neceſſaria licētia:al's dꝫ ſuperioris expectare licētiā.ꝛ hoc ꝓpter duo. pͥo qꝛ iſte titulus putatiuꝰ hr̄.ꝑ vo.ſcdo qꝛ de facili cū talibꝰ hñ adminiſtrantibꝰ
7 ꝛ occultis diſpēſat papa.ar.j.§.ꝑxi.v.pſone vero. ¶ † Venio ad ſecundū.ſ.ad ſcdam partē gl.vbi q̄rit ꝙ ſunt crimina q̄ impediūt ordinis executionē poſt peractā pniam.gl.enumerat hic.ꝛ doc.poſt gl. ¶ Aduerte anqꝫ veniā ad gl.aliq dixerūt ꝙ ſola illa que numerantr̄.j.de accu. inquiſitionis.vt ſimonia:homicidiū:ꝛ procedit in ſimonia ſiue ſit in ordine ſiue in beneficio de qbus hr̄.§.de tēpo.ordi.ex tenore.ꝛ.c.ſi.di c vt ibi. Glo.hic enumerat plures caſus.ꝛ doct.ꝛ hic cōiter hr̄ recurſus.dicit gl.primū crimē eſt ſimonia:hoc intellige ſiue ſit in ordine ſiue in beneficio.de accu.inquiſitionis.ſed dicit Jo.an.ꝙ ſimonia in ordine impedit executionē ordinis poſt peractā pniam:ꝛ ſimonia in bñficio bñficij retentionē.ꝛ ſic dꝫ intelligi de accu.inqſitionis. Scdm eſt homidiū.l.diſt. miror.de temp.or.c.ſi. Tertiū oē delictū ꝙ irrogat infamiā.iij.q. vij.infames.§.porro.qꝛ lꝫ culpa tollatr̄ ꝑ pniam nō tñ tollitr̄ infamia.ij.q.iij.euphemio.ꝛ hinc colligitr̄ ꝙ dicūt doc.verū qñ ꝑimit infamiā naturalē vl ciuilē:ſiue inflictā ipſo iure ſiue ſit inflicta ꝑ ſniam. Quartū ſm doc.crimē excōicati interdicti aut ſuſpēſi ſe in ꝯtēptū clauiū faciētis ordinari. de ſen exc.cū illorū.§.ſi autē.vel celebrātis poſt illā.vj.q.iiij.ſi quis eps. vel bñficia cōferētis vl recipiētis a ꝯtēnēte vl interdictū pape violāte. de exceſſ.prela.tanta. Quinto falſarius literarum apoſtolice ſedis.de cri.fal.ad falſariorum. ꝛ vide in Spec.tit.ij.§.iuxta.ver.ſunt quoqꝫ.ſub ver.v. Albert.ꝙ de iſto ponit hic Jnn.ibi poſt. Jtē hereticꝰ.i.crimē hereſis.de pur.ca.nos inter.vel ei ſacramēta miniſtrās.j.de here.excōicamus. Jtē ſodomita.i.crimē ſodomie.de exceſ.prel.clerici. Jtē peccatū in pnia cōfeſſum reuelās.de pe. ꝛ remiſſi. omnis. Jtem incorrigibilis ꝛ nimiū in cōtumacia pſeuerās.de do.ꝛ cōtu.veritatis. Jtē omne crimen graue notoriū de facto vel iure.de tēp.ordi.c.ſi. Jtē vtēs officio aſſaſſinorū.i.illorū ꝙ cā pecuniarū vel pſuaſionū interficiūt hoīes aut eos receptans vel occultans.quāuis ex eo mors nō ſequatur.de homi.ꝑ humani.li.vj. Et hec crimina ſunt q̄ dicūtur grauia:de qbus etiā poſt peractam pniam diſpenſari nō cōſueuit ſm Hoſti. ꝛ vide hos caſus in Spe.tit.ij.§.iuxta.verſi.ſunt quoqꝫ. Per hec ꝛ p iſtum tex.dicit gloſ.falſam opi.dicentiū ꝙ omne crimē cauſet irregularitatē. ad hec de fur.c.
8 ſi. ¶ † Quid ſi exiſtēs in leui peccato leditur conſcientia ꝙ non legitime teneat propter hoc beneficiū.dic ꝙ ſuperioris voluntati debet conſcientiam

Zacharias.
a ¶ Epiſcopo Vi-
de glo.⁊ Dy.in.l.
qui cū vno.in pn.
ff.de re mili.Feli.
i ca.ſi qñ.colū.v.
verſi.ꝯſidera ter
tio.ſ.de reſcript.
Arc.lxj.diſtin.c.
ſtatuimus.⁊ vtrū
papa cū tali illi-
terato diſpenſet:
vide iſtū in rub.ꝺ
ſum.tri.c.ſi.nu.6.
⁊ quod ibi poſui i
apoſtil.meis.in
ver.epiſcopi.
❧ Sebaſti.Sapia.
b ¶ Ex defectu viꝺ
tñ ꝙ mirabiliter
dixit gl.i.l.qui cū
vno.i pn.i v.tēpo
rariū.in ſi.ff.ꝺ re
milit.ꝙ epiſcop⁹
idigne ꝓmot⁹ de
beret decapitari.
quā glo.dicit ſtu-
pēdā Fel.i.c.ſi qñ
co.iiij.v.de iferio
rib⁹.de reſcrip.⁊
ibi tāgit quomo-
do ſcientia ⁊ lr̄a-
tura in ep̄o req-
ratur.
c ¶ Magnū peri-
culū.Adde Ro-
manū ſingu.ſuis
fol.xiij.
d ¶ Se opponere.
Adde ꝙ hoc vo-
luit Pe.de anch.
conſi.vij.
❧ Sebaſti.Sapia.
e ¶ Transferre.ad
hec viꝺ qōnē quā
ponit Car.Ale.
in.c.teſtamētum
vj.diſt.vbi querit
an ſi quis vult co
gere ſacerdotē vt
miſſam celebret i
pctō mortali de-
beat ⁊ celebrare.⁊
dicit ꝙ nō etiā ſi
eſſet ꝑiculū mor-
tis.viꝺ ēt Abba.
in.c.nō magno.j.
ne cle.vel mo.
f ¶ Scādalū.Ad-
de multa q̄ tole-
rant ꝓpter ſcāda
lū euitādū.ꝑ Ro
ma.ꝯſi.cccclxx.
Antonius.Frā.
¶ An ⁊ qñ ꝓpt
vitādū ſcandalū
aliqd ſit faciēdū
vel omittēdū: ea
que habētur i.c.
niſi.in.§.pro gra-
ui.de renū.⁊ in.c.
cū ex iniuncto.de
no.oper.nū.⁊ viꝺ
bonā glo.in.c.cū
ꝗſq̄.xxiij.q.iiij.q̄
diſtiguit inter ve
ritatē diſcipline
⁊ iudicij: ⁊ ꝺt qꝺ
p̄ria q̄ ꝯcernūt ve
ritatē diſcipline

ſcientiā cōformare,⁊ ſi pōt:bene.ſi nō ſequať con-
ſciētiā.⁊ hec eſt ſufficiēs cauſa dādi licētiā ceden-
di.de ſimo.per tuas.el.ij.ſm Jo.and.

Alia vero. No.ſcdam legitimā cām
cedēdi q̄ eſt debilitas cor
poris.⁊ hec ſurgit ex duplici cā:aut ex ſenectute:
aut ex infirmitate.oꝫ tñ ꝙ talis ſit ꝙ reddat bñ
ficia tū inhabilē ad executionē ⁊ adminiſtrationē
bñficij.¶ No.ij.ꝙ ad debilitatē corporis nō ſeq-
tur debilitas cordis ⁊ intellect⁹ ⁊ ſpūs:ſꝫ poti⁹ au
9 gmētatio q̄ſi inuicē opponanť.¶ Op.ꝙ infirmi-
tas nō det legitimā cāꝫ cedēdi vel debilitas:ſꝫ dā
dus eſt coadiutor.de cle.egro.ex parte.Sol.doc.
dicūt ꝙ debilitas que ex toto reddēs inhabilē ad
tpalia vel debilitas dat legitimā cām cedendi in
volētē.inuit⁹ aūt ꝓpter hāc cedere nō compellitur
vt in cōtrario.ſic ergo ſi reddat inhabilē ad tēpo
ralia dat legitimā cauſam cedēdi volenti:ſed non
arctat inuitum.

10 **Pro defectu.** †No.hic ſciam ne-
a cesſariā in ep̄o[a] q̄
ad gubernationē tpaliū ⁊ ſpūaliū.¶ Not.ij.diffe
rētiā eſſe inter v.neceſſe.⁊ v.oporteret.¶ Not.iij.
ꝙ cōpetēs ſciētia ſufficit in p̄lato:ne ꝓpter caren
tiā eminētis dať legitima cā cedēdi.¶ No.iiij.ꝙ
ſciētia iflat ⁊ tollit bonū charitatis.¶ Quero an
ignorātia ſit peccatū:dicit Joā.an.ꝙ ſi ꝓuenit ex
b defectu[b] nō eſt peccatum ſed pena peccati.xv.q.j.
§.j.ſi ex negligētia in quibuſdā eſt peccatū vt i his
qui negligūt ſcire vt ſciāt q̄ ad eorū officiū ſpectāt
expedire.xxxviij.diſt.c.j.⁊.ij.Alia aūt lꝫ qlibet te-
neať credere ⁊ opari ſm ꝯſcientiam.de ſum.trini.
c.j.nō teneť ſcire ſm Inn.Quid ſi ignorat p̄ſul:ſꝫ
de facili pōt addiſcere:dicit gl.ꝙ addiſcere pōt ⁊
nō dabitur licētia:⁊ dicit ꝙ ad hoc tenetur q̄ꝗ̄
ſit ſenex ad inſtar iuriſcōſulti ſi pedem ⁊c.

Propter aūt maliciā.
¶ No.vnam cāꝫ legitimā cedēdi qñ p̄ſul nō pōt
dare doctrinā plebi ⁊ gregi ſibi ſubiectis:non tñ
ꝑ q̄libet culpa:ſꝫ qñ ſunt incorrigibiles ſubiecti ⁊
ad grauia decidāt delicta ita qꝺ conuertātur in
lupos.¶ No.ij.ꝙ prelati eꝗparanť mercenarijs.
¶ No.in ſi.tex.allegabilem ꝯ nimium rigoroſos.
¶ No.Jo.an.qꝺ ꝓpter ſcholariū maliciā doctor
11 dꝫ ceſſare a docēdo.dixit ꝓpter ſe.¶ †Quero an
ꝑſecut⁹ preſul debeat fugere an ſe opponere.Dic
ꝙ q̄dā eſt intrīſeca ꝑſecutio q̄dā eſt extrīſeca.In
trinſeca aut boni in perſequendo ſunt ꝑmiſti cū
malis ⁊ bōi deſerēdi nō ſunt ꝑꝑ malos.xxiij.q.iiij.
tu bon⁹.vij.q.j.c.aduerſitas.§.h ēt tūc.niſi ali⁹ ma
gis ꝓficere poſſet:tunc eñ ſupior eū trāſferre poſ
ſet:⁊ ipſe:nō male faceret ſi nec peteret:q2 mai⁹ bo
nū p̄ferēdū eſt ⁊c.arg.vj.q.j.oues.xj.q.j.ſi qs.Ant
oēs ſunt mali ⁊ eſt ſpes correctiōis ⁊ expectare dꝫ
⁊ non fugere.Si vō nulla eſt ſpes recedat ⁊ ꝑ hoc
pōt petere licētiā cedēdi vt hic eſt caſus.vij.q.j.§.
cū aūt.⁊.c.ſi.intrinſecā aūt notat ꝑſecutionem qñ
hoc ꝯtingit ꝓpter defectū ſubiectorū:⁊ tñ p̄latus
odio nō habeť.vij.q.j.§.hoc ēt.cū.§.cū autem.ſm
Inno.⁊ Hoſt.de quo per Tho.ij.ij.q.clxv.arti.v.
Quedā eſt ꝑſecutio extrinſeca q̄ ſit p̄lato ſiue i pu
blico ſiue in ꝓuato:vel ꝓpter peccatū qꝺ ei vl̄ cle
ricis imponiť.⁊ hec eſt multiplex:qñq̄ ſit ꝯ p̄latū
⁊ populū ⁊ clerū:qñq̄ ſit cōtra clerū:qñq̄ ſit pro
pter bona:qñq̄ ꝯ aliū inferiorē p̄latū.ſi ſit ꝯ totā
eccleſiam vt ꝯ clerum ⁊ populū vt totā fidē dimit
tat vel ꝑſecutoribus per violētiā ſubijciant quia
alias fuerūt liberi etiā ſi xp̄iani ſunt perſecutores
dꝫ ſe opponere ep̄s ⁊ plebē nō dereliquere,ſi ſpes
eſt ꝙ ſe defendere poſſit.ff.de iuſti.⁊ iu.l.j.in ſi.⁊.l.
ij.⁊.iij.⁊ q2 periculum eſſet ſi tot⁹ popul⁹ mariū
⁊ mulierū patriā deſereret vt vagareť per mūdū
ſi nō eſt ſpes defentiōis fugiēdū eſt vt mai⁹ malū
euiteť.ſicut cū filio dei fugit Joſep in Egyptum.
Mat.ij.vel cōueniat cū fidelib⁹ ſiue etiā xp̄anis
perſecutorib⁹:ſi aliter nō poſſunt euadere fugiāt
vt melius poſſunt dūmodo fidē ⁊ rit⁹ ſuos nō di-
mittāt:hoc eñ ſepe legiť factū i veteri teſtamēto
ſed ꝑſecutione ceſſante poterūt ad libertatē ſuam

redire.vij.q.j.ſciſcitaris.⁊.c.p̄cedēti.xxiij.q.viij.c.
ſi in mortē.§.ecce.⁊.c.ſe.Qñq̄.vt dixi ſit ꝑſecutio ꝯ
ſolū.p̄latū ⁊ tūc ſi pōt eſſe ꝑ aliū ſalus pp̄lo cedere
pōt ſi vult ⁊ etiā ſi nō vult ſm Innoc.⁊ Hoſti.vbi
eñ imminet ꝑiculū deſtructionis eccleſie vel aliꝺ
c magnū periculū[c] in tpalib⁹ ⁊ ſpūalib⁹ ſcandalum
poteſt cogi:ita tñ ꝙ bonū cambiū alterius prela-
ture aſſigneť arg.j.§.pro graui.vt ſic publica vti-
litas ⁊c.de poſt.p̄la.bone.de reg.lice.vij.q.j.ſcias
de re.permu.q̄ſitū.Nec ob.ꝙ infirmi ⁊ furioſi nō
remoueneť:quia ibi ſeruať vtraq̄ vtilitas ⁊ ꝓuata
in eo ꝙ nō remoueť:⁊ publica in eo qꝺ coadiutor
datur.¶ Qñq̄ ꝑſecutio dirigiť ꝯ clericū vel ꝓpē
cleri tm̄ an debeat ſe opponere ep̄s ꝺt hic Inno.
⁊ Hoſt.⁊ idē ꝑ oīa qꝺ dixi.ſ.qñ ſit ꝑſecutio cōtra
clerū ⁊ populū q̄uis in clericis tanq̄ in ſapienti-
bus min⁹ periculū timeať.vñ dic qꝺ ſi ꝑſequētes
cōtenteneť nō ꝑſequi populū ſi clericos eijciāt nō
debēt deſiſtere nec eos tradere quia ꝑ hoc ꝑderē
tur ſacramēta etiā doctores fidei amitterenť:vñ
etiā nec clerici debēt volūtarie exire:⁊ hoc ſi poſ-
ſent laici ⁊ vellent eos defendere:ſi nollent vel nō
poſſent defendere poſſent clerici recedere ⁊ tran-
quilitatē tpis expectare.vt.d.c.ſciſcitatis.debent
tñ ducere ſecum quos poſſunt ne in tāto diſcrimi
ne remaneāt cū alijs ſine ſacerdotib⁹ ⁊ ſacramen
tis ⁊ cōmēdādi forēt ſi inſpirati martyriū ſuſtine
rēt.vij.qꝺ.j.§.cū vō.Qñq̄ ſit ꝑſecutio vt bona vel
res eccl̄ie habeanť.⁊ tunc dicūt aliq ꝙ nō eſt vio-
lēter ꝯtēdēdū.de homi.ſuſcepimus.xxiiij.q.viij.
conuenior.i prin.vbi de hoc.ꝯriū eſt verū vt no.de
ſen.excō.dilecto.lib.vj.nā ⁊ ſine corporalibus reb⁹
clerici diu viuere nō poſſunt.j.q.iij.ſi quis obiece
d rit.dꝫ ergo p̄lat⁹ ⁊ ꝓ his ſe opponere[d] exēplo btī
Thome q ex hac cā martyriū ſuſtinuit de homi-
ci.ſicut dignū.Hec ꝓcedunt in maioribus p̄talis.
in minorib⁹ aūt dicēdū eſt ꝙ q̄uis ad mortē que
e rať vile eſſe ſtatim eum trāſferre[e] vel ei⁹ ceſſionē
admittere:imo deberet potius ſuperior eccleſiā
interdicere vel claudere eccl̄ias vl̄ religas extra-
here de iurepa.c.j.ij.⁊.iij.Itē excōicare ⁊ tandem
ad brachium ſeculare recurrere.j.de cle.excō.mi.
c.ij.in ſi.cū cōcor.qꝺ ſi nec ſic cōpeſci.poſſet ꝑ ſe vt
mai⁹ malū euiteť finaliter admittat ceſſionē.xiij.
diſt.nerui.Qñq̄ ſit ꝑſecutio cōtra ep̄m tm̄:⁊ tali
nō pōt mederi:ſine pape licētia:q2 in remotione
ep̄i maius imminet periculū q̄ in remotione alte
rius prelati.xlij.diſt.qeſcamus.Prouideať ergo
ei ſi pōt ferri vel ꝑ locū tutū in quo moreť:vel ꝑ ſo
cietatē armatorū ſtatī incedētiū:vel ꝑ aliū modū:
ꝙ ſi nullo mō pōt mederi ꝯſulať papa q ſi ei vide
bitur ceſſionem admittat vt hic ſm Hoſ. Anto.

Pro graui quoq̄. Not.qn
tā cām le
gitimā dādi licētiā cedēdi ep̄o:ꝑ graui.ſ.ſcādalo
vitādo qñ aliter ſedari nō pōt.Et no.ꝙ p̄latus ⁊
qlibet pl⁹ appetere dꝫ eternā ſalutē q̄ commodū
tpale:⁊ ſic finis canonic⁹ eſt inſequi bonū eternū.
12 ¶ †No.ſcādalū vitādū qñ pōt vitari abſq̄ peri-
culo vite eterne.vbi autē nō pōt vitari abſq̄ peri
culo vite eterne poti⁹ eſt ſcādalū eligēdum q̄ ſit
13 omittendū bonum vite eterne.¶ †Op.ꝙ ꝓpter
ſcādalū nō debeat dimitti iuſtitia.j.de re.iur.qui
f ſcādalizauerit.Sol.dicit glo.ꝙ ſi ſcandalū[f] euita-
g re poſſum⁹ ſine peccato ſcādalū vitādū eſt[g]:ſi nō
pōt vitari abſq̄ peccato:⁊ tunc poti⁹ ſcādalum ꝑ
mitti dꝫ q̄ bonū vite dimitti:ſi eſt dubium an pec
catum incurrať videť vitādū poti⁹ q̄ ſcādalū.xx.
diſt.c.ſi.j.q.vlti.⁊ ſi illa.xxiij.q.j.qd culpať.vnde
ex hoc inferť qꝺ quedā eſt veritas bone vite:⁊ hec
nunq̄ deſerenda eſt ꝓpter ſcādalū niſi multitudo
ſit in cauſa:dūtamē non ſint incorrigibiles.xliiij.
diſt.comeſſationes.⁊ ſunt incorrigibiles qñ volūt
defendere malū qꝺ faciūt:nō eſt parcendū multi
tudini etiā ꝓpter ſcādalum.de peni.diſt.vj.in fin.
lxxxij.diſt.plurimos.cū ſimi.Idem qꝺ hic gloſ.j.
de tēpo.ordi.ſane.in.iij.glo.Cōtrarium no.gl.de
reg.iu.q ſcādalizauerit.vbi dicit qꝺ bonū iuſtitie
vel diſcipline nō dimittiť ꝓpter ſcandalū.Hoſti.
tenet gloſſ.hanc quoad virtutem iuſtitie.vnde di

ꝓpter ſcādalū o-
mittūť q̄ vō ꝯcer
nūt iudiciū nō.et
vide ad materiā
btm̄ Tho.ij.ij.q.
xliij.art.j.⁊.i.iiij.
ſen.di.xxviij.art.
vj.vbi ꝺclarat qd
ſit ſcādalū ⁊ q̄tu-
plex ſit ⁊ an ſcāda
lū ſit pctm̄:et an
ꝓpter ſcādalū ſit
omittenda puni-
tio pctōrū:⁊ an ſit
ceſſandū a ſacra
doctrīa ꝑꝑ ſcāda
lū:⁊ an correctio
fr̄na ſit dimitten
da.⁊ an ēt ſit cō-
mittēdū pctm̄ ve
niale ꝑꝑ ſcādalū
⁊ vide q̄ habenť i
c.ꝓuenit.xcv.diſ.
vbi ponunť mľta
q̄ ꝯcedūť ꝓ omit
tendo ſcandalo q̄
alľs ñ ꝓcederēť.et
viꝺ ēt Hoſ.i ſū.ꝺ
renū.in.§.pe.i v.ē
aūt ſcandalū.vbi
ꝺclarat qd ſit ſcā
dalū:⁊ vñ dicať:⁊
an ⁊ qñ vitas ſit
omittēda ꝑꝑ ſcā-
dalū.vide no.per
Jo.an.i.c.j.ꝺ offi.
ꝺle.i.vj.i v.ſcāda
li.⁊ in.c.cū tenea-
mur.de p̄bē.⁊ i.c.
ij.ꝺ p̄ſcrip.⁊ i.c.q
ſcādalizauerit.de
reg.iu.⁊ an aliqꝺ
crimē remaneat
ipunitū ꝑꝑ ſcāda
lū.⁊ in qb⁹ caſib⁹
hr̄ i.c.ij.ꝺ tēp.or.
⁊ ad materiā vide
q̄ habēť i.c.nihil.
ꝺ p̄ſcp.⁊ i.c.ad au
res.de tēp.or.⁊ i.l.
ſi qs filio.§.hi q̄q̄
⁊ ſeq.ff.de iu.ru.⁊
irri.te.⁊ i.l.ſi oleū.
ff.de dolo.⁊ i.l.eqſ
ſimū.ff.de vſuſſ.⁊
adde qꝺ ꝑꝑ ſcāda
lū dimittiť ēt ma
trimoniū licitum
vt i.c.ſup e.de co.
ſpi.⁊ adꝺ qꝺ ꝓpt
ſcandalū incurrit
qs irregľaritatē
vbi alľs nō icurre
ret.vt eſt glo.ij.q̄
mľta iura all.in.c.
ex lr̄is.de homic.
⁊ vide oīno beat.
tho.i.iiij.ſentē.di.
xxxviij.art.ix.vbi
ponit an ⁊ qñ ꝑꝑ
ſcādalum ſit vitā
d⁹ aliqs cibus:⁊
quis.
❧ Sebaſti.Sapia.
g ¶ Vitādū ē.vbi
glo.§.aptū.iſti.de
re.di.q refert di-
ctū hulga.magis
timeo ſcādalū q̄
futurū ꝑiculum

a ¶Diſpēſationē. Adde qd voluit Fed.cōſil.clxviij. in ãne. Zacharias.

b ¶Ad petēdā diſpenſationē. Aid de hoc p Alex.cō ſi.xlix.vo.iij.bal. in.l.ex libera.C.ꝺ ſuis ꝛ legi.ꝛ reqrit qd in diſpēſatiōe exprimat q̄litas ſpurietatis expſſe vel tacite. ita no.bal.i.l.eā quā.co.xiij.C.de fideicō.idē in.l.ſi qua illuſtris.C. ad orficia. Pau. de ca.ꝯſ.cxliij.volu.ij.ꝛ Spe.in tit. de ſen.§.vj.verſ.ſi autem agitur.

c ¶Bigamia.adꝺ qd Pe.de an.ꝯſ. cxxiij. allegans beatū Tho.dt q bigamia eſt de iure poſitiuo nō naturali:ꝛ quod duplex eſt bigamia. vide ibi latius. Zacharias.

¶Dic tu qd eſt triplex bigamia vt per Spe.in ti. de diſpēſ.§.iuxta hoc.vſ.cōtrahit. Anton.Franciſ.

a ¶Quot modis ꝯtrahatur bigamia habet p gl.ꝛ doc. in.c.ſup eo.de bigā.ꝛ vide p Hoſ. in ſum.ꝺ biga.in §.quot ſunt ſpēs bigamie.ꝛ vide q̄ habent ꝛ no.in.c. quotquot.xxviij. q.j.ꝛ ibi p Arc.et an.cum bigamis poſſit diſpenſari vt promoueant:habet p glo. Inn.ꝛ Hoſt.ꝛ doc.poſt eos i.c.ij.ꝺ biga. vbi dicūt q p epꝫ nō pōt diſpēſari ēt i minorib' ordinib':per papam aūt ſic etiā in maiorib'.ꝛ vide bonam gloſſ.in.c.lector.xxxiij.diſt.ꝛ aliā in.c.ſunt quidam.xxv.q.j.ꝛ vide Archi.i.c.j.de biga.lib.vj.ꝛ per bīm Tho.i quarto.di.xxvij.q.iij. ar ti.iiij.ꝛ ſi bigamus ordinet ꝯ facto recipiat characterē.glo.ꝛ Archid.in.c.ij.ꝺ biga.lib.vi.tenēt qd ſic: quod etiā beat' Tho.i.iiij

cit q propter ſcādalū eſt ſimulāda vel differenda xlv.diſt.licet.xj.q.iij.plerunq.ꝛ remittit ad ſummam.co.tit.§.cui.vſ.graue. Inno.dicit:q quedā eſt veritas iuſtitie iuris naturalis ꝛ euangelice:ꝛ hec nō eſt relinquēda ꝑpter ſcādalū vitādū:q̄dā eſt veritas iuſtitie iuris poſitiui:ꝛ hec eſt relinquēda ꝑpter ſcādalū ex cauſa iuſta tēperādo relaxādo etiā in certis caſibus ꝯtrariū ſtatuēdo.vt no.j.de conceſ.pben.ꝑpoſuit.de voto.c.j.de ſta.mona.cū ad monaſteriū.ad fi.nam ꝛ primā veritatē nō tollit conſuetudo.de conſuetu.c.fi.

Perſone vero. Not. aliā cām legitimā cedendi.ſ. irregularitas q̄ qñq eſt ex defectu ſacramēti:ꝛ hec eſt duplex.qñ qs ꝯhit cū vidua vel qs habuit duas vxores.Not.q ꝑprie bigam' dicit qui
14 habuit duas vxores.Not.ij.q† illegitimus eſt irregularis:quia nō pōt ad ordines vel dignitates promoueri.¶Not.iij.q ꝑpter illegitimitatē latentē qs nō eſt deponēdus:nec dāda licentia cedēdi:ſed cū eo eſt diſpēſandū.¶No.qñ peccatū parentis punit in filiū,ꝛ qñ nō:ꝛ qñ eſt ſucceſſor vitij paterni tūc delictū paternū iure diuino punit in filiū als nō.¶No.iiij.q filius patri non ſuccedit in vitio iuris pſonalis:qñq ſic.¶No.vlti.multiplicem ſpeciem illegitimitatis prolis,q gdā ſunt noti:quidā manzeres:quidā naturales:ꝛ quidā ſpurij.¶Oppo.q tacere potuit ꝛ nō exprimere irregularitatē natiuitatis:q ex ſe euidēs eſt ipm poſſe ſic tacere.Sol.non potuit de iure.i.non debuit.vñ dicit glo.q hoc debuit cōfiteri ſaltē in penitētia.de hoc an ex tali cōfeſſione deponi poſſit
15 no.j.de pe.c.oīs.Jo.an.¶†Scdo op.q peccata latētia nō inducūt irregularitatē.xxxij.q.v.chriſtiana.Sol.dicit gl.q hec decre.eſt pro opi.q inducant.ꝛ nō ſol.aliter.Goffr.tenuit qd occultū peccatū de quo nō eſt acta penitētia inducat irregularitatē:als nō.de tēp.ordi.c.fi.Hoſt.dicit q peccatum occultū nō inducit irregularitatē in q̄ reqratur plati diſpenſatio:ſed irregularitas occulta bene reqrit diſpēſationē[a]:vt hic ꝛ.ſ.de elec.innotuit.ꝛ.c.penul.ꝛ vlti.de hoc dictū eſt.ſ.que delicta inducant irregularitatē.ꝛ ꝛ dicā de tēpo.ordi.c.fi.
16 ¶Quero† an talis illegitimus occult' arctet ad petendā diſpēſationem[b]:Dicit Inno.q ſic.ſuperior aūt diſpenſabit:ſi cauſa ſubſit ꝛ diſpēſabit etiā nō vocatis his ad ques ſpectat electio vel cōfirmati.Nec obſt.q talis prelatus non habuerit canonicū igreſſum ꝑpter defectū diſpēſatiōis ab initio.Itē nec tpe diſpēſationis:niſi dei cōſenſus electorū ꝛ cōfirmatorū ꝛ ꝯſecratoꝝ alioꝝ quoꝝ intereſt.de offi.archi.ad hec.§.fi.Sol.dicunt Inno. ꝛ Hoſt.q p diſpenſationē oīa reformant nec habetur de quo cōquerant hi quoꝝ intereſt:ex quo ſemel cōſenſerūt nō poſſunt amplius reſilire dū modo is qui pōt diſpenſare velit.argu.de elec.cū inter canonicos.ꝛ vide qd nota.de elec.dudum.ꝫ electio ſit habito reſpectu ad rigorē nulla:ꝑuiſio tū vel electio habito reſpectu ad facultatē diſpēſandi hꝫ aliqd initium vel ſpem validitatis de iure ſpāli que cōfirmat ſupueniēte diſpēſatiōe.ad hoc quia nec etiā de iure naturali talis irregularitas facit electionē nullā vt dicit Innoc.de cler. excō.mini.ſi celebrat.in addi.qd no.¶Quero an talis diſpenſatio ſup tali delicto.ſ.pdicto ſit debita.Dicit hic Hoſti.q ſic:ex q̄ ſubeſt cauſa ꝛ vtilitas:q bene ſe geſſit in adminiſtratione.p qd dicit Hoſt.q ſi debita eſt vbi ſubeſt vtilitas fortius vbi ſubeſt neceſſitas.j.q.vij.§.niſi rigor.ꝛ cap.exigunt.ꝛ.c.tali.ꝛ.c.ſeq.vſq ad.§.ecce.vnde vbicūq perſona.res vel cā vel locus exigit:debita eſt diſpēſatio.ꝛ.xxix.di.c.ꝛ.l.di.dño ſancto.d.c.cōſiderādum.adeo q peccat platus nō diſpēſandū.ij.q.v. quāto.in fi.ſubdit' tū illā petere non pōt:de quo in.d.c.exigunt.ad hoc qd dr in poſtulato.de elec. ſcriptū.de poſt.pla.c.ij.ꝛ vide gl.de elec.ꝫ.canō.ꝛ c.cum ex eo.li.vi.phibita autē cenſet diſpēſatio qñ ſine decoloratione eccleſie fieri nō poteſt:ꝛ vbi nō ſubeſt cauſa diſpēſando.j.q.vij.§ ſi illa.ꝛ.c.tali. Permiſſa aūt eſt in caſu.l.diſt.c.ſi quis preſbyt.

ꝛ vide ꝺ e.fi.pſbyt.c.penul.ꝛ vlt.de pben.de multa.
17 ¶†Circa hāc irregularitatē querit hic Inn. de plurib'. Primo quare dicat ꝛ appelletur irregularitas? Rñdet q non ſequūtur regulā alioꝝ in ordinādo:ſunt extra regulā alioꝝ:quia generaliter epiſcopi poſſunt cum omnibus diſpēſare vt ad ordines promoueantur ꝛ eos promouere.iſti ſunt extra regulā promotionis:q in eis expectat diſpenſatio pape:ꝛ hic ſtricto modo dicit irregularitas:alio modo magis large dicitur irregularitas:ꝛ irregularis qui nō poteſt manere in ſuſceptis ordinibus:nec promoueri ad maiores et poſt peractā penitētiā ſine diſpēſatione vel pape vel inferioris.de quibus no.j.de tēpo.ordi.dilectus.
18 ¶Quero ſecūdo† quotuplex eſt irregularitas? Dic q duplex:qdā eſt ex defectu vt bigamia vel illegitim'.ꝛ vide alios.l.diſt.nō cōfidat.lxiiij.diſt. per totū.Scdo modo dr irregularitas ex delicto vt homicidio:q pter diſpēſatione pape promoueri nō poteſt.vel etiā celebrare in ordine iam ſu-
19 ſuſcepto.de qb' dixi de tēp.ordi.dilect'. ¶†Quero an irregularitas ſit a iure diuino vl poſitiuo?
c Dicit Inno.q quidam dubitāt de illa bigamia[c] q nō puenit ex defectu ſacramenti:ꝛ ſic ex iure diuino:vt ptꝫ ex dicto apoſtoli.oportet vni' vxoris virum.xxvi.diſt.c.j.ꝛ ij.ꝫ dic q non puenit illa ex defectu ſacramēti.ꝫ quia nō poſſet eſſe hortator viduitatis qui cōiugia frequētauit.ꝛ hoc ſatis digit tex.xxvi.diſt.in fi.vel dic.q dato q a iure diuino inducat hec irregularitas a ſolo inducit iure poſitiuo qd a ſolo papa poſſit diſpenſari.xxvi.di. acuti'.ꝛ de biga.debitū.vbi dr q a defectu ſacramenti ſurgat q non ſurgit:ſed eſt cauſa coadiuuans defect' ſacramenti nō inducēs. Idē dicit de corpore vitiato q illa irregularitas eſt ꝺ iure poſitiuo.Idē dē qlibet alia ſaltē quo ad hoc vt ſoli pape reſeruetur.Cōcludēs q in veteri teſtamēto nō erāt irregularitates ppetue:ꝫ tpales tm vt ſi exibāt extra caſtra vel tāgebāt mortuū.Nec ob. q ſummus ſacerdos dꝫ habere virginē non repudiatā:nec tūc erat ꝑpter defectū ſacramēti:ꝫ propter pdictas cauſas.ſic ꝛ ſuſpēſi celebrantes incurrunt irregularitatē qd eſt verū in ſuſpēſo ab officio ſec' ſi a beneficio:q iure nō reperit de his in Spec.tit.iij.§.iuxta ꝑpoſitionis.in prin.v.ſumit.
20 ¶Quero† q dicant manzeres? de differentijs inter iſtas ſpēs illegitimitatis. Sol.dicit hic glo. q manzer eſt ꝑprie nat' de ſcorto.ſpurius de cōcubina.not' de adulterio:ſic dr nota febris q affligit ſicut qrtana ꝛ tū nō eſt.ſic not' dr fili' q videt ꝛ tū nō eſt.naturalis dr nat' ꝺ ꝯcubina q in domo tenet qñ loco vxoris:ꝛ talis ſuccedit i bonis pris in duab' vncijs ſi alij filij non extēt nec cōiux legitima.C.de na.lib.aut.licet.pater in bonis mrnis ſuccedit cū filijs legitimis.C.ad orfi.in aut.ſi qua. §.fi.Iſid.ix.etymo.dicit q not' eſt nat' ex nobili patre ꝛ ignobili mre.cui' ꝯriū eſt ſpuri' qſi extra puritatē genit'. Hoſt.dicit q māzer eſt natus de ſcorto qui aliter appellat vulgo q̄ſit'.i.cuius pater ignorat.Spuri' ꝑprie natus de adulterio vel alio coitu dānato.Spuri' eñ eſt q patrē oñdit ꝫ
d talem quē nominare[d] nephas eſt.ff.de ſta.hom.l. vulgo.Notū aūt dicit natū de nō ingenua ꝛ non extra domū dictus a nota.i.infamia.Eſt ergo ſenſus lr̄e qd cū notis ꝛ naturalib' facili' diſpēſabit cū mãzeris ꝛ ſpurijs nō qui ſi.ſint leg.p venerabilem.ad fi.ꝛ vide p Hoſt.in ſum.de fi.pſby.§.j.verſ. cōſueuit.vide in Spec.de diſpēſa.§.nūc de epoꝝ. ad fi.v̄.curia romana.An aūt tales ſuccedāt h gl. dicit qd nati ex dānato coitu nō ſuccedūt nec patri nec matri:ſed ſoli naturales q ſunt nati ex illa quā tenet in domo loco vxoris:ſec' ſi ſunt nati ex concubina extra domum:ſuccedāt pr̄i ſm portionem.§.poſitam.ꝛ matri in toto.de quo dic vt.j.q fi.ſint leg.per venerabilem.vbi pleniſſime ſcripſi.

Uerum. Hic improbat tres cās cedendi.ſ.cauſam ocij laboris hoc eſt qui vellet cedere propter labores vitādos:aut incurſus perſecutionū vel inſpirationis:conſiderādo qd vita contemplatiua melior ſit q̄ actiua. ¶No.

ꝑcalle.diſ.xxvij. q.vlt.ꝛ tñ in ꝯtrarium videt.tex.in.d.c.j. de biga.li.vj.ꝛ vide que habent in c.ſi quis viduā.l. diſt.ꝛ an bigam' ſit irregularis de iure poſitiuo ꝛ nō de iure naturali vide Archi.in.d. c.elector.xxiiij.di. ꝛ Jo.an.in.c.niſi cum pridē.in ver. irregularitatis.ꝺ renū.vbi dicūt q eſt irregularis ꝺ iure poſitiuo:oīo de iure naturali.ꝛ vid be.Tho.i.iiij. ſen.di.xxxvij.q.ij. art.iij.q idē dicit ꝛ adde q qs non dꝫ reputari bigamus niſi in caſib' i iure expſſis:vt p Hoſt.i ſum.de biga.circa fi.in v̄.ſecundo q̄rit.ꝛ an bigamus ſit infamis:vide gl.ꝛ archi.vj.q.j.in.c.ij.ꝛ adde q bigam' hodie eſt exutus oī ꝑuilegio clericali ꝛ efficit de foro ſclari nō obſtāte q̄cūq ꝯſuetudine i ꝯtrariū. vt i.c. j.de big.lib.vj. Sebaſt.Sapia.

d ¶Quē nõiare. Quis ſit ſpurius vide Bar.i.l.fi.ff. de his q.vt ind.ꝛ no.p mod.i.l.ij.in ꝑn.ff.de v̄.ob.vbi tractāt an ſi quis habeat ꝑuilegiū legitimandi ſpurios ꝛ iceſtuoſos poſſit legitimare euꝫ qui vtroq vitio laborat.

a ❧Sebaſti. Sapia.¶Poſſibile eſt.Probat optime tex.in.l.vbi autē. in prin.ff.de ver.ob.⁊ dicit ſignāter Bal. in.l.ij.col.fi.ver. cōſidera etiā. C.de ꝓbat.qḋ ſi ſtatutū dicat ꝙ ꝑ inſultu ſine ſanguine imponaᷣ pena decē:cū ſanguine puniatur maiori pena arbitrio iudicis: cū cicatrice puniatur maiori pena:illa pena maior ⁊ maxima nō poterit eſſe niſi pecuniaria: quia cōparatiuū nō pōt excludere poſitiuū: ⁊ ſuperlatiuū nō poteſt excludere qualitatē vtriuſq;. ⁊ hoc etiam vult Bar.in.l.legata inutiliter.in primis vbis.ff.de leg.j.quīq; tū ponitur ꝑ poſitiuo. vt not.gl.in.l. heres.ff.de ne.geſt. in.l.vtiq;.in gl. fi. ff.de dā. infe.⁊ gl. in.c.cōſiliū,de celebra.miſſa.

Zacharias.

b ¶Ali⁹ q̄ꝫ extraneus. Dic tu qḋ ꝓprie iſta dictio alius, referᷣ ad ſimilia.no. Bal. in l.cōuēticulā.co.v. ver.itē eſt argu.a natura alternatiuorū.C. de epiſ.⁊ cle.⁊ in.l.ſi fugitiui.in vl.col. verſi. a q̄ro hic diciᷣ.C.ḋ ſer.fugi.⁊ not.in autᷣ.ex teſtamēto. 21 ⁊ ibi Guil.de cu. ⁊ doct.poſt gl.C. de coll. imo plus dico ꝙ īpropriaᷣ ſi nō importat eādem qualitatē vt dicit gl.⁊ doct.in pal.autᷣ.ex teſtamēto. veluti dū diciᷣ crucifix⁹ eſt Chriſt⁹ ⁊ alij duo latrones.de quo vide tex.⁊ ibi bal. in.l.j.C.ḋ his q a nō dño.Card.in cle.j.§. vrban.de b rel.⁊ venera.ſan. vbi dicit:qḋ ſi papa appellet cardinales fratres ⁊ ſubdat ⁊ alios ꝑlatos:qḋ nō intelligitur appellare alios prelatos fratres.vide Specu.in tit.de ſponſa.in prin.

Antoni⁹ Frā.¶Circa ſignificatū iſtarꝫ dictionū alius alia aliud vide glo.in autᷣ.qui ſemel.in.ver.aliud.C.qūo ⁊ qñ iu.⁊ no.ꝑ Cy. autᷣ. ſed curialē.C.de epis ⁊ cle.⁊ ꝑ Jo.an.in add.Spec.in titu.de ſponſa.circa princi.⁊ per gl.in cle.j.de reſcrip.⁊ regulariter facit relationē eiuſdem qualitatis ⁊ ſimilitudinē notat ⁊ ideo ſi ſtatutū dicit qḋ ꝑ aliquo delicto puniaᷣ qs pena amputatione pedis vel man⁹ vel alia:intelligiᷣ de pena ſimili ⁊ ideo nō poterit īponi pena pecuniaria:quia non conuenit in eodem genere pene:neq; poterit imponi pena amputatiōis capitis que eſt longe remota a pena expreſſa in ſtatuto:ſed punieᷣ pena amputationis alterius membri.pro quo eſt gl.l.ſi fugitiui.in verſi. alia.C.de ſer.fug.dicas tamen qḋ alius alia aliud:eſt relatiuum diuerſitatis:⁊ refert aliud a nominatis ⁊ expreſſis.pro quo vltra tex.⁊ gloſ. in.d.l.ſi fugitiui.vide tex.in.§.gallinarū.inſt.de rerū diui.⁊ qḋ ſit implicatiue eiuſdē generis:vide no.p⁹gl.⁊ doc.in.l.iij.C.de ſer.fugi.⁊.in.c.ſacris.de ſepult.⁊ vide bonū tex.in.l.quidā relegās.ff.de reb.dub.⁊ vide que plene tractanᷣ per gl.⁊ Mod.in.c.ſedes apoſtolica.de reſcri.⁊ idē dicas de dictiōe alter,que repetit eandē qualitatē.vt eſt tex.cū gl.i cle. ſi vna.de re.ecc.nō alie.⁊ in autᷣ.vt defun.ſeu eo.fune.i pñ.⁊ in.l.ſup ſer-

¶No.tex.cōtra ocioſos.⁊ not.duo principia peccatorū:ociū ⁊ voluptas.¶Secūdo no.ꝙ propter ociū ⁊ vitā contēplatiuā nō videᷣ deſerenda vita vtilis ⁊ fertilis ⁊ operatiua: ⁊ ſic habes vnam cauſam illegitimā ad cedendū.¶No.iij.ꝙ ꝓpter laboris anguſtias:⁊ perſecutionis incurſus non eſt dāda epō licētia cedēdi:nec vxor vel ſpōſa propria relinquēda.¶No.iiij.ꝙ inter epm ⁊ eccleſiam eſt matrimoniū ſpirituale qḋ contrahiᷣ apud deū: ⁊ fide media inter deū ⁊ epiſcopū recipiētē eccleſiā cōtrahitur matrimoniū cū eccleſia.¶Not.v.pro patiētibus perſecutionem autoritatē allegabilē. ¶Not.tertiā cauſam rationabilē inſpirationis. ad cedendū. Et not.ꝙ qui duciᷣ ſpiritu dei nō eſt ſub lege.¶No.modū cognoſcēdi ſi ſpiritus eſt ex deo ſi que agit ex ſpiritu,agit nō cōtra obediētiā, nec cōtra ſuperioris determinationē.¶Not.tex. allegabilē cōtra nō habētes charitatē. ¶No.qḋ prelatus debet ponere animā ſuā pro ſalute animarū ſubiectorū.¶No.ꝙ ꝓpter defectū aliquorū ſubiectorū totū gregē nō debet preſul relinquere.¶Nota,ꝙ omnis labor etiā ſine fructu vbi nō deficit ex parte operātis:ſed ex parte materie:nō eſt abſq; mercede.¶No.ex ver.nec putes.tex.allegabilē que ſit vtilior vita, ⁊ que aliā excedat :an contēplatiua,an actiua, q2 contēplatiua ſecurior, actiua magis fructifera.¶Not.ij.omnis cōparatiuus preſupponit ſuū poſitiuū. ¶No.iij.ꝙ poſſibile eſt ªquē vti vita mixta,partim actiua, ⁊ partim contēplatiua. ¶Not.iiij. ꝙ facilius cōcediᷣ manacho,vt aſcēdat ad epatū: q̄ꝫ epō vt deſcēdat ad monachatū.Et no.qḋ dato ꝙ poſſit alius bñficiatus ⁊ inferior ꝑlatus trāſire abſq; petitione licētie ad monachatū. vt fuit no.s̄.eo.admonet. nō tū pōt epūs.¶Opp.dr hic ꝙ fide media de figēdo manū apud extraneū epūs ſpōſam eccleſiā habet. per qḋ innuit ꝙ de⁹ eſt extrane⁹ a nobis.hoc falſum q2 imo noſter pater:vnde extrane⁹ dici non poteſt.Sol.dicit gl.declarādo tex.qḋ intellect⁹ litere eſt ꝙ ſicut fideiuſſor intercedēs pro debitore diciᷣ apud extraneū fidē ſpōdere: hoc eſt apud creditorē:⁊ pro debitore:ſic apud deū vt extraneū a ꝑmittēte ⁊ eccleſia dr qs epūs fidē eccleſie ſpondere:⁊ extrane⁹ dr de⁹ a creatura inquātum ipſe creator eſt alias dicit glo.fateor ꝙ extraneus nō eſt altero reſpectu:q2 pater dr cuiuſlibet xpiani: ⁊ quilibet xpian⁹ eſt filius.¶No.gl.de illa dictiōe alius.q2 idē eſt ⁊ dr ali⁹ q̄ꝫ extrane⁹ ᵇqḋ no. ꝑ his que dixi de reſcrip.ſedes.vel ſcḋo dicit glo.qḋ quilibet xpian⁹ licet fili⁹:tū filius emancipatus : eſt q2 deus dedit ei liberū arbitriū faciēdi q̄cquid libet bonū vel malū:vnde ſicut filius emācipatus pōt dici extrane⁹ reſpectu ad filiū in poteſtate qui nō habet liberū arbitriū:ſed eſt ſubiect⁹ patrie po-

uis.C.qui mili.non poſſ.lib.xij.⁊ in.l.in cauſe.la.ij.ff.de mino. ¶Et adde etiā qḋ iſta dictio alius,denotat contrarietatem ab expreſſis.vt in.c.qui ſe ſcit.ij.q.vi.⁊ in.c.quis neſciat.xi.diſt.

c ¶Se cōmēdat.Adde illud Cice.in quadam oratione vbi dicit Themiſtoclē illum ſummum Athenis virū cū interrogat⁹ eſſet cuius vocē libētiſſime audiret:reſpōdiſſe: eius cui⁹ ſue virtutes optime pdicarentur. facit et aliō:turbaq; doctorum Raſonē nouit.

Zacharias.

¶Tu adde an ⁊ quādo ⁊ qualiter ſit licitū alicui ſe ꝯmēdare.ꝑ ſpec. in tit.de aduo.§. nūc de exordijs. verſi.vt ait Seneca.⁊ iti.de diſputat. ⁊ alle.§.ſatis clare. circa prin. mod⁹ aūt cōmendandi aliquē vel ſeipſum ponitur per eūdem Specula.in alle.tit.de aduo.§.nūc.verſ. cōmēdet ergo.et §.hic dicēdū.ver. cōmēdet autem.

Anton. Franciſ.

¶Circa h quando alicui liceat ſe vł aliū cōmēdare ſiue laudare: dicas primo ꝙ que ſūt manifeſta nō īdigēt aliqua cōmēdatione.l.j.ff. de in ite.reſtit.l.j. i fi.ff.de do.ple.et no.i.l. obſeruare. i.§.antequā.ff.de offi.pcō.⁊ lega.⁊ nota.in rub.C.ḋ nouo codice ꝯponendo.et i.c.ecce. xxiij.q.iiij.⁊ vide plene ꝑ Jo. and. in.c.niſi.in.§.fi.de renū.vbi plures autoritates ſacre ſcripture allegauit.⁊ vide Joan. an.in.c.ij. de pre. libr.vj. vbi ponit illa verba Hieronymi:q dicit laudet vnuſquiſq; quod poſſidet.vide tamen bonum tex.in.c.obijciuntur. xxxij.q.iiij.vbi dicitur:quod nō debet predicator delectari in laude ꝓpria ſed debet delectari de fructu auditorū.⁊ dicebat Vincē.in.c.cū ſit. de eta.⁊ qualita.quod quilibet hortulanus laudat hortum ſuum.dicit tamen glo.per illum tex.in.c.ſaluator.j.q.iij.qḋ illud qḋ diciᷣ cauſa cōmendandi habetur pro non dicto.⁊ vide gloſſ.in.c.ſunt plurimi.vj.q. j.⁊ not.in.cap.ſunt nonnulli etiā.xlvj.diſt.ꝙ laudans aliquem de malo opere peccat mortaliter.⁊ tene menti:qḋ laudans aliquem ſiue cōmēdans aliquā rem cōtra veritatē:ſi ex hoc proximus decipiaᷣ prout cōmuniter ſolent facere mercatores laudantes merces ſuas tenentur de dolo.l.ſi.ff.de dolo.l.ea que.⁊ ibi plene nota.ff.de contrahen.emptio.⁊ tene ēt menti bonū tex.in.c.citius.ad hoc.de penitē.diſt.ij.ꝙ dum laus virtutis q̄ritur perdiᷣ ipſa virtus.⁊ ꝓpterea dicebat ſanctus Thom. ij.ij.q.xcvj.art.j.⁊.ij.quod omnis laus eſt attribuēda deo ⁊ non hominibus tm̄.vide tex.in capi.nunquid.⁊ in.c.naſci.lxi.diſtin.qui dicunt:qḋ nemo poteſt acquirere laudem vel vituperium de virtutib⁹ vel vitijs parentum:ſed de proprijs tantum.⁊ tene mēti tex.in.c.ſi quis vero.xi. q.iij.quod illud qḋ quis facit cauſa commendandi dꝫ ita facere vt alteri non noceat:vt ſi exinde reſultaret detractio ⁊ damnum alicuius.

teſtati:ita dr extrane⁹ quilibet xpianus ꝓpter arbi-
22 trij libertatē.Oppo.ꝙ nō licet ſe commēdare: ⁊ tū apoſtol⁹ ſe ꝯmendauit ibi dum dixit ſe plus ceteris laboraſſe.xi.q.iij.ſi qs vero.xviij.q.ij. qdā in pn.vbi de hoc.vj.q.j.imitare.xxiij.q.v.§.hic notandum.Jo.an.hic alle.oēs autoritates ſacre ſcripture ꝓ ⁊ cōtra:an liceat ſe cōmēdare:vel nō.Finaliter cōcludit ꝙ de virtutib⁹ q̄ ſibi inſunt qs li-
c cite ſe cōmēdat⁹ ex charitate vt alios ad illas inducat:vel vt a detractorib⁹ ſe excuſet.xviij.diſ.nō opꝫ.de cēſi.cū inſtātia.vſi.q2 nos.ſʒ laudare cā ſuperbie vel elatiōis:vel ad alterius detractionē, hoc nō lʒ.vt i ꝯrijs.¶Quero an ſit verū qḋ nihil ꝓficiat bonū abſq; charitate.doc.dicūt ꝙ nō quoad vitā eternā:ꝓdeſt tū ad min⁹ ſuppliciū ſubeūdū.xc.di.neq;.⁊ vide qḋ no.j.q.j.c.viḋ q̄ꝫtū.Anto.

1 ☞Epiſcopus qui ꝓpter crimē renūtiauit epatui non poteſt ad illum amplius aſſumi.⁊ nu.15.
2 Archiepūs vocatur electus ſi adhuc non ſit conſecratus aut non habuit pallium.
3 Capitulum poteſt transferre poteſtatē eligendi prelatum vni canonico.
4 Compromiſſum factū ab aliqua vniuerſitate requirit conſenſum omnium vnanimiter preſtitum.
5 Poſtulatio an veniat appellatione electionis. Electi poſſunt eligere prelatum qui ſit extra capitulum.
6 Eligi vel poſtulari quis debeat.
7 Epūs ſiue papa an diſpēſet ꝯ conciliū vel decretū.
9 Epūs qui trāſiuit ad monachatū quibus caſibus poſſit ad epatum reaſſumi.⁊ nu.12.⁊.15.
10 Criminoſus notorie non pōt ad epatum aſſumi.
11 Crimen notoriū impedit quem promoueri etiā per acta penitentia.
13 Eligentes indignum non priuantur poteſtate eligendi:qñ eſt vitium de facili diſpenſabile.
14 Monachus ſi vocatur ad aliquam dignitatem quis diſpenſabit cum eo.
16 Licentia que datur religioſo vt ingrediaᷣ aliud monaſterium ſafficit qḋ preſtetur a prelato ſolo: nec requiritur ꝙ preſtetur a capitulo.
17 Ceſſante cauſa an ⁊ qñ ceſſet effectus.
18 Cauſa quo dicatur impulſiua ⁊ que finalis.
19 Indignus faciēs ſe ꝓmoueri qūo puniatur.
20 Simoniace promotus quomodo punitur.
21 Simoniacus a quo poteſt diſpenſari.
22 Monachus an impediatur eligi ad illā dignitatē quā dimiſit vt efficeretur monachus.⁊ nu. 24.
23 Simoniace receptus ignoranter an teneatur dimittere dignitatem per ſimoniam receptam ſtatim quod ſciuit.
25 Epiſcopalis ordo an imprimat characterem.
26 Papa pōt diſpenſare contra apoſtolum dūmodo nil ſtatuat contra fidem.

Poſt tranſlationē.

1 ¶†Epiſcopus qui propter crimē renūtiauit epiſcopatui ⁊ ad religionem trāſiuit ad ep̄atum reaſſumi nō poteſt.ſecus ſi renūtiauit ꝓpter perſecutionē:infirmitatē:defectū ſcientie:ſimoniā ipſo ignorāte cōmiſſam vel alia ſimili cauſa.Sunt tres partes.Prima ponit poſtulationem ⁊ poſtulantium petitionē.Secunda ibi:verum.ponit canonem petitioni ⁊ poſtulationi ꝯrium ꝙ interpretatur ponendo caſus in quibus canon obſtat:⁊ in quibus non obſtat.Tertia ibi:cum ergo.cōmittit poſtulationē certis caſibus admittendā ⁊ certis repellendam.¶Caſus.Dū qdā ep̄s Sarnatañ.obtēta licētia cedēdi iuiſſet ad monachatū in monaſterio ſancti Fridiani lucaneñ.dioceſis ꝯtingit ꝙ fauētina eccleſia vacante fuit poſtulat⁹ a quodā Joanne ꝯpromiſſario i quē capitulū cōpromiſerat d̄ eligēdo.p̄ſentata fuit poſtulatio pape:papa cōſiderās quoddā cōciliū in quo diſponebat̄ ꝙ trāſiēs ad monachatum de p̄ſulatu cauſa penitentie non poterat rurſus ad ep̄atū reaſſumi.pͥma facie allegauit nō indifferēter tn̄ de iure talem admittēdā poſtulationem cum ſi adeſſet vitiū illius concilij nō erat de facili diſpēſabile:cum papa de facili non cōſueuerat cōtra tam ſolēne conciliū diſpēſare:cū ſit vnū ex quatuor principalib⁹ venerādū ſicut quatuor euāgelia:tn̄ quia illud cōciliū non ſemper ꝓcedit ⁊ in ſuo etiam intellectu eſt plurimū intelligibile.primo excludit tres caſus in quibus nō habet locū illud cōciliū cū in illis caſibus nō ꝓportionet̄.Primo qn̄ pſecutionis cauſa vel infirmitatis ad monaſticam vitā trāſiuit.nam tunc recuperata ſanitate poterit abſq3 dubio reaſſumi ad ep̄alem dignitatē.Scdō qn̄ ꝓpter literature defectū de epiſcopatu deſcendit ad monachatū:q̊ caſu electionis exercitio inuēta margarita ſciētie iterato poterit ad ep̄atū aſcēdere.Tertius caſus qn̄ cupiditate parētū per ſimoniā eſt ꝓmotus ad ep̄atū ⁊ ꝓpter cōſcientiā hoc cōſtito trāſiuit ad monachatū iterato:l3 nō ad eundē,ad aliū poterit aſſumi:nec aliqd d̄3 opponi ipſi cōcilio p̄dictis caſib⁹ q̄ diuerſo caſu loquūtur.Scdō principaliter ponit tres caſus ex quib⁹ cōcludunt̄ tres intellectus ad dictū cōciliū.Primus qn̄ cōuictus vl̄ cōfeſſus de delicto ⁊ depoſitus ab ep̄ali dignitate trāſiuit ad monachatū ꝓpter penitentiā agēdā.Secūdus qn̄ ꝓpter graue crimē de quo retinēdo dignitatē non poterat fructuoſe agere penitētiā ideo vt ageret trāſiuit.Terti⁹ qn̄ crimen cōmiſit graue in quo iniuncta penitentia nō pōt illā agere retēto ep̄atu.Et no.ꝙ omne delictū graue impedit bn̄ficij retētionē poſt peractā penitētiam.⁊ eſt cauſa q̄ non pōt digne fieri habita penitentia retenta dignitate.Quartus qn̄ eo trāſeunte ad monachatū abſq3 eo ꝙ eligat̄ vel ꝓmoueatur vult a ſe reaſſumere non pōt:ideo cum pape non cōſtaret ob quā cauſam hic trāſiuerit ad monachatū mādauit electo rauēnati ꝙ ſi ex aliq̊ d̄ caſibus p̄miſſis ſibi cōſtat ꝙ autoritate pape illi det licētiā trāſeundi dūmodo cauſa legitima trāſeundi ſubſit maxime ſi ceſſerit loco ⁊ nō dignitati:q̊ caſu papa poti⁹ q̄3 ſi nō ceſſerit daret licētiā adminiſtrādi ſecum diſpenſando:quia talis ceſſio tūc preſumitur facta abſq3 crimine.alias ſi non reperiatur in aliquo ex caſibus p̄miſſis ad reaſſumendū trāſmiſiſſe:ſed ⁊ renūtiaſſe ⁊ trāſmiſiſſe in caſu prohibito cū nimiū durū foret cōtra tam ſolenne cōciliū diſpēſare mādat canonicis vt ſibi de alio
2 idoneo ꝓuideant.¶No.ex ſupraſcriptiōe†ꝙ electus trāſlatus nō ꝯſecrat⁹ vel qui nondū habuit palliū non appellat̄ ſub noīe archiep̄i:ſed vocat̄ elect⁹ ad hoc.de aut.⁊ vſu pal.niſi.⁊ vide gl.de re.do.c.j.Et no.Ab.ꝙ poſtulatus in archiep̄m poſt admiſſam poſtulationē ſe vocat electū.nā intelligit ꝙ fuit poſtulat⁹:q̄d patet.quia fuit tranſlat⁹
3 vt patet ex prin.ibi poſt trāſlationē.¶†Not.j.ꝙ capitulū in actu electionis fiēde poteſt in vnū tm̄ de canonicis cōpromittere ⁊ transferre ſolidā po-

4 teſtatem eligendi.concor.ſ.de elec.cauſam.⁊ ſic numer⁹ de quo in.c.q̄ ꝓpter quo ad cōpromiſſarios nō eſt de ſubſtantia.¶No.tn̄†ꝙ in eli-
5 gendo viam cōpromiſſi exigit̄ ꝙ oēs vnanimiter cōſentiāt.vnus ergo repugnās poſſet impedire.ad hoc no.de elec.q̄ ꝓpter.¶†No.ij.quia ad tranſlationē poteſtatis eligendi in cōpromiſſariū ſequit̄ poteſtas poſtulādi.vide de elec.in cauſis.tex.⁊ gl.hic.ſic in lata ſignificatione poſtulatio cōprehendit̄ appellatiōe electiōis.Et no.ꝙ cōpromiſſari⁹ poteſt eligere de extra collegiū:⁊ ſic electio paſſiua eſt libera in capitulo vel habēte ab eo poteſtatē.ad hoc de ꝯſue.cū dilect⁹.¶No.iij.
a ꝙ ꝓcedit hec forma talē eligo poſtulando.ᵃſed dic hodie.ſ.ꝙ nō tenet
6 vt de poſtu.pla.c.j.li.vj.¶†No.iiij.arg.a oppo.ꝙ monachus nō poſſit
b eligiᵇſed poſtulari.de quo no.fuit.ſ.de poſtu.pla.c.fin.ſ3 hic erat aliō vitiū.Et no.ꝙ qui nō valet trāſire ob defectū liberi cōſenſus d3 poſtulari ſaltem poſtulatiōe nō ſolenni anteq̄ ei⁹ poſtulatio ſuperiori p̄ſentetur.debet ergo pri⁹ poſtulari nō ſolenniter.ſcdō ſolēniter de quo in d.c.fi.Et ſic no.ꝙ vbi qs eſt alterius poteſtati ſubiectus ⁊ inhabilis ad eligendū exigunt̄ due poſtulationes.Vna nō ſolēnis per quā petitur ab eo qui eū habeat poteſtati ſubiectū.Alia ſolennis per quā petit̄ ab eo q cū vitio h3 poteſtatē diſpenſandi.de q̄ ſn̄ dic vt in.c.fi.de poſtu.pla.Et no.hic ar.ꝙ p̄lat⁹ abſq3 ꝯſenſu capituli pōt dare licentiā clerico ſubiecto vel monacho trāſeūdi ad eccleſiā ſi eligat̄.de quo dic vt in.c.ſi religioſus.de elec.lib.vj.in gl.ordi.Et no.ꝙ nō ſufficit talē ſn̄iam petere niſi obtineatur.¶No.practicā petēde poſtulatiōis q̄ nō d3 dicere peto cōfirmari vel nō cōfirmari:ſ3 peto admitti vel nō admitti.vi3
7 gl.de poſtu.pla.gratū.¶No.v.vn̄ ſumit̄ illa regula q̄ dicim⁹ †ꝙ ep̄s ꝯ cōciliū nō diſpenſat.de elec.cle.j.no.de fi.p̄ſby.c.ñ.de reſcrip.dilect⁹.vbi gl.q̄ etiā de facili.cōtra cōciliū nō diſpēſat papa:vt hic:nā ſi de facili papa diſpenſaret ꝯ cōcilio ſequit̄ ꝙ inferior diſpenſare nō pōt.et eſt cauſa q̄ ꝯciliū maiori nitit̄ autoritate q̄3 decretū aliud ſimplex vn̄ ſeruat̄ vt euāgeliū.¶No.vj.hic regulā aptā ꝙ vbi vitiū nō eſt de facili p papā diſpēſabile inhabilis nec eligi nec eius poſtulatio admittit̄.
8 †Et no.ꝙ ep̄s q trāſit ad monachatū nō pōt eligi ſ3 debet poſtulari.
9 ¶†No.vij.q̄tuor in qb⁹ de ep̄atu trāſiēs ad monachatū pōt ad ep̄atū reaſſumi.Prim⁹ qn̄ ꝓpter p̄ſecutionē ea ceſſante.Scdō qn̄ ꝓpter defectū infirmitatis ea ceſſante.Terti⁹ qn̄ ꝓpter defectū ſciētie ſciētia ſupueniēte.Quart⁹ qn̄ ꝓpter ſimoniā eo ignorante cōmiſſam:quo caſu l3 nō poſſit ad eūdē pōt ad aliū reaſſumi.Et no.ꝙ ceſſante cauſa ceſſat effect⁹.Et no.illō q̄ p exercitiū lectiōis qs inuenit ſciētie margaritā.Et no.q̄ trāſiēs de ep̄atu ad monachatū ob vitiū ſimonie parētū ad eūdē ep̄atū ampli⁹ nō pōt reaſſumi l3 ſic ad aliū.¶Venio ad verſicu.q̄3.Hic no.ꝙ ꝯtietas nō cadit circa diuerſa.Et no.ꝙ ad monachatū trāſiēs de ep̄atu a ſe ep̄atū nō reaſſumit:nec etiā reaſſumit ſi ab alio
10 poſtulet̄ qn̄ ꝓpter crimē maxime publicū trāſiuit.¶†Not.q̄ omne crimē notoriū cauſat irregularitatē vt ſaltē nō poſſit ad dignitatē ep̄a-
c lē aſſumiᶜ.¶†Not.ꝙ omne delictū publicū ⁊ notoriū etiā pacta p̄nia
11 impedit quē promoueri.⁊ ſic cauſat irregularitatē ⁊ impedit ordinis executionē ⁊ bn̄ficij retentionē.Et no.cauſam:q̄ nō pōt retēto bn̄ficio dignā agere p̄niam.¶No.ꝙ poſtulatio nō eſt admittēda niſi vtitate ⁊ vtilitate ſuadēte ⁊ ſic debet ſubeſſe cauſa diſpēſandi.¶No.ep̄m poſſe renūtiare ep̄atui dupliciter.Vno modo renūtiādo loco ordini ⁊ dignitati:⁊ tūc ſi trāſit ad monachatū p̄ſumit̄ rōne delicti.Scdō modo renūtiādo loco tm̄:⁊ tūc trāſeūdo ad monachatū nō p̄ſumit̄ trāſire
12 rōne delicti.¶†No.tres caſus i deciſiōe.Prim⁹ qn̄ eſt cert⁹ ꝙ renūtiauit ex aliqua cā p quā p̄mittit̄ reaſſumi:⁊ tunc poſtulatio eſt admittēda.Scdō caſus qn̄ ꝯſtat ꝙ renūtiauit ex ali qua cauſa p quā cert⁹ eſt ꝙ nō p̄mittit̄ reaſſumi:⁊ poſtulatio nō eſt admittēda.Terti⁹ qn̄ eſt dubiū:⁊ iſto caſu ſi renuntiauit loco tm̄ p̄ſumit̄ trāſiuiſſe ex cā p̄miſſa:ſi renūtiauit loco ⁊ ordini p̄ſumit̄ trāſiuiſſe ex cā ꝓhibita vl ſaltē eſt dubiū ⁊ tūc poſtulatio nō eſt admittēda.vt hic in ṽ.aliogn.¶Not.iij.ꝙ pōt ep̄s renūtiare loco ita ꝙ nō ordini ep̄ali:⁊ ſic adminiſtratio nō eſt ab ordine indiuidua.¶No.ꝙ renūtiās loco ⁊ nō ordini p̄ſumit̄ nō ꝓpter delictū renūtiaſſe:q̄ ſi ꝓpter delictum ita cōcluderet ad ordinē ſicut ad locū.¶No.ꝙ facilius papa cum criminoſo cedēte volūtarie diſpēſat q̄3 cū nō cedēte volūtarie.ad hoc de elec.ſi alicui⁹.¶Not.ꝙ papa de facto nō informat⁹ abſtinere d3 a ꝓlatione ſn̄ie donec certificet̄.ad hoc de elec.dudū.xj.q.iij.graue.inſti.de act.§.curare.de p̄bē.de multa.
13 de re iud.cū Bertol.¶†No.vj.ꝙ poſtulās nō admittēdū ⁊ ihabilē ad poſtulandum exp̄ſſo vitio qn̄ vitiū nō eſt de facili diſpēſabile non priuatur poſtulādi ptāte vel eligēdi.⁊ ſic limita.c.j.ſ.de poſtu.pla.vl̄ p id q̄ nō puat̄ ip̄o facto cōpromiſſarij eligētis indignum.de elect.ſi cōpromiſſari⁹.lib.vj.¶Hic habem⁹ multa.petitionē poſtulatiōis ⁊ poſtulationē:⁊ aliq̊s caſus i qb⁹ poſtulatio admittit̄ nō obſtāte cōcilio.tres caſus in quibus obſtat ⁊ mādatum examinemus iſta.expedio p̄mā partē gl.expedio q̄ ſignāt ꝯria duo ad literā.¶Quero an tranſlata poteſtate poſtulādi poſſit eligere cōpromiſſarius ſicut ecōtra.Dicit gl.ꝙ ſic:ſed dic de hoc vt dicam de elec.in cauſis.vbi gl.⁊ docto.remittunt:⁊ maxime hoc procedit ꝙ trāſfert̄ libera eligēdi poteſtas cum hoc ad-
14 iuncto libera.¶†Quero quis diſpēſat cū monacho inhabili qui aſſumitur ad dignitatē ſecularē:Dicit hic Stephanus ꝓuincialis:q̄d ſi religioſus ad epiſcopatū vocet̄ ſemp ad papam recurrit̄.lvj.diſtin.cenomanenſem.

a ¶Eligo poſtulādum.Adde Ro.conſ.ccclij.

b ¶Non poſſit eligi.Adde tn̄ ꝙ indubie monach⁹ pōt eligi ad regimen ſui monaſterij.vt.c.cum dilecta.ſ.de reſcri.et c.cū dilectus.ſ.d̄ conſuetu.⁊.xviij.diſt.quā ſit cū ſiti.ad aliud v̄o monaſteriū an poſſit eligi vel poſtulari debeat:Quis ſint varie ōpi.tenet tn̄ ꝙ pōt eligi.vt no.doc.i.c.p tuas.ſ.de vo.⁊ vo.re.Mādago.in tra.ſuo de ele.j.parte.c.liiij.⁊ ibi in gl.in ṽ.religioſi.⁊.c.ſeq.in gl.in ver.allegatus.dixi aliquid in apo.poſt iſtū in.c.bone.lo.ij.i apoſt.in ṽ.poſtulat̄.in p̄n.ſ.de poſt.prelat.

c ¶Aſſumi.adde vt per Oldra.cōſilio.ccj.

℟ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Sʒ an ceſſante. vide pleniſſime p Deci.i.c.cū ceſſā te.de app. aliqd p Jaſ.i.l.j.in vlti. no.ff.ð off.ei⁹ cui mādata eſt iuriſ. p Fel.i.c.q̄ i eccle ſiarū.col.ij.v.ſe cūda declaratio. de ɔſti. remiſſiue per Alex.in.l.j.in ij.col.ff.ſol.matr. Zacharias.
b ¶ Statutū.Add̄ de B p Dy.i reg. decet.i fi.de reg. iu.ꝛ breuiter dic ꝙ ad hoc vt ceſ ſante cā ceſſet ſta tutū vel ius cōe: opʒ ꝙ talis cā ſit finalis vt no.Cy. Bal.Ang.ꝛ Sa. i.l.gñaliter.C.de epi.ꝛ cle.Dy.ꝛ bar.i.l.ij.§.fi.ꝛ ibi in apoſti.ad Dy. ff.de don. Jo.an. ꝛ doc.i.c.ſi chri ſtus.de iureiurā. Car.i.c.cū ceſſan te.col.j.de app.ꝛ Fel.i.c.cū nūti⁹. col.j.verſi.no.j.j. de teſti. Anton.Franciſ. ¶ Circa iſtū paſ ſum de ceſſatione cāe: dicas ꝙ ceſ ſante cā ipulſiua nunꝗ̄ ceſſat effe ct⁹. vt i.l.j.§.ſeqͣ. ff.ð poſt.ꝛ hʒ per gl.ꝛ Bart.in.l.ij. ff.de do.ꝛ p gl. in l.ſimilitē.C.ð cō di.ob cau.ꝛ no.in l.j.C.de nau.fen. ꝛ p Cy.in.l. gñali ter.C.ð epiſ.ꝛ cle. ꝛ p Spe.in tit.de diſpu.ꝛ all.§.poſt hec.vſ.vt illud cō ſtitutū.ꝛ an in du bio cauſa preſu⸗ mat̄ finalis vł im pulſiua.vide per Cy.ꝛ Bal.in.d.l. gñal̄r. vbi etiā p glo.ꝛ plene tradi tur de materia.c. cū ceſſante de ap. ꝛi.c.ꝙ.p neceſſita te.j.q.ij.ꝛ i.c.ꝙ p remedio.i.q.vij.ꝛ an hn̄ ſūt plures cāe inductiue ali

cenomanēſem.de elec.innotuit.de eta.ꝛ q̄li.a mul⸗ tis.dictū eſt.§.de poſt.pla.c.fi.ſed ſi vocet̄ ad Ab⸗ batiā vł dignitatē inferiorē epatu poterit eps di ſpēſare de eta.ꝛ q̄lita.tuā.lv.diſt.pſcis.niſi vbi pa⸗ pa ſi bi reſeruat.de ſen.exc.nup.de q̄ de ſta.mo. ꝙ dei.Hoſ.dicit ſeruari Inn̄.ꝛ hoc tʒ.§.e.admonet. dic vt ibi. ¶ Quero an cōpromiſſarī⁹ poſſit pete re poſt trāſlationē admiſſionē poſtulationis vel etiā electiōis cōfirmationē:dic ꝙ nō niſi aliud ha beat in mādatis.vt ptʒ hic.vbi ipſi de caplo petie rūt. ¶ Vlti.dicū hic doc.ꝙ i decreto electiōis nō ſolū dʒ fieri mētio de vacatiōe.ſʒ etiā de eius for⸗ ma.ad hoc ð cōſe.pbē.poſt electionē.de poſt.pla. bone.de elec.bone.el.ij.ꝭm Hoſtiē.ꝛ facit.j.c.fina.
15 ¶ Op.i.ꝙ hic monachus poterit eligi ꝛ nō de⸗ buerit poſtulari:qꝛ extra eccliam pōt eligi ð ele. cū inter canonicos.de poſt.pla.c.fi.§.e.admonet. So.q̄dā dicūt ꝙ cā q̄re hic nō fuit elect⁹:ſʒ poſtu latus fuit:qꝛ de aliena ecclia,hāc cām nō ſequitur gl.ꝑpter Inn̄.hn̄ qꝛ nō eſt bona. ¶ Scd̄a cauſa fuit q̄re nō potuit eligi ſʒ poſtulari debuit:qꝛ eps fuit ꝛ trāſiuit ad monachatū.hec opi.plʒ multis. Tācr.Phili.Hoſt.Arch.in.§.deniqʒ.hic all.Jo. mon.ꝛ Garſias de elec.cupiētes.§.deniqʒ.tenet ꝙ nō dʒ poſtulari:ſed poſſet eligi:qꝛ ceſſat cauſa ꝑpter quā dʒ poſtulari cū nō ſit alteri matrimo⸗ nio alligat⁹.ad hec de voto.p tuas.p prima facit vſ.cū ergo.ibi autoritate nr̄a ꝛc.Huic rn̄det Hoſ. qð alligat⁹ eſt ecclie in genere cui⁹ vinculi gn̄alis rōne ꝓhibet̄ eligi ꝛ eadē rōne remanet aſtrict⁹ ne xib⁹ ꝓceptorū.Itē qꝛ papa pſequit̄ iſtā vt poſtula tionē.Pe.tʒ ꝙ ſi renūtiat epatui tm̄ ꝛ nō trāſit ad monachatū pōt eligi.ꝛ ꝓcedat ſcd̄a opi.ad hoc ꝙ no.§.e.ad ſupplicationē.Si trāſit ad monacha⸗ tū tūc dʒ aſſumi p viā poſtulationis.ꝛ ſic ꝓcedat pria op.vt cognoſcat̄ an obſtet cōcilū vł nō. Dic aut cōſtat ad monachatū trāſiuiſſe epm̄.ꝑpter cri mē ꝛ nō pōt reaſſumi alr̄ quā p viā poſtulationis imo tūc poſtulatio nō eſt admittēda niſi papa de ſpecialiſſima gratia admitteret eā.qꝛ nō poteſt trāſire niſi ꝑpter crimē ꝙ inducat irregularitatē ꝛ ipediat ordinis executionē etiā poſt peractā pe nitētiā vn̄ remanet ihabilis dato ꝙ egerit pniam ſic loquit̄ hic ad hoc.§.c.ꝓxi.niſi ꝑpter cōſciam ꝛ maximē ſi de eo cōuict⁹ ꝛ cōfeſſus ſit depoſitus qꝛ ei⁹ delictū factū eſt notoriū ꝛ nō diſpenſat niſi pa⸗ pa vt ꝓmoneat̄.Qnꝗ̄ aſſumit̄ i caſib⁹ in qb⁹ pōt reaſſumi:tūc an iſtā cōſtitutionē debuit poſtula ri non eligi:qꝛ ꝓbabilr̄ poterat dubitari an foret eligēd⁹ vł poſtulād⁹ cū nō eſſet:adhuc hoc a papa declaratū:ꝛ ſic ꝑpt dubiū poſtularet vel eligeret ex forma illa alternatiua.ð q̄ de poſtu.pl.lib.vj.c. j.in ſiti caſu dubij:ſʒ poſt diſpoſitionē hui⁹ decreti ex q̄ declar ipm̄ poſſe reaſſumi adhuc pōt eligi ꝛ ſic procedat opi. Joā.mona.niſi dicat̄ ꝙ ꝑpter quādā inſtātiā repellat̄a iure cōi:ꝛ ꝓcedēdū ſit p viam poſtulationis.dic ꝙ aut renūtiauit ordini:ꝛ tūc pſumit̄ ꝑpter crimē renūtiaſſe:vn̄ tunc dʒ po ſtulari aut renūtiauit loco tm̄ ꝛ tūc pōt eligi cū p ſumat̄ ob aliā cām quā criminis renūtiaſſe:vt pro bat̄ in hoc.c.ð.cū ergo.ꝛ ſic cōcordat opi.i caſu du⸗ bij qcqd dicat̄ hic. Qnꝗ̄ ſum⁹ i caſu dubij ar̄.ꝛ ſu⸗ mus in caſib⁹ obuiātib⁹ cōcilio vł pmiſſis:adhuc ꝭm hec tp̄a debebat poſtulari ꝑpter dubiū an ho die dic idē tenēdo vł.opin.quā tenui ꝓxio mēbro ver.niſi dicat̄.ſʒ tenēdo p̄mā deberet aſſumi p for mā alternatiuā:vide de poſtu.pl.c.i.lib.vi. ¶ Ter tia cauſa p aliq̄s aſſignat̄ ꝙ nō fuerit poſtulatus qꝛ monach⁹ nō pōt eligi.hec opi.nō plʒ:qꝛ repro⸗ bata p decre.ſi religioſus.de elec.lib.vj.ꝛ illud eſt
16 tenēdū.eod.ti.nullus. ¶ Scd̄o opp.ꝙ nō poſſit ex ſola licētia plati cōſentire:ſʒ exigat̄ cōſenſus ca pituli.nā nō pōt ſol⁹ platus res alienare abſqʒ cō ſenſu capłi:multo miꝰ pſonas.xij.q.ij.ſine exce⸗ ptiōe.xix.q.iij.ſtatuimus.xij.q.j.pcipim⁹.gl.fatet̄ Inn̄.ſi nollet illi cā nō ſubſiſtēce dare lnīam nō cō⸗ pellitur.lxxij.diſt.lr̄as.lxxj.diſtin.c.j.ꝛ.ſ.Si vo hʒ cām legitimā nō cōpellit̄ dare p ſupiorē:de iure patro.null⁹.tenet ꝙ hodie pōt ſol⁹ plat⁹ dare licē tiā abſqʒ cōſenſu capłi.de.ele.c.ſi religioſus.lib.vj.

Et ad rōnes gl.hic:rn̄det gl.ibi:dic vt ibi. Quis aūt ſupior ſit q dare cōpellit̄.vide.§.eo.admonet. doc.q dicūt ꝙ eſt papa.ꝛ vide de B.lxxxv.di.archi diaconū. ¶ Op.iij.ꝙ vltra hoc exigat̄ cōſenſ⁹ epi lxxiij.di.lr̄as.lxxj.diſt.c.j.ꝛ.ij.ꝛ.xvj.q.j.q vere.xix.q. ij.c.j.xxj.q.j.c.di.ſi eligit ad eccliā intra eādē dio⸗ ceſim ſufficit lnīa ſolius plati.ſi ad aliā diocesim ꝛ nō ſit exēpt⁹ lʒ poſſit cōſentire electioni de ſciētia ſol⁹ plati:tn̄ nō pōt trāſire abſqʒ lnīa epi:vt in cō⸗ trariū.ꝛ ſi ſit clericus pluriū epoꝝ ab oīb⁹ requi rēdus eſt ꝭm Inno.de teſt.relatū.el.ij.de ſentē.ex cō.cum illo.§.ſi vero.ꝛ.c.officij.idē hic tenuit Ste⸗ phan⁹ i ſua diſpu.qꝛ cū epo cōſiderāda ſunt maio ra.viij.q.j.c.j.de offi.archi.ad hec.ꝛ qꝛ trāſitus tā⸗ git epm̄.Itē qꝛ cōſenſus exigit̄ in alienatiōe rerū monaſterij.xvij.q.iiij.in vēditionib⁹.xij.q.ij.abba tibus. ergo in alienatione pſonarū.xij.q.j. pcepi⸗ mus.ꝛ vide qð no.de ſta.mona.ꝙ dei.vbi idē ad li
17 terā tenet. ¶ Venio ad ver.ſi enim.op.ꝙ ceſſan te cauſa ceſſat effectus.xxxij.q.j.dixit dn̄s.xix.q.ij.
a due ſunt.Cōcludit glo.ſi queris an ceſſante cauſa ceſſat ius diſpēſatiuū.dic ꝙ ſic. Sed an ceſſante a
b cauſa ceſſet ius cōe.vel ſtatutū:hn̄ cauſa eſt impul ſiua nō ceſſat.l.j.§.ſexū.ff.de poſtu.ſi finalis.ſi dictū eſt qð ceſſet ceſſante cā ceſſat.ſi nō eſt dictū glo.nō clare dt.gl.inclinare videt̄ ꝙ nō ceſſet:ꝛ ſic reſidet ꝭm do.qꝛ ꝑpter ceſſionē cauſe finalis nō ceſſat au toritas ſtatuti a qua depēdet vinculū ſtatuti do⸗ nec ſtatutū reuocet̄:nō eſt em̄ cauſe ceſſatio mod⁹ reuocādi ſtatutū:ſʒ iuſſus populi vſus vł legiſlato ris ſuffragiū p̄mū expreſſe reuocās.ff.de legi.l.de qb⁹.de cōſti.c.j.li.vj. In dic lati⁹ ſi q̄rit̄ an ceſſante cā.l.ceſſet lex.ꝭ pōt dupłr̄ itelligi an ceſſante cā.l. ceſſet lex.p̄mo.i.an ad caſum in quo cā legis non ſe extēdit lex vel ei⁹ diſpō ſe extēdat.verum eſt ꝙ ceſſante cā ceſſet lex.qꝛ ibi eſt ſeparata:ið ſepara⸗ tū dʒ eſſe ius legis.l.hec actio.ff.de calū.cū ſi.hec vā in finali:ſecus in ipulſiua.l.j.§.ſexū.ff.de poſt. Scd̄o pōt itelligi an ceſſante cā ceſſat lex.in eo ꝙ
c ꝓncipat̄ diſponit:dic ſi cā eſt impulſiua nō ceſſat diſpoſitio⁹ vt.l.j.§.ſexum.ſi finalis ꝛ tūc ſi ius eſt diſ penſatiuū ꝛ in fieri ſic ꝙ ex diſpēſatione nōdū ius eſt in pfecto ſic ceſſante cā ceſſare dʒ diſpoſi⸗ tio.ꝛ hoc eſt verū,qn̄ ceſſat ſpecifica cā:ſi ius eſt in perfecto eſſe ꝛ cā eſt gn̄alis ꝛ tūc ceſſante cā gn̄ali nō ceſſat lex ſʒ reuocari dʒ.de deci.ſuggeſtū. Si eſt ius cōe,ꝛ tūc aut eſt cauſa ppetua ꝛ nō eſt.qð.ſ. ꝙ iuris obſeruātia eſt ppetua.exēplū.vt ingis cō tinētia clericoꝝ ꝛ dilapidationis ſuſpicio.vt.xxxj. diſt.ſacerdotib⁹.ꝛ.iij.q.ij.qa ea.ꝛ.C.de ma.iter.l.ſi tutor.aut eſt tp̄alis cā:ꝛ tūc ſi exꝑimit̄ ius i ea ꝙ ceſſet ceſſat ceſſante cā.l.diſ.vt cōſtitueret.ꝛ ð ɔſt. cū.m.ſi nihil diſpōit̄:nō ceſſat vt.ð.c.dixit dn̄s all. in gl.niſi interueni at neceſſitas legis.lv.di.pſcis. vel vtilitas.lxj.diſt.neophytus.aut pietas.ix.q.ij. Lugdū.aut ɔſuetu.ð.iiij.di.§.leges.de q̄ aliqd i reg.decet.de re.iu.in.vj.ꝓdicta intellige qn̄ cau⸗ ſa fundit⁹ ceſſat.vt no.Dy.i.d.reg.decet. de reg. iu.lib.vj.ſʒ potius ex p̄miſ duab⁹ reuocat̄ ꝗ̄ ceſ
18 ſet. ¶ Sed q̄ro q̄ dicat̄ finalis cā ꝛ q̄ impulſiua: dic ꝙ illa finalis q̄ ex toto ꝛ funditus animū mo⸗ uet diſponētis:alr̄ verīſlr̄ nō facturū.ſicut in ſiti qn̄ do aliqd alicui alr̄ nō daturus vt do.x.vt va⸗ das Romā. Impulſiua q̄ ipellit ſtatuētem q̄ ceſ ſante ſtatuēs erat ſtatutur⁹ ſicut i ſiti qn̄ aliqd do alicui et alias datur⁹:vt ſi do.x.vt emas caligas. vł pōe exēplū p.§.ceſſum.an aūt i dubio cā intelli gat̄ finalis:an ipulſiua:q̄dā dicūt ꝙ cā i dubio eſt finalis qꝛ.ꝓpria ſignificatio hui⁹ vbi cā ſapit fina lē ꝛ ipulſiua dici vr̄ occaſio.ð maio.ꝛ obe. ſolite.ꝛ Jo.lj.di.§.his oīb⁹.hec theorica nō ē bōa ꝛ pcede ret ſi vbū cā proferat̄ a ſtatuto vł lege.ſʒ qn̄ nos q̄ rim⁹ ſi nō proferť vbū cā a lege:ſʒ cām legis an ſit finalis vel impulſiua:qꝛ ponit pro qꝛ vel pro cū: vel aliter:an ſit finalis poti⁹ illa regulat̄ a natu⸗ ra materie:ideo Accur.in.l.ij.§.vlti.ff.de dona.te nuit:ꝙ cauſa in dubio pſumat̄ impulſiua:p.l.cum tale.§.falſam.ff.de cōdi.ꝛ demon.ꝛ p.l.titio.§.ſed cū ante nuptias.ff.de cōdi.ꝛ demon.Jo.mona.te tigit de hered.accuſatus.lib.vj.ꝛ dicit ꝙ ſi cauſa

cuius diſpoſitio⸗ nis vi ceſſante ꝛ religs remanēti⸗ bus ceſſet diſpoſi tio:hʒ p gl. in.l.li berorū. de v.ſig. ꝛ per Bart.in.l.j. ff.ſol.mat.ꝛ in.l.ſi vētri.ff.de prinil. cre.ꝛ in.l.ſi qs ad exhibendū.ff. de excep.rei iud.ꝛ in extraua.ad repri. in ver.ne ex eorū. ꝛ in.§. affinitatis. inſtit.de nup.vbi per Aret.ꝛ alios Mode. ¶ Et adde ꝙ cā immediata ma⸗ gis debet attēdi ꝗ̄ cauſa remota. vt eſt gl.i.l.ſi muli er.ff. rerū amo.ꝛ ē gl.q̄ multas cō cor.alle.in.c.de ce tero. de homi. dʒ tm̄ qð cauſa limi⸗ tata limitatū pro ducit effectū.c.qð ſuper his.ð vo.c. ij.de cuſto. euch. tex.ꝛ glo.in verſi. reſtituat. in cle.j. de ſeq.poſ.ꝛ fru.l. in agris.ff.ð acq. rerum domi.
℟ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Diſpoſitio. vi de tn̄ tex.in.c.po⸗ ſtulaſti.de reſcri. quē ponderat ibi do Abb.in verſi. de leui non ſcribi mus ad hoc.ꝙ ſi cā reſcripti defi⸗ cit et ipulſiua cor ruit etiam reſcri ptū beneficiale.ꝛ ibi Feli.ſequitur co.iij.dicens: qð cauſa ipulſiua eſt qn̄ eſt lex cōdita odio,alicui⁹.et ex hac reg.ꝙ ex cau ſa ipulſiua non li ceat arguere:alr̄ dixi ꝙ nō eſt vera alia regula q̄ cir⸗ cūfert̄ ꝙ ex prefa tionib⁹ lʒ argue⸗ re qꝛ ex ipſis ſu⸗ mitur itētio fina⸗ lis diſponētis:vt probat̄ i.l.fi.ff.de here.inſti.i.l.j. vbi bar.no.ff.ad ma⸗ cedo.nā iſtud nō eſt ex natura pfa tiōis:ſed ex natu ra cauſe expſſe:ſi enim in pfatione exꝑmeret̄ cauſa impulſiua nō lice ret arguere.ꝛ ad hoc allegaui do⸗ ctrinam Bar. in extrauagā.ad re primen.in vſ. nec ex eorum.

reſpicit vtilitatē tertij i dubio finalis preſumit.ff.
de leg.iij.l.ſi tibi ꝛ ei.ſi reſpicit vtilitatem illi⁹ ad
quem dirigit cōmodum diſpoſitionis.vel imple
mēti cauſa i dubio p̄ſumit finalis,ꝛ ſi reſpicit vtili
tatem piam.l.ſi qs ꝑ redēptione.C.de dona.ſi nō
piam in dubio p̄ſumit impulſiua.ff.de cōdi.ꝛ de
mon.l.titio.vn̄ ſi lego tibi cētum vt des Caio:illō
quod des Caio eſt cauſa finalis legādi:q2 ꝛ reſpi
cit vtilitatē tertij.Si lego mulieri centum ꝑ dote
vel captiuis ꝑ redēptione captiuorū:illud ꝙ pro
dote ꝛ ꝑ redēptione eſt cauſa finalis:ſi lego tibi.x.
vt emas caligas,illa preſumit impulſiua:vn̄ valet
legatū:l3 nō emas.hec vera in diſpoſitionib⁹ par
ticularib⁹.ſed ſi ſint ſtatuta vel leges ſi qdē cauſa
eſt fundamētū ad inſtituēdū:ſed ipellit als factu
rū,p̄ſumit impulſiua.de reſcri.ſup lr̄is.p.§.ſexum.
mulieres ꝓhibent a poſtulādo:q2 officiū hoc eſt
indecēs mulieribus.hec eſt cauſa finalis.q2 q̄dā
mulier calphurnia in aduocationib⁹ corrūpebat
iudiciū:illa fuit cā impellēs:vn̄ dato ꝙ inueniat
mulier honeſta i q̄ ceſſet id qđ erat i calphurnia:
nihilomin⁹ nō poterit officium poſtulādi aſſume
re.ꝛ ex hoc perpēdit qn̄ ſit cauſa finalis vel impul
ſiua tpe lecture,ita dicit,dic hoc verū qn̄ factū eſt
indifferens ad impreſſionē iſti⁹ vel illi⁹ cāe.Cy.de
epi.ꝛ cle.l.generalr.dicit ꝙ ſi cauſa reſpicit vtili
tatem tertij in dubio finalis p̄ſumit.ff.de le.iij.ſi
tibi ꝛ ei.Si reſpicit vtilitatē illius q d3 implere p̄
ſumitur finalis ſi illa cauſa eſt pia.ff.de iure do.l.ſi
ego.C.de dona.l.ſi qs ꝑ redēptiōe.Si nō eſt pia,
tūc i dubio dr impulſiua per.l.titio,p̄all.hec vera
ſunt in diſpoſitionib⁹ particularib⁹ q̄ ſunt ad cō
modū alteri⁹ ſ3 ſi ſint ſtatuta vl' leges ſi cauſa eſt
fundit⁹ inducēs ad ſtatuēdū:finalis in dubio eſt
ſi eſt impellens tm̄ p̄ſumit ipulſiua.de hac.q.dic
19 vt ꝑ Barto.in.d.l.ij.§.fi.ff.de dona.¶†Oppo.ꝙ
eo ꝙ ꝓmot⁹ tacuit ihabilitatē ex hoc ſolo debeat
deponi.ꝛ ſic nunq̄3 poſſit reaſſumi.de ele.ex c.mi
ni.poſtulaſtis.l.diſt.ex penitētib⁹.Solu.ibi tacuit
20 impedimētū ꝑpetuū:hic tpale.¶†Tolle op.gl.
ſup gl.redire neq̄at.op.inuit hic:ſimoniace ꝓmo
tū nō poſſe redire ad epatū:ꝛ ſic inuit nō poſſe cū
ſimoniaco diſpēſari.cōtra.j.q.v.qcunq3.ꝛ.c.p̄ſen
tiū.de ſimo.de ſimoniace.ꝛ de elec.ſi alicui⁹.Sol.
Vin.dixit ꝙ ſimoniace ꝓmot⁹ nō pōt de iure eli
gi vel poſtulari,nec ad epatū reaſſumi:ſ3 bñ pōt
poſtulari diſpēſatiue.Scđa ē opi.ꝙ aut ſimonia
eſt in ordine ꝛ null⁹ cū eo pōt diſpēſare.j.q.ergo.ꝛ
c.ꝙ qdā.imo plus dicunt ꝙ nec etiā papa poſſet:
q2 characterē h3 vitioſum cui renūtiari nō pōt:idō
nō purgat vitiū illud.xiiij.q.vj.ſi res aliena.in gl.
non placet inquātū dicit de papa.q2 ille bene pōt
cū ſimoniaco in ordine diſpēſare l3 nō poſſet infe
rior p̄lat⁹ a papa.ad hoc.j.de ſimonia.penul.Nec
obſt.ratio ꝑ quā cōcludit ꝙ papa non poſſit:quia
nō purgat vitiū ꝛc.quia ſatis purgat vitiū eo qđ
res deuenit ad dn̄m.ff.de vſuc.ſi fur.j.q.j.qđ qdā
v̊.ſi forte.Jdē i violēto detētore.ff.de p̄ca.l.certe.
§.iul.Jdeo cōcludit gl.aliq̊ addito ꝙ aut cōmiſ
ſa eſt ſimonia in ordine ſciēte ꝛ cū eo ſolus papa
pōt diſpēſare.iferior aūt nō:etiā poſt ꝑactā pniā3
ꝛ hec vera qn̄ ſciēter ſecus ſi ignorāter.j.q.v.p̄ſen
tiū.hoc vltimū pōderāt doctores qn̄ ſimonia eſt
publica.ſi occulta diſpenſant inferiores.ſ.epi.vt
no.de ſim.de ſimoniace.diſpēſat qs cū ſimoniacis
in ordine vl' bñficio:qn̄ ſciēter.tene ꝙ no.gl.ꝛ doc.
ſup ea.j.de ſimo.de ſimoniace.aut qs diſpēſat cū
promoto ꝑ ſimoniā eo ignorāte cōmiſſam ad in
feriorē dignitatē epali vel ſimplex bñficiū.tene ꝙ
21 hr̄ ꝑ gl.ꝛ docto.ſup ea.de ele.ſi alicui⁹.¶†Quis
aūt diſpēſat cū eo qui ꝑ ſimoniā eo ignorāte com
miſſam ꝓmot⁹ eſt:vt poſſit reaſſumi ad eādē digni
tatē,tene ꝙ hic:q2 ſol⁹ papa,ad ꝙ no.de poſt.pre.
c.fi.ſic apoſtillaui tpe lect.Aut ē ſimoniac⁹ in bñ
ficio:ꝛ tūc aut vult ſolū ad ordines ꝓmoueri vel
ad aliud bñficiū ꝛ pōt archieps diſpēſare.Aut in
tendit reaſſumi ad eādē dignitatē vl' bñficiū ꝛ tūc
ſi ſimonia eſt ſciēter cōmiſſa nō pōt ab inferiori a
papa diſpēſari:nec de facili papa diſpēſat vt pt3
hic.Aut fuit cōmiſſa ſimonia ignorāter ꝛ ſi bñfi
ciū eſt ſimplex data libera reſignatione ex diſpēſatione epi pōt ad illō
bñficiū reaſſumi.de elec.ſi alicui⁹ ꝛ dicit gl.ꝙ tūc eps diſpēſat ꝛ caplm
tm̄.ſi aūt beneficiū nō eſt ſimplex:ſed eſt dignitas inferior epali.ꝛ tunc
dic ꝙ poſt liberā reſignationē diſpēſat eps.ar.j.q.v.p̄ſentiū.vbi diſpē
ſat ꝙ eſt plus cū ſimoniace ꝓmoto ad ordines ignorāter vt poſſit ad
bñficiū vel dignitatē ꝓmoueri.ad hoc decre.ſi alicui⁹.de ele.Si aūt de
hoc ɔtēderit in iudicio ꝛ electio ſua reprobata fuit ꝙ ſimoniace fuit
adept⁹ ꝛ eo ignorāte:ꝛ tūc eps illa vice ꝛ illa vacatiōe cū eo nō poterit
diſpēſare:ſ3 poſtea ſic.ſ.de ele.ſi alicui⁹.i p̄n de hac materia.j.de ſimo.
de ſimoniace.ꝛ.j.q.iij.ex multis.ꝑ Gui.i Spe.ti.ij.§.nūc oſtēdēdū.verſ.
xxiiij.ꝛ ſeq.ſm Jo.an.Si agit de reaſſumēdo tm̄ ad epalē dignitatem:
tūc ꝓmoueri nō pōt:nec d3 abſq3 diſpēſatiōe pape ꝛ ſol⁹ papa diſpēſat
22 ſ3 nō de facili vt hic vides.¶†Quid ſi aliqs de inferiori dignitate trā
ſiuit ad monachatū,an im pediat eligi ad locū quē dimiſit: Quidā.ſ.
Jnn.ꝛ Hoſti.dicunt ꝙ nō:ꝛ cōſiliū de q̊ hic loquit ſolū in dimittēte di
gnitatē epiſcopalē.Rō q2 epat⁹ nō dimittitur propter monachatū:ſ3
inferior dignitas ſic:nec in illis ſic reqrit cā dimiſſionis.j.de reg.licet.
talis eni bñ aſſumitur in epm niſi ei fuerit ꝓbatū crimē:quo caſu nec
ꝓpter cōciliū ꝙ de tali nō loqtur,ſ3 ꝓpter crimē repellit.xxv.di.p̄mū.
ꝛ cōcor.ꝙ ibi no.Jo.dic ergo.ſi deſcēdit ad monachatū.q2 ꝓpter deli
ctū depoſit⁹ ad agendum penitētiā nō poterit reaſſumi:q2 ei⁹ crimen
factū eſt notoriū:igit repellit.Jdē ſi ꝓpter crimē ꝙ ipo iure trāſiuit:ſi
aūt trāſiuit ꝓpt crimē ꝙ nō infamat vl' als exigat diſpēſationē.ſ3 ꝓpt
aliā cām poterit aſſumi.i dubio eſt differētia iter epatū ꝛ aliā inferiorē
dignitatē:q2 vbi trāſit ab epatu eſt ſuſpicio de crimine ꝛ nō pōt eligi in
inferiorib⁹ nō eſt ſic ſuſpicio de crimine:cū ob aliā cām poſſit trāſire ꝛ
multiplicē q̄3 delicti.Quero qđ ſi eps trāſiuit ad monachatū poſtea
petit reaſſumi ad inferiorē dignitatē nō ad epatū.dicit Jo.vbi.ſ.ꝙ po
terit cū cōciliū ſolū ꝓhibeat ꝓmotionē ad epatū i inferiorib⁹ ꝑmittit.
Alij ꝙ ad inferiores etiā dignitates ſtipulād⁹ eſt a papa.fatet tm̄ ꝙ in
iſtis facili⁹ diſpēſabit q̄3 i epatib⁹:tū q2 id nō eſt ɔ cōciliū:tū q2 idign⁹
maiori nō ꝓpterea idign⁹ minori.ff.de iterdi.ꝛ rele.l.relegatorū.§.fi.ꝛ
l.ſeq.Tertij dicūt ꝙ ex q̊ ꝓhibet a maiori ꝛ forti⁹ a minori.de trāſla.c.
fi.vij.q.j.mutationes.dicūt tm̄ ꝙ officiū ſine dignitate poterit habere,
ꝙ eſt pl⁹ ad on⁹ q̄3 ad emolumētū.C.de infa.l.j.Hoſt.nō placet hec rō:
q2 ſi vera eſſet poſſet eligi ad epatū:q2 magis eſt oneris quā honoris.
viij.q.j.q epatum.ideo dicit ꝙ poterit hr̄e bñficiū ſine dignitate.nō il
larōne ſ3 hac:q2 poti⁹ eſt quoddā miniſteriū nudū:ꝙ facili⁹ q̄3 digni
tas cōmittit:q2 in maiorib⁹ cautius eſt agēdū.de elec.vbi ꝑiculum.lib.
vj.j.q.ij.ecce.xlij.diſt.qeſcam⁹.tene ꝙ hec decre.h3 locū i inferiorib⁹ di
gnitatib⁹ ſi trāſiēs ab epatu trāſeat ad monachatū:ꝛ etiā ad inferiorē
dignitatē eligat.rō:q2 cauſa cōcilij h3 locū:nā cū deſcēderit ad epatū
poſſibile eſt ꝙ cā delicti ꝛ in talib⁹ op3 eſſe delictū tale ꝙ ipediat ordi
nis executionē ēt poſt peractā pniam: ꝛ tale ipedit ꝓmouēdū ad quā
cūq3 dignitatē etiā inferiorē.ꝛ ſi dicat i dubio cū plures cauſe alie poſ
ſunt adeſſe qn̄ p̄ſumim⁹ cām delicti:dic ꝙ illa nō p̄ſumit plus q̄3 alia
ſ3 q2 poſſibile eſt ipſam adeſſe:papa i hoc dubio eſt poſtulād⁹.Puto
tm̄ ꝙ eo poſtulato q̄ten⁹ ipedit cōciliū ꝓmouēdū ꝛ diſpēſandū:cū expſ
ſe nō loquat de inferiorib⁹ dignitatib⁹:nec mō ſint ɔ cōciliū:ꝙ diſpen
ſatū erit ꝛ valebit poſtulatio.S3 cū a papa ſit facienda poſtulatio:nō
23 bñ patebit effect⁹ q̄ſiti:q2 poterit facere qcqd libet.¶†Quero an ſi
moniac⁹ iteruētu parētū eo ignorāte poſſit dimittere epatū abſq3 licē
tia pape:dic ꝙ ſtatim eo ꝙ ſciait dimittere d3 als ratificare videt:d3
tm̄ hr̄e licētiā pape:q2 ſine ei⁹ autoritate nō pōt Dicit Hoſti.ꝙ ſtatim
cū venit ad ei⁹ notitiā de ſimonia vocare d3 ꝑſonas idoneas,ꝛ corā eis
exponere factū ꝛ ꝓteſtet ꝙ inuit⁹ epatū tenet:cū ſine pape licētia cede
re nō poſſit ꝛ corā illis faciat ꝓcuratorē quē in p̄ſentia illorū mittat ad
curiā:ꝛ ſic ꝛ nō aliter putat illū tutū.alle.de appel.c.fi.ſm Hoſt.ꝛ hoc
tene q2 coloratū teneret:vt dixi in.d.c.p̄cedē.ꝛ vide qđ no.de ſimon.ex
inſinuatiōe.¶Quero q ſint illi cōſimiles caſus i qb⁹ cedēs ꝛ trāſiēs ad
monachatū poſſit reaſſumi:dt Jo.an.ſi propter illegitimitatē ceſſit ꝛ
poſtea eſt legitimat⁹.de q̊ de ele.innotuit.vel tūc patiebat defectū eta
24 tis:ꝛ nūc eſt fact⁹ maior.¶Venio ad v̊ſ.q̄3q̄3.opp.ꝙ†dato ꝙ qs non
fuerit cōuict⁹ vl' cōfeſſus đ crimine ex q̊ trāſiuit ad monachatū de epa
tu nō poſſit reaſſumi ad epatū:q2 ſnīa nō eſt dāda niſi ſit tale crimē oc
cultū ꝙ impediat ordinis executionē poſt peractā pniam.ſ.eo.niſi.§.
propter cōſciam.ergo illud q̄3q̄3 occultū:vt inducēs irregularitatē ex
quo nō eſt diſpēſatū impedit quē reaſſumi.dt Hoſt.qđ iſte ſcđs intelle
ctus canonis fuit bon⁹:ſ3 nō ſufficiēter dixit.Cōclude ergo ꝙ aut fuit
data ſnīa epo ex leui delicto de facto ꝙ incidit nec impedit ordinis exe
cutionē poſt peractā pniam:ꝛ tale nō ipedit reaſſumptionē ad epatū:
vt hic niſi ſit de delicto cōfeſſus ꝛ cōuict⁹.Qn̄q3 delictū eſt graue:vt cō
ſtat ꝛ impedit reaſſumptionē etiā ſi nō ſit cōfeſſus vl' cōuict⁹.Qn̄q3 du
biū eſt pro graui vel leui ꝛ adhuc nō reſurgit:q2 nō eſt p̄ſumptio ꝙ pa
pa dederit ſnīam niſi delictū fuerit graue ꝛ tale,qđ ipediret ordinis
executionē poſt peractā pniam:de quo.ſ.eo.niſi.§.propter.ſm Jnn.ꝛ
Hoſt.ꝛ ſic d3 itelligi ſequēs opi.quā nota q̊ vult expſſe iūcto illo.§.pro
pter.ꝙ pro omni graui delicto q̄3tūcūq3 occulto qs ipediat aſſume
re dignitatē:ꝛ tale impediat ordinis executionē:etiā poſt ꝑactā pniam:
ꝛ cā ē hic,q2 digne nō pōt penitere retēta dignitate q̄3 illicite acqſiuit
Quero

¶ Quero qs h₃ ꝓbare an poſtulat⁹ vel pars eidē ꝙ nō trāſiuerit i ca
ſib⁹ ꝓhibitis: an aduerſa pars ꝙ tranſiuit. qdā dicūt ꝙ elect⁹ ꝓbabit:
qꝛ ꝓ̄ſumiꝛ ꝓ̄ma facie ꝙ nō reſignauerit ſine cā. ſ. e. ſup hoc. j. c. j. vij. q. j.
hoc nequaq̄. Alij dicūt ꝙ nō dꝫ ꝓbare ꝙ aliq̄ de dictis cauſis reſigna
uerit q̄ cōpꝛehēdunꝛ a ꝯcilio niſi ſit preſumptio ꝯ ipm: puta qꝛ renūtia
uit oꝛdini: tūc em̄ tolleꝛ ꝓ̄ſumptio eo ꝙ aliq̄ ex dictis cauſis reſignaue
rit: ſed dic ſm Jnn. ꝛ Hoſt. ꝙ lr̄a hec magis ꝯſonat ꝓ̄mo dicto: ſc₃ in
ver. ꝯſtiterit. tūc ꝓ ſcḋo dicto facit tex. ibi: tū em̄ eēt vehemētiſſime. ꝛ eſt
a cauſa, qꝛ in dubio delictū nō ꝓ̄ſumiꝛ^a ex quo alia pōt dari ꝯiectura: ꝛ ſi
renūtiauit loco tm̄ eſt ꝓ̄ſumptio. vt dixit tex. ꝙ renūtiauerit ꝓpter aliḋ
q̄ ꝓpter crimē. ſecus ſi renūtiauit loco ꝛ oꝛdini: qꝛ tūc ē ꝓ̄ſumptio ꝙ ꝓ
pter crimē: ꝛ ideo eſt vna apoſtilla q̄ dicit qḋ hec ꝓ̄ſumptio eſt iuris et
de iure. allegat de ſponſa. is qui. q̄ apoſtilla ſup gl. oꝛdinaria fuit Hoſ.
¶ Quero qd ſi hic tranſiens ad monachatū reſignaſſet oꝛdini ep̄ali.
dic ꝙ adhuc pōt reaſſumi de lnīa pape: qḋ itellige ſm diſtinctionē. c. et
tūc dicit glo. qḋ tunc nō recōſecrabiꝛ: qꝛ characterē retinet cui nō po-
tuit renūtiare: l₃ renūtiādo ꝑdiderit executionē. j. q. j. qḋ qdam. ver. ſi
25 foꝛte. xij. q. ij. nō licet. ad hoc quod no. de elec. ꝓuida. li. vj. ¶ † No. glo.
ꝙ ep̄alis oꝛdo ip̄rimit characterē vl ſaltē ānectiꝛ oꝛdini ꝓ̄ſbyterali: vt
ſuper illo charactere fundeꝛ. ꝛ vide qḋ no. in ꝓemio. vj. in gl. in nouel-
la. ¶ Jn gl. oꝛdini ibi. characterē retinuit. hoc verū tenēdo opi. quā te
nent canoniſte ꝙ epiſcopalis oꝛdo imprimit characterē de quo in ſa
lutatione. vj. in vſ. ep̄s. Sed tenēdo opi. theologoꝝ de qua ibi ſup gl.
eſt magis dubiū. ſ₃ dic qḋ dignitas ep̄alis licet nō habeat characterē:
tñ annectiꝛ characteri ꝓ̄ſbyterali eo qḋ ſuperaddit ꝛ pendet ab illo. ꝛ
ampliat virtutē characteris preſbyteralis ad reſeruata ep̄o. vt ptꝫ. xc
26 iij. di. legim⁹. ꝛ no. ſ. de cōſue. q̄to. ¶ † Quero an papa ſi vellet poſſet
hoc caſu cōtra cōciliū diſpēſare. dicit glo. qḋ ſic: qꝛ contra illa ꝛ contra
ap̄lm diſpēſat dum tñ nihil ſtatuat cōtra fidē. xxv. q. j. ſunt quidā. ꝛ non
cōtra articulos fidei. xv. di. ſicut. ſm gl. ꝛ ſic diſpēſat cōtra euangelium
b de numero teſtium^b: l₃ nō diſpenſet cōtra mentem ſm Jnno. vide qḋ
no. de conceſ. preben. propoſuit. ꝛ de reſti. ſpo. literas.

1 ☞ Cedēs bonis pōt re integra reuocare ceſſionē ꝛ ipſum penitere.
2 Epiſcopus qui petijt ꝛ obtinuit licentiam de cedendo an poſſit re in-
tegra ab ea recedere.

QUidam. Qui petijt licentiā cedēdi ex quo illā ob
tinuit cedere cōpelliꝛ. h. d. Prima reci-
tat factum qḋ ſcḋo coꝛrigit cām reddēs. Scḋa ibi: ſed cum.
Caſus literalis. Quidā impetrauit cedendi licentiam ꝛ ea
obtenta cedere noluit. dicit papa qḋ compellēdi ſunt vt cedant Ber.
¶ No. j. licentiā cedēdi petendā cū inſtātia. ¶ Scḋo not. duplicē cau-
ſam impellentē quē ad ceſſionē: quia aut vtilitas eccleſie: aut ſalus re-
nuntiantis: qꝛ foꝛte nō tenet beneficiū cū bona cōſciētia. ¶ Not. tertio
hic duo principia retrahentia quē a bona operatione ꝛ virtuoſa. vel
ſuaſio amicoꝝ vel leuitas operātis ꝛ incōſtantia. ¶ No. vl. ſummariū.
1 ¶ † Op. cū glo. qḋ nedū obtēta licētia quinimo etiā poſt obtentā licē-
tiā ꝛ cōceſſionē quis poſſit penitere. ff. de ceſſio. bono. is qui. vbi cedens
re integra ante alienationē bonoꝝ poteſt penitere ꝛ recuperare bona.
Sol. ibi in actu qui nō exigit preſentiā ſuperioꝛis. hic in actu qui exigit
preſentiā ſuperioꝛis: ideo illicitum eſt nō cedere ne eludatur ſuperioꝛ.
dat ſimile in poſtulatione. ſ. de poſtul. prela. bone. el. ij. Uel ſecūdo ibi.
in renūtiatione proprij in quo habeꝛ dominiū: ideo facilius admittiꝛ
reuocatio qꝛ difficilius abdicaꝛ ꝓpriū: hic in renūtiatione beneficij. ff.
qui ſatiſda. cog. l. ſi fideiuſſoꝛ. C. de re. credi. generaliter. primo reſpōſo.
¶ Oppo. ij. extra gl. qḋ liceat ceſſionē reuocare etiā in nō ꝓpria re. C.
de repu. vel abſt. hered. l. fi. Sol. illud ꝓcedit in hereditate paterna que
filio in poteſtate eſt debita vt ꝓpria. ff. de lib. ꝛ poſthu. l. in ſuis. ſecus in
extraneo. eo. tit. l. iiij. in gl. ibi: illudaꝛ pape. dic qḋ fecit ceſſionē bonoꝝ
que nō habet fieri corā ſuperioꝛe. Jtē ceſſio bonoꝝ pro tāto reuocatur
quia fit in eo in quo quis eſt dñs: ſed nō ſic in beneficio: qꝛ renuntians
nō eſt dominus beneficij, ſed ꝓcuratoꝛ. j. de don. c. ij. Jtē ceſſio bonoꝝ
fit ꝓpter debita, ꝛ ex neceſſitate. de ſolu. Odoardus. hic aūt loquiꝛ in
2 ceſſione volūtaria. ¶ Oppo. qḋ † potius licētiā ipſam poſſit reuocare.
vt patet. ſ. eo. niſi. ad fi. Solu. aut vult reuocare ceſſionē. dic ꝙ qñq; qs
vult reuocare ceſſionē quā cōmiſit nūcio ante ipſam ꝓ̄ſentationē ſupe-
rioꝛi. ꝛ dicit Goffre. ꝛ Egi. qḋ penitere pōt: nō ob. ꝙ de poſtulatione di
ciꝛ qꝛ illa ſit magis publice q̄ petitio licētie ad cedēdū: vt qꝛ ibi alicu-
ius intereſſe pōt hic nullius intereſt. Qñq; quis dato nūtio ad peten-
dā licētiā ꝛ petijt ꝛ ante eā obtentā vult reuocare ꝛ adhuc pōt illā reuo
care: ꝛ tenet reuocatio dū nō ꝑueniat ad ſuperioꝛē. j. de elec. Qñq; qs
petit licentiā ꝛ ꝓcuratoꝛe reuocato vel nūtio añ ꝓ̄ſentationē poſtea fit
ꝓ̄ſentatio ꝛ ſuperioꝛ ignoꝛans dat licentiā. ꝛ hic eſt caſus dubius ſcḋm
doc. hic: qꝛ videꝛ ꝙ teneat licētia. ff. de procur. ſi ꝓcuratoꝛ. ad hoc. j. de
appel. l. ſi duob⁹. Alij diſtinguunt: aut eſt petita ꝑ nūtiū ꝛ nō valet: aut
per ꝓcuratoꝛē ꝛ valet. tene in hoc qḋ dicit cle. cum illuſio. de renun. qḋ
valet ex quo nō fuit ſuperioꝛ certificat⁹ vel ꝓcuratoꝛ ſeu nūtius. Qñq;
iam facta preſentatione pape ꝛ habito rñſo a papa: ꝛ tūc attēde quali
tatē reſpōſi aut ꝑ cedentē cōſciētie ſue relinquit ꝛ pōt penitere: vt in. c.
niſi. ſ. eo. tit. Qñq; alteri cōmittit qui loco ſui ceſſionē recipiat ſi perſo-
nam eccleſie illā nouerit expedire: ꝛ tunc nō admittitur ceſſio niſi facta
ingſtitiōe de ꝑdictis. Qñq; rñdit papa ꝯſentiēdo a
ceſſioni petite ꝛ tūc nō expectaꝛ alia ceſſio: cū iam
ceſſerit nec eſt ep̄s illi⁹ eccleſie: hoc ꝓcedit qñ ſim
pliciter a papa petijt ceſſionē: ſi autē peteret ſolū b
licētiā cedēdi in manib⁹ illius cui papa duxerit
cōmittēdū: locū h₃ qḋ hic dr̄ vt illa obtēta cedere
cogaꝛ. Jtē puto ſi tm̄ petat licētiā cedēdi ꝛ ꝑ hoc
non ceſſit. ſed petijt preambulū ad aperiēdū viā
cedēdi. Facit ad qōnem ſi ad inſtātiam ſcholaris
doctoꝛ ꝓmiſit ſecū comedere ſi ille poſtea come-
dere nō curet cōpellendus erit: vt hic. Et ſi ali⁹ in
uitat aliquē ad comedēdū: diſputauit Jo. de deo
ꝙ debet mittere pro eo hoꝛa debita: ꝑ text. xxiij.
q. iiij. diſplicet. ſm Jo. de deo. Anto.

1 ☞ Proceſſus factus corā vno ex duobus iudi-
cibus non valet.
2 Cauſa qñ eſt i curia opoꝛtet ꝙ mittaꝛ ꝓcuratoꝛ
inſtruct⁹: al's ꝓcedeꝛ ad diffinitiuā. nu. 3. ꝛ. 4. Ubi
ponit alius effectus qñ cā eſt in curia. nu. 11. ꝛ. 12.
5 Subijciens ſe gratie miſericoꝛdie vel voluntati
alterius quid operetur iſta ſubmiſſio.
6 Renuntiatio facta abſente parte an noceat quo
ad perdendum dominium vel poſſeſſionem, vel
ius reale vel perſonale. ꝛ nu. 7.
8 Confeſſio facta abſente parte an ꝛ quando preiu
dicet.
9 Renuntiatio facta liti an intelligatur tā de iure
queſito q̄ querendo.
10 Cauſa qñ dicatur eſſe deuoluta in curiam.
13 Litere monitoꝛie an acquirāt aliqḋ ius parti.
14 Beneficiat⁹ cui fuit mandatū ꝓuideri de alio bñ
ficio incompatibili an debeat primū renuntiare
an autem primo ſtatuendum conferri.
15 Terminus datus appellāti quos effect⁹ pariat.

UEniens. Non renuntiat iu
ri ſuo q gratie ad-
uerſarij ſe ſubmittit. h. d. Prima pars
ponit ip̄etrationē appellātis ꝛ ei⁹ cām
ſcḋa ipſi⁹ ꝓſecutionē ꝛ auditoꝛis dati ſnīam. ter-
tia ipſi⁹ ſnīe cōfirmationē. ſcḋa ibi: ad quē. tertia
ibi: nos igiꝛ. ¶ Caſus lr̄alis. Jo. ſubdiacon⁹ ip̄e
trauit lr̄as ad quoſdā iudices vt ei ꝓ̄bēdā vacātē
in eccl'ia ſancti Floꝛētini i cōſuētia aſſignarēt: ꝛ
cū ipſi vellēt mādatū ap̄licū adimplere qdā cano
nici illi⁹ eccleſie ſe oppoſuerūt dicēdo ꝙ ipſe re-
nuntiauerat iuri ꝙ ſibi ex ipſis literis cōpetebat.
ſ₃ ip̄e ſubdiacon⁹ hoc negauit. canonici teſtes in-
duxerūt ad hoc ꝓbādū ꝑ q̄s videbaꝛ ꝓbatū ꝙ ip̄e
gratie capituli ſe ꝯmiſiſſet duo iudices ſententia
uerunt eūdē ſubdiaconū nō poſſe vti lr̄is ſupradi
ctis ꝓ eo qḋ gratie capituli ſe ꝯmiſit: q̄re iuri ſuo
renuntiare viſus fuit a q̄ ſnīa ipſe appellauit ſue
appellatiōi vigiliā epiphanie terminū ꝓ̄figēs. il-
le acceſſit ad terminū ſ₃ aduerſari⁹ poſt terminū
ꝑ duos mēſes ꝛ ampli⁹ expectat⁹: tandē cōparuit
nunti⁹ aduerſarij cū lr̄is ad ꝯdicēdū ꝛ ip̄etrandū
tm̄ corā auditoꝛe dicto Jo. cōceſſo. ſ₃ cū ſufficiēs
ad cām retractādā nō eſſet idē auditoꝛ ſnīam iu-
dicum predictoꝝ caſſauit iuſtitia exigēte. Ber.
c ¶ Not. j. de hoc vbo aſſignare^c: ꝙ referꝛ ad aſſi-
gnationē iuris ꝛ facti. Et nota ꝙ in impetratiōi-
bus nō ſolū de vacatiōe. ſ₃ etiā de mō vacādi faciē
da eſt mētio. ¶ No. ij. ꝙ executoꝛes ad bñficia ap
pellanꝛ iudices eo ꝙ poſſunt aſſumere partes in
d dicis^d. vt i cle. j. de offi. deleg. de ꝓ̄ſump. dudū. ꝛ ꝙ
ibi no. ¶ No. iij. ꝙ canonici aliqui de eccl'ia etiā
abſq; mādato videnꝛ poſſe opponere de defectu
iuris agētis vt i eccleſia recipiaꝛ: de quo de accu.
ſup his. ꝛ de teſti. cū olim. ¶ No. iiij. ꝙ ꝑ ſubmiſ-
ſionē gratie capituli qs nō videtur renūtiare iuri
1 ſibi ad beneficiū ꝯpetēti. ¶ † Not. v. nō valere ꝓ-
ceſſum duoꝝ iudicū altero nō itereſſente. ¶ No.
vj. ꝙ exceptio renūtiatiōis lr̄arū extraiudicialis
tāq; litis finite ꝛ ad iudiciū ꝯcludēs dꝫ opponi ad
ꝓceſſum. ꝛ ſic ampliaꝛ qḋ dr̄ in. c. j. lit. ꝯte. lib. vj. ꝛ ſi
fiat pēdentib⁹ lr̄is pōt opponi ꝯ lr̄as. ¶ No. vij.
appellātē in appellatiōe poſſe ſibi ſtatuere termi
nū ad appellationē ꝯſequēdā. Et no effectū ſtatui
tiōis termini. qꝛ facit bñficialib⁹ cām eē in curia.
2 † Et no. effectū talis termini qḋ cauſa ſit i curia:

a ¶ Preſumiꝛ. ad
de ꝙ voluit Ro.
conſi. cccliiij.

b ¶ Numero teſtiū.
Adde qḋ Rom.
ſin. ſuis fo. xxiiij.
dicit ꝙ papa nō
pōt facere ꝙ ſteꝛ
dicto vnius ꝯtra
partē ꝑ text. quē
dicit ſingularē in
c. iudicas. iij. q. ix.
Anto. Franciſc.
¶ Circa iſtḋ an
papa poſſit ad ꝑ
tis preiudiciū di
ſponere ꝙ ſteꝛ di
cto vni⁹ tm̄ abſq;
dubio: ſalua ſem
per deciſiōe: apo
ſtolica: teneo qḋ
nō: qꝛ l₃ ampliſſi-
ma ſit pape ptās
ſm gloſ. in cle. ad
noſtrā. in v̄. eccle-
ſie. de hereti. ꝛ. i. c.
lectoꝛ. i v̄. ſubdia-
con⁹. xxxiij. diſt. ꝛ
per Hoſt. ꝛ doct.
i. c. magne. de vo.
vbi ꝯcludiꝛ ꝙ oīa
pōt ꝓ̄ter q̄ pecca
tum. tñ cū. l. diui-
na ſtatutū ſit ꝙ i
oꝛe duoꝝ. vl triū
ſtet omne verbū.
vt in. c. i omni ne-
gotio. de teſti. i. l.
vbi numer⁹. ff. eo.
in. c. cum eſſes. de
teſta. cū ſimi. ſi di
cerem⁹ papā poſ
ſe hoc ſtatuere: ꝓ̄
mo diceremꝰ qḋ
poſſet tollere ius
diuinū. deīde tol
leret ius vni⁹ ꝛ al
teri daret: ꝙ ſine
dubio facere nō
pōt ſine cauſa: vt
per gloſ. in. c. cōq̄
ſtus. ix. q. iij. ꝛ per
glo. in. c. j. xxij. di.
ꝛ q̄ꝙuis poſſet tol
lere ius alterius
cū cā. vt in. c. quia
pleriq;. de imu.
eccl'. ꝛ in. c. propo
ſuit. de cōceſ. ꝓ̄bē.
ꝛ not. in. c. q̄ in ec
cleſiaꝝ. de cōſt. tñ
i dubio non ꝓ̄ſu-
miꝛ cā niſi id face
ret ex certa ſcien
tia ſm ea q̄ habē
tur i. l. q̄ties. C. d
ꝓci. ip̄e. offe. ꝛ in. l.
fi. C. ſi ꝯ ius vel
vti. publi.

c ¶ Aſſignare. ad
de Roma. conſil.
cccclxxxij.

d ¶ Partes iudi
cis. Adde Abb.
cōſ. xxxiiij. ij. lib.

a ¶ Inſtruct⁹.ad a
de vt ꝑ do.de ro.
deci.cciiij.
b ¶ Sententiare.
addē Jo.de imo.
ibi ⁊ do.de Rot.
ſuis dci.deci.cccc
xij.de reſcrip.
c ¶ Bñficialibus.
Adde do.de rot.
deci.ſuis in tit.de
litis conteſt.
Zacharias.
¶ Addē gemi.ar
chi.⁊ phili.frā.in
cle.j.de eo q mit.
in poſ.cā rei ſer.⁊
lanfrā.de oīa.re
pet.cle.ſepe.nu.
iiij.⁊ ibi i apo.ad
eū.in ver.de pla
no.de ver.ſig.⁊ in
cle.diſpēdioſam.
⁊ ibi Card.an.iij.
op.de iudi.
d ¶ Nec interpre
tanť.adde Alex.
cōſi.xx.⁊.xlij.iiij.
libro.
Zacharias.
¶ Adde pleni⁹
eundē Alex.in.l.
inter ſtipulātē.§.
j.ff.de verb.obli.
vbi dicit qđ ſi ex
vtroq́ꝫ intellectu
cōcluſiue reſulta
ret dubiū tūc nō
dꝫ fieri interpre
tatio dicti teſtis.
idē no.i.l.ſi libra
rius.ff.de reg.iu.
Jo.and.in.c.j.de
pac.li.vj.⁊ Spec.
in tit.de teſte.§.j.
verſi.itē ꝙ teſtes
obſcuri.

q2 ⁊ tūc nō ſufficit mittere ꝓcuratorē ad ipetrādū
a ⁊ ꝯdicendū:ſed oportet ꝙ mittať inſtructus[a] ad
cauſam tractandā.de quo dic vt in.c.j.de elect.li.
3 vi. ¶ † Et no.ꝙ vbi cā eſt in curia ſi nō cōpareat
pars inſtructa ꝓceditur ad diffinitiuā ſentētiam
tm̄ cōtra contumacem dummodo cauſa ſit in ta
li ſtatu qđ ꝓcedi poſſit.Et not.ꝙ qs pōt ſibi ſta
tuere terminū determinādo ꝑncipiū termini ad
diem feriatam ad aſſignandum tempus nō quo
procediť ſed ex quo ꝓcedi debet de quo de ferijs.
4 c.fin. ¶ † No effectum alium hui⁹ termini quia
hꝫ vim citationis pemptorie:adeo ꝙ expectat⁹ ſi
non veniat poteſt ad ſniam ꝓcedi abſq́ꝫ alia cita
tione. ¶ Et no.ꝙ talis terminus habet vim cita
tionis ⁊ monitiōis vt cōpareat qñcunq́ꝫ poſt illū
terminū.hic eſt ꝙ ſi nō procedat iudex i termino
ſꝫ longo tp̄e vt duorū menſiū poſt terminū valet
ꝓceſſus. ¶ No.ꝙ ad accuſandā contumaciā etiā
quo ad vim ꝓceſſus ad diffinitiuā ſniam nō ſuffi
cit vbi cauſa eſt in curia mittere procuratorē ad
impetrādū ⁊ ꝯdicendū impetrationi ſi nō habet
ſufficiens mādatū ad cauſam ꝓſequendā. ¶ Et
no.ꝙ auditor ex cōmiſſiōe pōt q de cauſa cogno
b ſcit ſententiare[b]:qđ intellige ſi hoc ſpecifice hꝫ in
mādatis:de quo in cle.auditor.de reſcrip.Hic ha
bemus examinare duas ſnias.primā in cauſa ꝑn
cipali.ſecūdā in cauſa appellationis ⁊ cauſas ea
rum.Primo videť ꝙ ſnia lata in cauſa principali
debuerit valere ⁊ nō in cauſa appellatiōis ⁊ cau
ſas earū:q2 prima ſnia iuſta fuit.nam eo ꝙ ſubmi
ſit ſe gratie renuntiauit iuri ſibi cōpetēti ex lite
ris.vt in fi.quia hic videť repugnare proſecutiōi
gratie ergo tolliť ius:de offi.del.gratū.⁊.c.relatū.
ad hoc.ſ.eo.ſane.Sol.glo.⁊ doct.dicunt ꝙ mul
te ſunt cauſe nullitatis prime ſnie.prima cauſa vi
detur ꝙ fuerit defect⁹ cōteſtatiōis lit.q2 nō appa
ret ꝙ fuerit ꝯteſtata.ſed gl.j.hic rñdet ꝙ hec cau
ſa nō fuit legitima:q2 apparet ex litera ꝙ lis fue
rit cōteſtata:eo q2 negatio fuerit facta oppoſita
exceptiōe ⁊ negatiōe ſit res dubia.C.q.ad liber.
ꝓci.nō lꝫ.l.iij.⁊ ſic induciť lit.cōte.q2 ꝑ rñſionem ⁊
negationē ⁊c.de li.cōte.c.vno.nō placet hoc Hoſ.
quia per negationē actorū nō ſit lit.cōte.ſup peti
tiōe principali ſꝫ bene ſup exceptione.hec autem
fuit negatio actorū:ideo nō fuit lis cōte.oportet
ergo ꝙ negatio fiat ꝑ reū principalē in petitione
per actorē vt fiat lit.cōte.de hoc in prima glo.vel
dic ꝙ ad validitatē prime ſnīe nō exigiť li.cōteſt.
quia hic exceptio renuntiationis ⁊ reſcriptū cū
eſſet in bñficialib⁹ in quib⁹ etiā taciturnitas peri
mit actionē ⁊ reſcriptū:iuxta no.in.d.c.j.de li.ꝯte.
lib.vj.⁊ no.fuit in.c.ꝯſtitut⁹.⁊.c.ſup lr̄is de reſcri.
⁊ ſic iuriſdictionē ſi qua data erat:⁊ ſic pōterat op
poni ad ꝓceſſum.iđ iudices pronuntiauerūt ipm
nō poſſe ampli⁹ vti literis ⁊ ſic etiā ad finē ꝓcedē
di.quod no.ad limitationē.c.j.de lit conteſt.lib.vj.
c Nūquid aūt hodie in beneficialib⁹[c] ſit neceſſaria
lit.cōte.colligiť in cle.diſpēdioſam.de iudi.iūcta
cle.ſepe.de verb.ſig.Secūda cauſa nullitatis ſnie
fuit q2 per ſubmiſſionem gratie primi iudices ha
buerūt hunc actū.ſ.ſubmiſſionē gratie ꝓ renūtia
tiōe ⁊ male.lꝫ em̄ teſtes ꝓbarēt qđ ſe ſubmitterēt
gratie per hoc nō cōcludebať neceſſario renūtia
tio.Nec ob.c.ſane.⁊.c.gratū.quia in.c.gratū.ꝓſe
quiť cauſam corā iudice a quo:vñ directo obuiat
iuri q̄ſito ex literis:q2 poterat ſe ſubmittere gra
tie cedēdo ⁊ cōfitendo ꝙ illi ius ꝓſequereť ipſi⁹ ⁊
uō ex toto ipſum annullarēt.Nec ob.c.ſane.q2 ad
uertendū qñq́ꝫ:qs renuntiat literis vel iuri ſuo:⁊
planū eſt ꝙ tūc excludiť.vij.q.j.q2 periculoſum.ff.
de edi.edi.l.queritur.§.ſi vēditor.Qñq́ꝫ quis non
renūtiat literis ſed tradit literas:⁊ tūc ſm aliq̊s
ꝑdit ius ſed reintegrať ex eq̄tate ſm aliquos.etiā
audit de iure ſm diuerſitatē intellectuū.ſ.e.ſane.
hec v̄a qñ ius ꝑēdet ex literis.ſi aūt ius nō pēdet
ex literis ſed iam eſt ex literis facta executio ⁊ tūc
q2 ius nō pēdet ex literis cū ſit finitū officiū iudi
cis qđ finiť eo qđ eſt executū.C.de fru.⁊ li.expē.l.
terminato.nō perdit renūtiationē literarū.⁊ hūc
intellectum ponit glo.in ver.reddens.in ca.ſane.

Et ad.c.ſane.dic ꝙ ſi ius eſt iam purificatū ex literis:vt q2 iā eſt inſti
tutus per traditionem literarū illud nō ꝑdit quia nō coheret literis ⁊
ſic poteſt intelligi illđ.c ſi pēdet a literis ꝑ traditionē literarū illud hñ
5 perdit niſi aliter integreť:vt ibi. ¶ † Qñq́ꝫ quis ſe ſubmittit gratie:et
hoc tātū per teſtes ꝓbatur ⁊ tūc ꝑ ſubmiſſionē qs nō ꝑdit ius ſuū.hec
fuit opi.Inno.⁊ Hoſt.qui ꝑ hoc reprobāt opi.glo.dicentes ꝙ quāq́ꝫ
ex alijs cauſis forte iuſte fuerit reuocata ſnia tñ quo ad hāc cauſam de
iuris rigore tenuit ſnia ⁊ ideo dixerunt ꝙ iura allegata in ꝯriū loquū
tur qñ quis renūtiat literis ⁊ iuri quia ſubmittere ſe gratie hꝫ quādā
tacitā ꝓteſtationem ꝙ gratiā expectat:vnde illa nō ſecuta primū ius
recuperat.C.de trāſa.ſiue apud acta.quādo qs ſe ſubmittit miſericor
die ⁊ idē.ſ.ea.ſane.qñq́ꝫ ſe ſubmittit voluntati alterius,⁊ idē quia vo
lūtas debet reduci ad arbitriū boni viri.de oper.li.l.ſi libertus.⁊ de iu
reiu.quintauallis.Sed huic obſtat ꝙ imo iuſta fuerit ſnia,q2 dato ꝙ
teſtes minus dixiſſent teſtificādo ꝙ ſe ſubmiſit gratie ſubaudiri debēt
dicta teſtiū ſm intentionē partiū ꝙ ꝑ hoc renuntiauit.ſicut dicim⁹ ꝙ
qñq́ꝫ v̄ba partis late interꝑtenť.j.đ cau.poſ.cū eccleſia.So.dicta par
tiū late interꝑtanť:vt ibi ⁊ ſubaudiunť ſi đt ſe coheredē ꝑſumiť iterro
gatus.ff.de interro.ac.ſi ſine in inſtrumētis etiā plus ſolēnitatis ꝑſu
mitur q̄ꝫ appareat in verbis.inſti.de fideiuſ.§.fi.ff.de ver.obli.ſciendū.
d dicta aūt teſtiū nō ſuppleňť nec interꝑtanť[d] vt ſit ꝓbatū niſi quaten⁹
ex eorū verbis colligiť.j.de teſt.cum clamor.de appel.dilecto.de ꝓba.
in ꝑſentia.⁊ facit qđ habeť in.l.j.C.de vſu.ꝑtendiť alia cauſa q̄ conclu
dit nullitatē ex defectu ꝑtātis q2 fuerūt tres iudices ⁊ duo tm̄ pronun
tiauerūt.de off.dele.cū cauſa.ſed pōt hoc ſaluari ꝙ fuerūt dati cū clau
ſula ⁊ ꝓceſſerūt tertio trāſlato ⁊ impedito vel nolēte iterēſſe. ¶ In gl.
duo iudices.in fi.⁊ ſic vſq́ꝫ huc tres cauſas q̄ ꝑtēdebāt ad retractatio
nē ſnie.Prima ꝓpter defectū lit.cōteſta.de quo glo.j.Scđo ꝓpter de
fectū iniuſtitie quia aſſumpſerāt actū ſubmiſſiōis gratie pro renūtia
tiōe.de quo gl.ij.Tertia ꝓpter defectū poteſtatis iudicū.đ qua dic vt
in gl.Quartā addit Inno.hic ſm aliquos ꝙ hic ſe opponētes nō ha
bebāt ius ſe opponēdi:cū ex renūtiatione nullū eſſet eis ius queſitum:
q2 ſi fuit renūtiatio facta de capitulo vt ſingularib⁹ ⁊ teſtes quib⁹ pre
ſentib⁹ nullū erat ius queſitū:nō poterāt ergo ſe opponere noīe capľi
q2 nō habebāt mādatū de ꝓcu.c.j.non noīe ꝓprio:quia nullū ius erat
ex renuntiatione queſitum:ſed hec cauſa non fuit legitima:q2 lꝫ non
poſſent ſe opponere vt ex iure eis q̄ſito poterāt ſe opponere ⁊c.ſed hec
cā non fuit legitima:quia hic nō ſe opponebant immediate ex iure re
nuntiationis:ſꝫ ꝓpter renūtiationē caſſabāt defectum iuris in agēte.
⁊ ſic ſua intererat ꝙ ius nō habēs nō admittereť:ſicut in ſili đr poſſent
ſe opponere ne per literas falſas intruderēt.vt.j.de cri.fal.ſup eo.q̊ ca
ſu ſe poſſunt intantū opponere ꝙ etiā ſi capitulū mādaret ꝙ ſe nō op
ponerēt nō haberēt obedire quia ſe nō opponūt pro iure capituli:ſꝫ ſe
opponunt pro iure ⁊ intereſſe cōmuni.fatetur tñ Inno.ꝙ ſi capitulū
remitteret hoc ius ipſi:vt q2 remitteret renūtiationē qđ agere poſſet
inuitis ſingularibus.ad qđ facit.ſ.eo.cū inter.P.Sed hoc nō placet
Hoſt.q2 per hoc nō reuiuiſcet ius extinctū niſi ad aliū actū ꝓcedereť:
cū ꝑ cōſenſum partiū ⁊ iudicis nō poſſit iuriſdictio extincta reuiuiſce
re.de offi.dele.ſignificātib⁹.⁊ magis quo ad executores.vel dic ꝙ ſm
In.poterūt ſe opponere etiā immediate ex renūtiatiōe quaſi eis ius
ſit queſitū cōcludens regulā ꝙ renūtiatio qñq́ꝫ abſente parte facta ꝓ
deſt illi cui vtilis eſt dato ꝙ ſit abſens.all.de ꝑſcriptio.c.pe.C.de pact.
l.poſtq̄ꝫ.⁊ ſit renūtiatio ſm eū nō ſolū exꝑſſe ſꝫ etiā tacite.vt in hoc.c.v̄.
duo iudices.⁊ cōiter renūtiās habeť ꝓ derelicto.l.ſi qs vi.§.differētia.
ff.de acq.poſ.⁊.ff.ꝓ dereli.ꝑ totū.fateť tñ ꝙ ꝑ renūtiationē qs nō amit
tit dñiū rei q̄ꝫ tenet lꝫ amittat poſſeſſionē.vt.ff.de acqui.poſ.l.ſi qs vi.
§.j.qnimo pl⁹ đt ꝙ ſi qs renuntiat iuri vel ſeruituti quā hꝫ in aliqua re
6 etiā abſente dño ſtatim res eſt libera. † Propter q̄ vidēda ſunt aliq̄:
primo an renūtiatio abſente ꝑte noceat quo ad ꝑdēdū dñiū ſcđo an no
ceat q̊ ad ꝑdendū ius aliqđ reale vľ ꝑſonale.tertio qd de ꝯfeſſiōe.q̄rto
qd đ renūtiatiōe litis. ¶ Ad ꝑmū dic ꝙ aut renūtiās vľ hñs ꝓ dereli
cto itēdit ꝑdere ⁊ dñiū ⁊ poſſeſſionē ⁊ perdit vtrūq́ꝫ.vt.l.ſi qs vi.§.diffe
rētia.ff.de acq.poſ.Aut intēdit ꝑdere neutrū ⁊ neutrū ꝑdit.Aut intē
dit ꝑdere dñiū ⁊ nō poſſeſſionē ⁊ nō pōt:q2 ꝑ hoc nō hꝫ ꝓ đrelicto.Aut
intēdit ꝑdere poſſeſſionē ⁊ nō dñiū ⁊ h̄ pōt.⁊ i h̄ differt poſſeſſio a dñio
vt ibi.Aut intēdit ꝑdere dñiū ⁊ eſt dubiū de aīo circa poſſeſſionē.qdā
ꝙ nō ꝑdit nec dñiū nec poſſeſſionē:q2 ex q̊ nō apparet ꝙ velit ꝑdere
poſſeſſionē retinet vtrūq́ꝫ.Cōis opi.ē Ray.⁊ bonū eſt ꝙ ꝑdat vtrūq́ꝫ
q2 ex q̊ ꝯſtat đ aīo ꝙ vult ꝑdere dñiū ꝑſumiť ꝙ velit ꝑdere poſſeſſionē
7 vt ꝑtꝫ in.l.illđ.ff.de acq.here. ¶ † Nunqd aūt renūtiatio facta abſente
parte ꝑiudicet in iure ꝑſonali vel reali.circa ius habes gloſ.Inno.hic
Bar.in.l.nō ſolū.§.ſi liberatiōis.ff.de lib.le.ſic dicit ꝙ aut agiť de ꝑiu
dicio iuris realis:⁊ hoc ꝑiudicat abſente ꝑte.vt.d.§.differētia.ff.ꝓ đre
lict.ꝑ totū.⁊ hic In.aut agiť de ꝑiudicio iuris ꝑſonalis.⁊ glo.iur.ciui
lis ſunt ꝯrie.đ qb⁹ nō habes curare.Dic ꝙ aut ſit in iudicio ⁊ ꝑiudicat
C.đ pac.l.poſtq̄ꝫ liti.⁊ h̄ iđ q2 ibi eſt iudex q eſt loco ꝑtis.vt.l.ſi ob cām.
C.đ euic.Si ſit extraiudicialis dic ſm Bar.aut ē ꝑñs aliqs q recipiat
noīe abſentis ⁊ ꝑiudicat renūtiatio.vt.l.reſcriptū.§.j.ff.de pact.etiā da
to ꝙ ille nō hēat ad h̄ mādatū dūmō poſtea ratificauerit.aut nō eſt re
cipiēs loco ꝑtis:⁊ đt ꝙ nō ꝑiudicat.ff.de pac.l.⁊ hr̄di.§.nos aūt.q2 tale
ius non

ius nō pōt q̄ri abſenti ex pſona debitoris.hoc eſt verū iure qđ eſt iam queſitū re ⁊ facto:quia talia iura nō poſſunt a nobis ſimplici renuntiatione abdicari:vt.l.qs ergo caſus.ff.de pecu.⁊.l.ij.ff.ꝑ ſoc.l.fideiuſſor.⁊ no.ibi.ff.de pac.Si autē eſſet ius q̄ſitū facto alterius vt in legato vel ſimilibus:tūc bene credo ꝙ valeret renūtiatio ⁊ preiudicaret: q: tale ius poſſum a me abdicare facto meo.C.de repu.heredi.l.ſi quis.ff.de leg.j.l.ſeruum filij.§.j.⁊ cōpeteret exceptio doli quaſi petēdo vt actionē nō habēs dolo petat.ſic pōt intelligi gl.in.§.ſi liberatiōis:⁊ ad hoc qđ
8 ſcribit Bar.in.l.j.C.de pac.¶ †Ad tertiū de confeſſione [a] dic ꝙ ſi cō
a feſſio fiat ad obligandū illa nō ꝓficit niſi pſente parte vel altero pro eo recipiēte vt no.in.l.j.C.de cōfeſ.⁊ eſt tex.l.certū.§.ſi qs abſente.ff.de cōfeſ.Idē etiā credo ſi fiat ad liberandū:q: quatenꝰ eſt ꝓbatio planū: quatenus aūt eſt diſpoſitio planū eſt ꝙ eſt aliq̄n:vt.l.tale pactū.ꝓfiteor te nō teneri.ff.de pac.idem eſſet.de hoc dic vt habet ꝑ Bar.in.d.l. non ſolū.§.ſi liberatiōis.ff.de li.leg.⁊ not.in.c.fin.j.de ſucceſ.ab inteſt.
9 ¶ †Ad quartū an renūtiās liti videt renūtiare iuri in iudicio deducēdo vel deducto.dic aut renūtiat liti ante inceptū iudiciū ⁊ nō videt renūtiare iuri.caſus eſt.ſ.de tenore.⁊ eſt caſus.j.de preſcri. nihil.hoc nihil ꝓbat niſi vt ſequit et maxime ſi reſiſtat litigio cū cā vt euitet ſcandalū ſi iam eſſet in iudicio deducta:⁊ tunc aut renuntiatio fit ex parte actoris:aut ex parte rei.ſi fit ex parte actoris aut renūtiat inſtantie aut cōſentit reus.⁊ puto ꝙ perdat ſola inſtātia.ſic temperat Bar.in.d.l.poſtꝗ liti.q: verba iſta nō concludunt ad ſubſtātiā actionis nec directe nec indirecte cū poſſit ex quo ps cōſentit,recedere ab inſtātia abſqȝ eo ꝙ perdat actionē.Aut renūtiat inſtātie ⁊ pars ꝯtradicit nec acceptat renūtiationē qđ pōt per aut.qui ſemel.C.quō et q̄n index.⁊ p.c.cauſam.j.de dolo ⁊ cōtu.Et tūc Bart.dicit ꝙ pdit inſtātia actiōis:qđ credo ſi pſiſtat tm̄ in renūtiatione: ſi autē renūtiat liti dico
b ꝙ pdit [b] ⁊ inſtantiā ⁊ pdit ius deductū in iudicio.⁊ eſt cauſa q: ex quo vult pdere arma ꝑ lite et ꝓ tāto vult pdere inſtātiā actionis.eſt tamē verū qđ dicit Bar.in.l.naturaliter.§.nihil cōe.ff.de acq.poſ.ꝙ lȝ pdat ius actiōis:nō tn̄ perdit inſtantiā ex qua actio perdit ⁊ ꝓ tanto agere pōt lȝ obſtet exceptio.C.de trāſac.l.fine apud acta.Si aūt renūtiatio fuit ex parte rei tūc dicit ꝙ aut reo cōpetebat exceptio ⁊ ex iſto dabit replicatio.Aut reo nō cōpetebat exceptio ⁊ nihil dabit.Aut nō cōpetebat actio actori.⁊ tūc per hoc ꝙ renūtiet liti vel pdat litē non datur ſibi remediū actionis:vt q: nō eſt hec materia apta ad producendum actionē.vt.l.iuriſgētiū.§.j.ff.de pac.⁊ hec ſufficiāt.¶ Venio ad ſniam in cauſa appellatiōis ⁊ vꝫ ꝙ male papa ꝓnūtiauerit ſentētiando diffinitiue ſuper prima cauſa vel ſniam illā caſſando:q: debebat appellatum in termino nō cōparentē inſtructū in expēſis cōdēnare:vt de appella.Nicolao.Itē q: ſufficit appellantē mittere ad impetrandum et contradicendū:vt patet.j.de ap.interpoſita.¶ †Hic ſunt plura vidēda.
10 Primo an eo ꝙ appellatio eſt interpoſito: cā dicat in curia vt ibi
c debeat tractari.Scđo dato ꝙ ſit in curia [c] qs ſit effectꝰ ꝙ ibi ſit et an ſufficiat mittere ꝓcuratorē ſimplr ad impetrādū.Tertio an dato qđ ſit in curia poſſit quādocūqȝ ꝓcedi ad ſniam diffinitiuā in cōtumacē. ¶ Ad primū gl.dicit hic ꝙ quādoqȝ appellat a ſnia interlocutoria:⁊ tūc delatio ſiue iudicis ſiue etiā ptis appellate facit cām eſſe in curia: termini aūt ſtatuitio nō.Q̄nqȝ eſt appellatū a diffinitiua.⁊ tūc ſufficit quod ſtatutus ſit terminus per iudicē aut partē vt cauſa dicat in curia ⁊ ſic loquit hic.⁊ hoc nō placet doc.per ea q̄ no.in.c.interpoſitā.§.j.de app.quo ad cās nō bñficiales,quo aūt ad bñficiales dicūt tenēdum qđ no.in.c.j.de elec.li.vj.Tu dic ꝙ q̄dā ſunt cauſe quarū natura facit eē negotiū i curia ⁊ ſic cā ē i curia eo ꝙ appellat vt q: ſunt de maiorib' de ap.vt debitꝰ.j.ſi.de elec.ꝗuis.li.vj.⁊ i bñficialib' ſeruata forma.c.j.de reſcri.li.vj.⁊.c.cām.de elec.in cle.⁊ tūc nō expectat aliud accidēs.q: immediate cā eſt in curia.vt hic.¶ Q̄uedā ſunt cauſe.q̄ ex accidēti ſunt i curia:⁊ in iſtis dic ꝙ ſi q̄rit de actu ſup q̄ pēdet appellatio ſola delatio iudicis aut ptis facit cām eſſe i curia vt de ap.ſepe.el.j.nec exigit termini ſtatuitio.Si q̄rit de negotio principali ſup quo pēdet appellatio ſȝ ea pēdēte ſup incidēti:⁊ tūc vt ſit in curia exigit cōſenſus appellati nec ſufficit delatio iudicis quo ad ꝓncipale negotiū.de ap. cordi.li.vj.Termini aūt ſtatuitio ſola nullo caſu facit cām eſſe i curia: q: ſolū ordinat in finē interpellādi partē:ſȝ bñ operat ꝙ vbi ex altero ſigno vel cā eſt in curia nō exigit noua citatio:ſed ſufficit terminꝰ iſte ſtatutus ⁊ cā pōt q̄ñcunqȝ in curia expediri poſt illū terminū q habet per citationē perēptoriā:vt hic eſt caſus de ap.ſepe.et hoc de primo. ꝙ autē terminꝰ nō habeat cām facere eſt in curia:caſus eſt de appel.
11 interpoſita.§.j.⁊ hoc ibi tȝ Jo.an.¶ †Ad ſcđm qs ſit effectꝰ qđ cā ſit in curia vel nō:hoc declarat hec decre.q: vbi eſt in curia nō reqrit alia citatio.ad hoc.j.de ap.ſepe.nec ſufficit mittere ꝓcuratorē ad impetrādū vel ꝯdicēdū:ſȝ vbi nō eſt ſic.dȝ ergo primo caſu mittere ꝓcuratorē
12 inſtructū ad id qđ imminet expediēdū.¶ †Ad tertiū an cā exiſtente in curia poſſit ꝓcedi in abſentē.ad diffinitiuā.tex.vꝫ ꝯtrari.tex.hic qđ ſic tex.in ꝯtrīū de ap.reprehēſibilis.⁊.c.nicolao.ꝓ primo.de ap.ſepe.gl. dicit primo ꝙ pōt ꝓcedi ad diffinitiuā ſniam.Nec obſt.de ap.nicolao. q: ibi nō fuit petitū ſed ſolū fuit petita condēnatio in expēſis:vñ illud fuit nō ex defectu iuris ſȝ ex defectu petitiōis.ſcđo dicit gl.ꝙ ibi cā nō erat i tali ſtatu ꝙ poſſet ad diffinitiuā ꝓcedi q: nō erat lis cōteſt.iđ fit cōdēnatio in expēſis.¶ Et dic ꝙ cauſa exiſtēte [a] in curia aut non eſt petitū ꝙ fiat condēnatio ad diffinitiuam et nō fit: ſȝ fit cōdēnatio expenſarū: vt.d.c.nicolao.Si eſt petitū:aut nō fuit a principio terminꝰ ſtatutꝰ:⁊ oportet ꝙ ſtatuat vel citetur anteqȝ poſſet ad diffinitiuā procedi.operabitur ergo ſtatuitio termini qđ nō erat opus altera citatiōe vt pȝ.de ap.ſepe.Q̄nqȝ cā eſt i curia ⁊ terminꝰ eſt ſtatutꝰ ⁊ ps petit vt ad diffinitiuā ꝓcedat:⁊ tūc aut eſt cā in tali ſtatu ꝙ pōt ꝓcedi vt q: lis ꝯte.vel eſt cā in q̄ nō exigit litis cōte.vt bñficialis:qđ dic hodie vt i cle.diſpēdioſam.de iudi. ⁊ tūc pōt ꝓcedi ad diffinitiuā.vt hic.de ap.ſepe.⁊ de ap.per tuas.Q̄nqȝ cā nō eſt in ſtatu qđ poſſit ad diffinitiuā ꝓcedi vt q: lis nō eſt cōte.⁊ tunc ꝓcedit.c.nicolao.q: ibi procedit ad condēnationē expēſarum:tamē hoc hodie verū olim ſolum ad cōdēnationē indiſtincte.eo.titu.reprehenſibilis.
13 ¶ †Ultimo inducit decre.ad.q.an ex lr̄is monitorijs aliqđ ius q̄rat.⁊ facit decre.ꝙ ſic:q: ſi ꝑ renūtiationē ius tollit ſequit ꝙ aliqđ ſuberat.Gl. dicit ꝙ ſi cōſideret ius obligatoriū ꝑ qđ ꝯcludat obligatio ꝯ clericos ꝯ quos ſit impetratio ꝑ tales lr̄as nulli ius q̄rat.Si q̄rit an q̄ ad ipſam eccleſiā aliqđ ius reale q̄rat đt gl.ꝙ nō anq̄ȝ in illa recipiat.⁊ bene dicit:q: ꝑ renūtiationē bene q̄rit ius ad rē vel in re ſecundū modū receptionis:vt patet de p̄bē.ſi poſtq̄ȝ.lib.vj.Si q̄rit an aliqđ ius q̄rat agēdi ⁊ implorādi officiū ſuperioris vt corā ſuperiori poſſit inſtari ꝓſequēdi gratia.dicit gl. ꝙ ſic.⁊ hoc eſt ius qđ poteſt renūtiare reſtituēdo literas ⁊ renūtiādo literis impetratis vel impetrādis.poſtea gl.ponit intellectū tactū.ſ.e.ſane. de hoc tactū eſt.ſ.de reſcr.edoceri.⁊.c.lr̄is.⁊ vide de cōceſ.prebē.c.j.lib.vj.per Jnn.in.c.ſi ſoli.⁊.c.ſi
14 capitulo.e.tit.lib.vj.hic nō ſunt alia.¶ †Quero [b] quid ſi mādat aliquē recipi in canonicū Bonoñ. cū ſit paratus omnibꝰ beneficijs renūtiare quid p̄cedere debeat an renūtiatio vel collatio.Vinc. dicit ꝙ precedet renūtiatio ſi litere admittent:⁊ ſi poſtea reſiſtat ſuccurret ei.de pact.cum pridē. de rerum permu.cū vniuerſorū:⁊ putat tunc agi potiꝰ ex officio implorato q̄ȝ ex vi actionis.vide in cle.de rerum permut.c.vnico.Hoa.inſtruxit tranſmittentes ꝓcuratores ad curiā vt dent tria diuerſa mādata procuratori.vnū ad impetrandum ⁊ cōtradicēdū.aliud ad proſequēdū articulum appellationis:aliud ad proſequēdum nego
15 tium principale.Jo.an.¶ †Quero quid ſit effe
d ctus termini.dic ꝙ quandoqȝ terminus [d] ſtatuit a parte:quādoqȝ a iudice:⁊ quādoqȝ ad ꝓſequēdum,quādoqȝ ad iter arripiēdū.Et ſi ad iter arripiēdum ſufficit arripere intra terminū.Si ad proſequendū habes vnum effectū q: vbi cā eſt in curia habet vim citationis peremptorie.Item alius eſt effectus q: non pōt talis terminus per appellatum preueniri in impetrādo quādo cauſa eſt in curia.qđ ſecus eſt in termino iūris ſcđm diſtinctionē.c.oblate.de appellatio.Ant.de but. vtriuſqȝ iuris doc.

1 ☞ Epiſcopus vel alius prelatus abſoluēs ſubditos ab obedientia non per hoc cenſetur renūtiare prelature.4.5.vbi ponitur ratio.6.
2 Renuntiatio facta in mortis articulo an valeat.
3 Renuntiatio facta per ſuaſionem alterius fraudulenter ſuadentis an valeat.

1 LEcte. ¶ †Si prelatus ab obedientia ſubditos abſoluit:nō ꝓpter hoc prelature renūtiat. Cōmunis.diuiſio ſcđa ibi:nos autē. ¶ Caſus literalis.Quidam abbas adeo graui egritudine laborabat qđ de ipſius vita deſperabatur ad cuiuſdā emuli ſui cōſilium quem emulum nō credebat:abſoluit monachos ab obediētia ſua et epiſcopū ſuum vocauit vt in manibus ſuis renuntiaret:nō tn̄ renuntiauit.poſtmodum recuperata ſanitate monachi ⁊ reuerentiā ⁊ obedientiam fecerunt eidē.dubitabat abbas an ex tali facto renuntiaſſe intelligat abbatie.Rñdet
2 papa ꝙ nō.Bernar.¶ †No.ꝙ valet renūtiatio

a ¶ De ꝯfeſſiōe Adde Alex.cōſil.xxiiij.⁊.lxxvij. ij.lib.
Zacharias.
¶ Adde Maria. ſoci.cōſil.xx. inci.viſis.ver.eſt tn̄ aduertendū. circa fi.volumi.j. Bart.ſozi.in ſuo tracta.fallē.reg. lxiij.⁊ ibi fallentias ad hāc reg. Fel.i.c.ſi cautio. col.v.ver.in gl.in v̄bo,cām.de fide inſtru.Paul.de caſ.ꝯſi.xxix.vo.j. Raph.fulg.ꝯſil. cxcvij.col.ij.ver. ſup eo.Ja.rebuf. in.l.inter chartulas.in prin.et ibi in apoſti.celſi ad eū.C.de cōne.fiſ. debi.lib.x.et plenius ꝑ Lāfrā.de oria.in.c.q̄m ꝯ.§. confeſſiones.nu. xxj.⁊ ibi in apoſ. eiuſdem celſi ad ipm.i v̄.abſente parte.j.de ꝓba.
Sebaſt.Sapia.
b ¶ Qđ ꝑdit.Aduerte tamē qđ in cauſis bñficialibus renūtiās liti intelligit renūtiare ſoli iſtātie: q: iuri bñficiali nō pōt renūtiari niſi in manibꝰ ſupꝰioris.c.admonet.hoc.e.ti.⁊ ita cōcludūt dñi de ro.deci.cccj.ſeqt Jmol.hic ⁊ alex. i.l.poſtq̄ȝ liti.C. de pact.et idē đt ꝓcedere i feudo do.Jaſ.ibidē.q: feudo nō pōt renūtiari niſi i manibꝰ ſuperioris. vt not.bal.i aut.i ſucceſſione ad fi. C.de ſu.⁊ legi.⁊ ē tex.in.c.j.de eo q finē fecit agna.i vſibus feudorū.
c ¶ Jn curia.Adde do.de Rot. deciſi.ccciij.e.tit. de appel.
Sebaſti.Sapia.
d ¶ Quādoqȝ terminus.Adde ꝙ iudex poteſt ſtatuere terminū intra quē pars audiat ⁊ eo elapſo i ponat ꝑpetuū ſilētiū.vt i.l.diffamari.C.de ige.⁊ manu.⁊ i.l.titia. ff.đ accu.no.bar. in.l.ij.col.ij.i ꝓn. C.de eden.

a Zacharias.¶ In mortis articulo.Adde ꝙ lꝫ talis renuntiatio p̄ſumaṫ in fraudē expectantis vacationē ꝑ mortē factā tꝫ tñ in preiudiciū renuntiantis ſi cōualeſcat.notat plene Alex.in.l.filie.⁊ ibi materia de qua hic vbi ēt doc.ff.ſol.mat.Hemi.⁊ Philip.Frā.in.c.ſ.e.ti.lib.vj.
Ant.Frā.¶ Circa de renūtiāte bñficio.Dicas ꝙ ſtatim ꝙ qs renūtiat ordinariꝰ vł

aliꝰ ad quē perti a
net pōt ipm bñfi
ciū cōferre adeo
ꝙ ipſi renūtiāti 3
pōt auferri poſ
ſeſſio bñficij abſ
ꝗ aliq̄ citatione
renuntiantis.ita
no.voluit Inn.ī
c.accepta.de re.
ſpo.lꝫ hoc videa
tur eē ꝯ tex.i.c.lꝫ
ep̄s.de p̄bē.li.vj.
tñ pōt dici ꝙ ille
tex.nō loquaṫ in
eo q renuntiauit
bñficio accepta
renūtiatiōe ꝑ ſu 4
pīorē.Dicas tñ b
ꝙ ꝑ rł'as cācella
rie q̄ cōiter a q̄cū 5
ꝗ pōtifice refor
manṫ ōciſum eſt
ꝙ ſi qs ī īfirmita
te cōſtitutus re
ſignauerit aliqđ
bñficiū vel ſim
pł'r vł ex cāꝑmu
tationis niſi ſup
ueniat ꝑ.xx.dies
poſt renūtiatio
nē factā ōr bñfi
ciū vacare ꝑ obi
tū ⁊ nō ꝑ renūtia
tionē.vtrū aūt re
nūtiās beneficio
ex calore iracū
die poſſit ſtatim
penitere.viđ Jo.
an.i.c.ſ.ṡ.de re
nū.li.vj.qvr tene 6
re ꝙ ſic.⁊ viđ ar
chi.i.c.ꝗ ꝑiculo
ſum.vj.q.j.⁊ facit
tex.l.diuortiū.de
peni.di.j.Et ad
de etiā ꝙ renun
tiatio bñficij fa
cta ꝑ dolū nō tꝫ
vt eſt gl.in.c.ſug
geſtū.vij.q.j.
☞ Sebaſt.Sapia,
b ¶ Per actū.viđ
gl.allegātē ꝯcor.
in.l.nōnū ꝗ.ff.de
colla.bon.⁊ dicit
Bal.i.l.fi.§.ſꝫ cū i
ſcđa.ad finē.C.đ
fur.⁊ i.c.ne īnita
ris.col.vl.de cō c
ſtitu.ꝙ doctori ſi

facta in mortis articulo ᵃ qñ non eſt ſpes de ſanitate.et ſic defectus ſpei retinēdi bñficiū nō annullat renuntiationē a libera volūtate pēdentē.
¶ † No.ſcđm argumētū ꝑmiſſionē renuntiationis nō tenere factā ad cōſiliū et fraudē emuli:de quo qs cōfidit vt cogaṫ cedere.ſed ſi illā factā p̄ſentaſſet ⁊ obtinuiſſet licentiā non poſſet:vt in.c.
precedēti.ſ.qdā.⁊ ſic aliud eſt ſuperiorē vocare vt renūtiet:aliud in p̄ſentia eius renūtiationē offerre.⁊ ſic ſm doc.ſola vocatio in caſu iſto nō p̄iudicat ſicut nec ſola vocatio in ius ſine venia patroni.vt.l.ꝗuis.ff.de in ius voc.vbi ſimiliter eſt locꝰ penitētie.ad hoc.ij.q.vj.ſi qs libellos.et.ff.de diuor.l.penituit.¶ Not.arg.qđ in manibus ſolius ep̄i abſꝗ conſenſu capituli poſſit fieri ceſſio etiā ab inferiori prelato ⁊ honorabili mēbro.de quo dic vt.ṡ.e.admonet.¶ No.ꝙ ſapiētis eſt mutare cōſiliū ſibi perniciosum.¶ † No.ꝙ ꝑ actū ᵇ abſolutionis ab obedientia prelatus nō vr̄ renuntiare p̄lature,etiā qđ plus eſt ſi interuenerit vocatio ſuperioris vt cedat.¶ † No.ar.ꝙ abbas ⁊ ſuperior prelatꝰ poſſent abſoluere ab obediētia vel iuramēto obediētie ei p̄ſtito:qđ verū nō puto ⁊ tenēt hic doc.ꝑ no.de ſponſalibꝰ.preterea.qꝛ hic eſt iuramentū ⁊ promiſſio per qđ magis ſtudet placere deo ꝗ illi cui obedientia ⁊ iuramentum preſtaṫ:⁊ ideo abſoluere nō pōt.qđ not.Itē eſt alia rō.qꝛ durante principali nō pōt renūtiare qs ei qđ neceſſario dependet ab illo.⁊ hoc ſm doc.q dicūt ꝙ ideo nō obfuit iſta abſolutio qꝛ et preſes abdicādo a ſe imperiū nihil agit.ff.de off.preſi.l.legatꝰ.ſił'r nec iſto modo ſoluiṫ patria poteſtas.l.abdicatio.C.de pa.po.Itē qꝛ renuntiatio debuit precedere abſolutionē que tñ renūtiatio nō potuit fieri niſi in manibꝰ ep̄i et debuit p̄cedere abſolutionē:ergo ⁊c.⁊ ꝑ hoc dicūt etiā ꝙ nō erat neceſſaria noua ꝑmiſſio cū abſolutio nō tenuit.ſꝫ forte hoc fuit factū ad cautelā.de facto.
¶ No.vltimo ꝙ ꝑ actū renūtiatiōis alicuiꝰ ceſſionis cōſecutiue ad principale qs p̄ncipali renūtiare nō vr̄.¶ † Opp.ꝙ hic vr̄ facto renūtiaſſe.debis q̄ ſi.a ma.par.ca.ex ore.ſicut ipſo facto deū negamus.xj.q.iij.exiſtimāt.ipſo facto mētimur.xxij.q.v.cauete.ipſo facto appellamus.de ap.dilecti.⁊.c.vt nr̄m.ēt facto ſalutās p̄latū cōſentit in illū.lxiij.diſt.Adrianꝰ.ſol.dicit gl.vt dicūt pueri q aliter neſciūt rn̄dere ꝙ ꝯriū eſt verū:nō ſoluit aliter gl.Hoſt.ōt ꝙ ꝯria ꝓcedūt in his q̄ nō pendent a iure vel iuris ꝑtāte vel iudicis.⁊ reſpiciūt preiudiciū renūtiātis tm̄ ⁊ nō alienū.ſm Hoſt.ſꝫ hic nō valerent expreſſa:ergo nec tacita nō intercedēte cōſenſu ſuperioris vt hic.de p̄bē.dilec.vel dic ꝙ hic nō eſt tale factū ex quo cōcludaṫ volūtas renuntiādi:qꝛ ad excluſionē alicuiꝰ ꝯſecutiui non ſequiṫ excluſio principalis:ſaltem qñ voluntas declaraṫ circa p̄ncipale ał'r excludēdū.et per hoc nō ob.ṡ.eo.ex trāſmiſſa.¶ Op.ꝙ nō debuerit reuelare hic cui eſt facta cōfeſſio.de pn̄ia.oīs.ſol.pōt intelligi ſm glo.ꝙ hic confeſſio facta fuit in penitētiā:⁊ tūc dicit qđ de ipſiꝰ voluntate ᶜ re

cōſuluit ꝑ vna ꝑte licitū eſt mutare cōſiliū ſi videat veritatē in ꝯriū.ōt tñ Ang.i.l.labeo.ad fi.ff.de ſerui.ruſti.p̄dio.ꝙ cauēdū eſt tāꝗ ab igne propter malignitatē linguarū non in bonā partē ſed potius in falſitatem trahentium ſi conſulatur pro vna parte ⁊ varietur.
c ¶ De voluntate reuelauit.Adde quod voluit Lapus alle.xciiij.
Zacharias.¶ Adde tu pleniſſime Jo.an.in.c.conſanguinei.j.de re iudi.in.c.dilectus.de exceſ.prela.Spe.in ti.de ꝓba.§.j.ver.vlti.queriṫ.
Ber.de fir.in tra.de epiſcopo.iiij.parte.li.vj.col.iij.in prin.
Anto.Frā.¶ Circa hoc an poſſit reuelari cōfeſſio etiā de licētia cōfitētis primo dic ꝙ cōfeſſio abſolute reuelari nō dꝫ:imo iure antiquo reuelās ꝯfeſſionē deponiṫ ⁊ ꝑpetuo ignominioſe ꝑgit ꝑegrinꝰ:vt in.c.ſacerdos añ oīa.đ pe.di.vj.hodie ēt ꝑ ea q̄ hn̄r.ī.c.oīs.de pe.et remi.dꝫ deponi:⁊ ad agēdū pn̄iam ī arctū monaſteriū ōtrudi.⁊ de pena reuelantis cōfeſſionē vltra ea q̄ habenṫ in.d.c.oīs.vide beatū Tho.in.iiij.di.xxj.q.lij.arti.j.⁊.q.j.ꝑ totū.⁊.xxij.q.lxx.arti.j.et dicit bea.Tho.in.d.diſ.xxj.in.iiij.ꝙ ēt ſi hēat ln̄iam a cōfitēte reuelādi ſi ex tali reuelatiōe timet aliqđ ſcādalū oriri nō dꝫ vti data ln̄ia.⁊ dicit qđ ille cui ſic reuelaṫ ēt de ln̄ia cōfitētis teneṫ ipſe celare niſi forte pctōr velit ꝙ abſolute

uelauit ſicut ⁊ ſibi nolēti teſtimoniū cōfeſſiōis et recōciliatiōis.de teſti.teſtimoniū.de ſimonia.nemo.¶ Opp.ꝙ ex quo vocauit ſupiorē cōpellaṫ.ṡ.c.xxi.Dicit Hoſt.ꝙ ibi fuit petita licētia cedēdi ⁊ obtēta.hic aūt nec petita lꝫ vocatꝰ fuiſſet ſuperior.Itē ibi ſuberat cā vtilitatis eccleſie vel ſalutis ꝓprie.hic cā ſeductionis ⁊ infirmitatis.Itē ibi preceſſit deliberatio ⁊ inſtātia opportuna.hic ſecus.gl.j.eſt clara vide eā per te.Ibi de dolo.dic de hoc vt de reg.iur.nullus ex conſi.lib.vj.

1 ☞ Inſufficentia alicuius eſt cauſa legitima ipm remouendi ab officio.
2 Monachus an poſſit de licentia ſolius abbatis ad aliud monaſterium tranſire.
3 Abbas non dꝫ de facili dare licentiā monacho aſſerenti velle intrare ſtrictius monaſterium.
4 Renuntiatio ſiue ceſſio an poſſit fieri in manibꝰ legati.
Renūtiatio facta in manibus inferioris an poſſit ratificari per ſuperiorem.

1 DIlecti. ¶ † Abbas exēptus abſꝗ ln̄ia pape renūtiare nō pōt.In prima cōuētus petitio.In ſcđa ibi:cū igiṫ.ipſiꝰ repulſio ⁊ negotij ꝯmiſſio.¶ Caſus lr̄alis.Quidā abbas ad romanā eccleſiā nullo medio ꝑtinēs ⁊ ſentiēs ſe ſufficiētē renuntiauit in manibus monachorū regimini abbatie ſine ln̄ia pape:⁊ monachi aliū elegerūt.ꝑuenit hoc ad papā.Cū ergo dictꝰ abbas ſine ln̄ia pape renūtiare nequiuerit abbatie:ipſe tā renūtiationē ꝗ electionē denūtiauit irritas ⁊ inanes:mādās qbuſdā q̄tenꝰ abbatē faciāt reſtitui loco ſuo q̄ reſtituto recipiāt vice pape renūtiationē ipſius.Ber.¶ No.j.vnicā cām legitimā cedēdi dignitati ꝑꝑ inſufficiētiā.¶ Not.ij.ꝙ nō vꝫ ceſſio abbatis ī manibꝰ ſubiectorū:ex q̄ nō fit in manibꝰ ſupioris.¶ Not.iij.hic caſum ꝓ eo ꝙ diſputat Jo.an.in regula nō firmat.de re.iur. d
li.vj.ꝙ dato ꝙ ſm cōem opi.ceſſio teneat ad p̄iudiciū cedētis ꝯditionał'r niſi ſuperior reprobet ſi velit ⁊ ita ꝙ nō poſſet ceſſionē reuocare nō tñ tꝫ ſupiore ratū habere nolēte.lꝫ qdā male dixerint an res ſit integra vel nō:vt no.ṡ.eo.qđ ī dubijs.¶ No.ꝙ abbatia eſt nomē oneris plus ꝗ honoris.¶ No.ſummariū.Et no.ꝙ cedēs in manibꝰ e
inferioris ſupiore volēte cedere ꝯpelliṫ.⁊ facit decre.iſta ꝓ ꝑte ꝙ nō teneat ceſſio.qđ ꝑtꝫ:qꝛ papa mādat qđ iterato cedat.qđ nō eēt ſi teneret ad p̄iudiciū cedētis.ſꝫ dic qđ ſupior pōt eligere qđ libet an ꝙ approbat ceſſionē:an qđ iterato cogat
2 ad cedēdū qđ nō tꝫ q̄ ad eū.¶ † No.ꝙ monachꝰ
d alteriꝰ mōaſterij eligi pōt ᵈ.de q̄ đ ele.nullꝰ.li.vj.eo.ti.cle.j.⁊ hic.¶ Opp.qđ hic fuit ln̄ia cā cedēdi.ſ.ꝑꝑ inſufficiētiā.xviij.q.ij.ſi qs abbas.gl.fateṫ ⁊ ōt qđ ltia eſt cā inſufficiētie.ſic ⁊ iudex a iudicādo remoueṫ ꝓpter inſufficiētiā vt hic.Itē ꝑꝑ negligētiā de off.cuſto.c.j.ſic ī magiſtro.C.đ ꝓfeſ.et medi.l.ij.li.x.No.hñ hoc dcm̄ qꝛ doctor ꝓpter in
e ſufficiētiā p̄t reprobari ᵉ vide.ff.đ mūe.⁊ ho.l.vt gradati.§.reprobari.¶ Opp.ſcđo ꝙ renūtiatio

ille cui permittit reuelari ſciat et rō aſſignaṫ:qꝛ cōfeſſio ꝑꝑ duo dꝫ celari.ſ.ꝓpter ſacramētū qꝛ q̄ſi đ eſſentia ſacri eſt ꝯfeſſionē celare et hoc tollit ln̄ia cōfitētis.ſm ꝑꝑ qđ celaṫ ē ipꝫ ſcādalū qđ inde poſſet oriri.⁊ hoc nō tollit ln̄ia ꝯfitentis ⁊ vtrū ſupior q ſcit pctā ſui ſubditi ꝑ cōfeſſionē ſacr̄alem poſſit poſtmodum illa punire tāꝗ ſibi nota:viđ.b.tho.i.iiij.p̄al.di.xxj.q.iij.arti.j.qđ nō in foro ꝯtētioſo,ſed hñ in foro pn̄iali ſic:qꝛ non ſcit vt hō:ſꝫ ſcit vt deꝰ ⁊ ibi mł'ta alia ponit ad iſtā materiā reuelationis ꝯfeſſionū de qbꝰ oīno eſt ibi vidēdū ⁊ ꝑ repetētes maxime.d.Car.in.d.c.oīs.de peni.⁊ remiſſio.
Zacharias.
¶ Eligi p̄t.adđ qđ no.in apo.ad iſtū in.c.poſt trāſlationē.nu.vj.in apo.meis ī v̇.nō poſſit eligi.ṡ.eo.titu.vbi plene diſcutio hunc arti.
¶ Reprobari.adđ Ol.ꝯſ.xviij.
Zacharias.
¶ Adde Bar.⁊ Rebu.i.l.grāmaticos.C.de ꝓfeſſo.⁊ medi.libr.x.Fel.latiſſime.i.c.ex lr̄is.col.iiij.v̇.⁊ adđ bar.ṡ.đ cōſti.imo p̄t degradari veluti miles ⁊ clericꝰ vt no.idē bar.ī.l.ij.§.ignominie cā.ff.đ iſa.⁊ adđ ꝙ talis ita doctoratu priuatus nō p̄t iterū doctorari.notat Bal.ſing.in.l.ij.C.de libe.⁊ eorū libe.
Anto.Frāc.¶ Ad hāc materiā an doctor approbatꝰ ſemel poſſit reprobari ꝓpter inſufficiētiā:dicas primo ꝙ in ꝓmouendis ad doctoratum requiriṫ trina examinatio ſm Arch.in.c.de qbuſdā.xxxvij.di.⁊ q̄ requiranṫ vt qs poſſit effici doctor.vide per.d.Card.ī ꝓe.cle.poſt gl.in ver.doctoribꝰ.in ꝓe.vj.Et adde ēt qđ doctor q legit ꝑ annos.xx.in ſtudio gn̄ali diciṫ eſſe illuſtris ⁊ ex tali lectura efficiṫ comes:vt eſt tex.in.l.j.C.de profeſ.q in vrbe cōſtantin.li.xij.⁊ hr̄ ꝑ Barto.in.l.Alex.C.de decurio.lib.x.Et an poſſint reprobari propter inſufficiētiā,dicas quod docto.qui non ſunt vtiles in legendo ſtudentibus bene p̄nt reprobari.i.remoueri ab officio legēdi.⁊ ita ꝓcedūt q̄ habētur ⁊ not.in.l.grammaticos.C.de profeſſ.⁊ medi.hic alleg.in apoſtil.nō tñ pōt reprobari ita vt inſignia doctoratus ei auferanṫ licet forſan propter

teneat

aliquod grauiſſi a
mum crimẽ poſ-
ſet exautorari: ſi
cut dicim⁹ in cle
rico degradãdo
qui ꝑpter atro-
citatẽ criminis ꝛ
incorrigibilitatẽ
degradat̃ ſm̃ for
mam.c.degrada
tio.de pe.in.vj.ꝛ
tradit̃ curie ſecu
lari:vt in.c.cũ nõ
ab homine.de iu
di.ꝛ in.c.perpẽdi
m⁹.de ſent.excõ.
de q̃ materia do
ctoris ſemel ap-
probati an poſſit
reprobari.vid̃ ꝑ
gl.in.c.cũ ſcõm.
de prebẽ.ꝛ q̃ no.
ꝑ Archi.i palle.
c.de qbuſdã.xxx
vij.diſ.ꝛ vide no.
ꝑ doc.i.c.de illis
de deſpon.ipub.
Et adõ ꝙ nemo
debet aſſumi ad
doctoratum niſi
certo tꝑe ſtudue
rit vt ꝑ Bart.in
l.petitiones.ꝛ in
l.iubem⁹.vbi de
clarat q̃ ſint ꝓ
pria requiſita.C.
d̃ aduo.diuerſo.
iudi.ꝛ q̃ ſint inſi-
gnia doctoꝝ.vi-
per gl.i cle.ij.de
magiſt.in v.inſi-
gnis.Et adõ ꝙ
lȝ doctor nõ ha-
beat neceſſe ſem
ꝑ vti inſignib⁹ do
ctoralib⁹ põt tñ
illis vti ſi vult et
in ꝑntia ꝓncipis
vt no.Bar.in.l.j.
C.de bo.va.li.xj.
imo q gerit ſe ꝑ
doct.et vtit̃ inſi-
gnĩs doctoꝝ cũ
nõ ſit doctor te-
net̃ pena falſi.l.
eos.in fine.ff.de
fal.ꝛ vid̃ ꝑ Bar.
in.l.reddatur.C.
de ꝓfeſ.ꝛ me.lib.
x.Et adde etiã
qd̃ quis non põt
eſſe bon⁹ doctor
qui in tenera eta
te nõ cepit addi
ſcere vt ẽ gl.i.l.j.
C.de athle.lib.x.
ꝛ que ſint priuile
gia doctorũ.vi-
de per Jo.an.in
regula cũ quid.
de reg.iu.li.vj.et
in prealle.cle.ij.
de magiſ.
❧Sebaſti.Sapia.
a ❡ Quo ad ſe.
Uide Alex.in.l.
poſtq̃ liti.vbi ẽt.
d.Jaſ.C.de pa-
ctis.col.j.

teneat.ſ.e.qd̃ i dubijs.ſo.d̃t glo.ꝙ quo ad ſe[a] tȝ
renũtiatio nõ q̃d ad ꝑiudiciũ ſupioris:ex q̃ nõ eſt
facta in manib⁹ ſupioris ꝛ d̃t gl.ꝙ ille ſupior põt
ceſſionẽ admittere q̃ põt cõfirmare.xviij.q.ij.ab-
bas.dictũ fuit.ſ.e.qd̃ in dubijs,ꝙ ad illũ ad quẽ
deſtitutio ſpectat ꝛ iſtitutio:ꝛ ꝓ hoc ſubiũgit ſi-
ne qd̃ ñ tenet̃ ex iſto capite cedere q2 renũtiauit.
ſȝ poti⁹ ꝑp iſufficiẽtiã:q̃ſi innuat qd̃ poterat ꝯpel-
li ad cedẽdũ ꝑp iſufficiẽtiã ꝑ iſtos delegatos.qd̃
alig doc.hic negãt dicẽtes ꝙ i caſu capli nõ ꝑt cõ
pelli ad ceſſionẽ iſte abbas:tñ ipſi⁹ ceſſio põt ad-
mitti ſi voluerit ſpõte renũtiare.Dicit Hoſt.qd̃
q̃ꝙ vigore reſcripti ꝑ qd̃ ꝯmittit̃ certũ monaſte
riũ nõ poſſit.tñ d̃ iure cõi poterit ꝯpelli ad cedẽ-
dũ.põt dici ꝙ iõ in caſu iſto dẽat dici ꝙ admittat̃
a volẽte nõ ab inuito q2 ſi voluiſſet papa iſtũ pri-
uare ꝑ ceſſionẽ nõ hẽbat niſi ceſſionẽ iã ꝑ ipſum
factã approbare:q2 cũ tenuiſſet ad ꝑiudiciũ ipſi⁹:ꝛ
ſi ñ mãdaſſet ipm̃ reſtitui:qd̃ tñ facit ꝛ ſic ꝑ h̃ de-
notat̃ qd̃ nõ fuit itẽtio pape iſtũ abbatẽ iuitũ pri-
uare.An tñ iſufficiẽtia ſcie repellat abbatẽ.dic ꝙ
nõ.vt dictũ fuit i.c.niſi.§.ꝓ defectu quoq3 ſcie.ſ.e.
❡ Op.qd̃ ali⁹ a papa det exẽpto licẽtiã cedẽdi.
de ele.ſi abbatẽ.lib.vj.dic ꝙ ꝛ legatus dat vt ibi.
2 ❡†Quero an mõach⁹ d̃ lña ſoli⁹ abbatis[b] poſ-
b ſit ad aliud monaſteriũ trãſire.vr̃ ꝙ ſic:de rła.lȝ.
xix.q.j.ſtatuim⁹.q2 ſoli abbati facit obedientiã.
xij.q.j.nõ dicatis.dic ꝙ ſi trãſit ad ſtrictiorẽ ꝑt de
lñia abbatis.gnimo ea petita ꝛ nõ obtẽta.vt.d.c.
licet.ſi trãſit ad parẽ vl minorẽ exigit̃ diſpẽſatio
epi:de rła.ſignificatũ exigit̃ ẽt vtroq3 caſu cõſen
ſus cõuẽt⁹ qd̃ tuti⁹ eſt ſm Jnn.ar.lxiij.d.c.ij.gn-
imo ꝛ ꝯſenſus epi ſm aliquos.xvj.q.j.q vere.put
dictũ ẽ ꝯſenſum epi regrẽdũ:d̃t Jnn.h̃ ẽẽ verũ q̃
ad ordines nõ recipiẽdos ab alieno epo non pri⁹
fiat monachus monaſterij arctioris iſti ſubiecti.
❡ Not.ergo ꝙ vbi trãſit ad arctiorẽ ſufficit lñia
abbatis q̃ ad mõaſteriũ eiuſdẽ dioceſis.ſi diuer-
ſe exigit̃ ẽt ꝯſenſus epi.ſi paris ꝛ i diuerſa dioceſi
forti⁹.ſi piꝰ ꝛ in eadẽ adhuc exigit̃ ꝯſenſus epi ad
ſolũ trãſitũ iuſtificãdũ.ſi iferioris gl.d̃ ꝑb.cũ ſin-
gula.ꝙ exigit̃ lña pape.h̃ gl.ꝓcedit qñ tractat̃ d̃
ꝯmittẽda gubernatiõe mõacho diuerſi mõaſte-
rij.ꝛ ſic caſus ẽ diuerſus a ꝯrio.vñ dcĩ Jnn.ſatis
ꝑt ꝓcedere.Jnn.d̃t h̃ i.c.ſignificatũ.q̃d ſufficit
cõſenſus epi ꝛ idẽ Archi.d̃ ele.null⁹.li.vj.ꝛ vid̃ re
miſ.ad ſpe.i.d.c.ſignificatũ.ꝑimã opi.puto verã
qñ ſine cã vult trãſire:ꝛ ſcd̃am qñ cũ cã:q̃ caſu ſuf-
3 ficiat epi diſpẽſatio.❡†Quero an lñiam idiffe-
rẽter dẽat dare abbas trãſeũdi ad arctiorẽ:dic ꝙ
nõ niſi ſit certificat⁹ de religiõe et ꝙ illi velint eũ
recipe ꝛ mõach⁹ alr̃ recedẽs fugitiu⁹ eſt ꝛ apoſta
ta:cũ nõ ſit i alicui⁹ obediẽtia niſi forſan ſic daret̃
lñia qd̃ ſub obediẽtia vadat ꝛ ꝗrat locũ arctiorẽ
ſȝ nõ ꝯſulte facit abbas niſi forte faciat vt peius
euitet:q2 de fcõ recipit illicẽtiat⁹ ñ data lñia ſm
Jn.ꝛ vid̃ d̃ iure ei⁹.ſicut.ꝛ.ſ.❡ Quero d̃ pbr̃o ab
abbate ꝑſentato tñ ꝑ epm̃ inſtituto i cui⁹ manib⁹
renuntiabit:dic in manib⁹ epi de cõſenſu abba-
tis.de pbẽ.in lateranẽ.de of.arch.ad hec.§.ꝛ ſi re
nũtiat i manib⁹ abbatis:q̃ ad eꝑalia tm̃:ꝛ in ma-
nibus epi q̃ ad ſpũalia nõ vȝ talis renũtiatio:cũ
hec ſint ita iũcta,ꝙ vnũ nõ põt ẽẽ ſine alio.j.q.aũ.
ſi qs obiecerit.Hoſt.d̃t ꝙ ꝑp renũtiationẽ i ma-
nib⁹ abbatis factã eps poſſet illũ remouere.ad h̃
4 qd̃ no.ſ.e.ꝙ i dubijs.❡†Quero an legat⁹ pote
rit h̃ dare lñiam cedẽdi:dic ꝙ ſic.de ele.ſi abbate.
li.vj.lȝ Hoſt.h̃ ſ ꝛ male.Per hãc decretalẽ d̃ter
minauit olim Archi.ſi abbas ceſſit nõ i mani-
bus ſupioris ꝛ ſupior poſtea ceſſionẽ ratã nõ hȝ:
ꝑt petere a mõachis vt obediẽtiã de nouo ꝓmit
tãt ꝛ ſic poſſeſſionẽ recupat quã ꝑdidiſſe videbat̃
ad idẽ.ſ.c.p̃xi.vj.q.iij.denicꝫ.in ſi.xvij.q.ij.c.j.

❡ De ſupplenda negligẽtia prelatorũ. Rubri.

❡ Uiſo de modis qb⁹ ꝑlati aſſumunt̃:q2 ſepe ꝑ
latoris res ꝑfunctorie agũt.xl.di.aũ oĩa.ꝛ qd̃ ne-
gligit ſupplendũ:qd̃ amittit ſeu omittit reſtau-
randũ.iõ ꝛc.ſm Goſ.vel q2 vacat eccleſia nedum
per ceſſionem ſed etiam per nimiã remiſſionẽ.de
trãſla.prela.inter corporalia.ver.ſȝ neq3.ideo ꝛc. b
ſm Hoſt.de materia.lxxxiiij.diſt.ꝛ.lxxxvj.diſt.ij.
q.vij.negligere.ix.q.iij.cũ ſcimus.et reperitur in
ſexto et clemen. Anto.de butrio. c
1 ☞ Monitio q̃ꝫtũcũq3 extraiudicialis dȝ ẽẽ tri
na qñ reqrit̃ ſupior de cõuincẽda ei⁹ negligẽtia. d
2 Benedictio quẽ effectũ habeat i ꝑſonã abbatis.

STatuim⁹. Si dioceſanus requiſit⁹ bñdicere nolit ciſterciẽ.
abbatẽ:ipe mõachos ꝓpos bñ-
dicere poterit.b.d.Caſus litera e
lis.ciſterciẽ.aliqñ remouẽt ab-
bates a monaſterijs ſui vel moriunt̃ ꝛ alios i lo-
cũ eorũ ſubſtituũt.epi dio.nolũt bñdicere abba-
tes ſubſtitutos.ſtatuit papa hic ꝙ ſi eps tertio
reqſit⁹ eos bñdicere renuerit:lȝ ipſis abbatibus
ꝓprios monachos bñdicere ꝛ alia exercere que
ad eoꝝ offm̃ ꝑtinẽt dõec epi illorũ bñdicãt.Ber.
❡ No.ꝙ lȝ iferior parẽ nõ poſſit citare q2 citatio
pendet a ſuperiore:tñ põt reqrere in his ad q̃ ex
1 offõ tenet̃.ad h̃ gl.j.de off.dele.cũ cã.❡ † No.ca-
ſum i q̃ monitio q̃ꝫtũcũq3 extraiudicialis dȝ eſſe
c trina[c] qñ reqrit̃ ſupior d̃ ꝯuicẽda ei⁹ negligẽtia. f
Et no.ꝙ reqſitio de ſupiore põt fieri ꝑ iferiorẽ ꝛ
ſubiectũ,ꝛ ſic nõ exigi ſupioritatẽ.Et no.q̃lis dȝ
eſſe reqſitio iferioris d̃ ſupiore:q2 dȝ ẽẽ cũ hũilita
2 te ꝛ deuota.❡†No.iij.ꝙ abbas añ bñdictionẽ[d]
d nõ recipit ꝑtãtẽ ſpũalẽ ꝛ facultatẽ bñdicẽdi mo-
nachos qd̃ opat̃ bñdictio i ꝑſona abbatis:ꝛ ſic in
bñdictiõe recipit ꝑtãtẽ taliũ.❡ No.iiij.ꝙ ꝓpter
cõtumaciã epi i bñdicẽdo ſubiectos recipit ꝑtãtẽ
ac ſi foret bñdict⁹.ꝛ ſic ẽ ar.ꝙ ꝑp ꝯtumaciã i ꝯfir-
mãdo epos recipit ꝑtãtẽ exercẽdi iuriſdõnalia q̃
tribuũt i cõfirmãdo d̃ q̃ tñ i.c.nihil.d̃ ele.❡ Not.
e ꝙ ceſſante cõtumacia[e] diſpoſitũ ꝑp cõtumaciã
ceſſat:ꝛ ſic ad limites ꝯtumacie mẽſurat̃ pena cõ
tumacie.vide de ꝯſti.ex lr̃is.❡ Op.ꝙ tales ſub-
ſtituti nihil pñt exercere ex q̃ nõ ſunt ꝯfirmati.d̃
ele.trãſmiſſam.q2 ẽt ꝑtãtẽ adminiſtrãdi ſuſcipiũt
demũ a ꝯfirmatiõis tꝑe gl.fatet̃ ꝙ itelligit̃ decr.
qñ fuerũt cõfirmati ꝛ qd̃ cõfirmabunt̃ ꝑ ordina-
rios q2 ñ ſunt exẽpti ꝑ ius cõe.d̃ q̃ d̃ ꝑ.recipim⁹.
ſuꝑ prima gl.Aliq̃ tñ caſu abbas ñ ꝯfirmat⁹ po-
nit anathema.j.de ſimo.ſicut tuis.qd̃ dic vt ibi.
❡ Opp.ſcd̃o ꝙ abbas nõ bñdict⁹ ñ bñdicat mo
nachos:q2 nemo dat ꝙ nõ hȝ.de iure p.qd̃ autẽ.
de don.inter vir.ꝛ vxo.nup.ſ.d̃ re.iu.nemo.gl.nõ
rñdet ſo.abbatialẽ nõ hȝ:iõ illã nõ dat,bñdictio-
nẽ monachalẽ hȝ ꝓpter ordinẽ:iõ illã dat.vel dic
qd̃ hoc faciũt ex virtute iuris qd̃ eis nõ bñdictis
dat ꝑtãtẽ alios bñdicẽdi:ne ꝓpterea in ſpũalib⁹
vel alijs eccleſia patiat̃ detrimẽtũ ꝑp negligẽtiã
eporũ ꝛ ſimilis dat̃ indulgẽtia.ſ.de elec.nihil.§.
ſi.Uñ d̃t hic Hoſt.qd̃ ẽt quẽlibet ſimplicẽ ſacer-
dotẽ papa poſſet i h̃ ꝑuilegiare:q2 bñdictio abba
tis nõ eſt ordinis:ſȝ eſt ſimplex.vide qd̃ no.in cle.
attendẽtes.§.ſtatuimus.de ſta.mo.vbi vr̃ tenere
gl.ꝙ ſit iuſta.ꝛ iõ nõ poſſet ꝑ abbatiſſam fieri:ꝑtȝ
hoc i cardinalib⁹ pbr̃is q2 dato qd̃.ſ.ſacerdotalẽ
ordinẽ nullã bñdictionẽ ſuſcipiãt:vtunt̃ tñ eꝑali-
bus inſignijs ꝛ minores ordines cõferũt ꝛ ſolẽni-
ter bñdicũt.❡ Op.tertio ꝙ nõ debeãt poſſe bñ-
dicere ꝛ opari q̃ ſunt ordinis ſi bñdicti non ſunt,
ſol.intẽdit gl.qd̃ ea q̃ ſunt ordinis non poſſit ab-
bas ante bñdictionẽ qd̃ nota:ꝛ hoc vult hec decr.
q̃ ad hoc ẽ notãda niſi ius ob negligẽtiã nõ cõfe-
rẽtis ſuppleat ꝑtãtẽ vt facit hic i odiũ negligẽtiũ
ꝛ hoc ne eccleſia i ſpũalib⁹ patiat̃ defectũ vel de-
trimẽtũ ſm gl.qd̃ no.Aduerte tñ qd̃ vt d̃t Jnn.
hoc priuilegiũ vt bñdicant̃ abbates i negligẽtiã
epoꝝ ẽ ꝑuilegiũ ſolũ ciſterciẽ.Gl.vr̃ ſentire ꝯriũ
in.c.cũ ꝯtingat.j.de eta.ꝛ q̃li.Jo.an.tñ tȝ hoc di-
ctũ.ꝛ idẽ Hoſ.ꝛ ꝑt ẽẽ rõ ſm Abb.vt ſicut ſine ſo-
lẽnitate deſtituũt̃ ſic ſine magna ſolẽnitate mini
ſtrãt ꝛ ſine ſolẽnitate inſtallant̃.j.de ſimo.ne dei.ꝛ
vid̃ qd̃ no.ſ.de ele.venerabilẽ.vbi examinat̃ mul
ta de hac bñdictiõe.❡ Quero q̃ ſunt h̃ alia q̃ cõ
f ferre pñt abbates nõ bñdicti[f] in negligẽtiã non

b ❡ Solius abba
tis. Adde Ro.
cõſi.cccxlj.
c ❡ Trina.Adde
Ro.cõſi.xxxviij.
d ❡ Bñdictionẽ.
Adde Old.cõſi.
xiiij.ꝛ ibi late vi-
de de bñdictiõe
abbatis.
❧ Sebaſt. Sapia.
e ❡ Ceſſante cõtu
macia.Qd̃ ceſſan
te ꝯtumacia ceſ-
ſet pena ꝓ tꝑe fu
turo ꝓbat tex.in
l.j.§.ſi frater.ff.d̃
colla.bono.not.
do.Jaſ.in.l.j.col.
xiiij.in vlt.not.ff.
de offi.ei⁹ cui mã
data eſt iuriſdi.
Zacharias.
f ❡ Abbates nõ
bñdicti.Tu vid̃
ꝑ Jo.an.in.c.at-
tẽdẽtes.§.ſtatui-
mus.de ſtat.mo.
vbi dicit ꝙ ẽt añ
bñdictionẽ põt
vti baculo paſto
rali annulo ꝛ mi
tra.idẽ tȝ iſte i.c.
inter mõaſteriũ.
col.ſi.v̇.q̃ro vlte
ri⁹.j.de re iudi.ꝑ
Feli.i.c.eã te.col.
v.ver.vlt.reſtrin
git.j.de reſcr.di-
xi aliqd in addi.
ad iſtũ i.c.ſuper
his.§.cũ v̇o.nu.
4.ꝛ ibi i apoſti.i
ver.elec.ſ.de ele.
Anto.Franciſ.
❡ Circa hoc an
electus in abba-
tẽ ante bñdictio-
nẽ ſibi collatã ha
beat nomẽ abba
tis ꝛ poſſit vti mi
tra ꝛ baculo pa-
ſtorali.vide q̃ ha
bent̃.i.c.iter mo-
naſteriũ.d̃ re iu-
di.ꝛ ꝑ Guiliel.de
lan.in clem.ij.ff.
de ſta.reg.ꝛ vide
tex.in.c.j.de ſup.
neg.pre.ꝛ vid̃.d.
Abb.poſt Hoſt.
in.d.c.iter mona
ſteriũ.in vl.col.ꝛ
Jnn.in.c.quãto.
de offi.ordi.ꝛ an
abbas nõ bñdi-
ct⁹ poſſit ꝯferre
ordinẽ pſalmiſta
tus.vide Jnn.in
c.j.d̃ ſup.neg.ꝑla.
ꝛ not.in.c.vlti.de
tẽp.or.lib.vj.ꝛ cõ
cludit̃ qd̃ nõ.Et
an abbas ex ſola
electiõe habeat
iuriſdictionẽ an
bñdictionẽ.vide
no.i ꝑalle.c.qnã-
to.de offi.ordi.ꝛ

qualis benedictio detur abbati vide gl.in cle.attendentes.in.§.ſtatuimus.de ſta.reg.⁊ habetur per gl.⁊ doc.in.c.j.de ſup.neg.pre.⁊ per Jo.an.in.c.meminimus.de accuſa.⁊ in.c.noua quedā.de peni.⁊ remiſ.⁊ in c.tuam.de eta.⁊ quali.⁊ in.c.cū contingat.eo.tit.

date bñdictiōis.dicit glo.ꝙ cōferre pñt lectoratū in eorū eccleſia.de eta.⁊ quali.cū cōtingat.lxix.di.c.j.dū tñ p̄ſbyteri ſint cū illa impoſitio manuū nō ſit niſi q̄dā benedictio.j.q.j.manꝰ.hoc nō tenet Hoſt.dicit em̄ hāc poteſtatē q̄ trāſfert ꝑpter negligētiā nō itelligi de manu ordinaria:ſed de manu bñdictoria profeſſorū.⁊ hoc ſtatutū eſt in odiū ep̄orū negligētiū et fauore religionis ſicut ⁊ non baptizatꝰ baptizat.xxxij.di.c.p̄ter.§.ad hoc.Idē Inn.qr ꝯferre lectoratū ñ ē officij ſʒ ordinis expectet ergo bñdictio.nō tñ h̄ ptās a ſolo pēdet ordinario:ſʒ ex ordine ⁊ bñdictiōe.Alij ꝙ bñdictio nihil facit ad collationē ordinis ſʒ ꝑuilegiū gñale cōceſſum abbatibꝰ bñdictis ꝙ poſſint cōferre lectoratū qd extēdit ad ciſtercieñ.nō benedictos dolo vel negligētia ep̄orū vt poſſint illū ꝯferre ⁊ alia facere q̄ ptinēt ad offm̄:fatent aūt ꝙ pſalmiſtatū glibet ſacerdos ꝯferre p̄t.¶ Quid ſi ſemel reqſitꝰ ep̄s denegāt exp̄ſſe.dic ꝙ ampliꝰ nō ē reqrēdꝰ.de ele.cū iter vniuerſas.de ſen.excō.venerabilibꝰ.lib.vj.de ap.ab eo.lib.vj.de loca.potuit.al's exigit trina.vñ ſicut trina monitiōe cōuincitur cōtumacia ſubditi:ita ꝯuincit negligētia ſuperioris[a] poſtq̄ p̄ot recurri ad ſuperiorē.de off.ordi.duo ſimul.de iurepa.nullꝰ.et cōſuluit qd de huiꝰ requiſitiōe fiat inſtrm̄.de ſen.excō.c.j.lib.vj.
b ¶ Quero an aliū hēat effectū hec bñdictio[b]:dic ꝙ ſic:qr ſurrogat loco cōfirmatiōis ⁊ tribuit curā adminiſtrādi[c] ita ꝙ abbas benedictus ſolū ⁊ nō cōfirmatus p̄ot adminiſtrare:qr hec bñdictio ſuccedit loco cōfirmatiōis:nec in tali fit examinatio:ſʒ ſimpliciter bñdicitur.ſicut ⁊ tutor filio emācipato datus a p̄re ſine examinatiōe ꝯfirmat.de teſt.tut.l.pr̄.§.j.⁊ hāc ptātē recipit in negligētiā ep̄i nō bñdicētis ꝑ iſtā ꝯſtōnē.⁊ idē ſi differat cōfirmare:qr eadē rōne p̄ot illa q̄ tribuunt in cōfirmatiōe cū eadē ſit rō.de cōſti.trāſlato.cū ſi.de v.ſig.intelligētia.ad hoc de ele.nihil.⁊ hoc in fauorē religionis q ampliandꝰ eſt nō reſtringendus.de reg.iur.odia.lib.vj.Inn.de ele.venerabilē.vr̄ velle qd examinationē reqrat:qr manꝰ ipoſitionē recipit vt ibi.de eta.⁊ quali.cū ꝯtingat.lxix.di.qm̄.de accu.meminimꝰ.in quibꝰ iuribꝰ pʒ ꝙ locus eſt exemptioni.per q̄ iura tʒ hic Vin.⁊ Joā.etiam cū abbas benedicendus eſt ab ep̄o.ad hoc lxxiij.diſt.ſanctiſſimo.ſed abbas dicit hoc nō ſeruari.Itē dicit Inn.ibi ꝙ bñdictio licet tribuat plenitudinē p̄otificalis officij:nō tribuit poteſtatē adminiſtrādi quo ad tpalia:lʒ illa cōfirmatio precedēs ſicut i archiep̄o vel ep̄o ꝯfirmato illud opartet.cōſecratio vel palliū tribuit plenitudinē officij.de auto.⁊ vſu pallij.niſi.¶ Et intellige qñ malitioſe renuit.qd p̄ſumit eo ꝙ requiſitꝰ renuit nullā cām p̄tēdēs.ſʒ ſi iuſtā cām p̄tēdit abſtineat vt vterq̄ ſuā iuſtitiā ꝑſequat.ad hoc de reſcrip.ſi qñ.de ap.vt debitꝰ.de his q̄ fi.a maio.par.ca.c.j.Si tñ ep̄s ius ſuū probare non p̄ot priuetur.de ele.c.j.li.vj.nec hec decret.cām rōnabilē.excludit qcqd dicāt alij q̄ in oībꝰ conſiderāda eſt.de accu.cum dilecti.¶ Quero qui cōfirmet abbates.dic dato qd nō ſint exēpti ſunt per ep̄os cōfirmandi:in multis tamen locis dicit Hoſt.qd p̄res abbates illos cōfirmant.⁊ nō videt quo iure id faciūt niſi ſuper hoc habeant priuilegium.

1 ☞ Canonici regulares an veniāt appellatione monachorum.

2 Patronus ſi nō p̄ſentat intra terminū determi-

a ¶ Superioris.Adde qd Ro.cōſi.cccc xij.ꝑ cle.quāuis rigor.dicit qd ſufficit iterpellatio vnico cōtextu multiplicata. Anto.Fran. ¶ Ad h an ſufficiat vnica interpellatio ad cōſtituēdū quē in mora.dicas ꝙ nō ſolū requirit trina interpellatio:ſʒ ſi creditor dicat ſimplr̄ debitori exeo pecunia mihi debita,dr eū iterpellare:vt vr̄ tex.in.l.etiā.⁊ ibi Ber.no.ff.d leg.j.⁊ vid Bar.i.l.ſi qs mihi bona.in §.ſed qd ſi mādauerit.ff.d acq.here.Et adde qd ſi ꝓmitto ſoluere x.hic ad paſcha:a ⁊ deide i poſterū ad petitionē d̄bitoris lapſus diei paſchaſ iterpellat ⁊ cōſtituit debitorē i mora:vt eſt not.gl.in.l.cū ſtipulatꝰ ſim mihi a ꝑculo.ff.de ver.ob.⁊ habet ꝑ bal.i.l.fi.i.§.p̄terea.C.de iure do.vbi dicit qd ſi ſtatuto cauet ꝙ d̄bitores nō poſſint exigi intra annū ꝙ curſꝰ talis āni interpellat ⁊ ꝯſtituit debitorē in mora:de quo ēt habetur in.l.magnum.⁊ in.l.optimā.C.de ꝯhen.⁊ cōmit.ſti.⁊ i.c.potuit.de loca.⁊ an interpellatio debeat fieri in iudicio vl' ſufficiat extraiudicialis:habet ꝑ Bart.in.l.ſi ex legati cā.ff.de ver.ob.⁊ i.l.cū poſtulaſſem.ff.d dā.ifec.Et adde ꝙ adminiſtrator q interpellat vt ſoluat debitū dʒ de debito certificari ꝑ oſtenſionē ꝓbationū et al's nō ꝯſtituit i mora.vt ꝑ Bar.in.l.ſi ex legati cā p̄al leg.⁊ in.l.ꝙ te.ff.ſi cer.pe.⁊ vide etiā Bar.in.l.itē illa.ff.de cōſti.pecu.vbi ponit an ſufficiat fieri interpellationē ad domū.Et adde ēt ꝙ ſi fiat interpellatio in termino ſtatuto vr̄ recedi a penis ſtatutis poſt terminum:vt eſt not.glo.in.l.emilius.ff.de mino.⁊ ibi per Bar.in gl.ma.⁊ an interpellatio ſemper ſit neceſſaria vide not.in.l.debitores.C.de pigno.⁊ in.c.quidā iberus.ff.de ſerui.vrba.predi.⁊ qñ qs dicatur conſtitui in negligentia

vide no.in.c.ſi clericus.in ver.negligentē.de prebē.lib.vj.et habet per Archi.xvj.q.iij.in.c.placuit.⁊ per Inn.in.c.nouit.de ſent.exc.⁊ hr̄ per gl.in.c.ea que.de offi.Arch.⁊ in.c.fi.de ſup.neg.prela.li.vj.⁊ vide no.in c.licet canō.de elec.eo.li.⁊ per Joan.and.in.c.licet.de ſup.neg.prela.in vj.Et adde ꝙ ſi prelatꝰ negligit facere id qd tenetur vel etiam capi-

natum ius preſentandi tranſit in ſuperiorem.

3 Delictum in committendo ⁊ omittendo continetur appellatione exceſſus.

4 Monachi an poſſint preſentare monachum ad eccleſiam ſubiectam monachis que conſueuit regi per clericos ſeculares.

5 Patronus preſentans ſcienter indignum priuatur poteſtate preſentandi.

Sicut nobis. Regulares i ſuos vſus cōuertere nō pñt ecc'ias in qbꝰ obtinēt iuſpatronatꝰ ⁊ ſi intra tp̄s lateraū.cōcilij qñ vacāt nō pñtent rectores ad eas ſupior ordinabit eaſdē.cōis diuiſio.ſcda ibi:nolētes.¶ Caſus lr̄alis.Quidā regulares hñt eccleſias ad eorū pñtationē ptinētes q̄s vſibꝰ ꝑprijs appropriare nitunt.nolunt ad eas cū vacāt aliquos pñtare:ſed inſtituūt ibi vicarios occaſione cōceſſiōis quorūdā ep̄orū ⁊ deſtituūt ꝑ ſua volūtate ⁊ ita grauāt eos p̄eſionibꝰ ꝙ nō pñt eis competenter in pauptatē deſeruire:nec ep̄o in ep̄alibus rñdere:nec hoſpitalitatē ſeruare.ſignificatū fuit hoc dño pape ne antiquꝰ ſtatus ecc'ie ꝑpter hoc ſubuertat.Mādat quatenus niſi ſint exēpte ecc'ie ſupradicte a iuriſdictiōe ep̄i:exceſſus illos ſtudeāt notabiliter emēdare.⁊ niſi intra tp̄s i cōcilio lateraū.cōſtitutū predicti monachi pñtauerint ei pſonas ad vacantes ecc'ias:extunc liceat ſibi appellatiōe remota i eis ordinare rectores:ita tñ ꝙ nullū patronis i poſterū p̄iudiciū generet.Ber.
1 ¶ † No.j.qd appellatiōe monachorum nō cōprehēdunt canonici regulares lʒ exparentur multoties in iure vt hic:de poſtu.p̄la.capi.ij.¶ No.ꝙ monachi capellas in qbꝰ hñt iuſpatronatꝰ nō pñt ꝑpria autoritate ꝑprijs vſibꝰ deputare.¶ No.iij.ꝙ monachi i capellis ſubiectis q̄ ad iuſpatronatꝰ non hñt ius inſtituendi:⁊ deſtituēdi nec eis ab ep̄is cōcedi p̄ot vt ibi dent vicarios ad nutū reuocabiles.¶ No.tria ad q̄ quelibet eccleſia tenet ad onera p̄ſbyteri ſuſtentanda ita ꝙ ſufficiēter alimētent:ad onera ep̄alia ⁊ ad hoſpitalitatē trāſeuntiū.Et vt dicat ecc'ia ſufficiens opʒ ꝙ talia ſuſtētare poſſit:vñ mōachi nō pñt intm̄ grauare ecc'ias qd talia nō poſſint ſupportare.Et no.ꝙ rector ecc'ie non ſuperior eccleſia habens iuſpatronatus eſt illa q̄ grauari p̄ot pro ep̄alibꝰ perſoluēdis.¶ No.ad ep̄i curā ptinere vt eccleſie manuteneant in ſtatu antiq̄ in quo fuerūt inſtitute ⁊ ordiāte.¶ Not.ep̄m non poſſe ſupplere iuriſdictionē in eccleſijs exemptis.ho- c
2 die dic vt in cle.j.de ſup.neg.prela.¶ † No.quod ꝑ negligentiā patroni clerici intra tp̄s ſex mēſiū in preſentādo deuoluit ptās prouidēdi ad ſuperiorē.⁊ ſic tp̄s ſtatutū ad cōferēdū in lateranē.cōcilio hʒ locū i actu ⁊ ptāte preſentādi qñ ptās ptinet ad clericū.ſ.in clericis:in laicis autē eſt qua- d
d tuor mēſiū[d] de quo dic vt habet in.c.j.de iurepa.li.vj.¶ No.qd ex deuolutiōe ptātis p̄ſentādi ad illū q hʒ ptātē cōferēdi nō mutat modꝰ ꝑuidēdi vt ibi per patronos ꝑuiſio fiebat nunc toto iſto actu ꝑuideat.de quo de elec.ne pro defectu.vide cle.j.e.ti.⁊ qd ibi no.gl.¶ No.qd deuoluta poteſtate ad ſuperiorē ꝑpter negligentiā inferiorum vltra actū ⁊ exercitiū ꝑ illa vice ꝑuidēdi nullum infert p̄iudiciū patronis habētibꝰ ius p̄ſentādi.
3 ¶ † No.qd appellatiōe exceſſus cōprehēdit delictū in cōmittēdo ⁊ omittēdo.¶ Videt primo qd

tulū preterq̄ in collationibꝰ beneficiorū dʒ moneri a ſupiore vt intra certū tp̄s faciat:al's ſuperior facere poterit.not.in.ca.j.de ſup.neg.p̄.⁊ vide glo.Joā.an.in.c.pe.de reſcri.li.vj.et gl.i.c.ſi religioſus.de elec.eo.li.et vide ꝑ eundē Jo.an.in.c.cū eccleſia vulterana.de elec.
❧ Sebaſti.Sapia.
b ¶ Hec bñdictio.Quid ſit benedictio d̄clarat Archi.in.c.qm̄.lxix.diſt.ꝙ eſt q̄dā ſolēnitas orationū cū manuū impoſitiōe q̄ nullū cōfert ordinem nec characterē.et dicit idē Archi.in c.manꝰ.j.q.j.ꝙ ipoſitio manuuʒ eſt quedā ſolēnis oratio vel bñdictio q̄ bñdictoria d̄r ⁊ eſt q̄ſi ſacramētū:⁊ qd conferat bñdictio declarat Aret.in.c.meminimꝰ.in.c.ij.ver.ſed q̄rit de accuſatio.vbi dicit qd i abbatiſſa nihil cōfert noui iuris ſed in abbate cōfert poteſtatē cōferēdi ordines ⁊ bñdicendi.idē voluit Imo.in.c.venerabilē.de electio.
c ¶ Adminiſtrandi.Adde Oldr.ꝯſ.allegato.xiiij.
d ¶ Quatuor mēſiū.Add qd ſi cōmuniter ſpectet ad clericū ⁊ laicū qd ꝑpter cōnexitatē laici habent ſex mēſes vt dicit Fede.cōſi.lxviij.Anto.Fran. ¶ Ad hoc quādo ius patronatus ⁊ pñtandi ꝑmixti ſpectat ad clericū ⁊ laicū habeant ipſi p̄roni tp̄s ſex mēſium: an quatuor.Dicas qd habēt ſex mēſes ratione adherentie clerici:qr magis dignū attrahit ad ſe minus dignū.vt in.c.aqua.de cōſecra.ecc.vel alta.⁊ no.in.l.precipimus.C.de appel.⁊ qd ſi iſto caſu clericꝰ pñtat vnum laicus aliū:an ambo vel neuter vel alter ex his ⁊ qs ex eis preſentatis debeat admitti.vide ꝑ Jo.an.in regula in re cōi.de reg.iur.lib.vj.in mercuria.⁊ vide no.per doc.in.c.quod autem.de iurepa.

poſſint

poſſint monachi in capellis inſtituere ⁊ deſtituere. xvj. q. ij. c. j. de pſcri. cū olim. de priui. qm̄. ſol. ꝯriū pcedit in eccleſijs pleno iure ſubiectis ꝙ hoc pcedit in eccleſijs in qb⁹ hñt tm̄ iuſpatronat⁹ q₂ ex illo habēt nudū ius preſentādi ⁊ de tpalib⁹ rõnē petēdi. de prebē. in laterañ. de priui. cū ⁊ plātare. ꝺ. in eccleſijs. vide. j. de offi. or. cū vos. de ap. bone. vide de prebē. de monachis. de reli. do. cū venerabilis. no. tñ hāc gl. q̄ bona eſt in hoc. ¶ Ur̄. ij. ꝙ i exēptis i talib⁹ ſuppleāt dioceſani autoritate pape. vt cle. j. e. ti. ſo. fatēdū eſt hodie i hoc decre. correctā. ¶ Tertio q̄re nõ tenuit cõceſſio epi. gl. ꝺt q₂ facta ſine cõſenſu capl̄i ſine q̊ nõ põt aliqd de fructib⁹ vel iurib⁹ epat⁹ donare. de don. paſtoralis. ¶ In glo.
a epalib⁹. dū ꝺt ibi: de cathedratico ᵃ. ꝯ hoc vr̄ facere q₂ monaſteria non ſunt epo lege dioceſana ſubiecta. x. q. j. c. j. ⁊. xvj. q. j. cū p vtilitate ſol. cõtrariū pcedit in monaſterijs hoc autē in eorū capellis tñ tenenf ipſa monaſteria ad pcurandā niſi ſint exēpta. j. de pſc. cū ex officij. in gl. pe.
4 in fi. de hoc dic vt de priui. c. j. li. vj. ¶ † Quero an ad eccleſiā ſubiectā monachis q̄ ꝯſueuit p clericos ſeculares regi poſſint monachi monachū pſentare: ꝺt. d. Abb. ꝙ nõ p hāc decre. q₂ ſtat⁹ eccl̄ie immutari nõ d₃. qð credit Jo. an. verū i curatis vel ſi pñtarēt illū vt clauſtralē. ad h cle. e. ti. q₂ regulares. vbi de hac qõne ꝺ₂ ad curatū ſecularē pñt mona-
5 chi de iure pmoueri. de ſta. mona. cū ad monaſteriū. ¶ † Ultio p hāc decre. ꝺt Hoſt. ꝙ ſicut eligēs ſciēter indignū priuaf ptāte eligēdi: ita pñtās ſciēter indignū ptāte pñtādi ēt dato ꝙ ſint laici primo vt puniātur in quo delinquunt. de trāſla. epi. c. j. ſcðo q₂ nõ refert an nullum vel min⁹ dignū eligāt. de trāſla. epi. c. ij. tertio ꝙ ius pinguius hñt patroni clerici ꝗ laici ⁊ ſi priuanf ergo forti⁹ laici. pt₃ in eo qð no. de iurep. qm̄. ⁊. c. cum propter. dicit ꝙ aliqui ſentiunt contrarium. dic ꝙ hoc eſt verum vt no. j. de offi. ordi. cum vos. Anto. de butrio.

1 ☞ Capitulum poteſt conferre dignitates que ſint ſupra capitulū: vt archidiaconatum.
2 Collatio fcā p iferiorē ē nulla ſi ptās cõferēdi eſt deuoluta ad ſupiorē. More purgatio nõ admittitur vbi eſt facta executio a iure. ſ. et infra c. ſi. in. ij. nota.
3 Judex poteſt ſupplere ex officio quando in iudicio ſibi conſtat de iure tertij funditus excluſiuum intentionis agentis.
Judex poteſt ex officio ſupplere in tangentibus publicam vtilitatē.
4 Tempus an currat a tempore notitie vel a tēpore quo ſcire debuit.
6 Menſes ex quot diebus conſtāt ⁊ quando ſit ipſorū computatio.

Licet magiſter. Supplet ſupior iferioris negligētiā in bñficijs cõferendis ſi tps latera. cõcilij lapſum ſit: ⁊ collatio p inferiorē poſtea facta non valet. h. d. Prima ps deciſe narrat factū: Scða dat iudices ſub certa forma per quā ius ſuū papa tuef. ¶ Caſus lr̄alis. H. et. R. diuti⁹ litigauerūt corā papa ſup archidiaconatu richimūdie: q₂ dicebaf ꝙ collatio archidiaconat⁹ intra tps cõcilij facta non fuerat: ne ergo papa ſuū ius negligere videaf mādat qbuſdā quaten⁹ ſi cõſtiterit archidiaconatū richimūdie vacaſſe p annū tpe ſemeſtri q̊ vel ad archiepm vel ad capitulū donatio ptinebat cõputato non a tpe vacatiõis ſed a notitia cū extūc ad papā fuerit illa donatio deuoluta vtriqꝫ ſup eo ſilentiū iponaf. Ber. ¶ No. ꝙ papa nõ d₃ negligere ius ſuū: q₂ fouet alteri⁹ iuſtitiā. ⁊ facit p aduocato, qui non d₃ negligere ius ſuū ex quo alios iuuat in iure ſuo. ¶ No. ꝙ per lapſum ſemeſtre de collatore in collatorē deuoluif ptās conferēdi dignitates inferiores vſqꝫ ad papā. Et no. ꝙ ſuperior ſm ius cõe demif qñ vltro negligens exemptus eſt. ¶ Et no. hic ar. ꝙ poteſtas cõferēdi digni-
1 tates pticulares in eccleſia vel ſpectat ad epm vel ad capitulū. ¶ † Et no. hic text. apertū ꝙ ad capitulū põt ſpectare ptās conferēdi maiorē dignitatē q̄ ſit in eccleſia etiā ſupra capitulū. nā regulariter archidiaconatus eſt maior dignitas q̄ ſit in eccleſia. vide gl. de ſup. neg. prela. ſi epſ. li. vj. in ver. debebit. ¶ No. ꝙ collatio eſt donatio. de q̄. de prebē. c. ſignificatū. ¶ No. qð ptās ad deuoluēdū ptātē nõ cõputaf a die vaca
2 cationis ſed notitie. ¶ † No. ꝙ collatio facta p inferiorē ad ſuperiorē
b deuoluta ptāte eſt nulla ᵇ ⁊ ſic vbi eſt facta executio a iure ᶜ nõ admitti
c tur purgatio more. qð no. ⁊ vide gl. de ele. c. ſi. li. vj. ¶ Not. ꝙ vbi inter ptes litigāt ⁊ apparet de iure iudicis iudici pindicaf: ⁊ i illo ſupplere
3 põt ꝺ facto. ¶ † No. ꝙ vbi ex deductis i iudicio cõſtat ꝺ iure tertij fun
d ditus excluſiui intētiõis agētis l₃ opponere de iure tertij: ᵈ ⁊ ſi ius ter
e tij tangat publicā vtilitatē ᵉ vel eccleſie: põt etiā platus eccleſie ex offõ ſupplere in iudicādo ſuper illo iure tertij etiā i eadē inſtātia ⁊ vtriqꝫ parti ſilentiū imponēdo. ¶ No. ꝙ duo ſemeſtria faciūt annū. ¶ Not. ſecūdū gl. ſcdam ꝙ ordinata charitas icipit a ſeipſa. ¶ Op. ꝙ nõ currit tēp⁹ a tēpore notitie: ſed a tpe quo ſcire debuit. ff. quis ordo in bono. poſ. ſerue. l. ſi. dic iſtā ſupplendā p illā. ⁊ tēpore quo ſi ſcire debuit. vide gl. in cle. cū ei quē. de
4 conceſ. prebē. ¶ † Et dicit Jo. an. ꝙ prelat⁹ ſcire intelligitur quocūqꝫ mō ad ipſum peruenerit quocūqꝫ denūtiāte: vt in. ꝺ. petitā. in glo. alle. xxij. q. v. hoc vr̄ in alio. fol. gl. dicit ꝙ a tpe notitie currit vt hic ſic ⁊ ibi vt ſi liuſſa. ſciuit. ⁊ hoc ſufficit ſm doc. ¶ Oppo. ꝙ hic mora poſſit purgari. de preb. ſi tibi abſenti. li. vj. patet. ꝺ. c. pxi. ⁊ p conſeques electio d₃ valere. ſol. qdā hoc tenuerūt quorū opin. coacuata eſt: nec ob. iura que dicunt moram poſſe purgari. de quo de re. iu. in regula. ſemel. lib. vj. q₂ loquunf qñ nõ eſt executio facta a iure: nec ob. c. ſequens q₂ illud fuit

a ¶ Cathedratico. Addo aliqd ꝺ ſolutiõe cathedratici. Ro. ꝯſ. ccclxxvj
b ¶ Eſt nulla. Adde Roma. conſi. ccclxj.
c Zacharias. ¶ Executio a iure. Addo ꝙ nec ēt qñ eſt facta executio ab hoīe. ꝺ vtroqꝫ no. Bar. i. l. quamobrē. i pn. ff. de ꝯdi. ide. Dy. i. l. ſi ſeruū. ꝺ. de illo. ⁊ ibi not. i addi. ff. de v. ob. ⁊ l. ſi qs. ꝺ. ſi plures. ff. iu. ſol. pleniſſime per Alex. i. l. ſi iſulā. char. pe. ꝺ ver. ob. Pau. de caſt. conſi. xxxj. et Alex. de vin. i. c. potuit. iij. char. no. vj. j. de loca.

tolerantia vt dicit glo. ſed in alio ſic ſoluit. ſol. ꝺt gl. ꝙ qdā tenuerūt electionē poſſe fieri ⁊ morā in electiõib⁹ poſſe purgari. ꝺ quo de ele. c. ſi. ꝺ ꝯceſ. pbē. c. nulla. ſed hec opi. hic corrigit ꝙ p₃: q₂ ele-
5 ctio facta poſt ſex mēſes eſt nulla. ¶ † Et eſt cā ꝙ vbi eſt fcā executio a iure nõ admittit purgatio more: vt no. i. l. ſi iſulā. ff. de ver. obl. ⁊ l. g ob rē. d
6 ff. ꝺ ꝯdi. ide. ⁊ vide gl. ꝺ ele. l₃ canõ. li. vj. ¶ † Quero quot dies h₃ ann⁹ ⁊ mēſis. ⁊ vide qð no. ꝺ elec. ꝗ ſit. li. vj. Hoſ. arguit ꝙ duodecimā ꝑte anni h₃ mēſis q₂ duo ſemeſtria faciūt annū. vt h cui danf e duo mēſes hēbit ſextā. cui tres quartā: ⁊ ſic ꝺ ſingu. verū q₂ ann⁹ h₃. ccclxv. dies. ⁊ ſex horas talis intricatio ſatis itricata vr̄ cū p ipſam ad diuiſionē nedū horarū ſ₃ ēt mométorū deberet pueniri. Quare dicūt aliq mēſes cõputandos vt ſint. xxviij. dierū. nā i oi pr̄ia ſolēt recipi qtuor ſeptimane p mēſe: et ad talē cõſuetudinē recurrēdū. ff. de flu. l. j. ꝺ ſun. iſtr. l. cū dlanionis. ꝺ. aſinā. ⁊ ſeptimana h₃ ſeptē dies: igif mēſis. xxviij. facit. ff. ꝺ v. ſig. cū biſſext⁹. In ꝯriū q₂ p duob⁹ mēſibus danf. lxj. dies. ff. de re iu. vbi lex. ergo p mēſe dabūt. xxx. et f dimidiū: imo vr̄ ꝙ dēt ēt aliqñ. xxx. ⁊ vn⁹. C. ꝺ tēpo. ap. l. ij. ꝺ. ꝙ ſi pmo. ⁊ l. ſi. ꝺ. ſinaūt. ꝙ dēf. xxx. p baf. ff. de redhib. actio. l. ſi vēditor. ⁊ eo. tit. l. qð ſi nolit. ꝺ. ſi qs ita. ⁊ l. ediles. ꝺ. i. C. de iure deli. l. ſcim⁹. ꝺ. ſinaūt. i aut. ꝺ her. ⁊ fal. ꝺ. fiat igif. i aut. vt cū de ap. cog. ꝺ. ij. ſignata. C. de ind. aut. iubem⁹. C. ꝺ adul. l. iure mariti. ff. ꝺ adul. l. ſi marit⁹. ꝺ. necnō. ⁊ in. l. miles. ꝺ. ſexaginta. In hac diuerſitate qbuſdā vr̄ ad calēdariū recurrēdū. ⁊ h ſuaf i dcā ꝺcr. ꝗ ſit. Alij dicūt triginta dies cõputados. q₂ in h plura iura ꝯcordāt. ar. de teſti. i nr̄a. ⁊ hoc tenuit Pet. de ſent. excu. ſac. allegat. xxiiij. q. iij. de illicita. Hoſt. ꝺt ꝙ vbi cõputatio i caſib⁹ eſt expſſe de iure ꝺterminata nõ ē ab illa recedēdū. vbi ius nõ determinat ſtabif arbitrio boni iudicis q poti⁹ ampliabit ꝗ arctet vbi ceſſat fraus. de do. ⁊ cõt. c. j. cõiter ſuaf qð ꝺ₂ de elec. ꝗ ſit. li. vj. i gl. vj. ſatis credo ꝙ ſi mēſes ꝯputāf a certo termio ꝙ recurſus habeaf ad calēdariū vt ſi i pncipio mēſis hoc occurrat ſit ꝯputatio ſm nūex diex mēſis occurrētis ſi i medio hēaf recurſus ſeu reſpect⁹ ad mēſem i q̊ icboat ⁊ ſeq̄ntē ⁊ fiat diuiſio p rata: vbi āt pmiſſio nõ cõputaf a certo termio. vt q₂ obligaf
f qs ad aliqd agēdū p duos mēſes: ꝙ mēſes ᶠ capiātur ſm qð cõiter accidit nõ ſm qð ſingulariter. vt q₂ cõiter ſunt de. xxx. capianf pro. xxx. diebus.

1 ☞ Collatio beneficij facta elapſo ſemeſtri eſt nulla niſi cum ea miſericorditer agatur.
2 Jus conferendi tranſit gradatim in ſuperiores ipſo iure ſi illi ad quos ſpectabat fuerunt negligentes. j. c. proxi. in. ſi. nota.
3 Executor teſtamēti ſi nõ exequif intra tēpus datum a teſtatore non poteſt vlterius exequi.
4 Legatus de latere tantum ⁊ non aliter legatus habet ius conferendi.

1 **Literas.** ¶ † Si is ad quem ſpectat bñficij collatio ipſo tpe ſemeſtri elapſo ꝯferat nõ v₃ collatio niſi de mīa toleraf. Cõis diuiſio: ſcða ibi diſcretiõi. ¶ Caſ⁹ lr̄af. In qbuſdā eccl̄ijs q̄dā bñficia et dignitates tāto tpe vacauerūt ꝙ dõatio illlox ſm latera. ꝯciliū ad ſedē apl̄icā fuerit deuoluta illi ad quos collatio pertinebat itelligētes legatos apl̄ice ſedis ad ptes illas accedere inſtituerunt in bñficijs illis pſonas minus idoneas: legati inuenerūt illa bñficia taliter collata: du bitauerūt añ deberēt illos iſtituceſ. preb. ſup rub. ⁊ q̄liter gñaliter accipiaf mēſis hr̄ p gl. ⁊ Bar. in. l. ij. ff. de diuer. ⁊ tēp. pſcri. ⁊ pleni⁹ p eū in. d. l. cū biſſextus. ⁊ per Bal. in. l. ſi auia. ff. ſo. ma. ⁊ in. l. eos. in. ꝺ. ſinaūt. C. de app. ⁊ per. d. Anto. in. c. ꝗ ſit. prealle. de elec. ⁊ per Moder. plenius ꝗ alibi in. c. l₃. de ſup. neg. plat.

¶ De iure tertij. Adde Ro. cõſi. cccxlvij.
Sebaſt. Sapia.
e ¶ Publicā vtilitatē. við pulchrā doct. Bar. in. l. q cū herede. ff. ꝺ excep. rei iud. Pe. de anch. in cõſil. ccxcviij. Alex. in cõſil. cxxxvj. in. ij. vo. Bal. i. l. perēptorias. co. vj. C. ſen. reſci. nõ poſ.
¶ Mēſes. Addo alex. ꝯſ. xlij. iij. li.
Zacharias.
¶ Adde tu ꝺ h p Car. māda. intra. ſuo. de ele. i. j. pte. c. xxxvij. i v. mēſem. ⁊ ibidē. c. iij. in gl. i v. tātis. Zaba. i cle. j. ꝺ. ſane. ꝺ ſta. mo. alex. cõſi. xlij. col. ij. v. ⁊ ſic videf. vo. iij. ⁊ Spec. in tit. de inſtru. edi. ꝺ. itē mēſis quot. ver. poſt indictionē. Anto. Fran.
¶ Quot diex dicaf eē mēſis hr̄ i l. cū biſſext⁹. ff. de v. ſig. ⁊ i aut. iubemus. C. de iudi. ⁊ vide gl. i. c. ꝗ ſit. de ele. li. vj. ⁊ vide no. i. l. ſancim⁹. in ꝺ. ſinautē dubi⁹. in gl. i v. ſexaginta. C. ꝺ iure deli. Et adde qð al̄r cõputanf mēſes apð nos: ⁊ aliter apð hebreos. vt i. ꝺ. pmū vero mēſem. lxxvj. di. vbi hr̄ qð apud eos pm⁹ mēſis anni eſt mēſis aprilis ⁊ vide gl. i. c. celebritatē. ꝺ ꝯſecra. di. iij. Et qñ incipiat mēſis q daf ad acceptādū beneficiū: ⁊ niſi ſint plures expectantes quſlibet dēat habere menſem. við Jo. an. i add. Spe. in ti. de cõ-

toſ remouere.mãdat illis papa quaten⁹ ſi bene-ficia ⁊ dignitates ꝑſonis idoneis ſunt collata ꝑ-mittãt ꝺ illa patiẽtia pacifice poſſidere alioqñ re-moueant ⁊ de ꝑſonis idoneis illa nõ differãt or-dinare.Ber.℄ No.ex ſupraſcriptiõe ꝙ legatus põt dari mõach⁹ a ſede apoſtolica.Quid de de-legato.vide ĩ cle.ſi principalis.de reſcri.⁊ in.c.cũ
2 olim.el.ij.de priuile.℄†No.ꝙ deuoluit ptãs cõ ferẽdi oĩbus collatorib⁹ negligẽtib⁹ vſq; ad pa-pã.Et no.ꝙ ex tali deuolutione priuant ipſo iu-re abſq; hoĩs executione negligẽtes ptãte inſti-tuẽdi ſeu cõferẽdi.Et no.qꝺ inſtituere ſumit pro cõferre.℄ No.tertio ꝙ vbi papa ex certa ſciẽtia mãdat aliquẽ patiẽter tolerari:talis patiẽtia ha-bet ꝓ diſpẽſatiõe:de quo dixi de cõſanguinitate ⁊ affinitate.c.qꝺ ſuper his.℄ Op.ꝙ tales quib⁹ eſt facta collatio iã deuoluta ptãte nõ teneãt iu-ſte cuius ꝯ̃riũ dicit litera.c.s̃.primo.Si eñ colla tio fuit nulla non potuit ex poſtfacto rata habe-ri:vt in regula nõ firmat.li.vj.s̃.de ele.dudũ.ſol. dicit gl.ꝙ ex ſola patiẽtia habuit.hoc ius.nã ta-lis inſtitutio fuerat nulla.⁊ ꝺt gl.ꝙ cõualeſcit ex nũc nõ ex tũc a tpe collatiõis facte.Et dñt docto res ꝙ abſq; hac patiẽtia vel noua collatione nõ poterãt talia ſine pctõ tenere vt h notat.s̃.ꝺ ele. qꝺ ſicut.⁊.c.eccleſia.el.ij.de renũ.niſi.qꝺ de patiẽ tia dr.Hoſt.intelligit de patiẽtia pape:q₂ iferior lʒ poſſit de nouo ꝯferre dũmõ tps ipſi⁹ nõ ſit la-pſum nõ tñ poſſet ratificare.de ele.auditis.ad h
3 qꝺ no.ĩ.c.prudẽtiã.ꝺ off.dele.℄†Facit h ꝙ ſi ex cõſtõne cauet ꝙ executor teſtĩ intra mẽſem exeq̃t ⁊ ſi non ſit execut⁹ ptãs ꝺuoluat ad epm ꝙ execu
a tor lapſo mẽſe nõ poſſet exeq̃.ꝙ ẽ verũ ⁊ ſi exeq̃t nõ vʒ executio:⁊ h vbi eſt executor.ſec⁹ ſi ſit ꝺcla-rator volũtatis:vt eſt deputat⁹ ad eligẽdos pau peres ⁊ nõ eſt executor:ſed declarator:vt ſcribit Bar.in.l.cũ qdã.ff.de le.ij.Allegãt doc.decre.qꝺ ptãs inſtituẽdi ſpectat ad iferiorẽ qñq;.ꝺ q̃ ꝺ off. arch.cũ ſatis.ſʒ h ſumit ꝓ collatiõe iuris:dixi de
4 offi.dele.ſuꝑ eo.ꝺ inſti.cũ veniſſent.℄†Scꝺo in eo ꝙ papa mãdat iſtis legatis vt cõferat:cũ eñ nõ eſſent legati de latere nõ habebãt ptãtẽ ꝯferẽ di bñficia.de offi.le.c.j.li.vj.ſol.h fecerũt ex ſpãli mãdato pape tã reſpectu patiẽtie q̃ȝ reſpectu col lationis:ꝑ hoc verbũ autoritate noſtra.ad hoc de reſcrip.cũ aliquibus.lib.vj. Anto.de butr.
1 ☞ Poteſtas cõferẽdi particularia bñficia de iure cõi ſpectat ad epm ⁊ capitulũ cõiter et ſi ad alterũ tantum illud eſt de conſuetudine.

Dilecto. Is ad quẽ ſpectat ꝑ mo loco collatio bñficij lapſo tpe laterañ.cõcilij in ſeme-ſtri cõferre nõ põt.Prima ps deciſe narrat factũ.Scꝺa ibi:q₂ nobis.diffinit.Tertia ſub cõditiõe ꝯfirmationẽ cõmittit.ibi:mãdam⁹. ℄ Caſus lr̃alis.Vacãte ſalamãtina eccl̃ia:ꝺ ca-nus cũ qbuſdã ſequacib⁹ ſuis quendã.P.noĩe in cantorẽ elegit appellãs ne ꝯ̃ ſuã electionẽ aliqd attẽtet.archieps ad quẽ vt dicebat electio cãto-ris fuerat deuoluta aliũ.S.noĩe in cãtorẽ elegit: ꝓpter hmõi electiões:ꝓcuratores vtriuſq; par-tis ad romanã curiã acceſſerũt:q₂ conſtitit pape ꝙ electio a decano ⁊ ei⁹ ſeq̃cib⁹ fcã poſt lapſum. vj.mẽſiũ ſpatiũ fuit celebrata itra qꝺ eps ⁊ capi tulũ cõiter eligere debuerũt:electiõem ꝺ ꝑdicto P.factã decernit irritã ⁊ manẽ⁊ appellationẽ a decano ĩterpoſitã factũ archiepi ad quẽ erat eli-gẽdi autoritas deuoluta nõ potuiſſe aliquaten⁹ impedire.vñ mãdat q̃ten⁹ electionẽ ꝺ ꝑdicto.P. debeat ꝯfirmare niſi ei aliud canonicũ obuiaret.
1 Ber.℄†No.j.ar.ꝓ opi.ꝙ poteſtas cõferẽdi ꝓbẽ das ⁊ ꝑticularia bñficia ſpectat ad prelatũ ⁊ capi
b tulũ ᵇ cõiter.ꝺ q̃ ꝺ ele.cũ eccl̃ia vulterana:⁊ tãgit hic ĩ gl.j.℄ No.ij.ꝙ ad ſupiorẽ ꝓpter negligẽtiã deuoluta ptãs ĩferior ipſo iure ꝑuat eligẽdi po-teſtate.adeo qꝺ ab eo geſtũ eſt:eſt nullũ.⁊ ſic ĩ his ĩ qb⁹ ipſo iure ſit executio a iure nõ admittit pur
c gatio more.ᶜ ℄ No.iij.ꝙ cõcurrẽtib⁹ duab⁹ ele-ctiõib⁹ quarũ vna eſt ꝑmo facta ab his a qb⁹ ad ſupiorẽ ẽ ptãs deuoluta ⁊ a ſupiore,ſcꝺa preualet

a ℄ Nõ poſſet exeq.Adde qꝺ vo-luit Cald.cõſil.j. de ſup.neg.pla.

b ℄ Prelatũ ⁊ ca pitulũ.Adꝺ Fe de.cõſi.ccxxiiij.

c ℄ Purgatio more.Adꝺ Ro. cõſi.ccccxxviij.

Anto.Franciſ.
℄ An ⁊ qñ exe-cutio ſit a lege ĩ-pediat more pur gatio.viꝺ Bar. in.l.iij.ff.de leg.j. ⁊ no.in.l.celſus,⁊ ibi plene ꝑ doct. ff.ꝺ arbi.⁊ de ma teria purgatio-nis more:plene habetur in.l.et ſi poſt tres.ff.ſi qs cau.⁊ ĩ.l.ſi ex le-gati cã.ff.de ver. ob.⁊ ĩ.l.vinũ.ff.ſi cert.peta.Et an ius purgãdi mo rã tráſmittat ad heredẽ.vide tex. ⁊ ibi per doct.in l.diẽ proferre.in §.j.ff.de arbi.

Zacharias.
d ℄ Cadit in vnũ. Adꝺ ꝓ hac opi. Imol.Hoſtiẽ.et Ber.cõpo.in.c. cum nobis olim. s̃.de ele.Cardi. Alex.ĩ.c.ſi.de fo. cõpe.⁊ Alex.cõ-ſil.lxv.

prime.℄ No.ꝙ app.interpoſita ad tuitionẽ electiõis nulla eſt ⁊ inua lida nec inficit actũ poſt appellationẽ factũ.℄ No.ꝓ opi.ꝙ deuoluta ptãte eligẽdi illũ ad quẽ ſpectat cõfirmatio nõ mutat mod⁹ ꝓuidẽdi.
d ℄ No.ꝙ ptãs eligẽdi cadit in vnũ ᵈ de q̃ de poſtu.ꝑl.gratũ.℄ Opp. ꝙ ad epm,⁊ capl'm nõ ſpectat ptãs ſimul ꝓferẽdi.de ele.cũ eccl̃ia vul-terana.q₂ de iure ſpectat ptãs conferẽdi particularia bñficia ad epm tñ:qñq; ad capl'm.de cõceſ.ꝓbẽ.nulla.⁊ pʒ de ele.cũ inter.R.ſo.ꝺt gl. ꝙ de iure cõi ſpectat ad epm capl'm cõiter:vt hic alle.de hoc mlta iu-ra q̃ ponunt in gl.j.q₂ cõiter oĩa eps ⁊ capl'm tractãt cõiter.de his q̃ ſi. a pla.ſine ꝯſen.ca.ꝑ totũ.ergo ⁊ iſtꝺ.de ꝯſuetudine autẽ verũ eſt ꝙ ꝑt qñq; ad epm tñ:qñq; ad capl'm tñ ſpectare ptãs.⁊ qñ hoc inuenit ꝺt hoc eẽ de ꝯſuetudine.⁊ hãc ꝯſuetudinẽ approbat.ꝺ.c.nulla.de ꝯceſ.ꝓb. ad hoc ne ſe.va.c.vno.de reg.c.ſi.li.vj.℄ Vltio Io.an.inducit lr̃am ad duo.prio ꝑ vbũ electionẽ:⁊ ꝑ vbũ ꝯfirmationẽ.Et ſic facit ꝓ opi.illo-rũ:q₂ dñt ꝙ deuoluta ptãte ad illũ ad quẽ ſpectat ꝯfirmare mod⁹ ꝓui dendi nõ mutet:ſed ꝑ partes vt pri⁹ ꝓuideat.de quo de ele.ne ꝓ defe ctu.de ele.ſi poſtq̃.li.vj.de ſup.ne.pla.c.j.ſcꝺo inducit Hoſt.verbũ ele ctionem ad illam opi.contra Gof.qui dicit quod electio non cadebat in vnum.de quo de poſtu.prela.gratum. Anto.de butrio.

℄ De temporibus ordinationum. Rubrica.

℄ Viſum eſt de ꝓmotione prelatorũ,tractemus de ordinatione cleri corũ:⁊ q₂ certis tpibus ⁊ cũ ſcrutinio hñt fieri ideo ⁊c.De pũa pte ru-brice.lxxv.⁊.lxxxvij.diſt.ꝑ totũ.de ſcꝺa.⁊.xxv.diſt.vſq; ad.l.et ab.lxxxj. vſq; ad.xcj.reperit hec rub.in.vj.Ite ad primã partem de electio.qꝺ ſicut.§.j.facit de offi.archi.ſignificaſti.Ad ſcꝺam de ele.nihil.§.epi.nã puniuntur qui non dignos promouent ad ſacros.
1 ☞ Velũ ꝯſecratiõis dat a ſolis epis ⁊ ſolis vginib⁹ ⁊ qb⁹ dieb⁹ dec.
2 Ordines non poſſunt conferri in die natiuitatis domini.

Ubdiaconos. Diebus dñicis vel ſabbato pẽtecoſtes ſacri ordines ab alio q̃ȝ a papa cõferri non pñt.h.d. Sũt tria dicta.ſcꝺm ibi:ꝯquis.tertium ibi:ſabbato. ℄ No.prio ꝙ ſacri ordines ab alio q̃ȝ a papa nõ poſ-ſunt die dñico conferri.℄ No.ij.ꝙ minores ordines poſſunt cõferri die dñico a q̃cũq; epo.℄ No.iij.ꝙ virginũ cõſecratio põt fieri in die dñico ⁊ nõ altero die.℄ No.iiij.ꝙ ĩ ſabbato pẽtecoſtes nõ pñt celebrari ordines ſed cõferunt in ſabbato ſeptimane ſequẽtis. ℄ Sl.j.opp.ꝙ ea q̃ a papa ſiũt pñt ⁊ debẽt ab inferiorib⁹ fieri poſſe: q₂ cõſuetudo romane eccl̃ie vbilibet eſt ſeruãda.xij.di.c.j.de re iud.in cauſis.cũ ſi.gl.arguit plene ꝓ ⁊ ꝯ̃.dic ꝙ q̃dã ꝑmittunt pape in priuile giũ:et vt ſibi reſeruata:hoc nõ põt inferior vt hic.q̃dã aũt facit papa non ex iure ſingulari ſed cõi:⁊ que docet alios ſeruare ⁊ talia põt face re inferior:ſic loquit ꝯ̃riũ.vide no.de offi.leg.quod trãſlationẽ.℄ Se cundo opp.ꝙ in dieb⁹ dñicis nõ liceat velare.xx.q.j.deuotis.vbi non niſi in die epiphanie.in albis paſchalib⁹ ⁊ natalibus apoſtolorũ,licet velare virgines.ſol.ſupple iſtã ꝑ illã ⁊ illã per iſtam.⁊ ibi Io.⁊ Vincẽ.
1 ℄†Quero a qbus ⁊ qb⁹ dat velũ cõſecratiõis.dic ꝙ dat a ſolis epis ⁊ ſolis virginib⁹ ⁊ ſolis ſolẽnitatib⁹ vel diebus dñicis:niſi neceſſitas immineat:ſicut baptiſm⁹ oĩ die tũc dat.xx.q.j.deuotis.⁊ de ꝯſec.di.iiij. venerabilis.⁊.c.baptizandus.velũ aũt ꝓfeſſionis null⁹ dat viduis:vt in.d.c.deuotis.⁊ vide qꝺ ibi no.nõ ob.quod metus cã.c.j.q₂ ibi impo-nere ſimulauit ſm Inn.⁊ Hoſt.⁊ vide qꝺ no.de reg.vidua.vbi habes
2 de hmõi velis.℄†Quarto an ordines poſſint cõferri in die natiuita tis dñi.dic ꝙ nõ:licet aliq errauerint ſed de illo feſto non ſic dubitat. q₂ nõ ſemꝑ imo valde raro occurrit feſtũ illud in dñica vel vigilia in ſabbato.℄ Quero quare in ſeptimana ſequẽti poſt pẽtecoſtẽ poſſunt cõferri ordines.dicunt doc.qꝺ tunc occurrunt.iiij.tempora.lxxvj.diſ. de ieiunio.⁊.§.non autem. Anto.de butrio.
1 ☞ Cõſuetudo aliquando tolerat ea que fiunt contra ius.
2 Ordinatus non congruo tẽpore licet recipiat caracterem non tamẽ recipit ordinis executionem.
3 Ordinans extra tempora ordinandi priuatur poteſtate ordinandi.
4 Propter ſcandalum vitandum an ſit omittenda iuſtitia.
5 Dedicationes eccleſiarum poſſunt fieri omni tempore.

Ane. Nõ valeat ꝯſuetudo ꝙ extra quatuor tpa ordi nes ſacri cõferant.h.d.Cõis diuiſio.ſcꝺa ibi:ſi-gnificam⁹.℄ Caſus lr̃alis.Cõſuetudo erat in qbuſdã ec-cleſijs ſcotie ⁊ vallie qꝺ in dedicationib⁹ eccl̃iarũ vel alta-riũ extra q̃tuor tpa clerici ad ſacros ordines ꝓmouebant.Rñ.pa.ꝙ illa ꝯſuetudo eſt eccl̃iaſtice cõſtitutioni inimica:⁊ iꝺ iprobãda.⁊ ſi mul titudo ⁊ antiqua cõſuetudo nõ eẽt:tales ordinati nõ deberẽt in ſuſce-ptis ordinib⁹ miniſtrare ſed in roma.eccl̃ia ſic ordinati deponerẽtur et ordinatores autoritate ordinãdi priuarent.Ber.℄ No.prio extra quatuor tpa ẽt die dedicatiõis eccl̃ie vel altariũ nõ poſſe fieri ꝓmotio nem ad ſacros ordines.℄ Not.ij.ꝙ nõ valet ꝯſuetudo nec diſponere põt circa romano põtifici reſeruata nec circa modũ aut tps cõferẽdi
1 eccl̃iaſtica ſacramẽta.℄†No.iij.ꝙ factũ ꝯ̃ ius tolerat qñq; ex cõſue-tudine ⁊ ex multitudine ꝑſonarũ:⁊ ſic qñq; ĩ factis ꝯ̃ ius ad inducẽdã diſpenſationem

diſpẽſationẽ ꝑficit cõſuetudo: de quo dixi de cõſan. ⁊ affi. qꝺ
2 ſuper his. ¶ † Not. iiij. qꝺ oꝛdinat⁹ nõ cõgruo tpe licet reci
piat characterẽ nõ recipit oꝛdinis executionem ⁊ deponen
3 dus eſt. ¶ † No. v. qꝺ oꝛdinãtes extra tpa oꝛdinãdi ſunt pri
uandi autoꝛitate oꝛdinãdi. ¶ Opp. ꝙ extra quatuoꝛ tẽpoꝛa
pñt fieri oꝛdinatiões: qꝛ ĩ ſabbato ſancto ⁊ in ſabbato media
no quadrageſime. ĩ. c. xxi. Gl. fatet̃ ꝯriũ ⁊ dicit hãc ſupplen
dam per illã. ¶ Opp. ſcdo ꝙ aliis diebus poſſit fieri pꝛomo
tio ad oꝛdines. ĩ. c. xxi. ſolu. ad minoꝛes põt vt ibi: ad ſacros
nõ: vt hic fatet̃: qꝛ ſi ſec⁹ fiat oꝛdinatus recipit characterem
4 ĩ. eo. cõſultatiõi. ¶ † Opp. iij. ꝙ veritas[a] iuſtitie nõ omittat̃
a ꝓpter ſcãdalũ ⁊ ꝓpter plurimos q ſunt in cã. xxij. qꝺ. ij. c. pri
mũ. xxxij. q. v. ita ne. ſo. dicit gl. ꝙ quedã eſt veritas iuſtitie: ⁊
hec omittit̃ ꝓpter plurimos q ſunt in cauſa vt hic. ⁊ ĩ. de cle.
excõ. mi. latoꝛes. nõ parcit̃ tñ illis quos conſtat magis cauſa
fuiſſe delicti. ¶ Quedã eſt veritas doctrine ſiue diſcipline
et hec non omittit̃ ꝓpter ſcandalũ vel qꝛ plurimi ſunt in cã.
¶ Quedam eſt veritas bone vite: ⁊ hec nũquã omittit̃ pꝛo
pter ſcandalum iuſtitie. veritas q̃ pertinet ad iudicẽ diſcipli
ne pertinet ad pꝛelatũ bone vite: ⁊ ad quẽlibet: vide gl. ĩ. in. §.
5 ꝑ graui. hic alle. ¶ † Quero quo tpe pñt fieri dedicationes
eccleſiarũ. dic ꝙ in oĩ tpe. ĩ. de cõſe. ecc. vel alta. tua. ¶ Opp.
qꝺ non deponant̃. ĩ. e. c. cũ quidã. ⁊. c. literas. vbi ſuſpẽdũtur.
ſol. dicunt doc. qꝺ hic dicit deponerent̃. i. pꝛiuarentur. dic. i.
ſuſpenderentur vel ſuſpenſi tenerentur.

1 ☞ Oꝛdines ſacri quando ⁊ quibus diebus conferantur. ⁊
an omnes ſimul poſſint conferri.
2 Conſuetudo de licitis facit illicita.

De eo aũt. Minoꝛes oꝛdines conferri
poſſunt dieb⁹ feſtiuis. ſacri
vero cõferri debẽt in quatuoꝛ tpibus vel ſabba
to de paſſiõe. Cõis diuiſio. ſcda ibi: taliter rñde
mus. ¶ Caſus literalis. Queſitũ fuit a papa an liceat extra
ieiunia quatuoꝛ tẽpoꝛũ ꝓmouere aliquos in hoſtiarios et
alios minoꝛes aut etiã in ſubdiaconos. Rñd. pa. ꝙ licitum
eſt epĩs dñicis ⁊ aliis dieb⁹ feſtiuis vnũ vel duos ꝓmouere
ad minoꝛes oꝛdines: ſꝫ ad ſubdiaconatũ nõ licet niſi in qua
tuoꝛ tẽpoꝛibus in ſabbato ſancto vel in ſabbato de paſſione
1 preterꝗ̃ romano pontifici. Ber. ¶ † No. i. ꝙ minoꝛes oꝛdi
nes pñt ꝯferri dieb⁹ dñicis ⁊ aliis diebus feſtiuis. ¶ No. ij.
ꝙ ſacri oꝛdines cõferri nõ pñt niſi in quatuoꝛ tpibus ⁊ aliis
duob⁹ dieb⁹. i. ſabbato ſancto ⁊ ſabbato añ dñica de paſſio
ne. ¶ No. iij. ꝙ tẽpus nõ eſt de ſubſtãtia oꝛdinis, ⁊ determi
natio tpis circa oꝛdines eſt inducta a lege poſitiua: ideo nõ
aſtringit romanũ põtificẽ. ¶ No. iiij. ꝙ ſoli epi pñt minoꝛes
cõferre dieb⁹ dñicis: ſꝫ de abbatib⁹ dic idẽ de eta. ⁊ quali. cũ
cõtingat. Et not. ꝙ hodie oꝛdo ſubdiaconat⁹ eſt oꝛdo ſacer.
¶ Not. v. ꝙ dieb⁹ feſtiuis ⁊ dñicis ad oꝛdines põt eps vnũ
vel duos ad minoꝛes ꝓmouere: ꝑ qꝺ vr̃ ꝙ plures nõ poſſet.
¶ Opp. ꝙ plures poſſint ꝓmoueri ad minoꝛes ĩ dieb⁹ do
b minicis [b] vt aliqñ ſeruat̃. ſol. qdã dicũt vt gl. ꝙ poterit plu
res dũmõ non appareat gñalis oꝛdinatio. Hoſt. ꝫ inherẽs
litere: qꝛ qñtũ eſt de aliquib⁹ rñdet de duob⁹. ⁊ qꝛ iſti ſepius
iterantur nõ cogit neceſſitas ſentire ꝯriũ. ¶ Quero an oẽs
minoꝛes pñt vna die cõferri. gl. arguit qꝺ ſic: qꝛ hic loquitur
in plurali et indefinite de minoꝛibus: ⁊ ſic not. ꝙ oẽs mino
res eadẽ die vni poſſint cõferri. xix. di. ſi romanoꝛũ. ad hoc.
ĩ. de eo qui fur. oꝛ. rece. cũ. H. ⁊ hoc niſi cõſuetudo repugnet
2 que ſcandalũ generet. † qꝛ cõſue. de licitis facit illicita. ĩ. de
cle. coniu. cũ olim. de cog. ſpirituali. ſuper eo. Jdẽ Hoſ. in. d.
decre. cũ. H. Jo. lxxv. diſ. c. iij. ⁊ clarius. lxxvij. diſt. c. qcunꝗ.
tenet contrariũ eius qꝺ dicit glo. ꝙ non poſſint cõferri niſi
hoc habeat cõſuetudo: aliq moderni tenent opi. gl. per hũc
tex. Hoſt. dicit ꝙ primam tonſurã ⁊ quatuoꝛ minoꝛes ſimul
nõ licet cõferre cũ talis oꝛdinatio nec ꝑ ius nec per cõſuetu
dinẽ approbet̃: ⁊ generaliter talis collatio pluriũ oꝛdinũ eſt
reprobata. ĩ. eo. literas. et. c. dilectus. nã vult iſta opi. vna die
quẽ eſſe laicũ ⁊ accollitũ. Jtẽ facit qꝛ de pſalmiſta non dꝛ hic
in tex. ¶ Querit̃ qꝺ dicat̃ iſtud ſabbatũ. dñt quidã ſabbatũ
mediane quadrageſimalis hebdomade cũ cãtat̃. Sitiẽtes.
qꝺ intelligũt de ſabbato de lazaro. Alij hoc meli⁹ pñt ſcire
clerici ꝙ alij: vcꝫ q̃ appellet̃ dñica de paſſiõe cũ hoc ſpectat
ad eoꝛum officium. ¶ Quero an liceat oꝛdinare ad ſacros
poſt diẽ ſabbati i dñica, etiã ꝯtinuato ſabbato. dic ꝙ nõ põt.
ſꝫ qdã ꝯ. dicãt. c. literas. Quero an oib⁹ diebus feſtiuis poſ
ſint minoꝛes cõferri. qdã dicunt ꝙ non ſed ſolũ diebus feſti
uis pñt virgines cõſecrari. de quibus. ꝫ. c. j. Alij latius intel
ligunt de omnibus feſtiuitatibus ſpecificatis. in. c. ſi. de fer.
dicit Hoſti. qꝺ cũ pape ſit interpretatio tutius eſt primum
dictũ. de prima tonſura. dicam poſt eum. ĩ. eo. c. pe.

1 ☞ Crimina depoſitione digna q̃ ſunt ⁊ q̃ impediãt ꝓmo
tionẽ etiã peracta pnĩa. 2. 3. 4. vide in diſcurſu de qualitate
criminũ tã illoꝛũ q̃ ſunt occulta aut manifeſta aut notoꝛia.
5 Tutoꝛ q cepit facere inuẽtaria ⁊ nõ adhuc pfecit põt agere.

Ex literarũ tuarũ. alias. Ex te
noꝛe. Crimi
noſus occultus moueri poteſt ne pꝛomoueat̃ ad
oꝛdines ſꝫ ꝓhiberi nõ dꝫ. h. d. Cõis diuiſio. ſcda
ibi verũ qñ. Et ibi degradaret̃. i. deponeret̃: q̃ eſt vbalis de
poſitio ſeu degradatio. Materia hui⁹ decr. foꝛtis eſt ⁊ intri
cata moꝛe ſolito ꝑ canoniſtas eſt tradita. ꝑ cui⁹ euidẽtia pꝛe
mitto ꝙ ĩ facultate ꝓmouẽdi ad oꝛdines poſſum⁹ cõſidera
re duplicẽ legẽ. legẽ. ſ. conſcie ⁊ legẽ iudicialẽ. Lex cõſcie põt
infoꝛmari dupliciter: vno mõ ex lege dei: puta retractis oc
cultis lege poſitiua. ⁊ ꝺm iſtã legẽ nullũ crimẽ peracta pnĩa
impedit quẽ ꝓmoueri: qꝛ ex lege dei omnis malitia ſeu ma
cula pnĩa delet̃: hec eſt cõcluſio Jnn. hic et in. c. niſi cũ pꝛidẽ.
§. pꝛopter cõſcientiã. ꝫ. de renun. ⁊ ꝓpterea dicimus qꝺ oẽs
irregularitates ſunt a iure poſitiuo: vt hic dicit Jnno. Po
teſt ſcdo infoꝛmari hec lex a lege poſitiua et ꝺm hanc ſancti
patres vidẽtes aliqñ penitentias ſimulari: nec cõmenſurari
bene ad grauitatẽ peccati maxime poſtꝗ̃ penitẽtie arbitra
a rie eſſe ceperũt q̃ multũ diſtãt in grauamine penitẽtie a gra
uamine peccati non reputantes peccata ex toto vt debent
penitẽtia purgari ex criminib⁹ etiã qñꝗ̃ peracta penitẽtia
induxerunt impedimẽta in lege hac pꝛomotionis que qñꝗ̃
ſuſceptoꝛũ oꝛdinũ executionẽ impediũt: qñꝗ̃ tm̃ ſuſcipien
da impediũt. q̃ ſunt patebit. ĩ. Scda lex eſt ꝓmotionis: q̃ lex
eſt iudicij et vna ſicut alia a iure poſitiuo infoꝛmat̃ ſed diffe
rũt: qꝛ vna. ſ. lex cõſcie quieſcit in ſolo ſiue pulſandi ⁊ impellẽ
di cõſciẽtiã abſtinẽdo a miniſterio oꝛdinis tam in executiõe
ſuſcepti ꝗ̃ in aſſecutione nouiter conferẽdi: lex aũt iudicij ſe
hꝫ pꝛeciſe cõpellendo. Jtẽ pꝛima. ſ. lex infoꝛmat̃ ſola notitia
pꝛiuata ꝑ quã pꝛiuata cõſciẽtia certificat̃. ſcda autẽ ꝓbatio
nibus extrinſecis. iſte ſunt ille due leges de qb⁹. xix. q. ij. due
ſunt inqt leges: ⁊ lex cõſciẽtie eſt illa lex pꝛiuata de qua dice
bat apoſtolus. Video aliã legẽ repugnãtẽ legi mentis mee
⁊c. xxxij. q. v. ſi paul⁹. de qua ꝺ regula. lꝫ. ¶ Scdo pꝛincipali
ter ꝑmitto: q̃dã ſunt delicta enoꝛmia q̃ voco enoꝛmia depo
ſitione digna aut degradatione: queꝗ̃ ſint dixi de iudi. at ſi
clerici. ⁊ illarũ enumeraui aliquas. ꝫ. de renũ. niſi cũ pꝛidẽ. §.
ꝓpter cõſciẽtiã. q̃dã mediocria ⁊ iſta oĩa ſunt moꝛtalia: q̃dã
minima: ⁊ hec ſunt crimina leuia ⁊ venialia ⁊ hec patẽt. xxv.
di. c. vnũ. §. criminis. ¶ Tertio pꝛemitto ꝙ occultũ põt dici
dupl̃r. vno mõ ꝓut diſtinguunt̃ ꝯ ꝓbabile ⁊ ꝺm hãc ſignifi
cationẽ id dꝛ occultũ ꝓut diſtinguit̃ ꝯ notoꝛiũ: et hoc eſt qꝺ
aliq ſciũt vel de quo eſt fama vel rumoꝛ: tñ nõ eſt notoꝛiũ: qꝛ
põt aliqua tergiuerſatiõe celari. ¶ Quarto ꝑmitto qꝺ q̃dã
ſunt delicta que natura ſui ſuſpẽdũt ab executione directo.
b ⁊ hec ſunt delicta in quibus a iure apparet expꝛeſſum vt ſu
ſpendãt de qbus eſt dictũ. q̃dã que ſuſpẽdunt per accidẽs. ⁊
iſta ſunt que nõ ſunt natura ſui apta ad ſuſpẽſionẽ. q̃ tñ pꝛo
pter notoꝛietatẽ delicti ⁊ ſcãdalũ qꝺ generet̃ ĩ populo ſuſpẽ
dunt ex equitate etiã dei: qꝛ abſtinere dꝫ qs a ſcãdalo pꝛoxi
mi et nõ manducare carnes in eternũ: vt ptꝫ de renũ. niſi. §. ꝑ
graui quoꝗ̃ ſcãdalo. ⁊ ꝙ hec ſint omnia grauia delicta ⁊ etiã
mediocria, ptꝫ de coha. cleri. ⁊ mu. veſtra. Nã illud eſt medio
1 cre. vt ptꝫ de iudi. at ſi clerici. ¶ † Modo cõcluſio erit ma
terie q̃ delicta ſunt enoꝛmia ipſo iure impꝛimẽtia ſuſpenſio
nẽ: ⁊ qꝛ ius de facto ſemper eſt certũ hic pena impꝛimit̃ a le
ge ẽt in delinquẽte occulto ⁊ talia ꝺm legẽ ꝯſciẽte impediũt
in ſuſceptis etiã ante crimẽ miniſtrare ⁊ ad ſuperioꝛẽ aſcẽde
re. Et no. ꝙ aliqua iura vident̃ velle ꝙ hoc ſit homicidium
tãtũ. ĩ. c. ſi. Alia ꝙ homicidiũ ⁊ ſimonia. ĩ. de accu. inqſitiõis.
Jnn. ibi concludit ꝙ ſunt oĩa que inducunt ſuſpenſionẽ ipſo
iure: qꝛ niſi hic defect⁹ tollat̃ carẽt executione: ⁊ talia ſi expe
ctãt ad diſpẽſationẽ pape dicũtur cauſare irregularitatem
ſtrictã ſi diſpẽſationẽ epi latã: de quibus de iudi. at ſi clerici.
Que aũt ſunt iſta. dico ꝙ oĩa q̃ ſpecifice a iure apparent nu
merata vt ſuſpẽſionẽ inducãt nec credo ꝙ oĩa enumerata in
§. pꝛopter cõſciẽtiã. ſint iſta: qꝛ multa ibi numerant̃ in quib⁹
vel ꝓpter q̃ a iure nõ appeat ĩducta ſuſpẽſio. q̃dã ſunt deli
cta enoꝛmia que voco degradatione aut ſuſpẽſione digna. ⁊
talia nõ impediũt in ſuſceptis ante crimẽ miniſtrare ſi ſunt
occulta ex quo nõ ſuſpẽdũt acta penitẽtia: ſꝫ ĩficiũt poſt cri
men ſuſcipiẽda ⁊ ſuſcepta tacito tanto crimine. que autẽ ſint
iſta enumerata dicam in. c. niſi cũ pꝛidẽ. §. pꝛopter. malitiã. ⁊
etiã omnia illis maioꝛa vel paria. nã ꝺm legẽ cõſcientie etiã
peracta pñia hic male ſuſcipit oꝛdines: in ſuſceptis ergo bñ
miniſtrat qui male ſuſcepit etiam per acta penitẽtia vitioſe

☙ Sebaſt. Sapia.
a ¶ Qꝺ veritas. De mľtiplici ve
ritate ponit etiã
gl. in. c. qui ſcan
dalizauerit. ĩ. de
reg. iur. ⁊ de veri
tate iuſtitie põit
d. Abb. in. c. offi
cij. de penitẽ. ⁊ re
miſ. ⁊ multa de ĩ
ueſtigatiõe veri
tatis ponit Lu
cas de penna. in
l. quoties. col. ij.
C. de naufr. li. xi.

b ¶ Dieb⁹ domi
nicis. Adde qꝺ
voluit Old. cõſi.
xiiij.

ſuſcipit:⁊ ſic in illis etiā male miniſtrat:⁊ nō ſalua conſcientia.alia aūt crimina leuia ⁊ occulta nihil inficiunt.ſed delentur pnia.⁊ idē de mediocribus:⁊ hec ſufficiāt quo ad legem cōſcientie.¶ Quero ad legē iudicialē ſcđm epm̄ nihil fit de occulto:ideo quo ad eā oportet tractare de publicis ſecūdū iſtam omne delictū graue vel mediocre ⁊ manifeſtū in ſuſceptis impedit:⁊ a ſuſcipiēdo p̄ciſe repellit.rō,qꝛ dato ꝙ etiā in ſe non habeat a natura delicti ſuſpēſionē:tñ propter ſcandalum inducit vt eſt dictū.Aduertendū tamē eſt qđ de iſtis enormibus pōt tripliciter cōſtare.Uno mō occulte ſola cōſcientia informata:vt dictum eſt.ſ.Scđo mō ꝓbatione vel cōfeſſione iudiciali ⁊ trāſeunt in notoriū ⁊ impediūt in ſuſceptis ⁊ ſuſcipiendis preciſe.Tertio modo pōt cōſtare in iuſto iudicio:vt qñ occulte cōfitet̄ in examinatiōe promouendi quod iudicium participat de iudiciali ⁊ penitentiali quia dicit illi occultū non tanꝙ deo:ſed tanꝙ iudici ⁊ ſoli:non in publico vel ad banchū:⁊ tale repellit preciſe a promouēdo:ſed nō deijcit a ſuſcepto.facit qđ dicit Hoſ.de eta.⁊ quali.q̄ris.et ponit in ſumma de ſcrutinio ad fin.caſum ſm intellectū q mihi plus placet.Quidā clericus in foro penitētie occulte eſt cōfeſſus illi q debet ꝓmouere delictū graue qđ cōmiſerat ꝑ ꝙ ſi eſſet publicū eſſet deponēdus:nec ad ſupiorē poſſet ꝓmoueri.Dubitabat ep̄s an per hoc debeat ipſum in ſuſceptis vel ad ſuſcipiēdos impedire.papa reſpondet vt
2 in litera.¶ † Not.ꝙ omne delictū[a] depoſitione dignū ſi ſit
a manifeſtū impedit ordinis executionē ſucepti ⁊ noui aſſumptionē:et hoc caſu etiā pōt preciſe cōpellere ne in ſuſceptis miniſtret vel ad ſuperiores aſcēdat.¶ No.j.ꝙ q̄dā ſunt delicta degradatiōis penā merētia etiā ante incorrigibilitatē:de quibus de here.ad abolendam.de iud.cū nō ab homine.¶ No.ij.ꝙ grauia delicta impediūt promotionē demū qñ
b ſunt publica ⁊ notoria.[b] ¶ No.iij.ꝙ crimē degradatiōe dignū occultū nō impedit ordinis executionē iā ſuſcepti poſt peractā pniam vel peracta ꝑte pnie:nec quo ad forū aīe nec iudiciale.ipedit tñ ꝓmotionē ad ſupiores ordines nō ſuſceptos quo ad forū pnie:lʒ ſi ſit occultū oīno vbi ordines petat nō poſſit ꝓhiberi.Et ex hoc not.ꝙ forū pnie in occultis ſe nō hʒ p̄ciſe in cōſtrigēdo:ſʒ quēlibet relinquit ſue cōſcie.
3 ¶ † Op.ꝙ crioſus ēt ꝑacta pnia nō poſſit ꝓmoueri nec in ſuſceptis ordinib⁹ miniſtrare.xxv.di.primū.⁊.j.q.vij.ſi quis omnē.xlviij.diſt.qm̄.ſo.dicūt qdā ꝙ oē pctm̄ ⁊ delictū ipedit quē vt ꝓmoueri nō poſſit.Huic obuiat decre.que pōderat ꝙ pctm̄ ſit enorme:⁊ hec eſt opi.nimis rigida:qꝛ ſi eſſet verū null⁹ ꝓmoueret̄:⁊ qꝛ ꝯ naturā eēt ꝙ pene aliqs ſine peccato reperiret̄.xxv.di.§.nūc aūt.vñ q̄ꝫq̄ꝫ facili⁹ ipediat̄ ꝓmoued⁹ q̄ꝫ ꝓmot⁹ deijciat̄.vt.xv.q.j.§.vlt.tñ dicēdū ē cū gl.ſm Hug.⁊ Tā.addas ⁊ Inn.ſ.ꝙ quatuor ſunt ꝯſiderāda primū.ſ.q̄ꝫtitas cris vtrū ſit enorme vel mediocre qꝛ circa hec conſiſtit q̄ꝫtitas cris.ſm q̄litas:vcʒ an ſit occultū vel manifeſtū.tertiū mod⁹ publicatiōis:vcʒ an ſit publicū ꝑ opis euidētiā iudicis ſniam vel ſpōtaneā ꝯfeſſionē i iudicio factā.q̄rtū ſatiſfactio pnie an egerit verā pniam vel ſimulatā:dic ergo ſm glo.ꝙ qñcꝫ crimē ē enorme ⁊ manifeſtū ⁊ ſic q̄ꝫtitas ⁊ q̄litas cris ſimul cōcurrūt:⁊ talis ipedit̄ vt ad ſuperiores nō poſſit aſcēdere ⁊ i ſuſceptis miniſtrare:⁊ ſic deponit̄,⁊ h̄ intelligo ſiue ſit pacta pnia:aut ps pnie ſiue nō:qꝛ talia ipediūt ordinis executionē ēt poſt pactā pniam.Qñcꝫ crimē eſt enorme et occultū.et tūc dicit glo.ꝙ eſt monendus vt abſtineat non cōpellend⁹ qꝛ ſolū hʒ deū vltorē:qꝛ latētia peccata vindictā nō habēt.xxxij.q.v.chriſtiana.⁊ peracta pnia poterit officio ſuo vti ⁊ ad maiores aſcēdere:vt hic ⁊ de ſimo.c.ex tue.ita đt glo.fallit ſm eū qñ crimē eſt homicidij qꝛ i illo q̄ꝫtūcūꝫ occulto exigit̄ diſpēſatio.j.e.c.ſi.qñcꝫ crimē eſt mediocre ⁊ occultū:⁊ tūc peracta pnia vel ꝑte penitētie poterit promoueri ad ſupiores ⁊ in inferiorib⁹ miniſtrare forti⁹ q̄ꝫ in alio caſu.l.di.de his.Qñcꝫ crimē eſt mediocre ⁊ manifeſtū.⁊ tūc gl.đt ꝙ dupl'r pōt eſſe manifeſtū.vno modo qꝛ cōuictus eſt vel cōfeſſus in iudicio timore ꝓbationū et đt ꝙ deponēd⁹ eſt ꝑ qđ vr̄ ꝙ nō ſit ꝓmouendus ſaltē diſpenſatiōe epi.lxxxj.diſ.ſi qs cleric⁹.aut eſt manifeſtū opis euidētia vel ſpōtanea conſeſſione:⁊ tūc acta pnia poterit ſecū miſericorditer diſpēſari.⁊ hoc qñ egit verā pniam ⁊ nō ſimulatā.l.di.vt nō cōſtitueretur.Aduerte ex gl.nihil habes clare.dic ꝙ aut habemus reſpectū ad ius nature qđ cōſiſtit in lege ⁊ in euāgelio:vt hr̄ in principio decretorū.⁊.ſ.de cōſue.c.ſi.dic ꝙ qcqd dicat gl.
c qđ q̄dā ſunt delicta enormia et manifeſta.[c] et enormia voco omnia q̄ inducūt irregularitatē:ſtricta i q̄ pōt ſol⁹ papa diſpēſare:vel latā in q̄ pñt ſoli epi.vel q̄ iducūt ſuſpēſionē quo ad ſe ⁊ q̄ ad alios.vel q̄ impediūt ordinis executionē poſt pactā pniam q̄ ad ſe et quo ad alia q̄ enumeraui.ſ.de renun.

niſi cū pridē.in.§.ppter cōſciētiā.de qb⁹ etiā.j.de iud.at ſi clerici.In iſtis tene qđ ſi delictū eſt enorme ⁊ manifeſtū ipedit ordinis executionē ēt poſt pactā pniā ⁊ ipedit aſcēſum ad ſupiores ⁊ pciſe hʒ inhiberi ⁊ ſubiecti pñt ⁊ debēt tales vitare:imo peccāt nō vitādo.xxxij.diſ.c.pter hoc.⁊ no.j.de ſchiſmati.cap.j.de he.c.fraternitatis.Si eſt enorme et occultum intelligēdo enorme vt eſt dcm̄.tūc adhuc ipedit ordinis executionē poſt peractam pniaʒ niſi diſpēſet ⁊ diſpēſari dʒ:⁊ ſic ītellige text.hic pacta pte pnie ordine ſuſcepto vtat̄ ſi cū eo diſpēſet ⁊ diſpēſari dʒ ad ſupiores accedere nō dʒ ⁊ ꝓhiberi dʒ ſi delictū eſſet ꝓbabile pciſe ſi oino occultū intermināđū eēt ſibi iudiciū:ſʒ nō expſſe ꝓhibed⁹ eēt:qꝛ eccl'ia nō iudicat de occultis.⁊ ipſe ſuſcipiēdo peccaret niſi aliter eſſet diſpēſatū ꝑ q pʒ hāc decre.poſſe intelligi in enormib⁹.Quedā ſunt delicta mediocria q̄ appello oia mortalia.xxv.di.§.nūc autē.que tñ non inducunt irregularitatem nec ſuſpenſionem quo ad alios.quecꝫ ſint pʒ ex his q̄ dixi.ſ.de renun.c.niſi.§.ppter cōſcientiā.In iſtis ſi ſint manifeſta ppter ſcādalū nō natura delicti ſunt ſuſpēſi quo ad ſe ⁊ nō pñt miniſtrare in ſuſceptis nec aſcēdere ad ſupiores niſi cū eis diſpēſet̄:ſubditi tñ nō debēt eos vitare donec tolerant qꝛ quo ad eos non ſunt ſuſpēſi.ad qđ.c.ſi.de coha.cle.⁊ mu.Si autē ſunt occulti tūc in ſuſceptis poſſunt libere miniſtrare acta pnia abſcꝫ diſpēſatiōe.a ſuſcipiendis ex cōſilio ſunt ꝓhibendi vt hic.tñ ſi nō vellēt ſtare ꝓhibitioni nō peccāt:qꝛ nō hñt impedimētū ſm Inn.in iſtis mediocrib⁹ an ⁊ qñ ſi ſint publica debeant epi diſpēſare.gl.optime dicit attēdēdū modū publicatiōis.dic vt in ea.Inquantū tex.hic regrit ꝙ ſit pacta ps pnie ad hoc vt poſſit celebrare.Inn.dicit ꝙ hoc eſt ex cōſilio ⁊ nō de neceſſitate.qꝛ ſufficit qđ habuerit cōfeſſionē ⁊ contritionem cū ꝓpoſito pniam agēdi iniunctam ⁊ ſm illud ius nulla erit irregularitas:vñ ſm qđ fuberit pctm̄:ita ſm illđ ius pōt ex lege cōſcie ꝓhiberi a ꝓmotiōe,qꝛ ſibi iudiciū mādūcat ⁊ bibit.de coha.cleri.⁊ mul.c.ſi.cū cōcor.ſic ⁊ acta pnia ſm illud ius pōt licite promoueri ⁊ celebrare.l.di.pōderet.⁊.c.qd eſt.⁊.c.cū exaudiero.⁊.c.dño ſctō.Aut habemus reſpectum ad ius poſitiuū:⁊ tūc ſi delictū eſt de grauiorib⁹ ⁊ eſt manifeſtū primū qđ dicit glo.veriſſimū eſt qđ tale impedit ꝓmotionē et etiā ipedit executionē primorū ordinū acta ⁊ nō acta penitētia.⁊ appello enorme crimē delictū inducēs irregularitatem ſtrictā:hoc eſt ſi ſit delictū egens diſpenſatione a papa.quecꝫ ſint hr̄ de iud.at ſi clerici.⁊ hec regula eſt veriſſima et infallibilis ⁊ qđ verū credo ſiue delictū ſui natura ſuſpēſionē ipſo iure inducat ſiue nō:qꝛ ſaltē ſuſpēſionē inducit ex accidēti notorietatis ꝓpter ſcādalū.Aut delictum eſt ex grauiorib⁹ ⁊ eſt occultū ⁊ de grauiorib⁹ intelligo ſi inducāt irregularitatē ſtrictā a qua diſpēſat ſol⁹ papa vel qđ imprimāt ſuſpēſionē:quecꝫ ſint numerant̄.ſ.de renū.niſi.§.ꝓpter malitiā.⁊ qñ egēt in executiōe diſpēſatiōe pape aut epi:et tunc gl.dicit ꝙ regl'r nō impedit ꝓmotionē ſeu ꝓmouēdū,ſʒ excipit delictū homicidij.Hic dico qđ aut delictū eſt oīno occultū ꝓut diſtinguit̄ ꝯ ꝓbabile ⁊ habem⁹ reſpectū ad legē promotiōis publicā:et null⁹ etiā homicida eſſet expſſe ꝓhibendus:qꝛ talia ſol⁹ deus iudicat.Si habem⁹ reſpectū ad legē ꝓhibitiōis cōſcientie ꝓut eſt informata ex lege poſitiua.hic nō pōt ꝓmoueri niſi ſecū diſpēſet̄ ab illo q hʒ ptātē diſpenſandi.Aut oīno delictū eſt occultū nō ꝓut diſtinguit̄ ꝯ ꝓbabile,ſed ꝓut diſtinguit̄ ꝯ notoriū vel manifeſtū.⁊ tūc ſi ex h̄ cōſtat vel cōſtare pt iudicial'r:nec ſm legē ꝓmotiōis hic poterit ꝓmoueri.nec ſm legē cōſciētie ex quo eget diſpēſatione,nec i ſuſceptis miniſtrare.Et ſi dicat̄ q̄ ergo erit dr̄ia inter hōicidiū ⁊ alia delicta? Rñdeo qđ nulla dūmō inducant irregularitatē ſtrictā vel ſuſpēſionē:ſʒ in hoc eſt dr̄ia:qꝛ regulariter ēt enormia crimia dūmō ſint occulta nō inducunt irregularitatē vl' ſuſpēſionē nec diſpēſatiōe egēt excepto homicidio ſm aliq̊s:⁊ certe alia ſunt delicta vt no.in.d.c.ſi.j.e.de accu.inqſitiōis.⁊ de renū.niſi.§.ꝓpter malitiā:ſed gl.excipiūt hōicidiū inqſitiōis cōiter ⁊ ſimoniā non ꝑ hoc ſunt alia excludēda.manifeſta aūt cōiter egēt diſpēſatiōe.⁊ hoc ꝓpt ſcādalū ppl'i.de oblatiōe taliū.l.di.de his vo.Et ſi dicat̄ etiā ſcādalū remanet ſi fuerit diſpēſatū,igit̄ nō deberet poſſe celebrare.Rñdet Inn.ꝙ q̄ꝫtū ad catholicos ⁊ recte credētes ſcādalū ſublatū eſt:qꝛ tales credere debēt ⁊ credēt firmiter ꝙ p̄lati habeāt ptātē diſpēſandi ligādi ⁊ ſoluēdi.l.diſ.pōderet̄.⁊.c.vt ꝯſtitueret̄.de hereticorū em̄ ſcādalo nō eſt curādū.xj.q.iij.inter.đ voto.magne.§.cū igit̄.ſ.de renū.niſi.§.ꝓ graui.Sed dices ſm hec vbi naſcitur hoc ſcandalū poterit celebrare.Rñdeo ſm eū nō eſt verum:quia vix eſt ꝙ talia notoria ſint quin vbicꝫ ſciantur ⁊ iura ad ea que communiter accidūt ſolent adaptari:et nec omnia poſſent diffiniri.ff.de leg.l.nam

Sebaſt.Sapia.
a ¶ Omne delictū.Uide not.in c.at ſi clerici.§.đ adulterijs.⁊ in.c.cū nō ab homine.j.de iudi.vbi ponunt̄ que ſunt crimina depoſitione digna.

Zacharias.
b ¶ Qñ ſunt publica ⁊ notoria.Adde tu pro primo mēbro huius dicti Car.i cle.j.in v.no.de offi.ord.dum dicit enormia tm̄ delicta ipedire ꝓmotionem ac iregularitatē inducunt.Et dū dicit publica.tu dic ꝙ regulariter oē delictū eſt priuatū ſʒ dicitur publicū vt qꝛ in deū aut ſacra vel i magiſtrat⁹ vel poſtremo in vniuerſitatem cōmittatur ita no.Bal.in rubri.C.q accu.nō poſ.Barto.in rubri.de popu.ac.⁊ Pau.de ca.⁊ alexād.in.l.cū ſeru⁹.ff.de cōdi.ob cauſam.et qualia impediant ordinationē et ꝓmotionē poſſuntcꝫ inſtituto ꝓuiſo vel electo obijci no.Inn.in.c.iter dilectos.j.đ excep.

Sebaſt.Sapia.
c ¶ Et manifeſta.Que dicant̄ maleficia notoria et q̄ manifeſta et q̄ clādeſtina decla.Bal.in.l.cū fratrē.C.de his qbus vt indi.⁊ no.docto.in.l.ciues.C.de appella.

leg.l.nam ad ea.vñ idem dici poſſet ſi ſcandalum ceſſet ꝙ ſe mel ortum eſt.qñq₃ de delicto graui inducente ſuſpēſioñe cō ſtat in iudicio miſto qñ cōfeſſio fit coram iudice ꝓmouēte oc culte.ꝛ tunc in iſto ꝓcedit iudex inhibēdo ne ꝓmoueat̃ ſ₃ nō impedit ne in ſuſceptis miniſtret:q₂ ad hoc non agit̃.vt not. de eta.ꝛ qual.q̃ris.ꝛ ponit Hoſt.in ſum.de ſcrutinio.Quedā ſunt delicta enormia non inducentia ſuſpenſionē.q₂ ſint nu merant̃ aliqua in.c.niſi cum pridem.ꝛ dico oia que ſunt depo ſitione vel degradatione digna:non tñ cauſantia ſuſpenſio nem vel degradationem ꝛ occulta ꝛ in iſtis ꝓcedit decre.q₂ quo ad ſuſcepta añ crimē nō impedit̃ tñ quo ad ſuſcipienda. ꝛ puto ꝙ quo ad ſuſcepta poſt crimen q male ſuſcepit:ſed ſi oīno eſt occultū nō compellit̃ ſed monet̃.Quedā ſunt delicta mediocria ꝛ manifeſta:ꝛ appello delictū mediocre:ꝙ indu cit pctm̃ mortale.ꝛ tūc quedā ſunt delicta ꝙ eo ꝙ ſunt manife ſta ſunt ita clara ꝙ generāt ſcādalū i populo ſi talis celebret. ꝛ in iſto ſi hr̃ reſpectus ad legē dei qlibet eo ꝙ duret in pec cato nō pōt celebrare:q₂ iudiciū ſibi māducat ꝛ bibit.ẋlix.diſ. c.ſi.ꝛ ſic ſi eſt emēdatus de pctō ꝛ deo placēs quo ad deū pōt ſecure celebrare:ꝛ abſq₃ altera diſpenſatione. vt.l.di. ponde ret.Si habes reſpectū ad legē poſitiuā ſancti patres ſucce dētibus tpibus experti ſimulatas pnīas addiderunt ſtatu ta p que reſtringerunt qđ eis l₃.de biga.c.ij.ꝙ nullꝰ crimino ſus de crimine cōuictus ſiue penituerit,ſiue nō debeat ꝓmo ueri ꝛ ꝓmotus d₃ deici ꝛ deiectus nō reſtitui.l.diſt.preſby terū.ꝛ.c.peruenit.ꝛ.c.ſi qui poſt.ꝛ.c.vt cōſtitueret̃.ꝑ hoc tñ nō aufert̃ prelatis ptās diſpēſandi cū vere penitētibus:ꝛ maxi me vbi nō eſt ſcandalū.vt in.d.c.vt cōſtitueret̃.ꝛ.c.dño ſancto. diſcretus tñ d₃ eſſe prelatus in diſpēſando:vt attēdat ſcāda lū ꝛ paruitatē penitētie ꝛ multa alia que deus miniſtrabit.cū cauſe em̄ cognitione dāda eſt diſpēſatio.j.q.vij.diſpēſatores. ꝛ.c.exigant.ꝛ in multis capl'is.Cauſa aūt quare tales nō pñt ꝓmoueri eſt ſcandalū q₂ ſi capti vel deprehēſi ſunt in aliquo mortali crimine ꝓpter ſcandalū qđ eſt in populo repellunt̃. idē ſi ſunt cōuicti vel confeſſi vel al's ſit notoriū.j.eo. queſitū. niſi diſpēſetur cū eo.ꝑ hoc facit qđ no. Inn.in.c.cū noſtris.j. de cōceſ.prebē.Et hoc dictū puto verū niſi crimē de ſui natu ra.i.ex iuris diſpoſitione inducat priuationē beneficij ipſo iu re:que aūt ſunt iſta crimina not.in.c.qđ ſicut.de elec. qđ tene menti.A beneficio aūt nō d₃ abſtinere niſi ſibi auferat̃.q₂ tm̄ in cōſtitutionibꝰ predictis de officio dicit̃ ꝛ nō de beneficio. gl.j.diſt.diſciplina.ꝑ ſentētiā tñ priuabit̃ bñficio.lxxxi.diſt.ſi quis.ꝛ cōcordant iſte cōſtitutiones iuri naturali vbi dicit̃ ni hil cū ſcādalo facies.de ope.noui nun.c.ij.Scādalizarent̃ em̄ cū viderēt deprehēſos in crimine celebrare.j.c.proxi.xxv.diſ. primū.Per que apparet cōcludendū ꝙ omne delictū q̃tū cunq₃ mediocre ꝛ manifeſtū creat irregularitatē:q₂ eget diſ pēſatiōe ſaltē epi:ꝛ ideo ſi eſt occultū nō impedit ꝓmouēdū ꝛ etiā de iure poſitiuo ꝓhibet̃ talis in ſuſceptis miniſtrare: q₂ caret executione.Eſt tñ differētia vt dicit gl. an delictū ſit notoriū cōfeſſione vel facti euidētia ex vna parte:an q₂ cōui ctus vel cōfeſſus propter timorē ꝓbationis ex altera quo ad facilitatē diſpēſandi:q₂ primo caſu de facili diſpēſatur. ſcđo nō:ſed ante diſpēſatiōnē quo ad legē ꝓmotionis ꝛ poteſtatē celebrādi nulla eſt differētia.Quedā ſunt delicta leuia ꝛ noto ria facti euidētia nō tñ ſunt ita clara quin habeāt aliquā ex cuſatiōnē ꝛ ex quibꝰ magnū ſcandalū oriri nō cōſueuit:vt in tenēte plures eccleſias habētes curā animarū:ꝛ tūc dt Inn. ſatis poſſe dici ꝙ poſt pnīam licite celebrabit.ar.de ele.dudū el.ij.vbi requiritur ꝙ tñ tpe electionis habeat plures curas vt nō valeat electio. Itē ſi fecit tumultū in cōcilio.v.q.iiij.in loco vel ſi fuerit excōicatus.iiij.q.j.c.j.vel cōtumax hec em̄ ꝛ ſimilia multoties excuſatiōnē hñt. Alij ꝙ qualitercūq₃ ma nifeſtus ſit exceſſus maxime ſi ſcādalū eſt poſtea nō celebra bit etiā acta pnīa vt hic:ſubdit tñ eius officiū audiēt quouſq₃ ſentētialiter cōdēnetur.xxviij.di.cōſulendū.viij.q.vlt.nōne.ꝛ ſicut nō pōt celebrare:ita nec eligi:q₂ ꝓpter celebrare eligit̃. de cle.excō.mi.ſi celebrat.ꝛ hic de cōuicto expreſſum eſt.s̃.de ele.ſup eo.de cōfeſ.cū ſup.ſic ꝛ in deprehenſo:vt nec ad epatū ita nec ad al's dignitates poſſit eligi de elect. ꝑ inquiſitionē. Qñq₃ crimē eſt mediocre ꝛ eſt occultū:ꝛ tunc regulariter nō inducit irregularitatē:iō facta pnīa vel eiꝰ parte celebrabit. vt.j.c.pxi.de apo.c.ij.nec erit tūc neceſſaria diſpēſatio ꝛ ſuffi ciet abſolutio ſacerdotis.vt dr̃ in.d.c.ij.ꝛ.vj.qđ.j.illi qui q̄uis meritoria ſit humilitas ſi voluerit abſtinere:ꝛ forte talis nō erit etiā monēdus vt abſtineat a ꝓmotione ordinū ꝑm Inn.

4 ¶ †Op.ꝙ etiā occultꝰ pctōr poſſit ꝓhiberi a ꝓmotiōe vt.j. c.pxi.ſol.ſecularis nō pōt ꝓhiberi,vt hic.regularis ſic vt ibi: q₂ nō habet ꝓpriā voluntatē.xij.q.j.nolo.vel vbi ſcādalū pōt inhiberi:vt ibi:vbi nō eſt ſcandalum non:vt hic,vel vbi quis ratione dignitatis habet ius ꝛ neceſſitatē petēdi ordines nō ꝓhibetur vt hic ſi volūtarie petit ſic vt ibi:q₂ tunc prelatus a eius q nouit ſecreta pōt inhibere vt ibi.Cōclude ſi qs occul tus pctōr petat ꝓmoueri rōne tituli nō pōt ꝓhiberi.ſi nō ra tione tituli ꝛ eſt ſcādalū pōt ꝓhiberi,ſi nō eſt ſcandalū ſecula ris nō pōt ꝓhiberi.regularis aūt a pniario ꝓhiberi nō pōt a nō pniario aūt.ſ.ꝑlato nō d₃ ꝓhiberi:ſi tñ probibeat̃ de fa cto prelatꝰ nō poſſet ipſi preciſe inhibere ſ₃ tūc eps nō cōpel litur ipm ordinare.Cōſulit tñ Hoſt.ꝙ ſi habeat leſam cōſcie tiā ꝙ alteri cōmittat.de offi.dele.paſtoralis.§.q₂ vo. ¶ Op. ꝙ nō debeat quis ꝑ quocūq₃ delicto degradari. de penis.c. ij.lib.vj.de iudic.cū nō ab homine.Solu.dic qđ hic loquit̃ de

a verbali depoſitione.[a] ¶ †Ult.doc.inducūt decr.ad.q,de illo

5 tutore q cepit facere inuētariū ꝛ nō perfecit qđ poſſit agere. de quo in Spe.de tutore.§.gñaliter.ver.qd ſi cepit. ¶ Opp. vel hec decre.intelligit̃ de crimine graui vel mediocri.primo caſu ſi loquit̃ de graui.qđ vr̃ q₂ impon.it pena degradationis nō procedit:q₂ dicit finis ibi acta pnīa pōt in ſuſceptis mini ſtrare:vel de mediocri:ꝛ tūc ex quo occultū eſt: nō d₃ probi beri a promotiōe. Sol.pōt intelligi de graui nō tñ inducēte irregularitatē vel ſuſpenſionē ex quo eſt occultū:ꝛ tale acta pnīa nō impedit in ſuſcepto miniſtrare:ad ſuperiores tñ or dines nō d₃ ex cōſilio promoueri.ꝛ ſic eſt monēdus nō tñ cō pellēdus.poſſet etiā intelligi de delicto graui ꝛ inducēte irre gularitatē vel ſuſpenſionē qñ omnino eſt occultū:q₂ monen dus eſt:ſed nō omnino cōpellēdus:q₂ relinquit̃ in tali ſue cō ſcientie.ſed certe monēdus etiā eſſet vt in ſuſceptis nō mini ſtraret:niſi dicat̃ ꝙ acta pnīa diſpenſetur in occulto.Et ſic ꝙ dicit permitti intellige diſpenſatiue:pōt etiā intelligi de me diocri occulto q₂ acta penitētia poteſt in ſuſcepto:in nō ſuſce pto autem debet de conſilio abſtinere:ideo monendus eſt ꝛ non compellendus:ſed hoc vltimum non tenet Inn.quia di cit quod non eſt monendus.

1 ☞ Obedientia an ꝛ quando ꝛ in quibus eſt preſtanda per ſubditos prelato vel aliter ſuperiori.

2 Grauamen extraiudiciale nunq̄ tranſit in rem iudicatam.

3 Ad euitandum ſcandalum non debet quis deſiſtere ab ope ratione boni.

4 Prepoſiti appellatione qui comprehendantur.

A Daures. Religioſus contra admonitionē prelati ſui ordinari nō debet.Cōmunis diuiſio.ſcđa ibi, tue. ¶ Caſus literalis.Quidā religioſi volunt ad ordines ꝓmoueri.prelati eorū nolunt eos ꝓmouere:querit̃ quid iuris ſit. Rñ.papa ꝙ tutius eſt eis miniſtrare in inferioribus ordinibus ſuis prelatis obedientiā impendēdo q̄ cū ſcandalo ſuorū prelatorū ad ordines ſuperiores ꝓmoueri nec ſunt in hoc audiēdi:q₂ pōt eſſe ꝙ ꝑlati eorū aliqua ſua ſecreta nouerunt ꝓpter q̄ ſalua cōſciētia nequeāt ꝓmoueri,q₂ nō in ſublimitate graduū:ſ₃ in amplitudine charitatis acquirit̃ regnū dei. Ber. ¶ No.j.prelatū regularē poſſe inhibere ꝓmotionē monachi ad ordines etiā ꝑtextu occulti delicti:ꝛ ſic occultū delictū qñq₃ impedit legē ꝓmotionis etiā publicā.Et no.qđ hoc b eſt verū qñ eorū ꝓmotio generat ſcādalū cetera ſunt clara.

1 ¶ †No.ſubiectū in dubijs teneri ad parendū ſuperiori ſuo. ¶ Op.ꝙ nō ſemper ſit obediendū prelatis ꝛ ſuperioribꝰ.xj. q.iij.nō liceat.Sol.dicit gl.qñq₃ aliquid diſponit ꝑlatus ſentētiādo ꝛ parendū eſt ſentētie ſiue ſit iuſta vel iniuſta dūmō ſit aliqua.de ſen.excō.per tuas.ſi em̄ eſt nulla vt in caſibus.d.c. ꝑ tuas.ꝛ no.eo.tit.preſenti.li.vj.nō eſt parendū.in alijs diffinitiuis ſentētijs aut interlocutorijs parendū eſt ꝑm Inn.dū tñ nō ſint inualidi ex ordinis defectu vel nō ſit appellatū al's appellāpū eſt cā interpoſita ſi appellat̃ ab interlocutoria vt patet de appel.vt debitus.ꝛ.c.cordi.lib.vj.Quādoq₃ aliquid precipit extraiudicialiter ſuperior:ꝛ tunc aut eſt preciſus:vt q₂ ſchiſmaticus hereticus vel rebellis:ꝛ nō d₃ ſubditus obedire.de offi.ordi.qđ ſedē.de exceſ.prela.tāta.de ele.q₂ diligētia.cū ſi.aut nō eſt preciſus, ꝛ ꝑcipit aliqua q̄ nō ſpectant ad eius officiū:ꝛ adhuc nō eſt parēdū.ff.de reg.iur.factū a iudice.vij.q.j.q₂ frater. Qñq₃ aliquid precipit de his q̄ ſpectant

b ad officiū:ꝛ tunc aut aperte ꝑcipit illicitū vel qđ eſt malū[b] ꝛ parēdū nō eſt l₃ iuſtū videat̃ ꝑlato.de reſti.ſpol.literas.ꝛ hoc caſu poſſet cōtradicere etiā abſq₃ aliqua appellatione ꝛ ſuf

2 ficeret cōtradicere.lxxiiij.diſt.geſta. ¶ †Q₂ tale grauamen extraiudiciale nō trāſit in rem iu.de quo de appel.romana. §.ſi vero.lib.vj.fatet̃ tamē Inn.ꝙ in tali precepto extraiudiciali nō eſt neceſſaria cauſe expreſſio vel cognitio ex quo precipit illa que ſpectant ad eius officium.vij.qđ.j.q₂ frater.refert etiā quoſdam dicere ꝙ vbi prelatus ſine capitulo precipit aliquid qđ ſine capitulo nō debet expediri:ꝛ tunc licet ſe

Zacharias.

a ¶ De v̇bali depoſitiōe.adde qđ v̇balis degradatio eſt qñ ob crimē alicuius ꝓfertur in eū ſnīa depoſitionis.ita no. Spe.in ti. đ ac.§. ij.v̇.ꝛ nomē. Bertha.de fir.in tra. de epi.ī vlt.parte viij. lib.ꝛ ꝑ qbus criminibꝰ debeat qs actualiter degradari ꝛ ꝑ qbꝰ v̇bal'r.vide Ang. in trac.maleſi.in gl.in ver.caput a ſpatulis. Spe.in titu.de cōpe.iud. adi.§.j. verſicu.ij. Ant.de bu.ꝛ doc. in.c.at ſi clerici.j. de iudi.ꝛ pleniſſime ꝑ Bertha.de fir.vbi.s̃. vbi ponit mate. degradatiōis per ordinē.de qua habes ho.glo.in.c.ad reprimēdū.j.đ offi. ordi.Nec omitto ꝙ nō d₃ quis degradari propter crimina quātūcū q₃ enormia niſi ↄcurrat incorrigibilitas vt no.In. in.c.cū nō ab homine.ꝛ ibi doc.j. de iud.excipiens crimē hereſis falſificationis bullarū ap̄licarū cōſpiratiōis in ep̄m.ꝛ ſortilegij:de qbꝰ ꝑ Archi.xxvj.q. vij.admoneant.ꝛ per Ange. are.ꝛ Spec. vbi proxi. ❀ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Eſt malū.vid Bar.i.l.ij.ff.đ noxali.vbi tenet qđ ille q metu ſupioris ↄmiſit homicidiū excuſat̃ ab homicidio:ſed ↄ̄rium t₃.d. Ab.in c.ſacris.de eo qđ me.cā. vide Bal. in.l.ſeruos.C.ad le.iul.de vi publi. vbi dicit ꝙ nō excuſat̃ ſ₃ pena mitigat̃. de q̄ etiā ꝑ Bal.in.c.j.§.iniuria.colū.iij.de pace iura.fir.ꝑ Ab. in.c.non magno. ne cleri.vl'mona. vbi dicit qđ excuſat̃ qui fecit iuſſu ſuperioris q pōt tollere illud malum.

curius ſit vti appellatione tamen ꝛ ſine appellatione tutus eſt ſubditus:vt in confirmationibus inſtitutionib' et alijs. de his q̄ fiant a p̄la.nonit.ꝛ.c.q̄to.vñ ſi p̄cipit eccl'ia ꝙ reci- piat economatū vel vicedominatū vel ſimilia tut' eſt ſubdi tus etiā abſq3 appellatiōe.ij.q.vj.noiationes.et hoc verū in his q̄ cōiter tangunt ep̄m ꝛ capl'm.in his vero q̄ habētur a capl'o ſeparata niſi p̄tendaꝛ iuſta cā obediēdū eſt.de reſcrip. edoceri.quādoq3 p̄latus precipit euidēter iuſtū ꝛ parēdum eſt niſi ſubditus haberet cōſciētiā qð eſſet iniuſtū et illā non poſſet deponere:q2 tūc potius quātūcūq3 erroneā cōſcien- tiam dz ſequi.de ſimo.per tuas.ꝛ licet p̄latus poſſit eū puni re ſubditus toleret patiēter ex quo nō poteſt conſcientiam deponere.de reſti.ſpo.lr̃as.de ſent.exc.inquiſitioni.qñq3 p̄ci pitur aliqð dubiū:et adhuc in dubio parendū eſt.de mate- ria vide p Hoſt.in ſum.de maio.ꝛ obe.ſ.ad qð.in fi.verſi.ad huius.et vide in decre.prima.de his que fi.a maio.par.ca.p Inn. ℭ Opp.qð pro ſcādalo euitādo quis nō debeat vita- re operationē boni.de re.iu.qui ſcandalizauerit.Sol.pro vi tādo ſcādalo aliqd qð omitti pōt vel fieri ſine peccato omit tendū vel faciendū eſt.ſed ꝓ vitādo ſcādalo qð omitti nō po teſt abſq3 peccato vel fieri:omitti vel fieri nō debet glo.due

4 ſeq.literales ſunt. ℭ † Quid cōprehēditur hic appellatio- ne prepoſiti.dicit glo.reſpōdendo ꝛc.ideo dicūt doct.ꝙ no- men generale eſt ꝛ comprehēdunꝛ oēs ſiue ſint abbates ſiue priores ſiue miniſtri ſiue guardiani ſiue archipreſbyteri vel cuiuſcūq3 profeſſionis vel nois qui religionibus p̄ſint.

1 ☞ Archiepi et epiſcopi quomodo debeant conſecrari,et cum qua forma.vide in notabilibus.3.vſq3 ad fi.

2 Ordinare:iſtud verbum ſumitur aliquando pro cōſecrare: et aliquando pro eligere.

1 **Si archiepiſcop'.** † Metro politan' ab oib' ſuffraganeis conſecraꝛ.Suffragane' vō a tribus metropolitano iubente.h.d.cum.c.ſeq. ℭ Caſus literalis.Qñ archieps dz cōſecrari omnes ſuffra ganei cōueniāt ad ſedē metropolitanā vt ab oib' cōſecreꝛ. Epi vō cōprouinciales ſi neceſſe fuerit iuſſu archiepi a tri- bus epis pñt cōſecrari alijs cōſentiētibus.Sed melius eſt ſi archieps cū alijs pōtificē cōſecrauerit.B. ℭ No.j.ꝙ ꝓpriū cōſecrant ſuffraganei ſuū archiep̄m et ſic in cōſecratiōe oēs debent intereſſe. ℭ Scdo no.ar.ꝓ opi.qð ep̄atus vel archi- epiſcopatus ſit ordo ibi ordinandus.ꝛ ibi ordineꝛ.de quo in data ſexti.Et aduerte ꝙ licet in actu electionis ſolum capi- tulū eccl'ie intereſſe debeat in actu conſecratiōis oēs epi:ad hoc qð no.j.de iudi.nouit. ℭ Tertio no.ꝙ de ſubſtātia con ſecratiōis ꝛ forma ſaltē exigunꝛ tres epi.Et no.ꝙ in cōſecra tione ſuffraganei neceſſario archieps nō adeſt vt cōſecrans ſed vt iubēs vt cōſecratio fiat:et ei' actus potius eſt iuriſdi ctionalis q̄3 ordinis. ℭ Quarto no.ꝙ ɔ̄ſecratio ſuffraganei non poteſt fieri abſq3 cōſenſu cuiuſq3 ſuffraganei prouincie. ℭ Quinto no.ꝙ licet archieps poſſit ſuffraganeū ꝑ alium

a conſecrare [a] meli' tñ eſt ꝙ ꝑ ſe cōſecret. ℭ Sexto no.ꝙ aſſi- ſtētes actui cōſecratiōis oēs pariter in ɔ̄ſecratiōe operanꝛ. Prīo arguiꝛ de forma ꝛ ꝑſonis archiep̄m cōſecrātib'.Se- cundo de ꝑſonis cōſecrātib' ſuffraganeos.Ad primū opp. qð nō ordinet archiep̄m ſuffraganei ſed capl'm cathedralis eccleſie.vt.s̄.de ele.c.j.ſol.ſi ſumiꝛ ordinatio ꝓ conſecratione hoc faciūt ſuffraganei:ſi ſumiꝛ ꝓ electione hoc facit capitu- lum:niſi ſuffraganei de cōſuetudine haberēt ius in electio- ne:et tūc vocādi eſſent.xciij.di.mirat' valde ſum.ad hoc qð

2 no.ð trāſla.p̄la.bone.el.j. ℭ † No.gl.de illo ver.ordinare:qð ſumiꝛ qñq3 pro cōſecrare:qñq3 pro eligere.vide tex.de ɔ̄ceſ.

3 p̄ben.c.ij.vide doc.de offi.deleg.ſup eo. ℭ † Opp.qð nō exi- gaꝛ ꝙ ab oib' ordineꝛ:vt ptʒ in fi.c.et videꝛ etiā qð ſufficiat ꝙ in ordinatione maior pars cōſentiat.vt de ele.q2 propter. ff.ad muni.l.qð maior.ſolu.de forma conſecratiōis ꝛ ad ſub- ſtantiā eius ſufficiūt tres in ipſa cauſa alias cōſecratiōe fa- ciēda.ꝛ vt ad eā poſſit haberi diſſenſus.dicit glo.ꝙ oīm ſuf- fraganeorū exigiꝛ ɔ̄ſenſus:q2 ꝙ oēs tāgit ꝛc.de maio.ꝛ obe. humilis.ꝛ in.c.inter quatuor.ꝛ hoc ſi conſentire velint.ſuffi- cit em̄ ſi ad hoc vocenꝛ et ſi volūt cōſentire.hñ quidē:ſi volūt intereſſe poterit fieri per volētes intereſſe:ſi nolunt inter- eſſe:ſʒ cōſentire oēs:ſtabiꝛ maiori pti ſm gl.ad hoc.lxiiij.di. q2 per ambitiones.Hec vera ſunt in actibus tangentibus plures vt collegiū vel vniuerſitas:al's ſi act' tāgeret cōmo- dū priuatū ſufficeret vni' ɔ̄dictio.de ɔ̄ſti.cū oēs.Et hoc ve2 de iure.tñ papa pōt ſi vult cōſecrare.vt no.lj.diſ.q in aliq̄.et dicit ibi Jo.ꝙ in ꝓpria ciuitate cōſecrādus eſt vt ibi.ꝛ.lxiij. diſt.metropolitano.Ad ſcðm opp.ꝙ non ſit neceſſe qð oēs cōſentiāt:q2 ſufficit ꝙ ſint vocati.lxiiij.diſt.cōprouinciales

Zacharias.
a ℭ Per aliū ɔ̄ſe crare.ita no.ſpe. in ti.de pba.ſ.vi dēdū.v.decimo p lr̃as.Bertha- chi.de fir.i trac. de epo.lib.iij.pte vlt.aliqd p Bal. in.c.ſi.qui feudū dare poſ.in vſib' feudo.ꝛ Andre. de iſer.in tit.quo tpe miles.ibidē.

Sebaſti.Sapia.
b ℭ Qō act'.vide Bar.in.l.titi'.ff. de ɔ̄ſti.pecu.vbi dicit ꝙ epl'a idu- cit obligationez inter abſentes ꝛ etiā inter preſen tes ſi p̄ſens p̃nti det lr̃as vel ſche dulā.de quo etiā per Pau.de ca. ꝛ alios i.l.ſi fili'. ff.ad macedo.p Bal.ꝛ alios in.l. nō epiſtolis.C.ð probatio.

Sol.dic ꝙ ordinatio eſt facienda illis ɔ̄ſentiētibus ſi poteſt ꝛ ſufficit ꝙ cōſentiāt tacite vel expſſe:vt q2 non ɔ̄dicant.vel ſi ɔ̄dicāt nihil rōnabile opponāt.ſufficit etiā qð vocati nō ve- niant.Si tñ fieret conſecratio cōtēpto minimo epo nō vale- ret quo ad hoc vt reciperet executionē:vt dz Jo.lxiij.diſt.c. j.vel ſaltē veniret caſſanda:vt dicā in.c.ſeq. ℭ Opp.ſecūdo qð abſq3 autoritate archiepi fieri pōt.lxiiij.di.q2 ꝑ ambitio nes.ſol.ſi vult archieps eius autoritate hoc faciēdum eſt:ſi nō vult:tūc ꝓpria autoritate pñt facere ſm Inn.ꝛ Jo.c.diſ. c.j.dicit qð hoc faciēt tūc autoritate ꝓpria vel cleri matricis eccleſie.Joā.an.dt qð collegiū ꝓuinciale hoc facere poterit et tribus cōmittere autoritate ſua.tres vō ꝓuinciales hoc nō pñt ſine lnia pape vel cleri matricis eccleſie vel collegij ꝓuincialiū epoꝝ:ꝛ ſic vtraq3 opi.eſt vā.ꝛ dicit Hoſt.ꝙ hoc primo loco ſpectat ad ꝓuinciale collegiū quo negligēte ad caplm metropolitane eccleſie.lxv.di.ſi forte. ℭ Opp. quod electio ſuffraganei nō ſpectat ad archiep̄m ſʒ ad capl'm ſue eccleſie:vt ptʒ de elec.c.j.ſol.dic qð q̄dā eſt electio primaria que principiat actū ꝓmotionis:hec ſpectat ad capl'm.Que- dam electio ſcðaria q̄ fit poſt electionē qñ p̄ntaꝛ ad cōfirmā dum archiep̄o ꝑ quē electus examinaꝛ et ſi dign' eſt admit- titur.et hec que ſumiꝛ ꝓ quadā examinatiōe aut ɔ̄firmatio- ne ſpectat ad archiep̄m q talē hʒ examinare.de ele.nihil.de hac loquiꝛ hec decr.vel intelligi pōt etiā de primaria intelli gendo vt dicit prima gl.de ele.cōpetente ex cōſuetudine.

1 ☞ Conſecratio ep̄i ſiue archiepiſcopi qūo ꝛ qbus inter- ueniētibus fieri debeat:et quid habent conſentire ſi nolunt preſtare conſenſum.vide per totum.

2 Ordinatio alicuius in preſbyterum quomodo ꝛ cū qua ſo- lennitate fieri debeat.

3 Cōſecrationi archiepiſcopi vel epiſcopi ſi aliquid oppona- tur ad quem erit recurrendum.

Nec epiſcopi. Sūmatū eſt.s̄.in.c. pxi. ℭ Caſus lr̃a- lis.Querebaꝛ in iſto cōcilio vtrū ep̄i poſſent cō ſecrare ſuffraganeum.Rñdet ꝙ ep̄i ſine ꝑmiſſu archiepi nō p̄ſumāt ep̄m cōſecrare:nec archieps aliquē con ſecrare preſumat ſine duobus vel tribus ep̄is.ita vt alij cō- prouinciales ep̄i ꝑ ſuas literas cōſentiāt:ꝙ ſi inter illos di- ſcordia fuerit archiepiſcop' maiori numero cōſentiat.Ber.

1 ℭ † No.j.ꝙ ſuffraganeus nō pōt cōſecrari abſq3 permiſſu metropolitani. ℭ Not.ij.ꝙ de ſubſtātia cōſecrationis ꝛ for- ma exigunꝛ tres:ꝛ ſic archieps abſq3 duob' vel tribus ep̄is nō pōt cōſecrare ep̄m.ꝛ not.ꝙ ep̄i debēt eſſe cōprouinciales. ℭ Tertio no.ꝙ lʒ ad ſubſtātiā cōſecratiōis exigantur tres anteq̄3 tñ ad eam habeaꝛ recurſus.i.aditus debēt oēs ſuffra ganei requiri ꝛ cōſentire. ℭ No.iiij.ꝙ actus [b] q ſolo perfi- citur conſenſu pōt per epiſtolā perfici.ad hoc.l.j.ff.de ɔ̄hen. emp.ꝛ no.ꝙ citatio ꝛ requiſitio ſeu admonitio pñt fieri per literas. ℭ Quinto not.ꝙ in actibus depēdētibus a pluri- bus vt vniuerſitate ſtaꝛ maioritati numeri. ℭ Oppo.ꝙ nō ſufficit iuſſus eius,imo exigiꝛ eius pñtia cui cōmiſerit vices ſuas.ff.de offi.or.qð ſedē.glo.fatetur qð exigiꝛ eius licētia:ꝛ oportet qð ipſe vel alter loco eius ſit preſens. ℭ Op.ſecūdo qð ſine trib' pōt archieps ɔ̄ſecrari:q2 ſufficit ꝙ ipſe cū duo bus hoc agat.lxiiij.diſt.cōprouinciales.Sol.qð dicit ꝙ ipſe cū trib':hoc nō poteſt intelligi ipſo computato in numero triū:nā cū hoc poſſet fieri iuſſu archiepi a tribus quare non poterit fieri ab archiep̄o iūctis duobus:ideo additū fuit in litera vel duob':qð nō erat in antiqua cōpilatione.et dicit gl.ꝙ de ſubſtātia cōſecrationis eſt qð ſint tres.alias nō eſſet cōſecratus ſi a paucioribus eſſet cōſecratus.lxvj.diſt.porro. vbi poniꝛ forma conſecrationis ab apoſtolo.An vero gli- bet iſtorum ordinet ꝛ an tenere librū ſupra caput ordinandi ſit de ſubſtantia ordinatiōis.no.xxiij.di.eps:qð bñ not.et ibi tenet glo.qð diciꝛ ab omnib' ordinat' nō a quolibet de ꝑ ſe. Et qð tenere librū ſupra caput nō ſit de ſubſtantia.vide qð no.de ele.qð ſicut. ℭ Venio ad aliqua q̄rēda.primo hic ha- bemus de ſuffraganeis:qd ſi cōſecraꝛ archieps.dic qð hoc fieri dʒ de ꝑmiſſu primatis.i.patriarche ſi hʒ illū.lxv.di.ſ.ſi aūt.vbi de hoc.ꝛ.c.ſeq.vj.q.iiij.ſi inter. ℭ Quero qd de ep̄o ſubdito archiep̄o an cōſecreꝛ abſq3 cōſenſu primatis.dic qð ſic:lʒ ſit honeſtū illius cōſenſum reqri.vt.lxv.di.placet.Alij dicunt ꝙ de neceſſitate exigiꝛ:q2 factū arduū eſt magnum tangēs totā ꝓuinciā cui' ipſe caput eſt:merito ergo reqrē- dus eſt aliter ɔ̄ſecrat' nō habebit executionē:vt i.c.placuit. ꝛ huic plus aſſentit Inn.hoc dicit Hoſt.verū ſi pateat hoc fieri debere de cōſuetudine vel priuilegio:alias ſec'.ix.q.iij. conqueſtus.de offi.ordi.duo ſimul.et.c.paſtoralis. ℭ Quid ſi archieps non vult conſentire cōſecratione ſuffraganei ſui

nec iubere:

nec iubere:dic qđ ſi habeat cām impediat eā:⁊ ſi eſſet ꝓbabile dubiū
de iuſtitia cauſe ſtaret dicto eius ꝯ ꝓuinciales ep̄os niſi appellaret̃.ſic
intelligo no.lv.di.c.j.ſi aūt nō haberet cām iuſtā:tunc ſuffraganei pn̄t
requiſita ſuperioris lnīa ſi hꝫ:al's ſatis puto ꝙ ipſi poſſent niſi de faci
li poſſent habere recurſum ad papā:⁊ ſic pōt intelligi.lxiij.diſt.c.vlt.⁊
qđ ibi no.Jo.vbi doc.hic remittūt.❡Quero qd ſi ꝓuincia nō hꝫ tres
epiſcopos vel hꝫ vnū ſolū.Sol.conuocent̃ vicinorū auxilia.vij.q.j.pōtifi
1 ces.qꝛ de ſubſtātia ꝯſecrationis hic eſt numer⁹.❡†Propter qđ ar‑
guit Ho.qđ qn̄ ep̄s aliquē ordinat in pr̄ſbyterū ad min⁹ duo pr̄ſbyteri
ſacerdotalib⁹ induti ei debēt aſtare:⁊ ſic intelligit̃.xxiij.diſt.pr̄ſbyterū.
dt tn̄ ꝙ cōſuetudo multarū eccl'iarū hꝫ ꝙ nec duo aſſiſtūt induti:⁊ qđ
oēs pn̄tes ēt nō induti man⁹ imponāt:⁊ ſic p̄dictū.c.qđ dt ꝙ oēs man⁹
imponāt:intellige oēs q pn̄tes ſunt,ſed dꝫ intelligi de indutis. ſic di‑
cit ꝙ de indutis in ꝯſecratiōe ep̄i aſſiſtere bn̄t ſaltē duo vl' tres induti
cōſecrāti:ſic duo vel tres induti pr̄ſbyteri debēt aſſiſtere ep̄o ordināti:
al's impoſſibilis eſſet ibi lr̄a q̄ dt man⁹ ſuas iuxta manus ep̄i qn̄ multi
eſſent preſbyteri pn̄tes:nō tn̄ reprobat Hoſti.quin ex quo duo induti
aſſiſtāt ep̄o ⁊ alij etiā nō induti man⁹ imponāt:⁊ remittit de ſacra.nō
ite.c.ſi.❡Quid ſi aliqs ex ſuffraganeis ſit ꝯtēptus in cōſecratiōe ep̄i.
dic ꝙ poterit agere de cōtēptu ⁊ obtinebit caſſationē executionis:ſi‑
cut in electiōe agit̃ vt cōſecret̃.de ele.qđ ſicut.⁊ ēt grauior pena poſſet
imponi ſ̄m Inn.❡Quero qd ſi ſentētiauerit archiep̄s ſ̄m volūtatē
minoris partis:dt hic Jo.an. ꝙ tꝫ ſentētia:qꝛ hic ſuffraganei nō ſunt
indices ſed cōſiliarij ſ̄m Inno.ſunt tn̄ cōſiliarij neceſſitatis ꝓpter qđ
2 vitiabit̃ factū eis ꝯtēptis.vt.s̄.dixi.ad hoc de ele.cū i veteri.❡†Que
ro qd ſi cōueniant ſuffraganei ad cōſecrādū electū in archiep̄m ſuū ⁊
a aliqd rōnabile opponit̃ quare nō ſit cōſecrād⁹ qd fiet[a].dic ꝙ recurrē‑
dū ē ad papā vl' ad aliū ſuperiorē patriarchā vl' primatē ſi illū habeāt
ſ̄m Inn.al's Hoſt.de offic.ordi.qđ ſedē.de fo.cōpe.ſane.⁊.c.cū ſit.qꝛ cū
recipit in cōfirmatione iuriſdictionē in ſuffraganeos.de elec.ſuffraga
neis.⁊.c.tranſmiſſam.cognoſcere de hoc nō poterūt vt inferiores.xxj.
di.inferior.de maio.⁊ ob.cū inferior.recurrat̃ ergo ad papā vel patri‑
archā de prebēdis graue.Plus dicit Abbas ꝙ ſi cōtra ep̄m cōſecrā
dum de criminibus obiectis cognoſcat archiep̄s cū.xij.ep̄is,⁊ maior
pars dicat cōdēnandū:⁊ minor abſoluendū archiep̄s nō poterit ſentē
tiare.iij.q.vj.quamuis de tranſla.prela.c.ij.de quo de accu.ſup er his.

1 ☞Ordinarius ⁊ ordinatus extra tempora punitur.
2 Ordinatus extra quatuor tempora caret executione:niſi per papam
diſpenſetur.3.4.5.

1 **Cum quidam.** †Ordinans extra tp̄a debita
punitur ⁊ ordinatus ſine diſ‑
penſatione ordines nō exequit̃.h.d. Primo punit ordinā‑
tem.Scđo ordinatū. ❡Caſus lr̄alis. Quidā ep̄s cōtulit ſa
cros ordines extra quatuor tp̄a qđ nō debuit:dr ꝙ puniri dꝫ ep̄s cano
nica diſciplina ſcꝫ vt priuet̃ poteſtate cōferendi ordines quos illicite
cōtulit.⁊ ordinatis interdicat̃ executio ordinū ſuſceptorū donec apud
ſedē apoſtolicā reſtitutionis grām cōſequātur.Ber.❡No.j.ordināре
2 extra quatuor tēpora puniēdū. ❡†Scđo no.ordinatū carere debere
executione donec ſecū diſpēſet̃.⁊ ſic ptꝫ ꝙ tp̄s nō eſt de ſubſtātia cōſe‑
crationis lꝫ ſit de ſolēnitate.Et nō.ꝙ deficiētibus ſolēnitatibus requi
ſitis ad ordinē q̄ ſunt de bn̄ eſſe nō impedit̃ impreſſio characteris:nec
3 impedit̃ executio ipſo iure. ❡†Not.iij.ꝙ cū ordinato extra quatuor
tp̄a ſolus papa diſpēſat ad integrandā executionē. Et ex hoc habes
vnū caſum in quo ep̄i nō diſpenſant:qꝛ diſpenſatio eſt pape reſeruata.
❡Opp.ꝙ ordinati extra quatuor tp̄a recipiūt ordines.s̄.eo.ſane.j.e.
cōſultationi.Sol.nō recipiūt executionē vt hic: ſed characterē vt hic
4 ⁊ ibi.❡†Quero an ipſo iure careant executiōe an ſint executione pri
uādi dicūt aliq ꝙ ipſo iure.ar.j.c.literas.de quo dicetur ibi.⁊ in.c.pe.
Jo.an.⁊ Inn.intelligunt.i.ꝑ ſententiā propter verbū reddere debes.
5 ❡†Quero an inferior a papa poterit cū iſto diſpēſare.tex.facit ꝙ nō.
⁊.gl.hic tꝫ,doc.cōtra.vnde dicunt ꝙ licet ille nō poſſit diſpēſare q ma‑
le ordinauit diſpēſabit tn̄ ſucceſſor. metropolitanus aūt hic,nō diſpē‑
ſat:qꝛ hoc fecit ex delegatione pape.ſ.ꝙ ſuſpendit:vel qꝛ tales nō ſunt
archiep̄o ſubiecti cū eſſent ſubditi ſuffraganeis.de offi.iud.or.paſtora
lis.Ordinarius autē non pōt qꝛ fuit ille qui peccauit.ſicut non poteſt
diſpenſare cum illis in beneficiū quibus ignorantibus ipſi epiſcopo
data eſt pecunia.j.q.v.preſentium .licet alias eo caſu ſit permiſſa diſ‑
penſatio vt ibi:ideo papa diſpenſationem ſibi reſeruat ſcđm Abbat.

1 ☞Ritus quis dicatur.
2 Preſbyter grecus qui licite retinet vxorem:ſi veniat inter latinos an
cogatur dimittere vxorem.

Cum ſecundum. Grecia latinis ⁊ ecōtra‑
rio ordinari nō dn̄t: ſi in
ritu ordinādi ſunt diuerſi.h.d. ❡Caſus literalis.In par‑
tib⁹ calabrie ep̄i latini in ordinib⁹ cōferēdis ſeruabant in‑
ſtitutiones grecorū ordines cōferendo extra quatuor tp̄a ecōuerſo :⁊
ita ꝑmixtim ſe ordinabant adinuicē.Precepit papa hic ꝙ latini talē
1 ritū,⁊ ꝯmiſtionē decetero nō ſeruēt in ordinibus cōferēdis. ❡†Not.
b qd eſt ꝓprie ritus[b].qꝛ eſt quedā cōſuetudo in ordinādi modo vel ali o
actu exercēdo ſolennitatē prebens:ita ꝙ vbi vſus diſponit.erga ſolē‑
nitatē actus pōt rit⁹ dici ſeu obſeruātia.s̄. de cō‑
ſue.c.ſi. ❡Secūdo no.ꝙ circa modū ordines cō‑
ferēdi pōt operari cōſuetudo ⁊ ritus vbi ſumus
in loco in quo lex canonica circa ordines nō eſt re
cepta.❡Opp.ꝙ ſ̄m ritū grecorū latinus poſſit
ordinari.j.c.qđ trāſlationē.Sol.glo.dicit ꝙ illud
olim:hodie talis mos nō dꝫ ſeruari:ſi tn̄ ſeruet̃ ⁊
tolleretur per papā ſtandū eſt tolerationi pape.
vel dic greci ordinari pn̄t a latinis : dū tamē hoc
fiat de lnīa ſuorū ep̄orū vt ibi ⁊ ecōtra:dū tamē or
dinent̃ latini ſ̄m ritū latinorū ⁊ greci ſ̄m ritū gre
corū vt ibi:vel ꝓhibent̃ ordinari cōtra ritū etiā
ordinādi vnde ſi ritus nō ſunt diuerſi nō ꝓhibet̃
ordinatio.ſi ſunt diuerſi nō pn̄t:qꝛ cōtingeret ne‑
ceſſario fieri aut ꝯ ritū ordinati,aut ꝯ ritū ordinā
2 tis,⁊ vtrūq3 malū eſt.❡†Quid ſi cōiugatus gre
cus pr̄ſbyter ſe trāſferat cū vxore ſua ad morādū
inter latinos , nūquid erit ſibi licitū vxorē retine
re.dicit Inn.qđ ſi breuē morā faciat hic apud lati
nos hoc poterit tolerari:ſi vero longā, illud pro
pter ſcandalū tolerandū nō eſſet:⁊ niſi promittat
cōtinentiā ſibi non dabitur eccleſia latinorū. hoc
vltimū nō approbat Hoſ.remittens ad decre.cū
olim.de cle.cōiu.dicens durū cōſentire vt ꝓpter
ſcandalū matrimoniū licite cōtractū a greco qui
cōtinētiā nō vouit.xxxj.di.nicena. debeat ſepara
ri:cū grecus matrimonio poſſit vti.de vi.⁊ hone.
cle.c.vt clericorū.in fi.niſi forſan cum ſcādalo alle
getur ⁊ probetur ſpecialis conſuetudo regionis.
de cognatione ſpiritu.ſuper eo. Bar.hrixi.q.do‑
mini.xxx.dicit eum a miniſtrando prohiberi nō
debere. Antonius But.

1 ☞Apoſtata nō dicitur ille monachus qui de
vno monaſterio tranſit in aliud:nec incurrit irre
gularitatem:intellige vt in nu.3.
2 Monachi nigri habēt ſtrictiorē regulā q̄ albi. a

Ex parte. Si monachus vni⁹
ordinis in ſcđo ordi‑
ne ad quē tranſiuit recipit ſacerdotiū
ad primū ordinē rediens in eo libere
miniſtrabit.Cōmunis diuiſio.ſcđa ibi,mādam⁹.
❡Caſ⁹ literalis.Quidā monach⁹ Cariloci trāſ
tulit ſe ad nigros monachos ⁊ habitū illorū aſſu b
mens in pr̄ſbyterū eſt promotus. dubitabant iſti
monachi an in ordine ſic ſuſcepto debeat mini‑
ſtrare. Mādat eis papa quaten⁹ monachū illū
ꝑmittāt officiū ſacerdotis exeq libere niſi aliud
1 canonicū obſtiterit.Ber.❡†No.j.ꝙ monachus
trāſiens ad aliud monaſteriū neceſſario nō cōclu
dit̃ apoſtata:⁊ ibi recipiēs ordinē nō incurrit ir‑
regularitatē nec ꝑ hoc eſt ſuſpēſus ab executiōe
2 officij.❡†No.ij.ꝙ ceteris partib⁹ regula nigro
rū monachorū vr̄ durior q̄ ſit regula monachoꝝ
3 alborū.❡†Oppo.ꝙ exiens monaſteriū incurrit
apoſtaſiā:⁊ ſi ibi ordinat̃ vr̄ ꝙ incurrit irregula‑
ritatē.de apoſtatis.c.ſi. Sol.pōt decr.dupliciter
intelligi:vno mō qđ monach⁹ hic trāſiuit illicite
ad aliā religionē ⁊ ibi aſſumpſit ordinē : ⁊ ſ̄m iſtū
intellectū obſtat ꝯriū.Sed dic qđ quidā ſunt apo
ſtate ſtricte : vt q apoſtatant ex toto relinquēdo
habitū ⁊ ad mundū redeunt vel qui apoſtatant a
fide,⁊ tales ordinati incurrūt irregularitatē:⁊ ca
rent executiōe vt in cōtrario.Quidā ſunt apoſta
te late.i.retro redeuntes:⁊ tales nō incurrūt irre
gularitatē ibi ordines aſſumendo ſ̄m gl.vel talē
qn poſſint diſpenſare abbates:ita vr̄ velle gloſ.
vel ſ̄m doc.qn̄q3 trāſitus eſt publicus ⁊ notorius
⁊ trāſiens ibi ordinatus incurrit irregularitatē:
qn̄q3 trāſitus eſt occultus ⁊ nō incurrit irregula
ritatē ſ̄m Inn.⁊ Abb.⁊ ſi dicat̃ ꝯ.qꝛ trāſitus eſt
public⁹ ⁊ nō pōt nō eſſe notori⁹.liiij.di.ſi ſeru⁹.de
tranſla.p̄la.lꝫ.Sol.ibi loquit̃ in trāſitu ep̄i q trāſi
uit cū tuba.monachus aūt occulte:vt ptꝫ ex not.
ꝑ gl.liiij.di.ſi ſeru⁹ ſciēte.in ver.ꝑ triēniū. Alius
intellectus eſt quē ponit gl.⁊ illa dicit qđ loquit̃
qn̄ trāſiuit licite:vt lnīa petita:lꝫ nō obtēta ad re
ligionem nigrorū que erat ſtrictior:iđ ex hoc nō
pōt dici apoſtata:⁊ ſic nō eſt irregularis:nec ali‑
qua eget diſpēſatiōe.ꝯriū ꝓcedit qn̄ trāſiuit illici
te:⁊ ſic ibi ordinatus nō dꝫ miniſtrare niſi diſpē‑

Zacharias.
a ❡Quid fiet. Vi
de ꝑ Spe. in ti.đ
inq ſi.§.nunc tra‑
ctem⁹.vſ.in ſum.
Archidi.vij. q.j.
nihil.
❀Sebaſti. Sapia.
b ❡Rit⁹.Vide ēt
Abb.in.c.in aliq
bus. de decimis.
⁊ q̄ differentia ſit
inter obſeruātiā
cōſuetudinē ſtylū
ritū mores vſum
ſolitū ⁊ conſuetū
ponit illuſtris p̄‑
ceptor me⁹.d.ro‑
chus curti⁹ in ru.
de ꝯſuet.q.q̄rta.

Zacharias.
a ℭDebēt depo-
ni.adde Archi.i
c.qm̄ diuerſarū.
xxi.q.ij.qd tn̄ li-
mita vt p gl.ibi.
Zacharias.
b ℭNō incurrūt
irregularitatē.
q2 erāt ſuſpēſi ab
hoīe:ſec⁹ vo ſi a
iure:q2 celebran-
tes icurriſſēt ir-
regularitatē.no.
Inn.in.c.ſicut.in
gl.ita in v.ſuſpē-
datis.j.de coba.
cleri.⁊ mu.Bal.i
ſua marga.in vſ.
ſuſpēdatis.vſ.ix.
cino p Car.i cle.
j.§.pe.de priui.
Anto.Franc.
ℭAdd ꝙ ſuſpē
ſus a canone ſi ce
lebrat nō icurrit
irregularitatē:ſe
cus autē ſi ſit ſu-
ſpenſus ab hoīe.
excōicat⁹ tn̄ q̄li-
tercūq; ſiue a ca
none ſiue ab ho-
mine celebrans
efficit̄ irregula-
ris.vt notat In-
noc.in.c.ſicut.de
coba.cle.⁊ mu.et
vide Inno.in.c.
ꝓpoſuit.de cleri.
excō.mini.tn̄ qn̄
ſuſpēſio eſt ꝑpe-
tua idē eēt ꝙ de
poſitio:⁊ tūc cele
brando efficeret̄
irregularis:vt p
Archidi.in.c.ij.
lxxxij.diſ.⁊ p Io.
an.i addi.Spe.i
tit.de accu.i.§.ij.
ver.itē q̄rit̄.et p
Pau.de leaza.i
cle.j.de re.ec.nō
alie.Et q̄ ſint cri
mina inducentia
ſuſpenſionē ipſo
iure.vide p gl.in
c.null⁹.xxxij.diſ.
⁊ hr̄ p gl.⁊ doct.
in.c.accuſat⁹.⁊ in
c.tāta.de ſimo.et
vide glo.in.c.ex
tuarū.et in.c.in-
ter.de pur.cano.
Sebaſt.Sapia.
c ℭEt ſi latin⁹.qd
ſit in eo q eligit̄
in papā vxorat⁹.
vide.d.Abb.i.c.
licet de vitanda.
col.ij.s.de elec.
Zacharias.
d ℭAbſq; licētia
pape.vide d hoc
Car.in cle.j.§.ij.
⁊.iij.de reli.⁊ ve-
ne.ſan.et in cle.j.
§.preſentatos.de
exceſ.prela.

ſetur:ſic loquit̄ cōtrariū.Dic ergo quidam ſunt apoſtate fidei vel ex toto religionē dimittentes: et tales ordinati in apoſtaſia carēt executione et nō pn̄t ab alio q̄ a papa diſpēſari.Quidam ſunt apoſtate late qui illicite trāſeūt de religiōe in religionē:⁊ tunc aut tranſeūt publice:ita qd factū eſt publicū:⁊ tūc cū talibus diſpenſat abbas:aut eſt occultū et non requirit̄ diſpenſatio:aut trāſeunt licite et non egent diſpenſatione.

1 ☞ Clericus vni epiſcopo ſubiectus nō poteſt per alium epiſcopum ordinari ſine licentia et ſi ordinatur interdicitur ſibi executio.
2 Clerici ordinati ab alieno epiſcopo ſine licentia: an ſint ipſo iure ſuſpenſi.
Suſpenſus ipſo iure ſi celebrat incurrit irregularitatem:ſecus ſi non eſt ipſo iure ſuſpenſus.
3 Preſbyter grecus ordinatus a latino an poſſit accipere vxorem.

Quod tranſlatio-

nē.Si grec⁹ epo latino ſubiect⁹ ordinatur a greco ſine latini licētia ei ordinis executio interdicit̄.ſi cū lnīa,toleratur.In prima ponit̄ deciſa conſultatio.In ſecūda rn̄ſio. ibi:cōſultationi.q̄ diſtinguit et ſcdm mēbrū pſequit̄.ibi:ſi vo.ℭCaſus lr̄alis.Quidā clerici greci exiſtētes in dioceſi latinorū ab epis grecis extra quatuor tpa ordinant̄:poſtmodum a latinis epis celebrare ꝓhibent̄.q̄ſitū fuit a papa quid de talibus ſit agēdū.Rn̄.papa ꝙ cū cleric⁹ grecus epo latino ſubiectus a greco pōtifice ordinatur interdicenda eſt ei executio ordinis ſic ſuſcepti tāq; ab alio epo ordinato:niſi de mandato vel licētia ſui epi illud fiat:ſed ſi de lnīa ſui epi id factū ſit:lz culpād⁹ ſit eps q clericos ſuos a greco epo facit ordinari q̄din ab eccleſia talis mos toleratur impediri nō dz executio ordinum taliter ſuſceptorū.Ber.ℭNo.j.ꝙ diuerſitas rit⁹ inter ſuperiorē et inferiorē dūmodo ſint ſub vna fide nō impedit ſubiectionē ſpūalē.ℭ†No.ij.ꝙ cleric⁹ epo ſubiect⁹ ab altero epo abſq; ſui epi licētia ordinatus:licet recipiat characterem non recipit executionem:vel ſi recipit interdicenda eſt ſibi. ℭTertio no.ꝙ grecus ſubiectus latino pōt de licētia latini ordinari ſm ritū grecorū:⁊ ordinat⁹ recipit executionem.ℭQuarto no.ꝙ circa ordines cōferēdos vna pars chriſtianorū pōt inducere conſuetudinē ſi hoc papa tolerat:⁊ ſic papa hoc non tolerante inducere illā nō pōt.ℭOpp. ꝙ decr.non faciat ad titulū:quia non agit̄ hic de poteſtate ordinantiū ſed de tempore.Sol.dic ꝙ hic a greco fuit facta ordinatio extra quatuor tempora ⁊ ſic facit ad tit.ℭOppo.ꝙ ordinatio iſta non debeat fieri extra quatuor tēpora:vt ptz s.c.ij.⁊.iij.Sol.dicit Hbi.ꝙ hoc ſeruabāt clerici orientales.⁊ de iure fieri non debet:tamē ex eorum more hoc fiebat.Et valebat propter,tolerātiam pape.⁊ dicit gl.ꝙ hodie mos iſte nō toleratur.s.eo.cū ſm.dicit Hoſt.ꝙ decr.qm̄ i pleriſq; facit ꝙ mos hodie toleret̄ et hz aliqual̄r hoc excuſare plati autoritas ſm Hbi.ℭ†Oppo.iij.ꝙ
2 etiam ordinati ab alijs epis ſunt ipſo iure ſuſpēſi ⁊ nō ſuſpēdēdi.vt ptz.ix.q.ij.c.j.⁊.ij.lxxi.di.c.j.ij.⁊ iij.j.de parochijs.nullus.ſol.dic ꝙ ordinatio eſt irrita quo ad depoſitionē:q2 taliter ordinati de-
a bent deponi[a] niſi cū eis fuerit diſpēſatū.ix.q.ij. nullū.⁊.vij.q.j.eps in dioceſi.vel q2 nō habēt executionē quo ad ſe ſicut dr̄ de peccato occulto.de coba.cleri.⁊ mu.c.ſi.ſed quo ad alios nō ſunt ſuſpenſi.Et p hoc infert ꝙ celebrātes nō incurrunt
b irregularitatē.[b] ad idem de off.ordi.ſignificauit. pōt tn̄ eis interdici executio:vt hic quo ad oēs eſſet ſuſpēſus.⁊ ſic ſi interdictus nō abſtinet pōt excōicari.lxxi.di.c.iiij.et tūc celebrando incurrit irregularitatē nō prius licet celebrādo grauiter peccet.de cleri.exc.mini.ſi celebrat.ad hoc q2 eps talia ratificat ⁊ diſpēſat.per qd ptz ꝙ nō incurrit irregularitatē:al̄s papa ſolus diſpenſaret.de ſen.exc.cū illorū.⁊.c.j.ꝓ hoc ſtylus curie.mandamus ꝙ cum eo ad tēpus ſuſpēſo diſpēſes.Et ſi q̄-

ris in quo diſpēſat.dic vt nō deponatur nec aliter grauiter puniatur quod fieri poſſet de iure ſm Hoſt.licet dicat aliquos dicere cōtra.ſed ipſe nō iudicat aliquem irregularē niſi vbi appareat a iure expſſum. de ſen.exc.in.vj.is qui.Io.remittit ad no.eo.tit.c.eos.qd dicit ibi gl.ꝙ nō incurrat irregularitatē.ℭOpp.iiij.ꝙ nō tolerat̄ hic grec⁹ ordinatus.s.eo.cū ſcdm.Sol.dic ꝙ tolerabat̄ olim:hodie nō tolerat̄ vt hic. ⁊ ſic ibi loquit̄ de ordinatis an̄ celeſtinū qui nō tolerauit hūc morē.vel licet permixtio rituū reprobet̄ vt ibi:tn̄ hodie poſſet fieri ordinatio a greco ſm ſuū ritū nō reprobatū.ideo ordinatus grecus a greco tole-
3 rat̄:vt hic.nō ordinat⁹ grecus a latino vel ꝯrio:vt ibi.ℭ†Quero an quo ad hoc vt poſſit vti matrimonio cōtracto grec⁹,dictū Inn.pcedat ſuper originali.dic ꝙ loquit̄ de ordinato latino a greco:⁊ ſic etiā ponit Io.an.cū hic melius ſtat ꝓpter ea que ſubiūgunt̄:vel dic ꝙ intelligitur de greco quo ad originē:latino tn̄ quo ad clericatū ſit differētia an ſi ſit ordinat⁹ a greco vel a latino indifferēter poſſit vti.dicit Inno.ꝙ lz quo ad ordines ſiat dr̄ia an a latino an a greco:tn̄ quo ad vtendū matrimonio ꝯcto nō eſt differentia ſed attendenda eſt cōſuetudo eccleſie ad quā ordinat̄ ⁊ in qua intitulatus eſt quā debet obſeruare.viij.diſt.que cōtra mores.⁊ illius etiā qui ordinari mādauit.Si vero ordinetur ad titulum certe eccleſie ſeruabit cōſuetudinē ordina-
c torū.de preben.cū ſecundū.quod nō placet Hoſti.q2 ⁊ ſi latinus[c] coniugatus vxore ſua inſcia ordinatus fuit et etiā profeſſus cogetur ad vxorem redire.de conuer.coniuga.c.ſane.⁊.c.vxoratus.ſed Inn.forte intelligit qn̄ eſt ordinatus ea ſcientie ⁊ patiente. Ant.de but.

1 ☞ Ordinatus a papa nō pōt p inferiorē promoueri:⁊ licet habeat multa priuilegia tamen non eximitur a poteſtate ſui epiſcopi.
2 Ordinatus ab vno citra papam poteſt per alium promoueri.

Cum in diſtribuēdis.

Ordinatus a papa ſine licētia pape ad ſuperiores ordines non ꝓmouetur.ℭCaſus literalis.Si aliqs ordinat⁹ fuerit in ſubdiaconū a dn̄o papa ab alio ad ſuperiores ordines ſine lnīa pape ordinari non dz.Ber.
1 ℭ†No.j.ꝙ ordinatus a papa nō pōt ꝓmoueri ab inferiori abſq; licē-
d tia pape[d].ℭNo.ij.ꝙ ceptū a ſupiore inferior perficere nō pōt.et qd eadē dz eſſe cā agēs finiſq; principij.ℭNo.iij.ꝙ cōceſſa gratioſe a papa nō trahunt̄ in exēplū ab inferiorib⁹.ℭOp.ꝙ ſubſit inferiori hic a papa ordinat⁹.de maio.⁊ obe.c.p tuas.Preterea hic actus ordinationis pl⁹ hz oneris q̄ honoris ⁊ ſic vr̄ ꝙ nō debeat auferre cōmodum. dic ꝙ hec ordinatio lz ſit onus tn̄ in aliquibus eſt honor ⁊ cōmodum. Primo em̄ eſt cōmodū:q2 nō pōt talis niſi plurib⁹ teſtibus ꝯuinci.ij. q.iiij.pſul.⁊.c.nullā.Scdo q2 nō pōt cogi ab eo recipere ordines.d ꝯſe. diſt.ij.c.ſi.poterit tn̄ ſm Vin.ꝓpter neceſſitatē eccleſie cogi ab epo vt petat lnīam a papa vt ordinetur.Tertio q2 maior honor debet̄ tali q̄ alijs.de maio.⁊ obe.p tuas.dicit tn̄ gl.ꝙ p hoc nō eximitur a poteſtate ſui epi qn ab eo poſſit iudicari:vt in.d.decr.p tuas.ꝙ intellige i alio q̄ in depoſitiōe ab ordine.vt in.d.decre.p tuas.nec ob.ꝙ qui non pōt ordinari nō pōt ordinare.ix.q.ij.nullus primas.q2 illud eſt regulariter verū:ſpāle hic ꝓpter excellentiā ſuperioris q manū impoſuit vel illud niſi appareat ꝑmiſſum.vel qui nō pōt ordinare nō pōt iudicare illo reſpectu quo nō pōt ordinare:ſic nec iſte pōt ordinare nec iudica-
2 re reſpectu ordinis.ℭ†Opp.qd ordinat⁹ ab vno poſſit ab alio ordinari.de tēp.ordi.cū nullus.lib.vj.Sol.dic qd aut loquimur in ordinato a papa ⁊ ꝓcedit diſpoſitio capituli:⁊ hoc ꝓpter excellētiam dignitatis.Aut in inferiore ⁊ pōt:⁊ ordinatus ab vno poteſt ab alio ordinari etiā illo irrequiſito qui habet alias poteſtatē illum ordinandi.

1 ☞ Euidens intellectus alicui⁹ legis vel ſtatuti dicitur ille q extrahitur per aliquē ſubtiliter intelligentē:licet nō oēs ſcirent extrahere.
2 Diſpoſitio penalis loquens de vero extenditur ad fictum.
3 Ordines ſacri quibus diebus conferendi ſint vſq; ad finem.
4 De differentia inter fictionem ⁊ preſumptionem.

Literas.

Duo ſacri ordines nō poſſunt ꝯferri eidem vno die vel duobus cōtinuato ieiunio.primo narrat factū qd ſecūdo improbat:improbationis cām inſerēs.ibi:in quo quātū.tertio punit cōtra faciētes.ibi:prefatū.ℭCaſus literalis.Quidā canonic⁹ Bonon̄.A.noīe eccleſie romane ſubdiaconus elect⁹ fuit in epm Imol.eps Bonon̄.recepto mādato p̄cedētis capl̄i ipm ordinauit die ſabbati in diaconum et die dn̄ico cōtinuato ieiunio in pſbyterū.puenit hoc ad notitiā dn̄i pape vnde mādauit inquiri veritatē ſuper hoc p epm Mutin̄.⁊ magiſtrū.H.ſubdiaconū ſuū:ipſi factū ſm qd dictū eſt ſignificauerūt domino pape:⁊ ipſe rn̄det eis dicēs qd ipſe recepit literas ſup inordinata ordinatiōe Imolen̄.electi in qua ordinatiōe q̄tū ordinator ⁊ ordinat⁹ deliq̄rint euidēter intelligit q prudēter attēdit qd ꝓbat mō.Si em̄ nō licuit Bonon̄.epo vtrūq; ordinē cōferre illi eodē die:eadē rōne nō licuit ei eūdē ordinē cōferre vno die cōtinuato ieiunio cū ꝓpter cōtinuationē ieiunij fictione canonica ſiue mane diei dn̄ice trahat̄ ad ſabbatū ſiue veſpera ſabbati ad diē dn̄icū referat̄ illa duo ad eūdem diē ptinere dicūt̄.Si em̄ dicat̄ qd mane diei dn̄ice ad vnū diē ⁊ veſpa ſabbati ad aliū diē referat̄:nō eēt cōtinuatio ieiunij neceſſaria q2 ſabbato an̄ cenā ⁊ dn̄ica ante prandiū ieiunij intelligūtur.Ideoq; papa
bonon̄.

Zacharias.
a ¶ Extēditur ad fictū.dic hoc eſſe verū qn̄ in vtroq; caſu.ſ.ꝛ in vero ꝛ ī ficto eſt eadē rō no.in.c.cū dilect⁹.ꝛ.c.ad audientiā.ſ.de electio.Joā.an.in.c.ſi.de ꝯſue.lib.vj.Bal.ꝛ Lu.ī.l.gall⁹.§.ꝛ qd ſi tātū.ff.de liber.ꝛ poſthu.ꝛ Alex.in l.emācipata.C.q admit.itē hoc hꝫ locū ī ſtatutis.vt no.idē Alex.in.l.ꝫ ſi hac.§.p̄onū.ff.de in ius voc.ꝛ.in.l.iij.§.hec v̄ba.ff.de nego.geſt.ꝛ Bar.ī.l.oēs ppl̄i.in.vj.q.p̄nci.ff.de iuſt.ꝛ iure.
Antoni.Franci.
¶ An ꝛ qn̄ ſtatutum cōprehēdat caſum fictū.ꝛ qn̄ in eis fiat extēſio ex ſil̄tudine ꝛ idētitate rōnis.vide que habent̄ in.l.j.in.§.ſi is q nauē.ff.de exerci.ꝛ in.l.cū qui vectigal.ꝛ in.l.vt alphenus.ꝛ ī.l.tigni.ff.de v̄.ſig.ꝛ maxime qn̄ ſtatutū eſſet odioſum vel correctoriū.d̄ quo hr̄ ī.l.p̄cipim⁹.C.de ap.ꝛ ī.l.ſancim⁹.C.d̄ teſt.ꝛ vide ho.tex.ī.l.ſi ſi furioſi.C.d̄ nup.ꝛ q̄ habēt̄ in c.cū expediat.de elec.lib.vj.ꝛ q̄ no.in.l.non pn̄t.ff.de leg.ꝛ vide not.p glo.ꝛ.Bar.in.l.ſi cōſtante.in prin.ff.ſol.ma.ꝛ ī.l.ſi vero.in.§.d̄ viro.ff.ſolu.mat.
Sebaſti.Sapia.
b ¶ Fictio.vide late tradita p Bar.in.l.ſi is qui p emptore.ff.de vſucapio.vbi tradit qn̄ requirat̄ ꝙ extrema ſint habilia ꝛ qn̄ non:ꝛ quotuplex ſit fictio.

bonon̄.epm̄ vt puniat̄ in quo peccauit ſuſpēdit a collatione diaconij ꝛ preſbyterij:alterū vero ab executione ſacerdotalis officij ſuſpēdit donec de ipſis aliter duxerit diſponēdū.Ber.¶ No.ꝙ nōdū cōſecratus appellat̄ electus.¶ No.ꝙ ordinatio ad ſacros ordines pmittit̄ die dn̄ico poſt ſabbatū ordinationis cōtinuato ieiunio.ꝛ ſic ppter ꝯtinuationē dies dn̄ica fingitur eadē dies cū die
1 ſabbati.¶†Not.ij.ꝙ dicit̄ euidens intellect⁹ qui hr̄ ex lege vel ſtatuto p prudēter ꝛ ſubtiliter intelligētē licet forte nō oēs talē ſcirent extrahere in-
2 tellectū ad hoc.de offi.dele.ſuper qōnū.¶†Not.iij.ꝙ diſpoſitio penalis loquens de vero extēdit̄
a ad fictū [a].ꝛ qd̄ nō eſt licitū fieri vna die vere non eſt licitū fieri,vna die q̄ fictione vna intelligit̄:ꝫ in veritate ſint duo dies.¶ No.iiij.ꝙ ppter ꝯtinuationē ieiunij,dies dn̄ica cū die ſabbati ordinationis fingit̄ vna dies.¶ Quinto,no.ꝙ q̄libet fi-
b ctio [b] hꝫ duo extrema principij ꝛ finis,ꝛ qn̄q; finis trahit̄ ad p̄ncipiū,qn̄q; p̄ncipiū ad finē.¶ Sexto,no.ꝙ ſicut in die vna vere nō eſt licitū cōferre ordines duos ſacros,ita nec eſt licitū ꝯferre in eadē die interpretatiue.¶ Septimo,no.quē puniēdū in quo deliquit,ꝛ qd̄ cōferēs plures ſacros in eadē die vera.vel ficta ſuſpēdit̄ a collatiōe ordinū,quos ꝯtulit illa die.¶ Itē vlt.no.ꝙ ordinat⁹ incōgruo die eſt ſuſpēſus ab ordinis collati vltimi executiōe:ſm̄ alios eſt ſuſpēdēdus.¶ Op.ꝙ poſſit eps ordines ꝯferre die dn̄ica poſt ſabbatū ordinationis cōtinuato ieiunio.vt ptꝫ.lxxv.di.ꝙ a pr̄ib⁹.Sol.diuerſis pſonis pōt ordines cōferre vt ibi,ꝫ eidē cui ꝯtulit ordinē in ſabbato nō pōt.ꝛ hoc eſt qd̄ hic reprehēdit̄ ne cōtingat ꝙ eidē eadē die vera vel ficta reperiantur ordines collati.¶ Op.ij.ꝙ nō ficte ꝫ vere dies ſabbati,cū mane dn̄ica ſit vna dies.Iuxta illud Ge.j.veſpere ꝛ mane dies vn⁹.Sol.dr̄ gl.ꝙ vere eſt vn⁹ dies cōputādo ſm̄ vnā cōputationē.de quo dic vt de fer.c.ij.
3 ¶†Op.iij.ꝙ ordines cōferre debeāt die ſabbati ꝛ nō die dn̄ica.vt.ſ.eo.de eo.ꝛ.c.pcedē.lxxv.di.c.j.Sol.dr̄ gl.ꝙ ant loquntur de ſacris ꝛ ſunt opi.aliq̄ ꝙ die ſabbati regulariter ordines ſacri cōferēdi ſunt.ſic loquūr de ſacris:ꝛ h̄ eſt verū ſiue ſit dies ſabbati vera vel ficta:vt eſt qn̄ vſq; ad dn̄icā cōtinuat̄ ieiuniū,qꝛ tūc dn̄ica trahit̄ ad ſabbatū.ꝛ ſic fingit̄ vna dies.Hug.fuit in opi.ꝙ die dn̄ica oēs ordines cōferri debeant ꝛ ſic facer:ꝛ nō die ſabbati.Itē dr̄ de baptiſmo.de cōſe.di.iiij.venerabilis.ꝛ.c.ſeq.lxxv.diſt.qd̄ a pr̄ibus.ibi poſt diē ſabbati eiuſq; noctis que in prima ſabbati luceſcit in die exordia cōſecrandi eligātur,ꝛ ſm̄ eū nō eſt neceſſaria cōtinuatio ieiunij:vt dies vna fingat̄ ſabbatū ꝛ dn̄ica.nā ſicut ordo epiſcopalis pōt conferri die dn̄ica ꝛ ſeq.neq; exigit̄ ꝯtinuatio ieiunij,neq; fingit̄ dies ſabbati trahi ad dn̄icā:ꝛ ſic die dn̄ica de mane poſſit fieri ordinatio abſq; cōtinuatione ieiunij,p hac opi.inducit̄ qꝛ ſacramētū ordinis ꝛ baptiſmi ſumpſit efficaciā ſicut alia ſacramēta a reſurectiōe dn̄ica que fuit in die dn̄ico.ergo eadē die debent cōferri ordines.prima opin.eſt verior vt hic ptꝫ.ꝛ.ſ.eo.c.ij.ꝛ.iij.ſaluo q̄ꝫ in papa.ſ.eo.de eo.No.tn̄.in.d.c.qd̄ a patribus.ꝙ ſi die dn̄ica nō cōtinuato ieiunio fieret ordinatio imprimeretur ordo ꝛ eius effectus.Nec ob.c.qd̄ a patribus:qꝛ debet exponi poſt diē ſabbati.i.poſt inceptum diē ſabbati:ꝫ alij exponant poſt finitū.ad hoc in fine.x.qō.iij.c.venio.Nec obſt.ꝙ ſacr̄a ſumpſerint efficaciā qꝛ qd̄ ſumpſerint efficaciā nō eſt neceſſarium huius cā ꝙ debeāt die dn̄ico conferri:al̄s ſe querer̄ ꝙ quilibet ordo illa die ꝯferēd⁹ eſſet.Dic ꝙ qn̄q; querit̄ de tēpore cōferēdi ordinē epātus ꝛ cōfertur in die dn̄ico.i.fit illius ordinis cōſecratio.lxxv.di.c.j.ꝛ eſt ratio quare alij ordines conferantur in die ſabbati:ꝛ epatus in die dn̄ico:qꝛ ſicut vigilia ſeruit feſto:ita promoti ad ſacros epo.de conſe.di.j.eps deo ſacrificans.ꝛ.c.ſeq.quādoq; queritur de tpe cōferendorū minorū:ꝛ tūc pn̄t cōferri diebus ſolennibus ꝛ alijs dominicis.vt.d.c.ij.ꝛ.iij.ſ.eo.ſuper glo.ſi.¶ Opp.quod hic puniatur in plus q̄ꝫ deliquit:qꝛ nō peccauit diaconatū conferendo:ſed ſolū preſbyteratū.Dicit glo.qd̄ fatendū eſt qd̄ in plus punitur ordinator q̄ꝫ ordinatus qꝛ plus peccauit qꝛ maior.de tranſla.prel. c
inter corporalia.Dic ꝙ imo deliquit animi deſtinatione vn̄ diceret rite cōtulit diaconatū eſt falſum.ſed diceret rite cōtulit diaconatū ſi nō ꝯtuliſſet preſbyteratū eſt verū.¶ Op.ꝙ nō debet differri ordinatio ad dn̄icā ſequētē qd̄ ptꝫ qꝛ nec vltra nonā dꝫ miſſa tardari de cōſe.di.j.ſolent.Sol.ex cā ppter multitudinē ordinādorū hoc pmittit̄ al̄s nō.Idē ſi ordinatorē vel ordinādū inuaſit infirmitas al̄s tardari nō debet.¶ Op.ꝙ nō ſit ſuſpenſus ſed ſuſpēdendus.ſ.eo.c.ij.Sol.q̄ꝫtū ad ordinatū ſtat pprie qꝛ ſuſpēſus eſt:quo ad ordinātē improprie,qꝛ ſuſpendēdus.primū ptꝫ.ſ.eo.cōſultatiōi.¶ Quero,an ſabbato magno paſchali poſſint fieri ordinationes.gl.dicit qd̄ nō:qꝛ neq; miſſa cantatur.de cōſe.di.iij.ſabbato.qꝛ licet nō ſit de ſubſtātia cōſecrationis.vt no.ſ.de ele.qd̄ ſicut.tn̄ exigit̄.Finaliter gl.tenet ꝙ etiā illo die celebrentur ordines:qꝛ ꝛ hodie miſſa dicit̄.ꝛ ſic eſt correctū,qd̄ dicit̄ in illo.c.ſabbato.ꝛ ſic de facto ſeruat̄ qd̄ dicit Jo.an.ſeruari etiā a papa.¶ Nunquid aūt in nocte paſchali poſſint ordines cōferri:dicit Inn.ꝙ ſic:nō in alijs noctibus:cū nō celebret̄ miſſa.¶ Quero que eſt ratio:ꝙ in die ſabbati pmittitur ordinatio:dicit gl.qꝛ ſabbatū ſignificat requiē:ꝛ ordinatus ad ſacros tranſit ad requiē:ideo illo die tm̄ cōferuntur:ſed in minoribus nō tranſit ad requiē cū adhuc ad ſeculū poſſit redire:ideo alijs diebus minorū poteſt fieri collatio.ſm̄ doc.ꝛ Hoſti.¶ Quero an die ſabbati poſſit epiſcopo cōferri preſbyteratus ꝛ in die dn̄ico cōſecratio nulla interueniēte cōtinuatione ieiunij:omnes tenent ꝙ ſic,qꝛ nō reperit̄ phibitū:ꝛ certū tēpus nō eſt ſtatutū inter hunc ꝛ illū ordinē.vt no.Jo.an.in.d.c.ꝙ a pr̄ibus.imo plus dicit Hu.ꝙ pōt die dn̄ico de mane ordinari in preſbyterū ꝛ eodē in tertijs in epm̄.ſed ſm̄ Inno.hoc nō fiet de eius cōcilio cū ordinatio ꝛ cōſecratio debeat fieri cū miſſa:ꝛ nullus hꝫ duas miſſas eadē die celebrare.Itē fictio iſta nō trahitur ad illū caſum.
4 ¶†Quero quid eſt fictio:dic ꝙ illa que ordinat̄ ſuper falſo:preſumptio aūt que ordinatur ſuper dubio.¶ Quero,quis debeat cōtinuare ieiuniū dic quod ordinans ꝛ ordinatus:ꝛ ideo ordinans in miſſa quā celebrat in ſabbato ſumat ſolū corpus ꝛ ſanguinem:ꝛ ſic nō aſſumet vinū perfuſionis.de celebratione miſſ.ex parte.

1 ☞ Ordinans puerum ad ordines priuatur poteſtate conferendi ordines:non tamen ipſo iure ſed per ſententiam.2.
3 Ordinatus in habili etate ad ordines ſacros recipit ordines ꝛ eorū executionē niſi ſuſpēdatur.6.
4 Epiſcopus promouens aliquem ad ordines qui non habet beneficium compellitur ipſi de beneficio prouidere.
5 Suſpenſus a collatione alicuius ordinis poteſt conferre minores ſed non maiores.

Vel nō eſt cōpos.

1 †Ordinās puerū.xiij.annorū [c] in dia-
c conū ſuſpēditur a collatione ordinū ꝛ ordinatus ab ipſius executione vſq; ad etatē legitimā.Primo narrat factū ꝙ ſecūdo puniri p̄cipit ſi eſt verū ibi:diſcretiōi.¶ Caſus literalis.Eps cōuentren̄.quendā puerū.M.nomine.xiij.an.habentē inordinate ꝛ ſine certo titulo in diaconū ordinauit in ludibriū ordinis clericalis.puer ille hec ſignificauit dn̄o pape ꝛ ꝙ nō puidebat eidē:vnde mādat quibuſdā quatenus ſi res taliter ſe habet predictū epm̄ ſuſpēdant a collatione ordinū ꝛ cōpellant eundē:vt eidē.M.prouideat in eccleſiaſtico beneficio cōpetēti:ſuſpēdētes eundem.M.ab executione ordinis diaconatus donec ad etatē legitimā peruenerit in iniuriā ordinātis.Ber.¶ No.ꝙ ex qualitate facti cognoſcit̄ quādoq; ꝛ ex modo faciendi de qualitate faciētis.ꝛ in factis contra iura alterū duorū arguitur vel dfectus intelligentie naturalis vel poſitiue

Zacharias
c ¶ Ordinans puerū.xiij.annorū.Adde tn̄ ꝙ talis ordinatio tꝫ etiā ſi eēt vni⁹ diei dūmō ſit maſculus.ita not.Car.ī cle.ſi.de eta.ꝛ q̄li.ꝛ in cle.ij.§.j.de ſepul.ꝛ Semi.ꝛ Arch.ī.c.ſolicitudo.iiij.diſt.
Antoni.Frāciſ.
¶ Circa hoc an anniculus poſſit ordinari dūmodo ſit maſcul⁹ dū iſte alle.d.Car.in locis in qb⁹ h̄ all̄.dicas ꝙ Car.ibi nullū verbū facit de hoc.ꝛ dū alle.arc.ī.c.ſolicitudo lij.al̄s.iiij.diſt.dicas.ꝙ ibi nō ē.c.ſolicitudo.faciēs ad hāc materiā ē lij.diſt.ꝛ tn̄ ēt ibi Arc.nihil dr̄ ad ppoſitū imo ꝛ ar.ī.c.ſolicitudo.lij.di.ꝛ Car.in.cle.h̄ allegatis dn̄t ꝙ puero mīori īfante ñ p̄t ꝯferri cl̄icalis tōſura.ſꝫ in ſeptēnio et abinde ſupra ſic.pro q̊ vide tex.cū gl.ī.c.ſi.de tēp.or.li.vj.Et adde ꝙ puer ſi ē ſt doli capax ſi ordinet̄ ēt ad ſacros recipit characterē ꝛ tenet̄ cōtinere.vt no.in.c.pueri.j.q.j.ꝛ in.c.cū ſup.d̄ ꝯceſ.p̄b.ꝛ ī.c.j.d̄ cle.p ſal.p mo.ꝛ hr̄ ī.c.ī veteri.lxxvij.di.ꝛ facit illō qd̄ hr̄ Se.xxj.ꝛ tradit̄ in.c.nobis em̄.xxj.qō.ij.vbi dr̄ non mittas manū ī puer ne facias ei q̄c q̄ꝫ eo ꝙtimeat dn̄m.dicit tn̄.b.Tho.ij.ij.q.cxxxix.art.v.qd̄ pueri ſunt ad religionē recipiendi:imo dicit ipſe in ea parte ſumme.qō.clxxxviij.arti.ix.ꝛ ī.q.d̄ quolibet.qō.xj.ꝛ xiij.qd̄ licitū eſt pueris pſuadere religionem:imo ſunt magis pfecti pueri ſi īcipiūt ꝛ aſſueſcūt aliqd̄ facere in tenera etate:vt dixit gl.ī.l.j.C.d̄ athletis.ꝛ in.l.j.C.de ſtud.li.vr.Ro.lib.xj.

Anto. Franc.
a ¶ Pꝛouidere. circa iſtud dicas ꝙ eṗs oꝛdinans nō dʒ clericos oꝛdinare niſi eis ꝓuideat de alimonijs vnde viuere poſſint ne in opꝓbꝛiū oꝛdinis clericalis mēdicare cogātur. vt in.c.nō liceat.de pꝛeben. eſt verū qȯ eccle. Ro. nō cōſueuit cogere eṗm ad pꝛouidēdū oꝛdinatis a ſe vł ȯ alimonijs vł de bñficio niſi ꝓ his q ſunt in ſacris cōſtituti. vt dixit gloſ.in.d.c. nulli.⁊ hr̄ in.c.cū ſcȯm apłm.e.tit. Adde tñ qȯ ſi oꝛdinandꝰ hʒ ſufficiens pr̄imoniū ex q̄ viuere poſſit pȯt eṗs illum oꝛdinare ad titulū ipſius pr̄imonij: imo cēſet eū oꝛdinare ad titulū ſui pr̄imonij vt in.c.eṗs.⁊ i.c. cū ſm̄ palle.⁊ hr̄ per gl.in.c.ſi eṗs. de pꝛeben.li.vj.et an taliter oꝛdinatꝰ ad titulū patrimonij poſſit patrimoniū ſuū vēdere vel in eo heredes inſtituere hr̄ plene ꝑ do cto.in.c.tuis.de p̄ben.et an quis poſſit oꝛdīari ad titulū quē hʒ ad rē et nō in re.hr̄ in.c.ꝑlectis.xxv. diſt.⁊ ꝑ Jo.an.in d.c.ſi eṗs.de p̄bē. li.vj.Et addȯ etiā ꝙ ſi oꝛdinato ſimpliciter eṗs ꝓuideat de bñficio ſi illud bñficiū admittat aut illo priuet̄ teneat̄ epiſcopꝰ de alio ſibi pꝛouidere.gl.eſt in.c.pñtiū.vij.q. j.⁊ in.c.inter cetera.de pꝛeben.et hoc ſine dubio ꝓcedit ſi ſcienter eṗs cōtulit bñficiū litigioſum vł ſciat ipm̄ bñficiū aliq̄ reſpectu cōferre nō poſſe:et ipe q acceptauit erat ignoꝛās de hoc:alias ſibi imputatur:vt in locis pꝛealleg.

2 ſciētie.¶†No.ſcȯo ꝙ oꝛdinās clericū in etate in
habilē ad ſacros dʒ pꝛiuari collatiōe oꝛdinū ⁊ nō
eſt ipſo iure pꝛiuatꝰ ſeu ſuſpēſus ſʒ ſuſpēdendus.
3 vide in cle.gñalē.de etate ⁊ q̄li.¶†Tertio no.ꝙ
inhabilis etate oꝛdinatꝰ ad ſacros recipit oꝛdi
nes ⁊ executionē niſi ſuſpēdat̄:⁊ ſic nō eſt ſuſpēſus
4 ipſo iure ſʒ ſuſpendēdꝰ.¶†Quarto no.ꝙ ꝓmo
uens aliquēs ad ſacros vbi nō hʒ bñficiū dʒ ſibi
a de bñficio ꝓuidere [a] donec bñficiū eccłiaſticū ſit
cōſecutꝰ etiā ſi ſit ab executiōe oꝛdinis ſuſpēſus.
¶Quinto no.ꝙ ſuſpēſus ab oꝛdine nō eſt inha
bilis ad bñficiū eccleſiaſticū cōſequēdū.in ꝯ̄rium
eſt.de cle.exc.mi.ſi celebꝛat.Glo.hic nihil ponūt
boni.¶Op.ꝙ nō dēat puniri in collatione oīm
oꝛdinū:qꝛ delinquit tm̄ in vno:vt ptʒ.s̄.eo.lr̄as.
Sol.dt gl.ꝙ ideo hoc fit:qꝛ grauiter delinqt oꝛ
dinādo ſubſiſtēte defectu etatis.¶Op.ꝙ ꝓpter
factū alterīꝰ nō debuit iſte ſuſpēdi.C.de inoff.te
ſta.ſi quis in ſuo.de his q̄ fi.a ma.par.ca. q̄ſiuit.
Sol.ꝫ cā impellens fuerit iſtū ſuſpēdēdi delictū
oꝛdinātis:cā finalis fuit defectꝰ etatis oꝛdinati.
¶Quero q ſunt illi canones ꝯ̄ q̄s hic fuit oꝛdi
natus.gl.allegat eos q dicūt ſubdiaconū ꝓmo
ueri nō debere añ.xx.annos.⁊ diaconum añ.xxv.
¶Quero an poſſet in tali tp̄e diſpenſari.dicunt
doct.ꝙ ſic.et ponunt̄ de quolibet oꝛdine.xxv.an
ni.ſicut de p̄ſbytero dꝛ.xxviij.diſt.c.ſi.ſm̄ Hoſti.
qui remittit.de elec.cum in cunctis.§.inferioꝛa.
5 ¶†Quero an ſuſpēſus a collatiōe certi oꝛdinis
puta diaconatꝰ poſſit cōferre minoꝛē oꝛdinē.dt
Jo.an.ꝙ ſic.xxv.di.qualis.de p̄ſum.nōne.de re
gu.iu.in penis.regula odia.de reg.iur.li.vj.ma
ioꝛē vȯ puta p̄ſbyteralē cōferre nō pȯt:qꝛ q̄uis
in ipſo maioꝛi nō deliq̄rit fecit tñ ſe indignū de
linquēdo in minoꝛi.ff.de ſer.expoꝛ.l.cui pacto.de
6 oꝛdi.ab eṗo.c.j.¶†Quero an hic oꝛdinatꝰ ante
legitimā etatē ſit ipſo iure ſuſpēſus vel ſuſpēdē
dus.vñ dt gl.hic ꝙ eſt ſuſpēdēdꝰ nō ſuſpenſus:et
ſic recipit oꝛdinē q̄ ad characterē ⁊ executionem.
Quidā ⁊ hoc ſequit̄ Abb.tenent ꝙ eſt ſuſpenſus
ipſo iure.Guil.ꝯ̄ per tex.hic qꝛ dicit ſuſpendimꝰ.
nō dt ſuſpenſos nūtiamꝰ.ideo no.lxxvij.diſt.pla
cuit.⁊ plʒ Ray.in ſum.de eta.⁊ quali.oꝛdi.§.pena
eius.⁊ vide gl.in cle.generalē.de eta.⁊ quali.

1 ☞ Oꝛdines plures vni eadē die ꝯferri nō poſ
ſunt etiam de conſenſu metropolitani.
2 Unanimiter dꝛ id factū ꝙ nemine diſcrepante.
3 Obedientia nō eſt pꝛeſtanda ſuperioꝛi mandāti
id ſuper quo ipſe poteſt diſpenſare.
4 Periurus punitur ab eccleſia:nec hʒ ſolū deum
vltoꝛem vt eſt de iure ciuili.
5 Epiſcopus an poſſit ſuper omnibus diſpenſare
que non reperiuntur expꝛeſſe pꝛohibita.
6 Epiſcopus ſuper quibus poſſit diſpenſare.
7 Statutum quod tranſiuit in contractum nō po
teſt reuocari niſi ex magna cauſa.
8 Confeſſus mitius punitur q̄ conuictus.

1 DIlectus.† Eṗs eidē confe
rens vna die plr̄es
ſacros oꝛdines etiā ſi de mādato me
tropolitani hoc fecerit ab oꝛdinandi
poteſtate ſuſpendit̄. Pꝛimo punit rep̄hēſibilem
oꝛdinationē.Scȯo punit oꝛdinantē.ibi:cū ergo.
¶Caſus lr̄alis.Eccleſia Jmoleñ.vacāte,cano
nici Jmoleñ.Gu.eoꝛū canonicū ī minoꝛibꝰ oꝛdi
nibus ꝯſtitutū ī eṗm elegerūt.archieṗs caſaleñ.
metropolitanꝰ eoꝛū mādauit eṗo treceñ.vt vno
⁊ eodē die ad tres ſacros oꝛdines eū ꝓmoueret
ꝙ nō auſu ꝓpꝛio ſʒ de mādato archieṗi nō diſtu
lit adimplere qȯ totū dictꝰ Gu.dño pape reſera
uit.ſup his dñs papa inq̄ſiuit v̇itatē:⁊ qꝛ cōſtitit
ei eṗm trecēſem ī pluribꝰ deliquiſſe:tū qꝛ cōfeſſus
fuit ſine mādato archieṗi hoc feciſſe:tū qꝛ ⁊ ſi de
mādato archieṗi cōſtaret obtēperare nō debuit
in hac parte:cū hmōi diſpēſatio illi a canone nō
ſit ꝑmiſſa:tū qꝛ ſepius reatum periurij variauit
pꝛius iurādo ꝙ archieṗs illȯ p̄ceperat:⁊ poſtea
fuit in iure cōfeſſus ꝙ archieṗs illȯ nō mādaue
rat:ipm̄ tādiu ab oꝛdinādi ptāte ſuſpēdit donec
2 ſuā meruerit obtinere gratiā.B.¶†No.ꝙ illȯ

b dicit̄ vnanimiter [b] factū qȯ eſt ab oībus factum
c nemine diſcrepāte [c].¶Scȯo no.qȯ in minoꝛibꝰ
cōſtitutꝰ pȯt eligi ad eṗalē dignitatē poſtulatio
nis via nō electiōis.j.de eta.⁊ q̄li.a nłtis.ſm̄ hec
tp̄a ⁊ hoc ſm̄ gl.j.¶Tertio no.qȯ electꝰ in eṗm
abſq̄ʒ archieṗi mādato nō dʒ oꝛdinari ēt ad oꝛdi
3 nes ſacros.¶†No.iiij.ꝙ ī factis ꝯ̄ iura mādatū
ſuꝑioꝛis diſpēſare nō valētis delictū nō excuſat.
Et not.ꝙ ſuꝑioꝛi in his q̄ ſunt ꝯ̄ iura vbi ſuꝑioꝛ
diſpenſare nō vʒ,nō eſt parēdū.Quinto not.re
gulā ꝙ inferioꝛ a papa nō diſpenſat niſi in caſibꝰ
a iure exp̄ſſis:vł niſi vbi diſpēſatio apparet a iu
re ꝑmiſſa:qȯ q̄dā intelligūt vt exigat̄ qȯ ſimpli
citer ſit ꝑmiſſa.Alij ꝙ exigat̄ ꝙ ſpāliter eṗo ſit
4 ꝑmiſſa.¶†Sexto no.ꝙ ꝑiuriū [d] punit eccłia [e]:
d nec de iure canonico ſolū deū hʒ vltoꝛē.⁊ de ꝑiu
e rio ſtat̄ ꝯfeſſiōi ꝓp̄e.Jtē ꝙ negatiua ꝓbat̄ ꝯfeſ
ſione.¶No.vj.penā oꝛdinātis aliquē ad ſacros
f pluries eadē die [f] qꝛ ſuſpēdēdꝰ eſt a collatiōe oꝛ
dinū:non aūt eſt ſuſpenſus.Opp.ꝙ nō potuerit
eligi in minoꝛibꝰ.j.de eta.⁊ quali.a nłtis.qꝛ erat
defectuoſus eo ꝙ non erat conſtitutus in ſacris.
Sol.elegerūt ipm̄ poſtulādo:nā eligi nō potuiſ
ſet.ſic̄.s̄.de renū.poſt tranſla.qȯ dic hodie:vt de
poſtu.p̄la.c.j.lib.vj.vbi talis electio repꝛobat̄:ſic
5 nō ꝓcedit gl.¶†Scȯo opp.ꝙ eṗi pñt diſpēſare
niſi eis appareret exp̄ſſe ꝓhibitū.ar.j.de ſen.exc.
nuꝑ.Sol.gl.dt ꝙ q̄dā dicūt ꝙ eṗi nō pñt diſpen
ſare niſi eis appareret ſpecifice ꝑmiſſum.ad hoc
j.de fil.p̄ſby.c.ſi.in q̄ opin.fuerūt Lau.⁊ Jo.q̄dā
alij tenēt ꝙ poterit diſpēſare vbi non apparet ei
ꝓhibitū.per.d.c.nuꝑer.de q̄ de iudi.at ſi clerici.l.
diſt.miroꝛ.j.q.vij.§.niſi.Alij dicunt ꝙ q̄dā ſunt q̄
tāgūt gñalē ſtatū eccleſie:⁊ in illis nō eſt licitum
eṗo diſpēſare:vt hic.ī criminibꝰ aūt lʒ diſpēſare
eis niſi appareat exp̄ſſe pꝛohibitū.Alij extra di
cūt aut vult eṗs diſpenſare ſuꝑ faciēdo ⁊ nō eſt li
citū niſi ei appareat ꝑmiſſum vt hic:aut vult di
ſpenſare ſuper facto:⁊ lʒ:niſi appareat ꝓhibitū:
vt in ꝯ̄rio.ad hoc.xxij.qȯ.v.hoc vr̄.Tertio q̄nq̄ʒ
ius cōcedit ſimpłr diſpēſare et eṗi diſpēſant niſi
exp̄ſſe ꝓhibeat̄.de ſen.exc.nuper.de cleri.exc.mi.
poſtulaſtis.Q̄nq̄ʒ canō nō cōcedit diſpēſationē
⁊ nō pñt diſpēſare etiā ſi in canone inueniat̄ pa
pam diſpēſaſſe.de cōſan.⁊ af.ꝙ dilecto.xxx.q.iij.
c.q̄dā.§.qȯ ſcripſi.qꝛ cū eṗi debeāt ſeruare cano
nes nō deberēt ꝯ̄ facere niſi exp̄ſſe ꝯcedat̄.xxv.q.
j.ca.j.ij.iij.⁊.iiij.ſm̄ Jnno.Hic ſunt duo vidēda.
p̄mū q̄d eſt diſpēſatio.ſcȯm in q̄bꝰ diſpēſant eṗi.
¶Ad pꝛimū diſpēſatio eſt cōis iuris relaxatio
facta cū cauſe cognitione ab eo q ptātem hʒ di
6 ſpēſandi.¶†Ad ſcȯm an ⁊ in q̄bꝰ pñt eṗi diſpē
ſare ⁊ in tangētibus gñalē ſtatū eccłie nō pñt niſi
inquātū eis ſpecifice reperiat̄ permiſſum vt hic
ſm̄ vnā ſolutionē.Aut volūt diſpenſare in alijs:
et tūc aut volūt diſpēſare ſuper faciendo anteq̄ʒ
fiat ⁊ nō pñt niſi appareat a iure ꝯceſſum:vt hic:
aut volūt diſpēſare ſuꝑ facto:⁊ tūc aut volūt di
ſpēſare ī delictis ex toto penā tollēdo.⁊ ī q̄bꝰ pñt
diſpenſare ⁊ in q̄bꝰ non:ſeruādū eſt ꝙ hr̄ de iudi.
at ſi clerici.§.j.qꝛ in grauioꝛibꝰ adulterio ⁊ ſupꝛa
nō diſpēſant niſi vbi appareat ꝑmiſſū:in īferio
ribꝰ diſpēſant niſi appareat ꝓhibitū.Aut volūt
diſpēſare in delictis infamiā abolēdo.i.tollēdo ⁊
nō pñt.de re iudi.cū te.aut penā mitigādo ⁊ ſer
uādū qȯ hr̄ de penis.lʒ.de cōſti.c.ij.⁊ de accu.q̄li
ter.el.ij.ꝑ Jnn.Aut volūt diſpēſare ꝯ̄ ius cōe vel
g conſtitutionis ſuperioꝛis ⁊ ſi conſtitutio [g] eſt cō
h cilij [h] nō pñt niſi appareat exp̄ſſe permiſſum.no.
gl.de ele.cū dilectus.de fil.p̄ſby.c.fin.no.in cle.ne
romani.ȯ ele.rȯ ptʒ.s̄.ti.ij.poſt trāſlationē.Aut
nō eſt cōcilij:⁊ tūc q̄dā ſunt iura in q̄bꝰ diſpenſa
tio eſt ꝓhibita ⁊ nō pñt.q̄dā in q̄bꝰ ſimpłr ꝑmiſ
ſa ⁊ planū ſi ſimpłr eſt permiſſa.qꝛ tūc pñt diſpen
ſare niſi appareat expꝛeſſe ꝓhibitū eṗis.q̄dā in
quibus diſpēſatio nō eſt nec ꝑmiſſa nec ꝓhibita:
ita ꝙ iura q̄nq̄ʒ loquunt̄ ſimpłr:⁊ tūc nō diſpēſāt
niſi appareat iure ꝑmiſſum.Aut volūt diſpēſa
re ꝯ̄ conſuetudinē vel ſtatutum a ſe editū:⁊ tunc
Jnn.eſt ſibijpſi ꝯ̄rius.hic dicit qȯ diſpēſare non
poteſt:

❧ Sebaſt. Sapia.
b ¶Unanimiter. Qȯ ēt vnanimiter factum dicat̄ qȯ ſit aliq̄bꝰ ꝯ̄dicētibꝰ tenet do. Ant.ꝑ illū tex.in c.ad aures.j.qȯ me.cā.ſed do.ab. dicit idē qȯ hic.⁊ in.c.bone memoꝛie.in.j.not.s̄.de poſtu.p̄la.⁊.ī.c.cū eccleſia ſutrina. vbi late do.An. ſiculꝰ.j.ȯ cā poſ. ⁊ ꝓpꝛie.vide late Coꝛſetū in repto rio ad Abba.in ver.vnanimiter.

c ¶ Nemine diſcrepāte. Adde Ro.cōſil.ccccxij.

❧ Sebaſti.Sapia.
d ¶Qȯ periuriū. An et q̄ñ ꝑiuriū puniat̄.vid Bal. ⁊ Sali.ī.l.ij.C.de rebꝰ cre. Jaſ.in §.itē ſi q̄s poſtulante.col.xj.inſti. de actiō.late ī.l. ſi duo.§.fi.ff.ȯ in reiurā. Pau.de ca.in.l.j.co.iiij.C. de ſum.tri. Ro.ī ſing.ccccxix.inci. ego coꝛam magnis dominis.

e ¶Punit eccleſia. Addȯ ꝙ laicꝰ pȯt punire ꝑiuriū ad penā pecuniariā.vt dicit Ro.cōſi.ccccxij.

Zacarias.
f ¶Eadē die. Dic vt ꝑ Arch.⁊ Hemi.in.c.in ſing.et ſeq.lxxvij. diſt.

❧ Sebaſti.Sapia.
g ¶Si cōſtitutio. Uide Abb.in.c. cū dilectus.in.v. col.ꝫ.de electio. Archi.ī ſumma lxvj.diſ.Spe.ī ti. de le.ſub Ru.de diſpē.§.cōſequēter.ver.generaliter dico. Rot.in deciſio.ccliiij.

h ¶Eſt ꝯcilij.adde ꝙ volūt Ro. cōſi.cccxxv.et ibi vide an diſpēſet contra ſtatutū a ſe editum.

poteſt:qꝛ ex quo legē facit ep̄s vel cōſuetudinē ex qua ius eſt alteri q̄ſi
tū nō pōt illi ius illud tollere.ff.qđ quiſqꝫ iu.⁊c.⁊ patere legē quā ipſe tu
leris.s̄.de cōſti.cū oēs.nec ēt anq̄ꝫ ius queraꝛ ex ea nō pōt ep̄s diſpēſa
re ne aliqs in eā particularis incidat cū nō ſit facta ꝑ ſpeciali ꝯmodo
alicuius:ſꝫ ꝑ cōi.iiij.di.erit aūt ꝯ̄riū ipſe no.de ſta.mo.cū ad monaſte
7 riū.¶†Credo ꝙ ſi ſtatutū cōcernit ꝯmodū priuatū ꝙ trāſit in ꝯ̄ctū.
vt qꝛ fuit ꝓclamatū ꝙ veniētes cā habitādi ad talē villā habeāt im
munitatē.x.annorū.⁊ tale ſtatutū nō pōt reuocare reſpectu illorū qui
aduenerūt:qꝛ reſpectu illorū trāſiuit in ꝯ̄ctū.vt no.in.l.ſi.alſ pen.ff.de
decre.ab ordi.faci.nō pōt ꝯ̄ illā diſpēſare:ſecus alſ:puto tñ qđ ſi ex cā
a vellet ipſe illā reuocare[a] ꝑ cōmuni vtilitate⁊ eſſet talis qui ſuperiorē
nō recognoſceret q poſſet ad alteri⁹ incōmodū ſtatuere qđ poſſet ꝯ̄
illā diſpēſare ad p̄iudiciū iuris priuati in ſubiectos ꝑ ſe ſcripta ꝑ In.
de iniuris, in noſtra.Alij hāc materiā dant per caſus ſpeciales quos
b ponūt hic doc.enumerādo caſus in qb⁹ diſpēſant ep̄i[b] quos ponā ſta
tim expedita decretali.⁊ ſunt.xxij.in qbus lꝫ ep̄o diſpēſare:⁊ in quib⁹
nō lꝫ:qui ſimplr notanꝛ in Spe.de diſpē.§. nunc de ep̄orū.inter quos
aliquos ꝯcedit eccleſia quos negat Inn.⁊ aliquos ꝯcedit Inn. quos
negat eccleſia:ipſos ergo plene pōt videre ꝑ ip̄m ⁊ ꝑ Io.an.in nouel
la quos enumerare ⁊ decidere eſſet nimis lōgū.ideo ꝑ nūc omitto cū
tp̄s nō patiaꝛ. ¶Oppo.ꝙ decre.habeat ꝯ̄dictionē:qꝛ primo dicit ꝙ
ep̄s hoc facit de mādato archiep̄i: poſtea dicit ꝯ̄riū.dic ꝙ primo hoc
aſſerebat canonicus ad ſui excuſationē:ſꝫ poſtea fuit repertū ꝯ̄riū ex
ꝯfeſſione ep̄i.¶Opp.ꝙ fuerit excuſatus hic ep̄s ex mādato ſuperio
ris.lxiij.di.ſalonitane.dic vt ibi no.⁊.lxxxvj.di. an putatis.de reg. iur.
qđ quis.lib.vj.dic in leuiorib⁹ ⁊ dubijs excuſat mādatū ſuperioris: in
grauiorib⁹ ⁊ certis nō excuſat. ¶Op.ꝙ debeat qs parere ſuperiori.
s̄.eo.ad aures.dic ſi eſt certū qđ eſt iniuſtū nō eſt parēdū:ſi iuſtū pa
c rendū eſt:ſi dubiū[c] idē vt ibi no.¶Opp.ꝙ grauiori pena debeat pu
niri:qꝛ ex quo piurus fuit debuit deponi.de iureiu.querelā.gl.fateꝛ ꝙ
hoc debuerit fieri:ſed qꝛ nō fuit actū ꝯ̄ iſtū:iđ ita leuis imponiꝛ pena
8 s̄.de elec.ꝑ inquiſitionē. ¶†Vel qꝛ cōfeſſus fuit papa miſericorditer
ſe egit cū eo.xv.q.j.c.j.⁊.c.ſi quis.tñ hec pena ſolis talibus cōſueuit im
poni.s̄.eo.literas.ſm Hoſti.¶Vltimo per hunc tex.apparet ꝙ con
feſſione probatur negatiua.ad hoc de confeſſis.c.j.lib.vj.⁊ dixi de ele.
hone.el.j.Caſus autem in quibus epiſcopus diſpenſat ſcripſi ⁊c.

1 ☞Ordinatus extra quatuor tempora recipit characterem.ꝫ.nō ta
men executionē ordinū:niſi fuerit cū eo per epiſcopum diſpenſatū.2.
4 Baptiſmus etiam datus a pagano imprimit characterem.
5 Prima tonſura poteſt omnibus diebus conferri.

Conſultationi. Ordinatus ad ſacros extra
tpa ſtatuta ordinē recipit ⁊
poſt pn̄iam cū illo diſpēſat ep̄s.h.d.¶Caſus literalis.Ali
qui ſacros ordines extra tp̄a ſtatuta receperunt.R̄ñ.papa
ꝙ ipſis ꝑ trāſgreſſione hm̄oi cōtēptus penitētia eſt imponēda ⁊ poſt
modū ſuſtineri poterunt in ſuſceptis ordinibus miniſtrare. Bernar.
1 ¶†Not.j.ꝙ ordinatus extra quatuor tēpora recipit characterē ⁊ nō
executionē:⁊ ſic patet ꝙ de ordinis ſubſtātia nō eſt tp̄s ordinis cōfe
rēdi ſed ſolū de bñ eſſe.Et no.ꝙ defectus ſolēnitatis extrinſece nō im
2 pedit habitū actus ſed ſolū exercitiū.¶†No.ij.ꝙ cū ordinato extra
quatuor tpa quo ad executionē diſpēſat ep̄s:⁊ ꝑ hoc habes vnū caſum
3 in quo ep̄s diſpēſat.¶†Opp.ꝙ character ordinis nec ordo imprima
tur ex quo nō eſt ordo cōgruo tp̄e collat⁹: qꝛ tp̄s vr̄ de ſubſtātia ſicut
in electione.de ele. qꝛ ꝓpter.⁊.c.auditis. Sol.dicit gl.ꝙ tp̄s nō impe
dit characterē:qꝛ nō eſt de ſubſtātia ſicut nec etas.s̄.eo.vel nō eſt com
4 pos.¶†Sic ⁊ baptiſmus a quocūqꝫ cōferaꝛ in forma eccleſie impri
miꝛ character ſiue a iudeo ſiue a pagano. q̄uis ab eo nō debeat reci
pi.de ſum.tri.c.j.ad ſi.de cōſe.di.iiij.a quodā. dicit tñ tex.hic ⁊ gl.ꝙ qꝛ
trāſgreſſor eſt canonis recipiēs extra quatuor tpa puniꝛ:qꝛ priuaꝛ po
teſtate ordinādi.s̄.eo.ſane.niſi cū eo diſpēſetur.dicūt tñ hic doc.ſ. Go.
qđ qꝛ peccat mortaliter tranſgrediēdo mādatū,eſt ſuſpēſus.ideo de iu
ris ordine executio nō habeꝛ lꝫ habeaꝛ character.ideo dicit ſuſtinere
poteris. Quis aūt poſſit diſpēſare vr̄ ꝙ ep̄s ex eo qđ dicit ꝙ poteris
ſuſtinere.In cōtrariū eſt.s̄.e.cū qdā.ibi dū đt donec apud nos.In cō
trariū videꝛ:qꝛ papa hic rñdet ad ꝯſultationē per qđ vr̄ ꝙ ep̄s poſſit
ſuo iure diſpēſare:nō ex cōmiſſione facta a papa:ſed dic qđ cōſultatio
fuit ſup charactere:qđ de diſpēſatione addit papa:fuit additū abſqꝫ
q̄ſito.gl.rñdet ꝙ ep̄s poſſit qꝛ hic rñdeꝛ ad cōſultationē:⁊ in ꝯ̄rijs pa
pa ſibi reſeruauit ex certa ſciētia p̄ter ius:vt alij magis terreanꝛ.dicit
hic Hoſt. ꝙ aut eſt ordinatus extra q̄tuor tpa ex iuſta ignorātia ⁊ diſ
pēſabit ep̄s:vt hic.⁊.j.ti.ij.c.ij.⁊ pōt allegari iuſta ignorātia vt qꝛ ſim
plex fuerit qui nūtiauit in eccleſia quatuor tēpora eſſe tēpore quo nō
erant ⁊ ep̄s nō inquiſiuit bñ: vel qꝛ ſm diuerſitatē locorū in diuerſis
tēporib⁹ quatuor tēporū ieiunatur. Ad cognoſcēda tñ quatuor tēpo
ra de iure danꝛ verſus.Vult crux lucia ⁊ cinis chariſmata dia:Vt det
vota pia quarta ſequens feria.Ex his ſabbatis quatuor tēporū ⁊ ſab
bato medie quadrageſime ⁊ ſabbato ſancto:⁊ his tm̄ nō obſtāte cōtra
ria ꝯſuetudine ſunt ſacri ordines cōferēdi.s̄.c.j.⁊.iij. minores eiſdē ſab
batis vel diebus feſtiuis conferūtur.¶†De prima tonſura dicit hic
5 Hoſt.ꝙ qualibet die cōferri poteſt:quia canones de illa certū diē nō

exprimunt:⁊ qꝛ ſic a generali cōſuetudine obſer
uatur.j.de etate ⁊ quali.cū cōtingat.quādoqꝫ col
lati ſunt ordines tēpore incōgruo ſciētibus:⁊ tūc
ſi queritur de diſpēſatione ex neceſſitate vel vtili
tate eccleſie hanc facit ſolus ep̄s.ad hoc de ele.cū
nobis.⁊.c. in cauſis. niſi ſit delinquens in hoc.de
cle.cōiu.diuerſis fallacijs. de do.inter virū ⁊ vxo.
⁊ ſi neceſſe.vel niſi papa fecerit ſentētiā vel ſibi re
tineat diſpēſationē.s̄.ti.prox.literas in ſi.aut diſ
poſitio ſeu diſpenſatio ſit propter merita electi.⁊
tunc dico qđ ſuo iure diſpēſare nō poſſet niſi ſibi
ſpecialiter cōmitteretur.s̄.e.cū quidā. ſm Hoſti.
qui dicit hoc tenendū quicquid notauerit in ſum
ma eo.tit.§.ſi.ver.ſi prelatus.vbi dicit ꝙ ex cauſa
neceſſitatis ⁊ vtilitatis diſpenſant.alias nō. Non
ob.s̄.eo.cum quidam.quia ibi ille non erat ſubie
ctus archiepiſcopo immediate.

1 ☞Sacerdotum appellatione an veniant cleri
ci vel econtra.
2 Irregularitas induciꝛ ex oī graui ⁊ notorio deli
cto quo ad alios:ſꝫ quo ad ſe ex omni peccato.4.
Irregularitas impedit ſuſceptos ordines mini
ſtrare ⁊ prohibet a ſuſcipiendis.
3 Homicida etiam peracta penitētia prohibetur
in ſacris adminiſtrare.5.
5 Irregularitas an q̄ñ proueniat tam ex peccatis
magnis,paruis,occultis ſiue publicis:adeoꝙ im
pediat ſuſceptos miniſtrare:⁊ prohibeat ſuſcipiē
dos etiam peracta penitentia vſqꝫ ad finem.
6 Periurium an ſit maius delictū q̄ꝫ homicidiū.
7 Notoriū dicitur omne id qđ eſt in iudicio ꝓbatū.

Veſitum. Occult⁹ crimino
ſus p̄ter homicidā
in ſuſceptis poſt pn̄iam pactā miniſtrat
⁊ ad ſuperiores aſcendit:ante pn̄iam monetur vt
etiā in ſuſceptis nō miniſtret.h.d.Cōmunis diui
ſio.ſecūda ibi,rñdemus.¶Caſus lr̄alis. Sacer
dotes ⁊ alij clerici cōmittunt q̄ñqꝫ adulteriū,per
iuriū,homicidiū,⁊ falſum teſtimoniū. Queritur
an permitti debeant in ſuſceptis ordinibus mini
ſtrare:R̄ñdet papa qđ ſi crimina predicta ordi
ne iudiciario ꝓbata vel alias notoria nō fuerint
nō debent p̄dicti preter reos homicidij in ſuſce
ptis vel ſuſcipiēdis ordinibus impediri poſt pe
nitentiā peractā : ſi vero nō penituerint monēdi
ſunt ſub obteſtatione diuini iudicij vt in periculū
ſue dānationis in ſuſceptis ordinibus non mini
ſtrent.Ber.¶No.ꝙ ex criminib⁹ quis ꝑdit bo
1 nū recte cōſcientie. ¶†Not.qđ appellatione ſa
cerdotū nō cōprehēduntur clerici. poſſet induci
d cōtrariū.[d] ¶Et no.qđ appellatione clericorū in
lata ſignificatione cōprehenduntur ſacerdotes.
¶No.ij.hic tex.apertū ꝙ omne delictū in iudi
e cio ꝓbatū đr notoriū. Et aduerte[e] qđ hoc vult
tex.hic q̄ñ eſt ordine iudiciario ꝓbatū vbi ſum
marie vr̄ hoc nō ſufficere.dixi in.c.vr̄a. de coha.
2 cleri.¶†No.iij.ꝙ omne delictū graue ⁊ notoriū
inducit irregularitatē. ⁊ no.effectū irregularita
tis qꝛ impedit in ſuſceptis miniſtrare,⁊ ꝓhibet a
3 ſuſcipiēdis. ¶†Not.iiij. regulā ꝙ omne delictū
q̄ꝫtūcunqꝫ graue occultū intellige ꝓut diſtingui
tur ꝯ̄ notoriū:ꝓbabile tñ poſt peractā pn̄iam nō
impedit ad ordines aſcēdere ⁊ in ſuſceptis mini
ſtrare.⁊ ſic nō cauſat irregularitatē : fallit in ho
micidio quod delictū quātūcunqꝫ occultum.i.nō
notoriū inducit irregularitatē:⁊ impedit in ſuſci
piēdis⁊ ſuſceptis miniſtrare etiā acta penitentia.
4 ¶†No.v.ꝙ nullū pctm̄ etiā ante actā penitētiā
dūmodo nō cauſet irregularitatē non impedit
preciſe a miniſtrando in ſuſceptis vel a ſuſcipiē
dis q̄ñ eſt occultū.quod intelligo etiā ſi ſit proba
bile:ſed hñ talia ſuſpēdunt quo ad ſe durāte pec
cato:nō quo ad alios:⁊ hoc caſu qꝛ nulla eſt pena
contentioſa , ſed penitentialis habet ſe ſuperior
5 monēdo nō preciſe cōpellendo. ¶†Opp.primo
pro declaratiōe decre.anteq̄ꝫ deſcendā ad gl. qꝛ
nō vr̄ qđ in aliquo delicto etiā homicidij poſſet
quis ꝓhiberi in ſuſceptis vel in ſuſcipiēdis.qꝛ ec
cleſia nō iudicat de occultis.xxxij.diſt.erubeſcāt.
cū ſi.cōiter doc.intelligūt dec.ꝙ loquaꝛ de crimi

a ¶Reuocare.ad
de Pet.de anch.
cōſi.xxxvj.⁊ Ro.
cōſi.ccliij.
q ¶Diſpēſant epi
ſcopi.Addo quod
Ro.in ſing.ſuis
fol.xv.ponit aliū
quē dicit propo
ſuiſſe hic Inno.ſ.
ꝙ ſi ſit conſtitutū
eccleſie qđ nullus
recipiaꝛ in cano
nicū niſi ſit nobi
lis qđ nō poterit
hoc caſu diſpēſa
re cū ignobili ēt
virtuoſo.allega.
Inn.in.c.ſi.đ cle.
non reſi.
Zacharias.
¶Adde ꝙ iſtud
eſt ſing.in nume.
cccclxxxvij.qđ in
cip.heri fui inter
rogatus.⁊ adde
caſus in qb⁹ ep̄s
diſpenſat enume
ratos ꝑ Innocē.
in.c. dilectus. de
cle.non reſi.
c ¶Dubiū.Addo
Ro.conſi.lix.
Zacharias.
d ¶Poſſet indu
ci ꝯ̄rium.Dic qđ
eſt verū i fauora
bilib⁹, nō autē in
odioſis.vt not.in
c.ſi.j.de coha.cle.
⁊ mul.⁊ in.c.ſane.
de cleri.coniug.⁊
Spe.in ti.de inſt.
edi.§.nūc aliqua.
char.xv.v̄ſi.quid
de propoſitis.
Sebaſti.Sapia.
e ¶Aduerte.Fa
cit qđ acta faciūt
rē notoriā.c.ſi.de
coha.cleri.⁊ mul.
not.Bar.in.l.ge
ſta.C.de re iudic.
cū allegatis ꝑ.d.
Iaſ.in.l.eius q in
ꝓuinciā.col.ij. in
prin.ff.ſi cer.peta.

nibus occultis ſimpliciter prout crimen occultũ
diſtinguiꝛ ꝯ pbabile:et ſm intellectũ iſtũ,decre.
ponit duas regulas implicitã vnã ⁊ alterã expli-
citã.prima implicita eſt ꝙ oĩs mediocris pecca-
toꝛ notorius incurrit irregularitatẽ et etiã poſt
peractam penitẽtiã impediꝛ in ſuſceptis ⁊ phi-
betur a ſuſcipiẽdis.Scđa regula ꝙ oĩs medio-
cris occult⁹ peccatoꝛ nõ incurrit irregularitatẽ:
nec quo ad ſe ſuſpẽſus eſt qn poſſit celebrare:nec
etiã cõſulẽdo nõ dꝫ phiberi ex quo egit pniam:⁊
quo ad ſuſceptos ⁊ ſuſcipiẽdos.Tertia regula q̃
a ſumitur exceptiue prout excipiꝛ homicidiũ [a] li-
cet tex.faciat p modũ caſus tñ ex eo faciũt regu-
lam ꝙ oĩs grauis peccatoꝛ occult⁹ incurrit irre
gularitatẽ ⁊ ẽt poſt peractã pniam eſt ſuſpẽſus.
ideo ſi conſulit an debeat celebrare vel ad ſupio-
res aſcẽdere phiberi debet a conſulẽte non pciſe
ſed cõſulẽdo:q2 ſuſpẽſus eſt quo ad ſe:⁊ ſic loquiꝛ
decre.Quarta regula eſt i mediocri pctõ in quo
perſiſtit ⁊ occulto ⁊ adhuc nõ põt phiberi lꝫ de-
beat moneri ex quo peccatũ eſt occultũ.Ad qđ
reſpõdent ꝙ fatẽdũ eſt ꝙ occult⁹ peccatoꝛ nullo
modo dꝫ phiberi ſi loqmur de phibitiõe cõten-
tioſa ⁊ pciſa:ſi de penitẽtiali ⁊ monitiua dꝫ phi-
beri qñ perſeuerat in peccato vel qñ nõ perſeue-
rat ⁊ eſt irregularis vt homicida.hic intellectus
eſt in ſe verus:ſed nõ placet:quia tex.vꝛ loqui de
preciſa monitiõe ⁊ phibitiõe.ideo intelligo text.
vt loquiꝛ de preciſa ⁊ intelligaꝛ de delicto occul-
to put diſtinguiꝛ ꝯ notoriũ:qđ tñ eſt probabile:
⁊ ſm hoc decidit decr.iſta:q2 q̃nq; delictũ eſt me
diocre ⁊ occultũ pbabile tñ ⁊ poſt actã peniten-
tiam ⁊ nõ debet phiberi in ſuſceptis nec in ſuſci-
piendis:q2 tales nõ ſunt irregulares.vñ ex quo
egerũt penitẽtiã nõ ſunt phibẽdi.Q̃nq; delictũ
eſt graue ⁊ occultũ vt cauſans irregularitatẽ vel
ipſo iure inducẽs ſuſpẽſionẽ:⁊ tũc prohiberi dꝫ
vt in homicidio de quo loquiꝛ cauſa exẽpli.vnde
idem in alijs ſuſpẽſionẽ vel irregularitatem in-
ducẽtibus.Q̃nq; delictũ eſt mediocre ⁊ notoriũ
et hoc etiã poſt peractã penitentiam impedit q2
cauſat irregularitatẽ.Q̃nq; eſt mediocre et oc-
cultũ ⁊ nõdum eſt acta penitẽtia tñ eſt pbabile:⁊
adhuc dico ꝙ prohiberi nõ dꝫ ſed moneri:q2 ex
quo delictum nõ cauſat irregularitatẽ:licet hic
ſit in peccato ⁊ poſſit pbari anteq̃ notoriũ ſit nõ
põt hic phiberi a miniſtrãdo:q2 hic ppter pec-
catũ ſuſpẽſus eſt tm̃ quo ad ſe:a ſuſcipiẽdis autẽ
poſſet phiberi:⁊ hoc nõ negat decre.Cõcluden-
do tñ oĩa,dico ꝙ q̃dã ſunt crimina enormia que
q̃ ad ppoſitũ ſunt delicta natura delicti cauſan-
tia vel irregularitatẽ vel ſuſpẽſionẽ vt eſt delictũ
homicidij:⁊ de hoc eſt certũ penes oẽs:vt hic.de
alijs eſt dubiũ certe vt eſt crimen ſimonie.de ac-
cu.inquiſitionis:⁊ alia delicta que enumerantur
per doc.in.c.niſi cũ pridẽ.§.propter cõſcientiã.ꝯ.
de renuntia.vel verius illa in quibus apparet a
iure qđ inducũt ſuſpenſionem ipſo iure.⁊ in iſtis
aut crimẽ eſt notoriũ ⁊ duplici cã inducit irregu
laritatem natura delicti et occulte notorietatis.
hec impediũt ſiue acta pnĩa ſiue non:vt hic.et in
ſuſceptis ⁊ in ſuſcipiendis:aut ſunt occulta put
occultũ diſtinguiꝛ contra notoriũ:ſunt tñ pbabi
lia,et tunc idẽ ſiue ſit facta penitẽtia ſiue non:vt
hic ſm intellectum quem ſequoꝛ.⁊ poſſunt tales
pciſe phiberi.aut ſunt oĩno occulta:et tunc tales
quo ad ſe etiã acta pnĩa ſunt ſuſpenſi ⁊ ſunt probi
hendi in foro penitẽtie cõſulendo:ſed nõ pciſe in
foro cõtentioſo.ſed ſue reliquendum cõſciẽtie:vt
hic ſm aliũ intellectũ.Quedã ſunt delicta enor-
mia ⁊ cauſantia irregularitatẽ vel ſuſpenſionem
⁊ iſta manifeſta impediũt in ſuſceptis ⁊ ſuſcipiẽ-
dis.occulta in ſuſceptis tantũ nõ impediũt:ſed in
ſuſcipiendis.ſic.§.eo.ex tenore.Quedã ſunt deli-
cta mediocria,⁊ appello mediocria oĩa morta-
lia de qb⁹ in ſum.de peni.et remiſ.§.de peccatis.
ſub.§.q̃ aũt ſunt peccata mortalia.xxv.diſt.§.nũc
aũt.que ſui natura nõ cauſant irregularitatẽ in-
ter que eſt periuriũ,adulteriũ:⁊ falſum teſtimo-
nium:vt aperte patet hic.⁊ dic qđ q̃nq; hec me-
diocria ſunt notoria iuris ⁊ facti.⁊ talia propter
notorietatẽ cauſant irregularitatẽ ex accidẽti.et
tales nõ pñt pmoueri acta vel nõ acta peniten-
tia.vt hic.⁊ eſt caſus implicite niſi ſecũ diſpẽſeꝛ.
Attendendũ tñ eſt ꝙ in diſpẽſandi ptãte diſtin-
guitur inter iſta an ſint de mediocribus minori-
bus ⁊ diſpenſant epi niſi appareat prohibitum
acta pnĩa.de iudi.at ſic clerici.ſi ſint de maiorib⁹
diſpẽſat ſolus papa niſi vbi appareat epis per-
miſſum.⁊ hoc caſu põt procedere opinio alia de
qua fit mẽtio hic in gl.q̃ exigit in talib⁹ diſpenſa-
tionẽ.Q̃nq; hec delicta mediocria ſunt occulta
prout diſtinguitur occultũ cõtra notorium.et ſic
ſunt pbabilia:⁊ tunc aut iſti volũt pmoueri acta
penitẽtia ⁊ pñt vt hic eſt caſus.aut volũt pmoue
ri nondũ acta penitẽtia vt hic.dicũt qdã ꝙ talia
faciunt hominem irregularem vt nõ poſſit in ſu
ſceptis miniſtrare nec ad ſupiores aſcẽdere.Cre
do ꝙ quo ad ſe ſunt irregulares q2 non poſſunt
ſalua cõſciẽtia miniſtrare:nec aſcendere.quo ad
alios aũt vt poſſunt prohibere dico niſi hui⁹ de-
licti probatio recipiaꝛ:ita qđ tranſeat in notoriũ
ꝙ nõ pñt etiã phiberi:ſed bene debent moneri ⁊
ſic dꝫ intelligi hec decre.in fine.et dic ꝙ aut in ſu
ſceptis ⁊ ante pbatione receptis nõ põt impedi
ri ſed dꝫ moneri:vt hic.aut in ſuſcipiẽdis,⁊ dic ꝙ
oblata probatione poterit impediri.arg.eorum
que no.p Hoſtie.in.c.queris.de eta.⁊ quali.et de
coha.cleri.⁊ mu.veſtra.Ro.ꝙ vbi cõſciẽtia regu
latur a iure diuino:⁊ tũc peractio pnĩe ſemp tri-
buit poteſtatẽ miniſtrãdi in ſuſceptis ⁊ aſcẽdẽdi
ad ſuperiores,ſecus ſi regulatur a iure poſitiuo:
q2 ſeruanda ſunt forte dictũ ſupra.de hoc no.fuit.
ꝯ.e.ex tenore.Q̃nq; hec crimina ſunt oĩno occul
ta ⁊ ſi acta pnĩa:idẽ qđ.ꝯ.⁊ forti⁹ ea non acta non
pñt prohiberi:ſed tm̃ moneri.⁊ ſic ergo loquitur
6 finis decre.¶ †Opp.ſecũdo cõtra vnũ ſupra in-
cidẽter pſuppoſitũ ꝙ periuriũ nõ ſit de mediocri
bus:q2 imo eſt maius delictũ adulterio.xxij.q.v.
ille.Sol.dicit Hoſt.hic qđ illud qđ diciꝛ de ho-
micidio hic:habet locũ ⁊ in alijs grauibus et ſic
periuriũ ſequiꝛ homicidiũ.hoc nõ dicit Hoſti.ſꝫ
remittit ad.c.illo.et ibi not.ꝙ homicida dꝛ gra-
ui⁹ peccare.⁊ ſic no.verbũ qđ hic poniꝛ.arg.eorũ
que no.de renũ.niſi.§.ppter cõſciẽtiã.qđ infinite
diſplicet.q2 cõtra hanc decre.dic ergo ꝙ quo ad
effectũ irregularitatis de quo agim⁹ maius cẽ-
ſetur homicidiũ ⁊ magis horrẽdũ.Itẽ quõcũq;
ſit ſufficit ꝙ a iure nõ reperiaꝛ ꝙ piuriũ inducat
ſuſpẽſionẽ.Quero an irregularis ordinatus vbi
eget diſpẽſatione characterẽ recipiat.doc.dicũt
hic:ꝙ ſic:dũmõ in forma eccleſie ordineꝛ ꝙ vera
ſacra.cõficiat.xix.diſt.ſcõm.j.q.j.dñs.⁊.c.qđ qdã.
et no.j.tit.j.c.ij.¶ Quero ſcđo an in delictis me-
diocrib⁹ acta pñia abſq; diſpẽſatione poſſet qs
ad ſuperiores aſcẽdere ⁊ in ſuſceptis miniſtrare
hic.Alia videꝛ velle ꝙ non niſi ſaltẽ eps cum eis
diſpẽſet qđ põt.vt de iudi.at ſi clerici et dicit qđ
valde neceſſaria eſt diſpẽſatio nõ ppter depoſi-
tionẽ vitãdã:q2 occulta pctã vindictã nõ habent.
xxxij.q.v.chriſtia.ſed vt licite ſuum officium exe-
quanꝛ.qđ aliter nõ poſſunt.xxxiij.diſt.habuiſſe.

1 Zacharias.¶ Prout excipitur homicidiũ.Adde qđ homicidium
mittens nõ ſemp eſt irregularis:vt in homicidio caſuali.no.Bart.in
l.illicitas.§.ſicuti.ff.de off.pſi.vbi dicit tali nõ obeſſe qn ad alios ordi-
nes cõſcẽdere poſſit.alleg.c.tua nos.de homi.De quo vide pleni⁹ p
Spe.in tit.de diſpẽſa.§.iuxta.ver.facto aũt.⁊ p Cardi.in cle.j.q.xij.de
homici.vbi dicit
irregularitatem
nõ ꝯbi ex homi-
cidio niſi ex ppo
ſito imo niſi hõ
aĩat⁹ occidaꝛ.vt
no.doc.in.c.ſicut
ex lrã.j.de homi.
glo.⁊ docto.in.c.
ſicut.⁊ in.c.moy-
ſes.xxxij.q.ij.ex
qua ſoluiꝛ qđ.qd
i cauſante facere
abortiuũ añ.xl.
dies.⁊ qd in occi
dente monſtrũ.
Anto.Franc.
¶ An homici-
da ſit ihabilis ad
ordines de iure
diuino.vid nota
bilẽ glo.ſumme.
xxj.diſ.⁊ an poſ-
ſit homicida i ſu
ſceptis ordinib⁹
miniſtrare vł ad
ſupiores aſcẽde-
re:⁊ ſi ordineꝛ an
recipiat chara-
terẽ habeꝛ in.c.de
his.l.diſ.⁊ p In-
no.i.c.j.de ſchiſ-
ma.⁊ p Arch.i.c.
dñs.j.q.j.⁊ i.c.qđ
qdã.ea.cau.et.q.
Et adđ qđ ꝯuis
cleric⁹ cõmittẽs
homicidiũ caſua
liter poſſit i gra-
du ſuo permane
re.vt in.c.hi q ar
bores.l.diſ.tñ dt
tex.in.c.eos.e.di.
ꝙ per qnquẽniũ
debeãt abſtinere
a cõione.et alibi
dixit tex.i.c.q in
obſidione.l.di.ꝙ
cleric⁹ i obſidiõe
hõicidiũ perpe-
trans dꝫ p certũ
tps abſtinere ab
altaris miſterio.
Et adđ etiã ꝙ q
nõ ex ppoſito ſꝫ
ẽt ad ſui dfenſio-
nẽ hoĩeꝫ iterfecit
nõ ſuato mode-
ramine iculpate
tutele dꝛ homici
da ⁊ efficiꝛ irre-
gularis.vt p Jo.
an.in addi.Spe.
in ti.de homi.ſup
rub.verſicu.nos
adijcim⁹.Dicit
tñ Bal.in.c.j.de
pa.tenẽ.i vſi.feu.
ꝙ iſte nõ tenebiꝛ
pena homicidij.
de qua i.l.j.ff.ad
le.coꝛ.de ſica.ſed
vt culpabilis pu
nieꝛ alia pena arbitrio iudicis.de quo vide Jo.and.in.c.ſignificauit.
de peni.⁊ remiſ.vide ho.tex.ad hoc i.l.ſi adulteriũ cũ inceſt.in.§.ipera
tores.ff.de adul.⁊ ad id qđ hic dicitur de hoĩe mõſtruoſo occiſo:an ſit
homicida ⁊ irregularitatẽ incurrat.vide Bal.in.l.qđ dicit.ff.de libe.⁊
poſth.Et an mandãs fieri homicidiũ eo ſecuro teneat pena homici-
dij vel ſit irregularis.Dicas ꝙ ſic.vt per Sali.in.l.nõ dubiũ.C.de le-
gi.imo nõ ſolũ mãdãs:ſed oẽs illi quorũ cõſilio vel fraude vel pditiõe
cõmittiꝛ homici
dium teneñ de
homicidio ⁊ ſunt
irregulares.vt i
c.piculoſe.de pe.
diſ.j.Et adde qđ
licet interficiens
partũ nondũ for
matũ non ſit ho-
micida neq; ſit
irregularis ex q
anima nõ eſt in-
fuſa.vt i.c.qđ ſit
formatũ.xxxij.q.
ij.⁊ hꝛ in.c.conſu
luiſtis.ſi.q.iiij.et
p magiſtrũ ſent.
in.iiij.diſ.xxxi.tñ
ſi q̃n aĩa eſſet ifuſa
et part⁹ eſſet for
mat⁹ diceretur
homicida ⁊ icur
reret irregulari-
tatẽ q2 dedit occa
ſionẽ homicidio
vt dixit gl.in.c.ſi
quis.de homi.et
in.c.ſtudeat.⁊ in
c.de his.l.diſ.eo-
dẽ mõ ſi cũ her-
bis vel alijs me-
dicinis medicus
faceret fieri abor
tiuũ q̃n aĩa eſt in
fuſa:ſciẽter face
ret teneret vt ho
micida ⁊ efficere
tur irregularis
ſꝫ ſi aĩa nõ eẽt in
fuſa ⁊ medic⁹ fa-
ceret fieri abor-
tum nõ euitaret
peccatũ lꝫ euita-
ret irregularita
tẽ ⁊ penã homici
dij:vt p gl.in.c.ſi
aliqs.⁊ in.c.ſi qs
dignũ.de homi.
⁊ p Inno.in.c.ex
literis.eo.ti.⁊ ha
beꝛ in.l.diuus.ff.
de extraoꝛ.crimi.
⁊.l.cicero.ff.de pe-
nis.⁊ vide beatũ
Tho.ij.ij.q.lxiiij.
arti.viij.vbi po-
nit de occidente
aliquẽ caſualiter
⁊ de pcutiẽte pre
gnantẽ ſi partus
aĩati mors ſequa
tur.Et ibi ponit
etiã de Lamech
credente occide-
re beſtiam ⁊ occi
dit hoĩeꝫ.Et ad-
de vltio qđ q2 te-
neꝛ de homicidio
et vt homicida
efficereꝛ irregu-
laris:ſi forſan oc
cideret hominẽ
vulneratum vel
imfirmum:licer certũ eſſet eũ debere mori donec anima eſt in corpo-
re.de quo vide tex.⁊ ibi Floria.in.l.item mela.in.§.celſus.ff.ad.l.aquil.
Item ope-

Itē opabiꝛ diſpēſatio,qꝛ ſup illo delicto ampliꝰ
accuſari non poterit.de fil.p̄ſby.ex tua.ꝯ ſchiſma.
fraternitati.Nõ obſ.xxxiij.q.ij.admonere.xv.q.p̄ſ-
by.de pe.diſ.iiij.diuina clemētia:qꝛ verū eſt ꝙ di
ſpenſatio vel abſolutio pnialis nõ tollit penā cō-
tentioſam ſed bñ tollit diſpēſatio iudicialis:vt.j.
de iudi.at ſi clerici.§.j.hoc vltimū eſt verū ſed pri-
mū nõ plꝫ,vt dicit gl.fi.qꝛ delictū mediocre occul
tū habita pnia nulla eget diſpēſatiõe vt dictū eſt
ſ.⁊ eſt hic caſus ad lr̄am.⁊ ad hoc vt hmõi diſpen
ſatio opereꝛ quo ad penā contentioſam delicto
occulto habebit ocultꝰ pctõꝛ nõ ſolū epõ:ſꝫ etiam
teſtibꝰ per quos ꝓbare poſſit ꝑdere crimē ſuum
7 de quo.l.diſ.ex penitētibꝰ.Jo.an.¶†Jn gl.ibi:p
cōfeſſionē.⁊ ibi,per teſtes ⁊ ſic oē iudicialiter ꝓba
a tū eſt notoriū[a].ad hoc qd no.Jnn.j.de fil.p̄ſb.cō-
ſtitutus.Jo.an.de v̄.ſig.cū olim.imo oē cōſtās ex-
actis pōt eē notoriū.vt no.Jnn.de ap.ex inſinua-
tione.de accu.euidentia.cū ſua gloſſ.vide ꝙ no.de
teſti.per tuas.de cōſue.cū dilectus.¶Jn glo.pe.
ibi:in occultis.ſ.irregularitatē vel ſuſpēſionē quo
ad ſe ⁊ alios inducētibꝰ in aliis aūt irregularita-
tē vel ſuſpētionē nõ inducētibꝰ nõ eſt neceſſaria
diſpēſatio nec q̄ ad penā nec quo ad accuſationē
ſi delictū eſt occultū:vbi tñ indnūt ſuſpēſionē q̄-
tūcūqꝫ delictū eſt occultū neceſſario habebit cōfi
teri non ſolū epõ ſed etiā teſtibꝰ p̄ſentibꝰ vt poſſit
probari diſpenſatio.de quo.l.diſt.ex penitētibus.

¶De ſcrutinio in ordine faciendo. Rubrica.

¶Dicto de ordinibꝰ:⁊ qꝛ ordinandi examinādi
ſunt ideo ⁊c.⁊ ē duplex ſcrutiniū.vnū qd hr̄ añ or-
dinationē cuius forma hr̄.xxiij.diſt.qui eps.⁊ hoc
prout loquiꝛ de ſcrutinio añ ordinationē.de ſcdo
qd fit poſt ordinationē.de quo hic ⁊.xxiij.diſtin.
eps ⁊ ſeq.xxiiij.diſt.p totū.lj.diſtin.qui in aliquo.

1 ☞Teſtimoniū credulitatis admittitur in his in qbꝰ nõ pōt haberi certa ⁊ determinata notitia.
2 Sire dicitur quis etiam illud quod ſcit per credulitatem aut preſumptionem.
Teſtis dicens ſe ſcire quia credit:an probet.
3 Simpliciter dictum quando aliquid dicatur.
4 Loquens etiam veritatem contra conſcientiam peccat mortaliter.
5 Stylus curie non eſt tradendus ſemper in exemplum quando aliquid diſpenſatiue operatur preter iuris regulas.
6 Dignus quis non preſumitur ad aliquam dignitatem,niſi prebetur.
7 Peccatum aliquid eſſe preſumitur:quando agitur de preiudicio anime.
Preſumere an quis debeat de ſe bonū vel malū.
Bonus an quis preſumatur in dubio.
8 Diues quis in dubio non preſumitur:niſi ſemel diuitie fuerint probate.

Ex parte. Eps ordinatus iterrogatus i ſcrutinio epi ordinādi rñdere p̄t illū dignū ſi eū nõ nouit idignū.Et ſunt due partes.in primo deciſa ꝯſultatio.i ſcda rñſio.

ibi fraternitati.in qua primo eccleſie romane mo
rē inducit.ſcdo reſpõdet,reſpõſum moderaꝛ ⁊ mo
deratū declaraꝛ.¶Caſus literalis.Cū aliquis
eps dꝫ cōſecrari metropolitanus conuocat alios
ſuffraganeos ad faciendā cōſecrationē,epi preſen
tant cōſecrādū archiepo dicētes.reuerēde pater
poſtulat ſancta mater eccleſia hunc electū in epm
ꝯſecrari ⁊ ipſe illos interrogat ſi ſciunt illū eſſe di
gnū.Jpſi reſpõdēt ꝙ ſciunt ⁊ credunt illū eſſe di
gnū.Eps quidā in huiuſmodi rñſione ne offende
ret hominē deū eſtimat offendiſſe qñqꝫ p̄ter:qñqꝫ
ꝯtra cōſcientiā rñdēdo.cū electi cōuerſatio eſt illi
minus bñ cognita vel penitꝰ ignota,q̄ſiuit quali
ter in hmõi interrogationibꝰ ſalua cōſcientia de-
beat rñdere.rñdet papa qd cū nos aliquē promo
uemus in diaconū vel preſbyterū:prior diacono-
rū dicit poſtulat ſctā mater eccleſia hūc diaconū
ad onꝰ p̄ſbyteratꝰ:vel hūc ſubdiaconū ad onus
diaconatꝰ aſſumi:⁊ papa interrogat ſcis illū eſſe
dignum ad hoc onus?⁊ ipſe rñdet.ſcio ⁊ teſtificor
illū eſſe dignū ad hoc onus q̄tū humana fragili-
tas noſce ſinit.Vñ in tali rñſione nõ credit aliquē
peccare dñm ꝯ cōſcientiā nõ loquaꝛ:qꝛ nõ ſimpli-
citer dicit illū eſſe dignū:ſed q̄tū humana fragili
tas permittit qꝛ quē indignū nõ nouit dignū de-
beat eſtimare.Hac ergo rñſione ſecure poterit
vti niſi forte ſibi cōſtet ꝙ ſit indignꝰ.Si vero ſciat
illū indignū ſignificet hoc metropolitano ante-
q̄ veniat ad ſcrutiniū.Sꝫ papa hanc interroga-
tionē nõ facit in cōſecratione epiſcopi:ſed in ordi-
natiõe pbr̄i vel diaconi.Ber.¶No.primo ꝙ añ-
q̄ pcedaꝛ ad actū ordinatiõis dꝫ p̄cedere q̄dā in-
qſitio ſummaria ⁊ extraiudicialis de q̄litate ordi
nādi cuiꝰ forma eſt vt vnꝰ de aſſiſtētibꝰ.i.p̄ñtans
iterrogeꝛ de habilitate ꝓmouēdi ⁊ ipe rñdeat de
1 credulitate ordinādi.¶†No.ij.qd in his in qbus
b non pōt haberi certa[b] ⁊ determinata notitia ad-
c mittiꝛ teſtimoniū credulitatis[c].Et no.qd teſtis
deponēs ex certa ſciētia idoneitatis:vel habilita
tis alicuius eo ipo ſubit anceps periuriū.ex eo qꝛ
nõ pōt de hoc certa dari ⁊ determinata veritas.
2 ¶†Et no.ꝙ etiā illud dꝛ quis ſcire qd ſcit p cre-
d dulitatē vel p̄ſumptionē[d] qñ eiꝰ certa nõ pōt da-
ri veritas vel ſciri:⁊ tūc nõ dꝛ ſcire ſimplr̄:ſꝫ ſcire
prout natura patiꝛ:⁊ ſic not.ꝙ qs aſtringit ſe ad
opationes ſm metas nature ⁊ vltra ad ſupnatu-
ralia nõ arctaꝛ.Et no.ꝙ nõ vitiaꝛ dictū teſtis ſi di
cat ſe ſcire id qd capit tm̄ ex credulitate vel p̄ſum
ptione ſi temperat illud mere ad metas nature.
¶No.iij.ꝙ aſſerēs tacite vl̄ exp̄ſſe quē dignū nõ
peccauit ſi eū nõ nouit indignū.⁊ ſic ptꝫ ꝙ qlibet
3 dignꝰ p̄ſumēdꝰ ē niſi appareat indignꝰ.¶†Not.
e iiij.qd dicaꝛ ſimplr̄[e] dictū ⁊ nõ ſimplr̄ dictū:qꝛ il-
lud dꝛ ſimplr̄ qd abſqꝫ plica ⁊ limitatione aſſeriꝛ.
illud aūt dꝛ non ſimplr̄ dictū qd aſſeriꝛ cū aliqua
determinatiõe.qd eſt notandum ꝓ ſtatutis q̄ ad
poſitiões exigūt ſimplicē reſpõſionē:⁊ q reqrunt
poſitiões ſimplices eſſe ad hoc butriga.in.l.ij.C.
4 de iura.ca.¶†No.v.ꝙ loquēs etiā veritatem ꝯ
cōſcientiā peccat mortaliter.¶Sexto no.caute-
lam ⁊ inſtructionē interrogati:qꝛ aut ſcit eū eſſe
dignū ⁊ ſecure rñdet eū eſſe dignū.Aut ſibi cōſtat

a ❧Sebaſti.Sapia.¶Notorium.Vide que no.Bar.in.l.j.col.iij.ff.de ope.no.nunci.vbi ponit que faciāt rem notoriam.⁊ ibi etiā per Mod.

b ❧Sebaſti.Sapia.¶Certa.Jſtud voluit etiā Bar.in.l.ij.§.pe.ff.de aqua plu.arcen.Alex.in cōſi.clxvj.inci.animaduerſis.in.v.col.Bar.in l.iij.ad fi.de adulter.Bal.in.l.filium.ff.de his qui ſunt ſui vel alien.iur.

c ¶Credulitatis.adde qñ teſtis de credulitate ꝓbet.Aret.cōſi.cliiij.⁊ an cū teſtis deponit de idoneitate alicuiꝰ d̄beat eſſe peritus in ea.vid per eundem.cōſi.l.in fine.

Zacharias.

¶Adde tu ad materiā ſubiectā ſ.qñ teſtis de credulitate probet Alex.in rubri.de iniur.⁊ cōſil.cix.vol.Feli.in.c.inqſitiõis.§.queſiuiſti.d̄ accu.hippo.d̄ marſi.ſin.xiiij.incip.tu fac clerū eſſe.⁊ ſing.lxxiij.inci.diffuſe ſatis plene p Ber.lādri.i apo.ad iſtū i.c.firmiter.ij.co.in apoſtil.in verſ.firmiter.⁊ vbi ēt i apoſt.meis.ſ.d̄ ſum.trin.⁊ p lāfr.de oria.i.c.qm̄ ꝯ.§.cōfeſſiones.nu.26.i apoſt.Celſi.i v̄ſi.firmiter.j.de ꝓba.Anto.Frā.

¶An ⁊ quando credaꝛ teſti deponēti de credulitate.vide que habētur in.l.teſtiū facilitati.C.de teſt.cū teſtis d̄beat d̄ponere de his q̄ ſenſu corporis pcipit vt ibi.tñ in materia i qua teſtis deponeret d̄ his q̄ pcepit iudicio intellectus vl̄ experitia artis diceret certitudinarie deponere:vt plene trac.in.c.p poſuiſti.de ꝓba.imo dꝛ ille ꝓbabiliter tredere qui credit pitis in arte.vt i.l.ſemel.C.de re mili.lib.xij.⁊ habetur p bar.in.l.in bonorū.ff.de bono.poſ.et p eundē.in.l.j.ff.de ventre inſpiciē.⁊ in.l.cum quidam.in.§.quod dicitur.ff.de acqui.here.Et adde quod p verbū credere dicitur dari certa reſponſio vt eſt ho.tex.in.c.j.⁊ ibi no.de poſt.⁊ maxime quando tale verbū profertur a iureconſulto vel doctore cōſulente:vt eſt tex.in.l.plane.la picola.ff.de le.j.⁊ ideo ſi cōſultor dicat in cōſilio ita credo.eſt perindē acſi diceret ita affirmo.ho.tex.in.l.ſi quis filio.⁊ ibi Bal.no.in.§.irritū.ff.de iniu.rub.⁊ irri.teſta.⁊ ſi alio tempore conſulendo crederet cōtrarium nõ eſſet ſine erubeſcētia vt dixit Bal.in.l.de tutela.C.de in integ.reſti.mino.per tex.in.l.eos.C.de modo mul.

d ❧Sebaſti.Sapia.¶Preſumptiõem.Vide pulchre per Alex.in.l.j.col.viij.ff.ſi cert.pet.vbi late proſequiꝛ an in teſte ſufficiat qd habeat vehementem opinionem.

e ¶Simpliciter.Adde late noui.in.l.j.ff.de ver.obli.⁊ vide.ſ.in apoſti.de ſumma trini.⁊ fide catho.

Zacharias.¶Adde Alex.cōſi.vj.in.j.co.in prin.vol.ij.plenius q̄ per aliū per Lanfrā.in repe.cle.ſepe.nu.3.in ver.ſimpliciter.⁊ ibi in apoſti.ad eū ꝙ qd opereꝛ illa ꝯclā ſimpliciter in reſcrip.de verb.ſignifi.Antonius Franciſ.

¶Circa ſignificatū huius dictionis ſimpliciter.vide Bart.in.l.j.in prin.ff.de vulga.⁊ pupil.⁊ ibi etiam per Alexā.⁊ per Bald.in.l.fi.C.de edil.act.⁊ in.l.manifeſtiſſimi.in.§.j.in.ij.no.C.de fur.⁊ in.l.ea que in.xj.q.C.de cōd.inde.vbi dicunt qd exponiꝛ ſimpliciter i.pure vel ſine diſtinctione vel nullo addito vel ſine aliqua adiectiõe.⁊ quot modis accipiaꝛ hoc verbū ſimpliciter.vide pleniꝰ quā p alios per Joan.de imo.in.l.j.§.ſi qs ſimpliciter hic alle.inter reliq̄ dicit qd qñqꝫ exponiꝛ.i.ſine rigoroſa ſubtilitate.vt i c.dilecti.de iud.⁊ dicit facere ad.q.quādo cauſa cōmittitur alicui vt ꝓcedaꝛ ſimpliciꝛ qꝛ iportat pinde acſi diceret procedas ſine rigoroſa ſubtilitate reiectꝭ difficultatibꝰ ac duplicitatibꝰ ambiguitatibus obſcuritatibꝰ ⁊ doloſis machinationibꝰ de quo ēt p bar.i extrauagā.ad reprimē.i ver.ſummarie vbi dꝛ qd intelligiꝛ reiecta ſcrupuloſitate ⁊ rigoroſitate ordinarij iudicij qd ēt voluit do.Ant.d̄ but.in.d.c.dilecti.de iu.et adde qd ēt intelligiꝛ ſimplr̄.i.non extra ꝓpoſitū.vt p Bal.in.l.fin.C.de do.ꝓmiſ.in.col.j.qui dicit not.pro his qui habent reſpondere poſitionibus ſimpliciter.⁊ vide etiā Bal.in.l.inteſtato.C.de ſuis ⁊ leg.vbi dicit ꝙ intelligiꝛ ſimplr̄.i.ad literā ⁊ ſine aliqua di.⁊ ex hoc inferꝛ an ille q ꝯñteꝛ factū ⁊ q̄litatē dicaꝛ ſimplr̄ rñdere:vt puta ſi dico habuiſſe rē ſed reſtituiſſe:vel titium vulneraſſe vel occidiſſe ſed ad mei defenſionē vide Bal.in.l.ꝯ negantē.in.ij.col.C.ad.l.aquil.⁊ vide Bart.in.l.de etate.in.§.nihil.ff.de inter.act.de quo vide plene per Alex.in.d.§.ſi qs ſimpliciter.⁊ ad materiā etiā vide q̄ habenꝛ in cle.ſepe.de verb.ſig.Et adde ꝙ ſimpliciter dictū generaliter eſt intelligendū.l.j.§.qd aūt.ff.de alea.l.marcellꝰ.in.§.qdā.ff.ad treb.l.ab hoſtibꝰ.§.ſed qd ſimpliciter.ff.ex qui.cau.maio.ad qd vide ho.gl.in.c.preterea.de offi.delega.in gl.j.

Sebaſti. Sapia.
a ¶Bonitatis naturalis.vid ꝗ no. Bar.in.l.ſi prius. ff.de oper.no.nũ. vbi tãgit qñ p̃ſumat̃ ex primo ſtatu rei ſm naturã ſuã: vr̃ tñ aliqualiter his que dicit do. Ant.obſtare tex.in.c.oĩs etas.xij.q.j.

Sebaſti. Sapia.
b ¶Diuitiarũ.qđ preſumatur quis diues niſi ꝓbet̃, volunt oẽs ſcrip. in.l.ſi vero.ꝟ.q ꝓ rei qualitate.ff.q ſatiſdare cogã.et ibi etiã not.quod nõ preſumit̃ paupertas ſed qui dicit diuitẽ val pauperem debet probare.Aduerte tamen qđ ſi qs efficiatur diues p̃ſumit̃ factus ex ſua induſtria vt ẽ text. not.in.l.ſi defunctus.C.arbi.tute.
Zacharias.

c ¶Idoneitas p̃ſumat̃.Adde tu qđ regulr̃ qs p̃ſumitur idoneꝰ niſi ꝗ ad facultates. Bar.in.alleg.l.ſi vero.Ang.i aut. de her.⁊ fal.§.hic nobis.col.j.bal.in rub.C.qui accuſ. non poſſ.⁊ Spe.ĩ tit.de pro.§.j.ver. reſtat.⁊ in titu.de actore.ver.ſ3.q̃lit̃. Anto.Franciſ.
¶Tu addo ad h̃ de idoneitate qđ in dubio qlibet p̃ſumit̃ idoneꝰ ſm materiam in qua idoneitas reqrit̃: niſi cõtrariũ probetur.l.nõ oẽs.§.a barbaris.ff.de re milita.⁊ habet̃ ꝑ ſpe.in ti.de prob. in.§.j.ꝟ.reſtat.et adde qđ qñ lex loquit̃ ſimplr̃ đ idoneitate ſeu qđ aliquis ſit idoneꝰ intelligit̃ ꝙ ſit idoneus omnibꝰ modis ⁊ nõ ſcđm qd vt ĩ.c.tales.xxiiij. di.⁊ ĩ.c.ex penitẽtibus.l.di.⁊ ĩ.c.cũ in cunctis.et in.c nihil.⁊ ĩ.c.poſtꝗ̃. de elec.⁊ habetur ĩ.c.cũ teneamur. ⁊ ĩ.c.ſuper inordinata.de preben.⁊ in.c.is cui.de p̃bẽ. lib.vj.⁊ in.c.fin.de preſum.qđ adeo

eũ eſſe indignũ ⁊ nõ dꝫ rñdere eũ eſſe dignũ,nec ẽt
eum apte dicere indignũ:dꝫ hec nũtiare ep̃o qui
eũ ordinauit vel archiep̃o cõſecrãti:⁊ hec in ordi-
5 natione pbr̃i vel diaconi.¶†Et no.ꝙ nõ ſemper
ſtylus curie ab inferioribꝰ eſt in exemplũ trahẽdꝰ
qñ ſtylus curie aliquid p̃ter regulas diſpẽſatiue
6 operatur.¶†Op.ꝙ nõ debeat rñdere ſe ſcire il-
lũ dignũ ⁊ habilẽ ex quo ignorat habilitatem vel
inhabilitatẽ ſ3 potiꝰ dꝫ rñdere qđ ignorat.Solu.
dicit glo.qñꝗ̃ aliqua veriſimilia p̃cedũt indicia
ex qbus dꝫ quẽ dignũ p̃ſumere:⁊ tũc nõ dꝫ rñde-
re ſe ignorare ſ3 ꝙ ſcit eũ dignũ eẽ.hec em̃ p̃cedũt
indicia:q2 eo ꝙ vidit eũ electũ ⁊ pñtatũ a bonis
dꝫ eũ habilẽ ⁊ dignũ p̃ſumere ⁊ de tali rñdere dꝫ
qđ audiuit ab alijs.xxij.q.v.hoc vr̃.ſecus ſi nihil
7 p̃cedat p̃ambuli:q2 tũc nõ p̃ſumit̃ dignꝰ.¶†Se-
cũdo vr̃ ꝙ in dubio debeat qs potiꝰ p̃ſumi indi-
gnus ꝗ̃ dignus.C.de his q ve.eta.impe.l.ij.C.de
prob.l.ex pſona.Itẽ ſcđo q2 in dubio p̃ſumendus
eſt excõicatus.de ſen.ex.cũ deſideres.§.ſcđe qđni.
hinc eſt ꝙ fortiꝰ p̃ſumit̃ fornicatio ꝗ̃ matrimoniũ
vt pꝫ.xxx.q.v.aliter dicit gl.ꝙ vbi agit̃ de aĩe p̃-
iudicio p̃ſumẽdũ eſt in deteriorẽ partẽ.de ſpõſa.
iuuenis.Circa indicia p̃ſumitur potiꝰ iuſtũ ⁊ bo-
num ꝗ̃ p̃ſumat̃ aliud vt hic.⁊.lxxxvj.diſt.ſi quid.
Dic cõcludẽdo dicta doct.ſi querit̃ ꝗ ad ſe qd qs
debeat p̃ſumere de ſe qdꝗ̃ ei ꝯcludẽdũ vt preſu-
mat:⁊ tunc dicẽdũ eſt ꝙ potiꝰ ſe nõ idoneũ ⁊ ma-
lum ꝗ̃ bonũ p̃ſumere dꝫ:⁊ maxime in his in qbꝰ
eſt periculũ ⁊ ſcãdalũ aliorum:⁊ hoc ne periclitet̃
aĩa ipſius vel eius ſalus negligat̃:ad hoc.de cler.
excom.mini.illud.⁊ no.glo.de electi.cum in iure.
Quãdoꝗ̃ querit̃ qualis qs ab alio debeat in du-
bio preſumi:tũc aut nihil petit ad qđ eius reqrat̃
habilitas vel idoneitas:⁊ in dubio dꝫ plus p̃ſu-
mi dignus ꝗ̃ indignus.Quãdoꝗ̃ aliquid petit
⁊ tunc aut querit̃ de idoneitate naturali:⁊ tunc
aut non apparet in p̃teritũ vel in preſens de aliꝗ
eius inhabilitate:⁊ tũc reſpectu bonitatis natu-
a ralis[a] qlibet debet p̃ſumi bonus,potius ꝗ̃ malus
hoc ideo quia naturaliter creat̃ bonus ⁊ plenus
virtutibus:⁊ ſic naturaliter homini preſumitur
virtutes ineſſe.nec ob.peccati deſtructio:quia cõ
tra illud dat̃ ſacramẽti reparatio.de ſum.trinita.
firmiter.in quo cõfertur gratia.de cõſecra.di.iiij.
c.ij.ideo cũ cõſtet ſemel reparatus adhuc p̃ſumit̃
reparatus donec cõſtet cõtrariũ.C.de pbat.ſiue
poſſidetis.ff.de mino.ait pretor.alias.l.⁊ ſi ſine.§.
penu.Aut cõſtat poſt baptiſmũ ipſum ſemel ma-
lũ:⁊ nõ idoneũ fuiſſe:⁊ preſumitur ſemper nõ ido-
neus in illa ſpecie donec ꝯtrariũ probetur ſiue nõ
idoneitas ſurgat ex malitia anime ſiue corporis
defectu.de elec.cum inter.R.⁊ patet in regula ſe-
mel malus.de reg.iur.li.vj.Et hec vera ſiue que-
ratur de perſonis puniẽdis.C.de prob.l.fi.lxxxv.
diſt.ſi quid.ſiue querat̃ de beneficijs acquirẽdis ⁊
perſonis ſublimãdis:q2 de occultis hominũ acti-
bus in quibus eccleſie nõ eminet euidens pericu-
lũ preſumit̃ bonꝰ.anteꝗ̃ tñ promoueat̃ de hoc in-
quirendũ eſt:⁊ ſi aliqua eſt preſumptio cõtra pro-
mouendũ vel orit̃ aliquod dubiũ inquirendũ eſt ⁊
illud purgat̃ per inquiſitionẽ:de preſum.literas.
ſi nulla eſt ſpãlis preſumptio ſemp iudex faciet ge
neralẽ inquiſitionẽ.de elec.nihil.⁊ facta examina-
tione ſi nihil mali reperit̃ ſemp p̃ſumẽdus eſt bo-
nus ꝑ apparentiã cũ poſterius p̃ſumit̃ poſtea in
p̃teritũ.de ſpõ.is qui.de ele.innotuit.Qñꝗ̃ queri
tur de bonitate accidẽtis ad naturalẽ bonitatẽ ꝗ
eſt annexa intrinſece bonitati:⁊ tũc gl.dicit ꝙ hec
nõ preſumitur:q2 habet ſemp accidens.⁊ no.gl.de
ele.ſi forte.⁊.c.ꝗ̃ ſit.li.vj.Sed huic obuiat hec dec.
q2 ⁊ hic agit̃ in cõſecrãdo de bonitate nõ naturali
omnino:ſ3 etiã accidẽtis ad naturã.⁊ tñ p̃ſumitur
hic bonꝰ:pꝫ de ele.cũ in cũctis.ad hoc.de p̃ſump.
c.fi.Dic qđ p̃dicta ꝓcedunt qñ nullũ apparet te-
ſtimoniũ bonitatis illius vl̃ p̃ſumptio.vbi aũt ali
qua apparet p̃ſumptio:vt q2 ad hoc per alios eſt
pñtatus vel bonus ad hoc eſt electus vt bonus ⁊
cõfirmatus:ſicut in illo qui petit cõſecrari:⁊ tunc
preſumit̃ accidẽtalis bonitas,⁊ ſic loquitur hic.⁊

hoc eſt qđ vult dicere gl.j.Itẽ qñ p̃cedit aliꝗ exa-
minatio ipſiꝰ ⁊ nihil mali apparet ꝯ̃ eũ:vt.d.c.fi.
8 ¶†Qñꝗ̃ q̃rit̃ de idoneitate extrinſeca bonita-
b tis extrinſece vt diuitiarum[b]:⁊ tũc dic aut non ap-
paret aliqñ diuitias habuiſſe:⁊ nõ p̃ſumitur:q2 q
libet naſcit̃ nudus.Job.j.xlvij.diſtin.ſicut.⁊ talis
p̃ſumit̃ niſi ꝓbet̃ veſtitꝰ,⁊ hoc q2 diuitie vt accidẽ-
tales de facili abſunt ⁊ adſunt vt in.§.ſi magiſtra
tus.quẽ alleg.glo.⁊ in aut.vt oẽs obe.iud.colũ.v.
Ad p̃dicta regula.de re.iu.ſemel malus.li.vj.aut
ſemel ponunt̃ diuitie ⁊ p̃ſumunt̃.¶Ex his ꝯcor-
dant̃ due glo.iuris ciuilis ꝯ̃rie.quarum vna eſt in.l.
ſi vero.§.q ꝓ rei qualitate.ff.q ſatiſd.cogã.ꝗ tenet
c qđ in dubio hec idoneitas p̃ſumat̃[c].alia eſt in.l.ij.
ff.de ꝓb.que tenet ꝯ̃riũ ꝙ nõ p̃ſumat̃ ⁊ ſemp pre-
ſumit̃ donec ꝯ̃riũ ꝓbet̃.ff.de priuileg.cre.l.ſi cre-
ditores.de hac materia.de p̃ſum.c.fi.⁊ pleniꝰ in re
gula ſemel malus.de reg.iur.li.vj.⁊ qđ ſcripſi.de
elec.bone.⁊ ꝑ Cy.de proba.l.actor.⁊ ibi per Bar.
¶Quid ſi habẽs rñdere in ſcrutinio denũtiat in
habilitatẽ promouendi ad ordines ſecreto.archi
ep̃s nõ vult ip̃m audire ſuper denũtiata indigni-
tate niſi publice proponat.dic ſm Inn.ꝙ debet
euitare ſcrutiniũ ſi põt ⁊ euitet ſic qđ ꝑ eũ crimẽ
fratris nõ publicet̃.vñ ſi eo pñte ⁊ tacẽte publica
retur:dicat p̃dicta ṽba:⁊ ſi euitare non põt dicat
hoc ſecure cũ loquatur in perſona eccleſie que ſuã
indignitatem ignorat.ij.q.j.vnus.⁊.qđ.vij.plerũ-
que.de offi.ordi.ſi ſacerdos.⁊ ſi per hoc nõ infor-
mat conſcientiam ſuã ſatiſfaciat ei ſm Hoſtien.

¶De ordinatis ab ep̃o qui epiſcopatui renun-
tiauit vel excommunicato. Rubrica.

¶In tractatu ordinãdorũ qui precedit ⁊ ſequit̃
interponit̃ hec rubricella de ordinatis ab ep̃o qui
ep̃atui renũtiauit:⁊ incidẽter ponit̃ de ordinatis
ab ep̃o.Quid de ipſis excõicatis ordinatis hr̃ de
ſent.excõ.cũ illorũ.De ordinatis a ſimoniaco.de
ſimo.ꝑ tuas.⁊ al̃s criminoſo.ix.q.j.in ſumma.⁊ vi
de de ſchiſma.c.j.De p̃ma p̃te nõ hr̃ in decre.ſed
inducitur.j.q.j.ventũ.⁊.q.vij.daibertũ.De ordi-
natis ab his de qbꝰ dubitat̃ an fuerint epi.xxviij.
diſtin.de ſcđa.ix.q.j.per totũ.⁊ de ſchiſma.c.j.⁊.ij.
1 ☞ Epiſcopus qui renuntiauit epiſcopatui reti
net ea que ſunt ordinis.2.3.6.
4 Ordo ſubdiaconatus eſt ordo ſacer.
5 Vſꝗ̃:iſta dictio ſtat aliquãdo incluſiue ⁊ aliquã-
do excluſiue.
7 Ignorantia craſſa ⁊ ſupina que dicatur.
8 Epiſcopus in dubio renuntians ep̃atui an cen-
ſeatur renuntiaſſe loco tantum an ordini ⁊ loco.
1 REquiſiuit. ¶†Ep̃s qui
renũtiauit lo
co tñ inuitatus ordines ꝯferre
põt ſicut prius renuntiauit ordi
ni cũ ordinato per eũ ad mino-
res vel ignorãter ad ſacros di-
ſpenſat ſuus ep̃s:cũ ordinato ṽo ſciẽter ad ſacros
nõ diſpenſat.In p̃ma ꝯſultatio.In ſcđa diſtin-
guẽs rñſio.ſcđa ibi rñdemꝰ.¶Caſus lr̃alis.Ar-
chiep̃s toletanꝰ renũtiauit archiep̃atui:poſt illã
renũtiationẽ quoſdã clericos ordinauit:ſucceſſor
ipſius ꝗ̃ſiuit vtrũ illi in ipſis ordinibꝰ debeãt re-
manere.Rñdet papa diſtinguẽdo vtrũ ille renũ
tiauit loco tñ:aut loco ſimul ⁊ dignitati.In pri-
mo caſu cũ loco tñ renũtiauit põt ordines ꝯfer-
re ſicut añ inuitatꝰ ab ep̃o aliquo.In ſcđo caſu
ſi ſimul renũtiauit loco ⁊ dignitati diſtinguitur
vtrũ ꝯtulit ſacros vel minores.Si em̃ aliquis mi
nores ordines a tali recipit ⁊ in illis poterit mini
ſtrare ⁊ ad maiores ꝓmoueri:q2 hmõi ordies quã
doꝗ̃ a non epis ꝯferunt̃.Si vero ſciẽter a tali ſa
cros ordines qs recipit executionẽ officij nõ ha-
bebit q2 eã non habebat.Si vero ignoranter ep̃s
cũ tali poterit diſpẽſare niſi craſſa ⁊ ſupina fuerit
ignorãtia.Her.¶No.duo iura cõcurrere in ep̃o.
primo ius dignitatis ep̃alis coherens pſone que
habet̃ per ꝯſecrationẽ.ſcđo adminiſtrationis ius
coherens loco cui preſidet ꝗ hr̃ per confirmatio
nem.§.de

verũ eſt quod ſi papa mãdat alicui ꝓuideri de beneficio etiã ſi non dicat ſi eſt idoneꝰ ſemper ſubintelligitur illa clauſula ꝗ̃uis nõ ſit expreſſa.vt hic in.c. cauſam.de elec.⁊ no.gl.in fi.in.c.ex parte.de conſti.⁊ glo.ij.in.c.is cui. de elec.li.vj.adde ꝙ licet qs ſit idoneus ad regimẽ vnius eccl̃ie:nõ ꝓpterea ſequit̃ qđ ſit idoneus ad regimẽ alteriꝰ que forſan hꝫ maiorẽ curã ⁊ ꝗ indiget maiori ⁊ grauiori regimine vt in c.in cauſis.đ elec. ⁊ vide ho.text.qs dicat̃ idoneus.in l.ſi qs ſtipulatus. ff.de verb.ſig.⁊ dixit ſpec.in titu.de empt.⁊ vẽdi.in.§. j.ver.ſin autẽ.ꝙ q ꝓmiſit dare fideiuſſorẽ tenet̃ dare idoneum:⁊ hec idoneitas nõ minus dicit̃ ex fide quã ex facultate cõueniendi:vt eſt glo.in.l.eũ qui.in §.fi.ĩ ṽ.idoneior. ff.de in diẽ adic. Et adde ꝙ debẽt tria cõcurrere ad hoc vt quis dicat̃ idoneꝰ fideiuſſor vel idoneꝰ ſimpliciter videlꝫ facultas cõueniẽdi,diuitie ⁊ fidelitas.l. ſi vero.§.j.ff.q ſatiſd.cogan.l.ſi ita ſtipulatus ſim ſtichũ aut pamphilum.ff.de ver.oblig.inſti.de ſuſpe. tuto.in.§.fin.⁊ qs debet ꝓbare an ille qui dicit idoneum.vel q dicit nõ idoneũ habetur per gl.in.l.ij. ff.de proba.⁊ in.l. nõ eſt neceſſe.eo. titu.⁊ per gloſ.in l.ſi vero pro condẽnato.ff.qui ſatiſd.cog.⁊ plene tra.in.c.fi.de preſum.

¶ Uſqꝫ. adde de
hac dictione late
Oldra.conſi.xlix.
Zacharias.
¶ Adde qđ iſta
dictio vſqꝫ:ſi po-
nit̄ ſup nūero vel
perſonis.⁊ in du-
biis vbi ē fauor i
cludit alias exclu
dit niſi oſtēdatur
mens proferētis
alia ita no.bal. in
aut. hoc ampli⁹.
col.vi.verſ.no.de
dictiōe vſqꝫ.C.de
fideicom.Bar.la
tiſſime i.l.pron⁹.
§.ſempronio.ff.ꝺ
leg.iij.Bal.in.c.
j.§.ſi quis de mā-
ſo.col.viij.vſi.q̄ro
ꝺ fluminib⁹ vtrū
veniant.de ꝯtro.
inueſti.⁊ in addit.
ad Spec.in ti.de
dila.in prin.⁊ ibi
Spe.§.j.ṽ.ſed po
ne.Alexand.poſt
bar.in preallega.
l.patronus.et ibi
cōcor.ꝑ eū archi.
in.c.ſi gratioſe.ꝺ
reſcrip.lib.vi.gl.
⁊ doct.in.c.ſtatu-
tū.de prebē.eo.li.
Antonius Frāc.
¶ De hac dictio
ne vſqꝫ an ⁊ qđ in
cludat vel exclu-
dat:vide etiā que
habent̄ per glo.⁊
doc.in.l.j.ff.de pi
gno.act.vbi etiā
ponūt de dictio
ne preter.⁊ viđ ꝑ
bar.late in.l.prō-
n⁹.§.ſempronio.
ff.de leg.iij.⁊ per
Bal.in.l.a caliga
to.C.ꝺ nup.⁊ per
Bart.in.l.ſi oleū.
l.§.merito.ff.ꝺ do
lo.⁊ in.l.quidā in
teſtamēto.ff.de le
ga.ij.⁊ vide etiā
Bar.in.l.memi-
niſſe.in verſicu.et
pro declaratiōe.
ff.de offi.procon
ſu.⁊ habet̄ ꝑ glo.
l.l.filiusfamilias.
in.§.j.in ver.vſqꝫ.
ff.de legat.j.⁊ per
gl.in.c.j.verſicul.
vſqꝫ.de ordin.ab
epiſ.q renun.epi-
ſcop.⁊ per gemi.
i.c.ſtatutū.de pre
bē.in.iiij.colum.
in verſic.inducit
etiam.li.vj.⁊ vide
per Alexā.in.l.j.
in.§.nuntiatio.in
xij.colum.i verſi.
querit etiam Jo.
de imo.ff.de noui
oper.nunti.⁊ bal.
⁊ Alexand. poſt
eum in.l.ex facto.

nem.ꝫ.de ele.tranſmiſſum.Et no.ꝙ hec iura non
ſunt inſeparabiliter cōnexa vel indiuidua,vñ vni
poteſt renuntiare ſine altero ſi incboetur a loco.
2 ¶ †Et no.ꝙ ptās in his q̄ ſunt in habitu ordinis
reſidet in dignitate coherente ꝑſone:quo ad exer
citium reſidet in loco cui preeſt ⁊ in quo admini-
ſtrationem h3 ex hoc concludit̄ ꝙ ep̄s qui renun
tiauit adminiſtrationi,ſed non dignitati pōt illa
que ſunt ordinis quo ad habitum:ſed non quo ad
exercitiū:q2 caret obiectis in quibus niſi ſibi inte
gretur per inuitationē alterius qui habeat exer-
3 citium.¶ †No.ꝙ in ordine ⁊ in conferente ꝯſide
rātur tria character ordinis:habitus ⁊ exercitiū.
Primum quo ad ptātem cōferēdi reſidet in cha-
ractere cōſecrationis ⁊ dignitatis ep̄alis. Scđm
reſidet in habitu dignitatis ep̄alis ꝓut coheret
ꝑſone.Tertium reſidet in adminiſtratione digni
tatis:ex hoc infertur ꝙ h̄ns oīa hec tria cōferat
characterē ⁊ habitū:ſed nō executionē.habēs pri
mum ſolū cōfert characterē.Et no.arg:ꝙ ex toto
renuntians dignitati ep̄ali nō ꝓpterea ip̄am quo
ad potentiā ordinādi perdit cum ordinando cha
racterē imprimat.⁊ ꝭm hoc hic aperte vr̄ probari
ꝙ ep̄atus eſt ordo ⁊ h3 characterem:alias vt poſi
tiuū ex toto tolerat̄ renuntiatione.¶ Not.qđ or-
dinati ab ep̄o,etiam dignitati renuntiāti recipiūt
characterē.Nunquid autē recipiunt executionē.
ptz ꝙ non.An ſecū ſaltē poſſit diſpenſari per infe
riorem a papa.Hec decre.ꝯcludit ꝙ aut eſt ordi-
natus ad minores ⁊ poterit ſiue ſcienter ſiue igno
ranter.Aut eſt ordinatus ad ſacros:⁊ tunc ſi ſciē-
ter non poterit niſi a papa diſpenſari.ſi ignorāter
⁊ craſſa ſit ignorātia.idē ſi probabilis per inferio
rē a papa poterit diſpēſare.Et no.ꝙ craſſa igno
rantia equiparat̄ ſciētie in his in quibus agit̄ de
defectu.Et no.ꝙ priuat⁹ maiori poteſtate pōt id
qđ poterat ex minori ptāte.vide de ele.qđ ſicut.et
4 qđ no.glo.de cōſue.cū dilectus.¶ †Uidetur hec
a lr̄a velle ꝙ vſqꝫ[a] ad ſubdiaconatū durāt ordines
minores ⁊ ſe extendant.⁊ ſic ordo ſubdiaconatus
nō ſit ſacer.hoc eſt falſum:q2 imo ſacer.eſt.j.ꝺ eta.
5 ⁊ quali.a multis.¶ †Sol.dicit glo.ꝙ hec dictio
vſqꝫ:ſtat excluſiue:l3 aliqñ ſtet incluſiue.alle.ff.de
ſena.l.vlti.§.ſenatoris.hic Jo.an.multa iura alle-
gat pro ⁊ contra.de hac dictiōe vſqꝫ:an ſtet inclu-
ſiue an excluſiue.dicit ꝙ qñqꝫ dictio ſolet ꝓferri a
canone vel lege:⁊ dic ꝙ includit prout plus ⁊ mi
nus amicatur vel inimicat̄ aliis iurib⁹ vt intelle-
ctus amic⁹ recipiat̄:alius reſpuat̄:vt ptz hic. ſem
per tñ ſi de mente legis apparet illā ſequamur.ff.
de extraor.cri.l.peñ.ver.ſunt qdā.ibi:vſqꝫ ad pe-
nā capitis:vbi non apparet per ſequentia vel p̄ce
dētiā vel aliter ꝓcedit qđ eſt dictū.Qñqꝫ profert̄
ab hoīe:⁊ ſi expreſſe vel tacite vel per cōiecturas
vel aliter conſtat de mēte loquētis ꝙ incluſiue vel
excluſiue ponat̄ ſic accipitur.de ver.ſig.intelligen
tia.⁊.c.ꝓpterea.Si vero de volūtate nō apparet
recipimus incluſionem vel excluſionem que fauo
rem habet vel ex cuius conſequētia reſultat odiū
per regulā odia.de reg.iu.lib.vj.ff.de dolo.l.j.qua
tenus fauor non infert alteri iniuſtū.j.ꝺ do.inter
vir.⁊ vxo.nuper.Alij dicūt ꝙ ſemper ponit̄ inclu
ſiue niſi per correſpondentiā alterius actus alius
appareat:⁊ hec vera vbi nō apponuntur ipſi.Si
opponit̄ dictio vſqꝫ tpi limitato ⁊ nullum eſt du
bium.Qñqꝫ adijcit̄ ⁊ ponit̄ tp̄s limitās.exēplum
de reſcri.ſi gratioſe.⁊.c.ſi ꝓpter.de ele.cū ex eo.li.
vj.c.cū dilecti.ꝺ do.⁊ ꝯt.dicit Joā.an.ꝙ vbi aliud
nō apparet nō eſſet abſurdū dicere qđ prolatū ab
hoīe recipiat̄ cōtra ꝓferentē excluſiue vel inclu-
ſiue.de reg.iur.ꝯtra eū.lib.vj.alias ſit loc⁹ diſtin-
b ctioni prius dicte.De dictione a[b] dic vt.de prebē.
ſtatutū.li.vj.De abſqꝫ:de ꝓcura.qui generaliter
lib.vj.vide Gui.de cu.ff.de offi.procon.⁊ leg.l.me
miniſſe.⁊ Bart.in.l.patronus.§.ſempronio.ff.de
6 le.iij.¶ †Uidet̄ ſcđo cū glo.in verbo ignorātia ꝓ
babilis.qđ recipiēs ordines ab ep̄o q renūtiauit
non ſit ſuſpenſus nec egeat diſpenſatiōe per iura
que dicunt qđ ignorātia ꝓbabilis excuſat.ff.ꝺ iu.
⁊ fac.igno.l.error.⁊.l.regula.Solu.dicit glo.ſi cul

pa nō precedat ignorantiā ꝓcedit ꝯtrium.hic pre-
ceſſit culpa:q2 facit ſe a nō ep̄o ordinari. vel ſecū-
do dicit gl.⁊ melius dic in his que cauſantur a de
fectu poteſtatis ignorātia vel ſciētia nihil operat̄
qñ eſt ſingularis:q2 nō ſupplet defectū ptātis: iđ
ꝙ quis nō h3 alteri dare nō pōt:⁊ carēs executio
ne illā alteri tribuere nō pōt. j. q. vij.daibertū.de
iurep.ꝙ aūt.Reſtat ergo ꝙ ignorātia nō dat ſibi
excuſationem.vbi aūt vitiū ſurgit ex parte mali-
tie vel negligentie ſuſcipiētis vel cū quo non agit̄
tūc probabilis ignorātia excuſat dolū vel negli-
gentiā.ſed nō tribuit ꝙ tribui nō pōt a cā agente.
Unde cōcludēdū eſt ꝙ tales ordinati quātūcūqꝫ
ꝓbabili ingnorātia egēt diſpenſatione qcqd ſenſe
rit hic Inn.q conat̄ reſpondere ad hāc decre. et
poſtea ſe correxit.de ſchiſm.c.j.niſi forte eēt igno-
rantia cōis qđ cōiter reputet̄ pro non ſuſpenſo.
quo caſu an in talibus ſpiritualibus operet̄ tole-
rātia.dixi de iurepa.cōſultationibus.vbi pleniſſi
me hoc examino.dicit tñ Hoſt.qđ hec diſpēſatio
7 de facili obtinebit.¶ †Quero qñ dicat̄ craſſa et
ſupina ignorātia.dicit gl.qđ non,qñ aliqd factum
eſt publice vel corā pplo.⁊ hoc non excuſat dicit
hic Vin.Gof.Hoſt.⁊ Guil.ꝙ l3 ep̄s publice re-
nūtiaſſet clericus poſtea ab eo ordinat⁹ potuiſſet
habere iuſtā ignorātiā vt ſi extra ꝓuinciā tūc fuiſ
ſet.⁊ hoc ꝓbaret.ſicut.C.de ꝯbē.ſtip.optimā.de
teſti.ex tenore.j.qui.ma.accu.poſ.cū in tua.qđ no.
8 ¶ †Quid ſi renuntiauit ſimpliciter an in dubio
preſumat̄ renūtiaſſe loco tm̄,an ordini ⁊ loco.dic
ꝙ loco tm̄ q2 q renuntiat dignitati p̄ſumit̄ hoc fa
cere ꝓpter crimē.de renū.poſt trāſlationē.igit̄ ne
p̄ſumat̄ criminoſus ꝙ eſſe nō d3.ꝫ.tit.ꝑxi.c.j. p̄ſu-
mit̄ renūtiaſſe plus loco q̄ꝫ dignitati ꝭm Phi.et
Hoſt.q remittit ad ſum:eo.tit.§.ſed qd ſi ſimplici
ter.Et qđ hic dr̄ renuntiaſſe dignitati in.d.c. poſt
trāſlationē.dr̄ renuntiaſſe ordini.intelligit̄ autē ꝑ
hoc renūtiaſſe executioni ⁊ ptāti ordines cōferē-
di.¶ Quero an ſuper executiōe iſta ordinati ad
ſacros ordines ab eo q renuntiauit ordini diſpen
ſet ep̄s dic qđ nō ꝭm doc.hic:l3 ſecus ſit in ordina
to ab ep̄o alieno executionē habente qui non re-
nuntiauit.de quo.ꝫ.de temp.ord.ꝙ tranſlationē.
¶ Ultimo ꝑ tex.ſi.patet qualis debet eſſe diſpen
ſator:quia diſcretus: q2 alias diſſipator dicitur.
1 ☞ Ordinatus ab excommunicato recipit cha-
racterem ſed non executionem.3.
2 Ordinatus ab excōicato a quo diſpenſabitur.
4 Excōmunicatus an poſſit alium excōmunicare.
5 Sacerdos poteſt abſoluere concubinam ſuam.

Um clericis. Nō ſum-
mat̄ nec
1 diuiditur.¶ †No.j.ꝙ ordinat⁹ ab ex-
cōicato non recipit executionē:ſed re
cipit habitū ordinis:⁊ ſic excōicatus nō habilita-
2 tur ad imprimēdū habitū ordinis.¶ †Not.ij.qđ
cū ordinato ab excōicato ignorāter diſpēſat ep̄s
⁊ ꝯtio ꝙ cū ordinato ab excōicato ſciēter diſpen-
3 ſat ſolus papa.¶ †Op.cū gl.ꝙ ordinati ab excōi
catis non recipiāt ordinē.i.characterē.ix.q.j.c.j.
vbi dicit qđ nullo modo dicit̄ cōſecratio q̄ eſt fa
cta ab excōicatis.Sol.dic.ꝙ eſt nulla quo ad exe
cutionē:nō quo ad habitū.⁊ idē de collatione or-
dinis facta ab heretico vt ea.q.ab excōicatis.No
ſtię.remittit ad ſummā.de tēpo.or.§.j.ver.hec igi
tur ſit fides tua.⁊ de ſacra.nō ite.c.ij.¶ Oppo.ꝙ
excōicatus cōferat executionē ⁊ effectū ſacramē-
torū.vt in.c.celebrat.de cle.excō.mi.Sol.nō con
fert executionem excōicatus maiori.vt hic.ſec⁹ ſi
4 ſit excōicatus minori vt ibi.¶ †Quero an excōi-
c cat⁹ poſſit excōicare alterū.vr̄ qđ ſic:q2 pōt ordi-
nes ꝓferre ꝙ eſt pl⁹:ergo forti⁹ debet poſſe excōi
care.ꝯtriū eſt verū:q2 cū ſit extra eccleſiā aliū ex-
tra eccleſiam ponere nō pōt.xxiiij.q.j.audiuim⁹.
ſecus aūt eſt in ordine q2 licet ſit extra eccleſiā:ni
hilominus cōferre pōt:q2 characterem h3 a quo
pendet ptās q̄ nō delet̄ ꝑ excōicationē.vnde ordi
nem ꝓferre pōt q2 non ſeruat formā ecclie.in tan
tum aūt eſt hoc verū qđ dato qđ excōmunicatus
d eſſet toleratus excōmunicādo nō excōicaret⁹:vt

in verſi.item qu[e]
ro.in.ij.colū.ſi.de
vulga.⁊ pup.
Sebaſti.Sapia.
b ¶ Dictiōe a.De
dictiōe a viđ Ge
min.in.c.ſtatutū.
colū.iii.de ꝑbē.in
vj.Bal.in.l. poſt
duos.C.ꝺ aduo.
diuer.iu.vbi dicit
ꝙ dictio a,ſtat ex
cluſiue qñ ponit̄
ſup terminis ex-
trinſecis.lati⁹ po
nit idē bal.i.l.a ca
ligato.C.de nup.
Aret.i.l.ſi ex duo
b⁹.ff.de duo.reis.
Alex.in.l. j.colū.
iij.ff.ſi quis caut.
Car.Alex.i.c.ali
ter.xxxi.diſt.per
pract.papiēſem i
forma capitulo
qñ teſtes ꝓducū
tur ad eternā rei
memoriā in gl.in
vſi.vſqꝫ ad calen
das.per Bar.i.l.
meminiſſe.i ſi.ꝓn
cip.ff.de offi.ꝓcō
ſu.⁊ lega.Alexā.
ꝯſil.xlij.colum.ij.
in.iij.vol.Are.cō
ſi.lxxi.inci.diligē
ter.colum.ſi.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Excōicat⁹.Ui
de gl. in ſumma.
xxiiij.qō.j.q̄ tenet
qđ etiā excōicat⁹
occultus nō pōt
aliū excōicare.et
An.de but.i.c.ad
ꝓban.de re iud.⁊
in.c.ſciſcitatus.ꝺ
reſcri.vbi etiam
imo.ſed ꝯtrium t3
do.abb.i.c.ab ex-
cōicato.col.ij.de
reſcrip.Lap.all.
lxxxix.incip.duo
plati.Feli.in.c.
c.ad ꝓbandū.co.
j.verſi.limi.j.⁊ an
valeat geſta ꝑ ex
cōicatū occultū
tāgit etiā Feli.in
c.rodolphus.co.
xxxij.vſi.⁊ iuxta.
de reſcrip.
d ¶ Excōmunica-
ret.Adde tamen
quod occulte ex-
cōmunicatus po
teſt aliū excōica-
re:vt tenet Fede.
conſi.cccxxxvij.
Antoni⁹ Frāciſ.
¶ De b an excōi
catus etiā occul-
te poſſit alium ex
cōmunicare. viđ
que ple. habētur
per glo.xxiiij.qō.
in ſumma.⁊ in.c.j.
⁊ ibi per Archi.⁊
vide que no.in.c.
ſi.de or.ab epiſ.q

xenſi. epiſcopa. ⁊ vide Inn. in. c. ſi vero. de ſentē. excō. vbi dicit qḋ excō-
municatus occultꝰ donec tolleratur pōt excōicare. ⁊ vide etiā not. per
gl. in. c. qḋ quid. j. q. j. ⁊ qḋ no. in. c. cui eſt. xj. q. iij. ⁊ in quibꝰ actibꝰ exclu-
datur excōicatus vide que ple. no. in. c. decernimꝰ. de ſen. excom. li. vj. ⁊
in. c. pia. de excep. e. lib. ⁊ vide que no. per Inn. ⁊ Mod. in. c. veritatis.

de dolo ⁊ cōtu. et
que ple. habētur
per repetētes in
c. itellexīmꝰ. ḋ in.
¶ Et qs dicatur
publice excōmu
nicatus vide glo.
in cle. j. de ſepul. ⁊
no. in. c. ad probā
dum. de re iudic.
Et vtrum excom
municatus etiā ſi
nō ſit occultꝰ poſ
ſit abſoluere excō
municatum. vide
not. in. c. duobus.
de ſen. excō. ⁊ do.
Car. in cle. de re
li. do. i. viij. q. vbi
vr̄ diſtiguere īter
excōicatū maio-
ri excōicatiōe vt
iſte nō poſſit ab-
ſoluere: ⁊ excōica
tū minori excōi-
catione: ⁊ iſte poſ
ſit. Et an excōica
re ⁊ abſoluere p-
cedāt a pari ⁊ ſint
volūtarie vel cō-
tētioſe iuriſdictio
nis. vide. gl. in. c.
ex pte. el. iij. ḋ ver
bo. ſign. ⁊ qḋ not.
gloſ. in cle. ꝗnis.
de for. compet. in
glo. iij. ⁊ habetur
per glo. ⁊ ꝑ doct.
in. c. nouit. de off.
lega. ⁊ i. c. cū deſi-
deres. ḋ ſen. excō.
⁊ vide per. d. Car
di. in. c. cum ab ec
cleſiarū prela. de
offi. ordi.

8 ¶ Sup etate. ad
de Pet. de anch.
conſi. cxxx.
Zacharias.
¶ Per priuatio
nē bn̄ficij. Adde
ꝙ hoc eſt verū ſʒ
opus eſt ſentētia.
nam ipſo iure nō
priuat. no. Inno.
plene. i. c. accepta.
de reſt. ſpo. ⁊ bal.
in ſua marg. i vſi.
renūtiās ver. vij.
c ¶ Pueris. adde
vt per Fede. cōſi.
cxij. d. de ro. de-
ci. cclxxvj. eo. titu.
in anti.

no. in. d. c. audiuimus. ⁊ dixi plene de iure pat. con
ſultatiōibꝰ. ⁊ eſt caſus in quo tolerare nō opera-
tur: qḋ eſt notandū. ⁊ in quo nō pcedit materia. l.
barbarꝰ. ff. de offi. pto. ¶ Quero an idē eps qui
cōtulit ordinē excōicatus poſſit diſpenſare. dic ꝙ
nō ſm. P. ar. de cle. coniug. diuerſis fallatijs: ſuc
ceſſor tn̄ delinquētis poterit diſpēſare. Uin. tʒ qḋ
etiā ipſe qui eſt excōicatus ⁊ qui ꝯtulit poſtꝗ̄ fue
rit abſolutꝰ: ⁊ poſtꝗ̄ penituerit poterit diſpēſare
ſicut ſacerdos poterit iniungere pn̄iam de pecca
5 to eius mandato cōmiſſo. ¶ † Ad hoc quod not.
Lau. qui dicit pbr̄m abſoluere cōcubinā ppriam
de peccato fornicatiōis cū ſe. ⁊ idē de adultera: vt
no. iij. q. vij. §. ſi. ⁊ idē ibi Aug. fatetur tn̄ qḋ hone
ſtius eſſet vt alteri committeret ppter maiorem
erubeſcentiā que eſt magna pars penitentie. de
peni. diſt. j. quem penitet: facit quod not. xxx. qḋ. j.
omnes. xxxiij. q. ij. placuit. ſm Jo. an.

¶ De etate ⁊ qualitate. Rubrica.

1 ☞ Statur ſententie late ſuper etate a qua non
fuit appellatum.
2 Etas habilis ad beneficia curata attendit̄ tēpore
impetrationis: ſecus ad prebendas.
¶ Dicto de ordinatis dicēdū eſt de preficiendis
⁊ qꝛ in preficiēdis cōſiderat̄ etas ⁊ qualitas ⁊ or-
do ⁊c. dicit Jo. an. ꝙ aliqui habent in rub. de eta.
⁊ qli. ordinādorū. dicit ꝙ illud ordinandorū nō dʒ
eſſe: qꝛ dictū eſt in rubrica. de tēp. ordinationum.
nam hic ſolum tractat de ordinandis rōne digni
tatum ⁊ nō aliter. vel qꝛ in preficiēdis requirunt̄
que in ordinādis. iō ⁊c. De materia rubrice quo
ad primam partem. lxxvij. diſtin. ⁊ lxxviij. diſ. per
totum. De ſecūda. xxxviij. diſt. per totum. reperit̄
in ſexto. ⁊ cle. Prime parti coaptatur de ele. cum
in cūctis. vn̄ cōfirmator debet ingre de eta. e. titu.
1 cū nobis. ⁊ in. c. nihil. ¶ † Et ſtatur ſn̄ie late ſuper
a etate[a] a qua nō fuit appellatū. eo. ti. cū dilectꝰ. in
ſi. ⁊ pueri nō ſunt idonei. de p̄bē. ſup inordinata.
Ad ſecūdā partē facit de accu. oīpotēs. Ad oēs
tres partes. de elec. dudū. De etate eius qui p de
legationē cauſe perficit̄. de offi. dele. cū vicesimū.
2 ¶ † Itē quo ad bn̄ficia curata pōderat̄ etas tem
poris quo impetrauit. de reſcrip. ſi eo tpe. li. vj. in
p̄bē. nō ſic. de p̄bē. ei cui. eo. lib. Ad totā rubricā fa
cit de elect. lʒ canō. cū ex eo. ⁊ c. cōmiſſa. lib. vj. ad.
primā ⁊ tertiā. eo. tit. nemo. ad primā. eo. ti. ex eo
in prin. ad tertiā. de preb. ſi pro clericis. de inſti. c.
ij. Itē de etate vicarij parochialis. in cle. vnica. ḋ
offi. vica. De etate monachi prioris ꝯuentualis.
de ſta. mona. cle. ne in agro. §. ceterum. de etate in
quiſitoris. de here. c. pe. in cle.
1 ☞ Beneficiatus ſi nō recipit ordines quos be-
neficia requirunt priuatur beneficijs. 3. 5. ⁊. 6.
2 Dignitates q̄ habēt annexū ordinē p̄ſbyteratꝰ.
4 Prelatura reſpectu quarum dignitatū dicitur.

1 V T abbates. † Per
priua
b tionē bn̄ficij[b] arctāt̄ bn̄ficiati ad
ordines ſumēdos q̄s bn̄ficia req
rūt. h. d. Et ſunt due ptes q̄ patēt
2 ſcd̄a ibi. ꝙ ſi. ¶ † No. j. tres digni
tates de iure habētes annexū ordinē pbr̄atus ab
batia ⁊ decanatꝰ p̄poſitura ⁊ archipreſbyteratꝰ.
¶ No. ij. ꝙ archidiaconatꝰ de iure hʒ annexū or
dinē diaconatꝰ. ¶ Not. iij. qualiter cōpellant̄ ad
ordines aſſumēdos a bn̄ficijs ānexos: qꝛ arctant̄
puatiōe a bn̄ficijs. ¶ No. iiij. ꝙ ḋ iure ordo ad va
liditatē pmotiōis ad bn̄ficiū nō exigit̄ cōtēpora-
nee cū pmotiōe quātūcūqꝫ illi ſit annexꝰ ordo: ſʒ
ſufficit ꝙ faciat poſt pmotionem ſe pmoueri. de
hoc. ſ. c. q̄ris. ⁊. c. p̄terea. ⁊ de p̄b. ſi p clericis. lib. vj.
3 ¶ † No. v. ꝙ nō aſſumens ordinē annexū bn̄ficio

de iure etiā ſi ppter defectū impotentie priuatur bn̄ficio. ¶ No. vlt lo
hic text. apertū ꝙ archidiaconatus eſt dignitas ⁊ eſt p̄latura vide gl.
4 ⁊ doct. de iudi. decernimus. ¶ † Et no. hic plures dignitates q̄ p̄latu-
re dici pn̄t vt abbatia decanatus p̄poſitura archipreſbyteratus ⁊ ar-
5 chidiaconatus. ¶ † Op. ꝙ nō debeat priuari dato ꝙ pmoueri nō poſ
ſet ppter caſum vt patet de cle. egro. c. j. Sol. intellige qn̄ ppter culpā
ſuā ad talē caſum deuenit ꝯ̄riū qn̄ preter culpā. Itē ſi preter culpam
vbi ante dignitatē adeptā ad hūc caſum deuenit ſm Inn. ⁊ Hoſtien.
debebat em̄ abſtinere ab eo ad qḋ ſciebat ſe inhabilē. ¶ Opp. ꝙ abba
tes nō ſunt clerici. xciij. diſt. a ſubdiacono ⁊ ſic nō neceſſitant̄ ad aſſu-
mēdum pbr̄atum. Sol. olim cū nō eſſent clerici abbates vel monachi:
imo perpetuo ſtabāt vt laici: de quo. ſ. e. dicā in. c. tuā. hodie autē ſecꝰ:
qꝛ bn̄dicuntur ⁊ minores ordines conferūt. ſ. e. cū ꝯtingat. ¶ Opp. de
ſuperfluitate tex. per primū rn̄ſum ad ſcd̄m vel ecōtrario. Solu. dic ꝙ
primum rn̄ſum loquit̄ qn̄ pōt ⁊ non vult: ſcd̄m qn̄ vult: ſed non poteſt.
¶ Queritur qūo faciat ad titulum. dic ꝙ pōt facere reſpectu ordinis
preficiendorū. i. eorū qui perfecti ſunt: vt. ſ. c. q̄ris. ⁊ reſpectu qualitatis
preficiendorū: qꝛ ſi talis eſt qui non poſſit ordinari nō preficit̄: imo pre
6 fectus remouetur. ¶ † Opp. qḋ dato qḋ non faciant ſe promoueri nō
priuētur ex quo nō poſſunt. ſ. eo queris. Sol. dicit Hoſt. qḋ cōpelletur
ad ordines: ⁊ ſi non poſſit priuabit̄ ni alias ſit valde vtilis eccleſie. hec
not. qꝛ extenditur illa decre. ad caſum qn̄ ordo eſt annexus beneficio.
1 ☞ Pueri dicuntur illi qui ſunt intra decennium.
2 Laicus eſt incapax vniuerſalis adminiſtratiōis bonorum eccleſie. 8.
3 Epiſcopus an poſſit diſpēſare ſuper minori etate vt promoueātur ad
beneficium ſimplex. 5. vel aliud: puta dignitatem. 9. 10. 11.
4 Collatio facta inhabili propter etatem an ſit ipſo iure nulla. 5. 6. 9.
7 Archiepiſcopus quibus caſibus poſſit ſe intromittere circa ſubditos
ſuffraganeorum.
9 Minor qui diſpenſatiue ob defectū etatis eſt promotus ad aliquā di
gnitatem an habeat vocem in capitulo. 12. 13.
10 Diſpenſatio contra ius non eſt extendenda etiam ad connexa ſi non
poteſt in principali conceſſio aliquid operari. 12. 13.
12 Diſpenſatus ad etatem an per omnia habeatur pro maiore. 13.

E X ratione. Eccleſia diſpēſatiue minori cōceſſa
nō p laicos ſed p clericos eſt regen-
da vſqꝫ ad pmoti cōpetentē etatē. h. d. Duo facit. pmo po
nit reprehēſibile factū epi. ſcd̄o illud corrigi mādat. ibi vn̄
qm̄. que duo facit. primo prouidet circa p̄terita. ſcd̄o circa futura cū pe
na ⁊ decreto. ¶ Caſus literalis. Eps cōuētren̄. ꝯceſſit eccleſias i archi
diaconatu. R. ciſtren̄. pueris intra decenniū ꝯſtitutis que nō per cleri
cos ſʒ per laicos diſponunt̄. Mādat papa cantuarien̄. archiepō qua
tenus epm̄ illū corrigat ſup his ⁊ cuſtodiā illarū eccleſiarū committat
perſonis idoneis donec pueri ad cōgruā etatē peruenerint laicis ide
amotis ⁊ qḋ de cetero talia nō preſumat. Idem p̄cipit papa in ſequen
1 ti. c. Ber. ¶ † No. j. qḋ pueri appellatione cōprehēdunt̄ exiſtētes intra
decenniū: qḋ not. hn̄. de q̄ de delic. pue. c. j. ¶ No. ij. qḋ minor decennio
2 eſt inhabilis etate ad obtinēdū eccleſiā. ¶ † No. iij. qḋ adminiſtratio
vniuerſalis bonorū eccleſie etiā nō in titulū non eſt cōmittenda laico.
¶ No. iiij. qḋ vbi ex diſpenſatione etatis inhabilibus eccl̄ie cōcedunt̄
debent dari vicarij ⁊ adminiſtratores clerici ⁊ nō laici qui eccleſiā re-
gant vſqꝫ ad etatē legitimā promouendi. ⁊ vocant̄ tales vicarij tēpo-
3 rales. ¶ † No. v. argu. epos poſſe diſpenſare cū minoribus etate vt p
moueant̄ ad bn̄ficiū ſimplex, pōt induci in ꝯ̄riū: qꝛ papa hic tolerauit
4 collationē ⁊ prohibet eis in futurum. ¶ † No. ꝙ defectus etatis red-
dit nullā ipſo iure collationē ⁊ promotionē beneficiati. ¶ Opp. videt̄
ꝙ ius inſtituēdi in eccleſijs ſpectat ad archidiaconū maxime ſi ſit itra
limites archidiaconatus. de prebē. referēte. Solu. dicit glo. ij. ſpectat
de conſuetudine vt ibi no. de iure ſecus: vt hic. de quo de offi. archi. cū
ſatis. Dic ꝙ quedā eſt inſtitutio autorizabilis ſupra curam: hanc facit
ſolus eps nec ipſam inferior eo acquirere pōt de cōſuetudine: vt no. in
d. c. cū ſatis. ⁊ de hoc de cap. mona. c. j. lib. vj. ſaluo niſi habeat titulum
ab epō. de inſti. cū veniſſent. Quedā eſt inſtitutio que ſumit̄ p inſtalla-
tione ad transferendā poſſeſſionē facti: ⁊ hāc hʒ archidiaconus de iu-
5 re cōi. ſ. de offi. archi. ad hec. ¶ Opp. cū glo. que eſt ſuper verbo eccle
ſias. qḋ etiā pueris poſſunt eccleſie cōferri. de prebē. ſup inordinata. ad
hoc qꝛ talibꝰ poſſunt cōferri ordines. lxxvij. di. in ſingulis. ⁊ ſine titulo
ordinari nō debēt. lxx. diſt. c. j. ideo cōſequi pōt rōne ordinis ⁊ bn̄ficij.
c Glo. dicit qḋ p̄lature nō pn̄t cōferri pueris[c] vt hic. ⁊ exponit eccl̄ias. i.
prelaturas. ſed bn̄ ſimplicia bn̄ficia. ¶ No. de v̄bo eccleſia: qꝛ appella
tione illius in latā ſignificationē cōprehendit̄ etiā prelatura non ſolū
ſimplex bn̄ficiū. Et nota hāc cōſequētiā: hic habilis eſt ad ordinē quē
6 cūqꝫ: ergo habilis eſt ad beneficiū. ¶ † Et nota qḋ puer nō eſt habilis
ad prelaturā: habilis eſt tn̄ ad ſimplex beneficiū ⁊ ad ſimplicē eccleſiā.
Et no. ꝙ appellatiōe eccleſie in ſtricta ſignificatione cōprehēdit̄ ſim-
plex bn̄ficiū. doc. remittunt hoc ad gl. de reſcri. ſi eo tpe. li. vj. in gl. pen.
7 ¶ † Tertio vr̄ qḋ hic archieps nō ſe intromittat de ſubiectis ſuffraga
neorū. de offi. ordi. c. paſtoralis. cū ſi. Sol. hic archieps eſt legatꝰ in pro
uincia qui ex officio legatiōis ſe intromittere poteſt. de offi. leg. c. j. vel
hic eſt de caſibꝰ ad archiepm̄ ſpectātibus qn̄ peccat̄ in bn̄ficijs cōferē

dis. arg. de

dis.ar.de inſti.c.ij.vel hic ſpecialiter querit̃ de correctiõe epi.ix.q.iij.cũ ſimus.vel pcedit hoc ex ſpeciali delegatiõe vl̃ mãdato pape ſm Inn. ⁊ Hoſt.⁊ ſic ſoluit̃ quod opponit̃ p archiepm in dioceſi ſuffraganei ⁊c.
8 ❡†Quarto opp.ꝙ laicus põt habere adminiſtrationẽ ⁊ pcurationẽ rerũ eccleſie.lxxxix.diſt.iudicatũ.xvj.q.vij.c.j.⁊.c.in noua.⁊.c.ſequẽti.de
a procu.c.j.lib.vj.Solu.dicit hic Inn.ꝙ laicus[a] nõ põt habere generalẽ adminiſtrationẽ rerũ eccleſie ita ꝙ dicat̃ eccleſias regere nec decimas
b recipere vel oblationes[b].x.q.j.c.qꝛ ſacerdotes.⁊ duobus.c.ſeq. qd not. Quia nõ põt laicus deputari ad aliquod altare vel eccleſiã vt iure ſuo recipiat oblationes.poſſet bñ ibi eſſe miniſter nec ſacra tãgere.de cõſe. diſt.j.c.in ſancta.⁊.c.veſtimẽta.de cohab.cleri.j.in fi.nec adminiſtrationẽ eccleſie tenere.xvj.q.vij.c.j.⁊.c.in noua.⁊ ſeq. nec de eccleſiaſticis aliqd diſponere.de conſti.eccleſia. adeo ꝙ nõ excuſat autoritas. de decimis. quis.⁊.c.prohibemus. nã etiã in proprio hoſpitio prohibẽtur laico talia cõmitti.lxxxix.di.iudicatũ.ſm Hoſt. Unde cõcludẽdo generalẽ adminiſtrationẽ eccleſie vt ſuper clericos dominet̃ habere nõ põt: ſpãlẽ aũt adminiſtrationẽ aliquarũ rerũ pñt ſub clerico habere:⁊ etiã ipſius gñalis adminiſtratoris clerici pñt eſſe vicarij.de quo p Hoſti.ne p̃lati vices ſuas.ver.ſed vr̃.vbi cõcludit ꝙ laico nõ poterunt cõcedi fructus eccleſie ad firmã vt in ppria pſona recolligat imo plus vr̃ qd ex hoc incurrent excõicationẽ.x.q.j.qꝛ ſacerdotes.⁊.c.ſeq.ſed ponet̃ clericus ibi qui illos recolliget ⁊ dabit laico cõducenti.ar.de loca.veſtra.de iudeis ex ſpeciali.qꝛ dato qd fructus ex re pueniant ſpũali:nõ tñ ſunt qd ſpũale:vñ vẽdi poſſunt dũmodo aliqd ſpũale in tali venditione nõ miſceat̃. de re.pmu.ad qõnes.❡Per hoc infert̃ ꝙ ſi eccleſia adeo debitis aggrauata eſt qd nõ poſſit per aliũ q̃ per laicũ releuari:ſi eſt religioſorũ debet cõmitti alicui religioſo illius vel alterius domus: ſi ille deficiat clerico ſeculari.de reb.eccle.nõ alie.poſſeſſiones.Adde quod ibi no.deficiẽtibus religioſis admittetur ſecularis.arg.de.re.do.inter quatuor. ne cle.vel mona.relatũ.Si nec ſecularis inuenit̃,putat Hoſt.ꝙ in tãta neceſſitate poterit eps diſpẽſare ꝙ ad tps laico cõmittatur.arg.de loca.veſtra.⁊ qd ibi no.ita tamẽ qd nõ laicus ſed clericus in nomine laici adminiſtret.ad hoc de iudeis.ex ſpeciali.alias ſi laicus oĩno vellet adminiſtrare ad papã eſſet recurrendũ.ij.q.v.mẽnã.xxij.diſt.§.verũ.de decimis.tua.No.bene ꝙ a papa põt cõmitti adminiſtratio eccleſie laico. Si vero eccleſia ſit ſeculariũ clericorũ.dicit Hoſt.etiã ad religioſos haberi recurſum.ad hoc de ſta.mona.qd dei.dicunt tñ qd hoc nõ ſeruat̃ ⁊ male.imo in tali caſu nõ ſolũ ſecularibus irrequiſito epo ſed etiã laicis nõ ſolũ fructus ſed etiã adminiſtrationẽ eccleſie cõmittunt.⁊ de prela-
9 tis ad quos ſpectat talia corrigere.de ſup.ne.pre.c.ij.ſm Ho.❡†Quero cũ glo.que incipit:idẽ dicit lex.pone eps facit aliquẽ pupillũ vel puerũ archidiaconũ:an habebit vocẽ in caplo ſicut ſi eſſet legitime etatis. vr̃ qd nõ:qꝛ minores decuriones facti lꝫ decurionũ ſportulas recipiãt, nõ tñ interim ſuffragiũ ferre pñt.ff.de decu.ſpurij.§.minores. ſicut nec minor factus miles dꝫ ſapientũ iura tractare.C.de teſt.mili.l.fi.Attende ſentit glo.qd eps poſſit diſpenſare cũ minore vt aſſumat dignitatẽ archidiaconalem.Io.an.dãnat hoc:qꝛ diſpẽſatio eſt papalis . de eta.
c ⁊ quali.c.vno.li.vj.Quo ad canonicũ[c] tene qd habet̃ in.c.ex eo.de elec. lib.vj.⁊ in cle.vt hi.de eta.⁊ quali.in principali dicto cõiter tenẽt doct. niſi appareat de expſſa volũtate principis.ſ.de elec.cũ nobis olim.ad fi.ad hoc.j.c.ij.dicit eñ ꝙ nõ eſt pſumẽdũ qd talia papa ↄcederet puero.ſi tñ concederet parendũ eſſet quo ad tpalia.xx.di.in memoriã. In ſpiritualibꝰ vero in quibꝰ vertit̃ periculũ aĩe nõ obediẽdũ eſt ſ quo de temp.or.ad aures.ad hoc.xxiiij.q.j.manet.xxij.diſ.c.j.⁊.c.ij.lv.di.nullꝰ. ij.q.vij.qua propter.xj.nõ ſemp.xxxv.q.ix.loci.Periculum autem vertitur aĩarũ qñ ſe neſcit regere vel pplm.j.c.pxi.excipit tñ neceſſitatem vel vtilitatẽ eccl̃ie.vij.q.j.in fi.ſm Archi.⁊ Hoſt.⁊ Arch.hoc ponit in
10 c.ſi eo tp̃e.de reſcrip.in.vj.❡†Not.iſtam gl.ꝙ diſpenſatio pro cõſequẽdo bñficio reſpectu etatis habilitat beneficiatũ ſolum ad hoc ꝙ poſſit retinere bñficium non tñ ad alia ↄſecutiua:qꝛ ſufficit ꝙ primũ operet̃.
11 ❡†Nunqd aũt p hoc habilitet̃ vt poſſit recipere fructus ⁊ quotidianas diſtributiones:dicit hec gloſ.ꝙ ſic:que in hoc eſt notãda:qd eſt verum niſi ſpecialem habeat prohibitionem de per ſe pceptio redituũ: ideo ſi eſt ſtatutũ in eccleſia qd nõ in ſacris vel minor etate nõ pcipiat quotidianas diſtributiones:nõ extendetur diſpenſatio ad talia niſi exprimat̃:qꝛ ſufficit ꝙ diſpenſatio aliquid quantumcũq; modicum operetur.⁊ facit ꝙ not.Ioã.an.de cle.nõ reſi.tue.iuncto qd no.de elect.cũ
12 ex eod.lib.vj.❡†Ex his deciditur qd tãgit vltima gl.an poſſet hic in etate diſpenſatus tanq̃ maior omnia facere:⁊ arguit gl.quod ſic.ff.de re iudica.l.quidam conſulebat.tamen dicit gloſ.quod nõ eſt verũ.j.c. proxi.C.de teſtamen.mili.l.fi.Nec obſtat ꝙ hic veniam etatis videt̃ impetraſſe:ergo quaſi omnia poſſit.C.de his qui ve.eta.ĩpe.l.eos.dic qd nec omnia poteſt qui veniam etatis impetrat ſeu impetrauit:quia nõ poteſt alienare ſine decreto nec habet adminiſtrationẽ niſi vſq; ad eta
13 tem legitimã.vt.d.l.eos.No.bene glo.qd † diſpẽſatio ſuper vitio non perinde habetur ac ſi non haberet illud vitiũ:licet tollat̃ impedimentum vitij quo ad validitatẽ eius qd conceditur ideo diſpẽſatus ſuper
d etate nõ habet̃ per omnia pro maiori[d]:diſpẽſatus ſuper ordinibus recipiendis nõ habetur per omnia ac ſi eſſet ordinatus puto conſiderãda verba diſpenſationis.ſi enim dicit tale beneficium aſſignamus non obſtante defectu etatis qꝛ ipſum per oĩa volumꝰ haberi pro maiori:tunc pleniſſime eſſet habilitatus ad etatẽ ⁊,ſic dicetur habere proprie veniam etatis:vnde oĩa poſſet preterq̃ excepta in diſpẽſatione:vt.d.l.eos.hec not.bene.❡Ultimo dicit hic Inn.ꝙ eps obligatur in mala adminiſtratione puerorũ quos inſtituit.arg.ff.de magi.cõue.l. ij.ff.de admi.tu.l.lucius.⁊ de offi.archidia.ea que. ſicut obligatur quando adminiſtrationem committit alteri nõ idoneo.quod no.quia omnes prelati hodie ⁊ epiſcopi.valde grauantur.

1 ☞Paruulorum appellatione comprehenduntur minores.xiiij.anno.⁊.
3 Minor.xiiij.annis an poſſit promoueri ad dignitates.
Minor.xiiij.an.nõ poteſt diſpenſari niſi a papa.
4 Ordnies ſacri an ⁊ quibus caſibus liberẽt filios a patria poteſtate.

Indecorũ. Regimen eccleſie minori.xiiij. anno.cõmitti nõ dꝫ.Prima pars ponit exordiũ ⁊ cauſas mãdati. Secũda mãdatũ.Tertia cõminationẽ irritationis ⁊ pene. ſecunda ibi:nolentes.tertia ibi:ſcituri.❡No.j.ꝙ ordinato regimẽ icipit ⁊ cognoſcit̃ a ſeipſo:ꝙ qualiter ſe regit ita ⁊ alios veriſimiliter regere ſciet. ❡No.ij.qd vbũ regere pprie refert̃ ad alios:gubernare ad ſe.vñ gubernator reſpicit partẽ economicã.regere reſpicit politicã.❡Not.iij.duo que principaliter exigunt̃ in prelato eccleſie.diſcretio ⁊ morũ honeſtas.❡No.iiij.ꝙ paruulis regimen
1 eccl̃ie cõmitti nõ dꝫ.❡†No.ꝙ appellatione puulorũ cõprehẽdunt̃ minores.xiiij.annis.⁊ ſic ptꝫ qd ad eccleſiã habilis vr̃ exiſtens in.xiiij.an. Itẽ ad dignitatẽ ⁊ pſonatũ intra illã etatẽ cõſtitutꝰ non. ❡Not.qd appellatione paruuli cõprehenditur
2 minor.xiiij.annis.❡†Opp.ꝙ ad dignitates vel perſonatus nõ admittit̃ quis in.xiiij.ſed .xxv.vt ſ.de ele.cũ in cũctis.§.inferiora.ſol.quidã dicunt qd hoc a ↄrio pbari vr̃.qd in.xiiij.an.poſſit qs dignitatẽ aſſumere:ſed falſum eſt per ↄriũ nõ dꝫ ſic ſumi argumẽtũ de quo arg.a ↄrio vide de ele.publicato.Alij dicũt ꝙ de iure cõi nõ põt pmoueri añ.xxv.ſed diſpẽſatiue.qꝛ põt ẽt diſpẽſatione epi poſt.xiiij.annũ diſpẽſari ita qd ibi terminat̃ etas pmouẽdi de iure cõi.hic terminat̃ etas pmouendi de iure ſpãli ſm Lau.Gof.Inno.⁊ Hoſt.Non ob.ſ.c.pxi.vbi diſpenſat cum decenni.qꝛ illud p iſtud corrigit̃,vel fit illud de ſpãli mandato pape ſm Hoſt.ideo cõcludũt ꝙ eps diſpenſat cũ pubere:cũ impubere nõ:qm̃ iter iſtos eſt magna differentia.qd patet in teſtãdo,iurãdo ⁊ matrimoniũ ↄhendo.ↄcludũt tñ tales diſpẽſatiões debere fieri cũ cauſa nec ibi ⁊ hic phibet̃,qm̃ etiã cauſa ſubſiſtẽte añ annũ poſſet eps diſpenſare. Sꝫ qcquid dicãt tene ꝙ habes eo.ti.c.vno.li.vj.lꝫ etiã poſt illam decre.Archi.hoc tenere voluerit:vt ibi no. Io.an.⁊ vide de iudi.c.ſi.in.vj.Glo.ibi tangit qd hic ponit Hoſtiẽ.de minori.xviij.annis an poſſit agere cãm ſpiritualẽ.iſtã materiã expediã in.c.p̃terea.j.e.ti.❡Quero an regimẽ eccleſie etiã non curate poſſit ↄmitti pueris.dicit hic Io.an.ꝙ nõ ex quo nõ ſunt in.xiiij.anno conſtituti . ⁊ remittit
3 de reſcri.ſi eo tp̃e.lib.vj.in gloſ.pe. ❡†Quero cũ glo.que incipit.q eñ in p̃latũ.an pmotus ad pre-
e laturã quo ad illã dicat̃ ſub patria ptãte eſſe[e]. dicit glo.ꝙ videt̃ ꝙ nõ:qꝛ in talibus pr̃is ptãs non curat̃.ff.ad trebel.nã qd.ff.de adulter . ſi eueniat. C.de legi.tuto.l.vlti.iſti de excu.tuto. § . minores. ff.ad mace.l.filiũ habeo.ↄriũ eſt de adop . p adoptionem.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.filiuſfa. ff.de mu.⁊ ho.l.ſi.ſ.iudic.cũ ptor.vbi nõ refert an ſint in ptãte an nõ.ad hoc eſt de epiſ.⁊ cle.aut̃. preſbyteros.iſti.q.mo.ius patrie po.ſol.§. ſi filiuſfa.

a ☙Sebaſti.Sapia.❡Qd laicꝰ.Uide Spe.in ti.de economo.§.j.v̾.itẽ ꝙ eſt laicꝰ.d.Ab.in.c.vnico.j.de ſyndico.col.j.vſ.ſꝫ aduerte.⁊ in.c. edoceri.col.pen.ſ.de reſcri.⁊ in.c.decernimꝰ.j.de iud.vbi pulchre p Are.⁊ poſteriores vbi dicũt cõem eſſe opi.ꝙ laicꝰ nõ põt eſſe generalis adminiſtrator rerũ eccleſie.ſecus ſi eſt adminiſtrator rerum temporalium.

b ❡Oblatiões.adde vt per Ro.cõſil.cclxvj.
☙Sebaſti.Sapia.

c ❡Canonicũ.Qd minor ſeptennio poſſit eẽ canonicꝰ tꝫ gl.i.c. ſtatutũ.i v̾ſ.canonicis . de de reſcr.li.vj.⁊ ita cõiter teneri atteſtat̃ peruſinꝰ.i.c.ſi eo tpe. de reſcri. eo.li.ſꝫ ↄriũ tenet ibi Archi.⁊ illud ſeruari i curia refert Abb.i.c. ſup inordinata.de p̃ben.⁊ dicit Imo. in.d.c.ſi eo.ꝙ ſup hoc eſt reg. cãcellarie qd quis nõ poſſit eſſe canonicus añ.xiiij .ãnũ.

d ❡Pro maiori. adde vt p Pe.d ancha.cõſ. ccccv. Zacharias.

e ❡Sub patria poteſtate eſſe.tu dic ꝙ dignitas ſpũalis vl̃ epiſcopalis abbatialis ⁊ reliq id genus liberãt quẽ a pr̃ia poteſtate vt no.Bar. poſt Gui.de cu.i aut̃.epãlis dignitas.C.de epiſc.et cleri.bal.i.l.ſi maritus.C.de patr. pot.⁊ bar.i.l.pr̃e. ff.de his qui ſunt ſui vl̃ ali.iur. Itẽ etiã dignitas tẽporalis:vt conſularis vel ſenatoria.no. Bal.i.l.ſi. §.neceſſitate.in.i. col.C.de bo . que lib.⁊ in prealleg. aut̃.epiſcopa.canoniſte.in.c.p venerabilẽ.j.qui ſilij ſint legi. Sola tñ electio ad dignitatẽ non liberat.no.Bal.i.l.ex tpe.ff.de teſt. mi. ⁊ q caſus liberẽt vide p ſpe.in ti. d actore.verſi.quid ſi põt.Nec omitto quod ibi dixi liberatur qs a patria poteſtate. ꝙ hoc eſt verũ in fauorabilibꝰ.ſecus vero in odioſis: vt not.Barto.in prealleg. l.patre. ⁊ in. l.iij . eodem. titu.

Anto. Fracis. ¶ Circa hoc an ordo ſacer vel alia dignitas liberet quē a patria poteſtate. Dicas q de ſacerdotio ⁊ de dignitate epali ⁊ alijs de qb⁹ hic nō vr̄ eſſe dubiū per ea q̄ etiā vo. Bald. in. l. apud hoſtes. in vlti. col. C. de ſuis ⁊ legi. ma. gine in ɔcernentib⁹ fauore vt hic etiā dr̄ q voluit Bar. in. l. ſacroſancta. C. de epi. ⁊ cle. de platurís aūt inferiorib⁹ ab epatu vr̄ q nō ſoluat̄ p eas patria ptās per tex. i aut. p̄ſbyteros. C. de epiſ. ⁊ cleri. ⁊ vide Ang. are. late ꝺ materia diſputantē. iſtit. qb. modis ius p̄rie po. ſol. in. §. filiuſſ. quid autē de monachatu an liberet a patria ptā te. Dicas qȯ ſic vt vol. glo. i. l. ſi ex cā. i. §. papinian⁹. ff. de inoffi. teſta. ⁊ in. l. deo nobis. C. de epiſco. ⁊ cle. ⁊ habetur per gl. in. l. ⁊ fine. in. §. ſi. ff. de mino. vbi et vide per Alexā. de mino. qui etiam ponit i. l. ex cā. in §. papinian⁹. poſt glo. ⁊ Barto. eo. titu. de mino. ⁊ vide per Spe. in ti. de acto. in v̄ſicul. qd ſi pſ. ⁊ ꝺ ſtatu mo. in v̄ſi. xij. vbi ponit an ſoluat̄ p monachatione p̄ris ⁊ an p monachatione filij. vide etiā per Spe. cu. in tit. de tut. in c. iij. in v̄. ſed queritur. ⁊ vide do. Card. tenentē q ſoluat̄ in cle. cos. in. xi. q. de regla. ⁊ gn̄aliter qbus caſibus ſoluat̄ p̄ria ptās vide in. l. ſeruis. C. ꝺ epi. ⁊ cle. ⁊ gl. ij. in. l. ſi. C. de decu. li. x. ⁊ gl. j. in l. ſi. C. ꝺ ſpectat. li. xi. ⁊ vide gl. i aut. coſtitutio que de dignitatib⁹. i v̄ſi. codicillo. col. vj. ⁊ per bar. i. l. p̄ri. ff. de adul. ⁊ vide gl. i. l. ſi. c. ſi i qualibet. ij. q. ij. ⁊ inſtit. qb. mo. ius p̄rie pot. ſol. per totū: ⁊ an ſi per dignitatē quis liberet̄ a patria poteſtate finita dignitate reicidat in eā. vide gl. in ver. p̄ſtat. in. §. gn̄aliter. i. o. aut. cōſtitutio que de dignita. ⁊ in quibus cōſiſtat p̄ria ptās habet̄ inſti. ꝺ p̄ria poteſtate. in. §. j. ⁊ ibi p gloſ. in ver. ius autē. et qualiter ꝓbetur

vbi dr̄ q lȝ filiuſfamilias adipiſcatur honores remanet i p̄ria ptāte. vn̄ p hoc vr̄ qȯ ſacer ordo non liberet[a] a patria ptāte: ⁊ hoc tenuit Lau. Alij dicūt q quilibet ordo liberet a p̄ria ptāte: q2 liberat ab ea que maior vt d̄nica. de epali ptȝ. liiij. diſtin. ſi ſerū⁹ ſciētie. de ſacerdotio. c. di. c. frequēs. ⁊ c. ex antiqs. de diacono dr̄ q dādo vicariū liberat̄: vt o. c. ex antiqs. ⁊ idē ꝺ ſubdiacono. j. pe ſer. non ordi. miramur. Jd̄ ob. qȯ dictū eſt de dignitatibus ſecularib⁹ q2 nō ſunt ſimiles ſacerdotio. ⁊ leuiores reputant̄ dignitates ⁊ magis cōpaſſibiles cū patria ptāte. ꝺ ma. ⁊ obe. ſolite. Ad hoc q2 dignitas patriarchat⁹ ſoluit p̄riā ptāte: vti hoc reſidet gl. qȯ qlibet ſacer ordo ſoluit patriā ptāte: Dic q ordo epalis ſoluit patriā ptāte: vt eſt ex̄pſſum in. c. p̄ venerabilē. q̄ fi. ſint legit. Ordo ſacer non ſoluit patriā ptāte ex toto. ⁊ ꝓbat illa decre. q2 ſi epalis eximit vtibi: ⁊ aū op3 epm eſſe pbr̄m: ergo pbratus nō eximit: ſed bn̄ fatentur qȯ effect⁹ qui ſunt in patria ptāte nō proportionabiles vel congrui in clericū tollunt̄. Per hoc infert̄ Jnno. ⁊ Hoſti. q quo ad patrimonialia ⁊ ꝓfectitia remanet effectus patrie ptātis. De beneficialibus tenēdū eſt qȯ habet̄ ꝺ iudi. c. fi. li. vj. Quo ad aduentitia aūt peculia adhuc tollit̄ effectus p̄rie ptātis: de quo de teſt. q2 nos. ⁊ eſt caſus in aut. preſbyteros. C. de epi. ⁊ cle. Jtē quo ad violētā manuū iniectionem. vt in. c. cū voluntate. de ſent. excō. de quo dicēdū eſt vt ibi. Jtem quo ad diſtractionē vȝ qn̄. ꝑpter famem patres poſſunt vendere filios. de quo. C. de patribus qui filios diſtra. l. ij.

1 ¶ Bn̄ficiatus hn̄s duas eccl'ias incōpatibiles tenet̄ alterā dimittere. 4. niſi in caſu. j. nu. 3. 9. 10

2 Executor ad eligendū: ſi elegerit indignū poteſt ordinarius loci talem electionem nō admittere.

5 Reſcriptum debet facere mentionem de iure qȯ prohibet huiuſmodi reſcriptum fieri.

6 Titulū lȝ qs talis nō cogat̄ oſtēdere tn̄ fallit qn̄ quis habet preſumptionem iuris contra ſe.

7 Papa reſcribens pro inhabili ex certa ſciētiā videtur ipſum habilitare: ⁊ eſt talis recipiendus in fauorem: alias ſecus.

8 Beneficium primum an vacet ipſo iure per adeptionem ſecundi.

11 Eccleſia vna quando dicitur ab alia dependere.

12 Eccleſia maior ſi euincatur an cenſeantur euicte omnes ab ea dependentes ⁊ annexe.

13 Eccleſia maior ſi non ſoluit iura epalia: an ab ea dependentes eccleſie poſſint pignorari.

Ante. ¶ † Ad regimen nō ȝ inſtitui indign⁹ ſcietia morib⁹ vel etate: ⁊ qui hȝ duas eccleſias alteram dimittere cogitur niſi cauſa ſubſit. ſcḋa ibi: ȝ etiā hn̄tes plures. ¶ Caſus literalis. Prohibet papa ne aliquis iſtituat̄ in eccleſijs ad curā a͡arū aliqua occaſiōe vel etiā obtentu literarū apoſtolice ſedis qui ſcietia moribus ⁊ etate cōſilij nō cōgruāt inſtituti. Secundo dicit q ſi aliqs habeat plures eccleſias qua2 vna nō dependet ex altera dimittat vnā quā voluerit niſi ita ſint tenues in ſubſtantia qȯ ꝓprios prelatos nō pn̄t cōgrue ſubſtētare. Her. ¶ Not. primo in ꝓmouendū ad curā que pōderent̄ vt dignus exiſtat: q2 exigit̄ qȯ etate ſit habilis morib⁹ ⁊ ſciētia: ⁊ ſic qualitates in genere que exiguntur in ꝓmouēdū ad epatū reqri vident̄ ad alia bn̄ficia.

2 ¶ † Not. ſcḋo qȯ ordinarius pōt ſe opponere ȝ ꝓceſſum executoris indignū promouentis, nec quatenus de indigno prouidet ordinari⁹ arctat̄ ad parendū mādato executoris. ⁊ vide de off. dele. ſi qn̄. nec per hoc turbat iuriſdictionē ⁊ ſic iniuſte apte mādato delegati parendū nō eſt p ordinariū. quod intelligo qn̄ eſt euidenter indignus.

3 ¶ † Not. tertio duos caſus in quibus pluralitas

permittit̄ eccleſiarū: qn̄ vna ex altera pendet. vel vna p ſe inſufficiēs eſt: ⁊ inſufficiēs dr̄ qn̄ propriū

4 ſacerdotē ſufficiēter ſuſtētare non pōt. ¶ † Not. quarto ẜm hec iura habentē plura bn̄ficia ſecūdi acceptione ſeu adeptione ipſo iure nō priuari primo: ſed data incōpaſſibilitate cogit̄ ad alterū eli-

5 gendū ⁊ alterū dimittēdū. ¶ † Allegat̄ q vbi ius ſpecifice habet clauſulam derogatoriā ad reſcripta nō vȝ reſcriptum nō facta mentione de iure.

6 ¶ † No. q iudex ex officio pōt inqairere ȝ plura lē ⁊ cōpellere ad oſtēdendū titulū. ad hoc de offic.

7 or. c. ordinarij. li. vj. ¶ † Opp. cū gl. j. qȯ admittendus ſit inhabilis ꝓ quo papa reſcribit cū ſacrilegij inſtar obtineat illum inhabilem reputare pro quo papa reſcribit. xvij. q. iij. qȯ autē. C. de cri. ſacri. l. ij. Sol. ȝtrium ꝓcedit qn̄ papa ex certa ſcien-

b tia[b] ꝓ inhabili reſcribit[c]. hic aūt qn̄ inhabilitate

c tacita ſubreptitie beneficium eſt obtentū. vide q

8 no. glo. de ſentē. excōmu. cū pro cauſa. ¶ † Oppo. q bn̄ficiū primū vacet ⁊ q optio nō ſit dāda beneficiato. de prebē. de multa. gl. dicit qȯ hec decreta. ẜm illam eſt intelligēda: forte vult q illa loquat̄ in bn̄ficijs curatis perſonatibus ⁊ dignitatibus. hic in alijs. Vel ꝓcedit hec qn̄ nō cōſtat q̄ primo fuerit collata. vel hec fuit gratia. vel loquit̄ de collatione ante cōciliū lateran. vt no. in p̄dicta decr.

9 referēte. de prebē. ¶ † Opp. q poſſit alio caſu habere plures eccl'ias quādo vnam. ſ. habet intitulatam ⁊ alterā cōmēdatā. de elec. dudū. ij. Gloſſ. fatetur, dic vt pe electiōe nemo deinceps. li. vj. Credo qȯ mens iſtorum iuriū ſit vt poſſit his caſib⁹ habere plures eccleſias ex diſpenſatione non de iure. ⁊ eo ſubeſt cā diſpēſandi q eccleſie aut ſunt tenues aut vna dependet ex altera. ſȝ iſto caſu forte poſſet de iure cōi dum tn̄ alteri ſeruiat p vica-

d riū ⁊ vnā intitulatā habeat ⁊ alterā cōmendatā[d].

10 ¶ † Quero an ī duob⁹ curatis poſſet īduci annexio vel dependētia per preſcriptionē. Joā. an. remittit ad. q. ſuper regula que ȝ. de reg. iur. libr. vj.

11 ¶ † Quero qn̄ vna eccleſia dicatur ab alia depen-

e dere[e]. gloſ. dicit exēplū de religio. domi. q2 monaſteriū. vel qn̄ vna eccleſia ſubeſt alij q̄ꝙ̄ ſubiecta pbr̄m teneat vt debet: p̄lat⁹ erit vtriuſq3. Tertio

f dicit glo. ſubiectā[f] vel dependētē: qn̄ vna eccleſia fundat̄ in fundo eccl'ie parochialis illa depēdere dr̄ a prima: ⁊ vicariū ibi poterit cōſtituere: ⁊ ſuperior p̄lat⁹ erit p̄lat⁹ vtriuſq3: nō tn̄ preerit vtriq3. Ex diſpēſatiōe em̄ poterit ſolus duas eccleſias tenere ⁊ ſufficit diſpenſatio epi: qȯ itellige ſcḋm determinationē. ꝯ. de electione. dudū. j. de prebē. de multa. ¶ No. hic glo. q ſi eccl'ia in fundo proprie eccl'ie edificat eccleſiā poteſtas i eccleſia ꝓuidēdi ſpectat ad p̄latū eccleſie in cuius fundo eſt edificata: ⁊ dr̄ eccl'ia pēdere ex prima ⁊ illi vt annexe pōt per vicariū deſeruiri. principalis tn̄ p̄latus erit ⁊ rector ſuperioris eccleſie: q notādū eſt valde pro iſtis capellis ⁊ altarib⁹ que edificant̄ in eccleſijs. Dicit tn̄ vin. ꝯ. de ele. dudū. qȯ in tali eccleſia ſi eſt vicina prouide poterit deſeruire per capellanos ſuos. ſi autē eſt remota imponet̄ ei cēſus ⁊ ponet̄ in ea perpetuus vicarius. alle. de eccleſijs edif. ad audiētiam. Aduerte nō dicit per quē: ſed in hoc recurre ad ea que dixi de elec. cū eccleſia vultera-

12 na. ¶ † Sed ad p̄miſſa querit an euicta maiori eccleſia depēdētes euincantur: dicit q ſic. q2 ſi arrogat̄ aliqs oēs qui ſunt in ptāte eius trāſeunt inſt. de adop. §. illud. ff. de p̄ca. l. ꝙuis. in ȝtriū alleg. c. paſtoralis. in p̄n. de offi. ord. dic q hoc dictū ꝓcedit quo ad ius ꝓprietatis. ȝtriū quo ad ius ſubiectionis iuriſdictiōis. ad q bn̄ facit. c. ij. de reli. do.

13 ¶ † Quid aūt ſi eccleſia[g] a qua alie depēdent nō

g ſoluat iura epalia: an depēdētes poſſint interdici vel ipſarū bona pignorari, facit q ſic. hoc dictū pōt tolerari qn̄ depēdentes ſunt de eadē iuriſdictione: alias

patria poteſtas. vide gl. pe. ⁊ ibi per Dy. ⁊ Bar. in. l. titia. ff. ſol. mat. et ad id qȯ dictū eſt de ordine ſacerdotali an liberet a patria poteſtate. ⁊ vide gl. in. c. cū voluntate. de ſen. excom. ⁊ glo. pe. in. c. j. xxiij. q. v.

a ¶ Non liberet. Adde Bar. conſi. incip. filiuſfa. preſbyter.

b ¶ Ex certa ſcientia. Adde vt per Old. conſi. cccxxv. vſq3 ad. cccxxxij.

Sebaſti. Sapia.

c ¶ Reſcribit. Vid do. Ab. in. c. dilectus. ij. in. iij. co. j. ꝺ prebē. vbi vult qȯ qn̄ papa cōcedit bn̄ficiū alicui qui ſit illegitime etatis cenſet̄ diſpēſare ſi cōcedit motu proprio et hoc idē dicit Fel. i. c. ad aures. col. iiij. ꝯ. de reſcript.

d ¶ Cōmēdatam. Adde q late voluit Ro. cōſil. cc.

e ¶ Depēdere. ad de Are. ꝯſi. lxxij.

Sebaſti. Sapia.

f ¶ Subiectā. Vide firmianū in repertorio ſuo i v̄ſ. eccl'ia. col. j. vbi dicit ſe r̄ndiſſe plebano de Tolētino camerario epi firmi. qȯ ſi capella ꝑ laicū edificatur in eccl'ia ⁊ per lai cū dotat̄, eccleſia acqrit patronatū capelle ad p̄ntādum ꝑpter ſolū in quo capella cōſtruitur. aduerte tamē qȯ eccleſia edificata in ſolo alieno nō cedit ſolo, ſed ſolū cedit eccleſie. no. glo. xij. q. ij. c. apoſtolicos. not. do. flor. in. l. qui dominum. ff. ad. l. aql.

Sebaſti. Sapia.

g ¶ Si eccl'ia. An eccl'ia vnita teneatur ad onera eccleſie cui eſt vnita tradit Bart. i. l. j. de metropo. ber. libr. xi. ⁊ an gaudeat priuilegijs tradit gl. in. c. j. ne ſede vacā. no. i. c. recolētes. ꝺ ſtatu monac. ⁊ an poſſit alienari i vtilitatem alterius eccleſie principaliter tradit Bal. i aut. hoc ius porrectum. C. de ſacroſanc. eccle.

tione:alˀs forte dicendū eſſet ſecus per.d.c.ij.de religi.do.quo ad hoc vt
ep̄s principalis eccleſie haberet ptātē interdicēdi hic de offi.dele.ſane.
ad hoc q̄ꝛ qđ dño debeť deducit de peculio vicarioꝝ.ff.de pecu.l.ſi ſer-
uus meꝰ. ☞Quero an ſingule depēdētes eccleſie ſingulas dbeāt dare
ꝓcurationes.dic ꝙ ſic ſi ſufficiūt ⁊ habeāt ppľm. q̄ꝛ ep̄s quodlibet mē-
brū dioceſis reſpicit.de off.oꝛ.irrefragabili.xj.q.j.de pſona.nec obeſt ꝙ
vna eccľia ſit ſubſtātialis.de reb.ecc.nō alie.c.j.qđ intellige in eccleſijs:
ſecus ſi ſint gr̄e.de cēſi.c.ſi. ☞Quid ſi ꝯtigit qs cū pbr̄o eccleſie ſubiecte
an añ executionē debiti exigať qđ debeť ſuperiori eccľie.ſ.cēſus: dic ꝙ
ſic ſicut dñs deducit priꝰ ꝙ a ſeruo debeť.ff.de peculio.l.ſ3 ſi dānū.§.pe
culiū.⁊.§.preterea.⁊ hoc ſi cū pbr̄o ꝯctū fuit ignorāte vel ꝯtradicēte pre
lato maiori.ſed ſi illo ſciente veniet eccleſia in cōtributū cū alijs credi-
toribus.ff.de tribu.l.j.⁊ vide Archi.de preben.cū ſing.lib.vj. Joan.an.
in ſi.glo.ſi.dicit vt de elec.nemo deinceps.lib.vj.vbi vide Anto.de but.
1 ☞Clericus in minoribus tantū cōſtitutus poteſt diſpenſatiue ad re
gimen parochialis eccleſie promoueri: dūmodo intra breue tempus
poſſit in preſbyterum ordinari.2.
3 Ordines ſacri intra quod tempus poſſunt vel debent accipi.
4 Epiſcopus an ⁊ qñ poſſit diſpenſare ſuper minori etate ad bñficia.6.
5 Etas que requiratur ad quecunq̄ʒ beneficia.
7 Eligi an poſſint nō conſtituti in ſacris ad beneficia ſonantia dignitatē
que ſint ſine cura ⁊ que diſpenſatio requiratur.
1 PReterea. ☞†Js qui nondū eſt in ſacris ſi alias
eſt idoneus ad regimē parochialis ec-
cleſie diſpenſatiue pōt ꝓmoueri.h.d.Prima pars ponit ri
gorē.Scđa diſpēſationē.Tertia diſpēſationis determina-
tionē.ſcđa ibi,diſpenſatiue.tertia ibi,dū tñ. ☞Caſus literalis.diciť in
hac decretali: ꝙ nullus debet ad regimē animarū admitti niſi ad mi-
nus ſit ſubdiaconus tñ diſpenſatiue in minoribus cōſtituti poſſunt ad-
mitti dūmodo tales ſint qđ intra breue tp̄s poſſint in pbr̄os ordinari.
Ber. ☞No.primo ꝙ ad regimē parochialis eccleſie de iure aſſumi nō
pōt nō exiſtens in ſacris:⁊ ſic habens vnū bñficiū cui ꝑ prius anteq̄ʒ aſ-
ſumať annexus eſt ordo ſacer.ſ.parochialis eccleſia. ☞Not.ij.ꝙ ordo
ſubdiaconatus nō eſt de minoribꝰ ſ3 de ſacris.j.de ſer.nō or.miramur.
2 j.eo.a multis. ☞†No.iij.ꝙ in minoribꝰ exiſtens diſpēſatiue pōt ad ec-
cleſiā parochialē aſſumi dū ſit talis ꝙ intra breue tp̄s poſſit in preſby-
terū ordinari:⁊ ſic apparet ꝙ defectus etatis ꝓxime tñ ad ſacerdotiū
nō impedit quē ad parochialē eccleſiā ꝓmoueri diſpēſatiue ⁊ talis diſ-
3 penſatio pōt fieri per ep̄m. ☞†Sl.j.querit qđ dicatur breue tp̄s:⁊ mul
tas cōcordātias adducit ad breuitatē tp̄is.Cōcludit ꝙ breue tp̄s dr an
nus ⁊ dimidius q̄ꝛ in anno ⁊ dimidio qs ꝓmoueri poſſet ad ſacros.al-
legat.iuri.hodie ſtatutus eſt annus:vt.c.l3.canō.de ele.li.vj.Sed dicūt
hic doc.ꝙ in vna quadrageſima quis poſſet ad oēs ſacros ꝓmoueri.
nā in ea ſunt tres dies ſabbati ordinationū.Unde Hoſtiē.hic dicebat
hoc ꝙ de tp̄e breui dr arbitrariū eē.hoc dcm̄ ꝓcedit in alio caſu q̄ʒ.c.l3
4 canon.⁊ bñ facit qđ ibi no. ☞†Querit ſecūdo gl.an ep̄i poſſint diſpēſa
re cū minori etate ⁊ aliq dicunt ꝙ ſic.arg.huius.c.de hoc recitat gl.de
elec.cū dilectus.ibi dicit ꝙ in etate nō diſpēſat.Jnn.alˀs Hoſ.dicit per
ep̄os diſpēſari poſſe in etate ⁊ pſonatibꝰ ⁊ parochialibꝰ eccľijs ⁊ in de
fectu ordinū,⁊ in defectu ſciētie ⁊ in defectu morū cū corrigibili dū tñ
cā ſubſit de defectu ordinis.dicit hic ꝓbari:q̄ꝛ ex quo ius ꝑmittit diſpē
ſari ⁊ papa nō reſeruat inferiori:hoc diceť eſſe cōceſſum:⁊ hoc vr̄ pla-
cere Jo.an.in.c.l3 canon.de elec.li.vj.Circa etatē aūt duo ſunt vidēda.
primo in qua etate quis poſſit bñficium ſuſcipere.ſcđo an cū inhabili
5 tate poſſit per ep̄m diſpenſari. ☞†Ad primū dic ꝙ eſt dare dignitatē
ep̄alem:⁊ hoc determinať.de elec.cū in cūctis q̄ꝛ eſt etas.xxx.ann.⁊ in
ea ſolus papa diſpēſat vt ibi.Eſt dare etatē abbatie.Et ſimpliciter cre
do qđ illā requirat etatē vel ſaltē.xxv.⁊ hoc tene vt firmat Jo.an.in.c.
indēnitatibꝰ.de elec.lib.vj.⁊ in iſtis caſibus nō diſpēſat iferior a papa.
facit de eta.⁊ qua.c.j.li.vj.Eſt dare dignitatē abbatiſſe.⁊ de hac de ele.
indēnitatibꝰ.li.vj.⁊ cū iſta minori etiā ſolus papa diſpēſat vt.d.decret.
vnica eſt dare dignitatē aliā inferiorē vel pſonatū habētem curā ani-
marum annexā:⁊ illius eſt etas.xxv.an.⁊ idē in eccľia parochiali.d ele.
cū in cūctis.§.inferiora.in etate minori nō diſpēſant inferiores ep̄is q̄ꝛ
inhabilitas eſt conſilij:vt no.glo.de ele.cū in cunctis.ad hoc de renūt.
poſt tranſlationem.ad hoc de eta.⁊ quali.c.j.li.vj.Et ecōtrario eſt dare
dignitatē vel pſonatū ſine cura.⁊ in hoc eſt dubiū que etas exigatur.
dicit.Jnn.hic ꝙ nulla eſt certa etas determinata:vñ ad illas recte eli
gitur qui ſciat illā ⁊ poſſit regere:vel ſm eū ſufficit pubertas cū exinde
ſuas facultates adminiſtrare poſſet ⁊ ceſſet tutoris officiū ⁊ poſſit eſſe
ordinarius.ff.de iudi.cū p̄tor.⁊ ſufficit ꝙ nō eſt ſtatutū ꝯtrium.ff.de pro
ba.l.ab ea.nō placet hoc Cōpoſt.nā ſi in ſecularibꝰ honoribus haben
tibꝰ adminiſtrationē exiguntſ ſaltē.xxv.anni ꝯpleti.ff.de mune.⁊ hon.
l.ad rem.ff.de decu.l.ſpurij.§.minores.fortiꝰ in eccleſiaſticis honoribꝰ
⁊ dignitatibus requiritur illa etas niſi diſpēſetur:⁊ ſic poſſet intelligi
opin.Jnno.Hodie de mēte capituli.j.de eta.⁊ quali.c.j.li.vj.eſt ꝙ etas
ſit.xxv.nā illa decre.in.xliij.ann.permittit diſpēſare ep̄is.ī minori autē
a etate nō poterit ep̄s diſpēſare.Eſt dare bñficia ſimplicia[a] que nō ſunt
dignitates nec parochiales eccľie:⁊ tales nō exigūt ordinem ſacrū ex
ſtatuto vel cōſuetudine:ſi eſt bñficiū habēs adminiſtrationē exigitur

xiiij.annus.ſ.e.indecorū.⁊ t3 Jo.an.de reſcript.ſi
6 eo tp̄e.lib.vj.in nouella. ☞†Satis tñ puto quod
poſſit ep̄s in minori etate diſpēſare.q̄ꝛ ſi hoc eſt ꝓ
hibitū in dignitatibꝰ per.c.j.j.đ eta.⁊ q̄li.li.vj.ꝯceſ
ſum vr̄ in alijs a ꝯtrio lr̄e illiꝰ.c.maxime tenendo
opi.antiquā Jnn.⁊ Hoſt.ꝙ ī talibꝰ non ꝓhibitis
in etate poſſet diſpenſari.Si aūt bñficiū ſit cano
nia:opi.ſunt aliq̄ exigūt.xiiij.an.aliq̄ minꝰ: q̄ꝛ di-
cunt ſufficere ſeptimū vt recitat gl.de reſcri.ſi eo
tp̄e.in.vj.Puto qđ ī canonijs eccľie cathedralis
ſi vera opi.Hoſt.maxime cū poſſint eſſe delegati
pape:vt eo.tit.de reſcri.ſtatutū.§.j.li.vj.exigeť ſal
tē etas.xiiij.an.ad hoc vide.c.ex eo.de ele.lib.vj.⁊
cle.vt hi qui.de eta.⁊ quali.Dic q̄nq̄ʒ geſtio actus
h3 ordinē annexū:vel ſi nō h3 annexū requirit tñ
diſcretionē in gerēte.itē vbi h3 ordinem annexū
⁊ vult ꝓmoueri reſpectu illius actus req̄riť etas
ad ordinē req̄ſita:vt in cle.vt hi qui.j.rñ.de eta. et
quali.Si nō h3 ordinē annexū req̄rit diſcretionē
tūc etas diſcreta requiriť que eſt.xiiij.an.vt.in.c.
ex eo.de elec.li.vj.Si vult ꝓmoueri reſpectu alio
rū:dic ꝙ ſufficit etas.vij.an.ad qđ vide not.in.d.
cle.vt hi qui.in gl.ordinaria. ☞Jn canonijs aūt
inferiorū eccleſiarū idē qđ in alijs ſimplicibꝰ non
habentibꝰ adminiſtrationem:vt etas ſeptēnij ſit
habilis:⁊ ſatis puto qđ cū minori ſeptēnio proxi-
mo poterit tūc ep̄s diſpenſare.Si autem eccleſia
h3 annexū ordinē vt poſſit ꝓmoueri exigitur qđ a ☞Simplicia.ad de Fede.conſilio cxxxij.
ſit ī etate ad ordinē req̄ſita:alias defectuoſus vi-
deretur ſeu diceretſ.An aūt poſſet diſpenſari per
b ep̄m:[b]puto ꝙ ſi ſit ꝓximus etati vt poſt modicū
tp̄s poſſit ꝓmoueri:alias nō niſi magna cā ſubſi
ſtēte.ar.huiꝰ decre.Facit q̄ꝛ ꝑmiſſum erat ſm opi.
antiquā ep̄is in talibꝰ diſpēſare nec correctū repe
ritur:ergo poſſet ad hoc qđ no.Hoſt.in ſum.Nec
ob.c.l3.canon.⁊ qđ ibi no.de ele.li.vj.q̄ꝛ illud ꝓce-
dit q̄n tp̄e ꝓmotiōis certa etas ⁊ determinata re
quiriť:ſecus vbi nō requiriť q̄ʒq̄ʒ habeat ordinē
annexū in quo req̄rať certa ⁊ determinata etas:
tñ ꝯ hoc facit qđ no.Joā.an.in cle.generalem.de
eta.⁊ quali.vbi dicit qđ in etate nō pōt ep̄s diſpē-
ſare reſpectu ordinis.dic ꝙ reſpectu ordinis di-
ſpēſare nō pōt:vt añ debitā etatē ꝓmoueať,ſ3 qđ
promoueať ad bñficiū hñs ordinē annexū in quo b ☞Per epiſcopū. Adde late Ro. conſil.cccxxv.
req̄rať certa etas:dicēdū qđ pōt diſpēſari ꝑ ep̄m
dūmō hoc fiat ex cā iuſta ⁊ neceſſaria.ad h̄ facit
bñ in arg.c.cū ex eo.de elec.lib.vj.iūcto.c.licet ca-
7 non.eo.tit. ☞†Quero an nō conſtituti in ſacris
poſſint eligi ad bñficia ſonātia dignitatē vel per-
c ſonatū ſine cura[c].Cōpo.de ele.dudū.⁊ Jnno.di-
cūt ꝙ ſic Hoſt.aūt ꝯ.vide glo.eo.titu.c.j.lib.vj.in
vlti.glo.⁊ ibi recitanť opi.finalr̄ Jo.an.vr̄ reſide
re in opi.ꝙ de iure cōi non pñt eligi ſed diſpenſa-
tiue:⁊ vide in decre.dudū.⁊ de his q̄ ſi.a ma.par.
capi.ex ore.Quero qualiter ⁊ q̄ via ꝓmouebiť ſi
ſit inhabilis ad talē dignitatē q̄n eget diſpēſatiōe.
Jnn.⁊ Egi.ꝙ aſſumeť ꝑ poſtulationē:⁊ ſic eligi
nō poterit:nā diſpēſant ep̄i cū cōſtituto in mino-
ribus vt poſſit eligi ad pſonatū vel dignitatē:reci
tat alios dicētes ꝙ poterit eligi vnde dt ꝙ ep̄s
poterit facere aliquē eligibilē ꝑ ſuā diſpēſationē.
alij ꝯ ſic reſidet Jo.an.credo ꝙ ſi debeat aſſumi Zacharias.
de corpore vel collegio abſq̄ʒ dubio debeat poſtu c ☞Sine cura.Ad de tu late de hoc pˀ Fede de ſe.ꝯſil. cxxvij.inci.caſus talis eſt quedam eſt canonia ⁊c.
lari:⁊ ſic materia poſtulationis nō ſolū locū habe
bit in p̄lationibꝰ ſ3 in inferioribus beneficijs.Ubi
aūt de beneficio ꝓuideať ꝑ viā electionis ſi idē eſt
collator ⁊ cōfirmator nō credo qđ materia poſtu-
latiōis tali accōmodeť.Si aūt vnꝰ eſt collator al-
ter ꝯfirmator adhuc dico ꝑ viā poſtulationis ꝓ-
cedi.Hoc reincidit in dubiū illud an hodie de iu
re cōi patiēs defectū in ordinibꝰ poſſit ad eccle-
ſiā parochialē aſſumi.de qua in.c.ſi ꝓ clericis pau
peribꝰ.de p̄bē.li.vj.⁊ ibi Jo.an.dterminat ꝙ ſolū
in caſu illiꝰ.c.⁊.c.ij.de inſtit.li.vj.poſſit de iure cōi
promoueri alˀs diſpenſatiue debeat promoueri ꝑ
iſtud ca.de quo dic vt ibi:Archi.tamen indiſtin-
cte ibi tenet contrarium.dic vt ibi.
1 ☞Delicta occulta an inducant irregularitatē.
2 Teſtes reducuntur ad cōcordiam vt euitent fal-
ſum non vt probent hoc dicit cum apoſtil.

a ¶ Reducunt̃ ad
de intelligẽdũ vt
euitẽt falſum nõ
vt ꝓbent: vt dicit
mõm̃. cõſil. ccciij.
Zacharias.
¶ Adde tu eũdẽ
ro. ſin. ccccclxxij.
inci. ſi teſtes aliq.
nec omitto qḋ ſi
teſtes in cã diſcor
dent in dicto non
obeſt eorum teſti
monio tal' diſcor-
dia. not. Bal. in. l.
j. in. vj. col. C. ḋ te
ſta. Spe. in tit. de
teſte. §. iã de inter
rogatorijs. v. hic
eſt. Ant. de bu. in
c. ꝗrto. col. iij. ĩ. de
of. or. ⁊ fel. plene ĩ
c. cũ tu. co. vj. v. ij.
not. qḋ modica
ꝯrietas. ĩ. ḋ teſt. ⁊
de materia ꝑ iſtũ
tacita vide eũdez
Fel. late diſtiguẽ
tẽ vbi. ṡ. co. iij. vſ.
quinta cõcluſio. ⁊
col. iiij. verſi. ſecũ
do aduerte.
Anto. Franciſ.
¶ Ad hoc de cõ
cordia teſtiũ fa-
ciẽda ad h̃ vt eui-
tẽt falſuz nõ vt ꝓ
bent. vide Bart.
ſin. loquẽtẽ. et ibi
ꝑ Alex. ⁊ doc. i. l.
ij. ĩ. §. creditũ. vbi
Alexã. in. ſi. colũ.
multas cõcor. all'.
ff. ſi cert. pe. ⁊ vide
ẽt bar. ⁊ ibi Jo. ḋ
imo. ⁊ ẽt alex. ĩ v.
extra gl. in. l. ĩ in-
ſulã. in. §. fruct'. ff.
ſo. ma. ⁊ viḋ bar. ĩ
l. ſi finita. ĩ. §. ſi añ
hoc decretũ. ff. de
dã. infec. ⁊ h̃r per
ang. in. l. q ſñiam.
C. de pe. ⁊ ꝑ Jo. ḋ
imo. in. l. inter pa
res. ff. de re iud. ⁊
iſtḋ ſine dubio in
tellige ver qḋ ſũt
cõcordãdi teſtes
ad finẽ vt euitent
falſum qñ ſũt nu-
mero pares. al's
aũt ṗualet maior
pars: vt ꝑ bart. ⁊
bal. ĩ. ḋ. §. creditũ.
ĩ vlt. co. ⁊ ĩ. l. gall'.
in. §. ille caſus. vbi
⁊ ꝑ alex. ĩ. ix. col. ff.
de lib. ⁊ poſth. et
vide ꝑ imo. ĩ. c. co
rã. ⁊ in. c. cũ cõtin
gat. de off. dele. et
h̃r ꝑ flo. ĩ. l. ob car
men. §. j. ff. ḋ teſti.
vbi ẽt ꝑ glo. ⁊ per
ſpe. ĩ ti. de diſpu. ⁊
all'. ĩ. §. nũc videdũ
in v. ſʒ ſi aduerſa-
ri'. ⁊ vide. d. abb.
in. c. in nr̃a. ḋ teſt.

3 Beneficiatus non faciens ſe promoueri ad ſacros
ordines: an ⁊ qñ ſit priuandus beneficijs. 6.
4 Criminoſus añ vel poſt ꝓmotionẽ ad bñficia an
cogat̃ illa relaxare. 5. 8. ad tp̃s vel perpetuo. 10.
7 Beneficia plura an ſit licitum retinere.
8 Cõfeſſio facta ſiue in foro cõtẽtioſo ſiue peniten-
tiali ſiue mixto an preiudicet confitenti. 11.
9 Variatio an admittat̃ ſi quis dixerit ſe nõ poſſe
ad ordines promoueri ſalua conſcientia.

QUeris. Propter neceſſitatẽ vel vtilitatẽ eccl'ie cõ-
pellunt̃ clerici recipe ordines nõ ſuis
bñficijs annexos. h. d. Cõis diuiſio. ſe-
cũda ibi cũ igit̃. que duo facit. primo ponit diſcor
diã canonũ. ſcḋo diſtinguẽdo cõcordat ibi: ſtatuẽ
tes. ⁊ ſcḋm mẽbrũ proſequit̃ ibi: qḋ ſi. ¶ Caſus li-
teralis. Clerici bñficijs eccl'iaſticis abũdãtes mo
niti a p̃latis ſuis vt ad maiores ordines ꝓmoueã
tur: nolũt ꝓmoueri dicentes ſecreto ſe tale quid
cõmiſiſſe qḋ eos ſalua ꝯſcientia ordinari non ſinit
querit̃ quid de talib' ſit agendũ: R̃ñ. papa ꝙ in
caſu iſto vident̃ canones diſcordare cũ qdã dicũt
eos nõ cõpellẽdos. alij vero ꝯ̃riũ aſſeruerũt: hãc
ꝯ̃rietatẽ volẽs amputare ſtatuit vt ſi clerici ſe in-
dignos ꝓpter occulta ſua pctã ꝑceptiõe maiorũ
ordinũ fatent̃ iferiores clerici de eccl'ia ꝓbabilis
vite ⁊ opiniõis preferant̃ eiſdẽ: ⁊ bñficia ſibi au-
ferant̃ ⁊ alijs ꝯcedant niſi forte q ordinari recu-
ſant in alijs ſeruitijs eccleſie fuerint vtiles. Si ve
ro ſola volũtate ordinari recuſant ⁊ vtilitas eccle
ſie vel neceſſitas ſuaſerit, ſi idonei fuerint compel
lẽdi ſunt ad maiores ordines recipiendos ꝑ amiſ
1 ſionẽ locorũ ⁊ bñficiorũ ſubtractionẽ. ber. ¶ † No-
ta p̃io ꝙ aliqua ſunt delicta vel defect' que quã-
tũcũꝗ occulta inducũt irregularitatẽ ⁊ repellũt
2 quẽ a facultate ꝓmouẽdi. ¶ † No. ſcḋo ꝙ ad pa-
pam ſpectat diſcordantes canones ad concordiã
interpretãdo reducere: ſic ⁊ teſtes diſcordãtes ad
a ꝯcordiã reducunt[a]; vt pʒ in. c. cũ tu. ḋ teſt. ¶ Not.
aperte in v̇bo ſtatuẽtes. ⁊ cũ loquat̃ in plurali qḋ
ſint plura peccata que ꝗꝗ ſint occulta impediũt
3 quẽ a ꝓmouẽdo. ¶ † No. qual'r ⁊ qñ ꝓcedatur ꝯ̃
bñficiatos vt ſe ad ſacros faciãt ꝓmoueri immi-
nente neceſſitate eccl'ie: q2 aut ſola voluntate reſi-
ſtunt abſꝗ aliquo impedimẽto vel cã ⁊ cõpellun-
tur data idoneitate ꝑ ſubtractionem bñficiorũ et
amiſſionẽ locorũ aut reſiſtũt nõ nuda volũtate ſʒ
cã ſubſiſtẽte: q2 ſalua cõſcia nequeũt ordinari: tũc
ſi al's ſint valde vtiles eccl'ie nõ priuant ſʒ alij ei'
loco ponunt̃. ſi nõ ſint ita vtiles bñficijs priuant̃
4 ⁊ alijs ꝯferunt̃ qui valeãt ordinari. ¶ † Opp. ꝙ
indiſtincte qui propter peccata occulta nõ valeãt
promoueri debeãt deponi: q2 vel añ ꝓmotionẽ ta
lia cõmiſerũt ⁊ ſunt deponẽdi eo q2 tp̃e examina-
tionis talia tacuerũt. xxxiij. diſ. c. ſi. l. diſt. ex penitẽ
tibus. lxxxj. diſt. ſi q ſine. cũ ſi. Aut poſtea cõmiſe-
rũt ⁊ adhuc ſunt priuãdi ex quo ſua culpa ſe fece-
rũt indignos. ar. ṡ. c. j. Sol. dicit gl. ꝙ v̇itas eſt qḋ
b ſunt priuãdi[b], tñ ſi al's eccleſijs ſint vtiles tolera-
bunt̃ in eccleſia: ⁊ ſic diſpẽſat̃ cũ eis maxime ſi ſint
pctã occulta. puto ꝙ ſi defect' foret talis ꝙ nõ im
pediret ordines ſuſceptos ſʒ impediret ſuſcipien
dos, qḋ ſiue añ ſiue poſt ꝯtingeret tale impedimẽ
tũ ex q̊ non eſt ſupior ordo annex' bñficio poſſet
retinere bñficia nec expectãdo ſeu expectato nec
ex ꝯtumacia in ordinãdo priuarent̃ dũmõ alias
eccl'ie forent vtiles. Si delictũ occultũ ſit forte ta-
le ꝙ cuiuſcũꝗ ordinis etiã ſuſcepti ĩpediret exe-
cutionẽ ⁊ tacuiſſet añ ꝓmotionẽ nõ video ꝙ bene
ficiũ cũ bona cõſcia tenere poſſet: niſi cũ eo diſpẽ-
ſaret̃: nõ tñ qñ oĩno foret occultũ priuaret̃ ꝓpter
delictũ: ſʒ nec ꝓpter ꝯtumaciã in nõ ordinãdo ni-
ſi ſm̃ diſtinctionẽ hui'. c. Si aũt delictũ illud ꝗꝗ
occultũ poſtea cõmiſiſſet ꝓpter qḋ ordinũ caret
executiõe: adhuc nec bñficiũ cũ bona ꝯſcia retine
ret niſi cũ eo diſpẽſet̃. talia enĩ bñficia ſaltẽ in vnũ
habẽt ordinẽ annexũ ⁊ ei' executionẽ: cũ alijs cle
ricis nõ ſint conferenda. Aut ergo id publice cõ-
fitet̃ ⁊ eſſet deponendus ⁊ priuandus, aut occulte
propter cõfeſſionẽ talẽ priuari nõ põt. Nũqd pro

pter ḋlictũ in nõ aſſumẽdo ordines poſſet ṗuari:
5 ſeruanda eſſet hec decre. ¶ † Opp. ꝙ nõ remoue
rent̃ ꝓpter occulta pctã. ṡ. ḋ. tẽp. or. ex tenore. So.
dicit gl. ſi agit̃ de priuatiõe ꝓpter pctm̃ immedia
te: ſeruandũ eſt qḋ h̃r in. c. ex tenore: q2 ꝓpter oc-
cultũ pctm̃ nõ impedit̃ retẽtio bñficij ⁊ ptãs ĩ illo
miniſtrãdi vel ordine: fallit in homicidio ſm̃ vnã
opi. tu in hoc tene qḋ ibi dixi. Si agit̃ de ṗuatio-
ne ꝓpter negligẽtiã in ordinãdo ſeruãdum eſt ꝙ
6 hic diſtinguit̃. ¶ † Op. ꝙ indiſtincte ad aſſumen
dos ordines bñficiati ꝯpellant̃: al's priuent̃ diſtri
butiõib' ⁊ voce in cle. de eta. ⁊ q̃li. vt hi q. Solu. di.
cit hic Joã. an. ſi bñficia nõ hñt annexos ordines
ſeruãdũ eſt qḋ hic ꝓcedi etiã põt ad al's penas ⁊
alio mõ cõpellere ad ordĩes vt ꝑ ſubtractionẽ q̃ti
dianarũ diſtributionũ ⁊ vocis vt ibi h̃r. Si habẽt
ordĩes annexos tũc cõpellunt̃ ſm̃ diuerſitatẽ bñ-
ficiorũ: vt pʒ in. c. lʒ canon. de ele. li. vj. ⁊ ĩ. d. cle. Or
ſi eſt bñficiũ curatũ ⁊ parochiale ṗuat̃ ipſo iure la
pſo anno. ſi collegiatũ ⁊ curatũ ṗuari põt: ſi cano
nicat' in eccl'ia cathedrali priuat̃ voce capl'i ſi nõ
hʒ annexũ ordinẽ: ſi hʒ annexũ ordinẽ ṗuat̃ dimi
dia q̃tidianarũ diſtributionũ: al's ṗuat̃ q̃tidianis
diſtributiõib', ⁊ ſi eo monito ẽt nõ aſſumeret poſ
ſet bñficio ṗuari: vbi dixit eos bñficio nõ ṗuari ne
ceſſitate vel vtilitate eccl'ie ſubſiſtẽte poſſent ṗua
7 ri ſm̃ formã ⁊ diſtinctionẽ decretalis. ¶ † Opp.
innuit hic multitudinẽ bñficiorum ꝑmiſſam. q2 dicit
ꝙ bñficijs abũdẽt ⁊c. obuiat de prebẽ. de multa. ⁊
c. ſup ordĩata. Quidã tex. iducũt ꝓ mltitudine ꝙ
nõ inducat pctm̃ qḋ pʒ q2 nõ ꝓhibent̃ hi ꝓpter
hoc ordĩari qḋ nõ fieret ſi eẽnt in mortali. Hoſti.
dicit ꝙ hic no. fctm̃ ⁊ nõ ius: quia non ꝙ fctm̃ ſed
qḋ fieri dʒ ⁊c. de ele. cũ cãm. vel ſm̃ eũ pluralitas
bñficiorum reſpicit pluralitatẽ cl'icorum, ſi'e de ca. mo.
8 c. j. lib. vj. vel diſpẽſatũ erat. ¶ † Opp. ꝙ nõ poſſit
ṗuari ꝑꝑ hãc ꝯfeſſionẽ ĩpedimẽti cũ fuerit occul-
ta ⁊ pctõr occulte ꝯfitẽs nõ dʒ manifeſtari: vt pʒ
de offi. arc. c. ij. cũ ꝯcor. ḋ pe. ⁊ re. oĩs vtriuſꝗ ſex'.
ſo. dicũt qdã ꝙ ſi hec ꝯfeſſio ẽ fcã in foro cõtẽtioſo
ṗiudicat: ⁊ ex eo deponi põt q2 notoriũ iducit. ad
hoc de tẽp. or. c. j. Si eſt facta in foro aĩe ⁊ ſecrete
dñt ꝙ ſi ĩpedimẽtũ occultaſſet tp̃e ꝓmotionis re
moueret̃. xxxiij. diſ. c. vlt. Si v̇o poſt ordinationẽ
ĩcurriſſet h̃ ĩpedimẽtũ ſi ex culpa ſua remouere
tur al's nõ. Tu dic ⁊ ẽ de mẽte doc. hic ꝙ triplex
eſt for': qdã ꝯtẽtioſus: qdã mere pñialis, qdã mix
tus. ſi fiat cõfeſſioni p̃io hoc ṗiudicat, vt ſcḋm q̃
titatem delicti poſſit priuari: ſi in foro aĩe pñiali
nõ dʒ priuari ṗciſe, nec etiã dʒ imponi pena ṗua-
tionis: ne pctõr ex hac impoſitiõe manifeſtet̃: ſed
bene dʒ eius cõſcia informari ꝙ ſalua cõſcia bñfi-
ciũ nõ p̃t retinere ⁊ ſuaderi vt cedat ⁊ ſue poſtea
cõſcie eſt relinquẽdũ. ꝓpter hoc tñ nõ eſt priuãd'
ſʒ bñ poſſet priuari ex cõtẽptu: q2 nõ faceret ſe or-
dinari: q2 de hoc ſibi cõſtare põt iudicial'r: q̊ caſu
ṗuabit̃ al's nõ, ꝓut diſtinguit hec decre. q̃ ſic põt
intelligi. Si cõfeſſio fiat in foro mixto vt qñ exa-
minat̃ ꝓmouend' ⁊ ſecreto cõfiteat̃: ſicut ⁊ in exa-
minationib' ordinãdorũ, vel audita monitiõe p̃-
lati ꝯfitet̃ nõ tãꝗ ſacerdoti, ſʒ tanꝗ ep̃o, q2 iudi-
ciale repellit̃ ⁊ inꝗtũ pñiale nõ punit̃ ⁊ remittit
ad ſummã de ſcrutinio. §. fi. vbi dicit talẽ cõfeſſio-
nẽ neceſſitatis in iudicio mixto habere effectũ ⁊
finẽ repellẽdi nõ effectũ ⁊ finẽ puniẽdi. alle. de or.
co. cũ dilect'. ff. de his q no. infa. l. luci'. ⁊ de exce.
c. j. ¶ Quero an dicẽs ꝙ ꝓmoueri nõ põt ſalua
cõſcia repelli poſſit. dic ꝙ ſic ſm̃ diſtinctionem de
cre. q2 nõ debet ei ſtatim credere: ſequetur tñ ille
9 cõſcientiã ſuã de ſimo. per tuas. ¶ † Nũqd autem
ſi poſtea petit ꝓmoueri vel ordinari admittatur
remittit Hoſt. ad ſum. de elec. §. qs poſſit eligere.
ſub. §. qui nullo iure. verſic. quid ſi poſtea vbi dicit
ꝙ nõ eſt audiendus. de frig. c. j. ⁊. c. laudabilẽ. di-
cit finaliter hoc relinquendum ſuperiori vt ſi hoc
oĩno eſt occultũ relinquat ipſius conſcientie: ſi de
hoc fama exiuit extra: q2 hoc apparuit alijs cano
nicis eũ repellat. de tẽp. ord. ad aures. de exceſſi.
prelato. ꝗ ſit graue. imo etiã poſſet hãc penã im-
ponere. per not. hic. ⁊ in ſum. huius tituli in loco
primo

⁊ tene mẽti vnum
ꝙ ſim. dixit bal. in
l. j. ĩ. viij. q. C. de te
ſti. ꝙ teſtes ſingu
lares nũꝗ redu-
cant̃ ad cõcordiã.
ſʒ ſemꝑ ſũt repel-
lendi. ⁊ adḋ ẽt ꝙ
teſtes reducũt̃ ad
cõcordiã ad finez
vt. ṡ. qñ deponũt
de actu reiterabi
liũ al'r vt vol. bal.
in. l. j. C. q accu. nõ
po. ⁊ ĩ. j. cõſti. C. in
§. qbus. vbi ḋt qḋ
diſcordia teſtium
dʒ iuuari ꝑ diſtin
ctionẽ ꝓ quo viḋ
no. gl. ĩ. c. ꝗ picu-
loſe. ḋ pe. diſ. j. ⁊ vi
de Bart. in. l. ĩter
ſtipulãtẽ. in. c. j. in
ij. col. ⁊ ibi Jmol.
⁊ alex. ĩ. iiij. col. ff.
de v. ob. Et adde
ẽt ꝙ teſtis vari'
in. d. ſuo nũꝗ re-
ducit̃ ad ꝯcordiã
imo tenet̃ ḋ falſo
vt in. l. q falſo. vel
varie. ff. de teſt. et
ple. tra. ĩ. l. eos. ff.
de fal. ⁊ de hmõi
materia cõcordie
teſtiũ vide ẽt per
Alex. ĩ. cõſ. cxiiij. ĩ
ſcḋa pte. ⁊ in ꝯſil.
cxcix. ⁊ ĩ ꝯſil. xix. ĩ
iiij. par. conſi. ⁊ in
ꝯſi. xlij. ĩ ea. iiij. p-
te. vbi oĩno vide.
Zacharias.
b ¶ Priuandi per
ſñiam. Nã ꝗtum
cũꝗ ſit criminoſ'
aliqs ẽt notorie
tũc demũ vacant
ſua bñficia cũ la-
ta ẽ ſñia ⁊ nõ pri'
notat pleniſſime
bal. in. l. cũ fratrẽ.
col. fi. ĩ pñ. v. circa
inſtrumentũ vnũ
ſcias. C. de his q.
vt indi. not. plene
ĩ addi. ad iſtũ ĩ. c.
niſi. in apoſtil. in
verſi. ipſo iure. ṡ.
de renuntia.
Antoni' Frãciſ.
¶ An criminoſus
ſit ipõ iure priua
tus vl' veniat pri-
uãd' vltra dicta
ĩ. c. niſi. de renũ. q̃
ſint crimina idu-
cẽtia priuationez
iure. vide q̃ habẽ
tur ĩ. c. accedẽs. ḋ
accu. ⁊ ibi ꝑ Jo. ḋ
ana. vltra alios. ⁊
vide ẽt ꝑ ſpe. ĩ tit.
de accu. ĩ. §. j. ĩ vſi.
q̃liter aũt. Et ad
de ꝙ oĩ crimino-
ſo dñs ẽ inimic'
vt ĩ. c. ſi ex bono. ⁊
in. §. ſunt plures.
de pen. diſtin. iiij.

a Zacharias. ℂ Ad irregularitatem cauſandā medico.adde plene per
Glo.i.in ſum. de homi.in pn.vbi dicit ꝙ medicus phyſicus vł chirurgi
cus qui artē exercuit:licet infirmus moriaꝛ in eius manibus inter me-
dēdū,pōt tñ. ad ep̄atū vel ſacros ordines ꝓmoueri. ſi i medēdo habuit
cōſcientiam ſaluā.alle.hūc tex.ꝓ quo facit gl.in.l.ex maleficijs. ff.de ac.
τ obli.Flo.i.l.iiij.
§.ꝑculus.ff. ad.l.
aquil. ſpec.in tit.
de diſpē.§.iiij.vſ.
itē exercēs. arch.
τ Gemi. in.c. qui
arborē. et in. c.de
his.l.diſt.et Car.
in cle.j.qō.xij. de
homi.
Antonius Frāc.
ℂ Ad hoc quod
medico hic dicit
adde ꝙ medicus
exercens chirur-
giā aut artem me
dicine phyſicam
q̄uis inter medē
dū infirmus mo-
riaꝛ nō pōt ad ſa-
cros ꝓmoueri:vt
not.i.c.ad aures.
de tēp. ord.τ in.c.
ſuper ſpecula. ne
cle.vł mo.τ in.c.ſi
qs a medicis. lv.
di. vbi per gl.niſi
forte ꝑ imperitiā
aut per eius cul-
pā infirmus mo-
riatur:qꝛ tunc nō
euaderet irregu
laritatē:ſꝫ etiā te
neret in cōſciētia
ad reſtōnem ſala
rij ꝓ medēdo vt
per Hoſt.in ſum.
de peni.in.§.qb⁹.
in v̄.quid de offi-
cialibus. et vide
tex.in.c.abſit.l.di
ſtin. q dicit ꝙ me
dicus dās medici
nam ꝯ̄riam dꝛ ho
minem occidere
generaꝉr an τ qñ
euentus mortali
tatis infirmi im-
puteꝛ medico vl-
tra ea que haben
tur in.c.ad aures
prealle. vide in.c.
tua.de homi. τ in
c. ſi quis a medi-
cis.lv.diſt. Et ad
de ꝙ medicis im
putatur multum
imperitia: vt eſt
tex. in. l. illicitas.
§. ne potētiores.
in fi.ff.de offi.ꝑſi.
τ qñ medicus du
bitat an medici-
na debeat nocere
infirmo non dꝫ il
lam ſibi dare. dꝫ
eñ potius infir-
mum relinquere
ī manu creatoris
quam eius vitā
cōmittere incer-
titudini medicie.
l. iij. §.pro culpa.
ff.ad.l.aquil.

primo alle. hoc intelligo qñ hꝫ fructus ſufficiētes
ad ſuſtentationē ordinū ſacrorū alꝭ dicendū eſſet
ſecus ſm̄ iſtū tex. ℂ Quero de quibus beneficia-
tis loquiꝛ:dic ꝙ gñaliter loquitur de clericis τ ſic
nō ſolū rectores eccleſiarū parochialiū:ſꝫ τ quoſ-
cunqꝫ alios ſimpliciter beneficiatos ꝯprehendit
etiā ſi beneficiū eſſet. xx.ſolidorū.nā τ tales teneꝛ
ad reſidentiā τ ſeruitiū eccleſie.de cle.non reſi.con
querēte.τ.c.pe. ℂ Quero in quo preferanꝛ alij cle
rici qui volūt ordinari iſtis negligentibus. dic ꝙ
in ordinis ſuſceptione:τ cōſequēter in ſede τ bene
ficij perceptiōe.ꝙ ſpecialiter procedit in eccleſijs
collegiatis. de ma.τ obe.ſtatuimus.vnde dicebat
Jac.hic reſpicere debere cōſuetudinē quarūdam
eccleſiarū vbi ſunt clerici habentes maiores τ mi-
nores p̄bēdas.τ hi qui habēt maiores debent ha-
bere ordines certos ad quos maiores ꝓmouenꝛ
habentes ꝓ minores ſm̄ ſue receptionis ordinem:ſi
ergo ſe dicūt indignos minores illis preferentur.
ℂ Quero qñ dicaꝛ vtilitas vel neceſſitas eccleſie
ordinādi:dic ꝙ vtilitas eſt qñ eccleſia indiget mi-
niſtris illorū ordinū:lꝫ etiā ſint alij q poſſint ordi-
nari:nō eſt ergo inter neceſſitatē τ vtilitatē diſtin-
guendum:vt aliqui faciebāt.lxxxiij.diſtin. in ſum.
10 ℂ † Quero,qualis erit hec ſubtractio bñficiorum
dic ꝙ erit ſubtractio reditū ad tp̄s ꝙ apparet ex
verbo cōpellas.ſic.j.de decimis.c.quamuis alias
ex quo ꝓuati eſſent nō plus cogereꝛ ad ordines
ſm̄ Inn.q dicit hāc differentiā inter primū caſum
τ ſm̄ qꝛ hic ſubtrahiꝛ beneficiū ad tp̄s non perpe
tuo:ſed.§.prox.rñ.ſtatim auferꝛ perpetuo τ alte
ri ꝯferꝛ niſi ex cauſa:vt.§.proxi.ſed Hoſt. dicit ēt
hoc ſcđo caſu eos priuari ꝑ ſubtractionem bñficij
ſi rebelles extiterint. magis eñ cōtemnit qui ſua
voluntate ordinari recuſat q̄ꝫ is qui iuſtū impedi
mentū allegat.de quo remittit ad ſum.eo.tit.§.or-
do.ver.circa hoc queriꝛ.τ ver. ſe. vbi ad literā po-
nit diſtinctionē Ray. quam recitat Jo. an. fuiſſe
Guar.τ ponit de elec.licet canō.li.vj. in ver.priua
11 tus.quam qꝛ ibi ſcripta hic non recito:† inquantū
eſt neceſſariū pro intellectu huius.c.dic, ſi renuit
quis ſe promoueri vbi beneficium nō habet anne
xum ordinem.de quo hic ſpecifice loquitur.Aut re
nuit impedimēto τ perpetuo:aut renuit ſola vo-
luntate iſtos duos caſus hic ꝓſequitur tex.primo
caſu ſi iudicialiter cōfiteꝛ impedimentū notorium
eſſe,poſſet deponi incōtinenti τ immediate ex de-
licto.de accu.ſi cōſtiterit. Si nō confiteꝛ iudiciali-
ter ſed ſecreto ſeu penitentialiter vel mixtim ei vt
ep̄o ſecreto non vt iudici:qꝛ vt ſedēti ad banchū:τ
tūc ꝓcedit hec decre.dico ꝙ ordo ꝓcedēdi eſt vt ſi
vtilem videat aliter eū non cogat nec priuet:ſi vi-
det eū inutilē alꝭ eū cogat τ priuet ſtatim bñficio
nō ex vi delicti ſꝫ ex cōtumacia nō parendi:q̄ ſaltē
iudicialiter habebit aſpectū vere contumacie τ o-
ſtendit,iſtū ex contumacia non ex delicto priuari.
hec vera ſi nō pōt aliter eccleſie neceſſitati ꝓuide-
ri:ſi pōt per alios illos ordinet,et illos iſtis prefe
rat in ordine dignitatis ordinis τ ꝯſecutiuorū ad
ordinem.de quibus de ma.τ obed.ſtatuimus. Si
oīno deficit in clericis τ neceſſitas ſubeſt alꝭ vtili-
tas ꝓuideat ꝓuādo.ſi reſiſtit ſola voluntate debet
ip̄m primo priuare loco.Quia dꝫbebit auferre vo-
ces in capitulo vel quotidianas diſtributiōes vel
aliter aggrauare:vt ptꝫ hodie in cle.que declarat
iſtū tex.de eta.τ quali.vt hi qui.pōt etiam ſi in con
tumacia perſiſtit ſcđo ad tp̄s beneficiorū reditus
ſubtrahere.τ ſi durat adhuc in cōtumacia poterit
ip̄m priuare beneficio:vt dicunt hic doc. Dicit tñ
Inn.hic recuſantem ordinari non excōicandum:
ne ſic excōicatus pro manifeſta offenſa ordinari
non poſſet. ſed de hoc non curat. Jo. an. remittit
ad not.de preben. pro illorum. ſuper gloſ. penult.
ſecundum Jo.and.Anto.de butrio.

b ↝ Sebaſti. Sapia. ℂ Doctor cōſulens. An conſultor dans reprobū
cōſiliū teneaꝛ de imperita.querit bar.in.l.ſi.ff.de vari.τ extraord. cogn.
τ in.l.ex maleficijs in princ.ff. de act.τ obli.τ no.determinat. idem facit
Abb.in.c.paſtoralis.§.qꝛ vo.de offi.deleg.Ange.vero in.l.filiuſfa. ff.de
indi.tenet ꝙ nō teneaꝛ,ſed iudex.ſeqꝛ ibidem Pau.de ca.ſed vide mul
ta circa hoc cōge
ſta p.d. Georgiū
nattā in rep. cle.
ſepe.§. que oīa.
col.vij.et.viij. de
v̄bo.ſignifi. Et d̄
medico an tenea
tur vide Cardin.
Alexā.in.c. j.lxxx
iij.diſt.
↝ Sebaſti. Sapia.
c ℂ An medicus.
Vid beatū Tho
mā ſcđa ſcđe qō.
lxxj.arti. j.vbi di-
cit ꝙ medicus te
neꝛ curare pau-
perē qñ eſt i extre
ma neceſſitate: i-
ta ꝙ ſi nō curaret
moreretur alias
nō teneꝛ. refert τ
ſequitur Feli. in
c.j.d offi.iudi. vbi
idem dicit in ad
uocato. vide que
not. Decius i.c.j.
col.xxvij.verſi.re
ſtringiꝛ prima li-
mitatio. de prob.
vbi ponit an no-
tarius teneaꝛ fa-
cere ſcripturas
pauperibus gra
tis τ not. etiā do.
Jaſ.in. §.omnes.
in ver. tripli. col.
penult. inſtit. de
actio.τ oīno vide
Car.alex.in.c.nō
ſatis. lxxxvj. diſt.
vbi per multa cō
cludit ꝙ qui pōt
facere eleemoſy-
nā cōſtituto in ex
trema neceſſitate
et non facit pec-
cat mortaliter.de
quo etiā per Fel.
in.c.j.colum.vlti.
j.diſtin.

1 ☞ Medicus qui aut ex negligentia aut impe-
ritia,non ſanauit infirmum non poteſt ſine diſpen
ſatione promoueri:ſecus ſi mors infirmi non po-
teſt aliquo modo medico imputari. 2.
2 Homicidium caſuale non inducit irregularitatē.
3 Doctor qui conſulendo per ignorantiam leſit ter
tium tenetur in foro anime.
4 Doctor tam in legibus quam in medicina quas
partes debeat habere. 6.
5 Conſcientia licet ſcrupuloſa eſt ſequenda.
6 Medicus teneꝛ infirmū pauperē gratis curare.
7 Medicus medicans qui pro danda ſanitate pre-
tium recipit an euitet crimen ſimonie.
8 Medicus de publico ſalariatus poteſt a ſano ſa-
larium accipere.

A D aures. Euentus mortali-
tatis infirmi non
impedit ꝓmoueri eius medicū peritū
ſolicitū τ traditiones artis obſeruātē.
h.d. Cōis diuiſio.ſcđa ibi:tibi breuiter. ℂ Caſus
lr̄alis. Quidā canonicus colonieñ.erat in phyſica
eruditus:cū pluribus ſm̄ artē ſuā medicinā cum
diligētia tribuiſſet:pluribus in cōtrariū ſucceſſit
qꝛ medicinis ꝓceptis mortis ꝑiculum incurrerūt.
Iſte volebat ꝓmoueri ad ſacros ordines : conſu-
luit dñm papā:papa ſup hoc rñdet ꝙ ſi ſup p̄miſ-
ſis ꝯſciētia ip̄m remordet ad maiores ordines de
ſuo ꝯſilio nō aſcendat.her. ℂ Not. phyſicū ex ſolo
1 artis exercitio non inhabilitari ad ordines.† No.
ſcđo ꝙ homicidiū negligētia vel imperitia ꝯmiſ-
2 ſum cauſat irregularitatē. ℂ † No.tertio ꝙ homi-
cidiū alia rōne cauſatum nō attribuiꝛ ad irregu-
a laritatē cauſandā medico[a] ſi ſm̄ traditiones artis
adhibita diligentia quā potuit ſecutum eſt homi
cidium.τ ſic vꝛ̄ ꝙ caſuale homicidium ſi non pōt
imputari culpa hoc agenti non cauſat irregulari
3 tatē. ℂ † No.ar.ꝙ in foro anime doctor conſulēs[b]
b τ ignorātia vel imperitia nō ſequens traditiones
artis teneꝛ ꝓ eo ꝙ alterꝫ cōſulēdo leſerit. τ hoc tꝫ
Cy. poſt Pe.in aut. hodie.C.de iud.qñ volunta-
4 rie aſſumpſit officiū,ſecus ſi neceſſitatus. ℂ † No.
q̄ exiguꝛ vt medicus medereꝛ iuſte τ nō incurrat
periculū aīe nec periculū irregularitatis. primo
exigiꝛ ꝙ ſit eruditus.ſcđo ꝙ experiaꝛ ſm̄ traditio
nes artis medecine. tertio ꝙ diligēns ſit in artis
exercitio.ſic exigiꝛ in cōſulente ꝙ ſit peritus:ꝙ hꝫ
opi. cōes τ nō ſophiſticas ꝯſulat.ꝙ in examinādo
5 factū ſit ſolicitus τ diligens τ non piger. ℂ † Vlt.
no.ꝙ cōſcia q̄ꝫq̄ꝫ erronea τ ſcrupuloſa ſequēda eſt
ſi nō pōt cū iure informari.vide de ſimo.ꝑ tuas.ij.
τ de ſen.exc.inquiſitiōi. ℂ Gl. oēs iuſtificant tex.τ
querūt de rōnibus.Et no.vlt.gl.de cōſilio an τ qñ
ſequēdū ſit:qꝛ bona eſt. Que ꝯcludit cōſiliū reue-
6 rentie imitādū,conſiliū ꝑfectiōis nō. ℂ † Quero
qñ debeat eſſe peritus τ diligens medicus ne ipſi
imputeꝛ:dic ꝙ prudēs dꝫ eſſe ante factū:vt no. v̄-
bum eruditus.τ in facto diligens ſm̄ traditiones
cōes τ nō ſingulares det medicinas τ experimēta
nō q̄ ꝓter vel ꝯ̄ artē inueniunꝛ. Itē τ poſt factum
qꝛ dꝫ adhibere diligentiam.de quo in ſum.eo.ti.§.
7 ordo.v̄.hec videnꝛ. ℂ † An medicus[c] teneaꝛ infir-
c mū pauperē vel diuitē nolentem ſoluere vel volen
tem ſumere medicinā gratis medicare.no.lxxxiij.
diſt.c.j.τ ibi quo ad pauperē determinaꝛ ꝙ teneꝛ
gratis curare:quo ad diuitē teneꝛ curare ſed non
gratis:qꝛ poſt poterit repetere. Itē habetur ibi
qō an quis redimere teneatur vitā alterius vide
licet qñ videt aliquem velle interficere alium niſi
det ſibi pecuniam.vide in Spe.de ſalarijs.§.j.Et
quomodo penam ſimonie euadat medicans qui
pro danda ſanitate pretium recipit.not.j. qōne.j.
qui ſtudet. Et quomodo medicus a ſano ſalariū
recipit vbi nō liceret ab infirmo. vide de poſtu. c.
8 j.in gloſ.notandū.ꝙ vbi. ℂ † No.ꝙ q̄ꝫq̄ꝫ medicus

a Zacharias. ¶ Inſtãtiã citat̃. No.in.l.illud.ff.de preſcr.xxx. ann.τ Bal. in.l.ſi qñ.col.ij.§.venio ad materiam. C.de teſti. adde tñ ꝙ talis forma per ſtatutum vel ſtylum curie poteſt immutari.ita no.Bal.in.l.j.col. ij. verſi.modus autem citandi.C.quomodo τ quando iudex.

Ant.Frãciſ. ¶ Que ſit forma citationis τ qd debeat in ſe cõtinere citatio.τ qñ τ p quem fieri debeat vide q̃ habent in aut. qui ſemel. C. quõ τ qñ iud. vbi etiã habet de citatiõe in qua nõ exp̃mitur cã.q illa non arctat citatũ.l.j. §.itẽ cũ ex edicto. ff.q ſenté. ſine ap. reſcin. τ habet p glo.in.c.cũ contumacia.de here.li. vj.τ vide bal. in.l. cõſentaneum. C. quõ τ qñ in. τ vid glo.in.c.ſi eps.iſ. q.ij.τ in.c.ſi pmates.v q. ij. et quõ debeat citari vniuerſitas ſiue capitulũ:vide gl. in.l. aliud.in.§. refert. ff.de reg.iu.et in.c. ſi capl'o.de ꝯceſ.pbẽ.lib.vj.τ vid gl. τ doct.in.c.bone. de elec.τ Jo. an. in ca.humilis.de maio.τ ob.τ bart. in.l.non oĩs.de re iudi.τ qd debeat continere citatio delegati.vid Jnno.notabilr.in.c. pterea.de dilati. τ plene p doc.i.c. cũ in iure perit'. de off.delega.Et adde ꝙ citatio ſẽper intelligit̃ q̃lificata cum aduerbio legitime. vt ẽ glo reputata ſingularis in.l.ſi minor.ff. de bo. aut. iudi.poſ.τ vide q̃ ple.trac.in materia per Lanfran. ora.in repe.c.qm̃ contra falſam. in verſic.citationis. de probatio.

Zacharias.

b ¶ Abſq abſolutione.pro hoc eſt gloſſ. in cle.j.τ ibi Car.poſt eum.q. xxx. de decimis. vbi vr̃ hoc ponere differẽtie loco inter ſuſpenſionẽ τ excõicationẽ:q in ea opus eſt abſolutione.in ſuſpenſione vero ſufficit ꝙ iudex declaret eſſe ſatiſfactum. vt no.preall.car.vbi.ſ.τ in cle.j.de priui.Et inquantũ petit.prox.vtrum ſuſpenſio ad certum tempus finiatur ipſo iure poſt tempus:τ dic ꝙ finitur poſt tempus:ſecus ſi ſit ſuſpenſus donec ſatiſfaciat vel peniteat q tunc nõ finitur niſi per ſñiam ſuper declaratione vt premiſi. ita not. Alexan.in.l.ſi.ff.de pe.poſt Jnn.hic.Et ratio diuerſitatis eſt,q ſuſpenſus a iudice donec peniteat vel ſatiſfaciat videtur magis excommunicatus a deo quam ab homine.vt no.idem Jnn.in. c.ſi celebrat. in gloſſ. ſua magna.in ver.irregularis.ſ.de cle.excom.mini.

Anto.Franciſ. ¶ Circa hoc an excõicatus vel ſuſpenſus ad tẽpus finito tẽpore debeat de neceſſitate abſolui. Dicas ꝙ abſq dubio excõmunicatus debet abſolui, etiam finito tempore per illam gloſſ. in clemen.j.de deci. quia ſententia excommunicationis ſtatim trahit ſecum executionem:τ ideo dicimus ꝙ excommunicatus non relaxatur neq ſuſpenditur: quia ſtatim ꝙ eſt lata trahit ſecum executionem. vt in.c. ſacro. de ſentent. excommuni. τ eſt gloſſ.in. c.j.ꝙ metus cauſa. in ver. interdicti. li. vj. τ not.in.c.paſtoralis.τ in.c. ſepe. de appel. τ plẽe per Hoſtien. in.c.veniens.el.ij. de teſti.τ in.c. piſanis. de reſtitu. ſpolia. et per Jnnocen. in.c.vt priuilegia de priuile.et vide etiam Jnn. in. c. preterea.el. ij. de appel.vbi dicit ꝙ promittẽs ſoluere i certo termio ſub pena excommunicatiõis ſi nõ ſoluit, facta etiã ſibi prorogatiõe per creditorẽ debet abſolui ab excommunicatiõe: quia in termino non ſoluit. Et adde ꝙ excommunicatus poſt abſolutionem obtẽtã recuperat omnia priſtina iura: vt eſt glo. in cap. quia diligentia. de electio. et not. gloſſa in.c. maximũ. j. q. vij.τ not. in. c. teſtimoniũ. de teſtib. τ in. c. quamuis. de reſcript. lib.vj. tene etiã menti ꝙ ſententia excommunicationis ſimpliciter lata non durat vltra tempus proferentis: niſi ſucceſſor eam confirmet. ſecus ſi p viam ſtatuti lata ſit. vt i. c. a nobis de ſententia excõmunica. vbi per gloſſ.magnã.circa finẽ.τ tene etiã menti gloſſ. que multa iura allegat in.c. preſenti. de ſenten.excommunic. in. vj. que dixit ꝙ excõmunicatio ſuſpenſio τ interdictũ paribus paſſibus ambulant.

ſalariatus de publico nõ poſſit ab infirmo ſalariũ exigere:tñ põt a ſano exigere dic vt ibi ſm Jo.an.

1 ¶ Citatio dz cõtinere perſonã citãtẽ τ perſonã que cõmittit:τ perſonam ad cuius inſtantiam fit.

2 Contumacia poteſt puniri per alium iudicem de mandato iudicis p̃mi.

3 Suſpenſus perſeuerãs in ſuſpenſione ant ſit ipſo iure priuatus beneficio.4.

5 Sentẽtia limitata ad certum tempus vel cauſa: an ceſſet finito tempore vel cauſa.

6 Suſpenſio ad quid afficiat ſuſpenſum.

Cum bone Qui ſtetit p annũ in ſuſpẽſione priuat̃ beneficio ꝙ prius habebat τ ꝙ poſtea acquiſiuit. Sũt due partes: ꝯſultatio,τ rñſio.ſcõa ibi:rñdemus. ¶ Caſus lr̃alis. Clemẽs papa vocauit q̃ſdã clericos barẽſ. ad preſentiã ſuã vt ſatiſfacerẽt archidiacono ſuo quẽ grauiter leſerant:q ipſi venire cõtẽpſerũt fecit in eos ſuſpẽſionis ſñiam pmulgari in qua triẽnio permanẽtes quidã ex illis ſuſpẽſi alia bñficia eccleſiaſtica ſunt adepti. Queſitũ fuit a papa vtrũ beneficia ſic recepta licite retinere poſſint. et ipſe rñdet ꝙ nõ licet eis que habuerãt vel poſtmodũ ſunt adepti aliquatenus retinere. Vñ mandauit archiepo barañ.vt eos pro tanta pertinacia τ cõtemptu apoſtolico bñficijs q̃ hñt nõ differat ſpoliare.Ber. ¶ † No.primo ꝙ in citatione dz exp̃mi pſona citãs q̃ citat τ ad cuius inſtãtiã citatur.[a] ¶ † No.ſcõo ꝙ contumax corã vno iudice põt de ꝯtumacia puniri ab alio mandato p̃mi cui ſcõo delegat̃ ptãs ex ꝯtumacia puniendi. ¶ No. iij.penã cõtumacie:q aliqñ imponit̃ pena ſuſpẽſionis. ¶ No.quarto ꝙ ſuſpẽſus priuat̃ poteſtate bñficij ſuſcipiẽdi τ inhabilis cenſet̃ ad bñficiũ cõſequẽdũ. ¶ † No.quinto ꝙ ſuſpenſus eo ipſo nõ eſt priuat' bñficio:imo nec priuãdus niſi ſaltẽ triennio durauerit in ſuſpenſione.poſt triẽniũ aũt priuãdus eſt: ſm aliquos eſt priuatus:vñ infra mãdat ſola poſſeſſione priuari. ¶ No. ſexto qñ quis dr delinquere pertinaciter τ ex contẽptu:qñ lata in eũ ſñia in delicto ex contumacia longo tpe perſeuerat ex eo tunc cõtemnere dr. ¶ No.bene p his que no.ſ. de cleri.excõ.mi.clerici.q excõicatus pſeuerãs dr ex contẽptu delinquere. τ hoc potes exẽplare in. c. ſi celebrat.ad fi.ſ.de cle.exc.mi. ¶ † Opp.ꝙ ſuſpẽſus ſtatim ſit priuatus beneficio adeo ꝙ alteri conferri põt vt ptz ex no.de conceſ.preb.literas. hic Jn. tractat de effectu ſuſpẽſionis quo ad vitã ei'. Circa quam videnda ſunt duo. Primo an ſuſpenſio ppetua intelligat̃ τ iuris ſuſpẽſio priuet. Secũdo an ſit tempus vel certa cã limitata finito tpe vel ſi cã finiat̃. Ad pmũ ꝯcludit ꝙ qñ quis a beneficio eſt ſuſpẽſus cũ cauſe cognitione τ diffinitiue pnũtiando τ perpetuo ſuſpenſus intelligit̃ vbi criminaliter eſt pceſſum per modũ accuſationis vel ciuiliter p modũ inquiſitionis:τ hoc caſu dicit ꝙ beneficia ſuſpẽſi ſtatim poſſunt cõferri cũ per ſñiam ſit dãnatus.vt not.de ꝯceſ. preb. literas hoc dictũ repetit Jnn.de coha.cle. τ mu. ſicut. vbi ad literã idẽ dicit τ limitat pcedere ſeu declarat in ſuſpẽſione hois:ſec' dicit in ſuſpẽſiõe iuris. Hoſti.ibi hoc dãnat τ bñ cõcludẽs bñficia ſuſpẽſi nõ poſſe cõferri q nõ vacant vñ adhuc remanet p̃latus:p q̃ ptz ꝙ dictũ Jnno.ibi remanet falſum hec vera niſi in ſuſpẽſione durauerit per trienniũ:vt hic quo caſu ſm aliquos eſt priuandus vt hic ſm alios priuatus ipſo iure de quo dicã.j. Qñq qs eſt ſuſpenſus ſuſpenſione hois τ a iudice ſimplr̃ τ non diffinitiue:q ad hoc nõ agit̃ ſed interloquẽdo ſiue nõ cõparẽtis contumaciã puniendo τ nõ intelligitur ſuſpenſus ppetuo niſi hoc ſit expreſſum.de conſti.ex literis.vbi de hoc.Et tũc ſi eſt tpalis iudex dicunt quidã ꝙ ſuſpẽſus cenſet̃ ad tp̃s adminiſtrationis ſuſpendentis τ nõ vltra.ff.de penis.l.ſi. Jn.dicit ꝙ ppetuo eſt ſuſpenſus donec abſoluat̃:vel dicit ſpeciale in eccleſiaſtica cenſura τ ne rũpat̃ neruus eccleſiaſtice diſcipline.xxiij.q.v.excõicatorũ.de conſ. cũ inter vos.niſi offenſam expreſſerit de cuius natura ſit ꝙ ad tp̃s intelligat̃ vt ſi excõicet̃ ppter cõtumaciã vel alia cã q̃ lite pendẽte cõtingit:q intelligitur ſuſpẽſus donec ſatiſfecerit de contumacia vel offenſa.ij.q.v.p̃ſbyter ſi a plebe.lxxxj.diſt.ſi qui ſunt. Jdẽ in ſtatutis quorũ autoritate qs ſuſpenditur.ſ.de cõſti.ex lr̃is.τ horũ bñficia nõ ſunt cõferẽda niſi prius ſñia puentur. Jdẽ dicit in excõicationis ſñia ad tp̃s q per excõicationes vel ſuſpenſiones tpales nõ intelligũtur bñficijs puati niſi pri' per ſñiam priuẽtur.facit ꝙ dicã.ſ.niſi per durauerint in excõicatione aliquo tpe ſup quo dic vt.ſ.dicã τ facit de iu.c.j.

5 ¶ † Venio ad ſcõm an ſñia ad tp̃s vel ad certã cãm limitata:finita cã vel tpe ceſſet. Dic ꝙ quedã eſt ſuſpenſio iuris:τ in hac dicit Jnn.de coha.cle.ſicut.ꝙ ceſſante cã ceſſat ipſa ſuſpẽſio:vñ ſi quis ppter iacere in pctõ ſuſpẽſus ſit ceſſante pctõ ceſſat ſuſpenſio quo ad hoc vt alij ipſius poſſint offĩm audire.lxxxj.diſt.ſiq ſunt. τ qd ibi no.quãq ipe ſine diſpenſatione celebrare non poſſit.ex quo notũ fuit crimẽ eius.lxxxj.diſt.miniſtri.et no.l.di.ſacerdotes.hoc tz Jnn.in.d. c.ſicut. Licet ꝯriũ ſentire videat̃.de ſen. excõ. venerabili. ſed veritas eſt ꝙ ſuſpenſio ſimplex iuris tollitur

b abſq abſolutione[b] vt ibi no.ſed ſuſpenſio que ſurgit ex notorietate peccati adhuc durat ppter ſcãdalũ. Quedã eſt ſuſpenſio hois.τ tunc Jnno.facit differentiã inter ſuſpẽſionẽ ad tp̃s τ ſuſpẽſionẽ limitatã ad implemẽtũ certe cauſe pẽdẽtis in facto ſuſpẽſi. Lati' ꝯcludẽdo dic ꝙ qñq qs eſt excõicatus ad tp̃s vel ad limites certe cauſe τ nũq ceſſante tpe vel cã ceſſat excõicato:q eget formali abſolutione.vt no.de ma.ꝯct.c.ij. q excõicatio reqrit formalẽ abſolutionẽ.ſ.de ſent. exc.cum deſideres.

c niſi ius aliud exprimeret. Qñq qs eſt ſuſpenſus[c] ad tps τ finito tpe ſtatim ceſſat ſuſpenſio τ recuperat ea que pdiderat. ff.de poſtul.l. puto.τ vide qd no.in.d.c.ſi qui.lxxxj.diſt. Qñq quis eſt ſuſpenſus ad limites certe cauſe pẽdẽte implemẽto ex facto ſuſpenſi:vt q eſt ſuſpẽſus donec ſatiſfaciat: τ tunc ceſſante cã τ dato implemento nõ ceſſat ſuſpenſio niſi aliter abſoluatur.ij.q.v.p̃ſbyter ſi a plebe. Ratio diuerſitatis eſt:q in ſuſpenſione ad tempus, alius nõ expectatur finito tpe cũ curſus temporis declaret.de cle.vena.c.j. Vbi autem ſuſpenſus eſt donec ſatiſfaciat vel aliter ex ſe non pateret ceſſatio cauſe ſententie.multe enim poſſunt dubitationes occurrere an cauſa ſit finita an plene ſatiſfecerit vel

Adde tamen ꝙ excommunicatus ſub conditione ſi tali die non venerit vel ſi tale quid non fecerit ſi interim mutat forum τ nõ venit vel nõ facit:an nihilominus ſit excõmunicatus. vide glo.in.c.romana.in.§.ante.de ſen.excommunica.in.vj.τ Jo.an.in.c.j.de biga.eo.lib.τ no.in.c.j.de ſagitta.τ in.c. j. de eo qui fur. or. rece.τ de ſententia excommunicationis que trahit ſecum executionem.vide etiam Bar.in.l.qui vltimo.ff.de pe.

c ✠ Sebaſti.Sapia. ¶ Suſpenſus. Vide Gemi.in. c. in primis. col. iij. ij.q.j.Feli.in.c.ſi quis.in prin.ſ.de ſimo.τ in.c.j. col.iij.verſ.vbi vero aliquis eſt ſuſpenſus.ſ.de iudi.vbi etiam do.Abb.notat.

rit vel

rit vel nō:ꝙ opꝫ per iudicē terminari:ideo expectatur abſolutio:et vi-
de de coha.cle.ſicut.⁊ de iu.c.j.⁊ ꝙ no.in cle.de decimis.c.j.dicit Jo.an.
ꝙ.c.preſbyter.ij.q.v.ꝙ allegat facit contra.nā ibi preſbyter ſuſpēditur
donec ſatiſfaciat.⁊ ibi declarat qḋ facta ſatiſfactione ſecure officiū ſuū
adminiſtret.⁊ hoc tꝫ Jnn.de coha.cle.ſicut qui in h vr̄ ſibi ꝯtrius.Jdeo
dicit Jo.an.hoc mēbrū ſubdiſtinguendū aut ſatiſfactio eſt iudicialis ⁊
tūc ꝙ de ea dubiū eſſe nō pōt abſolutus cenſet ſatiſfactiōe facta nec ex-
pectatur alia abſolutio vt in.c.preſbyter.Pone enī ꝙ ſuſpēdat iudex
donec quis cōpareat corā eo vel libello vel poſitioni rn̄deat certe data
cōparitione vel rn̄ſo libello ceſſat ſuſpēſio.niſi cā propter quā eſt ſuſpē
ſio egeret alia diſpēſatione:vel ex e a remaneat aliud impedimentū:vt
qꝛ pctm̄ eſt manifeſtū:vt dicit Jnn.in.d.c.ſicut.Si aūt ſatiſfactio eſt ex
traiudicialis ꝓcedit ꝙ eſt dictū vt egeat abſolutione:⁊ tūc de eius ſatiſ
factione vel plenitudine ſatiſfactionis pōt dubitari:dicit tn̄ Joā.and.
in cle.j.de deci.ꝙ ſufficit declaratio iudicis ſuper ſatiſfactione ſine alia
6 abſolutiōe quāꝫ ſecus ſit in excōicatis. ¶ † Quero a qbus priuet ſuſ-
pēſio.gl.dicit ꝙ a poteſtate eligēdi actiue ⁊ paſſiue:ſimiliter a poteſta-
te bn̄ficia per collationē ſuſcipiēdi.Qḋ intellige qn̄ eſt ſuſpenſus ab oi-
bus ſecus ſi ab vno:qꝛ pōt tunc beneficiū ſuſcipere rōne alterius ordi-
nis quē tꝫ.ſ.de temp.or.vel non eſt cōpos.priuat etiam poteſtate cōfe-
rendi.de cōceſ.preb.qꝛ diuerſitatē.⁊ not.ſ.de conſue.cū dilectus.Dicit
etiā gl.ꝙ priuat interim poteſtate bn̄ficia percipiēdi.i.reditus benefi-
ciorū.alle.de ap.c.paſtoralis.ꝙ limitat hic Jo.an.qn̄ eſt in mora peten
di abſolutionē al's ſecus.alle.de ele.c.fi.ij.q.v.ſup cā.ſm Tanc.⁊ Vinc.
8 Tu dic quo ad hoc ꝙ ſi ſuſpēſus eſt a interim perdit reditꝰ ſicut excōi-
catus.⁊ hoc voluit hic gl.alle.c.paſtoralis.Jnnuit gl.ꝙ non perdat iu
ra ſua tpalia vł ſpūalia nec poſſeſſionē ipſoꝝ:ꝑdit tn̄ interim fructus ſi
cut excōicatus.ꝙ no.qꝛ extēditur illa decr.paſtoralis.ad ſuſpēſum.Eo
aūt abſoluto an recuperet fructus:ſi ſuſpēſus iuſte non recuperat.ſi in
iuſte tūc ſi nō fuit in mora abſolutionē petēdi illos recuperat abſolutꝰ.
Ubi aūt eſt depoſitus:reditus non recuperat.vt dicit gloſ.in.d.c.ſuper
cā.⁊ vide in.d.c.paſtoralis.ꝙ no.Hoſt.tn̄ remittit ad ſum.de ſen.excō.
§.qs ſit effectus.vbi dicit p̄dicta ꝓcedere in ſuſpenſo ab officio ⁊ benefi
cio vel a beneficio tm̄.in ſuſpenſo aūt ab officio tm̄:dicit ꝙ ſi ſuſpenſus
eſt ex magna cā:⁊ idē de pur.can̄.inter.d.c.ſup cā.ſi ex leui cā:ſi diu per
ſiſtat pōt fructibꝰ ꝓuari:qꝛ ⁊ beneficio vt hic:ſi diu nō ſtetit nō ē fructi-
bus beneficioꝝ ꝓuandus.xvj.q.vij.inuētū.C.de execu.rei iu.ſtipēdia.le
uem aūt cām vocat qn̄ fit ꝓpter ſcandalū pupilli vł infamiā ſolā.ij.q.v.
preſby.hec vera in fructibꝰ beneficioꝝ:in quotidianis aūt diſtributiōi
bus dicit ſtatim ſuſpēſum quōcūꝫ ꝓuari:qꝛ ille dantur ꝓpter intereſſe
officio.de preb.lꝫ.⁊.c.cū ſm.¶ Ultimo ſe corrigit ꝙ ſn̄ia ſuſpēſionis in
officio nō extendit ad beneficiū niſi exprimat de ſolutionibus.c.ij.in fi.
vel quādo infert ex cā impedimēti ꝑpetui.ar.de off.ord.dilectus.de pe
ni.diſt.j.pene.dic de hoc:vt in cle.fi.de penis.⁊ dicam plene in.c.paſtora
lis.de ap.¶ Per predicta infert gl.ſeq.ꝙ ſuſpēſi beneficia nō poſſunt
retinere que acquſierūt durāte ſuſpenſione etiā ſi poſtea ſint abſoluti:
qꝛ tūc tpe obtenti beneficij inhabiles erāt ⁊ indigni:qꝛ in talibus ꝓnci-
pium cōſiderandū eſt.de elec.dudū.per ꝙ dicit ar.ſm doc.de cle.excō.
mi.poſtulaſtis.ij.rn̄.dicit etiā Tancre.ꝙ putat decr.cū illorū.de ſen.ex
cō.habere locū etiā i beneficijs rōne ſimilitudinis ⁊ ꝯnexitatis quā gl.
etiā poſuit Vin.Dicit tamē gl.etiā ꝙ tractātes ſpūalia interim puniē-
di ſunt ⁊ cū eis diſpēſare nō poſſunt epi.alle.xi.q.iij.ſi qs eps.⁊ de ſent.
7 ex.cū illorū.¶ † Glo.vlt.opp.⁊ vr̄ ꝙ ſolo lapſu anni durās in ſuſpen-
ſione debeat ꝓuari.xi.q.iij.rurſus.Sol.ꝯtrū loquit in excōicato q et in-
terim tractans ſpūalia deponi dꝫ.Jdē vr̄ in ſuſpēſo:vt hic.de ſen.exc.
cū illorū ſm gl.Jdē dicit Jn.⁊ Hoſt.Unde dicūt quāꝫ h dictū poſſit
tolerari tamē nō eſt malū dicere,ꝙ hec decre.pōt ius diſtiguēdo hac
forma ꝙ quādoꝫ ſn̄ia ſuſpēſiōis fert ꝓpter ꝯtumaciā criminis vł cau
ſe criminalis.⁊ ſufficit lapſus anni vt.i.c.rurſus.Quandoꝫ fert ꝓpter
aliā cām ciuilē nō criminalē:⁊ tūc reqrit lapſus triēnij vt in.d.c.noſtro.
⁊ ſic.c.noſtro.⁊.c.rurſus.loquūtur i diuerſis caſibus.ꝙ no.qꝛ factū nar-
rat inquātū dicit de triēnio.facit ad hoc de here.dū ꝯtumacia.li.vj.vn̄
ſic ſm eū mitigat rigor canonū dicentiū ſtatim excōicatū ꝓ crimine a
beneficio deponi:niſi ſtatim doceat iniuſtitiā ſn̄ie.xi.q.iij.ſi qs preſbyt.
Sed illud loquit in eo q poſtea celebrauit.i.poſt excōicationē vel ſuſpē
ſionē celebrauit:qꝛ efficit irregularis.vnde ſm hāc opi.anteꝗ ꝓuet be
neficijs ex tpis curſu nō ꝓuatur ipſo iure.Si tamē ſn̄ia ferat qua ꝓuet
poſt annū nō audit ſup ꝓuatione ſed ſup crie tm̄.Recitat alios dicere:
⁊ in hoc reſidere vr̄ ꝙ ſtās in ſuſpēſione vł excōicatione ꝑ annū ipſo iu-
re eſt beneficijs ꝓuatus ⁊ vlterius ſup ipſis nō audit.remittit ad no.de
off.dele.querēti.de here.excōicamus.§.ij.de penis.c.fi.Nō ob.de cle.non
reſi.ex tue.vbi nō expectat:niſi per ſex menſes.Jlla loquit in latitante
docēs quātū debeat expectari ⁊ beneficio ꝓuari.hic in ꝯtumace p̄ſente
⁊ excōicato docēs quātū debeat expectari.Jbi enī ex contumacia ſpāli
nō reſidētis q̄ reſpiciebat beneficiū:iō citius ꝓuat hic ꝓpter aliā cām.
Dixerūt tn̄ qdā hic ꝙ plus punit ſuſpenſus ꝗ excōicatꝰ:qꝛ ſuſpenſus
perdit q̄ priꝰ habuerat ⁊ q̄ prius q̄ſiuit:excōicatus aūt nō:niſi q̄ medio
tpe q̄ſiuit.vt.c.poſtulaſtis.de cle.excō.mi.Et dicūt ꝙ h opat maior con
tēptus.ꝙ Abb.ipugnat dicens non eē drīa iter iſta vtroꝫ caſu.Dicit
tamē hāc penā hr̄e locū demū qn̄ ꝓpter ꝯtumaciā cris vł crialis cauſe
eſt ſuſpēſus.⁊ ſic loqt.c.rurſus.⁊.c.qcūꝫ.alle.ſ.xi.
q.iij.Credo ꝙ ſi eſt ſuſpēſus ⁊ citatus vt veniat ⁊
ſimplr̄ vł excōicatus ꝙ nō ſit ꝓuatus,lꝫ ꝓuari poſ
ſet exiſtēte ꝓteruitate cōtumacie:vt h.iō dicit hic
Hoſti.ꝙ h eſt dare vnū nouū modū puniēdi cōtu
maciā ſcꝫ ꝙ qs al's ꝓuet bn̄ficijs ſi h exigat proter
uitas cōtumacis:⁊ dicūt hūc modū puniēdi cōtu
maciā addēdū ad illa q̄ hn̄r.vt li.nō cōte.tue.Jtē
poterit etiā vltra creſcente contumacia inuocare
brachiū ſclare:vt.j.ḋ iu.cū non ab hoīe.Vł pt dici
ꝙ qn̄ꝫ crimē ē tale ꝙ ḋ eo ipō ꝯſtat de ſui natura
iducit ꝓuationē bn̄ficiorū ipō iure:⁊ tūc ꝓcedit diſ
poſi.c.rurſus.⁊.c.qcūꝫ.Qn̄ꝫ nō ē tale imo lata
ſn̄ia ēt ſup crie reqrit ſn̄ia ꝓuatiōis bn̄ficij,⁊ tunc
ſerua hāc diſtinctionē.Et ad p̄dicta bn̄ facit.c.cū
ꝯtumacia.de her.li.vj.⁊ ſatis applaudet.c.rurſus.
Dicit tn̄ ꝙ delegatus nō hꝫ hāc ptātē ex virtute
cēſure eccl'iaſtice.de q̄ ḋ ho.ꝓ humani.§.cū igit.li.
vj.Qn̄ꝫ eſt citatus vt veniat ad ſe purgādū cū cō
minatiōe vt ſi nō ꝯparuerit ſit ꝓuatus.⁊ tūc puto
ꝙ eo ꝙ nō ſe purgat durās in excōicatione vel ſu
ſpēſione ſit priuatus ipſo iure:qꝛ ex tali cōtumacia
habetur ꝓ confeſſo.⁊ ſic intelligo.c.rurſus.⁊.c.qui
cūꝫ.iij.q.iij.decernimus:alias nō.Anto.de but.
1 ☞ Lex noua corrigens recipit extenſionem ad
conſequentia antique legis.
2 Crimen fornicationis eſt dignum depoſitione in
exiſtente in ſacris.

A Multis. Subdiaconꝰ in epꝫ eligi pōt.h.d. Sūt
tres partes.prima ponit qōnem.ſcḋa
allegat pro ⁊ ꝯ ibi:ſi qdē.tertia diffinit
vel ſoluit ibi:nos volētes.¶ Caſus lr̄alis.Dubi-
tat a multis an ſubdiaconus poſſit in epm̄ eligi:⁊
ꝓmo oſtēdit papa ꝙ ſubdiacōus nō poſſit in epm̄
eligi ꝑ decretū pape vrbani ꝓmi q decreuit ꝙ nul
lus in epꝫ eligat niſi fuerit i ſacris ordinibꝰ ꝯſtitu
tus ſacros appellās diaconatū ⁊ p̄ſbyteratū,refe
rēdo ſe ad ſtatū ꝓmitiue eccl'ie i q̄ ſubdiaconatus
ſacer minime dicebat.poſtea oñdit ꝑ decretū Ur
bani ſcḋi ꝙ hodie ordo ſubdiaconatꝰ inter ſacros
ordines reputat:ſacros appellans ſubdiaconatū
diaconatū ⁊ p̄ſbyteratū.⁊ h idē oñdit ꝑ alia plura
decreta dicēs vt ſubdiaconus in epm̄ eligi libere
poſſit ſicut diaconus vł ſacerdos.Her.¶ No.pri
mo duo reqſita ad habilitatē ad eligēdū epm̄.pri-
mo ꝙ ſit in ordine ſacro.ſcḋo ꝙ ſit religioſe viuēs.
i.hōeſte ⁊ ſic no.de v̇bo religioſus.ꝙ pōt v̇ificari
in q̄libet hōeſte viuēte:vide.ſ.ḋ ꝯſti.eccl'ia.¶ No.
ſcḋo ꝙ ſm ꝓmitiuā eccl'iā nō erat niſi ordo diaco-
natꝰ ⁊ p̄ſbyteratus ordo ſacer:hodie aūt ſacer ē ef
fectus ordo ſubdiaconatꝰ.¶ No.iij.h vnū caſum
in q̄ ſm iſta tpa inhabilis eligebat ⁊ in q̄ diſpenſa
bat inferior papa cū inhabilitate ꝓmouēdi ad ſa-
cros ꝯ regulā.de q̄ de poſtu.prel.c.fi.de renū.poſt
trāſlationē.Et no.ꝙ q̄libet diſpēſatio neceſſitatē
vł vtilitatē exigit.¶ No.iiij.ſignū cognoſcendi ſa
crū ordinē:puta qn̄ hꝫ annexū votum caſtitatis.
Et not.ꝙ minores ordines nō impediūt ꝯtctū mr̄i
monij:ſꝫ ſic ſacer ordo:iō hꝫ annexū votū caſtita-
tis ⁊ nō minores ordines.Et no.ar.ꝓ opi.ꝙ ſacer
ordo hēat annexū votū ex ꝓmiſſiōe nō ſolū ex cō-
ſtōne eccl'ie.¶ No.ar.ꝓ op.ꝙ i defectu ordinū diſ
1 pēſent epi.¶ † Not.ꝙ habilitatꝰ ad gradū ⁊ aſſu
mēs q̄litatē gradꝰ:habilitatꝰ cēſet ad oia gradꝰ
q̄litatis cōſecutiua:⁊ ſic lex noua corrigēs recipit
extēſionē ad cōſequentia antiq̄ legis.ad hoc.l.j.§.
lex fal.ff.ad.l.fal.ad hoc de ꝓuis nō ord.miramur.
2 ¶ † No.ꝙ crimē fornicatiōis ē depoſitiōe dignū
i exiſtēte i ſacris.⁊ ſic hic eſt caſus de eo ꝙ dixi.de
iu.at ſi cl'ici.ſꝫ aliq̄ gl.diſputāt.dicā.i.d.c.at ſi cleri-
ci.¶ Oppo.ꝙ ſubdia.fuerit tpe primitiue eccl'ie.
xxi.di.§.j.in fi.Sol.fuit i eē ordo ſubdiaconus ſed
nō fuit in ꝓmitiua eccl'ia ſup h reſpectu ⁊ q̄litate q̄
ſacer.xxv.di.c.j.¶ Op.ſcḋo ꝙ nō potuerint diſpē
ſare archiepi cū inhabili ad epatū.de ele.innotuit.
Sol.dicit gl.nō diſpenſabat archieps cū inhabili
ex illegitimitate vel etate ſꝫ bn̄ diſpēſabat cū inha
bili ex ordinis defectu:vt hic.Jtē diſpēſant cū in-
habilibus ad inferiores dignitates.ſ.e.preterea

Sebaſti.Sapia.
a ¶ Si ſuſpēſus ē.
Uide late Fel.in
c.apoſtolice.col.
vj.de excepti.vbi
late ponit mate-
riā ſuſpenſionis.
⁊ nunquid ſuſpē-
ſus poſſit eligi,et
an teneat ad ho-
ras canonicas.et
ſi celebrat an ſit
irregularis ⁊ alia
multa.aliqd etiā
tradit idem Feli.
in.c.ſacro.col.iij.
de ſen.excom.

Zacharias.
a ℭ In inferiorē a
papa. Ut in alle.
not. Car. in cle. ij.
⁊ in cle. iiij. de pb.
⁊ quid operatur
illa clauſula in re
ſcri. appoſita. no.
idē Card. in cle. ſi
romanus. eo. ti. ⁊ 1
Lud. pōt. in ſing. 2
ſuis. ī v°. clauſula
iſta motu ꝓprio. 3
Anto. Franciſc.
ℭ Adde hoc ꝙ
ꝺꝛō clauſula mo
tus ꝓprij. primo
adde ꝙ illō cēſeꝛ
eē factū motu ꝓ/
prio: qñ illud ex/
primiꝛ: alˀs nō. vt
ī. c. ſi motu ꝓprio
de preb. lib. vj. et
vide bo. gl. in cle.
ſi roman⁹ pōtifex
de preb. ⁊ hꝛ p le/
giſtas in. l. iij. C. ꝺ
leg. vbi etiā hꝛ ꝙ
quo ad vtutē le/
gis motus ꝓpri⁹
nihil operaꝛ. adꝺ
tñ ꝙ mot⁹ ꝓpri⁹
etiā in collatione
bñficij facta p pa
pā non tollit ius
patronat⁹ laicoꝝ
vt not. in prealle.
cle. ſi roman⁹. de
preb. ⁊ ī cle. p lrās
eo. ti. ⁊ tȝ ſpe. ī tit.
ꝺ leg. i. §. vidēdū.
in v°. ſed nūqd ha
bēs. ⁊ tenēt do. de
ra. deci. cx. in anti
quis. ⁊ an motus
ꝓpri⁹ cadat ī infe
riorē a papa. Ui/
de no. in cle. ſi. de
of. or. ⁊ ꝙ no. glo.
in. c. ſi. de offi. leg.
li. vj. ⁊ ꝙ not. doc.
in. c. poſt electio/
nē p illū text. ī pn.
de ꝯceſ. preb. ⁊ an
motus propri⁹ ca
dat in legatū viꝺ
archi. in. c. ſi. ꝺ of. 1
le. li. vj. ⁊ gl. in cle. a
ſi. de of. ordi. ⁊ an 2
conceſſio facta p 3
pncipē motu pro b
prio de caſtro vel
de alia re cenſeaꝛ
donatio. vide no.
per glo. in. l. j. ⁊. ij.
C. de quadri. pre
ſcrip. ⁊ in. l. ſi qñ.
C. de bo. vac. li. x.
⁊ adde ꝙ lȝ clau/
ſula motus ꝓprij
tollat ſurreptio/
nē nō tñ ampliat
gratiā. vt hꝛ pal.
cle. per lrās. de p
bē. ⁊ in. c. ſi motu
ꝓprio. de preb. li.
vj. ⁊ in. c. ſi pluri/
bus. e. ti. ⁊ lib. ⁊ vi
dē q̄ no. in. c. duo
bus. de reſcr. e. li.

Docto. de poſtu. prela. c. ſi. dicūt ꝙ poſtulandus
ad epatum ſemper poſtulādus eſt a papa. Sȝ dic
ꝙ nō diſpēſant epi niſi reperiaꝛ hoc eis cōceſſum:
olim hoc reperiebatur archiepis hoc caſu conceſ
ſum: hoc aūt hodie eſt correctū vnde non poſſunt
epi vel archiepi cū ſic promouēdo aliquo caſu diſ/
penſare: ⁊ ſic doctrina illa in d. c. ſi. remanet vera.
⁊ vide Guil. in Spec. de diſpenſa. §. nunc de epiſco
porum. ver. ſed nunquid legatus.
ℭ Motus proprius cadit in inferiorē a papa.
Iudex poteſt ex officio ſupplere in tangentibus c
publicam vtilitatem.
Simonia an ⁊ qñ iducaꝛ ꝓpter pces. vide plene.

Tuam. Irregularis ⁊ in mino
ribus cōſtitutus diſpē
ſatiue pōt in abbatē inſtitui. h. d. Pri/
ma pars ponit exordiū. Scđa manda
tum ibi: mādamus. ℭ Caſus literalis. Monaſte
rio ſancti Quirici vacante cardinalis quidā vo/
lēs ipm de pſona idonea ordinare: ⁊ cū ſuper hoc
diligentiā adhibuiſſet nec poſſet perſonā idoneā
inuenire per quā poſſet ſtatus monaſterij in meli
us reformari tandē inuenit quendā monachum
diſcretū ⁊ vtilē monaſterio qui alˀs de iure nō po/
terat eligi in abbatē pro quo quidā laici apud car
dinalem intercedebāt: ꝯſuluit papā quid ſup hoc
eſſet agendū. papa vo cōmendās diligētiā cardi/
nali mandat eidē quatenus ſi nō pōt eidē mona/
ſterio de perſona magis idonea prouidere mona
chū illū quē ſibi cōmendauit: per quē ſtatū mona
ſterij credit reformandū ibi preficiat in abbatem:
nullū habēs reſpectū ad petitionē illicitā laicorū
ſed ex officio ſuo tm̄ ad hoc ꝓcedat ita tñ ꝙ ad ſa/
cros ordines nō aſcēdat cū neceſſitate inſtāte poſ/
ſit in abbatē aſſumi in minoribus ordinibus cōſti/
tutus: ⁊ laici ipſi nō ſint ei aliqua conſanguinitate
vel affinitate coniuncti vt ꝓpter hoc ꝯ ipſum aliq̄
ſuſpicio poſſit oriri. ℭ No. pmo ꝙ preces ꝓ indi/
gno nō inducūt ſimoniā nec iniuſte preſumuntur
qñ ſiūt ab extraneo ⁊ iudex ꝓmouēs pncipalr nō
monetur ad pces ſed ex ſuo officio. ℭ No. ſcđo ꝙ
preces vitiāt ꝓmotionē alicuius qñ ſupior plus a
precibus moueꝛ q̄ȝ moueaꝛ ꝓpter vtilitatē eccłie.
Et no. ꝙ vbi preces ſunt cōſanguineoꝝ in promo
uēdo preſumūtur proceſſiſſe ex ambitiōe ꝓmouē/
di: ideo vitiare videnꝛ ꝓmotionē. ℭ Not. hic ꝙ ex
conſanguinitate ⁊ ꝓximitate aliquid preſumiꝛ ad
hoc de teſt. reqſiſti. ꝺ coha. cle. c. pe. Io. an. ℭ Not.
quarto ꝙ de irregulari nō pōt eccleſie etiā regula
ri ꝓuideri niſi inſtāte neceſſitate ⁊ qñ valde vtilis
eſt ⁊ opportunus eccleſie ⁊ tūc aſſumitur diſpenſa
tiue. ℭ No. quinto ꝙ in minoribus exiſtēs de iure
cōi nō pōt in abbatē aſſumi ⁊ ſic ſicut in epatu ita
⁊ in abbatia opȝ ꝓmouendū ſaltem eſſe in ſacris.
ℭ Not. ſexto ꝙ precedēte petitione id ꝙ factū eſt
cōſecutiue pſumiꝛ factū ad inſtātiā petētis ⁊ non
ꝓprio motu. ℭ † No. ſeptimo ꝙ ꝓpri⁹ motus ca/
dit in inferiorē a papaª. vide de off. leg. c. ij. lib. vj.
ℭ † No. octauo ꝙ pōt iudex in tangentibus publi
cam vtilitatē ex off. cio ſupplere ꝙ not. ℭ † Opp.
ꝙ preces inducāt ſimoniāᵇ ⁊ vitiēt ꝓmotionē. viij.
q. i. in ſcripturis. Sol. dicit gl. ꝙ qñq̄ȝ preces inter
ponunꝛ a ꝓmouēdo: qñq̄ȝ ab alio. Si interponun
tur a ꝓmouēdo. dic pmo ſm Hu. ꝙ ſiue ꝓ digno
ſiue ꝓ īdigno ſimoniā inducūt: ꝙ nō admittit gl.
ſed dicit ꝙ qñq̄ȝ interponūtur ꝓ indigno ⁊ ſimo/
niam inducūt. qñq̄ȝ interponunꝛ pro digno ⁊ non
inducūt ſimoniā: qꝛ tūc non pſumitur ambitioſus
ſed potius propter neceſſitatē: ꝙ fateꝛ niſi preces
porrigat ꝓ platura. Si interponāꝛ ab alio: ſi ꝓ in/
digno eſt ſimonia: ſi pro digno ⁊ ſint ſpūales nō vi
tiant: ſi ꝓ digno ⁊ ſunt carnales ſi non principalr
mouēt nō inducunt ſimoniā. In dubio ſi interpo/
nunꝛ a parente preſumunꝛ carnales ⁊ illicite ⁊ vi/
tiant niſi conſtet ꝓ digno. Si ſunt interpoſite ab
extraneo pſumunꝛ ſpūales ⁊ ꝓ digno potius quā
ꝓ indigno: vt hic. Inn. dicit ꝙ qñq̄ȝ pces interpo
nūtur a ſe ⁊ pces interponens hȝ reſpectū ad ſolū
deū ⁊ ipſius obſequiū ⁊ nō potentias vel diuitias
ſeculares. ⁊ per hoc nō intēdit in aliquo obligari

ꝓmouēti: in hoc nō peccat nec ſimoniacus eſt dū
tñ perſona ſit digna. viij. q. i. qui epatū. hoc tenuit
verū Ray. in ſum. ⁊ Hug. ꝙ ſequiꝛ Archi. i. q. i. or/
dinationes. ⁊ Hoſt. in ſum. de ſimo. §. qualiter. ſub
§. lingua. Qñq̄ȝ preces interponūtur ex neceſſita/
te ꝓ beneficio ſimplici ⁊ alˀs indiget. ſi aūt ꝓ cura/ b
to vel dignitate vel nō indiget preces ſunt iniuſte
etiam pro digno. de reſcr. ad aures. i. q. ij. clericos.
xij. q. ij. ⁊ ſi illi q. vide Ray. in ſum. de ſimo. §. quali
ter cōmittatur. Idē gl. in ſum. de ſimo. §. in mune/
re aūt. Qñq̄ȝ pces ꝓ ſe interponūtur. qñq̄ȝ inter/ c
ponit pces ꝓ ſe ⁊ ꝓ digno reſpectū hñs ad vtilita
tē eccłie ⁊ deū: intēdit tñ obligari ꝓpter hoc ꝓmo
uēti: qꝛ alr forte nō pōt ipm ꝓmouere ad cōferen/
dū: ⁊ hic foret ſimoniacus. Qñ interponit pces ꝓ
ſe ⁊ eſt dignus ⁊ hoc tñ nō intendit p hoc obligari
nō eſt ſimoniacus: iniuſte tñ cenſeꝛ facere ⁊ peccat
qꝛ preces ⁊ cōſiliū eſt iniuſtū ⁊ turpe: vñ dicit ꝙ ta
liter ꝓmotus nō teneꝛ ad reſignationē ſed ſufficit
ꝙ alr pniam agat. de ſimo. c. ſi. ⁊ hec ſunt de mente
Inn. aliqualiter ampliata: ⁊ hec vera puto ſi pro
digno interponūtur etiā ſi ſubeſt alius equalr di/
gnus. Si aūt pces interponit ꝓ ſe indigno: ⁊ i hoc
videat magis dignū ſupplantari: puto ꝙ ſi eſt re/
gularis in hoc peccet ⁊ in eo notatur ambitio: qꝛ
pōt ſtare ſine beneficio. Si autē ſit ſecularis ſi alˀs
ſit cōpetenter beneficiatus idem. ſi non eſt benefi/
ciatus vel nō competenter: tūc iure petere poſſit
vt beneficietur ⁊ impetrare fortius preces porri/
gere ꝓpter ꝙ ſatis credo ꝙ peccant reditus a/
bundantes impetrādo cum videant idoneiorem
ſe per hoc ſupplantari. credo tñ ꝙ tale peccatū pe
nitentia deleatur. Qñq̄ȝ pces interponuntur ab
extraneo: vt. ſ. dixi. ſi preces nō legitimas fortius
ſi ſiant carnales: ⁊ ſerua in hoc diſtinctionē gl. que
bene ⁊ cōplete dicit. Unū tamē aduerte ꝓut etiam
ſ. dixi ꝙ quādo interponūtur a ſe ſiue etiā quan/
do interponuntur ab extraneo nō inducunt ſimo
niam niſi interponat eas aīo ſe obligādi ex preci/
bus collatori: vel intēdēs ſe exonerare ab alio ſer/
uitio vel debito quo ei tenetur: tunc em̄ diceretur
ſimonia: tū qꝛ in talibus idē eſt remittere ꝙ dare
etiā ſi remittatur obligatio naturalis tātū ex quo
obligatus eſt ad tantundē ⁊ ad antidora. ff. de cal.
l. ij. ⁊. l. iij. in prin. ff. de peti. here. l. ſed ⁊ ſi lege. §. con
ſuluit. qꝛ ad hoc vt committatur ſimonia opȝ qꝺ
munus interueniat. i. q. i. ſunt nōnulli. de ſimo. que
relam. tales aūt preces frequentius interponunꝛ
ꝓ munere: ſed nō ꝓ cōſilio lȝ ſepe iniuſto ⁊ inhone
ſto: ⁊ ideo nō eſt ſimonia quāuis peccatū ſit: vnde
nō tenetur ad reſignationē: ſed ſufficit penitētia:
de ſimo. c. fin. Item dicit ꝙ ſm opi. dicentiū ꝙ ſit
ſimonia quantū ad rogantem. ſ. de ſimo. tua. non
tamen qꝛ rogatus beneficiū confert dū tamē non
habeat reſpectū ad illas preces iniuſtas: vt hic, et
de re iud. cū I. ⁊ A. Et tūc nec renūtiare teneꝛ ta/
liter ꝓmotus niſi ꝓmotor expreſſiſſet ꝙ ꝓpter p/
ces hoc faciebat etiā ſi pecunia data eſſet. de ſimo.
c. fin. Ego credo ꝙ in oībus caſibus in quibus gl.
dicit ſimoniā ꝙ ſimonia nō ſit ſi caſus eſt certus ꝙ
non dederit animo obligandi. ſi eſt certum ꝙ ani
mo obligandi ſit ſimonia: ſi eſt dubium ſi pro indi
gno preces cēſentur violente ⁊ preſumo ꝙ animo
obligandi ⁊ inducūt ſimoniā. Si fiant pro digno c
tunc nō preſumuntur violēte: ſed ad exercitandū
ꝙ facere dȝ ſuperior ⁊ nō inducunt ſimoniā: ſecus
tene in datione etiā ꝓ indigno: ⁊ eſt cauſa: qꝛ tunc
aliquid adeſt ꝓmouenti: ſed preces perdit vbi pre
ces interpoſuit: vt dicit. i. q. i. quibuſdā. Si pro di/
gno ad excludendum magis dignū illicite ſunt et
poſſet in dubio preſumi ꝙ animo obligandi ⁊ ſic
inducerent ſimoniā vbi eſſet regularis vel alˀs bñ
ficiatus: alˀs nō qꝛ cōcurrerent in iure. Qñq̄ȝ ſunt
preces ſpūales ⁊ tales ſunt licite: nō vitiāt nec pec
catū inducūt inter quas cōputat Hoſti. pces pa/
tronoꝝ ad quos ſpectat poteſtas pſentādi. de cle.
cū terra. ⁊ de iurepa. nobis. Dia predicta ꝓcedūt
qñ ſciēte eo pces interpoſite ſunt ab extrāeo ſi eo
ignorante ⁊ in eius odium ei non contradicat. de
ſimo. nobis. ⁊ c. ſicut. Si aūt non in odium: ſed in
fauorem

vbi hꝛ ꝙ talis clā
motus ꝓprij ope
ratur prerogati/
uam prelationis.
Zacharias.
b ℭ Inducāt ſimo
niā. Adde Ia. re
buf. in. l. j. ⁊ ibi in
apoſtil. ad ipſum
C. de theſau. li. x.
vbi alle. dictū In
no. hic ad h ⁊ que
pces ſint licite ad
bñficia acqrēda.
vide p iſtū in. c. in
quiſitionē. nu. v.
⁊ ibi ī apoſt. meis
ad ipſum in v°. an
et qñ. ſ. de elec.
Anto. Franciſ.
ℭ Circa hoc ꝙ
ꝺꝛ hic de pcibus
dicas ꝙ pces am
bitionē inducūt:
⁊ iō regulr prohi
beꝛ. l. ſi poſtq̄ȝ. C.
de epi. ⁊ cle. l. arbi
troꝝ. C. de arbi.
⁊ vide gloſſ. ſum.
viij. q. ij. dicas tñ
ꝙ pces iuſte ſunt
exaudiēde. l. atti/
licinus. ff. de ſeru.
vr. pdio. c. veniā.
xxxv. q. ix. Adde
tñ ꝙ pces impor
tune inducunt ſi/
moniā. vt no. gl. ī
c. ſciāt. de ele. li. vj.
⁊ hꝛ in. l. obſeruā/
dū. ff. de off. pſi. et
in. l. ſi. ⁊ ꝙ ibi not.
C. ſi qs aliquē te/
ſta. phi. ⁊ hꝛ in. c.
cū eſſent de ſimo.
Et adde ēt ꝙ p/
ces īportune eq/
paranꝛ metui vt
no. Inno. in. c. pe
titio. de iureiurā.
vbi etiā p Bal. q
dicit hoc eſſe no/
tandū ꝓ renūtia/
tionibus q̄ fiunt
ad īportunas p/
ces parentū de q̄
p gl. in. l. j. §. q̄ one
rande. ff. quaꝝ re.
act. nō da. et vide
etiā q̄ dicta fue/
runt in. c. p iniqui
ſitionem de elect.
c ⸫ Sebaſti. Sapia.
ℭ Qñq̄ȝ preces.
Hoc tȝ do. Abb.
in. c. tua nos. ſ. de
ſimo. vbi dicit ꝙ
humiles pces e/
miſſe a digno ꝓ
bñficio nō iducūt
ſimoniā ꝙ eſt ꝑ/
petuo notādū fȝ
cū ad excuſatio/
nē eoꝝ q̄ donant
cardialib⁹ ⁊ alijs
prelatis; vt p eo/
rum interceſſio/
nem ꝯſequantur
beneficiū quia ſi
oīno intēdūt do/

fauorē funditus inducunt: procedit ꝙ. ṡ. ſi inducant collationem non nocent: vt dicit Hoſt. in loco preall. Per predicta dicit Hoſti. ꝙ putat ꝙ ſi apparēte digniori eṗs cōſanguineū promoueat, nō tñ ita dignum: dūmo dignus exiſtat ꝙ nō peccat q̄ñ cōſanguineus eſt egenus ⁊ i ſimplici beneficio: qꝛ ⁊ talibus ꝓuidere teneť. lxxxvj. diſt. non ſatis. Putat tñ ꝙ in iſtis caſibus in quibus dixi preces illicitas vrgēte neceſſitate ⁊ vtilitate eccleſie papa in eṗatibus ⁊ inferior ordinarius inferiorib⁹ diſpenſare poſſet. Et ſubnectit ꝙ tāta poſſet eſſe neceſſitas circa eṗatum ꝙ metropolitanus cū cōſenſu capituli poſſet eṗatus cuſtodiā cōmittere idonee perſone vſq; ad beneplacitū pape. de elec. nihil. §. pen. ṡ. eo. a multis. de ſimo. ſicut nobis. vide de ſup. negli. prela. ṡ. eṗs. lib. vj. ⁊ c. ſe. de hac materia vide. j. q. j. ordinationes. viij. q. ij. in ſum. viij. q. j. moyſes. ⁊ j. q. j. quibuſdam. Hoſt. in ſum. de ſimo. §. qualiter committatur. ſub. §. lingua. hec procedunt in dignitatibus ſpiritualibus ⁊ beneficijs. In tpalibus aūt ponūt qd iuris doc. de offi. preto. l. barbarius. dic ꝙ ſi dignitas eſt ꝑuata cui nō ē iuriſdictio annexa: vt ꝙ ſit aduocatus: ⁊ licet palā nō clā. ff. de pollici. l. j. §. j. ff. de mu. ⁊ ho. l. eſtimationē. ſi aūt hꝫ annexam iuriſdictionē olim ſicut diſtinguebať ⁊ in eis vt in preal. iurib⁹: ſꝫ hodie nō ē licitū illa precib⁹ petere etiā palā: qꝛ ꝑſumit lex ꝙ rēpublicam grauaret in auť. vt iud. ſine quoquo ſuffra. §. j. ⁊ §. cogitatio. colla. ij. ⁊ ꝙ no. Bar. in. d. l. barbarius vbi plenius dicit. Qñq; petiť officium publicū per viam iuſtitie: vt qꝛ aliquid pretēdit ex quo debeť: aut ꝑ modum virtutis, aut per modū ambitionis: aut eſt dubiū. Primo caſu lꝫ petere, hoc dicit verū qñ eſt debitū per viā iuſtitie, ſecus ſi per viā grē: vt not. de poſtu. prela. c. bone. el. ij. ⁊ c. ſi. ⁊ in hoc dānatur Bar. qui dicit ꝙ per viā poſtulationis pōt. Dic ꝙ Bar. nō male loquiť ſi per viā grē non iuſtitie: hec vera niſi qñ a iure voceť vt proſequať: de elec. cupiētes lib. vj. ⁊ tūc bene admittiť cū ꝓuocatus veniat. Scđo caſu cōcedi nō impetrari conſueuit. ff. de ori. iur. l. ij. in fin. Tertio caſu qñ per ambitionē
a nō cōcediť lꝫ vt temerarius repellatur[a]. l. j. ff. ad. l. iuli. de ambi. i dubio dicit ibi quid iuris in ſpiritualibus ⁊ multa dicit falſa. Ideo in hoc ſta canoniſtis. In dubio dicit in tpalibus ꝙ preſumiť cōtra eū qui inuerecūde petit tamē ſi cōcedatur licite retinet. vt. l. barbarius. hec vera niſi pecuniā cōſequať. vt. d. §. cogitatio. in auť. vt iud. ſine quoquo ſuf. Hoc verū quādo hꝫ adminiſtrationē vel iuriſdictionē: ſi aūt eſt nulla illa dignitas pōt dari pecunia ex quo alij non nocet. l. j. §. ſꝫ ſi qdē. ff. de polli. ⁊ hoc ſi publice fiat: ſecus ſi ꝑuatim qꝛ tūc preſumiť cōtra illum. l. j. C. de famo. libel. Nō inſiſtamus in iſtis hodie: qꝛ tpale ⁊ ſpūale venalitati expoſita ſunt. Quid ſi nō collatori, ſꝫ familiari collaterali dedit pecuniā vel p̄ces porrexit vt daret operā ꝙ ꝓmoueať ad beneficiū: dic ſm In. ꝙ idem ac ſi datū vel dictū fuiſſet ꝓmotori vel beneficij collatori. j. q. v. preſentiū. Quid ſi qs adulatur alteri vt beneficiū cōſequať. dicit Inn. ꝙ vř ſimoniacū ⁊ pōt mun⁹ dici ab obſequio. j. q. j. ordinationes. ⁊ quamuis. c. ſeq. nō tñ teneť ad beneficiū renuntiandū. de ſimo. c. ſi. credo ꝙ ſi ſpecifice adulareť verbis tñ idem ꝙ. ṡ. in precibus. ſi adulareť ſeruitio vel alio munere ſimonia expreſſa eſſet: ſi vtroq; intēderet. ſi ſolū adulatur nō idē. ¶ Opp. cū gl. ij. innuit ꝙ hic nō poſſit ad ſuperiores aſcendere. Cōtra ſi eñ nō erat ſimoniacus ex tali datione nulla cā ſuberat, ꝑpter quā deberet impediri. ṡ. de tēp. ord. c. ſi. Sol. dicit gl. ꝙ alias erat irregularis. Sed tūc vltra ſi erat irregularis, ꝓmoueri nō poterat ad abbatiā: qꝛ opꝫ ꝙ ſit in ordine preſbyteratus. ṡ. c. j. Sol dicit glo. ꝙ ex neceſſitate pōt qs eſſe abbas ⁊ diſpēſatiue irregularis ⁊ in minoribus cōſtitutus ſicut ⁊ diaconus. l. di. accedens. ⁊ infamis qui curā monaſterij gerere pōt vt ibi. Nō eñ infamis a quibuſlibet muneribus excluditur. C. de his qui nō imple. ſtipē. l. j. lib. x. ad hoc qꝛ nomē abbatis plus eſt oneris quā honoris. xviij. q. ij. hoc tātū. Itē abbas poteſt eſſe laicus xciij. diſt. a ſubdiacono. xvj. q. j. generaliter. ſed habito reſpectu ad ius cōe nō. dic ꝙ olim poterat laicus eſſe abbas ⁊ infamis habēs maculas precedentes: ſed hodie qꝛ opꝫ ꝙ ſit preſbyter nō niſi diſpenſatiue: ⁊ ſic fuit hic. In eo aūt ꝙ dicit gloſ. ꝙ potius eſt ſolicitudinis ꝙ honoris. dicūt doc. qđ melius ſtaret ⁊ plus: qꝛ negari nō pōt quin ſit honoris ⁊ dignitatis. de priui. vt apoſtolice. li. vj. qꝛ qđ eminet ⁊c. xxiij. diſ. nerui. xl. di. ante oia. ⁊ vide de corp. vi. ex poſuiſti. ¶ Not. gl. in duobus. primo in eo qđ dicitur ꝙ infamis pōt eſſe abbas. ſcđo ꝙ laicus poterit eſſe abbas et alle. tex. qui hoc dicit. ¶ Quero an hic abbas irregularis ſit benedicēdus. vř ꝙ nō: qꝛ datur illa benedictio vt monachos ſuos benedicere poſſit. ṡ. de ſup. negli. prel. c. j. vt poſſit minores ordines conferre quos nō cōfert niſi ſacerdos. j. c. prox. hic aūt non ordinať in ſacerdotē: ⁊ ğ nec bñdicit: nec cōfeſſiōes audit nec abſoluit. j. de pen. ⁊ re. ois. hꝫ ergo curā ſupra illa que ſunt iuriſdictionis nō que ſunt ordinis: ⁊ ſic non benedicēdus. In ꝯ͂riū benedictio abbatialis nō eſt ordinis. ṡ. c. j. ⁊ abbas pōt eſſe laicus. ad hoc qꝛ curia abbates nō preſbyteros bñdicit. ad hoc de re iudi. in cauſis. Sol dicit Hoſti. talē nō benedicēdū per prius allegata. Nō ob. j. c. px. vt ibi diceť. Non ob. ꝙ laic⁹ pōt eſſe abbas qꝛ correctum. eſt: nā oportet eſſe clericū niſi diſpēſetur: vt hic. de arbi. cōtingit de in. c. ij. Non ob. ꝙ curia hoc facit: qꝛ ħ facit ex ſpāli ꝓrogatiua: ideo ab inferiorib⁹ nō vſurpādū. de tēp. or. c. j. ⁊ ſi. ad hoc qꝛ ex quo ꝯ͂ preſbyter. ṡ. e. ti. c. j. ⁊ j. e. ti. c. ij. ſpālē ꝯ͂ bñdictionē recipere. ꝓmo igiť ꝯ͂ ordinari. ſcđo benedici vt gradatim aſcēdat. xciij. diſt. legimus. ff. de mune. ⁊ honori. l. vt gradatim. ¶ Quero qualis eſt hec benedictio: ordinaria nō: qꝛ per ipſam nō datur certus ordo nec imprimitur character, ſimplex non: qꝛ hꝫ annexā poteſtatē ꝯferendi ordines dūmodo preſbyter ſit. j. c. prox. dicit Hoſt. ꝙ eſt mixta. ad hoc vide gl. in cle. attendētes. ver. ſtatuimus. de ſtatu reg. inter ſimplicem ⁊ ordinariā de vtroq; participās: ſicut de iure emphi. dicitur. C. de iure emph. l. j. hꝫ tamen ſm eum maiorē participationē cum ordinaria: qꝛ manus impoſitionē epiſcopalē requirit que nō ſit abbatiſſe: qꝛ eius manus impoſitio ſimplex eſt: vt patet i li. pōtificali ad hoc qđ no. j. c. prox. ¶ Per hanc decre. dicit Jo. an. duo. Primo qđ vbi duo concurrunt eligendi: ſemper melior eligendus eſt ſꝫ ex poſtfacto ſufficit ꝙ electus non ſit malus. de elec. cū inter canonicos. de off. cuſto. c. ſi. Scđo qđ ad hoc vt promouēs excuſeť ſufficit qđ credat promouēdū eccleſie vtilē: ⁊ ſic cōmuniter credatur vt ei nō imputeť etiam ſi ſecus accidat. ṡ. e. ad aures. Tertio ꝑ hāc decre. dicit Hoſt. ꝙ ex ordinaria poteſtate nō data alia legatiōe vel delegatione pōt eṗs cū inhabili ꝓmouendo ad abbatialem dignitatem diſpēſare dato ꝙ nō poſſit diſpēſare cū vitio qñ cū hoc hꝫ dignitatē remanente vitio ⁊ effectu vitij: vt hic: ⁊ remittit ad Spe. tit. ij. §. nunc de epiſcoporum. ver. lvj. ⁊ idem Boatinus.

1 ☞ Abbas an poſſit conferre primam tōſuram ſuis. ⁊ nu. 2.

3 Benedictio abbatialis non datur niſi diebus dominicis ⁊ feſtiuis.

4 Bñdictio abbatis nō pōt fieri añq; ſit ſacerdos.

Cum cōtingat. Abbas ſi eſt preſbyter ⁊ eſt benedictus cōferre pōt ordinē clericalem. Cōmunis diuiſio ſcđa ibi: ſup ħ. ¶ Caſus literalis. Laici aliquādo tranſeūt ad monaſteria ⁊ ibi a ſuis abbatibus tonſurātur: queſitū fuit a papa an clericalis ordo in tōſura hmōi conferatur. ⁊ ipſe rñdet ꝙ cū in ſeptima ſynodo ſit ſtatutum vt liceat abbatibus in ꝓprio monaſterio ſolūmodo lectores per manus īpoſitionē dūmodo ⁊ ipis abbatibus ab eṗo manus impoſitio facta naſcať: ⁊ ſacerdotes exiſtāt ꝑ primā tonſurā in forma eccleſie datā clericalis ordo cōferť. Ber. ¶ No. ꝓmo ꝙ abbas ꝓprio monacho poteſt cōferre ordinē de primis lectoratū. Et no. duo reqri: vnū in ꝑſonā abbatis. ſ. ꝙ ſit preſbyter, ſm ꝙ hic ſit proprius monachus abbatis cōſecrātis. tertio reqritur qđ abbas receperit manus impoſitionē benedictoriā. i. ꝙ ſit bñdictus, quarto qđ cōferat lectoratū ſm formā eccleſie: ⁊ ideo non q̄libet abbatis tonſura eſt bñdictoria ſeu ordina-
1 toria: ſꝫ illa q̄ aio ⁊ ordine ſit bñdicēdi. ¶ † Opp.
b ꝙ elect⁹ tñ in abbatē pōt conferre ꝓmā tonſurā[b]. ṡ. de ſup. negli. prel. c. j. Sol. dicit hic glo. fatēdum hoc ꝓcedere qñ nō eſt negligēs. ꝯ͂riū ꝓcedit qñ negligēs eſt eṗs in bñdicēdo: ſꝫ dicūt doc. qđ hoc reſtringēdū eſt tñ ad ciſtercieñ. vt ibi no. fuit, ⁊ ēt fuit ibi dubitatū an extendereť ad manum ordinatoriam. ¶ Opp. ꝙ abbates nō habēt manus impoſitionem: vt ptꝫ. xxiij. diſt. ſubdiaconus. Solu. non habēt manus impoſitionē conſecratoriā licet hñ ordinatoriā. vt hic. ¶ Quero an pſalmiſtatus ſit ordo: vř ꝙ nō qꝛ vbi agiť de ceteris ordinibus non agitur de iſto. xciij. di. a ſubdiacono. lxxvij. di. illud. hoc tenuerūt qdā: in ꝯ͂riū eſt text. qui dicit ꝙ per primam tōſuram clericalis ordo cōfertur. ⁊ etiā preſbytero lꝫ. xxiij. diſt. pſalmiſta. vbi de hoc in ſum. Hug. ad hoc allegat doct. xxvij. q. j. ſi quis eṗs. vbi pſalmiſta deponitur. pro hoc ſm Hoſt. qꝛ per hoc recepit officiū cantandi ordinatus in eccleſia. xxiij. diſt. pſalmiſta. ⁊ vinculū ꝓmouēdi initiatur: ⁊ per hoc gaudet priuilegio canonis, ſi qs ſuadēte. xvij. q. iiij. cui renuntiare non pōt. de foro ꝯpe. ſi diligēti. Itē per cōſecrationē conferť ordo eṗalis. lxxvij. diſt. c. j. de tēp. ord. ſi archieṗs. ⁊ c. ſe. ſic eṗalis eſt ordo cuius autoritate alia expediuntur que nec inferioribus cōmittuntur. de cōſecra, eccle. vel alta. aqua. ⁊ ſic tacere debent qui negant nouē ordines ſicut ſunt nouē hierarchie angelorum de quo remittit ad ſummā de or. ab epiſcopo nare non principaliter cauſa auxilij: ſed ꝙ ſecundario hoc ſperēt nō eſt ſimonia. facit gloſ. in. c. quid proderit. lxj. diſt. et in. c. ſunt nonnulli. j. q. j.

✠ Sebaſti. Sapia.

a ¶ Repellať. vide ad hoc do. Abb. in. c. extirpāde. §. qꝛ vo. col. penult. de preb. vbi dicit ꝙ lex iulia de ambitu nō hꝫ locum in curia romana. Et dicit idē abb. in. c. venerabilē. de electi. ꝙ ambitio ad dignitatē nō reprobatur ꝺ quo per eundē in c. ad noſtrā. eo. ti. dignitas tamen nō eſt conferēda ambiētib⁹ vt no. idem do. Abb. in c. cum iam dudū. ⁊ in. c. cū in tantū. in. j. no. de preb.

Zacharias.

b ¶ Primam tonſuram. Et alios hic enumeratos qđ tamen reſtringes. ſ. ꝙ poſſit illos ordines conferre ſuis ſubditꝫ duntaxat. ita no. Archid. in. c. qm̄. lxix. diſti. plene ꝑ Feli. in. c. eam te. co. v. ṽ. quarto reſtringitur. ṡ. de reſcrip.

qui epiſcopatui renuntiauit. ¶ Quid de preſbytero an conferre poſſit pſalmiſtatum. glo. dicit ꝙ ſic: hoc tenet Hug. Ray. ⁊ Goffr. in ſumma de ordi. ab epiſcopo. Joan. ⁊ Jn. hic per dictum. c. pſalmiſta. Nõ ob. ꝙ nullus ordinari poſſit ſine titulo. lxx. diſt. c. j. ⁊ titulũ non poteſt conferre preſbyter. xvj. q. vij. nullus oĩno. q illud. c. eſt locale. vel loquitur de prebẽdis habẽtibus curã animarũ: vel non dant de nouo vbi dare nõ cõſueuerũt maxime vt habeat etiã non reſidens abſq licentia epi: ſed in beneficiũ vt habeant vnde viuere poſſint bñ dant vel dato ꝙ non habeant beneficiũ ꝙ dare poſſint dabunt pſalmiſtatũ ad titulũ patrimonij. de preben. tuis. vel forte eſt alſ paratus dare beneficiũ ſm Jnn. vel loquitur de ordinando ad ſacros qui nõ debet eſſe ſine beneficio. Lau. xij. q. ij. nõ liceat. Bertr. ibi: ⁊ Hoſt. in ſum. de ordi. ab epo. videtur tenere ꝙ prealleg. c. non loquatur de ordine ſz de ordinis executione p id ꝙ dicit offm: ⁊ per literã iſtã a dño Jo. an. dicit ꝙ pma opi. eſt vera ſi talis eſt preſbyter qui ſupra laicũ habeat epalẽ iuriſdictionẽ vel quaſi. de priu. abbates. in fi. lib. vj. ſcda

2 opi. ſit vera qñ illã nõ hz. ¶ † Quero qd ſi omittatur iſte ordo: dic ſm Jnn. ꝙ nõ reperitur q nullũ ſpeciale offm per eũ ſicut per alios cõfert ⁊ q recipiendo alios ordines vr facere poſſe que ad hunc pertinẽt. dicit tñ ſe nõ credere ꝙ quidã dicũt hũc ordinẽ in deſuetudinẽ abijſſe: ⁊ vide de tẽp. ord. ex parte. ſuper. j. glo. Hoſt. dicit ꝙ eſt repetendus: q aliorũ eſt principiũ. Jtẽ ſi manus impoſitio ordine aliter rite collato ⁊ liquoris qualitas repetuntur multo forti⁹ hic ordo. de ſacra. nõ ite. c. j. ⁊ vlti. ſm Hoſt. ¶ Quero an cõuerſus mõaſterij poſſit hunc ordinẽ conferre. Abbas dicit ꝙ ſic. idem de his in quos hz epalẽ iuriſdictionẽ vl quaſi. nã his põt conferre tõſurã. alſ nõ niſi habeat ex priuilegio pape. de priui. abbates. lib. vj. ſi autẽ alteri cõferat: valet ſm Goa. ⁊ idem Archi. in. c. abbates. ¶ Quero an alios ordines a lectoratu conferat. dicit ꝙ ſic vt alios duos minores: q eadem eſt rõ. de conſtitu. tranſla. Contrarium tenet hic Pet. ⁊ Bar. brixi. lxix. diſt. c. j. ⁊ p ipſis facit verbũ ſolummodo: ꝙ ſequitur ſi determinet verbum lectores. Hoſt. dicit ꝙ prius de facto ſeruaf. Nec ob. illud verbũ ſolũmodo: q determinat verbũ in proprio monaſterio ꝙ ſequif. ¶ Quero quo tẽpore licet abbatibus tales ordines cõferre. de quatuor temporibus planũ eſt ꝙ poſſunt: de diebus dñicis vr ꝙ nõ poſſint q ſolis epis hoc eſt conceſſum q de epis hoc ſpecialiter exprimif. de tẽpo. ord. c. j. ⁊. iij. Hoſt. ſ: q cũ hoc in ſuo tm̃ monaſterio his liceat nõ preiudicabif alteri ⁊ latior dz fieri interpretatio. de auto. ⁊ vſu pal. ex tuarũ. Jtẽ poti⁹ de dñicis q̃ de quatuor tẽporib⁹ vr ſentiendũ ne videantur generales ordinatiões tenere. ſimile de cõſe. diſt. iij. puenit. ⁊ vide ꝙ no. de ſup. neg. prel. c. j. de tẽp.

3 ordi. c. iij. ¶ † Quero quo tpe poſſit dari benedictio abbatialis. Hoſt. dicit ꝙ hoc declaratiõe egeret: ⁊ vr ꝙ quolibet die ſicut cõſecratio eccleſie. de cõſec. eccle. vel alta. c. ij. Jn cõtrariũ q hec eſt maior q̃ ordinatoria exorciſtatus. cũ illa ex hac pendeat: vt hic. ⁊. lxix. diſt. qm̃. ⁊ tñ illa dari non dz niſi dñicis ⁊ feſtiuis. ſ. c. j. ⁊. iij. ergo nec iſta que principalis eſt. qui ſi. ſint legi. per venerabilẽ. ⁊ hoc tenẽdum ſm Hoſt. lxxv. diſt. ꝙ a partibus, ad hoc cle. de ſta. mona. attendentes. §. ſtatuimus. in gloſſ. ij.

4 ¶ † Quero an benedictio abbatis poteſt fieri antequã ſit ſacerdos. dic ꝙ nõ. arg. ſ. c. proxi. ⁊ ſic intellige hoc, licet poſſet hic colligi contrarium.

1 ☞ Religioſus an ⁊ quando poſſit tranſire ad ſtrictiorem religionem.

2 Religioſus tranſiens ad ſtrictiorem ordinem an poſſit poſtea ad primum reuerti.

INtellexim⁹. Si canonicus regularis factus mõachus iuſta de cauſa ad canonicatũ reuerſus ibi prefigitur in prelatũ licite poteſt tenere prelaturam. h. d. Primo narrat factũ ex quo. ſecũdo dubiũ elicit. ibi: ne igitur. tertio reſpondet ibi: diſcretioni. ¶ Caſus literalis. Quidam monachus ſine licentia ſui abbatis leuitatis cauſa trãſiuit ad monaſteriũ ſancti Vincẽtij: ⁊ cũ ibi in ordine illo aliquãdiu permãſiſſet de cõſilio quorũdã redijt ad primũ: ⁊ ibi ſuis meritis exigẽtibus electus fuit in abbatẽ: q in ſcdo monaſterio morã fecerat dubitabat adminiſtrare in officio abbatie: cõſiderãs ꝙ exigitur in canone ne quis canonicus regularis efficiaf monachus niſi forte, ꝙ abſit, publice lapſus fuerit: ⁊ ſi factus fuerit ad canonicatus ordinẽ reuertatur vltimus in choro manẽdo. cõſuluit papã ſup hoc: mãdat ei papa quatenus circa curã ſibi commiſſam ſolicitudinẽ habeat diligentẽ ſequentia bona cõtinuãdo priorib⁹. Ber. ¶ Not. pmo. ꝙ nõ dr quis licite tranſire de canonico regulari ad monachatũ. ¶ Not. ſcdo ꝙ illicite trãſiẽs ad ſcdm monaſterium põt ad cor reuerſus repetere primũ monaſterium. ¶ No. tertio ꝙ aliqñ pficere in prelatũ ſtat pro eligere. ¶ No. quarto ꝙ rõne delicti lz canonico regulari tranſire ad monachatũ. ¶ No. quinto ꝙ ſi ius diſpoſuit quẽ vltra in loco mãſurũ intelligitur lex niſi noua ſubſit cauſa propter quã ad aliũ locum habeat tranſire. ¶ No. vj. ꝙ abbas in abbatia dicitur habere curam. ¶ Not. ꝙ in dubio tranſiens ad monaſteriũ vbi rõne delicti vel nõ delicti tranſire potuit poti⁹ pſumif ꝙ nõ rõne delicti, ſed alia cauſa tranſiuerit leuitatis. vide. ſ. de renun.

1 poſt tranſlationẽ. ⁊ de or. ab epo. c. j. ⁊ ꝙ ibi no. ¶ † Opp. ꝙ quis poſſit trãſire ad ſtrictiorẽ religionẽ. vt de reg. lz. Sol. gl. ponit plures ſolutiones quas ſic conclude. Qñq quis tranſit ad ſtrictiorem ⁊ eſt in habitu

a pbationis tm̃: ⁊ põt ad primã reuerti.[a] Qñq ibidẽ profeſſus eſt: ⁊ tunc

b aut trãſiuit licentia nullo modo petita: ⁊ adhuc cogitur reuerti[b]. Aut trãſiuit licentia petita: ⁊ tũc ſi locus eſt latioris religionis reuerti compellitur: aut eſt ſtrictoris: ⁊ tũc aut tranſiuit leuitatis cauſa. i. non petita licẽtia. de quo etiã. ſ. in. d. c. mãdamus. xix. q. iij. vbi dicitur ꝙ illud ꝙ dicitur in. c. ſane. fuit diſpenſatio. idẽ Jnn. hic. contrariũ tñ not. Ber. in c. licet. de reg. Et ppter hoc dicũt quidã ꝙ locus canonicatus erat arctioris regule q̃ monachatus. ⁊ per hoc ꝙ in dubio preſumif ⁊ reuerti cõpellif. h. d. in effectu gl. Et inter cetera no. vnũ ꝙ grauior vr regula canonicorũ regulariũ q̃ monachorũ. Sz obuiat q ſi trãſiuit ad leuiorẽ religionẽ iã apoſtata eſt ergo nõ põt pmoueri. iij. q. iiij. beat⁹. So. lz fuerit apoſtata nõ ipedif ſm Jnn. ei⁹ pmotio poſt pñiam. d tẽ. or. c. vlt. Vel dic ꝙ illicite tranſiuit ⁊ licite redijt: q nõ inuenit religionẽ q̃ credebatur. vel lz tranſiuit ad minorẽ nõ fuit apoſtata: q ſemper fuit ſub

2 obedientia: idem no. de tẽp. ord. ex parte. ꝙ not. ¶ † Opp. ꝙ non poſſit reuerti ad canonicã in caſu quo male tranſiuit: q ſi bene tranſiuit non põt illam repetere. ergo multominus ſi male, ne melioris conditionis ſit delinquens q̃ nõ delinquens. Sol. intellige ꝙ reuertitur ad canonicam ſi canonici ipſum repetãt: alias nõ cogitur canonica ipſum recipere ex quo male trãſiuit: q eo ipſo ꝙ tranſiuit puniẽdus eſt. de tranſla. prel. licet. de renun. ex tranſmiſſa. ⁊. c. ꝙ in dubijs. dicit Hoſtiẽ. ꝙ de mente canonis eſt ꝙ canonicus regularis nũq̃ poſſit fieri monachus excepto caſu. j. de iurepa. ex literis. ⁊ hoc ſtatuit Urbanus in fauorem ſui ordinis. tamẽ iſtud pictũ hodie nõ videtur pcedere per. c. ſane. j. de reg. xxi. q. j. ⁊. ij. per totum. Non obſt. xix. q. ij. due ſunt. ꝙ poteſt intelligi quo ad hunc caſum qñ de inſpiratione fit fides forte per miraculũ vel ſignum. de hereti. cũ ex iniuncto. de renun. niſi. §. verum. Anto. de but.

1 ☞ Ordinatus ſi non habet beneficium poteſt ordinantem compellere ad prouidendum de beneficio ⁊ eius ſucceſſorem. 3. 4.

2 Clauſula conſueta in literis apponi habetur pro oppoſita.

5 Succeſſor non obligaf ex facto predeceſſoris in delictis, ſecus in alijs.

6 Examinatus ſemel, an debeat iterum examinari.

7 Papa ſi mandat prouideri in aliqua eccleſiarum dioceſis: an poſſit prouideri in eccleſia cathedrali.

8 Clauſula prouideas in aliqua eccleſiarum talis dioceſis an comprehendat eccleſias ciuitatis.

9 Proceſſus in beneficialibus quomodo fiat.

Litis conteſtatio an requiratur in beneficialibus.

ACcepimus. Ordinatus ad ſacros ſine titulo ab ordinatore iuſte petit bñficiũ niſi poſt ordinationem reddiderit ſe indignum. hoc dicit. Communis diuiſio. ſecũda ibi: licet igitur. ¶ Caſus literalis. Epiſcopus bracharẽ. quoſdam clericos promouit ad ſacros ſine certo titulo. clerici iſti impetrauerũt literas ſuper ſua prouiſione contra epiſcopum bracharẽ. ad quoſdam executores. epiſcopus quando citabatur ab eis exceptiones proponebat cõtra ipſos clericos: ſed ipſi eas admittere nolebãt: vnde petijt ſuper hoc prouideri. vnde papa reſcribit ei dicens: licet in ordinationibus clericorum tam ipſe quam anteceſſores ipſius eandem diligentiam debuerint adhibere vt minus idoneos non ordinarent. vnde ſecundum hoc contra illos exceptionem opponere non poſſunt niſi forte poſt promotionem reddiderint ſe indignos. Tamen papa ex abundanti quando ſcribit pro talibus facit apponi in literis ſuis ſi ordinatus pro quo ſcribit ſit eccleſiaſtico beneficio non indignus. Unde licet papa ſine aliqua examinatione poſſit illum compellere ad prouiſionem illorum quos ipſe vel anteceſſores ſui ad ordines receperunt: tamen non debet grauiter ſuſtinere ſi illos faciat per alios examinari quos non credit ſine examinatione ordinatos fuiſſe antequam ipſum compellat ad prouiſionem

a ¶ Reuerti. adde late ro. cõſi. cccxli. et Lapum alleg. lxxij. ⁊. cxxx. Zacharias.
¶ Et ratio eſt: q trãſiuiſſe ad aliã religionẽ non dicitur niſi facta pfeſſione in ead. vt notat pleniſſime Cardi. ĩ cle. j. in. j. op. ⁊ ibi an requiratur licentia pape vl ſui ſupioris imediate. de reg. ⁊ trãſe. ad religio. c. licet. Zacharias.

b ¶ Cogif reuerti. not. Abb. in. c. licet. j. de regu. Et dicidẽ eſſe ſi dubitatur an petierit licentiam: q etiã tũc cogitur redire. ita not. ſingul. Cardi. in cle. j. in ij. oppo. eo. titu.

a ¶ Subintelligitur. Addde limitandũ ꝙ hoc eſt verũ niſi reſultet falſa latinitas: q2 tunc propter defectum falſe latinitatis reſcriptum eſſet vitioſum: ita limitat Ro. conſi. ccclxxvj. in vltimis verbis. Zacharias. ¶ Adde hic no. eſſe plenius examinatũ per iſtum in. c. cũ in. ferrarienſis. nu. 5. ⁊ ibi in apoſtil. ad ipſum tam antiquis ꝙ͂ meis in apoſtil. in v. ſicut conſueuit. ſ. de conſtitu. Antoni⁹ Frãciſ. ¶ An ⁊ qñ falſa latinitas etiam ꝑ ſubauditum intellectũ vitiet reſcriptũ: vide in. l. imperator. ff. de ſta. homi. ⁊ ꝑ Bal. in l. eã quã. in. ij. col. C. de fideicõ. ⁊ hr̃ per gloſ. ⁊ doc. in c. forus. ꝺ vb. ſig. Dicas tñ ꝙ talis falſa latinitas ſiue grãmatica vitiat reſcriptũ papę ſi tale vitiũ eſt euidẽs. ſecus aũt ſi põt ſaluari per figuras grãmatice vel ſi vitiũ eſt dubium: vt plene tracta. in. c. ad audiẽtiã. de reſcrip. ⁊ idẽ dicas ſi eẽt leuis error ꝭ3 gl. ⁊ doc. in. c. ex pte. de fide inſtr. ⁊ an vitiet inſtrumentũ teſtm̃ vel ſñia3 hr̃ per Bar. in. l. plautius. ff. ꝺ au. ⁊ arg. leg. et ꝑ gl. Bal. ⁊ do. in. l. ij. C. de ſen. ex periculo reci. ✠ Sebaſti. Sapia.

a ¶ Subintelligitur. Vid late per do. Iaſ. in. l. vt liberis. C. de collatio. ⁊ in. l. certi cõdictio. §. ſi nummos. ff. ſi cer. pet. late ꝑ Feli. i. c. cũ in. ferrarieñ. col. iij. cũ ſeq. ſ. de cõſtit. ⁊ And. ſiculũ in. c. ꝙ tranſlationem. col. v. cũ ſeq. de offi. leg.

b ¶ Iterato examinari. Adde late Old. conſil. xviij. Zacharias. ¶ Limito pred. niſi talis examinatio eſſet cõmiſſa cõſciẽtie alicuius quia tunc nõ poſſet retractare. ita not. Rota. deci. ccccxviij. inci. fuit dubitatum Ant. Franciſ. ¶ Circa hoc an qui ſemel fuit examinatus poſſit iterũ examinari. Dicas ꝙ ſemel electus ad curã animarũ qui fuit examinatus ſi poſtea eligaꝛ ad aliã curã põt iterũ examinari vt voluit gl. in. c. in geneſi. de elec. ⁊ no. Inno. in. c. cũ venerabilis. de excep. ⁊ Ioã. an. in c. fi. de pur. cano. ⁊ Spe. in ti. de iure pa. ſuper rub. ⁊ vide Inno. in. c. cũ in magiſtrũ. de elec. imo is cui cõmittiꝛ examinatio ſi male approbat puniꝛ etiã ſi cõſciẽtie ſue examinatio cõmittaꝛ. vt Ioan. an. in. c. nihil. de elec. ⁊ habeꝛ in. c. ſcriptũ. e. tit. ⁊ in. c. cũ ſecundũ apoſtolũ. de preben.

c Zacharias. ¶ Non obligat ſucceſſorẽ. Dic hoc eſſe indiſtincte verũ in ſucceſſore eccleſiaſtico vt not. Bal. in. l. qcunqꝫ. col. ij. ver. ſcias tñ. C. de bo. q̃ lib. et in. c. j. col. j. v. ⁊ adde qꝺ no. g ſuc. te. in vſi. feu. in ſucceſſore vo ad dignitatẽ vel officiũ ſeculare ⁊ in alio ꝙ͂ i eccleſiaſtico nõ ꝓcedit indiſtincte de quo dic vt ꝑ Iac. rebu. in. l. ꝓuidẽdũ. nu. 1. ⁊ ibi in apoſtil. celſi ad ipm̃. C. de decur. li. x. eũdẽ. i. l. ſemel. nu. iij. ⁊ ibi ẽt in iiſdẽ apoſtil. C. de apo. pub. eo. li. x. pleniſſime ꝑ Dy. in reg. is q in ius. ⁊ ibi ĩ addi. iij. Anto. Franciſ. ¶ De culpa predeceſſoris an noceat ſucceſſori. Dicas ꝙ abſolute loquẽdo ſiue ſimus in dignitatibus eccleſiaſticis ſiue ſimus in aliis ſecularib⁹ culpa vni⁹ non debet alteri nocere qui nõ poteſt remouere vꝫ corrigere illã culpã: q2 culpa faciẽtis aliqd nõ ĩputaꝛ ei qui nõ põt emẽdare: ſed tm̃ ei qui põt emendare et negligit: vt eſt text. in. c. faciẽtis. lxxxvj. diſt. ⁊ ideo culpa ſubditoꝝ imputaꝛ ꝓlatis negligentibus: vt in. c. inferiorum. ea. diſtin. lxxxvj. ſed ſi preceſſor in dignitate aliqd fecit culpoſe ⁊ act⁹ ſit cõſummat⁹: illa culpa reſpectu act⁹ ꝯſummati ñ poſſet imputari ſucceſſori: ſed ſi eſſet act⁹ reiterabilis bñ poſſet ſibi nocere tãꝙ͂ eſſet in noua culpa et ſic teneretur ex propria culpa ſi non emẽdaret cũ poſſet iuxta ea q̃ habentur in. c. ſepe. de reſt. ſpo. culpa eñ caret qui etiã ſcit ſ3 nõ põt ꝓhibere vt in regula culpa caret. ff. de re. iur. tene tñ mẽti ꝙ ille q vtitur opera maloꝝ ꝺꝫ eſſe i culpa. vt eſt no. gloſſ. inſtit. de obli. que ex quaſi delicto naſcũ. i. §. item ſi exercito. ⁊ eodẽ mõ ille qui cõuerſaꝛ cũ imperitis. ff. ad. l. aqui. in. l. qua actione. in. §. fi. cum. l. ſeq. Et adde ꝙ in culpa eſt qui facit ꝙ facere non debet ⁊ eodem modo q omittit ꝙ facere ꝺ3. l. culpa. et. l. qui non facit. ff. de reg. iur. ⁊ in regula ſine culpa. ⁊ ibi plene per Io. an. in mercu. de reg. iur. li. vj. ⁊ eodẽ modo qui facit loco ⁊ tpe incongruis. l. ſi putator. l. item ſi obſtetrix. et in. l. qui foueas. ff. ad. l. aquil. Item eſt in culpa qui modum excedit. l. item queritur. §. idem iulianus. ff. loca. ⁊. l. ſed ⁊ ſi quencũqꝫ. in. §. fin. ff. ad. l. aquil. ⁊ eodem modo qui ignorat id quod facere debet. l. idem iuris. in. §. fin. ff. ad legem aquil. l. ſi ſeruus communis. ff. de fur.

d ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Semel examinatus. Nunquid autem examinatus ⁊ approbatus in licentia doctoratus poſſit in examine doctoratus reprobari. vide Abb. in. c. cum ſecundum apoſtolum. col. iiij. de preb. et an approbatus in rectorem ſtudij poſſit in examine reprobari. ponit do. Ab. in. c. cum venerabilis. in fin. de excep.

nem illorum. Mandat ergo eidẽ quatenus prouideat illis ꝑ qbus literas ſuas recipit in forma cõi in maiori eccleſia vel in aliis dioceſ. brachareñ. et exceptiones quas ꝯ ipſos duxerit ꝓponẽdas ꝑcepit audiẽdas. Ber.

1 ¶ † No. ꝑmo ꝙ ordinatus ad ſacros ſine titulo acquirit ſola ordinatione cõtra ordinatorẽ obligationẽ vt eũ cõpellat ad ꝓuidendũ ꝺ beneficio. Et no. ꝙ iſta obligatio nõ ſolũ cõpetit ꝯ ordinãtem ſed etiã ꝯ eccleſiã. ¶ Not. ſcꝺo ꝙ ordinatus teneꝛ de habilitate promoti inquirere nec eũ d3 ſi inhabilis inueniꝛ ordinare. ¶ Not. tertio ꝙ de rigore iuris ordinans indignũ ⁊ inhabilẽ nõ põt opponere cõtra eũ de indignitate antiqua ſ3 de noua. De equitate tñ in petitionem beneficij admittiꝛ etiã ad opponendum de antiqua.

2 ¶ † No. quarto ꝙ clauſula in literis apponi cõſueta ſemꝑ ſubintelligitur.[a] ad hoc, de reſcr. cãm. ⁊. c. ij. ⁊. c. cũ oporteat. de accu.

3 ¶ † No. qnto ꝙ obligatio ad prouidendũ de beneficio ſine titulo ordinata nõ eſt perſonalis tm̃ cõtra ordinantẽ ſed etiã cõtra ſucceſſorẽ eius: q2 cõpetit ꝯ eccleſiã. ¶ Not. ſexto ꝙ examinatus poteſt iterato examinari[b] qñ eſt ſuſpicio de indignitate ⁊ maxime qñ aliqd petit. ¶ Nota ſeptimo ꝙ forma iuſtitie appellatur forma cõis ⁊ ꝙ in beneficialibus forma iuſtitie nõ ſolũ cõpellitur prouidere in eccleſia ꝓpria eꝑs ſ3 etiã cõpelliꝛ ⁊ põt ꝓuidere in alia eccleſia ſue dioceſis. ¶ Op. primo innuit ꝙ ꝓbatus ad ordinẽ: ꝓbatus vr̃ ad beneficiũ ꝯſequẽdũ. cõtra. xij. di. nos cõſuetudinẽ. ⁊ de elec. ſcriptũ. glo. non ſoluit: dic ꝙ approbatus in vno conſecutiuo ad id ⁊ in minori de rigore vr̃ approbatus vt hic: ſed in ſeꝑato vel in maiori non: vt ibi. ¶ Op. ſcꝺo ꝙ tex. ꝯdicat: q2 dicit ꝙ exceptio nõ d3 admitti qñ ipſe examinauit: ⁊ tñ poſtea admittiꝛ: vt pt3 in fi. Sol. dicit glo. qñ examinauit per ſe exceptio non admittitur. qñ per aliũ: vt per archi. bene admittiꝛ. ita dicit gloſ. hoc vr̃ ꝑ tex. qui loquiꝛ qñ fuit examinatus ab eo. Vel ſcꝺo dic ꝯcludendo ꝙ nõ admittiꝛ eꝑs ordinãs opponẽs vt in ꝑn. Sed dato ꝙ opponere nõ poſſit nihilominus ſuperior mandat ex officio inquiri, ⁊ inquirens ex officio d3 ſupplere ne promoueat inhabilẽ ⁊ indignum: ⁊ ſic gloſ. d3 hic intelligi. ⁊ bene dicit. Aliĳ ꝙ auditur de iure ſed bene de gratia admittiꝛ: vt hic. ⁊ hoc tenuit Hoſt. hic qui dixit id ꝙ no. in. c. fuiſſe factũ de gratia. Et ſi queris quare plus in hoc faueatur ordinanti ꝙ͂ ordinato. dic ꝙ plus imputaꝛ clerico qui de facto ſuo certus eſſe d3. de reſcr. ab excõicato. ⁊ ex eo ꝙ non pandit crimen ſuũ: de corpo. vitia. expoſuiſti. eꝑs aũt poſſet ignorantiã allegare. ff. ꝓ ſuo. l. fi. Scꝺo ꝙ papa nõ d3 eſſe cõtentus examinatione eꝑi. vñ poteſt ⁊ d3 ipſum examinare. ex quo ab eꝑo petit beneficiũ quanꝙ͂ eꝑs taceret ⁊ negligeret de exc. exceptionẽ. ideo poteſt de eo quod facere poteſt ſine clerici iniuria gratiã facere eꝑo q2 nemini facit iniuriã qui vtitur iure ſuo. de elec. cum eccleſia. de quo eo. ti. in ſum. Hec vera quando vult opponere cõtra beneficiãdũ de defectu ꝑſone. de qualitate vo ⁊ quantitate beneficij ſemper admittitur de preb. cum ſm. Hic tñ habes ꝙ oĩ caſu quo eꝑs ab opponẽdo repelliꝛ: per hoc tñ non deficit officium iudicis: imo habebit poteſtatẽ inquirendi. de collu. c. ij. de ele. cũ nobis. ij. q. vij. querẽdum. ff. de poſtulã. quos ꝓhibeꝛ. j. de appel. cõſtitutus. ff. de adul. l. ij. §. ſi publico. ff. de pe. here. l. fi.

4 ¶ † Nun quid aũt ſi vnus eꝑs mandat alteri ꝙ ordinet an teneatur mandans prouidere. Inn. dicit. ꝙ non: etiã ſi ordinãs nõ eſt ſufficiens. alleg. ix. q. ij. eꝑm. In cõtrarium alleg. Hoſt. ꝙ videꝛ feciſſe qui per alium facit. de ſent. excõ. mulieres. ſed de hoc dic vt. j. de preb. ſi eꝑs. lib. vj. q2 ſi mãdat de certa perſona teneꝛ ſibi ꝓuidere: alꝭ non.

5 ¶ † Opp. ꝙ culpa predeceſſoris non noceat ſucceſſori. de reb. ecc. nõ alie. c. eꝑi. de preca. c. ij. Solu. ꝑdeceſſor in alienationibus non obligat ſucceſſorẽ[c] nec in delictis de exc. cum venerabilis. ſed ex facto predeceſſoris bene obligatur ſucceſſor in his in qbus ſuus obligatur predeceſſor: nã ſi mẽdicaret ordinatus cederet in opprobriũ cleri. de quo remittit Hoſti. ſ. de renũ. ad ſupplicationẽ.

6 ¶ † Opp. cũ gloſ. ꝙ ſemel examinatus[d] iterato nõ examinetur. j. de offi. leg. licet. Sol. dicit glo. ꝙ examinatus iterato d3 examinari ſuꝑ nouiter ſuperuenientibus. Super antiquis aũt exiſtẽtibus dic ꝙ quidã dicũt ꝙ examinatus iterato examinari d3 ne promoueatur indignus cõtra publicã vtilitatem: vnde negligentia prioris examinatoris non d3 facere ꝙ indign⁹ ꝓmoueatur ⁊ ad hoc teneꝛ ſuperior. de ele. nihil eſt. dic ꝙ ſi nihil noui petit examinatus examinari non d3. Si aũt aliquid noui petit: iterato examinari d3 ſaltẽ de equitate: ne cõtingat beneficiũ cõtra vtilitatẽ publicã ⁊ animarũ periculũ cõmitti indigno ⁊ inhabili. Dic cõcludẽdũ totũ ſi queris an admittaꝛ exceptio contra ordinatũ vt repellatur a beneficio cõſequẽdo: dic ꝙ ſi opponiꝛ nouus defectus ⁊ quilibet admittitur: ⁊ rõ q2 non eſt ꝙ imputeꝛ ordinanti. Si opponitur antiquus defectus ⁊ indignitas: aut defect⁹ qui opponiꝛ eſt talis ꝓpter quẽ quanꝙ͂ ſit q̊ ad ordinẽ ſemel approbatus reſpectu certi beneficij: reddit tñ ipſum inhabilem quo ad beneficiũ ad ꝙ promoueri petit: cum ſit beneficiũ requirens maiorẽ idoneitatẽ eo in quo ſemel eſt approbatus: ⁊ dicendũ eſt ꝙ ipſe idem qui ſemel approbauit põt admitti. argu. eorum que not. gl. precedẽs ⁊ iuriũ ibi allegatorum. Ad hoc faciũt no. hic per Hoſt. qui dicit ꝙ vbi de qualitate beneficij opponiꝛ quilibet eſt admittendus: q2 intelligẽdũ eſt eius dictũ: vt. ſ. Si vo nõ ẽ beneficiũ requirẽs maiorẽ idoneitatẽ tunc ſi q̃ris an ex officio ipſam admittat ⁊ ingrat inquirẽs vꝫ aliũ promonẽs vel ꝓmoueri mãdãs: dic ꝙ ſic. ar. c. cũ nobis olim. de elec. ⁊. c. ij. de coll. Si queritur an ipſe poſſit opponere: q ordinauit ꝑ aliũ: ⁊ tunc aut mãdauit ordinari certã perſonã: ⁊ ipſe non admittitur niſi vt. j. qñ per ſeipm̃ ordinauit. Aut mãdauit de incerta ꝑſona ⁊ tũc bene admittitur. ar. c. ſi eꝑs. de preb. li. vj. ⁊ ꝙ ibi no. Si ordinauit ipſe ⁊ tũc ſi ad preſentationẽ alterius qui h3 examinare vt qñ ad archidiaconum ſpectat de offi. archi. ad hec. ⁊ tũc poteſt excipere: vt hic, ⁊ punitur Archi. xxiiij. di. qñ. Quãdoqꝫ ordinauit per ſe. ſ. alio non

pꝛeſentãte.⁊ tunc dic ſi queris an ſucceſſoꝛ admit- tere poſſit vel opponere.⁊ dic ꝙ ſic. Si autẽ videt idem ⁊ dic ꝙ non de iure ſm quoſdã: etiã ſi poſtea ad notitiã eius deuenit dũmodo id prius per exa minationẽ ſcire potuerit.de clãde.deſpõ.c.fi. Alij ꝙ ſemper de equitate admittit ne indignus pro- moueatur.de reſcrip.cũ adeo.⁊ iſti diuinant. Hoc verũ qñ apponitur crimen ſecus ſi irregularitatẽ vel illiteraturã pꝛecedentem vel ſequẽtem exami- nationem opponant qꝛ non admittit ſed cogitur pꝛouidere.de temp.oꝛd.vel nõ eſt: qꝛ talis de facili diſpenſationem obtinebit.de fil. pꝛeſby. veniens. ⁊.c.ꝓpoſuit. Nõ ob.ſi dicatur ꝙ delictũ pꝛedeceſſo ris nõ noceat ſucceſſoꝛi: ⁊ ſic ſucceſſoꝛ non dꝫ obli- gari: qꝛ eſt ſpeciale hoc caſu vt ſucceſſoꝛ obligetur ſꝫ dic ꝙ hec obligatio nõ ſurgit ex delicto ſed ſur- git ex equitate qua inducit ꝙ oppꝛobꝛiũ eſt: ꝙ in oppꝛobꝛiũ cleri mẽdicare cogatur clericus in ſoꝛ-
7 tem dñi aſſumptus. ¶ † Quero an per illã foꝛmã qua mandatur ꝓuideri in aliqua eccleſiarũ dioce ſis poſſit ꝓuideri in eccleſia cathedrali. gl. hic di- cit ꝙ ſic: vt hic: fatetur tñ ꝙ nõ poterit ꝓuideri in aliqua pꝛelatura: ſed hoc videt falſum in. c. quis. de pꝛebẽ.lib.vj. Sol. cõtrariũ loquit in literis gra tie. hic qñ mãdatur in foꝛma iuſtitie: qꝛ venit exe- cutiue ad obligationẽ que pncipal̃r reſpicit eccle- ſiã cathedralẽ: ideo regulariter regulat ſm natu- rã pꝛecedẽtis obligatiõis. Vñ in gl. ibi cathedra- li. hoc verũ qñ mãdatur ꝓuideri in foꝛma iuſtitie qꝛ mãdatũ intelligit ſm foꝛmã pꝛioꝛis obligatio- nis ſurgentis ex oꝛdinatione que ſimpliciter ſe ex tendit ad eccleſiã oꝛdinantis.de pꝛeb.cum.ſm. vbi autẽ mandat ꝓuideri in foꝛma gratie: dic vt de p̃
8 be. quis.lib.vj. ¶ † Quero qd ſi dicat pꝛouideas in aliqua eccleſiarũ dioceſis bononieñ. an poterit pꝛouidere ĩ aliqua eccleſia ciuitatis. Gloſ. dicit ꝙ nõ: qꝛ per clauſulã illã nõ cõpꝛehendunt eccl̃ie ci- uitatis.ſ̃.de reſcr.rodulphus. No. gl. que extẽdit illud.c.ad beneficia: ⁊ vide doc.de offi.oꝛdi.c.j.⁊ gl. de re.permu.c.vno.lib.vj. Et per illã poſſet dici ꝙ gl. noſtra pꝛocedit in literis gratie: ſecꝰ in literis iuſtitie. ⁊ ſic debeat intelligi gl. noſtra. ¶ Quero, quid eſt dicere pꝛomouere ad titulum. dicit Joã. an.i.ad nomen alicuius eccleſie vel beneficij. De hoc noĩe titulus de elec.dudũ.ij.de offi.archipꝛeſ.
9 c.fi. ¶ † Quero de modo ꝓcedẽdi in bñficialibus dicit Jnn. ꝙ ꝓceditur ſummarie ⁊ nõ exigit litis
a cõteſtatio[a] nec ꝙ libellus detur in ſcriptis ſꝫ ſuffi- cit ꝙ impetrãs dicat executoꝛi. Dñe ſupplico vt exequamini mandatũ vobis iniũctũ: ⁊ ſi nihil op- ponatur pꝛocedet ſm foꝛmam reſcript.de reſcr.ſi qñ.⁊.c.cũ dilecta.de pꝛeb.pꝛo illoꝛũ.⁊ idẽ ſi friuola exceptio opponat.de pꝛeb.dilectus.iij.de conceſ. pꝛeb.c.cũ noſtris. Si vero aliqd opponat rõnabi- le illud examinabit: ⁊ executio ſuſpendetur.de re- ſcrip.cõſtitutus.de appel.dilectus. ſed ⁊ ſuper re- ceptione ꝓpoſita pꝛius lis conteſtabit.de renũ.ve niens.⁊ de hoc plene in ſum.de excepti.§ qñ.ſub.§. hec.de dilatoꝛijs.ver.penul.⁊ vlt.⁊ per R offre. in libello ti. an plures pꝛebẽde.§.⁊ pꝛimo videamus. ⁊ per Cõp.ſ̃.de reſcr.mandatũ. Jo. Hoſt. in loco pꝛeallegato dicit ꝙ ſi agat ex iure ante reſcriptũ dꝫ lis cõteſtari: qꝛ tũc index nõ eſt merus executoꝛ ſed pꝛo iudice habet: ideo lis cõteſtanda. alleg.de pꝛeb.c.cũ cauſam.dilecto.⁊.c.cũ iandudũ. vbi fuit lis cõteſtata. vbi autẽ in literis ius creat ille execu toꝛ appellat. vnde põt ꝓcedere lite nõ conteſta.de reſcr.ad aures.⁊.c.conſtitutus.⁊ de pꝛeb. cum ſm. ⁊.d.c.dilectus.⁊.c.ꝓ illoꝛũ.⁊.c.vacãte.⁊ de cõceſ. p̃- ben.ꝓpoſuit.⁊ multa alia in quibus ptꝫ ꝙ in bene ficialibus lis nõ cõteſtat. Unde ꝯcludit ꝙ cũ non ſit oĩno reſcriptũ cõtentioſum: tũc reſcriptũ dꝛ exe cutoꝛium qñ ius creatur in reſcripto ⁊ hic aſſumit naturã executoꝛis, ꝙ nõ exigitur lit.cõteſt. in hoc aũt aſſumit naturã cõtẽtioſi ꝙ legitime exceptio- nes oĩno ſunt admittende. vt hic ⁊ in.c. veniens.ſ̃. de renun.⁊ de reſcrip.cõſtitutus.⁊ de offi.deleg.ex pt. ꝙ nõ facit alius merus executoꝛ.⁊ hoc placet. Qđ eſt cõtra pꝛacticã executoꝛũ qui nullã volunt admittere exceptionẽ: ⁊ dicũt ꝙ ad hoc nõ arctat

a ¶ Litis cõteſta. Adde do.de Rota.deci. ſuis ð lit. conteſta.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Ueritas eſt. vide que not. mod. in.c.clerici.j.ð iudi. vbi diſputant quis pꝛeferri debeat an doctoꝛ iuris cãonici, an ciuilis, an vo theologus: et quid de medicis.

ad admittẽdas eas. Nec ob. ꝙ tales nõ debeãt admittere niſi notoꝛias vt ptꝫ ex no.de reſcr.cũ contingat. qꝛ ibi loquitur de alio executoꝛe: vt ibi dixi. ¶ Ultimo per literã ibi: nõ credĩmus ⁊c. Dicit Hoſt. ꝙ nõ eſt veriſimile ꝙ aliquis eþs violet canones. lꝫ qñqꝫ ſecus faciat. de tẽpo. oꝛd.vel non eſt.⁊ eſt arg.ꝓ iudice p̃ſumi. de quo de renũ.in p̃ſentia.⁊ ibi no.de hoc. Jtẽ ꝙ oĩa pꝛeſumãtur ſolẽniter acta.ff.de pꝛoba.l.ab ea pte. in fi. ꝙ no. qꝛ dicit ꝙ in extraiudicialiter geſtis per modũ poteſtatis, pꝛeſumitur ſuper titulo. vide ꝙ no.de eo qui fur.oꝛ.rece.c.fi. per Jnno. de accu.ſuper his.⁊ de dolo ⁊ contuma.cũ dilectus.⁊ de elec.innotuit.
i ☞ Sacerdos incontinenti quod aſſumptus eſt ad oꝛdinem ſacerdo- talem tenetur dicere officium.

Cum ſit ars. Minus idoneꝰ ad ſacerdotiũ ꝓ- moueri vel ad regimẽ animarum aſſumi nõ dꝫ.h.d. Jn pꝛin.⁊ in fi. ponit cãm ſtatuti. Secũdo ponit ſtatutũ ibi: ſtricte. tertio penã cõminat ibi: qm̃. ¶ Ca ſus literalis. Pꝛecepit papa vt eþi diligẽter inſtruãt.⁊ infoꝛmẽt illos quos pꝛomouẽt ad ſacerdotiũ per ſe ⁊ per alios viros idoneos ſup di- uinis officijs ⁊ eccleſiaſticis ſacramentis. ꝙ ſi de cetero rudes ⁊ igna- ros ꝓmonerit ⁊ oꝛdinatoꝛes ⁊ oꝛdinati grauiter puniãtur: qm̃ melius eſt paucos bonos quã multos malos habere miniſtros. Bert. ¶ No. pꝛimo ꝙ eſt ars artiũ regimẽ animarũ. ¶ Not. ſcdo ꝙ eþi debent eſſe diligẽtes per ſe vel alios vt infoꝛmẽt ꝓmouẽdos ad oꝛdines in ſciẽtia
i miniſtrandoꝛũ oꝛdinũ ⁊ diuinoꝛũ officioꝛũ. ¶ † Not. tertio argumẽtũ qꝛ eo ꝙ aliquis eſt ſacerdos.i.in ſacro oꝛdine conſtitutus arctat ſcire ⁊ cõſequẽter dicere diuinũ officiũ. ¶ No. quarto ꝙ ignoꝛãtia de facili cõ pꝛehendit ſeu depꝛehendit.ſ.examinatiõe. ¶ No. tex. ibi: ſanctius. con tra multitudinẽ ignoꝛantiũ ſacerdotũ: ⁊ eſt argumẽtũ ꝙ melius eſt ha bere paucos intelligentes ſcholares quã multos ignoꝛantes. Jtẽ no. ꝙ conſtito de ignoꝛantia ⁊ indignitate ꝓmoti ſimul conſtat de delicto ꝓmouẽtis. ¶ Ultimo not. illã autoꝛitatem. Si ſecus. Opp. ꝙ non eþs ſed archidiaconus hꝫ examinare: vt ptꝫ de offi.archi.ad hec. Sol. exa- minationẽ bene facit archidiaconus vt ibi: ſed inſtructionẽ facit ſolus eþs. Per hoc dicit Jnn. ꝙ nõ excuſatur eþs ab hac inſtructione lꝫ ibi archidiaconꝰ examinauerit: quãqꝫ poſſet dici ꝙ hec decr. ꝓcederet qñ in eccleſia nõ eſt archidiaconus per que dicit ꝙ ſi examinatur quaſi de ſpeciali mãdato alterius ꝙ examinãs ꝓuidere nõ tenetur ſed mãdãs ſecus ſi ex officio. de quo.ſ̃.c. pꝛimo. Melius vr̃ dicendũ ꝙ hec diſtin- ctio nõ hꝫ locũ quo ad pꝛouiſionẽ eccleſie q̃ nunquã ꝓuidere dꝫ niſi di- gno. Sꝫ dato ꝙ ſit indignꝰ ei ꝓuidendo nũquid eſt licitũ ꝙ ſm diſtin- ctionẽ pꝛedictã puniatur oꝛdinãs. dic vt not. in dicta decre. ad hec.⁊ in ſum.de ſeru.§.qñ.v. cũ quelibet. vbi Hoſti. vr̃ tenere ꝙ ꝓpter examina- tionẽ factam per archidiaconũ non excuſet eþs a pena ꝓmouẽtis indi gnũ: qꝛ eþs ſi velit examinare põt vel ſaltẽ examinationi intereſſe. ⁊ ſic qꝛ ſua intereſt: ideo punit ſi indignũ examinet. de elec. nihil. vnde dicit ꝙ vellet dicere tex. expſſũ ꝓ illis q dicũt eþm excuſari a papa. ¶ Que ro de rõne quare eſt ars artiũ regimẽ eccleſiarum. Gl. dicit ꝙ alie ar- tes oꝛdinant in fine coꝛpoꝛis.xij.q.j. pꝛecipimꝰ. iſta aũt oꝛdinant in fi- nem anime. ¶ Scdo quero an oſtenſa indignitate ꝓmoti ſimul cõclu datur indignitas ⁊ delictũ ꝓmouentis. Glo. dicit ꝙ ſic. lxxxj. diſt. tan tis daniel.⁊ hoc qꝛ nõ põt ignoꝛare pꝛelatus vitam ſubditi. de re iudi. quis. hoc reſtringit gl. verum qñ examinat per ſe: ſecus ſi per alium. allegat de offi.archi.ad hec. Hoſt. cõtra per illa que dixi.ſ̃.tex. dꝫ em̃ cõſiderare pſonã cui cõmittit: ſi alias reputat habilis, fidelis, ⁊ bonꝰ: ita ꝙ eþo aliqua nõ poſſint imputari ꝓ negligẽtia vel culpa in cõmit tẽdo excuſat: ꝓ hoc facit gl. in.c.ad hec.j.de offi.archi. ſi nõ põt impu- tari ꝙ in dubio p̃ſumo niſi aliud pateat excuſet. nã põt eſſe qđ cõmit- tens non fuerit in culpa. vt.l.denũtiaſſe.§.querit.de adul.⁊ pꝛo tanto dicit per illã legem ꝙ ſñia vel ꝓbatio facta cũ oꝛdinato nõ parit ple- nũ p̃iudiciũ oꝛdinanti ſiue per ſe ſiue ꝑ aliũ oꝛdinauerit ſm eũ. ¶ Ul- timo ꝓpter pꝛincipiũ decre. hic inſiſtũt in laudationibꝰ ſcientiarũ. ca noniſte laudãt ſe hic. Dialectici etiã laudant ſuam dicentes ꝙ ſine ea ſcientia alia perfecta haberi nõ põt. Grãmatici ꝙ illa eſt pꝛincipiũ et fundamentũ aliarũ ſcientiarũ. Legiſte dicũt ꝙ ſanctiſſima eſt ciuilis ſciẽtia q̃ ptio nũmario ⁊c.ff.de var.⁊ extraoꝛ.cog.l.j.§.eſt em̃ qdã. veri
b tas eſt[b] ꝙ ſupꝛma eſt ſciẽtia lex diuina a qua nõ excludit canonica nec humana. De ciuili ꝓbat.C.de lõg.tẽp.p̃ſcrip.l.fi. in auth.de cõſuli. añ fi.coll.iij.xvj.q.ij.c.fi.⁊ ĩ auth. vt nõ luxurie.ꝯ naturã.j.rñ.col.vj.⁊ qua- tuoꝛ cõcilia appꝛobat ⁊ ſacras ſcripturas. in auth.de eccl̃ia.ti.§.j.coll. ix.⁊ in auth. qũo opoꝛteat eþos.§.ſancimꝰ.coll.j. per que iura arguit Hoſt. de mẽte legis eſſe qđ de moꝛtali pctõ vel ꝑiculo aĩe vel eccl̃iaſti co negotio ratione rei vel perſone recurrendũ eſt ſemper ad canonẽ ⁊ eccleſiaſticũ iudicẽ ad hoc vt in auth. vt cleri. apud ꝓ.eþos.§.ſi vo eccleſiaſticũ.⁊.C.de ſum.trini.l.fi. De canone planũ eſt ꝙ lex eſt diui- na: vt de iura.cal.c.j. per quẽ cõcludit has duas leges foꝛe neceſſarias ad regimẽ eccleſie dei. differũt tñ qꝛ ciuilis pꝛincipal̃r tractat de tpa- libꝰ. Theologia pꝛincipal̃r de aĩa. Canonica cõiter de vtroqꝫ.⁊ vna excedit aliã ex qualitate ſubiecti remitti ad no.de ſum.tri.c.j.§.hec ſa- cramẽta. ¶ Ultimo no. vltimã gl. contra verboſos. Anto.de but.
i ☞ Eþs pꝛiuatur pꝛopter omnimodum defectum ſcientie.4. quid de alijs pꝛelatis. vide numero.5.

Zacharias.

a ¶ Ab ep̄atu. ita no. Fel. in. c. ſi q̄n. col. xi. ver. dū glo. hic dicit. ſ. de reſcrip.

b ¶ Libros adde ꝙ Oldrad. conſi. lxxxiiij. cōcludit ꝙ expedit habere multos libros.

Zacharias.

¶ Adde qđ hoc dicit prealle. Ol. ꝯſi. quo. ſ. de doctoribus quibus multos libros habere expedit ſec⁹ aūt in ſcholarib⁹. idē not. Car. i cle. j. xviij. no. de magiſt. ⁊ Joā. bapti. de cacialu. in ſuo tracta. quē modū ſtudēdi denominauit.

Antoni. Franci.

¶ Dicas circa hoc qđ ⁊ doctoribus ⁊ ſcholarib⁹ multi ſunt libri neceſſarij, quinimo dixit gloſ. in. l. nepos ꝓculo. ff. de verb. ſig. qđ libri nō ſunt auferēdi ſcholaribus ſicut nec arma auferēda ſunt militi: et propterea in obligatiōe gn̄ali oīm bonorū non venirēt libri doctoris vel ſcholaris vt in. l. obligatione gn̄ali. ff. de pign. imo dicit Specu. in proe. opis ſui i verſi. ceterum. ꝙ libros faciendi et conſcribendi nullus eſt finis. fatendū tn̄ eſt qđ maiori numero librorū dꝫ eſſe fulcitus doctor q̄ ſcholaris: ⁊ ita dꝫ intelligi qđ dixit Old. in conſil. hic alle. ⁊ do. Card. in cle. j. de magi. ⁊ vide Bart. in. l. librorū in princ. ff. de leg. iij. qui dixit ꝙ appellatiōe librorꝫ legalium veniūt etiā ſumma azo. ⁊ Rofred. ⁊ dicit Bar. in. l. ſupellectili. ff. de ſupel. lega. quod libri veniūt appellatiōe ſupellectilis. Dicas tamen ꝙ alij ſunt libri neceſſarij ſacerdotibus ⁊ alij alijs: vt habetur in. c. qui epiſcopis. xxxviij. diſtinctione.

2 Ignorantia circa ſcientiā literalē preſumit̄ ex eo qđ probatur qđ aliquis nō habuit libros ⁊ ꝙ nunquam intrauit ſcholas vel doctorem audiuit.

3 Ep̄s ſi priuat̄ remanet habit⁹ officij ⁊ character.

6 Scholaris ſi anteq̄ iret ad ſtudium habuerit beneficium ⁊ poſtea reuertatur ignarus an poſſit illo beneficio priuari.

Feudum datum vaſallo tāq̄ idoneo: ſi poſtea inueniatur improbus non poteſt illo priuari.

Quamuis. Defectus ſciētie deijcit iā ꝓmotū. h. d. In prima ponit cām ſn̄ie. In ſcđa tenorē ſn̄ie. ſcđa ibi, ip̄m. ¶ Caſus literalis. Quidā electus fuit in ep̄m calinen̄. ⁊ ꝯſecratus poſtmodū corā papa multa fuerunt ꝓpoſita ꝯ ipſum vt tāq̄ indign⁹ amoueret̄: ipſe tn̄ fuit cōfeſſus corā papa ꝙ nunq̄ audiuit grāmaticā, nec etiā legiſſet donatū: ⁊ q2 ꝑ euidētiā facti cōſtitit adeo de ipſius illiteratura ꝙ ꝯ deū eſſet tm̄ in ep̄o ſuſtinere defectū ip̄m remouit ab executione pōtificalis officij ⁊ ab adminiſtratiōe eccleſie calinen̄. Ber.
1 ¶ † No. j. ꝙ defect⁹ ſciētie eſt legitima cā de-
a ponēdi quē ab ep̄atu.[a] ⁊ dat̄ defectus ſcie q̄n neſcit
2 grāmaticā. ¶ † No. ſcđo ꝙ ſcia nō apprehenditur
b niſi doceat̄ ab alio: vel legerit libros[b] ad ſciētiam
c [c]pertinētes, ⁊ ſic eſt ꝯ illos qui diſcere volunt ſine doctore ⁊ ſine libris. Et ex hoc collige practicā deponēdi quē ignarū ſcientia: q2 ſufficit ꝙ teſtes dicant ꝙ nūq̄ legerit libros ſcie nec vnq̄ intrauerit ſcholas vel doctorē audiuerit. ¶ No. iij. hic aperte negatiuā trāſire in notoriū ⁊ priuatiuā euidēter ⁊ notorie cōſtare poſſe negatiue ſeu priuatiue ſcꝫ
3 inſufficientiā ꝑ lectionē librorū. ¶ † No. iiij. ꝙ pōt quis ep̄s ſuſpēdi ab executione officij remanēte habitu officij ⁊ charactere. ¶ Not. ꝙ ſuſpēſus ab executione officij vel beneficij nō eſt priuatus adminiſtratiōe bn̄ficij niſi actualiter ꝑuet̄. vide. ſ. e. cū bone. ⁊ eſt ꝯ opi. In. q đt ꝑpetuo ſuſpēſum ꝑuatū beneficio adeo ꝙ vacat. vt ibi dixi. ¶ Not. v. ꝙ negatiua ꝓbabit̄ ꝑ cōfeſſionē. ¶ No. ꝙ qđ duplici reſpectu pōt eſſe notoriū: ꝑ ꝯfeſſionē ⁊ euidētiā facti. ⁊ ſic notoriū diſpēſationis ⁊ notoriū ꝓbatio
4 nis pn̄t ſimul ꝯcurrere. ¶ † Quero de illo q ignorat grāmaticā ex vſu tn̄ ꝑfecte loquit̄ ſi ſit promotus ad dignitatē ep̄alē vel aliā an deponat̄. Joā. de deo. xij. q. vj. al's. lj. qđ. xvj. tꝫ ꝙ ſi alias eſt vtilis nō deponet̄. Et rn̄det ad h̄ ꝙ alias ꝯ iſtū oppone
d bant̄ vt hic. ad hoc ꝙ ſciēs mētem iuris[d] nō ſciam tolleret̄. xxxviij. di. ſedulo. Item q2 legē ſeruātes ⁊ neſcientes vbi ſunt leges. xix. q. ij. due ſunt. ad hoc ff. de leg. l. ſcire leges. ⁊ de cōſe. di. ij. ꝑma quidem. Itē ſupplere pn̄t ꝑ alios. de of. ord. inter cetera. q̄ etiā de defectu ſcie loquit̄. propter ꝙ dicebat coadiutorē ſibi dari poſſe. vij. q. j. nō aūt. ⁊. c. quia. de cle. egro. ex parte. Ad iura q̄ poſſent in ꝯriū adduci. xxv. di. §. nunc autem. viij. q. j. qualis. lxj. diſt. ſtatuimus. reſpōdet ꝙ loquuntur in promouendis.
5 ¶ † Quero qđ de abbate q neſcit grāmaticam an poſſit deponi. videt̄ ꝙ ſic. xlvij. di. de petro. arg. ꝯ xvj. q. j. placuit. lxxxiij. di. ep̄orū. ſ. e. tuā. xxxviij. di. ſedulo. dic ꝙ nō deponetur ſi aliter ſit peritus in regula ⁊ diſcretus ꝑ quā ſuum officium eſt limitatum: ꝙ non cōtingit in ep̄o cui⁹ officiū late patet. de offi. vic. c. ſi. vn̄ maior eſt diſcretio in ipſius ꝑſona regrēda ſm̄ doc. Idē Joā. de deo. ⁊ q2 poterit addiſcere in mōaſterio. de renū. poſt trāſlationē. ⁊ ſi non poterit addiſcere dabit̄ coadiutor ad hoc q2 plus in his exigit̄ induſtria quā literatura. ne cle. vel mo. c. multa. Itē olim abbates erant laici xciij. diſt. a ſubdiacono. ſufficit ergo ſibi ꝙ ſit prudēs ⁊ peruigil ſuꝑ gregē ſuum. viij. q. ij. dilectiſſimi. ⁊ vide ꝙ dico de ſimo. per tuas. ſuper. j. gl. pro
6 pter inſufficiētiā. ¶ † Quid de ep̄o qui redeūti[e]
e de ſtudio cui cōtēplatione ſciētie quā ſperabat in eo ⁊ in hoc eccleſie ſuffragari ei cōtulit p̄bendam an ſi poſtea repertū ſit illū ignarum poſſit poſtea
f auferre p̄bendā. Bart. in q̄ōne dn̄icali.[f] xx. ꝙ non pōt auferre dūmō ſciat officiū. allegat. xxxviij. di. q̄n. ⁊. c. que ipſis. ⁊. c. ſeq. Inducit etiā materiā regule ꝙ ſemel. de reg. iur. li. vj. Joan. and. remittit ad Spec. ſuꝑ rub. de p̄bē. ad ſi. vbi tractauit ſimilem q̄ōnem ⁊ hanc. Quid de eo q contulit vaſallo feudū credens qđ eſſet ꝓbus vir ⁊ repertus eſt ꝙ nō eſt ꝓbus: ⁊ cōcludit idē q2 cā nō expreſſa ſed in mente cōcepta nō regulat ꝯtrū: ⁊ ſic nō pōt retractare ꝯtū. C. de condit. ob cām. l. ſi repetendi. ⁊. l. ſi. C. de tranſ. Ad hoc q2 non lꝫ alicui venire ꝯ factū ꝓpriū ⁊c. ff. de ado. poſt mortē. vbi de hoc. et q2 ab initio examinare debuit. de elect. nihil. dicit tn̄ Hoſ. ꝙ extraordinario iudicio reſtitutionis iuuari poſſet eccleſia: q2 vtit̄ iure minoris ⁊ reipublice. C. de ſa. ſan. ec. l. vlti. ⁊ de in inte. reſt. c. j. ¶ Quero an grāmatica ſit ſcia pietatis: dic ꝙ nō, pōt tn̄ ad vitā ꝓficere ſi fuerit ad bonos vſus aſſumpta xxxvij. di. ſi qs artē nouerit grammaticā. ſm̄ Ja.

¶ De ſacra vnctione. Rub.

¶ Quia ex ordinandis ⁊ ꝑficiēdis aliq iniūgunt̄, viſo de illis de ſacra vnctione videamus. Hoſ. de hac materia. xcv. diſ. per totum. de conſe. diſtin. v. in prin. de vnctione chriſmatis. vide de conſuetu. quāto. De epiſcopali. de offi. ordi. ꝙ ſedē. de conſecratio. eccleſie vel alta. cum ſis. De extrema vnctione. de ver. ſig. queſiuit. ⁊ in cle. j. de priuile. De vnctione imperatoris. in cle. romani. de iureiurā. in prin. ⁊ ver. nos itaq̄.

1 ☞ Solennitas que requiritur in aliquo facto requiritur etiam in additione vel ſuppletione q̄ ſit ad illud factum.
Teſtis repetitus debet iterato iurare.
2 Conſecratio ep̄i quō ſīat. vide. j. §. proxi. in princi.
3 Unctio eſt duplex ⁊ quis ſit eius effectus.
4 Sacramētum matrimonij an imprimat gratiā.
5 Chriſma ⁊ confirmatio in fronte cōferuntur per ſolos epiſcopos.
9 Columba ſeptem habet proprietates.

Cum veniſſet. Literalē caſum in ſumma ponit gl. ſūmarie. h. d. Eccl'ia grecoꝝ in ordinationib⁹ ⁊ ꝯſecrationib⁹ ſeruare dꝫ vnctiōes quas ſeruat eccleſia Romana. Ep̄s aūt cū cōſecrat̄, iniūgit̄ chriſmate in capite ⁊ manib⁹ ꝙ ſi fuerit p̄termiſſum ꝑ tres ep̄os eſt ſupplendum. h. d. Diuidit̄ in duas, in prima inſtruit eccleſiam grecorū circa materiam vnctionis. ſecūdo rn̄det ad q̄ōnem principalē. ſcđa ibi: lꝫ Roma. in ſi. Pria ſubdiuidit̄ in tres ꝑncipales. ſcđa ibi, ſcire. tertia ibi: monem⁹. Legā ꝑ ꝑtes ponēdo caſum ⁊ excipiēdo dicta doct. ⁊ gl. ¶ Caſus eſt. Quidā ep̄s grecus accedēs ad ap̄licam ſedē cōfeſſus fuit ꝙ ordinat⁹ fuerat ⁊ cōſecratus abſq̄ aliqua vnctiōe: ꝓpter q̄ papa cōſiderās ip̄m nō rite ordinatū eo ꝙ apud eccleſiā romanā pōtifices abſq̄ vnctione ꝯſecrari nō ſolēt: mandauit hoc ſuppleri ꝑ ep̄m albanen̄. aſſiſtētib⁹ duob⁹ ep̄is. vt. ſ. caput ⁊ manus ei inungerent: hic eſt caſus prime ꝑtis. ¶ Not. j. ꝙ in cōſecrationibus faciēdis attendi dꝫ in mō ⁊ in forma conſecrandi: et in ſilibus ꝯſuetudo eccleſie romane. ¶ Scđo no. ꝙ non valet cōſuetudo irrita ⁊ in forma cōſecrādi ⁊ in ſacr̄alibus ꝑ quā detrahit̄ forme ab eccl'ia inſtitute etiā ſi magna pars gētiū aliā formā receperit. ¶ Tertio no. vnū ſubſtantiale in ꝯſecratione ep̄i q2 exigit̄ vnctio capitis ⁊ manuū. ¶ Quarto not. ꝙ de forma ꝯſecrationis eſt ꝙ in cōſecrando pontifice adſint tres ep̄i ⁊ vn⁹ ꝑncipaliter ꝯſecret
1 ⁊ alij aſſiſtant cōſecrāti. ¶ † Quinto not. ꝙ illa q̄ exigunt̄ in ꝑncipal'r ꝯſecrādo exigunt̄ in eo ꝙ de eſt ſupplendo. Facit ꝙ ſi data ſit ptās notario ex volūtate ꝯhētiū vt poſſit aliqđ addere ⁊ ſupplere ad inſtr̄m ꝙ illa ſolēnitas exigat̄ q̄ exigit̄ in principali inſtr̄o. Et ꝙ ſi teſtis velit aliqđ addere ad primū dictū vel ſupplere in caſu quo pōt. de teſt. ꝑterea. ꝙ illa ſolēnitas exigat̄ iuramēti q̄ exigit̄ in prio dicto. Et ꝙ ſi aliqs vult addere vel ſupplere libellū: ꝙ ad additionē debeat citari ps ſicut ad
g libelli cōſtructionē.[g] gl. ſunt clare. ¶ In tex. ibi, ⁊ j. Quero prio ꝑ litere declaratione quare ſubiun

❧ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Ad ſcientiam. Uide Car. in cle. ſi. in princi. in. xvj. not. de magi. vbi dicit ꝙ parū valet ſcholarꝫ abſq̄ libris. ⁊ refert verſiculum illū. Haurit aquam cribro qui diſcere vult ſine libro. ⁊ ſubijcit quod expedit ſcholarē paucis libris vacare vt cōmendet memorie ea q̄ ſūt opportuna. doctor autē eget multis librꝫ.

❧ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Mentē iuris. Uide Mod. in. l. certi iurꝫ. C. de indi. vbi ponunt ꝙ illiteratus poteſt eſſe ptās mō habeat experiētiam cauſarū ⁊ ibi late q̄uō debeat ferre ſententias.

e ¶ Redeūdi. adđ alias. q. per Ro. cōſil. ccccxvij. vbi reprobat dicta io. and. loco hic allegato.

❧ Sebaſti. Sapia.

f ¶ Q̄ōne dn̄icali. Uide ſimilem q̄ōnem quam ponit Bart. in. l. cū qđ. in ſi. ff. ſi cer. peta. vbi ponit de ſcholari cui cū fuiſſet reuerſus a ſtudio abbas ſancti petri dedit certum fundū ad fruēdū cū aūt iuit in palatiū neſciuit qđ diceret ⁊ detecta eſt ignorātia ſua vtrum abbas poſſit repetere illum fundum.

❧ Sebaſti. Sapia.

g ¶ Ad libelli conſtructionē. Uide tn̄ ꝯtrium ſentiētē Bal. i aut. hodie. C. de iur. calū. vbi dicit qđ ſi teſtes aliquid addiderunt primo dicto nō dꝫ pars iterū citari tn̄ illud procedit q̄n declarauerūt dictū ſuum ſecus ſi addiderunt: vt late per mariſiliū bono. i l. j. §. ſi quis vltro. col. xj. ff. de q̄ſtio. vide tamen Bar. ſentientem cōtrariū in. l. ab executore. col. pen. verſ. quero quando ſit iſta interpretatio ff. de appel.

a Zacharias.❡ Unctionis illius. Tu vide per Cardi.in cle.q.ix.⁊.x.de extre.vn.⁊ ibi per Laud.⁊ Jo.an.in.c.veniens.de preſ.non bap.

b ❡ Anto.Fran.❡ Gratiã imprimat.an in ſacramẽto mr̃imonij ↄferatꝛ gratia, videas gl.in.c.qcqd.i.q.i.q̃ dixit ꝙ nõ: ⁊ ꝓpterea in eo licite interuenit pecunia: de quo vide per.d.Car.in ru.de ſpõſali.⁊ vide gl.in.c. veniens de p̃ſby. nõ bap. vbi tenet iſtã ꝑtẽ ꝙ nõ cõferatꝛ gr̃a.⁊ idẽ etiã vr̃ tenere gl.in.c. pe.qui mat. accu. poſſ.vide bonam gl.qd nõ cõferatꝛ gr̃a ſpũſſancti in mr̃imonio in ca. honoratꝛ.xxxij.q. ij.tñ poteſt dici ꝙ in exercitio actꝰ matrimonialis q ſolũ fieret ad explẽdã libidinẽ nõ ↄferatur gratia: ſed inquãtũ ipm mr̃imoniũ eſt inſtitutũ ꝓpter filiorũ procreationẽ ⁊ in remediũ ↄcupiſcentie. vt in.c. his ita.xxij.q.ij.⁊ attẽto qd fuit inſtitutum in ſtatu gr̃e añ pctm̃: vt ꝑ beat.Tho.in.iiij. diſt.xxvi. ar.iiij.⁊ arti.viij. põt dici ꝙ in eo conferatꝛ gr̃a.de quo vltra gl.q̃ hic alle. que optima eſt i ꝓpoſito .i.c. cũ i ecclie corpore. de ſimo. vide ibi Joan.de ana.ↄcordantem opi.in hoc an per matrimoniũ cõferatꝛ aliq̃ gr̃a et eo magis qꝛ mr̃imonium eſt de iure naturali: vt dixit beat.Tho.in.iiij. di.xxvi.arti.i.⁊ in ſum.ↄ gentiles.li. iiij.q.cxxij.⁊ vide bea.Tho.ij.ij.qd cliij.ar.ij.in p̃al. lib.ↄ gẽtiles.qd. cxxvi.vbi dicit qd actꝰ mr̃imonij eſt actus meritoriꝰ. et in.q.cliij.art.ij. ⁊ in.iiij.diſ. cxxvi. ar.iiij.⁊ diſt. xxxi. ar .iiij.v.⁊.vi.vbi etiã dicit ꝙ eſt ſacramẽtũ neceſſariũ.⁊ vide eundẽ in.d.li.ↄ gẽtiles. qd.lxxviij.tamen ꝗuis ſit maximũ ſacr̃m non eſt excellẽtius virginitate, et vide beatum Tho.ij.ij.q. cliij.arti.iiij. tenetũ mẽti ꝙ licet vt dictũ eſt mr̃imoniũ ſit de iure naturali illud eſt verũ quo ad ſubſtantiã nõ aũt q̃ ad formã: qꝛ reſpectu forme eſt de iure poſitiuo. vt eſt gl.in.l.ius ciuile.ff.de iuſt.⁊ iu.⁊ ꝙ mr̃imoniũ ſit ſacr̃m. vide gl.etiã in.c.veniens.de tranſac.⁊ in.c.quãto.⁊ in.c.gaudemus.de diuoꝛ. ⁊ ꝑ bea.tho.in.iiij.diſ.xxvi.⁊ que habeat bona in ſe matrimonium. vide per beatum tho.in.iiij.diſtin.xxxi.arti.i.ij.⁊.iij.

gat tm̃ capl̃m: ſup.h.d. Hoſt. ꝙ facit hoc ad declarandũ ꝙ cõſuetudo grecorũ erronea erat.⁊ vt facilius pareat monitioni. de qua.ĩ.⁊ ad vtilitatẽ multorũ voluit tractatũ vnctionis plenius explicare ſm̃ Hoſt. qui ꝑ hoc arguit ꝙ magiſter nõ eſt culpãdus ſed cõmendandus ſi ad vtilitatẽ multorũ multa loquitꝛ ad qd.ſ.tit.i.cũ ſit ars.⁊ eſt ſimile de

2 renũ.niſi.de pre.dilecto.vt eccl̃.bñfi.c.vno.❡ †Secundo quero an indiſtincte oĩa omiſſa ſuppleantꝛ in ordinibus vel ſuppleri poſſint: dicit hic ꝙ quedã ſunt ſubſtãtialia q̃ ſi omittantꝛ nihil agitꝛ vt ponere librũ ſup ceruicẽ cõſecrandi.xxiij.di.epũs.ſm̃ Gof.ad qd.lxxv.di.ꝙ die.ſed ſm̃ Tanc. cautũ eſt ꝙ in illis nil temere aſſeramꝰ. Itẽ numerus cõſecrãtiũ ad minus ſint tres.lxv.di.ſi forte.de tẽp.or. ſi archiepũs.⁊.c.ſeq.⁊ hic. Itẽ ꝙ vnꝰ epũs totã bñdictionẽ perficiat.xxiij.di.quorũdã.de cõſe.di.ij.qr. xxiiij.qd.i.loquitꝛ.⁊ talia ſi omittantꝛ nil agitꝛ: ideo ſuppletio nihil operatur: qꝛ ordinatio fuit nulla. Quedã ſunt ſolẽnia neceſſario.tp̃s, etas, manus impoſitio.⁊ in talibus aut diſpẽſatꝛ in executione vt in etate ⁊ tpe.de tẽp.or.cõſultatiõi.vbi de hoc: aut ſupplẽtꝛ vt hic.ĩ.ti.i.c.i.⁊.c.fi. Quedã dubia an ſint ſolẽnia vel nõ ita ꝙ faciãt ſacr̃m nullũ: vt miſſa, ieiuniũ: ⁊ in qbꝰ canones magr̃i videntꝛ al's diſcrepare ⁊ tenẽdũ qd eſt certꝰ.i.vt fiat iteratio. de bap.c.ij.de cle.ꝑ ſal.ꝓmo.c.vno. Quedã q̃ in cõſecratione exiguntꝛ q̃ ſunt leuia: vt tãgere vl̃ nõ tãgere oſtiũ vl̃ cãpanã vl̃ tradtionẽ cãdelabri vel calicis: ⁊ non reprobatꝛ ſi ad cautelã ẽt taliũ fiat ſuppletio.v.diſ.ad eiꝰ v̇o.ff.mã.l.q mutuã.vñ d̃t ꝙ cũ h̃ potiſſ me ꝑ canones ſtatuantꝛ ⁊ canoniſte dubitant miramur quõ theologꝰ audeat iſta diffinire de q̃ remittit ad ſummã.eo.ti.§.a quo ⁊ qualiter.

Scire ✝ Hic incipit ponere tractatum cõſecrationis. Et primo tract de cõſecratiõe ⁊ vnctiõe epi vſq; ad ver.vñ in veter.ibi incipit tractare de vnctione regis ponendo dr̃iã inter vnctionẽ epi ⁊ vnctionẽ regis: ⁊ q̃ ſignificet diuerſitas vnctionũ. Tertio tractat de ſacr̃o baptiſmi.ibi, qꝛ v̇o xp̃s tractat de xp̃ianoꝝ vnctione vſq; ad v̇.vngitꝛ p̃terea.ibi tractat de cõſecratiõe altaris.vſq; ibi, mõnemꝰ.ibi vltimo mãdat tpalia a grecis ſeruari vſq; ibi, lꝫ romanus.ibi tollit dubiũ circa baculũ paſtoralẽ vſq; ĩ finẽ decre.❡ Uenio ad primã ⁊ i ea caſus ſit ꝑ diuiſiõe. Querebat patriarcha ꝑmo quotuplex vnctio interueniat in actu cõſecratiõis epi. Scdo ſcire vellẽ qd ẽ q̃libet ſpẽs vnctiõis. Tertio ſcire vellẽ que materia exigatꝛ in cõſecratione ⁊ qd illa materia ſignificet ſpiritual'r ⁊ intellectual'r. quarto in q̃ loco ep̃s ⁊ pontifex inũgantꝛ: ⁊ qd mẽtal'r ⁊ itellectual'r ſignificet

3 talis vnctio ad talia loca. Ad ꝑmũ rñd. papa † qd duplex eſt vnctio. quedam eſt materialis quedam intellectualis ⁊ inuiſibilis ⁊ viſibilis extrinſeca et intriſeca. Unctio materialis corporalis viſibilis ⁊ extrinſeca eſt illa ꝑ quã vngitꝛ corpus. ſcda intellectualis q̃ ꝑ illã ſignificatꝛ eſt illa ꝑ quã aĩa vngitꝛ primam ꝓbat autoritate apl̃i: ſcdam ꝓbat autoritate Joannis apl̃i. Ad ſcdm qd eſt q̃libet ſpẽs vnctionis in ſubſtantia. dic ꝙ exterior ⁊ viſibilis ẽ ſignũ interior inuiſibilis ſed interior eſt ſubſtantie ſacr̃m: ⁊ ſic nõ eſt ſignum ad ſignificandũ aliud: ſꝫ eſt ſignũ ad ſignificãdũ ſeipm: ⁊ eſt ſubſtãtia ſacr̃i q̃ tollitꝛ penes aĩe vnctionẽ: ⁊ ex hoc ſurgat effectꝰ ſacr̃i qꝛ vel agit vel auget qd deſignat ſacramẽtũ. Ad tertiũ rñdet papa ꝙ materia vnctiõis extrinſece eſt oleũ bñdictũ: ⁊ ex eo cum balſamo cõficitꝛ chriſma myſtica rõne ⁊ eſt illud oleũ catechuminorum.i.nouiter ad fidẽ inſtructorũ ⁊ infirmi vnguntꝛ. Ad incidenter inquiſitũ qd ſignificat. Dicit papa ꝙ per oleũ deſignatꝛ nitor conſcie. adducit de virginibus prudentibꝰ cũ lãpadibꝰ. ꝑ balſamũ odor bone fame. adducit illud ſicut balſamum aromatizãs ⁊c.⁊ hoc ꝑ oleũ non ſolum lauare dꝫ corpus extrinſece: ſꝫ ſignificat lauatũ cor.⁊ ex hac mixta materia ſignificatꝛ in epõ vnũ extrinſece: aliud intrinſece. primũ ꝑ balſamũ d̃r habere odorẽ bone fame: ⁊ dꝫ etiam habere interius nitorẽ ↄſciẽtie ad ſignificãdũ ꝙ interiꝰ dꝫ eſſe qlibet ep̃s purus ↄſcia: ⁊ exterius etiam dꝫ ſm̃ puritatẽ ↄſciẽtie habere nitorẽ bone fame vt p̃caueat extrinſecus opari illa ex qbus ſcandalũ male fame ſurgat ↄ eũ: ⁊ hoc ꝓbat autoritatibus. Ad quartum in quo loco vngatꝛ ep̃s. dic ꝙ in capite ⁊ in manibꝰ: ⁊ caput ad ſignãdũ mentem: qꝛ per caput mẽs intelligitꝛ: allegat autoritatẽ euãgelij: per vnctionem manuũ deſignantꝛ oꝑationes q̃ debẽt nitere ⁊ ſplẽdere. vt operetꝛ bonũ ad oẽs ⁊ pietatẽ ⁊c. Si q̃ritꝛ quare caput vngitꝛ chriſmãte: ⁊ oleo manus vnguntur: dic ꝙ oleo vnguntꝛ manꝰ ad notãdas operatiões debere eſſe pias aduerſus oẽs: iõ oleo pietatis vngitꝛ. Ungitꝛ caput balſamo ad ſignificandũ charitatẽ: qꝛ liquor charitatis eſt: ⁊ ꝑncipal'r dꝫ eſſe in dilectiõe dei ⁊ ꝓximi. item ſcda cã vngitꝛ caput balſamo ⁊ manꝰ oleo vt ꝑ vnctionẽ capitis oñdatꝛ autoritas ⁊ dignitas ep̃alis. ꝑ manꝰ aũt miniſteriũ et onus: vt ꝑ primũ oſtendatꝛ caput Xp̃i: per ſcdm oſtẽdatꝛ qual'r in manibus hꝫ ꝑtãtẽ bñdicẽdi ⁊ cõſecrandi: qd ꝑtꝫ ex orõne q̃ d̃r in aliq̃ cõſecrãdo. hic eſt caſus. Lego literam. oĩa ſunt in caſu declarata. habes primo quotuplex ẽ ſpecies vnctiõis. ſcdo habes qd ẽ in ſe q̃libet vnctio. tertio de quo liquore ⁊ materia fit vnctio ĩ epõ, ⁊ qd ꝑ tales liquores d̃ſignatꝛ. quarto habes vbi ⁊ in quo loco ep̃s vngat: ⁊ qd ſignificet talis vnctio tã in liquoris diuerſitate q̃ꝫ in loci ſepatione. ❡ No. ꝙ rerũ q̃dã ſunt ſigna ⁊ corpalia ⁊ viſibilia. q̃dã ſunt inuiſibilia ⁊ incorpalia: q̃ deſignantꝛ ⁊ declarantꝛ ꝑ corpalia ⁊ viſibilia. ❡ Scdo habes ꝙ ſignum ⁊ ſignificatũ nõ ſunt idem ⁊ ꝙ ſubſtãtia potiꝰ in ſignificato quã in ſignãte adeſt. ❡ Tertio no. qd balſamꝰ ⁊ qd oleũ ſignificet. ❡ Quarto no. ꝙ ep̃s dꝫ laborare erga duo. ad puritatẽ ↄſciẽtie ꝑmo: ſcdo ad odorẽ bone fame corrñdentẽ puritati cõſciẽtie vt per hoc trahat alios ad bñ opandum. ❡ Quĩto not. ꝙ in ſacra ſcriptura vbi fit mẽtio de capite hẽs qd ſignificet ⁊ qd vbi fit mẽtio de manibꝰ. qꝛ caput mẽtẽ: manꝰ oꝑationes ſignificant extrinſecas. ❡ Ultimo no. hic aptiſſimũ text. qd ep̃s in actu conſecrationis recipit in illo q̃ ſunt ordinis ꝑtãtẽ: de quo de elec. tranſmiſſam. ❡ Quero primo quid eſt viſibilis vnctio: dicũt do. qd nihil aliud eſt q̃ꝫ caſtitas ⁊ donũ ſpũſſancti aĩe impſſum ſicut character corpalis imprimitꝛ corpori ⁊ talis ĩpreſſio nõ põt fieri niſi in baptizato cũ baptiſmꝰ ſit ianua oĩm ſacramẽtorũ. de preſbytero nõ bapti. veniẽs. poſt characterẽ aũt indelebil'r aĩe ĩpreſſum recipiuntꝛ oĩa ſacr̃a: ita qd etiã poſt degradationẽ remanet character. nã ſm̃ Aug. in dãnatis baptizatis q̃dã remanẽt ꝑ q̃ ab alijs diſcernuntꝛ. d̃ diuor. quãto. de ſchiſ.c.i.de or.ab epõ.c.i. nã ⁊ ſi character corpori fuit impſſus deleri nõ põt: imo q illud intẽderet illud augeret: fortius illud in ſpũali ſm̃ hoſti. Nunqd autem corporalia ſacr̃a que dantꝛ ab exteriori vnctione q̃ corpori fit pereant cũ corpore. not.i.q.i. corpalia. ❡ Quero qd cõprehẽdatꝛ hic appellatione ordinis: qꝛ dicit ꝙ cordi imprimitꝛ inuiſibilis: dic ꝙ aĩa cõprehenditꝛ q̃ ſm̃ diuerſa ſua officia diuerſimode noĩatur. nam dum ſentit aĩa, ſenſus appellatꝛ: dũ rõnẽ agit rõ appellatꝛ: dũ qd cõmemorat mens d̃r: animus aũt d̃r dum cogitat. ❡ Quero qꝛ hic agitꝛ. de extrema vnctione in

a cidenter qs ſit effectus vnctionis illius.[a] dic qd inſtitutũ fuit ex duplici cã quo ad corpus ſanandũ ⁊ animã ſeruandã: qꝛ purgat venialia ⁊ ſi nil inuenit purgãdũ prodeſt ad maiorẽ conſtantiã. de conſe.diſti.v.c.i. ſm̃ hug. ❡ Quero quo reſpectu inuiſibilis vnctio ſit ſignũ ⁊ ſit ſacramentum. declarat hic Inn. primo qꝛ ingerit ꝓpter exteriorem vnctionem characterem in aĩa. ⁊ hoc reſpectu eſt ſignũ ⁊ facit ꝑ hoc aliud venire in eius notitiã ſm̃ gratiã aĩe infuſam. hic eñ character impſſus aĩe eſt ſacramẽtũ qꝛ facit qd ſignificat. nam ꝓpter id qd deſignat. ſ. gr̃e infuſionẽ ⁊ etiã ipſiꝰ gratie infuſionis cãm: vñ ſequitꝛ hic qd ſi digne ſumitꝛ ⁊c. vide not. de cele. miſ. cũ mart.⁊.ĩ.in proxi.titu. ❡ Quero quare d̃r ſacramentum. Dicit Hoſt. ꝙ ideo qꝛ mentem ſacrat, ſanctificat, purificat, ⁊ vnit deo. de bap. debitũ. Uel dic d̃r ſacramentũ qꝛ character

4 eſt impreſſus anime gratiam cõferens: ⁊ ſic aliquid ſacrũ. ❡ †Sed eſt

b dubiũ non modicũ an ſacramentũ mr̃imonij gratiam imprimat.[b] Aliqui dicunt qd nõ: qꝛ in ea pecunia interuenit. de quo.lxxv.diſt.§.i.⁊.ca.i. ⁊.c.qd a patribus.⁊.c.ſeq.i.q.i.multe.⁊.c.multi.xxx.q.v.al'r. item alia cã qꝛ etiã eſt inter infideles in quibꝰ gratia non imprimitꝛ. de diuor. quanto.⁊ ipſis nõ ↄfertꝛ gratia.i.q.i.multe.⁊.c.ſi qs inquit. Hoſtiẽ. refert hic theologos dicere ꝙ ſi fideles vacent orationibꝰ ⁊ ea intẽtione qua debẽt ↄhant, ⁊ alias ſe ad gratiã recipiẽdã habilitent: aliqua datur in ſacramento matrimonij gratia. citiꝰ eñ dat deus prolem: carnis pruritum minus ſentiunt. Prouerbioꝝ.ix.in fi. aque furtiue dulciores ſunt ⁊ panis abſconditus ſuauior. fortiores reddunt ad fidẽ ſibijnuicem ſeruandã: magis abundant in tpalibꝰ ⁊ diuitijs ⁊ cõſolatiꝰ viuunt. ad qd Thobie.vi.⁊.viij.ꝑ totum ⁊ inter eos opus carnis abſq; pctõ perficitꝛ, ꝑ qd fatendũ eſt in matrimonio aliquã gratiã cõferri ↄ triplicem inordinationẽ, ↄ cõcupiſcẽtiã: qꝛ cõcupiſcẽtia inclinat ad multas mulieres:

ſed per

Sebaſti. Sapia

a ℭ Onera matrimonij. An ſit matrimonium interueniēte pecunia. vide do. Abba. ⁊ Joā. de ana. in. c. fi. j. de ſecun. nup. Anto. Franc.

b ℭ In columba. Et de hmōi colū ba q̄ apparuit in baptiſmo xp̄i videas bea. Tho. in iij. parte ſumme. qō. xxxix. arti. vij. vbi dixit qō illa columba q̄ ſic apparuit fuit verū aīal. ⁊ idē in p̄mo ſen. di. xvj. arti. iij. ⁊ iiij. ⁊ adō quod ſpūſſanct⁹ eſt nomen diuine perſone ſm Tho. in. j. parte ſumme. qō. xxvj. arti. j. et in. j. ſen. di. x. artic. iij. ⁊ vide eundem in ſum. ꝯ gētiles. lib. iiij. qō. xvj. xvij. et xviij. vbi dicit qō ſpūſſanctus ſimpliciter eſt de⁹: ꝑ ceſſione autem eſt deus ⁊ homo. Et adde qō ſpūſſanctus fuit principiū actiuū in conceptione xp̄i: vt ꝑ beat. Tho. in. iij. parte ſumme qō. xxxij. art. j. ⁊ in. iij. ſen. di. iiij. arti. j. ⁊ tamen nō poteſt dici pater xp̄i: et vide eūdem in eadē qō. arti. ij. et in iiij. ſen. di. iiij. art. ij. ⁊ in ſumma contra gentiles. libr. iiij. Et adō quod ſpūſſanctus ſemꝑ manet in iuſtis ꝑ grāz ⁊ virtutem. ſed non ſemꝑ per miraculoꝝ opatione. vt in. c. querendū. ⁊ in. c. poſt diſcurſus. de pe. di. ij. Et adde qō i virtute ſpūſſancti ⁊ n̄ meritis hominum remittuntur pctā. vt in. c. vt euidenter. j. q. j. ⁊ tene mēti. text. in. c. ſi aūt ex corde. xxiiij. qō. j. qui dicit qō ſpūſſanctus non habitat in cordib⁹ ſuperborum. ⁊ vide tex. in ca. venit ſacerdos. de conſec. di. iiij. qui dicit ꝙ ſpiritusſanctus a pricipio deſcēdebat viſibilr̄: poſtea in apl̄os deſcendit

ſed per gratiam ſacramēti ſoli vni vult cōiungi ⁊ inde orit bonū fidei. Scōa q̄ inclinat ad ſolam delectationē ſed gr̄a ſacr̄i iclinat ad ꝓlē: inde oritur bonū ꝓlis. Tertia inordinatio ꝯcupiſcentie quia poſt ipletionē faſtidiū gn̄at inde luxurioſus querit aliā. Sed in ſacr̄o dat gr̄a vt ſemꝑ velit eſſe cū vna: ⁊ ſic orit bonū ſacr̄i. Nec obſt. ꝙ ꝯbit pecunia

a mediāte: q̄ illō tollerat ꝓpter onera mr̄imonij.ª de vſuris. ſalubriter. c. q̄ fruſtra. q̄ potius ordinatur ad carnalitatē. ſ. poſt ſuſceptionē q̄ ad ſpūalitatē. Si aūt ꝑ bn̄dictiōe reciperēt p̄tiū eſſet ſimonia. de ſimo. cū eccleſie. ⁊ vide qō ibi not. nec eſt de eſſe mr̄imonij. Ad id qō dr̄ ꝙ infidelibus eſt cōe. Rn̄det ꝙ illud nō eſt ex defectu ſacr̄i ſꝫ in capacitate eorū: ac ſi exiſtēs in pctō recipiat euchariſtiā vel fictus cōdictionaliter coactus recipiat baptiſmum: de materia vide Th. iiij. ſnīarū. diſti. xxvj. q. ij. arti. iij. ℭ Quero q̄ lr̄a dicit ꝙ creat, ⁊ auget qd agit ⁊ quid auget ſacr̄m. dic q̄ ſi digne ⁊ deuote ſumat creat gr̄am, puta caſtitatē in diſſoluto ⁊ ꝯnr̄ ſalutē quā qs cōſequi cōſueuit per gr̄am, vl̄ auget ampliando. ſ. gr̄am veterem: vt ſi libenter eleemoſynā dabāt nūc libēti⁹. ⁊ iſta digna aſſumptio eſt maxime in aſſumptiōe ſacerdotalis ordinis digni⁹ ⁊ deuotius q̄ alijs attendenda. qō etiā rōne alioꝝ ꝯferr. j. q. j. c. ſi q. §. ecce cum. ad quod ſignādū in vnctiōe manuū ſacerdotis cātat eccl̄ia inuocationem ſpūſſancti. vel expone agit in ſacr̄o baptiſmi: q̄ dat gr̄am auget in alijs ſacramētis: q̄ gr̄am collatā in ſacr̄o baptiſmi augmētāt alia ſacr̄a. ℭ Quero q̄ dicit lr̄a quod miſtica rōne liquor vnctionis fit de oleo ⁊ de balſamo mixtum: qd eſt hoc dicere miſtica rōne. dicit hic Joā. an. ꝙ miſtica idē eſt qō figuratiua. Ad qō declarādum ſm Hoſt. eſt ſciendū ꝙ ꝑ quatuor ſenſus ſiue intellectus ſcriptura ſacra exponit ꝑ hiſtoricū ꝑ quem res geſta ad lr̄am recitat. xxvj. q. nec mirū. per allegoricū ꝑ quē alius ab alio ſumitur intellectus: ⁊ dr̄ miſtica ſiue interpretatiua locutio qn̄ fit ſermo mixtus. de cōſe. di. iiij. ꝓprie. ꝑ tropologicū. i. moralē ꝑ quē mores ornant: ⁊ dr̄ ſermo ꝯuerſus. xxxvij. di. vino. de peni. di. j. ſup tribus. Itē ꝑ anagogicum ab ana qō eſt ſurſum ꝑ quē celeſtica aſcēdimus. de quo, de cōſe. di. iiij. eccleſia. de peni. diſt. ij. p̄ncipiū. hieruſalē ſm hiſtoriā eſt ciuitas: ſm allegoriā deſignat ſanctā eccleſiam: ſm tropologiam quālibet fidelē aīam: ſm analogiā demōſtrat curiā celeſtē ⁊ eccleſiā triūphātē. de quo. lxxvj. diſtin. ieiunium. ſm Jo. an. ℭ Quero quid ſit balſam⁹: dic ꝙ eſt liquor quidā q emanat de qbuſdā arboribus ſiue fructibus dum putantur ſm Hoſt.

Unde i veteri. In h. §. tractat de vnctiōe regum, ⁊ de differētijs in vnctione inter reges ⁊ pōtifices. ℭ Caſus. Queſiuit patriarcha a papa. B. P. vidi de vnctione pōtificū: vellē ſcire de vnctiōe regum ⁊ cōſecratiōe. Et q̄ro de quatuor. Primo an reges olim ⁊ hodie cōſecrent ⁊ vngant. Scōo an hodie vngant reges vbi olim vngebant. Tertio dato ꝙ nō in loco vngant ſicut pontifices: que ſit differentie cā qō alibi reges ⁊ alibi pontifices vngant. Papa ad primum rn̄det ꝙ in veteri teſtō reges conſecrabant ⁊ vngebant: vt ptꝫ in libro regum in quo dn̄s p̄cipit Helie ⁊c. Ad ſcōm rn̄det qō in regib⁹ poſt aduentū xp̄i mutata eſt vnctio regū. nam xp̄s ſtās factus p̄ cōſortibus ſuis in regē fuit vnctus in capite: q̄ ip̄e caput eccl̄ie que eſt corpus eius. ⁊ ad hoc vt alij reges differāt a xp̄o poſtea vnctio regum tranſlata eſt a capite ad brachium ⁊ inūgit in brachio humero vel armo. Et ſi q̄ris quare in humero: q̄ talib⁹ ꝓprie deſignat p̄ncipatus. iuxta illud. Factus eſt principatus ſuper humerū ei⁹. qō probat etiam autoritate veteris teſtamenti. Ad tertiū de dr̄ie cā inter pontifices q̄ in capite vngunt: ⁊ reges in hūeris vl̄ in armo. ⁊ q̄re diuerſo liquore: q̄ pōtifices chriſmate ⁊ reges oleo. Rn̄det papa ad oſtendendū differentiā. i. pōtificis autoritatē ⁊ principis ptātem. h. d. ℭ Not. ſm Hoſt. ꝙ autoritas nō pendet a ptāte ſed econuerſo ptās ab autoritate. ad qō de mai. et obe. ſolite. §. p̄terea. de reb. eccl. nō alie. c. fi. ⁊ de prerogatiua ptātis eccleſiaſtice ad ſecularē aliqd no. hic vide qui fil. ſint leg. ꝑ venerabilē. §. rationibus.

Quia vero. Hic tractat de xp̄ianorū oīm vnctiōe. ℭ Queſiuit hic p̄riarcha. B. P. ſcire vellē q̄re hodie oēs xp̄iani vngant. Scōo quoties vngant. Tertio in qb⁹ locis vngant. Quarto de cauſis q̄re in illis locis plus q̄ in alijs vngant. Ad primū papa dr̄ ꝙ hodie oēs xp̄iani vngunt. ⁊ cā eſt, q̄ qlibet xp̄ian⁹ in ſanguine xp̄i, eſt regnū xp̄i: iuxta dictū Petri. vos eſtis gen⁹ electū regale ſacerdotiū ⁊c. ad ſm dic ꝙ quilibet xp̄ianus duabus vicibus an̄ baptiſmū vngit. Primo an̄ baptiſmū ⁊ vngūt p̄mo oleo bn̄dicto. i. pectore ſcōo inter ſcapulas poſt baptiſmū etiā bis ⁊ chriſmate, p̄mo in v̄tice, ⁊ inde in frōte. ad quartū quare in illis locis vngant. dicit papa ꝙ in pectore vngunt vt ꝑ ſancti ſpiritus donū abijciant errorē, ⁊ ignorantiā, ⁊ ſuſcipiant fidē rectā: q̄ iuſtus ex fide viuit. Inter ſcapulas vngunt oleo an̄ baptiſmū, vt ſpiritusſancti gr̄a excutiat negligentiā, ⁊ torporē, vt bonā operationē exerceāt: q̄ fides ſine operibus mortua eſt. Itē, altero reſpectu vngunt in pectore, vt ꝑ operis exercitiū ſit fortitudo laborū. In ſcapulis vt fides ꝑ dilectio- c nē operet. poſt baptiſmū aūt in vertice, vngūtur chriſmate, vt ſit paratus de fide omni petēti reddere rationē, q̄ per caput mens intelligit: ⁊ pars ſuperioris mētis eſt rō inferioris ſenſualitatis, ⁊ ſic per verticē que eſt ſuperior pars capitis, intelligit ratio que ſuperior eſt pars mētis. Frōte aūt vngit vt cōfiteatur libere qō credit: q̄ corde creditur ad iuſtitiā, ore aūt cōfeſſio fit ad ſalutē: memoria eius: qui me cōfeſſus fuerit corā hominib⁹ cōfitebor ego eū ⁊c. ſed inſtat querens. B. P. quare vngit an̄ baptiſmū oleo, poſt baptiſmū aūt chriſmate. dicit papa qō chriſma cōpetit ſoli xp̄iano: q̄ chriſtus dicit a chriſmate: vel potius a chriſto dicit chriſma nō ſm nominis formā: ſed ſm fidei rationem: ⁊ chriſtiani a chriſto dicuntur: tanquā vncti denominantur ab vnctione.

Per frontis. Hic tractat dr̄ vnctione chriſmatis poſt baptiſmū q̄ dr̄ cōfirmatio. ℭ Querit hic patriarcha q̄ triplici noīe appellet frōtis chriſmatio: ⁊ q̄re ſic appellet. ſcōo a qbus det hec chriſmatio. tertio qd deſignat ꝑ actū chriſmatiōis ſeu ſacr̄m. ad primū papa rn̄det ꝙ appellat frōtis chriſmatio, appellat ēt cōfirmatio: q̄ ſpūſſancti in baptiſmo impreſſi dat robur. ad ſm papa rn̄det qō lꝫ cetera ſacramēta dent ab inferiorib⁹ vt a ſimplici ſacerdote vl̄ pbr̄o chriſma dat a ſolis pōtificib⁹. ⁊ cā: q̄ ſolū apl̄is quorū vices tenent epi: legit datū ſpiritū ſctm̄ qō pꝫ ex actib⁹ apl̄orū ⁊c. Ad tertiū rn̄det qō ꝑ cōfirmationē deſignat aduētus ſpūſſancti. h. d.

5 ℭ Not. j. ꝙ chriſmatio ⁊ cōfirmatio in frōte a ſolis epis conferunt. Et no. ꝙ hoc habuit originē a ritu apoſtolorū. ⁊ ꝑ hoc vides tex. declarātē tex. ꝯ. de cōſue. quāto. ℭ No. ij. qō epi tenēt locū apl̄orū: qō eſt verū ſimplr̄: tn̄ certo reſpectu ſm doct. etiā locū apl̄orū tenēt monachi. vt not. xij. q. j. vidētes. ℭ Quero quare ſpūſſanctus in chriſtū apparuit

b in colūba: h̄ in apl̄is in modū ignis. dic qō apparuit ſupra xp̄m in colūba vt ipſum māſuetū ⁊ nūc preconē oſtēderet. Uenit enim nos eligere ꝑ māſuetudinē. ſupra diſcipulos aūt in igne. q̄ in eis ⁊ alijs cōſuetudinē peccati ⁊ rubiginē veniebat accēdere. Et in colūba ſeptē ꝓprietates inueniūtur que attribuūtur ſeptē donis ſpiritusſancti ꝯ ſeptē capitalia vitia. Caret felle ⁊ viſum recuperat: ⁊ ꝑ hoc intellectus ꝯ luxuriā. Nullū ledit: ⁊ ꝑ hoc cōſiliū cōtra auaritiā. Alienos pullos nutrit: ⁊ ꝑ hoc pietas cōtra inuidiā. Gemitū hꝫ pro cantu. ⁊ per hoc timor cōtra ſuperbiā. Juxta fluuiū moratur: ⁊ per hoc ſcientia cōtra irā. Grano puro veſcitur: ⁊ per hoc ſapientia contra gulam. In petra nidificat: ⁊ per hoc fortitudo cōtra accidiam.

Ungitur p̄terea. Q̄ iſta ſunt clara. Not.

c qō nō ſemꝑ eſt ſequenda antiquorū opi.ᶜ vt patet

bis. primo quum dn̄s īſufflauit in eos dicēs accipite ſpiritūſanctum ⁊c. dādo eis ptātē ligādi ⁊ abſoluendi. vt hr̄ in. d. c. ſi aūt ex corde. ſecūdo deſcēdit de celo i ipſos apl̄os i linguis igneis: vt habet ꝑ glo. c. noviſſime. de ꝯſe. di. v. Et adde qō venit i apl̄os ſimul ꝯgregatos ad denotādum vnitatē vt in. c. audiuim⁹. xxiiij. q. j. ⁊ no. per gl. in. c. cum eccleſia ſutrina. de cā poſſ. ⁊ proprie. in glo. j. Antoni. Franci.

c ℭ Antiquorum opi. Circa hoc dr̄ antiqtate prīo dicas id eſſe verum qō in dubio ſemꝑ eſt p̄ferēda antiqtas ꝑ tex. in. l. ſemper. ff. de iur. immuni. ⁊ in. l. cum qd. ff. ſi cer. peta. ⁊ vide tex. i. l. j. ff. de acq. re. do. q dicit qō ab antiquiore ſemꝑ incipiendū eſt. ⁊ vide text. in §. ſingulorū. inſti. de re. diui. ⁊ alibi dixit text. in. l. fin. §. ſed q̄. C. de iure deli. ⁊ in. l. vnica. in. §. ⁊ cū triplici. C. de cadu. tol. qō nō debemus eſſe contēptores antiqtatis. ⁊ vide tex. inſtitu. de teſta. in prin. ⁊ vide tex. in c. ridiculū. xij. diſ. q dixit qō ātique leges debent obſeuari: ⁊ in beneficialib⁹ antiquior ceteris parib⁹ in ordine eſt p̄ferendus. c. j. ⁊. c. ſtatuimus. de maior. et obe. ⁊ hinc eſt qō antiquiores canonici ſunt alijs p̄ferendi. c. fi. ⁊ ibi multas cōcordātias. i gl. fi. dr̄ cōſu. li. vj. ⁊ antiqor in gradu dr̄ in p̄mo tiōe p̄ferri. l. fin. ff. de offic. p̄fec. vi. ⁊ qn̄ dubitatur cui extremor debeat applicari mediū. Dicimus qō applicat antiqori. c. qeūq. xvi. q. i. que aūt opinio ſit magis ſequenda an opinio antiquor doctorū: an vero

nouoꝝ. dicas ꝙ illa eſt tenẽda q̃ melioribus ⁊ ſubtilioribꝰ rõnibꝰ fundať: vt eſt gl. in l. q filiũ. §. ſabinus. ff. ad treb. ⁊ no. Bar. in l. bona fides. ff. depoſi. ⁊ no. in c. capellanus. de fer. ⁊ eſt gloſ. in c. nemo. l. di. ⁊ in c. cũ marthe. de cele. miſ. in §. q̃ſiuiſti. ⁊ in cle. j. de ſumma tri. ⁊ vide gloſ. in c. ne innitaris. de conſtit. in dubio aũt magis ſequẽda eſt opi. ãtiquoꝝ q̃ modernoꝝ: ⁊ habetur in ca. ſic vide. xvi. q. j. ⁊ quando opi. ſunt varie media eſt ſequenda. vt in c. q̃renti. de offi. dele. ⁊ in l. adeo. §. cuinq3. ff. de ac. re. do. ⁊ q̃n opi. eſſent multũ dubie: tunc recurrendũ eſſet ad papã vel imperatorẽ ẜm ſubiectam materiã pro deciſione: ⁊ tali deciſioni ſtandum eſt vt eſt ho. text. in c. p venerabilẽ. qui fil. ſint leg. ⁊ in c. q̃ties. xxxiij. q̃. j. ⁊ in c. oẽs. ⁊ in c. ad romanã. ij. q. vij. ⁊ in c. multis. xvij. diſt. Et vide Hoſtien. in c. j. de cog. ſpiri. ⁊ Joã. an. in c. j. de cõſti. ſup glo. ij. q dicũt qꝺ q̃n ſunt diuerſe opi. circa idem equoꝛ ⁊ humanioꝛ eſt tenenda vl' eſt conſulendus papa: qꝛ dictum eſt ſupra qꝺ illa opi. eſt eligenda ⁊ ſequẽda q̃ melioribus rõnibus eſt fulta. Dicas qꝺ lz talẽ opi. eligens excuſaret a pena tpali: tamẽ ſi ꝯ conſcientiam illũ obligaret ſibi ad gehẽnam edificaret quia ꝯ cõſcientiam ageret. argumẽto eorum que not. in c. j. de re iudi. lib. vj.

Zacharias.

a ¶ Quid ſit ſacramentum. Tu dic vt p Bart. in auť. ſacramenta puberũ. C. ſi aduerſus vend. ⁊ dic ꝙ. iiij. diffinitiones inueniuntur. prima eſt magiſtri ſñiarum: ſacramẽtuz ait eſt ſacre rei ſignũ. ſecũda beati Augu. de doc. chriſtiana ſacramentũ eſt inuiſibilis gratie viſibilis forma. ſcða eiuſdẽ Auguſtini dũ ait ſacramẽtum illud eſſe qꝺ ſub tegumẽto rerũ viſibilium ſcire eius ſaltem operatur. et. iiij. Hugõis de ſancto victore in lib. de ſacra. Sacramẽtũ ait eſt materiale elementum extrinſecus oculis ſuppoſitum ex inſtitutione ſignificans ex ſimilitudine repreſentans ex ſanctitate aliquã inuiſibilem gratiã repreſentans. de quo habes per Archi. j. q. j. multi.

Anto. Fran. ¶ Quid ſit ſacramẽtũ. vide tex. in c. ſacrificium. de conſe. di. ij. ⁊ vide bea. Tho. in. j. pte ſum. q. lx. ar. iij. ⁊ arti. iiij. ⁊ in. iiij. di. j. arti. iij. vbi dicit ꝙ ſacramẽtũ eſt ſignũ viuiꝰ rei tãtũ ⁊ ſemp eſt aliquid ſenſibile: ⁊ quare deus cõſtituit ſacra cũ ſolo vbo hoĩes ſaluare poſſet. vide no. gl. in c. inſtitutio. de cõſe. diſ. ij. in gl. j. que dicit ꝙ propter tria deus illa inſtituit q̃ poſſunt ibi videri. ⁊ quot ſint ſpecies ſacramentoꝝ vide Archi. in c. j. ſuper glo. j. de cõſe. diſt. j. Et adde qꝺ oĩa ſacramenta ſunt in crucis ſignaculo conferenda: vt in c. nũquid. ⁊ ibi no. de cõſe. di. v. Et adde qꝺ virtus ſacramẽtoꝝ eccleſie p malitiam miniſtroꝝ nõ violať qꝛ q̃ ſancta ſunt coinquinari nõ poſſunt. vt in c. ſacramẽta. ⁊ in c. nonne. j. q. j. Et q̃t ſunt ſacra eccleſie: ⁊ q̃ ſunt neceſſitatis, ⁊ que volũtatis vide gl. in c. veniẽs de trãſac. ⁊ q̃ fuit cã etiam illa inſtituendi. vide etiaz glo. in §. ſz notandum. j. q. j. ⁊ gloſſ. in c. ad abolẽdã. de here.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Sacramenta. Vide Car. in cle. j. §. nos. de iureiuran. ⁊ j cle. j. in. ij. q. de pˀuile. ⁊ quot ſunt neceſſaria ſacramenta ponit idem Cardin. in clemẽ. dudum. de ſepultu.

Anto. Fran.

c ¶ Quid ſit character. vide per bea. Tho. in. iiij. diſ. iiij. q. j. artic. j. ⁊ in tertia parte ſumme. q. lxiij. artic. ij. ⁊ iiij. ⁊ vide gloſ. in clemen. in pleriſq3. de elec. ⁊ vide bonũ text. in c. cum quidam. j. qꝺ. j. qui dicit qꝺ eſt ſignũ impreſſum anime per receptionem ſacramenti. ⁊ quis impͥmat talem characterem in anima deus vel eccleſia, aut miniſter ꝯferẽs. Inn. in c. de baptiſ. tenet ꝙ ſolus deus imprimat. beatꝰ Thomas in tertia parte ſumme q. lxiij. artic. iij. et in. iiij. diſtinc. iiij. queſtione. j. artic. iiij. dicit ꝙ imprimiť a tota trinitate. Et adde qꝺ in quolibet ordine imprimiť character. vt no. Archidia. in capit. j. xxj. diſtin. ⁊ xxxij. diſtinc. in ſum. et in quibus ſacramentis imprimatur character. vide beatum. Tho. in d. q. lxiij. arti. j. ⁊ iiij. ⁊ in queſt. xxiiij. articulo. ij. Et adde quod characterem imprimunt etiam mali miniſtri. id eſt deus per eoꝝ miniſteriũ imprimit quãuis ipſi ſint mali; vt in c. quomodo exaudiuit deus. de cõſecratio. diſtinct. iiij. quod eſt verũ; ſi tamẽ ſeruetur forma eccleſie. vt ibi. Et adde quod character cõfirmationis ⁊ baptiſmi non ſunt idem. vt per beat. Tho. in. iiij. diſt. vij. q. ij. articu. j. Et tene menti qꝺ charactere ſemel recepto non poteſt quis renuntiare. vt in c. queris. ⁊ in c. paruuli. de con. diſti. iiij. ⁊ not. in c. maiores. §. item quia. de bap. ⁊ ideo. dixit glo. in dicta cle. in pleriſq3. de electio. qꝺ character impreſſus nunq̃ tollitur: ⁊ beatus Tho. in d. q. lxiij. arti. v. ⁊ in. iij. di. iiij. artic. iij. dicit quod character eſt indelebilis.

ibi in ver. verũ. in verbo antiq aliqui. Non obſta. de temp. ord. literas. de reſt. ſpo. lr̃as: qꝛ in dubio bene eſt antiqs deferẽdũ: ſed non vbi notorius eſt eoꝝ error. ad hoc. ff. ad l. falſi. l. j. §. ſi vſuſfructꝰ. ix. di. neq3. ⁊ c. noli. ⁊ ca. negare. ad qꝺ not. de tranſl. prela. quãto. ¶ No. ꝙ de ſacramentis nõ lz aliud credere vel ſentire q̃ doceat ſancta mater eccľia: alˀs hereſis eſt. de here. ad abolendã. ¶ Not. ex vltima parte mentẽ romani põtificis in priuilegijs ad ꝯñam nõ trahi. de quo de temp. ordi. c. j. ¶ In gl. pe. ibi: cũ alio: ſcz beato Martino q fuit primꝰ archiepiſcopus turoñ. ẜm Hoſtiẽ. Imo. dicit qꝺ fuit tertius: vt hic per Jo. and.

¶ De ſacramentis non iterandis. Rub.

1 ☞ Sacramentum quid eſt ⁊ vnde dicať: ⁊ quot ſunt ſacramenta.

2 Character quid ſit.

3 Sacramentorum proprietates que ſint ⁊ ad quid fuerunt inſtituta ſacramenta.

¶ Viſo de ſacra vnctione, qꝛ ſunt q̃dã ſacra q̃ nõ iteranť: ne p iterationẽ fiat iniuria ſacro p̃us collato. Qualr̃ aũt dr̃ iniuria fieri ſacro: vide gloſ. de apoſta. c. ij. de cõſe. di. iiij. oſtẽdiť. iõ ⁊c. vl' qꝛ i ſacramẽtis que iteranť ſi vnctio fiat i eis iterať vnctio alˀs nõ. iõ ⁊c. De materia. lxviij. diſti. c. pꝛ̃ſbyteri. §. ꝙ ergo. cũ ſeq. j. q. vij. ſaluberrimũ. ⁊ fi. de ꝯſ. di. iiij. q bis. ⁊ c. ſeq. ¶ Circa rubricã q̃ro de octo. Primo qd ſit ſacramentũ.ᵃ Scðo vñ dicať. Tertio que et q̃t ſunt ſacra. Quarto q̃ ſunt iterabilia. ⁊ que non. Quinto q̃ volũtaria ⁊ q̃ neceſſaria. Sexto quõ inuicẽ ſe excedant. Septimo de ipſoꝝ ꝓprietatibꝰ. Octauo ad qd fuerunt inſtituta. 1 ¶ † Dic ad primum ẜm Hoſt. in ſum. huius tit. §. j. diffinitur ẜm Greg. prout habeť. j. q. j. multi. de cõſe. diſt. ij. ſacrificiũ. ⁊ c. ſignũ. Dic ꝙ ſacramentum eſt character quidã. qui p eũ qui ptãtẽ habet corpori humano ſapiẽti iuxta ritũ eccleſiaſticũ viſibilr̃ aĩe vero inuiſibilr̃ a ſpũſſancto imprimitur: qui ſi digne ſumiť agiť vel auget abſq3 dubio. qꝺ deſignatur. ſ. tit. pxi. c. vno. Abb. in decre. cũ marthe. de celebr. miſſ. dicit ꝙ ſacramẽtũ eſt corporale et materiale elemẽtũ foris ſenſibilr̃ ꝓpoſitũ ⁊ ſilitudine repſentans ⁊ inſtõne ſignificãs: ⁊ ex ſanctificatione cõtinens inuiſibilẽ ⁊ ſpũalẽ gratiã. Cõtra primũ facit ꝙ nõ in omni ſacramento imprimiť character: vt j. dicet. ¶ Quero ſcðo vnde dicatur. dic ꝙ dr̃ a ſacris vl' ſecretis virtutibꝰ: vt. d. c. multi ſecularium j. q. j. vl' q̃ſi ſacrãs mentẽ: vl' ſacre rei ſignũ. ¶ Tertio q̃ro q̃t ſunt ſacramenta.ᵇ dic ꝙ ſunt ſeptẽ deſignata p verſ'. Abluo, firmo, cibo, piget, vxoꝛ, ordinat, vngit. Hec ſunt eccleſie ſeptẽ ſacra vocata. Ex iſtis tria ſunt nõ iterabilia: baptiſmus, confirmatio ⁊ ordo. Verſꝰ. Fõs, ordo, chriſma: nam cetera ſunt iteranda. Ratio aũt quare iſta tria nõ iteranť eſt: qꝛ in his character imprimiť. 2 ¶ † Videamus ergo qd ſit character.ᶜ ⁊ dicũt q̃dam ꝙ eſt quedã paſſibilis qualitas animã illuminans ad videndũ facilius qd ſit credẽdũ. ⁊ qd operandum ⁊ qd non. Vel melius ẜm Inn. ⁊ Hoſti. eſt quedã qualitas diſponẽs ⁊ habilitans aĩam ad ſuſcipiendam maiorẽ gratiã: q̃ qualitas a qbuſdã dr̃ ſanctitas qꝛ p̃parat animã ad ſatiſfactionẽ. Jo. and. damaſce. dicit qꝺ character eſt mẽtis cuſtodia eo ꝙ inſeparabilr̃ cuſtodit mẽtẽ ⁊ ipſam p̃parat ⁊ habilitat ad gratiã p quã ipa aia cuſtodiť ẜm Inn. ⁊ Hoſt. de baptiſmo ſuper rub. ⁊ ſ. c. fi. De charactere ordĩs dic ꝙ eſt figura itellectualis indelebilis per quẽ ordinatꝰ a non ordinato in die iudicij diſcerneť. Alij qꝺ eſt ſignum ſpũale indelebile et diſtinctũ ⁊ ſpũalis ptãs ad aliqd ſacrũ. Dant ſimile theologi in bello. nã ibi eſt ſignũ oĩbus cõe: ⁊ qꝛ militia eſt vita hoĩs ſup terrã. Job. vij. ſic ponitur. de peni. diſt. ij. ſic eñ ingt. ſi quilibet xp̃ianus hz in hac militia cõe ſignũ. ſ. baptiſmũ q facit eum habilẽ ad alia ſacramẽta. Eſt nũc in eo ſignum diſtinctũ; qꝛ p eũ diſtinguiť ab infidelibus inhabilibus ad gratiã ⁊ reliqua ſacramenta. ſunt etiam in bello aliq plus parati ad reſiſtẽdũ ⁊ pugnandum ⁊ iſti habẽt ſuũ ſignũ vl' vexillũ: tale eſt ſignũ repſentatũ p ꝯfirmationẽ in frõte p quã reprobať nõ ſolũ ad pugnãdũ p ſalute ꝓpria ꝯ cõcupiſcentias que remanẽt poſt baptiſmũ. de conſe. diſ. iiij. c. ij. ⁊ di. v. c. ij. ſed etiã ad conſtantem cõfeſſionem nominis xp̃i ⁊ defenſionẽ fidei: vnde in primitiua eccľia eligebanť aliqui ad publice manendum in loco perſecutionis alijs occulte manẽtibꝰ: vt ptz in legẽda ſancti Sebaſtiani. ſunt aliq qui habent alios regere vt duces belli ⁊ illi ſolẽt hr̃e ſpeciale vexillũ: ⁊ tale eſt qꝺ imprimiť in ordine per qꝺ fit aliquis habilis ad alios regendos ⁊ ſacramenta miniſtranda. ¶ Quarto quero q̃ ſacramẽta ſunt neceſſaria ⁊ q̃ voluntaria. vide de trãſ. c. veniẽs. in pͥa glo. p q̃ dať verſus. Ordo volũtatis chorus ⁊ dare quq3 neceſſe. ſ. baptiſmus: confirmatio: penitentia: corpus xp̃i, ⁊ vltima vnctio. de quo tamẽ diciť in d. c. veniẽs. per q̃ ptz ꝙ ordo ⁊ mr̃imoniũ ſunt volũtatis: reliqua neceſſitatis: qꝺ eſt dicere volẽs ordinari vel vxorari bñ poteſt eſſe in ſtatu ſalutis. ſed reliqui quinq3 contemni non poſſunt. ¶ Quero quõ iſta ſacramẽta ſe inuicẽ excedant, no. de cõſe. di. ij. nihil. xcv. di. ecce. danť verſus. Maioꝛ in effectu baptiſmus corpꝰ in eſſe. Cõiugium ſigno maiori chriſma miniſtro. Sz vltra ibi no. et per hoſt. hic in ſumma dic ꝙ etiã ſacramẽtum ordinis dr̃ maius reſpectu regiminis: qꝛ. ſ. per illud eccleſia regiť. ⁊ habẽt alia q̃ p illud ꝯficiunť ⁊ cõferunť. pñia eñ dr̃ maius reſpectu reparationis: qꝛ ſola poſt baptiſmũ habet reparare. Extrema vnctio reſpectu cõfirmationis: qꝛ digne ſumpta dat conſumptionẽ gr̃e. ſ. tit. j. in prin. xxv. diſt. qualis.

3 ¶ † Sexto q̃ ſunt ſacramẽtoꝝ ꝓprietates. dic qꝺ baptiſmꝰ eſt introeũtiũ. xxxij. di. c. pter hec. §. vex. Cõfirmatio dr̃ pugnantiũ. de ꝯſe. di. v. ſpũſſanctꝰ. corpus Xp̃i dr̃ ꝓgredientiũ. xxvj. q. vj. q recedunt. Penitẽtia dr̃ redeũtium q pugnauerũt. de pe. di. ij. Extrema vnctio recedẽtiũ. xxv. di. §. ſz iſtud. ⁊ c. illud. mr̃imoniũ vero ⁊ ordo ſunt volũtatis. vt eſt dictũ. ⁊ primũ ſacramẽtũ timẽtiũ. xxxiij. q. v. q ſint. ſcðm ſacramẽtũ alios regẽtiũ. j. q. j. c. ſi q. §. ecce cũ honoris. ¶ Vltimo q̃ro ad quid fuerunt inſtitu

ta.dic ꝓpter tria,ꝓpter humilitationē:vt dum homo reb⁹ ſenſibilib⁹
⁊ inferioribus ſe ſubijcit reuerēter ex hoc amplius apud deū mereat.
xj.q.iij.qd ergo.Itē ꝓpter eruditionē,vt per id qd foris in ſpecie viſi
bili cernit ad cognoſcēdū inuiſibilē ſacramētorū virtutem erudiatur:
de cōſe.di.iij.plꝫtum.ſ.ti.proxi.c.vno.in prin.Item ꝓpter exercitatio
nem vt vitet otium.de renū.niſi cum pridem.§.verum.⁊ quod ibi not.

P**Aſtoralis.** In ordinato in ſubdiaconū ſi
ne manuū īpoſitione:in ꝯfirma
to in frōte nō chriſmatis ſed olei vnctione nō fit itera
tio ſed ſupplebit ꝑtermiſſum. Sunt due ptes ſcđa ibi,
ad qđ.prima ſubdiuidit.ſcđa ibi,⁊ ſi. ¶ Caſus litera
lis.qdā fuit ꝓmotus ad ordinē ſubdiaconat⁹ ſine ma
nus impoſitione: queſitū fuit an ꝑmitti debeat miniſtrare in tali ordi
ne. Itē quidā p errorē fuit vnctus oleo cum debeat perūgi chriſmate.
Querit vtrum ſacramētū cōfirmationis deberet in eo iterari. Ad hoc
rñdet papa ꝙ in talibus nō eſt aliqd iterādū ſed ſupplēdū qđ incaute
fuerat ꝑtermiſſum. Ber. ¶ No.j.ꝙ in ordinatiōe ſubdiaconi de ſolen
nitate exigit manus impoſitio.ſcđo ꝙ in cōfirmatione in fronte inter
ueniunt duo.ſ.oleum ⁊ liquor. ¶ Ultimo no.ſummariū,no.differentiā
fore inter ſuppletionē,⁊ totalē iterationē. ¶ Op.ꝙ non ſufficiēter rñ
deat ad q̄ſita ⁊ ſic nos dimittat in obſcuro ꝯ id.de conſti.ca.fi.So.dicit
glo.ꝙ nō videt rñdere ad queſitū an ordinatus in ſubdiaconum abſq̧
manuū impoſitione debeat impediri ne miniſtret.ſꝫ dicit gl.ꝙ anteq̄
iſta ſuppleant miniſtrare nō debet.lij.di.ſolicitudo.⁊ ſatis rñdet cū di
cit iſta ſuppleri:q2 nihil dr actū cū aliqd ſupeſt ad agendū.vij.q.j.illud.
C.ad ſille.l.pe.idē tenēt Inn.⁊ Hoſti.recitant tñ quoſdam tenere ꝯ:q2
manus impoſitio nō eſt de ſubſtātia ꝑcipue in ſubdiacono ad qđ facit
qđ no.ſ.e.c.fi.poſt pn.Ad.c.ſolicitudo.rñ.ꝙ loquitur de promoto per
ſaltū q ordinis omiſſi nō habet characterē:primū eſt verius. ¶ Op.ꝙ
ſubdiaconus nō recipiat manus impoſitionē.xxiij.diſti.ſubdiaconus.
dic q̄dā eſt manus impoſitio cōſecratoria hec nō dat ſubdiacono vt h.
lxix.di.qm̄.j.q.j.manus.vbi habet de multiplici manus impoſitione.⁊
plenius Hoſt.in ſum.huius tit.§.qualr.Dic ſm doct.in minoribus vt
recipiāt manum bñdictoriā ⁊ non cōſecratoriam.Uel ſcđo dic ad ꝯriū
ſm Inn.ꝙ vera litera hic habet diaconatus ⁊ ſic hic agitur de ordine
diaconatus.Uel ſm Hoſtiē.illud.c.ſubdiaconus.ꝓcedit ſm antiqua
tpa ſm q̄ nō erat ſacer.hīc ſm moderna.⁊ hoc no.Ioā.v.q.vj.q2 iuxta.
Uñ ſi bñ inſpicis hec decre.⁊.c.miramur.ſ.de ſer.non or.ſunt eiuſdem
autoris.p q̄ patet ꝙ facte fuerūt poſtq̄ ſubdiaconat⁹ ordo fuit ſacer.
Dicit tñ ꝙ illud.c.q2 iuxta.poſſet intelligi de diacono.ad ꝓximam lec.
facit de cle.peregri.c.j.dicit tñ Hoſt.ꝙ ꝯſuetudo romane curie appro
bat ꝑmā expoſitionē q2 papa qñ ſubdiaconū ordinat nō imponit ma
num.⁊ q̄diu hoc ſeruauerit ⁊ nos ſeruare debem⁹:tñ imponere manū
nō eſt malū ad cautelā.ff.mā.l.q mutuā de ſen.excō.venerabili. Io.an.
¶ Quero qd ſi manus ꝑſbyteri q̄ debent vngi oleo vngant chriſma
te.dicit Hoſt.ꝙ nō iterabit vnctio:q2 in chriſmate eſt oleum.ſ.tit.pxi.
vno.§.ad exhibendū.⁊ q2 ꝓpe eſt eadē via.ff.de ꝯhē.emp.l.in vēditiōi
b⁹. Peccaret tñ eꝑs q faceret hoc ſciēter ⁊ reciperet,⁊ eſt ſile ꝙ no.de
extrema vnctione ſi fiat in chriſmate.xcv.diſt.§.ſed iſtud. ¶ Quero an
qñ ſupplet vnctio omiſſa vel manus īpoſitio ſit aliqua oratio repeten
da.dicit Hoſti.ꝙ dr tunc qñ fit manus impoſitio oratio q̄ dici ſolet in
vnctione etiā ſi prius dicta fuerat.ſ.ſigno te ſigno crucis ⁊ confirmo te
chriſmate ſalutis in noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti. Alie vero oratiōes ⁊
ſolēnitates q̄ ꝑcedunt ⁊ ſequunt non iterabunt ſm ipſum.qđ em̄ dicit
nihil iterandū habet locū in actib⁹ diuerſis:ſecus in his que inherent.
Dicit etiā ꝙ ſi chriſmādus fuit inunctus oleo nō ſufficit eū nūc inūgere
balſamo:ſꝫ chriſmate dꝫ vngi.ad idē.ſ.ti.pxi.c.vno.in pn.ſm Ioā.an.
1 ☞ Schiſmatici an conficiant aliquo modo ſacramenta.

A**Nobis.** Prohibet ſepultos a ſchiſmaticis exhu
mari.veſtimēta in quib⁹ celebrauerūt ite
rū bñdici ⁊ altaria in qb⁹ celebrauerūt iterato ꝯſecrari.ſunt
due partes q̄rū q̄libet ſubdiuidi pōt ī tres.ſcđa ibi,nos aūt.
¶ Caſus literalis. Quedā corpora defunctorū ſepulta ſunt a ſchiſma
ticis tpe cuiuſdā ſchiſmatici noīe Ualdemarij.q̄rit vtrū debeāt exhu
mari. Itē qdā ꝑſbyteri degradati celebrauerūt cū indumētis ſacerdo
talibus ſup altarib⁹:q̄rit vtrū altaria debeāt cōſecrari ⁊ benedici. Rñ
det papa ꝙ corpora ꝑdictoꝝ defunctorū nō ſunt exhumāda:nec veſtes
bñdicēde:nec altaria ſupradicta recōſecrāda. B. ¶ Notabilia patent
ex ſummario,Unū no.ꝙ ꝓpter delictū ſchiſmatis pōt ꝑſbyter degra
dari: ⁊ habes vnum caſum quo degradatio imponit: qđ intelligo qñ
a icorrigibilis eſt[a]. ¶ No.ar.ꝙ degradat⁹ ꝯficere pōt.de quo de cle.exc.
mi.c.ij. ¶ Op.ꝙ exhumādi ſunt ſepulti a ſchiſmaticis q2 eoipſo ꝙ ſe
peliri cōſenſerūt deceſſerūt in peccato:⁊ ſic ſunt exhumandi.de ſepul.
ſacris.Sol.exhumandi ſunt ſi cōſenſerūt nō ſi al's,hōi ſunt. Dicit glo.
qđ a talib⁹ nō elegerūt ſepelliri al's grauiter peccaſſent.lxxxviij.di.c.fi.
xc.di.c.fi.Et dicit Hoſt.ꝙ hoc no.vbū dꝰtaxat:q̄ſi excludat ꝙ nō ſunt
1 excōicati vel ſuſpenſi:ſed al's catholici. ¶ † Quero qd ſi a ſchiſmaticis
cōſecretur altare ſchiſma indumētū vel alia inaīata.dicit Hoſti.quod
talia non carent effectu lꝫ executio ⁊ vſus eorū deſijt: dicit etiam qđ lꝫ
circa hoc nec iura ſint exp̄ſſa nec ſpeciales orationes reperiunt ī pōti
ficali:de mente tñ iuris eſt ꝙ ſicut ordinatis a ta
lib⁹ interdicit executio donec cū eis fuerit diſpen
ſatū:de quo de ordinatis ab eꝑo.c.ij.ſic interdicē
dus eſſet vſus taliū rerū donec fieret recōciliatio.
de tranſac.c.ij.de conſe.eccle.vel alta.aqua.⁊.c.cō
ſuluiſti.⁊ dicit ꝙ faciende eſſent ſpeciales oratio
nes circa tales reconciliationes.dicit demum qđ
ꝯriū eſt tenendum. ⁊ eſt certum qđ eucheriſtia
a talibus cōfecta non conſecratur nec reconciliat
⁊ ſtatim habet effectū. Idē in baptiſmo ⁊ chriſma
te.j.q.j.multi.ante fin. Sed qđ ibi dicit chriſmate
poſſet intelligi.i.chriſmali ꝯfirmatione vt ſic loq̄
tur de ſacramento non de chriſmatis materia.di
cit etiam addēdum quod not.de chiſmaticis.c.j.
de conſe.ec.vel alt.ſacramenti vel cemi.facta per
publice excommunicatum.vide qđ not.de conſe.
ec.vel alt.conſuluiſti.⁊ ibi Io.an.concludit ꝙ de
bet reconciliatio fieri:de quo dic vt ibi.
1 ☞ Additio vel ſuppletio qñ fit ad aliquem a
ctum:debet fieri quando poteſt fieri ipſe actus.
2 Ordinatio preſbyteri cum qua ſolēnitate fieri de
bet vel aliorum.

P**Reſbyter.** Si in ordina a
tione ꝑſbyte
ri vl' diacōi man⁹ īpoſitio fuerit ꝑter
miſſa ſtatutis tēporib⁹ ſupplebit. h.d.
¶ Caſus literalis. Dicit in hoc.c.ꝙ qñ ꝑſbyter
⁊ diaconus odinant recipiūt tactum corporaliter
p manus ipſorum ritu introducto ab aplīs. ꝙ ſi
fuerit omiſſum ſtatuto tpe ad hmōi ordines cōfe
rendos debet caute ſuppleri qđ per errorē extitit
pretermiſſum:nec dꝫ propterea aliqd iterari. Su
ſpenſio manuū tunc debet fieri cū oratio ſuper ca
put effundit ordinādi. Ber. ¶ Not.j.ꝙ preſbyter
⁊ diaconus in ordinatione recipiūt manus impo
b ſitionem. ¶ Not.ij.ꝙ talis forma[b] eſt introducta
c ab apoſtolorum ritu. ¶ Not.tertio qd eſt ritus:[c]
quia eſt quedam ſolēnitas ⁊ forma ſpecialiter in
1 actu ſacramentali. ¶ † Quarto not.qđ ſuppletio
omiſſa in ordine illo tpe facienda eſt quo ipſa or b
dinatio.⁊ ſic ſuppletio ſolēnitatis dꝫ fieri eo tem
pore quo ſubſtātial'r actus pōt exerceri. ¶ Opp.
ꝙ nō pariter imponatur manus ꝑſbytero ⁊ dia
cono.xxiij.di.ꝑſbyter cum ordinatur. Sol.dic ꝙ
vtriq̧ manus imponit: ſed aliter diaconis ⁊ al'r
preſbyteris. ꝑſbyteris enim oēs aſtātes manus
imponitur.xxiij.di.quorūdā.xxiij.diſt. ꝑſbyteri.
cū ordinatur diaconus ſolus vero epiſcop⁹.xxiij.
di.diaconus.Hoſt.dicit in.c.nec epi.ſ.de tempo.
ordi.ꝙ qñ eꝑs ordinat preſbyterum ſaltē duo pre
ſbyteri ſacerdotalib⁹ induti dn̄t aſtare.xxiij.diſt.
preſbyter.licet conſuetudo multarum ecclīarum
habeat qđ nec duo induti aſſiſtant. Itē dt quod
multi ſeruāt qđ oēs preſentes manus imponunt
per illud.c.ſed ille dicit qđ illud ca.debet intelligi
de inductis.al's impoſſibile videret qđ dicit illa li
tera ꝙ preſbyteri manus imponent iuxta man⁹
epiſcopi vñ multi eſſent preſbyteri preſentes:non
tamen reprobat Hoſt.qm̄ ex quo duo induti aſſi
ſtāt eꝑo:alij etiam non induti manus imponant.
¶ Quero an ꝑſbyteri ⁊ diacōi qñ ordinant chriſ
matis liquore vngant:gl.dicit quod non:allegat
xxiij.diſt.ꝑterea. Sed dicunt doc.ꝙ vngi debent
olei liquore.eꝑi tñ vngunt chriſmate.ſ.tit.prox.c.
vno.§.hoc vnguēto.Pe. ¶ Quero qñ man⁹ ipo
natur ꝑſbyteris.dicit glo.fi.qñ incipit eꝑs oratio
nem ad bñdicēdū ſacerdotē tūc preſbyteri oēs q
tangunt caput debent eleuare manus ita ꝙ non
tangāt caput ordinati. Dicit tñ gloſſ.ꝙ facto me
lius videtur q̄ dici poſſit. Dicit Hoſti.ꝙ qñcūq̧
veniat ſup hūc famulū tuū:vel emitte ſpūmſctm̄.
vel do ei dignitatē vel in tale ordinem dedicam⁹
vel his ſimile,ſemp manū imponāt in alīīs vl' tra c
hāt manus ad ſe vel ſup caput teneant in ſuſpēſe.
2 ¶ † Quero qui actus interueniāt in ordinatiōe
ꝑſbyteri. Dic ꝙ multi:tenere manus ſup caput:
dare illi calicem, dare patenā, vngere illius ma
nus:qlibet act⁹ habet ſuā ſolennitatē.vno omiſſo
nō ꝓpterea terabunt alij.quidā tñ dicūt dationē
calicis ⁊ patene nō ſupplendā:q2 hec non ſunt de

Zacharias.
a ¶ Qñ incorrigi
bilis eſt. Adde ꝓ
hoc Bal.in trac.
ſchiſma.quē po
nit.C.ſi quis ali
quē teſta.probi.⁊
Specu.in titu.de
ſchiſmat.in prin.
aliqd per Inn.in
c.q2 diligentia.de
elect.⁊ ad hoc qđ
iſte dicit hic adđ
qđ no.in.c.ex lite
rarum.nu.iiij.in
ver.de verbali.ſ.
de tem.or.
Antoni. Franci.
b ¶ Talis forma.
Quid ſit ritus.
Dicas ꝙ eſt vſus
diſponēs circa ſo
lēnitatem actus
gerēdi.vt in.c.cū
ſcđm.de tem.ord.
⁊ no.in.l.j.ff.de in
offic.teſta.⁊ vide
text.in.c.cū olim.
de cler.ꝯiug.⁊ vi
de Inno.in.c.qm̄
in pleriſq̧.de off.
or.⁊ archi.in.c.cō
tra xpianos.ſ. he
ret.li.vj.⁊ i.c.neq̧
viij.q.j.vbi dt qđ
ritus eſt mos ob
ſeruādus ex vſu ⁊
ꝯſuetudine intro
ductus.⁊ ideo nō
ſufficit aliqd fieri
niſi rite fiat:vt in
d.c.neq̧.iiij.q.j.et
dr ꝙ illud dicitur
factum rite qđ fit
cum ſolennitate
neceſſaria.l.iiij.§.
cōdemnatum.ff.
de re iud.⁊ eſt bo.
tex.in.c.veniens.
de ꝑſby.nō bapt.
❀ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Ritus. Vide il
luſtrem ꝑceptorē
meū do. Rochū
curtium in repet.
rubrice.ſ.de con
ſue.q.v

a Anto. Fran. ¶ Dictio cetera, implicat. circa iſtā materiā de dictione cetera quid ſignificet qñ reperitᵣ abbreuitate ſcripta in fine orationis. vide Bar. in. l. ea parte. ff. de ver. ob. ⁊ in. l. illa inſtitutio. in. j. col. ff. de he. inſti. ⁊ in. l. gallus. in. §. idē credendū. ff. de lib. ⁊ poſt. in. j. col. ⁊ per Ang. ⁊ Alex. in. l. qcqd aſtringēde. ff. de ver. ob. ⁊ p Alexā. in. l. ſi duo. in. §. ſi qs iurauerit. de iure iur. ⁊ p Bald. in. l. hac cōſultiſſima. C. de teſti. vbi dicit ꝙ ē dictio implicatiua ⁊ roboratiua ꝗ operatᵣ vt pbetᵣ rogitus teſtiū ſi notorius dicit pñtibus teſtibus ⁊ vocatis. ꝙ intelligitᵣ etiā rogatis. itē ē verbū importās oīa ꝗ ſunt de natura Zctus ſm Bald. in. d. §. ſi qs iurauerit. ⁊ ple. p alex. in. l. argentarius. in princ. ff. de edē. ⁊ facit clauſulas precedētis Zctus cēſeri repetitas ī ſeqaēti p Alex. in d. l. argentarius. in. §. ſi initium. de edē. ⁊ p Bar. in. l. ſi bis. q. in. j. col. ff. de teſt. ⁊ latiſ. per Alex. vltra alios in. d. §. idē credendum. in. j. colū. cū v. ſequen. vbi alle. multas concord. De verbo autem cetera: ⁊ verbo ceterorū: extēſe ſcripto. Dicas ꝙ cōprehēdit oīa ſm bar. in. l. ſi tibi. in princi. ⁊ in. l. cum optio. ff. de opti. leg. qñqꝫ tñ ipropriatᵣ ſicut eſt dictio aliJ ſm gloſſ. in. c. deinde. xxv. di. ⁊ hr̄ p bar. in. l. nō ſolū. in. §. ꝗritᵣ. ff. de pcur. ⁊ vide Alexan. in conſi. xxviij. in ꝗ. parte vbi etiā ponit an notarius q extrabit inſtrumentū de ꝓtocollo notarij mortui i ꝗ eſt appoſita dictio ⁊ cetera abbreuiate poſſit addere clauſulā precarij ſi illa nō eſt appoſita in ꝓtocollo. ❧ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Verbis autē matris. Contrariū tñ ꝓbat text. ſing. in. l. fi. §. vlti. ff. de ꝓba. vbi non ſtatur dicto matris dicentis eſſe ſpuriū filiū. facit text. ſin. j. l. miles. §. defuncto. ff. de adulte. vbi lꝫ appareat vxorem commiſiſſe adulterium non tamen preſumitur illegitimus filius qui natus eſt.

ſubſtātia; tamē tutius eſt ſuppleri ſm Inn. Pro primo dicto facit. xxij. di. ſubdiaconus. vnde dicūt aliqui ꝙ per dationē calicis plenā hoc eſt cū patena cōfertur ordinatio ⁊ ptās principalis quo ad principalē actū cōfectionis eucharistie ⁊ p impoſitionē manus epi ſub certa verborū forma accipite ⁊c. Mat. xvi. cōfertur poteſtas ſacerdotalis quo ad actū ſecūdariū q eſt abſoluere ⁊ ligare. nā ⁊ has ptātes dñs diuiſim ꝯtulit aptis. nā ante paſſionē cōtulit primā, poſt reſurrectionē ſcdām ſcꝫ qñ inſufflauit ⁊c. Jo. xx. per impoſitionē vero manuū illorū ſacerdotū deſignatur quedā gratie plenitudo. Dicunt ergo iſti qd̄ ſi deſit traditio calicis cū certa forma verborū nō imprimitur character, nec eſt ſacerdos qui ordinādus erat. Si vero fiat primū ſed deſit ſcdm manuū impoſitio quā faciunt aliJ ſacerdotes: ſacerdos eſt quo ad ptātē cōficiendi: ſed nō poteſt abſoluere vel ligare niſi facta ſuppletione ſi nō ſit facta manuū impoſitio quā faciunt aliJ ſacerdotes: licet hoc ſit ſupplēdū. tamē primū poterit ⁊ ſcdm. ¶ Quero ſi partē orationis dixit an ſupplebit totā. Dic ꝙ ſic: ſm Inn. in oratione que eſt de ſubſtātia vel de qua dubitatur an ſit de ſubſtantia vel ſolennitate: alie de quibus certū eſſet ꝙ nō eſſent de ſubſtātia vel de ſolēnitate ſm Hoſtiē. nō eſſent iterāde: ⁊ ſi vnā manū vnxerat non iterabit vnctionē in vncta ſed in alia tātū: ⁊ vbi dicit oratio manuū in plurali dicet manus in ſingulari. Itē ſm Hoſt. ſi facta eſt vnctio ⁊ nō dicta oratio ſupplebitur oratio ⁊ nō fiet vnctio ſecus econtrario: qꝛ ſi dicta ſit oratio ⁊ non facta vnctio in ſuppletionis vnctione iterabitur oratio Et poteſt eſſe ratio: qꝛ oratio videtur adherere vnctioni ⁊ non econtrario, vnctio non accedit orationi: quod videtur ex rōnibus apparere. Inno. cōtra. dicit ꝙ vtraqꝫ eſt iteranda vnctio ⁊ oratio: ſunt enī illi duo actus non ſeparati ſed coniuncti. qño enī dicere conſecrare ⁊ benedicere dignare dñe manus iſtas: ſi piſtā vnctionē nulla fieret vnctio. ſ. tit. p̄xi. c. j. In baptiſmo euidentius appet. qño enī diceret baptizo te niſi immergeret etiā ſi prius immerſiſſet. de baptiſmo. c. j. qd̄ etiam eadē ratione placet Abb. ¶ Quero an in manus impoſitione ſufficiat manuū extēſio ſine tactu. Dic qd̄ non: vt patet in verbo, impoſitionem. licet aliqui cōtra per. l. iij. ff. de acquir. poſſe. ⁊ de conſuet. c. ij. quod ſatis probatᵣ per hāc literam ſm Hoſti. 3 ibi, tactu. ¶ † Quero de formis ordinandi. dicit Inno. ꝙ inuenitᵣ in epiſtola ad titum qd̄ apl̄i manus imponebāt ordinandis ⁊ orationes fūdebāt ſup eos nec alia forma inuenitᵣ ſeruata. Vñ dicit Inno. qd̄ niſi fuiſſent alie forme poſtea ſtatute ſufficeret quod ordinator diceret ordinando ſis preſbyter vel diaconus vel ſubdiaconus. Hodie vero forme poſtea ſunt per eccleſiam inuēte ⁊ ſtatute ⁊ de neceſſitate ſeruande: adeo qd̄ ſi eis omiſſis fuerit aliqs ordinatus ſuppleri debēt vt hic ⁊. ſ. ca. j. Si vero forme ſeruātᵣ quidā character imprimitᵣ. anime id eſt figura quedam intellectualis indelebilis per quā oſtenditᵣ talem ordinem fuiſſe collatum ⁊ ordinatus a non ordinato in die iudicij diſcernetᵣ. Poteſt autē papa in talibꝰ formis conſtituere ⁊ conſtitutiones facere: non conſtitutiones deo contrarias: ⁊ aīe ad eas ꝑtinētia ſunt de iuriſdictione pape ⁊ ſanctorū patrū. ad hoc. x. diſti. ſuſcipitis. xcvj. diſt. cū ad verū. de maior. ⁊ obedi. ſolite. Nec ē mirū ſi a cōſtitutione eccleſie imprimitᵣ character militi indiuiſibiliter. j. q. j. quod qdam. ſicut ⁊ aliJs ſtigma vel nota in brachio vt ab aliJs diſcernantᵣ. de ſen. excom. ſi iudex. lib. vj. character vero militaris imprimitᵣ ita corpori qd̄ nō anime quod ex eo apparet quod mortuo milite in ipſiꝰ anima de illa charactere nil penitꝰ apparebit. Si ergo ꝑnceps hoc inducit ⁊ hoc īducere poteſt eccleſia. xxx. q. iij. c. j. in monachatu nō videtᵣ ꝙ imprimatᵣ character: nā papa de monacho poteſt facere nō monachū: nam ⁊ ordinem conſtituit monachorū: de quo de ſtatu mona. cū ad monaſterium. ſm Hoſt. ⁊ Inno. de quo dic vt ibi. ¶ Quero p quos ſupplenda ſunt iſta. Dic quod per illos a quibus ſunt collata ſicut hic dr̄. de temp. ord. nec epi. ſ. tit. p̄xi. c. j. in prin. vnde dicit Inn. ꝙ ſi pōt ſuppletio facienda eſt per eunde ordinatorē vel p aliū qd̄ obtinet in officiJs etiā veſpertinis. vij. q. j. nihil. ⁊. c. illud. igitᵣ ſi effuſo oleo ſup manꝰ ordinandi ſupuenerit infirmitas ita qd̄ nō potuit ordinator ꝓferre verba nec ordinationem cōplere. alius vel idē ordinator alia vice ſuperfundet oleū: ⁊ a capite incipiat verba ſanctificare domine ⁊c. qꝛ lꝫ actus diuiſi nō ſint iterādi: in actu tamē vno nō perfecto incipietur a capite: vnde ſi in ſacramēto eucharistie quis deficiat in verbis illis: hoc eſt corpus meum: incipietᵣ a capite a verbis illis: qui pridie ⁊c. Idem dicendum eſt in baptiſmo. ſi vero celebrato ſacramento panis vel corporis deficeret nō reiterātur illa verba ſed reincipiet a verbis per que conficitur ſanguis ſcꝫ hic eſt ſanguis. ſm Innocē. Et dicit addendum qd̄ no. de cle. per ſal. promo. c. vno. ad fin. ¶ Quero que cautela debeat ſeruari in ſupplendo. Dic qꝛ epō celebrante ordines erit in defectu patiens quaſi ſuus miniſter: ⁊ qñ veniet eps ad verbum competēs orationi. ſ. ſuper hunc famulum tuum: vel ſimile impoſitis primo manibus aliJs ordinādis: vltimo illi manū imponet ad qd̄ velandū dicere poterit apporta vas vel librum vt credant aſtantes ex mandato iniuncto manū īpoſitam: ⁊ ſecundum Hoſti. nō erit intentiōis ordinātis vl̄ ordinati ꝙ orōnes illū cōtingant Inno. cōtra qui dicit ꝙ qñ ſuppletur manus īpoſitio eſt de neceſſitate ꝙ dicatur oratio que cōuenit manus impoſitioni cū illa ſit adherens: ſed Hoſti. dicit qd̄ pauce vel nulle orationes faciūt mētionē de manus impoſitione: vñ plus ſibi placet quod non iteretur oratio vel caute in capella preſentibus paucis ſecretariJs priuatam ordinationē faciant. commendatur enim fictio ad cautelam dummodo vitetur mendaciū xliij. diſt. in mandatis. xxij. q. ij. vtilem. ff. de noua. l. doli. in fi. de auto. et vſu pal. niſi. de cauſa qualiter ⁊ quando ⁊c.

¶ Explicit ſcriptum dñi Antonij de butrio vtriuſque iuris doctoris ſuper titulis primi decretaliū ſuper quibus non reperitur do. Abbatis ſcriptum completum.

¶ Scdā pars dñi Antonij ſuper primo decretaliū feliciter incipit.

¶ De filiJs preſbyterorum. Rub.

¶ Vidimus de ordinādis q ex variJs cauſis impediuntur inter quos eſt vitiū ordinis. ideo ⁊c. de materia. lvj. diſt. p totum. ⁊ reperitᵣ in ſexto.

1 ☞ Illegitimus nō ordinetur ad ordines niſi ingredia religiōem regularem.
2 Illegitimus eſt irregularis.
3 Illegitimi repelluntᵣ a dignitatibus eccleſiaſticis ſeu a ſecularibus. 6.
4 Illegitimus promotus per ignorantiam an recipiat characterem.
5 Mater eſt legitima teſtis quo ad legitimitatē vel illegitimitatē filioꝝ.
6 Illegitimus factus monachus an poſſit eſſe abbas.

1 Vt filij. ¶ † Illegitimus nō ordinatᵣ niſi religioſꝰ fiat.: ⁊ tūc nō ꝓficitᵣ. i. nō habilitatur ad ꝓlaturā. h. d. ſunt due partes. ſcdā ibi: ſed neqꝫ. ¶ Not. j. qd̄ filij p̄ſbyterorū ⁊ aliJ illegitimi ſunt inhabiles ad ordines ſacros ⁊ ad ordines alios. ¶ † Not. ij. ꝙ ingreſſus religionis ſiue monachorū ſiue canonicorum regulariū tollit irregularitatē ex defectu nataliū. ¶ Not. iij. ex
a hoc qd̄ dictio cetera, implicat.[a] ¶ No. iiij. ꝙ igreſſus religionis nō habilitat quē ad prelationē qui inhabilis ſit defectu natalium. ¶ Not. v. qd̄ diſpēſatio quo ad ordines etiā a iure inducta non habilitat quem ad prelationē. ¶ Not. vj. ꝙ ingreſſus religionis non liberat a poteſta
3 te dñica nec impedit quem ab aſſumptione ordinis. ¶ † Opp. qd̄ non repellūtur a dignitatibus illegitimi. ff. de decu. l. ij. §. nullum. ⁊. l. ſpuriJ. Sol. a ſecularibus dignitatibꝰ non repelluntur: ſed bene repelluntur
4 ab eccleſiaſticis: vt hic. ¶ † Quid ſi per ignorantiam tales ſunt promoti. dic ꝙ excuſatᵣ promouēs. de ord. ab epiſ. c. ij. C. de teſta. l. j. de offi. pro. l. iij. ipſe vero cecidit in cōſpectu dei ſi veritatē nouit: lꝫ illud ſit occultū. de temp. ordi. c. fi. ſecus ſi ignorauit: vt qꝛ cōiugata admiſit p̄ſby
5 terum nec ei reuelauit excuſatᵣ. ff. de in ius voc. l. qꝛ ſemper. ¶ † Verbis
b aūt matris [b] in his eſt credēdū. de proba. p tuas. de p̄ſump. afferte. ⁊. c. literas. ⁊ quia in dubio tutius eſt abſtinere. de temp. ord. ad aures. non tñ cogitᵣ credere ex quo natꝰ eſt ex nuptiJs. C. de teſt. l. neqꝫ profeſſio. ⁊ not. de peni. ⁊ remiſ. officij. cōſuluit tñ Hoſt. qd̄ ſeruet talis conſcientiā ſuā ⁊ vadat ad papā pro diſpenſatione quam faciliter in hoc caſu obtinebit. ¶ Quid ſi nō tranſit ad religionem: ſed ad locum vbi religioſa fiat conuerſatio. dic qd̄ idē: quia locus non ſanctificat hominē. xl. diſti. non loca. ſm Phi. credo qd̄ hoc nō ſeruaretᵣ cū hoc exorbitet a cōi re
6 gula. ¶ † Quero an excludātᵣ a ꝓlatiōe tā ī eiſdē, ꝗ̄ in aliJs mōaſteriJs.

dic ꝙ

a dic ꝙ ſic[a] imo nec in eccl'ia ſeculari.xvj.q.j.legi.dñt em̄ Petr. ⁊ Abba.ꝙ ſimplici adminiſtratione de qua poſſet ad nutum remoueri,ꝓmoueri poſſet dūmodo curam nō habeat:vt pꝫ ȷ̄.c.ꝓpoſuit.ex quo em̄ ꝓmouet̃ ad ſacros adminiſtrationem nō curatam habere poterit:ꝑ hoc qđ dixi ſatis pꝫ quod ſi papa diſpenſat in ſacerdotio:ex hoc nō poſſet cōſequi curā.nam ius cōe diſpēſat cum religioſo in ſacris:⁊ tñ per id nō poteſt preficí cure.vide in Spe.tit.iij.§.nunc de epōrum.ante fi.ver. vtrū autē.in fi.Ibi dicit qđ ſi epꝯ diſpenſatiue tenendo quod poſſet promouere quē ad ſacros tenet̃ ei de bñficio prouidere alleg.ȷ̄.eo.veniens.⁊.c.propoſuit.⁊ ſi aſſignauerit non poteſt illi auferre.de cle.coniug.diuerſis fallacijs.

1 ☞ Filius ſacerdotis non poteſt promoueri ad eccleſiam in qua eius pater adminiſtrauit.vide per totum.c.⁊.ȷ̄.c.proxi.⁊ c.conquerente.⁊.c.ſequenti.

AD preſentiā. Illegitimus fili⁹ ſacerdotis q hoc tacito ꝑ reſcriptū aplicū pr̃nā eccleſiā impetrauit remouetur ab illa.h.d.Prima narrat ſurreptitiam impetrationem ꝯ quā.ſcđa dat iudicem.ſecunda ibi:ideoqꝫ. ¶ Caſus literalis.R.preſbyter acceſſit ad dñm papā tacito ꝙ eſſet fili⁹ ſacerdotis:impetrauit vt capellan⁹ exiſteret in eccleſia in qua pr̃ eius miniſtrauit,ſignificatū fuit hoc dño pape ꝙ cū eſſet in ſacerdotio genitus,v̇itate tacita lr̃as īpetrauit.vñ mādat papa liconieñ.epo quatenus ſi ꝯſtiterit ei ꝙ dictus.R.pſbyter ſit in ſacerdotio genitus:⁊ ꝙ pr̃ eius in eadē eccl'ia miniſtrauit remoueat illū ab illa eccl'ia ñ obſtātib⁹ lr̃is ꝓdictis.Ber.

1 ¶ †Not.j.duo vitia īpediētia quē ad bñficium promoueri.ſ.illegitimitas:⁊ qñ pater miniſtrauit in eccleſia.

b Et pōdera qđ in eccleſia in qua pr̃ miniſtrauit indefinite[b] ꝓhibet̃ fili⁹ ꝓmoueri etiā ad pticulare bñficium capellanarie. hoc tñ nō dicit apte iſte text.nec doc.hoc dñt hic.⁊ no.ꝙ bñficia pticularia in eccleſia aliqñ appellātur capellanie. ¶ No.iij.ꝙ ad hoc vt repellatur qs a bñficio vñr hic duo neceſſario cōcurrere,ꝙ ſit in ſacerdotio genit⁹:⁊ ꝙ pr̃ miſtrauit ī eccl'ia ſꝫ ſufficit alterū.vt.ȷ̄.dicā. ¶ Not.iiij.ꝙ bñficiatus ꝑ lr̃as ſurreptitias ab ipſis repellit̃:⁊ ſic apparet qđ in beneficialib⁹ factū ꝑ lr̃as ſurreptitias retractat̃ qñcūqꝫ:⁊ ſic nō trāſit in rem iud. ¶ Op.ꝙ poſſit miniſtrare in eccleſia pr̃is fili⁹ ſacerdotis.ȷ̄.e.ex trāſmiſſa.Sol.immediate nō pōt vt hic:mediate autē pōt q̄ꝛ purgatū eſt vitiū. ¶ Quid ſi ex certa ſcia pa.mādaſſet eū recipi:đt gl.ꝙ tunc valeret:q̄ꝛ diſpēſaſſe videret̃ cū eo.

1 ☞ Clericus illegitime promotus an poteſt ꝑ ordinarium beneficio ſpoliari.

2 Illegitimus quibus rōnibus nō poteſt ꝓmoueri ad ordiēs.

PResentium. Fili⁹ ſacerdotis eccleſie pr̃ne p̄eſſe nō pōt.h.d.⁊ ſequens. ¶ Caſus lr̃alis.Prohibet hic papa ne filij ſacerdotū debeāt miniſtrare in eccleſijs pr̃nis vel eas aliqua occaſione detinere:ſꝫ inde penitus amoueant̃.Ber. ¶ Not.j.ꝙ in eccl'ia pr̃na in qua pr̃ prefuit filius repellit̃ nō ſolū a bñficio principali cui pr̃ p̄fuit ſed ēt qñ principaliter p̄fuit repelli vr̃ a quocunqꝫ particulari alio bñficio in eccleſia.Et ſic no.ꝙ factum pr̃num nocet filio qñ inhabilitas non ſurgit ex culpa ſed ex defectu vel ꝓpter honeſtatem.

a ¶ †Not.ꝙ ex officio ordinarius.illegitime ꝓmotos pōt bñficio ſpoliare.cōcor.de offi.ord.c.ordinarij.li.vj. ¶ Oppo.ꝙ repellat̃ ab alijs.ȷ̄.e.c.vlti.Gloſſ.fatet̃ q̄ eſt vera qñ eſſet illegitimus:ſecus ſi eſſet legitimus. ¶ Opp.ꝙ aliquo caſu admittat̃ filius in beneficio pr̃no.ȷ̄.e.ex tua.Solut.pōt ex diſpenſa-

c tione aplice ſedis nō al's. ¶ Opp.ꝙ delictum patris[c] nō noceat filio.ff.de decur.l.gñaliter.§.ſpurios.⁊.l.ſpurij.§.penulti. C.de penis.ſancimus.Solu.hoc eſt propter ordinum prerogatiuam qui dant̃ nō ſolum propter recipientes ſed etiā propter alios ⁊ ne per id infametur eccleſia.de obli.ad ratioci.c.j.⁊ vide qđ not.ȷ̄.eo.tit.c.ij.lib.vj.⁊ per Hoſt.in ſum.eo.tit.§.q̄

2 eſt cauſa prohibitionis. ¶ †Ibi dicit Hoſtien.qđ triplex eſt cauſa prohibendi illegitimū.prima excellentia ordinis q̄ turpibus ⁊ infamibus conferri non poſſunt.ȷ̄.de exceſp.prelato. inter dilectos.Scđa deteſtatio criminis pr̃ni quod quādoqꝫ deteſtatur in filios.C.ad.l.Iulia.iul.maie.quiſquis.j.q.iiij.§.item

d peccato ciuium.ver.item paruulos.Tertia eſt[d] timor paterne incontinentie.xxiiij.diſt.quando generaliter.lvj.diſtinct.ſi gens.ȷ̄.eo.literas.

1 ☞ Iudex poteſt ex officio ſupplere vbi tāgitur publica vtilitas vel peccatum.

COnquerente. Caſus literalis. ¶ Mortuo pſbytero eccleſie ſancte marie.M.cleric⁹ fuit pñtatus ad eā a patrono.R.filius dicti pſbyteri impediebat eius inſtitutionē vñ dict⁹.M.cōqueſtus fuit domino pape.Mādat papa ſi publicum eſt ⁊ notorium pr̃em dicti.R. habuiſſe pſonatū in dicta eccl'ia:fili⁹ eius nullo mō inſtituat̃ ibidē:⁊ ſi inſtitutus eſt remoueat̃.Bern. ¶ Not.primo quem tenuiſſe eccleſiam ēt inferiorem pōt eſſe publicū ⁊ notorium.

1 ¶ †Not.ꝙ in notorijs vbi tāgit̃ publica vtilitas ⁊ peccatum ſeu animarum periculum poteſt iudex ſupplere ex officio. ¶ No.iij.ꝙ eccleſia in qua pater principaliter titulo eccleſie prefuit filius non pōt aliqđ etiā particulare bñficiū conſequi vel illi in ſpecie preſidere cui pater prefuit. ¶ Not.ꝙ promotio iniuſta nō tranſit in rem iudicatā quin qñqꝫ vitio cōperto poſſit amoueri. ¶ Querit glo.qualiter poſſit eſſe notorium. ⁊ dicit glo.qđ ſi ibi miniſtrauit non poterat non eſſe notoriū. alle.s̄.de tranſla.prela.licet. ¶ Not.glo.que extēdit illud.c.loquēs de epo ad eccleſiam porochialē:qđ in monacho:vidiſti s̄.de temp.ord.ex parte.vide doc.q idem dñt.de elec.dudum el.ij.dicunt tñ doc.qđ dato qđ ibi adminiſtrauerit foret publicum:poterat eſſe occultum an pr̃ fuerit.Obuiat decr.ȷ̄.eo.ꝓpoſuit.vbi poteſt promoueri in eccleſia pr̃na.So.ibi diſpenſatiue pōt.hic de iuris rigore:vel ibi fuit perſona media,hic non.ȷ̄.eo ex tranſmiſſa.Hoſt.vel ibi illa eccleſia nō fuit pr̃na.

1 ☞ Inhabilis cenſetur habilitatus ſi epiſcopus eum ſcienter promouit.2.3.6.7.

4 Poſſeſſorium recuperande datur propter ſpoliationem iudicialem.9.10.11.

Poſſeſſoriū recuperande dat̃ ꝯ quēlibet in vitiū ſuccedētem. a

5 Filius ſacerdotis quo caſu pōt de iure retinere beneficium olim paternum.11.

Ordinatus ad ordines nullum bñficium habens,poteſt agere contra ordinantem vt ſibi de beneficio prouideat.

6 Inhabilis cēſetur habilitatus ſi cum eo fuit per ſuperiorem ſcienter aliquid actum.

Diſpenſatio an in dubio preſumatur ex eo ꝙ ſcienter fuit cū inhabili aliquid actum.

9 Diſpēſatio nō pſumit̃ niſi exprimat̃ vbū diſpēſo.ꝭm opi.ho.

10 Venire an quis poſſit contra factum ſuum.

12 Ignorantia an ſcientia in dubio preſumatur.

13 Prelatura an poſſit dari ad tempus.

14 Clauſula in pace dimittas:quid importat.

1 VEniens. ¶ †Epꝯ q ſcienter ꝯtulit filio ſacerdotis eccleſiā paternam exinde eū remouere non pōt.h.d.Sunt due ꝑtes. c Prima ponit q̄relā. Scđa ꝓuidet diſtinguendo ſcđm membrum ibi,verū. ¶ Caſus literalis.Epꝯ londoneñ. ordinauit.R.clericū in pſbyterū ad capellā ſcti Lauren.quā conceſſit eidē.poſtmodū v̇o ipm ſpoliauit eadē ꝓ eo ꝙ pater eius in eccleſia miſtrauit.Sacerdos ille ſignificauit hoc dño pape.vñ mādat papa eidē epo q̄tenus ſi cōſtitit ei qñ eccleſiā ei cōceſſit ꝙ pr̃ eius pſbyter in ipſa eccl'ia miniſtraſſet ipſam ſibi reſtituat:⁊ eū in pace dimittat amoto illo ſi quem inſtituit in ea.Sed ſi hoc ignorauit ex quo eū ad ipſam eccl'iam ordinauit eā ſibi reſtituat:donec in alia eccleſia ſibi prouideat:vñ honeſte valeat ſuſtentari.Bern. ¶ No.j.ꝙ ad ſacros ⁊ maxime preſbyteratū quis ꝓmoueri nō debet abſqꝫ titulo.de hoc habet̃.de preb.cū ſcđm. ¶ Not.ij.ꝙ filius nō poteſt ꝓmoueri

2 de iure in eccleſia in qua pr̃ añ miniſtrauit. ¶ †Not.iij.quod ꝯ male factum a ſe ſcienter in quo etiā nutrit̃ peccatū ⁊ qđ eſt nullū qs nō poteſt venire vt hic ꝭm vnū intellectū tenēdo ꝙ

3 hic eſſet illegitimus. ¶ †Not.iiij.quod ſcienter gerens factū contra ius ꝑ ſe diſpenſabile quo ad ſe circa illud diſpēſare vr̃ nec ipſe illud propria autoritate retractare poſſit.⁊ ſic conferēs bñficium pr̃nū filio ſciēter in quo pater miniſtrauit illum amouere nō pōt:ſecus ſi ignoranter ⁊ ſic ignorantia excludit

4 conſenſum. ¶ †Not.qnto ꝙ ꝑ ſpoliationē iniuſtā etiā iudicia

e lem dat̃ poſſeſſoriū[e] recuperande.Et not.ꝙ nō ſolū datur cōtra ſpoliantem ſed etiā ꝯtra quēlibet in vitium ſuccedentem.

5 ¶ †Not.ſexto ꝙ ordinatus ad ſacros pōt agere vt ſibi beneficium cōferat̃,⁊ vbi illius qđ eſt collatū ex aliquo impedimento nō tꝫ collatio:illud ſibi ex diſpenſatione eſt relaxandū donec aliter ꝓuideat̃:ſꝫ lꝫ fili⁹ nō poſſet tenere ſibi bñficiū gratioſe conceſſum ꝑ viam gratie in quo pater ante miniſtrauit pōt tñ illud retinere qñ ꝑ viam iuſtitie etiā iuſtitia impellente ex neceſſitate ſibi collatū quouſqꝫ aliter prouideatur ⁊ tūc tenet quandam iuris diſpenſationē:qđ eſt notādum:⁊ de facili alibi nō habes hoc.hoc tenet Ioan.and.in text.ibi prouideas.

6 ¶ †Pro declaratione materie hic plura obuiāt. Primo iniquum eſt qđ eo ꝙ ſcienter quis contulit beneficium illegitimo adeo arctetur qđ nō poſſit qs illđ retractare qđ fecit:q̄ꝛ ex quo factū eſt ꝯ ius ⁊ eſt nullum q̄ꝛ eccleſia non poteſt illegitimo ꝯferri paterna:nec poſſet nō venire cōtra factum

Zacharias.

a ¶ Dic qđ ſic.ita no.Ubi.fran.in c.idēnitatib⁹.ſup gl.in v̇.canonicā. ⁊ ibi arch.⁊ pe.de anc.de elec.lib.vj. Car.in cle.attēdētes.ī.xj.qđ.de ſtamona.⁊ Fel.in.c. meminim⁹.col.v. verſi.q̄ro nūqd.ȷ̄. de accu.

b ¶ Indefinite.adde vidēdum Cal. cōſi.j.eo.ti.

✻ Sebaſti.Sapia.

c ¶ Delictum patris.Caſus ī quibus fili⁹ patit̃ ꝑ pr̃e ponit gl.in.l. duo fratres.in v̇. fuiſſe.ff.de iurep. Imo.i.l.in inſulā. ff.ſo.ma.Fel.in.c. vergētis.đ her̃.⁊ ibi pōit an ſi fili⁹ hꝫ bñficium ꝑdat illđ ꝑꝑ delictum patris.

Zacharias.

d ¶ Tertia eſt.addđ tu iſtas tres rōnes quare illegitim⁹ ad ſacros ordiēs ꝓmoueri ꝓhibeat̃ ec̄ poſitas ꝑ gl.ī.c.ij.e.ti.lib. vj.eaſdē pōit ber. đ fir.ītra.de epis. in.ij.parte.li.ij.

e ¶ Poſſeſſoriuꝫ. Adde Rom.ꝯſi. cccl xxx.

Zacharias.

¶ Adde an tali ſpoliato agenti poſſeſſorio recuperāde obſtet excē.dnij.vide alex. in.l.v.§.cato.col. iiij.⁊ ibi bar.ff.de ver.ob.oīno eundē.in.l.naturaliter.§.nihil cōe.ff. de ac.poſ.

pꝛopꝛium.ꝫ.de ele.noſti.Scđo videꝛ iniquum ꝙ ſi ignoꝛauit teneaꝛ ipm adhuc reſtituere donec pꝛouideatur. Tertio vꝛ iniquiſſimū ꝙ pꝛo illo pꝛiuato ali⁹ cui facta eſt collatio ea vacante amoueatur cū qđ legitime eſt factū nō debeat retractari:vt in regła factum legitime.lib.vj.Gloſ.rñdet ⁊ hoc pꝛimo in pꝛin.ꝙ quis cōtra factū ſuum nō pōt venire:q2 qđ benigne contulit nō debet fraudis cōcilio reuocare.ff.de edil.edi.l.ad res donatas.⁊ p hoc nō tolliꝛ ꝯrīū.ideo gloſſ.ſcđo dicit quod in hoc gratia eſt ⁊ cā gr̄e fuit odium epi ſcienter talē eligētis. hoc tenuit Jnno.ſimile de cle.coniu.diuerſis fallacijs.Scđa fuit op.⁊ ſol.antiquoꝛū ꝙ hoc ideo non poterat retractare ꝙ fecit q2 videbatur diſpenſare ſciēter cōferendo:q2 non placet Phil.per.c.dilectus.j.eo.q2 nō pōt diſpenſare hoc caſu vt ibi habetur.ad intellectū huius tria ſunt videnda.Pꝛimū an cū vitio hic aſſiſtenti potuerit diſpēſare.Scđo dato ꝙ potuerit an pꝛomouendo diſpēſet.Tertio videbitur cā quare hic non potuerit collationū retractare.¶ Ad pꝛimū ſi hic erat filius ſacerdotis:⁊ illegitimus cōiter teneꝛ ꝙ nō poſſit diſpenſare j.e.c.dilectus.⁊ tene qđ ibi no.quo ad bñficium ſimplex ⁊ oꝛdines minoꝛes pōt diſpenſare nō quo ad ſacros.vt in.c.j.eodē. tit.lib.vj.Si aderat vitiū ſolum ꝙ eccleſiam paternā velit eo exiſtente legitimo.de hoc diceꝛ in.d.ca.dilectus.j.eod.⁊ foꝛte pōt diſpenſare cū cā:⁊ tenet ibi Hoſti.⁊ tenēdo hūc intellectū licet glo.alium ſequeꝛ vt patet in glo.j.q̄ dicit hūc etiā in alia nō poſſe miniſtrare:⁊ ſic ſupplēdū maxime.p qđ ptꝫ quod intelligit de illegitimo.de hoc dicit vt in.c.j.e.tit.lib.vj.in gl.ſup
7 verbo tale.⁊ dicam.j.eo.dilectus.¶ † Reſtat videre ſecundū
a an omni caſu pꝛomouens ſcienter[a] vel actum ſcienter agens contra ius videaꝛ diſpenſare:dic qđ aut ad validitatē actus exigitur diſpenſatio:aut exigiꝛ abſolutio aut exigiꝛ ſola ſimplex appꝛobatio.Si exigitur diſpēſatio:dic qđ qñq3 ignoꝛanter facit ⁊ non videꝛ regulr̄ diſpēſare vt hic:fallit niſi eſſet erroꝛ cōis:⁊ talis quē ſi ſciuiſſet v̄oſilr̄ diſpēſaſſet q2 talis pꝛomotio maxime in non ſubiecto legibus habeꝛ pꝛo diſpenſatione quo ad validitatē geſtoꝛū.vt.l.barbarius.ff.de offic.pꝛto.vbi de hoc p Bar.ff.de re iud.qdā cōſulebāt.vbi ponit hec verba Jnn.Qñq3 nō pꝛomouit ſcienter ſed actū aliū geſſit violēter
b contra ius:[b]qñq3 actus ille nō ſonat in actum poſitiuum:ſꝫ in pati ⁊ negatiuum vt q2 ab inhabili audit miſſam vel pcurationem recipit.Et q2 in talibus non exigiꝛ iudicialis ingſitio vel examinatio:q̄uis attēdendū ſit a quo miſſa audiatur xliiij.diſt.com eſſationes.⁊ dic ꝙ non vꝛ diſpenſare.Jdem ſi poſt eius viſitationem patiaꝛ eū eſſe in eccleſia:q2 hoc non eſt aliqd agere.⁊ eſt cā q2 dato ꝙ aliquo caſu agere affirmatiuū inducat diſpenſationē nō ſic actus ſonās in pati ⁊ negatiuū: q2 talis actus nō eſt tante v̄tutis in expꝛimendo cōſenſu ⁊ voluntate diſpēſandi quāte eſt actus affirmatiuus:vt dicit no. gl.de conſt.cū acceſſiſſent.⁊ Jnno.de reſti.ſpo.c.olim.el.iij.in fi.gl.magne ſue:vbi dicit qđ licet per actum affirmatiuū coꝛā iudice a quo qs videaꝛ ab appellatione recedere.de app.ſolicitudinem.de offi.dele.relatū.nō per actum ſonās in pati:qđ pꝑetuo no.q2 eſt valde notādū.Jtē q2 in talibus actib⁹ reglr̄ nō intercediꝛ cauſe cognitio.Quidam ſunt actus poſitiui ſonātes in agere vt pꝛomouere vl̄ aliū actū affirmatiuū facere: ⁊ an tūc ſurgat ex tunc diſpenſatio:quidā ꝙ ſic ex quo poteſt diſpenſare maxime ſi nullus ex diſpēſatione lediꝛ.de bigami. ſuper eo.Alij dicūt ⁊ hoc veri⁹ ẜm Jnn.ꝙ qñq3 ſup cū diſpēſandi p̄ceſſit aliqua etiam ſummaria cauſe cognitio:vt puta ſuper vtilitate vl̄ neceſſitate:⁊ pꝛomouēdo vl̄ actū faciendo diſpenſare videꝛ.ff.de in ius voc.libertus.⁊.j.q.viij.niſi rigoꝛ.cū c.ſeq.ꝫ.de temp.oꝛd.ex tenoꝛe.nec eſt neceſſaria alia ſn̄ia,vel decretū in actu diſpenſationis:lꝫ Hoſt.⁊ male tenuerit qđ nō ſit diſpenſatio niſi expꝛimaꝛ verbum diſpenſo:nec vocabunꝛ hi quoꝛum intereſt.j.q.vij.qm̄ gcgd.qđ vltimū no.pꝑetuo:q2 in actu diſpenſationis non exigitur vocatio patris.aliqui tñ dixerūt neceſſariā foꝛe ſn̄iam vel decretum,⁊ vocandi ſunt hi quoꝛū intereſt.⁊ hoc ẜm Jnn.idem in actu cōceſſionis pꝛiuilegij:vt no.de confir.vtil.vel inutil.cum dilecta.Qñq3 nō pꝛe
c ceſſit cauſe cognitio:[c]⁊ tunc nō induciꝛ diſpenſatio in dubio. Hoſti.dicit hoc qđ ſi dicit Jo.an.falſiſſimū ꝙ quidam dixerunt:q2 hodie cōfirmatio ⁊ inſtitutio requirunt cauſe cognitionem:vt patet de elec.c.fi.lib.vj.⁊ diligentē examinationem vt patet de elec.nihil.q2 ex quo oꝛdinat vel cōfirmat videꝛ de cā inquiſiuiſſe:⁊ ꝯñr diſpenſaſſe:q2 omnia pꝛeſumuntur ſolenniter acta.inſti.de fideiuſ.§.fi.⁊ q2 pꝛeſumēdū eſt pꝛo iudice de renun.in pn̄tia.Aduerte non ſufficit cā ⁊ infoꝛmatio ſuper cā confirmandi:ideo nō ſequitur ad confirmationē:quia extrinſecum quid eſt cā diſpenſandi ac cā confirmādi.iō cōfirmatio nō pꝛeſumit cām diſpenſandi.⁊ ſi non pꝛeſumit cauſam diſpēſandi,non pꝛeſumit etiam diſpenſationē:⁊ hoc eſt verum niſi

a ¶ Sciēter. Ad de ro.conſi.ccxvj. late Old.conſil. ccccxxv.cum quatuoꝛ.ſeq.
b ¶ Contra ius. Adde Pe.de ancha.cōſi.cxlvj.
❧ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Cāe cognitio. Hec diſtinct.an pꝛecedat cauſe cognitio vel non p cedit in inferioꝛe a pꝛincipe. Sed in p̄ncipe ēt ſi nō p̄cedat cāe cognitio pꝛomouēdo aliquē ībabilē cēceꝛ diſpenſare:vt cōcludit.d.Ab.in.c. fraternitati.in.fi. col.j.de ſchiſ.doc. ī.l.qdā cōſulebāt. ff.de re iu.cū alle. p Feli.i.c.p̄terea. col.iij.ꝺ teſt.co.⁊ ī c.nōnulli.ī pꝛi.co. xvj.iiij.fallē.j.de reſcri.⁊ rō.eſt q2 ī pꝛīcipe ſufficit volūtas.vt no.Jnn. ī.c.cū ad monaſterium de ſta.mo.
❧ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Contra pꝛpꝛiū factū.an qs poſſit venire ꝯ factū ſuū vide alex.⁊.d. Jaſ.ī.l.ſi dōatione.co.pe.C.de eo. remiſſiue p fe.ī.c. ij.in.iij.colū.j.de exc.alex.in conſi. cxxxvij.co.pe.vo. ij.⁊ vnū caſum in quo qs pōt venire ꝯ factū ſuū ponit pau.de ca.in.l. ⁊ here.§.filia.col. ij.ff.de pac.alium ponit abba.in.c.ī tellecto.ꝺ iureiu. de rege ꝙ aliena nit in p̄iudiciū regni.p̄t eꝫ venire tūc ꝯ factū ſuum ēt ſi iuraſſet illud obſeruare vt tenet car.in conſil. cxxxvij.col.iij.

aliter appareat de cā.Ad p̄dicta facit qđ ẜm naturam cauſe pꝛecedentis pꝛeſumiꝛ de poſtea ſecuto:vt no.ff.de ſuſpe.tuto. l.he enim.ff.de except.rei iud.l.ad exhibendū.⁊ not.de electi. ſuper eo.⁊ clarius tangiꝛ in regula in penis.per glo.de regu. iur.lib.vj.Qñq3 in actu exigiꝛ abſolutio.⁊ dicūt doc.hic quod per actum ſciēter factū nō induciꝛ abſolutio:vñ dato ꝙ ſcienter quis excōicatum oꝛdinet non videꝛ illum abſoluere quia in abſolutione excōicati exigiꝛ certa foꝛma.de ſentē.excōi.cū deſideres.⁊ hoc verum excepto papa vt eſt caſus in cle.ſi ſummus pōtifex.de ſen.excō.in dubio aūt eſt verū ꝙ ille cui talia facit vel cui cōicat p̄ſumitur nō excōicatus:⁊ ſic etiā pꝛeſumeretur in dubio nō defectuoſus:⁊ hoc notabilr̄ dicūt duo tex. j.de cler.excō.illud.⁊ de pꝛiui.cū olim.q ad hoc ſunt boni tex.
8 ⁊ hoc teneas.† ecquid dicat hic.Hoſtien.g tenet quod nunq3 vꝛ diſpenſare niſi expꝛimat verbū diſpēſo.Qñq3 in actu exigitur ſola appꝛobatio:⁊ tunc dico qđ ex ſolo pati vel agere vel ſcribere ex quo pateat cōſenſus inducit appꝛobatio:vt ptꝫ de his que fi.a maioꝛ pte ca.ex oꝛe.ad hoc tex.in cle.attendentes. de ſta.re.not.Jnnoc.de offi.oꝛdi.cū ab eccleſiarū.vbi ſi papa ſcribat collegio ꝙ aget appꝛobatione vel admittaꝛ eius ſyndicus vꝛ collegium appꝛobare:q̄ no.⁊ mēti tene.vel dic ꝙ dato ꝙ non poſſit diſpenſare quo ad alios.p̄pter opi.q̄ erat an diſpenſare poſſit tñ impꝛimiꝛ quidam coloꝛ tenēdi cōtra quē
9 nō poteſt venire pꝛomouēs.¶ † Ad tertiū ē eſt ergo cā quare nō poteſt venire ꝯ pꝛomotionē a ſe factā ⁊ ſi veniat qđ facit retractatur ⁊ reſtituiꝛ pꝛomot⁹.Aduerte q2 hec decre.pōt dupliciter intelligi.Pꝛimo qđ hic qui fuerat reuocatus agebat petitoꝛio in quo poterat tractari de viribus collationis ⁊ remotionis.Et tunc ſi q̄ras que eſt cā dic ꝙ ſi intelligas in caſu in quo non poterit diſpenſare,vt q2 erat illegitimus:opꝫ ꝙ dicatur hanc foꝛe gratiā.Si intelligas in caſu quo pōt diſpēſare:tūc dicas quod vel fecit ſcienter pꝛecedente cognitione ſuper cā diſpenſandi ⁊ planū:q2 cenſetur diſpenſare:vel fecit non pꝛecedente aliqua cegnitione ſup ea:quo caſu lꝫ non inducatur diſpenſatio quo ad alios:quo ad ſcienter tñ pꝛomouētem tenet pꝛomotio:⁊ impꝛimiꝛ quidā coloꝛ tenendi quo ad pꝛomouentem quem retractare nō pōt ipſe:q2 valet quo ad eum.⁊ hec ſunt verba Jnnoc.notabilia.j.de cle.cōiug.diuerſis fallacijs qđ not.pꝑetuo.vnde dato ꝙ cum illegitimo hic non potuerit diſpenſare ad oꝛdines ſacros ad qđ pꝛomouēs potuit diſpēſare ad beneficium ſimplex.eo.tit.c.j.lib.vj.vel ſaltem ẜm iſta iura pꝛobabile erat dubiū an poſſit diſpenſare:iō ex tali collatione ſcienter facta impꝛimiꝛ quidā coloꝛ tenēdi a quo ſine oꝛdine iuris repelli nō debet.Et ſi dicatur hic nō eſt aliquis coloꝛ:quia ex quo eſt illegitimus ſuſpēſus eſt ⁊ ſic non poteſt ſuſcipere beneficium.Rñdeo tenere pōt in odium male oꝛdinantis ne ſit melioꝛis cōditionis ⁊c.vt.ꝫ.de tempo.oꝛdin.vel non eſt compos.vel refet inter ſuſpenſum ex poſt facto ⁊ eum qui ex defectu nō recipit executionem vt pꝛimo nō conferaꝛ. ſecundo ſic ex debito iuſtitie:nō per viam gratie.vt.j.dicam.
10 ¶ † Poſſet hic examinari illa via bꝛocardica:an quis poſſit
d venire contra pꝛopꝛium factum.[d]de quo p legiſtas.in.l.poſt moꝛtē.ff.de adop.per doc.de elec.noſti.⁊ de cle.cōiu.diuerſis. vl.diſ.penitētes.pōt ſcđo intelligi ꝙ hic agebaꝛ poſſeſſoꝛio:⁊ tūc non admittitur diſputatio ſup illo an fuerit legitime facta collatio vel nō:⁊ an quo ad pꝛopꝛietatē fuerit legitime remotus vel non:imo añ oīa eſt reſtituendus.ij.q.j.notum.de re.ſpo.in literis ⁊ ſi dicas cōſtat iſtū eſſe filiū ſacerdotis:ergo nō dꝫ reſtitui nec pꝛiuatione ſeruari oꝛdo iuris.de diuoꝛ.ſignificaſti.j.eo.quoniā.dic ꝙ imo ſeruandus oꝛdo erat ex quo ex diſpenſatione ꝯtēdebat.ꝫ.de ele.dudū.el.ij.iō fuit illegitime pꝛiuat⁹.vñ vel intellige qđ pꝛiuatio fuit extraiudicialis:vel ſi fuit iudicialis nō fuit ex cauſa notoꝛia:⁊ talia cauſant poſſeſſoꝛium;ſecus ſi ex cauſa notoꝛia:vel pꝛobata q2 pꝛiuatio iudicialis tunc nō dat poſſeſſoꝛium:vt no.de reſti.ſpo.cū veniſſet. ⁊ ibi dixi plene. ¶ Ad ſecundum ꝯrīū qđ videꝛ iniquius qđ pꝛouiſus ignoꝛatur illegitimus ad beneficium reſtituatur eo pꝛiuato.dicit gloſſ.quod hic eſt gratia:⁊ ſic fuit gratia in duobus.pꝛimo in eo ꝙ nō poteſt remoueri dato qđ fuerit pꝛomotus illegitimus ſciēter:ſecūdo in eo qđ pꝛomotus ignoꝛāter nō poteſt remoueri.⁊ pꝛimū cauſat odium epi.ſecundum toleratio pape ⁊ eſt gratia ad tempoꝛa donec pꝛuideꝛ quod bñ not. hoc tenet Hoſti.quia nunc appareret nō fuiſſe capacem.De pꝛimo dic vt pꝛoxime dixi.De hoc ſcđo dico qđ hoc inducit notāter hec decre.ꝙ iſti beneficium aſſignetur nō vigoꝛe pꝛime collationis que fuit nulla ſed ex alia obligatione:quia tenetur ad pꝛouidendum oꝛdinato.vnde dico ꝙ iſte erat legitimus dato ꝙ filios ſacerdotis:⁊ poſito ꝙ ſibi pꝛouideaꝛ de eccleſia de qua non poteſt pꝛuideri:q2 pater pꝛimo miniſtrauerat:poterit ex diſpēſatione iuris vti retētione beneficij male

collati

collati cõtra ordinariũ donec de alio legitime ꝓuideat᷑:vt ſic
vtatur hoc remedio cõtra collatorẽ:qꝛ male cõtulit:⁊ qꝛ tenet᷑
de euictione ſic cõferẽdo male. Itẽ ſi intelligis de illegitimo
adhuc dato ꝙ careat executione ex quo tñ ꝓmotus eſt nõ dꝫ
carere bñficio. Et qḋ dꝛ qḋ incapax eſt bñficij intellige ꝑ viã
gratie niſi diſpẽſetur:ſed per viã iuſtitie nõ eſt incapax:qꝛ nec
eſt equũ iſtũ in opprobriũ cleri mẽdicare:ideo poſito qḋ colla
tio nõ teneat in eo diſpenſatur donec aliud poterit obtinere:
⁊ hoc videtur de mente huius.c.⁊.c.vel nõ eſt cõpos.ꝰ.de eta.
⁊ qualit.⁊.ſ.eo.c.proxi.ex quo dabitur magna limitatio ad id
qḋ dicitur ſuſpenſum vel carentẽ executione inhabilẽ ad bñfi
ciũ.ꝰ.de conſuetu.cũ dilectus.de elec.per inquiſitionẽ:qꝛ illud
verũ per viã gratie:ſed nõ per viã iuſtitie quãdo inhabilitas
inſurgit ex defectu:⁊ maxime hoc puto verũ ſi tẽpore ordina-
11 tionis ignorauit ꝓmotus. ¶ †Uenio ad tertiũ cõtrariũ vbi
dicitur qḋ iniquiſſimũ videtur qḋ iſto amoto qui in veritate
ius nõ habebat alter ſurrogatus amoueatur:cũ qḋ legitime
factũ eſt ⁊c.vt regula factũ legitime.lib.vj. Ad hoc primo rñ-
detur qḋ hic fiet amotio ſeruato ordine iuris ⁊ eo vocato qui
eſt ſurrogatꝰ vt cõtradicat petitioni reſtitutionis:⁊ eã ſi põt
defendat.iij.q.vj.hec quippe.⁊ ad hoc qḋ no.de priui.cũ olim.
in.gl. Uel ſcḋo erat factũ notoriã:ſcꝫ ſpoliatio ⁊ iſtius poſtmo
dũ inſtitutio.ideo nõ erat neceſſariꝰ ordo iuris.hoc nõ placet
Inn.vel tertio cũ peteret᷑ reſtitutio ⁊ inſtitutus ſciret cauſam
agi preiudicat ſibi ꝓceſſus.ad hoc de re iud.cũ ſuper.⁊.c.pen.
de quo.de procu.ex inſinuatione.de trãſact.de cetero.⁊ no.de
cõceſ.ꝑbẽ.qꝛ diuerſitatẽ. Hoſt.dicit hoc totũ fore gratiã ſicut
de alijs duobꝰ dicit gl.vñ ſi teneas opi.qḋ tale ſit vitiũ cũ quo
potuit diſpenſare eṕs qḋ declara.vt dixi.ꝰ.⁊ qḋ ex certa ſcien
tia cauſe cognitione precedẽte iſtituerit qḋ nõ preſumitur lꝫ
cauſe cognitio cõmunis preſumatur vt dixi.ꝰ.planũ eſt qḋ ſe
cũdus eſt illegitime inſtitutꝰ.ex quo primus eſt legitime inſti
tutus ⁊ ſic amouẽdus ⁊ hic reſtituẽdus ⁊ in pace dimittẽdus
⁊ hoc qñ eṕs ſciuit:ſecꝰ qñ ignorauit vt dicit litera. Si teneas
quod primus fuerit inſtitutus illo caſu quo epiſcopus diſpen
ſare potuit:ſed non preceſſit cauſe cognitio:tunc dic quod cũ
quo ad eum ⁊ facultatẽ reuocandi tenuerit prima conceſſio ⁊
datus fuerit color tenendi illo colore nõ ceſſato ⁊ eo propter
hoc poteſtate priuato reuocãdi:⁊ cõſequẽter cõferendi:nõ te
nuit ſcḋa collatio:ex quo tenuit quo ad eum prima. ideo opꝫ
ꝙ prima retractet᷑.⁊ primo reſtituat᷑:⁊ quo ad ꝓceſſum ipſius
in pace dimittatur. Si teneas qḋ illo caſu fuerit facta colla-
tio quo ꝑ eũ diſpẽſari nõ potuit dicit hic Inn.qḋ filius ſacer-
dotis licet nõ poſſit in effectu retinere:tñ capax eſt ꝗdiu pri-
uetur.de renũ.niſi.§.ꝓſone.ꝓ tãto ſcḋs fuit male inſtitutus ex
quo ante hoc nõ erat iudicialiter priuatus iḋ reſtituendꝰ:ſen
tit qḋ illegitimitas beneficiati nõ vitiat ipſo iure collatiõem
a ſe factam:credo qḋ ſi fuerit filius ſacerdotis non vitiat ipſo
iure ⁊ ſic põt intelligi dummodo al's ſit legitimꝰ. Sed ſi eſt il-
legitimus credo qḋ non teneat ipſo iure de iure poſitiuo:ſed
ſic de iure naturali:⁊ qꝛ ex collatione ꝑ ſciẽtẽ facta det᷑ quidã
color tenẽdi de iure naturali ⁊ poſitiuo cum habeat titulum
ſaltem de iure cõi illo qui põt ꝯferre:vi cuius tituli iũcto iure
nature ⁊ ſcientia conferentis faciat vt hic ſcḋa collatio alteri
facta non teneat primo non caſſato illo colore tenẽdi.ad hoc
qḋ no. Inno.de elec.excõ.ſi celebrat.in addi.vbi tꝫ qḋ nulla ir
regularitas impedit collationẽ ⁊ matrimonium ſpũale inter
beneficiatũ ⁊ eccl'iam de iure naturali.⁊ ad hoc qḋ no.de ele.
auditis.de conceſ.ꝑben.poſt electionẽ.de exceſ.prela.inter di-
lectos.q ergo paſſus eſt ſe ſubſtitui illo tenente colorate inde
amouet᷑ ⁊ ad primũ reſtituit᷑:⁊ quo ad conferentem in pace dꝫ
dimitti:nõ tñ tollit᷑ quin alius a ſuperiore poſſit ipm amoue-
re.vel dato ꝙ primus nullum ius habuerit tñ fuit abſqꝫ iure
ſpoliatus vñ añ oĩa reſtituẽdus eſt.neqꝫ põt opponere ſurro
gatus de proprietate tituli ſuperueniente poſt ſpoliationem.
Primo qꝛ exceptio ꝓprietatis non obſtat agenti poſſeſſorio.
Scḋo qꝛ ipſe q paſſus eſt ſe intitulari quãtuncũqꝫ eccleſia va-
cãte in beneficiũ amoti illegitime ſpoliati quaſi in vitium ſuc
ceſſerit nõ potuit hr̄e canonicum ingreſſum ⁊ incidit in cõſti-
tutionem.meminerint.C.vñ vi.ideo reſtituit᷑ primꝰ ⁊ in odiũ
ſpoliantis dꝫ in pace quo ad eũ dimitti:ſed nõ tollit᷑ qn ſupe-
rior poſſit ſi de hoc velit inqrere:ad hoc ṗal.c.inter dilectos.
¶ Quero cum gl.ſcḋa qual'r potuerit innoteſcere eũ filiũ ſa-
cerdotis.dicit gloſſ.ſi ei cõfeſſus eſt qñ eũ examinauit.xxij.q.
ij.hoc videtur:qꝛ dicit gloſ.ſi ſciebat quḋ ⁊ ex quo eṕs ſciebat
hic ordinatus nõ tenebatur hoc ei dicere.ff.de act.empt.l.j.in
12 fi.de reg.iur.eũ qui.lib.vj. ¶ †Quero ſcḋo qs ꝓbabit an q di
a cit epm ſciuiſſe an qui dicit ignoraſſe. [a] gl.dicit qḋ ille q dicit
ſciẽtiam ꝓbare dꝫ.ff.de ꝓba.l.verius.lxxxij.di.ꝓpoſuiſti.ſꝫ di
cit glo.qḋ ꝑſumptio eſt ꝯ epm q eũ examinauit vel examinari

fecit.xxiiij.diſt.qñ eṕs.qꝛ preſumit᷑ ꝙ nihil omiſerit de contin
gẽtibus.xi.q.iij.abſit.⁊ ſic dꝫ ꝓbare ſe ignoraſſe.dicit Hoſ.qḋ
ſi vitiũ erat notoriũ ſciuiſſe preſumit᷑.ꝰ.c.ꝓxi.ſi manifeſtũ.idẽ
ſi ipſum purgare nõ fecit in probationis defectũ.de pur.c.ac
cedẽs. Si autẽ erat manifeſtũ adhuc ꝑſumit᷑ ꝯ ipm vt dt glo.
tñ ꝓbatur ignorãtia eo ꝙ ꝓbabit diligẽter ſe inqſiuiſſe:⁊ hoc
non inueniſſe.de elec.innotuit.quo caſu ꝓbabit ſcientiã pro-
motus.nam nõ aſcribit epo ſi nõ diuinauit occulta.vt in.c.j.vt
ec.beneſi.poſſet em̃ adeo eſſe occultũ quod de facili nõ poſſit
13 reperiri.vt no.ꝰ.c.j.quod not. ¶ †Querit glo.an filius ṕſby-
teri cui eccleſia ṕñna eſt collata eo ordinato cui eſt reſtituen-
da eccleſia donec alius ſurroget᷑,interim ſit prelatus.gl.dicit
ꝙ ſic.ff.de bono.poſ.l.ij.in ꝯrium eſt qḋ ad tempus nõ dat᷑ ṕla
tura.lv.di.precepta.ſicut nec hereditas datur ad tṕs.ff.de he
re.inſtit.l.hereditas.ſicut nec libertas.ff.de ma.teſta.l.liber-
tas. Glo.vr̄ dicere qḋ ſit prelatꝰ ex tacita diſpenſatione pape
alias non eſſet ṕlatus.⁊ ſic pꝫ ꝙ ſolꝰ papa ad tṕs bñficia con-
ferre põt.qḋ bene no. Uñ dicit Hoſt.qḋ cũ mãdato pape ha-
beat eam non poterit ſibi auferri ab inferiore ex cã antiqua ſꝫ
bene poterit priuari delicto de nouo ſupueniẽte: qꝛ in illo nõ
cẽſetur papa diſpẽſaſſe.de teſti.cogn.ꝑterea.facit qḋ not.ſ.de
offi.dele.ſuper eo.⁊ de re iud.de cetero.al's dicit cõmendata-
riũ poſſe ab illo qui cõmẽdauit reuocari.de quo.ꝰ.de electio.
dudum.⁊ vide de elec.nemo deinceps.li.vj. Hoſti.final'r.dt ꝙ
nõ erit prelatus ſed erit vt cõmendatarius eccl'ie nec interim
eccleſia vacabit:interim tñ adminiſtrabit.de elec.cũ nobis.et
14 vide qḋ not.in.d.c.nemo.de elec.lib.vj. ¶ †Quero an ꝑ lr̄as
ad vnum epm directas cũ hac clauſula in pace dimittas do-
nec aliqs fuerit bñficiũ legitime cõſecutꝰ:intelligat᷑ ſecũ diſpẽ
ſatum vt poſſit in eccl'ia ꝓuidere. Inn.ponit ⁊ nõ ſoluit. Ioã.
an.dicit qḋ ſic:allegat qḋ not.qui fi.ſint le.ꝑ venerabilẽ.ſuper
verbo diſpenſatũ.⁊ ver.ſed ſi vnus.ſm Ioã.an.qꝛ eo qḋ dicit
donec aliam fuerit aſſecutus eſt eius intẽtio vt eã ꝯſequatur.

1 ¶ Iuſpatronatus queritur per traditionem fundi in quo
habet edificari eccleſia.
2 Beneficium licet ſit indiuiduum quo ad titulũ.3.tamen eius
fructus poſſunt inter duos diuidi.6.
4 Patroni conſenſus non requiritur in prouiſione ſuperioris
in qua principaliter non ordinatur ſed ex aliqua cauſa ſit.
5 Teſtes dicentes talis dominus illius fundi:non redduntur
ſuſpecti ſi fuit ille dñs:qꝛ ſubintelligitur dictio quondam.

PRopoſuit. Gratiã continet. In pri-
ma cl'ici ſupplicatio. In
ſecunda gratioſa prouiſio.ſecũda ibi,mandamus.
¶ Caſus lr̄alis. R.clericꝰ a ṕñono ṕñtatus fuit
ad eccleſiam de Sabel. Eṕs dioceſis noluit ei curã aĩarũ cõ-
mittere pro eo ꝙ eſſet filius ſacerdotis. Iſte ſic repulſus ac- b
ceſſit ad papã dicẽs ꝙ eſſet in ſubdiaconũ ordinatus. Reſcri
bit papa epo dicẽs ꝙ indignum eſt vt careat bñficio eccleſia-
ſtico q in ſubdiaconũ eſt ordinatꝰ. Mandat papa quatenus
aliquẽ honeſtum ṕſbyterũ cũ ꝯſenſu illius clerici debeat inue
nire q eccleſie ipſi deſeruiat.ita ꝙ ꝑfactꝰ. R.habeat medieta
tem oĩm bonoꝝ ipſius eccleſie:qm̃ ſolꝰ ṕſbyter miſſaꝝ ſolẽnia
1 vel alia officia ſine clerico non poteſt celebrare. B. ¶ †Not.j.
ꝙ traditione fundi in quo edificetur eccl'ia q̄rit᷑ iuſpatrona-
b tus. [b] ¶ Not.ij.effectum inſtõnis autorizabilis: qꝛ bñficiato
tribuit᷑ cura aĩarũ. ¶ No.iij.qḋ illegitimus carẽs executione
⁊ etiam irregularis ad ſacros ordinatꝰ nõ dꝫ bñficio carere:⁊
ex quo iam ꝓmotus eſt ſibi eſt de beneficio ꝓuidẽdũ: ad hoc
ꝰ.c.proxi.de tẽp.ord.vel nõ eſt cõpos. ¶ No.iiij.qḋ vicarius
ab epo eſt cõſtituendus in eccl'ia curata de ꝯſenſu tñ principa
lis rectoris. Et no.ꝙ ſicut principalis curatꝰ dꝫ eſſe ṕſbyter.
de elec.cum in cũctis.ita dꝫ eſſe ṕſbyter principalis vicariꝰ ꝑ
petuus.ad hoc cle.j.de offi.vi. Et not.ꝙ tali dꝫ dari ſufficiens
2 portio. ¶ †Et not.ꝙ lꝫ bñficiũ ſit indiuiduũ quo ad titulum.
de preb.tue.⁊.c.maioribus.⁊.c.dilecto.⁊.c.vacãte.fructꝰ tñ red
dituum ex cã ṕñt inter duos diuidi. ¶ No.v.ꝙ qlibet preſby
ter tam in ſolẽnibꝰ miſſaꝝ ꝗ̃ in diuino officio eget adiutorio
cl'ici.dꝫ ergo bñficiũ ꝯſtitui ſaltẽ ꝓ duobꝰ ſufficiens. Et no. ꝙ
clericus dꝫ ſubſtẽtari de redditibꝰ rectoris.⁊ vr̄ ꝙ de iure dꝫ
habere dimidios fructus:lꝫ nõ ꝓbat neceſſario:qꝛ nõ erat h
ex toto cl'icus. ¶ No.qḋ.lꝫ illegitime natus nõ de facili eſt di
ſpenſabilis añ ordinationẽ:ſi tñ iam ſit ordinatus de facili di
ſpenſat᷑ in ordinis executione quã hꝫ in facultate beneficij re-
cipiendi. ¶ Do.qḋ preſbyter q ṕficit᷑ eccleſie debeat de cõſen
ſu patroni inſtitui ⁊ nõ ſufficit conſenſus clerici..xiij.di.princi
pali. Sol.ad intellectũ huius.c.duo ſunt vidẽda:vt vult gloſſ.
Primo an hic filius ſacerdotis ſit principalis ṕlatus an pre
ſbyter. Secundo erit videre qño potuit hic ṕñtari abſqꝫ con
ſenſu patroni. ¶ Ad primum vna fuit opi. Petr.hiſpani qḋ

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Ignoraſſe.qḋ
in dubio ṕſumat᷑
ignorãtia no.do.
Alex.in.l.admo-
nendi.in.iij.no.ff.
de iureiurã.⁊ glo.
in.c.ſi diligenti.in
ver.bona fides.ſ.
de preſcript.hoc
tñ nõ procedit in
eo q ex officio te-
net᷑ iueſtigare.vt
not.d. Abb.in.c.
quoſdã.in fi.de ṕ-
ſumptio.vbi per
Feli.in ver.quin-
to eſt aduertẽdũ.
col.fin.⁊ qño pre-
ſumatur ſcia vel
ignorãtia tradũt
canonici.in.c.ij.ꝰ.
de conſti.vbi late
Feli.⁊ Dec.
Zacharias.
b ¶ Querit᷑ iuſpa
tronatꝰ. Hoſt.eſt
indiſtincte verũ
in laicis vt ꝑ glo.
xvij.queſt.vij.pie
mentis.⁊ iſte in.c.
ad audientiã.lo.
j.ſ.de eccl.edi. Et
an ſi eccleſia ꝯſtru
atur ſiue ꝑ matri
cem eccleſiam aut
aliã quãuis vl' re-
ctorem ſiue laicũ
an q̄ratur ius pa
tronatꝰ eccl'ie in
qua cõſtructa eſt.
⁊ dic ꝙ ſic ꝓpter
ſolũ in q̊ ꝯſtruat᷑.
ita no.iſte in alle.
c.ad audiẽtiã.el.j.
ꝑ q̊ eſt gl.not.xij.
q.ij.apoſtolicos.
quã ad hoc alleg.
Anto.Franc.
¶ Quḋ querat᷑
iuſpatronatꝰ vel
laico vel eccleſie
rõne ſoli vl' fundi
vl' rõne edificatio
nis aut alia rõne.
viḋ q̊ ple.ſcribũt
ꝑ.d.Abb.⁊ doc.⁊
ibi etiã ple.dixi i
rub.de iurepa.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Cōpꝛehendaꝛ. Vide text.in.l.in annalib⁹.ff.de legat.ꝛ ſcribētes in l.q liberis.§.hec vba.ff.de vulga.ꝛ pup.q text.videntur contrariari.ꝛ ibi doc.ponūt cōcoꝛdiā:ꝛ etiam ꝙ appellōe heredis veniant primi an vero cōpꝛehēdantur oēs vſqꝫ in infinitū late tradit Bart.ꝛ Jaſon in l.gallus.§.etiam ſi parente.ff.de libe.ꝛ poſthu.

Zacharias.
b ¶ Heres in infinitū. Vide gloſſ.barto.ꝛ doc.i.l.ex facto.§.fina.ff.ad treb.bal.i.l.liberti.co.x.ꝛ.xv.C.de oper.liber.Jo.d imo.in.l.ex facto.la grande.vſ.vlterius vltra pdicta ff.de heredi.inſti.pleniſ.p Alex.i.l.qdā.§.nihil.ff.de edē.ꝛ ↄſi.lxxxviij.vol.iiij.ꝛ cōſi.cvj.vol.j.

Anto.Franc
¶ Qui veniant appellatiōe heredū an ſoli filij vel etiā extranei.vid Bald.ꝛ Pau.de caſt.i.l.antiqtas.C.de vſuſ.ꝛ bart.i l.j.C.de ↄdi.inſer.ꝛ in.l.j.i.§.vbi autem.v.ex hoc apparet.C.de cadu.tollē.idē Bal.in §.ſi clientulus.de alie.feu.et vide p Alex.in.l.quedā.i.§.nihil.ff.de edē.vbi dicunt qd appellatiōe heredū veniūt ſoli filij.in his q ſm naturā nō trāſeūt niſi ad filios.l.pro herede.in.§.ſi quid tn̄.vbi etiā p bart.ff.de acq.here.ꝛ ita pcedūt que dixit Ale.in ↄſilijs hic alle.ꝛ vide Bart.in.l.vnica.C.ſi liber.imper.ſoci⁹ ſine hered deceſ.li.x.ꝛ vide bal.i.l.pe.C.de li.ꝛ eoꝝ liber.vbi dicit qd nomē heredis intelligitur d filio.q2 ſm cōem vſum loquēdi ita accipitur:de quo etiā hr̄ in.c.in pn̄tia.d

filius ſacerdotis eſſet pꝛincipalis plat⁹ ꝛ ſacerdos erat ſeruitoꝛ eccleſie qd patet q2 de eius cōſenſu eligendus eſt pſbyter. Huic obuiat q2 ex quo erat filius ſacerdotis de iure nō poterat habere eccleſiā.ſol.dicit gl.ꝙ hoc fuit ex diſpēſatione pape:ꝛ puto qd hec diſpenſatio ſit debita de iure:quia eo quod eſt ad ſacros oꝛdinat⁹ ꝛ ad eccleſiā pꝛeſentat⁹ nō eſt equū qd ſit abſqꝫ bn̄ficio. Jdeo diſpenſandū eſt ſecū nō ſolū in oꝛdinis executione in quo eſt ſed etiā vt poſſit obtinere beneficiū etiā cui maius eſt annexus oꝛdo dūmodo illi deſeruiat p aliū vel foꝛte habebit etiā de iure ſine diſpēſatiōe:ꝛ dato ꝙ nō poſſit habere beneficiū p viā gratie habeat tn̄ per viā iuſtitie. Hāc opi.ſ.ꝙ filius ſacerdotis ſit pꝛincipalis pꝛelatus tenet Jnn.ꝛ dicit ꝙ ſacerdos erat tempoꝛalis vicarius ſupplēs ꝙ ille nō poterat,ꝛ ſm hoc videꝛ hic caſus qd abſqꝫ cōſenſu patroni poſſit ep̄s pſentare aliquē in vicariū cā imminēte. ¶ Secundus eſt intellect⁹ ꝛ opi.ꝙ hic ſubdiacon⁹ erat cleric⁹ ꝛ ſacerdos erat pꝛelatus:equaliter tn̄ diuidētes reditus inter ſe.ꝛ hec opi.ptꝫ ex litera in fi.ibi:ſol⁹ pꝛeſbyter:ꝛ ibi ſine miniſtri ſuffragio ꝛc.ſm hoc ad literā q dicit hūc pſentari de cōſenſu clerici:ſubaudi ꝛ patroni.nā ar̄s pꝛeſentādus non eſſet abſqꝫ cōſenſu iſtius:ꝛ dicit Phi. hoc ſeruari in plurib⁹ eccleſijs in qbus nullus habet platurā ſuper aliū vbi plures ſunt ꝛ vnus
3 tm̄ hꝫ pncipalr ecclie titulū. ¶ † Quia eccleſia nō pōt eſſe pluriū.vij.q.j.in apib⁹.xiij.q.j.c.j.xxi.q.ij.ſicut. Hoſt.dicit qd hoc fuit quedā papalis pꝛouiſio quā papa facere voluit. qui non ſolū eccleſias ſed etiā epiſcopatus pōt diuidere ꝛ vnire.de exceſ.pla.ſicut vnire.vn̄ iſti duo inſolidū habent iſtā eccleſiā ſeruiēdo in ſuo oꝛdine vt patet ex litera:ſacerdos circa ſacerdotalia.de coꝛpo.vitia.ſignificauit.ꝛ clericus coadiuuādo in ſuo oꝛdine.ꝛ foꝛte nō expꝛeſſit pſbyterū rectoꝛē:ne foꝛte intumeſceret.cōtra clericū.xi.q.iij.illud.ꝛ aſſenſum clerici requiri ne ſocius deꝛ inuito.ff.p ſocio.l.actione.§.ſocietas.ꝛ.l.qui admittitur.lxvij.diſt.c.j.ꝛ per talē cōſenſum pꝛeſumitur minus de diſcoꝛdia qꝫ inducere ſolet cōmunio.ꝛ ſimiliter foꝛte nō fecit ſubdiacono amplioꝛē gratiā neqꝫ vt p ſe eccleſiā regeret ꝛ ad ſuperioꝛes aſcēderet q2 foꝛte latens cauſa ſuberat q nō permittebat ipſum ſalua ↄſciētia pmoueri.vt.ſ.de eta.ꝛ qua. queris.cōſenſus vero patroni ſm eū nō requiriꝛ q2 peccauit pſentādo indignū.ꝛ ſic hac vice priuatus eſt poteſtate eligēdi ſeu pꝛeſentādi.de ſup.negl.pꝛelato.c.ij.ꝛ.c.fi.hoc tenet etiā hic Jnn.ſed dicit ꝙ bene facit ſuperioꝛ reſtituere poteſtatē ad ſe deuolutā tali pꝛeſentatione de indigno facta laico:quia non
4 ſunt ita experti in negotijs eccleſiaſticis. ¶ † Tu in hoc tene qd no.de offi.oꝛd.cum vos.per qd hoc dictū redditur falſum ideo dic quod nō exigitur cōſenſus patroni q2 hic erat quedā pꝛouiſio ſuperioꝛis in qua nō pꝛincipaliter oꝛdinabat eccleſiā
5 ſed ex cauſa dabatur vicarius:vt eſt dictū. ¶ † Oppo.qd hic pꝛeſentans nō eſſet dn̄s fundi contra literā:ex quo eccleſia in fundo ſuo cōſtructa erat perdiderat dominiū fundi.x.q.j.ſic quidam.c.nouerint.Sol.dicit Phil. qd dn̄s eſt quōdā:deſijt enim eſſe dominus per conſtitutionē eccleſie:qd no.pro teſti-
6 bus. ¶ † Op.qd beneficiū diuidi nō debeat.de pꝛebē.tue.ꝛ.c. maioꝛibus. Sol.dicit Hoſti.ꝙ de gratia fuit hic:nā de iure pꝛohibitū eſt.ꝛ facit pro ſentētijs ruſticoꝛū.de parrochijs.c.j. de offi.cuſto.c.j.puto ꝙ hic nō diuidatur beneficiū quo ad titulū ſed ſolū quo ad reditus. ¶ Gloſſ.inducit decre.in ar.ꝙ eccleſia dedicari non debeat niſi tot reditus aſſignentur ꝙ duobus ſufficiant:allegat cōcoꝛdātias. ¶ Vlti.inducit decre Jo.an.pro equalitate beneficioꝛum quod vbi eſt clericus ꝛ pꝛeſbyter in eccleſia tantum habeat clericus ſicut pꝛeſbyter. ꝛ remittit ad not.de maio.ꝛ obe.ſtatuimus,ꝛ ſi clericus inuadat totum.vide qd no.glo.j.de pꝛeben.eum qui.lib.vj.vide qd no.de conſti.cum omnes. Anto.de but.

1 Pꝛeſentatio facta de inhabili poteſt per ep̄m repelli.
2 Filius ſacerdotis quo caſu poteſt pꝛomoueri ad eccleſiam olim patris ſui.5.
3 Succeſſio hereditaria tam in ſecularibus qꝫ in eccleſiaſticis beneficijs eſt repꝛoba.
4 Heredis appellatione an veniant vſqꝫ in infinitum.
6 Vitium defuncti an ꝛ in quem ſucceſſoꝛem tranſeat.
7 Beneficium vni ex cōſanguineis collatum:poteſt eo moꝛtuo alteri conſanguineo conferri.

Ex tranſmiſſa. Filius pꝛeeſſe poteſt eccleſie cui pater pꝛefuit extraneo mediante. Pꝛimo ponit querelam. Scdo pꝛouidet ꝛ ſoluit obſtaculum.ſecūda pars ibi:ideo qꝫ. ¶ Caſus literalis. Abbas de caſtris pꝛeſentauit V.archiepiſcopo cantuariē.ad eccleſiam de.B.ſed archiepiſcopus eum recipere noluit eo quod pater eius in ipſa eccleſia miniſtrauit media interueniente perſona. Mandat papa eidem cantuarien.quatenus ſi eſt ita pꝛedictum V.ad eccleſiam pꝛedictā admittat nō ideo minus obſeruato apoſtolici reſcripti decreto:qd in eccleſia dei ſucceſſionem hereditariā
1 deteſtatur. Bern. ¶ † Not.pꝛimo ꝙ pꝛeſentatum inhabilem poteſt ep̄s cui facta eſt pꝛeſentatio repellere. ¶ Not.ij.pꝛacticam admittende pſentationis:q2 ſufficit dicere talē pꝛeſentatum recipim⁹:qd no.p inſtrō dictādo.vide de iurepa.c.fi.vbi
2 tex.ꝛ glo. ¶ † No.iij.qd intitulatione medie perſone inter patrē defunctum ꝛ filiū purgaꝛ vitiū inhabilitatis filij ad pꝛo-
3 motionē eccleſie paterne. ¶ † No.iiij.vnā cauſam phibēdi ne fili⁹ in eccleſia paterna miniſtret ſcilicet ne noteꝛ ſucceſſio hereditaria in eccleſia dei.vnde repꝛobaꝛ ſucceſſio hereditaria in eccleſiaſticis bn̄ficijs ſicut in ſecularibus.ſ.de ele.venera-
4 bilem. ¶ † Op.innuiꝛ ꝙ app.heredis immediatus cōpꝛehē-
a datur.[a] contra.ff.de vb.ſig.l.ſciendū.C.de here.inſti.l.vl.Solu.dicit gl.ꝙ reglr̄ appellatio heredis cōpꝛehēdit heredē in infinitū nō pꝛoximū tm̄:vt in.d.l.ſciendū.Jꝛia ſunt ſpecialia.
b dic ꝙ appellatione heredis cōpꝛehēdiꝛ heres in infinitum:[b] ſed hic pꝛohibet lex filiū vt heredē:vn̄ in eccleſia in infinitum nō admitteꝛ vt heres:ſed pꝛohibet filiū poſt patrē inſtitui ne exterius noteꝛ ſucceſſionis ſuſpicio q ceſſat ſi aliquis eſt me-
5 dius. ¶ † Opp.ſcdo qd etiā altero dato medio nō poſſit pꝛomoueri filius ſacerdotis:q2 eſt illegitimus:vt.j.c.fi.Solu.intellige ꝙ hic pmot⁹ erat legitim⁹ ꝛ ſm hoc ceſſat Jꝛ.Si intel-
6 ligis ꝙ erat illegitimus:dic qd eſt diſpenſatio. ¶ † Op.ꝙ vitiū trāſeat ad heredē.ij.q.j.in pꝛimis.Solut.quedā ſunt vitia realia ꝛ hec trāſeūt ad ſucceſſoꝛē.vt.l.vitia.C.de acqr.poſſ.de reſti.ſpo.ſepe.ff.de cōdi.fur.l.qui furtū.ꝛ.l.fi.ff.depo.l.j.§.fi.rē. quedā pſonalia:ꝛ hec nō trāſeūt in ſingularē ſucceſſoꝛē:vt dolus ꝛ contumacia.ij.q.j.in pꝛimis.j.q.j.cito turpē.ff.de hered. vel act.vē.l.venditoꝛ.Jn vniuerſalē vero trāſeūt.ff.de diuer. ꝛ tēpo.pꝛeſcri.l.an vitiū.ꝛ.l.cū heres.Dic ꝙ hec decre.non negat vitium n̄ trāſire,nec dicit vitiū trāſire:ſꝫ hn̄ dicit ꝙ vitiū qd cauſareꝛ in pſona filij,ppter intitulationē pcedētē defuncti tollit p media pſonā extranei. ¶ Opp.qd media perſona non tollatur vitiū.ij.q.j.in pꝛimis.Sol.quicqꝫ tollit ex toto:vt
7 hic.quicqꝫ attenuat tm̄ vt ibi. ¶ † Quero an vitiū quod cauſatur ex iſto titulo habeat locum in ſacerdotib⁹ ꝛ collateralib⁹ vt ſicut quis filius nō pōt habere eccleſiā pr̄is:ſic nec pr̄ eccleſiam filij vel frater fratris.videtur qd ſic:q2 in quolibet notareꝛ ſucceſſio:ergo ꝛc.ad hoc.viij.q.j.apoſtolica.ff.de inof.teſt. l.nā ꝛ ſi parētibus.ꝛ.l.ſeq.ꝛ in aut.vt cum de app.cog.§.aliud quoqꝫ.Ala.Vin.Phi.dicūt Jꝛ.ꝛ Jo.an.idem dicit in.c.apoſtolica.q2 pene ꝛc.vt in regula in penis.de regu.iur.lib.vj.ꝛ q2 quod nō eſt ſanctoꝛum patrū ꝛ c.ij.q.v.conſuluiſti ꝛ de trāſlat. inter.vt vides Jo.an.reſidet in hac opi. Hoſti.tenet pꝛimā et in ipſa recitando reſidet Archi.in.d.c.apoſtolica. Puto veram opi.Jo.an.ꝙ ex quo non apparet pꝛohibitū admittaꝛ quia hic tit.exoꝛbitās eſt.ad hoc.j.eo.c.ad extirpandas. Quero quid ſi eccleſie pr̄is ꝛ filij ſunt vnite ppter ipaꝛū tenuitatē an altero cedente vel decedēte ſupſtes in vtraqꝫ miniſtrabit. Hoſti.dicit quod ſic.arg.litere:q2 tunc non ex vi ſucceſſionis ſed ex vi vnionis adminiſtrabit:niſi in fraudem canonis eſſet facta vnio. Jdem vincen.j.c.penulti.equum tamen eſſet vt in ſua antiqua filius miniſtraret ꝛ in vnita per vicarium.ꝛ dicit quod clemens ad cautelam diſpenſauit ſecundum Vincen.ꝛ Hoſti. Anto.de but.

1 Filius ſacerdotis poteſt pꝛeeſſe illi eccleſie in quam pater ſine titulo miniſtrauit.4.5.vide.j.c.pꝛoxi.in.ij.nota.
2 Libellus in poſſeſſoꝛio non vitiatur ſi in eo aliquid de pꝛopꝛietate tangatur.
3 Poſſeſſoꝛium recuperande eliditur per exceptionem defectus pꝛopꝛietatis.intellige vt.j.nu.7.10.11.12.
5 Jntitulatus quando alius dicatur in aliquo beneficio.
6 Poſſeſſoꝛium recuperande datur non ſolum ad rem pꝛincipalem ſed etiam ad fructus.
8 Solēnitas extrinſeca pſumiꝛ qn̄ de ea nō refricaꝛ in dubium.
9 Titulus pꝛeſumitur ex antiqua poſſeſſione.
13 Spoliatus anteqꝫ reſtituaꝛ non dꝫ replicare de pꝛopꝛietate.

1 **Conſtitutus.** ¶ † Filius pēſſe pōt eccleſie in q pr̄ ſine titulo miniſtrauit.b.d.j.qſtio.ij.pꝛouiſio ibi,fraternitati. ¶ Caſus literalis. Quidā clericus. G.nomine quādam capellam canonice fuit adeptus vt dicebat:et eam pluribus annis poſſedit quiete. Tādem. R.miles ipm ſpoliauit eadē pꝛopter quod clericus apud oꝛdinarium depoſuit queſtionē:obiectum fuit ei qd pater eius in capella miniſtrauit eadem pꝛopter quod capellā non potuit rehabere: vn̄ ipſe conqueſtus eſt domino pape dicens ꝙ pater eius nec perſona nec vicarius perpetuus fuit in ipſa capella:licet

aliqn̄

aliqñ ſtetit ibi,ſed nullũ ius habebat in ea.Mãdat papa epiſcopo vi-
gorcñ.quatenus ſi conſtiterit ei qd dictus clericus a predicta capella
fuerit per potentiã laicalẽ eiect⁹,⁊ quod pater eius nõ fuerit perſona
vel ꝑpetuus vicari⁹ in ipa lʒ qñqꝫ miniſtraſſet ibidẽ noie predicti.S.
2 faciat eã ſibi reſtitui cũ fructibus perceptis.¶ † No.pmo nõ vitiari li
bellũ in poſſeſſorio qꝫqꝫ in eo aliquid de ꝓprietate narretur:imo ⁊ ali-
quando prodeſt etiã antiquã allegare poſſeſſionem: vt hic ⁊.d.c.licet
3 ¶ † Not.ſcdo qd agẽti poſſeſſorio recuperãde admitti videť exceptio
cõcludẽs defectũ ꝓprietatis ex parte agentis poſſeſſoriolʒ nõ fundet
intentũ poſſidentis.⁊ ſic videť q in beneficialibus exceptio includens
defectũ tituli admittať ⁊ repellat agẽtẽ recuperãde:⁊ ſic videť q in ta
lib⁹ abſqꝫ titulo nõ poſſit dari poſſeſſio que pariat poſſeſſoriũ.de quo
4 de reſtitu.ſpo.in literis.⁊.c.ex parte.¶ † No.terio argumentũ qd ſolũ
5 miniſtrare in eccleſia nõ repellit filiũ in illa pricipaľr ititulari.¶ † No.
quarto limitationẽ totius tituli.⁊ qd diciť patrẽ miniſtraſſe in eccleſia
repellere filiũ ne in illa valeat intitulari.eſt verum qñ in ea intitulatus
fuit pater:ita qd miniſtrauit ratione tituli:ſecus ſi alias nõ intitulat⁹
miniſtrauit.Et not.qd intitulatus diciť habẽs vicariã ꝑpetuã.de quo
de fide inſtr.c.S.ꝑpetuus.per doc.vel etiã habẽs rectoriã: ſec⁹ ergo ſi
ſit vicarius tꝑalis.⁊ ſic eſt aptus caſus q vicarius temporalis nõ dr in
6 titulatus.¶ † Not.vltimo q dať poſſeſſoriũ nõ ſolũ ad principale bñfi
cium,ſed ẽt ad fructus.Et no.qd in eccleſia filij pater clericus põt vi-
carius conſtitui ⁊ illi ſoli põt adminiſtratio cõcedi.¶ Videť q ꝓbare
debeat opponens patrẽ fuiſſe vicariũ ꝑpetuũ ⁊ intitulatum:⁊ hec erat
excipiẽtis intẽtio:⁊ tñ tex.dicit niſi ꝓbauerit q nõ fuerit ⁊c.dic q ꝓba
bit agens poſſeſſorium nõ vero intitulatũ eo q non ꝓbať.C.qui mili.
7 nõ poſ.l.ſup ſeruis.lib.xij.de his q̃ fiunt a prela.c.j.¶ † Opp.primo q
nõ repellať agẽs hic poſſeſſorio ẽt dato qd opponať qd pater ibidem
vt intitulatus miniſtrauit:vt patet.qr agẽti poſſeſſorio nõ obſtat exce-
ptio ꝓprietatis.vt de reſti.ſpo.in literis.Sol.dt glo.q hic agebať poſ
ſeſſorio ⁊ petitorio ſimul:ideo obſtat exceptio ꝓprietatis.arg.de ordi.
cogni.cũ dilectus.⁊ qd no.de cauſa poſ.⁊ ꝓprieta.cũ dilectus.⁊.c.cũ ec-
cleſia ſutrina.Qd ageret petitorio apparet qr narrat ſe legitime inſti-
tutũ ſeu canonice:q̃ v̓ba petitorio ꝓportionanť ⁊ non ſoli poſſeſſorio:
al's ſm gl.ſi ſimpliciter petijſſet ſe reſtitui fuiſſet reſtitutus ſine cogni-
tiõe tali.hoc ñ placet Hoſt.per v̓ba reſpõſionis:qr mãdat inqri tm̃ an
fuerit electus ⁊ nõ mãdat inqri an ſit canonice inſtitutus,ad hoc,qr in
fine mãdat reſtitui pceptos fructus,qd glo.etiã de pcipiẽdis intelligit
qd ꝓpriũ eſt poſſeſſorij.de reſti.ſpo.grauis.¶ Scda eſt lec.qd hic age
bať petitorio tm̃ ⁊ nõ poſſeſſorio.⁊ ſm hoc qñ̃o huic adiudicabiť eccle-
ſia ex quo nõ ꝓbauit canonicã inſtitutionẽ nec legitimus.dicit Inno.
qd loquiť de diſpẽſatiõe,vel nõ referebať de hoc.q.ſ.de canonica inſtõ
ne:iõ eo qd poſſedit lõgiſſimo tpe p̃ſumiť q canonice ſit inſtitutus.al-
le.C.q mili.nõ poſſ.l.ſup ſeruis.li.xij.de his q̃ fiunt a prela.ea noſcitur.
8 ¶ † No.intellectũ huius.c.vt extrinſeca ſolẽnitas p̃ſumať qñ de ea nõ
refricať in dubiũ.i.nõ reuocať.vide Cõp.q idẽ dicit de conſuetudine.
9 cũ dilectus.¶ † Not.dictũ hoc q etiã vbi principaliter agiť in iudicio
a ex poſſeſſione preſumitur titulus[a] qñ eſt antiqua ⁊ de titulo nõ replica
b tur[b] q̃ſtio.i.nõ vertiť in dubiũ per reũ ſʒ opponiť alia exceptio :vid qd
no.de preſum.illud.⁊ vide qd dixi de reſti.ſpol.ſepe.⁊ qd Barto.ſcribit
10 ff.de cõdi.inſti.quidã in ſuo.¶ † Vel dic tertio ⁊ iſte eſt planior intelle
ctus qd hic agebať poſſeſſorio recuperãde ⁊ cõſtabat notorie iſtũ fuiſſe
filiũ ſacerdotis.vel opponebať exceptio vt notoria:lʒ de hac nõ cõſta-
ret pape:qr tantũmodo admittebat:quo caſu exceptio notoria admit
tiť inquãtũ eſt legitima:inquantũ nõ,repelliť:vt ſi pater fuit ibi vica-
rius perpetu⁹ admittiť:al's repelliť.nã tali poſſeſſorio obſtat exceptio
de facto ꝓprietatis notoria ⁊ etiã reſtitui nõ debet:qr ſine peccato ec-
cleſiã tenere nõ poſſet.de diuor.ſignificaſti.qd dicit eſſe verũ ſiue ſit no
toriũ facti euidẽtia ſiue ꝑ cõfeſſionẽ ſiue ꝑ ꝓbationẽ iudicialiter factã.
Et põdera qr ſufficit exceptionẽ ꝯcludere defectũ ꝓprietatis lʒ nõ fun
det intẽtũ cõuẽti cuius cõtrariũ no.gl.i.c.ad decimas.de reſt.ſpo.in.vj.
quapropter iſta reuocat Jo.an.in addi.ſpe.in ti.de reſt.ſpo.ſuper rub.
Sʒ tu dic qd dictũ Inn.eſt verũ in bñficialibus.dictũ gl.eſt verũ i alijs
iuribus vel rebus ⁊ eſt cã qr in alijs iuribus eo qd poſſideo iuſte poſſi-
deo qꝫqꝫ ex toto deficiã in ꝓprietate.In bñficialibus nõ : qr talia tene
ri nõ poſſunt ſine canonica inſtitutione : vt ptʒ in prima regula iuris.
11 cũ cõcor.ſuis in ſexto.¶ † Tertius intellect⁹ eſt verus:qñ cõtra agẽtẽ
poſſeſſorio ob.exceptio notoria defect⁹ ꝓprietatis agẽtis:qd dicit vex
ſi cõſtat diſpoſitione iuris, ſiue euidẽtia facti,ſiue ꝑ cõfeſſionẽ,ſiue per
euidẽtẽ ꝓbationẽ q eſſet illegitimus:vel qd pater miniſtrauit in ea iti
tulatus,denegareť ei reſtitutio:niſi contra talẽ notoriũ aliqd rõnabile
oppondereť ⁊ ꝓbaret eũ ſine peccato eccleſiã nõ tenere.ad hoc de diuor.
ſignificaſti.ff.quo.leg.l.j.§.redigunť.ff.de doli excepti.l.dolo.In dubio
nõ ob.exceptio anteqꝫ reſtituať.⁊ vide de reſti.ſpo.itẽ cũ quis.⁊.c.in li-
12 teris.⁊.c.ex parte.vide gl.in cle.j.de cau.po.in gl.fi.¶ † No.iſtud dictũ
in quo aperte Inn.cõcludit q exceptio notorij defect⁹ ꝓprietatis ob-
ſtat agẽti poſſeſſorio recuperande ; qd eſt verũ etiã in notorijs nõ ſolũ
diſpoſitionis ſed cõfeſſionis probationis:qꝫqꝫ Joã.an.in rub.de reſti.
ſpo.in addi.ſpe.reprobet gl.quã poſuit in.c.ad decimas.de reſtitu.ſpo.
lib.vj.vbi gl.dicit q ita demum exceptio notorij defectus repellit agẽ

tem:ſi excludat intentum agentis in proprietate
⁊ cõcludat intentum excipientis.⁊ hec ſunt verba
ſua.Soluam illa in repetitione capi.in literis.de
reſti.ſpo.¶ Tertia ſolutio eſt quod hic volunta-
rie obtulit ſe ad ꝓbandum de proprietate ⁊ com-
miſſio ſic facta fuit:ideo mos ei gerend⁹ eſt.de re
ſtit.ſpolia.ca.j.⁊ forte ad hoc induxit eum papa ex
quadã equitate tollẽdi circuitus:qr eo caſu etiam
reſtitutus breui manu amoueref.ar.j.de ac.c.ad
petitionẽ.⁊ forte clericus bene confidebat de iure
13 ſuo quod bene not.¶ Ponũt autẽ docto.duas
practicas replicationis ab agente poſſeſſorio cõ-
tra opponentẽ de proprietate.prima dicet nõ re
ſpõdebo niſi de poſſeſſione fuero reſtitutus ſicut
dicit Inno.Hoſt.dicit q dicet nõ reſpondebo de
ꝓprietate quouſqꝫ.dicit Joan.and.quod vtraqꝫ
eſt bona.Aduerte tñ q non videtur ſe offere pro
bare ꝓprietatem licet illam narret in libello dum
modo ꝯcludat ad ſolum poſſeſſorium qr libellus
cognoſcitur penes modum cõcludendi non nar-
randi vt eſt caſus.de foro cõpe.expte.B. ¶ Not.
vero gl.ſequentes ⁊ illam maxime que dicit quod
vicarius temporalis non habet titulum.

1 ¶ Filius ſacerdotis an poſſit per epm diſpenſa
ri vt teneat eccleſiam paternam.
2 Diuturnitas temporis probat cauſam in facili⁹
diſponendo.j.
4 Gratia conceſſa alicui per principem an expiret
morte principis ſi ille cui eſt facta conceſſio cepit
vti gratia in vita concedentis.

Ex tua. Si is cui cõceſſum eſt a
papa qd poſſit diſpẽſa-
re cũ filijs ſacerdotũ circa eccleſias pa
ternas immediate tenẽdas cũ aliquo a
diſpẽſauerit:ille per literas iuſtitie cõtra eũ poſt
ea impetratas remoueri nõ poterit.hoc dicit.In
pma cõſultatio.In ſcda reſponſio ibi:ſuper quo.
¶ Caſus literalis archiepiſcopus eboraceñ.ob-
tinuit a domino papa indulgentiam vt poſſit diſ
pẽſare cum filijs ſacerdotũ vt remanere poſſint
in eccleſijs quas patres eorũ nullo medio habue-
runt dummodo eſſent bone vite ⁊ opinionis : vel
longo tempore eccleſias tenuiſſent.diſpenſauit cũ
aliquibus talium.poſt iſtam diſpenſationem qui
dam ad iudices impetrauerunt literas a papa vt
ſi conſtaret predictos cum quibus fuerat diſpen-
ſatum eſſe filios ſacerdotum vel clericorum qui b
primo ante illos eccleſias tenuerũt : imponerent
illis ſilentium:⁊ eccleſias illas illis impetrantib⁹
aſſignent:tacita veritate de premiſſa diſpenſatio
ne.archiepiſcopus conſuluit dominum papam
vtrum per illas literas diſpenſatio ſua debeat re
uocari.Reſpondet papa quod ſi per priores lite
ras cum aliquibus diſpenſauit dipenſationem il
lam non vult per poſteriores literas irritari. In
fine prohibet papa clericos laicalis donationis
intuitu in eccleſijs ſine autoritate epiſcopi ſui
inſtitui:⁊ inſtitutos precipit remoueri. Bernar.
1 ¶ † No.primo argumen.pro ⁊ contra: quod epi
ſcopus poteſt diſpẽſare cum filio ſacerdotis vt te
neat eccleſiam paternam:quod facit quia hic ſim
pliciter cõceditur diſpẽſatio:ergo in epiſcopis ꝑ
miſſa.vt.s.de tempo.ordinã.dilectus.In contra-
rium eſt:quia hec diſpenſatio a papa ſpecifice per
mittitur.¶ Premitte ergo pro euidentia ca. qd
aliquis ex impetrantibus impetrauit cõtra illos
cum quibus diſpenſatum fuerat:alij contra illos
cum quibus diſpenſatum non fuerat . Item qd
aliqui ex impetrãtibus ante impetrationem fue-
runt inſtituti a dioceſanis:aliqui per potentiam
laicalem.Modo quo ad omnes papa reſpõdet.
Item premitte quod ſecundum vnum intellectũ
iſti impetrãtes erant rei quia moleſtabantur a fi
lijs p̃ſbyterorum ſuper eccleſijs eis collatis quas
iam intrauerãt. Circa verbum quod ponitur in
tex.ſilẽtium ſtat proprie.⁊ verbum aſſignet:debet
intelligi ſcilicet adiudicãdo ſcõm alium intraue-
rant:⁊ tunc nõ ſtat ꝓprie ſilẽtium ⁊c.⁊ tunc debet
intelligi q reos remoueãt ⁊ alijs ꝯferant ⁊ ſic aſſi
gnent ſe cõferendo.¶ Not.ſecũdo qd prohibitio

ꝓbat.⁊ vide eũdẽ
Alex.in.l.qd dr.i
vj.char.de v̓.obl.
⁊ ẽt in fideicõmiſ-
ſʒ appellatiõe he
redũ nõ veniunt
extranei ⁊ ꝑ bar.i
l.gall⁹.in.§.etiaʒ.
de lib.⁊ poſth.⁊ ꝑ
Bal.in.c.j.de na-
tura ſuc.feu.⁊ vi-
de ꝑ Pau.de ca.
i ꝯſ.clxxvj.⁊.cxxx.
vij.⁊.cxxxiij.cre-
do tñ q in h̓ mul
tũ ſit ꝯſideranda
mẽs ipſius teſta-
toris ex verbis in
teſtõ ꝓlatʒ an ve-
niant primi here
des an etiã vlte-
riores in infinitũ:
⁊ maxime qñ eſt
ſubſtitutũ mona
ſterium vľ pia cã
in defectũ hr̃duʒ
ſm ea q̃ ple.tra-
duntur in.d.c.i p̃-
ſentia.⁊ per Bal.
in.d.l.pro herede
in.§.ſi qd tñ.ff.de
acqui.here.
Zacharias.
¶ Preſumiť ti-
tul⁹.ita no.Guil.
de cu.in.l.ſi quis
emptionis.et ibi
remiſſiue i addi.
celſi.ad ipſum.C.
de p̃ſcrip.xxx.an.
Paul.de caſtro.
conſi.ccciij.inci.in
cã ſpectabiliũ vi-
rorũ.⁊ Alex.cõſil.
ciiij.vol.iiij.
Sebaſti.Sapia.
¶ Non replicať.
Vide glo.in.c.di-
lectio tua.in v̓bo
offerre.xvj.qd.iij.
q̃ dicit q ſi qs ꝓ-
bat curſum tẽpo
rʒ reqſiti ad p̃ſcri
ptiõem ⁊ allegat
tituluʒ.p̃ſumitur
titul⁹ ex curſu tẽ-
poris ; ſʒ iſtud nõ
eſt verũ indiſtin-
cte.vt ptʒ ex not.
ꝑ Bart.in.l.cum
de in rẽ v̓ſo.co.iij.
ff.de vſu.ꝑ and.ſi
culum in ꝯſi.xlj.i-
cip.illud afferaʒ.
col.xj.in.j.vo.⁊ id
ꝑ reſolutiõe.vide
latiſſime ꝑ mode.
Taurinenſes in
trac.preſcriptio.
pma parte tertie
partis principa-
lis.q.x.

a ¶ Morte ꝓcedētis. Adde videndū qḋ voluit Fede. conſi. lxxix. Zacharias. ¶ Tu dic qḋ ibi ꝑ alle. cōſil. Fed. nō multū facit ad rē noſtrā. Sꝫ tu dic meli⁹ poſt Car. i cle. ñ. in. v. q. de reſcrip. ꝙ gr̄a data de beneficio vacaturo expirat morte ꝓcedētis. Sec⁹ in gr̄a de bn̄ficio vacāte: nec omitto ꝙ gr̄am expectatiuā ſolus papa pōt facere: et nō inferior. vt no. in. c. ij. ꝫ. de cōceſſ. preb. Itē ſol⁹ rex in bn̄ficijs regalibus dū tn̄ mō intra mēſeꝫ accepte tur. no. palle. car. ⁊ cle. j. de cōceſ. pb. ⁊ Ludo. pont. in ſing. in v̄. gratia. Antoni⁹ Franc. ¶ An gr̄a ad beneficiū vacans vl̄ vacaturū expiret morte cōcedētis vide Jo. an. in. c. cū ex eo. de elec. li. vj. Et adde qḋ ex ſola acceptatiōe bn̄ficij nō iudicatur ꝓſumpta gratia expectatiua ſi aliter nō probet collatio. vt ꝑ Jo. an. in. c. cū in multis. de reſcrip. lib. vj. ꝑ glo. i. c. j. ⁊ in c. ne captande. de cōceſ. pbē. e. lib. et cōtra quē debeat 3 agere ille qui ipetrauit gr̄aꝫ ad ꝓximę vacaturum ſi illō ſit alteri collatū. vide ꝑ Joā. an. in. c. dilect⁹. el. ij. de pbē. ⁊ an ac 4 ceptatio beneficij a facta ꝑ habētem gr̄aꝫ expectatiuā in abſentia executoruꝫ afficiat manus ordinarioꝝ vl̄ alterius executoris bñ ꝑ Paul. de leaꝫa. i cle. j. de ꝓceſ. pbē. ⁊ ꝑ Jo. an. in addi. ſpe. in tit. de cōceſ. pben. ſup rub. ⁊ tene mēti ꝙ gr̄a papalis expirat ſi executor dat⁹ in gr̄a ꝑnūtiat ſe non eſſe executorē et a tali ſnīa nō appellat. vt notabiliter voluit Jo. and. in. c. dilectus. de pbē.

2 ne filius ſuccedat in eccleſia paterna intelligit de immediata ſucceſſione. ¶ † Not. iij. qḋ diuturnitas tēporis q̄nq̄ inducit cām in facilius diſpenſando. ¶ No. iiij. ꝙ lr̄e impetrate ſup ecclia de in re cōi ab alio illegitime obtēta valēt nō facta mētiōe de diſpēſatione. ¶ Not. v. qḋ nō valent litere ſpeciales ſcḋo impetrate derogātes gn̄alibus ꝑ quas an̄ impetrationē ſcḋarū eſt ad ſpecificatiōnē deuētū: ad hoc. de reſcri. paſtoralis. §. j. Ad ſpecificationē magis qꝫ ꝑme cōferunt gr̄am reſpectu ꝑtātis cōferēdi ꝑncipal̄r ⁊ in cōſequētiā eis in quibus ꝓuideri dꝫ. ad qḋ de pbē. ꝙ ſi is. lib. vj. ¶ No. vj. laicū nō poſſe habere autoritatē inſtituendi in eccleſijs. ⁊ qḋ autoritate laicoꝝ inſtituti ab eccleſijs ſunt amouēdi q̄ſi illegitime teneant. ¶ Opp. ꝙ hic nō fuerit cōſultatio ſed fuerit diſpēſatio de qua fit mētio in primis literis: ⁊ per cōſultationē ius cōe oſtēdit: hec aūt fuit diſpēſatio: vt ptꝫ ex eo qḋ. ꝫ. e. dicit diſpēſaſti. gl. fatet cōtrariū dicit Joā. an. ꝙ ꝑ hoc nō ptꝫ ꝙ lr̄e fuerunt diſpēſatiue. q2 potuit autoritate ꝓpria diſpēſare: ſed ptꝫ ꝑ illud verbū lr̄as priores ⁊c. etiā ꝑ illā lr̄am. Et etiā eſt qḋ ex mēte gl. pꝫ ꝙ cū filijs pſbyteroꝝ vt obtineant eccleſiā nō diſpēſat niſi papa. Hoſ. q tenuit cōtrariū exponit ꝑ lr̄as priores. i. poſt literas priores vel dicit qḋ eſt ſubaudiendū maxime. ⁊ qḋ poteſt eps̄ ſuo iure diſpēſare Joā. an. tenet primā. nec obſt. ſi dicat qḋ neceſſarie fuerunt hic lr̄e pape quo ad ꝓuinciales ⁊ nō quo ad diœceſanos. q2 nō patet ex lr̄a: ꝙ quo ad prouinciales diſpēſauerit. ⁊ vide de hac opi. ꝫ. eo. c. j. j. rn̄. lib. vj. ⁊ dicā. ꝫ. c. ſi. ⁊ hoc tenet. Dicit tn̄ Hoſtiē. hic ſup tex. neceſſitate vrgēte. qḋ cū eo qui nō eſt publice infamatus eps̄ diſpēſare poſſit. ⁊ iura ꝯra. ſ. c. pe. ⁊ vlt. ꝫ. e. loquūtur quādo ꝑrogatiua meritoꝝ ⁊ nō neceſſitas diſpēſationis requirit. vel qꝫ eſt de hoc infamat⁹ ⁊ vilificat⁹ quo caſu ſine decoloratiōe eccleſie nō poſſit de facili diſpēſari: cū ſolus princeps vel ſenatus remittat infamiā. ꝫ. de re iu. c. te. fatet tn̄ ꝙ curia tenet ſolū papā diſpēſare. ⁊ hec opi. preferēda eſt in cōſulēdo: q̄q̄ꝫ alia ſit verior de iure ⁊ ſm̄ opi. variat intellect⁹. c. ¶ Gloſſ. ſequēs. in ver. ⁊ ex hoc patet. quā declara ibi. dū dicit retinere nō poterāt. ſ. filij ſacerdotū. vñ dicit Jo. an. ꝙ in principiū deberet eē gl. illud verbū: ⁊ ex hoc: ⁊ debēret eſſe ſuper verbo ſilētiū: ⁊ clarior eſſet gl. Sꝫ dicit hic Jo. an. qḋ ar. nō ꝓcedit q2 ꝑ illud ſequeret quod nec etiā papa poſſet diſpēſare. vñ de iure loquit ⁊ diſpēſationē nō tollit. Sꝫ dic ꝙ erant ab epis inſtituti: ⁊ nō a papa. Gl. alie ſunt clare. ¶ † Op. ꝙ rōne ſolius temporis nō debeat diſpēſari: valde eīm deteſtādū eſt ꝙ cū nō bone vite diſpenſet eo ꝙ lōgo tpe tenuit de cōſue. c. ſi. ſol. dicūt hic Inno. ⁊ Hoſti. ꝙ ſubaudiendū eſt vel exponendū: vel pro ⁊. Uel dic quod q̄nq̄ longinqtas tēporis eſt legitima cauſa diſpēſandi nō quo ad merita ſubiecti ſꝫ quo ad libertatē ſuperioris ⁊ miſericordiā in ſubiectū oſtēdēdo. ¶ † Quero an cōceſſa gn̄aliter ꝑtāte diſpēſandi cū filijs ſacerdotū: ſi cōtingat diſpēſaſſe qꝫ ad vnū an quo ad alios expiret ꝑtās morte ꝓcedētis⁹ an per diſpenſationē quo ad vnū ſit ꝑpetua. Guil. in Spe. de diſpē. §. dicēdum. ver. qd ſi is. dicit ſe obtinuiſſe ꝙ nō eſt ꝑpetua: dictū iſtud procedere pōt ſm̄ Jo. an. ꝙ ꝑ viā cōmiſſionis nō per viā gr̄e facte diſpēſare debēti emanauit litera ꝑ viā cōmiſſionis ⁊ magis cū incertis vt ſepe fit: quo caſu primo cū gratia eſſet ꝑfecta nō expiraret per mortē cōcedētis. vt clare ptꝫ de pbē. ſi cui. lib. vj. ⁊ ad huc qꝫ per viā cōmiſſionis poſſet diſtingui an is cui facta eſt cōmiſſio fecerit actū cōmunē omni diſpēſatiōi ⁊ durat poteſtas: an ſolum ſpecialē quo ad diſpenſationē iam factā ⁊ procedat dictum Guil. patent predicta ex his que no. de offi. deleg. licet. ¶ Quid de his cū quibus non eſt diſpenſatum: dic ꝙ a contrario patet quod ꝓcedit contra eos ſm̄ formam reſcripti: per hoc not. Hoſti. qḋ inſtitutio qꝫ ad epiſcopū pertinet poteſt autorizabilis appellari: de hoc de off. archi. cū ſatis. ¶ Quero ꝑ intellectu caſus, qs hic erat actor: dic qḋ vnus eſt intellectus qḋ hic agebāt iſti impetrantes poſ

ſidentibus filij pſbyteroꝝ: ⁊ tunc expone ſilentium imponas. i. priues ſilētium imponēdo ⁊ aſſignes ⁊c. Alius quod iſti qui impetrarūt iam erāt poſſeſſionē ingreſſi ⁊ dum filij pſbyteroꝝ agerent cōtra eos excipiebant ꝙ erant filij pſbyterorum ⁊ impetrarūt iſti literas contra eos filios pſbyteroꝝ ⁊ ſilentium eis imponeret: ⁊ ſibi eccleſie aſſignaret̄. Anto.

1 ¶ In notorijs non requiritur diſcuſſio iudicij vel probatio teſtium. ſecus in manifeſtis.

Quoniam. Si manifeſtū eſt qḋ filius i ecclia immediate ſucceſſit patri ſine aliq̄ teſtiū receptione ab illa remouebitur. h. dicit. Prima recitat factū. ſecunda prouidet ibi, nolumus. ¶ Caſus literalis. Mandat papa cātuarēn. ⁊ eius ſuffraganeo quaten⁹ ſi publicū fuerit patres pſonatū in eccleſijs habuiſſe filios eorum ab eccleſijs excludāt: nec ad alias vlterius aſſumantur. Et ſi hoc ꝑublicū eſt nec cauſa in iudicio deducatur nec teſtes admittantur. Bernard.

1 ¶ † Not. bonū tex. ꝙ in manifeſtis non eſt neceſſaria diſcuſſio iudicij vel probatio teſtiū: ſꝫ intel-
2 lige manifeſtū pro notorio. ¶ † Gloſſ. oppo. qḋ in manifeſtis ordo ſit neceſſarius. ij. q. j. deus omni b potens. de diuor. porro. ⁊ de elec. bone. ſol. hoc procedit quādo eſt notoriū: contraria procedūt quando eſt manifeſtū: lex ex ſuperabundanti aliquando ſit indagatio iudicij: de quo dic vt. ꝫ. de iureiuran. ad noſtram. de coha. cle. ⁊ mu. veſtra. ¶ Quero qualiter poſſit eſſe notoriū. dicit hic Innocen. ꝙ eo quod pater miniſtrauit in eccleſia eſt notoriū q2 nō poterat non eſſe notoriū. de tranſl. prela. licet. ¶ No. dictū qḋ extēdit illud. c. ad retentionē eccleſie iferioris qḋ loquit̄ de eccleſia epiſcopali. dicit tamen Hoſt. ꝙ dato qḋ adminiſtratio ſit notoria paternitas tamē ſeu filiatio poteſt eē dubia ꝙ vix aut nunq̄ꝫ probari poteſt. ꝫ. eod. c. michael.
3 ¶ † Quero an aliqua indagatio iudicij requiratur in notorijs: dicūt docto. ꝙ ex quo de notorio con b ſtat iudici⁹ nō debet pars vexari in oblatione libelli⁹ vel alio iudiciario ordine per iura que allegat gl. ſecus ſi de eo poſſet ꝓbabiliter dubitari. xj. q. iij graue. ⁊ arguit Hoſt. quod quando eps̄ requirat a ſubdito quod oſtēdat qualiter eccleſiam eſt adeptus nō eſt offerendus libellus. remittit de ſimo. licet heli. §. j. Jo. and.

1 ¶ † Filius ſacerdotis etiam legitimus repellitur ab eccleſia in qua pater immediate miniſtrauit etiam tanq̄ꝫ vicarius perpetu⁹. 4. ſecus ſi non immediate. §. vide. ꝫ. ca proxi.
2 Filius ſacerdotis quare prohibetur intitulari in ecclesia paterna.
Archieps habet iuriſdictionē in ſubditos ſuffraganei publice delinquētes. intellige vt. ꝫ. num. 6.
7 Diſpenſatio nō poteſt in nō ſubiectum exerceri. Beneficia conſanguineoꝝ an ſit licitum alijs cōſanguineis habere. 9. 10.
Nepotes ex filio pſbyteri an poſſint intitulari in eccleſia auita.
Filiorum appellatione non veniunt nepotes in materia odioſa.
11 Legitimatus per ſubſequens matrimonium nō poteſt promoueri ad eꝑatum ſine diſpenſatione. vide. ꝫ. in. c. proxi. in. ij. nota.

Ad extirpandas.

1 ¶ † Filius etiam legitimus remouet ab eccleſia in q̄ ſucceſſit imediate patri vicario vel rectori, hoc dicit. Deciſa conſultatio ibi fraternitati ponitur reſpōſio. ¶ Caſus literalis. Dicitur hic quod filij pſbyterorum qui eccleſias tenēt in quibus patres eoꝝ nulla perſona media miniſtrauerunt ⁊ anq̄ꝫ perſone vel vicarij perpetui remoueantur ab illis. Bernar.
2 ¶ † Not. primo cauſam propter quam prohibet filius intitulari in eccleſia paterna. ſ. ne notet ſucceſſio in beneficijs. ad hoc. ꝫ. in capit. ex trāſmiſſa.
3 ¶ † No. ſecundo caſum in quo archieps in ſubditos ſuffraganei hꝫ iuriſdictionē quando clericus publice

⁊ tene etiā menti ꝙ clauſula decreti appoſita in literis gr̄e ſpectatiui hꝫ locum ita demum ſi impetrās vult illis vti. als non vt notabilit voluit Innoc. in c. j. de cōceſ. pben. quē etiā ibi ſequitur. d. Anto. ⁊ an hn̄s gr̄am ſi non acceptat bn̄ficiuꝫ cōtētū in gr̄a itra tps poſſit illō alteri nō collatū ēt poſt tps acceptare. vide gl. in cle. j. de cōceſ. pbē. ⁊ gl. ⁊ Lap. in. c. ſi clericus. de pb. li. vj. ⁊ Archi. in. c. dudū. de pbē. eo. lib. ¶ Cōſtāt indici. Adde vt ꝑ Are. conſi. clxiiij. Zacharias. ¶ Adde ꝙ notoriū dꝫ allegari ſꝫ nō probari. gl. eſt ſing. in cle. appellāti ⁊ ibi Car. de appel. idē in cle. j. q. xxj. in fi. de ſo. cōp. Jo. an. et do. in. c. ij. ꝫ glo. ibi: ⁊ ibi pleniſſime Feli. ꝫ. vt lite nō cōt. Aduerte tn̄ ꝙ dꝫ ꝓbari illud ēe notorium: vt gl. not. voluit in. c. ad noſtrā. ꝫ. de ȷ̄hē. emptio. ⁊ vē. iſte in. c. cōſuluit. ꝫ. de appel. ⁊ Spec. in tit. de ꝓba. §. iij. vſic. iiij. ⁊ tit. de aboli. §. ij. in prin. ¶ Sebaſti. Sapia. c ¶ Oblatione libelli. Uide Fel. in c. cum ordinē. col. ix. verſi. ad glo. in cle. appellāte. vbi late diſcutit an notoriū qḋ nō indiget pbatiōe in digeat allegatione: ⁊ ſentit ꝙ non qꝫ eſt notoriū iudici. qḋ etiā ſequitur idē Feli. in. c. ꝶerte mihi gladium. col. iiij. ver. ſcḋs caſus. ꝫ. de pſump. de quo ēt tradit Aret. in. c. veniēs. col. v. ꝫ. ac cuſati. ⁊ Moder. poſt Bar. in. l. eū qui. circa finē. ꝶ. ſi certum pet.

a ¶Perpetuo.ad
de vt per Ant.de
but.conſi.xix.
Antoni⁹ Franc. a
¶Circa hoc de
notorio,dicas p̄
mo q̄ illud dicit
eſſe notorium qd
oēs ɔtinue vide
re p̄nt ſm Bal. i
aut.q̄ locū.in vl.
q.C.d colla. vl q̄
oēs ſui natura ſci
unt vel ſcire poſ
ſibile eſt,vt p eūdē
Bal.in.l.cum fra
trem.C.ad ſille.et
p Bar.in aut.qui
ſemel.C.quō ⁊ qñ
iud.⁊ quotuplex
ſit notoriū plene
tra.in.c.vr̄a.d co
ha.cle.⁊ mu.⁊ per
Bal.in rub.C.de
pbat.in.j.col.⁊ in
l.ea qdē.in.vj.col.
C.de pba.⁊ noto
riū nō excuſat ab
onere pponendi:
ſ3 pbandi:⁊ id d3
pponi ⁊ allegari
p quo vide vltra
h allegata.Alex.
in.l.fi.in prin.ff.ſi
cer.peta.⁊ in.l.cū
qui ita.ff.de vbo. b
ob.Et add q̄ no c
toriū preſumit eo
ipſo q̄ decē teſtes
vnū dicunt.vt di
xit Bal.in.d.aut.
qd locum.⁊ iſtud
qd dr̄ qd notoriū
d3 allegari: l3 nō
pbari d neceſſita
te: eſt verum niſi
qñ notorium eſſet
locū nō eſſe tutū
ad cōparendū q̄
tūc etiā allegari
nō d3.vt ſing.vo
lut Inn.quē ibi
ſequunt.d.Anto.
⁊ Imo.in.c.pter
ea.de dilat.et do.
abb.Imo.⁊ phil.
Fran.in.c.ex pte.
de ap. Quō autē
probat p teſtes ⁊
per quot vide p
ſpe.in ti.de noto.
cri.in.§.iam ⁊ hoc
notoriū.⁊ vide ēt
p.d.Abb.in.c.ter
tio loco.de p̄ſum.
⁊ p glo.ij.q.i.in.§.
fi. Et adde qd l3
vnus teſtis faciat
ſemiplenā proba
tionē regulariter
tñ vn⁹ teſtis nō p
bat ſemiplene no
torium vel famā
de quo etiā p In
nocen.in.c.ſuper
his.de accuſ.⁊ de
huiōi notorio hr̄
p glo.in.l.empto
rē in prin.⁊ in.§.j.

4 publice eccleſiam t3 illicite.¶†Not.tertio q̄ pro
hibet fili⁹ intitulari in eccleſia in qua pater fuit
vicarius vel rector, ⁊ ſic pt3 qd vicarius ⁊ rector
equiparant.quia ambo dicūtur intitulari: quod
intelligo de vicario ppetuo.a ¶†Not.quarto qd
5 prohibet filius immediate ſuccedere patri in ec
cleſia:mediante ergo alia perſona poterit:quia il
la purgat vitiū. ¶Not.quinto caſum expreſſum
q̄ filij etiā legitimi repelluntur ab eccleſia in qua
de pximo patres adminiſtrarunt.¶Opponi.q̄
6 †non ſe intromittāt de ſubiectis ſuffraganeis ar
chiepiſcopi:vt de offi.ordi.paſtoralis.Solu.dicit
hoc propter negligentiam epiſcoporū.vel q̄ can
tuarieñ.eſt legat⁹.de offi.leg.c.j.Hoſtiē.autē dicit
q̄ in cōmuni vitio puincie archieps eſt iudex.ad
7 idē ca.fi.de reſcri.ad hoc de inſti.c.iij. ¶†Quero
an cū metropolitanus viſitat prouinciam poſſit
diſpenſare.dicit Vin.q̄ pōt id quod ordinarius
ſm Vin.ad hoc de peni.⁊ remiſ.noſtro.de cenſi.c.
fi.libr.vj.ſed iſta loquuntur in his que reſpiciunt
forū penitentialem.diſpēſationē ergo cum illegi
timis vel his ſimilē nō putat q̄ facere poſſit cum
non ſit permiſſum.⁊ facit quod not.de temp.ordi.
cū nullus.lib.vj.Not.hñ q̄ diſpenſatio non poteſt
8 in nō ſubiectū exerceri.¶†Quero qd de nepoti
bus ⁊ alijs inferioribus an ſit prohibita facilitas
anteceſſorū recipere eccleſias.gloſſ.dicit idem qd
in filijs:quia in eis notat ſucceſſio.Idem no.viij.
q.i.apoſtolica.Allegā.j.e.c.pxi.Cōmunis opi.ha
bet idē ,q3 tēperat Innocē.verū qñ nepos adeſt
filio mortuo.ſecus ſi viueret pater ſm Inn. Ho.
remittit ad ſum.eo.titu.§.qui filij.ver.ſed nūquid
⁊ ſeq.ibi Hoſtien.tenet opini.Inn.an filius viuat
⁊ nō excludit nepos:q̄ nō notatur ſucceſſio:an ſit
mortuus ⁊ nō admittit q̄ in eo notatur ſucceſſio.
Joan.an.hic pleniſſime allegat an appellatione
filiorū b cōprehendant nepotes: c ⁊ cōcludit quod
ex vera interpretatione nō.ſed ſi c ex intepretatio
ne ficta:p qd concludit q̄ in odioſis ⁊ corrigibili
bus ⁊ penalibus non comprehendit niſi aliter lex
intēdat.vide qd no.ff.de teſta.tute.l.quid ſi nepo
tes.⁊ vide qd no.ff.de ver.ſig.liberorū.⁊ vide glo.
c.j.de baptiſmo.in glo.pe.p q̄ reſidere videt q̄ ad
nepotes non extendat cū de illis non fiat mentio.
9 ¶†Quero qd de collateralibus.glo.dicit q̄ nō
habet locū in collateralibus.arg.de offi.deleg.ex
parte.Jo.an.allegat de arbitris.c.ij.de acc.acce
10 dens.¶†Quero qd ſi filius ſuccedit i eccleſia pa
tris diſpenſatiue vel de facto:nunqd alter frater
potuit in eccleſia inſtitui.dicit Hoſt.i ſum.in loco
prealle.q̄ non:q̄ nō videt de mente iuris:q̄ talis
perſona intermedia purget vitiū:imo poti⁹ vide
tur cōprobare qd ſucceſſio in eccleſia dei habeat
locū.ſ.de elect.venerabilē.§.vlti.⁊.h.d.verum vbi
de facto habuit filius poſt patrē:ſed ſi diſpenſati
ue habuit filius tunc videt qd alter filius ſuccede
re poſſit.arg.eorū q̄ dicta ſunt:⁊ no.in ſum.eo.tit.
11 ſecūda vero phibitio eſt. ¶†Quero quid ſi fili⁹
ſit natus de damnato coitu poſtea pater ducit in
vxorem matrē:nunquid talis promoueri poteſt?
dic qd ſic ſi tempore coitus mulier erat talis quā
potuerit habere in vxorē etiā ſi poſt natiuitatem
alter parentū alij nupſerit quo mortuo naturali
ter parentes ſunt cōiuncti:q̄ matrimoniū ſubſe
quens legitimat prolē quo ad omnes actus legi
timos.q filij ſint legi.tanta.in aut.quibus mo.na
tu.effi.legi.circa prin.col.vj. Excipiunt quidā vt
Ray.dignitatē epalem ad quā non poterit abſq̄
diſpenſatione pmoueri.argu.de elec.innotuit.in
antiqua.ſed hodie nō habemus.ad idē de elec.cū
in cunctis.cū enim talis de legitimo matrimonio
natus nō fuerit q̄q̄ cōſequenter matrimonium
cōtractū ſit nō videt ſatiſfactū concilio qd natiui
tatem reſpicit:ſ3 dicit Goff.q̄ ſi cōtrariū dicat nō
reputat iniquū ne fauore matrimonij reſtringa
tur.q̄ ſequitur Hoſti.qui fil.ſint legi.ex tenore.q
ma.accu.non poſ.videtur.⁊ hoc tenet gloſſ.in.d.c.
innotuit.⁊ in.d.c.per venerabilem.
☞Filius epi legitimus pōt ad ordines promo
ueri ⁊ in paterna eccleſia beneficium obtinere.3.

2 Eps poteſt quis fieri licet habeat filios.
AD hec ex tua. ¶†Fili
us legiti
mus epi pōt ad ordines pmoueri ⁊ i pr̄
na eccleſia beneficium obtinere.hoc.d.
Cōis diuiſio.ſecūda ibi,ſciat. ¶Caſus literalis.
Queſitū fuit a papa vtrū filij epiſcoporū poſſint
ad ſacros ordines promoueri ſi alias digni ſunt.
Reſpondet papa ſi de legitimo mr̄imonio ſunt
geniti ⁊ nihil aliud impediat poſſunt ad ſacros or
dines licite pmoueri ⁊ in eiſdē eccleſiis in qb⁹ pa
2 tres poſſunt bñficia obtinere.Ber. ¶†Not.pri
mo q̄ habens filios pōt in epm pmoueri:⁊ ſic ha
bitus filiorū non repellit quem a dignitate epali.
¶Scdo no.duo reqſita in promouēdo ad ordi
nes:ſcietia ⁊ morū honeſtas.⁊ tertiā qd legitimus
ſit:⁊ ſic illegitimitas cauſat irregularitatē: repel
lit q̄em ab ordinib⁹.Et no.ar.q̄ oportet qd ſint
de legitimo mr̄imonio pcreati:nō videtur ergo
ſufficere q̄ ſint legitimati:qd eſt falſum.vt in.c.p
3 venerabilē.q filij ſint legi. ¶†Not.limitationem b
ad totū titulū q̄ in ecclīa cui pater preeſt vel pre
fuit vt eps principaliter pōt filius in aliquo par
ticulari beneficio pmoueri. ¶Opp.q̄ filius etiā
legitimus nō poſſit inſtitui in eccleſia paterna,vt
patet.j.e.ad abolendā.glo.dicit qd illa decre.ha
bet duas lec.vna qd maxime ibi poſitum ſtet.co
paratiue:⁊ tunc obſt.q̄ ſm quoſdā corrigit.alia
qd ſtet p̄ tm̄:⁊ non obſtat.vel dic q̄ illud verbum
maxime implicat idem in alijs illegitimis:q̄ ma
xime ſpurij nō ſuccedūt,quaſi dicat nec etiam alij
illegitimi: ſunt enim multe ſpecies illegitimorū:
vt.ſ.de renun.niſi.ad ſi. ¶Op.ſcdo qd nō ſucce
dāt filij etiā legitimi in ecclīa paterna.vt in.d.ca.
cū decorem j.e.gl.prima dicit q̄ loquit de illegiti
mo.Item ſcda ibi,ſed dicit q̄ filius legitim⁹ ſpā
liter in beneficio pr̄no nō poteſt preffici.in benefi
cio aūt alio ſeparato a paterno q̄q̄ in eadē eccleſia
bñ pōt inſtitui.Hoſt.dicit q̄ ſi eccleſia habeat pre
bendas indiſtinctas filius pō.in eccleſia inſtitui
etiam in pbenda quā obtinuit pr̄ q̄ non dicit ſuc
cedere prī.de preben.dilecto.vbi aūt bñficia ſunt
diſtincta:cōcludit Hoſt.q̄ i eadē eccleſia in diuer
ſo beneficio poteſt fili⁹ inſtitui.dummodo ſit legi
d timus d in qua pr̄ fuit inſtitutus non diſtincto an
beneficium filij ſit maius paterno vel econuerſo:
q̄ nō attendit maioritas vel minoritas:ſed attē
dit diuerſitas:vñ dicit qd in eccleſia in qua pater
fuit archidiaconus filius poterit eſſe eps:ſufficit
enim qd non ſit idem vel penitus ſimile:vt pſona
tus ⁊ vicaria ppetua.ff.de reg.iur.hereditas.⁊.ff.
de acqui.poſ.l.cum heredes.dummodo enim fili⁹
ſit legitimus non eſt curādum de maioritate vel
minoritate beneficij, ſed ſolum de identitate.de
qua no.in.d.c.ad abolendam ⁊c.
3 ☞Filiatio quō ⁊ ex quibus colectur is probat.
MIchael. Fili⁹ nō pōt eſſe vi
carius i ecclīa in q̄
pr̄ fuit pximus rector. In prima fa
cti narratio. In ſcda cauſe commiſſio
ibi fraternitati. ¶Caſus lr̄alis. Michael pſby
ter,ppoſuit coram papa q̄ eccleſiā ſancti Jo.ca
nonice fuit adeptus,ſed.M.filius Antonij pſby
teri q̄ pximo ante habuit pſonatū ipſius eccleſie
ad ſe vicariā ipſi⁹ eccleſie aſſerit ptinere. Mādat
papa quatenus ſi cōſtiterit filium fuiſſe Antonij
qui pximo habuit pſonatū illius eccleſie: ſup vi
caria ipſi⁹ ei ppetuū ſilentiū imponetur. Bern.
¶Not.pmo q̄ filius non pōt habere beneficium
e in titulū e vicarie ppetue q̄ pater habuit in titulū
rectorie pſonatus.Et ſic not.hic caſum quod vi
cari⁹ ppetuus h3 titulum.⁊ ſic filius in eodē vl in
ſimili penitus beneficio nō poteſt intitulari loco
pr̄is vel in titulo loco illius ſurrogato. ¶Not.vt
repellat filius ab eccleſia pr̄na op3 q̄ probet pa
trē pximo ibi miniſtraſſe.nō ſufficit ergo ſimpli
citer pbare prēm miniſtraſſe. ¶Opp.q̄ patris
poſſit filius eccleſiā tenere.ſ.e.ex tua.ſol.ex diſpē
ſatione pōt vt ibi,de iure nō vt h.etiā dato q̄ fuiſ
ſet toleratus.talis em̄ tollerātia ius poſſeſſori nō

⁊ ibi per Bart.ff.
de ac.emp.Et ad
de q̄ l3 notorium
nō ſit de neceſſita
te pbādū: tamen
d3 pbari illd eſſe
notoriū vt ē nota
bilis gloſ.in.c.ad
noſtrā.de empt.⁊
ven.⁊ eſt text.quē
ibi pōderat and.
ſicu.in.c.cōſuluit.
de appel.⁊ vide p
Spec.in ti.de no
to.cri.in.§.j.in vſ.
ſed qualiter.⁊ vi
de q̄ habent in.l.
ſi vo in.§.j.⁊ in.§.
q pro rei qualita
te.ff.qui ſatiſ.cog.
¶Filiorum.Ad
de Ro.cōſi.cccel
xxxiij.⁊.cxxix.et
xxv.Alex.cōſil.v.
iij.lib.⁊ conſi.ix.⁊
lxi.j.lib.
Zacharias.
¶Adde eūdem
Alex.cōſi.j.⁊ cōſi.
cxxxviij.vo.i.⁊ cō
ſil.iiij.⁊ cōſi.lxxx
iiij.vol.iiij.Aldr.
conſi.xciiij.Lud.
pont.conſil.cxix.
vbi dicunt idē qd
iſte ⁊ Pau.de ca.
cōſil.clxix.⁊ ſeq.ſ3
melius per ōalle.
Allegā.in.l.ſed ſi
hac.§.liberos.ff.
de in ius voc.
Sebaſti. Sapia.
c ¶Nepotes vide
Bal.⁊ alios in.l.
ij.C.de in ius vo.
vbi vult q̄ ſtante
ſtatuto q̄ ſtātib⁹
filijs filie femine
nō ſuccedāt h3 lo
cū ſtantibus ne
potib⁹.ſeqnit ale
xan.in.l.qui ſe pa
tris.col.de.C.vñ
libe.Alex.in cōſi.
xxi.in.i.vol.ma
the.no.xlviij.ab
bas in proe.Gre.
in.i.gl.col.iij.
d ¶Sit legitim⁹.
Adde Cal.cōſi.j.
hoc eodem tit.
e ¶Titulum.Ad
de Anto.de but.
conſi.xix.

a ❧Sebaſti.Sapia.❡Quero.quomodo probet̃ filiatio:late ponit Fe li.poſt alios.in.c.ꝑ tuas.col.iij.de ꝓba.Alex.in conſil.lj.in.ij.co.lib.j.et conſi.lxxiiij.per totum.lib.ij.⁊ conſi.xxv.col.penul.lib.iiij.

b ❡Filius Antonij.Adde qualr̃ ꝓbet̃ filiatio.Ale.cõſi.xxv.⁊.lj.iiij.lib. Zacharias.❡Adde eundẽ ꝯſi.lvj.in.ij.col.in.j.parte.⁊ cõſi.lxxiiij.per totũ in.ij.parte.⁊ ꝯſi.xxv.i.j.col.vo lu.iiij. Et ibi que ꝓbatio ſufficiat, ⁊ an ſola fama.fe li.remiſſiue in ca. ꝑ tuas.col.ij.in.j. nota.in fi.ſ.de ꝓ ba.⁊ Lanfran.de oꝛi.in.c.qm̃ cõtra. §.teſtium depoſi tiones.nu.ciiij.⁊ ibi in apoſt.Celſi in ver.filiatio.eo dem titu. Antoni.Franci.

❡De mõ ꝓbandi filiationẽ.vide Bar.in.l.j.⁊ ibi ꝑ Alex.in.§.per cõ trarium.ff.de lib. agno.vbi dicunt ꝙ probat̃ ꝓbãdo ꝙ qs fuit ab ali quo tent⁹ tracta tus ⁊ nominatus vt filius:⁊ habet̃ ꝑ Bal.in.l.nõ nu dis.C.de proba.et vide Bal.in.c.de cedẽti.in.v.col.q feud.dare poſſ.in vſi feud.vbi dicit ꝙ probat̃ per cõ iecturas:vid̃ ple ne ꝑ Lanfrã.oꝛi. poſt Innoc.in.c. qm̃ cõtra.de pro ba.in verſi.teſtes. vbi dicit qd̃ non poteſt ꝓbari niſi p̃ſumptiue:vt in l.j.⁊ ibi per Bart. ⁊ Bald.C.quoꝝ bonoꝝ.vbi dicũt ꝙ ſufficit ꝓba re quẽ eſſe natum in domo ex viro ⁊ vxore ſciẽtibus vicinis.de quo ẽt ꝑ Bar.in.l.ſi vici nis.C.de nup.⁊ i l.titia.ff.ſol.mat. ⁊ ꝑ Pau.de ca.in cõſi.clxxv.inci.ſu per primo dubio addas tñ qd̃ quo ad matrẽ v̱e ꝓba ri põt filiatio per obſtetrices q̃ pue rũ naſcẽtem ex ta li muliere recolle gerunt,vt eſt no. gl.in.l.j.ff.de pro bat.⁊ de materia iſta vide etiã per Bar.⁊ alios.l.ſi liuin diffinimus. ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.et per Innocẽ.do. Anto.⁊ docto.in cap.michael.de fil.preſby.⁊ ꝑ Bald.in.l.neq natales.C.de proba.⁊ in Specu.de noto.cri.§.viij.in principio.⁊ in titu.de maioꝛ.⁊ obedien.in ver.eodem modo.⁊ in titu.de teſta.in.§.ij.⁊ in tit.de conuerſi.infidel.in §.poꝛro.⁊ in titu.qui fil.ſint legit.in princip.

c ❡Illegitimus.Adde qd̃ ro.ſin.ſuis.dicit ꝙ filij pſbyteroꝝ ſunt ſerui illius eccl eſie in qua pater eſt bñficiat⁹,ꝑ text.ſing.xv.q.viij.c.cũ multe. Zacharias.❡Adde quod eſt ſin.in oꝛdine.nu.ccccccxxij.quod incipit dic qd̃ filij ſacerdotis.Cui potes addere ſing.ꝙ ſeq.qd̃ inci.maritus ⁊ vxoꝛ.vbi dicit qd̃ filius poſt votuꝫ cõtinentie natus ſit ſeru⁹ illi⁹ reli gionis quam pa ter eſt ingreſſus ꝗuis ex ſua vxo re illũ ſuſtulerit. alle.gl.ſing.in.ca. miniſter.lxxxi.di ſtin.cuius opi.te nuit ante eũ Ho ſtiẽ.in ſum.eo.tit. §.qs poſſit.v̾ſi.qd ſi ſacerdos.lꝫ con trarium tenuerit Ray.lxxxi.diſ.in ſum.v̾ſ.ſed pone. Antonius Frãc.

❡Circa h̃ de filio ſacerdotis cle rici vel religioſi. dicas ꝙ filius ſa cerdotis nõ dicit̃ eſſe ille q eſt nat⁹ ante ſacerdotiuꝫ vl̃ monachatum vel clericatũ pr̃is vt eſt glo.i.l.impe rialis.in.§.his il lud.C.de nup.ſed ſolũ d̾ ille q ẽ na tus poſt oꝛdines ſuſceptos.vel in greſſum religio nis.⁊ an tales ſic nati dicant̃ eẽ ſer ui monaſterij.vl̃ eccleſie.vid̃ ꝑ ſpe. i tit.de ſta.mona. in verſ.lix.ibi per Bal.in addi.⁊ vi de.d.car.in cle.j.i ix.qd̃.de deci.vbi tꝫ ꝙ ſunt ſerui ec cleſie vel monaſte rij.⁊ ibi dicit qd̃ equiparant̃ obla tis,⁊ vide text.i.c. cum multi.xv.q. vlti.q dicit ꝙ filij ſacerdotis recto ris eccl̃ie dicũtur eſſe pars eccleſie. Dicit tñ Bal.i.l. fi.C.de nupt.⁊ in l.qui in ꝓuinciã.i §.diuus,de ritu nupt,ꝙ filius ſa cerdotis põt legi timari ꝑ papã.vl̃ habẽtẽ ab eo po teſtatẽ ad qd̃ vid̃ cõſi.Paul.de ca. cexxiij.⁊ de mate ria filioꝝ preſby teroꝝ ⁊ religio ſoꝝ.vide.xxiij. q.ſi.per totam.q. ⁊.liiij.diſt.

❧Sebaſti.Sapia.

d ❡Gloſſ.arguit.De hac gl.meminit Feli.in ca.poſtulaſti.col.xi.ver.circa tertiam que ſtionem.ſ.de reſcrip.⁊ ibi late tradit an in diſpẽſationibus ſit licita ex tenſio:⁊ ponit regulam quod non cum ſeptem limitationibus.

---

parat ſed iniquitatẽ oſtẽdit.de preſcri.nihil.ſecus de tolerãtia approbationis.de cog.ſpir.ſuper eo. ❡Quero qd ſit ecõuerſo an fili⁹ poſſit h̃re pſona tũ bñficij in quo añ fuit pr̃ vicarius ꝑpetuus.dic ꝙ nõ qꝛ hec ꝯuertunt̃ ſm doc.❡†Quero[a] qualr̃

1 a ꝓbabit̃ filius Antonij:[b]dic qd̃ ſi natus fuit ex illa

b quã publice tenebat in domo pro cõcubina.preſu mitur em̃ filius illius ſicut preſumit̃ filius qui na tus eſt ex illa q̃ tenet̃ in matrimonio:qꝛ filius eſt quẽ nuptie demõſtrant.ff.de in ius vocã.l.qꝛ ſem per.vñ p̃ſumptione dicimus talẽ filiũ quẽ filium cohabitatio oſtendit.Probabit̃ ſcd̃o filius:eo ꝙ eſt in quaſi poſſeſſione filiatiõis.quod ſatis puto qꝛ incidẽter filiatio deducit̃ in iudiciũ.Itẽ proba bitur tertio eo ꝙ iſte habebat illũ i patrẽ,⁊ cõiter eius fili⁹ reputabat̃ ⁊ noïabat̃.de proba.per tuas. Itẽ qñq ꝓbat̃ filius ex dilectione:vt ptꝫ.j.de pre ſum.afferte.Nõ ob.ꝙ noïatio nõ probet quẽ filiũ C.de teſt.l.neq profectio.C.de pro.l.nõ nudis.qꝛ dicit gl.ꝙ ꝓbatur p̃ſumptiue:ſꝫ nõ ſic quin admit tat̃ ꝓbatio in ꝯ̃riũ.❡Ioã.an.remittit q fil.ſint le giti.trãſmiſſe.dic ꝙ ſola noïatio nõ ꝓbat quem fi lium niſi a pr̃e noïetur in actu tm̃ filio proportio nabili.puta inſtituit heredẽ in legitima:quia al̃s inſtitutio bñ concludit in aliis qd̃ not.qꝛ tunc con ſtituit̃ in quaſi poſſeſſione filiationis.vt.l.ij.ff.de li be.agno.§.j.⁊ ibi Bar.quo caſu p̃ſumptiue proba tur filius:ſꝫ noïatio cum tractatu ⁊ noïatione cõi bene probat ipſum filium.Que dicta ſunt de filio probando procedũt in probando quẽ patrẽ:⁊ aſſi gnat Io.an.cauſam qꝛ iſta coꝛrelatiua ſunt:⁊ hoc eſt verum.nõ ſunt hic alia:materiam expediui in dicto.c.tranſmiſſe.qui fil.ſint legit.

1 ☞Illegitimus poteſt quis eſſe ⁊ natus ex vxo re legitima.2.de veritate,vide.j.nu.4.

3 Illegitimus per ſolum papam diſpenſatur.

5 Peccatum patris an ⁊ quando noceat filio.

6 Diſpenſatus ad oꝛdinẽs ſuſcipiẽdos an cẽſeat̃ di ſpenſatus ad oꝛdines ſacros vel ad prelaturam.

7 Diſpenſatio an aliquo caſu interpꝛetetur.

Literas. Illegitimus genit⁹, etiã de vxoꝛe ſine di ſpẽſatiõe ad oꝛdines vel beneficia pro moueri nõ põt.h.d.Supplicatio ⁊ ſup plicationis admiſſio.ibi,verũ lꝫ.❡Caſus litera lis.Quidã vir ⁊ vxoꝛ cõi conſenſu ꝓmiſerunt caſti tatẽ ſe ſeruaturos quã ꝓmiſſa inſtante eccl̃ia vir ꝓmot⁹ fuit poſtmodũ vſq ad ſacerdotiũ.tãdem in ſacerdotio conſtitut⁹ acceſſum habuit ad vxo rem ⁊ ex ea filium genuit,H.nomine.iſte.H.deſi derauit a pueritia miniſtrare dño ⁊ in officio cle ricali.dicit papa lꝫ a filiis paterna incõtinẽtia ſit ꝓpellenda:tamen ſi dignus eſt permittit eum ad ſacerdotiũ oꝛdinari:al̃s permittit eum in clericũ oꝛdinari ⁊ ad eccleſiaſticum beneficiũ promoueri: vt inde valeat ſuſtentari.Ber.❡†Not.j.hec eſſe poſſe ſimul quem eſſe genitum ex vxoꝛe legitima ⁊ illegitimũ eſſe.❡Not.ſecundo ꝙ illegitimitas in prole nõ cauſat̃ a ſola ſubſtantia vinculi matri monialis ſed ab executione vinculi matrimonia lis:id̃ data ſubſtantia vinculi ⁊ executione probi bita ſeu ceſſante,ceſſat legitimitas in ꝓle.Secus ſi tantũ executio eſſet ſuſpenſa:qꝛ ꝓles eſt illegiti ma ſaltem quo ad oꝛdines.de clan.deſpõ.cũ inhi bitio.❡Ex hoc infertur † ꝙ natus de pſbytero

2 c ⁊ eius olim vxoꝛe legitima eſt illegitimus ⁊ inha bilis ad ſacros oꝛdines:quia dato quod non defi ciat vinculi matrimonialis ſubſtantia deficit ta men matrimonij executio cui obuiat votum ſolẽ ne.❡Not.tertio quod oꝛdo appellatur officium.

❡Not.quarto vnã cauſam propter quam illegiti mus ab oꝛdinibus repellit̃ ſcilicet timoꝛe paterne incõtinentie que in filiũ punit̃:⁊ ſic aliqñ eccleſia obuiat ⁊ punit filiũ ꝓpter peccatum parentis vi tandum in filium.ad hoc.j.q.iij.§.item peccato ci

3 uiũ.al̃s.§.itẽ paruulos.❡†No.quĩto ꝙ cũ illegi timo ſolus papa diſpẽſat.❡Not.ſexto arg.ꝙ diſ penſatio in oꝛdine non extẽditur ad conſecutiuũ bñficij niſi hoc exprimat̃ al̃s illa verba ⁊ ad eccle ſiaſticum bñficium ſuperflua foꝛent ſed ſi declara

4 tiue intelligantur probant ꝯ̃rium.❡†Obuiant duo qꝛ videt̃ impoſſibile ꝙ de legitima vxoꝛe pre ſbyter generet filiũ:qꝛ vel erat vxoꝛ ante ⁊ matri monium nõ potuit ſeparari:qꝛ quos deus cõiun xit ⁊c.de ſecun.nup.c.j.⁊.ij.vel non erat vxoꝛ ante ſacerdotiũ ⁊ non poteſt effici vxoꝛ legitima.xxxi. diſti.ante triennium.ſ.de eta.⁊ quali.accipimus. Sol.intellige ꝙ ante fuerat ei⁹ vxoꝛ ⁊ poſtea fa ctus eſt ſacerdos vxoꝛe volente ⁊ caſtitatẽ promit tente:vñ poſtea priuati fuerunt propter votũ exe cutione matrimonij.⁊ per hoc ꝓles naſcit̃ illegi tima:qꝛ cõtra votum ſolenne caſtitatis in vtroq cõiuge:ideo de iure non potuit promoueri.⁊ pro pter hoc dicit Ioã.qd̃ plus peccat cognoſcẽs ta lem vxoꝛẽ ꝗ̃ ſi cognoſcat ſolutum:quia cogno ſcit contra votũ vtriuſq:ita no.Lau.lxxxi.di.mi niſtri.⁊ per hoc filij ſunt illegitimi ſm Innocen.⁊ Goffre.in ſum.huius tituli.§.quid ſi ſacerdos.et Hoſtiẽ.de conuer.coniu.dudum.Ray.in ſumma huius titu.dicit quod tales filij non ſunt legitimi duplici ratione:fauoꝛe ꝓlis ⁊ vt culpa parẽtũ fi lio de matrimonio nato non noceat.arg.xxvij.q. ij.multoꝝ.ſed obuiat hic text.ſed dic ſm Rayn. qd̃ hic non eſt diſpenſatio,ſed iuris permiſſio.vel dic quod eſt diſpenſatio propter identitatẽ ratio nis q̃ eſt in illegitimo ſcilicet vitiũ paterne incõti nentie.vnde ita eſt prohibitus ſicut illegitimus: ſed in nulla parte ſue decretalis dicit ipſum illegi timum.Ioan.and.videtur adherere ſummando prime opi.Quod ſit illegitimus tenet Arch.in.c. ij.eodẽ titu.libro.vi.in verſicu.patitur.⁊ hoc eſt ve rius.per hoc apparet qd dicendum an poſtea ſuc cedat defuncto.credo qd̃ in v̾itate ſit legitim⁹ qꝛ interdictũ nõ illegitimat prolem:vt patet de ma trimonio contracto per totum.ſufficit ergo ad le gitimandum prolem ſubſtantia vinculi matrimo

5 nij.⁊ hoc placet qꝛ fauoꝛabilius.❡†Opponitur quod paterna incontinentia non debeat filijs nocere.lvj.diſtinctio,naſcitur.ſolutio.non nocet quo ad vitã eternam:ſed bene quo ad defectum creandum quo ad promotionem legis ſecũdum glo.Dehoneſtantur enim filij ex incõtinẽtia pa rentũ ſcd̃m docto.ſicut dehoneſtatur maritus ex vxoꝛis incontinentia.xxxiiij.diſtinctio.ſi cuius.et dehoneſtãtur de coitu ancille.l.diſtinctio.ſi quis

6 viduam.❡†Quero an ex diſpenſatione vt nõ ob ſtãte illegitimitate quis poſſit ad clericatum aſſu mi intelligatur quis diſpenſatus vt poſſit ad ſa cros oꝛdines aſcẽdere an reſtringat̃ ad minoꝛes.

d gloſ.arguit⁹ quod ad minoꝛes reſtringatur quia permiſſio in genere mediocritatem reſpicit,ff.de auro ⁊ argento lega.l.qui lancem.cum ſi.In con trarium quia beneficium latiſſime interpꝛetan dum ⁊c.ff.de conſtitu.princip.l.fina.§.de tranſlat, prela.c.fina.dicit gloſſ.quod tutius eſt intelligere quod ad minores tantũ reſtringatur quia ſic pa pa ſenſiſſe videt̃:ergo ⁊c.de reſcript.ſuper literis. Phil.per prima iura:⁊ qꝛ appellatione clerici et ſacerdos continet̃.xxi.diſt.cleros.⁊ j.q.j.de perſo na.tenet ꝙ promoueri poterit ad ſacros ꝑterquã

ad epiſcopatū. Pro quo facit q: ſi dicas reſtringendū etiam
eadē rōne reſtringeret̃ ad primā tōſurā. Hoſt. dicit talē gra
tiā reſtringēdā dūmodo aliqd operet̃. Opp. ꝙ reſtringatur
ad minores. tenēt cōiter doc. Tā. Lan. Gof. Jnn. ⁊ Hoſtien.
ſ; remittit ad ſum. eo. ti. §. qs poſſit. ver. quid ſi diſpēſet̃ cū ali
quo. ⁊ ſeq. ad hoc. j. c. j. li. vj. xl. diſt. ſicut. Archi. eo. titu. c j. li. vj.
tenet opi. glo. niſi dicat cū adiuncto omnes ordines: vt ibi, in
verbo oēs ordines. Dic qd aut eſt ad ordines minores iam
promotus tēpore cōceſſionis diſpēſationis ⁊ conceſſio exten
dit̃ ad ſacros: aut non eſt promotus ad aliquos gradus ordi
nis: ⁊ tunc diſpenſatio pōt ſtrictiſſime intelligi ⁊ nō compre
hendit niſi pſalmiſtatū: pōt ſtricte intelligi ⁊ cōprehēdit ma
iores: pōt late intelligi ⁊ cōprehendit ſacros: pōt latiſſime in
telligi ⁊ cōprehendit epiſcopatū. Credo ꝙ nō ſtrictiſſime ſu
mitur: q: aliquid habet bñficiſ: maxime qñ plures occurrunt
actus ad quos par eſt cā: vt ſunt oēs minores: quia vnum nō
eſt maius altero: licet vnū ꝑ prius, aliud per poſterius: vnde
ſtricte intelligit̃ vt minores cōprehendat: ⁊ hoc tenet Hoſtiē.
in ſumma in loco prealle. ⁊ Spec. ti. iij. §. vlti. in prin. ⁊ in fi. vbi
idem tenet ad iura allegata. ſ̄. dicit ꝙ loquūtur in beneficijs
que conceduntur abſq; alterius preiudicio ⁊ non contra ius.
⁊ vide quod not. in. d. c. fi. de tranſla. prela. ⁊ qd not. de verbo.
ſigni. olim. ſuper vlti. diſpenſatus tñ ad diaconatum videtur
diſpenſatus ad ſubdiaconatū: ſed non ad preſbyteratū: quia
minus in maiori includit̃: alias ad ſeparata nō extendit̃ diſpē
ſatio. vñ diſpēſatus ad pſalmiſtatū non poſſet maiores ordi
nes aſſumere. vide ibi Joan. and. in addi. ⁊ vide qd not. in ca.
per venerabilē. qui filij ſint legi. ⁊ ibi no. in ver. quid ſi degra
datus. tractat an degradatus reſtitutus ad ordinē intelligat̃
ad beneficiū reſtitutus. ⁊ tenet ꝙ non. Tractat etiā ⁊ Spe. in
loco prealle. ver. quid ſi diſpenſatum eſt cū tali: an ſit diſpen
ſatus ad oēs ordines, ⁊ qd ad omnia beneficia poſſit promo
ueri: an poſſit ꝓmoueri ad ꝑlaturam vel dignitatē. ⁊ tenet ꝙ
non. ad ad hoc. de preben. c. fi. Dicit em̄ Specu. in loco prealł.
ver. quid ſi diſpenſatū eſt cū aliquo. ꝙ ſi poſſet ꝓmoueri ad or
dines ſacros non propterea intelligit̃ diſpēſatum cum eo vt
poſſit bñficium curatum obtinere: ⁊ ſic tempus illud cōferre
non poterit q̄; ſimplex poſſit: ⁊ ſic diſpenſatio facta quo ad
7 ordines nō intelligitur facta quo ad beneficia. ¶ † Et conclu
dit ibi regulam Spec. ꝙ beneficia que non preiudicant alijs
etiam diſpēſationes q̄ modicū preiudicāt extēdunt̃: ⁊ late in
terpretantur: ſed non placet Joā. and. q: quicquid dicat̃, tex.
eſt ꝙ diſpenſationes iſte ſunt ſtrictiſſime intelligēde: de filijs
preſby. c. j. lib. vj. ⁊ ibi Joā. mona. facit regulā, ꝙ eſt intelligen
da diſpenſatio ſtrictiſſime dūmodo aliqd quantūcunq; mo
dicum operet̃. ad hoc de cōſanguinitate. ⁊ affi. quod dilectio.
¶ Quero an ſup dignitate ꝓmouendi ad ordines vel in di
gnitate ſit facienda inquiſitio. dicit hic Hoſtien. dato ꝙ qui
libet preſumatur dignus. de ſcru. c. j. putat tamen qd hoc caſu
per illū cui committitur querēdum de dignitate vel indigni
tate promouendi ſit facienda inqſitio de moribus in loco cō
uerſationis ſue. de ele. poſtq̄. Non ob. predi. decre. j. cū ſi. quia
loquit̃ cum alias non habetur ſiniſtra ſuſpicio: ſed hic merito
de paterna incontinentia dubitat̃ in filium: vnde merito in
quiritur ⁊ ſi ꝑ eā nihil inuenit̃ ſiniſtrū fiat diſpēſatio. ¶ Que
ro an hic ꝓmoueat̃ ex permiſſione iuris: an ex diſpēſatione.
quidā dicūt ꝙ diſpanſatiue permittit̃, alij de iure communi.
a Hoſ. dicit ꝙ quo ad ſacros eſt diſpenſatio: quo ad minores[a]
vero nihil indulget papa: cum ꝓmoueri poſſet ex diſpēſatiōe
epi. Jdeo exponit permittimus. i. ꝑmiſſum eſſe oſtendimus.
dicit Joā. and. ꝙ legi debet plane ⁊ nō ſequitur ſi eps id face
re pōt: ergo eſt diſpēſatio. vñ permittitur epo de iure: ſed qd
eps facit nō eſt ius ſed diſpenſatio. ⁊ ſic permiſſio ꝙ eps diſpē
ſet eſt ius. ſ; ꝙ eps promoueri ꝑmittat eſt diſpēſatio ſm Jo.
an. ¶ Quero an poterit promoueri ad dignitatem per hāc
conceſſionem. dicit Joan. an. ꝙ non: ſed ad ſimplex beneficiū
eo ꝙ reſtringitur hic indulgentia ſecundum Jo. an.
1 ☞ Filius ſacerdotis non debet beneficiari in eccleſia pa
tris vide per totum. ⁊. j. c. proxi.

1 **Cum decorem.** ¶ † Jllegitim⁹
in eccleſia pater
na ꝑbendari nō dȝ. Dictū ponit, ⁊ cauſam reddit
ibi: cum indecorū. ¶ Caſus literalis. Filij cano
nicorum matrimonio nō legitimo nati non debent canonici
fieri vel prebendas habere in eccleſijs in quibus patres eorū
ſunt inſtituti: quia impudicum eſt vt non legitimus filius im
pudico patri in altaris officio miniſtret. Her. ¶ Not. primo
ſeruandum decorem domus dei ⁊ ſic eccleſie ⁊ cauendū ab in
honeſtis in quibus eccleſia perdit odorē bone fame. ¶ No. ſe
cundo filiū preſbyteri etiā legitimum nō poſſe in bñficio inti
tulari in eccleſia: qd eſt idē vel penitus ſimile cum patrono.
ideo ſi pater fuit canonicus, filius canonicus eſſe non poteſt.
¶ No. tertio qd in beneficio in quo filius habeat miniſtrare
patri in eccleſia nō debet filius intitulari nō legitimus etiam
ex diſpenſatione. ¶ Opp. ꝙ filius poſſit intitulari in eccleſia
paterna. ſ̄. eodē. ad hec. ſol. contrarium procedit in legitimo.
¶ Cōtra opp. gl. ꝙ etiam legitimus non poſſit intitulari in
eccleſia paterna. vt. j. c. proxi. ſol. dicit glo. ꝙ illud eſt verum ⁊
illi eſt ſtādū ſm lec. ꝙ dictio maxime ſtet proprie. ¶ Sȝ huic
obuiat. ſ̄. c. ad hec. dicit ꝙ ibi erat legitimus. hic aūt illegiti
b mus. Credo ꝙ ſiue ſit legitimus[b] ſiue nō: nō poſſit habere ꝑ
bendam per hāc decre. eo viuo nec etiam mortuo: imo credo
ꝙ eo viuo nō poteſt: ⁊ etiā colligit̃ diuerſum bñficiū nō poſſe
habere dūtñ habeat patri cū aliquo miniſtrare ꝑ hāc decret.
ꝯrium tñ eſt. ſ̄. eo. ad hec. ibi preſint, vel ꝑfuerūt. primū tene.
c ¶ Quero in quo eſt dedecus ꝙ filius[c] miniſtret prī. dic qd
dicēt eū videntes: Ecce baſtardus miniſtrat patri: ⁊ per hoc
infamabitur eccleſia. de oblig. ad ra. c. vno. forte propter hoc
intrantes eccleſiā retraherent̃. de coha. cleri. veſtra. itē pericu
lum eſt patri ꝓpter peccati memoriam ne pungatur ⁊ ledat̃
memoria in conſcientia. xv. q. j. mulier. ſm Hoſti.
1 ☞ Maxime, iſta dictio quomodo ſumatur. 2.
3 Jllegitimus an ⁊ quo caſu poſſit per epiſcopum diſpenſari
ad beneficia. 4. vide. j. in. c. nimis. in prin. ⁊ in ver. quero.
5 Suſpenſus a bñficijs licet nō poſſit eligi poteſt tñ poſtulari.

Ad abolendam. Si illegitimus
maxime ſpuri⁹
inſtituat̃ in eccleſia in qua eſt inſtitutus pr̃, inſti
tutio nō valet ⁊ inſtituens a ſuis bñficijs ſuſpen
ditur. hoc dicit. Primo ponit inhibitionis cauſam impulſi
uam. Scdo inhibet. Tertio decernit. Quarto ꝯfacientes pu
niri mādat. partes patent. ¶ Caſus literalis. Jn pleriſq; ec
cleſijs inoleuit quedam corruptela qd filij canonicorū fiebāt
canonici in eccleſijs ſecularibus in quibus patres eorū erāt
inſtituti canonici: precipit ꝯciliū qd filij canonicorū maxime
ſpurij non fiāt canonici in eccleſijs ſecularibus in quibus pa
tres eorū ſunt inſtituti: ſi ꝯ factum fuerit non valet inſtitutio
eorum. Et qui tales canonicare ꝑſumpſerit a bñficijs ſuis ſu
ſpendat̃. Her. ¶ Not. ꝑmo ꝙ filij canonicorū non poſſunt ca
nonicari in eccleſia in qua canonici pr̃es fuerūt, ⁊ ſic prohibi
tio tituli eius extendit̃ ad idē beneficium vel penitus ſimile.
¶ Not. ſcdo ꝙ in regularibus eccleſijs nō ꝓhibet̃ filius mini
ſtrare in ecclſia paterna. ¶ Not. tertio ꝙ viuente patre in ec
cleſia in qua pater eſt inſtitutus filius inſtitui non poteſt nec
in ſimili nec in diſſimili bñficio. Not. quarto penā tales cano
nicare preſumentium. ¶ Opp. qd poſſunt filij intitulari in ec
cleſia paterna dummodo non in bñficio paterno ſi ſint legiti
1 mi. vt. ſ̄. e. ad hec. Solu. dupliciter intelligitur. ¶ † Vnomo
do ꝙ maxime ſtet pro tantū: ⁊ eſt litere ſenſus ꝙ filij poterūt
d legitimi maxime[d]. i. tm̄ legitimi pñt ꝓmoueri. ⁊ concordat, ⁊
no. de dictione maxime q̄ ſtat pro tm̄. ⁊ hanc lec. tetigit gloſ. j.
pro hac lec. facit ſm qd dicit gl. ij. q: hic papa mandat puniri
promouētes vt ſuſpendant̃ a bñficijs ſuis. ꝑ qd vr̃ ꝙ loquatur
de promouentibus ſpurios. q: cū illis epi diſpenſare non poſ
ſunt. pro legitimis autē nō ita puniret̃. Lectura hec deſtruit
lr̃am exponēdo maxime pro tm̄: ⁊ a ꝓpria ſignificatione vbi
non eſt recedēdum niſi vni res alr̃ ſalua eſſe non pōt. ff. de le.
iij. l. non aliter. de decimis. ad audiētiā. de trāſla. ꝑla. inter cor
poralia. ⁊ in re dubia melius eſt ſeruire vbis edicti. ff. de exer.
l. j. §. ſi is qui nauē. Jtē ſi non intelligeret̃ de alijs legitimis ni
hil adderet hec decre. niſi q: penā īponit ordinatoribus. ideo
gl. ponit ſcdam lec. qd dictio maxime ſtet ꝓprie. ⁊ hec ſubdiui
ditur in duas. Prima lec. eſt qd ſenſus ꝯrius implicet̃ vt extē
dat̃ ad legitimos. ⁊ ſm hoc nec legitimi nec illegitimi pote
rūt canonicari in eccleſia pr̃na: ſed ſm B ob. dec. ad hoc. gloſſ.
dicit ꝙ illa eſt correcta: hec non bona: q: iurium correctio eſt
euitanda. de elec. cum expediat. lib. vj. Jdeo glo. in ſcda gloſſ.
ponit aliam lec. qd hic ſenſus ꝯri⁹ excludit alios illegitimos
vt ſic maxime ſpurij excludant̃, quaſi implicet idem in alijs fi
lijs nō ſpurijs illegitimis tñ: vt ſunt naturales. Goff. in ſum.
huius ti. dicit qd in eccleſia pr̃na non pōt hr̃e canoniā ſ; bñfi
ciū ſic: ſm eū dic ſi filius illegitimus eſt vt ſpuri⁹ vel alius ille
gitimus vel etiā natus cōtra votum nō pōt in aliquo bñficio
nec pr̃ne eccleſie nec alterius promoueri niſi diſpēſet̃: vt hic ⁊
ſ̄. e. lr̃as. ⁊ diſpenſandū nō eſt vt obtineat beneficiū in ecclia
pr̃na viuēte pr̃e in quo pater ſit miniſter. ſ̄. c. cum decorem. ⁊
hoc verū ſi habuerit pater in titulum ⁊ filius velit in vicaria
tū ſiue ecōtra. ſ̄. c. michael. Si alr̃s eſt legitim⁹ in ſpāli bñficio
in quo pater intitulatus fuit, intitulari nō pōt in illa eccleſia
ſiue ſit pncipalis ꝑlatura eccleſie, ſiue aliud bñficiū ꝑticulare

a ¶ Ad minores. adde vt ꝑ old. ꝯſ. ccxv. cuius dicta ſuppreſſo autore refert Jo. and. in addi. ad ſpe. in ti. de fil. preſby.
b ¶ Sit legitim⁹. Adde vidēdum Cald. conſi. j. hoc eo. tit.
❀ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Qd filius. Ad hoc facit ꝙ filius ſacerdotis natus ante ſacerdotium pōt vocari filius ſacerdotis vt tradit Fel. in. c. inter ceteras. in ꝑnc. ſ̄. de reſcri. ⁊ ibi ponit an fili⁹ regis nat⁹ ante regnū adeptū dicat̃ primogenitus reg;.
❀ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Maxime. De hac dictione maxime tradit̃ in. l. il lud. ff. ad. l. aquil. ꝑ moder. in. l. q ſe patris. C. vñ liberi. in. § itē ſeruiana. in gloſ. in ver. maxime. inſtit. de actioni.

a ¶ Maxime.Ad de Fráci.Areti. conii.l. Antonius Fráč. ¶ Uide etiā que ibi addita fuerūt per me.
b ¶ Bene no.adð Ro.cōſil.cccxxv.
c ¶ Corporis.Ad de qð voluit h p ro.ɔſil.ccccxcviij. ⁊ lȝ legat' ex cauſa nō poſſit ꝯ ius ſtatuere pōt tñ ex cā illi derogare: vt dicit idem ro. conſil.cccxxxv. et ccccxxxviij. Antonius Fráč.
¶ In hoc qð ðr de legato ꝙ lȝ nō poſſit tollere legē tñ poteſt illi ex cā derogare. Adde ꝙ legat' non pōt derogare ſtatuto ɔcilij gñalis vt p Spe.in ti.de leg. in.§.viij.in vſ.qd ſi papa.⁊ vid tex. i.c.dilecto.de preben.Et an ⁊ quādo poſſit diſpēſare:vide p Spe.in tit.de leg.in.§.ix. vbi ple.ponit ma teria diſpenſationis.⁊ eo.titu.in.§. iiij.v.⁊.vi. Et an legat' habēs autoritatē cōferēdi bñficia qualitercūqȝ vacātia poſſit cōferre beneficia reſeruata vel ɔuoluta:dicas ꝙ deuoluta pōt cōferre: ſed reſeruata nō poteſt: vt p d.ð rot.ðci.cxxij. incipi.legatus in no.⁊ vide per do. Car.in cle.ij.ī.iij. q.de offi.ordi.⁊ in cle.pe.i.v.q.de pͥbē.⁊ an ⁊ qñ legatus poſſit diſpenſare ꝯ conſtitutionē ſuperioris. vide.d.Car.poſtgl. in cle.ij.de reſcri. Sebaſti. Sapia.
d ¶ Ultimo.Uide q̄ tradit Bart.in l.nō ſolū.§.ſi mandato.ff.de iniur. vbi tradit an mādās dicat facere ð quo p Fel.in.c. mulieres.de ſent. excō.p Ang.are. vbi late Ant.ariminēſis in tract. de maleſi.in verſ. ſempronium mādatorem.

niſi vitiū ſit purgatū.ſ.eo.ad extirpādas.vel niſi pr in primo
2 nō habuit titulū lȝ aliter temporaliter tenuerit.ſ.e.cōſtitut'.
In diuerſo autē beneficio ſi tale eſt in quo fili' habeat patri
miniſtrare patre viuente nō pōt in illo beneficio intitulari in
eccleſia in qua intitulat vel rector eſt pater.ſ.eo.cū doctorē.c.
preſentiū.⁊.c.conquerēte.⁊ hoc ſm vnum intellectū.Si nō hȝ
patri miniſtrare vt qꝛ mortuus eſt vel qꝛ beneficiū non eſt in
miniſterio ſubiectū tūc ſi beneficiū eſt idē lȝ mutetur mod' p
monēdi vt qꝛ vnus vicari' ppetu' alter eſt intitulat' adhuc
nō pōt:vt in.c.ad extirpandas.Si bñficia penitus ſunt ſimi-
lia vt canonicatus,⁊ canonicat' nō licet intitulari: vt in.c.ex
trāſmiſſa.ſ.e.Et hic eſt caſus. Si bñficia ſunt diſſimilia tunc
lȝ:vt in.c.ad hec.⁊ hoc mihi vr de mēte horum iuriū.Ex qui-
bus ptȝ ꝙ prohibitio huius tituli fundat ſuper triplici rōne.
Prima ne notet ſucceſſio.ſ.eo.ex tranſmiſſa. Scda ne notet
quedā quaſi poſſeſſio:vt hic.tertia ne cōtingat eccleſiam ſcā-
dalizari qꝛ patri impudico filius miniſtret.ſ.eo.cū decorem.
¶ Ultimo no.gl.in duobus.prio in eo qð dicit ꝙ non ita pu-
nit pmouēs legitimū filiū ſacerdotis ſicut pmouens illegiti
mū.⁊ aſignat cām:qꝛ non pōt cū illegitimo diſpēſare per qð
glo.ſentire vr qð poſſit cū filijs ſacerdotū legitimis diſpenſa
2 re.de hoc dicet.j.c.fi. ¶ †Not.ſcdo de hac dictione:maxime a
a q ſm propriā ſignificationem implicat idem in ſenſu ɔrio.ad
hoc de elec.auditis.j.de poſtu.c.vlti.vt lite nō conteſta.qm.§.
porro.de dila.c.j.de teſti.cū olim.vide de h in fi.vlti.gl.de ap-
pel.in.c.fi.ad hoc.vt eccl'iaſtica bñficia.c.vno.de ſpon.ſpōſam.
de diuor.illa.de tor.c.ij.in fi.ff.de don.inter vi.⁊ vxo.l.ſi qs pro
vxore.Nūqȝ ponit pro tm̄ vt hic ⁊.xviij.diſt.peruenit.xj.q.iij.
ſi quis eps dānatur.xvj.q.iij.c.j.de renun.poſt tranſlationem.
ad fi.de fo.cōpe.cū contingat.de eo q dux.in matri.c.j. Dic ſi
dictio maxime iungit verbis ſapiētibus finalē cām vel ratio
nem:tunc abundat ⁊ ponitur pro tantum:vt in ſecundis iuri
bus.Si vero annectitur verbis ſapientibus cauſam impulſi
uam ⁊ conſtat vel ſaltē eſt dubium:tunc denotat idem in caſu
conuerſo vt in iuribus predictis.C.vñ liberi.l.qui ſe patris.
3 ¶ †Glo.inducit in arg.decre.ꝙ epi non poſſunt diſpēſare cū
illegitimis vt in ſimplicibeneficio pmoueant qꝛ hec decernit
nō valere:⁊ qꝛ imponitur pena ordinatorib' taliū perſonarū.
ad hoc.j.c.fi.glo.concludit ꝙ ſi epi cum illegitimis velint diſ
penſare in eccleſijs paternis non poſſunt etiā in ſimplici be-
neficio vt hic.ſi volunt diſpēſare in alijs eccleſijs a paternis i
ſimplici beneficio:dicit glo.ꝙ poterunt, qꝛ concilium prohi-
bet in paternis diſpenſationē:ergo in alijs cōcedit. ¶ Nota
iſtam glo.in vno ꝙ eo qð canō penā imponit ordinario circa
b factū illi cenſet prohibere diſpenſationē,qð bene not.h p his
q no.in.c.dilectus.de temp.ord.materia que hic tangitur de
4 poteſtate diſpēſandi explicabitur.j.c.fi. ¶ †Unum tñ aduer
te ꝙ hic dicit Hoſtiē.ꝙ etiam dato ꝙ diſpenſare poſſent epi
nō poſſunt cum illegitimis vt preficiant patrib' viuētibus in
eccleſijs.In alijs autem in quibus nō pſunt ſed prefuerūt pa-
tres qꝛ ſunt mortui bñ diſpēſatiue poſſunt filij etiam illegiti
me pmoueri:legitimis autē in eccleſia paterna vt preficiant
nō eſt prohibitū ſm Hoſti.quod intellige niſi prout dictū.ſ.
5 ¶ †Quid ſi canonici taliter ſuſpenſum a beneficijs aſſume-
rēt in epm vel dignitatē an punient vt ſint priuati ptāte eligē
di ⁊ ſuſpenſi eſſent a beneficijs.Inno.dicit ꝙ ſic.de elect.cum
in cūctis.qð dicit Hoſtiē.verum ſi id facerēt p viā electionis:
ſecus ſi per viam poſtulationis.qð dicit In.de dignitate nō
eſt verum de inferiore ab epali.de elec.ſi cōpromiſſarius.§.hu
iuſmodi lib.vj.ſm Io.and.quod bene nota. Anto.
1 ¶ Filius ſacerdotis non poteſt immediate promoueri ad
eccleſiam paternam niſi ex diſpenſatione ſolius pape.nec le-
gatus poſſet.⁊ intellige vt in nu.3.
3 Legat' de latere hȝ magnam ptātē ⁊ eſt pars corporis pape.
4 Legatus de latere nō poteſt contra canonē cōcilij diſpēſare.
5 Papa an dicatur precipere illud qð precipit eius legatus.
1 Dilectus. †Alius q̄ papa nō diſpenſat vt filius in eccleſia paterna in
mediate ſuccedat. In prima facti narratio. In ſe
cunda ibi:quo circa: cauſe cōmiſſio ſm Ioa.and.
¶ Caſus literalis. Uergilius preſbyter habebat quandam
eccleſiā curam animarū habentē quā nullo medio habuit pa
ter eius. Prepoſit' ſancte marie ipſum monuit vt eccleſiam
ſuā dimitteret.ipſe vero dicebat ꝙ remenſis archieps aplice
ſedis legatus cū eo diſpēſauerat:⁊ ideo eā dimittere nolebat.
ppoſitus ſignificauit hoc dño pape:papa mandat quatenus
nō obſtante aliqua diſpēſatione q̄ a ſede apoſto.nō manauit:
ſtatuat ꝙ canonicū fuerit ⁊ appellatione remota ipſum ab ec
cleſia remouēdo.Berñ. ¶ Not.hic vnā practicā procedendi
cōtra notorie illegitime tenētem eccleſiā vt moneatur vt reſi-
gnet. ¶ Not.ſcdo qð vitiū p qð filius phibet ſuccedere in ec
2 cleſia paterna purgat per mediū ſucceſſorē. ¶ †No.tertio le
gatū nō poſſe diſpēſare vt filius immediate in titulū acqrere
poſſit eccleſiam paternā. ¶ Not.qð ſolus papa ſup tali vitio
3 diſpēſat. ¶ Not.caſum in quo appellatio remouet. ¶ †Op.
qð legat' diſpenſet qꝛ exercet reſeruata pape.de offi.leg.qð
tranſlationē.ſol.illud de cōſuetudine introductū eſt ex ſpecia
li cōſuetudine ſedis apo.⁊ ex certa ſciētia vt ille caſus trāſeat
propter periculū.Uel ſcdo legat' nō pōt reſeruata in priuile
giū qñ eſt natus in prouincia ſua iō talis nō poſſet talē diſpē
ſationē facere:legatus aūt de latere pōt hāc diſpenſationē fa
cere.qꝛ iſti miſſi nō habēt ita largā ptātem.qð' autē de latere
c habeant maiorē ptātē ptȝ qꝛ partes ſunt corporis c pape: vt
ptȝ de offi.leg.volētes.ad hoc optime.xciij.diſt.c.j.gloſſ.di
cit ꝙ nulli pñt diſpēſare ſicut nec pñt ꝯ conciliū lateranenſe
4 diſpēſare.j.de pbē.dilectus. ¶ †Not.gl.ꝙ nō poteſt epiſco-
pus ⁊ etiam legat' de latere contra cōciliū ⁊ canonē cōcilij di
ſpenſare.vide gl.de elect.cū dilectus.Poſt.videt ꝙ ſi diſpēſa
tio fiat ex cauſa:qꝛ ppter vtilitatē eccleſie ꝙ etiā hoc permit
tat epo.de quo.ſ.e.ex tua.dic vt dicā.j.c.pri. ¶ Opp.ꝙ non
debuerit monere vt reſignaret ppoſitus: qꝛ nō poteſt niſi in
manibus epi.de renū.admonet.⁊.c.qð in dubijs.ſol.dic quod
forte ppoſitus cū capitulo erat exemptus.vel poterat hoc ex
ſpeciali mandato pape vel ordinarij.alle.de pben.in laterañ.
Uel dic ꝙ monebat vt reſignaret in manibus dioceſani: qꝛ
forte prepoſitus patronus erat ad quem talia ſpectare vidē
5 tur.xvj.q.vij.filijs.de quo de ſup.neg.prela.c.lras. ¶ †Ulti
d mo d pondera text.quia illud non dicitur a papa manaſſe qð
manauit ab ipſius legato:qð eſt verum ex generali manda
to.ſecus ſi ſpeciali:vt eſt glo.ſ.de reſcri.literis.quod not.
1 ¶ Conſtitutio declaratoria trahitur ad preterita.
2 Illegitime natus quando diſpenſetur per epiſcopū ſiue per
papam ad beneficia.vide hic pleniſſime.
3 Surreptio non cauſatur ex eo qꝛ fuerit tacitum id quod mo
uiſſet magis principem ad reſcribendum.
4 Ratio quare epiſcopus diſpenſat in criminibus ⁊ non ſuper
defectu.

Nimis. Illegitimus abſqȝ diſpenſatione pape ad dignitatē vel pſonatū pmoueri nō pōt. Primo ponit abuſum prouincie. Scdo circa pterita corrigi iubet:⁊ in futurū prohibet ibi: quo circa. ¶ Caſus literalis. In prouincia turoñ. filij ſacerdotū ⁊ alij illegitime nati pmouebātur ad dignitates ⁊ ad perſonatus ⁊ ad alia bñficia curā animarū habentia ſine diſpenſatione apoſt.ſe.Uñ mādat papa archiepo turoñ. quaten' pdictos oēs remoueat a dignitatibus pſonatibus ⁊ hmōi bñficijs curam animarū habentibus ⁊ illas perſonis idoneis cōferre faciat p illos ad quos collatio ipſorū digno ſcitur ptinere:pcipiēs ne decetero illud attētare preſumant. Ber. ¶ Not.qð illegitimi ad dignitates vel pſonatus pmoueri nō poſſunt abſqȝ diſpēſatione apoſtolice ſedis:a contrario quod in alijs nō curatis nec dignitatibus nec perſonatibus promoueantur ex diſpenſatione inferiori. ¶ No.ſcdo ar
1 gu.qð dignitas ⁊ perſonatus dicant curati. ¶ †Not.tertio
qð cōſtitutio declaratoria trahit ad preterita. ¶ Not.argu.
qð pena indigni conferentis nō habet locū in hoc cōferente
⁊ ſic pena.c.cū in cūctis.de elect.nō videt ad hoc extēdi.ſȝ dic
2 vt ibi. ¶ †Quero an cum illegitime natis diſpēſent epi vt p
moueant ad beneficiū ſimplex. Rñdet glo.ꝙ planū eſt qð ad
bñficia curata vel dignitates nō diſpēſant:vt hic.ſ.c.ex tua.
ſ.c.proxi.⁊.c.ad abolēdam. In bñficio aūt ſimplici gl.arguit
pro ⁊ contra. Et videtur primo qð diſpēſare poſſunt vt ad factos ſine bñficio:⁊ vt ad ſimplex beneficium promoueri poſſint: qꝛ eo qð phibet ad dignitates permittere videt ad alia bñficia:qꝛ qui de vno prohibet ⁊c.xxv.diſtin.qualis. Secūdo qꝛ nō inuenitur hoc epiſcopis phibitum ergo eis conceſſum intelligitur.j.de re.pmu.ad q̄ſtiones. Nō obſtat.ſ.c.prox.⁊.c. ad abolendam.de ſeruis non ordi.conſuluit.qꝛ in illis nō cōmune ius ſtatuitur id eſt ponit per hoc diſpēſatio nō prohibetur. Non obſtat.ꝙ ſolus papa diſpenſat:vt in.c.literas.ibi papa diſpēſat:qꝛ ab eo fuit petitū.per hoc nō phibet inferioribus ne diſpenſent:vñ remanet glo.quod in talibus diſpenſet. Idem Io.lvj.diſtin.in ſumma. Goffr.in ſum.huius titu. §.circa filios.hodie determinatum eſt ꝙ in maioribus ordinibus cum illegitimis diſpenſat epiſcopus in minoribus nō. In beneficio curato non diſpenſat in beneficio nō curato ſuper quo alias diſpenſare nō poſſet non diſpēſat ex quo aliud ſubeſt indiſpenſabile:ſi aliud non ſubeſt diſpenſat in ſimplici. non in dignitate vel beneficio curato. Cōcludendo dic quod aut in beneficio concurrit vitium quia fuit paternum,⁊ cum
hoc perſona

hoc perſona eſt illegitima.⁊ ꝯcordant omnes ꝙ ſolus papa diſpēſet,
vt in.c.ꝓcedēti.facit tex.de fi.pſb.c.j.lib.vj.⁊ ibi gl.in v.tale.Aut ſolum
adeſt vitiū ſucceſſiōis vitā de ceſſante illegitimitate.⁊ opi.ſunt.Cōmu
nis opi.habet ꝙ non diſpenſet epiſcopus:ſed ſolus papa.ar.ſ.c.dile-
ct⁹.Et hic Hoſt.diſtingit:an cum cauſa intelligo ꝯcernēte vtilitatē ec
cleſie velit diſpenſare eṗs,⁊ poteſt:an ſine cauſa,⁊ non poteſt.vt no. in
d.c.dilect⁹.Idem tenuit Ray.in ſum.ſub hac rub.⁊ ſentit Arch.eo.ti.
c.j.li.vj.in verb.diſpenſari.hic dicit:ꝙ ſi vitiū eſt notū:ita ꝙ ex hoc dif-
famat eccleſia,poterit ſolus papa diſpenſare.ſi ꝑ hoc nō diffamet ec-
cleſia no.ad hoc de re iud.cum te.⁊ recitat gl.de fi.preſb.c.j.li.vj.⁊ reci
tat Hoſt.in ſum.huius ti.in quo clare non firmat.Satis equū puto ꝙ
ſi ſubſiſtat cauſa concernens vtilitatem eccleſie poſſit diſpenſare.arg.
ca.veniens.alias ꝓcedat opin.ꝙ ſol⁹ papa diſpēſat.Qn̄qȝ adeſt ſolū
vitiū illegitimitatis tūc lȝ oli eſſent opi.dic ꝙ aut vult diſpēſare ad or
dines aut ad bn̄ficiū ſi ad ordines minores poteſt: ſi ad ſacros nō ſi ad
bn̄ficia aut ad epiſcopatū:⁊ ſolus papa diſpēſat.de elec.innotuit.⁊ no.
de poſtu.prel.c.fi.de ele.cum dilectus.Unde dicit Hoſt.in ſum. huius
ti.§.ſed notandū.ad fi.ꝙ ad hec beneficia:que ſumma propter excellē
tiā appellat non diſpēſat niſi papa aut vult diſpenſare ad curatū ⁊ nō
pōt,vt in.c.j.eo.ti.li.vj.aut vult diſpenſare ad dignitatē vel perſonatū
nō curatū:⁊ a ſrio hic.⁊ in .c.pal.j.de fi.pſbyt.videt ꝙ poſſit:qr exclu-
dit ſolum curatum.Arch.de filijs preſb.c.j.li.vj.in vſi.beneficium ha-
bens curam animarum.⁊ concludit ibi qđ epiſcopus non diſpenſabit
quia diſpenſatio eſt odioſa:ideo ſub poteſtate diſpenſandi in bn̄ficio
non comprehenditur dignitas vel perſonatus.arg.eorum que no.gl.
de preb.cum olim.in gl.fi.⁊ dicit hoc tenendum.Quādoqȝ vult diſpē-
ſare ad beneficiū cui ex cōſuetudine vel ſtatuto eſt annex⁹ ordo ſacer.⁊
dicit Arch.eo.ti.c.j.li.vj.quia ex quo eſt inhabilis ad ordines ſacros ⁊
in connexo diſpenſat ſolus papa : diſpenſabit ſolus etiam in beneficio
cui annex⁹ eſt ſacer ordo.allegat.de pur.can.accedens.Quādoqȝ vult
diſpēſare vt ſit canonicus,in eccleſia cathedrali ⁊ nō poteſt.j.c.q̄nis.
qr eccleſia cum cura accedere valet prebende eccleſie cathedralis.đ ꝑ
ben.extirpande.§.qui vero.⁊.c.expoſuiſti.⁊ de preb.ſuper eo.lib.vj.vn̄
prebenda eſt dignior q̄ cura:cum non poſſit in cura ergo nec in ꝑben
da.Cōtrariū vr̄ ſentire ibi Arch.quādo non habet eccleſiā curatam
annexam propter generalitatem verborum.vt in.d.c.j. vbi permittit
diſpēſare in beneficio nō habēte curam animarū ad hoc qr nō videtur
expreſſe prohibitū,ergo eſt permiſſum.l.di.in ſumma.c.miror.ad hoc
qđ not.Hoſt.in ſumma eo.ti.§.fi.iuxta fi.ver.circa hoc notandum.vbi
canonias ⁊ alia beneficia curam animarum non habentia appellat in
fima.Ubi autem accu prebende eſſet annexum beneficium curatum
an diſpenſare poſſit,⁊ inclinat qđ ſic,quia talis non đr curatā.de ꝑbē.
ſuper eo.li.vj.Jo.An.in gl.tenet contrarium:qr ſatis ſaltem in conſe-
quentiam diſpēſatur vt teneat curā.⁊ hoc tenet ibi gl.per tex.c.j.quaſi
hoc ſit de beneficijs ſine cura in quib⁹ diſpēſare nō pōt.Predicta om
nia limitat Jo.quod epiſcopus in curatis non diſpenſat niſi cā ſubſit
ſumme neceſſaria.j.q.vij.§.niſi.⁊.c.tali.⁊ de ſeruis non ord.de famulis.
⁊ quia neceſſitas non habet legem.de conſe.diſt.j.ſicut.ad hoc qđ not.
Arch.de ele.in.vj.c.lȝ canon.recitat ꝙ alij ꝯrium tenent ꝙ ſibi vr̄ du-
rū.Hoſt.illud recitat ⁊ tenet.ſ.c.ex tua.Sȝ đt ꝙ curia ſeruat ꝯrium ⁊
hoc ſequendum.ſed de iure primum eſt verius ſm eum.Teneas ꝙ ſer
uat curia de iure eſſe.Hoſt.in ſumma huius ti.§.ſed notādū.diſtingue
bat inter diſpēſationem volūtariam rationabilē ⁊ neceſſariā.de volū-
taria oīno dicit ꝙ ſolus papa illam facere pōt.inſt.de iure natu.§.ſed
⁊ qđ principi.ad hoc.de conceſſ.ꝑb.cum noſtris.Quedā eſt rationabi
lis ⁊ non neceſſaria ꝓpter ꝑrogatiuā meritorū.⁊ đt ꝙ hanc ſolus prin
ceps in ſummis ⁊ duplicib⁹ exercet.que ſint duplicia appellat bn̄ficia
habentia curā.quedā eſt diſpenſatio neceſſaria,⁊ hanc đt ꝙ eṗs facit.
In oībus dicit ꝙ papa volūtarie diſpenſando peccat ſm eū in loco ꝑ
allega.⁊ ibi pleniſſime declarat qn̄ beneficiū dicat curatū.Quandoqȝ
a cū illegitimo etate[a] vult diſpēſare in ſimplici qđ ſm Hoſt.appellat in
fimū vt qđ habet curam nō eſt dignitas vel perſonat⁹ nec canonia ca
thedralis eccleſie.lȝ Hoſti.ibi includat etiam canoniam quācūqȝ ſub
infimo:ꝙ eſt verum vt eſt dictū ſupra.⁊ dicit ꝙ poterit diſpēſare niſi
aliud ſubſit impedimētū circa beneficiū in quo nō poſſit diſpenſare ꝙ
declara:vt per gl.in.d.c.j.e.ti.lib.vj.Predicta vident limitari ex di
cto Hoſt.hic qui dicit ꝙ papa de facili non diſpenſat cum genitis ex
religioſo vel adulterino coitu vel inceſtuoſo coitu niſi tranſeant ad re
ligionem.arg.j.ti.j.conſuluit.per qđ vident predicta ꝓcedere quando
epiſcopus vult diſpenſare cum illegitimo.alleg.ad hoc.ſ.c.ad abolen
dam.gl.tenet contrarium in.c.j.e.ti.in gl.ij.⁊ credo illud veri⁹.nec for
te ꝯrium voluit Hoſt.vt referat dictum ſuum ad caſus in quibus pa-
pa diſpēſat nō ſic de facili cū vno ſicut cū reliquo:vt.ſ.de renun.c.niſi.
b ad fi.†Quero quid ſi papa diſpēſauit cū genito ex ꝯiugato ⁊ ſolu-
ta,ꝯiugat⁹ erat comes baro vel magnus princeps,de quo in literis n̄
ſit exꝑſſa mētio,qdā ꝙ valet diſpēſatio:quia ⁊ ſi illud expreſſiſſet faci-
li⁹ habuiſſet.[b]Alij ꝯ cū adulteriū ſit maius peccatū in principe.l.diſt.
homo.iđ difficilius impetraſſet ⁊ tales diſpēſatiōes ſunt odioſe.j.c.ij.
li.vj.ꝙ fatet Hoſt.quando ex ſoluto ⁊ nobili coniugata.C.ad orfi.aut.
ſi qua illuſtris.⁊ in alijs ꝯcludit qđ valeat:quia nec ſtylus curie habet

ꝙ nomina vel circunſtantie parentum exprimā-
tur ſed ſufficit generalis mētio ⁊ ſtylus ⁊c.de cri.
falſi.q̄ȝ graui.maxime ne fruſtrentur ⁊ decipiant
tales gratias obtinentes.de do.ꝑ vr̄as.⁊ remit-
4 tit ad ſummā.e.ti.§.fi.†Quare aūt eṗs diſpen
ſat in criminibus.de iud.at ſi clerici.⁊ non ſup de-
fectu no.j.eo.ti.c.j.li.vj.⁊ no.in ſpe.ti.iij.§.nunc de
eṗorum.ver.ſed cum eṗs.al's ver.ſed nunqđ cum
clerico.qr delictum deletur penitentia,ſed nō de-
letur vitium illegitimitatis. Antonius.

De ſeruis non ordinandis. Rub.

Uiſo de impedimēto originis,videndū eſt de
impedimento condictionis pſone.Materia ha-
betur.liiij.diſt.per totum:ad hoc.xij.q.ij.liberti.
vſqȝ ad.c.aurum.

1 Diuinare ⁊ futura precauere an ⁊ quando
quis teneatur.

INſtruēdi. Seru⁹ ante plenam
manumiſſionē ordinari non dȝ.
h.d.primo ponit dictū.ſcđo eius
approbationē.tertio ex eo dat in
ſtructionē.ſcđa ibi,reuera.tertia
ibi,⁊ ideo.No.primo,ꝙ clericus antequam ſit
factus liber nō pōt ad ordines ꝓmoueri.No.
ij.ꝙ ingenuitas ⁊ libertas dicunt quedam digni
tates.No.finē tex.Op.ꝙ ſeruus nō poſſit effi-
ci ingenuus per manumiſſionē.Nam libertinus
efficit.⁊ ille ingenuus dicit qui liber naſcit.inſt.de
ingen.in prin.glo.fatet ꝙ ſtat improprie,⁊ debet
exponi ingenuitatis.i.libertatis plene.ſed exigit
ingenuus:quia oportet quod gaudeat plena li-
bertate,ita ꝙ nullo retineatur obſequio.alias ad
clericatum ꝓmoueri non debet.liiij.di.quicunqȝ.
Nā libertinus eſt qui ex iuſta ſeruitute manumiſ
ſus eſt.inſt.de lib.in princ.Unde tu canoniſta de-
bes ſcire qđ tres ſunt ſtatus hominum id eſt tria
ſunt genera hominum,qr qdam ſunt ingenui et
ſunt illi qui ſunt in plena libertate ⁊ fuerunt nati
in libertate.quidam ſunt liberti ⁊ ſunt illi qui fue
runt ſerui ⁊ poſtea ſunt manumiſſi , quidam ſunt
1 ſerui ⁊ ſunt illi ⁊c.†Glo.vl.proſequitur genera
le precauenda futura,an inſpiciatur qđ euenire
poteſt.allegat pro,poſtea in fi.oppo.ff.ad.l.Aql.
l.ſi putator.ſo.dic non teneri diuinare vt in ſecun
dis iuribus alle.in glo.ſed tamen nobis imputa
tur ſi nō occurrimus.i.nō fecim⁹ diligentiā quā
potuimus,ſic intelligit litera ⁊ iura ⁊c. vt in pri-
mis,ad hoc de homicidio.⁊ literis.⁊.c.ioannes.⁊
c.fi.⁊ Hoſti.addit quod no.xij.qđ.j.habebat.vide
Bar.ff.de verb.obl.inter ſtipulantem.§. ſacram.
Oppo.non videt curādū de origine vel nobili
tate.de preb.venerabilis.de inſti.ad decorem.ſol.
de origine alia non ſeruili non curatur vt ibi.ſic đ
ſeruili curat,vt hic,de nobilitate ſanguinis etiā
non curat ſed ſic de nobilitate conuerſationis.de
cler.pereg.per totū.de iud.cū deputati.Que-
ro in quo erit vituperiū,dic in hoc ꝙ clericus in
ſeruitutem remittit.liiij.diſt.frequens.⁊.c.ex an-
tiquis.eſt enim vituperium ꝙ tāgit totū collegiū
clericale cui renuntiari non poteſt.j.de foro com
peten.ſi diligenti ⁊c.

1 Seruus ꝓmotus ad ordines ſacros ſine do
mini licentia,an ⁊ qn̄ ſit ſibi reſtituendus.
2 Seruus ſi proclamauerit ad libertatem corā quo
iudice litigabitur.
3 Seruus ſi ꝓclamauerit ad libertatem an dn̄s ꝑ-
dat eius poſſeſſionem.

DE ſeruorū. Seruus ſine licentia domi
ni ordinatus deponitur ⁊ domino re
ſtituit.h.d.Et duo facit cōſilium.pri-
mo ponit ſtatutū.ſcđo contra factū irritat.ſecun
da ibi.⁊ ſi.Caſus literalis.Statuit conciliū to
letanum vt nullus eṗorum decetero promoueat
ſeruos ad ordines nec etiam ad minores,niſi pri⁹
libertatem a dominis fuerint conſecuti.⁊ ſi a.i-
quis ſeruus fugiat dominum, et fraudulenter

Zacharias.
a Cū illegitimo
etate.adđ an pa
pa diſpenſans cū
minore ſeptēnio
vł decēnio ꝙ poſ
ſit eſſe canonic⁹
in eccleſia cathe-
drali videat diſ-
penſat⁹ vt poſſit
eſſe đlegat⁹ tāqȝ
canonic⁹ eccleſie
cathedralis.⁊ cō
cluđ negatiue cū
Fe.in.c.poſtula-
ſti.verſi.ad idem
ꝙ dicit glo.ſ.de
reſcrip.

Sebaſti.Sapia.
b Facilius ha-
buiſſet.De iſtis
oīb⁹ meminit.d.
Fe.in.c.poſtula-
ſti.colum.iiij.v.
fuit etiā ad hec
propoſita.ſ.đ re
ſcr.refert tamen
Alex.tenētē con
trariū,⁊ ꝯſuluiſſe
ꝙ nō valuit legi
timatio in qua
non fuit narratū
ꝙ pr̄ erat ī ſacris
đ quo per Imo.
in.c.niſi cum pri-
dem.co.xxv.ſ.đ
renuntia.

ad grad⁹ eccleſiaſticos ꝓmotus fuerit deponat̃ ⁊ dñs eius eũ recipiat.B.¶ No.i.ſeruos non ordinandos ad ſacros ante ꝙ̃ ſint tradita libertati. ¶ Not.ij.ſeruum dolo vel calliditate preter dñi cõſcientiam ordinatũ debere deponi ⁊ dño reſtitui.

1 ¶†Op.ꝙ ñ reſtituat̃ dño ſeru⁹ ordinat⁹ ad ſacros:ſed ordinans debeat dare ſeruũ loco eius ⁊ ille remaneat clericus.liiij.diſt.ex antiquis.glo. iij.proſequit̃ plura membra que proſequor ꝑ caſus. Primus qñ ſeruus ordinat̃ ſciẽte ⁊ ꝯdicente dño.⁊ dic ꝙ ſeruus remaneat ⁊ reſtituit̃ dño. qđ omnes fatent̃ qđ non eſt ſacerdos factus. Ubi ſacerdos eſt fact⁹ ſunt opi. Aliqui ꝙ reſtituit̃ dño, aliqui ꝯdicunt vt Jo.⁊ Tancr.⁊ Inno.vnde ſm cõmunẽ opin.tenẽdo:ꝙ tunc pꝛ̃ſbyter nõ reſtituat̃ dño,ſ; aliter ꝑ epm̃ ordinãtem dño ꝓuideat̃ ex q̊ ad preſbyteratũ eſt ꝓmot⁹. ¶ Scđs caſus qñ ſciẽte ⁊ non ꝯdicente dño eſt ordinatus.glo.đt ꝙ ſtatim liber eſt.liiij.di.ſi ſeru⁹ ſciente.⁊ dicunt doc.verum indiſtincte ad quẽcũꝙ ordinẽ ꝓmotus ſit ſiue ad minores ſiue ad ſacros ſm Goffre.l; Pe. ꝯtra ⁊ male. ¶ Tertius caſus eſt qñ ordinat⁹ eſt dño ignorãte ⁊ epõ aut pꝛ̃ſentatore ſciente.gloſ.đt ꝙ ille efficit̃ liber:⁊ epš ⁊ pꝛ̃ſentator tenent̃ dño dare duos ſeruos eque bonos.liiij.diſt.ſi ſeruus abſente. Si non habent vnde ſoluãt reſtituit̃ dño,vt ſtatim diſtinguit̃.⁊ hoc de diſpẽſatione eccleſie cũ de iure đponi deberet q: ſui fecit furtũ. ¶ Quartus caſus qñ dño ignorante ⁊ epõ ⁊ preſentatore: ſeruo ſciẽte,ſi eſt ordinat⁹ ad minores deponit̃ ⁊ remanet ſeruus.liiij.di.nulli.⁊.c.ex antiqs.⁊.c.frequẽs. Si ẽ ordinat⁹ ad diaconatũ dabit vicariũ ꝓ ſe.ſi nõ habet reddet̃ ipſe.liiij.di.ex antiquis.et eodẽ gaudeat ꝓuilegio ſubdiacon⁹.j.e.miramur ad h̃ ar.de eta.⁊ qua.a multis. Si ordinat⁹ eſt ad ſacerdotiũ ſtatim eſt liber,ſ; in amiſſione peculij multat̃.vt.c.ex antiqs prealle.ſi non habet peculium ſeruit dño in diuinis officijs.liiij.diſt. c. frequẽs.ſm glo.q̃ hoc dicit:ſi habes in glo. Si vero dño ignorãte ⁊ epõ ⁊ pꝛ̃ſentatore. Alij ⁊ male poſt verbũ:⁊ pꝛ̃ſentatore,habẽt ſciẽte.⁊ ſm Goff.h; locum in quocunꝙ ordine ſit promotus. Sed dicit Hoſt.ꝙ non inuenit̃ hoc iure cautum:quia canõ hic allegat⁹ loquit̃ in ꝓmoto ad ſacros. Uñ ſm eum hec vel alia vel maior vel arbitraria erit pena.de off.dele.de cauſis.de tranſa.c.fi.⁊ ſm eũ primo dabit̃ actio cõtra ordinatorẽ.ſcđo cõtra pꝛ̃ſentantẽ arguẽdo ex ordine illi⁹.c.ſi ſeruus.⁊ eſt ſimile de preb.cũ ſcđm.vno tñ ſoluẽte ceteri liberant̃. ff.de eo per quẽ fa.eſt.l.j.§.ſi plures. Et que dicta ſunt locũ habent ſm eum ſi intra annũ reperitur ſeruus qui annus cõputat̃ a tẽpore ordinationis ſ; verius eſt ſm eum qđ dixit Lau.annũ cõputari a tp̃e ſciẽtie.de ſup.neg.pl.licet.⁊ ſic intelligitur liiij.diſ.ſi ſeruus ſciẽte. Qñ ergo ſeruus omnibus ignorantibus ad clericatũ tranſiuit vel dubitat̃,⁊ tunc procedit.c.ex antiqs.qđ ponit di.quã ponit vl.gl.in vltimo mẽbro:ꝙ hoc caſu loquat̃ patet in tex.ibi,ignorantia,vel voluntate:q: tũc agit̃ đ pena non ipſorũ promouentium pꝛ̃ſentatoris aut ordinatoris ſed de pena ſerui ⁊ hoc determinat illud.c.cõcordãdo cum iſto:aut hic eſt ꝓmotus ad minores ⁊ debet reddi iſte,vt voluit tex.in.d.c.ex antiquis.aut eſt ꝓmotus ad ſacros vſꝙ ad pꝛ̃ſbyteratum. Si ad pꝛ̃ſbyteratũ tũc ſola peculij amiſſiõe mulctet̃:ꝙ dicũt doct.quo ad vſum.⁊ bene:q: peculiũ eſt dñi ⁊ ipſe ſolũ habet adminiſtrationẽ. Aut eſt ordinatus ad ordinẽ:⁊ hodie idẽ ad ſubdiaconatũ.vt in.d.c.miramur.⁊ tunc d; dare vicariũ ⁊ ſi nõ h; ipſe reddat̃. H̃ ꝓcedũt qñ facilitate ſeruus fecit ſe ordinari.ſi vero malitioſe ⁊ calliditate d; dño reſtitui etiã ſi ad ſacros fuit ꝓmotus vt hic eſt caſus.liiij.di.de ſeruorum.⁊ declarat ille tex.vt q: corruptis teſtibus vl̃ ꝯductis ad hos grad⁹ eſt ꝓmot⁹. In caſu ãt quo dño reſtituit̃ dicunt doc.hic ꝙ dñs nõ põt eũ vẽdere.de quo.j.q. j.q ſtudet. Itẽ eo caſu dicũt ꝙ ſi dñs ñ pt̃ illi ꝓuidere,ꝙ epš tenebit̃ illi ꝓuidere,ſm Hoſt.alle.de renũ.c.ad ſupplicationẽ. Dicũt tñ Inno.⁊ Hoſt. ꝙ nõ licebit dño i clericũ repetitũ manus inijcere.xvij.q.iiij.ſi qs.nec poterit talis ad ſacros ꝓmot⁹ mr̃imoniũ ꝯhere. de ꝯuer.ꝯiu.qdã.lxxxiiij.di.cũ i pterito. Jo.liiij.di.c.fi.itẽ nõ iudicabit̃ a dño ſed ab epõ.xcvj.di.ſi iperator.i alijs aũt priuilegio nõ gaudebit. de cle.ꝯiu.ioãnes.⁊.c.ſeq.idẽ dicẽdũ eſt in originarijs ⁊ aſcriptitijs ⁊ oib⁹ q ꝯdictiõe ſeruili vl̃ al̃s obligati ſunt.liiij.di.frequẽs.⁊.c.gñalis.⁊.c. ſi qs.⁊ in libertis in qb⁹ patronus aliqđ ſeruitiũ ſibi retinuit.ea.di. quicũꝙ.⁊ in obligatis publicis functionibus.j̃.ti.px.c.vno.⁊ ſm hoc non omnis nec in omnib⁹ ſeruis ordinat⁹ reſtituit̃ domino ⁊ multo min⁹ ꝓfeſſus. Eſt em̃ in multis caſib⁹ videre ꝙ quis priuat̃ iure ſuo ſine culpa,ſed non ſine cauſa:de quo de reg.iur.ſine culpa.li.vj.iuſtius tñ eſſet ſm Hoſt.dicere ꝙ tales priuarent̃ ⁊ dñis ſuis reſtituerẽt̃.ita ꝙ nec remanerent de foro eccleſie,nec ab eo defenderent̃:ad hoc.c.j.j̃.ti.pxi.⁊ c.null⁹.j̃.eo.de iu.cũ nõ ab hoie.de ver.ſig.nouimus.vñ dicit canon ꝙ ex quo talis de gradu đciderit eius ꝯdictiõis ſit cui⁹ fuerit añ gradũ liiij.diſt.nulli.⁊.c.ſeq.⁊.c.ex antiqs.⁊.c.ſeq.ſalua tñ ſuperiori diſtinctione. Nec ob.ꝯria ſm eũ q̃ loquunt̃ in liberis ⁊ libere ordinatis,ſeru⁹ ãt liberũ ꝯſenſum non h;.⁊ iđ in pꝛ̃iudiciũ dñi exp̃ſſum etiã votũ emittere nõ põt.vt in prin.j̃.c.j.de ſen.exc.relatũ.excepto mr̃imonio.j̃.đ ꝯiu. ſer.c.j.⁊ de ſacra.bap.j̃.de iud.c.fi.⁊ alijs ſine qbus ſalus anime non h̃r q̃ corporibus preferenda eſt.xvj.q.j.precipimus.C.de ſacroſanc.eccle. ſancimus.ſm Hoſt. ¶ Ultimus caſus eſt qñ monachus efficit̃.⁊ dicit gl.ꝙ vſꝙ ad triẽniũ tm̃ pt̃ dñs ſeruũ repetere.vltra vero remanet monachus ⁊ liber.liiij.di.ſi ſeruus ſciẽte. Ad repetẽdũ võ clericũ ſecularẽ vbi repeti põt dat̃ annus ſm do. Rõ q: monachi latẽt, clerici patẽt,⁊ ſi nimis diſtaret daret̃ ẽt plixius tp̃s.xvij.q.ij.ſi qs incognit⁹.ſm doc.

2 ¶†Quero qd ſi ſeruus a dño fugerit ⁊ ꝯtẽdit̃ de eius libertate vl̃ ſeruitute corã quo q̃ſtio agitãda ſit. Gl.tãgit aliqua mẽbra. Qñꝙ ſeruus ipſe eſt actor ⁊ ꝓclamat in libertatẽ,⁊ q̃ſtio eſt agitãda corã iudice dñi. C.vbi cau.ſta.l.iiij.h̃ mẽbrũ ꝓcedit abſꝙ dubio. Qñꝙ agit̃ ꝯ ſeruũ q petit̃ in ſeruitutẽ:⁊ tũc aut cõſtat ꝙ fugit a dño:aut ꝯſtat ꝙ nõ fugit, ſ; eſt in poſſeſſione libertatis,aut eſt dubiũ:q: de hoc partes inter ſe ꝯtendũt:an fugerit vel nõ.primo caſu qñ ꝯſtat ꝙ fugit a dño ſi dñs eũ bona fide poſſidebat:planũ eſt ꝙ hec poſſeſſio iniuſta nõ ꝓficit ipſi ⁊ ſic cã eſt agitãda corã primo iudice ⁊ ad illũ eſt remittẽda.C.vbi cau. ſta.l.j. Si dñs aũt erat in poſſeſſiõe mala fide:q: violẽter eũ detinebat: ⁊ tũc qdã dicũt ꝙ fugiẽdo nõ licite priuat dñm poſſeſſione,vnde i poſſeſſione ſeruitutis reducit̃,⁊ ſic cã vr̃ tractãda corã primo iudice.C.de ꝓb.l.vis eius. Alij dicũt ꝙ ſi fugit quãdo violẽter detinebat̃ nõ vr̃ doloſe eſſe in poſſeſſiõe libertatis:⁊ cã agitãda erit corã iudice ipſius vbi eſt ſeruus q eſt in poſſeſſiõe libertatis,dic ꝙ ſi aliqs liber homo vt ſeruus detineat̃ non acqrit̃ iuſta poſſeſſio in eũ,iđ ſi aufugiat iſte eſt i poſſeſſione libertatis:q: ſpãle eſt ꝙ non acqrat qs ius ſeruitutis vel poſſeſſionem ſeruitutis vel alterius iuris in libero hoĩe ſi dolo malo ceperat poſſeſſionem iuris.ff.de ꝓb. l.ſi qs. In talibus em̃ nõ acqrit̃ poſſeſſio ſine titulo,vt patet.j̃.de reſt.ſpo.ex parte.⁊ qđ ibi no. Qñꝙ ſeruus eſt apprehẽſus violẽter,⁊ cõtinue detẽtus violẽter,⁊ tũc acqrit̃ poſſeſſio in eũ,iđ ſi poſtea aufugiat ſequẽs poſſeſſio eſt iniuſta niſi incõtinẽti aufugerit,⁊ ſic cã eſt tractãda corã iudice dñi primo tenentis,⁊ eſt cã, q: i ſeruo ſicut in alijs rebus põt haberi poſſeſſio abſꝙ titulo ⁊ bona fide.⁊ ſcđa violẽtia purgat primã,⁊ ſic attẽdit̃ primus iudex,ꝙ intellige niſi incontinenti aufugerit:vt.l.iij.§.cũ igit̃.ff.de vi ⁊ vi ar.⁊ no.in.c. cũ olim.de reſt.ſpo.hec ꝓcedũt abſꝙ dubio vbi agit̃ poſſeſſorio,ſed ſi ageret̃ petitorio,puto idẽ. Si aũt ẽ dubiũ an dñs primo violẽter app̃hẽderit vel nõ,tũc đt hic Inn.ꝙ ſummarie primo diſputabit̃.⁊ ſm ꝙ iudex reperiet iudicabit vt ſi ſeruũ reperiet aufugiſſe,dñm bona fide poſſediſſe,tũc cognoſceret pri⁹ iudex,ſi inuenerit ꝙ aufugerit,⁊ ille primo violẽter detinuerit ⁊ h̃ aufugerit incõtinẽti:ꝙ tũc tractabit̃ cã corã iudice ſerui ⁊ in loco vbi eſt ſeruus. Scđo caſu qñ ꝯſtat ꝙ nõ aufugit,ſ; ẽ i poſſeſſiõe libertatis cã ẽ tractãda corã iudice vbi ẽ ipe ſeruus. C.vbi cau.ſta.l.iij. Si eſt dubiũ an aufugerit vel nõ,quia inter partes de hoc contenditur,⁊ hoc ante oĩa debet diſcuti ſummarie ad vidẽdũ qs eſt iudex,⁊ poſtea ſm euentum iudicabit̃. Si appareat ꝙ aufugerit iudex dñi al̃s iudex ipſius ſerui cognoſcet ſi eſt in poſſeſſiõe iuſte libertatis. Ex his ꝯcludit̃ ꝙ ſicut iſta poſſeſſio libertatis releuat reſpectu iuriſdictiõis ⁊ iniuſta nõ.ſic đt h̃ Inn.ꝙ iiuſta poſſeſſio nõ releuat ab onere ꝓbãdi,iuſta ſic.C.de ꝓb.l.vis eius.⁊.ff.de li.cau.l.liberis. Jõ dic ꝙ quãdoꝙ ꝯ ſeruũ aufugiẽtem agit̃ petitorio,⁊ op; diſcuti de prima poſſeſſiõe domini,an iuſta fuerit vel ñ fuerit quo ad hoc vt cognoſcat̃ an ſeruus ſit in iuſta poſſeſſiõe libertatis vel ſeruitutis cũ al̃r nõ poſſit cõſtare cui onus incũberet ꝓbãdi. S; nõ placet hoc Inn.quando ꝯtẽdit̃ de ſeruitutis poſſeſſiõe alicuius ſerui q nõ negat̃ ſeruus, vt q: ẽ ſeruus alterius,tũc em̃ ſemꝑ vltima poſſeſſio ẽ iuſta,l; prima fuerit violẽta q: potuit h̃ri abſꝙ titulo ⁊ bona fide,vbi ãt ẽ ꝯtẽtio ſeruitutis ⁊ libertatis,tũc ſi primo violẽter tenebat̃ ſcđo aufugit,iuſta eſt vltima poſſeſſio ⁊ releuat̃ ab onere ꝓbãdi,q: non potuit liberi hominis poſſeſſio h̃ri violẽter,⁊ nõ bona fide,iđ ſi de h̃ diſputaret̃ op; prius diſcuti de poſſeſſione violẽta domini vt videret̃ ad quẽ ſpectet on⁹ ꝓbãdi. Quãdoꝙ inter eos ꝯtẽdit̃ de poſſeſſorio,tũc em̃ qdã dicũt ꝙ nõ admiſſa exceptione violẽtie reſtituit̃ res:vt no.de poſtu.pl.bone.ij. Sed certe hec ꝓcedunt in ſeruo,in libero hoĩe idẽ ꝙ.s. Tu dic ꝙ nõ facta

differentia

differentia inter liberũ ꝛ ſeruũ in caſu iſto ꝙ ſi agiť de fine iuriſdictio-
nis tenẽdũ ẽ ꝙ.ꝫ.ẽ dictũ: ſi de fine ꝓbãdi, ſi agiť poſſeſſorio diſtinguẽ-
dum eſt inter liberũ ꝛ ſeruũ, ſi eſt liber opꝫ ꝙ diſcutiať de iuſtitia poſ-
ſeſſionis domini: ſi ꝓ ſeruo non, qꝛ primo caſu poſſeſſio non habeť ſine
titulo. ſcđo ſic. Igiť ad cõcludendã poſſeſſionẽ primo opꝫ diſcuti de ti
tulo. Si agiť petitorio vtroqꝫ caſu oportet ꝙ diſcutiať de iuſtitia poſ-
ſeſſionis domini, qꝛ ſi vtraqꝫ ꝛ domini ꝛ ſerui ſit iuſta: licet profit quo
ad poſſeſſorium: ꝛ quo ad iuriſdictionem poſſeſſorio non ꝓdeſt vbi a-
giť de petitorio cum ꝑſumptione nature iuueť dicens ſe liberũ, ꝛ forte
3 nec tũc ꝓcederet quo ad iuriſdictionẽ primã. ¶ †Sꝫ ad declarationẽ
predictorũ querit hic Jo. An. poſt Inn. qñ amittat poſſeſſionem ſerui
ſeruo ꝓclamãte ad libertatẽ: dic qñqꝫ ſeruus ſe gerit pro liberto ꝛ bo-
na fide motus iuſtis vel etiam iniuſtis rationibꝰ dũmodo nõ fraude
vel calliditate ſe gerat ꝓ libero ꝛ acqrat poſſeſſionẽ libertatis ꝛ iuſtã.
ff. de lib. cau. l. liberis. in fi. ꝛ. l. igiť. in. ſ. poteſt. Quod qdã intelligunt ſi
per decenniũ ſteterit in libertate. ar. ff. de acq. poſ. l. poſſideri. ſ. ſi ſeruꝰ.
a Sꝫ certe ꝫm hoc in ꝑſcriptione libertatis forent neceſſarij. xx.ª cũ tñ
conſtet ſufficere decennium. ff. qui ꝛ a quibus. l. ſi cũ. ſ. ariſto. ideo non
placet. Quãdoqꝫ exiſtit in libertate mala fide: ꝛ tũc ſi ẽ certũ ꝙ dñs de
ſijt habere animũ poſſidẽdi perdit poſſeſſionẽ ſicut ꝛ aliarũ rerũ. ff. ꝺ
acq. poſ. l. ſi qs vi. ſ. differẽtia. ꝛ dño petẽti non reſtituiť poſſeſſio ſerui ſi
mala fide ſit in poſſeſſione libertatis, ꝛ talis poſſeſſio nõ releuat ſeruũ
ab onere ꝓbandi quia iniuſta per preal. ¶ Quandoqꝫ eſt in poſſeſſio
ne libertatis: ꝛ certũ eſt ꝙ dñs non deſijt habere animũ poſſidendi vt
qꝛ dominus nõ omiſit cuſtodiã ſerui, ꝛ tũc etiam ſi centũ annis fuerit
in poſſeſſione libertatis dñs eum poſſedit: qꝛ ipſe ſuꝑpſius non põt in
teruertere poſſeſſionẽ ex quo ab alio poſſidetur. alias abſurdũ ſeque-
reť: qꝛ ſi ſeruus meus. x. vel. xx. annis ſe defenderet in arce ꝙ amitterẽt
poſſeſſionem eius. Qñqꝫ dñs neſciebat vbi eſſet ꝛ ſic omiſit cuſtodiam
eius: ſi ſeruus habebat animũ reuertẽdi retinet poſſeſſionẽ. ff. de acqr.
poſ. l. ſi rem. ſi non haberet animũ reuertẽdi perdit poſſeſſionem: qꝛ cũ
eſt mala fide in poſſeſſiõe libertatis reſtituitur poſſeſſio domino ꝛ nõ
releuat ab onere ꝓbandi: vt. d. l. liberis. ſ. fi. ꝛ. l. igiť. ſ. põt. ꝛ ad iudicem
domini remittiť per ꝑdicta: cũ prius tamen cõſtabit ꝙ ſit in poſſeſſiõe
mala fide vt eſt dictũ. Si dubitať an deſierit habere animũ poſſidẽdi
vel non, ꝛ tũc ſi ſeruus in poſſeſſione libertatis fuerit decẽnio ꝑſumiť
habere animũ deſinẽdi poſſidere, ſi minori tẽpore ſecus. ff. de acq. poſ.
l. poſſideri. ſ. ſi ſeruꝰ. dic vt ibi plene p Bar. Hec aũt q̃ſtio an ſit ſeruꝰ
in poſſeſſione libertatis: an nõ. an ſit fugitiuus, vel nõ. ꝛ an bone fidei
vel male debet queri anteq̃ꝫ de ꝓprietať decernať: vt. d. l. liberis. in fi. ꝛ
d. l. igitur. ſ. põt. ꝛ queriť hoc ſub iudice ſerui ratione dubietatis ſimi-
le de app. ſi duobus. ff. de iud. l. ſi quis. de reſcrip. ſuper literis. Et dicit
Jo. mo. ꝙ iſta multũ valent qꝛ ſimilia fere quereňť. qñ ꝑlatus dicit ali
quẽ ſuũ clericũ vel abbas monachũ: vel dñs dicit aliquẽ ſeruũ libertũ
vel aſcriptitiũ vel originariũ vel officialẽ. de ſimilibꝰ enim ꝛc. ff. de leg.
l. nõ poſſunt. ꝫm Inn. ꝛ vide qđ no. ꝫ. de app. dilectꝰ. ¶ Quero quãdo
minor poſſit dare libertatem. dic inter viuos põt in. xx. anno. C. q ma.
non poſſ. l. ſi minor. In vltima volũtate manumittere poteſt qui teſta
ri põt. in aut. ſed hodie ibi ſignata. ꝛ in aut. vt ſpon. larg. ſ. j. Que autẽ
ſit ratio quare ſeruus cõſecratꝰ domino reſtituať ꝛ nõ alia res dic qđ
ratio reddiť. de rel. do. c. ad hec. ne ſit in poteſtate ſerui ſe dño priuare.

1 ☞ Appellatione famulorum comprehenduntur ſerui.
2 Appellatione eccleſie continetur prelatus.

De famulis.

Seruꝰ ab eccleſia manumiſſus ordinari põt ꝛ quod acqrit poſt eiꝰ obitũ erit eccleſie manumittẽtis quã ſi accuſat vel ꝫ eam teſtificať libertate priuať ꝛ ordine. h. d. ꝛ tria ſunt dicta. ſcđa ibi qcqd. tertia ibi qbus ꝛc. ¶ Caſus literalis. Statuit cõciliũ Toletanum ꝙ eccleſia poſſit ꝯſtituere ꝑſbyteros ꝛ diaconos per parochias de ſeruis ſuis: ita tñ ꝙ primo accipiant libertatẽ ꝛ quicqd poſtmodũ acquiſiuerint vel eis datũ fuerit ad extraneas ꝑſonas nõ trãſmittant, ſed omnia poſt obitũ ſuũ ad ius eccleſie a qua manumiſſi ſunt debeãt pertinere, quibus accuſandi vel teſtificãdi aduerſus eccleſiam omnis aditus ꝑcludať ſicut ꝛ ceteris libertis ad qđ ſi aſpirauerint ꝛ libertatẽ amittãt ꝛ honorẽ ordinis quẽ nõ dignitatẽ nature, ſed tẽporis neceſſi-
tate meruerũt. Ber. ¶ No. primo ꝙ eccleſie ſerui anteq̃ꝫ recipiant li-
1 bertatẽ nõ poſſunt ordinari. ¶ †No. ꝙ appellatiõe famuloꝝ cõtineňť
ſerui. ¶ No. ꝙ ſeruitus etiã inducta de iure gentiũ inhabilitat quẽ ad ordines. ¶ No. ꝙ de ſtatu alicuius dꝛ agi qñ agiť de eius libertate, ꝛ ſic faciẽs cõtra libertatẽ ciuitatis dꝛ facere contra ſtatum: ꝙ nota propter ſtatuta Italie. No. ꝙ ſeruitꝰ dꝛ hominẽ afficere reſpectu nature. ¶ No. ꝙ ordo diciť honor ꝛ gradus honoris. ¶ No. ꝙ facilius perditur queſitũ ex diſpẽſatione ꝛ de iure ſpeciali neceſſitate inſtãte q̃ꝫ queſitũ de iure naturali. ¶ No. collegiũ accuſari poſſe. ſimile de ſimo. dilectus. ¶ No. ꝙ eccleſia in totũ ſuccedit liberto a ſe manumiſſo ꝛ ordinato, adeoꝙ non lꝫ ei aliũ teſtari: vel diſponere q̃ꝫ eccleſiã. ¶ No. ꝙ liberti eccleſie repelluňť ab accuſando ꝛ teſtificãdo cõtra eccleſiã. ¶ No. penam liberti ordinati ab eccleſia teſtificãtis contra eccleſiã vel illã accuſantis. ¶ Opp. ꝙ poſſit libertꝰ alios inſtituere: vt patet. xij. q. ij. c. j. et ij. Secundo obſtat inſtitu. de ſucceſſ. liber. ſ. ſed noſtra. vbi in ſola cer-

a ❀ Sebaſti. Sapia. ¶ Neceſſarij. xx. Qđ ad ꝑſcribendã libertatẽ req
raňť. xx. anni tꝫ gl. Bal. ꝛ Sa. in. l. ij. C. de ꝑſcr. lon. tẽpo. q̃ ꝓ liber. niſi ſit
curialis, qꝛ ab illo officio nullo tꝑe ſe ꝑt eximere. l. ꝑſcriptione. C. de ꝑ-
ſcr. lon. tem. no. Jo. de Platea in. l. ſi quis decurio. iij. C. de decu. libro
xij. ꝛ declarant Mod. Tauri. in trac. ꝑſcr. in. iij. parte. iiij. partis princi
palis. qđ. vij.

ta parte ſuccedit patronus. Ad primũ dicit gl. ꝙ
hec decre. loquiť de libertis eccleſie hac ꝯditiõe b
manumiſſis: ꝯtrium loquiť de ingenuis. Ad ſcđm
ꝯtrium gl. dat plures ſo. prima ꝙ hec decr. loquať
de rebus intuitu eccleſie acqſitis, illa de aliis re-
bus ꝛc. ſcđa ꝙ illa loquiť de liberis priuati h de li
bertis eccleſie. tertia ꝙ hic loquiť ꝺ libertis eccle
ſie hac cõditione manumiſſis vt bona ſint eccle-
ſie. quarta ꝙ loquitur de libertis ſimpľr, ꝛ de ſer-
uis libertis factis abſqꝫ aliqua ꝯditione. allegat
ꝫ. e. eo libẽtius. qnta ꝙ ibi habebat cõſanguineos
hic non Hoſt. tꝫ ꝙ ſit ſpãle in eccleſia fauore reli-
gionis. de rel. ꝛ ſump. fune. l. ſunt ꝑſone. Vel ſexto
dic qđ ꝯtrium procedit in ſeruis: tm̃ libertati dona
tis. hic de ſeruis gradu eccľiaſtico honoratis. Cõ
clude ſi queritur an liberto ſuccedat patronꝰ an
alij: in liberto priuati ſerua. ſ. ſꝫ noſtra. in liberto
eccleſie ſi bona ſunt q̃ſita cõtẽplatiõe eccleſie ſpe-
ctant ad eccleſiã. Si bona ſunt q̃ſita contẽplatio
ne ꝑſone liberti ꝛ ſi hac ꝯditione fuit manumiſ-
ſus vt queſita ſpectarẽt ad eccleſiã q̃ruňť eccleſie:
ſi ſimpľr fuit manumiſſus ꝛ nulli extent cõſangui
nei vel aliqd diſponit ſi ſubſunt filij abſqꝫ dubio,
ꝫm Inn. illi excludũt eccľiam qꝛ parẽtes filijs the
ſaurizant. xvj. q. j. ꝑdicator. liberis deficiẽtibus di
cit Inn. ꝙ eccleſia patrona ſuccedit: maxime hoc
puto qñ ſunt gradu eccleſiaſtico honorati. Hoſt.
dicit ꝙ putat hoc caſu opi. que habet eſſe ſpecia-
le in manumiſſo ab eccľijs eſſe verã, ita tamen qđ
ſi ſint filij ꝺ peculio fiãt quatuor partes: ꝓut dꝛ. ꝫ.
de ſucceſſ. ab inteſt. c. ij. ꝛ remittit ad no. in ſumma
huius ti. ſ. qualiter ſeruus põt. ver. lꝫ. ¶ Oppo.
ꝙ nõ pñt accuſare illos ꝺ eccleſia liberti. xij. q. ij. c.
epꝰs. ſ. qui manumittiť. ſo. dicit, gloſ. ꝙ eccleſiam. i.
2 ꝑlatum accuſare non poſſunt. ¶ †No. ꝙ appella
b tione eccleſie cõprehendiť ꝑlatusᵇ, ſꝫ hñ poſſunt
accuſare ſingulares de eccleſia, ꝫ eccleſiam autẽ
teſtificari nõ poſſunt, qꝛ illa eſt eius patrona niſi
c edicti veniaᶜ impetrata. C. de in ius vo. l. ij. al's ad
ſeruitutem rediguť, vt hic dicit. Non poterit ẽt
accuſare vel teſtificari in capitulum, vt capitulũ
eccleſie ꝫm Phi. e bene. ¶ Opp. ꝙ ſi eccleſia ali-
qd iuris retineat in ſeruum non debet ordinari.
liiij. di. quicunqꝫ. Solu. dicit Hoſt. ꝙ ordinari nõ
debet ſeruus priuati, vt ibi, ſed ſic ſeruus eccleſie,
qꝛ eccleſia poteſt aliqđ ius retinere in ſeruum ma
numiſſum ꝑ reuocationẽ in ſeruitutẽ ob ingrati-
tudinẽ ꝛ ius ſucceſſiõis. ¶ Quero qñ parochias
poterit eccleſia talibꝰ ꝯferre, dic ꝙ poterit eccle-
ſia talibꝰ ꝯferre parochias ſibi ſubiectas. Idẽ ꝺ
aliis vbi poſſet eſſe tanta neceſſitas. vij. q. j. noua-
tianꝰ. ꝛ ſolas de ele. cũ nobis olim. ꝛ. c. in cauſis.
ꝫm Hoſt. ¶ Quero an tales liberti poterũt iter
viuos donare aliis, dicũt doc. qđ ſic ꝫm Inno. ꝙ
credo niſi ſit manumiſſus hac ꝯditiõe vt omnia
reſeruet. ¶ Quero an liberti volentes poſſint te
ſtificari pro eccleſia, dic qđ non. C. de queſt. l. pri-
dem. ff. de teſt. l. lege Jul. Non obſ. iiij. q. ij. ſ. item
in criminali. ver. itẽ liberti. q. illa obtinet in alioꝝ
libertis ꝫm Hoſt. ¶ Quero qñ poſſit patronus
ſeruũ manumiſſum reuocare in ſeruitutẽ, dic qđ
ꝓpter iniuriã etiã leuẽ. vt hic. ꝛ. xij. q. ij. octaua. C.
de lib. ꝛ eo. lib. l. ſi manumiſſus. niſi remiſiſſet pro
natũ, ꝓpter obſequiũ, aũt impoſitũ nõ ꝑſtitũ, nõ,
vt. C. de libe. cau. l. ſolo. niſi ſit nimis neceſſarium,
qꝛ denegat alimẽta. ꝛ ꝓſequiť hic de cauſis reuo-
candi in ſeruitutẽ q̃ pertinet ad legiſtã. De liber
tis eccľie hoc teneas ꝙ non reuocaňť in ſeruitutẽ
laicoꝝ ꝑſonoꝝ: qꝛ nõ debẽt ordinari niſi directe ꝛ
ſine obſequio manumiſſi. liiij. di. ꝗcuqꝫ. ꝛ faciliter
promoti ſunt, ꝓut. ꝫ. dixi. c. ij. ad hoc. xij. q. ij. dia
coni. Eſt aliud ſpeciale in libertis eccleſie, qꝛ filij
eoꝝ aſtricti ſunt eccleſie vt ſemp ſint liberti. xij. q.
ij. de libertis. ꝙ ſecus eſt in libertis priuatoꝝ. C.

Zacharias.
¶ Comprehẽdiť prelatꝰ. ꝛ ecõtra: vt no. Car. i cle. j. q. x. de ele. ꝛ Spe. in ti. de inſtr. edi. ſ. nũc vo aliq. vſ. ſed qđ erit. ꝛ ibi idẽ eſſe i miniſtro ꝛ cuſtode fratrũ minorũ omniũqꝫ alio hñte adminiſtrationẽ cũ officio ꝑpetuo. Eſt em̃ ꝑlatus i eccleſia ꝛ ediuerſo eccleſia in ꝑlato, vt no. idẽ Spe. in ti. de lib. ꝯce. ſ. iam nunc videndum. verſi. ſi vero prelatus.
Anto. Franciſc.
¶ Circa hoc ꝙ h dꝛ de ꝑlato, dicas ꝙ appellatione ꝑlati in exẽptꝫ venit etiã papa, i nõ exẽptis venit epꝰs, vt p gl. i cle. j. ꝛ ibi p. d. Car. in xxxiiij. q. ꝺ re ecc. nõ alie. nõ tñ venit ſimplex rector eccľie. vt p Car. i cle. ij. q. ix. ꝺ ſepul. ꝛ in ea. cle. in. ſ. fi. ꝛ vide car. i cle. j. ꝺ ꝑſan. ꝛ affi. ꝛ in cle. j. de exceſſ. ꝑl. vbi dꝛ ꝙ veniũt epi. ꝛ oẽs alij, qui ꝑſunt. Et addꝰ ꝙ ꝑlatꝰ dꝛ maritus eccľie: vt p Spe. i ti. de act. in verſi. itẽ ꝫ ꝑlatũ. ꝛ ſeq. Adde tñ ꝙ ꝑlatus ſi excuſať ab ignorãtia iuris, vt p Inn. in. c. cõſtitutꝰ. in. j. col. de appel. ꝛ habeť in cle. j. de eta. ꝛ qli. ꝛ in. c. cũ in cũctis. de elec.
c ❀ Sebaſti. Sapia.
¶ Edicti venia. Vid tñ Alex. i. l. generaľr. ff. de in ius voc. co. ij. vbi vult agere ꝫ patrinã nõ teneť petere veniã. ꝛ ita vř dicẽdũ i ꝑſbytero qñ vult agere ꝫ eccleſiã, nunqđ aũt ſacerdos parochialis poſſit vocari in ius venia non petita tradit ibidẽ Ale. ꝛ Jaſon.

de lib. ⁊ eo. lib. l. j. ⁊ .ij. niſi inquantum ad hoc ꝙ ꝑpter ſuam ingratitudinem filij libertoꝝ viuentibus parẽtibus rediguntur in ſeruitutem ⁊ fit talis reuocatio propoſita accuſatione ⁊ iudicis officio ſm Inno. non habetis hic illa.

Nullus. Dñs in ſeruo quẽ manumittit põt ſpirituales operas retinere. h. d. nõ diuiditur ⁊c. a

¶ Caſus literalis. Si aliqs ſeruo ſuo donauerit libertatẽ, ⁊ eum fecerit in pſbyterũ ordinari, ⁊ ille poſtea in ſupbiã elat⁹ dño ſuo noluerit horas canonicas celebrare accuſetur apud epm ſuũ ⁊ degradetur. B. ¶ No. j. ꝙ põt dñs operas ſpirituales iponere tpe manumiſſionis ad ordines. ¶ No. ij. caſum in quo imponi vr̃ pena degradationis. ¶ Tertio no. ꝙ ſi ſeruus operas impoſitas ſpũales nõ pſtiterit dño põt in ſeruitutem reuocari. ¶ No. qs ꝓprie dicatur in ſuperbiã elatus. ¶ Opp. ꝙ dñs retineat operas in ſeruo ad ordinandũ manumiſſo. liiij. di. quicunq;. So. ſpũales poteſt, vt hic: nõ temporales, vt ibi: ⁊ dicit ꝙ ſpirituales poteſt, ſm doc. dũmodo retineat incontinenti poſt manumiſſionẽ. ff. de ope. li. vt iuri ſiurãdi. ff. de lib. cau. l. vl. §. i eũ. In ſeruitute aũt facta dñs ñ obligat. C. an ſer. ex fa. ſuo. p totũ. ſm Inn. ⁊ Hoſti. vnde dicit ꝙ talis ꝯditio põt apponi in ordinatione ſicut in beneficij conceſſione. de pb. ſignificatum. qr in traditione rei ſue ⁊c. ff. de pac. l. in traditionibus. ⁊ pſertim hoc verũ ſi fiat de autoritate epi ſm Philip. lz quidã dicat conſenſum fore neceſſariũ, qd nõ placet. ¶ Op. ij. ꝙ non ſit hic accuſator, ſed ciuilis actor cũ pena veniat ad cõmodum partis. vt no. de accu. qualr̃. So. dic ꝙ b agitur ciuiliter ⁊ exponitur accuſatus. i. acto ciuiliter contra eum. Et ſi teneas ꝙ criminaliter accuſetur dicit gl. ꝙ inſcribet ad extraordinariã penam: qr hec eſt improportionabilis in accuſante. ad hec. de accu. ſup his. qd bene no. Tamẽ dicũt doc. hic qd dato ꝙ agatur ciuilr̃ deponetur, qr alr̃s ſnĩa nõ poſſet executioni mandari. ⁊ eſt ſimile in denuntiatione ſimoniaci p quã deponitur, quia penitentiam aliter agere nõ põt. de accu. inqſitionis. ſed tũc deponitur a dignitate ſed non degradatur ab ordine, in ſeruo ſecus ſm Inn. ⁊ Tãcr. tene menti iſtum caſum qr non habes alibi, ꝙ ꝓpter accuſationẽ ciuilem imponatur pena degradationis etiã in nõ corrigibilẽ ſigna bene. ¶ Oppo. iij. ꝙ per hoc nõ redigatur in ſeruitutem. liiij. diſt. frequẽs. ⁊ c. ex antiqs. vbi vr̃ ꝙ ſacerdos remanet liber. Quidã dicũt ꝙ hec corrigitur per illam, ꝙ eſt falſum: qr iuriũ correctio ⁊c. vt in decr. cũ expediat. de elec. in. vj. vel ꝯtrium continet ius cõe, hoc ſpãle eſt in odiũ illorum q pmoti ſunt vt ſeruiant in diuinis officijs. arg. j. eo. eo libentius. Tertia opi. Melendi, ꝙ hic dñs dedugit in pactũ vt poſſit reuocare in ſeruitutẽ ſi nõ celebraret diuina in ſeruitute impoſita ſeu in manumiſſione. B. dicit ꝙ loquitur hic de ſeruo plati, contra de ſeruo priuati. Hug. dt qd hoc. c. non tenet Glo. dicit ꝙ opi. Melen. ſibi videtur vera. ⁊ dt glo. ꝙ adeſt argumentũ ꝙ ſi ſeru⁹ ignorãte domino. ordinetur ſibi reddi debet vt ſeruiat in diuinis. liiij. di. frequens. multo fortius vbi ſi eo pacto manumittitur vt ſeruiat: quia in eo ſi nõ faciat tunc notatur maior ꝯtumacia, vnde ꝓpter cõtumaciã ⁊ fidẽ ruptã ⁊ pactum redditur dño, ⁊ nullo clericali priuilegio gaudebit quo ad dñm, dic ſi ſeruus eſt manumiſſus ⁊ impoſita ſunt ſeruitia ſpũalia ⁊ h pacto qr ſi nõ faceret redigatur in ſeruitutẽ ꝓcedit hoc vbi eſſet ſeruus ẽt priuati, fortius ſeruus ẽ manumiſſus, hoc poſito vt ſeruiat in diuinis nõ tñ appoſitũ eſt pactũ de reuocando in ſeruitutem, adhuc ſm Io. ꝓcedit hoc. c. Si aũt impoſite nõ ſunt opere ſpũales, ſz ſimpliciter manumiſſus, opi. eſt Io. ꝙ tunc nõ reuocabitur in ſeruitutẽ. Hoſt. tenet ꝙ abſq; alia impoſitione hoc ſeruitium dz domino. alr̃s degradabitur, ſed in ſeruitutẽ nõ rediget, de hoc. liiij. diſt. c. ij. ⁊ reſidet Io. An. ⁊ ſic loquitur indiſtincte hec litera, capitula aũt ꝯtria ꝓcedũt quando vult reuocare ex altera ingratitudine non pmiſſa. ¶ Op. iiij. ꝙ ex pacto ñ lz operas ẽt ſpirituales retinere. j. q. ij. quã pio. Solu. libertas qd ſpirituale dr, id hec cõditio põt apponi q̃ ſpiritualis eſt. de re. pmu. ad qõnes. Sz veritas eſt ꝙ non eſt libertas qd ſpirituale, ꝙ patet qr vendi põt q̃ non poſſet ſi eſſet quid ſpirituale. Ideo dic ꝙ non dabitur libertas ſub illa ꝯditiõe vel modo, ſed ſimplr̃ de ſe libertas ⁊ modus imponebatur, vel erat hic debitũ iuris, ideo licitũ fuit in pactũ deduci. de reſcri. ad audiẽtiã. ⁊ in. c. ſignificaſti. de ele. ¶ Quero quas operas põt qs manumittẽdo a retinere: [a] dic qd quedam ſunt ſpũales, ⁊ has põt retinere, q̃dam ſunt tẽporales, ⁊ haꝝ quedã ſunt fabriles. quedã carpẽtarie. ⁊ alie artificiales vt arare, fodere, has non põt dñs in ſeruum manumiſſum ad ordinẽ retinere. quedã ſunt obſeqales. ⁊ aliq̃ ſunt in nõ faciẽdo, vt nõ vocare in ius ſine venia. ſ. c. px. ⁊ q̃dã in faciẽdo vt in aſſurgẽdo primas retinet, ſecũdas nõ, niſi ſint ſpũales, ⁊ has põt in ordinatiõe manumiſſionis imponere poſtea non: qr rei ſacre non ꝯſtituitur ſeruitus. ff. commu. pd. l. caueri. no. ¶ Quero an hic pſbyter degradat⁹ fit i ſeruitute, dt h Io. An. ꝙ in antiqua ibi, degradetur, ⁊ ſequebatur, ⁊ ſeruus fiebat dñi ſui ꝙ ſtudioſe remotũ fuit: qr abſurdũ erat ꝙ pſbyter in ſeruitutem rediceretur, ſm Gof. ⁊ Hoſt. ⁊ qd vr̃ ſuperflua vltima gl. Ant.

Conſuluit. Spurij vel ſerui ordinari nõ debẽt. h. d. Et nõ diuiditur. ¶ † No. j. ſummariũ. ¶ Opp. ꝙ talia in ꝯſecratione nõ pferat papa. vt. ſ. de ſcru. c. j. Sol. lz papa nõ vtatur ſcrutinio, vtitur tamẽ his verbis ⁊ ſimilibus in conſecrationibus. de qbus ptz in pontificali ſiue ordinario epali: vt hic patet ſabbato in veſperis dum ſcrutatur metropolitan⁹ cõſecrãdũ, inter alia dicit bigamos aut carnales, aut de ſeruili conditione ad ſacrũ ordinẽ nõ pmoueas quoꝝ v̇boꝝ mẽtẽ hic ponit. Et no. duo hic Hoſt. primo ꝙ liber pontificalis eſt autẽticus. ex quo hic allegatur. ſic de arbore ſolet pbari p canonẽ. xxxv. q. v. ad ſedẽ. ⁊. xv. diſt. canones. ⁊. c. ſancta. xxxviij. diſt. que ipſis. debet autem illũ librũ hr̃e pſbyter vt ſciat exhibere ſacramenta que ſpectant ad ipm: ⁊ vt eps libro ñ careat cũ declinat ad parochiã. ¶ Scdo no. ꝙ ſufficit habere v̇borũ mẽtẽ ⁊ ſi verba formalr̃ non habeantur. j. q. j. marchion. ⁊ hoc in cle. ne romani. de elec. poſt que. ¶ Glo. j. declarat qd eſt ſpurius. [b] vide gloſ. de b renun. niſi. §. pſone. ⁊ vide qd no. q ſi. ſint leg. venerabilem.

☞ Ordo clericalis an ſit dignitas.

Eo libentius. Manumiſſ⁹ ab eccleſia vt fiat eleric⁹ ⁊ ppetuo illi ſeruiat i diuinis ad aliã eccleſiã ſe trãſferre nõ põt. ſec⁹ ſi pure fuit manumiſſus vt ſeruiat. h. d. Sunt due partes. ſcda ibi: in quo. ¶ Caſus literalis. Aliquis filiũ ſuũ obtulit ipſi eccl'ie a qua libertatẽ ipſe fuerat cõſecutus vt ipſa eccl'ia dño deſeruiret in ordine clericali, queritur vtrũ poſt aliqd tps poſſit eccleſiã illã dimittere ⁊ ad aliũ ſe trãſferre: papa hic diſtinguit. Utrũ eo tpe fuerit manumiſſus ⁊ oblat⁹ ordini clericali: vt in ea dũ vixerit debeat deſeruire diuinis officijs. ⁊ tũc ad aliã eccleſiã ſe trãſferre nõ poſſit vl' vtrũ abſolute fuerũt manumiſſi. ⁊ tũc poſſit licite ad aliã trãſferri. B. ¶ Not. j. qd ſeruos eccleſie poſſunt parẽtes pſentare ad ordines de cõſenſu eccleſie patrone vel cõniuẽtia: dũtamẽ ea cõditione tradantur vt eccleſie patrone deſeruiat in diuinis. ¶ No. ij. ꝙ põt dari libertas ſub cõditiõe vt ſeruiat qs in diuinis vl' vt clericetur. ¶ No. ꝙ ſi paria ſunt tradere ſub tenore iſto vel ſub cõditiõe iſta aut ſub modo iſto. ¶ No. iij. ꝙ ſeru⁹ manumittitur vt ad ordines pmoueatur aut eſt actũ vt in eadẽ eccleſia debeat ſeruire ⁊ nõ põt ad aliã trãſire. aut nihil eſt actũ ⁊ trãſire põt. ¶ Op. j. ꝙ tradi nõ põt libertas ſub cõditione vt ſeruiat eccl'ie vel ordinẽ ſuſcipiat: vt patet. j. q. ij. quã pio. Prima ſol. ſub cõditione nõ põt tradi tẽporale p ſpirituali: vt ibi: ſed ſic ſub modo. ¶ No. gl. q̃ eſt falſa cõtra tex. vt eccl. benefi. c. vno. Scda ſol. cõditio vel modus q ſonet in cõditionẽ nõ põt apponi: cõditio aũt vel modus qui ſonet in monitionẽ ſic. vt ptz. ſ. de elect. ſignificaſti. ff. de tute. l. muto. §. ſub cõditione. Uel tertio ſicut ſpõſalia poſſunt cõtrahi ſub cõditione vt fidẽ chriſtianã recipiãt. xxviij. q. j. nõ oportet. vl' vt vitã corrigãt. de ſpõſa. inter opera. ita põt qs manumitti vt ordinẽ recipiat: vt hic. Uel q̃rto libertas eſt qd ſpũale qd põt venire in cõmutatione cũ alio ſpirituali. Dic ergo ꝙ hec ꝯditio vel mod⁹ vt detur ſpũale p ſpirituali nõ eſt licitũ: vt hic eſt caſ⁹: ſi aũt detur tpale vt ſubiectũ ſub quo dz creari ſpũale vt in vi modi remoueatur qualitas ex qua ſubiectũ habilitatur ad ſpũale hoc eſt licitũ ſicut dare libertatẽ vt ibi creetur ordo: qr hoc ineſſe videtur. Itẽ vt dicit Inn. nec plus p viã retẽtionis q̃ p viã collationis ſub pacto vel modo factũ eſt: ad hoc. j. de reli. dom. ꝯſtitutus. ¶ Quero p intellectu litere in ſcdo mẽbro diſtinctionis qñ dicat ꝙ abſolute tradit⁹ libertati ⁊ oblat⁹. Sol. vno modo intelligitur abſolute. i. abſq; pacto vt eccleſie ſeruiat: ⁊ tũc ſtat ꝓprie cõniuẽtia: ſed hic nõ cõgruet membrũ queſtioni: qr queritur demũ qñ fuit tradit⁹ ſub pacto vt ſeruiat eccleſie. Scdo modo intelligitur vt fiat differẽtia an manumittatur vt ppetuo ſeruiat eccl'ie ⁊ ꝓcedit prima pars: an abſolute: id eſt tẽporaliter vel ſimpliciter: ⁊ ꝓcedit ſcda pars ⁊ eſt argumentũ ꝙ indefinita equipollet vniuerſali. ¶ Scdo p decr. arguunt doc. † ꝙ clericalis ordo eſt dignitas: qr militia eſt: ad idẽ. j. titu. ij. ⁊ iij. Sic ⁊ aduocat⁹ nobilitat officiũ ſuũ. C. de aduo. diuer. iud. l. aduocati. ſed hic miles imperatoris. i. Chriſti. xl. diſt. ante omnia. ¶ Quid eſt dicere cõniuentia: dicunt doct. quaſi diſſimulatio. i. quaſi quidã tacitus

Zacharias.

a ¶ Retinere. Tu vide plene bal. de hac qõne in. l. ſi ñ ſortẽ. §. libertus. ⁊ ibi Alex. declarantẽ poſt Bar. ⁊ Bal. ff. de cond. ind. eundem in. l. liberti. j. ⁊. ij. ⁊. vj. co. C. de ope. lib. ⁊ Specu. in ti. de ſer. non or. ver. generaliter.

❀ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Spuri⁹. Quid ſit ſpurius, dclarat Bar. i. l. fi. ff. de his qb. vt indi. ⁊ doc. in. l. ij. i prin. ff. de ver. obli. Et nota ꝙ ſpuri⁹ eſt ĩfamis, ſm Azo. in ſum. ti. C. quib. ex cau. infa. irro. no. Bal. i. l. bona fides. C. de re. cre. de quo p Lanfr. de Orla. in repe. l. admonendi. co. xxj. ff. de iureiu. ⁊ latius ibidẽ per do. Fran. curtiũ. in. ij. ⁊. iij. col.

citus cōſenſus vt videant ⁊ ſciāt ⁊ nō ɔ̄dicāt.liiij.di.ſi ſeruus.
hic poniť p ɔ̄ſenſu ꝙ vr̄ pbare tex.ibi,aſſequentes.

Miramur. Jus ꝙ eſt ð ſeruo facto dia
cono etiā de ſubdiacono dz
intelligi.h.d.primo deciſe narrat factū.ſecūdo dif
finit ⁊ ſoluit:ſcða ibi,de ſubdiaconali.¶Caſus li
teralis.Aliqñ ſerui ordinanť ſine licentia dñoꝝ ſuoꝝ q̄ſitum
fuit a papa qualiter iſti ſic ordinati debeāt in ſeruitutem,vel
non reuocari.papa mirať de hac qōne cum certus ſit mod⁹
qūo debeāt vel non debeāt in ſeruitutem reuocari.verunta
men de ordine ſubdiaconali cum nulla de eo fit mentio in de
cretis dr ꝙ ille ordo eodem priuilegio gaudet cum diacona
li:quial; olim non reputareť ſacer in primitiua eccleſia tñ a
tpe Gregorij ⁊ Vrbani ⁊ ſm tpa moderna reputať ſacer.her.
a ¶No.j.ꝙ ordo ſubdiaconatus hodie factus eſt ſacer: ^a ideo
extēſiuā a ſe recipit extēſionem omnium iurium de gradu ſa
cro loquentium.⁊ ſic ɔ̄ctus tranſlatus ad qualitatē certi gra
dus recipit extēſionē oīm iuriū de gradu loquētium.⁊ ſic ha
bes vnā reg.hic in materia extēſionis,facit quod no.gl.in.c.
cū in cūctis.de elec.ad hec.de eta.⁊ quali.a multis.⁊.l.j.§.iij.ff.
ad le.fal.⁊.j̄.contineť ꝙ ſeruus ignorante dño factus ſubdia
conus,l; vellet ſe redimere ad inſtar diaconi tñ dño fuerat
reſtitutus.⁊ hoc eſt de quo papa mirať.¶Opp.cū gl.ꝙ fiat
mētio in canonibus antiqs de ſubdiacono.liiij.di.ex antiqs.
vel reliqua vero officia.So.de ſubdiacono non fit mentio in
ter diſpoſitiones cōcernētes ordinē diaconalē ⁊ ſacros,ſ; be
ne inter diſpoſitiones cōcernētes minores ordines:ideo cōi
iure inferiorū ordinū olim cenſebať ordo ſubdiaconalis.⁊ al
le.multa iura.lx.di.nullus in epatu.⁊ in.c.p̄ce.in qbus ad epa
tum pmoueri phibenť omnes poſt diaconatus ordinem,et
ſic exiſtētes in ordine ſubdiaconatus cenſebanť de iure mino
rum ordinum,ideo olim ſubdiaconus ſi pmotus fuit domi
no ignorāte reuocabať in ſeruitutē,hodie ſeruať in eo illud
ius quod ſeruať in exiſtēte in ſacris ordinibus, inter cetera
dt glo.ꝙ dz dare vicariū p ſe.quid aūt ſi non habeat no.in.c.
ex antiqs.liiij.di.Et nunqd in hoc fiat ſimonia:⁊ ibi dt ꝙ nō:
qꝛ hic nō fuit tranſactū ſup ordine,ſed ſup ſeruitio vel liber
tate ſeu ſeruo ꝙ l;.vt.xxxvj.q.j.de rap.nec magis committiť
ſimonia quā ſi qs emeret eccleſiā.no.in.c.gñalis.liiij.diſt.Vñ
hodie ēt quo ad.c.de eta.⁊ qual.a multis.gaudet priuilegio
ordinis ſacri.Jdē dicēdū p.c.p̄ſul.ij.q.v.⁊ idē dr ð manus im
poſitione.ð.de ſacra.non ite.c.j.p Hoſt.q dicit mirandum ſi
qs dicat oppoſitū.¶Vl.doc.dicunt iſtos duos ordines ex
ceptis ſpecifice phibitis in oībus adequari in onere ⁊ priui
legio.de onere patet:quia vterq; teneť ad horas.de cel.miſſ.
c.j.vbi de hoc,vterq; continere teneť.de cler.coniu.c.j.⁊.ij.⁊ a
poſtulando ſalario abſtīnere.de poſt.c.j.patet ex no.de eta.⁊
quali.indecoꝝ,ex eo ꝙ vterq; eligiť.de eta.⁊ qual.a multis.⁊
redimiť,vt hic ſm Hoſt.q p ð no.ꝙ man⁹ impoſitionē reci
piat ſubdiacon⁹.⁊ de h̄ vide qð no.de ſacr.nō ite.c.j.ſup gl.ij.

Dilectus. Natus ex patre ſeruo ⁊ libera
matre liber eſt,⁊ licite promo
uetur.h.d.Sunt due partes.Prima ponit q̄relā
Secūda ſup ea dat iudicē.Secūda ibi,quo circa.
¶Caſus literalis.Joānes miles impediebat guil.diaconū
ne ordinareť in p̄ſbyterū ea occaſione qꝛ dicebat patrē ipſius
diaconi hominē ſuū eſſe,quāuis mater ipſius libera eſſet.vñ
ille diaconus hoc pposuit corā papa,vñ mādat epo Neapo
litano quatenus ſi p̄dicta vera ſunt militē ipſum cōpeſcat ab
huiuſmodi impedimēto.B.¶Not.ꝙ natus ex ſeruo ⁊ libe
ra liber eſt,qꝛ ſequiť cōditionē matris ⁊ nō patris, ideo pōt
ad ordines pmoueri.¶Opp.vel dices ꝙ hic eſt filius nat⁹
de legitimo mr̄imonio,⁊ dz ſequi conditionem patris.xxxij.
q.iiij.liberi.vel dices ꝙ eſt natus de illegitimo mr̄imonio, et
tūc dato ꝙ ſequať ɔ̄ditionē matris nō dz poſſe pmoueri ex
eo qꝛ illegitimus eſt.de fi.preſb.per totum.Sol.dicit gl.ꝙ h̄
erat nat⁹ de legitimo mr̄imonio,tñ ſequiť ɔ̄ditionē matris.
C.de rei vend.l.partū.C.de lib.cau.l.placuit.capitulū aūt cō
trariū loquiť ſm Longobardā cōſuetudinē q̄ adhuc ſeruať
in multis regionib⁹ vt partus ſemp ſequať deteriorē condi
tionē qñ eſt natus ex legitimo mr̄imonio,ſed leges ratiōi ɔ̄
tradicūt vel.c.illud liberi.poteſt reduci ad leges p̄dictas vt
qð ibi dicit,deteriorē partē ſequiť.i.debiliorem,⁊ ſic feminā,
nam ſexus femineus debilior eſt,⁊ ſic liber eſt.ideo iſte cū ſit
liber natus de libera matre poteſt pmoueri nō obſtāte mili
b tis ɔ̄dictione,⁊ quo ad libertatē de iure filius ſequiť matrē ^b
liberā,imo ſufficit eum in momento fuiſſe in libero vētre. vt
liber naſcať.ff.de ſta.ho.l.⁊ ſeruorum.§.ingenui. in honorib⁹
c vero ⁊ munerib⁹ ⁊ mācipijs partus ſequiť patrē ^c.C.de decu.
li.x.l.eos.⁊.l.exēplo.ff.de ſta.ho.l.libertas.ſic intelligiť.l.cum
legitimi.ff.de ſta.ho.⁊ pcedit hoc intantum ꝙ ſufficit illum
cōceptū de decuriōe quātū ad hoc vt patris cōditionē ſequa
tur ꝗuis añ ipſius natiuitatē pr̄ deſijt eſſe decurio.ff.de decu.
l.ij.§.j.ſequiť aūt conditionē pr̄is a ſenatu remoti in his q̄ ibi
dicunť alias ⁊ regulariter ſequiť matrē.fallit in duobus caſi
bus in nato ex ſeruo reipu.⁊ libera muliere.C.de ſer.reipub.
l.ij.Jtem in filio clerici ⁊ libera muliere.xv.q.vi.cum multe.
vel illud capitulū eſt tolerandū vbi ſaracene fiūt chriſtiane,
⁊ remanēt ſerue:de talibus nati ſunt ſerui.Fallit vbi ɔ̄ria eſt
cōſuetudo.de cōiu.ſer.c.pe.¶Quid de aſcriptitio an poſſit
ordinari:videť ꝙ ſic.etiā p̄ter dñi volūtatē retēto iure aſcri
ptitiatus.liiij.di.ſi ſeruus ſciēte.ſ; illud eſt correctū,vt ibi no.
vt pt;.liiij.diſ.c.ꝗcunq;.⁊.c.admittunť.⁊.ð.c.j.Jo.An.

¶De obligatis ad ratiocinia ordinandis vel non. Rub.

¶Viſo de obnoxijs cōditione ſeruili,de obligatis ad ratio
cinia videamus.ſm Hoſ.⁊ ſm eū ratiocinia rōnes ſunt ⁊ rō
num redditiones qbus eſt qs obligatus ex adminiſtratione
reipublice.Materia habetur.lj.di.per totum. Anto.

1 ¶Ordinari non debent ad ordines ſacros adminiſtrato
res bonorū alterius niſi adminiſtratiōe depoſita ⁊ rōne red
dita.⁊ nu.2.⁊.3.vbi fit notabilis diſtinctio.⁊.n.7.9.⁊.10.vbi au
diuntur volentes dare fideiuſſores.
4 Laicus cōuentus coram ſuo iudice ſeculari,ſi poſtea efficiať
clericus an queſtio ſit terminanda corā ſeculari,an corā eccle
ſiaſtico iudice,vbi pleniſſime.
5 Exceptio declinatoria poteſt opponi poſt li.conteſt.quādo
eſt nouiter orta.
6 Religioſorum appellatione an veniant iſti milites gauden
tes,⁊ iſti de tertio ordine ſancti Franciſci.
8 Obligatus ad aliquid faciēdum ſi ingrediatur religionem
quomodo ſuccurretur creditori.
Debitor ſiue alteri obligatus volens intrare religionē an ſit
per illos de religione recipiendus.

1 Magnus. †Obligat⁹ rōcinijs d̄po
ſito onere ⁊ reddita rō
ne ordinari pōt,⁊ prius non.h.d.⁊ ſunt tres
partes.q̄ſtio,⁊ q̄ſtionis rñſio,⁊ rñſionis ap
probatio.ſecūda ibi,grat⁹,tertia ibi,vniuer
ſi.¶Caſus lr̄alis.eps Aug.q̄ſiuit in conci
lio vtrū pcuratores,⁊ tutores pupillorum,ſeu curatores de
beāt ordinari.Grat⁹ eps rñdit ꝙ poſt officia ſua depoſita et
reddita rōne ſui officij poſſunt ordinari:dummodo alias di
gni inuēti fuerint,ſ; nō anteq; liberati ſint ab officijs ſuis,qꝛ
eccleſia infamať cū poſtea ɔ̄ueniunť ſup officijs oēs dixerūt
recte rñdit,⁊ ſicut ſnīa tua,ita ⁊ ſnīa nr̄a.her. ¶Not.triplicē
ſpeciem adminiſtrationis repellentem quem ab ordinatio
nis actu qñ qs eſt pcu.⁊c.¶No.ij.ꝙ frauduleter ſe gerēs in
adminiſtratiōe ē inhabilis ad ordinē tāq; infamat⁹.¶Not.
iij.ordo eſt honor ⁊c.¶No.ꝙ omnis ille inhabilis eſt ad or
dines cui⁹ ordinatiōe eccl̄ia infamať.¶No.ꝙ geſtū ab vni
uerſitate debet eſſe vniuerſale,nō aūt ſingulare.de elec.in ge
neſi.¶No.ꝙ adminiſtrator generalis bonorū alteri⁹,nō po
teſt ordinari niſi depoſito officio ⁊ reddita adminiſtratione.
2 ¶†No.cauſam pꝑter quam tales repellunť ab ordinatiōe
ne ex hoc infameť eccleſia ꝙ ordinet pſonas cum dāno ⁊ de
trimēto aliorū.⁊ no.practicā edēde legis.ad hoc.c.oſi⁹.ð ele.
¶Opp.ꝙ executores non poſſunt pmoueri.lj.diſt.aliquan
tos.Sol.dicit gl.ꝙ intelligendo literam de executoribus iu
diciorum reſtringi dz ad executores qui ſeua p̄cepta exercēt:
nam illi pmoueri non poſſunt.Pōt hoc ſecundo intelligi ð
executoribus teſtamentorū,de qbus de teſt.in.c.ioannes.ſm
Hoſt.ſed cum executor talis clericus eſſe poſſet,vt ibi non vi
detur ꝙ habeat neceſſe officium dimittere:ſm ea que ibi no.
3 ¶†Op.ꝙ poſſit pmoueri adminiſtrator bonorū alterius.
lxxxvj.di.peruenit.So.dicit gl.hic:qñq; quis eſt obligatus
ad ratiocinia alicuius priuate pſone,⁊ durat in officio ⁊ non
poteſt pmoueri eo exiſtente in officio.xxj.q.iij.c.j.⁊.ij.⁊ ne cle.
vel mona.c.j.⁊.ij.ſi ſit adminiſtrator miſerabilis perſone vel
eccleſiaſtice pōt pmoueri,vt.d.c.peruenit.Hec dicūt vera doc.
ſiue ſit in officio voluntarie ſiue ex neceſſitate:qꝛ ppetuo ad
gerendā adminiſtrationē eſt aſtrict⁹,nam ab ordinibus tūc
perpetuo repellitur.liij.di.legem.liiij.di.quicunq;.qñq; ad
miniſtrationē depoſuit,⁊ tunc aut adminiſtratio eſt publica
⁊ non pōt pmoueri ante redditā adminiſtrationē.C.de epi.
⁊ cle.officiales.ſi adminiſtratio fuit priuata:⁊ tunc aut in ip
ſa pmotione ſibi q̄ſtio moueť,⁊ tunc ſi conueniť de dolo vel
perfidia,⁊ nō poteſt ante rationē redditam pmoueri.lxxxi.
diſt.tantis.xxiij.diſt.illud.⁊.C.de pc.l.reum.hoc caſu poteſt

Zacharias.
a ¶Fact⁹ ē ſacer.
No.Car.in cle.ſi.
de eta.⁊ ql.⁊ obli
gat ad cōtinētiā.
tanq; ſacerdotiū
etiā ſi temerarie
fuerit alicui ītra
pubertatē colla
tum.vt no.glo.et
idem Car.in all.
cle.fin.⁊ gl.j.q.j.c.
pueri.
b ¶Sequiť mr̄em
adde qð Roma.
conſi.cxciiij.dicit
ꝙ natus ex patre
ſeruo ⁊ mr̄e libe
ra dr ſpuri⁹,⁊ an
filij ſequanť cōdi
tionem patris vľ
matris.vide per
eundē.ɔ̄ſil.ccclv.
Zacharias.
¶Adde Ja.re
buf.poſt bar.in.l.
nati.C.de decur.
lib.x.pleni⁹ in.l.ſi
lios.⁊ ibi in add.
Celſi ad eū.C.de
muni.⁊ or.eo.lib.
Sebaſti.Sapia.
c ¶Sequiť patrē.
Sic etiā quo ad
nobilitatē ſequiť
patrē:vt p Bal.
in.l.ſi.i ſi.C.ð ſer.
fug.Pe.de anc.
in conſi.cccix.inc.
viſis diligēter in
reb⁹.⁊ hoc intm̄
pcedit ꝙ non va
let ſtatutū vel cō
ſuetudo diſpone
re cōtrarium, vt
no.Bar.in.l.exē
plo.C.de decu.li.
x.de cuius verita
te.vide Fe.⁊ De
ci.in.c.nouit.i.vſ.
no.j.de iud.⁊ per
Andre.ſicu.poſt
Abb. in.c.raynu
tius.in.j.not.j.de
teſtamen.

intelligi hoc.c.taxari tamen debet intra quantũ tẽpus cauſa decidaẽ.de clande.deſpon.cũ inhibitio.ꝟ.qui ſi.ſint leg.latoꝛ.Et eſt cauſa ſm doc.quia ſi de dolo vel ꝑfidia damnareẽ eſſet infamis.ff.de his qui no.infa.l.furti.§.penul.⁊ hoc faciet in dubio.ſ.ſtatuet terminum,alꝛs ſi conſtet de debito vel ꝑſumiẽ ex qualitate ꝑſone illam repellit.Qñq; conueniẽ de culpa tantum ⁊ ꝓmoueri põt non obſtante creditoꝛis reclamatione.idẽ Hoſt.⁊ Jnn.in hoc ꝯdicere videnẽ gl.ꝟ.ꝓxi.⁊ dicit gloſſ.ꝙ tunc lis ſuo marte habebit currere ſicut pꝛius ⁊ etiã ſub eodẽ iudice.ff.de iu.om.iu.l.cũ quedam puella.de fo.cõp.ꝓpoſuiſti.Si autem nulla queſtio moueret vel mota ẽ nõ obſtante obligatione ꝓmouebiẽ niſi manifeſtũ ſit ipſum de dolo teneri,tũc eñ eꝑs poteſt illum ex officio repellere ſicut quemlibet criminoſum.vj.q.j.infames.dicit Hoſt.⁊ Alex.et Guil.naxo.reputantes diſtinctionem hãc foꝛe ꝓlixam dixerũt obligatũ ratiociniſs nõ foꝛe ꝓmouendum.per.l. officiales.C.de epi.⁊ cle.lj.diſt.per totũ ⁊ hoc.c.non diſtinguit.ff.de off.ꝑſi.l.iij.ff.de pub.l.de ꝑtio.Hoſt.dicit ſalua pace illoꝛum talem ⁊ tam ſolennem diſtinctionem vnico verbo non tollendam.de elec.eccleſia.ij.ver.deniq;.¶ No.glo.que dicit ꝙ dato qꝺ cleric⁹ efficiaẽ de foꝛo eccleſie mota qõne, q̃ſtio dꝫ ſuo marte coꝛã pꝛimo iudice finiri,⁊ ſic nõ pꝛodeſt mutatio foꝛi.

¶ Clericus.adꝺ late Old.ꝯſi.iiij. cui⁹ dicta refert Jo.an.hoc eo.ti. in add.ad Spec. Zacharias. ¶ Tu pleniſſime p Jac.rebu.i l.ſi diuina dom⁹. ⁊ ibi remiſſiue in apoſt.Celſi ad illum.num.3.C.de exa.tri.li.x.Alex. Jaſ. ⁊ Mod.in l.cum q̃dã puella.ff.de iur.omn. iu.Albe.de Ro. in.iij.parte ſtat. q.xlj. iſtũ in.c.qꝺ clericis.ꝟ.de fo.§. ꝯpet.remiſſiue p Fe.in.c.ſi.viij.co. ꝟ.facerent hec.ꝟ. de conſt.Fed.de ſe.cõſi.xcvij.inci. nõ eſt fundamentum.Cep.ꝯſil.xi. co.iij.ver.item ꝺ delicto.⁊ pleniſſime in deci.Tholoſa.q.xcviij.⁊ ibi in apoſt.maxime in apoſt.Celſi.

4 ¶ †Facit ad qõnẽ de laico cõuẽto coꝛam iudice ſeculari qui
a poſtea fact⁹ eſt clericus[a] an poſſet damnari a iudice ſeculari. Jo.An.recitat hic opi.Goffr.de reſcr.eam te.per illam decre.dicit qꝺ ſtatus mutatio non liberat aliquem ab eo ad qꝺ pꝛius tenebaẽ.ff.iud.ſol.l.ſi reus.de iuriſd.om.iud.cum q̃dã. vj.q.i.c.iij.xxxiij.q.ij.admonere.lj.diſt.deſignata.⁊.c.ꝑterea. liiij.di.ex antiqs.⁊.c.frequẽs.⁊.c.ſi ſeru⁹.de diuoꝛt.gaudem⁹. ad contrarium.xxi.q.ij.ſi qs iam tranſlatus.xviij.q.j.ca.vno. xvj.q.j.ne ꝓ cuiuſlibet.l.di.ferrũ.xxvj.diſ.deinde allegat alia infinita idem ꝓbantia Ala.⁊ Goffr.in ſum.huius tit.⁊ Vin. idẽ qꝺ coꝛã pꝛimo iudice cõueniri põt:⁊ plus dicit Vinc. qꝺ laicus etiã exequaẽ ſniam.per.l.ſi quis poſteaq;.ff.de iu.ꝟ.de fo.compe.ꝓpoſuiſti.⁊ ibi hoc tenet Hoſt.ꝑ illam decr.idem Bartꝺol.brixiẽ.in q̃ſtione venereali aliqs litigabat,ad hoc ff.de excu.tu.l.ij.in pꝛin.⁊.l.tutoꝛ petitus.Scꝺa opi.fuit Joã. de deo vbi dicit hoc verum in ciuili:in criminali ſecus.xj.q.i. de ꝑſona.cum ſi.Tertia fuit opi.ꝙ nõ poſſet iudex ꝓcedere ſiue cauſa ſit ciuilis ſiue criminalis.ff.de arb.l.non diſtinguemus.§.ſacerdotio.ff.de re mi.l.qui cum vno.§.reus.vbi videtur exꝑſſum.ff.de acc.l.hos accuſare.§.hoc beneficio.ad idẽ ff.de va.mu.l.ꝑtoꝛ.§.j.ibi,vel ſi qui ſacerdotium.Jtem qꝛ res lite pendente venit ad caſum ad quo non potuit inchoari, ad hoc reg.factum.cum concoꝛ.li.v.ff.de ſuſpe.tu.l.poſt finitam.ff.de lib.agno.l.iij.§.j.⁊ vide qꝺ no.ff.de leg.j.l.nemo poteſt.circa med.ij.gloſſ.Jtẽ ſi fugiens ad eccleſiam habet im-
5 munitatẽ.de immu,eccl.inter.foꝛtius ⁊ clericus.¶ †Jtẽ declinatoꝛia nouiter oꝛta bñ opponiẽ poſt litẽ cõteſtatã.de off. del.inſinuante.ad hoc.xiiij.q.vj.cõperimus.vbi res alterata vł ꝯſecrata nõ reſtituiẽ pꝛioꝛi dño.⁊ ꝓ hac parte bis fuit ſm Jo.an.hic in diſputationibus determinatũ.⁊ placet Arch. xi.q.j.c.j.ꝓpter oꝛdinẽ impꝛſſum ꝑcipue vbi agiẽ de pena coꝛpoꝛali.Ad ꝯria dic qꝺ in eis non mutaẽ foꝛus ſed addiẽ foꝛ⁹ foꝛo,ar.lxj.di.c.j.ff.de ſenat.l.ſenatoꝛes.hic autem non ſolum mutaẽ foꝛus,ſed mutaẽ etiam ſtatus ꝑſone.xij.qꝺ.j.duo ſunt. Quarti dicũt ꝙſi mala fide efficiẽ clericus nõ eximiẽ a iuriſdictione pꝛioꝛi:ſi bona fide efficiẽ eximiẽ.ff.ꝺ adul.l.ſi marit⁹. §.j.vbi qui abeſt bona fide cauſa reipublice non poteſt accuſari ſed in fraudem ſic,ad hoc.ff.ex qui.cau.ma.l.v.⁊.l.hos accuſare.§.ſi.ff.de accu.Jdem tenet Dy.ff.de excu.tu.l.idem vl-
b pianus.⁊ dicit ꝙ in dubio pꝛeſumitur fraus[b] ſi iam erat accuſatus vel in crimine depꝛehenſus.arg.ff.de bo.eo.q ſibi moꝛ. cõſcii e.l.ſi.ff.de re mi.l.ſi.quod dicit verum Dy.in iam conuento.in conueniendo autem poſt maleficiũ cõmiſſum factũ clericũ dicit iudiciũ coꝛam eccleſiaſtico iudice inchoandum. ad hoc.l.j.ff.de pe.vbi vł indiſtincte debere attendi tempus delicti cõmiſſi,dicit ꝙ ibi loquiẽ q̃ pena debet imponi quando de hoc tractaẽ,hic qñ tractaẽ coꝛam quo iudice debeat ꝯuenire,lꝫ quidam in hoc diſtinguant delictum publicũ a pꝛiuato,ſibi videẽ debere inſpici ꝙ eſt dictum nulla habita diſtinctione,ad hoc qꝺ no.ff.ſi ex noxa.cau.aga.l.pe.ff.de ſtatu lib.l.ſtatuliberi a ceteris.¶ Quinta eſt opi.Guil.in Spe.de reo.in pꝛin.qui dicit:in cauſa ciuili attendiẽ pꝛimus iudex,in criminali autem finieẽ cã coꝛam pꝛimo iudice,⁊ fiet executio coꝛam ſecũdo.ſ.per eccleſiaſticũ.arg.de cle.poſtulaſti. de fo. cõpe.de rap.c.j.¶ Butr.in.l.pe.ff.ſi ex no.cau.aga.ponit ſuã theoꝛicã,quia dicit conſiderandum ꝙ quandoq; dubitatur an alteratio qualitatis vel ſtatus alteret qualitatẽ foꝛi,quandoq; q̃riẽ an alteret quantitatẽ pene.Quo ad pꝛimũ dic qꝺ

❋ Sebaſti.Sapia.
b ¶ Pꝛeſumitur fraus.Ad ꝟ bene facit quod no. Bart.i.l.fulcini⁹. §.ſed is qui fraudationis.ff.qb.ex cau.in poſſeſſ.ea. vbi dicit ꝙ ꝓbaẽ dol⁹ i alienãte ex eo ꝙ aduerſari⁹ dixit ei cras libellum tibi dabo, ꝓ quo facit tex.in.l. ſin.aũt.vbi Ang. no.ff.de rei vend. quem ad hoc ꝺt ſin.do.Andre.ſicu.in ꝯſi.xj.incip. ſcripſit belliſſime.col.xiij.vol.j.

ſi pꝛeuentus eſt conteſt.li.vel ſententia,⁊ dicit ꝙ non pꝛodeſt mutatio quominus ꝓnuntiet iudex vel exequaẽ.ff.de iuriſd. om.iu.l.cum quedam puella.ff.de accu.l.hi tamen.in ſi. Jdẽ videẽ ſi citatione ꝑ.c.ꝓpoſuiſti.de fo.comp.ſi non eſt taliter pꝛeuentus,aut mutat in fraudem ⁊ non ꝓdeſt mutatio.vt.l. ſi.ff.de bo.eo.q moꝛ.ſibi conſci.ff.de re mi.l.ſi.aut ſine fraude ⁊ poteſt,aut eſt dubium an in fraudem vel non,⁊ tunc ſi ẽ ꝓpoſtulatus de crimine vel depꝛehenſus ⁊ ꝑſumiẽ in fraudem ⁊ ſic nõ ꝓdeſt:vt in.d.l.ſi.de bo.eo.q moꝛ.ſibi ꝯſci.alꝛs ꝑſumiẽ bona fide mutare.⁊ ſic ꝓdeſt vt dictis legib⁹.Fallit in milite armate militie vt non conſideretur ꝑuentio,ſꝫ ſolum an mutet fraude vel non:vt pꝛimo caſu non pꝛoſit,⁊ ſecundo ſic.ff.de re mi.l.q cum vno.§.reus.⁊.l.ſi.ſm eum.per qꝺ dicit idem poſſe dici de clerico qui eſt miles celeſtis.arg.l.q ſub ꝑtextu.C. de ſacroſan.eccl.Sꝫ dicit ꝙ non reperiaẽ hoc cautum ꝙ clerici manebunt ſub regula pꝛiuatoꝛum.Scꝺo caſu quãdo agiẽ an mutatione ſtatus muteẽ pene qualitas dicit ꝙ qñq; contingit mutatio in melius:qñq; in deterius.Si contingit mutatio in melius,tunc aut mutatio eſt accidentalis ſtatus ⁊ attẽdiẽ tẽpus ſententie in pꝛiuatis ⁊ publicis.in aut.vt iudi. ſine quoquo.ſuffr.§.opoꝛtebit igiẽ aut eſt mutatio naturalis vel quaſi,in publicis conſidereẽ tẽpus delicti in pꝛiuatis tẽpus ſententie:vt.l.j.ff.de pe.Si contingat mutatio in deterius vt poſt delictum commiſſum clericus degradaẽ an attendatur tempus delicti,an tempus ſtatus tunc ſuperuenientis.⁊ dic ꝙ eſt dare degradationem verbalem q̃ ſumitur pꝛo depoſitione.⁊ in hoc bñ dicit.all.l.iubemus.§.ſane.C.de ſacroſan.eccle.quedam eſt realis q̃ eſt exautoꝛatio de quo in.l.ij.§.ignominie.ff.de his qui no.infa.ff.de re mi.l.qui cum vno.§.exautoꝛatus.C.de epi.⁊ cler.aut.clericus.de qualibet habetur de pꝛima.de iu.cum non ab homine.de verb.ſigni.nouimus.de ſecunda.de penis.degradatio.li.vj.Sic in ſimili eſt deductio peculij realis ⁊ verbalis:vt.ff.de pecu.l.ſi noxali.§.eſt autem qõnis.⁊ ſic reſolutio ꝯctus q̃dã ẽ verbalis vt re integra:q̃dã actualis qñ eſt deuentũ ad traditionẽ.l.j.⁊.ij.C.qñ li.ab emp. rec.realis eſt foꝛtioꝛ q̃ verbalis:patet ex no.in.d.c.cũ non ab homine.⁊ in.d.c.degradatio.de pen.lib.vj.Unde dic ꝙ qñq; ſtatus eſt mutatus ſola verbali depoſitione ⁊ quicqd dicat But.in iſto qui male dicit in parte,tene ꝙ depoſitus non ꝑdet pꝛiuilegium clericale:vt no.de iu.cum non ab homine.ꝺ cle.excom.mi.c.clerici.de ſen.excom.contingit.⁊.c. perpendimus.igiẽ nõ mutaẽ in eũ qualitas pene.Qñq; interuenit degradatio realis,dic ꝙ quedam eſt ꝺgradatio que fit ad ꝑparationẽ iuriſdictionis:quedã que fit vt termin⁹ pene:quedã que fit ad pꝛeparationem pene.Si fit vt terminus pene,ꝓtꝫ ꝙ non alterat,vt.l.ij.§.ignominie.ꝟ.all.⁊.l.qui cũ vno.§.exautoꝛatus.Si fit ad pꝛeparationem pene adhuc mutatio qualitatis mutat qualitatem pene de ver.ſig.nouimus.de iu.cũ nõ ab homine.Si pꝛeparatio fiat iuriſdictionis vt etiam dicit ipſe reali vel verbali:pꝛout eſt neceſſaria:⁊ q̃ ſit neceſſaria dicit ipſe ſciũt Canoniſte.bene dicit doctoꝛ iſte qui alter Jnno.eſt in legib⁹:nam in pꝛeparatoꝛijs dicit ipſe vtimur quatenus neceſſaria ſunt ad deciſoꝛia:vt.l.ſi defenſoꝛ.§.illud. ⁊.l. j.ff.de interro.act.Si verbali ſufficit ſi illam faciat,alꝛs faciet realem:dic qꝺ verbalis nõ ſufficit ſed realis exigitur,vt not. de iu.cum non ab homine:patet de ver.ſign.nouimus.⁊ hec adhuc alterat penam.vt.d.c.nouimus.rogare tñ dꝫ eccleſia pꝛo eo vt non altereẽ vel vt mitius ſecum agatur. Jllã autẽ quã facit quis vt terminum pene iudex eccleſiaſticus facere dꝫ in clerico ⁊ cũ cauſe cognitiõe. Jllã que fit vt ꝑparatio pene vel iuriſdictionis ⁊ eam facit iudex eccleſiaſticus pẽdente cauſe cognitione.Et hic ponit duplicẽ intellectualem pꝛacticã:vna ꝙ iudex diffinitiue ꝓnuntiet,⁊ in eadem ſnia penam limitet ⁊ totum expediat iudex eccleſiaſticus, ſꝫ executionem faciat iudex ſecularis.Hec pꝛactica non ꝓcedit qñ ſit alteratio in penã ſanguinis: qꝛ illam nõ ꝓfert eccleſiaſticus.ne cle. vel mo.ſniam.Poteſt ſecundo fieri aliter quia iudex cognito de cauſa degradabit eũ non per ſniam diffinitiuam ſꝫ interloquendo:⁊ poſtea ſecularis immutabit penam diffinitiue ne ꝯtingat ꝙ due ſnie in cã eadẽ criminali feranẽ:cõtra id ff.nau.caupo.ſtabu.licet.Tu dic ꝙ etiam diffinitiue poterit degradare:⁊ hic habebit poteſtatem iudex ſecularis ex eodẽ ꝓceſſu exeq penam:⁊ ſic ibi vocabiẽ vt pur⁹ executoꝛ.Poterit etiam ſi volet foꝛmare non ꝓceſſum contra eum,⁊ tunc penã imponet ſm foꝛum ſuum.Nec obuiabit ꝙ due ſnie feranẽ ſuper eadẽ cauſa quia poteſt hoc fieri ſuper diuerſo ꝓceſſu ex quo ſententie ambe non imponũt diuerſas penas ſꝫ vna ꝑparat ꝑſonam ad penam:⁊ alia illam imponet: et hoc placet.⁊ facit qꝺ not.Bar.ff.de cuſto.reo.l.diuus.⁊ caſus eſt in aut.de ſanct.epiſcop.§.ſi vero crimen.⁊ ponit Guil.in.d.l. magiſtratibus.

magiſtratibus.ff.de iur.om.iu.Guil.de Cu.in.d.l.pe.dicit,ꝙ aut con
ſtat ꝙ vt euitaret iuriſdictionem vł plenā aſſumpſit tōſurā ⁊ nō ꝓdeſt
aut eſt dubiū:⁊ tūc ſi eſt infamatꝰ vel ſuſpectꝰ de delicto vel ꝓuētꝰ ⁊ pu
nietur ꝑ ſecularem.l.qui cum vno.§.reꝰ.⁊.l.fi.ff.de re mi.C.ꝺ rel.l.j.De
bet tamen pꝛimo degradari.in autˊ.clericus.C.de epiſc.⁊ cle.⁊ in autˊ.ꝺ
ſan.epis.§.ſancimus.Si non eſt infamatus vel ꝓuentus vel ſuſpectus
tunc non punił niſi ab eccleſiaſtico:vt.l.non diſtinguemus.§.ſacerdo-
tio.ff.de ar.Nō ob.l.j.ff.de pe.quia ſi fit mutatio accidentalis nō atten
dił tempus delicti ſed ſnīe,vt hic.facit in autˊ.vt iu.ſine quoquo ſuffr.l.
interdicimus.§.pe.co.ij.Si mutatio eſt naturalis,⁊ hanc dicamus na
turalem adhuc attenditur tempus ſententie:qꝛ hoc cōtingit pꝛopter
defectū iuriſdictionis vt illi imponał nō ꝓpter defectum obligatiōis
cum eccleſiaſticus debeat punire ex quo nō eſt ꝓuentꝰ ⁊ penā ſecularē
non poſſit imponere nec ſecularis hoc poſſit,ſm eum ⁊ bene ꝯcluden-
a do Joā.An.⁊ mihi vł dicēdū ꝙ qñqꝫ querił an mutatione ſtatus[a] de
laico in clericū mutel iuriſdictio,qñqꝫ an mutel executio vel exequēdi
poteſtas,aut an mutel qualitas pene ſeu exequendi modus.Si q̄rił
an mutel iuriſditio:⁊ tunc tene ꝙ aut eſt ꝓuēta iuriſdictio ⁊ pſona ſeu
executio:quia iam captus eſt ⁊ efficił ibi clericus ⁊ nō ꝓficit mutatio,
⁊ quia oꝛdo vel ꝓfeſſio ēt nō inueniūt iſtū liberū,credo tñ ꝙ degrada
ri debet.Item ex quo nimiū lederel iuſtitia:de quo remittit ad ſimi.
no.ſm Jo.An.de cle.excom.mi.c.clerici.Aut non eſt ꝓuēta pſona ſeu
executio:quia nō capta ſed ſola cā vel iuriſdictio:vt quia eſt citatꝰ,vel
lis eſt contra eum conteſt.⁊ū tc dicit ꝙ nō impedił iuriſdictio quo ad
pꝛoceſſum ⁊ cauſam finiendā,⁊ ſic iſte remanet iudex cauſe,lꝫ qñqꝫ nō
pſone,ſicut habeł in ſimili.de fo.cōpe.ſane.Qñqꝫ querił an mutel exe
cutio,⁊ tūc aut pſona aut cauſa ſeu executio eſt ꝓuenta:quia iam eſt in
carceribus poſitꝰ ⁊ nō ꝓficit etiam quo ad executionē:⁊ etiam quo ad
exequēdi modū mutatio foꝛi ſeu executio,ſm Jo.An.per ꝓdicta,aut
non eſt ꝓuenta pſona ſeu executio,ſed ſolum cauſa,vt quia citatus vel
lis ꝯteſt.⁊ tūc quedā eſt executio ꝓparatoꝛia ⁊ diſtrictiua pſone vt po
nere ad carceres poſt clericatū vel alias diſtringere pſonam ne fugiat
⁊ ab hac eximił ſm Jo.An.q̄dā eſt diſtrictio realis ⁊ hāc adhuc face
re poſſet ſecularis nec ꝓdeſſet mutatio.q̄dam executio eſt deciſiua,et
hāc ſicut ałs ſi eſt pſonalis facere nō pōt,ſi realis ſic,⁊ multo foꝛtius.
Hec ꝓcedūt ſi non eſt ꝓuentus ſed ſolū ſi eſt ſuſpectus vel infamatꝰ de
delicto,lꝫ quo ad realē executionem non tollał iuriſdictio iudicis ſecu
laris vel qñ faceret in fraudē,tollił tamē quo ad pſonalē.Ex his ptꝫ
qd de tertio caſu an mutel qualitas pene vbi pſonałr eſt ꝓuētꝰ nō vbi
reſpectu cauſe vel ſuſpiciōe vel infamia ſemꝑ alterabił qualitas pene
⁊ hoc ꝓpter defectū iuriſdictionis,vt dicit Guil.Barto.in.l.j.ff.de pe.
placēt iſta ꝙ fieri nō poteſt niſi degradel ſed dicit ꝙ ex quo ꝓuenta eſt
iuriſdictio,vel iſte infamatꝰ de delicto,vel ſuſpectꝰ,vel tranſit in frau
dem ꝙ degradari debet a iudice eccleſiaſtico.all.l.qui cum vno.§.reꝰ.
ff.de re mi.⁊ autˊ.clericus.C.de epi.⁊ cle.Et iō dicit quia clerici non vo
lūt degradari multoties ꝯtingit pſonales penas imponi eis nō ꝺgra
datis.Tene Jo.an.quicqd dicāt leges ille:certi em̄ ſunt caſus i qbus
ipſis degradationis pena imponił,inter quos hic non numeratur,iō
nec degradandus,nec etiā a iudice ſeculari puniēdus:patet in.d.c.no
uimus.de ver.ſign.⁊ de iu.cū non ab homine.⁊ de her.ad abolendam.
ideo male ⁊ peſſime faciūt eis nō degradatis penā imponentes.Hec
ꝓcedunt quādo alteral ſtatus in melius,qd ſi in deterius:tene ꝙ dicit
Hu.ꝫ.Que dicta ſunt ꝓcedūt in monacho ſaluo ꝙ in eo defenſio ſpe-
ctat ad monaſteriū,nā lꝫ per characterē plus habebat oꝛdo q̄ꝫ ꝓfeſſio
vt no.de cōuer.cōiu.placet.⁊ no.de ſacr.non ite.c.fi.fit tamen eo reſpe-
ctu ꝙ ꝓfeſſus mūdo moꝛtuꝰ eſt ⁊ plura ꝑmittit:vt no.de vot.c.vno.in
iij.glo.lib.vj.ad hoc.de pe.di.j.§.his autoꝛitatibus.xxxiij.q.ij.admone
re,adhuc foꝛtius ꝓcederēt dicta.ꝫ.quo ad diſtrictionem perſonalem
in monacho q̄ꝫ in clerico,⁊ ꝓcipue in minoꝛibus.de ele.c.cū ex eo.li.vj.
6 ¶†Hoc putat Bart.verū in his qui ex toto efficiunł religioſi,ita ꝙ
pꝛofeſſi ſunt,ſꝫ in iſtis q mutant habitum qui efficiunł beguardi,ſeu
milites gaudētes,poſito ꝙ habeāt pꝛiuilegium ꝙ ſint exēpti a curia
ſeculari,talis habitꝰ mutatio ſibi non ꝓdeſt,quia illa regula nō ꝓdeſt
nec facit eum religioſum,nec clericū,ſꝫ dat ſibi quendā modū viuēdi,
nā retinet ꝓpꝛium ⁊ liberos ⁊ vxoꝛes,vnde in iſtis habēt locū iura q̄
dicunt ꝙ ꝓpter mutationē foꝛi,ſeu ꝓpter pꝛiuilegiū ſuperueniēs a ſui
ꝓcuratione non excuſanł.vt.d.l.ſi quis poſt.de iu.ita fuit obſeruatum
ſm Bart.de Peru.ſꝫ dicit ꝙ illis inſignijs debēt exautoꝛari:vt.l.qui
cum vno.§.fi.ff.de re mi.Aduerte iſta non eſt modica q̄ſtio an tales di
b cantur religioſe pſone[b] ita ꝙ gaudeāt pꝛiuilegijs:⁊ determinat Fed.
de ſe.qꝺ non:in conſi.cxlv.viꝺ de hoc in Spe.de ſtat.mo.§.quałr.verſi.
xxxvj.querił.⁊ vide in ſum.de regu.per Hoſt.§.j.verſi.qd de ruſticis.
Credo ꝙ iſti ſint religioſe perſone,⁊ ꝙ pꝛiuilegio gaudeant clericali.
per not.de ſen.excō.non dubium.⁊ quia vouent aliquid de ſubſtantia
libus,vnde ſolēnizant votū ſaltem obedientiā ꝑmittēdo ⁊ ex quocūqꝫ
ex ſubſtātialibus votū ſolēnizatur,vt apparet ex his que habenł.qui
cle.vel vo.c.ij.⁊.c.inſinuāte.⁊ ibi dixi.Dum tñ iſtꝺ annectał ad aliquā
regulā de appꝛobatis,iō fratres de tertio oꝛdine annectunł ad regu-
lā beati Frāciſci:⁊ ſic gaudent pꝛiuilegio.Idē de fratribus militie ac
gaudētibus,qꝛ ꝑmittunt obedientiā quo ad regulam beati Dñici vł
Auguſtini ⁊ illi oꝛdini in habitu i aliquibꝰ ꝓpoꝛ-
tionanł:ad hoc qꝺ not.de pꝛi.c.vt pꝛiuilegia.ex q̄
tales vbi habitū mutāt dicunł eccłiaſtice pſone,
vt ibi no.per gl.⁊ viꝺ glo.iij.de ſent.excom.cū ex
eo.in cle.⁊ ibi per alios ſcribentes.⁊ viꝺ gl.in cle.
cum de quibuſdā.de rel.do.in gl.in ver.obedien-
tiam.⁊ do.qui cle.vel vo.c.conſuluit.⁊ per glo.no.
7 Guil.in cle.per literas.de ꝓb.¶†Quero qd ſi ꝓ
hibente creditoꝛe fuerit hic vniuerſalis admini-
ſtratoꝛ ꝓmotus.gl.dicit ꝙ non punieł per hoc,ſꝫ
bona ſua reddenł ei inſolutū:que ſi non ſufficiāt,
eꝑs ei tenetur q abſtulit occaſionem negotiandi.
lxxxviij.diſt.foꝛnicari.⁊ expone infamatur.i.ꝓue-
nił,alias punirel.Et per hanc glo.damnał dictū
Vin.qui dixit ſibi placere ꝙ obligati ex admini-
ſtratione poſſunt fieri clerici qñ nihil habēt,qꝛ ſic
conueniri non poſſunt,ꝙ non placet,qꝛ ſaltem ex
hoc auferel ſibi poteſtas negotiādi ⁊ q̄rendi ꝺ no
uo per ꝙ lex ꝓſumit eū effici ſoluendo.C.arb.tut.
8 l.ſi defunctus.¶†Per hoc patet qd dicēdum ſi
ſit talis negotiatoꝛ effectꝰ monachus:⁊ dic ꝙ ipm
monaſteriū cōuenieł vel cedet ꝙ hꝫ ex monacho
ſꝫ credo ꝙ tenebitur ſicut eccleſia ſecularis ſi ha-
beat vñ,⁊ ſi fecit hec communicato conſilio arg.
eius qꝺ no.glo.de oꝛ.cogn.cum dilectus.de ſimo.
Per hoc faciunt hec ad qōnē de monacho q iu-
rauit ſcribere libꝛū vel ſe ad aliud ſeruitiū obliga
uit,an poſſit religionem ingredi.de quo no.lj.di.
ꝓterea.Hug.tenet ꝙ ſic.eccleſia etiam licētiā da-
re tenel:qꝛ inſtinctu ſpūſſancti hoc facit.xxxiiij.q.
v.dixit dominus.de quo no.de voto ſcripture.de
ꝯuer.ꝯiu.ex publico.⁊.c.fi.xix.q.ij.due.j.q.iij.c.fin.
xxxiij.q.ij.admonere.Alijs ibi videtur qꝺ poſſit
monaſteriū itrare,⁊ ꝙ monaſteriū nō teneał niſi
in eo ꝙ ad eum ꝑuenerit niſi foꝛte monaſteriū ex
ſucceſſione aliqd plus acqſiuerit.xix.qō.iij.ſi qua
vel ſcriptura alioꝝ libꝛoꝝ.Tertia fuit opi.Jo.ꝙ
ſi tale ē ſeruitiū ꝙ poſſit adimplere abſqꝫ omiſſio
ne diuini officij illud poterit exeq ałs pꝛocedunt
que dicta ſunt.alle.xcj.di.clericus.dicit ꝯcludēdo
Inn.qñqꝫ iſte vult ingredi religionē in fraudem
eoꝛū qbus eſt obligatꝰ,vt vel fugiat expēſas vel
laboꝛē ⁊ nō debet admitti.Qñqꝫ ingredi vult re
ligionē ductus bono ſpiritu ꝙ in dubio ꝓſumoꝛ ⁊
ductꝰ ſpirituſancto ⁊ pōt.xix.q.ij.due.de regu.lꝫ.
tñ de bonis eius que habet vel que obuenerūt ei
poſt ingreſſum ſatiſfiat eis qbus obligatus erat.
xix.q.iij.ſi qua.C.de epiſ.⁊ cle.deo nobis.§.j.vel ēt
ſi ſcit ſcribere vel aliqꝺ opus honeſtū facere ſal-
ua regula,⁊ officio non neglecto ſatiſfiet de illo.
cj.diſt.clericus.deductis tñ ſm aliquos expenſis
ſuis ne ſit monaſterio oneroſus.ar.xj.qō.vj.de la-
pſis,ſed illud loquitur in miſſo in monaſteriū ad
agendū penitentiā,nam alij dicūt nō deducēdas
expēſas,quia qui altari ⁊c.de ꝓb.cū ſecūdum.ſm
Inno.⁊ has opi.etiā tangit Arch.lj.di.pꝛeterea.
ꝓdicta oia ꝯfirmat Hoſt.⁊ hic vltimā partem tꝫ
ꝙ dꝫ alimentari de bonis monaſterij,⁊ ꝙ non de
ducanł expēſe:latius aūt hoc ꝓſequił in ſum.eo.
ti.§.pe.vbi dicit ꝙ tutius eſt ꝙ anteq̄ꝫ ingredial
impleat ꝙ ꝑmiſit ⁊ ꝯſuluit tex.de ſpon.commiſ-
ſum.xxij.q.iiij.§.fi.⁊ vbi ingreſſus eſſet ſi poſſet ex
plere hoc per ſubſtitutum,vbi non eſſet electa in
duſtria pſone vel contental is cui obligatus eſ
ſet ſufficeret ꝙ per ſubſtitutū ſeruitium expleret
⁊ ſic ꝑ aliū ⁊ tenerel ſm Hoſt.⁊ plene per Guil.in
Spe.de ſta.mona.§.j.ver.xxix.⁊ ibi hoc recitat,et
nihil plus addit,vbi dicit idem de doctoꝛe qui ſe
obligauit ad legendum,⁊ de poteſtate qui ſe iura
mento obligat ad regēdū ⁊ ſimilibꝰ.⁊ de iſtis ⁊ de
obligatis cauſa pignoꝛis,⁊ de filijs vſurarioꝛū et
de eo qui iurauit ad tempus ſoluere.vide ꝑ Hoſ.
9 in loco pꝛeal.¶†Quero an clerici qui generalē
geſſerunt adminiſtrationē ꝓhibeanł ad alias eli
gi dignitates.Dic ꝙ non:quia hic ꝓhibet tm̄ lai
cos effici clericos.Ratio quia hoc ſecūdo caſu hi
quoꝛū negotia gerunł grauanł ex mutatione fo-
ri non in pꝛimo.Nec obſt.xxj.q.iij.c.j.⁊.ij.quia ibi
non pꝛohibet quin poſſent eligi q̄ꝫdiu tolerātur
⁊ vide ne cleric.vel monac.ſed nec.de deci.dilecti.

Sebaſti.Sapia.
a ¶Mutatiōe ſta
tus.de hac qōne
viꝺ Fe.⁊ alios in
c.ꝓpoſuiſti.ꝺ fo.
cōpe.Ol.in cōſil.
iiij.inc.ꝙ laicus.
Ange.⁊ alios i.l.
ſi qs poſteaq̄ꝫ.ff.
de iu.Archi.i.c.j.
xi.q.i.⁊ ad pꝛopo
ſitū viꝺ Ale.⁊.d.
Jaſ.in.l.q autē.i
pꝛin.ff.ſi qs caut.
Fel.in.c.cauſam.
ij.col.de teſti.vbi
tractant an laicꝰ
effectus clericus
motu ſuperioꝛis
poſſit cōueniri a
iudice ſcłari,⁊ lꝫ
d.Jaſ.i.d.l.q autē
teneat ꝙ ſic:tñ
eius fundamēto
rñdet Fe.in.d.c.
cauſam.

Sebaſti.Sapia.
b ¶Religioſe pſo
ne.vide.d.Abb.i
ꝯſi.cv.ic.ꝑ euidē-
tia.cū multis all.
ꝑ Fel.i.c.eccleſia
ſctē Marie.co.j.
ꝫ.de ꝯſt.Ang.in
ꝯſi.cxcvj.⁊ Pe.ꝺ
Anch.i.c.ea q̄.de
reg.iu.li.vj.Cal.
ꝯſi.xcj.⁊ late Ma
ri.ſoꝛi.i.c.j.co.iiij.
verſi.nona decla
ratio.de fo.cōpe.

10 ¶†Quid ſi ē parat⁹ dare idoneos fideiuſſores ꝓ adminiſtratis, dic ꝙ ſufficit. ff. de mu. ⁊ ho. l. reſcripto. §. debitores. ſm̄ Vinc. per quam. l. ⁊. C. de epiſc. ⁊ cle. l. qſqs. emenſis. dt Hoſt. obligatum ex cauſa mutui vel ſimili ab ordinando non repelli. ¶Quero an tales inhabiles debeāt ad ordines poſtulari. an debeant eligi. qdam ꝙ poſtulari debent ꝑ verbum poſtulaſti. ad hoc. lxj. di. oſius. ſ. d poſtu. prela. c. fin. Jnn. dicit poſtulari a iudice ſub quo debeo reddere rationem. C. de epiſc. ⁊ cleri. l. officiales. ⁊ vocatis his quorū negotia geſſerūt ⁊ qui ex ꝓmotione illoꝝ ledi poſſunt. ff. de adopt. l. nā ita diuus. ff. de off. arch. adhec. §. fi. imo ⁊ ſufficit habere ſolum ꝯſenſum illius cui obligati ſunt. liiij. di. quicunqꝫ. ⁊. c. ſi quis. per quam decre. dicit Hoſt. in fi. ꝙ non refert an det vni poteſtas vt vice omnium eligat: an is qui primam vocem hꝫ dicat eligo: ⁊ alij reſpondeant placet. ad idē de elec. c. oſius. de quo. de elec. q⁊ ꝓpter. ⁊. c. in geneſi. imo ſufficit ꝙ taceant: vt ibi dictum fuit. ⁊ de elec. ſicut cum. lib. vj. ſm̄ Joā. an. ¶Quero q admittantur ad opponendū ne tales in clericos aſſumant. dic ſm̄ Jnn. ꝙ qlibet de eccleſia qñ ſunt adminiſtratores pupilloꝝ, ⁊ etiā minorū abſentiū, ſi ſunt adminiſtratores p̄ſentiū nō admittent alij preter ipſos quorum adminiſtratores ſunt niſi intra tp̄s. j. de elec, ſtatuimus. li. vj. non cadit hic aliud.

¶De corpore vitiatis. Rub.

¶Viſo de impedimēto obligationis ad ratiocinia, de impedimēto corporis videam⁹ ⁊c. Materia habet. lv. di. per totum. ⁊. xlix. per totum.

1 ☞Crimina enormia impediūt executionē ordinis etiā peracta penitētia niſi fuerit diſpenſatū.

2 Jrregularitatē an ⁊ qñ quis incurrat ꝑ homicidium vel vulnera alteri illata.

3 Membri deformitas an ⁊ qñ impediat aliquem promoueri.

De preſbytero.

Preſbyter q i duello digiti partē amiſit ex diſpēſatiōe ſui ep̄i pt̄ i ſuo ordine miniſtrare. h. d. Ponit factū d q̄ ſcdo rñdet illud aggrauās. ibi, rñdem⁹. ¶Caſus literalis. Quia p̄ſbyter obtulit cuidā aduerſario ſuo duellū ⁊ oblatū ab eo ſuſcepit, p̄ſbyter in illo duello digiti ptē amiſit, q̄rebat vtrū poſſit celebrare i ordine ſacerdotis. rñdet papa ꝙ ſi ipſe nō amiſit tm̄ de digito qn hñ poſſit ſine ſcādalo celebrare, vñ poſt peractā penitētiam ſatis poterit cū eo miſericorditer diſpēſari vt in ordine ſuo miniſtret. Ber. ¶No. j. qd ſit vitiū corporis impediēs quem a ꝓmotione qñ. ſ. eſt tale ꝙ ſcandalum generat in ſolenniter celebrādo, vel in actu ſolēniter celebrādi. ¶No. ij. ꝙ cleric⁹ offerēs vel ſubſequēs vel ſuſcipiēs duellū grauiter peccat. ⁊ ad hoc. de cle. pu. in duel. ꝓ totū.

1 ¶Not. iij. hic caſum aptū† ꝙ grauis exceſſus ēt quātuncūqꝫ poſt pactā pniam impedit quem in ordinis executione niſi ſecū diſpenſet. Et no. ꝙ ep̄s qñqꝫ cum delinquente: ſm̄ Jnn. grauiter diſpenſare pōt. de quo de iu. at ſi clerici. §. j. ¶No. ꝙ duellū ſpōte oblatū ⁊ ſuſceptū illicitū eſt. ¶Not. ꝙ exiſtens in peccato eſt inhabilis ad ꝓmouēdū ⁊ in ſuſceptis miniſtrādū. Jtem intellige verum ꝙ ſtatim dixi. ſ. ꝙ ep̄s poteſt diſpēſare cum grauiter delinquente ſm̄ Jnn. vbi apparet de iure expreſſum ⁊ ꝯceſſum, al's nō poſſet diſpēſare: de quo

2 a de iu. at ſi clerici. §. j. ¶†Opp. ꝙ duellū ſuſcipiēs ad ſacros[a] ꝓmoueri non poſſit. lj. di. ſi qs poſt acceptū. Sol. dicit gl. ꝙ qñqꝫ quis ſuſcipit duellum animo ſe defendendi ⁊ non occidēdi, nec actualr occidit nec mutilauit, ⁊ talis non repellit ab ordine, vt hic. Qñqꝫ quis militiam ſuſcepit ⁊ ad necādū hoīes fideles, ⁊ talis a ſacris dꝫ repelli: vt ibi. So. hec poteſt eſſe bona ꝙ non ex propoſito alr euadere nō valēs aſſumpſit duellū. vñ dt Hoſt. ꝙ ſi quis ſe defendendo vel ſociū, gladiū ſumpſerit dūmodo homicidiū vel membri truncatio nō interuenerit tutus eſt, qcqd dicat per decr. dilecto. de ſen. excō. in. vj. vbi d hoc. imo ⁊ tūc ꝓhabilr vr̄ poſſe homicidium perpetrari ex quo ſe defendēdo facit de homi. c. ij. de quo dic vt in cle. ſi furioſus. de homi. ⁊ de homi. ſignificaſti. ꝙ intellige qñ hoc facit ad defenſionem perſone cum moderamine inculpate tutele: ⁊ alr non poteſt homicidium euitare. xv. q. j. per totū. Vel ſcdo ſi habetr̄ reſpectus ad ius aſſumens duellum peccat. ꝙ intellige vt. ſ. idē de aſſumentibus militiā voluntarie ſunt ihabiles ad ordines: q⁊ grauiter delinquūt, ⁊ maxime ſi delictum eſt notorium. Sed ſi habet reſpectus ad ius ſingulare ⁊ diſpenſatiuum ⁊ diſpenſatiue poſſunt promoueri, vt hic, ⁊ hoc patet ex illo v̄bo miſericorditer. ⁊ hoc verum dūmodo membri truncatio vel mors ſecuta non ſit, quo caſu nec de iure nec diſpēſatiue ab inferiori a papa poteſt promoueri. Concludo qñqꝫ qs aſſumpſit bellū ineuitabile ⁊ ex neceſſitate defenſionis perſone, ⁊ qcquid ſequat hic non eſt irregularis ⁊ p̄t ꝓmoueri. Quandoqꝫ quis aſſnmpſit bellum voluntarium ⁊ euitabile vel aſſumpſit militiam ⁊ ex ſola aſſumptione ⁊ exercitio maxime ſi iam cleri

b cus eſt grauiter delinqt, ⁊ iō ab ordine repellit:[b] ⁊ ſi clericus eſt erit deponendus, ⁊ non poteſt ordines aſſumere. ¶Nunquid autem inferior papa poſſit in hoc diſpenſare, dic ꝙ aut ex bello ſecuta mors eſt vel membri debilitatio ⁊ talis ab ordine repellit al's diſpenſatiue admittit. vt hic. ¶Op.

3 ꝙ†hic non poſſit ꝓmoueri ad ordines ex quo aſſumpſit bellum ⁊ in eo vulneratus eſt, vt. j. de cler. egro. preſbyterum. So. qñqꝫ ex duello in clericū eſt ſecuta debilitatio vel deformitas ſcandaloſa, vel que ipſum impedit in executione ⁊ impedit ꝓmoueri, vt hic. Qñqꝫ ſecuta eſt debilitas deformans vel impediens in executione officij, ⁊ tunc non impedit, vt hic. vel illud procedit de iure cōmuni, hoc ex diſpenſatione ſm̄ Tancr. ⁊ quelibet bona. Dic ergo ꝙ ſi ſecuta eſt debilitatio, ⁊ deformitas ꝓmoueri non poteſt, diſpenſatione autē inferioris a papa ſi non eſt ſecuta deformitas de iure communi ꝓmoueri nō poteſt ſic de iure diſpēſatiuo. ſ. ep̄i. ¶Quero qs declarabit an ſit ſcandalum vel non ex vulnere manus vel alia corporis debilitatione: dicit hic Jo. An. ꝙ hoc declarabit ep̄s. ar. c. px. ſm̄ Jnn. qd bene no. eſt.

1 ☞Deformitas corporis ꝓmouendi an ſit ſcandaloſa relinquitur arbitrio ꝓmouentis. vide. ſ. c. proxi. in fine.

2 Conſilium aliquorum qñ eſt petendum in aliqua re an ſit etiam ſequendum.

3 Clauſula prout tibi videbit, vel ad velle tuum, ⁊ ſimiles important arbitrium iuſtum.

Cum de tua.

Habens in oculo maculam que nō inducit magnam deformitatē etiam ad epiſcopatum poterit ꝓmoueri. h. d. Primo ponit duos obiect⁹ cōtra electum. Scdo ibi, vñ circa vtrunqꝫ prouidet. ⁊ d ſcdo ibi, de macula. ¶Caſus literalis. Quidam fuit electus in epiſcopum, opponebatur ſibi qd habebat maculam in oculo, ⁊ quod non erat legitimus. mandat papa ꝙ diſpenſetur cum eo in vtroqꝫ. Ber. ¶No. primo ꝙ inhabilis etiam natiuitatis vitio quandoqꝫ eligitur, ⁊ tunc admittitur electio de multa diſpenſatione, id eſt ex magna gratia. ⁊ vide tex. de elect. quia diligentia. et vid de etat. ⁊ qual. accepimus. Et hic tex. eſt certus, qui declarat omnes, admittitur enim de inhabili poſtulatio de gratia, ſꝫ de inhabili electio admittitur de ſingulariſſima gratia ſeu multa et

1 magna gratia, vt hic not. ¶†Nota ſecundo que dicatur macula inducens ſcandalum vel deformitatem ſcādaloſam relinquitur arbitrio iudicis ⁊ promouentis vl' eius cui promotio committitur. ¶Opp. ꝙ ad epiſcopatum non poſſit ꝓmoueri natus ex canonico: vt in. c. cū in cunctis. de elect. Gloſſ. fatet quando eſt natus ex concubinatu, iō dicit ꝙ ex multa diſpenſatione. ¶Oppo. ij. ex ſecunda glo. ꝙ non exigatur diſpenſatio in macula: ⁊ tm̄

❧Sebaſti. Sapia.

a ¶Ad ſacros. an duellū ſit licitū. videt ꝙ ſic qñ ſit autoritate ſupioris vt ꝑ glo. in. §. per ꝯtrium. inſt. de here. q̄ ab inte. defe. ſentit pe. de anc. in conſi. cclxxxiij. inci. iure ſtricto. vbi vult ꝙ excuſatur q occidit aliquē in ꝯcertatione. ſentit idē bartho. Veronen. in cōſi. xxx. ic. ragatij ſcholariū. co. ij. Ang. in diſpu. ſua inc, duo nobiles gallici, d quo late per Jaſ. in. l. iam hoc iure. co. iiij. ff. de iuſt. ⁊ iu. per Par. de puteo in tract. de re mi. l. j. co. viij. ⁊ li. viij. co. xj. per Signo. de homo. in conſi. xcvj. incipi. q̄ſtio diſputāda. per An. ſicu. in ꝯſi. antepe. inc, illō in medium. colū. xvj. in. j. vo.

Zacharias.

b ¶Ab ordine repellit. Tu addō ꝙ no. plene i apoſt. ad iſtum in. c. q̄ſitū. nu. 5. ver. ꝓut excipit. ſ. de tēp. or. ⁊ idē eſt in mutilatione mēbri. d quo ꝑ iſtū in. c. q̄ i eccl'iarum. xj. col. ver. infideliū. ſ. d cōſt. Et quia non vr̄ facere differētiam inter homicidiū ⁊ mutilationē mēbri. tu dic ꝙ ad hoc ꝙ h̄ dr habeat locū i mutilatiōe mēbri requirit ꝙ ſit verū pricipale mēbrū vt digit⁹ ⁊c. id genus, vt no. Car. i cle. j. q. xij. de homi. ⁊ i cle. j. q. xvij. ⁊ in cle. ſi. d corp. vitia. Recomitto qd irreglaritas. nō ꝯhit ex homicidio qualicunqꝫ ꝓ tuitiōe bonoꝝ. idē Cardi. in all'. cle. j. qd. xxiiij. de homi. ⁊. q. xxviij. ⁊ ibi gl.

Anto. Franciſc.

¶Ex quib⁹ cauſis ꝯhat irregularitas. vide per Spe. i ti. de diſp. i. §. iiij. ⁊ ibi ꝑ bal. in add. ⁊ ꝑ Jnn. i c. niſi cū pridē. de renun. ⁊ dixit bal. in add. Specu. in titu. de accu. in v̄. rigor. qd irregularitas reqrit actū ꝯpletū, ⁊ iō ſi eſt irregularis q ꝑcutit ⁊ non occidit. ⁊ vid Car. in cle. j. in. xxxj. q. de homi. ⁊ habet in c. ſicut. de homi. ⁊ i. c. qd v̄o. ⁊ i. c. qd moyſes. xxxij. qd. ij. Et addō qd irregularitas non ꝯhit ſi qs caſualr occidit alium: de quo ꝑ Bart. in. l. illicitas. in. §. ſicuti. ff. d off. p̄ſi. vbi dicit qd nō nocet q n poſſit ad alios ordines aſcendere ꝑ. c. nos tua. de homi. vbi etiā hr̄ qd irregularitas ꝯhit ꝑ imperiuꝫ ſiue iuramētum de occidendo, de quibus etiā vide per Spe. in ti. de diſpēſ. in. §. iuxta. in ver. facto aūt. Et addō ꝙ voluit do. Car. in cle. j. i xij. q. de hom. ⁊ tene mēti ꝙ irregularitas non ꝯhit niſi in caſib⁹ in iure exp̄ſſis, vt ē caſus ſingu. ſm̄ do. Anto. in. c. his q. de ſen. excō. in. vj. vt per eū Jnn. ⁊ Fe. in. c. dilect⁹. d app. Et addō etiā qd irregularitas non incurrit per clericos q interſunt legi ꝯdēd ꝑ quā mors iferat, vt no. voluit bar. in aut. habita. i. j. no. C. ne fi. ꝑ pat. de quo habet i. c. ſnīam ſanguinis ⁊ in. c. clericis. ne cle. vl' mon. ⁊ in. c. ex li. de exceſ. p̄la. ⁊ in. c. cōqueſtus. de fo. ꝯpe. Et ad de qd irregularitas nō ꝯhit ſi inſultat⁹ ſe dfendēs oppoſuit gladiū ⁊ nō vibrauit ⁊ occidit, vel mutilauit. de quo ꝑ glo. in cle. j. de homic. ⁊ ibi ꝑ do. Car. in xxiiij. q.

la,⁊ tñ in fine dicit hoc fuiſſe de maxima diſpenſatione:nam ex quo nō
eſt macula que generet ſcandalum non exigit diſpenſatio. Sol. poteſt
dici ꝙ id ꝙ dt lr̄a in fine reſpiciat ꝙ p̄ceſſit de illegitimitate. Uel dic ꝙ
hec macula prima facie erat dubia, ideo potuiſſet ſtatim repelli. xlix.
di.c.j. quo caſu ex diſpenſatione admittit ſi alteri, committit ⁊ poterit
dici maxima, ideo qꝛ hoc vitium eſt patens, ſed magna erat. s. qꝛ vitiū
erat latens. ¶ Quero an ſine horū ꝯſilio.ſ.ſuffraganeorū poſſit archi
ep̄s aliqd decidere. gl. dt qd non, qꝛ delegati cenſent. ar. l. diſt. ſtudeat.
2 ad hoc, de elec. cū in veteri. ſm Be. ¶ † No. glo. in duobus. Primo ꝙ
vbi mādat aliqd fieri cū ꝯſilio videnť dari delegati ꝯſultores, ſꝫ hoc nō
puto verū ꝑ no. de off. dele. ſi pro debilitate. ¶ Scdo not. ꝙ vbi exigit
a ꝯſiliū[a] a participe officij nō ſufficit peti ꝯſiliū niſi petens ſequať. vid
Inno. in c. venerabili. de off. del. de hoc in. l. quidam. §. papinian⁹. ff. de
admi. tu. ⁊ in. l. j. §. ſi plures. ff. de exer. ideo teneť ꝙ iſti non ſint delega
ti, nec arctanť ad ſequendū eorum conſilium ſm Hoſti. ꝙ apparet in
litera ibi, ꝙ exinde ſibi non dixit de ſuffraganeis. Ad. c. ſtudeat. reſpō
det ꝙ ibi vt iudices adiuncti erant ⁊ in caſu quo cert⁹ ep̄orum nume
rus exigit. xv. q. vij. felix. ¶ Quero an poterunt iſti decernere, ꝓut vo
luerint. qñqꝫ dicit gl. qd nō, ſed decernere habent ꝙ eis videbit iuſtū
dūmodo id iuſtū ſit. all. gl. s. de elect. cauſam q̄. ff. de ope. lib. l. ſi libert⁹.
3 ¶ † Not. gl. iūcto tex. qd importēt hec verba facias, ꝓut tibi videbiť,
qꝛ intelligit de videre iuſto. qd no. ꝑ arbitrijs: dixi de conſt. c. j. ⁊ c. ne in
b nitaris.[b] vide gl. Quid de hoc verbo facias ad velle vel ſm volunta
tem tuā. de ver. ſig. abbate. ⁊ vide Bar. in extrauagan. ad reprimen. in
ver. videbiť. ⁊ in cle. fi. de verb. ſig. in ver. placuerit. ⁊ vide. l. qdam. ff. de
leg. ij. ⁊. l. fideicommiſſa. §. ſi ſic. ff. de leg. iij. ⁊ vide in. l. filius. ff. de dona.
⁊. l. j. ff. de teſta. mi. ¶ Querit gl. qd ſi hꝫ vnū oculū maiorē altero an re
mouebiť. gl. dt ꝙ nō. ff. de edi. edi. l. q clauū. §. j. Idē ſi hꝫ ambos eminē
tes: vt ibi. Idem ſi ſex digitos hꝫ in vna manu. eo. titu. idem Offilius.
Qd eſt verū ſi nō incōmodať vſus manus ꝓpter eos. d. l. idē offilius.
ff. eo. l. ſi homini. §. j. In lingua autem ſi patiť defectum. ⁊ per hoc nō ꝑ
fecte loquiť repelliť: alˀs non. ff. e. ſi cui lingua. Quod tñ dt gl. de oculo
dic hoc arbitrio iudicis relinquendū: qꝛ poſſet eſſe tanta eminentia ꝙ
impediret: de quo. j. c. fi. vbi ēt declarādo tꝫ qd no. Io. lv. di. ſi qs in in
firmitate. Dicit hic Hoſt. qcqd dicant leges quas hic allegat q̄ conſi
derant ſolum impedimentum vſus membri non defectum vel augmē
tum. nos ꝯſideramus diminutionem deformitatem ⁊ ſcandalū, nā lex
vetus tales repellebat q̄ exponiť. xlix. di. c. j. ſm Io. An. ⁊ hoc tꝫ lꝫ Ja.
de al. diceret ꝙ ſi macula ſine ſubtili inſpectione ſe offerret viſui facit
irregularitatem, alias non ⁊c.

1 ☞ Caſtratus a ſeipſo repellitur a promotione, ſecus ſi natus ē eu
nuchus. ⁊ intelige vt. j. nu. 5. ⁊. 7.
2 Eunuchi appellatione veniunt tam caſtrati a natiuitate q̄ꝫ non a na
tiuitate.
4 Judicium aliquando ſumitur pro diſcretione animi: quod eſt no. pro
compromittentibus.
6 Caſtratus preſbyter vel alius ex volūtate nō debet ſeruare virilia vt
dicunt vulgares.
8 Teſtis maior factus an poſſit teſtificari de illis q̄ vidit in minori eta
te conſtitutus.

Ex parte. Sectus i cunabulis licite promoueť. h.
d. Primo poniť monachi petitio. ſecun
do rñſio arguēdo primo a prohibitis. ſcdo a permiſſis ibi
ſane. ¶ Caſus literalis. Quidā monach⁹ Bartholomeus
noīe in cunabulis ſectus fuit, poſtmodū fuit ordinat⁹ in diaconū, q̄riť
an poſſit vlterius ad maiores promoueri. Rñdet papa quod nicenū
concilium ꝓhibet illos ad ordines ꝓmoueri, ⁊ ſi ꝓmoti ſunt debēt eij
ci q ſeipſos abſciderunt vel affectauerunt vt ab alijs abſcinderentur
dum ſani erant, qui in cunabulis ſecti ſunt hñ poſſunt ꝓmoueri: qꝛ cū
iudicium animi non habeant affectare non poſſunt vt ab alijs abſcin
danť, ⁊ in canonibus apoſtolorum legiť ꝙ ſi per inſidias eunuchus fa
ctus ſit vel ita natus vel in ꝑſecutione amputata ſunt ei virilia ſi alias
1 dignus poteſt fieri ep̄s. Ber. ¶ † No. j. ꝙ caſtrat⁹ repelliť a promotio
ne qñ a ſeipſo abſcindi fecit vel voluntarie ꝓcurauit vt ab alio abſcin
dereť. ¶ No. ij. ꝙ affectio non cadit in infantem. Et no. ꝙ exercitium
animi non dať in priuatum animi habitu. ⁊ ꝙ qualitas ſine ſubiecto ⁊
2 exercitium ſine habitu eſſe non pōt. ¶ † No. iij. ꝙ caſtrat⁹ natus vel ꝑ
3 inſidias factus nō impediť a lege ꝓmotionis. ¶ † No. iiij. q comprehē
dunť appellatione eunuchi: qꝛ natus vel ex poſt facto caſtratus. ⁊ ſic la
tum eſt vocabulū ad oīa talia. ¶ No. ꝙ monach⁹ in monachatu aſſu
4 mit dignitatē ⁊ dei dr̄ miles, ſicut ⁊ clericus. s. ti. ij. eo. libētius. ¶ † No.
ꝙ iudicium qñqꝫ ſumiť ꝑ diſcretione animi ꝙ nota ꝑ ꝓmittētib⁹ ſta
re iudicio vt ſtare debeāt eo actu quo iudiciū ē iuris rectitudine regu
5 latū. ¶ † Opp. ꝙ volūtarie ſe abſcindēs nō repelliť a lege ꝓmotiōis.
j. c. ex parte. So. qdā eſt abſciſſus inuolūtari⁹: hic nō repelliť. Quidā ē
abſciſſus voluntarius. ⁊ hoc aut facit ſine cā ⁊ repelliť. aut cū cā. ſ. vt ſa
nitatem manuteneat ⁊ euitet vitiū lepre vel aliū morbū ⁊ non repelliť.
Rō āt quare repellunť tales abſcindētes eſt, qꝛ quaſi ſui homicide re
putanť ⁊ dei ꝯditiōi inimici. lv. di. ſi qs abſciderit. ⁊ qꝛ p̄ſumiť ꝙ oē tur
c pe[c] malum in ſe faceret q per ſe abſciſſus eſt. ff. de edi. edi. l. cū aūt. §. ex

cipiť. ⁊ ꝓſequiť gñalia. Dic ꝙ qñqꝫ qs volūtarie
in ſeipſo zelo tñ dei vel ſeruitio deputato ſe debi
litauit, ⁊ tunc ita demū eſt irregularis ſi in mēbro
hoc fecit quātūcūqꝫ ſit vile mēbrū. xxxiij. di. mari
tū. Idem ſi in parte membri q̄ deformitatē gene
raret vt eū inhabilē reddat ad exercitiū officij. j.
eo. thomas. Qñqꝫ nō zelo dei, ſꝫ īdignatione hoc
fecit, ⁊ tūc opi. ſunt. Aliq ꝙ ex quo exiguntur que ī
p̄cedenti caſu dicta ſunt vt ſit irregularis. Alij ꝙ
ſi in ſe inijciunt manus voluntarie, ſed irregula
res etiā ſi nihil amiſerunt, vel aliqd quantūcūqꝫ
modicū vt ſi ſibi dentē extrahit. Ad hāc opin. fa
ciūt iura gl. ⁊ rōnes. Prima qꝛ ſui homicida. Se
cūda qꝛ nimis crudelis preſumiť. Tertia qꝛ alie
nū inuadit cū ſui dñs non ſit: qꝛ ſolus eunuchus
deo plꝫ q volūtarius eſt. xxxiij. q. v. tunc ſaluabiť.
Quarta qꝛ vr̄ deū redarguere ꝙ pl⁹ in eo creaue
rit q̄ꝫ fuit neceſſe. xxxv. di. ab exordio. Dic ſm In
no. ⁊ Hoſt. ꝙ aut in ſeuiendo membrum debilita
uit vel partē membri ſcandalū generātē vel inha
bilem ad officiū reddentē ⁊ abſqꝫ dubio hoc cau
ſat irregularitatē. Aut ſe debilitauit membro ali
quo occulto nō generāte ſcandalū vel parte mē
bri nec reddēte eū inhabilē ad executionem offi
cij, ⁊ tūc ſi de hoc eſt infamatus vel hoc non eſt oc
cultum, ſꝫ notorium, ⁊ repelliť, ſi de hoc nō eſt īfa
matus ⁊ eſt occultū, ⁊ nō repelliť ſm Hoſt. alleg.
b de temp. or. c. fi. ¶ Op. ꝙ amputans digitū non
repelliť a ſacerdotio, vt in ꝓlogo Marci. lv. di. ſi
qs abſciderit. So. illud in marco nō eſt trahendū
ad cōſequētiam qui hoc fecit vt eſſet indignus ſa
6 cerdotio. ¶ † Quero an caſtratus p̄ter volūtatē
debeat reſeruare virilia vt vulgares dicunt. Io.
an. dicit ꝙ non. ⁊ ſic no. in. c. eunuchus. alle. in glo.
7 ¶ † Quero an ſit drīa inter caſtratum ex poſtfa
cto vel natū caſte, dic ꝙ eſt drīa: qꝛ in vocabulo a
legib⁹ caſtrat⁹ ex poſtfacto appellať ſpado, quaſi
d ſpata virili amputat⁹. Caſtratus[d] autē vocať ſic
nat⁹ quaſi caſte natus. ⁊ primus pōt poſthumum
heredē ſibi inſtituere nō ſecūdus. ff. de li. ⁊ poſth.
l. vj. §. j. ff. de ver. ſig. l. ſpadonū. Clericalis aūt mi
litia non repellit nec ſpadonem nec caſtratū. imo
optat. Hoſt. ⁊ ego. ⁊ dicit Ioā. an. cum ep̄o ꝙ oēs
eſſent caſtrati, q̄ꝫ q̄ꝫ carēs vno teſticulo repellať a
militia alias militare p̄t. ff. de re mil. l. q cum vno.
8 ¶ † Inducit decr. an q̄ vidit qs ī minori etate fa
e ctus maior[e] poſſit teſtificari: dicit Ioā. An. ꝙ ſi
tūc vidit cū erat doli capax vꝫ eius teſtimonium,
ſm Lau. ⁊ no. xxxvij. di. relatū. niſi eſſet tale factū
in quo requireret etas ꝑfecta ſm Accurſi. q hoc
not. ff. de teſt. l. iij. §. lege iulia. ff. de teſt. l. ad teſtiū.
§. j. de hoc in Spec. de teſte. §. j. ver. ſꝫ nūqd pubes
factus. ¶ Ultimo per hanc decr. dicit Io. An. ꝙ
ſicut clericus ita monachus dr̄ deo militare. s. ti.
ij. eo. libentius. Anto. de Butr.

1 ☞ Juriſdictio ordinaria ⁊ delegata an poſſint
ſimul concurrere.
2 Corpore vitiatus quo caſu diſpenſať per papā ⁊
quo caſu per epiſcopum.

Significauit Sacerdos
q ſine cā vi
rilia ſibi fecit abſcindi credēs inde me
reri, de diſpēſatione ſui epiſcopi ſuum
officium preter altaris miniſterium poterit exer
cere. h. d. In prima factum. In ſcda cōditionale
mādatum. ſcda ibi, quo circa. ¶ Caſus literalis.
Quidā preſbyter credens ſe obſequium preſtare
deo fecit ſibi virilia amputari, dr̄ ꝙ ſi dignus eſt
poteſt cū eo diſpēſari vt in officio ſacerdotis pre
ter officiū miſſe miniſtret. Ber. ¶ No. j. caſtratū,
i. ſectum a ſe zelo dei eſſe irregularē, ſed ꝓmoueri
1 poſſe ſolius ep̄i diſpēſatione. ¶ † Et no. hic aper
te ꝙ poteſtas delegata ⁊ ordinaria ad actum ex
pediendum ſimul habitu cōcurrere poſſunt, ſed
non videtur exercitio: de hoc per Innoc. de pre
f ſcr. cum ex officij.[f] ¶ Nota quod ſacerdotale offi
ciū principaliter cōſiſtit erga altaris miniſteriū.
Et not. quem poſſe ſuſpendi reſpectu partis ali
cuius ⁊ ſpecie officij ⁊ ordinis reſpectu alterius
ſpeciei ⁊ ordinis eo in ordine remanēte, ⁊ quo ad

❀ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Cōſiliū. Uide
Bar. ⁊ alios in. l.
ſi ꝯuenerit. ff. dre
iu. Romanum in
cōſi. ccxxviij. inc.
ꝑ plena diſcuſſio
ne in vlti. dubio.
Ange. clxxxviij.
inc. ſꝫ nunc viden
dū. ⁊ ꝯſi. xcij. inci.
ſup primo. col. ij.
Pau. de ca. ī ꝯſi.
lxxxvj. inci. vr̄ di
cendum ſm anti
quā impreſſionē.
Zacharias.
b ¶ C. ne innita
ris. Adde ꝙ po
ſui in apo. ad iſtū
poſt alios in alle.
c. ne innitaris. in
princ. vbi habes
apoſtillaꝫ multū
neceſſariam ad ī
tellectū horū. cui
adde Feli. plene
hanc clauſulam ⁊
alias id gen⁹ tra
ctantem in all. c.
j. ver. ⁊ ſi dicať cō
mittimus volun
tati tue. col. xx. s.
de conſt.
Anto. Franciſc.
¶ Et vide ꝙ di
xi poſt iſtū ī. c. ne
innitaris. h all. ⁊
vid plene ꝑ alex.
in. l. ſi ſic. ff. de le. j.
⁊ in. l. j. de lega. ij.
❀ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Omne turpe.
Facit tex. in. l. li
ber homo. ff. ad
legem aquil. vbi
diciť quod nemo
membrorum ſuo
rum videtur dñs
concor tex. in. c. ſi
nō licet. xxiij. q. v.
❀ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Caſtratus. Ui
de gl. j. ī. §. ſꝫ illd.
inſtit. de adopt. ⁊
Soc. ⁊ alios in. l.
j. co. ſi. ff. ſo. matr.
vbi notāt qd re
ſultet ex eo ꝙ qs
ſit caſtratus a na
tura an vero ſit
caſtratus ex acci
denti.
e ¶ Factus maior.
Adde Ro. conſi.
clvij. raph. comē.
conſi. xcj.
f ¶ Cum ex officij.
Add vt per Ro.
conſi. ccccxlvj.

a Zacharias.¶ Cenſeť idoneus.facit qđ not.Bal.ſup rub.C.q accu.nō poſſ.bar.i.l.ſi vo.§.q ꝓ rei.ff.q ſatiſ.cog.⁊ ſpe.in ti.de ꝓb.§.j.ver.reſtat.
b Zacharias.¶ Dicit offm̄.Fe.in.c.q̄ in eccleſiarum.co.xxvij.ver.fallit.v.ſeu declarať:ibi,hic eſt.adde tu qđ eſt ēt dignitas.no.iſte.c.decernimus.j.de iu.Feli.in.c.paſtoꝛalis.co.iiij.ver.vtrum ergo abbatia.j.ð off.del.bo.text.in c.apoſtolice.ð pꝛini.li.vj.tex.i cle.⁊ ſi pꝛicipalis.⁊ ibi Car.q.j.de reſcr.⁊ Fel.in.c.meminimus.co.ij.v.vl
2 teri⁹ q̄ro.j.de accu.⁊ ibi firmiter tȝ ꝙ abbas dȝ ꝓferri oib⁹ ꝑlatis poſt ep̄m,ꝙ fuit oꝛiginale dictum bal.i all.c.paſtoꝛalis.i gl.i ver.ſuperioꝛes.quē ibi ſequunť moder.⁊ Fel.co.iiij.ver.in gl.ī v.ſuperioꝛes.lȝ Gemi.in.c.quāuis.el.j.de pꝛebē.li.vj.teneat ɔ̄riū.Ego tn̄ ꝓ cōcoꝛ.doct.dicerem qđ opin.Gemi.ꝓcedat in actibus ꝓceſſionalibus ⁊ i eccleſia ī qua ille ꝑlat⁹ hȝ dignitatē ſi ita dictet cōſuetudo aľs ſec⁹,i
1 aliis vero ſempꝑ cedat abbas.⁊ ita
2 vř tacite ſenſiſſe Fel.loco ꝓxi.all.vtrum autem habeat abbatiſſa dignitatē,tene etiā ꝙ ſic,ꝑ tex.in.c.in dēnitatibus.⁊ ibi Gemi.in.ij.no.§.vtrū.ð ele.li.vj.vide i pꝛeal.c.meminim⁹.ver.vlteri⁹ q̄ro.col.iij.de accu.legiſte hn̄t ho.text.in.l.gn̄ali.C.
1 de ſacroſan.eccl.
2 Anto.Franciſc.
¶ Circa hoc an abbas vel abba-
a tiſſa dicanť eſſe ī dignitate.pꝛio ð abbate vide Inno.in.c.de multa.de ꝑben.in vl.co.vbi dicit in gl.in ver.ꝑſonatus.qđ abbas nō ðr eē in dignitate,de q̄ ēt ꝑ Jo.mona.in.c.indēnitatib⁹.e.ti.li.vj.⁊ in.c.inquiſitionis.de he.e.li.⁊ vide que habētur in.c.antiq̄.de pꝛi.⁊ per Feli.in rub.de ma.⁊ obe.in illa difficultate vbi agitur de pꝛelatione monachoꝛum ⁊ canonicoꝛum regularium.De abbatiſſa autem vide beatū Tho.in.iiij.di.xxv.ar.iij.vbi dicit ꝙ abbatiſſa non ðr habere ꝑlationē ordinariam,⁊ an abbatiſſa contineatur ratione abbatis vide pulchrū conſi.roffr.comen.nu.121.

aliā partē executionē retinente.¶ Op.cū gl.ſi.ꝙ deponi ðbeat hic ſe caſtrās.lv.di.ſi qs abſciderit.So.deponi dȝ vt ibi de iure niſi diſpenſeť diſpenſatiue,vt hic,q2 non lȝ alicui ſeuire in coꝛpus ſuū cum nemo ſit dn̄s membꝛoꝛū ſuoꝛū.ff.ad.l.aq.l.liber homo.¶ †Per quē aūt poſſet diſpenſari.dicit gl.ꝙ quo ad offm̄ miſſe ſol⁹ papa diſpēſat,quo ad alia diſpēſant inferioꝛes,vt hic,⁊ hoc plȝ Ho.Alij dicūt ꝙ q2 ꝓpter deū ſe abſcidit,lȝ ſtulte ep̄s poterit diſpenſare.Sed ꝑm Inno.vř ꝙ ſiue iſtet operi licito ſiue illicito irregularis eſt:q2 coꝛpore vitiat⁹ eſt,ſȝ ad hoc ꝓdeſt pia intētio vt facili⁹ diſpenſeť,ſȝ ꝑ papā nō ꝑ ep̄m.l.di.nō cōfidat,qđ plȝ Guil.naſo.vt dixi.ſ.c.j.in ſi.Inn.dicit de re iu.cū eterni.li.vj.ꝙ eccleſia romana ſeruat ꝙ ſolus papa diſpenſat cum coꝛpoꝛe vitiato ⁊ ꝑm hoc dicit autoꝛitate nr̄a ſub.⁊ ꝑ ɔ̄ñs tua,⁊ ideo tibi commiſſa:q2 ēt tua ðr,q2 nec alij committere potes.ð off.del.c.ſi.ꝑm Hoſt.q ī h̄ remittit ad ſum.j.e.ti.ꝙ hn̄ no.q2 in ꝑtāte diſpēſandi ɔceſſa vř electa iduſtria ꝑſone.¶ Quero cū gl.iij.q2 alie lr̄ales ſunt circa q̄ alia ɔ̄ſiſtat offm̄ ꝑſbyteri.gl.dicit.circa actū baptizādi pniam dandi ⁊ ſilia.de qb⁹.xvj.q.j.adijcimus.de ɔ̄ſe.di.iiij.ɔ̄ſtat.ꝑm gl.⁊ vide qđ no.l.diſt.q ſub gradu.j.q.j.ꝙ quidam.§.ex his verbis.ſimilia autem ſunt q̄ ꝑſbyter pōt in extremis vngere,aquā bn̄dicere,⁊ moꝛtuos ſepelire.¶ Quero an tāq̄ diacon⁹ vľ ſubdiacon⁹ poterit accedere ad altare,dic ꝙ ſic.ar.j.ti.j.c.j.ð ɔ̄ſe.di.ij.trib⁹.ꝑm Hoſ.
1 ☞ Clauſula liberam habens facultatem:nō habilitat inhabilem.
2 Ad oꝛdines qlibet ꝑſumiť idone⁹ niſi ꝓheť ɔ̄riū.

Ex parte. Sacerdos q ex iuſta cā ſibi facit abſcindi virilia ꝑt vt pꝛius officiū ſacerdotale exercere.h.d.In pꝛima q̄rela ꝑſbyteri.In ſcđa ꝓuiſio ibi,qm̄.¶ Caſus literalis.Quidā ꝑſbyter ſentiēs ꝑiculū lepꝛe ſibi imminere fecit ſibi ꝑſcindi virilia,q̄riť an poſſit in offō ſuo miniſtrare.Rn̄det papa q̄ten⁹ ſi eſt ita ⁊ aľs idone⁹ eſt exequēdi offm̄ ſuū liberā habeat ꝑtātē.Ber.¶ No.j.ꝙ inciſio viriliū ꝓficit ad curā moꝛbi lepꝛe.⁊ ſic vř ꝙ lepꝛa ꝓcedit ex inſtinctu luxarie.¶ Not.ꝙ non ſolū in infirmitatib⁹ animi minus malū eſt eligēdū.xiij.diſt.ꝑ totū,ſȝ etiam coꝛpoꝛis.¶ †No.ꝙ ꝑ hoc verbū liberā habeas facultatē,nō habilitať aľs ad actū inhabilis,ſȝ ſuppletur inhabilitas ⁊ poſſet induci in ɔ̄rium.¶ †No.in materia irregularitatis regulam ꝓcedere affirmatiue.qlibet ad oꝛdines cēſeť idone⁹ a niſi in iure reperiať ꝓhibit⁹.¶ Op.ꝙ abſciſſus nō poſſit ꝓmoueri.lv.di.ſi qs abſciderit.c.q par tē.cū ſi.So.dicit gl.ꝙ abſciſſus ex indignatione repelliť.Abſciſſus autem iuſta cā ad vitandū moꝛbum lepꝛe hic nō impediť,vt hic.Itē ꝓhibeť q obtētu religionis ſe eunuchauerit,eo qđ eunuchos volūtarios diligit deus non ex neceſſitate.xxxiij.q.v.tūc ſaluabiť.lv.diſ.ſi qs ꝓ egritudine.Item eſt rō:q2 non eſt aliqs dn̄s membꝛoꝛum ſuoꝛum.ff.ad legē Aq.l.liber homo.Contra hoc glo.opp.de.l.ſȝ ⁊ ſi dānū.§.ſi ipſe.ff.de pecu.vbi ðr ꝙ naturaliter ſeruus,lȝ in coꝛpus ſuū ſeuire,⁊ ꝓpter hoc damnum hic de peculio ſerui non deduciť.So.dicit Hoſt.ꝙ illud eſt verū de iure naturali pꝛimeuo cōi oībus animantibus.inſt.de iure na.in pꝛin.q̄ ratione carent nec iniuriā facere pn̄t.ff.ſi qua.pau.fec.di.l.j.§.j.Uel dic ꝙ lȝ quo ad hoc vt dn̄s nō deducat de peculio,tn̄ aľs nō lȝ,imo venit puniēdus,vt.l.omne.§.qui ſe.ff.de re mil.⁊ hoc ibi not.gloſſ.

1 ☞ Mutilatio membꝛi enoꝛmis impedit quem pꝛomoueri ad oꝛdines.vide in diſcurſu.
2 Iniuria enoꝛmis ðr omnis iniuria habens in ſe membꝛi mutilationē.

Expoſuiſti. Mutilatus manu ſi fuerit ꝓmot⁹ in abbatem ab abbatia deponiť.h.d.Cōis diuiſio.ſcđa ibi,nos igiť.¶ Caſus literalis.Quidā pꝛomotus fuit in abbatē,q carebat altera manu.cōſult⁹ papa rn̄det ꝙ cū ipſe pꝛo tāto defectu nō poſſit ad ſacros ꝓmoueri ⁊ ipſe hoc tacuerit in ſua ꝓmotione ab officio abbatie dȝ ꝑpetuo remoueri.
1 Ber.¶ †No.j.ꝙ qlibet enoꝛmis defect⁹ ⁊ mutilatiōis mēbꝛi impedit
2 quē ꝓmoueri ad oꝛdines.¶ †Scđo no.ꝙ enoꝛmis ðr defect⁹ ⁊ vuln⁹ enoꝛme ⁊ ɔ̄n̄r iniuria q̄ hȝ in ſe mēbꝛi mutilationē.¶ No.iij.ꝙ inhabilis ad oꝛdines ꝓmoueri nō ꝑt ad abbatiā de iure cōi.⁊ h̄ q2 dȝ eē ſacerdos:vt dicit glo.⁊ ſic inhabilis in vnū cōnexoꝝ eſt ihabilis ad reliquū.¶ No.iiij.ꝙ pꝛomotio ⁊ pꝛouiſio ſurreptitia ſurreptiōe cōperta,⁊ veritate retractať tanq̄ nulla quaſi non trāſeat in rē iudicatā.¶ No.ꝙ ꝓmouend⁹ in abbatē dȝ exꝑimere ſuas inhabilitates tp̄e ꝓmotiōis.¶ No.ꝙ mutilatio mēbꝛi man⁹ ñ vř quē repellere a minoꝛib⁹.¶ No.ꝙ in minoꝛibus exiſtens pōt ꝓmoueri in abbatē.¶ Ult.not.ꝙ abbatia ðr offm̄.
b b¶ Op.ꝙ de digito impedit⁹ repellať,de cle.egr.ꝑſbyterum.Sol.pꝛomoueri impediť manu debilitat⁹,vt hic,idē ſi debilitat⁹ alio mēbꝛo ꝑ ꝙ impediať exercitiū officij vt digito i caſu ī quo ipediť.Si aūt eſt digit⁹ quo nō ipediť,eſt ſecus:qđ ſi careret dente,dic ꝙ nō impediť.ff.de edi.edi.l.cui oēs.Idē ðt Hoſt.de parte lingue dūmō nō impedireť oꝛganū vel loquela.nā balb⁹ ⁊ bleſus eſt q tarde loquiť.ff.e.l.idē offilius.§.ſi.ad hoc qđ no.ſ.c.ij.dicit ēt ꝙ religioſum ꝓmoueret de gr̄a dūmodo loq poſſet.lxxvij.di.c.ſi.⁊ pe.¶ Op.ſcđo ꝙ ꝓ quocūq̄ defectu non repellať qs ab oꝛdinibus.ſ.c.j.Solu.repelliť ꝓ enoꝛmi,ſȝ non pꝛo leui:vt ibi ðt glo.ij.¶ Opp.ꝙ hic non debeat ab abbatia remoueri.ſ.de eta.⁊ qual.tuam.xvj.q.j.legi.l.diſt.accedens.So.ðt Jo.ꝙ potius remoueť pꝛopter ſcādalū q̄ pꝛopter irregularitatē,hoc non plȝ gl.ideo ðt ꝙ ſi queriť an poſſit qs pꝛomoueri ad ſolicitudinē abbatie,non ꝙ ſit abbas,ſed quidā factoꝛ aut adminiſtratoꝛ ſyndicus vel cellerarius,ad hoc bene pōt irregularis pꝛomoueri.¶ No.beneſi q̄riť an poſſit ad abbatiā pꝛomoueri de rigoꝛe nō,maxime vbi tacuit defectū irregularitatis.⁊ idem eſſet etiā ſi non tacuiſſet,q2 dȝ eſſe ꝑſbyter.de diſpēſatione aūt poteſt,ſic loquiť.c.tuā.ꝙ autem abbas debeat eē nō irregularis:ꝑȝ de ele.nec pꝛo defectu,vbi equiparanť ecclie cathedrales ⁊ regulares.⁊ ſic vř ꝙ ſit nomē honoꝛis nihilomin⁹ oneris ⁊ laboꝛis.alle.dictū Gregoꝛij.⁊ viđ in.d.c.tuā.in gl.⁊ Gui.in cle.j.de reſcrip.Glo.non rn̄det ad.c.legi.dic ꝙ non loquiť de abbate ſȝ de monacho inquantum dicit ꝙ in illo non requiriť ꝑſone integritas.Inn.vř ꝙ abbas pꝛopter ſolam irregularitatē non remoueať.Sȝ cā pꝛopter quā remoueť eſt taciturnitas defectus q̄ peccatum eſt pꝛopter ꝙ non hȝ executionē oꝛdinis ſic ſuſcepti.de renunt.niſi.§.ꝑſone.Dicit aūt ꝙ pꝛomouendus dȝ ɔ̄fiteri crimina.de qbus confeſſus eſt aut ɔuict⁹ aut depꝛehēſus vel q̄ alias ſunt notoꝛia.l.diſt.ſi ille.ad alia non teneť,ſȝ ſecurius eſt ſi ille confiteť ⁊ diſpenſeť vt vlterius non accuſeť.xxiiij.di.c.ſi.Dicit ēt Hoſt.ꝙ teneť illa pꝛodere q̄ poſt pniam impediūt oꝛdinis executionē q̄ notanť ꝑm eū in ꝑdicta decr.niſi.§.pꝛopter ɔſciētiā.vľ ad ɔ̄ria dic qđ hec abbatia regrebat oꝛdinem,ɔ̄ria non ꝑm Inno.Hoſt.⁊ Jo.An.¶ Opp.ꝙ impoſſibile fuerit hunc pꝛomoueri abſq̄ man⁹ ſurreptione,hn̄ em̄ ſecus fuiſſet ſi in benedictione manuū ep̄s pꝛomouens de defectu inhabilitatis non ꝑpendit.So.dic ꝙ pꝛomouit eum non oꝛdinando ſȝ confirmando.ſ.de eta.⁊ qual.tuam ꝑm Ho.vel ꝑm Abb.foꝛte per foꝛamē cappe traxit vnam manū,⁊ eādem iterum traxit reuolutam,⁊ ſic decepit ep̄m,tn̄ infra patet ꝙ ipſe nondum erat in ſacris ꝑm Hoſt.qui conſuluit ep̄o ꝙ diligenter videat ⁊ palpet ſingula membꝛa oꝛdinandi,memoꝛ pꝛouerbioꝛum.xxvj.diligenter attende vultū pecoꝛis tui.ad hoc.xlv.di.quieſcamus.j.q.j.c.ſi qui.§.ecce cū honoꝛis.de purg.ca.cōſtitutus.⁊ q2 quidā habēt pedes lignoꝛū cōſuluit ꝙ illos faciat diſcalciari,per que etiam caueat ep̄s cui talia cōmittat.xxiiij.di.qn̄.¶ Quero quare hic non diſpenſat ſicut.ſ.de etat.⁊ qual.tuam.So.quia erat indignus cum nulla neceſſitas ⁊ nulla pꝛomouendi fraus.ꝑm Hoſt.iđ ibi diſpenſatur hic non.
1 ☞ Coꝛpoꝛe vitiatus an ⁊ qn̄ impediať pꝛomoueri ad oꝛdines.

Thomas. Carens vngula pollicis dūmodo ſit foꝛtis i pollice ad ſacerdotiū licite pꝛomoueť.h.d.Pꝛimo ponit monachi caſum,Secundo conditionale mandatū ibi,quo circa.¶ Caſus literalis.Thomas monachus dum eſſet in annis puerilibus conſtitutus quedā barra ferrea caſu foꝛtuito cecidit ſuper pollicem dextre manus ipſius ita quod vngulam auulſit ab eo,dubitabatur vtrū poſſit ad ſacerdotium pꝛomoueri.Reſpondet papa ꝙ ſi potens eſt in ipſo pollice ad frangēdum euchariſtiam ⁊ aliud canonicum non obſtat pꝛopter talē defoꝛmitatem non debet impediri quominus debeat ad ſacerdotiū pꝛomoueri.Ber.¶ No.pꝛimo ſummarium.No.ex hoc ꝙ defectus in aliquo membꝛo non impedit quē pꝛomouendum qm̄ nō generat ſcādalū nec reddit eum impotentem ad exercitium officij ſacerdotalis.¶ Opp.impediri debeat ad pꝛomouendum.j.de cler.egro.pꝛeſbyterum.So.

pꝛo modica

pro modica deformitate non impeditur vt hic p magna ſic, vt ibi. Vñ ſi totū digitū vel pollicē pdidiſſet nō poſſet pmo-
1 ueri. ¶ † Pro cuius doctrina latiori dicit glo. attēdendū q̄ quidā ſunt corpore vitiati ſpōte: quidam caſu. ſi ſponte nulla cā intercedente legitima: ⁊ ordinandus repellit, ⁊ iam ordi- nat⁹ deijcit. lv. di. q partē. ⁊ c. ſi qs a medicis. xxxiij. diſt. mari tum. ſm gl. Dicunt doc. hoc verū qñ totū membrum amiſit. Idē ſi partē ⁊ deformitatē generet vel ſcandalū vel impedit eū ad exercitiū officij, idē ſi eſt notoriū qđ ſe abſcidit: al's aūt dicūt qđ pmoueri poſſet. Ad p̄dicta all. lv. di. qui partē. qñq3 dicit gl. iuſta cā intercedēte, ⁊ non phibet ab ordine: vt; ſi fe- cit timore lepre vel aliter niſi generet deformitatem. q2 tunc in omni caſu repellit. lv. di. lator. ⁊ c. ſi euangelica. Idē ſi red- dat eū impotētē ad exercitiū officij. ¶ Scđo caſu principali qñ eſt corpore vitiatus caſu, ⁊ tunc dicit gl. aut in magnis mē bris ⁊ repellit ⁊ reijcit ſi deformitatē generet. lv. di. ſi euange
a lica. Inter magna mēbraᵃ enumerāt doc. oculum pedem na ſum manum. Si alterū ex his amiſit, vnde dicebat Guil. qua drupl'r ſumi vitium corporis. Aut ex defectu membri, aut in habilitate, aut diminutione, aut augmento, hec vera q2 vt ta les deijciunt indiſtincte ab altaris miniſterio: niſi forte in re ligioſo diſpenſet in pede ligno: q2 latet. In bñficio vero deij cit ſi hoc tacuit fraudulenter. ſ. c. px. poſſet tñ cum tali etiam p epm diſpenſari q̄ haberet vel prebēdam vel pſonatum vel eccleſiā vel abbatiā: de hoc. de et. ⁊ qua. tuam. ⁊ ſi ſit p̄ſbyter poſſent ſibi concedi ſpectantia ad officiū ſacerdotis p̄ter al- taris miniſteriū. ſ. c. ſignificauit. ⁊ quo ad illud neceſſe eſt al- terū ſurrogari, ſic intelligit. l. diſt. ſi euangelica. ſm Tan. de quo. lv. di. in ſum. Qñq3 debilitatio eſt in paruis membris et non impedit ſi deformitas modica ſit ⁊ ſine culpa ſua: vt hic. Si aūt culpa ſua in talem modicam deformitatem incidit, d̄ miſericordia toleratur. ſ. c. j. ¶ Quero quare dicitur pollex, dic quod digitus eſt groſſus ſic dictus q2 inter ceteros pol- let virtutibus ⁊ poteſtate ſm Jo. An. Anto.

¶ De bigamis. Rub.

1 ☞ Bigam⁹ quare non poteſt pmoueri ad ſacros ordines. ¶ Quia inter ceteras irregularitates bigamia non modi-
1 ca reputat idō ⁊c. ¶ † Quero quare bigamus nō pmouet, dic q̄ quatuor cauſe aſſignant q̄ no. xxvi. di. in ſum. Prima pro- pter defectū ſacri. j. e. debitū. Scđa pp̄ter p̄rogatiuā ordinū. xxvj. di. vna. Tertia q2 preſumit incontinens qui vna mortua tranſiuit ad aliam. lxxxij. diſt. pp̄oſuiſti. Quarta q2 nō hʒ frō tem hortari caſtitatem ⁊ viduitatem q cōiugia frequētauit, vel qui cum vidua ꝯxit. xxvj. diſt. vna. Materia hr̄. xxvj. diſt. xxxiiij. di. §. qđ ergo. vſq3 ad fi. diſt. ⁊ lxxxij. di. qſquis. ⁊ xxviij. q. vi. per totum. ⁊ repetitur in. vj. Ant. de bu.

Ut bigami Non ſummat. ¶ Caſus literalis. Bigami penitē tes ⁊ mariti repudiatarū ad ſacerdotium promo ueri non poſſunt Ber. ¶ Not. hic. iiij. qualitates in homine repellētes quem ab ordine. Bigamia eſt duplex vel qñ qs habuit duas vxores, vel recipit vxorem repudiatā i. ſeparatam propter diuortium. l. di. ſi quis viduam. qđ non pcedit hodie de diuor. gaudemus. ſm vnum intellectum. vel ſeparatam propter ſanguinitatem, vel pp̄ter aliā cām iuſtā ⁊ iam cognitā, item penitentes. ¶ No. q̄ ſtricte d̄r bigamus qui habuit duas vxores. ¶ Opp. ſm hoc nulli poterunt pro moueri: q2 quilibet penitens eſt. So. dic q̄ penitentes repel lunt publice. lv. di. p totum. Et qñ ⁊ que ſolennitates exigant vt dicat publica penitentia. vide. l. di. in capite. vide glo. que aſſignat rationem quare bigamus repellitur ab ordine: dic vt dixi. ſ. ſuper rub. Ant. de butr.

1 ☞ Bigamus ordinat⁹ non recipit ordinū executionē. n. 5.
2 Ordinatus contra mandatum apoſtoli recipit characterē ⁊ habitum ordinis. nu. 5.
3 Bigamus eſt irregularis de iure diuino. nu. 6.
4 Papa non multum de facili diſpenſat contra legē apoſtoli vel concilij: citra papam vero nullus diſpenſat.
6 Bigamus an poſſit diſpenſari per papam.
7 Caſus in quibus papa diſpenſare nō poteſt. vide remiſſiue.
8 Bigamus quibus modis qs dicatur: ⁊ quare ita dicatur.
9 Epiſcopus depoſitus per ſolum papam diſpenſat.
10 Diſpēſatio vbi nō eſt reſeruata qñ videat ꝯceſſa iferiorib⁹.

Super eo. Cū bigamo q ordinat⁹ eſt ad ſacros nō diſpenſat ⁊ or dinator priuabit ptāte ordinandi niſi cū eo fuerit diſpēſatū. h. d. Primo recitat ꝯſultationē. Scđo dat rñſio ibi, rñdemus. ¶ Caſus literalis. Quidā bigami p moti fuerunt ad ſacros ordines q̄rebat an deberent in ſuis ordinibus miniſtrare. Rñ papa q̄ ordinatores ipſorū ſunt poteſtate ordinandi priuādi. Et ordinati ad ſacros ordines non debent in ipſis ordinibus remanere: q2 contra apoſtolū cum bigamis diſpenſare non lʒ: tñ cum ordinatoribus diſpē ſari poteſt: vt poteſtate ordinādi nō priuent. Ber. ¶ No. j. pe nam ordinantis bigamum ⁊ ordinari bigami hic expreſſam.
1 ¶ † Et ex hoc no. qđ bigamus ordinatus nō recipit ordinū
b executionē.ᵇ Et not. q̄ carens ordinis executione eſt habilis ad recipiendā ordinis depoſitionē ⁊ ſic capax ⁊ depoſitiōis. p qđ vr̄ q̄ depoſitio ab ordine aliqđ operetur in ſuſpenſo ab
2 executione, q2 tollit ipſam executionē. ¶ † No. ij. qđ ordinat⁹ etiam ꝯ̄ mandatum apoſtoli recipit characterē ⁊ habitū or
3 dinis. ¶ † No. iij. q̄ irregularitas bigamie vr̄ de iure diuino
4 q2 hʒ ortū a ritu apoſtolorū. ¶ † No. iiij. q̄ inferiores a papa nō pñt ꝯ̄ legē apoſtoli diſpenſare: q2 nec ꝯ̄ legem concilij, cū nec papa de facili diſpenſet. de renū. poſt trāſlatione. ¶ No. v. hec conuertibilia nō pōt qs facere ꝯ̄ legem vel diſpēſare, ⁊ faciens ꝯ̄ ergo punit, ſic ⁊ econuerſo. vbi qs faciendo ꝯ̄ ius punit ibidē diſpēſare nō pōt. ¶ No. vi. q̄ pmittit ptās diſpē ſandi cum ordinātē bigamum ⁊ nō cū ordinato imo phibet: ⁊ p hoc ptʒ q̄ cū bigamo ordinato non diſpēſat epſ ſic cū or
5 dinatore: de quo. j. ¶ † Obuiat vnū decretali: q2 vr̄ diſpēſare poſſe vt bigam⁹ fiat ſubdiacon⁹. xxxiiij. di. lector. ⁊ ibi ptʒ qđ nō ſolū pape, hoc lʒ, ſʒ et inferioribus. gl. hic attigit tria. Pri mū an bigam⁹ ordinat⁹ characterē recipiat. Scđo an dato. q̄ recipiat vel non qs cū bigamo diſpēſet. primo qđ de epiſ ſcō qđ de papa. Ad primū hic attingit glo. iiij. in fi. dicit qđ ordinatus bigam⁹ recipit characterē in quocunq3 ordine or dinet. l. di. q̄cūq3. ⁊ c. penitētes. hoc tʒ glo. Hoſ. hic, ⁊ Hoſt. in ſum. huius ti. §. ſi. vbi reprehendit Ric. furioſum qui dicit qđ bigamus nō plus recipiebat ordinē q̄ aſinus non tñ gaudet priuilegio clericali. vt. e. ti. c. j. li. vj. Ad ſcđm an epſ diſpenſet dic q̄ aut vult diſpenſare in minorib⁹. ⁊ hoc vr̄ ei conceſſum p d. c. quicunq3. l. diſt. q̄ ſm gl. intelligit de minoribus. ⁊ hoc tā git gl. in fundo glo. ⁊ tʒ Hoſt. p. d. c. q̄cunq3. ⁊ per. c. cognoſca mus. xxxiiij. diſt. ⁊ in hoc differt a ſeruo q nec ad minores p mouet. de ſer. non or. c. j. ⁊ ij. Sed hoc non plʒ Jo. An. in bi- gamo per decr. vnicā. j. e. tit. li. vj. vbi idē tʒ Franc. vercel. aut vult diſpēſare ad ſubdiaconatū vel ad ſacros ⁊ ſup hoc ſunt opi. Prima q̄ in ſubdiaconatu liceat nedū pape, ſʒ etiā epis diſpēſare, vt in. d. c. lector. ad hoc q2 phibitio apoſtoli ſolum reſpiciebat diaconatum ⁊ p̄ſbyteratū. Scđa fuit opi. quā ſub dit gl. ⁊ fuit Roger. vt dicamus q̄ olim ſm ſtatutum primiti ue eccleſie poterant epi in ſubdiaconatu cum bigamo diſpē- ſare: q2 ſubdiaconatus nō erat ordo ſacer. hodie aūt non poſ ſit q2 ſacer eſt. de eta. ⁊ qualita. a multis. ſ. de ſer. non or. mira mur. Tertia fuit opi. quā ponit gl. in ver. qdā. ⁊ hic dicunt q̄ epi pñt diſpēſare cū bigamis in maioribus ordinibus ⁊ pbāt q2 epi diſpēſant in criminoſis. de iu. at ſi clerici. §. j. qui pariter ſunt ſicut bigami ⁊ ab apoſtolo phibiti. xxv. diſ. §. nunc autē. ergo ⁊ eadem rōne cum bigamo. No ob. q̄ nō diſpēſat epſ ꝯ̄ aplm: q2 aplus non prohibuit diſpenſari, lʒ phibuerit ordi- nari ſm Hoſ. Itē dat inſtātia: q2 apl's prohibuit ordinari p- cuſſorē ⁊ relinquētē, ⁊ tamen diſpēſat ab epo cū eo vt dicit gl. Quarta fuit opi. Hug. q̄ non pñt epi diſpenſare p. c. nup. ⁊ c. a nobis. j. e. ti. ⁊ hoc dixit ſiue ſit bigamus ſiue viduarum ma ritus. all. l. di. non conſidat. all. d. c. nup. ⁊ d. c. a nobis. ¶ Non ob. q̄ epſ diſpenſet cū criminoſo: q2 dicit gl. per multa verba facilius pmittit diſpenſatio cū criminoſo: q2 vitiū pnīa dele tur, ⁊ incipit eſſe qs q̄ non fuit, ſecus in defectu bigamie: q2 nec baptiſmo nec pnīa delet, prohibet eñ propter defectū ſa cramenti diuiſi qui defectus nō p̄t baptiſmo vel qualicunq3 pnīa integrari: ergo non pōt per epm diſpenſari. hec opi. eſt vera p. c. j. e. ti. lib. vj. ſiue velit diſpenſare in minoribus ſiue in
6 ſacris. ¶ † Ad tertiū nunquid cum bigamo diſpenſat papa. Hug. voluit tenere qđ non q2 vitium tollere in bigamo non pendet a ptāte pape: ſurgit enim a defectu diuiſi ſacramenti quem integrare nō pōt papa: ergo nec diſpenſare. Ad hoc q2 cū deus cetera poſſit non poteſt virginē poſt ruinā reinte grare. xxxij. q. v. c. ſi paulus. C. d̄ rapt. vir. l. j. Ad hoc q2 non p̄t diſpenſare cum monacho vt proprium habeat vel continen tiam abijciat. d̄ ſtatu mona. cum ad monaſterium. in fin. Sʒ dic vt ibi: q2 poteſt maxima cā ſubſiſtente. Si. in hoc tenet q̄ poteſtas pape ex hoc minui non videt, ⁊ q̄ poterit papa diſ pēſare cū bigamo. hoc tʒ Hoſt. ⁊ fortificatur opi. Si diceret q̄ irregularitas non eſſet annexa bigamie de iure naturali, ſʒ ſolum depoſitiuo: ⁊ qđ quem non eſſe bigamum non ſit de eſſentia ordinis ptʒ: q2 verū ordinē recipit, vt dicit glo. quod non eſſet verū ſi illud eſſet de ipſius eſſentia. circa autem illa

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Magna mem bra. Vid Bal. in rub. C. de ind. lib. vbi dt q̄ homo hʒ ſeptē maiora mēbra i qbus ta- men non enume rat oculū naſum nec manū idē tñ Bal. i. l. data ope ra. co. añpe. ponit oculū p mēbro ⁊ naſum et aures. bar. āt i. l. nō ſunt liberi. ff. de ſtatu ho. vult q̄ digit⁹ nō ſit membrū. ⁊ i fert ad ſtatutū, q̄ cauet q̄ amputā ti aliqđ mēbrum amputet idē mē brū, ſi eñ aliqs a- licui amputaue- rit digitū non dʒ ſibi digit⁹ ampu tari, ſʒ d̄ iſtorū ve ritate vid Ang. Are. in trac. ma- leſi. i ver. mēbrū. cū his q̄ ibi addit Auguſti. arimi- nenſis.

Zacharias.
b ¶ Ordinū execu tionē. Add tñ q̄ recipit characte rē. nota ro. deciſi. ccccliij. inc. quod dā ino. Spe. i tit. d̄ big. i lib. berth. d̄ fir. in tra. de epi ſco. i pri. j. partis. Arch. xxxiiij. di. c. rector. ⁊ lxxxiij di. qſqs. ⁊ Card. i cle. ij. i. j. oppo. C. de eta. ⁊ qual.

que ſunt iuris poſitiui multū poteſt papa. de quo q̄ ſi. ſint le
gi. per venerabilē. ſup gl. ij. de ɔceſſ. p̄ben. ꝓpoſuit. hoc confir
mat qd tȝ Inno. de renū. niſi cū. §. pſone vero irregularitas:
quia oīs irregularitas fit a iure poſitiuo. ⁊ qd ipſe ſcribit in
add. de cle. excom. mi. ſi celebrat. non ob. ꝙ hoc ſit ɔ̄ apoſtolū
qr apoſtolus ꝓhibuit ordinari, ſed non prohibuit diſpenſa
ri. Item apoſtolus Paulus non fuit tantus ſicut Petrus
in adminiſtratione: cum Petrus in hoc fuit maior: ergo in
hoc vicarius eſt maior apoſtolo: quia illi Petro vt vica
rius ſucceſſit, ideo conſtitutione Pauli non aſtringit. xx. di.
§. j. item ⁊ ſi teneret ꝙ ſit pa. tn̄ adhuc nō cōſtringeret. d elec.
innotuit. ⁊ ſic ⁊ apoſtol⁹ ꝓhibuit ordinari ꝑcuſſorem, ⁊ tn̄ pa
pa diſpenſat, de quo de homi. ſicut. de cle. ꝑcuſſ. c. pe. ⁊ vlt. ſm
Hoſt. de quo per eum hic in ſum. hui⁹ ti. in fi. ⁊ idem Jo. Cā.
Inn. ⁊ Abb. ⁊ eſt communis opi. de hoc in. c. lector. hic alleg.
7 ❡ † Oēs aūt caſus in qbus papa diſpēſare non pōt. vide in
8 Spe. de le. in trac. diſpenſationis. §. nunc breuiter. ❡ † Que
ro de qbus bigamis loquit, rn̄deo ꝙ de bigamis veris vel in
terp̄tatiuis, vn̄ bigam⁹ dr q caſtitatē ꝓmiſſam violat. xxvij.
q. j. quotquot. ſed dicūt do. ꝙ talis eſt diſpēſabilis. vt. j. d cler.
coniu. c. ſane. el. ij. ⁊. j. c. pe. Scdo dr q ɔ̄git cum vidua vel cor
rupta. xxxiij. diſt. maritū. j. c. debitū. ⁊. c. a nobis. dicunt do. ꝙ
vltra contractum exigit qd cognouerit. ⁊ ꝓcedit qd dicit gl.
ēt ſi ignorauerit ipſam corruptā ⁊ eā credebat virginē. xxxij.
diſt. nemo ad ſacrū. Tertio q ſciēter cognouit vxorem adul
terā. xxxiiij. di. ſi cuius. ⁊ laici dicunt doc. ꝙ etiam idem eſt ſi.
ignorāter ſm Hu. Lau. ⁊ Ray. in ſum. hui⁹ ti. §. itē pone. ab.
⁊ Pe. qd credit Jo. an. eſſe verū cū hic nō agat de vitio ordi
nādi quo caſu requirit ſcientia, ſed de effectu ſacri, ꝙ ēt igno
rans pati pōt, vn̄ dicit Hoſti. ꝙ ſm Ouidium. Caſta ſit quā
nemo rogauit, non eſt ſine periculo ꝓmouere cōiugatū. ⁊ re
mittit ad ſum. eo. ti. §. j. ⁊. ij. iſtorū ſm gloſ. qdam ſunt bigami
interp̄tatiue quātum ad legē ꝓmotionis, qdā ꝓpter ſacri
defectū vt mariti viduarū ⁊ corruptarū ⁊ q cognouit vxorē
adulterā. Aliqui non ꝓpter defectū ſacri ſed ꝓpter intentio
nē cū opere ſecuto: vt in. c. nup. ⁊. c. a nobis. Item ille vere dr
bigam⁹ q diuerſis tpib⁹ ſucceſſiue habuit duas vxores. xxvj.
diſt. deinde. Vn̄ ꝓprie bigam⁹ quaſi bine vxoris maritus ſic
monogamus q habuit vnā tm̄. xxvj. di. vnius. ſic dr trigam⁹ ⁊
octogamus. xxxi. q. j. aperiant. ❡ Venio ad. q. doctorum et
opp. quod facilius debuerit diſpenſare cum ordinato q̄ cū
ordinatore, vt ptȝ. ſ. de tranſla. p̄l. c. ij. Sol. in ordinatore fuit
ſola culpa, in ordinato autem irregularitas ⁊ culpa, id diffi
cilius diſpenſat. contrarium ꝓcedit ꝙ in ordinatore fuit cul
9 pa ⁊ non in ordinato. ❡ † Quero ꝑ quem poterit diſpenſari
cū ordinatore, dic ꝙ poterit diſpēſari ꝑ papā ſi eſt notorium
ſm Hoſt. q dat hoc ꝓ regula ꝙ in omni caſu quo meret eps
dpoſitionē ſolus papa pōt diſpēſare ad quem ſolum ſpectat
depoſitio. iij. q. vj. quamuis. ⁊. c. multū. ⁊. c. dudū. cū eius regu
lariter ſit ſoluere cuius eſt ligare. de ma. ⁊ obe. cū inferior. de
tranſla. p̄la. c. ij. §. j. ⁊ ſic non ob. ꝙ dr papā hic non reſeruaſſe.
de ſen. excom. nuper. ad hoc. de tēp. ordi. dilectus. ⁊. c. literas.
10 ❡ † No. ergo limitationem ad id qd dr vbi reſeruata nō eſt
diſpenſatio ſed conceſſa, videt inferioribus conceſſa: qr iſtud
eſt verum niſi diſpenſet vbi pena ſit pape reſeruata: qr tunc
intelligitur reſeruata diſpenſatio.

1 ☞ Ceſſante cā efficiēte nō ceſſat effect⁹ iam impreſſus. n. 2.

De bigamis.

Bigam⁹ vxore viuēte vl mortua nō ordinat.
h. d. ❡ Caſus literalis. de p̄ſbyteris bigamis et
viduarū maritis idē iuris eſt quo ad ꝓmotionē:
1 qr ɔ̄ ſn̄iam apl'i ordinari nō debēt. Ber. ❡ † No. ꝙ ceſſante cā
a efficiente non ceſſat effectus[a] iam imp̄ſſus. ❡ Not. ij. ꝙ biga
mi vel viduarum mariti in p̄ſbyteros ordinati carent execu
tione, nec ad officiū debēt admitti. ❡ No. ꝙ bigamus ꝓprie
dr q duas habuit vxores. ❡ Opp. primo ꝙ hec ſunt incom
paſſibilia quem eſſe p̄ſbyterū ⁊ bigamum cum qbus ordina
ri non debeat: vt ptȝ. ſ. duob⁹. c. proximis. Solu. intellige qd
p̄ſbyteri erant de facto, poſſet etiam intelligi de p̄ſbyteris q
poſtea contrahendo bigamiam incurrūt. j. c. px. tu dic qd ſi
2 ordinent bigami recipiūt ordines ⁊ carēt executiōe. ❡ † No.
tex. ꝙ ceſſante cauſa efficiente defectum, non tollit defectus
impreſſus, Glo. eſt clara. Anto. de Butr.
1 ☞ Verba que de ſui natura pn̄t intelligi de iure ⁊ de facto
intelligunt ſm ꝙ magis ꝓportionant aut iuri aut facto. n. 2.
3 Veritas an ⁊ quando preferat opinioni, vel econuerſo.
4 Bigamia an inducatur ex ſecundo matrimonio de facto cō
tracto ⁊ inualido.
5 An aliud ſit eſſe talem vel haberi pro tali. vide. j. eodem. c. fi.
in. iij. nota.

✠ Sebaſti. Sapia.
a ❡ Ceſſat effect⁹. Vide bar. in. l. ti
tia. §. imperator. col. iiij. ver. pone
ꝙ filij. ff. de lega.
ij. ⁊ Bal. in. l. ſi ꝑ
ea. in. viij. queſti.
C. manda. vbi de
clarat iſta proce
dere quando ef
fectus eſt cōſum
matus de iure cō
muni, ſecus ſi de
iure extraordina
rio ſequitur De
ci⁹ in. c. cum ceſ
ſante. co. j. j. d ap
pellatio.
✠ Sebaſti. Sapia.
b ❡ In facto. No
ta tn̄ ꝙ in teſtib⁹
verba que pn̄t re
ferri ad ius et ad
factum capiūtur
prout ſonant in
factum vt eſt glo.
fin. in. l. ſtipulatio
iſta. §. hoc quoqȝ.
ff. de ver. obl. not.
Bar. in. l. de eta
te. co. ij. circa fi. ff.
de mino. ⁊ idem
eſt in interroga
torijs que fiūt te
ſtib⁹, ꝑ ut no. bar.
in. l. j. col. iij. ſi cer.
pe. vbi pulchre ꝑ
Are. ⁊ Moder.
Zacharias.
c ❡ Veritas p̄fert
opinioni aliquā
do. Tu dic ꝙ ide
liceis p̄fert opin.
no. Bal. in. l. ſi qs
ſeruo. col. j. C. de
fur. Bar. ⁊ Ale. i
l. diuus. de ſica. ⁊
Jo. An. in regu.
cū qs. in mercur.
li. vj. item in excōi
cationibus. not.
Bart. in. l. barba
rius. in. xj. co. ver.
ſed qd de ſenten.
ſpiritualibus. ff.
de off. p̄to. ⁊ Ar
chi. in. c. ſentētia.
xj. q. iij. item in ſpi
ritualibus. Car.
in cle. ij. §. j. q. v. de
pe. ⁊ remiſſ. vbi ɔ
cludit ꝙ indulgē
tijs non gaudet
q offert credēs in
dulgētias eſſe of
ferentibus, lȝ ēt
ſit communis.

Nuper. Qui mortua vxore ꝓmotus ad ſa
cros cum ſcda cōtraxit ⁊ eā cogno
uit bigamie penā incurrit lȝ bigamus non fit. Et
primo ad caſum ꝓ poſitū allegat ꝓ vna pte. ſcdo
ꝓ ɔ̄ria. tertia ſoluit. ſecunda ibi, lȝ. tertia ibi nos autē. ❡ Ca
ſus literalis. A papa q̄ſitū fuit. Aliqd in ſacris ɔſtitut⁹ ɔ̄traxe
rit matrimoniū cū muliere ſcda poſt mortē prime bigam⁹ di
ceret, ⁊ an poſſet ad ordines ꝓmoueri ſeu in ſuſceptis mini
ſtrare. ⁊ an cum eo poſſet diſpenſari, papa alle. pro ⁊ contra.
⁊ primo vr ꝙ inducat bigamia, ptȝ ꝙ ille dr bigam⁹ q matri
moniū ɔ̄git cū ſcda ⁊ eam cognouit: qn̄ aūt ius ad actum exi
git matrimonium plus ponderat factum ⁊ animi deſtinatio
nē in matrimonio contrahendo q̄ ponderat iuris effectū, er
go ſolus actus matrimonij de facto cauſabit bigamiam. qd
autem ius ponderet in penis factū apparet: qr lex punit ali
quem infamia ſi duas duxerit vxores, ⁊ tn̄ eſt impoſſibile ꝙ
duas de iure ⁊ effectu ducat vxores, ſecūdo hoc apparet ex
canone q dixit ꝙ ſi p̄ſbyter nuptijs nō pmiſſis ſe immiſceat
ꝙ ſuſpenſus eſt ⁊ tn̄ apparet ibi nuptias ad factū referri. Cō
tract⁹ ergo nuptiarū de facto inducit bigamiā. in contrariū
eſt: qr vbi lex ponderat aliqd eſſe ad penā dȝ attendi id ꝙ eſt
in veritate, non ꝙ in opi. ⁊ in veritate autem non eſt m̄rimo
nium: ergo reiecto ꝙ eſt in opi. non erit hic bigamia. Secun
do ſi eſſet verum ꝙ h̄ns de facto eſſet bigamus iam ſeque
ret ꝙ cum nulla ɔ̄git bigamus eſſet ɔ̄ns apparet, qr paria
ſunt aliqd non eſſe vel nullum eſſe, ⁊ ſic ſequeret ꝙ bigamus
eſſet q ɔ̄git cum duabus prima viuente cū cōſtat cū ſcda nul
lū ſubeſſe m̄rimoniū: papa allegationibus propoſitis rn̄det
vt in lra. ❡ No. j. ꝙ vba q ſui natura pn̄t intelligi de iure ⁊ de 1
facto, ſi ꝓportionant in materia in qua non pōt ꝓportionari
intellectus iuris intelligunt de facto tn̄, nam quod quis ha
beat duas vxores vel p̄ſbyter nuptias ɔbat non pōt intelli
gi de iure: ad hoc vide ꝙ pleniſſime ſcripſi in decr. ꝙ circa. d
elec. in cle. ſed hoc probat ꝙ vbi in materia proportionabili
intellectus iuris ⁊ facti proferuntur, intelliguntur de iure, nam
hic non eſt vere bigamus quando cōtraxit de facto. ❡ Not.
ij. ꝙ regulariter veritas p̄fert opinioni. ❡ Not. iij. ꝙ per ɔ
ctum ſcdi m̄rimonij a p̄ſbytero de facto non inducitur vera
irregularitas, ſed qd equipollens irregularitati ꝑ intē
tionē cū opere ſubſecuto: ⁊ ſic habes ꝙ effectus ad actū facti
deductus equipollet effectui quo ad effectū cauſandū, lȝ vere
non ſit ꝓ facto effectualiter, ⁊ effectus vocat, lȝ non fuerit ſe
2 cutus effectus qn̄ deficit effect⁹ ex defectu iuris. ❡ † Oppo.
primo ꝙ plus cōſideret effectus in matrimonio q̄ factū. j. d
cle. non reſi. relatū. ff. de ɔdi. ⁊ demō. l. hec conditio. de ſpō. ca.
ſi. So. dicit gl. ꝙ aliqn̄ conſiderat factū aliqn̄ ius ⁊ iuris effe
ctus ſm diuerſitatē ſubiecte materie. Jo. an. remittit ad no.
in reg. nō preſtat. de reg. iu. li. vj. in. ij. q. diſputata, dic de hoc:
vt per Cy. ⁊ Ja. bu. in. l. ea qdem. C. ſi mancip. ita fuerit alie
natum. ⁊ ibi per Bu. in. l. ea lege. de condic. ob cau. pleniſſime
oīa collegi ⁊ poſui in cle. quod circa. de ele. Ad ꝓpoſitū dic ꝙ
qn̄qȝ ſm naturā ſubiecte materie vba nō pn̄t intelligi de iure
ſed tm̄ de facto, ⁊ de facto intelligunt. ff. d his q not. infa. l. qd
ergo. §. ij. ad hoc. xxvij. di. p̄ſbyteris. ⁊ ſic intelligunt prime al
legationes hic poſite. Qn̄qȝ verba ꝓlata pn̄t intelligi de iu
re ⁊ de facto: ⁊ tunc aut ſumus in materia in qua attēto fine
diſponendi eundem finē. hȝ factum, prout ſonat in facto quē
b hȝ in iuris effectu attendunt verba ēt ꝓut ſonant in facto: b
vt in cle. qd circa. de elec. aut nō hȝ eūdē finē: ⁊ tunc regulari
ter verba intelligunt. ꝓut ſonat in iure. fallit niſi a iure appa
reat diſpoſitum factum equipollere iuris effectui, vt hic ⁊ de
3 conceſſ. p̄b. cū nr̄is. pleniſſime dixi in. d. cle. qd circa. ❡ † Op.
ꝓbat hic veritatem ſuccūbere opinioni cōi. h̄ eſt contra tex.
viij. di. veritate. C. plus va. ꝙ agit. per totū cū ſi. ſol. regulari
c ter veritas p̄fert opinioni aliqn̄[c] caſualiter ſtat opinioni vel
in fauorem contrahentium, ⁊ odiū recipientiū. ff. ad mac. l. ij.
vel in fauorem prolis. qui ſi. ſint leg. cum inter. vel teſtamen
torū. C. de teſta. l. j. vel ſententiarū. iij. q. vij. §. tria. dic qd qn̄qȝ
opi. eſt cōmunis: ⁊ nō ſingularis ⁊ illa prefertur veritati ali
qn̄. iij. q. viij. §. tria. ⁊. l. barbarius. de officio pretor. ⁊. l. ij. ff. ad
macedo. l. j. C. de teſta. cum. ſi. quādoqȝ opin. eſt particularis.
⁊ tunc ſi nō conſtat de veritate preualet opin. quādiu veritas
latet. de re iudic. lator. ⁊. c. conſanguinei. de exce. cum venera
bilis. Quandoqȝ cōſtat de veritate: ⁊ tunc quedā ſunt que ab
animo ſolo regulātur nec veritati ſed opinioni nitūt: in his
plus opi. q̄ veritas attēditur. quedā ab animo nō regulant
ſed nitūtur veritati facti: ⁊ tunc aut idē ſequit effectus ex fa
cto opinato ꝙ ex vero: ⁊ tūc opi. equipollet veritati: vt hic: ſi
nō eſt idē effect⁹ preualet veritas opinioni. iſta via genera
lis eſt ⁊ nō multum attendenda. ❡ Oppo. de cle. coniu. ſane
vbi non

vbi nō incurrit irregularitatē ꝯhēs in ſacerdotio. So. ſi poſt mortuā primam vxorē ꝯhat ⁊ cognoſcat, ꝓcedit ꝙ hic. Si ꝯhat i ſacerdotio cum virgine q̄ nō ꝯxerit cū prima vel nō cognouerit primā vel nō cognouerit ſcdām, hic nō eſt bigam⁹ nec vt bigamus repellit: dicit tñ gl. ꝙ in primo caſu punit ꝓpter affectū cū opere ſubſecuto nō ꝓpter ſacri defectū, qꝛ in
4 iſto ñ ē ſacri defectus. vide de bi. c. ſane. ¶ † Quid ſi alio impedimēto nō tꝫ ſcdm mrimoniū. an hic erit bigamia, dicunt doc. ꝙ ſic ſiue nō teneat ꝓpter cōſanguinitatē ſiue ꝓpter affinitatē ſiue ꝓpter votū vel q̄cūꝗ alia cā. Si de iure ꝯctū induceret bigamiā ꝯctū de facto copula ſecuta īducit penā bigamie, lꝫ Arch. notauerit. xxxiiij. di. cognſcamus. ⁊ hic ⁊ eo. tit. c. vno. li. vj. ꝙ ſi habēs vxorē legitimā illa mortua ꝯhat cum ſcda ſi nō tꝫ mrimoniū ⁊ ipē h ignorabat nō incurrit penā bigamie dicēs ꝙ iſte de quo hic loquit fuit in culpa. Jo. and. tꝫ ꝙ dictū eſt, ⁊ ſatis ē ꝙ habuit effectū ꝯiugij ⁊ hic effectus attēdit ſic ergo publica honeſtas inducit ex matrimonio ꝙ ñ tꝫ de facto dūmodo teneat ex ꝯſenſu: de deſp. impu. c. vno. li. vj. ſic ⁊ ex matrimonio de facto cū ꝯſenſu inducit effectus bigamie ſed nō vera bigamia, dictum aūt Arch. ꝓcederet ſi bigamia diceret peccatū ⁊ ꝯſtat oppoſitū, imo ꝙ plus eſt ꝯhit
5 ex actu meritorio. j. de ſpon. inter opa. ¶ † Ultimo not. lr̄am
a ibi tāꝗ:[a] qꝛ aliud ē eſſe bigamū aliud hr̄i tanꝗ bigamus:[b] ⁊
b ſic aliud quē eſſe ciuē aliud quē hr̄i ꝓ ciue: ⁊ veritas ē ꝙ in actib⁹ iuris cui⁹ veritatē exprimere pēdet a ptāte iuris ſi ius diſponit aliquē haberi ꝓ tali in veritate efficit talis, ſꝫ i actib⁹ in qb⁹ a iuris ptāte non pendet aliquē eſſe talē, ſi diſponit hr̄i ꝓ tali nō erit vere ſꝫ ficte, vt hic. vide Bart. in. l. ſi marit⁹. §. j. ff. de adul. ⁊ in. l. ſi is q ꝓ emptore. ff. de vſuſc. ¶ Itē not. ꝙ ſicut in delictis affectus habet ꝓ facto qñ nō ſtat ꝑ faciētem dummodo veniat ad actum de ꝓximo: ⁊ ita in. d. affectu ad hoc. de deſpon. impub. c. j. lib. vj. Anto. de Butr.

1 ☞ Bigamus nō eſt qui contraxit cū virgine vidua. nu. 3.
2 Bigamus an dicat ille q duxit vxorē prius a ſe corruptam.

1 Debitum. † Qui ꝯxit cū virgine, lꝫ pri⁹ ab alijs fuit deſpōſata bigamus non cenſet. Et primo ponit rōnes. Ultimo rñdet ibi, vnde is. ¶ Caſus literalis. Quidā meteñ. epūs papā ꝯſuluit an ſi qs duxerit vxorē alteri⁹ poſt mortem mariti añꝗ cū primo carnalē habuerit copulā ⁊ poſtea eā cognouerit bigamus cenſeat, ⁊ vr̄ ꝙ ſic, qꝛ negari nō pōt hūc cū duabus ꝯxiſſe. Papa rñdet decidēs oppoſitū ꝙ hic non eſt bigamus, ꝙ ꝓbat ſic, bigamie defectus imprimit ex defectu ſacri vnitatis ꝙ diuiſum ad plures non pōt ſignificare vnitatem ⁊ vnionem inter chriſtū ⁊ eccleſiā. Illud em̄ ꝯhere ꝙ pōt ſignificare vnitatē inter chriſtū ⁊ eccleſiā illud nō cauſat bigamiā, illud aūt ꝙ non pōt inducit bigamiā. Ad ꝓpoſitū duo pñt in ſacro matrimonij conſiderari. primo animus. ſcdo cōiunctio corporis aut diuiſio, vñ in matrimonio hec duo adſunt cōiunctio animoꝝ ⁊ eius oppoſitū diuiſio animorum ⁊ coniunctio corpoꝝ. Primū ſignificat charitatē q̄ eſt inter chriſtū ⁊ animā iuſtam, vñ dt aplus. Qui adheret deo vnus eſt ſpūs cū eo, ꝯiunctio corpoꝝ denotat cōformitatē q̄ ē inter chriſtū ⁊ eccleſiā in carne quam aſſumpſit in vtero virginali iuxta illud Jo. ⁊ verbū caro factū eſt. Scdo pmittēdū eſt ex hoc ꝙ ſignificatū ſacri mrimonij nō ſurgit ex cōiūctione animoꝝ tm̄, ſꝫ ex ꝯiūctione animoꝝ ⁊ corporum ſimul, qꝛ ſola ꝯiūctio aioꝝ nō ſit ſignificare ꝯiugiū ꝯctū iter eccleſiā ⁊ chriſtū eū illud fuerit pfectū ex cauſis, nō ſolius animi. hoc eſt charitatis aſſumptiōe. ſꝫ ex aſſumptiōe carnis in vtero virginali, ad qd ꝓbādū adducit illud ꝓtoplaſti: nunc os ex oſſibus ⁊c. In quo pōdera ꝙ dt os ex oſſibus caro de carne. ⁊ erūt duo in carne vna, nō dixit in ſpū vel ꝯſenſu vno. poſtea ſubiungit apl's. Hoc aūt dico magnū ſacrm in chriſto ⁊ eccleſia. i. dico ꝙ ex hoc ſignificat magnū ſacrm vniōis, ſ. ⁊ coniugij Chriſti ⁊ eccl'ie. Si ergo principal'r cōmiſtio carnis in pfectione ſacri ponderat apparet ꝙ diuiſio carnis eſt illa q̄ defectuoſum facit ſacrm ⁊ nō ſola diuiſio animi. Concludit ergo primo aſſumptū ꝙ ſi qs ꝯxit cum duabus, ⁊ prima nō erat ꝑ primū virū cognita, lꝫ vterꝗ diuiſit animū ad plures. qꝛ tñ non diuiſit corpus ad plures ⁊ carnē, hic adeſt integritas ſignificata ꝑ ſacrm ⁊ adeſt ſacrm nō defectuoſum ⁊ ſic hic bigamus non cenſet: nō impedit ergo ad ſacerdotiū ꝓmoueri. ¶ No. j. duo reqſita ad matrimonium. ſ. coniūctio animorum ⁊ ꝯmiſtio corpoꝝ. Attende hec requirunt ad pfectionē ſacramenti ſꝫ ad pfectionē matrimonij non, qꝛ ſolo pficit conſenſu. de ſpon. tue. ⁊ qd ibi no. ¶ No. ij. qd ſignificēt partes mrimonij, qꝛ in partē ꝯmiſtionis animorum ſignificat vnionē charitatis inter chriſtū ⁊ fidelē aīam, ꝑ cōiūctionē corpoꝝ ſignificat vnionem carnis inter chriſtū ⁊ eccleſiam.

¶ Tertio no. ꝙ ſacrm mrimonij ſignificat ſacrm iter chriſtū ⁊ eccliam, qꝛ vnionē animoꝝ ſignificat vnionē charitatis iter chriſtū ⁊ ecclīā, ꝑ cōiunctionē corpoꝝ ſignificat incarnationē in qua ꝯctū eſt matrimoniū iter chriſtū ⁊ eccleſiā ꝑ carnis vnionē, vñ hoc ſacrm mrimonij poti⁹ ex ſignificato dꝛ ſacrm ꝙ ex ſe tm̄. ⁊ ex hoc apparet q̄ diuiſio diuidat ſacrm, qꝛ diuiſio aioꝝ non: qꝛ illa nō pficit, ſed diuiſio corporum, ſic illa opponta ꝯiunctio pficit: ex quo no. ꝙ defectus non reqſiti ñ vitiāt actū. ¶ Ultimo no. autoritates poſitas in tex. ⁊ no. ꝙ hoc principal'r decretalis intēdit: ⁊ hoc eſt ꝙ habes in ſummario. ¶ Op. primo ſup gl. ſacrm. ſi ſignificatū ſacri dficiēs a
vitiat ſequeret ꝙ virgo ⁊ q nunꝗ vxorē accepit non poterit ordinari, qꝛ in eo deficit ſignificatū ſacri. ſo. dt glo. ꝙ qñꝗ qs ꝯgit vnicum mrimoniū ⁊ fidē ſeruauit vni, ita qd nec fidē nec carnē diuiſit i plures ⁊ planū ꝙ h poterit ordinari. qñꝗ nullum ꝯgit mrimoniū ⁊ tūc in iſto nō eſt mrimoniū, tñ nō ē diuiſus in plures, ⁊ ſic ex habitu pt pportionari ſacrm mrimonij ⁊ hic pt ordinari, qꝛ iura ñ exigūt ꝙ habeat ſacramētū ad ſignificādū ſacramētū iter xp̄m ⁊ eccliam, ſꝫ reqrit ꝙ non habeat defectū: qꝛ pei⁹ eſt hr̄e cū defectu ꝙ nullo mō hr̄e. Vñ ꝟba apoſtoli q̄ dicūt opꝫ vnius vxoris eſſe virū, intelligunt ꝑ abnegationē ꝙ nō pluriū, ꝑ hoc nō ꝯcludit ꝙ neceſſario debeat eſſe vnius, imo q nunꝗ habuit vxorē melius ꝓmouet qꝛ nunꝗ ab vnitate receſſit, ſꝫ in vnitate remāſit, vñ dicit Inn. ſignificatio ſacri non eſt in eo q nō habuit vxorē, ſꝫ non reqritur ſacramētū ſꝫ ꝓhibet defectus q defect⁹ nō eſt in eo q nō ꝯgit ſm Inn. vñ ſimile nō reqrit in eligēdo ꝙ ſit religioſus ſed ex quo fuit regrſ ꝙ non ſit apoſtata: facit. xxvj. diſt. actus. vbi no. Qñꝗ habuit ſacramentū ſed defectiue qꝛ ſe diuiſit quo ad carnē in plures. ⁊ tūc nō pt ordinari: vt hic. Ad declarādū dicit gl. in principio ꝙ triplex ſacrm deſignat i
c matrimonio carnali copula cōſummato.[c] Primū eſt vnio fidelis aie ad deū per dilectionē ⁊ charitatē ⁊ de hoc fit h mētio. ibi quoꝝ alteru ⁊c. Scdm ē vnio humane nature ad deū q̄ facta eſt in vtero virginali ꝑ incarnationē vbi dei, ⁊ h deſignat, ꝑ commiſtionē carnalē viri ⁊ vxoris ⁊ de hoc ēt fit hic mētio, ⁊ ꝑ hoc ſm doc. apparet quare debeat eſſe vxor virgo qꝛ chriſtus ad hāc vnionē faciēdā ſibi matrem virginem elegit merito ergo vxor ordinādi dꝫ eſſe virgo, nō tñ intelligas vt dicit gl. ꝙ ipſe actus corporalis deſignet h ſacramētū ſꝫ ꝓpter ipm actū corporalē ſacrm deſignat. Tertiū ſacramētū ē vnitatis eccle ⁊ vñitatis iter chriſtū ⁊ hoc deſignat per vniū ꝯiugatū q vnicū tm̄ matrimoniū ſeruauit, ſꝫ vbi aliud matrimoniū ꝯbit, h tertiū ſacramētū ñ hꝫ locū: qꝛ recedit ab illa vnitate q̄ primo ſignificabit per vnicum matrimoniū cū diuidit carnē ſuā in plures: vñ illā vnitatem cōmode ſignificare nō pt, chriſtus em̄ ſignificat vnitatem ex omnibus gētib⁹ collectā ⁊ ſubditā: vt in. o. c. acutius, ſed ex quo eccleſia ſe chriſto ꝯiunxit ⁊ ab eo nunꝗ diſceſſit, ergo bigam⁹ talē vnitatē ſignificare non pōt. ⁊ ſic ꝓmoueri nō pōt ꝓpter defectū iſti⁹ tertij ſacramēti. De iſto teertio dicit gl. ꝙ non hr̄ hic mētio niſi forte per illa verba, neꝗ illa vnici, neꝗ ille vnius, ad h melius. j. ibi, neꝗ illa neꝗ ipſe carnē ſuā diuiſit in plures vel ibi, hoc aūt dico magnū ſacramētū. ¶ Quero in quo ꝯſiſtit ſignificatio huius ſacramēti. ⁊ dicūt qdā ꝙ in ipſa ꝯiūctione ꝙ eſt falſum qꝛ ſic mortua vxore deſinit cōiugiū ⁊ ſic nulla eēt ſignificatio. Ite ſm doc. quoties renouaret actus coitus toties rediret ſacramētū, ſꝫ qdam dicūt ꝙ primus actus tātū b
deſignet ſacramētū, vñ dicit gl. ꝙ in eo q vnicū matrimoniū ſeruauit eſt ſignificatio huius tertij ſacramēti eo facto clerico. Hoſt. aūt dicit de hac materia recurrēdum ad no. titu. in ſum. §. qre. ⁊ ad arborē. ⁊ ad. xvj. cellulas ibi poſitas quam dicit hic legi poſſe. Dicit autē ꝙ matrimonioꝝ ⁊ nuptiarum alie pñt dici mere ⁊ pure corporales, alie mere ſpūales, alie miſte. Corporales ſunt oibus cōes q nō ꝓhibent. de ſpon. cū apud. q̄ ſunt tante virtutis ꝙ aquam. i. delectationem corporalem mutāt in vinū. i. opus bonum ⁊ qñꝗ meritorium ꝙ ſignificatum fuit per illud Jo. ij. nuptie facte ſunt ⁊c. ibi, miraculo ibi facto, ꝙ etiā ratione extenſionis pcedit alia ſacamēta de diuoꝝ. gaudem⁹. de quo de frug. c. ñ. Spūales vo mere ⁊ pure alique excellentes, alique cōes, alique ſpirituales ſiue priuilegiate. Excellētes q̄ fuerūt inter chriſtū ⁊ eccleſiam, de qbus Greg. in homil. Mat. xxij. Simile eſt regnū celoꝝ regi ⁊c. dicit apertius atꝗ ſecurius dici pōt qd in hoc pater filio nuptias regi fecit: quo ei ꝑ incarnationis myſteriū ſanctā eccleſiā ſociauit, de qbus Apoca. xxi. in prin. Vidi ciuitatem c
ſanctā hieruſalem ⁊ dixi, veni ⁊ oſtendam tibi ſponſam ⁊ vxorem agni. Ego. xxv. Exultemus ⁊ gaudeamus ⁊ demus gloriam ei: qꝛ veniunt nuptie agni, ⁊ dicunt iſte excellentes, qꝛ nullus inuenitur q ſic fidem ſeruauerit eccleſie vt chriſtus.

Anto. Franciſc.
a ¶ Tanꝗ. Circa h de dictiōe tāꝗ dicas ꝙ regular ē nota īproprietatis ⁊ denotat fictionē quādā: vt ꝑ bar. in. l. oēs populi. ī. vj. q. prin. ī ver. not. dictionē tanꝗ. ff. de iuſt. ⁊ iu. ⁊ ꝑ bal. ī. l. apd antiqs. in ꝟ. circa hoc dic. C. de fur. ⁊ hr̄ ꝑ Bart. ī. l. ſi pr̄. ī. §. ñ. de adop. ⁊ ꝑ bal. pleni⁹ ī. l. j. C. de here. inſtit. ⁊ ī. l. meminimus. ī ver. no. dictionē tāꝗ. C. de legi. ⁊ ꝑ Bart. in l. j. in vlti. co. ff. de off. ei⁹ cui eſt mā. iur. ⁊ vide glo. in c. ſolite. in verſic. tāꝗ. de ma. ⁊ ob. ⁊ ꝑ bal. ī aut. ex cā ī. vj. opp. C. de li. pt. ⁊ hr̄ ꝑ alex. ī. l. ſi pecuniā. ff. ſi cer. pet. ⁊ ꝑ eūdem in col. xxix. ī. iiij. pte ꝯſi. dꝛ em̄ eē poti⁹ dictio ſimilitudinis ⁊ ſimilitudinem denotās potius ꝙ veritatē. vt in. c. qm̄. vt lite ñ ꝯt. ⁊ habet ꝑ. d. Car. ī cle. j. ī ñ. de vſu. verūtñ eſt ꝙ qm̄ a iure ꝓfert denotat qñꝗ expreſſionē veritatis. vt in. c. nimis. in prin. de exc. pl. ❧ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Tanꝗ bigamus. Uide Pe. de Ancb. in. c. cū eccleſia. de pb. in vj. vbi dicit aliud eſt eſſe canonicū vl' haberi ꝓcano. ⁊ not. ēt Bald. in prima cōſti. ffoꝝ. in ñ. prin. vbi dat cautelā ad hoc vt effectus ciuis habeat priuilegiū verorū ciuium, d quolate ꝑ corſetū i ſingularib⁹ ſuis in verbo habeat. ❧ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Cōſummato. vide do. Abba. in. c. ij. j. de cleric. cōiuga. ⁊ late per Alber. de Roſa.

l dictionario ſuo in ver. bigamus. et ibi late proſequit̃ quomodo contrahatur bigamia. ⁊ adde. d. Abb. in ca. ſi vir. j. ð adul. vbi vult ꝙ cõtrahat̃ bigamia ſi quis durat adulteram etiaȝ ignoranter.

⁊ q꞉ nemo ſibi ꝯparari pōt. Cões ille dicunt̃ q̃ ꝯbunt̃ in cõibus ſacr̃is eccleſie ⁊ nemini denegant̃, ſicut baptiſm⁹, quoad nõ baptizatos ⁊ pn̄ia quo ad baptizatos. xxxij. di. §. verũ. de ſum. tri. c. j. Spũales ⁊ priuilegiate ſunt q̃ ꝯbunt̃ in ordinatione vel cõſecratione ad quas nõ niſi idonei admittunt̃. j. q. j. §. ecce cũ honoris. Miſte vero dicunt̃ q̃ ſunt inter humanam naturã ⁊ chriſtũ dei filium. Singulares de quibus Grego. in dicta homil. Tunc deus pater de filio nuptias fecit qñ chriſtũ in vtero virginis humane nature coniunxit. Dicunt̃ aũt miſte, q꞉ partim corporales, ⁊ partim ſpirituales. Corporales dñr p̃ carnis aſſumptionẽ: ſpũales p̃ diuine nature vnionẽ ad ꝙ ptinet qð hic ðr, verbum caro ꝛc. ⁊ .s. de ſum. tri. c. j. ꝙ intelligas nõ ꝯfuſione ſubſtãtie ſȝ vnitate pſone. Dñr ẽt ſpũales, q꞉ ſine virili ſemine ⁊ ſine aliqua corruptione xp̃m cõcepit virgo de ſpũſancto: ad hoc ẽt de ſum. tri. c. j. Et dicunt̃ ſingulares p̃ illud beati Bernar. Tria opera fecit oĩpotẽs illa manifeſtãs in aſſumptione noſtre carnis ita mirabilia ⁊ mirabiliter ſingularia vt taliter nec facta nec facienda ſint amplius ſup terrã. Coniuncti ſunt qppe adinuicẽ de⁹ ⁊ hõ: mr̃ ⁊ virgo, fides ⁊ cor humanum, his nuptijs medijs interuenientib⁹ ꝯcte ſunt ſpũales excellẽtes: de qbus eſt dictũ hic ambobus medijs ⁊ paſſione glorioſa ſecuta cõſummatũ ẽ irreuocabile ſacramẽtũ, ꝙ in morte conſummat̃ ſm apoſtolũ ⁊ ſm leg. de h̃ de celeb. miſ. cũ marthe. §. ceterũ. ⁊ ex his ẽt ſequunt̃ alie ſpirituales: de qbus dictũ eſt. His tribus nuptiarũ gñibus adaptari pñt tria gña creaturarum ⁊ hominũ vitarum ſciẽtiarũ ⁊ cõſcientiarũ. de qbus. s. de ſum. tri. ⁊ fid. catho. c. j. ver. vnũ vniuerſoꝝ. ⁊ etiã in pure corporalib⁹ addita fuerũt alia duo gña deſignata: ad qð ptinet verbũ apl̃i in tex. Item iformatione vtriuſqȝ ẽ reperire actũ corporalẽ quo ad corpora formata: ⁊ ſpũalẽ quo ad aĩas. ⁊ cõiunctionẽ aĩoꝝ quo ad corpora ⁊ ipſam formationem reſpectu diuine manus ibi potẽter operãtis: ad idẽ. lvj. di. naſci. ptȝ ẽt euidẽter ꝙ in primis nuptijs corporalib⁹ vetus Adã pr̃ nr̃ reperit̃ vnus vnius: ⁊ Eua vna vnici: ſic ⁊ nouus Adã. i. chriſtus in excellentibus nuptijs reperit̃ vnus vnius ⁊ mr̃ nr̃a eccleſia vna vnici, nec i aliquo p̃dictoꝝ quo ad nuptias ptinet: eſt reperire aliqd corruptionis vel diuiſiõis, vt ðt Hoſt. ⁊ ſic eſt ðclaratũ quare ppter defectũ ſacr̃i phibet̃ bigam⁹ ordinari. Sed p̃dictis obuiat q꞉ ſi ſolus animus in plures diuidit̃ dato ꝙ non corpus non vr̃ ꝙ hic adſit vnitas ſacr̃i cũ hoc reſpectu ppoſiti non fuerit vna vnius, ſed vna pluriũ. Itẽ hoc ſacr̃m nõ pōt notare vnitatẽ fidei inter xp̃m ⁊ fidelẽ aĩam. So. ðt Hoſt. ꝙ vt nõ diuidatur ſacr̃m ſufficit ꝙ non ſit vna vnius. i. ꝙ fuerit hui⁹ ppoſiti ꝙ non voluerit carnẽ ſuã diuidere in plures ⁊ huius ppoſiti fuiſſe cenſet̃ quando actu non diuiſit in plures, nam ſi cũ primo anteqȝ cognoſceret̃ fuit animi ſolũ carnẽ illi participandi: ⁊ eo mortuo ea non cognita cũ ſcðo fuit animi ⁊ ppoſiti nõ diuidẽdi carnẽ in aliũ, apparet ꝙ ad participationem carnis ſolum ad vnum ſe determinauit, ⁊ ſic nõ diuiſum ſacr̃m. Si aũt trãſeat ad ſcða vota: tunc ſecuta copula apparet ꝙ nõ ſe in carne determinauerũt ad vnũ, ⁊ ſic nõ pñt dici vnus vnius, ideo nõ ẽ vnitas ſacr̃i, ⁊ ſic cauſat̃ defect⁹ ſacr̃i, ⁊ ꝯñr bigamia. ¶ Op. ꝙ nõ debeat qs ðrelinq̃re pr̃em ⁊ matrẽ ppter vxorẽ q꞉ h̃ eſt ꝯ p̃ceptũ. Dilige patrẽ ꝛc. So. intellige autoritatẽ ꝙ ðrelinq̃t patrẽ ⁊ matrẽ. i. thoꝝ patris ⁊ matris ⁊ adherebit vxoris thoro qȝ̃ de facto faciãt oppoſitũ, ſm Jo. an. ¶ Quero cũ gl. q̃re ad iducẽdũ bigamie vitiũ pl⁹ põderat̃ incontinẽtia p̃ reſpectũ ad mulierẽ qȝ ad virũ, nã ſi mulier fuit cognita ⁊ marit⁹ eã ducat, vir bigam⁹ efficit̃ ⁊ tñ ſi vir añ vel poſt ꝯcubinã tenuiſſet ⁊ cognouiſſet bigam⁹ non eſſet. xxxiiij. di. fraternitatis. So. ðt Hugo ꝙ vir ſignificat eccleſiã q̃ in parte receſſit a chriſto adulterãdo ⁊ recedẽdo a fide. ⁊ ſi in parte virgo fuerit iã nõ eſt. ⁊ ideo non deeſt ſignificatio ſacr̃i i viro: quãuis non ſit virgo. vxor vero ſignificat chriſtũ q nunqȝ eccleſiã dimiſit, qm̃ ipſe eſt fons viu⁹ cui non cõicat alienus. de regu. lȝ. in ſi. de pe. di. j. §. item vt chriſt⁹ ait. Contra hãc opi. eſt ad eph. v. Uiri diligite vxores veſtras ſicut ⁊ chriſtus dilexit eccleſiã, vñ dici non pōt ꝙ chriſtus deſignet vxorẽ, vel eꝯ vxor chriſtum. Sĩlr̃ dicũt ꝙ vir ſignificat chriſtum q primo copulauit ſibi ſynagogã. ſcðo copulauit ſibi eccleſiam de gentibus. ſ. militantẽ in qua ſunt boni ⁊ mali iõ nõ nocet ſi vir nõ fuerit virgo, vxor vero ſignificat eccleſiã triũphãtem in qua nõ eſt macula vel ruga q̃ ſemp virgo permanſit ſaltẽ mente: vñ apoſtolus. Deſpondi vos vni viro ꝛc. xxvij. q. j. nuptiarũ, ideo exigit̃ ꝙ vxor nõ diuiſerit carnẽ ſuã inter plures, qð ſi fecerit deeſt ſignificatio tertij ſacramenti vnitatis. ⁊ ita iſtud tertium ſacr̃m exigit̃ tã ex pte viri qȝ̃ ex parte vxoris, vñ chriſtus vni⁹ vxoris vir ſignificat vnitatem ex oĩb⁹ gẽtibus vni viro. i. chriſto ſubditis. xxvj. diſt. acutius

Sebaſti. Sapia.

a ¶ Uxor p̃ſumatur. Uide Bald. in. c. ego em̃. in. ij. co. j. de iureiurã. vbi ponit qũo pbari debeat aliqȝ fuiſſe tractatã. vt vxorem. ⁊ not. qð lȝ cõmunis opinio vel fama non probet' ꝯcludẽter matrimoniũ tñ reijcit onus pbãdi in eum qui negat matrimoniũ. vt no. Bart. in. l. ſi vxor. §. ſed ſi ea. ff. ð adul. cũ al legatis p Feli. in c. illð. j. de p̃ſum. vbi late traditur qũo probetur matrimonium.

ſm alios Tan. Phi. Gof. ⁊ Inno. ꝙ qdã impugnãt: q꞉ ſicut vna fides fuit antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ. de ſum. tri. ⁊ fi. catho. ſuper rub. ſic vna eccleſia: ſi ergo eccleſia ⁊ vna fides ⁊ ſponſa ergo non dȝ ſinagoga vt concubina diſtingui ab eccleſia q̃ eſt ſponſa, illi em̃ q tpe ſynagoge ſeruiebant deo ptinebant ad vnitatẽ eccleſie: ergo ſynagoga nõ dȝ dici concubina. Jð tertij dicunt ꝙ actus cõtrahendi matrimoniũ non, cadit ſup ſeipſum ſȝ ſup alium vnde ſi mulier eſſet ordinis ſuſceptiua, recipiendo corruptum efficeret̃ bigama, ſed quia vir eſt ordinis ſuſceptibilis ex corruptione vxoris ab alio bigamus effi

2 cit̃ ⁊ non ex ſua. ¶ Quid de eo q duxit vxorẽ primo corruptam a ſe. So. ðt glo. vl. q꞉ conſideramus plus cauſam diuidẽdi carnẽ in plures qȝ factum ipſum diuiſiõis abſqȝ cã mr̃imonij impellẽte. Concludit̃ ꝙ is q duxit vxorem a ſe primo corruptã nõ eſt bigam⁹, q꞉ rõ ⁊ cã non inuenit̃ in eo, q꞉ non diuiſit carnem ſuam in plures. Alij qð eſt bigam⁹ q꞉ maritus eſt corrupte: ad hoc. xxv. di. qualis. vbi de hoc. ⁊. xxxij. diſt. nemo. hãc opi. tenuit Hug. ⁊ Hoſt. de cle. coniug. ſane. vbi per plures rationes hoc pbat qð non plȝ gl. alias eadẽ ratione hic, de quo loquit̃ tex. non poſſet pmoueri, q꞉ fuit marit⁹ vidue ideo. c. qualis, intelligit̃ qñ ab alio eſt corrupta ⁊ ſimilia ſic intelliguntur alle. in gloſſ. ad hoc. j. qui fi. ſint leg. tanta. q꞉ matrimoniũ hoc retrotrahit̃, vt ibi, ad hoc. de cle. cõiu. c. vno

3 lib. vi. vbi pleniſſime ðr: de hoc dic vt ibi. ¶ Quero qũo ſit poſſibile ꝙ qs vxorem ab alio non cognitam duxerit in vxorem. Dic quia mortuus eſt primus vel religionẽ ingreſſus. de conuer. cõiu. verum. ⁊. c. ex publico. vel frigiditate fuit matrimonium ſeparatum: ⁊ ðt Jo. An. ꝙ magiſter ſn̄iarum in ſponſa de futuro non cognita bene fatebatur hoc ſed in ſpõſa de p̃ſenti tenebat ꝯrium. iiij. ſententiarum. xxvij. di. in ſi. ꝙ falſum eſt, vt hic patet ſm Jo. an. An. de bu.

1 Bigamus non eſt habens plures concubinas.

2 Irregularitas nõ incurritur per clericum ſi teneat plures concubinas.

3 Clericus concubinarius eſt ſuſpenſus quo ad alios ſi eſt notorius vnde peccant audientes ab eo diuina.

4 Matrimonium non preſumitur niſi probetur.

5 Fornicatores an poſſint promoueri ad ordines: ⁊ per quos poſſit diſpenſari.

1 **Quia circa.** ¶ Qui plures habuit ꝯcubinas ex eo bigam⁹ nõ eſt. h. d. Cõſultatio ⁊ rñſio. ſcða ibi, ad qð pars huius de priuilegijs: quia circa. ¶ Caſus literalis. Preſbyteri habẽt plures concubinas, querit̃ vtrum bigami ſunt cenſendi. Rñdet papa ꝙ ppter hoc nõ incurrũt irregularitatẽ bigamie vñ cũ talib⁹ tãqȝ cũ fornicarijs poterit ep̃s

2 diſpẽſare vt ſuũ officiũ exequant̃. Ber. ¶ No. ꝙ p̃ſbyter ex fornicatione non incurrit irregularitatẽ etiã tenendo duas

3 concubinas. ¶ No. ij. ꝙ cõcubinarius eſt ſuſpenſus indirecta ſuſpenſione, ⁊ hoc eſt aperte determinatum, de quo dubitant doc. in. c. ſi celebrat. de cle. excõ. mi. an ſit ſuſpenſus, nam caret executione ⁊ ideo audientes diuina ab eo peccant mortaliter, quod intellige de notorio: al̃s ſuſpenſus eſſet ſolũ quo ad ſe. de coh. cle. ⁊ mu. c. ſi. ¶ Opp. ꝙ bigamus ſit. s. eo. c. ſup eo. ⁊. c. nuper. So. ibi loquit̃ in eo q matrimonium cõtraxit, ⁊ ſic peccauit in ſacr̃o. hic in eo q non contraxit, ⁊ ſic ſurgit mirabile ꝙ plus hȝ luxuria qȝ̃ caſtitas, ꝯ. in aut. de reſtit. ⁊ ea q̃

4 pa. in ſi. co. iiij. Dic ꝙ rõ apparet ex. c. pxi. ¶ Opp. ꝙ vxor

a preſumat̃ª eo ꝙ tȝ eam vicinis ſcientibus. C. de nup. l. ſi vicinis. Solu. intellige illã. l. qñ alia apparebant indicia de coniugio al̃s nunqȝ eſt matrimonium preſumendum. xxx. q. v. alr̃. no. de ſi. preſ by. michael. ⁊ de preſum. illud. ¶ Oppo. qð bigamus cenſeat̃: vt no. gl. s. c. ſup eo. xxv. diſt. primũ. xxvij. q. j. quotquot. So. dic ꝙ vere non ſunt bigami ſed ſic interpre

5 tati. ¶ Op. ꝙ poſſint pmoueri iſti fornicatores ⁊ in ſuſceptis miniſtrare poſt peractã pn̄iam. de tempo. ord. c. ſi. Sol. ðt Hoſt. ꝙ occultus poteſt q꞉ irregularitas canonica inocculte p ſolã pn̄iam tollit̃, hic de publico famoſo ſeu notorio, ad hoc quod no. de cle. coniu. ſane. Et p hoc dicit Hoſt. ꝙ notori⁹ cauere dȝ ne ſic celebret ſuſpenſus p not. de cle. excõ. mi. c. ſi. de coh. cle. veſtra. quaſi ſentiat ꝙ per hoc incurrat irregularitatẽ, occultũ ergo p pñiam delet̃, notoriũ per pn̄iam ⁊ diſpenſationem. ¶ Quero quare hic appellat̃ ſimplex fornicatio, dicunt doc. ꝙ in laico ⁊ conſtituto in minoribus eſt ſimplex, quia non violat̃ votũ vel cõiugium ſpũale. in diacono ⁊ ſubdiacono duplex. de p̃ſbytero non facit mentionem. Ideo Hoſt. ðt ꝙ triplex in eo dici dȝ, ex gradus maioritate. xl. diſ. homo chriſtianus. ⁊ auſteritate pn̄ie talib⁹ imponẽde. lxxxij. di. c. ij. vñ dicebat abbas ꝙ lȝ forte cõiugatus plus peccaret extra coitũ vxoꝝ qȝ̃ cleric⁹ i minorib⁹. ð q̃ ð vi. ⁊ ho. cle. vt clericorum

ricorũ.in ↄſtituto in ſacris non credit̃ qđ no. ¶ Quero qs poterit diſpẽſare cũ iſto.ſ.ſimplici fornicatore.dic ꝙ legatus ꝙ apparet hic cũ legato ſcribat̃,poterit ēt diſpẽſare eps vt exequat̃ ordines ⁊ ad ſuperiores aſcẽdat quo caſu etiã ſic ꝑmotus poterit in epm ꝑmoueri. Itẽ ⁊ archieps diſpenſare poterit in dioceſi ſua:vt hic.de iud.at ſi clerici.§.de adulterijs.Sꝫ vt dicit Hoſt.ex quo delictũ eſt notoriũ ⁊ crimen de poſitione dignũ:qđ oberit pape ſi ipm deponere voluerit metropolitani diſpenſatio? Dicit ergo Hoſt.ꝙ non putat ꝙ archieps in hͦ ſit iudex,de quo remittit de elec.cum in cunctis.ad fi.Credo ꝙ archieps poterit in dioceſi,ſed non in ꝓuincia.No.tñ ꝙ dato ꝙ cum ꝓmoto ad epatũ ſolus papa diſpẽſat in vitio cõtemporaneo ꝓmotioni,tamen ſi eps qñ cũ eo diſpenſauit vbi pốt ipſo exiſtẽte in minorib⁹ anteꝗ̃ ꝓmoueat̃ vel eligat̃:hec diſpenſatio ꝓficit vt poſtea promoueri poſſet,ꝙ no.qꝫ limitat quod habetur in.c.ſi.de poſtu.ꝓl.⁊ de renun.poſt tranſlationem.⁊ vide de eta.⁊ qual.accepimus. Anto.de but.

1 ¶ Subdiaconatus eſt ordo ſacer ⁊ impedit ⁊ dirimit matrimoniũ.
2 Uerba q̃ ꝑnt intelligi de iure ⁊ de facto intelligunt̃ in dubio de iure.

A Nobis. Subdiaconus q cũ vidua ↄɫit ⁊ eam cognouit bigamie penã ĩcurrit, lꝫ bigam⁹ nõ ſit.h.d. ¶ Caſus literalis. Quidã ſubdiacon⁹ quãdã viduã de facto duxit in vxorẽ:qꝛ de iure non potuit. Querit̃ vtrũ bigamus reputet̃ quo ad legẽ ꝓmotionis. Rñdet papa ꝙ in veritate non eſt bigamus nec marit⁹ vidue cũ inter ipſos non fuerit matrimoniũ verũ nec cũ eo tanꝗ̃ cũ marito vidue poterit diſpenſari nõ propter ſacramenti defectũ,ſꝫ ꝑpter affectum intentionis cum opere
1 ſubſecuto. Ber. ¶ No.j.ꝙ ſubdiaconat⁹ ordo vt ſacer hꝫ annexũ vo-
a tũ caſtitatis ᵃ ⁊ impedit ⁊ dirimit mr̃imoniũ ↄtũ.⁊ ſic ſolẽne eſt votũ. ¶ No.ij.ꝙ cleric⁹ ex ſimplici fornicatiõe non incurrit irregularitatẽ.
2 ¶ No.iij.ꝙ cui non ꝓportionant̃ verba ꝑut ſonant,in iuris intellectu non ꝓportionant̃. Et verbum ꝙ poteſt intelligi de facto ⁊ de iure, in dubio in viridi ſignificato ⁊ valido de iure platũ cenſet̃,lꝫ qñꝙ interpretari verba ēt de facto intelligant̃,ſꝫ illud non eſt ẜm propriam ſignificationẽ,ſꝫ ẜm extenſiuã legis.qđ no.ꝑpter ſtatuta. ¶ No.ꝙ vbi aliq̃ reſpectu ius diſponit aliquẽ hñi ꝑ tali vel tanꝗ̃ talis vere nõ efficit̃ talis.⁊ maxime qñ illũ eẽ talẽ plus depẽdet ab actu nature ꝙ a iuris diſpoſitione.dixi.§.c.ꝑxi. ¶ No.iiij.ꝙ ſicut in delictis ⁊ pena delictoꝝ affect⁹ hꝫ ꝓ facto qñ deficit ꝑpter iuris impoſſibilitatẽ:ita i defectu creãdo affect⁹ qñꝙ hꝫ ꝓ facto:qđ no. ¶ Opp.ꝙ ex ſolo ducere nõ ſit ĩterpretat⁹ bigam⁹.§.c.debitũ.ſo.intellige ꝙ duxit ⁊ cognouit ẜm doc. ¶ Op.ꝙ poſſit diſpẽſari:qꝛ cũ quolibet irregulari diſpenſat papa.vt no.de renun.niſi.§.ꝑpter ſcĩetiã.ſo.dicũt h ic doc.ꝙ diſpenſari poterit ꝑ papã,ſꝫ nõ ꝑ inferiorẽ,⁊ ſic recitãt de facto cũ monacho diſpẽſatũ. ¶ No.ꝙ p hͦ ſentiũt monachũ ingreſſu religionis nõ ꝑdere irregularitatẽ bigamie q̃ ſurgit ex facto ſuo,ſꝫ poſſes intelligere ꝙ bigamiã ↄɫit poſt ingreſſum.⁊ ſic nõ obuiat,ſꝫ ſatis credo ꝙ nõ tollat̃ in pſbytero qꝛ ſurgit a delicto.vt dixi de fil.pſb.c.j. ¶ Quid ſi mr̃imoniũ tenuiſſet,vt qꝛ fuiſſet hic in minorib⁹ ↄſtitut⁹. Sol.dic ꝙ oĩ priuilegio eſſet exutus clericali.lxxxiij.di.qſqs. Dicit tñ Hoſt.ꝙ p illũ generalẽ ſermonẽ nõ putat ſublatũ priuilegiũ canonis,ſi qs ſuadente.qꝛ in dubio qs dꝫ putare ſe excõicatũ,⁊ qꝛ pape eſt hoc interpretari dꝫ.j.eo.ca.vno.li.vj.tñ ꝙ hic nõ tenuit matrimoniũ dũmõ ſit corrigibilis oẽ priuilegiũ retinebit.lxxxi.di.ſtudeat. ¶ Sꝫ q̃rit d̃ rõne r̃e ſatis cla.dic vt in ea.⁊ qđ glo.dicit ꝙ non pốt per epm diſpenſari,dic verũ in officio.i beneficio non.xxviij.di.pſbyterum.Sꝫ j̃ qꝛ talis cũ oĩbus bonis ſuis dꝫ tradi curie ſeruiturus.in aut̃.de ſan.epi.§.ſi vero prius.ſed illud;nõ prohibet diſpenſationem.ẜm Uin.⁊ Jo.An. Ant.de bu.

¶ De clericis peregrinis. Rub.

¶ Quia inter eos q ab ordinib⁹ prohibent̃,arcent̃ ⁊ ꝑegrini iõ ⁊c.ẜm Hoſ. Materia hꝫ.lxxj.lxxij.di.p totũ.⁊.xcviij.di.p totum.⁊.ix.q.ij.cõgru it rubrice.de cle.nõ reſi.fraternitati. Qui dicant̃ peregrini, ⁊ quare nõ admittant̃ indiſtincte,⁊ q̃ ſit differẽtia inter hũc ti.⁊ ti.ð peregrinãtib⁹.remittit Hoſt.ad ſum.eo.tit.iõ dic vt per eum in ſumma.

1 ¶ Sigillum alicuius an ⁊ quando faciat fidem.nu.2.
3 Clericus peregrinus quomodo probabitur ordinatus.
4 Suſpenſus non eſt ille qui non eſt declaratus ſuſpenſus , ſed tantum mandatur teneri pro ſuſpenſo.
Criminoſus celebrando an incurrat irregularitatem.
5 Solennitas preſumitur in actu emanato a viro magne diſcretionis. vide.j.eo.c.te nobis.in ꝑima oppo.
6 An ꝑſumat̃ pro actis extiudicial̃r geſtis vl̃ ꝑ viã voluntarie iuriſdictio.

T Ua nos. Ultramarini ⁊ alij valde remoti ordinatione ſuã probare debẽt ꝑ qnꝙ epoꝝ ſigilla.h.d. Sunt due ꝑtes,conſulatio ⁊ rñſio.ſcđa ibi tne igit̃. ¶ Caſus l̃ralis. Clerici qñꝙ ſe trãſferũt ad remotas partes ⁊ dicũt ſe ordinatos nec oſtendũt literas eorũ a qbus ſe ordinatos dicunt.querit̃ quid de talibus ſit agendũ. Rñdet papa quod tutius eſt in hmõi ſtatuta patrũ ſequi ꝙ nouũ aliqđ ſtatuat̃,de tranſmarinis ſtatutum eſt vt ad minus quinꝙ epiſcopoꝝ teſtimonio ſup

a Zacharias. ¶ Habet annexum votũ caſtitatis. Adde quod poſui in apoſt.ad iſtũ in.c.miramur.in apoſt.in ver.hodie factus eſt ſacer.ĩ.de ſer. non ord. Adde ꝙ papa pốt diſpẽſare cũ ↄſtituto in ſacris vt ↄhat mr̃imoniũ.no.ple.§.e.in.c.ſi qñ.co.iiij.ver.⁊ ēt ex iſto arg.ſequit̃.de reſcr.vnũ nõ omitto ꝙ eſt ſingu.multũ qđ ſi papa cũ aliquo ſubdiacono intuitu alicuius nobiliſſime domine diſpẽſauit ꝙ poſſit vxorẽ capere ꝙ illã cogit̃ accipere.no.Lu.ro.ſing.cccc.inc. an ſubdiaconas. dicit ēt caſum in terminis l.l.matrimonij.ff.de ritu nup.

ordinatiõe muniant̃ ꝙ,de alijs incognitis ſimiliter eſt ſeruandum,ita vt aliquãto tpe in ſuſpenſo habeat̃ in quo de ipſoꝝ actibus inſtruant̃ illi cũ qbus morant̃,⁊ ingrendum eſt etiã de alijs inferioribus ordinibus,qꝛ poſſet eſſe qđ aliquẽ ꝑter miſiſſent.his conſideratis,poterũt admitti ad diuina ſi alias digni inuẽti fuerint. Ber. ¶ No.pro
b vulgari dicto ꝙ via antiquaᵇ dimittenda non eſt propter nouam. ¶ Et not.ꝙ determinare volẽs queſtionem in determinatione reducere ſe debet ad regulas antiquas:⁊ poſtea ex his deſcendere ad nouas,⁊ ſi nonas non inuenit in caſu determinando reſideat in antiquis. ¶ Nota ſecundo qui dicantur remoti vel de remotis partibus:qꝛ dicunt̃ vltra marini.vide.iij.q.iij.inducie.§.ſpatiũ. de dila.ca.j.de elec.nihil.de tempo.ord.ca.j.lib.vj. ¶ No.tertio ꝙ vt admittat̃ ordinãdus extrane⁹ opoꝛtet de ſua ordinatione facere fidẽ ad minus per quinꝙ epiſcopoꝝ ſigilla.⁊ hoc habet locum in vltramarino ⁊ quolibet remoto vel etiam incognito. Et no.practicam procedendi cum eo q anteꝗ̃ ad ordinis executionem aliquo tempore debet prohiberi ⁊ in ſuſpenſione haberi vt plenius inſtruatur dioceſanus de actibus ordinandi. Secundo dꝫ inquiri de ordinibus inferiorib⁹ quos dicit percepiſſe ne per ſaltũ promoueat̃,⁊ omnibus peractis poterũt ſi digni reperiant̃ ad alios ordines promoueri. Uel aliter. ¶ Not.ꝙ extraneus ⁊ incognitus non eſt ſtatim ⁊ cito promouẽdus,ſed eius vita aliquandiu eſt examinanda ēt facta fide de ordinibus anterioribus. ¶ Opp.ꝙ non exigantur tot ſigilla:quia ſufficit vnum.de proba.poſt ceſſionem.vel qđ probet̃ per duos teſtes.j̃.c.tue. Solu.loquit̃ decre.quando de ſigillo non conſtat:als contraria procedũt. Dicit Joã.
c An.ꝙ ſufficit vnũ ſigillum ad probationẽᶜ.⁊ hoc eſt verũ quando ſi ſigillum eſt ordinatoris:ſed ſi ſit ſimpliciter teſtimoniale non ſufficit vnũ quãtuncunꝙ notum. Dic ergo ant ſigillum eſt notum ⁊ ordinatoris,⁊ ſufficit vnicum tantum ꝙ credo ſi eſt aſſertorium,ſecus ſi enũtiatiuum ſimpliciter. ⁊ vide quod no.in.c.poſt ceſſionem.⁊ de verbo.ſignifica.abbate. Quandoꝙ eſt teſtimoniale ⁊ vnitãtũ notũ etiam nõ ſufficit. Quãdoꝙ eſt teſtimoniale ⁊ incognitũ.⁊ tũc Jo.an.dicit ꝙ etiam mille nõ ſufficerent,vt not.xcvij.diſt.c.nobiliſſimus.licet Hu.dixerit qñ ꝙ ignota ſigilla ſufficere,quia citius falſatur ſigillum vnius ꝙ pluriũ,dat ſimile ꝙ licet aliquando ſufficiãt duo teſtes.qñꝙ exigunt̃.v.vel plures ne quid falſitatis machinet̃. C.de fideicommiſſ.l.fin.j̃.de teſt.licet vniuerſis.in fin.Sꝫ hec ratio nõ placet Hoſt.qꝛ nõ ſic de facili corrũpunt̃.v.teſtes ſicut duo.ſed qui ſculpendo falſat vnum ſigillũ de facili poſſet falſare cẽtum. ff.de dolo cum olim. Falſitas enim ſignoꝝ plurium dependet a falſante vno:falſitas autẽ corruptionis teſtium dependet a teſtibus qui plures ſunt:ideo non eſt ſic facile corrumpere multos teſtes ſicut vnum ſolum. Prouer.xxix. Multiplicatione impioꝛum multiplicabũtur ſcelera. ad hoc.de elec.oĩus. Unde dicit Hoſti.quod hic dicitur exigi ⁊ ſufficere.v.epiſcopoꝝ ſigilla intelligit cũ vno teſte vel ſaltẽ vnius ex ſigillis notitia vel probabilibus cõiecturis vel ẜm Jnn. ſufficit quod de ſigillis vel eccleſijs aliqua habeatur notitia ſaltẽ per famã. Hic enim de quinꝙ fuit dictum : quia facilius vnius ipſoꝝ notitia poterit haberi talis enim forte vnum notũ habebit qui quatuor nõ cognoſcet:ad hoc dec.proxima ibi,ꝑ idonea ⁊c.⁊ vide de hoc.j̃. ¶ Op.qđ admittatur

Specu. in titu.eod.§.iij.verſic.item quod non ſunt ſigilla.⁊.§.iiij.item notat ,⁊ verſicu.ſinautem.⁊ ſeq.in titul.de proba.§.iij.verſicu. decimo per literas.

※ Sebaſti.Sapia.
b ¶ Uia antiqua. Ad hoc facit ꝙ ſin.dixit Bar. in l.j.i prin.ff.de his q deie.vel effud. qđ lꝫ dñs q ſtratam ſecurã tenere promiſerit teneat̃ ad emendatione ſpoliatiõis facte:tñ nõ tenet̃ qñ qs fuit ſpoliatus eundo p viã nouã ⁊ omittendo antiquam.qđ dictumexclamat Fel.in.c.poſtulaſti.colũ.iiij.de fo.cõpe.⁊ in.c.olim.colum.iij.de exceptio.⁊ ex hoc videt̃ poſſe dici qđ lꝫ defendens opinio.preceptoris ⁊ eam ſequens nõ teneatur i ſyndicatu etiam quod communis ſit in contrariũ:vt no.Abb.in.c.j.co.vj.de poſtu.prela.⁊ Fel.in.c.j.colum.fina.de conſti.tamen hoc cũ procederet quando ille preceptor fuiſſet ,ſolitus tenere nouas ⁊ inuſitatas opiniones omiſſis communibus.⁊ hoc ſentit Bal.in.l.fina.col.ſi.C.de pena iud.qui male iudicauit.

※ Sebaſti.Sapia.
c ¶ Unũ ſigillum ad probationẽ. Uide de hoc per Jnn.in.c.j.§.de ſide inſtrum. Phylip.in.c.ſignificauit.de app. Bar. in.l.ſi procurator remabſentem.colum.j.verſicu. ad ſecundum oppoſitum. ff.de procura.pleniſſi.per

Zacharias.
a ¶ Inn.ꝙ ſic.no.
arch.in.c.qm̃ di
uerſarũ.xxi.q.ij.
ꝙ ẽ verũ niſi ĩ lo
cis remotꝫ vt h,
qꝛ tũc requirunꝶ
ſigilla qn̄ꝗ ꝑſu
lũ vt ple.hic.Sꝫ
in locis nõ remo
tis dico h̃ ꝓcede
re,imo ẽt p̃t ꝓba
ri ordinat⁹ ꝑ lr̃as
teſtes ⁊ indicia.c.
ĩter q̃tuoꝛ.⁊.c.ſe.
⁊ ibi ho.glo.j.eo.
lxxi.diſt.c.fi.⁊ ibi
He.⁊ addo ꝙ ꝑ
ſcripturã tm̃,vt
no.Abb.in.c.bo
ne.el.j.s̃.de ele.ꝑ
c.legũ.ij.q.j.⁊ gl.
ij.q.vj.inſumma.
Zacharias.
b ¶ Offerẽti. vid̃
hic no.ꝑ Lãfr.d̃
Oꝛia.in.c.qm̃ ꝯ
falſam.§.teſtiũ.d̃
poſitiões. ver. ſꝫ
nũc q̃ro.cũ.ij.ſe.
⁊ ibi remil.ĩ apo.
celſi.j.de ꝓb.
Anto. Franciſc.
¶ Ad h̃ an offe
rẽs ſe ſpõte iura
re reddat ſe ſu
ſpectũ.Dicas ꝙ
ñ dꝫ qs ſpõte iu
rare ſꝫ ad d̃latio
nem alteri⁹,al̃s
reddiꝶ ſuſpectus
iurãs.l.ait p̃toꝛ.ĩ
p̃n.⁊ ibi ꝑ alex.ff.
d̃ iureiu.l.ſi lega
tarius.ff.de dol.
ꝙ ĩtellige vcꝫ ni
ſi fauoꝛe m̃rimo
nij,qꝛ tũc admit
tiꝶ ẽt ſpõte iurãs
vt in.§.ex lr̃is.et
ibi doc. no.de in
inte.reſt.itẽ h̃ ve
rũ niſi qn̄ lex mã
dat iurari, vt vo
luit bal.no.ĩ.l.ad
monendi.ff.d̃ iu
reiur.vbi dicit ꝙ
ſi ſtatutũ diſpo
nit ꝙ ſtetur iura
mẽto dãnũ paſſi
non dꝫ expectari
ꝙ ꝑs vel index d̃
ferat.ꝙ dictũ ẽt
ſeqꝶ alex.ĩ.d.l.ait
p̃toꝛ.⁊ hꝶ ꝑ ro.in
l.nõ erit.ĩ.§.ſꝫ ne
ꝗ.ff.de iureiu.⁊
ꝑ Alex.in.l.nam
poſtea.ĩ.§.j.e.ti.⁊
ibi etiã ponit an
iuramentũ volũ
tariũ vꝶ iudiciale
hẽat locũ ĩ criali
bus,⁊ an habeat
executionẽ patã,
de quo vide etiã
ꝑ ale.ĩ.l.ſꝫ ⁊ ſi poſ
ſeſſoꝛi.in.§.fi.⁊ in
l.ij.poſt Bar.eo.
ti.de iureiur.

abſꝗ aliquibus ſigillis vel alia ꝓbatione.j.e.tue.
So.p̃dicta ꝓcedunt in clericis q admitti deſide
rant tanꝗ̃ clerici ⁊ in eccleſijs recipi poſtulãt,ce
terũ ſi tãꝗ̃ viatoꝛes velint admitti vt ſecreto ce
lebꝛẽt admittẽdi ſunt vt ibi cũ ꝯcoꝛdãtijs.¶ Op
po.ꝙ nõ debeat cũ eis diſpenſari ſꝫ debeat de iu
re recipi ex quo em̃ ſunt oꝛdinati ⁊ nullũ hñt ĩpe
dimẽtũ etiam faciũt fidẽ de oꝛdinatione nulla cã
ſubeſt quare exigaꝶ diſpẽſatio cũ hic non exigaꝶ
iuris relaxatio.So.dicit gl.ꝙ ſecũ dꝫ diſpenſari.
i.de benignitate recipi:vel ꝭm Inno.hoc eſt di
ctũ:qꝛ ſi clericus ignotus ⁊ litere ignote non ẽ ſi
ne diſpenſatione epi admittẽdus.j.c.fi.vel dic cũ
eo diſpẽſari ſi in aliquo egeret diſpẽſatione.d̃ oꝛ.
2 ab epi.c.j.⁊.ij.¶ † Oppo.ꝙ talib⁹ lr̃is nõ credaꝶ
ignotis:imo exigaꝶ ſigilloꝝ collatio vel alia legi
tima pꝛobatio.in aut.de inſtr.cau.§.ij.coll.vj.⁊ de
fi.inſtr.c.ij.dic hoc pꝛocedere in his in qbus alte
ri nullũ vel modicũ inferꝶ p̃iudiciũ:al̃s non ſuffi
ceret hec ꝓbatio.¶ Not.ꝙ aliqñ pꝛoducunꝶ hec
ſigilla ad faciendũ fidẽ de clericatu qñ iter duos
diſputaꝶ de bñficio ꝙ nõ adhibetur fides talibus
3 ſigillis quo ad hoc.¶ † Quero an ꝑ p̃latos teſti
ficantes de oꝛdinatione poſſit ꝓbari oꝛdinatio.
a dicit Innoc.quod ſic[a] etiam ſi non ſint oꝛdinato
res vt hic:qꝛ non dicit eos oꝛdinatoꝛes:ad hoc.j.
eo.c.inter quatuoꝛ.⁊ non ſolũ ꝑ ſigilla epi,ſed ẽt ꝑ
alia argumenta ꝯſtare põt oꝛdinibus vt poſſint
licite ꝓmoueri ⁊ celebꝛare.Recitat alios dicere
ꝙ quo ad oꝛdines vt recipianꝶ ad celebꝛãdũ ĩ oꝛ
dine ſuo ſolus ep̃s ſuus põt dare cõmendatitias.
ar.lxxiij.di.c.fi.⁊ idẽ vt poſſint ab alio ep̃o oꝛdina
ri.Tu dic qcqd iſti dicant ꝙ quo ad vtrunꝗ effe
ctum ſufficiũt alioꝝ ep̃oꝝ lr̃e teſtimoniales,ſuffi
cit etiã vt poſſint ab alio ep̃o oꝛdinari ꝙ ei det be
neficiũ;vt in.d.decr.cũ nullus.de temp.oꝛdi.li.vj.
Nõ ob.lxxi.⁊.lxxij.diſt.ꝑ totũ:qꝛ loquunꝶ qñ cleri
cus a iure pꝛimi ep̃i eximebaꝶ in totum.vt qꝛ tale
erat bñficiũ ꝭm ꝙ cũ pꝛio teneri nõ poterat.Fuit
em̃ intẽtio antiquoꝝ canonũ ꝙ cleric⁹ ſine volũ
tate ep̃i ſibi nõ auferaꝶ in totũ.Sed ex quo nõ au
fert eũ in totũ ſecundus a pꝛimo ſed daꝶ ei p̃ben
da eũ poterat oꝛdinare ꝭm Inn.ad idem de p̃bẽ.
cũ iam dudum.dicit tñ qd̃ curialius eſſet ꝙ ſecun
dus ſine licẽtia pꝛimi oꝛdinatoꝛis illũ nõ oꝛdina
ret.arg.C.de pig.l.iij.⁊ dicit Hoſt.ꝙ ꝑ hoc innuit
Inn.aliquem poſſe habere plures titulos ⁊ plu
res p̃bendas cum eccleſia parochiali:ꝙ dicit de
rigoꝛe iuris non pꝛocedere.lxx.di.ſanctoꝝ.⁊ no.
de elec.dudũ.el.ij.de pꝛeben.de multa.⁊ d̃t tranſ
ferri nõ poſſe clericum beneficiatũ de vna dio.ad
aliã niſi a ꝓpꝛio ep̃o dimittaꝶ:vt ptꝫ de renũt.ad
monet.ſed ⁊ ſi dimiſſus ſit anteꝗ̃ ꝓmoueatur ad
aliũ oꝛdinẽ vel bñficiũ ꝓbandi ſunt moꝛes eius vt
ſequitur.dic ſi vult ab alio ep̃o oꝛdinari abſꝗ ſub
miſſione foꝛi ſine titulo non poteſt abſꝗ literis
ep̃i,ſi cum titulo ⁊ incompaſſibili ſic niſi hoc facit
ficte ⁊ ſimulate:vt not.de tem.oꝛ.cũ nullus.lib.vj.
¶ Quero qꝛ dicit lr̃a hic ꝙ habeanꝶ in ſuſpenſio
ne.an hec ſit ꝓpꝛia ſuſpenſio.dic qd̃ non: ſed ha
benꝶ in ꝓbatione quo ad alios vt hꝶ de coha.cle.
⁊ mu.c.fin.non em̃ ſunt ſuſpenſi ab hoĩe vel a iure.
imo celebꝛare poſſent ſi eſſent ĩ loco apto.plebes
aũt ſunt ſuſpẽſe audire illoꝝ offm̃.j.c.tue.talis er
go celebꝛans non incurrit irregularitatẽ:vñ ⁊ cũ
eo diſpẽſat ep̃s.j.eo.c.fi.ſed ſi ſuſpenſus eẽt a iure
vel homine diſpẽſaret ſolus papa de re iu.c.j.lib.
vj.xj.q.iij.ſi qs ep̃s.⁊ idẽ d̃r de depꝛehenſo in pu
blico crimine:q lꝫ celebꝛare non debeat,ſi tñ cele
bꝛat non pꝛecedente diſpenſatione cũ illo diſpen
ſare põt ep̃s cũ nõ ſit ꝓhibitum:imo dicũt quidã
c.ſi qs ep̃s.ſolum loqui in ſuſpẽſo ab hoĩe:de quo
de cle.excõ.mi.ſi celebꝛat.¶ No.ꝙ ſuſpẽſus ſuſpẽ
ſione indirecta ad obiecta dirigiꝶ non eſt irregu
laris celebꝛãdo,ad hoc quod no.in.c.ſi celebꝛat.ꝑ
ꝙ quidam dicere voluerunt idẽ in notoꝛio foꝛni
catoꝛe,de quo dic vt ibi.Alio aũt anno ſic declara
ui ꝙ ſuſpenſio non directa nec quo ad ſe:nec quo
4 ad alios inducit irregularitatem.¶ † Dubitat
hic Innoc.an ille interim ſit ſuſpenſus qui man

datur teneri in ſuſpenſo.dicit ꝙ non,ſꝫ teneꝶ in ſuſpenſo vt examinenꝶ
eius moꝛes ⁊ vita,interim tñ ab eius officio abſtinere dꝫ,⁊ ſic ſuſpẽſa
eſt plebs audire eius officiũ.j.eo.tue.Per que dicit ẽt publice celebꝛã
tem interim non incurrere irregularitatẽ ad ꝙ eſt qꝛ ep̃s in eo diſpen
ſat.vt.j.e.c.fi.⁊ ſi eſſet irregularis ſol⁹ papa diſpẽſaret.de re iudi.c.j. li.
vj.xj.qd̃.iij.ſi qs ep̃s.Et idem dicit de ſuſpenſo in publico crimine q lꝫ
celebꝛare nõ dꝫ ſi tñ celebꝛat non pꝛecedente diſpenſatione non eſt ir
regularis,qd̃ intellige qñ tale non eſt ꝙ inducat irregularitatẽ.de q
bus.de renũ.niſi.§.ꝓpter conſcientiam,qꝛ lꝫ ꝓpter delicti notoꝛietatẽ
ſuſpendatur quo ad ſe,vt dixi.s̃.de tẽp.oꝛ.c.ex tenoꝛe.⁊.c.fi.poſt Inn.
tñ non eſt ſuſpenſus quo ad alios.⁊ ſic no.tres caſus.Pꝛimus quãdo
eſt ſuſpenſus quo ad ſe ⁊ quo ad alios,⁊ hic celebꝛãs incurrit irregu
laritatem.Secundus qñ eſt ſuſpenſus quo ad alios:⁊ non quo ad ſe,⁊
hic celebꝛãs non incurrit irregularitatem:⁊ ad hanc ſpeciẽ aliqui vo
lant adaptare notoꝛiã foꝛnicationẽ qd̃ eſt falſum.s̃.ti.xxi.qꝛ.xxxij. di.
§.p̃ter hec.alias eſt ca.de quo per Cal.de cle.excõ.mi.ſi celebꝛat.vnde
applicandis eſt ad pꝛimam ſpeciem.Tertius caſus eſt quando quis
eſt ſuſpenſus quo ad ſe ⁊ non quo ad alios vt eſt quilibet notoꝛie delin
quẽs,qꝛ pꝛopter notoꝛiam irregularitatem celebꝛare nõ põt a ſubdi
tis tñ vitari nõ dꝫ vt hic.⁊ talis celebꝛans non incurrit irregularitatẽ,
5 lꝫ grauiter peccet:vt dicit Inn.¶ † Quero an ſufficiat literas oſten
dere oꝛdinũ ſuperioꝝ nõ oſtendendo literas oꝛdinũ inferioꝝ,dic ar.
eſt hic ꝙ non,niſi foꝛte qui oꝛdinauit ad ſacerdotium ſit tãte diſcretio
nis ꝙ non ſit p̃ſumendum illum oꝛdinaſſe in pꝛeſbyterũ niſi ſibi de in
terioꝛib⁹ oꝛdinibus cõſtitiſſet:qꝛ tunc omnia p̃ſumunꝶ ſolẽniter acta.
xcvij.diſt.nobiliſſimus.de pꝛocu.in noſtra.inſt.de fideiuſſ.in.§.fina.ꝭm
6 Inn.⁊ Hoſt.¶ † No.hic an pꝛo his que extra iudicialiter fiũt per mo
dum poteſtatis pꝛeſumaꝶ ⁊ vide ꝙ ſolennitas pꝛeſumaꝶ intrinſeca qñ
conſecutiue vt gradus oꝛdinatim ſe habeant ad id qd̃ vltimo eſt diſ
poſitũ.⁊ vide Inn.de accu.ſuper his.⁊ de eo q fur.oꝛ.recepit.innotuit.
de do.⁊ cõtu.cũ olim.de materia iſta vide qd̃ ſcripſi.de elec.cũ dilect⁹.
vtrũ ꝓ geſtis iudicialiter p̃ſumaꝶ.vide qd̃ no.in.c.bone.de ele.⁊ in.c.in
p̃ntia.de renunt.¶ An ꝓ his q̃ geruntur ꝑ viã voluntarie iuriſdictiõis
p̃ſumaꝶ.in dubio dic qd̃ ſic,vt ptꝫ in.l.ab ea parte.ff.de ꝓbat.de eo qui
fur.oꝛ.re.c.fi.idẽ in his q̃ aguntur officio iudicis.ita no.Hoſt.ſup gl.d̃
off.dele.cũ in iure.¶ Quid ſi eſſet qd̃ an gauderet pꝛiuilegio clericali
an de inferioꝛibus q̃rereꝶ oꝛdinibus:dic qd̃ non ꝭm Jo.An.

1 ☞ Clericus oꝛdinatus pꝛobatur ex literis oꝛdinatoꝛis.nu.3.4.vbi
ponuntur alij modi ꝓbationis.vide.j.cap.pꝛox.
2 Teſti ſponte ſe offerenti minuitur de fide.

Inter quatuoꝛ. Clericus peregrinus q ſe
iurat oꝛdinatum niſi al̃r ꝓ
beꝶ in illo oꝛdine non ſuſcipiꝶ nec ad ſuperioꝛes pꝛomoue
biꝶ.Communis diuiſio.ſcd̃a ibi,inquiſitioni.¶ Caſus lite
ralis.Clerici aliqñ transferũt ſe ad partes cõſtantinopolitanas,acce
dunt ad patriarcham ſine literis ſuoꝝ oꝛdinarioꝝ,tñ offerunt iura
mentum ꝙ ſunt in certis oꝛdinibus ⁊ petunt ad ſuperioꝛes ꝓmoueri,
queriꝶ qd iuris ſit.Rñdet papa niſi pꝛimo cõſtiterit patriarche ꝑ ido
nea argumenta de ipſoꝝ oꝛdinatione canonice non dꝫ illos recipere
in illis oꝛdinibus,nec ad ſuperioꝛes ꝓmouere anteꝗ̃ eoꝝ conuer
1 ſatio fuerit appꝛobata.Ber.¶ † No.j.arg.ꝙ de oꝛdinatione crediꝶ li
2 teris oꝛdinatoꝛis.vide de pꝛob.poſt ceſſionem.¶ † No.ij.ꝙ nõ adhi
b betur fides ſponte ſe iuramẽto offerenti[b].ad hoc de reſt.in integ.ex li
teris:vbi ſpontanea oblatio quandoꝗ detrahit ꝓbationi.¶ Not.iij.
ſummarium.¶ No.iiij.ꝙ ad hoc vt qs ad ſuperioꝛes ꝓmoueaꝶ ſuffi
cit de pꝛeceptis per argumenta pꝛobare.⁊ ſic argumenta hoc caſu ob
tinẽt inſtar plene ꝓbationis.¶ Oppo.ꝙ tales abſꝗ literis ⁊ alijs ꝓ
bationib⁹ clerici ſuſcipere debeant:⁊ ep̃i.vij.q.j.epiſcopi.Solu.vt ho
ſpites ſuſcipere debent non vt clericos ad pꝛomouendũ ⁊ celebꝛandũ.
3 ¶ † Quero que ſint ſufficientia indicia vel idonea argumenta.d̃t gl.
ꝙ ſigilla epiſcopoꝝ.s̃.c.px.Item ſigillum ep̃i oꝛdinantis ſi notũ ſit
lxxi.diſt.extraneo.C.de epiſco.⁊ cle.ſi qua per calumniam.ſed ſi perdi
dit inſtrumentũ pꝛobet amiſſionem ⁊ tenoꝛẽ ipſius.⁊ ꝙ ſine vitio fue
rit.de pꝛi.cum olim.vel per teſtes.s̃.c.pꝛox.Unde dicunt hic doct.ꝙ
cum non queratur hic patrimonium alterius ⁊ in ſpiritualibus ſuffi
ciat credere.de conſe.di.ij.vt quid.de pꝛeſbytero non baptizato.c.ij.⁊
al̃s ſit bone fame ⁊ vite,⁊ habeat.v.epiſcopoꝝ lꝫ ignota ſigilla ſi qua
notitia habeatur ꝑ famã vel alio mõ vel de ep̃is vel de terris ipſoꝝ,
lꝫ inſufficiens ſit ꝓbatio,tñ hoc caſu credit Inn.eos admitti poſſe ad
4 hec qd̃ no.j.de teſt.lꝫ.in fi.¶ † Quid enim ſi quis oꝛdinatus fuit iam
ſunt.lx.anni nec extant teſtes vel inſtrumẽta oꝛdinationis ſue,conſtat
tamen illos inter quos conuerſatus eſt hoc ſufficit.ff.ad Mace.l.iij.j.
e.de pꝛeſb.non bap.c.ij.⁊.iij.diceꝶ ergo idoneũ arg.nõ ex multitudine
ſigilloꝝ penitus ignotoꝝ ſed certis ⁊ ſufficientib⁹ indicijs vel p̃
ſumptionibus ꝭm Hoſt.⁊ dixi.s̃.cap.pxi.nec placet ſibi ꝙ hic loquaꝶ
de ꝓbatione teſtium vel inſtrumentoꝝ cum alia ſit pꝛobatio argu
mentoꝝ ad quam deueniꝶ in defectu pꝛime:dicit autẽ ꝙ lꝫ vna ſpe
cies huius pꝛobationis nõ ſit alia.tñ ſunt idẽ in ſubſtantia.⁊ fantaſti
cat hic equiparando tales pꝛobationes trinitati,quod ob reuerentiã
trinitatis omitto. Anto.de Bu.

Tue. Peregrinus de cuius ordinatione nõ cõſtat nõ
permittitur celebrare in publico ſed ſic in occul-
to. Cõmunis diuiſio: ſecunda ibi: reſpondemus. ¶ Caſus
literalis. Clerici aliquãdo accedũt ad partes hieroſolymi
tanas ſine cõmẽdatitijs literis ſuorũ epõrũ: q̃ſiuit patriarcha a dño
papa an debeat illos ꝑmittere celebrare diuina. Rñdet papa ꝙ niſi
cõſtiterit ei ſiue ꝑ literas ſiue per teſtes de canonica ordinatione ipſo
rum qui ignoti ſunt non permittat illos plebibus celebrare. Bernar.
¶ Nota primo ꝙ nõ debet admitti clericus peregrin⁹ ad celebrãdũ
publice niſi faciat fidem de ordinatione: admittitur tamẽ ad occultã
ex deuotione celebrationẽ. ¶ Oppo. ſ. c. proxi. Solu. per teſtes põt
probari ⁊ per alia argumenta. vt ibi. ¶ Opp. de principio ad fi. ſolut.
ad occultã admittitur q̃ ſoli ſibi preiudicatur. ad publicã non: q̃ po-
pulo preiudicaret. ¶ Quid ſi cleric⁹ eſt peregrinus eſt tñ famoſus: ⁊
hꝫ multos ſocios ſecũ an debeat admitti. Solu. litera dicit: ꝙ de peni
tus ignoto ad excludẽdũ aliqualiter notum: vt ſi habet famã perſone
diuulgatã ⁊ per qualitatẽ ⁊ quãtitatẽ ſociorũ poſſet eps animi ſui mo
tum aliter informare: adde quod no. ſ. c. proxi. ⁊c. Anto. de but.

1 ☞ Prelatorũ appellatione etiã cõprehẽdũtur inferiores epiſcopo.
2 Literis creditur in preiudicium ſcribentis.
Falſum non preſumitur committi a magno viro.
3 Clerici extranei nõ poſſunt inſtitui ab alieno epiſcopo etiã ſi de hoc
ſit conſuetudo. 4.
5 Electio ſiue poſtulatio an poſſit fieri de illis q ſint de aliena ꝓuincia.

TEnobis. Inferiores p̃lati ſine dioceſanorũ cõ-
ſenſu in eccleſijs ſuis peregrinos nõ
poſſunt inſtituere. Et eſt cõis diuiſio. ſecũda pars eſt ibi:
attẽdẽtes. ¶ Caſus lr̃alis. Quidã p̃lati eccleſiarũ de iuriſ-
dictiõe regni epi ſine cõſciẽtia ipſius epi clericos de alienis epatib⁹ in
ſtituebãt i eccleſijs ſibi cõmiſſis. Queſiuit eps a dño papa qd iuris eẽt
de illis clericis. Rñdet papa ꝙ eis nõ licet cũ ſit cõtrariũ honeſtati: ⁊ cõ
ſtitutiões ſanctorũ patrũ: ⁊ ideo põt illos inde remouere niſi ex diſpẽ
1 ſatione eos duxerit dimittẽdos. Ber. ¶ † Et no. ꝙ appellatiõe p̃lato-
rũ cõprehẽdunt etiã inferiores epõ. vide gl. de elec. cũ i cũctis. ſup ver-
bo: archidiaconatũ. de offi. or. c. ordinarij. li. vj. i gl. ij. ¶ No. ij. ꝙ cleri-
cus alteri⁹ dioceſis nõ põt ab inferiori p̃lato inſtitui. a cõtrario ꝙ aliquo
2 caſu inferiores p̃lati habẽt in eccleſijs ſuis ius inſtituẽdi. ¶ † Opp. ꝙ
debuerit papa credere ſolis lr̃is epi ſcribẽtis: q̃ nec voci vni⁹ credit
de teſtibus. lꝫ ex quadã ſol. creditur literis alicui⁹ ad preiudiciũ ſcribẽ
a tis.[a] iiij. q. iij. ſi teſtes. verſic. nullus. de quo. j. de teſti. in omni. ⁊ expo-
ne ergo didicimus quo ad ſcribẽtẽ nõ quo ad alios. vel. h. d. quia non
b preſumit ꝙ tãtus prelatus ſcribat falſum[b]. arg. vt eccleſiaſtica benefi-
cia. c. vno. vel expone. i. accepim⁹ vel audiuimus. j. de fide inſtr. c. iij. et
iiij. ¶ Scdo opp. ꝙ nec cum cõſciẽtia epi liceat inſtituere niſi habeat
literas dimiſſorias epi ſui. lxxj. ⁊ lxxij. diſt. ꝑ totũ. Sol. fatendũ eſt cõtrariũ
ſm Inn. ⁊ Hoſti. ⁊ ſic dicit hic ſupplendũ. ¶ Tertio op. ꝙ ad celebrã
dum ſaltẽ tales poſſit eps admittere. ar. ſ. c. proxi. Solu. ſi ſunt ignoti
nec ad celebrandũ nec aliud eos dꝫ admittere ſi illos plene noſceret
nõ ꝑ literas q̃ ſolis epis reſeruata eſt hec cognitio, poſſet illos admit
3 tere ad celebrãdũ ſm Inn. ¶ † Op. iiij. ꝙ nec indigenas poſſint inſti
tuere ſine epõ. j. tit. j. cũ ſatis. Sol. ſubaudi maxime ſm Hoſtiẽ. q̃ nec
4 indigenas iſtituere pñt. qd dic vt ibi. ¶ † Quero an cõſuetudine poſ-
ſet induci: vt abſq̃ epo inferiores prelati extraneos inſtituerent. dicit
Hoſti. qd nõ: q̃ nõ poſſet eſſe rõnabilis ibi, nulla rõne: ⁊ ſic eſſet impre
ſcriptibilis. eſt eñ irrationabile ꝙ quis ſe ſubtrahat a iuriſdictiõe ſui
epi vel vſurpet q̃ ſunt epalis autoritatis. vt. xciij. diſtin. nulla. de exceſ.
prela. accedẽtibus. de hoc de preſcri. cũ ex officij. de offi. archid. c. fi. ſm
Hoſti. ¶ Quero de irrationabilitate huius inſtitutionis vnde deſcẽ
dat: dic ꝙ deſcẽdit ex hoc q̃ poti⁹ ꝓprij q̃ alieni ſunt inſtituẽdi. lxxj.
⁊ lxxij. di. per totũ. tum q̃ inſtitutio autorizabilis ad minorẽ epo ꝑti-
nere nõ põt. xvj. q. vij. nullus. de hoc. j. ti. j. cũ ſatis: tum q̃ cõtrariũ eſt
honeſtati vt ſequitur. ¶ Quid ſi habeat cleric⁹ alienigena licẽtiã ſui
prioris prelati: an ſit neceſſaria licẽtia epi in cuius loco inſtituit: dic ꝙ
ſic. ad eũ enim ſpectat q̃ crederet aliqñ qs literas ſufficere q̃ nõ ſuffi-
ciũt. ſed ⁊ alia impedimẽta poſſent occurrere. vñ in talibus adhibẽda
eſt dioceſani ꝓuidẽtia. de ſen. excõ. c. ij. Itẽ nec ad celebrandũ populo
põt admitti per eos: ſicut nec ipſi dant dimiſſorias ſed eps ſm Inno.
¶ Sꝫ nunqd hec diſpẽſatio ſit neceſſaria in his qui ſunt electi aliquo
cõtempto vel poſt appellationẽ. dicit hic Inno. ⁊ Hoſtiẽ. ꝙ nõ: q̃uis
5 propter cõtẽptũ poſſit caſſari. de quo. ſ. de elec. qd ſicut. ¶ † Glo. in-
ducit vltimo decret. ad duo dubia. ſup quibus ſunt opi. primũ q̃ opi.
eſt an de aliena ꝓuincia poſſit eligi vel dẽat poſtula. de quo de poſtu-
la. prela. c. fi. de renũ. admonet. quidã tenẽt ꝙ nõ poſſit eligi. ⁊ ꝑ eis fa-
cit hec decre. q̃ in alieno epatu diſpẽſatiue promouet vt hic: ergo nõ
eligitur: ⁊ hoc cõfirmat dictũ Inn. hic qui dicit ꝙ quantũcunq̃ cleri-
cus alienigena prelati ſui habeat licentiã nõ tñ licet eũ in alia dioceſi
inſtituere niſi epiſcop⁹ dioceſanus eũ approbet ⁊ diſpẽſet qd hic dicit
expreſſum. ⁊ lxxj. diſt. hortamur. nec tñ in hoc poſſet diſpẽſare eps qd
ſine literis dimiſſorijs maneat i eccl'ia. Tu tene ꝙ põt eligi nec exigit
ſolẽnis poſtulatio: ſed bene nõ ſolẽnis per quã pareat ꝙ habeatur in
trãſitu licẽtia ſui dioceſani. et ꝓpter hoc exigunt
litere dimiſſorie ⁊ ꝙ cognit⁹ ſit: nã ſi incognitus
nõ admittit abſq̃ deliberatione et inueſtigatiõe
epi nec hec eſt diſpẽſatio ſed poti⁹ examinatio. et
ſi admittat abſq̃ ei⁹ examinatione vel approba-
tione nõ eſt rite ꝓmot⁹. ⁊ hec eſt cã ꝓpter quã hic
exigit diſpẽſatio, ꝓpter q̃ apparet ꝙ ñ dꝫ poſtu
lari. nã neceſſitas diſpẽſatiõis ad perſonã ad ius
electionis habilitandã bene facit quẽ ineligibi-
lem: ſed neceſſitas diſpẽſationis q̃ nõ ad perſonã
habilitãdã ſed ea ꝓmota abſq̃ debita ſolennita-
a te requiritur ad promotionẽ validandã nõ facit
quẽ ineligibilem. ¶ Nunquid aũt abbas et mo-
nachi clericũ extraneum poſſint in eccleſijs ſuis
inſtituere dimiſſorias habentẽ ſi eccleſia etiã cũ
populo eſt exẽpta in qua vult inſtituere. ⁊ tũc da
to ꝙ ꝓ inſtitutione nõ debeat recurri ad epiſco-
pum: tamen dicit Innoc. quod dato ꝙ ſit plene
exẽpta et ad eos ex priuilegio ſpectet inſtitutio
ad dioceſanũ recurrendũ eſt vt nõ preſtet aſſen-
ſum ſꝫ vt cognoſcat de literis dimiſſorijs ⁊ poſt-
q̃ ꝓnũtiauit eũ plene dimiſſum poterũt eũ inſti
tuere: alias ſi hunc ordinem nõ ſeruauit poterit
epiſcopus in taliter inſtitutum animaduertere
cũ delinquat in ſua dioceſi celebrando niſi obſtet
priuilegiũ qd videndum eſt ⁊ ſeruandũ. de priui
leg. porro. que dicta ſunt vera in eccleſijs habẽti
bus populũ exemptum. Si vero populus nõ eſ-
ſet exempt⁹: neceſſarius eſſet aſſenſus dioceſani:
quẽ ſi malitioſe preſtare negligit recurrit ad ſu-
periorem. de iure patro. nullus. Si autẽ capelle
b ſunt exempte ⁊ non habẽt populũ placet Inno.
ꝙ poſſint inſtituere extraneũ habentẽ dimiſſo-
rias etiã ſine licẽtia epiſcopi. nec ob. quod dictũ
eſt de delicto: q̃ iſte non delinquit. vel illud in nõ
exemptis. ⁊ dicit Innocẽ. hic ꝙ iſte non recipiet
executionẽ inſtitutionis niſi cum eo diſpẽſetur.
vel melius ſcdm eñ eſt diſpenſatio neceſſaria q̃
ignotus. vt dixi. ſ. c. j. ¶ Not. quod dicit hic In-
noc. primo ꝙ dicitur delinquentẽ in loco exẽpto
non puniri: eſt verũ qñ perſona eſt exempta vbi
delinquit ſecus ſi extranea: q̃ loc⁹ eſt de dioceſi
⁊ extraneus ibi delinquẽs nõ eſt exẽptus. ¶ Itẽ
not. qñ abbates poſſint in eccleſijs ſibi ſubiectis
habere ius inſtituendi vel non. de quo. xvj. qd. ij.
in ſumma. ⁊ c. viſis. ⁊ vide qd no. de prebẽ. de mo-
nachis. de priui. cũ ⁊ plãtare. §. in eccleſijs. ⁊ c. pa
ſtoralis. ⁊ de do. paſtoralis. ⁊ de cenſi. cũ venera-
bilis. Secũdo inducit gl. decre. ad illud: an ſi cõ-
currant electio de gremio ⁊ de alienigena preua
leat electio de gremio: quia videtur quod ſic per
hanc decreta. cũ vni de iure communi prouidea-
tur: alteri de iure ſingula. de quo de elec. cũ inter
canonicos.

¶ De officio archidiaconi. Rubrica.

¶ Explicito tractatu ordinandorũ de dignita-
tũ officijs videam⁹: q̃ archidiacon⁹ poſt epiſco
pũ maior eſt: ideo ⁊c. ſm Goffre. materia habet.
xxv. diſtin. perlectis. lxxiiij. diſ. honoratus. xciiij.
diſt. c. fin. Anto. de butri.

1 ☞ Archidiacon⁹ eſt prim⁹ poſt epm: ⁊ eſt de iu
re eius vicarius. ⁊ qd ſit eius officium: vide. j. ca.
proximo. ⁊ in proceſſu. vide. j. c. ad hec.
2 Appellatione vrbis: qñq̃ ſola cõprehendit ciui
tas, et appellatione parochie dioceſis.

VT archidiaco
nus. Dicit hoc. c. ⁊ ſequẽs q̃ ad
officiũ archidiaconi ꝑtinere no
ſcantur q̃ tota cadit ſub vno cõ
ſtructu, ideo cõmode diuidi nõ
1 poteſt. ¶ † Nota primo qd in eccleſia de iure ar-
chidiaconus eſt primus poſt epiſcopum ⁊ de iu-
re cõmuni eius eſt vicarius id eſt vices eius ge-
rens quia in multis gerit vices epiſcopi in his
que ſpectant ad epiſcopum. ⁊ ſic poteſtatem quã
habet, habet ſub epiſcopo, ⁊ eius nomine exer-
cet. ¶ Nota ſecũdo quod dignitas archidiaco-

Zacharias.
a ¶ Ad ꝑiudiciũ
ſcribẽtis. no. bar.
in. l. publia. §. fin.
not. iij. §. depoſi.
et ibi ẽt Bal. idẽ
i. l. cũ tabernã. §.
idẽ q̃ſijt. de pig.
Alex. pleniſſi. ad
quem in hac ma
teria recurras i
aut. ⁊ ſi cõtus. in
ij. lect. col. ij. in fi.
C. vt igit liqueat
iſta materia. C.
d fi. inſtr. ⁊ Spe.
in titu. de inſtru.
edi. §. nũc dicẽdũ
reſtat. ver. priua
torum autem.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Scribat fal-
ſum. Vide gl. in
l. titio fund⁹. ff. d
cõdi. ⁊ demon. q̃
vult ꝙ bono vi-
ro ſit credẽdũ: ⁊
hoc etiã voluit
gl. in. c. expedit.
in verbo ſciẽdũ.
xij. q. ij. ꝓbat tex.
optim⁹ in. c. ſi. j.
de ope. no. nun-
tia. quã dt ſingu.
Andr. ſicul. in. c.
cauſam. ij, de iu-
di. ⁊ ad horũ ex-
ornationẽ vide
cõgeſta. ꝑ. d. Iaſ.
in. l. admonendi.
char. xvij. col. iij.
ff. de iureiurã. ⁊ l.
l. iubemus. C. de
iud. late ꝑ Mar
ſi. bono. i. l. j. §. ad
q̃ſtionẽ. ff. de q̃-
ſtio. et multa vl-
tra eos cumula-
ui in. l. qd nerua.
in ſecundo nota.
ff. depoſi.

a Zacharias.¶ Archidiaconi. Infero. ꝙ archidiacon⁹ hȝ dignitatē de q̄ tñ eſt dubiū:ſed tene ꝙ habeat.no.Car.i cle.j.ꝛ ibi ho.tex.ō ꝑbē. Anto.Fran.¶ Ad hoc qͦ dꝛ de archidiacono. Adde ꝙ archidiaconus ꝑpter curā fori ɔtētioſi quē exercet dꝛ eſſe maior archiepreſbytero cū archipreſbyter exerceat curā fori penitētialis.c.offm̄.de offi.archipreſb.ꝛ vidē.d.

Cardi.in cle.j.in princ.in.vij.q.de ꝑbē.ꝛ vide tex.in c.ꝑlectis.xxv.di. Et addē ꝙ archidiaconus pōt cognoſcere ō cauſa matrimoniali ex cōſuetudine vt ꝑ Inn.i.c. literas. in prin.de reſtit. ſpol.ꝛ an habeat iuriſdictionē ordinariā vide per Spe.i tit.de offi. ordi.in ꝑn.in ṽ.ꝛ hac rōne.ꝛ in tit. de iuriſ.om.iudi. in ver.ſed caſu.ꝛ per archi.in.d.c. perlectis.

b ¶ Viſitet. Addē qͦ voluerūt do. de Ro.dec.ſuis. hoc.e.ti.i antiqs. Zacharias.

¶ Addē Semi. ꝛ Phili. Frā.in c.j.eo.titu.lib.vj. Zacharias.

c ¶ Archidiaconi.Vidē ꝑ Spe.e. tit.in prin.ꝛ in ti. de re ſcri.ꝑſenta.§.rōne forme. i forma cōqueſti ſunt nobis.ꝛ car. plene in colū.j.q. xliij.de offi.ordi. Zacharias.

d ¶ Deponat vel remoueat. Tu vidē ō hoc ꝑ Jo. an.ꝛ Hoſtiē.in.c. j.de offi.cuſto.qͦ dic ꝑcedere i monito negligente. alias nō vt ꝑ car. in cle.j.in prin.de celebra.miſſa. Sebaſt. Sapia.

e ¶ Pro cuſtodia. Hāc opi.dixi eē dubitabilē i.l.qͦ nerua i materia late culpe.ff.de poſi.ꝛ dixi ꝙ cōtra eā vr̄ tex.hic: iuncta gl.in v̄bo reati.q̄ vult ꝙ negligētia in ꝑlato ē pctm̄ mortale: qͦ ſi eſt verū ſequitur ꝙ ꝑlatus nō teneꝛ ō leuiſſima:qꝛ ille q eſt i leuiſſima culpa non eſt in peccato mortali vt ſentit Inno.in.c.ſicut dignū.de homici. dum vult ꝙ ille qui eſt in leui vel leuiſſima culpa nō tenetur in foro cōſcientie. Dixi tamē ꝙ forte dici poteſt ꝙ aut prelatus cōueniꝛ in iudicio ꝛ tunc tenetur etiā de leuiſſima. Aut nō conuenitur ꝛ tūc nō tenetur quo ad deū.ꝛ ſimilē diſt.facit decius in.c.j.in ſecūda lectura.col.v. de conſti.vbi vult ꝙ quādoq̄ quis conuentus tenetur reſarcire dānū non autem quo ad deum. Cogita tamen diligentius.

ni⁹ ſaltē dicitur late habere curam reſpectu partis que tangit clerū toti⁹ dioceſis.¶ †No.iij.qͦ appellatione vrbis q̄nq̄ ſola comprehendiꝛ ciuitas.ꝛ appellatione parochie dioceſis.¶ Et no. circa ea que habēt curā de clero:qꝛ de honore de cōſeruatiōe cleri ꝛ de edificijs eccleſiaꝝ ſeu reparationib⁹.de doctrina eccleſiaſtici officij:ꝛ in talib⁹ delinquētes debet epō notificare alſ de hoc rationē redditurus. Itē hȝ ius viſitandi de triēnio in trienniū impedito epō de parochia in parochiā vt vicari⁹ epi.ꝛ de iure pōt q̄ correctione indigent vt vicari⁹ epi corrigere ꝛ emēdare:ꝛ ex hoc patet ꝙ licet in vicario hois nō veniat correctio delictorū tñ in vicario iuris.¶ Opp.ꝙ aliqua officia hic enumerata ſpectant ad theſaurariū ꝛ primiceriū.xxv.diſt.ꝑlectis. Sol. aliqua ex his in cōſequētiā ꝛ ſub archidiacono ꝑtinent ad archidiaconū principaliter:qꝛ in cunctis eſt preordinator:vel dic ꝙ illud eſt locale ſm Vincen. vel hec referunꝛ ad diuerſas ɔſuetudines.vñ dicit hic Hoſt.qͦ illa capitula que alteri dignitati hoc tribuūt:vel intelligenda ſunt in eccleſijs in q̄bus non eſt dignitas archidiaconalis.vel loquūtur ſm diuerſas ɔſuetudines ceſſantib⁹ cōſuetudinibus ꝑ poteſtate archidiaconi recurrēdū eſt de iure ad.c.ad hec.ꝛ.c.vt nr̄m.j.e.ſm Inno.prima placet Hoſ.vt in iuriſdictione primicerij nō excludaꝛ iuriſdictio archidiaconi ſicut nec iuriſdictiōe archidiaconi excludiꝛ iuriſdictio epi.de quo de offic.ordi.paſtoralis.et.c.cū ab eccleſiarū prelatis.de ɔſue.tñ in aliquib⁹ eccleſijs eſt maior archidiaconus in aliquib⁹ maior eſt archipreſbyter.¶ Op.ꝙ epſ debeat viſitare ipſe.x.q.j.epm̄. Sol.epſ dȝ viſitare ſingulis annis parochiā niſi dimittat propter grauamē eccleſiarū ꝛ tūc mittat archidiaconum:idē ſi alias ire nō pōt vt hic. Inn.dicit ꝙ epſ vbi nō pōt viſitare debet mittere alium quē elegerit.ſi hoc habeatur de conſuetudine vel vbi nō eſt archidiacon⁹ quē deſtinet. x.q.j.epm̄.et.c.decernim⁹.alias mittere dȝ archidiaconū ſm Inn.dicit Hoſt.ꝙ epō licet mittere quē vult.ꝛ nihilomin⁹ viſitabit archidiaconus ſi de cōſuetudine hoc habeat qꝛ vna viſitatio non impedit aliā.de quo.j.eo.c.mādam⁹.¶ Opp.iij. cū eadē gl.ibi in ver.itē cōtra.j.c.mādam⁹.ꝙ archidiacon⁹ ſingulis annis viſitet b ꝛ pluries ſi expedit.j.co.mandamus. Solu.dicit glo.ꝙ ɔtrium loquiꝛ in viſitatione ꝑprie parochie.ſed hic loquitur q̄n vult viſitare vniuerſam parochiā.dicebat Philip.ꝙ de neceſſitate iuris tenetur de triennio in triennium,poteſt tamen ſingulis annis ſi vult vt hic.¶ Quarto opp.ꝙ nō corrigat archidiacon⁹.j.c.ad hec. Solu.minora corrigit: maiora ad epm̄ refert vt ibi.¶ Quero q̄ ſpectāt ad officiū vicarij a iure dati.dic audit cauſas ſubditorū epō ꝑ querelā et abſoluit excōmunicatos ab ipſo.de offi.or.cū ab eccleſiarū.quod non poſſet archiepiſcopus in ſubditos ſuffraganeorū.ix. q.iij.nullus.licet tñ ſint vicarij:tñ cū certa dignitate ponunꝛ: vt patet per hunc titulum.ideo nō poſſunt ad nutū epi reuocari nec ipſorum officiū pōt epſ exercere.de quo in.d.c.cū ab eccleſiarū. de quo.j.c.fin.ꝛ dicuntur archidiaconus et ſimiles.ideo vicarij:qꝛ omnia que exercent ad epōs pertinent inſtituendo dignitates niſi aliqua tūc excipiantur.qͦ credit Innocē.poſſe ſicut cuſtodias eccleſiarū.de inſtitu.cū veniſſent.vt eccleſiaſtica bñficia.c.j.j.eo. ad hec.et etiā inſtitutiones earū excipere poterunt.ſi tñ ſunt dotātes preſentatio eorum ad illos pertinet ſm Inno.

Officium. Dicit idē qͦ prima nec poniꝛ literalis caſus niſi quod ponit quedā ſpectātia ad officiū archidiaconi.¶ No.ꝙ duo reperiūtur in archidiacono.ſ.officiū vt hic:iuriſdictio vt in ꝑcedenti.c.¶ No. hic q̄ ſpectāt ad officiū archidiacani rōne ordinis.primo legere euāgeliū vel aliū delegare.ꝛ ſic ea q̄ ſunt ordinis alteri habenti poteſtatē ſunt delegabilia.ſcdͦo qꝛ iubet leuitas induere ad officium epi.tertio inſtruit qualiter ad miſſam ꝑcedāt.quarto eſt ordinator officij toti⁹ in eccleſia determinādo lectiones ꝛ reſponſoria.ꝛ eos ante debet auſcultare. Et no.hec q̄ ſunt de natura officij.quinto ordinat acolitos ꝛ q̄s portat cādelabra ꝛ q̄s thuribulū ꝛ generaliter omnia officia eccleſie ordinat.¶ Opp.ꝙ officiū auſcultādi ſpectat ad magiſtrū ſcholariū. Sol.dicit hic gl.ꝙ hoc eſt de cōſuetudine:qꝛ vt plurimū officiū et poteſtas archidiaconi eſt ex cōſuetudine.j.c.ad hec.ꝛ.c.fi.vel loquitur q̄n epſ eſt ꝑſens ꝛ mādat per archidiaconū expediri.vel hec principaliter ſpectāt ad archidiaconū in cōſequētiā ad aliū. Et ꝑ hoc non obſtat ꝙ multa ex his ſpectāt ad officiū primicerij.j.de offi.primicerij.c. j.¶ Quero q̄ ſpectāt ad iuriſdictionē archidiaconi.c dicit Hoſti.qͦ illa que habētur.j.c.fi.xxv.di.ꝑlectis.q̄ ibi enumeranꝛ ſunt hec. Primo audit iurgia,q̄ōnes ꝛ cauſas.j.c.ad hec. Scdͦo inſtituit.lxiij.diſt.ſi in plebibus.de quo.j.c.cū ſatis. Tertio penas infligit.j.de penis.lȝ. Quarto priuat bñficijs.de preben.referēte. Quinto a ſubiectis percipit obſequia.de exceſ.prela.ad hec. Sexto perpetuā vicarie curā,et ꝑ ɔſequēs iuriſdictionē ordinariā habet.ſ.c.j. Septimo corrigit viſitat ꝑcurationes,recipit ſuſpēdit excōicat interdicit.j.c.mādam⁹.de elec. dudū.j.c.ſi.qͦ dic vt ibi. Quedā aūt ſunt q̄ archidiaconus nō videtur poſſe qꝛ nō inſtituit.xvj.q.vij.nullus.j.eo.cū ſatis.ꝛ.c.ſequen.ſcdͦo quia vicari⁹ eſt:epō ꝑhibēte nihil poterit.de quo.ſ.c.j.facit.ff.de iudi.l.iudiciū.tertio qꝛ de maioribus ſe non intromittit niſi referendo.j.c.ad hec.per qͦ pȝ qͦ eſt pedaneus.i.paruus aut nudus iudex vel delegatus.de pedan.iud.l.ij.ꝛ fi.ſm Hoſſ.de quo.j.c.fi.¶ Quero an debeat quēlibet auſcultare.dic qͦ auſcultabit incognitū nō ꝑbatū:probatū autē nō auſcultabit.qꝛ notoria nō ſunt examināda.de fi.preſby.q̄m̄.vel auſcultabit prima vice ꝛ non plus. Anto.de but.

1 ☞ Negligentia eſt delictum in prelato.

2 Leuiſſima culpa imputatur cuſtodi recipiente pretiū de cuſtodia.

3 Cōmittens cuſtodiā alicui teneꝛ de fraude ꝛ offenſa illi⁹ cui cōmiſit.

Ad que. Cuſtodia vaſorū eccleſie ſpectat ad archidiaconū.h.d.¶ Caſus līalis. Archidiacon⁹ Salonitan⁹ hȝ cuſtodiā vaſorū ꝛ aliorū ornamētorū eccl'ie:archiepſ Salonitanus ſignificauit dño pape ꝙ archidiaconus negligens erat circa ꝑdicta cuſtodiēda. Sup hoc ſcribit papa archiepō dicēs ꝙ diſtincte ingret ab ipſo de vaſis eccl'ie q̄ illic collecta ſunt qualiter cuſtodianꝛ. Et ſi aliqd ex negligētia vel fraude ipſius perierit in hoc punieꝛ et tenebiꝛ ad reſtitutionē ipſorū cū ipſe ex officio ſuo ad hoc teneaꝛ. Ber.¶ No.ꝙ ad archidiaconū ſpectat

1 cuſtodia vaſoꝝ eccl'ie pre alijs.¶ †No.ꝙ in ꝑlato negligētia eſt reat⁹ ꝛ delictū.hoc no.Inn.de elec.querelam.ꝛ ad hoc de ſta.mona.cum ad monaſteriū. Et no.ꝙ de ipſis teneꝛ ꝛ ſi ipſi⁹ dolo vel negligentia:aut etiā alteri⁹ ipſe ɔueniri poterit.¶ Opp.ꝙ ſpectet vaſorum cuſtodia ad cuſtodē.xij.q.ij.apoſtolicos.gl.dicit ꝙ attēdenda eſt conſuetudo: dic ꝙ ad ipſum principaliter ſpectat:ꝛ ad alios ſub eo de quorū negligētia vel dolo teneꝛ.ſic etiā dici pōt de ſacriſta ad quē hoc ꝑtinere videꝛ.de officio ſacriſte.c.j.vñ dicit Inn.ꝙ de repoſitis in eccl'ia cathedrali ſiue eccl'ie iſti⁹,ſiue aliarū inferiorū:vt qꝛ forte ꝑpter fortitudinē ſacriſtie ibi vaſa ſua repoſuerūt archidiaconi teneꝛ etiā ſi ſacriſtam habeat eccleſia vel theſaurariū. Itē ꝛ ſi in eccleſia cathedrali nō reponanꝛ nec ſint vaſa cathedralis eccleſie ſed inferioris tenebiꝛ archidiaconus:qꝛ ad ipſius officiū ſpectat vt diligentē curā habeat ſup oēs inferiores ꝑlatos eccleſiarū qualiter cuſtodiāt.alſ ſi reperiaꝛ negligēs obligaꝛ.ſm Inn.niſi ipſum excuſaret conſuetudo cōtraria ſm Hoſt. ¶ Quero cū alia gl.de qua culpa teneꝛ:ꝛ quorū iſte archidiaconus: dicit gl.ꝙ teneꝛ de lata ꝛ leui ad inſtar tutorū ꝛ curatorū pupilli.C.de periculo tut.ꝛ cu.l.ſi res pupillares.ꝛ etiā de negligētia vt hic ptȝ:cū etiā ꝑpter negligentiā remoueaꝛ.j.de offi.cuſto.c.j.cū ſimilibus:ſic et iudex ꝑpter negligentiā remoueꝛ.C.de offi.ꝑfe.orien.l.ſi quos.cū ſimilibus.qͦ pōt intelligi q̄n eſt craſſa.j.q.j.quicquid ſm glo.¶ No.iſtam caudam glo.q̄ optime declarat ꝛ reſtringit q̄n prelatus propter negligē

d tiā deponaꝛ vel remoueaꝛ.d ¶ † Poſt gl.dicūt doct.ꝙ vt aliqͦ ad

2 dat verbū qͦ dicit ꝙ de negligētia teneꝛ ad id qͦ dixit de leui culpa: vr̄ ꝙ etiā de leuiſſima teneaꝛ prelatus:nec mirū ſm Inno.qꝛ q pretiū

e recipit pro cuſtodia e teneꝛ de leuiſſima:ſed prelat⁹ habens hoc officiū pluſq̄ pretiū recipit,cū ſit plus habere dignitatē q̄ȝ pretiū:vel ſm hoc intelligiꝛ q̄n hec cerimonialia nō erāt depoſita ſȝ pignori obligata vel alio modo accepta ab eccl'ia vel epō ꝛ apud archidiaconū commēdata.per hoc dicit Inn.de elec.querelā.qͦ crimē eſt in ꝑlato negligētia.¶ No.bñ iſtam glo.q̄ declarat melius q̄ȝ alia q̄n prelatus de

culpa

culpa ⁊ de qua teneatur. ⁊ vide Innoc. de iu. cum deputati.
⁊ quãdo propter eam valeat deponi. Alie gl. ſunt literales.
3 ¶ † Per p̄dicta ⁊ tex. dicũt doctores ꝙ cauere debet archi
dia. cui cõmittat cuſtodiam: q2 tenetur de fraude et offenſa
illius cui cõmittit: vt hic patet. de ſtatu regularium. cum ad
monaſteriũ. §. pe. ad idem. ff. de cuſto. reo. l. fin. vt lite nõ cõ-
te. c. j. cum ſimilibus.
1 ☞ Intruſus poſſeſſor quis dicatur.
2 Archidiaconus an dicatur habere curam in eccleſia.

Cum ſatis. Archidiaconus ſine mã-
dato epiſcopi nõ cõmittit
curam animarum. h. d. In prima ponit cauſam
deciſam et expreſſam. Secũda mãdatũ ibi: man-
dam9. ¶ Caſus literalis. Archidiacon9 elieñ. ſine licentia
ſui epiſcopi cõmittebat curã animarũ dicens hoc ex cõſue-
tudine ſibi licere. Epiſcopus cõqueſtus eſt de hoc dño pa-
pe. Reſpondet papa ꝙ obtẽtu alicui9 cõſuetudinis non dz
archidiaconus facere contra inſtitutiones ſanctorũ patrũ
vnde precipit eidẽ ꝙ nulli cõmittat curã animarũ ſine licen
tia ⁊ mandato ſui epiſcopi. Ber. ¶ No. abſurditates vitan-
das. ¶ Scdo no. ꝙ obtẽtu cõſuetudinis reſeruata in priui-
a legiũ ordinis ep̃alis inferior prelatus [a] acquirere nõ põt: et
alia ſunt inquiſibilia cõſuetudine. idẽ de reſeruatis in priui-
legiũ ſupreme poteſtatis. Inno. de ele. bone. el. ij. ¶ No. iij.
ꝙ inſtitutio autorizabilis ſupra curã cõſuetudine per archi
dia. vel inferiorẽ prelatũ ab ep̃o queri nõ põt. vide de priui.
accedẽtibus. ⁊ qd dicã. j. c. fi. ⁊ de inſti. cũ veniſſent. Not. ꝙ de
mandato ep̃i põt ſupra curã inſtituere ſi ad hoc debeat ſpe-
ciale mandatũ ⁊ ſic cõſuetudine nõ queſibile eſt delegabile.
¶ Oppo. qd inſtituat archidia. j. c. ad hec. ⁊ c. vt noſtrum.
Solu. quedam eſt inſtitutio autorizabilis ſupra curã ideſt
traditio cure: ⁊ hoc de iure ſpectat ad ſolum ep̃m nec ipſam
q̃rit inferior cõſuetudine. de fil. p̄ſby. tua. de here. cũ ex iniũ-
cto. in fi. de offi. dele. ſuper eo. de exceſ. pla. c. iij. Archid. autẽ
vel inferior etiã cõſuetudine illã non querit vt hic. qd dicũt
doc. in. c. fi. j. eo. verũ ſola cõſuetudine. ſed ſic ep̃i conceſſione
id eſt ex priuilegio cũ cõſuetudine. ⁊ ſic intelligunt de inſtit.
cũ veniſſent. Effectus aũt huius eſt q2 ante ipſam nec repre
ſentans nec is cui collata eſt habet poteſtatẽ curam admini
ſtrãdi vel eccleſiã. de prebẽ. cũ iã dudũ. ⁊ c. in lateraneñ. ꝙ ſi
fecerit talis remoueri poteſt niſi diſpenſauerit. s̃. tit. j. c. fin.
Ratio aũt p̄dictorũ quare nõ poſſit inferior: q2 ſine autori-
tate ep̃i nullus põt intrare vel derelinquere eccleſiã. de re-
nũ. admonet. nec dz ſe quis talibus intromittere: ſed voca-
tus ⁊c. de ele. qualiter ⁊ qlibet ꝑ oſtiũ intrare dz. j. q. j. ordina
tiões. vij. q. j. nõ furẽ. ⁊ c. deniq3. ⁊ ingerere ſe dicit qui abſq3
dioceſani autoritate intrat. de offi. ordi. qm̃. ⁊ ep̃s vicari9 eſt
xp̃i. xxxiij. qd. v. mulier. ideo ſi quis ꝑ aliũ intrat ſpreto oſtio
qui xp̃s eſt. i. ep̃o qui eius eſt vicarius beneficiũ eccleſiaſticũ
vſurpat. de iurepat. relatum. viij. qd. j. q vos. ⁊ c. ſeq. ⁊ in. c. in
ſcripturis. Et hec eſt rõ quare dicta inſtitutio p̄ſcribi nõ põt.
1 ¶ † Not. hãc caudã q2 ꝑ hoc colliges qs dicat intruſus [b] et
b incoloratus poſſeſſor. vide de accu. veniẽs. de cõceſ. prebẽ. cũ
nſis. ⁊ c. lr̃as. Quedã eſt inſtitutio q̃ ſumitur ꝓ collatiõe iu-
ris. i. tituli bñficij: ⁊ nõ ꝓ collatiõe cure vel traditione iuris
adminiſtrandi curã. ⁊ hãc poteſt archidiaconus habere de
c cõſuetudine [c]. de inſti. cũ veniſſent. de exceſ. p̄la. c. ij. de prebẽ.
referẽte. Per qd dicit hic Inn. ꝙ inferior ep̃o nõ hz d iure
poteſtatẽ conferendi eccleſiã vel prebendã niſi hoc faciat de
priuilegio vel cõſuetudine. ⁊ tũc faciat tanq3 vicari9. de offi.
dele. ſuper. e. de inſti. cũ veniſſent. s̃. c. j. ſm Inn. ⁊ cõceſſio ꝓ
inſtitutione ponit de offi. deleg. dilect9. ⁊ hoc in non curata
eccleſia: ꝓcedit etiã in curata: ſ3 anteq3 vtatur corporaliter
⁊ actualiter cure adminiſtratiõe op3 ꝙ ĩ curata accedat pro
licentia ad ep̃m: vt ſupra curã ĩſtituat vt dictũ eſt: de hoc re-
mittit de priuilegijs. volẽtes. li. vj. Quedã eſt inſtitutio q̃ ſu
mit ꝓ trãſlatiõe nude poſſeſſiõis. i. iure tituli totali iure iam
tranſlato. i. pro inueſtitura: et hoc ſpectat ad archidiaconũ
de iure cõi. ⁊ hec ſequitur autorizabilẽ tanq3 illius executo-
riam. de re iudi. cũ berthold9. in prin. ⁊ de cõſenſu epiſcopi ⁊
2 de hac. j. ad hec. ⁊ c. vt noſtrũ. ¶ † Quero cũ gl. nũquid ar-
chidiaconus dicat habere añ oĩa curã. vide glo. de ele. cum
in cunctis. Primo videt ꝙ non põt de iure cõi excõicare. j.
c. ꝓxi. In cõtrariũ ꝙ habeat faciũt de eo q fur. ord. recepit.
c. j. cũ cõcor. s̃. c. j. Glo. recitat opi. Prima fuit Hugo. Tanc.
⁊ Vin. ⁊ dicit qd archidiaconus de iure cõi non hz curã niſi
ſpecialiter ſibi ab ep̃o cõmittatur ideo alteri nõ cõmittit vt
hic. ⁊ d. c. nullus. vnde iura que dicũt ꝙ hz: intelligũt qd ha-
bet de cõſuetudine ⁊ nõ de iure vel ex delegatione. Secũda
opinio qd hz curã animarũ eo ꝙ ꝑ ep̃m inſtituitur vel per
collegiũ eligit ⁊ per ep̃m cõfirmatur, generalẽ cure admini
ſtrationẽ cũ iuriſdictione ſuſcipit. ad hoc. j. eo. ad hec. de pre
ben. referente. Dicit gloſ. ꝙ quedã ſunt que ad archidiaco-
nũ ſpectant de iure cõi ⁊ hec numerant. j. c. ad hec. ⁊ c. vt no-
ſtrũ. oĩa alia de cõſuetudine pñt, per qd cõcludit gl. quod de
cõſuetudine põt hr̃e curã ⁊ poteſtatẽ ad curam inſtituendi
dũ tñ conſuetudo ſit preſcripta vt hic: ſed de hoc dic vt dixi
ſuper tex. ꝑ qd dicit qd iura que diuerſimode loquunt de ar
chidiacono quo ad poteſtatẽ excõicandi ⁊ poteſtatem curã
exercendi referunt ad diuerſas cõſuetudines: reſidet ergo
gl. qd nõ poſſit ea q̃ ſunt cure. Dicit Hoſt. ꝙ cura animarũ
cõmitti nõ põt etiã de cõſuetudine vt dixi ſup tex. ⁊ dicit ibi
gl. nõ p̄ſcripte: q2 dictũ gl. eſt ꝯ tex. intelligẽdo de inſtitutiõe
autorizabili quo ad verba ⁊ mentem. quo ad verba q2 dicit
conſuetudine: qd hz notare preſcriptã ⁊ cõpletã de elect. cu-
mana. Itẽ dicit obtentu alicuius conſuetudinis nõ debes:
qd idẽ eſt ac ſi diceret obtẽtu nullius conſuetudinis non de-
bes: ⁊ ſic omnẽ ꝯſuetudinẽ excludit p̄ſcriptã vel nõ p̄ſcriptã
pacificam vel nõ. ¶ Circa primũ principale dubiũ gl. dicit
Inn. qd cura in iure ſumit multipliciter qñq3 ſtricte: ⁊ dicit
poteſtas ligãdi ⁊ ſoluẽdi in foro pñiali. ⁊ hoc nõ eſt in prela-
to qui non eſt ſacerdos. xxj. diſt. in nouo. de peni. et remiſ. c.
omnis. ⁊ hanc nõ põt dare niſi ſacerdos vel eius autoritate
ſpeciali vel generali fungẽs: vt hic. ⁊ xvj. q. vij. null9. ⁊ de of-
fic. dele. ſup eo. xxv. diſt. perlectis. ⁊ tũc nõ dñr ipſi dare: ſed
illi quorũ autoritate dat. ff. de admi. tuto. ita autẽ. §. geſſiſſe.
q̃uis dici poſſit ſm eũ ꝙ archidiaconus ⁊ electi cõfirmati ⁊
alij qui poſſunt eccleſias dare poſſint commitere officium
poteſtatis quo ad alios in quo mõ deputãt q̃uis non ſunt
ſacerdotes poſſunt dare eccleſias non tamẽ curã animarũ.
ſed nũc illi quibus dãt eccleſias cũ in ordinẽ receperint: q2
ſunt vel efficiũtur ſacerdotes ſimul cũ ordine recipiũt abſol
uendi ⁊ ligandi poteſtatẽ licet in hos ſubditos in quos mo-
do archidiacon9 vel alius prelatus poteſtatẽ haberet añq3
per ipſum in eccleſia inſtituerent que curã hz: vñ nõ dat eis
poteſtatẽ ſed effectũ huius poteſtatis quã habitu habebãt
ſ3 non effectũ vel exercitiũ recipiãt ⁊ ꝓmouẽs prelat9 eis cõ
cedit. xvj. q. j. §. ecce ĩ hoc. j. q. j. §. ex his itaq3 vbis. Scdo mõ
large dr cura ptãs eijciẽdi ⁊ recipiẽdi in eccleſia ⁊ corrigẽdi
⁊ puniendi exceſſus. xxj. diſt. §. j. ⁊ ſub hac cura eſt excõicare:
corrigere, viſitare ⁊c. talia que ſunt ad correctionem morũ.
et hãc pñt hr̃e archidiaco. ⁊ inferiores p̄lati. s̃. e. c. j. de elect.
dudũ. el. ij. ⁊ vide qd dixi. de offi. or. cõquerẽte. de qua intelli-
ge etiã decre. de multa. j. de prebẽ. Eccleſiã aũt vel prebẽdã
cõferre nõ põt alius prelat9 preter ep̃m. xvj. qd. vij. null9. niſi
hoc faciat de cõſuetudine vel priuilegio. ⁊ tũc facit tãq3 vi-
cari9. j. de offi. dele. ſup eo. de inſti. cũ veniſſent. ⁊. s̃. c. j. Hoſt.
dicit ſe nõ intelligere hãc diſtinctionẽ. nõ em̃ poteſtas ſoluẽ
di ⁊ ligãdi ĩ foro penitẽtiali cura dici põt etiã ſm ius: q2 nul
lo iure cauet nec ſm naturalẽ rõnẽ. imo oino aliud eſt cura
aliud eſt ptãs: multi em̃ habẽt hãc ptãtẽ qui nõ habẽt curã
ſicut ſacerdotes nõ curati. ⁊ ecõtra hñt aliqui curã ⁊ nõ pre-
dictã poteſtatẽ ſicut inſtituti ⁊ cõfirmati nõ pbr̃i. de etate et
qua. preterea. de elec. trãſmiſſam. p̄dicta em̃ ptãs eſt ordinis
⁊ nõ iuriſdictiõis. vñ nec cura dr ſ3 ptãs clauiũ in ordine ſa-
cerdotali quã nec ſacerdos põt cõcedere: ſed tm̃ ep̃s vt pro-
bãt iura ꝑ Inno. allega. ad idẽ de cõſecra. ecc. vel alta. aqua.
vnde dicit ꝙ hec cura. ſ. iuriſdictionis ſuſcipit in actu cõfir-
matiõis q̃ cura iuriſdictiõis eſt: ⁊ qñ ordinantur datur ptãs
quã nõ habebãt ligandi ⁊ ſoluẽdi aĩas q̃ ſibi cõmittunt cum
cura: q̃uis alij ſacerdoti añ ordinẽ cõmittere poſſit vt illas
in foro penitẽtiali abſolueret: q2 cõmittere iuriſdictiõis eſt.
de elec. ſuffraganeis. de peni. ⁊ remiſ. oĩs. ⁊ remittit ad ſum-
mã illi9 ti. ⁊ vide ad p̄dictorũ ĩtellectũ decre. Jo. xxij. q2 quo
rundã. dicit tñ nõ ſacerdotẽ ab excõicatione abſoluere non
poſſe cũ abſolutio ſit miſta ꝑtim pñialis: et partim iudicia-
lis fori. de quo remittit Jo. an. de ſen. exc. a nobis. ⁊ ibi tenet
contrariũ. ⁊ vide in. c. nuꝑ. eo. tit. ⁊ vide qd not. de offi. lega. c.
pe. Videte q2 ſi cõſiderem9 curã reſpectu habitus ſacerdos
eo ꝙ ſacerdos hz eã: ſ3 nõ hẽat pplm. vñ dictũ fuit accipite
ſpiritũ ſanctũ ⁊ quorũ remiſeritis peccata ⁊c. ſ3 nõ hz exerci
tiũ cure. ſacerdos aũt hñs pplm hz habitũ ⁊ exercitiũ cure:
ſ3 nõ ſacerdos hñs populũ hz obiecta in qb9 curã exerceat:
nõ tñ hz habitũ ĩ ſe nec exercitiũ ſed inde gregẽ ſuſpendẽdi
habẽtẽ curã ita ꝙ verba Inn. pñt ſaluari. Anto. de but.
1 ☞ Archidiaconus an poſſit excommunicare.

Archidiacon9. Breue eſt et in
ſũma. h. d. Ar-
chidiacon9 de iure cõi nõ põt excõicare. ¶ Ca-
ſus lr̃alis. Archidiaconi de iure cõi non pñt in

a ¶ Inferior p̄latus. adde late cal de. cõſi. ij. d p̄ſcri. ⁊ vide cõſi. j. e. tit.

b ¶ Intruſus. ad de do. de ro. deci. ſuis. ĩ tit. de reſti. ſpoli.

Zacharias.
¶ Addõ Hoſt. ⁊ doc. ĩ. c. cũ dilect9. j. d purga. cano. Inno. in. c. nihil. s̃. de elec. ⁊ Spe. e. tit. §. j. ver: ꝯtra ĩtruſum. et ibi q̃liter formet ꝯ eũ libellus.

Anto. Franc.
¶ Circa h̃ qs dicat ĩtruſus. dicas ꝙ qlibet q iniu-ſte detinet bñfi-ciũ dr ĩtruſus q2 beneficiũ nõ põt ſine legitio titu-lo teneri et talis tenetur ad reſti-tutionẽ oĩm fru-ctuũ: vt ĩ. c. cũ di-lectus. d purga. cano. nec dz talis intruſus tolera-ri ĩ poſſeſſiõe ſm Bal. in. l. pe. C. d pigno. actio. et ſi qs facit nõ vz. vt in. c. oẽ qd. xxv. q. j. ⁊ ꝑ Innoc. in. c. nihil. de ele. ⁊ de modo formãdi li bellũ ꝯ ĩtruſum. vide ꝑ Spe. ĩ tit. de elect. §. j. v. cõ-tra ĩtruſum. ⁊ in ti. de eta. ⁊ quali. in prin.

c ¶ De conſuetudine. Addõ do. d Ro. deci. ſuis. de preſcrip. in antiquis.

aliquos ſnīam pꝛomulgare niſi de licētia ⁊ autoꝛitate ſuoꝝ epoꝝ.Ber.¶No.j.ꝙ archidiaconus de iure cōi nō cōpetit
a ptās excōicandi [a] niſi de epi conſenſu:ſꝫ de hoc dic vt no.gl.
ſ.de elec.cū in cūctis.¶Opp.ꝙ archidiaconꝰ poſſit excōi
care.j.de offi.oꝛ.cū ab eccleſiarū.Sol.dicit gl.de iure nō pōt
b vt hic:de ꝯſuetudine [b] ſic vt ibi.Recitat tñ aliquos dicere ꝙ
ſi archidiaconꝰ eligit ab vniuerſitate ꝙ habet iuriſdictionē
in ſubditos ⁊ pōt excōicare per.d.c.cū ab eccleſiarū.xciij.di.
legimus.ſꝫ dicit gl.qđ ſibi placet ꝙ pꝛimitus eſt dictū:et qđ
dꝛ.ſ.c.pxi.Inno.dicit hic oꝛdinariū eſſe ꝙ archidiaconꝰ et
oēs pꝛelati iuriſdictionē habētes ab epis ex collatiōe vel cō
firmatiōe officioꝛum vel dignitatū ad quas aſſumunt ſunt
iudices oꝛdinarij ⁊ poſſunt excōicare.iij.qđ.j.nemo.de offic.
oꝛdina.cū ab eccleſiarū.vbi de hoc.niſi ſint mulieres.de ma
io.⁊ obe.dilecta.de peni.⁊ remiſ.noua.⁊ qđ ibi dicit.dicit qđ
pcedit qñ hoc hꝫ ꝯria cōſuetudo que iuriſdictionē tribuit ⁊
tollit.de foꝛo cōpe.cū cōtingat.vel dic qđ nō videtur pape:
ſꝫ nō eſt ita.ſic no.de ſen.excō.p tuas.de elec.cū nobis.vel nō
excōicat cū ſolēnitate.de qua.xj.q.iij.debēt.de quo per gl.ſ.
de elect.cū in cūctis.§.inferioꝛa.in gl.j.q̄ hoc tenet.vel ſumi
tur hic excōicatio p depoſitione q̄ pꝛiuat de collegio ⁊ cōio
ne collegij.plati vero q habētiuriſdictionē ab alijs collegijs
vel alijs q̄ꝫ epis excōicare nō poſſunt lꝫ alias habeāt iuriſdi
ctionē:qꝛ poteſtatē excōmunicandi ꝯcedere nō pōt niſi eps.
xxiiij.q.iij.coꝛripiātur.⁊ ideo ꝙ non hꝫ alijs cōferre nō pōt.
j.qđ.vij.daibertū.niſi collegiū eligeret autoꝛitate epi vel ab
eo cōfirmaret vt eſt dictū.remittit etiā de offi.oꝛdi.quanto.
Hoſt.aūt remtttit ad ſummā.de ſen.excō.§.quis poſſit excō
municare.ſub.§.nedum autem ⁊c.

1 ☞ Dictio ſepius notat iterationem.

Mandamus. Archidiaconꝰ ſemel i anno,niſi neceſſitas exigat plus viſitat ſuā pꝛouinciā.i.parochiam.h.d.
In pꝛimo dictū a quo excipit ibi: niſi.¶ Caſus
literalis.Semel in anno tātū debet archidiaconus viſitare
1 niſi neceſſitas exigat qđ pluries viſitet.Ber.¶†No.qđ di
c ctū eſt in ſummario.et not.qđ dictio ſepius [c] notat iteratio
nem.Et not.qđ ius viſitandi cadit in inferioꝛi pꝛelato epo.
¶No.quod oꝛdinaria viſitatio eſt quod ſemel fiat in anno.
¶Opp.ꝙ nō poſſet viſitare:qꝛ hoc eſt de officio cure ⁊ ar
chidiaconꝰ nō hꝫ curā.ſ.c.pꝛoxi.Sol.pcedat hoc de cōſue
tudine nō de iure.dic vt dixi in.c.cū ſatis.¶ Scđo opp.qđ
pꝛeter aliquā neceſſitatē poſſit ſaltē bis in anno viſitare.de
cēſi.cū venerabilis.Solu.ꝙ ibi dꝛ ꝙ bis pōt:debet intelligi
de neceſſitate ſubſiſtēte.aut ergo aliqua cā nō ſubeſt ⁊ ſemel
pōt:aut ſubeſt neceſſitas:⁊ ſi eſt eccl'ia quā viſitauit pluries
⁊ pōt:et pluries pcurationē exigit.Si eſt neceſſitas factoꝝ
epi:tūc dꝫ pprijs ſumptibꝰ pꝛocurari.C.de ſtatuis et ima.l.
fin.de quo.j.de cēſi.cū venerabilis.vel ſm alios dic qđ illud
qđ dꝛ ꝙ vt pluries viſitet.in.c.cū venerabilis.loquit de cō
ſuetudine vel ex conuentione.hic de iure ⁊ vide.x.qđ.j.epm.
imo plus dicūt doc.hic ꝙ ſi nō ſit multum neceſſaria archi
diaconalis viſitatio pōt differri per trienniū ⁊ tūc pōt fieri
per archidiaconū.ſ.c.j.⁊ ſemel in anno dꝫ fieri pꝛouinciale
conciliū cuius ſtatuta ſunt in ſynodo epali publicāda.xviij.
di.qm̄.⁊.c.ſi.j.de accu.ſicut nec p hoc tollit qn archiepiſco
pus ſingulis annis poſſit viſitare puinciā:qđ dic vt de cēſi.
c.ſi.li.vj.¶ Quid ergo faciet ſimplex pꝛbyter cū viſitet le
gatꝰ archieps ⁊ eps archidiaconꝰ ⁊ archipbr:⁊ iſti duo vlti
mi ſaltē de cōſuetudine.de cēſi.cū apl's.certe ſi oī anno ſemel
declinēt ad eccleſiā cōſumet eccl'ia.cōtra in.x.q.iij.inter cete
ra.dicit Hoſt.ꝙ ſupplebit viſitās ſuis ſumptibus.C.de ſta
tuis.l.ſi.eſt eñ de verbis et mēte iuris ꝙ eccleſia vltra poſſe
nō grauet.de cenſi.cū apoſtolus.⁊.c.ſopite.nec etiā debet ibi
moꝛari eps niſi per diē ſm modū quē habes.x.q.j.placuit.et
x.q.iij.inter cetera đ quo in ſumma.e.ti.§.qđ ſit eius officiū.
ver.dies.⁊ ſeq.⁊ dices.vt.j.tit.j.c.ſi.Jo.an.

1 ☞ Ardua que dicantur.

2 Archidiaconus inſtituit in quolibet beneficio ſi collatio ſpe
ctet ad epiſcopum.

Ad hec. Dicit pꝛimo qđ ſit officiū archidiaconi: in quo per eū releuetur
eps.Scđo dicit decanos rurales p epm et archi
diaconū eligēdos ⁊ amouēdos ſi illoꝝ vices cō
muniter gerāt:ſecūda ibi ſubſequēter.⁊ q̄libet ſubdiuitur in
cōſultationē ⁊ reſponſionē.¶ Caſus literalis.Queſitū fuit
a papa qđ ptinet ad officiū archidiaconi:⁊ in qbus p ipſum
cura epi releuet.Rñ.papa ſm ſtatutum Iſidoꝛi.Imperat
ſubdiaconis ⁊ leuitis:ſolicitudo parochialiū eccleſiarum et
oꝛdinatio earundē pertinet ad epm ⁊ audire dꝫ iurgia ſin
gulorū.archipꝛeſbyteri rurales q decani vocant ſubiacere
debent eidē.Itē ſm ꝯſtitutionē romani oꝛdinis:maioꝛ poſt
epiſcopū reperit.Itē in epiſtola beati Clemētis pape ocu
lus epi noiatur ⁊ loco ipſiꝰ per epatū coꝛrigat coꝛrigenda:⁊
emendāda emēdet:niſi adeo ardua fuerint negotia ꝙ abſq̄ꝫ
maioꝛis ſui pñtia terminari nō poſſint.Itē in quadā conſti
tutione Inn.cōtinet qđ ad ipſum ptinet inſtitutio coꝛpoꝛa
lis tam in bñficijs q̄ꝫ in dignitatibus.Examinatio clericoꝝ
qui ad oꝛdines pꝛomouent ad ipſum ptinet ⁊ ipſe eos debet
diſpēſare.Queſitū fuit inſup a dño papa:vtrū decani rura
les qui pꝛo tpe inſtituunt debeāt ad mandatū epi vel archi
diaconi vel etiā vtriuſq̄ꝫ inſtitui:vel etiam deſtitui ſi fuerint
amouēdi.ad hoc rñdet papa.qđ oēs tāgit ab oībus appꝛo
bari dꝫ:⁊ ipſi decani vtriuſq̄ꝫ cōe officiū exercent ⁊ ideo cōi
ter eligēdus eſt vel amouēdus.Ber.¶No.hic q̄ ſpectāt ad
officiū archidiaconi.et no.qđ pꝛincipaliter cōſiſtit circa rele
uandū epm in p ſe gerēdis et aliqua hꝫ eo qđ archidiaconꝰ.
Et not.hic plura.Pꝛimo qꝛ imperat leuitis ⁊ ſubdiaconis.
Secūdo gñaliter habet ſolicitudinem parochiarū.Tertio
oꝛdinatio earū ad ipm ſpectat.Quarto audit iurgia ſingu
loꝝ.Quinto hꝫ ſubiectos archipꝛ̄ſbyteros q decani nuncu
pant a pluribus.Et no.qđ appellatione decani aliqñ com
pꝛehendit archipbr̄ ſm hec ſtatuta Iſidoꝛi.Sexto obtinet
pꝛimū pꝛe alijs locū poſt epm.Septimo eſt eiꝰ vicarius:qđ
no.Octauo hꝫ curā in eccleſijs et clericis:et ſic no.quod ar
chidiaconꝰ hꝫ curā largo modo.de quo.ſ.cū ſatis.cum loco
epi pſpicere hꝫ vt coꝛrigat p parochiā coꝛrigēda ⁊ emēdet.
Nono ꝙ coꝛrectionē hꝫ leuē non in grauibꝰ inquirendo ſm
doc.nō vniuerſaliter viſitando:ſed tm̄ loca ⁊ pſonas de qbꝰ
eſt infamia.dicit Hoſt.ꝙ viſitabit de triēnio in triēniū:⁊ qñ
eps non pōt.ſ.eo.c.j.Decimo ad eū ſpectat viſitatio q̄ ſumi
tur pꝛo trāſlatione poſſeſſionis coꝛpoꝛalis.qđ not.et non ſo
lum in beneficijs ſed in dignitatibus.Undecimo ad eū ſpe
ctat examinatio clericoꝝ ad ſacros pꝛomouēdoꝛum.Item
examinatio pmouendoꝝ ad bñficia q pꝛimo examinantur
ab ipſis ſcđo epo pñtāt.Et not.ꝙ aliud eſt coꝛrigere ⁊ aliud
emēdare aliud addere ⁊ detrahere.Facit ar.ſi data eſt pote
ſtas emēdādi ſtatuta:an poſſit ſtatutariꝰ in totū ipſa tolle
re.dicit ꝙ nō.h.d.vſq̄ꝫ ad ver.ſubſequēter.Declaremus hec
per oꝛdinē. ¶ Quero dicit ꝙ imperat:q̄ imperat leuitis:
dic ꝙ imperat qūo ſua officia expleāt ⁊ hoc ſpectat ad offm̄.
¶Quero qꝛ dicit qđ pꝫ ſolicitudinē parochiarum:in quo:
dic ꝙ habet i eos q per parochiā moꝛant.ſ.e.c.j.qđ ſpectat
ad iuriſdictionē ſm Hoſt.¶Quero cū glo.qꝛ dicit ꝙ audit
iurgia:que iurgia audit:dic ꝙ qōnes.⁊ per hoc arguit glo.
ꝙ hꝫ archidiaconꝰ iuriſdictionē.lxiij.di.ſi in plebibꝰ.j.de pe
nis.lꝫ.Et dicit Jo.ꝙ hꝫ iuriſdictionē oꝛdinariā de iure cōi
qđ verū eſt in oībꝰ q̄ cōtinent in hoc.⁊.j.c.vt noſtrū.et p cōſe
quens coꝛrectionē.Cognoſcūt tñ tm̄ de modicis cauſis per
hoc ꝙ dicit iurgia:qꝛ talis iuriſdictio ſine coꝛrectione nulla
eſt.ſ.eo.c.j.in alijs q̄ nō numerant ſtabit conſuetudini pſcri
pte ſm glo.¶Quero qꝛ lr̄a dicit ꝙ audit iurgia an poterit
cauſas diffinire:quidā ꝙ nō cū ſit ſolū eis conceſſum audire
ꝙ intelligunt de clericis parochialibꝰ tm̄.Alij quos ſequit
Inn.ſupplent diffinire.ff.de iudi.l.de qua re.et hoc intelli
gunt de parochialibus ⁊ ciuitatenſibus.arg.ſ.c.j.Hoſtien.
hic refert diuerſas ꝯſuetudines.Certe eſt qđ de iure ſaltem
audit ⁊ ſatis credo qđ leuia decidat vt dixit gl.niſi cōſuetu
do oppoſitū habeat.⁊ intellige de iurgijs ciuilibꝰ:vel vbi de
crimine ciuiliter agitur de iurgijs.i.humilia ⁊ minima.nam
magna refert,vt.j.ſm Hoſt.p qđ no.Abb.appellatiōe iur
gij minoꝛes cauſas cōpꝛehēdi.¶ † Quero qualr̄ coꝛrigat: 1
dic ꝙ vbis monitoꝛijs ⁊ pceptoꝛijs ſꝫ penā non iponit abſq̄ꝫ
epo.j.titu.j.c.ij.de offi.cuſto.c.j.Si quis tñ dicat ꝙ modicam
penā iponere poſſit:vel ad modicū tps ſuſpēdāt:foꝛſan non
errabit ſm Inn.qđ intelligit Hoſt.qñ ſacerdos eſt vel etiā
de mādato epi nec cōfeſſiōes audire nec penitentiā iponere
pōt de quo.ſ.c.cū ſatis.¶Quero que dicant ardua que nō
poſſit archidiaconus ſolus.dic vt depoſitio clericoꝝ.vt no.
de elec.ſuffraganeꝰ.etiā ſi ſint in minoꝛibus.xv.q.vij.eps.ſed
etiam ſi agatur de ſuſpenſiōe perpetua vel multū diuturna
cū nec eps ſine caplo talē ferat.de exceſ.pla.c.j.itē eccleſiarū
vnio et diuiſio.de exceſ.pla.ſicut vnire.ſ.ti.j.c.ſi.de eo q fur.
oꝛ.ſuſce.c.ij.itē diſpenſatio.¶Not.ꝙ regulr̄ in inferioꝛibus
pꝛelatis eſt pꝛohibita diſpēſatio niſi vbi appareat cōceſſa,ꝙ
no.Item eccleſiaſtice rei alienatio.xij.qōſt.ij.in ſi.de quo de
tranſac.ſtatuimꝰ.⁊ gñaliter oīa inter ardua reputantur que
nō expediūtur per epm ſine caplo.de his q̄ ſi.a pꝛela.nouit.
⁊.c.quāto.Juriſdictio monaſterij niſi ſit cōſuetudo ꝯria.j.c.
ſi.Cauſarū mrimonialiū auditio.de cōſan.⁊ affi.c.j.Non ob.
de reſtitu.

Zacharias.
a ¶Ptās excōicādi.Adde qđ no.in apoſtilla poſt Abb.in.c.qꝛ pp.§.iferioꝛa.nu.4.in ver.archidiacona.⁊ ibi eūdē ⁊ alios.ſ.de elec.⁊ Spe.in tit.de cōpetē.iudi.adi.v.vj.cōe criminis.et qđ dicit.j.pro xj.apoſtil.

Sebaſt.Sapia.
b ¶De cōſuetudine.Et ad h facit qđ no.gl.in.c.nemo.ij.q.j.q̄ vult ꝙ ſimplex ſacerdos ex ꝯſuetudine poſſet excōicare quā ſeqt do.meus excellētiſſimus rochus curtius in.c.ſi.colū.xvj.circa ſi.de cōſuetudi.

Sebaſt.Sapia.
c ¶Dictio ſepiꝰ.Adde ꝙ hec dictio ſepiꝰ verificat in bino actu:vt pbat in.l.mariti.§.q queſtū.ff.de adul.et in.l.ſi.iūcta gl.C.ſi ſepius in integ.re ſtit.de quo mlta p Geoꝛ.nattā in repe.clemē.ſepe.in pꝛinc.col.ij.de verb.ſignifi.

de reſt.ſpo.lr̃as.vt ibi no.qꝛ hoc faciũt rõne priuilegij vel cõ
ſuetudinis.de his que ſunt publice penitẽtie.i.nõ põt iniun
gere publicas penitẽtias lr̃e indulgẽtiarũ.de exceſ.prela.ac
cedẽtibus.Jtẽ datio dimiſſorie.ĩ.c.ꝓxi.Jtẽ cauſe crimina
les graues de qbꝰ ð ꝑcu.querelã.Jtẽ q̃ ſunt ep̃alis ordinis.
vt.d.c.accedẽtibꝰ.de ꝯſue.cũ ꝯto.de elec.qð ſicut.§.p̃terea.ſm
a Hoſt.¶ Quero quas cauſas leues audietᵃ.dicit ꝙ cõpara
ri poteſt defenſori ciuitatis q audit cauſas vſqꝫ ad.ccc.au
reos,⁊ minores criminales,in maioribꝰ etiã põt reũ capere
⁊ ad ep̃m mittere ⁊ modicam mulctã indicere et clericis ſibi
ſubiectis in adoptionibꝰ teſtamẽtorũ et donationũ inſinua
tionibus ac manumiſſionibꝰ quas nõ noĩe eccleſie ſꝫ ꝓprio
faciũt.ĩ.de rebus.eccl.nõ alie.ep̃i autoritatẽ p̃ſtare.ĩ aut.de
defen.ciui.§.⁊ iudicare.vſqꝫ ad fi.Nõ tñ põt in eũ ꝯpromitti
vt rõne delicti vel cõtractꝰ aliqui cõueniant corã eo cũ non
habeat territoriũ.ĩ.de for.cõpe.cũ cõtingat.vide quod no.ĩ.
c.fi.Que autẽ dicta ſunt de archidiacono intelligenda ſunt
de oĩbus prelatis eccleſiaſticis inferioribꝰ iuriſdictionẽ ha
bẽtibꝰ de cõſuetudine vel de iure ſm quoſdã.Sed nõ placet
Jnno.cũ dignitates eccleſiaſtice non ſunt ordinate ſm iura
ciuilia:ſꝫ ſm cõſtitutiões eccleſiaſticas ⁊ ſm illas dꝫ iuriſdi
ctionẽ exercere.de iud.dilecti.de do.⁊ cõtu.c.j.Satis credo
ꝙ leuia que ſint relinquant arbitrio iudicãtis ⁊ ꝙ ex legibꝰ
informet arbitriũ:qñ non inuenit canones nõ eſt abſonũ in
his q̃ nõ obuiãt canonibus.de no.ope.nun.c.j.¶ Quero an
oĩa q̃ hic cõprehẽdunt ſpectẽt ad archidiaconũ de iure cõi
an de cõſuetudine.dicit Jo.an.ꝙ oĩa q̃ ponunt a ver.in qua
dã vero.vſqꝫ ad ver.ſeq.cõpetũt de iure cõi adeo ꝙ in ipſis
ſllo iure fundat ĩtẽtionẽ nec hꝫ aliqd ꝓbare: in alijs opꝫ qð
2 ꝓbet ꝯſuetudinẽ.vide qð no.ĩ.c.fi.¶ † Quero an archidia
conus inſtituat in aliquo beneficio:⁊ an in quolibet benefi
cio.dic ꝙ ſic:ſi collatio ſpectet ad ep̃m.in alijs autẽ que ſpe
ctant ad aliũ quo ad collationẽ nõ:vel ad cõfirmationẽ ſm
Jnn.Hoſti.remittit.ſ.c.cũ ſatis.et Archidia.nõ placet gl.
Jnn.qꝛ tex.hic ⁊.ĩ.c.j.gñaliter loquunt.adducit quod not.
ĩ.de offi.deleg.ſup.e.⁊ qð ibi no.ſup gl.iij.¶ Op.dicit hic ꝙ
examinari debeãt ordinãdi et ꝓmouẽdi per archidiaconũ.
hoc videt ſpectare ad ſacerdotes.xxiiij.diſtin.qñ.ſol.ibi qñ
ep̃s eligit vel qñ deficit archidiaconꝰ vt in mltis eccleſijs.
Hoſt.dicit qð archidiaconus hoc faciet niſi ex cauſa hoc ſi
bi interdicat:poterit etiã ep̃s alios adiũgere ⁊ iterũ exami
nare.vt.ĩ.dicit gl.¶ Querit eadẽ gl.ibi: videt ergo:quid ſi
ep̃s ꝓmouet indignũ qs puniet:videt ꝙ archidiaconus vt
hic q examinat ⁊ repreſentat.liiij.di.ſi ſeruꝰ.ſꝫ dicit ꝙ nõ eſt
verũ: qꝛ ep̃s tenetur de facto illius q examinat ſicut exerci
tor nauis de facto magiſtri.ff.de exerci.l.j.§.magiſtrum.niſi
forte examinator talis fuiſſet qð nõ ſit veriſimile ipſum mẽ
tiri.arg.ĩ.de pigno.ſignificãte.dicit ergo Jnno.⁊ Hoſt.ꝙ ſi
cõis opinio eſt de bonitate ep̃i excuſabitur archidiaconus.
¶ Querit glo.ibi:ſecũdũ hoc:qd ſi talis ordinat ſine titulo
quis ꝓuidebit.dic ꝙ ſi ep̃s ignorabit ꝓuidebit p̃ſentator:ſi
ille nõ ſit ſoluẽdo habebit regreſſum ꝯ ep̃m.⁊ hoc qꝛ adhuc
reſeruatum eſt ep̃o ius examinãdi.arg.de eta.⁊ quali.acce
pimus.⁊ in ſubſidiũ ne ille ordinatꝰ in opprobriũ cleri men
dicet.de renũ.ad ſupplicationẽ.Nã examinatꝰ examinatur
in his precipue in qbus vertit periculũ aĩe.vñ debebat ep̃s
prius videre qs ⁊ ad quẽ titulũ preſentaret.¶ Jn.fi.gl.dic
hec vera qñ nullũ dedit titulũ.Si aũt archidiaconus aſcri
bi fecit aliquẽ ad titulũ patrimonij ipſius ordinãdi ⁊ appa
ret illũ nõ habere patrimoniũ vel habere minus ſufficiẽs.
ſi archidiaconꝰ hoc fecit ſciẽter aget primo ꝯ eũ q fuit in do
lo.ſecũdo cõtra epiſcopũ qui fuit in culpa:qꝛ dolꝰ prepõde
rat culpe.ff.ad leg.aqui.l.itẽ ſi obſtetrix.Nec ob.exceptio de
dolo ordinati:qꝛ illa ceſſat ne mẽdicet in opprobriũ cleri.et
vide qð no.de adul.intelleximꝰ.Hoſti.dicit ꝙ imputabit il
li qui mentitus eſt et queret ſibi victũ.xci.di.clericus.et per
hoc ſubtrahet multis materia q mentiendo fecerunt ſe or
dinari.de diuor.cũ ꝯto.nec dꝫ alicui mẽdaciũ ſuũ prodeſſe.illi
vero q ſe faciũt ꝓmoueri ad titulũ paupertatis ſue ſequent
illam.de exceſ.prela.nimis.de his vero qui ordinãtur ad ti
tulũ patrimonij chriſti videt aliquibꝰ ꝙ ep̃s hoc admittẽs
obliget:qꝛ qcquid hꝫ eſt hereditas ⁊ patrimoniũ chriſti.de
prebẽ.cũ ſcõm.ſed ipſe dicit idẽ ſeruãdũ qð de alijs de qbus
premiſit qꝛ licet verba ſint diuerſa mens eſt eadẽ.de verbo.
ſigni.intelligentia.ſecundũ Hoſtien.

Subſequẽter. Not.regulã ꝙ ab oĩbus cũ
oẽs tãgit approbari dꝫ.Et
not.tex.ꝙ decani rurales conſenſu archidiaconi debent in
ſtitui ⁊ deſtitui ꝑ ep̃m.⁊ eſt rõ:qꝛ archidiaconus hꝫ curã pa
rochie.ſ.c.j.⁊ decanꝰ in hoc ſupplet vices vtriuſqꝫ.¶ Que
b ro qui ſunt iſti decani:ᵇ dic qð põt intelligi ſm cõſuetudinẽ
Francie ſm quã inſtituunt ꝑ ep̃m ⁊ archidiaconũ tales de
cani ad exequẽda eius officia q̃dã eis cõia:nec inſtituuntur
in aliqua ecc̃lia ſed quaſi miniſtrales ⁊ officiales vtriuſqꝫ.et
ꝑ maiori ꝑte inſtituunt ad tp̃s.vñ dicit tex.ꝑ tp̃e.i.ad tp̃s et
idẽ ſi inſtituerent in eccleſia dũmo gerãt vices vtriuſqꝫ.vbi
ergo nõ eſt talis ꝯſuetudo hoc nõ vẽdicat ſibi locũ ſm Jn
no.¶ Quero qd ſi nõ pñt cõcordare.⁊ dic qð nihil agit.vñ
vnꝰ ſine alio nihil poſſet agere.ad hoc.de offi.dele.cãm.niſi
cõſuetudo hr̃et ꝯriũ ꝓ quibꝰ facit hec litera.Aliĩ dicũt no
minatũ ab ep̃o obtinere:cũ ipſiꝰ autoritas ſit principalis et
autoritas archidiaconi vicaria.ſi tñ videt archidiaconus
indignũ inſtitui vel ſibi dãnoſum poterit appellare.vel co
rã ſuperiore cõtẽdere.de offi.dele.ſup eo.⁊ hoc ſalua ꝯſuetu
dine ꝯria ſm Jnn.⁊ hoc verius puto:nã in dubio neceſſe hꝫ
archidiaconus obedire.de exceſ.p̃la.ad aures.ſcðm Hoſt.
¶ Quero an archidia.poſſet ipſum inſtituere.dicit Hoſt.
hic põderãdã literã qꝛ q̃ſitũ fuit de inſtitutiõe ⁊ deſtitutiõe
⁊ rñdet de elec.⁊ amotiõe ne videat aliqd detrahere auto
rizabili inſtitutioni q̃ ſpectat ad ep̃m.q.d.ſi de inſtitutione
illa queris illa ſpectat ad ep̃m.de renun.admonet.ſ.c.cũ ſa
tis.vbi de hoc.Jnſtitutio vero q̃ loco collationis hr̃ cõiter
fieri dꝫ.⁊ no.hic ꝙ ſicut electus a minore nõ dꝫ adminiſtra
re ſine cõſenſu ep̃i,ſi remotus ab illa nõ vꝫ adminiſtrationẽ
deferre ſine licẽtia ep̃i.vt ſic in illo gñe inſtitutiõis illius ſit
deſtituere cuiꝰ eſt inſtituere vt dicta decre.admonet,qð no.
qꝛ inferior nõ põt ſupra curã aliquẽ inſtituere vel deſtituere
nec videtur hoc preſcribere,⁊ ad hoc optime de capel.mo
na.c.j.lib.vj.Arguit etiã Hoſt.ad hanc literã ꝙ ep̃s qui pri
uauit eũ bñficio cuiꝰ collatio vel preſentatio ſpectat ad aliũ
nõ poſſit reſtituere ſine illiꝰ cõſenſu.ad hoc de eccle.edifi.c.
ij.dicit ꝯrũ notaſſe de renũtia.niſi.§.perſone.vide quod no.
glo.de reſcrip.ꝯuis.lib.vj.ſecundũ Jo.and.

Significaſti. Archidiaconꝰ nõ dat
cõmẽdatitias ad ordi
nes.ſunt tria dicta que patẽt.¶ Caſus literalis.
Archidiaconus ſine licẽtia ep̃i ſui et autoritate
lr̃as ſuas ꝓmouẽdis nõ cõcedat ⁊ ordinãdi per lr̃as archi
diaconi ꝓmoueri nõ debẽt:ſi fecerint,ep̃s interdicat eis exe
cutionẽ ordinũ taliter ſuſceptorũ.Ber.¶ Not.ꝙ ſolius ep̃i
eſt dare cõmẽdatitias ad ordines.⁊ no.ꝙ talibus literis ſcꝫ
ab archidiacono conceſſis: nõ põt quis ad ordines aſſumi.
¶ Scðo no.arg.ꝓ ⁊ cõtra ꝙ ordinatꝰ ab alio epiſcopo ca
ret ordinũ executiõe ⁊ eſt priuandus.characterẽ tñ recipit.
¶ Op.cũ ſecũda gl.qð det archidiaconus cõmendatitias
ad ordines.ſ.c.ꝓxi.verſi.in quadã.ad fi.vbi p̃ſentat ad ordi
nes.Sol.hñ pñtat ad ordines ſuo ep̃o: ſed nõ p̃ſentat alteri
ep̃o.hec dicit vera gl.qñ eſt ep̃s pñs:alr̃ dicit ꝙ ſi eſt abſens
extra parochiã ſuã ⁊ neceſſitas vel vtilitas ordinandorum
immineat põt illos p̃ſentare ep̃is ad ordinẽ: qꝛ abſente ep̃o
ſupplet vices illiꝰ.arg.ſ.e.ad hec.ſic ⁊ archipbr̃.ĩ.ti.j.c.j.vel
vacãte eccleſia.de maio.⁊ obed.cũ olim.ꝙ dicit glo.verũ qð
poſſet impedito ep̃o viuente ſi hꝫ de ꝯſuetudine alr̃ nõ niſi
haberet ſpeciale mãdatũ.¶ No.hñ gl.qꝛ capitulũ vacãte ſe
de ſuccedit.caput tñ capl̃i dꝫ vt vicariꝰ expedire illa q̃ immi
nebãt ꝑ prelatũ expedienda.⁊ ſic officiũ archidiaco.in vica
riatu nõ expirat morte ep̃i.qð not.¶ Scðo not.ꝙ cõmẽda
titias nõ dat etiã abſente ep̃o niſi ad hoc hẽat ſpeciale mã
datũ.Jdẽ no.Jo.ix.q.ij.ep̃m.Dicit Hoſt.ꝙ generalis vica
rius cui aliqs ex ſpecialibꝰ caſibꝰ commiſſus eſſet cum clau
ſula gñali hec poſſet.de procu.qui ad agẽdũ.lib.vj.⁊ de offi.
vica.c.ij.lib.vj.in vlt.gl.Dicit tñ ꝙ in preſentia epiſcopi qui
ſic generaliter cõmiſit nõ dꝫ hoc ſine ipſius cõſcientia expe
dire arg.ĩ.de offi.leg.volentes.de offi.or.romana in fi.li.vj.
de materia gl.dic:vt de tẽpo.ord.nullꝰ.li.vj.¶ Glo.j.tangit
rõnes et iuſtificat text.Jnter cetera querit an talis ordina
tio erit rata.et dicit ꝙ nõ.⁊ dicit q ð alius ep̃s nõ dꝫ ordina
re:qð ſi faciet talis ordinatio nõ eſt rata quo ad ſuũ ep̃m.ix.
q.ij.c.j.⁊ interdicẽda eſt talibꝰ executio ordinis ſic ſuſcepti.
de offi.lega.qð trãſlationẽ.Ep̃s tñ põt cũ talibus diſpenſa
re ⁊ recipere eos in illis ordinibꝰ.ix.q.ij.lugdunẽ.Nũqd aũt
ipſo iure ſit ſuſpenſus.quidam ꝙ ſic.⁊ hoc ſentit gl.Hoſtiẽ.
autẽ dicit ꝙ dato ꝙ anteqꝫ ab epiſcopo recipiatur celebret
ꝑ hoc nõ incurrit irregularitatẽ niſi poſt interdictũ ne cele
bret.de quo.ſ.de tẽpo.ord.qð trãſlationẽ.⁊ eo.tit.c.ij.libr.vj.
et dic vt ibi notatur.

1 ☞ Semiplena probatio non admittitur cõtra plene pro
bantem.

2 Poſſeſſio alicuius dignitatis probatur per exercitiũ alicu
ius actus ſpectantis ad illam dignitatem.

Sebaſt.Sapia.
a ¶ Cauſas leues
audiet.quid poſ
ſint defenſores ci
uitatũ ⁊ inferio
res magiſtratꝰ:
late tradit per
Bar.⁊ alios in.l.
iperiũ.ĩ materia
ſimplicis iuriſdi
ctiõis.ff.de iuriſ
di.om.iudi.

Zacharias.
b ¶ Qui ſunt iſti ð
cani.Uide Fede
ric.de ſeñ.cõſil.c.
rot.ðci.ccccl viij.
inci.fuit dubita
tũ.in no.⁊ ibi qð
nõ hũt dignita
tẽ archi.in.c.per
lectis.xxv.diſt.⁊
an cenſeat vica
rij foranei:notat
Cardi.hic.

Anto.Fran.
b ¶ Decani.dicas
ꝙ decanꝰ dicit q
p̃eſt ðcẽ clericis
vt ꝑ Arch.i.c.cũ
capite.l.diſtin.et
alr̃ etiã ðr archi
preſbyter:vt per
gl.i.c.perlectis.
xxv.diſ.in.c.j.Et
adð ꝙ decanatꝰ
eſt dignitas ſi ſit
in ciuitate:qꝛ ha
bet iuriſdictionẽ
et primũ locũ in
choro ⁊ capl̃o.ſe
cus ſi ſit ĩ rure qꝛ
ðcani rurales cẽ
ſent vicarij fora
nei neqꝫ dicũtur
hr̃e dignitatẽ:vt
in deci.hic ꝑ iſtũ
alleg.⁊ vide ꝑ.d.
Car.in.c.ad hec.
de offi.archi.

Sebaſti.Sapia.
b ¶ Decani.in.C.
eſt titul.de deca
nis.⁊ glo.in rub.
eiuſdẽ tit.lib.xij.
declarat ꝙ dice
bat decanꝰ q p̃e
rat decẽ militibꝰ
vñ ĩ eccl̃ia ille di
citur decanus q
p̃eſt decẽ ſm Ar
chid.in.d.c.in ca
pite.⁊ ꝙ decana
tꝰ ſit offiñ ꝓbat
in.c.i.ne p̃lati vi
ces ſuas.et in.c.
ex ꝑte.ĩ.ð cle.nõ
reſi.⁊ nũquid de
canꝰ hẽat digni
tatẽ.vid Rotã ĩ
nouis deciſi.iiij.
incip.itẽ fuit du
bitatũ ſub tit.de
elec.⁊ in ti.de cõ
ceſ.prebẽ.deciſi.
xvj.incip.itẽ fuit
dubitatum.

Zacharias.
a ¶ Semiplene ꝓ
bare.Vid̄ Lãfr.
de oria.ĩ.l.admo
nẽdi.col.j.v̄.no.ĩ
tex.⁊ ibi bene.va
dũ in apoſtil.ad
ipm.⁊ col.xij.v̄.i
eadẽ gl.ſemiple-
ne.ff.de iureiur.

Zacharias.
b ¶ Spectare.ad
de Lãfrac.d̄ ori.
ĩ.c.qm̃ ꝯ.§.teſtiũ
depõnes.ver.ter
tio venit.⁊ ibi re
miſ.i apoſtil.cel-
ſi.j̃.de ꝓba.eũdẽ
in rub.de cã poſ
ſeſ.⁊ proprie.col.
viij.ver.ſtatu.cũ
pluribus ſeq.

❀ Sebaſti.Sapia.
c ¶ Naturã adiũ-
cti.Vide que la-
te põit Feli.poſt
alios i.c.ſedes.ꝯ.
de reſcrip.⁊ q̃ po
nit Barto.⁊ late
Mod.in.l.j.§.nũ
tiatio.ff.de ope-
ris no.nũ.⁊ Bar
to.in.l.q̃ſitũ.§.ſi
qs fundum.ff.de
fundo inſtru.

Ut noſtrum. Archidiaconus examinat ⁊ p̄ſentat ordinãdos ⁊ ponit p̄latos in ſede. ¶ Caſus literalis. De iure cõi ad archidiaconũ ꝑtinet p̄ñtare ordinãdos ep̄o:⁊ illos examinare:ponere abbates ⁊ abbatiſſas in ſede. Ber. ¶ No.tria q̃ ſpectant ad archidiaconũ de iure cõi p̄ñtare ep̄o ordinãdos:illos etiã examinare, et ponere abbates in ſede.⁊ ſic pꝫ ꝙ inſtitutio q̃ ſumiẽ pro tranſlatione poſſeſſionis facti ſpectat ad archidiaconũ.vide.ꝯ.c. c

1 ad hec.⁊.ꝯ.eo.cũ ſatis. ¶ † Not.ſecũdo ꝙ vbi intẽtio alteri⁹ partis eſt fundata de iure: dicẽs oppoſitũ aggrauaẽ onere 1

a probãdi nec ſufficit ſemiplene [a] probare niſi plene ꝓbeẽ qd̄ hñ no. ¶ Et no.ꝙ abbates ⁊ abbatiſſe inueſtiunẽ poſſeſſione ꝑ poſitionẽ in ſede.⁊ ſic habes practicã inſtallandi ⁊ vnũ 2

2 ſignũ ad trãſferẽdã.poſſeſſionẽ.vide de ꝯſue.c.ij. ¶ † Notat Jo.an.patẽter ex hac decre.ꝙ volẽti ꝓbare quaſi poſſeſſionẽ alicui⁹ dignitatis:vel officij:nõ ſufficit probare exercitiũ actuũ qui de iure cõmuni nõ ſpectant ad dignitatẽ vel offi-

b ciũ ſed etiã dꝫ probare illos act⁹ ad dignitatẽ ſpectare [b]:⁊ ſic dicit ſe obtinuiſſe in archidiaconatu boñ. Probato eñ qd̄ talis tali tp̄e dabat examinationes publicas vel priuatas non eſt ꝓbata quaſi poſſeſſio archidiaconat⁹ niſi probeẽ qd̄ ad officiũ archidiaconi hoc ſpectat.ſed ſi ille actus de iure cõi ſpectaret ad illã dignitatẽ vel ad aliud officiũ ſatis eſt ꝓbare exercitiũ illi⁹ actus vt inſtitutio ad epiſcopũ,inueſtitura ad archidia.et ſic de ſingulis. Fortaſſis enim cancellari⁹ Mediolaneñ.habebat de ꝯſuetudine vel priuilegio facere q̃ hic cõtinenẽ:ſꝫ q2 illd̄ nõ fuit ꝓbatũ ⁊ de iure illa ad illud officiũ nõ ſpectãt:ideo ſuccubuit.ad qd̄ de re iud.cũ bertholdus.vide bonũ tex.ꝯ.de ele.cumana.⁊.c.in geneſi.⁊ optimũ.j̃.de prebẽ.dilecto.⁊.c.niſi. ¶ Quid ſi ſine autoritate p̄cedẽte ep̄i qs eſt poſit⁹ in ſede.dicit Jo.and.ꝙ d̄r intruſus.alleg.de prebẽ.cũ iam dudũ. ¶ Gl.ſunt clare.Ultima ſignat cõtrarium ⁊ remittit ⁊ bene ibi dixit. Anto.de butr.

1 ☞ Cauſa ſi cõmittatur cognoſcẽda nõ preſumetur cõmiſſa decidenda:niſi ſpecialiter dicatur.

2 Expreſſio aliquarũ rerũ cum clauſula generali an cõprehẽdat maiores res expreſſis.

3 Libellus in quo petitur debita alicui dignitati an includat debita tam de iure communi q̃ꝫ ſpeciali.

4 Libellus in iſtis vniuerſalibus quomodo concipiatur.

5 Familia epiſcopi an gaudeat priuilegio epiſcopi.

6 Conſuetudo alicuius loci quomodo probetur.8.

7 Archidiaconus in quibus eſt vicarius epiſcopi de iure.

9 Cõſuetudo vnius loci an ⁊ qñ extẽdatur ad alia loca: ⁊ que requiruntur in tali extẽſione ⁊ circa q̃ fiat.vide hic plene in materia extenſionis conſuetudinis circa ſpiritualia.

Dilecto. Archidiaconi ĩ mõaſterio ſuo intra limites archidiaconatus iuriſdictionẽ nõ hñt niſi inquantũ generalis vel ſpecialis conſuetudo hoc tribuit.h.d. In prima generalis cauſe cõmiſſio. In ſecunda ibi:corã.actoris petitio. In tertia ibi: ideoq3.ſecunda determinata commiſſio. 3

¶ Caſus literalis. Archidiacono Senoneñ.p̄tẽdente ſe q̃dã iura habere in monaſterio abbatis ⁊ cõuẽtus ſancti Petri ſenoñ.ſ.procuratione,⁊ quedã alia iura a ſede apoſtolica obtinuit cauſam delegari abbati ſancti Criſpini ⁊ quibuſdã alijs quibus mãdatũ fuit vt cauſam audirent et debito fine terminarẽt:corã qb⁹ archidiacon⁹ dedit libellũ in quo narratis quibuſdã iurib⁹ et ſubiecta clauſula generali vt oĩa q̃ alias ſolebat archidiacon⁹ habere vel poterat rõnabiliter habere. Scd̄o petijt ꝙ decetero nõ facerent aliquos de ſenoneñ.baliuia.i.curia vel diſtrictu eo pretermiſſo corã officiali ſenoneñ.archiep̄i ꝯueniri:aſſerẽs illos prius ſub ſe debere cõueniri q̃ꝫ corã officiali predicto exceptis cauſis familie ep̄i ⁊ hominũ dicti archiep̄i.iura autẽ iſta pretẽdebat ex duplici capite. Primo de iure cõi:q2 monaſteriũ erat edificatũ in limitibus territorij. Scd̄o de cõſuetudine tã ſpeciali q̃ꝫ generali quõcunq3 fuerit vel ꝓpter negligẽtiã primorũ iudicũ vel ꝓpter iniuſtitiã forte appellatiõis illa cauſa fuit ad ſedẽ apoſtolicã delata:iterato papa cauſam ꝯmiſit iudicibus in ſupraſcriptiõe cõtentis:⁊ mãdauit quatenus ſe informarẽt ꝑ maiores eccleſie ſenoneñ.canonicos qui debent huius rei habere notitiã pleniorem:⁊ ſi conſtat de pacifica et obtenta cõſuetudine aliquã iuriſdictionẽ in monaſterijs vel abbatijs eum hr̄e vel particulari monaſterio illi adiudicet illa iura archidiacono ⁊ ſuper alijs vel toto ſi nihil probet ſilentiũ imponet ꝑpetuũ.h.d. Hec decre.attingit in effectu tria.primo hic habemus ſupplicationem et cõmiſſionẽ primã.ſecundo petitionem archidiaconi.tertio mandatum deciſiuũ.partes iſtas expediã notãdo ⁊ legẽdo per partes.

¶ Not.j.ꝙ vꝫ reſcriptum aliquibus iuribus ſpecificatis et ſubiecta clauſula gñali. Et no.ꝙ qñq3 clauſula gñalis apponitur indeterminate abſq3 adiuncto.qñq3 apponiẽ determinatio vt eſt quedã alia ratione archidiaconi:⁊ tunc clauſula

c illa generalis reſtringitur ad naturam adiuncti [c] determinãtis vñ intelligiẽ cõprehendi in illa q̃ ſunt de qualitate ⁊ genere adiũcti. ¶ No.ij.arg.ꝓ cõcluſiõe libelli peto mihi iuſtitiã exhiberi q̃ mihi denegaẽ:⁊ hoc optime de or.cog.cũ dilectus.

1 ¶ † No.tertio arg.ꝙ appellatione commiſſiõis cauſe nõ comprehendiẽ deciſio niſi exprimaẽ.de quo de offi.deleg. ſuper qõnem.§.j.Bart.ff.de re ind.l.a diuo pio.in princip.et dixi in clemen.auditor.de reſcrip.ſuper hac parte glo.nihil

2 ſcribũt. ¶ † Scd̄o opp.dic in reſcriptis enumerata ſpecifice fuit procuratio ⁊ ſubiecta clauſula gñali actum fuit ſup iure corrigẽdi exceſſus qd̄ graui⁹ eſt.⁊ ſic vr̃ ꝙ ſub clauſula gñali ſequẽte ſpecierũ enumeratione cõprehẽdanẽ maiora exp̄ſſis ꝯ illud de reſcri.ſedes. Dicit Jnn.ꝙ forte nõ fuit exceptũ et maiora cõprehẽdunẽ in clauſula rerũ lꝫ iuriſdictio edibilis ſit exceptiõe.vt do.in.d.c.ſedes.de reſcrip.⁊ no.eo.tit.rodulphus. Hec diuinat ⁊ non eſt veriſimilis. Uel ſcd̄o in reſcrip. maiora fuerũt expreſſa q̃ hic propter breuitatẽ non fuerunt enumerata.hec adhuc diuinat. Uel tertio dic ꝙ vbi maiora expreſſis nullã habent cõnexitatem ⁊ cõmunitatẽ cũ exp̄ſſis nõ includunẽ in clauſula gñali vt ibi.ſi autẽ habẽt aliquã cõnexitatẽ includunẽ:nã hic erat expreſſa ꝓcuratio q̃ annexa eſt viſitationi.de p̄ſcri.cũ ex officij.⁊ viſitationi ãnexa eſt iuriſdictio ⁊ peccatorum examinatio ⁊ correctio:nec alterũ eſt maius altero. Uel quarto ⁊ aduerte ad iſtã.quãdoq3 clauſula gñalis poſt enumerationẽ ſpecierũ ſimpl'r ꝓferẽ abſq3 adiuncto:⁊ maiora nõ cõprehẽdunẽ expreſſis vt ibi. Aut ꝓfertur cũ adiuncto determinante genus:⁊ tũc clauſula potius recipit determinationẽ ampliatiue vel reſtrictiue ab adiuncto q̃ꝫ ab enumeratione ſpecierũ p̄cedẽte:vt pꝫ de reſcrip. rodulph⁹.vt hic eſt caſus. Hic eñ exp̄ſſit procurationem:et clauſule gñali et quibuſdã alijs adiecit ad eũ ſpectantib⁹ ratione archidiaconi:ideo maiora ſpectãtia ad ius archidiaconi cõprehendunẽ vt hic.ꝑ qd̄ dicit ꝙ ſi aliqs conquereretẽ ſup domo ⁊ quibuſdam alijs rebus ad talẽ hereditatem ſpectantib⁹ ꝙ ſi in hereditate eſſent caſtra aut ciuitates qd̄ vi huius reſcrip.agi poſſet.ad hoc de reſtitu.ſpol.cũ ad ſedẽ. Cõcludo ergo iſta:ſi queraẽ an enumeratis ſpeciebus in reſcriptis ſubiecta clauſula gñali cõprehendantur maiora expreſſis:dic ꝙ ſi illa maiora ſint cõnexa quoquomodo exp̄ſſis includunẽ:ſi ſeparata ⁊ clauſula proferẽ cũ adiũcto includũtur:ſi in determinatione adiũcti poſſint cõcludi. Si autẽ ꝓferẽ ſine adiuncto includunẽ habitu:ſed iuriſdictio eſt elidibilis ꝑ exceptionẽ.ideo ſi opponiẽ repelliẽ agẽs:alias valet

3 iudiciũ vt hic. ¶ † Tertio vr̃ ꝙ in reſcripto vel libello ſup iurib⁹ ad archidiaconũ ſpectãtib⁹ nõ cõprehendanẽ debita de iure ſpãli aut cõſuetudine.vt pꝫ.j̃.de offi.or.cõquerẽte.⁊ qd̄ ibi no.per gl. Concludendo dicit hic Jnn.ꝙ ſub iſto,peto debita rõne archidiaconat⁹:nõ ſolũ cõprehẽdunẽ debita de iure cõmuni:ſed etiã debita de conſuetudine vel priuilegio:vt pꝫ.j̃.de p̄ſcri.auditis. Aduerte ꝑ hoc non eſt clar⁹ libell⁹. Dic ꝙ qñq3 libell⁹ vel reſcri.emanat ſup materia apta referri pariter ad debitũ de iure cõmuni,⁊ de iure ſpeciali.⁊ annectiẽ in dubio ad debita de iure cõi:ſic intelligiẽ ꝯrium: qñ annectiẽ ad materiam aptam vt in pluribus cõprehẽdere debita de iure ſpeciali:lꝫ aliqua poſſit cõprehẽdere de iure cõi:vt pꝫ in officio archidiaconi:q̃ p̄tãs vt in plurib⁹ regulaẽ poti⁹ a iure ſpeciali ⁊ cõſuetudinario q̃ꝫ a iure cõi non comprehẽdit debita de iure ſpãli.⁊ ſic loquiẽ hic:maxime qñ petitio vel reſcriptũ emanat ſuper iure debito facta aliqua ſpecificatiõe debiti de iure ſpãli. Cõclude duo verba ſi q̃riẽ an in petitiõe iuris debiti includanẽ debita de iure ſpãli.dic qd̄ aut hec petitio vel reſcri.daẽ p̄cedẽte ſingulariũ aliquorũ ſpecifica enumeratione:⁊ tũc ſi particularia enumerata ſint de iure ſpãli includunẽ etiã debita de iure ſpãli vt hic:ſꝫ de iure cõi nõ includunẽ debita de iure ſpãli ſꝫ cõi tm̃. Si aliqua enumeranẽ de iure cõi:aliqua de iure ſpãli:⁊ adhuc cõprehendunẽ:⁊ hoc q2 talia debẽt regulari ſm̃ qualitatẽ ſpecierũ enumeratarũ.de ꝓcura.q ad agendũ.lib.vj.⁊ in cle.nõ põt.eo.tit.⁊.d.c.ſedes.⁊ hoc maxime verũ q2 ſpecifice enumerata ſunt connexa cõprehendendis vt hic.qñq3 petitio ſimpliciter emanat abſq3 aliqua enumeratione.⁊ tũc aut libellãs vel reſcrip.dãs dat libellũ in materia in qua nõ poſſunt cõprehẽdi debita de iure cõi:vel ſi ſunt apta comprehẽdi vt plurimũ tñ materia aptaẽ ad debita de iure ſpeciali:et tũc cõprehẽdunẽ debita de iure ſpãli vt eſt caſus hic. Qñq3 daẽ libellus

a Zacharias. ¶ Sub vno iure totali. vide Ang. are. poſt gl. in. §. alie. in prin. inſti. de act. pleniſſi. perſepe. alle. Lanfrā. de oꝛia. in. c. quoniam cōtra. in ver. petitiōes. nu. 6. ⁊. 7. et ibi in apoſtil. Celſi ad ipſum in ver. iure dominij. ſ. de probati. iſtū in. c. ij. col. iiij. ver. nota primo. ⁊ ibi etiā Feli. col. vij. ver. ij. aggreditur. ſ. de libel. oblatio.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Et integrali. Vide q̄ late tradūt ſcribētes. i. l. j. i prin. ff. de edēdo. vbi ponunt quō formet libellus in generalibus vniuerſalib⁹ et ꝑticularibus et q̄ dicant gn̄aralia ꝑticularia ⁊ vniuerſalia. ali qua etiam ponit Alex. poſt Bar. in. l. edita. col. ij. C. de edendo.

c ¶ In cōfeſſoꝛia. Adde Alex. ꝯſi. cxxxv. ij. lib.

Sebaſti. Sapia.

d ¶ Et affirmatiua. De hoc latiſſime tradit Iaſ. poſt Ioan. fab. ⁊ Ange. aret. in. §. eque. iſtituta. de actioni.

e ¶ Sec⁹ ſit i clericis. Adde ꝙ hec rō nō vr̄ cōcludere ꝑ ea q̄ voluit Abb. cōſi. xxv.

f ¶ Priuilegio epi. Adde ꝙ voluit Oldr. conſil. ccxciij.

Zacharias.

¶ Add̄ Guil. d̄ cu. in. l. iij. ⁊ ibi in apoſtil. Celſi. remiſſi. C. de epiſ. ⁊ cle. Car. i cle. j. de reliq. ⁊ vene. ſan. qd̄ eſt verū eo viuēte. vt no. idem car. i cle. j. xij. no. d̄ excel. ꝓla. Ab. in. c. null⁹. d̄ foro cōpe. ꝑ text. ⁊ gl. i alle. l. ij. ⁊ ibi bar. Quid āt veniat appellatione familie no. doct. i. l. j. §. familie. ff. d̄ vi ⁊ vi arma. ⁊ pau. de caſt. cōſi. vij.

Anto. Fran.

¶ Qui veniāt appellatiōe familie vide i. l. ſi familia d̄ iuriſ. om. iud. ⁊ in. l. fi. vbi ple. no. C. de ver. ſig. ⁊ vide. l. fina. de fun. inſtr. ⁊ i. l. grege. ff. de leg. j. ⁊ adde ꝙ filij habitātes cū p̄re dicunt eē d̄ familia patris alij aūt nō: nō capiēdo familiā ꝓ agnatiōe: d̄ quo ꝑ pet. de Ancb. et Io. de ana. i. c.

libellus vel reſcrip. ſuper materia pariter ꝓportionabili ad debita de iure cōi ⁊ ad debita de iure ſpāli: ⁊ tūc aut debitū de iure ſpāli qd̄ agit icludi eſt ſuccedaneū loco debitū de iure cōi: ⁊ includit. de reli. do. cōſtitutus. cū gl. et dictis gl. Qn̄qꝫ debitū de iure ſpāli nō eſt ſuccedaneū loco debiti de iure cōi: ius tn̄ ꝓut eſt debitū eſt de iure cōi: ⁊ tn̄ hꝫ determinationē de iure ſpāli vt in quarta moꝛtuarioꝝ. d̄ ſepultu. certificari. ⁊ Inn. variat in. c. certificari. tenet qd̄ includunt potius attenta materia originaliter debiti quā determinatione in. c. cōquerēte. de offi. oꝛ. tenet ꝯ̄riū. dic cōcordādo qd̄ qn̄qꝫ agit includere debita de iure cōi: cū determinatiōe iuris cōis ⁊ includit. ⁊ ſic intellige quod no. in. c. certificari. Aut agit includere debita de iure cōi cū determinatiōe de iure ſpāli ⁊ nō icludit: ſic intellige Inn. de off. oꝛ. ꝯquerēte. Qn̄qꝫ id qd̄ agit includi ex toto ē debitū de iure ſpeciali. et inuenio cōtrariū. Inn. in. c. cōquerēte. de offi. oꝛ. tꝫ ꝙ nō includat. ⁊ hoc vult gl. ibi. contrariū ſentit in. c. auditis. de pꝛeſcrip. in denarijs ſancti Petri. Dico ſic qd̄ qn̄qꝫ debitū d̄ iure ſpeciali venit acceſſoꝛie ad debitū de iure cōi ⁊ includit. vt in. d. c. auditis. aut eſt ſeparatū ⁊ nō omnino acceſſoꝛiū: ⁊ nō includit niſi addat verbū latū vt eſt verbū pertinētie: qꝛ tūc cōpꝛehendunt etiā debita de iure ſpeciali ꝓpter vim gn̄alitatis vbi. vt dicit Inno. ſ. de reſti. ſpolia. cū ad ſedē. vbi de hoc dixi. ⁊ in. d. c. cōquerentē. ⁊ in. d. c. cōſtitutus. ⁊ hec ſufficiāt de dicēdis erga pꝛimā partē. ¶ Venio ad ſecundā partē. ſ. ad petitionē. ¶ Not. j. qd̄ libell⁹ vt cōcludat dꝫ habere cām ex qua petitio cōcludat. ⁊ no. ꝙ ꝓcedit lꝫ cā ex toto nō cōcludat dummodo in concluſione iuuetur ⁊ pꝛobatione. ¶ Not. ij. ꝙ matrix eccleſia rōne edificij i limitibus ſuis inferioꝛis eccleſie. i. capelle nō vendicat ſibi ius iuriſdictionale aut coꝛrectionis: et ſic ſuꝑ talibus nō fundat intentionē ſeu intentū de iure cōi. Super quib⁹ aūt matrix eccleſia fundat, habes optimū textum. ſ. de eccle. edifi. ad audiētiā. ¶ Quid iuris vēdicet ſibi eccleſia ſupioꝛ in capella ſibi ſubiecta. habet de maio. ⁊ obe. his que. Que iura eccleſia cathedralis iſubiectas. de offi. oꝛdi. cōquerente. ⁊ qd̄ ius in monaſterijs ⁊ capellis ſubiectis monaſterijs. vide de off. oꝛd. dilect⁹. Que iura vēdicēt ſibi monaſteria in capellis ſubiectis vide de priuile. cū ⁊ plantare. §. in eccleſijs. de priuileg. paſtoꝛalis. de cēſi. cū venerabilis. dixi plene de ꝓbē. de monachis. xvj. q. ij. in ſumma.

4 ¶ † Not. iij. practicā libelli ſuꝑ iſtis vniuerſalib⁹
a compꝛehēſis ſub vno iure totali [a] ⁊ ītegrali [b]. illa
b in libello ſpecificent ⁊ poſtea vt pertinētia ad illud ius totale petātur. Et not. ꝙ in libello petita debent ſpecificari et declarari inquātū poſſunt. Et nota que cōpꝛehendūtur ſub iuriſdictiōe. ſ. neceſſitas cōparendi: neceſſitas mādatis ⁊ p̄ceptis obediēdi qn̄ mādata ſunt honeſta. ergo ſuꝑ inhoneſtis nō arctātur: ad hec qd̄ ſcribitur. de tēp. oꝛ. ad aures. Et not. ꝙ enumeratis ſpecieb⁹ ꝓcedit libellus in talibus vniuerſalib⁹ ſubiecta clauſula generali de quo per Inno. ⁊ gl. de offi. oꝛdi. conquerente. de reſti. ſpo. cū ad ſedē. potiſſime de libel. oblat. c. j. ¶ Nota. iiij. ꝙ ꝓcedit libell⁹ vt excipiat ius particulare defendēdi ꝯuēti nō eſt neceſſarium: ſufficit enim vt libellus concludat qd̄ in ipſo excludat ius agendi cōpetēs actoꝛi abſqꝫ qd̄ in ipſo excludat ius excipiendi qd̄ reo poſſet cōpetere: vt no. Inn. de libel. obla. c. j. ¶ No. v. ꝙ ius iuriſdictionale cōtra monachos non eſt pꝛeſcriptibile ſiue acquiſibile: quaten⁹ obuiat regule ⁊ ſubſtātialibus regule: nec monachus ex hoc arctatur ad aliquā obedientiā vel iuriſdictionē per quā aliquid detrahat ſubſtantialib⁹ voti qd̄ emiſit: qꝛ illa ſemꝑ a quocūqꝫ iure q̄ſito intelligū

tur excepta. ¶ No. vj. ꝙ iuriſdictio eſt in ꝑte q̄ſibilis quo ad certas perſonas agētes: quatenus actionē dirigunt cōtra incertas ꝑſonas eſt diuidua: ⁊ quo ad aliquas ꝑtes ⁊ quo ad aliquas nō.
c ¶ Et no. hic ꝙ in confeſſoꝛia [c] ꝓcedit libell⁹ per
d verba negatiua ⁊ affirmatiua [d] duntamē agens aſſerat ſibi ius eſſe ⁊ ad alterū illud neget cōpetere. ⁊ nō tm̄ in libello excipere ius ꝑtis cōtra quā agitur ne ꝓpter partē indebite annexā totū negetur. ¶ Examinemus libellū: hic libellus habet duas ꝑtes. Pꝛima eſt ſuꝑ iure qd̄ affirmat ſibi deberi ⁊ in iſto pꝛemittit cā libelli. Secundo petitio. Tertio declaratio et exceptio. Scd̄a ꝑs libelli eſt ſuꝑ iure negatiuo. pꝛimo ponit petitio. ſcd̄o exceptio. Videam⁹ iſta ad ꝓmā partē libelli. Circa ſecūdā partē petitiōis videt ꝙ ſentētia nō cōgruit huic petitioni ꝯ̄ id de ſimo. licet heli. qꝛ ſuꝑ hac parte nihil ꝓnuntiat. Sol. hic ideo nō pꝛonūtiatur ꝑ archidiacono: ſed hn̄ cōtra eū in eſt ꝙ in ceteris abſolui mādat: hoc ideo qꝛ petitio ei⁹ erat iniuſta: nā cauſas ſubiectoꝝ ꝓlatoꝝ qui ſubiecti ſunt epiſcopo ipſis inuitis pōt audire eps̄: vt ꝑtꝫ ex no. de offi. oꝛd. cū ab eccleſiarū. et c. quāto. ⁊ diſputāt gl. ⁊ doc. eo. ti. paſtoꝛalis. imo dicūt quidā ſed hoc nō placet Inn. ꝙ eos poſſet a iuriſdictiōe reuocare. ff. de indi. l. iudiciū ſoluit. Itē pēdebat eius petitionis iniuſtitia ex altero capite qꝛ priuati. ſ. laci poſſunt cōuenire in iudicem nō ſuū. ff. de iudi. l. j. ⁊ no. de offi. deleg. ꝑ. ⁊. g. ⁊ ſufficit ꝙ nō excipiat vt. d. l. j. lꝫ ſecus ſit in cleri
e cis. [e] de fo. cōpe. ſignificaſti. Item fuit iniuſta ex altero capite: qꝛ ſic paulatim iuriſdictio epi eneruaret. ¶ Nūquid autē ſuperioꝛ poſſet illos reuocare. dic ꝙ quidam ſunt inferioꝛes ſub ſuperioꝛibus. ⁊ in illis ſuperioꝛes vt maioꝛes habēt ſpecifice poteſtatē: ⁊ poſſunt illos reuocare. C. de iud. cū ſpāli. C. d̄ fabꝛicē. l. ſi qs li. ix. qn̄qꝫ iferioꝛ ſubeſt ſuperioꝛi tāqꝫ vicari⁹. ⁊ idē. vnde cū archidiacono ⁊ archipꝛeſbyteri niſi aliud habeāt de cōſuetudine ſint vicarij epoꝝ. ſ. eo. c. ij. ſ. ti. j. poterūt reuocare. Quidā ſunt habētes iuriſdictionē ꝑticularē in loco alijs ſuperioꝛib⁹ habentib⁹ vniuerſalem nō diſtributiuā. et tales non poſſunt in loco ab alijs ſuperioꝛib⁹ pꝛohiberi. vt ſunt epi ſub archiepis ⁊ legatis qui ſunt capita pꝛouinciarū. ad hoc in aut. de defen. ciui. §. interim. poterunt tm̄ legati adiri per querelā. vt de offi. lega. c. j. dic vt
5 ibi. ¶ † Scd̄o per hanc decret. dicunt doc. quod
f familia epi gaudet ꝓuilegeo epi [f] vt hic. C. d̄ epis ⁊ cleri. li. xij. q. ij. eccleſiarū ſeruos. xvj. q. j. ſitr. d̄ penis. romana. li. vj. in aut. de ſanc. epiſc. §. ſpoꝛtularum. ¶ Opp. cū gl. j. ꝙ abſqꝫ altera pꝛobatione cōſuetudinis recte libellaſſet hic aſſignādo cauſam: qꝛ eccleſia erat ſita in territoꝛio ſuo. vt patet. xvj. q. vij. oēs baſilice. xviij. q. ij. mōaſteria. Solu. d̄t gl. archidiacon⁹ credebat ex hoc intētionē ſuā fundatā ſed errabat, ideo oppoꝛtuit ꝙ ꝓbaret cōſuetudinē: ⁊ ad iurā ꝯ̄ria rn̄detur ꝙ loquūtur in epo. ¶ In fi. gl. dicit gl. videre velle ꝙ eo
g qd̄ qs eſt in limitibus [g] territoꝛij alteri⁹ qd̄ fundet ſuꝑ iuriſdictione ſuperioꝛ eccleſia intentionē de iure cōi. xvj. q. j. alia. vbi Io. ho c vr̄ tenere. dicit tn̄ ꝙ in ꝯ̄rium facit. xviij. q. ij. peruenit. ⁊. c. dudum. de capel. mona. dilectus. Ideo Io. an. poſt Inn. de capel. mo. dilectus. per hanc decre. dicit ꝙ matrix eccleſia rōne edificij eccleſie in territorio nullū ſibi vēdicat niſi ius ſpeciale aliud inducat. alle. de maio. ⁊ obe. his que. de iure autē inſtituendi an ad illā pertineat. dicit Io. an. ꝙ videt qd̄ ſic per illud. c. his q̄. ſed dicit ꝙ illud pōt pꝛocedere in bn̄ficijs cardinaliū qui habēt pingui⁹ ius q̄ꝫ habeāt plebani al's inſtitutio et deſtitutio ſpectat ad epm̄. de off. oꝛ. cōquerente. xvj. q. c. j. ad hoc optime de eccle. edi. c. ad audiētiā. ⁊ vide qd̄

quanto. de cenſi. ⁊ adde ꝙ ſi capimus familiā ꝓ agnatione veniūt oēs de familia oꝛdine ſucceſſiuo ꝓximioꝛes tn̄ ⁊ gradatim ſm̄ Bar. ⁊ Bal. per illū tex. C. de ver. ſig. ⁊ hr̄ ꝑ Alex. in. l. ꝓnūtiatio. ff. fa. her. veniunt em̄ agnati: ⁊ nō cognati licet ſint exequati ⁊ quo ad ſucceſſionē iteſtati. de q̄ vide Bart. poſt gl. in. l. cū ita. in. §. fi. de leg. ij. ⁊ capiēdo familiā. non rōne ſanguinis: ſed alio modo veniūt tantū ſeruiētes. in. l. ediles. in. §. familie. ff. de edi. edic. Et adde qd̄ ſi familia poſſidet vi d̄r dn̄s vel p̄ramilias poſſidere. l. ſi mulieri. ⁊ ibi ꝑ Bart. ff. qb⁹ mo. vſuffruc. amit. et adde qd̄ familia gaudet ꝓuilegijs p̄rifamilias ēt ſi ſit qs in ſeruitio cleri. gl. eſt no. in l. ij. C. d̄ epi. ⁊ cle. ⁊ vid̄ Car. i cle. j. in prin. in. xij. no. de excel. ꝓla. vbi dicit qd̄ oēs ſeruiētes dicunt eē d̄ familia. Et adde ꝙ ſi factū eſt legatū vel hr̄ditas relicta familie alicui⁹ extranei admittuntur oēs ſimul nō aūt ꝓximioꝛes: ſec⁹ aūt qn̄ relictū fieret a cōiūcto. de quo vide Bar. q optimā rationē all't. in. l. ſi cognati. in fi. ff. de reb⁹ dub. et tene mēti ꝙ familia nō cōſeruat ſine iudicijs. l. j. §. ſꝫ ⁊ ſi ſeruus. de vētre in ſpi. ⁊ vide And. ſi cu. ple. in quodā ꝯſi. ſuo. qd̄ ici. ſpectabilis ⁊ gn̄eroſus miles. i. ij. co. qd̄ eſt inter cōſil. Alexā. poſt cōſi. xlvj. in. iiij. parte ꝯſi. ⁊ an ⁊ qn̄ dn̄s teneat de facto ⁊ delicto familie. vide ple. ꝑ Spe. in ti. de fur. in vſ. alia quoqꝫ. ⁊ i tit. de iniur. in v. antepe. ⁊ habet i ti. ff. ſi fami. fur. fec. dica. ⁊ i. l. ſi familia. ff. de iur. om. iudi. ⁊ adde ꝙ familia viri ⁊ vxoris ē vna ⁊ eadē. not. Spe. in tit. q fil. ſint legi. vſi. ꝙ ſi viro.

g ¶ Limitib⁹. adde ꝙ Oldr. cōſil. lxxxiij. in fi. dicit ꝙ limes dioceſis ē ipꝛeſcriptibilis et limes territorij ꝓſcriptibilis.

ſcripſi.de elec.c.j.⁊ plenius e.tit.cū eccleſia vulte-
rana.tene primū per hāc decr.Cōcludit̄ ergo ꝙ
propter ſitū in territorio ſuo eps fundat intētio-
nem de iure cōi ꝓpter ſitum in parochia.ſi q̄ris
an fundet itētionē de iure cōi quo ad iuriſdictio-
nem ⁊ poteſtatē inſtituēdi ⁊ deſtituēdi:dic ꝙ nō
⁊ hoc ne in eadē dioceſi videant̄ duo capita quaſi
monſtrū.Si quo ad poteſtatē preſentandi:dic ꝙ
nō niſi aliud cōferat ꝑ qđ querat̄ ius pſentādi.l.
ius pſonatus.j.de eccle.edi.ad audiētiā.Si quo
a ad poteſtatē pcipiēdi iura parochialia[a] vt deci-
mas ⁊ alia: tū fundat intētionē de his que fiunt
a prela.paſtoralis.de decimis.cū in tua.de off.or.
cū ab eccleſiarū.Si q̄rit̄ de dn̄o tēporali:an fun-
dat in territorio intētionē de iure cōi eo ꝙ dn̄s.
dicit hic Hoſ.ꝙ nō.etiā ſi ſit comes vel princeps
ali⁹ excepto imperatore ⁊ in ipſo operat̄ hic ex-
cellētia dignitatis imperialis que ſupra oēs eſt.
in aut.quō oportet epos.⁊ prin.ff.ad legē rho.de
iactu.l.de precario.vij.q.j.in apibus.Non obſtat
viij.diſt.quo iure.vbi in plurali loquit̄ de ipera-
toribus: qꝛ illud plurare loquitur de regib⁹ ro-
manorū ⁊ licet nō ſit niſi vn⁹ habuit reſpectū ad
futuros.Vel loquitur in plurali:qꝛ q̄nq3 fuerūt
plures.C.de defen.ciuita.l.j.⁊.iiij.No.aūt quare
hoc nō cōpetit comitib⁹ ſicut epis reſpōdet ꝙ fi-
nes epatuū ſtabiles ſunt nec mutant̄ nec preſcri-
bunt̄.de parochijs.ſup eo.mūdana vero dn̄ia ꝑ
pter potentiam vſurpantur ⁊ mutātur.de voto.
qđ ſup his.ideo iudices eccleſiaſtici ſup limita-
tione epatuū nō recurrūt ad laicorū diuiſiōes:vt
in.c.j.de reli.do.Nō obſtat quod not.Jo.an.poſt
Inno.de iureiur.nimis.vbi dicit ꝙ dn̄s terre eo
qđ dn̄s quo ad iuriſdictionalia fundat intētionē
de iure cōi:qꝛ hoc verū ſi cōſtat de dn̄io eius ab
imperatore cōceſſio alias nō.¶ Per hāc decre.
dicit gl.ꝙ correctio monachorū primo loco ſpe-
b ctat ad abbatē[b].ad hoc de offic.ordi.q̄to.vbi de
hoc Dicūt tñ doc.ſi monachi nolūt parere abba
tibus cōpellunt̄ p epm.ne cleri.vel mo.relatū.de
ſen.excom.monachi.Si agatur in forma iudicij:
de cōſuetudine pōt etiā ſpectare ad abbatē:qꝛ cō
ſuetudo etiā priuata dat iuriſdictionē.de fo.cōp.
cū cōtingat. forti⁹ abbati.ix.q.iij.cōqueſtus.Si
talē nō h3 cōſuetudinē ad epm recurrit.de hoc
de offi.ord.c.quāto.¶ Venio ad vltimā partem
videlicet ad ſcđm mādatū.⁊ hic primo iſtruit ſup
teſtibus recipiēdis.ſecūdo quō indicet nō appa-
rente cōſuetudine.tertio quō indicet illa exiſtēte.
c ¶ No.j.ꝙ illi teſtes[c] in cā ſunt admittēdi qui ve-
d riſimiliter de negotio ſunt informati.[d] Et not.ꝙ
qui ſunt in eccleſia poſſunt habere notitiā pleni⁹
q̄ ſunt de eccleſia.¶ Scđo no.ꝙ ꝯfratres eiuſdē
eccleſie admittuntur ad teſtificādū ꝓ preſidente
in aliqua particulari dignitate eccleſie.p qđ col-
ligunt doct.ꝙ aliqs pōt in teſtē admitti qui non
admittit̄ in iudicē.de offi.dele.cauſam.vbi i hoc.
¶ Not.iij.ꝙ ad hoc vt qs pſcribat iura ꝯ aliquā
eccleſiā exigit̄ pacifica ⁊ quieta poſſeſſio ⁊ hoc ſi
6 eſt nullo mō interrupta.¶ † No.iiij.ꝙ ad cōclu-
dendā cōſuetudinē vel ius aliqđ cōſuetudinariū
in loco ſufficere videt̄ ꝓbatio vniuerſalis cōſue-
tudinis in eodē loco vel locis cōſimilib⁹.ad hoc
optime.j.de cauſa poſ.cū eccleſia ſutrina.⁊ opor-
tet ꝙ particularia in qbus concludit̄ per omnia
ſint paria expreſſis.ſufficit ergo allegari cōſuetu
dinē in ſpeciali loco ⁊ probari eā vniuerſaliter in
alijs.⁊ ſic ſicut ex pati in tempore preſumitur ti-
tulus allegat⁹.de cenſi.peruenit.ita ex pati in lo-
co preſumitur titulus vel cōſuetudo in loco par-
ticulari.¶ No.v.ꝙ inferior prelat⁹ epo intra li-
mites parochie ſue propriā iuriſdictionē nō h3
correctionē aut viſitationē,nec ꝯſequēter ꝓcura
tionē ratione viſitationis debitam niſi aliud pa-
teat de conſuetudine.ad hoc de capel.mona.c.ij.
e ¶ No.ꝙ fundans intētionē ſuper cōſuetudine[e]
illā probat.¶ No.practicā ſentētie ſup iure vni-
uerſali qꝛ pōt eſſe quo ad diuerſos articulos par
tim abſolutoria ⁊ partim cōdēnatoria ꝓut par-
tes oſtendūt de iuſtitia:ad hoc de teſta.raynal-
dus et raynuti⁹.Et no.practicā ab ſolutorie ⁊ cōdēnatorie ſuper iſtis
iuribus realibus aut pſonalibus in cōfeſſoria vel negatoria.¶ Not.
ꝙ quaſi poſſeſſio vel iuriſdictionis exercitium in aliquibus particu-
laribus ſub iure vniuerſali cum intentione querendi totū quo ad alia
iura nō extēditur in exorbitātibus a iure cōi.¶ Opp.ad iſtā ptē et vr̄
ꝙ hec ꝓbatio nō debeat reſtringi ad canonicos tm̄:qꝛ ius ac edictum
de teſtibus permiſſoriū eſt ⁊ ꝓbatio nō eſt anguſtāda.de renū.in p̄ſen
tia.ff.de teſt.l.j.Sol.dicit hic Jo.an.ꝙ hec fuit q̄dā ꝓuiſio facta ex offi
cio pape vel de cōſenſu partiū vel cōſenſu ſolius abbatis que eſt ſeruā
da ex quo forma data eſt:al's fieri non deberet.arg.c.quoniā.vt lit.nō
7 conteſt.§.j.¶ † Opp.ij.ꝙ archidiacono ſpectet iuriſdictio de iure:vt
patet.ſ.c.j.et quaſi per totū.Sol.an archidiacon⁹ h3 iuriſdictionē de
iure an de cōſuetudine:opi.ſunt que tangunt̄.ſ.c.j.ad quarū opin.de
clarationē dicit Hoſt.ꝙ quedā ſunt epalis ordinis vt cōſecrare,dedi-
care,recōciliare,chriſmare,cōfirmare,⁊ ſilīa.de qb⁹ habetur de ele.ꝙ
ſicut.§.preterea.⁊ hec nō poteſt minor epo etiā obtētu cōſuetudinis.
lxviij.diſt.q̄uis.⁊ eſt caſus.ſ.de cōſuetu.quāto.licet aliqua de iure de
his exerceāt:quatenus a iure concedit̄ vt in abbatibus pt3.ſ.de eta.⁊
quali.cū cōtingat.de cōſuetudine approbata p papā vt patet in pre-
ſbyteris cardinalib⁹.de ſup.negli.p̄la.c.j.vel de pape ꝓuiſiōe.xcv.diſ.
peruenit.de quo in.d.c.quanto.Licet inferior a minori hoc nō poſſit
cōmitti.de cōſe.eccle.vel alta.aqua.Quedam ſunt epalis autoritatis:
ſicut audire cauſas matrimoniales:nō dicit ſententias dare vt euitet
qđ hr̄ de elec.trāſmiſſam.qꝛ talia dantur a cōfirmatis tantū:indulgē-
tias cōcedere:⁊ quo ad exercitia eccleſiaſtica bn̄ficij adminiſtrationē
inſtituere ⁊ ſimilia de quibus.ſ.c.ad hec.Et ſi que alia reperiuntur:q̄
epiſcopus ad tēpus cōmittere poſſit.vt no.ſ.c.ſignificaſti.⁊ talia pōt
ad tempus cōmittere in perpetuū nō:nec a ſubdito poſſunt acqri niſi
ſpeciali priuilegio pape vel cōceſſione epi cū pſcriptione ſecuta.ſic lo
quit̄ de exceſ.p̄la.accedētibus.de iurepatro.cura.de reli.do.cōſtitut⁹.
vel ex ſententia arbitri vel alia cōuentione pſcriptione firmata.de p̄-
ſcrip.cū olim.⁊.c.veniens.Sic poſſet intelligi etiā de inſtitutione au-
torizabili.de inſti.cū veniſſent.al's cōſuetudo nō prodeſſet.per not.ſ.
c.cū ſatis.Quedā ſunt ſimplicis iuriſdictionis:vt viſitare:corrigere:
coercere modica coerctiōe:cauſas minores audire ⁊ terminare.⁊ q̄dā
alia que in ſequētibus colligi poſſunt.⁊ in his archidiaconus quo ad
parochiales eccleſias ⁊ minores titulos de iure cōmuni eſt vicarius
epi.ſ.c.ad hec.⁊ in iuribus ꝓxime allegatis.maiorē tamē coerctionē
exercere nō d3 inconſulto epo niſi in talib⁹ plus acqrat.de elec.dudū.
de exceſ.p̄la.ad hec.Nec iſta vicaria extēditur ad maiores titulos vt
abbatie ⁊ cōuentualis eccleſie niſi p cōſuetudinē hoc acquirat:vt hic
de offi.archi.c.fi.de maio.⁊ obe.cum inferior.Caueat ergo eps ne hac
vicaria permittat vti archidia.tāto tēpore ꝙ cōſuetudinis pſcriptio
ſit cōpleta.de elec.cumana.de cau.poſ.cū eccleſia.interim autem per
epm ⁊ in his qn̄ vult cū ſit eius vicarius prohibere pōt.vt dixi.ſ.⁊ no.
j.c.fin.Quedam vero ſunt certi officij ſicut ſunt inſtallare abbates et
alios.et aliqua de iure cōi ſpectāt ad arch.ſ.eo.ad hec.§.in quadam.
de ceteris remittit ad ſummā.¶ Circa hanc partem Jnn.ponit vnā
mirabilē glo.in qua tractat de extenſione conſuetudinis.de materia
extenſionis quaſi poſſeſſionis habes pleniſſime in.c.dilect⁹.de capel.
mona.de quo plene dixi in.c.in literis.de reſtit.ſpoli.in tractatu incor
8 poraliū.¶ † Opp.igit̄ ꝙ cōſuetudo hec in oīb⁹ eccleſijs nō extendat̄
ad particulares eccleſias.nā ſi vna eccleſia fuit diligēs in nō ꝑmitten
do vſum talis cōſuetudinis nō d3 factum aliorū ei nocere vt patet in
regula.res inter alios acta.de re iudi.c.pe.Preterea ſi archieps ar-
chidiacono oīa hec iura cōceſſiſſet in oībus alijs monaſterijs ⁊ nō in
vno hec cōceſſio ad iſtud vnū in quo cōceſſa nō eſt nō extēditur.ergo
nec pari rōne ipſa ꝯſuetudo,maxime cū cōceſſio ſit fauorabilis ⁊ late
interpretāda ꝯ cōcedentē.de dona.cū dilecti.de cōſuetudine.cū dile-
ctus.¶ Hic Jnn.declarare hoc volēs an et qn̄ ꝯſuetudo vniuerſalis
extendatur ad particularia ponit gloſſ.ſuo more inepte compoſitam
quā tibi reducā ad aptiſſimam et intellectualē cōpoſitionē:ita ꝙ non
difficilis ſed clariſſima videbit̄ materia ⁊ expediā eā per aliquos arti
9 culos.¶ † Primus erit an hec cōſuetudo vniuerſalis in ſe ſit extēdi-
f bilis.[f] ita ꝙ extendat̄ ad alia loca.Secūdo ad que iura.Tertio circa
que fiat extēſio.Quarto que requirant̄ ex parte extendentis.Quinto
que exigantur ex parte eius cui preiudicat̄.id eſt patientis extēſionē.
g ¶ Ad primū aliq tenēt ꝙ nō habet locū extēſio nec conſuetudinis[g]
nec pſcriptionis:qꝛ ipſa odioſa eſt vt cauſat̄ ad limites vſus:ergo ad
illos reſtringit̄.Cōtra iſtos eſt hec decre.⁊ decre.cū eccleſia vultera-
na.de elec.ideo tene ꝙ aliquo caſu pōt extēdi.¶ Ad ſecūdū ad q̄ iura
poſſunt extēdi.dic ꝙ q̄dā ſunt iura impreſcriptibilia vt eſt ius viſita-
tionis.de pſcri.cū ex officij.de cēſi.cū venerabilis.⁊ in his planū eſt qđ
ꝯſuetudinis nō cadit extēſio.⁊ eſt hoc dictū Hoſt.qđ talia nō poſſunt
h queri:vel ſi querant̄ nō querunt̄[h] abſq3 iuſto ⁊ ſpecifico titulo.de pre-
ſcrip.ſi diligēti.⁊ hec acqſita eſt alia q̄3 epalis:et ſic vt in conſuetudi-
ne queſita poſſet cōſuetudine obūbrari.epalis autem nō eſt de cōſue-
tudine obūbrabilis:qꝛ de iure cōi cōpetit.Quedā ſunt iura iuri con-
traria vel eccleſijs oneroſa.⁊ talia nō extenduntur:vt patet de cōſuet.
c.j.de deci.tua.xij.diſtinctio.omnia.xj.diſtin.catholica.et ideo in pen-
ſionibus

a ¶ Jura pochialia.adđ qđ voluit old.cōſi.cclxviij.

b ¶ Abbate.adđ Ro.cōſi.ccclxxv.

Sebaſti.Sapia.
c ¶ Jlli teſtes.vide tex.cū ibi not.i.c.quāto.cū ſeq.j.de pſum.⁊ in.c.cū dilect⁹.ij.j.de purga.cano.

d ¶ Jnformati.ad de allega.conſil.xxiiij.ij.lib.

Sebaſt.Sapia.
e ¶ Cōſuetudine.Hoc tñ fallit qn̄ eēt ꝯſuetudo notoria vt p Bar.i l.ij.q.xxv.C.q̄ ſit longa.cōſuetu.⁊ Bal.i.l.j.C.vt q̄ deſunt aduo.vbi Alexā.cōprobat col.j.Card.florē.in.c.fi.q.xxxvj.ſ.de cōſuetu.Feli.i c.cū ordinē.colū.viij.ſ.de reſcrip.

Sebaſti.Sapia.
f ¶ Extendibilis.Vide Bar.i.l.ij.qđ.xxxvj.C.q̄ ſit long.cōſue.Jaſ.i.l.oēs ppl'i.in.ij.lectu.col.ix.ff.de iuſti.⁊ iu.Laurē.Calcaneñ.in cōſil.ij.colū.xxiiij.Corneū in conſi.cccxix.inci.circa primū.colū.xj.in iij.volumi.Are.in cōſi.xliiij.inci.in ꝓpoſita cōſultatione.in quib⁹ locis cōcludit̄ ꝙ cōſuetudo vnius ciuitatis vel loci extendit̄ ad alia loca pticularia ſubiecta.

g ¶ Conſuetudinis.Adđ Oldr.cōſil.cclxviij.i fi.

h ¶ Nō querunt̄.Adde vidēdum Abba.cōſi.xxvj.ij.libro.⁊ vide qđ voluit Oldrad.cōſi.clxxij.⁊.ccxliij.⁊.ccliij.

ſionibus ⁊ procurationibus hec cōſuetudo nō eſt extendenda: q̄ tali bus obuiat ius,⁊ hoc verum qñ agiť de extēſione vnius rei ad aliā.Si vero tractetur de extēſione eiuſdem rei ad eādem tunc bene fit hec extenſio.ff.cōia p̄di.l.venditor.§.ſi cōſtat.de dec.cum in tua.de cenſi.ſopite.cum ſuis concor.nunq̄ enim conſuetudo vel priuilegia ſic extendē-da ſunt aut reſtringenda:quia diuerſo iure cēſenť:per hoc dicit quod
a ſi certam penſionem.x.ſolidorū[a] vel certam penſionem numeri in omnibus alijs monaſterijs de conſuetudine acqſiuit non poterit hoc exigere a monaſterio ſancti Petri q̄ talis conſuetudo eſt oneroſa.de cōſue.c.j.qđ intelligit Hoſt.vbi alius q̄ ep̄s vellet hoc acqrere.quia de iure cōi omnia ei ſubeſſe videnť.⁊ ſic nō ſunt talia odioſa.x.q.j.regēda.xij.q.j.precipi mus.⁊.c.eccleſiaſticarū.xj.diſt.p hoc dicit Hoſt.qđ vbi ep̄s petit a ſubdito aliquid noui vel inſolitū a iure tamē nō omnino improbatū a iure puta cēſum vel charitatiuū ſubſidiū vel ſimilia ex quo probat q illud habet ⁊ percipit in alijs conuicinijs cōuincit is a quo petit niſi illud probet ⁊ idē per iura allegata in vltima gl.quedā ſunt iura nō a iure communi exorbitantia ſʒ p̄ter ius,vt q̄ ius talib⁹ nō reſiſtit:nec data a iure reperiuntur,⁊ adhuc in talibus habet locū extenſio.de cenſi.ſup eo.de cōſue.cū olim.xij.di.diuturni.⁊.c.oīa.⁊.c.ſeq.Quedam ſunt iura a iure cōi cōceſſa q̄ri:⁊ in q̄bus querere laudabile eſt ⁊ rōnabile,⁊ que conceſſibilia ſunt a iure non reprobanť.ſicut eſt in hoc q archidiaconus in monaſterio iuriſdictionem habet q ep̄s dʒ de facili concedere vt ſuum facilius faciat onus.ſ.ti.j.c.fi.⁊ que a iure nō reprobantur.⁊ talis ſeruāda eſt ⁊ extendenda vt hic ⁊ de elec.cum eccleſia.xj.di.in his.xij.di.conſuetudo.viij.di.que ꝯ.de cenſi.ſopite.per hoc dicit q in his q̄ ſunt iuriſdictionis vel ei annexa habet locū extēſio,dū modo maior pars populi vtatur.ff.de iuſt.⁊ iur.l.pe.Venio ad tertium.ſ.circa que fiat extenſio.dic q aut iura ſunt ſimilis nature ⁊ per oīa paria ⁊ fit extenſio de iure ad ius.vnde ſi vtatur iure q competit de iure cōmuni illi ſimilia ⁊ paria.nam ſi epiſcopus vel archidiacon⁹ in aliquo loco de quo nō conſtat q ſit alterius iuriſdictiōis aliqua iura epiſcopalia exercuit omnia alia ibi exercebit.de re.do.c.j.⁊ hoc maxime obtinet in iuribus archidiaconalibus ⁊ conſimilibus q̄ p conſuetudinem acquiruntur ſ̄m Inn.aut intenditur extēſio de vno iure ad
b aliud diuerſe nature[b]:⁊ non habet locum.ideo ſi decanus in monaſterijs acquiſiuerit iuriſdictionē ep̄alem per hoc nō poterit exercere aliud ius quod non ſit eiuſdem ſpeciei.Similiter fit extenſio de loco ad
c locū[c] vt q eſt in vno loco ſeruetur in alio,⁊ tunc cū extenſione de loco ad locū opʒ quod loca ſint paria.⁊ ideo ſi decanus in monaſterio ſancti Petri iuriſdictionē acqſiuerit ex priuilegio vel cōſuetudine ⁊ non in alijs lʒ poſtea in alijs monaſterijs archidiacon⁹ acqſiuiſſet hoc nō extenderetur ad monaſteriū ſancti Pe.hoc patet q̄ dicit in huiuſmodi abbatijs.i.in abbatijs ſimilibus ⁊ in quibus non eſt aliqua quo ad hoc diſſimilitudo q hic nō erat ex quo priuilegio vel iure ſpeciali ad aliū hec iuriſdictio ptinebat.Per hoc dicit quod ſi abbas exercuiſſet hāc iuriſdictionē nomine ep̄i quod ad illum nō extendereť archidiaconatus vſus.ſecus ſi exercuiſſet vt abbas:q̄ illa nō contradicit archidiaconali,cū alia ſit abbatialis,⁊ alia ſit iuriſdictio archidiaconalis.Per hoc dicit q quo ad eos per quos fit extenſio exigiť q non ſint vſi appoſita conſuetudine.⁊ ſufficit etiam ſi certū ſit quod in his locis ad que extendiť non ſit quis vſus hac cōſuetudine ad hoc q̄ eccleſie de nouo edificare coguntur ad hanc conſuetudinē ſeruandā in q̄bus certū eſt q quis conſuetudine non eſt vſus.de cenſi.eccleſijs.ſicut eſt in officijs eccl'iaſticis vnū modū ſeruant.xij.diſt.c.pen.⁊ fi.vnā mēſam cōem habere.de cēſi.ex parte.p̄rogatiuam eiuſdē dignitatis ſeruare.de ꝯſue.cū olim.ſi aūt alij haberent cōtrariam conſuetudinē nō fieret extēſio.de conſue.c.fi.de preſcrip.auditis.xij.di.illud.breuiter idē ſi alius hec iura in hoc monaſterio exercuiſſet.de preſcr.cum ex officij.idē ſi p illa
d aliā habeat:puta vna eccleſia ieiunat diē ſabbati:altera diē mercurij[d] xij.diſt.illa.Ad quartū.ſ.que requirātur ex parte extēdentis cōſuetudinē.dic quod ſit vſus iſta cōſuetudine in omnibus locis vel ſaltem maiori parte locorū:ſi agitur de extēſione quo ad loca.idē de perſonis
e q̄ in maiori parte perſonarū[e] ſit vſus hoc iure.ff.de iuſti.⁊ iur.l.pe.⁊ fiet extenſio etiā ad loca eiuſdē prouincie nō ſolum dioce.ad hoc.ff.ad muni.l.quod maior.ff.de teſti.l.teſtium.§.fin.Ad quintū.ſ.ex parte eius cui preiudicatus ⁊ cōtra quē extenditur cōſuetudo.dicit qđ exigitur patiētia:vt ſi agiť de acquiſitione iuriū epiſcopaliū exigiť patiētia ep̄i.⁊ imputet ſibi ep̄s qui vidit archidiaconū exercētē ⁊ nō ꝯtradicit.de cōſue.c.ij.ff.de legi.l.de quib⁹.Et hoc intellige qñ nec ep̄s vł abbas ibi iuriſdictionē exercet aliquo mō.al's ex hoc p̄iudicareť q̄ interrūperetur preſcriptio:q̄ tūc apparet quod ep̄s nō intēdit hāc iuriſdictionē cōcedere archidiacono.Ex quadā enim tacita cōceſſione ep̄i ſurgit hec extēſio p que patet q ſi ep̄o ignorāte hec iura exercuit nihil ac
f quiſiuit[f].de cōſue.c.j.C.de ſerui.l.j.⁊.ij.nec obſt.ſi ſciuit q hanc iuriſdictionē tantā in vno monaſterio exerceret p conſequens tacite videtur cōſentire q habeat in alijs.rñdeo nō:q̄ hoc caſu videreť archidiaconus magis fulciri preſcriptione q̄ cōſuetudine.aliud qñ in plurib⁹ q̄ tunc magis cōſuetudine q̄ p̄ſcriptione vř fulciri.cōſuetudo ſe habet ad ius cōe ⁊ vniuerſale preſcriptio ad particulare priuatū.p̄ſcriptio autē q̄ odioſa eſt reſtringēda.de preſcri.vigilāti.conſuetudo tanquā fauorabilis nō eſt reſtringēda:ſʒ dilatāda.Facit q̄ titulus in cōſuetudine nō exigitur.not.de preſcrip.cū olim.ad fi.vnde ⁊ ſi preſcriptio ad noua monaſteria nō extēdatur: cōſuetudo tñ extēdit.de cenſi.eccleſijs.⁊.c.ſuper eo.de cōſuetu.cū olim.alij tñ nō faciunt differentiā inter cōſuetudinē ⁊ preſcriptionē.Et faciūt hec ad queſtionē legiſtarū de nobili q nunq̄ collectauit ſubditos cū mos patrie habeat q in tribus caſibus poſſet ille collectare:militādo:filias maritādo:⁊ mare trāſfretādo.quorū vnū ſibi imminet:quā vide p Cyn.C.que ſit lon.cōſue.l.ij.⁊ ibi diſtinguit inter cōſuetudinē ⁊ preſcriptionē. ad hoc.xij.q.ij.cognouim⁹.vbi legit q etiā noui redditus iure veteri cēſenť.Predictis que dicta ſunt circa extenſionē nō obſtant cōtraria ſignata.primo q̄ res inter alios acta ⁊c.q̄ hoc eſt ne vna ⁊ eadē res diuerſo iure cenſeatur.xij.q.ij.cognouimus.Idē q̄ agitur de modico aut nullo preiudicio: q̄ ſi archidiacon⁹ exercet: ep̄s tñ per ſe ⁊ eundē archidiaconū vel al'ū exercebit.ſ.e.c.j.nō obſtat qđ ſi ep̄s cōcedat in pluribus nō extēditur ad nō cōceſſum.q̄ cōceſſio habet in nō expreſſis tacitā exceptionē.de preſumptionib⁹.nōne.nō ſic cōſuetudine que eſt apta recipere extēſionē.Quero,qđ ſi archidiaconus qui per cōſuetudinē acquiſiuit viſitationē poſtea amittat eā per cōſuetudinē, an ep̄s qui p centū annos ſtetit qđ nō viſitauit poſſit viſitare:dic q ſic.de preſcrip.cū ex officij.de cenſi.cū venerabilis.⁊.c.venerabili.per qđ apparet q male dicunt qui dicūt q ep̄alis iuriſdictio p ſolā patiētiā ep̄i preſcribiť.Quero, planū eſt qđ hic archidiaconus nō habet correctionē vel viſitationē in monaſterijs:quid de prioratibus.dic quod idē ſi ſint cōuentuales:vel ad hoc per ep̄m inſtituti vt ibi ſit cōuētus.de cōſue.cū dilectus. de ſtatu mo.c.ij.in alijs ſecus cū nec gaudeant priuilegio monaſteriorū.x.q.j.c.j. In capellis etiā monaſteriorum nō exēptis percipit archidiaconus iura ſua non obſtante priuilegio epiſcopi. de exceſ.prela.c.ij.Quid ſi monaſteriū habeat populū videť q abbas ratione viſitationis populi ⁊ archidiaconus debeant procurare.de priuilegijs.ex ore.§.fin.x.q.j.alias vero ibi ſacerdos per ſe diſtringit monachos ad ſoluendas decimas ſed per ſuperiorem ipſos facit coerceri ſcđm Hoſti. adhere-as p̄mo dicto Jo.and.

De officio archipreſbyteri. Rubri.

Quia poſt archidia.archipreſbyter facit gradū:iđ ⁊c.de materia.xxv.di.plectis.Anto.de but.
1 Aſſidue exponiť.i. horis ⁊ tēporib⁹ ꝯgruis.
2 Dictio collecta quid denotet.

VT archip̄ſbyter.Hec p̄ma tria capła nō ſummanť nec diuiduť pꝑter multiplicitatē dictorū.tñ principaliter intēdunt q archip̄ſbyter ciuitatēſis eſt ſub archidi.⁊ principaliter preeſt p̄ſbyteris ⁊ principalib⁹ officijs.Litera capitulorū huius tituli:⁊ ſequentiū vſq; ad titulū de officio vicarij.ſatis exhibet cuilibet etiā modicū intelligēti.ideo aliter nō ſummať.Ber.Not.primo,q archipreſbyter de iure eſt ſub archidiacono.⁊ ſic archidiacon⁹ eſt p̄ncipalis dignitas poſt ep̄m in eccleſia:⁊ no.qđ teneť p̄ceptis archid. obedire ſicut preceptis ep̄i:qđ intelligit Inno.de cōſuetudine.⁊ in his que ſpectant ad officiū archidiaconi de iure vel cōſuetudine.Not.ſecundo,q eius officiū eſt principaliter habere curam ſuper preſbyteros.⁊ ſic dignitas archipreſbyteralis vř curata.ſcđo ad eius officiū ſpectat principaliter in locū ep̄i miſſam dicere loco ep̄i. ⁊ ſic in diuino officio reſpectu miſſe eſt vicari⁹ ep̄i.Et no.dignitatē requirētē reſidētiā. Op. qđ archip̄ſbyter nō debeat ſubeſſe archidiacono cū ſit maior in ordine.de maior.⁊ obe.ſtatuimus.⁊.c.j.ſolu.dicit gl.
g j.archidiaconus preeſt quo ad dignitatē[g] ſed nō

a X.ſolidorū adđ Ro. idē tenentē conſi.cclxviij.
b Diuerſe nature adde Ro.loco proxime allegato.
c De loco ad locum.adde Franciſ.are. conſi.cxv.
Sebaſti. Sapia.
d Diē mercurij. An ꝯſuetudo extēdatur latiſſime explicat illuſtris preceptor me⁹ in repe.c.fi. col.xlvi. ver.prima eſt cōcluſio per ſeptēʒ col.ſ̄.de conſuet.
e Perſonarum Adde Ro.cōſil. alle.ccclxviij.
f Nihil acqſiuit. Adde limitandū vt per Old.cōſil. lxxij.
Zacharias.
g Preeſt quo ad dignitatē. Propter curā fori cōtentioſi quā exercet:cū archipreſbyter exerceat curā fori penitētialis vt no. in.c.officium.j.e. ita not. Car.i.cle.j.i p̄nci. vij.q. de prebē. ⁊ Arc.⁊ gemi.xxv. diſt.plectis.Ant. Franci.
De archipreſbytero ⁊ archidiacono q̄s ipſorū ſit maior. dicas qđ archipreſbyter hʒ curā in eccleſia cathedrali ⁊ exercet curā fori p̄nialis.vt i cle.j.⁊ ibi p do.Car. de prebē.in.ij.q.⁊ vide glo. in.c.cleros.xxj.di.⁊ vide do.Car.in clemē. dudum. in.§.ſi vero.de ſepul.nullā tñ hʒ iuriſdi.⁊ ppterea đr eſſe minor archidi.⁊ propter iuriſdictionē quā hʒ ⁊ curā fori cōtētioſi quā exercet archipreſbyter tamen pōt miniſtrare ſacramenta vt per gl. ⁊ Card.in cle.j.in xx.q.de priui.⁊ in c.j.de offic.archipreſby.⁊ generaliter de materia iuris archip̄ſbyteralium ⁊ de archip̄ſbyteri preſidentia.vide per Spe.in ti.de offi. archipreſby.per totum.

Sebaſt. Sapia.
a ℭ Quero. vide geminia. in pe. ſexti col. viij. ⁊ in c. frequēs. liiij. di. et in. c. frequens. de reſti. ſpo. li. vi. ⁊ in. c. ſi. xxij. diſt. ⁊ ꝙ vba generalia reſtringātur ad habilitatem tradit in. l. j. C. de ſa. ſan. ecc. in. l. vt gradatim. ff. de mu. et hono. in. l. oēs. C. ſine cē. vel reli. in. l. j. §. nūtiatio. ff. de ope. no. nun.

b ℭ Aſſidue. addē Ro. cōſil. cclxiij.

Anto. Franc.
ℭ De ſignificato hui⁹ dictiōis aſſidue, vide pulcherrimū tex. i. l. meuia. ff. de manu. teſta. ⁊ vid gl. in. c. de qbuſdā. xxxvij. di. ⁊ in. c. ſi qs vult. xxxvi. di. que exponit aſſidue. i. indeſinenter horis ſtatutis. ad qd ēt vide glo. in. c. qͥuis. in ver. cōtinuatis. d offi. or. li. vj. ⁊ vide. d. Anto. ſ. in proe. grego. vbi multa dicit ad ꝓpoſitū de ſignificato hui⁹ verbi ⁊ vide ho. gl. in. c. nunq̄. de ꝯſe. di. v. que tn̄ loquit de verbo nūq̄. ⁊ expōit. i. horis cōſtitutis. ⁊ vid tex. ⁊ gl. in. l. j. i. §. quotidiana. ff. de aq̄ quo. ⁊ eſti. ⁊ addē glo. in. c. diaconi. xciij. di. in v. aſſidue. que dicit ꝙ ille dr aſſidue facere q iterato facit. Et adde no. i l. j. in. §. itē nūtiatio. ff. de ope. no. nū. vbi dicitur ꝙ verbū oībus diebus: ibi poſitū intelligit dieb⁹ habilib⁹ ⁊ horis cōgruis.

c ℭ Dies dn̄ic⁹. adde Fede. cōſil. xliiij. et. cclvj.

d ℭ Nō infamat. Adde vt ꝑ Joā. de ana. cōſi. xxj.

Zacharias.
ℭ Addē mathe. ſingu. lxxxiiij. incip. no. practicā

preeſt quo ad ordinē et ordinis miniſteriū. Dat ſimile de angelis: qd dic vt in gl. dicebat Hoſt. ꝙ ſi archidiacon⁹ eſt preſbyter qd eſſe poteſt nec ꝓ hoc amittit archidiaconatū. de quo de renun. ad ſupplicationē. tunc archipreſbyter cedit ei cū ſit par in ordine ⁊ maior in adminiſtratiōe. dicit tamen ꝙ eccleſiarū conſuetudines ſunt ſeruāde: vñ dicit ꝙ habēt ſe iſti vt excedentes et exceſſi: qꝛ in aliqbus archidiacon⁹ reueretur archipreſbyterū, in aliqbus ecōtra archipreſbyter archidiaconū. dat ſimile in patre carnali q eſt filius ſpūalis filij carnalis. ℭ † Quero qd eſt dicere collectā. 1 gl. dicit. i. miſſam. alle. iura q̄ ſic dicūt: ſed ſm docto. ideo ſic dicit ꝙ ad ipſam hoīes colligunt. vel dic collectā. i. orōnē: qꝛ de miſſa dixerat. ſ. ⁊ vide de hoc verbo. iiij. q. j. c. ij. vel intelligat de miſſa feriali vel matutinali: qꝛ in illa multe orationes dicunt et multa capitula ſm Gof. cū tn̄ in miſſa cō- 2 muniter nō dicat niſi vna. ℭ † Quero ᵃ quomō a intelligit illud: aſſidue ſtare. ſolu. dic aſſidue. i. horis cōpetentibus. xxxvj. diſt. c. ſi. xxxvij. diſtin. de quibuſdam. de conſe. diſt. v. nunq̄. de frig. c. vlt. §. ſi. omnia em̄ ſuis debent conuenire temporibus. xxiij. q. iiij. ſi eccleſia. in ſi. no. pro teſtibus q dicūt b aſſidue ᵇ poſſedit. vel ſtetit vel habitauit. vide Dy. in. l. j. ff. ſo. ma. ℭ Quero de qua miſſa loqt. dic de miſſa ſolēni q̄ dicitur in eccleſia in feſtiuitatib⁹ ſolēnibus qbus debet epiſcop⁹ niſi ex cauſa impediatur intereſſe in cathedrali eccleſia. de cōſecra. diſt. iij. epiſcopus. xvj. q. j. et tēporis qualitas. in ſi. Hoſtien.

Miniſteriū.

Non ſummat ibi, Cardinaliū. i. principaliū. ℭ No. officiū archipreſbyteri qꝛ eſt ſupra principales ꝑſbyteros ⁊ principaliter habet curam officij erga eos in ſolenni agendo officio. ℭ Et no. ꝙ diſtributio officij hebdomadarij dꝫ capere principium a die dn̄ico. ℭ Not. ij. ꝙ officiū debet dici horis canonicis indeclinabiliter. i. in pūcto hore nō ergo licite dicit qui alio tpe dicit: ⁊ alſ digne ⁊ ſancte nō dicit vt dꝫ. per qd ptꝫ ꝙ cā non ſubſiſtēte videt peccare ſacerdos q debitis horis non dicit officiū. ℭ No. quarto ꝙ archipreſbyter deficiente epo preordinat vt vicari⁹ oīa q̄ ad officiū ſpectant principalium ſacerdotum. ℭ Et no. hic multa que ſunt de miniſterio ſacerdotū: benedictio fontium. inungere infirmum. et no. ꝙ debet vngi oleo ⁊ nō chriſmate ⁊ penitētes recōciliare. ⁊ ſic vr̄ ꝙ in tota dioceſi archipreſbyter hꝫ curā vt poſſit miniſtrare ſacra de cōſilio epi tn̄. ℭ Itē no. ꝙ qlibet preſbyter dioceſis eſt ſub cura archipreſbyteri: vñ nō pōt alteri confiteri eo incōſulto nec ab alio pniam recipere. Et not. ꝙ ad eius officiū ſpectat dicere ſolēnē miſſam aut alteri cōmittere: ⁊ per hoc apparet ꝙ expoſitio glo. in. c. precedenti. de collecta eſt melior aliis. ℭ Not. ꝙ vicari⁹ pōt dare vicarium: qd procedit in volūtaria iuriſdictione niſi ſint dati a principe. de offic. deleg. ſup qōnū. de quo. j. c. proxi. ℭ Glo. querit qui dicant cardinales: ⁊ quare ſic dicant. glo. hic declarat ⁊ eſt clara. vñ per hoc arguit Hoſtiē. ꝙ ſicut inter cardinales null⁹ eſt qui ſaltē nō ſit diaconus ita null⁹ deberet eſſe canonicus q nō eſſet ſaltem in ſacris. de eta. ⁊ quali. queris. ad hoc facit qd no. de conſe. di. j. eps deo ſacrificans. ⁊. c. iubem⁹. vide hodie cle. j. de eta. ⁊ quali. ℭ Quero c qn̄ incipit dies dn̄ic⁹ ᶜ quo ad offm̄. gl. declarat. ℭ Quero qd eſt dictū indeclinabiliter ſeruiāt. gl. declarat. ℭ Quero an inconſulto epo poterit gl. dicit ꝙ non a contrario: ⁊ dicit qd loquitur de ſolēni penitēte qui crimē publice cōmiſit qd vniuerſam cōmoueret vrbē: in quo etiā cauſa neceſſitatis ſi eps cōmode haberi nō poſſit: poterit archipreſbyter ⁊ qlibet ali⁹ ſacerdos recōciliare et etiā laicus. de conſe. diſt. iiij. ſanctū. hoc non placet Hoſt. qꝛ lꝫ laico qs poſſit ꝯfiteri: ipſe tn̄ abſoluere nō pōt: nec reconciliare. vt no. gl. de offi. or. paſtoralis. §. j. Jo. ⁊ Hug. intelligit de vlti. anno ſeptēnij quinquēnij vel decēnij aſſignati ad ſolē-

nem penitētiā: nā ānis intermedijs poterit fieri reconciliatio epo incōſulto: ſed dicit Hoſti. ꝙ illi intellectui ꝯdicit. c. in capite. l. di. ⁊ cōſuetudo approbata remittit ad ſummā. eo. ti. vſi. v. ℭ Sed an tales penitētes ſunt infames. dicit ꝙ ſic: vnde nec ordinari poſſunt. l. diſt. penitentes. vi. q. j. infames. de biga. c. j. ſed hoc nō accidit rōne pnie: ſed rōne criminis publici per ſniam: alſ ſi crimen ſit occultū ⁊ pnia ſit occulta nō infamat ſed renocat ⁊ emēdat. l. di. ferrū. de teſti. c. ſi. de ſum. tri. c. j. infamatur ergo: tum qꝛ publice verberat qn̄ nudus incedit: tum qꝛ crimen ſuū per ſententiā pnie publicatur. iij. q. vij. c. infames. §. porro. alſ ſi ſnia nō d procedit ſol⁹ ict⁹ fuſtiū nō infamat. ᵈ ad id. ff. de penis. l. in ſeruorū. in ſi. ꝑ quod dicit patēter errare eos qui iudicant infames eos q ſumūt pniam publicā ex deuotione. virtutis em̄ deuotio nō dꝫ improbari. ff. de poſtu. l. j. §. beſtias. alſ damnari debuiſſet Dauid ſe humilians. ij. Reg. vj. ⁊ Joā. baptiſta. Marci. j. ⁊ iij. Anto. de but.

1 ℭ Peregrini ⁊ a foris venientes q̄diu morā trahunt in ciuitate ſunt ſub cura epi loci: ⁊ ſi alibi eligāt ſepulturā quarta debetur epiſcopo.

Officium.

Declarat qd ſit officiū archipreſbyteri ciuitatēſis. ℭ No. que ſpectāt ad officiū archipſbyteri qꝛ vicarius eſt epi circa offm̄ incohādū ⁊ dare dꝫ bn̄dictiōes pſbyterales. ℭ No. ꝙ offm̄ miſſe eſt delegabile: ⁊ ſic vicari⁹ dat vicariū in his q̄ ſunt voluntarie iuriſdictiōis. Et no. ꝙ cuſtodia ſacriſte ad eū principaliter ſpectat. ℭ No. ꝙ ei⁹ offm̄ principale eſt ꝙ nō deficiāt infirmis ſacra eucharIſtie. ℭ Et no. ꝙ ſacramētū pnie eſt neceſſitatis ⁊ ꝙ ſacrm̄ corporis epi appellat ꝯfirmatiōis. ℭ Et no. ꝙ etiā laici pñt et debēt cōicare in corpore et ſanguine. 1 ℭ † No. ꝙ peregrini ⁊ a foris veniētes q̄diu moram trahūt in ciuitate, ſunt ſub cura epi loci ⁊ archipreſbyteri. facit ergo quod ibi debēt ſepeliri: et ſi alibi eligāt ꝙ quarta debeat epo: de quo per Pau. in cle. dudū. de ſepul. ⁊ vid Jo. an. i. c. j. li. vj. de ſepul. ℭ No. duplicē actū in actu baptiſmi. nā prio ꝑcedit catechiſm⁹ in quo ſit chriſtianus: ſecūdo baptiſmus. ℭ Quero in quo debeat ꝓuidere ſacerdotib⁹ ne moriant abſq̄ pnia. dic ꝙ pōt dupliciter intelligi. Uno mō ꝙ loquat de ꝓuiſione quo ad ipſos ſacerdotes: ⁊ probat ꝙ archipreſbyter ſacerdotū eſt curatus: ⁊ ab eo debent aſſumere penitentiā. Alio mō ꝙ loquatur de ꝓuiſione quo ad alios ne moriant ꝓpter defectū ſacerdotū nō aſſumpta pnia: ⁊ tūc dꝫ cōmittere aliis ſacerdotib⁹ qn̄ ꝑ ſe nō ſufficit. ad hoc. ſ. eo. c. j. ad fi. Per qd dicit Hoſt. ꝙ ille qui curā hꝫ vbi non ſufficit ad ſacerdotolia exequēda aliis cōmittat: qd eſt verū vbi neceſſitas imminet. ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſ. l. j. ⁊ vide d peni. ⁊ remiſ. oīs. ſup gl. executionē. ⁊ vide Jo. an. in nouella. de ele. cū ex eo. li. vj. ⁊ gl. de priui. c. j. li. vj. ℭ Quero de qb⁹ bn̄dictionibus loquat litera. gl. j. declarat ⁊ bene in epo: nullus minor epo bn̄dicit. xxj. diſt. deniq̄. et remittit Hoſt. ad ſum. e. ti. §. ſi. ver. vj. ℭ Opp. ꝙ eucbariſtia non ſeruet. de conſe. diſt. ij. tribus. Solu. non reſeruatur niſi in caſu. ſ. ad opus infirmorū. ad hoc. de ſen. excom. permittimus. de cuſto. eucha. c. j. ℭ Ultima gl. dicit ꝙ qlibet de ciuitate ⁊ dioceſi pōt ſacramenta recipere in maiori eccleſia. nec ob. d peni. di. vj. placuit. ⁊ de parochi. nullus. qꝛ licet eps nō debeat recipere parochianum alterius epi: pōt tn̄ recipere parochianum ſuū. licet ſit etiā alterius parochie particularis: quia per hoc nō eximitur a parochia ſua ſm gl. et per hoc concludit gl. ꝙ quilibet pōt recurrere ad archipreſbyterum maioris eccleſie ſm gloſſ. Inn. ⁊ Abb. videntur hoc reſtringere ad grauiter peccantes. l. di. penitentes. et in. c. in capite. et xxvj. q. vj. c. ſi. Si intellegerit de caſib⁹ epo reſeruatis: nō placet hoc Hoſti. qui dicit ꝙ ſine ſpāli cōmiſſione epi archipſbyter nō abſoluet in illis: qd credit verū Jo. and. de peni. ſi eps. lib. vi. Loquit ergo de aliis ⁊ ꝑcedit in oībus ex quo dicit Hoſti. ꝙ

quotidianā: vbi dicit ꝙ ſi qs offerat iudici totam penā vl' pecuniā ad quā poſſet ꝓ delicto ſententiari de quo vertit cā ꝯ eum. ꝙ euitat infamiā quā ex ſentētia eſt incurſur⁹. Et vtrū ꝑ ſniam ꝯ abſentem citatū tn̄ latā incurrat infamia. ⁊ vtrū poterit contra illam ſniaꝫ obtinere reſti. in inte. vid eūdē mat. ſing. lxij. inci. no. ꝙ ſi reus poſt lit. conteſta.

Anto. Frāc.
ℭ Circa hoc an ſoluēs penā ante ſententiā latam ſi crimē ē tale ꝓ quo irrogat infamia euitet ipſam infamiā. dicas ꝙ talis ſol. ante ſententiā pt fieri nō tn̄ cogit camerarius cōis illā recipere ſi nō vult ita Bar. in. l. itē. in. §. q parat⁹. in ſi. ff. qb. mo. pig. vl' hyp. ſol. ⁊ vide Bar. ī. l. ſi re⁹ parat⁹. in ſi. ff. de ꝑcu. ⁊ tene mēti ꝙ etiā ſi ſnia eſſet lata cōtra cōtumaces eo caſu q̄ forſan ex forma ſtatuti ſnia poſſet ferri ꝯ cōtumacē: illa ſnia nō irrogaret īfamiā. pulchre voluit Bar. in cōſil. ſuo qd incip. ſer Joānes notari⁹. de q̄ etiā vide eūdem Bar. in. l. ict⁹ fuſtiū. ff. de his qui no. infa. ⁊ in. l. infamē. ff. de pub. iudi. ⁊ tene mēti vnū qd dixit bal. in addi. Spec. in ti. de ſentē. in. iiij. col. in verſi. an cōdēnati. vbi dicit ꝙ ille q eſt cōdēnat⁹ in publico arengo ſi crimē eſt famoſum ſemper dr infamis. Sed an̄ cōdēnatione nō eſt infamis. et ideo cautela eſt qd ſoluat ante cōdēnationem ad euitādā huiuſmodi infamiam.

Zacharias.

a ¶ Cōprehendiť cathedralis.not. Car. in.cle.j.§.j.ď priuil.⁊ in.c.j.⁊.c. ex trāſmiſ. de preſcri.ſumiť tñ qñq; ꝑ baptiſmali. vt not.idem Car.in cle.ij.§. irritū.qď. iij.de elec.⁊ zabarel.in allegat. capi. ex tranſmiſſa. Anto.Fran.

¶ Que dicať eē matrix eccleſia.vide gl.in.c.venerabili. de v̄. ſig. ⁊ in cle.j.de ſen.excō.⁊ qď hic diciť de eccleſia baptiſmali vt illa poſſit dici eccleſia matrix. dicas id eſſe verū: qꝛ ſicut mr̄ gñat: ita ⁊ eccl'ia baptiſmalis regenerat. c.j.⁊.c.ex trāſmiſſa.de p̄ſcri. no.ī.c. p̄terea.el.ij.ď trāſactio.⁊ quod etiā ſi cathedralis poſſit dici matrix. vide q̄ habenť in.c. vlt.de offi.arch.⁊ in.c.ex parte.el.ij. in fi.de reſcri.⁊ in cle.j. in verſi.qb⁹. de priuileg.⁊ que iura poſſit eccl'ia matrix i eccleſijs ſibi ſubiectis vēdicare.vide ī.c.ad audiētiam.el.j.de eccle.edifi. ⁊ vide no.ꝑ.Jn.⁊ Hoſt. in.c.ꝯſtitutus.de reli.do.⁊ per glo. in.c.fi. de offi. archipreſ.⁊ ꝑ Jnn. in.c.corā dilecto. de offi.deleg.in.c. dilect⁹.de capel. mona. ⁊ habetur per gloſſ.in.c.plures.xvj.q.j.

b ¶ Qď non.adde que ſcripſit Old. conſilio. ccxxvij. Anto.Fran.

c ¶ An legat⁹ poſſit. vtrū legatus poſſit facere ſtatuta ꝯ ius cōe.vide Hoſt.⁊ doc.in c.j.de offic.archip̄ſby.⁊ ī.c.fi. ď off. leg.vbi dicitur ꝙ non.⁊ vide no.in c.fin.de app.li.vj. ⁊ in.c.ex parte.de ver.ſig.⁊ in.c.j. de locat. ⁊ in.c. fina. de ſpon.⁊ in.c.fin. de confir. vti. vel inuti.⁊.vide gl.et q̄ ibi no.ꝑ dom̄.⁊ alios ī.c.j.de offi. leg.li.vj.⁊ vide in no. in.c. veniēs.ď

Hoſt.ꝙ quilibet hʒ tres anime preſidētes: papā epiſcopū ⁊ archipreſbyterū: qui ep̄i eſt vicarius ⁊ curatus.de pe.⁊ remiſ.omnis. Jdeo nō pōt cōqueri preſbyter curatus ſi ſacramēta miniſtranť ab ep̄o in parrochia ſua vel ab alio de eius mandato.vide quod not.in.d.c.omnes.

1 ¶ Appellatione matricis eccleſie cōtinetur cathedralis non plebanalis.

2 Legatus an ⁊ qñ poſſit ſtatuere contra ius cōe.

VT ſingule. Archip̄ſbyter ruralis p̄ſbyterorum ⁊ laicorū plebanatus curā gerit ꝯtra decretū tñ ep̄i nihil ordinare pōt. h.d.⁊ nō diuidiť. ¶ Not.ꝙ in q̄libet plebe dʒ eſſe archipreſbyter ⁊ qď q̄libet pleban⁹ eſt archipreſbyter.hʒ ergo preſbyteratus ordinē annexū de eta.⁊ quali.c.j. ¶ No.ij.qď quilibet plebanus habet curā. ¶ No.iij.ꝙ q̄libet plebania debet habere ſub ſe titulos particulares ⁊ p̄ſbyteros.⁊ not. ꝙ tituli ſubiecti plebano ⁊ p̄ſbyteri titulorū ſub cura plebani adeo ꝙ ab alijs nō poſſunt recipere eccleſiaſtica ſacramēta illo inconſulto. Sic eſt ar.qď capellani in eccleſijs collegiatis inferioribus: omnes debeant recipere cōfeſſionē ⁊ penitētiā a preſbytero prelato ⁊ nō ab alijs capellanis vel canonicis: qꝛ ipſe illorū curā habere dicitur. idē de familiarib⁹ omnibus in eccleſijs ſeruiētib⁹. ¶ No.iiij.ꝙ nō decet ep̄m quaſi ſufficiat dimittere eccleſiā ſine rectore: Et no.arg. ꝙ inferiorē eccleſiā nō pōt proprie mēſe vnire.ad hoc cle.ſi vna de re.eccle.nō alie. ¶ † Not.v.ꝙ appellatiōe matricis eccleſie cōprehendiť cathedralis[a] nō plebanalis. ¶ Not.vj.qď cōtra decretū ep̄i factū eſt nō valet.⁊ ſic effect⁹ decreti habet locū etiā in decreto minoris papa. de quo etiā de prebē. dilecto.⁊ vide de reſti. in integ.c.ij.⁊ vide qď no. de matri. cōtrac.cōtra interdictū eccleſie.c.fi. ¶ Septimo, qď pōt ep̄s circa cōmiſſa inferiori p̄lato ⁊ ep̄i vicario in aliquibus illi inhibere ptātē: ⁊ ſi facit illud cōtra decretū nō valet. ¶ Gl.pe.op.ꝙ nō ita vt ep̄i habeant: qꝛ liberiorē habent ep̄i.gl.fatetur ꝙ nō notat omnimodā ſimilitudinē. Scďo obuiat, ꝙ imo aliqua iudicent archipreſbyteri nec ſemper referent.de offi.or. cū ab eccleſiarū. dic minima decidit, grauiora refert.ad hoc de cōſangui.⁊ affi.ex literis. ¶ Opp.ꝙ poſſit ep̄s beneficiū ad mēſam vnire ⁊ fructus retinere: vt eccle.benefi.c. vno.ſolu.dignitatē retinere nō pōt vt hic.ad tp̄s tamē ex cauſa de cōſenſu capituli ſui poteſt retinere fructus vt ibi.dic de hoc vt ibi.ad qď de inſ. cū ad noſtrā. ¶ Op.ꝙ aliter ſumať matrix eccleſia: qꝛ pro illa que capellā hʒ ſub ſe.de ec.edi.c.iij. So.fatendū ꝙ ſic ſumiť: ⁊ qñq; ꝑ eccleſia cathedrali.vide qď not.in cle.de ſentē.excō.c.j.in verbo matricē. ¶ Quero, an ſi archipreſbyter vocet vľ plebanus clericū in ti.ſibi ſubiecto ad reſidentiā. ⁊ ſi non veniat poſſit illū priuare beneficio. dicit Jo.an.ꝙ Jo.cardinalis determinauit per hanc decre.qď nō[b] qꝛ cū agitur in figura iudicij ſolus ep̄s eſt iudex clerici.xj.q.j.de perſona, vbi de hoc. de here.cū ex iniuncto.in fi.⁊ hoc verū niſi ad ipſum ſpeciali iure ſpectet deſtitutio. ⁊ vide quod not.de cle.nō reſi.relatū.⁊.c.qualiter.de elec. licet canon.lib.vj.ſuper gl.pe.⁊ quod dixi de fo.comp. cum contingat. ¶ † Quero, an legatus poſſit[c] facere ſtatutum contra ius commune. Hoſti.dicit ꝙ nō per iſtum tex.⁊ qꝛ inferior ⁊c. de ma ⁊ obed. cū inferior. Dic qď aut volunt ſtatuere cōtra reſeruata pape ⁊ nō poſſunt.de offi.le.ꝙ tranſlationē.aut cōtra cōſilia ſollēnia ⁊ idem.vnde ſtatuere nō poſſet qď minor.xxx.an.eligi poſſet in ep̄m vel qď quis habere poſſet plures curas: ⁊ his ſimilia vel alio modo ius cōmune in totum tollere. Aut vult tollere cōſtitutiones cōmunes in totū ⁊ non pōt. Aut vult declarare: ⁊ poteſt. Aut vult addere illas inuādo.aut aliquas penas apponēdo[d], ⁊ poteſt.idem etiam poteſt alias inuādo: vel addēdo ad penā antiquam. Jdeo poſſunt ſtatuere ꝙ quis non habeat vocem in capitulo niſi ſit in ſacris.de eta.⁊ quali.queris.xcvj.di. ſatis euidēter. hoc enim nō eſt ep̄ales ꝯſtitutiones euertere ſed eis deſeruire ⁊ illas ſupplere quod eſt admittendū[e].de no.ope.nunti.c.j.de priuil.c.j.poſſunt ⁊ ad correctiones morū, nō ſubuertendo ſed ſupplēdo ius, ſtatuta facere p̄ceptoria ꝓhibitoria atq; penalia: qꝛ ſiue plectendo ⁊c.xxiij.qď.v.prodeſt. ſm Hoſti.⁊ vide de offic.leg.c.fi.⁊ vide pleniſſime de appel.c.fi.lib.vj. Anto.de but.

¶ De officio primicerij. Rubri.

¶ Viſo de offď archiep̄ſbyteri: ſʒ qꝛ in choro primicerius eſt primus: nō ponit de eo.⁊ eſt prim⁹ in choro vel cātu abſente archipreſbytero. Anto.

VT primiceri⁹. Ponit illa que ſpectant ad officiū primicerij.h.d.⁊ non diuidiť. ¶ No.ꝙ primicerius.i. cātor eſt ſub archidiacono: ⁊ eius cura p̄ncipal'r eſt vt preſit in docēdo diaconis ⁊ alijs ī eccleſiaſtico ordine poſitis.⁊ doceat lectores ad nocturna officia.⁊ no.qď dʒ eſſe abſq; negligētia in ſuo officio. ¶ Vltimo Hoſti. hic colligit neceſſaria cuilibet ſtudioſo vt addiſcat. Primo qď ſingula diligēter cōſideret ibi, de ſingulis. Secūdo qď de probabili dubio ſe nō reddat certū ſʒ peritiores cōſulat.C.de inge.⁊ ma.l.ſi auiā.⁊ hoc ibi: ſtudiū habeat. Tertio qď ſit capacis ſenſ⁹ ibi: capacē ſenſum. Quarto qď totus verſetur circa ſtudiū.ibi: abſq; vlla negligētia. Quinto ꝙ nō dedignetur[f] inſtrui ab eo cui magiſterij officiū eſt iniunctū vt hic.⁊.xxiiij.q.iij.ſi habes. ¶ Op.ꝙ hoc officiū ſpectat ad archidiaconū.s̄.de offic. archi. officiū.ſo.hoc ⁊ illud eſt verū ſm diuerſitatē cōſuetudinis.vel hic primicerius habeť ſub archidiacono ad mandatū archidiaconi vt vicarius eius ex quo ptʒ ꝙ ei q ſubeſt ep̄o alius etiā ordinari⁹ pōt alieri mādare vices ſuas. ¶ No.ꝙ vicari⁹ ei⁹ dat vicariū ſaltē ad certū articulū.vel ſm Hoſti. ſm ordinē rubricarū deficiēte ep̄o facit archidiaconus.deficiēte archidiacono faciet archipreſbyter.deficiēte archipreſbytero faciet primicerius. ⁊ ſic de ſingulis.ad hoc facit qď dictū eſt.s̄. Quero an primiceri⁹ habeat iuriſdictionē ordinariā. vr̄ ꝙ ſic ex ver. curā.⁊ ex ver. pro animabus. ⁊ ex verbo: diſcipline ⁊ cuſtodie. ꝑ hoc tñ nō excludiť iuriſdictio archidiaconi ſm Jnn. No. que ſignificent iuriſdictionē vnde teneť deo reddere rōnē: ſi nō monuerit vľ inſtruxerit ſubditos vel ſi nō punierit delinquētes: vel ſaltē ep̄o nō denūtiauerit. s̄.ti.j.c.j.⁊ fi.habent enim ordinariā in his que ſibi ſunt commiſſa.de offi.or.cum ab eccleſiarū. ſcďm Jnn.qď dicit Hoſt.verū de cōſuetudine: de iure enim ſcripto nō iuenit ꝙ habeat coerctionē: imo conſiſtit officiū ſuū circa diſciplinā.i. doctrinā vt pretendit ⁊ circa officia: quare de negligentia obligatur.vt hic ⁊ de offi.archi.ea que. Antoni.

¶ De officio ſacriſte. Rubrica.

¶ Viſo de officio primicerij, videndū eſt de officio ſacriſte.i. theſaurarij. De materia habetur. xxv.diſt.perlectis in fi.

VT ſciat. No.qď ſacriſta ſubiectus ē archidiacono: ⁊ ad eius curam ſub archidiacono ſpectat cuſtodia ⁊ cura vaſorū eccleſie ⁊ veſtimētorum theſauri eccleſie ⁊ que ad luminaria ſpectāt ⁊ ꝑtinent ſiue in cera ſiue in oleo. Oppo.ꝙ hoc ſpectat ad officiū archidi.cuſtodia vaſorū.ff.de offic.archidia.ea que, ſol.pertinet ad iſtū ſub archidiacono. vel ibi loquiť de collectis ⁊ luminaribus.i.ornamētis tantum. hic de vaſis veſtimētis ⁊ theſauro. Quero de quibus luminaribus: dic ꝙ loquiť de luminaribus lampadum: vt differat ab eo qď dicit de cera. ¶ Opp.qď hoc ſpectat ad offm̄ cuſtodis.j.ti.⁊.c.xxi. ſolu. ꝑtinet ad vnum ⁊ reliquū ſm diuerſitatē cōſuetudinū.

iureiuā. vbi dixit quod legatus nō poteſt facere ſtatutū ne a ſua ſnīa appelleť neq; cōmittere cām appellatione remota.⁊ vide ēt no.gl. in.c.fi.de heret.li. vj.que dixit qď legatus nō pōt facere ſtatuta ꝯ ius cōe.ď quo etiā in cle.ſepe.de ver.ſigni. ⁊ an legatus poſſit tollere ſtatuta inferiorū vide ꝑ Jo.an.in.c.ſi a ſede.ď p̄bē.li.vj. ⁊ ꝑ Fede.de ſe.in ſuo tract.ꝑmu.in xxiiij.q.⁊ an legatus poſſit ꝯcedere indulgētias ⁊ quot dierū hr̄ ꝑ Jnn.ī.c.ꝙ trāſlationē de offi. leg. ⁊ vide ho.gl. in.c. qď autē de peni.⁊ remiſ.

Sebaſti. Sapia.

d ¶ Penas apponēdo. Hoc voluit gl.ī.cle. ne roma. de elec.circa princi.in verbo tollit. ⁊ ibi firmat Car. flor.in.j.q.⁊ idem vult gloſ.in.cle.ij. de eta.⁊ quali. cū multis allegatis ꝑ Feli.in.c.qď ſuper his. de ma.⁊ ob. vbi multa ad propoſitum.

e ¶ Admittendū. adď Ro.ꝯſi.cccc xxv.⁊.ccccxxviij.

Sebaſti. Sapia.

f ¶ Nō dedigneť. Facit text.in.§.fi. in auť.de mo.nec debet maior dedignari addiſcere a miore.l.ſi ſeruū §.ſeqť.ff.de v̄b.oblig. vbi Ang.no. qď antiquior doctor debet ſe ſubſcribere conſilio minoris de quib⁹ multa ꝑ Andr. ſiculū in repet.rubrice.C.qui adm. colum.xj.

a Ant.Fran. ¶ Quid ſignificat cāpana. Circa hāc materiā de campana: dicas ꝙ cāpana nō pōt publice haberi niſi cū licentia epoꝝ vt in c.patētib⁹.de priui.ꝛ vide Bar.in.l.ij.i ver.nō dꝫ cōuocari.C.de decu. li.x.vbi dicit ꝙ campana eſt pulſanda ꝓ cōuocatione cōcilij ꝛ in actibus vniuerſitatis.de quo per gl.ꝛ doc.in.c.pñtiū.de teſti.in.vj.ꝛ haber ꝑ Bal.ꝛ Pau.d ca.i.l.j.de pcu.ꝛ i l.reſcriptū.ff.de pact. Et adde ꝙ tpe interdicti nō dēbēt cāpane pulſari niſi ad ꝑdicationē cū tpe iterdicti poſſit ꝑdicari: vt i.c.qđ ī te. de peni.ꝛ remiſ.ꝛ p do.Car.plene 1 in cle.ij.i pri.i.vj. 2 no.et in.vj.qđ.de ſent.ex.c.et quot ſigna faciat cāpana vid ꝑ Bal.in rub.C.d edic.di. adri.tol.ꝛ ꝑ Jo. an.Inn.ꝛ Hoſt. i.c.j.de offi.cuſto. ꝛ vide etiā ꝑ Jo. an.in.c.i cauſis.d elec.ꝛ in.c.Joan. de homi.ꝛ de ſtatuto diſponente ꝙ d linquēs poſt ſonū tertie cāpane ſoluat dupli 1 catā penam an poſſit haberi effectū qñ campana nō pulſaꝛ.puta i paraſcene.vel ſi cāpana eſſet fracta.vid Bar.i.l.ſ. i.ſ.d aūt ſenat⁹. ff.ad ſil.ꝛ in.l.aut facta.i.ſ.tps.ff.d pe.ꝛ vid Bal.in l.ſꝫ ſi ſuſceperit. ff.de iud.ꝛ q not. in.l.titi⁹.in.ſ.lucius.ff.d li.ꝛ poſt hu.ꝛ quot ſignificentur ꝑ ſonum cāpane vid ꝑ gl. no.in.c.ſi capitulo.de ꝯceſ.prebē. li.vj.ꝛ d materia cāpane et ei⁹ pulſatiōe.vide Spe. in tit.d elec.in.ſ. j.in verſi.his igitur ver.cōſequēter. Anto.Franciſ.

De relicto autē ꝑ his luminaribus nō detrahitur qrta.de teſta.c.ſi.ꝑt etiā dici ſm Hoſt.ꝙ ſacriſta quoꝛ et oleū ꝛ ipſum tradet cuſtodi q illud cuſtodiet ꝛ expendet ſm Jo.and. Ant.de but.

¶ De officio cuſtodis. Rubrica.

¶ Viſo de officio ſacriſte: qꝛ officium cuſtodis quaſi eſt miniſter ſacriſte: ideo de eo ponit. De materia habetur.xxv.diſt.perlectis.

☞ Officium negligens deponitur ab officio. Campana in quibus actibus eſt neceſſaria ꝛ ad quid fuit inuenta.

Cuſtos. Ponit ea q̄ ſpectant ad officiū cuſtodis.h.d. Et non diuiditur. ¶ No.officium cuſtodis: qꝛ illa q̄ cuſtodienda cōmittuntur ꝑtinēt ad eius officium.ꝛ eſt ſub archidiacono ꝛ ſignificabit horas cū tintinnabulis iubente archidiacono: ꝛ pallio ꝛ linteamina altaris ꝛ cuncta vtenſilia dabuntur ei.habebit ſolicitudinem in accendendo lampades et laternas et extinguendo ne ſupra modū lucendo ꝛc. ¶ Not. de diſcretione que eſt mater virtutum. Et no.ꝙ exigit etiā diſcretio in quolibet etiā quātūcunꝗ minimo officio. ¶ No.ꝙ archid.nō punit negligētiā ſubiectoꝝ in offō ſed epo denūtiat. ¶ † Et no.ꝙ ꝑ negligētiā qs ab officio deponit.qđ no. ¶ Opp.ꝙ cuſtodia ad archi.ſpectet.de offi.arch. ea q̄.ſo.ſub ſacriſta ꝛ archidiacono ſpectat ad eū. q̄ aūt dignitas alteri ꝑferaꝛ ꝯſiderāda eſt leg mū nicipij: deinde tps ordinationis.ff.de albo ſcribē. l.ij.ꝛ no.de ma.ꝛ ob.c.j. ¶ Opp.ꝙ nō repellatur qs vel deponaꝛ ꝑ viā denūtiationis.de accu.inqſitiōis.ſol.per denū.nō deponit niſi criminaliter conueniaꝛ vel per inquiſitionē.de ſimo.lꝫ beli.vñ dicit Hoſt.ꝙ ad denūtiationē inquiret eps ꝛ deponet.ꝛ vide de e.nouit. Dicit Hoſ.ꝙ lꝫ per denūtiationē agaꝛ ad correctionē.tñ qꝛ ineptus erat ad adminiſtrationē ſeu ad adminiſtrādū.et ſic petebat ad adminiſtratiōe remoueri: qꝛ aliter cogi nō poterat ſm Hoſ. Vł dic ꝙ ex quo eſt incorrigibilis ꝛ indomitus abſꝗ accuſatiōe poteſt remoueri: qꝛ notoriū eſt ipſius crimen.xvij.diſt. nec licuit.xj.q.j.ſi qs ſacerdotū.ij.qđ.vij.quapropter.lxxxij.diſt.maximianus.de inreiu.qrelā.ſm Inn.qui dicit ꝙ priuſꝗ deponaꝛ ꝛ alius ſubſtituaꝛ dꝫ a bñficio ſuſpēdi.de eta.ꝛ quali.qris.ꝛ ſimilia. Idē ſi nō portet coronā.eps em̄ nō ſtatim credet archi.ſi denunciat⁹ inficieꝛ: ſed ex integro cognoſcet.ff.de cu.reo.l.diuus.tñ ſine inſcriptiōe audietur archid.ſicut officialis.iiij.q.iij.c.null⁹. ſ.aliqñ.ſm Vi. ¶ Quero an in deſiciēdo exigaꝛ cōſenſus archi.dic ꝙ ſic: qꝛ cōiter vtriuſꝗ gerit officiū.de off.arcb.ad hec.ſ.ſi.ꝛ ſi diſſentiūt recurraꝛ ad archiepm.de tēp.or.nec epi.d iurep.null⁹. ¶ † Quero qd ſignificat cāpana [a]. dic ꝙ ē ſignū qñꝗ cōgregādi capłm.de ele.i cauſis.qñꝗ ſignū exeūdi ad bellū.qñꝗ ē ſignū horaꝝ vt hic.qñꝗ eſt ſignū actionis gratiaꝝ vt qñ poſt victoriā ſonāt cāpanā. Itē ꝛ de laudabili cōſuetudine ꝙ ſonet de ſero ꝑ ſalutatiōe virginis.qñꝗ ꝑ ſubtractiōe alicui⁹ ab hac vita. Aliqñ ex cōciatiōis: aliqñ gaudij ꝛ honoris alicuius pſone pceſſionaliter occurrēdo.qñꝗ ignē extinguendi.qñꝗ lectū intrādi qñꝗ ad parlamentū populi cōuocandi. qñꝗ ad Corpus xpi honorandū. ¶ Dicit autē cāpana a cāpania vbi pri⁹ vſus ei⁹ fuit inuētus.

b ¶ De medio tenendo. An ꝛ qñ mediū ſit tenēdū 2 vide q̄ habent in 3 l.ſi.in.ſ.ſꝫ ꝛ ſi qs. ꝛ ibi Bal.i.v.col. C.d de le.ꝛ vide gl.in.l.neſenni⁹. ff.de neg.ge.ꝛ gl. in.l.ſolēt.i.ſ.ſi.de offi.pcō.ꝛ le.et q̄ habentur in.ſ.cū ex aliena.iſti.de rerū diui.ꝛ i.l.antig.ſi ps her.pe. ꝛ in aut.de ꝯſuli.in.ſ.j.ꝛ hꝛ ꝑ Spe.in tit.de aduo.ſ.v.in ver.cum aūt.

c Sebaſti.Sapia. ¶ Repellenda. Vide q̄ traduntur per Mod. in.l.j.ff.de offi.aſſeſſo.ꝛ in.l.j.ſ.j.ff.ſi menſor fal.modū dixerit.ꝛ in.l.edita actio.C.de edendo.

b ¶ De medio tenēdo [b] alleg.gl.multa iura.ꝛ dicūt doc.ꝙ qñꝗ initiū, qñꝗ mediū, qñꝗ extremū inſpiciun⁹ ſm diuerſitatē ſubiecte materie de qua nō eſt curandū. Et no.vlt. Hoſtiē.ꝙ malus miniſter eſt ꝯtra laudi Dei.econuerſo bonus illam promouet ꝛ exaltat ſm Hoſt.

Cuſtos. Nota hic differētiā inter eleemoſynas: decimas,ꝛ oblationes: ꝛ qđ cōprehēdunꝛ in reditu eccłie. ¶ Et not.ꝙ inter ocs equaliꝛ fratres et ſic clericos ꝛ alios tales ſunt de iure cōi diuidende. ¶ No.ſi. duo puertētia iudiciū,inuidia ꝛ zel⁹.ꝛ no.cōtra inuidiā. Et no.ꝙ tres colūne eccłie ſunt archidiacon⁹, archipreſbyter,ꝛ cuſtos. Et no.ꝙ pricipalis diſtributor de iure cōi eſt in eccleſia eps.poſt epm archidiaconus.poſt archidiaconū cuſtos.ꝛ ꝑ hoc dicit gl.hic ꝙ ꝑ eū cuſtos dꝫ cōſtitui. Et no.ꝙ ꝑnomē demonſtratiuum is, qñꝗ reſpicit cōſequētia. ¶ No.ꝙ melior ꝛ ſanctior eſt eligēd⁹ cuſtos. ¶ Op.ꝙ ſufficiat eligere dignū: lꝫ nō eligat meliorē vñ ob.l.cū pſ.ſ.rogo.ff.de leg.ij. Dic melior,ſanctior,ꝛ iuſtior eſt eligēd⁹: tñ ſi ali⁹ eligaꝛ: lꝫ nō ſit melior ſufficit qꝛ cōueniēs ſciētia ꝛc.de renū.niſi cū pridem.ſ.ꝓ defectu.de ele.cum nobis. ¶ Opp.ꝙ colūne ſunt epi.de accu.qualiter.Sol.hi ꝛ illi diuerſo reſpectu poſſunt dici columne. Quid eſt dicere alma.dic ſancta et pulchra virgo ꝛ nutriens ab alo alis.alit em̄ verbo et exemplo.

¶ De officio vicarij. Rubrica.

¶ Viſo de his q ſeruiūt eccleſie nomine ꝓprio.videamus de his qui ſeruiūt noīe alieno. Hoffre. Et cōiter in iſto titulo tractaꝛ de vicario q ſeruit in diuinis excepto.c.pe.vbi tractat de vicario iuriſdictiōis.et de hoc ſecundo.in.vj.de primo rubrica in cle. De materia.xvj.q.vij.in nouo.xciij.diſt.c.xciiij.diſt.c.j. Anto.de but.

1 ☞ Beneficium cenſetur habitum pro derelicto per deſertionē longo tempore factam.

2 Libellus cōtinēs notoriā iniuſtitiā pōt repelli tanꝗ ineptus.3.4.

Ad audiētiam. Vicari⁹ ſi bñficiū curatū poſtea fuit adeptus vicaria priuabiꝛ.prima narrat factū.ſcđa prouidet ibi: qꝛ igiꝛ. ¶ Caſus lſalis.quidā pſbyter. A. noīe moleſtabat monachos de rameſſia petēdo ab eis vicariā eccleſie de burnel.a qua receſſerat.xx.annis elapſis: ꝛ diuerſis eccleſijs pſonat⁹ poſtea fuerat adept⁹.queſti ſunt monachi dño pape. Rñdet papa nō eſſe canonicū vt qui habet curā animaꝝ in diuerſis eccleſijs vicarius fiāt in alienis: vñ mandat papa quatenꝰ ſi eſt ita pſbyter ꝯpellatur deſiſtere a petitione vicarie ꝑdicte. Ber. ¶ † No.prio ar.ꝙ per deſertionē eccłie lōgo tpe quis videꝛ cā habere ꝑ derelicto.vide de hoc de cle.nō reſi.c.ſi.poſſet induci contrariū. ¶ No.ſi.ꝙ ꝑ acceptationē pſonatus vacat vicaria ꝑpetua quā prio habebat.ꝛ ſic extēdit decre.de multa.etiā ad vicariā. ¶ No. iij.ꝙ regulariter pſonat⁹ hꝫ annexā curā. ¶ No.iiij.ꝙ in notorijs ꝑcedit libellus qñ inchoaꝛ ab executione vt cōpellaꝛ qs ab impetitione deſiſtere. ¶ † No.ꝙ vbi eſt notoriū attenta natura materie libelli notoriū cōtinere iniuſtitiā: lꝫ nō pateat ex ſerie libelli: ſed extrinſecus a libello: libellus ꝛ petitio reſſci pōt tāꝗ inepta.de iudi.examinata.ꝑ Inn.ꝛ hic.ꝛ ponit de libel.obla.c.ſi. ¶ Op.ꝙ nō priuetur lōga ꝯtū cunꝗ abſentia niſi priuetur aliter vt patet de cler.nō reſi.ex tue. So. dic ſi ſteterit ꝑ modicū vel magnū nō eſt vis: qꝛ nō priuaꝛ niſi moneaꝛ: vt.d.c.ex tue.de cle.nō reſid. ¶ † Op.ꝙ nō debuerit huic ſilētiū iponi abſꝗ iudicio.ſi.j.per totū.Sol.dicit notabiliter hic Inn.ꝙ libellus reſſcitꝛ: ꝛ agens ab agēdo: nō ſolū qñ ex ſerie libelli cōtinet ineptitudinē: ſꝫ etiā qñ al's eſt notoriū petitionē fore iniuſtā: hic em̄ in libello nō dicebat ſe habere plures pſonat⁹.tñ ex quo al's eſt notoriū qđ nō pōt eſſe occultū.de trāſla.prela.quāto.repellet ſm Inn.ꝛ Abb.ꝛ hoc maxime locū hꝫ in bñficijs in qbus iudex etiā tacente aduerſario inquiret ex offi.de elec.cū nobis olim. ¶ † No.hoc dictu qđ repetit Inn.de 4 iudi.examinata.in additione parua.ꝛ eſt hic arg.ꝙ ex quo cōſtat ꝙ aliquis litigantiū ſuper aliquo beneficio nō hꝫ ius in beneficio poteſt vtriꝗ ex officio ſilētiū imponi etiā ſi al's libell⁹ ſit inepte format⁹.ad idē de ſi.preſ by.c.ſi.ꝛ.iij.et.c.qm̄.de reſcri.inter ceteras.de pac.cū cle. ſm Hoſt.de off.dele.cū cōtingat.de re iudi.cū bertold⁹. Quāuis ergo regulariter nullus inuitus agere cōpellaꝛ, tamē ab antiqua ꝛ iniuſta petitione deſiſtere cōpelliꝛ ex poſtfacto ſi fuerit ab initio repellenda.[c] de iudi.examinata.vbi de hoc.ꝛ ſic vt lites reſtringanꝛ.de reſcri. c nōnulli. ¶ Gl.ſatis eſt clara.inter cetera dicit ꝙ cleric⁹ dicitꝛ intitulatus in ꝑpetua vicaria.ꝑ qđ no.dicut ꝙ ꝛ titulū ꝑpetue vicarie quis pōt ordinari.d.de reſcrip.poſtulaſti.ꝛ hoc no.hic antiqui. Ad hoc de ſi.preſ by.cōſtitutus. Hoſ.videꝛ tenere cōtrariū: qꝛ dicit Hoſt.fore vitiū ſcriptoris.ad hoc.de ſi.inſtr.c.ſ.ꝑpetu⁹. ¶ Anngđ aūt vicarius perpetu⁹ poſſit aliud aſſumere: ꝛ ſi aſſumat an vacet primū.vide cle. c.tit.q de eccleſijs.ꝛ ibi determinaꝛ idē iuris eſſe in ꝑpetuis vicarijs qđ in alijs beneficijs curatis. Anto.de but.

1 ☞ Beneficia plura non poteſt quis habere propter impoſſibilitatem vtrobiꝗ ſeruiendi.

2 Dictio preter ſtat incluſiue.

Prouideas

Prouideas. Plures vi-
carias habere quis nō pōt.h.d.primo ponit dictū.
ſecūdo ipſius rationē ibi:q̄r. ¶ Caſus
literalis Precipit papa ꝙ nullꝰ habeat plures
vicarias:q̄r vicarij tenent̄ deſeruire eccleſijs ⁊ per
ſonis eccleſiarū.. Et ideo alienū eſt ab ordine iu-
ris vt aliqs habeat vicariā p̄ter vnā .Ber. ¶ No
ta.p̄mo, qđ etiā vicariarū pluralitas eſt inhibita
1 ſicut pluralitas bn̄ficiorū in titulū. ¶ †Scđo no.
ar.qđ pluralitas bn̄ficiorū eſt inhibita : ⁊ not.hic
vnā cām inhibite pluralitatis.ſ.ꝓpter impoſſibi-
litatē deſeruiēdi ⁊ reſidēdi in vtraqꝫ.⁊ ſic no.ꝙ ēt
vicaria de iure requirit reſidētiā.⁊ tenent doc.ꝙ
etiā quātūcunqꝫ bn̄ficiū paruū etiā valoris.x.ſol.
2 de cle.nō reſi.cōquerēte. ¶ †Not.ꝙ dictio preter
a ſtat incluſiue[a]. Op.ꝙ vicaria etiā vnica ſit prohi
bita:q̄r qlibet ꝑ ſe deſeruire eccleſie tenet̄.j.de cle.
nō reſi.q̄r nōnulli.⁊.c.ſeq.Sol.vicariū habere re-
gulariter eſt ꝓhibitū niſi in caſibus de quibus in
d.c.extirpāde.§.q vero.ſ.cū parrochialis eccleſia
eſt annexa dignitati vel p̄bende in eccleſia cathe-
drali.Itē ſm̄ do.⁊ Vin.hꝫ locū vbi qs hꝫ plures
eccleſias ex diſpēſatione vel in caſibꝰ in qbus lici
tū eſt habere plures eccleſias cū perſona ibi cōti
nuā reſidentiā facere nō teneat̄.de eta.⁊ qua.eā te
de elec.cū inter. Hoſt.in decre.extirpāde.de p̄bē.
¶ No.xij.caſus in qbꝰ hꝫ locū datio vicarij ⁊ ibi
habet̄ ⁊ eos recitat hic in ſum. Quero an exigat̄
qđ vicarius ſit ſacerdos.gl.ꝙ ſic:vel ſm̄ doc. hoc
intellige qn̄ bn̄ficio eſt annexū ſacerdotiū . qđ dic
vt in cle.e.ti.que de eccleſijs.ij.rn̄ſo.Et dꝫ eſſe ca-
nonice inſtitutus cū certa portiōe. ¶ Op.qđ qs
poſſit hr̄e vltra vnā.d.c.peruenit.j.de cenſi.ſol.cō
trariū loquit̄ in tēporali.de quo tn̄ dic vt habetur
in.c.nemo deinceps.de elc.lib.vj. Antoni.

1 ☞ Succeſſor in beneficio tenetur ſtare vicario
perpetuo per predeceſſorem inſtituto.
2 Vicarius perpetuus an poſſit inſtitui in eccleſia
patronata ſine conſenſu patroni.
3 Vicarius perpetuus an poſſit inſtitui ſine licen-
tia epiſcopi

Ad hec. Perpetuꝰ vicarius ꝑ
epiſcopū inſtitutus ꝑ
rectorē remoueri vl' portione ſua frau
dari nō poteſt.primo ponit duplex di-
ctū.ſcđo excipit licet improprie ibi:niſi. ¶ Caſus
lr̄alis. p̄latꝰ eccleſie de autoritate ⁊ aſſenſu epi in-
ſtituit vicariū in eccleſia ſua ⁊ eidē cōſtituit por-
tionē certā.deceſſit prelatꝰ iſte: alter ſubſtitutus
eſt illi.Queritur vtrū poſſit vicariū illū remoue
re vel portionē illā ſibi aſſignatā diminuere.Re-
ſpōdet papa qđ neutrū facere poteſt:niſi aliquid
cōmittat propter qđ per iudicē ſit in vicaria vel
beneficio condēnādus.Ber. ¶ Not.primo,ꝙ vi-
cariꝰ in eccleſia inſtitui nō pōt ſine autoritate dio
ceſani:⁊ ſic quis in eccleſia curata nō pōt dare vi-
cariū ad exercendū officiū cure abſqꝫ autoritate
dioceſani.ſic inſtitutio autorizabilis etiā reſpectu
vicarie perpetue nō ſpectat ad inferiorē epo. vi-
1 de.ſ.de offi.archi.cū ſatis. ¶ †No.ſcđo,ꝙ rector
eccleſie vicariū inſtitutū a predeceſſore ſine auto-
ritate epi remouere nō pōt:⁊ ſic licet ſucceſſor nō
teneat̄ ſtare colono.ne prela.vi.ſuas.c.querelā. te
netur ſtare vicario ꝑpetuo ꝑ predeceſſorē de au-
toritate epi cōſtituto:ſicut ⁊ ſtare integritati por
tionis ſibi aſſignate. ¶ No.ꝙ inſtitutionē autori
zabilem facit inferior epo de autoritate epiſcopi.
Et collige hic pacticā dictādi inſtrumentū de vi-
2 cariatu.ad hoc de re iudi.cum Berthol. ¶ †Op.
ꝙ patroni exigatur cōſenſus.xvj.qđ.vij.decerni-
mus.Sol.intellige ꝙ exigat̄ cōſenſus etiā patro-
ni:q̄r in eccleſia nō poteſt dari perpetuus titulus
abſque cōſenſu patroni.Dicit gl.ꝙ hoc nō credit
ꝙ exigatur patroni conſenſus cū demū vacante
eccleſia habeat ius preſentandi: ſed eccleſia nō di
citur vacare inſtitutione perpetui vicarij. ⁊ hoc
videtur hic innui in fi.gl. ¶ Ala.⁊ Innoc.dicunt
qđ ſi nō interuenit cōſenſus patroni prouiſio non
durat poſt mortē perſone.remittit de fil.preſby.

Zacharias.
a ¶ Dictio preter
ſtat incluſiue. dic
hoc eſſe verū ſi ſe
quat̄ ꝓpoſitionē
affirmatiuā : ſecꝰ
ſi negatiuā q̄r tūc
excludit.ergo ef-
fectꝰ illiꝰ ē pone
re quod p̄cedens
poſitio negabat.
no.bal.⁊ do.in.l.ſi
ita legatū.in p̄nc.
⁊ ibi Dy.i apoſt.
celſi ad eum.ff.de
le.j. Bart.i.l.ſeio.
§.vxori.ff.de an-
nu.leg.⁊ in.l.nā ꝙ
liqde.ff.de penu
leg.⁊ Oldr.cōſil.
xlix.⁊ Bal. in.c.j.
§.ſꝫ ⁊ res.ꝑ quos
fiat inueſti.in vſi.
feu.in diſpēſatio-
nibus vere nō in-
cludit ſꝫ remouet
vitiū obiectionis
ita not.Inn.in.c.
dudū.el.ſi.ſ.de ele
ctio. Bar.in p̄al-
leg.§.vxori. ⁊ bal.
in.ſ.alle.l.ſi ita le
gatum.de lega.j.
Anto.Franc.
¶ Quō ponat̄ h̄
dictio p̄ter , vide
Barto.in.l.j.ff.de
pig.act.⁊ in.l.ſi tu
tor.in.§.fi.ff.de pe
nu leg. ⁊ in.l.ſi tu
tor.i.§.ſi tutor.vbi
etiam per Nico.
de neapo.i.addi.
ad Bart.de tute.
⁊ rat. diſtra.⁊ viđ
Bal.in.l.ſi cū ita.
de do.p̄le.vbi di-
xit dotē videri le
gatam ſi legātur
centum vxori pre
ter dotē. ⁊ an ſtet
excluſiue vel poſi
tiue.vide plene ꝑ
do.Car.i.cle.j. de
ſum.tri. ⁊ in cle.j.
in.§.pe.de here. ⁊
in.cle.iij.in p̄n.de
pe.⁊ vide Bar.in
l.ſi eum.in.§.fi.iij.
col.ff.ſi quis cau.
vbi etiā ponit de
dictiōe preterqꝫ.
⁊ vide Bar. Bal.
⁊ Alex. in.l.actio
ne.C.de tranſac.

propoſuit.⁊ hoc tenet gl.de iurepat.poſtulaſti.in
vlti.gl.tenet Tan.⁊ Goffre.⁊ reſidet in hoc Ioā. b
an.Cōſenſus autē epiſcopi requiritur ad perpe-
tuandā vicariā.alias mortuo prelato expiraret
q̄r nō eſſet cuius officio fungeretur.⁊ eſt ſimile de
tranſ.veniens.c.decetero.ſm̄ Gof.⁊ ex hoc ſequi
tur ꝙ nō pōt minui eius portio:nec ſine cauſa mo
ueri ſm̄ Hoſt.plus dicit Inn.ꝙ ad hoc vt poſſit
iſtū perpetuare in titulū neceſſarius eſt cōſenſus
capituli. maxime vbi prebēde ⁊ canonie ꝑ capi-
tulū ſolū vel epm̄ ⁊ capitulū cōferūtur.de his que
fi.a prel.ea noſcitur.⁊ quod dicitur de his que fi.
a prela.cū apoſtolica.ſpeciale eſt ſm̄ eū: officialē
vero ſine capitulo cōſtituit ⁊ deſtituit vt dicā.j.c.
ſua. ¶ Quero,an vicarius ꝑpetuus dicat̄ eccle-
ſiam habere intitulatā. dicit glo.qđ nō. habet tn̄
ius vicarie ita ꝙ expelli nō poteſt: acſi haberet ti
tulū ſine iuſta cauſa.⁊ tunc per iudicē nō per pre-
latū ipſius eccleſie:ſolus enim eſt prelatus intitu
latus.ad hoc.de prebē.cū nō ignores. ¶ No.glo.
aperte tenentē quod vicarius perpetuꝰ proprie
b nō eſt intitulatus[b] ſed dicitur habere quaſi eccle-
ſiā vt cōmendatā.vide de filijs preſby.ꝯſtitutus.
⁊.ſ.c. prouideas. Quare nō poteſt minui penſio
ꝓ vicario perpetuo: dic q̄r perpetua eſt.j.de cēſi.
probibemus.nec ob.ibi:q̄r nō eſt hec pēſio ſed be
3 neficiū perpetuo cōſtitutū. ¶ †Venio ad queſita
doct.quero an ſine autoritate epiſcopi poſſit re-
ctor cōſtituere vicariū:dic qđ nō qn̄ agitur de vi-
caria de nouo cōſtituēda.⁊ per cōſequens de cer-
ta portione redituum aſſignanda. de preben.niſi
eſſent.⁊.c.extirpande.⁊ quia inſtitutio ſpectat ad
epiſcopū.de offic.archid.cum ſatis.ſm̄ Hoſtien.
¶ Quero vicarius tēporalis eſt: mortuꝰ eſt pre-
latus an ipſe vicariꝰ a ſucceſſore totius tp̄is ſala-
riū petere pōt.videt̄ ꝙ ſic.ff.locat. qui operas.C.
de condi.ob.cau.l.pecuniā.in cōtrariū.ff.loca.l.ex
cōducto.§.cū quidā.ff.de ꝯdi.cau.da.l.ſi pecuniā.
Dic ꝙ totius tp̄is ſalariū petet ex quo per eū nō
c ſtat[c] niſi in reſiduo operas locaſſet.ff.de offi.aſſeſ.
l.diē functo.ff.loca.l.ſꝫ addes.§. cū quidā. tenetur
enim ſucceſſor ad debita predeceſſoris.de ſolu.c.j.
Hoc dictū credo verū interueniente autoritate
epi vel vtilitate eccleſie. al's forte dicēdū eſt ſecus
per.no.in.c.fi.ne prela.vi.ſuas dicit tn̄ Inno. hoc
eſſe verū ſi res intuitu eccleſie acquiſite remanſe-
runt ſucceſſori:al's petat ab heredibꝰ. ⁊ adde qđ
no.de loc.ꝓpter. ¶ Quero,an ep̄s abſqꝫ cōſenſu
repreſentātis:eſto ꝙ viuat ex cauſa poſſit hūc vi-
cariū remouere:videt̄ ꝙ nō vt in regula.j.de reg.
iur.ad hoc.de offi.archi.ad hec.§.fi.contrariū eſt
verū.al's ep̄s inferiorē haberet cōiudicē ⁊ collegā
⁊ eſſent in vno corpore duo capita quaſi monſtrū
cōtra id de offi.ordi.qm̄.putat tn̄ qđ perſona de-
bet citari vt ipſam defendat ſi velit.⁊ ſic intelligi
tur dicta decr.ad hec in fi.⁊ ſic per vtrūqꝫ cōmu-
niter amouetur perſona citata ⁊ certificata a iu-
dice.i.epo ſolo cauſam examinante ⁊ iudicante.⁊
eodē modo intelligitur quod ibi dicitur de archi
diacono requirendo ſecundum Hoſtien.

1 ☞ Clericorum appellatione veniunt omnes in
ordinibus ſacris cōſtituti.
2 Vicarius an poſſit dare vicarium?

Clericos. Vicariꝰ vel prela
tus vicarium ſibi
ſubſtituere nō pōt. ¶ Caſus literalis.
Prelati eccleſiarū in quibꝰ habent cu
ram animarum vel aliā dignitatē in propria per
ſona debent deſeruire eccleſie ⁊ nō debēt ſubſtitu
ere ſibi vicarios in vicarijs eccleſiarū quas eccle
ſias ſunt adepti. aliter pōt cōponi iſte caſus.ali-
quis adeptus eſt vicariā in aliq̄ eccl'ia.vicariꝰ iſte
nō poteſt aliū vicariū ſubſtituere in vicaria ſua.
Ber. ¶ No.primo,ꝙ vicariꝰ nō dat vicarios tp̄a
1 les vl' ꝑpetuos.no.ꝓ abſurdo vitādo. ¶ †No.hic
aperte appellatiōe clericorū cōprehēdi etiā p̄ſby
terū ⁊ quēlibet in ſacris ordinibꝰ cōſtitutū. vide
gl.ſ.de fil.preſby.lr̄as. ¶ Op.lr̄a dicit ꝙ vicariꝰ
nō dat vicariū,innuit ꝑ hoc ꝙ p̄latus det vicariā
qđ eſt falſum.de preb.extirpāde.§.qui vero. Sol.

Zacharias.
b ¶ Non eſt ꝓprie
intitulatꝰ. Adde
gl.ſing.in cle.j. in
verſi. ſacerdotiū.
⁊ ibi Car.e.ti.qui
tꝫ đ directo ꝯtrīū.
concor. vt per eū
dē Car.in cle. du
dum.§. verum.q.
xxij.de ſeq. Abb.
in.c.g. ꝑpetuꝰ. in
prī.⁊ ibi Fel. etiā
i prin.j. de fide in
ſtru. Anto. Frā.
¶ De vicario ꝑ
petuo an ⁊ qn̄ di-
cat̄ habere curā
vide gl.i.c. ſuper
eo. de p̄oē. lib.vj.
⁊ vide do.Car.in
cle.j.i.ix.q. de off.
vi.vbi etiā ponit
an vicaria perpe
tua cōprehendat̄
ſub noīe officij ⁊
an vicariꝰ perpe
tuꝰ poſſit aliū ſub
ſtituere.viđ Car.
i ea.cle.in.q.xi.Et
adde ꝙ vicariꝰ ꝑ
petuꝰ ſubiacet di
ſpoſitioni đ recto
re curato vt ꝑ car
di. in. cle.j.xxv.q.
de offi. vic. ⁊ ađ
ēt ꝙ vicariꝰ per-
petuꝰ pōt eligi ēt
q eſt in minoribꝰ.
vide Car.i.cle.j.i
pe.queſtione.
❀ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Per eum non
ſtat. Per iſtā rō-
nē đt i ſimili Ro-
ma.in cōſi.lxxxv.
inc. euidēter ꝙ ſi
iudex extra for-
mā ſtatuti nō poſ
ſit percipere ſala
riū niſi poſt ſentē
tiā ſi ꝑeſt nō ſtat
quominꝰ ferat dꝫ
tn̄ percipere ſala
riū acſi tuliſſet.in
cōtrariū tamē vi
det̄ facere text.in
l.legatū.C.de cō-
di.inſer.ſed vide
diſt.qꝫ ponit bar.
in.l.j.C.de inſti.⁊
ſubſtit.⁊ dixi late
in.d.l. diē functo.
ff.de offic. aſſeſſo.

dupliciter intelligit̃. Primo q̃ litera ſonet vt cle ricus.i.p̃latus nõ det vicariũ ⁊ ordina lr̃am vt gl.
2 ⁊ tũc ob.ꝯ̃rium. ¶ †Scõs intellect⁹ eſt qõ intelli git̃ in vicario:⁊ eſt ſenſus ꝙ vicarius nõ det vica riũ:⁊ tũc ordina literã vt gl. Sed obſt.ꝯ̃rium dic ꝙ contrari⁹ ſenſus intelligit̃ ſm̃ ſenſum iuris vt det vicariũ in caſib⁹ nõ regulariter:vt cũ p̃lati ex diſpenſatione nõ ꝓmouent̃ nec abſunt vel ꝯſue tudo excuſat nõ reſidentẽ.de appel.ꝑuenit de cle. nõ re.c.pe.no.Lau.⁊ Inn.s̃.eo.c.ij.exẽplũ de ele. cũ ex eo.li.vj.de reg.bñficiũ.eo.li.Et intellige vt cõſtituat̃ de autoritate epi.de cle.pereg.c.fi.ad h̃ in cle.eo.ti.c.j.in gl.Et q̃libet põt ip̃m habere.vt ſuppleat defectũ ipſi⁹ rectoris.vij.q.j.illud.et.c. nihil.hoc tñ caſu qñ pp defectũ nõ excuſat̃ p̃lat⁹ a reſidentia.⁊ ſic nõ obſt.de prebẽ.extirpãde.§.q vero.nec minuit̃ imo auget̃ cultus diuinus qui ſemp fieri dʒ.de cõſti.ex parte.§.j.⁊.c.cũ M.fer ra.§.fi.Sed ob.p̃dictis q̃ vr̃ ꝙ vicari⁹ poſſit da re vicariũ ſicut põt delegat⁹ ſubdelegatũ.de re iud.cũ bertbold⁹.ſed dicit ꝙ ibi factũ narrat̃.vel ibi dat ad certũ nudũ articulũ ſicut hic poſſit:dũ modo nõ ex toto ꝯmittat vices.Nõ obſt.qõ d̃r de ꝓcu.qui ad negotia ⁊ lites cõſtituit ꝓcuratorem. de procu.c.j.lib.vj.⁊ qõ ibi no.q̃ id verũ q̃ efficit̃ ꝓcurator dñs lit.cõte.ſed nõ ſic dñs efficit̃ rector ſed ꝓcurans.⁊ q̃ in illo nõ vr̃ electa induſtria:in iſto ſic.de offi.archipreſby.c.iij.ff.de ſolu.inter ar tifices.maxie ꝓpter certũ miniſteriũ ⁊ mãdatũ. Itẽ põt dici ſpeciale vt vicarius vicariũ nõ cõſti tuat ꝓpter infinitatẽ vitandã.arg.de reſcrip.cũ multis.lib.vj.xj.q.iij.qm̃.Licet autẽ in iure vica ri⁹ ſibi aliũ ſubſtituere nõ poſſit.ff.de peri.⁊ com mo.rei ven.l.neceſſario.§.vl.de iure do.ſi vſuſfru ct⁹.dicit tñ Hoſt.ꝙ ad tp̃s p modicũ ⁊ ex magna cã ⁊ nõ nimis frequẽter poterit alium relinque re loco ſui ſicut fit tota die.arg.ff.de offi.eius cui mã.eſt in.l.j.§.j.de ap.peruenit.ij.⁊ vide Io.and. in nouel.de elec.lib.vj.cũ ex eo.qñ nõ habẽt man datũ ſubſtituendi ſi ſunt infirmi vel impediti de legant cauſas tunc pendentes. Anto.de but.

1 ☞ Litere obtente preter ſtylũ curie p̃ſumũtur ſurreptitie.
2 Surreptio vitiat gratiam ipſo iure.3.
4 Vicarij iuriſdictio an ceſſet mortuo illo qui fecit ipſum vicarium.
5 Vicarius pape quam iuriſdictionem habeat.

Ua nobis. Vicari⁹ pape in vrbe iuriſdictionem nõ hʒ extra vrbẽ ſic.h.d. Ponit dictũ ⁊ ipſi⁹ rõnẽ ibi:qm̃ quã fortificat ibi:preſertim.ex quib⁹ infert ibi:mãda mus.⁊ ibi:vicarij literas.i.cõceſſas a vicario alte ri vel.i.pape vicario. ¶ Caſus lr̃alis.clerici cu iuſdã plebis vulterani iurauerũt ſibi eligere p̃latũ ad volũtatẽ laicorũ ⁊ ſic elegerũt ſibi p̃latũ ⁊ electionẽ ſuã epo p̃ſentarũt.Eps caſſauit illam elctionẽ ⁊ excõicauit laicos illos ⁊ clericos ꝯpu lerãt ⁊ ipſos etiã clericos ꝓ iſto et alijs exceſſib⁹ excõicauit ⁊ ĩpetrauit lr̃as ad archiep̃m Piſanũ et ſuos cõiudices vt eos tãq̃ excõicatos faceret euitari vſq̃ ad debitã ſatiſfactionẽ.poſt hoc ps aduerſa lr̃as impetrauit ab ep̃o portuneñ.vica rio dñi pape ad ep̃m lucanũ ⁊ ſuos cõiudices qui autoritate illarũ literarũ laicos abſoluerunt:ex cõicãtes ep̃m vulteranũ.ep̃s vulteran⁹ ſignifica uit hoc totũ dño pape.pri⁹ tñ ex abũdãti appel
b lauit lʒ ſñia illa non teneret.ſup hoc ſcribit papa
c iudicib⁹ dicẽs lr̃as vicarij p ſurreptionẽ obten tas;q̃ iuriſdictio vicarij quẽ roman⁹ põtifex re liq̃t in vrbe nõ extẽdit̃ extra vrbẽ niſi ſp̃aliter ſit ei cõceſſum:p̃cipue cũ ipſe morat̃ in ſua ꝓuincia ſp̃ali:vʒ inter capuanã ꝓuinciã ⁊ piſanã:vñ mã dat papa q̃cq̃d virtute illarũ lr̃aꝝ factũ eſt denũ
1 ciet̃ irritũ ⁊ inane.Ber. ¶ †No.j.ꝙ lr̃e obtẽte p̃
a ter ſtylũ curie p̃ſumunt̃ ſurreptitie aut falſe [a] et no.ꝙ vbi in lr̃is aliq̃d de ſpeciali mãdato ꝯcedit̃ in dubio hoc ꝯceſſum nõ ĩtelligit̃.⁊ ſic nõ p̃ſumit̃ ſp̃ãlis ptãs niſi ꝓbet̃ ⁊ dato ꝙ ꝓbet̃ qñ eſt contra cõſuetudinẽ ſurreptitia preſumit̃ ſimile ꝙ dici mus in delegato ꝙ nõ credit̃ eius verbo de his q̃ preter ius et ſp̃aliter cõmittunt̃ p̃ter cõem regu lam niſi aliter doceat.de ſen.exc.ad eminentiã.et b
2 no.de offi.le.qõ trãſlationẽ. ¶ †No.ij.iſtũ tex.ꝙ vbi ſurreptio trahit originem a cauſa funditus annullante illã vitiat ipſo iure.ad hoc tex.et glo. de reſcrip.c.j.lib.vj.ſimile qõ no.de elec.auditis. ⁊ dixi eo.tit.cõſideraũim⁹. ¶ No.ꝙ inter capuanã et prouinciã piſanã eſt dioceſis papalis vel pro uincia pape. ¶ Op.ꝙ ei⁹ iuriſdictio extra vrbẽ ſe extendat vſq̃ ad centeſimũ milliare.ff.de offi. p̃fec.vrb.l.j.§.in initio.dicit gl.ꝙ in vrbe et intra
3 cẽteſimũ milliare. ¶ †Op.ꝙ geſtũ p literas ſur reptitias nõ ſit nullũ.s.de reſcri.ad audiẽtiã.gl. dicit ꝙ iuriſdictio limitat̃ ad vrbẽ ⁊ nõ cenſet̃ cõ ceſſa extra vrbẽ ⁊ dato ꝙ lr̃e appareat p̃ſumunt̃ ſurreptitie ⁊ nulla cõfert̃ iuriſdictio extra vrbẽ. Dic ꝙ ſi eſt ſurreptio circa impreſſionẽ poteſta tis vbi ꝓcedit via limitata vltra limites nõ p̃ſu mitur conceſſa.⁊ ſic ſurgit vitiũ a cauſa funditus annullãte ⁊ vitiat ipſo iure vt hic.vel hoc expone per ſurreptionẽ.i.per falſitatẽ.vel intellige de li teris a vicario obtentis ſuper iuſtitia vel aliter ꝙ vltra limites ſue poteſtatis extenſas q̃q̃ ſur reptitie ſint nulle.⁊ ſic defect⁹ ſurgit a cã fundit⁹ annullãte. Prim⁹ ergo intellect⁹ eſt qõ loquat̃ de literis ptãtis vicarij.Scõs ꝙ intelligat̃ de li teris a vicario cõceſſis:⁊ hic eſt melior. ¶ Que ro an vicari⁹ habeat ordinariã iuriſdictionẽ.Ho ſti.⁊ Inn.dicũt ꝙ ſic p literã ibi.qm̃ iuriſdictio.ꝙ ptʒ:q̃ concernit vniuerſitatem territorij.ad hoc ſimile qõ dicit gl.xxv.diſt.plectis.in glo.magna. q̃ appellatione iuriſdictiõis in dubio intelligit̃ ordinaria.⁊ vide gl.eo.ti.c.ij.in gl.ij.lib.vj.Hoſt.
4 remittit ad ſum.eo.tit. ¶ †Nunq̃d autẽ mortuo ep̃o vel eo qui dedit vicariũ ceſſet iuriſdictio vi carij.Hoſt.de off.deleg.qm̃ abbas.dicit ꝙ ſic.al leg.ne ſe.vac.illa.⁊.c.fi.⁊ ſic dicit de conſuetudine ſeruari:q̃uis capitula plerũq̃ tales confirment vel remoueant pro eis.de maiorita.⁊ obedi.cum olim.ff.de iudi.l.iudiciũ.de hoc de here.ad abolẽ dã.in prin. ¶ Quero an ep̃s poſſit ſibi cõſtituere officialẽ abſq̃ conſenſu capituli.dic ꝙ ſic ⁊ remo uere:vt no.Hoſt.in ſumma.eo.tit.§.in qb⁹.verſi. ſed nũquid.⁊ hoc etiã approbat cõſuetudo in ta libus ſeruanda.de his que ſi.a prela.ea noſcitur.
5 ¶ †Circa officiũ vicarij pape de quo alibi non habetur in iure. ¶ Quero primo an excõicatus per manuũ iniectionẽ in ſubditos vel aliũde ve nientes poſſit abſoluere.de facto ſepe videm⁹ ꝙ abſoluit.qõ putat Io.and.ex ſpeciali cõmiſſione fieri:al̃s nõ putat ꝙ poſſit ſaltẽ aliũde veniẽtes: et idẽ vr̃ dicẽdũ de ſubditis ſi diceret̃ illũ habere vicariã illi⁹ ptãtis quã hʒ papa in vrbe:vt p̃riar che vel ep̃s vrbis:non ꝙ hʒ vt ep̃s vrbis.tunc em̃ non abſoluet vt etiam ſubditos niſi in caſibus in quibus abſoluent etiã alij et eius vicarij.de ſent. excõ.a nobis peruenit.⁊.c.q̃uis.de cetero.ea no ſcit̃.mulieres.⁊.c.q̃d de his. ¶ Quero.ij.an cõfe rat beneficia in vrbe ſpectantia ad collationẽ pa pe vel iferioris vt poſſet papa.⁊ vt.s̃.dixi nõ niſi ad hoc haberet ſpeciale mandatũ.in.c.fin.lib.vj. ¶ Quero an ordinare poſſet vel cõmendatitias ad ordines dare.tenendũ eſt qõ habet̃ de tẽpo. ordi.cũ null⁹. ¶ Quero an dioce.vrbis includa tur in iuriſdictione ei⁹.dic ꝙ nõ vt hic.⁊.ñ.de off. prefec.vrb.l.vlt.vnde nõ venit dioce.appellatio
b ne vrbis [b] vbi aliud nõ exprimit̃ nec continentia
c edificia [c] ⁊ ſuburbia.de ſen.excõ.ſi ciuitas.lib.vj. et in hoc oportet cõmiſſionis formam attẽdi.ad hoc qõ dicit tex.⁊.j.de priui.porro.Itẽ cũ ĩ vrbe ſint tituli cardinaliũ qui quo ad ſuos ſubditos habent ius ep̃ale.vt no.j.de maio.⁊ obe.his que. queritur an iſte vicari⁹ poſſet cognoſcere de cau ſis ſubiectorũ titulis cardinaliũ.videtur ꝙ ſic:q̃ hic excluditur iuriſdictio ſolũ extra vrbem ergo intra illã habet quã papa cũ ſit idẽ vtriuſq̃ audi torũ.c.ij.de conſue.lib.vj.de appel.romana.eo.li. ad hoc q̃ legatus pape audit̃ per querelã:vt pʒ de offi.leg.c.j.Item q̃ hoc põt vicarius ep̃i quo ad ſubiectos

Zacharias.
a ¶ Surreptitie aut falſe. adde Pañ.ĩ.c.ex pte. nu.4.⁊ ꝙ ibi dixi in apoſt.in v̄ſi. ſecundã iuſſionẽ. s̃.de reſcrip.dixi etiã poſt alios.ĩ addi.ad eũdẽ.s̃. in ꝓe.grego.nu. 1.in apoſtil.in v̄. ſtylus.qb⁹ adde hippo.de marſi. ſing.xviij.incip. ſtylus curie.

Anto.Frãc.
¶ Ad hoc qõ
1 d̃r d̃ ſtylo addas ꝙ ſtyl⁹ curie dʒ
2 ſeruari vt ĩ.l.ob
4 ſeruãdũ.ff.de iu di.et p Bar.in.l.
5 iuriſperitos.⁊ ibi p Nic.de neapo. in addi.ff.de ex cu.tu.⁊ qñ nõ eſt ſeruat⁹ ſtylus cu rie ſuſpicio ẽ de falſitate literaꝝ: ⁊ in.c.ex literis.d̃ re indi.⁊ ĩ.c.quã graui.de cri.fal ſi.⁊ ĩ.c.p tuas.de ſen.exc.⁊ vtrobi q̃ vide p dom̃. Abb.et p eundẽ in.c.lʒ.de cri.fal ſi.vbi d̃t ꝙ ſtyl⁹ curie roma.inſpi cit̃ quo ad dictã di modũ quo ad ſcribẽdi formã:q̃ ad tractus litera rũ ⁊ ẽt quo ad q̃ litatem charte.⁊ ad materiã vide p Spec.in tit.de reſcri.p̃ñtati.in c.ratione forme quoq̃.vbi etiam
1 dicit ꝙ ſtylus cã
a cellarie do.pape fundat̃ ĩ iure cõi ⁊ dʒ ſeruari ſicut ius cõmune.

Anto.Fran.
¶ Nõ venit dio ceſis appellatio ne vrbis.circa h̃ an appellatione vrbis veniat dio ceſis.p̃rio dicas ꝙ appellatione vrbis venit ciui tas romana per excellẽtiã.inſti.d̃ iure na.§.ius au tem.niſi addere tur verbũ ſacra: q̃ tũc intellige retur de ciuitate hieroſolymita na vt not.voluit Bald.in.l.j.C.de nauti.feno.et ꝙ venit in dubio ci uitas rome ha bet̃ etiã in cle.ij. et ibi p do.Car. de iudi.⁊ ĩ cle.in prin.de iureiu.et habet̃ in ca.feli cis.vbi p doc.in §.fi.de pe.lib.vj. Et addõ ꝙ appel la.vrbis venit co mitat⁹ vt p bar. in.l.j.§.cũ vrbẽ.in iij.no.ff.de off.p̃ fe.vrb.⁊ veniunt ẽt ſuburbia in.l. vrbis.in pri.⁊ ibi p Bar.⁊ doc.ff.d̃ verb.ſig.⁊ q̃d de caſtris et villis habet̃ p Bar.in l.ſed ⁊ reproba ri.in.§.fi.in.ij.co. ⁊ ibi per Nic.de ma.in addi.ff.de excu.tu.⁊ p eun dem Bar.in.l.nã ꝙ liquide.in.§.fi. ff.de pe.leg.et p Bar.in.l.ij.ff.de ver.ſig.et vide p Io.an.in.c.ſigni ficauit.de peni.⁊ remiſ.⁊ ꝙ appel latiõe vrbis ve niat dioceſis.vid̃ ho.text.et ibi no. in.l.j.C.de priui. vrb.cõſtantino po.lib.x.

Sebaſti.Sapia.
c ¶ Edificia.vide Card.ĩ cle.ne ro mani.§.ſane.in vij.et.viij.qõ.de elect.vbi ꝯcludit qõ ciuitas ⁊ dio ceſis ſunt voca bula diſtincta et ad ſaturitatẽ vi de p Fel.in.c.ro dulphus.in p̃ia cõcluſiõe.⁊ in.ij. s̃.de reſcrip.

a Zacharias.❡ Teneat reuocatio.vide Jo.an.in.c.ſua.ꝛ doc.in.c.j.ſ.e. Arc.in.c.in galliarum.xxv.q.ij. Guil.de cug.in.l.ſi quis.§.fi.ff.de proc. ꝛ Spec.in tit.de leg.§.finitur.ꝛ.§.in ſumma.

b Zacharias.❡ Ordinē preſbyteralē. Adde qꝛ ſunt cōnexa: vt hic dr. Et vtrū diſpenſatus ſuper ſacerdotio videaꝛ diſpēſatus ad beneficiū curatū obtinēdū remitto me ad feli.in.c.at ſi clerici. §.de adul. colū.x. ver.ꝛ qđ diſpēſatio.j.de iud. Anto. Fran. ❡De hoc an diſpēſatus ad ordinem ſacerdotalē videatur diſpēſatus ad beneficiū. Dicas primo qđ diſpēſationes tāꝗ odioſe ſunt ſtricti iuris ꝛ potius ſunt reſtringēde quam ampliāde maxime qñ fit diſpēſatio ad petitionē alteri⁹ ꝛ ad priuatā vtilitatē vt i.c. ꝙ dilectio. de conſan.ꝛ affi.ꝛ in.c.j.ꝛ.ij.de fil.pſby.li.vj.ſecus aūt ſi fieret motu proprio ꝛ ad publicā vtilitatē.vt ſingulariter voluit do. Ant.ꝛ Moder. in.§.cum in cunctis.in.§.cū vero. d ele.lʒ d hoc dubitauerit.d.Car. in.c.quia circa.de conſangui.ꝛ affini. ꝛ ad propriaʒ materiā an ſi diſpenſatur cum aliquo vt poſſit promoueri ad oēs ordines vigore talʒ diſpēſationis poſſit promoueri ad tale bñficiū etiaʒ quātūcunqꝫ ſimplex.vide no.per Jo.an.in.c.olim. de verbo. ſigni.ꝛ habeꝛ per glo.fi. in.c.fin.de trāſla. prela.ꝛ nota.in.c. fina. de preben.ꝛ vide per Spe.in tit.de leg.in.§.fin. circa prin.ꝛ in fi. vbi tenet quod in dubio nō cenſeatur diſpenſat⁹ ad beneficia. ꝛ ibi ēt dicit qđ ſi diſpenſatur cum illegitimo ad omnes ordines ꝛ ad omnia beneficia nō poterit vigore huius diſpenſationis promoueri ad dignitatē.ꝛ an ſi diſpenſatur cum illegitimo vt poſſit ꝓmoueri ad ordines ſimpliciter vigore huius diſpēſationis poſſit ꝓmoueri ad ſacros cōmunis opinio eſt qđ nō:vt no.glo. ꝛ docto.in.c. literas.de fil.preſbyte.ꝛ eſt bon.glo.in.c. fin.xxxiij.qđ.ij.ꝛ. alia eſt.xxxv.queſtio.ij.in.c.ſi autem.ꝛ vide etiā gloſ. in.c.lector.xxxiiij diſtin.ꝛ habetur per Hoſtien.in ſumma.de filijs preſbytero.in.§.quis poſſit.in verſi.quid ſi diſpenſetur.ꝛ per Archi.in.c.j.de filijs preſbyte. libro.vj.ꝛ de materia diſpenſationis habetur plene in.§.de adulte.hic allega.per iſtum vbi deo dante dicetur.

c Antonius Franc.❡ A qua pena incipiet. Quando diuerſe pene ſunt a iure pro aliquo facto ſtatute a qua ſit incipiēdū vel an hoc ſit in optione iudicis vide per gl.in.c.quoniā.xxi.q.ij.que dicit ꝙ iudex eligit quam velit imponere per.c.quoniam.in.§.fi.j.vt lit.nō cōteſta.vbi habetur ꝙ cōtra cōtumacē iudex poteſt vł ꝯcedere remiſſionē vel excōmunicare.de quo etiā vide per ſpecu.in tit.de cōtuma.in.§.tertio.in verſicul.ceterū.ꝛ per eundem in titu.de accuſa.in.§.j.in verſi.j. vbi dicit qđ ſi pena legis ē diuerſa a pena ſtatuti ꝓ eodē fctō ipoſita ſemp iudex eligit quaʒ velit:ꝛ i dubio debet eligere minorē vt i reg. odia. ꝛ in regula in penis.de regu.iur. li.vj.ꝛ vide Specu.in tit.de arbit. i.§.viij.in verſiculo ſʒ circa.vbi dixit quod pena cōpromiſſi qñ ſunt diuerſe pene appoſite ꝛ eodē mō in cōtractu ſemp dʒ reduci ad minorē penā quod etiā voluit Alexā.in.l.ſi de meis. in principio.ff.de arbit.puto tamē poſſe dici qđ iudex in imponēdo penaʒ ſemper debeat ꝯſiderare q̄litatē ꝛ magnitudinem delicti.ꝛ ſecundum qualitatem delicti penā iponere: qꝛ pene debent cōmenſurari ad dlicta: vt in.l. reſpiciendū. ff.de pen.ꝛ plene tra.in.c.at ſi clerici.i principio. vbi plene d materia. j.de iudi.
✠Sebaſti. Sapia.

d ❡De officio.qui dicantur habere officiū,vide omnino dominū Ab. in.c.poſt ceſſionē in principio. vbi Feli.j.de ꝓbatio. latius p Corſetū in ſuo repertorio in vbo officiū,nūquid autem arbiter dicatur habere officium:vide dominum Abbatem in capit.vno delegatorum.j.eodem.

e ❡Juſtitiam exhiberi.Adde Franc.are.conſi.xvij.ꝛ Alex.in multis ſuis conſilijs recurrendo ad tabulam.

Zacharias.❡Adde qđ iſta clauſula in libello appoſita operatur ꝙ poſſit ſentētia ferri ex inepto libello ſi ꝯſtet de intētione libellātis.ꝛ ꝙ ꝯpetat actio lʒ inepte ꝓponaꝛ not.iſte in.c.cū dilectus.col.xxij.in ver. ex predictis infero ad aliud.j.de ord.cog.Lāfran.de oria.in.c.quoniā.

ad ſubiectos epo.de off.or.paſtoralis.ergo ꝛ vicarius pape fortius.ꝛ hoc tenēdū vꝛ etiā dato ꝙ teneaꝛ ꝙ vicarius nō habeat papalē, ſed epalē iuriſdictionē in vrbe,vel patriarchalē,ꝗ lʒ legatus poſſit q equiparaꝛ procōſuli in vrbe.de offi.lega. c.ij.lib.vj.de elec.ſi abbatē.eo.li.nō poterit hic vicari⁹ niſi immediatos vrgere.qꝛ vt dixi nō dʒ minus poſſe vicarius pape ꝗꝫ eps alius vel eius vicarius.❡ Quero,ſi vicarius ſit ad tēpus cōſtitutus ꝛ iuramentū preſtitū:vel ſub pena de nō reuocādo ante tēpus an ſi pri⁹ reuocaꝛ teneat reuocatio[a] ꝛ dato ꝙ teneat an ſint piuri,an inciderint in penā:dic ꝙ ſi ſine cā reuocat lʒ aliquib⁹ videaꝛ ꝙ ſint periuri ꝛ incidant in penā tenet tñ reuocatio ſi faciat cū cauſa:vt qꝛ male gerunt officiū vēdendo iuſtitiā vel ſimilia faciēdo nō ſunt periuri propter tacitā ꝯditionē ſubintellectā.de iureiur.quēadmodū.nec cadūt in penā.per no.de prebē.dilecta.ꝛ qđ.de teſte iurato ſup regula.ꝙ ſemel.de re. iur.lib.vj.Per hāc decre.dicit Hoſt.ꝙ papa pōt ꝛ quilibet alius iuriſdictionē quā ꝯmittit reſtringere ad certū locū ꝛ ad certū tps.ad hoc.j.de off. dele.de cauſis.ꝛ vtrobiqꝫ pōt reſtringi ꝛ reuocari ptās p concedentē.vnde dicit padue cōſuluiſſe vicariū per capitulū datū ad tēpus vacante ſede ante tēpus reuocari poſſe ad hoc qđ not.ſ.in.iij. glo.ff.de iudi.l.iudicium.ꝛ de precarijs.c.fi.

1 ☞Fructus beneficij in quo nō eſt facta reſidētia per propriū clericū,quomodo diſtribuentur?

2 Plures vicarias quis habere non poteſt.

Ex parte. Per ſubtractionē ꝓuētuū ꝛ vicariarū cōpelluntꝛ vicarij ordinarij in eccleſijs deſeruire.h.d.Jn prima facti deciſa narratio.Jn ſecūda ibi, mādamus mādatū. ❡Caſus literalis.Perpetui vicarij tenētur facere reſidentiā in eccleſijs in quib⁹ obtinēt vicarias ꝛ cū habeāt curā animarū debēt eſſe in ordine ſacerdotis:qđ ſi facere noluerint cōpelli debent p ſubtractionē ꝓuentuū ipſarū eccleſiarū.Ber.❡No. primo,quod perpetui vicarij tenenꝛ ſicut alij intitulati ad reſidentiā ꝛ facere ſe ad ordines beneficio annexos ordinari:ꝛ not. qualiter cōpellanꝛ. ❡No.ſcđo,ꝙ quodlibet bñficiū curatū hʒ annexū ordinē preſbyteralē[b] de iure.❡No.iij.perpetuū vicariū curatū eſſe ſicut ꝛ intitulatū. ad hoc de prebē.ſuper eo.li.vj.ideo hodie decre.de multa.de prebē.ꝛ decre. licet canō.de elec.li.vj. ita hʒ locū in perpetuis vicarijs curatis ſicut in rectoribus.

1 ❡†Quero qd fiat de iſtis beneficijs ſubtractis vel fructibus beneficiorū propter nō reſidētiā:dic ꝙ eps eos nō imburſabit:ſed alteri q idē officiū faciet aſſignabit vel alias in vtilitatē eccleſie cōuertet.de cle.nō reſi.c.pe.ꝛ hoc eſt ꝯtra multos iudices ne dicā epos q alienū delictū vel negligētiā reputant ſuā predā. de quo.j.de offi.or. irrefragabili.ad fin.ſm.Hoſtiē.❡ Quero a qua pena incipiet[c] de quib⁹ hic.dic ꝙ eſt arbitrariū epiſcopi:tñ putat quod honeſtius ſit quod principiet a leuiori. ❡ Quero cū gl. quis dicaꝛ vicarius.dic ꝙ ille qui a rectore de ꝯſenſu epiſcopi eſt inſtitutus ꝛ certā debet recipere prebēdā.i. portionem.ſ.c.ad hec.

2 ❡†Quero an poſſit quis habere plures vicarias.dic ꝙ non, quia habet curā animarum tanqꝫ vicarius ꝛ remittit ad caſus in

quibus poſſit quis dare vicariū.de preb.extirpāde.§.qui vero.Glo.fi.ſignat vnū cōtrariū.ꝛ debet primo recitari.ꝛ eſt clara.in fi.dic de hoc plene,de elec.in glo.penul.lib.vj.

❡ Scđe partis dñi Antonij de but.ſuper primo decret.finis cum caſibus Bernardi gloſſatoris.

d ❡De officio[d] ꝛ poteſta.iudi.deleg. Rub.

1 ☞Judex delegatus quis ſit.

❡Supra viſum eſt in precedentibus rubricis de his q vices alienas gerunt in diuinis officijs ꝛ in iuriſdictiōe volūtaria,merito reſtat videre d his qui vices alienas gerūt i iudicijs ꝛ in iuriſdictiōe

1 cōtentioſa vt ſunt delegati.❡†Sʒ quero pro declaratione totius ti.quis dicaꝛ delegatus.Solu. multipliciter diffiniꝛ.quidā dicūt vt Gof.ꝙ delegatus eſt is cui a papa vel ab alio ordinario ſeu principis delegato cā decidenda ꝛ cognoſcenda cōmittiꝛ.Uel ſm Hoſti.delegat⁹ eſt cui cōmittiꝛ cauſa decidenda ſeu exequēda vices alterius repſentās,ꝓpriū in iuriſdictiōe nihil hñs.vt.j.eo.c.ſane.ij.ꝛ in.l.j.ff.de off.eius cui man.eſt iur.Uel ſm Spe.eo.ti.in prin.delegatus eſt qui ex cōmiſſiōe alterius alicuius cauſe iudicialem cognitionem conſequitur.ꝛ quelibet diffinitio tolerari poteſt. ❡Ul.hic queriꝛ quia in rub.fit mentio de offic.ꝛ poteſtate iud.del.que differentia ſit inter officiū ꝛ poteſtatē.Solu.dic ꝙ ſepe iſta ponunꝛ equoce. ꝛ vide qđ not.glo.ſuper rub.ff.de iuriſ.om.iud.tñ quo ad materiā noſtrā dicit Jo.an.qđ officiū reſpicit id qđ delegatur.poteſtas vero concernit id qđ pōt per delegationē delegatus exercere.nam ſepe querimus quid poſſit facere delegatus ex delegatione ſibi facta. Abbas.

1 ☞Delegatus pape nō ſolum habet iuriſdictionem in partes ſed etiam in illos qui eius iuriſdictionem impediunt.6.

2 Clauſula petēs ſibi ius ꝛ iuſtitiā fieri qd iportet.

3 Metus iuſtus an ꝛ qñ cauſetur ex minis aliorū.

4 Autoritates ſacre ſcripture poſſunt allegari ad deceſſionem cauſarum.

5 Cōſentiens an ꝛ qñ debet puniri tanqꝫ faciens.

Qui pōt obuiare delicto ꝛ nō obuiat an peccet?

6 Delegatus an habeat iuriſdictionē in perſonas quomodocunqꝫ delinquētes in cauſis coram eo vertentibus.

Quia queſitum.

1 ❡†Delegatus pape poteſtatē habet nō ſolū in partes:ſed etiā in alios qui ſuam iuriſdictionē impediunt. Communis diuiſio Secūda ibi,ſic tibi.❡ Caſus literalis. Quidam impetrauerunt literas cōtra aduerſarios ſuos:ꝛ cum ipſis eos faciunt ad iudiciū euocari:poteſtates ꝛ alij potentes minis ꝛ terroribus cōpellunt querētes ſilere:ꝛ ſic mandatū domini pape eluditur.querebaꝛ quid iudex facere debeat? Rñdet papa ꝙ ſicut agētes ꝛ cōſentientes pari pena puniri debent:ſic eodē modo tā illi qui trahūtur in cām quā principales fautores eorū ſi iuſtitiā im-

2 pediunt per cen.eccl.ſunt coercēdi.Ber.❡†No.

e ibi precipimus alicui iuſtitiā exhiberi[e] pro gene

contra.§.cōfeſſiones.⁊ ibi in addi.celſi.ī.de pꝛoba.quibus adde Alex.
conſi.xxi.volu.j.⁊ Pau.de ca.conſi.clxiij.
Anto.Fran.¶ Et ad materiā iſtius clauſule ⁊ vt operet̄ effectum.de
quo iſte dicit:vide no.per doct.in.l.edita.C.de edē.et per Ro.in ſing.
ſuis in v̄ſi.clauſula petens ⁊c.⁊ ꝑ Bar.in extrauag.ad repꝛimē.in ver.
⁊ figura.ī.iij.col.
⁊ ꝑ Pau.de caſt. in cōſi.clxiij.operat̄ etiā hec clauſula vt videat̄ ēt ꝯcluſum ſup poſſeſſione q̄liſcūq; ſit ꝯcluſio ſpecialis facta ⁊ ēt operat̄ quod agens ſi ī libello narrat petitoꝛiū et poſſeſſoꝛium ⁊ ꝯcludit poſſeſſoꝛium p̄t ī petitoꝛio adducer̄ ꝓbatiōes: vt ꝑ Io.cal.⁊ do. Ant.in.c.ij.de oꝛdi.cog.⁊ vide alexan.de imo.in cōſi.cxxi.in.ī.parte cōſi.⁊ ꝯſil.cxlij.in iiij.parte.et vide Pau.de ca.in.l.ſi.ff.de iuſti.⁊ iur. vbi dicit qꝺ hec clauſula operat̄ ꝙ etiam ſñia iniqua valeat ꝙ ēt videt̄ eſſe de mēte Bal.ibidem.

❀ Sebaſti.Sapia.

a ¶ Cū queritur. Uide Pe.ꝺ anc. in ꝯſi.cccxcix.et in cōſi.clviij.inci.rōnes q̄ ſuperius. vbi dicit ꝙ inſpicit̄ nocēdi potentia ſicut nocendi actus.refert ⁊ ſequit̄ Marſi.bononi.in.l.qōnes. col.iiij.ff.de qꝺ.⁊ nūquid mine inducant iuſtū metum ⁊ que requirant̄ tradit late do.And.ſiculus in cōſi.lx.inci.ſapiēter ſcribit.in pꝛimo volumi.et Alex.in ꝯſ.xlvij. incipien.in cauſa in.iiij.volu.et in cōſi.vlti.in.ij.volumi.Are.in ꝯſi. xiiij.inci.viſo.in ix.colum.verſic. venio nūc ad tertium.

b ¶ Limitari.adde Pau.de caſt. ꝯſ.clxxvij.in.ī.impꝛeſſis.Pe.ꝺ ancha.ꝯſi.ccc.Ange.ꝯſi.ccxv.Ale. cōſil.cxliij.ij.lib. et cōſi.xvj.iij.lib.

rali concluſione reſcripti.⁊ hodie cōiter apponit̄
hec clauſula in fine libelli.⁊ eſt valde vtilis.nam
poteſt cōpꝛehendere omnē actionē.vnde ſemper
conſulendū eſt actoꝛi vt in fine libelli dicat ⁊ cir-
ca pꝛedicta peto mihi iuſtitiā exhiberi.de quo in
c.ij.ī.ꝺ oꝛ.cog.vbi plene dico.¶ No.ij.ibi:minis
aut terroꝛibꝰ.ꝙ differentia eſt inter minas ⁊ ter-
roꝛes.nā mine conſiſtunt in verbis:terroꝛes in
3 atrocitate facti:ſepe tñ capiunt̄ ꝓmiſcue.¶ †Et
no.ex hoc tex.ꝙ mine ⁊ terroꝛes potentiū indu-
cunt iuſtū metū.dic tamen aduertendū foꝛe ad
qualitates perſonarū minantiū vel terrentium.
Nam ſi ſolent ſeuire poſt minas inducūt iuſtum
metū.alˀs mine nō excuſarent.Ad hoc quod leg.
et no.maxime ꝑ Bar.in.l.ad inuidiā.⁊.l.metū.C.
qꝺ met.cā.⁊ vide per Inn.in.c.cū̄ matrimonij.
a ī.e.qꝺ eſt no.cū q̄rit̄ [a] nunq̄d mine vel terroꝛes
mariti vel p̄lati inducāt iuſtū metū in vxoꝛe vel
ſubdito.dꝫ eñ diſtingui modo p̄dicto.⁊ ſic debet
b limitari [b] qꝺ le.⁊ no.in.l.j.§.que onerāde.ff.qua.
re.ac.nō da.¶ No.tertio ꝙ cōſentientes ad deli
ctū regulariter debent puniri ſicut ipſi faciētes.
4 de quo dic plenius.vt.ī.dicetur cū glo.¶ † Itē
no.iiij.ibi ſcripture teſtimonio.qꝺ ſacra ſcriptu-
ra pōt allegari in deciſionibꝰ cauſarū ⁊ in modo
puniendi.facit.c.certificari.ī.de ſepul.cū ſimi.qꝺ
intellige niſi ſcriptura contradicat canonibꝰ:qꝛ
in deciſionibꝰ cauſarū potius ſtandum eſt cano-
c nibus q̄ dictis ſanctoꝛū [c].xx.diſt.in pꝛin.⁊.c.ſeq.⁊
ibi per glo.¶ Ultimo no.ꝙ iudex delegatꝰ pōt
iuriſdictionē ſuā exercere non ſolū cōtra partes
ſed etiam cōtra quoſcūq; ſuā iuriſdictionē turbā
tes et de hoc.ī.plenius.¶ In gl.ibi:iactura cau
ſe affici debēt.aduerte,poteſt enim iſtud dictum
gl.dupliciter intelligi.Pꝛimo vt iſti q̄ inducunt
iſtos turbantes debeāt affici ⁊ puniri in ꝑditio-
ne cauſe ⁊ iſte intellectus nō multum placet:q̄m
d iura alleg.[d] in glo.loquunt̄ qñ quis aduocat pa-
trocinium potentiū in alienationis actu.vt quia
reus alienat rem in potentioꝛes.Scꝺo pōt glo.
e intelligi [e] vt adducat illa iura in ſiñ ⁊ vt quēad-
modū ibi puniuntur illi qui aduocant auxilium
potentioꝛū:ita ⁊ iſti q̄ inducunt potentes vt fa-
ciāt ſilere actoꝛē:equiparantur tñ in genere non
5 in q̄titate pene.⁊ iſte intellectꝰ eſt melioꝛ.¶ †In
gl.ij.no.bene iſtā gl.vſq; ad fi.quia quotidie alle
gat̄ dū queritur nunq̄d cōſentiens debet puniri
tanq̄ faciens.et ponit gloſſa quatuoꝛ membꝛa.
¶ Pꝛimū eſt qñ quis cōſentit negligēdo.pone
exemplum ſm doc.ſcio ꝙ vis delinquere et poſ-
ſum te ſubtrahere a peccato:ſed ꝓpter negligen
tiā omitto.¶ Uel pone aliud exēplū:qꝛ poſſum
obuiare delicto:puta qꝛ video ꝙ aliq̄s vult te of-
fendere ⁊ poſſum obuiare ⁊ nō obuio.nā ſm gl.ſi
negligenter ago debeo puniri mitius q̄ ipſe fa-
ciēs.Aduerte qꝛ in hoc ſunt opi.de iure ciuili vꝫ
ꝙ regulariter nō teneat̄ q̄s obuiare delicto niſi
delinquēs ſibi ſit ſubiectꝰ vt ſeruꝰ filius vel ſubdi
tus.vel niſi delictū ſit cōmittendū in perſonam
illius cui ego ſum ſubiectus:ita videt̄ velle gl.in
l.culpa caret.ff.de reg.iur.⁊ Bart.in.l.vtrū.ff.de
pari.nā filiꝰ teneret̄ ſi nō reuelat patri ꝙ aliꝰ ve-
lit eū offendere.vt in.l.ij.ff.eo.et idem dic in alijs
ſubditis:vt no.in iuribus pꝛeallt.⁊ plene ꝑ Dyn.
in regula nō eſt ſine culpa.de reg.iur.li.vj.Text.
tñ multū ſtringit in cōtrariū.inſti.de publi.iud.
§.alia.vbi punit̄ cōſcius:lꝫ eſſet extraneꝰ.et q̄ꝙ
Bart.nitatur rñdere in.d.l.vtrū tñ ipſemet du-
bitat de ſua rñſione.Sed de iure canoñ.cōiter te
net̄ dictū glo.⁊ facit.c.ſicut dignū.in.§.illi etiā de
homi.vbi dicitur ꝙ nō caret ſcrupulo ſocietatis
f occulte q̄ manifeſto facinoꝛi deſinit obuiare [f].et
xxiij.q.iij.quaſi ꝑ totū.An aūt incurrat excōica-
tionē qui pōt iuuare clericū ne verberet̄ et omit-
tit.dic vt no.in.c.quāte.de ſent.exc.Illud tamen
verū eſt qꝺ etiā de iure ciuili q̄s pōt iuuare aliū
ne offendat̄ ⁊ capere malefactoꝛē.l.ſi q̄s in ſerui-
tute.ff.de fur.⁊ qꝺ ibi no.⁊ in.l.nullus.C.de iude.
et Inn.in.c.vt fame.⁊ in.c.ſi vero.de ſent.excom.
¶ Scꝺm mēbꝛū gl.eſt qñ quis cōſentit pꝛebēdo
g conſiliū [g].glo.tenet ꝙ dꝫ puniri ſed nō tanq̄ fa-
ciens.Hoſt.aliter diſtinguit.Aut enim is cui cō
h ſulit̄:erat alˀs facturꝰ [h] ⁊ minus punitur cōſulēs:
aut nō erat alˀs facturꝰ et tūc qꝛ eſt par delictum
cū faciēte dꝫ tūc puniri cōſulens ſicut faciens.ad
ad hoc.c.ſicut dignum.§.qui vero.de homi.⁊ in.l.
qui ſeruo.ff.de fur.facit.l.in furti.§.ope.ff.eo.et.l.
nō ſolū.§.ſi mādato.ff.de iniur.et vide qꝺ de ma-
teria no.Dy.in regula nullus ex conſilio.de reg.
iur.lib.vj.¶ Tertiū mēbꝛū gl.eſt cū quis conſen
i tit cooperādo [i]:⁊ in hoc dicit glo.ꝙ eſt par deli-
ctū:⁊ ſiˡis dꝫ eſſe pena.Sed tu aduerte ꝙ aut q̄s
cooperat̄ pꝛincipaliter:et tūc nō eſt dubiū:qꝛ eſt
pꝛincipalis in delicto.aut cooperatur pꝛeſtando
opem delinquēti:puta qꝛ cōmodauit ſibi enſem
vt faceret certū delictū vel venit ſociando eū ne
ab alijs impediretur exercere delictū vel q̄d ſiˡe
ita ꝙ ipſe nō appoſuit manū in delicto ſꝫ p̄ſtitit
opem delinquēti:⁊ iſte eſt caſus multū dubitabi
lis:nec doc.noſtri hic tractant:ſed legiſte ponūt
varias opi.de q̄bꝰ per Bart.in.l.is qui opē.ff.de
fur.⁊ in.§.ope.pꝛeal.⁊ in.d.§.ſi mādato.vbi plene
et exq̄ſite ſoluit materiā tā in auxiliante q̄ opem
ferēte ſeu mādāte.⁊ videt̄ ibi ad ꝓpoſitū ipſe po
nere regulā ꝙ pꝛeſtās opē debet regulariter pu
niri vt faciēs per iura ſuperiꝰ allˀ.Et aduerte ad
vnū dictū valde notabile ꝙ vbi q̄s punit̄ ex eo qꝛ
pꝛeſtitit opē:habebit̄ reſpectꝰ in pena īponenda
k ad qualitatē que eſt in operāte delictū [k] non ad
qualitatē que eſt in opē ferēte ſeu mādante.Exē
plum.titius pꝛeſtitit opē filio interficienti patrē
dꝫ iſte titius puniri qnēadmodū puniret̄ ſi inter
feciſſet patrē ſuū vnde tenetur pena legis pom-
peie de paricidijs.vnde magis punitur nūc iſte
pꝛeſtando opē filio q̄ ſi occidiſſet manibꝰ ſuis:
quia ſi ipſe occidiſſet teneret̄ tanq̄ extraneꝰ:ſed
pꝛeſtādo opem filio punitur ea pena qua debet
puniri filius:qꝛ cōſenſit illi delicto paricidij.hoc
pꝛobatur aperte.in.d.l.vtrū.et ibi per Barto.et
idem no.in.d.l.is qui opem.Et per hoc dicendū
eſt ꝙ ſi ex ſtatuto magis punit̄ nobilis q̄ popu-
laris ꝙ ſi popularis pꝛeſtat opē nobili debet pu
niri pena qua punitur nobilis:⁊ nō pena qua pu
nit̄ popularis.et de materia plenius dicēdū,vt
no.in dictis iuribus.Et dic ꝙ etiā ſi quis mutua
uit pecuniā ad delictū aliqꝺ cōmittendū debet
puniri tanq̄ pꝛeſtās opem ad delictū.et puniet̄
vt ipſe delinquens ſi ſcienter facit.tex.eſt no.in.l.
ſi ſciēte.ff.de paricidijs.⁊ facit ꝙ ſi ſtatutū punit
pꝛeſtantem alicui opē ꝙ compꝛehendat iſtū qui
mutuauit pecuniā.¶ Quartū membꝛum gl.eſt
l in conſenſu autoꝛitatis ⁊ defenſionis:[l] ⁊ dicit gl.
ꝙ iſte plus punitur q̄ faciēs.⁊ eſt rō.nam is qui
pꝛeſtat autoꝛitatē ſeu defendit erroꝛē alteriꝰ nō
ſolū ipſe peccat ⁊ errat:ſed cōfirmat alteriꝰ erro
rem ⁊ pꝛeſtat alijs materiā delinquendi.Hoſtiē.

c ¶ Quam dictis ſanctoꝛum.Adde Ro.ſing.ſuis.fo.xix.

d ¶ Iura allegata.Pōdera quia tex.in.l.j.C.ne li.po.nō loquit̄ de ꝓcurante patrocinium in alienatione cauſe.And.Barba.

e ¶ Intelligi.Certe iſte nō eſt intellectꝰ huius gl.que reuera vult qꝺ perdat cauſam:ſed tex.nō dicit hoc.Dicit eñ ꝙ coerceri debeat.vñ ſuccedit regula ꝙ nūq̄ quis pꝛiuatur iure ſuo niſi expꝛimat̄ a.l.vt eſt gl.in.c.ſi.de iure pa.ergo nō bene loquitur.eſt tñ ſing.gl.pꝛo extēſione huius tex.⁊ habet rationem in ſe.arg.illius.l.j.And.Barba.

f ¶ Deſinit obuiare.Adde Ro.conſi.cxvij.

g ❀ Sebaſti.Sapia.¶ Cōſiliū.Uide do.Barth.vero.in cōſil.xxvij.in ij.col.⁊ ad materiā q̄s dicat̄ oꝛdinatoꝛ,tractatoꝛ, et mādatoꝛ.vide Ang.in ꝯſ.xxvj. Bar.in cōſi.clxj. incip.in queſtione qua queritur.

h ¶ Alˀs facturꝰ. adꝺ Bar.ꝯſi.lx. ⁊ Alex.cōſi.ciij.

i ¶ Cooperādo. adde Ro.conſil. alle.⁊ vide ꝙ voluit Pau.de ca. cōſil.cxcij.in pꝛīa impꝛeſſione. Anto.Franciſ.
¶ Circa hoc de auxiliatoꝛe an et qñ teneat̄ vt pꝛīcipalis.viꝺ ēt.d. Car.in cle.j.ꝺ immu.ec.⁊ in.c.quāte.de ſen.excō.et vide ꝑ alex.ī cōſi. xxxv.ī.ij.pte vbi ꝺt ꝙ auxiliatoꝛ ad ſpernendū p̄ceptū iudicis tenetur pena qua tenet̄ pꝛīcipalis. ⁊ vide Io.an.in addi.ſpec.ī ti.de treug.⁊ pa.ī fi.in addi.que inci.cū vertit̄ caſus.⁊.ī.ī verſi.vj.vbi dicit ꝙ auxiliatoꝛ tenet̄ ꝺ pace rupta ſicut ipe pꝛīcipalis.ad ꝙ etiā vide Alex.in.l.is q̄ opē.de fur.⁊ adde quod auxiliatoꝛ ad homicidium ꝺꝛ homicida et pariter tenet̄:vt ī.l.nihil intereſt.ff.de ſica.⁊ habet̄ ꝑ Bald.⁊ Sal.ī.l.vnica.C. de rap.v̄gi.et ꝑ Flo.in.l.ſi q̄s fumo.ff.ad legē aq. ⁊ ītellige vex niſi ꝑ ſtatutū īponeret̄ pena ꝯmittēti delictū vel homicidiū:quia nō habēt locū in auxiliatoꝛe.de q̄ vide plene ꝑ Ale.ī ꝯſ.cxl.ī.ij.pte et ī alle.l.is qui opē. de fur.⁊ an ille q̄ ꝯſuluit ꝺlictū fieri dicat̄ auxiliū p̄ſtare.viꝺ Bar. ī.l.ī furti.vbi ⁊ ꝑ Alex.ff.de fur.⁊ ꝑ Sal.in.l.j.in.j.col.C.de ſer.fu.⁊ vide plene ꝑ Ange. Are.in trac.male.⁊ ī apoſt.ad eū ibi in gl.in v̄ſi.Andreā auxiliatoꝛē.

k ¶ In operāte delictū.Adde Ang.are.in tracta.ma.⁊ ibi in apoſtil. in gl.ex nobilibus.

l ¶ Defenſiōis.adꝺ ꝙ voluit Old.ꝯſ.lxv.vbi ꝺ fautoꝛibꝰ ſchiſmaticis dicit

dicit dictũ glo. procedere in hereſi ꝛ in maioribus criminibus: alias in ciuilibus vel minoribus criminibus eſt par pena. vt in tex. hic. nam iſti erãt fautores p̄ncipales. ꝛ tñ dicit tex. ꝙ pari pena cũ agẽtibꝰ puniẽdi
6 ſunt. ꝛ hoc dictum cõiter tenetur ꝛ hoc nõ. ¶ † In gl. fi. ibi impedit ipſam iuriſdictionẽ: vel ergo gl. vt qualitercũq; impediaꝛ iuriſdictio delegata poſſit ipſe delegatꝰ iuriſdictionẽ ſuã exercere ꝯ turbatores. Inno. hic. ꝛ in. c. dilectus. ĵ. de pe. latius attigit hanc materiã: multũ tamẽ variat in dictis ſuis ꝛ in effectu primo tangit cum tertius delinquit in perſonã delegati ſecũdo caſu cũ delinquit in perſonã patris. tertio cũ delinquit in perſonã eorũ qui neceſſario debent interuenire in iudicio vt ſunt aduocati teſtes ꝛ p̄curatores. quarto cũ qs delinquit in officio ſuo corã delegato, vt ſi aduocatus delinqt in aduocatiõe ꝛ notarius in officio ſuo corã delegato: ꝛ ſic de ſi. nunqd poſſit delegatus animaduertere ꝯ iſtos: ꝛ quã penam põt imponere. ꝛ qd ſi delictũ nõ eſt manifeſtũ ſed occultũ ꝛ longũ eſſet plene diſcutere quẽlibet articulũ: ſed per iſtã diuiſionẽ habes quaſi declaratas gl. Inn. ¶ Cõcluſiue tñ ſic põt dici ꝙ ſi tertius delinqt in perſonã iudicis delegati nõ põt iudex delegatꝰ illũ punire niſi per hoc cõtingat ſuã iuriſdictionẽ impediri. ſic cõc. In
a no. hic ꝛ in. d. c. dilectus. nã hic tȝ ꝙ põt ſuã iniuriã vlciſci[a] per. c. ſi quis erga. ij. q. vij. ſed in. c. dilectus. tȝ oppoſitũ. ſed conc. vt. ſ. c. ſi quis erga. loquitur in ordinario. de quo plene dixi in. c. cũ veniſſent. de iudi. p̄ In. in. c. ex parte. ĵ. de ver. ſig. Sed eo caſu quo põt delegatus punire non intelligas ꝙ poſſit imponere penã ordinariã ſed extraordinariam: q: ipſe non eſt deputatus ſup illa iniuria. Si delinquiꝛ ꝯ partes vel alias pſonas neceſſarias in iudicio: cõclude ꝙ ſi impediꝛ ſua iuriſdictio põt ſe impedire alias ſecus. ꝛ ad limites impedimẽti põt ſe impedire et nõ aliter. Cõtra officiales delinquẽtes coram ſe tȝ Inn. in. d. c. dilectus. ꝙ nõ põt ipſe p̄cedere niſi impedireꝛ ſua iuriſdictio: ſed dȝ eos facere puniri per ordinariũ. Quã p̄tãtem põt exercere delegatus ꝯtra iſtos impedientes. dic ꝙ põt exercere cenſurã eccl'iaſticam etiã ſi hoc non ſit ex
b preſſum in reſcripto vt hic In. dicit ꝙ poteſt eos mulctare:[b] q: omnia videnꝛ eſſe cõmiſſa ſine quibus iuriſdictio exerceri nõ põt. ꝙ no. ꝯ idem no. ĵ. eo. de cauſis. Ad vltimũ conclude ꝙ aut delictũ turbatoris eſt notoriũ: ꝛ indubie põt p̄cedere vt hic: aut nõ eſt notoriũ ſed ſunt aliq̃ coniecture ꝯ turbatorẽ: ꝛ poteſt procedere ꝛ cõpelliꝛ ad preſtandũ cautio
c nẽ[c] de non impediendo. ar. in. c. literas. in fi. de reſti. ſpo. Aut eſt occultum ꝛ ſunt opi. In. tȝ ꝙ põt p̄cedere ſummarie inquirẽdo. cõtrariũ tȝ Spe. in ti. de deleg. §. ſequitur. verſi. itẽ ad eius officiũ dictũ Inn. ſatis placet. nec ob. ver. manifeſte, poſitũ in tex. q: põt referri ad verbum cognoueris: vt ſit ſenſus ꝙ non dȝ iudex exercere diſtrictionem eccleſiaſticam niſi manifeſte cognouerit illos impedire iuriſdictionem ſuam: non tamen negat quin poſſit ſummarie inquirere vtrum impediant. ad quod vide ho. glo. in ſimili in. c. j. ĵ. eo. lib. vj.
1 Reſcripta diuerſa ſub eadem data conceſſa: faciunt iudicem ſuperſedere donec conſulat ſcribentem.
2 Beneficium duobus eadem die datum nec apparet de prioritate alicuius, facit quod ſuper eo ſuperſedeatur conferens.

Sane ſi a nobis.

Varie legiꝛ ſed cõiter ſic ſummatur. Cũ diuerſe litere ſub eadẽ data ꝛ forma ꝯria impetranꝛ ꝛ p̄ntanꝛ a diuerſis ad eoſdẽ iudices: ſuperſedetur vtriſq; donec papa conſulaꝛ. h. d. ꝛ nõ diuidiꝛ. ¶ Caſus lr̄alis. Aliquis impetrauit literas ſuper aliqua cã ꝯtra aduerſariũ ſuũ ad aliquos iudices: in alia forma dubitabãt iudices qd facere deberent ſup his. Rñ. papa ꝙ iudices ſuperſedere debẽt executioni vtrarũq; lr̄arum donec romanũ pontificẽ ꝯſu
1 lant: ne p̄ varietate lr̄arum cã valeat retardari. Ber. ¶ † Not. j. vnam regulã ex tex. ꝙ vbicũq; nõ põt ꝯſtare iudicibꝰ de p̄ualiditate lr̄arum impetratarum oppoſitarũ debent iſti ſuperſedere ꝛ cõſulere papam. Et facit iſte tex. ad illã queſtionẽ cũ idẽ beneficiũ cõfertur duobus ſub eadem data nec apparet cuius ſupplicatio prius fuerit ſignata. dȝ in hoc conſuli papa qui vtriq; fecit gratiam ꝛ ſm̄ eius reſponſum eſt procedendum. ad hoc ꝙ no. Ioan. and. in. c. ſi a ſede. de preb. lib. vj. ¶ Not. ibi executioni ſuperſedeant, ꝙ iudices delegati largo modo poſſunt dici executores: nam exequũtur procedendo ius partium. facit. c. ſi quis contra clicum. de foro com. ¶ In gl. j. in fi. Ex hac gl. colliguntur due lec. ad iſtum tex. Prima vt intelligatur quãdo diuerſe litere in eadem cauſa impetrãtur ad eoſdem iudices: ꝛ tunc propter identitatem iudicum neutre preualeant ſed delegãs eſt conſulendus. hec lec. non procedit ſi poteſt conſtare de prioritate date: q: ſecunde ſunt ſurreptitie nõ facientes mentionẽ de prioribus. vt in. c. ceterum. de reſcrip. nec poteſt excuſari ſurreptio p̄pter identitatẽ iudicũ. Secunda lect. vt intelligaꝛ ꝙ delegatus debet ſuperſedere executioni ſecundarum literarum que
2 lect. contradicit tex. vt patet in ver vtrarumq;. ¶ † Tertia lect. vera et magis communis eſt vt intelligatur quando litere diuerſe impetrantur ad eoſdem iudices ꝛ eandem habent datam: ſed forma eſt diuerſa ita ꝙ non conſtat de prioritate. nam tunc iſte caſus non eſt decidibilis per delegatos. ꝛ ſic ceſſat. c. paſtoralis. de reſcrip. ſed debet conſuli ipſe delegans. ꝛ hanc lec. ſentit glo. in. c. ex tenore. ſ. de reſcriptis. vbi melius gloſſauit iſtum text. quam hic ꝛ ſequuntur hic docto. communiter. Et profecto hec lec. eſt vera in ſe ſed iudicio meo non multum conſonat huic litere per illa verba text. non facta mentione priorum lr̄arum ꝛc. que verba clare innuunt ꝙ hic conſtabat de prioritate literarum. ꝛ ſic non erat eadem data in vtriſq;: niſi diceres ꝙ iſta fuit allegatio partis ſeu iudicis conſulentis. Sed non multũ hec reſpõſio mihi ſatiſfacit. Et eodẽ modo poteſt reſponderi ad duas alias lect. quas hic ponit Hoſt. nam dicit textus poſſe intelligi quando ad aduerſos iudices litere diuerſe impetrantur: ſed habent eandem datam ꝛ formam cõtrariam: vel etiam eandem formam: nam propter diuerſitatem iudicum iudices mutuo ſe impediunt vt dixi. iſte lec. ſunt vere in ſe: ſed non congruunt tex. ratione predicta. Datur etiam alia lect. per doct. vt intelligatur quando litere impetrantur ſuper diuerſis cauſis ad diuerſos iudices. eſt tamen cõnexitas inter illas cauſas vt q: actor impetrauit ſuper hereditate cõtra reum: reus impetrauit ad alios udices ſuper legitimitate: vel vnus impetrauit in petitorio: alius in poſſeſſorio. vnde ne continentia cauſe diuidatur coram diuerſis iudicibꝰ debent iudices ſuperſedere ꝛ conſulere papam. et no. hanc lec. ꝛ generaliter poteſt dici ꝙ vbicunq; ſurgit p̄babile dubiũ ſuper preualiditate lr̄arum non decidibile p̄ delegatos ꝛ arbitros: hȝ locũ iſte text. nam promptum eſt iura iuribus concordare vt in. c. cum expediat. de elec. lib. vj.
1 ☞ Delegatus principis poteſt alteri ſubdelegare: ꝛ poteſt ſubdelegatum compellere ad acceptandum quando ex neceſſitate ſubdelegat.
2 Delegatus principis non poteſt cuicunq; cauſas ſubdelegare: ſed tantum quibuſdam perſonis de quibus hic remiſſiue.
3 Cauſa poteſt delegari vel ſubdelegari reſeruato conſilio delegantis in decidendo cauſam. 6. 7.
4 Delegatus principis quas cauſas non poſſit ſubdelegare.
Induſtria perſone quando eſt electa facit quod cauſa non poſſit ſubdelegari.
5 Clauſula vt liberum ſit: importat vt quis non teneatur requirere conſenſum alterius.
7 Sententia lata non requiſito conſilio ſapiẽtis eſt ipſo iure nulla: ſtante ſtatuto ꝙ iudex debeat ferre ſententiam ad conſilium ſapientis.
8 Conſilium ſapientis non eſt ſequendum in ſententiando ſi non videtur iuſtum iudici: etiam ſtante ſtatuto vel commiſſione ꝙ iudex debeat ferre ſententiam ſecundum conſilium ſapientis.

d

Si pro debilitate.[d]

Delegatus pape impeditus ſubdelegare poteſt cauſam que ſine ipſo commode terminari poteſt. primo ponit dictum. ſecũdo ipſius determinationem ibi: ita quod. tertio generalem exceptionem ibi: niſi. ¶ Caſus literalis. Aliquis eſt delegatus a papa ſup aliqua cauſa: iudex impeditꝰ nõ poterat in cauſa procedere: querebatur vtrum poſſit alij committere vices ſuas. Rñ. papa ꝙ ſi p̄ debilitate vel alia iuſta cauſa impeditus fuerit bene poteſt vices ſuas committere perſonis idoneis ꝛ diſcretis: ita tamen ſi cauſa eſſet dubia iudicem ipſum conſulat. ꝛ ſi forte cauſa eſſet ita grauis ꝙ ſine ipſius p̄ntia termi
1 nari non poſſet: tunc non committat. her. ¶ † No. primo ꝙ delegatus principis poteſt cãm ſibi cõmiſſam alteri ſubdelegare neceſſitate vel alia incommoditate inſtante: idem tamen dic ceſſante qualȝ neceſſitate q: delegatus principis hoc ha
e bet ex priuilegio[e] vt alteri ſubdelegare poſſit: ſed inſpicitur neceſſitas quo ad hoc vt ſubdelegatũ poſſit compellere ad acceptandum: hec leg. ꝛ not.
2 in. c. paſtoralis. ĵ. e. ꝛ ita limita iſtũ tex. ¶ † Not. ij. ꝙ non eſt in optione delegati cõmittere cauſam qbuſcũq;: ſed ad hoc dȝ eligere pſonas diſcretas

a ¶ Vlciſci. Adde Alex. conſi. xxxvj. ij. lib.
b ¶ Mulctare. Adde late ang. conſi. viij. ꝛ Alex. conſi. alle. Zacharias. ¶ Adde eũdẽ ale. in. l. j. ff. ſi qs ius di. nõ ob. vbi ponit iſtũ caſum ad regulã quã facit ꝙ delegatus non poſſit mulctare. ꝛ ibi alias fallentias: tu vide de hoc Bar. in. l. j. ꝛ in. l. ij. §. his. ff. de iudi. Anto. Franciſc.
¶ An delegatꝰ poſſit mulctare ꝛ p̄ quos magiſtratus poſſit impõi mulcta. vide per ſpe. in tit. de ſent. in. §. ij. in verſi. ſed nunqd. ꝛ ſeq. Et adð ꝙ ille nõ p̄nt impõi p̄ defenſo reſciuitatis neq; per magiſtratus municipales: vt p̄ Paul. de ca. ra pha. ful. ꝛ ale. i. l. j. ff. ſi qs ius di. non obtem. niſi forſã ſint leues mulcte q̃ iponunꝛ ne al's iuriſdictio delegata vl' ordinaria ſit eluſoria. iuxta ea q̃ hñr in. l. ij. ff. de iu. om. iu. ꝛ in c. p̄terea. de of. de leg. ꝛ de materia vide ple. p̄ Spe. in ti. de ꝯtuma. in §. nunc dicamꝰ. et ibi p̄ Io. an. in addi. ꝛ i ti. de iureiu. in vſ. ij. võ p̄prio. ꝛ p̄ Bart. in. l. j. ff. ſi qs ius di. ñ ob. ꝛ i. l. j. de mõ mul. vbi ple. traditur materia mulcte. Sebaſti. Sapia.
c ¶ Cautionẽ. Cõſiderandũ eſt an d. ab. voluerit qđ in iſto caſu ſufficiat ſimplex p̄miſſio. vr̄ eñi ꝙ ſic: q: vtit vbo cautiõe q̃ iportat ſimplicẽ p̄miſſionẽ. l. ſãcimꝰ. C. de vb. ſig. gl. in. c. ꝙ ſi. i ver. idonee. de vſu. lib. vj. tñ ꝯtrariũ ſentit dñ allegat tex. in d. c. lr̄as. vbi text. reqrit ſufficiẽtẽ ſecuritatem. ꝛ ſufficiẽs ſecuritas itelligit datis fideiuſſoribꝰ vel pignoribꝰ. c. j. i fi. cũ glo. ĵ. de ſequeſtr. poſ. ꝛ fruct. traditur i d. l. ſancimꝰ. ꝛ in. l. j. ff. q ſatiſ. cogan. Sebaſti. Sapia.
d ¶ Si pro debilitate. Vide Felin. pulchre inducentem hũc tex. in. c. nõ põt. ĵ. de re. iu.
e ¶ Ex priuilegio adde do. de rota. dci. cclviij. ſi audi tor. ꝛ. ccclxviij. ſi eps. B. e. ti. ion nis

⁊ idoneas. Que dicantur in hoc pſone idonee. dic
vt hr̃ in.c.ſtatutū.de reſcrip.lib.vj.⁊ in.§.tria.iij.q.
3 vij.⁊ ꝙ le.⁊ no.in.c.ſciſcitatus.de reſcr. ¶ †Tertio
no.⁊ tene menti iudicē poſſe cauſam ſubdelegare
reſeruato ſibi cōſilio.i. hoc expreſſo vt commiſſa
rius in ꝓcedēdo ſeu decidendo petat conſiliū ab
4 ipſo delegante. ¶ †Alti.not.ꝙ graues cauſe non
pn̄t ſubdelegari ꝑ delegatū apoſtolicū. ⁊ dicūtur
a graues cum eſt electa induſtria perſone[a] vt in.c.
ſi.j.e.⁊ dic vt ibi.⁊ in.c.is cui.eo.tit.li.vj. Uel ſcōm
doc. cū cā eſt matrimonialis. nā curia nō cōſueuit
de facili alijs ꝙ̄ ep̄is cauſas matrimoniales com
mittere. Et no. hoc dictū ꝙ ep̄s delegatus ad cau
ſam matrimonialē nō pōt ep̄o cauſam ſubdelega-
5 re.⁊ vide ꝙ no.j. eo. cauſam matrimonij. ¶ †In
gl.j.ibi etiā ꝑtib⁹ inuitis.⁊ ꝑ hoc facit iſte text. dum
dicit liberū eſſe cauſam ſubdelegare. nā do. ſignifi
b cato huius verbi liberū[b]: eſt vt nō teneatur requi-
rere alteri⁹ conſenſum. vt le.⁊ no.in.c.de multa.de
preb.⁊ in.c.lꝫ ep̄s.e.tit.li.vj.⁊ tene in hoc menti gl.
iuncto tex.⁊ vide ꝙ dicā.j.e.ſup qōnum. Et in fin.
6 gl.intellige hoc vt dixi.ſ.in.j.not.ab. ¶ † In glo.
ij.in fi.no.bene iſtam gl.⁊ tene eā menti. nā aperte
ſentit ꝙ ſi delegatus alicuius cōmittit vices ſuas
reſeruato ſibi cōſilio: ꝙ iſte deſinit eſſe iudex ⁊ con
ſiliū ſuū eſt requirendū vt conſiliū boni viri.⁊ pro-
bo hoc dictū rōne: nā dare conſilium non eſt iuriſ-
dictionis qꝛ nullā poteſtatē exercet dādo cōſiliū.
ergo per reſeruationē ꝯſilij nō reſeruat ſibi aliqd
iuriſdictionis.⁊ per conſequens deſinit eſſe iudex.
vt in.c.ſi delegatus.j.e.lib.vj. Et hāc glo. ponde-
rauit do.Ant. qui ſuper tex. aſſumpſit diſputatio
nem nunquid in dubio reſeruando conſilium vi-
deatur ſibi reſeruaſſe vt iudex: cōcludit tn̄ ꝙ non.
7 ¶ †Sed extra gl.quero.de qōne notabili et quo-
tidiana nunqd iudex poſſit cōmittere cauſam ⁊ re
ſeruare conſiliū ſuum vel tertij: vt puta vt ſubde-
legatus teneatur in ſentētia ferēda exquirere cōſi
c lium ſuum vel cōſilium tertij. Inn. cōludit ꝙ ſic:[c]
⁊ certe vr̃ tex.hic. Dicit tn̄ Inn. ꝙ ſi iudex iſte cō-
miſſarius procedit cōſilio non requiſito nō tenet
ſententia qꝛ nō ſeruauit formā mādati: vt in.c.cum
dilecta.de reſcr.⁊ in.c.venerabili.j.e. Et hanc ſen-
tentiam vbi ex forma ſtatuti eſt requirendū con-
ſiliū no. tenuit Bart.in.l.j.§.ſi plures. ff.de exerci.
d vbi dicit ꝙ ſi ſtatuto cauetur[d] ꝙ iudex[e] debeat fer
e re ſentētiam ad conſilium ſapiētis non tenet ſn̄ia
ſi iudex proceſſit non requiſito conſilio qꝛ cum iu-
dex recipiat iuriſdictionē ex ſtatuto ciuitatis non
debet tenere ſn̄ia ſi non ſeruat formā ſibi impoſitā
per ſtatutum. ⁊ hoc no. qꝛ facit ad multa. vide qđ
in ſimili no.in cle.j.de iureiu. Nūquid autem com
f miſſarius teneatur ſequi[f] conſilium dicit Inn. ꝙ
nō: nam ſatis eſt requirere ⁊ debito tempore expe
ctare reſponſum: vt in.c. cum olim. de arbi.⁊ in.c.
cum in veteri.de electi.⁊ hoc idē voluit Bar. in.d.
§.ſi plures. Nunqd aūt tempore quo requirit con
ſilium poſſit delegatus ſubdelegans iſtū cōmiſſa
rium reuocare, ſeu ſibi inhibere ne ferat ſentētiā:
dicit In.ꝙ ſic. Io.an.dicit hoc procedere ſi ſibi re
ſeruauit conſiliū tanquā iudex. Sed hoc caſu qn̄
reſeruauit tanquā iudex, dicit do.Ant.ꝙ tenetur
ſequi conſilium iſtius iudicis. qꝛ tūc eſt particeps
in officio. nā regula eſt ꝙ vbi conſilium eſt requi-
rendum ab eo qui eſt particeps in officio: tunc te-
netur ſequi conſiliū: vt no. ponit bar.in.d.§. ſi plu-
res.⁊ facit quod leg.⁊ not. in.l. titium meuium. ff.
8 de admini.tuto. ¶ †Sꝫ inſtat alia queſtio magis
dubia nunquid poſſit fieri commiſſio vt teneatur
cōmiſſarius ferre ſententiam prout talis ſapiens
g dictauerit.[g] Inn.concludit ꝙ non: qꝛ iſto caſu ha
beret iſte ſequi arbitriū alterius in ſententiando
ꝙ eſt contra.l.item ſi vnus.§.idem pōponius.ff.de
arbi.vbi tex.notabilis dicit ꝙ nō poteſt compro-
mitti in arbitrū vt ferat ſententiā ſm̄ ꝙ alteri vi-
ſum fuerit. Hoſt.tenet oppoſitū ⁊ dicit aliud in ar
bitro aliud in iudice qꝛ arbiter hꝫ poteſtatem ma
gis latā. pōt enim pronuntiare eque ⁊ inique: ⁊ ſta
tur ſententie ſue metu pene: vt in. l. diē proferre.§.
ſtari.ff.de arbi.⁊.j.de arbi.c.dilecti. Sed iudex dꝫ
pronuntiare ſm̄ iura: vt in aut.iuſiur. ꝙ preſtatur
ab his. Item ſubdelegans pōt formare ſn̄iam et
eam cōmittere alteri pronuntiandā vt.ſ.de reſcr.
c.cum dilecta.cum infinitis ſimilibus.ergo eodem
modo poteſt ipſe formandā alteri reſeruare dum
modo ille nō ſit laic⁹ ⁊ cauſa nō ſit ſpiritualis. Et
no.bn̄ hoc vbū.ar.c.decernimus. de iud.nec ob. ſi
dicat ꝙ ꝯ conſcientiā propriā iudex pronūtiaret.
qꝛ ſm̄ eum dꝫ iſte cōformare conſcientiam ſuam
ſm̄ cōſilium periti: ⁊ ſi non pōt dꝫ inſtare vt exone
retur a cōmiſſione: ⁊ ſi non pōt dꝫ ferre ſententiā
ſm̄ ꝙ ſibi videtur: ⁊ no.hoc dictū. Multi moder-
ni tenuerunt cum In. qꝛ iudex debet iudicare ſm̄
iura ⁊ conſcientiam ſuam: vt in. c.cum eterni de re
iud.lib.vj.⁊ ray.tenuit iſtam partē. ſed Bar.tenet
aliā ſententiā in.d.§.ſi plures. ⁊ ſatis poteſt teneri
opi.Hoſt. cum ipſemet dicit ꝙ cōtra cōſcientiam
nō tenetur iudicare. Et no.ꝙ vbi tenetur qs pro-
nuntiare ſm̄ conſilium alterius non tenetur pro-
b nuntiare ſm̄ illud niſi conſiliū ſit iuſtū:[b] qꝛ hoc im
portat verbum conſiliū vt in.d.l.titium.no.Bart.
in.d.§.ſi plures. Et ſi dicitur vt debeat pronuntia-
re.ſm̄ ꝙ alius dictauerit non tenetur ſequi ſi con
ſcientia ſua ſibi repugnat. ¶ Sed dubitatur nun
quid, poſſit ferre ſn̄iam cōtrariā. Hoſt.ſentit ꝙ ſic.
in contrarium facit qꝛ non habet in hoc poteſtatē
maxime quando ſtatutum de hoc diſponit. ⁊ facit
ꝙ no.Bar.in.d.§.ſi plures.de equitate poteſt tene
ri dictum Hoſt.ſed de rigore videtur cōtrarium.

1 ☞ Iuriſdictio vſqꝫ ad certum tempus data fi-
nito tempore expirat: niſi fuerit prorogata: intel-
lige vt.j.nu.9.

2 Iuriſdictio delegata poteſt ꝑ partes prorogari.

3 Delegatus poteſt per partē contumacē punire.

4 Pena vbicunqꝫ eſt impoſita a ſtatuto iudex non
debet recedere ab illa alias ponitur in arbitrio
iudicis.n.

5 Tempus datum ad cauſam expediendam an in-
cipiat currere a die preſentationis literarum.

6 Dilationes iuris poſſunt abbreuiari quando cau
ſa eſt commiſſa decidi intra breuem terminum.
Terminus quando eſt datus ad aliquid facien-
dum tam parti quā iudici ſi in termino nil fit an
expediret ille actus.

7 Prorogatio debet fieri durante primo termino
non autem finito.

8 Ordo iudiciarius poteſt remitti in totum conuen
tione partium: ⁊ tunc pronuntiatio facta per iu-
dicem valebit in vim pacti: in parte vero non po-
teſt remitti.

9 Sententia nulla ex conſenſu partium accepta va-
let in vim pacti.

10 Inſtantia tam iuris quam ſtatuti ſi eſt perempta
an valeant acta poſtea facta.

12 Mulcta an poſſit imponi per iudicem delegatū
vel ſubdelegatum.
Mulcta quid eſt ⁊ quando imponatur.

13 Delegatus principis eſt de maioribus iudicib⁹.

14 Pene plures ſi recipiantur poſite pro eodem de
licto: que pena erit eligenda.
Pena ſtatuti an ⁊ qn̄ tollat penā iuris cōmunis.

15 Condēnatus ſiue punitus per vnum iudicem an
poſſit per alium condemnari aut puniri.

16 Pena a iure vel ſtatuto impoſita an poſſit minui
vel augeri vel in totum ab ea recedi tam per iudi
cem ordinarium quam delegatum.

17 Pena quando non reperitur in vno iure: recur-
rendum eſt ad aliud.

De cauſis.

Si cauſa ꝯmittit decidenda intra certam diem niſi partes prorogēt per lapſum diei expirat iuriſdictio.h.d.pri mo.vbi certa pena per ius ſtatuta non eſt: delega tus imponit arbitrariam. ⁊ ſecunda ibi: illis etiā.

¶ Caſus lr̃alis. Aliquā cā cōmiſſa fuit decidēda intra certū tēpus puta intra duos menſes. quere batur vtrū iudex termino ſibi ꝑfixo elapſo poſſet vlterius de cauſa illa ſe intromittere ſi intra tp̄s prefixum nō fuerit terminata. rn̄det papa ꝙ niſi dies ab ap̄lico prefixus de cōi cōſenſu partium. j.
tempus

a ¶ Induſtria pſo ne: adđ ro.conſi. cccij.
Zacharias.
¶ Adde ſpec.in tit.đ ſal.a.§.ſi. vſi. pe.Bald.in.l.j.§. ne aūt.C.de cad. tol.cum ſimi.Fal lit tn̄ in ambaſia tore qui pōt ſiliū ſubrogare. nota Iaco.rebuf.poſt bar.in.l.nullus q. ⁊ ibi in addit.cel ſi ad ipm̄.C.đ de cu.li.x. Itē in ab ſente cā neceſſa ria.caſus eſt ſing. ⁊ ibi ho.glo.in.l.j. C.de iu.om.iu.de quo limita ⁊ an i diſtincte ꝓcedat vide ꝑ tho.ferra rium in tract.ſuo cautelarū. caute. xxj.incip. multo ties per ſtatuta. Anto.Franciſ.
¶ Qn̄ eſt electa induſtria perſōe abſqꝫ dubio non poteſt ille ſubdele gare vel ſubroga re.ho.tex.in.c.fin. de off. le.lib.vj.et not.Bal.in.l.j.in §.ne aūt.C.de ca. tol.⁊ facit text. in l. ſtipulatio.in.§. ſiue aūt.de oper. no.nun. et in.l.in vſucapione.§.ac ceſſio.ff.de diuer. ⁊ tēp.preſcri.⁊ vl tra limitationem hic poſitā ꝑ iſtuꝫ dicas ꝙ fallit in caſu.l.de pollici tationibus.ff.de polli. Et adde ēt ꝙ ille q iurauit ꝑ dicare legere ſcri bere ⁊ ſimilia nō pōt iſta alteri cō mittere vt ple. ꝑ bal.i.d.§.ne autē. vbi etiam dicit ꝙ ſi eſt aliqs depu tat⁹ pro notario actor nō pōt ali⁹ ei⁹ loco ſubroga ri etiā de partiū voluntate. ad qđ vi.tex.in.l.repeti ta.C.de epiſco. et cleri. Et adde qđ ſeruitiū ꝑſtandū principi vel dn̄o feudi nō pōt pre ſtari ꝑ ſubſtitutū ꝑncipe inuito vel dn̄o. vt in.l.ſi qs. C.de murileg. li. x.et no.bal.i.c.j.§. j.mutus.in ti.ep̄s vel abbatē.in vſi. feud. Et adde ꝙ induſtria perſone ꝑſumit electa ex

magnitudine di gnitatis pſone et pōderoſitate rei ꝑ.l.j.ff.de offi. pre fec.ꝑto. ⁊ habet i ep̄la iter claras. in fi.C.đ ſum.tri. ⁊ ſi cath. ⁊ habet ꝑ alexā.in.l.j.in.ij. col.ff.de offi.eius cui mā.eſt iur.vbi dicit ꝙ talis non ſubdelegat etiā đ ꝑtiū conſenſu. ꝙ eſt notandum.
☙ Sebaſti.Sapia.
b ¶ Uerbi liberū. Uide moder.i.l.j. C.de ſacroſā.eccl. alex.in cōſil. lxxx. inci.viſo in ij.du bio.in.j.volu.vbi dicit qđ verbū li berum reſtringit ſm̄ ſubiectam ma teriā: ⁊ not.etiam alex.i cōſi.xij.inci. viſo in.ij.volu.
c ¶ Quod ſic. Ad de Ange. conſil. ccxj.in princi.
d ¶ Statuto caue tur. Adde pul chre pau.de caſt. cōſi.lxxxvij.in pri mo impreſſ.
☙ Sebaſti.Sapia.
e ¶ Qđ iudex. Ui de ful.i cōſi.cxl.ꝑ ſuppoſitis duob⁹ ſtatutis.alex.i cō ſil.lix.inci. viſo ti tulo col. ij.in.iiij. vol.⁊ in cōſi.cxlv. viſo ꝓceſſu.col.ſi. i.v.vo.Io. đ ana. in ꝯſil.xv. inci.cir ca teſtm̄.in.ij.du bio.⁊ ro.i cōſi. cc xxviij.inci.ꝑ ple na Raph.cuma. in conſil.lv.incip. duo habentes.
f ¶ Teneat ſequi. adde pau.de caſ. loco ꝑxime alle.
g ¶ Dictauerit. Adde ange.cōſi. alle.cclxxj.alexā. cōſil.cclxxxv.ij.li.
h ¶ Sit iuſtū. Ad de an.cōſil.clxxx vj.⁊.clxxxviij.

a ¶ Expirat iuriſdictio. Adde que infra ponam.
b Zacharias. ¶ De tpe in tp̃s. Adde ꝙ hoc eſt verū ſi terminus appo-
natur fauore partiū. ita limitat ⁊ reſtringit Bal. in. l. ſi q ex conſenſu. in
col. iiij. ver. ſcd̃a ſpecies prorogationis. C. de epi. au. idem in. l. j. q. iij. C.
de iu. om. iu. ⁊ Inn. hic. col. j. in gl. ſua. in ver. conſenſus.

c ¶ Dolo alterius.
Adde ro cõſ. clxx
vj. ⁊ vide ꝙ idem
voluit ꝯſi. ccxx. vl
tra medium.
d ¶ Durante ter-
mino addõ ꝙ hoc
nõ eſt ſimplr̃ verū
ꝑ ea q̃ voluit bal.
in. l. j. ad fin. C. de
tẽpo. ap. et ſequit̃
ro. cõſil. cccclxliiij.
ad fi.
Zacharias.
¶ Tu tene indi-
ſtincte cum iſto ⁊
ad adducta ĩ ap.
rñde vt per Lan
fran. in. c. qm̃ ꝯ. in
§. dilationes. vſi.
finalr̃ vnū omit-
to. j̃. de prob. pro
quo eſt bo. tex. in
l. ſed ⁊ ſi manẽte.
ff. de preca.
e ¶ Ordine iudi-
ciario. addõ Fran.
are. cõſil. cix. alex.
conſil. xxxj. ij. lib.
nota tñ ꝙ ſi in cã
ſummaria ptes a
principio conue-
niunt vt ꝓcedat̃
ordinarie ꝙ non
pñt deinde redi-
re ad ſummariã
cognitionẽ: ſecus
tñ ſi a ſeipõ iudex
inciperet ĩ cãſum
maria procedere
ordinarie: q2 con
ſenſu partiū põt
redire ad ſumma
riã per gloſſ. in. d.
cle. ſepe. ⁊ ſequit̃
Ro. cõſi. cxxxiij.
f ¶ Sñia poſt ter-
minū. addõ per eū
dem, conſil. xvj.
pau. de ca. ꝯſi. ccc
xvj. Ro. ꝯſi. cccc-
xvj. Alexã. conſi.
ccxxxvij. ij. lib.
¶ An poſſit fer
ri ſñia poſt termi
num vide. j̃. eo. c.
Andre. Barba.
Sebaſti. Sapia.
g ¶ Nūqd delega-
tus. Vid̃ Ale. in
rubr. ff. de offi. eiꝰ
cui man. eſt iuriſ.
colū. iij. vbi plura
de his que põt fa
cere delegatus. d̃
hoc etiã tradunt
plura nouiſſimi ĩ
l. j. ff. ſi qs ius dic.
non obtẽ. ⁊ in. l. ij.
ff. ſi quis ĩ ius vo.
non ierit.
h ¶ Multctare. ad
de ang. cõſil. viij.
alexã. conſi. xxxv.
Oldr. cõſilio. xv.

tp̃s ſtatutū in lr̃is fuit prorogatū eo trãſacto mã-
datū apl̃icum expirauit. Scd̃o querebatur. Ecce
iudex delegatus citat ptes vt veniant ad preſen-
tiã ſuã, nolũt venire vel ſtare iudicio ſuo queritur
qualiter puniri debeant: rñdet papa ſi tale nego-
tium fuerit ꝙ certa pena in canonibus exprima-
tur illã imponat. alioqui puniat eos ſm̃ arbitriū
ſuū cõſiderata qualitate delicti ⁊ etiã cauſe. Ber.
¶ Not. ex p̃mo dicto ꝙ cauſa põt committi deci-
1 denda inter certum terminū. ¶ † Secundo no. ꝙ
vbi terminus ſtatuit̃ iudici ⁊ iuriſdictiõi lapſo ter
a mĩo expirat iuriſdictio[a] de quo pleniꝰ ꝑ Bar. in. l.
2 ꝓperãdū. C. de iudi. ¶ † Not. iij. ⁊ tene menti ſem-
ꝑ ꝙ corã delegato põt fieri ꝓrogatio de tẽpore in
b tp̃s.[b] vñ lʒ cauſa ſit ſibi commiſſa decidenda intra
certū terminū partes pñt cõi conſenſu illū termi-
num ꝓrogare quaſi ad vtilitatem partiū papa p̃-
3 fixit terminū. ¶ † No. ex. ij. parte. c. ꝙ delegatus ex
ſimplici cõmiſſiõe recipit iuriſdictionẽ ⁊ hʒ ptãtẽ
partes contumaces puniendi. Et ex hoc ⁊ ex tex.
habes hic quaſi expreſſum ꝙ iudex delegatꝰ põt
4 imponere mulctam. de quo. j̃. latius. ¶ † Itẽ not.
ꝙ vbi certa pena a iure ſtatuta eſt nõ debet iudex
ab ea recedere vbi vero non eſt ſtatuta tunc eſt im
ponenda ad arbitrium iudicantis. ⁊ quotidie ad
hoc allegat̃ iſte tex. ꝙ in non determinatis a iure
recurrẽdū eſt ad arbitriū iudicis. ⁊ nõ ſolum hoc
ꝓcedit in impoſitione pene: ſed etiã in alijs a iure
nõ determinatis vt in. l. j. ff. de iure delib. ⁊ in. c. fin.
5 de tranſ. ¶ † In gl. j. ibi: poſtquã litere iudicibus
pñtant̃. vult ergo glo. ꝙ terminus prefixus iudici
currat a die pñtationis lr̃arum. hoc intellige ſm̃
ꝙ no. in. c. ſuꝑ eo. de ap. ¶ Procedit eñ qñ termi
nus eſt ſtatutus ꝑ numerū dierū ſeu menſium vel
annorū. ſecus ſi ad certū diem vel terminū vt puta
vſq; ad feſtū paſche. nam tunc ſemp terminus cur
rit: q2 poſt illum terminū expirat iuriſdictio vt h̃.
6 ¶ † Et in fi. glo. no. bene gl. ꝙ vbi cauſa committi
tur decidenda intra breuẽ terminū poteſt iudex ⁊
dʒ abbreuiare dilationem iuris, ⁊ ita peragere vt
intra terminum prefixū cauſam poſſit decidere. ⁊
ſic habes vnã cãm legitimã abbreuiãdi dilatiões
iuris. Tu in hoc diſtingue. vt no. In. in. d. c. ſuper
eo. vbi etiam dixi nec ob. motiuū gl. in eo ꝙ alle. l.
petende. nam ſm̃ Inn. quandoq; terminus ſtatui
tur parti, ⁊ tunc ſi deficit per aliã partẽ non debet
ſibi obeſſe. qñq; terminus p̃figitur iudici ⁊ tũc hʒ
locū ꝙ hic d̃r. nã ⁊ ſi cauſa non põt expediri intra
terminū nihilominus expirat iuriſdictio: q2 non
irrogat̃ p̃iudiciū ptibus: ſed cauſa redit ad ſupe-
c riorẽ. ⁊ dicit hic Inn. ꝙ etiã ſi dolo alterius[c] par-
tis cauſa nõ poſſit decidi intra terminū: nihilomi
nus expirat iuriſdictio niſi terminus prorogetur
7 cõi cõſenſu partium vt hic. ¶ † Et adnerte ꝙ iſta
d ꝓrogatio dʒ fieri durãte termino.[d] nam poſt fini-
tum terminū nõ põt dici ꝓrogatio cū iuriſdictio
ſit finita: q2 ꝙ nõ eſt prorogari nõ põt. ar. c. ad diſ-
ſoluendū. de deſpon. impu. ⁊ ꝓ hoc bo. tex. in. l. ſed
⁊ ſi manẽte. ff. de prec. facit. l. bonorū. ff. rem ra. ha.
¶ In gl. in verbo partium. in fi. not. tria que ſunt
de ſubſtãtia ordinis iudiciarij: vt libelli oblatio, li
tis ꝯte. ⁊ ꝙ ſñia feratur in ſcriptis. ⁊ idẽ no. gl. in. c.
j. de lib. obla. hanc materiam pleniſſime expediui
8 in. c. j. ⁊ dic vt ibi. ¶ † Et vide bo. gl. in. c. fi. de re iu-
di. lib. vj. que dicit ꝙ partes pñt ex toto remittere
ordinem iudiciorum: ſʒ non pñt facere vt iudex in
parte ſeruet ordinẽ ⁊ in pte nõ. vult dicere ꝙ par-
tes pñt ꝯuenire vt iudex ꝓcedat ſine oĩ ordine iu-
diciario: ſed hoc dictū ſuū nõ habebit vim ſñie ſed
cuiuſdã pacti: nam ſicut ex poſtfacto pñt partes
approbare ſñiam nullam ⁊ habebit vim pacti. vt
le. ⁊ no. in. l. ij. C. cõia vtriuſq; iud. ⁊ no. in. c. ſignifi-
caſti. j̃. de fo. ꝯpe, ita ⁊ principio pñt cõuenire vt iu
e dex procedat ſine ordine iudiciario:[e] ſed ſi vellent

partes vt dictū iudicis habeat vim ſñie, tunc non
pñt remittere ordinẽ ſubſtantialẽ a iure inductū:
vt in. c. vnico. de lit. ꝯte. ⁊ in. l. ꝓperãdū. C. de iudi. ⁊
9 in cle. ſepe. ⁊ ꝙ ibi no. in fi. de ver. ſig. ¶ † In glo. in
verbo prorogetur. in fi. Sed quero quid ſi nõ fiat
ꝓrogatio nūquid ex toto expiret iuriſdictio poſt
lapſum termini. tex. hic vr̃ ꝙ ſic. ſʒ tu intellige tex.
qñ terminus eſt p̃fixus iudici ⁊ iuriſdictiõi. nã tũc
per lapſum termini expirat iuriſdictio ⁊ ptãs de-
uoluit̃ ad ſuperiorẽ. ſecus dic vbi terminus prefi-
geretur iudici tm̃. nam tũc ꝑ lapſum termini non
expirat iuriſdictio: ſed iudex venit puniendus: vt
in. l. j. C. vt oẽs cau. tam ci. q̃ cri. no. bar. in. d. l. pro-
perandū. ꝙ tñ limita vt dicit gl. no. in cle. j. de iure
10 pa. ¶ † Dubiū eſt quid ſi terminus prefigitur in
ſtantie nunquid poſt lapſum termini valeat ſñia.
⁊ reſpectu inſtãtie iuris cõis nõ eſt dubiū vt no. in
l. ꝓperandū. p̃alle. rõ eſt q2 perempta inſtãtia per-
eunt oĩa acta litis: vt no. in. c. cum cãm. de teſti. ⁊ in
l. cū lite mortua. ff. iud. ſol. vñ ſentẽtia reperitur la-
ta ſine li. ꝯteſt. ⁊ ſine petitiõe ⁊ ſil̃ibus. Sed dubiū
notabile eſt cū ſtatutū municipale apponit certū
terminum intra quem debeat terminari nūquid
poſt lapſum terminum valeat ſñia lata ſuꝑ eadẽ
inſtãtia. ⁊ de hac. q. ple. no. ꝑ Jo. an. in addi. ſpe. in
ti. de delegato. §. reſtat. ver. quid ſi in ſtatuto. Et
ibi poſt multa concludit ꝙ aut ſtatutum apponit
penã iudici nõ decidẽti cãm intra terminū. ⁊ tunc
f valebit ſñia poſt terminū[f] dūmõ ꝓferat̃ intra ter-
minū iuris. q2 non vr̃ receſſum a diſpõne iuris. fa-
cit ꝙ etiã no. in. l. non dubiū. C. de legi. Aut ſtatu-
tum nõ apponit penã ⁊ in dubio prefigẽdo termi-
nū ad deciſionẽ cauſe vr̃ prefigere ipſi inſtãtie. ⁊ h̃
maxime tenẽdū eſt in odium litium ꝙ ſatis mihi
plʒ. nã ſicut in ſimili dicimus ꝙ terminus ab ho-
mine prefixus ſuccedit loco termini iuris. vt not.
Inno. in. c. ex rõne. de ap. ita terminus prefixus a
ſtatuto ſuccedit loco termini iuris. de quo in. d. l.
11 properãdū. ⁊ hoc notabis. ¶ † In gl. in verbo cer
ta. ibi, dʒ mitti in poſſeſſionẽ. Aduerte q2 hoc vr̃
ꝯ tex. qui p̃ſupponit ꝙ qñq; non eſt a lege prefixa
pena ꝯ contumacẽ. Inn. dicit ꝙ tex. procedit in ci
tatis ꝯtumacibus: ſed in ꝯtumacibꝰ cõdẽnatis be
ne reperit̃ pena p̃fixa a iure. alij aliter dicūt. Ego
dicerẽ ꝙ remediū miſſionis nõ eſt ꝓprie pena: ſed
potiꝰ cõcernit intereſſe ptis: nec excõicatio eſt ꝓ-
prie pena: ſed eſt medicina. vt in. c. j. de ſen. excom.
li. vj. vnde ſi ſubſequenti die vellet excõicatus vel
paſſus miſſionem ſatiſfacere de expẽſis nullã pe-
nam ſuſtineret. vñ dico ꝙ reſpectu pene infligen-
de ꝓpter contẽptū iudicis nõ reperit̃ prouiſio re-
gulariter a lege facta: ⁊ id̃ iudex põt arbitrio ſuo
penã contumaci infligere. vt in. l. j. ff. ſi quis ius di
cẽ. non obtẽ. ⁊ in. l. ij. ff. ſi qs in ius vo. facit. j̃. c. prox.
12 in ver. dãnare. ¶ † Et hec faciunt ad queſtionem
g nunquid delegatus[g] poſſit mulctare[h] partes: et
h ſcias ꝙ mulcta eſt ſpẽs ſñie iudicialis conſiſtens
in pecunia ⁊ imponit̃ extraordinarie ad contuma
ciam coercendam. de quo per Spec. in tit. de ſent.
pla. §. j. poſt prin. leg. ⁊ not. in. l. ſi qua. ff. de ver. ſig.
Inn. hic ⁊ in. c. j. s̃. e. ⁊ Hoſti. in. c. proxi. ⁊ in. d. c. j. et
gl. ordi. in. c. paſtoralis. j̃. eo. in gl. pe. tenent ꝙ ſic.
Contrarium ſentit Accur. in. l. ij. C. de ſpon. ⁊ in. l.
eos. C. d̃ modo mul. ⁊ Hoſt. in ſum. in ti. de ſen. ſub
rubrica de mulcta. §. ſed quis poſſit. ſed ipſe Hoſt.
correxit ſe ſup. c. j. Et ꝯcluſio cõis eſt ꝙ delegatus
pape in dubio põt mulctare: ⁊ vr̃ ꝓbari hic ⁊. j̃. c.
prox. ⁊ in. c. j. s̃. e. Et lʒ Hoſt. dixerit ꝙ non poterit
imponere tãtã mulctã ſicut ordinarius. arg. in. d.
l. ij. ⁊ in. l. eos. tñ. d. Ant. ſentit hic oppoſitum ⁊ for
13 te melius. ¶ † Q2 delegatus principis eſt de ma-
ioribus iudicibus vt no. ſpe. in ti. de iur. om. iud. §.
j. ver. ſunt ⁊ alij. Si vero eſt delegatus inferioris
Inn. in. c. prealle. vult ꝙ idem. vñ dicit ꝙ etiã ſub

quem vide.
Zacharias. ¶ Adde ꝙ in apo. ad iſtū in. c. j. nu. vj. ⁊ in v̂. mulctare. s̃. e.
Anto. Fran. ¶ Circa hanc potẽtiã mulctandi, dicas ꝙ regulr̃ nullus
iudex põt imponere mulctã niſi habeat merū ĩperiū vt voluit not. ang.
in. l. nemo carcerẽ. C. de exac. tri. lib. x. in rep. Et an iudex eccleſiaſticus
poſſit mulctare.
no. Jo. an. ⁊ doc.
in. c. j. de dol. ⁊ cõ-
tu. ⁊ hr̃ ꝑ Arc. in
c. certū. xj. q. d̃. iij. ⁊
qd de iudic. dele.
ſiue a principe ſi-
ue ab inferiore. vi
de etiã q̃ habent̃
in. c. j. ⁊ ĩ. c. de cau
ſis. de offi. dele. et
Arch. in. c. illud.
xcv. diſtin. ⁊ quid
de ordinario vid̃
in. c. lʒ. de pe. ĩ. c. ſe
pe. de ap. ⁊ in. c. j.
de homi. li. vj. ⁊ d̃
materia mulctaꝝ
vide ſpe. ĩ ti. de cõ
tuma. in. §. nũc di
camꝰ. circa p̃n. et
ibi etiã ꝑ Jo. an. ĩ
addi. ⁊ ꝑ eūdẽ io.
in addi. ſpe. ĩ ti. de
iureiur. in v̂. ſi vo
poſſeſſor. ⁊ addõ ꝙ
ĩpoſitio mulcte vl
tra quã iudex poſ
ſit ẽ ipſo iure nul
la. caſus eſt ĩ. l. cer
ta rõe. C. qñ ꝓuo.
nõ eſt nece. an aũt
ſaltẽ valeant vſq;
ad illã q̃titatẽ in
qua iudex potuit
mlc̃tare vid̃ bar.
ꝯcludentẽ ꝙ nõ.
ĩ. l. rei iudicate. C.
de re iud. ⁊ ĩ. l. fi. ⁊
ibi etiã ꝑ bal. ff. d̃
iu. om. iu. Et addõ
ꝙ minores iudi-
ces non imponẽt
mlc̃tã niſi ad defẽ
ſionẽ ſue iuriſdi-
ctiõis: vt ple. tra.
in. l. j. ff. ſi qs ius
di. non ob. vbi po
nunt̃ multi modi
mulctãdi. ⁊ vide
ang. in. l. j. in p̃nc.
ff. ſi qs in ius voc.
nõ ierit. Et adde
ꝙ mulcta nõ infa
mat. vt in. l. j. C. d̃
mõ mulc. ⁊ ibi d̃t
gl. ꝙ mulcta ẽ pe
na extraordina-
ria. ⁊ an delegatꝰ
poſſit mulctare:
dictū eſt. s̃. in hoc
eo. c. ⁊ ibi ẽt vide
apoſt. ibi poſitã
per me.

☙Sebaſti. Sapia.
a ℭ Prouiſio le-
gis. Uide mod.
poſt alex. in.l.i.§.
hoc aũt edictũ.ff.
de ope.no.nun.et
Barth. veroñ.in
cõſi.xiiij. incip.ꝓ
declaratiõe.ang.
in trac. maleficio
rũ in v. ⁊ caput a
ſpatulis.cũ his q̃
tradit ibi augu.
arimineñ. Alberi.
d roſ.in.j.pte ſta-
tutoꝝ.q. viij.coꝛ.
peruſi.in conſi.cx
iiij. incipi. licet.j.
aſpectu.in.j.vo.

b ℭ Tollat antiq̃.
adde Jo. and. in
addi. ſpec. de pe.
teme.liti. Oldra.
cõſi.xciij. Ro.cõ-
ſi.cxcv.

c ℭ Seculare. Ad
de ꝙ voluit Ro.
conſi.ccclxxv. et
Franc.are.conſi.
lviij.

d ℭ Ex cã diminue
re. Adde ro. ɔſi.
ccccxxxix.
☙Sebaſti. Sapia.

e ℭ Municipali.
Uide Are. cõſil.
cxxx. alias. cxxxi.
incip.ſpũs ſancti
grã. ⁊ ful. in ɔſil.
cxxiiij.inci.ꝓſup-
poſitis ſtatutis.

f ℭ Efficitur infa-
mis. Adde Ro.
ſing.ſuis.fol.xiij.

g ℭ Explicare.ad
de q̃ ſcripſit Ro.
conſil.xciiij.

h ℭ Teſtes coꝛam.
Adde Pe.de an
cha.conſi.cxci.

i ℭ Odium ipſoꝝ.
Adde Bar.con-
ſilio.lx.
☙Sebaſti. Sapia.

k ℭ Dolus bonus.
Idem voluit do.
Abb. in.c. in no-
ſtra.i. j.col.de ſe-
pult. vbi dicit ꝙ
dolus bonus eſt

delegatus delegati põt mulctare. pro eo ſatis bñ
facit.c.ex lrĩs.j. eo.ſed põt dici ꝙ nõ põt impone-
re tantam mulctã ſicut iſti maioꝛes iudices ſed ar
bitrabit̃ quãtitatẽ ſm̃ qualitatẽ cauſe. Et ſcias ꝙ
vſq̃ ad ſex ſolidos.ſ.aureos dr̃ mulcta modica.vñ
intra illam ſummã pñt illi iudices minoꝛes arbi-
trari.de quo in.d.l.ij.⁊.l.eos. An aũt ordinari⁹ ec-
cleſiaſticus poſſit etiã mulctare:credo ꝙ ſic.ar.i.c.
dilectus.de offi.oꝛd.⁊ ibi per Jo.an. ⁊ in. c. ſtatui-
mus.xvj.q.j.tenet Hoſti.⁊ ibi per Jo.an.in.c.j. de
homi.lib.vj. Sic ⁊ penã pecuniariam pro delicto
imponere põt: ꝙ tamen limita vt plene dixi in.c.
licet de penis. ſʒ vt ceſſet auaritie ſuſpicio cõſulit
vt cõuertat pecuniam in piam cãm. Et in fi.gloſſ.
tene menti gl.cũ querit̃ quã penã dʒ iudex impo-
nere ſi plures reperiuntur in iure edite. ⁊ idem ꝙ
glo.tenet Inn.d.Ant.dicit ꝙ ſi oẽs pene pñt con
currere oẽs ſunt infligẽde.per.l.j. C. de ſepul.vio.
Si aũt nõ pñt ɔcurrere vel lex loquit̃ alternatiue
14 procedat diſtin.gl.ſm̃ eum.ℭ † Aduerte latius,
aut em̃ plures pene imponũtur ꝓ eodem delicto
ex diſpoſitione eiuſdem legis vel ſtatuti.⁊ hʒ locũ
dictũ.d. An. nec credo ꝙ gl.aliter intellexerit.nã
ſepe vna lex in odiũ delicti apponit plures penas
q̃ ſingule nõ videnť ſufficere. vt eſt tex.in.c.felicis.
de pe.li.vj.xvj.q.j.ſtatuimus.⁊ in. c.ad falſarioꝝ
de falſ.cum multis ſimili. Quandoq̃ pro eodem
delicto reperiũtur varie pene in diuerſis legibus
ſeu ſtatutis. ⁊ iſte eſt caſus dubitabilis. ⁊ credo ꝙ
in hoc caſu glo.fuerit locuta. Et ad hoc diſcutien
a dum opoꝛtet primo q̃rere nunq̃d ꝓuiſio legis[a] no
b ue ſeu ſtatuti tollat antiquã [b] legẽ imponentẽ aliã
penã quã noua.⁊ lʒ in hoc ſint opi.tñ opi.cõis ⁊ ve
ra vr̃ ꝙ non tollat ſed concurrat cum antiqua. ita
ꝙ in opiniõe accuſatoꝛis eſt vtrum velit accuſare
ſm̃ legẽ antiquã an ſm̃ legẽ nouã. ⁊ hoc videt̃ pro
bari.in.l.quoties.ff.de act.⁊ ob.tenet Bar.in.l.j.ff.
vi bo.rap. Jo.an.in.d.c.felicis.in nouella. Et hoc
facit ad queſtionẽ quotidianam. Pone ſtatutum
ciuitatis imponit penam.c. floꝛenoꝝ pro homici
dio nunquid videat̃ receſſum a pena iuris cõis.et
dic ꝙ nõ: ſed in optione accuſatoꝛis modo pꝛedi-
cto niſi ex coniecturis appareat ꝙ ſtatutũ volue
rit diſcedere a diſpõne legis vt puta ſi reperiatur
ſtatutũ quo cauet̃ ꝙ vbi deficit pena in ſtatutis re
curraẗ ad ſimilia ⁊ deficiẽte ſimili recurraẗ ad ius
cõe.nã per hec verba clare ptʒ ꝙ ſtatutũ voluerit
ex toto recedere a diſpoſitiõe iuris cõis:vel deter-
minat certam penam.ita notãter dicit Bar.in.l.j.
pꝛealle.ℭ Aliud dubiũ eſt nunquid punitus ſm̃
vnã legẽ poſſit accuſari vt puniat̃ ſm̃ aliã legem
cõclude ꝙ aut vtraq̃ lex tẽdit ad vindictã ⁊ inten
tando remediũ vnius ceſſat remediũ alterius vt
in.l.pꝛetoꝛ edixit.§.j. ff. de iniur. aut leges concer-
nunt cõmodũ priuatũ,⁊ tunc põt intẽtari pꝛouiſio
ſcõe legis.quatenus excedit penã pꝛime legis: vt
15 in.l.j.pꝛealle.⁊ ꝙ ibi no.ℭ † Et per hoc põt decidi
queſtio nũquid laicus punitus per iudicẽ eccleſia
c ſticum poſſit puniri per iudicẽ ſecularẽ[c] de eodem
delicto ſm̃ diſpoſitionem iuris ciuilis.de qua vid
tex.no.in.d.c.felicis.⁊ ꝙ ibi no. Jo.an. in nouella.
16 ℭ † In glo.pe.no.ſingulariter iſtam gl.ꝙ delega
tus etiã pꝛincipis non põt diſpẽſare in appoſitio-
ne pene:ſed etiã dʒ ſemper apponere penã a iure
ſtatutam.ſecus dicit gl. in oꝛdinario : ſed certe nõ
vr̃ hoc verũ indiſtincte in oꝛdinario. nã.c. at ſi cle-
rici.alle.in gl. loquitur in epõ ⁊ in caſibus ſibi per
miſſis a iure. vñ in caſibus non conceſſis a iure oꝛ
dinario:non põt diſpenſare:ſʒ citra diſpenſationẽ
d poteſt oꝛdinarius ex cauſa diminuere[d] vel augere
penã a iure ſtatutã etiã ſi ſit pꝛefixa ſtatuto muni-
e cipali.[e] vt in.l.quid ergo.§.pena grauioꝛ.ff.de his
qui no.infa.⁊ ibi per Bar.vide etiã ho.glo.ij.q.iij.
c.euphemium.§.notãdum. Unde dicit hic Hoſti.
f not.verbũ:ꝙ iudex efficitur infamis[f] ſi ſine cã ap-
ponit mitioꝛem vel grauioꝛẽ penam quã ſit in iu-
re ſtatuta:alle.l.ſeruos. C.de vi pu.vel priua.⁊ idẽ
per oĩa dicit in delegato:quod not. Sed do. Ant.
ſequitur indiſtincte iſtam glo. vt delegatus nullo
mõ poſſit in pena diſpenſare. Ego credo ſaluãdo

dictũ Ho.⁊ etiam.d.Ant.ꝙ per viam diſpenſationis non poſſit dimi-
nuere penã ſed exequendo ius quo cauet̃ ꝙ ex cauſa poſſit aggrauari
⁊ diminui pena.vt in.d.§.pena grauioꝛ. ⁊ in.l.⁊ ſi ſeuerioꝛ.C. e.⁊ in.l.aut
facta.in fi.ff.de penis.ꝙ poterit aggrauare ⁊ diminuere:nam ſicut po-
terat ipſe delegãs ita ⁊ delegatus ex quo gratiam non facit ſed ius exe
17 quitur.⁊ ſic etiã poteſt ſuſtineri iſta glo. ℭ † Ultimo ſcias ꝙ tunc pena
non videtur expꝛeſſa qñ non eſt cauta in canonibus nec in legibus nec
in ſtatutis municipalibus neq̃ iure conſuetudinario ſm̃ Hoſtien.⁊ ſic
no.ꝙ vbi deficit pena canonis debemus recurrere ad penã legis ciui-
lis ſeu ad penam conſuetudinariam dummodo non contradicat men-
ti canonum:modo ſententia eſſet iniuſta ſi pena excederet conſuetudi-
nem loci vt no.gl.in. d.§.pena grauioꝛ. ⁊ hoc puto verum niſi ex cauſa.
nam ſicut ex cauſa poteſt recedi a pena legis:ita ⁊ a pena cõſuetudina
ria.pro hoc ho.gloſ.in.l.hodie.ff.de penis.

1 ☞ Delegatus poteſt citare cõtumacem punire ⁊ ſingula ad cauſam
ſpectantia facere. ʒ.4.
2 Seueritas ſiue animaduerſio eccleſiaſtica non includit ſñias cenſure.
Cenſura eccleſiaſtica compꝛehendit ſententias excommunicationis
interdicti ⁊ ſuſpenſionis.
4 Delegatus an poſſit officiales infideles punire ⁊ teſtes delinquentes
coꝛam eo.
5 Religioſi ſi inducant aliquem ad ingrediendum monaſterium vt lu-
crentur bona valet pꝛofeſſio:ſed bona non acquiruntur monaſterio.
Pꝛofeſſio religionis doloſe facta tenet quia cenſetur bonus dolus.
6 Connexoꝛum an ſit eadem diſpoſitio.

1 **Pretera.** ℭ † Per ſimplicẽ commiſſionẽ cauſe
põt delegatus citare contumacẽ puni
re,⁊ reliqua facere que ſpectãt ad cauſam:⁊ quotidie allega
tur iſte tex. Ponit cauſam ipſius,rñſionẽ ⁊ rñſionis ratiõẽ.
ſcda ibi:hoc tibi.tertia ibi:q̃. ℭ Caſus literalis.alicui delegato cauſa
cõmiſſa fuit ſimpliciter ſub hac foꝛma:cauſam que vertitur inter tales
tibi cõmittimus terminandam:ꝙ iuſtum fuerit exequaris. Iudex iſte
q̃ in reſcripto nõ continebat̃ ꝙ poſſit punire cõtumacem vel ꝙ poſſit
citare partes:queſiuit vtrum poſſit cõtumacem cogere vt veniat :aut
poſſit eũ punire ſi nõ veniat. Rñdet papa ꝙ poſtq̃ cauſa iudici eſt cõ-
miſſa lʒ ſimpliciter bene põt cõpellere vt veniat ⁊ punire contumacem
eccl̃iaſtica ſeueritate q̃uis in lr̃is nihil de hoc cõtineat̃:aut ſi ptes mã-
datum nõ habent ad iudicẽ accedant:q̃ ex quo cauſa ſibi committitur
ſup oĩbus que ad cauſam ptinent plenariã recipit ptãtẽ. Ber. ℭ No.j.
ꝙ delegatus põt partẽ contumacẽ punire:lʒ hoc non caueatur in com
miſſiõe:vñ virtute cõmiſſionis ſimpl̃r facte hʒ ptãtem exercẽdi ſeueri-
2 tatẽ eccleſiaſticã. ℭ † No.ij.ibi ſeueritate eccleſiaſtica.iũcta gl. ꝙ appel
latione ſeueritatis eccl̃iaſtice non venit ſolum ſñia cenſure ſed etiã fa-
cultas puniendi modo extraoꝛdinario vt indicere mulctam.nam cũ in
ꝓncipio fuiſſet facta cõſultatio.nũquid poſſit cõdemnare contumacẽ:
Reſpõdet ꝙ põt cõpellere partes ⁊ ſeueritate eccleſiaſtica coercere ꝙ
tenet hic etiã Hoſt.⁊ Jo.an. Et ſic verbũ ſeueritas eccleſiaſtica eſt ma-
gis latũ quã verbũ cenſura eccl̃iaſtica:nam appellatione cẽſure eccl̃ia
ſtice ſolum venit ſententia excõmunicationis interdicti ⁊ ſuſpenſionis:
vt in.c.querenti.j.de verb.ſigni.⁊ idẽ dic de verbo aĩaduerſione canoni
ca vt ſit latũ,ſicut verbũ ſeueritas eccl̃iaſtica. vt no. Inn.c.j.de ho.li.vj.
3 ℭ † Tertio no.ex his ⁊ ex tex.ꝙ delegatus poteſt mulctare ⁊ aliam pe
nã extraoꝛdinariã etiã imponere. ℭ Ult.no.ꝙ vno cõmiſſo oĩa viden-
g tur cõmiſſa ſine q̃bus illud explicari[g] non valet.cõcoꝛd.j.e.c.pꝛudentiã.
⁊ ad hoc quotidie allegant̃ iſta.c.cõcoꝛ.l.ad rem mobilẽ.⁊.l.ad legatum
4 ff.de proc.⁊.l.cui iuriſdictio.de iur.om.iud. ℭ † Et not.tex. ibi plenariã
ptãtẽ. ⁊ dic plenariam. i. liberam ⁊ abſolutam. ⁊ per hoc verbum dicit
Bal. ꝙ delegatus põt v̓tute delegationis eligere ſibi nuntiũ ⁊ conſti-
tuere ſibi officiales ⁊ punire nuntiũ ſi facit falſam ambaſiatam ſeu re-
b lationem. Item teſtes coꝛam[b] eo delinquentes:⁊ in.d.l.nullum.C.de te
ſti. Sed aduerte q̃ ɔ̃trium tenet Inno.in.c.dilectus.j.de pe. vbi dicit ꝙ
ſi officiales delinquũt in officio dʒ delegatus eos facere puniri per oꝛ-
dinariũ:ſed cõcoꝛdãdo dic ꝙ ſi impedit̃ iudicis iuriſdictio procedit di
ctum Bal.per.c.j.s̃.e.alias procedit dictum Inn. ℭ In gl.ij.in fi. ego
credo prout.s̃.dixi in notabilib⁹ ꝙ poterit cõtumacẽ coercere etiã in-
fligendo penã extraoꝛdinariã:puta mulctã per hoc verbũ dãnare poſi
tum hic.⁊ facit ꝙ dixi.s̃.c.pꝛox.⁊ ſatis ſenſit Hoſt.ſup tex. ℭ In gl.fin.
ibi.que depoſitis.vbi dicit tex.ꝙ que depoſitis accedunt : non ſunt de-
poſita vt ſi homo veſtitus deponatur veſtis non cenſetur depoſita. Et
ibi alia nõ tãgunt. ɔ̃trium de hoc bꝛocbardo dic vt no.in regula acceſſo
5 rium.lib.vj. ℭ † Et ad. c.conſtituit.dic ꝙ ibi ponitur caſus ſingularis
⁊ multum notabilis. dicitur enim ibi ꝙ ſi religioſi dolo inducunt ali-
quem iuuenem ad religionem vt lucretur bona ſua:ſi ille ſic inductus
facit pꝛofeſſionem tenet pꝛofeſſio ſed bona non veniunt ad monaſte-
i rium.⁊ hoc in odium ipſoꝝ[i] quia non pꝛopter deum:ſed pꝛopter bo
na tempoꝛalia induxerunt illum ad monaſteriũ ſiue religionẽ. Quare
autem tenet pꝛofeſſio ex quo fuit doloſe facta : dic quod ille eſt dolus
k bonus[k] cum ſit inuitatus ad ſeruitium dei ⁊ talis dolus non habet vi-
tiare actum.vt no.in.c.cũ dilectus.j.quod me.cauſa.facit.l.j.ff.de dolo.
ℭ In ea gloſſ.ibi.§.regula.vbi teſtatoꝛ legauit libertatem ſeruo ⁊ eum
conſtituit

qñ quis blandis verbis allicit aliquem ad ſeruiendum deo.ꝛ ſubijcit ꝙ dolus bonus eſt improprie dolus:alia exẽpla de dolo bono ponit and. ſiculus.c.j.col.j.de commo.fel.in.c. accedens.ij.col.ij.vt lit. non conteſt. iaſ.in.l.ſi mora.col.j.verſi.iij.pōdera.ff.ſol.matr. ꝛ feli.in.c.afferte mihi. col.j.de preſumptio.

a ¶ Cōnexa. Adde que dicantur connexa Franc. are.conſi.xxix.
Zacharias.
¶ Adde bal.i.l. cū neceſſitatē.i fi. C.de fideicō. ꝛ p dictis iſti⁹ tu vide Car.in cle.j.q. xvj.de ſup.ne.prela.eundē in cle.fi. in.j.oppo.de eta. ꝛ quali. Archi.in c.ſi quis.xvij.qō. iiij.vbi cemiteriū dꝛ violatū ſi eccleſia violaꝛ.vid plene per Alex.cōſi. xcvi.vol.ij.
Anto.Franciſ.
¶ Qō dicaꝛ eſſe ꝯnexū vel dependēs.vide Alex.in cōſi.cxcvj.in.ij.parte. ꝛ adde ꝙ cauſa cōnexitatis venit in iudicio illō ꝙ alias non veniret.l.eum actū. et ibi per Bar.in.ij. no.ff.de nego.ge ꝛ ideo dicimus ꝙ ꝯnexorū idem eſt iudiciū.l.cū neceſſitatē.in fi.ꝛ ibi p bal.C.de fideicō. c.eā te.de eta.ꝛ q̄li.ꝛ hr̄ in.c.trāſlato.ſ̄.de cōſti.vbi vnū cōnexoꝝ trahit ad ſe alterū.ꝛ vide Arch.in.c.ſi qs.el.iij.xvij.qōe iiij.ꝛ vide Spe.in ti.de ſent.excō.in §.ij.in.v.ſed pone vbi dicit ꝙ cōnexitas facit illō fieri, ꝙ alias nō fieret.ꝛ vid tex.in.c. nolite.xj.q.iij.ꝛ in c.q̄ magnū.xxiij. q.iij.ꝛ vide gl.fin. que loquiꝛ de cōnexis in.c.preter ea.de offi.delega. Et an violata eccl'ia intelligatur etiā violatum cemiteriū ꝛ ecōtra: vide etiā ea q̄ habentur in.c.j.de cōſe.ec.vel.al.lib. vj.ꝛ an cemiteriū gaudeat eadē immunitate q̄ eccleſia. hr̄ in.c.ſi ius antiquitus, ꝛ l.c. quiſqs.ꝛ in.c.ſequē.xvij.q.iiij.ꝛ vide glo.in.c.conſuluiſti. de conſe.ec.vel al.ꝛ q̄ habenꝛ in.c.decet.de imu.ec.li.vj.ꝛ vid Arch.xiij.q.j.c.j.ꝛ qd ſit cemiterium ꝛ vñ dicaꝛ.vid Jo.an.in.c.j.de ꝯſe.ec.vel alta.ꝛ an in cemiterio eccleſie poſſunt fieri nūdine ꝛ edificia laicoꝝ vltra ea que habentur in.d.c.decet.vide gl.in.c.neceſſaria.ꝛ in.c.nulla.xv.q.j.vbi concludiꝛ qō nō.Et an cemiteriū poſſit vēdi rōne terre ex neceſſitate.vide be.tho.in

conſtituit heredem demum ademit libertatem.ꝛ dicitur ibidē ꝙ propter hoc non eſt adempta hereditas imo nec libertas: qꝛ non pōt eſſe hr̄s ſine
6 libertate.vt in.l.quidam.C.de neceſ.ſer.¶ †Et in fi.gl.dic ꝙ cum ſunt ſeparabilia ꝛ non eſt ea. ratio
a in vtroqꝫ connexorū non poſſunt dici connexa:ᵃ nā in.c.j.ſ̄.de eo q̄ dux.in ma.vnus decepit alium qꝛ ſciens ſe habere coniugem duxit aliā huius rei neſciam in vxorem.ꝛ dic vt ibi plenius not.ꝛ vide quod no.lxxxj.di.ſi quis ſacerdotum.

1 ☞ Delegatus principis poteſt cauſam ſubdelegare ſiue ſit ſolus,ſiue habeat collegas.

2 Voces dandas in collegio quando, qui habet nomine proprio ꝛ conſocij non poteſt illas diuidere: videlicet dando ipſas pro ꝛ contra.

Iudex qui cognoſcit cauſam tanquam ipſe ꝛ tanquam fungens perſona alterius non poteſt in illa cauſa diuerſas ſententias ferre.

3 Iudices plures ſi ſint dati in cā oēs habent iuriſdictionem inſolidum ſed exercitium pro parte.

Quāuis. Breue ē ꝛ p alia verba pōt ſic ſummari. Si cauſa pluribus etiam ſimpliciter eſt cōmiſſa qlibet delegare pōt.non diuiditur. ¶ Caſus literalis. Cauſa commiſſa fuit ſub hac forma:cām que inter tales vertitur vobis committimus terminandā facientes ꝙ decet ꝛc. nulla alia cl'a adiecta que aliquando adijcitur.ſ. ꝙ ſi non poteritis ambo ꝛc. querebatur ſine dubitabaꝛ quid ſi alter non poſſit intereſſe vtrum poſſit cōmittere vices ſuas.rñdet papa:ſi duobus cōmittitur licet in literis nō apponatur ſi ambo intereſſe non poteritis alter nihilominus exequaꝛ. vnde poteſt alter committere vices ſuas ſiue con
1 iudici ſuo ſiue alij.Ber.¶ †No.j.ꝙ delegatus pn̄cipis poteſt vices ſuas committere non ſolum cū inſolidum eſt iudex.vt.ſ̄.eo. ſi pro debilitate.ſed etiam ſi habet collegā licet ipſe collega velit per ſe procedere ergo poteſt alter eorum ſubdelegare
2 vices ſuas.¶ † Secundo no.ibi.ſuo conindici.ꝙ poteſt vices ſuas ſubdelegare college ꝛ ſic procedit collega nomine ꝓprio.i.tanquam delegatus ꝛ nomine ſui college tāquā ſubdelegatus.ꝛ ſic poteſt diuerſa autoritate vnus ꝛ idem in eadē cauſa procedere. Nunquid autē iſte poterit ferre diuerſas ſententias:vnam tanquā delegatus reliquam tāq̄ ſubdelegatus:videtur primo ꝙ ſic.qꝛ ex quo ſuſtinet vices plurium debet cenſeri iure plurimorum.vt in.c.cum olim.de re iud.Sed ſi plures procedunt in cauſa poſſunt ferre diuiſas ſnīas: vt in c.ſi.de re iudi.ergo ꝛc. Contrariū tenet hic Vinc. per.c.pe.§.j.de ele.lib.vj.vbi tex.ſing.dicit ꝙ habēs vocem nomine proprio ꝛ nomine concanonici nō
b poteſt illas voces diuidereᵇ in diuerſas.nam eadem conſcientia qua putat aliquid iuſtum nomine proprio debet cenſere iuſtum nomine conſocij ſeu ſubdelegantis:ꝛ hoc dictum placet ꝛ eſt valde notabile extendēs dictum.c.pe.ꝛ idem dicendum in ſimilibus caſibus: ꝛ tenebis etiam hoc menti.
3 ¶ †In glo.ibi,quantum ad poteſtatem committendi:ſed operatur quo ad effectum:vt alter ſolus poſſit procedere reliquo nolente vel nequeūte intereſſe.vt dic quod ratio dubitandi fuit:qꝛ ex quo erant deputati duo, ſimpliciter videbatur quod vnus non poſſet procedere ſine reliquo:quia licet habeant iuriſdictionem inſolidum exercitium tamen habent ꝓ parte vt in.c.cauſam matrimonij.

iiij.di.xxv.q.iiij.arti.ij.ꝛ art.xv.ꝛ vide Jn.in.c. abolende. de ſepul. vbi dꝛ ꝙ cemiteriū nō pōt cedere oratorio vel hoſpitali ſine licētia pape.ꝛ ibi etiā dicit ꝙ nō eſt neceſſe ꝙ cemiteriū ſit ꝓpe eccl'iam ſicut dicit eſſe in francia:ꝓpter fetorē cadauerū.ꝛ ſubdit etiā ꝙ plures eccl'ie poſſunt habere ius ſepeliendi in eodē cemiterio.ꝛ adde ꝙ eſt neceſſe ꝙ ad hoc vt corpa poſſint ſepeliri i cimeterio ꝙ illud benedicatur per epm̄.vt in c.nemo.de ꝯſecr. di.j.ꝛ vid gl.i cle. eos.ꝛ ibi p.d.car. i.iiij.q.de ſepul.et habetur i aut.de mona.in.§.illud.

b ¶ Diuidere. adde ro.ſingu.ſuis. fo.ij.
Zacharias.
¶ Adde ꝙ ē ſin. nume.xxvj.ꝙ incip.ſcholaris cui eſt commiſſa vox. adde Ant.corſe. ſing.ccclxxxv.in verſi.vox.incipi. habens vocē.ca. māda.i tracta.de elect.j.parte.c.xv. in gl.i ver.ꝓcedere.ꝛ his adde qō no.i.apo.ad iſtū i c.de electionib⁹. ſ̄.de elec.
Anto.Fran.
¶ Circa iſtū paſſum an quis poſſit gerere vicem duoꝝ.vide i.c.ex literis.de proba. vbi p gl.alle.plures ꝯcor.ꝛ in.c.ſingula.lxxxix.diſ.ꝛ in.c.fin.de inſti.ꝛ habetur in.c.cū iter de offi.deleg. Et adō ꝙ pōt qs in eadē eccl'ia duplicē vocē habere.vnam rōnē dignitatis ꝛ aliam ratiōe canonicatus ꝛ illas in eundem ꝯferre dꝫ qꝛ qua rōne ꝛ ꝯſcientia vnū eligit ꝛ ei vnam vocem cōferꝛ eadē conſciētia dꝫ etiam aliā ꝯferre.c.cū olim. de re iud.c.intm̄. de preb.c.cōſtitutis.de elec.ꝛ habetur in.c.j.de prin. lib.vj.ꝛ an et qñ vnus poſſit committere alteri vocē ſuā. vide q̄ habētur in.c.ſi quis iuſto.de elec.libr. vj.ꝛ que habētur in.c.cū ab vno.de re iu.e.libr.ꝛ vide Bar.in.l.ſi vni ex pluribus.ff.de re iud.in verſi.iij.quero.ꝛ habeꝛ in l.j.ff.de off.ꝯſul.ꝛ vide Spe.in ti.de ſen.in.§.ſequitur.in ver.quid ſi ſint duo iudices.

ꝛ no.in.c.prudentiam.ſ̄.eo.ſed ratio decidendi in oppoſitum fuit: qꝛ non videtur procedere ſolus ex quo procedit cum ſubdelegato alterius vel habens ſubdelegationem college. Abbas.

1 ☞ Delegatus pape in cauſa ſibi commiſſa eſt maior omnibus citra papam ꝛ in cauſa illa debet honorari tanquam papa.5.

Delegatus poteſt mandare ordinario loci vt ſuā ſentētiam exequatur :licet poſſit ipſe etiam ſuam ſententiam exequi.2.3.6. ꝛ hoc procedit in delegato principis:quid de delegato inferioris:vide in nu.4.remiſſiue.

2 Juriſdictio certo tp̄e terminata expirat finito tp̄e lꝫ cā fuerit cepta ſecus ſi termin⁹ eſt p̄fixus iudici. Inſtantia finita an pereant acta poſtea facta.

7 Delegatus ſi ſubdelegat cām : an remaneat priuata pſona adeo ꝙ non poſſit reaſſumere iuriſdictionem ēt volēte ſubdeleg.vide.ſ̄.e.in.c.in literis.

8 Delegatus pape an poſſit pro executione ſue ſententie inuocare brachium ſeculare.

9 Delegatus pape an poſſit manu militari ſententiam ſuam exequi.

10 Delegatus pape non poteſt habere officiales armatos pro executione ſue ſententie.

Epiſcopus ſi non habet temporalem iuriſdictionem non poteſt habere officiales armatos.

Significaſti. Delegat⁹ pape exeqꝛ ſuam ſententiā quam exequi non vult aut non pōt is cui eam cōmiſerat exequendā. Primo ponitur deciſa cōſultatio. Secūdo reſponſio ibi, conſultationi. ¶ Caſus literalis. Dubitabat iudex iſte an delegatus poſſit ſententiam executioni mādare ſi ordinarius ad mandatum ſuum eā exequi nollet aut non poſſet: rñdet papa cōſultus. Si iudex ordinarius ad mandatum delegati a papa non vult aut non poteſt alijs reſiſtentibus ſnīam a delegato latam executioni mandare delegatus nihilominus ſententiam ab eo latam poteſt executioni mādare ꝛ pu
1 nire reſiſtentes.Ber.¶ †Not.j.ꝙ delegatus pa
c peᶜ poteſt mandare ordinario loci vt ſuam ſententiam exequaꝛ: nā quo ad cām ſibi commiſſam eſt maior omnibus poſt papam. vt in.c.ſtuduiſti.ſ̄.ti. j.repreſentat enim perſonam pape: ꝛ quo ad illā cām debet honorari vt papa.xciij.di.c.fin.ꝛ.ſ̄.eo.
2 ſane.¶ †Not.ij.ibi:ꝛ autoritate ſibi cōmiſſa.ꝙ ex ſimplici cauſe delatione recipit delegatus nedum ptātem cognoſcēdi ꝛ decidendi:ſed etiam ſententiam exequēdi. Et facit tex. ad queſtionem quam ponunt doc.ſ̄.e.de cauſis. vbi concludunt ꝙ ſi terminus fuit prefixus diffinitioni cauſe poteſt delegatus cauſam decidens intra terminum exequi ſnīam poſt terminum:ꝙ etiam tenēt Hoſt.in.c.cōſuluit.ſ̄.e.ꝛ facit iſte tex.iuncto.c.q̄renti.ſ̄.eo.nā vt ibi ptꝫ poteſt delegatus ferre ſnīam in vltimo die termini.ꝛ tñ a iure habet annum ad executionem ſententie.vt in.d.c.querenti.ſecus ſi terminus fuiſſet prefixus iuriſdictioni: qꝛ tunc poſt terminum nō poteſt ſe impedire ſm̄ Jo.an.in.d.c.de cauſis.
3 quod no. ¶ †Item no.iij.ꝙ delegatus principis habet ea q̄ ſunt meri imperij:vnde poteſt ſenten
d tiam ſuam executioni demandareᵈ ꝛ eā alteri etiā
4 cōmittere.vt hic ꝛ.ſ̄.e.in lr̄is.¶ †An autē delegatus inferior hoc poſſit. Jnn. tꝫ ꝙ non.vt in.l.a diuo pio.ff.de re iud.vbi hoc etiam ſentit Bart.ſed ego,pleniſſima dixi in.c.ſi quis contra clericum.

c ☩ Sebaſti.Sapia. ¶ Delegatus pape.Vide q̄ tradunꝛ per Abb.et alios in.c.decetero.iu.j.no.ſ̄.de re iud.ꝛ per Bar.ꝛ alios in.l.a diuo pio. in prin.ff.de re iud.vbi late per Alex.

d ¶ Demandare. Adde Alex.in.d.l.a diuo pio.ꝛ abbatē conſi.lxxxvij.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Nunqd delegatus. Vide car. flo rē. in le. j. in. x. col. de offi. deleg. vbi dicit ꝙ delegatꝰ prius dʒ ordinariū regrere ⁊ ſi nō ſufficit inuocat brachiū ſclare. de qͦ ēt per Pau. de ca. i. l. epiſcopali. col. fi. C. ð epiſco. aud. ⁊ in ꝯſi. xxx. ix. in c. viſis actis. colū. pen. ſm antiquā impſſionē.
b ¶ Brachij ſecularis. Adde fed. ꝯſi. clxiij. ⁊ ꝯferet ad ſupradicta. de quo per old. ꝯſil. lxxxix. ⁊. cccxix. bal. cōſi. cclx. inci. delegatus apoſtolicus. iiij. lib.
c ¶ Officiales. an eṗs poſſit habere officiales armatos. ꝯtrarium tenuit bal. in l. nam ſaltē. §. ait enim. ff. de offi. prefect. vigi. And. barb.
d ¶ Notoriā iniuſtitiā. Adde eūdē ꝯſil. vlt. ij. li. oldr. ꝯſil. cvi. vbi dicit ꝙ nomen nō habet ſententie.
Sebaſti. Sapia.
e ¶ Violenter reſiſtere. Vid̄ p pau. de ca. ⁊ iaſ. in l. vt vim. col. iiij. ff. de iuſti. ⁊ iu. ⁊ ibi latius per claudiū aqueñ. in rep. Feder. ð ſenis in ꝯſ. clxiij. inci. ſuper inuocatiōe in fin. Ang. in ꝯſi. clxxvij. inci. in facto. Alex. in ꝯſi. xvij. inci. requiſitus in cauſa. colū. iij. in primo vo.
f ¶ Reſiſti. ꝙ non poſſit violēter iudici reſiſti. videꝗ remiſi ad. l. qm̄. C. de app. And. barba.
g ¶ Violenter reſiſti. adde alex. ꝯſi. cxliiij. ij. li. ⁊ oldr. conſi. lxxix.

5 de foro competen. ⁊ dic vt ibi. ¶ † Vltimo not. ꝙ reſiſtētes iudici delegato poſſunt ab eo puniri cuiuſcunqȝ cōditionis ⁊ dignitatis ſint: et eſt ratio q̄ꝛ repreſentat perſonā pape cui totus orbis ſubeſt ix. qͦ. iij. cuncta per mundū. ſecus dic in delegato alterius: ille em̄ non poteſt animaduertere niſi in ſubditos delegantis vel in delinquētes in territo
6 rio ipſius delegantis. vt no. ſ. c. j. ¶ † Sed quero nunquid delegatus principis poſſit principaliter per ſe ſuā ſentētiam exequi: videtur primo ꝙ nō, q̄ꝛ tex. iſte vr̄ dare ſibi ptātem in defectū ordinarij nolentis vel nequeuntis ſententiam exequi. Sed contrariū eſt verū. Primo per ipſum tex. dū dicit autoritate ſibi commiſſa. ⁊ ſic ſi ex primeua ptāte hoc pōt. ad idē. c. in lr̄is. ⁊. c. querēti. ⁊. c. ex literis. ſ. e. ⁊ hoc communiter tenetur ⁊ tenēt legiſte in. d. l. a diuo pio. ⁊ ad iſtum tex. dic ꝙ factū narrat. nam vt plurimum contingit ꝙ delegatus mandat ordinario executionē: q̄ꝛ ipſe non habet officiales. ¶ In gl. j. in fi. ſed per hoc glo. non reſpondet ad iura. ſ. allegata in contrariū. Docto. dicūt ꝙ illa loquuntur de delegato inferioris a principe. iſte vero text. procedit in delegato principis. Vel dic ꝙ rō dubitandi fuit q̄ꝛ ex quo commiſerat alteri executionem ſententie videbatur functus officio ſuo. vt. ſ. e. in. c. in literis: ⁊ ſic videbatur ꝙ non poterat amplius ſe impedire. Ratio vero decidēdi in contrariū elicitur ex gloſſ. d. c. in literis. que dicit ꝙ ex ſola cōmiſſione non cenſetur functus officio ſuo ſed oportet ꝙ interueniat actualis executio: q̄ꝛ verba ſunt intelligenda cum effectu: vt in. c. relatum. de cleri. nō reſiden. Sed certe hec ſol. eſt contra illum tex. vt ibi dicetur. Hoſt. dicit ꝙ forte hic reſeruauerat ſibi aliqd coerctionis: ⁊ ſic remāſerat iudex. vt in. c. delegatus. ſ. e. lib. vj. Vel ſpeciale eſt ne principis mandatum eludatur: ꝙ niſi ſubſequatur executio cōmiſſionis poſſit ipſe delegatus reaſſumere iuriſdictionem. d. An. dicit ꝙ res hic erat integra: ideo potuit delegatus reuocare commiſſionem ⁊ reaſſumere iuriſdictionem vt in
7 c. quamuis. ſ. eo. titu. lib. vj. ¶ † Cōclude hanc materiam ſic, ꝙ delegatus committit executionem alicui tanquam ſuo miniſtro: non autem faciendo eum ſuum ſubdelegatum; ⁊ tunc per hāc commiſſionem non deſinit eſſe iudex quemadmodū ſi cōmitteret alicui nuntio vt daret poſſeſſionem ad hoc. l. ad executorem. C. de execu. rei iudic. ⁊. ſ. e. ex literis. et in hoc caſu proprie intelligi poteſt iſte tex. nam non fecit iſte ordinarium ſuū ſubdelegatum. ſed ſibi commiſit executionem tanquā miniſtro implorando officium ſuum: ideo non deſinit eſſe iudex. Aut cōmittit delegatus executionem alicui faciendo eum ſubdelegatum ⁊ nihil ſibi retinendo. ⁊ tūc re integra poteſt reuocare. d. c. quāuis. ſed re nō integra q̄ꝛ ille incepit vti licet adhuc executionem non perfecerit: ⁊ tunc non poteſt amplius iſte ſe intromittere q̄ꝛ functus eſt officio ſuo ⁊ iſte eſt proprius caſus iudicio meo. c. in literis. ſ. eo. Et hoc puto procedere etiam ſi commiſſarius non poteſt vel nollet executionem perficere q̄ꝛ ex quo efficaciter trāſiuit in eum iuriſdictio: iſte ſubdelegatus remanſit priuata perſona vnde non poteſt amplius reaſſumere iuriſdictionem etiam volente ſubdelegato. et arg. in. c. ſignificātibus. ſ.
8 eo. ⁊. c. ſuper queſtionum. §. porro. e. tit. ¶ † Extra
a gloſſ. quero nunquid delegatus[a] pape poſſit pro executione ſue iuriſdictionis inuocare auxiliū bra
b chij ſecularis:[b] puta petere a poteſtate familiam ſuam vt per eam ſententia ſua mādetur executioni: vel forte faciat aliquem capi prout requirit ſua iuriſdictio. Inn. tenet hic ꝙ ſic. ⁊ idem Hoſt. ſ. e. c. j. q̄ꝛ delegatus recipit poteſtatem ſuper omnibus ſine quibus cauſa expediri non pōt. ſ. e. preterea. in fi. Itē epiſcopus hoc poteſt: vt in. c. j. de offic. ordi. xxiij. queſtio. v. adminiſtratores. ⁊. c. principes. ergo ⁊ delegatus hoc facere poteſt cum ſit maior quolibet ordinario. vt. ſ. dixi. In contrarium tamen facit ſtylus curie: nam papa quandoqȝ exprimit in reſcripto ſuo vt delegatus poſſit inuocare auxilium brachij ſecularis ſi hoc opus erit. ergo vbi nō exprimit̄ hoc non pōt. dicit hic abbas curiā romanā hoc tenere. hoc idē tʒ Arch. in. c. vt officiū. de here. li. vj. per illum tex. vbi papa ſpecialiter indulget inquiſitoribꝰ heretice prauitatis vt poſſint inuocare brachium ſeculare. ergo ſecus in alijs. Spe. e. tit. §. ſequitur. verſicu. ſed nunquid. refert vtranqȝ opi. ⁊ inclinat in priorem. nec obeſt ſm eum ꝙ aliquando hoc exponatur in reſcriptis. q̄ꝛ fit expreſſio non vt detur poteſtas de nouo: ſed q̄ꝛ ſolet plus timeri: ꝙ ſpecialiter iniungitur ⁊c. vt in. c. ſi aduerſus. de here. Itē ſm Jo. and. non eſt abſurdum exprimere clauſulas que inſunt iuxta no. in. c. mandatum. ſ. de reſcrip. vnde ſequitur ipſe primā opinionē niſi aliud teneat curia. Tenendo tamen opi. ſecundam dat remediū vt delegatus cōpellat ordinariū vt inuocet auxilium brachij ſecularis. prima tamen opi. etiā cōiter tenet̄ a modernis ⁊ mihi ſatis placet ſaltem vt euitetur iſte circuitus. arg. in cle. auditor. de reſcr. Item q̄ꝛ nō apparet ratio quare delegatus qui repreſentat perſonā pape nō pōt inuocare auxilium brachij ſecularis in pertinētibus
9 ad officiū ſuū ſicut poteſt quilibet ordinarius. ¶ † Ex his infertur ad aliā queſtionē: nūquid delegatus pape pōt manu militari ſniam ſuam exequi. Vinc. dicit ꝙ ſic. adducit. l. ſi quis miſſus. ff. ne vis fiat ei. ⁊. c. q̄ꝛ frater. vij. q. j. Inn. vero dicit poteſt exequi dando etiā verā poſſeſſionē dūmodo nemo reſiſtat. ſed nō pōt indicere bellū ꝯtra reſiſtentē: q̄ꝛ hoc eſt ſolius pncipis. xxiij. q. iij. c. j. ⁊. ij. nec etiā mouendo arma ſed dʒ tunc in defenſiōe recurrere ad auxiliū ordinarij ſeu brachij ſecularis: ⁊ hoc
10 dictum cōiter tenet̄. ¶ † Ex quo habes notare ꝙ delegatus pape non pōt habere officiales armatos. ꝑ hoc facit cle. ij. de here. vbi hoc indulgetur ſpāliter inquiſitoribus heretice prauitatis qui habent delegatū: iuxta not. in. c. per hoc. de hereti. li. vj. ergo ſecus in alijs delegatis. Ex his infero ad qōnem de qua alias interrogatus a quodā eṗo: nūquid
c liceat eṗo habere officiales[c] armatos pro executiōe iuſtitie: dixi ꝙ nō niſi haberet temporalē iuriſdictionē in loco: hoc ꝓbo primo per iura que dicūt eṗm in executione iuſtitie debere implorare auxiliū brachij ſecularis: vt in. c. adminiſtratores. ⁊. c. principes. preall. itē alibi cauetur ꝙ ſicut pro ſpiritualibus debēt principes recurrere ad eccleſiā: ita prelati debent recurrere ad principes ſeculares: vt in. c. cū ad verū ⁊. c. ſi imperator. xcvj. diſt. nec promiſcuis actibus ſunt corū officia perturbanda: vt in. l. conſulta diualia. C. de teſta. item eccleſie fuit interdicta executio gladij tpalis dicente dño, Petre, cōuerte gladiū tuum in vaginam: vt legitur in euangelio. Et vide in hoc ꝙ plene dixi in. c. nouit. de iudi. item arma clericorum: ſunt orationes ⁊ lachryme: vt dicit Hiero. alias Ambroſius in. c. conuenior. xxiij. q. viij. ⁊ predicta notabis.

1 ☞ Sententia notorie iniuſta eſt nulla.
2 Officiali iniuſte exequenti an ⁊ quando licitum ſit reſiſtere impune ſiue pars grauata appellet ſiue non.
Tranſactio ⁊ amicabilis compoſitio an differant.
3 Iudex an poſſit cogere partes ad tranſigendum.

SI quando. Si ordinarius ſcit eū nō canonice inſtitutū quē delegatus pape mandat in poſſeſſionē induci: nō reſiſtet vioēlter ſed precibꝰ inſtabit vt differat donec conſulat̄ papa. Primo ponit̄ q̄ſtio. Scdo ſolutio ibi: ordinarius. ¶ Caſus literalis. Aliqs clericus impetrauit literas ad aliquē delegatū cōtra prelatū eccleſie ſuper ipſa eccleſia. prelatus corā iudice tractus eſt in cauſam: tandē per cōpoſitionem vel alio mō clericus ille eccleſiā obtinuit corā illo iudice. Et certū eſt ꝙ clericus nec canonicā inſtōnē nec poſſeſſionē in ipſa eccl'ia habuit corporalē. delegatus mādat alicui vt clericū mittat in poſſeſſionē ipſiꝰ eccleſie: q̄rit̄ vtrū eṗs debeat reſiſtere mādato huius delegati. rñdet papa ꝙ ordinarius nō dʒ violēter reſiſtere delegato: ſʒ dʒ apud ipſum inſtare vt differat illum mittere in poſſeſſionē donec pape ſup hoc nego
1 tio veritas innoteſcat. B. ¶ † No. j. ibi: certū ſit arg. bonū ꝙ ſnia notorie iniuſta tenet ex quo error in ea nō eſt expreſſus. ⁊ ad hoc inducebat iſtā literā do. Bal. ſed certe hoc aperte nō probat̄: q̄ꝛ poterat eſſe certū ipſi ordinario nō tn̄ erat notoriū vt voluit hic Hoſt. Itē ex quo procedebat vt delegatus nō poterat ordinariꝰ tāqȝ inferior violēter reſiſte
d re ſibi: ⁊ ꝙ ſnia ſit nulla ꝑpter notoriā iniuſtitiā[d] tenet Inn. in. c. fraternitatis. de frigi. ⁊ in. c. cū bertholdus. de re iud. facit tex. in. c. inter cete
2 ras. eo. ti. ⁊ dixi ibi. ¶ † No. ij. ꝙ delegato pape etiā iniuſte procedenti
e non dʒ ordinarius loci violēter reſiſtere[e] ſed ꝯ hoc ⁊ ꝯ tex. opp. de. l. prohibitū. C. de iure fiſ. lib. x. vbi etiā videt̄ ꝓbari oppoſitū. Solu. dicit hic Inn. ꝙ aut iudex ꝓcedit iniuſte in caſu nō ſibi cōmiſſo: ⁊ pōt ſibi violenter reſiſti: vt in ꝯrio. Aut ꝓcedit iniuſte in cā ſibi cōmiſſa: ⁊ tūc etiā non
f pōt violēter ſibi reſiſti[f] niſi priꝰ appellet̄: ſed poſt appellationē pōt ſibi reſiſti cū ſit ſuſpēſa ſua iuriſdictio: ad hoc. c. dilectis. ſ. de appel. ꝙ vbū eſt valde notandū. Sed in ꝯrium allego aliud dictū notabile Inn. in. c. dilecto. ſ. de ſen. exc. li. vj. vbi dicit ꝙ ſi iudex iniuriatur alicui iuris ordi
g ne nō ſeruato pōt ſibi violēter reſiſti.[g] facit. l. nec magiſtratibꝰ. ff. de iniur. ⁊. d. c. dilecto. Itē addō gl. no. ſ. e. ex literis. que dicit ꝙ iudici volēti ſniam nullā mandare executioni impune pōt violenter reſiſti. quā glo. ſingulariter notabis. Itē adde dictū Cy. in. l. ab executione. C. quorū appe. nō reci. vbi i hac materia ponit notabilē diſtinctionē dicēs ꝙ aut pōt per remediū appellationis releuari grauamē ꝙ iudex iniuſte infligit ⁊ nō dʒ ſibi violēter reſiſti ſed appellari: q̄ꝛ ad hoc eſt inuētū appel

lationis

lationis remediũ: aut grauamẽ eſt irreuocabile ⁊ tũc põt ſibi violenter reſiſti. Sed concordãdo hec dicta diſtingue ſic ꝙ aut iudex iniuriatur extra iudiciũ animoſe tãquã pars. ⁊ põt ſibi violenter reſiſti, ſicut cuilibet alteri: ⁊ hoc caſu procedit dictũ Inn. in. d. c. dilecto. aut procedit iudicialiter. ⁊ tũc ſi grauamẽ infligẽdũ nõ eſt reuocabile per appellationẽ põt ſibi violenter reſiſti: vñ dicerem ꝙ ſi iudex mãdat iniuſte aliquẽ ſuſpendi vel torqueri poteſt ſibi violenter reſiſti. quinimo poteſt quili-
a bet[a] adiuuare iſtum qui patitur violẽtiam. arg. l. ſi quis in ſeruitute. ff. de fur. ⁊ xxiij. q. iij. per totum. Sic põt intelligi ⁊ moderari dictũ bart. in. d. l. prohibitũ. aut grauamẽ eſt reuocabile per appellationẽ: ⁊ tunc ſi grauamẽ eſt notorie iniuſtũ. credo ꝙ põt ſibi reſiſti: ita procedit glo. in d. c. ex lrĩs. aut nõ eſt notorium: ⁊ tunc dꝫ appellari. Sed notabis ſemp dictum Inn. hic dum dicit ꝙ poſt appellationem poteſt ſibi violenter reſiſti. Cy. tñ ſentit oppoſitũ ⁊ dictũ ſuum videt̃ equius. põt tamen diſtingui ꝙ aut certũ eſt appellationẽ tenere: ⁊ procedat dictum Inn. qꝛ per appellationẽ ille remãſit iudex ſaltẽ quo ad exercitiũ: aut dubitat̃ de validitate appellationis: ⁊ ꝓcedit dictũ Cy. ⁊ p̄dicta bñ notabis qꝛ habes multa dicta in diuerſis locis diſperſa ſimul collecta. Et per predicta poteſt prima fronte moderari etiam dictum Inn. hic in eo ꝙ dicit ꝙ ſolũ poteſt reſiſtere iudici ille qui poſſidet rem vel ius in quo ſit iniuſta executio: alius aũt nõ põt reſiſtere ſm eũ: ita etiam ſi pretendat aliqđ ius in illa re. Nec obſt. iſte text. ſm eum: qꝛ hic non petebatur ius inſtituendi poſſeſſum p epm: ſed fiebat executio in prebẽda eccleſie vel in eccleſia inferiori. in ꝯtrariũ tñ facit qđ. ſ. dixi poſt Bar. in. d. l. prohibitũ. vbi vult ꝙ oppreſſus a iudice iniuſte põt impune clamare ſubſidiũ ⁊ quilibet põt impune ſibi auxiliari: ſed poteſt ſaluari dictũ Inno. hoc modo ꝙ ſi oppreſſus inuocat auxiliũ quilibet etiam non poſſidens nec p̃tendẽs aliud intereſſe põt ſibi ſuccurrere ⁊ ſic ꝓcedat dictũ bar. ſed ſi ille qui poſſidet non reſiſtit nec clamet auxiliũ nõ poteſt alius reſiſtere
3 iudici. ⁊ ſic procedat dictũ Inn. hic ꝙ no. ¶ † In gl. j. in fi. no. ex glo. ꝙ largo ſumpto vocabulo amicabilis compoſitio poteſt appellari tranſ-
b actio[b] ſed ſtricto ſumpto vocabulo differunt. ꝙ facit ad ſtatuta facientia mentionẽ de trãſactione: vt cũ ſint ſtricti iuris nõ cõprehẽdant amicabilẽm cõpoſitionẽ. Vel dic ſm Hoſ. ꝙ trãſactio ſumitur hic proprie, nec ob. ꝯtrarium: qꝛ non diſputat̃ hic principaliter de viribus tranſactionis ſed vtrum violenter poſſit reſiſti delegato: ⁊ facit lr̃a in arg. ꝙ delegatus põt mandare executioni trãſactionẽ corã eo factã: ꝙ fatebatur Vin. ſed Abb. Inn. ⁊ cõiter doc. tenent contrariũ ⁊ verius qꝛ iudex delegatus eſt deputatus ad iuſtitiam faciendam: ergo ſua iuriſdictio nõ
c extenditur ad tranſactionem[c] que fit de pacto ⁊ partium conſenſu: ꝙ no. Nec ob. iſte tex. qꝛ delegatus hic non dicebat ſe velle exequi tranſactionem ſed procedere autoritate delegata: alias bene potuiſſet ſibi reſiſti qꝛ proceſſiſſet in ſibi non commiſſis.

1 ☞ Delegatus principis põt per ſe ſuam ſniam mandare executioni.
2 Iudex dꝛ fũct⁹ officio ſuo poſtq̃ tulit ſniam ⁊ ipaꝫ mãdauit executiõi.
3 Iudex ſiue ordinarius ſiue delegatus an dicatur functus officio ſuo ſi validam ſiue nullam ſententiam tulerit.
4 Sententia ſub qua conditione lata valeat.
5 Limitatio ad. c. paſtoralis. de offi. ord. ⁊ ad. c. venerabilibus. de ſen. excommuni. lib. vj.

In literis. Poſt diffinitiuã executioni mandatã expirat delegati iuriſdictio. ĩ pma ponit̃ deciſa conſultatio. in ſcđa rñſio ibi: conſultationi. ⁊ quotidie allegatur. ¶ Caſus literalis. Iudex delegatus tulit ſniam ſuper aliqua cauſa ſibi cõmiſſa. Querebatur vſq; ad ꝙ tempus iſte delegatus iuſte ſe interponere põt vt ſtetur ſnie ſue: reſpõ. papa ꝙ ex quo per ſe vel per aliũ mandauit ſententiã executioni expirat iuriſdictio ſua: qa ſemel officio ſuo functus eſt. Ber. ¶ Not. j. ꝙ delegatus ad certã cauſam dicitur iudex. ad hoc. c. forus. j. de verbo. ſig. vbi ponit̃
1 etymologia huius verbi iudex. ¶ † No. ij. ibi: per ſe vel per alium, tex. expreſſum ꝙ delegatus principis põt principaliter per ſe ſuã ſententiã mandare executioni: vnde nõ tenetur prius requirere ordinarium. vt dixi. ſ. e. c. ſignificaſti. itẽ poteſt alium deputare ad actũ executionis: licet nõ ſit ordinari⁹. vt h ic ⁊. j. e. ex literis. ¶ No. ibi autoritas ⁊ iuriſdictio: ꝙ iſta verba qñq; capiuntur vt ſynonyma. Et ꝙ legatus dꝛ habe-
2 re autoritatẽ ⁊ iuriſdictionẽ: pro hoc. l. ij. de iuriſd. om. iu. ¶ † Ultimo
d no: ꝙ per ſniam non dꝛ iudex omnino functus officio ſuo[d] ſed demum poſt executionẽ factã: dꝛ tamẽ certo reſpectu functus vt nõ poſſit ſe amplius impedire de cognitiõe cauſe vt in. l. iudex poſteaq̃. ⁊ in. l. cũ querebatur. ff. de re iudi. ¶ In gl. j. ibi. cum effectu ſcꝫ: vult ergo gl. ꝙ delegatus mandando alteri executionẽ non eſt functus officio ſuo niſi ſit paritũ ſuo mãdato: ⁊ hoc dixit per. c. ſignificaſti. ſ. eo. vbi delegatus reaſſumpſit iuriſdictionem ordinario nolente vel nequeunte exequi: ſed certe hoc eſt ꝯ iſtũ tex. vbi ponuntur duo caſus diuerſi in quibus delegatus dꝛ functus officio. Primus ſi ſniam mandauit executioni per ſe vel per aliũ. Secũdus ſi mandari executioni precepit: vt ergo ſecũdus caſus differat a primo debet intelligi qñ adhuc ſnia non erat executa. Et quãq̃ circa h̃ multa ſcribant̃: tu tñ dic vt clare dixi in. d. c. ſignificaſti. nam põt iſte tex. intelligi qñ mandauit alteri executionẽ delegãdo ſibi vices ſuas in totum cum iuriſdictio ſit tranſlata in ſubdelegatũ. j.

a ¶ Quilibet. adde alex. conſi. prox. alleg. ⁊ ibi de infra dictis ⁊ per Pe. de anch. vnum verbum conſi. cclxxxviij.
b ⁓ Sebaſti. Sapia. ¶ Trãſactio. Que differẽtia ſit inter tranſactionẽ ⁊ amicabilẽ cõpoſitionẽ: ⁊ qũo amicabilis cõpoſitio poteſt eſſe gratis ⁊ quando ſit licita in beneficialibus vide omnino Abb. in. c. niſi. j. de preben.

eo. ſup queſtionum. §. porro. An autẽ ſit functus officio ſuo irreuocabiliter: diſtingue ꝙ aut res ẽ integra ⁊ põt reuocare cõmiſſionem alteri factã. ſec⁹ ſi nõ eſt integra vt qꝛ ſubdelegat⁹ incepit vti iuriſdictione. vt. in. c. q̃uis. j. e. lib. vj. ¶ In glo. ij. in fi. finit̃ iuriſdictio delegati ⁊ alijs modis: de quibus per Spe. e. ti. § reſtat videre. per totum ⁊ dic
3 vt ibi. ¶ † Extra gl. quero hic tex. loquitur de de-
e legato: ſꝫ q̃ro qđ in ordinario[e] an dicatur functus officio per ſniam: ſꝫ etiã quo ad delegatũ q̃ri põt nunqđ dicatur functus officio ſuo etiam ſi ſnia nõ
f tenuit.[f] Inn. quo ad vtrũq; dubium format hanc ſniam. aut enim ſentẽtia tenuit aut fuit nulla. Primo caſu nec ordinarius nec delegatus poteſt mutare ſuam ſniam ſꝫ quilibet dꝛ functus officio ſuo quo ad cognitionem cauſe. vt in. d. l. iudex. ⁊ in. l. cũ querebatur. ff. de re iudi. ⁊. C. ſen. reſcin. nõ poſ. per totũ. nam ſi non fuit appellatum ſnia trãſiuit in rem iudicatã ⁊ fecit ius inter partes. vt in. c. cũ inter. de re iud. ⁊ in. l. res iudicata. ff. de regu. iur. aut fuit appellatũ ⁊ ptãs cognoſcendi ⁊ retractãdi ſpectat ad ſuperiorẽ. vt in. c. dilectus. ij. de reſcr.
4 ⁊ in. c. vt debitus. de ap. ¶ † Etiã in tm̃ hoc ẽ verũ ꝙ iudex non poſſit ſuã ſniam retractare ſi tenuit. ꝙ notanter dixit bart. in. d. l. iudex iudicẽ nõ poſſe
g ferre ſub ꝯditione reſolutiua[g] ꝙ ſingulariter notabis. Iura ergo que dicunt valere ſniam latam ſub ꝯditione: debẽt intelligi de cõditione ſuſpenſiua vel conditione relata ad tp̃s preſens vel preteritum que non hꝫ ſuſpendere vel reſoluere vt in. l. cum ad preſens. ff. ſi cert. pet. ij. q. vj. biduum. ⁊ in. l. j. §. biduum. ff. qñ appellã. ſit. Si vero ſententia eſt nulla ⁊ tunc dicit Inn. ꝙ delegatus non poteſt ſe aliter intromittere: qꝛ ſiue bene, ſiue male functus eſt officio ſuo: ad hoc bo. tex. cũ gl. in. l. ſi vt propo nis. C. qũo ⁊ qñ iu. ⁊ idem tenẽt ibi cõiter legiſte: ⁊ Dy. in regula ꝙ ſemel placuit lib. vj. Ego putarẽ hoc procedere niſi ſnia ſit nulla ex defectu forme mandati. non enim dꝛ iudex ꝓnuntiaſſe ſi non ſer-
h uauit formã mãdati[h] ꝓ hoc induco bo. tex. in. l. qđ tamen. ff. de arbi. vbi arbiter iterũ ꝓnuntiat ſi non ſeruauit formam cõpromiſſi. In ordinario dicit In. ꝙ põt iterũ pronũtiare per. l. ſi preſes. C. qũo ⁊ qñ iudex. d. Ant. dicit ꝙ in hoc vltimo membro legiſte alr̃ dicunt ꝙ aut ſnia eſt nulla ex turpitudine iudicãtis: ⁊ tũc nõ ipſe ſed ſuperior dꝫ ſniam reformare per. l. abſentem. C. de accu. aut ſnia aliter eſt nulla, ⁊ tunc põt ipſe iudex iterum pronuntiare. vt in. d. l. ſi preſes. Sed tu aduerte qꝛ non eſt verũ ꝙ legiſte hoc cõiter dicant: ſed hec fuit opin. Cy. poſt quendã alium doc. antiquũ. vt not. ipſe in d. l. ſi vt proponis. Alij vero aliter dixerunt: nam Ia. de are. voluit indiſtincte vt ſuper cã nullitatis deberet audiri ſuperior. Itẽ Bar. in. d. l. ſi vt proponis. tenuit ꝙ põt adiri ſuperior ⁊ etiã iudex qui tulit ſententiã. per. l. iiij. C. de accu. Sed ipſe Bar. plenius ⁊ melius examinauit hunc articulum in l. ſi expreſſim. in pe. col. ff. de app. vbi facit hanc diſtinctionem, ꝙ aut qs petit ab eodem iudice iterũ ꝓnuntiari in cauſa ⁊ deducit nullitatẽ incidenter. ⁊ hoc poteſt indifferenter: imo nõ põt iſto modo adiri ſuperior: qꝛ ad ſuperiorem non deuoluitur cauſa niſi per appellationem vel aliud remedium
i equiualens: puta per viam nullitatis.[i] ſed in caſu noſtro non deducitur nullitas principaliter ſed incidenter: ⁊ pro hoc facit tex. in. c. venerabilibus. poſt prin. de ſenten. excom. lib. vj. ⁊ pro hoc, d. l. iiij.
5 ¶ † Aut deducit̃ nullitas principaliter, vt puta qꝛ peto ſniam pronuntiari nullam ⁊ reformari: et tunc eſt in optione mea quem iudicem velim adire. nam poſſum adire eum qui ſniam tulit vt in iuribus prealle. ⁊ in. l. j. ff. que ſentẽtie ſine ap. reſcin. ⁊ iudicem ſuperiorẽ. vt in d. l. abſentẽ. ⁊ poterit ſuperior nedum pronuntiare ſniam nullam: ſed etiã

c ¶ Ad trãſactionẽ. not. ꝙ delegatus non põt exeq trãſactionẽ corã eo factã. pe. đ an. ibi tꝫ opini. Vin. vid que remiſi ad eum. And. barb.
d ¶ Functus offõ ſuo. Adde Cep. ꝯſil. lxvij. ⁊ Old. ꝯſil. infra allega. abb. ꝯſil. lxxxviij. Ro. conſi. cccl.
⁓ Sebaſti. Sapia.
e ¶ Quid in ordinario. Vide Rotã deciſi. xvj. de re iud. in nouis. vbi đt ꝙ auditores rote non poſſunt reuocare ſuas ſẽtentias diffinitiuas de qua materia tradit alex. in cõſil. lxxj. incip. videretur. col. ij. in v. vol. fulg. in ꝯſi. clxvj. inci. in queſtione. col. fi. Car. xxix. incip. iudex. calde. in ti. de appella. ꝯſil. ix. fulg. in ꝯſil. xiij. incipi. circa primũ. i. iij. col. vſ. ſupereſt.
f ¶ Non tenuit ad de old. ꝯſil. ccxv. vbi de hoc.
g ¶ Reſolutiua. ad de paul. đ ca. cõſi. xv. i p̃io imp̃ſſis. fulg. ꝯſi. cxlvj.
h ¶ Mandati. ad de Old. cõſi. alle. cclxxv.
i ¶ Nullitatis. ad de ang. ꝯſil. cclix. rapha. comẽ. ꝯſil. xliiij. Ange. ꝯſil. ccxvj. Ro. conſil. cclxxxj. Anto. Fran.
¶ De iſta materia nullitatis. vide q̃ poſuit Bar. i. l. ſi expreſſim. ff. de app. vbi ponit an ſnia lata ĩ cauſa appellationis ſuper iniquitate prime ſnie q̃ erat ipõ iure nulla habeat ipſam pmã ſniam cõfirmare. vide glo. in. l. j. C. qñ prouo. non eſt ne. que vr̃ velle ꝙ ſnia nulla per cõfirmationẽ cõualeſcat: cui⁹ ꝯtrium voluit glo. in. d. l. ſi exp̃ſſim de quo vide Innoc. c. ij

de confir. vtili vel inuti. Et an iudex nullitatis poſſit reformare ſniam in melius vide etiā Ang. in conſi. ſuo. xxxv. Et an illud quod eſt nullum ratihabitione cōfirmetur. vide gl. in. l. ij. C. ſi aduer. do. ⁊ an etiam confirmetur iuramento vide gl. j. in. l. ij. C. ſi aduer. vendi. ⁊ gloſſ. in auten. ſacramenta puberum. eo. tit. ⁊ vide gl. ij. ⁊ no. per doc. in. c. cum contingat. de iureiur. et quot ſint modi quibus opponitur nullitas cōtra ſententiam. vide no. per Jo. and. in. c. j. de re iud. ⁊ per bart. in. d. l. ſi expreſſim. ⁊ per ſpe. in tit. de prola. ſenten. in. §. iuxta. ⁊ vide bo. gloſ. in cle. j. de re iudic.

a ℂ Modici preiudicij. Adde ꝙ etiā interponitur cōtra eccleſiā indefenſam ⁊ pupillū: vt voluit Ro. conſ. ccccliiij. j. alleg. Zacharias.

ℂ Adde pro primo dicto iſtius ꝙ Bal. in. l. iij. C. de pcu. ⁊ in. l. meminerint. C. vnd vi. Spe. in ti. de primo ⁊ ſcdo decre. in princ. ⁊ ibi Jo. an. ī apo. ad ipm verſi. ſed nūquid.

b ℂ Ann⁹. Adde late alex. in. l. ſi finita. §. iulianus. ff. de dam. infec.

Sebaſti. Sapia.

c ℂ Amici abſentis. Uide card. in cle. j. in. vij. qō. de iudi abb. ⁊ alios in. d. c. cauſam. de dolo ⁊ contuma. Saly. in. l. iij. C. de pcura. alex. in. l. ſi finita. §. iul. colū. xxvj. ff. de dā. infe. vbi dicit communem opin. eſſe contra abba. hic.

d ℂ Neceſſarium. adde ꝙ bal. cōſil. ccclv. tꝫ ꝙ ſunt citandi.

Sebaſti. Sapia.

e ℂ Interlocutoria. Qō ſm decretum ſit ſnia interlocutoria voluit gl. in. l. pñti in verbo vſqꝫ ad modū in fi. C. de his qui ad eccle. confugi. Dy. ⁊ bart. in. l. ſi finita. §. ſi forte. ff. de dam. infec. hꝫ tñ vim diffinitiue ⁊ ꝑ feli. in rub. j. de re iud. col. xi.

f ℂ Reuocare decretum. adde eū dem cōſi. lxxxij. ij. li. ro. altius exordientem conſilio. ccccliiij.

reformare ſicut contingit in remedio appellationis: ꝙ eſt ſingulariter no. ⁊ queadmodū appellatio deuoluit cauſam ad ſuperiorē vt poſſit etiam ſententiā reformare. vt in. c. raynaldus. ⁊ in. c. raynutius. de teſta. ita cauſa nullitatis. facit ꝙ not. Inno. in. c. cum contingat. j. eo. ⁊ non tradas hoc dictum obliuioni. nā ſingulariter limitat. c. paſtoralis. de offi. ordi. ⁊ dictum. c. venerabilibus. in quibus dr ꝙ citra appellationem non pōt archieps ſe impedire de cauſis ſubditorū ſui ſuffraganei. nam dꝫ ſupplere vel per aliud remedium equipollens, puta ſi aditur per viam nullitatis: ⁊ tenebis hoc menti: qꝛ nō memini tactum per canoniſtas.

1 ☞ Poſſeſſorium recuperande competit probata poſſeſſione ⁊ ſpoliatione.

2 Miſſio ex primo decreto fit ꝯtra quēlibet abſentem etiam ex iuſta cauſa: qꝛ eſt modici preiudicij.

3 Secundum decretum poteſt interponi etiam nō expectato anno a tempore primi.

4 Amici abſentis an ſint requirendi antequam fiat miſſio in poſſeſſionem.

5 Sententia in poſſeſſorio recuperande an ſit interlocutoria vel diffinitiua.

6 Abſens ex iuſta cauſa ſi comparet poſt annum a tempore miſſionis debet audiri licet miſſus ſit effectus verus dominus.

7 Miſſio in poſſeſſionem ex primo decreto poteſt reuocari ſeruato tamen iuris ordine vt lit. conteſta. ⁊ ſimilibus.

Secundum decretum conceditur abſqꝫ alia litis conteſtatione.

Secundum decretum reuocatur quando iudex videt ꝙ cauſa propter quam fuit interpoſitum erat nulla.

8 Sententia contra abſentem contumaciter an poſſit fieri.

9 In quolibet poſſeſſorio ſeruandus eſt iuris ordo.

Poſſeſſionis cōmodum quas vtilitates afferat.

Poſſidens releuatur ab onere probandi dominium.

Teſtes an examinentur ante litem conteſtatam in cauſa poſſeſſorij.

Conſultationib⁹.

Creo abſente non per cōtumaciā delegat⁹ dat⁹ etiā ad diē nō reſtituet actorem, licet ꝓbare velit poſſeſſionē ⁊ deiectionē. h. d. Cōis diuiſio. ſcōa ibi: ſuper quo. ℂ Caſus literalis. Aliqs fuit ſpoliatus ſua eccleſia ſeu alia poſſeſſione ſine iudicio eccleſie abſqꝫ rationabili cauſa: acceſſit ad papam ⁊ conqueſtus fuit ꝙ taliter fuit ſpoliatus ⁊ obtinuit literas ad iudices ſub hac forma vt intra certum tempus reſtituatur ſibi poſſeſſio ſi conſtiterit iudicibus eū taliter ſpoliatum fuiſſe: ille qui ipſum ſpoliauit abſens erat antequā aliqua mentio fieret de literis illis cauſa peregrinationis vel cauſa ſtudiorum vel alia con ſimili cauſa: nec intra tempus in literis cōprehenſum potuit ſe iudici preſentare. querebatur vtrū poſſeſſio illi debeat reſtitui cum paratus ſit ſuam poſſeſſionē ⁊ ſpoliationē probare. Rñdet papa ꝙ nec pōt nec dꝫ habere reſtitutionē quis paratus ſit probare coram delegatis poſſeſſionem ⁊ deiectionem: veruntamen ſi ille qui poſſidet lite conteſtata ſe cōtumaciter abſentaſſet nō dꝫ ei poſſeſſio ablata reſtitui niſi ꝓbauerit ſe poſſediſſe ⁊ ſpoliatum fuiſſe. Ber. ℂ Not. ꝙ licet iudici nō poſſit liquere de cauſa intra tempus ſibi prefixum per delegātem: non tamē ꝓpter hoc dꝫ omittere ſolennitates ſubſtantiales iuris. ℂ † No. ij. ꝙ ad obtinendam reſtitutionem dꝫ quis duo probare. ſ. poſſeſſionem ⁊ deiectionē: ⁊ ad hoc quotidie allegatur iſte tex. ℂ Tertio not. ꝙ ꝯ abſentem nō dꝫ procedi. etiam cum agitur poſſeſſorio hoc tamen declara vt latius dicam. j. cum glo. fi. In gl. j. intentio gl. eſt. ꝙ etiam ſi poſt notitiam literarum vel poſt citationem reus iſte abſentaſſet ſe nō poteſt procedi ad ſentētiā reſtitutionis lite nō cōte. per ea que dicuntur. j. in. gl. ſeq. ⁊ in glo. fi. Et ad iſtum tex. in eo ꝙ innuit contrarium ſupple maxime. de hoc dic latius vt dicitur in gloſ. ſeq. ⁊ fi.

2 ℂ † In gl. ij. ⁊ no. plura ex iſta gl. primo ꝙ contra abſentē etiā ex iuſta cauſa fit miſſio in poſſeſſionem ex primo decreto ſi nō defendatur. eſt enī quid ſibi imputetur quare nō dimiſit procuratorē. Itē iſta dimiſſio eſt modici preiudicij.[a] vnde fit etiam cōtra abſentē cauſa reipublice. tex eſt no. in. l. ignorare. allega.

3 in gl. ℂ † Scdo no. ex gl. ibi, boni viri arbitratu: ꝙ ſm decretū in perſonali actione interponitur arbitrio boni viri. i. iudicis: ⁊ ſic non eſt ne-

b ceſſe, vt expectetur annus[b] a tempore primi: prout tenuit In. in. c. dilecto. j. de verb. ſign. ⁊ idem ꝙ iſta gl. iuris ciuilis in. l. cum proponas. C. de bo. aut. iud. poſ. ⁊ optime facit tex. in. l. ſi finita. §. non autem ſtatim. ff.

4 de dā. infec. ℂ † Tertio not. ꝙ amici abſentis[c] ſunt reqrēdi anteqꝫ fiat

c miſſio in poſſeſſionē. ⁊ idē not. gl. in. c. cauſam. j. de do. ⁊ contu. multi tñ

d legiſte dixerunt hoc nō eſſe neceſſariū[d] nec alicubi probari: ſed iura de hac requiſitiōe amicorū facienda loquuntur de cauſis particularibus vt in eis patet, de quo per Cy. in. l. ſi vt proponis. C. qūo ⁊ qñ iu. per Bar.

5 in. l. apud iul. ff. ex qui. cau. dixi plene in. d. c. cauſam. ℂ † Quarto no. ibi quaſi diffinitiue: ꝙ in poſſeſſorio recuperande ſnīa dr quaſi diffinitiua. ⁊ tene menti iſtam gl. alibi dixit ꝙ eſt diffinitiua: vt in. c. cum ad ſedem. de reſti. ſpo. alibi innuit tex. ꝙ ſit interlocutoria in. c. cum veniſſent. de inſti. ſed dic vt plene dixi in. c. fi. de iu. vbi etiā de hoc per glo. ℂ Quinto no. ⁊ tene menti ꝙ in cauſa poſſeſſionis dꝫ ſeruari iuris ordo ſicut in

6 cauſa proprietatis: ⁊ de hoc dic vt latius dicā in gl. fi. ℂ † Ultimo not. ꝙ ſi abſens ex iuſta cauſa cōparet poſt annū dꝫ reſtitui in integrū non obſtāte ꝙ actor ſit effectus verus poſſeſſor per lapſum anni. ad hoc. d. c. dilecto. ℂ Item aduerte in eo ꝙ gloſſ. dicit aliud eſſe bona alicuius poſſideri: ⁊ aliud in poſſeſſionem mitti: ⁊ aliud reſtituere poſſeſſionem ſunt enim iſta tria in ſe diuerſa: nam vbi miſſio fit ex primo decreto maxime in perſonali miſſus in poſſeſſionē nō efficitur poſſeſſor ſed cuſtos vnde dr eſſe in poſſeſſione: ſed non poſſidere: vt in. l. is cui. ff. vt in poſſ. lega. cū vero fit miſſio ex ſcdo decreto tunc miſſus efficitur verus poſſeſſor. ⁊ ita intellige gl. in ſecūdo decreto. ⁊ per ſecūdum decretum qñqꝫ iudex decernit vt bona poſſideantur per actorem, qñqꝫ etiā vt illa bona vendantur, quandoqꝫ dat in ſolutum creditori prout ſibi videtur de quo per In. in. c. dilecto. de ver. ſign. ⁊ pleniſſime de materia huius gl. per Bart. in. l. ſi finita. §. iulianus. ff. de dam. infecto. dixi in. c. quoniam. §. in alijs. ⁊. §. fin. vt lit. non conteſta. Quis autem dicatur latitare. dicit Inn. in. d. c. dilecto. ꝙ latitare dicitur qui vocationi iudicis non obedit: intellige in fraudē aduerſarij. vt in. l. fulcinius. §. quid ſit latitare. ff. ex

7 quibus cauſis in poſſeſſ. eatur. ℂ † Reſtitutio vero poſſeſſionis fit cū pretendens ſe violenter ſpoliatum petit reſtitutionem: vnde vult poſſeſſionem tanqꝫ verus poſſeſſor: ad traditionem vero ipſius debet procedi lite conte. ſeruato ordine iuris. Et ſi diceres quare ex ſecundo decreto poteſt dari vera poſſeſſio ⁊ bona vendi lite non conteſt. vt in. d. l. cum proponas. ⁊ in. d. c. quoniam. in fi. ⁊ reſtitutio poſſeſſionis nō pōt fieri lit. non conteſt. cum hic cōcurrat fauor ſpoliati. ſolu. in hoc vltimo caſu requiritur diffinitiua ſentētia quia principaliter queritur de ſpoliatione. Et regula iuris eſt ꝙ lite non conte. non debet procedi ad ſententiā diffinitiuam vt in ti. vt lit. non conte. per totum. ſed in precedenti caſu cum interponitur ſcdm decre. nō fertur ſententia diffinitiua: vnde non pronuntiatur principaliter ſuper debito ſed in odium cōtumacis iudex per interlocutoriam ſuam dat poſſeſſionem vel in ſolutum bona

e contumacis: et quod ſit interlocutoria[e] notanter voluit Inn. in. c. dilecto, ⁊ Joan. an. hic ⁊ ideo iſti dixerunt ꝙ ſi iudex videt ſe deceptum qꝛ cauſa propter quam fuit ſcdm decretum interpoſitū non fuit vera, ipſe

f met iudex pōt reuocare decretum[f] ꝙ non pōt ſi ſnīa eſſet diffinitiua vt dixi in. c. prece. Et an ſit verū indiſtincte ꝙ in cauſa reſtitutiōis debeat ſeruari iuris ordo, dicam latius ſuper glo. fi. ⁊ per hoc habes hanc glo.

8 declaratam. ℂ † In gl. fin. pro intellectu glo. opp. tex. iſte in fin. innuit ꝙ ſi iſte qui dicebatur ſpoliaſſe fuit cōtumax: potuiſſent teſtes recipi et ſnīa ferri. Contra ꝙ opp. de. c. ij. ⁊ quaſi per totū. j. vt lit. non conte. vbi habetur ꝙ lite non conte. non debēt teſtes recipi etiā ꝯtra contumacē: ſed dꝫ procedi ad miſſionē ex primo decreto vel ad excōicationē prout habetur in. c. qm̄. §. in alijs. e. tit. Solu. gloſſ. metu contrarij ponit tres intellectus ad fi. c. ℂ Primus vt intelligatur qñ reus fuit abſens poſt lit. conte. ⁊ ſic mutat caſum. ⁊ licet iſta ſit quedam impropriatio ad text. quia dictio niſi: cum ſit exceptiua debet intelligi vt loquatur in precedenti caſu: qꝛ exceptio debet eſſe de regula: vt not. ſuper rub. de regu. iur. lib. vj. tamen vt iura iuribus concordētur hec improp̄riatio admittenda eſt: vt ſic exceptio fiat non ſpecialiter ad precedentia: ſed in genere vt ſit ſenſus ꝙ contra abſentem non debet procedi ad ſentētiam niſi per contumaciam ſe abſentauerit. ſ. poſt lit. conteſt. Secundus intellectus vt finis intelligatur de miſſione in poſſeſſionem ex primo decre. ⁊ multi hoc tenuerunt: ſed mihi nō placet qꝛ etiā in primo caſu iſta miſſio eſt fienda: vt no. in glo. ij. ℂ Tertius intellectus vt ꝓcedat tex. ſm opi. Hug. ⁊ quorūdā antiquorū qui olim tenuerūt poſſe ꝓcedi cōtra cōtumacē lit. nō conte. ſed hodie veritas eſt in ꝯtrariū: vt hr clare. j. vt lit. non

conteſt. per

a ¶ Seruari ordo iuris.adde Ro.cōſil.ccxix.vide in.l.ſi quādo.in verſ.
mox.que dicit contrarium.Andr.Barba.
b ¶ Delegātis .Sed pōdera.l.ſed ⁊ ſi hac.§.ſi.ff.de in ius voc. vbi ꝓba-
tur contra.vide.d.Pe.in.c.grandi.de ſup.neg.prela.in.vj.⁊ vide Abb.
in.c.cum olim.ſ.eo.And.Barba.
c ¶ Vicerector.ad
de Ro.ſing.ſuis.
fo.x.
Zacharias.
¶ Addō ꝙ Guil.
de cu.in.l.⁊ qr.in
vlt.col.quē ibi ſe-
quit̃ Alexā.ff.de
iuriſ.om.iudi.vr̃
diſtinguere ī ſub
ſtituto a ſuo ſupe
riore immediato
⁊ tūc ꝙ nō gau-
deat ꝓuilegio il-
lius cui⁹ vices ge
rit.ſec⁹ ſi a ſupio-
re ſui ſuperioris.
ita no.Bar.⁊ ale.
ī.l.fili⁹.⁊ ī.l.vica-
ri⁹.ff.de leg.⁊ ī.l.j.
§.hi qb⁹.de le.iiij.
Et dn̄ hic allega.
ro.ſing.ſuis.fo.x.
debuit allegaſſe
fol.xij.⁊ eſt ſing.
nu.cccclxij.ꝙ ici.
bart.in.l.fili⁹.vbi
alleg.caſum limi
tātem in.c.ꝑcipi-
mus.xciij.diſtin.
Anton.Franciſ.
¶ Circa hoc an
ille q gerit vices
alteri⁹ debeat ho
norari ſicut is cu
ius vices gerit.vi
de glo.in.c.cū vo
luntate.de ſen.ex
cō.q̄ dicit ꝙ ſic et
gl.etiā relatā ad
text.in.c.cū olim.
el.ij.de offi.dele.⁊
vide tex.in.c.ſi.xc
iij.di.⁊ in.c.accu-
ſatio.ij.q.vij.⁊ in
c.felicis.de pe.li.
vj.⁊ vide text.ī.c.ī
nouo.xxj.diſtin.⁊
vide text.in.l.j.in
§.hi qb⁹.ff.de leg.
iij.q dīt qd idē eſt
effectus vicegerē
tis ⁊ eius cui⁹ vi-
ce aliqd geretur.
⁊ vide Bar.in.l.j.
de tu.⁊ cu.da.ab
his vbi examinat
an vices gerens
poſſit oīa facere
q̄ pōt ſuus prin-

9 cōte.ꝑ totū.¶ † Ideo extra gl.alij dederūt quar
tum intellectū vt cū agit̃ poſſeſſorio pn̄t teſtes re
cipi.li.nō cōte.ꝯ cōtumacē.ad qd optime facit iſta
litera.Et h̄ qr talis qd dr̄ momētanea.C.ſi de mo.
poſ.l.vna.⁊ vr̃ agi d̄ modico ꝑiudicio.⁊ hanc opi.
tꝫ Guil.vt refert hic pe.⁊ ple.no.in.l.j.ff.de reſt.in
inte.⁊ q̄q̄ doc.nr̄i aperte nō reprobēt hūc intel-
lectū:tn̄ tex.eſt ī ꝯriū ī.c.ſi.ꝑal.ſm̄ cōem ītellectū.
Itē videt̃ tex.iuncta gl.in.l.ſi.C.ſi ꝑ vim vel alio
mō.⁊ plene examinat Bar.in.l.naturalr̃.§.nihil
cōe.ff.de acq.poſ.vbi no.cōcludit ꝙ ī omni poſſeſ-
a ſorio dꝫ ſeruari ordo iuris[a]:⁊ ſic fieri lit.cōte.ſiue
ſit poſſeſſorium retinēde.inſti.de interd.§.hodie.
ſiue ſit poſſeſſoriū adipiſcēde:vt in.l.ſi.iūcta gloſſ.
ff.quorū lega.ſiue ſit recuperāde:vt in.d.l.ſi.idem
ſm̄ eum in alijs interdictis exhibitorijs.vt in.l.lo
cū.§.ſi tabule.iuncta glo.de tab.exhi.⁊ vide latius
per Bar.in loco.ꝑalle.nec eſt verū ꝙ qd poſſeſſo
ria ſit modici ꝑiudicij:qr magnū eſt cōmodū poſ-
ſeſſionis qr actore nō ꝓbante reus abſoluit̃:vt in
c.ſi.de iureiurā.Itē difficile eſt ꝓbare dn̄iū:⁊ pro
pter d̄fectū ꝓbationū qs ſepe ꝑdit ius ſuū.⁊ ideo
magnū eſt ꝯmodū poſſeſſionis qr releuat ab one
re ꝓbādi dn̄iū:vt in.c.ſepe.ſ.de reſti.ſpo.⁊ tene mē
ti ꝑdictā cōcluſionē.Alij vt Hoſti.ponunt qntā
lec.vt iſte tex.ponat caſum ſpecialē.qn̄ concurrūt
cōtumacia,delictū violētie,⁊ fauor ſpoliati:⁊ dicit
Ioā.an.ꝙ ſi voluerim⁹ tenere hāc lec.debemus
addere quartum.ſ.qn̄ iuriſdictio fuerit ꝯceſſa ad
certū terminū vt hic:quaſi velit dicere qd ſi volu-
mus recedere ꝑ iſtū tex.a regula iuris debem⁹ di
cere qd oīa q̄ hic ponūtur neceſſario deben.con-
currere.hec lec.mihi nō plꝫ:qr ſm̄ eā papa hic in
duxiſſet ius nouū:qd nō eſt dicendū cū rn̄deat ad
cōſultationē:vt ptꝫ in ꝑn.⁊ ſic ꝯ no.ī.c.cōſultatiōi.
de tēp.or.⁊ in.c.ex tua.de fil.pſby.Alij aliter legūt
ſed nō expedit inſtare.vn̄ tene ꝑmū intellectū glo.
⁊ cōcluſionē ſupraſcriptam quā poſt Bar.poſui.
1 ☞ Delegatus pape in cā ſibi cōmiſſa eſt maior
quocunq̄ ordinario:licet extra illam cauſam ſit
minor.ꝫ.d.
2 Delegatus fungitur vicibus delegantis:⁊ habet
iuriſdictionem ab eo.
3 Vicerector eſt honorandus ſicut rector.
4 Rebelles ⁊ contumaces an differant.
5 Omnis contumacia eſt excōicatione digna.
6 Interdici poteſt tota dioceſis ob delictū ſiue cō-
tumaciam epiſcopi.7.
8 Papa pōt ligari ⁊ ſolui a ſimplici ſacerdote in
actu confeſſionis.
9 Papa tenetur confitere peccata ſua vni ſacerdo
ti quem ipſe elegerit.

1 Sane quia. † Delegatus pape in cā ſibi
ꝯmiſſa iuriſdictionē hꝫ ſup ordinariū
⁊ quēcūq̄ maiorē.h.d. In ꝑma ponit̃
deciſa cōſultatio.in ſcd̄a rn̄ſio.ibi:tue.que tria fa-
cit vt ptꝫ ī litera.¶ Caſus literalis.Aliqs cleri-

cipalis.Et an vices gerēs obliget ꝑncipalē ꝓ quo gerit vices ꝓ geſtis
pro ſe:vide gl.inſti.de attilia.tu.in ver.poſtliminij.in fi.
d ¶ Rebellis.Adde quis dicatur rebellis.Pau.de caſt.conſi.xxxiiij.
Anton.Franciſ.¶ Circa hoc qui dicatur rebellis.Dicas ꝙ ille dr̄ re
bellis qui eſt inobediēs principi habenti iuſtū principatū circa cōcer-
nētia ꝓſperitatē ſtatus aut perſone principis.vt ꝑ Bar.in extraua.ad
reprimē.⁊ in extraua.qm̄ nup.in.v̄.rebellis.⁊ in v̄.tenore pn̄tiū.vbi etiā
pōit qd differat rebellis a ꝑduelli:⁊ crimē rebelliōis a crīe ꝑduelliōis.
⁊ vide gl.in v̄.rebellib⁹.in.c.ea q̄.de ſta.mona.⁊ q̄ dr̄ia ſit inter rebellē
⁊ inobedientē ſimplr̃.vide q̄ no.in.c.iter q̄tuor.d̄ maio.⁊ obe.Et adde
ꝙ q nō vult obedire officiali ꝑncipis ꝓpter ipm̄ ꝑncipē pōt dici rebel
lis ſecus ſi nō vult obedire ꝓpter ipm̄ officialē:vt no.voluit Bar.in.l.
hoſtes.ff.de capti.vbi dixi ꝙ nō vult obedire officiali pape vƚ imꝑato
ris vel eccleſie vel recognoſcētis dn̄m ab eis dr̄ eē rebellis pape vƚ im
peratoris nō tm̄ illi⁹ q ꝑncipatū ab illis recognoſcit.Et adde ꝙ rebel

lis ꝓuocat in ſe nedū irā ⁊ vindictā pricipis ſꝫ ipſi⁹ dei.vt not.voluit
Bal.in.l.j.in.vj.co.in v̄.v.oppono.C.de ſer.fu.⁊ ꝓpterea dicebat Cyn.
in.l.j.C.de natura.li.quē ſequit̃ bal.in aut.habita.in.iij.co.ī v̄.iiij.not.C.
ne fili.ꝓ pa.ꝙ rebellib⁹ nō dꝫ ius reddi.Et addō qd rebellis pōt vbiq̄
locorū cōueniri ꝓ debitis ꝯctis an̄ rebellionē ī ꝓprio domicilio:vt no.

cus vel laic⁹ cām habebat cū epo.cā illa cōmiſſa
fuit alicui iudici delegato ꝯ epm̄ q cū delegato nō
ſubeſt al's q̄rit̃ q̄lr delegat⁹ punire debeat ad ali-
qd faciēdū vƚ dādū cū rebellis fuerit ipſi delegato
rn̄det papa ꝙ iudex delegat⁹ ab ipſo vices ipſius
gerit.⁊ id maior ⁊ ſuperior eſt illis quorū cām ſuſ-
cipit terminādā:vn̄ ſi eps vel alia ꝑſona que nō ſit
de iuriſdictiōe ordinaria iudicis delegati in cā q̄
ſibi a ſede apoſtolica delegat̃ rebellis ⁊ cōtumax
fuerit iudex delegatus pōt ipm̄ epm̄ interdicere
vel ſuſpēdere:ita ꝙ ſm̄ qualitatē negotij tēpera-
te ꝓcedens epo interdicat ingreſſum eccl'ie vel ſa
cerdotale officiū vƚ terrā ipſius epi interdicto ſup
2 ponat.Ber.¶ † No.j.ꝙ delegat⁹ gerit vices dele
gātis ⁊ dꝫ honorari tanq̄ repreſentans ꝑſonā de
legātis.in hoc.c.ſi.xciij.diſtin.⁊.l.ſi.ff.de offic.eius
cui mā.Ex quo infert̃ ꝙ delegatus nō hꝫ iuriſdi-
ctionē iure ꝓprio,ſꝫ iure delegētis.id dixerūt qdā
ꝙ delegat⁹ nō hꝫ iuriſdictionē ſꝫ iuriſdictiōis ex
ercitiū:qd tn̄ reprobat gl.in.l.ait ꝑtor.ff.de re iud.
⁊ pro hoc tex.in.c.in lr̄is.ſ.eo.vbi expreſſe dr̄ ꝯtra
riū.⁊ ad idē.ſ.e.ex literis.⁊ facit iſte tex.pro cōi ſty
lo delegatorū q cū ſcribūt partibus dicūt ⁊ māda
tis noſtris:imo verius apoſtolicis firmiter pare-
b re ⁊c.quaſi mādatū delegati ſit ipſi⁹ delegātis[b] qr
c illi⁹ vices gerit.⁊ facit iſte tex.qd vice rector[c] ſcho
lariū ſit honorādus vt rector:qr gerit vices recto
ris:de quo in.l.filius.⁊ in.l.vicari⁹.ff.de le.¶ No.
ibi:ſuperior eſt ⁊ maior:ꝙ rōne iuriſdictionis etiā
delegate quis dicit̃ ſuperior ⁊ maior illis in quos
3 iuriſdictionē habet.¶ † Itē not.ꝙ diuerſo reſpe-
ctu quis pōt eſſe ſuperior ⁊ inferior ⁊ minor ⁊ ma-
ior.nā ſi cā delegatur per papā prepoſito ſenenſi
ꝯ epm̄ ſenēſem ꝑpoſitus eſt maior epo quo ad illā
cām,eſt aūt minor in ceteris cū ſit ſubditus epo.⁊
ſic no.caſum in quo īferior pōt habere iuriſdictio
nem in ſuū ſuperiorē ⁊ in eū animaduertere ſcꝫ cū
4 gerit vices ſui ſuperioris.¶ † No.ibi,rebellis aut
cōtumax:ꝙ differētia eſt inter rebellē ⁊ cōtumacē.
d Et not.pro ſignificato huius verbi rebellis:[d] nō
eīn ſolū dicit̃ qs rebellis cū dn̄o ſuo naturali reſi-
ſtit:ſed etiā cū iudici nō vult parere vƚ ſuā iuriſdi-
ctionem impedit:ꝯtumax vero nō vult cōparere
ad citationē iudicis.Et no.hoc ꝓ ſtatutis facien
tibus mētionem de rebellibus ⁊ contumacibus.
5 ¶ † Itē no.ibi:ſm̄ qualitatē facti:qd pena cōtu-
macie eſt mēſurāda ꝓ qualitate negotij ⁊ ꝑſo-
narū.dixit tamē alibi gl.ſingularis ꝙ oīs contu
macia eſt excōicatione digna ⁊ tanto maior eſt
quāto ex minori reſurgit:qr videt̃ magis conten-
nere ſuperiorē:vt not.in.c.duo ſunt.⁊.c.ſi impera
tor.xcvj.diſt.qd tene mēti.¶ Itē not.ꝙ interdi-
ctum poteſt reſtringi ad certū actū:vnde poteſt
clerico interdici ſacerdotale officiū vel exercitiū
6 alterius ordinis.¶ † Altio no.ꝙ ꝓpter delictū ⁊
cōtumaciā epi pōt interdici tota terra pertinēs
7 ad iuriſdictionē ſuam[e] qd tene menti.¶ † Sꝫ eſt
e dubiū no.nūquid indiſtincte ciuitas cui ꝑeſt eps

doc.in.l.ij.in.§.le-
gatis.ff.de iudic.
Et adde ꝙ rebel
lium arma ⁊ inſi-
gnia ſunt delēda
vbicūq̄ ꝑ ciuita-
tē repiunt̃.l.eorū
q.ff.de pe.⁊ vide
Ro.in fin.ſuis.q̄
habētur ꝑ alpha
betū ī v̄.rebellis.
⁊ in v̄.arma.⁊ te-
ne mēti qd qs co-
gitur indicare re
bellē ſub pena re-
legationis.l.me-
thodor.ff.de pe.
Et adde qd rebel
les ꝑncipis ꝑdūt
nō ſolū ꝑuilegia
ſed etiā ꝯſuetudi
nes ꝑuilegiatas.
vt not.voluit bal.
in tit.de pa.ꝯſtāt.
in.§.nos romano
rū in.iij.co.in v̄ſi.
⁊ no.hic expſſum.
imo rebellium cō
ſuetudines ⁊ ſta-
tuta nō valent vt
no.Bal.in.l.ij.C.
quēad.teſta.ap.
circa med.Et an
vbi ſit mentio de
rebellib⁹ ītelliga-
tur tā de pn̄tibus
q̄ d̄ futuris.vide
ang.ī cōſi.ſuo.cc-
lxiij.qd inci.the-
ma.⁊ tene menti
qd dixit Bal.in.l.
nihil.C.d̄ manu.
vin.ꝙ ſemel cōdē
natus ꝓ rebelle
non pōt ampli⁹
condemnari pro
rebelle.
❀ Sebaſti.Sapia.
d ¶ Rebellis.vide
aliū ſignificatū ꝑ
epm̄ alexādrinū
in.c.ſi.xxxviij.di.
vide Ang.in.l.ij.
§.fin.ff.de iudi.et
Bald.in.l.ſi vo.§.
qui ergo.de teſta
men.mili.
Zacharias.
e ¶ Ad iuriſdictio
nem ſuam.Addō
poſſe etiā ferri in ppl'm ꝓ delicto dn̄i eor̄ ſecularis not.Car.ꝑ tex.ibi
in cle.j.§.terra.q.iiij.de pe.Et qd ſi ſunt duo dn̄i quor̄ vnus tm̄ deliqt.
dic ꝙ tūc nō pōt ferri niſi terra ſit diuiſa vt ibidem per eum.q.penult.
Antoni⁹ Frā.¶ Circa hoc an ex delicto dn̄i poſſit ciuitas vel caſtrū
ſubiici interdicto vide q̄ ple.tra.in.c.nō eſt.de ſpōſa.vbi cōcluditur qd
ſic.⁊ an ex ⁊ qn̄ ex alieno delicto qs puniat̃.vide per Arch.in.c.j.de iiu.
li.vj.⁊ q̄ no.j.q.iiij.ī ſum.⁊ ple.xxij.q.iij.per totū.⁊ que habent̃ in.l.ſan-
cimus.C.de pe.⁊ ple.no.per Bal.in.l.emancipatū.§.ſed ſi pater.ff.de
ſena.⁊ per bar.in.l.eum q.ff.de interdic.⁊ rele.⁊ habet̃ per gloſ.Cyn.et
Sal.in.l.ij.C.de lib.⁊ eor̄ lib.⁊ ple.ꝑ Albe.de ro.in rub.C.ne fil.ꝓ pa.
⁊ gn̄alr̃ de materia interdicti vid q̄ habent̃ ī.c.ꝑmittimus.de ſen.excō.
⁊ in.c.cū in ꝑtib⁹.de v̄b.ſign.⁊ in.c.ſi ſnīa.⁊ in.c.alma mater.de ſentent.
excō.lib.vj.⁊ ple.ꝑ Io.cal.in ſuo trac.de eccle.interdic.Et adde qd qui
dat cām interdicto ciuitatis vel caſtri tenet̃ ad intereſſe oīb⁹ q ex eo in
terdicto ledunt̃.vt ꝑ gl.in.c.ſi canonici.⁊ ibi ēt ꝑ Arch.d̄ off.ord.lib.vj.

ſeu dioceſis ſua poſſit ſubiici interdicto ꝑpter fa
ctū epi. Tācre.ꝑ iſtā literā tʒ ꝙ ſic:nā negari non
pōt qn ciuitas ꝑtineat ad iuriſdictionē epi in ſpi
ritualibꝰ. Idē vult archi.in.c.ſi ſnīa.de ſen. excō.
li.vj.adducēs illū tex.⁊ dicit ꝙ Hoſti. hic accedit
ad opi.Tanc.ſʒ Vinc.intellexit iſtū tex. de terra
pertinēte ad mēſam epi dicēs ꝙ niſi ſic pertineat
nō dʒ ex facto epi ſubiici iterdicto.⁊ pꝛobac opin.
ꝗ mihi ꝑplacet poſſet induci iſte tex.ibi: terra illiꝰ:
nā ciuitas nō ē epi:lʒ ibi habeat iuriſdictionē ſpi
ritualē ſʒ dicit dñi tꝑalis.ad hoc bon.text. in. c. j.
de poſtu.pꝛe.iūcta gl.facit etiā vbū ſpecialr poſi
tū i fi.tex.qđ innuit vt tex intelligat de terra ſpe
cialiter pertinēte ad iuriſdictionē epi,in qua eps
hʒ iuriſdictionē tꝑalē.nā ꝑpter delictū dñi terre
pōt terra ſubiici interdicto:vt.j.de ſpon.c.nō eſt.
⁊ vide qđ no.j.q.iiij.in ſum.⁊.xxiiij.qđ. iij. in ſum.
8 vbi bona gl.⁊ hec no. ¶ † In gl.ij.in fin. not.ſing.
iſtā gloſſ.ex qua habes caſum in quo papa pōt li
gari a ſimplici ſacerdote cū.ſ.illi ſe ſubiicit in con
a feſſiōis actuª.⁊ idē no. gl.in.c.nemo.ix.q.iij.⁊ col
ligit illud ar.gl.ex tex.hoc mō. nam quēadmodū
delegatus eſt maioꝛ epo, qꝛ repꝛeſentat perſonā
pape delegantis, ⁊ ratione huius delegationis
pōt epm ligare:vt in tex.ita ⁊ ſacerdos cui papa
cōfitetur cū gerat vices dei ⁊ papa ꝑ tūc ſit ꝑſona
pꝛiuata ſacerdos dꝛ maioꝛ ⁊ vice dei pōt illū liga
re.ꝑ hoc.c.ſi ſacerdos d of.oꝛ.⁊ tex.i.l.eſt receptū.
ff.de iuriſdictio.om.iudi.vbi tex.dicit ꝙ ſi maioꝛ
9 iudex ſubiicit ſe minoꝛi pōt ab illo iudicari. † Et
no.ex iſtis glo.ar.ꝙ papa tenetur ꝯfiteri peccata
ſua vni ſacerdot quē ipſe elegerit:vnde electio ꝑ
tinet ad eū:quia nō reperitur eo maioꝛ.Et idem
tenet Hoſt.in ſum.in ti de pe.⁊ re.§.cui cōfitendū.
ver.cui papa.⁊ ꝙ teneatur cōfiteri tenet etiā Jo.
an.in.c.ſignificaſti.de fo.cōpe.⁊ ibi plenius dico.
¶ In gl.in ver.temperate.in fi.Sol.vt ibi not.in
gloſ.ſpecialiter.⁊ pꝛo plenioꝛi dicto huius gloſ.et
limitatione ad iſtum text.vide.c.ij.j.eo.tit.lib. vj.

☙Sebaſti. Sapia.
a ¶ Confeſſionis actu. Vide ꝗ late tradit do.Feli.in c.j.in.iiij.fallē. de cōſtitutio.vbi plene d poteſtate pape.⁊ per Deci.in c.eccleſia ſancte marie.col.ix.e.ti.

b ¶ Date. Adde Oldr.cōſ.clxviij.

Zacharias.
c ¶ Certe perſone. adde iſtum poſt. gloſ.mag.in v.ex conſenſu.in.c. cū iter.r.⁊ quod ibi poſui in apoſtill. ad ipm.ſ.de elec. ⁊ Card.in cle.j.et ibi bonū tex.j.de rerum permuta.

☙Sebaſti. Sapia.
d ¶ Specialis. Vide tex.vbi Alex. ⁊ Aret.in.l.j.⁊.ij. ff.de libe.⁊ poſt. ⁊ quod no. Aret. per illum text.in l.ij.§.creditum.ff. ſi cert.peta.⁊ que notantur in.l.j.§. nūtiatio.ff.d ope. no.nun.

☙Sebaſti. Sapia.
e ¶ Tex.apertiſſimus. Ita etiam hūc tex.ponderauit.d.Abb.in.c. paſtoꝛalis.§.qm̄. ſ.de reſcrip.

1 ☞ Succeſſio in beneficiis an habeat locum.
2 Beneficium quod poteſt vacare per renuntiationem pōt cōferri certe perſone:⁊ ratio eſt qꝛ ceſſat votum captande moꝛtis.
3 Data in literis ad beneficia attenditur ſi ſecūde non faciunt mentionem de pꝛimis.
Obliuio cadit etiam in papam.
4 Renuntiatio beneficij non debet nec poteſt fieri hoc pacto vt conferatur certe perſone.
Simonia an cōmittat ꝑ illū q renūtiat beneficio cū animo:lʒ tacito vt illud cōferatur certe ꝑſone.
Simoniam mentalem committit canonicus qui pꝛincipaliter vadit ad officium pꝛopter diſtributiones quotidianas.
5 Multa ſunt pꝛohibita qꝛ ſimoniaca,⁊ multa ſunt ſimoniaca quia pꝛohibita.
Simonia cadit in beneficiis non de iure diuino ſed ex pꝛohibitione eccleſiaſtica.
6 Genus qđ nō poteſt verificari niſi in vna ſpecie: erit potius ſpecies ꝙ̄ genus.
Species an derogat generi.7.
8 Litere ad beneficia dicuntur pꝛiuilegium.i.beneficium pꝛincipis.

Ex parte. Si pꝛimꝰ impetrauit pꝛimā dignitatē i ecclīa vacaturā.ſcđs īpetrauit certam dignitatem ipſius eccleſie cū vacaret ⁊ iſta poſtea vacat:pmo nō ſcđo debetur.eſt nota.deciſio.ponit partis cōqueſtio. ſcđo ꝑuiſio ibi: qm̄. ¶ Caſus literalis.quidam clericus.N. nomine impetrauit literas ad epm cōuentrēſem vt archidiaconatū quē in eccleſia ipſiꝰ pꝛimo vacare cōtingeret aſſignaret eidē,literis iſtis pꝛeſentatis quidā alius.N.noie literas alr̄s ad Eboꝛaceñ.archiepm īpetrauit ſub ha foꝛma vt ſi auunculus eius archidiaconatū quem habebat in eccleſia cōuētrē.oīno dimittere vellet ipm aſſignaret eidem nulla de pꝛioꝛibꝰ literis habita mētione.Eps cōuētrē.hoc intellecto ſignificauit negotium domino pape per eundē.N.ſuper negotio iſto ſcribit papa archiepo ⁊ epo pꝛedicto dicens

qđ ſi memoꝛ fuiſſet ꝑ pꝛedicto.N.ſcripſiſſe ꝑ aduerſario ſuo nullas li
teras direxiſſet,vnde mandat eidē quatenus pꝛefato.N.archidiacona
tum ipſius eccleſie ſi vacat aſſignet nō obſtantibꝰ literis poſterius im
petratis.Ber. ¶ No.j.ꝙ pōt dari gratia ad archidiaconatū pꝛio va
caturū. ¶ Scđo not.ꝙ in eadē eccleſia poſſunt eſſe plures archidiaco
1 natus vt hic erant.⁊ idē no.in.c.qm̄ abbas.in glo.j.eo.tit. ¶ † Tertio
not.ꝙ in collateralibꝰ admittit ſucceſſio in beneficiis.nā vt vides hic
nepos poteſt habere beneficiū ſui auunculi non rōne ſucceſſionis ſed
rōne renūtiationis.idē habet in.c.accedens.j.de accu.⁊ in.c.ij.de arbi.
Quid aūt in aſcēdētibꝰ ⁊ deſcēdētibꝰ.dic vt habet in.c.ad extirpādas.
2 de fi.pꝛeſby. ¶ † Not.iiij.pꝛacticā bonā impetrādi beneficiū vacaturū
per renuntiationem etiam certe perſone,poſſum ego impetrare gra
tiam ꝙ ſi titius vult renuntiare beneficio ſuo quod mihi ſic renūtiatū
3 conferat.⁊ no.ꝙ hoc admittit etiā inter cōſanguineos. ¶ † Itē not.ꝙ
b in literis ad bñficia ſtamus dateᵇ vnde ſecunde pꝛeſumuntur ſurrepti
tie nō facientes mentionem de pꝛioꝛibus.Et no.ibi:ſi memoꝛes fuiſſe
4 mus ꝙ papā qñq̄ fallit obliuio.xxiij.di.ꝑterea. ¶ † In gl.j.iunge hic
gl.ij.⁊ no.ex vtraq̄ gl.iūcto tex.ꝙ volēs licite renūtiare beneficio ſuo
c nō debet deducere in pactū vt cōferat certe ꝑſoneᶜ ſʒ dʒ pure ⁊ ſponte
renūtiare in manibus ſuperioꝛis ſi aūt apponeretur pactum nō vale
ret renuntiatio nec collatio alteri facta de quo vide ꝙ no.glo.j.q.j.oꝛ
dinatiōes.⁊ in.c.cū vniuerſoꝝ.de rerū ꝑmu.Si aūt nō apponit pactū
tñ renuntiās animo gerit vt cōferat certe ꝑſone:⁊ al's nō renuntiaſſet
nunquid cōmittatur ſimonia.Gl.hic inſtat ⁊ vr ſing.cōcludere ꝙ non
⁊ clarius hoc tenet gl.in.d.c.oꝛdinationes.dicit tñ ꝙ peccat iſte qui ex
affectu carnalitatis inducitur ad renuntiādū. Itē dic ꝙ vbi cōmittit
mentalis ſimonia non tenet qs renūtiare ſic adepta ſeu habita.ſed te
netur deo ſatiſfacere per penitentiā ſolam.tex.eſt ſingu.in.c.vlti. j. de
ſimo.⁊ eadē qđ eſt de canonico q vadit ad officiū pꝛincipaliter ꝑpter
diſtributiones quotidianas:nā cōmittit ſimoniā mētalē,vt no.gl.in.c.
5 vnico.de cle.non reſi.li.vj. ¶ † Et no.gl.in eo.qđ diſtinguit inter ꝓhibi
ta qꝛ ſimoniaca:⁊ inter ſimoniaca qꝛ ꝓhibita,⁊ ſimilē gl.habes in.c.cū
pꝛidē.de pac.⁊.j.q.iij.ſaluatoꝛ.⁊ no.gl.fin.in eo qđ ſentit ꝙ i bñficiis ca
dit ſimonia nō de iure diuino:ſed ex ꝓhibitione eccleſie. In cōtrariū
tñ facit multū.j.q.iij.ex multis.⁊ ple.materiā examinaui in repe.§. qui
vero.in.c.extirpande.de ꝑb.⁊ vide.c.diſt.c.nonit.vbi tex.loquit de pa
6 pa. ¶ † In glo.fi.ibi:ſed hic veritate inſpecta ſpeciales ſunt.ſigna gl.⁊
tene eam menti ex qua habes etiā notare ꝙ diſpoſitio nō dicitur gene
d ralis ſed ſpecialis:ᵈ licet cōpꝛehēdat plura loca ſeu plura ſubiecta dū
modo veniat purificanda in vna re tm̄:licet em̄ hic mādaret ꝑuiſio de
pꝛimo archidiaconatu vacaturo:tñ gratia veniebat purificāda i vno
archidiaconatu ⁊ nō in pluribꝰ:⁊ ideo veritate inſpecta hec gratia eſt
potius ſpecialis ꝙ̄ generalis:tūc em̄ diſpoſitio dicit generalis cū ve
rificatur in toto genere ⁊ cōpꝛehēdat in ſe quālibet ſpeciē cōtentā ſub
genere:vt puta ſi lego vni oēs ſeruos meos:⁊ alteri lego certū ſeruū
tunc ſpecies derogat generi.l.vxoꝛē.ff.de leg.iij.plene no.in.l.queſitū.
in fi.ff.de fun.inſtru.ſed vbi vtraq̄ diſpoſitio ſolū venit verificanda in
certa ſpecie licet altera ſit magis generalis quo ad verba nō habet lo
cū illa regula ſpecies derogat generi.ad hoc tex.no.in.l.ſi domino. ff.
de leg.j.⁊.l.ſi heres.ff.de opti.lega.vbi dicitur ꝙ ſi vni fuit legatus cer
tus ſeruus quē elegerit:poterit ille eligere illum ſeruum q fuit alteri
ſpecialiter legatus:⁊ per cōcurſum faciunt ſibi partes. nam ſecundū
legatum veniebat purificandum ſolum in vno ſeruo:ideo nō pōt dici
legatū generis:quod clarius attigit Bar.⁊ plenius in.d.l.queſitum.
⁊ alibi.ſ.in.d.l.ſi domino.per hāc rationē notāter dixit ꝙ ſi papa ſcri
bat pꝛo beneficiando in tota dioceſi:⁊ pꝛo ſecūdo in certa eccleſia ipſiꝰ
dioceſis ſi vacat beneficiū in illa eccleſia pꝛefertur pꝛimus ⁊ nō ſecūdꝰ
e qꝛ vtraq̄ gratia eſt ſpecialis per pꝛedicta.⁊ eſt tex.apertiſſimusᵉ hic:
cuius intellectum clare habes vltra alios per pꝛedicta.⁊ hunc intelle
ctum glo.tenuerunt Inno.⁊ Hoſtien.hic:ſed Jaco.de oblongia.vt re
fert Joan.andr.hic ponebat aliā lecturam intelligendo quod vtraq̄
gratia erat hic pꝛiuilegium.vnde non ſumus hic in materia reſcripto
rum:ſed in materia pꝛiuilegioꝝ:quaſi velit dicere ꝙ ſecundū pꝛiui
legium ſpeciale nō derogat pꝛimo generali:licet ſecꝰ ſit in reſcriptis:
7 vt in.c.j.de reſcrip. ¶ † No.duo ex hac lectura pꝛimo ipſum pꝛincipale
dictum ꝙ in pꝛiuilegiis ſpecies nō derogat generi pꝛecedenti,de quo
8 plenius dixi in.c.cum oꝛdinem.⁊ in.c.j.de reſcrip.⁊ dic vt ibi. ¶ † Se
cundo no.ex hac lectura ꝙ gratia ad beneficia cōſequēda poteſt dici
pꝛiuilegium:⁊ ſoꝛtitur potius naturā pꝛiuilegij ꝙ̄ ſimplicis reſcripti.
quod intellige capiendo pꝛiuilegia pꝛo beneficio pꝛincipis:iuxta not.
in.c.olim.de verbo.ſignifica.per Joan.an.⁊ per Bar.in.l.fi.ff.de cōſti.
pꝛin.pꝛima tamen lect.notabilioꝛ eſt.Et in fi.gl.dic ꝙ imo ſtatur date
literis impetratis ad beneficia:vt in.c.eum cui.de pꝛeben.lib.vj.⁊ in.c.
tibi.de reſcrip.eo.lib.

1 ☞ Delegatus cui ſub certa foꝛma vel ſimpliciter fuit certa cauſa cōmiſſa debet admittere legitimas exceptiones parti competentes.
2 Exceptiones minus legitimas non tenetur admittere iudex ſiue ſit oꝛdinarius ſiue delegatus.
3 Iudex debet pꝛocedere, ſm equitatem iure infoꝛmatam, non autem debet ſpꝛeta foꝛma iuris equitatem amplecti.

Pꝛinceps

4 Princeps poteſt tollere omnes exceptiones per ſuum reſcriptū: tamē
non preſumitur hoc velle facere.
5 Exceptiones ſublate per reſcriptum principis: an cōprehendant oēs
exceptiones tam dilatorias ꝙ̄ peremptorias.
6 Exceptiones ſi per ſtatutū non poſſunt opponi cōtra inſtrumentū pu
blicum poterit opponi illa ꝙ non ſit publicum. idem ſi contra ſenten-
tiam ſecus ſi ſtatutum tollat defenſiones.
Statutum tollens exceptionē non tollit officium iudicis.
7 Reſcriptū ſiue priuilegium conceſſum contra cōem ſtylum, ⁊ contra
conſuetudinem principis preſumitur falſum.

Ex parte. Ubi cōtraria volūtas pape nō apparet
delegat⁹ iuris formā ſeruare dꝫ ⁊ rōna-
biles exceptiones admittere. vel aliter ⁊ ſic. Si ſimpliciter re
ſcribitur delegato certa forma expreſſa dꝫ nihilominus ex
ceptiōes rōnabiles admittere ꝙ̄ꝙ̄ de eis nihil dicat in reſcripto. Di
uiditur. nā primo ponitur deciſa q̄ſtio. ſcdo ſolutio ibi: qō ni. tertio ibi:
niſi. quarto quedam ꝓteſtatio ibi: ꝙ nec. ¶ Caſus literalis. Dñs pa-
pa cōmiſit cauſam ſub certa forma: querebat vtrum iudex ille ita ſeq
debeat formā ſibi datam ꝙ exceptiones legitimas nō admittat. rñdet
papa ꝙ delegatus ſeq debeat formā ſibi datā, tñ exceptiōes rōnabiles
admittere debet: ⁊ ſcdm eq̄tatē in cauſa procedere niſi exprimat in lite
ris ꝙ nulle debēt exceptiones admitti qō non credit nec ipſum nec an
1 teceſſores ipſius expreſſiſſe. Bern. ¶ † No. j. qō expreſſio certe forme in
reſcripto, nō arctat preciſe delegatū vt nihil audeat p̄ter cōtēta in for
ma, imo ſi rōnabiliter excipit cōtra actorē tenet exceptionē admittere.
Ex quo infert qō papa delegādo cauſam ſimpl'r nō intēdit tollere ex-
ceptiones rōnabiles parti cōpetentes: dꝫ ergo delegatus procedere
2 ad inſtar ordinarij. ¶ † No. ij. ex hoc ⁊ ex tex. ꝙ exceptiones minus rō
a nabiles[a] nō dꝫ iudex etiā delegatus admittere: vnde iudici data eſt fa
cultas diſcernendi inter exceptiones ⁊ cōprimēdi vel repellendi min⁹
rōnabiles. ad hoc vide qō etiā no. Innoc. in c. poſt electionē. in fi. de cō
ceſ. preben. vbi notāter dicit ꝙ lꝫ exceptio ſit legitima in ſe: tñ ſi iudex
vehementer preſumit eam opponi cauſa dilatādi iudicium ⁊ eā nō eſſe
b verā pōt ⁊ dꝫ eā nō admittere[b] nec dꝫ curare de appellatiōe partis: qꝛ
appellatio nō iuſtificat niſi probetur veritas exceptionis: vt in c. inter
3 poſita. de appel. ¶ † No. iij. ibi: iuris eq̄tatē: ꝙ iudex dꝫ ꝓcedere ſm eq
c tatem[c] iure tñ informatā: qō ergo dr iudicē habere eq̄tatē pro oculis:
vt in c. fi. de trāſac. ⁊ l. placuit. C. de iudi. ⁊ in l. qō ſi ephebi. ff. de eo qō
d cer. lo. dꝫ intelligi de equitate iure informata[d] vt hic: qꝛ iudex nō dꝫ eſſe
clemētior lege. vt in aut. de iud. §. oportet. qō eſt cōtra illos qui dicunt
ſe amplecti equitatē ſpreta iuris forma. illa enī nō pōt dici eq̄tas ſꝫ ini-
quitas: qꝛ deuiat ab eo qō iuſtū ⁊ equū eſt cū lex ſit fundata ſup ratio-
ne ⁊ equitate. j. diſt. cōſuetudo. ⁊ d. l. placuit. ⁊ in c. erit autē lex. iiij. diſt.
4 ¶ † Itē no. ꝙ princeps pōt in reſcripto tollere oēs exceptiones: nō tñ
preſumitur hoc velle facere vt hic in fi. ⁊ in l. quoties. C. de prec. imper.
5 offe. ⁊. j. latius ſubijciā. ¶ † In gl. ij. in fi. no. iſtā gl. ſing. qꝛ facit ad mul-
ta. ⁊ primo ſi princeps in reſcripto vel ſtatuto dicit nullā exceptionē in
aliquo facto debere admitti: vt intelligatur de exceptione minus ra-
tionabili:[e] nō autē[f] de legitimis ⁊ rationabilib⁹. ⁊ pro dicto gl. facit qꝛ
e nō eſt veriſimile ꝙ princeps per verba generalia velit tollere iuris ob
f ſeruantiam maxime cū tāto preiudicio priuati. argu. in l. ſi quando. C.
de inoffi. teſta. ⁊ in c. eccleſia. de elect. niſi in aliquo exceptio ſpecialiter
tollatur: nā tunc nō debet admitti ſi ſit in ſe rationabilis. idē dicit Joā.
an. in hoc vltimo ſi exprimuntur alique ſpecialiter exceptiones conſi-
miles ⁊ ſubijcitur clauſula generalis. nā tunc omnes exceptiones cōſi-
miles expreſſis videnť ſublate. vt in capi. qui ad agendū. de procu. li. vj.
⁊ qō no. in §. queſitū. alle. in gl. Sed Guil. na. reſiſtit primo dicto gl. di-
cens qō ex quo ſimpliciter ⁊ generaliter tollūtur exceptiones, dꝫ etiā
intelligi de legitimis ⁊ de rōnabilibus: qꝛ qui totū dicit nihil excludit.
xix. di. ſi romanorū. Hoſt. capit mediā viā vt p illā gn̄alitatē intelligan-
tur remote exceptiones moratorie ſeu dilatorie nō aūt perēptorie que
ſunt maioris preiudicij ⁊ quas princeps de facili nō tollit. d. l. quoties.
d. Ant. dicit ꝙ ſi imperator ſolū tolleret dilatorias[g] valet reſcriptū. d.
g l. quoties. ſed ſi vult extēdere reſcriptū ad perēptorias nō vꝫ reſcriptū
niſi aliter appareat de intētione mādantis. per. d. l. quoties. ⁊ qꝛ verba
ſunt generalia debet ſuper hoc cōſuli princeps. argu. c. ſane. el. j. ſ. eod.
Ego latius dicerē ſic ꝙ aut princeps remouet exceptiones omnes in
caſu in quo remouere nō pōt: vt qꝛ generaliter intelligēdo excluderē-
tur defenſiones que ſunt de iure gentiū: ⁊ tūc in dubio verba generalia
debent intelligi de exceptionibus minus rationabilibus: vt ſic ſcriptū
recipiat interpretationē ſcdm poteſtatē mandantis. ad hoc cle. paſto-
ralis. de re iudi. ⁊ c. a nobis. j. de ſen. excom. facit. c. ij. de cōſti. lib. vj. ⁊ in
hoc caſu poteſt ſaluari iſta glo. aut ſumus in caſu in quo princeps pōt
tollere exceptiones: vt qꝛ ſunt de iure poſitiuo inducte: vt exceptio pre
ſcriptionis rei iudicate ⁊ ſimiles: ⁊ tunc puto qō verba generalia de-
bent generaliter intelligi. per. l. j. ff. quod vi aut clam. ⁊ per iſtū tex. qui
aperte hoc probat nō cauillando literam. In hoc tamen aduertēdum
eſt poſt Bar. in. d. l. j. §. ⁊ parui. qō aut reſcriptū ⁊ ſtatutū in tollēdo ex-
ceptionem fundat ſe ſuper aliqua qualitate: ⁊ tunc admittūtur omnes
exceptiones detrahentes illi qualitati ſuper qua diſpoſitio fundatur

6 ¶ † Exemplum, dicit ſtatutum ꝙ nulla exceptio
admittať cōtra inſtrumētum publicū, certe poſ-
ſumt exponere oēm exceptionem p quam infero
inſtrm non eſſe publicum qꝛ tunc rō diſpoſitio-
nis ceſſat: ⁊ ideo alibi dixit gloſſ. fi. in cle. vnica. de
ſeq. poſ. ⁊ fru. ꝙ ſi per ſtatutum tollitur omnis ex
ceptio nullitatis contra ſñiam poſſum nihilomi-
nus opponere ꝙ ſñia fuit lata a iudice non ſuo.
nam per hoc infero ꝙ nō eſt ſñia: vt in c. at ſi cleri
ci. de iudi. Item hoc probatur in. d. l. j. iuncta glo.
ff. qō vi aut clam. Inſuper ſcias ꝙ ſi ſtatutum ſim
pliciter tollit exceptiones pōt nihilominus reus
b implorare officium iudicis[h] ſi habet aliquam ex
ceptionem rationabilem contra perſonam acto
ris. qꝛ officium iudicis ſupplet vbi ſubeſt eq̄tas
naturalis: qꝛ ꝓpter rigorem tollitur parti facul-
tas excipiendi. vt in l. plane. ff. de pet. here. ⁊ notā
ter voluit Bar. in. d. l. j. hoc verum niſi ſtatutum
i dicat qō nulla defenſio[i] admittatur qꝛ verbū de
fenſio eſt magis latū ꝙ̄ verbum exceptio: ⁊ hoc
caſu nō eſt aliquod remedium niſi vt pars ſoluat
ſed poſtea poterit repetere ex quo habebat exce-
ptionē legitimā qua vetante ſtatuto non poterit
vti. arg. in c. debitores. de iureiuran. ⁊ voluit Bar
to. in. d. l. j. quod eſt valde notandum. ⁊ predictis
in aliquibus accedit Jo. an. in addi. Specu. in tit.
de ſen. §. vt autem. poſt prin. predicta procedunt
etiam vbi ſtatutum ſeu lex tollit exceptiones. qꝛ
tunc conſtat de voluntate ſtatuētis per predicta.
7 ¶ † Sed vbi princeps in reſcripto ſuo tolleret,
dic ꝙ prima fronte reſcriptum preſumiť falſum:
qꝛ cōtra voluntatē principis vt patet hic in fi. c. ⁊
in l. quoties. p̄alleg. vnde alibi dixit glo. not. qō ſi
p̄uilegium concediť cōtra cōem ſtylum priuile-
giorum ⁊ contra cōſuetudinem principis preſu-
mitur falſum. vnde debet expectari ſecunda iuſ-
ſio principis. ad hoc vide bonum tex. iuncta glo.
fi. in c. cām que. el. ij. j. de teſtibus. ⁊ facit text. in c.
quod ſuper. de fide inſtr. ¶ In gl. fi. in fin. in illa
lege precipitur vt vnuſquiſꝙ ſequatur originem
patris nec vlla pro more prouincie referri ſinať
exceptio. Vinc. ſoluit. vt. ſ. in glo. qꝛ ibi non ha-
bebat locum excuſatio: ⁊ ſic nō tollit ibi ius ratio
nabilem exceptionem.

1 ☞ Delegatio facta dignitati non expreſſo noīe
proprio tranſit in ſucceſſorem. 8. nec requiriť no-
ua preſentatio reſcripti ſiue commiſſionis. 3. etiā
re integra. 4. 7.
2 Judex poteſt prefigere terminū partibus abſꝙ
alia citatione.
3 Monitio iudicis habet vim trine citationis.
4 Dignitas non variatur per mutationem per-
ſone.
5 Judices plures ſi ſunt dati cum clauſula ſi nō oēs
⁊c. poteſt vnus ſine alo facere: ſec⁹ ſi non eſt appo
ſita quia non poteſt etiam mortuo collega.
6 Clauſula ꝙ ſi non omnes: quid importet. 5.
7 Intellectus ad l. annua. §. j. ff. de annu. leg. ibi v̄ſi.
vnde aduerte.
8 Diſpoſitio an cēſeať realis eo qō eſt facta exp̄ſſo
nomine dignitatis tantum, vel an cenſeatur per
ſonalis ex eo quia eſt facta expreſſo nomine pro-
prio: vel expreſſo tam nomine dignitatis ꝙ̄ nomi
ne proprio. 16.
9 Delegatus cui eſt commiſſa cā ſub nomine digni
tatis: ſi remota illa dignitate tranſeat ad aliam
an ipſe cognoſcat cauſam vel ſucceſſor: ⁊ idē ſi ita-
lis delegatus moriatur. 10. 14.
11 Vicarius epiſcopi habet ordinariam ⁊ non dele-
gatam iuriſdictionem.
12 Delegatio facta alicui expreſſo duplici nomine
appellatiuo ⁊ nomine ꝓprio an ſit realis an per-
ſonalis.
Capellania non eſt capax delegationis.
13 Delegatio ſi eſt facta alicui ſub duplici nomine
dignitatis ⁊ illo mortuo duo ſuccedunt ad illas
dignitates: illi duo ſuccedunt etiam in cauſa.
15 Promittens dare ſcachūmatum cum pedona:
an ſatiſfaciet ſi dabit cum pedona facta regina.

a ¶ Minus rōna-
biles. Adde abb.
cōſ. xxxiiij. Pe. d
anch. conſi. cc.
b ¶ Admittere. fa
cit ſimile qō vo-
luit Bar. in. l. lu-
cius. ff. de his qui
no. infa. and. bar.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Equitatē. Vi-
de pulchre p are.
in. l. ſi ſeruū. §. ſeq-
tur. in. iij. no. ff. de
verb. ob. ⁊ no. qō
qn̄ rigor eſt ī ſpē
equitas in gene-
re preferť rigori
l. j. ff. de vſucap. l.
naturaliter. cum
ſeq. ff. de cōdi. ide.

d ¶ Eq̄tate infor-
mata. adde quid
poſſit facere iu-
dex qui debet co-
gnoſcere de equi
tate. Roma. cōſi.
cxlix.
e ¶ Minus rōna-
bili. Vide qō di-
xit Bar. in. l. oēs
populi. ff. de iuſt.
⁊ iure. qn̄ ſtatutū
tollit appellatio
nē. vide eundē in
l. j. §. ⁊ parui. qō vi
aut clam. ⁊ in. l. j.
§. iterdum. ⁊ qb⁹
ap. nō lꝫ. vid doc.
in c. lꝫ. de elect. c.
itē cū qs. de reſti.
ſpo. And. Barb.

f ¶ Nō aūt de legi
timis. adō ro. cōſ.
xlj. ⁊. xlvj. alex. cōſ.
xcv. ⁊. cxviij. j. lib.

g ¶ Dilatorias. ad
de Alex. cōſi. xcix.
iiij. lib.

h ¶ Offm̄ iudicis.
Adde ro. cōſi. xc.

i ¶ Defenſio. adō
ꝙ Cepo. cōſ. lxiiij.
dt ꝙ ſtatutū de-
negās audientiā
vel defenſionem
nō tollit appella
tionē ab actu iu-
diciario.

1 Quoniã. ¶ †Delegatio[a] fa-
a cta dignitati non ex
preſſo nomine perſone tranſit in ſuc-
ceſſorē.prima pars narrat factū.ſcđa
illud approbat ibi:nos.⁊ pone caſum literalem,
vt in glo.i.eſt famoſum.c.⁊ multū allegat̃. ¶ Ca-
2 ſus literalis ponit̃ hic per Bern̄.in gl.i. ¶ †No.
i.ꝙ iudex pōt prefigere terminum partib⁹ ad agē
dum,abſq; eo ꝙ citet per nuntium, quinimo for-
tior eſt ipſa requiſitio facta per iudicem ꝗ̃ moni
b tio a iudice fctā hꝫ vim trine citatiōis:[b] vt eſt tex.
nota.ſm cōem intellectū in.l.ij.C.quō ⁊ qñ iudex.
quē intellectū ſequit̃ glo.no.in.c.conſuluit.ꝫ.eod.
3 in ver.poſt terminū:⁊ idē gloſſ.in.d.l.ij. ¶ †No.
ſcđo ibi,porrecto:qđ vbi morit̃ delegatus cui fa-
cta fuerat cōmiſſio exp̄ſſo nomine dignitatis dꝫ
reſcriptum de nouo p̄ſentari ſucceſſori.argu.in.l.
mutari.⁊ ꝙ ibi no.ff.de ꝑcu.hoc tñ nō puto neceſ
ſarium q2 ſubſtitut⁹ iudici p̄mortuo ꝑ oīa cenſe-
c tur eodē iure cum defuncto[c] ⁊ dꝫ cām aſſumere in
terminis ſuis:vt in.l.mortuo.ff.de iud.⁊ in.l.ꝓpe
randū.C.eo.nam dignitas non variat̃ per muta-
tionē pſone vt in.c.ſi gratioſe.de reſcript.lib.vi.
¶ No.ꝙ delegatio qñq; fit expreſſo noīe ꝓprio
qñq; exp̄ſſo noīe appellatiuo vt eſt nomen digni
tatis ⁊ eſt nomen ꝓprium quantū ad propoſitū
noſtrū id qđ cōp̄hēdit vnū corp⁹ ſeu vnum ens:vt
Petrus.nomē vero appellatiuū ꝯprehēdit in ſe
plura:⁊ hꝫ ſe qñq; vt gen⁹ vel ſpecies ad cōprehē
4 ſa:vt aīal,homo,ep̄s,equus,abbas. ¶ †Item no
d ta.[d] ꝙ ſi delegatio fit alicui ſub noīe appellatiuo
e tali q hꝫ ſucceſſorē delegatio trāſit ad ſucceſſorē[e]
etiā re integra:ſecus ſi ſiat expreſſo nomine pro-
prio tm̄,q2 vt prediri nomē propriū denotat ſo-
lum vnū corpus:adeo illo extincto extinguitur iu
riſdictio. ¶ Item not.ꝙ diſpoſitio qñq; eſt rea-
lis qñq; eſt pſonalis:⁊ dr̄ realis qñ eſt cōtēplata
dignitas perſone que tranſit in ſucceſſorem:⁊ in
dubio videtur cōtēplata ſi diſpoſitio eſt fundata
ſup noīe dignitatis,qñq; eſt pſonalis.ſ.qñ eſt fun
data ſuper perſona ⁊ in dubio vr̃ fundata ſuper
perſona ſi eſt ꝯcepta ſub noīe ꝓprio ⁊ ad hoc quo
tidie allegat̃ iſte tex. Itē no.ꝙ ſubſtitutus in di-
gnitate videtur ſubſtitut⁹ in omnib⁹ appēdicijs
5 ⁊ acceſſorijs ad dignitatē. ¶ †In glo.i.in fin. Ex
hac glo.habes duos modos intelligendi tex.⁊ ſe
cundus modus ꝯgruit litere in qua ſolū dicitur
ꝙ abbas leiceſtrie citauit:vñ intellige ꝙ citauit
mortuo collega ſuo qđ potuit facere virtute clau
ſule illius qđ ſi nō oēs.de q̊ in.c.ſciſcitatus.ſupra
de reſcri.Si aūt nō fuiſſet appoſita illa clauſula
nō pōt vn⁹ ſine altero ꝓcedere etiā ſi reliquus ſit
mortu⁹.in.c.vno delegatoꝝ.ꝫ.e.Pōt ⁊ tertio in-
telligi ꝙ lꝫ cauſa fuerit cōmiſſa duob⁹:pōt tamē
vnus ſolus interloqui de ꝯparendo etiā collega
ſuperſtite.vt gloſſ.voluit not.in.l.pomponius
als incipit ſi vni.ff.de re iud.ꝯtrañ tñ tꝫ ibi Bart.⁊
verius pro quo facit tex.in.c.prudētiā ⁊ in.c.cām.
ꝫ.eo.nā nullum actum iuriſdictionalem pōt alter
f ſine altero[f] exercere ex quo ſunt delegati ſimplici
ter dati:vt in iuribus prealleg.⁊ hoc ſatis tacite
voluit iſta glo,cū ſeq.in eo ꝙ ad validitatē citatio
nis pōderat qđ illa clauſula ſi nō oēs fuerat ap-
6 poſita ⁊ hoc bñ no. ¶ †Et no.ex iſto intellectu ⁊
gl.ſeq.ſingularē intellectū illius clauſule ꝙ ſi non
oēs vt durāte impedimēto poſſit alter ſolus pro-
cedere cū collega ſicut fecit iſte abbas qui admi-
g ſit ſubſtitutū college:[g] ſec⁹ dic in clauſula hodie
vſitata vt vnus vel alter ⁊c.de qua dic vt le.⁊ not.
in.c.cū plures.ꝫ.eod.lib.vj. ¶ In gloſſ.iij.diuide
hāc gl.in quatuor partes.in prima format vnam
queſtionem.deinde format duas oppoſitiones,
poſtmodū aliam queſtionem.ſcđa ibi ſed videtur
idē.tertia ibi:ſed videtur qđ etiam.quarta ibi:ſed
7 pone. ¶ †Redeo ad primā ⁊ quero declarando
glo.que eſt ratio qđ delegatio facta expreſſo no-
mine appellatiuo ſeu dignitatis trāſit in ſucceſſo
h rē[h] etiā re integra:ſecus eſt in delegatione facta
expreſſo nomine ꝓprio.nā illā expirat per mortē
delegati nec tranſit ad ſucceſſorem ſeu heredem
vt in.c.vno delegatorum.ꝫ.e.Sol.dicit glo.in pri-
ma parte in effectu ꝙ cum exprimitur nomen di-
gnitatis cōmiſſio videtur facta in dignitate que
non moritur nec alteratur ex mutatione preſiden
tiū.xij.q.ij.liberti.⁊ in.c.ſi gratioſe.de reſcri.lib.vj.
ſed quando fuit expreſſum nomē ꝓprium tunc de g
legatio eſt facta perſone que quidem eſt corrupti
bilis:vnde pſona mortua extinguitur iuriſdictio
tanq̄ acceſſoria ad perſonā:vt in regula acceſſo-
rium.in.vj.⁊ hoc eſt qđ voluit dicere glo.dum di-
cit qđ indiuidua quotidie pereūt nā ſumitur hic
indiuiduū ꝓ corpore animato ⁊ terreſtri:⁊ dicitur
indiuiduū quia ſtāte vita non poteſt diuidi.nā ſi
homo diuideretur in duas ptes deſineret eſſe ho
mo:quia homo componitur ex anima ⁊ corpore:
vt in.c.in quadā.de cele.miſ.nō aūt intelligas de
animab⁹ aut de angelis.nā anime ſunt indiuidue
⁊ tamen non corrumpunt̃. ¶ Contra hoc oppo.
capiēdo ſecūdam partē glo.⁊ videt̃ ꝙ idem ſit di h
cendum vbi exprimitur nomē appellatiuum tm̄:
nam quando fit cōmiſſio alicui exiſtenti in digni-
tate ſemꝑ dignitas reſtringitur per demōſtratio
nem aliquam.vt ſi dicatur cōmitto cauſam epiſ-
copo ſeneñ.nā illud verbū ſenenſi:reſtringit illud
appellatiuū ep̄o:ita ꝙ non poſſit intelligi niſi de
vno ep̄o:q2 vnus eſt ep̄s ſenēſis ⁊ non plures.er-
go perinde eſt ac ſi fuiſſet expreſſum nomē ꝓpriū
tm̄.nā ob hoc nomē appellatiuū differt a proprio
nā ꝓpriū nomē eſt illud quod conuenit vni ſoli ⁊
cōprehendit vnum corpus tm̄:nomen vero appel
latiuum cōuenit pluribus ⁊ ꝯp̄hendit plura ⁊ hꝫ
ſe qñq; vt genus qñq; vt ſpecies ad comprehenſa
vt ſi dico animal cōprehendit in ſe oēs ſpēs ſimul
vt hominē equū bouē ⁊ ſimiles.vel ſi dico homo
cōprehendit in ſe omnia indiuidua ſimul:vt titiū
ſemproniū ⁊c.ita ad ꝓpoſitū ſi dico ep̄s ꝯprehen
dit ſimul non magis iſtū q̄ aliū ep̄m.cōuenit em̄
plurib⁹ nec ex ſignificato ſuo reſtringit̃ ad cer-
tam perſonam.ergo qñ ꝓfertur nomē appellati
uum ſeu nomen dignitatis qđ idē eſt cū illa reſtri i
citiōe vr̃ ꝙ habeat inſtar nominis ꝓprij ex quo
ſolū cōuenit vni.Solu.dicit glo.in effectu ꝙ ꝓfe-
rat̃ nomē appellatiuum cū illa reſtrictione.nō ta
men eſt nomen ꝓpriū ſed eſt appellatiuum ſingu
lare ſicut phenix vult dicere quod nō deſinit eſſe
appellatiuū ꝓpter reſtrictionem,ſed eſt ſingula
re:q2 cōprehēdit eodem tpe vnū dūtaxat ⁊ ꝓpter
hoc appellatur ſingulare quaſi ſingulariter deſi-
gnatum ſed eſt appellatiuū q2 licet eodē tpe non
cōprehendat niſi vnū propter reſtrictionē:tamē
ſucceſſiue comprehendit plures:q2 ſi dico ſenēſis
ep̄s non minus cōprehēdit ſucceſſorem q̄ preſen
tem:⁊ ideo eſt appellatiuum:ſed ſi dico Petrus
Ioan.⁊ eodem tpe ⁊ ſucceſſiue nō cōprehendit ni
ſi vnū corpus certum ⁊ determinatū.vnde ſi mo-
ritur ⁊ vocetur alius eodem nomine nō tñ eſt il-
le Pet.Ioā.ſed ep̄s ſenenſis ſemper eſt idem.ſi-
cut idem eſt popul⁹:licet indiuidua quotidie mu
tentur:vt in.l.proponebatur.ff.de iudic.⁊ ex hoc
habes ſolutum hoc ꝯtrarium. Non ob.ſi dicas
paria eſſe vt aliquid exprimatur nominatim:vel
per circumlocutionem:vt in.l.nominatim.ff.de li
ber.⁊ poſthu.⁊ not.in.c.in lateraneñ.de prebend.
nam dico ꝙ quo ad certificandum perſonam illa
equipollent:ſed quo etiam ad ſignificatū diſpoſi-
tionis,quandoq; differunt:quia nomina appel-
latiua faciunt diſpoſitionem realem,ſed propria,
perſonalem,vt hic ⁊ not.in.l.⁊ quia.ff.de iuriſdic.
om.iudi.⁊ in.l.centeſimis.ff.de verbo.obligat.⁊ in
c.ſi gratioſe.de reſcri.lib.vj. ¶ Sed contra predi-
cta ⁊ contra tex.oppo.ſecundo capiendo tertiam
partem gloſ.⁊ primo de.l.filie.§.titia.ff.de condi-
i tio.⁊ demonſtrationi.vbi dicit tex.[i] ꝙ teſtator le-
gauit agatheam ancillam:deinde ſuperuiuens
eam vēdidit ⁊ emit aliam cui impoſuit idem no-
men ⁊ dicit̃ ibi qđ mortuo teſtatore illa agathea
poſtea empta debeat̃ legatario.ecce ergo quod
diſpoſitio cōcepta nomine proprio non eſt perſo
nalis ſed tranſit in aliam eiuſdem nominis. Ad
idem ſecundo adducitur.l.placet.cum.l.ſequen.ff
de liber.

❧ Sebaſti.Sapia.
a ¶ Delegatio.Nū a
quid delegatio
facta abbati trāſ
eat in ſucceſſorē
qui ſolū eſt cōmē
datari⁹ ꝑpetu⁹.
vide late ꝑ And.
ſiculum in ꝯſil.ij.
inci.ſapiēter ⁊ ꝓ-
clare.in.ij.volu.
vbi dicit qđ eſt q̄
ſtio noua.vide ēt
ad hanc materiā
qōnē quā refert
Fran.Cremē.in
ſing.viij.inci.qđ
ſi maritus.
b ¶ Trine citatio-
nis.adde Allex.
conſil.ciij.
Zacharias.
¶ Adde Feli.c.
ꝯſuluit.col.vj.vſ.
iij.not.ꝫ.e.tit.an.
de hut.⁊ Inno.in
c.cām.ꝫ.de reſcr.
Lāfrā.de oꝛ̃ia.in
c.qm̄ ꝯ.§.citatio-
nes.nu.viij.⁊ ibi
i apoſt.cel.ad eū
in v̄.cōmittant̃ ſe
ꝓceſſurū.ꝫ.de ꝓ-
bat.⁊ Mat.ma-
theſi.ſing.viij.in-
ci.not.ꝙ eſt dr̄a.
c ¶ Cū defuncto.
Addꝯ ꝙ aliter tꝫ
ro.cōſil.c.⁊ ibi di
cit qđ dato qđ iu
dex ſucceſſor re-
cte iudicaret nō
valeret ſnīa niſi
exhibita forēt a-
cta corā predeceſ
ſore.vide ibi iura
que alleg.
❧ Sebaſti.Sapia.
d ¶ Itē no.Iſtud
no.ꝓcedit in ſuc-
ceſſore q ſucceſſit
in omnib⁹ q̄ cōpe
tebāt p̄deceſſori ſi
ue illi cōpeterent
ꝺ iure cōi,ſiue cō
peterent de iure
ſpeciali.ſecus in
ſucceſſore qui ſo-
lū ſuccedit in his
q̄ cōpetebāt p̄de-
ceſſori de iure cōi
nō ꝺ iure ſpāli.vt
eſt ca.vt declar,d,
Fel.in.c.cū olim,
in.ꝫ.q.quā format
ibi do.Abb.ꝫ.de
maio.⁊ obedi.
e ¶ Ad ſucceſſorē.
Adde q̄.ꝫ.ponā.
f ¶ Alter ſine alte
ro.Adde do.de
ro.dec.ſuis,ꝺ ap.
Zacharias.
¶ Adde Lu.ro.
ſin.ſuo.xiij.inci.
ſi cā cōmittit̃ tri-
bus iudicib.cui
adde Feli.in.c.cō
ſtitutus.col.pen.
circa ſi.v.ē tm̄ ca-
ſus.ꝫ.de reſcri.et
Fede.de ſe.ꝯſ.cc
liiij.incip.primo
queritur.
❧ Sebaſti.Sapia.
¶ College.quid
autem ſi college
proceſſerūt nolē
te tertio procede
re cum eis,an eo
poſtea volēte ꝓ-
cedere ōbeat ad
mitti vide Ioā.
an.in reg.muta-
re de reg.iu.alex.
in.l.ſtichum qui
me⁹ erit.in.ij.co.
ff.de leg.j.
¶ In ſucceſſorē.
Adde ꝙ etiā trā
ſit lꝫ ſucceſſor nō
ſit ꝯſecrat⁹ ⁊ tūc
non ſit ep̄s:vt di-
cūt do.de ro.dec.
ſuis i nouis.hoc
eo.ti.⁊ vide abb.
cōſ.lxxxv.Bald.
cōſi.ccccxvij.inci.
ego puto.vbi di-
cit qđ hec dcr.hꝫ
locū in papa q vt
plurimum igno-
rat noīa propria
⁊ hꝫ reſpectū ad
dignitatē.de quo
vide Io.de ana.
cōſi.xix.do.Car.
conſi.xlix.
❧ Sebaſti.Sapia.
¶ Dicit tex.Ui-
de ad declaratio
nem illius text.
Roma.in auten.
ſimiliter.in.xxvij.
ſpeciali.vltime
voluntatis.C.ad
leg.falci.⁊ faciūt
q̄ ponit do.paul.
Picus in repet.
§.titia.queſti.xx-
viij.ff.de leg.ij.

de libe.⁊ poſthu.vbi teſtator inſtituit poſthumum heredem
⁊ poſtmodū duxit aliam vxorem ex qua reliquit poſthumū,
diciꝛ ibi ꝙ ille dꝫ eſſe heres.⁊ ſic oſtēdiꝛ diſpoſitio ad aliū qui
nō erat poſthumus tpe teſtamēti.ad idē facit tertio. l. ānua.
ſ.j.ff.de annu.leg.vbi teſtator legauit ſacerdoti hierophila-
to:⁊ cōcludiꝛ ibi legatū deberi etiā ſucceſſori.⁊ ſi fuerit expreſ
ſum nomen ꝓpriū vt hierophilato:nihilomin9 tranſit diſpo
ſitio in ſucceſſorē.ergo eodē modo debemus dicere hic:quia
ſi cā cōmittiꝛ alicui prelato etiā expſſo noīe ꝓprio qđ diſpoſi
tio dꝫ trāſire in ſucceſſorē.cuius cōtrariū diciꝛ hic in tex.So.
gl.multū breuiter ſe expedit de his cōtrarijs dicēdo qđ teſta
tor ibi illud voluit.⁊ fuit gloſſ.doct.antiq.ſꝫ non aperit gloſſ.
qūo colligitur mēs iſta teſtatoris ꝯ diſpoſitionē iuris: vnde
dic ſpecialius maxime poſt Cal.ꝙ in.ſ.titiā.venit agathea
poſtea empta:qꝛ teſtator dixit lego,ancillā agatheā que mea
erit tpe mortis.vnde propter verba ſequētia apparet,qđ te-
ſtator non intellexit de preſenti agathea ſed de agathea que
poſtea ſua eſſet tpe mortis.¶ Vñ aduerte vltra Bal.ꝙ re-
latiuū que,de ſui natura reſtringit precedētia.vt in. l. ſtichū.
ff.de leg.j.⁊.l.cunctos populos.C.de ſum. trin.⁊ fide catho.⁊
in.l.omnes populi.ff.de iuſt.⁊ iure.⁊ vtrobiqꝫ p Barto.vñ ſe-
cus ſi teſtator ſimplr dixiſſet lego agatheam ancillā meā. ar.
in.l.ſi ita.ff.de au.⁊ arg.lega.⁊ qđ not.in.c.qꝛ circa.de priuile.
Ad.l.placet.dic qđ potius facit ꝓ qꝫ cōtra:qꝛ poſthumus eſt
nomen appellatiuum:⁊ indifferenter comprehendit omnē
poſthumū dummodo ſit iſti9 teſtatoris.nā ibi teſtator nō re-
ſtringit ſe ad tēpus teſtamēti.Ad.l.annua.ſ.j.dic qđ multi-
plex eſt intellectus illi9.l.nā primo pōt intelligi ꝙ verbū hie-
rophilato nō ſit nomē proprium ſed nomen appellatiuum
templi vel officij:vnde hierophilato grece idem eſt latine ꝙ
ſacer.cuſtos:⁊ ſic communiter intelligitur illa lex.⁊ ſic intelle-
cta cōcordat cū iſto.c.itē ſcđo pſupponēdo ꝙ illud verbum
ſit nomē ꝓprium:tamē ꝓpter verba ibi ſequentia apparuit
de voluntate teſtatoris qđ volebat ſolui etiā ſucceſſori . nam
ibi teſtator relinquit legatū annuum ſacerdoti qui in illo tē-
plo erit:que verba ſunt extenſiua ad futurū tps . vt not. in.c.
ſignificauit.de teſt.p Inn.p hec habes ſoluta omnia ꝯtraria.
⁊ habes gl.declaratam vſqꝫ ad vltimā partē quā nunc proſe-
quor qꝛ attingit materiā ſeparatā a predictis.¶ Sed aggre
diendo tunc materiā pdictā que eſt multū captioſa ⁊ diffici-
lis:⁊ facit nedū ad materiā huius ti.ſed etiam ad alias diſpo
ſitiones cum queritur an diſpoſitio ſit realis an perſonalis
ſic an extinguatur cū perſona an tranſeat in ſucceſſorem. nā
etiā priuilegiū pſonale extinguitur cū perſona : vt in regula
priuilegium.de reg.iur.in.vj.reale vō trāſit in ſucceſſorē.vt in
c.cū veniſſent.de inſti.Ideo quero gn̄aliter nunquid diſpoſi
tio cēſenda ſit ſemper perſonalis ex eo quia expreſſum eſt no
men appellatiuū ſeu dignitatis.⁊ qđ idē ſit multa ſcribuntur
hic,per doc.⁊ per Joā.an.latius in regula priuilegium pre-
alle.⁊ per Bar.in.d.l.⁊ qꝛ.ff.de iuriſ.om.iu.ſuccinte tamen ibi
8 tranſit.⁊ facit qđ ipſe no.in.d.l.centeſimis.¶ † Sed conclude
ſic clare breuiter ⁊ concluſiue ꝙ ad cōiecturandā qualitatem
diſpoſitionis debemus principalr attendere nō ad noīa pro
pria ſeu appellatiua ſed ad alia verba cōtēta in diſpoſitione.
a Itē ad materiā ſubiectam a ⁊ ſi vba vel materia ſubiecta b in
b nuunt ꝙ diſpoſitio dꝫ eſſe pſonalis ſic erit cēſenda non obſtā
te qđ ſit expreſſum nomē appellatiuum.Exēplum in vbis vt
ſi papa cōmiſit cām epō ſenēſi expſſo noīe dignitatis tm̄ ſed
dixi qđ commiſſionē ſibi faciebat ꝓpter trāſactā in eo vitā et
acumē ſciētie ſue.nam ex his verbis clare cōſtat qđ nō habuit
reſpectum ad dignitatē ſed ad perſonā.nā vba deſeruiūt in-
tentiōi ⁊ nō intētio vbis.ad hoc.c.mādata.de pſum.⁊ in.c. ij.
ſequeris.in fi.de app.⁊ ſatis voluit Jo.an.in.d.regula ꝑuile-
giū.⁊ Inn.j.e.c.fi.exēplū in materia ſubiecta:fuit excōicatus
epſ ſeneñ.expreſſo noīe dignitatis tm̄ : certe excōicato non
tranſit in ſucceſſorem qꝛ excōicatio nō ferꝛ niſi tm̄ ꝓpter ꝯtu
maciā ſeu delictū qñqꝫ.iuxta no.in.c.chriſti.xj.q.iij. ergo non
dꝫ extēdi ad ſucceſſorē qui nō reperiꝛ cōtumax aut delinquēs
vñ ex materia ſubiecta comprehēdim9 ꝙ diſponēs habuit re
ſpectum ad pſonā ⁊ ad dignitatē.ꝓ hoc vide tex.cum gl.q eſt
no.in.c.aduerſus.de immu.ecc.⁊ ideo ſi excōicatur vicari9 epi
nō trāſit in ſucceſſorē.vt not.in.c.j.de off.vica.lib.vj.Ad idem
vide ho.gloſſ.in.c.ij.in ver.mortuo.⁊ in v expreſſerit.de teſt.li.
vj.que dicit ꝙ ſi amic9 ⁊ familiaris alicui9 abbatis fecit eum
executorē teſtamenti ſui expreſſo nomine dignitatis tantum
illud officium nō trāſit in ſucceſſorē,qꝛ illa officia ſolēt cōiter
iniungi amicis ⁊ ideo ex quo cōſtat de amicitia ⁊ familiarita
te debem9 preſumere ꝙ diſpoſitio fuerit pſonalis:⁊ hāc con-
cluſionem not.qꝛ facit ad multa.ad quā allego tex apertum
in.c.requiſiſti.de teſta.in.c.pontifices.xij.q.iij.vbi dicitur ꝙ ſi

relictū ſit epō vel alteri prelato a cōiuncto vř factū ꝯteplatio
c ne perſone c ⁊ nō contēplatione eccleſie lꝫ ſit expreſſum nomē
dignitatis:ſec9 ſi fieret ab extraneo. Ad idem.c.dilecti. iūcta
gl.de foro cōpe.vbi ꝓbatur ꝙ ſi in cauſa eccleſiaſtica daꝛ re-
ſcriptū expreſſo noīe ꝓprio ꝯ platū qđ intelligiꝛ reſcriptū da
tū ꝯ dignitatē rōne materie ſubiecte. Si aūt ex verbis vel ex
materia nō pōt ſumi cōiectura de qualitate diſpoſitionis qꝛ
materia ⁊ verba ſunt ꝓportionabilia pſone ⁊ dignitati. Exē-
plū in delegatione cauſe vel in priuilegio.nā iſte ſolent cōcedi
pſone nō dignitati:vt p totū iſtū titulū.⁊ tūc diſtingue,aut eſt
expreſſum nomē ꝓpriū tm̄:⁊ diſpoſitio eſt perſonalis:aut ap-
pellatiuū tm̄:⁊ diſpoſitio eſt realis:vt probaꝛ hic in tex.ibi ſub
expreſſis nominib9 locoꝝ ⁊ nō perſonarū ⁊ expone locoꝝ.i.
dignitatū q̄ locis preſunt. Ad idē.c.ſi gratioſe.de reſcri.li.vj.
vbi etiā tex.notabiliter idē ꝓbat reſpectu mādatoꝝ:vt ſi mā-
dator diſponit ſub noīe ꝓprio vel equipollēti:tunc diſpoſitio
nō tranſit in ſucceſſorē.ſecus enim ſi ſub noīe dignitatis : vt ſi
papa diceret ſedes apoſtolico cōmittit tibi hanc cām ⁊c.per
hoc ſoluiꝛ cōtrariū qđ formari pōt de.c.lꝫ.ſ.eo.licet Hoſt.ali- a
ter ſoluat ⁊ minus bene.idē qđ.ſ.tenet Bar.in.l.⁊ qꝛ preal.aut
eſt expreſſum nomē propriū ⁊ appellatiuū ſimul:vt quia dicit
Karolo etiā epō ſeneñ.⁊ tunc eſt dubiū vtrū actus debeat at-
tribui pſone an dignitati.⁊ quidā dicūt ꝙ dignitati,qꝛ ipſius
qualitas eſt potētior ⁊ firmior. Alij dixerunt ꝙ ſi precedit no
mē ꝓpriū diſpoſitio eſt perſonalis:ſecus ſi nomē dignitatis.
⁊ hanc opi.tenet glo.in.l.cū ita.ſ.j.ff.de cōdi.⁊ demon.⁊ Pe.⁊
Bar.in.d.l.⁊ quia.ſed Guil.diſtinguit vtrū diſponens habe-
at familiaritatē perſone ſeu notitiā : ⁊ procedat premiſſa di-
ſtinctio.an nō habet notitiā perſone,⁊ tunc videř cōſideraſſe
dignitatē:⁊ ſic pōt ſaluari precedens opi. Hec opi.q̄ ſatis pla
cet videtur probari ex duabus legib9 ſimul iūctis.ff.de ſtipu.
ſer.l.ſi cōmunis ſeruus.⁊ als incipit ſi ſeruus cōmunis. vbi tex.
fin.in hac materia facit differentiā cū cōmunis ſeruus ſtipu-
latur dominis ſuis vtrū precedat nomē appellatiū an nomē b
propriū dominoꝝ.alia.l.eſt.ff.de re.du.qui habebat. vbi text.
vult ꝙ ſi exprimens nomē ꝓpriū ⁊ nomē appellatiū alicui9
errauit in nomine proprio aut appellatiuo : in dubio ſi nō hꝫ
notitiā perſone videř cōſideraſſe nomē appellatiuū ⁊ ꝙ per-
inde eſt ac ſi nomē ꝓpriū nō fuiſſet adiectū. Hec op.placet.d.
Ant.hic ſed ego alle.Bar.qui hanc op.expreſſe tenet in.d.l.ſi c
cōmunis ſeruus.⁊ dat ibi aliā no.limitationē dicēs,ꝙ ſi ꝑm al
terū diſpoſitio eſſet inutilis debem9 in dubio dicere illud no-
d mē fuiſſe cōtemplatū ꝑm qđ diſpō tenet. d ꝓ hoc.c.abbate . de
verb.ſig.⁊.l.quoties.ff.de vb.obl.⁊ per hoc dico ꝙ ſi commiſ- d
ſio fuit facta expreſſo noīe dignitatis ⁊ erratum fuit in noīe
proprio nō eſt curādū de illo errore ex quo diſponēs non ha
bebat notitiā illi9 pſone.ſecus ſi habuiſſet notitiā.p. d. l. que
habebat.ad predictā diſtinctionem facit qđ legiꝛ ⁊ not. in.c.
mandata prealle.Ex pdictis vř mihi difficile ſuſtineri poſſe
gl.in.c.ſtatutum.ſ.j.de reſcrip.in.vj.in ver.canonicis. quā ibi
ſequitur Archi.⁊ Jo.an in nouella. lꝫ quidam ꝯ. dicit enim e
illa glo.ꝙ ſi delegatus poſt datam literarum deſinit eſſe ca-
e nonicus qđ poterit cognoſcere de cā e:qđ ſatis eſt ꝙ tpe cō-
miſſionis erat capax.nam per predictam diſtinctionem vide
retur aliter dicēdū ꝙ ſi nomē appellatiuum precedet:vel pre
cederet propriū:⁊ papa nō haberet notitiā perſone,ꝙ tūc cū
diſpō ſit realis non dꝫ iſte poſſe cognoſcere ſi deſinit eſſe ca-
nonicus.ꝓ hoc facit qđ not.hic Inno.⁊ ſequunꝛ cōiter doct.
dicētes ꝙ vbi cōmiſſio facta eſt loco ⁊ nō pſone,ſi pſona tunc
exiſtens in dignitate trāſit ad aliā dignitatē nō cognoſcet ipe
9 ſed ſucceſſor. ¶ † Et ꝑm hec incideret alia notabilis inueſti-
gatio nūquid ſuccedens in canonicatu debeat cognoſcere de
cā mortuo canonico cui facta fuit delegatio.⁊ iſte due dubi-
tatiōes nō declaranꝛ p doc.nec hic nec ibi.Si aūt velles ſal-
uare illā gl.pōt dici ꝙ poſtqꝫ cōmiſſio fit canonico vř ſemper
perſonalis:qꝛ canonic9 determinaꝛ p expſſionē noīs proprij:
nā nihil valeret commiſſio ſi diceřꝛ ꝯmitto canonico ſeneñ.
qꝛ eſt incerta.⁊ ideo opus eſt vt exprimaꝛ nomē perſone di-
cēdo cōmitto Pe.canonico ⁊c.⁊ ſic vř qđ nomē proprium ſit
hoc caſu prepotēti9 maxime qꝛ canonic9 non hꝫ ſucceſſorem
in onere ⁊ honore:ſed capitulum ſibi ſuccedit.vt no.glo.⁊ In
noc.in.c.ꝙ ſicut.de ele.⁊ eſt tex.in.c.relatum.de teſta.ſecus aūt
in alijs hn̄tibus dignitatem ſeu perſonatū.nā iſti habēt ſuc-
ceſſorem in onere ⁊ honore.in.c.paſtoralis.ſ.j.de offic. ordi.et
fingiꝛ ſucceſſor eadē pſona cū pdeceſſore.vt no.Innoc.in.c.ꝙ
ſicut.ꝑalle.⁊ hoc tenēdo fruſtra queritur vtrum tranſeat in
ſucceſſorē:qꝛ eſt perſonalis:⁊ extinguiꝛ cū pſona ⁊ eā ſequiꝛ:
vt in regula priuilegiū.de reg.iur.in.vj.Sed tenendo ꝙ com
miſſio ſit realis eſt dubiū vtrū mortuo canonico ſuccedat in
delegatione ſucceſſor delegati.d.Ant.non firmat hic pedes

a ¶ Subiectaꝫ.ad de Fed.ꝯſi.lxviij. vbi tenet ꝙ priuilegium cōmiſſum maſſañ.epō quod nulli poſſit prouideri đ bn̄ficio exiſtēti in eius dioceſi ſine licētia ipſius epiſcopi ſit pſonale.⁊ viđ Pe. de anch.cōſi.ccc-xxviij.icip.diſcurrit hec materia.

✻ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Subiecta.Vide Pau. de caſ.⁊ do.ſoci.i.l. qui habebat.ff.de re.du. vbi eſt text.no.ad propoſitum.

c ¶ Cōtēplatione perſone.adde qđ voluit Ro.cōſil. cccccxj.

d ¶ Diſpō tꝫ.adđ Pe.de an.ꝯſ.px. alle.vbi đt ꝙ ꝯceſſio fctā.B.comiti.eſt realis attentis concurrētib9. in dicta conceſ.

e ¶ Cognoſcere đ cā.adđ ꝙ pau.de ca.ꝯſi.cccxix.in.j. impſſis ꝯſuluit ꝙ ſtante ſtatuto qđ cauſe debeant cōmitti iudicib9 curie vel collegij,et cū ſit cōmiſſa iudici curie vel collegij ꝙ lꝫ deſinat eſſe iudex ꝙ tm̄ đ cā cognoſcet.per d.glo.quā ſequiꝛ idē Ab.ꝯſ. xciiij. Fed.ꝯſ.xxxij.do. de R.deciſi.ſuis. de reſcr.i antiqs.

a ¶ Reuocare vi⸗
carium. Adde ꝙ
voluit Cald. cõſi.
ij. de offi. vica.

Anto. Franciſc.
¶ Ad hoc an vi
carius epi poſſit
etiam reuocari ſi
iuraſſet eps non
reuocare. vid Jo.
an. i. c. ſua nobis.
de of. vica. vbi di⸗
xit ꝙ cõſtitutꝰ in
vicariū ad tps et
iurās añ tps illū
non reuocare ni⸗
hilominꝰ põt illū
reuocare ſine pe
na piurij maxie
qñ ſubeſt iuſta cā
reuocādi: ⁊ ibi di
cit idē eſſe in vica
rio inſtituto a ca
pitulo ſede vacā⸗
te vt poſſit illum
reuocare etiam ſi
fuerit iterpoſitū
iuramentum in il
lius conſtitutiõe.

b ¶ Noſtro. Adde
qd vol. bal. alleg.
cõſil. cccclxvij. j. lib.
⁊ vide Lapū ad
hāc. q. ⁊ ſeq. alleg.
lxxxviij.

❀ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Capellania pa
pe. Uide Abb. in
cõſi. xciij. incip. in
queſtione q̃ verti
tur in. ij. volumi.
Jo. an. in regula
ratione. col. iij. de
reg. iur. in. vj.

❀ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Duo appella
tiua. vide Alexā.
in. l. qui liberis. §.
hec verba. col. pe
nul. ff. de vulga. ⁊
pupil.

❀ Sebaſti. Sapia.
e ¶ Scachūmatū.
Uide Alberi. de
roſa. in. l. clā poſſi
dere. in pñc. ff. de
acquir. poſ. ⁊ aliā
queſt. de lud. ſca⸗
chorum ponit. d.
Jaſo. in. §. illud.
inſtit. de rer. diui.
in addit. ad do⸗
minum Chriſto.
porcum.

f ¶ Jo. an. i. addi.
Adde ꝙ illa fue⸗
runt dicta origi⸗
naliter Oldradi
conſi. cclxxxviij. et
cclxxvj.

lea dicit ꝙ ſi eccleſia nõ habet hic numerum certum: tunc in
dubio etiam nõ ſuccedit ſucceſſoꝛ qꝛ ꝑ moꝛtē extinguitur ca⸗
nonicatus: vt in. c. dilecto. de p̄bē. ſꝫ ſi eccleſia habet numerū
certum tūc dicit ꝙ deciſio pendet ab alio vtrū canonicus ha
beat ſucceſſoꝛem: ⁊ ſic ſimplr̄ trāſit. Sed ego. ſ. dixi poſt Jn⸗
no. qꝛ pꝛopꝛie nõ hꝫ ſucceſſoꝛē lꝫ alteri cõferaꝝ canonicatꝰ: tñ
ſi commiſſio eſſet facta canonicatui ex quo canonicatus ille
cõfert alteri nõ apparet ratio quare ille nõ debeat cognoſce
re. Et ex his redditur vtraqꝫ opin. dubia ⁊ ſubſtentabilis. et
eſſet tutū tenere opin. vt cõmiſſio ſit facta perſone ⁊ ceſſabūt
oēs ambiguitates. ⁊ ſaluabis illā gl. cuiꝰ dictū originaliter eſt
10 Spe. in tit. de dele. §. ſi. verſi. qd ſi cauſa. ¶ † Jtē circa p̄dicta
multum dubitaꝝ ſi cõmiſſio fuit facta vicario epi. vtrū ſi pen⸗
dēte cā deſinat eſſe vicarius poſſit ipſe cognoſcere vel cogni
tio trāſeat in ſucceſſoꝛem. gl. ij. in cle. ⁊ ſi pꝛincipalis. de reſcri.
nimis ſuccincte loqtur dicēs ꝙ ſi fuit expꝛeſſum nomē ꝓpꝛiū
põt ipſe cognoſcere: alſ ſecꝰ: ⁊ nihil dicit vtrū ſucceſſoꝛ poſſit
cognoſcere nec etiā aperit ſi ſit expſſum nomē ꝓpꝛiū ⁊ nomē
appellatiuū ſimul tñ vr̄ loqui qñ vtrūqꝫ fuit expꝛeſſum: ſed ſi
etiā papa non habebat notitiā perſone vr̄ illa gl. deſtrui per
theoꝛicā p̄dictā. Quidā tñ Simõ tenuit ꝙ ſucceſſoꝛ non põt
cognoſcere. Jtē Pet. ⁊ Bal. in. d. l. ⁊ qꝛ. ⁊ in. l. ꝙ pꝛincipi. ff. de
leg. ij. ſꝫ mouetur noua cõſideratiõe. dñt em̄ qd vicarius non
hꝫ dignitatem noīe pꝛopꝛio: qꝛ iuriſdictio ſua eſt epiſcopi, et
facit idē cõſiſtoꝛiū cū epo. vt in. c. ij. de conſue. lib. vj. hinc eſt ꝙ
epo excõicato vel moꝛtuo ceſſat poteſtas vicarij. Jtem eps
a põt reuocare vicariū[a] ad libitū ad hoc bona glo. in cle. fin. de
ꝓcur. in cle. ij. ⁊ de reſcri. no. Jo. an. in. c. pe. de of. vic. vide text.
in. c. j. e. ti. li. vj. hoc pꝛobat per ſile nā ſi aliqd relinquiꝝ pꝛinci⸗
pi legatum tranſit in ſucceſſoꝛem: ſed ſi relinquitur auguſte
ſeu imperatrici non tranſit ad imperatricē futurā: vt pꝛobaꝝ
in. l. ſi auguſte. de leg. ij. ⁊ l. ꝙ pꝛincipi. hoc ideo qꝛ pñceps ha⸗
bet dignitatē noīe ꝓpꝛio. auguſta coꝛuſcat ex radijs impera
toꝛis: ⁊ nihil hꝫ ex noīe ꝓpꝛio. do. Anton. non firmat hic pe⸗
des ſed reperio Pau. de elea. in. d. cle. ⁊ ſi pñcipalis: expꝛeſſe
tenentem contrarium, videlicet ꝙ ſucceſſoꝛ vicariatu ſucce⸗
dit cognitione cauſe delegate. hāc opi. tenet hic lꝫ non alle⸗
get Pau. dñs meus do. Card. dicens ꝙ differētia eſt maxi⸗
ma inter auguſtam ⁊ vicariū: qꝛ auguſta participat de digni
tate mariti paſſiue: qꝛ nihil agit ſꝫ honoꝛatur ex pſona mari
ti. ſꝫ vicarius participat ex iuriſdictiõe epi actiue. nā hꝫ iuriſ
11 dictionem quam exercet. † Et cõiter teneꝝ ꝙ habeat oꝛdina⸗
riā. ⁊ ꝑ hoc alle. gl. in. c. perlectis. xxv. diſt. ⁊ in. c. lꝫ. de offic. vi⸗
ca. lib. vj. tenet hoc Jnno. in. c. ſua. eo. tit. ergo nõ eſt omnimo⸗
do dignitas aliena vt iura tractant de offi. vica. vnde puto ꝙ
idem dicendum eſt de vicario qd dixi. ſ. de habētibus alias
dignitates: licet pꝛopꝛie ⁊ ſtricte vicarius epi potiꝰ dicaꝝ ha⸗
bere quandā ꝓrogatiuā q̄ꝫ dignitatē cū illa non ſit oīno pꝛo⸗
pꝛia: vñ in dubio credo ꝙ papa conſiderauit tribunal ipſius
vicarij de rigoꝛe tñ ⁊ ſubtilitate põt ſuſtētari pꝛecedēs opin,
ꝙ moꝛtuo vicario nõ remanet officium vacans ſeu dignitas
quia nõ eſt, dignitas per ſe ſtans ſꝫ eoipſo ꝙ eps cõſtituit vi⸗
carium daꝝ ſibi iuriſdictio de nouo. ergo de nouo delegatio
tanq̄ꝫ acceſſoꝛia ad illā dignitatē q̄ iam eſt extincta videtur
ad ſuperioꝛē tranſlata. ¶ Dubitatur qd in cõmiſſione facta
legato. nā legatus hꝫ oꝛdinariam, vt in. c. ij. de of. lega. lib. vj.
vide in Spec. de offi. leg. in. §. ſupereſt. v. pone. ꝙ ibi tenet qd
ipſe legatus poſſit cognoſcere licet deſinat eſſe legatus: que
opi. ꝑfecto nõ eſt vera niſi fuiſſet expſſum nomen pꝛopꝛium:
ſed ſi fuiſſet expꝛeſſum ſolū nomen dignitatis eſt dubium nū⸗
quid tranſit ad ſucceſſoꝛem. vide qd no. doc. in. c. nouit. de off.
leg. ⁊ tꝫ dñs Ant. hic ꝙ non tranſit in ſucceſſoꝛē: qd mihi pla
cet: quia legatꝰ nõ hꝫ ꝓpꝛie ſucceſſoꝛē. qꝛ extinguiꝝ dignitas
eo moꝛtuo cum nunq̄ꝫ ſit dare vacationē huius dignitatis
ſꝫ ſemper de nouo creaꝝ. Ex his põt inferri ad deciſionē ſimi
12 lium q̄ſtionū. ¶ † Dubitaꝝ etiā circa materiā qd ſi eſſet ex⸗
pꝛeſſum duplex nomē appellatiuū quoꝛum vnū cõcernit pſo
nā aliud dignitatē: vt ſi dicatur Petro pꝛepoſito ⁊ capella⸗
b no noſtro.[b] nā capellania pape[c] datur perſone: nunquid iſto
c moꝛtuo qui erat capellanus ⁊ pꝛepoſitus ſuccedat in delega
tione ſubſtitutus in p̄poſitura tancū. Abbas hic dicit ꝙ nõ.
do. Anto. dicit hoc verum niſi ille ſuccederet in p̄poſitura et
capellania. Ego credo ꝙ ſatis ſit ꝙ in p̄poſitura ille ſucce⸗
dat quia vbi expꝛimunꝝ duo noīa appellatiua quoꝝ vnū non
eſt capax delegationis pape: alterum vero ſic, nõ poſſumus
dicere ꝙ delegatio ſit facta habito reſpectu ad illā qualita⸗
tem que non erat ſuſceptibilis vnius delegationis ſed perin
de debet haberi ac ſi non eſſet expꝛeſſa ⁊ pꝛobatur in. l. j. §. cõ⸗
munis. de ſtip. ſeruo. vbi tex. no. dicit quod ſi ſeruus cõmunis
ſtipulatur duobus dñis quoꝛum vnus eſt incapax rei ſtipu⸗
late totum acquiritur domino capaci: ⁊ ita in ſimili queſtio⸗
ne aperte videtur tenere Joā. an. in regula rationi. de regu.
iur. lib. vj. in mercu. in ſolutione pꝛime qõnis quod bene not.
quia facit ad multa. Capellania vero non eſt capax delega⸗
tionis: qꝛ opoꝛtet qd ſit aut canonicꝰ aut habens dignitatem
13 vel perſonatū: vt in. d. c. ſtatutum. ¶ † Et ex hoc infertur ad
d aliā queſtionē no. Quid ſi duo appellatiua[d] eſſent expꝛeſſa
quoꝛum quodlibet eſt capax delegationis vt puta ſcribitur
alicui pꝛepoſito ⁊ etiā archidiacono. habebat em̄ ex diſpēſa⸗
tione vel ex vnione iſtas duas dignitates: nūquid ſi iſto moꝛ
tuo ille dignitates conferantur diuerſis perſonis vtrum am
bo vel nemo ſuccedat in tali delegatione. Et de hac queſtiõe
vide plene in regula rationi. pꝛealleg. Joā. and. vbi. ſ. repꝛo⸗
bando abſolutionem cuiuſdam qui hanc queſtionem diſpu⸗
tauit concludit ꝙ vterqꝫ ſuccedit in delegatione, que ſolū mi
hi placet, quia argum. huius text. commiſſio fuit facta vtriqꝫ
dignitati ſed iſte perſone repꝛeſentant illas dignitates ⁊c.
14 ¶ † Jtem adde aliam queſtionem nota. Quid ſi cauſa fuit
commiſſa epiſcopo ſenenſi ⁊ poſtmodum pendente queſtio⸗
ne eps ſenēſis eſt electus in archiepm ſeneñ. ſicut cõtingit his
diebus floꝛētie: nunqd poſſit archieps cognoſcere ex quo de
legatio fuit facta epo. vide plene ꝑ Jo. and. in addit. Spec. in
eo. tit. §. reſtat. v. quid ſi cā. vbi cõcludit qd ſic qꝛ adiectio ⁊ au
gmentatio dignitatis nõ mutat ſubſtantiā perſone nec hono
rem pꝛiſtinū, vt in. l. pe. ff. de ſena. Jtē qꝛ pꝛomotus in archi⸗
epm nõ deſinit eſſe eps. nam ⁊ papa appellat ſe epm: vt not.
15 in pꝛoe. vj. ¶ † Et induciꝝ hoc ad. q. quotidianam q̄ accidit ſe
pe inter luſoꝛes ad ſcachos: vtrum ꝓmittēs dare ſcachūma⸗
e tum[e] cū pedona: ſi cū pedona facta regina videaꝝ ſatiſfeciſſe
videtur qd ſic: quia adiectio dignitatis nõ mutat ſtatum pꝛi
mum: vt. ſ. dixi. Jn ꝯtrium tñ facit qꝛ artificiū confundit offi⸗
cium. vnde ſi lego ſeruo expꝛeſſo nomine officij ſi ille eſt effe⸗
ctus artificialis extinguiꝝ legatū qꝛ de officio trāſiuit in ar⸗
tificiū qd eſt pꝛepotentius. de quo eſt tex. no. in. l. legatis ſer⸗
uis. §. ſi ex officio. ff. de leg. iij. ⁊ ibi ꝑ Barto. qui tñ non firmat
pedes. tetigit etiā dubitando Cyn. in. l. ij. de ſuſpe. tu. Sed tu
f vide plenius ꝑ Jo. an. in addi.[f] Specu. in loco ꝓxime alleg.
⁊ ibi dicit fuiſſe bononie diſputando concluſum: qd aut qs ꝓ
miſit dare ſcachum cū certa pedona: ⁊ tunc nõ eſt curandum
ꝙ ſit effecta regina quia cõſtat de coꝛpoꝛe: ⁊ dignitas aucta
nõ mutat ſtatum, ꝓꝛē. ad hoc. d. l. pe. d ſena. ad hoc. l. falſa de
mõſtratio. §. j. ff. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ facit. l. in vēditionibus. ff. de
contrahē. em. aut ꝓmiſit ſimplr̄ dare cū pedona ⁊ non poteſt
dare cū ea que eſt effecta regina. ꝑ hoc ho. tex. in. d. §. ſi ex offi⸗
16 cio. ⁊ hoc nõ. ¶ † Jtē circa pꝛedicta dubitaꝝ nūqd iſte tex. ha
beat locū cū alicui cõmittiꝝ aliquod miniſterium ſine iuriſdi
ctione vtrū tranſeat in ſucceſſoꝛe ſicut tranſit hec iuriſdictio.
Doct. hoc non tangūt aperte. ſed Bar. in. d. l. ⁊ qꝛ ꝓpe fin. di⸗
xit ꝙ non: lꝫ ſit expꝛeſſum nomen dignitatis. alle. ſolū Jnno.
in. c. ſi. j. eo. Et ad iſtū tex, reſpondet qd pꝛocedit cū delegatur
iuriſdictio. Sed aduerte qꝛ Bart. errauit qꝛ non eſt verū qd
Jnnoc. ita loquaꝝ: ſed loquiꝝ cū diſtinctiõe. dicit em̄ quod aut
committitur tale miniſterium qd de facili vel cõiter exerceꝝ
per conſtitutos in illa dignitate: ⁊ tunc trāſit in ſucceſſoꝛē. Ex
emplū ſi mādaretur epo vt citaret pꝛioꝛes huiꝰ ciuitatis ad
curiā: nam tūc nõ apparet rõ quare illud mādatū nõ dꝫ trāſ⸗
ire in ſucceſſoꝛem. Aut tale negotiū ꝙ de facili nõ expediꝝ ꝑ
oēs lꝫ habeāt illā dignitatē: ſꝫ reqrit excellētiā perſone vel in
ſcia vel in conſciētia: vt mandaꝝ alicui epo maltū docto, vt de
beat certis gētibus pꝛedicare. iſto moꝛtuo nõ trāſit hoc offi⸗
cium in ſucceſſoꝛem: qꝛ videtur papam habuiſſe reſpectum
ad excellētiā perſone. qd dictū bene not. Ego nõ video bonā
ratiōem diuerſitatis inter nudū miniſteriū ⁊ actū iuriſdictio
nis. nā ⁊ idem poſſet cõtingere in actu iuriſdictionis, Pone
em̄ ꝙ cauſa multū ardua ⁊ maximarū perſonarum ſit cõmiſ⸗
ſa alicui pꝛelato habenti ſciētiam eminētē. nā certe p̄dicta cõ
ſideratio Jnno. vēdicat ſibi locū etiam in iſto caſu: ⁊ foꝛte ob
hoc Hoſtien. tenet ibi indiſtincte qd trāſit in ſucceſſoꝛem ex
quo fuit expꝛeſſum nomen dignitatis: quia quilibet conſtitu
tus in dignitate pꝛedicta p̄ſumiꝝ homo pꝛecipuus, Ex con⸗
iecturis tñ poteſt ſaluari iſta opi. Hoſtien. ⁊ vide hic per Jo.
andr. qui recitat opin. quoꝛundam antiquoꝛum qui in ſimi⸗
li. q. cõceſſerunt totum oppoſitum. ¶ Jn ea. gl. in ſi. Hoſt. di
cit quod hec queſtio non poteſt accidere in eccleſia Pariſiē.
vel Carnoteñ. quia lꝫ ibi ſint plures archidia. vnus ſolus te⸗
net nomē archid. eccleſie maioꝛis, Sed p̄ſuppoſito ꝙ detur
equiuocatio: tunc dicit recurrendū ad papā, vt ipſe declaret
de quo ſenſerit. argu. in. c. ij. ſ. eodem. ⁊ hec opin. videtur com
muniter placere omnibus doct. ⁊ mihi ſatis placet: qꝛ nõ de
bemus ſtare pꝛeſentatiõi qꝛ a pꝛincipio poſſet qs ſub fraude
impetrare

a ¶ Multũ allegabilis. vide iſtũ tex. alle. ꝑ d. Ant. i. c. vt debitˀ. de ap. ⁊
in. c. cãm q̃. de ꝓſcri. bar. i. l. j. §. interdũ. ff. a quibˀ ap. nõ lꝫ. And. barba.
b ¶ Stricte interpretari. Adde Alex. conſi. cxc. ij. lib.
c ¶ Clauſula appellatione remota. Adde lap. alle. liij. ⁊. lxxj. ⁊. lxxxiiij.
Zacharias. ¶ Tu dic ꝙ iſta clauſula tollit appellationẽ a diffinitiua
non aũt ab inter-
locutoria vt not.
plene bar. ⁊ doct.
in. l. ſi. in. iiij. co. in
ſi. v. ⁊ ſcḋm hoc ſi
opponas. C. de
ſentẽ. itẽ derogat
iuri. Aduertas
tñ ꝙ operatur ꝙ
ꝑs poſſit appel-
lare ſed agit ꝙ iu
dex nõ debeat ta
lẽ appellationem
admittere. not.
Bald. in addi. ad
Spe. in ti. de ap.
v. clauſula appel
latione remota.
Adde tñ ꝙ cũ ta
li clauſula nõ pȯt
legatus de latere
nec alius quiuis
minor papa ⁊ ꝓn
cipe committere.
not. idẽ Spe. i ti.
de lega. §. nunc
oſtẽdẽdum. verſi.
xiiij. not. iſte in. c.
dilectus. ĩ. de pre
ben. ⁊ Alex. cõſil.
cvij. volu. iiij.
Anton. Franciſ.
¶ De effectu iſtiˀ
clauſule appella-
tione remota. ⁊ q̃
appellationes ꝑ
eam remouean-
tur. vide per gl. i
c. paſtoralis. ⁊ ibi
ꝑ doc. ĩ. de app. ⁊
vide Bal. in. l. ne
ceſſariũ. de ori. iu
ris vbi dicit ꝙ ta
lis cla pȯt appo-
ni in ſtatuto ſicut
⁊ cla reductione
remota. ⁊ hec cla
trahitur etiã ad
cãm recõuẽtiõis
vt pulchre not. d.
Abb. i. c. ij. ḋ mu.
pe. ⁊ dñ dꝛ hic qḋ
hec cla nõ pȯt ap
poni i reſcriptis
ab inferiore a pa
pa vl̃ a principe.
Dicas hoc verũ
quo ad ſnĩas dif-
finitiuas, ſecus q̊
ad interlocuto-
rias. vt no. gloſſ.
bar. ⁊ doc. i. l. ſi. i. j.
col. circa ſi. in vſ. ⁊
ſcḋm hoc ſi oppo
nas. C. ḋ ſen. ⁊ in-
tellige ꝙ hec cla
non pȯt apponi
niſi a papa vl̃ ꝓn
cipe vt dictũ eſt:
ad effectum dero
get iuri. ſed quo
ad effectũ vt de-
ſeruiat iuri pȯt
apponi a q̃cunqꝫ
ordinario vt not.

impetrare ſub nomĩe equoco: vt ſi ipetrauit Pe.
canonicˀ ſenẽſ. ⁊ duo ſunt ibi canonici hoc nomi
ne nũcupati: ⁊ ſic eſſet cõtra. c. ſi. ẽ. de reſcrip. item
nõ debemˀ ſtare ſorti: qꝛ ſors poſſet cadere ſuper
eum de quo in veritate papa nõ ſenſit: iuriſdictio
autem non datur a ſorte ſed a papa.
1 ☞ Preſentatio an ſit ius vel gratia.
2 Priuilegiũ dꝫ ſtricte intelligi qñ vertitˀ in preiu-
ditium tertij alias ſecus.
3 Judex delegatus habet poteſtatem etiã cogno-
ſcendi in tertios comparentes pro iure ſuo.
Tertius ratione ſui intereſſe poteſt appellare.
4 Clauſula appellatione remota non operatur cir
ca tertios pro ſuo iure comparentes.
5 Cõmiſſio facta delegato vt eccleſiã ordinet quid
importet vide per totum.
6 Appellans malitioſe non eſt audiendus.
7 Statutum tollens exceptionẽ debet intelligi niſi
pars vellet incontinenti probare.

SUper eo. Si queſtionẽ de
iure preſentandi
papa delegat cũ clauſula appellatiõe
remota ⁊ ſub ea forma vt delegatˀ ad
ꝑſentationẽ eiˀ ad quẽ viderit ꝑtinere ordinet ec-
cleſiã ꝑ hoc non hꝫ inſtituere ſꝫ ꝓnũtiare: ⁊ is ad
quẽ pertinet inſtituet, ⁊ ſi iuri ſuo detrahitˀ licite
appellat ⁊ eſt caſus difficilis ⁊ nota. ⁊ multũ alle-
a gabilis.ᵃ Cõis diuiſio. ſcḋa ibi: hoc tuã. ¶ Caſus
literalis. Queſtio vertitˀ iter aliquos ſup ꝑñtatio
ne rectoris in aliqua eccleſia: committitur cã ſup
hoc alicui ſub hac forma mãdamˀ vt ſi cõſtiterit
ius de quo agitˀ ad alterutrã partẽ ꝑtinere ad ꝑ-
ſentationẽ illiˀ iudex ordinet eccleſiã appellatiõe
remota. primo querit vtrũ liceat iudici delegato
ignorãte ep̃o archi. vel archipreſbytero ad quẽ ꝑ
tinet inſtitutio ꝑſentatũ ſibi clericũ in poſſeſſionẽ
eccleſie mittere. ⁊ ſi aliquis illorum ad quem ꝑti-
net inſtitutio appellauerit vtrum eorum appella
tionibus deferendũ ſit. Papa ɔſultˀ rñdet qḋ lꝫ
qõnẽ cõmittat de ꝑñtatione appellatiõe remota:
non tamen eſt eiˀ intẽtiõis facere ꝑiudiciũ dioce-
ſano ep̃o, archidiacono vel archipreſbytero: vñ
clericus inſtituẽdus ꝑñtari dꝫ, illi ad quẽ de iure
pertinet inſtõ. ⁊ ſi ɔ̃ factũ fuerit eorũ appellatio
valebit: qꝛ appellatio ſolũ ꝓhibita eſt illis inter
1 quos cã vtitˀ ⁊ non ꝑdictis. Ber. ¶ † Not. p̃io ibi
ius de quo agitˀ ꝙ ꝑñtatio q̃ ſit per patronum eſt
ius, alibi tñ dꝛ ꝙ eſt gratia: vt i. c. iij. ĩ. de iurepat.
Quidã dixerũt ꝙ inſpecta prima inſtõne iuriſpa
tronatˀ fuit gratia: ſꝫ hodie eſt ius. ſed credo me-
lius poſſe dici ꝙ ſemꝑ fuit merũ ius annexũ ſpiri
tualibus: vt no. in. c. quanto. ĩ. de iudi. ⁊ ibi dixi ſꝫ
hoc ius cõpetit patronis ḋ gratia. ⁊ ſic loquitˀ. d. c.
iij. ⁊ vide de hoc qḋ no. Inno. in. c. cũ inter. ⁊. c. qḋ
2 ſicut. de elec. ¶ † Scḋo no. ꝙ vba ꝓlata inter ali-
quos quorũ cauſa ɔmittitˀ per principẽ debẽt ſtri
cte intelligi: vt ita euitetur ꝑiudiciũ tertij: vñ non
debẽt verba capere illũ intellectũ quẽ poſſunt ca
pere ex lato verborꝫ ſignificato. ⁊ hoc ideo qꝛ ꝓn-
ceps nõ preſumitur velle ꝑiudicare iuri tertij: de
quo nõ facit mentionem. ⁊ ad hoc allegatur quo
tidie iſte tex. ⁊ ſatis ɔcor. l. ij. §. ſi qs a ꝓncipe. ff. ne
quid in loco pub. ⁊ facit iſte tex. ad no. per Innoc.
in. c. cũ dilecti. de dona. vbi dicit ꝙ quatenˀ priui-
legiũ ꝓncipis preiudicat iuri tertij debet ſtricte
b interpretariᵇ vt minˀ preiudicet tertio q̃ꝫ fieri poſ
ſit. facit. c. paſtoralis. ĩ. ḋ ꝑuilegijs. ¶ Tertio no-
ta ꝙ iudex deputatus inter patronos diſceptan-
tes ſuper iurepatronatus non percipit poteſta-
tem conferendi illud beneficium ad preſentatio-
nem illius qui declarabitur patronˀ eccleſie ſi in
delegatiõe fuit dictũ vt ad preſentationẽ illius or
3 dinet eccleſiã. ¶ † Quarto no. ꝙ delegatus reci-
pit poteſtatem cognoſcẽdi nedum inter partes:
ſed etiã inter tertios cõparentes ꝓ eorũ intereſſe:
⁊ poteſt talis tertius ſic cõparens apellare a dele-
4 gato ſi iuri ſuo detrahitˀ per illũ. ¶ † Itẽ not. qḋ
c clauſula appellatione remotaᶜ operatˀ vires ſuas
reſpectu par. iũ nõ autẽ reſpectu tertij cõparẽtis
d ꝓ ſuo intereſſe. ⁊ ad hoc quotidie allegat iſtũ tex.ᵈ
⁊ facit qḋ ſi ſtatutũ remouet appellationẽ reſpe-
ctu inſtrumẽti cõfeſſionati qḋ nõ cenſeatur appel
latio remota reſpectu tertij cõparẽtis pro ſuo in-
e tereſſeᵉ. Et ratio huius eſſe pȯt qꝛ princeps in du
bio nõ intendit preiudicare iuri alicuius ex quo
de eo nõ facit mentionẽ. ¶ Et not. hic tex. apertũ
quod inter partes remotio appellationis opera
tur plures effectus. nã vides hic qḋ papa diſtin-
guit inter partes ⁊ tertiũ. ⁊ dicit Abb. hic colligi
ꝙ remotio appellationis facit qḋ ſententia poſſit
mãdari executioni nõ obſtãte appellatiõe partis.
ad idẽ. c. paſtoralis. §. preterea. ĩ. eo. ⁊ plene not. de
5 materia. ĩ. de appella. c. paſtoralis. ¶ † In glo. ij.
op. cõtra tex. videtˀ enim qḋ iſte delegatus virtute
cõmiſſionis ſibi facte poterat cõferre ſeu inſtitue
re ad preſentationẽ illius quẽ declarauit eſſe pa
tronũ. hoc enim importãt verba cõmiſſionis. fuit
enim ſibi iniunctũ qḋ ſi cõſtiterit ius preſentandi
ad alterutrã partiũ pertinere quod tunc ad pre-
ſentationẽ illius debet ordinare eccleſiã de perſo-
na etiã idonea: certũ enim eſt qḋ illa verba ordina
re eccleſiã ſunt multũ lata: ⁊ nõ poſſunt verificari
in inſtitutione ſeu collatione, ꝓpter illa verba pre
cedẽtia de perſona idonea ⁊c. ăs enim illa verba
nihil operãtur ſi ordinatio faciẽda eſt per aliũ cõ-
tra. c. ſi papa. de priui. li. vj. ⁊ l. ſi quãdo. C. de in off.
teſta. Sol. dicit gl. in ver. ordinet. qḋ illa verba de-
f bent exponiᶠ ordinet eccleſiã. i. ꝓnuntiet eã ordi-
nandã: ſed certe iſta expoſitio improprat literã ⁊
fruſtra hoc fuit. ẽ. additũ. nã eo ipſo ꝙ ꝓnũtiat ius
patronatus ad alterũ pertinere ſatis ꝓnũtiat ec-
cleſiã ordinãdã ad preſentationẽ illius: ⁊ ideo dic
melius vt illa verba aliquid operẽtur ⁊ minus q̃ꝫ
poſſit preiudicetur tertio qḋ iſte vltra pronuntia
tionẽ ſuper iuſpatronatus debet inſtare ſuper or
dinatione eccleſie quantũ pȯt ſine preiudicio alte
rius. vnde poterit mandare habenti inſtitutionẽ
vt ordinet eccleſiã ad ꝑñtationẽ illius: ⁊ ſi non
vult ordinare poteſtas deuoluitˀ ad eũ. ar. ĩ. e. pru-
dentiã ſm̃ Hoſt. ⁊ bene, ⁊ ex hoc habes vnũ effe-
ctum illorũ verborũ. ¶ Scḋs effectus colligitˀ ex
ſi. gl. qḋ ſi habens inſtõnẽ cõſenſit delegato vt in
ſtituat valebit inſtõ: quia ceſſat ꝑiudicium tertij.
¶ Tertius effectus ſm̃ Inn. ⁊ alios ꝙ ſi habens
inſtõnẽ nõ ɔdicit iſta valebit inſtõ iſtius delega-
g ti. Quidã moderni in hoc tenẽt ɔtriũᵍ dicentes ꝙ
niſi expreſſe ille conſentiat nõ pȯt delegatus inſti
tuere cũ ſibi mãdatur cauſe cognitio ⁊ non inſtõ.
primũ dictũ plus plꝫ: qꝛ vt dixi hic nõ mandatur
ſimpliciter cauſe cognitio: ſed etiam vt de ꝑſona
idonea ordinet eccleſia, vnde ſi habẽs inſtõnẽ nõ
ɔdicit vr̃ cõſentire ⁊ renuntiare in hoc iuri ſuo, et
ꝓ hoc facit iſte tex. in eo qḋ dicit ꝙ iſte dꝫ appella
re iuri ſuo infertur ꝑiudicium. ¶ Quartus effe-
ctus: qꝛ ſi ius inſtituẽdi ꝑtinet ad papam vt pu-
ta ex deuolutione poterit delegatus inſtituere qꝛ
ceſſat hoc caſu ꝑiudicium tertij, ⁊ vba debẽt intel
ligi lr̃e in ꝑiudicium mandantis. vt in. c. cũ dile-
b ctus. de cõſue. Jo. de lig. in hoc tꝫ ɔtriũᵇ cum iſti
non ſic mãdatum vt inſtituat. nec ob. c. le. ſi de bñfi
cio. de ꝓben. quia loquitur in alio caſu ſm̃ eũ: ſed
primũ dictũ plus mihi plꝫ: qḋ vr̃ tenere Joã. an.
cũ hic mandetur ordinatio eccleſie: ⁊ ceſſet in hoc
caſu ꝑiudicium tertij ꝙ fuit cauſa reſtringendi
illa verba debent capi in ꝓprio caſu. ¶ Quintus
effectus ſcḋm alios vt recitat Pet. eſt, qꝛ poterit
iſte declarare per quẽ debeat fieri inſtitutio. Ali
qui in hoc contradicunt. vt do. Ant. qꝛ delegato

voluit Bal. in addi. Spe. in ti. de ap. in ver. cla appellatione remota. ⁊
ibi etiam ḋt ꝙ hec cla nõ obſtat tertio ɔparẽti ꝓ ſuo itereſſe. ⁊ viḋ bal.
in. l. j. in ꝓn. ff. de inoff. teſt. ⁊ Alex. in cõſi. lxxvj. i n. iiij. ꝑte cõſi. vbi ḋt qḋ
ſi hec cla ponatˀ in ſtatuto intelligitˀ de oĩ appellatiõe ſiue ab iterlocu-
toria ſiue a diffinitiua. ⁊ vide Bar. in. l. ſi. ꝑ alle. C. de ſen. in. ſi. col. vbi ḋt
ꝙ hec cla non cõ
ꝓhẽdit recuſatio
nẽ iudicis nec tol
lit iniquitatẽ ſnĩe.
❧ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Iſtũ tex. vide
Ale. in ɔſi. cxxiij.
inci. ſcripſit eccĩa
ſtes in. iiij. vo. ⁊ vi
de ad qḋ iſtũ tex.
adducit Alex. vt
refert Fel. i. c. pe. ⁊
ſi. ĩ. ḋ iuḋ. ⁊ ad qḋ
adducit Imo. i. c.
ĩ. de ɔſti. vt refert
ibi Fe. in vl. char.
e ¶ Pro ſuo inter
eſſe. adḋ qḋ voluit
Ale. cõſi. lxxx. vbi
ḋt qḋ ſtãte ſtatu
to qḋ inſtrã habe
ant executionẽ pa
tã dꝫ itelligi quo
ad eos iter quos
eſt ɔfectũ inſtrm
nõ quo ad tertiũ.
f ¶ Debẽt exponi.
ſi̾s expoſitio ſm̃
Hoſt. in. l. furti. §.
mãdati. ff. de his
q notã. infa. ⁊ in. l.
ij. de admi. tu. ⁊ in
l. idebiti. §. ſi poſt.
ff. de cõdic. inde. l.
circa. §. ſi qs. ff. de
ꝓba. c. ſi in plebi-
bus. lxiij. diſt.
Andre. Barba.
g ¶ Tene ɔtriũ. ſed
forte ob. ꝙ voluit
Bart. i ſi. i. l. ſepe.
ff. de re iu. ⁊ Inn.
in. c. cũ igeneſi. de
ele. ⁊ qḋ voluit io.
an. i. c. Jo. de teſt.
⁊ qḋ no. in. l. q̃ do
tis. ff. ſo. ma. ſꝫ di-
ctũ Inn. h vr̃, ve-
rũ ꝑ iſtũ tex. in v.
reclamãte. And.
Barba.
b ¶ Tenet ɔtriũ.
⁊ ſequitur hic do.
Car. ipſum Jo. ḋ
lig. Jo. de imo. ſe
quitur dictũ In-
no. hic.

a ¶ Ordinationē no. ꝙ ſi papa cōmittit cauſam vt hic dicitur de plenitudine poteſtatis poterit delegatus inſtituere ⁊ in poſſeſſionem mittere. ita etiam hic ſequitur Bal. Andre. Barba. Anto. Franc. ¶ Qñ papa cōmittit cām de plenitudine poteſtatis vr̄ includere omnes defect⁹ ſolēnitatis nō aūt defectus inhabilitatis vel alios naturales defect⁹ vt ꝑ ſpe. in tit. de leg. in. §. nūc oſtēden. in v̄. ⁊ no. ꝙ ſi clā. ⁊ ibi Bal. in addi. per Alex. in cōſi. lxiij. in. j. pte. Et adde ꝙ illa clauſula de plenitudine poteſtatis nō erat in vſu ante ꝯceſſum imperii Ceſari. vt ꝑ Bal. in ti. de pa. ꝯſtā. i. §. libellarie. in. j. co. in fi. in v̄. de clā ſuppletiua in vſi. feu. ⁊ de hac clā hr̄ in. §. ſꝫ qd̄ principi placuit. inſti. de iure natur. gen. ⁊ ciui. vbi ꝑ Aret. ⁊ alios ſcribētes poſt eū. Et adde qd̄ plenitudo ptātis nō dꝫ exerceri etiā ꝑ principē in preiudiciū ſubditorū. vt no. voluit Bal. in. l. j. §. cum autē in. iij. no. C. de ca. tollen.

b ¶ Illius cle. adde ꝙ do. de Rot. deci. ſuis. de re iudi. cōclu. lxxxvi. incip. ſi auditor. dicūt qd̄ auditor q ꝓuidit de bñficio iuxta cle. pōt condēnare q̄ ad fructus perceptos a tpe mote litis tāquā illi ſint acceſſorii.

c ¶ Audire. not. ꝙ ſi iudex preſumit malitiā ↄ opponētē ad īpediēdā executionem ſnīe non dꝫ eū audire de appel. et in cā ſummaria ita hic dt. d. Car. ſequit̄ Jo. d imo. ⁊ limita niſi eā iuſtificaret: vt q2 incōtinēti vellet ꝓbare. l. iſ a q̄. ff. vt in poſ. leg. And. Barb. Anton. Franciſ. ¶ Circa hoc qd̄ dicit̄ de oblatiōe ꝓbationis incōtinēti ꝙ tollat̄ ꝑ ꝑſumptionē fraudis aut calūnie. Dicas hoc ſine dubio procedere quia oblatio liberat furem ⁊ violentum poſſeſſorem ab interitu rei. l. ſubtracto. ⁊ ibi ꝑ bal. C. de fur. imo oblatio etiam verbalis tollit pene cōmiſſionē, vt per gl. ⁊ doc. in. l. ſi cū dies. in. §. fin.

non fuit cōmiſſa cauſa inter tertios: ſed ſolū inter patronos ſed credo primū dictū poſſe ſuſtētari eo caſu quo eſſet cōtentio de inſtōne. nā cū mādatur iſti vt ordinet eccleſiā de perſona idonea oia vidētur ſibi mādata ſine quib⁹ eccleſia ordinari nō poteſt in. c. preterea. ⁊ in. c. j. ſ. e. cū ſimi. ¶ Sed circa hoc q̄ro qd̄ ſi papa nō cōmittit cām inter cōtendētes: ſꝫ ex plenitudine ptātis mādat Titio vt prouideat alicui de bñficio: ⁊ ordinet eccleſiā de miniſtris: nūquid iſte mādatarius poterit per ſe inſtituere ⁊ in poſſeſſionē mittere. an vero debeat mādare aliis ad quos qdē ius ꝓuidēdi ptinet vt ipſi faciāt. Quidā vt dixerūt vt refert Inn. inherētes verbis hui⁹ litere ꝙ dꝫ alias iniūgere vt hec faciāt ⁊ defectū poterit ipſe explicare. Contrariū ſentit Inn. ⁊ melius. ſ. ꝙ iſte mādatarius pōt ꝑ ſe ꝓuidere ⁊ inſtituere ⁊ reliqua facere q̄ ad ꝓuiſionē ptinent ⁊ ecclie ordinationē.ª Et h vr̄ ꝓbari. in. c. ſi capitulo. de ꝯceſ. pbē. li. vj. facit qd̄ no. in. c. abbatē de reſcri. nā iſte vr̄ executor dat⁹ ad ꝓuidēdū, ⁊ ſic nō hꝫ regrere ordinariū. ⁊ ad iſtū text. dt ꝙ papa hic principalr̄ cōmiſit cām inter cōtēdētes nec cogebat dare executorē ſeu preiudicare tertio. inſpiciēda tñ verba cōmiſſionis ſm Hoſti. ar. de priuileg. porro. ¶ Sed ↄ predicta cōtra tex. opp. de cle. auditor. de reſcri. vbi tex. dicit ꝙ ſi auditor deputat⁹ a papa ꝓnūtiat bñficiū alicui debitū poteſt ipſe poſtea cōferre. Idē ergo dicēdū hic tāto fortius q2 fuit expreſſe iniunctū delegato vt ordinaret eccleſiā de ꝑſona idonea: q̄ verba nō fuerunt ibi appoſita. Solu. triplex. Prima pōt colligi ex glo. ij. illius. c. vt procedat ille tex. qñ auditor fuit datus in curia romana: ſecus ſi extra curiā vt hic. Scd̄a ſo. colligit̄ ibi ex gl. penul. ꝙ tex. ille ꝓcedat qñ delegatus ꝓnūtiat beneficiū alicui debitū ex iure q̄ſito a papa vel ſuo legato vel delegato ita ꝙ i collatione que fit poſtea per auditorem nō fit alicui ꝑiudiciū niſi ipſi mandatori ad quē ſpectat collatio hic v̄o loqt̄ qñ ius eſt aliūde q̄ſitū ⁊ ꝑiudiciū fieret tertio ad quē ſpectat inſtō. Paul. de elea. in. d. cle. auditor. dicit ꝙ collatio hic nō erat executio iſti⁹ ꝓnūtiatiōis: imo multū remota ab iſta ꝓnuntiatiōe: cū hic non eſſet cōtentio an beneficiū eſſet alicui debitū ſꝫ cōtēdebat̄ ſolū de iure ꝑſentādi: vñ executio ꝓnūtiatiōis erat adiudicare hic iuſpatronatus: ſꝫ vbi collatio eſt executio vel ſaltē ꝓxima ad ꝓnūtiationē cū declarat̄ bñficiū alicui debitū ideo illi pōt cōferri. ⁊ hanc ſol. tꝫ hic do. Ant. lꝫ de Pau. nō faciat mētionē. Sꝫ contra hāc ſo. facit ſi fuerūt appoſita illa v̄ba ordinet eccleſiā ⁊c. nō pōt delegatus inſtituere ↄ proprium ſignificatū v̄borū ne fiat preiudiciū tertio habēti inſtōnē. ergo fortius in caſu cle. auditor. nō dꝫ fieri preiudiciū habenti collationē vbi nō fuerūt appoſita illa v̄ba lata: nec eſt verū ꝙ collatio ibi ſit executio. tñ q2 in collatiōe ius creat̄ de nouo: ſed executio eſt meri facti. vt in. l. executorē. C. de execu. rei iudi. tū q2 ibi reddit aliā rōnē quare auditor pōt cōferre. i. vt euitet̄ circuitus. ſi aūt eſſet mera executio poſſet delegat⁹ hoc facere etiam vbi ceſſaret circuitus: vt in. c. in literis. ſ. e. Et ideo ſatis poſſet teneri ꝑ iſtū tex. vt illa cle. reſtringat̄ qñ ad papā delegātem ptinebat collatio. ſecus ſi ad tertiū. argu. hic ⁊ hoc no. ad intellectū illius cle.ᵇ ¶ In glo. in ver. archidiacon⁹. ibi: cōmittere curā animarū ⁊ colligit̄ hic ar. ex text. intelligēdo ꝙ iſta eccleſia erat curata. nā in tex. ꝑſupponit̄ quod ius inſtituendi poterat ptinere ad archidiaconū vel archipreſbyterū: ergo poterat ꝯmittere curā animarū: qd̄ dicit gl. ꝓcedere vel ex cōceſſiōe ſpeciali. aut cōſuetudine: q2 de iure cōi ius inſtituēdi

pertinet ad epm: vt in. c. null⁹ oīno. xvj. q. vij. Et no. gl. ꝙ inſtō autorizabilis quo ad curā aiarum pōt preſcribi per inferiorē epo, qd̄ an ſit verū: dic vt plene no in. c. cū ſatis. alle. in glo. ⁊ in. c. cum venerabilis. de reli. do. poſſet tñ iſte text. intelligi de inſtōne corporali que pertinet de iure ad arch. vt
6 in. c. vt noſtrū. de of. arch. ¶ † In gl. in v̄ſ. tenebit. in fi. no. ſingulr̄ fi. gl. ex quo habes not. ꝙ ſi iudex ꝑſumit malitiā ↄ tertiū volētē impedire ꝓ intereſſe
c ſuo executionē ſnīe non dꝫ eū audireᶜ nec curare de appellatione. ad hoc facit qd̄ not. In. in. c. poſt electtionē in fi. de conceſ. pben. ⁊ inducit Bal. iſtā glo. iuncto text. ꝙ etiā a ſummaria cognitiōe pōt quis repelli vbi preſumit̄ qs calūniari. facit. l. fi. C. de ord. cog. ⁊ c. veniēs. el. ij. de teſti. qd̄ dicit mēti tenendū. ⁊ colligit̄ h ꝙ inſtō eſt quaſi executio illius pronūtiatiōis que tñ dꝫ differri per appellationē tertij niſi ↄ eū ſit preſumptio de malitia vt hic in glo. ⁊ puto hoc dictum gl. ⁊ Bal. ꝓcedere vbi opponens offert ſe ꝓbaturum incōtinenti q2 per talem oblationē purgat̄ preſumptio malitie: vide ad hoc glo. in. c. ſuſcitata. j. de in integr. reſt. in ver. exec. ſnīe. ⁊ bene facit. c. literas. de reſt.
7 ſpol. ⁊. l. j. §. fine. iūcta gl. ff. de tab. exhib. ¶ † Per que poteſt dici ꝙ vbicunq ſtatutum tollit exce-
d ptionē in aliquo caſu: debet intelligiᵈ niſi pars
e velit incontinenti probareᵉ quod eſt bene no. ⁊ facit quod no. Bal. in. d. l. opera. C. qui accuſa. non poſ. ⁊ Old. conſil. xlv. Abbas.

1 ☞ Cauſe matrimoniales non ſolent committi de ſtylo curie niſi ſolis epiſcopis.
2 Confeſſio mulieris facta precedētibus flagellis eſt nulla.
Met⁹ minor attēdit̄ i mulieribus q̄ in maſculis.
3 Iudices plures ſi dātur in aliqua cauſa non pōt vnus ſine alio ſentētiare etiā interlocutorie. 7. 8. vbi ponitur limitatio.
Sententie appellatione venit etiam interlocutoria vbi non ſurgit abſurditas.
4 Confeſſio facta in proceſſu inualido valet.
5 Metus nō preſumit̄ i muliere ex ꝑſentia mariti.
Mine maritorū an idcāt iuſtū metū vxoribus.
6 Conceſſus alicuius ſi requirit̄ in aliquo actu: ille actus ſine huiuſmodi conſenſu factus an teneat.

f CAuſam. ᶠSi cauſa ſimplr̄ eſt delegata duob⁹ alteri⁹ ſnīa nō tenet. Cōis diuiſio. ſcd̄a ibi: diſcretioni. ¶ Caſus lr̄alis. Quedam cauſa matrimonialis vertebat̄ inter. I. mulierem. ⁊. B. virum illius. illa fuit cōmiſſa duob⁹ epis corā quibus mulier illa petiit reſtitui ſibi virum ſuum qui ſpoliauerat ipſam: qui cum de ſpoliatione cōſtitiſſet eiſdē mādauerūt viro vt eā reſtitueret: vir adeo cruciatib⁹ ⁊ flagellis ipſam afflixit ꝙ inuita ⁊ coacta cōfeſſa fuit parentelam eſſe inter ipſam ⁊ virū ſuū: ꝓpter quod alter de predictis epis tulit ſnīam diuortij inter ipſos. ſup hoc delata fuit qd̄ ad papam vnde mandat qbuſdam ꝙ ſi inuenerint ꝙ dictus. B. vxorem ſuam dimiſerit ad iudicium alterius iudicis predictorū monitione premiſſa cōpellant eundem vt ipſam recipiat: ⁊ maritali affectu pertractet: q2 cum cā duobus cōmittitur ſnīa vni⁹ non tenet. ſi vero aliqui apparuerint poſtq̄ ab ipſo recepta fuerit qui velint ⁊ poſſint ipſorū matrimoniū accuſare cām audiant ⁊ fine canonico decernant eandem. Bern.
1 ¶ † No. ibi eps. an facit iſte text. ꝓ ſtylo curie vt
g cauſa mr̄imonialis cōmittat̄ ſolis epiſᵍ. ⁊ ꝙ hoc ſit de ſtylo curie: vide Spe. in ti. de reſcri. preſentatiōe. in. §. rōne forme. v̄. nūc igit̄ ad inſtructionē. ſed in ꝯtrariū facit. c. ꝓpoſuiſti. j. de ꝓba. ⁊ in multis

ff. de arbi. ⁊ in. l. fi. C. de nau. fe. ⁊ in. l. acceptā. vbi ꝑ Bal. in. iij. op. C. de vſu. ⁊ hr̄ in. c. cupiētes. §. ſi vero. de ele. lib. vj. qd̄ intellige verū qn pena erat cōuētionalis: ſecus aūt ſi erat legalis. q2 tūc vt euitet̄ pene cōmiſſio nō ſufficit oblatio niſi etiā cōſignatio interueniat vt in. l. ij. C. de iure empt. ⁊ in. c. potuit. de loc. ⁊ per Bart. in. l. ſi reus paratus. in fi. ff. de procu. vbi etiam per Alexand.

d ¶ Intelligi. hñ facit qd̄ no. Bar. in. l. j. in pnci. ff. de oper. no. nun. vbi dicit ꝙ pōt opponi exceptio ex euidentia facti. facit qd̄ no. Bart. in. l. ex prediis. C. de euic. Andr. bar. Zacharias. ¶ Tu adde melius ⁊ i terminis. d. Anto. cor. ſing. xcij. i v̄. exceptio. qd̄ inci. ſi ſtatutū tollat exceptionē ꝓ quo allega. bo. text. in. c. literas. j. de reſti. ſpo. bo. gl. in. l. j. §. hoc interdictū. in v̄. ſꝫ ⁊ ſi falſum. ff. de tabu. exhib. quā ad hoc alle. iſte in. c. ſuſcitata. ſup glo. in ver. execu. vbi dicit ſe ſolitū illā alle. in cōſiliis ad ſtatuta excludentia oēs exceptiones contra ſnīam vel alium actum. ✠ Sebaſti. Sapia.

e ¶ Incōtinenti ꝓbare. hoc idem tꝫ do. Abb. in. d. c. ſuſcitata. de in inte. reſti. ⁊ in ꝯſ. lxiiij. ſed vide Alex. reprobantē in cōſi. xciiij. incip. clariſſime dñe vicarie. in. iiij. volu. ⁊ do. Iaſ. in. l. nā poſtea. in prin. ff. de iureiur. tamen opi. Abb. tenet Feli. ⁊ d. Deci. in. c. ex parte. ij. ſ. eo. vbi plura in. vij. fallētia. ✠ Sebaſti. Sapia.

f ¶ Cauſam. Extende hunc text. vt per Abb. in. c. olim ex literis. in vlti. colum. in. vj. ſolutione. ſ. de reſcriptis.

g ¶ Solis epiſcopis. Adde Ro. conſil. ccxcix. niſi aliter ſe habeat conſuetudo. Zacharias. ¶ Etiam ex conſuetudine poteſt archidiacon⁹ de cauſa matrimoniali cognoſcere ita no. Inno. in ca. literas. in princi. in glo. in verb. matrimonialis. j. de reſtit. ſpol.

locis

a ¶ Minoꝛ tñ me
tus. Adde Cal.
ꝯſi.ij.de his que
vi metuſve.

↝ Sebaſt. Sapia.
b ¶ Plures dele
gati. Uid̃ are. in
ꝯſi.xxvi. Pau.d̃
ca.in.l.cũ ꝑtoꝛ.in
prin.ff.de iud.

c ¶ Delegatoꝝ.
add̃ ꝙ voluerũt
do.de Rot.deci.
ſuis in antiquis.
de appel.vbi po
nũt de appellãte
a tribus delega
tis quoꝝ vnꝰ de
tulit.ꝛ alicui ta
cuerunt.

d ¶ Quã de inter
locutoꝛia. Adde
Ang.cõſil.cxiiij.
vide.c.ſup eod.l.
ij.de ap.glo.in.l.
j.§.biduum.ff.qñ
ap.ſit.dixi in ru
bri.de re iudi.
Andre.barba.

↝ Sebaſt. Sapia.
e ¶ Maritali affe
ctiõe.vide quod
pulchꝛe ponit
Pau.d̃ ca.ꝛ mo
der.i.l.iuſtitia. §.
iuris ꝑcepta.ff.d̃
iuſt.ꝛ iur.vbi di
cit ꝙ ſi maritꝰ te
neat aliquã mu
lierẽ in domo cũ
qua ſit aliq̃ ſuſpi
tio foꝛnicatiõis
ꝑt vxoꝛ facere ꝙ
index faciat ma
ritũ eijcere illã
mulierem.

f ¶ Ualet. vide
Bart.in.l.ſi.ſi qs
aliquẽ teſta.ꝓhi.
vbi allega.dictũ
Inno.hic.And.
barba.

g ¶ Sola tñ reue
rentia. Adde vi
dẽdum Pau.de
caſt.cõſil.lxviij.
i primo ĩpꝛeſſis.

↝ Sebaſt. Sapia.
h ¶ Reuerentia
mariti. Uid̃ Ale
xã.i cõſi.xvj.inci.
põderatis.colũ.
pe.in.iij.vo.et in
ꝯſil.clvj.inci.viſo
inſtro.col.penul.
in.ij.vol.ꝛ andr.
ſicu.i cõſil.vj.col.
ij.i.j.vol. Abb.in
cõſi.iij.in.vj.q.in
ij.volu.

i ¶ Mine. Adde
latiſſime et pul

locis reperies qđ talis cã fuit cõmiſſa non epis.
de hoc tñ nõ eſt curandũ:q꞉ ſtãdũ eſt in hoc ſtylo
2 curie. ¶ †Ho.ij.iuncta gl.j.qđ cõfeſſio facta per
mulierẽ precedẽtibus cruciatibus ꝛ flagellis nõ
tenet:ꝛ ſic cruciatꝰ ꝛ flagella incutiũt mulieri iu
ſtum timoꝛẽ.ꝛ idẽ videt̃ in maſculo:vt not.in.c.cũ
a dilectꝰ.ꝙ met.cau.ꝛ in.l.ij.ff.e.minoꝛ tñ metꝰ a ex
cuſat mulierẽ ꝙ̃ maſculũ:vt dicit gl.quã tenebis
mẽti in.c.cũ locũ.de ſpon. ¶ Item no.qđ plures
b delegati b ſimplr̃ dati nõ habẽt exercitiũ iuriſdi
ctionis inſolidũ: vñ vnus ſine altero ꝓcedere nõ
3 põt. ¶ †Et aduerte q꞉ cũ tex.hic dicat qđ ſentẽ
tia vniꝰ nõ tenet:põt colligi ꝛ inferri qđ alter de
c legatoꝝ c nec diffinitiuã nec interlocutoꝛiã ſniam
ſine alio pꝛoferre põt.nã appellatiõe ſnie vbi nõ
ſurgit abſurditas intelligit̃ tam de diffinitiua ꝙ̃
d de iterlocutoꝛia d vt eſt gl.multũ no.quã tenebis
mẽti in cle.j.de re iudi.in ver.ſnias.ſecꝰ vbi inſur
geret abſurditas.de quo vide gl.quã ſic itellige
in.c.cũ olim.de teſtibus.ꝛ facit iſte tex.ſic intelle
ctus cõtra gl.in.l.ꝑpo.alias incipit:ſi vni ex plu
ribus.ff.de re iudi.q̃ dicit ꝙ alter iudicũ põt ꝓno
nũtiare de cõparẽdo. Bar.tñ ibi ꝯ:ꝛ ſic ſentit qđ
prius dixi et tetigi poſt gl.ſ.e.qñ abbas:ꝛ lꝫ iſte
tex.loquat̃ de diffinitiua tñ papa in ratiõe ſui nõ
reſtringit ſe ad diffinitiuã:ſed loquitur de ſentẽ
tia in genere. ¶ Ho.ibi maritali affectiõe,quod
eccleſia põt ꝯpellere maritũ nõ ſolũ vt vxoꝛẽ re
cipiat temere dimiſſam: ſed etiã vt eã maritali
e affectiõe e pertractet.cõcoꝛ.c.ex parte.de ſpõ.ꝛ.c.
illud.de preſump.cũ ſimi. ¶ Cõtra tex.opp.ꝛ vꝫ
qđ iſta cõfeſſio mulieris debuit valere lꝫ ſnia fue
4 rit nulla per.c.ſi.de reſti.ſpolia. † Et ꝑ not.dictũ
Inn.vbi dicit ꝙ licet proceſſus ſit nullꝰ:cõfeſſio
f tamẽ in iudicio valet f. Sol.primo poteſt dici ꝙ
confeſſio hic etiã nõ valuit:q꞉ fuit extoꝛta a mu
liere per coꝛpoꝛis cruciatum vt in tex.ꝛ gl.j.ſcđo
qđ cõfeſſio mulieris nõ preiudicat m̃rimonio:vt
in.c.ſuper eo.de eo.qui cogno.cõſang.vxo.ꝛ ſolu.
etiã ponitur in glo.j.ꝛ per hoc ſatiſfactũ eſt Inno.
5 ¶ †Sed dubitatur qđ ſi mulier fuit cõfeſſa ſine
coꝛpoꝛis cruciatu. Solu.dicunt quidã vt refert
Inn.ꝙ ſi tanta erat potentia mariti q̃ mulierẽ
verberibꝰ affeciſſet ſi negaſſet in pñtia iudicis
qđ tunc ille ſolus metus habet excuſare mulierẽ
ſed hoc nõ placet Inn.q꞉ ſecũdũ hoc nunꝙ̃ vale
ret cõfeſſio vxoꝛis in fauoꝛe mariti cũ ſemper ſit
talis potentia mariti in mulierẽ.ꝛ ideo not.dicit
Inno.qđ nõ preſumit̃ metus in muliere:ſed opꝫ
ſi vult infringere cõtractũ ſeu cõfeſſionẽ ꝙ ꝓbet
metũ ſibi fuiſſe illatũ ꝑ maritũ vel ꝑ verbera illa
ta.ꝛ not.hoc dictũ ꝛ intellige qñ alias cõfeſſio de
ſe valebat.ꝛ aliqui habẽt in lec. Inn.vbi dixit v̓
bera: habẽt verba.ꝛ ſi vis ſaluare itellige de ver
bis minatoꝛijs.ꝛ ſecũdũ hũc intellectũ mine ma
riti hñt excuſare vxoꝛẽ ſi ꝯxit:vel aliqđ in ꝑiudi
g ciũ ſuũ fuit cõfeſſa.tñ reuerẽtia g mariti h nõ ſuffi
cit ad excuſandũ mulierẽ vt apte voluit Inn.hic
qđ no.ꝛ idem Bar.in.l.maritũ.ꝛ.l.ad inuidiã.C.
qđ me.cau.ꝛ vide ꝑ eũ in.l.j.§.q̃ onerande.ff.qua.
re.ac.non da.nec etiã puto qđ ſole mine nõ ſuffi
ciãt ſꝫ dꝫ cõſiderari cõſuetudo maritiꝰ qualitas
ipſius mulieris.nã ſunt multi hoĩes q multa mi
i nanť ꝛ parũ faciũt,iſtoꝝ mine i non inducũt iſtũ
metũ: ſecꝰ ſi nõ ſolet minari quin poſtea facta ſe
quantur:ꝛ ita ſume practicam cũ vis pꝛobare ꝙ
ꝓpter metũ iudicis vel minas non appellaſti.de
hoc ꝑ Bar.in.l.de pupillo.§.ſi qs ipſi ꝑtoꝛi.ff.de
no.ope.nun.ꝛ in.d.l.ad inuidiã.ꝛ vide qđ dixi in
c.cũ virũ.de reg. Et ex his põt ſolui.q.quotidia
na.mulier fuit proteſtata in abſentia ſe cõſenſurã
alienatiõi rei ſibi hypothecate ꝓpter metũ ꝛ re
uerentiã mariti nũqđ illa proteſtatio priꝰ facta
ſit ſufficiẽs ad reſciſſionẽ ꝯtus.et tenuit Ray.ꝙ
k ſic k ſed cõtrariũ ego puto verũ ꝑ predicta et ꝑ.l.
metũ.ꝑ̃alle.vbi ptꝫ ꝙ ex ſola ꝓteſtatione nõ ꝓ
bat̃ metus:ſed opꝫ.ꝙ ꝓbet̃ mõ ꝑdicto.ꝛ ꝑ hoc ha
6 bes declaratã.gl.j. ¶ †In gl.ij.in ſi.no.hãc theo
ricam gl.quod vbi de neceſſitate requiritur ali
cuius preſentia ad certũ actũ nõ valet qđ agitur

in ipſius abſentia:ſecꝰ ſi de honeſtate tñ debeat
eſſe pñs. Hoſti.quo ad primũ dicit ꝙ ſi in fauo
rem reipublice vel ex foꝛma mandati debeat qs
eſſe pñs nõ valet qđ agitur in ipſius abſentia nec
ipſe poteſt actũ ratificare vt hic.ſecus ſi ob priua
tam vtilitatẽ:q꞉ valet actus lꝫ cõtemptus poſſit
pꝛoſequi contemptũ ſuũ vt in.c.qđ ſicut.de elect.
vbi canonicus contemptus in electione põt rati
ficare electionẽ factã in ipſius abſentia.ꝛ per hoc
ꝛ ꝑ dictũ.c.qđ ſicut no.hic.d. Ant.ꝙ actus extra
iudicialis in preiudiciũ tertij abſentis tenet:licet
ille poſſet pꝛoſequi contẽptũ:hoc ego nõ admit
terem indiſtincte.nã.c.qđ ſicut.loquit̃ in caſu par
ticulari.ſ.cũ ad minus due partes capituli actũ
gerũt abſente tertia ꝑte:nã tunc actꝰ tenet. Ra
tio q꞉ due partes vniuerſitatis repꝛeſentat totã
vniuerſitatem:vt in.l.nulli.et in.l.plane.ff.qđ cu
iuſqꝫ vni.vñ actus ibi geſtus eſt ab habẽte pote
ſtatẽ.ſecus eſt videt̃ vbi poteſtas nõ eſſet penes
exercentẽ actũ ſine alicuiꝰ pñtia:nã tũc putarẽ
actum nõ valere ſine illius pñtia:facit qđ no.in
c.ſi annũ.de iudi.li.vj.ꝛ in.l.cũ nõ ſolũ.C.de hon.
q̃ lib.in hoc tñ nõ põt dari certa doctrina:ſꝫ ſm
varietatẽ cauſarũ ꝓcedẽdũ eſt: tenetꝰ ꝑdicta q꞉
7 ad multa infra dicenda conferunt. ¶ †In gl.in
ver.vnius.in fine vltra limitatiõe quã dedi ſu
per tex.querit̃ qd in delegatis ad vniuerſitatem
cauſarũ:nunqd valeat ſnia vnius:doc.hic dicũt.
Sed aduerte iſti delegati ſimul proceſſerũt in cã
ꝛ nõ vꝫ ſnia vnius.ꝙ ꝓcedit etiã ſi eſſent oꝛdina
rij q꞉ cã dꝫ haberi fine corã illis iudicibꝰ corã q
bus eſt cepta:vt in.l.vnica.ff.de offi.conſu.no.gl.
Bart.in.d.l.ꝑponiꝰ. Sꝫ dubiũ eſt nunqd a prin
cipio poſſint illi delegati ad vniuerſitatẽ cauſaꝝ
ſeparatim ꝓcedere.gl.ꝛ Bar.in.d.l.ꝑponiꝰ.aꝫ
l incipit ſi vni:tenẽt ꝙ ſic:vt in hoc exparent̃ oꝛdi
narijs. l Itẽ videmꝰ qđ plures executoꝛes ſimpli
citer dati habẽt poteſtatẽ inſolidũ:et hoc q꞉ ſunt
deputati ad vniuerſitatẽ negotioꝝ vt in.l.j.§.ſi
plures.ff.de exercito.ſed ſecus eſt in ꝓcuratoribꝰ
deputatis ad cauſas ꝑticulares:vt.l.plııribꝰ.ff.
de procurato.ꝛ in.c.ſi duo.eo.tit.nec audiui vnqꝫ
illud dictum repꝛobari ꝛ qñqꝫ fui ſecutꝰ:ſꝫ credo
illud nõ procedere ſed cõtrariũ eſſe verũ.ad hoc
al.tex.ſing.iũcta gl.in ver.ſeparatim.in.c.vt offi
ciũ.de here.li.vj.aguẽdo ꝑ locũ ſpeciali:nã inqſi
toꝛes heretice prauitatis deputati i aliqua puin
cia vel ciuitate vel caſtro dicunt̃ delegati ad vni
uerſitatẽ cauſarũ:vt no. Jo.an.in.c.ꝑ hoc.e.tit.li.
vj.ꝛ tñ in eis ſpãle eſt fauoꝛe fidei vt poſſint ꝓce
dere ſeparatim:ergo regulariter debẽt ſimul cõ
uenire ſicut delegati ad certã cãm.vt hic.qđ bñ
no.ꝛ iura alle.per gl.ꝛ Bar.nõ reſtringũt.q꞉ lo
quunt̃ in alia materia ꝛ hoc no. Ex quo infero ꝙ
ſi eps conſtituit plures officiales in aliqua parte
dioceſis niſi dederit poteſtatẽ inſolidũ nõ põt ſe
paratim ꝓcedere.nã habẽt iſti iuriſdictionẽ de
legatã ad vniuerſitatẽ cauſarũ vt eſt glo.no.in.c.
romana.de ap.li.vj.ꝛ in.c.ꝑſenti.de offi.oꝛ.e.lib.et
vide qđ no.in clemen.ꝛ ſi principalis.de reſcript.
8 ¶ †Uide etiã aliã no.limitationem ad iſtũ tex.
quã ponit Inno.in.c.raynaldus.in pꝛin.de teſta.
m vbi dicit qđ ſi vnus ex tribus m vel pluribus iudi
cibus dicit opi.ſuã in preſencia cõiudicũ:nec po
tuit illos trahere ad ſuã opi.ſed receſſit et noluit
eſſe pñs in ſnia ferẽda:poſſunt alij iudices ſniare
pinde ac ſi eẽt pñs ꝛ ꝯtradicere quo caſu vꝫ ſnia
plurium:vt in.c.ſi.de re iud.ꝛ in.l.duo ex tribꝰ.ff.
eo.ꝛ ſic ceſſat hoc caſu ratio.l.item ſi vnꝰ.in fin.ff.
de ar.cõtrariũ tenet Bar.i.d.l.duo.ꝛ illud dictũ
puto verius:q꞉ pꝛeſentia omniũ exigit̃ q habent
iuriſdictionis exercitiũ ꝑ parte:vñ reperit̃ nunc
ſnia lata a non habẽtibꝰ ꝑtãtẽ inſolidũ.ad idem
ego alle.tex.in.c.cũ ab vno.de re iudi.li.vj.vbi dꝛ
qđ vnus ex pluribus debet ſniam ferre aliis mã
dantibꝰ aliás nõ tꝫ ſnia ſed ille tertiꝰ nõ mãdauit
nec ſniam dixit:ergo nõ tenuit iſta a collegis la
ta. Adde ꝛ tertiã limitationẽ.ſi eẽt ſunt tres vel
plures iudices: et vnus iurat qđ ſibi non põt li
quere de cauſa poſſunt alij ſententiare:vt eſt tex.
ll

chꝛe Ange.cõſil.
ccv.vbi etiam de
muliere.

k ¶ Raynerꝰ qđ
ſic.adde Cal.ꝯſi.
j.de hiſq̃ vi.vbi
de muliere ꝓfeſ
ſa cũ ꝓteſtatiõe.

l ¶ Oꝛdinarijs.
Et vid̃ gl.no.i.c.
cũ cãm.de app.
q̃ dicit ꝙ ẽ quaſi
oꝛdinarius dele
gatꝰ ad vniuerſi
tatẽ cauſarũ.er
go ꝛc.vid̃ Ang.
in.l.iudex poſtꝙ̃
ff.de re iudi.vbi
equiparat eũ oꝛ
dinario.
Andre. Barba.

Anto. Fran.
m ¶ Qđ ſi vnꝰ ex
tribus.circa hoc
qñ ſunt plures
iudices ꝙ̃ꝝ cui
libet nõ eſt attri
buta iuriſdictio
inſolidũ an vno
diſcedẽte vel no
lẽte iudicare:poſ
ſint alij iudicare.
credo opi.iſtius
eſſe verã ex defe
ctu poteſtatis.q꞉
cõmittẽs cãm cõ
mittere vt non
vnꝰ ex eis aut ali
q tñ iudicarent,
ſꝫ vt oẽs q꞉ ſanꝰ
eſt iudiciũ ꝛ ma
gis integrũ qđ a
pluribꝰ fertur vt
plene tradit etiã
Spe.i ti.d̃ aduo.
§.iij.i v̓.habito.ꝛ
ſe.vbi etiã dicit
ꝙ plures plura
ſciũt ꝛ quia faci
lius inuenit̃ qđ a
pluribus queri
tur.et iđ dicit ꝙ
meliꝰ eſt eſſe plu
res ꝙ̃ vnũ:ꝛ ali
bi dicit idẽ Spe.
iti.de diſpu.ꝛ al
le.in.§.iij.in ver.
ſtudeat.qđ plu
res rõnes ꝛ plu
ra iura ꝛ pluriũ
opi.faciũt aliquẽ
obtinere.qñ eẽ
cõmittẽs vel cõ
pꝛomittens vult
vni vel aligbꝰ ex
nominatis dare
poteſtatẽ inſoli
dũ hꝫ hoc ſcit di
cere vt plene tra.
in.c.pꝛudẽtiam.
hic alle.per iſtũ.

a ¶ Illũ remoneri. Adde Alexã. conſi.xl.ij.lib.

b ¶ Illũ recuſare. põdera quia iſte text. nõ loquitur in his q̃ ſtant vt collegiũ. Itẽ põdera q̃ Archi. ſtat hic vt iudex q nõ adhibebit fidem teſti ſuſpecto. facit qd̃ dixit Ioã. de lig. in.c. ex literis. de cõſti. ⁊ ibi dixi. Itẽ iſte tex. loquitur in iudice: nõ in teſte. Itẽ q̃ ĩhabilitas teſtis ſupplet̃ p habilitatẽ aliorũ. l. ſi qs. §. ſed ⁊ ſi oẽs. ff. d edẽ. ergo nõ bñ dicit. d. Abb. Andre. Barba.

Anto. Franc.
¶ Ad hãc materiam an ſcholaris doctorandus habẽs vnũ ex doctoribus collegij ſuſpectũ poſſit illũ recuſare: credo opi. d. abb. h̃ eẽ verã: imo dico qd̃ doctorãd⁹ p̃t approbari p ſolũ cãcellariũ ſtudij qñ collegiũ dolo vſaret̃ ꝯ̃ ſcholarẽ: et cancellari⁹ ipſe haberet piã: niſi ex forma ſtatuti regreretur certus numerus doctorũ ap probãdo ſcholarẽ vt pulchre declarat Bal. ĩ aut. habita. C. ne fi. p pa. et q̃ regrant̃ in ſcholare vt debeat approbari a doctorib⁹ vide p. d. Car. ĩ cle. ij. in. ij. q. de magi. ⁊ an doctorãdi poteſtas competat ẽpo ex p̃uilegio vel d iure cõi h̃r p gl. in ea. cle. ij. d magi. ⁊ vide do. Abb. poſt Car. ĩ c. verum de foro cõp. ⁊ h̃r p Hoſt. in ſumma de magi. in. §. j.

c ¶ Recuſandi. adde qñ habet cãm cõſimilem. Are. conſi. lv.

Zacharias.
¶ Tu adde al's cũ illis. xij. cãs q̃bus p̃t iudex re-

fing. in. d. l. ſi vni. ẽm intellectũ quẽ ſequit̃ ibi gl. et Bar. ⁊ Innoc. in. d. c. raynaldus. Et de pluribus ordinarijs ⁊ de iſtis delegatis qualiter habeant iuriſdictionẽ: dicã. j. c. prudentiã. ¶ In glo. fi. ibi facta vero reſtitutione. vult ergo gl. ⁊ bñ q̃ mulier petebat reſtitutionẽ mariti: ideo nõ admittuntur accuſatores matrimonij añ reſtitutionẽ. Sed cõtra: hoc facit: nã petẽs reſtitutionẽ habet ſpoliationẽ et poſſeſſionem probare. vt. §. eo. ti. c. conſultationib⁹. in fin. ſed hic maritus nõ abiecit vxorẽ: ſed eã dimiſit ad ſñiam iudicis Sol. dicũt doct. q̃ hec ſñia fuit nulla q̃ ab vno lata. ⁊ ſic volunt q̃ ſpoliat⁹ p̃textu ſñie nulle põt petere reſtitutionẽ ⁊ verum dicũt vt in. c. cũ cã. j. e. ⁊ dic q̃ eo ipſo q̃ cõiunx ſine legitima cã nõ vult redire ad ſuũ cõiugalẽ vr̃ eũ ſpoliare: vñ põt agere poſſeſſorio. ad hoc vide bonã gl. in. c. literas. de reſtitu. ſpo. ⁊ in. c. ſignificaſti. de diuor. ⁊ in. c. intelleximus. de adul. ⁊ no. bene has tres gl. ⁊ idẽ Inn. in. c. veniens. de regu.

1 ¶ Iudex poteſt allegari ſuſpectus etiã ſi habeat plures collegas.
2 Scholaris ſubitur⁹ examen doctorũ põt vnũ ex ipſis ſuſpectũ allegare ſi habet cãm ſuſpicionis.
3 Cauſe legitime ad accuſandã ſuſpitionẽ iudicis.
4 Arbiter vel arbitrator põt quis eſſe in cauſa familiaris ſui.

Cauſam que. Delegatus q eſt dñs impetrãtis recuſari põt. Cõis diuiſio. ſecũda ibi: verũ. ¶ Caſus literalis. Inter. R. ⁊ F. de ardẽna q̃ſtio vtebat̃ ſup natiuitate matris. dicit. R. cã ſup hoc cõmiſſa fuit ẽpis donen. viton. ⁊ londonẽ. ad petitionẽ ipſi⁹ R. ſed q̃ dict⁹ londoñ. ẽpus dñs erat dicti. R. p̃fatus. F. habebat eum ſuſpectũ. vñ papa ad petitionẽ ipſi⁹ amouit ipſum ⁊ loco ipſi⁹ ſurrogauit abbatẽ herfodẽlem. Ber. ¶ † No. primo q̃ licite põt recuſari iudex vt ſuſpectus ex cauſa p̃babili nõ ſolũ qñ ipſe ſolus eſt iudex. l. pretor. ff. de iuriſ. om. iudi. ⁊ in. c. ſi qs contra. de foro cõpet. ſed etiã cũ habet alios collegas. ⁊ facit iſte tex. p no. in. c. j. de iud. q̃ ſi in vniuerſitatẽ iudicũ habeo aliquẽ ſuſpectũ poſſunt petere illũ remoueri a nõ obſtã q̃ alij p̃nt ferre ſentẽtiã iuſtã. ¶ † Et facit ad qõnẽ nunqd ſi ſcholaris q debet intrare examen habet aliquem ex doctoribus ſuſpectũ ex legitima cauſa poſſit illum recuſare b. et credo q̃ ſic q̃ ſolum doc. ſunt ibi vt teſtes. ⁊ no. Bar. in proe. ff. veteris. dixi plene in. c. propoſuiſti. de pba. teſtes autẽ debent eſſe ſine omni ſuſpicione: vt not. in. c. in literis de teſt. ¶ Scd̃o no. ibi: dñs eſt ⁊c. q̃ habẽs aliquẽ ĩ familiã ſuã põt dici ei⁹ dñs. ¶ † In gl. j. in fi. Ex gl. habes ſex cãs legitimas recuſandi c iudicẽ. vide. xij. quas ponit Io. an. in. c. legitima. de ap. lib. vj. ⁊ per Spe. eo. tit. §. ſupereſt. per totum. adducunt hic doc. altã cauſam cum iudex ſucceſſiſſet in totũ vel in partẽ litigatori: nã tunc nõ põt eſſe iudex q̃ iudicaret in facto p̃prio: vt in. l. iulian⁹. la. ij. ff. de iu. et qd̃ hic dicitur h̃ʒ locũ etiã in ordinario vt in. l. g iuriſdictiõi p̃eeſt. ff. de iuri. om. iud. vbi dr̃ qd̃ is q p̃eeſt iuriſdictiõi nec ſibi nec ſuis ius dicere poteſt facit. l. ſenat⁹. ff. de offi. p̃eſi. plene dixi in. c. cũ cõtingat. de for. cõpe.

4 ¶ † Nunquid autẽ põt eſſe arbiter ſiue arbitrator. d Doc. q̃ ſic q̃ ẽt ĩ facto p̃prio qs põt eſſe arbitrator vt. l. ſi libert⁹. ff. de ope. libe. ⁊ in. c. quinta uallis. de iureiu. iſta tñ ratio nõ p̃cederet in arbitro: q̃ qs nõ põt eſſe arbiter in facto p̃prio etiã parte conſentiente vt in. l. pen. ff. de arbit. ſed dic quod alio reſpectu poteſt eſſe arbiter in cauſa familiaris: q̃ interuenit cõſenſus partiũ. nã poſſunt partes non recuſare iudicẽ. ad hoc capitulo inſinuãte. j. eo. vbi patet q̃ etiã dñs põt eſſe iudex in cã familiaris ſi nõ fuit exceptũ. ¶ Ultimo ſcias qd̃ Io. an. hic dicit q̃ gl. nõ caute loquitur dum in prin. dicit hic eſſe arg. qd̃ iudex põt recuſari ſi eſt dñs impetrantis e nã ſecũdũ eũ eſt hic expreſſum: ⁊ ſic non debet dici. argu. ſimile not. in. c. j. de pac. ⁊ ex hoc not. formoſum modũ inducẽdi iura

vt vbi caſus nõ eſt clarus inducatur tex. in argumen. ſed vbi text. eſt expreſſus debet ſimplr̃ allegari tex. poſſet tamen ſecundum eum dici q̃ hic non fuit recuſatus iudex ſed alter fuit ſurrogat⁹: ſed dic melius qd̃ imo tex. probat de ſuſpitione ⁊ per conſequens de recuſatione vt patet ibi: habebat ſuſpectum ⁊c.

1 ¶ Appellari quo caſu non poſſit ad papam omiſſo medio.
2 Delegatus poteſt ſubdelegare vni vel plurib⁹.
3 Un⁹ ex delegatis an poſſit cauſam plurib⁹ ſubdelegare.
4 Iudex ſubdelegat⁹ an poſſit cognoſcere an ſua ſit iuriſdictio.

f **C**Um te cõſulẽte. f Si delegat⁹ pape cõmittit cãm non in totum: ⁊ a ſubdelegato appellatur ad papã p hoc non impeditur proceſſus delegati pape. Uel clarius ⁊ ſic. A ſubdelegato delegati pape, q ſubdelegauit non in totũ: non ad papã ſed ad ipm ſubdelegatũ appellari d̃ʒ: et nõ diuiditur. ¶ † No. p̃io vnũ caſum ſatis ſing. in quo non poteſt ad papam appellari omiſſo medio g regulariter contra. vt in. c. ad romanã. ij. q. vi. Et ratio huius ſpecialitatis eſt: q̃ delegat⁹ q ſubdelegauit nõ in totum: repreſentat perſonam pape quo ad illam cauſam. vt in. c. ſane. §. eo. ⁊ ideo ex quo papa voluit iſtum tenere locum quo ad illã cauſam temeraria eſt appellatio dum interponitur ad ipſum papã qui iam habet̃ papa in pſona delegati. ⁊ idem caſus ponit̃. j. eo. c. ſup qõnũ. §. porro. ¶ Secũdo no. q̃ delegatus ſubdelegãs facit mediũ gradũ vnde nõ d̃ʒ appellari omiſſo iſto medio vt hic. Hoc fallit ſi iſtud mediũ eſſet inutile vt puta ſi ſubdelegatus eſſet excõicatus vel aliter impedit: nã tunc põt appellari ad papam vt eſt tex. in. c. ſi is cui. j. eo. lib. vj. Item fallit ſi negatur iuriſdictio ſubdelegãtis vt q̃ dr̃ papã fuiſſe mortuũ re integra. vt eſt tex. in. c. ſi a ſubdelegato. j. eo. lib. vj. ¶ † Tertio no. ibi: vni vel plurib⁹: qd̃ vn⁹ delegatus poteſt cauſam ſubdelegare vni vel pluribus. cõcor. j. eo. paſtoralis. j. rñ. et eadẽ rõne dicũt doc. q̃ plures delegati poſſunt cãm ſubdelegare plurib⁹ q̃ ipſi ſunt. ¶ † Sed eſt dubium ſatis probabile: nunqd vnus ex plurib⁹ delegatis poſſit cauſam ſubdelegare plurib⁹ ſicut poteſt vn⁹ ſolus: vt hic. Inn. colligit hic arg. q̃ ſic. refert alios tenere cõtrariũ propter abſurditatẽ q̃ poſſet ſequi ſi iſti plures ſubdelegati diſcordarent. Hoſt. dicit q̃ iſta conſideratiõe decet et expedit vt vni cõmittat. ſed propter rationẽ. c. prudentiã. ver. illa quippe. j. eod. dicit quod poteſt delegare pluribus. nec ob. ſi diſſentiãt q̃ puiſum eſt p. c. ſi. de re iud. ſed Io. and. dicit q̃ illõ c. nõ prouidet in iſto caſu. ⁊ bene dicit q̃ loquitur qñ: plures iudices delegati diſcordant in ſñia: ſed nos loquimur qñ plures ſubdelegati vni⁹ delegati diſcordãt cũ p̃cedẽt cũ collega ſubdeleganti: vt puta vnus ex duob⁹ delegatis ſubdelegauit vices ſuas duobus: iſti p̃cedũt cũ collega ſubdelegantis ⁊ diſcordant adinuicẽ quo caſu nõ eſt p̃uiſum qualiter ſit prouidendũ. ⁊ ideo dicit Io. an. vtile eſſe p̃uidere vt nõ poſſit vn⁹ cõmittere pluribus niſi inſolidũ: vt in ſimili dicitur in. c. pe. de ele. li. vj. ego credo qd̃ cõmiſſio optime fieri p̃t pluribus per vnum: vt hic ⁊. §. eo. q̃uis. ⁊ q̃ oẽs ſubdelegati ab vno tenent locũ vni⁹: ita qd̃ nil valet niſi maior pars cõueniat in vnã ſñiam. ad hoc alleg. tex. cũ gl. in. c. paſtoralis. in prin. §. de reſcri. vbi ho. tex. facit cle. ſi. de iur. pa. ⁊ no. Io. an. in ſimili in. c. ſcriptum. de elec. ¶ In ea. glo. ibi: ⁊ nõ laicis. hodie eſt p̃uiſum in. c. ſtatutũ. in. §. in nullo. de reſcrip. lib. vj. vbi dicit qd̃ illis pſonis d̃ʒ cõmittere delegat⁹ pape quibus cõmittit ipſe papa: et put ſunt ille perſone habet̃ ibi in princip. Extra glo. dubitatur quid ſi ſubdelegans reſeruauit ſibi executionẽ ſentẽtie ⁊ nõ ſentẽtiam nũquid habeat locum iſte text. Docto. q̃ ſic. et hodie eſt tex. in. c. ſi delegatus. j. eo. li. vj. vñ quẽcũq̃ articulum

cuſari per Phi. Frã. in tit. de ap. poſtremo. co. pe. ponit Spec. ſed nõ tot in titu. de poſiti. §. pe. ĩ ver. quid ſi ponẽs. et Lãf. in. c. qm̃ ꝯ̃. §. recuſatiões. nu. j. in ver. preceden tis aduocatiõis. ⁊ ibi in apoſt. cel. ſi ad ipſum. j. de probatio.

d ¶ Arbitrator. Adde Old. cõſi. cvi. et qd̃ vol. ro. cõſi. lxviij.

e ¶ Dñs ĩpetrantis. Adde qd̃ voluit ro. q̃ſi. j. alle.

Sebaſt. Sapia.
f ¶ Cũ te cõſulẽte. Uide tres intellectus qs ad iſtũ tex. ponit. d. abb. in. c. ſup qõnum. in prin. j. eo.

g ¶ Omiſſo medio. Adde quod do. de rot. dciſio. ſuis in tit. d app. relictis per do. Ber. tenẽt quod ſi delegat⁹ ſubdeleget cãm donec cauſam duxerit ad ſe reuocandã et ſubdelegatus deferat appellationi qd̃ oĩs poteſtas trãſfunditur in papam.
Zacharias.
¶ Addõ tu d materia p̃ntis. q. p iſtũ tacte hic iſtũ Imol. ⁊ Ant. de bu. in. c. cũ bertoldus. ⁊ ibi Fel. co lũ. v. in p̃ri. ⁊. j. de re iudi. eũdem in c. ſup qõnum. §. porro. v̄. appella ri non põt. ⁊. eo. titu. Bar. ſoci. in ſuo trac. fallẽ. re gu. iiij.

articulũ iuriſdictionalẽ ſibi reſeruauerit ſemper
a remanet iudexᵃ ⁊ dꝫ ad eũ appellari a ſubdelega
to ſuo niſi qñ negaret iuriſdictio ſua: vt eſt tex. in
4 d. c. ſi a ſubdelegato. ¶ † Sed hoc caſu eſt dubiũ
nũqd ſubdelegatꝰ poſſit cognoſcere an ſua ſit iu-
riſdictio ex quo negat iuriſdictio ſubdelegãtis.
⁊ de hoc in Spe. eo. tit. §. excipi poteſt. vbi ponit
opi. cõtrarias. ſed tene ꝙ põt p tex. illiꝰ. c. ſi a ſub-
delegato. i ver. admittere. ⁊ ibi hoc ſentit Jo. an.
nec obſtat iſte tex. in eo qđ non põt appellari ad
ſubdelegantem: qꝛ illud eſt ne appellans videat
ſibiipſi cõtrarius: qꝛ ex quo negat eum habere
iuriſdictionẽ nõ dꝫ ad eũ appellari: ſed quando
coram ſubdelegato ꝓponit defectũ iuriſdictiõis
non reperit in aliqua cõtradictione: qꝛ iudicium
reddit in inuitũ. l. inter ſtipulãtẽ. §. ſi ſtichũ. ff. de
ver. obli. et in. c. intelleximus. de iu. ⁊ hoc not. pro
intellectu huius. c.

1 ☞ Juriſdictio tã ordinaria ꝙ̃ dlegata ꝑpetuat
p litis cõteſtationẽ ⁊ p citationẽ i delegatis. 2. 4.
2 Delegatio expirat morte delegãtis re integra:
vide in diſcurſu maxime. nu. 7. etiã ꝙ delegatus
ignoret mortem delegantis. 10.
3 Mãdatũ factũ nõ expirat re integra morte mã-
dantis qñ eſt factũ ſub noĩe dignitatis mãdãtis.
9. vbi aliter limitatur: vide in nu. 10. vbi ponitur
quid ſi ignoretur mors mandantis.
5 Juriſdictio in dubio preſumitur cõceſſa ordina-
ria non delegata.
6 Citatio eſt principium et fundamentũ iuriſdi-
ctionis contentioſe.
8 Appellari nõ põt de vicario gñali epi ad epm qꝛ
faciũt idẽ cõſiſtoriũ: ſed bene de vicario ſpeciali.

1 RElatum. ¶ † Per li. cõte.
perpetuat iuriſdi
ctio. vel ſic. Morte delegãtis nõ expi
rat iuriſdictio delegati corã quo lis
b erat cõte. ⁊ nõ diuidit. ¶ No. primoᵇ ꝙ ſicut mã-
datũ extraiudiciale expirat re integra p mortẽ
c mandatorisᶜ vt in. l. mãdatũ. C. man. ⁊ in. §. recte.
d inſti. eo. ⁊ no. in cle. ſi. de procu. ita finit mandatũᵈ
iuriſdictionale re integra. differũt tñ in alio. ſ. re-
ſpectu ꝑpetuationis: qꝛ primo caſu negociũ dicit
eſſe integrũ ante lit. cõteſt. ita ꝙ expirat mãdatũ
procuratoris ſi non fuit lis cõteſt. vt no. in. d. cle. ⁊
2 Bart. in. l. ⁊ qꝛ. ff. de iuriſ. om. iudi. † Sed an ꝑpe-
tuationẽ iuriſdictiõis delegate nõ reqꝛit lit. cõt.
ſed ſaltẽ ſufficit citatio: vt. j. c. ꝑxi. ⁊. j. latiꝰ ibi di-
3 cã. ¶ † Scđo no. qđ delegãs certã cãm vꝛ in du-
bio delegaſſe noĩe perſone ⁊ nõ nomine dignita
tis. hinc eſt quod expirat mãdatũ re integra per
mortẽ mandatoris. ſecꝰ ſi delegaſſet nomine di-
gnitatis: vt in. c. ſi gratioſe. de reſcrip. lib. vj. ⁊ no.
in. l. cẽteſimis. ff. de verb. obli. ⁊ ſic limita oĩa iura
que dicunt morte mãdatoris finiri mãdatũ. et in
4 ꝓcuratore dic vt habet in. d. cle. ſi. ¶ † In glo. ex
hac gl. colligunt due opi. dũ querit per quẽ actũ
perpetuet iuriſdictio delegati cõtra tacitã reuo
cationẽ que ſurgit ex morte cõſtituẽtis. Primo
qđ ſecũdũ leges requiritur lit. cõteſt. ⁊ ita proce-
dit iſte text. ſed ſm canones ſufficit citatio. vt. j. c.
ꝑxi. hec lec. nullibi probat aperte per ius ciuile:
imo tex. vꝛ in ꝯ̃riũ in. l. ⁊ qꝛ. ff. de iuriſ. om. iud. vbi
tex. ſolũ reqꝛit ꝙ delegatꝰ inceperit vel iuriſdi.
Item Mar. antiquus gloſſator iuris ciuilis te-
nuit opi. vt ſufficiat citatio. Azo tñ tenuit primũ
dictum ⁊ ad hoc inducit in qõne facti iſtũ tex. ſed
fertur ꝙ cõtra eã fuit allegatũ. c. ſeq. vbi expreſſe
dicit ꝙ ſufficit citatio. ⁊ ſic remãſit cõfuſus. Se-
cunda lect. eſt. vt ſcđm vtrũqꝫ ius ſufficit citatio.
⁊ hãc lec. ſenſit gl. dum in iſtam opi. alle. d. l. et qꝛ
hãc opi. ſequit gl. in. l. ⁊ qꝛ. ⁊ clariꝰ ibi bar. Tertia
opi. extra gl. qđ in delegatione principis nõ req-
rit exercitiũ alicuius actus ſed p ſolã cõmiſſionẽ
eſt ꝑpetua iuriſdictio. ⁊ tenẽtes hanc opi. fundãt
ſe ex illa. l. ⁊ qꝛ in v̇. principaliter. ſꝫ illa lec. cõiter
nõ tenet: nã eſt ꝯ̃ iſtũ tex. ⁊. c. ſequẽs. ⁊ ad illã. l. rñ-
det q̃ loquit in iuriſdictione ordinaria. et de hac
materia vide latius in. c. lꝫ. j. e. ſed quantũ perti-
net ad intellectũ huiꝰ. c. cõclude ſic ꝙ aut q̃ritur
de iuriſdictiõe ordinaria: ⁊ illa nõ expirat p mor
tem cõcedẽtis etiam re integra. vt no. Hoſt. ṡ. e.
qm̃ abbas. eſt tex. ſm cõem intellectũ in. d. l. et qꝛ.
i ¶ Et eſt ratio: qꝛ p cõceſſionẽ ordinarie iuriſdi-
ctionis fit gratia ipſi cõcedẽti cũ per hoc habeat
dignitatẽ. vt not. in cle. ij. de reſcrip. gratia vero
cõceſſa nõ expirat lꝫ moriat cõcedẽs re integra.
vt in. c. ſi cui. de prebẽ. lib. vj. ⁊ ad validitatẽ et ad
efficaciã priuilegij ſufficit ꝙ ꝑueniat ad notitiã
priuilegiati. vt in. c. j. de cõceſ. ꝑbẽ. lib. vj. ⁊ in. l. ab-
ſenti. ff. de dona. Item iuriſdictio ordinaria radi
e catᵉ in perſonã illius cui cõcedit: vnde immedia
te p cõceſſionẽ inheret oſſibus iſtiꝰ ⁊ ideo p mor-
k tem concedentis non expirat: qꝛ id qđ noſtrũ eſt
ſine facto noſtro a nobis euelli nõ poteſt: vt in. l.
5 id qđ noſtrũ. ff. de reg. iur. ¶ † Quomodo vero
cognoſcatur qđ ſit cõmiſſa iuriſdictio ordinaria
an verõ delegata: dic qđ ſi princeps vel lex ſeu
conſuetudo tribuit ſimpliciter iuriſdictionẽ ſup
vnã ꝓuinciã ſeu ſuper vnã ciuitatẽ vel caſtrũ ſeu
f cõcedit iuriſdictionẽ ſimplꝛ ᶠ ſuper vniuerſitate
g l cauſarũ vꝛ concedere ordinariã niſi exprimat ᵍ
h verbũ delegamꝰ ʰ. vel facias autoritate nr̃a ⁱ ⁊c.
i nam tunc facit eũ delegatum ᵏ. ad hoc vide ho.
k text. cum gl. in. c. j. de cle. agro. lib. vj. ⁊ in. c. cũ ali-
quibus de reſcript. eo. lib. hanc cõcluſionẽ firmat
Hoſt. ṡ. eo. qm̃. ⁊ Bar. in. d. l. ⁊ quia. vide Inn. in
m c. cum ab eccleſiarũ. de offi. ord. ⁊ ſcias ꝙ nõ qui-
libet poteſt dare ordinariã ſed ſolũ princeps vel
lex vel cõſuetudo vel vniuerſitas dum eligit re-
ctorẽ: vt no. in iuribus preal. aut queritur de iu-
riſdictione delegata et de perpetuatione ipſius
reperiuntur multe opi. vt predixi: inter quas eſt
opi. Hoſt. in. d. c. lꝫ. q multũ in hoc laxauit habe-
nas. dicẽdo qualitercũqꝫ delegatꝰ incipit vti iu-
riſdictione añ mortẽ delegãtis ꝑpetuata eſt iu-
riſdictio mouet per illud. c. lꝫ. vñ ſi elegit ſibi no-
tarium vel nũtiũ fit perpetuatio ſecũdũ eũ. vide
l etiam gl. ˡ in. c. ſi a ſubdelegato. j. eo. lib. vj. que te-
nuit ꝙ ſi delegatus ſubdelegat añ mortẽ primi
m delegãtis ꝑpetuat eius iuriſdictio ᵐ ⁊ ſubdelegã
do vſus eſt iuriſdictiõe, mihi placet illa opin. vt
neceſſario requirat citatio per tex. j. c. proxi. et p
c. ſi. de offi. lega. cui impoſſibile eſt reſpõdere niſi
n impropriẽtur litera. facit. c. ꝓpoſuiſti. de foro cõ-
pe. ⁊. l. ſi quis poſtea. de iudic. probatur ratiõe nã
in hac perpetuatione requiritur qđ delegatus
ceperit vti iuriſdictiõe. vnde cũ perpetuatio iſta
fiat reſpectu partiũ oportet qđ interueniat ali-
6 qs actus cũ parte. ¶ † Sed citatio eſt principiũ
⁊ fundamẽtum iuriſdictionis cõtentioſe. inſti. de
pena te. litigã. §. fin. ⁊. c. qm̃. de ꝓbationi. ergo ne-
ceſſario requirit ꝙ procedat citatio. Itẽ ſecũdo
multa iura ſpecifice requirunt citationẽ: not. j. c.
ꝑxi. ⁊. c. ſi. preal. de offi. leg. ergo alia iura que di-
o cunt gñaliter qđ iudex incepit vti debẽt intelli-
gi ⁊ ſuppleri per citationis actum. item ⁊ tertio.
c. ꝑxi. reqꝛit ꝙ negotiũ dꝫ eſſe ceptũ ante mortẽ
delegãtis: ſed nõ põt dici ceptũ niſi ſit deuẽtum
ad aliquẽ actũ qui ſit de ſubſtãtialibꝰ negotij. vt
probat in. c. in cauſis. cũ ibi no. de ele. ⁊ in cle. ſi. de
ꝓcu. ergo etiã neceſſario reqꝛit citatio: qꝛ vt dixi
ipſa eſt primꝰ et ſubſtantificus actꝰ ordinis iudi-
n ciarij. ⁊ hanc opi. tenet Cal. in. d. c. lꝫ. ⁿ ⁊ Arch. ij.
q. vj. c. nõ ita. ſi q̃ris de ratiõe quare delegata iu-
riſdictio extinguit morte cõcedentis re integra.
reſpõde p actũ ſubdelegatiõis nõ trãſfert effica-
citer iuriſdictio in delegatũ. hinc eſt ꝙ re ĩtegra
ille q ſubdelegauit in totũ põt cõmiſſionẽ reuo-
care vt i. c. ꝙ̃uis. e. ti. li. vj. vñ cũ iuriſdictio re in-
tegra ſit effectualiter penes delegantẽ: ⁊ p mortẽ
ipſius extingat iuriſdictio ſua p ꝯ̃ñs extinguit
poteſtas delegata: qꝛ extincto iure autoris extin
guit ius ſucceſſoris: arg. i. l. lex vectigali. ff. de pi-
gno. Sed per exercitiũ iuriſdictiõis ante mortẽ
delegãtis iuriſdictio radicat in perſonã delega-
ti. ita ꝙ efficaciter trãſiuit in eũ: ideo morte ipſiꝰ
7 non extinguit iuriſdictio. ¶ † Sed circa ꝑdicta
o dubitat qd in iuriſdictione delegata ᵒ ad vniuer
ſitatẽ cauſarũ nũquid iuriſdictio expirat morte

a ¶ Remanet iudex. Add Abb. conſi. lxxxvij.

Sebaſt. Sapia.
b ¶ No. primo. Vide Ro. in cõſi. in l. ſi. §. ſed ſi qs. ff. de dona. Alex. in l. fundi venditor. colũ. ij. ⁊. iij. ff. de acq. poſ. ial. poſt Alexã. in. l. eius. ff. ſi cert. pe. Bal. in ꝯſil. clxx. incip. ad euidẽtiam in prima pte. Cor. in cõſi. lxxxvj. circa primũ. col. ſi. i primo. vo. ⁊ So. i cõſi. lxxxvij. in ꝑ-ſenti. in. iiij. pte.

c ¶ Mortẽ mãdatoris. Add Cal. cõſil. iiij. hoc. e. ti. ⁊ viđ qñ nõ finiatur p Ro. ꝯſ. cñ.

d ¶ Finit mãdatũ. Et limita niſi reſpectu ſedis apoſtolice papa dlegaſſet qꝛ mortuo papa nõ expirat. c. ad abolẽdam. §. ſi. de here. ſm Bal. in. d. l. ⁊ qꝛ. vide Ang. q ſingul. limitat in. d. l. ⁊ quia.
Andr. barba.

Zacharias.
¶ Adde Alex. plene ⁊ Ful. in. l. more. col. iij. ff. de iuriſ. om. iu. Pe. de anc. et Semi. in. c. ſi. e. ti. lib. vj. bal. Rap. ⁊ Alexan. in alle. l. ⁊ qꝛ. ⁊ Spec. in tit. de iuriſd. om. ind. §. vj. ver. item mortuo. ⁊ ſeq.

e ¶ Radicat. limita niſi eſſet acceſſoria vt i vicario epi qui lꝫ habeat ordinariã tñ mortuo epo expirat. gl. i cle. j. de of. vi.

And. barba.
f ¶ Simpliciter. adde qđ voluit roma. conſi. lix.

Sebaſti. Sapia.
g ¶ Exprimat. vide Moder. i. l. et ſi pretor. ff. đ offi. eius cui manda. eſt iuriſdi. ⁊ Feli. in. c. j. ſi. eo.

h ¶ Delegamus.

Adde Ang. cõſil. ccxiiij.

i ¶ Autoritate noſtra. adde ro. ꝯſi. ccxxxv. ⁊ melius cclxxxv. vbi ponit ĩtellectũ. c. qꝛ fruſtra. vbi illa verba. et tñ dicit ꝙ habet locũ in ordinario.

k ¶ Delegatũ. Vide qđ pulchre dicit Bar. in. l. ambitioſa. ff. de decre. ab ordi. fa. et Bal. in d. l. ⁊ qꝛ.

Andr. Barba.
l ¶ Etiam gl. certe tex. ibi probat contra illam gl. vide ibi domi.

Andr. barba.
m ¶ Juriſdictio. no. ꝙ ſubdelegãdo qs vtit iuriſdictiõe ꝯ̃ not. i. c. paſtoralis. đ reſc. vbi habẽs habitũ iuriſdictionis ⁊ nõ vſum ſubdelegat. ergo ſubdelegare non eſt iuriſdictiõis. viđ Ang. in. d. l. ⁊ qꝛ. vide do. Abb. in c. ſeq. ꝯ̃ gl. d. c. ſi a ſubdelegato.

Andr. barba.
n ☞ Dicto. c. licet. Bar. in. d. l. et qꝛ. dicit ꝙ. c. lꝫ cãm. probat veritatẽ. vide ibi Ange. q dicit ꝙ de cõſuetudine ita ſeruat ꝙ reqꝛit citatio.
Andr. barba.

Sebaſti. Sapia.
o ¶ Juriſdictione delegata. vide q̃ not. Mo. i. l. more. ff. đ iur. om. iudi. vbi ponũt qd plus habeat delegatꝰ ad vniuerſitatem cauſarũ ꝙ̃ dlegatꝰ ad ſingularẽ cauſam de quo etiã late tradit Soc. l repe. l. j. ff. quis et a quo appel.

a ¶ Dicta.l.⁊ q̄.
Bal.tʒ ꝯ̄rium in
d.l.⁊ q̄.vide q̄ re
miſi ad Bar.i.l.
fundi.ff.de acqr.
poſſeſ.vbi d̄ hoc.

Andre.barba.
b ¶ Nunti⁹ exeq.
Adde Bal.cōſi.
lxj.⁊ vide nouiſ.i
l.fundi.ff.de acq.
poſſeſ.

c ¶ Cōſiliū ſem-
pronij.Adde qd̄
Ro.cōſi.cxix.di-
cit φ mādatū nō
finit̄ morte mā-
dātis,fauore pie
cauſe etiā re in-
tegra.

Anto.Frāc.
d ¶ Ad perpetuā
dā.p quos actus
ꝑpetuet̄ iuriſdi-
ctio:⁊ an d̄ neceſ-
ſitate ad illi⁹ ꝑpe
tuationē reqrat̄
lit.cōteſt.vide q̄
hic plene ſcripſi.
vbi tenui φ iuriſ
dictio ꝑpetuat̄ p
quēcūq; actū ēt
citeriorem a cita
tione qui nō pōt
exerceri abſq; iu
riſdictiōe puta p
electionē notarij
⁊ hoc p iſtū text.
et p tex.in.l.et q̄.
ff.de iur.omniū
iudi.ibi dū dicit
tex.geri cepit ⁊c.
q̄ vt dixit Bart.
in.d.l.et q̄.et ibi
plene p alex.i.x.
col.p ſolā citatio
nē iuriſdictio ꝑ-
petuat̄,de quo ēt
p Bal.⁊ in.l.ſi.C.
de pſcri.xxx.an-
no.⁊ p Alex.in.l.
j.ff.de iuriſd.om.
iud.⁊ in.l.ſi quis
poſtea.ff.de iud.
et p gl.in cle.j.de
iud.an aūt ꝑpe-
tuet̄ pactū nullū
vide Bald.in.l.ſi
pr̄.C.ne de ſtatu
defun.⁊ cōcluſio
eſt φ nō ꝑpetuat̄
⁊ ideo pōt reuo-
cari p delegātē:
vt eſt glo.in.c.cū
plures.hoc.e.ti.
qd̄ ē verū tacite.
ſ.p mortē ipſius
delegātis nō aūt
expreſſe p glo.in
c.venerabili.hoc
e.tit.quam rom.
dixit ſingularē
in ſuis ſingu.per
alphabetum.in
ver.iuriſdictio.

cōcedētis.nō recolo de preſenti vidiſſe:ſed credo
φ expiret.adduco tex.p locū a ſpāli in.c.ne aliq.
de here.li.vj.vbi dr̄ φ officiū inquiſitorū heretice
prauitatis nō expirat etiā re integra per mortē
cōſtituētis fauore fidei.ergo ceſſante fauore fidei
expiraret talis iuriſdictio ⁊ tn̄ inqſitores ī certa
ꝓuincia habēt ſubdelegatū ad vniuerſitatē cau-
ſarum vt no.Jo.an.in.c.per hoc.eo.tit.lib.vj.Et
quāq; iuriſdictio delegata ad vniueſitatē cauſa-
rū ī multis exparet̄ iuriſdictiōi ordinarie: iuxta
no.per gl.⁊ Bar.in.l.ſi vni.ff.de re iudi.tn̄ in oīb⁹
non cōueniunt maxime vbi ſubeſt diuerſa ratio
nā ratio extinguēdi iuriſdictionē delegatā quo
ad particularē cām militat in iuriſdictiōe dele-
gata ad vniuerſitatē cauſarū quia iuriſdictio re-
manet penes delegātē ⁊ noīe ꝓprio iſte nihil hʒ
vt in.c.ſane.ſ̄.e.⁊ in.l.j.ff.de offi.eius cui man.eſt
8 iuriſ.¶ † Hinc eſt φ de foraneo vicario appellat̄
ad epm q̄ ille hʒ delegatā lʒ ad vniuerſitatē cau
ſarum:ſecus in vicario generali epi q eſt ordina-
rius:⁊ facit idē conſiſtoriū cū epo:vt no.in cle.⁊ ſi
principalis.de reſcri.⁊ in.c.romana.de app.li.vj.
9 ⁊ in.c.ij.de conſuetu.eo.lib.¶ † Item limito not.
omnia predicta φ expirat mādatū p mortē mā-
datoris qn̄ per dationē mādati datur noua pote
ſtas ad actū ita φ in exercitio actus mādatari⁹
gerit vicem mandatoris.ſecus aūt in p̄cepto qd̄
fit alias habēti poteſtatē.nā cū nō dat̄ noua po-
teſtas ſed potius excitetur antiqua vt in.c.lʒ.⁊ in
c.pe.de offi.ordi.ceſſat rō ſupra dicta extinguēdi
mādatū.vn̄ recipiēs p̄ceptū tenet̄ illud adimple
re nō obſtāte morte p̄cipiētis.de hoc eſt tex.iun-
cta gl.i aut.vt nulli iudicū.§.et hoc vero iubem⁹.
ſentit Hoſti.in.c.qm̄ abbas.ſ̄.eo.⁊ tenet Bart.in
a d.l.⁊ q̄.[a] Et per hoc dixi φ ſi iudex mādauit nū-
tio vt mitteret aliquē in poſſeſſionē lʒ iudex mo-
b riat̄ re ītegra tenet̄ nihilomin⁹ nūti⁹ exeq [b] mā-
datū qd̄ no.Ex quo infert̄ φ etiā ſi preceptū fiat
alias habenti poteſtatē ſiue iuſſum precipientis
nihilomin⁹ ex quo non fit noua delegatio tenet̄
recipiens preceptū exequi.pro hoc allego bonū
tex.in.c.eam te.de reſcrip.vide etiam per Spe.q
firmauit hāc opi.ti.j.§.reſtat.ver.itē mortuo mā-
datore.vbi plus dicit φ ſi mādat̄ aliquib⁹ vt eli-
gant cū conſilio ſempronij licet moriatur preci-
piens tenētur nihilominus iſti mādatarij in ele-
c ctionis actu requirere conſiliū ſempronij [c]:⁊ per
hoc habes declaratū ⁊ multipliciter limitatum
intellectum huius capituli.
1 ☞ Juriſdictio delegata ꝑpetuat̄ p citationē.
vide in nu.3.vbi ponitur per q̄ citatio requirat̄.
2 Statuta ⁊ alie diſpoſitiōes ſunt reducēde ad cō-
cordiam etiam per ſubauditos intellectus.
4 Citatio per edictū debet fieri vbicunq; neſcitur
quis ſit citandus.
5 Juriſdictio delegata nō perpetuatur per ſimpli
cem ſubdelegationem.
6 Appellans cenſet̄ renūtiaſſe appellationi ſi liti-
gare nō deſinit corā iudice a quo in illa cauſa: et
intellige appellationi interpoſite ſecus interpo
nende:vide ibi nu.7.duas no.limitationes.
8 Fundare nemo ſe pōt ſup actu quē improbauit.
9 Dictio quaſi eſt diminutiua.
10 Juriſdictio delegati re integra finitur per mor-
tem delegantis nec valet ꝓceſſus poſtea agitat⁹
licet delegatus ignorauerit mortem delegantis.
11 Communis error an faciat ius.
Prelatus qui communiter reputatur ſi non eſt:
geſta per ipſum non tenent.

1 GRatum. ¶ † Si delegatus
citauit an̄ mortē de
legnntis ꝑpetuata eſt iuriſdictio.hoc
primo.Et appellatiōi renūtiat q corā
iudice a quo appellauit litē proſequit̄.hoc ſecun
do.Cōis diuiſio.ſecūda ibi:nos.⁊ quelibet pars
ſubdiuit̄ ī duas:vt ptʒ ex tex.¶ Caſus literalis.
cauſa quedā cōmiſſa fuit iudici delegato ipſe ſta
tī citauit partes.lis vero cōteſta.fuit poſt more
delegātis.querebat̄ vtrū poſſit poſtea in cauſa
procedere delegat⁹.Secūdo ponit̄ alia queſtio.

Ecce aliqs appellauit a iudice poſtmodū petijt
terminum ad producendos teſtes ⁊ atteſtatiōes
receptas petijt poſtmodū publicari.q̄ritur an
huic appellationi renuntiaſſe intelligat̄.Ad pri
mā qōnē rn̄.papa φ citatione facta negotiū eſt
quaſi ceptū,⁊ p̄cipue ſi delegatus nō ſit cert⁹ de
obitu delegantis:vn̄ legitime pōt in cā ꝓcedere.
Jn ſecūda qōne rn̄det φ ſi vera ſunt p̄miſſa ap-
pellatiōi renūtiaſſe videt̄.Ber.¶ Not.prīo text.
d expreſſum φ ad ꝑpetuādā [d] iuriſdictionē delega
tam ante mortē delegātis nō requirit̄ neceſſario
lit.cōteſt.⁊ ſic iſtud.c.corrigit precedēs ſm Tan.
et Hoff.vel dic melius qd̄ potius interp̄tatur:vt
ſic per iſtū tex.ſuppleat̄ ad capl'm precedēs ma-
xime.nā ſi ille tex.ex toto eſſet correct⁹ nō fuiſſet
poſitus in iſta cōpilatione vt.ſ̄.in proe.hui⁹ cō-
2 pilatiōis.¶ † Et ex hoc dic φ ſi in eo volumine
ſtatutorū reperiunt̄ duo ſtatuta fere ꝯ̄ria dʒ eui-
e tari correctio [e] quātū pōt ⁊ reduci ad cōcordiā p
ſubauditionē.p hoc tex.in.l.ſciendū.ff.q ſatiſda.
cog.iuncta aut.offerat̄.C.de lit.conteſta.⁊ qd̄ ibi
no.⁊ vide pulchre p Bar.in extrauagan.ad repri
3 men.in ver.nō obſtātib⁹.¶ † Scd̄o no.ibi:ꝓpoſi
to citationis edicto.nā p iſtū tex.ꝓbo vltra alias
opi.q̄ habēt φ ad ꝑpetuandā iuriſdictionē nō re
quirit̄ φ citatio perueniat ad partes.ſatis em̄ eſt
φ emanauerit a iudice:ita tenet gl.no.in cle.ij.vt
f lit.pen.[f] ⁊ ad hoc ego adduco iſtū tex.in v̄bo ꝓ-
poſito edicto.nā alias fiebāt citationes p edictū:
q̄ ſcribebat̄ edictū in albo p̄toris:nec aliud req-
rit iſte tex.hodie vero prohibetur regulariter ci-
tatio p edictū.dʒ em̄ ſpecifice fieri per nuntiū ſeu
literas de quo vide plene qd̄ no.in cle.j.de iudic.
4 ¶ † Vnū tn̄ no.dictū Jnn.tenebis mēti qd̄ vbi-
cunq; neſcit̄ qs ſit citād⁹ adhuc hodie hʒ locū ci-
g tatio p edictū [g] pro hoc.c.ſi.q ma.accuſare pn̄t.⁊
in.c.ſignificauit.⁊ in.c.albericus.de teſti.¶ Not.
iij.ex ratione litere.ibi:negotium ſit quaſi ceptū
φ ad hoc vt ꝑpetuetur iuriſdictio delegati de-
bet negotiū ꝯmiſſum eſſe ad minus quaſi ceptū.
5 ¶ † Et no.q̄ dicit negotiū.p hoc infert̄ qd̄ per
ſubdelegationē nō ꝑpetuat̄ iuriſdictio.q̄ p hoc
nō eſt negotiū ꝯmiſſum ceptū nec quaſi:lʒ aliud
h dixerit gl.[h] in.c.ſi a ſubdelegato.de offic.delega.
lib.vj.ſʒ primū plus placet:nec ob.qd̄ ſubdelegā
do vtatur iuriſdictione:q̄ vtit̄ non delegata ſed
ordinaria:⁊ probat̄ aperte in.c.paſtoralis.in pri.
ſ̄.eo.vbi dicitur quod iuriſdictio dandi iudicē a
delegato a principe eſt a lege cōceſſa:vnde pon-
dera illud verbum a lege:nā lex dat ordinariā.vt
dixi in.c.precedenti.itē p̄ſuppoſito ſed nō cōceſſo
φ vteretur delegata:tn̄ ſatis eſt qd̄ nō fuit vſus
circa negotiū cōmiſſum:nā debet negotiū eſſe ce
6 ptū:vt hic.⁊ adde iſta ad no.ſ̄.c.proxi.¶ † Item
no.φ appellans renūtiat appellationi ſi poſtea
i litigat corā iudice [i] a quo:q̄ per actū contrariū
ſubſequentē renūtiatur actui p̄cedēti vt in.c.ſoli-
citudinē:de app.⁊.xxxij.q.j.cū renūtiat̄.⁊ hoc in-
tellige in appellatione interpoſita nō aūt ꝓcedit
indiſtincte in interponēda.vnde ſi grauat⁹ intra
tp̄s ſibi p̄fixū ad appellandū litigat corā iudice
non per hoc renūtiat facultati appellādi:q̄ pōt
interim deliberare:ita ſentit Jnno.in.c.ſolicitu-
dinē.de app.ſed tu limita vt ibi et vide p Jo.an.
in.c.ſi.de app.lib.vj.⁊ ho.tex.cū ibi no.in.l.ad ſo-
lutionē.C.de re iudi.¶ Sed quero text.iſte loq
tur qn̄ appellans petijt inducias.item poſtmo-
dum renūtiauit ꝓductioni ⁊ allegationi.⁊ petijt
atteſtationes ſolēniter publicari:quid ſi alterum
tantū feciſſet:q̄ ſolū petijt inducias vel ſolum pe
tijt atteſtationes publicari.Sol.dicit Jnnoc.qd̄
idē,nā per hoc apparet qd̄ voluit redire ad prio
rem iudicē.dicit Hoſti.qualitercūq; appellans
egit corā iudice priori.⁊ hoc tene q̄ ſemp ſubeſt
7 ratio predicta.¶ † Hec limita niſi act⁹ q poſtea
geritur corā iudice a quo veniat ad augmentan
dum deſideriū appellantis:ideo dixit glo.nota.
in.c.ſi a iudice.de ap.li.vj.qd̄ ſi appellans compa
ruit corā iudice a quo:⁊ petijt etiā reuocari gra-
uamen:⁊ ad ꝓbandū grauamē producit teſtes:
non

e ¶ Euitari cor-
rectio.vid̄ Bar.
in.l.j.§.deniq;.ff.
quod vi aut clā.
And.Barb.

f ¶ Vt lit.pē.Ad
de Roma.conſi.
cccxxx.

g ¶ Per edictū.
Adde Paul.de
ca.cōſi.clij.in pri
mo impreſſis.

Sebaſt.Sapia.
g ¶ Per edictū.
Qn̄ fiat citatio p
edictū:vide Ale
xā.in cōſi.ciij.in-
cip.pſpectis.in
v.vol.⁊ in conſil.
v.incip.in cā.col.
j.in.ij.vol.And.
ſicu.in ꝯſil.xviij.
col.iij.in.j.vol.et
pulchre per Ri
minaldū Ferra
rieñ.in.l.ſi pacto
quo penā.col.ij.
i ſi.C.de pactis.

h ¶ Dixerit glo.
Vide contra illā
gl.tex.cū ſua gl.
in ca.paſtoralis.
de reſcrip.

Andre.Barba.
i ¶ Corā iudice.
Adde do.de ro.
d̄ci.cccclxxiij.in-
cip.ſi ille q a ſen-
tentia.in nouis.
de ap.vbi dicunt
φ producēs iu-
ra ſua corā iudi-
ce vt nō ꝓcedat
ad executionem
ſentētie φ nō vr̄
renūtiare appel
latiōi:ſecus ſi ali
qd peteret φ nō
poſſet niſi p iudi
cem expediri.

non per hoc videṫ appellationi renuntiaſſe: qꝛ nihil directe egit cōtra
appellationē ſuam: qꝛ ꝑ appellationē inſtat vt reuoceṫ grauamē. ⁊ ad
hunc effectum poſtea inſtitit corā iudice a quo. Adde aliā ſolēnē limi-
tationē poſt eā q̃ colligiṫ ex. c. cū veniſſent. de eo q mit. i poſ. in gl. i v̇bo
obtulit. ⁊ no. illā gl. que ſingulariter dicit ꝙ ſi act⁹ geſtus poſt appel-
lationē corā iudice a quo non fuit approbatus in iudicio ꝙ tunc ꝑ illū
8 actū nō vṙ renuntiaſſe appellationi. † quia non potuit iudex vel pars
a ſe fundare ſuper eo qđ impugnauit[a]: vt in regula ex eo. de reg. iu. lib.
vj. ⁊ in. c. cū olim. de cēſibus. optime facit tex. in. c. mulieri. de iureiurā.
¶ In gl. j. ibi: legitimas exceptiōes. dic. ſ. declinatorias: vt in. c. paſto-
ralis. de excep. ⁊. c. inter monaſteriū. de re iudica. ⁊ in. l. fi. C. de excep. ⁊
dic clarius q̄ʒ gl. ꝙ ꝓprie ⁊ ſtricte negotiū diciṫ ceptū ꝑ lit. cōteſt. ⁊ tūc
partes ingrediunṫ principale negotiū. prius eñ pōt diſputari de legi
timitate ꝑſonarū: ⁊ ꝑ exceptiones declinatorias poſſet differri nego-
tiū principale: vt i. d. c. paſtoralis. ꝑ citationē aūt negotiū nō eſt ꝓprie
ceptū quo ad effectū ſupra dictū. ideo tex. dicit ꝙ eſt quaſi ceptū: nam
quo ad ꝑpetuādā iuriſdictionē pōt dici ceptū: qꝛ iudex cepit vti iuriſ-
9 dictiōe. ¶ † Et no. ex hoc text. ꝙ dictio q̃ſi[b] diminuit ex ꝓprio ſigni-
b ficato ſignificatū eius ad qđ adijciṫ. ⁊ vide gl. de hac dictione quaſi in
c. parochianos. de deci. ⁊ ho. tex. cū gl. in. l. in facto. ff. de cōdi. ⁊ demon.
qñq̄ʒ tñ eſt expreſſiua veritatis: ⁊ tūc poniṫ ı̄proprie: vt no. gl. in. c. put
de do. ⁊ contu. Et in eo ꝙ gl. ꝯnr annectit an ceptū re integra trāſeat
in heredem actiue ⁊ paſſiue. aliquid dicit hic Hoſt. ⁊ min⁹ ꝑfecte. ſed
tu dic vt plene dixi in. c. ſignificauit. de reſcri. ¶ In glo. ij. in fi. no. gl. ⁊
10 clarius hoc tenet in. c. cū veniſſet. j. de teſti. ¶ † Et cōcluſio ſit iſta: ꝙ ꝑ
mortē delegātis re integra expirat iuriſdictio delegati nec vʒ ꝓceſſus
c poſtea agitatus[c] ꝫ delegat⁹ ignorauerit mortē delegantis: qꝛ igno-
rantia nō pōt tribuere iuriſdictionē nō habēti: vt in. l. priuatorū. C. de
iuriſ. om. iu. c. ſignificaſti. de foro cōp. Itē iura loquunṫ indiſtincte: er-
go nō debem⁹ facere differētiā inter ignorātiā ⁊ ſciētiā. xix. di. ſi roma-
norū. c. ſolite. de maio. ⁊ obe. ⁊ per hoc rōnē hāc tenuit Bar. in. l. ⁊ qꝛ. ff.
de iuriſ. om. iud. ⁊ refert Inn. tenuiſſe contrariū in. d. c. ꝫ. ſed primum
dictū ſequunṫ cōiter doc. hic: ⁊ in. d. c. cū veniſſet. nō ob. cōtrariū glo. d.
l. eius qui in prouincia. ff. ſi cer. pet. quia fatendū eſt ꝙ mādatū procu-
ratoris reuocaṫ re integra ꝑ mortē cōſtituētis: vt in. l. mādatū. C. mā.
cle. fin. de ꝓcu. ⁊ in. §. recte. inſti. mā. ſed ne ꝓcurator ignorās dāno affi-
ciaṫ habeat actionē mādati vt recuperet expēſas ⁊ ſerueṫ indēnis ab
omni intereſſe. vt. l. ſi mandaſſent. ff. man. Itē mādatū ꝓcuratoriū eſt
bone fidei, iuriſdictio vero delegata eſt ſtricti iuris: ideo ſm Inn. lar
11 gior interpretatio fit in illa q̄ʒ in iſta. ¶ † Poſſet inſtari vltra doct. de
l. barbarius. ff. de offi. ꝓto. vbi apparet ꝙ cōis error litigātiū facit ſen-
tētiā valere. ad idē. iij. q. vij. §. tria. v̇. verūtamē. Sol. ſi teneṫ opi. Inno.
in. c. cū dilecta. de reſcri. ꝙ illa. l. nō habet locū in delegato ceſſat cōtra
rium. ſed ſi teneremus cōtrariū qđ eſt veri⁹ vt ibi dixi. dic quod ibi nō
interuenit ſolum error cōis: ſed emanauit officiū ab habēte poteſtatē
et durauit iuriſdictio ipſius committentis. vt not. Inn. c. nihil. de ele.
Sed in caſu noſtro extincta iuriſdictiōe remāſit ſolus error q nō pōt
tribuere iuriſdictionē. Et ideo ſi qs emit rē a prelato intruſo q nullū
habuit titulū a ſuperiore ꝫ cōiter putareṫ prelat⁹ nō tñ iſte cōis error
facit contractum valere: vt in. c. alienationes: ⁊ ibi per Arch. xij. q. ij. ⁊
per Inn. in. d. c. nihil. de elec.

1 ☞ Clauſula ꝙ ſi omnes ⁊c. operatur ꝙ tūc vn⁹ pōt ſine alio, qñ certum eſt ꝙ alter eſt impeditus: alias ſecus. vide in nu. 2.
3 Clauſula omnes aut duo ⁊c. denotat ꝙ alij poſſunt cognoſcere licet non conſtet de impedimento conſortum.
Clauſula ſi oēs nequeritis ītereſſe tu frater epē ꝓcedes, qd importet.
4 Opinio in quam concurrunt plures doctores eſt tenēda: niſi probabilibus rationibus conuinci poſſit.
5 Forma certa procedēdi vbi daṫ ꝓceſſus corruit non ſolū qñ eſt attentatum contra formā, ſed etiam citra vel preter formam.
Citatus ab vno ex delegatis nō conſtito de impedimēto alterius an teneatur comparere. 16. 17.
7 Iudices plures vel habētes aliquā poteſtatē an poſſint illā exercere omnes inſolidū vel debeant in ſimul conuenire. vide pleniſſime ⁊ melius q̄ʒ alibi: ⁊ loquitur tam de ordinarijs q̄ʒ de delegatis.
8 Collegiū conſiſtit in duabus partibus omniū, niſi ſit ſtatutus certus numerus vt interſit.
9 Scholaris ſufficit ꝙ approbetur a ſeptem doctoribus.
10 Maior ꝑs diciṫ ⁊ cōſideratur nō ſolū reſpectu numeri ꝫ dignitatis.
11 Iudiciū ceptū corā vno ex ordinarijs parē iuriſdictionem habētibus non poteſt coram alio finiri niſi dato imperio primi.
12 Heredes vnius domini habentis iuriſdictionē an ipſi habebūt inſolidum an debeāt ſimul conuenire.
13 Iuriſdictio que competebat vni ſoli an ſit indiuidua reſpectu pluriū ſucceſſorum.
14 Tutores et curatores vel eorū actores vnius populi vel adminiſtrationis an poſſit vnus vel debeāt oēs inſimul adminiſtrare vel aliquē actum expedire. vide etiam de pluribus procuratoribus.
15 Executores teſtamentarij ſi ſint plures dati an vno nolente intereſſe vel mortuo poſſit alter exequi.
16 Citatio nulla et temeraria non arctat citatum.
18 Citatio prima facie iniuſta non arctat citatum. niſi iudex iuſtificauerit citationem.
19 Sententia nulla an poſſit ratificari. Ratificatio an ⁊ qñ retrotrahaṫ ad actū nullū.
20 Aliqui ex delegatis nō poſſunt ſoli in cauſa procedere etiam parte volente.
21 Nuntijs an et quando detur fides.
22 Impedimētū ſi allegeṫ ꝫ nō ſit: ⁊ fuerit pronuntiatum impedimentum eſſe: pronuntiatio valet.
23 Delegatus qui habet proficiſci extra ſuū domicilium an habet expenſas.
24 Sententia lata nō viſis videndis nō valet: licet poſtea apparet ꝙ illa que erant videnda nō faciant ad rumbum.

1 PRudentiam. ¶ † Si cā dele-
gatur tribus cū clauſula, qđ ſi nō oēs
duo veſtrū ⁊c. niſi prius appareat de
impotētia tertij duo ꝓcedere nō poſſunt ⁊ ſi ꝓce
dunt nihil agūt. h. d. vſq̄ʒ ad. §. adijcimus. Et di-
uiditur iſtud principiū, nā format duas qōnes.
ſecundo ſimul illas ſoluit ponēdo rationē decidē
di. et ſcđa ibi: in hoc caſu. ¶ Caſus literalis. In
prima ꝑte poniṫ talis qđ. Ecce cā cōmittitur tri-
bus iudicibus cū tali clauſula ꝙ ſi omnes inter
eſſe nequiuerint duo nihilominus in cā ꝓcedāt:
duo illorū tātū citāt reū. queritur vtrū ille tenea
tur venire. poſt iſtā queſtionē ſtatim facit aliam
queſtionem: iudices citant reū in termino cōſti-
tuto cōparuit corā duob⁹ tertio abſente nec ſe ex
cuſante nec cōmittēte vices, queriṫ vtrū duo ꝑre
ſentes poſſint in cauſa procedere ⁊ eā ꝑ ſententiā
diffinire. Ad primam queſtionē nō reſpōdet pa-
pa directe: ſed reſpondendo ad ſecūdā intelligiṫ
prima ſoluta. dicit papa quod cū aliqs nō oſten-
derit legitime ſe cum alijs intereſſe nō poſſe vel
alias ꝯſtare canonice nō poterit. alij in cauſe co-
gnitiōe procedere nō debēt: qđ ſi fecerint nō va-
lebit qꝛ integrū eſt iudiciū: qđ plurimorū ſenten-
tijs cōfirmaṫ. Et papa libētius cauſam cōmittit
duobus q̄ʒ vni: ⁊ tribus q̄ʒ duob⁹: ⁊ qui cōtra fa-
cerent formā reſcripti nō ſeruarēt. per hoc intel-
ligitur prima queſtio ſoluta: qꝛ ſi tres citāt par-
tes ⁊ duo illorū tertio abſente procedere nō ꝑſit:
ergo ⁊ ſi duo tm̄ citāt re⁹ ad citationē eoꝝ venire
nō teneṫ. Ber. ¶ Not. ex principio ibi: ſupplicas
informari. ꝙ intellectus hominis diciṫ informa-
ri ex reſpōſione iuris: vnde ſicut anima informat
corpus. vt in cle. j. de ſum. tri. cum gl. ita ſciētia in
format intellectū. vnde videṫ ꝙ intellect⁹ homi-
nis ſine ſciētia pōt dici ſine forma quaſi ſit quedā
materia inutilis. Hinc merito dicit Cice. i li. of- d
fi. qđ multi ſunt homines ⁊ pauci ſunt homines:
multi ſunt homines nomine ⁊ pauci re, ad deno-
tandū ꝙ proſus ignari non merētur dici hoīes
d ſed poti⁹ imagines hominū[d]. ſicut in ſimili dicit
tex. ꝙ multi ſunt ſacerdotes ⁊ pauci ſunt ſacerdo
tes: multi noīe ſed pauci effectu: vt. gl. di. multi. et
ex his v̇bis ſcholaris dʒ ſumere formoſum mo-
dū conſulēdi doctorē petēdo. ſ. informari de du-
2 bijs in iure conſiſtentibus. ¶ † Not. ij. effectum
iſtius clauſule: ſi omnes nequiuerint intereſſe ⁊c. e
importat eñ hunc effectū vt reliq poſſint ꝓcede
re tertio nequeūte intereſſe. tñ anteq̄ʒ conſtet de
e impedimento tertij nō ꝑñt[e] inſolidū reliq ꝓce-
dere ſic exercitiū iuriſdictiōis nō eſt penes plu-
res delegatos iſolidū: ſed ita eſt apud oēs vt nō
3 ſit penes ſingulos. de quo infra latius. ¶ † Aliū
effectum habet clauſula oēs aut duo veſtrū aut
vnus ꝓcedat: nā vbi apponiṫ hec clauſula q̃ ho-
die eſt multum in vſu romane curie quilibet pōt
ꝓcedere licet non cōſtet de impedimēto cōſortū.
de hac clauſula dic vt plene habeṫ et no. in. c. cum
plures. j. eo. lib. vj. Quādoq̄ʒ apponitur clauſula
denotans prerogatiuā: vt cū dicitur ſi oēs nequi
ueritis intereſſe tu frater epiſcope procedes: nā
alij ſine iſto ꝓcedere nō poſſunt: ſed iſte ſine alijs
ſic dato impedimento. de quo in. c. coram. j. e. tit.
4 ¶ † No. iij. ibi: integrū ſit iudiciū ⁊c. ꝓſumēdum

a ¶ Impugnauit. Adde Ro. cōſil. clxvij. et. lix. vbi dicit qđ cōfeſſio impugnata ꝑin dicē nō opitulaṫ.

b ¶ Dictio quaſi. adde Ol. cōſi. clv.

Anto. Franc.

¶ De hac dictiōe q̃ſi. dicas ꝙ ſi apponaṫ in ſtatutis nō denotat improprietatē: ꝫ ꝓprietatē: vt ſin. voluit Bar. i. l. ſi in rixa. in vlt. col. in prin. ff. de ſica. ⁊ in. l. ſi diuortio. in. §. ſi fundū. i. j. opp. poſt Dy. ff. ſol. ma. aliqñ etiā denotat ꝓprietatem ⁊ veritatē vt no. in. l. j. de trāſa. et in. l. luci⁹ titi⁹. in fin. ff. de admi. tut. et vide Bal. i l. in ſuis. ff. de lib. ⁊ poſth. vbi dixit ꝙ dictio q̃ſi: ⁊ dictio quemadmodū. eſt no. improprietatis ⁊ diminutiōis ⁊ alle. l. ſi cū dotē. i. §. fi. hic alle. ⁊ l. ſi qs. ff. đ condi. et demon.

☙ Sebaſt. Sapia.

c ¶ Poſtea agitatus. Vide late ꝑ Alexā. i. l. ei⁹ q in ꝓuincia. ff. ſi cer. pe. vbi ēt Paul. de ca. ⁊ moder. et late ꝑ moder. in l. more. ff. de iuriſdi. om. ind.

d ¶ Imagines hominū. Adde ꝙ dicit Laerti⁹ de quodā philoſopho cū vidiſſet hominē indoctū ſedētē ſup lapidē: dixit lapis ſuper lapidem.

e ¶ Non poſſunt. Adde ꝙ hoc fallit in beneficialibus: qꝛ ſi in vero duo nō velint vel nō poſſint ꝫ nō cōſtet terti⁹ ꝓcedere pt ſm Ro. ſing. ſuis ꝑ tex. in ca. veritatis. viij. diſ. ⁊ ꝑ dictū Inno. in c. dilectus. đ app. ⁊ ita dicit tenere Do. de ro. dec. ccccliix. eſt in nouis. clxvj. inci. ſi duo ex tribus. hoc eo. tit.

eſſe pro pluralitate doctorū ⁊ iudicū. vn̄ ſnia vel
opi. videꝛ firmior ⁊ verior qn̄ plurimorū iudicio
eſt confirmata. nam facilius inuenitur qd a plu-
ribus ſapiētibus queritur vt in. c. de quibus. xx.
di. Hinc Salomon in ꝓuerbijs ſuis. Diſſipātur
cogitationes vbi non eſt conſiliū: ⁊ ibi ſalus vbi
multa cōſilia. Et ex hoc infertur qualiter ſit iudi
candū qn̄ dubiū eſt poſitū in conflictu opinionū
debemus em̄ illā opi. amplecti in quā plures do.
a inclināt.[a] hoc verū niſi illa opi. poſſit ꝯuinci ꝓba
bilibus rōnibus vt dixi poſt Jo. an. in. c. j. de cō-
ſti. ⁊ dic vt ibi: ⁊ faciūt ꝑdicta ꝙ magis ſit ꝓſumē
b dum pro cōſilio[b] alicui⁹ collegij doc. ꝗꝫ pro cō-
5 ſilijs particularibus. ¶ † Not. ibi citra formā ⁊c.
⁊ tene menti ꝙ vbi daꝛ certa forma procedēdi ꝓ-
ceſſus corruit nō ſolū ſi aliquid attētatur directe
cōtra formā. ſed etiā qꝛ verū eſt dicere iſtū exceſ-
ſiſſe fines mādati. ⁊ ſic not. ꝙ vbi daꝛ certa forma
c paria ſunt agere cōtra vel citra[c]: vide ho. gl. cum
tex. in. c. ſi cui. de ele. lib. vj. vbi quaſi idē ꝓbaꝛ. nā
ibi preter ⁊ citra equiparātur. ⁊ intellige qd dixi
citra formā qn̄ ad actū eſt data certa forma. ſed
vbi nō daꝛ certa forma eſt differētia vtrū agatur
cōtra vel preter vel citra. nā vide inſtātiā eꝑs nō
pōt ſtatuere contra ius: ⁊ tn̄ pōt ſtatuere ꝑter vel
citra ius: vt no. in cle. ne romani. de ele. vbi ho. gl.
plenius per Jo. an. in. c. ſi. de offi. archi. ¶ In gl.
ij. pro clariori intellectu huius gl. diuide eam in
quatuor partes principales. in prima opp. cōtra
tex. in eo ꝙ papa videtur hic fuiſſe diminutus in
nō rn̄dēdo ad primā queſtionē, ſed ſolū ad ſecun-
dam. hinc ſumpta occaſione gl. examinat qd iu-
ris de prima queſtione vtrū citatus a duobus ex
tribus iudicibus teneaꝛ cōparere. et ꝓcedit hoc
ordine. nā primo allegat pro parte negatiua: ſe-
cundo pro parte affirmatiua. tertio ſoluit ſequē-
do partē negatiuā. Et rn̄det ad opi. ꝙ papa non
fuit diminutus: qꝛ ex reſpōſione ad ſcdam infert
ad deciſionem primi. ⁊ ſic iſta pars prima poſſet
ſubdiuidi in plures partes. in ſecūda parte prin
cipali gl. querit pone duo ex trib⁹ datis cū clau-
ſula citant partem ⁊ eſt dubiū nunquid ſi tertius
ſe excuſauit an in hoc dubio teneatur pars cōpa
rere ad citationē duorū: in tertia parte gl. querit
quid ſi duo proceſſerunt ſine tertio ante purifica
tionē clauſule nūquid tertius debet habere pro-
ceſſum ratū ⁊ ſic ex iſta ratihabitione ꝓceſſus cō
ualeſcat. In quarta parte gl. querit nūquid par
tes poſſint cōſentire vt duo poſſint ꝓcedere ſine
tertio ante purificationē clauſule. ⁊ ſcda ꝑs prin-
cipalis ibi. ſꝫ ſi tu ponas. tertia ibi: ſꝫ pone: quar
6 ta ibi: itē qd ſi partes cōſentiant. ¶ † Redeo ad
primā in quo Jo. an. poſt gl. concludit in effectu
quod citatus a duobus ex quo clauſulā nō con-
ſtat eſſe purificatā nō teneꝛ cōparere. ⁊ circa hoc
ponit notabilē differētiā inter poteſtatē ordina-
riorum ⁊ delegatorum. dicēs ꝙ plures ordinarij
habēt iuriſdictionē et exercitium inſolidum ita
qd vno abſente alius pōt procedere. ſec⁹ in dele-
gatis ⁊ in arbitris qꝛ licet iſti habeāt iuriſdictio-
nem inſolidū cum iuriſdictio ſit tanꝗꝫ res incor-
poralis et indiuiſibilis nō poſſit cōſiſtere ꝑ par-
te: tamen exercitium iuriſdictionis nō competit
iſtis inſolidum ⁊ apud oēs ſimul. ¶ Prio proſe-
quar qd in ordinarijs. ſcdo qd in delegatis. ⁊ ge-
neraliter qꝛ articul⁹ eſt pulcher ⁊ articul⁹ non hn̄
explicatur a canoniſtis hic vel alibi: aſſumo ali-
qua no. hic per doct. et plura annectam hic. et ex
dictis Bar. per doc. omiſſa et vide de materia ꝑ
Bar. in. l. j. §. ſi plures. ff. de exerci. ⁊ in. l. ſi vni. ff.
de re iud. aliquid in. l. inter tutores. ff. de admi. tu
to. ⁊ vide ho. gl. in. c. vt officiū. in verſi. ſeparatim
de here. lib. vj. ⁊ in. c. ij. de arbi. eo. lib. ⁊ iunge illas
ſimul qꝛ melius explicāt iſtū paſſum ꝗꝫ facit iſta
7 glo. ¶ † Et dic generaliter cū queriꝛ nunqd plu
res habētes aliquā poteſtatē poſſint illam exer-
cere inſolidū an vero debeant oēs conuenire. Et
d dic aut hec poteſtas[d] cōpetit pluribus vt colle-
gio: vt puta qꝛ collegium hꝫ iuriſdictionē vt ca-
pitulū vel priores huius ciuitatis: et tunc iuriſdi
ctio non eſt apud ſingulos nec exercitiū. ſed apd
corpus collegij fictum ⁊ repreſentatū per ſingu-
los ſimul collectū: vt i. c. irrefragabili. §. exceſſus.
⁊ qd ibi no. de offi. ordi. ⁊. xcij. q. ij. qui manumitti-
8 tur. ¶ † Vn̄ ad validitatē actus oportet qd ſaltē
due partes collegij ſint preſentes. l. nulli. ⁊. l. pla-
ne. ff. qd cuiuſꝗ vniuer. no. et in. l. iij. C. de decre.
decu. li. x. ⁊ valet quicquid facit maior pars iſta-
rum duarū partium. vt in. c. j. de his que fi. a ma
iori. par. ca. ⁊. l. quod maior. ff. ad muni. ⁊ vide ho.
gl. et tene menti in dicto. c. ij. de arbit. lib. vj. et eſt
ho. glo. iuris ciuilis. l. vbi abſunt. ff. de tuto. ⁊ cur.
da. ab his. ⁊ hoc verū niſi pluralitas vel numer⁹
ſit de ſubſtantia: qꝛ tūc nō ſufficiunt due partes
ſed requiritur numerus requiſitus a lege. Exē-
plum in numero epiſcoporum requiſitorum ad
depoſitionē epiſcopi vel alterius clerici. de quo
9 xv. q. vij. ſi autē. ⁊. c. felix. ¶ † Item exemplū ſm
verū intellectū in. vij. doc. requiſitis ad probatio
nem ſcholaris. nā cōmuniter teneꝛ qd ſint quot
velint doc. de collegio. requiriꝛ ad min⁹ qd ſcho-
laris approbetur a. vij. vt no. gl. in. l. magiſtros.
⁊ facit tex. in. l. ſi. C. de ꝓfeſ. ⁊ medi. li. x. et no. Joā.
and. in. c. j. de cele. miſſ. ſentit glo. in genere in. d. c.
ij. et hoc caſu quando iuriſdictio cōpetit plurib⁹
vt collegio: eſt dubium qualiter ſumatur maior
pars ſolum an reſpectu numeri an ſecundū aliā
cōſiderationem. Gl. multū not. in. d. l. vbi abſunt.
10 † Dicit quod non conſideratur hoc caſu maior
pars ſolū reſpectu numeri ſꝫ etiā reſpectu digni
tatis ⁊ probitatis. ⁊ ſequiꝛ Bar. in. d. l. ſi vni. quaſi
velit dicere qd ſi minor pars colegij eſt dignior
dignitate ſeu meritis: tunc facit maiorē. quod nō
e tradas obliuioni[e]. Sꝫ ego dubito an hoc dictū
ſit verū et puto ꝙ iſta duo requirantur copulati
ue quod ſit maior pars reſpectu numeri ⁊ etiam
dignior reſpectu meriti. vnde iura noſtra aperte
dicunt illud eſſe validum qd ſit a maiori ⁊ ſaniori
parte: ⁊ ſic copulatiue requirūtur illa duo. Pro
hoc. c. qꝛ ꝓpter. de ele. ⁊ in. c. eccleſia. j. et. ij. eo. tit. ⁊
hoc crederem verius. aut poteſtas cōpetit pluri
bus vt ſingulis et tūc quoddā eſt officium publi
cum autoritate ⁊ vtilitate: quoddā eſt publicum
autoritate ſed vtilitate priuatum: quoddā offi-
cium priuatū vtrinꝗꝫ tā. ſ. reſpectu autoritatis,
quam vtilitatis. Primo caſu quedā eſt poteſtas

a Zacharias. ¶ In quā plures doc. īclināt. dūmodo ſint numero ⁊ autoritate ſuperabūdātes. ita no. Bal. in. l. j. ff. de offi. queſto. et in. l. j. ff. de ſena. Ang. in. l. ſi idē. §. ſi. ff. de iu. om. iud. ⁊ Alex. conſi. vij. ⁊ conſil. xviij. vo. iiij. qd tm̄ limita vt per Lanfran. in. c. quoniam cōtra. §. teſtes. ver. quero nunquid in cā: et ibi in apoſtil. benedi. va. ⁊ celſi. ad ipſum. j. de fide iſtrumē. Et quid ſi nō appareat que ſit communior dic qd ſuperior eſt cōſulēdus. ita not. ma. mathe. in tracta. ſuo op. ⁊ in preal leg. l. j. de offi. qſt. ⁊ Pau. de ca. ꝯſ. lxxxviij.

❀ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Pro cōſilio. adde tex. i. c. nouimus. de ver. ſig. ibi et quorūdam ſit opinio. et i. l. j. ff. de off. qſto. Feli. in. c. j. i vl. charta ⁊ in. c. ne innitaris. de ꝯſtitu. ſi tn̄ ꝑ aliquē adducaꝛ melior rō tūc diciꝛ cōis opi. c. j. in v̄. rationabili. de his q̄ ſiunt a ma. par. capi. c. ſi teſtes circa ꝑmū. i v̄. multitudinē. iiij. q. iij. vide deci. in cōſil. xxiij. in vlt. col. verſi. non ob. ſi dicaꝛ. ⁊ iaſ. i l. vt vim. col. pen. ff. de iuſt. ⁊ iu.

Zacharias.

c ¶ Cōtra vel citra. ita no. Bal. i l. cōparitiōes. colū. ij. C. d ſi. inſtr. ⁊ i. l. ſi tutor. C. in quib. cau. reſti. in integ. non eſt ne. ſꝫ aduerte qꝛ hoc nō eſt idiſtincte verū in for. tradita a iure: qꝛ ſi nō ſerueꝛ in abſolutione ab excōicatiōe forma iuris valebit tn̄ abſolutio vt no. Car. poſt gl. in cle. j. §. j. qd. vj. de ſeque. poſ. et in cle. j. qd. xxx. oppo. iij. de deci. ſec⁹ ſi ab homine. de q̄ tu dic vt per Bal. in. l. nō pn̄t. ff. d leg. ⁊ Alex. conſi. xxiij. volu. iiij.

Anto. Fran.

¶ Circa iſtas dictiōes: citra, cōtra, ⁊ preter. primo dicas ꝙ dictio citra: cū copula ꝑcedēti denotat cōtinuitatem tēporis: vt per Bar. in. l. celſus. in pe. col. circa ſi. ff. de vſuc. ⁊ per Bal. in. l. iudicia. C. de rei vēdi. ⁊ per Inn. in. c. inter dilectos. in. j. col. de ſi. inſtru. ⁊ p. d. Abb. in. c. j. in. iiij. col. vbi ēt ꝑ do. Ant. ⁊ Jmol. de proba. ⁊ per Lanfran. in. c. qm̄ cōtra. in verb. teſtes. de proba. quādoꝗꝫ etiā poniꝛ ꝑ cōtra. vt per Bal. in. l. falſus. i. iiij. col. in. iij. opp. C. de fur. De dictione antē cōtra quid importet habeꝛ in. l. cōtra iuris. in prin. ff. de pac. ⁊ per Cy. ⁊ doc. in. l. a calligato. C. de nup. ⁊ vide no. gl. i. l. duobus. in. §. ſi. ff. de iureiu. Et adde qd qn̄ꝗꝫ poniꝛ pro extra. ⁊ qn̄ꝗꝫ ponitur ꝑ citra vt in. c. in xp̄o patre. de cōſe. di. ij. ⁊ in. c. ſciendū. viij. q. j. et in c. operatur. iij. q. iij. De dictione aūt ꝑter, qn̄o ponaꝛ: hr̄ per Bart. in l. j. ff. de pig. act. ⁊ in. l. nā qd liquide. in. §. ſi. de pe. le. ⁊ ꝑ Bar. in. l. ſi tutor in. §. ſi tutor. de tut. ⁊ rō. diſt. ꝑ Bal. in. c. j. in. §. ſed ⁊ res. ꝑ quos ſi. inue. in vſi. feud. et ꝑ Old. in cōſi. xlix. ⁊ vide Inno. in. c. dudum. el. ij. de elec. vbi dicit ꝙ in diſpēſationib⁹ nō includit ſed remouet vitiū obiectiōis. ⁊ vide Bar. in. l. ſeio. in. §. vxori. d annu. le. vbi dicit ꝙ ꝑ dictio excluſiua qd etiā voluit Bal. in. l. ſi ita legatū. in pri. ff. de leg. j. et in. l. ſi cū ita de do. ꝑleg. vbi dicit qd ſi legaꝛ. c. ꝑter dotē. ꝙ ēt dos vr̄ eē legata. ⁊ vid ple. per do. Card. in cle. j. de ſum. tri. ⁊ in cle. j. in. §. pe. d her. ⁊ in cle. ij. in pri. de pe. vbi dicit qd qn̄ ſequiꝛ ꝓpoſitionē affirmatiuā includit. ſed qn̄ negatiuā ſtat poſitiue ⁊ excluſiue de quo ēt habeꝛ ꝑ Dy. i regula peccatū. de reg. iur. li. vj. ⁊ vide etiā Bar. i. l. ſi cū. in. §. ſi. i. ij. col. ff. ſi qs cauti. et ꝑ Bar. Bal. ⁊ Sal. in. l. actione. C. d tranſac. Et dū dr qd abſolutio ab excōicatione nō ſeruat a forma iuris vꝫ addas tex. i. c. qm̄o. xj. q. iij. ⁊ i. c. euidēter. j. q. j. et vide gl. in ver. inhibētes. in cle. j. d iurepat. ⁊ vide Joan. and. in. c. piſanis. d reſtit. ſpo. vbi etiā per do. Abba. in iij. colum. vbi dicunt qd ſi per reſcriptū eſt data forma in abſolutione ab excommunicatiōe ſi illa ſeruetur abſolutio eſt nulla de quo etiā vide ꝑ Phil. frāc. in. c. qua frōte. de appella. et ꝑ domi. Cardi. in clemē. j. in queſtio. xxx. de deci.

❀ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Et dic aut hec poteſtas. Vide Bartolū et late Alexandrū in. l. ſi vni. ff. de re iudicata. Salic. in. l. cū magiſtratus. C. quando prouocare non eſt neceſſe. Alexan. in. l. reſcriptum. in princi. ff. de pac. Feli. in. c. auditis. de preſcrip. Abba. in conſi. lvij. incip. attingam. col. iiij. in. j. volu.

e ¶ Quod non tradas obliuioni. Adde Ange. conſi. clxvij.

Zacharias. Adde Jacobum reb. in. l. nominationum. nu. iiij. ⁊ in apoſtil. Celſi ad ipſum vbi remi. tractat. C. de decu. lib. x. Cardi. manda. in tractatu ſuo de elec. parte prima. c. xxij. in gl. in verbo. ⁊ ſanior. ⁊ quod poſui in apoſtillis ad iſtum in. c. eccleſia. lo. ij. in apoſtil. in verſi. ſed et ſanioritas. nu. xj. ſ. eo. tit.

ordinaria exemplū in pluribus iudicibꝰ ordinarijs.quedā eſt poteſtas delegata vt in pluribus delegatis.nā officium ipſorū eſt publicū autoritate ⁊ vtilitate quia fuit inductum autoritate publica ⁊ ad vtilitatem publicā.primo caſu cum poteſtas eſt ordinaria: aut ſunt plures ordinarij ad diuerſa officia:⁊ tūc quilibet habet iuriſdictionē ⁊ exercitiū inſolidum:qꝛ qlibet habet pro ſe ⁊ ſine cōſocio ⁊ hoc nō habet dubium:exēplū in diuerſis prelatis q preſunt in eccleſia dei:nā ep̄s exercet iuriſdictionē p ſe,archiep̄s etia p ſe ⁊ idē in patriarcha ⁊ alijs p̄latis vt in.c.cū ab eccleſiarū.⁊.c.duo ſimul. de offi.ordi.cū ſi.Aut plures ſunt deputati ad vnū officium exemplū ſi papa deputaret duos legatos in eadē ꝓuincia: vel ep̄s cōſtitueret ſibi duos vicarios in eodem loco nō diſtinguendo eorū officia:⁊ in hoc conſiſtit dubiū noſtrū.Gl. hic voluit ꝙ vnꝰ pōt exercere demū alio impedito.Hoſtiē. tȝ ꝙ oēs ſimul debēt cōuenire niſi lex vel cōſuetudo vel princeps,qui dedit ei iuriſdictionē dediſſet inſolidū:ſed gl.ibi in d.c.vt officiū.⁊ in.d.c.ij.de arbi.li.vj.ſimpliciter tȝ ꝙ quilibet ordinarius procedere pōt ſeparatim: lȝ nō det̄ impedimē-
a tū alteriꝰ.⁊ iſta opi.verior eſt ⁊ cōior[a] et eā tenet glo.in.d.l.ſi vni.idē Bar.in.§.ſi plures:⁊ in.l.vnica.ff.de offi.con.⁊ ibi videtur tex.ad idē.l.imperator.ff.ad muni.⁊ hanc opi.ſequor.
11 ¶ † Et ſalua iſtā glo.in parte.nā ſi cā fuit cepta corā vno ex ordinarijs nō pōt corā alio promoueri ⁊ finiri niſi det̄ impedimentum primi: vt eſt tex.no.in.d.l.ſi vni.⁊ ex hoc dicit ibi Bar.ꝙ ſi ep̄s hȝ duos vicarios qlibet ſeparatim pōt procedere:ſed ex quo cauſa eſt incohoata corā vno nō pōt alter ſe impedire niſi primus ſit impeditus qd̄ bene no.hec ꝓcedūt qñ iuriſdictio ordinaria fuit a principio penes plures qñ em̄ habuit originē penes vnū:ſed deriuauit in plures.i.ve-
12 nit.† Exēplū in pluribꝰ heredibus alicuius dñi habētis iuriſdictionē dubiū eſt nūquid iſti plures heredes cū ſucceſſerint loco vniꝰ poſſint ſeparatim exercere iuriſdictionem an debeāt ſimul cōuenire.d.Anto.hic refert Guil.de cu.in.l.ſi vni.tenere ꝙ nō debent ſeparatim ꝓcedere.arg.in.l.ij.ff.de ver.obli.ſed credo ꝙ nō recte referat:qꝛ reperio Bar.p eā-
b dem.l.tenere contrariū.l.ſi vni.⁊ p alia iura ſimilia[b]:⁊ iſtud credo verius:qꝛ negari nō pōt qd̄ iſti oēs nō ſint ordinarij ⁊ quod habeant iuriſdictionem vt ſinguli.vnde ſicut primꝰ poterat ſolus exercere iuriſdictionē,ita ⁊ iſti plures hr̄des: dicit tñ no.ꝙ vbi tractaret̄ de cōmodo vel incōmodo ſociorum nō pōt vnus ſolus exercere iuriſdictionē ſine alijs.vñ non poſſet vnus relaxare mulctā ſeu cōdēnationē: qꝛ tēdit ad incōmodū aliorū vt in.l.heredes mei.§.peto.⁊ qd̄ ibi not. ff.ad trebel.qd̄ eſt bene not.Et alibi in.d.l.inter tutores.poſuit notabile dictū qd̄ ſi iſti plures filij ſeu heredes diuidūt
c ſibi iuriſdictionē potiꝰ eſt diuerſa adminiſtratio[c] ꝗ̄ iuriſdictio:qꝛ iuriſdictio nō pōt diuidi nec valet diuiſio in preiudicium ſuperioris.Ex quo infert̄ qd̄ ſi vnꝰ ex iſtis delinqueret in adminiſtratione alteri tributa nō pōt ab alio puniri: qꝛ ſunt pares in iuriſdictiōe vt dixi:⁊ iuriſdictio eſt penes quēlibet in toto territorio:par autē in parem non habet impe-
d rium[d]:vt in.c.innotuit de elec.⁊.l.ille a quo.§.tempeſtiuū.ff.
13 ad treb.⁊ in.l.nā magiſtratus.ff.de arbi.¶ † Aduerte tamē
e diligēter qꝛ Bar.loquit̄ qñ iuriſdictio illa erat feudalis[e]:nā tunc certū eſt quod eſt indiuiſibilis:qꝛ feudū nō debet diuidi.vt in.l.imperialē.§.preterea.de ꝓhi.feu.alie.facit.c.licet ⁊ qd̄ ibi no.de voto.Si aūt iuriſdictio nō eſſet feudalis:tūc credo aliter dicēdū:ꝙ aut cōpetit iuriſdictio in diuerſis locis puta in pluribus caſtris neqȝ ſonat in nomē dignitatis qꝛ nō comitatꝰ nec ducatꝰ:⁊ tunc ſatis puto ꝙ plures heredes poſſunt ſibi diuidere illa loca etiā quo ad territorium ⁊ iuriſdictionem ſicut potuiſſet inter eos diuidere ille defunctus.Si vero eſſet dignitas non pōt diuidi ⁊ primogenitus dȝ ſuccedere:de quo in.c.lȝ alleg.ſi vero iuriſdictio nō eſſet feudalis nec ſonaret in nomen dignitatis nec cōpeteret in vno loco tantū puta in vna ciuitate vel in opido tunc ſatis puto quod iſti nō poſſunt diuidere iuriſdictionē quo ad territorium ne in eodem loco videant̄ duo dñi quaſi monſtrū contra.c.qm̄ in pleriſqȝ.j.de offi.ordi.itē qꝛ hoc tenderet in
f publicum preiudicium illius loci[f]: ⁊ ſic nō videt̄ poſſe fieri. arg.l.fi.C.ſi cōtra ius vel vti.pub.⁊ hec no.qꝛ nō habes alibi ita collecta.Si vero poteſtas eſt delegata ⁊ tūc aut plures ſunt delegati ad vniuerſitatē cauſarū.⁊ gl.⁊ Bar.tenuerunt in.d.l.ſi vni.ꝙ poſſint ſeparatim ꝓcedere ſicut ordinarij.hoc tñ nō ita firmauit Bar.in.d.§.ſi plures.ſed locutꝰ eſt ſub dubio forte tu vide in hoc quod dixi.ſ.e.cām.vbi tenui oppoſitū.Aut ſunt delegati ad vnā vel ad plures cauſas: et tunc ſi ſimpliciter ſine aliqua clauſula nō pn̄t ſeparatim procedere ⁊ ſi ꝓcedunt nō valet proceſſus vt in.c.cauſam.ſ.

eo.titu.⁊ hic ⁊.c.vno delegatorū.§.eod.tenet Barto.in.d.§.ſi plures.⁊ in.d.l.ſi vni.⁊ ratio ponit̄ hic in gl.nā plures dele-
a gati dati ab vno ſuper eodē articulo repreſentāt pſonā vniꝰ[a] c.paſtoralis.de reſcrip.vñ vnica iuriſdictio repreſentat delegantem apud oēs: merito cū ſint loco vniꝰ ⁊ vnica ſit iuriſdictio nō poſſunt ſeparatim procedere.Vnū tñ non omitto ꝙ ſiue ſint ordinarij ſiue delegati ad vniuerſitatem cauſarū
b etiam tenēdo opi.ꝙ poſſint ſeparatim ꝓcedere ſi cauſa eſt incohoata corā omnibus nō debet finiri niſi p oēs niſi aliter det̄ impedimentū de hoc eſt tex.ſm intellectū gl.quē ſequit̄ Bar.in.d.l.ſi vni.quod no.nam ſicut qñ cauſa cepta per vnū alius nō pōt ſe impedire: ita ⁊ qñ cauſa eſt cepta p oēs ſi nō ſunt dati delegati cū clauſula ꝙ ſi oēs.vt in tex.noſtro dic
14 vt.§.latius ſubijciam.in.q.iij.¶ † Venio ad ſecundū mēbrū principale diſtinctionis qñ officiū cōpetēs pluribꝰ eſt auto
g ritate publicū[g] ⁊ vtilitate priuatū.exēplū in pluribus tuto-
h ribus[h] ⁊ curatoribꝰ.habēt em̄ iſti officiū autoritate publicū ſed cōcernit vtilitatē priuatam.et ſubdiſtingue nam quedā
c eſt poteſtas ordinaria ⁊ principalis vt eſt ipſorū tutorū ⁊ curatorū:quedā eſt poteſtas acceſſoria et quaſi delegata:vt in actoribus datis a tutore.Primo caſu poteſtas cōpetit inſolidū.vnde quilibet tutor ⁊ curator pōt adminiſtrare officiū.
d vt.l.ſi.C.de auto.preſtan.niſi ſit talis actus per quē finiatur tutela qꝛ tunc debēt omnes cōuenire vt eſt tex.no.i.d.l.ſi.⁊ p hoc infert̄ ꝙ ordinarij vel delegati ad vniuerſitatē cauſarū nō poſſunt ſeparatim exercere aliquē actū per quē finiatur eorū iuriſdictio qd̄ no.Secūdo caſu poteſtas nō cōpetit inſolidū quēadmodū.ſ.dixi in delegatis.et hoc firmat Bart. in.d.§.ſi plures.Tertium membrū principale qñ officiū eſt autoritate et vtilitate priuatū ſubdiſtingue:qd̄ aut ſunt iſti deputati alicui vniuerſali negotiationi:vt ſunt plures exer-
i citores ſeu inſtitores:⁊ habent iſti poteſtatem inſolidū[i] niſi
e aliud ſit dictum in cōmiſſione:vt eſt tex.no.in.d.§.ſi plures. Aut ſunt deputati ad certa ſeu ad particularia negotia:et tunc nō habēt poteſtatē inſolidū niſi ſit dictū exemplum in pluribus procuratoribus ab eodē datis.vt.l.pluribus.ff.de procura.⁊ in.c.ſi duo.eo.tit.li.vj.Fallit ſi deputantur in cauſa ſpirituali.de quo dicendum vt in.c.ſi duo.⁊ in.c.penul.de ele.li.vj.Fallit ſecūdo ſcd̄m Bar.in.d.§.ſi plures.in pluribꝰ executoribus in teſtamēto datis alleg.c.ſi.de teſta.li.vj.licet nō recte excipit illum caſum:qꝛ plures executores nō habēt ſimpliciter poteſtatē inſolidū:ſed vno abſente vel nolēte intereſſe duo poſſunt ꝓcedere.⁊ hoc caſu loquit̄ tex.in.d.c.fin. vnde ſi alter eſſet preſens et vellet intereſſe nō pn̄t aliq ꝓce-
15 dere ſine eo.¶ † Quinimo eſt pulchrū dubiū qd ſi ſint duo
k executores an vno nolēte intereſſe vel mortuo[k] poſſet alter ſolus exequi:de quo vide per Fed.cōſi.lxvij.Dy.in.c.Joā. de teſta.predicta ꝓcedūt qñ iſti habētes officiū priuatū aſſumunt̄ extra iudiciū ⁊ aſſumunt̄ a pluribus ad iudicandū:vt
f ſunt arbitri nā nō pōt vnus ſine alio ꝓcedere vt in.l.pediꝰ. et.l.itē ſi vnus.ff.de arbi.ſed de iure canonico tene quod habetur in.c.ij.de arbi.lib.vj.⁊ p hoc habes ſatis plene et clare an poteſtas pluribus cōpetēs cenſeat̄ delegata inſolidum
16 aut pro parte.¶ † Et ex his infero ad principalē.q.huius gl.nunqd citatus a duobꝰ ex tribus delegatis teneatur cōparere ſi conſtat ꝙ tertiꝰ ſe nō excuſauit.⁊ dico ꝙ nō: qꝛ vt ſupra concluſi delegati habent pro parte poteſtatē nec poſſunt ſeparatim procedere.citatio vero eſt actꝰ iuriſdictiona-
g
l lis: ergo citatio duorū eſt nulla ⁊ temeraria[l] que non habet arctare citatū:vt in.c.bone.el.ij.de elec.⁊ qd̄ not.in.c.ſi ep̄s. iij.q.ij.⁊ in.c.veniens.de accu.⁊ in.l.nō videtur latitare.ff.de iud.⁊ hoc ſatis probat̄ hic maxime iūcta gl.in ver.citra formā.⁊ hanc opi.tenēt cōmuniter doc.hic.⁊ Bar.in.d.l.ſi vni.
17 ¶ † Venio nūc ad ſcd̄am principalē.q.gl.quid ſi duo ex tribus delegatis citant partē ⁊ ignorāt vtrū tertius ſe excuſa-
h uit,nūquid pars teneat̄ cōparere.gl.cōcludit qd̄ ſic.ex quo nō eſt certus qd̄ citatio ſit temeraria qꝛ in dubio tenet̄ quis comparere:vt in.l.ſi quis ex aliena.ff.de iudi.Sed tu diſtin-
i gue meliꝰ poſt doc.qd̄ aut iſti duo exprimūt aliquā cauſam probabilem puta qꝛ dicunt qd̄ tertius ſe excuſauit:⁊ tūc tenetur comparere.qꝛ ex hac aſſertione factū redditur dubiū
k arg.l.iij.C.quibꝰ ad libr.procla.nō licet.⁊ hoc caſu ꝓcedit.l. ſi quis ex aliena.Aut duo ſimpliciter citant et non tenetur cōparere:qꝛ primo aſpectu citatio eſt iniuſta nec tenet̄ pars
l diuinare.⁊ ſi diceremus cōtrarium ſequeretur abſurdū qd̄ ad citationē cuiuſcunqȝ priuati teneretur quis comparere.
18 cum poſſibile ſit eū habere iuriſdictionē delegatā.¶ † Et ideo not.dicit Innocen.in.c.ij.de do.⁊ contu.quod vbi citatio prima facie eſt iniuſta non tenetur citatus cōparere niſi iudex citationē iuſtificauerit et nō pōt puniri vt contumax

a ¶ Verior eſt ⁊ cōmunior.add̄ are. cōſil.xxvj.Ro.cōſil.ccxliij.

Sebaſt.Sapia.
b ¶ Jura ſimilia.vid̄ Bar.idē tenentē i cōſil.clxxxix.ici. primo q̄rit̄ vtrū iuriſdictio.colū. iij.⁊ Bar.Soci.i ꝯſi.cclxxij.ici.nō ꝓſeqnendo ordinē in prima pte.

c ¶ Adminiſtratio.Adde Bart. cōſi.xciiij.

d ¶ Nō hȝ iperiū. Adde qd̄ do.de rota deciſ.inci.ſi duo barones.de iud.in antiqs dicūt ꝙ ille qui deliquit amiſit iperiū: ideo ab alio puniri poteſt.

Sebaſti.Sapia.
e ¶ Feudalis.An iuriſdictio feudalis poſſit diuidi. vide Feli.i.c.q̄ in eccl'iaꝝ.char.pe. ver.hāc deciſ.de ꝯſti.vide ēt alex. in cōſi.lx.inci.viſis dubitatiōibꝰ. in.iij.vol.et dñm Frā.cur.in cōſil. lxviij.inci.d.Jo. et Barth.ſoci.in cōſi.clxv.⁊ conſil. cclxxviij.i.j.pte.

Sebaſti.Sapia.
f ¶ Loci. Vide alex.i cōſi.xxv.incip.attentis.col. pe.in.v.vo.⁊ Soci.in cōſil.clxv.in prima pte tenētes cū Abb.hic.

Sebaſti.Sapia.
g ¶ Publicū. vide Ang.in cōſil. lvj.incip.q̄ reformatio.⁊ Are. in cōſi.lxvj.incip.viſo.col.iiij.q tenēt idem quod hic.

h ¶ Tutoribꝰ.adde vt p Are.cōſi. alleg.xxvj.

i ¶ Inſolidū.add̄ vt p anc.cōſi.cccxxxiij.⁊.cccci.

k ¶ Vel mortuo. Adde Bal.cōſi. ccclix.iiij.libr.

l ¶ Temeraria. Adde do.de ro. deci.cx.inci.ſi citat ab vno ex tribus.in nouis.

☙ Sebaſt. Sapia.
a ℭ Ratū habere.vide Bald.et Ange.relatos p Feli.in.c.ea q̄.in vlti.colū.j.de re iudi.

❀ Sebaſt. Sapia.
b ℭ Nō excuſato. Vide late Pau. de ca.i.l.j.i repe. C.de iuri.om.iu.

❀ Sebaſti. Sapia.
c ℭ Corā vno. Vide Fulg.in cōſil. clxvij.viſa copia inſtrumenti. vbi tȝ ꝙ ſi trib⁹ vel duob⁹ eſt ꝯmiſſa cū ſimpl̄r nō pōt fieri ꝓrogatio in vnum tantum.

Zacharias,
d ℭ Sine literis. adde de hoc plene p Ja. rebuff. in.l.prohibitū.in prin.ꝛ ibi i apoſt. celſi. vbi tractaꝛ diffuſe hec.qꝺ.et qd in nūtio principis. C.de iure fiſc.lib.x.

e ℭ Nō tenet ſententia. Addo Ro. cōſi.ccccxlvj.ꝛ.ſ. limitaui vt hoc nō ꝓcedat in beneficialibus,

e ℭ Nō tenet ſnia. do.pe.de ancha. aliter vꝛ loqui in c.ſciſcitat⁹.de re reſcrip.ibi dixi. And.barba.

❀ Sebaſt.Sapia.
f ℭ Nolūtatē. Vide ad materiam Feli.in.c. ſciſcitatus.col.pe.v̄ .ſed do.Jo.and.ſ.de reſcript.vbi q̄rit an de noluntate tertij ſufficiat cō ſtare per vnā re quiſitionem.

licet iuſta cā ſubſit ex quo nō fuit expreſſa.ꝛ hoc ſufficit quo
19 ad ſecundā.q.ℭ†Quo ad tertiā.q.cōcludit gl.ꝙ terti⁹ abſens nō pōt ratificare ꝓceſſum duorum:qꝛ cū ipſorū ſnia ſit nulla nō pōt rata haberi qꝛ qꝺ nullū eſt ratificari nō poteſt. vt in.l.qꝺ in initio.ff.de reg.iu. In hoc articulo Jnn.ꝓceſſit multū confuſe ꝛ intricate nimis ſubtilizando vltrā q̄ꝫ expedierit:ſȝ vt habeas rē clarā ꝯclude ſic:ꝙ aut ſentētia eſt lata penitus ab alieno iudice ꝛ tunc nō pōt haberi rata p iudicē ꝓpriū qꝛ lȝ nō poſſim habere ratū qꝺ meo noīe geſtū non eſt vt in regula ratū.de reg.iur.lib.vj.tñ nō omne qꝺ eſt geſtum nomine meo poſſum ratū habere[a] ſꝫm Jnn.ꝛ bene vñ in hoc dat ipſe theoricā notabilē ꝙ vbicūqꝫ actus eſt nullus ex defectu ſolēnitatis cuius ſuppletio nō dependet a poteſtate mea:imo ſi egomet excercuiſſem actū ſine ſolēnitate actus nō valeret:nō poſſum tunc habere ratū id qꝺ fuit geſtū noīe meo:qꝛ actus eſt nullus ex facto nō dependēti a poteſtate mea.ſentētia enī lata a iudice nō ſuo corruit ex defectu ſolēnitatis ſubſtātialis cui⁹ ſuppletio nō dependet a poteſtate mea cū ego ſubijciar diſpoſitiōi iuris.ſec⁹ aūt ſi ſuppletio ſolēnitatis dependeret a poteſtate volentis ratificare. exēplum in papa.nam ipſe pōt ratificare ſniam nullā.et ita procedit.iij.q.vj.hec quippe.Ex hoc dicit Jnnoc.ꝙ ſententiam excōicationis latā in ſubditum per alienum iudicem nō poſſum ratificare:qꝛ excōicatio a prin.fuit nulla:vnde nō pōt ſtare in pendenti qꝛ natura excōicatiōis eſt vt ſtatim liget vel ſit nulla,vnde tēpore ratificatiōis nō reperiꝛ aliqd qꝺ poſſit ratificari et hec dicta ſunt veriſſima ꝛ notabilia.et vide qꝺ no.Jo.an.in regula ratū.in mercu.ꝛ per.gl.ix.qꝺ.ij. c,j.aliqd no.in.l.j.C.q ꝓ ſua iuriſ.ꝛ in.l.ij.C.cōmunia vtriuſqꝫ iudi.Et q̄ꝫq̄ꝫ Jnn.videaꝛ poſtmodū recedere a predictis tñ intelligendo vt ſupradicta reſtringanꝛ ad alienū iudicē prorſus non fuit aliquo modo receſſum.aut ſententia fuit lata iudice non prorſus alieno vt puta duob⁹ delegatis tertio abſente ꝛ non excuſato[b] ꝛ tunc Jnno.in effectu videtur velle qꝺ ſentētia duorū tenet niſi fuerit exceptū ꝛ appellatū moueꝛ principaliter:qꝛ iuriſdictio eſt indiuidua apud quēlibet iſtorū delegatorū.et cōſequēs cōpetit exercitiū niſi elidatur p exceptionē.et ideo ſi pars nō excepit tenet ꝓceſſus maxime qꝛ partes litigando corā duob⁹ videnꝛ iuriſdictionē eorū ꝓrogare nec ſit prorogatio de perſona ad perſonā ſed de caſu ad caſum.qꝛ duo habēt iuriſdictionē tertio excuſato.Nec ob.ſꝫm eū ſi dicaꝛ qꝺ proceſſus eſt cōtra formā reſcripti qꝛ duplex eſt forma:quedā cōcernit vtilitatem priuatam q̄dā publicā:ꝛ huic partes renūtiare non poſſunt.ꝛ ita intelligit.c.cū dilecta.de reſcrip.qñqꝫ forma cōcernit vtilitatē priuatā ipſarū partiū.ꝛ tūc partes poſſunt expreſſe et tacite huic forme renuntiare:ita intelligit iſtū text.ꝛ iſtud dictū ſic intellectū eſt in ſe veriſſimū ꝛ notādū:ꝛ probaꝛ.j.eo. titu.c.ſi.ſed nō cōuenit huic litere:vt.j.dicam.plus etiam dicit Jnno.qꝺ ſi partes errant in facto:qꝛ credunt duos poſſe procedere nihilominus per iſtum conſenſum erroneū ꝓrogatur iuriſdictio:qꝛ vt dixi nō eſt vera ꝓrogatio de perſona ad perſonam.Jtē refert idē eſſe ſi coram vno[c] ex tribus fuiſſet litigatū.hec dicta Jnn.nullo modo placent nec doct. videnꝛ cōiter approbare.et iudicio meo hic eſt tex.de directo cōtra eū.nā hic preſupponiꝛ ꝙ partes cōparuerūt corā duobus nec preſupponitur exceptio ꝛ nihilomin⁹ papa cōcludit qꝺ proceſſus duorū eſt nullus ex defectu forme et poteſtatis:nec eſt verū qꝺ iſta forma cōcernat vtilitatem partium quia fuiſſet remiſſa partibus non excipientibus cuius contrariū hic dicitur.Jtem fauor publicus eſt ꝛ non priuatus vt iudiciū exerceat per plures vt ſit magis firmum ꝛ incorruptile.nam partibus ſepe nociua eſt pluralitas doctorum ſeu iudicum propter expenſas ꝛ xenia.ꝛ ideo conſideratur poti⁹ vtilitas publica:nec eſt verū ꝙ iuriſdictio ſit tota penes quēlibet:qꝛ ex hoc ſequereꝛ ꝙ tot eſſent iuriſdictiōes ſeparate quot ſunt pſone iudicū qꝺ eſt falſum cū oēs delegati repreſentent perſonā vnius vt.ſ.dixi vnde eadem iuriſdictio que eſt penes vnum eſt penes aliū.Jtē ſaltē negari non pōt ꝙ exercitium nō cōpetat inſolidū ſed eſt omnino interdictū ſingulis etiā ſi nō excipiaꝛ per partē.text.eſt hic
20 et.ſ.e.cauſam.ℭ†Et ex his infero ad vltimā queſtionem gl.ſimpliciter approbando opi.ſuam ꝙ partes nō poſſunt cōſentire etiam expreſſe vt duo procedant ſine tertio rōnibus predictis.ꝛ per hoc habes hāc glo.clariſſime declaratā
21 et ſuppletā.ℭ†Jn gl.in verbo certum nuntium.ibi approbate fidei:vult ergo quod iſte nūtius debet eſſe probate fidei itē deſtinatus,cū literis vt in ſi.gl.ſed ex hoc reſultat q̄dam contrarietas:nā ſi portat literas nō oportet quod ſit probate fidei:quia vtitur nudo miniſterio nec agitur hic de magno preiudicio.Jnno.tamen requirit qꝺ ſit bone fidei et opi.ꝛ fame.ſed Hoſti.dicit etiā ꝙ pōt eſſe infamis dūmodo ſit canonice deſtinatus.allegat.c.ſciſcitatus.de reſcri.itē dicit Hoſt.ꝙ nuntio creditur ſine literis.[d] nā ſi ꝓpter ea ſemper haberet portare literas nō eſſet neceſſe vt nūti⁹ eſſet.et dicit Vin.ꝙ etiam credit iſti nūtio ſine iuramēto.Ego credo quod illud vbū certū:tollat oēs iſtas difficultates oportet ergo vt ſibi credatur vt ſit nūtius indubitat⁹ puta iuratus vel ita fidelis ꝛ not⁹ vt merito de eo nō ſit dubitādum.ꝛ in eo quod glo.in ſeq.q.dicit quod fides impedimenti debet fieri coram alijs cōiudicibus bene loquitur quia ex quo iuriſdictio eſt recaſura in perſonas iudicium ipſi ſunt iudices ſup impedimento.et ad hoc ho.tex.in.c.ſi contra vnū.e.titu.
22 lib.vj.ℭ†Et ſi male ꝓnūtiant,puta qꝛ dicūt impedimentū tertij vbi non ſubeſt.tenent doct.ꝙ valet ſentētia qꝛ hoc faciunt autoritate legis:ꝛ bene dicunt per ea que dixi in.c.ſu
23 per literis.de reſcri.ℭ†Jn gl.in verbo:non oſtenderit.no. gl.in eo quia vult ꝙ delegat⁹ qui debet ꝓficiſci extra domicilium ſuum poterit a principio petere expēſas a partibus hoc dictū non placet Hoſt.quia ſic indirecte poſſet negligere mandatū pape.Jtem cum expenſe adhuc non ſunt certe non pōt eas petere:debet ergo primo ire poſtea expenſas petere.Ego credo dictum gl.poſſe procedere quādo iudex eſſet ita impotens vt nō poſſet ſuis expēſis itinerare.Et ad contrariū gl.dic aliter quod forte iſte ignorauit diem ſtatutam a iudicibus.ꝛ de modo requirendi coniudicē:vide ho.
24 gl.j.eo.cū cauſa.ℭ † Jn glo.in ver.canonice cōſtare.in fin. Jtem pōt probari per teſtes qꝺ erat ſeruus vel infamis vel excōicatus vel alia impotētia detentus.ꝛ de multiplici impotentia dixi in.c.ſciſcitatus.prealle.Sed hic cadit notabilis queſtio q̄ pōt adduci ad multas.q.cōſimiles.pone ꝙ tertius in veritate fuit impeditus ſed non conſtabat duobus de impedimēto tp̄e ꝓceſſus nunqd valebit ſnia ſi poſtea probari poteſt verū impedimētū.Jnn.hic loquitur alternatiue.primo dicit qꝺ non valebat proceſſus ex quo iſti ignorabāt ſe habere poteſtatē inſolidum:ſed poteſt dici contrariū ſecundum qꝛ ex quo ſuberat impedimentum purificata fuit ipſo iure ipſa conditio.Et eodem modo loquitur Jnnocen. in ſimili.q.in.c.cū ex officij.de preſcrip.ſed Hoſt.videtur hic ſimpliciter tenere qꝺ niſi prius cōſtet de impedimento non dȝ valere ꝓceſſus:ꝛ hoc videꝛ innuere iſta litera.ꝛ hanc opi. tenent hic moderniores.tenet etiā Bar.in ſimilibus terminis.l.multum.ff.de condi.et demon.ꝛ.in.l.ij.ff.de iudi.et in.l. ſi finita.§.iulianus.ff.de dā.infec.ꝛ.l.hec autē.ff.ex qui.cau.in poſſ.ea.Jn oībus enim iſtis locis dat notabilem theoricam quod vbi quis ignorat fundamentum poteſtatis ſue nō tenet ſententia[e].et idē dic in alijs actibus.que ſententia mihi placet.ꝛ facit ad hoc.l.qui in aliena.ꝛ.l.ſi is ad quē.ff.de acq. here.et ad idem.c.ex parte aſteñ.et qꝺ ibi dixi de conceſ.prebēda.induco caſum qui iudicio meo hoc ſatis probat in.c.cū ſuper abbatia.j.eo.ti.Ratio huius concluſionis eſt qꝛ nihil valet explicari ſine volūtate ꝛ poteſtate.vnde ignorata potentia nō pōt volūtas ex toto applicari ad ptātem:vt in iuribus prealle.ꝛ hoc tene lȝ aliter diſtinxerit Jo.an.in regula eū qui certus.de reg.iur.in mercu.ꝛ tene mēti hāc theoricam que tamē poteſt aliquaten⁹ reſtringi per.d.l.ij.de iudi.

1 ☞ Clauſula ſi nō oēs poteritis.includit noluntatem.ꝛ.4.
2 Nolens non dicitur non poſſe.
3 Princeps non preſumitur multum velle alteri preiudicare niſi expreſſerit.
5 Delegat⁹ pt̄ ꝓciſe cogi a delegāte ſupiore ad acceptādū.6.

1 **Adijcimus.** ℭ † Clauſula ſi nō oēs poteritis
f ſub impotētia,īcludit noluntatē[f] quo ad purificandam iuriſdictionē cōiudicū.primo decidit vnū caſum.ſecundo aliū cōſimilē ibi idem quoqꝫ:ꝛ hoc dicit vſqꝫ ad.§.ſexta.ℭ Caſus literalis.Hic diciꝛ qꝺ vbi in commiſſione apponiꝛ ꝙ ſi oēs intereſſe nequerint duo nihilominus exequanꝛ:ſi aliqs illorū cū poſſit noluerit intereſſe alij nihilominus ꝓcedere poſſunt:q̄ꝫuis ille ſit de hoc arguendus ꝙ mādatū apoſtolicū exeq cōtēnit:ꝛ idē dicendū eſt per oīa qñ ſcribiꝛ duob⁹ cū illa clauſula qꝺ ſi ambo ꝛc.Ber. No.ꝙ cōtenēs exequi delegationē a papa ſibi factā eſt grauiſſime arguendus.nūquid aūt poſſit puniri pena exteriori dicā.j.cum glo.ℭ † Primo pro declaratione text.oppo.
2 nam nolēs intereſſe cum poſſit non dicitur non poſſe.vt in c.ſciſcitatus,in ſi.de reſcrip.Sed papa dedit iuriſdictionem duobus ſub conditione.ſ.data impotentia tertij ergo videtur quod vbi datur ſola nolūtas non eſt adimpleta conditio:et per conſequens non eſt purificata coniudicū iuriſdictio:qꝛ deficiente conditione deficit cōditionalis diſpoſitio vt.j.

vt. ſ. de condi. ap. c. per tuas. Sol. hec fuit ratio dubitãdi. nã videbat̃ q nullo modo poſſent duo pcedere ex quo tertius nolebat intereſſe cũ poſſet. Itẽ faciebat q2 papa poſſet apponere duas clauſulas ſeparatas in quarũ vna denotat impotentiã: in alia nolũtatẽ: vt in. c. ſciſcitatus preal. vbi dicit̃ q ſi papa in cõmiſſione dixerit ſi ambo nequiueritis, aut nolueritis intereſſe alius pcedat. tunc enim purificat̃ ptãs cõſocij alio nequeunte, aut nolẽte intereſſe. ſolu. poſſumus dicere q quo ad noluntatẽ altero nolẽte intereſſe nõ eſt purificata cõditio. ⁊ ideo ſi nõ vult cũ poſſit eſt grauiſſime arguẽdus vt hic. ſʒ quo ad cõſocios ſatis eſt purificata cõdtio: q2 ſi tertius nõ vult preciſe intereſſe: verũ eſt dicere q oẽs ſimul nõ poſſint intereſſe. nam ſi tu nõ vis mecũ intereſſe in ſcholis verũ eſt dicere q ego nõ poſſum tecũ intereſſe. ⁊ ſic quo ad collectionẽ oĩm purificat̃ illa clauſula impotẽtie ⁊ ita ĩtelligo. iſta clauſula vero denotãs nolũtatẽ ſolet apponi nõ quo ad purificationẽ iuriſdictionis cõiudicũ: ſed quo ad excuſandũ iſtũ qui nõ vult intereſſe.
3 ¶ † In gl. in verbo, cũ poſſit: no. ex gl. q nõ tenet̃ quis exequi delegationẽ ſibi iniũctã p papã cũ graui dãno rerũ ſuarũ. Et lʒ hic gl. ſimpliciter dicat abſq periculo. doc. ⁊ bene intelligunt de periculo graui: q2 raro vel nunq̃ cõtingit q ſine aliquali dãno rerũ ſuarũ quis poſſit diſtrahi a negotijs ſuis: ad hoc. l. ſed ſi quis. ff. queãd. teſt. aperi. Et licet tex. loquat̃ hic cũ cauſa fuit cõmiſſa ſub clauſula impotẽtie: tñ ego idẽ puto cũ cã fuit cõmiſſa ſimpliciter: q2 nõ eſt veriſimile q papa velit arctare delegatũ ad executionẽ mãdati cũ graui periculo rei familiaris ar. in. c. ſup eo. s̃. e. ⁊ in. c. apoſtolice. de do. ſʒ ſi appareret de p̃ciſa intẽtione pape: tũc parẽdũ eſt ſibi lʒ mãdatũ videat̃ graue. ar. c. in memoria. xix. di.
4 ¶ † In gl. in verbo, noluerit. in fi. vult ergo gl. q ſubintelligatur ſub clauſula nolũtatis clauſula impotẽtie qđ nõ eſt verũ: q2 iſta diuerſa: vt pbat̃. in. d. c. ſciſcitat⁹. ſʒ gl. hic dixit q nõ videbat̃ fieri poſſe al's ſaluare deciſionẽ huius. §. forte timore ↄtrariorũ que. s̃. feci. ſed tu dic vt. s̃. dixi.
5 ¶ † In gl. in verbo, arguẽdus ibi, ſciſcitatus: aduerte q2 ille tex. nõ pbat q iſte ſic eſt puniẽdus: ſed ſolũ dicit q iſte nõ excuſat̃ ſi põt intereſſe ⁊ nõ vult. Et forte ob hoc. gl. in fi. recedit ab iſta opinio. ⁊ tenet q ſatis eſt eũ argui ⁊ reprehẽdi cũ cõſocius poſſit procedere. quaſi dicat q vbi impediret̃ ex toto pceſſus cauſe iſte qui nõ vult exequi eſt puniẽdus. ⁊ hoc dictũ ſatis placet. nã eo caſu quo cõi noci⁹ põt pcedere nõ agitur de magno preiudicio nec eſt preciſa reſiſtẽtia mãdati apoſtolici ⁊ qđ hic dr̃ in papa idẽ dic in ordinario: nã ordinarius põt cõpellere ſubditũ ſuũ ad acceptãdũ delegationẽ ſuã vt in. c. paſtoralis. in prin. ſ. e. ⁊ in. c. paſtoralis. ſ. de offi. ord. ſ. rñ. ⁊ in. l. vnica. C. qui p ſua iuriſdictio.
6 ¶ † Ultimo not. ⁊ tene mẽti queſtionẽ que ſequit̃ in gl. nũquid nolens exequi mãdatũ apoſtolicũ poſſit puniri vel redargui p iudicẽ ordinariũ vel cõiudicẽ. Et cõcludit gl. q a cõiudice nõ eſt dubiũ: q2 par in parẽ ⁊c. Et not. q nõ põt quis etiã reprehẽdere cõiudicẽ nedũ eũ punire: ſʒ in ordinario loci eſt magis dubiũ. Ioã. an. in. c. fi. de reſcri. tenuit qđ gl. hic. ſed Hoſti. in ſum. eo. tit. §. qđ ſit eius officiũ. ver. per quem. dicit q ratione peccati poterit puniri per ordinariũ. loquitur tamẽ alternatiue. dicerem ſic q aut queritur nunquid ordinarius poſſit cõpellere delegatũ ad exequendũ ⁊ dicendũ eſt q nõ: q2 nõ ſpectat ad eius officiũ ſed pape. Aut queritur nũquid poſſit eum punire ratione peccati: q2 cõtempſit exequi mandatũ ſuperioris ⁊ poteſt dici q ſic: q2 hoc caſu nõ punit eum vt delegatũ ſed vt perſeuerantẽ in crimine ⁊ ceſſat maioritas de qua in glo. ex quo noluit acceptare delegationem. ⁊ vide ad materiam quod dixi in. c. fin. de reſcrip.

1 ☞ Exceptio excõmunicationis repellit actorẽ a limine iudicij tam coram ordinario q̃ delegato: quid autem a reductione ad arbitrium boni viri: vide in apoſtillis.
2 Exceptio excõicationis debet pbari per excipientẽ intra octo dies.
3 Exceptio excommunicationis ſi fuit appoſita coram delegato quid habet facere delegatus.
4 Delegatus pape an poſſit abſoluere incidẽter excommunicatum coram eo litigantem.
5 Differentia inter nolle ⁊ non velle.
6 Exceptio oppoſita ⁊ nõdũ pbata an habeat ſuperſedere proceſſum.
7 Exceptiones dilatorie dum opponuntur non debet lis ſuper eis conteſtari iurari de calumnia ⁊ libellus offerri.
8 Iuramentum calumnie ſufficit tantum ſemel preſtari in cauſa.
9 Reſcriptum impetratum ſuper cauſa iam inchoata eſt ſurreptitium niſi in eo fiat mentio de proceſſu coram alio iudice inchoato.
10 Reſcriptum impetratũ ab excõmunicato eſt nullum ipſo iure: adeo q non conualidetur ſequuta abſolutione.
Nullum quod eſt conualidatur ex tractu temporis.
11 Excommunicatus an quis preſumatur per denuntiationem publice factam vel quia iſta eſt publica fama.

Sexta. Supra viſum eſt de his que opponunt̃ in pſonã iudicis: nunc ſubijcit de his que oppoũtur in perſonã actoris. ⁊ hoc dicit vſq ad. §. ſi vero. Si reus corã delegato obiecit excõmunicationẽ actori quã non probat intra tempus debitũ auditur actor: ſi vero probat delegatus abſoluet actorẽ ſi excõmunicatus eſt propter cauſam ſibi cõmiſſam. ſi propter aliã nec eſt de caſibus reſeruatis pape ad excõmunicatorẽ ſuũ illũ remittet ſi q nõ vult eũ abſoluere delegat⁹ pape eũ abſoluet. h. d. Primo ponit principalẽ queſtionẽ quã ſoluit: ibi hanc dubitationẽ. Scđo ponit queſtionẽ incidentẽ ibi, ſi vero. ¶ Caſus literalis. Petr⁹ impetrauit cãm cõmitti cõtra Martinũ iudicib⁹ ſuper aliqua queſtione. pendẽte iſta queſtione Martinus fecit citare Petrũ predictũ pro alia cauſa corã ordinario vel corã delegato: q2 Petrus iuri nõ parebat fuit excõicat⁹ ab ordinario vel delegato dũ eſſet excõicatus cepit cõuenire Martinũ corã ſuis iudicibus delegatis. Martinus reus obijcit Petro actori q in iudicio ſtare nõ põt cũ ſit excõicatus. queritur ſi reus nõ vellit ſtatim ipſum pbare excõicatũ. aut nõ poſſit vtrũ actor audiri debeat donec reus probauerit ipſum excõicatũ. Ad hoc reſpõdet papa q ſi reus ſtatim vel intra terminũ cõpetentẽ nõ probauerit qđ obijcit actor poſtmodũ audiatur. vtrũ tñ ſi cõſtiterit vel per cõfeſſionẽ actoris vel alio legitimo modo actorẽ excõmunicatũ ex tunc, ab ipſis iudicibus delegatis ſm formã eccleſie debet abſolui: tñ ſi ab ordinario vel delegato propter aliã iuſtã cauſam fuerit excõmunicatus ad ſuũ excõicatorẽ debet remitti abſoluẽdus. ⁊ ſi ille malitioſe ipſum nõ abſoluerit iudex delegat⁹ ipſum abſoluat. dũmodo nõ ſit tale genus excõmunicationis cuius abſolutio ſedi apoſtolice reſeruatur. quare ex quo principale ſibi cõmittit̃ acceſſoriũ cõmiſſum intelligit̃. ex ſolutione predicte queſtionis orit̃ alia que eſt talis. Iſte actor excõmunicatus abſolutus eſt preſtito iuramẽto q ſtabit mãdato eccleſie. queritur corã quibus debeat ſtare iuri de cauſa illa pro qua fuit excõmunicat⁹ an corã ſuo excõicatore: an corã iſtis delegatis? reſpõdetur qđ corã ſuis excõicatoribus debet iuri parere pro cauſa illa pro qua fuit ab eis excõicatus niſi cauſa illa ſpecialiter fuerit delegata. ſʒ ſi excõicatores in cauſa illa malitioſe pcedere diſtulerint tunc delegati iſti in cauſa illa per recõuentionẽ procedere poterunt ⁊ ſuã iuriſdictionẽ in cauſa illa tanq̃ acceſſoriã exercebunt. Ber.
¶ No. ſ. modũ ⁊ practicã obijciẽdi excõicationẽ cõtra actorẽ vt repellat̃ a iudicio.
1 ¶ † Not. ſ. q actor excõicatus[a] põt repelli a iudicio nõ ſolũ cũ agit corã ordinario ſed etiã corã delegato.[b]
2 ¶ † No. iij. q intra terminũ cõpetentẽ vel ſtatim debet probari excõicatio oppoſita actori. ⁊ hodie eſt tẽpus ſtatutũ ⁊ determinatũ in. c. pia. de exce. lib. vj. nã debet probari intra octo dies.[c] de quo hic in. gl.
3 ¶ † Itẽ no. practicã procedẽdi per delegatũ cũ agens corã eo probatur excõicatus. ⁊ dic latius q̃ colligatur ex litera q aut probatur excõmunicat⁹ ante impetrationẽ reſcripti ⁊ debet delegatus pronũtiare ſe nõ iudicẽ q2 nõ valet reſcriptũ impetratũ ab excõicato niſi in cauſa appellationis[d] ⁊ abſolutionis. de quo dic: vt habet̃ in. c. ſ. de reſcri. li. vj. ⁊ hoc caſu nõ procedit iſte tex. aut probatur excõmunicatus poſt impetrationẽ reſcripti ⁊ hʒ locũ iſte tex. quo caſu debet delegatus hoc ordine pcedere. nã ſi fuit excõicatus propter cauſam ſibi cõmiſſam tũc ipſe abſoluet[e] ſeruato tñ iuris ordine. ⁊ ita intelligo. §. certũ. in ver. a iudicibus delegatis. aut fuit excõicatus ppter aliã cauſam: ⁊ aut eſt talis excõicatio cuius abſolutio reſeruatur pape: ⁊ nõ põt delegatus abſoluere ſed debet eũ remittere ad papã vt in ver. dũmodo: aut nõ eſt reſeruata abſolutio pape: ⁊ debet eũ remittere ad ſuũ excõicatorẽ ſiue ſit ordinarius vel delegat⁹: ⁊ ſi ille abſoluere vult bene quidẽ ſi vero nõ vult abſoluere eũ aut allegat iuſtã cauſam. puta q2 ille fuit excõmunicatus pro manifeſta offenſa ſeu cõtumacia ⁊ hoc probat: ⁊ nõ tenetur eum abſoluere niſi ille primo ſatiſfaciat vt in. c. ex parte. el. ſ. de ver. ſigni. in. c. venerabilibus. §. ſecus. de ſenten. excom. lib. vj. Si vero allegat aliam cauſam probabilẽ non notoriã non debet eũ abſoluere niſi preſtita cautione vt. d. c. ex parte. Si vero malitioſe nõ vult eũ abſoluere põt ipſe delegatus eum abſoluere. ⁊ conſtabit de malitia excommunicatoris ſi. ſ. tempus ſibi ſtatutũ a delegato nõ abſoluit nec allegauit iuſtã cauſam

☙ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Actor excõicatus. Uide ad hãc materiã multa p Feli. in. c. ſi. ſ. d excep. vbi ponit an excõicatio repellat a iudicio ſeculari.
b ¶ Corã dlegato. Adde an petẽti reductionẽ ad arbitrium boni viri obſtet exceptio excõicatiõis cal. cõſil. ſ. de arbi.
Zacharias.
c ¶ Intra octo dies. adde an pbet̃ per denũtiationẽ vide p car. ĩ cle. ſ. q. e. de excep. q dr̃ pbari. Rota tñ deci. cclvj. inci. lʒ. Inn. dec. cccc. ĩci. ſi qs petit diſtinguere vr̃ qđ ſi opponat̃ in vim dilatorie qđ pbet. ſec⁹ ſi in vim peremptorie.
☙ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Intra octo dies. Multa circa iſtos octo dies ponit Io. de lig. in tractatu de cẽſura eccle. col. lix. vide q ad ppoſitũ no. in. l. ſʒ ⁊ ſi p p̃torẽ. §. ſi ferie. ff. ex qb⁹ cau. maio. refert̃ p Fel. i. c. ſi. in ſi. ſ. de excepti.
d ¶ Cauſa appellatiõis. Adde vt ab ignorãte ſe excõicatũ: q2 talis bñficiũ et literas aplicas impetrare poteſt vt tenẽt dñi de Rot. deci. ſuis in antiquis. in tit. de reſcrip.
e ¶ Abſoluet. Adde an poſt annũ poſſit abſoluere: Cald. cõſi. iij. hoc eo. titu.

4 in cōtrariū.¶†Ex predictis et ex text.no.quod
delegat9 pape etiā ratione acceſſorij ad cauſam
ſibi cōmiſſam nō pōt abſoluere ab excōicatione
a cui9 abſolutio reſeruat̄ pape:[a] ⁊ pōt eſſe rō q2 in
certis caſib9 abſolutio reſeruat̄ pape in ſignū ſpe
cialis priuilegij.iſta vero q̄ reſeruant̄ hoc mō nō
trāſeūt in aliū niſi ex ſpeciali priuilegio:vt i.c.qđ
trāſlationē.de offi.le.⁊ ſic no.caſum i quo vno cō
miſſo nō trāſeūt oīa ſine qb9 principaliter cōmiſ
b ſum expediri non pōt.[b] ⁊ hec rōne p̄dicta.Et ex
his ⁊ ex tex.ꝑ locū a ſpeciali arg.a quocūq3 citra
papā ſit lata excōicatio pōt delegat9 pape icidē
ter abſoluere.¶Itē no.ꝙ rōne acceſſorij dlega
5 tus ipedit ſe de cā ſibi nō cōmiſſa.¶†Ultio not.
ibi:nō velit.de ſignificato hui9 ṽbi nō:ſm Inno.
et Uin.differētia eſt inter nolle ⁊ nō velle.nā ṽbū
nolo denotat ꝑciſam reſiſtētiā ⁊ ꝯtēptū.ṽbū aūt
nō volo denotat ſimplicē reſiſtētiā quaſi velit ſu
cere ſed non modo ille qui nō vult.qñq3 tñ iſta fa
munt̄ ꝓmiſcue.de quo etiā ꝑ gl.in.l.j.ff.de tribu.⁊
6 l.qui ſe pr̄is.C.vñ liberi.¶†In gl.in ver.donec.
in fi.dic meli9 ꝙ rō dubitādi potuit eſſe:q2 iſte no
lebat aut non poterat ꝓbare excōicationē incōti
nenti:ſed forte petebat dilationē lōgiorē:vñ erat
preſumptio qđ opponebat malitioſe cā differēdi
proceſſum ſup principali.⁊ ideo dubitat̄ vtrū ad
ꝯcludēdā viā malitijs potuiſſet ꝓcedi ſup princi
pali ⁊ ſup exceptione excōicatiōis ſed in deciſiōe
ꝓuidet̄ cōtra iſtā fraudē vt non differat̄ ꝓceſſus
ſup pricipali:ſed exceptio excōicatiōis d3 ꝓbari
incōtinēti intra terminū ꝯpetētē.⁊ hodie eſt ꝓui
ſum vt itra octo dies ꝓbet̄:vt.ſ.dixi.⁊ ſubijcit̄ in
7 gl.ſeq.¶†In glo.in verbo:ex confeſſione.in fin.
no.ſingulariter iſtā gl.ad quā quotidie recurrit̄
⁊ remittit̄.Et in effectu gl.tāgit tria:⁊ concludit
ꝙ in exceptionib9 dilatorijs d3 lis cōteſtari ⁊ iu
rari de calumnia atq3 libellus offerri.dicit tñ qđ
ſi iſta omittunt̄ nō ꝓpter hoc corruit ꝓceſſus q2
iura annullantia ꝓceſſum in defectū illarū ſolēni
tatū non loquunt̄ in ꝓceſſu ſup exceptionib9 di
latorijs.Hoſt.aūt diſtinguit.dicit em̄ ꝙ ſup exce
ptionib9 q̄ ꝓponunt̄ añ lit.cōte.d3 fieri cōteſt.lit.
ſed ſuper exceptionib9 q̄ ꝓponunt̄ poſt lit.ꝯteſt.
nō eſt neceſſe litē cōteſta.q2 ſufficit prima cōteſta
tio.fatet̄ tñ qđ non ſeruabit̄ ita ſtricte ordo iuris
ſuper exceptionib9 dilatorijs ſicut ſup ꝓceſſu pri
cipali.Dicit etiā nullibi caueri ꝙ ſup exceptione
dilatoria debeat iurari de calūnia.Cōis opi.vi
det̄ indiſtincte vt ſup exceptionib9 nō ſit neceſſe
c litē cōteſtari:[c] nec libellū offerre.nec de calūnia
iurare.hāc opi.tenuerūt Io.de lig.Bal.⁊ cōiter
moderniores ſequentes:⁊ idē Spec.in tit.de lit.
cōteſt.in.§.pe.in pri.⁊ in ver.ſed nūqd.⁊ hec opi.
mihi pl3 ⁊ ꝓbat̄ rōne.lit.ꝯte.ſit ꝑ petitionē in iu
re ꝓpoſitā ⁊ rñſionē ad cā ſecutam vt in.c.vnico.
de lit.cōteſt.ſed ille q excipit nihil petit vt in.c.ij.
de ordi.cog.nec v3 argu.glo.ꝙ cōfitēdo vel negā
do ſe excōicatū ſit conte.lit.q2 hoc nō eſt verū qm̄
per cōfeſſionē factā añ libelli oblationē nō indu
cit̄ lit.cōte.vt no.gl.in.c.dudū.el.ij.ſ.de elec.et in
l.j.C.de cōfeſ.Itē iuramētū calūnie d3 p̄ſtari in
exordio litis.i.in ipſa lit.conteſt.⁊ potius preſtat̄
poſt lit.cōteſt.q̄3 ante:vt pt3.j.ex ordine titulo2.
nā p2io tractat̄ de lit.cōteſt.et poſtea de iuramē
8 to cal.¶†Itē iuramētū ſemel tm̄ p̄ſtat̄ in cā.vt
no.j.de iura.calū.c.j.ergo ſup exceptiōib9 dilato
rijs non eſt p̄ſtandū iuramentū calūnie.fateor tñ
ꝙ pōt exigi iuramentū malitie ꝑ.c.ij.§.fi.de iura.
cal.li.vj.Idē dico de libello.nā libell9 nō preſtat̄
niſi ſup cā pricipali.quinimo dico ꝙ exceptiōes
nō tenet̄ qs dare in ſcriptis:ſed ſatis eſt ꝙ ſcribā
tur in actis vt not.Hoſt.in.c.qm̄.de ꝓba.l3 gl.ali
ter hic dixerit.Fallit tñ in exceptiōe recuſatiōis
ꝓpoſita ꝯ iudicē:q2 illa d3 dari in ſcriptis non tñ
per modū libelli.vt.l.apertiſſimi.⁊.l.cum ſpecia
lis.C.de iudi.⁊ vide qđ no.Spe.in tit.de excep.§.
9 viſo.in ver.ſed nunquid.¶†In gl.in ṽbo.aliam
iuſtā cauſam.ibi:de proceſſu ordinarij.no.glo.et
tene eam menti ꝙ impetrās reſcriptū ſup cauſa
iam incboata corā ordinario d3 facere mentionē
de proceſſu ordinarij al's reſcriptū eſt ſurrepti
d tium.[d] Similē glo.habes in.c.vt debit9.j.de ap
pella.⁊ ꝓbat̄ hoc dictū a ſimili:nam ſicut non va
let reſcriptum ſup cauſa iam incboata corā alio
delegato niſi de ꝓceſſu corā illo habito fiat men
tio.vt in.c.Iter monaſteriū.de re iu.ita pari rōne
annullat̄ reſcriptū ſi nō facit mentionē de ꝓceſſu
incboato corā ordinario.nā ſi papa ſciuiſſet non
e ita de facili ꝯdiſſet reſcriptū.[e] ar.i.l.vbi acceptū.
10 ff.de in.⁊ in.c.ex tenore.de reſcri.¶†Et in fi.glo.
nō bñ dicit:q2 reſcriptū impetra.ab excōicato re
gulariter eſt ipſo iure nullum nec cōualeſcit ſecu
ta abſolutiōe de quo dic vt habes i.c.j.de reſcrip.
lib.vj.Et ad.c.pia.alle.i gl.rñde ꝙ loquit̄ de pro
ceſſu habito coram ordinario.⁊ pro ratiōe diuer
ſitatis vide gl.in.d.c.j.et iſtū tex.intellige quādo
reſcriptū fuit impetratum ante excōmunicatio
nem.vel ſi vis intelligere ꝙ poſtea dic ꝙ fuit īpe
tratū in caſu ꝯceſſo vel ſeruatis ſeruādis.de quo
in.d.c.j.¶In gl.in verbo ad excōmunicatorem.
in fin.glo.communiter ſequunt̄ docto.hic.quidā
tamen tenuerūt ꝯtrariū per.c.venerabilibus.in
§.vbi autem.de ſentē.exc.lib.vj.vbi dr̄ ꝙ abſolu
tio tenet l3 iniuſte ſit facta.Itē mouent̄:q2 iſte re
miſſionis ſiūt de vrbanitate.vnde tenet abſolu
tio eis non factis.vt in ca.cū ab eccleſiarū.⁊.c.ad
reprimendam.de offic.ordi.ſed prima opin.plus
mihi placet.nā iura allegata pro cōtraria opi.lo
quunt̄ in eo qui h3 iuriſdictionē ſup abſolutione
ſed delegatus iſte nō habet aliquā ptātem ſuper
cauſa ſibi nō cōmiſſa:niſi quādo aliter cauſa ſibi
commiſſa expediri nō pōt vt hic ⁊.ſ.e.c.j.S3 ex
quo excōicator erat paratus abſoluere iſtū acto
rem:ergo non poterat iſte delegatus abſoluere
ex defectu poteſtatis.¶In gl.in ṽbo explorati
11 in fi.dic melius vt dixi.ſ.¶†Extra glo.q̄ro nū
quid per denuntiationē publice factā quis pro
f bet̄ excōmunicatus.[f] ⁊ dicit̄ primo ꝙ non:q2 ille
qui denūtiat nihil de nouo agit.l.heredes palā.
ff.de teſta.⁊ poſſibile eſt ꝙ nulla excōmunicatio
preceſſit ſaltem que tenuerit:ergo denūtiatio ne
ceſſario non probat excōmunicationē.nā ⁊ quā
doq3 denūtiat̄ ille excōicatus qui in veritate ex
cōicatus non eſt.exēplū in.c.licet.de ſen.excō.lib.
vj.probatio autem debet concludere neceſſario:
vt in.c.in preſentia.de proba.⁊ nō probat hoc eſſe
quod ad hoc contingit abeſſe.vt in ca.ij.de tran
ſla.epiſcopi.⁊ in.l.neq3 natales.C.de ꝓbatio.Ad
idē optime facit.c.pia.de excep.lib.vj.vbi dr̄ qđ
excōmunicatio debet probari apertiſſimis docu
mentis ſeu lucidis ꝓbationibus.ob iſta forte cō
traria gl.dubitauerūt de iſta.q.in.c.licet ꝑallega.
in.d.c.pia.Hoſt.tenet hic ꝙ probatio denūntia
tionis ſufficit ex quo publice fuit facta.argu.c.j.
de poſtu.ꝓla.Credo ꝙ vbi agitur de modico ꝓ
iudicio:vt in caſu noſtro ſufficiat hec ꝓbatio:q2
preſumitur pro his que notorie acta ſunt ⁊ ꝑ in
dice exercente officiū ſuū.vt in.c.in preſentia.de
renū.⁊ in.c.ad audientiā.de preſcrip.⁊ optime fa
cit.d.c.licet.ſed vbi ageret̄ de graui ꝓiudicio for
te hec denuntiatio nō ſufficit:q2 neceſſario nō cō
cludit excōicationē:vt predixi.⁊ regulariter vba
enuntiatiua nō probant maxime plata in abſen
tia partis.facit quod no.gl.in.l.optimā.C.de cō
trahē.⁊ cōmit.ſtip.⁊.c.ſi papa.de priuileg.lib.vj.
et in.c.illud.de pſump.Nunquid autē ſufficiat ꝓ
g bare per famā:[g] videtur ꝙ ſic per.c.cum deſide
res.in.§.ij.de ſentē.excom.vbi tex.no.dicit quod
ſi per famam conſtat aliquē eſſe excōicatū cogit̄
ille aut ſe purgare:aut petere abſolutionē ſaltē
ad cautelā:ita infamatus de crimine pōt ꝑ ſuſpē
ſionem cōpelli ad ſe purgādū.vt.ij.q.v.ſi quis pre
ſbyter.et in.c.inter.de purga.ca.Solu.Ex.mo.
uet hic iſtā.q.⁊ finaliter ꝯcludit ꝙ iſta ꝓbatio fa
me non ſufficit.nā cū nō habeat vim niſi vnius te
ſtis:vt no.iiij.q.iij.c.ſi teſtes.§.itē ſepe.ſequeret̄ ꝙ
vnus teſtis ſufficeret ad probandū excōicationē
qđ nō eſt verū vt not.in.d.c.pia.⁊ in.d.c.ij.Abb.
hic dixit ponderandum modum opponendi.nā
ſi dixit dico iſtū nō audiendū niſi prius ſe purget
cum ſit

a ¶Pape.Adde ro.cōſi.cccliiij.et an pniari9 pape poſſit abſoluere hoc caſu.vid cal.conſi.xij.⁊ an excōicatus a ſacro ꝯcilio poſſit a papa abſolui abſq3 cōſenſu cōcilij.vide Ro.cōſi.alle.

Sebaſt.Sapia.

b ¶Nō pōt.ſequitur.d.Iaſ.in.l.ij.ff.ꝯ iuriſ.om.iu.

c ¶Litē cōteſtari.Adde do.de Ro.deci.ſuis.de lit.conteſt.

d ¶Surreptitiū.adde Pet.de ancha.ꝯſil.xv.Ro.conſi.cccxxx.

Sebaſti.Sapia.

e ¶Reſcriptum.Uide ad h̄ multas ampliatiōes ⁊ limitationes ꝑ Feli.in.c.ſup literis.col.vij.verſi.ſexta regl̄a.de reſcript.⁊ aduerte qđ do.Abb.hic vult qđ illud qđ dr̄ qđ qñ nō fuit expꝛ̄ſſum illđ ꝙ ſi papa ſciuiſſet nō ita de facili ꝯceſſiſſet nō ſolū ꝓcedit in reſcriptis ad bñficia vt i.d.c.ex tenore ſed ēt in reſcriptis ad lites.

Sebaſt.Sapia.

f ¶Excōicatus.Uide Rotā i ti.de exceptio.dec.viij.in nouis.vbi facit differentiā an exceptio opponat̄ in vim dilatorie ⁊ tūc ꝓbatur ꝑ denūtiationē aut opponit̄ i vim perēptorie et tūc ſec9 ⁊ ꝙ facilius ꝓcedit in probādo excōicationē in vim dilatorie quā in vim perēptorie vide Ro.i ꝯſi.cccxlix.incip.dum q̄rit̄.huic tamen diſt.aliquātulum ob.tex.hic in ver.legitimo probauerit.⁊ text.in.d.c.pia.in ṽſi.aptiſſimis documētis.

g ¶Per famam.Adde ꝙ ro.ꝯſil.ccclxxxvij.dr̄ ꝙ fama eſt ſufficiēs vt qs euitet̄.tanquā excōicat9.

Zacharias.

¶Adde qđ nec etiā ꝓbat̄ ꝑ lr̄as qbus fuit denuntiatus excōicat9 no.gl.⁊ pe.de ancha.i.c.pia.de exce.li.vj.pbi.frāc.in.c.dilect9.in.ij.no.de app.iſte in c.paſto.§.verū.ꝯ app.⁊ Ro.deci.cclvj.inci.l3.i no.

Anto.Frāc.

¶Circa hoc qđ dr̄ ꝙ fama ē ſufficiens vt qs euitetur tāq̄3 excōicatus.Dicas hoc forſan eſſe verū qñ fama eſſet vehemens ⁊ haberet originē a iuſta ſuſpicione nō aūt alias ſicut in ſimili dicim9 ꝙ teſtes etiā viles admittunt̄ cōtra multū diffamatū vt ꝑ Inn.in.c.cū.I.⁊.A.de re iudi.⁊ ꝑ Alex.de imo.in.l.fin.ff.de qđ.⁊ ꝑ Sal.i.l.ea quidē.in vlt.col.C.de accu.⁊ q̄ dicatur fama vehemēs relinquit̄ arbitrio iudicis vt ꝑ Bar.i cōſil.ſuo inci.dño paci de burgo.⁊ ꝑ Sali.i l.fi.C.de q̄ſti.⁊ ꝑ h̄ facit q2 fama ēt nō vera eſt iuſta cauſa credendi.l.fi.⁊ ibi Bar.ff.de acq.here.et in.l.cū qdā.in.§.qđ dicit̄ eo.tit.ꝑ hoc etiā facit q2 fama ꝓbat i his q̄ ſunt parui ꝓiudicij ſm Bal.in l.de minore.in.§.tormēta.ff.de q.vbi etiā ꝑ Alex.et ꝑ Bal.in.l.vbi adhuc.i.viij.col.C.de iure do.⁊ iō in propoſito cū videat̄ eſſe paruum preiudiciū ſi aliqs euitet̄ vt excōicatus:iō debebit euitari eo maxime q2 fama inducit manifeſtū ſm Specu.in tit.de inqſi.et in.§.j.in fi.de q̄ti vltimo hr̄ ꝑ gl.in.c.ſcel9.§.q.ſi.q̄ videt̄ ꝯria ꝑ c.ſuper eo.de cōſan.et affi.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Spec. de hoc
dicto Spec. vide
no. ꝑ Pau. de ca.
⁊ not. in. l. vbi pa-
ctū. C. de trāſac. ⁊
ꝑ Fel. latius in. c.
exceptionē. colū.
ij. ⁊. iij. j. de excep.
b ¶ Integre ſatiſ-
facere. adde vidē
dum Old. conſil.
xciij. ⁊ an ſi papa
mādat ꝙ aliquis
abſoluatur dum
modo ſatiſfaciat
quid ꝓcedere de-
beat an abſolutio
vel ſatiſfactio. vi-
de Cal. conſi. j. de
ſen. excom.
c ¶ Tene menti.
Adde ꝙ Ro. ꝯſi.
cccxxx. tꝫ ꝙ dele-
gatꝰ in cā poſſeſ-
ſorij, nō poſſit co-
gnoſcere de peti-
torio: ſed petito-
riū ſit cōſequens
poſſeſſorij ⁊ dicit
eſſe caſum in hac
decre. ſcias autē
ibi incidēter ali-
qd venit qꝛ tūc in
incidētibus dele-
gatꝰ pōt cogno-
ſcere. ibi ēt ꝑ mul
ta ꝯcludit ꝙ ha-
bens mandatum
ad admiſſionē po
ſtulationis abſo-
lutionis a vincu-
lo prioris eccleſie
non poteſt ad ac-
tum trāſlationis
proſilire.
Antonius Frāc.
¶ Circa hoc an
delegatꝰ in iudi-
cio poſſeſſorio co
gnoſcat de peti-
torio tanꝗ̄ de cō
ſequēti. Dicas ꝙ
lꝫ habuerint ſe vt
diuerſa. vt. l. natu
raliter. in. §. nihil
cōe. ff. de acquir.
poſ. tñ qꝛ poſſeſſo
rium abſorbetur
a iudicio petito-
rio videreť poſſe
dici ꝙ qui eſt iu-
dex in poſſeſſorio
ſit etiā iudex i pe
titorio: tamen qꝛ
delegatio eſt ſtri
cti iuris vt in ca.
p. ⁊. g. hoc eo. tit.
pōt dici eſſe verū
ꝙ iſte tenet qꝺ tñ
limito niſi in re-
ſcripto diceretur ꝙ
talis facit ſibi in-
iuriā in tali re ad
ipſum ꝑtinēte: qꝛ
tunc in reſcripto
venirēt ⁊ petito-
riū ⁊ poſſeſſoriū.
vt per Inn. in. c.
epi. de reb. eccle.

cū ſit infamatus de excōicatione: ⁊ tūc nō debet
audiri ꝑ. d. c. cū deſideres quaſi innuat ſecus eſſe
ſi ſimpliciter opponeret de excōicatione ⁊ poſtea
ꝓbaret ſolā famā. Ego puto ꝙ primū dictū Ab.
nō ſufficiat quo ad hoc vt iudex neceſſario tenea
tur actorē repellere. rō qꝛ indictio purgationis
pēdet a ptāte ⁊ officio iudicis ⁊ nō cōpetit ſuper
hoc actio ipſi parti. vt. j. de pur. cano. quaſi ꝑ to-
tū. pars aūt nō pōt ꝯqueri vel appellare ſi iudex
ex officio ſuo nō vult indicere purgationē. vt no.
a Spec.ᵃ in tit. de offi. iudi. §. impedit. in princi. ⁊ cō-
muniter doc. in. c. paſtoralis. de excep. fateor tñ ꝙ
iudex ex officio ſuo poterit illū repellere, ſed non
ad petitionem partis excipiētis: qꝛ pars tenetur
probare cōmunicationē modo legitimo ⁊ aper-
tis documentis: vt hic. ⁊ in. d. c. pia.

1 ☞ Excōmunicatus qñ abſoluitur debet preſta
re iuramentum de parendo mandatis eccleſie.
2 Delegatus cognoſcit non ſolum de eo qꝺ venit
acceſſorie ad cauſam ſed etiam de eo qꝺ venit ac-
ceſſorie ad acceſſorium. 4.
3 Reus in vna cauſa ⁊ coram vno iudice nō poteſt
conuenire actorem in alia cauſa ⁊ coram alio iudi
ce: niſi prima ſit finita. fallit vt hic.
5 Excōmunicatus ab homine non poteſt abſolui
niſi ab illo vel ab eius ſuperiore.

Si vero. Abſolutꝰ a delegato ſuper
cauſa ꝓ qua fuerat excōica-
tus corā excōicatore parebit ſeu rñdebit ſuper il-
la cauſa niſi ſit alteri delegata ⁊ ſi excōicator ma-
litioſe diſtulerit delegatꝰ qui abſoluit cognoſcet
primo ponitur. qꝺ. ſcđo ſolutio. ibi, in quo. Et ꝯtinu
atur iſte. §. ad ꝓcedētē hoc ordine nā ſupra fuit di
ctū ꝙ ſi excōicator nō vult abſoluere actorē ad re
quiſitionē delegati ꝙ ipſe delegatꝰ poterit abſol
uere ne impediatur cognitio cauſe ſibi cōmiſſe. ſꝫ qꝛ
excōicatus abſoluitur ꝓ̄ſtita cautione de parēdo
iuri in illa cauſa ꝓ qua fuit excōicatus dubitabatur
corā quo iudice iſte deberet parere iuri ⁊ rñdere
in illa cauſa ex quo iſte delegatus iſtū excōicatū
1 abſoluit. ⁊ rñdetur vt in lr̃a patet. ¶ † No. ibi, māda
to eccleſie. ꝙ abſoluitur excōicatꝰ ꝓ̄ſtito iuramēto
de ſtādo mādato eccl'ie ſup eo ꝓ quo fuit excōica-
tus ⁊ ꝓ̄ſtatur hoc iuramētū qñ fuit excōicatus ꝓ du
bia offenſa vel cōtumacia. ſi aūt ꝓ notorio nō ab-
ſoluitur cū iuramēto ſed dꝫ priꝰ integre ſatiſface
b reᵇ vt in. c. ex parte. de ver. ſig. ⁊ in. c. venerabilibꝰ.
in. §. ſecus. de ſen excō. li. vj. vnde in priori caſu in-
telligas iſtū caſum: qñꝗ tñ excōicatꝰ iurat ꝙ pa-
rebit mādatis iudicis. vt in. c. j. qꝺ me. cauſa. qñꝗ
parebit iuri. vt in. c. ex parte. prealle. idē tamē eſt
effectus horū iuramētorū. nā ſolū obligat ad pa-
rendū mādatis licitis ⁊ honeſtis ſibi fiēdis a iudi
ce cōpetenti: vt ſentit Hoſt. hic ⁊ in glo. in. c. ex te
2 nore. de ſen. excō. ¶ † Itē no. quē poſſe cognoſce-
re nō ſolū de eo quod venit acceſſorie ad cauſam
principaliter ſibi cōmiſſam ſꝫ etiā de eo qꝺ venit
acceſſorie ad acceſſoriū cauſe ſibi cōmiſſe: nā hic
delegatus pōt abſolutionē impēdere: qꝛ venit ac
ceſſorie ad cauſam ſibi cōmiſſam. Itē pōt poſtea
cognoſcere de cauſa ꝓ qua fuit excōicatus qꝛ ve-
nit acceſſorie ad abſolutionē quā incidēter facit. ⁊
c tene hoc mētiᶜ. ⁊ ex hoc ⁊ ex tex. no. caſum in quo
delegatus cognoſcit de cauſa prorſus ſeparata a
cauſa ſibi cōmiſſa: qñ ſcꝫ venit acceſſorie ſaltē ad
3 acceſſoriū cauſe ſue. ¶ † In glo. in verbo diſtule-
rint. videtur velle gl. ꝙ hodie nō ꝓcedat qꝺ dicitur
per. c. diſpēdia. §. reus quoqꝫ. de reſcri. li. vj. vbi di
citur ꝙ reus in vna cauſa nō pōt pēdēte illo iudi
cio trahere actorē corā alio iudice etiā ſuper alia
cauſa: cuius ꝯ̄riū hic innuitur. nā iſte actor fuerat ex
cōicatus in alia cauſa in qua erat reꝰ. ⁊ vr̄ hic tex.
velle ꝙ pōt ꝓſequi cām corā iudice ꝑ eū impetra
tor: ⁊ in alia cauſa ꝓ qua fuit excōicatꝰ tenetur rñde-
re vt reus: ⁊ ſic actor ⁊ reus litigabant eodē tēpo
re corā diuerſis iudicibꝰ. qꝺ eſt cōtra illū. §. reus
quoqꝫ. Sol. multa hic inuoluuntur: ſed dic clare
ꝙ in multis caſibꝰ pōt ſaluari etiā hodie iſte tex
nam primo pōt intelligi ꝙ iſte fuit excōicatus in
cauſa quā habebat nō cum iſto qui eſt nunc reus

ſed cū tertio: ⁊ ſic ceſſat prorſus cōtrariū: na pēdē
te cauſa inter me ⁊ titiū mihi repugnat quominꝰ
poſſim trahere ſemproniū corā alio iudice. ſcđo
pōt intelligi ꝙ iſte fuit excōicatus ad inſtantiā
iſtius q nunc eſt reus: ⁊ in alia cauſa erat actor ⁊
tūc limitat cōtrariū: ſꝫ rñde ꝙ forte ſm Hoſt. pri
ma cauſa erat finita: ſꝫ qꝛ nō parebat executioni
fuit excōicatus: vnde reſcriptū fuit impetratū fi-
nito primo iudicio licet nondū executioni māda-
to. ⁊ no. ex hoc intellectu bonā limitationē ad illū
§. reus quoqꝫ. tertio pōt intelligi ꝙ iſte. §. loquitur
qñ cauſa pēdebat corā delegato ſecus ſi corā ordi
nario. Hec tñ ſol. ex toto nō ſatiſfacit ꝑ aut. ⁊ cōſe
quenter. alleg. in glo. ⁊ ideo tene precedētes ſolu-
tiones. ¶ In gl. ſi. ibi, ꝓrogari ad iſtū tertiū, nō
poſſet. Aduerte qꝛ glo. multū reſtringit tex. vult
enim ꝙ iſte delegatus poſſit cognoſcere de cauſa
ꝓ qua cauſa actor al's fuit excōmunicatus ſi excō
municator eſt negligens in ꝓcedēdo dūmodo il-
la cauſa tāgat iſtū reū qui nūc vocatur corā dele-
gato, ſecus aūt ſi tāgit tertiū. qꝛ in tertiū nullā hꝫ d
delegatus iuriſdictionē. ⁊ hāc opi. tenuerūt Vin.
Phi. ⁊ Imol. ſꝫ Hoſti. Pe. ⁊ Abb. tenuerunt cō
4 trariū. ¶ † Quid enim ſm hos ſi excōicator indi
gnatus: qꝛ delegatꝰ abſoluit nō vult ſe intromit-
tere amplius in cauſa illa. durū eſt dicere ꝙ dele
gatus qui abſoluit nō poſſit cognoſcere. Ioā. an.
cōcor. ⁊ ſatis bene iudicio meo ꝙ quatenus cauſa
tāgit articulū ſatiſfactionis pōt delegatꝰ cogno-
ſcere ⁊ nō amplius. pone exēplū in alia cauſa fuit
actor excōicatus ꝓpter cōtumaciā poterit nunc
iſte delegatus cognoſcere de illa contumacia: qꝛ
proprie venit acceſſorie ad ſolutionē factā ꝑ dele
gatū: ſꝫ de reſiduo cauſe cognoſcere nō pōt: quia
eſt prorſus ſeparata ab articulo excōmunicatio-
nis. Si autē tota cauſa cōtingeret ipſum articu-
lū ſatiſfactionis. vt puta fuit excōmunicatꝰ qꝛ no
luit ſoluere iuxta preceptū ſeu ſententiā nullā: tūc
enim poterit delegatꝰ cognoſcere de tota cauſa:
5 ſcꝫ an ſentētia ſeu ꝓ̄ceptū fuerit nullū. ¶ † Ultra
glo. quero, pone ꝙ corā epiſcopo actor probatur
excōmunicatus ab alio ep̄o: nūquid iſte ep̄s cauſe
poterit abſoluere eum ab illa excōmunicatione ſi
excōmunicator requiſitus nō vult iſtū abſoluere.
videtur ꝙ ſic: ſicut delegatus abſoluit: vt hic con
trariū cōmuniter tenent doc. ⁊ bene: qꝛ delegatus
hoc facit tanꝗ̄ gerens vices pape: ſed ep̄s fungi
tur poteſtate ſua dūtaxat ⁊ ex propria poteſtate
nō poteſt abſoluere ab excōmunicatione lata ab
alio iudice qꝛ nō eſt ſibi ſubditus: nā regula eſt ꝙ
excōmunicationē latam ab homine nemo poteſt
remittere niſi ille qui excommunicauit vel ſupe-
d riorᵈ. vt in. c. paſtoralis. §. preterea. de offi. ord. ha
beat ergo recurſum iſte actor ad ſuperiorē ſui ex-
communicatoris. arg. in. c. nullus. de iure patro. ⁊
idem dic in conſimilibus terminis. quod not.

1 ☞ Clauſula. ꝙ ſi nō omnes ⁊c. nō excludit quin
fiat requiſitio college ſi vult intereſſe: alias proceſ
ſus eſt nullus ipſo irrequiſito factus.
Iudices plures dati non poſſunt vnus ſine alio
procedere.
2 Delegatio cauſe poteſt fieri inferiori ꝗ̄ ſint par
tes litigantes.
3 Citatus ab vno ex iudicibus datis non tenetur
comparere.
Citatio non requiritur qñ pars eſt in preſentia.
4 Poſſeſſorium recuperande competit ſpoliato a
iudice non iudicialiter procedente.
Iudex nō iudicialiter procedens preſumitur per
ſona priuata. 5.
Iudici iniuſte aliquid faciēti pōt impune reſiſti.
6 Titulus an excuſet quē a reſtitutione fructuū tā
perceptorū quā illorum qui percipi potuiſſent.
Unus ex iudicibus datis ſi requiratur vt interſit ⁊
nō cōparet in termino: ꝓ̄ſumitur nō poſſe vel nolle
itereſſe: ⁊ ideo tota iuriſdictio ꝯſolidatur in collegā.
7 Collegiū nō hꝫ aliquā iuriſdictionē in ſingularē
de collegio niſi aliud habeat conſuetudo.
8 Citatio ſiue requiſitio vna vel plures quādo re-
quiratur. vide hic pulchre.

nō alie. ⁊ ꝑ Arch.
in. c. ſi quiſꝗ. xi. q.
j. qꝺ etiam voluit
Bal. in. l. penu. in
pe. col. in ver. qd
ſi a. nō cōpe. iudi.
Et hoc intelligo
verū qꝺ poſſeſſo
riū nō ꝯprehēditur
i reſcripto de pe-
titorio vl' ecōtra:
niſi actor ⁊ reus
ſint eiuſdem fori,
qꝛ tūc commiſſio
ſimplex trahitur ad
vtrūꝗ: vt ꝑ ſpec.
in tit. de reſcript.
ꝓ̄ſenta. c. vlti. ver.
item faciat. circa
medium.
¶ Vel ſuperior.
Adde Ro. conſi.
alleg. ccclxxxvij.
Zacharias.
¶ Aut ſucceſſor
excōicantis. not
Archi. ⁊ Pet. de
anchar. in. c. ij. de
ſen. excō. lib. vj. in
vj. not. ⁊ in. c. nup
eo. ti. cū cōcor. ibi
per eos alle. Dō
tñ limito niſi in
mortis articl'o nō
poſſit haberi co-
pia excōicantis:
qꝛ poſſet per aliū
abſolui. no. iſte in
c. paſtoralis. §. ꝓ̄-
terea. j. col. ⁊ Car.
in cle. j. §. j. q. iiij. ⁊
ſeq. de reb. eccle.
non alie.

1

Um cauſa. ¶†Si cauſa ſimplr̄ delegaꝛ tribus,duo ſine ſubdelegatione tertij ꝓcedere nō poſſunt:ꝙ ſi fecerit ab eis poterit appellari.Idē ſi ſunt dati cū clauſula qđ ſi oēs.nō eñ valet proceſſus duoꝝ tertio incōſulto.h.d.cōprehēdēdo vtrūqꝫ intellectū.nā aliq intelligūt qđ hic fuit ꝯmiſſa cā tribꝰ ſimplr̄. alij vero dicūt ꝙ fuit cōmiſſa cū illa clauſula qđ ſi nō oēs ſed idem in caſu huius.c.reſultat effectꝰ qꝛ ex quo tertius ſe nō excuſauerat nec cōſtiterat de impedimēto illius nō poterāt duo procedere licet cauſa fuiſſet cōmiſſa cum illa clauſula.vt.s. c.proxi.in princ.Diuidiꝛ hec decre.i duas ptes: nā pri̇o recitat factū ſup quo et ꝓ quo fuerat appellatū.ſcđo cōmittit appellationis cām.ibi:fraternitati.¶Caſꝰ literalis.Inter archiepos mōtis regalis ꝛ roſſeneñ.vtebaꝛ qđ ſup qbuſdā decimis.cā ſup his fuit cōmiſſa archiepo capuano ꝛ panormitano ꝛ epo regino duo iudices.ſ.archiepi citauerūt archiepm mōtis regalis ad certū terminū,ipſe ꝯparuit in termino corā archiepis duobus:tertio.ſ.regino abſente.In quoꝝ pſentia ꝓpoſuit excipiēdo ꝙ ꝑ duabꝰ cauſis eoꝝ ipſe non debebat ſtare iudicio qꝛ cū cā tribꝰ cōmiſſa fuiſſet:ꝛ ipſe a duobꝰ tm̄ fuerit ad iudiciū euocatus tertio nec cōmittēte vices ſuas nec ſe excuſante corā duobꝰ rñdere nō dꝫ.Itē añ ipſoꝝ citationē et notitiā lr̄arū ꝑ cā illa nuntiū ſuū ad ſe.apo. deſtinauerat allegādo ſup hoc quādā dcre.Ale. ſed archiepi has exceptiōes admittere noluerūt pronūciātes vt corā eis rñderet:propter hoc ad ſe.apo.appellauit.Iudices illi nō obſtāte appellatiōe illiꝰ aduerſariū induxerūt in poſſeſſionem illarū decimarū.Mādat papa quibuſdā quatenus ſi ꝯſtiterit dictos archiepos exceptiōes pdictas nullatenꝰ admiſiſſe decimas ipſas qbꝰ archieps mōtis regalis aſſerit ſe ſpoliatum poſtqꝫ nūtiꝰ ſuꝰ ad ſe.apo.acceſſerat faciāt ei reſtitui cū fructibus inde ꝑceptis nō obſtāte eo ꝙ ꝑ dictos archiepos ſiue ꝑ laicalē potētiā factū fuit.Poſt ea vō audiāt ſi qđ fuerit qōnis.B.¶No.j.qđ in iſta cā cōcurrebāt.v.archiepi quoꝝ duo erāt litigantes tres vō erāt iudices delegati.ꝛ facit iſte tex.ꝙ nō ſit de ſubſtantia vt quelibet ꝓuincia habeat ſolū vnū archiepm.nā iſti archiepi erāt vicini nec mltū diſtabāt inter ſe.ꝛ ideo lꝫ de iure ordinario in qualibet prouincia vnus duntaxat archieps debeat preeſſe vt in.c.ſcitote.vj.q.iij.hoc tñ nō ſemꝑ obſeruaꝛ qꝛ papa ad petitionē princi pum hūc iuris ordinē ſepe trāſgrediꝛ:vñ i ſicilia ſunt tres archiepi quoꝝ hic duo enumeranꝛ pa-
2 normitanus,ꝛ montis regalis.¶†No.ij.ex hoc et ex tex.honeſtū fore vt delegatio cauſe non fiat iudicibꝰ habentibꝰ dignitatē inferiorē ipſis ptibus.nā hic qꝛ cā vertebatur inter archiepos fuit cōmiſſa archiepis dūtaxat nō tñ hoc eſt neceſſariū vt pꝫ hic in ſupraſcriptione.vbi cā fuit poſtmodū cōmiſſa epo regineñ.ꝛ cuidā alteri epo.vñ ſatis eſt ꝙ delegatꝰ habeat dignitatē vel pſonatum vel canonicatū eccl'ie cathedralis vt in.c.ſtatutū.de rſcrip.lib.vj.nec debēt partes dedignari.licet ſint ſuperiores in dignitate qꝛ delegatꝰ repreſentat pſonā delegātis quo ad cām ſibi cōmiſſam.s.e.ſane.el.ij.vbi ꝓbaꝛ ꝙ ēt ſubdito pōt cō-
3 mitti cā alicuius prelati vt ibi iam dixi.¶†No. iij.ꝙ citatus ꝑ duos ex tribꝰ delegatis nō arctatur ad reſpondendū.dixit tñ Inn.ꝙ ſi in cōparatiōe ſunt congregati oēs tres tenenꝛ reſpondere:lꝫ duo citauerint.ꝛ no.hoc dictū.Sed Hoſti. tenet ꝯriū qꝛ citatio fuit temeraria.vt.s.c.pxi.in prin.Pōt dici concordādo ꝙ aut queriꝛ nūquid vigore prime citationis teneaꝛ reſpōdere.ꝛ dicēdum eſt ꝙ nō qꝛ fuit nulla:ꝛ ſic procedat dictum Hoſti.aut queriꝛ nunquid poſſit compelli ad reſpondendū ex noua requiſitione ꝛ admonitione oim iudicū.ꝛ dicendū eſt ꝙ ſic:ſi aliud nō obſtat: nam requiſitio iudicū habet vim citationis:vt.l. ij.C.quomodo ꝛ quando iudex.ꝛ no.gl.j.eo.c.cōſuluit.Item citatio fit vt pars ſit preſens:ſed ex quo datur preſentia nō requiriꝛ neceſſario citatio vt no.dicit Jo.an.
4 in.c.fi.de elec.lib.vi.et vide qđ dico in.c.j.de iudi.¶†Itē no.ibi:ſiue ꝑ laicalem potentiā ſiue per eoſdē iudices ꝛc.ꝛ tene mēti qđ factū iudicis non rite procedentis equiparaꝛ facto priuati.vnde ſicut pōt peti reſtitutio ꝛ agi poſſeſſorio contra ſpoliationē factā ꝑ priuatū:ita etiā
a cōtra ſpoliationē factā autoritate iudicū rite non procedētiū [a] vnde poſſet iudici hoc caſu de facto reſiſti ſicut ꝛ priuato de quo vide qđ dixi.s.e.c.ſi qñ.ꝛ facit qđ le.ꝛ no.in.c.querēte.de reſti.ſpo.ſecus ſi in iudice nō deficiebat ptās ꝛ ꝓceſſit iudicialiter:nā tūc licet iniuſte aliquē deiecerit a poſſeſſione ſua nō tñ pōt ꝯ eum agi poſſeſſorio:ſic intelli-
5 go gl.no.in.c.pſentiū.vij.q.j.ꝛ tenebis mēti illā gl.¶†Ultimo hic notabis ꝙ autoritas iudicis iniuſte ꝓcedentis nō excuſat a reſtitutione
b fructuū perceptorū.[b] vñ ſi iudex iniuſte tradidit meā poſſeſſionē alteri poſſum illam recuperare cū fructibus perceptis nec excuſat autoritas iudicis vt hic ꝛ facit fructꝰ ſuos vt hic ꝛ adde ad no.Bar.in.l.
c qđ iuſſit.ff.de re iudi.ꝛ melius in.l.iuſte poſſidet [c].ff.de acq.poſſ.Sed dubiū eſt quid in fructibus percipiendis.id eſt q potuiſſent percipi vel ab iſto nouo poſſeſſore:vel ab antiquo ſi ſtetiſſet in poſſeſſiōe.Gl. ſi.hic not.dicit ꝙ etiā de illis eſt habēda ratio ex quo iudex iniuſte ꝓceſſit.In cōtrariū tñ facit qꝛ titulus excuſat etiā malefidei poſſeſſorē a fructibus ꝑcipiēdis vt in.l.ſi fundū.C.de rei vēdi.Sol.ſuſtinēdo gl. dic vt ſentiūt Hoſti.ꝛ Jo.and.ꝙ iſte titulꝰ habebaꝛ ꝓ nō titulo:qꝛ deficiebat hic autoritas iudicialis:qꝛ duo ex tribꝰ nō habebant inſolidū iuriſdictionē.vñ vbicūqꝫ titulus eſt ꝯ iuris diſpoſitionē ille habebaꝛ
d pro nō titulo ꝛ nō excuſat a fructibꝰ percipiēdis.[d] ad hoc vide ho.gl. xij.q.ij.nō liceat pape.ꝛ.l.quēadmodū.C.de agri.ꝛ cenſi.li.xj.facit re-
6 gula q̄ contra ius.de re.iu.li.vj.¶†In gl.j.ibi.ſed ponamus qđ tres ſunt iudices.no.iſtā particulā.glo.vſqꝫ ad ſi.ex qua habes bonā limitationē ad theoricā quā obſeruare debent plures officiales cū habēt poteſtatē ꝓcedēdi dato impedimēto vel volūtate alicuiꝰ eoꝝ.nā nō poſſunt citare qꝛ citatio preſupponit iuriſdictionē et in ſuperiorē citantē:ſed debēt eum requirere ꝛ rogare vt certo termino interſit ad procedendū cum eis ꝛ ſi in termino nō venit preſumitur qđ aut nolit aut nō poſſit intereſſe:ita ꝙ hec pſumptio eſt ſufficiens ad cōualidandum poteſtatē alioꝝ.ſimile no.Inno.in.c.cū nobis.de ele.vbi no.dicit ꝙ canonici nō poſſunt citare canonicum:ſed ſolū poſſunt eū monere requirere ꝛ rogare vt certa hora interſit caplo:ꝛ ſi nō cōpareat nō
7 pōt a canonicis puniri:†qꝛ canonici nō habēt iuriſdictionem ſupra canonicū etiā collegialiter niſi aliđ habeat cōſuetudo.ꝛ ſic itellige qđ le.ꝛ no.in.c.irrefragabili.§.exceſſus.de offi.or.ꝛ vide ad idē qđ no.Inno.in.c.ij.de no.ope.nuntia.et in.c.j.de ma.ꝛ obe.vbi Inn.idē tenet in antiquiori canonico:qꝛ licet ille de iure habeat cōuocare capitulū nō
8 tamen poteſt punire canonicos nō venientes.¶†No.ij.ex hac gl.qđ iſte requiſitiones q̄ fiunt de pari in parē debēt eſſe trine ſicut citatio-
e nes iudiciales [e].xxiiij.q.iij.de illicita.In ꝯriū tñ facit gloſſ.not.in.c.ſi eps.xviij.diſt.que glo.no.dicit ꝙ ad actū extraiudicialē ſufficit vna requiſitio ꝛ ad hoc quotidie allegatur illa gl.do.Anto.in.c.eccleſia.de cōſtitu.volēs ſaluare iſtā glo.dicit quod procedit in actu quaſi iudiciali: nam iſta requiſitio fit vt poſtmodū iudicialiter procedatur.Sed certe hoc dictum mihi non ſatiſfacit:et vide in contrariū proprie in terminis noſtris tex.in cle.j.de here.iuncta gl.in verbo requiſierint:nam ibi par requirit parē vt ꝓcedat iudicialiter:ꝛ tñ ſufficit vnica requiſitio quia non poteſt dici actus iudicialis.Item etiā in iudicio qđ plꝰ eſt vbi citatur quis vt cōpareat ſi velit ita quod neceſſitatur ad cōparendū ſufficit vnica requiſitio.ad hoc tex.cū glo.ſin.in.l.ea.C.ſi mancipium ita alie.fuerit.ꝛ in aut.ſi omnes.C.ſi vt ſe ab here.abſt.facit.c.ſi. j.de clā.deſpon.et in.c.ſi.qui ma.accu.poſſ.¶Conclude ergo qđ aut requiſitio ſit ad conuincendum negligētiā paris vel inferioris extra iudiciū.et tunc ſufficit vnica requiſitio.vt.d.c.ſi epiſcopus.et clemen. j.prealleg.item in iudicio quando quis citatur vt cōpareat ſi ſua putauerit intereſſe:qꝛ cū tunc non neceſſitatur ad comparendū ſufficit vna citatio.quod etiam ſentit Bal.in.l.ſin.C.de iure deli.qđ no.aut requiſitio ſit ad conuincendū negligentiam ſuperioris in aliquo actu ꝛ
f tunc requiritur trina citatio [f] ſic pōt intelligi tex.in.c.j.de ſupplē.negli.prela.¶In glo.iij.ibi:ex certa ſcientia.glo.hic habuit reſpectum ad id quod dixi ſupra in prima glo.ſcilicet ꝙ proceſſus iſtoꝝ iudicū non debet tolerari ex ignorantia eoꝝ:quia ipſe bene ſciebant qđ tres fuerunt deputati in cauſa:ꝛ ſic duo procedere nō poterant.¶In gl. in verbo admiſiſſe.in ſi.ad iſtud.c.dicunt doct.quod procedit quando cauſa appellationis eſt notorie vera:nā notorie hic cōſtabat qđ tres fuerunt deputati iudices.vnde regulariter dicitur qđ excipiēs ꝛ appellans debet probare exceptionem eſſe veram niſi obtulerit ſe incōtinenti probaturū ꝛ fuerit admiſſus vt in.c.interpoſita.de appella.et dic vt ibi plene nota.

1 ☞ Clauſula ꝙ ſi ambo ꝛc.operatur etiam ſi vnus ex delegatis fuit recuſatus.6.

Proceſſus factus coram iudice recuſato eſt nullus.

2 Tertius comparens pro ſuo intereſſe poteſt iudicem recuſare ſi habet legitimam cauſam recuſandi.

3 Iudex ex quibus cauſis poſſit recuſari.

Inimicus

Sebaſt. Sapia.

a ¶ Nō procedētiū.Cōtra hec videꝛ facere tex.i.l.ſi.§.ſi.ff.qđ met.cau.vbi ſi iudex fecit effectū iuſtitie iuris ordine nō ſeruato nō retractaꝛ tale fcm̄ nec ſolutū repetitur ſed rñ.vt per Ang.in.l.a diuo pio.§.i vēditiōe.ff.de re iudi.vbi etiā ꝑ Alex.late.

Sebaſt. Sapia.

b ¶ Fructuū ꝑceptoꝝ.vide Bal. idem tenentē in l.ij.col.pen.C.de ſerui.et aq̄.Ro. in conſi.cccclxiiij. inci.in re preſenti.col.pen.Abb. in cōſil.xliij.inci. ex oibus.col.fin. in.ij.dubio.fel. in.c.de charta. col.ij.j.de pſcri.

c ¶ Juſte poſſidet.Adde Pet. de āch.ꝯſ.cxxxij. ꝛ dt Ro.ꝯſ.ccc. qđ adminiſtrās vigore poſtulatiōis nulle,autoritate iudicis nō euitat penas canonicas.

d ¶ Percipiēdis. Adde Ro.cōſil. cccclix.vbi tenet ꝙ cōuētus a pupillo tenetur ad fructus q percipi potuerūt dato qđ conuentꝰ haberet titulū ꝑ glo.ſing.in.l.patri.verſi.item ex diuerſo ſup vſi. cū fructibꝰ.ff.de minori.

Sebaſti.Sapia.

e ¶ Judiciales. vide Alex.i.l.de pupillo.§.ſi pretori.colū.ij.ff.de ope.no.nū.Alexā.in ꝯſi.lxxix.in cip.ſtātibꝰ his in iiij.vol.cū allegatis per Feli.late in.c.ex literis.s. de cōſtitutio.

f ¶ Trina citatio.Adde quod Ro.dicit qđ pōt fieri vno ꝯtextu cumulatiue ita eiꝰ ꝯſ.cccxxxviij.

4 Inimicus quomodo probetur.
5 Capitulum quando litigat cum prelato non requiritur quod habeat curatorem.
7 Producens inſtrumentũ cenſetur tacite confiteri omnia in eo ↄtēta.
8 Utile vitiatur per inutile in indiuiduis.13.
9 Exceptiones ꝓpoſite cēſentur refutate ſi iudex ad vlteriora ꝓcedat.
Appellari poteſt ab exceptionibus non admiſſis.
10 Unus ex iudicib⁹ delegatis quo caſu poteſt ſine collega cognoſcere.
11 Actus factus per habilē ⁊ inhabilē ſimul an ſuſtentet̃ per illũ habilē.
12 Si non valet quod ago vt ago: an valeat vt valere poteſt.

1 **Cum ſuper.** ¶ †Si duo ſunt delegati cũ clauſula ꝙ ſi ambo ⁊c. vno recuſato alter ſolus ꝓcedere pōt nec tenet proceſſus ſi cũ recuſato ꝓcedat. prima pars deciſe narrat factũ: ſcd̃a diffinit ibi quāuis. ¶ Caſus literalis ponitur per Ber. in. gl. j. ¶ In glo. j. ibi, pars R. qui ꝑ capitulũ dicebat̃ intruſ⁹. Aduerte q: de iſto. R. nō fit aliqua mētio in tex. ⁊ hoc q: cauſa fuit principaliter mota cōtra cōuentũ ꝑ abbatē qui fuerat expulſus ſed iſte fuit ſubſtitutus ꝑ monachos loco expulſi, vnde gerebat ſe ꝓ abbate illius monaſterij: ⁊ dũ tractaretur cōtra cōuentũ iſte. R. cōparuit ꝓ intereſſe ſuo ⁊ recuſauit epm̃ alterũ ex
2 cōiudicibus delegatis ex tribus cauſis de quibus in gl. ¶ †Ex hoc ⁊
a ex gl. no. j. ⁊ tene mēti, q: neſcio alibi ꝙ tertius[a] cōparens ꝓ ſuo intereſſe pōt recuſare iudicē ſi habet cām legitimā eũ recuſandi: nā ex quo admittit̃ pro intereſſe ſuo. vt in. c. veniens. ij. de teſti. ⁊ c. cũ ſuper. de re iudi. ergo debent audiri omnes defenſiones ſue ar. c. cũ inter. de exce. ⁊ nō tradas hoc obliuioni. ⁊ hoc etiā ſequit̃ hic do. Anto. ⁊ do. Cardi.
3 ¶ †Tertio not. tres cauſas legitimas recuſandi iudicē. ¶ Prima ſi pars recuſans habet cauſam cũ iudice tanq̄ cũ priuato ⁊ no. bene hoc dictũ. nā ex materia litigij ſolent cauſari inimicitie. ⁊ ad quod le. ⁊ not. in. c. ex literis. ⁊ c. itē cũ quis. de reſtitu. ſpolia. ⁊ no. ꝙ hoc procedit etiā ſi cauſa ſit īter iudicē vt priuatũ ⁊ dignitatē recuſantis. vnde recuſans pōt in cauſa propria dicere iudicē ſuſpectũ q: habet cauſam cũ dignitate ſua ſicut cōtingebat hic nā iſte. R. ꝓprio iure ſuo cōparebat ⁊ tamē recuſabat epiſcopũ qui habebat cauſam cũ monaſterio ſuo. qđ bñ not. ¶ Secũda cauſa recuſationis cũ iudex noluit exercere cũ parte actũ humanitatis ⁊ pacis qui ſolet exerceri cum alijs qui ſunt in pari gradu cũ parte recuſante. nā iſte epiſcop⁹ fuit recuſatus q: noluit ad
4 mittere ad oſculũ pacis iſtũ. R. pretēſum abbatē. ¶ †Ex hoc not. qđ eps̃ etiā ꝑlatos inferiores debet admittere ad oſculũ pacis ſm̃ cōſuetudinē loci. Et ex hoc no. vnũ modũ preſumēdi inimicitiā. ſi ergo in eccleſia quādo datur pax non vult vnus admittere aliũ ad oſculũ pacis ſm̃ cōſuetudinē ille preſumit̃ inimicus. ¶ Tertia cauſa cũ iudex mi
b natus fuit parti qđ ſibi noceret ſi poſſet. Et ſic no. ꝙ mine iudicis[b] probant iuſtā cauſam eum recuſandi. Adde quartũ caſum no. extra glo. ſi
c quis ſcʒ nō vult aliũ ſalutare[c] vide ad hoc gl. in. c. cũ adrianus. lxiij. di. ⁊ de plurimis alijs cauſis recuſandi iudicem vide in locis ad quos re
5 miſi in. c. cām. el. ij. ſ. eo. ¶ †Nunc venio ad notabilia. Et primo no. ꝙ cũ queſtio vertitur inter prelatũ ⁊ capitulũ nō eſt neceſſe vt detur curator capitulo ſuo ſed ipſum capitulũ ꝑ ſe vel per aliũ pōt eſſe in iudicio ⁊ tene mēti ad hoc iſtũ tex. q: nemo ad hoc eũ allegauit. facit ad ea
6 que dixi in. c. edoceri. de reſcri. ¶ †Secũdo no. ꝙ clauſula ſi ambo nō poterint intereſſe ⁊c. verificatur etiā dato impedimēto recuſationis: vnde ſi alter legitime recuſatur verũ eſt dicere ꝙ ambo nequeunt intereſſe ſimul. No. iij. ibi, per cōſequentiā cōfeſſus ⁊c. qđ quis dicitur cōfiteri tacite omnia que requirũtur ad actũ quē quis exercet ⁊ omnia cōſecutiua ⁊ acceſſoria ad actũ. vnde cōfeſſio fit nō ſolũ ore ſʒ etiā ipſo
7 facto. ad hoc. c. nullus. j. de preſumpt. ⁊ in. c. exiſtimant. xj. q. iij. ¶ †Et facit iſte text. pro dicto Inno. in. c. cũ olim. de cenſi. ⁊ c. cũ. venerabilis. de excep. ꝙ producens inſtrumentũ videtur tacite cōfiteri omnia cō
d tēta in inſtrumēto.[d] ¶ Itē no. qđ habilis aſſociando ſibi inhabilē ad actũ ad quē eum habilitare nō pōt nihil agit ⁊ hoc ſaltē procedit in iudicialib⁹. vt hic. ¶ Itē no. qđ ad validitatē actus volũtas ⁊ poteſtas
e debent ſimul concurrere.[e] vbi autē ſibi aduerſantur nihil poteſt vali
8 dũ explicari. ⁊ ad hoc quotidie allegatur iſte tex. ¶ †Itē no. ꝙ in indi
f uiduis inutile vitiat[f] vtile. ¶ Ultimo not. illā regulā que quotidie allegat̃. ꝙ ſi facio actũ quē facere nō poſſum nō valet etiā eo modo quo
g poſſum: q: qđ volui nō potui, ⁊ qđ potui nolui[g] ⁊ eſt iſta regula contra aliā regulā que habet ſi nō valet quod ago vt ago valeat vt valere poteſt vt in. c. vnico. de deſpon. impu. lib. vj. ⁊ in. l. ſi tā anguſti. ff. de ſerui.
9 ¶ †In glo. iij. in fi. ⁊ ex hoc intellectu gl. not. ꝙ ſi iudex propoſita ex
h ceptione procedit ad vlteriora videt̃ interloqui cōtra exceptionē[h] propoſitā ita ꝙ ex hoc ſolo pōt quis appellare: q: perinde eſt ac ſi expreſſe iudex fuiſſet interlocutus cōtra exceptionē. ⁊ dicit Abb. hoc eſſe expreſſum. idē legi. ⁊ no. in. c. ex parte. M. el. ij. de ap. ſequitur Bal. in. l. a procedēte. C. de dila. Hoſtiē. tamē dicit hic ꝙ nō eſt curadũ q: in integra nō reperiebatur ꝙ iſti fuerunt interlocuti: ſatis enim eſt ꝙ hic in
10 uenitur. ſed vtrunq̄ dictũ ſaluari poteſt. ¶ †In glo. ſi. pro declarāda materia huius gl. ⁊ totius tex. capio cōtrariũ formatũ in fi. glo. tanq̄ magis vrgens in materia. Et opponitur cōtra tex. de. l. j. §. j. ff. quod cũ fal. tut. vbi dicitur ꝙ ſi verus tutor preſtitit autoritatē pupillo vna cũ falſo tutore valet actus ex pſona veri tutoris nec inficitur actus ꝓpter admiſtionē inhabilis ⁊ falſi tutoris: cui⁹ cōtrariũ dicit̃ in tex. nā Abb. ⁊ epi
a ſcopus erant deputati cũ clauſula ꝙ ſi ambo ⁊c. ⁊ epō legitime recuſato extitit cōditio clauſule ⁊ ſic iuriſdictio in totũ fuit cōſolidata in pſonā abbatis: ergo ex perſona ſua debuit tenere ſentētia nō obſtāte qđ proceſſerat cũ epiſcopo recuſato. ſolu. gl. ex iſta colligũtur due ſolutiones quas de
b clarādo ⁊ ampliādo ſubijciā. prima ſolu. qđ in cōtrario quilibet tutor habet ſolidā poteſtatē ita ꝙ quilibet per ſe potuiſſet interponere autoritatē: ideo verus tutor procedēdo cum falſo nō proceſſit tanq̄ habens poteſtatē pro parte: ſed tanquā habens ſolidā poteſtatē merito procedit regula:
c vtile per inutile non vitiatur in regula vtile. li. vj. Sed in caſu noſtro de natura delegationis eſt: vt delegati nō habeant poteſtatē inſolidũ ſed pro parte vt plene fuit dictũ. ſ. c. prudentiā. ideo abbas procedēdo cũ epiſcopo tanq̄ cũ collega videtur voluiſſe procedere tanq̄ habens poteſtatē pro parte ⁊ nō in totũ. ſentētia enim cũ ſit res indiuiſibilis nō poteſt valere pro parte. ⁊ hec ſol. ita
d declarata eſt ſatis optima. Sed vt nō deſint dicta ſcribētiũ tranſeo ad ſolutionē ſecundā gl. que dicit ꝙ in cōtrarijs verus tutor ſciebat ſe ſolum eſſe tutorē ⁊ ſic habuit volũtatē interponēdi autoritatē in totũ. Abbas vero hic credebat epm̃ habere poteſtatē. hec ſolu. licet vera ſit in ſe diuinat tamē ad illā. l. j. Sed ex hac ſolutione poteſt ſingulariter limitari iſte tex. ꝙ ſi verus iudex delegatus ſcit ſe habere in totũ poteſtatē: ſed ad maiorē cautelā vult procedere cũ alio ꝙ tunc tenet ſentētia ex perſona ipſius licet poſtea reperiatur aliũ fuiſſe incōpetentē ⁊ ad hoc dictũ quia nemo aperit. ex quo poteſt ſumi no. ⁊ ſingularis theori
e ca. cũ dubitatur an alter ex delegatis habeat poteſtatē: vt indubitatus delegatus proteſtetur ꝙ intēdit ꝓcedere ſolus inq̄tũ ſol⁹ habeat poteſtatē: alias autē cũ collega: nā ex hoc ceſſat ratio cōtrarietatis inter volũtatē ⁊ poteſtatē. de qua in litera. ⁊ ceſſante ratione ceſſat diſpoſitio. l. cũ pater §. dulciſſimis. de leg. ij. ⁊ c. cũ ceſſante. de ap. l. adigere. §. q̄uis. ff. de iure pa. Itē ex precedēti ſol. gl.
f infero aliā notabilē limitationē ad iſtũ text. vt nō procedat in pluribus ordinarijs ſi verus ordinarius procedit cũ falſo: q: ordinarij habent poteſtatē inſolidũ vt. l. vnica. ff. de offi. conſul. ⁊ dixi. ſ.
g c. prudētiā. ⁊ ſic quilibet videtur procedere tanq̄ habens ſolidā poteſtatē. Tertia ſol. extra gl. po
h nitur per Hoſti. dicens ꝙ hic fuit error iuris. ſed in. l. j. fuit error facti ideo ignorantia excuſat ibi.
i ſed nō hic[i]: vt in regula ignorātia facti de reg. iu. in. vj. ⁊ in. l. regula. ff. de iur. ⁊ fac. ign. Et q̄q̄ hec ſol. nō impugnetur per doc. mihi tamē nō placet q: aperte iſte tex. ex ratione ſui innuit cōtrariũ
i nō enim hic pōderatur ignorātia probabilis ſed voluntas abbatis cōtradicebat poteſtati ipſius. det̃ ergo qualiſcũq̄ ignorātia ex quo iſte nō habebat volũtatē niſi procedēdi pro parte ſemper
k habet locũ ratio litere. ⁊ pro hoc allego[k]. l. qui in aliena. ⁊ l. ſi is ad quē. ff. de acqui. here. vbi error in facto cōtradicens volũtati inficit actũ qui geritur ita vt nō valeat eo modo quo valere pōt: vnde ſi quis putat ſe filiũfamilias cum ſit ſui iuris ⁊ adijt hereditatē iuſſu patris nō acquirit patri cũ
k nō ſit in ſui poteſtate: nec ſibi q: noluit: ⁊ plenius de hoc in dictis. ll. Quartā ſol. poſuerunt quidā: vt hic refert Jo. an. ſuper tex. dicētes ꝙ ordinarius bene poteſt ſibi aſſociare nō iudicē, ſed dele
11 gatus nō vt hic. ¶ †Quintā ſol. ponit Jac. doct. antiquus dicens ꝙ ſententia abbatis hic corruit nō quia aſſociauit ſibi inhabilē: ſed quia nō detulit appellationi legitime īterpoſite a ſuo collega. Et pōdera tex. ibi: anteq̄ appellaretur ab eo ⁊c. hec ſol. lʒ ſit vera in ſe nō tñ cōgruit rationi q̄ ſubijcitur in tex. que fundat̃ ſuper cōtrarietate volũtatis ⁊ ptātis: nec placet Hoſtien. ꝙ ordinarius vel delegatus poſſit ſibi aſſociare incompetētem ſed aſſeſſorē ſeu cōſultorem ſic: vt in. c. ſtatutum. §.

❧ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Tertius. Ad hoc iſtum tex. dicit eſſe ſing. peruſi. in. c. cum ſpeciali. in prin. in. ij. qđ. j. de appel.
b ¶ Mine iudicis. Adde Pau. de caſt. ↄſi. cccxij. in ſecũda impreſ.
❧ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Salutare. Uide no. per Abba. ⁊ alios in. c. repellant. j. de accuſ. ⁊ per Abb. in. c. ad hec. j. de appella. vbi dicit hoc ꝓcedere qñ quis erat ſolitus ſalutare.
d ¶ Contēta in inſtrumēto. Adde tamen qđ ficte cōfitens adulteriũ nō cōfitetur matrimonium vt tenet Petr⁹ de anchara. cōſil. cccix. ⁊ de producēte inſtrumentũ. adde Roma. conſilio lxxj.
❧ Sebaſti. Sapia.
e ¶ Concurrere. An iſta duo ſufficiāt an vero requirat̃ aliud tertiũ. vide per Alex. in cōſil. lij. inci. circa hanc dubitationem. in. iiij. volu.
f ¶ Uitiat vtile. Adde Roma. cōſil. xlvj.
g ¶ Potui nolui. Adde late Ro. conſilio. cccxlvj.
h ¶ Contra exceptionē. Adde intelligendũ ſi per iudicē eſt cognitum vt dicit Ro. conſi. ccccxij.
i ¶ Sed non hic. pondera iſtũ tex. dũ dicit in cōſcietia ſe non poſſe mandatũ apoſtolicũ adimplere. ⁊ ſic fuit ignorātia iuris. iđ iſta volũtas erat ab ignorantia cauſata.
k ¶ Allego. Alij ſoluunt ꝙ eſt ſpeciale fauore pupilli: ſed certe ibi hoc nō pōderat. ſed. d. Ant. ſequitur illam ſolu. qđ ex quo a ꝑncipio quilibet poterat adminiſtrare ſolus ⁊ autoritatē interponere. ideo ibi facilius ſuſtētatur etiam ſi

fuerit erratum in iure vel etiā ſemel autoritatē ꝓſtiterit. Hic etiā ab ipſo initio non potuit quilibet ſolus ꝓcedere. ideo nō ſic facilius ſuſtētatur actus hic vnde dicit. d. Ant. recte cōſiderandā diſtinctionē ſciētie ⁊ ignorantie qd in caſu. d. l. valuit act⁹ qꝛ quilibet tutor poteſt per ſe ab ipſo initio actū autorizare. vñ cēſeť ibi quilibet habere intētionē ꝓſtādi autoritatē ꝑ ſe: ſiue ſepatim ſiue cū alio act⁹ autoritatis geratur. Et hāc ſo. voluit Jac. de bel. ⁊ dy. vt refert bal. in. d. §. j. vbi dicit ꝙ ibi erat ſolida ptās i vnoquoqꝫ ſi oēs eſſent veri tutores. et ꝑ cōſequēs in vno vō tutore cōſiſtit ſolida autoritas. l. decretū. §. j. d admi. tu. Nō ob. iſte text. qꝛ loquiť in pluribus iudicibus dlegatis qrū qlibet non hꝫ ꝑ ſe inſolidū exercitiū iuriſdictionis ſec⁹ in tutoribus qrum qlibet hꝫ merā adminiſtrationem. preterea dt: hic erat error in ꝓcedente: ſꝫ ibi erat error in vero tutore. ⁊ īducit ad qſtionem. Fuit cōmiſſum i tres cū clauſula dantes eiſdē arbitris et duob⁹ ex eis plenam autoritatē. vtrū altero non acceptante poſſint duo iudicare. ⁊ ē arg. qd ſic ex q̊ i duob⁹ reſidebat ſola ptās: ad hoc facit. l. pedi⁹. in fi. ff. de arbi. And. Barba. Anto. Fran.

aſſeſſorem. de reſcrip. lib. vj. Dicit tñ ꝙ ſi aſſociat ſibi iudicem incompetentē ex ignorantia facti tenet qd agiť. ar. in. c. ad ꝓbandū. de re iudi. et in. l. barbarius. ff. de offi. pre. in. d. l. j. ſec⁹ ſi iuris ignorantia vt hic. et no. hec dicta. ſunt eñ multū notanda in practica propter autoritatē Hoſt. Sed ego tenerem id qd. ſ. dixi poſt gl. vt ſit differētia inter ignorantiam facti ⁊ iuris. In hoc tamē poteſt ſic diſtingui: qd aut loqmur in factis vniuerſitatis: ⁊ tenet tunc actus ratiōe habiliū licet inhabiles [a] fuerint admiſſi ignorāter vel ſciēter. [b] et ideo ſi canonici nō cōſtituti in ſacris admittūtur ad capl'm ꝫ cle. vt hi qui. de eta. ⁊ qua. valebit tñ actus ratione habiliū qd tenet Jo. and. in regula. qd alicui. in mercu. ⁊ vr̄ probari in. c. ſi. de ꝓcura. nā ibi in odiū admittentium ſcienter excōicatos īualidať actus certo caſu de quo dic vt ibi vnde ſi ignoranter admittiť canonicus excōicat⁹ in capitulo valet actus ratione habiliū. vt no. in c. illa. de ele. et hoc ideo quia actus non capit vim a ſingulis ſed a collegio: collegiū vero ꝯſiſtit penes habiles dūtaxat: ſed ſi aliquis actus expeditur per ſingulos vt per iudices arbitros tutores et ſimiles tunc diſtingue. vt. ſ. quod ſi poteſtas competit inſolidum: nō vitiatur actus ꝑ admiſſionem inhabilis. vt. d. l. j. ſed ſi nō cōpetit inſolidum: tunc propter contraditionem volūtatis et ptātis hꝫ locū qd hic dr. et ſupra declaraui: ⁊ habes vltra alios clariſſime declaratū intellectum huius. c. 12 ¶ † Opp. ſcdo capiēdo principium huius glo. ſi. iſte tex. ponit pro regula in rōne ſui qd vbi volūtas nō cōcurrit preciſe cū poteſtate act⁹ nō valet lꝫ poſſet valere alio modo q̄ꝫ fuerit explicat⁹. ⁊ reddit rōnē. qꝛ qd noluit potuit: ⁊ qd voluit adimplere nequiuit. i. propter ꝯrietatē inter volūtatē et poteſtatē. vnde nō debet act⁹ valere vt pōt qꝛ deficit voluntas. vbi vero non valuit qꝛ ibi deficiebat ptās: et idē probatur. in. l. multū. C. ſi quis alteri vel ſibi. ¶ Sed contra hoc opp. de alia regula iuris iſti preciſe contraria: nam ſi nō valet qd ago vt ago: debet valere vt pōt. text. eſt nota in. c. vnico. de deſpon. impu. lib. vj. vbi dr ꝙ ſi duo inhabiles ad cōtrahendum matrimonium ex defectu etatis habiles tñ ad cōtrahendū ſponſalia de futuro intendentes cōtrahere matrimonium ꝑ verba de preſenti ꝓferūt verba apta ad cōtrahēdū matrimoniū nō valet matrimoniū ex defectu etatis ſed valet vt ſpōſalia de futuro: vt ſic illa operenť id qd poſſunt lꝫ nō ſm intētionē contrahentiū. ad idem ho. tex. in. l. ſi tam anguſt. ff. de ſerui. vbi dr ꝙ ſi oſtenſo loco anguſto conſtituo tibi ſeruitutē vie et locus nō ſufficit vt ſit via ſed poti⁹ vt ſit iter, valet cōſtitutio eo modo quo valere poteſt ſcilicet vt ſit ſeruitus itineris et nō vie. nā differētia eſt ſtricte ſumēdo inter viā et iter vt in. l. j. ff. de ſerui. ruſti. pdi. Solu. ꝓ cōcordātia iſtarū regularū. d. Ant. hec ſimpliciter diſtinxit ꝙ aut peccatur in materia et habet locū hec vltima regula ſi nō valet qd ago vt ago ⁊c. Aut eſt peccatū in forma et actus corruit in totum. qꝛ forma dat eē rei. vt in. l. an inutilis. ff. de acce. ⁊. c. qꝛ propter. de elect. et. c. cū dilecta. de reſcri. Aut peccatur in cauſa efficienti. i. in perſona faciētis: et tunc valet eo modo quo valere poteſt. vt no. in l. quacūqꝫ rōne. ff. de procu. Aut peccať in cauſa efficienti ⁊ materia ſimul ⁊ habet locū qd hic dr nec aliter declarat. Sed aduerte tu qꝛ lꝫ ipſe non alleget hec verba ſunt Bar. in. l. j. §. ſi qs ita. ff. de verb. obli. vbi hec verba poſuit ſub vno mēbro tñ. ſ. qñ agiť de obligatione diſſoluēda. vnde Bar. latius ibi examinando hūc articulū ſic diſtinguit cū queriť an ſi nō valet qd ago ⁊c. qd aut conſtat de animo exercētis actū qd velit actū valere omni modo quo valere pōt: tūc habet locū illa regula vñ teſtatores ſolēt frequētare illam clauſulam: ſi nō valet iure teſtamēti valeat iure cuiuſlibet vltime voluntatis vt. l. ſi. C. de codicil. Aut non conſtat de animo: et tūc ſi inter illud qd agiť et agi pōt ſolū eſt differētia in cōmodo ſeu vtilitate: tunc etiam habet locū illa regula. vt in. d. l. ſi tam anguſti. Aut eſt differentia in modo conſtituendi: et tunc aut actus dependet a voluntate vnius aut a voluntate pluriū. Prīo caſu quo ad diſpoſitionem totalem non valet actus. alleg. l. nō codicillum. C. de teſta. ſed quo ad diſpoſitionē partis valet act⁹ eo modo quo valere poteſt. vt. l. verbis ciuilibus. et quod ibi no. ff. de vul. ⁊ pupil. facit qd dixi in. c. raynald⁹. ⁊ in. c. raynuti⁹. de teſta. Scdo caſu cū dependet a voluntate plurium: aut agitur de obligatione cōtrahenda: ⁊ nō habet locum illa regula ſed act⁹ irritať in totū. alle. l. j. ff. de verb. obliga. ¶ Sed contra hoc membrū iudicio meo tex. eſt apertus in cōtrariū in. d. c. vnico de deſpon. impu. nam ibi agitur de obligatione cōtrahēda ⁊ actus dependet a poteſtate plurium ſimul cōtrahentiū. et tamē valet act⁹ eo modo quo valere pōt vt. ſ. dixi. Aut agiť de obligatione diſſoluenda et tūc diſtinguit vt. ſ. quod aut eſt peccatū in materia ſeu in cauſa efficienti et habet locū illa regula: ſecus ſi in forma. vt. d. l. an inutilis. ⁊. d. l. quacunqꝫ. Joan. cal. ponit hic breuia verba dicens qd ſi per cōiecturas poteſt apparere ꝙ quis voluit actū valere omni modo quo poteſt: ꝓcedit tūc illa regula: ſi nō valet qd ago vt ago ⁊c. Aut per coniecturas conſtat quod ſolum volebat actū valere vt gerebat: ⁊ ſi non poteſt valere illo modo in totū corruit. vt in iurib⁹ alle. in contrarium. Si ſumus in dubio preſumēdum eſſet qd voluit actū valere omni modo quo poteſt: qꝛ fienda eſt interpretatio vt res poti⁹ valeat. vt in. c. abbate. de verb. ſig. et in. l. quoties. ff. de verb. oblig. hoc verū niſi interuenerit defectus per quem vitiatur actus. vt hic. Hoc vltimū eſt minus generale et quaſi ſine rōne qꝛ ſaltem deberet valere eo modo quo poteſt per predictam regulā. Et ideo dic ad iſtū tex. quod hic ex coniecturis apparebat ꝙ abbas nō intendebat ꝓcedere niſi pro parte ſua. et ſic omnino volūtas erat cōtraria poteſtati. vt in tex. vt. ſ. dixi. ⁊ iunge ſimul dicta Barto. ⁊ dic. Cald. videť ꝙ vbicūqꝫ peccatur ſiue in forma ſiue in materia ꝙ ex quo pōt act⁹ valere aliquo modo nec conſtat de contraria intentiōe ſemper locū habet illa regula ſi nō valet [c] qd ago vt ago ⁊c. ⁊ hec bñ not. ¶ † Vltimo reſtat 13 reſpondere ad quedā cōtraria alleg. in medio glo. in quib⁹ vtile per inutile non vitiatur. Sed dic breuiter ꝙ procedūt in actib⁹ ſeparabilibus. ſecus vbi vtile nō pōt ſeparari ab inutili. de quo vide gl. in regula vtile. li. vj. cetera vide hic per Inno. ſ. qs poſſit cognoſcere de exceptione appoſita contra iudicem. et que exceptio poſſit opponi tetigi plene in. c. ſuper literis. ⁊. c. ſciſcitatus. de reſcrip. vide tex. cū glo. in. c. ſi contra vnum. ꝗ. e. lib. vj. vbi tangitur corā quo ſit proponēda ⁊ ꝓbāda exceptio recuſationis propoſita contra delegatum.

1 ☞ Trina citatio an requirať ad teſtes recipiēdos ad depoſitiōes publicandas: ⁊ ad ſententiam proferendam. 11.
2 Judicem fauorabilē habere in iſtis arbitrijs multum prodeſt.
3 Delegatus poteſt ferre ſententiam vltima die termini ſibi prefixi. 13. vbi ponitur quid in ordinario.
4 Citatio noua nō requiritur quando iudex ſcienter prorogat horam in citatione prefixam. 8. 15.
5 Citatus ad certā diē debet cōparere hora ſolita ad ius reddēdū. 10.
6 Actus de nocte celebrat⁹ tribuitur ſequenti vel precedenti diei ſcdm quod ſit aut vel poſt mediam noctem.
7 Citans ſiue citari faciens ſi nō compareat: ⁊ citat⁹ cōpareat quomodo punietur.
8 Contumax dicitur etiam ille qui venit et non ſtetit.
9 Contumacia an poſſit remitti per iudicem in preiudiciū partis.
11 Citatio vna vel plures in quibus actibus requiratur.
12 Monitio iudicis facta in preſentia partis habet vim trine citatiōis.
14 Citatus an debeat expectare citantem vſqꝫ ad noctem.
Citatio iniuſta ⁊ temeraria non arctat citatum.

Conſuluit. Si iuriſdictio delegati expirat in termino perēptorio ptib⁹ aſſignato poſt cōgruā horā termini iudex nō expectabit ꝯtumacē. ſi vō nō expirat poterit expectare ſi vult in diē alterā: et iterum citare ſi vult. Communis diuiſio. ſecunda ibi: nos autem. que ſubdiuiditur. nam primo diſtinguit et diſtinctionē proſequiť. ſecūda ibi: ne vero. determinat congruam horam iudicij. tertia ibi: porro. inſtruit iudicem. ¶ Caſus literalis. Judex perēptorie citat partes ad teſtes recipiendos vel ad publicandas atteſtationes eorū vel ſententiam proferendā. Sed pars altera ꝯtumaciter ſe abſentat in termino cōſtituto. queritur an ſaltē circa vltimā partem diei iudex in negocio ſibi cōmiſſo procedere debeat vel expectare in ſequentē diem. Item ſi expectauerit queritur vtrū cōtumax ſit citand⁹ qꝛ nō fuit ꝓceſſum in termino cōſtituto. Papa ſup hac qōne diſtinguit vtrū iuriſdictio delegati

a ¶ Ratiōe habiliū lꝫ inhabiles. an et qñ in actu. gerēdo ꝑ vniuerſitatem ſeu collegium īteruenīūt habiles cū īhabilib⁹ ſiue ſcienter: ſiue ignoranť admittanť vitietur act⁹ vid q ple. habētur in. c. ſacroſctā. ⁊ in. c. maſſana. ſupra. de elec. ❀ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Vel ſciēter. vide Ro. in ꝯſi. lvj. ici. i re pñti. in. v. dubio. Maria. Soci. i ꝯſ. xxxvij. inci. circa predictam cōſultationē. Iaſ. in. l. j. §. ſi ſtipulanti. ff. de ver. obl. Old. in cōſil. cclxxvi. incip. in electionis negocio. in. iiij. dubio.

c ❀ Sebaſti. Sapia. ¶ Si non valet. hoc nō videť verū per tex. in. l. j. §. ſi qs ita. ff. de verb. obl. in. l. j. §. cū qui. ff. de conſtit. pecu. in. l. an inutilis. ff. de accept. vbi ſi partes faciūt ſtipulationē ⁊ defect⁹ ſit in forma non valet vt pactum ⁊ idem eſt in acceptilatione.

delegati duret poſt terminū perēptoꝛiū an expiret in illo: ſi duret in diē ſequentē equitate ſuadēte dꝫ expectare nec cōtumax amplius eſt citādus niſi iudex ei gratiā facere voluerit.ſi vero expirat in termino dato tūc ſi partes boc ſciuerint ⁊ nō pn̄tauerint ſe coꝛā iudice ea boꝛa qua poſſit ꝯgrue perficere qđ incūbit:ex tunc ꝓcedat ad faciēdū id ꝓpter qđ terminū aſſignauit ne inſtātia iudicij euaneſcat.Judiciū vero in tenebꝛis exerceri nō dꝫ:qꝛ qui male agit odit lucē.lꝫ em̄ ſm̄ leges moꝛe romano dies incipiat in medietate noctis ⁊ in medio ſequentis noctis deſinat.vnde quicquid in duab⁹ dimidiatis noctib⁹ agiť perinde babeať ac ſi fieret in die:tn̄ papa illā boꝛā ꝯgruā intelligit ex qua poſſit ante noctis tenebꝛas perficere qđ incūbit.in fi.dicit qđ diſcret⁹ iudex nō debet in aſſignādo perēptoꝛio iuriſdictionē ſuā taliter coar
1 ctare niſi magna neceſſitas id expoſcat.Ber. ⸿†No.j.ar.ꝙ ad ſentētiā ꝓferēdā ad teſtes recipiēdos ⁊ ad depoſitiones publicādas dꝫ precedere trina citatio vel vna perēptoꝛia.Reſpectu ſentētie boc ꝓcedit ſꝫ nō reſpectu alioꝛū actuū.vt.j.dicā latius.vn̄ tex.bic in ver.perēptoꝛie nō ponit iuris miniſteriū ſed narrat factū niſi ſaltē quo ad ſententiā p.j.dicēda. ⸿Not.ij.tex.no.⁊ ſing.ꝙ iudici datur poteſtas parcēdi cōtumaci ⁊ expectādi eū in diē ſequentē: nec pars aduerſa pōt iudici
2 cōtradicere qꝛ vtiť poteſtate ſibi a lege tradita. ⸿†Et no.ex boc ⁊ ex
a tex.ꝙ multū ꝓdeſt babere iudicē fauoꝛabilē[a] ſaltē in iſtis arbitrarijs ⁊ ideo male faciunt ꝓcuratoꝛes aduocati ⁊ partes que de facili exaſperant iudicē ꝯtra ſe.Nā vt ait Quintilianus:Naturale eſt vt iudices bis quos libēter audiunt facilius credant.qđ not.⁊ ideo in principio dicēdi debet qs niti cōciliare ſibi ⁊ reddere beneuolū animū iudicis audiētis vt libētius eū audiat ⁊ facilius credat. vt babeť in rbetoꝛica
3 Ciceronis ⁊c. ⸿†Not.iij.ꝙ iudex delegat⁹ pōt ſentētiā ferre vltima die termini ſibi prefixi: qđ alibi ita bn̄ nō ꝓbať.qd in oꝛdinario.j.dicā
4 cū gl. ⸿†Itē no.caſum ſing.in quo iudex pōt ꝓcedere alia boꝛa ſeu die quā ſit prefixū in citatione.nā ſi expectat cōtumacē in diē ſequentē nō teneť eū amplius citare.licet Bar.ſimpliciter voluerit cōtrariū in l.ſi.ff.qđ vi aut clā.⁊ ſi vis illud dictū ſaluare qđ eſt notabile.dic ꝙ procedit qn̄ iudex preuenit boꝛā ſeu diē ſtatutū in citatione: vel proceſſit alia die abſq; eo ꝙ faceret gratiā in ꝓꝛogatione termini: vt bic diciť. Pone exēplū die ſtatuta iudex nō ſedit ꝓpter aliquod impedimētū nō dꝫ alia die ꝓcedere ſine noua citatione:qꝛ partes nō pn̄t diuinare.
5 ⁊ de boc aliquid.j. ⸿†Itē no.⁊ tene mēti ꝙ vbi quis citať vt cōpareat certa die:nec boꝛa determinať.debet citat⁹ cōparere tali boꝛa qua cōgrue poſſit iudex incipere ⁊ finire actū incūbentē: ⁊ neſcio alibi ita bonū tex.vt ſic ſm̄ qualitatē act⁹ videať tacite boꝛa diei prefixa.⁊ ideo alibi dixit Inno.ꝙ ſi canonic⁹ citať ad electionē faciendā certo die dꝫ cōparere de mane:qꝛ electio ſolet fieri illa boꝛa propter miſſam ſancti Spiritus q̄ de cōſuetudine ſolet precedere:vt no.in.c.cū nobis.de ele. Citat⁹ ergo ad actū iudicialē dꝫ cōparere qn̄cunq; vult in die ſtatuto dūmodo cōpareat ante noctis tenebꝛas vt iudex poſſit pficere actū in luce.Et ex illo dicto Inn.credo poſſe dici ꝙ ſi iudex eſt ſolitus iudicare certa boꝛa diei citat⁹ ſimplr ad diē dꝫ cōparere boꝛa qua iudex ſolet iudicare.dꝫ em̄ in iudicio attēdi cōſuetudo loquētis aꝫs loci vt.l. qđ ſi nolit.§.q aſſidua.ff.de edil.edi.facit.l.qui ſemiſſes.ff.de vſu.⁊.c.ex literis.de cōſti.⁊.l.pen.ff.de inſti.⁊ iure. ⸿†Itē no.ꝙ iudiciū eccleſiaſticum nō dꝫ exerceri in nocte ſed inchoari ⁊ finiri ante noctis tenebꝛas.
6 Quid autē ſi ꝯtra fiat:dicā cū gl.in ver.tenebꝛas. ⸿†No.ibi:qualibet parte lucis ⁊c.qđ vbi dies artificialis nō eſt de ſubſtantia actus id qđ agiť in nocte pōt dici actū in die:qꝛ dies naturalis cōſiſtit in.xxiiij.boris.vnde etiā in nocte diciť dies.⁊ ſic capiť in geneſi,vbi pluries dr̄.⁊ factū eſt veſpere ⁊ mane dies primus vel ſecundus ⁊c.nā dies naturalis moꝛe romano incipit a media nocte ⁊ definit in media nocte diei ſequētis.vt bic ⁊ in.l.moꝛe romano.ff.de fer.⁊ per boc dicit bic Jo.and. qđ ſi contractus fit circa dimidiā noctē debet attribuere notarius cō
b tractū diei precedēti.[b] Si vero expletur vltra dimidiā noctis tunc attribuitur diei ſequēti.vnde ſi boc ſero in ſecūda boꝛa noctis fieret cōtractus pōt notarius dicere actū in tali loco.x.die martij.ſi vero poſt dimidiā noctis debet dicere.xj.die martij.⁊ ita in ſimilibus quod no.
c ⸿Item no.ibi in duabus[c] dimidiatis noctibus ⁊c.qđ mediū dicitur totū id quod cōſiſtit inter duo extrema. ⸿Vlti.no.inſtructionē pape vt iudex nō arctet ſe ad procedendū in vltima die ſue iuriſdictionis, ne propter impedimētū foꝛte ſuperueniens euaneſcat ſua iuriſdictio
7 ſine effectu. ⸿†In gl.ij.ibi,circunductū:expone.i.ſublatū.text.tamē alle.in.gl.loquitur quādo is ad cuius inſtātiā emanauerat citatio nō cōparuit:nā tūc circūduciť.i.tolliť edictū citationis:ſed iſte tex.intelligi debet ſm̄ Inn.qn̄ citatus erat abſens:ſed in boc Inn.nō perſiſtit ⁊ bene:qꝛ text.loquiť indiſtincte ſit reus vel actoꝛ abſens: vt patet ibi:⁊ earū altera ⁊c.Nunquid aūt parte nō cōparente circūducatur edictū
d ipſo iure.dic ꝙ nō:ſed preſens pars bꝫ duplex remediū[d] ꝯtra abſentē cōtumaciter.primo vt faciat circūduci terminū ⁊ ſe abſolui ab illa cita
e tione.nō em̄ debet ꝓpꝛia autoꝛitate recedere[e] nā cū iudex poſſit expectare cōtumacē in ſequentē diē deluſoꝛia videreť iſta poteſtas ſi pars poſſet recedere ꝓpꝛia autoꝛitate:cū iudex nō poſſet ꝓcedere cōtra abſentē nō cōtumaciter.vt in.c.querelā.de pcur. Sentit tamē Inno.qđ ſi pn̄s recedit nō incurrit penā ſꝫ nō recuperabit expēſas aduerſus abſentē contumacē.quinimo ſm̄ eū ſi abſens poſtea veniret ⁊ doceret de legitimo impedimēto poſſet petere expēſas ab eo q ꝓpꝛia autoꝛitate receſſit. qđ no.quinimo puto etiā ꝙ ſi iudex dicat ſe velle expectare abſentē in alterā diē ꝙ pn̄s nō pōt recedere:qꝛ ex quo a iure cōcediť iudici vt poſſit illū terminū pꝛoꝛogare videť termin⁹ durare vſq; ad tēpus pꝛoꝛogationis fiende.ar.in.l.ſed ⁊ ſi ma
8 nēte.ff.de preca. ⸿†Et ideo dico ſi pars receſſit
f pōt tanq̄ cōtumax puniri[f] qꝛ paria ſunt nō venire,⁊ venire ⁊ ante tēpus recedere:vt in.c.certū.xj. q.iij.itē de vēto ſeruiret iſte tex.ſi pars pn̄s poſſet recedere.⁊ ꝓ boc aduertēdū eſt qꝛ iudex nō tenetur iterū citare:ex quo inferť qđ pꝛima citatio durat ad diē pꝛoꝛogatā: ſed vbi iudex nō ꝓꝛogauit terminū ſatis pōt ꝓcedere qđ.ſ.dixi. ſecūdū remediū pꝛeſentis eſt vt faciat ſe abſolui ab inſtātia iudicij.ad boc.l.pꝛoperandū.C.de iud.⁊.iij.q. iij.c.ſi.§.qđ fieri.⁊ differētia eſt nō modica inter ſecūdū ⁊ pꝛimū remediū. nā vt abſoluať a termino nō requiriť alia.citatio: nec pereūt alia acta litis ſed ſolū tolliť ille termin⁹ pꝛefixus: ſed vbi abſoluitur ab inſtātia requiriť citatio.dꝫ enim abſens iterū citari.⁊ dicit Inn.in.c.ad petitionē.de accu
g ſa.ꝙ in boc requiriť trina citatio[g] qꝛ agiť de notoꝛio ⁊ magno pꝛeiudicio partis abſentis cū per boc pereant omnia acta litis:vt.d.l.pꝛoperandū. vn̄ opoꝛtebit de nouo incipere cauſam:nō tn̄ pereunt alia acta cauſe:vt ſunt atteſtationes cōfeſſiones ⁊ ſimilia.vt no.Inn.in.c.cām.de teſt.⁊ Bar.in l.cū lite moꝛtua.ff.iudic.ſo.not.glo.in cle.ſepe.de ver.ſig.⁊ pōt peti bic abſolutio ab inſtātia nō ſolū poſt lit.cōte.vt.d.l.ꝓperandū.ſed etiā ante.vt in aut.qui ſemel.C.quō ⁊ qn̄ iudex.⁊ tenet bic Inn. Nunquid aūt pereat iuriſdictio delegati,dicunt
b doc.ꝙ nō:[b] qꝛ illa nō eſt de pꝛoceſſu nec iudex eſt functus officio ſuo vt in.c.in literis.ſ.e.⁊ dicit bic Inn.ꝙ etiā in pꝛima abſentia pōt quis petere ab
9 ſolui ſe ab inſtātia iudicij qđ no. ⸿†In glo.ver. niſi gratiā.ibi.c.vlt.vbi diciť ꝙ vna pars q̄tūcunque ⁊ qualitercunq; pꝛedicta ſit autoꝛitate ſic dꝫ audiri vt alteri pꝛiudiciū nō inferať: ⁊ ſic videť ꝙ nō debet iudex parcere cōtumaci in pꝛiudiciū alterius partis.ſed rn̄de ꝙ bic nō agiť de magno pꝛeiudicio:qꝛ in moꝛa modici tēpoꝛis nō eſt periculū l.ſi debitoꝛi.ff.de iud.itē ſatis ſeruať equalitas cū poſtea poterit alteri ꝯſimilē gratiā facere.⁊ facit illud.c.vltimū ꝓ opi.que ſequiť in glo.vt lꝫ iudex poſſit parcere ꝯtumaci quo ad boc vt nō expleat actū in abſentia ſua:nō tn̄ pōt parcere quomin⁹ cōdēnet eū in expēſis parti pꝛeſenti.qđ eſt bn̄ no. Hoſt.tn̄ ⁊ Jo.an.aperte nō aperiunt in boc iudiciū eoꝛū ſed ſolū dixit Hoſt.ꝙ iudex pōt parcere cōtumaci etiā reſpectu mulcte.l.vnica.ff.ſi qs ius di.nō obtē.itē qꝛ licet iudici differre ius partis nō tamē auferre.vt.l.quoties.C.de pꝛeci.impe.offe. videť tn̄ ꝑ boc verbū ſentire ꝙ nō poſſit parcere cū pꝛeiudicio partis:qꝛ eſſet auferre parti ius recuperādi expēſas.do.Ant.tenet vt poſſit pacere etiā quo ad expēſas.ſicut enim pōt ex equitate in alterū diē terminū ꝓꝛogare:ita ⁊ i ſumptib⁹ parcere.p̄terea in iudicijs admittiť qn̄q; moꝛe purgatio vt in.l.⁊ ſi poſt tres.ff.ſi quis cau. mibi placet dictū gl.qđ ſequitur Inno.lcet Jo.and.⁊ do. Anto.nō faciant mentionē de dicto Inno. Moueoꝛ quia indulgentia cōceſſa debet ſtricte intelligi:quatenus tāgit intereſſe alterius.vnde ſatis eſt quod aliquid operetur.vt.l.ſecūda.§.ſi quis a pꝛincipe.ff.ne quid in loco pub.⁊.c.ſuper eo.ſ.eo. facit qđ not.Inn.in.c.cū dilecti.de dona.⁊ Bart. in.l.fina.ff.de cōſti.pꝛinci.⁊ boc dictū credo quod
i ſeruareť in pꝛactica[i]. ⸿†In ea.gl.ibi.l.qui boc
10 anno ⁊c.vbi dicitur quod ſi quis pꝛomiſit ſoluere boc anno nō eſt in moꝛa ante lapſum totius an
k ni[k]: ergo citatus ad totū diē nō eſt in moꝛa ante lapſum totius diei.gl.non ſoluit imo inepte ſe cōtinuat. Hoſtiē.dicit ꝙ illud in abſolutione extra iudiciali iſtud in iudiciali pꝛopter iudiciū cōtemptū.ſed boc non eſt ſoluere foꝛmaliter contrariū. Unde do.Ant.ſoluit ⁊ melius q̄ in cōtrario fuit

Sebaſti. Sapia.

a ⸿Fauoꝛabilem. Ex boc Ang.i.l. cum idē.colū.ſi.ff. de pet.bere.colligit cautela vt qs accuſeť coꝛā iudice fauoꝛabili.de quo aliquid per Fulgo.⁊ Mod. in.l.j.ff.de iuriſdi. om.iud.per deci. in.c.cum.m.ferrarien̄.cir.ſinē.ſ.de conſtitutio.

b ⸿Diei p̄cedēti. Adde Fede.ꝯſil. xliiij.

Sebaſti. Sapia.

c ⸿In duab⁹.vide cumulata per And.ſiculū in.c. licet vndiq;.colū. ij.j.eod.

d ⸿Duplex remediū.Adde qđ voluerūt.d.de Ro. deci.cccxlv.incip. licet impetrās.i nouis.de do.⁊ cōtuma.

e ⸿Recedere.adde ꝙ pulcbꝛe vo. Pe.de anc.ꝯſi.xcvj.⁊ dicunt.do.de rot.ꝙ licētiat⁹ iniuſte ꝑ iudicē poteſt tanq̄ contumax excōicari.vide in anti.de dolo ⁊ contu.

f ⸿Cōtumax puniri.vide bart.i.l. ⁊ poſt edictum.ff. de iu.vbi alľ. Inno.bic And.bar.

g ⸿Trina citatio. Adde do.de rot. deci.lxix.i nouis. de do.⁊ contuma.

b ⸿Qđ non. Adde cep.ꝯſil.lxviij. Ro.conſi.cccv.

i ⸿In pꝛactica. Adde ꝙ bal.cōſi. ccxxxviij.iij.li.dicit ꝙ iudex nō poteſt expectare citantē ſed bene citatum.

Zacbarias.

k ⸿Totius anni. Vide de bac.q.ꝑ ſpec.in ti.de app. §.v.v̄.ſed nūquid dies.⁊ melius in tit.de do.⁊ contu. §.v.v̄ſi.ſed quare. vbi foꝛmat banc qđ.in terminis ⁊ concludit vt bic.

a ☞Non ſufficit. adde Roma.cõſil.cccc xcvj.

b ☞Pꝛĩa citatiõe.vide q̃ dixi in cle.j.de excep.

Andre.Barba.

c ☞Notabis.addẽ eundẽ cõſi.lxvj.

d ☞Ultia die.adde eundem cõſil. lxxiiij.

※Sebaſti.Sapia.
e ☞Ualet pceſſꝰ. Uide Alexan.et Iaſ.in.l.non minoꝛẽ.C.de trãſacti.vbi plura ad pꝛopoſitum.

※Sebaſti.Sapia.
f ☞Unam diem. Cõtrariũ tenet Bald.hic ⁊ in.l.j. C.qñ et quan. iudex.⁊ in.l.cum non ex eo.die.C. qñ pro.nõ eſt neceſ.ſed opi.Abb. firmat Alexã.i.l. ſi finita.§.iul.col. xxiiij.verſi.incꝫtum.Bal.⁊ dicit ita cõiter teneri.

g ☞Affectꝰ.Addẽ Ro.conſi.lviij.

h ☞Poſſit recuſari.vid Bal.i.l. parẽtes.⁊i.l.etiã C.de teſt.vbi alle. Inn.hic vid eũdẽ Bal.in.l.j.C. ſi qua p̃di.ptãte. Andr.Barba.

※Sebaſti.Sapia.
i ☞In cã eccleſie. Uide an conſanguineꝰ admittat̃ pro ꝯſanguineo. d.Alex.in conſi. v.in.v.col.in.j.volu.⁊ ĩ cõſil.xiij.eo. volumi.⁊in cõſil. clxxxiij.col.ix.in ij.vol.late Fel.in c.de teſtibus.j.de teſt.per Lanfr. de oꝛi.in.c.qm̃ cõtra.in ver.teſtiũ. colum.xvij.j.de pꝛoba.

k ☞Eccleſie ſue. Adde Old.cõſi. clvj.⁊ dicit cal.cõſi.xj.de iud.quod in cã epalis mẽſe põt eſſe iudex de cõſenſu aduerſarij alſ põt vt ſuſpectus recuſari.

ſtatutus terminus ad ſolutionẽ faciendã in fauorẽ debitoꝝ.ideo totꝰ terminꝰ ſibi cedit:ſꝫ hic fuit pꝛefixa dies ad diẽ exercitij declarandũ.Uel dic clarius ꝙ citatꝰ vt cõpareat hoꝛa cõgrua certa die intelligit̃ vt cõpareat hoꝛa cõgrua qua poſſit ille actꝰ expediri vñ tacite ineſt hoꝛa ĩ aſſignatiõe diei vñ ſi nõ comparet in illa hoꝛa eſt in cõtumacia. ☞In gl.in verbo terminũ peremptoꝛiũ.
11 no.duo ex iſta gl. ☞†Pꝛĩo ꝙ nõ valet ſententia lata in abſentia partis niſi pꝛeceſſerit trina citatio aut vna perẽptoꝛia ſimplex:ergo citatio non
a ſufficit.a ⁊ vide ho.gl.iũcto tex.in cle.ſepe.de ver.ſig.in verbo perẽptoꝛie.vbi gl.hoc tꝫ.⁊ ꝓbat ibi tex.per locũ a ſpeciali:nam ſi ſpeciale eſt vt nõ requirat̃ perẽptoꝛia in cauſis ſummarijs.vt eſt ibi ho.tex.regul'r ergo in cauſis plenarijs citatio dꝫ eſſe perẽptoꝛia.Et aduerte q2 tex.in pꝛinc.facit mentionẽ de tribꝰ actibꝰ iudicialibꝰ.⁊ gl.hic ſolũ reſpectu ſentẽtie dixit ꝙ reqratur peremptoꝛia quaſi tacite ſentiat qđ in alijs ſufficiat ſimplex citatio:qđ clarius hic tenet Egi.⁊ poſt eũ Io.an. dicens qđ perẽptoꝛiũ nõ requirit̃ niſi in pꝛĩa cita
b tione b que fit in ingreſſu litis.vt in.l.cõtumacia. ff.de re iud.⁊.xxiiij.q.iij.de illicita.Itẽ ad ſententiam audiendam.vt in.c.cũ olim.de teſt.⁊ in.§.itẽ cum ex edicto.alle.in gl.in alijs ſufficit ſimplex ⁊ vna citatio.pꝛo hoc ho.tex.in.c.ij.de teſti.vbi ad teſtes recipiendos ſufficit vna citatio.ad idẽ.l.fi. ff.de fe.vbi patet qđ omnis dilatio ꝓbatoꝛia intelligit̃ perẽptoꝛia:q2 non dat̃ ſcđa niſi ex cã.Idẽ notauit Bart.in.l.ſi filia.§.iulianus.ff.de dã.ĩfec. vbi dicit ꝙ oĩs dilatio ſiue ſit ꝓbatoꝛia ſiue expectatoꝛia ĩtelligit̃ perẽptoꝛia niſi in ſñia vel in ingreſſu litis.Idẽ ſentit Spe.in tit.de dila.§.vidẽdũ.in pꝛin.Sed vide dictũ Inn.in.c.ad petitionẽ.de accu.vbi notabiliter attingit hũc articulũ dicẽs ꝙ iſta ſolẽnitas citatiõis requiritur ad ſententiam pꝛoferendã.Itẽ cũ iudex vult dare verã poſſeſſionẽ.et no.hoc dictũ qđ nõ eſt alibi:ſentit em̃ ꝙ ſi iudex interponit ſcđm decretũ vel a pꝛincipio poſt.lit.ꝯteſt.vult dare verã poſſeſſionẽ.vt in caſu.c.ꝑut.de do.⁊ cõtu.⁊.l.cõſentaneũ.C.qũo ⁊ qñ iud.dꝫ citare ꝑtẽ trina vice vel perẽptoꝛie. gl.tñ ⁊ Bar.in.d.§.iulianus.hoc exp̃ſſe non dicũt in ſecũdo decreto ſed ad interpoſitionẽ pꝛimi ſic. Et videt̃ velle Inn.qđ vbicunq; iudex eſt pceſſurus ad ea que ſunt magni p̃iudicij dꝫ ſemꝑ pꝛemittere trinã citationẽ vel perẽptoꝛiã quod bñ
c notabis c.dicit etiã in ingreſſu litis nõ requirit̃ iſta ſolẽnitas citationũ:ſed intellige qñ iudex nõ intendit pcedere ad ea q̃ ſunt grauis pꝛeiudicij alias ſecꝰ:vñ nõ põt interponere pꝛimũ decretũ nec excõicare cõtumacem niſi p̃cedat trina citatio vt.c.ſacro.de ſent.exc.no.in.d.§.iulianus.dixi plene in.c.qm̃.§.in alijs.vt lit.nõ conte.dicit etiã qđ ſi pars citata pꝛima vice reſpõdet ſe nolle venire ꝙ nõ tenet̃ eũ ampliꝰ citare iudex:lꝫ actꝰ de ſui natura reqrat trinã citationẽ.Et idẽ dicũt.d. de Ro.deciſi.ccxxxix.vide qđ dico in.c.cũ parati.de appel.vbi hoc limito ꝑ tex.iũcta gl.in.c.ve
12 nerabilibꝰ.in.§.ſecꝰ.de ſent.exc.li.vj. ☞†Secũdo not.pꝛincipaliter ex glo.quod requiſitio iudicis facta in p̃ſentia ptis habet vim trine citatiõis.et idẽ no.glo.in.l.ij.hic alle.⁊ pꝛobat̃ ibi ſm̃ vnũ in
13 tellectũ. ☞†In gl.in verbo ex tũc.in fi.gl.aperte nõ ſoluit.cõtrariũ dicit Io.and.ꝙ pcedũt illa iura in oꝛdinario cuiꝰ ſucceſſoꝛ iam venit ⁊ tunc
d nõ iudicẽt vltima die d ſue iuriſdictionis.erubeſcit em̃ in abdicatiõe dignitatis.ar.ff.de cõdi.et demon.l.publiꝰ.dic tñ qđ ſi ferat ſentẽtiã vel aliũ actũ exerceat tenet actus:q2 non deficit ſibi poteſtas ex quo durat tempus ſuum:vnde eſt honeſtum ſed non eſt neceſſarium.ita notãter dicit gl. in.c.⁊ ſi chꝛiſtus.de iureiu.in ver.ſeruãdũ. Et vide quod no.in.l.meminiſſe.ff.de offi.pꝛocõ.ſi antem nõdum venit ſucceſſoꝛ poſſet iudicare ex honeſtate.vt.d.l.meminiſſe.Ad iſtũ tex.dic quod loquitur in delegato in cuius perſona ceſſat ratio pꝛedicta:quia non habet ſucceſſoꝛẽ:⁊ tene menti
14 illas duas glo. ☞†In glo.in ver.tenebꝛas.ibi

e credo ꝙ valeat pceſſus e.Inn.tenet cõtrarium ſed Hoſt.⁊ Io.an.ſecuntur gl.dicit tamẽ Hoſti.ꝙ pars citata poterit dicere qđ eſt tempus quieſcendi ⁊ petere licentiam ⁊ ſi non auditur poterit appellare: et latius hoc pſequitur Io.and.in addi.Spec.in ti.de pꝛola.ſen.§.iuſta.ver.itẽ eſt nulla rõne tempoꝛis.vbi diſtinguit quod aut pars cõparuit ⁊ appellauit ⁊ non tenet ſentẽtia q2 habuit iuſtã cauſam appellãdi:vt hic.Aut excepit ⁊ nõ appellauit nec receſſit ⁊ tenet ſentẽtia licet iudex male fecerit:aut ps excepit ⁊ receſſit et etiã nõ tenet ſentẽtia:q2 eſt lata cõtra abſentẽ nõ cõtumaciter et optime loquitur.nã qñ pars eſt p̃ſens videt̃ renũtiare iuri ſuo.ar.in.l.j.ff.de fer.puto etiã qđ pars citata vt cõpareat de nocte nõ teneat̃ venire ad ſe excuſandũ:q2 citatio notoꝛie eſt iniuſta ⁊ temeraria:ideo nõ arctat citatũ.Ad hoc vide tex.cũ glo.in cle.paſtoꝛalis.§.piſana.de iudi.et.c.bone.el.ij.de elec.per Inn.in.c.ij.de dila.facit text.in.l.nõ videtur latitare.ff.de iudi.et hec
15 nota. ☞†Ultimo extra glo.queritur nũquid iudex poſſet expectare cõtumacem vltra vnum diem.Bal.dicit qđ ſic:nec ſm̃ eum tenet̃ citare contumacẽ:q2 quanto magis perſeuerat in contumacia tanto magis creſcit ipſa contumacia:nec purgatur niſi ꝯpareat.facit.c.coꝛam. de reſtitu.in integ.⁊.c.cũ dilecti.de do.⁊ cõtu.Et iſtũ tex.dum dicit in diem alterã ⁊c.exponit id eſt in diẽ aliã.ſed in cõtrariũ eſt tex.in pꝛin.
f ibi in diem ſubſequentem.Item ex quo diſtulit vltra diẽ f videt̃ ſublatus terminus ⁊ hec opi.plus mihi placet:⁊ pꝛo hoc facit.l.ſi.§.fin.⁊ qđ ibi not.ff.quod vi aut clam.⁊ hunc articulũ pleniſſime expediui in.d. c.cum dilecti.et dic vt ibi.

1 ☞Delegatus põt remoueri ex noua cã etiã poſt litẽ cõteſtatã.10.
2 Uicarius poteſt allegari ſuſpectus ratione ſuſpicionis q̃ eſt in pſona illius cuius vices gerit.3.
Cauſe quedam iudices recuſandi.3.4.6.10.
5 Familiaris non poteſt aliquem conuenire coꝛam ſuo patrono:quia eſt ſuſpectus.
7 Frater poteſt eſſe teſtis in cauſa fratris.
8 Exceptio dilatoria licet nõ proponatur niſi ante lit.conteſta.tamen ſi oꝛiatur poſt litem conteſt.poteſt tunc opponi.vel ſi poſt lit.cõteſta.veniat ad notitiam.
9 Litis conteſtatio vbi nõ requiritur tunc pꝛimus actus qui ſolet fieri poſt lit.cõteſt.operatur effectus litis conteſtationis.

1 Inſinuante. ☞†Ex noua cã remouet̃ delegatus etiã poſt litẽ cõteſt.⁊ aliꝰ ſurrogat̃. In pꝛĩa ponit̃ actoꝛis gratioſa petitio. In ſecunda ſub duplici ꝯditiõe ipſiꝰ exauditio.ſcđa ibi:q̃ circa. ☞Caſus literalis. R.rector eccl'ie ſcti Saldati habebat queſtionẽ cũ quodam alio. T.nomine rectore alteriꝰ eccl'ie ſup iure parochiali:cauſa fuit cõmiſſa epiſcopo vigoꝛeñ.⁊ officiali eiꝰ.⁊ cuidã alteri ad petitionem rectoris ſancti Saldati ſub hac foꝛma:ꝙ ſi nõ oẽs:tu frater epiſcope cũ altero illoꝝ procedas.iudices pceſſerunt in cauſa lite cõteſtata: tractu tempoꝛis ante diffinitiuã ſentẽtiã dictus epiſcopꝰ prefatum.R.in ſuũ familiarem admiſit:vnde cũ tam epiſcopꝰ q̃ officialis ipſiꝰ quos dictus.R.impetrauerat ⁊ poſtmodũ familiaris eoꝝ eſſet effectꝰ ab aduerſa parte poſſunt merito recuſari:cãm ipſam alijs iudicibus petijt cõmitti. Quibus mãdat papa quatenus ſuper his veritatem inquirãt ⁊ ſi ita inuenerint pcedant in cauſa iuxta cõtinentiã pꝛioꝛis literaꝝ niſi pars aduerſa coꝛã pꝛimis iudicibus litigare conſenſerit poſtq̃ dictꝰ.R.famliaris ipſoꝛum factus fuit:alioquin ptes ad examẽ pꝛioꝝ iudicũ reuertant̃. Ber. ☞No.pꝛio ꝙ eadẽ cauſa poteſt ſimul committi epo ⁊ vicario ſuo:⁊ ſic poteſt vicarius eſſe collega ipſius epi in cauſa ſibi ſpecial'r delegata.
2 ☞†Scđo no.⁊ tene menti,ꝙ ex pſona epi põt recuſari ipſius vicarius:vñ ſi eps eſt certa rõne ſuſpectus poſſum recuſare vicariũ ſuũ.Et hoc puto pcedere nedũ qñ cauſa vtriq; delegat̃ vt hic:ſed etiã qñ vicarius procedit vt vicarius:et multo foꝛtius puto hoc caſu recuſationẽ pcedere:q2 vicariꝰ pſumitur
g magis affectus g ⁊ magis obediẽs ipſi epo in iuriſdictione epali ſibi p epm delegata q̃ in iuriſdictiõe delegata vtriq; eoꝝ p ſuperioꝛẽ:qđ vltimũ eſt hñ notandũ.licet nemo tãgat.⁊ iſte tex.poſſet aliquantꝰ cauillari in eo qđ dicit iſte.R.erat familiaris eoꝝ:tamẽ vt patet in pꝛinc. c.iſte erat pꝛincipaliter familiaris epi:ſed ex pſona epi erat pꝯſequẽs familiaris etiam vicarij.Et pꝛo hoc dicto bñ facit tex.in ar.in.c.accedens el.ij.vt lit.nõ cõteſt. ☞No.ibi:poterat ſuſpectus haberi:qđ ex
3 perſona rectoꝛis ſeu prelati poteſt recuſari iudex datus in cã eccleſie: quod alibi non ita bene pꝛobatur.hic enim erat contentio ſuper iure parochiali:et ſic cauſa erat eccleſie:tamẽ recuſatur iudex:q2 erat dñs rectoꝛis eccleſie.⁊ facit hoc ad queſtionẽ nunquid conſanguineus pre
h lati poſſit recuſari h vt ſuſpectꝰ in cauſa eccleſie i certũ enim eſt ꝙ in cã
i ꝓpꝛia ipſiꝰ prelati põt cõſanguineꝰ vt ſuſpectꝰ recuſari vt in.c.poſtremo.ſ.de app. ☞†Sed dubiũ eſt quid ſi cõſanguineꝰ eſt datus iudex
4 in cã eccleſie.Spe.⁊ Egi.vt not.i.d.c.poſtremo.dixerũt ꝙ nõ poterat recuſari:q2 cã eſt eccleſie ⁊ nõ plati.et p hoc facit.nã platꝰ ipſe põt eſſe
k iudex in cauſa eccleſie.ſue.k vt.ij.q.vij.ſi quis erga.vide tex.cum gl.in c.j.de pe.lib.vj.⁊ in.c.cũ veniſſent.j.de iud.ergo foꝛtius conſanguineꝰ prelati poteſt eſſe iudex cũ maioꝛe affectiõe pꝛeſumat̃ habere ipſe p̃latus erga cauſam eccleſie ſue q̃ ipſe cõſanguineꝰ ipſiꝰ p̃lati.vt in.c.ij. de pe. His

de pe. Vis nõ obſtãtib⁹. Jo.an.dicit hic eſſe caſum cõtra illã opi.Egi.
⁊ Specu.licet cauillando literã poſſet ſuſtentari illa opi.dicẽdo qð hic
non fuerũt iſti iudices recuſati ſed papa ſurrogauit alios.⁊ ꝙ dicit̃ de
ſuſpicione eſt allegatio partis.Sʒ hoc nõ placet Jo.and.⁊ bene:q2 vt
ptʒ in fi.litere papa voluit iſtã ſurrogationẽ valere eo caſu quo nõ eẽt
locus recuſatiõi vnde mãdat ꝙ ſi aduerſarius ↄſenſit in iſtos iudices
poſtq̃ ille.R.fuit recept⁹ in familiarẽ ꝙ tũc debeat cauſa remitti ad
priores iudices.⁊ hoc dictũ mihi plʒ.⁊ ſatis bñ facit.d.c. accedens.⁊ p
hũc tex.ſic intellectũ dico ꝙ lʒ platus poſſit eſſe iudex in cauſa eccleſie:
hoc verũ niſi recuſet̃ vt ſuſpectus:q2 ſi cõſanguineus prelati põt recu-
ſari fortius ipſe.qð tenet Cy.in.l.vnica.C.ne qs in ſua cau.dixi plene in
d.c.cũ veniſſent.Poſſet tñ iſte tex.cauillari dicẽdo ꝙ iſte.R.proſeque
batur cãm eccleſie:ideo ex hoc reputat̃ ſuſpect⁹ iudex ex ꝑſona ſua: ſe
cus vbi ipſe nõ ꝓſequeret̃ per ſe ſed tota eccleſia dediſſet vnũ ꝓcurato
rẽ.ar.ho.in.c.inſuper.de teſt.ſed primũ dictum plus plʒ:q2 ex modica
affectiõe poteſt iudex recuſari.nã veriſimile videt̃ ꝙ magis ſit affect⁹
prelatus ad eccleſiã ſuã q̃ ad cõſanguineũ forte in quarto gradu ſibi
5 attinẽtẽ.ar.in.c.ij.de penis.hec no. ¶†Facit etiã iſte tex.ꝙ eps poſſit
recuſari in ſua iuriſdictiõe ordinaria in cã ſuorũ familiariũ.vt ſic fami
liaris epi nõ poſſit cõuenire extraneũ corã epo etiã ceſſante recuſatiõe
qð puto veriſſimũ.arg.hic ⁊ in.l.q iuriſdictiõi preeſt.ff.de iuriſ.om.iu
di.vbi,videt̃ expreſſum.dicit̃ eñ ibi q iuriſdictioni pꝛeſt:nec ſibi nec ſuis
ius dicere poteſt.⁊ vide glo.⁊ ibi plene dixi in.c.cũ cõtingat.de foro cõ
6 pe. ¶†In gl.j.ibi.tota familia recuſat̃ propter dñm no.bene glo. qð
ſi dñs eſt mihi ſuſpectus poſſum vt ſuſpectam totam familiam recuſa
a re[a]:dicit tamẽ Jnn.qð.l.vnica.alleg.in glo.nõ probat hoc dictum ſed
ponit caſum ↄuerſum ſcʒ qð ſi iudex eſt ſuſpect⁹ dño redditur ſuſpect⁹
toti familie.⁊ forte ſm eũ ille caſus nõ debet extẽdi ſed ſolũ habere lo
cum in illo caſu ibi exp̃ſſo qui loquitur quando iudex cõpellit aliquem
ad ↄhendũ matrimoniũ.mihi tñ placet dictũ glo.pro quo facit in ar.
d.c.accedens.el.ij.vt lit.nõ cõteſt. vbi recuſatur ſuffraganeus in cauſa
metropolitani.item facit.c.repellant̃.j.de accuſa.preterea ſicut poſſum
recuſare iudicẽ qui eſt amicus ↄiudicis aduerſarij mei.de quo in.c.
accedẽs.preallegat.el.ij.⁊ dic vt ibi.ita videtur qð poſſum recuſare iudicẽ
qui eſt inimicus dñi mei ne in odium domini velit vlciſci in familiã. et
placet mihi vt caſus illius.l.vnice extendat̃ ad caſus cõſimiles.Et no.
gl.in eo quod poſtea dicit ꝙ modica familiaritas nõ nocet plus dicit
Hoſt.qð familiaritas poteſtatiua nocet:non autem extranea.i.eoꝝ q
non ſunt in poteſtate al̃s quilibet poſſet de facili recuſari cum quilibet
teneatur proximo ad familiaritatẽ ⁊ mutuã affectionẽ.nã natura ĩter
oẽs homines cognitionẽ cõſtituit. Sunt enim oẽs hoĩes ſibiĩnuicẽ co
7 gnati.vt.l.vt vim . ff. de iuſti.⁊ iure. ¶†Et in fi.gl.no.gl.ꝙ fratres põt
b eſſe teſtis pro fratre[b] de quo dic vt no.iij.q.v.in.c.j.⁊ in ſumma.vt dico
plene in.c.literas.de preſump. Item no.ꝙ minor cauſa repellit iudicẽ
c q̃ teſtem[c] ⁊ idem no.gl.in.c.cũ.R.j.eo. ¶†In glo.in ver.poſtmodũ.
8 no.glo.que quotidie allegatur iuncto tex.limitat enim iura dicẽtia ꝙ
dilatoria debet proponi ante lit.conteſt.vt in.c.inter monaſteriũ.de re
iudi.⁊.l.fi.C.de excep.illud enim procedit niſi exceptio dilatoria oriat̃
poſt lit.cõteſt.vt hic:q2 nõ eſt quid mihi ĩputet̃ quare nõ ꝓpoſui ante.
Et idem probatur in.l.ij.C.de conſor.eiuſdem lit.⁊ facit tex.in.c.paſto
ralis. de excep.idẽ dic quando non oritur de nouo ſed nõ peruenit ad
d notitiam[d] meã niſi poſt lit.cõteſt.vt eſt gloſ.no.iij.q.vj.c.ſi quis.§.exce-
ptio.⁊ in.c.ſtatutũ.§.cum autẽ.de reſcrip.lib.vj.in ver.recuſet.⁊ colligit̃
hoc ex tex.iſto:q2 preſupponit ꝙ aduerſarius iſtius.R.potuiſſet recu
ſare iſtũ epm poſt lit ↄteſt.ex quo recepit illũ.R.in familiarem poſt li.
9 cõteſt. ¶†Et no.bene ex tex.in ver.quo circa.qð eo caſu quo exceptio
oritur poſt lit.conteſt.ſi quis facit actum qui ſolet fieri poſt lit . cõteſt.
videtur excluſus a facultate proponẽdi dilatoriam.⁊ vide gl.no.⁊ ſin
gularem in.c.j.de elec.lib.vj.que dicit ꝙ in caſibus in quibus nõ ſit cõ
e teſtatio litis:per primũ actũ qui ſolet poſt lit.cõteſt.[e] fieri precluditur
via oĩbus dilatorijs ꝓponẽdis qð no.⁊ ſatis bene ad hoc facit iſte tex.
10 ¶†In glo.in ver.cõſenſerit.ibi:recuſari ꝓpter nouã cauſam.not.bñ
gl.ꝙ is qui ĩpetrauit iudicẽ poteſt illum recuſare ex noua cauſa q̃ red
dit iudicẽ ſibi ſuſpectũ:vt puta ſi iudex ↄtraxit poſt impetrationẽ affi
nitatem vel magnã amicitiã cũ aduerſario.nã nouis morbis noua cõ-
uenit antidota preparari vt in.c.ceterũ.de iura.calũ.ſed ex cauſa p̃ce-
denti non poſſum reprobare quẽ ſemel approbaui.iiij.q.iij.item ſi qs
teſtibus.⁊ in.c.horrendus.xxxij.q.v.vide per Jnn.in.c.cũ venerabilis.
de excep.facit.c.nulli.de elec.lib.vj.

1 ☞ Delegatus pape poteſt vſq̃ ad annũ integrũ ſuã ſententiam exe
qui.7.qui annus erit continuus.3.
2 Delegatus dicitur habere iuriſdictionem.
3 Tempus in dubio preſumitur continuum ⁊ non vtile.
Annus in iure ſumitur ex.ccclxv.diebus.
4 Condemnatus ad mortem ſtatim.debet tradi vltimo ſupplicio nõ ex
pectatis decem diebus datis ad appellandũ:⁊ hoc de conſuetudine,li
cet,ſecus ſit de iure.
5 Confeſſus in ciuibus nunq̃ condemnatur:ſed in criminalibus ſic.
6 Delegatus an habeat iuriſdictionẽ ſuper nouiter attentatis.
7 Juriſdictio delegata durat tãto tpe quãto durat actio ante ſnĩam niſi
contrario reſcripto ſit ſublata.
8 Delegatus inferioris an poſſit ſuam ſententiam
exequi.

f Querenti. [f] ¶†Delegatus
1 pape vſq̃ ad an-
num integrũ poteſt ſuam ſnĩam exeq,
⁊ eſt caſus ſingularis. Diuidit̃. nã in
ꝓpoſita.q.prio ponit̃ pria opi.vſq̃ ibi:alij.ſecũdo
vſq̃ ibi: nos tñ.vbi ponit ſolutionẽ interſerendo
quartã opi.ibi:nõ ſolũ. ¶ Caſus literalis. Judex
delegatus a papa tulit ſnĩam diffinitiuã.Et q2 cõ
dẽnatus nõ parebat ſnĩe ipſum excõicauit. Que
rebat̃ vſq̃ ad qð tẽpus iudex poſſit ipſum excõi-
catũ parere volentẽ abſoluere.quidã dicebant ꝙ
cum functus ſit officio ſuo vlterius non põt ipm
abſoluere.Alij dicebant ꝙ iuriſdictio illi⁹ durat
quouſq̃ paretur ſnĩe vt ſemꝑ poſſit ipſum abſol-
uere volentem parare. Papa nec primam nec ſe
cũdã ſnĩam ſequit̃.ſtatuit ꝙ iudex delegatus ab
ipſo nõ ſolũ vſq̃ ad quatuor mẽſes q dant̃ cõdem
natis ad ſoluendũ debitũ:ſed etiã vſq̃ ad annum
iuriſdictionẽ ſuã poterit exercere ſicut ſeruatur in
illo q añ litẽ ↄteſt.ↄtumax inuenit̃. Her . ¶ Not.
prio ꝙ in diſcutiõe alicui⁹ articuli dʒ cõſultus vel
ꝑitus recitare opi.ſi q̃ ſunt ⁊ materiã:⁊ poſtmodũ
ponere iudiciũ ſuũ cõfutãdo aliorũ opi.quas non
ſequitur.nã ex recitatiõe opinionũ ⁊ motiuorum
magis luceſcit veritas.nã ſi hoc facit papa qui hʒ
ptãtem ius de nouo ↄdẽdi vt hic.⁊ de reſti ſpolia.
c.literas.⁊ in.c.ſuper literis.de reſcrip.⁊ in.capel-
lanus.de ferijs fortius hoc debent facere inferio
res quorũ opinioni non ſtatur niſi ſit probabilis
2 vt no.in.c.j.de poſtu.p̃la. ¶†No.ibi: iuriſdictio.⁊
ibi:iuriſdictiõe.ꝙ delegat⁹ dicit̃ habere iuriſdi-
ctionem qð eſt ↄtra no.in.l.ait pretor.ff.de re iud.
¶ Item no.ꝙ delegatus principis põt per ſe ſuã
ſnĩam mandare executiõi.vide qð dixi in.c. ſigni-
ficaſti.s.eo.Et no.ꝙ hʒ ĩtegrũ annũ ad executio-
nẽ faciendã.poſt annũ vero licet ſnĩa nõ ſit execu-
3 tioni mãdata expirat iuriſdictio. ¶†An aũt iſte
annus ſit vtilis an ↄtinuus.dicũt doc. ꝙ eſt cõti-
nuus vnde currit omni tpe.ꝑ hoc facit q2 oẽ tp̃s
g dʒ intelligi continuũ[g] niſi reperiat̃ ↄrium. vt not.
ſuper rub.ff.de diuer.⁊ tẽp.p̃ſcri.⁊ in cle.vnica. de
in integ.reſti.⁊ ſic currit diebus feriatis etiã dato
impedimẽto:⁊ habebit iſte annus . ccclxv. dies ſi
cut hʒ qlibet annus:nec curandũ ꝙ tunc ↄtingat
biſſextus.nam cape pro regula ꝙ vbi a iure dat̃
annus intelligit̃ de.ccclxv.diebus cõtinuis vt eſt
4 ho.tex.in.l.iiij.§.ſtichus.ff.de ſta.lib. ¶†In glo.
in v̇.quadrimeſtre.ibi:ſtatim mãdãda eſt execu-
tioni.no.glo.in eo qð dicit ſtatim.⁊ ſic videt̃ velle
qð in criminibus immediate poteſt ſnĩa mãdari
executiõi nõ expectato lapſu.x.dierum. qui dant̃
ad appellandũ,⁊ hoc quidã legiſte tenuerũt , ſed
alij ↄtra.qð ſequit̃ Bar.in.l.qui vltimo ſupplicio.
ff.de pe.⁊ illa opi.mihi placet.ↄria opi . ſeruat̃ de
5 facto. ¶†Et in fi.glo.aduerte:glo.facit differen-
tiã inter confeſſionẽ factam in ciuili ⁊ in crimina-
li:q2 in ciuili cõfeſſus habet̃ pro cõdẽnato ita qð
non eſt neceſſe ꝙ feratur ſnĩa:⁊ illud ſaltẽ abſolu-
tũ eſt vt ſi cõfeſſio ſit ante porrectionẽ libelli nõ ſe
quit̃ ſnĩa nec poteſt ferri q2 nõ hʒ fundamentum
lit.cõteſt.j.vt lit.nõ cõteſt.per totũ.Sed hoc caſu
nõ dat̃ condẽnato in perſonali quadrimeſtre, ſʒ
tẽpus decẽ dierũ.Ad hoc tex.iuncta glo.in.l.ſi de
bitori.ff.de iudi.⁊ in.§.oĩs.inſti. de v̇.oblig.⁊ dixit
Bal.ꝙ ex cauſa poſſet dari mai⁹ tp̃s q̃. x. dierũ:
qð eſt notandũ,⁊ ſatis mihi placet.arg. in. d . l . ſi
debitori.vbi dicit̃ ꝙ tp̃s eſt arbitrariũ. ⁊ vide ad
materiã ho.gl.in.c.dudũ.el.ij.de elec.ij.q.j.nos in
quẽq̃.⁊ in.l.j.C.de ↄfeſ. ¶ Quid aũt ſi cõfeſſio ſit
facta poſt porrectionẽ libelli.dixerũt quidã ꝙ eſt
ferenda ſnĩa.de quo ꝑ gl.⁊ Bar.in.l.j.ff.de confeſ.
⁊.d.c.dudũ.de elec.Sed ſatis poſſet teneri cõtra-
riũ:q2 iura indiſtincte dicũt ꝙ cõfeſſus in iure ha
bet̃ pro cõdemnato:vt in.d.l.j.ff.⁊.C.de confeſ.ſed
in cauſa criminali ſemper requirit̃ ſentẽtia: vt in
l.ſi confeſſus.ff.de cuſto.reo.⁊ habes gloſſ.hic niſi
delictũ eſſet notoriũ quia tunc nõ requiritur ſnĩa

a ¶ Recuſare. Et
põdera q2 hic vr̃
tex.ↄ Bal.in.l.ẽt.
C.ð teſt . vbi alle.
Jnno.hic qð ho-
neſti famuli . p̃nt
teſtificari ꝑ dño:
vt ſunt famuli epi
q2 h erat famul⁹
epi.⁊ tñ glo.colli-
git ꝙ nõ põt teſti
ficari.ergo põde
ra etiã q2 eſt tex.ↄ
iſtã glo.q vult ꝙ
ꝓpter dñm tota
familia eſt ſuſpe-
cta:q2 in.l.j.C.ſi q̃
p̃di.po.dño eſt ſu
ſpect⁹ ⁊ nõ vicari⁹
eius qð eſt ↄ iſtũ
tex.põdera bene.
Jtẽ pondera q2
iſte.R.fuit cã ſu-
ſpicionis.iõ vr̃ q2
non poſſit ſe illa
adiuuare.l.j.§. cũ
quis.ff.de qð.l.cũ
tabulis.§. j . ff. de
his qbus vt ĩdig.
l.miles.§.fin.ff.de
adul.And.Bar.

b ¶ Pro fratre.ad
de Roma. conſi.
cccclxxxvj.

❧ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Quã teſtẽ.vide
oĩno.d.Abb.ĩ.c.
dilecto.in vlt.no.
de teſtib⁹. extẽde
hanc gl. vt ꝑ do.
Ant.in.c.j.xviij.
col.de iudi. vbi ꝑ
illã glo.dicit ꝙ ſi
cut dilatoria no-
uiter ſuꝑueniens
poſt lit.cõteſ.põt
opponi ita etiã
nouiter ſuperue-
niẽs poſt pactũ
de litigando.

d ¶ Notitiã . adde
Alex.cõſil.xxxiij.
iiij.lib.

e ¶ Poſt litẽ cõte
ſtatã.Adde qð ꝑ
illũ p̃mũ actũ ſit
ficte litis cõteſta
tio q̃ hʒ inſtãtiã ⁊
ĩterrũpit̃ preſcri
ptio ſicut vera:vt
dicit Rom̃. conſ.
clxxiiij.

❧ Sebaſti. Sapia.
f ¶ Querẽti.adde
ad hunc tex.pul-
chrũ dictũ qð re-
fert Fe.⁊ dicit h
eſſe addẽdũ in.c.
ad reprimẽdã.de
offi.ordi.

g ¶ Cõtinuũ.addð
Bal.ↄſil.ccccxiij.
lib.iij.

ſaltem cum ſolennitate.ad hoc tex.no.cum glo.in
6 l.ictus fuſtiū.ff.de his qui no infa.¶†In gl.pe.
ibi:ſed pone.no.hāc pticulā glo,vſq ad fin. Joā.
and.dicit ſatis eque poſſe diſtingui:ꝙ aut victus
paruit ſententie ⁊ victor aliquo tempore poſſedit
pacifice:⁊ tunc nō poteſt vlterius delegatus ſe im
a pedire:⁊ ſic procedat.ſ.eo.in literis.Aut victus[a]
non paruit executioni:vel ſi paruit illico impedi-
uit ⁊ turbauit victorem ⁊ tunc poſſet iuriſdictio-
nem exercere,quia non videt executus ex quo in-
cōtinenti executio fuit turbata.arg.de pe.diſtin.j.
diuortium.⁊ in.c.j.de iudi.⁊ intellige hanc diſtin-
ctionem Jo.an.cū limitatione glo.ſcʒ vt nō aſſu-
mat cognitionē ſuper nouiter attentatis:q2 non
habet iuriſdictionē niſi circa executiōem.Poſſet
tñ dici ꝙ quatenus turbatio concernit articulū
executionis pōt ordinarius ſe impedire etiā aſſu
mendo cognitionem ſicut potuiſſet a principio.
quidam tamen indiſtincte tenent opi.glo.vt vſq
ad annū ſemper poſſit delegatus ſe interponere
ad conſeruandā executionē ſententie:quod etiam
ſatis poſſet admitti qñ turbatio fit ex antiq̄ cau-
7 ſa duntaxat.¶†In gloſſ.fi.in fi.conclude mate-
riam ſic.ꝙ aut iudex delegatus nondum protulit
ſententiam diffinitiuā ⁊ iuriſdictio ſua durat nec
clauditur anno etiā ſi nunq̄ inchoaſſet pceſſum:
quia reſcripta delegatoria ſunt perpetua durant
enim tāto tempore quāto durat actio ſuper qua
cōceduntur niſi emanaret reſcriptum contrariū
vt in.l.falſo.C.de diuer.reſcrip.⁊ dixi in.c.ſi autē.
de reſcrip.Aut tulit ſententiā diffinitiuā,ſi nō eſt
executiōi mādata durat iuriſdictio ſua per annū
integrum ſibi a lege cōceſſum pro executione ſen
tētie vt hic.Aut fuit executus ſñiam intra annū
⁊ ſi moleſtatur victor in poſſeſſiōe ſua intra annū
habet locum quod.ſ.dixi in precedenti glo.Et ex
his infert ꝙ ſi poſt diffinitiuā iudex excōmunica-
uit vel etiam antea ⁊ poſtea ptulit ſñiam diffini-
b tiuam non poteſt ab ea abſoluere poſt annū[b]:ſed
recurrendū eſt ad delegantē.⁊ in eo qd glo.alleg.
c.rurſus.c.quicūq dic ꝙ illa iura nō loquuntur
in materia noſtra.⁊ illorum intellectum plene te-
tigi in.c.de iudi.⁊ dic vt ibi.¶Extra gloſſ.quero
iſte tex.loqtur quādo iudex excōmunicauit poſt
ſententiam quid ſi non excōmunicaſſet nunquid
haberet locum deciſio iſtius tex.Hoa.de hoc du-
bitauit.nam quidam dixerunt ꝙ nō:licet Jo.an.
preciſe tenet ꝙ habet locum iſte tex.quia papa in
reſpōſione vtitur verbo ſtatuimus:nec reſtringit
ſe ad factū propoſitū ⁊ in hoc.c.papa ſimpliciter
dicit ꝙ delegatus habet annum ad exequendam
ſententiā.dic idem eſſe ſi fuiſſet vſus verbo reſpō-
demus.ex quo papa nō reſtringit ſe ad factū pro
poſitum.Conclude ergo ꝙ ſiue poſt ſñiam aliqd
exercuerit ſiue nō ſemper habet annū a tempore
8 ſententie.¶†Secūdo queritur nunquid habeat
locū iſte text.in delegato ordinarij vel in ſubdele
gato delegati.Ad primū dicunt doc.ꝙ nō habet
locū in delegato ordinarij inferioris a papa,ſed
pro executione ſententie recurrendū eſt ad ipſius
ordinarium.vt no.in.l.a diuo pio.ff.de re iud.hoc
dictum doc.puto procedere tenendo ꝙ delegat⁹
inferioris a principe non poſſit ſententiam ſuam
exequi prout multi tenuerūt.⁊ ſecutus fuit Bart.
in.l.a diuo pio.hunc articulū plene examinaui in
c.ſi quis contra clericum.de foro compe.⁊ dic vt
ibi.⁊ tenēdo opi.ꝙ poſſit exequi credo ꝙ habeat
annum[c].argu.huius litere.Quo ad ſecundum di
cunt docto.ꝙ aut delegatus pape ſubdelegauit
reſeruato ſibi aliquo articulo:⁊ tunc recurrendū
eſt ad ipſum ſubdelegantem:aut cōmiſit in totū
⁊ dicunt quidam ꝙ iſte ſubdelegatus habet qua
drimeſtre:hoc iure non probatur nec videtur pla
cere Jo.an.vnde puto ꝙ ſi tenemus opinionē il-
lam ꝙ delegatus inferioris a principe non poſſit
exequi tunc queſtio non habet dubium:ſed ſi te-
nemus ꝙ poſſit exequi:tunc ſatis puto ꝙ habeat
annum.argu.hic.an vero poſſit exequi,dixi in.d.
c.ſi quis contra.

1 ☞ Delegatus pape poteſt qñcunq cōiunctim

vel diuiſim cauſam ſubdelegare.14.
2 Declarare vel exponere non eſt aliquid de nouo dicere.
3 Delegatus pape nō poteſt ſubdelegare cām appel.re.licet ſibi fuerit
facta delegatio appel.remota.
Clauſula appel.remota nō poteſt poni per inferiorem a papa etiam
per legatum de latere.
4 Delegatus inferioris poteſt ſubdelegare aliquem articum ſaltem nō
iuriſdictionalem.5.9.
5 Executor ſiue deputatus ad nudum miniſterium an poſſit tanq̄ ſu-
ſpectus recuſari.vide.j.§.pri.in.iij.no.
6 Litis conteſtatio an proprie fiat coram arbitro.
7 Euidenter dicitur conſtare id quando elicitur ex veriſimilibus conie
cturis.
Extenſio non dicitur id quod deprehenditur ex tacita ⁊ coniecturata
mente alicuius.quod eſt no.pro ſtatutis.
8 Interpretes an dicatur corrigere.
10 Executor quis proprie dicatur.
11 Appellari an poſſit a mero executore.
12 Iudex ſuſpectus debet recuſari:qui ſi non amiſerit recuſationem tunc
poteſt ab eo appellari.vide.j.§.fi.in pe.no.
13 Lis dicitur pprie poſt lit.conteſt.ea vero que precedunt litis conteſta
tionem ſunt potius quedam preparamenta.
15 Iudex appellationum non pōt de iure ciuili cauſas ſubdelegare:ſe-
cus de iure canonico.
16 Iudex ordinarius an poſſit cauſam ſubdelegare reſeruata ſibi ſñia.

1 **SUper queſtionum.** ¶†Delegat⁹ pape pōt princi
piū mediū ⁊ finē cauſe cōiūctim ⁊ diuiſim ſubdelegare.h.d.
vſq ad.§.verū.⁊ legā per partes ad faciliorē intellectum.
Diuiditur iſta pars.nā primo ponit tenorem conſtitutionum q̄ cōtra
rie videbant vſq ad.§.intentionis.⁊ ibi declarat intentionem ſuā vſq
ad.§.verum.¶Caſus huius decretalis colligitur ex vltimo.§.eius er
go ⁊c.hoc modo.Quidā impetrauit cauſam cōmitti a domino papa
cuidam iudici delegato:delegatus iſte reſeruata ſibi diffinitiua ſentē-
tia commiſit audientiam cauſe quibuſdā reo abſente ⁊ ignorante.Iſti
ſubdelegati citauerūt reū,ipſe nō comparuit coram eis quia ipſi erāt
dati ſine conſenſu ipſius:appellauit ad ſedem apoſtolicā occaſione cu
iuſdam decretalis Innocen.in qua dicitur delegatus licet cauſam ſi-
bi cōmiſſam appell.remo.non poſſit alij cōmittere ſine prouocatiōis
obſtaculo:tamē ſi delegatus pape vel alius iudex quicunq ad aliquē
certum articulum aliquem deputauerit auditorem ab illo nō poterit
appellari dummodo de partium detur aſſenſu.Colligebatur a cōtra
rio ſenſu ergo ſi non ſit datus de partium aſſenſu poteſt appellari,vn
de appellauit iſte:quia illi nō erant dati de ipſius aſſenſu cuius tenor
ponitur in.§.nos autem.vſq ad.§.intentionis.Ex parte aduerſa dice
batur qd talis appellatio nō valebat per decretalem Alexandri in
qua dicitur quod ſi delegatus a papa committit alicui audientiā cau-
ſe ſibi commiſſe vel teſtium examinationem ſibi diffinitiua ſentētia re-
ſeruata ⁊ ab illo appellari contingat delegatus pretextu huius appel
latiōis cauſam indefinitam relinquere non teneret:cuius tenor poni-
tur in prin.c.verſi.qd ſi ſuper.vſq ad.§.nos autem.Iſte decretales vi-
debantur contrarie dubitatio iſtius contrarietatis delata eſt ad can-
tuarieñ.archiepiſcopū.vnde ipſe ſuper hoc duas q̄ſtiones fecit domi
no pape;prima eſt vtrū per decretalem derogatū ſit decretali Alexā
dri ſecunda fuit vtrū appellationi illius qui appellauerat occaſiōe cō
ſtitutionis Inn.ſit deferendū.ſuper his duob⁹ articulis reſpōdet pa-
pa.Et primo ad primū dicens qd per conſtitutionem Inno.nō dero
gatur conſtitutio.Alexā.imo in conſtitutione Inno.ſupplentur que
in decretali Alexandri fuerant pretermiſſa.Et ſubijcit ſtatim tenorē
illius vſq ad.§.nos autem.Et ibi ponit verba conſtitutionis Innoc.
dicens ꝙ licet is cui cauſa committitur appel.re.non poſſit eam alij ſi
ne prouocationis obſtaculo delegare tamē ſi aliquē articulum depu-
tauerit alicui audiendum ab illo non poterit appellari,dummodo de
partiū detur vel recipiatur aſſenſu ſi delegatus ipſe cōmittit exordiū
litis ad finem cauſe vel totū negotium ab illo tanq̄ a iudice poterit
prouocari.Poſtea vero in.§.intentionis.declarat Innocē.que habē-
tur in conſtitutione illa licet is cui dicens ꝙ delegatus ab ipſo poteſt
committere principium ⁊ finem ⁊ medium cauſe ſibi cōmiſſe cōiūctim
⁊ diuiſim ſm ꝙ viſum ei fuerit expedire vt iudicialis autoritas liberi⁹
valeat expediri non obſtante qd dicitur in lege ſcilicet quod iudex de-
bet cognoſcere per ſeipſum in principio ⁊ in medio ⁊ in fine:q2 ipſe de-
legatus anteq̄ ferat ſentētiam videre debet omnia q̄ acta ſunt diligē-
2 ter ⁊ hoc vſq ad.§.verum.B.¶†Ro.ibi:exponitur.⁊ ibi pretermiſſa
d ſupplent.qd ille qui exponit[d] ſeu declarat nō dicitur ſupplere vel cor-
e rigere ſeu derogare q2 exponēs ſeu declarās nihil de nouo[e] facit ad
hoc.l.heredes palā.ff.de teſta.¶Item no.ex eiſdem verbis ⁊ tene mē
ti qd differētia eſt inter exponere ⁊ ſupplere vel derogare ſeu corrige
re:nam exponens nil debet ſupplere ſed ſolū declarare:ſupplens ve-
ro non debet corrigere ſeu derogare ſed ſolum addere circa non pui-
ſum:corrigere vero eſt emendare prius facta vide ho.gl.in clemen.ſta
tutum.de

Sebaſti. Sapia.
a ¶Aut victus.vi
de Imo.Roma.
⁊ Alexā.in ſimili
in.l.pmiſceri.ff.
de acquir.poſſeſ.

b ¶Poſt annum.
Adde Cald.ↄſi.
iij.hoc eo.titu.

Zacharias.
c ¶Credo qd ha-
beat annum.no.
Bar.in alleg.l.a
diuo pio.d re iu-
di.per.l.j.qui pro
ſua iuriſ.eundem
in.l.fi.C.de iudi.
Alex.oīno ī rub.
de offi.eius.⁊ in
l.ij.col.iij.ff.de iu
riſ.om.iu.Dum
autē dicit nō poſ
ſe delegatū infe-
rioris a papa exe
qui ſententiam li
mita niſi in caſu
imminentis peri
culi.ita ſing.bal.
ī.l.j.col.j.ff.de of-
fi.ei⁹ cui man.eſt
iuriſ.vbi dicit qd
ſi delegatus tule
rit ſñiam ↄtra fa
moſum latronē
quem nō ſtatī pu
nire eēt periculo
ſum ꝙ poſſet eū
facere ſuſpēdere.

Sebaſti. Sapia.
d ¶Que exponit.
Hanc regulā li-
mita vt pulchre
per Fel.in.c.ij.in
vlti.col.de excep.

e ¶Nihil de nouo.
Adde qd voluit
Ro.conſi.xlv.

tutum.de elec.⁊ faciunt hec ad multa.nã permit-
a titur confitenti[a] vt poſſit ſuã confeſſionem expo-
b nere.nõ enim debet illam corrigere[b] ſeu ſupplere:
vt in.c.cũ dilecti.ĩ.de accuſa.¶ Item.not.ex eiſ-
dem verbis quod vnũ ius debet ſuppleri ⁊ expo-
ni per aliud ius.nã omnia nõ poſſunt.eo.c.conti-
neri.Et per hoc arguit Hoſt.contra eos qui ſunt
prompti ad iurium correctionem.nam euitanda
eſt quantũ fieri poteſt iuriũ correctio:vt vbi iura
videntur contraria debet ſtudioſus reducere ad
concordiam exponendo ſeu ſupplẽdo per ea que
dicũtur in alijs iuribus.Ad hoc facit quod not.
ponit Bar.in extrauaganti ad reprimendum.in
verſi.non obſtantibus.⁊ facit.l.ſed ⁊ poſteriores.
3 cum ſeq.⁊ qđ ibi no.per Bart.ff.de leg.¶ †No.
ibi:ſine prouocationis obſtaculo:quod delegat⁹
etiã principis nõ poteſt ſubdelegare cauſam ap-
pel.re.Ex quo infert quod iſta clauſula reſpicit ſo
c lã perſonã[c] cui annectit.⁊ dic ꝙ nemo circa prin-
cipem poteſt cauſam appella.re.committere.ad
hoc facit.l.j.§.fin.ff.a qui.appella.non licet.facit.c.
veniens.ĩ.de iureiur.⁊ ratio eſt:quia nullus citra
d papã poteſt tollere iuris diſpoſitionẽ[d]:maxime
fundatã ſuper iure naturali.appellatio enim eſt
quedam defenſio.vt in.c.ſuggeſtum.ĩ.de appel.
⁊ eſt hoc remediũ a iure inductum pro defenſiõe
aduerſus iniquitatẽ ſñie:ideo inferior a principe
nõ habet hãc facultatem:vnde dic ꝙ etiam lega-
tus de latere non poſſet remouere appellationẽ:
pro hoc qđ no.gl.in.c.fi.de here.lib.vj.facit clem̃.
ne romani.de elec.⁊ regula indultũ.lib.vj.itẽ tol-
lere appellationẽ eſt quodãmodo tollere ius alte
rius quod ſolus princeps poteſt.iuxta no.in.c.cõ
ſtitutus.de relig.do.⁊ vide ad hanc materiam qđ
4 plene dixi in.c.paſtoralis.de app.¶ †No.ibi de-
legatus a nobis vel iudex quicunq̃.arg.optimũ
⁊ quaſi expreſſum ꝙ delegat⁹ inferior a principe
poteſt committere aliquem articulum ſaltem nõ
iuriſdictionalẽ cauſe ſibi commiſſe.de quo.ĩ.lati⁹
5 dicam.¶ †No.ibi dummodo de partium ⁊c.iun-
cto ver.verum.ĩ.eo.ꝙ deputatus ad nudũ mini-
ſterium poteſt recuſari vt ſuſpect⁹.⁊ ſic videt hic
tex.de quo facit magnũ feſtum do.Ant.ꝙ mer⁹
executor poteſt recuſari vt ſuſpectus.in ꝯtrium tñ
videt tex.in.c.nouit.de appel.⁊ ibi plene dixi.iſte
tamen tex.nõ loquit in mero ⁊ proprio executore
ſed in deputato ad articulũ merũ ſine iuriſdictiõe
qui poteſt occulte grauare partem merito poteſt
recuſari vt ſuſpectus:vt puta ſi cõmittitur alicui
nuda examinatio teſtiũ,nam in ſcribendo ⁊ caute
ſeu callide interrogãdo poteſt ledere partẽ vel ſi
deputatur ad arbitrandũ expẽſas que potuerũt
fieri circa refectionẽ alicui⁹ domus vel qd ſimile.
nã licet iſti nõ habeãt iuriſdictionẽ poſſunt tamẽ
e occulte ledere[e] partẽ.⁊ ſic intellige iſtum text.quẽ
no.ſed ſi deputaret merus ⁊ propri⁹ executor ad
exequẽdũ iam diſcuſſa ⁊ deciſa per ſuperiorẽ tunc
ꝓtextu ſuſpiciõis nõ poſſet iſte recuſari:⁊ ſic pro-
f prie loquit.c.nouit[f] quia iſte nõ põt ledere partẽ
quin notorie conſtet:vt puta ſi deputat ad denũ-
tiandũ aliquẽ eſſe excõicandũ vel ad citandũ vel
quid ſimile vt dixi pleniſſime in.d.c.nouit.⁊ vide
6 qđ no.Jo.an.in.d.c.paſtoralis.¶ † Item not.in
ver.qđ ſi.ꝙ lit.ꝯteſt.proprie nõ fit niſi corã iudice
nec proprie ſñia fertur niſi per iudicẽ:⁊ ſic iſta re-
quirunt iuriſdictionẽ iudicialẽ.Ex quo infertur
ꝙ corã arbitro ꝓprie non fit litis cõteſt.qr non eſt
iudex nec ꝓprie ab arbitro fertur ſñia.ad hoc qđ
7 no.in.l.j.C.de arbi.¶ †No.in ver.intẽtionis.ibi:
liquide ⁊c.⁊ tene menti ꝙ intentio ſcribentiũ po-
teſt liquide deprehẽdi ex tenore ſcripture.facit.l.
licet.ff.de lega.j.vbi dicitur quod poteſt dici eui-
dens qđ ex coniecturis elicitur:⁊ hoc multum fa
cit ad interpretationem ſtatutorum vt non dicat
extenſio id quod deprehenditur ex tacita ⁊ cõie-
cturata mente ſtatuentis,de quo per Barto.in.l.
omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ per Jo.an.in re-
gula pro poſſeſſore.in mercuriali.¶ Item no.qđ
poteſt quis delegare principiũ ⁊ medium cauſe ⁊
ſolum ſibi reſeruare ſententiã.⁊ ſic poteſt quis ex

actis plene inſtrui:de meritis cauſe licet cauſa nõ
fuerit agitata corã eo debet tamẽ prius vniuerſa
que acta ſunt inueſtigare:quod facit pro iuriſpe-
rito qui aſſumit ad cõſulẽdũ que ſint partes iudi-
cis incerta cauſa:nam debet vniuerſa acta diligẽ
ter inueſtigare.¶ In gl.j.ibi,que.ĩ.ſequit.dic me
lius ꝙ hic nõ ponit illa cõſtitutio ſed tantũ eius
tenor vt dicit Inn.⁊ bene.nã ſi cõſtitutio Inn.nõ
preceſſiſſet iſtã decre.non potuiſſet oriri dubiũ.de
quo hic.⁊ vt clare intelligas text.dicas ꝙ primo
preceſſit cõſtitutio Alexandri.de qua in.c.cũ.te.ſ.
eo.vbi in effectu dicebat ꝙ ſi delegatus pape ſub-
delegat cognitionẽ ipſius cauſe ſñia ſibi reſerua-
ta ſi cõtingat appellari a tali ſubdelegato nõ per
hoc talis delegatus cauſam indefinitã relinquere
debeat quaſi innueret ꝙ a ſubdelegato delegati
pape nõ poteſt appellari ſm vnũ intellectũ.poſt-
modũ emanauit queda cõſtitutio Inn.quã olim
habebamus ſꝫ hodie nõ habemus:⁊ hoc qr tenor
ipſius in effectu fuit hic poſitus qui incipit a ver-
bo.nos aũt ſtatuim⁹.vſq̃ ad ver.intẽtiõis.⁊ illud
verbũ ſtatuimus eſt ꝓteriti tẽporis:⁊ refert illud
qđ ſtatuerat in ſua cõſtitutione ⁊ ꝑ illã cõſtitutio-
nẽ videbatur quibuſdã ꝙ conſtitutio Alexandri
eſſet correcta:quia in cõſtitutione Inno.innueba
tur ꝙ ſi delegatus ſubdelegaſſet articulũ iuriſdi-
ctionalẽ ab eo tanq̃ a iudice poterat prouocari:ſi
vero ſubdelegaſſet nudũ miniſteriũ tunc non po-
terat appellari niſi modum excederet dummodo
fuiſſet deputatus de partium conſenſu:⁊ ſic innue d
batur quod certis caſib⁹ poterat appellari a ſub-
delegato etiam deputato ad nudum miniſteriũ.⁊
ſuper hac cõtrarietate fuit hic aditus Inn.papa e
qui in effectu reſpõdet vt habetur in prin.litere ⁊
in ver.intẽtionis.ꝙ per ſuã cõſtitutionẽ nõ dero-
gatur cõſtitutioni Alexã.ſed exponit vel ſupplet f
ꝑ ſuã cõſtitutionẽ.⁊ dic ꝙ.c.cum te.poteſt habere
plures intellectus.Primus ꝙ loquitur qñ appel
latur ad papam omiſſo ſubdelegante qui reſerua
uerat ſibi iuriſdictionẽ.nã talis appellatio eſt fri-
uola:quia fuit omiſſum mediũ.vnde illa decre.nõ
ꝓhibet appellari a ſubdelegato:ſed ſolũ diſponit
ꝙ nõ valet appellatio ſi appellatur ad primũ de
legantẽ.Sꝫ cõſtitutio Inn.dꝫ intelligi de appel-
latiõe legitime interpoſita.vt declarat.ĩ.in.§.ſeq. g
Secundus intellectus vt procedat illud.c.qñ cõ-
mittunt ſubdelegato media cauſe.i.articulus nõ
iuriſdictionalis ⁊ tũc ab eo nõ poteſt appellari vt
ibi.ſed cõſtitutio In.ſupplet niſi modũ excedat
vel niſi recuſetur vt ſuſpectus ⁊ nolit recuſationẽ
admittere:nã tunc põt appellari.⁊ ſm hunc intel
lectũ clare patet ꝙ cõſtitutio.Inn.in nullo dero
gat conſtitutioni Alexã.ſed exponit ⁊ ſupplet ad
illã addẽdo.Tertius intellectus eſt qñ fuit appel
latũ a ſubdelegato ad papam:⁊ ſic omiſſo medio
delegat⁹ hoc nõ obſtãte dꝫ partib⁹ iuſtitiã mini-
ſtrare:qr dꝫ cognoſcere de tali appellatione:quia
lꝫ talis appellatio nõ valeat ad effectũ vt cogno-
ſcat papa:valet tñ vt cognoſcat delegat⁹ ad quẽ
debeat appellari vt eſt tex.i.l.j.§.ſi quis in appel-
latione.ff.de appella.⁊ iſte eſſet valde ſingularis
8 intellect⁹.¶ †In gl.in ver.derogat.i fi.vult ergo
glo.opponere de.l.j.§.qui operas.ff.ad tertul.vbi
tex.innuit ꝙ ille qui interpretatur corrigit cuius
contrariũ innuit hic tex.Gloſ.non ſoluit.doc.di-
g cunt ꝙ in lata ſignificatione interpretãs[g] dicitur
corrigere vt in cõtrario:ſecus in ſtricta ſignifica-
tione vt hic.⁊ vide glo.in.l.j.ff.de orig.iur.⁊ in cle.
ſtatutũ.de elec.in ver.declaramus.⁊ dic clari⁹ qđ
interpretatio eſt duplex.q̃dã cõſiſtit in interpreta
tione liguarũ ſicut interpretamur euchariſtiam
id eſt bonã gratiã:ab eo qđ eſt bonum ⁊c.quedã
cõſiſtit in obſcuritate ſenſus ſeu dubietate ṽborũ
vt quãdo quis interpretat verba dubia alicuius
cõſtitutionis.⁊ de iſta dicimus ꝙ eſt eius interp̃-
tari cuius eſt condere vt in.c.inter alia.de ſenten.
excõmu.vnde ꝓprie ille qui interpretatur nõ cor-
rigit ſꝫ declarat rem obſcurã.⁊ hoc ſtricto modo
licet largo modo dicitur corrigere ſeu emẽdare,
quia ſaltem emendat quo ad corticẽ verborũ po-

❀ Sebaſti.Sapia.
a ¶ Confitẽti.In-
ducit ꝑ do.And.
ſicu.hic.ad hoc ꝙ
articuli pñt d̃cla
rari poſt termi-
nũ datũ ad faciẽ
dũ articulos.ad-
de Arc.ĩ ſumma.
xiiſ.q.ij.Jo.an.in
addi.Spe.in tit.
de teſte.§.nunc vi
dendũ.in ver.hec
etiã.no.do.Ant.
ĩ.c.paſtoralis.de
excep.Bald.in.l.
tres denuntiatio
nes.C.qñ ⁊ qñ
iud.limita vt nõ
poſſint declarari
qñ articuli eſſent
adeo gñales etiã
parti ꝙ nullo mõ
cõcluderẽt.ita la
te cõſuluit Oldr.
in ꝯſil.clxvij.inci.
ante oĩa facit qđ
not.Bal.in.l.edi
ta.colum.iij.C.đ
eden.vbi dicit qđ
poſt litẽ ꝯteſtatã
nõ licet taliter in
terpretari libel-
lũ ꝙ trãſeat i ali-
quẽ.⁊ ibi dat plu
ra exempla.
b ¶ Corrigere.ad
de ꝙ voluit Ro.
conſi.cxvi.
Zacharias.
¶ Adde tu ple-
nius per Lãfrã.
de oĩa.ĩ.c.qm̃ cõ
tra.in prin.nu.8.
⁊ ibi in apoſt.Be
ned.vadi.ĩ.de ꝓ-
ba.Alex.ꝯſi.lxxi.
col.j.vol.iij.⁊ bar.
ſoci.cõſi.clviij.in-
ci.viſis.ṽ.nõ poſt
pones.vol.ij.
c ¶ Solã perſonã.
No.ꝙ ille cui cõ-
mittit cauſa ap-
pellatione remo
ta non poteſt alij
ſubdelegare ap-
pellatione remo
ta vide Sali.in.l.
fi.C.de ſen.⁊ iter-
locu.om.iudi.vbi
dicit ꝙ Car.non
põt decidere ap-
pellatione remo
ta:nec etiã legat⁹
de latere.l.nec qc
q̃.§.j.ff.de offi.ꝓ-
con.niſi ex priuile
gio ſpãli q̃ caſu
non põt alij ſub-
delegare appella
tione remota:qr
poti⁹ videtur cõ
ceſſuꝫ ex iduſtria.
vid Bal.in.l.j.ff.
de offi.prefe.pre-
to.dom.Abbas.
in.c.j.de reſcrip.
And.Barba.
Anton.Franciſ.

¶ Circa hoc an
legatus de latere
poſſit committe-
re cauſam cũ clau
ſula appellatione
remota ⁊ eodem
modo delegatus
cui eſt commiſſa
cauſa cũ tali clau
ſula.Dicas ꝙ nõ
qr inferior a prin-
cipe nõ p̃t cõmit-
tere cũ iſta clauſu
la:vt voluit etiaꝫ
Bar.⁊ doc.in.l.fi.
in.j.col.C.de ſent.
⁊ interlo.om.iud.
⁊ habet per gloſſ.
in.c.ſuper qõnũ.
ſ.eo.tit.⁊ ibi vide
apoſtil.quã feci.⁊
in.c.qđ ad conſul
tationẽ.de offi.le.
⁊ vide ꝑ Spec.in
tit.de leg.§.nunc
oſtendendũ.ver.
xiiij.⁊ per Alexã.
in ꝯſi.cxvij.in.iiij.
parte cõſiliorum.
¶ Juris diſpoſi
tionẽ.Adde eun
dem conſi.lxij.
¶ Occulte lede-
re.Adde Pe.de
anch.cõſi.cclxiiij.
¶ Nouit.ꝑ intel-
lectu.d.c.nouit.⁊
hui⁹ vide Archi.
ij.q.vj.c.ſunt quo
rum.Bal.in.l.ab
executore.C.quo
rum app.nõ reci.
Andr.Barba.
❀ Sebaſti.Sapia.
¶ Interpretãs.
De iſta materia
quot modis ſu-
matur iterpreta-
tio:⁊ an dicat cor
rigẽs interp̃tari.
vide Bar.in.l.ab
executione.ff.de
appel.⁊ in.l.oẽs
ppl̃i.in.ij.q.prici-
pali.ff.de iuſtit.et
iure.

Zacharias.
a ¶Subdelegare
nō pōt. adō p̄ſup
poſita iſta opi.ꝑ
vera: cui⁹ tñ ꝯ͛riū
tenuit bar.i.l.mo
re de iuriſ.om. in
Bald.in.l.a iudi-
ce.C.de iud.⁊ ro-
ta deci.clxiiij.īci.
itē ꝙ delegat⁹.in
antiqs.cuius tñ
ꝯ͛riuꝫ eſt veritas.
vt hic ⁊ ple.ꝑ do-
cto.i.c.cū bertol-
dus.de re iudi.et
Cardi.in cle.j.de
offi.deleg.Fallit
tñ in delegato ꝓ-
conſulis vel lega
ti de latere vt no.
ſcriben .maxime
moder.in.c.ij.de
off.leg.lib.vj.Itē
ī delegato ad vni
uerſitatem cauſa
rū.no.ſpe.ī ti.ō li.
ꝯcep.§.fi.ver.fi.et
ſi ſit ei data ptās
adhoc vt no.bar.
vbi.s̄.⁊ iſte in al-
lega.c.cū bertol-
dus.
b ¶Certū articu-
luꝫ.Adde Cepo.
conſi.lxviij.
❀Sebaſti.Sap:a.
c ¶Uniuerſitateꝫ
cauſarū.Hunc in
tellectū repꝛobat
Alexā.in.l.j.ff.de
dā.infec.vide mo
der.in.l.j.§.fi.⁊ in
l.j.ff.de offi.eius
cui man.eſt iuriſ.
d ¶Grauaminis,
adde do.de ro.de
ciſ.ſuis.de reſcri.
❀Sebaſti.Sapia.
e ¶Seu inchoari.
Uide moder.in.l.
cās.C.de tranſac.
vbi ponūt qñ di-
caꝛ lis mota.⁊ fa-
cit.l.aptiſſimi.in
ver anteꝙ̄ lis in-
choetur.C.de iu.
❀Sebaſti.Sapia.
f ¶Sentētiā ferē-
dam,pꝛo iſta opi.
facit qð in ſimili
dicit Bald.in.l.ſi
ue pars.C.de di-
la.⁊ qð dicit gl.in
c.cōſtitutionem.
de ſent.excō.li.vj.

uendo verba magis clara.ſed quo ad ſenſum non
corrigit:⁊ ſic intelligaꝛ.l.heredes palam.ff.de teſ.
⁊ ſcias ꝙ dr̄ia eſt inter īpetrationē deriuationem
etymologiam ⁊ diffinitioneꝫ.de quibus vide per
Pau.in pꝛoe.cle.¶In glo.in v̄.cōmittit.ibi:lit.
ꝯte.Aduerte qꝛ obſcure loquiꝛ gl.ſenſus ſuus eſt
iſte:ꝙ conſtitutio Alexandri q̄ pꝛohibebat appel
lationē a ſubdelegato dꝫ intelligi qñ fuit cōmiſſio
facta poſt lit.ꝯte.i.qñ ꝯmiſit media cauſe.i.articu
lum nō iuriſdictionalē:puta nudā examinationē
teſtium.ſecus ſi cōmiſiſſet principium vel finem.⁊
ſic glo.ſentit ſm̄ intellectū quē.s̄.dedi ad illud.c.
cū te.⁊ declara iſtā glo.vt ibi dixi.¶In glo.in v̄ſ.
interpoſita.ibi ad papā.ſ.aduerte gloſſ.hic ſentit
ſm̄ intellectū ad illud.c.cū te.vt appellatio nō va
leat a ſubdelegato interpoſita qñ.ſ.fuit interpoſi
ta ad papā qꝛ debuit appellari ad ipſum ſubdele
gantem nō in totū ⁊ vterqꝫ intellectus eſt bonus
9 vt.s̄.dixi.¶†In glo.in verb.qcūqꝫ.ibi:ergo ſi oꝛ
dinarius.Aduerte nā gl.vr̄ velle reſtringere tex.
ad oꝛdinariū q̄ſi innuat ꝙ delegatus inferioꝛis a
pꝛincipe non poſſit alteri ſubdelegare etiā certū
articulum.ſed Hoſt.⁊ cōiter doc.ſeq.tenent con-
trariū.qꝛ tex.hic loquiꝛ generaliter.dicit em̄ dele-
gatus a nobis vel iudex quicunqꝫ ⁊c.⁊ ſic ꝑ illud
verbū qcūqꝫ aperte innuit ꝙ quilibet iudex etiā
ſi ſit delegatus inferioꝛis a pꝛincipe poteſt ſubde
legare articulū nō iuriſdictionalem articulum ve
a ro iuriſdictionalē ſubdelegare nō poteſt.[a] ad hoc
iſte tex.in verſi.quod ſi vbi dum loquiꝛ de articu-
lo iuriſdictionali fecit ſolū mentionē de delegato
pape.Bar.tñ in.l.⁊ qꝛ.ff.de iuriſd.om.iud aperte
b tenuit qð poſſit ſubdelegare certū articulum[b] cau
ſe:qꝛ ſicut delegatus ad vniuerſitatē cauſarū po-
teſt ſubdelegare vnam cām vt no.in.c.cū cām.de
appel.ita ⁊ delegatus ad certam cām pōt ſubde-
legare vnū articulū.pꝛo hoc.l.j.ff.qs ⁊ a quo ap.in
§.j.⁊ dicitur expꝛeſſum hoc in cle.j.de offi.deleg.⁊
per hoc repꝛobat Cy.in.l.a iudice.C.de iud.Sed
certe quatenus Barto.ſentit de articulo iuriſdi-
ctiōali expꝛeſſe loquimur contra.c.cum cauſam.ꝑ
alleg.nec ob.clem.j.quia loquiꝛ in delegato pape.
nec ob.aliud arg.quia delegatus ad vniuerſitatē
cauſarū cenſeꝛ quaſi oꝛdinarius:vt no glo.in.d.c.
cū cauſam.ſed delegatus ad vnā cauſam eſt mere
delegatus.Item ſi poſſet cōmittere vnū articulū
ſic poſſet cōmittere aliū ⁊ parum ſibi reſeruare:⁊
ſic circūueniret mādatū ſuperioꝛis.ad idē quod
non poſſit niſi ſit articulus non iuriſdictiōalis:vi
de Inn.hic qui hoc tenuit aperte in.c.cū Bertol
dus.de re iudi.Idē ſentit glo.in auꝛ.vt defun.ſeu
fune.eoꝛum.§.pe.⁊ ad.l.j.dic ꝙ hꝫ plures intelle-
ctus:vt ibi no.⁊ quidā illam intelligūt in delega-
c to ad vniuerſitatē cauſarū[c] qð etiā ſentit glo.in.c.
dilecti.de ap.vel loquiꝛ ſm̄ Bar.ibi in vicario ali
cuius ptātis:qꝛ ſi ſubdelegat cām non dꝫ appella
ri ad eū vel ad ptātē:ſed ad ſuperioꝛē ptātis.iſte
intellectus mihi nō plꝫ nec puto dictū in ſe verū
qꝛ ſi vicarius alicuius delegat cām dꝫ appellari
vel ad ipſum delegantē vel ſaltē ad ipſum q dedit
vicariū:qꝛ regulariter dꝫ ſemꝑ appellari ad dele
gantē ex quo apud eū remanſit fundamentum iu
riſdictionis.vt in.d.c.dilecti.iuncta glo.vide gl.in
c.ſi qs cōtra clericū.de fo.ꝯpe.pꝛedicta limita niſi
expꝛeſſe inferioꝛ delegando dederit ptātē ſubdele
gandi:vt eſt glo.no.in.c.is cui.de offi.dele.lib.vj.
ſequiꝛ Bar.in.d.l.⁊ qꝛ.¶Ex p̄dictis decidiꝛ nun-
qd delegat⁹ inferioꝛis poſſit cōmittere receptio-
nem teſtiū.Abb.⁊ doc.cōiter poſt eū diſtingunt
ꝙ aut vult ꝯmittere hunc articulū cū iuriſdictio-
ne ⁊ nō poteſt per pꝛedicta.Aut ſine iuriſdictiōe
puta qꝛ ipſe iudex pꝛius appꝛobauit ꝑſonas ipo
rum teſtium examinauit interrogatoꝛia ⁊ capitu
la ⁊ tunc pōt cōmittere:qꝛ hꝫ ſolum exequi nudū
miniſteriū,vñ iſta nuda receptio ſi fieret die feria
ta teneret.ad qð vide glo.no.in cle.vnica.de offi.
deleg.vñ hec nuda receptio ſolet cōmitti notario
de quo vide qð no.in.c.qm̄.j.de pꝛoba.⁊ vide qð
10 dixi in.c.cū cauſam.de teſti.¶†In glo.in ver.ꝙ̄
executoꝛem.No.pꝛimo ex iſta glo.qs dicaꝛ ꝓpꝛie
executoꝛ.⁊ facit ad ſtatuta q̄ intelligāꝛ ſm̄ ꝓpꝛiā ſignificationē.vnde
executoꝛ ꝓpꝛie dr̄ qui hꝫ exequi factū diſcuſſum ⁊ deciſum per ſuperio
rē vt facit nūtius cū exequiꝛ ſñiam iudicis.Impꝛopꝛie vero diciꝛ exe-
cutoꝛ qui hꝫ examinare aliquē articulū ſine iuriſdictiōe.nā iſte nō pu-
re exequiꝛ,ſed agit ⁊ examinat.⁊ ideo tex.§.poꝛro.j.eo.dicit ꝙ iſte me-
li⁹ diciꝛ auditoꝛ ꝙ̄ cognitoꝛ vel executoꝛ.⁊ ponit gl.exemplū de eo cui
cōmittiꝛ vtrū teſtis ſit admittēdus:ſed exēplū non eſt bonum:qꝛ iſte
hꝫ interloqui:vnde pone exēplū in nuda receptiōe teſtiū:vt.s̄.dixi vel
qñ hꝫ calculare ratiōnē inter partes.¶No.ij.ꝙ iſte auditoꝛ hꝫ iuriſdi
ctiōem reſpectu exequēdi ſibi iniunctū nō aūt in examinatiōe negotij.
⁊ no.in hoc iſtā gl.ſingulariter ⁊ ſatis videtur ꝓbari in.c.ex literis.hic
11 alle.¶†Ultimo no.ex fi.gl.ꝙ in appellatione interponēda hodie nō
eſt differētia inter auditoꝛem ⁊ iudicē nam ſi grauat poteſt appellari.
alias ſecus,vt hic ⁊ in.c.vt debitus.j.de appel.in hoc doc.multum in-
ſtāt:ſed conclude bꝛeuiter veritatem quo ad iuſtificandā appellationē
non eſt differentia:qꝛ ſemper debet iuſtificari ratiōe grauaminis.ſed
in modo iuſtificādi eſt differētia etiā hodie:nā iudex pꝛocedit ex ſuo of
ficio vel arbitrio vnde ab eo poſſum appellare pꝛetēdēdo pꝛio graua
mē per eū mihi inflictū.ſed ab auditoꝛe non poſſum appellare ſi exeq-
tur ſibi iniunctū licet me grauet:qꝛ nō eſt ipſe qui grauat me ſꝫ ille qui
cōmiſit.eſt enim ipſe tāꝙ̄ pica ⁊ oꝛganū cōmittētis:⁊ ideo ſi ſentio gra
uamen debeo appellare a cōmittēte ⁊ non a cōmiſſario.itē eſt differē-
tia quia oblatio pꝛobationis iuſtificat appellationem coꝛam iudice:vt
in.c.interpoſita.de appel.ſecus coꝛā auditoꝛe:quia cū auditoꝛ pꝛoce-
d dat extraiudicialiter nō tenetur recipere pꝛobatiōē grauaminis,[d] vt
plene dixi in.c.interpoſita.⁊ ſic etiā hodie poſſet ſeruari differentia q̄
12 hic ponitur inter iudicem ⁊ auditoꝛē.¶†In gl.in ver.dommodo.ibi.
ſupple hoc dicit gl.metu cōtrarij quod poſſet foꝛmari.nā appellatio
fundatur ſuper grauamine:vt in.d.c.vt debitus ſed licet quis ſit mihi
ſuſpect⁹ nō ꝓpter hoc me grauat:ergo nō poſſum appellare a iudice
ſuſpecto cuius cōtrarium innuit iſta litera.ſol.dicit gl.intellige ꝙ iſte
ſuſpectus poteſt recuſari non aūt ab eo poteſt appellari.hoc tamē im
pꝛopꝛiat literā,ideo dic qð pꝛius debet pꝛoponi recuſatio ⁊ ſi nō vult
eam admittere pōt tunc ab eo appellari,qꝛ tunc grauauit in non ad-
13 mittēdo:vt pꝛobatur.j.in.§.fi.in fi.tex.¶†In glo.in ver.litis exoꝛdiū.
ibi pꝛopꝛie vero.no.bene iſtā gl.ꝙ in lit.cōte.dūtaxat dr̄ ꝓpꝛie lis exoꝛ-
e diri ſeu inchoari.[e] quod no.pꝛopter ſtatuta ⁊ alias diſpoſitiones faciē
tes mētionē de exoꝛdio litis.⁊ pꝛo hoc facit.c.ex parte.el.ij.de v̄.ſi.vbi
lis diciꝛ mota per litis conteſt.nam ea que pꝛocedūt ſunt poti⁹ oꝛdina
menta ad litē inchoandam.¶In gl.in ver.cauſe finem:quaſi dicat ſe
cus ſi cōmitteret nudam pꝛolationem ſñie:qꝛ tunc pꝛoferens nō eſt iu
dex ſed nudus miniſter iudicis.exēplū cum ep̄s ſñiam per ſe cōpoſitā
14 recitat per notarium.vt in.c.fi.do re iudi.lib.vj.¶†In glo.in ver.diui
ſum.idē tenet Inn.vt.ſ.poſſit cōmittere diuerſis perſonis diuiſim di-
uerſis tñ tempoꝛibus.nō em̄ debet eodē tēpoꝛe vni cōmittere ꝑncipiū
⁊ alter medium vel finem qꝛ poſſet ſurgere intricatio.⁊ eſſet cōtra mē
tem huius litere in verbo liberius.⁊ cōtra mētem.c.fin.de reſcrip.⁊.c.
diſpendia eodem ti.lib.vj.poſt ergo committere principiam vni quo
expedito poterit eidem vel alteri cōmittere alium:articulū:quo expe-
dito poterit committere finem.⁊ ita cōiter tranſeunt docto.Sed ego
nō video quare nō poſſit committere ita diuiſim a pꝛincipio ita vt pꝛo
cedat non ſimul ſed ſuis tempoꝛibus:puta ſi vni cōmitto exoꝛdiū litis
f alteri media cauſe:relinquo ſñiam ferendā.[f] nam hoc caſu ſi pꝛocedūt
diuerſis tempoꝛibus non repugnāt iura ſuperius alle.¶In gl.in v̄-
bo alij delegare.vult ergo glo.iſta ꝙ nullus citra pꝛincipē pōt delega
re cauſam criminalē.tu dic ⁊ plenius vt dicā in.c.quod ſedē.j.de offic.
15 oꝛ.¶†Scdo ponit gl.differentiā inter ius canonicū ⁊ ciuile,vt de iure
ciuili nō poſſit iudex appellatiōis delegare cauſam:ſec⁹ de iure cano-
nico.⁊ hic Hoſ.dicit ꝙ iure canonico hoc nō pꝛobatur:licet cōſuetudo
ſit in oppoſitum.ſed hoc dictum Hoſti.vt dicit Jo.an.⁊ bene eſt cōtra
c.vt litigantes.de offi.oꝛ.li.vj.⁊.j.eo.c.paſtoꝛalis.vbi archiepiſcop⁹ ſub
16 delegat cauſam appellationis:⁊ ideo tene dictū gl.¶†In glo.in ver.
in pꝛincipio.in fi.vult ergo gl.hic ponere vnam differentiā inter leges
⁊ canones vt ſecundū.ll.iudex non poſſit committere pꝛincipiū cauſe ⁊
medium ⁊ reſeruare ſibi ſñiam,ſecus ſecūdū canones vt hic.Sꝫ aduer
te quia dictum gl.pꝛocedit ſecundum vnum intellectum qui colligitur
autentice ad hec.C.de iudi.⁊ vide ſentire ibi gl.ſed vltramō.vt recitat
ibi Cy.⁊ ſequitur Bar.dant alium intellectū ⁊ melioꝛem vt intelliga-
tur quādo iudex vult cōmittere ſuo cōſiliario ſeu aſſeſſoꝛi.hoc em̄ nō
poteſt facere.⁊ eſt ratio qꝛ conſiliario ſeu aſſeſſoꝛ nō habet iuriſdictio-
nem ſed tantū cōſulere iudici:vt in.l.j.⁊ qð ibi no.ff.de offi.aſſeſ.⁊ ideo
nō pōt aſſeſſoꝛ ferre ſñiam nec exercere aliquē articulū iuriſdictionalē
iō dicimus ꝙ laicus poſſit eſſe aſſeſſoꝛ iudicis eccleſiaſtici.vt no.Inn.
in.c.ij.de iudi.vbi plene hūc articulū examinaui.nō ergo pꝛohibet illa
auꝛ.quominus oꝛdinarius poſſit cōmittere alicui pꝛincipium cauſe tā
quam iudici delegato:⁊ ſic intelligendo nulla erit differentia in hoc
inter canones ⁊ leges,⁊ hoc tene menti.

1 ☞Citatio eſt iuriſdictionis.
2 Iudex electus de cōſenſu partiū nō poteſt niſi ex noua cauſa recuſari.
3 Sentētia nulla ex taciturnitate nō cēſeꝛ appꝛobata:ſecus ſi eſt aliqua

licet l[illegible]

licet lata preter vel citra formam iuris.

4 Forma certa vbi datur paria ſunt aliquid facere cōtra,preter,vel citra formam.

5 Aſſeſſor alicuius delegati.an debeat eligi de conſenſu partium.

Verum. Cōtinuaꝛ iſte.§.ad precedētia. Nā ſupra dixit papa ꝙ per ſuam cōſtitutionem nō intendebat derogare cōſtitutioni Alexādri:qꝛ principalis intētio ſua fuit prout habetur in ver.intētionis.Sed qꝛ poſſet dubitari an ⁊ qn̄ poſſet appellari a ſubde legato ſubijcit iſtū.§.⁊.h.d.in ſumma vſq; ad.§.porro.A ſubdelegato cū iuriſdictione appellari pōt ſecus ſi ſine iuriſdictione,niſi modū exce dat:tūc enim poteſt recuſari niſi datus ſit de partiū cōſenſu.¶Caſus literalis.Diciꝛ in precedēti.§.ꝙ iudex delegatus pōt cōmittere princi- pium mediū ⁊ finē ⁊ cōiunctim ⁊ diuiſim:ſed nō dixerat qđ poſſit appel lari.vnde in iſto.§.dicit ſi totā cauſam cōmittit alicui vel principiū ⁊ fi- nē ab eo tanq̄ a iudice licite prouocaꝛ. Cū autē mediū cauſe cōmittit ab ipſo tāq̄ a iudice appellari nō pōt niſi mādati fines excedat vel me rito ſit ſuſpectus:⁊ idem bene ſtatuit in conſtitutione ſua licet is cui ⁊c. ꝙ ſi talis auditor detur de partiū voluntate nō valeat poſtea recuſari. Ber.¶Not.j.ꝙ a iudice pōt appellari nō autē ab auditore niſi modū excedat.⁊ diciꝛ auditor cui cōmittunꝛ media cauſe ſine iuriſdictione. iudex vero dꝛ is cui cōmittiꝛ articulus iuriſdictionalis:puta vꝫ tota cā vel pncipiū vel finis.⁊ hūc tex.vt plene.ſ.dixi in gl.ſup ver.ꝙ executo- rē.¶No.ij.ex hoc ⁊ ex tex.qđ media cauſe expediri pn̄t ſine iuriſdictio ne nō tn̄ intelligo ſemp qꝛ in prefictione termini ⁊ citatione ac interlo- cutionibꝰ requiriꝛ iuriſdictio:vt in.l.a ꝓcedēte.C.de dila.⁊ qđ ibi no.fa
1 cit qđ no.gl.in.c.cū cauſa.ſ.e.⁊.c.prudētiā.†Ubi patet qđ citatio eſt iu- riſdictionis:vnde intellige tex.de articulis cauſe ⁊ de nuda receptione teſtiū vel de calculo rationis ⁊ ſimilibꝰ.¶Itē no.hic expreſſum text.ꝙ deputatus ad nudū miniſteriū pōt vt ſuſpectꝰ recuſari. qđ declara vt
2 plene dixi.ſ.eo.c.in prin.ſuper tex.¶†Itē no.ꝙ deputatus de partiū ɔſenſu nō pōt recuſari:ꝙ intellige niſi ex noua cauſa vt.ſ.e.c.inſinuāte.
3 ¶†Op.cōtra tex.nā videꝛ ꝙ ab auditore nō ſit neceſſaria appellatio: qꝛ ſi modū exceſſit proceſſus eſt nullus quia cōtra formā mādati: vt in c.cum dilecta.de reſcrip.Sol.dicit Abb.cōtrariū procedere qn̄ contra formā procederet:ſecus ſi vltra.nam tunc debet appellari ne pars vi-
4 deatur tacite prorogare poteſtatē illius:vt.j.e.c.cū olim.¶†Not.hoc dictū qꝛ neſcio alibi qđ poteſtas nō habētis iuriſdictionē pōt proroga- ri de re ad rem etiā per tacitū cōſenſum:ſed dubito an dictū ſit verū:te ne tamē ſemper mēti:qꝛ doc.nō reprobant aperte:nō tamē placet mihi illa differētia an cōtra formā vel vltra ſit proceſſum:qꝛ vbi datur certa
a forma paria ſunt ꝓcedere cōtra formā vel preter ſeu vltra^a: vt in.c.pru dentiā.ſ.e.⁊ ibi dixi:⁊ ideo ſolū eſſet fienda differētia vtrū forma cōcer nat vtilitatē publicā vel priuatā partiū.nā primo caſu non pōt remitti per conſenſum partiū.ſcđo ſic,vt in.c.ſi.j.eo.⁊ no.dixit Inn.in.d.c.pru dentiā.⁊ iđ tunc neceſſaria eſt appellatio an partes tacēdo videanꝛ re nuntiare forme date per iudicē in earū fauorem.⁊ notabis hoc ſemp:⁊ hꝫ locū etiā in nudo miniſterio vt hic ſcđm vnū intellectū.Itē dic qđ appellatio pōt eſſe vtilis etiā ſi actus eſſet nullus vt ſaltē euiteꝛ graua mē facti:nā a ſn̄ia nulla pōt appellari:vt in.c.dilecto.de app.⁊ no.in.l. ſi expreſſum.ff.de app.¶In gl.in ver.ſtatuimus.ibi:ſed cōſulendo di xit.hoc dicit gl.quia de neceſſitate nō teneꝛ iudex in cōmiſſiōe habere cōceſſum partiū licet partibꝰ ſit ius ſaluum recuſandi ſubdelegatū ſeu auditorem:vt probaꝛ.j.§.quē vero.¶Et ex hac glo.⁊ tex.no.ꝙ verbū ſtatuo quandoq; importat ɔſiliū ⁊ nō preceptū.⁊ hoc qn̄ materia non
6 eſt neceſſaria vt hic.¶†In gl.in v̄.recipiaꝛ aſſenſu.ibi.de ɔſenſu par tium eſt eligēdus.ſentit hic gl.qđ aſſeſſor debet eligi de ɔſenſu partiū ſi partes cōuenire volūt:ſed hoc nō probaꝛ hic lꝫ gl.alleget argumētū niſi cōſultiue:vn̄ potius probaꝛ cōtrariū.nam ſi delegatus poteſt de- putare auditorē ſine ɔſenſu partium,vt.ſ.dixi.⁊ probaꝛ.j.eo.§.quē ve ro.fortius poteſt ſibi eligere aſſeſſorē cum officium aſſeſſoris principa liter verſeꝛ in cōſulendo iudici in his que ſunt iuris:vt.l.j.⁊ qđ ibi no. ff.de aſſeſ.Et hāc partē tꝫ hic Inn.dicens iudicem poſſe eligere quem vult maxime cum ex facto eius teneatur.⁊ no.hoc verbū.pro hoc.l.j.et l.nullus iudicū.⁊ quod no.in eis.C.de aſſeſſ.⁊ ad predicta vide tex.i.c. ſtatutum.§.aſſeſſorem.de reſcri.lib.vj.vbi etiam habetur de ſalario cō- ſtituendo pro aſſeſſore.⁊ qđ no.Spe.in ti.de ſalarijs.§.ſi.

1 Delegatus pape ſi delegat totam cauſam non remanet iudex.ſe cus ſi delegat partem.vide.j.§.proxi.nu.3.

2 Delegatus an poſſit dare poteſtatem ſubdelegandi.

3 Delegatus pape poteſt ſubdelegare ſeruata ſibi executione.

A ſubdelegato an appelleꝛ ad delegantē.4.5.vide.j.§.ſi vero ad finē.

Porro. Continuaꝛ ad precedētia.Supra viſum eſt an ⁊ qn̄ a ſubdelegato poſſit appellari:nunc ſubijcit ad quē appellandū.⁊ hoc dicit in ſumma.A ſubdelegato nō in totū appella- tur ad ſubdelegantē nō aūt ad primum delegantē ſecus ſi in totū.h.d. vſq; ad.§.quē vero.¶Caſus literalis.Dictū eſt in.§.verū.ꝙ qn̄ iudex cōmittit totā cauſam vel principiū vel finē ipſiꝰ ab ipſo poteſt appella ri.cū v̄o cōmittit mediū appellari nō pōt niſi mādati fines excedat. in §.iſto oſtendit ad quem ſit appellandum.⁊ primo qn̄ cōmittit totam cauſam debet appellari ad papā ⁊ non ad delegatū: qꝛ cōmittēdo to- tam cām definit eſſe iudex.ſi vero aliquid ſibi de iuriſdictione reſeruat tunc ad delegatum,⁊ nō ad delegantē oꝫ appellari:qꝛ tunc remanet iudex. ſi vero cōmittit mediū cauſe alicui,puta teſtiū exa- minationē vel aliū articulū ⁊ ab illo appellaꝛ ad papam pro eo quod mandati fines excedit vel ſit ſuſpectus delegatus nō obſtante tali appellatiōe vt parcat laboribus partium ⁊ expenſis cām in- definitā ſecundū decretalē Alexādri relinq̄re nō teneꝛ:⁊ ſic intelligitur decretalis Alexandri quā do cōmittiꝛ mediū cauſe,⁊ ſic apparet qđ Innoc. ſuppleuit de principio fine ⁊ toto negotio.Bern.
1 ¶†No.j.delegatus pape poteſt in totū iuriſdi- ctionem ſibi commiſſam alteri ſubdelegare, pōt etiā pro parte,ſed primo caſu non remanet iudex ſecūdo ſic.¶No.ij.quod cui committitur articu- lus medius.i.articulus nō iuriſdictiōalis ꝓprie nō poteſt dici cognitor nec executor:ſed auditor: quia habet potius audire partes q̄ in eas iuriſdi ctionē exercere vel cauſe cognitionē iter eas aſſu
2 mere.¶†In gloſ.in ver.trāſfert.ibi: quia illam non habet ex ɔmiſſione,ſed a lege ⁊c.hec ratio re ferenda eſt ad primum dictum glo.⁊ non ad ſecū dum.nam gl.in prin.dixit duo.Primo ꝙ lꝫ dele gatus pape poſſet in totū alteri cauſam ſubdele- gare:non tamen poteſt dare poteſtatē ſubdelega to ſubdelegādi:quia licet ipe potuiſſet ſubdelega re:hoc tn̄ nō habet ex cōmiſſione a lege:vt.j.c.pa ſtoralis.quaſi velit dicere ꝙ iſta facultas fuit tri- buta pſone ipſius delegati non aūt tranſit acceſ-
b ſorie vel delegationis^b.⁊ no.hoc dictum per hoc enim poſſet limitari gl.no.in.c.is cui.j.eodē.titu. lib.vj.que dicit qđ delegatus inferioris pt ſubde- legare ſi hoc fuit ſibi indultū a delegante. debet enim intelligi quando delegatus erat ordinariꝰ ſecꝰ ſi delegatꝰ.⁊ ratio diuerſitatis eſt qꝛ delega- tus non habet iuriſdictionē vltra ſibi commiſſam ſed ordinarius habet poteſtatem vniuerſalem vn de virtute huius iuriſdictiōis pōt dare poteſta- tem ſubdelegandi.¶In eadem gl.ibi,cū tenea- tur exequi mandatū.ad hoc contrarium gloſ. nō rn̄det.ſed dic qđ delegatus principis nō dicitur tranſgrediꝰ mandatum ſuperioris cū lex ſibi cōce dat vt poſſit ſubdelegare. ceſſat enim peccatū ex quo eſt legis pmiſſio.xxiij.q.iiij.qui peccat.⁊ in.l.
3 gracchus.C.de adult.¶†In ea.gl.ibi:ſed nūqđ delegatus:hec particula gloſ.vſq; ad ſi.eſt hodie expedita in.c.ſi delegatus.j.eo.lib.vj. vbi decidi- tur quod poteſt delegādo reſeruare ſibi executio nem ⁊ virtute huius reſeruationis debet ad eum appellari a ſubdelegato.Nec obſt.dictum glo.qđ executor nō habet iuriſdictionem quia illud ꝓce dit qn̄ alicui per iudicem committitur nuda exe- cutio:ſed ipſe iudex qui habet exequi bene habet iuriſdictionem in executiōis actu,vt probatur in c.querenti.ſ.eod.⁊ in.l.a diuo pio.in.§.ſi ſuper re-
4 bus.ff.de re iud.¶†In glo.in verſi.non ad eum. Aduerte quia iſta glo.adducit duas leges q̄ non ſolum videntur cōtrariari huic litere ſꝫ etiam ſi- bijpſis adinuicē.nā.l.j.C.qui pro ſuis iuriſ. ſimpli- citer dicit ꝙ ſi delegatꝰ ſubdelegat appellandū eſt ad ipſum delegatū ſubdelegantē ⁊ non ad pri- mum delegantem.⁊.l.j.§.fin. ff.quis ⁊ a quo.vide- tur innuere totum oppoſitū.ſimpliciter enim di- cit qđ quādo appellatur a ſubdelegato delegati, non appellaꝛ ad ipſum ſubdelegantē ſꝫ ad ipſum primū.Gl.iſta dat duas ſolutiones. prima vt ille leges reducanꝛ ad diſtinctionē huius.§,⁊ eſt bo- na reſponſio.nam per hanc reductionē etiam ipe leges reducunꝛ inter ſe ad concordiam vt prima lex procedat qn̄ delegatus cōmiſit non in totum. ſed quia ille leges nō diſtingunt an in totum vel in partē fuerit facta cōmiſſio.ideo glo.nō confiſa de hac ſolutiōe dicit alternatiue tamē,ꝙ eſt aliud ſecundū leges.Sꝫ per han reſponſionē non redu cunꝛ ille.ll.ād concordiam inter ſe.⁊ legiſte vario modo dicunt.Bart.inter cetera ibi dicit qđ pri- ma.l.loquitur in delegato principis.ſecūda in de legato inferioris:vt ſic magis deferatur prio q̄ ſcđo.Sed contra hoc dictum eſt tex.hic loquitur

Zacharias.
a ¶Vel preter ſeu vltra.no.Car.di ſtinguēdo tn̄ i forma tradita a iure vel ab hoīe.in cle. j.q.xxx.đ deci.In no.i.c.cū dilecta. ſ.de reſcri.⁊ alex. in.l.cū lex.ff.de fi deiuſ.Sed ego li mitarē ꝓcedere hoc dictum ſi forma ſit tradita cū ptāte alicui n̄ ha bēti ptātē ꝙ tunc ꝓcedat dictū iſtiꝰ ſecꝰ ſi tradita eſt forma habēti ptā tē faciēdi ſine forma.gl.eſt ſing. in cle.j.ſecundū car. ibi:in pri.⁊.q. vij. de iure pa.
Anto. Franciſ.
¶Circa dictionē vltra.dicas ꝙ reguꝛr ſtat icluſiue vt ſi legaꝛ vinū vltra dolia ſeu vaſa videꝛ ēt legata vaſa,vt no.Bar.i l.cū ita.i vlti. q.ff. de do.pre.p quo eſt tex.i.l.ſi vltra. C.de fideic.⁊ viđ tex.in.c.raynutiꝰ. in ver.vltra dotē. de teſta.⁊ viđ gl. in cle.j.in v̄.furē. de vſu.⁊ viđ bal. in.c.j.i.§.i.i.j.colū. de duo.fra.de no uo bn̄ſi.iueſ.i vſi. feu.⁊ hꝛ per bar.i l.celſus.in vlt.co. ff.de vſuca.⁊ per pau.de ca.in ɔſi. cxj.inci.ſup p̄mo queſito.vbi dicit ꝙ ē dictio repetitiua ⁊ viđ.d.Car. in cle.ij.de magi. vbi dicit ꝙ dictio vltra excludit maiorem ſummā nō minorē.⁊ vide etiā p Inno.⁊.d.abb. in.c.litere.in vlti. col.de dila.
Sebaſti. Sapia.
b ¶Delegationis. De veritate huiꝰ articuli viđ alex. ⁊ Iaſ.i.l.a iudice. C.de iudi.vide ēt d.Abb.in.§.ſi vero.in gl.in v̄. nec poteſt.j.eo.

a ⁂Sebaſti. Sapia. ⁋Principis vide Alex.in.l.j.ff.de dã.infe. vbi fa
cit regulã ꝙ nõ eſt idẽ de iure ciuili qd de iure canonico: poſtea tenet
qd eſt idem ꝛ dicit ꝙ iſta eſt communis opi.

b ⁂Sebaſti. Sapia. Ad papã. Vide oĩno.d.Abb.in.c.cũ bertoldus in
vlt.col.de re iud.vbi ẽt Fel.circa fi.vid etiã aliã limitationẽ ad hunc
tex.ꝗ̃ ponit gl.et
doc.in.§.ſi vero.j.
e.per illum text.
Zacharias.

c ⁋Recuſari non
põt. Ex cã tñ ſic
etiã d iure canon.
vt not.plene.c.cũ
olim.j.eo.ꝛ gl.i.c.
ad hec.ſ.d reſcri.
ꝙ ego amplio ẽt
ſi eſſet datus pro
prio motu ſm.d.
philip.frã.i.c. po
ſtremo.q.vij.d ap.
Antonius Frãſ.
⁋Tu addo circa
hoc quãdo iudex
eſt dat⁹ motu ꝓ
prio.q2 iſta clau
ſula mot⁹ ꝓprij ñ
tollit defectũ per
ſone ꝛ ita delega
tus cũ hac clauſu
la poterit illegiti
ma cã recuſari vt
eſt not.gl.in cle.ſi
Ro.in ver,quãto
cunqꝫ.de prebẽ. ꝛ
vide Jo.an.ꝛ cal.
in cle. cũ dilect⁹.
de iure pa.ꝛ vide
Car.in cle.ij.de ꝑ
bẽ.qui dicit ꝙ lꝫ
talis clauſula tol
lat ſubreptionẽ.
tamẽ nõ ampliat
gratiam nec ledit
ius tertij nec idu
cit diſpenſationẽ
alicuius inhabili
tatis:vt per.d.de
Ro.in dec.xxiiij.
ꝛ i deciſi.ccccxlv.
inci. mot⁹ ꝓprij⁹.
in antiqs. de cui⁹
clauſule materia
vid que ple.habẽ
tur i.c.ſi motu ꝓ
prio. de reſcript.

⁂Sebaſti.Sapia.
d ⁋Determinatio
nẽ. Faciũt not.p
Bar.i.l.ſodales.
ff.de colle.illi.ꝛ in
l.j.§.ſi quis in ap
pellatiõe.ff.d ap.
ꝛ multa cumula
ta per mod. in.l.
imperiũ.ff.de iu
riſdi.om.iud.vbi
tradunt an ꝛ quã
do magis dignũ
trahat ad ſe min⁹
dignum.

a enim in delegato principis[a]:ꝛ ideo tene primã ſo
lutionẽ q2 promptũ eſt iura iuribus concordare:
nec de facili debemus inducere diuerſitatẽ inter
leges ꝛ canones ſꝫ vnũ ius debet iuuari ꝛ ſupple
ri ꝑ aliud.xx.di.ſi in adiutoriũ.facit tex.ſ.e.in prin.
nã ꝛ rõ neceſſario cõcludẽs militat ꝓ deciſiõe hu
ius tex.nã ſi cõmiſit in totũ nõ remãſit apud eum
iuriſdictio cũ iuriſdictio delegata nõ ſit radicata
in perſona delegati ſꝫ delegãtis:vt in.c.ſane.ſ.eo.
vnde cum deſijt eſſe iudex nõ debet ad eũ appella
ri:ſecus ſi cõmiſit nõ in totum q2 tũc iuriſdictio re
manſit penes eũ.ꝛ ꝓ parte eſt deriuata in ꝑſonã
5 delegati. ⁋†In gl.i v.ſi cã.ibi:alij ꝯ dicũt.ꝛ hanc
opi.tꝫ Hoſt.vt tũc.ſ.ſit appellandũ ad delegatũ
qñ ſibi fuit cõmiſſa cã appellatione remota ꝛ ipſe
ſubdelegauit non in totũ vt tunc nõ poſſit appel
lari ad papã virtute clauſule.ꝛ videꝛ pria frõte ꝓ
babilis opi.ſed ꝯriã opi.quã ponit hic gloſſ.tenet
Jo.and.ꝛ cõiter doc.ſe.vt nõ obſtante ꝙ illa cau
ſa ſit ſibi ſimpliciter cõmiſſa nihilomin⁹ ſit ad eũ
appellandum hoc videtur probari.in.c.ſi delega
tus.j.e.li.vj.vbi nihil diciꝛ de iſta clauſula ꝛ poni
tur diſtictio de qua hic.ad idẽ.c.cũ te.ſ.eo.tenẽdo
hanc lect.q eſt cõis:habes caſum i quo nõ põt ap
pellari ad papã omiſſo medio.ꝛ rõ huius deciſio
nis eſt q2 delegatus in hac cã repreſentat perſonã
pape vñ cũ appellans habeat iudiciũ pape para
tũ in ꝑſonã delegati fruſtra appellaꝛ ad ipm pa
pã.q2 aut appellaꝛ ad eũ vt alteri ſubdeleget ꝛ in
vanũ laborat cũ habeat hic delegatũ. aut vt pa
pa eidẽ cõmittat:ꝛ tunc magis fruſtra cũ ex pria
cõmiſſiõe hoc poſſit.Et ex his ifero ꝙ a ſubdele
gato delegati alteri⁹ ꝗ̃ pape põt appellari ad pa
b pã[b] omiſſo medio:q2 ceſſat ratio predicta cũ non
habeat hic iudiciũ pape.ꝛ pro hoc ſecundo intelle
ctu facit iſte tex.in ver.vt parcatur laboribus ꝛ ex
penſis ꝛc.vnde nõ fundat ſe ſuper virtute clauſu
le ſed ſuper laboribus partium ꝛ expenſis.

1 ☞Delegatus pape ꝛ eius ſubdelegatus nõ po
teſt recuſari ſine legitima cauſa, licet ſec⁹ ſit de iu
re ciuili.
2 Recuſatio iudicis coram quo eſt probanda.ꝫ.

Quem vero. Cõtinuaꝛ poti⁹ ad
†§.verũ ꝗ̃ ad.§.prece
dentẽ:nam ibi fuit dictũ ꝙ ad hoc vt nõ poſſit re
cuſari ſubdelegatus ſeu auditor deputãd⁹ eſt cũ
partium ꝯſenſu.Sed ne crederet aliquis ꝙ de ne
ceſſitate eſſet requirẽdus partiũ cõſenſus ſubijcit
hic papa iſtũ.§.ꝛ hoc dicit i ſumma.Auditor da
tus ſine partiũ cõſenſu recuſari poteſt vt ſuſpect⁹
nõ tamẽ ſine cã. ⁋Caſus literalis. In prox.§.vſ.
ꝓ eo ꝙ mãdati fines excedat vel merito ſit ſuſpe
ctus.ꝛ alio.§.verũ.dixit niſi mãdati fines excedat
vel merito ſit ſuſpect⁹.vnde ne valeat recuſari ꝓ
uide ſtatuimus:vt de partium detur vel recipiaꝛ
aſſenſu.per hoc videbaꝛ quod ſimplr poſſit recu
ſari niſi datus eſſet de cõſenſu partiũ neutra par
tiũ poterit recuſare niſi corã delegato iuſtã recu
1 ſationis cãm oſtendat.Ber. ⁋†No.i.ꝙ non ſolũ
delegat⁹ pape ſine cauſa legitima recuſari nõ po
c teſt:[c] vt in.c.ſuſpiciõis.j.eo.ſed etiã ſubdelegatus
delegati pape.qd clarius ꝓbaꝛ.j.eo.in.§. eius.er
go idẽ procedit nõ ſolum cũ cõmittitur articulus
iuriſdictionalis:ſꝫ etiã ſi cõmittitur nudum mini
ſterium ꝛ in hoc no.vnã differentiam inter ius ca
nonicũ ꝛ ciuile.nam de iure ciuili recuſatur dele
gatus etiã principis licet nõ ꝓbetur recuſatiõis
cauſa:ſed ſatis eſt vt recuſatio nõ appareat calũ
nioſa.iuxta ea que habẽꝛ ꝛ notantur.in.l. apertiſ
ſimi.ꝛ.l.cũ ſpãlis.C.de iudi.ſecus autẽ eſt de iure
canonico q2 ſemꝑ exigiꝛ vt probeꝛ legitima recu
ſatiõis cã:vt hic ꝛ in.d.§.eius.ꝛ in.d.c.ſuſpicionis.
2 cum ſi. ⁋†Item no.hic tex.apertũ ꝙ ſupra plu
ries fuit col lectũ ꝙ etiã ſimplex auditor põt recu
ſari vt ſuſpectus.Corã quo vero debeat ꝓponi ꝛ probari illa recuſa
tio ꝯ auditorem ſeu ſubdelegatũ.dicit Hoſt.ꝙ ꝓponenda eſt corã au
ditore ſeu ſubdelegato ꝛ probãdo corã delegato ipſo delegãte:ꝛ iſte eſt
caſus in quo recuſatio nõ probaꝛ corã arbitris ſed corã ipſo delegã
te. Itẽ eſt ſi recuſaꝛ delegatus ordinarij vel vicarius epi vt ꝓbatio ſu
ſpicionis debeat fieri corã ipſo ordinario ꝛ epo ꝛ iſta ꝓbantur in.c.ſi ꝯ
3 vnũ.j.eo.li.vj. ⁋†Sed dubiũ eſt qd ſi delegatus ſubdelegauit in totũ
ꝛ ille ſubdelegatus recuſaꝛ nunqd probabiꝛ corã delegato.dubium fa
cit:q2 ex quo ſubdelegauit in totũ non remãſit apud eũ iuriſdictio:ꝛ ſic
vꝛ ꝙ debeat aſſumi arbitri:vt in.d.c.ſuſpicionis.Inno.ſentit oppoſi
tum,q2 ex quo delegatus non incepit exercere iuriſdictionẽ nõ vꝛ effi
caciter in eũ iuriſdictio trãſmiſſa:vñ cũ adhuc re integra poſſit reuoca
ri per delegatũ:vt in.c.quãuis.j.eo.li.vj.merito dicunt ꝙ debet ꝓbari
corã iſto delegato.ꝛ ꝓ hoc facit q2 remoto ſubdelegato iuriſdictio re
dit ad ipſum delegatum ergo ad eũ ſpectat cognitio.arg.d.c.ſi ꝯ vnũ.
Sed quero q2 iſte tex.ſolũ loquiꝛ in ſubdelegato ſi de
putatur delegatus ad actũ iuriſdictionalem nũquid poſſit ſubdelega
re ſine cõſenſu partium.dic ꝙ ſic eadẽ ratione.ꝓ hoc facit qd no.in.c.ſi
qs contra clericũ de fo.cõpe.nã cum delegatus habeat a lege vt poſſit
ſubdelegare nõ teneꝛ in exercendo ius ſuum habere cõſenſum partiũ
q2 nemini facit iniuriã qui vtitur iure ſuo:vt in.c.cũ eccleſia.de ele.ꝛ ꝓ
hoc qd no.j.in.§.ſeq. ⁋In glo.in verbo ſi non poſſunt:ꝛ idem dico in
ordinario volente delegare per.l.vnicam.C.qui pro ſua iuriſd.ꝛ ꝓ.c.vt
litigantes.de offi.ordi.lib.vj.

1 ☞Delegatus non põt ſubdelegare appellatione remota licet ipſe
fuerit delegatus cum dicta clauſula.
2 Subdelegatus a delegato principis non cenſetur delegatus ꝑncipis
ꝛ ideo non poteſt iterum ſubdelegare.
3 Surrogatũ nõ ſapit aliqñ naturã illius in locum cuius ſurrogatur.
4 Vn⁹ ex duob⁹ dlegatis a papa ſi fuerit ſubdelegat⁹ a ſuo collega erit
in eadẽ cã delegatus ꝛ ſubdelegatus:ꝛ reſultabit effectus de quo hic.
5 Juriſdictio ordinaria ꝛ delegata ſi ſimul cõcurrãt cenſetur dignior de
legata ad effectum,de quo hic.8.
6 Delegatus principis non poteſt dare poteſtatẽ ſuo ſubdelegato ſub
delegandi.
7 Jura habentia plures intellectus debẽt intelligi ſm intellectum ma
gis dubitabilem.

1 **Si vero.** ⁋†Si vn⁹ ex duob⁹ dlegatis principis cũ clau
ſula appellatiõe remota ſubdelegat alteri acce
ptãti nõ põt acceptãs ſubdelegare nec appellatiõe remota procedere
quod tñ ante acceptationẽ poterat.ꝛ ſi ab iſto fuerit appellandum ap
pellabiꝛ ad papã ẽt ſi fuerit ſubdelegatus ꝛ nõ in totũ.h.d.ſm intelle
ctũ veriorẽ.Et cõtinuaꝛ iſte.§.ad.§.porro.Nã ibi ꝓſecut⁹ fuit autor qñ
appellaꝛ ab vno delegato hic qñ fuerũt duo delegati ꝛ vnus commiſit
alteri vices ſuas. ⁋Caſus literalis.Dictũ eſt.ſ.in.§.nos autẽ.qd dele
gat⁹ a papa cui cã cõmiſſa eſt ap.remota põt cõmittere alij vices ſuas
ꝛ põt cognoſcere appellatione remota.In.§.iſto oſtendit ꝙ illud non
eſt gñaliter verũ hoc mõ.duo ſunt a principe delegati appellatiõe re
mota vnus committit alteri vices ſuas,iſte qui recipit iuriſdictionẽ a
cõſocio ſuo delegatus eſt a papa appel.remota:nõ tamen põt alij cõ
mittere vices ſuas nec ꝓcedere appellatione remota ꝗ̃uis dicaꝛ in li
teris ꝙ alter i cã ꝓcedat ſine reliquo appellatiõe remota ſi nõ pñt am
bo pariter intereſſe:ꝛ redditur ratio,q2 ꝙ põt ex iuriſdictiõe ſibi a ꝑn
cipe delegata:nõ põt cũ iuriſdictione a cõdelegato cõmiſſa.vñ in hoc
caſu: ſi appelleꝛ ab iſto ad papã eſt appellandum nõ ad delegatũ pro
pter rationẽ ſuperius aſſignatam:vt.§.porro. q2 totam iuriſdictionẽ
2 conſocius ſibi cõmiſit.Ber. ⁋†No.j.bonã limitationẽ ad iura dicen
tia ꝙ delegatus inferioris a principe non põt ſubdelegare:vt in.c. cũ
cauſam.j.de appel.ꝛ in.l.a iudice.C.de iudi.ꝓcedũt eñ illa iura etiã in
ſubdelegato delegati principis,q2 non trãſiuit in cõmiſſiõe priuilegiũ
ꝙ hꝫ a lege vt ſubdelegare poſſit:ꝛ ſic delegatus principis amittit in
commiſſione priuilegiũ:ꝛ ſic vꝛ illud priuilegium perſonale ꝙ ꝑſonã
ſequitur ꝛ extinguiꝛ cũ ꝑſona vt in regula priuilegiũ.lib.vj.Itẽ proce
dunt iura illa ẽt in eo q eſt ꝓ pte delegatus principis ꝛ ꝓ pte delega
tus inferioris vñ rõne partis delegate ab inferiore nõ põt ſubdelega
re totã cauſam.ꝙ eſt bene no.Et ex hoc ꝛ ex tex.no.ꝙ delegatus ſub
delegando in totũ nõ facit ſubdelegatum cenſeri delegatũ principis
alias iſte poſſet ſubdelegare.ꝛ ſic habes hic caſum ꝙ ſurrogatus in lo
cum alterius non per oĩa cenſeꝛ iure ſurrogantis.vñ vt vides ſubdele
gatus delegati principis nõ hꝫ priuilegium ſubdelegãdi quemadmo
3 dum hꝫ ipſe principis delegatus vt in.c.ꝓxi.in prin. ⁋†Item not. qd
delegatus principis non poteſt ſubdelegare cum clauſula appellatio
ne remota lꝫ ipſe fuerit delegatus cũ dicta clauſula.vꝛ eñ ꝙ illud fue
rit priuilegium ꝑſonale.princeps eñ cõfiſus eſt de ꝑſona ſui delegati
ꝙ non aliter iudicaret ꝗ̃ ipſe ideo forte appoſuit illã clauſulam appel
latione remota.ideo hoc priuilegium non eſt trãſmiſſibile in ſubdele
4 gatum.facit qd habetur in ſimili in.l.vnica.C.de ſen.ꝑfec.pre. ⁋†Alti
mo no.ꝛ tene menti ꝙ compoſitum ex diuerſis ſpeciebus nõ habẽs ꝑ
d ſe certam naturam ſeu determinationem:[d] qñqꝫ recipit naturã vnius:
qñqꝫ alterius ex ſpeciebus ex qbus componiꝛ.nã vt hic vides in perſo
nam iſtius

nā iſtius college cōcurrunt iuriſdictiones diuerſe ſpeciei.ſ. iuriſdictio
delegata ⁊ ſubdelegata.⁊ hoc caſu ꝓpoſito cenſet̄ qn̄qꝫ ex toto iuriſdi-
ctio ſubdelegata vt quo ad actū procedēdi appellatione remota:⁊ quo
ad facultatē ſubdelegādi.qn̄qꝫ cēſetur tota delegata ab ipſo principe,
vel reſpectu appellationis interponēde.nā appellatur ab iſto ad prin-
cipē omiſſo ſubdelegāte ac ſi tota iuriſdictio eſſet delegata ab ipſo p̄n-
cipe:nō autē pōt ſubdelegare nec appellatione remota ꝓcedere: ac ſi
5 tota iuriſdictio eſſet ſubdelegata.¶ †Et hoc facit ad multa.⁊ vr̄ opti-
me cōcordare.c.ꝑ hoc.de here.li.vj.vbi dr̄ ꝙ ſi ep̄s iure ordinario ꝓce-
dit cū inquiſitore heretice prauitatis qui eſt delegatus dꝫ in diſcordia
eorū adiri papa ac ſi tota iuriſdictio eſſet a principe delegata:ita qd̄ iu
riſdictio partiū ordinaria trahit̄ ibi ad naturā delegate q2 delegata di
a gnior^a ꝓpter reuerentiā delegātis.Et ex illo tex.⁊ iſto infero ꝙ ſi cōtin
git appellari ab ep̄o ⁊ inquiſitore ſimul procedētibus nō eſt appellan-
dū ad metropolitanū ep̄i:ſed poti⁹ ad ipſum papā.Sed quero cur va-
riatur hec iuriſdictio in iſto tex.q2 vt dixi quādoqꝫ cenſet̄ tota delega-
ta qn̄qꝫ ſubdelegata.Sol.dicit Hoſt.ꝙ quatenus preiudicat honori ⁊
iuri ipſi⁹ delegati cenſet̄ tota ſubdelegata:q2 ex acceptatiōe college in
ficit̄ tota iuriſdictio ſua:ſꝫ reſpectu iuris ſuperioris qd̄ verſat̄ in appel
latione interponēda debet tota cēſeri delegata ne ex facto delegati pre
iudicet̄ iuri ipſius ſuperioris.vel dic ⁊ aliter qd̄ aſſumit hic totū cōpo-
ſitū naturā alterius ſpeciei ſm̄ ꝙ iuri minus derogat̄.nā ſi appellaret̄
ad ſubdelegantē reſultaret magna abſurditas q2 ſubdelegans cogno-
ſceret de facto ſui college: cū tn̄ par in parē nō habet imperiū : vt in.c.
innotuit.s.de elec.⁊ appellatio debet interponi ad maiorē nō autē ad
parē:vt in.c.ij.de cōſue.li.vj.ſed ꝙ ad papā appellet̄ nullū abſurdū ori-
tur:reſpectu vero facultatis ſubdelegādi cenſet̄ tota ſubdelegata:q2 ſi
diceremus ꝯtrariū ſequeret̄ abſurdū ꝙ ſubdelegata iuriſdictio poſſet
ſubdelegari.nulla autē abſurditas ſequitur ſi delegatus nō vtitur ſuo
priuilegio in actu ſubdelegādi.⁊ idē dic reſpectu clauſule:appellatione
remota.¶ In gl.in ver.vices ſuas.ibi totū cōmiſiſſe videtur.no.bene
gl.⁊ idē tenet Inn.⁊ pro hoc facit q2 indefinita equipollet vniuerſali:vt
in.c.vt circa.de elec.lib.vj.⁊ in.l.ſi.ff.de vin.tri.⁊ oleo le.⁊ in.c.q2 circa.de
pri.¶ In gl.in ver.nec pōt.in fi.dicit Inn.ꝙ hec gl.eſt cōtra tex.ideo
delenda forte.nā hic in text.dicit̄ clauſula iſta perdit virtutē ſi delega-
tus ſubdelegat alteri vices ſuas nec videtur qd̄ etiā hodie aliquid ope
retur.⁊ dic ꝙ operatur virtutē ſuam reſpectu cuiuſlibet appellationis
que a iure nō approbat̄:vt in.c.paſtoralis.de ap.⁊ dic vt ibi plene dixi.
¶ In gl.in ver.nec cauſam.ibi,ſed illa nō tenet:dic melius qd̄ ibi dele
gatus inferioris ſubdelegauit articulū nō iuriſdictionalē qd̄ poteſt: vt
dixi.s.in prima parte huius.c.¶ In ea.glo.ibi.c.qd̄ in dubijs.reſpōde
ad hoc cōtrariū per id quod dixi poſt vltimū notabile. nam quādoqꝫ
maius dignū trahit ad ſe minus dignū qn̄qꝫ ecōtra ſm̄ ꝙ minus iuri
preiudicat:⁊ in hoc tene mēti iſtū tex.¶ In eadem gl.ibi,de pig.ex li
teris.dicit Jo.and.ꝙ iſta iura contraria loquūtur de honore annexo
rei:ideo tranſit cū ipſa re.ſꝫ de honore ſeu priuilegio perſonali dicēdū
eſt,vt no.in regula priuilegiū.de regu.iur.lib.vj.Et ex his v̄bis ſentit
Jo.an.⁊ bene ꝙ poteſtas ſubdelegādi eſt priuilegiū ꝑſonale.qd̄ vide-
6 tur probari.j.c.proximo.in prin.¶ †Et facit hoc optime ad id qd̄.s.
dixi.in.§.porro.vt delegatus principis nō poſſit ſuo ſubdelegato dare
b poteſtatem ſubdelegādi^b quia priuilegium perſonale extinguitur cū
perſona ⁊ perſonā ſequitur:vt in dicta regula priuilegium.⁊ ſic nō pla
cet contraria opi.quā ipſe ſentit in.c.is cui.j.eo.titu.lib.vj.vbi hoc ple-
ne videas.¶ In gl.in ver.ſi nō poſſunt.ibi:patet ex iſto.§.ſꝫ certe hoc
nō patet expreſſe:nam hic non dicit̄ qd̄ iſte qui delegauit fuit impedi
tus.ſꝫ facit tex.j.c.ij.in eo ꝙ dicit ꝙ ex ſola iuriſdictiōe a p̄ncipe ſibi de
legata potuiſſet iſte ꝓcedere quaſi clauſula impedimēti fuerit puriſi-
cata:⁊ ſic intelligēdo procedit opinio glo.¶ In eadē glo.ibi:ſed que-
ritur vtrū delegatus:hec particula vſqꝫ ad ver.ſed pone:hodie eſt ex
pedita per.c.quāuis.j.eo.li.vj.vbi approbatur opinio huius glo.⁊ dic
vt ibi.¶ In eadē gl.ibi:ſed pone.hec gl.vſqꝫ ad finem videt̄ deciſa in
tex.ſecundū vnum intellectū qui videt̄ ſatis recipiēdus intelligēdo ſci
licet qd̄ alter ſubdelegauit nō in totū.nā ſi ſubdelegaſſet in totū indu-
7 bie erat appellandū ad papam.per.§.porro.s.eo.¶ †Et iura habētia
plures intellectus debent intelligi ſecūdū intellectū dubitabilē:vt in.l.
j.ad fi.ff.ad municipa.⁊ in.l.qd̄ labeo.de carbo.edic.facit.c.cū in iure.j.
eo.⁊ pro hoc intellectu videt̄ hodie hic tex.in.c.ſi duo.de offi.dele.in.vj.
qn̄ delegatus cōmiſit extraneo vices ſuas.eadē tamē ratio eſt ⁊ fortior
quando cōmiſit college quia fortius eſſet permittēda appellatio ab ex
traneo q̄ꝫ a collega.hec vr̄ communis opinio doct.lꝫ quidā cōtra.Ad
uerte tamē in eo qd̄ gl.incidēter dicit qd̄ a metropolitano appellat̄ ad
conciliū prouīciale cui preeſt ip̄e metropolitanus:vt in.c.ſicut.j.de ac-
cu.dicit enim Hoſt.ꝙ hoc dictum nullo iure probatur.nam.c. multis.
alleg.in gl.hoc nō probat.licet enim conciliū prouinciale ſummarie co
gnoſcat de crimine metropolitani nō tamen vt ipſe teneatur ſed vt re
ferat ſuperiori:vt probat̄ in.c.graue.ver.metropolitani.j.de preb.⁊ no
tabis bene hoc dictū qd̄ ſatis mihi placet.nā appellatio ſinglariter eſt
interponenda ad ſuperiorē:ſed cōciliū prouinciale nō eſt ſupra metro
politanum cum ipſe ſit caput illius cōcilij.Et in eo qd̄ gl.etiā dicit qd̄
ab ordine decurionū.i.eorū qui p̄ponebātur regimini ciuitatis appel

c labatur ad preſidē^c vide caſum ꝯſimilē in.c.a col-
latione.de ap.lib.vj.ſed nō faciūt iſta ad caſum no
ſtrum.¶ †In gl.in ver.ad primū.ibi:q2 in totum
cōmiſit:aduerte q2 gl.nō videt̄ recordata d̄ eo qd̄
dixerat in gloſſ.magna.nā ibi voluit ⁊ melius qd̄
ꝓpter illā miſturā iuriſdictiōis delegate ⁊ ſubde
legate dꝫ appellari ad primū ſubdelegātē lꝫ ſub-
delegauit pro parte ⁊ ideo tene ꝙ ibi dixi.⁊ ꝑ in-
tellectu facit tex.in ver.lꝫ aliquib⁹.Et ad text. hic
in fi.dum dicit propter rationem ſuperius allega
tā dic ſm̄ Jo.an.ꝙ habuit reſpectū ad rōnē aſſi-
gnatā in iſto.§.per caſum cōuerſum.nā quēadmo
dum cenſet̄ ſubdelegata tota quo ad impediēdā
ſubdelegationē:ita cenſet̄ tota delegata quo ad
appellationem interponendam ad ſuperiorē per
rationē ſuperius allegatā.⁊ hoc tenet:licet aliud
ſenſerit glo.ſequens.

1 ☞ Delegatus pape poteſt ſubdelegare partem
cauſe irrequiſitis partibus.
2 Subdelegatus delegati pape non poteſt recuſa-
ri ſine legitima cauſa.
3 Subdelegatus ſi recuſetur an iuriſdictio reuerta
tur ad delegantem.
4 Attentata poſt appellationem legitimam ab in
terlocutoria ſunt ipſo iure nulla.

Eius ergo. Iſte.§.ſeu verſi.decidit
qōnē p̄ncipalr̄ propoſi
tam ⁊ hoc intendit.Si delegatus pape ſubdele-
gat nō in totū pars a ſubdelegato nō poterit ap-
pellare ex eo qd̄ datus ſit ſine ſuo conſenſu.pōt tn̄
recuſari oſtēdendo cām iuſtam coram delegato:⁊
tunc delegatus diffiniet.a quo etiā ſi noluit recu
ſationē admittere licite appellat̄ ad papā.h.d.vſ-
que ad fi.⁊ ſic decidit tres caſus.ſcd̄s ibi:q ēt. ter-
tius ibi: ꝙ ſi.¶ Caſus literalis.Hic reſpondet ſe
cunde qōni ex his q̄ dicta ſunt concludit papa di
cens ꝙ appellatio illius q appellauit ad papam
occaſione conſtitutionis Inn.ꝓ eo ꝙ ſubdelega
ti iſti dati nō fuerant de conſenſu illius nō valuit
nec debuit impedire quominus ꝓcedent audito-
res niſi primo corā ipſo delegato iuſtā cām recuſa
tionis oſtenderent ſi ⁊ tanq̄ꝫ ſuſpecti fuiſſent meri
to recuſati.delegatus pape nihilomin⁹ debuit in
cā ꝓcedere ac eam terminare:ſed ſi delegatus iu-
ſtam cām recuſationis nollet admittere allega-
tam cōtra ſubdelegatū licet cōpellebat illū audi-
re corā ſuſpectis a tali grauamine licite potuit
appellare.⁊ qcqd factū eſt poſt illā appellationē
dꝫ in irritū reuocari.hāc cōcluſionem ſumit ex tri
bus.§.primis.ex.§.porro.in p̄n.vbi dicit ſi appel
letur ab eo cui mediū cauſe.ex.§.ſi vero.vbi idem
dicit a cōtrario ſenſu ſi non cōmiſiſſet vices in to-
tum appellādū eſſet ad delegatū.Et ex.§.q vero.
1 vbi dicit ſi delegat⁹ ⁊c.Ber.¶ †No.j.quod dele-
gatus pape poteſt cām ſubdelegare etiam ꝑ par
te ptiū ꝯſenſu minime requiſito.ad idē.s.e.§. quē
2 vero.¶ †No.ij.ꝙ etiā ſubdelegatus delegati nō
poteſt recuſari niſi ꝓbet̄ iuſta recuſationis cauſa,
3 de qua dixi in.d.§.quē vero.¶ †No.iij.quod recu
ſato ſubdelegato iuriſdictio redit ad ipſum dele-
gatū ſubdelegantē:qd̄ in dubio ꝓcedit qn̄ ſubde-
legauit nō in totū ꝓut hic contingit.Quid ſi ſub
delegaſſet in totum puto diſtinguendum ꝙ ſi re-
integra recuſet̄ iuriſdictio redit a ſubdelegato ad
ſubdelegātem:ſecus ſi recuſetur ex cā ſuperuenie
ti poſtq̄ꝫ īcepit vti iuriſdictiōe.ad hoc adduco.bo.
tex.in.c.quamuis.j.eo.lib.vj.¶ Item not.practi-
cam appellandi a iudice ſuſpecto.nā primo debet
proponi recuſationis cā ⁊ ſi nō admittitur poteſt
interponi appellatio:quia tunc iudex grauat in
4 non admittendo legitimam recuſationē.¶ †Vl
timo no.⁊ tene menti quod attentatum poſt ap-
pellationem ab interlocutoria eſt ipſo iure irritū
⁊ inane.⁊ hoc ſi appelletio fuit legitima ratio eſt
quia per appellationem legitimam ſuſpenditur
iuriſdictio iudicis:vt in.c.ſi a iudice.de ap.lib.vj.⁊
ſm̄ iſta intellige.c.non ſolum.e.tit.lib.vj.vbi dicit̄
quod attentata poſt appellationem ab interlocu
toria pendent ex futuro euentu.nam dicūtur pen
dere quo ad nos q ignoramus an appellatio fue-

a ¶ Dignior.adde
ꝙ id̄ ſi cā ꝯmittit̄
clerico ſimul ⁊ lai
co appellat̄ ad ſu
periorē clerici.vt
dicit Alex.conſi-
lio.lxxvj.
Anto. Franciſc.
¶ Circa h̄ ꝙ ap
pellet̄ ad ſuperio
rē clerici,facit q2
magis dignū at-
trahit ad ſe min⁹
dignū:vt in.c.aq̄.
de ꝯſe.eccle.vel al
ta.pro q̊ vide pul
chrā deciſ. Bar.
in.l.p̄cipim⁹.in.§.
eodē obſeruādo.
C.d̄ ap.vbi dr̄ qd̄
ſi cleric⁹ ⁊ laicus
ſunt obligati ea-
dem obligat. qd̄
cā ēt reſpectu lai-
ci dꝫ agitari corā
iudice eccl̄iaſtico
ꝓpter adiunctio
nē clerici q eſt ma
gis dignus laico.
Zacharias.
b ¶ Ptātē ſubdele
gādi.ita no. alex.
in rub.ff.de offic.
ei⁹.⁊ in.l. more.et
ſeq.col.iij.ff.de iu
riſ.om.iud. Joā.
an.j.c.is cui.in no
uel.de off.dele.li.
vj.⁊ ſpec.e.ti.§.ij.
ver. ſed nunquid
ſubdelegatus.
c ¶ Ad p̄ſidē.Ad-
de qd̄ id̄ dicit ro.
ꝯſi.ccccxxi.qd̄ p̄t
appellari a ſn̄ia
pape ad ꝯciliū in
caſu ibi poſito. ſ.
cum papa ꝓfert
ſn̄iam ad relatio
nem alicuius.
Antoni⁹ Franc.
¶ An appellet̄ a
papa ad cōciliū.
Dicas ꝙ in cau-
ſis iuriſdictiōali-
bus pōt ad ꝯciliū
appellari.vt in.c.
cōſtitutū.xvj. q.j.
⁊ in.c.pe.xxviij.q.
ij.pōt etiā cōciliū
adiri ꝑ viā q̄rele:
vt eſt tex.in.c.ge-
neralis.in fi.liiij.
di.Et adde ēt qd̄
cōciliū ꝓuinciale
iudicat de factis
archiep̄i.vt ꝑ gl.
in ca.multis.xvj.
diſt.⁊ hr̄ in. c. nūc
aūt.xxj.di.⁊ in ca.
ſalonitane. lxiij.
di.⁊ vide ēt ꝑ glo.
in.c.ſi ius. ij. qd̄.
vij.vide tn̄ tex. in
c.ſicut excellētiā.
xxiij.q.iiij.vbi vi-
det̄ ꝓbari ꝙ a cō
cilio lꝫ appellare
ad ſedem ap̄licā.

Sebaſti. Sapia.
a ¶Bartol. in.l.j.
Extēde hūc text.
vt per.d.abb.in.c.
poſtoꝛalis.§.qm̄.
de reſcrip.
b ¶Jn dignitate.
pōdera bñ qꝛ de-
fert̄ dignitati ⁊ p
ſone ⁊ eqparat̄ di
gnitas ⁊ perſona
vide qd̄ alibi ſcri-
pſi d̄ elegātia per
ſone. And. barb.
Sebaſti. Sapia.
c ¶Dd̄ nobiles.vi
de tñ bald.in.c.cū
qdā.ſ.de iureiur.
vbi dicit ꝙ pꝛodi
toꝛ ēt nobilis fur
ca ſuſpēdit̄ et ita
ſeruatur in fran-
cia ſm̄ eū.vide ēt
bald.in.c.j.§.ſi qs
v̄o temerario.de
pace iur. firmā.
vbi vult ꝙ in trāſ
grediēte manda-
tū ſuperioꝛis non
ſit dr̄ia an ſit no-
bilis vel plebei'.
facit tex.i.l.deſer-
toꝛē.§.in bello.ff.
de re milita.
d ¶Decapitari.
adde late Cepo.
cōſi.gl.⁊ dicit bal.
cōſil.ccclviij.iij.li.
ꝙ pena furcarꝫ
maioꝛ eſt ꝙ̄ capi-
tis pena.
Zacharias.
e ¶Adde qd̄ ſec'
de conſuetudine
Frācie obſeruat̄:
ſuſpendunt̄ em̄ ēt
nobiles delinquē
tes:vt not. Bar.i
l.deſertoꝛem.ff.d̄
re milit.p quo et
ditio iſtius hic vi
de Jac.rebuf.i.l.
quilibet et ibi in
additio .Celii ad
ipm̄.C.de decur.
lib.x.q̄ lex facit p
dicto huius hic.
Antonius Frāc.
¶Circa hoc qd̄
hic d̄r d̄ pena fur
carū.Pꝛīo dicas
que pena dꝫ miti
gari doctoꝛi vel
ꝯſtituto in digni-
tate : vt in.l. mo-
ſchis.in fi.ff.d̄ pe.
⁊ minoꝛ dꝫ iponi
libero ꝙ̄ ſeruo.l.
ſtatu liber.de que
ſtio.l.j.et ibi not.
Barto.ff.de pe.⁊
dꝫ etiam magis
mitigari femine
ꝙ̄ maſculo etiam
i crimine leſe ma-
ieſtatis.vt in.l.qſ-
qs.in verſi.ad fe-
minas.et ibi per
Barto.⁊ Sali.C.
ad.l.iuli.maieſt.⁊

rit legitima:ſed ꝙ ad ius ſtatim aut ſunt nulla
aut valent,qꝛ qd̄ eſt certū nature:eſt certū legi.l.ſi
pꝛ.ff.de ſo.vñ declarata rationabilitate appella
tionis attentata declarantur nulla ⁊ reuocant̄ p
viā attentati.vt ibi no.¶Ultimo ſcias ꝙ glo . in
iſto.§.dicit qd̄ hic papa reſpondet ſcd̄o articulo
queſtionum nā vt hic dicit Jo.and.⁊ bñ duo fue
runt principales articuli:pꝛimus de ſolutione cō
trarietatis illarū duarū cōſtitutionū ſcꝫ Alexā.⁊
Jnn.⁊ iſte articulus ſupꝛa fuit deciſus in ver. in
tentionis.ſcd̄m articulus fuit ſuper ſolutione que
ſtiōis ⁊ facto emergentis.⁊ iſte fuit trimembris
vt apparet hic in litera.iſte text.ſatis declarat̄ ex
p̄cedentibus,ideo dicit' hic glo.ꝙ hic papa rn̄det
a toto in quātitate:qꝛ ſupꝛa decidit vniuerſaliter
materiā an ⁊ qñ poſſit appellari a ſubdelegato ⁊
ad quē eſſet appellandum.hic vero decidit caſum
particularem:ita ꝙ ex ſolutione totius infert ad
caſum particularem.

1 ¶Delegat' pape p̄t ſubdelegatū cogere ad ac
ceptādā ſubdelegationē ēt ꝯſtitutū i dignitate.4.
2 Delegatus pꝛincipis dicitur oīs ille qui nō reco
gnoſcit ſuperioꝛem.
3 Delegatus pꝛincipis cenſetur ordinarius.
5 Nobiles mitius puniuntur ꝙ̄ plebei in penis in
ferndis in perſona.
Delegatus pape poteſt ſubdelegare etiā cauſa
non ſubſiſtente.
6 Malitioſe quid actū non preſumit̄ niſi pꝛobetur.
7 Delegat' pape qñ dicat̄ ſubdelegare malitioſe.
8 Aduocatus non cogit̄ aduocare niſi in foro ſuo.
9 Coerctio maioꝛ dicitur qñ tormentatur perſona,
minoꝛ vero conſiſtit in rebus.
Partis appellatione venit dimidia niſi fuerit ad
iecta dictio aliqua.
10 Delegatus pape pōt ſubdelegare cuicunqꝫ vult
prout poterat ipſe papa.

1 Paſtoꝛalis. ¶†Delega-
tus pape niſi
malitioſe ſe exoneret ſubdelegatū cō
pellit ad ſuſcipiēdā ſubdelegationē:in
coactiōe tñ deferet ſue dignitati ⁊ pſone.h.d.vſqꝫ
ad.§.itē cū totū.¶Caſus literalis. Aliquis eſt
delegat' a principe ipſe cōmiſit alicui vices ſuas
ille non vult ſuſcipere ſubdelegatione.qſiuit eps
Heliē.vtrū poſſit illū ꝯpellere.rn̄det papa a lege
cōceſſum eſt delegato a p̄cipe ꝙ ipſe poſſit cām
cōmittere alij dūmodo malitioſe hoc non faciat:
⁊ ideo pōt cōpellere illū vt ſuſcipiat:qꝛ talis iu
riſdictio nulla videret̄ ſi coercionē aliquā nō ha
beret:tñ iudex dꝫ diligenter videre vt ſi pſonis ſu
perioꝛibus ex cā negotiū duxerit cōmittēdum in
compulſiōe dignitati deferat ⁊ pſone.H.¶Not.
i.ꝙ dlegato a p̄ncipe dat̄ priuilegiū a lege vt poſ
ſit vices ſuas alteri ſubdelegare.ſecus aūt in dele
gato inferioꝛis a pꝛincipe:vt.c.cū cām.ſ.de app.
2 ⁊.l.a iudice.C.de iudi.¶†Et intellige hic p̄nci
pem quemlibet nō recognoſcēte ſuperioꝛem ſal
tē in tempoꝛalibus vt eſt papa ⁊ imperatoꝛ ⁊ alij
reges q nō recognoſcunt hodie ſuperioꝛē in tem
poꝛalibus ad hoc.c.p venerabile.⁊ qd̄ ibi no. qui
fil.ſint legi.⁊ p Bar.in.l.j.a ff.a qui.ap.non lꝫ.et in
a l.hoſtes.ff.de capti.⁊ in.l.infamē.ff.de publi. iud.
¶No.iij.ibi:iuriſdictio.ꝙ dlegare eſt iuriſdictio
ne vti.exercet enim iuriſdictionem ille qui cauſam
ſubdelegat.concoꝛ.l.iij.ff.de iuriſ.om.iud.facit.l.
vnica.C.qui pꝛo ſua iuriſ.not.gloſſ.in.c.ſi ſubdele
3 gato.ſ.eo.lib.vj.¶†Itē no.ibi ⁊ a lege.ꝙ hec iu
riſdictio ſubdelegandi nō eſt delegata ſed ordi
naria nam iuriſdictio que datur a lege eſt ordina
ria:vt in.l.⁊ qꝛ.ff.de iuriſ.om.iudi.no. Jnnoc. in.c.
cum ab eccleſiarum.de off.oꝛ.⁊ Hoſt.ſ.eo. qñ ab
bas.Et p hoc in fero ꝙ per actū ſubdelegatiōis
nō eſt perpetuata iuriſdictio delegata circa moꝛ
tem delegantis,⁊ p hūc actū non exercuit iuriſdi
ctionem ſibi ſubdelegatā nec negotiū deſinit eſſe
integrū.ad hoc eſt tex.in.c.ſi a ſubdelegato . licet
glo.ibi aliud ſenſerit ⁊ vide qd̄ dixi in . c. gratum.
ſ.eo.¶Jtem no.ꝙ iuriſdictio regulariter hꝫ in
ſe aliquā coerctionem parū em̄ aut nihil valet ha
bitus iuriſdictionis ſine exercitio.vide tñ qd̄ legit̄
4 ⁊ no.in.c.cū contingat.de fo.cōpe.¶†Jtem not.
ibi ſi perſonis ſuperioꝛibus:qd̄ delegat' pape po
teſt cuilibet q̄licunqꝫ dignitate p̄dito vices ſuas
cōmittere ⁊ eū renuētē ad acceptādū compellere:
eſt em̄ maioꝛ oībus i cā ſibi cōmiſſa.ad hoc.ſ.eod.
5 ſane.¶†Jtem not.qd̄ in coactionibus inferen-
dis perſone dꝫ mitius agi cū exiſtētibus in digni
b tate.[b] vide ho.tex.cū glo.xxiij.q.j.qui cōtra eccl'ie
c pacē.hinc eſt qd̄ notabiles[c] ⁊ honeſtioꝛes ciues nō
dehoneſtāt̄ in vltimo ſupplicio inferendo quēad
modum ⁊ plebei.vnde ſolēt iſti fures ſuſpēdi : alij
d vero decapitari.[d] de quo vide per bar.⁊ alios in
l.capitaliū.ff.de penis.⁊ facit qd̄ ipſe no.in.l.j.ff.e.
6 ¶†Jn gl.j.in fi.hec gl.aperte non aperit inten-
tionē ſuā ⁊ videt̄ requirere vt ſubſit cā ad hoc vt
delegatus poſſit ſubdelegare.Sed cōcludo poſt
Jnn.⁊ melius ꝙ aut vult cōmittere ſubſiſtente iu
ſta cā ⁊ nō hꝫ dubiū:vt in.c.ſi pꝛo debilitate.ſ. eo.
aut nulla ſubeſt cā iuſta:⁊ tūc aut nō facit in frau-
dē alicui' ſꝫ nō vult ſe implicare litigijs : ⁊ poteſt
ſubdelegare ac etiam ꝯpellere ad ſubdelegationē
acceptādā:habet em̄ ſimpliciter a lege vt ſubdele
gare poſſit:vt in.l.vnica.C.qui pꝛo ſua iuriſdic. ⁊
ſ.eo.c.fi.item facit iſte tex.in pꝛinci. Aut malitio-
ſe vult ſubdelegare ⁊ tūc valet ſubdelegatio ſꝫ nō
pōt cōpellere renitentē,⁊ hoc ſolū voluit text . hic.
vnde illud aduerbium malitioſe,nō qualificat fa-
ctum cōmiſſiōis ſed actū ꝯpulſionis. ⁊ ſenſus eſt
qd̄ ſi malitioſe vult ſubdelegare:nō poteſt ꝯpelle
re renitētē ad acceptādū poteſt ergo ſubdelega-
re:licet non poſſit cōpellere.dicunt tamē ꝙ tenet
excōicatio lata cōtra renitētē licet renitens p̄ten-
dat malitiā niſi pꝛius appellauerit:qꝛ ſn̄ia eſt iniu
ſta cōtra ius partis nec erroꝛ eſt expꝛeſſus An au
tē ſit pꝛeſumēda malitia in ſubd elegatiōis actu.
Communis ꝯcluſio eſt qd̄ non p id qd̄ habetur
in fi.glo.opoꝛtet ergo qd̄ malitia pꝛobetur ex cō-
iecturis.ad hoc.c.ij.de renun.lib.vj.⁊.l.dolū.C.de
7 dolo.¶†Alterius querit̄ qñ dicat̄ facere mali-
tioſe.Pet.⁊ Abb.dixerūt qñ vult cōmittere ſine
cā alij qñ vult cōmittere minus perito.hec nō ap-
pꝛobant̄ a doc.nec vident̄ iuri cōſentanea.nā non
poteſt dici malitia ſi ſine cauſa extrinſeca qs vult
ſubdelegare:⁊ ideo requiritur ꝙ faciat in fraudē,
puta vt placeat vni parti cū leſiōe alterius qꝛ foꝛ
te vult amico ſuo ſubdelegare.caueat tñ a pena.
c.cū eterni.de re iudi.lib.vj.idem ſi faceret vt ipſe
non incurreret odiū partis ⁊ vt ponat ſubdelega
tum in illo periculo vel qd ſimile.¶Jn gl.in v̄ſ.
cōp ellere renitentē.in fi.dic foꝛmali' qd̄ delegat'
pōt cōpellere oēs quos potuiſſet ꝯpellere ipſe de
legās:nā gerit vices delegātis ⁊ reſpectu delega-
ti pape nullus cleric' dici pōt alterius foꝛi:qꝛ oēs
ſubſunt pape:vt in.c.cūcta per mundū.ix.q.iij.ſed
oꝛdinarius delegando nō pōt compellere:niſi ho
minē ſue iuriſdictionis:vt in.l.vnica.C. qui p ſua
8 iuriſdi.¶†Excipit gl.caſum ab vtroqꝫ dicto i ad
uocato q nō cogitur alibi ꝙ̄ in ſuo foꝛo ſuſcipere
iudiciū.Hoſti.dicit hoc p̄cedere ſi hꝫ ſalariū a pu
blico vel ſi eſt obligatus tot perſonis qd̄ nō pōt
ſuſcipere delegationē quominus veniat cōtra p
miſſionē.ſꝫ certe teneri pōt pꝛ ima opi.indiſtincte
nā p̄mia q̄ recipiūt hodie aduocati a partib' ſuc-
cedūt loco ſalarij qd̄ olim dabat̄ eis a publico vt
l.aduocati.ſiue.l.foꝛi.C.de aduo.diuer.iudi.vñ in
fauoꝛē publicū emanauit.l.ſancimus. alle.in glo.
ne aduocatus ſubtraheret̄ illi foꝛo vbi exercet ad
9 uocationis offm̄.¶†Jn gl.in ver.coerctionē ibi
maioꝛē cōtinet animaduerſionē.⁊ eſt ſenſus ꝙ du
plex eſt coerctio:q̄dā maioꝛ:q̄dā minoꝛ.Sꝫ ſi ſim
pliciter v̄bū coerctio p̄ferat̄ refert̄ ad maioꝛē ani
maduerſionē.⁊ d̄t Bal.ꝙ maioꝛ coerctio pōt dici
cū infert̄ pſone vt toꝛmētū carcer ⁊ quid ſimile.mi
noꝛ eſt cum vis infert̄ reb' vt mulctare aliquē vel
quid ſimile.Aduerte tñ iſte tex.non dicit ꝙ iuriſ
dictio ſemp hēat coerctionē ſꝫ ꝙ modici effect'
eēt ſine aliq̄ coerctiōe.vñ pōdera illō v̄bū aliqua
nā ſm̄ Ho.⁊ bñ verificat̄ in q̄libet coerctiōe quā
e tumcunqꝫ exigua p hoc vide ho.gl.in cle.vnica.[e]
de foꝛ.

ad id qd̄ hic dicit̄
de pena furcarū.
Dicas illa poteſt
iponi famoſo la-
troni etiā p vno
furto enoꝛmi:vt i
l.capitaliū.i.§.fa-
moſos ⁊ ibi p bar.
ff.de pen.⁊ vide
Cy.in aut.ſed no
uo iure.C.de ſer.
fugi.vbi dicit̄ qd̄
p vno furto enoꝛ
mi etiā de iure cō
muni poteſt quis
ſuſpēdi etiā ſi nō
ſit famoſus latro:
quod etiā voluit
Bal.in.c.j.§. iniu
ria in.ij.co.de pa.
iur.fir.in v̄ſi. feu.
Et quis dicat̄ fa
moſus latro , vid̄
bar.in.d.§.famo-
ſos.vbi dicit ꝙ il
le dicit̄ famoſus
latro q commiſit
tria furta.⁊ adde
ꝙ talis pena fur-
carū que eſt igno
minioſa pōt ipo-
ni pirate:ſacrile-
go trāſfuge reue
lāti cōcilia p̄nci-
pis:autoꝛi tumul
tus ⁊ ſeditiōis ſer
uo regis aliquē
occidenti p̄ncipi
adoꝛanti falſos
deos de qb' oīb'
vide p bal.in p̄al.
§.iniuria. Et vid̄
Ro.i cōſ.cccclxix.
vbi dicit qd̄ pena
furcarū ipoſita p
ſtatutū p pꝛo fur
to pōt p iudicem
mitigari.

Zacharias.
e ¶Ho.glo.in cle.
vnica.d̄ foꝛo.cōp.
Adde ꝙ illā glo.
que eſt in ver.aut
earū parte dixit
ibi Car.⁊ alij ſcri
ben.ſing.ad hoc
ꝙ hic dicit̄.⁊ quā
pꝛo ſing.ēt ad h̄
p̄poſitū alle. An
to.coꝛſe.fin.cxiij.i
ver.ps.qd̄ inci.lꝫ
appellatiōe ptis.

Ant. Frāciſcus.
¶Ad hoc ꝙ hic
dicit̄ de pte. Di-
cas ꝙ appellatio
ne ptis i dubio ve
nit dimidia.l.etiā
ff.de vſufru.l.de
eta.§.q iterroga-
tus.ff.de iter.act.
l.nomē.i.§.poꝛtio

nis. ff. de vb. ſig. ⁊
vide gl. in. l. ſi i rē
aliqs. ⁊ ibi p An
ge. ff. de rei vēdi. ⁊
vid gloſſ. in. l. pla
ne in. §. fin. ff. de le
gat. j. ⁊ habet per
Bart. l. ij. C. qñ et
qui. q̄r. pars deb.
lib. x. ⁊ vide do.
Cardi. in. cle. ij in
§. ſ. de eta. ⁊ qual.
⁊ per Spe. in ti. d
li. ꝯcep. i. §. iuxta.
verſi. j. eſt tñ verū
ꝙ ſi adijciat vbū
aliq, itelligit ēt d
minori pte dimi
dia: vt hic p iſtū
⁊ videt gl. in cle. j.
i pn. de fo. comp.
in verſic. aut ea p
parte. ⁊ ibi p do.
Cardi. lx. q. ⁊ ha
bet p Alex. i con.
lvi. in. ij. pte ꝯſil. ⁊
idē voluit Bald.
l. c. j. i. §. cū aūt. de
controuer. inue. ⁊
idē Bal. in. c. j. in
pn. de feu. alie. in
vſi. feud. vbi dicit
h pcedere ēt i ma
teria ſtatuti vel
conſuetudinis. tñ
Bal. in. l. ſi cū vel
in vtero. C. d teſt.
mili. in fi. vr dice
re ꝯtrū intelligē
do tex. i. l. ſi vnqꝫ.
de dona. dum
dicit pte aliquā
⁊ qnis ibi ſit ver
bū aliqua tamen
exponit id eſt di
midia. aliqñ etiā
ſignificat totum.
vt habet p gloſ. ⁊
Bart. in. l. vxori. i
princ. ff. de leg. iij.
⁊ in. l. ſi plures. ff.
de dā. infe. ⁊ vide.
per Alexā. in. l. ij.
C. de hered. inſti.
✠ Sebaſti. Sapia.
a ¶ De for. compe.
Circa illam gl. vi
de pulchre p do.
Iaſo. in. l. j. C. de
pa. vbi poſtꝗ ad
duxit ꝯcor. i ꝯtrū
adducit nouiter
text. vt ibi p eū: et
illam gl. reputat
ſing. Car. Alex.
in. c. j. de alie. feu. i
ix. q. ⁊ Gemini. in
c. ij. de deci. lib. vj.
b ¶ Delegat. Ad
de alex. cōſi. lxxv.
c ¶ Dictionis itē.
Adde Paulū de
caſt. conſi. clx.
Anto. Franciſc.
¶ Q̄uo ponat di
ctio itē: an ſit im
plicatiua vl repe
titina: vide ꝙ no. i
l. cū qrit. in. §. idē
labeo. ⁊ in. l. in re

a de fo. cōpe.ª in ver. aut earum aliqua parte, ꝙ noīe
partis intelligit de dimidia. vt in c. ij. de deci. li. vj.
Sed ſi adijcit vbū: aliq: tunc verificat in qualibet
particula: nā qlibet minima pars pōt dici aliqua
10 pars totius, ꝙ not. ¶ †In gl. in verſi. ſupioribus
in fi. ⁊ hodie delegatus pape nō pōt ſubdelegare
b niſi illis perſonis quibꝰ papa delegat:ᵇ de qbus in
c. ſtatutum. in prin. de reſcr. lib. vj. ⁊ habetur in §. in
nullo. e. ti. An autem delegatus indiſtincte poſſit
ſubdelegare perſonis ſuperioribus: puta epis: ar
chiepis. Hoſt. dicit: ꝙ de mēte tex: apparet ꝙ non
ſed oportet ꝙ ſubſit neceſſitas per tex. ibi: exigēte
neceſſitate ⁊c. dic tamen ꝙ communis ⁊ celebris
opi. habet contrarium: ⁊ ita practicatur.
1 ¶ Delegatus principis poteſt nō ſolū totā cau
ſam cōmittere, ſʒ partē: puta citationem vel filia.
2 Item: iſta dictio eſt continuatiua ⁊ geminatiua
precedentium.
3 Citatio committenda per delegatum principis
poteſt fieri per quemcunqꝫ ſibi placuerit.
4 Delegatus pape poteſt compellere omnes offi
ciales neceſſarios in cauſa expedienda.
5 Delegatus inferioris poteſt alteri committere
actum non iuriſdictionalem. ⁊ ſi voluerit accepta
re poteſt ipſum punire.
Citare non eſt iuriſdictionis.
6 Arbitri non dicuntur habere iuriſdictionem.
Argumentum de toto ad partem validum eſt.

1 **Item cum totum.** †Delegatus pape ſicut po
teſt committere totam cauſam ita poteſt citatio
nem, ⁊ punire cōtemnentē ⁊ acceptare. ¶ Caſus
literalis. Querebat vtrū delegatꝰ poſſit cōmitte
re alicui vt citet partes. rñdet papa cum totū ne
gotium cōmittere poſſit: vt dictū eſt. ſ. citationis
officiū poteſt cōmittere ⁊ punire cōteptorē. Ber.
2 ¶ †No. ſignificationē huius dictionis itē c. qñqꝫ
eīn eſt cōtinuatiua ⁊ geminatiua pcedētiū: vt hic.
3 ¶ †Itē no. ꝙ citās dr habere officiū. ¶ †Itē no.
ibi: cuilibet. ꝙ delegatus principis nō tenet citare
per nuntios publicos ordinatorū: ſed tenet ibi eli
gere nuntiū ⁊ committere cui vult hāc citationē.
4 ¶ †No. ibi: punire ꝯtēptorē. ⁊c. arg. op. ḿ Inn.
ꝙ delegatus pōt mulctare cōtemnentē ſibi pare
re: ⁊ per hūc tex. infero ꝙ delegatus pōt cōpellere
d omnes officiales neceſſarios i cauſa expediēda.ᵈ
5 facit. c. preterea. in fi. ſ. eo. ¶ Sed ⁊ quero †quid in
delegato inferioris a principe nunqd poſſit cōm
mittere citationis actū: Doc. cōiter dicunt ꝙ ſic:
ꝙ placet: qꝛ citatio quatenus exercetur p nuntiū
nō eſt iuriſdictionis ſed eſt nudū miniſteriū. arti
culū eīn non iuriſdictionalē pōt qlibet iudex com
mittere. vt. ſ. c. prox. in ver. nos autē. ⁊ ibi dixi. pro
hoc facit qꝛ arbiter nō habet iuriſdictionē ⁊ tamē
pōt citare p epiſtolā ⁊ p nuntiū. vt. l. diē proferre. ⁊
in. l. ſed interpellatur. ff. de arb. An poſſit punire
nolēte acceptare: dicūt doct. ꝙ ſic: als nullius mo
menti eſſet hec poteſtas. ⁊ facit. c. ex literis. j. eo.
¶ Ulti. querit q̄ fuit rō dubitandi hic dicit Ab
bas ꝙ ante citationē nō erat ppetuata iuriſdictio
delegata: ideo videbat ꝙ non poſſet cōpellere ad
officiū citationis acceptandū: ſed ratio decidendi
in ꝯtrū fuit qꝛ ppetuatio nō requirit quo ad facul
tatē exercendi iuriſdictionē: als nunqꝫ poſſet inci
pere iuriſdictionē. ad idē. c. paſtoralis. §. fin. de re
ſcrip. vbi ante ꝑnutationē pōt fieri ſubdelegatio.
6 ¶ †In glo. in ver. citationis. No. gl. ꝙ † in iure va
leat argumentū de toto in quantitate: ſeu de toto
ad partem. ⁊ quotidie allegatur ad hoc iſte tex. ꝙ
idē iuris eſt in toto ꝙ et in parte. ad hoc. l. que de
tota. ff. rei vendi. ⁊ hoc intellige ſi eadem eſt ratio
in parte q̄ eſt in toto: alias non valeat. arg. ad hoc
all. ho. gl. iuncto tex. in cle. ij. de re. ecc. non alie. ⁊c.
1 ¶ Clauſula appellatione remota non refragat
quin papa poſſit admittere appellationē. ⁊ nu. 3.
cui debet patere ꝙ primo commiſit cauſam ap
pellatione remota. ⁊ nu. 4.
2 Clauſula appellatione remota non habet impe
dire executionem ſententie niſi ſuperior ex certa
ſcientia admiſerit appellationem.

4 Certa ſcientia principis preſumitur de omnibus
in ſupplicatione contentis.
5 Supplicatio dꝫ facere mētionē de omni clauſula
que poſſet mouere principē ad nō reſcribendum.
6 Sententia a qua fuit appellatum an mandetur
executioni per primum vel ſecundum iudicem.
7 Remiſſio in criminalibus ad locum delicti habet
locum maxime quo ad executionem.
8 Iudex appellationis cōfirmans ſentētiam debet
appellantem in expenſis condemnare ⁊ iſtā con
demnationem poteſt vterqꝫ iudex exequi.

1 **Preterea.** †Si papa ſciēter cōmittit
appellationē interpoſitā a
ſuo delegato dato cū clauſula appellatione remo
ta iuriſdictio primi delegati eſt interim ſuſpenſa
quo ad executionē. h. d. ḿ. verū itellectū. Et ſcda
parꝰ ibi nos aūt. ¶ Caſus literalis. in. §. iſto poni
tur talis qō. Cauſa cōmiſſa eſt alicui appellatiōe
remota, iudex tulit ſententiam diffinitiuā appel
latum fuit ab illa cauſa appellationis primi iudi
ces mādauerūt alicui vt ſniam ab ipſis latā man
daret executiōi. iudex appellatiōis mādauit prio
ribus iudicibus q̄tenus nec p ſe nec p aliā ſniā illā
mandēt executiōi: qrit qd iuris: Rñdet papa ꝙ
cū ex certa ſciētia appellatiōis cām cōmittit alijs
cognoſcendā appellationē illā recipiat ⁊ reuocet
priorū iuriſdictionē vt iterim illorꝫ executio ſuſpē
dat quouſqꝫ d cauſa appellatiōis plenius cogno
2 ſcat. B. ¶ †No. j. vnū effectū remotionis appella
tionis in reſcripto: nam tollit effectū appellatio
nis vt nō habeat impedire executionē ſnie nec de
uoluere cām ad ſuperiorē niſi a tēpore q̄ ſuperior
ex certa ſciētia admiſit appellationē. ⁊ tene h mē
3 ti: qꝛ quotidie ſolet ad hoc allegari. No. ij. ꝙ †per
cōmiſſionē ſcdo factā ex certa ſciētia reuocat iuris
dictio prioris iudicis. ⁊ facit hec litera in arg. qd
appellatio extinguit ꝓnuntiatū. vt. l. j. ff. ad turpi.
Sed in ꝯtrū facit tex. ibi vt ſuſpēdat. Et ꝙ non ex
tinguit ſʒ ſuſpēdit nec ēt ſuſpēditur quo ad oēs ef
4 fectus. vide p ea q̄ dixi in. c. ſi. de ſeqſt. ¶ †In glo.
fin. ver. ex certa ſciētia. in fi. dictū gl. procedit cū cā
fuit cōmiſſa ſimpliciter: ſʒ vbi prius fuit commiſſa
appellatione remota nō valet cōmiſſio cāe appel
lationis niſi fiat mentio de illa clauſula qꝛ ſi papa
ſciuiſſet non ita de facili admiſiſſet appellationē.
vñ dꝫ admittere ex certa ſcia qñ papa fuit certifi
catꝰ de oibꝰ q̄ potuiſſent eū mouere ad cōceſſionē
denegādā. ⁊ ita ꝯiunge in effectu dicta doc. h nā
de qlibet notabili clauſula appoſita in primis lrīs
que pōt eſſe impedimētū ſecūdarū dꝫ fieri mētio
e in ſcdis: als nō dꝫ cōcedere ex certa ſciētia ᵉ ſʒ per
ignorantiā ⁊ ſurreptionē. vt no. in. c. cū dilecta. ⁊. c.
ceterū. de reſcr. ⁊. c. inter. de re iud. ¶ Sed ꝯ hoc ⁊
f ꝯ tex. op. ſi papa admiſit app. ex certa ſcientia ad
qd eſt opus ꝙ poſtea merita appellationū diſcu
tiantur prout papa mādat in fine litere. itē quare
papa nō pronūtiauit ex quo ex certa ſciētia papa
admiſit appellationē: cū de qua re qs cognouit d
ea iudicare debeat: vt i. c. cū ſup. de cā poſ. ⁊ propri.
Sol. Inn. multū inſtat ſʒ concludē breuiter ꝙ illa
vba ex certa ſciētia nō referunt ad merita cāe ap
pel. ſʒ ad ignorātiā q̄ poſſet allegari in cōmiſſiōis
actu vt puta qꝛ papa fuit priꝰ informatꝰ de cōmiſ
ſione prioris: ꝙ fuit facta cōmiſſio app. re. ⁊ ꝙ ſnia
fuit lata ⁊c. ſi antē illa verba referunt ad iſta mili
taret ꝯtrū. ¶ †Et de hac clā ex certa ſciētia. vid ꝙ
5 dixi in. c. ad hec. d reſc. nec credo ꝙ iſta vba ex cer
ta ſcia ponāt in cōmiſſiōe. ſʒ ſatis ē ꝙ per expſſa in
lrīs cōmiſſionis appareat ꝙ papa ex certa ſcia fe
6 cit. ¶ †In gl. fi. no. hāc gl. ad quā quotidie fit re
miſſio cū querit ad quē ptineat executio ſnie ſi fuit
appellatū vtrū ad primū vel ad ſcdm.ᶠ ⁊ quāqꝫ gl.
multū vacillet poſtremo tñ tʒ vt exequat ſcdſꝫ p
mus: qꝛ actio i factū dat ex ſnia cōfirmāte. ⁊ idē tʒ
gl. in. c. corā. ſ. e. ſʒ ꝯtrium ſenſit. i. c. cū i eccña. de ap.
Sʒ p dicto huius gl. ē ꝙ ſnia vr ipſius iudicis ap
pellatiōis ꝙ eā cōfirmauit qꝛ oia nra facimꝰ ⁊c.
vt. i. c. ſi aplīce. de preb. li. vj. ⁊ in. l. j. C. d vet. in. enu.
De hac materia vid p Io. an. in addi. Spe. i. ti. de
exe. ſen. §. nūc dicēdū. in v. ſʒ pone. ⁊ ibi etiā p Spe.

petēdis. ff. de leg.
iij. vbi dicit ꝙ eſt
repetitiua. ⁊ vide
Bal. in. l. fin. C. d
indi. vi. tol. ⁊ in. l.
itē veniūt. in pnc.
ff. de peti. hered. ⁊
Bart. in. l. ij. ff. de
his q̄ ſunt ſui vel
ali. iu. ⁊ vide pau.
de ca. in ꝯſil. lxxij.
incip. viſis pūcto
ſupra ſcripto. ⁊ vi
de etiā Bart. in. l.
ſcie. in. §. caio. ff. d
fun inſtru. vbi di
cit ꝙ ſtat recepti
ue: ⁊ implicat id
ꝙ eſt diſpoſitū in
precedentibus.
d ¶ Cā expediēda
Adde Fede. cōſi.
clxiij.
✠ Sebaſti. Sapia.
e ¶ Certa ſcientia.
Uide ad hoc bo
nū text. in. l. fin. C.
de pci. ipe. offer. ⁊
nunquid ſufficiat
certa ſciētia de eo
cui derogādū eſt
late tradit Fel. in
c. cū inter. col. j. de
exce. vbi cōcludit
ꝙ qñ ex narratis
apparet papam
vel principē habe
re notiam ex cer
ta ſcientia intelli
git derogare: et
ꝙ nō apponatur
clauſula ex certa
ſciētia. de quo ēt
p eundē Fel. in. c.
nōnulli. col. iiij. i
iiij. fallentia. ſ. de
reſcr. per. d. De
ciū. in. c. venerabi
les. in. j. no. j. de ꝯ
firma. vti. vel inu
til. vt p Mod. in.
l. qdam ꝯſulebāt.
ff. de re iudicata.
f ¶ Scdm. Adde
ange. conſi. lxx.

Sebaſti. Sapia.

a ¶ Expſſa ʒ ſñiam. Vide Bar.i.l.p̃cipim⁹.§.officijs. C.de app.i.l.eos. eod.titu.l.ſi quis priore.ff. ad treb. Alex.in ɔſi.iij. in v.vo.bar.⁊ Moder.i.l.j.col.pe.ff. de re iud.⁊ lati⁹ p Alex.in.l. a diuo pio.in prin.eo. ti.

b ¶ Scðs exequit. Adde φ Roma. ɔſi. ccclxix. dicit φ idẽ eſt i ſñia arbitri: vt ex ſcða agat nõ ex prima.

c ¶ Remiſſio. Adde videdũ. Oldr. conſi.cxxiiij. Zacharias.

¶ Adde φ hᵉ eſt verũ d inrecõi: vt no.plene Ang.i aut. vt nul. iu.§. ſi vero qs ɔprehẽſor.ſcrib.in aut.q̃ i pnicia.C.vbi de crimi. agi opoꝛt. Al.i.l. cũ archimedorã.co.pe.in glo.mag.in fi. v. vnde dico. C. vt i poſ. leg.qui tñ in addi.Spe.i ti. de accu.vſi.qd ſi offenſus. dicit ſe ne ſcire legẽ dicentẽ φ in criminalib⁹ d̃beat fieri remiſſio: hodie tñ d cõſuetudine non fit remiſſio: niſi iter ſubditos eidẽ imperio. ita p Bal. in.l.ij.col.ij.v.ſed nũqd.C.d ſer.fu. Car.i cle.paſtoꝛalis.de re iudi. idẽ in cle.ij.§.deniq. q.ix.eo.ti.Bal.in c.j.de contro.feu. apð pares.⁊ iſtũ in.c.fi.col.xij.in fi. §.de fo.cõpe. vbi addit non valere talẽ cõſuetudinẽ p quã nõ dʒ fieri remiſſio ſi delinquẽs nõ eſt i loco domicilij vel delicti.nec omitto nõ petitam remiſſionẽ ñ fieri.not.bal. in addi. Spe. tit. de cõpe.iudi.adi. verſi.iudex originis.item ſit expẽſis petitis.no.idẽ bal. in.c.i.§.ſi iudex.verſ. ſed q̃ro. de pa.tenen. Anto.Franciſc.

¶ Circa hãc materiã remiſſionis faciẽde i criminalibus: ⁊ an hodie

in verſi.ſeq.per Bart.poſt alios in.l. tale pactũ.§. qui pꝛouocauit.ff.de pac. ⁊ plenius in.l. a diuo pio. ff.de re iud.⁊ per Hoſt.⁊ p Inn.hic. Et vt clare habeas materiã aduertẽdũ eſt φ quatuoꝛ ſunt caſus quoꝛum tres ſunt clari.⁊ quartus eſt dubitabilis. Primus caſus qñ vtraq ſñia fuit abſolutoꝛia: nã tunc fruſtra querit de executiõe q2 ſecũ affert executionẽ iuxta no.in.c. cum noſtris.de conceſ.pꝛeb. Secũdus cũ prima fuit cõdẽnatoꝛia ⁊ ſcða abſolutoꝛia: ⁊ tũc cũ ſecũda pꝛeualeat ex quo ab ea non fuit appellatũ fruſtra etiã q̃rit de executiõe. Tertius caſus fuit qñ pꝛima fuit abſolutoꝛia ⁊ ſecũda fuit ɔdẽnatoꝛia: tũc indubie ſecũdus exequit ⁊ nõ pꝛimus cũ iſta ſit ſñia ſecũdi ⁊ nõ pꝛimi. Quartus caſus dubitabilis qñ vtraq fuit condẽnatoꝛia: et tunc aduerte aut iudex ſcðs fuit motus ex nouis rationibus ⁊ nõ ex pꝛimis: ⁊ tũc ipſe habet exequi q2 ſñia pꝛeſupponit effectũ: q2 agitatur coꝛam eo. vnde ſñia iſta nõ eſt pꝛimi ſed ſecũdi iudicis: ergo ad ſcðm ⁊ non ad pꝛimũ pertinet executio. facit.c. cũ Joannes.de fi.inſtr. Aut nihil noui fuit actum ⁊ tũc aut ɔfirmat pꝛima ſñia ex negligẽtia appellãtis nõ pſequẽtis in tpe ⁊ executio ptinet ad pꝛimum.ita tenent doc.in.d.§.qui pꝛouocauit. ⁊ in.d. l.a diuo pio.⁊ p hoc facit tex.§.de appell. pſonas. ⁊.c.cũ ſit.aut pꝛima fuit cõfirmata ex trãſactione partium q2 poſt appellationem receſſit appellãs per tranſactionẽ ab appellatione: ita φ ex ɔſenſu ſuo pꝛima ſñia cõfirmat.⁊ tunc ſunt opi.inter legiſtas. Quidã tenuerunt φ ſecũdus debet exequi.⁊ pꝛo hoc videt tex.in.d.§.qui pꝛouocauit. Alij tenuerunt φ pꝛimus.ſed Bar.in.d.l.a diuo pio.tenet φ vterq poterit exequi: nam pꝛimus poterit q2 ſñia eſt ſua.ſecũdus etiã poteſt φ ex quo fuit ad eũ appellatũ: ⁊ ppter factũ partiũ liquet ſibi d meritis cauſe põt eã mãdare executioni.⁊ ſatis poſſet hoc admitti. ¶ Quãdoq ſñia confirmat per expꝛeſſam ſñiam [a] ipſius iudicis ad quẽ.⁊ gloſ. hic tenet φ ſecũdus exequit. [b] idẽ vident velle legiſte in iuribus pꝛeall.⁊ pꝛo hoc bene facit aut. ſi quis litigantiũ.C.de epiſc. audi. vbi plene de hac materia per Cy.poſt alios.⁊ Jo. an. in addi.pꝛeall. dicit equũ eſſe vt pꝛimus exequatur ⁊ nõ ſecũdus: q2 ex quo appellatio fuit illa que ſuſpendit iuriſdictionẽ pꝛimi iudicis: ⁊ nũc apparet eã eſſe iniuſtã debet cauſa redire ad pꝛioꝛẽ iudicẽ. ¶ 7 † Et maxime hoc tenendũ fm eum in cauſa criminali in qua habet locum remiſſio. [c] iuxta no.in cle.paſtoꝛalis.de re iudica.⁊ aut. vt nul. iu. in.§.ſi vero quis cõpꝛehenſoꝛum.nõ eñ eſt equũ vt puniat qs vbi nõ deliquit. finge eñ φ iudex ad quẽ eſt remot⁹ a loco delicti. nam ſi iudex ad quẽ exequeret poſſet violare iura que volunt remiſſionẽ fiendã ad locũ delicti. vt in c.j.de rapt.⁊ in iuribus pꝛeal.⁊ hec eſt bona cõſideratio Hoſt.hic ⁊ tacite videtur de mente Jn. qui diſtinxit. et hec diſtinctio mihi ſatis placet: q2 aut iudex ad quẽ aliquid addidit vel detraxit a pꝛioꝛi ſententia ⁊ ipſe habet exequi: q2 ſñia ſic refoꝛmata eſt ſua ⁊ non pꝛimi iudicis.aut nihil eſt additũ nec detractũ: ⁊ tũc pꝛimus exequit ⁊ nõ ſecundus. pꝛo hoc membꝛo φ eſt magis dubitabile ego adduco bonũ tex.cũ gl.in.d.c.cũ in eccleſia.vbi videtur iudicio meo hoc pbari.ad idẽ.ij.qð.j.in fi.nã ſi iudex ad quẽ perpẽdet male appellatũ ⁊ bene iudicatũ ſola declaratio ad eũ ptinet: vnde eo ipſo φ pꝛonũtiat male appellatũ, functus eſt officio ſuo: vt ibi. ergo cauſa dʒ redire ad pꝛioꝛẽ iudicẽ. ⁊ p hoc facit q2 appellatio ſuſpendit pꝛimam ſñiam nõ autẽ extinguit.vt in.c.veniẽtes. de iureiu.ergo ſi appellatio pꝛonuntiat min⁹ legitima pꝛima ſñia reaſſumit vires ſuas: ⁊ eſt executiõi mandãda.⁊ pꝛo hoc facit iſte tex.in ver.vt interim executio ſñie ſuſpendatur ⁊c. Si tñ pꝛimus iudex nõ reperiret tũc nõ eſſet abſurdũ dicere φ ſecundus poſſit exequi hoc 8 pꝛocedit in appellatione a diffinitiua.† Quid autem in appellatione ab interlocutoꝛia ſi iudex appellatiõis pnũtiauit male appellatũ ⁊ cõdẽnauit appellãtẽ in expẽſis vt facere debet. vt in.c.vt debitus.de app.quis habet ex nunc exeq an pꝛimus an ſecũdus? Spe.in ver.ſeq.tenet φ pꝛimus.⁊ Jo. calde.hic φ videt pbari in.c.vt debitus. Circa φ tñ poſſet inſtari q2 iſta condẽnatio expẽſarum eſt ſecundi nõ pꝛimi: ergo ipſe põt exequi cũ executio veniat acceſſoꝛie ad ſñiam.⁊ ad.c.vt debitus.vbi dicit φ debet remittere appellantẽ ⁊ cõdemnare eũ in expẽſis põt dici φ debet eũ ɔdẽnare effectualiter: ſcʒ mãdando ſñiam executioni.dicit tñ Cald. φ vbi pꝛimus non poſſet exeq foꝛte q2 poſt appellationem ab interlocutoꝛia pceſſit in cauſa ⁊ tulit ſñiam diffinitiuã φ ſecũdus debet exequi ne cõdẽnatio remaneat ſine effectu: ⁊ ſic dicit ſe obtinuiſſe in queſtione facti. Et per hec habes plene hũc articulum examinatũ quẽ bene not. q2 quotidianus eſt. Et ad aut.ſi qs litigãtiũ.pall.q2 videt multum facere pꝛo pꝛecedenti mẽbꝛo vt ſecũdus iudex exequat diffinitiuã. Dic φ loquit qñ pꝛimus iudex eſt impotẽs ad exequẽdũ.nã loquit qñ eps ex pꝛogatione pꝛonuntiauit inter laicos. Et dic vt colligit ex.l.pꝛecedenti ſuper qua ſignatur illa aut. Abb.

1 ¶ Delegatus põt pꝛecipere oꝛdinario vt exequatur ſuam: ideſt delegati ſententiam quam exequi debet: licet ſciat iniuſtam.⁊ nu.4.

2 Obediendum an ſit ſuperioꝛi ſiue iuſte ſiue iniuſte.⁊ numero.4.

3 Executoꝛum quot ſint ſpecies tam ad beneficia φ ad alias res ⁊ qualem iuriſdictionem habeant tales executoꝛes.

4 Sententia eſto φ ſit iniuſta eſt mandanda executioni ſi ab ea non fuit appellatũ.⁊ nu.2. Et tunc tranſit in rem iudicatam.⁊ nu.5.

5 Iudex qui male tulit ſententiam: ſiue ab ea fuerit appellatum: ſiue non, adhuc tenetur in ſyndicatũ ad intereſſe partis.

6 Arbiter ſiue arbitratoꝛ tenetur ad intereſſe parti quam dolo vel lata culpa in laudo grauauit.

7 Doctoꝛ qui dedit malum conſilium ex imperitia an teneatur parti leſe.

8 Iudex an debeat iudicare fm allegata ⁊ acta ſi repugnat conſcientia ſua. vide pleniſſime.

1 **Quia vero** † Oꝛdinarius ad mãdatũ delegati exequit ſententiam etiã ſi ſciat eam iniuſtã. Secũda ibi: attẽdẽtes. ¶ Caſus lfalis. Delegat⁹ a papa tulit ſententiã diffinitiuã a qua nõ eſt appellatũ: mandat iudici oꝛdinario vt ſñiam illã exequat: oꝛdinari⁹ ſcit ſñiam illã iniuſtã q̃rit vtrũ debeat illã executioni mãdare vl nõ? Rñdet papa φ p talẽ demãdationẽ nõ cognitio ſed tm̃ executio demãdat et oꝛdinarius tenet obſeq delegato. vñ tenet ſñiam illã executioni mãdare: etiã ſi ſciat illã iniuſtã: niſi apud illũ efficere poſſit vt ab illo mãdato ipſum abſoluat. Ber. ¶ No.j.φ delegat⁹ pape põt mãdare oꝛdinario loci vt ſñiam ſuã exequat. ad idẽ §.eo.c.ſi qñ.⁊.c.ſignificaſti. ¶ No.ibi: non cognitio ſed executio.qð is cui mandat nuda executio ſententie nõ põt aſſumere cognitionẽ ſup virib⁹ ſñie de q.§.lati⁹.

2 ¶ † Itẽ no.φ qs dʒ parere mã

d dato ſuperioꝛis: lʒ ſciat illud iniuſtũ [d] hoc tñ nõ eſt abſolute verũ.nã ſi eſt cõtra deũ ⁊ bonos moꝛes nõ debet qs parere ſuperioꝛi ſed poti⁹ deo qui mãdat oppoſitũ.vt.xj.q.iij.q reſiſtit.⁊.c.iulianus.et.c.ſi dñs.de quo per Inn.in.c.ad aures.de tempo.oꝛdi.⁊ iſtũ tex.intellige qñ ſñia erat iniuſta: tamẽ als tenebat q2 erat contra ius litigatoꝛis: vel quia trãſierat in rem iudicatam: quia nõ fuerat ab ea appellatũ. vnde hec ſñia eſt ſolũ iniuſta ex parte pꝛonũtiantis ſed ex iuris diſpoſitiõe

e tenet. [e] ⁊ eſt executioni mãdãda vt ſit litiũ finis.⁊ de hoc glo. magiſtra hic. et vide qð dixi in.d.c.ſi quãdo. An aũt hoc habeat locũ in cauſa criminali vbi ſñia eſt coꝛpoꝛis afflictiua: vt ſi mãdata

f ri⁹ ſciat ſñiam iniuſtã teneat illã exequi: [f] Inno. dicit φ nõ ɔſuleret φ talẽ ſñiam qs mãdaret executiõi.⁊ no. hoc dictũ pꝛo quo facit φ tacitus cõſenſus partis nõ habuit purgare vitiũ ſñie quia nemo eſt dñs mẽbꝛoꝛũ ſuoꝛũ.l.liber homo.ff.ad legẽ aq.⁊ in.c.cõtingit.ij.§.de ſentẽ.exc.hinc eſt φ cõdẽnato inuito põt tertius appellare: vt in.l.nõ tantũ.ff.de appel.⁊.ij.q.vj.in ſumma.⁊ eſt optima limitatio ad iſtũ tex.⁊ facit qð.j.dicã cum gl.ſeq.

¶ In glo.

de conſuetudine fiat: vide etiã no. per Bal.i.l.ij.C. manda.⁊ q̃ no. in c.j.§.de rap.⁊ vid do. Abb.i.c.fi.in xj.col.de fo.cõpe. Et Add. φ qñ dʒ fieri hᵉ remiſſio ⁊ reus eſt capt⁹ nõ dʒ fieri niſi pꝛecedente ſummaria cognitione an deliq̃rit. vide Bal. in addi. Spe. i ti. de cõpe.iudi.adi. i ver. malefactoꝛ. ⁊ p Car. in cle.ij. in.§.deniq.i fi.de re iudi. Et adde φ remiſſio nõ hʒ locũ i cã criminali ciuiliter mota: q2 illa equiparat ciuili.per.c.tue.d pcu. ⁊ habet per do.Card. in.d.§. deniq. in.xij.qõ. Sebaſti. Sapia.

d ¶ Iniuſtũ. An ſñia iniq̃ mereat executionẽ: vide Inno. in.c.q2 pleriq.i.j.col.de immuni.eccl.vbi dicit φ non in foꝛo ɔſciẽtie.vide bal. in aut. ad hec. in verſi. item dubitat.C.de vſu.gl. ⁊ ſcribẽtes.i.c.inter monaſteriũ.§.de re iud. Lanfran. de oꝛia.in.c.qm̃ ɔ falſam. colũ.xiiij. de pꝛoba.⁊ Modern.in.l.pe.ff.de iuſti.⁊ iure.

¶ Diſpoſitione tenet. Sed qd ſi eſſet notoꝛie iniuſta.vide.c.intercet eras. de re iudi. Andre. Barba.

¶ Illam exequi. Adde Ang. ɔſil. cccviij. vbi dt qð iudex qui cognoſcit φ iniuſte condẽnauit aliquem debet pꝛncipi reſcribere.

a ¶ Nõ admittere. Adde alex.conſi. xxxiiij. Abb.cõſi. xxxiiij.
b ¶ Admittere. vi de Bal.in.l.j.C.q accu.nõ poſ. Jo. and.in tit.de leg. §.nũc videndũ.in add.mag.gloſ.in 3 c.ſup eo.§.e.⁊ ibi do.Car.de remi. ad.l.ij.C.d falſis Andre. Barba.
c ¶ Ipſam execu tionẽ. Adde Ro ma.cõſi.cccxxxvj. vbi dicit ꝙ ñ exe quitꝰ niſi cõſtet ſibi de ſolẽnitate ſnie.
d ¶ Remittendi. Adde ꝙ Roma. cõſi.lj.dicit: ꝙ qñ ſnia ẽ notoꝛie nul la nõ h̃z neceſſe re mittere.
e ¶ Cõſeruatorio. Adde do.de rot. deci.ſuis.de reſc. Anch.cõſi.cxxxj.
f ¶ Nõ admittere. Adde Anch.cõ ſi.ccxxv.
g ¶ Aduerte tñ.vi de Bar.in.l.a di uo pio.ff.de re iu di.vbi tenet cõtra iſtã gloſſ.vide hic Jo.de imol.h̃z in d.l.a diuo pio.te nui contra Bar. Andre. Barba.
h ¶ Mandato pa rere. Uide ꝙ no. Bart.in.l.j.ff.d ope.no.nũ.⁊ glo. in.l.j.§.hoc iterdi ctũ.in ver.impfe cta.ff.d tab.exhi. ⁊ Bal.in.l.ex pre diſs.C.d euictio. Andre. Barba.
i ¶ Habere regreſ ſum. Uide ꝓ hoc gl.in.l.j.ff.d app. ⁊ ꝙ voluit glo.in l.j.ff.ꝙ quiſq̈ iur. que vult qñ ex cã omiſit appellare vide bal.in.c.j.§. iudices.de pa.iu. firmã. vbi loquit qñ expſſe renũtia uit iuri appellan di:vide eũdẽ.l.c. §.finaũt.C.de tẽ po.appel.⁊ in.l.fi. C.de pe.iud.et in l.j.ff.ꝙ q̈ſq̈ in.⁊ in.l.obſeruare.§. proficiſci.de offi. procõ.⁊ ang.in.l. fil⁹.ff.de iud.⁊ in l.iiij.§.fi.ff.de dã. infe.⁊ in.l.manci pia.C.de ſer.fug. ⁊ in.l.j.ff.de app. ⁊ in.l.fi.§.illud.C. de tẽpo.app.⁊ in

¶ In gloſſ. ⁊ ſi ſciat. Diuide hanc gloſſ. in tres partes. Nã in prima tacite opponit ⁊ in ſolutione examinat qs dicat merus executoꝛ: ꝗs mixtus, ⁊ quas exceptiões pñt ⁊ debet admittere iſti execu toꝛes. In ſcda pte principaliter querit an ab exe cutoꝛe poſſit appellari. In tertia opponit ꝯ text. q: iniuſto precepto nõ eſt obediẽdũ. Et ſcda pars incip.ibi:⁊ no. Tertia pars incip.ibi:item no. De prima parte glo.vide ꝙ not.Bar.in.l.a diuo pio. de re iudi. ⁊ ſatis plene per Hoſt. ⁊ alios doc.hic. ¶ Et no.hñ hanc glo.in hoc ꝙ dicit ꝙ executoꝛ datus ad prouidendũ de beneficio ẽ mixtus non merus.ẽ aũt mixtus q: habet mixturam iuriſdi ctionis põt eñ aſſumere partes iudicis ſi vult: de quo vide per glo.in cle.vnica.eo.ti.dixi plene poſt Inn.in.c.ſi.de preſum.⁊ ideo de iſto executoꝛe ad beneficia.dic vt ibi. ⁊ ſic diſtingue materiã huius gl.poſt doc.premittẽdo ꝙ iudex põt dici executoꝛ in quãtũ ꝓcedit exequẽdo iuſtitiã ⁊ ius partis. vt in.c.ſi quis contra.de fo.cõpe.ſed ꝓprie ⁊ ſtricte di ſtinguitur ab executoꝛe: q: iudex datur principali ter vt cognoſcat inter partes ſꝫ ſecundario habet exequi.executoꝛ vero dat principaliter ſup execu tione:lꝫ qñq; ſecundario poſſit agnitionẽ aſſume re ⁊ partes iudicis. His premiſſis dic poſt Hoſti. maxime ꝙ alius eſt iudex: ⁊ alius executoꝛ. execu toꝛ vero ali⁹ eſt mixtus:alius cõſeruatoꝛius:alius referendarius:alius denũtiatoꝛ ſeu executoꝛ ſim plex ⁊ nudus. qdã eſt executoꝛ merus ⁊ purus ali cuius ſnie.⁊ ſub iſtis terminis applicabo dicta le giſtarũ ⁊ alioꝛũ doc. ¶ De primo ſcꝫ iudice dicen dũ eſt ꝙ regulariter tenetur admittere exceptio nes probabiles.vt in.c.ex parte.§.eo.el.ſi.dicit tñ no. In.in.c.poſt electionẽ.in fi.de conceſ.preb.ꝙ ſi iudex vehemẽter ſuſpicatur exceptionẽ oppoſitã in fraude cauſa dilatandi iudiciũ: lꝫ exceptio in ſe ſit ꝓbabilis põt tñ eã nõ admittere[a] ſi pſumit eam falſam: nec dꝫ de appellatiõe curare: q: ſi eſt falſa appellatio non põt iuſtificari.vt in.c.interpoſita. de appel.⁊ dic latius vt no. In.in.d.c.poſt electio nem. ¶ De ſecundo: ſcꝫ de executoꝛe mixto dic ꝙ põt dici mixtus qñ iudex tulit ſniam ſꝫ nõ cogno uit de executione ſed mandauit eã alicui: ⁊ de iſto ꝓprie intelligit.l.⁊ ſi nõ cognitio.C.ſi ꝯ ius vl vtil. pub.canonizata.xxv.q.ij.⁊ iſte executoꝛ poteſt ad mittere[b] omnes exceptiões cõcernẽtes ipſam exe cutionẽ[c] ⁊ ſup eis ꝓnuntiare. exemplũ cozã eo cui fuit cõmiſſa executio opponit exceptio compenſa tionis:vel ꝙ nõ debet vltra ꝗ̃ facere poſſit cõpel li: puta ꝙ eſt miles vel quid ſimile. ⁊ pro hoc bo nus tex.⁊ ibi Bar.in.l.pe.ff.de cõfeſ.ſuccedit enim iſte quo ad executionẽ loco primi iudicis: ideo dꝫ admittere oẽs exceptiones cõcernẽtes ipſam exe cutionẽ.ad hoc.d.l.a diuo pio.§.ſi ſup reb⁹.cũ ſeq. ⁊ ibi ꝑ Bar.exceptiones vero cõcernẽtes merita cauſe inferentes ſniam nullã debet admittere: q: ⁊ primus admiſiſſet nõ tñ debet ſup eis pronuntia re:ne irritet ſniam ſuperioꝛis:ſed debet cognoſce re ad effectũ ſuperſedẽdi ⁊ remittẽdi[d] cauſam ad ſuperioꝛẽ. ⁊ iſte eſt ꝓprie caſus ca.de cetero.ꝫ.de re iudi.⁊ in.l.ſi ꝑtoꝛ.§.marcell⁹.ff.de iudi.⁊.l.penul.ff. de confeſ.in primo dicto. An aũt indifferenter ex ceptio nullitatis impediat executionem ſnie: vide Inn.in.c.cũ in iure.ꝫ.eo.plenius per Jo.de lig.in c.j.de re iud. ¶ De tertio: ſcꝫ executoꝛe cõſerua toꝛio.[e] dic vt plene hodie habetur in c.ij.⁊ fi.ꝫ.eli. vj.vbi tractat quã poteſtatẽ habeãt iſti conſeruato res. ¶ De quarto:ſcꝫ executoꝛe referendario.dic ꝙ debet admittere exceptiones non tñ admittẽdo cognitionẽ ſed vt referat ſuperioꝛi: ⁊ iſte potius ẽ auditoꝛ.⁊ põt recuſari vt ſuſpectus ꝑm Hoſt.⁊ de iſto dixi.ꝫ.e.ſuper qõnum.⁊ dic vt ibi. ¶ De quin to:ſcꝫ denũtiatoꝛe ſeu executoꝛe puro ⁊ mundo da to ad aliquẽ pignoꝛandum vel ſuſpendendũ: dicit Hoſt.ꝙ nullam exceptionẽ dꝫ admittere.[f] ¶ Et idẽ dic de tertio ⁊ vltimo: ſ. purus ⁊ merus execu toꝛ ẽ qñ iudex plene cognouit de cauſa ⁊ de exe cutione fienda ⁊ purũ factũ ipſius executiõis alte ri cõmiſit. ⁊ de iſto loquit tex.in.l.executoꝛẽ.⁊.l.ſi vt proponis.C.de exec.rei iud.⁊ ibi bonam glo.⁊ ad

g hec mẽbra debes reducere iſtam gl. Aduerte tñ[g] in eo ꝙ gl.vult facere differentiã inter executoꝛẽ ſniarum deputatũ ſpecialiter ab hoie ⁊ executoꝛẽ deputatũ forte ab aliquo vel prouiſione ſuperio ris:nã in quibuſdã locis deputatur certus officia lis ſuper executionibus ſniarum.de primo dic vt ꝫ.dixi. De ſecundo videtur ꝙ poſſit pronuntiare ſup omnibus exceptiõibus etiã cõcernẽtibus nul litatem ſentẽtie q: ſuccedit loco primi iudicis: nec eſt illo inferioꝛ ⁊ videtur idem vbi executio petere tur cozam pari iudice ſeu cozã ſubrogato: vide per Spe.in tit.de execu.ſenten.§.ij.verſi.quid ſi man detur.⁊ per Inn.ꝫ.eo.cum in iure.⁊ ſic diſtinguit Bar.in.d.l.a diuo pio.⁊ p hoc habes primã partẽ
4 gl.declaratam ⁊ ſuppletam. ¶ † Et in fi.gl.not.ex hac gl.duo.primo ꝙ ſi ſnia vel iudicis preceptum eſt ipſo iure nullũ non tenet quis ſuo mandato pa
b rere:[h] nam non poteſt in illo actu dici iudex.ar.in c.forus.ꝫ.de ver.ſig.imo iudici volẽti exeq poteſt reſiſti.vt dicit gl.not.in.c.prox.⁊ dixi in.c.ſi quãdo
5 ꝫ.eo. ¶ † Not.ij.quod omiſſio appellationis non purgat vitium ſnie quominus pars poſſit habere
i regreſſum[i] cõtra iudicẽ.idẽ ſecũdum gloſ.ſi pars fecit ꝗ̃tum potuit: puta bis appellauit ⁊ ſemper
k repoztauit contrariam ſniam.[k] ⁊ idem not.Inn. in.c.ſepe.ꝫ.de appell.⁊ in.c.ſacro.de ſenten.excom. ꝙ eſt bene not. Ex quo infertur ꝙ non appellans vere ſententie non conſentit.nam ſi vere conſenti ret non poſſet habere regreſſum contra iudicem. item tolleretur obligatio naturalis que tamẽ per ſniam non tollitur.vt no.in.l.iulianus.ff.de condi tio.indebiti.ꝙ ergo dicitur in.c.ꝙ ad conſultatio nem.ꝫ.de re iudi.ꝙ non appellans videtur conſen tire dic ꝙ procedit in conſenſu interpꝛetato ⁊ non veroꝛ ⁊ preſumitur ille conſenſus ad effectum vt il la ſententia tranſeat in rem iudicatam. Nec obſtat parti agenti cõtra iudicem exceptio rei iudicate. q: ad aliud agitur nunc quã tunc: q: primo ageba tur ſuper re principali nunc vero contra iudicem ad intereſſe: ⁊ ſic ceſſat exceptio rei iudicate.vt in l.cum querit.cum duabus ſeq.ff.de excep.rei iud.
6 ⁊ no.in.c.aduerſario.de excep. ¶ † Sed q̈ro nun quid predicta procedat cõtra arbitrũ qui male in dicauit: Dic ꝙ ſic: q: arbitria ſunt redacta ad in ſtar iudicioꝛũ.l.j.ff.de arbi.⁊ hoc firmat Bar.in.l. ſi.ff.de va.⁊ extraozdi.cog.vbi notanter querit qd
l in laudo[l] arbitratozum nunquid poſſit haberi re greſſus contra arbitratozes ſeu amicabiles cõpo ſitozes ſi vltra debitũ aggrauarunt partes. ⁊ con cludit ꝙ cũ arbitratoꝛ equiparetur pꝛogenete: q: eſt quidam medi atoꝛ inter partes nõ tenet niſi de dolo ⁊ lata culpa ſicut ipſe pꝛogeneta.vt legitur ⁊ not.in.l.j.ff.de pꝛoxe. nam arbitratoꝛ non pꝛopꝛie eſt arbiter nec quaſi iudex vt.l.ſi de meis.§.receptſ ſe.ff.de arbi.vbi bonus text.multum ſingularis ⁊ notabilis.⁊ per hoc dictũ no.ſingulariter ꝙ ſi ar bitratoꝛ fuit in dolo vel in lata culpa poteſt conue niri per partem leſam ad intereſſe: ⁊ dicitur eſſe in lata culpa qñ deuiauit ab eo ꝙ cõiter omnes feciſ
7 ſent.vt in.l.late culpe.ff.de ver.ſign. ¶ † Quid au tẽ in cõſiliariis ſeu iuriſperitis qui per impruden
m tiam[m] vel perperã vel per erroꝛẽ dant malũ conſi lium in preiudiciũ alterius partis:nũquid conue niri poſſint ad intereſſe.vide in Spe.in tit.de reg.
8 cõſi.§.j.ver.conſiliarij. ¶ † In gl.in ver.tenet.in fi. no.hãc gl.q̈ ſolet allegari quotidie.⁊ videt gl.ſen tire colligendo argu.ꝯ Ang.ꝙ iudex dꝫ iudicare ꝑm allegata lꝫ habeat cõſcientiã in ꝯriũ.⁊ colligit hic ar.ex tex.in eo ꝙ papa hic mandat ozdinario vt exequat ſniam delegati etiam ſi ſciat eam iniu ſtam.ſi ergo papa cõſuluit ſatis infertur ꝙ ceſſat peccatũ.⁊ hanc opi.gl.tenet ⁊ proſequitur per plu ra verba in.c.j.de offi.ozdi.in ver.canones.⁊ not.il lam gloſ.q: eſt plenioꝛ qualibet alia in hac mate
n ria. Hoſt.hic dicit ꝙ ſi iudex[n] habet conſcientiam firmã ⁊ indubitatam: q: clare conſtat ſibi de con trario eius ꝙ probatũ eſt ꝙ non debet tunc depo nere cõſcientiã:nec cõtra eũ pronũtiare: ſed dꝫ in ſtare vt exoneret ab officio iudicandi: ꝙ ſi efficere non põt dꝫ appellare ad ſuperioꝛẽ.iuxta not.in.c.

ꝯſi.lxxxvj. Bart. in.l.fi.ff.de va.⁊ ex traoꝛ.co.vbi q̈rit qd in laudo arbi tratoꝛis.vide ibi ꝑ eũ.Salic.in.l.fi. §.finaũt.C.de tẽ po.app.vide hic Bal.⁊ alios in.c. ſepe.de appel. Andre. Barba.
✠ Sebaſti. Sapia.
k ¶ Contrariã ſen tentiã.vide Abb. in rub.de appel. cum ibi cumula tis per Feli.
✠ Sebaſti. Sapia.
l ¶ Quid i laudo. Uide tex.ad hoc ponderatũ pſcri bentes ibi: ⁊ late ibi ꝑ Jaſon.in.l. penul.C.de pact.
✠ Sebaſti. Sapia.
m ¶ Per impꝛudẽ tiã.Uide do.Jaſ. in.l.j.C.de ſer.fug.
✠ Sebaſti. Sapia.
n ¶ Si iudex.Ad de ꝙ pꝛnceps põt iudicare ꝑm ſuã cõſcientiã:vt not. Bart.in.l.j.C.vt q̃ deſunt aduo.et tradit late Fel.in c.in cauſis.ꝫ.d re iudicata.

¶Cum eterni.
Jo. cald.all'.cum
hoc tu pōdera q2
dicit ẜm conſcien
tiam ⁊ iuſtitiam.
Anto Franciſ.
¶Circa iſtud qñ
iudex hꝫ cōſciētiā
leſam dꝫ ſupſede
re ⁊ non iudicare
dꝫ tñ curare ſi po
teſt illā cōſcientiā
dponere.iuxta ea
q̄ plene tractant
ꝑ doc. ⁊ vltimate
ꝑ do.Feli.i.c. ne i
nitaris. de conſt.
qm̄ q conſcientiā
lederet edificat
ad gehēnā. caue
at tñ ne falſaꝫ cō
ſciētiā habeat. vt
in.c.ꝑ tuas de ſi
mo.⁊ in.c.lr̄as.de
reſt.ſpo.⁊ in.§.ex
his.xxviij.q.i.q
em̄ cōſciētiā ledit
ſaluari nō pōt.vt
i.d.c.lr̄as.⁊ i.c.fin.
de preſc.⁊ i. c.tua.
de ſimo.⁊ ꝑpter
ea dicebat Bald.
in.c.cū cām.de te
ſti.ꝙ ꝯſcientia eſt
bonus vir.ꝙ etiā
voluit Alex. in.l.
ſi ꝑtio.§.i.in fin.ff.
loc.⁊ bene caueat
iudex q2 cōſciētia
ſubtilis licet excu
ſet a dolo non ex
cuſat tñ a damno
pecūiario.ita no
tā.voluit Bal.in
l ſi.i.ij.col.in ꝑnc.
C.de fi. inſtr.⁊ id
dicebat. In.in.c.
ſi.de preſc.ꝙ con
ſcientia titubans
nō inducit malā
fidē in ꝑſcriptiōi
bus.dicit tñ In
no.in hoc.c.in.iij.
col.in ver.itē not.
ꝙ cōſcientia excu
ſat iudicē qui nō
admittit appella
tionē. dꝫ tñ vt di
xi curare depone
re talē cōſcientiā
al's dꝫ ſuperſede
re ad iudicādum
ſi non pōt illā de
ponere vt plene
tractat in preall'.
c.ne innitaris.
Zacharias.
b ¶Superioribꝰ.
Imo punitur ꝑ
ꝑlatū inferiorē vt
inquiſitor hereſis
a papa deputatꝰ
poteſt amoueri ⁊
amotꝰ per prela
tū puniri.ita not.
Cardi.in cle.ij.§.
notarij.ꝑ text.ibi
de hereti.

ſi quādo.ſ.e.ſed ſi cōſcientia iudicis nō eſt indubi
tata:tūc debet eam deponere ſi pōt:ſed ſi nō pōt
debet ꝯ eā iudicare etiā ſi ꝯſciētia ſit erronea:per
c.per tuas.el.ij.j.de ſimo.⁊.c.lr̄as.de reſti.ſpo.ſed
Jo.and.in hoc q̄ſi nil dicit remittendo ad no.ꝑ eū
in addi.Spe.in tit.de alleg.⁊ diſpu.§.vlti. ante fin.
ſup ver.licet aūt.⁊ ibi recitatis varijs opi.⁊ moti
uis magiſtrorū etiā theologorū quos dicit diſpu
tando vidiſſe tenere ꝯrium.⁊ ꝙ pōt qs habere tri
plicem ſcientiā.vnā vt deus:exemplū in ſacerdote
q aliquid habuit in cōfeſſiōe.vt in.c.ſi ſacerdos.de
offi.ordi.ſcd̄am vt iudex:vt q2 conſtat ſibi ex actis
publicis.tertiā vt priuatus.Si ergo iudex hꝫ con
ſciētiā ꝯtra acta publica non debet ꝓcedere ẜm il
lam:q2 non habet illā conſciētiam vt iudex ſed vt
priuatus ⁊ ipſe habet iudicare vt iudex:ſed in iſta
perplexitate dicit iudicē debere laborare ad inq
rendū veritatē quā ſi habere nō pōt debet initare
vt alleuiet ab onere iudicādi ſi nō pōt dꝫ informa
re conſcientiā ſuā per diſtinctionē:de qua.ſ.c.i.ꝙ
lꝫ vt priuatus ſciat cōtrariū:tñ q2 ibi eſt tanquā iu
dex nō debet curare de illa cōſciētia quā hꝫ vt pri
uatus:ſed ſi nō pōt aliquo modo cōſcientiam ſuā
ſic informare:vt puta q2 iudex vehementer credit
incurrere peccatū ſi pronūtiat ꝯ cōſcientiā tūc nō
debet ꝓnūtiare ſꝫ ſupſedere ⁊ patienter pati penā
ſi ſuperior eū puniret q2 iudicare non vult.ad hoc
d.c.literas.⁊.c.inquiſitiōi.de ſent.exc.dicit tamē ꝙ
nō dꝫ ꝓpter ꝯſciētiā ꝓnuntiare ꝯtra acta publica
nec etiā abſtinere ab officio iudiciali:q2 tenēdo cō
trariū ꝯfunderet totū ius poſitiuū:pro hac opin.
Jo.an.vide ꝙ not.beatus Tho.ij.ij.q.lxxvij.arti
cu.ij.vbi inter cetera tenet ꝙ iudicare ad iudicem
ꝑtinet tanq̄ ad habentem poteſtatē de publico:⁊
ideo nō debet iudicare niſi ſit informatus ꝑ proba
tiōes publicas:vt per inſtrumēta teſtes ⁊ ſimilia.
Jo.cald. hic aliter diſtinguit:dicens ꝙ aut iudex
habuit conſcientiā per argumenta leuia ⁊ tunc dꝫ
illam deponere ⁊ iudicare ẜm acta. adde.c.inqui
ſitioni.j.de ſen.exc.ſed ſi nō pōt illā deponere nul
lo modo dꝫ iudicare ꝯtra cōſciētiā.vt.d.c.ꝑ tuas.
cū ſimi.aut hꝫ conſcientiā indubitatā:⁊ tunc nullo
modo ẜm eum dꝫ deponere cōſcientiā.ſed in hoc
diſtinguit ꝙ aut hꝫ ꝯſcientiā cōtra reū aut ꝓ reo.
Primo caſu nō debet aliquo modo reū cōdēnare
ẜm cōſcientiā ſed eū abſoluere ẜm acta q2 non hꝫ
iudicare.ẜm cōſcientiā quā habuit vt priuatus. et
abſoluendo eū ab accuſatione nō facit contra con
ſcientiam q2 nō pronūtiat eū innocentē. exēplum,
accuſat Titius de homicidio teſtes nō probāt ſꝫ
iudex vt priuatus ſcit ꝙ homicidiū commiſit.non
em̄ vt dixi debet eū condēnare nec eū pronūtiare
innocentē cōtra cōſcientiā ſed eū abſoluere modo
predicto.⁊ pro hoc mēbro optime facit.c.ſi ſacer
dos.preall'.Scd̄o caſu qñ habet conſcientiā ꝓ reo
vt q2 probat cōmiſiſſe homicidiū ⁊ iudex ſcit ꝙ nō
cōmiſit dicit ꝙ iudex non poteſt eum cōdemnare
nec cauſam delegare nec remittere ad ſuperiorē ſi
vehemēter ſuſpicat̄ ꝙ ex hac remiſſione iſte dam
naretur ſed dꝫ ſupſedere:niſi credat ꝙ ſuperior eū
dānabit quo caſu dꝫ eū abſoluere. Nec ob.ſi dica
tur ꝙ nō dꝫ eū abſoluere ẜm cōſcientiā ſuā:q2 pro
prie eū abſoluit q2 nō pōt informari vt iudex:nam
ſcia iudicialis ineſt homini tanq̄ in ſubiecto. vnō
ex quo habet certā ſcientiā vt homo nō pōt recipe
re cōtrariam ſcientiam vt iudex. q.d.ꝙ in eodem
ſubiecto nō pñt cōcurrere ꝯtrarie ſciētie:⁊ ſic ſcien
tia iudicialis nō pōt applicari ad animū iudicis ⁊
ſic potius abſoluit ex defectu probationis. ⁊ dicit
ꝙ aliter dicētes nō ꝯſiderauerū t ꝑdicta.do.meus
do.Car.in ſum. tenuit ꝙ lꝫ iudex habeat ſcientiā
ꝯriā vt priuatus nihilominus dꝫ ſemper iudicare
ẜm acta:⁊ ſi nō iudicat peccat in eo ꝙ non obedit
ſuperiori:neceſſitatur enim ex officio publico. nō
obſt.iura que dicūt ꝙ agēs cōtra ꝯſciētiā peccat.
ꝓcedunt em̄ in priuato q2 non dꝫ priuatus agere.
cōtra conſciētiā:ſecus in hoīe habēte officiū publi
cum qui ẜm acta publica iudicare dꝫ ⁊ non cura
re de cōſciētia quā habet vt priuatus:hanc opi.te
nuit glo.in.d.c.j.de offi.ordi.⁊ glo.⁊ Bart.in.l.il

licitas.§.veritas.ff.de offi.preſi.⁊ multū facit ibi tex.Mihi plus placet
opi.Cal.preter vltimum membrū:nam credo ꝙ nunquā iudex dꝫ iudi
a care cōtra conſcientiā.pro hoc tex.in.c.cū eterni.[a] de re iud.li.vj.⁊ in cle.
j.§.verū.de heret.vbi in actu iudicandi tex.pōderat ꝯſcientiā priuatam
iudicis.Nec ob.ꝙ dr̄ iudicē peccare nō iudicādo q2 illud verum qñ ne
gligit,ſecus ſi ex iuſta cauſa differt.Nec placet rn̄ſio do.Card. nam nō
minꝰ obligat̄ priuatꝰ obedire ſupiori q̄ iudex obedire legibꝰ publicis
⁊ ſupiori.ſed priuatus nō tenet̄ obedire ſuperiori cōtra cōſcientiā ſuā.
vt.d.c.literas.ergo nec iudex iudicādo. Sed vltimū membrū Cal.non
placet vt ꝑdixi vt poſſit iudex abſoluere reum contra acta:q2 hoc eſſet
cōfundere totū ius poſitiuū ⁊ dare iudici materiā calūniandi nā nō dꝫ
credi iudici ſi dicat ſe habere cōſciētiā alicuius facti in preiudiciū alte
rius.vt.vj.q.ij.ſi tantū.⁊ in.c.placuit.⁊.in.c.quoniā contra.de ꝓba. Non
ob.precedēti mēbro.l.illicitas.§.veritas.vbi dr̄ ꝙ veritas rerū erroribꝰ
geſtarū non vitiat̄:ideo iudex non debet iudicare ẜm ꝙ probatū eſt:q2
vt dicit Cal.⁊ bene:ille tex.debet intelligi de veris ꝓbationibus:vt ibi
colligit̄ ex illa dictione illatiua:⁊ ideo ⁊c.q̄ infert ex illo verbo veritas.
ſed nos loquimur qñ iudex ſcit ꝙ veritas eſt in contrariū. Ad iſtū tex.
rn̄detur ꝙ ſn̄ia hic tenebat ⁊ trāſiuerat in rem iudicatam:vt dicitur in
gl.⁊ iura volūt ꝙ talis ſententia mandetur executioni vt ſit finis litiū.
1 ☞ Delegatus pape poteſt in caſu ſingulari commitere cauſam ap
pellatione remota ⁊.nu.3.
2 Delegatus pape licet ſit maior quocūq; in cauſa ſibi commiſſa:tamen
tenetur ſuperiori ſuo citra cauſam illam obedire.
4 Animus ⁊ ea que conſiſtunt in animo probantur ex coniecturis.
5 Clauſula appellatiōe remota nō excludit quin aliqñ poſſit appellari.
Renuntiās appellationi nullam appellationem poteſt interponere.
1 **Cum autem.** †Delegatus qui impedit̄ die ſtatuta ꝓce
dere partē hoc ꝓcurātē puniet, ⁊ q̄ſtū ad
diem illam cauſam cōmittet appellatione remota:niſi partes negotiū
prorogēt.⁊ ſcd̄a pars ibi:nos.¶ Caſus literalis.Judex delegatus ſta
tuit terminū partibus in quo deberēt ꝑſentare ſe corā ipſo ad ꝓcedēdū
in cauſa:pars altera ꝓcurauit iudicē ipm̄ reuocari a rege vel archiep̄o
in termino illo vt negotiū prorogeᵗ:papa volēs obuiare malitijs per
uerſorū ſtatuit vt ſi cōſtiterit hoc ꝓcuratū fuiſſe malitioſe ab aliqua ꝑ
tiū iudex illā puniat debita pena:⁊ ne aliqs lucrū de malitia ſua repor
tet iudex committat negotiū perſone neutri parti ſuſpecte q̄ſtum ad
diē illū quatenꝰ in negotio ipſo ꝓcedat appellatiōe remota niſi partes
2 cōſenſerint terminū ꝓrogari.Ber.¶ †No.j.ꝙ lꝫ delegatꝰ pape ſit ma
ior omnibus quo ad cauſam ſibi cōmiſſam in alijs tñ remanet ſubiectꝰ
b ſuis ſuperioribus.[b] vnde etiā durāte cauſa tenet̄ obedire alijs ſuis ſu
perioribus.¶ No.ij.iudicē delegatū poſſe animaduertere in partē ca
lūnioſe agentē:⁊ pōt partē mulctare.ẜm glo.no.hic de quo dic vt dixi
3 in.d.c.de cauſis.ſ.e.¶ † Itē no.caſum in quo ſubdelegatus ꝓcedit ap
pellatione remota:⁊ ratio ſpecialitatis ponit̄ in glo.fi.¶ Opp.ꝯ tex.⁊
videt̄ ꝙ etiā nō data iſta malitia poſſit iudex cauſam ſubdelegare:vt
ſ.eo.in prin.Sol.doc.fatent̄ ꝯriū ⁊ bene:ſed iſte tex. ꝓuidet de nouo vt
data malitia partis poſſit iudex cōmittere appellatiōe remota.¶ Sꝫ
4 quero †quō cōſtabit iudici de malitia partis? Dicūt doc.ꝙ ꝑ cōiectu
ras:q2 cū malitia conſiſtat in animo de facili clare probari non pōt.ad
hoc.c.ij.de renun.lib.vj.⁊.l.dolū.C.de dolo.¶ In gl. in ver.a rege. ibi:
cōmittere vices ſuas.Videt̄ gl.hic tacite cōſentire ꝙ cauſa fuit hic cō
miſſa pluribus cum clauſula ꝙ ſi non oēs.ſed iſtud eſt diuinare.qd aūt
iuris de iſta qōne quā ponit gl.dicetur in.c.corā.j.e.¶ In ea gl.ibi,cū
vtriq; poſſit obedire.No.gl.⁊ dic vt pleniꝰ not.in.c.cū parati.j.de app.
5 ¶ †In gl.fi.ibi:ſed hodie locū hoc nō habet. Glo. hoc dicit inherēdo
opi.ſue ꝙ hodie clauſula appellatione remota nihil operet̄.ſed non be
ne dicit:q2 vbi apponitur hec clauſula nulla appellatio admittitur niſi
exꝑſſe a iure approbet̄.vt in.c.paſtoralis. j.de appella.⁊ ibi plenius de
hoc no.⁊ inter cetera ponit hic Hoſti.no.dictū dicēs ꝙ magis operat̄
renūtiatio appellationis facta per partes quā remotio appellationis
que fit in reſcripto principis:q2 qñ partes renūtiauerūt nulla appella
tio debet admitti.vt in.l.fin. C.de temp.app.ſed qñ principes remouit
in reſcripto ſuo admittitur appellatio in multis caſibus qui ſcꝫ expreſ
ſe approbantur iure.de quibus not.in.d.c.paſtoralis.quod notabis.
1 ☞ Subdelegatus pōt punire impediētē ſuā iuriſdictionē. vide in fi.
2 Officiali iniuſte exequenti poteſt reſiſti etiam per tertium.⁊ nu.5.
3 Supplicatio porrecta principi dꝫ facere mētionē nō ſolū expreſſam:ſꝫ
expreſſiſſimā de omni clauſula q̄ poſſet mouere ꝑncipē ad reſcribēdū.
4 Executor merus an poſſit punire impedientem eius officium.
1 **Ex literis.** †Subdelegatꝰ a delegato pape iuriſ
dictionē habēte pōt coercere īpediētē
h.d.cōprehēdēdo vtrūq; intellectū.ſunt due ꝑtes.in prima
parte deciſa facti narratio.in ſcd̄a cauſe cōmiſſio.ibi:māda
mus.q̄ diſtinguit ⁊ membrū ꝓſequit̄ ibi:ſi vo.¶ Caſus literalis ponit̄
per Ber.in gl.j.¶ No.j. ꝙ vbi mādat̄ executio ſn̄ie videt̄ etiā acceſſo
rie dari iuriſdictio:ꝙ tñ intellige vt dixi.ſ.c.ꝓxi.§.q2 vero.¶ Not.ij.ꝙ
cōmiſſa iuriſdictione vr̄ trāſlata poteſtas coercēdi.⁊ no.illa v̄ba tex.ꝙ
iuriſdictio ſine coerctiōe vr̄ deluſoria.vide ꝙ no.in.c.cū cōtingat.de fo.
cōpe.¶ No.iij.ꝙ interdictū pōt ferri in ꝑſonā.¶ Itē no. ꝙ iniuria fit
iudici ſi

indici ſi eius lr̄e nō pmittanť legi.⁊ poteſt ex hoc agi cōtra iniuriātem
ad ſatiſfactionem iniurie.facit.l.ſi quis id ꝙ.ff.de iuriſdi.omnium iudi.
2 ¶ †Item no.in ver.denūtietis.iuncta gl.ꝙ exequēti ſnīam nullā[a] pōt
a violēter reſiſti etiā per tertiū.[b] ⁊ aperte ꝓbat hec lr̄a ſi ferens ſnīam nō
b habebat iuriſdictionē.¶ Ult.no.ꝙ nedū delegatus pape ſꝫ etiā ſubde
legatus ad certū articulū habet iuriſdictionē ⁊ coerctionē circa articu
3 lū ſibi cōmiſſum.⁊ de hoc.j.¶ †In gl.in ver.expreſſam fecerit mētiōe.
ibi tacito de alijs literis.Dic ꝙ nō ſufficit facere mētionē de alijs lr̄is ſꝫ
debet fieri mētio ſpālis.vt ꝓbať in.c.ij.j.de do.⁊ ꝯtu.vn̄ de qualibꝫ clau
ſula notabili appoſita in priorib⁹ lr̄is dꝫ fieri mētio in ſcd̄is.vt no. in.c.
cū dilecta.⁊ in.c.ceterū.de reſcr.⁊ in ſumma de omnibus eſt fienda men
tio q̄ poſſent mouere animū principis ad ſcd̄as lr̄as denegādas. vt in
c.poſtulaſti.de reſcr.⁊ ideo dixit Inn.no.verbū ꝙ non ſolū expreſſa ſed
etiā expſſiſſima de prioribus eſt fiēda mētio.facit.j.e.ſignificantib⁹.⁊ eſt
ratio ſm eū.q2 reuocatio priorū iudicū eſt odioſa ⁊ contra ius. Hec ra
tio nō placet Hoſt.q2 reuocare priores lr̄as nō eſt violare ius.vt in.l.iu
diciū ſoluitur.ff.de iudi.facit.l.obſeruandū.ff.e.ſed ratio eſt ſm eum q2
q̄dā iniuria irrogať priorib⁹ iudicibus ſi ſine licētia cā reuocať.l.iij.ff.d
arbi.facit.c.vt debitus.j.de appel.Et tractat hic Inn.vtrū de appella
tione ſit fiēda mētio in literis:⁊ videť ꝯcludere ꝙ nō. ſed ꝯtrariū tenuit in
c.dilecti.de maio.⁊ obe.ſequiť hic Hoſt.ꝙ ſit fiēda mentio videť tex. in
4 c.bone.de cōfir.vti.⁊ in.c.ex parte.de reſcr.¶ †In gl.in ver. ſubdelega
tus.ibi:⁊ etiā merus executor.No.ſing.gl.ꝙ merus executor ⁊ ſic depu
tatus ad nudū miniſteriū recipit iuriſdictionē ⁊ poteſtatē coercēdi ſal
tem circa executioni actū.⁊ idē voluit gl.in.c.ſup queſtionū.in ver.quē
c executorē.ſ.e.idē ſentit Hoſt.hic ſed cōtrariū ſenſit[c] Jo.an.ſup text. in
ver.quā potuerūt ⁊c.nā ibi ponderat tex.q videť innuere ꝙ iſti delega
ti expſſe mādauerūt iſti patriarche iuriſdictionē ⁊ nō cōmiſerūt ſimpli
citer nudū miniſteriū:vnde intelligit ꝙ delegati cōmiſerant iſti vices
ſuas in actu denūtiationis alr̄s nō potuiſſet patriarcha exercere iuriſdi
ctionem cū fuiſſet deputatus ad nudū miniſteriū.ſ.vt denūtiaret illos
canonicos nō eſſe excōicatos ad hoc bonus tex.in.c.ſi.j.e.in fi.⁊ ibi cla
rius hoc tenēt Jo.an.⁊ Hoſt.ſup gl.penul. cōcludētes ꝙ niſi apponan
d tur aliq̄ v̄ba p que deť iuriſdictio puta ꝯdictores[d] cōpeſcēdo ⁊c.vel vi
ces noſtras cōmittim⁹ i tali actu ⁊c. nō pōt deputat⁹ ad nudū miniſte
riū exercere iuriſdictionē etiā cōtra impediētes.p.d.c.ſi.Uin. tū ibi di
e ſtinguit[e] vtrū delegat⁹ ſit preſens vel abſens vt in primo caſu nō poſſit
ſed recurrať ad delegātē:in ſcd̄o ſic.vtraqꝫ opi. videť ſatis probabilis.
Aduerte tū aut mādať nuda executio facti plene prius cogniti:⁊ nullā
iuriſdictionē pōt exercere executor.vt i.l.executorē.⁊ in.l. ſi vt propōis.
C.de execu.rei iud.⁊ dixi.ſ.c.pxi.aut mandať ſibi nō pura executio ſed
aliqd̄ nudū miniſteriū:⁊ tūc habet locū ꝙ.ſ.dictū eſt. ⁊ de ſubtilitate iu
ris videť verior opi. Jo.an.ſꝫ diſtinctio Uin.habet eqtatē.⁊ not.predi
cta q2 quotidiana: cū ſepe auditores q excōicauerunt in curia mandāt
in partibus excōicatū publicari.Ex p̄dictis habes nunqd cōmiſſarius
poſſit exercere iuriſdictionē cōtra impedientē.⁊ adde ꝙ no. in.c.ſuper
queſtionū.ſ.eo.gl.ibi:delegatus ab ep̄o.hec glo.vſqꝫ ad fi.inſtat vtrum
delegat⁹ iferioris a p̄ncipe poſſit iuriſdictionē exercere circa executio
nis actū vel etiā aliter partes coercere:⁊ hoc incidit in aliud dubiū nū
quid in delegatū inferioris a p̄ncipe trāſeāt ea q̄ ſunt meri vel miſti im
perij.hec materia plene expeditur in.c.ſi qs.ꝯ.de fo.cōpe. vbi pleniſſi
5 me dixi.¶ †In gl.penul.ibi violenter reſiſti pōt ei.No.glo.ſing.⁊ plus
ꝓbat iſte tex.ꝙ etiā tertius pōt reſiſtere iudici in fauorē partis.nam ar
chidiacōus caſtellanus erat tertius in qōne iſta:nā qlibet pōt adiuua
re proximū ſuum oppreſſum.ad hoc.l.ſi qs in ſeruitute.ff.de fur.⁊ tenet
Bar.in.l.prohibitū.allť.in gl.⁊ vide circa hoc ꝙ plene dixi.in.c.ſi qū.ſ.e.
¶ In gl.fi.ibi:non eſt iudex ordinarius.colligiť hic arg.ex tex.ꝙ ſi pa
triarcha eſſet ibi iudex ordinarius valuiſſet ſnīa interdicti lata in archi
diaconū caſtellanū etiā ſi nō habuiſſet iuriſdictionē delegatā. Sꝫ gloſ.
rn̄det ⁊ bn̄ ꝙ p̄ſuppoſito ꝙ haberet ibi iuriſdictionē ordinariā non tn̄
ꝓcedit argumētatio gl.q2 ipſe intēdebat procedere autoritate delega
ta ⁊ nō ordinaria.⁊ ex hoc no.bene glo.ꝙ ſi ordinarius credit ſe delega
tum ⁊ ꝓcedit autoritate delegata nō tenet ꝓceſſus ſi poſtmodū nō ap
f paret ꝙ nō erat delegat⁹:lꝫ potuiſſet ꝓcedere vt ordinarius.[f] ⁊ hoc ex
defectu volūtatis.ꝓ hoc.c.ex parte aſtenſis.⁊ de cōceſ.preb.⁊ vide ple
ne p Inn.in.c.cum ex officij.de preſcr.¶ Extra gl.oppo.contra tex.et
videť ꝙ iſta ſentētia omnino debeat tenere etiā ſi iuriſdictio primoꝝ iu
dicum fuiſſet reuocata q2 ante preſentationē ſecundarū literarū ⁊ exce
ptionem earū vigore factā tenet ꝓceſſus priorū iudicū. vt in.c. audita.
de reſti.ſpo.⁊ dixi in.c.ceterum.de reſcr.Sol.Inn.multum inſtat.⁊ pri
mo refert quoſdā tenere ꝙ hic p̄ceſſit exceptio.alij vero dicūt ꝙ etiā ci
tra exceptionē ⁊ etiā data ignorātia nō valet ꝓceſſus ꝯtra tertios data
reuocatione prioꝝ literarū.vn̄ dicūt ꝙ ſi primi ⁊ ſecūdi iudices ꝓcedūt
ad ꝯtrios ꝓceſſus validitas ꝓceſſus contra tertios pēdet ex validitate
reuocationis:per iſtū tex.qui bene facit.ſec⁹ dicūt cōtra partē q2 pars
nō cōparēs nec excipiēs corā prioribus iudicibus pōt excōicari. ⁊ tene
g menti hanc differentiā inter partē ⁊ tertium[g] ⁊ hoc ideo ſm iſtos quia
tertij non ſint de iuriſdictione iudicū:ideo nō teneť obedire niſi in ve
ritate ſint iudices:de quo ſatis dubito:q2 ex literis de iuſtitia principa
liter conferuntur iuriſdictio circa partes:ſecundario circa tertios turba

a ~Sebaſti.Sapia.¶ Snīam nullam. Adde gl.in cle.ſi.de ſeq.poſſeſ.⁊
fru.plene per Alex.in.l.de pupillo.§.qui opus.de ope.no.nū.ſed infini
ta congerit ad propoſitū d.o.Claudius aqueñ. in.l. vt vim.in.j.⁊.ij.lect.
in glo.j.ff.de iuſt.⁊ iu.vbi facit plures caſus an liceat reſiſtere magiſtra
tui.⁊ concludit ꝙ qū cōſtat de nullitate ſnīe nō poteſt quis reſiſtere iu
dici exequēti:niſi
talis nullitas re
ſultaret ex d̄fectu
iuriſdictiōis:⁊ ita
i iſtis terminis lo
quiť glo. hic ⁊ ita
dꝫ intelligi ſꝫ eū.
Zacharias.

b tores[b] vt in.c.j.ſ.eo.vn̄ ſi datur iuriſdictio in prin
cipali:ſcilicet circa partē:ergo ⁊ in acceſſorio cir
ca tertium.de hoc tamen vide ꝙ plene dixi in d.c.
ceterum.tene menti iſtum text. ſm illam lect.pro
pter executores ad beneficia qui ſepe circa idem
beneficium faciunt diuerſos ⁊ contrarios proceſ
ſus contra canonicos vel ordinarios loci ⁊c.

1 ☞ Iuriſdictio delegata expirat re integra mor
te mandantis.
Clauſula quod ſi non omnes duo ⁊c. verificatur
in vno alterius vices gerente.
2 Clauſula vos vel alter veſtrum ⁊c. verificatur in
vno tantum.
3 Uoces dande in collegio vel capitulo poſſunt al
teri committi.
4 Iuriſdictio delegata non perpetuatur niſi per ac
tum iuriſdictionalem.
Delegatus non dicitur perpetuare iuriſdictio
nem per ſolam ſubdelegationem.
5 Iuriſdictio perpetuatur per ſolam citationem.
Iuriſdictio delegata ad diuerſas cauſas an per
petuetur per citationem ad vnam cauſam. ⁊ nu
mero.6.
7 Iuriſdictio delegata an extinguatur morte vel de
poſitione delegati:an vero tranſeat in ſucceſſorē.
Commiſſio facta alicui ſub nomine proprio ⁊ di
gnitatis cenſetur perſonalis.
8 Iuriſdictio delegata an ſuſpendatur per excom
municationem delegantis.
Mandatum extinguitur morte naturali mandā
tis non ciuili.
Iuriſdictio vicarij ſuſpendetur ſi epiſcopus ex
communicatur.
9 Procurator an repellatur ſi eius dominus excō
municetur.

1 **Licet vndiqꝫ.** †Iuriſdi
ctio dele
gati re integra morte mandantis ex
pirat. Uel ſic. Clauſula ꝙ ſi non om
nes duo ⁊c. purificatur in vno vices alterius ha
bente etiam duobus impeditis. Communis diui
ſio. ſecunda ibi: inquiſitioni. ¶ Caſus literalis.
Cauſa commiſſa eſt tribus iudicibus a domino
papa ſub hac forma:ꝙ ſi nō omnes ⁊c.vnus com
miſit cuidam de ſocijs ſuis vices ſuas et tandem
mortuus eſt ſocius ſuus tanquam ſuſpectus fuit
recuſatus. queritur an iſte ſuperſtes nomine ſuo
⁊ defuncti poſſit negotium diffinire.reſpondetur
ꝙ ſi iudex iſte non cepit vti iuriſdictione ſibi a ſo
cio delegata eo viuente iuriſdictio expirauit poſt
mortem mandatoris re integra.ſi vero ante mor
tem illius cepit vti iuriſdictione ſibi commiſſa vi
2 ces ſuas ⁊ illius poterit implere.Ber. ¶ † Not.j.
effectum illius clauſule ꝙ ſi non omnes poterūt:
duo veſtrum ⁊c.oportet enim neceſſario ꝙ duo re
maneāt iudices vere vel ficte.ſecus eſt in illa clau
ſula vos vel alter veſtrum ⁊c. q2 tunc vnus ſolus
procedere poſſet.vt in.c.cum plures.j.eod.lib.vj.
¶ No.ij.ꝙ etiam vbi apponitur hec clauſula duo
veſtrum procedant ⁊c. poteſt vnus collegē com
mittere vices ſuas ⁊ ille repreſentat vices duorū.
3 †Ex quo infert Hoſti.ꝙ ſi quis in electionis actu
eſt procurator plurium habet tot voces quot
i ſunt illi quorum procurator exiſtit.[i] de quo in. c.
ſcriptum.ſ.de elec. No.ij.ſignificatum huius ver
bi collega:nam denotat habentem par officium:
vnde habentes vnū ⁊ idem officiū dicunť college.
vt in.l.collegarū.ff.de ver.ſig.¶ Item no. ꝙ mā

b ¶ Per tertium.
Adde hāc mate
riā p latos fines
ꝓpagatā fuiſſe p
Ja.rebuf.i. l.p̄ce
pit.nu.2.⁊ ibi re
miſſiue i apoſtil.
Celſi ad eū. C.de
cano.largi.titu.li
bro.x.
c ¶ Contrariū ſen
ſit. Sꝫ tu pōdera
text.dū dicit ex q̄
coercionem rece
pit ꝓbat dictum
gl.Andr. barba.
d ¶ Contradicto
res.Add̄ ꝙ Ro
ma.ꝯſi.cccclxxxij.
dicit:ꝙ dat iuriſ
dictionē ꝯ illos
q ſe de facto op
ponunt non autē
de iure.
e ¶ Diſtiguit.Fa
cit: in ſimili ꝙ ha
beť in.c. ꝙ ſuper
his.de ſi.inſtr. qū
eſt papa preſens
an credať legato.
Andre.barba.
f ¶ Ut ordinari⁹.
Adde Rom.ꝯſi.
ccccxvj.ſ.allť.
~Sebaſti. Sapia.
g ¶ Et tertiū. Hāc
differentiā tenet
do.Ant. Imo.et
Abb.in.c.ceterū.
de reſcri. ⁊ ibi Fe
li. dicit hanc eſſe
cōem ſꝫ ꝯtrium po
nit. d. Abb. hic:
tamē hāc opi.fir
mat ipſe Abb. in
c. audita.de reſti.
ſpolia.⁊ ita hāc eē
communem atte
ſtatur Fel.ſibi cō
trarius in.c.cum
dilecta. colū.j. de
reſcriptis.
b ¶ Turbatores.
Adde qd̄ Fede.
conſil.clxiij. dicit
ꝙ delegās poteſt
excōicare cōmu
nicantē cū excom
municato a ſe. et
dicit eē notabile.
allegat Hoſti.ibi
vide.

i Zacharias.¶ Exiſtit.Ita not.idem Hoſti.in.c. q2 propter.§.illud.ſ.
de elec.cardi.Mādago.in trac.de elec.parte.j.c.xiiij.in gloſſ.j.⁊ ſeq. vbi
quid in caſu huic oppoſito:ſcꝫ ſi vnus canonicus legitime abſens con
ſtituit plures procuratores inſolidum:de quo vide per Bar. in allť.c.q2
propter.in fi.⁊ manda.remiſ.vbi.ſ.

datum iuriſdictionale expirat per mortem mãda
toris re integra: idem eſt regulariter in mandato
nõ iuriſdictionali. vt. l. mandatũ. C. de manda. τ in
cle. fi. de ꝓcu. τ in. §. recte. inſti. manda. ¶ Vlti. pon
4 dera tex. ibi: vti ceperit taliter de mandata τc. † qđ
ad hoc vt iuriſdictio ꝑpetueẛ citra mortẽ manda-
toris oportet ꝙ mandatarius inceperit vti iuriſ-
dictiõe delegata. Et ex hoc τ ex tex. apte infero ꝯ
hoſt. hic. τ gl. in. c. ſi a ſubdelegato. ꝭ. eo. li. vj. qui te-
nuerũt ꝙ per actũ ſubdelegationis perpetuatur
iuriſdictio: moti ex eo qꝛ ſubdelegare eſt iuriſdi-
ctione vti vt in. l. iij. ff. de iuriſd. oĩm iu. ſed errave-
rũt iudicio meo: qꝛ lꝫ ſit iuriſdictio nõ tñ illa ẽ de-
legata ſꝫ ordinaria: eſt enĩ cõceſſa a lege vt aperte
dicit tex. in. c. paſtoralis. in prin. ꝭ. eo. τ ibi dixi. vn-
de teneo cum gl. in hoc ꝙ ad perpetuandã iuriſdi
ctionẽ nõ ſufficit actus citra citationẽ. τ hanc opi.
tenuerunt Cal. τ Arch. ij. q. vj. nõ ita. τ in. c. quã-
uis. ꝭ. e. li. vj. Jo. mona. in. c. vt animarum. de con-
ſti. e. li. τ oẽs fere Mod. ſequẽtes: lꝫ Hoſt. tenuerit
cõtrarium per iſtum tex. qui generaliter dicit: vti
ceperit. vnde ſm eũ ſi delegatus vocauit tabellio
nem τ teſtes τ publicauit cõmiſſionem ſibi factam
tanꝗ̃ delegatus aĩo perpetuãdi iuriſdictionẽ per
petuatã eſt ſm eũ: ſed hoc nõ placet qꝛ hoc verbũ
gñale vti ceperit: dꝫ declarari ſm alia iura ꝗ̃ ſpeci
fice requirunt citationẽ. vt in. c. fi. de offi. lega. τ in
c. gratũ. ꝭ. e. τ dic vt plenius dixi. τ per hoc eſt de-
clarata prima gl. ¶ In gloſ. ij. diuide hanc glo. in
quinꝗ̃ partes. In prima parte gl. proſequitur ali
quos caſus in quibus tacite vel expreſſe reuocaẛ
mandatũ re integra. τ quatenus tãgit de reuoca-
tiõe fienda de morte litigatorũ dic vt plene dixi in
a c. ſignificauit. de reſcr. vbi ſol. contraria[a] glo. hic. τ
proſequitur hec gl. miſtim tã de reuocatione man
dati iuriſdictionalis ꝗ̃ de nõ iuriſdictionali: vide
ꝙ leg. τ no. in cle. fi. de procu. τ. l. mandatũ. C. mãd.
5 ¶ † In ſcđa parte ꝗ̃ incipit ibi: ſꝫ pone ꝙ plures.
b gl. querit [b] qđ ſi plures cauſe cõmittanẛ vni τ cita-
tio ſit in vna nũquid perpetueẛ iuriſdictio quo ad
oẽs cauſas. τ alleg. pro τ ꝯtra. τ finaliter cõcludit
ꝙ nõ: ſed diſtingue latius poſt Gof. ꝙ aut citatio
emanauit ſuper oĩbus cauſis. τ fit ꝑpetuatio quo
ad oẽs. ꝭ. e. gratũ. aut citatio emanauit ſuper vna
cauſa tm̃ τ hꝫ connexitatẽ cũ alijs cauſis τ fit per-
petuatio quo ad oẽs. arg. in. l. fi. C. de duo. re. alle.
in gl. τ in. c. tranſlato. ꝭ. de conſti. τ in. l. in hoc iudi-
cio. ff. fami. her. aut erant cauſe ſeparate: τ ꝑpetua
tio fit ſolũ reſpectu illius in qua emanauit citatio.
arg. in. c. inꝗſitioni. ꝭ. de appel. τ in. l. etiã. ff. de mi-
nori. nam de ſeparatis non fit illatio vt in. c. ij. de
tranſla. prel. τ. l. papinianus exuli. ff. de min. τ vide
ad predicta bonã gl. in. c. ne aliqui. de heret. lib. vj.
6 ¶ † In tertia parte ꝗ̃ inci. ibi: ſed quid ſi moriaẛ.
gl. ꝗ̃rit qđ ſi citatio ſit facta ante declarationẽ re-
rũ: vt puta qꝛ res comprehenduntur in reſcripto
ſuo ſub clauſula generali: gl. videẛ velle ꝙ non fit
ꝑpetuatio niſi reſpectu rei expſſe ſup qua emana-
uit citatio. dic melius ſm Hoſt. ꝙ aut citatio ema
nauit ſup declaratiõe rerũ fiẽda τ fit perpetuatio
quo ad oẽs cauſas: qꝛ citatio ꝯcernit oẽs cauſas:
aut citatio fuit reſtricta ad certã cauſam τ tunc di
7 ſtingue vt. ꝭ. dixi in precedenti particula. ¶ † In
quarta parte que inci. ibi: itẽ qđ ſi delegãs. gl. ꝗ̃rit
qđ ſi delegẽs deponiẛ re integra: nõ autẽ moritur
nũquid expirat mandatũ: τ concludit gl. ꝙ ſic. di-
ſtingue poſt Hoſt. ꝙ aut cõmiſſio fuit facta expſſo
noĩe proprio. τ tunc procedit dictũ gl. nã in dubio
papa velle videẛ ꝙ cõmiſſio ſit perſonalis licet ſit
etiã expreſſum nomẽ appellatiuũ. vñ hodie papa
cõiter ꝑmittit nomẽ propriũ τ ſubiũgit nomen ap
pellatiuũ: dꝛ enĩ Martinus eps τc. vñ cõmiſſio cẽ
ſeẛ pſonalis τ expirat re integra ſicut ꝑ mortẽ: nã
depoſitus exparaẛ mortuo quo ad dignitatẽ. xvj.
q. j. §. ecce. τ idẽ dic ſi delegat⁹ trãfferreẛ ad aliã di
gnitatẽ. aut delegatio fuit facta ſub noĩe dignita-
tis τ durat lꝫ moriaẛ pſona que ꝑſidebat in digni-
tate qꝛ dignitas non moritur vt in. c. ſi gratioſe. de
reſcrip. lib. vj. facit ꝙ not. per legiſtas in. l. centeſi-
8 mis. ff. de verb. obli. ¶ † In quinta parte ibi: qđ ſi
c excõicaẛ. gloſſ. proſequiẛ qđ ſi delegans [c] excõiceẛ
nũqđ delegat⁹ poſſit ꝓcedere durãte excõicatiõe.
τ videẛ concludere ꝙ ſic: τ bene: qꝛ excõicatio põt
exparari morti ciuili. iura vero ꝗ̃ dicunt ꝙ morte
mãdatoris expirat mãdatũ debẽt intelligi de mor
te naturali vt in. §. ſi donator. allẛ. in gl. In ꝯtrariũ
glo. allẛ. c. romana. de offi. vica. in. vj. vbi tex. dicit ꝙ
excõicato epo ſuſpẽdiẛ iuriſdictio vicarij. ergo ex-
cõicato delegãte dꝫ eſſe ſuſpẽſa iuriſdictio delega
ta: qꝛ delegat⁹ nihil ꝓprij hꝫ ſꝫ iuriſdictio eſt dele-
gãtis vt in. c. ſane. ꝭ. e. τ in. l. j. ff. de offi. eius cui mã.
eſt iuriſd. Inn. tenet hic indiſtincte ꝙ ſiue delega-
tio fuerit facta in totum ſiue in partẽ non expirat
nec ſuſpẽditur iuriſdictio ſubdelegati ſeu delegati b
ꝑ excõicationẽ delegantis niſi mãdatũ eſſet nudũ
miniſteriũ. d. l. j. in fi. τ. ꝭ. c. fi. Hoſt. diſtinguit ꝙ aut
delegatus ſubdelegauit in totum. τ procedit opi.
Inn. aut ſubdelegauit pro parte τ ſuſpẽdiẛ iuriſ-
dictio: qꝛ nõ dꝫ is admitti cuius autor repelleretẛ.
ꝭ. de teſti. licet ex quadã. τ qꝛ quaſi idem eſt conſi- c
ſtoriũ delegantis τ delegati. Jo. an. videtur acce-
dere ad opi. Inn. poſſent tamẽ iſta hic ita eque di
ſtingui: ꝙ aut delegãs fuit excõicatus re integra τ
ſuſpenditur iuriſdictio delegati. ar. in. c. ꝗ̃uis. ꝭ. e.
lib. vj. aut res deſit eſſe integra. τ tunc indiſtincte
procedit opi. Inn. pro qua videẛ text. in. c. ſi is cui.
ꝭ. eo. li. vj. vbi dꝛ ꝙ ſi ſubdelegãs eſt excõicatus nõ
dꝫ appellari ad eũ a ſubdelegato: ſed ad primum
delegãtẽ. τ ſic innuit ꝙ ſubdelegatio fuit facta pro
parte: alẛs nullo modo potuiſſet ad eũ appellari:
vt. c. ſup qõnum. §. porro. ꝭ. e. nec eſt verum ꝙ dicit
Hoſt. idẽ eſſe delegantis τ delegati conſiſtoriũ. nã
dicit Jo. an. τ bene ſi hoc eſſet verum nunꝗ̃ poſſet
appellari ad delegãtẽ vt in. c. ꝭ. de cõſue. li. vj. Itẽ
ꝑ mortẽ delegãtis expiraret iuriſdictio delegati
ẽt re nõ integra ſicut contingit in vicario epi. vt in
9. d. c. romana. τ tene hoc mẽti. ¶ † Extra glo. quero
nunqđ dꝫ repelli procurator ꝓpter ſuperueniẽtẽ
excõicationẽ in pſonã dñi τ loquor de ꝓcuratore
ad agendũ. Hoſt. tenet ꝙ ſic: etiam ſi ꝓcurator ſit
cõteſtatus litem anteꝗ̃ excõicaretur: qꝛ licet ꝑ lit.
conte. efficiaẛ dñs inſtantie: non tñ efficitur dñs li
tis nam cauſa eſt dñi: cũ ad eũ ſpectet cõmodum
vel incõmodũ. vt in. c. biduum. verſic. palam. ij. q.
vj. τ no. bene hanc. q. ſecus dicit Hoſt. ſi procura-
tor fuiſſet datus in rem ſuam. in hoc vltimo do.
Ang. diſtinguit τ bene ꝙ aut ꝓcurator datus in
rem ſuam intentat vtilẽ actionẽ ſibi cõpetentem:
τ procedit dictũ Hoſt. qꝛ cum excommunicatio ſit
perſonalis non concernit factũ procuratoris pro
mouentis actionem ſibi competentem. aut procu
rator intentat directam nomine domini: τ tũc põt
repelli. ad hoc vide bonam glo. τ ꝙ ſuper ea no. in
c. vnico. de iurepatrona. lib. vj. τ ꝙ not. Bart. in. l.
apud celſum. ff. de do. excep.

1 ☞ Delegatio cauſe nõ preſumaẛ niſi probetur.
2 Bonus an quis preſumatur.
Facta non preſumuntur niſi probentur.
3 Delegatus in cauſa ſibi commiſſa eſt maior ordi-
nario.
Ordinarius ita demũ tenetur obedire delegato
ſi delegatus oſtendit ſuum mandatum.
Excõicatio iniuſta non ligat excommunicatum.
4 Mandatũ non teneẛ quis oſtendere niſi petatur.
Ab executore non appellatur.
5 Allegans malitioſe falſitatem reſcript i principis
quomodo puniatur.
6 Mandatum delegationis qualiter probibetur.
Inſtrumẽti tenor ſcriptus apud acta ita demum
probat. ſ. inſtrumentũ eſſe talis tenoris ſi fuit ſcri-
ptus voluntate partium: alias ſecus.
Notarius non põt facere fidem de eo de quo non
eſt rogatus: ſed de productione corã eo facta ſic.
7 Incompetentia iudicis non poteſt opponi poſt li
tem conteſtatam.
Incompetentia iudicis an poſſit opponi per con
tumacem vel abſentem poſtea comparentem.
8 Sententia preſumitur in dubio lata a iudice com
petenti. intellige tamen prout. ꝭ. proxi.
Legatus pape habet ordinariã iuriſdictionem.

a ¶ Sol. cõtraria. Nã illõ ꝓcedit ꝗ̃ ad cõueniendũ il lũ ꝗ ꝯtinebaẛ ſub clauſula gñali: ſe- cus ſi fuiſſet expſ ſus ĩ reſcripto: qꝛ tũc ꝑ mortẽ talis litigatoris ẽt rei- tegra nõ expira- ret reſcriptũ: vt iã dixi ibi. in ea. glo. ibi. l. neratius. ibi enim ꝓbari vr̃ ꝙ mãdatum morte mãdãtis nõ expi rat: dicas ꝙ ibi res ñ erat integra qꝛ lꝫ pr̃ ꝗ ꝓfeſſus fuerat filiũ ſuſce- pturũ munus pu blicũ ad ꝙ fuerat elect⁹ ille fili⁹ ꝗ d ceſſerat anꝗ̃ ipe filius illõ munus ſuſciperet: tñ non erat res integra: qꝛ ꝑ talẽ ꝓfeſſiõẽ fa ctã ꝑ patrẽ iã fue rat obligatus pr̃ ipe: ſi cõtingeret poſtea filiũ acce- ptare τ obligari reipubl. in ea. ibi. l. cum quaſi. dicit hic do. Car. ꝙ in caſu illo res non erat integra: qꝛ decretũ fuerat in terpoſitum. τ iſta ſo. ẽ ꝯ illũ. τ text. ꝗ loqẛ qñ decretũ fuit iterpoſitũ iã mortuo illo ꝗ fue rat rogatus in te ſtamento manu- mittere ſeruum: τ dceſſit poſt aditã hereditatẽ añ ꝑ- ſtitã libertatẽ. nã ſi ex eo cui⁹ nõ ha bebaẛ ꝑſentia de crenit iudex eũ eẽ abſentem ex iuſta cã τ libertatẽ con petere: qꝛ cẽſeẛ ab ſens ex iuſta cã ꝑ pter mortẽ. facit c. ſi delegat⁹. ꝭ. eo. li. vj. cõpetit liber tas τ heres ei⁹ cẽ ſeẛ patrõus. τ ſic ſñia lata pro mor tuo ꝓſit heredi. l. peñ. ff. ꝗ̃ſentẽ. ſine appel. re. Aliqtñ dicũt ibi eẽ ſpãlẽ vt ſñia lata ꝓmor tuo ꝓſit heredi ĩ quãdã ꝯſequẽtiã fauore libertatis de ꝗ̃ vide ꝑ Bar. in. d. l. neratius. τ ĩ. d. l. penult. ꝗ̃ ſen. ſi. app. reſci. dixit tñ Ang. in. d. l. cũ quaſi. ibi eſſe tex. ſing. ĩ iure. qđ de cretũ ꝓlatũ ꝯtra defunctũ trãſit in heredẽ fauore li- bertatis τ ſunt duo ſpãlia ꝙ ſñia valeat ꝯ defun- ctũ τ ꝙ trãſeat in heredẽ: ꝗ non ha buit vires ꝯ ipm defunctũ: vide ꝗ̃ dixi in. c. ſignifica uit. de reſcrip. Andre. Barba.

✠ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Gloſ. ꝗ̃rit. De hac qõne vide la- te ꝑ Feli. in. c. pa- ſtoralis. §. fi. ꝭ. de reſcriptis.

✠ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Delegãs. Dđ ꝗs non poſſit eſſe iudex qñ ẽ excõi- cat⁹: late tradunt ſcribẽtes in. c. ad ꝓbandũ. de re iu di. Bal. in. c. cõti- git. col. ix. de do. τ ꝯtu. ꝙ ẽt ꝓcedit in arbitrio vt per Bar. in. l. cũ pr̃. §. hereditatem. ff. d leg. ij. τ idẽ in ar- bitratore vt per Alex. i. l. ex facto. §. ſi ꝗs rogat⁹. ff. ad treb. ꝑ Jaſ. in l. ſi ꝗs arbitratu. col. xvj. v. ſexto ꝗ̃- rit Bar. ff. de vb. ſi. ꝗ̃ oĩa ꝓcedũt in publice excõicato ſecus in eo qui eſt occulte excõicat⁹ vt tradit i. d. c. ad ꝓbandũ ꝙ tñ ſin gulariter limitaẛ qñ partes ſciunt: vt refert Feli. i. c. rodulphus. colũ. añ pe. ꝭ. de reſcr.

⁊Sebaſti. Sapia.
a ℂ Cum in iure. Hūc tex. d. Bar-tho. de beleuc. i. c. ꝙ ſuper his. ca. xvi. de fi. inſtru. in telligit ꝙ non hȝ locū in cardinali dicēti cauſam ſibi cōmiſſam. ſȝ vide Feli. probantē in i c. ad aures. verſi. viij. de reſcri. ⁊ ħ ſentit Old. in ꝯſi. ccxi. vbi ꝓbat qđ in materia ſtricta etiam cardinales cōprehendūt: de quo et ꝑ Feli. hic.
b ℂ In ſingulari. Not. ꝙ iudex loq tur de ſe in ſingu lari. tu dicas etiā qđ papa de ſe lo quendo loquit in ſingulari. c. fili⁹. đ teſt. ⁊ etiā impe rator loquit i ſin gulari. l. ij. C. de ap. l. minorib⁹. C. de his q. vt indi. l. ij. C. de do. inter vi. ⁊ vx. l. i. ff. de te ſta. milit. vide l. j. C. quō. ⁊ qn̄ in. l. i teſtamēto. C. đ te ſta. mili. l. ea q. ⁊. l. caſtitati. C. de a dult. l. j. ⁊. ij. C. ad l. iul. maie. l. fi. C. đ edē. l. j. C. de off. ꝗſto. vide tex. l. j. C. đ vetera. li. xij. vbi pōt dici impe ratoꝛ tu. l. j. C. q ad li. pue. nō poſ. l. fi. C. de pac. c. cū ab vno. de re iud. li. vj. ⁊. c. quoſdā. de pſum. ⁊. l. fi. C. vt nulli. lib. xij. c. j. de pba. c. nihil. đ preſc. facit. c. ij. in vſ. dico. de homi. hodie tñ vtimur plurali. vt in. c. cū ab vno. de re iud. ħm do. Card. Andre. Barba. Anto. Franciſ.
ℂ Circa hoc ſi in lr̄is pape vel im- peratoris in eorū noīe appōeretur nūerus ſingularis nō carerēt hmōi lr̄e vitio ⁊ ſuſpici one falſitatis. iu- xta nota. in. c. ad falſariorū. de cri. fal. ſȝ eū numer⁹ pluralis non poſſit verificari i vno tā tū. vt in. l. vbi nūe rus. ff. de teſt. ⁊ ꝑ Pau. de ca. i cōſi. xiiij. ⁊ in ꝯſi. cij. et in cōſi. ccxxxiiij. ⁊ in. l. fi. ff. ad treb.

9 Notario aſſerēti in actis talē eſſe ꝓcuratorē talis nō adhibet fides niſi đ mādato ipē fuerit rogat⁹.
Verba enūtiatiua poſita i aliq inſtr̄o q̄ ſint de ſub ſtātia actus qui gerit an ꝓbent per ipſum inſtr̄m.
Procurator ex quibus preſumatur habere con- ſenſum domini ad agendum.
10 Procurator de cuius mandato dubitatur poteſt cogi ad promittendum de rato.
11 Excōicatus non pſumit abſolutus niſi ꝓbet lr̄as abſolutionis quas debet ad cautelam ſeruare.

Cum in iure. [a] † Non cre dit q̄s dele- gatus niſi delegationē probet. Vel ad idem ſic. Nō tenet quis parere manda tis aſſerētis ſi delegatū niſi mandatū probet. Cō- munis diuiſio. ſecūda ibi: ſuper quo. ℂ Caſus lite ralis. Aliquis delegatus mandat alicui: autorita te qua fungor tibi iniungo vt Titium denunties excōicatum. iſte cum hoc mandatum dubitat de iu riſdictione illius: nec ſuper hoc fidē facit eidē. q̄rit an teneatur exequi mādatū illius? rn̄detur ꝙ niſi de mādato apoſtolico fiat fides non tenet exequi
2 ꝙ mandatur. Ber. ℂ † No. ex princ. iuncta deciſa ꝙ cōſultatio debet eſſe de re dubia: al's cōſult⁹ eſt dignus reprehēſiōe: maxime ſi creditur iuriſperi- tus. vnde papa reprehendit iſtū epm̄ qui dubita- bat de iure nō dubitabili potuit enim moueri ad dubitandum: ꝙ quilibet preſumitur bonus. vt in c. vnico. de ſcruti. ⁊ in. c. fi. de preſum. Sed hec ra- tio parum cōcludit: q2 ea que accidētaliter prone niūt: ⁊ nō inſunt homini a natura non preſumunt niſi probent. vt in. c. ſi forte. de elec. lib. vj. item cum agit de preiudicio alterius nō ſufficit preſumptio: ſed debet fieri plena ꝓbatio. ad hoc. c. cū a nobis. de teſt. ⁊ ꝙ no. in gl. in. c. ſicut de ſent. excōi. ⁊ ex hoc ⁊ ex tex. no. ꝙ facta non preſumūtur. ad hoc. l. que- cunq₃. ff. de publ. ⁊ no. in. l. ſciendū. ff. de verb. ob. ⁊ ꝑ Inn. c. innotuit. de eo qui fur. ordi. recep. ℂ No. iij. practicā precipiendi cū quis vtitur alterius po teſtate: nā iniūgit autoritate qua fungitur: ⁊ ſic de legatus pape precepit autoritate apoſtolica. ⁊ fa- cit pro ſtylo hodierno: nā delegatus in ſuis lr̄is in ter cetera dt̄ nr̄is ſeu veri⁹ apoſtolicis parere mā datis ⁊c. Et not. ibi: iniūgo. ꝙ iudex loquitur de ſe
b in ſingulari. [b] lȝ hodie ħm Io. and. ex faſtigio lo- quatur iudex in plurali. de quo vide ꝙ leg. ⁊ no. in c. cum ab vno. de re iudi. li. vj. ℂ Item no. ꝙ ordi- narius nō tenet exequi factū delegati: nec alr ſibi
3 parere niſi fiat fides de mādato. ℂ † Item no. vl. ꝙ delegatus pōt ꝑcipere ordinario vt exequat fa ctū ſuū: nā gerit vices pape quo ad illā cauſam et eſt maioꝛ quolibet ordinario. vt in. c. ſtuduiſti. de offi. leg. ℂ Sed. q̄ro quid ſi delegatus non vult fa cere fidē ordinario de mandato ſuo: ſed eū parere nolentē excōicat. Dicunt doc. ⁊ bene ꝙ excōicatio non tenet: q2 delegatus nō habet iuriſdictionem ſuper ordinariū niſi qn̄ eſſet ſibi rebellis: ſed petē do fidē de mādato facit ꝙ ſibi a iure permittitur: ergo nō pōt dici rebellis: ⁊ ſic nō tenet excōicatio ex defectu iuriſdictionis: facit ꝙ in ſimili dixi in. c.
4 cum contingat. de reſcr. ℂ Secūdo quero † quid ſi ordinarius nō curat certificari de mandato nū- quid poſſit exequi: Doc. ꝙ ſic: ex quo preſumit de mandato. nam hic tex. nō dicit ꝙ non pōt exequi: ſed nō cogit: ⁊ ſi pars appellaret ab ordinario nō tenet admittere appellationē: q2 cū ipē ſit nudus executoꝛ appellatio debet interponi a delegato q iniunxit mandatum vt not. fuit. ſ. eo. c. ſuper que-
5 ſtionum. ℂ Quero tertio † quid ſi ordinarius ma litioſe dicat ſe dubitare de mādato allegando ma xime falſitatē reſcripti: iuxta id ꝙ habet in. c. ſuper eo. de cri. fal. Sol. ħ Hoſ. ꝙ quatuor remedia ħ ca ſu cōpetunt. primū vt delegatus exequat per ſe ꝙ poteſt vt in. c. in lr̄is. ſ. eo. ħm vt puniat ipm̄ ordi- narium ſi cōſtat ꝙ malitioſe opponit. tertium ꝙ punitur quo ad deum. quartum quia poterit cō- dēnari in. xxx. lib. auri ſi malitioſe opponit annul lando reſcriptū pricipis. l. ſ. in fi. C. de leg. ℂ In glo. in ver. iniungo. Not. bene iſtam gloſſ. quia eſt multū no. maxime reſpectu theorice quam tradit

in fi. ⁊ multū allegari ſolet iſta gl. in iudicijs. et vi- de ad materiam ꝙ no. Inn. ſ. de eo qui fur. ordi. ⁊ c e. in. c. innotuit. ⁊ vt habeas cōcluſiue iſtam mate riam proſequere ꝑ tria mēbra. primū eſt cū queri- tur qualiter vere ꝓbet mandatum delegationis. ħm qualiter preſumit iuriſdictio delegata vel or- dinaria. tertiū qd in legitimitate aliarū perſona- rū in iudicio intercedentiū vt ꝓcuratorū: tutorū:
6 ⁊ ſimi. ℂ Quo ad primū dic⁹ ꝙ primo pōt proba
c ri mandatū ꝑ originale, ⁊ hodie clari⁹. ſ. de fide inſtr. quaſi per totum. ħm per exemplū ſolenniter ſumptū ex originali. ⁊ que ſolēnitas oȝ adhiberi. dic vt legitur ⁊ no. in. c. penul. ⁊ vlt. de fide inſtru. ⁊ in. c. ſignificauit. ⁊. c. albericus. de teſtib. idem eſt ſi partib⁹ cōſentiētib⁹ vel pſentib⁹ ⁊ nō ɔ̄dicentibus
d originale fuit exēplatum in actis: [d] ħm Hoſti. hic nam in preiudiciū ipſarū partiū acta faciūt fidem de tenore originalis: ꝙ ſatis placet. arg. bonum in l. j. C. de rela. ⁊ ꝑ illū tex. dicit ibi Bart. ꝙ ſi partes in iudicio pn̄tes nō cōtradicunt his q̄ pn̄t tēdere in earū preiudiciū vident cōſentire. ſec⁹ dic vbi ſo lus notarius exēplauit inſtrumēta originalia re- ducendo tenorē ad acta. nā vt no. dicit hic Inn. cū producūtur inſtrumēta: ſola ꝓductio eſt de actis ⁊ nō tenor. q. d. ſi notarius ſcripſit in actis ꝙ pars ꝓduxit tale inſtrumētū credit notario ſup produ
e ctione. [e] vt in. c. qm̄ cōtra. de. pba. ſȝ nō creditur ſu per tenore inſtrumētorū niſi probet tenor ꝑ origi- nalia vel alijs modis ꝑdictis. nā notari⁹ nō eſt ro gatus đ cōtētis in inſtrumētis ꝓductis. ideo ſup
c tenore illorū nō pōt facere fidē: qnimo nō ſuffice- ret iudicis autoritas niſi pars aduerſa fuiſſet cita ta vel preſens: vt predixi. ad hoc ꝙ no. Inn. in. d. c. ſignificauit. ⁊. c. albericus. de teſt. ⁊ hic dixi plene. ⁊ per Io. an. in addi. Spe. in ti. de reſcri. preſen. ſ. j.
7 poſt prin. ⁊ hoc no. ℂ † Venio ad ħm in quo diſtin guo poſt Inn. ꝙ aut ſn̄ia fuit lata per delegatum pſentibus ptibus ⁊ nō appellātibus: ⁊ pſumit ꝙ iu dex habuerit iuriſdictionē: idē eſt ſi pars q̄nq₃ cō- paruit ante lit. cōte. nā poſt lit. cōte. nō pōt allega re defectū mādati. vt in. c. iter mōaſteriū. de re iu. nā preſumendū eſt ꝙ ex quo pars cōparuit ⁊ non oppoſuit de defectu iuriſdictiōis ꝙ iudex habue-
f rit iuriſdictionē. [f] ſi vero ſn̄ia fuerit lata ꝑ abſentē in caſu in quo ferri potuit: ⁊ pars abſens nūq̄ pa ruit delegato: ⁊ tūc ſemp pōt opponere defectum iuriſdictiōis ⁊ on⁹ ꝓbādi ɔ̄riū incū bit aduerſario: ſed in ꝓcedēti mēbro onus incūbit opponēti. Qui dam tñ tenēt ɔ̄riū vt refert Inn. ſed ꝑdicta diſtin- ctio eſt ſatis equa ⁊ ad eā reducas dictū iſtius gl. Dubiū remanet qd ſi pars fuit abſens cōtumaci- ter nūqd ſi poſt modū oppoſuit teneat ꝓbare de- fectū mādati: an autē onus incumbat aduerſario. Inn. in. d. c. innotuit. ſentit ꝙ cōtumax equiparet pſenti. aliud ſentit hic: ⁊ plus placet ꝙ ex quo fuit ſemp abſ. lȝ cōtumaciter: q2 opponēdo trāſferat onus ꝓbādi in aduerſariū. rō q̄ me mouet ē q2 ne- gādo iuriſdictionē negat ꝑ ɔ̄ns cōtumaciam: q2 ſi nō erat iudex non tenebat corā eo cōparere. facit l. nō vr̄ latitare. ff. de iudi. Itē ceſſat pſumptio iu- riſdictionis qn̄ pars fuit ſemp abſens: q2 factū nō
g pſumit: nec ſubeſt tacit⁹ cōſenſus partiū. hec ꝓce dūt reſpectu iuriſdictiōis delegate: ſȝ reſpectu oꝛ
8 dinarie dicit gl. ꝙ ꝑ ea preſumit. ℂ † Etiā dicūt doc. ꝙ ſi ſn̄ia fuit lata a legato: ſatis eſt probare ꝙ ille reputabat legatus: nā legat⁹ pape hȝ ordina- riā iuriſdictionē. vt in. c. ij. de offi. le. lib. vj. intellige gl. qn̄ ꝓbat ꝙ pſona habebat ꝑ conſtituta in tali dignitate. ar. l. barbarius. ff. de offi. preto. ⁊ ꝑ Inn. in. c. veniēs. de verb. ſig. lib. vj. itē opȝ ꝙ illud ſup q̄ fuit ſn̄iatū ſpectet ad illā dignitatē đ iure cōi: alias aūt ſi allegaret ɔ̄ſuetudo vel ꝓuilegiū iuriſdictio- nē tribuēs oporteret ꝙ ꝓbaret ſicut. ſ. dixi in dele gato: q2 iſtā nō preſumunt vt no. in. c. j. de offi. lega. lib. vj. ⁊ ideo ſi delegatus proceſſit ſuper eo ꝙ ſibi nō cōpetit ex cōi ſtylo delegatiōis nō preſumeret iuriſdictio: q2 in illo nō eſt ordinarius de iure cōi.
9 ℂ Venio ad tertiū: ⁊ vltimum † in quo dicit Inn. ꝙ ſi negat quem fuiſſe procuratorē vel tutorē ab- ſentis ꝙ tūc non ſtat ſententie niſi pars que obti-

⁊ per Spe. late. ⁊ ibi ꝑ Io. an. in ad di. ſ. ſ. j. in. ti. de te- ſte. ſ. i. i qrta qōe. Tū ꝑter conſue- tudinē ⁊ ſtylū cu- rie q̄ ſe hn̄t ꝙ pa- pa qn̄ ſe loquit ſemp loqt in nūe ro plali. ſi in lr̄is repiret nūer⁹ ſin- gularis non care rēt ſuſpicione, fal ſitatis. Et addō ēt ꝙ adiectiuum ſin gularis nūeri po ſitū poſt duo ſub ſtātiua refert ad oīa vt puta ſi di- co lego vineas et fundū plenū fru- ctibus. itelligunt ēt legati fruct⁹ vi nee vt per Bart. poſt Dy. in. l. cū filio. in fi. col. ff. de leg. j. ⁊ in. l. extat. ꝙ me. can. ⁊ vide Bal. in. l. j. in fi. C. de legiti. here.
c ℂ Originale. ad- de Roma. conſil. cccxxxvj.
Zacharias.
ℂ Addō pleniſſi. ꝑ Feli. in ca. fi. in pri. ſ. de fi. inſtr. et ꝑ Lāfrā. de oria. in. c. qm̄ ſ. ſ. iſtru mentoꝝ ꝓductio nes. nu. 7. 8. 9. et ibi per diſcurſum an ⁊ qn̄ requirat originale ⁊ qn̄ ſte tur illius exēplo.
Sebaſti. Sapia.
d ℂ In actis. Ai- de Rotā in ti. de fid. inſtru. deci. j. Bal. i. l. noſtrā. in iiij. col. C. de teſt. Rom. in. l. ſciēdū. ff. de ver. obl. bal. ⁊ Ange. in aut. ſi quis i aliquo. C. de eden.
e ℂ Super produ- ctiōe. Adde An- cha. conſi. xlj.
f ℂ Iuriſdictionē. Adde Ang. ꝯſil. cclxxvij. ⁊ vide Lap. alle. xliiij.
g ℂ Tacit⁹ cōſen- ſus. Adde Rom. conſi. xlviij.

nuerit probet procuratorē habuiſſe mandatū niſi
dñs fuiſſet preſens qñ ſnīa fuit lata contra procu-
ratorem ⁊ nō cōtradixit. idem ſi probatur dñm ſci
uiſſe illum ſe gerere pro procuratore ſuo ⁊ non cō
tradixit. No. hoc dictum ⁊ idem tenet Inn. in c. ex
parte decani. de reſcr. ⁊ vide q̄ ibi dixi nec ſufficit
ſm eum q̄ notarius dicat in inſtrumento ſnie q̄
ille erat procurator: q̄r nō creditur notario de his
que incidēter narrat in inſtrumēto ex quo nō fue-
rat rogatus de pcuratiōe illius. ⁊ ideo nō pōt fa-
a cere fidem maxime in preiudiciū tertij[a]. nec ob. l.
opti. C. de ↄhen. ⁊ cōmit. ſtipu. vbi dr̄ q̄ enuntiata
in aliquo inſtrumēto que ſunt de ſubſtantia actus
qui gerit̃ probant̃ per ipſum inſtrumentū. vnde ſi
dr̄ Titius ſeruus Sempronij fuit ſtipulatus ⁊c.
probat̃ Titius ſeruus ſuus quo ad validitatē ſti-
pulationis: vt ibi. procedit enim illa. l. ſm Inno. ⁊
bene: in his que enuntiantur in preiudiciū partiū
preſentiū: ſed reſpectu abſentium illa verba nō fa
ciunt fidē: vnde dñs abſens pōt dicere q̄ nunquā
dedit mādatum illi procuratori. q̄ bene not. idem
ſentit Bar. in l. licet. C. de proc. vbi dicit q̄ etiam
ſi iudex pronuntiauerit illū eſſe procuratorem nō
per hoc ſnīa preiudicat dño abſenti: q̄r res inter
alios acta ⁊c. Ad idem q̄ ipſe no. in l. j. C. eo. ⁊ q̄d
10 no. in c. j. de procu. ¶ Et ideo cautū eſt † q̄ cum du
bitabitur de mandato vel de reuocatione mādati
exigat̃ cautio de ratihabitione ab ipſo procurato
re. vt not. in d. l. j. ⁊ per hoc remanet expedita tota
11 gl. ¶ † Et no. bene gl. in fi. q̄ ſemel excōicatus ſem
per preſumitur excōmunicatus niſi probetur ab-
ſolutus. ⁊ ideo neceſſariū eſt ſeruare literas abſo-
b lutionis.[b] ⁊ idē no. in c. propoſuit. alleg. in glo. ⁊ vi
de ad predicta tex. cum gloſſ. in c. ex inſinuatione.
de procu. ⁊ dic idē de tutore. ⁊ ſimi. q̄ dixi in procu
ratore. niſi in caſu de quo in l. j. ff. quod cum fal. tu
to. ſcilicet quando iudex approbauit tutorem.

1 ☞ Excommunicatio lata poſt appellationem
legitimam eſt nulla. ⁊ nu. 12.
2 Sacrilegus etiam qui ſit laicus poteſt conueniri
coram eccleſiaſtico iudice.
3 Delegatus non cognoſcit vltra cōprehenſa in re-
ſcripto. vide in fine. intellige vt. j. num. 7. reſpectu
rei conuenti poteſt. ⁊ nu. 11.
Iuriſdictio delegata poteſt prorogari tacito con
ſenſu partium de re ad rē: vel de tempore ad tem
pus ſed de loco ad locū requiritur expreſſus con-
ſenſus. ⁊ nu. 9. ⁊. 10.
Delegatus ad cognoſcendum in vna dioceſi non
poteſt cognoſcere extra illam: niſi ex cōſenſu par-
tium expreſſo.
Contradictio vel proteſtatio nullitatis non ha-
bet impedire iudicium niſi ſequatur appellatio.
4 Mandatum procuratoris non extenditur vltra
comprehenſa in eo.
Procurator cōſtitutus ad exigēdū ⁊ ad fidē faciē
dā de receptis: nō cenſet̃ cōſtitutus ad cōfitēdū ſe
recepiſſe: ⁊ nō p̄iudicat dño niſi cōſtet de recepto.
5 Procurator conſtitutus ad mutuū recipiendum
non cenſetur conſtitutus ad confitendum de mu-
tuo recepto: niſi conſtet ex alio quā ex confeſſione.
Procurator ad vendendum an poſſit transferre
dominium habita fide de pretio.
6 Procurator cōſtitutus ad vendendum an preiu-
dicet domino ſi confiteretur ſe habuiſſe pretium.
7 Reſcripta extenduntur ad acceſſoria illorum que
exprimuntur in reſcripto.
Reſcripta extenduntur ad omnia ad que extēdi
poſſunt ex lato ſignificatu verborum.
8 Procurator an poſſit tranſgredi fines mandati
preſente ⁊ non contradicente domino.
10 Procurator an poſſit iuriſdictionem prorogare.
11 Reconuentio habet locū coram iudice delegato.
13 Appellatio ab interlocutoria annulat omnia ge-
ſta poſt eam.

Cum olim abbas.

¶ Per procuratorē nō habentē man
datum de re ad rem iuriſdictio proga
ri non poteſt. h. d. quo ad tit. vel ſic ſcdm literam.

1 † Excōmunicatio lata poſt appellationē legitimā eſt nulla. Et diuidit̃
in duas partes principales. Secūda ibi: q̄r d. o. a prima poteſt multipli
citer ſubdiuidi. vt patet in tex. ¶ Caſus literalis. Comes Altiſiodo.
quoddā ſtagnū: ⁊ molēdinū: ⁊ domū: volebat cōſtruere in preiudiciū ⁊
grauamē monachoꝝ Uergiliaceñ. monachi cauſam ſup hoc epiſcopo
⁊ theſaurario Niuerneñ. obtinuere cōmitti. lit. cōteſt. ſuper petitionib⁹
monachoꝝ receptis vtriuſq; partis ⁊ teſtib⁹ publicatis: ⁊ cū ſup illis
fuiſſet a partib⁹ diſputatū: comes propoſuit q̄ de dānis in nemorib⁹ ⁊
rebus alijs datis ſuper quib⁹ teſtes depoſuerāt cognoſcere nō debeāt
iudices cū de his in reſcripto nulla mētio haberet̃. iudices interlocuti
fuerunt q̄ ſuper dānis datis a comite ad eos iuriſdictio ptinebat quo
audito comes ſtatim ad ſedē apoſtolicā appellauit: ſed iudices non ob.
ſtante appellatione vocauerūt ipſum: ⁊ q̄ non venit nec miſit excōmu-
nicauerunt eundē: ⁊ per literas ſuas negotiū dño pape intimauerunt.
Super hoc reſpōdet quibuſdā iudicibus dicēs: q̄ ſuper damnis datis
ante lit. conteſt. cognitio ad dictos iudices nō pertinebat: cū de dānis
datis in reſcripto nulla mētio haberet̃: nec pcurator potuit ſuper his
ad iudices prorogare iuriſdictionē: cū ad illa ſolūmodo ↄſtitut⁹ intelli
gatur q̄ in reſcripto cōtinentur: ⁊ quā cito comes intellexit ſuper dam
nis fuiſſe depoſitū ſtatim cōtradixit: vnde papa pronuntiauit iudices
illos perperā proceſſiſſe ⁊ ſepe dictū comitē qui ppter hoc appellauit
2 excōmunicationis ſententia non fuiſſe ligatū. B. ¶ † No. j. laicū poſſe
cōueniri corā iudice eccleſiaſtico ſi delinquit in bonis eccleſie vel aliter
in eis damnū intulit q̄ ſtricte pōt dici malefactor: ⁊ largo modo ſacrile
c gus.[c] vt in c. cum ſit generale. de for. cōpe. ¶ No. ij. q̄ appellans ab in
terlocutoria iterū citat̃ ſi appellatio ſua pretēdit̃ minus legitima. hoc
tamen non eſt neceſſariū: lʒ ad cautela fieri poſſit. de quo dic vt habet̃
in c. eum qui. de do. ⁊ contu. li. vi. ¶ † No. iij. q̄ iuriſdictio delegata non
3 extendit̃ vltra cōprehenſa in reſcripto. ⁊ ſi iudex pcedit ſuper alijs re
bus cautela eſt vt cōtradicat̃ ⁊ appellet̃. hoc intellige vt not. fuit in c. j.
§. eo. ſi aūt nō appellaret̃ valeret iudiciū ſuper alijs rebus inchoatum:
vt hic eſt tex. ſatis no. Ex quo infero ad duo dicta multū no. primū q̄d
iuriſdictio delegata poteſt de re ad rē cōſenſu partiū prorogari quem
admodū prorogari pōt de tēpore ad tēpus. vt in c. de cauſis. §. e. ſecus
eſt in prorogatione q̄ fit de perſona ad perſonā. vt patet in. c. P. ⁊ G.
§. e. ⁊ dic vt ibi plenius de hac materia no. ſm dicit magis nota. eſt q̄d
ad prorogādū iuriſdictionē etiam delegati ſufficit tacit⁹ cōſenſus par
d tium.[d] ⁊ hoc iudicio meo melius probat hec litera q̄ quelibet alia. nec
ad hoc ſolet induci. ſed profecto hoc bene probat: maxime in eo q̄ pon
derat q̄ iſte comes protinus contradixit quaſi ſecus ſi tacuiſſet. ⁊ lʒ ali
quī tenuerūt alibi conſenſum expſſum requiri: primū tamē verius eſt. ⁊
ſentit Inn. hic clarius. ⁊ in c. ad petitionē. §. de accu. ſequitur Bar. in l.
j. in fi. ff. de iudi. ⁊ facit. l. j. C. de iuriſdi. oīm iud. ⁊ per hoc puto Ang. de
e peru. non bene dixiſſe[e] in l. fi. ff. de iuri ſdi. om. iud. in eo q̄ dixit conſen
ſum expreſſum requiri in prorogāda iuriſdictiōe delegata. ⁊ all. pro ſe
tex. in c. ſtatutū. in §. in nullo. de reſcr. li. vj. qui videtur bene facere. ſed
loquitur in prorogatione que fit de loco ad locū. dicit enim q̄ delega
tus deputatus in certa dioceſi non pōt cognoſcere extra illam niſi ad
id accedat expſſus conſenſus partiū. vnde arguēdo per locū a ſpeciali
ille tex. pbaret opp. ſed forte ipſe voluit inducere tex. a paritate ratiōis:
ſed certe nō debet induci cum illud videatur ius nouum. ⁊ regulariter
f conſenſus expſſus ⁊ tacitus equiparant̃.[f] vt no. in c. dilecti. de foro com
4 pe. facit. c. ſi rector. glo. j. diſt. ⁊ hec bene no. ¶ No. vlterius † q̄ mandatū
procuratoriū nō extenditur vltra comprehenſa in eo: ⁊ pondera verbū
ſolūmodo: poſitū in tex. ⁊ hanc literā induco ad queſtionem. Quidam
conſtituit procuratorē ad petendū ⁊ exigendum q̄ ſibi debetur a qua-
cunq; perſona ⁊ ad fidem ⁊ ad liberationem fiendam de receptis. iſte
procurator confeſſus fuit ſe recepiſſe ducenta que debebant̃ domino a
quodam debitore ⁊ liberauit illū ab obligatione qua tenebat̃ domino.
Dubitatū fuit in q̄ne facti: nunquid ille debitor eſſet liberatus: ⁊ vi-
detur q̄ non: q̄r procurator non fuit cōſtitutus ad confitendū nec ſim-
pliciter ad liberandū: ſed ad fidem faciēdam de receptis. vnde ex quo
non apparet q̄ receperit non potuit illum liberare. In contrariū alle
gabatur. nā confeſſio probat ſolutionē. vt in l. pecunie. C. de ſol. ⁊ in c.
ſi cautio. de fide inſtru. cum ibi not. ⁊ in l. cum de indebito. ff. de probat.
ergo poteſt iſte debitor ſe tueri cōtra creditorē producēdo confeſſionē
ad probationē ſolutionis. hanc queſtionem ponit Fed. cōſi. liij. ⁊ videt̃
g multum dubitare: nec aperte firmat pedes.[g] Sed ego puto q̄ ille non
ſit liberatus. ad q̄ optime facit iſte tex. in eo q̄ dicit q̄ pcurator intelli
gitur ſolūmodo ad illa cōſtitutus q̄ in cōmiſſionis literis inueniuntur
expreſſa: ſed in procuratorio dicebatur vt fidē faceret de receptis. ergo
ex quo nō apparet expreſſe de receptione nō poterit facere fidem: nec
confeſſio probat contra dominum: q̄r nō fuit conſtitutus ad confiten-
dum. ¶ Et pro hoc adduco q̄ no. Bar. in l. ij. §. in mutui autē datione.
5 ff. ſi cer. pe. in fi. vbi no. dicit † q̄ ſi cōſtituo pcuratorē ad mutuū recipiē-
dum nō nocet mihi cōfeſſio procuratoris de mutuo recepto: ex quo nō
apparet q̄ pecunia fuit ſibi numerata: q̄r procurator fuit conſtitut⁹ ad
recipiendū mutuū naturale q̄ ↄbitur vera interuētiōe rei: ſed cōfeſſio
b probat ſolummodo mutuum ciuile. q̄ eſt bene not.[h] ⁊ pro hoc facit illa
litera inducendo modo predicto. vide q̄ etiā in fi. not. Bar. in l. a diuo
pio. §. ſed

a ¶ Preiudicium tertij. Adde limi tandū vt per Ancha. cōſi. xl. ſ. all.
b ¶ Literas abſolutiōis. Adde vt per Roma. cōſil. ccclxxxvij.
c ¶ Sacrileg⁹. adde Pe. de anch. conſi. xiiij.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ Cōſenſus partium. In ↄtriū tñ facit tex. i. l. j. ff. de iudi. cum ibi not. ⁊ q̄ no. Cardi. in cōſi. lxxiij. Ange. in l. q̄ro. ff. de ſol. ſed opi. Abb. hic pōt ſaluari in prorogatiōe d̄ re ad rē in qua ſufficit tacite ↄſenſus: vt hic dixi late in d. l. j. ff. de iudic.
e ¶ Nō bñ dixiſſe. No. q̄ male intellexit Ange. ideo vide ibi omnino. Andre. Barba.
f ¶ Equiparant̃. Adde de hoc videndū Card. ↄſi. lxxj. incip. omnis a me charitatis.
Sebaſti. Sapia.
g ¶ Firmat pedes. Uid. do. Ant. de but. idē tenētem l. c. ſi cautio. de fi. inſtru. Ang. in l. nō abſtulit. C. de noua. Imo. in l. ſi debitorē. ff. de noua. i. l. a diuo pio. §. ſed ſi emptor. ff. de re iudi. Rom. i. l. p̄dia. ff. de acq. poſ. ⁊ in cōſi. cclij. inci. q̄rit̃ nūquid dñi auinionēſes. i. ij. dub. ⁊ Imo. ⁊ Fel. in d. c. ſi cautio. Pau. de caſt. in ↄſi. vlti. ſm antiquā impreſſionē.
h ¶ Q̄d eſt bñ not. Adde late Pau. de caſt. cōſi. vlt. in primo impreſſis.

a ℭ Transferre dominium. Adde Allex. conſi. lxxxj. iij. lib.
b ℭ Confitetur. Adde Pet. de ancha. conſil. xviij.
c Zacharias. ℭ Qđ nõ ſufficit. Tu adde ꝓ opi. Bart. text. ſin. ſm Guil. de cu. in. l. j. §. igit ꝓpoſito. v. ſʒ ſi ad locandũ. ff. de exer. quē ſingulariʒat in. l. cuicunqʒ. §. nõ tñ. ⁊ ibi diffuſe de hoc in addi. Celſi ad ipm. ff. de inſt. vbi dicit qđ cõſtitutꝰ ad vendēdũ nõ põt recipe preciũ. quē refert ⁊ ſequit Roma. ſing. xxiiij. inci. qđ hñs mãdatũ ad vēdēdũ ⁊c. Sed tu vid eũdē ro. q ita indiſtincte nõ loquit ſing. dcxxv. incip. ꝯſtituto ꝓcuratorē meũ: vbi videt idē ſentire cũ iſto in ſi. huius nume. Antonius Frãc.
ℭ De hoc an habens mãdatũ ad vendendũ cēſeat habere mandatũ ad recipiēdũ preciũ vltra alle. hic ꝑ iſtũ. Dicas qđ ꝓ hoc facit qꝛ ex quo hʒ mandatũ ſimplr ad vendēdũ dʒ formaliter mãdatuʒ ſeruare ⁊ nõ vltra facere q̃ ſibi ſit mandatum. c. cũ dilecta. de reſcri. l. diligēter. ff. mãd. ⁊ ideo dicimꝰ qđ mãdatarius ad emendũ rē aliquã certo p̃cio ſi plus expēdit non repetit a mãdãte. l. q alie na. §. libertos. et ibi gloſ. ff. de neg. ge. ⁊. vide pulchꝛ ꝯſi. do. Paul. ad ꝓpoſitũ. nu. 155. imo ſi plus expēdit q̃ habeat in mandatis nõ poteſt agere nec conueniri: vt ꝑ glo. in l. p̃terea. in. §. ſi. et. l. ſeq. ff. man. Dicas tñ ꝙ ille q hʒ mãdatũ ad emendũ emens ſimpliciter vr emere ꝓ mandãte ⁊ cogit ad tradendum rē emptã ipſi mãdãti. l. q in aliena. §. ſi is qui. ⁊ ibi per bar. Ang. ⁊ doct. ff. de acqui. here.
d ℭ Extendũt. ad de Ro. q eſt ſibi ꝯtriꝰ ꝯſil. cccxxx. q tʒ quod reſcripta delegatoria ſunt ſtrictiſſimi iuris. in ꝯſ. cccxliij. dicit qđ late ſunt interpretanda.
Antonius Frãc.
ℭ Circa h̃ de interp̃tatiõe reſcriptorum dicas qđ reſcripta ſunt latiſſime interpretanda ꝯ principem cõcedētē. ita Bart. in. l. beneficiũ. in. j. col. ff. de ꝯſt. prin. ⁊ tenet Bald. in. l. iiij. C. de emã. li. vt Inn. no. in. c. cãm q. circa prin. de reſcri. ⁊ ita põt intelligi qđ dixit Ro. in loco hic alle. qñ dixit eſt latiſſime interpretãdũ. alˀs aũt reſcriptũ dʒ interpretari ſm ius cõe vt in. l. ex facto. in prin. vbi ꝑ Jo. de imo. ⁊ dñm Allex. in. iiij. co. de vul. ⁊ pupi. ⁊ vide Jo. an. i. c. cũ olim. de v. ſig. ⁊ in. c. cũ dilecta. de reſcri. imo in dubio nũq̃ intelligit cõceſſum cũ p̃iudicio iurꝭ tertij. l. ij. §. ſi quis a p̃ncipe. ⁊ i §. merito. ff. ne qd in loco publi. imo ſemꝑ ſubītelligit i eo cl'a iſta ſaluo iure tertij ⁊ ſalua iuſtitia. ita bal. in l. j. C. ð cõſti. p̃n. ⁊ i l. monumēta. C. ð lega. ⁊ no. bar. i. l. dotalē. ff. de teſta. mi. ⁊ iõ dicimꝰ qđ nũq̃ eſt interp̃tãdũ vt extēdat vltra p̃ſonas in eo ðſcriptas. ita bar. in. l. j. i. §. ſi. i. q. ff. a q. app. nõ lʒ. imo nec extēdit ad heredes eius ꝯ quē fuit īpetratũ: vt no. d. Anto. in. c. qꝛ. v. de iud. ⁊ not. doc. in. c. j. de reſc. ⁊ tene menti ꝙ reſcriptũ nõ põt interp̃tari ſine ptis citatiõe. vt ꝑ ſpec. in ti. de reſcri. p̃ñ. in. §. ix. v. item qđ ad reſcriptũ. ⁊ vide pau. de caſt. in cõſi. lv. ãci. qꝛ exceptiones. ⁊ h̃ ſcđo mõ põt intelligi qđ voluit Ro. c̃t in loco h̃ all'. dum dixit ꝙ reſcripta ſunt ſtricte interpretanda.
Sebaſti. Sapia.
e ℭ Legato ſignificato. Quã interpretationem recipiat reſcriptũ vide. d. Jaſ. in. l. bñficiũ. ff. de conſti. prin. Feli. in rub. ṡ. de reſcrip.
f ℭ Procuratorē gñalem. adde qđ Ro. cõſ. all'. xlvij. tenet qđ reqritur ſpãle mãdatum.

pio. §. ſed ſi emptor. ff. de re iud. vbi ponit qõnē notabilē: quã originaliter ponit Cyn. in. l. inciuile. C. de rei ven. nũqd ꝓcurator cõſtitutus ad vēdendũ poſſit transferre dñiũ habita fide de precio. Et ſic cõcluſio eſt ꝙ ꝓcurator eccleſie vel minoris vel ſi
a ſci nõ põt trãſferre dñiũ[a] ꝑ. l. ſi ꝓcurator. iuncta gl. ff. de iure ſiſ. ad idē ibi Bar. Si vero eſt ꝓcurator alterius aut eſt generalis ⁊ põt. l. cuicũq̃. §. ſi ei. ff. de inſti. aut eſt ꝓcurator ſpecialis: ⁊ tũc aut ꝯſtitutus vt vēderet ꝓ certo p̃cio: ⁊ tunc nõ põt habere fidē de precio: qꝛ excederet formã mãdati. aut fuit cõſtitutus ſimplr: ⁊ aut ob certã cãm q̃ nõ fuit ſecuta: ⁊ nõ põt habere fidē de precio. vt puta cõſtituit procuratorē ad vendēdã certã rem vt ſatiſfaceret creditoribus. ſi vero nõ fuit expreſſa certa cã tunc
6 põt habere fidē de precio. ℭ † Sed dubiũ eſt quid
b ſi procurator cõſtitutus ad vēdendũ cõfitetur[b] ſe habuiſſe p̃ciũ. Bar. ibi videtur ſentire ꝙ nõ ſuffi-
c cit[c]: qꝛ aliud eſt recipere preciũ ⁊ aliud cõfiteri. ſed cõtrariũ ſentit in. d. l. ſi ꝓcurator. ⁊ videtur tex. no. in. l. ij. §. ſi. C. de quadr. preſcri. vbi dicitur qđ ſi ꝓcurator fiſci cõfitetur ſe recepiſſe preciũ ex re vēdita ꝯfeſſio ꝓbat ſolutionē ēt ꝯ fiſcũ. ⁊ eodē modo vr dicendũ in procuratore eccleſie. Sʒ cõcordando poſſet dici qđ ſi fuit cõſtitutꝰ vt vēderet ꝓ certo p̃cio vel ob certã cãm ⁊ tunc procedat primũ dictũ: aut
7 fuit conſtitutus ſimplr ⁊ procedit ſcđm. ℭ † Sed q̃ro qd dicendũ eſt in reſcripto delegationis nunqd indiſtincte iuriſdictio reſtringat ad expreſſa in reſcripto. Sol. cõclude poſt Inn. qđ qñq̃ aliqua ſpecifice exprimunt i reſcripto: ⁊ ad illa ꝓculdubio extendit iuriſdictio. Itē ⁊ acceſſoria expreſſis vñ ſi quis dixerit in reſcripto ſe eſſe ſpoliatum poterit agere poſſeſſorio ⁊ petere eſtimationem dãnorũ q̃ ſubſtinuit in iſta ſpoliatione: qꝛ iſta ſunt acceſſoria ad interdictũ. l. j. §. q autē vi deiectus. ff. de vi ⁊ vi ar. ⁊ arg. in. c. grauis. de reſti. ſpo. Item ſi fecit mentionē de ꝯtu poteſt petere intereſſe. l. ij. ⁊. iiij. C. de actio. empti. Item ſi dixit dãnum ſibi fuiſſe illatũ in rebus poterit agere ad eſtimationē damni. Item de poſſeſſione ⁊ proprietate. ⁊ idem dicēdum vbi v̈ba ſunt generalia vt extendatur ad ea q̃ pñt ſub illis verbis cõprehendi. Et ideo đt Innoc. ⁊ bene qđ ſi quis dixit in reſcripto qđ potius iniuriat ſibi ſuper tali fundo: poterit iſte impetrator agere de fundo rei vēdicatione. Item poſſeſſorio. Item poterit petere fructus ꝑceptos ante li. conteſt. agendo condictione ſine cã: qꝛ omnia iſta poſſunt comprehendi ſub illis verbis gñalibus. pro hoc adducit Innoc. l. ſolemus. ⁊. l. ſi quis intētione ambigua. ff. de iudi. ⁊. c. cum eccleſia ſutrina. de cau. poſſ. ⁊ proprie. Et aduerte diligenter quia illa iura loquunt in iudicijs. ⁊ Innoc. vr extēdere ad reſcripta que impetrantur ad iudicia. Ex quo
d infertur ꝙ reſcripta extenduntur[d] ad omnia ad
e que extēdi poſſunt ex lato ſignificato[e] verborum. ad quod vide qđ no. Inno. in. c. epi. de re. eccl. non alie. vbi dixi. ⁊ not. predicta qꝛ cõiter hodie a curia roma. litere de iuſtitia emanant ſub predicta forma: qꝛ narrat qđ talis iniuriatur ſibi ſuper tali re vel ſub certa q̃ntitate pecunie. habes em̃ ꝑ predicta qd comprehendit ſub illis verbis gñalibus.
8 ℭ † In glo. in verſi. ꝓtinus ꝯdixit. ibi: niſi ſtatim ꝯdicat. no. ſingulariter iſtã glo. ꝙ dñs ſciens procuratorē excedere fines mãdati ⁊ nõ ꝯdicēs videt cõſentire. Hoſtiē. tʒ ꝯriũ quo ad caſum huius. c. dicēs ꝙ iudicium erat nullum: ideo taciturnitas dñi nõ hʒ nocere. alleg. l. lʒ. ff. de iudic. que iudicio meo nõ multum facit, qꝛ non loquitur qñ dñs ſciebat. Jo. an. approbat dcm̃ Hoſti. qñ taliter deficit iuriſdictio ſecꝰ ſi nõ deficiebat i totũ vt deficiebat hic circa res nõ expreſſas in reſcripto. ſed ſi procurator excedit fines mandati corã delegato vel ordinario qui alias eſt iudex in illa cã, tũc procedat glo. ſm eum vt dñs ſciens ⁊ nõ contradicens ſibi preiudicet. ⁊ no. bñ hoc vltimũ. Sed idē puto circa primũ ſi iuriſdictio eſt ꝓrogabilis ꝑ dñm. nam tacendo vr prorogare iuriſdictionē ⁊ conſentire vt ꝓcurator agat. de quo iudicio meo vr text. hic nõ cauillando lrãm: alias fruſtra hic papa põderaſſet ꝙ iſte comes ſtatim cũ ſciuit ꝯdixit. ⁊ ꝓ hoc facit qđ not. Inno. hic ⁊ in. c. ex pte decani. ṡ. de reſcri. vbi dixit qđ ſi ſcio aliquē ſe gerere ꝓ procuratore meo ⁊ non ꝯdico videor cõſentire. ⁊ facit text. inſtitu. per quas perſo. age. poſ. poſt p̃n. ⁊ vide ꝙ plenius dixi in. d. c. ex parte decani. ⁊ hec gl. poteſt optime adduci ad cõcordiã illius dicti Inn. nam ea rõ que eſt in toto quo ad totum dʒ eſſe in parte quo ad partē. l. que de tota. ff. de rei vē. ⁊. c. paſtoralis. §. item cum totum. ṡ. eo. vñ ſicut dñs videt conſentire quando procurator excedit fines mandati: ita ⁊ quando ex toto nõ habet mandatum ⁊ ecõtra. ⁊ hoc teneo, licet do. Anto. videatur hic velle contra glo. allegãdo dicta Bart. in. l. quo em̃. ff. rē ra. hab. ſed melius poſſet allegari qđ no. idē Bar. in. l. ſepe. ff. de re iu. ſʒ vide qđ dixi in. d. c. ex parte.
9 ℭ † In ea. glo. ibi: eis preiudicat. no. glo. ꝙ a forma reſcripti põt recedi etiam per tacitum cõſenſum partium: qđ intelligitur ſi forma cõcernebat fauorem partiũ vt not. Inn. in. c. prudentiam. ṡ. e. facit. c. ſi. j. eo. ſecus dic ſi cõcernebat fauorem publicũ. ſic intellige. c. cũ dilecta. ṡ. de reſcri. ⁊. c. venera-
10 bili. j. eo. ℭ † In ea. gloſſ. ibi: de tp̃e ad tp̃s. not.
f gl. in eo qđ tenet procuratorem generalem[f] poſſe prorogare iuriſdictionē de tempore ad tempꝰ qꝛ põt prorogare mandatum ad ea que ſunt vicina mandato. Et no. etiam hoc vltimum qđ intellige vt no. in. c. in cauſis. ṡ. de ele. ⁊ hãc gl. quo ad p̃ncipale dictum tenēt Philip. Fin. ⁊ Pet. ſed Goff. contra: niſi procurator habeat generale mãdatũ cũ libera: qđ vr placere Inno. ṡ. e. c. de cauſis. ⁊ ſatis mihi placet ar. huius tex. dixit tñ Hoſtiē. qđ ſi dominus ſcit ⁊ non contradicit ſibi preiudicat. Et no. hoc qꝛ facit pro his que dixi. ṡ. in princi. gl.
11 ℭ † Et in ſi. gl. rõnem diuerſitatis inter impetratorem ⁊ reum gloſ. non ponit ſed ratio poteſt eſſe qꝛ in poteſtate impetratoris fuit exprimere plures res in reſcripto: ideo ſibi imputandum ſi non expreſſit: ſed reo nõ eſt qd imputetur, cum ipſe nõ impetrauit reſcriptũ: ideo põt reconuenire actorem ſuꝑ rebus nõ exp̃ſſis: qꝛ durum eſſet ꝙ poſſet moleſtari ⁊ ꝯ moleſtatorem non poſſet inſurgere.
12 ℭ † In glo. ſi. ibi qꝛ nõ habēbat iuriſdictionē ſuꝑ damnis. not. gl. in eo qđ ſentit ꝙ excõicatio lata a delegato occaſione rei nõ cõprehenſe in reſcripto non tenet. de quo tamen dic vt plenius not. in. c. ſi. de preben. nam hoc dictũ nõ ꝓbat vt dicit Inn. ⁊ bñ qꝛ appellatio fuit facta cã nullitatis iſtius ſentētie. ſed forte gl. voluit ponere cãm mediatã ⁊ nõ
13 immediatam nullitatis. ℭ † Et not. ex hoc ⁊ tex. ꝙ geſta poſt appellationē ab interlocutoria ſunt ipſo iure nulla: qꝛ ſi appellatio fuit legitima ſuſpendit iuriſdictionem iudicis. vt in. c. ſi a iudice. de app. lib. vj. ⁊ vide ho. tex. huic concordem in cap. ſuper queſtionum. ṡ. eo. in ſi.

1 ☞ Vicerector ſi fuerit iniuriatus cenſetur iniuriatus ille cuius vices ſuſtinet qđ intelligo ſi fuerit iniuriatus reſpectu officij.
2 Aperiens lrãs alijs deſtinatas quõ punitur.
3 Publicatas atteſtationes nõ poteſt pars aduerſa infringere ſi ante publicationem inſcio iudice ipſas perlegit.
4 Librum rationum ſi aliquis niſus eſt vitiare: non poteſt poſtea ipſum reprobare.
5 Procurator vel aduocatus oſtendens aduerſario iura partis punitur vt falſarius.
6 Delegatus principis etiam proprio motu datus poteſt ex iuſta cauſa recuſari.

❧Sebaſti. Sapia.

a ¶ Delegantis. Uide q̄ late ad h̄ ꝓpoſitū congerit d.Deci⁹ i.c.ſane. ſ̄.hoc tit.ꝛ tangit Feli.h̄ aľs late dixi in rub.ff.de off. ei⁹ cui mād.eſt iuriſdi.ꝛ vide text.l l.oſſa.§.ſi.ff.de religi.ꝛ ſump.fune. ꝑ quē dixit Bal. i.c.j.ſ̄.de off.dele. ꝙ ille qui occidit ambaſiatorē principis icidit in crimen leſe maieſtatis ac ſi pncipem occidiſſet.ꝑ illum tex.dixit idē bal.i c.ex lr̄is.ſ̄.eo.ꝙ q impedit lr̄as indicis ne deferant̄ dꝫ inferre iniuriā indici.

b ¶ Literas alterius. Adde Ro. conſi.ccclxv. Zacharias.

¶ Adde Bar.in l.q teſtm̄.ff.de fal. cū ꝯcor.ibi ꝑ Alexā.qd̄ limito ſi nihil erat i illis ſcriptū.vt no. Bald. in.l.ſi bine.ff.de iniu.teſt.ꝛ eūdē hic. Ex q̄ infero lr̄as non dici aptas ſi ſint deſigillate:niſi fuerit etiā lecte vt not.Bar.in.l.ſi qs i: grani.§.ſi qs tabulas.ꝛ ꝑ illum text.ff.ad ſilla. qd̄ tu dicas nihilomin⁹ talē latorē icurrere penā falſi ſi lr̄as aduerſario ſcribentis oſtenderit legēdas vt voluit reſtringere Bar.i alleg.l.q teſtm̄.ꝛ pōt a cōſi. cccxxij.i.ij. dubio ſed ēt illū q alij ddit lr̄as q̄ cui miſſe erant.lꝫ non ſit aduerſarius. ita no.Bal.h̄.ꝛ Ale. de imo.poſt gl. et Bar.in.l.titio.in pnc.ff.ad munici. Antonius Frāc.

¶ Circa hoc de aperiēte lr̄as alienas ꝑuatas vel q lacerat vľ ꝯburit dicas ꝙ tenet̄ q̄ſi falſarius pena extraordinaria: vt hic ꝑ do.Abb.qd̄ ēt voluit Bald.in c.olim.de reſcri.ꝛ eodē mō qui lr̄as mihi ſcriptas nō dedit ſꝫ alteri eas dedit vel manife/ſtauit quod vol. Bal.i ru. C.de fi. iſtr.ꝛ Bart.in.l.q teſtm̄.ff.de fal. qd̄ intellige vex qn̄ i lr̄is erat aliquid ſcriptū:ſecus ſi nihil erat ſcrpitū:vt ēt voluit Bald.in l.ſi bine.ff.d iiuſt. teſt.ꝛ vide Bart. in.l.paul⁹.ff.d falſis.vbi ponit an ille qui ſigillū vel bullā amouit de lr̄is alienis teneatur pena falſi.ꝛ vide eundem Bar. in.l.iij.i.§.ſi qs tabulas. ff.ad ſille. hic alle. vbi dicit qd̄ nō dꝫ aperuiſſe lr̄as q illas nō legit.nō em̄ dicūt̄ aperte lr̄e ſi ſola ligatura ſit diſſoluta vt ibi plene ꝑ eū. Et adde qd̄ lr̄is ꝑuate pſone nō credit̄ in facto alieno lꝫ in facto ꝓpo bn̄ credat̄.vt in.l.rōnes.ꝛ in.l. inſtr̄a domeſtica. C.de ꝓba.ꝛ ꝑ ſpe. in ti.de inſtr.edi. in.§.iij.in verſicu. item non ſunt.

Cum olim. Qui acta cauſe relationis iudicum delegatorum ſigilla violando aperuit non auditur poſtmodū ꝯ illa.
Prima ps deciſe ponit factū pncipale. Scd̄a ibi
vex :narrat culpā iſtius.b.tertia ibi:q poſtmodū:
ponit ipſius cōfeſſionē ꝛ exceptionem.quarta ibi:
ſane:executionis reprobationē.quinta ibi:ſed vt,
culpe punitionē:¶ Caſus lr̄alis. Magr̄.S.Ar/
chid.ꝛ B.ꝓpoſitus adinuicē ꝑmutauerunt digni
tates ſuas:occaſione huius ꝑmutatiōis orta fuit
qd̄ iter ipſos.cā ſup hoc fuit ꝯmiſſa qbuſdā indici
bus:tādē cū ꝓceſſiſſent in cā ad ſedē apo.tranſmi/
ſerūt acta ipſi⁹ cauſe ꝑ dcm̄.B.q nō erubuit apire
lr̄as iudicū q̄s dn̄o pape debuit fideľr pn̄tare:ipe
v̄o in pn̄tia pape ſe excuſabat dicens ꝙ iudices ꝑ
perā ꝓceſſerant ꝯ ipm̄ vn̄ timēs ne lr̄as portaret
Urie ſcripta illorū apuit ꝛ qd̄ ſuſpicat⁹ fuerat ad
inuenit.Sup hoc dt̄ papa ſi iſte.B.conſideraſſet,
qd ſibi melius expediret vel nō recepiſſet ſcripta
ſuſpecta,vel ea recepta ſibi fideľr pn̄taſſet ꝛ oſten/
diſſet coram ipſo cām ſuſpiciōis.Preterea nō cō
querebat̄ de iudice quē papa ei conceſſit:ſꝫ de illo
quē ipſe duxerat eligēdum ꝛ iudex cōquerebatur
de ipo.Un̄ pa.v̄bis illius noluit fidē adhibere ſed
vt puniatur in quo peccauerat.papa ꝯ acta iudi/
cis q̄ violauerat ipm̄ noluit exaudire ne de dolo
1 ſuo cōmodū reportaret.Bern̄.¶†Not.j.ibi: imo
verius deleganti,ꝙ inferēs iniuriā delegato vr̄ in
ferre delegāti cuius vices gerit.dꝫ em̄ delegatus
a honorari ob reuerētiā delegātis[b].facit iſte tex.ꝙ
nō exhibēs reuerētiam vicerectori vr̄ iniuriā im/
pendere rectori cuius vices gerit.ꝛ not.hāc lr̄am
pro ſtylo hodierno quo cōiter vtunt̄ delegati in
eorū mādatis.¶ Scd̄o no.ꝙ iudices delegati re
ferētes proceſſum ad ſuperiorem pn̄t referre ſub
ſigillis eorum vt ſic euitetur ſuſpicio falſitatis.
2 ¶†No.iij.cōtra aperientes literas aliis deſtina
tas:peccāt em̄ ꝛ poſſent puniri ꝑ ſuperiorē ſꝫ non
ſunt ꝑ hoc excōicati vt qdā vulgares falſe opinan
tur.nā hic vt vides iſte qui violauit lr̄as iudicis
nō incidit in excōicationē ſed aliter fuit punitus.
Et no.ꝙ etiā ſi qs preſumat aliqd in lr̄is cōtineri
ꝯ ſe nō ꝑ hoc dꝫ illas lr̄as aperire ſed aut nō reci/
pere aut receptas fideliter pn̄tare.An aūt apiēs
temere poſſit puniri pena falſi:dicam.j.ſuper gl.
¶ No.ibi:melius notauiſſet ꝛc.ꝙ qs dꝫ diligēter
notare ea que expediūt:ꝛ ſumit̄ hoc v̄bū notare
ꝓ notabili quo quotidie vtimur.ꝛ notare eſt dili/
gēter cōſiderare. ad hoc.ij.q.iij.§.notādū. ¶ Itē
no.ꝙ nō de facili creditur illi q deprehenditur in
aliquo culpabilis.nā p̄ſumptio bonitatis que in/
heret a natura tollit̄ ꝛ obfuſcat̄ propter accidens:
nature ꝯriū.ad hoc regula ſemel mal⁹.ꝛ qd̄ ibi no.
3 lib.vj.¶†No.ibi,in quo peccauerit:qd̄ iudex inq̄
tū pōt debet delinquētē punire in eo in quo deli/
quit.ꝛ facit hec litera ꝙ ſi pars perlegit clam at/
teſtationes inſcio iudice nō debeat amplius audi
ri ꝯ illas. Idē ſi aliqd̄ inſtr̄m vel librū rōnū niſus
eſt vitiare:vn̄ nō dꝫ recipi ꝓbatio ſi vult poſtmo/
dū illā ſcripturā reprobare vt ſic puniat̄ in eo in
quo deliquit.qd̄ tene mēti.ꝛ facit.c.ꝯſtitutus.j.de
teſ.¶ In glo.in ver.ſigilla.ibi, tanquā falſarius.
4 ¶†No.glo.in eo qd̄ ſentit ꝙ aperiens lr̄as alte/
b rius[b] pōt puniri tanq̄ falſarius.ſed Inn.vr̄ aliter
ſentire.dicit em̄ Inno.ꝙ iſte minus peccauerit ꝙ
ſi falſaſſet ſigillū vel ſi raſurā aliquā fecerit in in/
ſtrumento:ꝛ ſic loquitur.c.olim.alleg.in gl. quaſi
ſentiat ꝙ ille q violat ſeu corrūpit ſigillū vt legat
literas nō tm̄ peccat ſicut ille q falſat ſigillū.i.ap/
ponit ſigillū adulterinū.ꝛ ob hoc notāter dixit h̄
Pe.qd̄ iſte nō dꝫ puniri pena falſi ſꝫ arbitraria.
ar.c.de cauſis,ſ̄.e.Tene mēti hoc dcm̄,ꝛ cū eo trā
ſeunt cōiter doc.ſed reperio Bar.ſpecifice attigiſ
ſe de eo q aperuit literas priuatas alterius nūqd
incidit in penā falſi:ꝛ diſtinguit qd̄ aut aperuit li/
teras oſtendēdo eas aduerſario mittēti, ꝛ poteſt
puniri vt falſarius.ar.ho.in.l.j.§.is qui depoſita.
ff.de fal.vbi dicitur ꝙ is qui depoſita inſtr̄a oſten
5 dit aduerſario icidit in crimē falſi.¶†Et no.hoc
contra procuratores ꝛ aduocatos qui pleranque
iura ptis oñdūt aduerſario. nā pn̄t puniri pena
falſi vt ibi not.Aut aperit qs lr̄as nō tn̄ oſtendit
aduerſario ꝛ tunc nō punitur pena falſi de quo vr̄
tex.hic.nā papa dixit qd̄ voluit ipm̄ punire in eo
in quo deliquit nec puniuit eū pena falſi. ergo nō
incidit in crimē falſi.ꝛ tene mēti ad hoc iſtum tex.
ſic intellectū.ad idē.l.q teſtm̄ .ff.de fal.nā ſpāle eſt
in eo q aperuit teſtm̄ clauſum vt puniat̄ pena falſi
vt ibi ergo aliō dicēdū in eo q apuit alias lr̄as ma
xime priuatas : vn̄ dꝫ iſte puniri pena extraordi/
6 naria.vt.ff.de cri.ſtel.ꝑ totū.¶†In gloſſ.in verſi.
proprio motu.in ſi.cōclude qd̄ delegat⁹ principis
quantūcunq̄ ꝓprio motu datus pōt ex legitima
cā recuſari qꝛ princeps in dubio non vr̄ velle cām
cōmittere ſuſpecto.vt in.c.cū inter.j.de excep.ꝛ ꝑ
hoc.c.poſtremo.j.de ap.ꝛ.l.apertiſſimi.C.de iud.
non obſt.c.nouit.de ap.qꝛ loquit̄ in nudo executo/
re:ꝛ dic vt ibi.nec ob.l.alle.in.gl.qꝛ loquit̄ in prefe
cto ꝑtorio a cuius ſn̄ia non appellat̄ ex priuilegio
ſibi conceſſo ꝑ imperatorē:tn̄ pōt ſupplicari vt in
auten.que ſupplicatio.C.de preci.impe.offe.ꝛc.
1 ☞ Delegatus non tenet̄ admittere collegā ſub
delegati ſi in reſcripto eſt clauſula ꝙ ſi ambo.ꝛc.3.
Delegatus non tenetur admittere ſibi collegam
impetratum per literas ſurreptitias.
2 Procurator de cuius mandato dubitatur debet
cauere de rato ꝛ auditur.vide.j.nu.7.9.etiam ſi ſit
procurator in ſpiritualibus.12.
4 Clauſula ſi ambo nō poteritis.ꝛc.intelligitur de
impedimento perſonali.
Impotentia non includit voluntatem.
5 Procurator ad agendum an admittat̄ ſine man/
dato cum cautione rati intellige vt.j.nu.7.
Cōiuncta pſona tā coniūctione naturali q̄ ſpūa/
li an admittatur ad agendum ſine mandato.
6 Amicus an admittatur ad agendum pro amico
ſine mandato preſtita cautione rati.
Clericus an agat pro eccleſia ſine mandato.
8 Solutio non poteſt fieri coniuncta perſone.
9 Mandatum an ꝛ quando quis preſumatur habe
re ad hoc vt admittatur cum cautione de rato.
Dubia dicitur res per negationem partis.
10 Litere credentie non probāt aliquem eſſe aſſum/
ptum ad aliquod officium.
11 Mandatū factū in longin qs partib⁹ in quo dici
tur qd̄ Aemilius facit Aeneā procuratorē neget̄
iſtum eſſe illum Aeneam:facit preſumere pro eo.
13 Supplicatio in qua petitur reuocatio primi iudi
cis vel petitur coniunctus ad ipſum debet facere
mētionem de proceſſu incboato coram ipſo alias
ſaperet ſurreptionem.
14 Delegat⁹ an ꝛ qn̄ poſſit ſubdelegare: ſiue ſit vn⁹
aut plures:ſiue dati ſimul ſiue diuiſim.vide plene.
1 **Coram.** ¶† Habet duos itel
lect⁹ pncipales .ſcd̄m
primū hoc intēdit.Delegat⁹ ſubdele/
gatū college ipediti nō tenet̄ admit/
tere ſi in reſcripto eſt clauſula ꝙ ſi ambo ꝛc.vel ali
ter ſm̄ aliū intellectū. Delegat⁹ nō tenet̄ admit/
tere collegā ſibi adiunctū ꝑ lr̄as ſurreptitias nec
ipſius ſubdelegatū.Et ſunt qnq̄ partes.In prīa
petitio ꝛ allegatio appellati.In ſcd̄a ibi:nuntius.
petitio ꝛ rn̄ſio appellātis.In tertia ibi:ſed ꝯ.re/
plicatio appellati.In quarta ibi,idē igit̄.pronun
tiatio auditoris.In qnta ibi: nos ergo :ꝓnuntia
tionis ꝯfirmatio.¶ Caſus lr̄alis. Archipſbyter
de paſtino cepit edificare i parochia ſctē Marie
de porta reuēnate eccľiam ad honorem ſctē Aga
the poſt ap.a rectore ſctē Marie interpoſitam ſꝫ
ipſe nihilominus eccleſiā cōſtruxit.vn̄ rector ſan/
cte Marie impetrauit ſuper hoc cām cōmitti ab
bati ſancti Stephani ꝛ priori ſancti Joannis in
mōte:vel ſcti Uictoris.q poſtmodū tulerūt ſn̄iam
pro eccleſia ſancte Marie:ſed capellanus ſancte
Agathe ſn̄iam illā noluit obſeruare : vn̄ ſup eadē
cā ſuper ꝯfirmatione ſn̄ie litere impetrate fuerūt
ad epm̄ Ferraien̄.ad petitionē eccľie ſctē Marie:
cumq̄ ſup cā iſta li.conteſt.ꝛ teſtibus receptis per
annum ꝛ amplius diſceptatum fuiſſet:ps eccleſie
ſancte Agathe

ſancte Agathe de his omnib⁹ mentione nō habi
ta fecit adiungi ep̄o Ferrarieñ. magiſtrū. L. bo
noñ. ep̄m ſub hac forma qḋ ſi ambo intereſſe non
poſſent: tu frater ep̄e in cā ꝓcedas. magiſter. L.
cōmiſit aliꝗ vices ſuas ſed ep̄s ip̄m admittere no
luit ſed ſolus in cā procedēs ſnīam a primis iudi
cibus latā cōfirmauit: ⁊ cum dictus capellan⁹ ſen
tentiā contēneret obſeruare ꝑtes ad ſe. ap. habue
re recurſum. Sʒ qꝛ nūtius ſctē Agathe nō habe
bat lr̄as de rato cauit ꝑ fideiuſſores ꝙ dn̄s ratum
haberet. nūti⁹ vero ſancte Marie corā auditore
vtriq; parti conceſſo oīa predicta ꝓpoſuit: ſnīam
Ferrarieñ. ep̄i petens cōfirmari. ꝑs ſctē Agathe
ꝓpoſuit ex aduerſo qḋ cū dictus magiſter vices
ſuas aliꝗ cōmiſiſſet ep̄s eius ſubdelegatum admit
tere noluit: ſed poſt appellationē ſolus in cā pro
ceſſit vñ petebat ſnīam ep̄i infirmari: rñſum fuit
ecōtra: qꝛ ſolus ep̄s ꝓcedere potuit qꝛ i lr̄is ſcdis
continebať ꝙ ſi ambo intereſſe nō poſſent: ep̄s ſo
lus ꝓcederet q̄ clauſula vt allegabať locū non hʒ
vbi ꝑ ſe vel ꝑ aliū intereſſe nō poſſet qꝛ id raro cō
tingeret: ſed ſi nō pōt ꝑſonalr̄ intereſſe his ⁊ aliꝗs
intellectis cardinalis ſnīam ferrarieñ. ep̄i ꝯfirma
nit parti alteri ꝑpetuū ſilentium imponēs. ⁊ d. pa
pa ſnīam autoritate apoſtolica cōfirmauit. Her.
2 ¶ † No. j. ꝙ clericus cōparens noīe alterius ſi nō
ꝓbat plene de mādato teneť cauere de rato cum
fideiuſſorib⁹. ſecus eſt cū cleric⁹ cōparet noīe ſuo.
nam tūc eſt priuilegiat⁹ ⁊ ſufficit ꝑſtare cautionē
ſub obligatione bonoꝝ ſuoꝝ: vt in auť. de ſan. epi.
§. ſi quis autē ꝑ pecuniaria. ⁊ in auť. gn̄aliter. C. de
epi. ⁊ cle. iſta tñ cautio nō eſt de ratihabitiōe ſʒ de
ꝓſequēdo negotiū vſq; ad finē: prout hr̄ in. d. auť.
generaliter. ¶ Scḋo no. ꝙ lr̄e procuratorie qñq;
appellanť lr̄e de ratihabitione. ⁊ hoc qꝛ in eis ſo
let apponi clauſula ꝙ dn̄s ꝓmittit habere ratum
⁊c. de quo vide gl. in. c. ꝯtingit. de trāſa. ¶ Tertio
no. ꝙ apella nō dʒ edificari intra parochiam alte
rius eccleſie. ⁊ ſi de facto edificať dʒ demoliri. de q̄
dic vt in. c. j. de no. oper. nun. ⁊ vide qḋ dixi in. c. ad
a audiētiā. de ecc. edi.[a] ¶ † Not. iiij. ꝙ cā delegatur
3 qñq; duob⁹ cū clauſula preelectiua: vt puta ſi am
bo non poteritis intereſſe tu frater ep̄e procedas.
vñ ep̄s in hoc eſt ꝑelect⁹: qꝛ dato impedimēto po
teſt procedere ſine alio ſʒ non ſic eꝯ. ⁊ ſolet apponi
hec clauſula qñ alter ex delegatis ē ep̄s. quādoq;
4 tñ hoc fallit vt in. c. cū ſup. ſ. e. ¶ † Item not. ⁊ te
ne menti ꝙ clauſula ſi ambo nō poteritis. ⁊c. dʒ in
b telligi de impotētia ꝑſonali[b]. vñ purificať clauſu
la ſi impeditus eſt delegat⁹ ꝑ ſe lʒ non ſit impedi
tus ꝑ aliū: pōt ergo hoc caſu facere quis ꝑ ſe qḋ
non pōt facere ꝑ aliū. ¶ No. ibi, raro vel nūq; qḋ
diſpoſitio dʒ intelligi vt de facili poſſit continge
re: nō autē vt raro vel nūq;. ⁊ hoc facit ad multa:
vt ſic in dubio verba intelliganť in caſu cōtingibi
li. nam leges debent adaptari ad ea que ſepe acci
dūt. l. nā ad ea. ff. de leg. ¶ Vltimo not. qḋ ſenten
tia appellationis ſimpliciter cōfirmatur. ⁊ ſic ha
bes practicā ꝓnuntiandi qñ nihil actum eſt de no
uo ⁊ ſnīa reperitur legitime lata. ꝑ hoc. ij. q. vj. in
5 fi. ⁊. l. eos. C. de app. ¶ † Pro declaratione gloſ. j.
op. ꝯ princ. c. in eo quod iſte clericus ſctē Agathe
fuit admiſſus ſine mandato. nā ad agendū ꝑ alio
nemo admittendus eſt ēt ſi cauere velit de rato.
vt in. l. nemo alieno nomine. ff. de reg. iur. ⁊ in. c. j. ⁊
quod ibi not. de procu. Sol. glo. in prin. ſoluit duo
bus modis, primo ꝙ iſte fuit admiſſus tanq; cōiū
cta perſona: qꝛ erat beneficiatus in illa eccleſia et
canonicus plebis de poſtmo cui ſubeſt illa capel
la ſctē Agathe. vñ ſicut admittiť cōiuncta perſo
na cū cautione de rato ad agēdū pro cōiuncto. vt
in. c. nonnulli. in fi. ⁊ qḋ ibi no. ⁊ in. c. ex ꝑte decani.
de reſcri. ⁊ in. l. ſed ⁊ he. ff. de procu. ita admittiť cle
ricus volēs agere pro eccleſia in qua eſt beneficia
c tus lʒ nō ſit rector[c]. Et pro hac ſol. glo. pōt addu
ci tex. in. c. ſi. de penis. ⁊ hanc ſolutionē tenebis mē
ti: extendit eñ iura ſuperius alleg. qꝛ loquunť in
coniunctis ratione ſanguinis vt extendantur ad
d coniunctos ciuili ſeu ſp̄uali coniunctione.[d]
6 ¶ † Et facit hec glo. ꝑ notabili dicto Cy. in. l. exi

a ¶ Eccleſiꝗs edi. Adde que ibi po nam.

❧ Sebſtia. Sapia.
b ¶ Impotentia ꝑ ſonali. Cōtra iſtō obſt. quod tenent dñi de rota deci. iiij. ſub tit. de offi. dele. in nouis. vt no. Fel. in. c. ſciſci tat⁹. in vl. co. de re ſcrip.

❧ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Non ſit rector. Pōdera hāc gl. velle ꝙ etiā in be neficialib⁹ admit tiť cōiunct⁹ ꝑ con iūcto ſine manda to cū cautione ra ti. ⁊ ita ad hoc eā pōderat. d. Abb. in. c. cum pridem. de pac. ſup gloſ. j. ſed reprobat,

❧ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Spirituali cō iūctione. Vide de hac opi. multa ꝑ Feli. in. c. cū. M. ferrarieñ. de cōſt. tu. ⁊ in. c. nonnul li. §. j. de reſcript.

gendi. C. de ꝓcu. vbi dicit ꝙ amicus admittiť pro
amico ad agendū ſine mādato ꝑſtita cautione qḋ
abſens habebit ratū. alle. l. nemo dubitat. §. j. ff. de
here. inſti. vbi tex. innuit ꝙ is qui diligitur frater
na dilectione poteſt appellari frater. ⁊ facit tex. in
l. verū. in ꝑn. ff. ꝓ ſo. vbi dꝛ qḋ ſocietas ē quaſi q̄dā
fraternitas. ⁊ illud dictū Cy. retulit Bar. in. l. non
ſolū. §. qui alieno. ff. de ꝓcu. ⁊ tranſit ſimpliciter cū
e eo. Sed hoc dictum mihi non plʒ[e] nec vr̄ placere
Joā. an. in. c. nōnulli. de reſcri. nec. d. Anto. in. d. c.
ex parte decani. Nā vt dixi iura q̄ dicūt cōiunctū
admittendū pro cōiūcto loquunť ꝑ cōiūctis rōne
ſanguinis vel affinitatis. vñ nō debēt extendi ad
aliā coniunctionē. ⁊ vr̄ ꝓ hoc text. in. l. tutori. C. de
neg. ge. vbi innuitur ꝙ amicus nō poteſt agere ꝓ
amico ſine mādato. Itē facit iſta lr̄a vbi pondera
tur ꝙ iſte cleric⁹ habebat inſtr̄a cauſe nec orieba
tur ꝓbabile dubiū an habuiſſet mandatū: vt. j. di
cā. vt ſine iſtis inſtr̄is vel alia ꝑſumptione nō fuiſ
ſet admiſſus. ad idem. c. cū. M. j. eo. vbi canonicus
preſumiť amicus cōcanonici: ⁊ tñ non admittiť ad
agēdū pro cōcanonico: vt voluit gl. in. c. cum. M.
de ꝯſti. Item ſp̄ale eſt in qbuſdā caſibus vt poſſit
clericus agere ꝓ eccl̄ia ſine mādato de qb⁹ in. c. cū
olim. de teſti. ⁊ in. c. ſi qs preſbyteroꝝ. de re. ec. nō
alie. ergo regulariter nō admittiť ſine mandato.
7 ¶ † Et forte gl. de hac ſolutione nō cōfiſa trāſiuit
ad ſcḋam ſolutionē vt dicamus qꝛ ideo iſte cleric⁹
fuit admiſſus qꝛ dubitabať de mādato. nam regu
la eſt qḋ vbi dubitať an aliqs ſit ꝓcurator admit
titur cū cautione de ratihatione. vt i. l. j. C. de ꝓc.
⁊ hec ſol. eſt bona. Et ꝓ declaratione ſcias qḋ aut
certū eſt quem non habere mādatū ⁊ nō admittiť
ad agēdū ꝓ alio q̄ntūcūq; velit cauere. fallit in cō
iuncta ꝑſona q̄ admittiť dūmō cā nō reqrat ſp̄ale
f mandatū[f]. ⁊ ſic limita gl. ꝓ hoc tex. in. l. patri. ff. de
mino. ⁊ iō ſi cā eſt ſp̄ualis nō admittiť pro coniun
cta: qꝛ vr̄ requirere ſp̄ale mādatū: qḋ tʒ Spe. in ti.
de cōiūctē ꝑſona. per do. de ro. deci. cxxxvj. tñ ſi du
bitať an habeat ſp̄ale mādatum admittiť cū cau
tione. vt eſt text. no. in. l. qḋ ſi de ſpeciali. ff. de min.
8 ¶ † Itē ſcias qḋ coniūcte ꝑſone nō pōt ſolui[g] de
g bitū lʒ admittať vt fiat condēnatio: ⁊ vt ſoluať ei
q pōt recipere. vt eſt glo. not. in. l. vo ꝓcuratori. ff.
de ſol. ⁊ ibi per Bar. facit tex. in. l. q hoīem. §. ſi ge
ner. ff. e. Aut certū eſt eū habere mādatū ⁊ admit
tiť ſine cautione: vt in. d. ca. j. aut dubitať ⁊ hʒ locū
qḋ. ſ. dixi. ⁊ de hoc vide bo. glo. in. d. §. qui alieno. ⁊
9 in. d. l. j. ¶ † Sed notabile dubiū eſt qñ dꝛ dubita
ri de mādato. nā gl. iuris ciuilis in. d. l. j. quā multi
etiam moderniores legiſte ſecuti ſunt: dꝛ ſi quis
aſſerit ſe procuratorē ⁊ aduerſari⁹ negat: ꝑ nega
tionē oritur dubiū de mādato. vt in. l. iij. C. qb⁹ ad
lib. procla. nō li. Quidā tenuerūt oppoſitū ⁊ ſenti
unt maxime cōiter legiſte hic q videntur velle qḋ
oportet ꝙ ſubſit aliqua preſumptio de mādato ſi
cut erat hic: qꝛ iſte clericus hēbat inſtr̄a facientia
ad cām. nā ex hoc oriebať ꝑſumptio ꝓbabilis de
mandato. ad hoc glo. no. in. l. fi. C. de pac. conuē. tā
ſup dot. ⁊ not. Cy. ⁊ Bal. in. l. ſi q̄. C. de epi. ⁊ cler. et
b hanc opi. puto veriorē.[h] Tenētes tñ ꝯtrariū mouebā
tur: qꝛ tranſactio non poteſt fieri niſi de re dubia.
vt in. l. j. de tranſa. ⁊ tñ ſufficit ſola negatio aduer
ſarꝗ: vt res dicať dubia. vt in. d. l. iij. ⁊ in. l. poſt rem
iudicatā. de trāſa. Itē inter duo mala minus ma
lū eſt eligendū. xiij. di. mala. Malū aūt eſt ſi eſt ꝓ
curator ⁊ nō admittiť: ⁊ malū eſt ſi nō eſt procura
tor ⁊ admittiť: ſed minus malū eſt hoc vltimo ca
ſu qꝛ prouiſum eſt reo ꝑ cautionē ſufficiētem. Sed
hec motiua mihi nō placent. Nā qñ aliqd a reo pe
titur non eſt aliqua ꝑſumptio ꝙ re⁹ teneať. ideo ꝑ
negationē ſuam res efficiť dubia: ſed cū qs ſe dꝛ ꝓ
curatorē eſt preſumptio cōtra eū: qꝛ facta nō preſu
munť. vt in. c. cū in iure. ſ. e. ⁊ in. l. vnica. C. de man.
10 pri. ⁊ in. l. ꝓhibitū. C. de. de iure fiſ. li. x. ¶ † Nec dʒ
credi alicui aſſumēti ſibi offiñ ēt ſi habeat literas
i credentie[i] vt notanter dꝛ Bar. in. l. luci⁹. ff. de fide
iuſſ. negatio vero aduerſarꝗ cum veniat ad impu
gnandū aſſertionē iſtius q aſſerit ſe ꝓcuratorē nō
dʒ facere ꝑſumptionē ad aliquem gradum proba

e ¶ Mihi nō pla cet. Adde qḋ no. Ro. ſin. ſuis. fol. xxiij. inci. Cy. in. l. exigendi. Zacharias.

¶ Adde qḋ mē doſe alleg. ⁊ hoc ⁊ ſe. ſing. debuit eñ allegaſſe fol. xxij. ſingu. in nu. 650. quē articulum ſi vis videre exami natū pleniſſ. vide Alex. in. l. non ſo lū. §. q alieno. ff. d ꝓc. i apoſt. mag. ad bart. vbi neu tri parti adheret de q̄ ēt ꝑ Fel. in. c. cū. M. ferrarieñ. col. vij. in ꝑn. cum ij. ꝑce. ⁊ ibi iſtū la te nu. 12. ⁊ ibi in a po. meis. in. vſi. di cā. ſ. de cōſtit.

❧ Sebaſti. Sapia.
f ¶ Speciale man datū. vide do. ab ba. in. c. nōnulli. §. j. de reſcri. ⁊ Jaſ. i l. exigēdi. C. de ꝓ cu. vbi ꝯ hec duo adducit vide late no. ꝑ. d. Jaſ. in. l. j. C. de procur. vbi duo tāgit q̄ tāgū tur per Ab. hic.

g ¶ Non pōt ſolui. adde limitationē ro. ſin. ſuis. f. xviij.

h ¶ Veriorē. adde tu de ꝯ dicēdū vt ꝑ ro. cōſi. cccclxvj.

i ¶ Literas creden tie. Adde ro. cōſi. cccxxxvj.

a ¶ Pro eod. Vide Ang. in l. ſi procuratorem abſentē. ff. de proc. ꝛ Lan-
fran. in repe. c. quoniam contra, de proba. in materia executionis inſtru
mentorum. in iij. col. verſi. ſi tamen portaret. Aeneas falco.
Antonius Franc. ¶ Circa hoc qđ dicit de literis credentialibus an im-
portent ſaltē manda. generale vide Bald. in l. fi. in pn. C. qđ cū eo. vbi tȝ
ꝙ ſic. ſed Bart. in
l. ſi pupilli. i. §. itez
ſi pcurator. ff. de
neg. ge. dicit eas nō
multū releuare. d
ꝗ etiā vide Bar. i
l. lucius. ꝛ ibi per
Alex. ff. de fidein
ſo. ꝛ p bal. in l. j. C.
de ꝯſti. prin. ꝛ in l.
qcūqȝ. in §. j. ff. de
inſti. vbi dicit qđ ex
talib⁹ lr̃is datur
actio contra ſcri-
bētē. ꝛ vide Bal.
in rub. C. de cōſti.
pe. in pe. colū. vbi
dicit qđ clauſula
appoſita in iſtis
literis credētiali
bus: dabitis illi
plenā fidez ꝛc. dȝ
intelligi ſtricte et
nō late. ꝛ ibi mul-
ta ponit de iſtis li
teris credētialib⁹
vbi omnino vide.
❧ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Primo iudici.
Vide de hoc pun
cto pulchre p Fe
li. in c. ceterum. in
iij. ꝛ iiij. col. verſi.
extēſio ſcđa. ś. de
reſcrip.
Zacharias.
c. ¶ Poteſt recuſa
re locum. No. Fe
li. in c. cū ordinez.
in pn. ś. de reſcr. ꝛ
in c. olim. j. de exc.
plene p Old. cōſi.
xliij. ꝛ Lanfran. i
c. qm̄ ꝯ. nu. 5. ꝛ ibi
in apoſtil. Bñdi.
va. ad ipſum. j. de
proba.
✠ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Ciuitatē ſuaz.
Vide rotā deciſ.
cccxv. inci. lȝ guer
re. Ang. in l. cum
res. in pn. ff. de le.
j. ꝛ p Jmo. ibidez.
Ang. i diſpu. ſua
incip. bononien-
ſis. in v. q. Salic.
in l. eos. C. de ac-
cuſatio.
e ¶ Pro ſocio. Ad
de Ang. conſilio
cclxxxvi.

tionis ꝯ negantē: qꝛ ordinata ad certū finē nō de-
bent parere ꝯriū effectū. vt in c. maiores. de bapti.
ꝛ in l. qđ fauore. C. de le. Nec ob. ſcđm motū qꝛ im-
putandū eſt ei q nō caperet legitime nec dȝ vni cō
ſuli cū iactura alteri⁹. xiiij. q. v. deniqȝ. Et vr̃ ꝯ hāc
opi. tex. in c. j. de pcu. ꝛ hoc in eo qđ pōderaꝛ ꝙ iſte
habeat inſtrumēta cauſe. ꝛ ideo concluderē ꝙ vbi
de mādato ex cōiecturis oriꝛ pbabilis p̄ſumptio
11 nō dȝ admitti ꝗ̄tūcunqȝ velit cauere. ¶ † Et vnū
no. ꝙ ponit Bal. in d. l. ſi qua. in fi. dicēs ꝙ ſi quis
affert mādatū ad partes remotas in quo dicitur
qđ ſempronius cōſtituit titiū pcuratorē ꝙ ſi nege
a tur iſtū eſſe illū titiū p̄ſumendū eſt p eo[a] ex quo in
ſtrumentū penes ſe eſt. ꝛ p hoc bñ facit gl. in c. nō
12 nulli. ś. de reſcri. ¶ † In ea. gl. ibi, eſtimabitur in-
ꝗ̄tū leſa ſit eccleſia. no. gl. iūcto tex. ſingulariter. ꝙ
etiā in cauſa ſpirituali admittitur quis ad agēdū
cū cautione ſi dubitaꝛ de mādato lȝ cautio nō ſit
omnino ſufficiens: qꝛ cauſam ſpiritualē nō pōt qs
eſtimare: ſed puideꝛ eo modo quo pōt. ſ. vt ſatiſfa-
ciat inquantū eccl'ia leſa eſt in eo qđ abſens nō hȝ
ratū iudiciū. Et dicit hic Hoſti. qđ p no. hic ꝛ in c.
p tuas. de arb. ſeruaꝛ in curia romana qđ admitti
tur quis cū cautione penali ad quā ſe aſtringit vo
lens agere cū fideiuſſoribus niſi intra certū tēpus
dñs abſens p lr̃as patētes factū ratificet: ꝛ eſt bo-
na puiſio vt ſic a principio taxetur qđ ſolui debet
ſi dominus non ratificabit intra certū tp̄s. ¶ In
ea. gl. ibi, etiā ſi ille diceret ſe velle probare māda-
tū. glo. allegādo hoc dicit: vt ptȝ ex notatis in c. j. de
pcu. ꝛ in d. §. q alieno. nā ſi vult pbare mādatū nō
13 cogitur cauere. ¶ † In ea. gl. in fi. no. bene gl. iun-
cto text. ꝙ queadmodū in reuocatione cōmiſſio-
nis debet fieri mētio de pceſſu incohato corā pri-
mo iudice. vt in c. inter. de re. iudic. ita cum datur
b adiūct⁹ primo iudici[b]. al's litere ſunt ſurreptitie.
¶ In glo. in verb. admittere noluit. in fi. declara
14 iſtā gl. put diceꝛ in ſe. gl. ¶ † In glo. ver. qđ non
intelligiꝛ. in fi. hec gl. pcedit aliquātulū intricate.
ſed colligendo qđ boni dicit ꝛ hec cōia dicta doc.
diſtingue poſt Joā. cald. ſic: cū queriꝛ an ꝛ qñ de
legatus poſſit ſubdelegare qđ aut vn⁹ eſt delega
tur aut plures. Si vnus pōt ſubdelegare ſemper
quātūcūqȝ ſit impeditus dūmō nō ſit impedimē
tum iuris: vt qꝛ alias eſt inhabilis. vt in c. ſi pro
debilitate ꝛ c. paſtoralis. ś. e. Si aūt ſunt plures:
ꝛ tunc aut aliquis eſt impedit⁹ impedimēto iuris
ꝛ non poteſt ſubdelegare: vt puta ſi eſt ſeruus vel
furioſus vel qđ ſile. vt in c. ſciſcitatus. de reſcript.
Aut impedit impedimēto facti: ꝛ tunc aut a prici
pio fuerūt dati plures: aut vnus a principio ꝛ al-
ter fuit poſtmodum adiunctus. ſcđo caſu aut fuit
datus adiūctus per lr̃as ſurreptitias ꝛ nō poteſt
ſubdelegare: vt hic ẜm vnum intellectū: qꝛ nec per
ſe cognoſcere poteſt. Aut fuit adiunctus per lr̃as
validas ꝛ tunc idē ac ſi fuiſſet deputatus a princi-
pio ꝛ tunc dicendū eſt ſicut dicā in ſeq. membro qñ
a principio deputati ſunt plures ꝗ caſu dic ꝙ aut
fuerunt deputati ſimpliciter ſine aliqua clauſula
ꝛ tūc impedit⁹ pōt ſubdelegare ꝛ delegatus tene
tur admittere ſubdelegatū: vt in c. ꝗ̄uis. ś. eo. al's
nō valeret pceſſus vnius. vt in c. cām matrimonij
ś. eo. Si vero ſunt deputati cū clauſula: ꝛ tunc aut
cū clauſula illa vos vel alter ꝛc. ꝛ non teneꝛ admit
tere ſubdelegatū alterius. vt in c. cū plures. j. e. li
vj. aut cū clauſula ꝙ ſi ambo ꝛc. vel cū clauſula qđ
ſi nō oēs: ꝛ tūc aut alter eſt impedit⁹ impedimēto
perpetuo ꝛ nō pōt ſubdelegare qꝛ purificata eſt
clauſula. idē ſi eſt impeditus impedimēto tpali et
ineuitabili: aut impedimento tpali ꝛ euitabili: ꝛ
tunc aut fuit deputat⁹ cū clauſula p̄electionis: vt
qꝛ fuit dictū ſi ambo nō poteritis tu frater epe ꝛc.
ꝛ preelectus non tenetur admittere ſubdelegatū
alterius impediti vt ſic aliquid operetur illa clau

ſula: ſȝ alius nō pōt procedere ſine ſubdelegato iſtius preelecti: qꝛ hoc
importat cōmiſſio. Aut fuit deputatus ſimpliciter cū clauſula ꝙ ſi nō
oēs. ꝛ aut fuit facta cōmiſſio appe. re. ꝛ non teneꝛ admittere ſubdelega
tum impediti ne vulneraꝛ iuriſdictio ſua. ar. in c. ſup qōnū: §. ſi vo. ś. eo.
aut fuit facta ꝯmiſſio ſine clauſula ꝛ teneꝛ admittere ſubdelegatum: qꝛ
non poteſt dici clauſula purificata in quo nō eſt impeditus īpedimēto
ineuitabili. ꝛ placet mihi qꝛ hic fuit confirmata ſñia qꝛ non tenebatur
admittere ſubdelegatū alteri⁹ impedimēti: cū fuiſſet deputat⁹ cū clau
ſula p̄electionis. nec plȝ alius intellect⁹ pꝑter lr̃as ſurreptitias: hoc cō
tingit qꝛ exceptio ſurreptionis dȝ opponi a principio corā ipſo delega
to alias tȝ qđ aliꝛ. vt dixi in c. ceterum. de reſcri. itē iudex nō pōt oppo-
nere de ſurreptione qꝛ hoc ſpectat ad partē ꝗ pōt hāc exceptionem re
mittere. vt in c. inter monaſterium. de re iud. ꝛ vide ad materiā qđ not.
Spe. in ti. j. §. ſequiꝛ. ver. verum cum cā. vbi ponit varias opi. circa hūc
articulum: ſȝ reduci debent ad concordiam per ſupradicta. ¶ In glo.
fi. in fi. not. glo. qđ executio ſententie petitur vigore ſententie confirmā
tis ꝛ non confirmate: ꝛ ſic infertur qđ executio ſpectat ad iudicem ad
quem ꝛ non ad iudicem a quo. ſed tu dic vt plene dixi in c. paſtoralis. in
§. preterea. ś. eo. Abbas.

1 ☞ Citatus ad locum ſuſpectū tam pꝑter inimicitias particulares
ꝗ propter inimicitias ſue patrie nō tenetur cōparere ꝛ poteſt per hoc
iudicem datum recuſare.
2 Socius poteſt recuſari iudex in cauſa conſocij.
3 Socij dicuntur illi qui habent materiam conueniendi in vnum.
Doctor an poſſit allegari ſuſpectus iudex in cauſa ſui ſcholaris.
4 Frater pro fratre: ſocius p ſocio: ſcholaris pro ſcholari pōt teſtificari.
5 Judex poteſt recuſari pro cauſa etiam modica.
6 Criminoſus pōt eſſe iudex ꝛ nō teſtis: q̄ ſit rō differētie: vide remiſſiue.

Cum. R. canonicus.

Si reus ad locū iudicis delegari ire nō pōt dȝ remoueri ꝛ dari ſibi iudex in alio loco:
vel plenius ſic. Loc⁹ ad quē reus ſecure accedere nō pōt: ꝛ
canonicus in cā canonici delegatus recuſari poterit. Et primo ponit
prouiſionis ꝛ mandati cām. Scđo mandatum. ibi: mandamus. ¶ Ca-
ſus lr̃alis. Quedā cā vertebaꝛ iter iſtū. R. ianueñ. ꝛ. P. ciuem ianueñ.
ad petitionē ipſius. R. fuit cā cōmiſſa p̄poſito ſancti dñi. qui cū citaſſet
partem aduerſam: pars citata in eius pn̄tia fecit pponi qđ pꝑter gra
ues inimicitias ciuitatis ſue in eius pn̄tia nō poterat comparere: di-
ctus. R. hoc ſignificauit dño pape: vnde mandat papa dicto p̄poſito
quatenus p̄fato. R. relinquat optionem vt in ciuitate Januē. vel i dio
ceſi eligat aliquē virū diſcretū: exceptis canonicis ianuēſibus q cū ſint
eius ſocij merito eſſent pti aduerſe ſuſpecti corā quo qđ termineꝛ: ꝛ di-
ctus prepoſitus precipiat ei vt eandē cām ẜm cōtinētiam priorū lr̃arū
1 ſine debito terminare pcuret. Ber. ¶ † Not. j. ibi: ciuitatis ſue. qđ quis
c pōt recuſare locū[c] nedū pꝑter proprias inimicitias: ſȝ ēt pꝑter inimi-
d citias ciuitatis ſue: vt qꝛ forte locus eſt aduerſus ciuitatē ſuam[d]: vnde
2 rōne ciuitatis locus nō vr̃ ſecurus ciuibus. ¶ † Scđo no. ꝙ ꝯcanonici
dicuntur ſocij inter ſe. ꝛ hac de cā vnus non poſſet eſſe iudex in cā alte-
rius ſine recuſatione. nā ſocietas hȝ quodāmō ius fraternitatis vt in l.
3 verū. ff. pro ſo. ¶ † Et not. tex. ibi: ſocij: qꝛ largo modo dicunꝛ ſocij illi q
habent materiā ſepe cōueniendi in vnū. Ex quo inferꝛ ꝙ ſcholares ſtā
tes in eadē domo pn̄t dici ſocij: nec vnus poſſet eſſe iudex in cā alteri⁹
qđ tenent hic doc. Et Spe. in titu. j. §. ſupeſt. verſic. quid de magiſtro. ꝛ
p̄cedēti ver. vbi etiā dicit ꝙ doctor ſeu magiſter nō poteſt eſſe iudex in cā
ſui ſcholaris ſine recuſatione. Circa qđ ſatis pōt inſtari per aut. habi-
ta. C. ne fi. pro pa. vbi doc. hñt iuriſdictionē ordinariā ſup ſcholares. fa
4 cit ad materiā quā tetigi in c. cū veniſſent. de iudic. ¶ † In gloſſ. ij. not.
bene glo. iſtā qꝛ quotidie ſolet allegari. Et primo habes qđ canonicus
pōt eſſe teſtis p canonico. ꝛ eadē rōne dicas qđ ſcholaris pōt eſſe teſtis
e pro ſocio[e] ſuo. nā ꝛ frater pōt teſtificari p fratre: de quo plenius dico in
c. literas. de p̄ſum. dic tñ qđ in iſtis crediꝛ plus vel minus ẜm qualita-
tem affectionis. de quo vide bo. gloſſ. in c. in literis. de teſtib. ꝛ ibi p In
5 noc. ¶ † Scđo nota qđ pro modica cā iudex pōt recuſari. ¶ † Tertio
6 not. ꝙ criminoſi pn̄t eſſe iudices nec pn̄t repelli pretextu criminis: ſec⁹
in teſte. p rōne diuerſitatis. vide qđ no. in ca. ſi celebrat. de cleri. excom.
mi. ꝛ qđ dixi in c. ſciſcitatus. de reſcrip. ¶ In gloſſ. fi. ibi: non ſtatur ho
die illis. dicūt doc. ꝛ melius ꝙ imo ſtatur: ꝛ loquunꝛ in cā criminali epi
preſbyteri ꝛ diaconi vt in c. ſi autem. xv. q. vij. ꝛ dic vt ibi. ¶ In ea. glo.
ibi: de ſpāli gr̃a: ꝛ hanc tenet Innoc. nā papa prouidit reo remouendo
primum iudicem. Item actori in dando ſibi iudicē ad votum ſuū: ꝛ dic
quod de ſtylo curie eſt vt detur iudex poſtulatus per partem niſi ad-
uerſarius contradicat: quo caſu quelibet pars eligit vnum ꝛ curia dat
tertium. vt no. in l. obſeruandum. ff. de iudi.

1 ☞ Excommunicatus iniuſte conquerens: de hoc debet abſolui ante
probationem iniuſtitie. limita tamen vt hic dicitur
2 Excōicat⁹ nulliter ꝯquerens de hͦ nō abſoluiꝛ añ pbationē nullitatis.
3 Excommunicatus audiꝛ docēdo excōmunicationē iniuſtā vel nullam.
4 Excōicatio etiā iniuſta ligat quo ad eccleſiā nullitatē: ſecus ſi eſt nulla.
5 Iniuſtitia ꝯtinet in ſe nullitatem: qꝛ facit ad multa: ſed nō econtra. 15.
Appellari poteſt a ſententia etiam nulla.

Probare

6 Probare non admittitur quis id quod probatum non releuat.
7 Teſtes vtriuſqꝫ partis contrarij an ⁊ quando ſint reducendi ad con-
cordiam preſumendo actum geminatum.
8 Exceptiões ex ſe cõcludẽtes nõ tñ admittẽde: ſi fctõ fuerit ꝑ iudicẽ ad
miſſe: dꝫ iudex ſm illas ꝓnũtiare: al's excipiẽs hr̃et iuſtã cãꝫ appellãdi.
9 Exceptio iniuſtitie nõ dꝫ opponi contra ſententiam que trãſiuit in rẽ
iudic. tñ ſi fuit defacto oppoſita impedit executionem ſententie.
Snĩa q̃ trãſiuit in rẽ iudi. retractaꝛ ꝑ cõfeſſionẽ iniuſte factã a victore.
10 Preſumptio iuris ⁊ de iure non admittit ꝓbationẽ in ꝯriũ niſi ex ꝑtis
confeſſione: vel niſi talis probatio fuerit admiſſa parte nõ appellante.
Teſtes etiam cõtrarij ſi fuerint admiſſi poſt publicatas atteſtationes
parte preſente ⁊ non appellante: valet talis admiſſio.
12 Admitto ſi ⁊ inq̃tum: eſt clauſula vtilis in communi practica.
13 Poſitiones ſiue articuli ſi ſint impertinentes an reus cogatur reſpõ-
dere ſaluo iure ſuo declara ⁊ exemplifica, vt hic.
14 Libellus alternatiuus an ⁊ quando ſit admittendus.

Um cõtingat. Si mandaꝛ iudici delega-
to vt illũ abſoluat qui dꝛ ſe
iniuſte excõicatũ añ ꝓbationẽ illũ abſoluere dꝫ. ſi aũt dicat
excõicationẽ nullã: ꝓbationẽ nullitatis añ ꝓnuntiationem
admittet. Cõis diuiſio. ſcða ibi: ad qð. q̃ ſubdiſtinguiꝛ ⁊ membra patẽt.
¶ Caſus lr̃alis. Aliquis cõqueriꝛ dño pape ꝙ poſt appellationẽ legi
timam fuit excõicatus ab epõ ſuo vel al's iniuſte excõicauit eũdẽ. vnde
mandat iudicibꝰ q̃tenª ſi eſt ita abſoluatis eũdẽ iuxta formã eccl'ie: vel
ſniam denũtietis nullã. Epũs paratus eſt ꝓbare ſe illũ excõicaſſe añ ap
pellationẽ emiſſam vl' ſniam iuſtã eſſe. q̃riꝛ vtrũ liceat iudicibus illũ ab
ſoluere vel denuntiare ſniam nullã eſſe: nõ admiſſis ꝓbationibus epi.
Rñdet papa ꝙ cũ aliqs cõqueriꝛ ſe poſt appellationẽ legitimã excõi-
catũ ꝑ ꝓbationes apparebit vtrũ abſolui debeat vel denuntiari potiꝰ
nõ ligatus. Sed cũ qs dꝛ ſe iniuſte excõicatũ fuiſſe anteq̃ fuerit abſolu
tus vix ẽ eius probatio admittenda: niſi tñ qñ dꝛ intolerabilem erro-
rem in ſnĩa fuiſſe exp̃ſſum. ⁊ ad hoc ꝓbandũ dꝫ admitti añq̃ abſolua-
tur. ſed ſi ſimpliciter dicat ſe excõicatũ iniuſte ⁊ epũs dꝛ qð iuſte excõica-
uit eundẽ: ⁊ ſuꝑ hoc poſtulat probationes admitti non eſt epũs audien-
dus añq̃ fuerit abſolutus: qꝛ ⁊ ſi cõſtaret ipm iniuſte excõicatum fuiſſe
nihilominꝰ dꝫ abſolui. vñ in hoc caſu ſtatim iuxta formã eccleſie dꝫ ab-
ſolui. ⁊ poſtea probationes vtriuſqꝫ partis ſunt admittende: ⁊ ſic appa
1 reat vtrũ iuſte vel iniuſte fuerit excõicatus. Ber. ¶ † Not. j. duas regu
las ex text. prima qꝛ ꝯquerens de iniuſta excõicatiõe dꝫ añ oĩa abſolui
iuxta formã eccleſie. ſ. p̃ſtita cautione ꝙ parebit mãdatis eccleſie: vt in
c. ex parte. j. de verb. ſig. ⁊ in. c. ex tenore. de ſen. exc. ⁊ ſm formã que hr̃ in
c. a nobis. el. ij. in fi. c. cũ deſideres. de ſen. excõ. Hanc regulã limita niſi
excõicator vel is ad cuius petitionẽ excõicatio lata fuit vellet probare
a excõicationẽ fuiſſe latã ꝓpter offenſam notoriã. nã tũc nõ dꝫ abſolui ª:
niſi prius ſatiſfaciat dũmõ probetur excõcatio. vt ꝓbatur in ca. ſolet. de
ſent. excõ. li. vj. ⁊ in. d. c. ex parte. ⁊ idẽ dic vbi excõicatio dꝛ lata ꝓpter no
toriã ꝯtumaciã: vt in. d. c. venerabilibus. §. ſecꝰ. de ſen. excõ. lib. vj. ⁊ ſic li-
2 mita iſtum tex. ¶ † Scða regula eſt qð vbi qs cõqueriꝛ de excõicatiõe
nulla añq̃ pronũtieꝛ nulla debent recipi ꝓbationes vtriuſqꝫ ꝑtis ſuꝑ
nullitate ⁊ validitate. ⁊ q̃q̃ iſte tex. ponat duo exẽpla nullitatis. primũ
cum proponiꝛ late poſt appellationẽ legitimã. ſcðm cũ error intolera-
bilis allegatur expreſſus in ſnĩa quibus caſibus indubie excõicatio eſt
nulla. vt in. c. ꝑ tuas. j. de ſen. excõ. Idẽ tñ dicendũ in alijs caſibꝰ in qbꝰ
excõicatio allegareꝛ nulla eadẽ rõne. Et multos caſus nullitatis vide
in gloſſ. in. c. pñti. de ſen. excõ. li. vj. Rõ vtriuſqꝫ regule eſt. nã in pmo ca
ſu nõ admittiꝛ ꝑ prius ꝓbatio cũ in oẽm euentũ abſolutio ſit impetrã-
da: ex quo p̃ſupponiꝛ vinculum fruſtra expectaꝛ euentus cuius nullus
eſt effectus: vt hic. Rõ ſcði caſus qꝛ ꝓbata nullitate nõ indiget abſolu-
tione: ſecus ꝓbata validitate: ⁊ ideo vt conſtet an indigeat abſolutione
debet admitti ꝓbatio añ oĩa. ⁊ ꝑ hoc declaraꝛ ſuꝑficial'r totus text. Et
limita hoc dictũ niſi proponẽs nullitatẽ petat ſe abſolui ad cautelã pre
ſtita cautione. nã tunc fienda eſt abſolutio añ oẽm ꝓbationẽ: vt. d. c. ſo-
3 let. in fi. ⁊. in. d. c. venerabilibus. ꝓpe fi. ¶ † Not. qð excõicator admittiꝛ
ꝓ defenſiõe ſue ſnĩe ſiue velit eã ꝓbare iuſtã, ſiue latã añ appellationẽ.
⁊ vr̃ tex. innuere ꝙ excõicator ſit vocandus cũ examinaꝛ articulus in-
b iuſtitie vel nullitatisᵇ. de quo vide ho. tex. in. c. venerabilibus. poſt pñ. ⁊
4 vide ho. gloſſ. c. ſacro. in ver. cõſtiterit. j. de ſen. exc. ¶ † Itẽ no. ꝙ excõi
catio nulla nõ indiget abſolutione: ſecus ſi eſt iniuſta. Et ex hoc inferꝛ
c ꝙ excõicatio iniuſta ligatᶜ quo ad eccleſiã militantẽ. al's nõ fieret abſo-
lutio ſed admitterenꝛ ꝓbationes iniuſtitie ſicut admittunꝛ qñ ꝓponiꝛ
nulla. vñ euidẽter ꝓbat hic lr̃a d̃riam eſſe quo ad iſtã eccleſiã militãtẽ
an excõicatio ſit nulla an iniuſta. Dico tñ ꝙ vbi ꝓbareꝛ iniuſta potius
ſit quedam relaxatio q̃ vera abſolutio vt ꝓbatur in. d. c. ſacro. ⁊ ibi per
Hoſt. Quare autẽ teneat iniuſta excõicatio ꝓſequiꝛ h Hoſt. ſꝫ dixi latiꝰ
5 in. c. ab excõicato. de reſcri. ⁊ dic vt ibi. ¶ † Not. in ver. in eo. ⁊ tene men
ti ꝙ excõicatio nulla põt dixi iniuſta: ita ꝙ nullitas comprehendit in ſe
iniuſtitiam. ⁊ colligiꝛ ex text. hoc mõ. nã primo fecit mentionẽ qñ quis
aſſerit ſe iniuſte excõicatũ ⁊ ſub iſto mẽbro ꝓſequiꝛ qñ ꝓbaꝛ error into-
lerabilis in ſnĩa expreſſus vt in ver. niſi. nã exceptio eſt de cõtentis ſub
regula. vt no. per glo. ſuper rub. de regu. iur. libr. vj. Et ex hoc ſingula-
riter inferꝛ ꝙ ſi ꝓpono excõicationẽ iniuſte latã ⁊
eã poſtmodũ ꝓbo nullã debeo obtinere: ꝙ eſt ſem
per mẽti tenendũ. ex quo etiã inferꝛ ꝙ ſi appello a
ſnĩa tanq̃ iniuſta poſtmodũ probo nullã dꝫ iudex
appellationis ſuper nullitate ꝓnuntiare: qꝛ ſi iniu
ſtitia ſuſpẽdit id qð eſt validũ ⁊ deuoluitur ad ſu-
periorẽ: fortius qð eſt nullũ. ꝑ. hoc. c. dilecto. ⁊ qð
ibi no. de ap. ⁊ eſt ho. tex. in. l. carmelia pia. ff. de iu-
re pa. ⁊ ibi ꝑ Bar. in. l. q̃dã mulier. ff. fami. her ci. in
l. ſi expreſſum. ff. de ap. que iura ꝓbat ꝙ a ſnĩa nul-
la appellari põt. ¶ No. ibi, patẽter expreſſum ar.
ꝙ ad hoc vt excõicatio ſit nulla propter errorẽ dꝫ
error eſſe exp̃ſſus in ſnĩa. de quo vide ꝑ Archid. in
d. c. venerabilibꝰ. ⁊ qð dixi in. c. inter cetera. de ap.
6 ¶ † Ultimo not. iũcta gl. in ver. nihilominꝰ: ꝙ nõ
d debetᵈ quis admitti ad ꝓbãdũ qð ꝓbatũ nõ rele-
uat. ⁊ ad hoc quotidie ſollet allegari iſte text. facit
l. ad ꝓbationẽ. C. de ꝓba. ⁊ in. l. neqꝫ natales. C. eo.
7 ¶ † In gl. j. ibi, nec eſt verũ qð diciꝛ. no. ſingulari
ter iſtã gl. vſqꝫ ad fi. qꝛ neſcio eã alibi. Ex quo infer
tur ꝙ teſtes vtriuſqꝫ partis ꝯrij tunc reducunꝛ ad
cõcordiã preſumendo actũ geminatũ: cũ ꝓbatio-
nes ſunt equales. Si vero ꝓbationes vnius ſint
meliores: qꝛ teſtes ſunt digniores vel dñt veriſimi
liora: tunc nõ fit illa interpretatio ſed ꝓnuntiatur
e ꝑ melius probãteᵉ. ⁊ idẽ tenet hic Inn. de quo vi
de qð latiꝰ dixi in. c. cũ tu. de teſti. dicit etiã hic In
no. qð lꝫ teſtes vtriuſqꝫ partis reducanꝛ ad cõcor-
diã ꝑ multiplicitatẽ actus tñ inter teſtes vnius ⁊
cõfeſſionẽ alterius nõ fit cõcordia. ratio, qꝛ ꝯfeſſio
tñ nocet cõfitenti: nõ autẽ prodeſt. qꝛ nõ põt quis
ꝓ ſe cõfiteri ſed cõtra ſe ſic. vt. xiiij. q. ij. in prin. ⁊ in
l. de etate. ff. de inter. actio. Exemplũ: ſi ꝓbationes
epiſcopi haberent qð excõicauit añ appellationẽ
ſed excõicatus dicit ꝙ poſt appellationẽ non fiet
concordia vt preſumaꝛ fuiſſe bis appellatũ. ſecus
autem vbi excõicatus probaret qð poſt appella-
tiõem fuiſſet excõicatus. vt in. d. c. cũ tu. Item quo
ad opp. glo. rñdet. Joã. an. ⁊ aliter ꝙ ideo epũs ad-
mittitur ad probãdũ excõicationẽ fuiſſe latã añ
appellationẽ: qꝛ ꝑ poſitiones ⁊ rñſiones ⁊ per in-
terrogatiões poterit probari quod ſemel tñ fue-
rit appellatũ. ⁊ ſic non ceſſabit p̃ſumptio actus ge
8 minati. vt in. c. cum ioannes. de fide inſtr. ¶ † In
glo. in ver. nihilominus. no. ex hac gl. duo ſingula
riter. primo ꝙ ſi iudex admittit exceptionẽ ⁊ ipſiꝰ
ꝓbationẽ quas ipſe nõn deberet admittere tene-
tur poſtmodũ ꝓnũtiare ſm illas ꝓbatiões. alias
pars excipiens haberet iuſtã cãm appellandi niſi
cum proteſtatione iudex admiſiſſet: vt puta ſi de
iure deberent admitti ⁊ non aliter. Jo. an. impu-
gnat hoc dictũ gloſſ. dicẽs ſe nõ videre ſuper quo
fundeꝛ iſta appellatio ex quo exceptio ex ſui natu
ra non concludit. pone exemplum. reus excipit cõ
tra actorẽ ꝙ non debeat admitti ad agendũ: quia
erat excõicatus minori. iudex forte per imperitiã
admiſit exceptionẽ ⁊ probationẽ. ſm dictũ gloſ. iu
dex deberet repellere actorẽ ꝙ vr̃ iniuſtum ſm eũ
cum exceptio nõ cõcludat. ⁊ ſi reus diceret iudici,
quare me admiſiſti ad ꝓbandũ. põt iudex dicere
⁊ tu quare te ingeſſiſti. nã culpa culpe compenſan
da eſt. l. ſi ambo. ff. de cõpen. ⁊ in. c. intelleximus. de
adul. Item iudex põt reuocare interlocutoriã ſuã
iniuſtã. vt in. c. cũ ceſſante. de ap. ⁊ in. l. qð iuſſit. de
re iud. nec ſi appelletur, iudex ap. dꝫ ꝓnuntiare ꝓ
appellante; ex quo exceptio nõ cõcludit intentum
ſuũ. ⁊ cũ Jo. and. cõter trãſeunt hic doc. Sed ego
ſaluando vtriuſqꝫ dcm̃. ſ. gl. ⁊ Jo. an. diſtinguo ſic.
ꝙ aut exceptio ex ſui natura nõ cõcludit ⁊ ꝓcedit
opi. Jo. and. aut exceptio ex ſe ꝯcludit: ſꝫ nõ debe
bat admitti: qꝛ tp̃e incõpetẽti propoſita ⁊c. ⁊ tunc
trio iudicis. vt in. l. iij. §. ideoqꝫ. ff. de teſti. ⁊ per Bart. ⁊ Pau. de caſt. in. l.
lucius. in fi. ff. de infami. ⁊ in. l. admonendi. ff. de iureiur.

a ¶ Non debet abſolui. Adde limittandum vt per Old conſi. xciij.
b ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Uel. nullitatis. Uide pulchrã diſtinctionẽ quã
ponit Abb. in. c. ſacro. de ſen. excõ. ⁊ in. c. cum ſpeciali. §. porro. de appel.
⁊ in. c. interpoſita. §. ſanc. eo. tit.
c ¶ Ligat. Adde quod voluit Ro. conſi. ccclxxix.

✠ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Nõ debẽt. Li-
mita hãc regulã
vt nõ ꝓcedat qñ
probatũ admini-
culũ licet minimũ
p̃ſtaret. iſtud ſen-
tit Bal. in. l. cum
virũ. in primo no.
C. de fideicõ. vbi
dꝛ qð poſitio que
parũ facit ad fa-
ctũ tñ pertinens
reputaꝛ ⁊ dꝫ ad-
mitti. Item facit
qð dicit Bald. in
l. ordinarij. co. pe.
C. de rei ven. vbi
dicit quod iudex
dꝫ admittere om
nes probationes
ſiue faciãt plenã
probationẽ ſeu ſe
miplenã ſiue ali-
qð adminiculum
Itẽ facit qð not.
Bal. in. l. ad ꝓba-
tionem. la. j. C. de
ꝓbat. vbi dicit qð
ꝓbatio dicitur ꝑ
tinens que per ſe
vl' ſaltẽ cũ alijs fa
cit ſaltem admi-
niculũ. ⁊ hoc etiã
ſentit Barto. in. l.
ſi duo patroni. §.
ſi quis iurauerit.
col. vlt. ff. de iure-
iur. Ange. in. l. iã
dubitari. ff. de he
redi. inſtituẽ. per
gloſ. ibi in verbo:
non ab re.
e ¶ Melius pro-
bãte. Adde qñ te
ſtes ſunt reducen
di ad cõcordiã an
cha. cõſi. ccxcvj.
Antonius Frãc.
¶ Circa hoc de
concordia teſtiuꝫ
dicas ꝙ q̃uis te-
ſtes reducanꝛ ad
concordantia de
bẽt reduci ad cõ-
cordiã nõ ad finẽ
vt probẽt: ſed ad
finẽ vt euitẽt pe-
nã falſi. vt ꝑ bar-
to. in. l. ij. ff. ſi cert.
pet. ⁊ ꝑ Bal. in. l.
teſtium facilitati.
C. de teſtib. ⁊ per
Bal. etiam in. l. in
exercendis. C. de
fi. inſtr. ⁊ ꝑ Alexã.
in cõſi. xlij. in. iiij.
parte. ⁊ habeꝛ ꝑ
Inn. ⁊ Jo. and. in
c. cũ ioãnes. de fi.
inſtru. hec autem
materia multum
depẽdet ab arbi-

a ¶Admiſſa ⁊ pꝛobata.Adde Ro.cōſi.ccclxxxiiij.⁊ quid operetur exceptionum admiſſio ſi ⁊ inquantum.vide per eundem conſi.lxxiiij.
b ¶De qua cognouit.Adde eundem conſi.lv.ij.lib.
c ¶Retractare.Adde eundem conſi.lx.ij.lib.
d ¶Confeſſionem partis.Adde Ro.conſi.xcj.
e ¶Debet valere. iſtā opin.ſeqr do. Mari.ſoꝛi.in repe.d.c.fraternitatis.in fi.⁊ Bal.in l.ſi.ī lect.antiq̄.ff.de pet.here.ſed ſi pars appellauerit nō valere ſm do.Ma.ibi,⁊ ab.hic.Sed pulchꝛū dubiū eſt qd ſi nō appellet ſʒ ꝓteſtetur d nullitate ⁊ ꝯdicat.habeo nūc in facto.vide iſtū in.c.cū olim Ab.in.iij.no.ſ.eo.
Aeneas de falc.
Sebaſti.Sapia.
f ¶A publicatiōe.Vide Feli.in.c.inter monaſterium.i.xvj.co.de re iud.⁊ in.c.paſtoꝛalis.col.vl.ſ.de excep.Jaſ.i.l.pſe furioſo.ff.de his q ſunt ſui vl alie.iu.vide ēt ad materiā q̄ no.Alex.i.l.iudex poſteaq̄.i.vj.limitatiōe.ff.de re iu.
Sebaſti.Sapia.
g ¶Quero.Vide de iſta.q.cumulata p Fel.in.c.exceptionē.col.viij.ſ.de exce.cum pluribus ſequent.
h ¶Nō eſt vis.ad de Lap.alle.xix.
Sebaſti.Sapia.
i ¶Facto alterius.Vide cumulata p Alexā.in.l.vbi aūt.§.q illud.ff.de ver.oblig.
k ¶Tenet primū.Adde Ange.ꝯſi.xxxvj.vbi ponit an ꝓcedat libell⁹ in q̄ quis petit teſtamētū declarari nullū cū veniebat reſcindendū.
Sebaſti.Sapia.
l ¶Oꝛ iniuſtitia.Vide do.Cardi.Alex.ī.c.dilecto.in.vj.q.ſ.de app.vbi refrt cōem eē in ꝯtrīm pro quo facit cōis op.que habet qd iudex aditur ſuper nullitate poteſt refoꝛmare ſententiam ſuper meritis ita cōmuniter teneri atteſtatur Alex.in ꝯſi.lxxix.icipiē.perſpectis vbis.

ex quo fuit admiſſa[a] ⁊ pꝛobata debet ſm eū pronuntiari:alˀs poſſet appellari:vt ſing.dicit hic gl.quā ſic intellectā neſcio alibi.⁊ pono multiplex exemplū.
9 ¶†Pꝛimo eū cōtra executionē ſententie que trāſiuerat in rē iud.opponit exceptio iniuſtitie ⁊ pꝛobaꝛ.certe lʒ non debuiſſet admitti ex quo tranſiuerat in rē iudi.vt.c.inter monaſteriū.de re iudi.tn̄ ex quo de facto fuit admiſſa dʒ iudex pronuntiare ſuper iniuſtitia de qua cognouit.[b] hoc ſin.voluit Jnn.in.c.cū dilecta.de reſcri.⁊.c.cū bertoldus.de re iud.qꝛ de ea re quā iudex cognouit ꝓnūtiare debet,vt in.l.de quare.ff.de iudi.⁊.c.cū ſuper.de cau.poſ.⁊ pꝛopꝛi.⁊ tene mēti hoc dictū.Ex quo habes caſum in quo ſnīa retractaꝛ pꝛetextu iniuſtitie,lʒ trāſiuerit in rē iudi.⁊ vide aliū cōſimilē caſum per Jn.in.c.qꝛ plerīq̄.de immu.eccle.vbi no.dicit ꝙ ſi per cōfeſſionē partis vitricis conſtat ſententiā eſſe iniuſtā:debet iudex eā retractare[c] nō ob.ꝙ tranſiuerat in rē iud.
10 ¶†Ex quibus collige not.theoꝛicam ⁊ ſemper mēti tenēdā:ꝙ ſi cōtra pꝛeſumptionē iuris ⁊ de iure ⁊ de facto admittitur pꝛobatio in cōtrariū patiente eo cuius intereſt:dʒ a tali pꝛeſumptione p pꝛobationē cōtrariā recedi.Jdē qn̄ de cōtrario cōſtat per confeſſionē partis[d] cuius intereſt.⁊ hoc vltimū ꝓbant legiſte in aut.ſed iā neceſſe.C.de do.ante nu.
11 ¶†Pone aliud exēplū cū poſt publicatas atteſtationes admittitur exceptio ⁊ recipiꝛ ꝓbatio directe cōtraria pꝛime ꝓbationi.nā licet a pꝛincipio nō debuiſſet admitti ꝓpter periculū ſuboꝛnationis teſtiū.vt in cle.ij.de teſti.⁊ in.c.fraternitatis.de teſti.tamē ex quo fuit admiſſa dʒ valere[e] qꝛ tacite pōt recedi a publicatione[f].ad hoc quod not.Joā.an.in d.c.fraternitatis.Jdem putarē in qualibet exceptione dilatoꝛia q̄ de facto fuit admiſſa poſt lit.cōteſt.vnde in his ⁊ ſimilibus caſibus optime poteſt ſaluari dictū huius gl.
12 ¶†Scdm dictum no.qd colligiꝛ ex hac glo.eſt qd iudex q dubitat an exceptio ſit admittenda vel ne dʒ eā admittere cum ꝓteſtatione ſi ⁊ inquantum de iure ſit admittenda ⁊ non aliter.⁊ hoc hodie multū inualuit in pꝛactica ⁊ idem in pꝛobatione ſm gl.vnde in articulis ⁊ in interrogatoꝛijs iudex ſolet dicere admitto ſaluo iure inpertinentiū ⁊ nō admittēdoꝛū.
13 ¶†Hic Hoſt.foꝛmat quotidianā.q.pone ꝙ reus excipit,iudex vero dt volo ꝙ reſpondeas ſaluo iure tuo.pone exēplū.Reus excipiebat ꝙ poſitio erat impertinens,⁊ iō non tenebaꝛ reſpondere:iudex dicit rn̄deas ſaluo iure tuo.vel reus excipiebat contra actoꝛā dilatoꝛie.iudex dixit volo ꝙ tu reſpondeas libello ſaluis exceptionibus tuis,nūquid teneatur reus rn̄dere ad mandatū iudicis.Et pꝛimo dt ꝙ non:poteſt enim reſpondere reus nolo reſpondere niſi pꝛius pꝛonuntiaueris ſuper exceptione mea:⁊ ſi iudex eū cōpelleret poſſet appellare.ar.ho.in.c.exhibita.de iud.⁊ in.l.ſi is a quo.ff.vt in poſ.le.niſi iudex ex pꝛobabili cā moueretur:qꝛ vehementer pꝛeſumeret cōtra reum ꝙ exciperet ſubterfugiendi cā iudicium.vt qꝛ eſt pꝛobabile dubium:vtrū exceptio ſit admittenda ⁊ indagatio exigit longū tractū.Conſuluit tn̄ Hoſtien.vt cauſam iudex faciat ſcribi in actis:vt ſic appareat eum pꝛobabiliter motum.⁊ not.bn̄ hoc dictum ꝙ ex cā poteſt iudex recuſare diſcuſſionē exceptionum cum pꝛoteſtatione ⁊ pꝛocedere ad vlterioꝛa.Ad hec tex.in.c.ad diſſoluendū.de deſpō.impub.Vel pōt aliter diſtingui ſm eū.aut exceptio eſt ꝓiudicialis vel talis qd poſtea poſtpoſita peruerteretur oꝛdo iuris:puta quia eſt dilatoꝛia ⁊ iudex vult ꝙ cōteſtetur litem exceptione ſalua nō dʒ iudex pꝛocedere ad vlterioꝛa.ſed pꝛius pꝛonuntiare ſup exceptione:vt in.c.exhibita.aut exceptio non eſt talis.puta qd opponiꝛ dilatoꝛia ſolutionis añ lit.conteſt.⁊ tunc poteſt iudex dicere reſpondeas ſalua exceptione.nam licet pꝛobetur poſt lit.conteſta.non per hoc peruertitur oꝛdo iuris.⁊ not.in.c.paſtoꝛalis.de except.p Jnno.⁊ in.l.exceptionē.C.de pꝛobati.vel ſi ꝓcipiꝛ vt rn̄deat poſitionib⁹ ſaluo iure ſuo.¶Jtem ⁊ tertio dr diſtinguendum vtrum pꝛobatio exceptionis offeratur incontinenti vel petaꝛ longioꝛ dilatio.pꝛimo caſu non dʒ iudex ꝓcedere ad vlterioꝛa.ſcdo ſic:⁊ notabis ſingulariter hec dicta:qꝛ quotidie verſanꝛ in iudicijs.
g ¶Jn glo.ſi.in ſi.tene hanc gl.Sed q̄ro[g] quo iure poſt abſolutionem excōicat⁹ petit excōicationē ꝓnuntiari iniuſtā vel excōicatoꝛ petit pꝛonuntiari iuſtā.ſol.dicit Jnno.ꝙ cōditione hui⁹ decre.vel conditione.c.ſacro.ſ.de ſent.excō.vel poteſt imploꝛare offm̄ iudicis ſuper hoc in hoc tamen ſm Hoſt.non eſt vis[h]:qꝛ non eſt neceſſe pꝛoponere actionem:ſed ſatis eſt factum ſimpliciter narrare.vt in.c.dilecti.de iu.
14 ¶†Oppo.ꝯ pꝛin.c.in eo ꝙ hic fuit admiſſa petitio alternatiua que tanq̄ incerta debebat reijci:vt in.c.ij.⁊.iij.de lib.obl.nā conquerebatur iſte ꝙ fuerat excōicatus poſt appellationem vel alˀs iniuſte:⁊ ſic non firmabat ſe ſuper certo.ꝯtra.l.ait pꝛetoꝛ.ff.de iniu.nō enim debet quis vagari in petitione ſua cū damno aduerſarij vt ibi.⁊ facit.c.vt quis duas.de elec.lib.vj.ſol.Jnn.dupliciter,pꝛimo qd iſta verba de quibus in pꝛin.c.nō fuerūt verba cōquerētis ſeu reſcripti:ſed verba cōſultantis.vn̄ illa verba debent reſolui in dicta pariticularia:vt ſit ſenſus qd hic q̄rebaꝛ quid iuris qn̄ aliquis cōqueriꝛ ſe fuiſſe excōmunicatum poſt appellationem.Jtem quid iuris ſi conqueriꝛ ſe fuiſſe iniuſte excommunicatū circa omnem appellationē.Hinc eſt ꝙ papa in rn̄ſione ſeparatim reſpōdet ad iſtas.q.⁊ iſte intellectus ſatis cōgruit litere quia ex ſequentibus declarantur pꝛecedentia:vt in.c.inter dilectos.§.ceterum.de ſi.inſtr.⁊ in.l.ſi ſeruus plurium.in ſi.de lega.j.ſcda ſolutio ⁊ notabilioꝛ ꝙ vbi non poteſt quis certificari:qꝛ dependet certificatio ex
i facto alterius[i] tūc admittitur libertus alternatiuus.foꝛte em̄ eps̄ pꝛiuatim excommunicauit iſtum nec poterat habere copiam excōicationis,⁊ ſic non poterat eſſe certus an fuiſſet excōicatus añ appellationē vel poſt:ideo potuit cōqueri alternatiue vt habeꝛ in litera.⁊ hūc intellectum ꝓbat text.in.c.conſtitutus.de in integ.reſt.⁊ ibi per Jn.⁊ tex.in l.j.§.qꝛ autē.ff.quoꝛū le.⁊ facit qd no.Barto.in.l.carmelia pia.pꝛeal.⁊ in d.l.j.⁊ tene menti hunc tex.ſm iſtum intellectū.pꝛima tn̄ ſolutio magis congruit lr̄e vt pꝛedixi.
15 ¶†Scdo queriꝛ quid ſi cōquerens dixit excōicationem nullam poſtea pꝛobat iniuſtā:non autem nullā.nunquid debeat obtinere.Jnn.notanter dt ꝙ non:ſed dʒ condēnari excōicatoꝛi in expenſis:qꝛ non pꝛobauit qd in iudiciū deduxit:ad hec.c.calūniam.de penis.⁊.l.eū quem temere.ff.de iudi.⁊ ſolet quotidie hoc dictū Jnno.ꝓ notabili allegari.vcʒ ꝙ nullitas non includit in ſe iniuſtitiā.Quidam tamen vltramontani vt refert Jo.de lig.tenuerūt oppo.ꝙ id quod eſt
k nullū poteſt dici iniuſtū.ſʒ ipſe tenet pꝛimum[k]:quia iniuſtitia[l] pꝛeſup
l ponit exiſtentiā rei non ſic nullitas.ſecus dic econtra.nam ſi quis dicit ſnīam nullam iniuſtam obtinet pꝛobando eam nullā:vt.ſ.dixi.⁊ pꝛobatur hoc in verſi.in eo.⁊ facit quod no.Bar.in.d.l.ſi expꝛeſſim.

1 ☞Subdelegatus poſtq̄ cepit in cauſa cognoſcere nō poteſt per delegantem amplius remoueri.
Pꝛoceſſus factus contra foꝛmam reſcripti eſt nullus.
2 Reſtitutus a pꝛincipe intelligitur quo ad plenariam ⁊ omnimodam iuriſdictionem.
3 Spoliatus dʒ reſtitui nihil audito contra eum ante reſtitutionem.
4 Coadiutoꝛ debet dari pꝛelato ſuſpecto de dilapidatione.
Coadiutoꝛ non datur per alium q̄ per papam.
5 Delegatus infirmus poteſt ſubdelegare vices ſuas.
6 Juriſdictio delegata an perpetuetur per ſubdelegationē alteri factā.
7 Spoliato reſtituto tanto tempoꝛe nil poteſt obijci contra ipſum ſuper illa re quanto ipſe ſtetit ſpoliatus.
8 Suſpectus de dilapidatione an remoueatur ab adminiſtratione.
9 Parochiani etiam laici admittuntur ad denuntiandum pꝛelatum ſuſpectum de dilapidatione.
10 Pꝛelatus habens coadiutoꝛem tenetur in adminiſtratione habere eius conſenſum.
Conſenſus aliquoꝛū ſi requiriꝛ in aliquo actu:dʒ qs ſequi illius cōſenſum,ſecus ſi requiritur conſilium niſi conſilium ſapiat conſenſum.
11 Vices ſuas ſi quis commiſerit alicui cenſetur commiſiſſe totum negotium quod habebat.
12 Delegatus aliquando non poteſt ſubdelegare vt hic.
13 Cauſe meri ⁊ mixti imperij de iure canonico ſubdelegantur.

1 **Venerabili.** ¶†Si ſubdelegatus delegati pape iuriſdictiōe vti ceperit a delegato remoueri nō pōt ⁊ ſi faceret ꝯ mādatū ſiue excesſerit foꝛmam reſcripti ꝓceſſus eſt nullus.⁊ pꝛimo ponit foꝛmam delegationis.ſcdo ſubdelegationis delegati ibi poꝛro.tertio reuocat pꝛoceſſus delegatoꝛū cām expꝛimēs ibi:quoꝛū.¶Caſus lr̄alis.Federic⁹ quōdam imperatoꝛ ſpoliauerat cephaludēſem epm̄ eccleſia ⁊ alijs bonis ſuis:papa rogauit eū vt dictū epm̄ reſtitueret qd idē ꝓmiſit ſe facturū ſʒ nō adimpleuit ꝓmiſſum.vn̄ papa mādat archiepō conſentino quatenus dictū epm̄ faceret reſtitui in epatū ⁊ alia qb⁹ fuerat ſpoliat⁹ quo reſtituto plenarie ⁊ coꝛpoꝛalē poſſeſſionē ⁊ pacificā adepto ſi eps̄ ipſe de dilapidatione ſuſpectus eſſet virū ꝓuidū coadiutoꝛē ꝓuideret eidem:ſiue

eidem:ſine cuius conſilio nihil diſponeret de his que pertinent ad epa
lem adminiſtrationē:quoaduſq; papa de ipſo aliter duceret ꝓuidēdū
veritate cōperta:⁊ interim vtriq; illorū interdiceret omne genus alie-
nationis. Sed archieps corporis infirmitate grauatus cōmiſit vices
ſuas abbati ſancti Spūs de panormo:qui cum deberet epo facere re-
ſtitui cepit inquirere vtrū epiſcopus eſſet de dilapidatione ſuſpect⁹ cō
tra formam mandati eo non reſtituto:poſtmodū archiepiſcopus cū iā
eſſet officio ſuo functus committēdo in integrū vices ſuas:idem nego
tium cōmiſit theſaurario cuſentino:tandē proceſſus illius iudicis dño
pape fuerūt exhibiti:quos dñs papa iuſtitia exigēte caſſauit.id eſt caſ
ſos ⁊ irritos nuntiauit:q; abbas contra formam mandati proceſſit ad
inquirendū de dilapidatione nō reſtituto epo:⁊ q; archieps theſaura-
rio negotium nō potuit delegare:⁊ ideo quicqd fecit nullius momēti
2 fuit. B. ¶ †No.j.ꝙ nō dr qs reſtitut⁹ [a] niſi cōſequat plenariā reſtitutio
a nem ⁊ corporalem ⁊ pacificā poſſeſſionē: vñ lʒ papa hic expreſſiſſet de-
pacifica ⁊ corporali poſſeſſione.hoc tñ dicit ad maiorē expreſſionem:q;
verbū reſtituendi refert ad plenariā reſtitutionem ⁊ continet in ſe om
nem vtilitatem:vt.l.videamus.§.in faniana.ff.de vſu.⁊ in.l.cum pretor.
ff.de vb.ſig.vñ dixit hic Inn.ꝙ bona immobilia ⁊ mobilia ac fructus
debebāt prius reſtitui.qđ not.pro intellectu.c.fi.de or.cog.Si ergo mā
datur quis reſtitui,debet intelligi de plenaria reſtitutione:vt ſic p oīa
3 reducatur ad ſtatū priſtinū.¶ †Not.ij.ꝙ ꝯ ſpoliatum non debet fieri
inquiſitio etiā de dilapidatione.⁊ ſic ſpoliatus nec accuſari nec inquiri
b pōt añ reſtitutionem [b] ne forte armis deſtitutus ſuccūbat.hoc intellige
prout le.⁊ not.in.c.frequens.de reſti.ſpo.li.vj.¶ No.iij.ꝙ añq; inquira
tur de veritate dilapidationis dʒ prius inqri an ſit de dilapidatiōe ſu
ſpectus.⁊ in primo proceſſu ſcʒ qñ inquirit an ſit ſuſpectus dʒ procedi
ſummarie:q; non agitur de magno preiudicio.in ſcđo.ſ.cū proceditur
ſuper veritate dʒ procedi plenarie:q; agit vt remoueat:vt in.c.lʒ heli.
de ſimo.⁊ qđ ibi not.Archi.xij.q.ij.c.vobis.facit.c.j.⁊.ij.de accu.lib.vj.
4 ¶ †Not.iiij.ꝙ plato ſuſpecto de dilapidatione dādus eſt coadiutor q
debet eſſe vir prouidus ⁊ honeſtus cuius offm̄ durabit done iſte ſtete-
c rit in adminiſtratiōe.de quo.j.Et ſcias qđ datio coadiutoris [c] epi per
tinet ad ſolum papam.de quo tñ dic vt leg.⁊ no.in.c.vnico.de cle.egro.
lib.vj.¶ Not.v.ꝙ ſuſpecto de dilapidatione ⁊ ipſius coadiutori debet
interdici omne dilapidationis genus.Not.vj.ꝙ deputatus ſuper in-
quiſitione dilapidationis ⁊ datione coadiutoris pōt alteri cōmittere
5 vices ſuas.⁊ ſic nō videt electa induſtria pſone.qđ no.¶ †Septimo no.
ꝙ delegatus grauat⁹ infirmitate corporali:poteſt ſubdelegare vices
ſuas.cōcordat.c.ſi pro debilitate.ſ.eo.¶ Octauo not.qđ nedū delega
6 tus,ſedēt ſubdelegatus tenet ſeruare formā reſcripti aplici.¶ †Nono
not.quod delegatus ꝯmittēs vices ſuas alteri in totū nō pōt amplius
cōmiſſionē reuocare.ꝙ intellige ſi ſubdelegatus vti cepit iuriſdictiōe.
ad hoc.c.quāuis.j.eo.li.vj.Et aduerte q; optime facit iſte text.p opin.
Hoſt.quā poſuit in.c.lʒ.ſ.eo.vt etiā per actum nullū perpetuet iuriſdi
ctio:nā iſte abbas ſubdelegatus exceſſit formā mandati apoſtolici:⁊ ſic
proceſſus nullus.vt in.c.cū dilecta.de reſcript.⁊ tñ p nullum proceſſum
perpetuauit iuriſdictionē ſuā.vt non potuerit reuocari a ſubdelegāte.
d Sed ꝯtrium [d] tenet Jo.an.in.d.c.licet.⁊ in glo.in.c.cū plures.eo.titu.lib.
vj.⁊ ad iſtū.tex.rñdet ꝙ forte iſte abbas geſſit aliquē actū cōem vtriq;
articulo.ſ.reſtitutionis ⁊ ſuſpicionis de dilapidatione:vt q; elegit ſibi
notariū vel tribunal vel qd ſimile.vl forte ſm eū prius fecit citationem
ſup reſtitutione fiēda ⁊ poſtmodū cōtēplātione imperatoris reſtōe nō
facta ꝓceſſit ſup dilapidatione:hoc tñ nō apparet ex antiqua.do.Car.
aliter reſpon.ad text.dicens ꝙ proceſſus hic ſupra tenuit lʒ eſſet reuo-
cādus:q; ſi prius fieret reſtitutio cōcernebat principaliter vtilitatē epi
q ꝓiudicauit ſibi non ꝯdicēdo ⁊ appellando.vñ text.dt:caſſauimus ⁊c.
¶ Sed iſte intellectus mihi non placet,q; ſi illud mandatū ꝯcernebat
principaliter vtilitatē epi nō fuiſſet ꝓceſſus caſſat⁹ ex ꝑuerſiōe ordinis
ex quo eps erat pñs ⁊ tacuit:q; ꝑuerſio ordinis cauſe ad cām nō vitiat
proceſſum niſi appelletur:vt in.l.j.C.de app.⁊ in.c.j.⁊.ij.de accu.lib.vj.⁊
a forma reſcripti ꝯcernēte vtilitatē partis nō pōt recedi tacito ꝯſenſu
ptis:vt no.glo.in.c.cū olim.el.j.ſ.eo.⁊ per Inno.in.c.prudentia.ſ.e.l.⁊
not.j.e.ti.c.fi.Unde intelligo ꝙ ſtudioſe fuit data iſta forma principa-
liter ob vtilitatē publicam ne laici inſoleſcerent in exceptione platorū.
Itē ꝓpter bonū ſubditorū ne ſtarēt diu ſine paſtore.viij.q.j.audacter.
⁊ in.c.ne ꝓ defectu.ſ.de ele.ideo taciturnitas epi nō habuit hic ſuſtine
re ꝓceſſum explicitū contra formam mandati.⁊ iſtud verbum caſſaui
mus:expone vt in glo.i.caſſos ⁊ irritos nuntiauimus. Ex quo not.qđ
verbū caſſare qñq; refert ad factū ⁊ non ad ius.ſimile in.c.accedens.j.
vt lit.nō ꝯte.in ver.caſſauimus. ¶ In gl.in ver.plenarie.ibi:vel quod
inqſitio fiat not.hñ gl.⁊ lʒ tex.hoc videat ꝓbare.poſſet tñ ad text.ſcđm
Jo.an.rñderi qđ illud fuit ex forma mādati.dictū tñ gloſſ.in ſe eſt verū
⁊ facit rō.c.frequēs.prealle.ne deſtitutus auxilio ꝓpter ſpoliationem
7 ſuccūbat.¶ †Et dt hic Uin.verbū notabile ꝙ ſpoliatus non ſolum dʒ
prius reſtitui anteq; impetratur:ſed dʒ ſtare tanto tpe in pacifica poſ
ſeſſione,quāto tpe ſtetit ſpoliatus: qđ vr probari.iij.q.ij.c.j.⁊.c.tādiu.
qđ forte nō ꝓcedit vbi agitur de dilapidatione propter periculū immi
e nens [e] medio tpe.ar.opt.⁊ idē vbi eſſet aliud delictum ꝙ ſine ſcandalo
8 ⁊ periculo tolerari non poſſet vt crimē hereſis.¶ †In glo.in verſi.de

a ❧ Sebaſti. Sapia. ¶ Reſtitut⁹. Uide quid importet verbū reſtituo, per glo.in.§.pari rōne.inſti.qui.mo.ius pa.po.ſol.quā dicit eſſe not.do. Alexā.in.l.ſi marito.in fi.princ.ff.ſol.ma.⁊ vide ad hec Felin.in.ca.inter quatuor.in fi.de maio.⁊ obe.Alex.in.l.ſi tibi.§.j.ff.de pact.

b Zacharias. ¶ Ante reſtōnē.Adde de hꝫ p Bar.in.l.ſi qs ad ſe feudū. C.ad legem iul.de vi pub. Old.cōſi.ccxxiij.incipi.iſte ſunt allegatiōes.⁊ oino p Alexā.in l.naturalr.§.nihil cōe.ff.de acquirē.poſſ.vbi ponit regulā ⁊ iniſtas fal. Sed tu dic hoc ēt eſſe verū qñ p ꝯtumaciā talis eſſet p iudicē ſpoliat⁹.talis enim volēs purgare cōtumaciā audiri dʒ etiā ſi miſſus in poſſeſſionē rei velit ſtati ꝓbare de dñio ſuo.ita no.Bald.ſing.in.l.pe.§.pe.C.de pſcript.xxx.an.Old .cōſil.ccxxvj.inci.de toto.Spe.in tit.de.j.et ſi.decre.§.de effectu.vſic.gđ ſi miſſus.alrs aūt reſtitui nō dʒ qñ conſtat de dñio ſpoliātis.no.in.c.cuʒ eccl'ia.de cā poſ.⁊ ꝓpr.⁊.c.cū ſuper.exi.ēt ſi ſpoliatus de ſpolio ⁊ poſſeſſione ꝓbaret .no.gl.i.c.ij.in.fi.i.v.ꝓſumit.d reſ.ſpo.li.vi.de qbus ⁊ alijs fal.vide p Alexā.ibi i ꝓnc.⁊ Bal.in add.ad Spe.i.ti.de reſ.ſpo.§.j.co.j.i fi.v.not.ꝙ noie.

dilapidatione ſuſpectus.not.bene hanc gl.q; ponit practicam ꝓcedendi ꝯ prelatos ⁊ rectores de dilapidatione rerū eccleſiaſticarū ſuſpectos.⁊ videtur glo.in effectu concludere q; lʒ olim ſuſpect⁹ remoueretur ab adminiſtratione p.ca.q; ea.iij.q.ij.⁊.l.eu quem.C.de ſuſpe.tu.hodie vero dat coadiutor,nec remouet a ꝓncipio ab adminiſtratione:ſed tunc demū cū ꝓbat effect⁹.Sʒ aduerte q; hoc vltimū eſt ꝯ tex.nā ꝓbata ſuſpicione ſolum datur hic coadiutor.Inno.dixit iſtum tex.procedere ex ꝓuiſione:q; eps iſte fuit eiect⁹ p imperatorem:alrs aūt ſuſpectus dʒ remoueri ab adminiſtratiōe.Jo.an.diſtinguit ꝙ aut eſt quis ſuſpectus de dilapidatione ꝓterita:⁊ dat ſibi coadiutor vt hic.⁊ poſtea inquiritur de veritate,qua ꝓbata dʒ deponi:aut eſt ſuſpectus de dilapidatione futura ꝓpter preteritā de qua ꝯſtitit.⁊ tūc ꝓcedit dictū gl.vt remoueat ab adminiſtratione. Sed tu vide de hac materia plenius p Archi.xij.q.ij.in.c.vulterane.⁊ c.nobis.p Jo.an.⁊ Hoſt.in.c.lʒ heli.de ſimo.⁊ concludo qđ in principio dʒ inchoari proceſſus an ſit ſuſpect⁹ de dilapidatione.⁊ in principio dʒ iterdici ei qui dr ſuſpectus omne alienationis gen⁹.p.c.fi.de acc.⁊ lʒ archi.in.d.c.vulterane.in ꝯtrium facit tñ iſte tex.vbi a ꝓncipio nō fuit ſibi interdicta alienatio ſed demū poſt ꝓbatā ſuſpicionē. Sed forte hoc nō ꝓceſſit:q; non preſumebat iſte ſuſpectus.⁊ ideo ſatis pōt teneri qđ prius dixi p.c.fi.ꝓbata vero ſuſpicione dʒ ſibi dari coadiutor vt hic.dixit tñ Joā.de lig.ꝙ ſi ſuſpicio eſt vehemens dʒ interim remoueri ad adminiſtratione. hoc tñ nō ꝓbat.in ꝯtriū facit iſta lra:ſatis eī eſt ꝓuiſum per dationē coadiutoris demum debet inchoari proceſſus ſuper veritate,vt p.ſ.verum ſit ꝙ dilapidauerit.⁊ dixit Arch.in.d.c.vulterane.qđ in ꝓn.proceſſus ſup veritate dʒ platus remoueri ab adminiſtratione tpaliū.in ſpūalibus vero ſubditi interim ſibi obedire debēt.p.c.nōne.viij.q.iiij.⁊ pro eo facit.ca.q; ea.prealle.Sed in ꝯtriū facit iſte tex.nā ſi ſtatim dʒ remoueri in choato ꝓceſſu ſup veritate ad quid daret ſibi coadiutor ꝓbata ſuſpicione cum ſtatim eſſet remouend⁹ incboato proceſſu ſup veritate.⁊ iđ intellige dictū Arch.qñ eſt pſumptio ꝯ inquiſitum qđ ſtando in adminiſtratione corrūpat officiales.⁊ ſic procedit.d.ca.q; ea.⁊ hoc ſentit idem Arch.in.d.c.vobis.⁊ Colle.h ⁊ vide p Hoſt.in.d.c.lʒ.poſtmodū in diſcuſſione ſuper veritate poteſt iſte inqſitus ſe excuſare.⁊ ſic nō probatur veritas reſtituet in priſtinū ſtatum.ꝓbata vo vitate aut fuit actū criminaliter ⁊ dʒ deponi:vt in.c.apoſtolicos.⁊ in.c.monemus.xij.q.ij. Aut fuit actū ciuiliter,⁊ dʒ ſolū remoueri a bñficio ⁊ alius eſt ad illud promouend⁹: vt in.c.lʒ. Et per hoc ſunt reducēda ad ꝯcordiā iura q̄ videnť in hꝫ ꝯria. Nec ob.l.eum quē.q; loquit in tutore q nō hʒ tantā ptātem vl titulū ita firmum ⁊ perpetuum ſicut hʒ platus.vt not.Archi.in.d.c.vobis. xij.q.ij.⁊ vide not.glo.v.q.iij.c.fi.Et ſcias qđ in proceſſu ſuper ſuſpicione procedit ſummarie:q; non agit de magno preiudicio:ſed ſuper veritate ꝓceditur plenarie.vt no.Archi.in.d.c.vobis.⁊ vidē notabile dictum Jac.de bel.in aut.vt iudices ſine quoquo ſuffr.i.§.neceſſitatem.vbi per illū tex.dicit ꝙ in cauſa dilapidationis pōt procedi ſine ſcriptura:ille tñ text.non probat q; loquit in alio caſu ſed poſſet procedere cū inqrit ſup ſuſpicione dilapidationis vt ꝓpter periculum imminēs poſſit procedi ſummatim ſine ſcriptura quo ad effectū ⁊ ꝓbata ſuſpiciōe det ſibi coadiutor ⁊ interdicat vtriq; oē genus alienādi:⁊ hec notabis.⁊ hūc duplicē ꝓceſſum puto procedere qñ procedit per viā inquiſitionis ſeu denūtiationis. Sed ſi accuſat qs de dilapidatione non eſt neceſſe vt prius inquiratur an ſit ſuſpenſus ſed poteſt procedi ſuper veritate rei:facit cap.verita-

c ¶ Coadiutoris. adde late Ol.ꝯſi.xliiij.vbi de ptāte coadiutoris.

❧ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Sed ꝯtriū.Iſta opi.eſt cōis ſcđm Imo.h.⁊.d.Jaſ.late in.l.more.ff.de iuriſ.omn.iud.

❧ Sebaſti. Sapia.

e ¶ Periculū imminēs.Iſtō poſſet ꝯprobari p mlta ſiſia ex qb⁹ probat ꝙ pp piculū iminēs recedim⁹ a reglis iuris cōmunisq; cumulat fel.i.c.ex pte.d cōſti.⁊ do.Jaſ.i.l.de pu.§.ſi qs riuos.ff.d ope.noui nū.

a ¶ Etiam prelatum. Adde quod voluit Lapus alle.xj.
Zacharias. ¶ Adde Spe.in ti.de accu.§.vj.ver.porro.gl.bar.⁊ doct.
in.l.is cui bonis.de ver.obl.Bal.in.l.ij.in fi.C.de here.vel act.vend.Et
quis dicatur dilapidator vide eundē in.c.j.§.ſancimus.quo tpe miles.
Ange.in.l.ſi ſeruus.§.ait pretor.ff.de acquiren.here.eundem in.l.ſi pro
ea.col.j.C.māda.
iſtum in.c.ex lr̄is.
ſ.de pi.Innocen.
in.ca.fina.de ſeq.
poſ.⁊ fruc.⁊ Ar-
chid.ij.q.vj.quo-
ties.⁊.xj.qō.j.c.q̄r
res in litigio.
Anto.Franc.
¶ Circa hoc qs
dicatur dilapida
tor dicas qđ etiā
ille q in ſuos vſus
cōuertit rē eccl̄ie
⁊ alienā.ita Bal.
in.ca.j.in.§.ſanci-
mus.quo tpe mi-
les.in vſi.fe.i.l.j.
col.⁊ Ange.in.l.ſi
ſeru⁹.in.§.ait pre-
tor.ff.de acq.her.
vbi inter cetera
dicunt q̄ ille qui
cōmittit delictū
qđ facit bona ɔfi
ſcari:dicit̄ dilapi
dator.quod ēt vo
luit.d.Abb.i.c.ex
lr̄is.h alle.⁊ vide
Bald.i.l.ſi fideiuſ
ſor.in.§.fi.q ſatiſd.
cogā.vbi dicit qđ
fideiuſſor pōt ti-
mere qñ ille pro
quo fideiuſſit nō
oīa dilapidat:ſed
diſſipat forte ma-
iorē partem:ſec⁹
ſi minorē aut mo
dicam:puta ſi de
mille dilapidaret
x.quia tunc non
pōt petere vt ſibi
caueat̄.qđ etiam
voluit Bal.in.l.ſi
pro ea.C.mand.⁊
ideo dixit gl.quā
Bal.ibi ſequitur
in aut̄.cōtra cum
rogat⁹.C.ad tre-
bel.qđ dilapida-
tori dodrātis nō
eſt pmiſſa aliena-
tio quadrantis.
Et adde qđ dila-
pidator dʒ caue-
re ēt ſi teſtator re-
miſiſſet ſibi cau-
tionē ſm Bal.in
l.iubem⁹.in.j.col.
C.ad treb.Et ad
de qđ dilapidato
ri dʒ bonis inter-
dici.l.is cui bōis.
⁊ ibi per gl.Bar.
⁊ doct.ff.de verb.
obli.l.ij.⁊ ibi per Bal.circa fin.C.de here.vel acti.vendi.⁊ dicit quod ta
li dilapidatori poteſt fieri ſequeſtrum ⁊ alienatio prohiberi.⁊ qualiter
probetur dilapidatio vide per Spec.in titu.de inquiſiti.§.tertio.⁊ in.§.
quid ſi reus.

b ⁂ Sebaſti. Sapia. Meri ⁊ mixti. Uide Abb.in.c.qđ ſedem.ſ.de offic.
ordin.vbi dat vnam ſolutionem ad ca.in archiepiſcopatu.ſ.de rapto.
quem voluit allegare hic.eſt enim corruptus.aduertendum eſt etiā q̄
de iure ciuili cōmunior opinio eſt qđ delegatus principis poſſit ſubde
legare ea que ſunt meri ⁊ mixti imperij vt atteſtat̄ Pau. de ca.in.l.vn
ca.C.qui pro ſua iuriſdic.

c ¶ Delega bilia. Adde Ange.conſi.cxcvj.

d ¶ Caſus.Bal.in.l.j.C.quādo imperator.alle.iſtum text. An.Barba.

e ¶ Pauper. Adde q̄ Alex.conſi.cxxj.dicit q̄ vbi alias iudex ex officiō
poteſt procedere ad commodum miſerabiliū perſonarū ⁊ pupillus di
cit̄ miſerabilis p
ſona q̄ tñ quan-
do pupill⁹ eſt di-
ues nō dicit̄ miſe
rabilis perſona ⁊
non poteſt tunc
iudex ex offō pro
cedere ad eius cō
modum.
Zacharias.
¶ Ita not.Car.
⁊ Jo.de imo.hic.
doc.⁊ Jo.and.in
c.ex tenore.d e fo.
cōpetē.⁊ q̄ vidua
diues nō dicatur
miſerabilis per-
ſona.no.Pau.de
ca.ɔſi.vij.⁊ Spe.
in titu.de inſtru.
edi.§.nunc vero
verſi.⁊ ſcias.lo ſe-
cundo.
Anto.Fran.
¶ Que dicantur
miſerabiles pſo-
ne.dicas ſm Pe.
de bella pti.bart.
⁊ Bal.in.l.j.C.qñ
īpera.inter pu.et
vi.q̄ iſtud relin-
quit̄ arbitrio iudi
cis qđ etiā voluit
Spe.iti.de aduo.
i.§.i.i.v.⁊ ſi iſte.et
Alex.i.l.ne qcq̄.
in.§.fi.ff.de offici.
procon.⁊ leg.vbi
dicunt inter cete-
ra id qđ etiaʒ hic
dicit̄ q̄ qñ pupil
lus vidua ⁊ ſiles
perſone ſunt diui
tes ita quod ppa
pecunia pñt ɔdu
cere pcuratores
et aduocatos ad
ſui defenſionē.ta-
les pſone q̄ alias
eēnt miſerabiles
non cenſent̄ miſe
rabiles.p quo vi
de etiā Bald.in.l.
pe.C.de teſt.mil.
⁊ tene mēti q̄ cau
ſe miſerabiliū per
ſonarū dicunt̄ eſſe
ſub ptectione ec-
cleſie vt in.ca.ſup
quibuſdam.in fi.
de verborū ſig.q̄
adeo veruʒ eſt vt
ipſe miſerabiles
perſone ſemp poſ
ſint appellare ad
papā omiſſo me-
dio:ſm Hoſti.⁊ Joā.an.in.c.fi.de iudi.⁊ not.d.anto.in.c.lʒ ex ſuſcepto.
de fo.cōpe.Et adde q̄ miſerabiles pſone nō pñt trahi ad iudicium ex-
tra puinciā nec pñt priuilegijs ſibi a iure cōceſſis renūtiare ſm gloſ.⁊
Bal.ibi in.l.j.C.qñ impera.inter pup.⁊ vidu.imo iudex dʒ ex officio mi
ſerabiles perſonas tueri ne opprimant̄ vt per Spe.in ti.de offi.om.iu.
in.§.vij.in prin.⁊ per eundem in tit.de compe.iudi.adi.in.§.iij.verſi.xix.
vbi ponit qualiter cauſe miſerabiliū perſonarū ſpectēt ad eccleſiam.⁊
vide eundem in titu.de inſtru.edi.in.§.xiiij.vbi dicit quod legata facta
miſerabilibus perſonis dicuntur eſſe legata pia.

tis.de dolo ⁊ ɔtu.⁊ in.c.veniens.de accuſa. ¶ In
ea.gl.ibi:ſi vellet ſatiſdare.Collec.ſentit hic cōtra
rium:⁊ ad leges ad hoc allegatas rñdet quod lo-
quunt̄ in remoto per ſñiam ſeu de eo q remoueri
dʒ:vt q̄r conſtat de dolo ſeu lata culpa:qđ eſt bene
9 not. ¶ † Et in fi.gl.not.bene hoc vltimū qđ paro-
chiani etiam laici admittunt̄ ad denuntiādū etiā
a prelatum[a] de dilapidatione.⁊ dicit Jo.and.quod
quelibet eccleſiaſtica perſona eſſet admittenda:vt
in.c.ſi quis pſbyterorū.de re.ecc.non alie.Alij vo
dixerūt q̄ etiam qlibet laicus eſt admitted⁹ ir de
fectum clericorū vt conſulat̄ indēnitati eccleſiarū
per not.in.d.c.ſi qs. Tu vide de materia q̄ plene
dixi in.c.ex parte.ſ.de teſt.⁊ qđ nota.in.d.c.ſi quis.
¶ In gl.in ver.coadiutorem.no.ex gl.tres caſus
in quib⁹ prelato ſeu rectori datur coadiutor. ⁊ de
officio iſtius coadiutoris ⁊ de materia p Jo.and.
10 in.c.fi.de cler.egro. ¶ † In gl.in v.cuius conſilio.
ibi:⁊ conſenſu.no.bñ iſtā gl.⁊ tene eā menti qđ pre
latus hñs coadiutorem tenet̄ in adminiſtratione
ipſius habere cōſenſum non tm̄ conſilium.⁊ eſt rō.
nam vt dicit Inno.coadiutor datur vt prohibeat
malam adminiſtrationem ⁊ vt curet quod fiat bo
na.ideo conſilium hic ſapit conſenſum:ſecus autē
in alijs caſibus vbi requiritur concilium:quia tūc
non tenetur qs ſequi:vt in.c.cū in veteri.de elec.et
in.c.cum olim.de arbi.⁊ hec ſol.eſt melior quā ſol.
gl.⁊ eſt ſenſus qđ vbi conſilium requirit̄ ab eo q eſt
particeps cōſilij tūc cōſilium ſapit etiā cōſenſum:
vt clarius no.Ber.in.l.j.§.ſi plures.ff.de excerci.⁊
dixi in.c.cum in veteri. ¶ In glo.in ver.alienatio
nis ⁊c.in fi.not.gl.quod in materia iſtius.c.verbū
alienationis ſumitur largiſſime.⁊ dicit Hoſt.q̄ ēt
terrulas ⁊ alia que pñt de iure alienari per p̄latū
in certis caſibus de quibus.xij.q.ij.in ſumma.non
poterunt iſti alienare vt illud verbum vniuerſa-
le omne:poſitū in text.aliqd operet̄.ea tñ q̄ ſeruā
do ſeruari nō pñt poterunt iſti alienare.facit tex.
in.l.lex que tutores.C.de admin.tutor.⁊ in.l.tutor
qui repertorium.ff.eo.xij.q.ij.in ſumma.Et ex his
not.quod dato coadiutore propter ſuſpicionem
dilapidationis nō pōt per eos fieri alienatio ēt in
11 caſibus alias a iure conceſſis. ¶ † In gl.in.verb.
vices ſuas:ibi.vt hic patet.⁊ hoc clari⁹ adhuc pa-
tet in.d.c.q̄uis.ſ.eo.li.vj.Et no.gl.in eo qđ.ſ.dicit
quod ſi quis cōmittit alicui ſimpl̄r vices ſuas,vi-
detur cōmiſiſſe in totum ⁊ videt̄ probari apte per
iſtum text.nam in princi.dixit quod iſte archiepſ
commiſit vices ſuas abbati:⁊ papa interpretatur
q̄ commiſit in integrum.i.in totum. Et idem no.
Inno.ɔ.e.in.c.ſuper queſtionum.quod not.bene.
12 ¶ † Extra gl.op.ɔ text.de.c.fi.ſ.eo.vbi dt quod ſi
cōmitittur exceſſiua inquiſitio vel eccleſie puiſio
non pōt delegatus alteri cōmittere vices ſuas q̄r
videtur electa induſtria perſone. Item inquiſitio
criminum eſt meri imperij ergo nō pōt delegari
per inferiorē a principe:vt in.l.j.ff.de offic.eius cui
mam.eſt iuriſ.⁊ plene no.in.l.imperium.ff.de iuri.
omn.iud.ſol.ad primum dñt doct.qđ.c.fina.proce
dit quando mandatur vt inquiſitio fiat perſonali
ter.item pōt procedere qñ quis dʒ puidere eccl̄ie
de perſonis principalibus:ſecus de perſona coa-
diutoris.⁊ not.bene hanc limitationem ad illud.⁊
13 neſcio alibi iſtum tex. ¶ † Ad ſcōm cōtrariū dicit
Inno.quod pcedit de iure ciuili:ſed de iure cano
b nico ea que ſunt meri ⁊ mixti[b] imperij ſunt delega
c bilia:[c] vt hic ⁊ in.ca.in archiepātu.ſ.de rapto.dic
de hoc vt plene dicam in.c.q̄ ſedem.de offic.ordi.
tene menti dictum Inno.cum tex.

1 ☞ Iudex ſi dixerit ſe non habere iuriſdictionē:
nō pōt poſtea illā etiā ptiū cōſenſu reaſſumere.7.
2 Uidua pauper eſt ſub protectione iudicis eccle-
ſiaſtici.ſecus ſi eſt diues.dic vt.ſ.nu.5.
3 Sententia in qua quis ſe pronuntiat non iudicē:
eſt interlocutoria habens vim diffinitiue: qui nō
poteſt ipſum reuocare.
Ab interlocutoria habente vim diffinitiue etiam
de iure ciuili poteſt appellari.
4 Compromittens nō tenetur ad penam cōpromiſ
ſi in eo quod non pendet ab eius poteſtate.9.
5 Laicus poteſt ſemper cōueniri ex quacunq̄ʒ cau
ſa coram iudice eccleſiaſtio: ſi non reperiatur iu-
dex ſecularis:vel nolit iuſtitiam facere. intellige.
vt.ſ.verſi.⁊ dicit Inno.
6 Miſerabiles perſone q̄ dicant̄ ⁊ quib⁹ reſpectib⁹.
8 Reſcriptum ſurreptitium tribuit iuriſdictionē
licet elidibilem.

Significantibus.

1 ¶ † Si delegat⁹ pnūtiauerit ſe iuriſ-
dictionē nō habere ipam etiā cōſenſu
d partium nō reaſſumit.⁊ eſt caſus[d] ſatis not.⁊ pri-
mo appellans narrat factum.ſcđo papa dat iudi
ces.ibi:ideoq̄ʒ. ¶ Caſus lr̄alis. Juliana vidua im
petrauit lr̄as ɔtra.M.mulierem.⁊.J.filium eius
ſub hac forma.ſignificauit nobis iuliana vidua et
pauper quod.M.mulier.⁊.J.eius fili⁹ ſup terris
⁊ alijs rebus iniuriantur eidē.iudices citauerunt
dictam.M.⁊ filiū eius:ipſi cōſtituti in pñtia iudi
cum excipiendo ppoſuerunt quod lr̄e ille impe-
trate fuerunt ſuggeſto mendacio quia dicta iulia
na nobilis eſt ⁊ diues ⁊ ipſa mentita eſt ſe paupe-
rem:quare per eaſdem lr̄as nō poterāt cōueniri
niſi requiſito prius dño ſub cui⁹ iuriſdictione con
ſiſtunt coram quo parati erant de iuſtitia rñdere.
vnde iudices interloquendo pronuntiauerunt ſe
nō debere procedere per eaſdem lr̄as:poſtea par
tes compromiſerunt in quoſdā arbitros ſub hac
forma.q̄ten⁹ ſi.ſ.certū terminū in cōpromiſſo ap-
poſitum cām non determinarent ptes ad examē
eorundem iudicum redirent:arbitri intra tēpus
ſtatutum cām nō determinauerunt.vnde iudices
per formā cōpromiſſi iuriſdictionem reaſſumpſe-
runt ⁊ cū vellent in cā procedere dicta.M.⁊ filius
eius ſe p̄grauari ſentientes ad ſedē apoſt.appel-
lauerūt.vñ mādat papa quatenus ſi eſt ita in irri
tum reuocēt qcqd per p̄dictos iudices poſtea fa-
2 ctum fuit.Ber. ¶ † Not.j.q̄ vidua al̄s diues non
pōt trahere ſecularem ad iudiciū eccl̄iaſticū etiā
coram papa ſeu eius delegato.ſec⁹ vō ſi eſt vidua
e ⁊ pauper[e] vt probatur hic a cōtrario: ⁊ vō text.in
c.ſuper quibuſdam.in fi.ſ.de verbo.ſig.⁊ tenet hic
Inn.vt.ſ.dicā.⁊ tenebis hoc menti. ¶ Not.ij.q̄ li
tere impetrate a vidua diuite ɔ laicū qđ ſunt ipo
iure nulle ſed ſunt in pēdēti: nā data negligentia
iudicis ſecularis hñt iſti delegati iuriſdictionem
in habitu ⁊ actu:ſed ante negligentiam ſolum ha
bent in habitu:⁊ pbatur a contrario in verbo niſi

requiſito.

requiſito.⁊ clarius ꝓbaṫ in.c.ex tenore.de fo.cõpe.¶†Tertio not.⁊ te-
ne mēti ibi:interloquēdo.ꝙ ſnĩa ꝑ quā quis ꝓnūtiat ſe nõ iudicē eſt in
interlocutoria:hꝫ tñ vim diffinitiue:q꞉ proſus extinguit iuriſdictionē
a pronūtiantis adeo ꝙ illā interlocutoriā amplius reuocare nõ põt [a] vt
b hic in fi.eſt tex.[b] multū no.Ex quo infertur ꝙ interlocutoria per quā fi-
nitur iudicis iuriſdictio nõ põt per eundē iudicē reuocari. Sic limita
ca.cum ceſſante.de ap.⁊.l.qđ iuſſit.ff.de re iudi. hinc dicit gl.no.in auṫ.
habita.C.ne fi.pro pa.qđ a tali ſnĩa in qua qs ꝓnūtiat ſe nõ iudicē põt
etiā de iure ciuili appellari lꝫ ſit interlocutoria.⁊ hoc iđ q꞉ hꝫ vim diffi-
4 nitiue vt ibi dixi.¶†Itē no.⁊ tene mēti iūcta gl.fi.ꝙ nõ obligaṫ cõpro
mittens ad penā cõpromiſſi ſuꝑ his q̃ nõ dependent ab eius ꝑtāte. nõ
eñ pñt priuati dare iuriſdictionē nõ habēti.vt in.c.ſignificaſti. de foro
cõp.⁊ in.l.priuatorū.C.de iur.om.iu.ideo nõ valuit pactū hic appoſitū
in cõpromiſſo vt partes redirent ad examē priorū iudicū:q꞉ priorū iu-
riſdictio erat extincta ꝑ eorū pronūtiationē.Et ex hoc ⁊ ex tex.no.ꝙ nõ
põt quis ꝑ pactū ſe obligar de ſtādō examini alicuius vt iudices ſi ille
5 iuriſdictionē nõ hꝫ.¶†In gl.j.in fi.vr̃ hec gl.velle ꝙ ſi vidua opprimiṫ
puta q꞉ ſpoliaṫ põt malefactorē ſuū tradere ad iudiciū eccleſiaſticū lꝫ
laicus exiſtat:ſecus autē ſi nõ opprimaṫ ſed alias vellet agere cõtra ſe-
culare q꞉ tunc dꝫ eū cõuenire corā iudice ſeculari.Sed hoc vltimū vr̃ ꝯ
iſtū tex.a cõtrario ſenſu ⁊ apertius ꝯ.c.ſuꝑ quibuſdā.in fi.de ver.ſig.vbi
tex.vr̃ innuere ꝙ vidue ⁊ pupilli ⁊ orphani pñt laicos cõuenire corā iu
dice eccleſiaſtico.Inn.multū notabiliter ponit hanc materiā hic ⁊ ple-
nius tetigi in.c.lꝫ.de foro cõpe.Et cõclude ſic materiā:ꝙ in defectu iu-
ſtitie:puta q꞉ in ꝓuincia nõ eſt iudex ſecularis q꞉ recuſat vel negligit
facere iuſtitiā ⁊ tūc põt recuſari ꝯ quēlibet laicū per quēcunqꝫ ad iudi-
cē eccleſiaſticū vt haberi in auṫ.vt diffe.iud.⁊ tenet hic Inno.⁊ cū hodie
quelibet ciuitas habeat ſua regimina ſicut olim ꝓuincia.vt not.gl.in.l.
fi.de preſcri.lon.tēp.puto ꝙ id qđ ſtatutū erat olim in ꝓuincia hꝫ ho-
die locū in qualibet ciuitate:⁊ ſic vr̃ qđ ſi in ciuitate nõ eſt iudex ſecula-
ris vel recuſat vel negligit facere iuſtitiā ſi in ciuitate illa nõ eſt alius
ſuperior ſecularis ꝙ tunc de iure põt recurri ad iudiciū eccleſiaſticū.
hinc eſt ſm̃ In.ꝙ vacāte imperio eccleſia ſuccedit in iuriſdictione. vt
6 in.d.c.licet.¶†Ubi aūt in ciuitate eſt iudex ſecularis ⁊ tūc aduerte. nā
quo ad materiā noſtrā tres ſunt ſeculariū ſpecies. nā qdā ſunt nõ miſe
rabiles nec habitu nec actu q꞉ nõ habēt aliquā qualitatē propter quā
natura moueatur ad miſerendū eis:vt puta q꞉ ſunt maſculi ⁊ potētes
vel femine coniugate ⁊ diuites:quidā ſunt miſerabiles habitu ſed non
actu vt vidue ⁊ pupilli diuites; quidā ſunt miſerabiles habitu ⁊ actu
vt vidue ⁊ pupilli pauperes vel diuturno morbo fatigati vt pauper vl̃
pauperes dūtaxat.nā miſerabiles ꝑſone dicunṫ ſm̃ Jo.an.ſuꝑ quibus
c natura mouaṫ ad miſerendum[c]:vt in.l.vnica.C.qñ imperator inter vi
du.⁊ pupillos.⁊ vide ho.tex.in.c.j.de poſtu.vbi dꝛ qđ miſerabilis perſo
na eſt q̃ per ſe nõ põt cām ꝓmouere puta ꝓpter defectū pauꝑtatis vel
alteri⁹ ĩpotētie.Quo ad primā ſpeciē dic ꝙ ille nõ põt trahere ad iudi
cem eccleſiaſticū niſi cū ſit de foro eccleſie aut rõne cauſe aut rõne ꝑſo-
ne.⁊ ſi impetrarenṫ lr̃e ad iudices delegatos eſſent ip̃o iure nulle.⁊ ille
eſt ꝓprie caſus illius.c.lꝫ.p̃alle.niſi prius dareṫ defectus iuſtitie ſecula
ris mõ p̃dicto.Quo ad ſecūdā ſpeciē:dic ꝙ ꝑſone miſerabiles habitu
tm̃ ſi opprimunṫ pñt malefactores ſuos trahere ĩmediate ad iudicium
eccleſiaſticū:vt eſt text.in.d.c.ſuꝑ quibuſdā.⁊ in.c.ex ꝑte.b.de for.cõpe.⁊
ſub iſtis ſeu ſub iſta ſpecie ꝯprehēdit In.peregrinos q̃ ad res q̃s ſecū
deferūt:⁊ quo ad iniurias eis illatas.vt in.c.ſi qs romipetas.xxiiij.q.
iij.Idem in libertis eccleſie ⁊ in officialibus ſuis ruſticis ⁊ ſimi.et facit
xij.q.ij.eccleſiarū ſeruos.lxxxvij.di.quaſi per totū.Si vero non oppri-
munṫ:⁊ tunc debēt prius recurrere ad iudicē ſecularē ꝯ laicos ⁊ ſi lr̃as
ante negligentiā impetrant nõ ſunt nulle ipſo facto ſed in pēdēti.vt eſt
tex.hic ⁊ in.d.c.ex tenore.⁊ dicit Inn.hic vnū ſingulare verbū quod da
ta negligētia vnius iudicis ſecularis pñt iſti miſerabiles habitu tm̃ re
currere ad iudicē eccleſiaſticū nec teneṫ q̃relare corā ſuꝑiore iudicis
negligentis.ar.opti.hic ⁊ in.d.c.ex tenore.ſecus autē in alijs laicis nõ
miſerabilibus:nā illi nõ pñt habere recurſum ad iudicē eccleſiaſticum
niſi data negligētia cuiuſlibet ſuꝑioris ſecularis:qđ eſt ſingulr̃ no.quo
ad tertiā ſpeciē ſi ſint miſerabiles habitu ⁊ actu.dic ſm̃ Inn.⁊ bene qđ
pñt alios trahere ad iudicium eccleſiaſticū ēt nõ data negligētia iudi-
cis ſecularis.vt hic vr̃ text.ꝯrio ſenſu.⁊ in.d.c.ſuꝑ q̃buſdā.in fi.⁊ idem vr̃
d velle Inno.in peregrinis quo ad ꝯctus initos in peregrinatione[d]:vt
in.d.c.ſi qs romipetas.Itē in penitētibus.xi.q.j.aliud.⁊ dicit Inno.in
iſtis notabile verbum ꝙ lꝫ pñt alios trahere ad iudiciū eccleſiaſticū tñ
ſi ipſi trahunṫ coram iudice ſeculari non poſſunt declinare illum forū.
ad hoc.d.l.vnica.C.qñ imperator.⁊ tenebis mēti hoc verbum.⁊ facit.c.
regū.xxiij.q.v.Item ⁊ ſi grauanṫ ſeu reportant ſnĩam iniquā coram iu
dice ſeculari nõ deberēt appellare ad iudicē eccleſiaſticū ꝙ gradatim
eſt appellādū.ij.q.vj.anteriorū ⁊ hoc plꝫ Inno.lꝫ referat aliquos tene-
re vt poſſint appellare ad iudiciū eccleſiaſticū omiſſis alijs ſecularib⁹:
q꞉ dꝫ eccleſiaſticus eos defendere ab oppreſſionib⁹.xxiiij.q.iij.ſi qs de
potentibus.primū tñ cõiter teneṫ hic ſed vide quod dixi in.d.ca.lꝫ ⁊ vi-
de plurimas ꝑſonas q̃ ſunt priuilegiate quo ad forū eccleſiaſticū hic ꝑ
7 Inn.¶†In gl.ij.ibi amiſerunt iuriſdictionē.no.bene iſtā glo.qđ lꝫ qs
habeat iuriſdictionem.certo caſu tñ ſi ꝓnūtiat ſe nõ iudicē illā iuriſdi
ctiõem perdit nec poteſt eam amplius reaſſume
re.vñ quē admodū acqrit qs iuriſdictionē ſi ꝓnū
tiat ſe iudicē ſi iudex nõ eſſet iuxta ea que plene di
xi in.c.ſuper lr̃is.de reſcript.ita ꝓnūtiādo ſe non
iudicē iuriſdictionē ꝑdit ⁊ imputādū eſt parti nõ
appellanti.nam res iudicata facit ius inter ꝑtes.
vt in.c.cum inter.de re iudi.⁊ in.l.res iudicata.ff.
8 de reg.iur.¶†Et no.ex hoc ⁊ ex gloſ.ꝙ lr̃e ſurre
ꝑtitie ad lites tribuūt iuriſdictionem lꝫ elidibilē
ꝑ exceptionem:vt plene dixi in.c.ceterū.de reſcri.
tñ ſi delegatus exceptione oppoſita ꝓnūtiat ſe nõ
iudicem ſeu lr̃as ſurreptitias illico extinguṅṫ lr̃e
ita ꝙ iuriſdictio que pri⁹ erat elidibilis nūc rema
net eliſa ⁊ extincta:vñ ꝓceſſus poſtea agitatus eſt
nullus.ſed quātum ad iſtū text.ego conſidero qđ
in omnem euentum pronuntiatio iſtorū iudicum
fuit legitima nõ eñ pronuntiauerūt ſimpliciter ſe
nõ iudices ſed nõ debere ꝑ eaſdē literas ꝓcedere.
quod dꝫ intelligi de pñti:q꞉ non habebāt iuriſdi-
ctionē in actu niſi data negligētia iudicis ſecula-
ris.Nec ob.qđ in fi.dꝛ ꝙ nõ potuerūt reaſſumere
iuriſdictionē q꞉ nõ conſtabat hic qđ iudex ſecula-
ris ēt negligēs ſꝫ ſolū ꝙ arbitri neglexerūt intra
terminū diffinire: ⁊ illa interlocutoria cū eēt du-
bia debebat intelligi ſm̃ ius cõe ⁊ ſubiectam mate
9 riā.arg.in.c.cām.ꝯ.de reſcri.¶†In gl.fi.in fi.no.
glo.⁊ tene eā menti ꝓ penis q̃ quotidie apponun
tur in cõpromiſſis:vt ſi apponūtur ſuꝑ facto non
dependente a poteſtate compromittentis qđ non
cõmittiṫ pena.⁊ pro hoc facit quod not.glo.in re-
gula acceſſorium.de reg.iur.li.vj.⁊ in.l.pacta q̃ cõ
tra.C.de pac.⁊ no.in.c.pleriqꝫ.ꝯ.de pact.facit etiā
ad qõnē.Quidā promiſit ſub pena factū alienū de
inde laborauit q̄tum potuit vt iſte adimpleret ꝓ
miſſionem ſuam ſed non potuit perficere:nūquid
ſit commiſſa pena:videtur quod non ex quo non
deficit per iſtum.de quo tamen vide quod dixi in
c.gemma.de ſpon.⁊c.

1 ☞Arbitri electi in cā ſuſpicionis iudicis debēt
dare partibus terminum ad ipſam probādam: et
poſſunt cogi per ipſum iudicē cauſam expedire
intra quem ſi non expediunt poteſt iudex iuriſdi-
ctionem reaſſumere.10.
2 Iudex recuſatus vt ſuſpectus non poteſt cogno-
ſcere de cauſa ſuſpicionis.
3 Arbitri electi ſuper recuſatione iudicis poſſunt
teſtes citare:ipſos examinare ⁊ punire:⁊ partem
in expenſis comdemnare.
4 Arbitri tam voluntarij q̄ꝫ iuris ſi non concordāt
compellūtur eligere tertium.11.⁊ quid in arbitra-
toribus.vide nu.6.
5 Arbitri eligentes tertium: an debeant iudicare
prout illi tertio videbitur.
6 A ſententia arbitrorum an appelletur.
8 Arbitri iuris coguntur acceptare:arbitri volun
tarij ſecus.
Arbitri iuris habent iuriſdictionem.
9 Arbitri electi ſuper ſuſpicione iudicis an habeāt
poteſtatem ordinariam vel delegatam.
Iuriſdictio data a lege vl̃ ſtatuto an ſit ordĩaria.
11 Arbitri qui dederunt ꝯrias ſententias:an cogan
tur eligere tertium ⁊ ſi eligant an poſſit vnam ex
illis ſententijs approbare.

Suſpicionis.

¶† Arbitri electi ad cām recuſationis aſſignāt ꝑtib⁹ terminum ad probandum cām ſuſpicionis ſed iudex recuſatus cõpellet arbitros ad cauſam finiendā.ſecunda pars ibi:ab ipſo quoque.

¶Caſus lr̃alis. Reus coram iudice ꝯſtitut⁹ aſſignauit iuſtā cauſam ſuſpicionis contra iudicem dicēs ꝙ paratus erat arbitros eligere.ſuper hac ſuſpicione cognoſcēda electi ſunt arbitri a partibus.q̃riṫ vtrū iudex debeat ipſis arbitris terminum aſſignare intra quem ſuſpicionis cauſam debeant terminare. Reſpondet papa qđ iudex qui propter hoc forſitan prouocatus obeſſet:non debet ad hoc terminum aſſignare.ſed arbitri poti⁹ coram quibus probatio facienda eſt ⁊ omnia facere debent:q̃ ad hūc articulū pertinere noſcuntur.

a ¶Reuocare nõ põt.Adde hoc intelligēdū in delegato: q꞉ ſecus eſt in ordinario qui ſnĩam latā ſuper incõpetētia reuocare põt ſm̃ bal. ita limitantē hāc decretalem in.l.ſi ꝑſes qui deſertā. vbi eſt caſus. C. qūo ⁊ qñ iu.⁊ ita refert ⁊ ſeqṫ Ro. conſi.ccclvij.in fi.
Sebaſti. Sapia.
b ¶Eſt text.Vide oĩno relata ꝑ Felinum ad limitationē huius text. in.c.ex ꝑte.ij.col. pe.in v̄.dixit etiā pulchre Rot.de reſcrip.⁊ vide qđ per iſtū text.dixit d.Abb.in.c.ſignificaſti.ꝯ.e.
Sebaſti. Sapia
c ¶Ad miſerēdū. vide bar.in.l.vnica.C.qñ impa.inter pupil.⁊ vidu. vbi dicit quod ſtatur arbitrio iudicis que ꝑſone dicanṫ miſerabiles. ⁊ hoc etiā ſequiṫ Alex.i.l.ne qc.q̄ꝫ.§.fi.ff.de offi.procon.⁊ leg.⁊ Maria.ſoci.in.c. ex tenore.col.j.ꝯ.de fo. compe.vbi etiam tangit apud quē iudicē agāt ⁊ conueniri poſſint.
Sebaſti. Sapia.
d ¶In peregrinatiõe.Vide Hoſt. in ſumma.de foro cõpe.⁊.ij.vſ.itē in peregrinis.Inn. in.c.iij.de rapto. Spe.in ti.de compe.iud.adi.§.j.vſ. xxiiij.Pe.de ancha.in regula ea q̃.q.ix.de reg.iur. in.vj.bal.in autē. ad hec.C.de vſu.

✠ Sebaſti.Sapia.
a ¶ Unā ſentētiā.
Quid ſit ſi ſimul
elegerūt tertiū ꝛ
ille moꝛtu° eſt an
cogantur eligere
alium tertiū.vide
Bal.in.c.i.j.e.vbi
tʒ qō ſic:iʒ And.
ſic.Zñium teneat.
b ¶ Una cū alijs.
adde Pau.de ca.
conſilā.in pꝛimo
impꝛeſſis.
c ¶ Qō nō.Adde
Fran.are.conſi.c.
✠ Sebaſti Sapia.
d ¶ Ad arbitrato
res.Idē tʒ Bal.i
l.hac edictali.§.
is illud.per illum
tex.C.de ſe.nup.ꝛ
Alexā.in.l.inter
pares.ff.de re iu-
dic.ꝛ.d.Baptiſta
de blaſio i tracta-
tu de arbi.ꝛ arbi-
tra.in verſic.lxiiij.
And.ſicu.tʒ Zñū
hic vt per eum.
e ¶ A ſnīa arbitro
rū.adde aliquos
caſus in quib° ap
pellat ꝑ Ro.cōſi.
xxvij.vbi etiā dr
quod de iure ca-
nonico pt peti co
ram ſuperioꝛe vt
talis ſnīa emēde-
tur ꝛ coꝛrigatur.
Zacharias.
¶ Addō tu quod
opi.Bart.de qua
facit iſte mētionē
poſſet ſaluari ꝛ ꝙ
loquatur de arbi
tris neceſſarijs q
vigoꝛe ſtatuti in-
ter certas pſonas
cognoſcūt:ita no.
Lanfrā.de oꝛia.i
c.qm̄ ꝫ.§.recuſa-
tiōes.nu.iiij.ꝛ ibi
in apoſt.Bened.
va.in.v̄.appella-
ri.ꝛ Cel.in v̄.pote
rit.j.de fi.inſtr.gl.
eſt no.ꝛ doct.in.l.
arbitro.i ver.ap-
pellare.ff.q ſatiſ.
cog.ꝛ ibi cōcoꝛ.ꝑ
Alex.idē ꝛ Mo-
der.in.l.ex ꝯſenſu
ff.de appel.ꝛ Lā
fran.in trac.de ar
bit.q.iiij.
Anto.Franc.
¶ Circa hoc an
a ſnīa arbitri vel
ab arbitro iuris
appellet.dicas re
gulariter qō non
vt in.l.diē pferre.
in.§.ſtari.ff.de ar
bi.et in.l.ſocieta-
tē.in.§.arbitroꝛū.
ff.ꝑ ſoc.ꝛ plene ꝑ
Spe.in tit.de ap.
in.§.in qbus ver.

Iſtud hodie coꝛrectū ē:q: iudex hoc facere debet
ꝑ decre.In.iiij.q̄ incipit legitima ſuſpicionis cā.
Ab ipſo dr in iſto.§.qō ſi arbitri diſcoꝛdes fuerint
iudex cōpellere dʒ illos vt in vnā ſnīam cōueniāt.
vel tertiū aduocent cū quo ipſi duo vel alter eoꝛū
in vnā ſnīam cōueniant:ne huiuſmodi occaſione
pꝛincipale negotiū ꝓrogetur.ꝛ hoc quidē facere
dʒ iudex.q: ſicut iuriſdictio eis cōmiſſa eſt ſic ꝛ om
nia illa ſine quib° iuriſdictio explicari nō poteſt.
2 Ber.¶ †No.i.ibi,ꝓuocatus obeſſet.rōnē quare
iudex qui alr̄s pōt cognoſcere an ſua ſit iuriſdictio
nō pōt cognoſcere de cā ſuſpicionis:timet enim
ne ꝓuocatus ꝓpter recuſationē velit obeſſe recu-
ſanti:vñ ſicut timet in pꝛincipali ita in iſto incidē-
ti.de quo vide qō dixi in.c.ſup literis.de reſcript.
3 ¶ †No.ij.ꝙ oīa ꝑtinētia ad articulū recuſationis
ſpectant ad arbitros.ꝛ ſic ipſi habent citare teſtes
ꝛ eos examinare ꝛ punire ſi delīquerent.Itē cōdē
nare in expēſis.ꝛ pꝛonūtiare an cauſa ſuſpicionis
4 ſit legitima.¶ †Itē no.ꝙ quēadmodū i arbitris
volūtarijs obſeruat vt cōpellātur eligere tertiū ſi
a nō pñt cōuenire in vnā ſnīam ᵃ.vt in.l.itē ſi vnus.
in fi.ff.de arbi.ꝛ in.c.innotuit.ꝛ ſeq.eo.ti.ita in ar-
5 bitris iuris obſeruādū eſt vt ꝓbatur hic.¶ †Itē
no.ibi,cū quo duo vel alter eoꝛū ꝛc.qō iſte tertius
electus debet ꝓnūtiare vna cū alijs vel eoꝛū alte-
ro:ꝛ multū in hoc pōdera iſtū tex.ad ea q̄ no.legi-
ſte in.d.l.itē ſi vnus.in fi.nā ibi dicitur ꝙ arbitri cō
pꝛomiſſarij diſſidentes cōpellūtur eligere tertiū
cuius autoꝛitati pareatur.Et quidā intelligunt
ꝙ iſte tertius nō habet ꝓnuntiare ſed potius cō-
ſulere ꝛ alij duo debent ꝓnuntiare ſm cōſiliū iſti°
qō tenuit Spe.in ti.de arbi.in.§.fi.ver.ſed nūquid
iſte tertio ſolus cū ſe.ꝛ ſequit Bar.in.d.l.itē ſi vn°.
Alij dicunt ꝙ iſte tertius ſolus debet pꝛonūtiare
ꝛ ſententiare ꝛ ſtat iudicio ſuo pꝛo quo facit tex.ibi,
cum dicit cuius autoꝛitati pareatur.pꝛimus tamē
intellectus plus placet Barto.ſed vt pꝛedixi.iſte
tex.videtur innuere ꝙ tertius iſte debeat pꝛonun
tiare vna cum alijs:ꝛ foꝛte nō eſſet malū ita intelli
gere iſtū tex.dr tñ Bart.in.l.ſi dñium.ff.de fur.in
fi.ꝙ ſi ſtatutū dicit aſſumēdum tertium arbitrū
debebit ꝓnuntiare vna cum illis.Sed vt dixi pla
cet mihi ꝑ iſtum tex.vt indiſtincte terti° ꝓnuntiet
b vna cū alijsᵇ.ꝛ quatenus ibi dr tex.cuius autoꝛita
ti pareat ꝛc.pōt intelligi ꝙ debet pareri qñ acce-
dit ad alterius ſnīam:vt vr̄ innuere iſta lr̄a dū dr
cū quo.ſ.tertio duo vel alter eoꝛū id faciat ꝛc.ꝛ te-
6 ne menti pꝛedicta.¶ †Sed notabile dubium eſt
nunqd duo arbitratoꝛes cōi cōſenſu per tertium
ſi nō pñt cōuenire in vnū iudiciū debeant cōpelli
eligere tertiū ſicut ſtatuit in arbitris volūtarijs.
vt in.l.itē ſi vnus.ꝑalle.doc.nr̄i nō tangūt qō me-
minerim.Sed Bald.foꝛmauit qōnem in li.feu.in
c.j.de inueſtitura in maritū facta.col.x.ꝛ determi-
c nat quod nonᶜ q: iſti non ſunt arbitri ſʒ ſunt q̄ſi q-
dā pꝛoxenete ꝛ cōes amici.vt in.l.ſi de meis.§.rece
piſſe.ff.de arbi.vñ ab iſtis arbitratoꝛibus nō ꝓnū
tiātibus nō recedit nec alius ē eligēd° ex q̄ partes
non cōcoꝛdāt.vt in.l.ſi qs arbitratu.ꝛ quod ibi no.
Barto.ff.de v̄.obl.vñ pōdera iſtū tex.ꝛ text.in.d.l.
itē ſi vnus.in eo ꝙ iſte tertius nō aſſumit a ꝑtibus
ſed ab ipſis arbitris ꝛ ſic nō eſt oīno purus arbi-
d ter.quare non dʒ extendi ad arbitratoꝛesᵈ:ꝛ no.
tabis ſemꝑ hic.¶ In glo.in fi.no.fi.gl.ꝛ idem no.
7 c.cū ſpāli.j.de ap.ꝛ dic vt ibi plenius not.¶ †In.
gl.iij.ibi,ad papā dʒ appellari:ꝛ hodie hoc eſt de
ciſum in.c.ab arbitris.j.eod.lib.vj.Et ex h̄ habes
vnā dr̄iam inter arbitros iuris de qb° hic ꝛ arbi-
tros cōpꝛomiſſarios ſi voluntate ꝑtiū aſſumunt.
de quibus.j.de arbi.ꝑ totū.nā a dicto iſtoꝛū non
appellat.vt in.l.j.C.de arbi.ꝛ in.c.a iudicibus.ij.q.
vj.Sed a ſnīa arbitroꝛū iuris appellat:ꝛ rō diuer
ſitatis eſt q: iſti arbitri aſſumunt ex neceſſitate ꝛ
hñt iuriſdictionē ꝛ ex ſnīa eoꝛū nō pōt agi vt hic.
ꝛ in.d.c.ab arbitris.Et ideo ſi ex ſtatuto munici-
pali dictum arbitroꝛum pꝛocederet actiōem poſ-
ſet nunc appellari.vt no.in.l.ſocietatem.§.arbitro
rum.ff.pꝛo ſocio.ꝛ in.c.quintauallis.de iureiuran.
hec dico ſm cōem opi.nā bar.fuit in opi.ſingulari

in.d.l.j.quod hodie poſſit appellari a ſnīa arbitro
e rum:ᵉ ſed cōiter illa opi.nō tenetur.¶ †In ea.gl.
8 ibi:cōpellat oēs illos.not.gl.ex quo habes ſcōam
dr̄iā inter arbitros iuris ꝛ ꝯpꝛomiſſarios.nā iſti
nō cōpellunt a pꝛincipio ad acceptādū ꝯpꝛomiſſū
vt in.l.iij.ff.de arbi.ſʒ arbitri iuris ſic.vt in.c.cum
ſpāli.de app.Et no.gl.quā tene mēti:ꝛ rō diuerſi-
tatis pōt eſſe q: arbitri iuris aſſumunt ex neceſſi-
tate ꝛ hñt iuriſdictionē:vnde ſicut munus iudicā-
di eſt neceſſitatis.vt in.l.munerum.in.§.iudican-
di neceſſitas.ff.de mune.ꝛ hon.ꝛ in.c.paſtoꝛalis.in
pꝛin.ꝫ.e.ita ꝛ mun° arbitrandi ſeu iudicādi in iſto
caſu:ſed arbitri cōpꝛomiſſarij exigunt ex nuda vo
9 luntate ꝑtium nec hñt iuriſdictionem.¶ †In ea.
gl.ibi:iuriſdictio iſtoꝛū quaſi oꝛdinaria eſt.no.gl.i
eo qō ſentit ꝙ iſti arbitri iuris non hñt meram oꝛ
dinariā:nā dictio quaſi minuit.Alij dñt ꝙ hñt oꝛ
dinariam meram q: a lege hāc iuriſdictionē cōſe-
quunt.vt in.d.ca.cum ſpāli.ꝛ hic.lex aute dat oꝛdi
f nariā.ᶠ vt in.l.ꝛ q:.ff.de iuriſ.om.iu.ꝛ hāc opi.ſentit
Inno.in.c.cū ab eccleſiarū.de offi.oꝛ.ſʒ nō plʒ ſpe.
in ti.de recu.§.fi.v̄.ſed nunquid.q tenet qō hʒ dele
gatam:ꝛ idē Hoſt.hic dicēs ꝙ iſti ſunt delegati il
lius q dedit delegatum qui recuſat.ꝛ dicit ꝙ pꝛo-
bata ſuſpicione debent iſti arbitri diffinire totam
cām:argu.c.vt debitus.de ap.Hoc dictum nō ap
pꝛobat Jo an.nā ſi eſſent delegati opoꝛteret dice-
re quod deberēt eſſe in dignitate vel habere pſo-
natum vel canonicatū in eccl̄ia cathedrali.vt in.c.
ſtatutum.in pꝛin.de reſcri.libꝛ.vj.Itē nulibi ꝓbat
ꝙ ibi arbitri debeant cognoſcere de cā pꝛincipali
licet ꝓbet ſuſpicionis cā.ꝛ in alio caſu loquit text.
in.c.cum ſpāli.ꝛ in.l.apertiſſimi.C.de iudi.Jo.an.
in addi.Spe.in ti.de recuſa.§.fi.in ver.ſed nūquid
arbitri.dicit qō non ſunt meri oꝛdinarij nec meri
delegati:quaſi ſentiat qō ſit quedā ſpecies per ſe
ſeu mixta.nā non videt dicēdum ꝙ ſint oꝛdinarij
cum nō habeāt iuriſdictionē niſi in certo articulo
nec meri delegati q: pꝛinceps eos non elegit ſʒ fue-
runt aſſumpti de conſenſu ꝑtium.ꝛ iō dixit ipſe in
tit.de arbi.in.§.differt.verſi.ſed nunquid ſm eum.
ꝙ iſti arbitri non pñt alijs cōmittere vices ſuas.ſi
cut nec arbitri compꝛomiſſarij:quod poſſent ſi eſ
ſent oꝛdinarij vel delegati.puto tñ ꝙ iſtoꝛū ꝑtās
g ꝛ iuriſdictio magis accedat ad delegatāᵍ quā ad
oꝛdinariā.arg.huius tex.ꝛ.c.ab arbitris.pall.nam
hec duo.c.que tractant de iſtis arbitris iuris ſunt
ſituata in ti.de offi.deleg.ꝛ non in.ti.de offi.oꝛ.Et
pꝛo hoc ar.vide ho.gl.in.c.tibi q.de reſcri.libꝛ.vj.ꝛ
in.c.ſi ſuper gra.de offi.dele.eo.lib.ꝛ in.c.bone.de
confir.vti.Et in ſi.gl.dic melius ſm doc.ꝙ in nul
lo coꝛrigit iſta decreta.ꝑ.c.legitima.q:ibi tracta
tur de termino pꝛefigendo arbitris ad cām ſuſpi
cionis fiendā:ꝛ ille terminus ꝑfigendus eſt per
iudicem recuſatū:q: arbitri nō pñt ſibijpſis ꝑfi-
gere terminum.l.pe.ff.de arbi.Et vo text.loquit
de termino ꝑfigendo ꝑtibus ad ꝓbādum recuſa
10 tione:ꝛ iſte eſt ꝑfigendus ꝑtibus.¶ †In gloſſ.fi.
ibi:in penā illoꝛū.vel dic ꝙ rō eſt:q: appellatio in
terponit ad maioꝛem iudicē vt in.c.ij.qō ibi no.de
confue.lib.vj.ꝛ ideo nō pōt iudex a quo cū ſit ma
ioꝛ ꝑfigere terminum iudici ad quem.ſed iſti arbi
tri nō ſunt maioꝛes iudice:ideo iudex ſuperioꝛ
q pōt facere oia ſine qb° cā expediri nō pōt.vt in
tex.merito pōt cōpellere arbitros vt cōcoꝛdēt vl
tertiū aduocēt:alias nō poſſet cāʒ finire.Ex q̄ ad
ſcōam qōnem que ſequit in gloſſ.dic vt hodie hr̄.
d.c.legitima.de appel.li.vj.vbi dr ꝙ ſi arbitri non
decidunt articulum ſuſpicionis intra terminum
pꝛefigendū a iudice pōt iudex reaſſumere iuriſdi
11 ctionē.¶ †Extra gl.q̄ro qd ſi arbitri diſcoꝛdant
in ſnīa iam lata:vt q: vn° ꝓnūtiauit cām ſuſpicio-
nis eſſe legitimā:reliquus vō oppoſitū.Sol.dr h̄
Uin.ꝙ tunc nō eſt locus huic.c.vt compellant eli
gere tertium recurrēdū eſt ad ſuperioꝛē q appꝛo-
babat vnam ex duabus ſentētijs ſicut obſeruatur
in duob° d legatis ferentibus diuerſas ſnīas.vt
in cap.fi.de re iud.ꝛ in.l.duo iudices.ff.eo.ꝛ videt
ſentire Hoſti.dicēs qō diſcoꝛdia inter iſtos pote-
rat eſſe:q: foꝛte vnus dicebat cām pꝛopoſitam nō
eſſe

xvj.ꝛ ſeq.ꝛ dicas
qō illa vr̄ eſſe rō:
q: dictum arbitri
non eſt ſnīa:q: ex
ea nō naſcit actio
in fcm̄ vt pulchꝛe
decla.d.Car.icle.
j.in.vij.q.de ap.ꝛ
inꝑtū iſte dr ꝙ ſi
arbiter eſt elect°
ex neceſſitate ſta-
tuti.puta int ꝯiū
ctos iuxta mate-
riā.l.ābitioſa.ff.d
decre.ab oꝛ.fa.q:
tunc pōt appella
ri.vide gl.ꝛ alex.
in.l.arbitro.in v̄.
appellare.ff.q ſa-
tiſ.cog.ꝛ vid bar.
in.l.fi.in.ij.not.C.
de iudi.ꝛ Joā.de
imo.in.l.j.in.§.fi.
in fi.ff.a qb° ap.ñ
lʒ.ꝛ eūdē in.l.j.in
vlti.char.ff.ſolut.
mat.ꝛ Pau.d ca.
in.l.a diuo pio.in
ꝑn.ff.de re iudi.ꝛ
Ang.in.l.aptiſſi-
mi.C.de iud.Ad
de tñ qō appella-
tio a ſnīa arbitro
rum electoꝛū ſup
ſuſpiciōe iudicis
poteſt fieri ad pa
pā ſiue impatoꝛē
ſm Joā an.i.c.ab
arbitris.ꝛ in.c.cū
ſpāli.de app.ꝛ vi
de Spec.in tit.de
ap.in.§.nunc tra
ctemus.in ver.ſʒ
ad quem.
✠ Sebaſti.Sapia.
e ¶ Arbtroꝛū.Ui
de de hoc articu
lo ꝑ Alex.ꝛ Mo
der.i.l.nemo pōt.
ff.de leg.i.vbi di
cunt cōem eſſe de
iure canonico qō
ex ſnīa arbitri oia
tur actio.
✠ Sebaſti.Sapia.
f ¶ Oꝛdinariam.
Quātū iuris ha
beant iſti arbitri
electi ex foꝛma iu
ris declarat Are
ti.in.cōſil.lxxxvij.
incip.in conſulta
tione pꝛemiſſa.
g ¶ Ad delegatā.
adde Franc.are.
cōſil.lxxxvij.dicit
tñ q: Bart.ꝛ bal.
variant videndū
Anto.de bu.in.c.
quintauallis.nec
aliter ſe firmat.

eſſe legitimã vel non eſſe probatã: alter vero oppoſitũ. ſed Spe. in ti. de recu. §. fi. ver. ſʒ qd ſi arbitri diuerſitas. tʒ ibi ꝙ dr indiſtincte ſiue arbitri diſcordant in ſententia ferẽda ſiue in iã lata vt cõpellãt eligere tertium. ⁊ aliud eſt ſm eũ in puris delegatis q2 illa p ſniam finierũt cãm merito recurratur ad delegãtẽ. ſʒ hic cã pñcipalis remaneret impunita. Et ideo ꝓpter faciliorẽ expeditionẽ dʒ tertius
a aſſumi[a]. Mihi vr̃ qd lʒ hoc dictũ Specu. ſit equũ in ſe tñ nullo mõ congruit lr̃e huic: nam tertius hic aſſumit̃ vt cum eo ambo vel alter ferant ſniam, ſed ſi iã ꝓtuliſſent diuerſas ſnias functi eſſent offõ ſuo, nec poſſent amplius ꝓnũtiare. vt i. c. in lr̃is. ſ. eod. ⁊ in. l. paulus. ff. de re iudi. ⁊ in. l. quid tñ. ff. de arbi. Itẽ in arbitris ꝯpromiſſarijs abſolutũ eſt qd nulla ſnia valet ſi duo proferunt diuerſas ſnias. vt in. c. fi. de re iud. vñ in eis clarũ eſt qd nõ cõpellerent̃ poſt ꝓnũtiationẽ eligere tertium. Sʒ tene mẽti hoc dictũ Spe. q2 eius nõ eſt parua autoritas: maxime cũ dictũ ſuũ fundetur ſup magna equitate. Et p illud dictũ poſſet dici ꝙ ſi ex forma ſtatuti debent eligi arbitri qui diſcordarũt in ſen-
b tentia qd tũc pñt ꝯpelli ad eligendũ tertiũ.[b] Fuit al's hic de facto qd H. dicebat̃ ꝙ terti9 ſic elect9 poterit alterã ex illis duabus ſentẽtijs cõfirmare ẽt illis duobus arbitris abſentib9 q2 cũ iã ꝓnũtiauerunt añ electionẽ tertij non hʒ obſtare eoꝝ abſentia q2 ceſſat rõ. l. idẽ ſi vnus. §. pñcipal'r. ff. de arbit. nam pñtia oĩm requirit̃: q2 ſi abſentes fuiſſent pñſentes, potuiſſent alios adducere ad eorũ ſniam: q̃ rõ ceſſat ſi iã ſnias pronuntiauerunt ⁊ tertius habet vtrãq3 ſniam corã ſe: ⁊ ſi hoc dictum eſſet verum, idem eſſet dicendum in caſu huius. c. ſed vt. ſ. dixi hoc non congruit litere.

1 ☞ Iuriſdictio delegata nõ põt prorogare ad pſonas non expreſſas in reſcripto. 5. 13.
2 Creditor poteſt conuenire debitorem non ſolum vt ſoluat: ſed etiam ad lucrum ceſſans ⁊ ad damnum emergens.
3 Excommunicari an poſſit non ſubditus ratione iuriſdictionis prorogate. 6.
4 Excõicatio quare non fertur in vniuerſitatem.
7 Excõicari an poſſit quis ſine precedenti monitione etiam ex ſuo conſenſu.
8 Sententia excõmunicationis an poſſit fieri ſub conditione adeo quod liget.
9 Preceptum impoſſibile non ligat.
10 Excõicatio pro futuris culpis an poſſit ferri.
11 Excõicatio lata ꝯ nõ ſoluentes cenſum: non ligat illos qui per impotentiam non ſoluunt.
12 Iuriſdictio in quibus caſibus poſſit ꝓrogari videlicet an de re ad rem, de tẽpore ad tp̃s, de perſona ad perſonam, de loco ad locũ, ⁊ de caſu ad caſum, ⁊ de cauſa ad cauſam.
14 Notarij habẽt iuriſdictionem ordinariam inter conſentientes tantum inde eſt quod percipiunt per guarentigiam ⁊c.
15 Officiales non pñt cognoſcere inter ſuos ſubditos in alieno territorio: niſi conſenſu partium expreſſo ⁊ de licentia iudicis illius territorij.
16 Iuriſdictio per quos poſſit prorogari.
17 Papa non poteſt ſe ſubmittere iuriſdictioni alicuius hominis de mundo.
18 Iuriſdictio non poteſt prorogari in cauſa feudali ſine conſenſu domini.
19 Iudex proprius non poteſt precipere ſubdito ne litiget coram alieno iudice.
20 Iuriſdictio qñ petitur prorogari que requiruntur ad hoc vt talis prorogatio fieri poſſit.
21 Contumax nõ dicitur conſentire in iudicem alienum a quo fuit citatus.
22 Error an ⁊ quando habeat actum impedire.
Iudicia agitata per tyrãnos ſunt ipõ iure nulla.
Iuriſdictio metu prorogata eſt ipſo iure nulla.

1 D. Et. G. ¶ † Delegata iuriſdictio ad pſonas nõ expſſas in reſcripto ꝓrogari[c] nõ põt.
c Communis diuiſio. ſecũda ibi: quis. ⁊ eſt hoc capi. multum famoſum continens materiam ſatis difficilem ⁊ prolixam prorogationis.

¶ Caſus literalis. P. ⁊. G. mercatores lr̃as impetrauerunt apl'icas ad abbatem ſctẽ Genouefe ꝯ ep̃m londoneñ. mercatores iſti corã abbate conquerebant̃ de ep̃o londoneñ. qd quãdã ſummam pecunie quã ipſi ep̃o mutuauerunt ꝓmiſerat illis reſtituere certo loco ⁊ termino: ſed ipſe dictã pecuniã non pſoluit. pendẽte iudicio coram abbate. I. laicus qui non erat de iuriſdictione abbatis in quadã ſumma pecunie dictis mercatoribus tenebatur. Iſte voluit prorogare iuriſdictionem delegati ipſius abbatis: vt ſi intra certum terminũ ſummã p̃dictã non ſolueret mercatoribus: dictus abbas ip̃m excõicaret ⁊ terram ſuam ſupponeret interdicto, qd ⁊ fctm̃ eſt: q2 in termino pecuniam non pſoluit. reuocatũ fuit in dubiũ an tales ſnie tenerẽt q2 ⁊ ſi al's abbas iuriſdictiõi p̃eſſe dicatur iuriſdictionis ꝓrogatio nulla fuit: cũ in dictũ I. nullã abbas iuriſdictionẽ habebat. Et iuriſdictio delegata ad alias pſonas q̃ in reſcripto non con-
2 tinent̃ prorogari nõ põt. Ber. ¶ † Not. j. debitorem poſſe cõueniri nõ ſolũ vt ſoluat debitum ſʒ vt etiã ſatiſfaciat de intereſſe in eo qd nõ ſoluit in ꝓmiſſo loco ⁊ termino. ⁊ hr̃ in hoc rõ non ſolum ad damnum emergẽs, ſʒ etiã ad lucrum ceſſans vt ſi veroſimiliter fuiſſet lucratus ex illa pecunia ſi fuiſſet ſibi ſoluta in ꝓmiſſo loco ⁊ termino. ad h̃ text. multum not. l. iij. ff. de eo qd cer. lo. per Bart. in. l. vnica. C. de ſentẽ. q̃ pro eo qd intereſt. facit qd dixi in. c. conqueſtus. de vſur. ⁊. c. dilecti. de fo. compet.
3 ¶ † Scdo no. ꝙ poteſt qs ſe obligare[d] apud iudi-
d cem cui ineſt iuriſdictio ad penã excõicatiõis ⁊ interdicti. nam hic annullantur iſte ſnie ſolũ ex defectu ꝓrogationis q2 delegata iuriſdictio nõ põt prorogari: ſecus ergo ſi fuiſſet iuriſdictio ordinaria. vñ facit iſte tex. multum in argu. qd ordinari9 poteſt vigore prorogationis ferre excõicationem ⁊ alias ſnias cenſure in alterius ſubditum: ⁊ tenebis ſemper menti iſtum text. ſic intellectum quia communis opi. videtur in oppoſitum. vt. j. dicet̃.
4 ¶ † Item no. ar. qd excõicatio fertur in pſonam: interdictũ vero in locũ. ſed vide text. iũcta gl. in. c. pñti. de ſen. excõ. lib. vj. ⁊ in. c. is cui. eo. titu. ⁊ li. ⁊ in c. ſacro. j. eo. ti. per que iura vr̃ qd etiã perſona poteſt interdici ſaltẽ vt nõ intret eccleſiam, ſed excõi-
e catio nõ põt ferri in rem inanimatã[e] q2 pñcipal'r ligat animam vt in. ca. romana. §. vniuerſitatem. de ſen. excõ. li. vj. ¶ Not. qd ſnie cenſure late a iudice nõ ſuo, lʒ al's habeãt iuriſdictionẽ ſunt nulle. regulantur ergo iſte ſnie quo ad hoc ad limites aliarũ ſententiarũ: vt in. c. at ſi clerici. de iud. ⁊. C. ſi a non cõpeten. iudi. per totum. ⁊ vide gloſſ. d. c. preſenti. ¶ Not. ibi: iuriſdictioni preſſe: iuncta gloſſ. qd ab-
f bas[f] hʒ iuriſdictionem prorogabilem etiam p laicos. hʒ eñ ordinariã cũ eã habeat a lege: ergo prorogabilẽ. ad idẽ facit text. in. c. ſignificaſti. j. de for. compe. iuncta ſupraſcriptione. ¶ Itẽ no. qd delegata iuriſdictio non põt prorogari nõ ſolũ qñ ꝓrogantes ambo in reſcripto expreſſi nõ ſunt: ſed etiam ſi alter ex litigãtibus eſt expreſſus vnde nõ poteſt extendi in reum qui expreſſus in reſcripto
5 non eſt. ¶ † Ultimo no. regulã qd iuriſdictio delegata non poteſt prorogari ad pſonas nõ exp̃ſſas in reſcripto, in quo multũ vacillauerunt glo. iuris ciuilis. vt not. in. l. j. ff. de iudic. Et poſuit ibi gloſſ. vnam ſolẽnem limitationẽ, ſi eſſet vera, dicẽs poſt multa: qd delegata iuriſdictio ad vniuerſitatem cãrũ poteſt ꝓrogari de perſona ad perſonã: ſecus in iuriſdictione delegata ad certã cãm: quã tamẽ glo. non ponderauit ibi bar. ſed ſimpl'r trãſit concludẽdo qd iuriſdictio delegata nõ põt prorogari. Et ꝯ illam gl. facit iſte tex. cũ in fi. dicat indiſtincte ꝙ delegata iuriſdictio ad alias pſonas proro-
g gari[g] non poteſt. Sed ſi quis vellet illã gloſ. ſuſtinere poſſet reſpondere ad iſtum tex. ꝙ hic loquit̃ cũ delegatio fuit facta ad certã cãm. vñ text. in fi. dicit cum hmõi delegata ⁊c. vnde pondera verbũ hmõi. quaſi reſtringat ſe ad caſum iſtũ vbi iuriſdictio erat data ad certã cauſam. Nã iuriſdictio delegata ad vniuerſitatem cauſarum eſt quaſi ordinaria. vt not. glo. j. de ap. in. c. cũ cãm. ⁊ not. Hoſt.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Terti9 aſſumi. Idem tʒ do. Ab. per eadẽ finita, in c. fi. j. de re iudi. tñ dictũ Spe. ſeqtur Hu. Io. an. Imo. ⁊ Capra. hic.
b ¶ Tertiũ. Adde qd Pet. de anch. cõſi. clxx. tʒ qd iſti ſic electi ſint poti9 arbitratores ꝙ iudices vel arbitri cũ in ꝓcedẽdo iuris obſeruãtia relaxat̃ p ſtatutũ: ⁊ idẽ tãq3 arbitratores nõ poterũt cogi ad eligẽdũ tertiũ: vt. ſ. cõcluſum eſt. ber.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Prorogari. materiam hãc prorogationis vide ordinatiſſime diſcuſſam p do. maria. ſozi. in. c. ſignificaſti. in. xxviij. col. j. de foro compe.
d ¶ Põt ſe obligare. adde Fed. ꝯſi. cix. vbi de filioſa. ſtudẽte q iurauit nõ exire bononiã. Zacharias.
e ¶ In rẽ inaiatã. vr̃ iſte ſentire vniuerſitatẽ nõ poſſe excõicari. ꝙ an ſit verum necne remitto me ad ea q̃ poſui in apoſtil. poſt iſtũ in. c. bone. lo. j. nu. 20. in apoſ. in verſi. nõ põt. ſ. de ele. qd dictũ Flo. i. l. vſufructuari9 venari. vr̃ reſtringere. ſ. ꝙ nõ poſſit excõicari p delicto vni9: tñ ſe non firmat qn poſſit ẽt in illo caſu interdici ⁊ excõicari. Anto. Franc.
¶ Circa hoc an vniuerſitas poſſit excõicari vl' interdici. vide ea q̃ dicta ſunt in. c. bone. de ele. hic alle. i additiõali apo. ibi poſita. ⁊ vide q̃ ple. hñr p ſcribẽ. ibi in. c. non eſt. de ſponſa. ⁊ qualiter puniat̃ vniuerſitas ꝯdemnata p maleficio. ⁊ delicto vid Bar. in. l. aut facta. in. §. fi. ff. de pe. ⁊ Bald. in. l. ct. C. de exce. rei iud. ⁊ gl. ⁊ doc. in. c. dilect9. de ſimo. ⁊ an punita vel condẽnata vniuerſitate p dlicto poſſint nihilominus ſingulares de vniuerſitate culpabiles puniri de eodẽ d'licto. vid Io. mo. in. c. fi. in fi. de pe. li. vj. ⁊ an vniuerſitas poſſit accuſari d' homicidio vide ang. i ꝯſ. ſuo. clvij. qd incip. ſup hoc. ⁊ ad illud qd dr hic per iſtũ an pro delicto vnius poſſit vniuerſitas excõmunicari vl' iterdici: exiſtimo dictũ Flo. h alle. eſſe verũ niſi forſan delinquentes eſſent adminiſtratores vel preſidẽtes vniuerſitatis. q2 ex eoꝝ facto vr̃ vniuerſitas teneri. vt i. l. municipibus. ff. de cõdi. et demõ. ⁊ i. l. municeps. ff. ad munic. ⁊ in. l. ſi ex dolo. ff. de dolo. ⁊ habet̃ p In. i. c. veniens. ⁊ in. c. dilectus. de ſimo. ⁊ i. c. grauẽ. de ſent. excõ. et an ſi excõicet̃ vniuerſitas vl' iterdicat̃ videãtur legati q poſtea veniũt ad vniuerſitatẽ. vide glo. in. c. ſi heres. in vſi. pena. xxiiij. q. iij. que nõ vr̃ ſe firmare: ſed vide glo. in. c. ſi ſnia. de ſen. excõi. li. vj.

Sebaſti. Sapia.
e ¶ In rẽ inaiatã. an vniuerſitas poſſit excõicari: vid p do. Feli. i. c. eã te. col. xi. vſi. ſecũda declaratio. de reſcrip.

Sebaſti. Sapia.
f ¶ Qd abbas. vid ad hec omnino do. Ab. in. c. ſignificaſti. in p̃mo no. j. de fo. compet.
g ¶ Prorogari. ad de an ⁊ qñ iuriſdictio delegata prorogetur. Ange. ꝯſi. clxij. ⁊ ibi d' omnibus ſpeciebus ſequentibus.

a ¶ Pꝛorogandi. Adde eundē con ſil.xxv.
✠ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Pꝛopter cōtumaciam. Uide .d. Abb. in.c.ex parte.j.de ver.ſig.ꝛ i rub.j.de ſen.excō. ꝛ q̄no.ꝑ Moder. in.c.circa notabilia.j.de iud.
c ¶ Nō ligat. Addo Old.ↄſil.cclxxvj.
d ¶ Uitiare ſententiā. Adde Alexā. conſi.cxxiij. Antonius Frāc. ¶ Circa hoc an excōicatio poſſit ferri ſub ↄditiōe puta tale qd fecerit vel nō fecerit vr̄ q̄nō.q2 nullus dʒ excōicari anq̄ ꝓbet cā.ꝑ q̄ venit excōicādus.c.nemo.ꝛ.ca.multi.ij. q.i.ꝛ an poſſit ferri ſub cōditione ꝛ aq̄ tpe liget: ꝛ an ab illa poſſit appellari. et quid ſi appellatiōe pēdete moriatur excōicans vel etiam an euentū ↄditionis moriaꝛ excōicat⁹ vel mutet forū an poſtmodū ↄditione eueniēte dicaꝛ fuiſſe retro excōicat⁹. vide no.i gl. in.ca. salonitane. lxiij.diſt.
✠ Sebaſti. Sapia.
e ¶ Erit excōicat⁹. vide Ro.de hoc arti.in ti.ō ſen.ex cō.deci.vlti.in nouis.ꝛ deci.xxiij.e. ti.in antiquis.latius per Decium in cōſi.cxlv.inci.q̄ritur in effectu.

in.c.q̄m abbas.ſ.eo.facit qḋ no.gl.in.l.ſi vni.de re iudi.tū verius credo qḋ indiſtincte delegata iuriſdictio ꝓrogari ñ pōt:q2 nullibi ꝓbaꝛ oppoſitū. ꝛ iſte text.loquiꝛ indeſinite. Itē eadē ꝓhibitionis ratio vr̄ in vtroq3 caſu.ꝛ licet multe rōnes ſoleant reddi quare delegata iuriſdictio non poſſit pꝛorogari eā tū puto potiorē.q2 iuriſdictio delegata eſt delegantis ꝛ nō delegati:vt in.c.ſane.ſ.eod.ꝛ in.l. j.ff.de offi.eius nō ergo poteſt pꝛorogari ad alias pſonas pꝛeter conſenſum delegantis cuius eſt iuriſdictio que ratio militat ſiue ſit delegat⁹ ad vniuerſitatem cauſarū ſiue ad certam cām tm̄.et hec notabis. ¶ In gloſſ.j.ibi vtriuſq3 vtilitatem continet.not.glo.vſq3 ad fi.ꝛ dic de materia vt plene no.ff.de eo qḋ cer.lo.per totum.ꝛ pꝛecipue in.l.iij. iiij.ꝛ fi.ꝛ.l.vnica.C.vbi cōueniatur qui cer.lo.da.ꝓ miſit.Et in eo quod gloſſ.in.fi.facit diſtinctionem inter contractus bone fidei.ꝛ ſtricti iuris. Dic de iſtis vt no.in.c.cum venerabilis.de excep.vbi bōa gl.ꝛ ibi plene dixi. ¶ In gloſ.ij.ibi:ſecus de ordinaria.ſentit ergo glo.ꝛ idem glo.pe.ꝙ iſte debitoꝛ potuiſſet pꝛorogare iuriſdictionē ordinariā iſtius abbatis ſed non egit pꝛorogare ordinariā ſ3 delegatam: ꝛ ſic habuit locū illa regula quod noluit potuit ꝛc.vt in.c.cum ſuper.ſ.eo. ¶ Et ex hoc no. ꝙ ſi intendo pꝛorogare vnā ſpeciem iuriſdictiōis que non eſt pꝛorogabilis ceſſat pꝛorogatio in alia ſpecie q̄ poterat pꝛorogari q2 in pꝛorogatione requiritur cōſenſus pꝛorogantis:vt in.l.ſi per errorem.ff.de iuriſd.omnium indic.ꝛ.j.dicetur latius. ¶ Sdo no.ꝙ delegata iuriſdictio nō eſt pꝛorogabilis etiam ſi cōcurrat in eadē pſonā cum ordinaria qḋ tene mēti.

6 ¶ † In gl.in ꝟ.ꝓmulgares.ibi qḋ qdē poteſt.not.gloſ.ꝙ poteſt quis ſe obligare ad penam excōicationis.Sed aduerte latius: nā hec queſtio pōt multipliciter cōſiderari. Pꝛimo nūquid apud alienū iudicē cuius iuriſdictionem in ſe pꝛorogare intēdit poſſit ſe obligare ad penā excōicationis.ſcdo pꝛeſuppoſito ꝙ poſſit nunqd apud eundē:vel ſaltē apud ſuum indicem poſſit ſe obligare ad penam excōicationis vt ſine monitione adueniente conditione poſſit excōicari vel ſine cauſe cognitione. ¶ Quo ad pꝛimū Innocen.hic multū vacillat ſed finaꝛ vr̄ inclinare ad partem negatiuam:vc3 vt nō poſſit quis etiā laicus pꝛorogare iuriſdictionē alteri⁹ iudicis quo ad ptātem excōicandi:q2 non poteſt quis ligari vel abſolui p alienum iudicem:vt in.c.omnis.de pen.ꝛ re.et hec ptās competit ſoli deo vel eius vicario.xxiiij.q.i. quocūq3.ideo niſi habeat quis hāc ptātem a deo vel ab eius vicario non poteſt aliquem ſpūaliter ligare vel abſoluere.ꝛ conſequens vr̄ cōcludendū qḋ per ꝓrogationē partiū hoc fieri nō poſſit.hoc idem vr̄ tenere Hoſt.ꝛ Abb. Et in clerico non eſt dubiū:q2 ipſe in nullo pōt ꝓrogare iuriſdictionē alieni iudicis ſine conſenſu epi ſui.vt in.c.ſignificaſti.de fo.compe.vn̄ ſi clericus habuit cōſenſum ab epo ꝓrogandi[a] tūc certe pōt ferri per illū excōicatio.ꝛ idē in laico ſi habuiſſet conſenſum epi ſui.ar. c.ois vtriuſq3 ſexus.pꝛeal.vbi patet ꝙ cum cōſenſu pꝛopꝛij ſacerdotis pōt ſe ſubijcere alieno ſacerdoti ꝛ ab eo abſolui ꝛ ligari. ¶ S3 dubium remanet in laico qui vult pꝛorogare iuriſdictionem alterius iudicis eccleſiaſtici ſine conſenſu ſui epi:nūquid poſſit per illum excōicari.vt dixi.Doct.communiter conſentiunt ꝙ non: ſed do.Anto.diſtinguit ꝙ aut ſpecifice vult ſe ſubmittere quo ad poteſtatem excōicandi ꝛ nō poteſt:aut acceſſoꝛie puta ꝙ pꝛorogauit iuriſdictionem quo ad certam cām ꝛ tunc poterit iſte excōicari.argu.hic.et videtur bona cōſideratio ſed iudicio meo aliquantulū reſiſtit iſte text.a contrario.nā hic ſpecifice ſe obligauit vt poſſet excōicari niſi debitum ſolueret in termino:ꝛ ſic non veniebat hec poteſtas acceſſoꝛie ad cām imo reſpectu cauſe nulla hic dabatur cognitio:q2 debitoꝛ cōſitebaꝛ debitū ꝛ ꝓmiſit ſoluere certo termino: ꝛ eo non ſoluēte obligauit ſe ad penam ceſure.ꝛ papa.dt ſentētias nullas eo ſolum reſpectu: q2 iuriſdicio delegata non potuit pꝛorogari.a cōtrario ergo ſi fuiſſet pꝛorogata oꝛdinaria:valuiſſent iſte ſententie ceſure.vnde iudicio meo hic eſt caſus a contrario ſenſu qḋ laicus poteſt ſe ſpecifice obligare ad ſnias ceſure apud alienum iudicem eccleſiaſticum cuius oꝛdinariam iuriſdictionē in ſe pꝛorogare intendit. Et ad motiuum doc.poteſt dici quod eadem eſt poteſtas omnium iudicum eccleſiaſticorum ꝛ ab eodē oꝛiginaliter oꝛiginauit ſeu emanauit.ſ.a deo:ꝛ l3 iuriſdictio ſit poſtmodū p papam diuiſa per certa loca ꝛ territoꝛia:tū ex quo papa per ↄſtitutiones ſuas appꝛobauit materiā ꝓrogationis dicendū eſt ꝙ per pꝛorogationē iſte ligaꝛ a iudice ſuo ad illā cām ꝛ illa ptās eſt a deo vt pꝛedixi. Itē excōicare eſt pꝛincipaꝛ declarare aliquē extra eccleſiā ꝛ grām dei.xxiiij.q.iij. cum aliquis.not.gl.in.l.quodcūq3.xxiiij.q.j.iudex ergo cui⁹ iuriſdictio pꝛorogata eſt declarat iſtū pꝛopter cōtumaciā in non ſatiſfaciendo,vt pꝛomiſit,eſſe extra eccleſiam ꝛ pꝛiuatū grā dei: ꝛ hoc quo ad pꝛimum.

7 ¶ † Quo ad ſecundū pꝛincipale nūquid poſſit ſe qs obligare vt poſſit excōicari ſine competenti monitione.de quo in.c.ſacro.de ſent.excom. Hoſt.dt hic ꝙ nō per.c.ſi diligēti.de fo.comp.ꝛ.c.contingit.el.ij.de ſen. excom.quaſi ſentiat ꝛ bene ꝙ pꝛecedēs monitio ſit intꝛoducta in fauorem publicum ꝛ ideo non pn̄t pꝛiuati illi iuri renunciare.vt.l.ius publicum.ff.de pac. Dicit etiam Innocē.ꝙ nō poteſt quis ſe obligare vt ſine cauſe cognitione ꝛ ſine cōtumacia poſſit excōicari.vt in.c.nemo.ꝛ.c. notum.ij.q.j.ꝛ in.c.nemo.xj.q.j. Item non pōt quis ſeparari a grā deo niſi pꝛimo delinquat.xſ.q.iij.illud.ꝛ.c.cū eterni.de re iu.li.vj.iō niſi ſit in culpa ꝛ contumacia non dʒ quis excōmunicari etiā ſi pꝛius fuit in culpa in non ſoluendo dūmō tpe excōicationis ſit ſine culpa.vnde culpa ꝛ contumacia requiriꝛ tpe ſententie,nec ſufficit pꝛecedens.ad hoc.c.cum tu.de vſur.ꝛ.c. Odoardus.de ſolu.licet ſit in alijs ↄctibus:q2 ſufficit in illis culpam pꝛeceſſiſſe vt poſſit nunc ↄdemnari.l.ſi vt certo.ſ.interdū. ff.com.ꝛ in.l.ij.ff.ſi quis cau.ꝛ in ca.dilecti.de fo.cōpet.cum ſimi.ꝛ ratio diuerſitatis eſt ꝙ excōmunicatio nunquam fertur ab homine niſi ꝑ

b pter contumaciam[b] aut in non cōparendo aut in non ſatiſfaciendo vt not.glo.in.c.epi.xj.q.iij.hinc eſt qḋ monitio ſemper debet pꝛecedere.vt in dicto.ca.ſacro.ergo requiritur ꝙ tempoꝛe ſententie ſit culpabilis ꝛ contumaꝛ:nec ſufficit pꝛecedēs culpa: puta q2 potuit ſoluere ꝛ noluit:

8 ſed nunc eſt impotens:qḋ hn̄ notabis. ¶ † Sed cōtra hoc inſtat Inno. reducendo rē in abſurditatē.nam ſi feratur ſnīa excōicationis ſub conditione in aliquē:puta niſi ſatiſfecerit intra menſem iſto lapſo mēſe eſt excōmunicatus l3 non potuerit ſatiſfacere.ar.bonū in.c.quod ad cōſultationē.de re iud.ꝛ.c.pꝛeterea.de ap.ſicut ergo ſentētia ſub cōditione ligat nō cōtumacē:ita vr̄ ꝙ poſſit quis ſe obligare vt indiſtincte adueniente certa cōditione poſſit excōicare. Sol. In.refert in hoc duas opi

c niones:quidam eñ tenuerūt ꝙ iſta ſnīa lata ſub cōditione nō ligat[c] eñ qui nō poteſt ſatiſfacere in termino ſaltē vbi culpa nō pꝛeceſſit alʼs aūt ſnīa ↄtineret errorem:q2 ligaret inculpabilem ꝛ impotentē ad ſatiſfaciendum ꝛ ſic ſnīa tanq̄ cōtinēs errorē eſſet nulla: vt in.c.ꝑ tuas.de ſen.

9 excō.nam ad impoſſibile nulla eſt obligatio. ¶ † Et nullū pꝛeceptum ad impoſſibile ligat.l.ſi.ff.que ſen.ſine app.reſcin.ꝛ.l.impoſſibiliū.ff.de reg.iur.ꝛ in regula nemo.eo.tit.li.vj. Alij vō dn̄t qḋ talis excōicatio ligat l3 nō poſſit ſoluere etiam ſi ſine culpa ſua deſijt poſſe ſatiſfacere q2 ſnīa fuit lata ſine cognitione ipotētie ꝛ ſimpꝛr niſi ſatiſfecerit.ergo niſi ſit adimpleta cōditio ſnīa habet vires ſuas ſaltem quo ad eccleſiā militantem.nam ſnīa iniuſta ligat vt in.c.cū cōtingat.ſ.eo.nec ob.ſm Inn. qḋ dixi de errore:q2 ſatis eſt ꝙ erroꝛ nō ſit expꝛeſſus in ſnīa.vnde nō eſt curandum ꝙ poſſit res reduci in errorē ſeu de erroꝛe intellectuali.nā

d ille erroꝛ non habet vitiare ſententiam[d] ex quo non eſt expꝛeſſus.ꝛ notabis ſemper hoc dictum:quia ſolet multum allegari etiam reſpectu aliarum ſententiarum.ꝛ hec interpꝛetatio fienda eſt ſm Innoc.in hac ſententia cenſure:quia eſt medicinalis.xj.q.multi.j.ideo ſit larga interpꝛetatio.vt in.c.penul.de ſen.excō.ꝛ vt claues eccleſie habeantur in maioꝛi reuerentia.ꝛ ideo conſulunt doctoꝛ.vt ſi vis aliquem obligare ad penam excōicationis non facias hec fieri per viam facti ꝛ pꝛorogationis.quia ꝛ tunc requireretur tempoꝛe ſententie cauſe cognitio ꝛ cōtumacia:ſed facias ꝙ conſentiente debitoꝛe ferat excommunicationē ſub conditione niſi ſatiſfecerit in termino.nam tūc lapſo termino erit

e excommunicatus[e] ſine alia monitione ꝛ conditione per pꝛedicta.quod eſt bene notandum.nec poterit ſecūdum Innoc.ille debitoꝛ appellare pendente conditione ex quo a pꝛincipio cōſenſit:quia nō grauatur de

10 nouo.ꝛ notabis ſingulariter pꝛedicta. ¶ † De quibus poſſet hodie iudicio meo dubitari per.c.romana.de ſentē.excō.li.vj.vbi dicitur quod pꝛo futuris culpis non debet ferri excōmunicatio etiam ſub cōditione niſi cauſa pꝛeceſſerit:ſed poſſet dici cauſam pꝛeceſſiſſe ex quo debitoꝛ ſponte in ſe ſuſcepit ſententiam quod nota. Sed quo ad pꝛecedens dictum vtrum ſententia liget impotētem:diſtinguit hic dn̄s Antonius dicens quod aut conſtat de mente iudicis quod voluit ligare in omnē caſum ꝛ erit ille ligatus licet fuerit impotens. Ego in hoc dicerem oppoſitum:quia ſi conſtaret de mente iudicis ſententia contineret errorem intolerabilem:ꝛ ſic eſſet nulla vt pꝛedixi. Aut cōſtat de mente iudicis quod noluit ligare in caſu impotentie:ꝛ nō erit ligatus.ꝛ placet argu.eoꝛum que notantur in capitulo.j.de iudicijs. Aut dubitatur de mente iudicis.ꝛ tunc excommunicatio ligat ſaltem quo ad nos: licet fuerit impotens vt dicunt doctoꝛes. Sed conſtito de impotētia iudex debet

debet illico relaxare ſententiã.arg.d.c.ſacro.ſed quo ad alios effectus
puta vt ille puniatˀ ſnia nõ ligabit qꝛ in dubio debemus preſumere iu-
dicẽ voluiſſe ligare data exiſtẽtia culpe:hinc dicit Spec.in ti.de cita.in
§.iã de citatione.qð nõ condẽnabitur iſte ad expenſas ex quo nõ fuit in
11 culpa.facit.l.ſi ſeruus.in fi.ff.de ſol.❡†Et vide ad ꝑdicta notabilẽ limi
tationẽ Fed.cõſi.cxxi.vbi dicit ꝙ ſi ſentẽtia excõicationis fuit lata gñali
ter.puta ꝯ nõ ſoluẽtes cẽſum vł ꝓcurationẽ vel qd ſimile: illa ſentẽtia
nõ ligabit niſi ſoluere valẽtes nõ aũt impotẽtes:qð ſatis placet qꝛ ver-
ba gñalia debent intelligi ciuili mõ.ar.in.l.ſi cui.ff.de ſer.ꝛ in.l.qð dici-
a mus.ꝛ in.l.ratũ.ff.de ſolutioni.ꝛ hec bñ nota tanq̃ quotidiana.[a] ❡In
gl.ſi.diuide iſtã gl.in tres partes.in prima ꝓſequitˀ tres ſpecies in qui-
bus põt fieri iuriſdictionis ꝓrogatio.ſcða querit qualis eſt iuriſdictio
ꝓrogata an ſit eadẽ cũ prima an diuerſa:tertia q̃rit,nũquid clerici poſ
ſint iuriſdictionẽ prorogare:ſcða pars ibi,ſed pone.tertia ibi:itẽ illud
ſcias.ꝛ cõprehẽdẽdo totã materiã ꝛ dicta doc.in ſumma preſertim legi
ſtarũ vt hꝫ per eos in.l.ſi qui ex cõſenſu.C.de epi.au.vbi plene per Cy.
ꝛ Bal.ꝛ ꝑ Bar.aliquid in.l.j.ꝛ.ij.de iud.ꝛ aliquid in.l.inter cõueniẽtes.
ff.ad muni.vide etiã plene ꝑ Spe.in ti.de cõpe.iudi.adi.§.j.ꝛ ꝑ Jo.and.
in addi.ꝛ ꝑ Jnn.ꝫ.e.de cauſis formabo hic tres qõnes.prima in qbus
põt fieri ꝓrogatio iuriſdictionis.ſecũda ꝑ quas perſonas fieri põt pro
12 rogatio.tertia que requirũtur ad hoc vt fiat prorogatio.❡†Quo ad
primã aduertendũ eſt qð ꝑ ſex caſus ſeu ſpecies põt diſcurrere ꝓroga-
tio.ſ.de tẽpore ad tẽpus,de re ad rẽ,de perſona ad perſonã, de loco ad
locũ,de caſu ad caſum,de cã ad cãm. ❡Venio ad primũ, de tẽpore ad
tp̃s indubie põt fieri ꝓrogatio iuriſdictionis delegate. vt eſt text. in.c.
de cauſis.ꝫ.eo.ꝛ dic vt ibi.Sed aduerte qꝛ dꝫ fieri ſub eadẽ forma ꝛ na-
tura:vñ ſi non eſt eiuſdẽ forme ꝛ nature ſicut in prima nõ eſt illa ꝓroga-
tio ꝛ ideo fieri nõ poterit:ad hoc gl.no.in.c.hi qui.de prehẽ.lib.vj.Bal.
in.d.l.ſi qui. Jn ordinaria iuriſdicitone vtrũ cadat hec prorogatio de
tẽpore ad tp̃s,aduertẽdũ eſt ꝙ ſi iudex eſt perpetuus tũc per ſubditos
fruſtra querimus de ꝓrogatione iſta ſed extranei poſſunt ꝓrogare ad
certũ tẽpus :puta ſubmittere ſe iuriſdictioni illiꝰ vſq̃ ad duos mẽſes.
ar.hic.ꝛ tene hic Hoſt.Aut iudex ordinarius eſt tẽporalis vt poteſtas
ꝛ tunc ſi volunt aliqui iuriſdictionẽ ſuã prorogare in tẽpus quo non eſt
futurus poteſtas ꝛ nõ pñt qꝛ fieret preiudiciũ ſucceſſori. itẽ partes poſ
ſent ſibi ſic conſtituere perpetuũ iudicẽ.itẽ ceſſat hic extremũ a quo qð
requiritur in fictione.vt dixi in.c.is qui.de ſpon.ꝛ per Bar.in.l.ſi is qui
pro emptore.ff.de vſucap.ꝛ hanc opi.ſequitur Bal.in.d.l.ſi is q.❡Ve-
b nio ad ſecundã ſpeciẽ: ſcilicet de re ad rẽ [b] ꝛ hec prorogatio fieri poteſt
tã corã delegato quã ordinario.vt in.c.cũ olim.el.j.ꝫ.e.ꝛ.in.l.de qua re.
§.j.iuncta gl.ff.de iudi.põt tñ iſte caſus cõſiderari dupliciter.primo qñ
ſit ꝓrogatio de re ad rem eiuſdẽ quãtitatis ꝛ hoc nõ habet dubium.ſe-
cundo de re ad rem maioris quãtitatis:vt qꝛ iudex erat deputatus vt
poſſit cognoſcere vſq̃ ad centum : nunqd vigore prorogationis pote-
rit cognoſcere de maiori quãtitate.ꝛ dicendũ eſt ꝙ ſic.text.eſt no.i.l.in
ter cõueniẽtes.ꝑalle.nã diuerſitas in q̃titate nõ inducit diuerſam ſpe-
ciem iuriſdictionis.ſicut homo paruus differt a magno nõ in ſpecie ſꝫ
in q̃titate.idẽ econtra:nã de minori ad maiorẽ põt fieri prorogatio ea
dem rõne.ꝛ pro hoc tex.in.d.ca.cum olim.nã non erat veriſimile qð ibi
13 fieret prorogatio prorſus in eadem quantitate.❡†Jn tertia ſpecie.ſ.
de ꝑſona ad perſonã.Aut eſt iuriſdictio delegata ꝛ fieri nõ põt vt hic:
poſſet tñ dari limitatio quã.ꝫ.dixi ꝛ dic vt ibi.itẽ aliã notabilem limita
tionẽ poſuit Bal.in.d.l.ſi qui.dicens ꝙ ſi perſone nullo modo contin-
gantˀ in illa cauſa non poteſt ꝑ eos fieri prorogatio:ſic loquitˀ iſte text.
Aut cauſa cõtingit illas perſonas licet nõ ſint expreſſe in reſcripto vt
qꝛ agitur de iure ꝑlationis in aliqua re ꝛ aliqui comparẽt.ꝛ dicũt ſe po
tiores ꝛ tũc poterũt iſti ꝓrogare iuriſdictionẽ delegati.ar.in.l.ſi ſuſpe-
cta.ff.de inoffi.teſta.ꝛ in.l.a ſnia.ff.de appel.hec tamen limitatio lꝫ pul-
chra non oĩno iure probatˀ.puto tamẽ eã verã vt cõtingẽtia cauſe aliqd
operetˀ.argu.eorũ q̃ dixi in.c.ij.de ordi.cog.ꝛ in.c.ꝑ inquiſitionẽ.de ele.
ꝛ qð legitˀ ꝛ not.in.l.ij.§.ſi publico.ff.de adul.ordinaria vero iuriſdictio
prorogabilis eſt ad perſonas extraneas.vt in.l.j.ꝛ.ij.ff.de iudic.ꝛ in.l.j.
C.de iuriſ.om.iudi.ꝛ in.c.ſignificaſti.de fo.cõpe.ꝛ hoc a cõtrario ſenſu.
An autem oĩs ordinaria iuriſdictio ſit ꝓrogabilis.dic ꝙ ſic ſiue preſit
iuriſdictioni vel adminiſtrationi vt poteſtas:ſiue habeat iuriſdictionẽ
c ſine adminiſtratione vt ſunt iſti iudices chartularij.[c] †Prout hodie
14 ſunt notarij q ab imꝑatore cõſequũtˀ iuriſdictionẽ ſine adminiſtratiõe
quam nõ poſſunt exercere niſi inter cõſentiẽtes.de hoc eſt text.ſm vnũ
intellectũ in.d.l.j.item ꝓcedit ſiue iudex habeat certum tribunal maio
rum ſuorum ſiue nullum vt ſunt doc.circa ſcholares ſuos.vt in aut.ha-
bita.C.ne fi.pro patre.vel ſunt illi q ꝑſunt collegijs.vt eſt tex.in.d.l.j.ſe-
cũdum aliã lect.ꝛ vtranq̃ ſequitur ibi Bal.❡Venio ad quartã ſpeciẽ
ſ.de loco ad locũ:ꝛ in delegato fieri poteſt dũmodo partes expreſſe cõ
ſentiant.vnde delegatus deputatus in certa dioceſi põt cognoſcere ex
d tra illam interueniente expreſſo conſenſu[d] partiũ.text.eſt ſm.in.c.ſtatu
tum in.§.in nullo.de reſcri.li.vj.in ordinario cõclude quod intra ſuam
iuriſdictionẽ põt fieri prorogatio de loco ad locũ.vt ſi erat ſolitus ha-
bere tribunal in platea poteſt fieri prorogatio vt habeat extra plateã.
15 facit text.in.l.j.ſi vt proponis.C.quõ ꝛ qñ iud.❡†Aut volũt partes ꝓ
rogare de loco ſuo ad locum alteri ſubiectum:ꝛ multi tenuerunt in.d.l.

ſi qui qð põt fieri.Sed Bald.ibi ꝫ:niſi conſentiat
iudex[e] illius territorij:alias ꝓceſſus eſſet nullus.
Et hoc puto veriꝰ qꝛ iuriſdictio iſtius inheret ter
ritorio:vt vnde extra territoriũ cenſetˀ priuatus.l.
iij.ff.de offi.proc.ꝛ leg.ꝛ no.in.c.nouit.de offi.leg.ꝛ
in.c.j.de poſtu.prela.vˀ tex.per locum a ſpeciali in
cle.vnica.de for.cõpet.allego gl.ſing.in.c.vt litigã
tes.de offi.ord.lib.vj.que dicit qð ad hoc vt iudex
poſſit cognoſcere in alieno territorio opꝫ qð con-
ſentiant partes ꝛ iudex illius territorij[f] ne violet
territoriũ alienũ.ix.q.ij.ꝛ.c.j.ꝛ.ij.ꝛ.c. poſtulaſti.de fo.
competen.cum ſimi.❡Jn qnta ſpecie ſcꝫ de caſu
ad caſum:videtˀ qð poſſit fieri prorogatio.vt in.c.
cordi.de appel.lib.vj.vbi partes pñt conuenire vt
omiſſo articulo appellationis iudex ad quem co-
gnoſcat de principali.Sed Jnnoc.in.c.de cauſis.
ꝫ.eo.ꝛ docto.hic dicunt ꝙ illa non eſt vera proro-
gatio ſed potius exceptionis omiſſio.nã loquitur
in papa in quo non cadit illa prorogatio.hinc eſt
ꝙ coram archiep̃o nõ poteſt fieri illa prorogatio:
vt in.c.j.de foro cõpe.lib.vj.dicit tñ qð ſi iudex ap-
pellationis eſt talis q poteſt adiri per viam que-
rele tunc poterit fieri vt not.in.d.c.j.❡Venio ad
ſextam ꝛ vltimã ſpeciem.ſ.de cauſa ad cauſam.in
qua dic ponẽdo concluſionem cõem ꝛ notabilem
ꝙ de vna ſpecie iuriſdictionis ad aliã ſpeciẽ[g] ꝓro
gatio fieri non poteſt.vnde ſi iudex eſt deputatus
ſuper mercantijs non poteſt prorogari iuriſdic-
tio ſup alijs cauſis ſeparatis.vel ſi eſt deputatus
ſuper maleficijs nõ põt prorogari in ciuilibus:qꝛ
oportet vt illam iuriſdictionẽ habeat in ſubditos
ſuos ad hoc vt poſſit ꝓrogari ad extraneos:ad hͦ
facit text.in.l.teſtamenta.C.de teſtamen.ꝛ ibi Cy.
poſt Jac.de are.idem not.in dicta lege ſi qui.Ali-
qui tamen tenuerunt contrarium quia vnica eſt
iuriſdictio reſtricta ad certam ſpeciem cauſarũ:
ideo poteſt prorogari ad aliam ſpeciem.ſꝫ prima
opinio plus mihi placet:quia prorogare idem eſt
quod extendere:ſed ſi non habet illam iuriſdictio
nem niſi quo ad certam ſpeciem cauſarum. ergo
nõ poteſt prorogari ad aliam ſpeciem:quia quod
non eſt extendi non poteſt : facit quod ſupra dixi
ꝙ ad hoc vt dicatur vera ꝓrogatio debet eſſe eiuſ
dem forme ꝛ eiuſdem nature cum prima.vt in di-
cto.c.hi qui.ꝛ tene hoc menti.Jtem dubitatur nũ
quid in cauſis meri ꝛ mixti imperij poſſit fieri pro
rogatio.Jnno.in.c.de cauſis.ꝫ.eodem.ꝛ doct.hic
ponunt varias opiniones.item legiſte in locis al-
legatis.ſed cõmunis opin.eſt ꝙ poteſt fieri dum-
b modo iudex habeat conſimilem iuriſdictionem.[b]
datur tamen ſingularis limitatio vt ſolum poſſit
fieri in preiudicium prorogantis:ſic loquitur ſecũ
dum vnum intellectum lex prima.C.vbi de crimi.
agi oporteat.Sed in preiudicium proprij iudicis
vel reipublice cui condemnatio veniebat applicã
da non poteſt fieri iſta prorogatio:qꝛ alias poſſet
fieri fraus ꝛ circunduci vindicta:quia criminoſus
ſubijceret ſe amico iudici a quo obtineret abſolu
tionem.hanc opinionem tenuit Guil.in dicta.l.j.
ꝛ Bald.in dicta.l.ſi qui.quod bene not.facit.ca.vt
fame.de ſenten.excom.Jtem dubitatur qd de cau
ſis ſpiritualibus nunquid in eis poſſit fieri proro
gatio:de clerico non eſt dubium per capi.ſignifi-
caſti.de foro.compe.in laico dixit hic Hoſtien.qð
nullam prorogationem poteſt facere laicus in ſpi
i ritualibus[i] ſine conſenſu ſui ſuperioris.arg.c.om-
nis.de peniten.ꝛ remiſſio.ꝛ.cap.j.ꝛ.ſi.de parochi.
ꝛ de conſecra.diſtinct.v.in.c.non oportet.el.j. Jn-
nocen.in dicto capi.de cauſis.inſtat ꝛ tandem vi-
detur tenere quod licet in foro penitentiali non
poſſit fieri.vt in dicto.c.omnis.in foro tamen con
tentioſo fieri poteſt. Et hanc opinionem viden-
tur hic ſequi Moderniores ꝛ ſatis placet. laicus
ergo poterit in iurepatronatus prorogare iuriſ-
dictionem non ſui iudicis,ſi tamen fieret colluſio
poſſet iudex ſuus procedere : vt ſupra dixi in cri-
minalibus. De poteſtate excommunicandi va-
cillauit Jnnocentius.nam hic ſentit quod poteſt
fieri prorogatio.contrarium tenuit in dicto ca.de
cauſis. Et Baldus ſequitur in dicta.l.ſi qui.ſed

a ❡Tanq̃ quotidiana. Adde qð voluit Old.cõſil.cvj.vbi dicit ꝙ vˀba nullatenus admittantˀ dꝫ intelligi ciuiliter.
Antonius Frãc.
❡Circa hoc de verbo,nullatenꝰ.dicas ꝙ eſt dictio q̃ adimit poteſtatẽ vt eſt tex.in ca.romana.in.§.ſententias.de appel.lib.vj.ꝛ vide text.in.c.excellentiſſimus.xj.q.iij.ꝛ facit tex.in cap.romana.in.§.in vniuerſitatẽ.de ſent.excõ.in.vj.ꝛ adde qð hec dictio:nullatenꝰ:ĩficit actũ ipſo iure ſm gl.q̃ dꝛ ſingularis.in aut.ſi qua mulier C.ad vellei.ꝛ við d.Car.in.c.ſup literis.de reſcrip.

b ❡De re ad rem. adde Ange.alle.conſi.clxij.

c ❡Judices chartularij. Adde de hoc dicendũ vt ꝑ Ang.conſil.xciij.

d ❡Expreſſo ꝯſenſu.Adde.d.Car.conſi.lxxj.ꝛ Ang.cõſi.clxij.ꝫ.alleg.
※Sebaſti.Sapia.

e ❡Niſi conſentiat iudex.Vide alex.in.l.ſi.in.ij.colũ.ff.de iuriſ.om.indi.qð limita ſingul.in ſing.xlix.incip.item ad hoc.

f ❡Jllius territorij.Adde qð voluit are.cõſi.lviij.Old.ꝯſi.lxxxviij.

g ❡Aliam ſpeciẽ.Adde Ang.conſil.xciij.
※Sebaſti. Sapia.

h ❡Conſimilẽ iuriſdictionẽ.Vide oĩno.d.Abb.in.c.ſi diligẽti.ſup gl.ij.j.de fo.compe.

i ❡Laicus in ſpiritualibus.Adde Ang.lepius alle conſi.clxij.

oẽs mouenť q: hec poteſtas competit a ſolo deo:
ſed tu dic melius vt.s.dixi.nã hoc motiuũ ꝓcedit
vbi aliquis ſubijceret ſe nõ hñti alias excõicandi
ptãtem:ſecus enim ſi alias haberet reſpectu ſuoꝝ
ſubditoꝝ:q: tũc ex ꝓrogatione nõ dať noua pote
ſtas ſed eſt extẽſio de pſona ad pſonã:vñ eſt poti⁹
relaxatio poteſtatis.ſiĉ qḋ hř in.c.aq̃.de conſe.ec.
16 vel alta.ꝛ hoc quo ad primam qõnẽ. ¶†Ad ſecũ
dam.q.principalem queſ.perſone poſſint iuriſdi
ctionẽ nõ ſui iudicis ꝓrogare:eſt ſciendũ ꝙ duo
ſunt chriſtianoꝝ genera:vnũ clericoꝝ aliud laico
rum.xij.q.j.duo ſunt genera.in clericis concludit
Hoſti.qḋ quo ad perſonã vł bñficiũ nõ pñt expſſe
ꝓrogare iuriſdictionẽ non ſui iudicis ſine licen
a tia pape vł proprij dioceſani.ᵃ vt in.c.ſignificaſti.
de fo.compe. Tacite vero per actum ꝯrium vel in
obedientiã fit ꝓrogatio ſm eũ:vt in caſu.c.ſi de
vi.ꝛ hone.cleri.ꝛ in.c.j.ꝛ.ij.de cler.cõing.illa tñ nõ
eſt vera ꝓrogatio ſed potius eſt priuilegij amiſſio
propter inobediẽtiã vel actũ ꝯriũ clericatui.con
trahẽdo tñ ſeu delinquẽdo in altera dioceſi cleri
cus tacite ꝓrogat iuriſdictionẽ nõ ſui iudicis vt
in.c.poſtulaſti.ꝛ in.c.dilecti.de fo.cõpe.qd autem
in epo nunquid poſſit ꝓrogare iuriſdictionẽ al
terius ſine conſenſu ſui metropolitani.doct.i.c.ad
reprimendã.de offic.ordi.dñt ꝙ non.ꝛ de his ꝛ de
ſilibus vide qḋ dixi in.d.c.ſignificaſti.vnum tamẽ
ſcias qḋ iuriſdictionẽ iudicis laici nõ põt clericus
in ſe ꝓrogare etiã cũ conſenſu ſui epi.vt in.c.ſi dili
17 genti.de foro comp. ¶†Quid aũt in papa nũqd
poſſit ſe ſubmittere iudicio imperatoris vel alte
rius iudicis.text.in.c.nos ſi incõpetẽter.ij.q.vij.fa
b cit qḋ ſic.Sed cõtrarium ᵇ tꝫ Joã.an.in.c.eccleſia.
de conſtit.ꝛ illud verius.nam inferreť ignominia
ipſi deo ſi eius vicari⁹ iudicareť per laicũ inferio
rem.Et ad.c.nos.dicit qḋ ibi poniť iudicium pro
diſcretione.de laicis võ dicas ꝙ regulariter pñt
ꝓrogare iuriſdictionem non ſui iudicis ſine cõ
ſenſu eoꝝ ſuperioꝝ: q: a lege videnť hãc ptãtem
habere.vt in.l.j.ꝛ.ij.ff.de iudi.ꝛ in.l.j.C.de iuriſdic.
18 om.iudi. ¶†Niſi cã ſit feudalis ſm Hoſtien.hic ꝛ
hñ per.c.verũ.ꝛ.c.ex tranſmiſſa.de foro compe vñ
ſi in cã feudali laicus ꝓrogat iuriſdictionẽ alteri⁹
ſine conſenſu dñi nõ valeret iudiciũ:vt dicit gloſſ.
no.de probi.feu.alie.per Fed.l.imperialem.§.pre
terea.col.x.qḋ hñ notabis.ꝛ idem tenent doc.in.c.
ceterum.de iudi.hanc concluſionẽ tꝫ Bar.in.l.j.§.
ꝛ poſt opis.ff.de ope.no.nuntia.ꝛ in.l.j.ff.de iudic.
vbi firmat regulã ꝙ ſi quis eſt ſubiectus alicui re
ſpectu nudi exercitij iuriſdictionis nõ requiritur
eius cõſenſus in ꝓrogatione iuriſdictiõis alteri⁹
iudicis.ſecus aũt ſi eſſet ſubiectus alio reſpectu:
puta q: eſt vaſallus illius.hinc eſt qḋ clericus non
ꝓrogat iuriſdictionẽ alieni iudicis ſine conſenſu
dioceſani q: eſt aſtrictus ſuo ſuperiori vltra nu
dum exercitiũ iuriſdictiõis vt rõne ordinũ ꝛ rõne
beneficij.nã loco dei eſt ſuperior ꝛ clericus in ordi
natione in totũ ſe tranſtulit ꝛ dedicauit deo.xij.
q.j.c.cui portio.ꝛ.j.de prebẽ.cum ſcõm apoſtolum.
19 ¶†Et ex his inferť ad aliã qõnem nunquid pro
prius iudex poteſt inhibere ſubdito ne litiget ſub
alieno iudice.ꝛ cõis concluſio eſt ꝙ nõ.ſi ẽ ſibi ſub
iectus ſolum reſpectu nudi exercitij iuriſdictiõs
imperator tñ poſſet.ad hoc.l.j.in.§.ſꝫ ſi iudex.ff.d
iudic.ꝛ hoc tenent quaſi cõiter legiſte in.d.l.ſi qui
ex conſenſu.ꝛ hoc notabis.vnũ tñ ſcias qḋ lꝫ cleri
c cus nõ ꝓroget iuriſdictionẽ iudicis eccleſiaſtici:
hoc verũ preter ꝗ̃ in criminalibus.ᶜ vt in.l.epale.ꝛ
in.l.ſi qui ex conſenſu.C.de epiſc.aud.ꝛ hoc ꝯrio.
20 ¶†Venio ad tertiam qõnem q̃.ſ.exigant vt põ
ſit fieri ꝓrogatio.dicendũ eſt qḋ primo reqriť ꝙ
is qui alicui vult ſe ſubmittere habea iuriſdictio
nem.nam ſi nõ haberet iuriſdictionem nõ poſſet
dici ꝓrogatio;q: ꝓrogare idẽ eſt qḋ extẽdere
ſed qḋ non eſt extendi non põt.de nouo vero non
pñt priuati dare iuriſdictionẽ nõ habenti.vt in.l.
priuatoꝝ.C.de iuriſdi.om.iudi.ꝛ in.c.ſignificaſti.
preallē.Scdo reqriť qḋ partes conſentiant ex certa
ſcientia.ꝛ nõ per errorẽ.ſ.q: ſciebãt illũ eſſe iudicẽ
non ꝓprium ꝛ voluerũt ſe ſubmittere iudicio ſuo.

d vnde errarent ꝛ nihil agerent.ᵈ vt in.l.ſi per erro e
rem.ff.de iur.om.iud.ꝛ in.l.j.ꝛ.ij.de iud.vñ etiã er
roꝛ iuris hꝫ impedire ꝓrogationẽ: vt not.dicit
Inno.in.c.ad petitionẽ.de accu.An autẽ ſufficiat f
cõſenſus tacitus.quidã dixerunt ꝙ nõ:ſꝫ veritas
eſt in oppoſitũ vt dixi in.c.j.s.e.tꝫ Inno.in.d.c.ad
petitionẽ.ꝛ Bar.in.d.l.j. Et pro hoc facit ibi tex.ꝛ
detegitur iſte cõſenſus tacitus ſi ſcienter litigaue g
rant corã alieno iudice litẽ ſaltẽ corã eo cõteſtãdo.
idẽ dicunt ſi aliqui fecerunt aliquẽ actũ per quẽ vi
dẽtur in eũ cõſenſiſſe vt in iudicẽ.ad hoc qḋ not.in
l.quidã cõſulebant.ff.de re iudi.ꝛ in.c.inter mona
21 ſteriũ.eo.ti.ꝛ dic vt ibi. ¶†Dicit tamẽ notanter
Bal.in.d.l.ſi qui.qḋ ſi iudex citauit ſibi nõ ſubditũ
ꝛ ille nõ cõparuit ꝛ iudex pretendens contumaciã
proceſſit ad vlterioꝛa nõ per hoc eſt ꝓrogata iu
22 riſdictio q: abſens nunꝗ̃ cõſentit in eũᵉ. ¶†Itẽ
requiritur in ꝓrogatione perſonarũ vt iudex ſal
tem nõ contradicat ſi tamẽ ignoꝛat ꝓrogationẽ
factã hoc nõ põt vitiare:ꝛ ideo in ꝓrogatione per
ſonarũ nõ requiritur cõſenſus iudicis.licet gl.hic
aliter ſentiat ꝛ minus bene.vnde ſatis eſt ꝙ iudex
nõ contradicat.tex.eſt no.in.d.l.ij.§.cõuenire.ff.de
iudi.ſed in ꝓrogatione de tẽpoꝛe ad tempus re
quiritur cõſenſus iudicis ſaltẽ tacit⁹.tex.videtur
no.ſm intellectum quẽ ſequitur ibi Bar.in.d.l.ij.
licet do.Anto.nõ videatur ex toto recipere hanc
diuerſitatẽ:ſed tene primũ dictũ ꝛ rõ diuerſitatis
eſt hic.nã in ꝓrogatione perſonarũ ignorãtia iu
dicis non obeſt:q: nõ erat in fundamento iuriſdi
ctiõis.nã credit ſe iudicẽ ordinariũ ꝛ ita in verita
te eſt ꝓpter ꝓrogationẽ licet illã ignoꝛet:vñ errat
in qualitate nõ autẽ in fundamẽto.quo caſu erroꝛ
nõ habet ibi vitiare.eſt tex.ibi ſingularis:ſed quã
do fit ꝓrogatio de tẽpoꝛe ad tẽpus ſi iudex igno
raret ꝛ ꝓcederet poſt tp̃s erraret in fundamẽto
q: crederet ſe nõ iudicẽ ideo nõ valeret iudiciũ p̃
ſuppoſito qḋ haberet iuriſdictionẽ.ad hoc text.in
l.ſi is ad quem.ꝛ in.l.qui in aliena.§.ſi is qui.ff.de
acqui.here.ꝛ in.c.ex parte aſteñ.de conceſ.preben.
ꝛ qḋ ibi no.ꝛ ideo dicit notãter Barto.qḋ ſi iudex
condẽnaret aliquẽ de cõtumacia.ꝛ nõ cõſtaret ſibi
ꝙ ille eſſet cõtumax dato qḋ in V̓itate ille eſſet cõ
f tumax non valeret cõdẽnatio.ᶠ vt in.l.ſi finita.§.iu
lianus.ff.de dam.infec.ꝛ in.l.mulcta.ff.de condict.
ꝛ demõ. Item requiriť ꝙ partes non conſentiant
per metũ.vt eſt text.ſingularis in.d.l.ij.ꝛ facit ille
tex.vt iudicia agitata per tyꝛannos ſint ipſo iure
nulla.lꝫ populi per metum eos receperint in ciui
tatibus q: iuriſdictio tributa per metum eſt nulla
per illum text.ꝛ plenius per Bart.in tractatu de
g tyꝛanno.ꝛ hoc notabisᵍ.

1 ☞ Iudex delegatus poteſt eſſe quicũꝗ̃ maioꝛ.
xx.anno.maioꝛ vero.xviij.ex cõſenſu partium mi
noꝛ.xviij.datur a principe tantum: dummodo ſit
maioꝛ.xiiij.2.

3 Rex vel alius princeps ſi eſt minoꝛ.xiiij.an.dꝫ ſibi
dari tutoꝛ q habeat iuriſdictionẽ adminiſtrare,
factus vero maioꝛ ipſe ſolus adminiſtrabit.

4 Minoꝛ.xxv.anno.nõ põt eſſe de conſilio ꝛ regimi
ne ciuitatis niſi conſuetudo aliter obſeruet vel ne
ceſſitas ſuadeat.

Annus in dubio debet eſſe completus niſi aliud
iure caueatur.

5 Iudex an ꝛ quando poſſit dari inuitus ꝛ inuitis
partibus.

Iudex delegatus cuius etatis eſſe debeat.

Arbiter ſeu arbitratoꝛ non coguntur acceptare
ſi ſunt minores.xxv.an.

Cum viceſimum.

1 ¶†Maioꝛ.xxv.annis põt a quocũꝗ̃
dari delegatus, idem in maioꝛi. xviij.
dummodo interueniat cõſenſus partium: minoꝛ
vero.xviij.non poteſt dari niſi a principe.et tria
ſunt dicta que per ſe patent. ¶Caſus literalis.
quidam .xx. annum hñs queſiuit a papa ex quo
xx.annũ peregerit vtrũ potuit dari iudex delega
tus.papa rñdet qḋ bene potuit dari delegatus in
tali etate ſed ſi eſſet intra.xx.annum non tenet ta
lis delegatio

Zacharias.
a ¶Vel ꝓprij dio
ceſani. Adde qḋ
iſta dictio vel: nõ
eſt hic diſiũctiua
cũ ad ꝓrogatio
nem iudicis laici
nõ ſufficiat cõſen
ſus dioceſani ſm
Innoc.nec iſtius
iuſſus vt not.glo.
magna ad finẽ. et
ibi doc.in.c.ſigni
ficaſti.ꝛ in.c.ſi di
ligẽti.j.de foꝛ.cõ
pe.ꝛ Bart.in aut.
ſtatuimus. et ibi
Gui.de cug.ꝛ re
miſſiue in apoſti.
Cel.ad ipm.C.de
epiſ.ꝛ cle.glo.bar.
in.j.apo.ꝛ doct.in
l.j.in gl.i.ff.de iu
dic.ꝛ Ludo.Ro.
ſin.dccxxxix.inci.
tu ſcis qḋ pridie.
b ¶Sed ꝯriũ.adde
late Ro.cõſi.vlti.
ſed in ſingul.ſuis
dicit erraſſe in di
cto conſi.
c ¶In criminali
bus. Adde eũdẽ
conſi.xxv.
d ¶Nihil agerent.
Adde Ang.cõſi.
xxvij.
Zacharias.
¶Adde qḋ vo
luit allegaſſe ſin.
Ro.nu.cxliij.qḋ
incipit.l.receptũ
eſt.pro quo adde
iſtum in.c.eccleſia
ſancte marie.nu.
vj.et qḋ ibi poſui
in apoſt.ad ipm:
ꝛ in apoſt.in V̓.iu
riſdictiõi.ꝛ ibi Fe
li.col.ſi.ij.verſi.ex
his infertur.s.de
cõſti.ꝛ moder.in
alle.l.receptũ eſt.
ff.de iur.om.iudi.

e ¶Cõſenſit in eũ.
Adde Ro.conſi.
xlviij.
f ¶Cõdemnatio.
Adde Ro.conſi.
cccclilij.
Zacharias.
g ¶Et hoc nota
bis. Sꝫ q: diffuſe
ſatis materiã pro
rogatiõis tracta
uit.de q̊ p Spec.
in ti.de cõpe.iud.
adi.in prin.char.
ij.V̓ſi.qd ſi duo.et
ſeq.p Alex.conſi.
clxxxij.vol.ij.me
tũ vn⁹ adhuc ſcru
pulus vrget.ſ.an
iuriſdictio iudi
cis ꝓrogati ante
li.cõte.poſſit re
cuſari.ꝛ conclude
poſt Spe.in titu.
de offi.oꝛ.§.ſi.ver.
qd ſi conſenſu.qḋ
ſic nõ aũt poſt.vt
per eundem in ti.
de cita.§.j.ver.qd
ſi partes.
Antonius Frãc.
¶Circa hoc qḋ
dicitur de iuriſdi
ctione iudicis ꝓ
rogata ante lit.
conteſt.an poſſit
recuſari.ꝛ quid ſi
poſt dicas ꝙ ſi eſt
facta ꝓrogatio p
actũ V̓bi,puta q:
partes ꝯuenerũt
de ꝓrogãdo põt
p penitẽtiã reuo
cari niſi ſit ꝓnun
tiatũ ſup cõpeten
tia q: tũc nõ poſ
ſet reuocari ſcdm
Inno.in.c.ſup li
teris.in.ij.col.cir
ca ſi.de reſcrip.et
p Pau.de caſtro
poſt bar.in.v.col.
in.l.ex quacũꝗ̃.ff.
ſi qs in ius voca.
nõ ierit.ꝛ p eũdeꝫ
Pau.in.l.ſi p er
roꝛẽ.ff.de iuriſdi.
oi.iudi.ꝛ p Alex.
in.l.j.ff.de iudic.
Aut ꝓrogatio eſt
facta p actũ facti
ꝛ tunc non eſt re
uocabilis nec ad
mittiť pnia.d.quo
vide pulchrũ ꝯſi.
do.Pau.de caſt.
in cõſ.xxxv.incip.
ſup primo qſito.
An autem poſſit
recuſari tunc cre
do recurrẽdũ ad
materiam.d.§ in
c.ſuſpicionis.ꝛ in
ca.inſinuante.ſup
eo.quia aut eſt fa
cta ꝓteſtatio aut
non vt ibi.

lis delegatio ab alio q̃ a principe facta:niſi partes ſcientes conſentiãt in illũ qui annũ.xviij.trãſcendiſſet.Bernã.¶ Not.j.ꝙ ad capacitatẽ iuriſdictionis exercẽde neceſſario nõ requirit virilis etas q̃ proprie accidit poſt.xxv.annum.vt.in.l.j.ff.de mino.ꝛ quod ibi no.ſed ſufficit.xx.annus dũmõ ſit cõpletus:nec hꝫ vitiare ſi eſt in patris ptãte.vt in.l.filiuſfamilias.ꝛ in.l.cũ ptor.in fi.ff.de iu.facit.c.qui generaliter.de ꝓcu.li.vj. ¶ Scdo not.ibi niſi partes ſcienter conſentirent:ꝙ maiori.xviij.an.minori vero.xx.nõ põt cã delegari per aliũ q̃ per principẽ niſi partes ſciẽter cõſentirẽt:ꝛ dic ſciẽter q: ſciebant eũ minorẽ ꝛ nihilominus conſenſerunt.ꝛ ꝑ hoc arguo per locum a ſpeciali ꝙ data etate legitima non requirit in delegationẽ ꝯſenſus partiũ:põt ergo iudex partibus ignorantibus vel inuitis cãm alicui delegare.ad hoc.c.paſtoralis.in prin.§.eo.ti.ꝛ in.l.vnica.C.qui pro ſua iuriſ.¶ Tertio no.ꝙ minor.xviij.annorum nõ põt deputari iudex ẽt ſi ptes cõſentirẽt niſi daret a ṗncipe.ṗnceps eñ cãm minori cõmittendo vr̃ illũ habilitare.vt in.l.quidam cõſu-
2 lebant.ff.de re iudi.¶ † Hoc tamẽ intelligo dũmodo ille ſit pubes.nã ſi eſſet impubes puto minor.xiiij.annis nõ credo qd̃ ṗnceps poſſet eũ habilitare ad iudicandum:q: tũc eſt impedimentum nature.vt in.l.cũ
a pretor.prealle.Princeps autẽ[a] non poteſt ſuper ea q̃ ſunt de iure naturali diſpenſare.vt in.§.ſed naturalia.inſti.de iure natu.ꝛ.v.di.in princi.ꝛ hoc ſentit gl.ꝛ clarius in.d.l.cũ ptor.¶ Sdo requirit qd̃ ṗnceps ex certa ſcientia cõmiſerit cãm minori.xviij.annis.nã al's dicerẽ reſcriptum ſurreptitium q: ſi papa ſciuiſſet de facili nõ cõceſſiſſet.ad hoc.c.poſtulaſti.de reſcrip.idẽ ſi princeps ignorabat minorẽ etatẽ ceſſat rõ diſpenſationis ꝛ habilitationis ſup qua fundat.d.l.quidã.q: ignorãs nõ diſpẽ-
3 ſat.vt.l.nec ignorãs.C.de dona.ꝛ in.c.ſi qs viduã.l.diſtin.¶ † Et ex his infero ad qõnem.deceſſit rex vel alius princeps relicto filio impubere qs exercebit hãc iuriſdictionẽ,ꝛ in qua etate poterit iſte filius admini-
b ſtrare:[b] Sol.añq̃ efficiat pubes dꝫ ſibi dari tutor ꝛ per tutorem iuriſdictio exercebit. ſicut obſeruat qñ princeps eſt furioſus,ſeu mẽte capt⁹. nam tũc dat ſibi curator ꝛ per illum exercet iuriſdictio.pro hoc ho.tex.in.c.grãdi.de ſup.negl.prela.lib.vj.ꝛ quod ibi not.ꝛ in.l.fi.C.de cur.furi.Sed poſt pubertatẽ ipſemet filius põt exercere ea q̃ ſunt iuriſdictionis: q: pñceps dãdo regnũ ſeu principatũ ꝛ volẽdo vt trãſmiſſio fiat in hr̃des vr̃ dare iuriſdictionẽ minori.vt in.d.l.quidã.ſed alia que nõ ſunt iuriſdictionis ſed cõcernunt adminiſtrationẽ regni debẽt exerceri cũ
c autoritate ſui curatoris.[c] ad hoc.l.ſpurij.§.j.ff.de decu.ꝛ hoc not.Bar.
4 in.d.l.qdã cõſulebãt.qd̃ bñ notabis.¶ † In gl.j.ibi:rempublicã adminiſtrat.ꝛ de decu.no.gl.ꝛ tex.eſt notabilis ĩ.l.ad rempublicã alle.in gl. quẽ tex.tenebis menti quia ſingularis eſt.ꝙ nõ põt qs eſſe de dñis vel de cõcilio neq̃ habere aliqd̃ offm̃ qd̃ verſat in adminiſtratione reipu. añ.xxv.an.ſufficit tñ ꝙ.xxv.annus ſit incohatus lꝫ nõ ſit ꝯpletus:ꝛ fuit optima illa ꝓuiſio.nã ſi nõ iudicatur idoneus ante.xxv.in adminiſtratione ꝓprie ſubſtantie.vt.ff.de mino.ꝑ totũ.fortius in adminiſtratione reipublice vbi eſt maius periculũ.dt tñ ꝙ ex neceſſitate vl' vigore ꝯſuetudinis pñt admitti minores.text.eſt not.in.l.nõ tm̃.ff.de decur.ꝛ tene menti illũ tex.ꝙ cõſuetudo attẽdit in iſtis officijs deferẽdis.ꝛ de materia glo.vide Archi.in.c.fi.de iudi.lib.vj.vbi notanter dixit qd̃ reglr an-
5 nus dꝫ eſſe cõpletus niſi aliud in iure caueat.¶ † In gl.ij.in fi.not.iſtã glo.q: magiſter eſt in materia ſua ꝛ clarius adhuc cõclude poſt Hoſt. cum querit in qua etate põt qs deputari iudex.aut eſt maior.xxv.an. ꝛ põt deputari ẽt inuitis partib⁹ dũmõ ſit ſubiectus delegãti ſeu iuriſdictionem tribuenti.vt in.l.vnica.C.qui pro ſua iuriſdic.ꝛ in.d.c.paſtoralis.Aut eſt minor.xxv.ann.ſed maior.xx.ꝛ tunc põt dari delegatus a quocunq̃ etiã inuitis partibus.ipſe autẽ inuitus nõ cõpellit acceptare ſm̃ Hoſt.Inn.ſentit ꝯtrariũ ꝑ gl.iuris ciuilis in.d.l.cum pretor.ꝛ dt,qd̃ ex quo eſt maior.xx.cogit acceptare ſꝫ ſubuenit ꝑ in integrũ reſtitutionẽ vt in.l.cum lege.ff.de arbi.ſed certe ille tex.nõ ſic loquit ſed dicit qd̃ ſi per imprudentiã acceptauit arbitriũ ſuccurrit ſibi ꝑ reſtitutionẽ vt non cogat iudicare.ꝛ ideo dicerẽ ꝙ ſi eſt minor.xxv.nõ cõpellit acceptare arbitriũ vel delegationẽ ſed ſi acceptauit ꝯpellit iudicare niſi petat reſtitutionẽ in integrũ ꝯ acceptationẽ ſuã.aut eſt minor.xx.annis.maior tñ.xviij.ꝛ nõ põt deputari ab alio q̃ a principe niſi partes conſentiant vt hic: nõ tñ cõpellit acceptare.in.d.l.cum lege.ſi eſt minor.xviij. nõ põt deputari iudex ẽt ſi ptes cõſentirẽt vt hic.ꝛ in.d.l.quidã.A principe vero põt deputari ordinarius ꝛ delegatus dũmõ ſit pubes vt hic. ꝛ in.d.l.cum pretor.arbiter vero non poteſt quis eſſe etiam de conſenſu partiũ niſi ſit maior.xx.Sed dubitari poteſt vltra doc.quid in arbitratore.ego crederem idem quod in arbitrio:q: tex.ibi in.d.l.cũ lege.vtit verbo generali: ꝛ arbitrator appellatur etiam arbiter.vt in.l.ſocietatem.in.§.arbitrorum.ff.pro ſocio.ꝛ eadem eſt ratio in vtriſque.ꝛ pro hoc quod dicam in.c.ſeq.poſt Joannem andream.

1 ☞ Juriſdictio pluribus ſimpliciter delegata expirat mortuo vno ex delegatis.
Arbitri plures ſi ſint electi ꝛ vnus ipſorum moriatur expirat iuriſdictio quo ad omnes.
2 Arbitri ꝛ iudices delegati non habent iuriſdictionem inſolidum.
3 Arbitri dicuntur habere officium:quod eſt notandum pro ſtatutis.
4 Arbitrorum appellatione veniunt etiam arbitratores ,niſi in eis detur ratio diuerſitatis.

d
Vno delegatorũ.[d]

1 ¶ † Breue eſt: vel per alia verba põt ſic ſummari.poteſtas plurium delegatorũ vel arbitrorũ ſimpl'r datorũ expirat ꝑ mortẽ vnius.prima pars ponit dictũ.ſcda exceptionem a dicto ibi:niſi.¶ Caſus literalis.Si plures iudices dati ſint ſimpl'r ſine clauſula illa ꝙ ſi nõ oẽs ꝛc. vno mortuo vel recuſato aliorũ offm̃ expirauit ꝛ
2 idem eſt in arbitris.Ber.¶ † Not.j.ꝙ quẽadmodũ plures delegati nõ põt exercere iuriſdictionẽ inſolidũ:ita nec plures arbitri.in hoc ergo eqparant delegati ꝛ arbitri vt habeant exercitiũ ꝑ pte. quid autẽ in ordinarijs ꝛ alijs officialib⁹ nũquid vno mortuo vel abſente ĩpediat iuriſdictio alioꝝ, dixi plene in.c.prudentiam.§.eo.ꝛ dic vt ibi.
3 ¶ † No.ij.ibi:offm̃,ꝙ arbitri dicunt habere offm̃. ꝛ idẽ in delegatis qd̃ no.nã facit ſi ſtatutũ caueat ꝙ delinquẽs in offõ ſuo certo mõ puniat: nunqd arbiter delinquẽs in arbitrando incidat in penã
4 ſtatuti.¶ † Sꝫ q̃ro q: text.loquit hic in arbitris: quid autẽ in arbitratorib⁹: Jo.an.tenet ꝙ idẽ:qd̃ bene notabis: nam eadẽ eſt rõ in eis.itẽ text.vtit ibi verbo generali arbitrorũ ꝛc.not.bñ hoc dictũ. Et ex hoc infero ꝙ iura facientia mentionẽ de arbitris habent locũ etiã in arbitratoribus niſi det in eis rõ diuerſitatis.Et ꝑ hoc facit quod dixi.§. c.proxi.q: appellatione arbitrorũ ex ꝓpria ſignificatione vocabuli comprehenduntur arbitratores.vt in.l.ſocietatem.in.§.arbitrorum.ff.pro ſocio.que ſit ratio deciſionis huius.c.dic vt in gloſſ.

1 ☞ Delegatus pape ſemper poteſt ſubdelegare etiam ſi ſit datus cũ clauſula preelectionis:q: non cenſetur eligere induſtriam perſone.ꝛ.4.7.
3 Tertius iudex ſiue arbiter datur aut ex offõ, aut partium conſenſu.
5 Delegatus pape etiam ꝙ ſit ille tertius datus ex voluntate partiũ poteſt cauſam ſubdelegare etiã inuitis partibus:non tamen poteſt ſubdelegare conſocio electo ab vna parte.
6 Vnus ex pluribus delegatis poteſt ſubdelegatũ compellere ad acceptandum niſi velit ſubdelegare in collegam.
7 Verba geminata prolata in delegatum operantur electionem induſtrie perſone.

1 Quoniam. ¶ † Delegatus pape ſubdelegare põt lꝫ datus ſit ex offõ vel de partiũ conſenſu vel cũ clauſula preelectionis videlicet qd̃ ſi nõ oẽs tu cũ alio exequaris ꝛc.h.d. vſq̃ ad.§.is autem.ꝛ ſcda pars principalis ibi:idẽ quoq̃.¶ Caſus lr̃alis.Tres iudices dati ſunt ſuper aliqua cã:tertius dat⁹ ex offõ pape vl' aſſenſu ptiũ:q̃rit an ille poſſit alijs cõmittere vices ſuas. ꝛ reſpondet ꝙ ſic cũ hoc ſit ſibi a iure conceſſum. ¶ Idem quoq̃ dicit in hoc.§.cum mãdatur epõ ſub hac forma.tu frater epiſcope cũ altero tuorũ cõiudicũ mãdatũ aplicum exequaris.eps hñ põt cõmittere alij vices ſuas ſine quo alij ꝓcedere nõ
2 pñt.Bern.¶ † Not.j.principiũ ꝛ tene mẽti ex quo colligit regula notabilis in facultate ſubdelegandi quod regulariter papa committẽdo alicui cãm nõ vr̃ eligere induſtriam perſone ſed potius intẽdit prouidere negotio qd̃ decidendum cõmittit. ex quo ſequit argu.huius tex.ꝙ delegatus principis regulariter pt alteri vices ſuas ſubdelegare.
3 ¶ † Scdo not.ibi:iudex tertius: pro conſuetudine ꝛ ſtylo romane curie.nã vbi inpetrandi alia ps reſiſtit:curia cogit partes vt ꝯueniãt in certos iudices.ꝙ ſi cõuenire nõ poſſunt;q̃libet pars elegit vnũ ꝛ papa ex offõ ſuo ponit tertium ; qñq̃ vero deputat iſtũ tertiũ ex cõſenſu partiũ : vt q: q̃libet pars ꝑ tertio dat ſibi ſuſceptos ꝛ illi in quẽ cõueniunt papa cõmittit vt ſit terti⁹ inter illos duos. hoc vult iſta lr̃a ibi:tertius.lꝫ ex officio nr̃o vel ex aſſenſu partium ꝛc.ꝛ pro hoc facit qd̃ not.gloſſ.in l.obſeruãdũ.ff.de iud.¶ Not.iij.ibi:cõcedat a iure.ꝙ regulariter nullus delegat⁹ põt ſubdelegare.ad hoc.l.more maiorũ.ff.de iuriſ.omnium iud. fallit in delegato a principe ex ſpeciali priuilegio

❀ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Princeps aũt. Per hanc rationẽ hoc etiã tenet Pau.de ca.in.d.l.qdã ꝯſulebãt.de quo late ꝑ Alex.ibi.vide ẽt Fel.in c.nõnulli.in prin.co.xvi.in.iiij.fallẽtia.§.de reſcri.ꝛ in.c.cũ inter.co.iij.ĩ.de exceptio.
b ¶ Adminiſtrare. Adde Oldr.late conſi.xiiij.

❀ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Sui curatoris. Vide ad iſtã qõnẽ remiſſiue per Alex.ꝛ Jaſ.in.l.fi.C.de teſta.mil. vbi do.Ja.cõcludit qd̃ finita tutela etiã inuito dabitur curator ꝛ in hoc limitat text.ĩ §.inuiti.inſtit.de curat. vt ibi ꝑ eũ vide etiã ad hoc Joan.de ana.in rubrica.ĩ.de delictis puero.

❀ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Vno delegatorũ.Hũc tex.extẽde vt ꝑ Abba.in ca.olim ex lr̃is.in vlti.colũ.in.vj.ſolutione.§.de reſcriptis.

a ❧ Sebaſti. Sapia. ¶ Perſonaliter. vide quod not. Bald. in. l. j. §. ne
autem. C. de cadu. tollen. vbi dicit ꝙ ſi teſtatoꝛ mandauit alicui vt pſo
naliter viſitet monaſteriũ: nõ poterit fieri ꝑ aliũ. facit qđ not. Bart. in
l. ꝑ hanc. C. de erog. mil. anno. in vſic. manu pꝛopꝛia. vbi vult qđ ſtipen
diarij non pñt percipere ſalarium per alium q2 tex. dixit manu ꝓpꝛia.
b ¶ Per alium. ad
de qđ late habeť
in cõſilijs Alexã.
conſi. lxv.
Ant. Franc.
¶ Circa hoc qñ
conſiderať pſona
vel miniſterium:
aut induſtria cer
te pſone illud nõ
poteſt exerceri ꝑ
alium. l. denicꝫ. §.
pe. ff. de minoꝛ. l. ſi
quis arbitratu. ff.
de ver. obli. l. vni
ca. §. ne aũt. C. de
cadu. tollẽ. ⁊ ideo
dicimus ꝙ mu ta
ta perſona mutať
cõditio rei. l. pau
lus. ff. de acquirẽ.
heredit. l. j. §. his
quocꝫ. ff. de colla.
bonoꝛũ. l. j. de in
officio. teſt. ⁊ pro
pterea dici ſolet
qđ ea que ſunt p
ſonalia non agre
diuntur perſonã
imo extinguũtur
cum perſona. l. ſi
cut. in fine. ff. qui
bus mo. vſuſfru
ctus amit. l. nõ ſo
lum. in. §. j. ff. de li
be. lega. ⁊ ple. tra
cta. in regula pri
uilegium. de reg.
iur. lib. vj. ⁊ ideo
non videť eſſe du
bium qđ qñ ſtatu
tum loquiť de fa
ciẽte aliqđ: qđ ta
le ſtatutum non
egreditur pſonã
illius facientis: lꝫ
enĩ quis fieri mã
det non teneť pe
na ſtatuti ille qui
de mãdato facit:
ſed ille qui fieri fa
cit: q2 ille diciť fa
cere q facit fieri.
l. furti. in. §. man
dati. ff. de his qui
notan. infa. l. j. ff.
qđ quiſcꝫ iur. hec
tamẽ materia an
qui per alium fa
cit videať eſſe fa
ctũ ab eo eſt ma
teria brocardica
de qua in. l. ita au
tem. in. §. geſſiſſe.
ff. de admi. tut. et
in. c. mulieris. de
ſen. excõi. et in re
gula q ꝑ alium. đ
regu. iu. lib. vi. tñ
id eſt verũ qđ qñ
in diſpoſitiõe di
citur ꝑ te facias
vel perſonaliter facias vel per manus tuas facias: non poteſt ꝑ alium
fieri. gloſſ. eſt in cle. j. de vita ⁊ honeſta. cleri. not. docto. in clementi. Ro
mani. in. §. nos itacꝫ. de iureiuran. ⁊ habetur per Bart. in lege ſi is qui
pro emptoꝛe. ff. de vſucapio. ⁊ in. l. ſed ſi vnius. in pꝛin. ff. de iureiu. ⁊ in. l.
pater. ff. de manumiſ. vindict.
c ¶ Recedere. No. ꝓ limitatiõe. c. cũ dilecta. đ reſcri. tu itellige hoc ſane,
niſi fuiſſet appoſitum decretũ ꝑ glo. in. c. dilecta. de pꝛebẽ. And. Barb.
d ❧ Sebaſti. Sapia. ¶ Foꝛma reſcripti. Vide glo. in. c. ſtatutũ. in pꝛinc.
in ver. cõmittanť.
de reſcript. lib. vj.
per Gemi. in. c. j.
eo. tit. per Abb. ⁊
Andre. ſiculum
in ca. ſi diligenti.
colum. x. j. de foꝛo
competen.
e ¶ Inhibita ſub
rogatio. Adde
Ro. conſi. cccxxx.
Antonius Frãc.
¶ Ad hoc ꝙ ele
cta induſtria per
ſone ſit pꝛohibita
ſubꝛogatio vel de
legatio vide que
habenť in. l. inter
artifices. ff. de ſo
lutio. ⁊ per Spe.
in titu. de ſalar. in
§. fin. in ver. pen. ⁊
habetur in. ca. fin.
de offi. leg. lib. vj.
vbi cõcluditur ꝙ
electa iduſtria ꝑ
ſone eſt pꝛohibi
ta ſubꝛogatio vel
ſubdelegatio: de
quo etiã ꝑ Bald.
in. l. vnica. in. §. ne
autem. C. de cad.
tollen. in lege ſti
pulatio. in. §. ſiue
autem. de operis
noui nun. ⁊ in. l. ſi
in vſucapione. §.
acceptio. ff. de di
uer. ⁊ tempo. pꝛe
ſcrip. fallit tamen
in ambaſiatoꝛe q
poteſt filiũ ſubꝛo
gare. l. null⁹ qui.
C. de decu. lib. x. l.
ſciendum. in. §. le
gatus. de lega. et
quãdo permittať
ſubꝛogatio: vide
ple. per Bald. in
d. §. ne autem. et
in. l. ſi qui. C. de
mur. le. libꝛ. x. etiã
per Bal. in. ca. j. §.
mut⁹. in tit. epi. vel
Abb. in vſi. feud.
Et quando intel
ligatur electa in
duſtria perſone. ⁊
an in dubio pꝛeſu
matur electa vid
per Dy. ⁊ Bart. i
l. fideicomiſſa. in
§. fi. de leg. iij. ⁊ in
pꝛeallega. l. inter
artifices. ⁊ in. l. ne
mo. de duo. reis.
Adde tamẽ ꝙ in
dubio pſumiť ele
cta induſtria pſo
ne ex magnitudi
ne dignitatis per
ſone ⁊ ex põdero
ſitate rei. vt in. l. j. ff. de officio pꝛefe. pꝛeto. ⁊ in epiſtola inter claras. in fi.
C. de ſumma tri. ⁊ fide catho. ⁊ vide per Alex. in. l. j. in. ij. col. ff. de offici.
eius cui manda. eſt iuriſdi.

ſibi a iure conceſſo. š. eo. paſtoꝛalis. ⁊ facit hec lr̃a
4 vt nullus alius cõmittere poſſit. ¶ † Quarto nc.
ꝙ deputatus cũ clauſula pꝛelectionis non impe
dit committere vices ſuas. Ex quo inferť ꝙ ꝑ illã
clauſulã nõ intelligitur electa induſtria perſone.
5 ¶ † In gloſſ. j. ibi: eis inuitis. no. bñ glo. qđ iudex
delegat⁹ etiã deputatus e cõi cõſenſu partiũ vl' da
tus ꝓ tertio ex offõ pape põt ſubdelegare etiam
inuitis partibus. Spe. tñ eo. ti. §. ſequiť. in pꝛin. di
cit ꝙ iſte tertius nõ põt cõmittere vices ſuas cõ
ſocio electo ab vna perte quod ſatis placet: q2 ille
põt eſſe ſuſpectus alteri parti. nũqđ aũt põt cõmit
tere alteri vices ſuas vtracꝫ parte inuita. glo. hic
ꝙ ſic. ſed Spec. in ti. j. §. ij. in ver. in caſibus. tꝫ Inui
ſecus dicit ſi altera pars tñ reſiſtit. Hoſti. vo hic
in ſumma. eo. ti. §. qđ ſit eius offĩ. verſi. ſalua reue
rentia: ⁊ ſequenti. tenet qđ etiam inuita alia parte
nõ poterit iſte tertius alteri ſubdelegare: vñ ſem
per poterit pars retinẽs illũ ſubdelegatũ recuſa
re: quaſi velit qđ ex quo papa deputauit tertium
de cõi cõſenſu ptiũ nõ põt ille tertius alteri ſubde
legare niſi de cõi conſenſu partiũ. Nec ob. ſi dicať
qđ deluſoꝛia videreť hec poteſtas hic tradita: q2
nõ eſt deluſoꝛia ſm cũ cũ partibus non contradi
centibus poſſit delegatus ſubdelegare. Sed Jo.
an. hic ⁊ in addi. Spe. in loco pꝛealle. tenet qđ licet
dictum Hoſti. ⁊ Spe. teneat de honeſtate non tñ
de neceſſitate. Et hoc dictum communiter appꝛo
batur a docto. ⁊ ſatis mihi placet: quia iſte text. in
diſtincte dat falcultatem iſti delegato ſubdelegã
di nec ponit iſte textus aliquam ſpecialitatem in
iſto tertio. Sed in facultate ſubdelegandi: dic qđ
delegato a pꝛincipe eſt a iure hoc conceſſum. ⁊ ſic
mouetur hic papa in deciſione ex communi regu
la iuris. ergo idem in iſto quod in alijs. ⁊ hec mea
conſideratio ſatis pꝛobat opinio. gl. contra Spe.
6 ⁊ Hoſtien. ¶ † Sed quero ſi cauſa eſt commiſſa
pluribus: nunquid poſſit alter ſubdelegando cõ
pellere ſubdelegatum ad acceptandum: Jo. and.
refert quoſdam antiquos tenuiſſe quod non mo
uentur illi: quia vbi plures ſunt delegati non po
teſt alter ſine reliquis iuriſdictionem exercere. vt
in. c. cauſam. š. eodem. ⁊ ſic trãſit hic Joannes an
dre. recitando do. Ant. credit oppoſitum ex quo
quilibet habet poteſtatem ſubdelegandi ⁊ hoc di
ctum puto verius. ⁊ pꝛimo adduco autoꝛitatem
Hoſtien. qui hoc ſentit cum limitatione in ca. pa
ſtoꝛalis. š. eodem. vbi dicit quod alter ſubdelegã
do non poteſt collegam ad ſuſcipiendum ſubdele
gationem cõpellere: q2 par in parem non habet
imperium. vt in. c. innotuit. de electio. ⁊ in. l. nam ⁊
magiſtratus. ff. de arbit. ⁊ ſic ſentit quod alium a
collega compellere poteſt. Item hoc pꝛobo ra
tione ⁊ patebit reſponſio ad. ca. cauſam. nam licet
quo ad cauſam pꝛincipalem omnib⁹ datur iuriſ
dictionis exercitium ſimul: vt in. c. pꝛudentiã. š. e.
tamen quo ad facultatem ſubdelegandi detur iu
riſdictio cuilibet inſolidum: vt pꝛobatur in cap. q̃
uis. iuncto. c. paſtoꝛalis. in pꝛin. š. eo. ideo quilibet
põt ſubdelegando exercere iuriſdictionem ſibi a
lege datam: ſed nõ ſic reſpectu cauſe pꝛincipalis:
q2 ibi dať exercitiũ ꝓ parte ⁊ non inſolidũ. Item
deluſoꝛia eſſet hec ptãs ſubdelegandi ſi nõ poſſet
delegatus ſubdelegatũ cõpellere. nam iuriſdictio
datur ſemper cum aliqua coerctiõe: vt in. c. ex lite
7 ris. š. eo. ¶ † In glo. ij. in fi. hec glo. eſt ſignata ſu
per v. idẽcꝫ. Sed q̃ro de rõne decidẽdi ⁊ dubitan
di. dic qđ ex quo papa deputauerat iſtum cũ clau
ſula pꝛeelectionis videbatur elegiſſe induſtriam
ipſius: vt ſic ſine ipſo cauſa nõ deberet decidi: ſed
ratio decidẽdi colligiť ex pꝛin. c. qđ per hec verba
⁊ ſimilia papa non intendit eligere perſonas ſed
potius negotia decidere: dicit tamẽ Bal. hoc pꝛo
cedere niſi illud verbum tu: geminaretur: puta ſi
diceret tu exequaris vel ſimilia verba poneren
tur: puta tu per te exequaris. quidam tamen indi
ſtincte tenent quod etiam hoc caſu poteſt ſubde
legare. ſed pꝛimum dictũ plus placet vt illa verba
aliquid operentur. de pꝛiuile. ſi papa. lib. vj. ⁊c.

1 ¶ Perſonaliter ſi aliquid debet fieri non veri
ficatur ſi fit per alium. 3. 6.
2 Renuntiare poſſunt partes etiam tacite fauoꝛi
in ipſarum vtilitatem introducendo: ſecus in vti
litatem publicam. 5.
3 Induſtria perſone vbi eſt electa non poteſt actus
per alium explicari.
4 Officiales an poſſint per ſubſtitutum ſeruire. vi
de remiſſiue.
5 Foꝛma quãdo concernit actum ad pꝛiuatam vti
litatem poteſt per partes ei renũtiari: ſecus ſi cõ
cernat publicam vtilitatem.
6 Induſtria perſone ex quibus verbis cẽſeatur ele
cta. vide. j. c. pꝛoxi. nu. 2. 4.
7 Clauſula conſcientiam tuam oneramus: non in
ducit electionem induſtrie perſonalis: adeo quod
cauſa eſt delegabilis.

Is autem. Is cui cõmittiť negotiũ vt perſonaliter exequať
põt ſi partes cõſentiunt alteri ſubdelegare. fallit
in caſibus hic expꝛeſſis. h. d. vſcꝫ ad. §. ceterum. pꝛi
mo dictũ. ſecundo exceptio ibi: pꝛeter. tertio exce
ptionis rõ ibi: cum in his. ¶ Caſus lr̃alis. Man
dat papa alicui ſub hac foꝛma: mandamus tibi
vt tale negotium pſonaliter exequaris. q̃riť vtrũ
iudex poſſit alij cõmittere vices ſuas. ⁊ rñdeť qđ
bene poteſt dummodo partes cõſentiant. niſi in
tribus caſibus in quibus committere nõ põt etiã
volentibus partibus. pꝛimus eſt qñ papa man
dat fieri inquiſitionẽ vel mandat pꝛouidere eccle
ſijs de pꝛelatis vel alijs miniſtris: quia in his caſi
bus papa eligit induſtriã eoꝛum quibus negotia
1 cõmittit. Bern. ¶ † No. j. ꝓ ſignificato huius vbi
perſonaliter: vbi enĩ requiritur ꝙ aliquid perſo
a naliter[a] fiat nõ eſt ſatiſfactũ iuri ſi per alium fiat. ⁊
facit iſte tex. pꝛo gl. in cle. j. de vi. ⁊ hone. cle. in ver.
perſonaliter. q̃ notanter dicit ꝙ ſi cõſtitutio punit
aliquẽ exercentẽ certum quid perſonaliter nõ ha
b bet locũ illa pena ſi exercet ꝑ aliũ.[b] ⁊ ſic operatur
iſtud aduerbium vt mandãs nõ habeať ꝓ facien
2 te. ſic limita. c. mulieres. de ſen. excõ. ¶ † No. ij. ⁊ te
ne ſemper menti ꝙ a foꝛma reſcripti fundata ſup
vtilitate partium põt iudex cõi conſenſu partium
c recedere:[c] quod tenet Inno. hic ⁊. š. eo. c. pꝛuden
tiam. ⁊ plus dico qđ ſufficit hoc caſu tacitus con
ſenſus partium. Ad hoc adduco glo. no. in. c. cum
olim. el pꝛimo. š. eod. ſic limita. c. cum dilecta. š. de
reſcri. ⁊ cap. venerabili. š. eo. vbi dicitur quod pꝛo
ceſſus factus contra foꝛmam reſcripti eſt nullus.
d illud enim ꝓcedit qñ foꝛma reſcripti[d] eſſet funda
ta ſuper vtilitate publica que non eſſet remiſſibi
lis per partes vel quando partes contradicũt: ſe
cus vbi conſentirent quia partes poſſunt renũtia
re introductis in fauoꝛem earum. vt. c. ad apoſto
3 licam. de regu. ¶ † Not. tertio regulã ex iſto. §. qđ
vbi papa in cõmiſſione tacite vel expꝛeſſe eligit in
duſtriam perſone non poteſt commiſſarius aliũ
ſubꝛogare. ⁊ vide bonũ tex. in. c. is cui. j. eod. lib. vj.
¶ Item no. ibi: induſtriam: ⁊ fidẽ: ꝙ eligẽdo indu
e ſtriã alicuius tacite videť inhibita ſubꝛogatio.[e]
Et no. de verbo fidem: qđ ponitur pꝛo legalitate.

An autem

4 ¶†An autē in alijs officijs poſſit qs per ſubſtitutū ſeruire. vide tex
5 ⁊ Bar. in l. j. C. de pre. agen. in rebus. li. xij. ¶†Sed quero pro intelle-
ctu text. nunqd ſint ⁊ alij caſus in quibus papa videatur eligere indu
ſtriam commiſſarij. Hoſt. ⁊ cōiter doct. dicunt ꝙ ſic. vnde iſti duo ca-
ſus videnť hic poſiti cauſa exēpli. vnde idē eſt in alijs coſimilibus in q
bus vertiť publica vtilitas. vñ ſi papa ꝯmittit negotiū alicui ⁊ mādat
vt perſonaliter exequať, ſi ibi verſať vtilitas publica non poterit iſte ꝯ
miſſarius alteri ſubdelegare etiam de conſenſu partium. Et ꝓ hoc: qꝛ
illud perſonaliter qualificat ⁊ dat formā commiſſioni. ergo non valet
proceſſus niſi ſerueť forma. ⁊ quatenus hic diciť cū mandatur prouide
ri eccleſie de miniſtris ⁊c. vide hodie tex. in. d. c. is cui. eo. ti. li. vj. vbi di-
citur ꝙ ſi mandatur ꝓuideri certis perſonis ꝙ tūc pōt fieri commiſ-
ſio, aut mandať prouideri perſonis non expſſis, ⁊ non poteſt: qꝛ hoc vl
timo caſu vř electa induſtria in eligēdo ꝑſonas. igiť ⁊c. ¶†Scđo q̄ro
6 qūo cognoſceť[a] vtrū cōmittens videatur elegiſſe induſtriā perſone.
a Sol. ſi dꝛ perſonaliter exequaris, vel apponunť ſimilia verba, puto ꝯ
fidentes de induſtria ſeu circunſpectiōe tua ⁊c. nā per hoc ſatis patet
cōmittētem elegiſſe induſtriā perſone. Et hoc videť velle Inn. hic ꝓ
cedere qñ negotiū cōmiſſum eſt magnū. ſi vero paruum tunc ſenſit ꝙ
lꝫ tunc dicať perſonalř exequaris nihilominus pōt alteri ſubdelega-
re vices ſuas, niſi ſit dictū cō fidētes de induſtria tua ⁊c. ⁊ cū hoc trāſit.
d. An. Sꝫ ego puto oppoſitū vt qualecūqꝫ ſit negotiū ex quo commit
tens dicit perſonalř exequaris, vel opponit alia verba ꝑ q̄ vř elegiſſe
induſtriā perſone nūqꝫ poterit alium ſurrogare: quia forma mādati ē
diligenter obſeruanda:[b] vt in. l. diligēter. ff. mand. ⁊ in. d. c. cum dilecta.
forte eñ ex aliqua ratione intrinſeca cōmittens elegit vt iſte exequať
b perſonalř. ⁊ a verbis non eſt recedendum ex quo non apparet de ꝯria
mente: vt in. l. non aliter. ff. de leg. iij. ⁊ in. c. fi. j. de ver. ſig. Item ponde-
ra iſtū tex. qui gñaliter loquiť in prin. faciēs mentionē de negotio ſim-
pliciter, ⁊ ſic ſiue negotiū dt magnū ſiue paruū ſemper hꝫ locū iſte tex.
nā ex quo nō diſtinguit nec nos diſtinguere debemus in. c. ſolite. d ma
io. ⁊ obe. xxxj. q. j. ꝙ ſi dormierit. item vř eligere induſtriam ꝑſone quā
do negotium commiſſum non eſt pariter expedibile per alios, ꝙ ſen-
tit Inn. hic. ⁊ ꝓ hoc adduco tex. no. in. d. c. is cui. vbi nō aponiť aliqđ
verbū ꝙ denotat induſtriā perſone, ſed ſolū ex ſubiecta materia papa
ibi dicit ꝙ videť electa induſtria perſone: ⁊ eſt ille tex. ſemper menti te
nendus: qꝛ multū declarat ⁊ aperit iſtū. §. qꝛ iſte. §. loquiť qñ fuit appo
ſitum verbum perſonalř: niſi velis dicere ꝙ ille text. loquitur quando
committiť nudum miniſterium ſine iuriſdictione: vt in. §. ſe. ſecus aūt
vbi committereť negotiū cum cauſe cognitiōe: qꝛ tūc quātūcūqꝫ ſit ar
duū nō vř tunc papa eligere induſtriā perſone: niſi exprimat expſſe vř
tacite. nam delegato a principe generalř eſt data poteſtas alteri ſub-
delegandi. ⁊. §. iſte loquiť qñ fuit commiſſum negotium vt perſonalř
exequereť ſecus aūt ſi ſine illo verbo perſonalř vel ſimili. ⁊ rō diuerſi-
tatis inter articulū iuriſdictionalē ⁊ nudū eſt: qꝛ in articulo iuriſdictio
nali dꝫ fieri deciſio ſm leges, vñ dꝛ autoritate legū ⁊ canonū, ſꝫ pſum-
ptio eſt ꝙ ſubdelegatus fidem faciet. arg. hic in prin. c. ſed in articulo
nudo vbi exigiť magna induſtria non dꝫ admitti ſubdelegatio: quia
ibi operatur multum induſtria hoīs. ⁊ inter hoīes eſt tāta differentia
qꝛ vt dicit Cicero in li. d officijs. multi hoīes ⁊ pauci hoīes: multi noīe
⁊ pauci re. ⁊ facit. gl. di. in. c. multi ſacerdotes. ⁊ tene menti hāc nouam
cōſiderationē ⁊ limitatiōnē. ⁊ facit. c. venerabili. ſ. eo. vbi cauſa nō mo
dica fuit cōmiſſa vt inqrere ꝯ epm ⁊ dare ſibi coadiutorē ⁊ nihilominꝰ
7 potuit delegatus ſubdelegare. ¶†Et per hoc pōt inferri ad queſtio
nem in qua alias conſului. cauſa fuit cōmiſſa archiepo florentino per
romanū pōtificem. ⁊ in fi. dicebatur ſuper quo tuam conſcientiam one
ramus, dubitabatur nunquid poſſet cauſam alteri ſubdelegare. ⁊ con
c ſului qđ ſic[c]. precipue per iſtum tex. nam deciſio negotij non erat cō-
miſſa conſcientie ſue, ⁊ ſic ceſſant not. in. c. ſtatutum. in. §. aſſeſſorem. de
reſcr. li. vj. ſꝫ illa clauſula erat appoſita ſup toto negotio: vñ ſatis erat
ꝙ in eligendo delegatum non faciebat ꝯ conſcientiam ſuam.

1 ☞ Delegatus pape ad nudum miniſterium: puta ad excommunicā
dum vel abſoluendum, vel ad diſpenſandum, nō poeſt ſubdelegare. ⁊.
6. ꝙ intellige. vt. j. nu. 3.
4 Procurator ad negotia an poſſit alium ſubſtituere.
5 Delegati ad nudum miniſterium an habeant aliquam iuriſdictionē
coercendi.
6 Delegatio nudi miniſterij facta ſub nomine dignitatis an trāſeat in
ſucceſſorem.

Ceterum. Is cui committitur nudū miniſterium exequē
dum non pōt vices ſuas alteri cōmittere. fallit
in legato ſedis apoſto. ⁊ eſt tex. no. ⁊ multū allegatur. ¶ Caſus litera
lis. Ecce ꝯmiſſum eſt alicui predicare crucem excōmunicare vel abſol
uere aliquos diſpenſare cum irregularibus vel iniungere penitētias.
q̄riť an liceat ei committere alij hoc officium. reſpondeť ꝙ nulli licet
hoc committere: quia iuriſdictio non eſt ei commiſſa, ſed potius certū
1 miniſterium. Ber. ¶† Not. j. literam notabilem que limitat fere totū
iſtum titulū ꝙ vbi committitur iuriſdictio per pa. tūc poteſt fieri ſub
d delegatio, ſecus vbi committiť nudum officiū ſine iuriſdictione. ⁊ ſic li
mita iura que dicūt ꝙ delegatus principis poteſt ſubdelegare ex pri

2 uilegio ſibi a lege ꝯceſſo. ¶†No. ij. ꝙ is cui com-
mittitur vt poſſit diſpēſare cū irregularibus non
pōt alteri ſubdelegare: qꝛ videť electa induſtria
ſue perſone. ⁊ tene hoc mēti qꝛ ſepe accidit. ¶ Sꝫ
quero qꝛ text. hic loquiť in certis caſibus nunqd
debeat iſte tex. reſtringi ad caſus hic expſſos. dic
ꝙ non: qꝛ idē eſt in oībꝰ alijs in qbus committiť
nudum miniſteriū ⁊ non iuriſdictio, hoc probať
ex rōne huius litere in fi. poſita. Nā dictū reſtrin-
gitur ⁊ ampliatur per rōnem diſpoſitiōis: vt in. l.
cum pater. §. dulciſſimis. de leg. ij. nam vbi eſt ea-
dem ratio ibi debet eſſe eadē iuris diſpoſitio. vt
3 in. c. cum dilecta. de ꝯfir. vti. ¶†Secundo quero
nūquid iſte tex. habeat locū indiſtincte cum com
mittiť nudum miniſteriū. Inno. ſentit ꝙ non, ſed
ꝓcedit vbi committitur nudum miniſteriū ⁊ ma-
gnum ꝙ exigit induſtriā ꝑſone. ſecus ſi paruum
quod eſt cōmuniter expedibile per alios. Ego ad
hoc allego tex. in. d. c. is cui. j. eo. lib. vj. vbi dicitur
ſi papa cōmittit alicui vt ꝓuideat alicui certe per
ſone de beneficio pōt alteri cōmittere vices ſuas.
quia ex quo perſona certa eſt expreſſa nō verſať
ibi induſtria. ſed nudū miniſteriū, ⁊ ſic dico quod
iſte tex. debet reſtringi ad miniſterium induſtria
le. Sed cōtra hoc ⁊ cōtra tex. oppo. de. c. quia pro
pter. de elec. vbi patet ꝙ facultas eligendi poteſt
committi. Solu. dicunt doc. ⁊ bene ꝙ aut nudum
officium cōpetit alicui iure ꝓprio ⁊ pōt alteri ſub
delegare vt in cōtrario, aut cōpetit iure alieno et
4 nō poteſt ſubdelegare: vt hic. ¶†Sed aduerte qꝛ
ꝯ hoc commune dictum facit gloſ. ſing. in. c. pe. §.
j. de elec. lib. vj. in ver. certa. q̄ dicit ꝙ ſi canonicus
commiſit alteri vocē ſuam pōt ille commiſſarius
aliū ſubſtituere. ⁊ neſcio alibi illam glo. mouetur
qꝛ ille eſt procurator ad negotia qui poteſt alium
ſubſtituere. vt in. c. j. §. j. de ꝓcu. li. vj. ⁊ tenendo illā
glo. oportet dicere ad illū text. ꝙ ꝓcedit qñ nudū
miniſteriū induſtriale cōmittiť autoritate publi-
ca ⁊ a ſuperiore, ſecus ſi in nudo miniſterio conſti
tuitur procurator. Sed contra illā glo. ego addu
co ſingulare dictū bar. in. l. fi. ff. de diuer. ⁊ temp. p̄
ſcr. vbi dicit ꝙ ꝓcurator cōſtitutus ad certum ne
gotium nō expreſſa certa forma nō poteſt alium
e ſubſtituere[e]: quia videť electa induſtria perſone.
adducit in ar. illum text. ⁊ alleg. predictū. c. is cui.
ꝑfecto dictū Bar. videť fundatū ſuper maxima
equitate. ſed dictū illius glo. videť magis cōueni-
re iuribus: qꝛ iura dicūt generaliter ꝙ ꝓcurator
ad negotia pōt ſubſtituere: vt in. d. c. j. de procura.
lib. vj. ⁊ facit tex. per locū a ſpeciali. in. c. fi. eo. titu.
⁊ li. Multū tñ mihi placet dictū Bar. ⁊ tene men
ti illam gl. contra dictū ſuum: qꝛ non ſolet allega-
5 ri. ¶†In gl. in ver. ꝯmiſſum. ibi, coerctionē. No.
gl. ⁊ tene eā mēti ꝙ iſti nudi miniſteriales habēt
iuriſdictionem ⁊ poteſtatem excōicādi eos impe
dientes exequi miniſterium. ⁊ voluit idem gl. c. ſu
per queſtionū. in ver. quā executionem. ⁊ in. c. ex li
f teris. ſ. e. Ex quo infertur ꝙ ſi pa. mādat[f] alicui
clerico vt debeat aliquem citare vel denūtiare ex
cōicatum: per hoc videť ꝙ acceſſorie detur ſibi iu
riſdictio. Hoſ. tamen reprobat iſtā gl. dicēs iſtos
nullam habere iuriſdictionem per iſtū tex. qꝛ ge
neraliter loquiť. Nec ex. c. ex literis. qꝛ ibi delega-
tus ſubdelegauit vices ſuas quo ad excōicatiōis
actū, ideo trāſiuit iuriſdictio, ſecus ſi ſimpliciter
cōmiſiſſet nudū miniſteriū. Ad. c. ꝑterea. ſ. eo. rñ
det ꝙ ibi loquitur de iudice. hoc dictū verum niſi
g in commiſſiōe apponať clauſula: cōtradictores[g]
cōpeſcēdo ⁊c. vel alia ſimilia. ⁊ hāc opi. tenet Jo.
an. in. d. c. ex literis. Vin. tñ approbat iſtā gl. cum
duabus limitationibus. Prima ꝙ ꝓcedat quan
do iſti nudi miniſteriales ſunt extra curiā roma-
nā: nā ſi in curia impediuntur exequi referunt ne
gotium ad papam: ſed qñ extra curiam deportā-
tur per papā tūc ne ꝯmiſſio ſit futura ſine effectu
ꝓcedat dictū gloſſ. facit in argu. l. j. ff. de offi. eius.
Secunda limitatio vt ꝓcedat dictum gl. qñ com
mittitur aliquid quod ſpectat ad executionē vel
ad officiū ſpūale ⁊ a papa, ſecus ſi cōmitteretur
aliquid puri facti puta vt emat ligna vel certum

Zacharias.
a ¶ Qūo cognoſce
tur. Vid tex. i. l. ſi
deicōmiſſa. §. fi. ⁊
ibi dy. ⁊ remiſſ. in
apoſt. Celſi ad ip
ſum. ff. d le. ij. bar.
in. l. iter artifices.
ff. d ſol. Fe. plene
hic co. pe. v̄ſi. qūo
āt cognoſcať. nec
omitto ꝙ i dubio
vř electa vt ple-
ne no. Dy. in all.
l. fideicōmiſſa. et
O l. conſi. glij.
❀ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Obſeruanda.
qūo mādatū ad
vnguē ſeruari de
beat dclarat Ja.
i. l. ij. §. fi. ff. ſi cert.
pe. in. l. ſi ꝓcura-
tor. C. de ꝓc. Fel.
late i. d. c. cū dile-
cta. ⁊ i. c. cām q̄. in
col. ij. de re iu.
❀ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Qd ſic. hoc di
ctū dt eē mirabi-
le. d. Jaſ. i. l. a iudi
ce. co. vj. v. Iſtam
ꝯcluſiōeꝫ. C. d iu.
reprobat tñ vt ibi
ꝑ eū. ⁊ ibi latiſſi-
me diſcutit mate
riā huiꝰ. §. vide ēt
ad h. d. Ale. i. l. in
ꝓuinciali. ff. de o-
pe. no. nū. ⁊ i. l. mo
re. ff. d iu. om. iu. ⁊
i. d. l. a iudice.
❀ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Sine iuriſdi-
ctiōe. ad hoc iſtū
tex. dicit ſin. bal.
h co. j. vide Bar.
i. l. imperiū. viij.
opp. ff. d iur. om.
iu. Jaſ. i. d. l. a iu-
dice. co. fin. v. duo
decimo limita.
e ¶ Alium ſubſti
tuere. Add Ro.
conſil. ccclxxj.
❀ Sebaſti. Sapia.
f ¶ Mandat. vid
ad h tex. not. vbi
Pau. de caſt. no.
in. l. fi. ff. de iu. vbi
vř probari ꝙ exe
cutor habeat ali-
qualē iuriſdictio
nem ad expediē-
dum illud quod
ſibi committitur.
g ¶ Contradicto
res. Adde Ro.
cōſil. cccclxxxij.

Zacharias.
a ❡Eſt legat⁹ pa-
pe in ꝓuīcia ſua.
adð ꝙ de illo me
minit Inn.i.c.vo
lentes.j̃.e.vbi di-
cit archiepm̃ can
tuarieñ.⁊ ebora-
cẽſem ī anglia,re
mẽſẽ ī Frãcia.⁊ ī
italia piſanũ ar-
chiepos eſſe lega
tos natos. memi
nerũt doc.ð lega
tis natis i.c.j.ṡ.ð
filijs pſbyt.⁊ in.c.
i.j̃.de app.⁊ phil.
fran.eo.tit.lib.vj.
b ❡Tota ꝓuincia
adð quod voluit
Anch.ꝯſil.cxxxi.
vbi ꝯcludit quod
conſuetudine nõ
põt īduci vt a ſen
tentijs ꝯſeruato
rũ pape appellet̃
ad legatos natos
vel de latere.
c ❡Quolibet ordi
nario.adð anch.
loco ꝓxime alle.
❀Sebaſti.Sapia.
d ❡Lib.vj.Añ di
cit gl.in.c.que de
cã.ij.q.c.v.ꝙ lega
tus pape ẽ hono
rand⁹ ſicut papa
de quo ꝑ Fe.in.c.
mãdata.in princ.
de preſumpt.
e ❡Cõpetenti.ad
de ancb.cõſi.alle.
cxxxj.
❀Sebaſti.Sapia.
f ❡Nã ꝯcurrit.vi
de gl.i.c.ſi qs ãt.
xciiij.di.q̃ vult ꝙ
legat⁹ ð latere ñ
pt ðponere epm̃.
de quo við ꝑ Fe.
i.c.ñ pt.co.iij.v. ⁊
adð ꝙ oia iura.ð
reg.iur.
g ❡Uex dicat.ad
de vt per Ro.cõ
ſil.ij.vbi ð hoc.

quid aliud.⁊ dicit curiã ſic ſeruare.hoc dictũ Vi.
habet equitatem:ſed alia opi.vr̃ ꝓſtantior.⁊ vide
6 quod dixi in.d.c.ex literis.❡†Quero extra glo.
qd ſi pa.cõmittẽdo nudũ miniſteriũ dat etiã iuriſ
dictionẽ, vt puta qꝛ opponit clauſulã contradi-
ctores cõpeſcendo ⁊c.nũqd iſte cõmiſſarius pote
rit alteri vices ſuas committere.Inn.cõcludit ꝙ
iuriſdictionẽ poterit alteri committere ſꝫ nudum
7 miniſteriũ non.❡†Ult.querit qd ſi cõmittit̃ ali-
cui nudum miniſterium ſub nomine dignitatis.ſꝫ
illo nõ expleto moritur cõmiſſarius.nunqd trãſit
in ſucceſſorem.Inno.hic ponit tres opi.ſed Hoſ.
cuius opi.mihi placet indiſtincte tenet ꝙ ſi ex ver
bis nõ apparet ꝙ elegerit induſtriã perſone ſem
per trãſit in ſucceſſorem ex quo ꝯmiſſio eſt facta
ſub nomine dignitatis.⁊ ꝓ hoc ratio.c.qm̃ abb.ṡ.
eo.videt̃ em̃ papa cogitaſſe ꝙ oẽs cõſtituti in il-
la dignitate debent eſſe prouidi ⁊ honeſti.❡In
gl.fi.in fi.⁊ vide ho.text.in.c.j.de re.iu.li.vj.⁊.c.j.de
ſen.excom.eo.lib.vbi habet̃ ꝙ cum irregularib⁹
ſolus papa diſpenſat.⁊ dic vt ibi ⁊ in.c.at ſi cleri-
ci.§.de adulterijs.j̃.de iu.

❡De officio legati. Rub.

❡Quia officium legati in quibuſdam ſimile eſt
officio delegati cũ vterqꝫ gerit vices ſuperioris:
ideo poſt rub.p̃cedentem ſubijcit iſtam.Et ſcias
ꝙ quidam ſunt legati nuntij ⁊ non iudices vt iſti
quos:ſc papa mittit pro aliqua ambaſiata vel ad
aliud nudũ miniſteriũ exercendum.⁊ de his.j.diſ.
ius gentium.⁊.xcvij.diſt.ꝑ totum.maxime in.c.no
biliſſimus.quidam ſunt legati iudices quos pa.
facit ordinarios in certa ꝓuincia.⁊ de iſtis tracta
tur hic ⁊ reperiunt̃ iſti in multiplici ſpecie.Nã q-
dam ſunt legati nati:quidam legati de latere:qui
dam legati non de latere neqꝫ nati.⁊ de his dic vt
leg.⁊ no.in.c.pe.j̃.eo.vbi dicetur.

1 ☞Legatus natus dꝛ ille q ſtatim ꝙ ꝓmot⁹ eſt
ad aliquam dignitatem eſt ipſo iure legatus.
2 Legatus pape cõcurrit cũ quolibet ordinario in
ꝓuincia ſua,⁊ hꝫ poteſtatem cõferre beneficia ad
eorum collationem ſpectantia.
3 Legatus pape dꝛ hr̃e ordinariam poteſtatẽ.
Legatus pape hꝫ illam iuriſdictionem quã olim
habebant proconſules.
4 Legat⁹ pape nõ põt ad ſe aduocare cauſam mo-
tam ſeu mouendam coram iudice competenti.6.
Iudices plures vbi reperiuntur electio eſt acto
ris coram quo velit reum conuenire.
5 Epiſcopus nõ poteſt deponi per alium q̃ꝫ per pa
pam,ſꝫ cognoſcere an ſit deponendus poteſt ſpe
ctare ad archiepiſcopum vel legatũ.vide.j̃.c.pro
xi.nu.3.in fine.
6 Legatus non poteſt compellere appellantem ad
papam litigare coram ſe.
7 Appellari põt ad legatũ in ſua prouincia omiſſo
medio:quemadmodum ad papam.
8 Legati de latere tãtum habẽt iuriſdictionem in
exemptos.
Legati de latere dicũtur tantum cardinales,qui
mittuntur de latere pape.in cõtrariũ facit tex.j̃.
eo.c.dilectus.in caſus poſitione iuncto primo no
ta.Abbatis.

Cum non. Legatus pape ẽt ꝑ
ſimplicẽ querelam adiri põt.Di
uidit̃.primo ponit cãm in gene-
re ex.q̃.ſcðo poſtea cõcludit.ibi,
ſane.❡Caſus lr̃alis.Archieps̃
cantuarien.eſt legatus in ꝓuincia ſua:quidã tñ
ſuffraganei ſui dicebant ꝙ cauſas ſubditoꝝ ſuoꝝ
audire nõ poterat:nec debebat niſi cum ꝑ appel
lationẽ deferunt̃ ad eũ.Et ſic nõ permittebãt cle
ricos ire ad archiepm̃ per ſimplicẽ querimoniã.
Archieps̃ ſignificauit hoc dño pape,Super hoc
reſcribit ſuffraganeis cãtuariẽ.dicẽs ꝙ ipſi igno
rare nõ debẽt archiepm̃ ſuũ ſibi p̃eſſe iure metro
politico.⁊ iure legatiõis.Et lꝫ archieps̃ iure me
tropolitico nõ debeat audire cauſas de ep̃atibus

ipſorũ niſi per appellationẽ deferant̃ ad ip̃m:tñ iure legatiõis vniuer
ſas cauſas q̃ per appellationẽ vel q̃rimoniã ad ſuã audientiã ꝓferun
1 audire põt ⁊ dꝫ,ſicut q vices pape gerit in ꝓuincia ſua.Her.❡†Not.
primo ꝙ due diuerſe dignitates ⁊ diuerſe nature pñt ꝯcurrere ī eadẽ
ꝑſona,⁊ tũc dꝫ cẽſeri ius diuerſorũ.iſte em̃ archieps̃ cãtuarien.vltra di
a gnitatẽ archiep̃atus eſt legatus pape in ꝓuincia ſua[a]:⁊ hec dignitas
legatiõis ẽ tributa dignitati archiep̃ali illi⁹ ciuitatis cãtuarieñ. ita ꝙ
quilibet cantuarien.eſt legatus pape:vñ appellat̃ ille legat⁹ nat⁹:qꝛ
naſcitur cũ illa dignitate legatiõis eoipſo ꝙ ꝓmouetur in archiepm̃.
b ❡Scðo not.ꝙ etiã legat⁹ natus habet iuriſdictionẽ in tota ꝓuincia[b]
ſibi decreta:ita vt poſſit adiri ꝑ ſubditos ſuffraganeoꝝ ſuorũ ẽt ꝑ viã
2 ſimplicis q̃rele.❡†Tertio no.ꝙ delegatus pa.hꝫ ampliorẽ ptãtẽ in
ꝓuincia ſibi decreta q̃ꝫ ep̃s,vl̃ archieps̃,imo ẽ ſupra ep̃os ⁊ archiep̃os
tꝫ em̃ locũ pape.⁊ vide no.dictũ Spe.in tit.de le.in.§.nũc oſtendendũ.
c ver.legat⁹.cũ ſe.vbi dicit ꝙ legat⁹ ꝯcurrit cũ quolibet ordinario[c] exñ
te in ꝓuincia ſua q̃liſcũqꝫ ſit ſiue ſit abbas ſiue ep̃s ſiue archieps̃ vl̃ pa
triarcha.vñ põt exercere ea que ꝑ iſtos exercẽt rõne ordinarie ptãtis
⁊ ꝯferre bñficia ad eos ſpectãtia.⁊ við de ptãte legati qð plene dixi i.c.
3 ſi.de ꝯfir.vti.❡†Ultimo no.ꝙ lꝫ legat⁹ dicat̃ hr̃e iuriſdictionem or-
d dinariã.vt in.c.ij.eo.titu.libꝛ.vj.[d] tñ dꝛ gerere vices pape,⁊ aduerte qꝛ
hoc vr̃ repugnare ordinarie ptãti.nã iuriſdictio ordinaria competit
iuri ꝓprio,⁊ eſt tradita in ꝓpria ipſi⁹ ordinarij.nec dꝛ gerere vices al-
terius ſꝫ vtitur iure ꝓprio:vt no.in.c.qm̃ abbas.ṡ.ti.ꝓxi.ſꝫ poteſt dici
ꝙ lꝫ legatus habeat ordinariã:tñ hec ptãs nõ ordinario mõ eſt indu-
cta.qꝛ nõ eſt a iure deputatus certus locus pro legato.vñ dicit̃ gerere
vices pape qꝛ papa põt exercere iuriſdictionẽ per totũ orbẽ.vt in.c.
cuncta per mundũ.ix.q.iij.hꝫ tñ ordinariã ex eo ꝙ regit totã ꝓuinciã
ex conceſſione principis.⁊ ſunt iſti legati ad inſtar ꝓconſulũ qui olim
preerant ꝓuincie.⁊ dic vt habes text.⁊ gl.in.d.c.in gl.ij.ibi adeunt̃ per
querimoniã.No.gl.ꝙ legat⁹ põt adiri per viam q̃rimonie per oẽs exi
ſtentes in prouincia ſibi decreta.Io.tamen no.ꝯtrarium.ij.q.vj.c.iij.⁊
ix.q.iij.c.cõqueſtus.⁊.xxv.q.ij.c.iij.⁊.c.peruenit.xj.q.j.ſed Barth.brix.
ibi ⁊ cõiter doc.hic ſequunt̃ gl.per iſtũ tex.ad quẽ tamen reſpondebat
Io.ꝙ procedit cũ archieps̃ deputat̃ legatus.nã tunc ne ſit ibi inutile
beneficiũ legationis põt adiri per q̃rimoniã,ſꝫ hec reſponſio non eſt
bona:qꝛ tex.fundat ſe non ſuper iure ſpeciali ſꝫ ſimpliciter ſuꝑ officio
legationis.Ad idẽ adduco ho.tex.in.c.ij.e.ti.li.vj.vbi dicit̃ ꝙ legatus
habet ordinariã iuriſdictionẽ in ꝓuincia ſibi decreta.ergo ⁊ ordinari⁹
in tota ꝓuincia põt adiri per querimoniã.Ad.c.peruenit. reſpondẽt
doc.ꝙ loquit̃ in defenſore ⁊ nõ in legato:vl̃ loquit̃ qñ legatus volebat
4 ꝯpellere actorẽ ad litigãdũ corã ſe ꝙ non põt.❡†Et no.hanc ſolutio
nem ex qua habes ꝙ optio eſt danda actori an velit conuenire reũ co
ram legato an corã alio iudice cõpetenti.⁊ ſic nõ põt legat⁹ aduocare
e ad cauſam motã ſeu mouendam corã iudice inferiore cõpetenti[e]: nã
qñ quis hꝫ multos iudices optio dat̃ actori:vt not.glo.in.l.fi.C.vbi in
rem actio.⁊ in.c.dilecti.de fo.comp.⁊ in.c.ſtatutum.§.cum vero.de re-
5 ſcr.li.vj.❡†In ea.gl.ibi,eſt dicẽdũ ꝙ non.in ꝯ̃riũ tñ faciet.c.ex tue.
j̃.de cle.non reſi.ſꝫ dic vt ibi no.⁊ vide ho.glo.ij.q.vj.biduum.ver. ſi q-
dem.in ver.annotauerit.que dicit ꝙ licet metropolitanus non poſſit
deponere ep̃m:poſſet tamen declarare eum fore deponendum. et ſic
poſſumus dicere ꝙ legatus põt audire cauſam criminalẽ cõtra ep̃m
ſꝫ nõ põt diffinire eã ſi venit imponenda pena depoſitionis.Et idem
dicit de archiep̃o.nam archieps̃ poteſt audire cauſam criminalẽ ep̃i
⁊ eum punire.vt in.c.ſacro.de ſentẽ.excom.ſꝫ ſi venit imponenda pena
depoſitionis debet diffinitionem reſeruare pape.iij.q.vj.quamuis. et
c.accuſatus.⁊ vide Ioã.An.in.c.vt litigantes.de offi.or.lib.vj.❡In
6 †ea.gloſſ.ibi,ſꝫ preſbyterum poſſet deponere.ꝓ hoc facit quod.ṡ.dixi
f poſt Specu.nam concurrit[f] in iuriſdictione exercenda cum epiſcopo.
Sꝫ in eo qð glo.poſtea dicit ꝙ ſi appellatur ad papam poteſt legat⁹
compellere appellantem vt litiget coram ſe.non credo ꝙ gloſ.verum
g dicat[g] imo vr̃ contra.c.antiqua.in fin.j̃.de pri.⁊ de hoc vide qð le.⁊ no.
7 in.c.conſtitutus.de app.❡†Ult.no.fi.glo.⁊ tene menti in eo qð dicit
ꝙ ad legatum poteſt appellari omiſſis omnibus medijs ⁊ ſic ſi appel
latur ab epiſcopo non eſſet opus quod prius appelletur ad archiepi-
ſcopum.glo.tamen.j̃.eo.in.c.quod tranſlationem aliter videtur ſenti-
re.dicit enim ſpeciale eſſe in papa vt ad eum poſſit appellari omiſſis
medijs,ſꝫ forte gl.noluit ibi excludere legatum ſꝫ alios ordinarios.et
iſtam glo.ſeu eius opin.tenet Bart.brix.ij.qð.vj.in.c.ſi quis veſtrum.
Io.tamen ibi tenet oppoſitum.de quo per Specu.in eodem titu.§.ſu
pereſt.verſi.illud autem.⁊ in titu.de app.§.nunc tractemus.verſicu.et
nunquid.vbi tenet contra iſtam gloſſ.dicit tamen quod de conſuetu-
dine ſeruetur iſta.Ego credo quod etiam de iure ſit ſeruanda per illð
fundamentum qð.ṡ.feci.nam ſi concurrit cum quolibet ordinario:er-
go non eſt dare ſuperiorem immediatum.Exemplum ſi appellatur a
p̃lato inferiore epiſcopo:⁊ ſic de iure ad epiſcopum ſit appellãdum cũ
legatus concurrat cum epiſcopo.ergo poteſt appellari ad legatum ſi
8 cut ad ep̃m,⁊ ita ſi eſſet appellandum ad archiep̃m.❡†In glo.fina.
ibi,alij vero legati cardinales.⁊ hec opin.probatur hodie in cap.j.de
verborum ſignifi.lib.vj.⁊ in.c.ſi abbatem.de electio.eo.lib.per que iu-
ra probatur quod legati cardinales duntaxat habent iuriſdictionem
in exemptos

a in exemptos.[a] In eo tamen quod glo. videtur velle ꝙ aliqui dicant le
gati de latere qui non ſunt cardinales nõ bene dicit quia ſolũ cardina
les dicũtur legati de latere. ⁊ ſic appellãtur: qꝛ cardinales ſemper aſſi
ſtunt lateri pape vnde ardua explicuit papa cũ conſilio cardinalium.
vt in. c. per venerabilem. qui fi. ſint leg. ⁊ no. Joan. mona. in. c. ſuper eo.
de be. lib. vj. ideo cum deſtinantur legati dicunt miſſi de latere.

1 ☞ Legatus non poteſt ſe intromittere in cauſa alteri ſpecialiter cõ
miſſa niſi ex aliqua cauſa vrgentiſſima. 2.
2 A delegato pape an poſſit appellari ad papam.
Reſtitutio in integrum aduerſus ſententiam an poſſit dari per illum
qui ipſam ſententiam tulit.
Procuratoꝛ qui habuit ſententiam contra ſe poteſt petere reſtitutio
nem in integrum aduerſus eam abſq; alio ſpeciali mandato.
4 Jmpetrans reſcriptum ad delegatum poteſt conueniri ⁊ preueniri a
legato tanq̃ oꝛdinario: nec pꝛoderit ſibi reſcriptum: quia non fuit p̃
ſentatum ante citationem.
Reſcriptum in quo impetratur aliquis iudex debet pꝛeſentari ante
citationem coꝛam alio iudice factam.
5 Confirmare ſumitur aliquando pꝛo quadam confirmatione facti.
Delegatus an poſſit compellere legatum ad exequendum ſententiã
ipſius delegati.
Delegatus in cauſa ſibi commiſſa an ſit minoꝛ legato.

1 **Tuduiſti.** ¶ † De cauſa ſpãliter delegata a pa
pa legat⁹ ſe ĩtromittere nõ põt. hoc i
tẽdit. Cõis diuiſio. ſcda ibi, reſpõdemus. ¶ Caſus lr̃alis.
Legatus dñi pa. gñalis eſt in aliqua ꝓuincia. dñs pa. com
mittit ſpãliter aliquã cãm alicui delegato. querit vtrum delegat⁹ iſte
poſſit impedire pꝛoceſſum iſtius legati vel cognoſcere de cã illa ante
cognitionẽ ipſius legati vel poſtea. reſpondet papa, ꝙ cũ mandatum
ſpeciale deroget generali: legatus commiſſionem alij factam ſpecialr̃
impedire non poteſt. Et ſi delegatus ſm̃ foꝛmam mandati ſñiam tu
lit legatus non poteſt eam aliquatenus irritare: tamẽ ſi rõnabiliter la
ta fuerit eã poterit confirmare ⁊ executiõi mãdare. B. ¶ Not. j. qd̃ is
cui facta eſt generalis commiſſio nõ poteſt ſe impedire de his q̃ alijs
ſpecial. iniũt ſunt commiſſa: nam ſpecialis cauſa videt exempta a gñali
commiſſione ꝙ bene no. Ex quo infertur ꝙ ſi det certis officialib⁹ ple
num ⁊ generale arbitriũ ſuper ſtatu ciuitatis: vl̃ ſtudij vel aliqd̃ aliud
ſimile: nõ poſſunt iſti tollere ſtatuta ſpãliter edita: licet d̃ nouo poſſint
ꝓuiſionẽ facere: niſi cauſa noua ⁊ incõſiderata emergeret: vt. j. dicam.
⁊ voluit Bar. in. l. ambitioſa. ff. de decr. ab oꝛd. fac. ⁊ in. l. ſi hominem. ff.
b man. ⁊ tenebis menti hoc dictũ ꝙ facit ad multa[b]. ¶ † No. ꝙ legatus
2 pa. non põt impedire nec ꝓceſſum nec executionem ſñie iam late a de
legato pape. Cõtra hoc oppo. de. l. ſi hominem. p̃al. vbi d̃r ꝙ pꝛocura
toꝛ generalis põt inhibere ſpeciali pꝛocuratoꝛi ne agat ſibi iniunctũ
per dominũ. Jo. an. dicit ꝙ illud procedit ſubſiſtente cã: ſʒ dic melius
ꝙ non ſufficit quelibet cauſa vt generalis pꝛocuratoꝛ vel legatus poſ
ſit impedire que alteri ſpecialiter ſunt iniuncta. nã hoc eſſet ꝯ iſtũ tex.
in eo quod dicit quod ſpecialis commiſſio derogat generali. debet er
go ille tex. intelligi qñ oꝛitur cauſa de nouo vel detegitur cã antiqua q̃
veriſimiliter non fuit conſiderata tp̃e mandati ſpãlis: ⁊ eſt talis cauſa
que ſi tunc fuiſſet conſiderata non emanaſſet veriſimiliter illa commiſ
c ſio ſpãlis. ⁊ ita intelligit Bar. ⁊ bene illũ tex.[c] Et ex his no. ꝑpetuo qd̃
ex tali cauſa noua vel antiqua noniter detecta põt legatus gñalis im
pedire delegatũ ſpãle, ⁊ commiſſio generalis pꝛeualet ſpeciali. Et fa
cit hoc dictũ ad id qd̃. s. dixi ꝙ officiales qb⁹ datũ eſt gñale arbitriũ
pñt ex tali cã venire ꝯ ſtatutum pꝛius ſpãliter editũ, ꝙ ſequit Barto.
3 vbi. s. ¶ † Circa p̃dicta querit nunqd a delegato pape poſſit appel
d lari ad legatũ ipſius pape q eſt in ꝓuincia: dñ. hic ꝙ non[d] p iſtũ text.
⁊ bene loquitur: qꝛ cũ teneat delegatus vices pape ſolus pa. põt ſuam
ſñiam retractare. ⁊ idẽ dic reſpectu reſtitutiõis in inte. nã legatus non
poteſt reſtituere in int. contra ſñiam delegati ipſius pꝛincipis nec ali
qs alius oꝛdinari⁹ citra pa. pꝛo hoc tex. not. in. l. aduerſus. C. ſi aduer.
rẽ iu. per quẽ tex. dixerũt ibi Bar. ⁊ Bal. ꝙ ẽt delegatus q tulit ſñiam
ñ põt ꝯ eã reſtitutionẽ dare: ꝙ puto indubitãter eẽ verũ ſi delegati iu
riſdictio expirauit, ſʒ ſi ſupereſt reſpectu executionis cũ duret adhuc
officiũ ipſius nobile: vt in. c. ſi delegatus. de off. del li. vj. poterit vt ar
bitroꝛ reſtituere: qꝛ vr̃ incidẽter cõtingere ex quo ſñia nondũ eſt execu
tioni mãdata. ⁊ pꝛo hoc gl. ſing. ⁊ Jnn. in. c. ſuſcitata. de in int. reſti. vbi
dicunt ꝙ ſi ſñia fuerit lata ꝯ ꝓcuratoꝛem q̃ nondum eſt mãdata execu
tioni põt ꝓcuratoꝛ ſine aliquo ſpãli mandato petere reſtitutionem in
int. qꝛ petit incidenter: ſʒ certũ eſt ꝙ cum petit incidenter põt delega
tus pape ſine aliquo ſpãli mandato reſtitutionem indulgere: vt in. c.
pe. de in int. reſt. ⁊ in. l. ſi. vbi ⁊ apud quẽ. ⁊ hoc. qd̃. s. dixi: vr̃ ſentire bar.
i. l. iudex. ff. de re iu. ⁊ ita p verba latioꝛa nuperrime cõſului in qd̃. facti.
Cõcludo etiã ꝙ p̃ſuppoſito ꝙ delegatus nõ poſſit ex quo ſñiam tulit
tñ põt audire reſtitutionis cãm. ⁊ ſi videt eã indulgendã poterit ſuper
ſedere executioni ⁊ remittere cãm ad ipſum pꝛincipẽ. argu. opti. in eo
quod le. ⁊ no. in. c. decetero. de re iud. ⁊. l. vnica. C. in int. reſt. poſtu. facit
glo. no. ij. q. vj. biduum. que dicit ꝙ lʒ metropolitanus non poſſet de
ponere ep̃m põt tñ ꝓnuntiare eum deponendum ⁊ remittere ad pa
pam. ⁊ idem in delegato: vt dixi. s. c. px. ⁊ hoc no. a
4 ¶ † Jn gl. j. ibi, vt debem⁹. ſentit p hoc iſta glo. ꝙ
hodie is q impetrauit reſcriptũ ad delegatũ põt
ꝯueniri ⁊ p̃ueniri coꝛã legato tãq̃ oꝛdinario, nec
ꝓderunt ſibi litere ſpãles ex quo eis nõ fuit vſus
ante citationẽ factã per delegatum, ſʒ tu de hoc
dic vt plenius not. in. d. c. vt debit⁹. ⁊ dixi in. c. j. de
reſcrip. ¶ Jn gl. ij. ibi. s. de offi. dele. ex parte. dic
ꝙ ibi vtrunq; mãdatum eſt ſpãle vt ibi plene di
xi. ¶ Jn gl. ſi. ibi, ſʒ nec ſic põt. vult glo. hic ⁊ bene
ꝙ legatus nullo modo põt confirmare ſñiam de
legati confirmatione autoꝛizabili. ⁊ ideo Hoſtiẽ.
bene dicit ꝙ tex. dʒ intelligi ꝙ poterit ꝯfirmare,
i. appꝛobare ⁊ cõmẽdare, ⁊ ſic ſumit hic cõfirma
tio ꝓ quadã appꝛobatione que conſiſtit in facto.
5 ¶ † Et in ſi. gl. hic vr̃ titubaſſe. remanet tñ in con
cluſione vt delegatus nõ poſſit cõpellere legatũ
ad exequendũ ſuam ſñiam: qꝛ legatus non eſt mi
noꝛ eo ſʒ ſaltem par: cũ etiam ipe gerat vices pa
pe hãc opi. appꝛobat Hoſt. ⁊ adducit iſtã lr̃am
dum dicit valebit. non eñ dicit debebit. ⁊ ſic poni
tur in facultate ſua: dicit tñ Vin. ꝙ ſi iſte legatus
alias eſſet oꝛdinari⁹ loci poſſet rõne oꝛdinarie iu
riſdictiõis ꝯpelli. s. ti. px. ſignificaſti. ⁊ no. hoc di
ctum facit ꝙ in ſimili habet in. c. cum capella. de
pri. qdam tñ indiſtincte tenuerũt ꝙ põt compelli
per delegatum: qꝛ eſt maioꝛ eo quo ad illam cau
ſam. ⁊ ꝓ hoc facit. c. ſane. el. ij. ⁊ qd̃ ibi no. s. de offi.
del. ⁊ foꝛte hec opi. verioꝛ: lʒ alia equioꝛ.

1 ☞ Legatus ẽt de latere nõ põt ep̃os trãſferre,
ep̃atus vnire, vel alium diuidere.
Legatus de latere poteſt excõmunicatũ ob ma
nuum iniectionem abſoluere.
2 Juſtus ſiue religioſus ſi deliquerit mitius punit
q̃ laicus ꝓpter merita pꝛecedentia.
3 Criminoſus ob vnicum delictum ſi alias eſt vir
tute pꝛeditus omnino eſt diligendus.
4 Legatus ẽt de latere nil poteſt attentare ꝯ cano
nes vel generalem conſuetudinem.
Legatus non poteſt cauſam committere ſimpli
citer ⁊ de plano ⁊c.
5 Pena dʒ eſſe commenſurabilis delicto.
Delinquens efficit ſapiens in pena.
6 Pena an ⁊ qñ poſſit remitti a iudice ſiue pꝛinci
pe. tam que venit applicanda ſiſco q̃ parti.
Pꝛinceps ſemer pꝛeſumit motus ex iuſta cã.
Paupertas excuſat quem a pene ſolutione.
Pena ſtatutaria poteſt per iudicem minui ⁊ mo
derari.

1 **Jſi ſpecialis.** ¶ † Le
gatus ẽt
d̃ latere ex gñali legatiõe nõ p̃t trãſfer
re ep̃os vel vnã eccleſiã cathedralẽ al
teri ſubijcere ⁊ alteri concedere ius pꝛimatie vel
duos ep̃at⁹ vnire vl̃ vnũ diuidere. excõicatos tñ
ꝓpter manuũ iniectionẽ in clericos abſoluere p̃t.
h. d. iſta decr. cũ ſeq. no. ¶ Caſus lr̃alis. Quidam
cardinalis apoſtolice ſedis legat⁹ autoꝛitate pꝛo
pꝛia tranſtulit troianum ep̃m ad panoꝛmitanam
eccleſiam contra canonica inſtituta. d. pa. hoc in
telligens ſcribit eidem dicens ꝙ niſi eſſet ſpecia
lis dilectio quã hʒ ad perſonã illius pena decen
te cognoſceret quantũ ipſe deliquit ꝯ conſtitutio
nes canonicas ⁊ conſtitutionẽ generalẽ in trãſla
2 tione troiani ep̃i. Her. ¶ † No. j. no. tex. in pꝛin. ꝙ
ex ſpeciali dilectione quam pꝛinceps hʒ ad perſo
nam poteſt ſine licita cã indulgere penam condi
gnam ex delicto. ⁊ intelligo tex. in affectione cau
ſata ex virtute hoĩs. nam ex affectione carnali nõ
debet pꝛinceps moueri: qꝛ ſcriptũ ẽ. ita iudicabis
magnũ ſicut paruũ, nec erit apud te acceptio per
ſonarũ. vt in. c. nouit. de iu. ꝓpter eñ merita pꝛece
dentia põt diminui pena delicti. iuxta illud no. di
ctum pſalmiſte. Si ceciderit iuſtus nõ collidetur
qꝛ dñs ſupponit manum ſuam. hinc d̃r ꝙ minus
venit puniendus regulariter religioſus vel cleri
cus delinquẽs q̃ laicus: quia alleuiatur pena ꝓ
pter merita pꝛecedentia. de quo dic vt latius ha
betur per Jo. An. poſt beatum Tho. in. c. accuſa
3 tus. de be. lib. vj. ¶ † Not. ibi, habuimus, ⁊ habe

a ¶ Jn exẽptos. add̃ Rom. conſi. cccxcviij.

b ¶ Facit ad multa. adde Ro. cõſi. cxvj.

Sebaſti. Sapia

c ¶ Jllũ tex. Vide ꝙ dixit p illũ tex. bal. i. l. qd ergo. §. pena grauioꝛ. ff. d̃ his qui no. inſa. ⁊ multa q̃ d̃cidunt p illũ tex. cumulat. d. Jaſ. i. l. ñ ſolum. §. moꝛte. co. xxi. ff. d̃ ope. no. nũ. ⁊ Fel. i. c. ij. co. xxvj. v. fallit. xij. d̃ ꝯſt. ⁊ Ja. i. l. j. C. d̃ pꝛec. ipe. offe. ⁊ in. l. oẽs populi. co. iij. ff. d̃ iu. ⁊ iu. An. ſicu. h̃ ri rep. rub. C. q admit. col. xxxij.

d ¶ Quod nõ. adde Ancb. cõſi. ſepius alleg. cxxxi.

a ¶ Cõtra canões. Adde Ro.conſi. cccxxv.⁊.xxxvj. ab.conſil.xxv. Zacharias.
b ¶ Oꝛdine iuris. vide pleniſſime p Fel.in.c.j.verſi.legatus.ſ.de reſcr. ⁊ in.c.nonnulli.in pꝛin.ver.quartadecima cõcluſio. ibidẽ gl.in.c.ſi.in ver.figura.et ibi Phi.fran.de be.libꝛ.vj.alleg.poſt Jmol.in.l.nemo.colũ.j.ff.de lega.j. Ang.are.in.§.tripli.col.j.inſtit.de act.⁊ vitalẽ in ſuo tra.clauſu.inclauſula.ſimpľr.Mari.ſoꝛi.conſi.xcvj.col.ij.volu.j.⁊ dixi aliqd in apoſt.ad iſtum in.c.officij.in ver.ſimpľr.ſ.de ele.⁊ in.c.ſuper eo.nu.4.ver.app.ij.de of.⁊ po.iud.del.
Sebaſti.Sapia.
c ¶ Qđ princeps. vid que late cõperit Fel.⁊ alij in.c.que in eccleſiarũ.ſ.de conſt.vbi tãgũt an ſi pꝛĩceps aliquid facit contra ius pſumeť in eo iuſta cã.
d ¶ Juſta cã,adde Ro.cõſil.ccclxix.
e ¶ Jn banno.adde quod p hoc voluit Ao.ɔſil.l.
f ¶ Subeſt cã.Adde Ro.conſi.ccccxxxix.⁊ ſing.ſuis.fo.xxiiij.vbi qua pena puniatur ſi non ſubeſt cã.
Anto.Franciſc.
¶ Circa ꝟ de augmẽto pene vľ minoratione vľ mutatione ⁊ an ⁊ qñ poſſit per iudicẽ alterari etiã ſi ſit a ſtatuto oꝛdinata.vide Bal.in.l.j.C.ſi aduer.deli.vltra ea q̃ ponũt doctoꝛes.i.§.pẽa grauioꝛ.hic alle.⁊ vide per Jo.de imo.in.l.ij.ff.đ publi.iud.⁊ vide oĩno Alexand.in.l.hos accuſare.ff.đ accu.Et adde ꝙ pena aucta ex q̃litatibus delicti vľ perſone nũq̃ pôt excedere quadruplũ.vt per Bal.no.in.l.j.C.de ſententent.que p eo qđ ĩter.pſe.Et adde

mus.qꝛ pꝛopter vnicũ delictũ nõ debet qs deſiſtere quominus diligat virtuoſum.licet eñ ille legatus multũ deliquiſſet tñ papa dicit ſe habuiſſe ⁊ habere multã dilectionem ad perſonã ſuã:qđ eſt ſatis not.⁊ intelligo qñ delinquẽs paratus eſt ſe coꝛrigere.pꝛo hoc.c.ſepties in die.de pen.diſt.iij.
4 ¶ † No.iij.ibi,ſpꝛetis canonicis tex.op.ꝙ legatꝰ etiã de latere nõ pôt regulariter aliquid attentare contra canones a neq̃ contra generalẽ conſuetudinẽ.⁊ facit iſte tex.pꝛo glo.ſing.in.c.ſi.de here.lib.vj.que dicit legatũ non poſſe committere cauſam cognoſcendã ſimpliciter ⁊ de plano ⁊c.qꝛ non pôt remittere oꝛdinem iuris b dicit etiã ꝙ nec pꝛiuilegiũ alteri ɔceſſum poteſt minuere.vt dicit gl.not.in.c.pꝛo illoꝛum.j.de pꝛeb.in verſi.autoꝛitate
5 ꝓpꝛia.⁊ vide qđ ibi dixi. ¶ † Not.ibi,pena docente cognoſceres.ꝙ ex quãtitate pene cognoſcitur quantitas delicti.quia pena dʒ eſſe cõmenſurabilis delicto.xl.di.diſciplina.Jtem ꝙ in pena delinquens efficitur ſapiens:vnde alibi dicit tex.nõ ꝙ nihil infelicius felicitate peccãtium qua penalis nutriť impunitas ⁊ mala volũtas velut interioꝛ hoſtis roboꝛatur.xxiij.q.j.paratus.in ſi.vbi vide.
6 ¶ † Jn glo.ibi rõne amicitie.no.gloſſ.ſingulariter,⁊ intellige eã vt dixi de amicitia honeſta que cauſať ex virtutibꝰ dũtaxat.⁊ dicit Hoſti.hoc intelligendum in pena que venit applicanda burſe iudicis,vel qñ venit imponẽda ex arbitrio ſuo et eã poteſt remittere ſine graui pꝛeiudicio alterꝰ.
Jnnoc.etiam inſtat ⁊ finaliter concludit ꝙ circa penã imponendã pôt iudex vti arbitrio ſuo in ľre miſſione:ſʒ circa iam impoſitã nõ.ij.q.iij.c.ſi quẽ.§.notãdũ.d.An.hic diſtinguit ꝙ aut queriť nunquid princeps poſſit.⁊ dicẽdũ eſt ꝙ ſi itereſt ſolꝰ fiſci pôt remittere penã etiam ſine cauſa.Si vero vertitur intereſſe alterius tũc cũ cauſa poteſt ſine cauſa nõ,ſed in hoc dico ꝙ pꝛinceps c remittẽdo penã pſumiť ſemp moueri ex iuſta cauſa d vnde ſolus motus pꝛincipis habetur pꝛo iuſta cauſa,vt no.Cy.⁊ Bal.in.l.reſcripta.C.de pc.impe.off.dixi in.c.q̃ in eccleſiarũ.de conſt.ſi vero queriť de inferioꝛe ⁊ dicit,aut non ſubeſt iuſta cã ⁊ non pt.ſi vero ſubeſt iuſta cauſa ⁊ pôt anteq̃ tñ ferat ſñiam.all.tñ not.in.c.cognoſcẽtes.de ɔſti.ſʒ dʒ allegare no.in.c.j.qꝛ ibi ponit Jnno.hãc materiã.Sed ego diſtinguo latiꝰ ꝙ aut queritur nũqd pôt remittere mulctã aut penã impoſitã per diffinitiuã.Pꝛimo caſu dico ꝙ ex cã pt iudex remittere mulctam ẽt impoſitam ⁊ paupertas cõdemnati eſt iuſta cã p remiſſione fienda.tex.eſt multum no.in.l.illicitas.in ſi.ff.de offi.pſi.⁊ idẽ dicendum in bãno e.vt ibi no.Bar.vt poſſit remitti ex poſtfacto ex iuſta cã puta ꝓpter paupertatem.⁊ eſt ille text.multũ no.in alio ꝙ ꝓpter inopiam ſoluẽdi mulctã nõ ſit commutatio pene in coꝛpus ſed pꝛocedit commutatio pene in penã que apponitur diffinitiue pꝛopter delictũ.vt in.l.j.⁊ quod ibi no.ff.de pe.⁊ ſic intellige ꝙ leg.⁊ not.xiiij.q.vj.ſi res.⁊ in.c.odoardꝰ.de ſo.quod bene no.Aut queritur de pena ⁊ tunc aut imponitur ipſo iure aut venit imponenda arbitrio iudicis.pꝛimo caſu niſi iudex remittat cum cauſe cognitione nihil agit:vnde non poteſt iudex remittere infamiam condemnato de furto:vt in.l.nõ poteſt.ff.de fur.⁊ quod le.⁊ no.in.l.quid ergo.§.pena grauioꝛ.ff.de his qui not.infa.⁊ ſic ſi in iſtis que ipſo iure imponuntur iudex facit remiſſionem ſine cauſe cognitione pena ſuppletur a lege:vt ibi no.Bar.in.l.j.ff.ad turp.Secundo caſu cum pena venit imponenda per iudicẽ a pꝛincipio pôt pena moderari etiam ſi ſit pena ſtatutaria vt leg.⁊ no.in.d.§.pena grauioꝛ.⁊ tenet remiſſio etiam ſi non ſubeſt cauſa f legitima licet iudex malefaciat.vnde poteſt de hoc puniri facit litem ſuam,ſecus ſi ſubeſt cauſa.vt not.Bartol.in.d.l.j.poſt ſententiam vero nõ poteſt remittere penam nec diminuere quod pꝛocedit etiam ſi ſimpliciter condẽnauit de delicto ⁊ nihil dixit de pena:quia immediate venit apponẽda pena iuris.vt eſt tex.no.in.d.l.j.ad turp.⁊ in.§.notandum.ij.queſtione iij.pꝛealleg.⁊ intelligo ꝙ non poſſit ex poſtfacto quando eſt talis iudex qui nõ poteſt diſpenſare in illo delicto.⁊ ſic intellige.c.licet.de penis.ſecus ſi diſpenſare poſſet vt pꝛobatur in.c.at ſi clerici.§.de adult.de iu.⁊ ibi dico illum textum intelligendum vt poſſit epiſcopus diſpenſare etiam poſtq̃ condemnauit de adulterio.⁊ vide ibi latius per met actum.
Abbas.

1 Legitimare ſpurios,reſtituere fame,creare tabelliones,licet ſint de reſeruatis imperatoꝛi tñ quilibet ſuperioꝛ non cognoſcens ſuperioꝛem poteſt iſta attentare.
2 Reſeruata pꝛincipi non acquiruntur per inferiorem niſi per pꝛiuilegium vel conſuetudinem đ cuius initio non ſit memoꝛia in contrarium.
Pꝛeſcriptio contra poſtremam poteſtatem pape nunq̃ currit,ſecus ɔ̃ ea que competunt ſibi in ſignum ſpecialis pꝛiuilegij.
3 Clauſula ſolita apponi habetur pꝛo appoſita,et ſic ſpeciale mandatum non requiritur in his que de iui natura includuntur in generali,licet alias requirerent ſpeciale.
4 Conſuetudo non inducitur in his que ſunt mere facultatis.
Si quis iuerit ad molendinũ alterius etiam per mille annos non per hoc eſt inducta conſuetudo vt ire teneatur.
5 Conceſſio vel pꝛeſcriptio vnius ex ꝓhibitis non extenditur ad alia pꝛohibita,licet ſint eiuſdem nature.
Conſuetudo oneroſa ⁊ ɔ̃ iu s non extendiť etiam ad ea que ſunt eiuſdem nature.
6 Queſtio fidei non deciſa per eccleſiam eſt decidẽda per papam.
7 Concilium pꝛouinciale poteſt congregari p legatum ⁊ per archiepiſcopum.
8 Clauſula appellatione remota:vel ſimpliciter et de plano non poteſt poni per legatum etiam de latere.
Caſus reſeruati pape:vide remiſſiue.
9 Gradus conſanguinitatis ⁊ affinitatis pꝛohibitus ab eccleſia non poteſt diſpenſari niſi per ſolũ papam.
10 Legatus de latere hʒ poteſtatem in exemptos,⁊ non alius niſi ſibi ſpecialr papa concedat.
Legatus de latere an poſſit alienare illa q̃ ſunt de tempoꝛali dominio eccleſie.
Cardinali aſſerenti ſe legatum an credať.

Quod trãſlationẽ.

Summatũ fuit.ſ.in.c.pced. ¶ Caſus literalis.Cardinalis de quo đr in.c. pcedenti legatus in regno ſicilie autoꝛitate ꝓpꝛia ſubiecit panoꝛmitanam eccleſiam meſſanenſi conceſſo ſibi pꝛiuilegio pꝛimatie credens hoc ſibi licere ex officio ſue legationis,ex eo quod ex eodẽ officio poteſt abſoluere illos qui violẽtas manꝰ mittunt in clericos,ꝙ ſpeciali cõceſſione ſepe indulgebatur legatis.pa.hec audiẽs ſcribit eidem legato dicens ꝙ licet generalis legatio in regno ſicilie ſit ei commiſſa,tñ ad ea non debuit minus extẽdere que in ſignum ſingularis pꝛiuilegij ſoli ſunt romano pon.reſeruata.licet eñ ex officio legationis legati poſſunt abſoluere illos q violentas manus mittunt in clericos non dʒ pꝛopterea exiſtimare ꝙ poſſit panoꝛmitanam eccleſiã ſubijcere meſſanenſi:vel ꝙ ex eadẽ poſſit duos epatus vnire vel vnum diuidere ſine ſpeciali lnĩa.Berñ.
1 ¶ † No.ꝙ quedã ſunt reſeruata pape g in ſignũ
g pꝛiuilegij ſingularis q̃ nulli attentare licet.eodẽ modo quedã reſeruanť imperatoꝛi que alijs inferioꝛibus etiã regibus ⁊ pꝛincipibꝰ deneganť,vt
h reſtituere fame h.l.j.§.de qua.ff.de poſtu.vel legitimare ſpurios vt in auť.quib.mo.na.eff.ſui.§.illud.⁊ in.c.per venerabilẽ.qui filij ſint legit.creare
i tabelliones i ⁊ ſimilia vt no.in.c.cũ.p.tabel.de fide inſtr.pꝛinceps tñ non recognoſcẽtes imperium iſta pñt attentare,iuxta not.in.c.cũ.p.⁊ in.c.cũ te.
2 de re iu.⁊ in.l.hoſtes.ff.de ca.⁊ poſtl.re. ¶ † Scđo no.duos modos acqrendi iſta reſeruata pꝛincipi.pꝛimo per pꝛiuilegiũ ipſius pꝛincipis.ſcđo per conſuetudinem

etiam ꝙ pena oꝛdinaria nõ pôt p iudicẽ alterari,ſʒ extraoꝛdĩaria ſic,vt p Bal.i.l.ij.C.de vſu.rei iudica.⁊ per eũdem bal.in.l.i eũ.C.de fur.⁊ latius per eũ in auť.ſʒ nouo iure.⁊ in.l.quicũq̃.C.de ſer.fug.⁊ p eũdem in.l.obſeruare.in.§.pficiſci.ff.de off.pꝛocon.⁊ lega.⁊ quot modis poſſit alterare ⁊ q̃ tempoꝛe vide ẽt per Bal.in.l.⁊ ſi ſeuerioꝛ.i.iiij.col.in ver.iiij.oppo.⁊ in vlt.co.in ver.quinto q̃ro.C.de iſa.Et adđ ꝙ qñ pena ẽ ſemel impoſita non poteſt per iudicẽ augeri vľ minui vel remitti niſi de licentia fiſci vel pꝛincipis.vt i.l.acta.i.§.j.⁊ ibi p Bar.ff.đ re iudi.⁊ per bal.in auth.interdicimus.C.de epiſc.⁊ cler.niſi foꝛſan rõne pauptatis.vt in.l.illicitas.in.§.ſi.⁊ ibi ẽt p Bart.ff.de offi.pſid.
Sebaſti.Sapia.
g ¶ Reſeruata pape.ꝙ legatus nõ poſſit attẽtare reſeruata pape.viđ abb.⁊ Fel.latius in.c.mãdata.i gl.iij.colum.ſi.j.de pſump.
h ¶ Reſtituere fame.Adde ro.ɔſi.ccccxviij.
i ¶ Creare tabelliões.Adđ ꝙ hoc nõ eſt de reſeruatis pꝛincipi.quia qlibet oꝛdinariꝰ poteſt tabelliões creare.⁊ eſt vile officiũ vt ɔcludit Ol.conſil.lxxviij.
Antoniꝰ Frãciſ.
¶ Circa ꝟ a quo creetur notariꝰ.Viđ per Spe.in ti.de ꝓcurat.in.§.iij.poſt pꝛin.et in ti.de inſtr.edi.in §.viij.vbi ponit foꝛmã creãdi notarios.⁊ vide per Alex.in.l.nec ei.in.§.j.ff.de adop.⁊ viđ Bal.in ru.C.de fide inſtru.in.j.colum.vbi dixit cõtrariũ eius quod hic dicitur quod iudex etiã oꝛdinariꝰ nõ fa

cit notarios eos qui non ſunt licet poſſit deputare ad aliquod officiũ aliquas pſonas ſi non ſunt alij ex publico deputati. ⁊ putarem ꝙ opiniones poſſent hoc modo concordari vt ſolus princeps puta Imperator q eſt dñs totius orbis. vt in. l. deprecatio. ff. ad leg. Rho. de iac. ⁊ papa vt in. c. cuncta per mũdũ. ix. q. iij. poſſunt creare notarios qui in toto orbe poſſunt notariatꝰ officiũ exercere vt p inn. i. c. cũ. p. tabellio. de fi. inſt. ⁊ p ſpe. i ti. de fi. inſtr. in. §. reſtat. ver. ſed qs pōt. ⁊ eod. modo habẽtes poteſtatẽ ab eis: vt in. l. j. C. de emãc. li. ⁊ in c. accedens. de cõceſſ. pbẽ. ⁊ hr per bar. i. l. j. ff. de offi. pcõ. ⁊ le. ⁊ p bal. i l. j. in vl. q. C. de teſta. ⁊ hr p Inno. ⁊ Hoſti. in. c. g. ppetuꝰ. de fi. inſtr. ⁊ per Alex. in. l. j. i §. fin. ff. de verbo. obl. pñt tñ creari notarij a ciuitate vel a populo vl'a principe ẽt iferiore vl'a rege ⁊ alijs dñis ſꝫ tal'r creati nõ pñt vbiqꝫ ꝯficere inſtr'a: ſicut creati a papa ipe ratore ⁊ habẽtibꝰ ab eis poteſtateꝫ ſed ſolũ pñt cõficere inſtr'a ⁊ acta in terris ⁊ locis eorũ qui creauerũt eos notarios: vti l. ij. ff. de offi. pcõ. ⁊ leg. ⁊ in. c. romana. in. §. ꝯhentes. de fo. comp. li. vj. ⁊ plꝰ dixit bar. in l. j. de off. procon. ꝙ inſtrumenta p eum confecta in territorio eiꝰ q eũ creauit notariuꝫ valẽt vbiqꝫ locorũ ẽt ſi ſint ꝯfecta iter forenſes. de q etiã p Bal. i. l. repetita. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ do. Ant. i. c. cũ. p. tabellio. pre alle. ⁊ habet per Bar. in. l. cũctos pplos. C. de ſum. tri. ⁊ per eundem in. l. barbarius. in ix. co. ff. de offi. pt.

a conſuetudinemª: ⁊ reqritur conſuetudo tãti tem
b poris de cuius initio non ſit memoriaᵇ. vt eſt tex.
no. in. c. ſuper quibuſdam. de verb. ſign. ⁊ in. l. ſi pu
blicanus. §. in omnibus. ff. de pub. ſecus dic in pre
ſcriptione contra ſupremã poteſtatem pape. nã
c illam poteſtatem vcꝫ vt ſibi non ſubijciatᶜ nemo
pſcribere pōt, ſecus aũt in his que cõpetunt pape
in ſignũ ſpecialis priuilegij. Item ſecus in iuriſdi
ctione quam habet in puincijs ſeu in ciuitatibus
nam in iſtis hñ currit pſcriptio cõtra papam. ad
hoc. c. ſi diligenti. ⁊ c. ad audientiam. de preſcr. no.
voluit Innoc. in. c. bone. el. ij. de poſtu. preal. tene
menti hoc dictum. Diuerſitatis ratio poteſt eſſe
qꝛ primo caſu eſſet preſcribere ↄ deum ſi qs non
vellet recognoſcere ſuum vicarium in ſuperiorẽ:
nec debẽt eſſe in eccleſia dei multi paſtores: quia
vnum debet eſſe ouile ⁊ vnus paſtor, vt in euãgelio. ⁊ vide ho. gl. in cle. ad noſtrũ. de here. ⁊ in. c. ad
monet. d renũ. nec debet qs eſſe acephalus. i. ſine
capite. xciij. di. nulla rõne. An autem ↄ ſupmam
poteſtatem Imperatoris quis poſſit pſcribere.
3 dic vt dixi in. c. per venerabilem. pal. ☙† Not. in
ver. ⁊ ſi quedam. ꝙ ſi aliqua reſeruata diu ſpeciali
ter ꝯceduntur videntur illa trãſire ſine ſpãli ꝯceſſione
quaſi ex diuturna conceſſione videtur princeps illa
velle cõicare inferioribus ⁊ ſic liceat ſine ꝯceſſiõe
d ſpãli. ⁊ ẽ in hoc iſte tex. multũ ſing.ᵈ ⁊ pōt optime
adduci pro concordantia. l. fin. C. de fideiuſ. vbi dr
ꝙ ſi aliqua cõſueuerũt diu exprimi inter ꝯhentes
ſi poſtmodum in aliquo contractu ſpecialiter nõ
e exprimuntur habentur pro expreſſisᵉ ꝙ eſt valde notandum. ad idem facit. l. ꝙ ſi noluit. §. qꝛ aſſidua. ff.
de edi. edi. ⁊ qđ no. Bar. in. l. nemo eſt qui neſciat.
ff. de duo. re. facit. c. ex literis. de conſt. ⁊ c. cauſam.
de reſcri. ſic eñ arguit hic papa. dicit eñ ꝙ legatis vr licere poteſtas abſoluendi excõicatos p in
iectione manuũ in clericos: qꝛ hec ptãs pluries ⁊
4 diu fuit conceſſa legatis. ☙† Contra iſtũ tex. ⁊ p
f dicta multũ pōt inſtariᶠ. nã ex his que ſunt mere
facultatis ⁊ que gratuite conceduntur non inducitur
conſuetudo: vnde notanter dicit Inno. in. c. cum
eccleſia ſutrina. de cau. poſ. ⁊ pp. quod ſi millies a
liquis hoſpitaretur amicum ſuum ⁊ inuitaret ip
ſum ad prandium non per hoc eſt introducta cõ
g ſuetudo vt teneatur eum in futurum hoſpitariᵍ, cũ
fuerit profectus ad illam ciuitatem: ad idem qđ
no. Cy. in. l. ij. C. q ſit long. conſue. ⁊ Jo. And. in. c.
Joannes. de cle. coniu. nã ſi aliquis per mille an
nos iuiſſet ad molendinum alicuius cã molendi
non per hoc inducitur conſuetudo vt ire teneatur. ⁊ ſi
ruſticus per multum tps dedit mihi omni anno
vnũ par caponũ non p hoc obligatur: vt i futurũ te
b neatur tradereᵇ vt no. Bar. in. l. cũ de in rẽ ver. ff.
de vſu. dixi in. c. puenit. de cẽſi. ergo ad ppoſitum
lꝫ papa pluries ⁊ pluries conceſſerit legatis ſpãliter exercẽdi aliqua ſibi reſeruata nõ p hoc dici
dꝫ ꝯſuetudo inducta vt ſine ſpãli ꝯceſſiõe poſſint
legati illa attẽtare, ⁊ ſunt iſta pfecto multũ vrgẽ
tia ↄ iſtũ tex. nec doc. põderarũt. vñ potius credo
hanc ptãtẽ tranſiuiſſe in legatos ex approbatione romane eccle. vt ſentit Inno. ꝙ ex illa ſpãli cõceſſione pluries iterata, ſi tamẽ fieret cõceſſio per
tm tps de cuius initio memoria non hr, tũc forte
poſſet pcedere. no. in prin. collectũ ar. eorũ q not.
Jo. An. in. d. c. puenit. ⁊ bar. in. d. l. cũ de i rẽ verſo.
5 ☙† Ultimo not. ex iſto tex. ꝙ ꝯceſſo ſeu pſcripto
vno ex prohibitis ſeu reſeruatis nõ ſit extẽſio ad
alia phibita ⁊ reſeruata lꝫ ſint eiuſdẽ nature. ⁊ ſic
ꝯſuetudo in vno nõ dꝫ extẽdi ad alia lꝫ ſint eiuſdẽ
nature ex quo conſuetudo eſt oneroſa ⁊ ↄ ius ⁊ in
hoc tene mẽti iſtũ tex. ⁊ vide Inn. in. c. fi. de off. ar
i chi. bar. in. l. j.ⁱ ff. de iti. actuqꝫ pri. ⁊ Inn. in. c. dilectus. de ca. mo. ☙ In glo. hec gl. pt diuidi in qua
tuor ptes. in prima pte ponit multos caſus reſer
6 uatos ſoli pape ⁊ i fi. gl. addit aliũ caſum. ☙† Et
no. j. glo. in eo ꝙ dicit ꝙ qđ fidei ẽ reſeruata pape.
intelligo gl. qñ oriretur aliqua qđ ñ deciſa p eccl'iam
al's aũt pñt ẽt epi ⁊ capl'a ſede vac. pcedere ↄ hereticos; ⁊ declarare eos errare in fide ⁊ ipſos legi
time punire. vt in. c. ad abolẽdã. de he. ſed ſi qđ fi
k dei orit de nouo vt dixi tũc pcedit gl.ᵏ vt ad iudi
ciũ pape referatur. Et no. qꝛ ſolũ facit mentionẽ de
papa ex q ñ neceſſario tenetur papa reqrere ꝯciliũ
gñale in cã fidei. lꝫ gl. nõ bene itellecta vr aliđ ſen
tire in. c. anaſtaſiꝰ. xix. di. ⁊ dic de hoc latiꝰ vt dixi
in. c. maiores. de bap. ſcđo in eo ꝙ gl. dt ꝙ congre
7 gatio ꝯcilij gñalis eſt. reſeruata pape. ☙† Quid
aũt in ꝯgregatione conſilij puincialis nũqd legatus poſſit congregare ꝯciliũ puinciale. Jo. dixit
ꝙ nõ in. §. porro. iij. di. in gl. ſꝫ doc. hic ↄriũ tenent
cõiter. nã ſi lꝫ archiepo ꝯgregate tale ꝯciliũ, vt in
c. ſicut. de accu. ergo fortiꝰ legato q eſt maior in il
la puincia ſibi decreta. tertio pondera gl. in eo ꝙ
dicit ꝙ in maioribꝰ criminibꝰ ſolꝰ papa diſpẽſat
⁊ vr ꝙ queadmodũ eps regul'r nõ diſpẽſat in criminibꝰ grauioribus adulterio: ita nec legatus ẽt
de latere. quarto põdera gl. in eo ꝙ dt ꝙ ad papã
ſolũ omiſſis medijs appellatur. ⁊ ſic vr velle ꝙ ad le
gatum non poſſit appellari omiſſis medijs cuius
ↄrium no. in. c. j. s. e. Et dt hic Jo. an. ſe non credere ꝙ gl. p hec verba gñalia voluit excludere lega
tum ex quo ↄriũ notauerit. in. d. c. j. ſꝫ viđ ꝙ latius
dixi i. d. c. j. Quinto no. gl. i eo ꝙ dicit ꝙ maiora ⁊
grauiora non trãſeũt in legatum lꝫ nõ reperiantur
ſpecifice reſeruata pape. Ꝥ idẽ vr velle Spe. in tit.
eo. §. nũc oſtendendũ. v. legatꝰ. dic tñ ꝙ gñal'r iſte
maiores cãe deciduntur p ſedẽ aplicã. vt pbatur. in. c.
8 maiores. in prin. de bap. ☙† Not. etiã. c. poſitũ. in
fi. glo. ex quo collige ꝙ legatus non pōt ꝯmittere
cãm appellatione remota nec etiã vt pcedatur ſim
l pliciter ⁊ de planoˡ ⁊c. vt no. gi. in. c. fi. de he. li. vj. ⁊ k
enumerat hec gl. fere. xviij. caſus reſeruatos pape. Sed ſpe. enumerat. lxxxix. tu vide plene p eũ
in ſpe. eo. ti. §. nunc oſtendẽdum. multos eñ enu
9 merat Hoſt. in ſum. huiꝰ ti. ⁊ dic vt ibi. ☙† Uin.
addit hic aliũ caſum: nã diſpẽſare circa matrimo
niũ ſolꝰ papa pt ad hoc. c. cũ dilectio. ⁊ c. non dꝫ. d
ꝯſang. ⁊ aff. ⁊ c. fi. de tranſa. Ex quo no. ꝙ in gradi
bꝰ affinitatis ⁊ ꝯſanguinitatis interdictis ab eccleſia legatus ẽt de latere diſpẽſare non pōt. An
aũt poſſit legatꝰ edere canonẽ late ſñie. i. facere ꝯ
ſtitutionẽ qua excõicet ipo facto ↄueniẽtes doct.
hic ꝙ ſic qꝛ iferiores hoc pñt facere: vt in. c. a no
bis. de ſen. excõ. ⁊ in. c. vt aiarum. de cõſt. li. vj. nam
legatꝰ pōt facere ſtatuta. vt i. c. fi. j. eo. vbi de hoc.
Itẽ pōt dare lr'as idulgẽtiarũ ac etiã diſpenſare
ſicut plati iferiores pñt. j. de pe. ⁊ re. noſtro. ⁊. i. d.
c. fi. de tranſa. ⁊ vt dixi. s. c. j. legatus concurrit cũ
quolꝫ plato ſue puincie in exercẽda iuriſdictiõe ⁊
hꝫ ordinariã. vt in. c. ij. j. e. li. vj. Et hoc ifert Inn.
ꝙ oẽs cauſe ſue puincie tã ciuiles ꝗ criminales
poſſunt ad eũ referri. ⁊ ſic vult Inn. ꝙ poſſit adiri per viã querele p oẽs de puincia ſua tã in crimi
10 nali ꝗ in ciuili. vt no. fuit. s. i. c. j. ☙† Ultimo not.
in eo ꝙ gl. dicit legatũ habere ptãtẽ in exẽptos.
dic hoc verũ in legato de latere, ſecꝰ i alijs niſi papa hoc eis ſpãliter ꝯcedat, vt in. c. j. de ver. ſi. li. vj.
⁊ in. c. ſi abbatẽ. de ele. e. li. ⁊ vide p poteſtate iſtorũ l

a ☙ Cõſuetudinẽ. Adde Pe. d Ancha. conſi. cxlj.

❧ Sebaſti. Sapia.

b ☙ Non ſit memoria. Quo reſeruata principi in ſignũ priuilegij ſingularis poſſint preſcribi p tantum tempus cuius initij memoria non exiſtit: tenet Abb. in. c. cum contingat. colum. iiij. ⁊ v. j. de fo. compet. Aret. conſi. iij. incip. Ui ſothemate. colum. iij. Et. d. Franc. Curtius in conſi. xxiiij. incip. ſup eo quod a me requiritur. co. ij. ⁊ Jaſ. in. l. imperium. co. xj. ver. ſed alia. ff. de iur. omn. iud.

c ☙ Non ſubijciatur. Adde vt per Ol. conſi. clxxij. ⁊. ccliiij.

d ☙ Multum ſing. vide que dixi in. c. cum M. de conſt. And. Bar. Zacharias.

e ☙ Habentur p expreſſis. vide hoc p Fe. in. c. cũ M. ferrarienſis. co. ij. ver. nota quarto. ⁊ ibi Ab. in prin. ⁊ ꝙ ibi poſui in apoſ. ad ipſum. in fi. de conſt.

f ☙ Poteſt inſtari. Põdera hñqꝛ iſta contraria nõ obſtãt: qꝛ loquuntur eo caſu quo induceretur obligatio. idem tempus nõ eſt introductoriũ obligatiõis, ſed in caſu huiuſca. nulla inducitur obligatio. ergo ⁊c. And. Barba.

g ☙ Hoſpitari. Ad de Roma. conſi. cccc xvj.

❧ Sebaſti. Sapia.

b ☙ Tradere. Viđ per Mod. late in l. ſi certis annis. C. de pact.

i ☙ Bar. i. l. j. Vide eundem in. l. ſi publicanus. ff. de publi. doct. in. c. j. de rel. do. ⁊ in. c. dilectus. de cap. mo. bal. i. l. ij. C. de ſer. vide Bar. in aut. q rem. C. de ſacr. ſanc. ecc. vbi dicit quod nõ extenditur ꝯſuetudo nec pſcrip. vide Pe. ⁊ Jo. de li. in. c. cũ ex officij. de pſcr. do. Ab. in. c. cum olim. ⁊ c. auditis. de preſcri. remiſi ad Bar. in. d. authẽ. q rem. And. Barba.

k ☙ Procedit gl. põdera, quia illa gloſ. dicit verũ p text. in. c. habeo. xvj. di. ⁊ ad. c. maiores. rñd. ꝙ dicit referatur. ⁊ ſic dꝫ referri ad papã intelligo vt i caput ⁊ in cõſiliũ vel in mẽbra. ⁊ ſi dicatur qđ ſi refertur ergo deciditur p. l. j. C. de rela. rñ. ꝙ Dy. intelligit ſcđm alia iura vt putat vt ꝯgreget cõciliũ, põdera ſi dici pōt ꝙ ſi caſus eſt arduꝰ cõgreget ꝯciliũ al's ſecus. ⁊ ita pñt reduci ad cõcor. opin. ⁊ ita dicas. ⁊ ita tenendum eſt. Andre. Barba.

❧ Sebaſti. Sapia.

l ☙ Et de plano. vide Abb. ⁊ Fel. in c. mandato. co. fi. de pſump. ⁊ Fe. in. c. olim. de accu. col. ij. ver. not. quod ex reſcripto. vbi dicit ꝙ habuit hunc caſum de facto ſed nunquam potuit obtinere ſm opin. Abb. hic qꝛ fuit ſibi reſponſum ꝙ ex moderno ſtylo lꝫ legatis committere cauſam ſimpl'r ⁊ de plano.

Zacharias.
a ¶ Se, fore legatũ. Addo iſtũ i.c. ꝙ ſuper his. verſi. ſꝫ nunc. ⁊ ibi feli. ca. ij. v. ſcda ↄclo. j. de fi. inſtru. ꝙ dic eẽ verum in generali ↄmiſſiõe. ſecus ĩ ſpãli vbi agit̃ de preiudicio tertij vt per eũ Fe. ibi ⁊ Jac. rebuf. in. l. vnica. nu. 2. ⁊ ibi in ꝑpoſt. Celſi. C. de ſupindi.
Anto. Franciſc.
b ¶ Unanimit. adde ꝙ illud non dr̃ factũ cõcorditer ꝙ ẽ factũ a maiori pte niſi eſſet factũ abſente minori pte: vt hr̃ ꝓbar. e Alag. i. l. ſuñ. i. §. hodie. ff. de pact. vbi ẽt vid̃ p Ale. q dicit idẽ eſſe de vnanimiter. de q̃ ẽt p ro. in. l. eadẽ. §. Cato. ff. de ver. obl. ⁊ vide text. in c. ad audiẽ. ꝙ metus cã. vbi vr̃ ꝓbari ꝙ illud non dr̃ factũ vnanimiter neqꝫ ab oĩbus ꝙ eſt factũ vno tm̃ ↄdicẽte, d̃ quo vt per alex. i. l. reſcriptũ. ff. d̃ pa. ⁊ plene per eũ in cõſil. cxxiiij. in. ñ. pte ↄ ſi. ⁊ vide. d. Abb. in. c. nõ põt. in. vj. co. d̃ re iu. vbi dicit illõ fieri ↄcorditer ꝙ ſit nemĩe diſcrepãte. p. c. in cauſis. de ele. pro quo vide gl. in. c. cupiẽtes. in. §. ad hec. de ele. lib. vj.
Anto. Franciſc.
c ¶ De fratre carnali. circa hoc an ap. fr̃is veniat fr̃ carnal's. dicas ꝙ i dubio venit frater carnalis ĩ primo gradu ↄiũct⁹ vt no. Bar. ĩ. c. lucius. in. §. q̃ſitum. de leg. iij. ⁊ hr̃ per Bal. i. l. j. C. d̃ ſucceſ. edi. ⁊ in. l. iubemus. i ñ. C. ad trebel. ⁊ per Alex. in. l. ſi dotali. ff. ſolu. ma. ⁊ per Pe. de Anc. in. c. canonũ ſtatuta. in ver. dicto d̃ filijs ⁊ nepotibus. de conſt. et hr̃ p Bal. in. c. j. d̃ bñfic. fra. in vſib. feu. ⁊ per Alexã. i ↄſi. xcvij. ij. parte. conſi. nõ autẽ venit frater ↄſobri-

legatorum multa notãda que dixi in. c. fi. de cõfir. vti. vel inut. ⁊ in. c. qd̃ ſuper his. de fide inſtru. per Bar. aliquid in. l. ꝓhibere. ver. plane. ff. qd̃ vi aut clam. vbi querit nunquid põt alienare ea q̃ ſunt d̃ temporali dñio eccleſie ro. Item ſcias q² lꝫ credatur cardinali aſſerenti ſe fore legatũ[a] vt in. c. nobiliſſimus. iuncta gl. xcvij. di. non tamen ſibi credit̃ ſi dicit papa ſibi conceſſiſſe iſta reſeruata ſed opꝫ ipm̃ probare. vt no. in. c. j. ſ. eo. li. vj. ꝙ bene no. ⁊ ſic habetis hoc. c. expeditum. ⁊ que poſſit legatus in illis reſeruatis. Abbas.

1 ☞ Unanimiter, iſta dictio importat ꝙ actus fiat nemine diſcrepante.
2 Monachus an debeat poſtulari an eligi.
Fratris appellatione venit frater iunctus vinculo ſanguinis non autem vinculo ciuili.
3 Remiſſio cauſe ad ſuperiorem priuat remittẽtẽ poteſtate ipſam vlterius cognoſcendi: niſi ipſam de voluntate partium reaſſumat.

Licet. Ex quo legat⁹ retulit cãm pape illi⁹ cauſe deſiniteſſe iudex. primo recitat factũ electionis ⁊ ꝓceſſuꝫ legati. ſcd̃o ſup ꝓceſſu, diffinit ibi, de conſilio. ¶ Caſus literalis. Uacãte tranẽſi eccl'ia canonici vnanimiter elegerũt in archiepm̃ S. fratrem caſſinenſis abbatis. Epiſcopus portuẽſis in partib⁹ illis legatus examinari fecit electionem ipſius. Et examinationẽ illã per nũtios ſuos ad ſe. apo. trãſmiſit. quo facto legat⁹ electionem eandem iterũ examinari precepit, ꝓpter qd̃ abbas predictus ↄqueſtus fuit domino pape, qd̃ poſtqꝫ electionem examinarat: ⁊ eam ad dñm papam direxerat malitioſe nimis electionẽ examinare preſumpſerat dñs pa. de conſilio fratrũ ſuorum examinationem ſecundam tanqꝫ a nõ ſuo iudice factam poſtqꝫ negotiũ ad papam direxerat denuntiauit irritã ⁊ inanem. Berñ. ¶ † No. ibi, vnanimiter[b]: idem importat ꝙ nemine diſcrepante. ⁊ idem ꝓbatur in. c. ⁊ ſi vnanimiter. ⁊ in. c. bone. el. ij. de poſtu. prel. hoc etiam ꝓbatur ex vocabuli etymologia. nam dr̃ vnanimiter quaſi vni⁹ animi. idẽ de v̈bo cõcorditer. vt no. gl. in cle. ne romani. de ele. ⁊ in. c. cupientes. e. ti. li. vj. ¶ † Not. ij. ibi, fratrẽ caſſinẽſis abbatis. ꝙ monach⁹ põt eligi in archiepm̃, nec ẽ op⁹ ꝙ poſtulet̃ ſaltẽ poſtulatiõe ſolẽni, ⁊ idẽ dic in quolibet p̃lato inferiore epõ. vñ abbas põt eligi nec dꝫ poſtulari. vt i. c. ſi abbatẽ. d̃ elec. lib. vj. ⁊ hoc notabile colligit̃ intelligendo ꝙ iſte. S. elect⁹ erat frater. i. monachus caſſiñ. Ab. põt etiã intelligi ſm̃ doct. ꝙ erat frater carnalis ipſi⁹ abbatis. ⁊ dicit Bal. ꝙ ſi relictũ fuerit fratri talis abbatis ĩtelligeret̃ in dubio de fratre carnali[c] ⁊ non de monacho ſuo, q² hoc hꝫ cõis vſus loquẽdi. Itẽ v̈ba ſunt ĩtelligenda in potiori ſignificato. in. §. ſꝫ quoties. inſt. de iure natu. Item vbi ↄcurrunt veritas ⁊ fictio, veritas preualet fictioni. l. filio. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ cauſa naturalis vincit accidentalem. l. q hꝫ. ff. de tu. ⁊ hec no. ¶ No. iij. ꝙ legatus poteſt inquirere de electione facta in epm̃. poſſet etiam de iure communi eã ventilare ſi non obſtaret reſeruatio pape. de quo dic vt leg. ⁊ no. in. c. ſi abbatem. preal. ¶ † Ultimo no. vnam cãm ex quo etiã ordinarius deſinit eſſe iudex. ſ. cũ cauſam aliquam remittit ad ſuperiorem. An autem poſſit illam cãm reaſſumere de conſenſu partiũ. dic quod ſic ſi cauſa non eſt preſentata principi. vt hic in glo. j. ſecus ſi preſentatio eſſet facta principi, vt hic ſm̃ doc. ⁊ bene ne illudatur ſuperiori. ar. in. c. bone. el. ij. de poſtu. prel.

1 ☞ Legatus de latere poteſt conferre beneficiũ patronatum inuito patrono eccleſiaſtico, ſecus ſi ſit laicus. 4. vel laicus ⁊ clericus. 5.
2 Legatus de latere concurrit in collatione beneficiorum cum quolibet ordinario prouincie.
3 Iuſpatronatus poteſt preſcribi per laicũ.
4 Iuſpatronatus quando competit laico non poteſt papa illud beneficium cõferre non facta mẽtione de tali patronatu laici.
6 Legatus de latere an poſſit conferre bñficia ſpectantia de iure ſpeciali ad alicuius collationem

1 Dilectus. ¶ † Legatus d̃ latere cõfert bñficiũ vacans lꝫ illud cõpetat ad pñtationẽ alicuius clerici. ⁊ eſt tex. no. Cõis diuiſio. ſcda ibi: cum igit. ¶ Caſus literalis. Epũs preneſtin⁹ ap̃lice ſedis legatus ↄceſſit eccleſiã ſancti trudonis. R. canonico meteñ. archidiaconus meteñ. moleſtabat ipſum ſup dicta eccleſia nec ꝑmittebat ipſum pacifica poſſeſſiõe gaudere dicẽs ꝙ eo inconſulto ad quẽ pñtatio illi⁹ eccl'ie ꝑtinebat legatus eccl'iam illã ei cõferre non potuit. dictus R. hoc ſignificauit do. pape. ſup h̃ reſcribit papa qbuſdam dicẽs ꝙ plus iuris hꝫ in conceſſione p̃latus qꝫ in pñtatione patronus nec p̃iudicat̃ p̃rono ſi qñ per legatũ ap̃lice ſedis eo incõſulto eccleſia concedat̃ vñ mãdat pa. quatenus dictũ archidiaconũ cõpellant ab impetitione dicti. R. ſuper
2 ipſa eccleſia. Ber. ¶ † No. j. ꝙ legat⁹ pape poteſt
d cõferre bñficia exiſtenti in prouincia[d] ſeu ciuitate ſibi decreta. hoc tñ itellige in legato de latere. Alij em̃ legati nõ poſſunt niſi ex ſpãli conceſſiõe vt in. c. j. de off. leg. lib. vj. ¶ In gl. j. in fi. hec gl. cũ ſequ. laborat in intellectu huius. c. qualr̃ debeant intelligi illa v̈ba ꝙ plus iuris hꝫ in collatione p̃lat⁹ qꝫ hꝫ in pñtatiõe p̃ron⁹. Et dic clari⁹ ꝙ text. iſte in hac cõparatiõe dꝫ intelligi duplr̃. primo reſpectu eiuſdem beneficij in quo vnus hꝫ pñtationem, p̃latus vero hꝫ inſtitutionẽ. ſcd̃o modo põt intelligi habito reſpectu ad diuerſa beneficia in quorũ vno q̃s eſt patronus in altero p̃latus hꝫ liberã collationẽ. Et credo ꝙ in quolibet itellectu põt ꝓcedere rõ iſtius tex. nam in hoc vltimo caſu non eſt dubiũ: q² p̃latus in collatione trãſfert pleniſſimũ ius nec põt amplius retrocedere. vt in. c. ſi tibi abſenti. de p̃b. li. vj. item collatio hꝫ vim electionis ⁊ confirmationis. ⁊ ſic includit ſe preſentationis effectum, ⁊ tũc talis eſt huius lr̃e ſenſus. ſi em̃ prelato habenti tã ius pingue in collatione p̃iudicare põt legatus ꝑueniendo eũ in collatione vt in. c. a ſede. de p̃bẽ. li. vj. fortius põt preiudicare patrono eccleſiaſtico, vñ ſine ipſius reqſitiõe poſſet bñficiũ p̃ronatũ cõferre. ¶ † Item ſm̃ primũ
3 intellectum dicẽdũ eſt ꝙ pinguius ius hꝫ p̃latus in inſtõne qꝫ hꝫ patronus in pñtatione. nam preſentatio non eſt ius ſpũale. hinc eſt ꝙ cadit in laicum ẽt ſi tanto tpe exercuiſſet ꝙ non eſſet memoria in ↄtrium vt no. Ioã. An. in. c. ij. de preb. lib. vj.
e item vt dicit hic Inno. p pñtationẽ[f] acquirit̃ ius
f ad bñficiũ p inſtitutionẽ vero quã facit poſtea p̃latus acqrit̃ ius in bñficio. d. c. fi. de concel. prebẽ. li. vj. Et no. bene hec verba Inn. ꝙ p pñtationem acquirit̃ ius ad bñficium. alibi tñ dicit ꝙ p p̃ſentationẽ laici nullũ ius ſpũale acqrit̃ nec ↄbit aliqd̃ vinculũ inter pñtatũ ⁊ eccleſiã, ſed ius ſpũale conſequitur pñtatus ex inſtõne prelati. ita no. ipſe in c. qd̃ ſicut. de elec. item p̃latus hꝫ pinguius ius q² ius ſuũ cõpetit de iure, ius patroni cõpetit d̃ gr̃a ⁊ tũc ſenſus lr̃e eſt talis. ſi legatus põt preiudicare prelato hñti inſtitutionẽ fortius p̃iudicaret patrono eccleſiaſtico habenti pñtationẽ, nã ſi vinco fortiorem te debeo vincere te. Et ex his habet̃ iudicio meo clare intellect⁹ huius. c. ⁊ in ſubſtantia quod ſenſerit dixit. ¶ † Et ſerio e dixi de p̃rono
4 eccleſiaſtico q̃ſi ſi p̃ronus eſt laic⁹ vel laicus hñs preſentationẽ rõne p̃rimonij non põt legatus cõ
g ferre[g] bñficiũ ſine illius conſenſu. vt in. c. cũ dilectus. ⁊ qd̃ ibi no. de iure p. qnimo nõ valet ꝓuiſio facta p papã de tali beneficio niſi faciat mẽtionẽ de p̃ronatu laicorũ. ad hoc vide ho. gl. in cle. ij. de preb. doc. tenent hic cõiter. ⁊ in. d. c. cum dilectus.
5 ¶ † Sed circa p̃dicta q̃rit̃ de duobus. primũ qd
h ſi bñficiũ ſpectat ꝑiter ad p̃ronũ clericũ[h] ⁊ patronũ laicũ, an legatus poſſit tale beneficiũ cõferre. Baſ. de cal. refert al's fuiſſe conſultũ ꝙ ſic, vt ſic poti⁹ attendat̃ cã ꝑmittens qꝫ ꝓhibẽs. dicit ẽt qd̃ al's fuit obtẽtum ⁊ deciſum ↄtrũ. ⁊ hec vltima opi. vr̃ verior p ea q̃ le. ⁊ no. in. c. vnico. de iure p. lib. vj. facit optime. l. ſi cõem. ff. quẽad. ſer. amitt. vbi minor retinet ſeruitutẽ ex pſona maioris. Ad idẽ. c.
6 ſacris. de ſepul. cũ ſi. ¶ † Scd̃o q̃rit̃ qd ſi bñficiorꝫ collatio

nus ſm̃ bal. c. j. §. ſi capitanei. d̃ feudo mar. in vſibus feud. ⁊ in. d. l. j. C. de ſucceſſ. edict. ⁊ per do. Paul. in l. tres fratres. ff. d̃ pa. venit tñ frater cõſanguineus tantum ſm̃ dom̃. Ale. in p̃al. conſi. ⁊ per Pau. d̃ ca. in ↄſil. cccxlvj. vbi etiam dicit ꝙ nõ venit frater vterinus. ⁊ vide Bal. ĩ ↄſi. ſuo incip. viſo ſtatuto ciuitatis cortone. ⁊ an veniat baſtard⁹ vel illegitim⁹ vide p Pau. de ca. cõſil. clxxxj. ⁊ in conſil. ccxxj. ⁊ dicas qd̃ ſunt cõſideranda verba diſpoſitionis iuxta ea q̃ habent in materia l. ex facto. §. ſi qs rogat⁹. ff. ad treb.
d ¶ In prouincia. adde late ro. cõſi. ccclxj. Lap. alle. xcvj. vbi mlt̃a dicta Ant. de But. conſi. lxiij. Card. conſi. ij. ⁊. vij.
❀ Sebaſti. Sapia.
e ¶ In contrariũ. ꝙ iuſpatronatus poſſit preſcribi tenet Car. in cle. ij. i. v. q. de ele. Abb. in. c. ſane. de priui. ⁊ in cõſi. lxxvj. inci. plura ſunt examinanda. v̈. circa primũ. in. ij. vo. dicẽs ꝙ iſta opi. eſt cõis ꝙ etiã affirmat Fe. i trac. qñ litere apoſto. no. pa. eccl. column. vl. ⁊ preceptor meus Rochus curtius i tra. ꝑtiſſi de iurepa. in vlt. q. vbi latiſſime de Barticulo.
f ¶ Per p̃ſentationẽ. Adde Lapp. all. viij. ⁊. lxxviij.
g ¶ Legatus ↄferre. Adde ro. ↄſil. alle. cccixj.
h ¶ Patronũ clericũ. Adde vt p Feder. ↄſi. lxviij.

collatio ſpectat ad aliquẽ de iure ſpãli,puta ex priuilegio vel pſcriptio
ne nunquid legatus poſſit ad talia bñficia manus extẽdere. Fed.cõſi.
lxv.ꝙ ſic:nã preſentatio pertinet ad patronũ de iure ſpeciali ꝛ de grã
vt in.c.iij.de iurep.ꝛ nihilominus legatus ꝯfert talia beneficia,vt hic.
ꝙ dixit de priuilegio intelligo de generali,ſʒ ſi papa contuliſſet alicui
priuilegium vt poſſet conferre certa beneficia,credo ꝙ legatus de il-
a lis ſe intromittere non poteſt[a]:qꝛ ſpecialis ꝓuiſio derogat generali:
vt in.c.ſtuduiſti.§.e.ꝛ in.c.dudum.de pb.li.vi.ꝛ hec not.

1 ☞ Legatus plurium ꝓuinciarum an poſſit reddere ius hominib⁹ vnius prouincie in alia prouincia.2.

3 Legatus vel alius iudex exiſtens extra territoriũ an poſſit exercere ea que ſunt voluntarie vel contentioſe iuriſdictionis in ſubditos.5.

Notoria non exigunt cauſe cognitionem.

4 Judex extra territorium poteſt cognoſcere inter ſubditos ſuos ex eorum conſenſu iudicis territorij.

6 Juriſdictio ꝓrogata in aliquem cõſtitutum in dignitate an tranſeat in ſucceſſorẽ illo remoto a dignitate.

7 Taxatio expenſarũ reſeruata ipſi iudici etiam ſub nomine ꝓprio eſt fienda per ſucceſſorem in officio ꝛ non per ipſum remotum.

Nouit. Legatus in quacũq parte legatiõis exiſtat iuriſdictionẽ ſuã exercere põt.vel ſic ꝛ meli⁹. Legatus in pluribus locis põt in quolibet illorũ locorũ iuriſdictionẽ ſuã exercere ita ꝙ facta vni⁹ loci põt in alio explicare.prima pars ponit regis querelam,cui reſpondet.ſcđa ibi,tue.
de materia hu⁹ tex.habetur in.c.j.de poſtu.prel.ꝛ in.c.nouit.de app.
ꝛ ideo ponã ẜm hoc caſum vt meli⁹ intelligatis.❡ Caſus lr̃alis.Dñs
papa mandauit cuidã in frãcia legationis officiũ exercẽdi,q̃tenus in
terrã frãcie promulgaret ſniam interdicti:ꝙ legatus nõ diſtulit ad-
implere.ſup hoc ſcripſit rex frãcie dño pape dicẽs ꝙ cũ legat⁹ eẽt ſibi
certa rõne ſuſpectus idẽ extra fines regni francorũ exiſtẽs in terrã re
gis interdictũ ꝓtulit,vñ dicebat ſniam nõ valere.papa ſcribit eidem
dicẽs ꝙ ꝛ ſi legatus fines regni francorum exierat qñ ſniam promul-
gauit,non tñ terminos ſue legationis egreſſus fuerat.qꝛ nõ ſolum in
regno francorũ,ſʒ ẽt in vienneñ.Lugduneñ.ꝛ biſuntieñ.ꝓuincijs lega
tionis officiũ exercebat.Ber.❡ No.j.ex principio ꝙ deo nihil eſt oc-
1 cultum.❡†Scđo no.ꝙ dixi in ſcđo ſummario,ꝛ tene ſemper mẽti ꝙ
ſi alicui datur poteſtas in diuerſis ꝓuincijs ſeu ciuitatibus,põt exerce
re facta vnius loci in alio loco.Et aduertendũ qꝛ tex.iſte indiſtincte ꝓ
cedit in caſu noſtro,qꝛ in ꝓmulgatiõe vnius interdicti nõ erat neceſſe
vocare partẽ:quia legato fuerat datum nudum miniſteriũ.ſ.vt ſubij-
2 ceret terrã regis interdicto:vt in.c.nouit.j.de app.❡†Sʒ dubito[b] qd
b ſi in proceſſu oporteret vocare partem nunquid poſſet iſte legat⁹ tra-
here hominẽ vnius ꝓuincie ad aliam lʒ in vtraq habeat ptãtem.ꝛ po
tius inclinaret in partem negatiuam:qꝛ iura volũt vt quis nõ debeat
trahi extra prouinciã ſuã.iij.q.vj.neminẽ.ꝛ dixi in.c.nonnulli.de reſcr.
ſʒ intra eandem ꝓuinciam optime poſſet ꝓcedere,ꝙ dixi vt negotia
vnius loci expediant̃ in alio.pro hoc ho.tex.in.c.cũ eps.de off.oꝛ.li.vi.
vbi dr̃ ꝙ eps in qualibet pte ſue dioceſis põt ſedere ꝓ tribunali,ꝛ exer
cere cauſas ad ſuã iuriſdictionẽ ptinentes.❡ Tertio not.ꝙ legat⁹ põt
prefici diuerſis prouincijs.❡ Jtẽ no.ex ſupraſcriptione qualr̃ ſit ſcri
bendum regi.ꝛ no.in tex.ibi,tue magnificentie.ꝙ hoc verbũ magnifi
centia ꝯuenit tñ regi ꝛ ſatis pʒ ex vocabuli etymologia,nã dr̃ magni
ficẽtia quaſi magna faciẽs,ꝛ ſic magnific⁹ quaſi magna ptractãs. Sʒ
nũquid legatus habẽs magne multa expedire,poſſit ſibi conſtitue
re vicariũ.ꝛ certe dicẽdũ eſt ꝙ ſic,qꝛ ordinarius eſt.vt in.c.ij.§.e.li.vi.ꝛ
equiparat̃ preſidi ꝛ ꝓconſuli ,vt ibi ,q cõſtituebat vicarios.itẽ eps cõ
ſtituit ſibi vicarium.de off.vic.li.vj.ergo fortius legatus hoc dʒ poſſe.
3 ❡†Jn gl.no.bene iſtã glo.ad quã quotidie fit remiſſio,ꝛ diuide eam
ſic.nã prima tacite q̃rit nunqd legat⁹ vel alius ordinari⁹ exiſtẽs extra
territoriũ ſuũ poſſit excõicare,abſoluere ꝛ cauſas delegare ꝛ ſimilia:
allegat pro ꝛ ꝯ.ſcđa in ver.ad hoc.dicas ꝙ ponit duas opi.tertia ibi,
dicũt qdam qꝛ ponit opi.ꝯriam.quarta ibi ,hoc tñ concedo.vr̃ confir
mare opi.ſuã.ꝛ rñdet ad.q.de delegatiõe.Demũ q̃rit nunqd poſſit ꝯ
ferre beneficia.ꝛ mens gl.eſt vt exiſtens extra territoriũ ſuũ nõ poſſit
c excõicare nec abſoluere[c] nec alia q̃ exigũt cãe cognitionẽ explicare,ſʒ
conferre beneficia ꝛ cãs delegare ꝛ reliqua que ſunt iuriſdictionis vo
d luntarie exercere põt[d].ꝛ eſt iſta bona doctrina,ꝛ pbat̃ ſcđa pars i.l.ij.
ff.de off.ꝓc.prima vero pbat̃ in.l.fi.ff.de offic.pſe.vñ.ꝛ ix.qõ.ij.quaſi
per totũ.Jnn.reſpectu abſolutionis dat hanc limitationẽ,dicẽs qõ ſi
exiſtens extra territoriũ deprehendit ſe erraſſe in excõicando poterit
abſoluere,qꝛ abſolutio illa fiet ſine cauſe cognitiõe.ꝓ hoc.ca.ſacro.de
ſent.excõ.Aliã limitationẽ reſpectu excõicationis ponit Hoſt.dicẽs
qõ in notorijs põt excõicare ſubditũ,lʒ ſit extra territoriũ:qꝛ notoria
nõ exigunt cauſe cognitionẽ:vt in.c.euidẽtia.de accu.ꝛ in.c.manifeſta.
ij.q.j.Sal.de cal.hic tʒ oppoſitũ dicẽs qõ nihilomin⁹ exercet iuriſdi
ctionẽ:ꝛ ideo nõ debet poſſe hoc attẽtare extra territoriũ.Credo qõ
in iſtis ꝛ ſilibus põt dari hec doctrina ,ꝙ ea que expediunt̃ ſine cauſe
cognitione non ꝓ tribunali pñt exerceri extra territoriũ:vt in.d.l.fi.et
d.l.ij.ꝛ ideo tenuit excõicatio ſi eps iniuſte excõicauit , vt qꝛ ſine cauſe
cognitione,ꝛ abſq eo qõ ſederet ꝓ tribunali illã fulminauit:alr̃ aũt ſi

vellet cõtẽtioſe ꝓcedere, nõ teneret ꝓceſſus, etiã
ſi nõ excipiat̃:qꝛ iuriſdictio inheret territorio:vñ
extra territoriũ nõ eſt iudex.vt in.c.ij.de ꝯſti.lib.
vj.ꝛ in.l.ij.de offi.ꝓcõ.tʒ Bald.i.l.ſi qui ex ꝯſenſu.
4 C.de epiſ.audi.❡†Quid autẽ ſi extra territoriũ
haberet cõſenſum iudicis illius territorij.tenent
etiã hic cõiter doc.ꝙ valet ꝓceſſus dũmodo etiã
partes ꝯſentiãt:qꝛ partes inuite nõ poſſent trahi
extra territoriũ.ꝛ no.hanc cõcluſionẽ doct.ꝛ vide
glo.que hoc tenet in.c.litigãtes.de offi.oꝛ.lib.vj.ꝛ
Bal.in.d.l.ſi q.dixi in.c.p.ꝛ.g.§.tit.pxi.facit.c.iij.
ix.q.ij.cũ ſi.Nã ſi de cõſenſu ꝓprij iudicis põt qs
extra territoriũ iudicare ſubditũ alteri⁹ iudicis:
vt in.d.ca.iij.fortius põt iudicare ſubditũ ꝓpriũ.
ſed ſine conſenſu illi⁹ iudicis nõ põt.fallit in caſu
5 cle.ꝙuis.de fo.cõpet. ❡†An autẽ extra territo
e rium[e] poſſet quis ꝯfirmare electionẽ vel inſtitue
re ſibi preſentatum.dic ꝙ non:qꝛ illa exigunt cau
ſe cognitionẽ:vt ꝓbatur in.c.fi.iũcta gl.de ele.li.
vj.ꝛ idem qõ dixi.§.in ordinario,ꝓcedit in legato
qñ legatus nõ reuocatus exit prouinciam ſuã:vt
in.d.l.ij.de offic.procõ.arguendo de ꝓconſule ad
legatum pape,prout arguit tex.in.c.ij.j.eo.lib.vj.
Sed ſi legatus exiret prouinciam reuocatus tũc
ilico extinguitur iuriſdictio ſua:vnde nõ poterit
poſtmodũ aliqd iuriſdictiõis exercere.ꝛ ſic itelli
6 ge glo.in fi.ꝛ hoc not.p Hoſt.❡†Ultimo hic ex
tra glo.q̃ro de qõne quotidiana,pone qõ duo nõ
ſubiecti legato prorogauerũt ſuã iuriſdictionẽ in
eum:demũ anteq finiret̃ iſta cã in qua facta fuit
prorogatio legatus fuit remotus a legatiõe quis
habebit finire iſtã cãm prorogatã.ꝛ eodẽ modo
põt queri in legato cui⁹ iuriſdictio fuit ꝓrogata
ad alias res:qõ fieri põt iuxta not.in.c.p.ꝛ.g.ꝛ in
c.cũ olim.el.ij.de offi.deleg. Hoſt.inſtat.ſʒ tandẽ
concludit dicẽdo:qꝛ aut ꝓrogatio fuit facta non
expreſſo noĩe ꝓprio:ꝛ tunc tranſit poteſtas in ſuc
ceſſorem legatũ.Aut fuit expreſſum nomẽ ꝓpriũ
ꝛ tunc idem legatus vel delegat⁹ põt cãm diffini
re lʒ ſit reuocat⁹.ꝛ hoc dicit ꝓbari p.c.qm̃ abbas.
de offi.dele.ſed certe hec non fuit bona cõſidera-
tio:qꝛ.c.qm̃ abbas.loquitur in materia q̃ poterat
pariter ꝯcernere dignitatẽ ꝛ pſonam.nã ſit diſtin
ctio de qua ibi.Sed ꝓrogatio nõ põt cõcernere
perſonã ſed dignitatẽ ſeu iuriſdictionẽ tñ,ꝛ ideo
7 pſona nõ ꝓrogat̃ ſed iuriſdictio.❡†Et ideo dum
dicit Bar.in.l.terminato.C.de fru.ꝛ li.expẽ.qõ ſi
iudex reſeruauerit ſibi taxationẽ expẽſarũ etiam
expreſſo noĩe ꝓprio nõ ipſe reuocatus,ſed ſucceſ-
ſor habebit expenſas taxare:qꝛ nõ potuit hoc re-
ſeruare niſi cõtẽplatione officij ſed tãq perſona
priuata non põt taxare expẽſas. ꝛ illa diſtinctio
an ſit expreſſum nomẽ ꝓpriũ vel appellatiuũ nõ
procedit ẜm eum in materia que nõ põt cõcerne
re perſonã,ꝛ optime loquit̃,ꝛ latius dixi in.c.qm̃
abbas.eo.ti.Et ita dicendũ vr̃ in ꝓpoſito.quare
puto pro ꝯcluſione ꝙ delegatus remotus nunq
poterit cognoſcere:qꝛ iuriſdictio delegati fuit ꝓ
rogata nec prorogatio põt eſſe ſine pſona:qꝛ non
eſt ſpecies diſtincta ſed eadẽ extenſa ad alias res.
vt no.gl.in.d.c.p.ꝛ.g.vnde nihil remanet in dele-
gãte reuocata iuriſdictiõe.ꝓ hoc facit regula ac
ceſſorium.li.vj.Sed dubiũ mihi remanet in dele
gato vtrũ delegatus poſſit de illa cã cognoſcere.
Pe.vt recitat Cy.in.d.l.ſi q ex conſenſu.tʒ qõ ſic
qꝛ prorogantes habuerũt reſpectũ ad delegatũ
queadmodũ ꝯhentes cũ ꝓcu.hñt reſpectũ ad do
minum.Spe.in tit.de compe iudi.adi.§.j.verſicu.
qd in delegato.dixit qõ ſi delegatus fuit remot⁹
poſt li.cõt.ipſe cognoſcit ꝓpter reliquias prioris
mãdati:qõ eſt falſum rõne ſupradicta.Ego puto
qõ extinguat̃ illa ptãs ꝓrogata :qꝛ ꝓrogantes lʒ
prorogauerint iuriſdictionẽ delegatã videtur tñ
habuiſſe reſpectũ ad pſonã delegati,ꝛ ad locũ ꝓ-
rogationis:vnde durum eſt ꝙ prorogãtes iuriſ-
dictionẽ ꝓrogatam in frãcia, tenerent̃ ire ad cu-
riam romanã vt finirẽt cãm:nã ſi preciſe habuiſ-
ſent reſpectum ad delegãtẽ a principio veniſſent
ad eũ.ꝛ hanc opi.vr̃ tacite ſentire do.Anto.lʒ nõ
multum firmet pedes.Jn legato dicendũ eſt qõ

a ❡ Nõ põt.adde quod voluit Ro. conſi. cccxciij.
Zacharias.
❡ Adđ hoc itelligi debere de legato de latere:qꝛ legatus nat⁹ non põt.not.i.c.j.ꝛ.ibi Bar.cepo.e.ti.li.vj.Card.cle.j.qõ.ix.in.fi.e.ti.ꝛ.i cle.ij.qõne.iij.ꝛ.i.j.q.de offic.oꝛ.vbi dr̃ qõ legat⁹ de latere põt ꝯferre bñficia ẽt reſeruata epõ prouincie:ꝙuis nõ habeat ſpãlem cõmiſſionem:vt ibi p glo.q̃ tñ ſpãlis commiſſio requirit̃ in alijs legatis. vt ibi per ꝑallega.Cardi.qui alleg.ad hoc.c.j.ꝛ.ij.de offi.lega.lib.vj.
❀ Sebaſti.Sapia.
b ❡ Sʒ dubito.vide Fel.i.c.fi.de re iud.ꝛ.i.c. nõnulli.col. vlt.đ reſcrip.
❀ Sebaſti.Sapia.
c ❡ Nec abſoluere. An legat⁹ de latere poſſit abſoluere nõ ſubditos ab excõicatione.vide do. Feli.in ca.cũ inferioꝛ.col.fi.ver.fallit ſecũdo.de maio.et obe.vbi cõclu.qõ põt abſoluere nõ tamẽ eos ligare.
d ❡ Exercere põt. Adde p Old. cõſil.lxxxviij.
❀ Sebaſti.Sapia.
e ❡ Extra territoriũ.vide Bald.in l.ij.ff.de offi.ꝓcõſu.ꝛ lega.vbi vult qõ epõ extra ſuã dioceſim põt confirmare pñtatũ a patrono qꝛ eſt voluntarie iuriſdictiõis cuius ꝯriũ ſe cõſuluiſſe dicit Car.hic.vid car.alex.in.c.q in aliquo.lj.diſ. Paul.de caſt.et Jaſ.i.l.extra territoriũ.ff.de iu.om.iudi.Cal.in ti.de elec.conſil.ij.Rotã in antiquioribus,de offi.vica.deciſ.vl.Semi.in.c.fin.de offic.vica.lib.vj.

a ¶ Juriſdictionē. bar. ī. l. iiij. §. ſi tū vicinū. ff. de dā. inf. all. iſtū tex. Ab.
b ¶ Verū. pōdera primo qꝛ lꝫ Jo. cald. ita ibi dicat ⁊ rñdet ad iſtū tex. poſtea ibi mutat opi. ⁊ all. gl. in. d. c. iij. xxv. q. ij. And. Barba.
c ¶ Per dationē ſcdi. no. ꝙ dādo ſcdm legatū d latere nō vr̄ reuocatꝰ primus legatꝰ de latere. nō tñ ita eſt qñ dant ad diſſipandū ⁊ euellendū ⁊c. ⁊ ſi dant ꝓpter bonū ſubditorū eſt attēdēdū an ſi bonū ſubditorū ꝙ dent plares eſt malū: ſeqt ꝙ cēſet reuocatꝰ: quia ceſſat reuerētia. And. Barb. 1

❀ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Reuocatꝰ. vide Se. ī. c. lꝫ. d offic. or. li. vj. Ro. in fin. l. vſſ. inc. fuit q̄ſtio Rome. 2 3

e ¶ Reuocatꝰ. pōdera prio iſte tex. 4 ꝯdicit ex quo nō eſt maior reuerē- 5 tia. ſcdo qꝛ dānū eſt ſubditis habere tot vicarios. c. prudentiā. de of. del. l. ſi vnꝰ. §. principaliter. ff. de ar. Andr. Barb.

f ¶ Per dationē ſcdi. addō gd ſi nō appareat qs 1 primo fuerit ꝯſtitutꝰ: qꝛ eadē die, ſꝫ a hora ignorat̄ Ol. ꝯſil. j. vbi dicit qd neuter admittit̄. Anto. Franciſc.

¶ De hoc qñ reperiunt actꝰ ꝯtrij: 2 nec appet de ꝓoritate vl' poſterioritate ipo ꝑ actuū vere vl' ꝑſumptiue ſiue ꝯiecturatiue abſq; dubio neuter valet vt ꝑ gl. bal. ⁊ doc. in l. fin. C. de edi. diui Adri. tol. vbi de duobꝰ teſtamentis factis eadem die nec apparet ꝙ fuerit factum priꝰ nec poſteriꝰ: qꝛ neutrum valet: vt ibi.

❀ Sebaſti. Sapia.

g ¶ Preſentia maioris. Vide Bar. in. l. fi. ff. de off. ꝓconſu. vbi no. qd minor iudex propter p̄ntiam maioris amittit iuriſdictionē Bar. ⁊ Alex. in. l. iiij. §. 3 ſi tam vicinum. ff. de dam. infe. Sa. in. l. in hac. C. de dona.

h ¶ Quod nō. ad de Pet. de Ancha. conſi. xxv.

nunꝗ poterit ipſe cognoſcere ratione ꝑdicta: qꝛ iuriſdictio ē ab eo remota. ⁊ hoc tene quicqd ſenſerit Spe. in pal. §. ver. qd ſi duo piſani. nec etiam ſucceſſor poterit cognoſcere de ſtricto iure: qꝛ legatus non hꝫ ꝓprie ſucceſſorē ſed extinguit̄ ipſa dignitas eoipſo ꝙ reuocat̄: ⁊ de nouo creat̄ cum alius ad eam deputat̄. in. c. dilecto. de ꝑb.

1 ☞ Juriſdictio poteſt eſſe penes aliquem abſq; exercitio.

2 Legatus vnius ꝓuincie non cenſet̄ reuocatus ꝑ aduentum alterius.

3 Vicarius non cenſetur reuocatus ipſo facto per dationem ſecundi.

Vicarius epi hꝫ ordinariam iuriſdictionem.

Procurator cenſet̄ reuocatꝰ ꝑ dationē alterius.

4 Judex minor an poſſit iuriſdictionem exercere ī preſentia maioris iudicis.

5 Diſpoſitio huius. c. an habeat locū in legato nō rōne dignitatis ſue ſed rōne perſone vel ecōtra.

VOlentes. Preſente legato de latere minor legatꝰ executionē officij ſui dimittere dꝫ. ¶ Caſus lr̄alis. ¶ Dñs pa. offm̄ legationis cōmiſit patriarche hieroſolymitano in ꝓuincia ſua: ita tñ ꝙ ſi legatꝰ de latere dñi pape ad partes illas acceſſerit officiū legationis quādiu ibi fuerit legatꝰ pape oīno dimittat. B. ¶ † No. j. caſum in quo quis hꝫ iuriſdictionē non tñ exercitiū: vt contingit hic in legato pape q nō hꝫ exercere iuriſdictionē[a] in p̄ntia legati de latere. ¶ Scdo no. ꝙ maior reuerētia debet̄ legato cardinali ꝗ alteri legato qui nō eſt cardinalis ⁊ rō ponit̄ in fi. litere. Nā cū cardinales ſint quaſi d corpore ipſius pape debet̄ eis maior reuerentia ob honorē ſedis apoſt. ⁊ ſatis bñ facit. c. ꝑ venerabilem. ⁊ ꝙ ibi dixi. ſ. qui fi. ſint leg. ¶ † No. iij. arg. op. ex tex. ⁊ quaſi expſſum ꝙ ꝑ dationē ſcdi legati nō reuocat̄ primus. nā hic dicit̄ vt ſolum debeat ſuperſedere executiōi officij in ꝑſentia legati cardinalis: ergo durat officium ſibi iniunctū. ⁊ hoc expreſſe tenet gl. xxv. q. ij. c. iij. ſed Joan. cal. in. c. ſua. de off. vica. viſus eſt ſentire ꝯtrium. ⁊ ad iſtum tex. reſpondebat ꝙ loquit̄ in legatis diuerſe ſpeciei. ſecus ſi eſſent eiuſdē generis ſeu eiuſdem ſpeciei: vt puta qꝛ ambo eſſent de latere vel ambobꝰ ratione perſone ſeu dignitatis iniunctum fuiſſet legationis officiū. ⁊ de hoc dicto doc. hic nullam mentionē agunt. ego puto hoc dictum nō eſſe verum[b] b vnde intelligerē indiſtincte iſtū tex. put ſentiunt hic doc. ⁊ gl. preal. nec video bonā diuerſitatis rōnē inter iſtos legatos. nā lꝫ legato de latere debeat̄ maior reuerentia non tñ hꝫ diuerſum officium legationis. eadē eñ eſt ōmibꝰ legatio. ad hoc. c. j. ſ. eo. lib. vj. Jtē ⁊ melius ſi dando ſcdm legatum de latere qui habet maiorē in aliquibus poteſtatem ꝗ alius legatꝰ non de latere non cēſetur reuocatus primus: fortius non dꝫ cēſeri re- c uocatus per dationē ſcdi[c] equalis argu. a maiori de elect. cū in cunctis. ⁊ in aut. multomagis. C. de ſa. ſan. eccle. facit etiam. l. ij. C. de teſt. tu. vbi habet̄ ꝙ pater dando alium tutorem in codicillis non videtur reuocare primū quem dedit in teſtō: ſed ambo pariter erunt tutores. ¶ † Et ex his pōt ſolui alia queſtio. nunquid per dationē ſcdi vica- d rij cēſeat̄ ipſe primꝰ ipſo facto reuocatꝰ[d]. Jo. cal. in. d. c. ſua. tenuit ꝙ ſic. ar. eius ꝙ dicit̄ de ꝓcuratore in. c. non iniuſte. ſ. de ꝓcu. ⁊ in. l. ſi qs cū procuratorio. §. fi. ff. de procu. lꝫ ꝯtrium arbitror verius ar. eo. q̄ dixi ſuperius. nam vicarius habet ordinariā: vt no. Jnn. in. d. c. ſua. ⁊ gl. in. c. lꝫ. de off. vic. in. vj. ⁊ in. c. perlectis. xxv. di. vnde ſicut hic ꝑ dationem ſcdi legati non vr̄ primus reuocatus: ita nec per dationem ſcdi vicarij videtur primus re- e uocatꝰ[e]. ⁊ ad id qd dr de procuratore ꝙ ꝑ datio- f nem ſcdi[f] videtur primus reuocatus poteſt dici illud ꝓcedere ex eo ꝙ plures procuratores ſepius ſe impediunt per concurſum. ⁊ qñq; vnꝰ affirmat ꝙ alter negat: iuxta ea que habent̄ ⁊ no. in. c. pen. de elect. lib. vj. merito ius preſumit quod dando ſecundum videtur dño reuocare primū: ſed ſecus eſt in pluribus ordinarijs cum habeant poteſtatē in ſolidum, ⁊ ſolent plures deputari in eodē officio: vt facilius poſſit rei publice conſuli: vt in. l. vnica. ff. de off. conſu. facit cle. ⁊ ſi principalis. iū- 4 cta gl. de reſcr. ⁊ quod dixi in. c. prudentiam. de off. del. ¶ † Jn glo. no. gl. nam quotidie fit remiſſio ad no. hic: cum querit̄ nunquid in preſen- g tia maioris[g] poſſit minor exercere officium ſuum. nā iſte tex. facit qd h non[h]: ad idē. c. deniq;. xxj. di. vbi tex. dicit ꝙ ſacerdos nō dꝫ benedicere in p̄ntia epi: vbi epo deferri dꝫ. ad idē. c. antiqua. de pri. vbi dicitur ꝙ patriarcha non dꝫ in ꝑſentia pape ante ſe ferri facere crucem. Ad idem. l. fi. ff. de off. ꝓcon. vbi dicitur ꝙ ꝓconſul qui erat deputatus ad regendam ꝓuinciam ſtatim cum princeps ingredit̄ vrbem dꝫ deponere imperium: ⁊ ſic nullam habet ptātem exercere ꝓpter reuerētiā principis. Jn contrarium gl. all. c. ecce. xcv. di. vbi dicit̄ ꝙ ꝑſbyter pōt benedicere in p̄ntia epi. ad idem. c. peruenit. xj. q. j. vbi dicitur ꝙ lꝫ papa det defenſorē ſeu legatū in loco non tamē ꝑ hoc ceſſat officiū epi qꝛ ordo eccleſiaſticus confunderetur ſi vnicuiq; epoꝝ ſua iuriſdictio non ſeruaret̄ ad idem. l. in hac. C. de do. vbi dicit̄ ꝙ donatio pōt inſinuari coram magiſtratu inferiori lꝫ in loco ſit rector prouincie qui eſt maior. ⁊ hec ꝯria gloſſ. non ſoluit. Hoſti. dicit ꝙ quedā eſt poteſtas reuerentialis ſeu inſignialis ⁊ hanc poteſtatem non dꝫ exercere inferior in preſentia maioris. vt in. c. deniq;. ⁊ in. c. antiqua. ꝑal. quedam eſt poteſtas iuriſdictionis ⁊ iſta regulariter exercet inferior lꝫ maior magiſtratꝰ ſit ꝑſens. fallit ſecundum eū qñ agit̄ de quadā paritate. vt qꝛ idē officiū concedit̄ duobus ab eodem ſuperiore tunc eñ ſtatur diſpoſitioni ipſius ſuperioris vt hic. vnde papa voluit duplici ex cā vt ceſſaret hoc officium minoris legati. prima ꝓpter ꝑrogatiuā reuerētie vt in fi. c. alia ne in eodē loco videant̄ duo capita quaſi mōſtra vt ī. c. qm̄. ſ. ti. ꝑxi. Alij aliter diſtinguunt ſed mihi eorum dicta non placēt ꝑ. c. vt apoſtolice. de pri. lib. vj. vbi patet ꝙ abbates quibus conceſſus eſt mitrarū vſus non deſiſtunt ab eis vt in preſentia epiſcoporum lꝫ non debeāt vti ita pretioſis ſicut epi: ⁊ ſic etiā ab iſtis inſignijs denotātibꝰ ſuperioritatem non deſiſtit minor in ꝑſentia maioris. facit iſte text. in fi. dū dicit ꝙ ꝓ reuerentia ſedis apoſtolice debet alius legatus deſiſtere ergo non ꝓ reuerentia cardinalis tantum. ⁊ per conſequens aliud eſt dicendū vbi non concurrit pape reuerentia ſed alterius: vñ cōcludere ꝙ quiſq; poteſt exercere officium ſibi iniunctū ⁊ vti inſignijs ſibi conceſſis per ſuperiorē licet alius eo maior ſit preſens. fallit ſi eſſet preſens is qui ſibi conceſſit vt in. d. c. antiqua. ⁊. l. fin. ꝑal. vel niſi aliud in iure diſponatur. vt hic. Unde vt dixi iſte tex. fundat ſe non ſuper maioritate officij ſed ſuper reuerentia ſe. apoſtolice. ⁊ pro concordantia. c. deniq;. ⁊. c. ecce. preallegatorum, vide bonam gl. in dicto. c. ecce. que dicit quod ſacerdos celebrans miſſam non debet in ꝑſentia epiſcopi benedicere populum antequam inſinuet ipſi epiſcopo: ſi autem eps concedit: tunc ipſe. preſbyter poteſt benedicere: ⁊ ita ſeruatur in facto qꝛ ſacerdos inſinuat epiſcopo vt ipſe epiſcopus benedicat ⁊ eo recuſante benedicit ipſe ſacerdos. ⁊ ex iſtis etiam infertur quod iſte tex. minime habet locum quando duo ſunt habentes poteſtatem a diuerſis: puta qꝛ vnus eſt legatus imperatoris alius pape, quilibet enim pōt vti ſuis inſignijs ⁊ ſuum officium exercere: quia ex ſeparatis non fit illatio. vt in. c. ij. de tranſla. prela. ⁊ in. l. neq; natales. C. de prob. ¶ † Ul- 5 timo † hic queritur nunquid iſte tex. habeat locum in legato non ratione dignitatis ſue, ſed ratione perſone vel econtra. Jo. And. dicit ꝙ iſte tex. loquitur indiſtincte quaſi ſentiat ꝙ in vtroq; legato habeat locū iſte tex. ⁊ ſic vt quilibet ceſſet in preſentia legati de latere. ꝯtrariū tenet hic do. Card. dicens ꝙ in legato ratione dignitatis ſue cum ſit ipſe perpetuus, non habet locum iſte tex. all. gl. in. c. ſeq. ſed mihi plus placet primum dictum. nam ratio huius litere que in fin. ponitur militat in vtroq; legato. ſ. pro reuerentia ſedis apoſtolice. Jtem fortius dꝫ habere locum in legato ratione dignitatis cum ipſe ſit perpetuus: ⁊ ſic officium non poteſt ſibi eſſe inutile propter aduentum alterius.

1 ☞ Legatorū plures ſpecies: ⁊ eorum authoritates. 2. 3.

3 Excommunicati ob manuum iniectionem in clericos an ⁊ quo caſu poſſunt abſolui a legatis pape. vide in diſcurſu.

4 Legatus pape ad certam prouinciam, poteſt vti inſignijs legationis etiam dum eſt in itinere ad illam prouinciam.

Legatus pape equiparat̄ proconſulibus.

5 Legatus an poſſit abſoluere ſubditos extra prouinciam.

Juriſdictio collata alicui in certo loco ex priuilegio nō pōt exerceri in alio loco etiam in ſubditos.

6 Judex poteſt abſoluere ⁊ punire ſubditum delinquentem extra territorium.

7 Judex habet iuriſdictionem in non ſubditum ratione delicti commiſſi in ſuo territorio: ⁊ poteſt ipſum aut abſoluere aut condemnare.

Judex an babeat iuriſdictionem in aliquem ratione domicilij ad ea que prius fuerunt commiſſa.

Debitor an poſſit cōueniri in loco domicilij de ꝯtractibꝰ alibi geſtis.

Excōicatis.

Excommunicatis. Poteſt ſic ſummari ſcōm cōmunem intellectū. Legat⁹ nō de latere ſed ratione perſone extra ꝓuinciā ſibi decretā abſoluere neq̄t excōicatos ꝑ iniectiōe manuū in clericos:nec ēt in ꝓuincia ſi tales excōicati aliūde veniūt:legatus vero ratione dignitatis nullos tales abſoluit.primo ponit vnū dictū.ſcōo aliud.ibi:ꝛ q.tertio excipit ab vtroq̄ ibi:niſi. ¶Caſus lr̄alis. In iſto.c.fit mētio de duplici genere legatorū. Primo dicit ꝙ legati illi qbus ratione pſone ad tempus legationis officiū iniungitur extra ꝓuinciā ſibi cōmiſſam vel etiā exiſtentes in ꝓuincia ſua non poſſunt abſoluere excommunicatos ꝓpter iniectionē manuū violētā:ſed iſti iniectores manuum ad ipſum legatū aliūde accedūt. Scōo dicit ꝙ illi legati q habēt officiū legationis ꝑtextu eccleſiarū ſuarū q̄nis exiſtant in ꝓuincia ſua excōicatos ꝑdictos ꝛ ſubditos non poſſint abſoluere niſi ꝛ illis a ſede apoſtolica de ſpeciali gratia amplius cōcedat̄:ꝛ
1 iſti legati non mittunt̄ de latere pape. Ber. ¶†No.j.duas ſpecies legatorum quibuſdā enim iniungit̄ legationis officiū ratione perſone:ꝛ de iſtis in prin.c.quibuſdā vero ratione dignitatis ꝓprie.ꝛ de iſtis in ſcōa parte.c.eſt ꝛ tertia ſpecies que hic ponitur implicite:vt ſunt legati de latere.i.legati cardinales.ꝛ de his.ſ.c.prox.ꝛ in.c.j.ſ.eo.lib.vj.
2 †No.ij.ꝙ maior poteſtas cōpetit legatis cardinalib⁹ q̄ alijs legatis nō de latere.ꝛ inter iſtos non de latere maior poteſtas cōpetit legato rōne pſone q̄ rōne dignitatis. ¶No.ibi,dignitate.ꝙ legati pape dicunt̄ habere dignitatē:ꝛ intelligo de legatis habentib⁹ iuriſdictionē
3 vt hic erat. ¶†Circa intellectū huius.c.q̄ro generalr̄ quos excōica-
a tos ꝑ iniectione manuū poſſunt legati abſoluere.ᵃ So.ſumendo gl.ꝛ dicta do.vt dixi tres ſunt ſpecies legatorum.qdā ſunt legati cardinales q dicunt̄ de latere.qdam non cardinales:ꝛ iſtorum quidā ratiōe pſone qdam rōne dignitatis vt predixi de cardinalibus legatis.gl.hic concludit ꝙ abſoluere poſſunt quoſcunq̄ tam in ꝓuincia eis decreta q̄ extra tā ſubditos q̄ extraneos.ꝛ optime facit iſte tex.ꝑ locū a ſpeciali nam ſi de iſtis q non ſunt de latere dicit̄ qñ non poſſunt abſoluere extra ꝓuinciā vel in ꝓuincia aliunde veniētes.ergo legatis a cardina
b libus ꝑmittit̄ abſoluereᵇ extra ꝓuinciā ꝛ in ꝓuincia. Item ꝛ ſubditos ꝛ aliūde veniētes.ꝛ ideo dicit gl.quam tenebis menti ꝙ iſti legati cardinales poſtq̄ egrediunt̄ vrbem romanā donec in vrbē reuertunt̄ beneficiū abſolutionis qbuſcunq̄ poſſunt impēdere:ꝛ ita dicit de facto ſeruari. Hoſt.hic reſtringit iſtorū poteſtatē vt eam non exerceāt cum iniuria fuerit enormis dicēs ꝙ abſolutionē ꝑ enormi iniuria ſemꝑ papa ſibi reſeruat.all.c.ſi vero.ꝛ.c.cum illorū.cū ſi.de ſen.exc.ſed Io.An. ꝛ cōiter doc.in.l.ad eminētiam.ſ.de ſen.excō.tenēt opi.eius gloſſ.indiſtincte,quā ego puto veriſſimā. Adduco tex.in.c.ad eminentiam.ꝛ meliorē tex.in.c.qđ trāſlationē.ſ.eod.nā tex.ibi innuit aperte quod poteſtas reſeruata pape circa abſolutiōis beneficiū cōpetit hodie legatis cardinalib⁹. Limitarē dictū gl.ꝛ doc.vt procedat in legato nō reuoca
c to.nam ſi eſſet reuocatusᶜ non videt̄ ꝙ poſſit aliqđ de legatione attin
d gere:ᵈ qꝛ incōtinēti deſinit eſſe legatus.vnde crederē ꝙ nec inſignia legationis deberet exercere, pro hoc qđ no.in.c.nouit.ſ.e.ꝛ in Spe.e.ti.ſ.ij.ver.idē ꝙ cito.ꝛ in ver.qđ ergo.ꝓcedat ergo primū dictū qđ legatus nō reuocatus exiret prouinciā ex aliqua cauſa. Itē dicit ꝙ in loco vbi eſt papa non dʒ legatus aliūde veniēs exercere in aliquo dignitatē ſuā nec vti inſignijs.vnde nec debet benedicere populo.ꝑ hoc vide
4 qđ no.Specu.in dictis locis.ꝛ facit.l.fi.ff.de offi.ꝓcon. ¶†Et ſepe fui interrogatus nūqđ legatus deſtinat⁹ ad certā ꝓuinciā poſſit exercere ꝛ vti inſignijs legatiōis in itinere anteq̄ ingrediat̄ ꝓuinciā ſibi decretam.ꝛ qđ poſſit facit.l.j.ꝛ.ij.ff.de off.ꝓcō.vbi dʒ ꝙ ꝓcōſul pōt extra ꝓuinciā ſibi decretā exercere iuriſdictionē voluntariā ꝛ vti inſignijs dignitatis ſue.legati vero pape equiparant̄ ꝓconſulibus ꝛ preſidibus. vt in.c.ij.ſ.eo.lib.vj.ꝛ ita vidi a multis obſeruari.vidi etiā pleroſq̄ abſtinere. Item do ꝛ aliā limitationē.nam puto id quod dixi de abſolutione ꝓpter iniectionē manuū nō extēdendum ad alias abſolutiones reſeruatas pape:puta ſi papa excōicaſſet vel legatus ſuus non per legatus etiā cardinalis tales abſoluere.ad hoc.c.ſtuduiſti.ſ.eo. Itē in iſtis exorbitantibus ꝛ ꝓhibitis nō fit extēſio de vno caſu ad alium, vt in.c.quod tranſlationem.ſ.e.ꝛ dixi ibidē no. Inno.in.c.fin.de off.arch. ¶Uenio ad ſcōam ſpeciē.ſ.ad legatos rōne pſone.iſti enim poſſunt abſoluere ſubditos exiſtētes in ꝓuincia.ꝛ iſte caſus eſt clarus vt hic. Item extra ꝓuinciā nō poſſunt extraneos abſoluere ꝛ iſte caſus etiā eſt clarus. ¶Tertius caſus eſt etiam clarus ꝙ aliūde veniētes.ſ.extraneos nō poſſunt abſoluere etiā i ꝓuincia:vt hic.ſunt aliq̄ caſus dubij. ¶Primus nunqđ poſſunt abſoluere ſubditos extra prouinciā. Uin.tenet hic ꝙ ſic.ꝛ dicebat ꝙ illud verbum aliunde poſitū in tex.de
e terminabat oīa ꝓcedētia.ᵉ vt ſit ſenſus ꝙ aliūde veniētes non poſſunt iſti abſoluere extra ꝓuinciā vel ibidē exiſtētes:ſed ꝯtrariū ſentit hic gl.ꝛ tenent hic cōiter doc.quia tex.ſi nō cauillet apte ꝓbat ꝙ extra prouinciam neminē poſſunt abſoluere.ꝛ ita dicit Io.an.ſeruari de facto ꝛ vi-
5 de Spe.eod.ti.ſ.nunc dicamus.v.illud.vbi idē ſentit. ¶†Scōs caſus
f dubius nunqđ iſti poſſunt ſubditosᶠ extra ꝓuinciamᵍ abſoluere cū li
g centia iudicis prouincie illius vel dioceſis.ꝛ videt̄ primo ꝙ ſic:qꝛ etiā contētioſam iuriſdictionem pōt quis exercere in ſubditum extra territoriū ſuum cum licentia iudicis illius territorij vt dixi in.c.nouit.ſ.e. Dicit Hoſt.hoc eſſe equū:ſʒ qꝛ hecʰ poteſtas datur legatis iſtis cum limitatione non videt̄ ꝙ debeāt legati iſti excedere for
h mam hic prefixā.ar.c.ſane.ʰ de pri. Et no.ſing.hoc
i dictum qꝛ neſcio alibi ꝙ poteſtasⁱ collata alicui in certo loco ex ꝓuilegio nō pōt exerceri etiam in ſubditos in alio loco lʒ conſentiat dn̄s territorij,ſecus in iuriſdictione competente de iure cōi.
6 ¶†Tertius caſus dubius eſtᵏ nunquid legatus
k poſſit abſoluere ſuos ſubditos q incurrerunt alibi excōicationē.ꝛ vr̄ ſentire Hoſti.hic ꝙ non per iſtam tex.dum dicit aliūde cōtingat accedere ꝛc. qdā tn̄ tenuerunt ꝯtrium:vt recitat Spe.in.d.ver. illud.ꝛ forte hec opi.verior:vt queadmodum pōt ſubditos extra territoriū delinquētes punire. vt in.c.cū contingat.de fo.ꝯpet.ita ꝛ abſoluere.facit xvi.q.iij.placuit.vbi gl.no.dicit ꝙ de delicto commiſſo extra parochiā pōt ꝓprius ſacerdos abſoluere parochianū ſuū:ꝛ ſic iſte tex.intelligatur de non ſubditis veniētibus aliūde.ꝛ cū hoc.c.indulgeat hic beneficiū legatis dʒ late intelligi vt in.l.fin.ff.de conſt.prin.ꝛ in.c.olim.de verbo.ſignifica.
7 ¶†Quartus caſus dubitabilis eſt: nunqđ ſi nō ſubditi venerūt ad ꝓuinciam legati ꝛ ibi incurrerūt excōicationē poſſunt abſolui a legato.ꝛ tenet Hoſt.ꝙ ſic:qꝛ iſti non dicunt̄ aliūde accedere cū non veniāt excōicati. Et ad hoc facit notabile dictum Abb.hic qui dicit ar.hui⁹ text.ꝙ ſcholaris veniēs ad ſtudium excōicatus nō poteſt abſolui ab ep̄o loci illi⁹ ſtudij lʒ eſſet caſus in quo potuiſſet abſolui a ꝓprio ep̄o ſec⁹ ſi ibi incurriſſet excōmunicationē.qđ no. Ex quo poſſet no.dictū elici ꝙ poteſtas que ꝯpit̄ ratione domicilij non extendit̄ ad prius cōmiſſa.ꝙ tn̄ dictū ego admitterem gn̄aliter.nā dubitat̄ vtrū ſcholaris in loco ſtudij poſſit cōueniri ſuꝑ ꝯctibus alibi geſtis.ꝛ ita etiā dubitatur de mercatoribus qui trahūt moram i aliqua ciuitate:ꝛ de his plura dixi in.c.qđ clericis.ꝛ in.c.ex parte.h.de fo.comp.ꝛ dic vt ibi.ꝛ vide qđ no. Bar.in.l.heres abſens.ff.de iud.ꝛ in.l.ij. C.vbi ſenato.vel clariſſ. ¶Quo ad tertios legatos conclude ꝙ neminem poſſunt abſoluere nec in prouincia nec extra nec ſubditū nec extraneū vt hic:ratio diuerſitatis ꝯm doc.pōt eſſe qꝛ legatus ratione loci eſt perpetuus ſicut dignitas cui iheret legatio ē ꝓpetua.vnde ſi iſti legati poſſent abſoluere excōmunicatos,clerici illorum locorū perderēt priuilegiū ꝙ habent ex.c.ſi quis ſuadente.xvij.q.iiij.qꝛ nunq̄ percuſſores eorum tenerētur ire ad curiā cum ibi haberent ſuperiorem q eos abſolueret. Ego tn̄ in iſtis ꝛ in precedentib⁹ darem vnam limitationē vltra doc.vt procedat iſta iuriſdictio in caſibus reſeruatis pape:ſʒ i caſibus in quibus epiſcopi locorum poſſuntˡ abſoluere.de quibus in.c.peruenit.ꝛ ibi dixi.de ſen.excom.ſatis puto ꝙ iſti legati poterunt abſoluere cum ſint ibi ordinarij ꝛ habeant maiorē poteſtatem ꝙ ep̄i.ſ.c.prox.

1 ☞Statuta legati durāt ēt legatiōe finita.2.vide Ab.in.c.irrefragabili.§.j.in glo.pe.ſ.de off.or. Iuriſdictio delegata ꝑpetuat̄ ꝑ citationē.5.10.
2 Statuta facta ab habētibus iuriſdictionem ad tempus durant etiam finito tempore.
3 Legatus pape habet ordinariam iuriſdictionē. Delegare poteſt quicunq̄ ordinarius.
4 Delegatus etiam nō a principe hʒ iuriſdictionē.
6 Legatus an poſſit facere ſtatuta ſolus ſine conſenſu aliorum.7.
Legatus non poteſt derogare canonibus ꝛ iuribus generalibus.
8 Statuta legati,ep̄i,marchionis,ꝛ ſimilium ſunt ius pretoriū ꝛ non ius ciuile.ꝛ actiones ex eis deſcendentes ſunt annales.

a ❀Sebaſti. Sapia. ¶Abſoluere. An ꝛ qñ poſſit legat⁹ de latere abſoluere ab excōicatione vide pleniſſime per Feli.in.c.ad eminentiam.co.ij.ſ.de ſen.excom.vbi facit regulam ꝙ pōt abſoluere ab omni excōicatione:ꝛ limitat pluribus modis.

b ¶Permittitur abſoluere. Adde Lapum alle.xij.

❀Sebaſti.Sapia.

c ¶Reuocat⁹.an valeāt acta ꝑ legatum reuocatū ante notitiā.vid Cal.in conſi.iiij.ſub ti.de off.dele. Ro.dec.ccccl vij.i nouis.circa tertiū dubiū. Peruſin.in.c.ſuper eo.ij.col.iiij.de app. Fe.in.c.ceterum.co.x.v.valet proceſſus.ſ.de reſcr.

d ¶Attingere.adde vt per Feder.conſ.cxj.ꝛ quid ſi non hʒ notitiā reuocationis.vide Cal.conſil.v.

e ¶Oia precedētia.pōdera quia tex.dicit etiā ſubditis:ꝑſupponit ergo ꝙ ꝑcedētia habēt locū in nō ſubditis q̄ſi q̄ ad ſubditos eſt ſec⁹. Andre.Barbat.

❀Sebaſti.Sapia.

f ¶Subditos.no.tn̄ ꝙ non licet legato trahere ſubditos de vna prouincia ad aliam lʒ i vtraq̄ haberet iuriſdictionē vt no.Fel.i.c.ſi.d re iu.ꝛ not.ſ.e.in c.nouit.vbi Ab.in.ij.no.

g ¶Extra ꝓuiciā. Adde vt ꝑ Fed.cōſi.xvj.ꝛ vid ad maiorē declarationē eorū que dicunt̄ hic ꝑ Oldr.conſil.lxxiij.

h ¶Arg.c.ſane.facit glo.in ſimili i l.a diuo pio.ff.de ritu nup. Andr. Barbat.

❀Sebaſti.Sapia.

i ¶Poteſtas.vid Roma.in ſingu.xlviij.incip.tu habes.cum ſeq.

k ¶Dubi⁹ eſt.pōdera qꝛ tex.hic videt̄ contra in verbo etiā ſubditis.pondera qꝛ iſtud dictū eſt contra id quod dicit̄ in primo caſu dubio dum dicit aliūde nō comprehēdit ſubditos.ꝛ nunc dicit ꝙ cōprehēdit. An.Barba.

Statuta facta a populo ſunt ius ciuile.
Statuta facta a prioribus aliquādo ſunt ius ciuile, ⁊ aliquando ius pretorium.
9 Indulgentie, priuilegia, pene, que inducuntur per legatum an durent finito tēpore legationis.
11 Juriſdictio perpetuatur etiā per ſimplicē cōmiſſionem citationis, licet nō peruenerit ad citandū.
12 Citationē nō poteſt committere iudex exiſtens extra territorium.

1 NEmini. C†Durant legati ſtatuta etiā legatiōe
finita: finit̃ tñ ſui delegati iuriſdictio, ſi
citatio nō preceſſit. ⁊ eſt no. tex. quo ad
vtrūq; caſum: hʒ duo dicta. ſcđm ibi: ſecus autē.
C Caſus literalis. Primo dr̃ ꝙ legati apoſtoli-
ce ſedis poſſunt facere ſtatuta in ꝓuincia ſibi cō-
miſſa: ⁊ durant perpetuo: licet poſtmodū ꝓuin-
ciā exeant. Secūdo dicit ꝙ ſi legat⁹ cōmittit cām
alicui, iuriſdictio illius expirat niſi anteq̄ʒ exeat
ꝓuinciā citatio preceſſerit. Ber. C No. j. ꝙ lega-
tus pape pōt facere ſtatuta in loco ſue legatiōis:
⁊ cū iſte tex. nō diſtinguat inter legatos intelligē-
dus eſt gñaliter vt q̄libet legat⁹ pape hoc poſſit
ſiue ſit legatus de latere ſiue ſit legat⁹ natus ſiue
legatus rōne perſone. nā q̄libet iſtorū ordinariā
2 iuriſdictionē hʒ in. c. ij. j. eo. li. vj. C†Scđo no. ꝙ
ſtatuta edita ab habēte iuriſdictionē ad tp̄s du-
rant etiā poſt tp̄s iuriſdictionis. ex quo infertur
ꝙ multo fortius durare pñt ſtatuta ep̄i poſt obi-
tū ipſius cū ipſe habeat iuriſdictionē perpetuā. ⁊
idē puto dicēdū in aliis p̄latis inferiorib⁹ in cau-
3 ſis in quib⁹ ſtatuere poſſunt. C†No. iij. in ver. ſe-
cus: ꝙ legatus pape pōt delegare cauſas ad eū
deuolutas ſeu corā eo motas: nec mirū cū habeat
ordinariā: ⁊ quilibet ordinarius pōt ex ſua iuriſ-
dictione cauſam ad ſe ſpectātē delegare. l. vnica.
C. qui pro ſua iuriſ. ⁊ in. c. vt litigātes. de offi. ordi.
4 lib. xi. q. j. te quidē. C†No. ibi, cū iuriſdictio iſto-
rū: ꝙ delegatus hʒ iuriſdictionē etiā ſi ſit delega
tus nō a principe. ad idē. c. in lr̃is. ſ. ti. pxi. per qđ
reprobatur glo. que aliud ſentit in. l. ait pretor. ff.
5 de re iudi. C†No. ibi, citatio nō preceſſit. tex. ſin.
in materia ꝑpetuationis iuriſdictionis cōtra ta-
citā reuocationē mādari. requirit̃ em̄ citatio nec
ſufficit alius actus citerior. ⁊ hunc tex. allegaui in
c. gratū. de offi. dele. vbi hanc materiā tetigi. ⁊. j.
aliquid dicet̃. C In gl. j. ibi, ep̄i qui ſunt minoris
autoritatis. no. gl. ex qua pōt inferri, qđ in omni-
bus in quib⁹ pōt ep̄s ſtatutū facere, fortius pōt ⁊
legatus pape, dic tñ ꝙ ſuper maiorib⁹ negotiis
nō poſſunt ep̄i, nec legati: nec etiā archiep̄i ſtatu-
ta facere. pro hoc vide gl. xviij. diſ. in ſumma. ⁊ in
c. qđ tranſlationē. ſ. eo. facit. c. maiores. j. de bapt.
6 C†Sed dubiū eſt. certū eſt ꝙ ep̄s nō pōt facere
ſtatuta ſine cōſenſu vel cōſilio capituli ſui vt in. c.
nouit. ⁊ in. c. quāto. j. de his que fiunt a prela. not.
Jo. an. in. c. ij. de cōſti. lib. vj. nūquid legati poſſint
ſoli ſtatuta edere. Sol. dicit Inn. ꝙ debent requi-
rere ꝯſilia prelatorū ꝓuincie. arg. ix. q. iij. c. j. ij. iij.
⁊. iiij. ⁊ etiā cōſiliū populi in pertinētibus ad po-
pulū. arg. c. ſi. de maio. ⁊ obe. ⁊ de his que ſi. a ma.
par. ca. c. vlt. Poſtmodū dicit ꝙ in ſpectantibus
ad iuriſdictionē legati pōt legat⁹ ſolus facere ſta-
tuta dūmodo illa ſtatuta nō ſint cōtra canones
generales ſeu iura generalia quibus nō pōt lega-
tus in aliquo derogare. alle. l. iij. C. de off. queſto.
a Et not. hoc dictū ſin. primo ꝙ legatus pape [a] nō
b pōt aliquid ſtatuere ꝯtra iura generalia [b]. idē di-
cimus in ep̄o. vt no. Jo. an. in. c. ſi. de offi. archi. vi-
detur ꝓbari in. c. qđ ſuper his. de ma. ⁊ obe. ⁊ in. c.
inſtitutionis. xxv. q. ij. Limita tñ ꝑm ea que dixi
poſt gl. in. c. cū dilectus. de cōſue. ⁊ vide per Fede.
cōſi. xvj. vide quod no. gl. in cle. ne romani. de ele.
7 C†Scđo no. ꝙ delegatus ſolus poteſt edere ſta-
tuta in ſpectātibus ad ſuā iuriſdictionē: pro hoc
tex. iſte qui ſolū facit mentionē de legato. dic tñ ꝙ
ſi vellet ſtatuere in cōcernentibus aliorū preiudi-
cium vel negotiū: tunc debet habere illorū cōſen-
ſum ſeu preſentiam: vt notat Innoc. in. c. veſtra. j.
8 de loca. ⁊ limitat Inno. hic. C†Sed vltra doct.
quero nunquid actio penalis ſurgens ex ſtatuto
legati vel ep̄i: ſit perpetua vel t̄palis vel annalis
⁊ deciſio huius. q. depēdet ab alio articulo: nūqd
ſtatutū iſtorū dicat̃ ius ciuile vel canonicū an ve-
c ro pretoriū. [c] ⁊ Bar. ⁊ Bald. in. l. oēs populi. ff. de
iuſ. ⁊ iur. ꝯcludit ꝙ actio eſt t̄palis ⁊ annalis quē-
admodū actio ſurgēs ex iure petitorio. nā iſti eq-
parātur pretorib⁹ ⁊ preſidibus. ad hoc. l. in hono-
rariis. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ inſti. de perpe. ⁊ tēp. act. in
prin. ⁊ idē dicēdū in ſtatutis editis a Marchiōe
vel aliis principibus inferiorib⁹: vt not. idē Bar.
in. l. ſi. de pe. ⁊ ſic ex ſtatuto ep̄i nō poſſum agere
actione penali vltra annū: ſecus autē ſi eſt ſtatu-
tū factū a populo ſeu a tota vniuerſitate clerico-
rū. nā tunc actio eſſet ꝑpetua ⁊ duraret per. xxx.
an. l. ſicut. C. de preſcrip. xxx. vel. xl. an. Et eadē eſt
qđ in ſtatuto edito ab antianis ſeu dñis ciuitatis
popularis, nūquid illud ſtatutū equiparetur iu-
ri pretorio an iuri ciuili: ⁊ nunquid actio penalis
ſit ꝑpetua vel tēporalis ex eo ſurgens: quā. q. tra-
ctat Bar. in. l. v. ff. de ver. ob. ⁊ ibi cōcludit ꝙ ſi iſti
antiani ſeu dñi fecerūt ſtatutū ex eorū officio eq-
paratur iuri pretorio. ſecus ſi ex ſpāli cōmiſſione
ſibi facta a populo: nā tunc populus videt̃ feciſſe
illud ſtatutū: ⁊ ꝑ ꝯſequens illud ſtatutū appellat̃
ius ciuile: vt in. c. ius ciuile. j. di. ⁊ ꝑ hoc pōt infer-
9 ri ad deciſionē multarū queſtionū. C†Nunc ve-
nio ad ſcđam partē glo. in qua querit̃ nūquid in-
dulgētie quas ſepe legati cōcedunt ſubueniētib⁹
ad reparationē pōtis vel loci religioſi durēt poſt
d finitā legationē [d] quēadmodū ſtatuta. Et ꝙ nō
durent facit tex. in. l. ſi. ff. de pe. vbi pena appoſita
per magiſtratū tēporalē habens actū ſucceſſiuū
ſolū durat tēpore officii. gl. tñ determinat oppoſi-
tū p. l. j. in. §. ſi. ff. de off. prefec. vr. vbi dicit̃ ꝙ prefe-
ctus vrbis q eſt tēporalis pōt in perpetuū priua-
re quē officio aduocationis. Docto. hic cōiter ſe-
quūtur iſtā gl. ⁊ idē Inn. in. d. c. qđ tranſlationē. ⁊
ad. l. ſi. alle. in gl. reſpōdet ꝙ loquitur qñ pena fuit
appoſita ſine cauſe cognitione ⁊ interlocutorie,
nō autē diffinitiue. ſecus aūt ſi pena fuiſſet appo-
ſita diffinitiue: ⁊ cū cauſe cognitione, qꝛ tūc dura-
ret ⁊ ꝑpetuo vt in. d. l. ſi. ⁊ i. l. moris. ff. de pe. idē vo-
lunt legiſte in. d. l. ſi. ſʒ vide qđ dixi in. c. ex literis.
de cōſti. ⁊ facit hec gl. multū not. ad probandū ꝙ
indulgētia ſeu priuilegiū a prelato cōceſſum du-
ret in perpetuū, licet habeat actū ſucceſſiuū: ⁊ pro
hoc alle. ho. gl. in. c. cū ex eo. de ele. lib. vj. vbi dicit̃
ꝙ ſi ep̄s dedit licentiā clerico veniēdi ad ſtudiū, ⁊
diſpēſauit ſecū per ſeptēniū: vt ibi dicitur: nō ex-
e pirat licētia per mortē ep̄i [e] nec ipſe ſine cauſa re-
uocare pōt. Sed in contrariū alleg. gl. ſatis not.
in. c. a nobis. el. j. de ſent. excō. que dicit ꝙ ſi epiſco-
pus tulit ſententiā excōicationis ſub cōditione,
f puta quicunq; furtū fecerit ſit excōmunicatus [f]:
nō durat hec ſentētia vltra tp̄s proferētis niſi ſuc-
ceſſor eā cōfirmet: ſecus dicit in ſtatutis. ⁊ ſic illa
glo. no. limitat illū tex. ad idē vide glo. in. c. pe. de
cle. nō reſi. in licētia, que videtur velle ꝙ indulgē-
tia tributa clerico ſuper nō reſidētia nō durat vl-
tra tēpus cōcedētis: ⁊ profecto per iſta ſatis paſ-
ſus iſte redditur difficilis: ⁊ pro nūc dicerē ꝙ vbi
indulgētia ſeu licētia habet eſſe ſuū finitū ⁊ libe-
rū ita ꝙ ex ſola cōceſſione recipit ſuā eſſentiā nec
depēdet ex futuro euētu: ꝙ tunc durat etiā vltra
tēpus cōcedentis: qꝛ priuilegia ſicut ſtatuta de-
bent eſſe perpetua. xxv. q. ij. c. j. ſed vbi diſpoſitio
depēdet ex futuro euētu: qꝛ nō iniecit adhuc vin-
culū firmiter tūc extinguitur per mortē diſponē-
tis. ſic pōt intelligi glo. in. d. c. a nobis. Nā ſi ſentē-
tia excōmunicationis eſt cōditionalis, anteq̄ʒ exi-
ſtat cōditio nō iniecit vinculū: ſed iniecit vinculū
tēpore exiſtentis cōditionis: quo tēpore ſi depo-
nens eſt mortuus vel reuocatus ceſſat ſententia:
idē dicerē in alia licētia: que nō pōt perpetuo cō-
cedi ſine cauſe cognitione: vt ſi fuerit cōceſſa ſim-
pliciter intelligatur cōceſſa ad tēpus cōcedētis: ⁊
ideo puto ꝙ ſi ep̄s ſimpliciter dedit mihi licen-
tiā poſſe mihi eligere confeſſorē ꝙ illa licētia ex-
tinguitur mortuo vel reuocato epiſcopo: qꝛ ep̄s
non

a C Legat⁹ pape. Adde Ro. cōſil. cccxxv. ⁊ ibi quid de epiſcopo.
Sebaſti. Sapia.

b C Generalis. an legatus poſſit facere ſtatuta ꝯtra leges ciuiles no. Bal. in. c. cū oēs. col. ſi. de cōſti. Feli. in. c. ꝙ ſup his. in ver. ponit etiā Bald. de maio. ⁊ obed. ⁊ nunquid poſſit diſpēſare ꝯtra ꝯſtitutionē cōcilii: ponit idē Feli. in. c. at ſi clerici. §. de adulteriis. col. iij. verſi. quinto limita.

c C Pretoriū. adde ro. ꝯſ. cccxxviij. ⁊ Alex. cōſil. xcv. Antoni. Franc.

d C Poſt finitā legationem. Circa hoc an indulgētie cōceſſe a legatis vel ab ep̄is aut aliis habētibus poteſtatē cōcedēdi ip̄as indulgētias ſint ꝑpetue vel finiant̃ ⁊ expirent officio legatiōis finito vel epiſcopo rebus humanis exempto. Dicas ꝙ ſunt ꝑpetue ſicut ēt ſtatuta ⁊ ꝯſtitutiones ab eis facta ⁊ facte ꝑ ea q̄ habētur in. c. j. j. de loca. ⁊ in. ca. ſi qs venerit. j. de ma. ⁊ obe. Et adde ꝙ ꝯcedere indulgētias pēdet a poteſtate ordinis vel iuriſdictionis, vt in. c. qđ autē. de peni. ⁊ remiſ. per Hoſti. in ſum. illius. tit. in. §. quis poſſit. ⁊ per Jo. an. ⁊ Jo. Cal. in c. cū cōtingat. de fo. compet. ⁊ per bea. Tho. in. iiij. ſen. diſt. xx. qđ. iij. arti. iij. Et an indulgētie cōceſſe ab habētibus poteſtatē valeāt ad remiſſionē pene debite pro peccatis actualib⁹ vide Jo. cal. tenētē ꝙ ſic in. c. noſtro. de pe. ⁊ remi. vbi dicit etiā ꝙ tria debēt cōcurrere ad hoc vt indulgētie valeāt. pietas in ſi. propter quā datur charitas operans in eo cui dat̃ ſeu habilitas in recipiēte ⁊ autoritas in diſpenſante. ⁊ de huiuſmodi requiſitis in ꝯceſſione indulgētie vide Inn. in. c. qđ aūt. ⁊ Hoſtiē. in. c. cū ex eo. de pe. ⁊ re. vbi dicunt ꝙ requirūtur ſex vbi ꝑ eos ⁊ adde qđ indulgētie tm̄ valent quātū ſonāt. vt per he. Tho. in loco preall. ⁊ in eadē diſt. arti. v. ⁊. xlv. di. art. vj. et an ep̄s poſſit ꝯcedere indulgētias ſubditis ſuis porrigentib⁹ manus adiutrices alicui loco q eſt extra ſuā dioceſim. vide ꝑ Pet. de anc. in regula que a iure. de re. iur. lib. vj. ⁊ per Oldra. in conſil. ſuo. lxxj.

e C Mortem ep̄i. Adde do. de ro. vbi alia dicūt de ci. pe. ⁊ vlti. de reſcri. in antiquis.
Sebaſti. Sapia.

f C Excōmunicatus. vide Deciū poſt alios in. c. q. j. de appel. ⁊ Fel. in. c. j. in notabilibus. j. de indic. ⁊ Decium in cōſi. cxlv. incipi. queritur.

non pōt in perpetuū dare iſtā licentiam cū p̄iudicio eccleſie parochialis ſine cauſe cognitione ⁊ cōſilio ſui capituli, cū eſſet irregare ꝑpetuū p̄iudiciū eccleſie parochiali: ⁊ ita al's in facto rn̄di, ⁊ ita pōt ſaluari gl.
10 in.c.pe.lꝫ poſſet habere alios intellectus. ¶ † In gloſſ.fi.ibi, ſola citatione.no.glo. ꝙ per ſolā citationē ⁊ non per actū citeriorē ꝑpetuat̄ iuriſdictio, ⁊ ad hoc facit iſte tex.multū no. Hoſt.tn̄ q̄ 9triū tenuit in.c.lꝫ. de off.deleg.ſupplet ad tex.iſtū vel aliud equipollens, ſed hec ſuppletio extorquet literā.vn̄ illud.c.lꝫ.dꝫ exponi p iſtud cū illud loquat̄ gn̄aliter, ⁊ iſtud ſpecialiter, ⁊ vid̄ ꝙ ple.dixi in.d.c.gratū. ¶ † Sꝫ dubiū eſt
11 tenēdo iſtā opi. ꝙ requirat̄ citatio, nunqd ſufficiat iudicē 9miſiſſe citationem ſi ante mortem vel finitū officiū delegātis citatio non ꝑuenit ad citandū: eſt qd̄ ſubtilis ⁊ notabilis. ⁊ vt recitat hic Joā. And. Haſ. hanc.q.diſputat ⁊ multum alle.p ⁊ 9.tandē concludit ꝙ de iure ciuili non eſt ꝑpetuata iuriſdictio.qꝛ nō eſt ꝓprie citatio ſi non ꝑuenit ad citandum.all.l.⁊ qꝛ.ff.de iur.om.iu.ſꝫ de iure canonico dicit ꝙ ſi agit̄ de perpetuatione iuriſdictionis ſufficit iudicem commiſiſſe citationem: qꝛ incepit vti p hoc iuriſdictione.ar.ſ.de off.del.lꝫ.ſꝫ ſi agit̄ de afficienda perſona requirit̄ ꝙ citatio peruenerit ad partē: pro hoc cle.ij.vt li.
a pen.[a] ⁊ vid̄ gl.ibi no.q̄ hoc tenet do.Anto.hic inſtat, ſꝫ tandem vr̄ trāſire cum dictis doc.do.Car.tꝫ indiſtincte ꝙ requirit̄ citationem perueniſſe ad partem. Mihi tam de iure ciuili q̄ꝫ canonico placet vt ſufficiat iudicem commiſiſſe citationem quo ad perpetuandam iuriſdictionem.primo per tex.in.d.c.lꝫ.⁊ in.d.l.⁊ qꝛ.vbi tex.ſolum requirit vt iudex inceperit vti delegatione ſibi facta. Ad idem.c.gratum.p̄al.vbi ſolum requirit̄ ꝙ edictum citationis fuerit ꝓpoſitum.⁊ ibi ad hoc ponderaui illū tex. Itē ꝓbat̄ alia rōne, citatio hꝫ tres partes.prima 9miſſio iudicis de citādo.ſcd̄a executio nuntij.tertia ipſius nūtij relatio ꝙ citauit vt not.Jo.an.in.c.romana.§.9trahentes.de fo.comp.lib.vj.prima pars eſt iuriſdictionalis dūtaxat.ſcd̄a ⁊ tertia non ſunt iuriſdictiona-
12 les. ¶ † Hinc eſt ꝙ iudex nō pōt cōmittere citationē extra territoriū. ſꝫ ſi commiſerit in tertio poteſt nuntius eā exeq extra territoriū.tex.ē no.in.d.§.9trahentes.⁊ in.l.omnes.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ ibi p doc.vn̄ committendo citationem vſus eſt iuriſdictione in partes.⁊ ſic ſatis vr̄ ꝑpetuata iuriſdictio.⁊ ſic ſalua gl.in.d.cle.ij.q̄ hoc tꝫ.vr̄ etiam de mēte Bart. lꝫ non exprimat in.d.l.⁊ quia.

¶ De officio iudicis ordinarij. Rub.

¶ Supra viſum eſt de officio delegati ⁊ legati: nunc ſubijcit̄ ⁊ merito de off.or.vel al'r ſic. Supra viſum eſt de offi.or.ſpecialis vt eſt legatus, nunc ſubijcit̄ in genere de officio cuiuſlibet ordinarij ⁊c.

1 ¶ Ciuitas poteſt eſſe ſine epiſcopo.
2 Ciuitas an veniat appellatione dioceſis.
3 Adulterium reſpectu laicorum, eſt cognoſcibile tam per iudicē ſecularem q̄ꝫ eccleſiaſticum ⁊ eſt locus ꝑuentioni.
4 Libera poteſtas data alicui non extendit̄ ꝙ aliqd faciat 9 ius.
5 Brachium ſeculare poteſt eccleſia inuocare contra ſubditos rebelles ⁊ econtra.10.14.
Officiales ſi capiunt clericum violenter de mandato epi non incurrunt excommunicationem.
6 Inquiſitio gn̄alis pōt fieri nulla ꝑcedente infamia, ſpecialis vero non.
7 Iudex eccleſiaſticus poteſt ſe intromittere in criminibus ſecularib⁹ data negligentia iudicis ſecularis.
8 Iudex an debeat iudicare ſm̄ conſcientiam ſuam an ſm̄ acta.
9 Iudex iudicans iniuſte per errorem non committit peccatum.
11 Brachium ſeculare an teneatur iudex ſecularis dare omnino iudici eccleſiaſtico.
12 Hereſis eſt crimen omnino ſpectans ad iudicem eccleſiaſticum adeo vt nec indirecte poteſt laicus cognoſcere.
13 Brachium ſeculare an teneatur laicus tradere quando ſubditus epi non de facto ſꝫ de iure ſibi reſiſtit.
14 Exemptio nō preſumitur niſi probetur.
15 Punitus per iudicem eccleſiaſticum poteſt etiam ꝓ eodē delicto puniri per ſecularem.

Ernicioſam. Epi in ſuis dioceſibus pn̄t crimina inquirere ⁊ punire ⁊ cū opus fuerit inuocare brachiū ſeculare.h.d. ¶ Caſus l'ralis. Statuit Joā.pa.in ſynodo iſta qd̄ epi ſingularū ciuitatū habeant poteſtatem ingrēdi crimina ⁊ punire crimnoſos ſm̄ ꝙ canones dicunt ſine impedimēto, ⁊ ſi opus fuerit inuocent brachiū ſeculare, ita tn̄ ꝙ p h̄ nullum p̄iudicium fiat epis, vt hoc ipſo ius acquirant. Ber. No.j.ex ſu praſcriptione ꝙ etiam papa dꝛ facere ſynodum ep̄orum.ad idē.c.j.j.d ſpon. Vulgariter tn̄ appellamus ſynodum ep̄orum ⁊ cōciliū ipſi⁹ pape.de quo vid̄ ho.tex.in.c.j.xv.di.vbi ponitur etymologia iſtorum nominum. ¶ No.ij. ꝙ epi habent in ſuis dioceſib⁹ iuriſdictionē liberam ⁊ ea q̄ ſunt meri imperij.poſſunt em̄ ex officio procedere ſup criminibus ⁊ in facinoroſos hoies animaduertere.hec em̄ meri imperij ſunt: vt in.l.iperiū.⁊ qd̄ ibi no.ff.de iur.omn.iu.⁊ dicam.j.c.qd̄ ſedem.⁊ vide glo.in.c.peruenit.xcv.di. ¶ † No.iij.ibi, ſingularum vrbium. ꝙ q̄libet

a ¶ Vt lit.pen.add̄ ꝙ voluit Ro.conſi.cccxxx.
b ❀ Sebaſti.Sapia. ¶ Suū ep̄m. An ad eſſe ciuitatis requirat̄ ep̄s.vide Bal.in.l.ſi in aliquā.ff.de off.ꝓcon.⁊ leg.⁊ Feli.in.c.Rodulphus.in prin.de reſcr.⁊ in.c.lꝫ.co.j.circa fi.de ꝓb.
c ¶ Rodulphus. Add̄ que ibi poſui poſt do.An.corſe.

b vrbs habet ſuū ep̄m.[b] ⁊ facit iſte tex.pro cōi 9ſuetudine italie ſcd̄m quam illam appellamus ciuitatem q̄ hꝫ ep̄m, hoc tn̄ non eſt de iure qꝛ poteſt eſſe ciuitas abſqꝫ ep̄o.nā ⁊ anteq̄ꝫ eſſent epi erant ciuitates: ⁊ poſtmodū tpe primitiue eccleſie fuit ſtatutū vt epi non cōſtituerent̄ in modicis ciuitatibus ⁊ non populoſis, neqꝫ in caſtris aut villis, ſꝫ ſolum in ciuitatibus magnis ⁊ populoſis. vt dicit tex.in.c.epi.lxxx.di.⁊ in.c.j.j.de pri.q̄ iura clariſſime ꝓbant ꝙ ad eſſe ciuitatis non requirit̄ ꝙ ibi ſit ep̄s, ſꝫ bene preſumptio eſt ꝙ vbi nō fuit ſedes epiſcopalis conſtituta non erat tunc magna ciuitas.⁊ vide qd̄ not Joā.and.in.c.ſi ciuitas.d ſen.ex cōm.lib.vj. ¶ No.ibi, vrbium. ꝙ quelibet ciuitas poteſt appellari vrbs.pro hoc tex.in.l.ij.ff.de ver. ſign.vide etymologiam huius vocabuli.in.l.pupillus.in.§.vrbs.ff.de ver.ſi.q̄ꝫ q̄ꝫ appellatione vrbis in genere p excellentiam intelligit̄ de roma,
2 vt in.§.ſꝫ quoties.inſt.de iure na. ¶ † Not.ibi, in ſuis dioceſib⁹: ꝙ appellatione dioceſis venit ciuitas.nam hic ſi non comprehenderetur ciuitas ſe queretur ꝙ ep̄s non haberet poteſtatē in ciuitate ꝙ eſt abſurdū. Simile colligitur in.c.vnico.d rer.
c permu.lib.vj.in 9triū facit.c.rodulphus.[c] de reſcr. Hoſt.dicit ꝙ in ſtatutis cōſtitutionibus ⁊ priuil.⁊ appellatione dioceſis venit ciuitas.ſecus in reſcriptis contentioſis vt in.c.9trio. Et lꝫ doc.hic tranſferint cum eo tn̄ mirandū eſt de hoc dicto. nā potius diuerſificat caſus q̄ꝫ reddat rōnē diuerſitatis. Si em̄ ob odiū reſcriptorū cōtingit reſtrictio: vt in.d.c.rodulphus.⁊ idē ⁊ fortius poſſet cōtingere in ſtatutis penalib⁹ odioſis deuiantib⁹ a iure cōi, ⁊ idē in priuilegijs odioſis, id̄ dic meli⁹
3 in hac materia vt dixi.in.d.c.Rodulphus. † No. ibi adulteria tex.no.quē ſepius ſoleo allegare.qd̄ ep̄s pōt ſuper adulterijs procedere etiā 9 laicos. nā tex.hic non reſtringit ad clericos.nam de clericis nullum fuiſſet dubiū, ſꝫ loquit̄ gn̄al'r in tota
d dioceſi.⁊ ideo dico ꝙ locus eſt ꝑuentioni[d] inter iudicē eccleſiaſticū ⁊ ſecularē.nam ⁊ ſecularis de hoc delicto cognoſcere pōt: vt in.c.rex dꝫ.xxiij.q. v.⁊ in.c.tue.de ꝓcu. Et hoc facit 9 opi. Jo.An.in c.fin.de fo.comp.li.vj.vbi dixit ꝙ adulterium eſt crimē eccleſiaſticū quaten⁹ agit̄ ad ſeparationem thori matrimonialis. Sꝫ ſi vis ſaluare iſtd̄ dictū dicas ꝙ tūc eſt eccl'iaſticū merū.i. ꝙ nullo modo pōt de eo ſe impedire ſecularis, ſꝫ qn̄ agit̄ ad puniēdū delictū ſeu ad ꝓhibēdū non eſt mere eccleſiaſticū ſꝫ mixtū.⁊ hāc materiā pleniſſime examinaui in.c.cū ſit gn̄ale.de fo.comp.vbi gn̄aliter fui ꝓſecutus que crimina ſunt mere eccleſiaſtica vel
4 mixta. ¶ † No.ibi, liberam poteſtatē.⁊ tene mēti
e ꝙ ſi alicui dat̄ ptās libera[e] ꝓcedēdi in aliquo ca-
f ſu nō itelligit̄ ꝙ aliqd faciat 9 ius[f] ſꝫ ſolū vt abſqꝫ alicuius impedimento vel licētia hoc poſſit facere.nā verbū liberū hoc importat.ad hoc no.in.c. de multa.de p̄b.⁊ in.c.lꝫ ep̄s.eo.ti.li.vj.⁊ optime ꝓ
5 bat̄ hic. ¶ † Vltimo no. ꝙ epi pn̄t vbi res exigit inuocare auxilium brachij ſecularis puta exigente rebellione ſubditorum, id̄ alibi diſponit̄ ꝙ familia poteſtatis non incurrit excōicationē ſi ad mandatum epi capit clericū ⁊ ducit ad carcerē ēt violēter.vt in.c.vt fame.de ſent.excō. Et an iudex ſecularis teneat̄ indiſtincte dare ſuā familiā ⁊ oē
6 auxiliū iudici eccl'iaſtico poſtulāti.j.dicā. ¶ † In gl.j.ibi, cū frequens ⁊ clamoſa fama.vult ergo gl. tex.reſtringere vt tūc poſſit ep̄s inqrere 9 ſubditū cū vehemēs infamia ſurrexit 9 eum.dicūt doc. ⁊ bene hoc dictum ꝓcedere in inqſitione ordinaria ⁊ ſpeciali.q̄.ſ.fit 9 certam pſonā. Sꝫ in inqſitio
g ne extraordinaria ⁊ gn̄alis[g] q̄ nō fit 9 certā pſonā, ſꝫ gn̄al'r n̄ reqrit̄ ꝙ ifamia p̄cedat p h̄: qꝛ ep̄s viſitando inqrit gn̄ar qual'r viuant ppl'i.ad h̄.x.qd̄.j. relata.⁊.c.placuit.⁊ in.c.de cenſi.libro.vj.ad idem

d ¶ Preuentioni. Add̄ Pe.d Ancha.conſi.xiiij.
❀ Sebaſti.Sapia.
e ¶ Poteſtas libera. Quot modis qd dicat̄ liberum decla.bald.in.l.ij. co.x.C.d ſer.⁊ aq̄. Et ad ꝓpoſitum vid̄ Car.in.c.ad hec.de rel.do. Gemi.in.c.j.de regu. i.vi. Faſ.i.l.i.C.de ſa.ſan.ecc. De.in c.q̄i eccl'iarū.col. ij.poſt are.ibi.ſ.d 9ſt.vbi plura d v̄bo libere: ⁊ ifinita accumulat And. ſicu.hic.
f ¶ Contra ius. Add̄ Ro.conſil. ccxlviij. Pet.de Anch.conſi.cclx. Antoni⁹ Frācis.
¶ Add̄ ꝙ iſtd̄ v̄bum, libera poteſtas, vel v̄bū, libere, bene excludit conſuetudinem ⁊ appellationē n̄tn̄ excludit iuris ordinē.c.ſacroſancta.d ele.⁊ id̄ dicim⁹ ꝙ talia verba nūq̄ꝫ extēduntur ad illicita ⁊ iniuſta.no.i.c.trāſmiſſam.de ele.i fi.⁊ facit.l.fili⁹.ff.d do.⁊ l.9 iuris.i.§.ſi fili⁹. ff.d pact.⁊ d ſignificato hui⁹ v̄bi, libere.vid̄ q̄ no.i.c. d multa.d p̄bē.⁊ i c.lꝫ ep̄s.e.ti.li.vj.⁊ vid̄ gl.i v̄.libere. i cle.ſi.de eta.⁊ q̄l.⁊ aliā ſimil'r in v̄. libere.i cle.dudū. d ſepult.⁊ vid̄ gl.i c.ordinarij.d off. or.li.vj.⁊ glo.in.c. cū plures.d offi. dl.e.li.⁊ vid̄ q̄ habent̄ i.c.irrefragabili.i prin.d of.or.
g ¶ Et gn̄ali. add̄ Old.9ſi.cclxxvij. Bal.conſil.lxiiij. iiij.libr.

a ¶Compellere ſecularē.Sed an ep̄s poſſit tenere familiā armatā.vid
Bal.ꝙ ſic.in.l.iij.§.fi.ff.de off.p̄fe.vig.And.Barba.
b ¶Fidē de ꝓceſſu.Adde videndum Ol.conſi.lxxxix.in c.ep̄s.
c ❀Sebaſti.Sapia.¶Ep̄s volebat.vid ad hoc Oldra.in conſi.lxxxix.
⁊ Pe.de Ancb.in reg.ea q̄.in ver.queſtio.de reg.iu.in.vj.

d ¶Valde not.ad-
e de Ol.ꝯſi.all.⁊ fa
cit ꝙ ꝓmittens
aliquē defendere
nō teneť defende
re iiuſte.vt voluit
Ancba.ꝯſi.clxxx.
⁊ aret.cōſi.cxliiij.
Anto.Franciſc.
¶Ad d ad qdte
neať ꝓmittens
aliquē defendere
dicas ꝙ intelligi
tur obligatus de
fendere de iure,⁊
non de facto ⁊ iu
ſte ⁊ non iiuſte vt
p Bar.in.l.dāni.
la vl.ff.de dam.in
fec.⁊ in.l.ſtipula-
tio iſta.in p̄in.in
pe.co.ff.de v.obl.
⁊ habeť per Bal.
in.l.fi.in vſi.q̄rūt
doc.C.de act.em.
Si autem ꝓmi
ſiſſet defendere d
iure ⁊ de facto ad
quid teneatur vi
de Bar.in.l.in il-
la ſtipulatione p
te nō fieri.ff.de v.
ob.vbi dicit ꝙ dꝫ
defendere ſi mo-
uetur lis de iure
vel de facto.⁊ dꝫ
ꝓducere teſtes ⁊ d
iura ⁊ ſoluere ſū-
ptus ⁊ expenſas.
nō tm̄ teneť defen
dere cū armis nec
armata manu re
ſiſtere.ꝙ etiā vo-
luit Bal.in p̄al.l.
fi.C.de act.emp.
⁊ habetur p Cy.
i.l.j.ꝙ vi aut clā.⁊
vide p Alex.in.l.
ſtipulatio iſta.ff.
de verb.obl.dicit
tm̄ Bar.in.j.con-
ſtitutione ffoꝝ in
§.omnē.in.iij.co-
lum.ꝙ qui teneť
alium defendere
teneť etiā cum ar
mis dfendere,ꝙ
puto intelligēdū
ꝙ qs teneť defen
dere ex iuris di-
ſpoſitione: puta
patriā ſuā.vt in
l.j.in.§.fi.⁊ ibi per
Bar.ff.de iuſti.et
iu.Et adde ꝙ qs
non cogiť alium
defendere ſi non
vult imo poteſt p̄tium recipere vt defendat.l.metu.§ ſꝫ lꝫ.⁊ ibi bar.
ff.quod me.cau.⁊ in.l.j.§.ſꝫ in eo.ff.ad ſille.⁊ id dicit Bal.in.l.j.in.iiij.co.
de ſer.fug.ꝙ qui poteſt defendere ⁊ non defendit non dicitur opem
vel fauorem p̄ſtare.⁊ dicebat Bar.in.d.§.ſꝫ in eo.ꝙ qui poteſt alium
defendere ne occidať ⁊ non defendit:non tenetur niſi al's ſit particeps
⁊ conſcius criminis.Item an pater teneať defendere filium ⁊ ecō.⁊ de
alijs perſonis que tenentur defendere.vide per Spec.in titu.de acto.
in verſic.ſed queritur vtrum pater.

xxxv.q.vi.in.c.ep̄s in ſynodo.Idē eſt qn̄ delictum
eſt notoriū ⁊ neſciť qs illd cōmiſit,nā tūc ſuperior
facit inquiſitionem generalem.vt no.Inn.in.c.bo
ne.el.j.ſ.de elec.⁊ Bar.in.l.fi.ff.de q̄ſt.idē dic cum
p̄latus inquirit non ad finē puniendi ſꝫ in finem
impediendi ꝓmotionem ad aliquā p̄lationē vel
ad ordines.nam ſine aliqua infamia p̄cedenti dꝫ
tunc ſuperior inquirere de vita ⁊ moribus ꝓmo-
uendi.ad hoc quod ſe.⁊ no.in.c.j.de poſtu.p̄la.⁊
in.c.cū nobis.de ele.¶In gloſſ.in ver.canones.
ibi,⁊ etiā de quocunq; mortali peccato.Aduerte
q̄ gl.prima frōte vr̄ ſibi cōtraria.nā primo dicit
ꝙ ep̄s dūtaxat inq̄rere dꝫ de cauſis ſynodalibꝰ,
i.de cauſis ſpectantibus ad forum eccleſiaſticum.
⁊ dixit de ſynodalibus q̄ omnes cauſe olim de-
ferebantur ad ſynodum ep̄orum.vj.qd.ij.in.c.j.⁊
ij.⁊ in.c.j.de iu.tamē poſtea ſubijcit ꝙ d quolibet
peccato mortali dꝫ ep̄s inquirere:⁊ ſic videretur
exhauſta iuriſdictio iudicum ſeculariū contra.c.
rex dꝫ.xxiij.q.v.Hanc materiam examinaui in.c.
nos inter.de pur.ca.vbi ho.gl.⁊ longe latius i.d.
c.cū ſit generale.Et conclude pro intellectu gl.ꝙ
quedā ſunt crimina mere eccleſiaſtica de q̄bus iu
dex ſecularis nullo modo ſe intromittere pōt vt
eſt crimen hereſis.de he.c.vt inquiſitionis.§.pro-
hibemus.li.vj.Quedā ſunt crimina mixta de q̄bꝰ
vterq;.ſ.ſecularis:⁊ eccleſiaſticus cognoſcere pn̄t
vt crimen ſacrilegij.vt in.c.cum ſit generale.p̄al.
⁊ in.c.felicis.de pe.li.vj.Regulariter v̄o de alijs
criminibus in terris imperij nō pōt iudex eccle-
ſiaſticus ſe impedire niſi indirecte quo ad penitē
tiā imponēdā ⁊ ad delictū ꝓhibendum.vt in.c.no
uit.de iu.¶†Niſi delictū ſit notorium:nam tunc
cū dep̄hendať negligentia iudicis ſecularis p̄t
iudex eccleſiaſticus ꝓcedere vt no.hic Inno.⁊ in
d.c.nouit.c.j.§.notoria.de cēſi.li.vj.¶†Et in fi.gl.
no.glo.quia ſatis eſt plana in materia ſua.⁊ idem
ſentit gl.in.c.iudicet.iij.q.vij.⁊ cōcludit gl.ꝙ neq;
condēnādo neq; abſoluēdo dꝫ iudex ſequi cōſcie-
tiam ſuam,ſed moueri ex probationibus corā eo
factis.do.An.recitat hic dicta Cal.que poſuit in
c.paſtoralis.§.q̄ vero.ſ.de off.dele.⁊ ibi ego reci
taui ⁊ plene examinaui iſtū paſſum.⁊ ſequitur.d.
Ant.⁊ Cal.p̄terq̄ in vno.Dicit em̄ ꝙ ſi iudex
hꝫ conſcientiā ꝯ reū lꝫ accuſator non ꝓbet non dꝫ
eū abſoluere diffinitiue vt dicit Cal.ſꝫ ſolum ab
obſeruatione iudicij:q̄ ſi abſolueret diffinitiue il
la ſnīa obſtaret in alio iudicio,⁊ ſic reus tranſiret
impunitus.Sꝫ mihi plus plꝫ opi.Cal.q̄ in nul-
lo facit ꝯ conſcientiā in abſoluendo eū pure ⁊ ſim
pliciter:q̄ non ſequitur,eſt crimīnoſus,ergo ne-
ceſſario ꝯdēnandus:q̄ nō dꝫ condēnari crimino
ſus niſi accuſeť ⁊ probeť.vt.vj.q.ij.in.c.ſi tm̄.⁊ in.c.
placuit.⁊ in.l.reſcripto.ff.de muner.⁊ hono.vn̄ ex
quo delictum non eſt probatum dꝫ illum abſolue
re:quia occulta ſunt relinquenda iudicio dei.vj.
q.j.ſi oīa.facit.c.qualiter ⁊ qn̄.el.j.in fi.de ac.Item
xp̄s ſimpliciter abſoluit mulierē quā ſciebat adul
teram dū dixit quis te cōdēnauit mulier:⁊ illa re
ſpondēte,nemo dn̄e.dixit xp̄s.nec ego te cōdēna
bo,vad ⁊ amplius noli peccare.vt habeť in euan-
gelio.Chriſti aūt actio noſtra eſt inſtructio.vt.ſ.
c.px.⁊.ij.q.j.deus.⁊.c.ſignificaſti.ſ.de elec.⁊ lꝫ iſte
reus inuitet penā temporalē nō euitauit eternā,
ſecus econtra q̄ iudex hꝫ conſcientiam firmā pro

reo.nō dꝫ em̄ eū ꝯdēnare ꝓpter ꝓbatiōes:q̄ innocēs non eſt punien-
9 dus,⁊ certe tūc faceret ꝯ conſcientiam ſi puniret innocentē.¶†Vlti-
mo ergo aduerte:q̄ glo.inepte poſuit additionē in fi.dū dicit ꝙ qui ꝯ
conſcientiā iudicat puniť:⁊ tn̄ primo dixerat ꝙ non dꝫ iudicare ſm̄ cō
ſcientiā ſꝫ ſm̄ allegata:nec gl.fidel'r recitat caſum illius.c.cum eterni.
nam ibi ſimpl'r non d̄r ꝙ iudicans conſcientiam ſit puniendus.nam ſi
hoc diceret ceſſaret hec diſceptatio ſꝫ ꝯ conſcientiam ⁊ contra iuſtitiā
q.d.ꝙ ſi iudicat ſimpl'r ꝯ iuſtitiam non incurrit penam de qua ibi niſi
etiam faciat contra conſcientiā.nā ſepe iudex iudicat iniuſte p errorē
⁊ nō ex certa ſcientia quo caſu non puniť illa pena.de qua ibi,⁊ ſic pō
derando illū tex.potes euitare ꝯtrium quod de illo multum ſtricte for
10 mari poteſt.¶†In gl.in ver.publicū.in fi.no.duo ex gl.ꝙ ſi iudex ſe-
cularis dꝫ impendere ſuum brachium ⁊ auxilium iudici eccleſiaſtico
ita iudex eccleſiaſticus dꝫ iuuare ſeculares contra ſubditos ſibi rebel
11 les.¶†Scdo no.ꝙ iudex ſecularis pōt cōpelli p excōicationē ad dan
dum familiā ⁊ auxiliū ſuum iudici eccleſiaſtico.Inno.fateť hoc primū
ſꝫ dat ſuas differentias in hoc inter eccleſiaſticū ⁊ ſecularē:q̄ eccleſia
a ſticus pōt cōpellere ſecularēᵃ ſi nō vellet ſibi impendere auxiliū,vt in
iuribus allegatis in gl.ſꝫ non econtra:quia ſecularis non pōt cōpelle
re eccleſiaſticū:q̄ maior eſt eo.facit.c.qualiter.de iu.⁊.c.legimus.in fi.
xciij.diſt.Secunda differentia q̄ eccleſiaſticus non teneť iuuare ſecu-
larē iudicem,puta excōicando ſibi rebelles niſi prius fiat ſibi fides de
ꝓceſſu q̄ non dꝫ excommunicare niſi p̄mittat admonitionem ⁊ ex iu-
ſta cauſa.ſꝫ facta ſibi fide ꝙ ſubditus iniuſte eſt rebellis:debet iudex
eccleſiaſticus illū bannitum ſeu rebellem vel ꝓſcriptum p iudicē ſecu-
larem excōicare,ſꝫ ecō iudex ſecularis dꝫ obtēperare iudici eccleſiaſti
co,lꝫ non faciat ſibi fidē de ꝓceſſu.Sꝫ poſtea Inno.vr̄ ſe limitare di-
cens,ꝙ ſi extra iudicium iudex eccleſiaſticus petit auxilium a iudice
ſeculari ⁊ ꝯſtat ipſi ſeculari ꝙ iniuſte petit non tenetur nec dꝫ iudex ſe
cularis ſibi impendere auxiliū:q̄ non dꝫ eum iuuare ad malum ſꝫ ad
bonum:⁊ ſic intellige iſtum tex.ibi cum dicit non ad p̄iudicandum ⁊c.
nam iudex ſecularis non eſt inferior ſꝫ par iudici eccleſiaſtico ſm̄ eum
⁊ id non tenetur ſibi obtemperare ſi iniuſte petit.facit.xcvi.di.cum ad
verum.ꝙ verbū no.Sꝫ ſi petit auxilium in iudicio vt q̄ ꝓceſſit iudicia
liter ⁊ non fuit appellatū nec ſupplicatū tenetur iudex ſecularis man
dare executioni ſnīam iudicis eccleſiaſtici nec dꝫ admittere exceptio-
nem iniuſtam.facit.c.ij.de excep.lib.vj.do.An.in hoc inſtat ⁊ final'r vr̄
concludere ꝙ ſi eſt caſus in quo iudex ſecularis pōt cognoſcere non te
b netur exequi niſi ſibi faciat fidem de proceſſuᵇ.⁊ vť ꝙ hec fuit opinio
Bar.in.l.diuus.de cuſt.⁊ exh.re.⁊ ibi dicit no.per illū tex.ꝙ ſi iudex ec
cleſiaſticus tradit conuictum de hereſi iudici ſeculari vt ipſum puniat
non tenetur illum punire niſi ſibi prius oſtendatur proceſſus vt ſic vi
deat an iuſte fuerit proceſſum ꝯ illum.Ad idem alle.ꝙ hr̄ in authē.de
12 ſan.epi.in.§.ſi vero crimen.¶†Sꝫ aduerte q̄ in exēplo ſuo Bar.d di
recto dixit contra caſum.c.vt inquiſitionis.in.§.ꝓhibemus.de he.lib.
vj.vbi d̄r ꝙ de crimine hereſis cum ſit mere eccleſiaſticum neq; dire-
cte neq; indirecte poteſt iudex ſecularis cognoſcere,ſꝫ pura ⁊ nuda
executio ad eum pertinet ad requiſitionem iudicis eccleſiaſtici,⁊ tene
menti illum tex.Idē putarē dicēdū p illum tex.vbi crimina eſſent me
re eccleſiaſtica,ſꝫ vbi crimina nō eſſent mere eccleſiaſtica,tūc ſi tradiť
aliquis curie ſeculari:⁊ qn̄ clericus degradať iudex ſecularis nō dꝫ eū
punire niſi fiat ſibi fides de proceſſu quia ille efficiť de foro ſuo ⁊ habet
eum iudicare vt ſubditum,nō aūt vt purus executor.etiam in iſto ca-
ſu loquitur tex.in.d.§.ſi vero crimen.Sꝫ ſi non tradiť ſibi vt ſit de foro
ſuo ſꝫ iudex eccleſiaſticus petit vt tanq̄ executor exequatur ſuam ſen
tentiam tunc ſatis pōt teneri opi.Inno.hic vt iudex ſecularis illam
ſententiam exequať lꝫ ſibi non fiat fides de proceſſu.facit.d.c.ij.de exc.
lib.vj.In executione em̄ iuſtitie vr̄ iſte ſecularis inferior.ar.xxiij.q.v.
in.c.princeps.⁊.c.adminiſtratores.ſꝫ ſi iudex ſecularis ſciret ſenten-
tiam iniuſtam poſſet dici ꝙ non teneretur illam exequi ſaltem in cau
ſa criminali:quia non debet eſſe executor ad malum contra conſcien-
tiam.facit.l.non tantū.ff.de app.Et per hoc deciditť alia queſtio nota.
c quā poſuit Io.an.hic ⁊ fuit Ioā.de mō.murlo.Epiſcopus volebatᶜ
viſitare quendam p̄latum inferiorem,ille dixit ſe eſſe exemptū ⁊ ap
pellauit ad papā.epiſcopus excōicauit illū,⁊ q̄ ille nō curauit de ex-
cōicatione,petijt a iudice ſeculari vt daret ſibi familiā ⁊ auxiliū ſuum
iſte vero qui appellabat cōtradicebat:querebatur quid facere debe-
bat iudex ſecularis.⁊ poſt multa iſte qui diſputauit cōcluſit ꝙ nō tene
batur impendere auxiliū,q̄ tenetur impendere cōtra rebelles ⁊ reſi-
ſtētes ep̄o de facto,ſecus autē de iure,⁊ in dubio p̄ſumendū eſt pro
appellāte vt deferatur ſedi apoſtolice.ar.c.directe.de appell.⁊ cū hac
d deciſione tranſeunt hic cōiter doc.qd eſt valde notāᵈ.¶†Quia facit
13 ad multa:vt ſi ſubditus etiā nō exēptus ex iuſta cauſa appellauit nō
debet iudex ſecularis dare ſibi auxiliū ad petitionē ep̄i cōtra illū ſub-
ditū.tamē in caſu ſupra poſito forte aliud poſſet dici per.c.cū perſone.
de priuile.lib.vj.q̄ cum alias ſubditus dicit ſe exemptum debet exhi-
bere priuilegium vel ſi allegat p̄ſcriptionem debet exhibere priuile
giū,qd ſibi tribuit cauſam p̄ſcribēdi,al's poteſt ep̄s vti iuriſdictione
cum habeat iuriſdictionem fundatā de iure cōmuni,ergo ſi nō ſeruat
ſubditus ꝙ ibi d̄r poteſt ep̄s legitime petere auxiliū brachij ſecularis.
vide

14 vide tñ in hoc ꝙ dixi poſt Innoc.in.c.venerabili.j.de cenſi.¶†Item
ſcias ꝙ ab eo qđ.ſ.dixi.ꝙ iudex eccleſiaſticus dꝫ excōicare rebelles iu
dici ſeculari ⁊ econtra iudex ſecularis dꝫ bannire ⁊ animaduertere in
rebelles iudici eccleſiaſtico.Inno.recedit ⁊ vꝛ velle ꝙ nec iſte dꝫ illos
excōicare nec iſte ſecularis iſtos ꝓſcribere vel bānire,ſꝫ ſatis eſt eos vi
tare.Sꝫ Hoſt.tꝫ primū dictū ꝙ eſt no.dicēs ꝙ ad petitionē iudicis ec
cleſiaſtici iudex ſecularis dꝫ bannire ⁊ punire ſubditos rebelles ⁊ ino-
bediētes iudici eccleſiaſtico nō curātes de excōicatione:ita eꝯ ad peti
tionem iudicis ſecularis dꝫ iudex eccleſiaſticus interdicere ⁊ excōica
re ſubditos rebelles ⁊ ꝓſcriptos a iudice ſeculari ⁊ ad hoc al.no.dictū
Inno.in.c.licet ex ſuſcepto.de fo.comp.vbi dixit ꝙ ſi aliqui ſubditi no
lunt obedire Imperatori de facto nō ſuccedit pa.in iuriſdictiōe ſꝫ dꝫ
iuuare imperatorē ad domādū illos ſubditos.⁊ ſic dꝫ etiam p̄ſtare au
xiliū ꝙ pōt.Ex his habes optimū remediū pro iſtis nobilibus repul
ſis ab eoꝝ dn̄io.nā poſſent implorare auxiliū eccleſie ⁊ eccleſia dꝫ ſub-
ditos eis reſiſtētes excommunicare ⁊ interdicere.¶In glo.fin.ibi,vt
ſua autoritate ⁊c.hec expoſitio gl.lꝫ vera ſit in ſe eſt tñ ſatis extranea
ad tex.vñ alij doc.exponunt nō ad p̄iudicādum eccleſie.i.ꝙ ꝑ hoc nō
ſit preiudicium eccleſie quominus poſſit iudicare ſine auxilio brachij
ſecularis.Alij dicunt non ad p̄iudicādum.ſ.illi ꝯ quē petit auxiliū:qꝛ
non dꝫ auxilium impēdi ꝯ iuſtitiā:⁊ hoc etiā ſentit Inno.vt.ſ.dixi.vel
ſm Hoſt.non p̄iudicandum.i.ꝙ per hoc non p̄iudicatur iudici ſecula
ri quominus poſſit punire ⁊ imponere penā tꝑalem:ſꝫ hec opi.ſibi nō
placet qꝛ nō dꝫ quis bis iudicari.xxiij.q.v.qđ ergo.⁊ in.l.lꝫ.ff.nau.cau.
ſtabu.niſi dicatur ꝙ iudex eccleſiaſticus imponat penā ſpiritualē ſeu
penitentiā:iudex vero ſecularis imponit penā tꝑalem,ſꝫ hoc non pla
cet Hoſt.qꝛ eccleſia dꝫ defendere penitentem.xj.q.j.aliud.⁊ ſic tranſit
15 Io.an.cū Hoſt.¶†Ex hac opi.poſſet colligi no.dictū ſi opi.eſſet ve-
a ra.ſ.ꝙ punitus[a] ſpirituali vel temporali pena per iudicem eccleſiaſti
b cum[b] non dꝫ puniri de eodem delicto per iudicem ſecularē.ſꝫ do.An.
non placet hec ſn̄ia concludendo ꝙ qualitercūꝗ fuerit punitus a iudi
ce eccleſiaſtico poteſt tēporaliter puniri ꝑ iudicem ſecularem ſi eſt de
ſua iuriſdictione.all.no.ꝑ Inn.in.c.dilectus.de pur.ca.⁊ per eum in.c.
de his.de accuſ.ego vero puto ꝙ hoc ſit indiſtincte verum,ſꝫ viđ ad
hoc tex.no.in.c.felicis.de pe.lib.vj.⁊ ibi Ioā.an.dicit iſtā q̄ſtionē fuiſſe
diſputatam.vñ vide ibi per eū ⁊ qđ no.in ſimili Bar.in.l.ij.ff.vi bo.ra.
vide ꝙ dixi in.d.c.cū ſit generе.⁊ in.d.c.de his.

1 ¶Sacerdos non dicitur ſcire pro certo illud ꝙ ſcit in confeſſione:
qꝛ potuit ille non verum dicere.12.
2 Criminoſus cuius delicta non poſſunt probari non poteſt puniri.5.6.
3 Sacerdos poteſt in genere crimen ſibi confeſſatum redarguere.
4 Excōicatio pōt ferri in incertam perſonam ratione furti ⁊ ſimilium.
5 Sacerdos pōt ſine pctō miniſtrare corā excōicato ⁊ eidē eucbariſtiā
tradere ſi ſolus ſcit eum eſſe excōicatum ⁊ non poteſt aliter probari.6.
7 Sacerdos adductus in teſtem poteſt libere iurare ſe neſcire lꝫ illud
ſciat in cōfeſſione:ſecus ſi ſcit in penitentia citra confeſſionem.
Teſtis poteſt ⁊ dꝫ teſtificari de re quam iurauit prius nemini dicere.
8 Excommunicare an poſſit quilibet ſacerdos.
9 Excommunicare poteſt aliquis ratione conſuetudinis.
10 Excōicatio eſt meri imperij,nec debet ferri ſine cauſe cognitione.
11 Excōicatio non dꝫ fulminari niſi p̄ceſſerit trina monitio.
13 Delicta ꝗtumcunꝗ occulta ligantur ex cōſtitutione vel excōicatiōe.
14 Excōicans ſi intendit vnum ex duobus excōmunicare ⁊ neſcitur qs
ſit:quis eoꝝ erit excommunicatus.
15 Sacerdos ſi intendebat cōſecrare ſingulas hoſtias quas habebat in
conſpectu quas tamen putabat eſſe.decem ⁊ in veritate erant plures
an omnes,vel que,erunt conſecrate.

SI ſacerdos. ¶Oꝛdinarius qui ſcit nō vt iu
dex ſed vt deus vel homo ſubdi
tum eſſe criminis reū indeterminate poterit ſed non nomi
natim eū arguere vel punire.h.d.¶Caſus lr̄alis. Sacer-
dos ſcit aliquē reū alicui⁹ criminis,vel ip̄e criminoſus ei cōfeſſus fuit
dꝛ ꝙ ſi ille admonitus fuerit ſatiſfacere ſacerdos nō debet eum nomi
natim arguere niſi oꝛdine iudiciario crimen fuerit ei probatum,ſꝫ in
genere admoneat illū exemplo dn̄i qui dixit vnus veſtrum me tradi-
turus eſt,ſed ſi ille q dānū ſuſtinuit petat iuſtitiam:ſacerdos pōt excō
municare illū qui dānū đdit:hoc mō excōico eū qui fecerit tale factū.
Sed noīe ꝓprio non dꝫ illū excōmunicare,ꝗuis ei confeſſus fuerit:qꝛ
non vt iudex illud ſcit ſꝫ vt deus:nec dꝫ illum admonere ne ingerat ſe
1 cōioni ipſius ſacerdotis qꝛ nec xp̄s iudam remouit. Ber.¶†No.j.ar
gumentum optimum ex tex.ꝙ is qui aliquid ſcit ex confeſſione alicu-
ius ⁊ in foꝛo pn̄iali facta non dꝛ illud ſcire ꝓ certo quia potuit ille nō
c verum dicere:⁊ ſic non habeṫ certa ſcientia:[c] tunc enim habetur certi
tudo cū res dep̄hēdiṫ aliquo ſenſu coꝛpoꝛeo:ad hoc.iij.q.ix.c.teſtes.
⁊.l.ſi qñ.C.de teſt.hoc enim videtur probare iſte tex.dum ponit iſta vt
diuerſa.nam primo facit mentionem cum pro certo ſcit aliquem eſſe
reum criminis ⁊ poſtea ſubijcitur vel ſi confeſſus fuerit ⁊c.quaſi tunc
pro certo non ſciat.⁊ hoc probat iſta litera.lꝫ glo.j.aliter ſentiat.in hoc
tamen non videṫ ponderaſſe tex.¶†Scđo no.prelatum non debere
ſubditum nominatim arguere de aliquo delicto niſi poſſit illud deli-
ctum plene ꝓbari.non eñ crediṫ ēt ſuperioꝛi ſi di
d cat aliquem eſſe reum criminis[d].vj.q.ij.in.c.pla-
cuit.⁊ in.c.ſi tm̄.puto tñ ꝙ ī ſecreto pōt eū admo-
nere:qꝛ talis admonitio nō pōt niſi ꝓdeſſe. argu.
3 ij.q.j.ſi peccauerit.¶†Tertio no.⁊ tene mēti qđ
de delicto cuius quis eſt cōſcius vt deus poſſit in
publico redarguere peccatoꝛem in genere ⁊ tñ ñ
determinate.hoc etiam colligiṫ exemplo xp̄i.ſcie
bat eñ deus eum iudam traditurum tñ non oīno
ſiluit ſꝫ in genere eum redarguebat,⁊ delicti ſup
plicium minabatur dum dicebat ꝙ melius erat
ſi nat⁹ nō fuiſſet homo ille ⁊c.⁊ tene mēti hoc di-
ctū,ex quo habes caſum in quo pōt ſacerdos de-
4 lictū ſibi cōfeſſatū in gn̄e redarguere.¶†Item
no.⁊ tene mēti ꝙ ꝓ quilibet damno illato poteſt
recurri ad iudicem eccleſiaſticum vt excommuni
cet eum q dānum intulit.lꝫ ꝓbari nō poſſit deter
minate quis dānū intulerit.nā rōne peccati moꝛ-
talis dꝫ recurri ad eccleſiā.vt in.c.nouit.de iu.⁊ in
hoc tex.iſte pōt quotidie practicari ſpecifice ī fur
to qñ neſcitur autoꝛ furti.¶Item no.tres ſcien-
tias quas pōt quis in eodē facto habere. nā pōt
habere vnā vt homo qꝛ videt.ſcđam vt de⁹:qꝛ ille
fuit ſibi confeſſus in pn̄ia.tertiā vt iudex:qꝛ oꝛdi-
ne iudiciario factū eſt ſibi ꝓbatum,⁊ poſſunt iſte
tres ſcientie haberi alternatiue ſeu diſtributiue ⁊
ēt ſimul.nam pōt quis ſcire tm̄ vt deus,vel vt hō,
vel vt iudex.Item pōt ſcire ſimul vt homo qꝛ vi-
dit,⁊ vt deus qꝛ etiā fuit ſibi cōfeſſus.Item vt iu
dex:qꝛ poſtmodum in iudicio fuit ſibi ꝓbatum ⁊
hoc ſatis ꝓbat iſte tex.Sed nunquid poſſint iſte
ſciētie ſibi aduerſari adinuicē in eodē ſubiecto vt
poſſit eadē perſona certum qđ ſcire vt deus ⁊ cō
trariū ſcire vt homo vel iudex.vide quod dixi in
5 c.paſtoꝛalis.§.qꝛ vero.de off.dele.¶†Item not.
caſum in quo ſacerdos ſine peccato miniſtrat pn̄
e te excōicato cum.ſ.non pōt probare[e] illum eē ex-
cōicatum:qꝛ hoc nō ſcit vt homo,ſed vt de⁹:⁊ ſic
optime facit hec litera in arg.ꝙ ſacerdos non dꝫ
deſiſtere a celebratione diuinoꝝ,licet ſciat ali-
quē ex preſentibus eſſe excōicatum ex quo hoc ꝓ
bari non poteſt.Hoc tñ ego admitterem in cele-
bratione neceſſaria,⁊ ita loquitur iſte tex.ſecus in
6 voluntaria.arg.xxiij.q.j.c.ſi.¶†Ultimo no.ca-
ſum in quo ſacerdos non debet denegare coꝛpus
chꝛiſti etiam excōicato cum.ſ.probare non poteſt
illum eſſe excōicatum licet ſciat vt homo vel vt
deus.hoc etiā colligitur exēplo Chꝛiſti qui hoc
ſacramentum non denegauit iude:ſed ſibi ⁊ alijs
7 apoſtolis ꝯtulit:vt.j.q.j.Chꝛiſtus.¶†Sed q̄ro
quid ſi ſacerdos ꝓducitur in teſtem contra reum
criminis nunquid teneatur reſpondere de eo qđ
f ſcit vt deus?dic ſecure tenendum ꝙ non.[f] ad hoc
c.dilectus.de exceſſ.prela.⁊ in.c.omnis vtriuſque.
de pe.⁊ re.vnde ſecure reſpondere poteſt ſe nihil
ſcire:quia non producitur in teſtem vt deus,ſed
vt homo ⁊ tanꝗ homo neſcit,ſecus autē eſt ſi ne-
ſciret vt deus,ſed vt homo licet alius ſibi dixiſſet
g ſecreta ⁊ iuramento preſtito quod non reuelet:[g]
nam non obſtante illo iuramēto ſi producitur in
teſtē:dꝫ dicere veritatē.rō eſt qꝛ illud iuramentū
non extendiṫ ad illum caſum cū.ſ.ꝓduciṫ in teſtē
⁊ ſi intēdebat iurans ad hūc caſum ſe extēdere iu
ramētū fuit temerariū,⁊ ideo nō ſeruādū.ita no.
ſentit Inn.in.c.qualiter.§.qñ.j.đ accu.vbi vide ⁊
tene mēti.Itē dic ꝙ nō ſemꝑ dꝛ ſacerdos ſcire vt
de⁹ lꝫ is qui ſibi reuelauit dixerit ꝙ ſibi dicebat in
penitentia.Tunc eñ ſolum dꝛ peccatum detectū
in penitētia vt deo qñ peccatoꝛ querit ſalutē ani
me ſue.ſecus autem ſi cā libidinis ſeu ratiōe ami-
citie dixerit quis peccatū ſacerdoti:qꝛ tunc non
dꝛ in penitentia.lꝫ ille dicat dico in penitentia:qꝛ
ille non tenet locū dei in hoc ex quo ad eū non re
currit vt ad deū.hoc no.ſentit Inn.in.d.c.oīs.⁊ te
8 ne menti:quia multi decipiunṫ.¶†Quero pro
declaratione litere nunqđ qlibet ſacerdos poſſit
excommunicare.vꝛ primo ꝙ ſic.ar.huius tex.nā
hic fit mentio de ſimplici ſacerdote.Hoſt.intelle-
xit tex.in ſacerdote curato,⁊ ſic videtur velle qđ
ſacerdos habēs curā poſſit excōmunicare parc-

❀Sebaſti.Sapia.
a ¶Punitus.Vi
de de hac qđ.late
per bal.⁊ moder.
in.l.cūctos popu
los.C.de ſum.tri.
⁊ ſi.cath.vbi late
tractant an ⁊ qñ
quis pōt duplici
pena puniri.
b ¶Iudicē eccl'ia-
ſticū.Adde ꝙ vo
luit aret.ꝯſi.lxvj.
❀Sebaſti.Sapia.
c ¶Certa ſciētia.
Qñ dicaṫ certa
ſcia vltra allega-
ta ꝑ An.ſicul.hic
viđ late ꝑ lex.ī.l.j.
col.iiij.cū ſeq.ff.ſi
cer.pe.⁊ ex his q̄
đt h.d.Ab.colli-
giṫ ꝙ ꝯfeſſio fa-
cta ſacerdoti nō
ꝓbat in foꝛo iudi
ciali cū cēſeaṫ fa-
cta deo.⁊ ita not.
Bal.in.l.archige
rontes.C.de epi.
au.ꝙ tñ limi.vt ñ
ꝓcedat in cā mr̄i
monij vt ē glo.in
c.tua nos.đ ſpon.
quā ad h̄ reputat
ſin.Lu.ro.ī.l.ſi nō
ſpāli.C.de teſta.⁊
do.Ia.ī.l.j.§.hui⁹
ſtudij.ff.đ iu.⁊ iu.
vbi arguit đ iſto
text.ꝯ dicta ibi ꝑ
doctoꝛes.
d ¶Reum crimi-
nis.adde Oldr.
conſi.lxxxj.

e ¶Non pōt ꝓba
re.Adde qđ vo-
luit Cal.cōſil.iiij.
de ſen.excom.
Zacharias.
f ¶Qđ non.adde
ꝙ poſui ī apoſtil.
ad iſtū in.c.lecte.
in ſi.in apoſt.ī v.
de volūtate.ſ.de
renū.vbi remiſſi-
ue tetigi hanc q̄-
ſtionem.

g ¶Qđ non reue-
let.adde quod vo
luit ale.ꝯſ.clxxiij.
Zacharias.
¶Addđ ita tene-
re ī ꝓprijs termi
nis In.ī.c.qualr
⁊ qñ.lo.j.j.đ accu.

a ¶ Parochianū. Adde vt ꝑ Lap. alle. xxxviij.

b ¶ Monitione. Add. ꝺ ro. ꝯſi. cccclxxxij. ꝙ tñ quando quis declaraꝫ excōicatus nō req̄ritur citatio. Anto. Franciſc. ¶ Tu dicas ꝙ i denūtiatiōe excōicatiōis q̄ ipſo iure inferꝫ ſi factū eſt. notoriū nō reqrit citatio, ſꝫ in declaratiōe facti ꝓpter ꝙ inſurgit excōicatio reqrit citatio ſm Ho. ⁊ Fe. in. c. reꝓhēſibilis. ꝺ ap. ⁊ vid. d. car. in cle. in pleriſqꝫ. de elec. in. x. q. vbi dicit ꝙ in ꝓnūtiādo penā eſſe ꝯmiſſam, lꝫ ipſo iure ſit ꝯmiſſa, tñ reqrit citatio: qꝛ poſſet ſubeſſe aliq̄ legitima defenſio. ⁊ iđ dicebat Jo. an. in c. cū ſcđm. de he. lib. v. ꝙ ēt qñ pena ipſo iur. iponiꝫ reqrit declaratio q̄ fieri dꝫ pte citata. ꝺ quo ēt ꝑ bal. in. c. j. qb. mo. feu. amit. in vſib. feu. ⁊ in. l. ſi qs maior. C. de trāſa. ⁊ i aut. hoc amplius. i j. co. C. de fideicō. ⁊ habeꝫ ꝑ alex. in l. imꝑator. ff. de iure fiſ. ⁊ hr̄ per gl. in cle. pn̄ti. ꝺ cēſi. An aūt in abſolutione ab excōicatione reqraꝫ citatio hr̄ per Inno. in. c. prudentia. in pe. co. de off. dele. vbi dicit ꝙ nō. de quo etiam vide ꝑ ſpe. in tit. de ꝯtu. in. §. nūc dicamꝰ. in fi. ſed pone. ⁊ ꝑ Jo. An. in. c. qua fronte. de appel. ❧ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Appellatione platoꝝ. vid. arch. in. c. ij. de fo. cōpe. lib. vj. Inno. in. c. firmiter. de ſum. tri. ⁊ fi. cath. Ab. in. c. decernimꝰ, ſ. de iud. vbi And. ſiculus, col. v, vbi dicūt ꝙ appellatione platoꝝ veniunt etiā abbates de quo etiam late ibi ꝑ Deciū.

d ¶ Inferiores. ad de qđ voluit Lapus allega. v.

chianum ſuum. ꝓ quo etiā facit tex. in. c. ſeq. Alij dixerunt ꝯtrium. Pe. ⁊ Ab. ꝯcordando dicunt ꝙ aut hoc hꝫ cōſuetudo ⁊ pōt ſacerdos excōicare ēt
9 cū cauſe cognitione iuxta cōſuetudinē. ¶ † Et ex primo mēbro no. ꝙ cōſuetudo pōt dare poteſtatē excōicandi: ꝙ an ſit verum indiſtincte viđ latius per Inn. in. c. olim. de reſt. ſpo. ⁊ qđ ibi leg. ⁊ no. in c. cum contingat. de fo. cōp. Et an teneat excōicatio rōne poſſeſſionis tm̄. vide qđ no. Jo. An. in. c. auaritie. de ele. lib. vj. ceſſante vō ꝯſuetudine pōt
a ſacerdos curatus ſm eū excōicare parochianū[a] in genere ⁊ ſine cauſe cognitione: cū cauſe vero cognitione vel certā ꝑſonā excōicare nō pōt: qꝛ non eſt iudex. ⁊ ſic iſtū tex. intelligūt qñ ſacerdos curatus fert excōicationem in gn̄e: ⁊ cū hoc intellectu trāſeunt hic Jo. an. ⁊ d. Ant. ⁊ no. hoc ſingulari-
10 ter ꝓpter autoritatē iſtoꝝ doc. ¶ † Sꝫ ego ſemper tenui indiſtincte ꝙ ceſſante ꝯſuetudine ſacerdos curatꝰ nec in gn̄e nec i ſpecie excōicari pōt. plene hunc articulum explicaui in. c. ſi qs ꝯ. de fo. cōpe. in repe. ⁊ ꝓbaꝫ ſic. excommunicatio eſt iuriſdictionis ꝯtentioſe q̄ nō debet ferri niſi cū cauſe cognitione ⁊ ferꝫ in inuitum. ij. q. j. nemo eps. ſed ſacerdos curatus nō hꝫ iuriſdictionē fori ꝯtentioſi, ſꝫ penitētialis tātū. ꝑ hoc. xj. qđ. j. c. de perſona. item excōicatio eſt meri imperij: vt no. Inn. in. c. tranſmiſſam. de ele. ſimplex aūt curatus non hꝫ ea que ſunt meri imperij. Itē iura tm̄ a iudicibus dicūt excōicationē eſſe ferendā, vt in. c. j. de ſen. excō. lib. vj. vbi ter repetitur verbū iudex. Ad idē. c. querenti. de ver. ſig. ⁊ in. c. archidiaconus. de offi. archid. non ob. iſte tex. dꝫ em̄ intelligi de ſacerdote alias ordinario: nā ⁊ epiſcopi olim appellabanꝫ ſacerdotes. xcv. diſt. c. olim. nam ſacerdos eſt nomē dignitatis ⁊ honoris. xxj. diſtin. cleros. ⁊ hoc ſentit Vin. hic, ⁊ hꝫ etiā ptꝫ ex rubro. nā hic tractaꝫ ꝺ officio iudicis ordinarij. ergo vt iſta decretalis conueniat rubro dꝫ intelligi de ſacerdote alias iudice ordinario, dꝫ em̄ nigrū conuenire rubro: vt no. gloſſ. in. c. tibi qui. de reſcript. lib. vj. ⁊ in. c. bone. de confirma. vti. vel inu. ⁊ in. c. ſi ſuper gratia. de offi. del. lib. vj. Hoc etiam probat iſta litera ibi, niſi iudiciario ordine ⁊c. ⁊ ibi, petierit iuſtitiā. certū ē ꝙ a ſimplici curato non petiꝫ iuſtitia. ꝯ dānum inferētē nec ꝓceditur corā eo ordine iudiciario. Ex his cōcluditur ꝙ hec litera non probat opi. iſtoꝝ doc. ⁊ pro hoc vide bo. gl. q̄ hoc ſentit in. c. ſeq. vbi dicam. ⁊ in. c. nemo eps. ij. q. j. ⁊ ad. c. ſequēs. dic vt ibi dicetur: ⁊ hāc opi. ꝙ non poſſit ſentit collecta.
11 hic. ¶ † Scđo queritur nunqd hec generalis excōicatio ſit ferenda precedēte cōpetēti monitio-
b ne[b]. dic ꝙ ſic. vnde nec in genere nec in ſpecie dꝫ ferri excōicatio niſi precedente trina monitione. vt in. c. romana. in ver. ſed nec. de ſent. excō. lib. vj.
12 ¶ † In gl. j. pōdera gl. quā inducit do. Anton. ad ſaluandū teſtē qui dicit aliqd pro certo ſcire. ⁊ interrogatus de cā ſcientie rn̄det qꝛ ille fuit ſibi cōfeſſus ſꝫ certe hoc dictū nō probaꝫ in tex. ſꝫ potiꝰ oppoſitum. vt. ꝯ. dixi in primo notab. ⁊ dic vt ibi. ¶ In glo. ij. ibi, ꝙ licitum eſt in gn̄e. no. gl. ꝙ regulariter illud ꝙ lꝫ in genere licet in ſpecie ⁊ ꝯ.
13 ⁊ idem tenent hic cōiter doc. ¶ † Et no. gl. ſequētem. ⁊ ex ea ⁊ ex tex. collige ꝙ excōicatio gn̄aliter lata ligat delictū quantumcunqꝫ occultū ſeu ꝺlinquentem. ⁊ ſic iudicio meo hic eſt tex. pro gl. no. in cle. j. de he. vbi examinat an conſtitutio militantis eccleſie liget delictum oīno occultū: ⁊ cōcludit ꝙ ſic. ⁊ tene menti illam gloſſ. ⁊ iſtum tex. ad hoc.
14 ¶ † In gl. pe. in fi. ꝯcludit ergo glo. ꝙ nullus iſtorum erit excōicatus. ⁊ idē tenet Hoffr. dicēs ꝙ ex quo non cōſtat de intentione excōicantis nullus vigore ſententie erit excōicatus. cōſuluit tamē ꝙ vterqꝫ ſe faciat abſolui ad cautelā. Hoſti. dicit ꝙ vterqꝫ eſt ligatus qꝛ deus nō currat de verbis, ſicut ⁊ alꝭ eccleſia nō curat de verbis ſi conſtat de intentione. vt in. c. in his. de ver. ſign. mihi placet opi. glo. coniuncta opi. Hof. facit. c. graue. xj. q. iij. item. l. iij. §. ſi duobus. quā gloſ. adducit pro ꝯtraria opi. facit pro hac opi. vt nullus ſit legatus. nā ibi in fin. dicitur ꝙ legatum fuerit factum titio ⁊ nō apparet de quo titio teſtator ſenſerit nulli debetur legatum. Item excōicatio non dꝫ ligare vltra intētionem excōicantis. Nā poteſtas ⁊ voluntas debent coccurrere ad expletionem cuiuſcunqꝫ rei. vt in. c. cū ſuper. de off. del. ⁊ in. l. multum intereſt. C. ſi quis ſibi vel al. ſꝫ iſte excōmunicans non hꝫ animum excōicandi niſi vnū. ergo non dꝫ eē vterqꝫ excōicatus nec alter ex quo neſcitur de quo ſenſerit. nam preſertim in iſtis ſpiritualibꝰ, puta recta ⁊ certa dꝫ eſſe intētio ⁊c. de conſe. di. iiij. re-
15 tulerūt. ⁊. c. ſolet. ¶ † Et faciunt iſta ad. q. ſacerdos in die forte paſche volebat communicare populum ⁊ habebat añ ſe hoſtias. xj. quas tñ putabat. x. ꝓtulit ſimpliciter verba cōſecrationis. q̄riꝫ vtrū oēs. xj. ſint conſecrate vel. x. tantum vel nulla. ⁊ ſalua determinatione eccleſie concludit hic Cal. ꝙ ſi habebat animū ꝯſecrādi oēs lꝫ erraret in numero omnes erunt ꝯſecrate: qꝛ nō deficit intentio. Sed ſi habeat animū conſecrandi. x. ⁊ nō plures nulla erit ꝯſecrata, qꝛ incertitudo vitiat. Nā vt dixi recta ⁊ certa dꝫ eſſe intentio in iſtis ſpūalibus ⁊ intētio eſt neceſſaria ad ꝑficiēdum opus: vt in iuribus ꝑal. ⁊ ꝓ hac opi. facit iſta gl. in fi. non enim apparet quas ex illis vndecim voluerit conſecrare.

1 ☞ Prelatorum appellatione veniunt non ſolum ſuperiores ſed ēt inferiores habentes iuriſdictionem.
2 Preſbyter parochialis hꝫ curam ſuorum parochianorū ſiue ſint laici ſiue clerici.
3 Excommunicare poſſunt etiam prelati inferiores epiſcopis.
4 Sententia lata per inferiores iudices tam eccleſiaſticos q̄ ſeculares, an poſſit per ipſos mandari executioni.
5 Iuriſdictio ordinaria competit illis q ſunt electi a collegio vel vniuerſitate vel per ſuperiorem. 7.
Anathema ⁊ excommunicatio in quibus differunt.
6 Rector ſcholariū etiā clericus ſi fuerit electus ab vniuerſitate ſcholarium laicorum non habet iuriſdictionem in clericos ſcholares.
Uniuerſitas ſcholarium an ſit ſecularis vel eccleſiaſtica: conſideraꝫ an ſcholares laici ſint plures vel pauciores.
7 Rector ſcholarium clericorum an habeat iuriſdictionem in ipſos.
Collegia poſſunt facere artifices interſe, ⁊ eligere rectorem q hꝫ ordinariam iuriſdictionem in ipſos in ciuilibus.
8 Artifices poſſunt conueniri non ſolum ſub eorum rectore, ſꝫ etiā ſub maiore iudice loci.
9 Epiſcopus concurrit in iuriſdictione cū omnibus platis inferioribus ſue dioceſis: ⁊ eſt locus preuentioni: ⁊ forte hoc non procedit in prelatis regularibus vt infertur ex ſequentibus.
10 Abbas hꝫ iuriſdictionē in monachos in ciuilibus ⁊ criminalibus. 12.
Monachi magis tenētur obedire eorum abbati q̄ epo. 12.
11 Excommunicatio ſemper preſumitur iuſta niſi probetur contrarium vel niſi ab ea fuerit appellatum.
Appellatio ab excommunicatione non ſuſpendit vinculum.

Cum ab eccleſiarum. ¶ Si ordinarius ſubiectus epo, ꝯfert in ſibi ſubiectū iuſtā cēſurā eccleſiaſticā eps illā ſeruare dꝫ ⁊ eā ſine ſatiſfactione ⁊ ꝯſciētia ꝓferētis relaxare non debet. primo ponit exordium, ex quo. ſcđo infert mādatū ibi quapropter. ¶ Caſus literalis. Plebanus ſancti Pācratij aliqꝫ excōicabat aliquos pro exceſſibus ſuis. eps florentinus abſoluebat eos irreqſito dicto plebano. puenit hoc ad dn̄m papā. papa ſup hoc reſcribit epo florētino: dicēs ꝙ ſi prelati eccleſiarū, ꝓferunt cenſurā eccleſiaſticā in aliquos malefactores, illa dꝫ rata ⁊ firma conſiſtere ⁊ obſeruari vſqꝫ ad debitā ſatiſfactionē. vnde mādat papa epo florētino quatenus ſi pdictus plebanus ſn̄iam excōicationis vel interdicti aliquos parochianos ſuos tulerit ipſam faciat inuiolabiliter obſeruari. Ber.
1 ¶ † No. i. ex prin. iuncta ſupraſcriptione ꝙ appellatione prelatorum[c]
c veniunt non ſolum epi ⁊ ſuperiores, ſed etiam inferiores[d] habētes iu-
d riſdictionem. quod clarius probatur in. c. j. de eta. ⁊ qua. quinimo dicit hic Hoſt. ꝙ etiam ſimplex curatus dicitur prelatus. vt ptꝫ hic i Plebano, ſed tu dic melius ⁊ ꝙ ex lata ſignificatione ſacerdotes parochialium eccleſiarū poſſunt dici prelati: qꝛ ꝓſunt parochianis in foro anime: ⁊ hoc reſpectu plebanus pōt dici platus. hoc probat text. in. c. tua. ſ. de cle. egro. ⁊ probaꝫ ab alluſione vocabuli: vel etymologia vocabuli nā dicitꝰ prelatus quaſi pre aliis ditatus vel aū latus, ſed ſtricte illi ſoli dicunꝫ plati qui habent iuriſdictionē aliquā fori cōtētioſi. ad hoc text. iuncta glo. in. c. decernimus. de iud. ⁊ ibi dixi. ad idē tex. in cle. dudum. de ſepul. vbi p ſe fit mentio de platis per ſe de ſacerdotibus curatis, ⁊ hoc nō pōt intelligi tex. nam iſte plebanus habebat hic iuriſdictionē quod ptꝫ ex eo ꝙ excōicabat parochianos ſuos: quod intellige de iure ſpeciali puta ex ꝓſcriptiōe vel priuilegio. nō aūt de iure cōmuni: vt dixi. ſ. c. preceden. nam iſtud. c. eſt ſituatum ſub rub. de off. iud. ord. ſed certum eſt ꝙ plebanus non eſt iudex ordinarius parochianorum ſuorum in foro contentioſo: loquitur ergo de iure ſpeciali. ¶ † No. ergo
2 ſecundo ꝙ rector eccleſie parochialis habet curam parochianorum ſuorum, ſiue ſint laici ſiue clerici. Ex quo no. quod inhabitantes in parochia licet ſint clerici ſunt tamen parochiani illius eccleſie. ad hoc facit. de conſe. diſt. j. ⁊ hoc attendendum vbi dicitur ꝙ clerici debent conuenire vna cum laicis ad audiēdū diuina in eccleſiis eorꝫ. ¶ No. iij. ꝙ appellatione

a ❡Et interdicti.
Addõ Old.conſi.
cclxvi.
Sebaſti.Sapia.
b ❡Prima eſt.vid
ad hoc qđ no.Jo
an.An.in addit.
Spe.in ti.đ aſſeſ.
§.officium.verſic.
qd ergo.vbi dicit
ꝙ aſſeſſores pote
ſtatū electi a po-
pulo habēt ordi-
nariā poteſtatē
vid etiā Bal.in.l.
priuatorū.C.đ iu
riſ.om.iu.⁊ in.l.fi.
ff.eo.tit.⁊ moder.
late in.l.more.ff.đ
iur.omnium iu-
dicum.
Zacharias.
c ❡Anathema fer
tur cū maiori ſo-
lennitate.addõ ꝙ
iſta verba anathe
ma maranathe-
ma important ꝙ
ſint v̄ba late ſniē
ita no.d.Fe.in.c.
rodulphus.colū.
xxi.v̄.ſit anathe-
ma.š.de reſcrip.
ꝙ itelligo donec
peniteat.⁊ mara
nathema impor
tat.i.vſqȝ ad ad-
uentum dñi ſi ſit ex
cōicatus.vt ꝑ al-
leg.Fe.vbi.š.
Anto.Franciſc.
❡Quid ſit ana-
thema hr̃.xxxiiij.
q.iij.in.c.certum.
vbi.tex.dicit ꝙ ē
ſeparatio a deo.⁊
alibi dr̃ ꝙ eſt eter
ne mortis dāna-
tio.vt in.c.nemo
epōrum.xi.q.iij.⁊
qualr̃ feratur ſen
tentia anathema
tis.no.in.c.debēt.
xi.q.iij.⁊ in.c.gui
liſari⁹.xxiij.q.iiij.
vbi dixit Archi.
ꝙ hoc v̄bū expo
nit̃ ꝓ eterna ma-
ledictiōe ⁊ dāna-
tiōe.⁊ vid Arch.
in.c.ad apoſtoli-
ce.de re iu.lib.vj.
Et addõ ꝙ dr̃ pro
prie ſolennis ex-
cōmunicatio vt
dixit gl.in.c.ſi ini
micus.xi.q.iij.et
de hmōi dictiōe
anathema: vide
etiam tex.in.c.ꝓ-
ſenti.q.ij.⁊ in.c.qſ
quis.xvij.q.iiij.⁊
vñ dicat̃ anathe-
ma hr̃ ꝑ Jo.an.i
c.cū nō ab hoie.đ
iu.⁊ in.c.ſi qs preſ
byterorum.đ re.
eccle.non alie.qd
autem marana-

appellatione ſniē cenſure,comprehendit̃ ſnīa ex-
a cōicationis ⁊ interdicti[a].adde ⁊ ſuſpēſionis.vt in
3 c.querenti.de ver.ſig.❡†Itē no.hic expſſum ꝙ
ꝑlati inferiores epis poſſint ferre excōicationem
in ſubditos.cōcordant.c.ſicut tuis.de ſimo.⁊.c.cū
in eccleſijs.de ma.⁊ obe.⁊.c.j.de eo q fur.or.rece.
❡Item no.ꝙ excōicationem latam a ꝑlato infe
riore ſubdito epō pt̄ eps relaxare ſi eſt irrationa
bilis.ſi aūt eſt rōnabilis:nō dȝ eam relaxare, ſed
dȝ remittere ad ſuū excōicatorem.Quid aūt ſi de
facto relaxauit.dic vt in gl.fi.in fi.❡Ultimo not.
ꝙ ſuperiores debent facere obſeruari ſententias
latas ab inferiorib⁹:⁊ ſic videtur Inno.ꝙ maior
iudex dȝ mandare executiōi ſnīam inferioris.ad
idem.l.ꝓperandū.§.ſi autem.C.de iud.⁊.l.a diuo
4 pio.ff.de re iu.❡†Et hic ſumpta occaſione Inn.
tractauit hic nunquid iſti inferiores prelati poſ-
ſint eorum ſententias mandare executioni:an ve
ro debeāt recurrere ad ſuperiorē:⁊ refert ꝯrias
opin.finalr̃ ponit no.dictum ꝙ qlibet iudex,ſiue
delegatus,ſiue ordinarius pōt exercendo iuriſdi
ctionē quam habet ſuā ſnīam mandare executio
ni,ſȝ eam quā non hȝ exercere nō pōt:⁊ tūc dȝ ad
ſuperiorē recurrere.Exemplū,qlibet iudex eccle
ſiaſticus pōt excōicare ēt ſi ſit delegatus inferio-
ris a principe.vt hic,⁊ in.c.ex literis.de off.del.vñ
excommunicando ⁊ interdicēdo pōt ſuam ſnīam
mandare executioni q̄ non excedit metā ſue iu-
riſdictionis.vt probat̃ in.d.c.ex literis.Itē pone
exēplum in rectore ſcholariū.nā poterit interdi-
cendo ingreſſum ſcholarum vel delendo ſchola-
rem de matricula vel quid ſimile ſuā ſnīam man-
dare executioni,ſȝ iuriſdictionē quā quis non hȝ
non pōt exercere:vt puta alius iudex qui non hȝ
ea q̄ ſunt meri vel mixti imperij non pōt manua
liter ponere quem in poſſeſſionem:vel ducere ad
carcerem,vel qd ſimile exercere.vt in.l.iubere ca
uere.ff.de iu.omnium iu.vnde pro iſtis ſimilibus
debet recurrere ad ſuperiorem habētem poteſta
tē ⁊ ſic intelligit̃.l.a diuo Pio.ꝑal.Hāc materiā
pleniſſime examinaui in.c.ſi quis contra clericū.
5 de fo.comp.⁊ dic vt ibi.❡†In gl.j.in fi.not.bene
b hāc gl.ex qua collige duas regulas.Prima eſt,[b]
ꝙ electus a collegio vel vniuerſitate vel deputa-
tus per ſuperiorem habet iuriſdictionē ordinariā
in illos de collegio lȝ iſte prelatus ſubſit epō.Se
cunda regula ē ꝙ iſti ꝑlati qui ꝑſunt collegio vel
alr̃s habent iuriſdictionē:puta ex ꝯſuetudine poſ
ſunt excōicare ſibi ſubiectos.ſȝ anathematizare
non poſſunt.Anathema eñ competit ſolis epis.
⁊ idē no.ij.q.j.nemo eps.Aduerte tñ ꝙ inter ana
thema ⁊ excōicationē nō eſt differētia quo ad vin
cula:nā vtraqȝ eſt excōicatio:⁊ dr̃ anathema quaſi
ſuperna maledictio.de quo vid qđ no.in.c.cū non
ab hoie.de iu.ſȝ anathema fert̃ cū maiori ſolenni-
c tate[c] q̄ excōicatio.nam fert eps circunſtantibus
ſibi.xij.ſacerdotibus ⁊ candelis accēſis ꝑut hr̃ in
c.debēt.xi.q.iij.⁊ dȝ fieri inde abſolutio cum ma-
iori ſolennitate q̄ fit ab excōicatione.de qua di-
cēdū eſt vt habet̃ in.c.cū aliquis.ea.cauſa ⁊ qđ.vñ
anathema excedit excōicationē quo ad maiorem
ſolēnitatē ⁊ quo ad opi.vulgariū ⁊ ad terrorē.⁊ in
difficultate abſolutionem obtinēdi.⁊ ex his gloſ.
videtur tacite excludere ſimplices ſacerdotes cu
ratos qui non preſunt collegio vt iſti non poſſint
excommunicare.❡Circa materiā huius glo.di
cit Hoſt.attendendam conſuetudinem in iuriſdi
ctione iſtorū inferiorum.Inno.⁊ Hoſt.vident̃ ſa
tis hic cōcor.cum opi.gl.dicūt eñ ꝙ ad hoc vt qs
d habeat ordinariā[d] iuriſdictionem in clericos ſeu
religioſos opȝ ꝙ eligatur ab vniuerſitate ſeu col
legio ⁊ obtineat confirmationē a ſuperiore,vel ꝙ
preferatur ipſi collegio a ſuperiore habente pote
ſtatē.ad hoc.c.nihil.de ele.⁊ qđ habetur in aut.de
defen.ciui.§.ij.dixit etiam Inn.oportet ꝙ vniuer
ſitas que iſtū eligit ſit clericorū vel religioſorum,
q̄ alr̃s nō poſſet dare iuriſdictionem in perſonas
eccleſiaſticas.Itē opȝ ꝙ iſte electus ſit cleric⁹ q̄
alr̃s iuriſdictio ſpiritualis in eum non caderet.vt
in.c.cauſam.de preſcrip.⁊.c.eccleſia ſancte marie.

6 de conſt.❡†Et ex his alr̃s dixi ⁊ etiam nunc con
firmo ꝙ ſi vniuerſitas ſcholarium eſt ſecularis
rector electus ab vniuerſitate etiā ſi ſit clericus ñ
pōt habere iuriſdictionē in ſcholares clericos.q̄
vt dixi vniuerſitas ſecularis dat iuriſdictionē tē
poralē,non aūt ſpiritualē:q̄ cū laici nō ſint ſpiri-
tuales ⁊ nō poſſunt eligēdo trāſferre iuriſdictio-
nē ſpiritualē ⁊ multo forti⁹ hoc ꝓcederet ſi rector
eſſet laicus.Qualiter aūt cognoſcatur an vniuer
ſitas ſit ſecularis vel eccl̃iaſtica.dic ſi maior pars
eſt ſecularis cēſetur vniuerſitas ſecularis.vt dixi
plene in.c.ex literis.de conſt.⁊ Bar.ponit in.l.fin.
ff.de colle.ill.⁊ vid an clerici ſubijciantur rectori
maxime ſi ſint ciues.ea que plene tetigi in.c.ſi di-
7 ligenti.de fo.comp.❡†De vno etiā dubito pre-
ſuppoſito ꝙ vniuerſitas ſcholariū ſit eccl̃iaſtica,
nunquid electus in rectorē poſſet habere iuriſdi-
ctionem in clericos ex quo nō recipit ꝯfirmatio-
nē a ſuperiore eccleſiaſtico.nā Hoſt.gn̄alr̃ loquē-
do ⁊ Inn.in prin.ſue gl.dicūt oportere vt electus
cōfirmetur a ſuperiore,ſȝ poſtea in medio gloſſ.
non vr̃ aliquid repetere de confirmatione.vñ po
teſt dubitari nunqd clerici exercētes ꝓfeſſionem
licitā faciāt collegiū extra eccleſiam vt elect⁹ per
eos in rectorem habeat in ipſos iuriſdictionē.nā
de laicis certū eſt ꝙ ſi exercent aliquā ꝓfeſſionē li
citā.puta q̄ ſunt ſcholares,barbitonſores, ſuto-
res,⁊ ſimiles.poſſunt eñ iſti ſe cōgregare ⁊ elige
re ſibi rectorē q habebit ordinariā iuriſdictionē
in ciuilibus que oriunt̃ occaſione ſocietatis ⁊ pro
8 feſſionis.❡†Et q̄q̄ poſſunt iſti ꝯueniri ſub iſto
rectore:ſi tñ cōueniunt̃ ſub maiore iudice loci,pu
ta poteſtate non poſſunt declinare illius iuriſdi-
ctionē:vt eſt caſus no.in.l.fi.C.de iu.om.iu.⁊ not.
hic Inno.⁊ Bar.in.d.l.fi.nā in clericis vt dixi du
bito.per.c.ſignificaſti.de fo.cōpe.⁊.c.de perſona.
xi.q.j.nā eps eſt eorū ordinarius.nec debēt face-
re ſibi iſta collegia ex quo non ſunt in eccleſia vel
ſaltē nō habēt cōfirmationē ab epō.nullo eñ iure
hoc cauetur:⁊ ideo per illā.l.fi.que loquitur in lai
cis non recederē a diſpoſitione canonum diſpo-
nētiū ſup iuriſdictiōe clericorū.in hoc tñ vid ꝙ di
9 xi in.d.c.ſi diligēti.❡†Unū tamē ſcias ꝙ ceſſan
te cōſuetudine iſti qui ſunt de collegio eccleſiaſti-
co lȝ ſubſint eorū ꝑlato inferiori:vt puta prepoſi-
to eccleſie collegiate:tamen in criminalibus corā
ſolo epō ſunt conueniendi.xvj.q.ij.viſis.in fin.⁊ in
d.c.de perſona.Item in ciuilibus ſi conuenirent̃
corā epō nō poſſunt declinare ſuam iuriſdictionē
⁊ dicere ꝙ volunt conueniri ſub eorum ꝑlato infe
riori:q̄ eps concurrit in iuriſdictione cum iſtis
prelatis inferioribus ⁊ locus eſt preuentioni.ar.
in.d.l.fi.⁊ ſentit Hic Inn.niſi aliud habeat cōſue
10 tudo,⁊ per hoc ꝙ dicā in glo.ſeq.❡†In mona-
chis tñ aliud videtur dicendū.ſ.ꝙ primo loco cō
ueniendi ſunt corā eorum abbate ⁊ non corā epō:
q̄ imediate habēt abbātē loco dei ſupra eorū ca-
put:vt in.c.ſi religioſus.de elect.lib.vj.⁊ in.c.ij.de
teſt.e.lib.vnde monachus magis tenetur obedi-
re abbati q̄ epō.vt no.gl.xi.q.iij.qui reſiſtit.⁊ hȝ
e abbas iuriſdictionē in monachos[e] etiam in cri-
minalib⁹.vt pȝ in.c.ea q̄.⁊ in.c.in ſingulis.de ſta.
reg.vbicūqȝ deliq̄rint.vt.xviij.q.ij.abbates.ſi tñ
eſſet crimē ꝓpter ꝙ veniret imponenda pena de
poſitiōis,tūc nō abbas ſȝ eps cognoſcere dȝ.d.c.
viſis.i fi.⁊.xviij.q.ij.monaſteria.Idē ſi abbas eēt
negligēs in corrigēdo.vt.j.eo.quāto.⁊ lȝ i his ſint
opi.vt no.in.d.c.quanto.tñ id qđ dixi puto verius
vt vr̃ velle Jo.de lig.in cle.ne in agro.de ſta.reg.
pleniſſime vid circa hanc materiā per me dicta i
d.c.ſi qs ꝯ cle.in rep.⁊ in.c.cū contingat.in lec.e.ti.
vbi tractaui quā iuriſdictionem habeant oēs iſti
inferiores ꝑlati citra epm̄.vnū tñ ſcias ꝙ nullus ci
tra epm̄ de iure cōi hȝ territoriū i dioceſi.vñ tota
dioceſis ē territoriū epi i ſpūalibus.xvj.q.vij.oēs
baſilice.⁊ in.c.j.š.e.⁊ in.c.cū eps.j.eo.li.vj.Ex quo
11 infert̃ ꝙ ſi clericus deliqt in monaſterio alicui⁹
abbatis nō ſubijcit̃ rōne criminis iuriſdictioni ab
batis,ſȝ epi loci.ad hoc.c.cū ꝯtingat.prealle.An
aūt inferior epō poſſit ꝑſcribere territoriū cōtra

tha de quo hic ſit
mentio vide glo.
i v̄.maranatha.i
d.c.guiliſari⁹.vbi
dicitur ꝙ interꝑ
tat̃ aduētus dñi.
⁊ que differentia
ſit inter anathe-
ma ⁊ excōicatio-
nē.hr̃ i.c.omnes.
iij.q.iiij.⁊ vid do.
Car.in cle.j.đ pe.
⁊ in.d.c.cum non
ab hoie.de iu.vbi
dicit ꝙ eſt mu-
cro corrigēs ⁊ di-
ſciplinans.đ quo
etiam habetur in
c.dilecto.de ſent.
excō.li.vj.⁊ i.c.vi-
ſis.in fi.xvj.qđ.ij.
Sebaſti.Sapia.
d ❡Ordinariā.Si
conſuetudo indu
xit iuriſdictionē
in ꝑſonā alicui⁹
nō req̄ritur cōfir
matio.vt no.ab.
in.c.nihil.co.v.in
gl.fin.de electio.⁊
ꝙ cōſuetudo poſ
ſit tribuere iuriſ-
dictionē tenēt o-
mnes ꝑ Jaſ.in.l.
mori.co.vij.de iu
riſ.om.iu.tradi ſi
c.cū contingat.đ
fo.compe.niſi ha
beat violentū ini
tiū vt ꝑ Abb.i.c.
ij.j.de purg.vul-
ga.Itē niſi qñ nō
preſumit̃ de ſciē-
tia ⁊ patientia ſu
perioris vt ꝑ bar.
in.l. publicanus.
§.fi.ff.de pub.⁊ in
l.j.§.idemqȝ.ff.de
aqua plu.arc.de
quo late ꝑ Ja.in
l.imperium.col.
vij.ff.de iur.om.
iud.Item niſi in
cauſis maiorib⁹ ⁊
arduis ſm Abb.
in.c.literas.in.ij.
col.de reſt.ſpo.
e ❡In monachos.
addõ Cal.cōſil.iij.
de act.⁊ idem qđ
Abb.hic tȝ Ro.
conſil.cclxxv.
Zacharias.
❡Addõ Innoc.
in.c.ſtatuimus.in
c.j.de tranſa.eū-
dē ⁊ Joā.An.i.c.
ex frequētibus.đ
inſt.⁊ Fe.remiſſi
ue in.c.ij.col.j.i.ij.
no.in v̄.ſcđo limi
ta.j.de ſent.excō.

epm̃ dixi plene in.d.c.cũ cõtingat.ꝛ ſm̃ hoc limita iſtam glo.ℭIn gl.ij.ibi,ſemp̄ p̄ſumit.vult ergo gl.ꝙ excõicatio ſemp̄ pꝛeſumenda eſt iuſta do nec ꝓbet ꝯ̃rium. tu dic hoc ꝓcedere ꝛ ſi non fuit appellatũ,ſed fuit appellatũ ab excõicatiõe,lꝫ appellatio nõ ſuſpẽdat vinculũ.vt in.c.paſtoꝛalis. đ app.tñ ſuſpendit pꝛeſumptionem iuſtitie.vñ opꝫ ꝙ ſuperioꝛ ꝓbet cauſam iuſtam,ſicut contingit in alijs ſentẽtijs.vt no. Inn.in.c.bone.el.ij.đ poſtu. pꝛela.ꝛ tene illud menti.facit qđ ipſe no.in.c.cũ in iure.s̃.de off.del.ℭIn gl.ſi.ibi,cũ ſit ſuperioꝛ et oꝛdinarius.no.ſingulariter iſtam gl.ꝛ nõ tradas eam obliuioni.ex ea eñ infert ad id qđ.s̃.dixi.qđ lꝫ p̄lati inferioꝛes habeãt iuriſdictionem in illos de collegio eoꝝ,nõ tñ eã obtinẽt excluſo ep̃o,lꝫ ac cumulatiue ad ep̃m.ita ꝙ iſti nõ faciũt gradũ, ſꝫ ep̃s cõcurrit tanꝙ̃ generalis oꝛdinarius,ꝛ iſti inferioꝛes tanꝙ̃ ſpeciales.Et ex hoc infert ad ſolutionem gl.ꝙ dꝫ valere abſolutio facta ab ep̃o,ꝛ lꝫ qdã tenuerũt ꝯ̃riũ.vt Hug.ꝛ Guil.naſo.ꝛ arch.in c.ij.de conſt.li.vj.ꝛ in.c.vnico.de ma.ꝛ obed.lib.vj. Alij tñ doc.cõiter ſequunt gl.ꝛ adducunt qđ habet in aut.de defen.ciui.in pꝛin.vbi đꝛ ꝙ defenſoꝛ ciuitatis cui equiparat ep̃s poteſt cognoſcere de cauſis ſubditoꝛum omiſſis magiſtratibus inferioꝛibus.ad idẽ pꝛo opi.gl.facit.c.venerabilibus. §.vbi aũt,de ſen.excõ.lib.vj.ꝛ dicit Abb.ꝙ vbi cõcurrit iuriſdictio ĩmediata ꝛ mediata,valet abſolutio facta a ſuperioꝛe,ꝛ idem in effectu ſentit hic Vin.dicẽs ꝙ vbi cauſe ſunt cões ſuperioꝛi ꝛ inferioꝛi ſi ſuperioꝛ citat pꝛeferendus eſt.ar.in.l.iudicium.ff.de iu.ſed melius facit.l.contra pupillum. ff.de re iu.ſecus autem ſm̃ eũ vbi cauſe nõ ſunt cõmunes.ponit exẽplũ in monacho qui magis tenetur obedire abbati ꝙ̃ ep̃o.ℭ†Itẽ in ſubdito ep̃i qui magis tenet obedire ep̃o ꝙ̃ archiep̃o.hoc vltimũ eſt abſolutũ ꝛ clarũ.vt in.c.paſtoꝛalis.ĩ.e.in monacho tñ ſunt opi.vt no.in.c.quanto.ĩ.eo.ꝛ no. hanc opi.Vin.nam aperte ſentit ꝙ ſupꝛa dixi in cã monachi ꝙ eſt pꝛius tractãda coꝛam abbate ꝙ̃ coꝛam ep̃o.ꝛ vide qđ no.ad materiam gl.in.c.paſtoꝛalis.ĩ.eo.p̄allega.in pꝛin.ꝛc.

Zacharias.

a ℭConferendi talia beneficia. dic hoc eſſe verũ ſi talium beneficioꝛũ collatio ſpectaret ad ſolũ epiſcopũ vt no. Jo.and.in all.c.vnico. ne ſe. vacan. ꝛ Phili. frã.in.c.bone memoꝛie.de appel.ꝛ Card. qui diſtinguit vt pꝛemiſi in cle.ſtatutũ.'qđ.v. de ele.per.c.ſi. de regu.iur.lib.vj.ꝛ s̃.alle.c.vnico.ne ſede vac.

Sebaſti.Sapia.

b ℭPoteſtate p̄ſentandi.vide an ge.in aut.de ſanctiſ.epiſ.§.ſi quis oꝛatoꝛij.colla.ix. Abb.in.c.illđ.ad fi.ꝛ in.c.cum pꝛopter.ĩ.de iurepa.

1 Patronus p̄ſentãdo indignum an ſit priuatus poteſtate repꝛeſentandi.5.

2 Sede vacante an poſſit capitulũ ꝯferre bñficia.

3 Fructus eccleſie vacãtis debent ꝯuerti in vtilitatem eccleſie,vel ſeruant ꝓ futuro rectoꝛe.

4 Patronus laicus nõ hꝫ cuſtodiã eccleſie vacantis,niſi ex conſuetudine per ſedẽ apoſtolicam approbata,patronus vero clericus hꝫ.8.

6 Patronus ſi fuerit negligens in pꝛeſentando devoluitur poteſtas conferendi ad illum ad quem pertinebat inſtitutio.

7 Patroni ſi ſup iurepatronat⁹ ꝯtẽdãt dꝫ interim ep̃s ꝓuidere vacãti eccleſie ſaluo iure vincentis.

8 Eccleſie vacantis cuſtodia pertinet ad illum qui habet ius inſtituendi in ea.

9 Eccleſia vacãs debet regi per economum donec ſibi ꝓuideatur per patronum vel collatoꝛem intra tempus ei datum.

Cum vos. Si oꝛdinatio vacãtis eccleſie etiã patronate ex iuſta cauſa differt eſt ibi per ep̃m economus ponendus.Com munis diuiſio.ſcđa ibi,fraternitati.ℭCaſus litteralis,Patroni eccleſiarum cantuarieñ. ꝓuincie p̄ſentabãt ad vacãtes eccleſias pſonas min⁹ idoneas.ꝓpter ꝙ oꝛdinatio eccleſiarum differebat. vel etiã inter p̄ſentatoꝛes ꝛ p̄latos alia diſcoꝛdia emergebat.queſitum fuit a dño papa,qd ſup hoc iſtis p̄latis eſſet faciendum,mandat papa quatenus ſi aliquando in vacantibus eccleſijs in qbus eccleſiaſtica perſona pꝛeſentationem non habet, vel quia minus idonei pꝛeſentantur vel alia de cauſa non poſſunt perſonas oꝛdinare,ponant in eccleſijs economos qui debeãt recipere fructus ꝛ eos expendere in vtilitatem eccleſiarum.vel cõſeruare quouſq; perſone idonee ibi fuerint inſtitute Ber.ℭ†No.j.argu.op.ex tex.ꝙ non eoipſo ꝙ patronus laicus pꝛeſentat indignum eſt priuatus poteſtate pꝛeſentandi.nam ſi hoc eſſet verum cũ hic p̄ſupponatur ꝙ pꝛeſentatus eſſet indignus nõ poneretur economus.ſed ep̃s ꝓuideret de rectoꝛe.ꝛ de hoc dic vt latius.ĩ.dicam.ℭNo.ij.ꝙ vbi differt ꝓuiſio eccleſie,nec ſuperioꝛ põt iuridice pꝛouidere de rectoꝛe dꝫ ibi poni economus.Et ex hoc ꝛ ex tex.habes caſum ꝙ qui nõ põt ponere rectoꝛẽ in ecc̃lia ponat economũ.ℭ†Et facit optime iſte tex.ad ꝓbãdũ ꝙ capitulũ ſede vacante põt ponere economũ in bñficijs vacantibus quoꝝ collatio ꝑtinet ad ep̃m.vnde licet capitulum nõ ſuccedat in poteſtate cõferendi talia beneficia[a].vt in.c.vnico.ne ſede vacã.lib.vj.põt tamen ibi ponere economũ.arg.hic ꝛ hoc videtur velle Jo.An.in.d. c.vnico.ne ſede vacan.lib.vj.ꝙ dictum tene menti.ℭ†Vltimo no.qd faciendũ de reditibus ꝓuenientibus eccleſie vacãti,nã debẽt conuerti in vtilitatẽ eccleſie vel cõſeruari pꝛo futuris rectoꝛibus,ergo nõ dꝫ ep̃s vel alius p̄latus vel patronus illos fruct⁹ occupare.imo accipiẽs incurrit hodie penam.de qua in.c.fin.ĩ.eo.lib.vj.Et in eccleſijs cathedralibus ꝛ collegiatis vacãtibus non habet locũ pena.c.quia ſepe.de elec.lib.vj.ℭ†In gloſ.j.in fin.vult ergo gl.ꝙ id quod diſponitur hic in eccleſia patronata laicoꝛũ habeat locũ etiã in eccleſia q̃ eſt iuriſpatronatus clericoꝛũ,ꝛ idem Lau.hic dicens ꝙ tex.narrat factũ.vñ ſm̃ Hoſt.idẽ in vtriſq;.Sed tu dic melius poſt Inn.ꝙ cũ miniſterio tex. ꝓuidet ſolum in eccleſijs patronatis laicoꝝ:qꝛ patronus laicus lꝫ debeat defendere bona ecc̃le.xvj.q.vij.filijs.nõ tñ hꝫ cuſtodiã vacantis niſi ſit pꝛiuilegiatus,vel hoc habeat ex conſuetudine appꝛobata per ſedẽ apoſtolicã,vnde ceſſante appꝛobatione pape nõ valeret cõſuetudo ſm̃ Hoſt.vt laicus habeat cuſtodiã eccleſie vacãtis.ar.in.c.j.de conſue.ꝛ in.c.cũ terra.de elec.Et no.bene hoc verbũ.qꝛ in multis eccleſijs de facto ſeruat ꝯ̃riũ,ſꝫ ſi patronus eſt clericus,tunc ipſe hꝫ cuſtodiam eccleſie vacantis.ar.in.c.bone.de ap.ꝛ in.c.cũ ꝛ plantare.§.in eccleſijs.đ pꝛi.Et ideo tunc non eſt ponendus economus per ep̃m.ꝛ ideo hec littera voluit ꝓuidere cũ pſona non eccleſiaſtica hꝫ patronatum.ꝛ tene menti in hoc iſtum tex.ſm̃ hunc intellectum ꝛ intellige patronũ ecc̃liaſticũ eũ cui cõpetit iuſpatronatus rõne eccleſie.nã ſi cõpeteret rõne patrimonij talis eſt cenſendus in hoc iure tanꝙ̃ laicus.vt legi.ꝛ no.in.c. cum dilectus.de iurepat.Tractant etiam hic doc.quis habeat cuſtodiam eccleſie cathedralis.ego de oĩbus plene dixi in.d.c.bone.ꝛ dic vt ibi.ℭ†In gl.ij.in fin.no.bene iſtã glo.ad quam quotidie fit remiſſio cũ querit,nunquid patronus p̄ſentando indignũ ſit pꝛiuatus ipſo facto pꝛo ea vice poteſtate p̄ſentandi:[b]ꝛ cõcludit gloſſ.ꝙ ſi eſt patronus eccleſiaſticus pꝛiuat ipſo facto,ſecus ſi eſt ſecularis.Sꝫ ad.§.ſi qs oꝛatoꝛij domũ.qui facit in cõtrariũ reſpõdet ꝙ nõ ꝓcedit de iure canonico qꝛ ſtandũ eſt canoni ꝛ non legi.hanc concluſionem gloſſ.impugnat Jo.an.ꝓcederet eñ ſi canon expꝛeſſe diceret ꝙ nõ ſit pꝛiuatus ſꝫ hoc nullibi cauet:ergo ſtandũ eſt legi,nõ obſtante ſi dicat ꝙ patronus ſecularis põt variare p̄ſentado ſcđm.vt in.c.cũ autẽ.de iurepat.qꝛ illud poſſet ꝓcedere qñ p̄ſentaſſet idoneum vel indignum ignoꝛãter,ita ꝙ eſſet pꝛiuatus.Opi.gl.tenuit Arch.in.c.j.de pꝛeb.li.vj.ſed Hoſt.hic p̄ciſe tꝫ ꝙ ſit pꝛiuatus ſi ſcienter pꝛeſentauit indignum.ꝛ tꝫ Innoc.in.c. pꝛopoſuit.de ſi.pꝛeſb.lꝫ hic loquat alternatiue.dicit etiam ꝙ parẽdũ eſſet laicis ꝓpter ignoꝛantiã.Jo.an.concludit ꝙ ſi patronus laic⁹ ſciẽter p̄ñtat indignũ ꝛ perſiſtit in illa pꝛeſentatione per quatuoꝛ menſes ſibi pꝛefixos ad p̄ſentandum extũc poterit ep̃s ꝓuidere de alio qꝛ paria ſunt nullum p̄ſentare vel minus idoneũ vt in.c.ij.de tranſl.p̄la.ꝛ in c.tue.de cler.non reſi.vnde ſicut ep̃s põt ꝓuidere elapſo quadrimeſtri ꝛ nemine p̄ſentato.vt in.d.c.vnico.de iurepa.li.vj.ita ſi fuit pꝛeſentat⁹ indignus,ſꝫ ſi tp̃s pꝛefixũ patrono nõ eſt lapſum poterit patronus ſecularis iterum pꝛeſentare licet pꝛeſentauerit indignum.nam ſi licitũ eſt patrono ſeculari variare qñ pꝛeſentauit idoneũ foꝛtius dꝫ eſſe licitum ſi pꝛeſentauit indignũ.nam iura admittunt facilius variationem cõtra actum nullum:vt in.c.noſti.de ele.ſed ſi patronus eccleſiaſticus ignoꝛãter pꝛeſentauit indignũ nõ poteſt variare vſq; ad caſſationẽ,et poſt caſſationẽ habet tempus integrum ad pꝛeſentandum.arg.in.c.ſi electio.de elect.li.vj.Et ad.§.ſi quis oꝛatoꝛij domum.reſpondet Joã. an.ꝙ non ꝓbat ꝙ epiſcopus poſſit alium inſtituere pꝛeſentato indigno:quia ſolum dicit ꝙ pꝛeſentato indigno debet epiſcopus pꝛocurare vt inſtituatur idoneus ꝙ poteſt intelligi ſolicitando.ſ.patronũ.cũ hac opinio.Jo.An.tranſit hic do.An.ſed tu vide Fede.conſi.cij.ꝓpe fi.vbi videtur tenere opi.iſtius glo.nihil tamen boni adducit,ſed do. de ro.dec.ccv.aperte tenent contrarium:ꝙ patronus ſit pꝛiuatus per d.§.ſi qs oꝛatoꝛij domum.Joan.de Lig.idem hic adducit.nam ſi eligentes vel habentes collationem de iure communi pꝛiuant ipſo facto eligendo vel inſtituendo indignum:vt in.c.cum in cunctis.de ele.foꝛtius idem dicendum in patronis qui habent pꝛeſentationem ex ſola gratia.Ad idem optime facit tex.in aut.de eccle.ti.§.ſi quis edificationem,vbi dicitur ꝙ ſi patronus pꝛefecit hoſpitali rectoꝛem indignum epiſcopus illo remoto debet ponere idoneum.ꝛ hanc opi.puto veriſſimam.licet domi.Car.ſequatur opin.glo.ꝛ ad.§.ſi quis oꝛatoꝛij domũ. dic ꝙ reſponſio Jo.An.non eſt bona quia tex.ibi dicit quoſcunq; pꝛeſentauerit ꝛc.ꝛ ſic epiſcopus habet pꝛeponere idoneum pꝛeſentato indigno per patronum.ꝛ ad iſtum textum,dic quod non loquitur quãdo ſcienter fuit pꝛeſentatus indignus.hanc opinionem videtur ſentire.Bart.

Zacharias.
a ¶ Liberã colla-
tionẽ.adde tu.ꝙ
patrono negli-
gẽte itra tp̃s pñ-
tare prouidebit
ep̃s de bñficio ꝑ
viã collatiõis nõ
aũt ꝑ pñtationẽ:
vt.d.Aeneas.de
fal.viſus ẽ voluiſ
ſe ſuis ſumma-
rijs huic.c.ꝓpoſi
tis.nu.vj.ita no.
Pet.de anchar.
ſignãter Semi.ĩ
c.j.§.j.de iurepa.
li.vj.Emẽdabis
ergo p̃dictũ ſum
mariũ.d.Aenee
ſupponens loco
verbi preſentãdi
conferendi.
Anto.Franciſ.
b ¶ Circa hoc di
cas ꝙ ſi patron⁹
c laicus nõ preſen
tat intra tp̃s a iu
dice p̃fixũ vel ſi
pñtat idignũ ſuc
cedit ep̃s ĩ proui
dẽdo eccleſie pa-
tronate. ita not.
voluit Inn.in.c.
cũ vos.de off.or.
Et adde ꝙ pñta
tum ꝑ patronũ
ep̃s ſi alias eſt di
gnus non põt re
pellere imo dꝫ ac
ceptare p̃ſenta-
tionẽ vt not.in.c.
decernim⁹.ꝛ ſeq.
ꝛ ibi ho.gl.xvj.q.
vij.ꝛ ſi ep̃s repel
lit pñtare nõ re-
pellẽdũ.tenet ſi-
bi ꝓuidere de be
neficio eo quo ſi-
ne cã ꝛ iniuſte eũ
repellit vt ĩ.c.pa
ſtoralis de iure-
patro.et quanto
tp̃e ſit expectãd⁹
patron⁹ vt p̃ſen-
tet ad eccleſiã pa
tronatã vacantẽ
anteq̃ ep̃s illi ꝓ
uideat habet.ĩ.c.
qm̃.ꝛ in.c.eã te.ꝛ
in.c.cũ ꝓpter.de
iurepa.ꝛ in.c.j.e.
tit.lib.vj.Et add
qd ſi patroni ec-
cleſiarũ deuene-
rint ad paupta-
tẽ dñi ali d facul
tatib⁹ eccl̃iaꝝ pa
tronaliũ vt ĩ.c.ſi
vero ꝛ ĩ.c.qcũq̃.
xvj.q.vij.et in.c.
pie mẽtis.ea.cã.
ꝛ qõ.ꝛ hr̃ ꝑ Inn.
ꝛ.d.Abb.in rub.
de iurepat.ꝛ per
Bart.in.l.ſi qs.a
liberis.in.§.fi.ff.
de libe.agno.ꝛ ꝑ
Cy.ꝛ Alb.d ro-

tiret Bar.in.l.cum quidam.ff.de leg.ij.et ibi bo-
nus tex. iuncta gl. vbi probatur ꝙ ſi quis habet
electionẽ ex diſpoſitione teſtatoris ſi eligit indi-
gnũ priuatur ipſo facto poteſtate eligẽdi.qd no.
Adduco aliã bonam rationẽ.vbicunq̃ alicui ex
priuilegio,ſeu gratia competit poteſtas eligẽdi
vel poſtulãdi ſi ſciẽter eligit vel poſtulat idignũ
ipſo facto ꝑdit poteſtatẽ ſibi tributã:qꝛ dr̃ abuti
priuilegio.text.eſt no.in.c.gratũ.de poſtu.prela.
facit.c.priuilegiũ.xj.q.iij.ſed patron⁹ habet pote
ſtatẽ eligẽdi ſeu preſentandi de gratia vt in.c.iij.
de iurepa.p̃ſentãdo ergo ſciẽter indignũ abutit
gratia:ꝛ ſic debet eſſe priuatus pro illa vice ꝛ hec
6 notabis.¶ † Et qd dixi qd poteſtas deuoluitur
ad ep̃m intellige ſi ep̃s hꝫ poteſtatem inſtituẽdi
ſed ſi poteſtas inſtituẽdi ꝑtinet ad aliũ: puta ad
abbatẽ vel capitulũ tũc ius patroni deuoluitur
ad habẽtẽ inſtitutionẽ:ꝛ ſic habebit liberã colla-
a lationẽ.[a] hec voluit gloſſ.ſing.quã ſemper tene-
bis menti.in cle.vnica.de ſup.neg.p̃la.ꝛ ſic no.qd
illud ius patroni nõ deuoluitur ad eũ ad quẽ de
iure cõi ꝑtinet inſtitutio ſꝫ deuoluit ad eũ qui hꝫ
7 ipſam inſtitutionẽ.lꝫ de iure ſpãli.¶ † In gl.pe.
no.primo ex iſta glo.intellectũ ad.c.qm̃.ꝛ.c.cũ ꝓ-
pter.de iurepatro.in quibus dicit ꝙ ſi q̃ſtio ſup
b iurepatronatus nõ decidit intra tp̃s p̃fixũ[b] pa-
tronis ad preſentãdũ ꝙ ep̃s debet illi ponere re-
c ctorẽ[c] ſaluo iure vincẽtis.Illa iura procedũt qñ
q̃ſtio eſt inter ipſos patronos de iurepatro.ita
ꝙ nõ apparet qs eorũ ſit patronus.nã ꝓpter cõ-
tentionẽ eorũ nõ dimittet eccleſiã vacare.Si au-
tem eſt q̃ſtio inter patronũ ꝛ ep̃m ſup iure patro
natus nõ habẽt locũ illa iura.nã ſi diceremus cõ
trariũ ep̃s ſepe fingeret cauſam ꝛ negaret patro
nũ eſſe patronũ ſolũ vt lapſo tẽpore prefixo ad p̃-
ſentandã ipſe prouideret.Idẽ eſt quãdo eſt con-
tẽtio ſup p̃ſentatione iam facta nã tũc niſi prius
decidat illa queſtio debet ep̃s ꝓuidere de recto-
re.vnde nõ habẽt locũ tunc illa iura lꝫ q̃ſtio illa
non decidatur intra quatuor menſes vel ſex.nã
cum ex preſentatione acquiratur ius preſentato
vt notatum fuit in.c.dilectus.ſ.tit.proxi.nõ de-
bet preiudicare preſentatio ſi queſtio nõ decidit
intra tempus prefixum ad preſentandũ alias de
facili poſſet ſupplantare patronũ.nam cũ nõ te-
neat preſentare niſi ĩ fine termini ꝛ ep̃s hẽat exa-
minare ꝑſonã ꝛ facere edictũ iuxta formã in.c.fi.
de elec.nõ poſſet de facili iſta queſtio expediri in
tra illud tempus:ꝛ hoc idem volunt cõiter doct.
8 hic.¶ † Scd̃o not.glo.qd ad illũ ſpectat cuſto-
dia eccleſie vacantis qui habet ius inſtituẽdi ſeu
cõferendi lꝫ nõ ſit ep̃s.qd dicit Io.an.bene notã
dũ.ꝛ neſcio alibi iſtam gl.potius enim probatur
ratiõe q̃ iure.nã ſi habet iſte ius prouidẽdi eccle
ſie de rectore videt qd debeat habere curã rerũ
ipſius eccleſie donec prouideatur de rectore.pro
hac gl.allego bonũ tex.in.c.fi.j.e.lib.vj.ꝛ facit qd
no.gl.in.d.cle.j.de ſup.negli.p̃la.qd intellige niſi
patronus ſit perſona eccleſiaſtica.qꝛ tunc nõ ha-
bens ius inſtituendi habebit cuſtodiã ꝓbat hic
a cõtrario litere.ꝛ puto qd is qui hꝫ cuſtodiã de
iure põt ibi ponere economũ.arg.in regu.qui ꝑ
9 alium facit.de reg.iur.lib.vj.¶ † Ultimo quero
nũquid intra tẽpus prefixũ patrono ad preſen-
tãdũ poſſit ep̃s ibi ponere economũ qñ cuſtodia
eccleſie ad eũ ſpectat.Hoſt.ꝙ ſic.vñ puto qd cũ
ſuperior perpẽdit ꝙ eccleſie de ꝓximo nõ eſt ꝓ-
uidendũ:ꝙ ſemper poterit ibi ponere economũ
ne bona eccleſie dilapidẽtur.Et aduerte:nã iſtũ
economũ puto inſtitui poſſe nõ ſolũ quãdo eſt cõ
tentio inter patronũ et ep̃m: ſed etiã nulla que-
ſtione vrgente vt puta ſi patron⁹ dicit ego nolo
nũc preſentare:qꝛ nõ habeo perſonã idoneã pre
manibus:volo differre per tempus mihi diffini
tum a lege.nam tunc ſatis eſt prouidere ſup hoc
de economo:ꝛ hoc probatur per text.ibi:vel alia
de cauſa ꝛc.Idem ſi beneficiũ nõ eſt iuriſpatro-
natus ꝛ habens collationem vult differre cũ ha-
beat ſex mẽſes ad cõferendũ vt in.c.ij.de conceſ.
prebẽ.Nã ne eccleſia ſtet tãto tẽpore ſine guber-

natione poterit iſte ibi ponere economum.ꝛ hoc
probat habito reſpectu ad mentem litere.nõ em̃
intelligit magis ꝓuidere eccleſie patronate q̃
libere ſed de patronata fit mentio:qꝛ ſepe differt
prouiſio propter preſentationem patronorum.
1 ☞ Abſolutio ab excommunicatione ꝛ a quo-
libet alio vinculo falſa ex falſa cauſa nõ tenet.idẽ
ſi non expreſſit omnes cauſas.3.
2 Iudicia ſi non purgantur per reũ habetur pro
conuicto.7.
4 Confeſſio penitentialis debet eſſe integra nec
poteſt per partes fieri.
5 Excommunicatus pluribus excõmunicationi-
bus poteſt vnica abſolutione abſolui.
Excommunicatio lata ex falſa cauſa an liget.

EX parte. Si cõſtat ordina-
rio ꝙ abſolutus a
papa ſuppreſſit verã cãm:quare fue-
rat excõicat⁹:dꝫ illũ remittere ad pa
pã.Si vero ſibi nõ ↄſtat:eſt tñ ſibi vrgẽs ſuſpicio
ↄ eũ dꝫ cogere eũ ſe purgare.Cõis diuiſio: ſcd̃a
ibi taliter rñdem⁹.in qua ſubdiſtinguit.ꝛ ſm mẽ-
brũ ibi:ſi vero.¶ Caſus literalis.Quidã ſubditi
cãtuarieñ.archiep̃o excõicati fuerũt iuſta de cã:
iſti excõicati acceſſerunt ad papã ſupprimentes
cãs ꝓ qbus fuerũt excõicati:ꝛ alias pretẽdẽtes
abſolutiõis bñficiũ meruerũt.Querit an ſint ha
bẽdi pro abſolutis.Rñdet papa ꝙ ſi ↄſtiterit ita
eſſe,cõpellendi ſunt ad apoſtolicã ſedẽ redire cũ
lr̃is rei veritatẽ ↄtinẽtib⁹:ꝛ ſi de hoc nõ cõſtiterit
ꝛ ſuſpecti fuerint cõpellẽdi ſunt purgationẽ p̃ſta
re ꝙ veritatẽ cõfeſſi fuerũt in abſolutiõe ſua im-
1 petrãda.Ber.¶ † No.primo arg.ex tex.ꝙ abſo-
d lutio facta ex falſa cã nõ tꝫ.[d] opꝫ ergo vt abſolu-
e tio[e] teneat qd expreſſa ſit vera cã excõicationis.
Idẽ vr̃ dicẽdũ in abſolutiõe a quolibet peccato:
ꝙ niſi peccator expreſſerit delictũ ſuis qualita-
tib⁹ q̃ habeant grauare delictũ nõ cõſequit verã
abſolutionẽ.facit qd legi.ꝛ no.de peni.diſ.v.c.j.in
prin.¶ Not.ſcd̃o ꝙ ep̃s põt cõpellere ſibi ſuſpe-
ctum de certo delicto ad ſe purgãdum.qd an ſit
verũ indiſtincte dicã ĩ gl.fi.¶ Not.tertio modũ
ꝓcedendi ↄ eos q dicũt ſe obtinuiſſe diſpẽſatio-
nẽ ſup irregularitate vel alia inhabilitate ꝛ dubi
tatur an expreſſerint in impetratione verã cãm.
¶ Opp.ↄ tex.nã ex quo iſti expreſſerãt aliã cãm.
nõ erat dubitandũ de nullitate abſolutiõis.arg.
opp.in.c.cũ pro cauſa.de ſen.excõ.Sol.dicũt doc.
ꝙ in lr̃is abſolutiõis nõ erat expreſſa aliqua cau
ſa:ſed nũc preſume bat qd aliã cãm expreſſerint ꝛ
hec p̃ſumptio oriebat:qꝛ pro nephando crimine
fuerunt excõmunicati:ꝛ in literis dicebat ſimpli
citer qd fuerũt abſoluti:nec mãdabat aliqua ſa-
tiſfactio.vñ nõ erat veriſimile ꝙ iſti expreſſiſſent
verã cauſam.hodie vero ex ſtylo curie exprimit
cauſa in literis abſolutionis.¶ Secũdo querit
qũo cõſtare poterit ꝙ iſti ſuppreſſerint verã cau
ſam in literis cũ non exprimitur abſolutio per
confeſſionẽ iſtorũ.nã forte alijs dicũt vel erãt te-
2 ſtes p̃ſentes qñ expreſſerũt falſam cãm.¶ † Ulti
mo hic querit quid ſi iſti nõ poterũt ſe purgare.
dicunt doc.ꝛ bene ꝙ habebũtur pro conuictis vt
in.c.inſinuatũ.ꝛ in.c.de hoc de ſimo.ꝛ.c.accedẽs
de accu.ꝛ qualiter ſit preſtanda purgatio.dic vt
3 habet in.c.quoties.j.de pur.canoni.¶ † In glo.
j.ibi: qd nõ credo verũ.ꝛ hec opi.glo.cõmuniter
tenet.Et no.ex hac gl.qd abſolutio non tenet nõ
ſolũ cũ exprimit falſa cauſa:ſed etiã cũ nõ exp̃ſſit
oẽs cauſas ꝓpter quas fuit excõicatus:alr̃s abſo
f lutio non prodeſt[f].¶ † Et hoc põt adduci ad q̃
4 ſtionẽ.quidã expreſſit ſacerdoti vnum peccatũ et
reliqua ſubticuit.nũquid teneatur illud iterũ cõ
fiteri an ſufficiat cõfiteri ea q̃ tacuit.Iſta gl.põt
adduci pro opi.qd ſufficit tacita exprimere.hoc
poteſt ꝓcedere ſi per obliuionẽ omiſit alia pecca
ta: ſed ſi ſerioſe qꝛ voluit cõfiteri ꝑ partes forte
aliud eſſet dicẽdum:quia apparet qd nõ fuit be-
ne contrarius de illo peccato:ꝛ de hac qõne vide
gl.de peni.di.j.c.qs aliqñ.§.ſi tibi dico.q̃ ponit ca
ſus ĩ qb⁹ teneat qs iterũ ↄfiteri peccata ſua.ꝛ no-

ſa.in.l.j.et in.l.ij.
C.de alen.lib.Et
adde etiã qd pre
ſentatio quã fa-
cit patronus ad
eccleſiã patrona
tã vacãtẽ dꝫ fie-
ri ep̃o vt ĩ.c.ep̃s
ꝛ in.c.cũ laici.de
iurepat.ꝛ ipſe dꝫ
videre an ſit ad-
mittend⁹ vel nõ
vt ibi:ꝛ ĩ.c.qd au
tem.eo.ti.nec dꝫ
talis p̃ſentatio
fieri vicario vt ĩ
c.pe.ꝛ fi.de offic.
vica.lib.vj.
❀ Sebaſti.Sapia.
b ¶ Tẽpus p̃fixũ.
Uide Abba.ĩ.c.
cũ ꝓpter ꝛ ĩ.c.eã.
j.d iurepatrona.
Semi.in.c.j.e.ti.
lib.vj.ꝛ caſus ĩ q
bus põt ep̃s ſine
patroni pñtatio
ne vid ꝑ Feli.ĩ.c.
cũ Bertoldus.
col.iij.de re iudi.
c ¶ Ponere recto
rẽ.Adde d hoc ꝛ
de ſequẽtib⁹ vi-
dẽdum Lap.al-
leg.lxxviij.
Zacharias.
d ¶ Abſolutio ex
falſa cã nõ tenet.
adde ꝙ rot.dec.
cccxcix.inci.ſi ꝓ
nuntiet ĩ nonis.
tenet ↄriũ ꝑ glo.
xj.q.j.in ſum.idẽ
tꝫ Philip.Frã.
in.c.qua frõte.q.
v.de appel.
❀ Sebaſt.Sapia.
e ¶ Ut abſolutio.
Facit ꝙ no.bar.
in.l.ſi duas in fi.
p̃n.ff.d excuſa.tu.
in lec.Nic.d nea.
vbi dicit qd abſo
lutio ab excõica
tiõe ꝓdeſt ita de
mũ ſi eſt notifica
ta excõicatiõe vi
de ẽt ꝙ no. An.
in.l.ſi heres.ꝛ ĩ.l.
ſi dom⁹.ff.de ſer-
uitu.vr.p̃d.ꝛ bar.
in.l.de pupi.§.ſi
pluriũ.ver.vlte-
rius ĩducã ad q̃-
ſtio.ff.d ope.no.
nũ.vbi tangit an
vna abſolutio ſuf
ficiat qñ ſunt plu
res excõicatiões
ꝛ videt velle qd
ſic qñ oẽs cauſe
ſunt expreſſe ex-
cõmunicationis
de quo ibi mul-
ta per Alex.
f ¶ Non prodeſt.
Adde qd voluit
Ro.cõſi.cccxxvj.

Sebaſt.Sapia.
a ¶A pluribus. Uide Cardin.in cle.ij.in pe.q̃ſtio. đ ſen.exc.⁊ Spe. in tit.de ſen.§.vt aũt.ver.⁊ no.
b ¶Inter.Põdera hñ qꝛ.c.nos inter.de pur.cano. loquit in infamato đ crimine:ꝑ q̃ venit imponẽda pena.hic đ excõicato abſoluto.et ſic ibi agit đ grauiori preiudicio: ⁊ etiam male dicũt ꝙ ſi eſt ſuſpicio epi ⁊ alioꝝ vt idicat purgatio in crimine:qꝛ eſt ꝯ caſum illius.c. And.Barba.
c ¶Purgationẽ. Adde qđ voluit Ro.cõſil.cclj.
d ¶Excõmunicati.adde late Ro. cõſi.cccccvj.
Zacharias.
e ¶In pctõ mortali.Adde quod no.in apoſtil.ad iſtũ i.c.firmiter. §.vna ṽo.nu.v.i ṽ.vnica eſt eccleſia.ſ.de ſum.tri. ⁊ fi.cath.⁊ i apoſtil.ad eũdẽ.in.c. canonũ ſtatuta. nu.ij. in apoſtil. ṽſi.omnẽ creaturã.vbi plene examinaui vtrobiq; an et qñ ſit pape parendum.ſ.de conſtitu.
Sebaſt.Sapia.
f ¶Papa mãdat. Uide abb.i.c.cũ teneamur.de p̃ben.⁊ Feli.in.c.ſi qñ.col.j.de reſcriptis vbi đt ꝙ pape non eſt obediendum qñ immine peccatũ.vnde đt Bal.in.c.olim ex literis.in fi.de reſcri.ꝙ ꝯ papã ſcãdalizãtẽ eccleſiã primo vtẽdũ eſt verbis deinđ herbis tertio lapidibus.
g ¶Scandalum. Adde Rom̃.cõſilio.cccxlv.
h ¶Mitti vt iurent.adđ ꝙ Ro. ſing.ſuis.fol.iiij. dicit ꝙ paup nobilis q ob verecũdiã nõ audet exire domũ gaudet priuilegio.l.ad ꝑſonas.

5 tabis eam.¶†Scđo no.ex gl.ꝙ a pluribus[a] ex-
a cõicationib⁹ põt quis liberari vnica abſolutione
dũmodo abſoluẽs habeat poteſtatẽ iure ꝓprio
6 vel ex cõmiſſione aliorũ.¶†Tertio no.ex fi.glo.
vnã differentiã inter abſolutionẽ ⁊ excõicationẽ:
nã excõicatio lata ex falſa cauſa tenet ſecus in ab
ſolutione.ſed ego non puto veram hanc differẽ-
tiã.nã ſi excõicator credebat cauſam verã q̃ erat
falſa ⁊ nõ fuiſſet excõicaturus ſciuiſſet illam fal-
ſam puto ꝙ ille nõ erit excõicatus.licet cautũ ſit
obtinere abſolutionẽ.Excõicatio enim ſumit vi-
res ab intẽtiõe excõicatoris.ad hoc facit qđ no.ꝑ
gl.in.c.ij.de teſti.cog.⁊ in.c.p.⁊.g.de offi.dele.⁊ in
c.j.de iudi.ſed vbi excõicator intendebat oĩno ex
cõicare tunc excõicatio tenet licet ſit iniuſta:⁊ ita
loquunt iura alleg.in gl.⁊ idẽ eſſet in abſolutiõe:
qꝛ ſi abſoluẽs intẽdebat oĩno abſoluere ẽt ſi cau-
ſa expreſſa oĩno eſſet falſa vel iiuſta tenebit abſo-
lutio vt in.c.venerabilib⁹.i.§.vbi aũt.đ ſen.exc.li.
vj.vbi tex.notabilis.Nec ob.predictis.c.qꝛ circa.
de quo gl.opponit:qꝛ cõiter ille tex.intelligitur
quod diſpẽſatio ibi nõ tenuit ꝓpter expreſſionẽ
falſe cauſe:ſed papa illam tolerauit gratioſe ⁊ ꝑ
hoc de fi.preſby.c.j.⁊.ij.lib.vj.vbi ptꝫ ꝙ diſpenſa-
7 tio eſt nulla ſi fuit obtenta ꝑ ſurreptionẽ.¶†In
gl.fi.in fi.aduerte qꝛ hec gl.videtur deſtruere tex.
nã in litera nulla fit mentio de infamia:ſed ſolũ
de ſuſpiciõe.Itẽ ſequeret ex gl.qđ ex ſuſpicione
vrgẽti ſine infamia nõ põt induci purgatio cui⁹
b ꝯtrariũ probatur in.c.inter.[b] de purg.cano.vbi tex.
notabilis ponit ſuſpicionẽ ⁊ ĩfamiã ꝑ cauſis ſuf-
c ficientib⁹ ad purgationẽ[c] indicendam.vnde In-
no.et Hoſt.dicũt hic qđ epi ſuſpicio ſufficit.dixit
tamẽ Inn.qđ ſuſpicio dꝫ eſſe vrgẽs.i.magna.Et
pro dicto Inn.optime facit.c.tua.ĩ.de coha.cle-
ri.⁊ mulie.Io.and.cõcordãdo dicit:qđ aut eſt ſu-
ſpicio ſolius epi clandeſtina ⁊ nõ ſufficit.ar.vj.q.
ij.ſi tm̃.⁊.c.placuit.⁊ no.hoc dictũ aut epi ⁊ alioꝝ:
⁊ eſt ꝓbabilis:⁊ tunc poterit indici purgatio.ad
hoc vide bonũ tex.cũ gl.⁊ qđ ſup.e.no.in.c.omni-
bus.ij.q.v.ego hũc articulũ lati⁹ examinaui in.c.
qualiter ⁊ quãdo el.ij.de accu.⁊ dic vt ibi.

1 ☞ Excõmunicatio nõ fertur ꝓpter delictũ ſed propter contumaciam ſurgentem ex eo.4.
Excommunicati ſunt ipſo iure cõtrahentes matrimonium in gradu prohibito.
2 Delegatus ſi eſt negligens ordinarius nõ põt ſe intromittere niſi ex negligentia delegati partes ꝑſeuerarent in peccato.5.vide.ĩ.c.proximo.
3 Pape non eſt obediẽdũ in cõcernẽtib⁹ peccatũ.

Significauit.

Propter periculũ ſupplet ordinari⁹ deſidiã vel malitiã delegati.vel clarius ſumma ſic.Si ex deſidia vel malitia delegati pape qs perſeuerat in peccato ordinarius loci poteſt ſupplere nõ obſtante quod cauſa fuerit delegato cõmiſſa.et eſt caſus notabilis ⁊ ſingularis.Cõis diuiſio.ſecũda ibi:cũ itaq;.¶Caſus literalis.Duobus modis põt poni caſus.primo ſic aliq cõtraxerũt matrimoniũ:et publica fama erat ꝙ erãt cõſanguinei ⁊ affines ⁊ ſcãdalũ hoc nũtiatũ fuit epo ſiue accuſatũ fuerit matrimoniũ.vñ eps illos citauit:ipſi fuerunt cõtumaces ⁊ nõ venerunt:ꝓpter qđ eps illos excõicauit.ipſi appellauerũt alij etiã ꝑ ſimplicẽ querelã ſignificauerũt hoc dño pape:et qđ ipſi nõ erãt ꝯſanguinei aut affines.Et ſic literas ſuper hoc obtinuerũt ad iudices delegatos:iudices abſoluerũt illos ⁊c.prout ſequitur.Et cũ iſti fuerũt abſoluti iudices delegati nõ accedunt ad locũ vbi teſtes ab ꝓbãdũ cõſanguinitatẽ vel affinitatẽ debẽt ꝓduci.nec alios ꝑ receptione teſtiũ illuc trãſmittũt ⁊ remanẽt in culpa ⁊ cã vlterius nõ ꝓcedit.Querebat quid iuris eſſet:rñdet papa ꝙ dol⁹ ⁊ fraus nõ dꝫ iſtis patrocinari.Et ꝑ malitia vel deſidia iudicis delegati nõ debet qs remanere in culpa ꝯiunctiõis inique:⁊ ideo quoties ea q̃ dicta ſunt ꝯtigerit euenire licite põt ordinarius taliter abſolutos in priſtinam excommunicationis ſentẽtiã reuocare:⁊ tandiu taliter

retinere ligatos quouſq; cauſa in teſtiũ receptione ⁊ aliis legitimum
1 incipiat habere ꝓgreſſum.Ber.¶†No.ꝙ ſtãtes in peccato inceſtus
etiã ſub colore matrimonij.poſſunt ⁊ debẽt excõicari ꝑ epm loci.intel
lige ſi moniti nolũt a peccato deſiſtere qꝛ excõicatio nõ eſt fereda im
mediate pp delictũ:ſed pp cõtumaciã ſurgẽtẽ ex delicto vt in.c.ſacro
de ſen.exc.no.gl.xj.q.iij.epi.hodie vero cõtrahentes ſcienter in gradu
d ꝓhibito ſunt ipſo facto excõicati[d] vt in cle.vnica de conſan.et affini.
2 ¶†Scđo no.caſum ſingularẽ in q̃ ordinari⁹ ſupplet negligentiã ſeu
malitiã delegati pape ⁊ impedit ſe de cauſa alteri cõmiſſa per papam
ſcꝫ qñ ex negligẽtia ſeu malitia delegati nutrix peccatum.vñ licet iſte
tex.loquat cũ aliqui remanẽt in peccato inceſtus.Itẽ tñ eſt ẜm doc.in
quolibet alio peccato.narratur enim hic factũ.vñ rõ vera decidendi
fuit ne ptes remanerent in peccato:⁊ ideo vbicũq; ſubeſt talis cã ſemp
ordinarius poteſt inſurgere ⁊ occurrere vt peccatũ euitet.Et ex hac
rõne dico ꝙ etiã ſi epiſcopus nũq̃ prius excõmunicaſſet nec aliter cõ
tra partes proceſſiſſet:ſed cauſa a primordio fuiſſet ꝯmiſſa delegato:
ſi delegat⁹ eſt negligẽs in ꝓcedẽdo ⁊ partes interim remanẽt in pec
cato poterit ⁊ debebit ordinarius ꝓcedere ꝯ partes ſaltẽ excõicando
niſi procedant in cauſa coram delegato.Secus autẽ eſt vbi non immi
neret peccatũ:vt puta ꝙ cauſa eſſet pecuniaria:nã tũc delegato pape
negligente ordinarius ſe non intromittit ſed recurrẽdũ eſt ad ipſum
papam ẜm Hoſt.⁊ bene.nã ex quo cã fuit cõmiſſa delegato exẽpta eſt
a manibus ordinarij.vñ nõ põt ordinarius ſe intromittere vt in.c.ſtu
duiſti.de offi.le.nã rõne peccati ponitur hic caſus ſpecialis.ſec⁹ ergo
vbi nõ imminet peccatũ.arg.hic ꝑ locũ a ſpeciali:⁊ hoc no.¶Sꝫ q̃ro
qđ ſi papa abſoluiſſet expreſſa falſa cã:⁊ dic ꝙ abſolutio nõ teneret:et
ea nõ obſtãte poſſet ordinari⁹ ꝓcedere contra partem argu.ſ.c.pxi.
3 ¶†Sed dubiũ eſt qđ ſi papa de oib⁹ certificatus abſoluit et mandat
ordinario vt deinceps illos nõ moleſtet nunqd tenet ordinari⁹ in hoc
obedire pape.Sol.dicit Hoſt.multũ notanter ꝙ aut eſt caſus in quo
papa põt diſpẽſare ⁊ tenet illi obedire:aut nõ põt diſpẽſare ⁊ nõ tenet
obedire:qꝛ poti⁹ tenet obedire deo q̃ pape.xj.q.iij.cui reſiſtit.⁊.c.ſi do
min⁹.⁊.c.iulian⁹.Et nota ſingulariter hoc dictũ ꝙ ex mandato pape
e nõ tenet ordinari⁹ aliquos admittere in peccato mortali:[e] et idẽ ſen
f tit Io.and.in.c.ſi qñ.de reſcri.cũ papa mãdat[f] ꝓuidere notorie indi
gno de aliquo bñficio:⁊ eſt tãta dignitas ꝙ ſine peccato pareri non
põt.Idẽ ſentit Inn.in.c.inquiſitioni de ſen.exc.vbi notãter dicit ꝙ pa
g pe parendũ nõ eſt vbi de ſuo mãdato preſumit malũ futurũ vel aliqđ
ſcandalum[g] probet hoc rõne.Mãdato id qđ in ſe eſt peccatũ.in quo
diſpenſare nõ põt excedit fines ſue poteſtatis:qꝛ papa nõ recipit po
teſtatẽ peccãdi.gl.di.c.j.et idẽ ſibi impune nõ paretur cũ nõ ſit ibi cen
ſendus papa ſed priuata perſona.argu.in.l.fi.de iuriſd.om.iudi.⁊ in.c.
ij.de conſti.lib.vj.Et idẽ dic in lege ipſius pape vel cuiuſcunq; princi
pis.nã ſi eſt iniuſta ⁊ cõtinet in ſe peccatũ nõ remiſſibile p ipm princi
pẽ:talis lex nõ eſt a ſubditis recipiẽda.iiij.diſ.erit aũt lex.⁊ in.l.fin.C.ſi
ꝯ ius vel vti.public.ff.de iuſti.⁊ iure.
4 ¶†In gl.j.pro intellectu gl.oppo.ſentẽtia excõicationis nõ eſt ferẽ
da ab homine propter crimen:ſed propter cõtumaciã:aut in nõ parẽ
do:aut in nõ veniendo vt in.c.ſacro.de ſenten.exc.⁊ eſt gloſſ.no.xj.q.iij.
epiſcopi.ſed iſti fuerũt excõicati pro hac nephãria ⁊ inceſtuoſa cõiun
ctione quare male.Sol.glo.j.vt arbitror metu cõtrarij ſoluẽdo ponit
duos alios intellectus.primus ꝙ ſententia diuortij prius fuit lata con
tra iſtos:⁊ qꝛ illi parere noluerunt fuerunt excõicati.ſecundus intelle
ctus colligitur ex gl.ſeq.de quibus iſta gloſſ.facit mentionem ꝙ ante
ſententiam diffinitiuam iſti fuerunt excõmunicati ꝙ declara ſecundũ
iſtũ intellectũ quem ponit hic Inn.videlicet ꝙ iudex de officio proce
dens pro notorio contubernio iſtos nolentes ad inuicem recedere ex
cõicauit:⁊ ſic iſti excõmunicati impetrauerunt literas a papa in qui
bus dicebatur ꝙ iſti aſſerebãt ſe iniuſte excõmunicatos ⁊ mãdabatur
excommunicatori vt iſtos abſolueret ſi ita eſſet alioquin mandabatur
delegatis vt hoc exequerentur ẜm tenorem.c.ab excõmunicato.de re
ſcrip.Alij aliter intelligunt ſed conclude vt placet Hoſt.⁊ Io.an.ꝙ e
etiam approbo:qꝛ non eſt vis qualitercunq; fuerit proceſſum etiam ſi
ad petitionem accuſatoris:licet Innoc.in hoc aliter intellexerit.nam
ſemper ordinarius poteſt ſupplere deſidiam ⁊ malitiã delegati feren
do ſententiam contra perſeuerantes in crimine vt.ſ.latius declaraui.
¶In gloſſ.ij.ibi in honore conſtituti:puta qꝛ ſunt milites vel docto
h res ad quos debet mitti vt iurent[h] vt in.l.ad perſonas.ff.de iureiu.di
cit tamen Goffre.notabile dictum ꝙ ad has perſonas egregias de
gratia ſola ⁊ non ex neceſſitate mittitur qꝛ de iure poſſent compelli ve
nire ad iudicẽ.l.ij.§.ſi preſes.ff.quis ordo in bo.poſ.ſer.Et hoc nota ꝑ
intellectu illius.l.ad perſonas vt intelligatur de honeſtate non de ne
5 ceſſitate.¶†Itẽ glo.fi.ibi:inceperũt habere delegati.pondera gloſſ.
aperte enĩ ſentit gloſ.ꝙ delegatus nõ perdit iuriſdictionẽ:licet ſit ne
gligens vel doloſus in procedendo etiam ſi ex culpa ſua foueatur pec
catum vt hic.ordinarius ergo in caſu huius.c.reaſſumit iuriſdictionẽ
non vt diffiniat totam cauſam ſed vt conueniat partes nõ proſequen
tes cauſam ⁊ remanentes in peccato.Hoſtien.intellexit quod delega
tus hoc caſu perdit iuriſdictionẽ ⁊ ordinarius reaſſumit cauſam:ſed
primus intellectus magis placet Innoc.⁊ Ioan.andr.⁊ communiter
docto.

Zacharias. ¶ Adde qđ eſt ſingu.nu.clxxij.quod incip.itē quero an illa.l.vbi allegat caſum ſingul.in.c.ij.de iudic.lib.vi.ſed ne fallaris dic ꝙ voluit alleg.gl.ſi.in alle.c.ij.cui adde Soci.in.l.inuiti.in gl.magn.ff. de teſti.facit tex.in.l.in eadē.ff.ex.qui.cau.ma.

Anto.Frā. ¶ An pauperes gaudeāt priuilegio.l.ad perſonas.Dicas ꝙ ſic qñ ē cōſtitut⁹ ī tali pauꝑtate vt nō poſſit abſqȝ ignominia q̄ꝛ forte veſtibus caret vēire ad iudiciū ⁊ ideo dicebat Bal.per illū text.in.l.ſi qs ad declinādā.C.de epiſ.⁊ cle.ꝙ lȝ qs nō ſit oīno mēdicus:tñ ꝭm ſtatū ſuorum nataliū in aliquo īdiget ſubſtētatione,cō numeratur īter paupes ⁊ ibi dicit ꝙ tali in ſubſidiū vite ⁊ ꝓ maritādis filiab⁹ poterit aliqd dari tāquā pauperi ꝑ epm ⁊ per executores qui habēt bona īter paupe res diſpēſare.⁊ q̄bus priuilegijs gaudeāt paupe res vltra ple.no. per Bal.in.d.l.ſi quis ad declinādā.habetur in.l. nulli.eo.tit.⁊ per Archi.in.c.pauper.xi.q.iij.⁊ in.c. ſtatutū.in.§.inſuper.de reſcri.lib. vi.et tene menti ho.gl.in.c.in primis.in gl.i.ij.q.i. que dixit ꝙ cauſe pauperū ſunt prius expediēde q̄ȝ cauſe diuitū:⁊ ī ꝓpria materia ad.l.perſonas.vide q̄ plene not.ꝑ Moder.vbi plene dixi in.c.ſi qui teſtiū.j.de teſti.⁊ quis ſit cenſend⁹ pauper dicas ꝙ eſt in arbitrio iudicis.vt eſt gl.in aut.ꝑterea.C.de collu.⁊ vide gloſ. i.l.paupertas.ff. de excu.tu.⁊ vid̄ q̄ plene habētur per Ro.et alios Moder.i.l.ſi cōſtante.in prin.ff. ſolu.matr.vnum nō omitto ꝙ relictū pauperib⁹ videt̄ relictū in honorē ciuitatis.et ideo actio eſt popularis.l.ſi quid relictū.⁊ ī ciuitatib⁹.ff.de leg.j.et tene menti ꝙ meli⁹ eſt ſubuenire pauperibus q̄ȝ eccleſijs ſumptuoſis veſtibus ⁊ ornamētis ornatis vt in.c.aurū hȝ eccleſia.⁊ in.c.gloria epi. ⁊ in.c.multi.xij.q.ij.⁊ ideo dicim⁹ ꝙ pauperū bona furant̄ q vltra ſibi neceſſaria retinēt.vt in.c.ſicut hi.xlviij.diſt.⁊ in.c.hoſpitalē.xlij.diſ.Et adde etiā ꝙ ſola paupertas nō facit quē ignobilē.vt eſt tex.in.l.humilē.C.de inceſt.nup.Deus eñ ꝑmittit qñqȝ aliquē eē pauperē vt ꝑ patientiā coronet̄.vt in.d.c.ſicut hi.xlviij.di.Et adde ꝙ magis eſt credēdū vni pauperi q̄ȝ vſurario diuiti vel ei qui male bona acq̄ſiuit:vt no. Cy.in.d.l.ſi quis ad declinandā.⁊ in.l.i bone fidei. C.de iureiurā.et generaliter an ⁊ qñ paupertas ꝓſit vel noceat vide Bart.in.l.illicitas.ff.de offic. ꝑſi.⁊ Bal.in.l.acceptā.C.de vſur. vbi diſputant an pauꝑtas impediat penas iudiciales cōmitti.et an excuſet appellantē nō ꝓſequētē appellationē. de quo vltimo vide Inn.qui d̄t ꝙ pauper excuſat̄ a ꝓſecutione appellationis in.c. ex rōne.d̄ app.et q ſint grad⁹ paupertatis:⁊ cui cōpetat vera pauꝑtas,et an ſtatus paupertatis ſit licit⁹.⁊ an liceat ſtatū pauꝑtatis dānare vid̄ bea. Tho.ſcd̄a ſcd̄e. q.clxxxviij.arti. vij.⁊ in ſumma ꝯ gētiles.li.iij.qđ. cxxxi.vſqȝ ad.cxxxv.⁊ vltimo tene mēti qđ pauꝑ parce viuēdo nō hȝ meritum ſue pauꝑtatis:vt eſt text.in.c.ſi eñ inquit.d̄ peni.di.ij.

❧Sebaſti.Sapia.
a ¶ Nō debet.vide Abb.i.c.ſicut de iureiur.⁊ car. in cle.j.in.§.premiſſa.de ſup.negli.prela.
b ¶ Cubicularij epi.Adde Ro. ſingu.ſuis.fo.xv.
c ¶ Tenet Zetus. Adde Fede.ꝯſi. cclxxxvij.
❧Sebaſti.Sapia.
d ¶ Ptāte abbatis.Vide bal.i.l. ſi fili⁹.C.de pat. pote.vbi dicit ꝙ abbas non pōt corrigere monachos ex vi iuriſdictiōis ſȝ ꝭm rationē:⁊ qñō poſſit corrigere tradit abb.i.c.Ioānes de rła.deci⁹ in.c.ad noſtrā.in iij.not.de appel.

☞ 1 Abbas ſi nō reuocat monachū vagabūdū. poteſt tunc ordinarius loci reuocare.

2 Religioſus vndecūqȝ aliquid acquirat acquirit monaſterio.

Monachus poteſt ſtipulari monaſterio abſqȝ aliquo mandato.

Monachus an equiparetur ſeruo.

Monachus delinquendo non obligat monaſterium.

Abbas quā poteſtatem habeat in monachos.

3 Electus in epiſcopū non pōt appellari epiſcop⁹ ante conſecrationem.

5 Monachus qui de licentia abbatis eſt in ſtudio pōt monaſteriū pro ſuis neceſſitatib⁹ obligare.

6 Archieps nō hȝ iuriſdictionē in ſubditos ſuffraganei niſi ſuffraganeus ſit negligens.

QUanto. ¶ † Ordinari⁹ ſupplet negligētiam abbatis non reuocantis monachum vagabundum. Cōmunis diuiſio.ſecunda ibi:mandamus. ¶ Caſus literalis.Quidam monachi ⁊ alij regulares cum deberent in clauſtro diuinis officijs inuigilare de reditib⁹ eccleſie quarum curam geſſerunt congregant pecuniam:⁊ poſtea per curias principum diſcurrere nō verentur.factū illorū venit ad notitiam domini pape vñ mandat archiepiſcopo dioceſano ipſorum quatenus moneat prelatos predictorū regulariū vt ipſi corrigant illos reuocēt ad clauſtrum proprium:⁊ ſi hoc negligenter omiſerint, tunc archiepiſcopus moneat illos vt propriū ſi quod habent reſignent in manibus prelatorum ſuorum:⁊ vitā regularē obſeruent:qđ ſi non fecerint compellat eos ad hoc per ſuſceptionē officij et beneficij appellatione remota.Bern. ¶ Not. primo ꝙ regulares nō debēt diſcurrere per curias principū:⁊ hodie accedētes ad curiā principis ſine licentia ſuperioris ſunt excōicati:de quo dic vt habetur in clemē.ne in agro.§.quia vero. de ſtatu regu.Dicit tamen Hoſt.qđ per hoc nō tollitur quin religioſus de licētia abbatis poſſit deputari obſeqo alicuius principis vel epiſcopi: lȝ de facili ꝑpter pericula q̄ inde ſeq poſſunt abbas conſentire non debet.[a] ⁊ hoc tenēt doctor.in c.ex reſcripto.j.de iureiu.pro hoc adduco bonū tex.ij.qđ.vij.cū paſtoralis.vbi d̄r ꝙ religioſi poſſunt eſſe cubicularij epiſcopi:[b] imo epiſcop⁹ ibi inducit̄ vt poti⁹ religioſos q̄ȝ alios habeat.facit qđ not.Inno.in.c.cū.i.⁊.a.de re iudi.vbi tenet ꝙ pro amico monaſterij pōt abbas ꝯcedere vt mo 2 nachus ſit illius ꝓcurator. ¶ † No.ij.ꝙ pecunia congregata ex prioratibus ſeu alijs domib⁹ religioſis non cedit ipſis priorib⁹ ſeu prelatis ſed dȝ conuerti in vtilitatem monaſterij:⁊ idem dic vñ cūqȝ religioſus pecuniā q̄ſiuerit ſiue ex ſucceſſione cognatoꝝ vel aliorū.vt i.l.deo nobis.C.d̄ epiſ. ⁊ cle.⁊.xviij.qđ.j.c.vnico.ſiue ex Zetu.nā ſcias ꝙ lȝ ſimplex monachus nō poſſit cōtrahere ad vtilitatē ſuā:tñ ad vtilitatē eccleſie ſeu monaſterij tenet Zct⁹.[c] vñ notāter dixit Inn.in.c.cū olim.el.ij. de priuile.ꝙ ſiue monachus ſtipulet̄ ſibi ſiue monaſterio ſiue imperſonaliter ſemp acq̄rit monaſterio ad inſtar ſerui.ad hoc.ff.d̄ ſtip.ſer.l.ſi ſeru⁹ cōis ⁊ ibi per Bar.⁊ collige ex no.ibi ꝑ Bar.⁊ in d.c.cū olim.per Inn.ꝙ in acquirēdo monaſterio monachus equiparat̄ ſeruo:ita ꝙ iura loquētia de acq̄ſitiōe ſeruorū pñt trahi ad acq̄ſitionē religioſorū.⁊ notabis ex ꝑdictis ꝙ religioſus poteſt ſtipulari monaſterio ſuo ſine aliquo mandato. Dicit tñ hic Inn.ꝙ ex delicto monachi nō obligat̄ monaſteriū. ¶ Itē no.ibi:ſi ꝑlati eorū ⁊c.qđ ordinari⁹ loci nō corrigit primo loco religioſos: ſȝ dȝ monere ꝑlatos eorū vt corrigāt qđ ſi neglexerint pōt ipſe ſupplere:et hoc notabile colligit̄ exponēdo v̄bū prelati.i.abbates ſeu priores.Sȝ ſi capit̄ ꝓ epis:tūc notabile nō colligeret̄:ſȝ dicerem⁹ qđ archieps nō exercet iuriſdictionē ī religioſos ſubiectos epis niſi prius epos moneat vt ipſi corrigāt:ſed prim⁹ intellect⁹ cōmuniter tenetur.Sed hic q̄ritur duo religioſi habebāt ſingulos priorat⁹ quos cōmutauerūt ad inuicē de licētis abbatis:⁊ alter aſſumpſit onus ſoluēdi debita prioris prioratus:⁊ ſic hēbat ſoluere ex reditibus ſcd̄i prioratus.nunqd iſte incidit in aliquā penā:quidā dicūt ꝙ ſic:ſcȝ in penā.c.ij.de ſol.q̄ꝛ ꝑ alienis debitis obligat eccleſiā ſuā.Io.an.⁊ Hoſ. tȝ oppoſitū.nā pecunia hec cōgregata ex prioratibus conuertitur in vtilitatib⁹ monaſterij ex cōſenſu abbatis:ergo eodē mō pecunia vni⁹ priorat⁹ pōt deputari ī vtilitatē alteri⁹ de licētia abbatis.⁊ cū hoc trāſeūt cōiter doc.hic.Hoc dictū tenerē vbi iſti priorat⁹ eſſent de mēſa abbatis vel bona monaſterij ⁊ prioratuū nō eſſent diuiſa ſed communia.Si autē quilibet locus recognoſcit ſua bona lȝ prioratus ſubijciantur abbatie:nō tñ puto ꝙ pecunia vni⁹ loci debeat cōuerti in vtilitatē alterius etiā de licentia abbatis:quinimo prioratibus vacātib⁹ nil dȝ abbas capere ex illorum reditib⁹.hec ꝓbant̄ in.c.ꝑſenti.j.eo.lib.vj.⁊ in cle.vnica.in.j.⁊.ij.rñſo.de ſupp.neg.ꝑla.facit.c. ad aures.j.de exceſ.prela.⁊ qđ notāt doc.in.c.fin. de relig.do.⁊ ad iſtū tex.pōt dici ꝙ non facit pro opi.doc.nā dicit ꝙ dȝ cōuerti pecunia ad vtilitatē domus pōt eñ intelligi ſcȝ illius ex cuius reditib⁹ pecunia fuit cōgregata vel qñ ille obediē3 tie ſeu priorat⁹ erāt de menſa abbatis. ¶ † In gl.in ver.ꝑlati.no.bene iſtā gl.q̄ quotidie allegat̄ cum querit̄ de ꝑtāte abbatis[d] in monachos.Hugo fuit in opi.qđ ſi agit̄ in figura iudicij eps cognoſcet ſecus ſi agit̄ correctionaliter[e] ꝭm regulā clauſtralē.hāc opi.ſentit gl.in.c.i.xviij.q.i.lȝ dubitauerit in.c.de ꝑſona.xi.qđ.j.Alia opi.quā ſequit̄ hic gl.eſt vt indiſtincte primo ꝯ monachos dēat adiri abbas:licet agat̄ ī figura iudicij.⁊ hāc opi. tenuerunt Lau.Vinc.Phi.Hoff. ¶ Innocen. hic refert quoſdā dicere qđ aut abbas recipit benedictionem:⁊ tunc correctio primo loco ſpectat ad ipſum:q̄ꝛ ante benedictionē nō hȝ plenitudinē officij[f] neqȝ pōt monachos bñdicere ſeu baculū paſtoralē portare ad hoc ꝙ leg.⁊ no.in.c.cū cōtingat.de etate ⁊ quali.⁊ in.c.j.de ſupplē.neg.ꝑla. et.lxx.diſt.j.⁊ ſic ante benedictionē dȝ adiri eps. Hāc opi.reprobat hic Hoſt.ꝑ.c.tranſmiſſam.de elec.vbi ptȝ ꝙ eps añ cōſecrationē ex quo recipit cōfirmationē cōſequit̄ ea que ſunt iuriſdictiōis: lȝ non ea que ſunt ordinis:ergo idem dicendum in abbate confirmato nondū benedicto.pro hoc facit q̄ꝛ magis operat̄ conſecratio in epo q̄ȝ bela.⁊ Abb.in.c.reprehenſibilis.in vlti.no.eo.titu.

e ¶ Correctionaliter.Adde Ro.conſi.ꝫ.alleg.ccclxxv.
f ¶ Plenitudinem officij.Adde Oldra.conſi.xiiij.

a ❡ Eundi ad ſtudiū. Adde eūdē conſi.lxxxiiij.

Zacharias.
❡ Adde Card. in cle.j.§.qꝛ vero. q.ix.de ſtatu mona.ꝛ ibi ꝙ pōt in ꝑdicto caſu teſtificari agere ꝯueniri ꝛ rn̄dere.

b ❡ A malitia. vide tex.in.l.j.i pri. ff.de iuſti.ꝛ iur.ꝛ in.c.irrefragab. ꝫ.eo. Et pōdera tex.in ver.violabiliter. qꝛ pbaꝛ ꝫ.d.Abb.i qōne ſua incip.Statuto ſenenſi caueꝛ. And.barba.

☞ Sebaſt. Sapia.
c ❡ Dō excōicat⁹. Uide Bart.in.l. cūctos populos. C.de ſum.trini.ꝛ fide catho.vbi ēt Bal. ponit aliq̄. vide etiā Archi. i.c.ſi aūt.xi.q. iij. ꝛ gl.in.c.ſi qs pſbyter.vij.q.i.ꝛ in ca. paſtoꝛalis.§. verū.de appella. Abb.in.c.poſtulaſti.col.v.de foro compe.

d ❡ Quocūq; ſe vertit Adde Federi.in ꝯſi.cxvij.

nedictio in abbate:vt no.glo.in cle.ij.de ſtat.reg.
4 ❡ † Hinc eſt ꝙ electus nō pōt appellari eṗs añ ꝯſecrationē.vt i.c.niſi.de aut.ꝛ vſu pal.no.gl.i cle. ij.de cele.miſ.ſed abbas appellaꝛ añ benedictionē:vt no.Hoſt.in.c.inter.de re iudi.ꝛ pro hoc videꝛ tex.in.d.c.j.de ſup.neg.pꝛela.hanc opi.ſ.ꝙ añ bn̄dictionē exercet iuriſdictiōalia,tenuit Inn.ꝛ Jo.an.poſt eū in.c.venerabilē.de ele.Alia opi.ꝙ in leuib⁹ coercitio monachi pꝛimo ſpectat ad abbatē:in grauib⁹ vero ad eṗm.Inno.vero hic tenet ꝙ monachus accuſaꝛ criminaliter ꝛ dꝫ inſtitui accuſatio coꝛam eṗo:qꝛ inferioꝛes nō cognoſcūt de cauſis criminalib⁹:vt no.hī.c.trāſmiſſam. de ele.ꝛ.xvj.q.ij.c.viſis.ꝛ ſic pōt intelli.c.monaſteria.xviij.q.ij.vbi dꝛ ꝙ monaſteria ſunt ſub coꝛrectione eṗi:ſed ſi agitur ad coꝛrectionē ſm regulā abbas pꝛeferꝛ eṗo ꝛ in illis teneꝛ magis obedire abbati q̄ eṗo vt ēt no.gl.xj.qō.iij.q reſiſtit.ꝛ.xxxiiij.q.v.noluit.vn̄ pōt abbas monachū coꝛrigere punire ꝛ de monaſterio expellere ſm regularia inſtituta:qꝛ ex quo papa appꝛobauit regulā voluit vt deberēt obſeruare ea q̄ in ea cōtineñꝛ:ꝛ in ea daꝛ poteſtas abbati puniēdi ꝛ expellendi monachū ſi opus eſt.In ciuilib⁹ vero dicit Inno.ꝙ in monacho pꝛopꝛij monaſterij nō pōt cadere q̄ſtio:qꝛ monach⁹ nō pōt alicui obligari ciuiliter.
5 ❡ † Sed ꝑſuppoſito qō ſit in ſtudio vel alibi de licentia abbatis ꝛ ibi ꝯbit dubitatur coꝛā quo ſit cōueniēdus.dicit Inn.ꝙ ſi eſt ibi ſine licētia abbatis imputet ſibi qui ſecū cōtraxit.hoc dictū intelligerē qñ vellet eū cōuenire in detrimētū monaſterij:ſed ſi hꝫ rē ſecū ꝯhentis vel effect⁹ eſt ditioꝛ ex ꝯctu credo qō poſſet ibi cōueniri coꝛā oꝛdinario loci ſi multū diſtat a monaſterio.vn̄ dicit Arch.in.d.c.cū paſtoꝛalis.ꝙ tūc qñ eſt ſine licētia cōpelliꝛ alteri rn̄dere ſed ipſe agere nō pōt: ꝙ dictū intelligo modo ꝑdicto.ꝛ facit.xvj.q.j.c.q dā.ſed ſi eſt cū licētia abbatis pōt cōtrahēdo mutuū obligare monaſteriū temperate tñ iuxta neceſſitatē.arg.in.l.ad rē mobilē.ꝛ in.l.ad legatū.ff. de ꝓcu.ꝛ.c.ꝑterea.ꝫ.de offi.dele.qꝛ ex quo abbas
a dedit ſibi licētiā eūdi ad ſtudiū[a] videꝛ ſibi oīa cōceſſiſſe ſine quib⁹ in ſtudio eſſe non pōt cōmode. facit.c.qō qbuſdā.de fideiuſ.ꝛ not.hoc dictū.Idē tenet Archi.in.d.c.cū paſtoꝛis.et Jo.and.in.c.ij. ne cle.vel mo.lib.vj.Scias tñ ꝙ lꝫ ſit in ſtudio cū licentia abbatis,nō tñ pōt fideiubere pro ſcholari vel alio:quēadmodū nec ſeru⁹ fideiubere pōt extra cauſam peculij:vt in.l.ſeru⁹.ff.de fideiuſſo. nec pōt libꝛos nec alia bona obligare extra cauſam ſue neceſſitatis:ſicut nec filiuſfa.vel ſeru⁹ lꝫ habeat adminiſtrationē peculij.l.j.§.j.ff.que res pig.oblig.poſ.qō no.ꝛ idē tenet Archi.in.d.c.cū paſtoꝛis.ꝛ no.in.d.c.ij.Hoc aūt caſu quo licite cōtraxit dubitatuꝛ apud quē debeat cōueniri.dicit Inn.ꝙ cū abbas ſeu monaſteriū obligeꝛ nō poteſt abbas eſſe iudex:quia eſſet iudex in facto ꝓpꝛio ſed cōueniēꝛ ipſe abbas coꝛā oꝛdinario:vel ſm Hoſt.cōueniēꝛ ipſe monach⁹ coꝛā oꝛdinario loci ex quo eſt abſens.ꝛ hoc mihi plꝫ:ſicut dicim⁹ in filiofa.exiſtēte in ſtudio vt poſſit agere ꝛ cōueniri in loco ſtudij.vt in.l.ſi longi⁹.ff.de iudi.ꝛ ſentit Archi.in.d.c.cum paſtoꝛis.Sed ſi cauſa nō ꝑtineret ad monaſterium:puta qꝛ eſſet monach⁹ vel clericus alterius monaſterij vel eccleſie ſubiectus abbati:dicit Inn.ꝙ poteſt cōueniri coꝛā abbate cū habeat iuriſdictionē.pōt etiam cōueniri coꝛam eṗo:nec poterit dicere volo pꝛius cōueniri coꝛā abbate:qꝛ eṗs cōcurrit in iuriſdictiōe ex quo nō agiꝛ ad coꝛrectionē:ꝛ idē dicit in alijs pꝛelatis inferioꝛibus habētibus iuriſdictionē reſpectu ſubditoꝛum ſuoꝛum.Pro hac opi.facit.l. fi.C.de iuriſd.om.iudi.vult ergo in ſumma Inn. ex oībus pꝛedictis qō ſi agitur cōtra monachum ad coꝛrectionē ſm regulā pꝛimo loco coꝛrectio ſpectat ad abbatē:ſed ſi accuſatur monach⁹ criminaliter debet accuſari coꝛā eṗo.Si vero cauſa eſt pecuniaria vel alias ciuilis ꝛ ſpectet pꝛincipaliter ad monaſteriū nō cognoſcit abbas:ſed ſi ſpectat ad aliud monaſterium ſubiectum abbati

tūc vterq; eſt iudex:abbas ſcꝫ ꝛ eṗs ꝛ datur optio actoꝛi coꝛā quo iſtorum velit monachū cōuenire:ego vero in aliq̄b⁹ limitaui ꝛ diſcrepaui ab opi.Inn.ꝛ idē Jo.de lig.vnde vide qō dixi in.c.ab eccleſiarum.
6 ꝫ.eo.cū ſuis remiſſionib⁹.❡ † Cōtra tex.opp.videꝛ eñ qō archieṗs nō poſſit ſe impedire de religioſis qui ſunt in dioceſi ſui ſuffraganei: ſicut nec de clericis ſecularib⁹.vt in.c.paſtoꝛalis.ꝫ.eo.Sol.dic qō iſte tex.pōt in hoc intelligi dupl̄r:pꝛimo qō iſti religioſi erāt in dioceſi archieṗi:ꝛ tūc ceſſat ꝯtriū:qꝛ archieṗs eſt eṗs in ſua dioceſi.ꝛ tūc expone tex.ſi pꝛelati eoꝛū ſcꝫ regulares vt abbates pꝛioꝛes ꝛ ſimiles:nā ſi iſti ſunt negligētes poſt monitionē archieṗs tanq̄ oꝛdinarius in ſua dioceſi ſuccedit in ſua iuriſdictione.ſi vero tex.intelligit de religioſis exiſtentibus in ꝓuincia archieṗi extra dioceſim ꝓpꝛiā:ꝛ tūc verbū plati: dꝫ intelligi ꝛ exponi pro abbatibus ꝛ eṗis ſimul:qꝛ ſi abbas eſt negligēs ſuccedit eṗs ꝛ nō archieṗs.vn̄ dꝫ archieṗs pꝛi⁹ monere abbatē:ꝛ ſi eſt negligēs dꝫ admonere eṗm loci:ꝛ ſi eṗs eſt negligēs ipſe archieṗs poterit coercere ſm Hoſtiē.ꝛ bn̄ niſi crimina eſſent notoꝛia.nā in notoꝛijs archieṗs iuriſdictionē pōt exercere i ſubditos ſuffraganeorū ſuoꝛū.vt in.c.romana.§.notoꝛia.de cēſi.lib.vj.Ego tñ in regularib⁹ ſeruarē vt pꝛius fieret monitio ipſis pꝛelatis regularibus vt coꝛrigāt per iſtum text.qui hoc videtur velle aperte.nā hic pꝛeſupponebaꝛ qō iſti diſcurrebant per curias pꝛincipum quod nō poterat eſſe nō notorium.arg.in.c.quanto.de tranſla.epiſcopi.

1 ☞ Pena dirigit hoīem ad virtutē:ꝛ ei⁹ timoꝛe qs deſiſtit a malo.
2 Excōicatus in vno loco eſt excōmunicatus per totū oꝛbem.
3 Excōicatus ab eṗo an et qñ poſſit per archieṗm abſolui.
Moꝛe qñ eſt periculū multa cōcedunꝛ que alias nō cōcederentur.
4 Cautio iuratoꝛia nō pꝛeſtaꝛ qñ nō eſt cōcludendū de perſona.
5 Appellatio ab excommunicatione quare nō ſuſpendit vinculū et qd operetur.8.
Appellatio non extinguit ſententiam ſed ipſam ſuſpendit.
6 Sententie cenſure nunq̄ tranſeunt in rem iudicatam ad effectū irretractabilem.vide.ꝫ.nu.7.
Sententia que nō tranſit in rem iudicatam poſt decem dies nō retractatur per appellationem ſed per viam querele.12.
9 Appellatio quos effectus operetur.
10 Appellatio an poſſit tolli per ſtatutum.
Appellatio ſi eſt remota in aliquo caſu an cenſeatur remota quo ad omnes eius effectus.11.
13 An pꝛeſumatur pꝛeſentia a qua fuit appellatum.
14 Pꝛobationes inducte ad vnum effectū faciunt fidem ad aliū effectū inter eaſdem perſonas.

Ad repꝛimendam.

❡ Ab vno eṗo excōicat⁹ ab alijs eſt vitand⁹.ꝛ archieṗs ꝑ querelā aditus nō abſoluet niſi pꝛimo remittat.Et duo facit.pꝛimo ꝑmittit gn̄ale exoꝛdium ex quo poſtea infertur ſpeciale mādatū ibi:ideoque.❡ Caſus litteralis.Eṗs lexoñ.in quoſdam ſubditos ſuos tulerat ſnīam excōicationis aut ſuſpenſiōis:archieṗs rothomagen.ꝛ alij ſuffraganei eius nō ſeruabāt ſententias illas:ꝑuenit hoc ad papā:vnde ſcribit archieṗo ꝛ eius ſuffraganeis dicens qō ꝓpter malitiam peruerſoꝛum certe pene ſtatute ſunt:ꝛ ideo ſicut volunt ſuas ſententias ab alijs obſeruari ita debent etiam ſeruare ſententias alioꝛum.quare mandat eis qualiter ſententias quas lexoñ.epiſcop⁹ tulerat canonice in ſubditos ſuos obſeruant ꝛ faciāt a ſuis ſubditis obſeruari.tandē loquitur archieṗo dicens quod ſententia excōicationis non ſuſpēditur per appellationem.Et ideo ſi quis excommunicatus ab eṗo lexoñ.eidem archieṗo conqueſtus fuerit de iniuſta excōmunicatiōe remittat illum ad eṗm abſoluendū ſecundū foꝛmam eccleſie:ꝛ ſi ille illum abſoluere noluerit archieṗs illum abſoluat:pꝛius recepta iuratoꝛia cautiōe:ꝛ pꝛecipiat ei ex debito iuramenti quod ſatiſfaciat eidē epiſcopo ſuper eo ꝓ quo fuit excōicatus:quod ſi non fecerit in eadem ſentētia reducat eūdem.
1 Ber.❡ † Not.pꝛimo ꝙ per appoſitionē pene cōpꝛimitur quia a ma
b litia[b] ſua pena ergo indirecte dirigit hominem ad virtutem.et vide tex.no.xxiij.q.vj.§.ex his.nā timoꝛe pene qs deſiſtit a malo ꝛ aſſumit poſtmodū bonū in conſuetudine:ꝛ humani moꝛis eſt conſueta dilige
2 re.❡ † Not.ſecundo qō excōicatus[c] in vna dioceſi eſt excōicatus in
c qualibet parte oꝛbis.excōicatio eñ afficit pſonā ꝛ eā ſequiꝛ quocunq;
d ſe vertit[d] ſicut lepꝛa lepꝛoſum.j.q.j.cito turpē.ꝛ.iij.q.v.qſqs.ꝛ in.c.j.ꝛ ij.de treug.ꝛ pa.et idē eſt in oī ſnīa coꝛpoꝛis afflictiua ſeu coꝛpoꝛis purificatiua.ad hoc qō no.in.c.cauſam.qui fi.ſint legi.❡ † Not.iij.qō ar-
3 chieṗs non debet indiſtincte abſoluere ſubditū excōicatū a ſuffraganeo ſuo,vn̄ ſi citra appellationē cōqueriꝛ excōicatus de epiſcopo ſuo debet archieṗs pꝛimo eū remittere abſoluendū ad excōicatoꝛē ſuū:vt hic niſi periculū eſſet in moꝛa vel excōicatio eſſet euidēter iniuſta vel nulla.vt in.c.ſolicitudinē.in fi.de ap.In hoc tñ inſtat Hoſt.hic.ſed dicit Jo.and.materiā iſti⁹ remiſſionis ſe credere hodie expeditā ꝑ.c.venerabilib⁹.de ſen.ex.li.vj.Ego hūc articulū examinaui plene.in.c.ab
4 excōicato.de reſcri.ꝛ dic vt ibi.❡ † Itē no.ꝙ excōicat⁹ abſoluiꝛ ꝑſtita pꝛius iuratoꝛia cautione:ꝛ ſic videꝛ qō nō teneꝛ pſtare fideiuſſoꝛes qō dicit Uin.verū dūmodo talis ſit pſona ꝙ de ipſi⁹ iuramēto ſit cōfidendum:

Zacharias.
a ¶ Sit cōſidēdū.
Ego īfero ꝙ nō
admittet̄ piurus
ad cautionē iura
toriā.ita no.bal.
in ꝓprijs termi-
nis in aut̄.et q.in
ꝓn.C.ꝺ bo.auto.
iudi.poſſ.quē ēt
vide in.ij.col.v̄ſi.
no.tex.in v̄.fide-
iuſſorē.Alex. ple
niſſime i.l.ij.§.ꝙ
diximus. ff.ſi qs
cautio.

Anto.Franc.
¶ Ad hoc ꝙ ꝺr
de piuro vt non
admittat̄ ad cau
tionē iuratoriaꝫ
vltra hic alle.ad
das qꝺ periurꝰ
nūꝗ̄ admittitur
ad ꝓbādū aliqd
ꝑ iuramētū.pu-
ta īpedimētū vl'
qd aliud.xxij.q.
vlt.in.c.paruuli.
et vide ꝑ Ro.i.l.
admonēdi. poſt
prin.ꝺ iureiurā.
Et adde ꝙ piu-
ro nō ꝺfert̄ iura-
mētum honoris
ſꝫ oneris ſic vt in
c.cū in eccleſiis.ꝺ
ma.⁊ obe.niſi ſit
ꝑſumptio qꝺ de
beat piurare:qꝛ
tūc nec ēt oneris
defert̄:vt in.c.cle
ricos.de cohabi.
cle.⁊ mu.⁊ not.d.
Abb.in.c.qꝺni.
ꝺ ap.qꝺ adeo ve
rū eſt qꝺ ēt ſi per
ſtatutū qs debe
ret admitti ad iu
rādū ī aliquo ca-
ſu nō deberet ad
mitti piurus.vt
no.voluit Bu.in
aut̄.⁊ q.C.de bo.
auto.iud.poſ.hic
alle.⁊ qꝺ non ad
mittat̄ periurus
ad iuramētū ho
noris ſed oneris
mō quo ſupra di
ctū eſt.vide gl.in
c.lr̄as.ꝺ ꝑſump.
Et tene mēti qꝺ
piuriū ſemꝑ ē cū
falſitate ⁊ ſemꝑ ē
pctm̄ mortale vt
ꝑ btm̄ Tho.ſcꝺa
ſcꝺe.q.xcviij.art.
j.⁊ in.iiij.ſen.diſ.
xxxix.arti.iiij.et
ea.pte.qꝺ.xxiiij.
artic.ij.⁊.iij.et in
iij.ſen.di.xlix.ar
ticu.v.imo dixit
bea.Tho.i.q.de
quolibet.q.j. ar.
viij.qꝺ piuriū ē
grauiꝰ homici-

a fidēdūᵃ:alias dꝫ exigi idonea cautio.ar.in.c.lite
ras.de preſum.quod bñ no.Sed limita primum
dictū ⁊ tex.prout habes ho.gl.in.c.qua fronte.de
app.⁊ ibi tetigi ꝑ tex.⁊ doc.in.c.ex pte.j.de verb.
ſig.Itē no.ꝙ iudex pōt recipere cautionē ad vti
litatē ptis:⁊ ſic bñ facit iſte tex.ꝙ iudex pōt ſtipu
lari pro priuato:de quo vide qꝺ dixi poſt Inno.
in.c.dudū.de cōuer.cōiu.¶ Vltimo no.ꝙ ſi abſo
lutus nō vult ſatiſfacere ſm ꝙ iurauit abſolutio
ne non reincidit ipſo facto in excōicationem:ſed
b dꝫ de nouo ᵇexcōicari.fallit in caſibꝰ qui habent̄
in.c.eos qui de ſen.excō.lib.vj. ¶ In gl.ij.no.gl.
⁊ plures alias penas, q̄s ponit Hoſti.in ſumma
de pe.§.quod ſunt ſpecies.⁊ vide aliqd ꝑ Inn.in
c.qualiter ⁊ qñ.ij.de accu.vbi eqparat penas iu-
5 ris ciuilis ad penas iuris canonici.¶ † In gl.in
v̄.nō ſuſpēdat̄ in fi.no.plura ex gl.⁊ primo quare
excōicatio nō ſuſpenditur per appellationē.hoc
enim cōtingit ex eo qꝛ ſecū trahit executionē ſm
gl.Hoc dictū nō eſt verū:nam ſnīa lata in cauſa
furti trahit ſecū executionē:qꝛ icōtinēti infamat
condemnatum.l.non poteſt.ff.de furtis.⁊ tñ per
appellationē ſuſpēdit̄ effectꝰ ſnīe.vt.l.furti.ff.de
infa.Itē oīs ſnīa abſolutoria trahit ſecū execu-
c tionē:ᶜ ⁊ tñ ſuſpēdit̄ per appellationē.nā appella
tio facit vt non videatur ꝓnūtiatū adeo ꝙ leges
dicūt qꝺ per appellationem extinguit̄ ſnīa.l.j.in
fi.ff.ad turp.⁊.l.ij.ff.de pe.ſꝫ canones cōiter dicūt
ꝙ ſuſpenditur:vt in.c.veniētes.de iureiur.⁊ in.c.
paſtoralis.in.§.ꝓterea.⁊ in.c.fi.de offi.dele.⁊ ideo
de hac materia dic vt plenius dixi poſt gl.⁊ doc.
6 in.c.paſtoralis.de appel.¶ † Scꝺo no.ex glo.qꝺ
ſnīa excōicatiōis nō trāſit in rē iudic.quo ad effe
ctū irretractabilē.pōt em̄ retractari ēt poſt mil-
le annos:⁊ idē eſt in qualibet ſnīa cēſure vt in ſu-
ſpēſiōe ⁊ īterdicto.ꝓ hoc.c.fi.de penis.quinimo ſi
excōicatus ex diuturno tēpore efficeret̄ deterior
deberet iudex ex offō illā ſnīam relaxare:vt not.
Io.an.poſt beatū Tho.in.c.j.de ſen.excō.libr.vj.
dixi i.c.ab excōicato.de reſcrip.⁊ ratio eſt,qꝛ iſte
ſnīe cēſure dirigunt̄ in animā ꝓpter peccatū et ſe
parationē a gratia dei:ſꝫ nō pōt qs inuitus ſepa
rari ꝑpetuo a gratia dei qꝛ deus nunꝗ̄ claudit
gremiū redeūti.vñ in quacūꝗ̄ hora ingemuerit
peccator ⁊c.vt habet̄.l.diſ.pōderet.Ideo eoipſo
qꝺ peccatorē penituit recōciliat̄ deo.de pe.diſt.j.
dixi.ideo ꝑ ꝯñs dꝫ recōciliari per eccleſiā que nō
dꝫ claudere gremiū redeūti.vt in.c.ſup eo.de he-
re.lib.vj.⁊ in epl'a inter claras.C.de ſum.tri.Sed
quo ad alios effectꝰ dic ꝙ iſta ſentētia trāſit in rē
iudicatā queādmodū alie ſnīe:debet em̄ appella
ri intra.x.dies:alias poſt decēdiū nō audit̄ excōi
catus appellando : vt voluit ſingulariter iſta gl.
quā cōiter ſequunt̄ doc.⁊ eſt mēti tenēda.Audie
tur ergo excōicatus poſt decendiū nō per viam
appellationis:ſed per viā querele.Ex quo infert̄
ꝙ intra.x.dies nō pōt querelare apud eū iudicē
qui non poteſt adiri niſi per appellationē:⁊ ideo
ſi epꝰs tulit ſnīam ad petitionē alteriꝰ ſubditi non
pōt excōicatꝰ poſt decendiū querelare apud ar-
chiepm̄:qꝛ archiepꝰs nō eſt iudex in ſubditos epi
regulariter niſi per appellationē.vt in.c.paſtora
lis.j.e.et in.c.venerabilibus.in princ.de ſen.excō.
7 li.vj.¶ † Itē ſequit̄ ꝙ ſup eo ſup quo fuit excōi-
catus nō audiet̄ poſt decēdium.trāſit em̄ quo ad
illum effectū in rē iudicatā.Unde ſi quis fuit ex-
d cōicatꝰ pro cōtumacia nō audiet̄ poſt decēdiū ᵈ
volēs ſe defendere ſup cōtumacia ſeu ſup expēſis
que debent̄ ratiōe cōtumacie.videt̄ em̄ acqeuiſſe
ſententie nō appellando.ad hoc em̄ allego ſingu
lare dictū Io.an.in.d.c.venerabilibus.in gl.q̄ri-
moniā.probatur rōne nam vt dixi ſpeciale eſt in
excōicatione vt nō tranſeat in rem iudicatam qꝛ
ſententia excōmunicationis natura ſui eſt retra-
ctabilis ratione predicta:ergo quo ad alios effe-
ctus vbi ceſſat illa ratio ſortitur naturas aliarū
ſentētiarum.ar.l.precipimus.in fine.de appella.
Item etiam ſequitur qꝺ queādmodum in alijs
ſententijs non licet tertio appellare.vt in ca.ſua.
de appella.ita nec in ſententia excōmunicatiōis.

et idē dicendū in alijs ſententijs que nō tranſeūt
in rē iudicatam.ad hoc gl.not.in.c.fraternitatis.
8 de frigidi.in ver.fornicario.in fi.¶ † Quid ergo
operatur appellatio in ſentētia cēſure ex quo nō
ſuſpendit vinculum ſentētie:dic quod operatur
effectū deuolutiuū:qꝛ deuoluit cām ad ſuperiorē
quem alias citra appellationē nō poterat adire
9 vt.ſ.dixi.no.glo.ſequentem.¶ Unde ſcias † qꝺ
duo ſunt effectꝰ notabiles ⁊ principales appella
tionis.primus in eo ꝙ ſuſpēdit iudicatum vel ex
tinguit.vt.ſ.dixi.ſecundus in eo ꝙ deuoluit cām
ad ſuperiorem.vt in.c.nō ſolum.et in.c.ſi a iudice.
de ap.lib.vj.d.Ant.ponit alios duos effectꝰ ſed
iudicio meo comprehenduntur ſub predictis.nā
tertiꝰ eſt effectꝰ ſecūdū eū:qꝛ ſuſpēdit iuriſdictio
nē iudicis a quo, ſed iſte effectꝰ cōprehēditur in
ſecundo qꝛ ſi deuoluit cauſam ad ſuperiorē:ergo
ſuſpendit iuriſdictionē iudicis inferioris.vt in.c.
licet.de off.leg.⁊ i.c.paſtoralis.in.§.ꝓterea.de off.
deleg.quartus effectus eſt ſm eū qꝛ impedit trā
ſitūm in rē iudic.ſed iſte effectus cōprehenditur
ſub primo:qꝛ ſi appellatio extinguit vel ſuſpēdit
iudicatū:ergo impedit ne trāſeat in rem iudica-
tam.vt in.c.qꝺ ad cōſultationē.prealle.duo ergo
principales ſunt effectus appellatiōis:de quibꝰ
ſ.Unde redeūdo ad principale q̄ſitū dico ꝙ ap-
pellatio in ſentētia cenſure nō operat̄ primū effe
ctū : qꝛ non ſuſpendit vinculū ſentētie ſed operat̄
ſecūdū:qꝛ deuoluit cauſam ad ſuperiorē vt hic:⁊
in.c.per tuas.de ſen excō.pōt ergo appellatio ha
10 bere vnū effectū ſine reliquo.¶ † Et ꝑ hoc dixit
hic Io.an.notabile dictū ſi eſſet verū ꝙ ſi ꝑ ſtatu
tū tolleret̄ appellatio ꝑſuppoſita validitate ſta-
tuti.nā nō vꝫ hoc ſtatutū in terris recognoſcēti-
bus ſuperiorē:vt dixi i.c.veniētes.de iureiur.⁊ not.
Bar.in.l.oēs populi.ff.de iuſti.⁊ iure.ꝙ appella-
e tio vr̄ remota ᵉ ſolū reſpectu primi effectus ⁊ nō
ſcꝺi. Sꝫ ego dico hoc dictū nullomodo verū:qꝛ
a quo remouet̄ genus reuocet̄ ⁊ q̄libet eius ſpe-
cies.vnde ſi inhibet̄ alicui ne poſſit donare,oīs
f ſpecies donationis eſt interdicta:ᶠ vt in.l.filiuſfa.
ff.de dona.remota ergo appellatiōe per ſtatutū
intelligitur remotus oīs effectus appellationis
hoc etiā ꝓbo ꝑ.d.§.preterea.vbi patet qꝺ remo-
ta appellatiōe reſcripti non poteſt appellari ad
effectum deuoluēdi cauſam ad ſuperiorē niſi ſu-
perior ex certa ſcientia recipiat appellationē vt
ibi ⁊ in.c.paſtoralis.in prin.de ap.Nec ob tex.no-
ſter:qꝛ non eſt ſimpliciter ab excōicatiōe remota
appel.hoc em̄ nullibi cauet̄ imo cōtrariū habet̄
in.d.c.ꝑ tuas.ſed ſolū diſponit̄ vt vinculū non ſu-
ſpēdat̄ ꝑ appellationē:⁊ ſic ſolū tollit̄ ius vnū ef-
fectū appellatiōis.vnde per cōſequēs videt̄ per
mittere alios effectus.vt in.c.nōne.de preſump.⁊
11 xxv.di.qualis.† Sed dubiū eſſet qd ſi ſtatutū dice
ceret ꝙ ſentētia ptātis nō ſuſpēdat̄ ꝑ appellatio
nē:nunqd poterit appellari quo ad effectū deuo
lutiuū.⁊ vr̄ primo ꝙ ſic ar.hic.Cōtrariū ꝯcludit
do.Ant.hic in alio articulo qꝛ cū ſententia regu
lariter nō retractatur niſi appellationis via di-
cēdo ꝙ nō poſſit ſuſpēdi ꝑ appellationē videret̄
interdixiſſe retractationē q̄ pōt ſequi appellatio
ne:ſed in ſnīa cēſure aliud eſt:qꝛ natura ſui eſt re-
tractabilis.Et aduerte quia in hoc videtur do.
Anto.ſibi cōtrarius.nam in precedenti caſu vbi
erat minus dubiū tenuit quod poterit appella-
ri quo ad ſcōm effectū:⁊ in iſto articulo tenet cō-
g trariū.Et ego tenrēē in iſto articulo oppoſitū ᵍ
qꝛ vt dixi remouēdo vnū effectū appellationis
vr̄ permittere alios.potuit em̄ ſtatutū diſpone-
re vt non ſuſpēdat̄ ꝑ appellatio.que fruſtratorie
quādoꝗ̄ fit ad impediendā executionē ſentētie
cui fraudi obuiatur ꝑ tale ſtatutū ſed appellari
poterit quo ad hoc vt ſuperior cognoſcat an iuſte
vel iniuſte fuerit excōmunicatus.argu.hic:et cū
ſimus in odioſis debet fieri ſtrictiſſima interpre
tatio.l.iij.§.hec autē verba.ff.de nego.geſtis ⁊ in
ca.in noſtra.de iniur.⁊ in.c.ſtatutū de elect.libro.
12 vj.¶ † Ultimo no.ex gloſſ.⁊ ex predictis quod a
ſententijs que nō tranſeunt in rem iudica.debet

dio ⁊ priꝰ ꝓhibe
tur inter p̄cepta
ꝺcalogi ꝗ̄ homi
cidiū:qꝛ eſt ſecū-
dū in ordine.de
q̊ ꝑ eundē Tho.
ī ſcꝺa ſcꝺe.q.cxx-
ij.articu.iij.

b ¶ De nouo.Ad
de.d.de ro.deci.
ſuis in antiquis.
de ſen.excom.

c ¶ Executionē.
Tu vide tex.fun
dantē ſe ſup hac
rōne ī.d.c.paſto-
ralis.§.verū.ſed
gl.ibi hoc repro-
bat.vide ibi.
Andr.barba.

Sebaſt.Sapia.
d ¶ Poſt decen-
diū.Uide abb.⁊
Fe.i.c.cōſangui-
nei.j.de re iudic.
vbi idē tenet ⁊.d.
Ant.in.c.ab ex-
cōicato. col.ix.ſ.
de reſcrip.

e ¶ Uidet̄ remo-
ta.Tu pondera
qꝛ cōiter oēs te-
nēt ꝙ ſtatutū nō
pōt tollere ap-
pellationē qꝛ agi
tur ꝺ iure ſupio-
ris.vt in.c.veniē
tes.ꝺ iureiu.mō
ſi ſtatutū remo-
uet appellatio-
nē ⁊ nō remoue-
rit effectū deuol
uēdi ad ſuperio-
rē ſemꝑ teneret
ſtatutū qꝺ eſt cō
tra.c. venientes.
Andr.barba.
f ¶ Interdicta.ad
de videndū Ro.
conſi.xcix.in fi.
g ¶ Oppoſitū.tu
pōdera, ſuſpēſio
⁊ retractatio ſūt
diuerſa ergo ſta
tutū exorbitans
diſponēs de vno
nō hꝫ locū ī reli-
quo:nō dicimꝰ ꝙ
ꝓhibita appella
tiōe nō eſt ꝓhibi
ta q̄rela:vt ī cle.
ꝯſti.§.iſup.ꝺ ele.
Itē nō eſt ꝓhibi
ta ſuplicatio.bal.
i.l.j.ff.ꝺ offi.ꝑfec.
ꝑto.archi.i.c.an-
terior.ij.q.vj.itē
lꝫ nō p̄t appella-
ri a ſnīa arbitri
tñ pōt q̄relari.fa
cit ꝙ voluit bal.
i.l.fi.C.de ſen.⁊ ī.
l.fin.§.illud.C.de
temp.appella.in
rubr.C.de app.
And.barba.

❦ Sebaſti. Sapia.
a ¶ In aliis. Quod idem ſit dicendū in ſentētia excōicatiōis ꝙ ī aliis ſentit Abb. in c. q̄m. ꝯ falſam. col. xvj. de proba. et Inn. in c. in preſentia. de renū. et ille tex. hoc ꝓbat dū vult ꝙ p̄ſumptio q̄ eſt ꝓ ſentē tia non cauſat̄ ex acquieſcētia partis ſed ex autoritate iudiciaria.

❦ Sebaſt. Sapia.
b ¶ Poſt dcēdiū. Uide late per d. Abb. in cōſi. xcij. inci. ꝯ ſententiā. ⁊ in c. tenor. colū. v. de re iudic. vbi Feli. late. liiij. vid omino Alex. tenētem ꝯ Abb. in l. vnoquoq̄ȝ. col. ij. ff. de re iudica.

c ¶ Cōſuetudo ergo. Adde Ro. conſi. ccxliij.

Zacharias.
d ¶ Et dare alteri. adde qd notaui ī apoſt. poſt iſtū ī ca. admonet. nu. xiiij. in v̄. nō ſubſiſtēte cā. s. de renunt. vbi cōcord. docto. qui in hac q. ſunt diuerſi. de quo ꝑ Fely. in c. que in eccleſiaꝝ. col. xvj. ver. ſcōm vero membrū. s. de conſti.

nihilominꝰ appellari intra. x. dies al's nō audietur q̄s ꝑ viā appellatiōis ſed ꝑ viā querele. vt. s. dixi de excōicatiōe q̄ ſingulariter no. ¶ In glo. in ver. cōqueſtꝰ. in fi. c. cordi. adde. lib. vj. Et videt̄ gl. concludere ꝙ hodie itineris arreptio nō habeat vim appellationis: ſed tu dic meliꝰ vt no. in c. dilecti. de appel. ⁊ ibi dixi. ¶ In gl. fin. not. primo ex principio referendo gl. ad tex. ꝙ pro ſentētia etiā excōicationis nō preſumit̄ rōne ꝓceſſus.
3 a ¶ † In aliisª ſentētiis a ſnīa excōmunicationis quid tenēdū dicēdū eſt vt plene no. in c. q̄m cōtra falſam. de ꝓba. ⁊ per Inn. in c. cū in iure. de offic. deleg. ſed in ſentētia excōmunicatiōis eſt dubiū nunquid preſumatur pro iuſtitia. et tenet hic do. Anto. in duplici loco ꝙ preſumit̄ ꝓ iſta ſententia ex quo non ſuſpendit̄ vinculū per appellationē. ⁊ dicit ꝑ hoc, limitandū qd not. Inn. in d. c. cū in iure. vbi dicit ꝙ pro ſententia preſumit̄ poſtq̄ȝ trāſiuit in rē iud. ſed ante nō. nā vt vides excōicatio non tranſit in rem. iud. ⁊ tn̄ pro ea ꝓſumit̄. ſed aduerte q2 d. Anto. non fuit recordatus de notabili dicto Inn. i. c. bone. s. de elec. vbi dicit ꝙ quēadmodū pro aliis ſentētiis nō preſumitur ſi fuit appellatū ita nec ꝓ ſentētia excōicatiōis ſȝ onus probādi excōicationē fuiſſe iuſtā incūbit aduerſario ſecus ſi nō fuit appellatū. ⁊ ad hoc alle. iſtū text. ⁊ hoc dictū Inn. ſequitur idem d. Ant. in d. c. q̄m cōtra. Quinimo plus credo ꝙ citra appellationē ſi excōicatus cōquerit̄ intra decendiū de iniuſta excōicatione nō preſumit̄ pro iuſtitia niſi probet̄: q2 ex quo impugnat ſnīam intra decēdiū non videt̄ acquieuiſſe ſentētie ⁊ ſic dȝ excōicationem ꝓbare iuſtā. ad hoc facit. c. j. de re iudi. libro ſexto. ⁊ ratio. c. ad cōſultationē. preallег. ⁊ qd no. Inn. in c. ſolicitudinem. de app. ¶ † Sed nunq̄d
b poſt decendiū ᵇp̄ſumat̄ ꝙ iudex citauerit ſeu monuerit excōicatū: iſta gl. facit ꝙ nō: ſȝ tu vide tex. notabilē. in c. ſacro. de ſen. excō. in prin. vbi ꝓbat̄ excōicatorē debere ꝓbare qd p̄monuerit. Et idē ſentit Fede. in cōſi. clxx. vbi notāter dicit qd ſi cōtra primū ⁊ ſecundū decretū opponit̄ ꝙ nō p̄ceſſerit citatio debet aduerſarius hoc probare etiā poſt lapſum. x. dierū: tū q2 pars negat fuiſſe preſentem: tū q2 primū ⁊ ſcōm decretū interponunt̄ contra abſentē: ⁊ ſic ſingulariter ſentit ꝙ nō preſumit̄ partē fuiſſe p̄ſentē in ſnīa: vel citationē preceſſiſſe ſaltē in illis ſentētiis q̄ ferunt̄ cōtra abſentem: de quarū natura eſt excōicatio. ⁊ hoc idē approbat. d. Anto. in d. c. q̄m cōtra. Et generaliter an ſentētia preſumat̄ lata ꝯ p̄ntē: vide per Specu. in ti. de ſen. §. vt aūt. vel no. ⁊ per Inno. in d. c.
4 cum in iure. ¶ † Ultimo no. ſi. gl. ꝙ probationes recepte ad vnum effectum faciunt fidem ad aliū effectū inter eaſdem perſonas. de quo dic vt plene dixi in c. veniens. el. ij. de teſt.

1 ☞ Patriarcha nō habet iuriſdictionē in ſubditos archiepiſcoporū vel epiſcoporū niſi ꝑ appellationem vel ex priuilegio.
2 Iuriſdictionem ordinariam dant lex princeps ⁊ conſuetudo.
3 Preſcriptio ⁊ conſuetudo non cauſantur ex ſolo curſu temporis.
4 Papa an poſſit tollere vni eccleſie et dare alteri eccleſie.
3 Iuriſdictio eccleſiaſtica an poſſit prorogari per perſonas eccleſiaſticas.

Uo ſimul. De cauſis ſubditorū archiep̄orū ⁊ ep̄orū ſuoꝝ patriarcha nō cognoſcit niſi ꝑ appellationē legitimā aut vigore cōſuetudinis ſeu priuilegii. In prima ponitur deciſa cōſultatio. In secūda rn̄ſio ibi cōſultationi. ¶ Caſus literalis. Patriarcha hieroſolimitanus compellebat clericos turoneñ. archiepiſcopi: cū ipſi parati eſſent reſpondere corā archiep̄o cū turoneñ. ordinario ſuo: ſup hoc conqueſtꝰ fuit ep̄s dn̄o pape. ⁊ ipſe rn̄det eidē dicēs ꝙ ī canonibꝰ diffinitū ē ꝙ primates vel patriarche nihil iuris preceteris debēt hr̄e niſi inquātū canones illi permittant ⁊ cōſuetudo illis cōtulit ab antiquo: niſi apoſtolica ſedes aliquē illorū ſpeciali priuilegio duxerit honorandū. Et ideo quādiu clerici ipſiꝰ turoneñ. ep̄i corā ipſo voluerint ſtare coram patriarcha reſpondere nō debēt: niſi cauſa ꝑ appellationē deferat̄ ad ip̄m: aut aliq̄d ei ab apoſtolica ſede ſit indultū.
1 Ber. ¶ † No. primo ꝙ quēadmodū ſe habēt ſubditi epiſcoporum ad archiep̄m ita ſe habent ſubditi archiep̄orū ad patriarchā: ſicut ergo archiep̄s non ſe īpedit de ſubditis ep̄orū niſi ꝑ appellationem: vt in c. paſtoralis. j. e. ita nec patriarcha impedit ſe de ſubditis archiep̄orum niſi per appellationē vel alio iure ſpeciali. Et ex hoc ⁊ ex tex. no. quod ſicut ab ep̄is appellatur ad archiep̄m metropolitanū. j. eo. paſtoralis. ita ab archiep̄o appellatur ad patriarcham ſeu primatem. ⁊ intellige qd debet appellari ad illū patriarchā qui eſt iudex archiep̄orū. Nā ſicut multe dioceſes ſunt ſub cura archiep̄i: ita ꝙ archiepiſcopus eſt metropolitanus ⁊ ſuperior omniū aliorū epiſcoporū et dioceſum, ita multe ꝓuincie ſunt ſub cura cuiuſcūq̄ȝ patriarche: itaq̄ȝ patriarca eſt iudex ordinariꝰ oīm archiep̄orum qui ſunt in ſuo patriarchatu. Et ſcias quatuor eſſe in ordine principaliores patriarchas quos enumerat text. in c. antiqua. de priuile. alii vero p̄ter illos nō ſunt de iſtis principalioribꝰ. ¶ No. ij. qd patriarche nō habēt plus iuriſdictionis q̄ȝ habeāt archiep̄i vel ep̄i niſi quatenus in canonibꝰ cauet̄ expreſſum
2 dignitas tn̄ eorū eſt maior vt in c. antiqua. p̄alle. ¶ † Tertio not. tria ex quibus competit iuriſdictio ordinaria ex lege ex cōſuetudine et ex
c priuilegio principis: cōſuetudo ergo ᶜ dat ordinario iuriſdictionē vt hic ⁊ in c. cū cōtingat. iūcta gl. de fo. cōp. ⁊ in c. cōqueſtꝰ. ix. q. iij. ¶ Itē no. ibi eccleſiā vel rectorē. qd q̄n̄q̄ȝ priuilegiū concedit̄ ipſi eccl'ie q̄n̄q̄ȝ prelato ipſius eccleſie. Inſpicienda ſunt ergo verba priuilegii. et ex priuilegio dr̄ q̄s honorari a principe: vt ptȝ ibi, honorare: ⁊ ideo alibi dicit̄ ꝙ princeps cōcedēdo vni feudū vr̄ eū nobilitare. vt in c. j. quis dicat̄ dux vel marchio. colla. x. ⁊ ibi per Bal. ¶ In glo. iij. in fi. vel ſolue al's ſm̄ Hoſt. ꝙ tēpus non eſt modus inducēdi obligationē vel tollēdi: vt in l. obligationū. §. placet. ff. de ac. ⁊ ob. ſed hn̄ ex tēpore cauſatur cōſuetudo. Itē preſcriptio ex quibus ius queritur. vt. j. de p̄ſcrip. ꝑ totum. Item q̄n̄q̄ȝ lapſus temporis inducit p̄ſcriptionē. vt in c. ꝑuenit.
3 de empt. et vendi. ⁊ in l. cū de in rem ver. ff. de vſu. ¶ † Item dic quod preſcriptio non cauſat̄ ex ſolo tp̄e nec conſuetudo ſed ex negligentia dn̄i ⁊ poſſeſſione poſſidentis accedente iuris diſpoſitione: cōſuetudo vero cauſat̄ ex tacito cōſenſu: ⁊ ſic ꝓprie ſolū tp̄s nō inducit cōſuetudinem vel preſcriptionē. vn̄ vbi cōſuetudo vel preſcriptio nō hȝ ſuos comites non poteſt induci. et ſic loquunt̄ ꝯria ſignata in gl. et de hac ma
4 teria plene dicendū: vt no. in c. fi. de conſue. ¶ † In glo. in ver. ſpeciali priuilegio. in fi. no. glo. hȝ em̄ pro indubitato vt poſſit papa detrahe
d re iuri vniꝰ eccl'ie ⁊ dare alteri.ᵈ hoc em̄ ꝯtingit quotidie cū papa eximit vnā eccl'iā a iuriſdictiōe ſuperioris ſui. ſed vide tu gl. xxij. diſt. c. j. q̄ dicit ꝙ papa ſine cā non debet de vna eccleſia tollere ⁊ alteri dare. ad idē glo. x. diſt. c. j. ⁊ qd le. ⁊ no. xij. q. ij. in c. nō liceat pape. ⁊ profecto, ſine cauſa facere non dȝ: q2 nō eſt vni cōſulendū cū iactura alteriꝰ. nā papa dȝ facere ſicut bonus paterfamilias q̄ diſpenſat ſm̄ merita ⁊ exigētiā perſonarū. nā ſi prorſus nō ſubeſt cauſa videt̄ ꝙ apud eū eſt acceptio perſonarū qd eſſe nō dȝ. vt in c. nouit. de iudi. ſȝ ſi papa faceret tolerare t̄ in eccleſia militāti. ſic intellige qd no. in Spe. in tit. de leg. in §. nūc oſtendēdū. ver. lviij. ⁊ melius. ver. xcix. ⁊ in §. nūc breuiter. aū fin. ſub rubrica de diſpenſatiōe: et ꝑ Io. an. in addi. ſuper. d. ver. lviij. De ep̄o vero nunq̄d poſſit tollere vni eccleſie ⁊ dare alteri. dic vt no. in c. cōſtitu
5 tus. j. de reli. do. ¶ † In gl. pe. in fi. vult ergo gl. ꝙ hic valet arg. a cōtrario ſenſu. ⁊ hoc clarius tenet In. non enim eſt in ꝑtāte ſubditorum vtrū velint reſpōdere corā ep̄o vel archiep̄o. nā iudiciū reddit̄ in inuitum. l. inter ſtipulantem. §. ſi ſtichū. et. §. ſacrā. ff. de ver. ob. ⁊ in c. intelleximus. de iudi. nec poſſunt ſubditi cōſentire in aliū iudicē ſine licentia proprii ep̄i. vt in c. ſignificaſti. de fo. cōpe. etiā ſi ſit ep̄s. vnde dicit notāter Hoſti. s. c. xxi. ꝙ ſicut clericus ſubiectus ep̄o non p̄ōt cōſentire in alienū iudicē ſine cōſenſu ſui ep̄i. d. c. ſignificaſti. ita nec ep̄s ſine ꝯſenſu ſui archiep̄i. ⁊ eadē rōne idē videtur dicendū in archiep̄o vt nō poſſit ſe ſubiicere alieno iudici ſine ꝯſenſu ſui patriarche: ⁊ hec ſunt notāda. Io. an. hic dicit ꝙ ſi volumus tenere archi. hic a cōtrario ſenſu debemus ſupplere hoc ad literā ꝙ archiep̄s hic req̄ſitꝰ vult iuſtitiā facere q. d. ꝙ ſi archiep̄s req̄ſitus nō vult reddere ius ſubditis ſuis tunc poterūt ſubditi cōueniri corā patriarcha: et idē eadē ratiōe eſſet dicēdū cum epiſcopus eſt negligens in exhibendo iuſtitiam de ſuis ſubditis vt tunc poſſit adiri archiep̄s. Et aduerte ꝙ hoc dictū eſt fundatū ſup illa opi. ꝙ negligēte ep̄o vel archiep̄o ſemper ſuccedit ſuperior in iuriſdictione et multi tenuerunt illā opi. ſed an ſit vera dicā. j. eo. paſtoralis. vbi tangitur per glo.

1 ☞ Ep̄s p̄ōt alteri cōmittere ea que ſunt cōſecrationis ſeu ordinis ⁊ p̄ōt cōpellere ſubditū ad acceptandum. ſed aliū nō. 2. et poteſt p̄dicta committere pro libito voluntatis. 3.
Cauſe meri imperii poſſunt de iure canonico delegari.
Iuriſdictio: merū ⁊ mixtū imperiū q̄d ſit: ⁊ eorū ſpecies: ⁊ an dlegent̄.
3 Delegatus principis p̄ōt ſubdelegare ea q̄ ſunt meri ⁊ mixti īperii.
4 Merum et mixtum imperium penes quos iudices eſt.
Ciuitas hodie habet illud regimē qd olim habebat q̄libet ꝓuincia.

Quod

Quod ſedē. ¶ Archiepiſcop⁹ impedit⁹ pōt cō-
ſecrationē ſui ſuffraganei alteri cō-
mittere ꝛ cōſecrādus teneť ab illo cōmiſſario munus cōſe-
crationis recipere. Cōmunis diuiſio.ſcḋa ibi:cōſultationi.
¶ Caſus literalis. Archiep̄s ꝓpter infirmitatē vel aliā iuſtā cauſam
non poteſt conſecrare ſuffraganeū ſuū. Queſitū fuit a papa vtrū poſ-
ſit alicui committere vices ſuas. Reſpondet papa ꝙ archiep̄s taliter
impedit⁹ pōt ep̄o vices ſuas cōmittere,et cōſecrād⁹ dꝫ ab illo munus
conſecrationis accipere.dūmodo catholic⁹ habeať et impedimētū ei
1 ex ſubtractiōe gratie nō obſtet Ber. ¶ † No.j.ꝙ ep̄s ſeu archiepiſco-
pus pōt cōmittere ea q̄ ſunt cōſecratiōis ſeu ordinis ep̄alis:ꝛ ſic com
mittit ea q̄ ſunt meri imperij cū in ea exerceať iuriſdictio ex officio no
bili ꝛ ad publicā vtilitatē.ꝛ ad idē.c.aqua.de cōſec.ec.vel alta.ꝛ.c.ſuffra
ganeis.de ele. ¶ No.ij.ꝙ ep̄i ſubiecti archiep̄o dicunť ipſi⁹ ſuffraga-
nei. Suffranganť enim ſibi in cōſecratiōe ꝛ in alijs nā requiriť cōſiliū
epiſcoporū in ordinatione ꝓuincie.xj.q.iij.c.j.ꝛ.ij.ꝛ cū cōſecrat ep̄m dꝫ
habere ſecū alios ep̄os.lxv.diſt.quaſi per totū.ſaltē duos ex eis:vt in
c.ſi archiep̄s.de tēp.ordi. ¶ Tertio not.ꝙ ea que ſunt ordinis nō ſunt
aſſumenda niſi a catholico ꝛ ab eo cui gratia ſedis apoſtoli.nō eſt ſub
tracta. ¶ Itē no.ibi ab eo:ꝙ vnus eſt principalis in conſecratiōe ep̄i.
ſcꝫ ipſe archiep̄s vel eius cōmiſſari⁹:alij nō ſunt principales ſꝫ aſiſtūt.
¶ Vltimo no.argu.ꝙ ſubditus tenetur litigare corā delegato ſui ſu-
a perioris.[c] ¶ † Sꝫ hic queriť vtrū archiep̄s poſſit cōpellere epiſcopū
2 ad acceptādū cōmiſſionē iſtā doc.ꝙ ſic,ītelligo ſi ꝯmittit vni ex ſuffra-
ganeis ſuis.nā pōt ſuperior cōpellere ſubditū ad acceptandū delega-
tionē.j.c.proxi.in.l.vnica.C.qui ꝓ ſua iuri. Sed ſi cōmittit nō ſubdito
valet commiſſio:ſed ille non compellitur acceptare.vt in.c.ſeq.in.l.et
3 ſi pretor.ff.de offi.eius cui man.eſt iuriſ. ¶ † In gl.j.ibi teneť recipere
conſecrationē ab eo:ſed circa tex.eſt dubiū qd ſi archiep̄s non eſt im-
peditus nunqd ex ſola volūtate poſſit cōmittere alteri iſtam cōſecra-
tionem tex.hic a contrario litere facit ꝙ non:ſed ꝯ̄riū tenuit Hoſtien.
nam iure ſuo pōt archiepiſcopus cōmittere.vt.j.c.proxi.vnde de ho-
neſtate ꝓcedit tex.in eo ꝙ facit mentionē de impedimento. In ꝯ̄rium
tamē facit ſm eum ꝙ ſicut ep̄s nō pōt conſecrari ſine archiep̄o.vt.lxv.
di.nō debet.ita nec archiep̄s dꝫ poſſe facere ꝑ aliū cōſecrari ſine cōſen
ſu ep̄i.primū tamē dictū cōiter videnť ſequi doc.ꝛ notabis illud ſingu-
lariter,ex quo habes ꝙ tā ea q̄ ſunt iuriſdictionis quā ea q̄ ſunt ordi-
nis pōt archiep̄s ſeu ep̄s cōmittere pro libito volūtatis.tex.tamē iſte
videť aliquātulū reſiſtere:ſed primū dictū eſt verius ex quo indifferē-
ter cōmittit.nā de iure eſt:vt quilibet ordinari⁹ poſſit in aliqb⁹ ſe rele
uare per cōmiſſionē alteri fiendā.vt in.c.ſeq.ꝛ in.d.l.vnica.C.qui ꝓ ſua
4 iuriſdi. ¶ † Et in fi.gl.no.bene finē gl.qꝛ quotidie allegatur[b] ꝙ de iu-
b re canonico poſſunt delegari oīa[c] que ſunt meri imperij:et idē tꝫ gl.in
c c.in archiep̄atu.j.de rap.ꝛ in.c.illud.xxiij.q.iiij.ꝛ in.c.his.ea.ca.q.xviij.
vide etiā gl.no.xcv.di.c.peruenit.in fi.gl.magne.que dicit ꝙ nihil ha-
bet archiep̄s qḋ ſit meri imperij qḋ nō ſit delegabile preter vſum pal
lij:qꝛ palliū archiep̄ale nō habeat alteri cōcedere.eſt em̄ ꝑſonale:vt in
c.ex tuarū.de au.et vſu pal.ꝛ in.c.ij.e.tit.ꝛ ibi melius ꝓbať. Sed dubiū
5 eſt q̄ dicunť meri imperij vel mixti vel iuriſdictionis. ¶ † Et ꝓ intelle
ctu vocabulorū ne ignoreť prorſus termini dicā aliquid cōcluſiue ſe-
quendo Bar.in.l.imperium.ff.de iuriſdi.om.iud.debes enim ſcire qḋ
iuriſdictio generaliter ſumpta cōprehēdit in ſe ea q̄ ſunt meri ꝛ mixti
imperij ꝛ ſimplicis iuriſdictiōis.ꝓ hoc.l.j.ff.de iuriſ.om.iudi.ꝛ qḋ ibi
no.ꝛ tex.iuncta gl.in ver.oīmoda.in cle.vnica.de for.cōp.vbi dicit tex.
ꝙ epiſcop⁹ expulſus exercet in loco vicino iuriſdictionē ordinariā:ꝛ
per illud verbū omnimodā dicit ibi gl.ꝙ tex.voluit comprehēdere ea
que ſunt meri et mixti imperij ꝛ ſimplicis iuriſdictiōis. Et iuriſdictio
ſic gn̄aliter ſumpta diffiniť ſic. Iuriſdictio eſt iuris ptās de publico
introducta cū neceſſitate iuris dicēdi ꝛ equitatis ſtatuēde:ita diffinit
glo.in.d.l.j. Bar.addit ibi competens alicui vt publice perſone et hāc
additionē fecit vt euitaret contrarium qḋ poſſet fieri de patre ꝛ de tu
tore.nam iſti habent de iure poteſtatē in filiū ꝛ in pupillum et habent
poteſtatem ius dicendi.id eſt faciendi in eo quod iuris eſt et equitatē
ſeruandi:ſed certe ſine illa additione Bar.pōt ſuſtineri diffinitio glo.
quia pater vel tutor non dicit proprie ius in filiū pel pupillū licet ha-
beat poteſtatem extraiudicialē.ꝛ dicitur iuriſdictio quaſi iuris datio.
et dictio idem eſt qḋ poteſtas:vnde iuriſdictio quaſi poteſtas ius di-
cendi. Sed iuriſdictio ſic generaliter ſumpta diſtinguiť in imperiū et
in iuriſdictionē:ꝛ tūc iuriſdictio capiť vt ſpecies diſtincta ab imperio.
Imperiū vero generaliter ſumptū comprehendit in ſe merū et mix-
tum imperiū:ſic generaliter ſumptū eſt iuriſdictio que exercetur offi
cio iudicis nobili.nam duplex eſt officiū iudicis:nobile ꝛ mercenariū:
nobile quod nō deſeruit alicui actioni ſed iudex ex ſe procedit.merce-
nariū vero dicitur quod deſeruit actioni intentate per partē: vt dicā
latius in capitulo ſecundo.de offi.iudi. Imperiū vero vt dixi diuidi-
tur in merum ꝛ mixtum. Merum imperiū diffinitur ſic. Eſt enim iu-
riſdictio q̄ exercetur officio iudicis nobili publicā vtilitatē reſpiciēs.
Imperiū mixtū eſt iuriſdictio que exercetur officio iudicis nobili pri
uatam vtilitatē reſpiciēs. Iuriſdictio vero vt ſpecies ſumpta eſt:iu-
riſdictio que expeditur officio iudicis mercenario priuatā vtilitatem
reſpiciens. Dicitur autem imperium merum:qꝛ
mere collatum in principē nec alicui neceſſitati
ſubiectum.nam procedit iudex ex officio ſuo ad
publicā vtilitatē ſine impedimento alicuius.pro
hoc.c.j.§.eod.dum dicitur habeant epiſcopi libe
ram poteſtatem inquirendi ꝛc. vel dicitur me-
rum quia non habet aliquam mixturā cognitio-
nem pecuniarum.vel tertio dicitur merū: quia
in nullo participat cū iuriſdictione vnde nō ha-
bet aliquā mixturā iuriſdictionis vnde partim
procedit ad merum.imperiū,et partim ad iuriſ-
dictionē:ſicut dicitur participium quia partem
capit a nomine et partē a verbo.nā in eo ꝙ mix-
tum imperiū exercet officio iudicis nobili parti
cipat cū mero imperio:ſed in eo ꝙ tēdit ad vti-
litatem priuatā participat cū iuriſdictione. Fa-
cit ergo tres regulas ꝙ ea que expediunť officio
nobili ꝛ ad publicā vtilitatē dicūtur meri impe-
rij. Secunda regula ea q̄ exercentur officio iudi
cis nobili ad vtilitatē priuatā dicuntur mixti
imperij. Tertia regula ea q̄ exerceť officio iudi
cis mercenario ad vtilitatem priuatam ſunt ſim
plicis iuriſdictiōis. Et diſtinguit Bar.merū im-
periū ſex modis.primū eſt imperiū merū maxi-
mum.ſecūdū merum imperium maius.tertium
merum imperium magnum.quartum eſt merū
imperium paruū.quintū merū imperiū minus.
ſextū minimū imperiū. Merū imperiū maximū
cōpetit ſoli principi vt facere legē vniuerſalē di-
ſtinguētē totū orbē. Merum imperium maius
eſt aiaduertere in facinoroſos homines inferen-
d do hominū ſuppliciū vel mēbri abſciſſionē[d] vel
mortē ciuilē cū qs perdit libertatē ꝛ ſimilia. Me
rū imperiū magnū eſt cū quis perdit ciuitatem
ſiue libertatem puta deportatus. Merum impe c
riū paruū eſt relegare vel corp⁹ acriter afficere:
et iſta nō cōpetunt cuilibet iudici vt ſtatim dice- d
tur. Merū imperiū min⁹ eſt modica coerctio q̄
cōpetit cuilibet magiſtratui.ideſt cuilibet habē-
ti ordinariā iuriſdictiōem.nā iuriſdictio q̄ſi nul-
la eſſet ſine modica coerctiōe: vt i.c.ex literis.de
offi.dele.ꝛ.c.paſtoralis.e.ti.ꝛ.l.magiſtratib⁹.ff.de
iuriſd.om.iud.ꝛ.l.fi.ff.de offic.eius.vn̄ eoipſo qḋ
quis recipit poteſtatē ordinariā vel delegatam
habet hāc modicā coerctionē ex qua depēdet vt
poſſit cognoſcere ſummarie de leuib⁹ criminib⁹
ꝛ leuiter caſtigare verberib⁹ vt i.l.leuia.ff.de ac-
cuſa.et.d.l.magiſtratibus.ꝛ merum imperiū mi-
nimū conſiſtit vt leuiter mulctādo.ad hoc.l.fi.C.
de modo mulctarū.ꝛ.l.ij.C.de ſpo.ꝛ iſta duo vl-
tima poſſunt delegari de iure ciuili: quia cōpe-
tunt cuilibet magiſtratui.ꝛ ea que cōpetūt iure
magiſtratus ſunt delegabilia de iure ciuili.vt in
l.j.ff.de offi.ei⁹. Superiora vero cōiter teneť qḋ
nō ſunt delegabilia de iure ciuili ꝓpter grauita
tem preiudicij niſi ꝓpter neceſſariā abſentiā de
loco.de quo dicendū:vt in.l.j.prealle.et in aut.de
colla.§.ad hec.ꝛ plene vide in Spe.de iuriſd.om.
iudi.§.j.verſi.notādū.ꝛ ſe. De iure vero canonico
poſſumus reperire oīa hec imperia.nā habem⁹
imperiū maximū: qꝛ papa facit conſtitutionem
vniuerſalem.vt in.c.j.ꝛ fi.de conſti. Habem⁹ im-
periū maius ſaltē ſimilitudinarie.nam degrada
re aliquē ꝛ tradere curie ſeculari equiparať vlti
mo ſupplicio:vt no. Inno.in.c.qualiter et quan-
do.ij.de accu. Itē eccleſia detrudit in perpetuū
carcerē ꝛ equiparatur illa pena dānato in metal
e lum.[e] Habemus imperiū magnum nam eccleſia
pōt deportare:lꝫ nō ſit in vſu.vt in.c.j.de cal. Itē
reperiť in eccleſia imperiū paruū.nā pōt relega
re ꝛ afficere quē verberib⁹.l.diſt.accedēs.ꝛ.c.j.de
calum.ꝛ in.d.c.in archiepiſcopatu.de rapto. De
mero imperio minori habes in.c.ex literis.pre-
alleg.vbi dicitur qḋ coerctio trāſit. De minimo
ſcꝫ de mulcta dixi in.c.de cauſis.ꝛ in.c.j.de offi.de
leg.vbi concluſi poſt Inno.quod legatus poteſt
mulctare.et vide Hoſt.in.c.j.de homi.lib.vj.vbi
de ordinario idem dicit. An aūt iſta poſſunt de-
legari de iure canonico.cōis opi.eſt qḋ ſic lꝫ aliq
dicāt ꝙ hec cōis opinio Inn.improbatur in.d.c.

a ¶ Sui ſupioris.
adḋ ꝙ Cal.ꝯſi.j.
ḋ offi.leg.tꝫ ꝙ le
gat⁹ ḋ latere poſ
ſit eligere ī eccle-
ſiā ꝯuētualē vnā
eccleſiā ſue ꝓuin
cie q̄ ſubſit eccl̄ie
alteri⁹ ꝓuincie.
Sebaſt. Sapia
b ¶ Allegať.vide
bar.i.l.j.col.ij.C.
vbi de crimi.agi
opor.ꝛ Ange.i.l.
iubere.ff.ḋ iuriſ.
om.iu.et i.l.ipiū.
circa fi.eo.ti.vbi
refert bal.fratrē
ſuū ꝯſuluiſſe ꝙ ḋ
iure canonico qc
qd ē cognoſcibi-
le ē delegabile.q̄
aūt ſit rō diuerſi
tatis q̄re de iure
canonico ēt cau-
ſe meri ꝛ mixti i-
perij ſint delega
biles:ḋ iure vero
ciuili ſec⁹,pluri-
mū laborāt mod.
i.l.j.i ꝓn.ff.ḋ offō.
ei⁹ cui mād.ē iu-
riſdi.vbi aſſigna
ui nouā rationē.
c ¶ Delegari oīa.
adḋ ang.ꝯſ.clxij.
d ¶ Mēbri abſciſ
ſionē.pōdera hū
de iſta mēbri ab-
ciſſiōe de qua lo-
quitur.§.ad hec.
in aut.de collat.
quem alleg.glo.
in.d.c.i archiepi
ſcopatu .qꝛ oēs
dicunt quod nō
fuit ītroducta il-
la pena de iure
ſſorū.ita dicūt in
aut.ſꝫ nouo iure.
ꝛ in.l.fugitiui.C.
de ſer.fugi.ꝛ in.l.
tranſigere. C.de
trāſa ego allego
contra eos tex.ꝛ
gl.in.§.pena.in-
ſti.ḋ iniu.vbi de
iure.xij.tabu.im
ponebatur pena
amputatiōis mē
bri ꝓ mēbro.viḋ
ibi. And. barba.
Sebaſti. Sapia.
e ¶ In metallū.ꝙ
detrudere ī ꝑpe
tuū carcerē n̄ eq
pareť pene dāna
ti ī metallū eſt ca
ſus expreſſus i.l.
quidā.ff.de pe.et
ꝙ iudex nō eccle
ſiaſtic⁹ nō poſſit
īponere talē penā
ꝑpetui carceris
tꝫ Lud. Ro.ī ſin
gul.dccvj.inci.tu
ſcis ꝙ de iure ci-
uili. vide tn̄ do.
Abb.in.c.noui-
mus,de ver.ſig.

in archiepatu.qđ magis ſtringit in materia loq
tur in rege ſicilie qui cũ nõ recognoſcat impato-
rẽ hʒ ius pꝛincipis. Pꝛinceps aũt põt oĩa dele-
gare.vt no.i.d.c.illud.ſed hec reſpõſio nõ placet
qꝛ ſi non recognoſcit imperatoꝛẽ recognoſcit pa
pam vt in cle.paſtoꝛalis.de re iud.ergo nõ hʒ iu-
ra pꝛincipis.ſ.imperatoꝛis niſi aliter pſcripſerit.
a Sed allego quaſi p caſu[a] cle.i.de here.vbi ptʒ ꝙ
cã hrſis eſt delegabilis ⁊ nemo dubitat ꝙ ſit me-
ri imperij.Ad idẽ.c.lʒ.de offi.vica.li.vj.vbi dꝛ ꝙ
eps põt cõmittere vicario ſuo inquiſitionẽ crimi
nũ qđ eſt meri imperij:⁊ ideo trãſeo cũ hac opi.
⁊ facit tex.in.c.fi.ne cle.vel mo.li.vj.vbi dꝛ qđ ſi p-
ſona eccleſiaſtica hʒ iuriſdictionẽ tẽpoꝛalẽ põt in
genere ⁊ in ſpecie cõmittere cauſam criminalẽ:⁊
6 ſic ibi eſt caſus inquantũ dicit in ſpecie. ℭ †Sed
dubiũ eſt in delegato pꝛincipis.nũqd poſſit ſub-
delegare ea q̃ ſunt meri iperij al's idelegabilia đ
iure ciuili.Spe.in tit.j.§.fi.ver.itẽ qđ eſt delega-
tus.tenet ꝙ nõ ſequit.d.Ant.dicẽs ꝙ ex grauita
te facti videt papa elegiſſe induſtriã peſone.ad
hoc.c.fi.de offi.dele.Cõtrariũ ego teneo et pꝛio
allego tex.q̃ſi expꝛeſſum,i.c.venerabili.de off.de-
le.⁊ ibi dixi poſt Inn.ad idẽ.d.c.fi.aliter inducẽ-
do:nã ibi nõ põt delegare inquiſitionẽ criminũ:
qꝛ fuit dictũ vt perſonaliter exequat:ergo ſec⁹ ſi
ſimpliciter fuiſſet cõmiſſa.ad idẽ adduco text.de
iure ciuili in.l.vnica.in fi.C.qui p ſua iuriſdi.vbi
dicit text.ꝙ ſine delectu cauſarũ poteſt delegat⁹
pꝛincipis ſubdelegare.⁊ p illũ text.hoc tenet ibi
glo.⁊ Bar.etiam de iure ciuili:⁊ hoc bñ notabis
⁊ hec pꝛocedunt in his que ſunt meri imperij vel
quaſi:nã regulariter delegari nã pñt de iure ciu
li qꝛ nõ cõpetũt iure magiſtratus:ideo delegari
nõ poſſunt.l.j.ff.de offi.eius.⁊.l.ea q̃.ff.ad munic.
fallit in his q̃ cõpetunt iure magiſtratus:vt ſunt
ea que expediuntur iudicis officio nobili ad pri
uatã vtilitatẽ ſine cognitiõe cauſe vel cũ modica
cognitiõe cauſe.exẽplũ in.l.cognitio.§.vt poſ.bo-
no.ff.de offic.eius cui mã.eſt iuriſ.nã ſicut dixi in
his que ſunt meri imperij vt lenia cõpetunt iure
magiſtratus:⁊ ita in his q̃ ſunt mixti imperij:ſʒ
alia maioꝛa nõ competunt ⁊ queãdmodũ dixi in
mero imperio:⁊ ita mixtũ imperiũ diſtinguit.nã
quoddã eſt maximũ qđ ꝯpetit ſoli pꝛincipi vt da
re veniã etati.C.de his qui ve.eta.impe.per totũ
vel legitimare ſeu fame reſtituere et ſimilia.iſta
enĩ ſunt mixti iperij maximi.⁊ pſequere.vt no.in
d.l.imperiũ.An aũt ea q̃ ſunt ſimplicis iuriſdi-
ctiõis poſſint indifferẽter delegari de iure ciuili
dic ꝙ nõ ſʒ ſolũ ea q̃ cõpetũt iure magiſtrat⁹ vt
in.d.l.j.⁊.ij.C.de peda.iu.⁊ vſqʒ ad ſummã.ccc.au
reoꝛum poteſt fieri delegatio:qꝛ vſqʒ ad illã ſum
mam põt cognoſcere inferioꝛ magiſtratus et nõ
vltra.⁊ in aut.de defen.ciui.in.§.⁊ iudicare.et ibi
gl.⁊ id dicit cõpetere iure magiſtratus quod cõ-
petit alicui eoipſo ꝙ habet magiſtratũ ideſt offi
ciũ iudicãdi lʒ viliſſimũ.vt no.glo.⁊ Bart.in.d.l.
j.vnde ſcias qđ magiſtrat⁹ eſt nomẽ generale cõ-
pꝛehendẽs omnẽ habentẽ officium iudicandi:vt
in.l.eũ q.ff.de iuriſ.om.iud.Sed diſtinguit poſt-
b ea in ſpecies.[c] nam quidã ſunt ſuper illuſtres:q-
dam illuſtres.qdã ſpectabiles,alij clariſſimi,alij
magiſtratus:⁊ iſti ſunt inferioꝛes.vnde de his q̃
poſſint iſti inferioꝛes magiſtrat⁹ cognoſcere po
teſt fieri delegatio.De alijs vero ſiue ſint meri
imperij ſiue mixti ſiue iuriſdictiõis,nõ põt regu
lariter fieri delegatio.fallit vt dixi in neceſſaria
cã abſentie vt ſi opʒ neceſſario iudicẽ oꝛdinariũ
alibi pficiſci vel ſi nondũ venit ad puinciã;vt in
d.l.j.Idem communiter cõcludunt doct.in.d.l.ſi
oꝛdinari⁹ detineret infirmitate vel eſſet occupa-
tus circa multas cauſas ſimiles:ita ꝙ non põt
omnibus intendere.nã tunc licet lege non ſit cau
tum tamẽ ex idẽtitate ratiõis hoc cõiter recipit
quemadmodũ obſeruat in cauſa abſentie.nã vbi
eadem ratio idem ius debet eſſe etiam in caſib⁹
exceptis vt no.gl.in.l.j.C.de condi.inde.⁊ eſt tex.
in.c.cũ dilecta.de confir.vti.vel inuti. ℭ Ultimo
q̃rit q ſunt iſti iudices habẽtes merũ et mixtum
imperiũ et pꝛoſequere tam in ſecularibus quã in
7 eccleſiaſticis. ℭ †In ſecularibus dic poſt Bart.
in.d.l.j.quod iudex qui peſt puincie vt olim erat
pꝛeſes habebat ea q̃ ſunt meri iperij.vt in.l.illici
tas.§.qui vniuerſas.ff.de offi.pſi.vnde per totã
puinciã habebat gladij poteſtatẽ.is autem qui
pꝛeerat ciuitati de iure cõi nõ habebat ea q̃ ſunt
meri ⁊ mixti imperij.nec ea q̃ ſunt magne iuriſdi
ctiõis ſed recurrebat in iſtis maioꝛibus ad pſidẽ
puincie:vt in.d.aut.de defen.ciui.in.§.andiẽt.⁊ in
§.et iudicare.ſed hodie cõiter in Italia q̃libet ci
uitas hʒ regimen qđ olim habebat tota pꝛouin-
c cia.[c] ⁊ ideo poteſtas hʒ hodie oĩa iſta.ad hoc qđ
no.gl.in.l.fi.C.de pꝛeſcrip.lon.temp. ℭ Sed du-
biũ eſt quid in eo qui pꝛeſidet alicui caſtro vel op
pido.⁊ dic ꝙ ſi caſtrũ eſt ſubiectũ ciuitati tota iu-
riſdictio eſt penes ciuitatẽ ⁊ debẽt reſpõdere in
ciuitate.dicunt enĩ ciues illius ciuitatis cui ſub
ſunt ⁊ ibi cogũtur ſubire omnia onera.l.incola.et
l.qui ex vico.ff.ad munici.Sed ſolet hodie mitti
vicarius q poteſt dici inferioꝛ magiſtratus vnde
ſolum poterit cognoſcere de leuib⁹ criminib⁹ et
de ſumma vſqʒ ad.ccc.floꝛenos vel aureos.vt in
d.aut.de defen.ci.In maioꝛib⁹ aũt dʒ remittere
ad iudicẽ ciuitatis et in criminib⁹ grauibus de-
bet capere malefactoꝛes ⁊ remittere.vt in.d.§.au
diẽt.Item ſcias qđ illud qđ dixi ꝙ ex cã poſſint
delegari ea q̃ ſunt imperij.⁊ intellige dũmõ non
pꝛocedat ad vltimũ ſuppliciũ ⁊ mẽbꝛi abſciſſionẽ
per aut.de colla.in.§.ad hec.et licet quidã cõtra:
pꝛimũ tñ cõiter tenet:vt no.gl.in.d.l.j.⁊ Spec.in
c.ne item ꝙ eſt delegatus.⁊ gl.in.c.in archiepatu
pꝛealle.pꝛinceps aũt põt oĩa delegare.vt no.glo.
in.d.c.illud.⁊ Bar.in.d.l.j.⁊.l.imperiũ.pꝛeallega.
pꝛeſidentes autẽ collegio ſeu vniuerſitati q̃ non
facit ciuitatẽ ſeu caſtrũ vt ſunt iſti rectoꝛes artis
latine ⁊ ſiles nõ habẽt ea q̃ ſunt imperij:ſed ſolũ
cognoſcũt de his que oꝛiunt inter exercẽtes illã
pꝛofeſſionẽ occaſiõe illi⁹ ſocietatis ſeu pꝛofeſſio-
nis.vt in.l.fi.C.de iuriſ.om.iud.Fallit in doctoꝛe
qui erga ſcholares de iure cõi hʒ ea q̃ ſunt impe
rij:lʒ nõ ſeruet de cõſuetudine vt eſt tex.in auth.
habita.C.ne fi.pꝛo pa.⁊ in pꝛoe.ffoꝛũ.⁊ no.Bar.i
d.l.j. ℭ In eccleſiaſticis dic quod epi ſuperioꝛes
et legatus pape habent ea que ſunt imperij.vt
in.c.j.ȝ.eo.De inferioꝛibus autẽ pꝛelatis dic ꝙ
regulariter de iure cõmuni non habẽt ea q̃ ſunt
imperij niſi foꝛte ea que ſunt de minoꝛi imperio
et minimo vt leuiter coercere.Itẽ poſſunt excõ
municare et excõicatio eſt meri imperij:vt not.
Inno.in.c.tranſmiſſam.de elec.⁊ Hoſti.in.c.j.p-
xi.patet ex ſequentibus.nam in excõmunicatio-
ne exercetur iuriſdictio ex officio iudicis nobili
ad publicam vtilitatẽ.quandoqʒ tamen exercet
in fauoꝛem pꝛiuatum:et tunc credo qđ ſit mixti
imperij per ſupꝛadicta:et ſic limitarẽ.Itẽ fallit
in pꝛelatis regularibus.nã ipſi cognoſcũt de cri
minibus contra ſubiectos dummodo nõ pꝛoce-
datur ad depoſitionẽ:vt dixi in.c.cũ ab eccleſia-
rum.ȝ.eo.et plenius dico in.c.cum contingat.de
foꝛo compe.⁊ hec no.

1 ☞ Archieps poteſt committere cãm ſubdito ſui ſuffraganei:non tamen poteſt ipſum cogere ad accipiendum.3.⁊.5.

2 Archieps habet iuriſdictionẽ in epiſcopos ſuos citra depoſitionem.

4 Iudex appellationũ põt de iure canonico cau-ſas ſubdelegare.

6 Epiſcop⁹ an poſſit cognoſcere cauſas ſubditoꝛũ pꝛelati ipſi epiſcopo ſubiecti.

7 Iuriſdictio epalis an poſſit acquiri per aliũ ci-tra epiſcopũ in aliena dioceſi:et poſito qđ ſic an ſit totaliter acqſita:an vero ſit locus pꝛeuentio-ni:vide.j.c.irrefragabili.in nota.

8 Archiepiſcop⁹ quã iuriſdictionẽ habeat in ſub-ditos ſuffraganeoꝛum ſuoꝛum.11.

9 Conſuetudo que attendenda erit in diuinis offi-cijs et ſacramentis.

10 Archiepiſcopus an ſuccedat in omnibus in qui-bus epiſcopus eſt negligens.12.

Paſtoꝛalis

a ℭ Pꝛo caſu.põ
dera pꝛio:quia
iſte tex.non facit
p gl.et miroꝛ qđ
nemo ſcribentiũ
aperit.nã loquit
qñ erat ipeditus
moꝛbo vł alio iu
ſto impedimẽto
quo caſu de iure
ciuili pt delega-
ri vt i.l.j.ff.đ offi.
eius.⁊ ſic iſte tex.
nõ meret ad hoc
allegari.Si dica
tur ꝙ imo pce-
dit iſte tex.i nõ i-
pedito:vt hic p
ho.⁊ alios:dic ħ
nõ eẽ verũ p iſtũ
text.⁊ p.c.ſuffra-
ganeis.de elec.p
quo vid q̃ ſcripſi
ad lecturã Io.đ
Imo.ſup iſto ca
ſu.ſcđo ñ ob.cle.
j.đ here.qꝛ loqt
in caſu ſpãli.ſike
hr.in.c.fi.đ here.
lib.vj.⁊ in.c.vt cõ
miſſi.eo.ti.quos
alle.archi.⁊ Io.
an.in.c.lʒ.de offi.
vic.li.vj.⁊ rñdeo
qđ loquit in caſu
ſpeciali fauoꝛe ſi
dei.ar.in.c.i fidei
fauoꝛẽ.đ here.li.
vj.itẽ non ob.c.ſi.
ne cle.vel mo.li.
vj.qꝛ loquit in eo
q eſt ipedit⁹ im-
pedimẽto iuris
ex quo nõ põt iu
dicare i ꝯſangui
neis.⁊ hoc ſentit
gl.i.d.c.illđ.quo
caſu hʒ locũ.l.j.
ff.de offic.eius,q̃
loquit in eo q eſt
impedit⁹.nec ẽt
obſt.d.c.in archi
epatu.vt ħ ex re
latis p Abb.pʒ
tñ.d.Cardi.in.d.
c.in archiepatu.
tenuit qđ ibi nõ
loquit de his q̃
competũt ex me
ro imperio ſalua
pace vt ibi vide-
re potes:et per
ꝯñs per iſta iura
mihi nõ vr quod
ſupponendo di-
uerſitates inter
ius canonicũ ⁊ ci
uile.⁊ vide Ioã.
an.poſt archi.in
diſt.c.lʒ allegãtẽ
c.de⁹ ops.ij.qđ.j.
⁊ i.c.licet heli.de
ſimo.q̃ iura bene
põderes.ſed tex.

in.d.c.lʒ.de offi.
vic.li.vj.vr mihi
qđ ſtrigat vltra
alios tex.qꝛ loqt
in criminibus ex
qb⁹ imponit de
poſitio ab admi
niſtratiõe ⁊ a bñ
ficio q̃ cõpetunt
mero iperio.c.at
ſi clerici.§.de a-
dulte.de iudi.cui
tex.nõ video re-
ſponſum conue-
niens.ita dixi in
trãſcurſu lectio-
nis in voce põde
ra bene p nũc.
Andr.Barba.

Sebaſt.Sapia.
b ℭ In ſpecies.đ
iſtis gradib⁹ la-
tiſſime vide per
Iaſ.⁊ alios poſt
eũ in.l.j.in pꝛinc.
ff.de offi.ei⁹ cui
mãda.eſt iuriſ.⁊
p repet.in.l.im-
periũ.ff.de iuriſ-
di.om.iudi.

Sebaſt. Sapia.
c ℭ Tota pꝛouin
cia.vide Bar.in
l.infamẽ.in fi.ff.
de publi.iud.⁊ in
l.deniqʒ.in pꝛi.ff.
de mino.⁊ in ex-
traua.q ſint reb.
in verbo lõbar-
die.nunqd autẽ
merũ imperium
poſſit pſcribi:vi-
de late p.d.Iaſ.i
d.l.imperiũ.ff.đ
iuriſdi.om.iudi.
⁊ p Fel.in.c.cum
nõ liceat.col.iiij.
đ pſcriptio.Ale
xã.in ꝯſ.xvi.col.
vij.in.v.volu.

Sebaſti. Sapia. 1
a ¶ Regula. ratio
eſt q̃ꝛ illa regula
nõ ꝓcedit qñ ea-
dẽ vis que eſt in
vincẽte te nõ con
currit in vincẽtẽ
te vt not. Cyn. in
aut. licet. C. de na
tu. libe. Roma. in
conſil. ccccxxxvi.
ad finẽ. et Sem.
in. d. c. autoritate.
de conceſſ. prebẽ.
in. vi.
b ¶ Põt delegari. 2
Põdera ꝙ cã ap
pellationis põt
delegari de iure
canonico: ſed nõ
de iure ciuili: vt
i. d. aut. ad hec. ex
quo ſequit̃ qđ eſt
mixti imperij: q̃ꝛ
ea q̃ ſunt meri vł
mixti imperij: de
iure canonico de
legantur. hoc di-
xit Bart. in. l. j. §.
ſolent. ff. qđ app.
ſit. qđ appellatio
eſt mixti imperij.
p. d. aut. ad hec. ⁊
ꝙ ꝓceditur iudi-
cis officio nobili.
⁊ not. cũ ſit in de-
lega. l. j. ff. de ap.
tu tene ꝯ̃riũ p̃rio
bñs ſolam iuriſ-
dictionẽ dare ꝑt
iudicẽ l. iperiũ. ff. a
de iur. om. iu. ʒ ſi
appellat̃ a iudice
dato appellatur
ad dantẽ. l. j. poſt
p̃n. de ap. ergo ſe
quit̃ ꝙ bñs ſolã 3
iuriſdictionẽ co-
gnoſcit de app. ⁊
ſic nõ eſt mixti im
perij: ergo non ſe
quit̃ delegabilis
eſt cã ap. de iure
canoni. ergo eſt 4
mixti imperij. te- b
ne mẽti. Scđo in
l. p̃cipim⁹. §. nunc.
C. de app. ad vnũ
appellat̃: ⁊ alius
de app. cognoſcit
vt voluit Bar. in
d. l. j. §. j. ergo dele
gatus cognoſcit
de ap. ⁊ lʒ ille tex.
loquat̃ in p̃ncipe 5
tñ idẽ in inferio-
re. ar. l. digna vox
C. de le. iij. appel-
latio non mutat
materiam cauſe.
Innocẽ. in. c. cum
ſpeciali. de ap. in
rub. de conſue. in
c. fin. de ferijs. er-
go ſi cã erat iuriſ
dictionis ⁊ nõ im
perij eo. mõ erit
appellatio. facit
glo. in capi. illud.
xij. diſtinctio. vbi

Paſtoralis. ¶ † Archiepi
ſcop⁹ cãm ad
ſe ꝑ appellationẽ delatã ſubditis ſuf-
fraganei cõmittere põt: illũ tñ ad ſu-
ſcipiendã delegationẽ cõpellere nõ põt. h. d. vſq;
ad. §. p̃terea. in p̃ma ponit̃ cõſultatio. in ſcđa rñſio
ibi, ad quod. ¶ Caſus literalis. Aliquis appella
uit ab ep̃o ad archiep̃m: querit̃ vtrũ archiepiſco
pus cãm iſtã ſibi delatã ꝑ appellationẽ poſſit cõ-
mittere alicui ſubdito ſuffraganei iure metropo
litico: ⁊ ſi nolet cãm recipere vtrũ poſſit ipſum ad
ſuſcipiendã delegationẽ cõpellere. Reſpõdetur
ꝙ archiep̃s ipſum ad ſuſcipiẽdã delegationẽ nõ
põt cõpellere inuitũ: q̃ꝛ in eũ nullã habet poteſta
tẽ niſi in quibuſdã certis articulis q̃bꝫ̃ uis ep̃s ſuus
idẽ ſit metropolitico iure ſubiectus. B. ¶ † Not.
j. duas regulas ex tex. prima qđ epiſcopi exiſten-
tes in ꝓuincia archiepiſcopi ſunt ſubiecti ipſi ar-
chiep̃o lege metropolitana. i. vt metropolitano.
⁊ ſic archiep̃s eſt iudex ordinarius omniũ epiſco
porũ ſue ꝓuincie: de iure cõi quelibet ꝓuincia de
bet habere vnũ archiep̃m ⁊ decẽ ep̃os vt. vi. q. iij.
in. c. ſcitote. nõ tñ põt ꝓcedere archiep̃s ꝯ̃ ep̃m ad
depoſitionẽ. q̃ꝛ depoſitio epiſcoporũ ſoli pape eſt
reſeruata: vt in. c. ij. de tranſla. ep̃i. ſed de crimini-
bus paruis põt cognoſcere ⁊ ipſos ep̃os punire:
vt in. c. ſacro. de ſent. excõ. ⁊. x. q. iij. q̃ꝛ cognouim⁹.
no. Jo. an. in. c. vt litigãtes. j. eo. ti. lib. vj. De cã ve
ro ciuili indifferẽter cognoſcit etiã ſi ſubdit⁹ ep̃i
cõueniat ep̃m. nã debet eũ cõuenire corã archie-
piſcopo: ſed ſi ep̃s habet cãm cõtra ſubditũ nõ cõ
uenit eũ corã archiepiſcopo q̃ꝛ nõ eſt iudex ſubdi
ti vt hic: nec epiſcopus debet eſſe iudex in cã pro
pria ſed debent eligi arbitri autoritate iuris: hec
probant̃ in. c. ſi clericus aduerſus clericũ. xj. qđ. j. ⁊
hec no. ¶ Secũda regula ꝙ archiep̃s nõ cõcur-
rit cũ ep̃o in dioceſibus ſuffraganeorũ ſuorũ. imo
regulariter nullã poteſtatẽ põt exercere in ſubdi
tos ep̃orũ niſi in caſibus exceptis: ⁊ ſic habes ca-
ſum in quo quis nõ eſt ſuperior ſubiectorũ ſui ſub
iecti: ⁊ ſic nõ habet locũ iſta regula [a] ſi vinco vin-
centẽ te. de qua in. c. autoritate. de cõceſ. p̃bẽ. li. vj.
archiep̃s ergo hʒ iuriſdictionẽ ep̃alẽ in ſua dio-
ceſi dũtaxat ſed in ꝓuincia hʒ iuriſdi. archiep̃alẽ:
vt in ep̃os regulariter poſſit exercere iuriſdictio
nẽ. lʒ in ſubditos ep̃orũ nõ niſi in caſib⁹ exceptis.
¶ † Not. iij. ꝙ ordinarius põt ſuo iure cãm ad ſe
ſpectantẽ delegare lʒ multi allegent impedimen
tũ. ⁊ de iure canonico vide duo ſpẽalia. primo q̃ꝛ in
differẽter archiep̃o permittit̃, vt poſſit cãm dele-
gare nec diſtinguit̃ vtrũ ſit ardua vł leuis ⁊ ſic vi
detur ꝙ diſtinctio iuris ciuilis nõ ꝓcedit de iure
canonico vt tantũ leuia poſſint delegari q̃ cõpe-
tunt iure magiſtrat⁹: vt dixi. s̃. c. ꝓxi. ¶ † Scđm
ſpẽale eſt hic ꝙ cã appellationis põt delegari [b] de
iure ciuili eſt ſecus vt in aut. ad hec. C. de iudi. no.
gl. in. c. ſuper bonũ. de offi. dele. ⁊ ſic videt̃ ꝙ de iu
re canonico oĩa ſunt delegabilia: vt plene dixi. s̃.
c. ꝓxi. Dixit tñ h̃ Ho. ꝙ ſpeciale forte eſt in archi
epiſcopis ⁊ in alijs iudicib⁹ immediate ſubiectis
pape vt ꝓpter remotionẽ laicorũ poſſunt delega
re. Sed ego puto idẽ in omnib⁹ de iure canonico
q̃ꝛ hic nõ inducit̃ aliqua ſpecialitas in archiep̃is
imo papa rñdet ad cõſultationẽ de tẽp. or. c. cõſul
tationi. ¶ † Quarto no. ꝙ cã põt delegari nõ ſub
dito licet nõ ſubditus cogi nõ poſſit ad acceptã-
dũ: ſic limita text. in. l. vnica. C. qui ꝓ ſua iur. vbi
dicit̃, ꝙ cã dʒ ſubdelegari ſubdito: dʒ eñ intelligi
quoad hoc vt ille poſſit cõpelli ad acceptãdũ de
legationẽ: ſed ſi vult acceptare põt ſibi cõmitti.
vt no. ibi glo. ad hoc tex. in. l. ⁊ ſi pretor. ff. de offic.
eius. ¶ Itẽ not. a cõtrario ſenſu qđ ſuperior põt
ſubdito inuito delegare aliquã cãm ⁊ eũ cõpelle-
re ad acceptandũ ratio eſt q̃ꝛ iudicare eſt publici
iuris: vnde eſt munus neceſſariũ: vt in. l. munerũ.
in. §. iudicãdi quoq; neceſſitas. ff. de mune. ⁊ hon.
ad idẽ tex. in. l. vnica. C. q pro ſua iuri. ¶ Vltimo
no. ꝙ archiep̃s nõ tenet̃ cognoſcere in ſua dio. de
cauſa ad eum delata per appellationem a ſuffra
ganeo ſuo ſed poteſt eam delegare in illa dioceſi

vnde fuit ſibi delata. Idem eſt in alijs cauſis que
deferũtur ad eũ iure metropolitico ꝑ viã quere-
le vt ſunt caſus excepti de quib⁹ hic in gl. ad pre-
6 dicta vide ho. tex. in. d. c. vt litigãtes. ¶ † In gl. j.
no. bene iſtã glo. vſq; ad fi. ⁊ potes ponere exẽplũ
in abbate ſubiecto ep̃o vel in alio prelato ſeculari
puta prepoſito eccleſie collegiate vel ſi archidia-
conus preſcripſit iuriſdictionẽ in quibuſdã caſib⁹
vel in aliqua parochia dubitatur nũquid epiſco
pus poſſit cognoſcere de ſubditis prelatorũ ſibi
ſubiectorũ: ⁊ ponit gl. duas opi. Prima fuit Hu.
Tanc. ⁊ Vin. ꝙ ſic. ⁊ hanc opi. ſequit̃ Lan. Phil.
⁊ Ho. q etiã dicũt hoc eſſe de antiqua ⁊ approba
ta cõſuetudine. Idẽ Hoſti. niſi ſ̃m eũ de cõſuetu-
tudine vel priuilegio aliud appareat vult enim
Hoſti. ꝙ ep̃s habeat immediatã iuriſdictionẽ in
omnes de dioc. lʒ ſit alius prelatus ſpecialis: ⁊ ſic
cõcurrit cũ quolibet prelato inferiore in iuriſdi-
ctionis exercitio. ſentit etiã qđ ſi archipreſbyter
eſſet ſubiect⁹ archidiacono ⁊ ab archipreſbytero
habente iuriſdictionẽ in omnes de dioceſi appel-
laret̃ põt appellari ad ep̃m omiſſo archidiacono
quaſi nõ faciant iſti gradũ inter ep̃m ⁊ ſubditos.
Secũda opi. fuit Joã. ⁊ hanc ſequitur Ber. gloſ.
que habet oppoſitũ vt ep̃s nõ poſſit cognoſcere
de cauſis ſubditorũ prelati ſibi ſubiecti niſi ꝑ ap-
pellationẽ: ⁊ ꝙ gradatim eſt appellandũ. Jo. an.
dicit ꝙ ſaluo iure ſpeciali credit ꝙ de iure cõmu
ni inter ep̃m ⁊ prelatũ ſibi ſubiectũ locus ſit pre-
uẽtioni. nã ſi iuriſdictio pape põt preueniri ꝑ or-
dinariũ: vt in. c. vt debitus. de app. fortius iuriſdi
ctio epiſcopi põt preueniri per prelatũ ſibi ſubie-
ctũ. nec dʒ poſſe ep̃s mutare iſtã preuẽtionẽ ſicut
nõ põt alias diſponere cõtra canones: ſed epiſco
pus bene põt preuenire: vnde ille qui primo cita-
uit de cauſa cognoſcet cũ etiã epiſcopus habeat
iuriſdictionẽ ordinariã in tota dioceſi. de iure tñ
ſpeciali aliud poteſt eſſe vt ſi cõſuetudo haberet c
ꝙ prima cauſa tractaretur corã prelato inferiori.
ſi aũt ep̃s ⁊ inferior prelatus cõcurrunt in citatio
ne puta ep̃m vt potiorẽ preponendũ ratione ma-
iotitatis. ar. in. c. ſi a ſede. de prebẽ. li. vj. hãc opin.
tacite ſentit Inno. in. c. q̃ꝛto. s̃. eo. vbi dixi. ego pu
to hanc opi. verã in prelatis ſecularibus habenti
bus iuriſdictionẽ de iure cõmuni ad hoc in ſimili
allego bonũ tex. in. l. fi. C. de iuriſ. om. iu. vbi patet
ꝙ rectores illorũ collegiorũ inferiorũ: nõ habent
iuriſdictionẽ priuatiue ad ordinarium generalẽ
loci ſed accumulatiue: vnde exercens lanificium
poteſt conueniri tam corã rectore artis lane q̃
corã poteſtate. ad idẽ allego tex. in aut. de defen.
ciui. defenſor cognoſcit de cauſis iudicum ſubie-
ctorum. ſed in regularibus aliud puto. q̃ꝛ imme-
diate habent prelatũ proprium loco dei: vt dixi
in. c. cum ab eccleſiarum. s̃. eo. vbi vide. Item po-
teſt dubitari quid ſi ex preſcriptione prelatus in-
ferior acquiſiuit iuriſdictionẽ nũquid in dubio vi
deatur p̃ſcripſiſſe accumulatiue ad epiſcopũ an
priuatiue. doc. hic nõ tangunt ſed gl. hic quã per-
petuo no. videtur ſentire qđ priuatiue vt ſic epiſ-
copus nõ poſſit cognoſcere niſi per viã appella-
7 tionis. ¶ † Hic ſunt duo vidẽda. primo nũquid
aliquis citra epiſcopũ poſſit preſcribere iuriſdi-
c ctionẽ epiſcopalẽ in aliqua parte dioceſis [c] ſecun-
do preſuppoſito ꝙ ſic: nũquid in dubio videatur
preſcripſiſſe nõ excluſiue ad ep̃m: ſed vt quilibet
poſſit exercere ⁊ locus ſit preuẽtioni. ⁊ vtraq; eſt
pulchra queſtio. ¶ Circa primũ gl. hic habes ſin
gularem quam neſcio alibi que ſentit qđ ſic. nã di
cit quod longa cõſuetudine poteſt inferior acqui
rere ſibi ſubditos: ⁊ ſic in certa parte dioceſis. ho
ſtien. tenuit contrarium in. c. cũ contingat. de for
compe. ſed primum teneo. arg. c. auditis. ⁊. c. cum
olim. de preſcrip. tenet Jo. an. poſt Archidi. in. c.
cũ epiſcopus. j. eo. lib. vj. ¶ Quo ad ſcđm dubiũ
Joã. and. ſentit hic ⁊ ibi quod videatur preſcribe
re accumulatiue: ſed poſſet teneri contrarium
quia ex quo iſte inferior exercuit tanto tempore
quod ſufficit ad preſcriptionem ⁊ epiſcopus nun
q̃ exercuit: licet caſus ſe obtuliſſet: videtur ꝑ nõ

iudex ap. dʒ iudi
care ſ̃m cõſuetu-
dinem iudicis a
quo. ⁊ ad iſtũ tex.
⁊. c. interpoſita. ꝙ
ap. põt rñderi: vt
hic voluit Hoſti.
ſpẽale eſt in archi-
ep̃is propter re-
motionẽ locorũ ⁊
in. c. ſuper queſti
onũ. eſt propter
diſpendia ſubdi-
torum. ⁊ in. c. cum
te. de offi. dele. eſt
propter labores
vt ibi. in aut. ad h̃
dic qđ loquit̃ qñ
volebat reſerua-
re ſñiam ⁊ delega
re cãm: ſed ſi vel-
let totam cauſam
poterit cauſam
appellatiõis. ita
firmat gl. ij. ibi, ⁊
gl. ñ. itẽ ibi loqui-
tur in aſſeſſorib⁹
nec eſt verum qđ
expeditur nobili
officio iudicis. q̃ꝛ
iudex ap. ſurro-
gat̃ in locũ iudi-
cis cauſe p̃ncipa-
lis: vt. d. c. illud. te
ne menti.
Andre. Barba.
Sebaſti. Sapia.
¶ Parte dioce-
ſis. Vide late Fe
li. in. c. auditis. de
preſcrip. ⁊ Ab. in
c. auditis. de in in
teg. reſti. Cald. in
conſil. ij. ſub rub.
de preſcript. ⁊ la-
tiſſime per Joã.
Fran. balbũ. tau-
rinenſem. in tra-
ctatu preſcrip. in
j. parte q̃rte par-
tis principalis. q.
xj. vide etiã Rot.
deciſ. cccxij. in no
uis.

vſum abdicata iuriſdictio ab eo et acqſita iſti p̄ſcribēti.ad qd̄ optime facit text.in.c.auditis.⁊ in c.cū olim.p̄realle.⁊ qd̄ no.Inno.in.c.dilectus.de cap.mona.⁊ de hoc plenꝰ dico in.d.c.cū contingat.⁊ tene mēti opi.Jo.an.⁊ Hoſt.q videnꝰ ſentire oppoſitū.nā in practica forte ſeruaretur eorum dictum.Sl.tñ eſt in oppoſitū hic.Aduerte tñ ꝙ ſi eṗs ſemel voluiſſet iuriſdictionē exercere ⁊ phibitus p̄ſtū inferiorē abſtinuiſſet tūc nō eſſet dubiū ꝙ eſſet p̄ſcriptū excluſiue ad eṗm.ſed dubiū eſt quādo eṗs tacuit et nunꝙ ꝯdixit concurrēte

8 preſcriptione.¶†In gl.ſi.pro intellectu huius gl.opp.de.c.ij.ix.q.iij.vbi dꝛ ꝙ archieṗs eſt iudex ordinarius totius p̄uincie:ergo hꝫ iuriſdictionē in quēlibet de p̄uincia:et ſic in ſubditos eṗorū q ſunt de prouincia:cuius contrariū innuit iſte tex. Sol.hec gl.ponit tres ſol.vt in ea ptꝫ.Jnn.vltra gl.dicit ꝙ archieṗs hꝫ iuriſdictionē archiepalē in totā p̄uinciā.hinc eſt ꝙ totā p̄uinciā viſitat:vt in.c.ſopite.de cenſi.⁊ hodie habeꝛ clarius in.c.i.e. tit.lib.vi.⁊ facit cle.ſſ.de priuileg.ſed iuriſdictionē eṗalem nō habet niſi in ſua dioceſi:nec hoc eſt abſurdū:nam eṗs eſt iudex ordinariꝰ totius dioceſis nō tñ oīmode dioceſis:quia nō hꝫ iuriſdictionem in exēptos.Itē etiā reſpectu ſubditorū non hꝫ exercitiū iuriſdictiōis in oēs:nā ſi qs eſſet ita bonus ꝙ non egeret correctione nec cōueniret aliquē,nec cōueniretur certū eſſet ꝙ eṗs non habet in iſtum iuriſdictionis exercitiū:⁊ no.hoc dictum.Pro hoc.c.de cōſtantinopolitana.xxij.di. et vide ho.gl.in cle.ad noſtrū.de here.Et not.ex iſta gl.in iſto dicto Jnn.ꝙ quātūcūꝗ qs ſit bonꝰ et iuſtus nihilominus eſt ſuppoſitus iuriſdictioni ſuperioris licet in eū non cōpetat iuriſdictionis exercitium.Et in eo ꝙ gl.ponit hic caſus ſpeciales in qbus archieṗs habet iuriſdictiōis exercitiū in ſubditos ſuffraganeorū ſuorū nota eam: et vide gl.cōſimilē.ix.q.iij.in ſumma.Et p̄to ſpecialiter not.in eo qd̄ dicit qd̄ pōt cōpellere oēs de p̄uincia vt in diuinis officijs ꝯformēt ſe eccleſie metropolitane.

9 ¶†Hoſtien.hoc limitat niſi eccleſie prouincie haberent ſpālem cōſuetudinē ar.in.c.illud.xij.diſt.vel pōt dici ſm eum qd̄ in diuinis officijs ſemper debēt ſe cōformare eccleſie metropolitane:⁊ iſte ſit caſus exceptus ab illa gñalitate:de qua in.d.c.illud.ar.in.l.nō eſt nouū. cū.l.ſeq.ff.de legi.Mihi plus placet precedēs limitatio vt valeat cōſuetudo cuiuſcunꝗ eccleſie dūmodo ſit alias rationabilis.allega.c.de trina. de conſec.di.iiij.vbi patet ꝙ circa ſacramentū baptiſmatis poteſt quelibet eccleſia vti propria cōſuetudine.intellige dummodo in ſubſtātialibus ſeruet forma eccleſie:nam in aliquibus locis eſt cōſuetudo vt totū corpꝰ pueri infundaꝛ in aqua alicubi qd̄ tantū caput:alicubi ſufficit effundere aquā ſupra corpus pueri:⁊ idē Jnn.in.c.j.de baptiſ.⁊ gñaliter ſubijcit tex.in.d.c.de trina.ꝙ nihil officit in eccl̄ia dei diuerſa cōſuetudo.Ad idem allego qd̄ no.gl.in.c.j.de ſumma tri.⁊ fide catho. li.vi.ª vbi dꝛ qd̄ in his q̄ cōcernūt fidē deberemꝰ ſeq cōſuetudinē eccl̄ie romane:in alijs non tenemur ſeq niſi papa diſponat vt alr̄ illam ſequanꝛ: ceſſante ergo ꝯſuetudine ſpāli habeat locū qd̄ di

10 cit gl.¶†Scd̄o no.glo.in eo qd̄ dicit ꝙ vbicūꝗ eṗs eſt negligēs in eo qd̄ facere dꝫ ſuccedit archieṗs:ᵇ nā iſte caſus eſt multū gñalis ⁊ cōp̄rehēdit in ſe tot caſus particulares qd̄ ex eis poſſet fieri regula.⁊ trāſit hic Jo.an.cū opi.gl.⁊ hāc opi.tenet gl.ix.q.iij.in ſumma.⁊ i.c.j.de ſupp.negli.pla. li.vi.idē ibi Hoſt.⁊ Jo.mo.⁊ Jo.cal.ſentiunt in c.nullus.de iurepa.contrariā opi.ſentit Jo.and. in.d.c.nullus.et idem Fran.vercelleñ.et Archi. in.d.c.j.lib.vj.et ſequitur do.Cardin.⁊ hāc opin. vltimā ᶜ tenui in repe.c.ſi quis contra clericū.de foro compe.vbi plene examino hūc arti.⁊ credo quod hec opin.gloſſ.et ſequacium nullibi probatur.ſolum eñ iſti fundanꝛ per caſum.c.cū ſimus. ix.q.iij.vbi ponitur caſus ſpecialis ſcꝫ cū eṗs eſt negligens in cōſtituēdo generalem economum in eccleſia ſua:non ergo ſequitur idē eſſe in omni

a ¶In p̄emio.vi. Tu de hoc vide tex.in.c.qm̄.ſ.eo. Andr.Barba.

b ¶Archieṗs. Adde Feli.conſi.clviij.

Sebaſti.Sapia.

c ¶Opi.vltimā. Contra Abb.tꝫ vniuerſus mundus ſm Pan.ꝯ liaꝫa.in cle.j.de ſup.neg.pla.libr. vj.⁊ refert Felin. hic ⁊ ita etiā firmat do.Anto.⁊ Jmol.in.c.iij.de inſti.vbi Abbas non ſe firmat.

Sebaſti.Sapia.

d ¶Regulā.De hac regula vidꝫ Feli.hic ⁊ in ca. prudētiā.§.q: vero.ver.fallit.j.ſ. de offi.dele.Ab. in.c.ex frequentibus.in vlt.no.de inſtit.vbi ponit de excōicato ab homine per viā ſtatuti:nunquid alius poſſit abſoluere.

e ¶Vel ſucceſſor. Adde qd̄ voluit Calde.conſi.xij. de ſent.excom.

alio caſu negligentie maxime cū habemus hic regulam in ꝯtrium qd̄ ſolum in caſibus exceptis archieṗs habet ordinariā.Itē.c.cū ſimus. diſponit idē in alio caſu quo ad negligentiam vt eṗs ſuppleat:⁊ tamē falſum eēt dicere qd̄ eṗs deberet ſupplere ſemꝑ negligētiā archieṗi. Iſte eñ deuolutiones de vno ad aliū nō ſunt fiende niſi in iure reperianꝛ expreſſe:vt dicit Jnn.in.c.qꝛ diuerſitatē.de cōceſ.p̄rebē.⁊ idē facit tex.in.d.c.i.vbi dꝛ qd̄ eṗo excōicato vel ſuſpenſo ꝑpter delictū ſuū archieṗs nō ſuccedit in iuriſdictiōe.Ad.c.quāto.ſ.eo.qd̄ videꝛ obuiare ſm vnum intellectū quē ibi dixi r̄ñde qd̄ loquitur in facto notorio: nam ibi non poterat eſſe non notoriū.archieṗs aūt punit notoria delicta totiꝰ p̄uincie:vt in.c.j.§.notoria.de cenſi.li.vj. 11

¶†Vltra glo.hic addit Hoſt.alios ⁊ caſus ⁊ ponā p̄ſtātiores:impedit eñ ſe archieṗs inter ſubditos ſui ſuffraganei cū cauſa defertur ad eū per relationē et conſultationē eṗi.alle.xvij.di.c.multis.ſ.eo.⁊ hunc caſum et eūdē ponit.ſ.c.ad reprimēdā.pōt ergo eṗs dubitās de deciſione alicuiꝰ cauſe remittere illā cām ad archieṗm.Idem ſi eṗs recuſatus vult illā cām ad archieṗm remittere:vt in.c.ſi ſpeciali.de app.Itē in caſu cōcernēte totā p̄uinciā:vt in.c.ex frequētibꝰ.de inſti.⁊ idē ibi Jnn.⁊ vide glo. ix.q.iij.in ſumma.Idē in executione vltime volūtatis.nā eṗo negligēte ſuccedit archieṗs:vt in auť.de eccle.ti.in.§.ſi qs autē.Itē archieṗs dat literas indulgētiarum in tota p̄uincia:vt in.c.noſtro.ſ.de pe.⁊ re. punit etiā notoria crimina vt.ſ.dixi:et cū viſitat p̄uinciam dꝫ audire cōfeſſiones ⁊ impēdere abſolutiones:vt in.c.ſi.de cēſi.lib.vj.¶Et ex predictis inferꝛ ad deciſionē qōnis.pone ꝙ vltra caſus exceptos archieṗs excōicauit ſubditū eṗi vꝫ eū abſoluit,nunqd tencat talis excōicatio ſeu abſolutio:Jnn.cōcludit hic qd̄ nō:qꝛ nō hꝫ iuriſdictionē regulꝛr in ſubditos eṗi ergo nō tenet excōicatio vel abſolutio.⁊ hoc cōi-

12 ter teneꝛ licet quidā tenuerint ꝯtrāiū:vt no.ix.q.iij.c.ij. ¶†In gloſſ.iij. ibi:pōt mādare eṗo vt ꝯpellat.Sed ꝯ hoc opp.ſi eṗs pōt compellere ſubditū ergo ⁊ archieṗs cū iuriſdictio eṗi ſit deuoluta ad archieṗm ꝑ appellationē.Sol.dicit Jo.an.ꝙ iſta iuriſdictio q̄ deuoluꝛ ꝑ appellationē nō eſt ita efficax ſicut iuriſdictio eṗi.ar.in.c.ſup q̄ſtionū.§.ſi vero.de offi.deleg.Vel dic ſm Jn.⁊ meliꝰ ꝙ ꝑ appellationē ſolū deuoluitur iuriſdictio quo ad partes nō autē quo ad alios ſubditos:⁊ ideo in cōpulſione aliorū ſubditorū recurrendū eſt ad eṗm:dicit tñ hic Hoſtiē.qd̄ archieṗs pōt p̄efigere terminū eṗo vt ſubditū cōpellat quo elapſo poterit cōpellere vtrūꝗ.ar.ſ.eo.c.q̄to.Hec opi.Hoſtiē.eſſet vera ſi teneremus illā opi.ꝙ gñaliter negligente eṗo ſuccedit archieṗs:ſed tenēdo ꝯtrā q̄ mihi plus plꝫ ſolū poterit cōpellere eṗm vt exequat officiū ſuū:⁊ idē in alijs caſibꝰ in qbꝰ eṗs eſt negligens.

1 Excōicatus ab hoīe nō abſoluitur niſi ab eṗo vel eius ſucceſſore: excōicatus vero a iure pōt a quocunꝗ abſolui regulariter.

2 Excōicatus pōt a quocūꝗ abſolui in articulo mortis.

3 Confeſſio penitentialis poteſt fieri corā laico tempore neceſſitatis.

4 Miſſus in poſſeſſionem ex decreto iudicis pōt preſcribere qꝛ decretum dat ſibi titulum.

5 Stipulari alteri an poſſint vicini,preſbyteri,⁊ p̄lati būtes iuriſdi.

Preterea. Mortuo delegato pape q excōicauit reū vel actorem in poſſeſſionē induxit ſi eius ſucceſſor in delegatione ſuccedit,abſoluere ⁊ reſtituere poſſeſſionē poterit:alr̄s ſolus papa reſtituet ⁊ abſoluet preter quā in mortis articulo:ne tamē currat annalis p̄ſcriptio , reus corā ordinario , vel publicis perſonis de ſtando iuri cautionē preſtabit.in p̄ima conſultatio,in ſecunda reſpōſio ibi:ad quod.¶Caſus literalis.Cauſa commiſſa eſt alicui per ſedem apoſtolicam:delegatus citauit reum:reus non venit,cōtumax fuit.propter cōtumaciam ſuam manifeſtam fuit excōmunicatus.vel index actorem induxit in poſſeſſionē rei petite cauſa rei ſeruāde:tādē mortuus eſt delegatus:reus vult abſolui vel recuperare poſſeſſionē amiſſam preſtita cautione ꝙ iuri parebit:queritur an liceat alicui ordinario ipſum abſoluere,vel ſibi poſſeſſionem reſtituere intra annū ſufficienti cautiōe recepta ſine ſpeciali mādato apoſtolice ſedis:Reſpondetur quod delegatus quātum ad illā cauſam eſt maior ordinario:⁊ ideo excommunicatus ab illo delegato ſine ſpeciali mādato pape beneficium abſolutionis per alium non poterit obtinere p̄terquā in mortis articulo niſi talis fuerit delegatꝰ qd̄ cū alijs ſuccedat ī onere ac honore:nec poſſeſſionē amiſſam poterit recuperare ꝑ aliū quā per ſedem apoſtolicā.in fine dat papa tale cōſiliū ne actor poſt annū efficiatur verus poſſeſſor reus corā ordinario:vel ſi ordinariū habere non poteſt corā publicis ⁊ honeſtis perſonis offerat ⁊ p̄ſtet cautionem ꝙ iuri parebit interrumpendo per hoc preſcriptionem annalem vt ſic poſt annum recuperare poſſit poſſeſſionem amiſſam.Ber.

1 ¶†No.primo vnā regulāᵈ notabilem ad quā quotidie ſoleo allegare iſtum text.quod ab excommunicatione lata ab homine ille dūtaxat qui excōmunicauit vel ſucceſſor ſeu ſuperior poteſt abſoluere,licet abſolutio ſpecifice nō ſit reſeruata ipſi excōicatori:vides enim hic quod ſi delegatus pape aliquem excommunicauit nō poteſt ordinarius illum abſoluere etiam ſi vult ſatiſfacere ſed debet recurri ad ſucceſſorem aut ad maiorem puta papam.Ex quo infertur qd̄ ab excōmunicatione lata a papa nullꝰ abſoluere poteſt niſi ipſe papa vel ſucceſſor:ᵉ ſecus dic in excommunicatione lata per conſtitutionem ſeu a lege vel

lege vel ſtatuto q̄ quilibet ep̄s ſuperior excōicati abſoluere
pōt ſi abſolutio nō eſt reſeruata ſtatuēti: ⁊ in hoc intelligo.c.
2 nuper.de ſen.excō. ¶†Scdo not.ꝙ in articulo mortis[a] pōt
a obtineri abſolutio ab excōicatione cuius abſolutio eſt reſer
uata pape. Generalis ergo reſeruatio abſolutionis nō extē
ditur ad caſum mortis.facit.c.eos qui.de ſen.excō.lib.vj.⁊.c.ſi
quis ſuadēte.xvij.q.iiij. ¶Tertio no.ꝙ delegatus pape pōt
quē mittere in poſſeſſionē ⁊ etiā excōicare ⁊ ſic videtur ꝙ ha
beat ea que ſunt meri imperij ⁊ mixti quo ad cām ſibi cōmiſ
ſam.nā excōicatio eſt imperij: vt dixi.ſ.e.qd ſedē.⁊ etiā indu
ctio in poſſeſſionē: vt.l.iubere cauere.ff.de iuriſdic.om.iudic.
¶Itē no.ꝙ ceſſante peccato ordinarius nō ſupplet officiū
delegati.nā vides hic ꝙ mortuo delegato nō ſuccedit ordina
rius ſꝫ neceſſe eſt recurrere ad papā. ¶No.ibi,in onere ⁊ ho
nore.ſm vnū intellectū ꝙ delegatio cauſe eſt onus dignita
tis: dignitas vero cui fit delegatio eſt honor.ſenſus ergo lr̄e
eſt ꝙ ſucceſſor delegati nō pōt ſe intromittere de re niſi ſuc
cedat in onere delegationis ⁊ honore dignitatis cui facta
fuit delegatio: nā qn̄qꝫ cauſa cōmittitur prelato expreſſo no
mine dignitatis quo caſu ſucceſſor ſuccedit in onere ⁊ hono
re.qn̄qꝫ cōmiſſio fuit facta expreſſo nomine proprio tantū.⁊
tūc ſucceſſor ſe nō intromittit de cauſa delegata: ſuccedit eñ
ſolū in dignitate: dicit tñ ꝙ licet iuriſdictio ſit onus debetur
tñ honor iudici propter iuriſdictionē.vt.in.c.vt debitus. de
ap.vide gl.in.c.ſi ꝯ vnū.de offi.dele.li.vj. Arc.viij.q.j.q epatū.
3 ¶†In gl.in ver.preterqꝫ in mortis ⁊c.no.gl. iſtā que quoti
die ſolet allegari ⁊ maxime in fine ſui. in eo ꝙ dicit qd laico
b licitū eſt cōfiteri tēpore neceſſitatis[b]: ſed laicus nō poteſt ab
ſoluere vel ligare q̄ nō habet claues eccleſie: ⁊ hec opi.veriſ
ſima eſt ⁊ probatur.de pe.diſt.j.quē penitet.vbi Ange.dicit,
ꝙ per talē cōfeſſionē iſte cōfitens eſt dignus venia,⁊ idē dicit
reſpectu excōicationis.nā cōterēdo ⁊ cōfitendo peccatū ſuū
per qd fuit excōmunicatus ⁊ petēdo abſolutionē quantū in
eo eſt cōſequitur illā abſolutionē a deo.ſed in eo qd glo.cōclu
dit ꝙ trāſfretare volēti nō ſubeſt iuſtū periculū vt poſſit ab
ſolui.aliud ſenſit in obſeſſo vel in volēte intrare bellū canpe
ſtre cōtra ſaracenos.dicit Hoſt.qd in tranſfretare volēte ſe
quitur iſta opi. ſed in obſeſſo debent cōſiderari circūſtantie
vtrū caſtrū expugnetur cū machinis: ⁊ tūc q̄ in omnib⁹ im
minet periculū poterit quilibet petere abſolutionem dūmō
foueat iuſtū bellū: al's eñ cū ſint in peccato nō poſſunt abſol
ui: vt in.c.quod quidā.j.de pen.⁊ re.⁊ idē dicit ex parte impu
gnantiū: vt ſi foueant iuſtū bellū poſſunt petere abſolutionē.
nā ⁊ eis imminet periculū ꝓpter baliſtarios qui ſunt in arce
vel inſtrumēta ſimilia: ſi autē caſtrū nō ſic expugnat̄ ſed exer
citus ſtat a lōge: ⁊ ſic nō ſubeſt periculū nō pōt fieri hec abſo
lutio. Cōclude breuiter qd ſemper debet cōſiderari vtrū ve
roſimiliter immineat periculū mortis.nā lōgū eſſet per par
ticulares caſus diſcurrere.dubitat etiā hic Hoſt.in muliere
pregnāte nūquid dicatur eſſe in periculo mortis tēpore par
tus vt ſic poſſit abſolui ab excōicatiōe cuius abſolutio eſt re
ſeruata pape vel alteri ſuperiori abſenti: ⁊ primo dicit diſtin
guendū ſi ſit corpulenta ⁊ ſine periculo cōſueuit parere tunc
nō poteſt abſolui: al's ſecus poſtmodū dicit qd experiētia do
cet qd etiā fortiſſime mulieres ſolent deficere in partu ideo
iuſta videt̄ cauſa abſoluēdi: maxime q̄ nulli ſit preiudiciū q̄
ſi euaſit mortē debet ſe repreſentare ſuperiori ⁊ parere māda
tis ſuis al's reincidit in excōicationē: vt in.c.eos qui.de ſent.
excō.lib.vj. ¶In gl.pe.ibi,vel ſm leges.gl.videtur velle hic
facere differentiā inter leges ⁊ canones quo ad curſum pre
ſcriptionis qd nō ꝓcedit.nā inter leges ⁊ canones nō eſt dif
ferentia,nā iura que dicunt quadragenariā requiri preſcri
ptionē.vt.in.c.de quarta.de preſcrip.loquūtur de preſcriptio
ne cōtra eccleſiā: ⁊ idē eſt de iure ciuili: vt in aut. quas actio
nes.C.de ſac.ſanc.eccle.dic ergo qd ſi preſcribitur cōtra eccle
ſiam requiritur tempus.xl.annorū: ſi contra priuatum tunc
ſufficit preſcriptio.x.annorum inter preſentes,⁊.xx.inter ab
ſentes ſi preſcribens habet titulū: al's requiritur tēpus.xxx.
annorū.vt in.l.ſi quis emptionis.C.de preſcri.xxx.annorum.
4 ¶†Et no.bene iſtā glo.ꝙ miſſus in poſſeſſionē in reali pre
ſcribit contra reum ⁊ quod iudicis decretum dat ſibi titulū
preſcribendi: ⁊ vide ad materiā qd no. Specu.in titu.de pri
mo ⁊ ſcdo decre.§.iam de effectu.ver.⁊ no.ꝙ premiſſa.cū ver.
ſeq. ¶Quero extra glo.corā quo ordinario eſt preſtāda hec
cautio.Sol.dicunt Pet.⁊ Alber.hic ꝙ corā ordinario illius
cauſe.quaſi dicant ꝙ ſi cauſa eſt temporalis tunc coram iudi
ce ſeculari ſi eſt cauſa eccleſiaſtica tunc coram iudice eccleſia
ſtico: dicunt tamen ſufficere ꝙ preſtetur corā quocūqꝫ ordi
nario.⁊ idem Specu.in loco prealleg.⁊ no.bene ex hoc dicto
qd ordinarius poteſt ſtipulari ſibi nō ſubdito: eſt enim publi
ca perſona,⁊ actus ſtipulationis eſt volūtarius. Itē dicunt
hic doc.⁊ Spec.in loco preal.qd licet nō ſeruetur ordo iſtius
litere vt q̄ cautio preſtat̄ publicis perſonis ⁊ nō ordinario:
nō,tamē propter hoc vitiatur: nā ⁊ publica perſona pōt alte
5 ri ſtipulari: vt dixi in.c.dudū.de conuer.coniu. ¶†Que aūt
dicātur hic publice ⁊ honeſte perſone. Jo.an.videtur expo
nere literā in tabellionibus ſacerdotib⁹ ⁊ honeſtis vicinis:
qd mihi nō placet in eo ꝙ dicit de ſacerdotibus ⁊ vicinis,q̄
ſacerdos nō pōt ſtipulari alteri niſi in ſpectātibus ad officiū
ſuū: pro hoc tex.in.c.qꝫqꝫ.de vſu.li.vj.⁊ qd no.Guil.in.l.j.ff.de
iuſt.⁊ iur. Vicini autē nō poſſunt alteri ſtipulari.vt in.§.alte
ri.inſti.de inuti.ſtipula.⁊ in.d.c.qꝫqꝫ.⁊ ideo plus placet dictū
Spec.in.d.ver.ſi quis.qui intelligit tex.in tabellionibus qui
ſunt publice pſone vel in habēte dignitatē cū iuriſdictione. a
c ¶Not.hoc vltimū[c] quod quilibet prelatus habens iuriſdi
ctionē poteſt alteri etiam non ſubdito ſtipulari quaſi ſit pu
blica perſona. An autē requirantur plures publice perſone:
dic ꝙ non ſufficit enim vnus notarius cum teſtibus: vt in.d.
c.qꝫqꝫ.⁊ ad iſtum tex.dic ꝙ habuit reſpectum ad pluralitatē b
cauſarum ſimile in.c.vt priuilegia.de priuil.quod tenet Spe.
in loco preallega.

1 ¶Appellari an poſſit a correctione ſuperioris.4.
2 Clauſula appellatione remota quomodo intelligatur.
3 Princeps reſcribendo ordinario an ⁊ quando cenſeatur ſuā
iuriſdictionem excitare vel ipſum delegatum facere.
5 Secularium appellatione non veniunt clerici ſeculares.
6 Judex habens ordinariam ⁊ delegatam an in dubio proce
dat tanqꝫ ordinarius an tanquam delegatus.

LIcet. Papa p reſcriptū quo mādat ordi
nario vt ſubditos ſuos corrigat,: non
facit ex hoc ipſum delegatū ideo ab eo poterit ap
pellari ad proximū ſuperiorē ſicut ſi papa nullū c
mādatū ſibi feciſſet.primo ponit formā reſcripti quā ſcdo de
clarat ibi,q̄ tamē. ¶Caſus literalis. ep̄s pariſiēſis recepit
in mādatis a dño papa vt tā circa regulares qꝫ ſeculares ſue
iuriſdictionis qui multa ⁊ grauia cōmittere dicebātur inqui
rat ⁊ corrigat appellatione remota que vidētur corrigēda: ⁊
ſtatuat ad reformationē eorū quod iuſtū fuerit ⁊ honeſtū.oc
caſione huius mandati dicebat ep̄s pariſienſis quod nullus
ſubditus ſuus a correctione ſua ad metropolitanū poterat
appellare cū in mādato ſuo appellationis remediū ſit inhi
bitū.archiep̄s ſenonoñ.metropolitan⁹ eius ſignificauit hoc
domino pape: ⁊ ipſe reſpōdet ei dicens quod licet in corrigē
dis exceſſibus appellationis remediū ſit inhibitū nō tamen
fuit intentionis pape: nec eſſe debuit iuriſdictioni archiep̄i p
mandatū huiuſmodi derogare.vnde ſi aliquis caſus emerſe d
rit in inquiſitionibus faciēdis a dicto ep̄o nō tanqꝫ delegato
ſed tanqꝫ ordinario in quo licitū ſit appellare nō vult papa
derogare autoritati ipſius archiep̄i occaſione dicti mādati e
quominus licitū ſit cuilibet ad ipſum archiep̄m tanqꝫ ad me
1 tropolitanū libere appellare.Ber. ¶†Not.j.qd a correctio
d ne[d] regulariter nō appellat̄: ratio eſt q̄ ille qui corrigit nō
grauat. Appellatio vero fundata eſt ſuper grauamine vt in
c.vt debitus.de appella.ſi tamē ſuperior in corrigendo exce
deret modū tunc bene appellari poteſt: vt hic in fin.⁊ ⁊ in.c.
de priore.j.de appella.reprehēſibilis.e.ti. vñ hodie nō video
aliquā differentiā inter alias cauſas ⁊ cauſam correctionis:
q̄ hodie appellari nō pōt niſi quis grauetur: vt in.d.c.vt de
bitus.⁊ idē in cauſa correctionis. Sed credo ꝙ ſm iura anti
qua procedebat hec ſpecialitas in correctione: nā de iure an
tiquo nō erat neceſſe exprimere cauſam in appellatione ſed
indifferenter admittebatur appellatio niſi fuiſſet manifeſte
friuola.vnde omnis appellatio deuoluebat olim cauſam ad
ſuperiorē: vt not.ij.q.vj.ad romanā.⁊ dixi in.d.c.vt debitus.
ſed in cauſa correctionis erat illud ſpeciale vt nō admittere
tur appellatio niſi precederet cauſa rationabilis q̄ preſume
batur interpoſita ad ſubterfugiēdam debitā correctionem.
2 ¶†Scdo no.ꝙ remotio appellatiōis facta in reſcripto apo
ſtolico recipit vires ſm naturā cauſe cui adijcit̄,nā ſi appella
tio remouet̄ in cauſa correctionis intelligit̄ niſi ſuperior ex
e cedat modū[e] in corrigēdo: q̄ hec eſt natura ipſius correctio
nis.nā vides hic ꝙ papa ſcribēdo iſti appellatione remota
nihil noui inducit ſed videtur ſe retuliſſe ad terminos iuris
vt patet hic in prin.litere.vñ remotio appellationis nō ope
ratur hic vim de qua in.c.paſtoralis.j.de app.qd eſt bene no
tandū ꝑ ſtatatutis ⁊ alijs diſpoſitionibus odioſis vt ſi diſpo
nant in materia iuris intelligatur ſm ius.facit ꝙ leg.⁊ no.in
c.ex parte.j.de ver.ſig.el.iij.⁊ per Barto. in.l.j.ff.ad leg.falci.
¶Tertio not.epiſcopum habere iuriſdictionem ordinariā
ſuper criminibus tam cōtra religioſos quam cōtra clericos

a ¶Articulo mortis. Adde de hoc dicendum vt per Old.conſil.xciiij. Zacharias.

b ¶Tempore neceſſitatis. addē de hoc p Car.in cle.dudū.§.ac deinde de ſepul. Fel.pleniſſime hic in co.vij.ver. licitū eſt cōferri laico.qui oēs quaſi vno ore loq viſi ſunt poſt glo.in ſumma.de pe.diſt.vj.

Sebaſti. Sapia.

c ¶Hoc vltimum. vide Ab.⁊ alios in.c.dudū.de cō uer.coniu.Jmol. in.c.fin.de ſepult. Anto.de But.in proe.huius libri. vbi etiā do.Abb. ⁊ Bald.i.l.rationes.ad fi.C.de ꝓba.Spec.in ti.de inſtru.edi.§.nunc vero aliqua.verſ. ſed pone.

d ¶A correctiōe. Adde Ro.cōſil. cccvj.

e ¶Excedat modum. adde Old. conſi.cvj.

¶Adde Feli.in c.j.col.ij.ver.am plia.⁊ ibi iſtū.nu me.j.⁊ qd poſui ibi in apoſtil.ad ipſum in ver. pſo nam.§.de reſcri. ⁊ Alexan. conſil. cvij.volu.iiij.

☙Sebaſt. Sapia.
a ℭ Reformationem morũ. Quõ hoc procedat qđ epũs nõ poſſit ſtatuere ꝯ canones vid pulchre per dñm meum Rochum Curtiũ in c.fi.col.xxxvj.de cõſue.vid.d.Jaſ.in.l.ius ciuile.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ in l.⁊ ſi pretor.ff.de offi.eius cui mãda.ẽ iuriſdictio.⁊ late p Feli.hic.

b ℭ Excitare.adde Ange.conſil.ccxiiij.

☙Sebaſt.Sapia.
c ℭ Irrefragabili.Uide qđ p iſtũ tex.voluit Abb.in.c.ab excõicato.in glo.in vb.exequaꝛ.in fi.de reſcrip.⁊ Abb.i c.lꝫ ex ſuſcepto.col.vj.⁊ in repet.c.ſi quis ꝯ clericũ.col.xxviij.de for.cõpe.⁊ in.c.ceterum.in.iiij.no.j.de iud.⁊ Card.in.c.ſi diligẽti.in fi.de fo.compe.

ſeculares et contra vtroſqꝫ poteſt ꝓcedere inquiſitiõis via.⁊ indubio hoc ꝓcedit in clericis ſecularibus:vt in.c.qualiter et qñ.de accu.Idẽ in religioſis intelligẽdo qđ vult ꝓcedere ſup grauibus criminibus de quibus hic fit mẽtio:nã grauia crimina expoſcunt depoſitionem:vt in.c.tue.de pe.quo caſu eps ſolus poteſt ꝓcedere cõtra clericum etiã religioſum:qꝛ depoſitio nõ poteſt fieri per inferiorem.xv.qđ.vij.c.felix.⁊.c.eps.⁊ hoc caſu põt intelligi text.in.c.monaſteria.xviij.qđ.ij.vbi diciꝛ ꝙ monaſteria ſunt ſub diſciplina epõꝝ.ℭ Not.ibi ſtatuentes ad reformationẽ ⁊c.qđ eps non ſolũ põt corrige
a re ſubditos ſed etiã ſtatuta facere ad reformationẽ morũ:[a] non tamẽ poteſt ſtatuere cõtra canones:vt patet ibi qđ regulare fuerit ⁊ honeſtũ:debet ergo ſtatuere ſm regulas canonũ:põt em̃ preter ius canonicũ ſtatuere.itẽ etiã apponere penã vbi ius nõ apponit vel augere:vt in.c.ij.de cõſti.lib.vj.no.glo.in cle.ne romani.de elec.pleni⁹ per Jo.and.in.c.fi.
3 de offi.archipreſ by.ℭ†Itẽ not.ꝙ ſuperior ſcribẽdo iudici inferiori vt procedat contra ſubditos ſeu vt faciat id ad qđ alias tenebaꝛ nõ diciꝛ facere eũ delegatũ:ſed potius dicitur
b excitare [b] officiũ ſuũ ordinariũ:⁊ ad hoc quotidie allegatur iſte text.⁊ concor.ad hoc.c.pe.j.eo.qđ intelligo vt predixi qñ mandatur id ad quod alias inferior tenebaꝛ:ſed ſi mandaꝛ habenti poteſtatẽ qui nõ tenebaꝛ illud facere ſaltẽ ita preciſe vt mãdatur tunc videtur facere eũ delegatum.ad hoc adduco tex.cũ gl.no.in.c.cũ aliquib⁹.de reſcrip.lib.vj.vbi dr ꝙ ſi papa mãdat epo vt cõferat beneficiũ vacãs ſeu vacaturũ certe pſone vel vt recipiat eũ in canonicũ:videtur in hoc facere eũ delegatũ ita qđ receptus vigore mandati erit aplic⁹ ⁊ nõ ordinari⁹.ratio,qꝛ licet eps haberet ptãtem ꝯferendi ⁊ teneretur conferre nõ tñ iſti pro quo papa mãdauit vñ mãdatũ hoc habet de nouo:et ſic nõ videꝛ facere tanqꝫ ordinarius:et ſic limito iſtũ tex.cũ materia ſua:ideo dicũt hic doct.ꝙ vbi apponitur in mandato aliqd qđ nõ ſpectat ad ordinariam poteſtatẽ videꝛ mandator illũ facere delegatũ:vt puta ſi in reſcripto apponaꝛ clauſula appellatiõe remota erit talis cã in qua appellatio non eſt a iure remota.Idẽ ſi dixiſſet autoritate noſtra facias.ad hoc tex.in.d.c.cũ aliquib⁹.⁊ text.cũ gl.in.c.j.de clerico egro.li.vj.vel ſi dixiſſet delegamus vel committimus tibi hãc cauſam vel verba ſimilia.Concludo ergo ꝙ vbi per ſupiorẽ ſcribiꝛ ordinario inferiori ex circũſtãtijs dꝫ deprehendi vtrũ voluerit eũ facere delegatũ an excitare officiũ ſuũ ordinariũ.ℭ Ultimo poteſt hic colligere ꝙ nedũ in ciuilibus:ſed etiã in criminalibus põt appellari de epo ad archiepm:⁊ non ſolum cũ ꝓcedit per accuſationẽ ſed
4 etiã p viã inqſitionis.ℭ†In gl.j.ibi:ſed de expurgatione.Itẽ ſm doc.ibi loquiꝛ tex.de delicto famoſo:hic vero de delicto notorio quaſi ſentiant doct.id qđ.j.ſubijciꝛ in fi.gl.vt a correctione nõ poſſit appellari qñ delictũ eſt notoriũ:ſecus ſi nõ eſt notoriũ:ſed dic vt.ſ.dixi ꝙ vbicũqꝫ poteſt ꝓcedere grauamen poteſt appellari:alias ſec⁹.vñ in delicto notorio põt appellari ſi ſuperior excederet modũ in corrigẽdo:vt in d.c.reprehẽſibilis.⁊ dicit hic Hoſti.inter cetera ꝙ legitima cã appellãdi eſt ſi ſuperior corrigẽs laborat eodem crimine pari vel minori eq̃ plus notorio.alleg.iij.q.vij.iudicet.et ſic dicit intelligẽdũ.c.de priore.de app.cũ hoc dicto tranſit hic Jo.an.⁊ cõiter doc.⁊ ſi eſſet verũ foret multũ notabile.Sed ego nõ puto de iure procedere:qꝛ ex quo ſuperior toleraꝛ in officio qñtũcũqꝫ ſit criminoſus põt ſubditũ corrigere:qꝛ nõ corrigit ex merito pſone ſed ex ptãte officij quã nõ pdit ipſo iure,licet ſit criminoſus:vñ multi reges,vt Dauid,Saul,⁊ Salomon dabãt ſñias ⁊ corrigebãt ſubditos licet ipſi eſſent criminoſi:vt dicit Gratianus.iij.q.vij.§.fi.Item vide qđ dixi poſt Inn.in.c.ſciſcitatus.de reſcrip.⁊ per eundem in.c.cũ venerabilis.de exce.vtrobiqꝫ em̃ vult ꝙ de crimine non poteſt excipi contra ordinarium aut ꝯ delegatũ.niſi diceretur ſpeciale:cum ſuperior procedit ex officio ad correctionẽ:vt ſi laborat crimine notorio poſſit inferior ex hoc appellare qđ videtur tenere idẽ Hoſti.vt recitat Jo.and.in.c.j.de cẽſi.li.vj.ſꝫ hoc dictũ iure nõ ꝓbaꝛ.⁊ ad.c.iudicet.dic vt no.Gratianus in.d.§.fi.⁊ dixi in.d.c.ſciſcitatus.tene tñ ſemper menti dictũ Hoſt.qꝛ non reperio damnatũ p doct.⁊ vide ad pdicta ho.gl.in.c.cũ non liceat.de preſcrip.⁊ qđ ibi dixi.⁊ qđ no.
5 xxxij.diſt.c.nullus.et.c.preter hoc.ℭ†In gl.ij.ibi:qui vere ſeculares:no.glo.quare clerici q nõ ſunt alicuius religionis dicunꝛ clerici ſeculares participãt em̃ religioſis ⁊ in hoc appellantur clerici.Itẽ participãt laicis ⁊ hoc reſpectu appellantur ſeculares nõ tñ ſunt vere ⁊ ꝓprie ſeculares ⁊ ſic appel
6 latione ſecularium nõ veniunt clerici.ℭ†Extra glo.quero quid ſi iſte eps Pariſienſis putabat ſe delegatum pape et vt tanqꝫ delegat⁹ ꝓceſſit nunqd valeat ꝓceſſus ſaltem poteſtate ordinaria:⁊ dic ꝙ nõ:qꝛ ꝓceſſit autoritate quam non habebat qꝛ ſm illam nõ intendebat ꝓcedere:p hoc tex.in.c.cũ ſup abbatia.ſ.de offi.deleg.⁊ in.c.ex parte aſtenſis.de cõceſ.prebẽ.⁊ hãc opin.tenet Bart.in.l.vnica.C.q pro ſua iuriſ.no.in.c.cũ ex officij.de preſcript.⁊ ibi habetur quid in dubio vtrũ habens ordinariã,et delegatã,videaꝛ procedere vt ordinari⁹ an vt delegatus vel vtraqꝫ via:⁊ dic vt ibi dicetur.

1 Iuriſdictio ſi fuerit preſcripta intantũ eſt penes preſcribentem inquantũ ipſe eſt ſolicitus in ea exercenda:alias poteſt ordinarius ſupplere.2.

3 Uniuerſitas tũc dicitur committere maleficiũ quãdo facit communicato conſilio alias ſecus.

4 Aduocatus an poſſit eſſe iudex in cã in qua fuit aduocat⁹.

IRrefragabili. Prelati ſubditos corrigunt ⁊ reformãt appellatione remota vel conſuetudine nõ obſtãte:ſi tamẽ capitũ.cõſueuit corrigere exceſſus canonicorũ:ſi intra terminũ ab epo prefigẽdũ non facit:ipſe eps hoc faciet.h.d.vſqꝫ ad.§.ceterũ.hꝫ duo dicta.ſecundũ ibi:exceſſus.ℭ Caſus literalis.In principio ſtatuit cõciliũ qđ prelati eccleſiarũ prudenter ac diligẽter intẽdant circa correctionẽ ſubditorũ ſuorũ ⁊ pcipue clericorũ ne ſanguis eorũ de prelatorũ manib⁹ requiraꝛ:vt antẽ liberi⁹ correctionis officiũ valeant exercere decernit ꝙ nulla cõſuetudo vel appellatio ipſorũ officiũ valeat impedire:niſi mod⁹ canonicus in talib⁹ excedaꝛ:tñ exceſſus canonicorũ cathedralis eccleſie qui cõſueuerunt corrigi p caplm ad cõmonitionẽ epi intra certũ terminũ pfigendum ab ipſo p ipm capitulũ corrigaꝛ illis in qb⁹ talis fuit cõſuetudo:⁊ ſi caplm negligens fuerit extũc deũ hñs pre oculis ipſos corrigat ap
c pellatione remota.Ber.ℭ No.j.ibi:irrefragabili.[c] p ſignificato huius verbi:idẽ enim eſt dicere qđ irrefragabili ⁊ generali ⁊c.ℭ No.ij.ꝙ qlibet prelat⁹ habẽs ſubditos poteſt ⁊ debet ꝓcedere ad correctionẽ exceſſuum et reformationem morũ:⁊ no.qđ corrigere ⁊ reformare ponunꝛ hic vt diuerſa:data ergo poteſtate reformãdi non venit ptãs corrigendi.ℭ Itẽ no.ꝯ correctionẽ ⁊ morũ reformationẽ nulla cõſuetudo poteſt allegari:et tene hoc mẽti:nã nõ valet cõſuetudo ꝯ honeſtatẽ:ad hoc de vita ⁊ hone.cle.in.c.cũ decorẽ.⁊ qđ ibi no.ℭ Item no.ꝙ a reformatione morũ ⁊ correctione exceſſuũ põt appellari ſi in talibus modus excedatur,alſ autem ſec⁹.ℭ No.in.§.exceſſus.qꝛ lꝫ nõ valeat cõſuetudo correctionis ĩpeditiua valet tñ inquantũ eſt ptãtis tranſlatiua.vt qꝛ deuoluit poteſtatem ad aliũ ſuperiorẽ:⁊ ſic debes reducere hũc tex.ad concordiã qui videꝛ prima fronte ſibi contrari⁹:nam in primo reſponſo tollit conſuetudinem.in ſecũdo eam admittit:⁊ per hoc tolliꝛ vnũ dictũ.d.An.hic q dixit p iſtum tex.qđ papa ꝓcedit tollẽdo gñaliter cõſuetudinẽ p quã ius eſt acquiſitũ priuato:vt in.§.exceſſus.vt dixi:hec litera hoc nõ ꝓbat:qꝛ primo tollit cõſuetudinẽ quaten⁹ impedit correctionẽ:ſcđo admittit quatenus tranſfert ptãtẽ in aliũ.Item per conſuetudinem nunqꝫ acquiriꝛ ius priuato:eſt em̃ quedã lex publica et in hoc differt a preſcriptione:vt dixi plene in.c.fi.de conſue.ſed bñ fateor ꝙ tollendo cõſuetudinem non tollit pſcriptionẽ.qꝛ pſcriptio eſt qd diuerſum a conſuetudi
1 ne:vt in.d.c.fi.ℭ†Itẽ no.et tene mẽti ꝙ inferior preſcribendo cõtra epm videtur acqrere iuriſdictionẽ inquantũ eſt ſolicitus ⁊ vigil.in ea exercẽda:ſed data ipſius negligẽtia poteſt eps ſuã iuriſdictionẽ gñalẽ exercere:quod eſt valde no.Idẽ dic vbi lex dat in ſpecie iuriſdictionẽ alicui adimẽdo eã ab ordinario generali:videꝛ em̃ eam illi conferre inqñtũ eſt vigil ⁊ ſolicitus in exercẽdo:alſ aũt ordinari⁹ põt illã exercere.tex.eſt no.in.c.ceterũ.de iu.vbi ptꝫ qđ ſi dñs feudi eſt negligens in exercendo iuſtitiã inter vaſallos ordinarius loci põt ſupplere.ℭ Itẽ no.ꝙ in dubio inferior pſcribẽdo ꝯ ſuperiorem:vel par ꝯ parem vꝛ pſcribere iuriſdictionẽ excluſiue ad ipm ſuperiorẽ:⁊ hic vꝛ iudicio meo caſus ꝯ opin.Joã.and.in.c.paſtoralis.ſ.eo.lꝫ do.intelligãt qđ hic fuit ita pſcriptũ licet iudicio meo diuinẽt:nã tex.hic ſolũ dicit qđ exceſſus canonicorũ qui cõſueuerũt corrigi per caplm debẽt per ipm caplm ⁊ nõ p epm corrigi niſi caplm ſit negligens ergo in dubio ex quo ſolũ caplm correxit exceſſus canonicorũ p tps qđ ſufficit ad pſcriptionẽ vꝛ pſcripſiſſe nõ accumulatiue ad epm ſed excluſiue:⁊ facit.c.auditis.⁊.d.c.cũ olim.de pſcri.et dixi in.d.c.paſtoralis.ℭ Ulti.no.practicã cõuincẽdi inferiorẽ de negligẽtia.dꝫ em̃ ſibi ſtatui termin⁹ p ſuperiorẽ ad
2 actũ faciẽdũ quo elapſo poterit ſuperior ſupplere.ℭ†Et ſic no.ꝙ ſi archidiaconus vel alius citra epm preſcripſit iuriſdictionem epalem in quibuſdã caſib⁹ ⁊ ſi ille eſt negligẽs in exercẽdo poterit epiſcopus illam iuriſdictionẽ exercere:

nec eſt

a Zacharias. ℭ Cōmunicato conſilio. Adde Jac. rebuf. idē tenentē in l. quinqꝫ caſus. nu. i. ij. ⁊ aij. ⁊ quaſi per totā. l. ⁊ vtrobiqꝫ in apoſ. celſi ad ipſum vbi an hoc caſu nō preſentes puniātur: ⁊ vtrū ratificatio delicti per ſingulares cōmiſſi facta per vniuerſitatē faciat illā teneri ⁊ qñ. C. de decu. li. x. de quo per Feli. in. c. dilectus. lo. ij. poſt iſtū. col. vj. ver. vj. inqꝫtum oēs. j. de ſimo. Pe. de ancharr. conſil. cliiij. ſcip. ex narratis. col. vij. ver. ⁊ ſi dicat. dixi plene in apoſ. ad iſtū in. c. gratū. nu. vij. in apoſ. in ver. collegialiter. s. de poſtu. prel.

Antonius Frāc. ℭ Circa hoc an vniuerſitas teneatur d̄ delicto cōmiſſo p ſingulos de ipa vniuerſitate ⁊ ſine dubio nō tenet de delicto certi hominis vl' etiā incerti vt p Bart. i. l. ſꝫ ſi hac. in. §. q manumittit. ff. de in ius vo. ⁊ in. l. aut facta. in §. fi. in pe. qō. ff. de pe. ⁊ i. l. ſicut. poſt gloſ. ff. qō cuiuſqꝫ vniuer. no. ⁊ in. l. j. in vlti. col. ff. qō quiſqꝫ iur. quod autē dicit vniuerſitatem teneri ex delicto cōmiſſo p ſingulos de vniuerſitate ratificato: intelligo eſſe verū qñ vniuerſitas ad hoc cōgregata legitime tale fctm̄ a ſingulis ratificarunt neqꝫ ſufficeret qō ſinguli ſepatim ratificarēt etiā ſi omnes id ſingl'r facerent vt per glo. ⁊ doct. in. c. cū oēs. de cōſtitu. ⁊ in. c. j. de re. eccl. nō alie. ⁊ in. vj. ⁊ habet per Bar. in. l. oēs populi. in. ij. q. princ. ff. de iuſt. ⁊ iur. ⁊ p Alex. in cōſi. xiij. q. iiij. parte cōſil. vbi dicit ꝙ ſi ſinguli de vniuerſitate ſingulariter donant vel aliqd faciunt etiā ſi omnes reſpectu numeri facerent nō diceret factū ab vniuerſitate. tenetamen menti qō ſi priores vel antiani vniuerſitatis aliqd facerēt qō illud diceret factū ab vniuerſitate d̄ quo p bal. in ti. d̄ pa. conſtā. §. vniuerſitatis i. vſib. feud. de quo

nec eſt neceſſe recurrere ad aliū ſuperiorē videt eū eā perdidiſſe inqꝫtū p̄ſcribens velit vti: qō hn̄ no. ℭ Potes etiā colligere ꝙ vniuerſitas poteſt preſcribere iuriſdictionē in ſingulos de vniuerſitate ⁊ qō ipm corpus ſeu collegiū nō dicit ſuſpectū in correctione ſingulorū ⁊ qō ipm collegiū p ſe pōt exercere hanc iuriſdictionē. Ex quo infert qō cū capitulū ſuccedit in iuriſdictione ſede vacante nō tenetur ſi vult cōſtituere vicariū ſed pōt per ſe iuriſdictionē exercere: eſt tn̄ vtile ſm Hoſt. ꝑpter difficultatē ⁊ ꝯdictionē ⁊ abſentiā aliquorū vt caplm cōmittat vni vel duob⁹: eſt ergo vtile ſed nō neceſſariū. ℭ In gl. j. in fi. ⁊ dic ꝙ tūc excuſat prelatus qñ fecit quicqd potuit ad inquirēdū ⁊ corrigēdū ſubditorū exceſſus. ⁊ hoc caſu habet locū autoritas appl'i in fi. gl. all. ℭ Sed extra gl. querit qd intēdit litera dū dicit ne ſanguis eorū de ſuis manib⁹ requirat. Sol. do. exponunt dupliciter primo vt ſanguis hic capiat ꝑ anima: nā dicit ꝙ anima hꝫ ſedē in ſanguine qꝛ nō pōt habitare in ſicco. xxxij. q. ij. Moyſes. qō tn̄ qdā reprobant in anima intellectiua: qꝛ aīa eſt tota in toto ⁊ tota inqualibet eius parte. ſcōo mode exponit vt ſanguis capiat hic ꝑ peccato. nā aggrauat prelatus ex peccato ſubditorū ſuorū ſi nō corrigit ꝑut debet qꝫtūcunqꝫ ipſe ſit bonus in ſe. vt in. c. licet heli. de ſimo. in princ. ⁊ quelibet expoſitio in ſe eſt bona: nā ſenſus litere in effectu eſt ꝙ ſi p̄latus eſt negligens puniet apud deū de peccato ⁊ pditione ſubditorū: ⁊ dic de manib⁹ ſuis. i. de operibus p̄latorū. ℭ In gl. ij. ibi, nō p̄ſcribit ꝯ epm aduerte qꝛ hoc vr̄ prima frōte ꝯ tex. in. §. exceſſus. vbi caplm preſcribit ꝯ epm: ſed dic gl. ꝑcedere qñ ſubditus vult p̄ſcribere vt nō corrigat vl' vt nō obediat ⁊ ſic actiue intēdit preſcribere: ſecus ſi paſſiue: vt qꝛ alius vult p̄ſcribere ptātem corrigēdi in ipſis ſubditis cōtra epiſcopū: tunc enim procedit preſcriptio: qꝛ hoc caſu non preſcribitur obedientia nec impeditur correctio ſed poteſtas transfertur in aliū: ⁊ ſic intellige qō gl. j. ſubijcit de archidiacono. ℭ In gl. in ver. per capitulū ibi. ſed quilibet eſt iudex. Inn. dicit ⁊ melius qō nullus canonicorū eſt iudex vel cōiudex ſed iuriſdictio eſt penes capitulū ⁊ ſic ipſum corpus collegij eſt iudex dūtaxat ⁊ idē eſt in omni alio collegio ſeu vniuerſitate vt iuriſdictio nō ſit penes ſingulos ſed penes ipſum corpus collegij: nā aliud ſinguli, aliud vniuerſitas. xij. q. ij. in. c. epṡ. §. qui manumittitur ⁊ in. l. ſicut. ff. ꝙ cuiuſ. vni.
3 ℭ † Ubi gl. dicit no. ꝙ ſi homines vnius vniuerſitatis vel ciuitatis aliquē inſultū fecerint nō dicit vniuerſitas feciſſe niſi fuerint cōgregati vt vniuerſitas ⁊ cōicato cōſilio[a]
a hoc fecerint al's videntur feciſſe vt ſing. ad idē vide qō no. Inn. in. c. cū nō ignores. j. de p̄b. Et i fi. gl. cōcludc mentē gl. per verba pauciora ⁊ clariora cū queritur de ſolutione fienda de capitulo ad epm. ꝙ aut ptās eligēdi ſeu corrigēdi de iure cōi vel in re ſpeciali pertinet ad epm vel caplm ſimul ⁊ tūc ptās in caſu negligētie nō deuoluitur ad epm ſed ad archiepm: qꝛ cū epṡ eſt negligēs nō dꝫ ipſe ſupplere ipſius negligētiā. ad hoc qō le. ⁊ no. in. c. poſtulaſtis. de cōceſ. preb. ⁊ in. c. ij. e. ti. Aut hec poteſtas ptinet principal'r ad capitulū: ⁊ tunc ſi epṡ nullo mō intereſt in. c. ptās deuoluit ad ipm epm: qꝛ ipſe eſt ſuperior immediat⁹ capituli: ⁊ hoc caſu loquit iſte tex. ⁊ tex. in. c. ij. de cōceſ. preb. Aut epṡ intereſt capitulo vt canonic⁹ ex ſpeciali cōſuetudine: ⁊ tūc ſerua qō habet i. d. c. poſtulaſtis. Aut poteſtas eſt principaliter penes epiſcopū tātū ⁊ tūc reſpectu iuriſdictionis exercēde poteſtas deuoluitur ad ſuperiorē nō ad capitulū: vt in. c. qꝫto s. e. qꝛ regulariter inferior non ſupplet negligentiam ſuperioris ſed econtra vt not. Innocē. in. c. qꝛ diuerſitatem. de conceſ. prebē. ſed reſpectu col-

ſatis dubito. quando ad hoc non habuiſſent mandatum a concilio ciuitatis. ⁊ vide Alex. in. d. l. aut facta in. §. fi. ff. de pe.

b Zacharias. ℭ Quod ſi aduocatus. adde ꝙ opi. d. Ant. ſecut⁹ eſt ſpecu. in titu. de aduocato. §. iij. ver. ſed nūquid priuſqꝫ. vbi indiſtincte: vt per do. Ant. ⁊ de aduocato concludit prealleg. Spec. e. tit. §. j. ver. fuit dictum qō idem eſt dicendum.

Antonius Frāc. ℭ Circa hoc de aduocato dicas ꝙ aduocatus nō pōt eſſe iudex in cauſa in qua fuit vel eſt aduocat⁹. vt per Bald. in. l. ne in arbitris. in ij. col. C. de arbi. ⁊ in. l. apertiſſimi. in. ij. co. C. de iud. ⁊ tenet Bar. in. l. pretor. per illum text. ⁊ ibi p Alex. ff. de iur. om. iu. ⁊ no. i. c. poſtremo. j. de app. ⁊ not. in Spe. in tit. de legi. in. §. reſtat videre. in verſi. Itē ſi fuerit. ⁊ ſi eſſet ordinari⁹ poſſet ex hoc recuſari ſi propalauit intentionē ſuā ſm Innoc. in. c. irrefragabili. de offi. or. ⁊ habet p Philip. frā. in. d. c. poſtremo. de appel. vbi intelligit hoc verū in cauſa in qua fuit aduocatus. ſecus antē in alia cauſa niſi forſan eſſet connexa vel depēdens ab illa inqua fuit aduocatus de quo etiā per Jo. and. in. c. fi. de teſt. lib. vj. ⁊ quid ſi aliqs de familia iudicis ſit aduocatus nūquid iudex ex hoc poſſit recuſari vide per Inn. ⁊ do. Ant. in. c. ex inſinuatione. de app. ⁊ p. d. Abb. in preal. c. poſtremo. in. j. col. de appel. ⁊ per Lāfrā. de oris. in. c. quoniā cōtra. in ver. recuſatio. de probatio.

Sebaſti. Sapia. c ℭ Si aſſumitur. Uide que tradūtur in. l. apertiſſimi. C. de iudi. ⁊ in c. cum. R. canonicus. s. de offi. del.

lationis bn̄ficiorū tūc ptās deuoluit ad caplm: vt in. d. c. ij. Et rō diuerſitatis eſt qꝛ maior eſt cōmunio inter epm ⁊ caplm in collatiōe beneficiorū qꝫ in exercēda iuriſdictione: qꝛ epṡ ⁊ caplm de iure debent ſimul bn̄ficia cōferre de quo tn̄ dic vt ple. no. in. c. cū eccleſia vulterana. de elec. ſꝫ iuriſdictio ꝑtinet principaliter ad epm ſolū lꝫ debeat requirere cōſiliū capl'i ⁊ hodie cōiter epi p̄ſcripſerunt ꝯ capitula vt abſqꝫ eorū conſilijs poſſint punire ſubditoꝝ exceſſus ⁊ alia iuriſdictionalia exercere nec talis preſcriptio ſeu cōſuetudo improbat vt in. c. iij. de cōſue. li. vj. dicit tn̄ Hoſti. hic qō in caſu iſti⁹. c. nō ꝑprie ſit deuolutio de capitulo ad epm ſed ſolū ꝑpter negligentiā capituli tollit impedimētū cōſuetudinis: nā ꝯſuetudo impediebat epm cū ipſe habeat hāc iuriſdictionē vt in. c. de pſona. xi. q. j. ℭ Itē no. ex fi. gl. ꝙ epṡ de iure debet requirere ꝯſiliū capl'i nō ſolū in iuriſdictione que ad eū pertinet de iure naturali: lꝫ etiā in ea q̄ ad eū deuoluitur p negligētiā inferioris q p̄ſcripſerat cōtra epm.
4 ℭ † Opp. cōtra predicta. videt enim qō ſi caplm fuit negligens ⁊ epṡ intererat caplo vt canonicus qō ipſe epṡ nō poſſit cognoſcere tanqꝫ ſuſpectus. ar. in. l. pretor. de iur. om. iu. vbi dꝛ ꝙ ſi is q fuit aduocatus in cauſa aſſumitur in iudicē nō debet ipſe iudicare ſed alteri cōmittere. Idē ergo dicēdū in epo qui fuit negligens dū eſſet de capitulo. Solu. dicit Inn. qō illa. l. procedit in aduocato qui propalauerat intētionē ſuā circa deciſionē illius cauſe: merito reddit ſuſpectus in iudicādo. ſed ſi epṡ fuit negligens vt canonic⁹ nō redditur in hoc in aliquo ſuſpectus. ⁊ not. hoc dictū: qꝛ quotidie allegat ꝑ intellectu illius. l. pretor. vt procedat in illo aduocato qui propalauit intētionē ſuā.
b Ex quo infertur qō ſi aduocatus[b] fuit cōſultus in aliqua cauſa ⁊ nondū dedit reſpōſum ꝙ
c ſi aſſumitur[c] in iudicē pōt iudicare. d. An. hoc impugnat dicens qō ex quo iſti ſunt reuelata ſecreta cauſe poteſt vt ſuſpectus recuſari: ſed primū dictū puto verius ⁊ allego ad hoc gl. ordi. in. c. dilecto. j. de teſti. que dicit qō nō debet quis remoueri a iudicando qꝛ reuelauit ei pars ſecreta cauſe: qm̄ nō habet iudicare ſm cōſcientiā ſeu ſm reuelata per partē ſed ſcōm legitimas probationes.

1 ☞ Pena pecuniaria poteſt imponi per prelatos quam debent in vſus pios conuertere.
Multa ſiue pena eſt applicanda fiſco ⁊ non iudici imponenti.

2 Delegatio facta ſub nomine dignitatis delegantis non extinguitur per mortem ipſius.

3 Arbitri nō poſſunt eligi in cauſis criminalibus criminaliter intentatis: ſecus ciuiliter.
Laudum arbitrorū nō dicitur proprie ſententia.

Ceterum. Si canonici ſine manifeſta ⁊ ratiōabili cauſa maxime in cōtemptū epiſcopi ceſſant a diuinis: epṡ ceſſationē nō ſeruabit ⁊ metropolitanus vice pape de hoc cognoſcet. hoc primo. Prelatus in impoſitiōe pene cauere debet a queſtu pecunie ⁊ ab omni alio grauamine. hoc ſecūdo vſqꝫ ad finē ⁊ duo ſunt dicta principalia. ſm ibi, prouideant. ℭ Caſus literalis. Dicit in hoc. §. qō ſi canonici abſqꝫ manifeſta ⁊ rationabili cauſa in contēptu epiſcopi ceſſauerint a diuinis: epṡ celebret in eccleſia cathedrali ⁊ metropolitanus tanquā delegatus a papa ſuper hoc ad querelā epiſcopi cognita veritate eos taliter corrigat quod metu penetralia decetero non preſumant. in fi. dicit quod prelati eccleſi rum hoc ſalutare ſtatutum ad queſtum pecunie vel grauamē aliud nō conuertant ſed diligenter obſeruent ſi canonicā velint effugere vltionem. Ber. ℭ Not. j. ꝙ vbi canonicis competit de conſuetudine facultas ceſſandi a diuinis non debent hanc ceſſationem facere abſqꝫ manifeſta

❧Sebaſti.Sapia.
a ¶Imponere.
vide Semi.late
in.c.qm̄.xviij.di.
Pet.de anch.in
ꝯſ.xij.incip.ſpiri
tualis iudex.ad
fi.Abb.in.c.i.de
empt.⁊ vē.⁊Ro. 1
i ſing. cccccxxvj.
incip.fuit īterro-
gat⁹ ab vno epō a
et in ſing.cccxlv.
inci.ſtatutū epi.

b ¶Delegatio.
adde Lap.alle-
ga.lxxxviij.

c ¶Criminalib⁹.
Adde Ro.cōſil.
cclxxxij.

❧Sebaſt.Sapia.
d ¶Infamis.vid
Bal.in.l.j.col.iij.
C.de peri.⁊ com.
rei vē.⁊ Alex.in
ꝯſ.xix.in.iiij.vol.
Imo.in.c.ſup qd̄
num.in pꝛin.col.
vj.ſ.de offi.dele.

e ¶Quod nō.cō-
trariū tenet bar.
in.d.§.ex cōpꝛo-
miſſo vid ibi bal.
Andre.Barba.

Zacharias.
f ¶Dictū arbitri
eſt ſnīa.Add dū
hic infert q lau-
dū arbitri nō ve
nit appellatione
ſnīe q illd eſt ve-
rū,ita no.Bal.in
l.j.C.ne lic.ter.p
uoc.Alexā.in.l.j.
ff.d arbit.Pau.
de ca.ꝯſi.lxxj.⁊ ſi
peteres qualiter
igitur appellet.
dic cū bar.ī aut.
ſi vo.C.de in.q
nō dr ſnīa vt ter-
minis illius vtar
ſed tranſactio.
Anto.Frāc.
¶An laudū di-
cat ſnīa vel trāſ-
actio.dicas q eſt
tranſactio vt hic
per iſtū.ad quod
vide Alexā.in.l.
ſciēdū.ff.de ver.
ob.qd etiā voluit
Bal.in rub.C.d
rerū pmut.in fi.
vbi dicit q eſt ꝯ-
ct⁹.Dicas tn̄ q
lꝫ ſit trāſactio tn̄
ipꝛopꝛie dr trāſ-
ctio ſm Bar.i.l.
q ſi ephesi.in.§.
fi.ff.de eo q cer-
to lo.⁊ habet per
Paul.de caſt.in
cōſ.lxviij.

et rōnabili cā:qd ſi fecerint eps̄ nō tenet illā ceſſa
tionem obſeruare:⁊ hodie qualiter debeant fieri
iſte ceſſatiōes dic vt le.⁊ no.in.c.ſi canonici.⁊.c.q̄-
uis.j.eo.lib.vj.¶No.ſcdo caſum in q̄ archiepi-
ſcopus poteſt punire canonicos ſuffraganei ſui.
¶Not.tertio q pꝛelatus non debet de facili in
coꝛrectiōe exceſſuum imponere penam pecunia
riam:oꝛit em̄ ꝯ eos ex hoc pꝛeſumptio q coꝛre-
ctionem faciant nō ꝑpter deū:ſed ꝑpter queſtū
1 pecunie.¶†Nunqd aūt poſſint p̄lati imponere
penam pecuniariā dicit Hoſti.q ſi vident illam
penā magis timeri q̄ ſpūalem poterūt illā im-
a ponere[a] ſed non debent eā ꝯuertere in vtilitatē
pꝛopꝛiā ſed in vſus pios niſi euidenter indigēt ⁊
ſic poteſt intelligi.j.eo.dilect⁹.facit quod in ſimi-
li habet in.l.iij.C.de modo mul.vbi dicit qd iu-
dex pecuniariā penā pōt applicare ad opa publi
ca puta ad refectionē muroꝛū pōtiū ⁊ ſimiliū:⁊ ſi
ſpāliter nō deputat ad opera publica ſed ſimpl'r
multat ſeu cōdēnat cōmodū applicat fiſco ⁊ nō
ipſi iudici:⁊ ita no.dicit illa lex quā not.licet Ho
ſtiē.al'r hic alle.⁊ vide ad materiā qd no.Jo.and.
poſt Hoſti.in.c.j.de homi.lib.vj.vbi dicit q p̄lat⁹
poteſt mulctare et de mulcta diſponere:vt.ſ.di-
xi.⁊ pleniſſime tetigi hanc materiā in.c.lꝫ.de pe.
et dic vt ibi ⁊ no.dictū Hoſt.¶In gl.in ver.ceſ-
ſauerint.in fi.Itē pōt aliter rn̄deri ſm Innoc.q
canonici nō pꝛecipiunt ſibiipſis ſed capitulū p̄ci-
pit ſingulis vt ceſſent a diuinis:nā vt patet in.§.
exceſſus.ſ.eo.c.capitulū pōt iudicare de exceſ-
ſibus ſinguloꝛum:vel ſm Hoſtiē.capitulum hic
nō fert aliquā ſnīam nec canonici ſed tantū ſuſpē
dunt eoꝛum oꝛganū donec fuerit ſatiſfactum et
vtraq ſol.bona ſed pꝛima ſubtilioꝛ.¶In gl.pe.
hec gl.querit nunqd archieps̄ ſit delegatus vel
oꝛdinarius in iſto caſu:⁊ concludit qd eſt oꝛdina-
rius hn̄s hāc iuriſdictionē ab iſta conſtitutione:
et id exponit delegat⁹.i.datus.q.d.archieps̄ fuit
hic datus in iſta cā nō aūt delegatus:q2 ſi fuiſſet
delegat⁹ expiraſſet ſua iuriſdictio p moꝛtē illius
pape qui hanc delegationē fecit:vt in.c.gratū.et
in.c.relatū.de offi.dele.Inn.loquitur alternati-
ue dicens q iſte archieps̄ eſt delegatus:vel po-
nit hic caſus ſpālis.Vin.ſimpl'r tenet eū eſſe dele
gatum:et dicit q ideo fuit deputatus delegat⁹:
quia de iure non poterat cognoſcere de cā quam
habet eps̄ cōtra ſubditum ſuū:vt in.c.ſi clericus
aduerſus clericū.xj.q.j.licet totū cōciliū ꝑuincia
le poſſit adiri.xj.q.iij.i.c.j.et no.hoc dictū.qd eps̄
pōt ſubditū ſuū criminaliter ⁊ ciuiliter cōuenire
coꝛam cōcilio pꝛouinciali cui pꝛeeſt archieps̄:vt
in.c.ſicut.j.de accuſ.ſed non coꝛā ipſo archiepō.
ſolu.d.Aut ſequit illā opi.qd ſit delegatus quia
hoc expꝛeſſe dicit iſte tex.nec eſt aliqua ſpālitas
hic:q2 ideo hec iuriſdictio delegata non expirat
moꝛte delegantis qm̄ fuit data per viam legis ⁊
nō ab hoīe:vt in.d.c.gratum.ſed data a lege non
expirat per moꝛtem hoīs et bene loquit:et puto
hanc eſſe diuerſitatis rationem:nam homo mo-
ritur et eodē modo cū eo extinguitur delegatio
cum re integra non fuerit radicem in pſonā de-
legati:ſed lex nunq̄ moꝛitur ſed ſemp loquit vt
2 in.l.arriani.C.de here.¶†Pꝛo hoc bo.tex.⁊ ſi-
mili in.c.ſi gratioſe.de reſcript.li.vj.vbi patet q
diſpoſitio facta nomine dignitatis nō perit per
moꝛtem hoīs diſponentis.Et faciunt hec ad ſta-
tuta p que qn̄q cauſa delegat alicui vt p moꝛtē
b ſtatnētiū nō expiret delegatio.[b] Item videt qn̄
exiſtentes in aliquo officio aliqd diſponunt per
viam ſtatuti vt p moꝛtē ſeu remotionē illoꝛū offi
cialiū non expiret illa diſpoſitio:ſecus ſi non per
viam legis vel ſtatuti:ſimile ſi eps̄ ſub conditiōe
fert ſnīam excōicatiōis extinguit illa ſnīa p moꝛ-
tem epi.ſecus ſi per viā ſtatuti illā ſnīam ꝑtulit
vt pꝛobat in.c.ij.de conſti.lib.vj.iuncta glo.in.c.a
nobis.el.ij.de ſent.exc.¶Scdo glo.querit qua-
re hic nō fuerūt aſſumpti arbitri inter ipſos ca-
nonicos ⁊ epm̄ ſuū:cum in iure diſponat q ſi eps̄
habet cauſam ꝯ ſubditū debeant eligi arbitri.vt
eſt caſus ſingu.in.c.ſi clericus.xj.q.j.glo.reſpōdet

qd iſta erat cauſa criminalis in qua nō aſſumunt:vt in.c.pe.de in inte.
reſti.⁊ in.l.nō diſtinguemus.in.§.iulianus.ff.de arb.¶No.ſingulari-
ter duo ex hac particula.pꝛimo reſtrictionē ad aliud.c.ſi clericus:vt
non ꝑcedat in cauſa criminali:debet ergo tūc eps̄ extra caſum iſti⁹.c.
conuenire ſubditum ſuū coꝛam papa vel coꝛā concilio pꝛouinciali:vt
ſ.dixi.⁊ hoc intellige niſi notoꝛie ſubditus exceſſerit cōtra epm̄ quia
tūc pōt eps̄ eſſe iudex in iniuria ꝑpꝛia:vt no.ponit Inn.in.c.ex par-
te.j.de verb.ſig.dixi plene in.c.cū veniſſent.j.de iudi.⁊ limita vt ibi di-
3 xi.¶†Scdo no.⁊ ſemp tene menti quēadmodū arbitri volūtarij nō
poſſunt cognoſcere de cauſa criminali ita nec arbitri iuris:et ideo ſi
ſtatutum ſimpliciter diſponit vt inter attinentes cōpellat iudex par-
tes ad eligendum arbitros.nō debet ſtatutum intelligi in cauſis cri-
c minalibus[c] criminaliter motis ſed in ciuilibus vel ciuiliter motis.nā
vt dicit Innoc.et Jo.and.hic ⁊ bene de cauſa criminali ciuiliter mo-
ta bene poteſt cōpꝛomitti:⁊ idem not.in.c.pe.pꝛealleg.ſed ego allego
tex.apertum in.c.qntauallis.de iureiur.vbi pꝛobat q nedum in arbi-
tros ſed etiam in arbitratoꝛē poteſt ꝯpꝛomitti de cā criminali ciuili-
ter mota.Et faciunt ad hāc q̄ſtionē.Quid ſi ſtatuto cauet vt ſnīa arbi
tri habeat executionē paratā ⁊ arbiter fuit aſſumpt⁹ in cā iniuriarū
ciuiliter mota vel ſup alia actione famoſa:nunquid condemnat⁹ per
d arbitrum efficiatur infamis:[d] et indubie puto qd nō:[e] q2 vt patet ex
e pꝛedictis nedum in arbitro voluntario ſed etiā in arbitro iuris de-
negat hec ptās circa grauia.Itē tex.videt in.l.quid ergo.in.§.ex cō-
pꝛomiſſo.ff.de his qui no.infa.vbi tex.dicit q dānatus per arbitrū in
accuſatione famoſa non efficit infamis:q2 nō per oīa dictū arbitri eſt
f ſnīa:[f] vn̄ ad pꝛopoſitū licet ſtatutū det executionē dicto arbitri nō tn̄
per hoc facit illud dictū eſſe ſnīam,non em̄ dat ſibi iuriſdictionē:q2 nō
pꝛobat hoc eſſe qd ad hoc contingit abeſſe:vt in.c.ij.de trāſla.epi.⁊ in
l.neq natales.C.de pꝛoba.ſed dictū arbitri pōt habere executionem
abſq eo q ſit vera ſnīa vel qd arbiter habeat iuriſdictionē:vt puta p
appꝛobationē partiū expꝛſſam vel p taciturnitatē.x.dierū:vt in.l.pe.
C.de arbi.ergo ſtatutū dando executionē arbitro nō per hoc dat iu-
riſdictionē arbitro vel facit dictū ſuum eſſe merā ſnīam.Itē ⁊ foꝛtius
vbi ſtatutum deuiat a iure cōi debet reſtringi quātū pōt ⁊ ſatis eſt qd
aliquid operet.vt pꝛobatur in.l.ſi qn̄.C.de inoffi.teſt.et in.c.in nr̄a.de
iniur.⁊ in.l.iij.§.hec verba.ff.de neg.geſt.ergo intelligendū eſt ſtatutū
vt habeat hunc effectum contra ius cōe.ſ.vt inuita parte et cōtradi-
cente habeat executionem paratam ſicut haberet p emologationem
expꝛeſſam vel tacitā:vn̄ nō debet intelligi vt etiā in alio deroget iuri
cōi per qd diſponitur q ex ſnīa arbitri nemo infamat:vt.d.§.ex cōpꝛo
miſſo.cū pꝛimū poſſit eſſe ſine iſto:vt pꝛobatur in.d.l.pen.¶Sed quo
ad pꝛincipale dictū gl.Jo.and.poſt Hoſti.ſentit hic cōtrarium dicēs
quod arbitri bene potuiſſent hic eligi cū non ageret criminaliter ſed
ciuiliter quo caſu arbiter aſſumi pōt:vt etiam no.in.c.pe.pꝛealleg.⁊ vi
detur pꝛobari in.c.quintauallis.⁊.c.veniens.de iureiurā.vnde ſm eū
ſi non emanaſſet.c.q̄uis.de offi.oꝛdi.lib.vj.et eccleſia cathedralis non
haberet metropolitanū vel eſſet metropolitanus nō hn̄s pꝛimatem
deberēt eligi pꝛius arbitri:imo plus dicit Hoſti.qd etiā in caſu hui⁹.
c.pn̄t eligi arbitri:ſed ſi nō cōueniunt tūc demū recurritur ad metro-
politanū:et tunc opoꝛtet dicere ad iſtū tex.vt ſentit Inno.qd ſic pla-
cuit pape hic ꝑuidere.⁊ foꝛte ſm eū hoc fecit q2 cā capituli eſt ardua
vnde ſequeretur quedā perplexitas cū in arduis eps̄ debeat habere
cōſiliū capituli:qd tamē hic nō potuiſſet habere.Item hoc fuit indu
ctum pꝛopter ſcandala euitandā q̄ poſſent oꝛiri inter epm̄ et capitu-
lum:q2 eps̄ diceret nullā legitimā cām̄ ſubeſſe capitulo aſſerenti ꝯtrariū.
Et hec ratio magis placet q̄ pꝛecedens ratio gl.in eo qd dicit quod
ideo eps̄ non punit hic canonicos:q2 non debet eſſe iudex in facto ꝑ-
pꝛio nam iſte tex.pꝛouidet non ſolū cū fit ceſſatio in contemptum epī:
ſed etiam in odium alterius:vt patet ibi in tex.maxime in contemptū
epiſcopi.Item hic qd dictum Jo.and.eſſet verum ſi hic ageretur ci-
uiliter:ſed tex.innuit quod criminaliter iſti canonici ſint puniendi:et
pbat ibi iſte tex.caſtiget.⁊ ibi metu pene ⁊c.¶Cōclude ergo qd me-
tropolitanus in hac cauſa eſt delegatus.et qd emanauit hec pꝛoui-
ſio pꝛopter ſcādala euitanda inter epiſcopū ⁊ capitulū.Item q2 ſepe
fit ceſſatio in odium epiſcopi.¶Extra gl.quero nunquid celebrās in
hac eccleſia vbi ceſſatur a diuinis efficiat irregularis.Inn.quod nō
quia p hoc eccleſia non eſt interdicta.Tu diſtingue vt leg.⁊ no.in cle.
j.de ſent.excom.⁊ in.c.non eſt.de ſpon.

1 ☞Habitantes in aliqua ciuitate dicunt de populo illi⁹ ciuitatis.
2 Repꝛeſalie conceſſe contra peruſinos nō extenduntur ad peruſinos
in hac ciuitate fulginei habitantes.
3 Epiſcopus tenetur ſibi vicarium conſtituere.
Vicarius epiſcopi debet eſſe clericus et non laicus.
4 Epiſcopi duo an poſſint eſſe in eadem dioceſi ⁊ omnino pares ex di-
ſpenſatione pape.
Pontifices duo eodē tpe non poſſunt eſſe:ſed duo imperatoꝛes ſic.

Quoniam.Cū in ciuitate vel dioceſi ſunt popu
li diuerſarū linguarū.eps̄ pꝛouide-
re dꝫ eis p viros idoneos qui ſm veritatē linguarū officia
eis celebrēt.⁊ ſacra miniſtrēt:⁊ ſi vrgēs ē neceſſitas ꝯſtituet
ſibi vicarium

a ¶De populo.no.ꝙ hn̄tes domiciliū in ciuitate sunt de populo ⁊ ve-
niūt appellatiōe ppl'i:sed reuera iste tex.loquit̄ in ppl'is in plurali ꝭm
Jo.de imo.hic ⁊ sic ꝓcedit.sed tu dic ꝙ idō loquit̄ in pl'ali qꝛ habuit re-
spectū ad ciuitatē,⁊ diocesim.⁊ alleg.ꝓ se tex.cū gl.in.l.in vrbe.ff.de sta.
ho.⁊ gl.ibi alle.l.ꝓuinciales.vide Bal.in.c.j.de for.fide.quē voluit Ab.
hic allegare cui⁹
sunt ista dicta et
idē voluit Bal.in
l.iij.ff.de v.sig.fa-
cit ꝓ hoc gl.in.c.
ius quiritū.j.dist.
vbi appellatione
ppl'i romani ve-
niunt iudei.facit
gl.i.c.rogatiōis.
de cōse.di.iiij.vbi
appellatiōe ppl'i
veniūt serui.idō di
xit Bal.i.l.spado
nē.§.iā autē.ff.de
excu.tu.ꝙ appel-
latione incolarū
veniūt iudei si cō
cedit̄ priuilegiū
icolis certi loci.
ꝫ idē Bal.in rub.
C.q accu.nō pos.
tenet cōtrariū ad
illū.§.vide q̄ dixi
I repetitiōe rubri
ce de re.ec.nō ali.
vide bal.i.c.rodul
phus.de rescrip.
Andre.Barba.
Antonius Frāc.
¶Dicas qd ap-
pelatione populi
veniūt ēt forēses
possidētes bona
in populo etiā ec
clesie ꝓ oneribus
iniunctis ꝓ reb⁹
q̄ fuerunt laicorū
vt ꝑ dn̄m Car.in
cle.j.i.iij.q.de im-
mu.eccle.⁊ appel
latiōe populi nō
venit cler⁹ nisi in
fauorabilibus vt
ꝑ.d.Car.in cle.in
plerisqꝫ.de elec.⁊
i cle.j.§.nos itaqꝫ.
de reliq.⁊ vener.
sanct.Et adde ꝙ
ppl's semꝑ est idē
lꝫ hoies mutent̄
etiā ad mille an-
nos vt est glos.in
c.deniqꝫ.vij.q.j.⁊
facit.l.ꝓponeba-
tur.ff.de iud.⁊ hr̄
ꝑ.d.c.Car.in cle.
j.i.§.nos vero.de
iureiu.vbi dixit qñ popul⁹ iurat successores tn̄ nō ligāt̄ iuramēto nec
obligant̄ ad piuriū ⁊ adde qd popul⁹ cōstat ex.x.hoibus vt voluit gl.
x.q.j.in.c.j.⁊ hr̄ ꝑ gl.in.c.vnio.x.q.iij.⁊ hr̄ ꝑ Bal.in aut.qd locū.in fin.C.
de colla.⁊ ꝑ Bar.in.l.pretor.in prin.ff.vi bo.rap.⁊ in,l.sicut.i.§.j.ff.qd cu
iusqꝫ vni.no.vbi dixit ꝙ popul⁹ ⁊ gens est idē.⁊ vide gl.in.c.j.⁊ ibi etiā
per Inn.de elec.⁊ ꝑ Bal.in.l.etiā.in.iij.col.C.de execu.rei iudic.⁊ per
Alex.in.l.de minore.§.tormēta.ff.de questi.Et adde ꝙ populus roma
nus accipit̄ ꝓ toto imperio romano vt est gl.in.l.roma.ff.ad muni.ꝫ
hodie dicunt̄ de populo romano oēs gētes illi obediētes licet modice
sint de quo vide Bar.ple.in.l.hostes.ff.de capti.⁊ tene mēti gl.⁊ Bal.
in.c.j.in vl.col.si inter do.⁊ vassa.lis orī.qui dixit ꝙ populus romanus
pōt deponere imperatorē.qd etiā voluit Cy.Gui.de cu.⁊ Bar.in.l.nō
ambigit̄.ff.de legi.sed Bar.in.l.sed ⁊ reprobari.in si.prin.de excu.tut.⁊
ibi Nico.de neap.in addi.tꝫ ꝯriū.in.l.fi.C.de legi.cōcludētes ꝙ ius pri
uādi imperatorē spectat ad solū papā:⁊ tene mēti ꝙ populus nō reco
gnoscens superiorē pōt aufferre hereditatē ei q occidit testatorē.ita
Bal.i.l.j.in vl.col.C.de here.insti.⁊ tene mēti ꝙ ppl's ꝑscribit sibi liber-
tatē spatio.c.annorū.ita.Bal.in.l.j.in fi.in ver.⁊ idē dico.C.ne rei dom
ni.vel tēplorū.ꝙ est no.qꝛ talis popul⁹ nō recognoscens superiorē ha-
bet fiscū.populus autem recognoscens superiorem non habet fiscum:
vt dixit Bal.in.d.l.j.de here.institu.⁊ in.l.j.C.de bo.vacan.lib.x.
❧ Sebasti.Sapia.¶Si ergo.Cōtrariū tn̄ videt̄ sentire Bal.in ru-
brica.C.q accusa.
ad fi.vide tn̄ eun-
dem in.c.j.de for-
ma fidelit.⁊ in tit.
de pace ꝯsta.ver.
nos romanorꝫ.
¶Hic senis.ad
de late noui.in.l.
j.ff.sol.ma.
Zacharias.
¶Nō debet esse
laicus.Adde Fe
li.ita tenētē.in.c.
ij.nu.vi.j.de iudi.
Qd tn̄ limita vt
ꝑ istū ibi.colū.iij.
ver.q̄to nūquid
laicus.s.nisi talis
ep̄s haberet iuris
dictionē tempo-
ralem quia tunc
laic⁹ nō pōt ꝯsti
tui vicarius ep̄i.
Antonius Frāc.
¶An laic⁹ pos-
sit esse vicari⁹ epi
scopi.Dicas qd
non:sed bene po-
test esse assessor ⁊
consultor vt per
do.Anto.⁊ imol.
post Innoc.in.c.
decernim⁹.de iu-
di.⁊ per Lanfrā.
orī.in suo tracta.
de arb.i.ij.parte
ad finē.Adde ꝙ
laicus nō potest
cognoscere d cau
sis spiritualibus
principaliter vel
incidēter de quo
in.c.tuam de ord.
cog.imo dicebat
Hosti.in summa
de offi.dele.in.§.j.
in versicu.quid si
dlegato.quē etiā
refert Anton.de
But.in.d.c.decer
nimus.de iudi.ꝙ
laicus nō potest
esse delegatus in
causa spūali etiā
cū clerico de quo
etiā vide ꝑ Spe.
in tit.de recōuen.
i.§.j.ij.⁊.iij.⁊ in ti.
de sen.in.§.iiij.ver.pen.⁊ vide per Joan.and.in.c.sua de appel.Dicas
tamē ꝙ licet laicus non se intromittat de spiritualibus: vt in.c.cōtin-
git.de arbi.⁊ in.c.causam de prescrip.⁊ in.c.princeps.xxvj.qd.v.tamen
illud procedit nisi de licentia pape: vt in.c.Adrianus.lxiiij.distinc.⁊
habetur per Gemi.in.c.ij.de prebend.libro.vj.item hoc verum nisi in
quasibus in iure expressis.vt est glo.reputata singularis in.c.fin.xxiij.
q.j.vtrū autē laic⁹ possit esse rector hospitalis vel economus ecclesie.
habetur per do.Anto.⁊ Imo.in.d.c.decernimus.de iudi.⁊ per domi.
Abb.in.c.j.ne cleri.vel mona.⁊ per.Bad.in.l.orphanatrophos.C.de
epis.⁊ cle.imo dicebat Bal.in.l.ij.C.de sacro san.ecc.quod laici nō pos-
sunt esse in choro cum clericis nisi adhibeantur testes:potest tamē lai
cus ex priuilegio pape cōferre beneficia.vt in.c.Adrianus.⁊ seq.lxiij.
di.Adde tamē quod laicus in casu necessitatis potest iniungere peni
tentiam:vt est gl.in.c.j.xvj.q.j.per.c.ij.de consecra.di.iiij.⁊ ideo dicebat
Inno.in.c.olim.de resti.spolia.quod laicus non potest esse in posses-
sione absoluendi animas etiam in foro penitentie: quia non potest
spiritualia possidere.

sibi vicariū pōtificē illius lingue:nō tn̄ ꝑpter hoc
eadē diocesis debet habere duos ep̄os.h.d.vsqꝫ
ad fi.⁊ duo sunt dicta principalia:secundū ibi pro
hibemus.¶Casus literalis.In multis partib⁹
intra vnā diocesim vel ciuitatē permixti sunt po
puli diuersarū linguarū q sub vna fide varios ha
bent ritus ⁊ mores:statuit cōsiliū qd ep̄i hmōi ci-
uitatū eligant viros idoneos qui ꝭm diuersitatē
linguarū diuina illis officia celebrent:⁊ ecclesiasti
ca sacramēta ministrent instruendo eos verbo ⁊
exēplo.preterea prohibet cōciliū qd vna ciuitas
nō habeat plures ep̄os tāqꝫ vnū corp⁹ habens
plura capita quasi monstrū:sed si necessitas pro-
pter causas p̄dictas postulauerit ep̄s loci catho
licū presulē nationib⁹ illis cōformē cōstituat sibi
vicariū qui sibi sit ꝑ omnia obediens ⁊ subiectus:
⁊ si aliquis se aliter ingereret nouerit se excōicatū
⁊ nisi resipuerit ab omni ecclesiastico ministerio
deponatur adhibito si necesse fuerit brachij secu
1 laris auxilio.Ber.¶†No.j.ꝙ omnes habitātes
in eadē ciuitate habentes ibi domiciliū dicūtur
a de populo[a] illius ciuitatis licet sint diuersarū lin
guarum seu forte alibi nati sint:⁊ hoc vltimū cla-
rius probatur in autē.de questore.in prin c.⁊ in.l.
b ꝓuinciales.ff.de ver.sig.ꝙ est bene not.Si ergo[b]
interdiceretur populus Senensis essent interdi
cti nedū Senēses.i.qui originē in Senis traxe-
runt sed etiā omnes habētes hic domiciliū qꝛ ra-
tione domicilij efficiūtur de isto populo:⁊ ꝑ hoc
tenuit Bal.in lib.feud.ꝙ cessante causa legitima
nō pn̄t ciues expellere,homines hn̄tes domiciliū
2 in ciuitate.¶†Itē infero ex predictis ꝙ si repre-
salie essent indicte cōtra Florentinos nō debent
c extēdi ad Florētinos hn̄tes hic senis[c] domiciliū
qꝛ cū sint etiā de populo Senēsi rōne domicilij ⁊
materia represaliarū sit odiosa dꝫ itelligi de po-
pulo Florētino dūtaxat:qd tenet Bar.in.d.l.pro
uinciales.⁊ lati⁹ per eū in tractatu represaliarū.
¶Not.ij.tex.hic expressum ꝓ opi.quā tenui in.c.
pastoralis.s̄.e.ꝙ vbi in loco est sp̄alis ⁊ certa ꝯsue
tudo quo ad diuina officia nō tenent̄ clerici se cō-
formare cōsuetudini ecclesie metropolitane:qni-
mo plus ꝓbat̄ hic qd clerici sequunt̄ mores ⁊ rit⁹
populi.¶No.iij.ꝙ in diuinis officijs ⁊ scr̄is mini
strādis pōt esse diuersa ꝯsuetudo etiā in eadē ciui
tate:nā sepe ꝯtingit ꝙ in eadē ciuitate sunt greci
⁊ latini vt in ciuitate Cōstātinopolitana ⁊ in mul
tis locis Calabrie.Itē Italici ⁊ teuthonici vt in
ciuitate tridētina.Itē Gallici ⁊ teuthonici vt in
ciuitate meteñ.quo casu ꝓcedēdū est ꝑ ep̄m vt h
dr̄ intellige tn̄ dūmō nō sit talis cōsuetudo q̄ pa-
riat periculū animarū ⁊ honestati eccl'ie sit ꝯria:
nā tūc nō sunt tollerādi in eorū ritibus ⁊ morib⁹
vt ꝓbatur in.c.fi.de bapt.¶Itē no.qd ep̄s dicit̄
caput ciuitatis ⁊ diocesis ꝙ tota diocesis cense-
tur vnū corpus:intellige ꝙ ep̄s est caput in spi-
ritualibus.in tēporalibus vero est dn̄s ciuitatis.
vt in.c.solite.de maio.⁊ obe.⁊ in.c.cām.qui fil.sint
le.⁊ in.c.duo sunt.xcvj.di.¶Itē no.casum in quo
ep̄s tenet̄ sibi cōstituere vicariū aliū ep̄m.Et ex
hoc ꝭm cōem intellectū habes duos casus singu
lares.Prim⁹ in eo qd quis creat̄ ep̄s absqꝫ epis- c
copatu.Secūdus in quo ep̄s est vicarius ⁊ subie
2 ctus alterius ep̄i.¶†An aūt extra istū casum te
neatur ep̄s sibi cōstituere vicariū seu officialē nō
memini me aperte legisse ⁊ al's de hoc fui interro d
gatus.Credo tn̄ ꝙ ep̄s teneat̄.ad qd alle.tex.no.
qui videtur hoc probare si bene pōderetur.xvj.q.
vij.in.c.in nona actione.nā ibi ⁊ in.c.cū simus.ix.q.
iij.⁊ in.c.qꝛ in quibusdā.lxxxix.di.dicitur ꝙ episco
pus tenet̄ ecclesie sue cōstituere economū genera
lē:⁊ si nō statuit archiep̄s debet sibi illū ꝯstituere:
⁊ economus gn̄alis ibi capit̄ ꝓ gerēte vices ep̄i
vniuersaliter etiā quo ad iudicandos clericos vt
probatur in.c.in nona.vbi economus appellatur
vicarius.⁊ dicitur ibi ꝙ ille economus nō dꝫ esse
d laicus[d] qꝛ indignū est vt laicus sit vicarius ep̄i ⁊
iudicet clericos:ꝓ hoc etiā facit:qꝛ iura tractant
de vicario ep̄i tanqꝫ de officio ordinario ⁊ perpe
tuo:vt.s̄.de offi.vic.⁊ melius eo.tit.li.vj.⁊ hoc po-
tuit emanasse qꝛ ep̄s solus nō pōt omnibus pro-
uidere q̄tūcunqꝫ sit diligētissimus arg.in.l.fi.de
offi.archipresby.Practica ergo prouidēdi erit
hec.nā si ep̄s erit negligens in cōstituēdo sibi vi-
cariū archiep̄s statuet sibi terminū ad cōstituen-
dū quo casu elapso termino ꝓuidebit ipse archi-
ep̄s:vt in.d.c.cum simus.iuncto.c.in nona.preal.
¶In gl.ver.vrgens necessitas.ibi dispensatiue.
dictū hoc potest intelligi multipliciter primo ꝙ
ista fuit iuris dispēsatio vt episcopus sit sub alio
ep̄o.Item vt vnus episcopus creet sibi aliū ep̄m.
3 ¶†Nūquid aūt papa possit ꝓuidere dispēsatiue
vt duo ep̄i sint in eodē ep̄atu oīno pares.tex.sin.
videtur innuere ꝙ sic in.c.nō autē.vij.q.j.nā hoc
incidit in ꝑsonā augustini:vt ibi habet̄.refert tn̄
ibi Archi.ang.dixisse ꝙ si sciuisset prohibitionē
ecclesie non acceptasset.Credo tamē ꝙ ex causa
posset papa hoc statuere nā olim in primitiua ec
clesia omnes ep̄i regebant ecclesias in cōmuni vt
not.i.c.cū sit romana.j.de ap.De patriarcha grā
densi qui moratur venetijs:vide gl.lxxx.dist.in.c.
ij.An autē possint creari duo summi pontifices
vel duo imperatores:vide gl.sing.in.d.c.nō autē.
que in summis pōtificibus tenet ꝙ nō qꝛ esset cō-
tra articulū fidei ⁊ vnā sanctā ⁊c.Item contra di
ctū euangelicū ⁊ fiet vnū ouile ⁊ vn⁹ pastor secus
in imperatorib⁹ cū sint vicarij ⁊ defensores eccle-
sie romane:vt in cle.romani.de iureiu.⁊ dic vt ibi
no.¶In glo.in ver.sibi vicariū ibi a quo conse-
crabitur iste episcopus.Ex hac glos.habes vnū
intellectū ad text.de quo premisi:vt intelligatur
qd episcop⁹ loci cōstituat de nouo vnū episcopū

a ¶ Ad epm̄.not.ꝙ p̄dicatio dr̄ officiū.vide qđ habetur in.c.qđ dei timorē.de ſtat.mo.⁊.c.cū ex iniūcto.de here.⁊ in.c.ſicut.eo.tit.vide q̄ ibi dixi ⁊ pōdera q̄r vr̄ ꝙ laicꝰ q eſt ſancte vite ⁊ doctꝰ ex delegatione pōt predicare.hoc dico ꝑ text.in.c.ſicut de here.vbi dr̄ nō preſumat:q̄r intelligit̄ autoritate ꝓpria:⁊ ꝙ habet̄ in.c.quanto.al's decernimꝰ.de iu. de v̄bo p̄ſumo:⁊ ita etiā intelligo in.c.mulier.xxiij.di.vbi dr̄ ꝙ nō p̄ſumat predicare mulier:q̄r intelligit̄ autoritate ꝓpria ſecꝰ ſi ex delegatiōe:⁊ addu co ſil'e in.§.his oī bus.lxj.di.vbi dr̄ qđ qs nō poteſt d̄ ſtatu laici aſſumi ī epm̄ niſi eēt homo ſctē vite vt in ſancto Nicolao ⁊ alijs de quibus ibi certe talis laicꝰ ſanctꝰ et honeſtus eſt diſpenſatus a iure cōi.cogita tamē. Andre.Barba. Anto.Fran. ¶ De officio p̄dicandi dicas ꝙ eſt rectoris eccle 1 ſie curate vt i clemē.dudū.in.§.ve 2 rū.⁊ ibi ꝑ.d.Car. in pri.de ſepul.et 3 hr̄ ꝑ gl.i cle.j.de regu.⁊ ꝑ.d.abb. in.c.q̄ſ ſit.de iud. vbi habet̄ qđ tale offm̄ nō cōpetit his q non habēt cura aīarum nec etiā fratribꝰ mēdicantibꝰ niſi ex priuilegio: et addas ꝙ p̄dicatores nō d̄bēt p̄dicare ſine licentia pape vl' diocesani:al's icidūt in excōicationē.c. excōicamus.el.j. §.q̄r vero nōnulli.de here.nec dz qs p̄dicare i aliena parochia niſi inuitatꝰ vel de licētia obtēta a ſacerdote ꝓchiali:ꝙ ēt verū eſt: vt ēt archiepo in dioceſi ſuffraganeorū non liceat predicare niſi de eorū licētia vt ꝑ Card.in cle.dudū.§.at olim.de ſepul.⁊ adde etiā ꝙ mulieribꝰ etiā abbatiſſis nō lz publice p̄dicare ſed in ſecreto ſic inter moniales ſuas:vt ꝑ Car.in cle.j.in prin.de reli.do.vbi etiā dicit ꝙ lz cruciferis hoſpitalarijs ⁊ tēplarijs p̄dicare:⁊ adde ꝙ qñ fr̄es p̄dicāt nō debēt cōcurrere cū p̄latis volētibꝰ p̄dicare vt ꝑ Car.in.d.cle.j.in.vij.q.qui etiā d̄t ꝙ cā p̄dicādi pōt monachꝰ exire de monaſterio.de q̄ in.c.ꝙ dei timorē.de ſta.mo.⁊ adde ꝙ p̄dicare nō eſt minus q̄ corpꝰ xp̄i vt ꝑ Car.vbi.ſ.et hr̄ in.c.cū oē.de cōſe.di.ij.Et adde ꝙ p̄dicatores volūtarij pn̄t recipere eleemoſynas a volētibꝰ:nō aūt ab inuitis:ſz neceſſaria pn̄t recipe etiā ab inuitis ⁊ petere ꝓ neceſſitate victꝰ:vt hr̄ in.c.cū ex officij.⁊ ibi ꝑ Hoſt.⁊ doc.de p̄ſcri.⁊ no.in.c.cū volūtate.§.p̄dicatores.de ſen.exc.et adde ꝙ p̄dicatores nō debēt noīatim diffamare peccatorē vel vſurariū:ſed debent gn̄aliter increpare:vt in.c.ſi ſacerdos.⁊ ibi ꝑ gl.de offi.ord.⁊ de offi.predicationis.vide etiā per glo.in.c.inter cetera.de offic.ordi.Et adde qđ etiā tp̄e interdicti pōt predicari etiam pulſata campana niſi hoc fieret in fraudē vt ple.ꝑ.d.Car.in cle.ij.in.vj.q.de ſentē.exc.⁊ qđ dr̄ hic de v̄bo p̄ſumo.dicas ꝙ in dubio capit̄ in malā partem imo dicimus ꝙ ex immoderata liberalitate ex qualitate actꝰ celebrati p̄ſumit̄ fraus.vt in.l.ſi vētri.in.§.fi.ff.de priui.cre.⁊ per Bal.in.l.eam quā.in añpe.col. C.d̄ fideicō.⁊ habet̄ in.l.oēs.in.§.luciꝰ.ff.de his q̄ in frau.credi. ❀ Sebaſti.Sapia. ¶ Predicandi. Cui cōpetat predicādi officium. vide Abba.in.c. q̄ſ ſit.de iudeis.⁊ Fel.in.c.excōicamus.co.iij.v̄.no. in.§.q̄r vero.de hereti. ¶ Alios viſitare.Quid ſi iſti viſitatores faciunt aliquē exceſſum an teneatur ep̄s. dic qđ ſic ꝑ.l.j.in pri.ff.d̄ exe.vbi tenetur magr̄ ſi factorē malum poſuit.l.obſeruare.§.ꝓficiſci.ff.d̄ offi.ꝓcō.ſm̄ arch.ī c.ſi ep̄s.j.e.li.Tu pōdera q̄r iſte eligit ex neceſſitate vt hic ſi nō eligit bonos viros videt̄ ꝙ teneat̄ de exceſſu.ar.eiꝰ.qđ voluit Jo.an.in Spec.de loca.ꝑ pe prin.ad.l.j.de exercitoria.dic ꝙ loqt̄ in eo qui voluntarie cōſtituit exercitorē. And.Barb. Anto.Franc. ¶ Circa hoc qđ hic dr̄ de viſitatore dicas ꝙ viſitatio dioceſis d̄bet fieri per ep̄m.c.ſi ep̄s.de offi.ordi. lib.vj.vbi ꝑ glo.j. et doct.⁊ dz fieri ānuatī ſemel tātum.vt i.c.decernimꝰ.x.q.j.ex cā tamē poſſit reiterari in eodē anno.cle.ij.in prin. ⁊ ibi ꝑ do.Card. in.x.q.de ſta.mo. et q̄ ſit forma ꝓcedēdi qñ ſit viſitatio et reformatio eccleſie in capite ⁊ in mēbris.vide per Jnn.⁊ Joā.and.in.c.j.de poſtu.p̄la.⁊ in.c.j.de offi.ordi.⁊ in.c.cū.J.⁊.A.de re iud.⁊ adde qđ viſitator non debet aliū ſubſtituere loco ſui ſm̄ Bar.in.l.vnica.in.§.ne aūt.in.ij.col.in ver.quidā ſunt actus.C.de cad.tol.ↄtrarium tamen videt̄ eſſe verius vt in.c.decernimus.ſ.alleg.⁊ vide glo.in.c.j.de offi.ord.lib.vj.in ver.per aliū.⁊ vide do.Abb.in.c.inter dilectos.in ij.not.de offi.ordi.et per Car.in clemen.j.in.vj.q.et in.v.q.prealleg.de ſtatu mona.Et quando viſitās excedit modū viſitandi an epiſcopus qui fecit eum viſitatorem teneat̄:vel ſi forte epiſcopus viſitās excedit numerū perſonarum et electionum.de qua in.c.cū apoſtolus.de cenſi.et ꝓpterea excommunicet vel interdicat viſitatos qui ꝓpterea ſibi reſiſtūt.Dicas ꝙ nō valet illa ſn̄ia excōicationis vel interdiciti vt in c.cū ad quorundam.et ibi per doc.de exceſ.prela.Et adde ꝙ viſitator habet iuriſdictionē ordinariā vt ꝑ Jnn.in.c.in ſingulis.de ſta.mona.

cōformē lingue ⁊ ritibꝰ illiꝰ populi ⁊ faciat illum ſibi vicariū.Scđs intellectꝰ eſt extra glo.vt non ep̄s ſed alius ſupior qui ei p̄ſit cōſtitui debeat:nā hoc nō dr̄ de ep̄o ſz cuilibet p̄ſidēti ſicut ⁊ p̄poſitꝰ vt in.c.q̄uis.j.de verb.ſig.Jtē ⁊ p̄ſes.nam qlibet regēs ꝓuinciā pōt appellari p̄ſes:q̄r prouincie preeſt vt in.l.j.ff.de offi.p̄ſi.⁊ no.hoc dictū:doc.tn̄ cōiter hūc intellectū ſequunt̄:q̄r nō eſt ſufficiēter prouiſum iſtis populis quo ad pōtificalia:⁊ ideo debet capi hic p̄ſul pro ep̄o.Tertiꝰ intellectus vt al's preſulē illius lingue q forte eſt ſine ep̄atu conſtituat ſibi vicariū nā ⁊ hodie cōtingit:multi ſunt ep̄i ſine adminiſtratione ep̄atuū vt ſunt iſti q vulgariter appellant̄ nullatenenſes:⁊ iſte intellectꝰ ſatis pōt applicari ad tex.⁊ vbi talis ep̄s reperietur conſulerē hunc intellectū ſed in effectu poſſet teneri intellectus gl. ¶ Jn gl.fi.ibi:niſi clericus ſit incorrigibilis.intellige gl.qñ inuocat̄ brachiū ſeculare vt puniat clericū iure ſuo:⁊ ſic loquūtur iura alleg.in gl.Si inuocat̄ brachiū ſeculare ad auxiliandū ⁊ iuuandū iudicē eccleſiaſticū non eſt neceſſe ꝙ clericus ſit incorrigibilis:vn̄ ſi timet de potētia clerici vel ne fugiat poterit iudex eccl'iaſticus capi facere clericum per familiam poteſtatis.ad hoc.c.vt fame.de ſen.excō.⁊ in.c.j.ſ.eo.

☞ Ep̄s cū viſitat dz predicare populis ⁊ ad eū principaliter pertinet officium predicandi.

Epiſcopi viſitantes per alios an poſſint aliquid exigere a viſitatis.

Ep̄s mittens legatum ad aliqua loca dz ipſe illi prouidere de expenſis niſi exp̄ſa ſit grauis ⁊ mittat pro communi negotio.

Jnter cetera. Ep̄i qui p̄eſſe nō pn̄t tenent̄ aſſumere idoneos q ſuppleāt ſuo loco quo ad p̄dicationes viſitationes et cōfeſſionum auditiones ⁊ vt poſſint ep̄i reperire tales,precipit in eccleſijs cathedralibꝰ et collegiatis tales inſtitui.h.d.Jn prima exordiū. Jn ſecūda cōſtitutio ibi:vn̄.Jn tertia pena ibi:ſi qs autē. ¶ Caſus lr̄alis.Jnter alia q̄ pertinent ad ſalutē populi xp̄iani verbi dei p̄dicatio q̄ plurimū eſt neceſſaria:q̄r ſicut corpꝰ materiali cibo nutritur:ita ⁊ aīa ſp̄ūali cibo reficit̄:ſed ep̄i qñq̄ ꝓpter multas occupationes ⁊ alias multas cauſas nō ſufficiūt miniſtrare ppl'o v̄bū dei:vn̄ ſtatuit cōciliū ꝙ ep̄i aſſumāt viros idoneos ad officiū predicatiōis q plebes ſibi cōmiſſas eorū vice inſtruant ⁊ edificent verbo ⁊ exēplo:quibꝰ cū neceſſe fuerit neceſſaria miniſtrent̄ ne propter neceſſitatē ab offō p̄dicatiōis deſiſtāt.Vn̄ p̄cipit cōciliū ꝙ ep̄i tam in cathedralibꝰ eccleſijs q̄ etiam in alijs cōuētalibꝰ viros idoneos debeāt ordinare quos habeāt coadiutores tam in officio p̄dicationis q̄ in audiēdis cōfeſſionibꝰ et alijs que ad ſalutē ꝑtinent aīarū:q aūt hoc neglexerit ſtricte ſubiaceat vltioni.Ber.Not.ꝙ queādmodum homo cōponit̄ ex duobꝰ.ſ.anima ⁊ corpore.vt in.c.in quadam.de cele.miſ.ita ad ſui ſuſtentationem indiget duplici cibo ſp̄ūali.ſ.materiali.Sicut eñ cibus materialis eſt neceſſarius corpori ita cibꝰ ſp̄ūalis eſt neceſſarius aīe ꝓut eſt predicatio.Et ſic no.ex hoc et ex text.ꝙ p̄dicatio nedū eſt vtilis ſed neceſſaria populo:⁊ no.ꝙ predicatio dr̄ officiū ſanctū:⁊ ſic predicatio eſt officiū habēs ergo b munꝰ p̄dicādi dr̄ habere officiū.qđ no.pro ſtatutis et iuribus diſponentibus contra negligētes
1 in eorū officio. ¶ † Jtē no.qđ officiū predicandi
a principaliter ꝑtinet ad ep̄m [a] et cum viſitat dioceſim debet p̄dicare populis.ad hec.c.j.de cenſi. li.vj.⁊.x.q.j.c.placuit ⁊.c.ep̄m.Dic etiā qđ qlibet
b rector eccleſie parochialis hz offm̄ p̄dicandi [b] in eccl'ia ſua:⁊ de iure nemo pōt p̄dicare qui nō habet curā animarū:eſt eñ predicatio offm̄ cure vt c no.gl.in cle.j.de reg.vide tex.i cle.dudū.de ſepul. Fratres vero mēdicātes habēt ex priuilegio pape vt p̄dicare poſſint:nā de iure vt dixi p̄dicare nō pn̄t cū non habeant curā populi vt in cle.dudum.de ſepul.prealle.⁊.j.de here.cū ex iniuncto.
2 ¶ † Not.qđ ep̄i pn̄t ꝑ alios viſitare [c] dioceſim q̄
c caſu nihil debēt exigere a viſitatis licet ↄrium faciant.et dicendū eſt hodie vt habetur in.c.ſi epiſcopus.j.eo.lib.vj. ¶ Not.ibi:potentes in opere et ſermone:qđ opus prefert̄ ſermoni:et ſic videt̄ qđ in predicatiōe magis eſt attēdēda vita q̄ ſciētia.q̄r longe plus proficit predicator exēplo boni operis q̄ verbo doctrine.Hinc Seneca.lōgum iter per precepta:breue et efficax per exempla.⁊ Greg.dicit cuius vita deſpicit̄ reſtat vt predicatio eius cōtemnatur.iij.q.vij.c.ij.§.porro.in fi.nō tn̄ ſufficit vita ſine licētia ꝓpter multos errores qui qñq̄ oriunt̄ ex defectu ſcientie vt in.c.niſi cū pridē.de renū.vbi patet ꝙ propter defectū ſcientie remouet̄ ep̄s ab ep̄atu ſuo.ad idē.c.fi.de eta.⁊ quali. ¶ Vltimo no.ꝙ i eccleſijs cathedralibus et collegiatis nō debēt inſtitui viri indocti et ꝓ maiori parte pueri vt hodie inoleuit abuſus ſed potius viri docti ⁊ inſtructi. ¶ Jn glo.fi.not.ex hac glo.vnam differentiā inter legatum ceſaris et legatum pape:nam legatus ceſaris mittit̄ expenſis fiſci:ſed legatꝰ pape procuratur a clericis ſubditis vt in iuribus allegat.in gl.⁊ dicit Hoſt. quod romanam eccleſiam excuſat neceſſitas q̄r nō poſſet omnibus prouidere.Jtem priuilegiū ab antiquo obtentū quod quidem priuilegium vellent epiſcopi commutare:ꝙ tamen facere nō debēt.arg.in.c.j.de tempo.ord.⁊ in.l.in cauſis.de
3 re iudi. ¶ † No.hoc dictum ꝙ epiſcopus mittēs legatum ad aliqua loca debet prouidere ipſe illi de expenſis:quod ego puto verum niſi expenſa ſit grauis et mittat pro communi negotio nam tunc poteſt petere vt ſubditi cōtribuant.ad hoc quod no.Jnn.in.c.j.de ſta.regu.⁊ facit tex.in.c.ſequē.in fin.Et dicit Jo.and.hic ꝙ optaret quod eccleſia romana perciperet.xx.partem redituū clericorum ad ſuſtentationem pape et cardinalium:et de hac parte prouideret legatis et abſtineret a communibus ſeruitijs et fructibꝰ primi

anni quos recipit a prelatis promouendis ac decanis: ꝛ ſimilibus: ꝛ refert q̄ de hoc fuit alias factus ſermo in cōcilio Uiēnenſi. ſed prelati exiſtentes in ꝯcilio deliberauerūt nō facere: q2 tāta viget inſatiabilis cupiditas q̄ iſtud ꝛ illud reciperēt.

1 ☞ Epiſcopus non poteſt exigere alia iura epiſcopalia niſi illa que ſunt in iure expreſſa, niſi neceſſitas aliud ſuadeat.
2 Epiſcopus que iura epiſcopalia habeat in ſua dioceſi.
3 Judicium vniuerſale ꝛ particulare quid ſit.
4 Libellus in vniuerſalibus vel generalibus non eſt neceſſe q̄ contineat vel exprimat ſpecialiter contenta in petitione.
5 Conſuetudo vt quis poſſit ad libitum eligere cōfeſſorem cui confiteatur non valet.
6 Solidi in iure ſumuntur pro aureis.
7 Agere in aliquo caſu quis inuitus cogitur.
8 Jura epiſcopalia poſſunt inſcribi per inferiorem prelatum.

Conquerente. Epiſcopus in eccleſijs dioceſis ſue dꝫ eſſe ꝯtētus iurib⁹ ep̄alibus: ꝛ q̄ ſint iura ep̄alia: hic declarat. In prima parte petitio ꝛ cōteſtatio. In ſcd̄a ſnīa. ibi: nos. ¶ Caſus literalis. Procurator monaſterij ſancti Benedicti mōtis ſubaſſiſij conquerebat̄ q̄ ep̄s de Aſſiſio dioceſanus nō cōtētus iurib⁹ ep̄alibus in eccleſijs ꝛ capellis ipſius monaſterij q̄ dꝫ habere a quibuſdā earum exigebat ꝓcurationes q̄ ad eas preſtandas non ſufficiebāt: vnde petebat procurator monaſterij q̄ ep̄s ſpecificaret illa q̄ competebant eidē in eiuſdē eccleſijs rōne iuris ep̄alis: quibuſdā vero ſpecificatis lis fuit legitime cōteſtata. dn̄s papa viſis ꝛ intellectis probatiōibus ꝛ rationib⁹ vtriuſq; partis decreuit q̄ ep̄s habeat canonicā obediētiā ſubiectionē ꝛ reuerētiā ꝛ alia que in litera enumerāt̄ in eccleſijs ſeu capellis dioceſis ipſius ad monaſteriū ipſum ſpectātib⁹: ita q̄ cū ad eccleſias illas viſitādas acceſſerit nō plus requirat ab illis eccleſijs noīe procurationis niſi q̄tum ei poterunt exhibere penſatis facultatibus earūdē: nec amplius aggrauent̄ in ꝓcuratiōib⁹ cetere capelle eiuſdē dioceſis. ꝛ iſtis iuribus in p̄dictis eccleſijs ep̄s ſit cōtentus: nec amplius exigat ꝓpter moderatū auxiliū q̄ iuxta formā Lateraneñ. cōcilij duxerit poſtulādū ſi manifeſta ꝛ rationabilis cauſa extiterit. B. ¶ Not. j. abbatē poſſe agere pro capellis ꝛ eccleſijs ſubditis ſuo manaſterio. concor. cle. j. de reſcrip. ꝛ c. auditis. de preſcr. ꝛ c. ex tranſmiſſa. eo. tit. ¶ Secūdo no. q̄ eccleſie ꝛ capelle ſubiecte monaſterio tenent̄ nihilominus ep̄o ad ep̄alia iura: et intellige niſi monaſteriū ſit exēptū cū capellis ſibi ſubiectis: vel niſi abbas ex priuilegio vel preſcriptione acq̄ſiuiſſet[a] ius ep̄ale in illis eccleſijs q̄ fieri pōt. vt
1 in. c. auditis. ꝛ in. c. cum olim. de preſcr. ¶ † Tertio not. q̄ ep̄s vltra iura ep̄alia in iure expreſſa nō pōt aliud petere ab eccleſijs ſibi ſubiectis: vnde non pōt petere a clericis aliqua ſeruitia q̄ in iure non ſunt exp̄ſſa. x. q. iij. q2 cognouimus. nec etiam pōt imponere aliquā collectam eccleſijs niſi inſtaret cauſa rōnabilis ꝛ manifeſta: nam tunc pōt petere charitatiuum ſubſidiū: vt hic in fine lr̄e: ꝛ in. c. cū apoſtolus. j. de cenſi. Item not. q̄ lꝫ iſta monaſteria non teneant̄ ad ea que ſunt de lege dioceſana vt ſynodaticū: ꝛ ad alia de quibus no. j. c. dilect⁹. capelle tñ ſubiecte monaſterio tenent̄ ad onera ad que tenēt̄ eccleſie alie ſeculares. Et intellige iſtū tex. de capellis ꝛ eccleſijs ſecularibus ſubiectis monaſterio de iure ſp̄ali. ſi aūt eſſent capelle regulares vt q2 inhabitant ibi monachi tunc tales capelle gaudēt priuilegio monaſterij: q2 monaſteria dici poſſunt. vt no. Jo. and. poſt Arch. in. c. j. de preben. lib. vj. ꝛ Jo. de lig. in cle. j. de exceſ. prela. facit q̄ no. Inn. in. c. j. de ſta. reg. ꝛ hec not.
2 ¶ † Itē not. que ſunt iura epiſcopalia ad que tenētur eccleſie dioceſis: primo eñi tenent̄ ad canonicā obedientiā ꝛ per hanc recognoſcunt ep̄m in iudicē. pro hoc. c. quāq̄. xxiij. diſtin. ꝛ ad hanc tenent̄ non ſolum clerici ſꝫ ēt laici quātūcunq; potentes in his q̄ concernūt animā: vt in. c. omnes principes. de ma. et obediē. Scd̄o tenent̄ ad ſubiectionē ꝛ in hoc recognoſcunt eū in dn̄m. facit. c. grauē. j. de exceſ. prel. nō tñ per hoc intelligas q̄ debeant ſeruire vt dn̄o ſeculari: q2 ſcriptum eſt, non tanquā dominantes in clero. vt in. c. ſolite. de ma. ꝛ obe. dꝫ eñi tractare clericos vt filios. vt in. d. c. cū apoſtolus. ꝛ vide bonū tex cū gl. in. c. eſto ſubiectus. xcv. diſt. vbi no. qualiter dꝫ ep̄s ſcribere
b clericis ſibi ſubiectis[b] ꝛ cōtra. Tertio tenent̄ ad reuerentiam ꝛ per hanc recognoſcūt ep̄m in patrem. debet̄ eñi reuerentia parētibus ꝛ magiſtris: vt legit̄ ꝛ no. in. l. antepe. ff. de obſe. ali. pa. preſtan. Quarto tenentur ad inſtitutionē ꝛ deſtitutionē. ꝛ ex hoc no. q̄ inſtitutio ꝛ deſtitutio in oībus eccleſijs dioceſis pertinet ad ep̄m de iure cōi. conc. c. cum ex iniuncto. de here. in fi. xxi. q. vij. omnes baſilice. ꝛ c. ſi quis deinceps. Et intellige de inſtitutione proprie ſumpta: nam ſi in eccleſia eſt collegiū electio prelati pertinet ad collegiū. vt in. c. j. de elec. Inſtitutio vero ſeu reformatio ꝑtinet ad ep̄m. xviij. q. ij. c. j. ꝛ in. c. nihil. s̄. de elec. Si vero nō eſt ibi collegiū ꝛ eccleſia ē patronata p̄ñtatio ꝑtinet ad patronū ꝛ inſtitutio ad ep̄m. xvj. q. vij. de cernimus. ꝛ in. c. pie mentis. ꝛ. c. filijs. vide glo. in. c. quanq̄. de elec. lib. vj. Si vero non eſt patronata tūc ep̄s hꝫ inſtitutionē liberā: id eſt collectionē. vt in iuribus preall. hoc intellige niſi alius prelatus acquiſiuerit iure ſpeciali. Item verbū inſtitutio: poteſt hic cōprehendere inſtitutionē autorizabilē quo ad curam populi: nam ſi abbas habet collationē eccleſie curate debet recurri ad ep̄m pro inſtitutione autorizabili quo ad curam populi ex quo pp̄ls eſt ſubiectus ep̄o. vt in. ca. j. de capel. mona. lib. vj. ꝛ qd̄ legitur ꝛ no. in. c. cū ſatis. de offi. archi. Per verbū deſtitutio denotat̄ poteſtas priuandi clericū beneficio ſuo. nā niſi aliud habeat cōſuetudo ad ep̄m ꝑtinet deſtitutio omniū clericorū: licet ali⁹ habeat ius cōferēdi in illis eccleſijs vt in. c. j. de capel. mona. lib. vj. ꝛ. xvj. q. ij. viſis. in fin. ꝛ quod ibi, not. Quinto. hꝫ ep̄s in eccleſijs correctionē quia poteſt corrigere ea que deuiāt ꝛ ſubditorū exceſſus. vt. in. c. irrefragabili. ꝛ in. c. lꝫ. s̄. eo. Sexto habet reformationē: id eſt ius reformandi mores. pōt enim facere ſtatuta ad reformationē morum. vt in. d. c. irrefragabili. ꝛ. c. licet. s̄. eo. Et not. q̄ correctio ꝛ reformatio ſunt diuerſa: dixi in. ca. irrefragabili. p̄dicto. Septimo habet iuriſdictionē omnium cauſarū ad eccleſiaſticum forum pertinentium. Ex hoc infert̄ ad id qd̄ dixi in. c. cum ab eccleſiarum. s̄. eo. q̄ ep̄s de iure cōi pōt procedere cōtra omnes clericos de dioceſi lꝫ habeat aliū p̄latum inferiorē. Octauo habet penitētias ꝛ declara hoc v̄bū: vt. j. dicā in glo. in ver. penitentias. Nono habet vt oīa ſacramēta recipiātur ab ip̄o ep̄o: qd̄ poteſt dupliciter intelligi: primo de ſacramentis que ſunt ordinis ep̄alis vt eſt ordinis collatio. nā clerici tenent̄ recipere ordines ab ep̄o ꝓprio ꝛ non alieno. ix. q. ij. ꝑ totum. ꝛ. j. de parochi. nullus. Item ipſe habet cōſecrare virgines ꝛ eccleſias: ꝛ ſimilia facere q̄ ſunt ordinis ep̄alis. vt in. c. veniens. de preſc. ꝛ pro hoc intellectu facit tex. ibi omnium q̄ ab ep̄o ꝛc. Secūdo pōt intelligi de oībus ſacramētis: nam quilibet de dioceſi dꝫ ꝓ ſacramētis recurrere ad ep̄m vel ad propriū parochianū. ep̄s enim cōcurrit cū quolibet preſbytero parochiali. vñ oēs eccleſie dioceſis cenſent̄ ſub vna eccleſia: vt legi. ꝛ not. in. c. pe. de pe. ꝛ remi. ꝛ in. c. iij. de offi. archipreſb. ꝛ preſertim hoc ꝓcedit in clericis qui preſunt eccleſijs parochialibus: nam iſti immediate ſubſunt ep̄o ꝛ ad eū debēt recurrere ꝓ oībus ſacramentis. vñ dicit Hoſt. ꝛ bene: caueant ſibi abbates ꝛ canonici eccleſiarū cathedraliū ꝛ alij rectores eccleſiarū qui immediate ſubſunt ep̄o vt ad eū recurrāt in cōfeſſionibus: nā ab alijs non poſſunt abſolui cū a iudice non ſuo abſolutio facta non teneat. vt in. c. omnis. de peni. ꝛ remiſ. dicit tñ q̄ no vult damnare eos q̄ hoc hactenus nō obſeruauerūt ſi mortui ſunt ſed relinquit eos diuino iudicio. Decimo hꝫ ſynodū. i. oēs clerici eccleſiarū tenētur ire ad ſynodū ep̄i. i. ad cōgregationē clericorū quam annuatim debet facere: nā ep̄s facit ſynodum: archiep̄s concilių ꝓuinciale ep̄orū: vt in. c. ſicut. de accu. ꝛ de his duobus ꝛ q̄ debeat intereſſe. vide p Inn. in. c. graue. de preb. Undecimo hꝫ ſynodaticū vel cathedraticum. i. duos ſolidos argēteos vel aureos ſm̄ loci cōſuetudinē a qualibet eccleſia ꝛ an poſſit p̄ſcriptione illud tolli vel remiſſiōe epiſcopi: dixi in c. cū venerabilis. de reli. domi. Duodecimo habet quartā decimarū ac mortuariorū. Et ex hoc no. ꝛ tene mēti q̄ d iure cōi decime nō pertinēt ad ep̄m ſed ad eccleſias parochiales. ſed q̄rta decimarū debet̄ ipi ep̄o ab eccleſijs ꝑcipiētib⁹ decimas. ꝛ no. q̄ ibi aliud non hꝫ ꝯſuetudo ex mortuarijs. i. ex his que relinquūtur eccleſijs occaſione funerū debet̄ quarta: lꝫ aliud dicat gl. Tertiodecimo habet viſitationem annuatim: nā de iure cōi poteſt ſingulis annis viſitare eccleſias ſibi ſubiectas. habet etiā procurationē ratione viſitationis que debet exigi cōſideratis facultatibus eccleſie. Ultimo pōt petere ſubſidiū
c ex cauſa manifeſta ꝛ rationabili:[c] puta quia ep̄s eſt grauatus onere debitorū vel eſt tenuis ꝛ nō ſufficit ad eum idonee ſuſtētandū vel vult ire ad cōciliū vel ad papā ſeu regem ꝓ cōmunib⁹ negotijs vel q̄d ſimile. ¶ Et no. q̄ ad hoc charitati-
d um ſubſidium[d] tenent̄ etiā capelle ſubiecte monaſterio.[e] An
e aūt ipſa monaſteria teneantur: eſt dubiū. ꝛ dic vt dixi in. c. j. de
3 ſta. reg. ꝛ in. c. cū apoſtolus. de cenſi. ¶ † In gl. j. in fi. No. tria ex hac gl. primo q̄ petitio iuriū epiſcopaliū eſt vniuerſalis. Inno. dicit q̄ eſt generalis. nam illa petitio eſt vniuerſalis cum petitur vniuerſum ius. exemplū in petitiōe hereditatis in iudicio familie herciſcūde: nam venit in iſtis vniuerſum ius defuncti. Petitio vero generalis eſt cū comprehendit in ſe multa capitula ſicut in actione pro ſocio vel tutele ſeu negotiorū geſtorū. ꝛ talis videtur eſſe petitio iuriū ep̄alium q̄a petens ius ep̄ale non petit vniuerſum ius eccleſie: ſed q̄dā capi-

a ¶ Acquiſiuiſſet. Adde Bal. cōſil. j. lib. v.
✠ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Subiectis. Uide q̄ dicit Bald. i. l. fi. ꝑ illum text. C. de bo. q̄ lib. vbi ampliat qd̄ dicit Ab. hic etiā ꝓcedere in exēptis. ꝛ hoc etiam voluit Ang. i. l. ſ. ſi hac. ſ. patronū. ff. de i ius voc. ꝛ i. l. alia. ſ. eleganter. ff. ſol. matrimonio.
c ¶ Et rationabili. Sꝫ qn̄ ꝯſtabit de cauſa rationabili dic q̄ ſtatur arbitrio ſupioris. ſm̄ gloſ. in. c. cū apoſtolus. ſ. prohibemus. de cenſi. ſed q̄ties ꝛ quātū petet. dic q̄ ſtabitur ſuo arbitrio: ita dixit do. Car. i. d. c. cum apoſtol⁹. ſ. ꝓhibemus. Andre. Bar.
d ¶ Charitatiuum ſubſidiū. Quib⁹ ex cauſis debeat̄ charitatiuū ſubſidium. not. Old. cōſi. ciiij. inci. circa ꝓpoſitam. bal. in. l. j. in fina. C. de ope. libe. in. l. ſi q̄s ad declinandam. ſ. in omnibus. co. iij. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ q̄ poſſit peti ēt ab iferiorib⁹ ep̄o tenet Car. in cle. j. ſ. j. in fin. de ſup. negli. prela. nunquid autem poſſit exigi ab exemptis: tradit Car. in cle. j. ſ. j. de exceſ. prelat. vbi tenet idem qd̄ Abbas hic.
e ¶ Monaſterio. Adde late eundē conſi. xxvj. ꝛ ad. j. dicēda, maior claritas apparebit.

tula ſeu iura: de qbus hic.⁊ de his petitionibꝰ vniuerſalibus generalibus ⁊ ſingularibꝰ:⁊ differētiā inter eas plene dico in
4 c.ij.ō libel.obla. ¶ †Secūdo no.ꝙ in petitione vniuerſali ſeu generali non eſt neceſſe in libello exprimere ea que cōprehen duntur ſub tali petitione.do.Ant. hic dicit ꝙ lʒ nō ſit neceſſe exprimere tamen ſi reus petit tenetur actor exprimere ꝑ iſtū tex.ꝙ tamen ego non puto verum:qꝛ ex quo iura epiſcopalia ſunt in iure expreſſa ſunt certa ⁊ clara ⁊ quis non tenetur ex
a primere[a] ea que ſunt in iure.⁊ ad iſtum text. dic vt ſentit Inn. qꝛ iſte epiſcopus petebat multa iura ab iſtis capellis ⁊ quotidie eas vexabat vnde petijt abbas vt exprimeret ea ad que tenebantur capelle: nā potuiſſet exprimere multa iura conſuetudine debita ⁊ in iſtis eſt neceſſaria expreſſio. ⁊ dic latius vt dicam in.d.c.ij. ¶ Ultimo no. ꝙ in petitione iuriū epiſcopaliū generaliter facta non veniunt niſi debita de iure cōi que exprimuntur. In cōtrariū eſt text.iuncta gl.in.c.conſtitutus. de reli.domi. ſed reducūtur ibi ad cōcor, vt ſi eſt aliquod ius ſurrogatum in locum iuris debiti de iure cōi tunc illud comprehenditur petitione generali:vt ibi. Ratio:qꝛ ſubrogatum debet ſapere naturam eius in cuius locū ſurrogatꝛ.vt in.c.eccleſia.vt li.penden. ſi autē non ſurrogatꝛ in locū alterius tunc illud non comprehenditur:vt hic. ¶ In gl.in ver penitētias. oppo.contra tex.pro intellectu gl.hic enim dꝛ ꝙ pro penitentia recurrendū eſt ad epm.contra hoc facit. c.omnis vtriuſqꝫ ſexus.ī.de peni.⁊ remi. vbi dꝛ ꝙ ſuo preſbytero parochiali tenetur quis confiteri vel alteri cum licentia ipſius.Sol gl.iſta vt arbitror metu cōtrarij videtur velle intelligere tex.de penitentia publica vel de penitētia priuata ꝓ maioribus criminibus quorū impoſitio ⁊ abſolutio pertinet ad epm. ⁊ intellige in caſibus reſeruatis epo:nam eps ſolet reſeruare ſibi maiora crimina vltra ea que ſibi reſeruātur de iure cōi.de quibus vide bonam glo.in.c.ij.de peniten. ⁊ remiſ.lib.vj. Et in eo ꝙ gl. dicit de publica penitentia aduerte:nam de iure penitentia non debet publice imponi niſi pro crimine adeo manifeſto ⁊ graui ꝙ habet ſcandalizare totam vrbem.xxvj.q.vj.in.c.fin.et tene menti iſtum tex.⁊ imponitur hec penitentia in principio per epiſcopū.prout habetur in.c.capite.l.diſt.⁊ not. etiā illum text. Hoc dictum gl.procederet ſi tex.loqueretur generaliter de laicis ⁊ clericis:lʒ tñ tex. hic loquatꝛ de preſbyteris ipſarū eccleſiarum.Et intelligo tex. ꝓprie ſine alia ſuppletiōe prout loquitur.ſcʒ ꝙ pro omnibus penitētijs debent ipſi preſbyteri parochiales recurrere ad epm:nam cū ipſi immediate ſub ſint epō nō poſſunt ab alio ꝙ̄ ab eo abſolui vel ab archipreſbytero eccleſie cathedralis qui in hoc eſt vicarius epi.ad hoc tex.not. in. c. officium.de offi.archipreſby. ⁊ vide plene cui ſit generaliter confitēdum:per Hoſt.in ſum. de pe.⁊ remiſ.in.§. cui confitendum.in fi.ij.col Fateor tñ ꝙ laici poſſunt recurrere ad ipſum epm pro omnibus penitentijs:vt.ſ. dixi. ſed non tenētur niſi pro publicis vel caſibus epō reſeruatis. In alijs autem poſſum recurrere ad propriū ſacerdotē:⁊ idem dico in alijs clericis habitantibus intra parochiam. vt in. c. cum ab
5 eccleſiarum.⁊ ꝙ ibi dixi.ſ.eo. ¶ †Annquid autē valeat conſuetudo vt quis poſſit ad libitum eligere ſacerdotē cui confiteatur:dicit Hoſt.ꝙ non:qꝛ hec conſuetudo nō eſt rationabilis:qꝛ neminē excipit ⁊ cura nō eſt committenda niſi diſcreto ⁊ examinato.vt in.c.ij.de eta. ⁊ quali.⁊ in. c.cū ſit ars artium: eo. tit. non enim omnes preſbyteri ad hoc ſunt apti. facit. c. cum in illis.de preb. li. vj. Itē per hanc conſuetudinē dirumpitur neruus eccleſiaſtice diſcipline.⁊ ideo nō debet valere vt in.c.cum inter vos.de conſuetu. ⁊ not. hoc dictum cōtra illos qui eligunt ſibi ſacerdotes ad libitum. fatetur tamen Hoſti. ꝙ ſi conſuetudo haberet vt alicui exiſtenti in dignitate puta abbati, archidiaconi, vel alteri ꝑlato fieret cōfeſſio tunc valeret conſuetudo,qꝛ iſte nomine dignitatis ſue poteſt preſcribere hāc curā ⁊ per preſcriptionē efficitur proprius ſacerdos.ꝙ no.pro hoc ego all.tex.in.c.dudum.el.ij.de elec.⁊.c. auditis.et
6 c.cum olim.de preſcri. ¶†In glo.in ver.duos ſolidos. ibi:ſit
b preſcriptum.Vult ergo gl.ꝙ in quantitate[b] cathedratici currat preſcriptio.An autē poſſit preſcribi ꝙ nihil debeatur fuerunt opi.⁊ dic vt dixi in.c.venerabili.ī.de cenſi. ⁊ vide bonam gl.x.q.iij.c.j. que dicit ſe credere ꝙ iſti duo ſolidi debeant eſſe
c aurei.[c] ⁊ pro hoc facit qꝛ lex appellatione ſolidorum intelligit
d de aureis: ⁊ antiquitus.lxxij.ſolidi[d] faciebant vnam libram
e auri.[e] vt in.l.quoties.C.de ſuſcep.⁊ arca.lib.xj.⁊ ideo deberentur ſm illam eſtimationem niſi conſuetudo ſit in oppoſitum. hodie vero iſti aurei q ſunt in vſu ꝯſtituūt librā ex.xcvj. ¶ In gl.in ver.quartā decimationū.in fi.vult ergo gl.ꝙ ex conſuetudine epiſcopus percipiebat hic iſtam quartā. idem Inn. ſed alibi cōtra.dico ergo melius ꝙ decima de iure cōmuni debetur illi eccleſie in cuius parochia predia ſita ſunt. vt in. c. fi.ī de paro.ſed quartam partem decimarū debet eccleſia parochialis dare epiſcopo iuris epiſcopalis ratiōe. ⁊ ita loquitur iſte tex.vnde de iure communi epiſcopus percipit hāc quartā.⁊ vide tex.in.c.de quarta.ī.de preſcr.poteſt enim iſta quarta preſcribi:vt ibi de materia gl.dic vt plene no.in. c.cum contingat.ī.de deci.⁊ idem dic de quarta mortuariorum: nam lʒ ſtetur conſuetudini tamen illa ceſſante debetur quarta: vt eſt tex.hic.⁊ ſic declara gl.ſeq. ¶ In gl. i ver. pēſatis facultatibꝰ. ibi iuxta facultates.⁊ not.hic ex gl.iuncto tex.qualiter debeāt ſe eccleſie habere in ſolutione procurationū tēpore viſitationis:nam debēt ſoluere penſatis facultatibus eccleſiarū. ſi em̄ eccleſia eſt multū tenuis ꝙ vix ſufficit ad tenendum rectorem non debuit compelli ad aliquid ſoluendum.ad hec.x. q.j. c.decernimus.⁊.c.epm.⁊ ſatis probatꝛ in iſto tex.ibi:moderate poterunt exhibere:nam illud dicimus poſſe ꝙ commode poſſumus.vt in.l.nepos proculo. ff.de verbo.ſign.⁊. xxij.q. ij.faciat
7 homo. ¶†Extra gl.oppo.contra tex.in eo,ꝙ iſte abbas egit vt eps cōpelleretur exprimere que ſibi debebantur a capellis monaſterij:nam nemo inuitus cōpellitur agere. C. vt nemo inui.in rubro ⁊ nigro. Solu. Inno. ⁊ alij doc. multum inſtant ⁊ varias lec.ponunt ad tex.ſed tres ſunt principaliores intellectus. Primus ꝙ epiſcopus hic dicebat iſtas capellas teneri ad multa iura que minime obligabantur ⁊ quotidie exigebat plus debito ideo egit hic abbas nomine capellarum condictiōe.l.diffamari.C.de inge.⁊.manu.vbi habetꝛ ꝙ ſi qs diffamat aliquem dicendo illum ſuum debitorē vel poſſidere bona ſua vel quid ſimile poteſt adire iudicē ⁊ impetrare vt terminus illi prefigatur ad docendū de intētione ſua: alˀs elapſo termino imponatur ſilentiū.⁊ no.hūc intellectum. videtur ergo competere conditio illius.l.pro vexatione extraiudiciali: vt hic.⁊ iſte intellectus eſt principalior ⁊ notabilior.Secūdus intellectus eſt:ꝙ hic fuit imploratū officiū iudicis:ꝙ eſt latiſſimum.l.j.ff.de iuriſdi.om.iud.⁊ cōpetit ſemper vbi ſubeſt iniſtitia ſeu equitas.Tertius intellectus ꝙ abbas hic egit negatoria negando ꝙ iura poſtulata per epm ſibi deberentur. et de hac negatoria no.c.examinata.de iudi. ⁊ ſi abbas percipiebat temporalia in illis capellis agebat nomine monaſterij:ſi vero ſpectabant ad capellas tunc agebat nomine capellarū
8 ꝙ poteſt.vt.ſ.dixi. ¶ Ult.hic queritur †nunquid iſta iura epi
f ſcopalia poſſint competere inferiori prelato[f] excluſo epiſcopo:dic ꝙ ſic: nam poteſt inferior prelatus preſcribere in certis eccleſijs hec iura epiſcopalia vel partem eorū ſm ꝙ poſſedit:vt.ī.de preſcr.c.auditis.⁊.c.cum olim. Requiritur tamē in preſcriptione ſcientia illius puta epiſcopi qui hec iura poſſidebat:nam in iſtis incorporalibus non perditꝛ quaſi poſſeſſio ſine ſciētia poſſidentis.C.de ſer.⁊ aqua.l. j.⁊. ij. vnde ſm Inn. hic ſi volo preſcribere ius epiſcopi requiritur ipſius ſcientia. ſi vero ius inferioris ſufficit ſcientia illius ⁊ non requiritur ſcientia epiſcopi: ⁊ idem in ſimilibus. ⁊ de hoc latius hic per Inn.⁊ in.c.bone.ij.de poſtu. prela.

1 ¶ Poſſe non dꝛ quis ea q̄ ſunt contra honeſtatē vel bonos mores vel ledunt famam eſtimationem vel opinionem.
2 Epiſcopus quot ⁊ quas perſonas debet ſecum ducere dum viſitat monaſteria. vide per totum.

Uiurta.

Epiſcopus viſitans monaſterium nō introducit ſeculares ſed duos vel tres canonicos ſuos cum aliquibus religioſis. Premittit motiuū prohibitionis. Secūdo prohibet.ibi:firmiter. ¶ Caſus literalis. Precipit hic papa ꝙ cum prelati exercent officiū viſitationis ſeculares ſecum nō habeāt per quos poſſit in clauſtris diſſolutionis materia prouenire: ſed duos vel tres de canonicis ſuis habeat epiſcopus in decēti habitu adiunctis ſibi aliquibus religio
1 ſis.Ber. ¶ No. j.ibi:indecens,ꝙ †abſtinendū eſt ab eo ꝙ non
g decet.[g] ea em̄ que ſunt contra honeſtatem vel ledunt famam eſtimationē opinionem vel ſunt contra bonos mores non dicimur poſſe.vt in.l.filius.⁊.l.ꝯditiones.ff.de condi.inſt. ⁊.xxij. q.ij.in.c.faciat homo. ¶ Not.ij.ꝙ epiſcopus viſitat monaſteria ſicut ⁊ eccleſias ſeculares.xviij.q.ij.monaſteria.⁊.c.j.de cē
2 ſibus.li.vj.cū ſi. ¶ †No.iij. quot quales ⁊ quantas perſonas poteſt epiſcopus introducere in monaſteriū tempore viſitationis.⁊ aduerte qꝛ in prin.c.text.videtur innuere ꝙ nō debēt plures perſone introduci etiam ad clauſtrū:vt ptʒ ibi,in clauſtro.Sed in ver.firmiter. videtur innuere ꝙ in capitulo duntaxat introducere non poſſit.doc.tamen non aperiunt:ſʒ puto ꝙ etiam ad clauſtrum introducere nō poſſit niſi perſonas hic contentas propter rationem litere poſitam in princ. nam debet extendi ad limites rationis.l.cum pater. §.dulciſſimis. ff.de lega.ij. ¶ Oppo. contra tex.⁊ videtur ꝙ non poſſit eps ſecum ducere niſi duos ex canonicis:vt in. c. decreto. et in. c. ad audientiam.

---

a ¶ Exprimere.ad de Alexan.conſi. clxxxiiij.ij.lib.
b ¶ In quātitate. Adde Lap.alle. xxx.
c ¶ Eſſe aurei.Uide text.i.l.cum ex falſis. ff. ō manu. teſt.ꝯiuncta. l. papinianꝰ.§. fi. ff.de inof.te.vbi intelligitꝛ de auro. vide Jo.an. in.c. fi. de iude.And.barb.
d ¶ Solidi.Adde Alex.cōſ.clxxiiij. Anto. Franciſc. ¶ Ex ꝗ̄t aureis cōſtet libra dicas ꝙ qñqꝫ cōſtat ex centū aureis:vt ꝑ Bar. ⁊ doc.i aut. ſed nouo.C.ſi cer. pet.hodie vō ſtat ex. cxvj. ducatis venetis. ſʒ Bar. in.l.q̊ties.hic all, ꝑ.d.ab.⁊ de hmōi libra auri vel argēti ⁊ eris: vꝛ ét i l.ſi.ff.de i ius vo.⁊ in.l.ſcribit qntꝰ.i fi.ff.de au.⁊ ar.le, ⁊ ad ō ꝙ.xij.vncie faciunt librā. l. j.⁊ ij.C.ō metal.li.xj. ⁊ adde ꝙ librare eſt ad librā q̄ hʒ certū pōdꝰ aliqd librare: pondera re:⁊ eq̄re: vt hꝛ i c.j.de re.iu.li.vj.⁊ i cle.paſtoralis.i §.nos.circa.de re ind.⁊ in.c.oīs.xv. diſ.⁊ ō libra argēti:ét hꝛ in.l.j.C.ō argē.pretie.li.x.⁊ vide de hmōi libra auri ⁊ argēti: ꝑ Alex.in.l.cū de indebi.ff.de ꝓba. ⁊ Sebaſti. Sapia.
e ¶ Librā auri.vide glo.⁊ doc.in.§. pe.iſti.ō atti. tu.⁊ i.l.qcūqꝫ.C. ō ſer. fug.⁊ Pau. ō ca. i.l.ſi.C.cōia de le.
f ¶ Inferiori prelato. Adde cald. conſi.j.de preſcr.
g ¶ Nō decet.vide hic Hoſt.⁊ alios. vide tex.i.l. ſemp in ꝯiūctionibꝰ. ff. de ritu nup.et ibi Bal.arguit ꝯ diſpēſatiōes,q̄s faciūt legati de latere in gradibꝰ ꝓhibitis qñ nō fit ꝓpter aliquā cauſā; honeſtā; puta vt tollatꝛ ſcādalū: ⁊ ſilia: vide ibidē. vide.l. ſemp in cōiūctionibus. ff. de

ad audientiã.de cleri.non reſi.Sol.doc.ꝙ illa iura procedunt quãdo epiſcopus vult ſecum ſemper ducere canonicos. nam tunc non poteſt vltra duos grauare eccleſiã. ſed iſtud loquit̃ in actu viſitationis.nõ enim diu priuatur eccleſia canonicorũ ſuffragio.dicit tamen Hoſt. ꝙ conſiderata mẽte litere poteſt plures ⁊ pauciores epiſcopos ſecũ ducere ſcḋm qualitatẽ per ſonarum. ¶ Secundo querit̃ nunquid epiſcopus debeat ſe-
a cum habere pſonas dũtaxat hic cõtentas ᵃ dum viſitat eccle-
ſias ſibi ſubiectas. Sol.in monaſterijs virorũ ſerua ꝙ hic di- citur:in monaſterijs vero monialiũ ſerua cle. attendentes.de ſta.regu.⁊ hodie vide ꝙ habet̃ in extrauagã.Bonifa.viij.que inci. debet. vbi dicitur ꝙ epiſcopus viſitans capitulũ eccleſie cathedralis debet eſſe cõtẽtus tribus clericis quorũ vnus ſit religioſus:debet etiam habere ſecũ vnum notariũ clericum. ille tñ tex. tollit conſuetudinẽ in oppoſitũ.vnde nõ valet con- ſuetudo vt epiſcopus ſolus debeat intrare capitulum tempo re viſitationis.¶ In gl.j.in fi.tene precedentem intellectum qui ſatis iudicio meo probatur in text.nã exceptio firmat re- gulam in alijs.xxxij.q.vij.dominus.⁊ in ca.ij.de coniu. lepro. ſed text.hic excludit omnes ſeculares ⁊ ſolum admittit duos vel tres de canonicis eccleſie:ergo excludit omnes alios cleri cos qui non ſunt canonici.⁊ de canonicis fecit text.mentionẽ: q̃ epiſcopus debet inquirere cum conſilio capituli ſui.vt in.c. ſi quid vero.lxxxvj. diſt.⁊ in ca. qualiter ⁊ quando. ij.de accu. xv.q.vij.c.epiſcopus nullius.ſed no. bene hunc tex.pro limita tione illorũ iurium vt totum capitulũ nõ teneatur nec poſſit epiſcopus ſecum ducere tẽpore viſitationis monaſteriorum. ⁊ huius prouiſionis duplex poteſt eſſe ratio vt ↄſulat̃ mona- ſterio ne in tanta turba fiat viſitatio. ſecundo fauore eccleſie cathedralis ne deſtituatur eccleſia ſuffragio canonicorũ ma- xime in viſitatione totius dioceſis.⁊ ſic limita gl.ſeq.

1 ☞ Monaſteria poſſunt habere iuriſdictionẽ temporalem ⁊ epiſcopalem in ſubditos.
2 Sententie verba ſunt ſtricte intelligenda.
3 Antiquitas tẽporis prebet iuſtam cauſam aliquid petendi.
4 Monaſteria an ⁊ quibus ſubſint iuriſdictioni epiſcopali:⁊ in quibus ſint exempta.vide per totum.
Monaſteria an ſint obligata ad decimas prediales.

Dilectus. Lex dioceſana ⁊ lex iuriſdi- ctionis ſunt diuerſe vnde res iudicata in vna nõ obſtat agẽti in alia. In prima ponit̃ partis cõqueſtio. In ſecũda pape prouiſio ibi:cum igitur. ¶ Caſus literalis. Inter abbatẽ monaſterij Rhotomageñ.ex vna parte ⁊ epiſcopum Veneteñ. ex altera queſtio ſup quibuſdã queſtionibus vertebat̃. dicebat abbas ꝙ tertia pars emendarũ quas hoĩes quinq; parochiarũ pro ſuis exceſſibus ſoluere cõpellunt̃ ad ſuũ ſpectat monaſterium ab antiquo:⁊ ꝙ orta q̃õne eccleſiaſtica inter hoĩes dictarum parochiarũ citatio pertinebit ad ipſum abbatẽ. ſed examina tio ⁊ deciſio q̃ſtionis ad ipſum ep̃m Veneteñ. ⁊ ad ipſum ab batem cõmuniter pertinebant:ſed ep̃s ſuper his ⁊ ſuper emẽ dis inquietabat abbatem ſuper his de conſenſu partiũ litere fuerunt impetrate a dño Inn.ad iſtos iudices per quos mã dabatur eiſdem vt auditis hinc inde propoſitis cauſam ſuffi- cienter inſtructam remitterent ad apoſtolicam ſedem:coram quibus dictus epiſcopus proceſſum iſtorũ iudicũ impediebat occaſione cuiuſdam ſententie late ſup quibuſdã eccleſijs quo ad legem dioceſanam pro iſto epiſcopo.ſed q̃ iudices nõ pro cedebant ſupplicauit prefatus abbas domino pape Hoſt. vt cum citatio,cauſarum examinatio,deciſio, ⁊ emende ad legẽ iuriſdictionis pertineant occaſione ſñie ſupradicte non per mitteret impediri proceſſum iudicũ predictorũ.ſuper his ſcri bit Hoſt.predictis iudicibus mandans ꝙ cũ predicta ḋ lege iuriſdictionis exiſtant quatenus non obſtante huiuſmodi ſen tentia ꝓcedant in negotio iuxta traditam ſibi formam. Ber.
1 ¶ †No.j.ꝙ monaſteria poſſunt habere iuriſdictionẽ epiſco- palem ſeu iuriſdictionẽ temporalẽ atq; etiã exigere condẽna tionẽ pecuniarũ pro exceſſibus ſubditorũ. Et ex hoc ⁊ ex text. no.arg.opti.ꝙ iudex eccleſiaſticus põt imponere ſeu inflige re condẽnationẽ pecuniariã:⁊ per conſequens poteſt mulcta re ſubditos ⁊ mulctam ſeu cõdẽnationẽ cõuertere ad vtilitatẽ eccleſie.de quo vide ꝙ plene dixi in.c.licet.de penis.⁊ bene fa- cit.xvj.q.j.in.c.ſtatuimus.⁊ per Hoſti.in cap.j.de homi. lib.vj.
2 ⁊ ꝙ dixi.ṡ.eo.irrefragabili.in fi. ¶ †Secundo no.⁊ tene men- ti arg.opti.ex iſto tex.ꝙ verba ſententie ſunt ſtricte intelligen
b da.ᵇita ꝙ non debent habere illum intellectum quem ex lata
c vocabuli ſignificatione habere poſſunt:ᶜ ſed debent reſtrin- gi ad illum intellectum quem ſtricte habere poſſunt. hoc pro batur in tex.hoc modo.nam lex dioceſana ex lata vocabuli ſi- gnificatione comprehendit etiam ea que ſunt iuriſdictionis: vt probatur in.c.auditis.de preſcr.⁊ not.etiam hic gl.⁊ tamen ſententia hic lata ſuper lege dioceſana non comprehendit ea que ſunt de lege iuriſdictionis ſed capitur lex dioceſana ſtri-
3 cte prout ⁊ ſpecies diſtincta a lege iuriſdictionis. ¶ †Not.ibi ab antiquo.⁊ tene menti ꝙ in exactione iurium poteſt actor ſe fundare ſuper antiqua ↄſuetudine dũtaxat. hic enim abbas non allegauit priuilegiũ nec aliquam aliã iuſtam cauſam in vendicatione iſtorũ iuriũ:ſed ſolummodo dicebat ꝙ ab anti- quo iſta pertinebãt ad eum.facit ad no.in.c.peruenit.de cẽſi. vbi doc.ponũt aliam practicã. nam dicit ibi Jo.an.ꝙ petens cenſum ſibi debitum ab antiquo de cuius initio nõ eſt memo-
d ria poteſt dicere in libello peto talem cenſum ex iuſta cauſa ᵈ ab initio impoſitũ:ad ꝙ probandũ induco tempus de cuius initio nõ eſt memoria:quaſi innuat ꝙ tp̃s debet adijci ad pro bationem cauſe. hic enim habes aliam theoricam vt preciſe poſſit actor ſe fundare ſuper tempore:vt q̃ ab antiquo talis cenſus ſibi debetur.pro hoc facit.c.ad apoſtolicam.j.de ſimo.
4 ¶ †In gl.ij.diuide hanc gl.principaliter in duas partes.In prima parte glo.ponit diuerſitatem inter legem dioceſanam ⁊ legẽ iuriſdictionis.In ſcḋa parte proſequit̃ an monaſteria cum eorum capellis ſubſint epiſcopo quo ad vtranq; legẽ.Et in prima parte gl.proſequẽdo aliqua ſingularia que ſpectant ad vtrãq; legẽ videt̃ ponere vnã regulam ꝙ ea que conſiſtũt in recipiendo ſunt de lege dioceſana:vt dare cathedraticũ vel aliud exhibere ſeruitiũ.ea vero q̃ cõſiſtũt in dãdo ſpectant ad legem iuriſdictionis:vt collatio ſacramẽtorũ ⁊ ſimilia.⁊ ſimilẽ gl.habes.x.q.j.in ſumma.Inn.latius proſequitur hanc mate riã in.c.j.de ſta.regu.⁊ ibi primo proſequitur hanc materiam ponendo ea q̃ ſpectãt ad vtranq; legẽ. poſtmodũ dicit ꝙ non poteſt in hac materia dari regula inuariabilis ⁊ certa:q̃ in iu ribus antiquis nõ reperitur ꝙ aliqua ſint de lege dioceſana. ⁊ aliqua de lege iuriſdictionis:ſed ſolum in hac decretali no- na que tamẽ plene nõ explicat:ſed ſolum facit mentionem de his que continẽtur in tex.vnde vnica eſt lex epiſcopi:ſcʒ dioce ſana ſub qua cõprehendit̃ lex iuriſdictionis:vnde ſolum in ex- preſſis a iure poſſumus facere iſtam diuerſitatẽ inter iſtas le ges:ſed q̃ iure cautum eſt ꝙ monaſteria nõ ſubſunt epiſcopo quo ad legem dioceſanam.vt in.c.j.x.q.j.poſſumus dicere ſcḋm eũ ꝙ ea a quibus monaſteria reperiunt̃ a iure exempta ſunt ſub lege dioceſana:reliqua vero ſpectabũt ad legẽ iuriſdictio nis:⁊ hec doctrina melior eſt ⁊ communior theorica glo. nam illa regula glo.nullo iure probatur: nullibi enim ḋr ꝙ ea que cõſiſtũt in recipiendo ſint de lege dioceſana:⁊ ea q̃ conſiſtunt in dãdo ſint de lege iuriſdictionis.Et hec regula aperte vr̃ re probari:primo in eo ꝙ procuratio conſiſtit in recipiendo: et tñ monaſteria nõ ſunt exẽpta a procuratione debita ratione viſitationis:vt in.c.ſopite.⁊.c.venerabili.de cẽſi.¶ Itẽ quar- ta mortuariorũ cõſiſtit in recipiendo:⁊ nihilominus monaſte ria ad illam tenentur.vt in.c.requiſiſti.j.de teſta. Item ſyno- dus nõ conſiſtit in recipiendo quinimo epiſcopus ibi preeſt ⁊ exercet iuriſdictionẽ ⁊ punit contẽnentes venire:⁊ tamen ſcḋm gl.ſynodus eſt de lege dioceſana.Tene ergo precedẽtẽ theo- ricam Inn.ꝙ vltra ea q̃ ſunt in iure expreſſa ea ſolũ dicemus de lege dioceſana a quibus monaſteria reperiũtur exempta. fuerunt enim iſta vocabula magiſtralia potius q̃ȝ iuris. Et
b ideo vt habeamus clare hanc materiã diſcurrã p ſingulares caſus q videtur eſſe de lege dioceſana.⁊ videbimus p hos ca- ſus a quibus ſunt monaſteria exẽpta ab epiſcopo. Et primo ſcḋm Inno.in.d.c.j.cathedraticũ eſt de lege dioceſana.all.x.q̃õ.
c iij.c.j.illud tamẽ.c.hoc nõ probat:ſed melius facit. c.quam ſit. in fi.xviij.q.ij.quẽ tex.tenebis menti:q̃ eſt principalis in hac materia in fauorem monaſteriorum.Dicit enĩ inter cetera ꝙ nullis vexationibus vel obſequijs ſecularibus: id eſt ad que tenentur eccleſie ſeculares vel canonicis iuribus ſubijciũtur monaſteria.Et no.hoc vltimũ:nam ſub hoc ſatis poteſt com
e prehẽdi ſolutio cathedratici.ᵉ facit etiã.x.q̃õ.iij. inter cetera. ¶ Secundo decima pars oblationũ eſt de lege dioceſana.x.
d q.j.de his.⁊.c. antiquos. ſcḋm Inn. aduerte olim eccleſia tene- batur dare epiſcopo quãdoq; medietatẽ,q̃nq; tertiam partẽ oblationũ ſed monaſteria erant exempta ab illa ſolutione:⁊
e etiã hodie ſunt exempta.vt in.c.j.de ſta.reg.⁊ in.c.nimis.de exceſ.prela.⁊ in.c.cũ ꝓ vtilitate.xvj.q.j.hodie autẽ etiã eccleſie ſeculares non tenent̃ aliquid dare ep̃o de reditibus aut obla tionibus niſi in caſibus a iure exp̃ſſis:de quibꝰ.ṡ.c.cõquerẽte. ⁊ probat̃.x.q.iij.c.j.⁊.ij. Dubitat̃ tñ hodie nunquid de dona- tionibus inter viuos teneantur eccleſie ſoluere quartam ep̃o ſicut tenentur de donatione cauſa mortis. Hanc materiam vltra alios examinaui in.d.c.requiſiſti.⁊ dic vt ibi. Sed in mo naſterijs habes adhuc hodie hanc ſpecialitatem:q̃ lʒ non ha beant parochiã ⁊ curam animarum: ſed ſint intra parochiã

reg.iu. vbi eſt gl. ſingu.q̃ dicit ꝙ lʒ ↄhẽtes poſſint ſe decipe in p̃tio nõ tñ decet bonũ vi- rũ. vide eã ⁊ q̃ ibi in tex. remiſi.vid gl.in.l. in eadẽ.ff. ex q.cau.ma. vbi ſi qs eſt nudꝰ vel male veſtitꝰ excu- ſat̃ ibi dicit Nic. ḋ neap.ꝙ ſi nobi- lis ſtat ĩ domo et verecundat̃ q̃ eſt male indutꝰ reſti tuit̃ aduerſus la- pſus tp̃is. facit ꝙ dixit Bar.in.l. vt vim.ff.de iuſti. ⁊ iure.ꝙ nõ decet ꝙ nobilis fugiat ideo ſi occidit cũ poſſet fugere nõ punit̃ ḋ occiſo: fa cit ꝙ voluit bal. in.l.filiꝰ.ff.de ↄd. inſti.facit.l.cõdi- tiones.eo.tit.⁊ ꝙ habet̃ in.l.nepos ꝓculo.ff.de v̇.ſig. ⁊ ꝙ habet̃ in.c.cũ ab omni. de vita ⁊ hone.cle.⁊ id dixit do.Card.in.c. ꝑpẽdimꝰ.de ſent. excõi. ꝙ oẽ inde- cẽs reputat̃ ĩpoſ- ſibile apud theo- logos.⁊ pondera quia in certis iu- ribꝰ exprimit̃ iſta indecentia. qd in alijs caſibus: di- cas idẽ ſi ſunt ſi- miles p id ꝙ no. in.c.cũ dilecta.de ↄfir.vti. vel inuti. Andre.barba.
Sebaſti. Sapia.
a ¶ Hic contẽtas. Vide maria.ſozi. in trac. de viſita- tione.in.iiij.char ta col.j.cum ſeq.
b ¶ Stricte intelli gẽda. Adde An cha.cõſil.clxxiiij.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Habere pñt.vi de tñ Are.in.l.cũ lege.C.de teſta.⁊ q̃ tradunt̃ in aut. quas actiões. C. de ſacroſan.eccle. ⁊ in. c. rodolphꝰ. ṡ.de reſcrip.
d ¶ Iuſta cauſa. Adde ꝙ voluit idẽ Abb.cõſi.lvj.
e ¶ Et not. Adde Abb.cõſi.ṡ.alle. xxvj.

Anto. Franciſ.
a ℭ Religioſe. Circa hoc ꝙ h dꝛ oblatiōes q̄ fiūt imagini dpicte i aliq̄ parochia alicui⁹ ſacerdotꝫ pochialis ꝙ dēant eccłie pochiali: vid ple. ꝑ Ange. i ſua diſ. q̄ici.i rfulgēti palatio dlitiaꝝ.imo oblatiōes q̄ fiūt i miſſa religioſoꝝ debēt eſſe pochie vid tex.i.c.j.de ſta. reg.⁊.i.c.j.⁊.i.c.nimis.d exc.pl.⁊ vide Jo.an. i rub.d paro.tñ gl.i cl.j.i ṽ.audeāt.d ex.pl. vr dr ꝙ rligioſis lꝫ rcipe oblatiōes d q̄ vide ꝑ beatū tho.ij.ij.q.lxxxvi. vbi ēt dt ꝙ oblatiōes ſūt d pcepto ſicut dcime. ⁊ vid ho.gl.in.c.cleric⁹. xc.di.⁊ hr i.c.ſtatuim⁹.xvj.q.j.⁊ in c.ois xpian⁹.⁊ ibi ꝑ Arch. d ꝯſ.di.j. ⁊ ꝑ Hoſt. i ſum. d paro.i.§.i qb⁹.i ṽ. ſꝫ nūqd.⁊ hr i.c.q oblatiōes.xiij.q. ij.⁊ cui⁹ dbeāt eē oblatiōes q̄ fiūt i ꝯſecratiōe epi.vi. tex.i.c. ⁊ ſi qōes.d ſimo.⁊ pl⁹ dt ꝙ d bēt eē ꝯſecratoris ⁊ an oblatiōes altaris poſſit vēdi laicis.vi.gl.i.c.altar.j.q.iij.q̄ dicit ꝙ nō:ꝙ ēt voluit arc.i.c.ſanctoꝝ.x. q.j. vbi dt ꝙ ꝯſuetudo ē i ꝯrū.et dt ſe mirari ꝙ papa illā tolleret: ⁊ an hmōi oblationes ſint d pcepto:vid do.Car.in rub.d deci.⁊ hr ꝑ glo.fi. in.c.duo. xij.q.j.

✠ Sebaſti. Sapia.
b ℭ Parochialē. varias opi. ſup hoc art.pſeqꝛ Mari. ſozi.i tra.d obla.i xviij.libel.d opi. ꝗ tꝫ Ab.h ſequit Car.i cle.j.i.vi.q. d ſup.ne.pl.⁊ hāc op. dicit eē cōem Croil⁹ maluiti⁹. trac. oblationū.i iiij.dub.in.vi.col.
c ℭ Charitatiuū. Adde eundē ꝯſi. xxvi.s.all.
d ℭ Dioceſana.adde an ſi eps hꝫ iuriſdictiōe epalē i ciuitate illa dicat d lege dioceſana. cal.ꝯſ.vl.h eo.tit.

alterius eccleſie:tñ oblationes que ibi fiunt cedunt monaſterio ⁊ non eccleſie parochiali vel epiſcopo. ſecus autem eſt in eccleſia ſeculari nō curata : nam in ea puto ꝙ oblationes que ibi fiunt cedunt eccleſie parochiali in cuius parochia capella ſita eſt:qꝛ cum oblationes ſint de iure parochiali parochialis eccleſia fundat intentū de iure cōi ſuper oībus prouentibus ſpiritualibus ꝓuenientibus intra parochiam:vt in.c.paſtoralis.de his q̄ fi.a prela.ꝓbat tex.per locum a ſpeciali in. c. ad audientiā.el.j.j̃.de eccle.edifi.⁊ ibi dixi.facit etiā. c.ex tranſmiſſa. de preſcr.⁊ per hoc alias dixi ꝙ oblationes que fiunt
a imagini religioſe[a] exiſtenti intra parochiā.in quocunqꝫ loco
b ſpectant ad preſbyterū parochialē[b] non aūt ad dñm domus in cuius muro magno depicta eſt maxime ſi eſt perſona ſecularis:qꝛ non poteſt habere vſumfructum rei religioſe : nam religioſa non ſunt in dñio alicuius.ad predicta facit glo. not. l.ſtatue.ff.de vſufr.vide tñ alias conſilium do. Ang. de peru. conſulentis ꝙ ille oblationes non pertinebant ad dñm domus ſed ad epm. Quo ad primū membrum bene dixit. ſꝫ quo ad ſecūdū minus ꝑfecte locutus eſt. debuit enim diſtinguere vtrū illa imago ſit cōtra parochiā alicuius eccleſie ĩferioris. ⁊ tūc ꝑtinet ad illā eccleſiā:aut non eſt in parochia alicuius:⁊ tūc ꝑtinet ad epm.ſimile in decimis noualibus:vt eſt text. ho. in.c.qm̄.j̃.de deci. ℭ Tertio ſm Jn. decima ſeu quarta pars decimarum ⁊ funeraliū ſeu moꝛtuarioꝛum eſt de lege dioceſana.all. xvj.q.j.c.queſti. ⁊. c. decimas.cū ſimi.ſed in hoc iudicio meo non bene loquitur.primo qꝛ ad quartam moꝛtuarioꝛum tenentur monaſteria ⁊ omnia lota pia:vt in.d.c.requiſiſti. Itē ad decimas predioꝛum tenentur monaſteria : niſi ſpecialiter ſint exempta. hoc probo apertiſſime : nam ius ex priuilegio ſpeciali eximit religioſos a ſolutione decimarū cum proprijs laboribus ⁊ ſumptib⁹ excolūt predia:vt habet in.c. ex parte.⁊ c.dilecti.⁊.c.ſuggeſtū.⁊.c.nuper.j̃.de deci.quinimo priuilegiū Ciſtercienſiū fuit reſtrictum quo ad predia acquirenda:vt in d.c.nuper. ℭ Concludo ergo ꝙ omnia monaſteria tenentur ſoluere decimā prędialē niſi tm̄ i caſib⁹ in quib⁹ ſpecifice ſunt priuilegiata:de quibus habes in iuribus ſuperius all. ⁊ vide tam in predialibus ꝗꝫ in ꝑſonalibus:ꝙ dixi in ca. nouum genus.j̃.de deci.vbi generaliter dixi tam in monaſterijs quā de eccleſijs ſecularibus ꝗꝫ de clericis reſpectu eoꝛū patrimonij: an ⁊ quando teneantur ad decimas ꝑdiales vel perſonales. Item ſi dictū Inn.intelligitur in quarta decimarū que debetur epiſcopo ab eccleſia que percipit decimā ab alijs adhuc non procēdit dictum ſuum:qꝛ ſi monaſterium percipit iſtam decimā ab alijs qua forte habet parochiā tunc tenetur dare quartam epiſcopo ſicut eccleſia ſecularis qꝛ monaſterium populum habens non exemptū ſubeſt epiſcopo ratione populi quo ad vtranqꝫ legē ſicut eccleſia ſecularis.hoc vult idē Inn. in.c.ꝙ ſuper his.de maio.⁊ obed.vbi vide. ſenſit etiam glo. in ij.parte.facit tex.in.c.ex oꝛe.de priui.ſic etiam poteſt intelligi c.conquerente.ſ.eo.⁊ in hoc etiam hec gloſ. non bene dixit in quantū dicit ꝙ quarta moꝛtuarioꝝ ⁊ decimarum eſt de lege dioceſana.hoc enim vt dixi nullibi ꝓbatur:imo potius probatur oppoſitum ex quo monaſteria nō reperiūtur exēpta:⁊ tñ ſunt exempta a lege dioceſana. ℭ Quarto de lege dioceſana eſt vt epiſcopus poſſit publicā miſſam dicere in qualibet eccleſia ſue dioceſis ⁊ ibi eligere cathedram cauſa ꝑdicandi vel cauſa audiendi.all. Jnn.tex.in.c.luminoſo.xviij.q.ij. Aduerte qꝛ illud.c.non dicit ꝙ iſta ſunt de lege dioceſana: ſed ſolum dicit ꝙ epiſcopus non poterat predicta facere in monaſterio: de quo ibi.⁊ per hoc Jnn.voluit ponere illam regulā in quolibet monaſterio:qꝛ ex quo monaſteriū reperitur exemptum ab alijs oneribus videtur de lege dioceſana:ſed aliqui voluerunt:vt ibi recitat gl.ꝙ illud.c. loquatur in monaſterio exempto nō aūt procedit in omnibus monaſterijs: ſed fauoꝛe monaſterioꝛū vt quietius viuant religioſi poteſt teneri ille primus intellectus:pro quo facit.d.c.quā ſit.in eo ꝙ dicit ꝙ obſequijs ſecularib⁹ ⁊ alijs canonicis iuribus nō ſubijciūtur monaſteria. ℭ Quinto eſt de lege dioceſana: ſm Jnn.charitatiuum[c] ſubſidium.⁊ illud dictū Jnn.recitat hic Joan.an.⁊ ſimpliciter cū eo trāſiuit. ſed aduerte : qꝛ aliud ſentit tacite Jnn. in illo.c.in fin. ⁊ aliqui conſuluerunt ꝙ monaſteria teneantur ad charitatiuum ſubſidium quinimo ſentiunt aliqui ꝙ etiam exempti tenentur qꝛ epiſcopus etiam in aliquibus eſt iudex exemptoꝝ.ad predicta vide bonū tex.iuncta gl. in ver.i exigēdo.in cle.j.de exceſ. prela. ⁊ dic vt plenius dixi in. c. cum apoſtolus.de cenſi.⁊ in.c.j.de ſta.reg. ℭ Sexto eſt de lege dioceſana vt pro negotijs cōmunibus poſſit epiſcopus impetrare ⁊ mittere quemcunqꝫ clericū vel ad curiam vel ad alium locū expedientē:nec poteſt clericus ſic deputat⁹ reluctare. ⁊ ꝑ hoc ſentit Jnn. ꝙ monachum non poteſt epiſcopus mittere ſine

conſenſu abbatis. ſed in ꝯrium habes tex.iuncta gloſ.in.c.quidam monachi.xvj.q.j.ſed fauoꝛe religionis ne detur materia vaganti ſatis poteſt teneri diſtinctio quam ponit Jnn. in. d. c.j.ꝙ aut monaſterium habet populum:⁊ tunc in concernentibus curam poteſt epiſcopus mittere monachū ſicut ⁊ clericum ſecularē:alˀs ſecus.⁊ pro hoc allego. d.c.quam ſit. vbi dicitur ꝙ monaſteria nō debēt ſubijci aliquibus angarijs ⁊ vexationibus. ℭ Septimo eſt de lege dioceſana vocatio ad exequias ſeu ſepulturas:nā in aliquibus locis eſt de conſuetudine ꝙ moꝛtuo prelato vel ſacerdote vocant omnes clerici ciuitatis ad exequias.ad iſtas autē non compellūtur venire religioſi ſm Jnno.in.d.c.j.voluit gl.hic.facit tex.xvj.q.j.in.c.placuit.j. ℭ Octauo ſynodus eſt de lege dioceſana:ſm Jnn. ibi. ⁊ glo.hic. ⁊ ſic abbas nō tenetur ire ad ſynodum epiſcopi. all. Jnn.in.c.fi.xviij.diſt.ſed indicio meo illud ca. pꝛobat oppoſitum:ſed foꝛte voluit allegare ca.epiſcopus.ꝙ ponitur ibi pꝛo palea. ea. diſt.in hoc tamen ſunt opi. de quibus dicam latius poſt Hoſt.j̃.eo.ca.ꝙ ſuper his. ℭ Nono eſt de lege dioceſana vt eccleſie contribuant cū epiſcopus vult ire ad papā vel ad regem vel ad concilium.⁊ not. hoc vltimum ꝙ eps eundo ad concilium poteſt petere ſubſidiū a clericis:nam vadit pꝛo communibus negotijs.⁊ no.ſing. quia per hec Jnn. ſentit ꝙ monaſteria non teneantur ad iſta contribuere: ſed poſtea videtur Jnn.recedere ab hac opi. dicens vel dic ꝙ ſunt de lege iuriſdictionis:⁊ nihil aliud dicit. Pꝛo pꝛima opi.facit text.in d.c.quam ſit.ſed pꝛo ſecunda quam puto veriozē adduco bonum tex.in cle.j.⁊.ij.de cenſi.vbi tex.vult.ꝙ ad onera communia debent religioſi contribuere niſi ſint exempti ex priuilegio ſpeciali vel alia legitima cauſa puta pꝛeſcriptione.Et no. hoc vltimum in eo ꝙ ibi ꝓbatur in tex.iuncta gl.ꝙ valet pꝛeſcriptio vt.eccleſia particularis non teneatur contribuere cū alijs eccleſijs in oneribus communibus : ⁊ ita in ꝑſentiarū intendo ſpecialius ⁊ latius ꝯſulere. ℭ Decimo hoſpitiū ⁊ alia obſequia ſunt de leg.dioceſana:ſm gloſ. hic ⁊ Jnnoc.in.d.c.j. pꝛo quo optime facit.d.c. quam ſit.ex quo not. ꝙ monaſteria non poſſunt compelli per epm ad hoſpitandū aliquem pꝛelatum vel dñm velꝙ ꝑſtent alia obſequia. ℭ Undecimo vltra Jnn.in gl. poteſt dubitari vtrum letanie ⁊ alie pꝛoceſſiones ſint de lege dioceſana:⁊ per cōſequens vtrum monaſteria ad iſta teneant:nam de alijs clericis ſecularibus nō eſt dubium vt.xxxviij.diſt.quando.ſed in religioſis etiam mēdicantibus non reperio niſi vnum tex.qui de hoc loquat qui habet in. c. nimis.ij.de exceſ. pꝛel. qui videt velle ꝙ ex cauſa leui non pōt epiſcopus pꝛecipere religioſis vt vadant cū eo pꝛoceſſionaliter.ſecus dicunt ibi doc. ſi ex magna cauſa fieret pꝛoceſſio : vt puta in nouo introitu epiſcopi vel legati vel imminēte peſte vel alio flagello vel in generalibus letanijs que appellant rogationes que ſunt per tres dies ante aſcenſionem domini:de quibus in ca.rogationes.de conſe.diſt.iij.⁊ hec no. Ex pꝛedictis habes vtilē materiā a quibus ſcꝫ monaſteria ſint exem-
d pta ⁊ per cōſequēs que ſunt de lege dioceſana:[d] ⁊ conclude ꝙ extra caſus a iure expꝛeſſos quicūqꝫ dicit aliquid eſſe de lege dioceſana ⁊ per cōſequens monaſteriū non teneri ad hoc dꝫ hoc pꝛobare. habes etiam concludere ꝙ reliqua ſunt de lege iuriſdictionis argu.in.l.j.ff. de his qui ſunt ſui vel alie.iu. Ad vnum tñ aduerte in eo ꝙ gl.hic.⁊ Jnn.in.d.c.j.dicunt ꝙ collatio oꝛdinum,cōſecratio virginum ⁊ eccleſiarum ⁊ eoꝛum que ſunt oꝛdinis epiſcopalis ſunt de lege iuriſdictionis. nam hoc non videtur poſſe pꝛocedere : qꝛ ſi eſſent iuriſdictiōis poſſent delegari ad non habentē oꝛdinē epalē.Et in cōtrarium videtur tex.in.c.aqua.j̃.de conſe.eccle.vel alta. vbi tex.aperte dicit ꝙ iſta nō ſunt iuriſdictionis ſed oꝛdinis epiſcopalis: ⁊ eſt hoc foꝛte arg.nō ſolutū per doc.ſed dicit ⁊ effectus iſtoꝛum ſacramentoꝛum pꝛocedit ex oꝛdine epiſcopali ⁊ nō ex iuriſdictiōe: vnde legatus pape non epiſcopus non pōt iſta conferre quātumcūqꝫ habet iuriſdictionem ampliozē epiſcopo.facit.c.ſuffraganeis de elec.⁊ ꝙ no. in.c.trāſmiſſam.eo.ti.ſed quatenus iſta applicantur ad perſonam oꝛdinati ſunt iuriſdictionis:qꝛ epiſcopus non poteſt oꝛdinare niſi illum in quem habet iuriſdictionem ⁊ ſi cōtrarium facit lꝫ impꝛimatur character:qꝛ nō caret poteſtate conferendi non tamē dat exercitiū, vt. ix.q.ij. per totum.⁊ in.c.nullus.j̃.de paro c.imo punit epiſcopus qui oꝛdinat non ſubditum,vt in.c.fi.de tempo.oꝛdi.li.vj.⁊ hoc reſpectu iſta dicūtur de lege iuriſdictionis quare ꝓpter iuriſdictionem quam epiſcopus in ſubditos ſuos habet debent iſti ſubditi ab eo ⁊ non ab alio epiſcopo recipere iſta ſacramenta niſi ſint exempti.vt in.c.veniens.de pꝛeſcr. ℭ Extra glo. contra tex.opp.de ca. recolentes. j̃.de ſta.regu. pꝛobatur ꝙ religioſi nō debent habere villas vel alia regalia:ſed iuriſdictio de qua in tex.eſt de regularib⁹:ergo male.Sol.dicūt doc. hic ꝙ contra

ꝙ ꝯtrium loquitur in ciſterciēſibus ꝛ in penis prouenientibus
ex iuriſdictiōe tēporali.ꝛ eſt exhortatio ſm eos.ꝛ not.hoc vlti-
mū.Illud vero.c.loquitur de alijs religioſis ꝛ de pecunia p-
ueniente ex iuriſdictione ſpirituali:ſed dic ꝙ etiam in iuriſdi-
ctione tēporali poteſt pcedere.nam tex.dicit ꝙ pro eorum ex
ceſſibus ſoluebāt iſti homines pecuniam nec reſtringit ſe ad
exceſſus eccleſiaſticos.pro hoc tex.in.c.ij.de deli.pue.ꝛ.c.ſi.ne
cle.vel mona.li.vj.ꝛ in.c.j.iuncta ſuprascriptione.j.de conſan.
ꝛ affini. vbi habetur de abbate Caſſien. habēte iuriſdictionē
temporalem ꝛ ſpiritualem in pluribus caſtris. Reliqua que
hic incidenter tanguntur per doct.expediuntur in.c.licet.de
penis.vbi dixi an ꝛ quando eccleſiaſticus poſſit imponere pe
nam pecuniariam.

1 ☞ Papa ſi reſcribit epiſcopo Fulgitani vt prouideat ali-
cui de beneficio poterit epiſcopus ſibi prouidere de beneficio
alias exempto a iuriſdictione epiſcopi.
Exemptus nemo dicitur a iuriſdictione pape.
2 Clerici vnius dioceſis pñt ſpectare ad epm alterius dioceſis.
Dioceſis tota de iure ꝛ regulariter ſpectat ad epm ipſius.
3 Exemptus non poſſet etiam ſi vellet ſubmittere ſe alterius
iuriſdictioni ſine licentia pape.
Excōicatio vel alia ſnīa lata in exemptum eſt ipſo iure nulla.
4 Excōicatus nō pōt abſolui niſi ab habēte iuriſdictionē i epm.
5 Exempti ſunt ſub iuriſdictione delegati pape.
Ordinarius cēſetur effectus delegatus ſi papa ſibi reſcribit
tanquam cuilibet extraneo.
6 Collatio beneficiorum exemptorū non pertinet ad epm loci
ſed ad papam negligente collatore exempto.ꝛ nu.7.
8 Nullus nulla ꝛc.denotat omnimodam excluſionem.
9 Archiepiſcopus an habeat poteſtatem in ſubditos ſuffraga
nei data negligentia ipſius.
10 Verbum relaxes quid denotet.

Graue. Per reſcriptum quo papa mādat
ordinario vt corrigat clericos ſue
dioceſis nō datur ei iuriſdictio ſuper exēptos.In
prima queſtio. In ſecūda puiſio.ibi:mandamus.
❡Caſus literalis. Quidā eps recipit mandatū a dño papa
Gregorio ſuper correctiōe clericorū ſue dioceſis ꝛ ciuitatis:
occaſione iſtius mandati eps tulit ſnīam interdicti in eccleſiā
ſancte Marie de bicello: ꝛ quaſdā alias exiſtentes in dioceſi
ipſius epi ptinētes ad monaſteriū ſancti Anaſtaſij de vrbe et
ſuſpēſionis ſnīam in clericos earundē.abbas conqueſtus fuit
ſup hec dño pape cū parat⁹ eſſet corrigere clericos dictarum
eccleſiarū:mandat papa dicto epo ꝙ cum in dictas eccleſias
nullā habeat iuriſdictionē ordinariā aut etiam delegatā occa
ſione pdicti mādati quaten⁹ ſi eſt ita prudēter corrigat q̄ mi-
nus prouide attētauit ꝛ predictas ſnias ſine difficultate rela-
xet.B.❡Not.j.ibi:exiſtentes in tua dioceſi.ꝙ eccleſie exēpte
dicuntur eſſe in dioceſi: ꝛ ſic per exemptionem non dicuntur
eſſe extra dioceſim.nam nō confundunt per hoc termini dio-
ceſis.he enim exiſtentie conſiſtunt in facto ꝙ non pōt haberi
pro infecto niſi quo ad iuris effectū.l.in bello.§.facte.ff.de ca.
ꝛ poſtli.reuer.ꝛ in.c.ſi paulus.xxxij.qō.v.❡Et hec faciunt ad
1 qōnē.†Papa mādauit epo Senen. vt puideret Titio Ro.
de beneficio eccleſiaſtico in dioceſi ſua:dubitat nunquid pote
a rit eps illi prouidere in eccleſia exēpta.[a] Vinc.tenuit ꝙ non:
qꝛ mandatū generale factū ordinario nō extenditur ad eccle
b ſias exēptas:[b] vt hic.ſed ꝯtrium tenuit Jo.an. poſt Compo.in
c.abbatem.s.de reſcr.ꝛ in ca.ſi propter.eo ti.li.vj. ꝛ vide ꝙ no.
in cle.frequens.de excep.prel.ꝛ in cle.ſi de beneficio.de preb.ꝛ
hec pars verior eſt pro qua poteſt adduci iſte tex.qꝛ vt dixi be
neficia exempta ſunt in dioceſi.nec obeſt deciſio huius text.qꝛ
hic mandabat ordinario non vt cuilibet alteri ſed excitando
officiū ſuū:ita ꝙ debeat eps hic procedere vt eps ꝛ tanqȝ eps
non habeat poteſtatē in exemptos.ſed in caſu predicto ſcri-
bebat epo ſicut cuilibet alteri executori:ꝛ ideo nō apparet ra
tio quare beneficia exempta non includant in mandato cum
nullum beneficium ſit exemptū a iuriſdictiōe pape.ix.q. iij.cū
cta per mūdū.ergo per ꝯſequens nec a delegato ipſius pape
cū delegatus gerit vices delegātis.vt in ca.ſane.de offi. dele.
ꝛ in.l.j.ff.de offi.eius.Et ex his potes ſumere bonā theoricam
an ꝛ quādo in mādato ordinario facto includant nō ſubditi.
❡Scdo not.ꝙ clerici eccleſiarū exemptarum ſunt exēpti.de
2 quo in.c.per exemptionem.de priui.li.vj.❡†Nōij.ꝙ eccleſie
exiſtentes in vna dioceſi poſſunt pertinere pleno iure ad pre
c latum exiſtentē in alia dioceſi.[c] ꝛ hoc iure ſpeciali puta priui-
legio vel preſcriptione:nā de iure cōmuni eccleſie exiſtentes
in dioceſi pertinēt ad epm dioceſanū.xvj.q. vij. omnes baſili-
3 ce.ꝛ in.c.cum venerabilis.j.de reli.domi. ❡†Ult.not.iuncta
gl.fi.ꝙ ſentētia etiā cēſura lata in exemptū eſt ipſo iure nulla.
nam exēptus etiam ſi vellet non poſſet ſe ſubmittere iuriſdi-
ctioni ordinarij ſine licentia pape vel illius cui ſubeſt. vt in. c.
ſignificaſti.de fo.comp.ꝛ vide per Jo.an.in reg.ſcienti.de reg.
4 iur.lib.vj.in mercu.❡†Sed pulchrū dubiū eſt nunqd exem-
ptus excōicatus a iure in caſu non reſeruato pape poſſit ab
d ſolui ab ordinario loci.Fede.in quodā conſi. tenuit ꝙ ſic.[d] in
ꝯtrium facit tex.iuncta gl.no.in cle. penul.de ſenten. exc.plene
hunc articulū examino in quadā diſpu. que inci. duo clerica-
li ordine inſigniti ꝛc.ꝛ pro hac parte ꝯtria ſatis bene facit iſte
tex.ibi:nullā iuriſdictionē habeas ꝛc.ꝛ.c.frater. xvj. q.j. abſo-
lutio vero nō poteſt fieri a nō habēte iuriſdictionē in abſoluē
dum.vt in.c.omnis.de peni.ꝛ remiſ.melius in.c.paſtoralis. in
5 §.preterea.s.e.❡†In gl.j.ibi:non tanquā delegatus.ſentit per
hec gloſ.ꝙ ſi eps fuiſſet deputatus delegatus a papa ꝙ po-
tuiſſet procedere etiā contra exēptos.Hoſt.recitat Jo.and.
ꝛ vr ſentire hoc fore verū ſi fit mentio in reſcripto de exēptio
ne al's in generali mādato nō venirēt exēpti. Contrariū ego
e puto verius[e] primo per theoricā ſupa traditā cum hoc caſu
ſcribatur ordinario tanqȝ cuilibet extraneo nec eſt opus face
re mentionē de exemptione:qꝛ in nullo derogatur priuilegio
exēptiōis:cū ordinarius pcedat vt delegatus tanqȝ pape de
legatus nō fecit preiudiciū exēptioni cum gerat vices pape
vnde non eſt aliqua ratio quare exēpti non debeāt cōprehen-
di quinimo potius exēpti ꝙ non exēpti cōprehendi debēt cū
6 in exēptos habeat papa iuriſdictionē immediatam. ❡†In
gl.ij.no.ex iſta gl. ꝛ tene menti ꝙ propter negligentiā prelati
immediati exēptorū poteſtas non deuoluit ad ordinariū:ſed
ad ſuperiorē illius prelati exēpti:ꝛ ſic ſi abbas exēptus eſt re-
miſſus in corrigēdo monachos ſuos,poteſtas nō deuoluitur
ad epm:ſed recurrendū eſt ad papā.ꝛ idē in collatione benefi
ciorū.ſi eni exēptus eſt negligens in cōferendo nō deuoluitur
poteſtas ad epm ſed ad papam.vt in.c.ſicut.alle.in gl.❡Se-
cūdo no.ꝙ etiā ſubmota exemptione correctio monachorum
primo loco ſpectat ad abbatē.de quo dic vt dixi. s.e. c. quāto.
7 ꝛ in.c.cum ab eccleſiarum.❡Sed pōt dubitari†quid ſi papa
dedit iuriſdictionē alicui prelato inferiori circa aliquas eccle
ſias ꝛ clericos earundem nunqd data negligētia iſtius poſſit
ordinarius loci pcedere:videt ꝙ nō.arg.huius gl.iūcto text.
nam abbas hic habebat iuriſdictionem in iſtas eccleſias: ꝛ tñ
f ſm gl.eps non ſuccedit.ꝯtrium ego putarē verius[f] per.c.cete-
rum.ꝛ ꝙ ibi dico.de iudicijs.nā imperator dedit iuriſdictio-
nem dño feudi in cauſis feudalibus.vt in.l.imperialem.§.pre-
terea.de phi.feud.alie.per fede. coll.x. ꝛ tñ ſi dñs feudi eſt ne-
gligēs ordinarius ſuccedit.vt in.d.c.ceterū.Itē pſcriptio dat
ordinariū ſicut priuilegiū.vt in.c.duo ſimul.s.eo. ꝛ tñ iuriſdi-
ctio q̄ſita ex pſcriptione excludit epm,inquantū preſcribēs ſit
diligens vt in.d.§.exceſſus.ergo idē dicendū in iuriſdictione
tributa ex priuilegio vel alio iure ſpāli. ꝛ de hoc iudicio meo
tex.eſt hic non cauillando literam.nam gl.ſupplet maxime ex
capite ſuo.vnde intelligo tex.pprie ꝛ dabit lec.noua ad text. ꝛ
data negligentia iſtius prelati immediate ſuccedit ordinari⁹
ſecus puto in exēptis:qꝛ tunc cū papa ſit iudex exemptorum
debet ad eū recurri data negligētia prelati exēpti immediati.
iſte tñ text. non aperit quo iure iſte eccleſie eſſent ſubiecte iſti
abbati. ꝛ ſic intelligit ex pſcriptione. caſus eſt clarus ꝛ lr̄a ibi
ſtat pprie:corrigere ſit paratus ꝛc.vt in.d.§.exceſſus. ❡In
gl.in ver.corrigere.in fi.dic vt ibi no.ꝛ in.c.penitentes. lv.diſt.
8 ꝛ in.c.noſti.de elec.ꝛ de re.eccle.nō alie.c.ſi qs.❡†In glo.fin.
in fi.hec gl.redit ad primū intellectum: vt ſnīa hic non tenue-
rit:ꝙ ver.relaxes referat ad factū.ꝛ hūc intellectū ſequuntur
hic cōmuniter doc.per text.ibi:nullā iuriſdictionē habeas ꝛc.
ꝛ per illud ver.vniuerſale nullā,excluditur iuriſdictio media
ta ꝛ immediata. Item principalis ꝛ acceſſoria:ſm Jo. an.et
9 no.hoc dictū.❡†Ex hoc infero cōtra cōem opi.in. c.paſtora
lis.in prin.s.eo.vbi tex.dicit archieps nullā poteſtatem habet
exceptis quibuſdam caſibus in ſubditos ſuffraganeorū ſuo-
rum:ergo etiā data negligentia ſuffraganeorū non pōt illos
punire:qꝛ per illud verbum nullā: excluditur iuriſdictio me-
10 diata ꝛ immediata.itē principalis ꝛ acceſſoria.❡† Scdo no.
ex gl.ꝙ verbū relaxes:proprie ſumptū preſupponit validita-
tem act⁹:ſed vbi ex materia ſubiecta apparet ꝙ actus eſt nul
lus:tunc refert ad factū.ſimile no.j.vt.li.nō conſtet.in. c. acce-
dens.el.j.in ver.ceſſauimus.vbi bona gl.❡Tertio not.ex gl.
ꝙ preſuppoſito ꝙ correctio primo loco ſpectet ad abbatem:
tamen ſi eps ante negligentiam tulit excōicationem in ſubdi
tos abbatis:tenet excōicatio lȝ ſit iniuſta: ꝛ debet relaxari ſi-
ne difficultate.ꝛ hoc colligit ex ſecūdo intellectu gl. qui tñ nō
videt placere do.Ant.qꝛ aut ex conſuetudine primo loco ſpe
ctat ad abbatē: ꝛ tūc nō dȝ tenere ſnīa epi ante negligētiā. ar.
d.§.exceſſus.ꝛ not. hoc dictum.aut loquitur ꝙ de iure cōi ſpe-

† Sebaſti. Sapia.

a ❡Eccleſia exempta.vide Inn. in cle.ij.in.j.co.d priui.ꝛ in. c. abbate. s.de reſcrip. Ho. in.c.ſi ppter.in.ij. col.de reſcrip.lib. vj.Card.in cle.ne romani.ȝ.ſane.in v.q.de elec.

b ❡Eccleſias exēptas.vide Jo.de lig.i. d. c. abbatē. vbi refert diſtinctionem Paul. Andre.barba.

c ❡ Alia dioceſi. ſm Hoſ.hic colligit ꝙ abbas pōt tenere cathedrā in dioceſi aliena. Andre.barba.

d ❡Tenuit ꝙ ſic. Vide do. Ant.in c. ſignificaſti. vbi tenet ꝯ Fede. de ſenis.vide Jo.de ligna.in cle. ne in agro.de ſta. monachorum.vbi tȝ cū Fed. ad cle. penul. rñde ꝙ papa reſeruauit ſibi abſolutionem. ꝛ not. qꝛ Fede. dixit hoc i conſi.xiiij.Andr. Barba.

e ❡Puto verius. Pōdera bene qꝛ iſte tex. ſe fundat ſup iure tertij. vt dicit gl. hic.ſic ergo in caſu huius papa nō preiudicat tertio ita quādo facit dlegatū. itē pondera iſtū tex.qꝛ dicit cū nullam iuriſdictionē nec ordinariam nec delegatā habeas.And.barb.

f ❡Putarē veri⁹. Pondera qꝛ ex quo papa cōtulit iſtā iuriſdictionē videt ꝙ papa dȝ ſupplere negligētiā ſuam. Andr. Barba.

ctat ad iſtum abbatē:⁊ tunc debuiſſet relaxare iſtam ſniam. ⁊ videtur in hoc tenere opi.cōem ꝙ ep̄s poſſit procedere cōtra monachos non expectata negligētia abbatis. ſed ego teneo opi.glo.vt dixi iuribus ſuperius allegatis.

1 ☞Abſolutio ab excommunicatione poteſt alteri delegari.
2 Confeſſio penitentialis poteſt per parochialem alteri committi ⁊ etiam eius abſolutio.
3 Cauſe meri ⁊ mixti imperij ſunt delegabiles d̄ iure canonico.

His quibus. Ordinari9 cui cōpetit abſoluere ab excōicatiōe pōt alijs abſolutionē demādare. ¶ Caſus literalis. Dicit in decr. iſta ꝙ illi q ex officio in certis caſibus poſſunt abſoluere illos qui propter violentā manuum iniectionem in clericos incidunt in ſententiam excōicationis abſolutionē huiuſmodi poſſunt alijs committere cum
1 viderint expedire. B. ¶†Not.j. ꝙ poteſtas abſoluendi ab excōmunicatione eſt delegabilis per habentē poteſtatē ordinariam.⁊ lz iſte tex.loquat in abſolutione ab excōicatione lata a canone:ſi quis ſuadente.xvij.q.iiij.tamē idem ⁊ fortius eſt dicendum in alijs excōicationibus.arg.in.c.cū dilecta. de cōfir.
2 vti.vel inuti.⁊ in.l.illud.ff.ad legē aqui. ¶ Scd̄o †no.arg.ꝙ ſacerdos parochialis pōt committere alicui preſbytero vt au-
3 diat cōfeſſionē ſubditi ſui ⁊ illum abſoluat. ¶†Tertio not.ꝙ nudum miniſterium eſt delegabile per ordinariū. quid in delegato:dic vt in gl. Et not.ꝙ declarātur hic ea q̄ competūt ex officio nobili.⁊ ſic videtur poſſe colligi arg. ꝙ cauſe meri imperij poſſunt delegari de iure canonico:nam ſicut excōicatio qn̄qz eſt meri qn̄qz miſti imperij:vt dixi.ſ.eo.c.paſtoralis. ita ⁊ abſolutio.nam poteſtas eſt in obligādo ⁊ in ſoluendo. de peniten.diſt.j.verbum. ¶ In gl.ſi.no.j ex hac gl.⁊ tene menti:q2
a neſcio alibi ꝙ nudum miniſteriū[a] competens alicui ex priuilegio eſt delegabile per priuilegiatū:lz ergo priuilegium nō excedat perſonā priuilegiati. vt in. c. ſane.de priuile. ⁊. vij.q.j.q2 frater.⁊ in reg.priuilegiū perſonale.de regu.iur.lib.vj.tamen cū per cōmiſſionem non cōmittitur alteri preiudiciū cū commiſſarius gerat vices delegantis:ita ꝙ ipſe delegās videtur facere.vt in reg.qui per aliū.lib.vj. non dz iſte prohiberi quominus poſſit ſubdelegare.⁊ hanc opi.ſequitur Jo. and. ⁊ dicit eā ſeruari in practica. ¶ Secūdo no.ex ſi.gl.ꝙ delegatus poteſt commitere abſolutionē dummodo ipſe habeat iuriſdictionem:puta q2 fuit delegatus in cauſa in qua tulit excōicationem:ſecus aūt vbi fuiſſet ſibi delegata nuda duntaxat poteſtas abſoluendi.⁊ ſic loquitur.c.fi.§.vlti.ſ.de offi.deleg.

¶ De officio iudicis. Rubrica.

¶ Supra viſum eſt de officijs ſingulariū dignitatum ⁊ ſingulariū iudicū:nunc congruo ordine ſubijcit indeterminate de quodam officio ꝙ eſt ordinario ⁊ delegato commune ⁊c.

1 ☞Aduocatus poteſt decerni parti non habenti: ex officio iudicis.nu.2.4.⁊.5.
2 Aduocatum ſi quis non hz non pōt cogi ad reſpondendum.
3 Monachus an poſſit agere pro monaſterio ſine mandato.
5 Aduocatus poteſt cogi per iudicem ad patrocinandum indigenti pro competenti mercede.
Aduocatus debet gratis aduocare pro paupere.
6 Iudex poteſt recuſari ſi eſt dominus aduerſe partis.
Aduocatus d2 habere tantam affectionem ad cauſam ꝙ non poteſt etiam in cauſa appellationis eſſe teſtis.
Iudex poteſt recuſari ſuſpectus ex quibuſdam cauſis:de quibus vſqz in finem.

1 Ex literis. †Ad officiū iudicis ēt delegati ſpectat ꝓuide-
b re aduocatū[b] pti q̄ non pōt habere ⁊ poterit dare domeſticū. Cōmunis diuiſio.ſecūda ibi mādamus. ¶ Caſus literalis. Inter abbatē ⁊ cōuentū monaſterij Caueñ.ex pte vna,⁊ abbatem ⁊ ꝯuentū Foſſe noue ſuper quibuſdā poſſeſſiōibus ex altera queſtio vertebat coram archiepiſcopo ⁊ abbate ſancti Leonardi ſalernitañ.corā qbus ꝓpoſuit ꝓcurator monaſterij Foſſe noue ꝙ habere nō poterat aduocatū vnde ſup hoc eorū officiū implorauit.archiep̄s dedit eidē. R. clericū ſuum vt in cauſa illa ſuum patrociniū exhiberet. ſed quidam monachus Caueñ.excipiendo ꝓpoſuit hoc eſſe factū in preiudiciū ſui mōaſterij,eo ꝙ dict9. R.eius cleric9 ⁊ domeſtic9 exiſtebat: iudices dubitantes qd iuris eſſet ſignificauerūt hoc dn̄o pape:⁊ ipſe mādat eiſdē quatenus nō obſtante huiuſmodi exceptione in negotio procedāt eodem preuia ratione. Bernard. No.j.ꝙ monaſteriū poteſt agere pro rebus ⁊ iuribus monaſterij ſibi ſubiectis.hic em̄ cōtendebatur ſup quibuſdam poſ-

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Nudū miniſterium. Vide Feli. poſt alios i. c.fi.§.ſi.ſ.de offi.dele.⁊ per Moder.i.l.i.§.qui mādata. ff. de offi.ei9 cui mā. eſt iuriſdi.
Zacharias.
b ¶ Aduocatum. no. Bart.in.l.nec qcq̄z.⁊ ibi Alexā. §.obſeruare.ff.de offi.procō.⁊ lega. Spe.in ti.de offi. oīm iudi. §. deſeruit q̄qꝫ. verſ.ante litē cōteſtatam. ⁊ Cardi.in cle.j. de exceſ.prela.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Cōpellere aduocatū. ꝙ aduocati teneant ſine ſalario pr̄ocinari pro pauperib9.tenet Bal. per illū tex.in.l. ſi furioſi. C.d̄ nup.no. Jaſ. in.§.omnes. verſ. tripli.col.penult. inſti.d̄ actio.late not. Decius in.c. j.col.xxij.verſi.reſtringitur hec prima limitatio. de proba.

ſeſſionibus monaſterij ſancti Petri, ꝙ quidem monaſteriū immediate pleno iure pertinebat ad monaſteriū Foſſe noue: vt patet in antiqua.ſicut em̄ ep̄s agit pro eccleſia ſibi ſubiecta, vt in.c.fi.de ſucceſ.ab inte.⁊ bonus tex.in.l.ſancimus. C. de ſacroſan.eccle.qui quidē tex.videt latius ꝓuidere q̄z.d.c.fi.q2 in c.fi.tex.loquitur cum eccleſia inferior vacat.ſed.l.ſancimus loquitur etiam ſi nō vacat:quemadmodū ergo dicimus in ep̄o idem in prelato inferiori dicendū eſt:vt poſſe agere pro eccle-
2 ſijs ſibi ſubiectis.ad ꝙ facit cle.j.de reſcr. ¶†Secundo no.ꝙ pars non debet compelli ad rn̄dendum ſi non habet aduocatum.ad ꝙ vide ho.tex.cum gl.in.c.j.vt li.non conteſta.⁊ poteſt quis implorare officiū iudicis vt prouideat ſibi non volenti habere aduocatū:⁊ hoc procedit nō ſolū in ordinario:vt qdā dixerunt.ſed etiā in delegato:ꝙ aperte ꝓbatur in iſta litera: veſtrū ſuper hoc implorando officiū ⁊c.iuncta ſupraſcriptione.nam hec cauſa erat coram delegatis. de quibus in ſuprascriptione.facit ꝙ in ſimili habetur in.c.ſi annum.de iudi.lib.
3 vi.⁊ in hoc hec decr.facit ad ti. ¶†No.iij.ibi frater.S.caueñ. monachus.ꝙ monachus poteſt eſſe in iudicio pro monaſterio.intelligo de mādato abbatis ⁊ capituli ſeu prelati tātum in caſibus in quibus pōt agere ꝓlatus ſine capitulo:de quib9 ſatis dixi in.c.edoceri.de reſcr.⁊ in ca.vnico.de ſyndi. vbi dr ꝙ monaſteriū dz ꝓmouere cauſam per ſyndicum: loquitur de honeſtate.⁊ nō de neceſſitate.vt etiā ibi no. ¶ Ul.no.ꝙ domeſticus ⁊ commenſalis iudicis poteſt eſſe aduocatus alterius partis:nec ex hoc iudex iudicādus eſt ſuſpectus:de q̄.ſ.lati9.
4 ¶†In gl.in ver.iplorādo officiū.in fi.no.gl.⁊ idē no.iij.q.vij. §.tria.ver.ſi vero.in gl.illud. ⁊ dic latius q̄z gl.ſunt em̄ quedā pſone quib9 iudex dz prouidere etiā ſi nō petat.vt ſunt pupilli,femine, perſone debiles.item hi qui ſua mente cōpotes nō ſunt:vel ſi per potentiā aduerſarij nō valent habere aduocatum.debet enim iudex prouidere ne inferior pſona afficiatur potentia aduerſarij.vt in.l.illicitas.§.ne potētiores.ff.de offi.preſi.⁊ per illū tex.ꝓuidet minus potētibus nedū de aduocato'ſed etiā iudex interponit officiū ſuum vt compellat alterā partem ad cauendum ne offendat aliam partem.⁊ dicendum eſt vt ibi plenius no.per Bart. ſed ad primū principale dictū eſt tex.in.l.j.in.§.ait pretor.ff.de poſtul. l. nec quicq̄z.§.circa aduocatos.de offi.proc.verſatur enim vtilitas publica in conſulendo predictis pſonis.facit.iiij.diſt.facte ſunt autē leges.reliquis vero perſonis que poſſunt pecunia ⁊ amicitia inuenire aduocatū iudex nō ꝓuidet: ſed eorū induſtria debent ſibi que-
5 rere. ¶† Sed quero nunquid pro predictis pſonis poſſit iu-
c dex cōpellere[c] aduocatū ad patrocinandū: Goffr.ꝙ ſic:dicit tn̄ ꝙ aduocatus nō compellitur patrocinari gratis:ſed deb3 iudex ſibi cōſtituere ſalariū ſm̄ facundiā aduocati ⁊ pro modo litis ⁊ conſuetudinis patrie.vt in.l.j.§.in honorarijs.ff.de va.⁊ extraor.cog. Hoſt.dicit ꝙ aut pars petens aduocatū eſt potēs ad ſoluendū:⁊ procedit dictū Goffre.aut eſt impotēs ⁊ tūc tenet iudici obedire etiā ſine ſalario:q ad hoc tenetur lege naturali ⁊ diuina. debet enim quis diligere proximū ſicut ſeipſum. Mat.xxij.c.de peni.diſt.ij.c.proximus.nec poſſet aliter ſaluari vt ſenſit Grego. in omilia ſuper Mat. xxv.c. nam videtur hoc caſu aduocatus abſcōdere talentū ſibi traditum a deo:quanqꝫ aduocati ſine ſumptu non ſtudent:tn̄ ſumptus ⁊ ſcientia adminiſtrantur a deo q2 omne datū optimū a deo eſt. Ja.j.⁊.q.j.gratiā.⁊ maxime hoc debēt facere clerici qui viuunt de patrimonio Jeſu chriſti. Et not. hoc dictum.habes enim duas cōcluſiones. Prima ꝙ ex cauſis p̄dictis poteſt iudex cōpellere aduocatū ad patrocinandū. Secunda ꝙ data inopia partis pōt cōpelli vt gratis exhibeat patrocinium.vide ad materiā.c.nō ſane.xiiij.q.v.⁊ puto ꝙ iudex poſſit aduocato iniuſte reſiſtenti indicere patrocinium.arg.l.moris.ff.de penis.et in.l.j.ff.de offi.prefe.vrb. ¶ In glo.fi.in fi.item ſecūdū Jnn.in illo.c.ex inſinuatiōe.nō dicit ꝙ illa exceptio fuerit
6 admiſſa. ¶†Sed cōtra gl.⁊ contra tex.oppo.et videt ꝙ hec exceptio debuit admitti:nam poteſt iudex recuſari ſi eſt dn̄s aduerſe partis.vt in.c.inſinuāte.⁊.c.cauſam.de offi.dele.ergo idē ſi eſt dn̄s aduocati aduerſe partis.vt in.c.inſinuāte.et.ca. cauſam predictis.nā aduocatus hz affectionem ad cauſam, adeo ꝙ etiam in cauſa appellationis nō poteſt eſſe teſtis:vt in.c.fi.de teſti.li.vj. Sol.dicit Hoſtiē.ꝙ non eſt tanta ſuſpicio contra iudicē ſi aduocatus eſt ſibi domeſticus ſicut cū pars eſt familiaris ſuus.nā cauſa non eſt aduocati ſed partis:cum cōmodū et incōmodū ſpectat ad partem et non ad aduocatū.ij.q.vj.biduum.in ver.palam. Item familia magis intercedit in cauſa confamiliaris:q̄z pro cauſa quā familiaris aſſumpſit promouendā.concludit tn̄ Hoſt.ꝙ ſi aduocatus eſſet verſutus ⁊ malitioſus ⁊ nimis improbe promoueret patrociniū ⁊ aſſiſteret ſemper iudici: tunc conſiderata perſona iudicis: ⁊ aſtutia

Zacharias.

a ¶ Idẽ ꝙ actio. Inde fit vt illud poſſit intẽtare q eſt ꝑ ſtatutũ ꝓhibitꝰ oẽm actionẽ in iudicio ꝓponere. ita not. Ange. are. iſtit. de act. in pri. Bartho. cep. i.l. verbũ. §. actionis. ff. de ver. ſig. eundẽ Ang. in.l. quos ꝓhibet. ff. ꝺ poſth. ⁊ oĩno per Alexã. in.l. plane de peti. here. Anto. Franciſc.

¶ Circa hoc ꝙ ꝺr hic ꝺ officio iudicis, dicas p̃mo ꝙ officiũ iudicis nõ ẽ actio. l. qntꝰ. ⁊ ibi Bar. ff. ꝺ annu. leg. ⁊ ꝑ eundẽ in.l.j. in. iij. col. et ibi etiã ꝑ Alex. ff. de iuriſdi. oĩm iu. imo officiũ iudicis nõ p̃ſupponit obligationẽ ex q̃ actio ꝓducit̃. l. lꝫ. §. ea obligatio. ff. ꝺ ꝓcur. ideo dat̃ ſubſidiũ qñ deficit actio: vt ẽ gl. i l. vinum. ff. ſi cer. pe. ⁊ ꝑ bart. i.l. q ꝑ colluſionẽ. in. §. p̃tiũ. ff. de act. emp. ⁊ in.l. q̃ro. in p̃nc. ff. loca. ⁊ iõ dicebat bar. in. d.l. qntus. ⁊ i.l. ſeruo. ff. de leg. j. ⁊ in.l. neqꝫ. §. fi. ff. de off. ꝓcõ. ⁊ leg. ⁊ i.l. ſeruos. de adi. leg. ꝙ officiũ iudicis datur pro relicto facto fratribus ſcti Franciſci qbꝰ nõ cõpetit actio: ꝙ etiã voluit bal. i.l. j.C. ꝺ fidei. ⁊ ideo dicimꝰ ꝙ officiũ iudicis ꝯpetit ex mera eqtate vbi deficit actio. ita bal. i.l. fi. §. ſinautem. in. ij. in prin. C. ꝺ furtis. Et ad iſtud ꝙ hic ꝺr qꝺ ꝓhibitꝰ intẽtare actionẽ ꝑ ſtatutũ poſſit tñ intẽtare officiũ iudicis: ꝑ alle. hic vide ẽt ꝑ bar. i.l. nõ ſolũ. in §. quãqꝫ. ff. de iiu. ⁊ habet̃ in.l. ſed et he. in. §. nõ ſolũ. ff. de ꝓcu. de quo vide ꝑ alex. in.l. j. in antepe. col. de iuriſdi. om. iud. vbi videt̃ tenere ꝯ̃riũ. Et adde ꝙ offm̃ iudicis eſt multiplex: vt per gloſ. i

⁊ aſtutia aduocati poterit ſuperior arbitrari an
hec ſit legitima cauſa recuſandi. Secũdo opp. de
c. ſi. iiij. q. iiij. vbi ꝺr ꝙ teſtis nõ eſt producẽdus de
domo iudicis: ergo nec aduocatus cũ aduocatus
atteſtet̃ in iure ⁊ in facto. ſol. ſm̃ Hoſt. aut loqui
mur in teſte facti qui tradit̃ ⁊ hꝫ locũ ꝯ̃rium: aut in
teſte iuris prout eſt aduocatus cui non credit̃ niſi
inquantũ ius oſtẽdat. ⁊ procedit iſte tex. vel ſm̃ eũ
vtroqꝫ caſu admittunt̃ dicte perſone in ſubſidiũ:
al's non. ⁊ no. hoc dictum. Ego in teſte animaduer
terem vtrum iudex habeat aliquam affectionem
ad cauſam: puta qꝛ procedit ex officio: ⁊ tũc nõ de
bẽt admitti teſtes de familia ſua vt ſaltẽ faciãt ple
nam probationẽ: al's iudex de facili poſſet cõdem
nare quẽcũqꝫ: aut nõ habet affectionẽ ad cauſam.
⁊ procedit dictũ Hoſt. ¶ Ult. querit̃ qd ſi aduoca
tus eſt dominus iudicis. ſentit Hoſt. ꝙ poſſit tũc
recuſari iudex qꝛ facilius commouetur iudex ad
petitionem ſui domini, quã dominus ad petitio
nem ſubiecti. arg. in. c. viſis. xvi. q. ij.

1 ☞ Litis conteſtatio an requiratur quando im
ploratur officium iudicis. ⁊ nu. 3.6.9. ⁊. 10.
2 Officium iudicis ⁊ actio an ſint idem. ⁊ nu. 8.
Officium iudicis qñ imploratur an requiratur in
libello concluſio: ⁊ quomodo. ⁊ nu. 6.
4 Officium iudicis extenditur ad acceſſoria que ve
nerunt poſt litem conteſta. ſecus ante.
5 Officium iudicis nobile ⁊ mercenarium quod ſit,
⁊ eius exempla.
7 Reſtitutio aduerſus aditionem requirit ꝙ credi
tores hereditarij citentur. ⁊ nu. 9. ⁊. 10.
8 Officiũ iudicis nõ perpetuat̃ ꝑ litis cõteſtationẽ.
10 Alimẽta dũ petunt̃ nõ requirit̃ litis conteſtatio.

Iudicis officium.

1 ¶ † Breue eſt ⁊ ꝑ alia verba poteſt ſic
ſummari. In officio iudicis ꝙ princi
paliter loco actionis ꝓponit̃ fit li. cõte. ſecus ſi nõ
principaliter. Uel per alia verba ſic. Cũ implorat̃
officiũ nobile fit litis cõteſtatio ſecus in mercena
rio. p̃mo ponit vnũ dictũ cũ exẽplo. ſcꝺo aliud. ibi:
al's ante. ¶ Caſus literalis. Eccleſia vel minor le
ſa eſt in aliqua ſñia a quo nõ fuit appellatũ: ita de
ſtituti ſũt iure cõi recurrũt ad officiũ iudicis ꝑ bñ
ficiũ reſtitutionis: petit eccleſia vel minor p̃cipa
liter reſtitui ꝯ ipſum ꝯctum vel ꝯ ſñiam. q̃rit̃ vtrũ
in caſu iſto debeat lit. ꝯte. fieri. dicit papa vbicũqꝫ
officiũ iudicis loco actionis ꝓponit̃: puta cum pe
titur reſtitutio in integrũ principaliter litis cõte
ſtatio dꝫ fieri. ſi vero incidẽter ſiue ante ingreſſum
litis, ſiue poſt ingreſſum cauſe huiuſmodi officiũ
poſtulet̃: põt ad hoc recurſus haberi ſine litis con
2 teſtatione. B. ¶ † No. j. ꝙ officiũ iudicis qñqꝫ po
nitur ꝓ actione: ex quo infert̃ ꝙ ipſum officiũ non
a eſt proprie idẽ ꝙ actio:[a] nã actio cõpetit parti: et
eſt ius ꝓſequendi in iudicio ꝙ ſibi debet̃. inſtit. de
act. in prin. no. gl. in. c. dilecti. de iudi. ſꝫ officiũ non
cõpetit parti ſed iudici: nec p̃ſupponit aliquã obli
gationẽ. vñ dicit Bar. poſt antiquos in. l. j. ff. de iu
riſd. om. iu. officiũ nõ eſt idẽ ꝙ actio: ſꝫ hꝫ ſimilitu
b dinẽ cũ actiõe:[b] qꝛ proceditur in cauſa ſicut proce
dit̃ in actione intẽtata. tñ dꝫ aduertere libellãs: nã
ſi cõpetit ſibi actio dꝫ narrare ea q̃ concludũt par
tem ſibi obligatã: ſed in officio iudicis extraordi
nario dꝫ cõcludere ꝙ iudex põt ſeu dꝫ facere. ⁊ in
tellige de officio iudicis extraordinario: vt qñ im
plorat̃ reſtitutio in integrũ: ſecus ĩ officio iudicis
latiſſimo ꝙ põt cõcurrere cũ q̃libet actiõe. vt. d. l.
j. no. Io. an. ꝯ̃. ti. ꝓxi. cõquerẽte. hinc dixit Spe. in
tit. de ſen. exc. §. breuiter. ver. ſi queras. ꝙ executio
ſñie, põt fieri officio iudicis lꝫ cõpetat actio: ſcꝫ in
3 factũ. l. actori C. de iureiu. ⁊ hec no. ¶ † Scꝺo not.
duas regulas ex tex. prima ꝙ ĩ officio iudicis p̃n
cipaliter intẽtato reqrit̃ litis cõteſtatio. ſcꝺa ꝙ in
officio implorando incidenter nõ eſt neceſſe litem
cõteſtari. itẽ ꝙ officiũ iudicis põt incidẽter implo
rari ante ingreſſũ litis ⁊ poſt: id ẽ añ lit. ꝯte. ⁊ poſt
4 exẽpla videbis in gl. ¶ † In gl. j. ibi circa rẽ peti
tam. no. gl. ꝙ ea que accidũt circa rem petitã pen
dẽte iudicio veniũt officio iudicis: lꝫ in libello nõ

ſunt petita: ſecꝰ ſi accidũt ante iudiciũ. nã tunc niſi
petant̃ in libello non põt iudex de his ſñiam dice
re. pone exẽplũ. vẽdicani ancillã que peperit iudi
cio cepto. poſſum em̃ implorare iudicis officiũ vt
etiã ſup fetu ꝓnũtiet: ſecus ſi peperiſſet ante iudi
cium. Et aduerte qꝛ gl. ponit multa exẽpla in qui
bus poſtulat̃ iudicis officium: ſed nõ loquit̃ ordi
5 nate. ¶ † Unde ad declarationem totius materie
premittẽdũ ꝯcluſiue eſt quotuplex ſit iudicis offi
cium. de quo inſt. de act. in. §. pe. ⁊ in. l. iiij. C. depo.
nã aliqui dixerũt ꝙ eſt triplex: de quo per Azo. in
ſum. eo. ti. ⁊ ꝑ Spe. e. ti. in. §. j. vbi plene videas. per
Bar. in. d. l. j. de iuriſdi. omnium iudi. Cõiter ꝺr ꝙ
quoddã eſt officiũ iudicis ꝑ ſe ſtãs non deſeruiẽs
alicui actioni. ꝙ exercet̃ qñqꝫ ex mero iudicis fa
cto vt cũ iudex ꝓcedit inquirẽdo. qñqꝫ ad inſtãtiã
partis vt cũ petit̃ reſtitutio in integrũ vel ĩplorat
quis officiũ iudicis ꝯtra calliditatẽ aduerſarij. vt
in. c. niſi cũ pridẽ. ⁊. c. ſane. de renũ. ⁊ illud appellat̃
officiũ nobile. Quoddã eſt officiũ ꝑ ſe non ſtãs ſed
actiõi deſeruiẽs vt qꝛ iudex mouet̃ ad actionẽ pro
poſitã ꝑ partẽ: ⁊ illud appellat̃ mercenariũ qꝛ de
ſeruit actiõi ſicut mercenariꝰ deſeruit dño. p̃mũ
ſcꝫ officiũ nobile: qñqꝫ implorat̃ p̃cipaliter loco
actiõis deficiẽtis. exẽplũ in reſtitutione ĩ integrũ
qñqꝫ vero implorat̃ incidẽter: vt puta cũ implorat̃
ſup aliquo lite pendẽte. exẽplũ in gl. fi. vel cum im
plorat̃ non ꝓpter, ſe ſꝫ ꝓpter aliud vt cũ poſtulat̃
aduocatꝰ: idẽ cũ poſtulat̃ nõ ꝓpter ſe ſed rõne al
terꝰ rei habẽde. vt in. l. j. C. vt in poſ. leg. vt cũ peti
tur mitti ĩ poſſeſſionẽ rei legate ꝓpter cõtumaciã
6 heredis. ⁊ ita in ſilibꝰ. ¶ † An aũt indiſtincte req
rat̃ lit. cõte. ⁊ libelli oblatio cũ ĩplorat̃ iudicis offi
ciũ: ꝯclude ꝙ ſi petat̃ ꝯ certã ꝑſonã ⁊ exigit̃ plena
cauſe cognitio: tũc reqrit̃ libellꝰ ⁊ litis cõte. vt hic
⁊ in. l. papinianus. §. vlti. ff. de mino. aut poſtulat̃ ꝯ
certã perſonã: ⁊ non exigit̃ cõteſtatio: qꝛ non eſt cũ
quo lis cõteſtari debebit. in aut. ſi oẽs. C. ſi vt ſe ab
7 her. abſ. ¶ † Si em̃ minor petijt reſtitutionem ad
uerſus aditionẽ hereditatis nõ agit ꝯ certã perſo
nam. vocari tñ debent creditores ꝑ eorũ intereſſe
⁊ ſi nemo cõparet, nihilominꝰ dꝫ ꝓcedi ĩ cauſa. di
cit tñ ibi Bal. ꝙ ſi creditores cõparẽt, dꝫ cũ eis fie
ri lit. conte. arg. eorũ q̃ no. gl. in. c. ꝑ venerabilẽ. qui
fi. ſint legi. nam ſi agit̃ de cõiugio põt ꝓcedi lit. nõ
cõte. ꝯ abſentẽ: tñ ſi pars cõparet fit ꝯteſtatio. ⁊ vi
det̃ dictũ ſatis no. Qñqꝫ ĩplorat̃ officiũ ⁊ nõ exigi
tur cauſe cognitio nec implorat̃ ꝯ certã perſonã: ⁊
tũc nõ exigit̃ libellus neqꝫ li. conte. vt ſi petit̃ tutor
pupillo. l. ſcire oportet. ff. de exc. tuto. Et multa in
hoc poſſent dici: ſed vide plenius in locis prealle.
Poteſt em̃ dari hic regula breuis ꝙ vbi officium
iudicis implorat̃ principaliter ⁊ cõtra certã perſo
c nam ⁊ requirit̃ plenaria cauſe cognitio[c] debet da
ri libellus ⁊ fieri li. cõte. ſi aũt implorat̃ incidenter
non fit li. conte. ⁊ pone exẽplum vt in glo. fi. ⁊ mul
tis modis põt implorari incidenter. vt colligit̃ ex
8 gl. ⁊ melius per Bart. in. d. l. j. ¶ † In gloſſ. ij. ibi:
non perpetuat̃ per lit. conte. no. gl. ⁊ idem repetit
ꝯ̃. prope fi. ⁊ ſenſus gl. eſt ꝙ per li. cõte. nõ cõpetit
maius tp̃s ad implorandũ iudicis officiũ q̃ꝫ prius
cõpetebat. exẽplũ in reſtitutiõe in integrũ que dꝫ
peti intra quadrienniũ. vt in. c. j. ⁊. ij. ꝺ in inte. reſt.
li. vj. ⁊. l. petende. ⁊ in. l. fi. C. de tempo. in inte. reſtit.
ſecus aũt eſt in alijs actiõibus: nã actio tẽporalis
perpetuat̃ ꝑ lit. conte. de quo dicendũ eſt vt habet̃
9 in. l. fi. C. de preſcr. xxx. vel. xl. ann. ¶ † In ea gl. ibi
ſed contra vr̃. no. bene iſtam particulã glo. vſqꝫ ad
verſi. itẽ hic eſt ar. nã quotidie allegat̃. ⁊ effectꝰ ꝯſi
ſtit in hoc ꝙ aut implorat̃ officiũ iudicis principa
liter cõtra certã perſonã. ⁊ põt ꝓcedi li. nõ ꝯte. ſed
data cõtumacia partis ꝯtra quã implorat̃ dꝫ ꝓce
di ad miſſionẽ ex primo ⁊ ſcꝺo ꝺcreto: vel ad excõi
cationẽ: vel ad alia remedia: quẽadmodũ cũ actio
ne intẽtata reus eſt cõtumax: aut implorat̃ contra
incertã perſonã: vt cũ minor petit ſe reſtitui aduer
ſus hereditatẽ aditã: ⁊ tũc nõ eſt neceſſe ꝙ fiat con
teſtatio: qꝛ non eſt cum quo fiat. Et aduerte qꝛ gl.
dicit ꝙ etiam ſi creditores apparerẽt non eſt fien
da cum eis litis conte. qꝛ nihil ab eis petitur. ⁊ ſic

l. iiij. C. ꝺ poſi. ⁊ ꝑ Bar. i. d. l. j. de iuriſdi. om. iudi. ⁊ ꝑ Canon. in. c. j ⁊ fi. de offi. iud i. ⁊ habet̃ ꝑ Spe. i ti. de act. ⁊ peti. in. §. fin. in ver. dicendum. Sebaſti. Sapia.

b ¶ Cum actione. Inter officiũ iudicis ⁊ actionẽ ponunt̃ plures differẽtie ꝑ doc. in. l. j. ff. de iuriſdi. oĩm iudi. vt ibi ꝑ Iaſ. aliã differẽtiã ponit Bal. in. l. ſi ſocer. in prin. ff. ſol. matri. quã tñ reprobat ibi Pau. de ca. aliã differẽtiã collige ex no. ꝑ Bar. in. l. ꝯiuſſit. col. iij. ff. de re iud. vbi vult ꝙ iudex qui iudicauit ꝓpoſita actione nõ põt reuocare ſñiam: ſecus ſi ꝓnũtiauit intẽtato officio iudicis: de quo per Felin. in rub. de re iud. co. xj. Aliã differẽtiã collige ex no. per Bart. in. l. ij. col. j. C. ꝺ reſc. ven. aliã ex v̈bis Bar. in. l. ex diuerſo. §. j. ff. de rei vẽd. aliã ex no. ꝑ Bar. in. l. ſtipulationes nõ diuidunt̃. i. xj. opp. ff. ꝺ ver. ob. q̃ꝫ ꝓſecutꝰ fuit late in. d. l. j. ⁊ alia retuli. Sebaſti. Sapia.

c ¶ Cauſe cognitio. Limita vt h ꝑ Feli. ⁊ vltra eã limita ĩ caſu quẽ ponit Pau. ꝺ ca. in. l. ij. C. de ſer. fu. ⁊ in caſu. l. fi. C. de edi. diui adri. tol. de quo ibi ꝑ doc. ⁊ in materia editionis. vt no. bal. l. j. in fi. C. de edẽ.

a ☩Sebaſti.Sapia.¶Qd vbi.Vide latiſſime per Alexan.in.l.finita.§.iulianus.col.xlviij.de damno infe.

b ☩Sebaſti.Sapia.¶Verba legis.Vide Bart.in.l.ſolent.col.ij.ff.de alimen.⁊ ciba.lega.⁊ late Decium in.d.l.ſi ſoror.

c ¶Digniorem.Adde ꝙ Fede.conſi.xcv.ſentit ꝙ ſine peccato promoueri non poſſit.

Anto.Franciſc.

¶Ad hoc dicas ꝙ ille q̄ e dignior ſemp dꝫ ꝓferri minus digno.vt eſt tex.in.l.vidua.C.de nup.vbi ꝑ Cy.⁊ Bal.q dicūt qḋ ille q̄ e dignior dꝫ prius admitti ad eligēdū ⁊ ad votū deponēdū.⁊ vide gl.in.c.cū dilect⁹.de preb.q̄ dixit ꝙ digniores debēt ꝓcedere ⁊ habere meliores ꝓbēdas ꝙ̄ illi q ſunt min⁹ digni.⁊ iḋ dixit gl.inſti.de bono.poſ.in.§.aliā vo.ꝙ digniores dñt ſedere ⁊ poni ī altiori loco.et vide bonū text.in.c.de nicꝫ.iiij.diſt.⁊ in ca.illud.xvij.diſt.vbi hr̄ ꝙ q precedit ī dignitate dꝫ etiā in alijs precedere.vñ credo verū eſſe ꝙ qñ dat magis dign⁹ nō poſſit eligi ille q eſt min⁹ dignus ſine pctō:qꝛ ſemp videt̄ eſſe habenda rō dignitatis.l.maiorē.ff.ḋ pac.l.ſi longius.ff.de iudi.l.nec honor.ff.de epiſ.et cleri.

d ¶Pro doctoribus.Adde ꝙ voluit Roma.cōſil.cccxxxiij.

☩Sebaſti.Sapia.

e ¶Preferēd⁹ eſt.de doctorib⁹ preferēdis vide multa ꝑ Dec.in.c.cleri.j.de iud.⁊ Fel.in.c.per tuas.j.e.

☩Sebaſti.Sapia.

f ¶Antiquior tpe.Qḋ ātiqor ſit ꝓferendus multa cumulat Feli.hic.⁊ Moder.in.l.cuꝫ qd.ff.ſi cer.pet.et vide ꝙ not.Bar.j.l.cū pater.§.pater plurib⁹.ff.de leg.ij.vbi dicit ꝙ antiquior ex pluribus dñis tꝫ claues terrarum.

cum gl.tranſeunt Joan.an.⁊ do.Ant.ſed vt dixi Bal.tenet oppoſitum in aut.ſi oēs.⁊ illa opi.videtur verior.nam lꝫ nō petat̄ aliquid a creditorib⁹ tñ ex quo implorat̄ illud officiū ꝙ pōt tendere in preiudiciū creditorū:⁊ creditores ſe offerunt in iudicio ⁊ cōtradicunt debet eis fieri litis conte.⁊ ſatis videt̄ de mēte Bar.in.l.nec quicꝗ.in.§.vbi decretum.ff.de offi.proc.vbi generaliter ponit̄ an ⁊ qñ ſit dādus libellus cū implorat̄ iudicis officiū.Butrig.tñ quē ſequūtur Bar.⁊ Bal.in.d.aut.ſi oēs.⁊ in aut.qui ſemel.C.quō ⁊ qñ iud.ponebat hāc reg.

a per tex.illius aut.ꝙ vbi[a] non eſt ꝓuiſum de remedio miſſionis poteſt procedi li.nō conte.⁊ hāc dicebat rationē eſſe decidēdi in illa aut.ſi omnes.et hanc regulā firmāt Legiſte qualitercūꝗ agatur in iudicio:vnde cū minor petit ſe reſtitui aduerſus aditā hereditatē non pōt ibi procedi ad miſſionē ex primo decreto.Idem eſſet ſm hanc reg.qñ qs petit reſtitui aduerſus ſententiā:ꝙ tenuit Odof.ſed hanc reg.ſemper impugnauit do.Ant.per.c.tue.j.vt lit.nō conte.vbi dr̄ ꝙ ſi nō pōt procedi ad miſſionē dꝫ reus cōicari.⁊ ſic non procedit lit.non cōte.⁊ ad illā aut.ſi oēs.rñdet ꝙ ibi non erat iudicium ꝯdictorium:qꝛ nihil petebat̄ a creditoribus nec ipſi voluerūt cōparere:ideo ſine conteſtatiōe

10 ibi procedit̄.¶†Cōcludc ergo breuiter vltra ꝓdicta ꝙ aut officiū iudicis implorat̄ incidēter ⁊ non eſt neceſſaria li.cōte.nec libell⁹.aut implorat̄ principaliter:⁊ tunc aut ſuper iam liquido ita ꝙ nō eſt neceſſaria cauſe cognitio ⁊ nō debet fieri li.conte.exēplū cū filius petit alimēta a patre vel econtra:debet enī de plano procedi.vt in.l.nec quicꝗ.§.de plano.ff.de offi.proc.vel cum petit̄ executio ſnīe a iudice qui iudicauit:aut petit̄ ſup non liquido:et tunc aut aduerſarius eſt cert⁹ ⁊ preſens ⁊ debet fieri cōteſtatio ⁊ libellus offerri:exēplū cū petitur reſtitutio in integrum aduerſus ꝯtum.⁊ de hoc eſt tex.hic.Aut aduerſarius eſt abſens ⁊ cert⁹ ⁊ tūc ſi aliqd petit̄ dari vel fieri in preiudiciū partis vel a parte dꝫ fieri conteſtatio:vt hic in gl.Aut non petitur aliquid dari vel fieri.exemplū cū minor vult abſtinere ab hereditate adita:⁊ pōt procedi lit.nō conte.vt in.d.aut.ſi omnes.Item cum aduerſari⁹ eſt incertus.vt.in.d.aut.Qñ aūt competat iudicis officiū:vide ꝙ dico in.c.ſepe.de reſti.ſpo.plene ꝑ Legiſtas in.l.vnica.C.de cōdi.ex lege.⁊ ꝑ Cy.in.l.ex placito.C.de re.ꝑmu.⁊ dic breuiter ꝙ cū verba

b legis[b] referunt̄ ad iudicē cōpetit ipſius iudicis officiū.⁊ ad hoc gl.iūcto tex.in.l.ſi ſoror.C.de colla.

¶De maioritate ⁊ obedientia. Rubrica.

¶Quia miniſtrorū ⁊ iudicū de quibus.ſ.viſum eſt:alij ſunt maiores,alij minores:nec aliter poſſit eccleſia vniuerſalis:ſeu ſtatus vniuerſi conſiſtere.de quo vide pulchrum tex.in.c.ad hoc.lxxxix.diſt.ideo competenti ordine hic ſubditur de ipſoꝝ maioritate ⁊ obedientia impendenda.

1 ☞Preferendi ſunt ceteris paribus primo ordinati.⁊.nu.3.

2 Preeminentia in canonicis vel alijs quid operetur vide per totum.

4 Officiales ſi ſunt ſimul extracti:quis eoꝝ prefert̄.

5 Concorditer dicitur id fieri ꝙ fit nemine diſcrepāte:lꝫ aliquando dicatur illud ꝙ fit a maiori parte.

1 Cum certū.†Breue ē:vel ꝑ alia v̄ba pōt ſic ſummari.Pri⁹ ordīat⁹ ceteris parib⁹ prior ⁊ maior habēd⁹ ē.Vł ſic.In honorib⁹ reuerētialib⁹ impēdēdis pōderat̄ ceteris parib⁹ maioritas ex ꝓritate ordinatiōis.¶No.pmo.ꝙ etiā īter ꝑſonas eccleſiaſticas ē habēda diſtinctio in honorib⁹ impēdendis:nā quemadmodum in celeſti curia non omnes ſunt pares in poteſtate ⁊ officio:ſunt enim ibi angeli ⁊ archangeli ⁊c.ita ⁊ in eccleſia militante non oēs homines debent eſſe pares in poteſtate ⁊ officio:ſed aliqui maiores et aliq minores:⁊ ſm maioritatē ⁊ minoritatē honores ⁊ munera ſunt im

2 pendenda.vt in.d.c.ad hec.⁊ in.l.honores.ff.de decu.¶†Sed quero ꝓ declaratione litere in quo conſiſtat iſta maioritas vel minoritas.nam tex.dicit ꝙ ille eſt habēdus maior q prius legitime ordinatus.Sol.dicit Inn.ꝙ prioritas ꝯſiſtit in eo qui habebit primū locū in ſedēdo.item in ſcribendo prius reſpōdendo,ſigillādo,⁊ ſimi.nam ſi canonici habēt ſe inſcribere vł ſigilla apponere q primo fuit ordinatus ꝓferēd⁹ eſt,intellige ſi ſunt pares in ordine.vt in.c.ſtatuimus.j.eo.idem dicit in perceptione ꝓbende vel in collatiōe beneficiorū vacantiū dūmodo ſm eū ſint merito pares.Aduerte qꝛ hec vltima limitatio videtur confundere iſtā literam q̄ nō ꝯſiderat meritum ꝑſone ſed prioritatē in ordinatione.Et ideo diſtinguo melius concordando hic dicta Inn.ꝙ aut queritur de ordinādis ⁊ ꝓmouēdis aut de iā ordinatis ordinandis.Primo caſu non eſt ꝯſideranda prioritas in tempore ordinationis,ſed meritū perſone.nam melior ⁊ dignior debet ꝓmoueri ⁊ non ille qui primo fuit ordinatus.vt in.l.honores preall.⁊ in eo.c.licet.viij.q.j.Nunquid autem poſſit quis ſine peccato eligere vel promouere dignum ex quo potuit

c eligere vel promouere digniorem.[c] vide bonā gl.in.d.c.licet.⁊ facit ꝙ not.gl.⁊ Bar.in.l.cum quidam.ff.de lega.ij.⁊ vide ꝙ dixi in.c.conſtitutus.j.de appella.ſed ſi merita ſunt paria tunc preferendus ⁊ promonē

3 dus eſt primo ordinatus.vt in.c.epiſcoporū.lxxiiij.diſtinctiōe.¶†Secundo caſu cū queritur de iā ordinatis ordinādis:⁊ tunc hꝫ locum iſta litera vt prius ordinatus magis honoretur lꝫ ſcḋo ordinatus ſit ſufficientior.ad hoc.l.j.ff.de albo ſcriben.no.Bar.in.l.ij.in.§.prius.ff.de vul.

d ⁊ pup.Et hec no.ꝓ doctoribus[d] ⁊ militib⁹ ⁊ multis ꝓferendis adinuicē vel honorandis.nā data paritate in reliquis primo ꝓmotus ꝓferēdus

e eſt.[e] intellige niſi poſterius ordinatus habuerit dignitatē a principe:qꝛ tunc data in ceteris paritate preferendus eſt ille qui habuit digni

4 tatē a principe.vt in.c.per tuas.j.e.⁊ in.l.ſi.ff.de albo ſcriben.¶†Quid autem ſi non eſt dare prioritatē in tpe ordinationis.pone exēplū in abſtractis ſimul ad idē officiū etiā in ciuibus qui de preſenti non ſunt in aliquo ordine vel officio.recurrēdū eſt ad tex.no.in.d.l.j.de albo ſcri.vt ille q functus eſt maiorib⁹ officijs vel beneficijs ꝓferatur:vel ſi pluries aſſumptus fuit ad honores ciuitatis ⁊ data paritate ꝓferēdus eſt anti

f quior tēpore[f] itē is qui habet filios ꝓferendus eſt nō habēti.tex.eſt not.l.in albo.⁊ ibi per Bar.C.de decu.lib.x.⁊ hoc no.Nā ſm predicta oportet diſtinguere ⁊ limitare ſcripta per doc.item ſm In.conſiſtit maioritas iſta:nam facta electione de ꝑlato iſte antiquior dꝫ ſolēniter eligere perſonā nominatā in ſcrutinio.itē vacāte eccleſia abbate ſeu prepoſito iſte qui eſt antiquior in ordinatione hꝫ cōuocare capitulum ⁊ ceteri tenentur venire ad ipſius vocationē nō tñ per hoc exercebit iſte iuriſdictionem in alios niſi hoc habeat cōſuetudo.vñ nō poterit punire nō venientes nec poterit facere ꝯtus nomine eccleſie nec agere:qꝛ per iſtā prioritatē non eſt ꝑlatus eccleſie.ſed hꝫ iſtā maioritatē in honoribus ⁊ in iſtis maioritatibus.habebit tñ hec vocatio ad capitulū ꝑ iſtū factā hūc effectū:qꝛ poteſtas reſidebit penes venientes:⁊ ſic facit abſentes cōtumaces.Ad idem vide ꝙ no.idem Inn.in.c.ij.de no.ope.nun.et procedunt niſi in collegio ſit alius ad quē de iure vł de ꝯſuetudine ſpectet conuocatio capituli.⁊ not.bene hec dicta Inn.q quotidie allegantur.⁊ ſequitur Bar.in.d.l.j.dicit In.ꝙ vbi opus eſt ꝯgregare collegiū poterit ordinarius vel delegatus in cā cōpellere iſtū ad quē ſpectat cōgregatio collegij vt collegiū ꝯgreget.Et ex hꝫ habes ſumere practicā q̄liter ſit ꝓcedēdū cū collegiū eſt citandū.nā pōt cōpelli iſte vt cōgreget.⁊ vide gloſſ.no.in.c.ſi capitulo de conceſ.preb.lib.vi.¶In gloſſ.fin.nota duo ex gl.primo ꝙ actio qcūqꝫ ſonat in factum ⁊ nō in ius.⁊ vide glo.

5 ⁊ ꝙ dixi in.c.j.de ꝯſti.¶†Scḋo not.iuncto tex.ꝙ illud ꝙ fit a maiori parte collegij dicitur factū ꝯcorditer.⁊ hoc no.do.Ant.hic ſed nō procedit inſpecta vera ⁊ ꝓpria ſignificatione vocabuli.nam illud dr̄ fieri concorditer ꝙ fit nemine diſcrepāte.vt not.gl.in cle.ne romani.de elec.⁊.c.cupientes.eo.ti.li.vj.⁊ videtur tex.in.c.quorundam.eo.tit.⁊ libi.hoc etiā habet etymologia vocabuli.nam dicūtur aliqui cōcordes qui ſunt vnius cordis,⁊ a con ꝙ eſt ſimul.⁊ ad iſtū tex.dicit ꝙ procedit ꝓpter ſubiectam materiam:qꝛ id ꝙ fit a maiori parte fingitur factum ab omnibus vt in.c.j.de his que fiunt a maio.par capi.

1 ☞Clerici de iure diuino ſunt exempti a poteſtate imperatoris.

2 Papa non poſſet clericos ſubijcere poteſtati laicali.

3 Clericus non tenetur in aliquo obedire laicis niſi ſint feudatarij ipſorum.

4 Mortis appellatione venit excommunicatio.

Si quis.†Veniēs ꝯ decretū vł ꝯſtitutionē epi dꝫ excōicari.pmo dictū.ſcḋo corroborat ꝑ vnā autoritatē.ibi:in li.regū.tertio ꝑ aliā ibi.⁊ ꝯcilio.¶Not.j.ꝙ veniēs ꝯ mādatū ſupioris peccat mortalr̄:nā pt excōicari vt hꝫ ꝯ.excōicatio aūt nō fert̄ niſi ꝓ mortali.xj.q.iij.c.nemo.⁊.c.nullus.¶Scḋo no.ꝙ epſ pōt facere decretū.⁊ pōt tex.intelligi ḋ ꝯſtitutione:pōt etiā ſtatutū facere in ſua dioceſi.vt in.c.ij.de con.lib.vj.dicit tñ gl.hic quā no.ꝙ ſup maiorib⁹ negotijs non pōt ſtatuere.⁊ habes conſimiles glo.

a ¶ Subiĳcere. Adde Ro.ſing.ſuis.fo.6. Zacharias.. ¶ Adde ꝙ debuit alleg. Ro.ſing.ſuo.cccc.xvi.inci.ſed an põt papa.cui adde ipſuminet in.l.ſi vero.ff.ſo.ma.F cl.in.c.eccl'ia ſancte Marie.col.iĳ.in prin.Old.ↄſi.lxxxiĳ.ꝛ ꝙ no.poſtremc i apo.ad iſtũ in all.c.eccl'ia ſancte Marie.in apoſt.meis poſt alios in v.laici.ȝ.de cõſti.

b ¶ Feudũ. Adde Oldr.conſil.xvij.
❧ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Nõ obediens. vide Ant.de but. in.c.nã cõcupiſcẽtiã.de conſtit. vbi videt̃ velle ꝙ non ſit in ptãte principis ſecularis ligare ad pctm̃ mortale ꝛ de pena cõtemnentis mandatum legis pulchre põit Bal.in l. legis virtus.ff. de legi.
❧ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Durante officio. Uide ad hec latiſſime p Moder.in.l. principalibus.ff.ſi cer.pet. Bal.in.l.niſi finita.ff.de tute.ꝛ ratio.diſtra. Car.in c. venerabilis.co. vij.ȝ.de iud. Pe. de anc.in.c. ſtatutũ.§.cũ vero. ver. incidẽter querit̃. de reſcript.lib.vj. Zacharias.

e ¶ Sine adminiſtratione. Erit igitur tibi firma cõcluſio vt ſcias an ꝛ quando officialis officio durante conueniatur ꝙ officialis dignitatẽ habẽs ſine adminiſtratiõe officio durante de quibuſcũqȝ põt cõueniri. Bar.in.l.nec magiſtratib⁹.ff.de iniu.niſi forte habeat ius carcerãdi ſm Bar.i.l.de pupillo.§.ſi quis ipſi.ff.de oper.no.nun.idẽ in perpetuis.vt no.Bart. i alle.§.ſi qs ipſi.ꝛ in.l.j.ff.de offi.procu.ceſa.ꝛ in.l.ij.§.quibus.ꝛ.§.fin.ꝛ in l.ciuitas.ff.qd cuiuſqȝ vni.no. idẽ ſi eẽt ad bñplacitũ principis:qꝛ perpetuo equiparat̃ no.Bar.ibidẽ et Ale.i.l.ps literarum.ff.de iudi.facit.c.ſi delegat⁹.ff.de of.dele.li.vj. ſi gratioſe.de reſcrip.eo.li.ꝛ gl.in cle.ij.e.tit.tpales vo nõ cõueniunt̃ niſi p furto barateria ꝛ ſimonia p officio obtinẽdo

miles gl.iij.diſt.§.porro.ꝛ.xviij.di.in ſum.ꝛ intelli-
ge de maioribus nõ reſeruatis pape:vt in.c.maio
res.de bap.ꝛ qd not.in.c.qd tranſlationẽ.de offic.
1 le. ¶†Sed q̃ro qs eximit clericos a ptãte impe-
ratoris.vr̃ em̃ ꝙ oẽs debẽt eſſe ſubiecti principi ſe
culari:qꝛ in orbe dȝ eſſe vnus princeps.vij.q.j.in
apibus. Sol.dicit Lau.ꝙ papa eos exemit de cõ
ſenſu imperatoris.xj.q.j.in.c.iiij.Tan.dicit ꝙ ſunt
exẽpti lege diuina.all.bo.tex.in.c.ſi imperator.xc-
vj.di.vide ibi bo.gl. Dicũt etiã Inn.ꝛ Hoſt.ꝙ cũ
clerici ſint res ſpũales,qꝛ trãſtulerunt corp⁹ ꝛ ani
mã ad ſeruitiũ dei.xij.q.j.duo ſunt.dignũ.eſt vt nõ
ſubiĳciãtur cõſtitutionibus laicorũ ꝛ iõ papa iure
ſuo potuit eos eximere a ptãte imperatoris.pce-
dens opi.plus mihi placet.ꝛ vide bo.tex.iũcta gl.
in ver.diuino.ȝ.de cẽſi.c.q̃q̃.li.vj.ꝛ in nouo teſtõ
nõ dȝ eſſe aliqua diſcrepatio:qꝛ xps pfecit Petrũ
oĩb⁹ hoĩb⁹.imperator aũt preficit̃ ſolũ reb⁹ ſecula
2 ribus.vt in.c.ſolite.ȝ.e. ¶†Et not.ꝙ dixi ꝙ de iu
re diuino clerici ſunt exẽpti a ptãte iudicis ſecula
a ris.ex quo ſequit̃ ꝙ papa nõ poſſet eos ſubiĳcere[a]
imperatori:qꝛ nõ põt ꝯ ius diuinũ.xxv.q.j.ſunt q-
dã. Itẽ preſuppoſito ꝙ eſſent exẽpti ab eccl'ia nõ
poſſet papa eos ſubiĳcere imperatori:qꝛ decolora
retur ſtatus vniuerſalis eccl'ie:ꝙ papa facere nõ
põt.j.q.vij.ꝛ ſi illa.no.gl.in.c.lr̃as.de reſtitu.ſpoli.
3 ¶†In gl.pe.ibi.i.pape.no.gl.iuncto tex.ꝙ papa
põt appellari princeps.itẽ ꝛ iperator.qñqȝ appel
latur põtifex.ꝛ hoc voluit dicere gl.dũ dicit ſic ecõ
uerſo.Et in fi.gl.intellige hoc:qñ clericus hȝ tẽpo
ralia ab imperatore in feudũ:ſecus aũt ſi clericus
b poſſidet tẽporalia ſed nõ hȝ ea in feudũ[b] a ſecula-
ri.tũc enim nõ ſubiĳcitur principi ſeculari.nã pro-
pter illa bona temporalia nõ tenetur ei obedire:
vt in.c.nouerint.x.q.j.not.Innocẽ.ȝ.eo.in.c.ſolite.
4 ¶†In glo.vlti.ibi,vel morte.ſ.eterna:vel dic mo
riat̃.i.excõicetur.nã in iure canonico mors capit̃
pro excõicatione vt in.c.p venerabilẽ.qui fil.ſint
legi.vbi bo.tex.vel dic ꝙ hic allegatur iſta autori
tas q̃ habetur in libro Regum.in.c.xiij.ad fi.ſili-
tudinarie.vt quemadmodum non obediens pnci
pi ſeculari morte perire dȝ vt ibi.ita nõ obediens
iudici ecleſiaſtico dȝ mori ſpiritualiter ſcȝ per ex
communicationem:vt ptȝ in prin.ꝛ in fi.c..Et ex
c hoc not.ꝙ non obediens[c] principi ſeculari peccat
mortaliter ꝛ poſſet iudex eccleſiaſticus ad petitio
nem iudicis ſecularis illũ inobedientem excõica-
re:vt dixi in.c.j.ȝ.de offi.ordi.

1 ☞ Iniuria fit alicui cuius verbo credi debebat ſi ab eo exigitur ſcriptura.
Carcerandus iniuriatur ſi non admittitur ad fideiuſſores.
Fideiuſſor idoneus ſi recuſatur põt agere actione iniuriarum.
2 Promittens aliquid nõ tenetur ſuper eo ſcripturam facere.
3 Officialis an poſſit conueniri tam ciuiliter q̃ criminaliter donec eſt in officio.
Comites palatini an veniãt appellatiõe comitũ.

LEgebatur. Clericus ad
miniſtratiõe
carẽs nõ tenet̃ ad iuramẽtũ obedien-
tie vel ad faciendum ſcripturã ſup ea.
ꝛ põt tex.iſte intelligi dupliciter.Prio ꝙ iſte fra-
ter atticus ſcripturã de obediẽtia preſtanda epo
noĩe pprio ſcripſit.Scdo poteſt intelligi qd ſcri-
pſit in perſona alterius ꝛ non eſt vis qs intellect⁹
teneat̃:ſenſus em̃ litere eſt ꝙ clericus non habẽs
curã animarum nõ tenet̃ promittere epo obediẽ-
tiam p ſcripture cõfectionẽ vel per iuramenti in-
terpoſitionẽ:ſed ſatis eſt verbo obedientiã pmit-
tere:ꝛ hoc intẽdit litera iuncta gl.i. ¶ Caſus lite-
ralis.Quidã electus fuit in platũ alicuius eccle-
ſie ꝛ confirmatus:qdã frater atticus nomine ab-
ſens erat hec audiẽs ſtatim venit ꝛ voluit facere
obedientiã ſed prelatus volebat ꝙ ipſe p ſcriptu
ram obligaret̃ ad obedientiã pſtãdã:ꝛ ſic ſcripſit
ꝛ ſpopondit frater atticus.prelatus iſte ſignifica
uit hoc dño pape qualiter frater atticus ſcripſe-
rat.Rñdit ei papa dicens ꝙ in lr̃is illis ſignũ p-
debat̃ iniurie qꝛ non fuit neceſſe vt obligaret̃ ſcri-
pto qui obedientiã ſuam ſponte exhibuit.Bern.
1 ¶†No.j.ꝙ iniuria fit ei cuius vo credi dȝ ſi ab
eo exigit̃ ſcriptura:ſicut in ſili dicit̃ ꝙ iniuria fit ei
qui ducit̃ ad carceres ſi non admittit̃ pſtans ido-
neos fideiuſſores.ſic etiã iniuria fit fideiuſſori ido
neo ſi nõ admittit̃ vt idoneus.vt.in.l.ſi vero.§.j.ff.
qui ſatiſ.cog.ꝛ limita primũ dictũ vt hr̃ in.c.ſi cle-
ricos.de ſen.ex.lib.vj.vt legi.ꝛ no.in.l.j.ff.de cuſto.
2 reo. ¶†Not.ij.ꝙ obligatus ad aliqd promitten-
dum non tenetur ſup eo ſcripturã facere. ¶ Not.
iij.ibi pdebat̃ iniurie,qd ſuperior qñqȝ facit iniu
riã ſubdito:ex quo ſequit̃ ꝙ cõueniri põt actione
iniuriarum.pro hoc.l.nec magiſtratibus.ff.de in
3 iur. ¶†Et hinc ſumpta occaſiõe doct.hic inſtãt:
d nunqd durante officio[d] poſſit iudex cõueniri de
delicto.ꝛ diſtingue latius ꝛ clarius ꝙ quidã ſunt
e habentes dignitatẽ ſine adminiſtratiõe[e]:vt ſunt
iſti q vocant̃ comites palatini ſine aliquo comita
tu qui tñ abuſiue dicunt̃ comites.nam proprie co
mes eſt ille qui inueſtitus eſt de comitatu.vt in.c.
j.qs dicatur dux vel comes.colla.x.ꝛ ibi hoc not.
Bal.facit.c.ſignificauit.de reſcrip.Ex quo infert̃
qd in diſpoſitione reſtringibili appellatiõe comi
tum nõ veniunt iſti.ꝙ bñ no.ꝛ iſti tales pñt ſemp
conueniri:vt in.l.ij.C.vbi ſena.vel cla.no.Bart.in
d.l.nec magiſtratibus.quidam ſunt habentes di
gnitatem cũ adminiſtratione ꝛ aut delinquũt in
offi.cio ꝛ pñt cõueniri durãte officio ꝛ poſtea vt in
l.iubemus.C.ad.l.iuliã repe.ꝛ in aut.vt iudi.ſine
quoquo ſuffra.in.§.neceſſitatem.aut delinquunt
extra offm̃,ꝛ ſi ſunt iudices inferiores:vt puta ha
bentes ſimplicẽ iuriſdictionẽ ꝛ pñt ꝯueniri etiam
durante officio:vt in.d.l.nec magiſtratibus in fin.
aut ſunt iudices maiores ꝛ ſi ſunt ppetui pñt con-
ueniri.nã alias eorũ delicta remanerent impuni
ta ꝛ iniuriã ꝛ damnũ paſſi nimiũ lederentur:cum
crimina morte extinguãtur.xxxiij.di.quorũdam.
ꝛ in.l.j.ꝛ.ij.C.ſi re.vel ac.mor.fue.ꝛ pbatur in.c.ſi
clericus aduerſus.xj.q.j.ꝛ in.c.ſacro.ȝ.de ſen.excõ.
ꝛ.x.q.iij.c.qꝛ cognouimus.ꝛ in.c.conquerente.de
reſti.ſpo.cum ſimi.in quibus patet epm poſſe cõ-
ueniri etiã p ſubditũ proprium durante dignitate
nec eſt neceſſe petere licẽtiam a principe put qui
dam hic ſcripſerunt allegantes.l.cũ vero.ff.de fi-
deic.lib.q̃ non probat,aut ſunt temporales ꝛ non
f pñt regulariter cõueniri[f] durante offõ.vt in.d.l.
nec magiſtratib⁹.ꝛ i.l.pars lr̃arũ.ff.de iu.ꝛ.ij.qd.j.
prohibent̃.cõpellunt̃ tñ preſtare cautionem de rñ
dendo depoſito officio.vt in.l.ſi adulteriũ.in fin.
ff.de adul.no.gl.in.d.c.phibentur.ſi tñ actio eſt tẽ
pore peritura compellunt̃ ſuſcipere iudiciũ vſqȝ
ad conteſtationem litis.vt in.l.ſenatus.in fin.ff.de
offi.preſi.ꝛ no.gloſſ.in.d.l.nec magiſtratibus.Ex
predictis habes an ꝛ qñ iudices ſeu dignitatẽ ha
bentes poſſunt in ius vocari. ¶ In gl.j.in fi.not.
glo.ꝛ dicunt hic docto.qd ſi clericus pmo fuit re-
bellis in obediendo poteſt cõpelli pſtare iuiurã-
dum.idẽ ſi primo fuit excõicatus.vt in.c.cũ in ec-
cleſiis.ȝ.eo.ꝛ de ſen.exc.c.cum deſideres.dicit tñ
Hoff.inſpiciendam fore conſuetudinem.ſȝ Hoſt.
dicit valere conſuetudinem:vt non habentes cu-
ram iurent vel aliter promittant:ſed conſuetudo
non valet vt clericis cõmittatur cura ſine iuramẽ
to ne diſrumpatur neruus eccleſiaſtice diſcipline
pro hoc.c.ſignificaſti.de elect.ꝛ in ca.cum inter.de
conſue.ꝛ no.hoc dictum,licet iudicio meo poſſet
impugnari:quia cũ hoc ſit de iure poſitiuo ſatis

cõmiſſa.no.Ang.in aut̃.vt iudi.ſine quoquo ſuf.§.ſi qs.ꝛ.§.illud.col.ij. ꝛ de violentia illata ſubdito.l.iubemus.ꝛ ibi Sali.C.ad.l.iul.repet.ꝛ ſi qd cõtra iuriſdictionẽ ſuperioris faciãt.Bal.in.l.ſi appellatione.C.de ap.ꝛ Alex.in preall.l.pars lr̃arum.in ciuilibus vero põt p debitis alibi cõtractis ꝛ tpalis ꝛ ppetuus offõ durante cõueniri.ita no.Ang.in.l.ij.C.de adm.tut. ꝛ Bar.ꝛ doc.ĩ ſepe alleg.l.ps lr̃arum.ꝛ ibi eſt bo.tex.ff.de iudi.
Anto. Franciſc.

¶ An officialis durante offõ poſſit cõueniri. vide Bar.ĩ.l.libertus. in.§.in qõnib⁹.ff. ad municipa.vbi ponit an ꝛ quando officialis deliquẽs poſſit remoueri ab offõ.ꝛ adde ꝙ officialis nimis credulis põt remoueri vt hr̃ p Guil.de cu.ꝛ Bar. i.l.j.de his q ſunt ſui vel alie.iur. et adde ꝙ officialis ex cl'pa negligẽs pt̃ remoueri a ſuo ſupiore:vt eſt gl. i.l. ſi.i.§.miles.ff. de infa.ꝛ hr̃ i aut̃. de defen.ciui.§.i tantum.ꝛ adõ ꝙ officialis remot⁹ ſua culpa nõ põt ad illud offm̃ amplius redire.vt ĩ aut̃.de ar.in prin. ꝛ i.l.j.C.ſi q̃cũqȝ p di.po.ꝛ habet̃ p alex.in.l.caſſius. ff.de ſena.ꝛ in.l.j. C.ſi rec.prouin.ꝛ tene mẽti ꝙ officialis de male geſtis p eũ ſyndicat̃ in fi.officiĳ quãdo eſt tpalis:vt hic dr̃,ppetuus autẽ põt qñcunqȝ ſyndicari per ſuũ ſuperiorem.de quo vide p Bald.in.l. niſi finita.in.§.cũ furioſi.de tute.et ratio.diſ.Et tene mẽti ꝙ officialis tenet̃ pro barataria ꝛ punit̃ etiam durãte officio vt habetur in.l.iudices.C.de digni.libro.xij.ꝛ eodem mõ etiã pñt puniri p furto durãte offõ:vt ibi habet̃ ꝛ in locis palleg.

f ¶ Conueniri. ad de Ro.ↄſ.cccc.xv.

poſſet induci conſuetudo in cõtrariũ,maxime vbi
eſt cõſuetudo ꝙ clerici fideliter obediãt epõ.⁊ cõ-
ſuetudo videtur tũc rõnabilis ne iuramenta pꝛe-
ſtent ſine neceſſitate:vt in.c.⁊ ſi chꝛiſtus.de iure-
iur.vnde hodie hoc iuramentum nõ eſt in vſu nec
ſimplex pꝛomiſſio,obedientie.qḋ foꝛte proceſſit
pꝛopter rationem pꝛealleg.

1 ☞ Ep̃s in dioceſi ſua eſt maioꝛ quocunq̃ prin-
cipe ſeculari illius dioceſis:vide.j.c.ſolite nu.7.
2 Diſcipulus debet tueri ⁊ defendere opinionem
magiſtri ſui.
3 Reges an poſſint eligere confeſſoꝛem.
4 Reges tenentur ad decimas pꝛediales ⁊ perſo-
nales.

OMnes. Breue eſt:vel põt ſic
ſummari ꝑ alia v̈ba.
Ab oĩbꝰ de dioceſi obediendũ eſt epõ.
1 ¶ †No.j.ibi:oẽs pꝛincipes:ꝙ quantũ
cũq̃ ſit pͥnceps maximus tenet̃ nihilominus epõ
loci obedire in ſpectantibꝰ ad officiũ ſuũ.nã pon-
dera illã dictionẽ vniuerſalẽ,oẽs ex qua infert̃ ꝙ
etiã ĩperatoꝛ ſubiectus eſt epõ loci.nullꝰ ergo pͥn-
ceps exẽptꝰ eſt a iuriſdictiõe epoꝝ de iure cõi.vñ
Ambꝛo.ep̃s excõicauit imperatoꝛẽ:vt in.c.duo.
xcvj.diſt.Et ex hoc infert̃ ꝙ ep̃s in ſua dioceſi dꝫ
p̃cedere pꝛincipẽ ſecularẽ quãtũcũq̃ maximũ cũ
ip̃e habeat ĩ eũ iuriſdictionẽ ⁊ nõ ecõtra.Itẽ ep̃s
pꝛeeſt ſpũalibus ⁊ aĩabus.Pꝛinceps vero ſecula
ris pꝛeeſt tp̃alibꝰ ⁊ coꝛpoꝛibus q̃ ſunt pꝛioꝛibꝰ in
ferioꝛa.xij.q.j.c.p̃cipimus.⁊.j.eod.ſolite,nã tanto
qs maioꝛ eſt,quãto dignioꝛibꝰ ⁊ melioꝛibꝰ pꝛeeſt.
2 vt in aut.de defen.ciui.in pꝛĩ.⁊.j.e.ſolite.¶ †Not.
ij.intelligẽdo qḋ iſte clemẽs de quo in ſupꝛaſcri-
a ptiõe fuit diſcipulus petri:ꝙ diſcipulus[a] dꝫ reci
tare ⁊ defendere opi.magiſtri ſui ſ̃m Io.and.de
quo vide ho.tex.cũ gl.xxiiij.qḋ.j.in.c.cũ beatiſſi-
mus.legi.⁊ not.in.l.qualẽ.cũ.l.ſeq.ff.de arbi.ꝙ in-
tellige ſi opi.eſt vera.nã iuxta philoſophũ.magis
eſt amicandũ veritati q̃ magiſtro.dixit enim de
Platone.amicus Plato:ſꝫ magis amica vitas.
⁊ vide ad materiã iſtius tex.ho.text.in.c.ſi aũt.xj.
3 q.iij.¶ †In gl.not.hãc gl.ex qua potes decidere
cui de iure tenet̃ rex ↄ̃fiteri:ſi eñ reſidẽtia ſua eẽt
intra certã parochiã:tũc eſt de illa parochia ⁊ te-
net̃ ↄfiteri pꝛeſbytero parochiali.lꝫ hodie cõiter
habeãt reges ex ꝓuilegio vt poſſint ſibi eligere cõ
feſſoꝛes,ſꝫ de iure eſt ꝙ dixi:vt in.c.oĩs vtriuſq̃ ſe
xus.de pe.⁊ remiſ.q qḋẽ tex.cum gñaliter loquat̃
hꝫ in qbuſcũq̃ hoĩbꝰ.ſi vero reſidẽtia nõ eſt intra
certã parochiã tũc tenet̃ cõfiteri epõ.⁊ idẽ dic de
quolibet q nõ eſt ĩtra parochiã.arg.ho.in.c.qm̃.j.
de deci.facit qḋ not.Hoſt.in.c.conquerente.s̃.de
4 offi.oꝛd.¶ †No.j.ex gl.ꝙ reges tenẽtur ſoluere
decimas perſonales ⁊ pꝛediales.Et pꝛo fi.gl.vide
tex.in.c.cũ quis.§.ij.de ſepultu.lib.vj.⁊ qḋ not.gl.
in.c.ad apoſtolice.j.de decimis.

ILlud. Non obedientes canoni
cis ĩſtitutis incurrũt in-
obediẽtie notam.i.infamiã.⁊ pone ca-
ſum.Ep̃s hildeſemeñ.vocatus ad aliã
ſedem ep̃alem ꝓpꝛia autoꝛitate ſe ad illã trãſtulit
⁊ redargutus dicebat ꝙ fecerat ꝓ cõmodo illiꝰ ec
cleſie:qꝛ niſi foꝛte trãſiſſet eccleſia illa fuiſſet paſſa
damnum graue in tp̃alibus:papa vero eũ redar
guit hic:qꝛ pꝛopter cõmodũ tempoꝛale non de-
buit venire cõtra canones diſponẽtes ꝙ citra li-
centiam pape nõ dꝫ ep̃s ep̃atum ſuum dimittere
vt in.c.ij.de trãſla.epiſ.cum ſi.vel foꝛte iſte ep̃s ꝓ
ſuo cõmodo ꝓpꝛio ſe tranſtulit.¶ Not.j.ꝙ non
dꝫ qs poſtponere ſpũalia tp̃alibus.ſpũalia enim
ſunt perpetua ⁊ concernũt animã,q̃ pꝛetioſioꝛ eſt
coꝛpoꝛe.itẽ no.tex.no.ad cõmendationẽ obedien-
tie:⁊ facit pꝛo cõi vulgari ꝙ melius eſt obedire q̃
ſacrificare:⁊ rõ eſt qꝛ ꝑ victimã ſeu ſacrificium qḋ
fiebat in veteri teſtamento mactabat̃ caro aliena:
per obediẽtiã vero volũtas pꝛopꝛia depꝛimitur.
vt dicit tex.in.c.ſciendũ.viij.q.j.vnde maximũ eſt
obedientie meritũ:qꝛ nihil difficilius q̃ vincere
ſeipſum.¶ No.ij.ibi:inobedientie notam.ꝙ ve-
niens cõtra canones incurrit infamiam,⁊ poteſt

※ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Qḋ diſcipulꝰ. Hoc adeo verũ eſt ꝙ qui imitat̃ opiniõem magiſtri ſui excuſat̃ in ſyndicatu.vt not. abb.in.c.j.in.vij. col.de poſtula.ꝑ la.Ang.in.l.terminato.C.de fructi.⁊ litis expẽ.et ſequitur Felin.in c.j.col.fi.s̃.de conſtitutio.

※ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Et occaſionẽ. De differẽtia inter cãm ⁊ occaſionẽ vide Moder. l ru.C.q admitti.

c ¶ Barbitonſoꝛ. Adde Alex.cõſi cxvij.

intelligi de infamia canonica que pꝛouenit ex omni pctõ moꝛtali quo
ſublato tollitur infamia.pꝛo quo vide quod legitur ⁊ no.vj.q.j.omnes.
⁊ ſeq.⁊ quod dixi in.c.teſtimonium.j.de teſti.

1 ☞ Imperium ſubeſt ſacerdotio ⁊ ei obedire tenetur.
2 Argumentum ab abſurdo validum eſt in iure.
Sanguis phlebotomatus non venit in ſtatutum puniẽs quem de ſan
guine.
3 Clericus nullo modo ſubiacet laico niſi ratione feudi habiti ab eo.8.
4 Clerici ſunt exempti a iuriſdictione laicoꝛum de iure diuino.
5 Dictio tanq̃ ⁊ quaſi,regulariter non ſunt expꝛeſſiue veritatis.
6 Epiſcopatus an veniat appellatione dignitatis.
7 Epiſcopi pꝛeſunt pꝛincipibus tempoꝛalibus.

SOlite. Eſt multum allegabile,⁊ hoc dicit in ſumma.
1 ¶ †Imperiũ nõ p̃eſt ſacerdotio imo ſubeſt
⁊ ei obedire tenet̃.vel ſ̃m Abbatẽ.ep̃s nõ dꝫ ſubeſſe pꝛinci-
pibꝰ ſed pꝛeeſſe.Pꝛimo ponit adminiſtrationẽ ĩperatoꝛis
⁊ autoꝛitatẽ q̃ mouebat̃.ſcḋo ibi:verũ exponit illã.tertio ibi potuiſſes.
Ad declarandũ pꝛerogatiuã ſacerdotij inducit autoꝛitatẽ Hierony.
quarto ibi.p̃terea autoꝛitate.Geneſis q̃nto ibi:hec aũt.cõcludit ↄ̃ ĩpe-
ratoꝛem.ſexto ibi:nos aũt.ſe excuſat ꝙ nõ increpauit:dicens ꝙ incre-
pare poterat ⁊ hoc ꝓbat autoꝛitatibus.ſeptimo ibi,vtrũ.relinquit im
peratoꝛẽ ſuo iudicio.¶ Caſus lr̃alis,ponit̃ hic ꝑ glo.j.Ber.¶ Not.j.
ex ſupꝛaſcriptiõe ꝙ ĩperatoꝛ d̃ illuſtris.idẽ dic de rege Frãcie.j.ḋ iud.
nouit.aliqui tñ appellant papã ⁊ imperatoꝛẽ ſuper illuſtres.vt no.in.l.
j.ff.de off.eiꝰ dixi in.c.ꝙ ſede.de offi.oꝛ.¶ Scḋo nota differentiã inter
b cãm ⁊ occaſionẽ[b] nam cã ſ̃m Hoſt infert ſuũ cauſatũ.occaſio vero nõ.
Itẽ cã ↄ̃ſiſtit in iure ⁊ eſt rõnabilis:occaſio vero in facto ⁊ eſt irratiõa
bilis.vñ Pꝛouer.xviij.occaſionẽ q̃rit q vult diſcedere ab amico.eſt er
go occaſio q̃dã illicita excuſatio.Et tene mẽti ad hoc iſtũ tex.¶ No.ꝙ
in ĩterpꝛetatione cuiuſcunq̃ ſcripture ſeu cuiuſcunq̃ diſpoſitiõis tria
ſunt attendẽda:ꝑſona.ſ.loquẽs ⁊ illius cui loquit̃ ⁊ vis locutionis.ex
2 qualitate ergo ꝑſonarũ colligit̃ mens diſponẽtis.¶ †Not.iiij.ibi,ſe-
queret̃ ex.hoc.ꝙ valet arg.ab abſurdo:ſic̃ in.c.ex oꝛe.de pꝛiuil.idẽ ſi ſe
quit̃ aliq̃ inhumanitas.vt.l.furti.§.pactus.ff.de his q no.infa.dꝫ ergo
iſta diſpoſitio intelligi vt nulla ſequat̃ inhumanitas nulla abſurditas
⁊ ꝓ his euitãdis reſtringẽda eſt gñalis diſpoſitio:⁊ facit hoc ad deci-
ſionẽ eiꝰ qõnis de qua ꝑ Bar.in.l.oẽs ppl̃i.ff.de iuſti.⁊ iur.dicit ſtatutũ
c quicũq̃ extraxerit ſanguinẽ in platea puniat̃ tali pena:barbitonſoꝛ[c] q
dã ſi extraxerit ſanguinẽ phlebotomiã faciẽdo:nunq̃d inciderit in ſta
tutũ?certe ex gñalitate verboꝝ dicẽdũ eſt ꝙ inciderit:ſed reſtringẽda
eſt hec gñalitas qꝛ abſudũ ⁊ inhumanũ eſt dicere ↄ̃triũ.¶ No.v.ꝙ ſer-
uus d̃ humana creatura:ſic arguit hic papa:nã autoꝛitas Petri hꝫ
vt clerici debeãt eẽ ſubditi omni humane creature:ſi eñ illa autoꝛitas
intelligeret̃ gñaliter ſequeret̃ abſurdũ.ſ.ꝙ ẽt ſeruꝰ cũ ſit humana crea
3 tura haberet ĩperiũ ĩ clericos.¶ †No.vi.ꝙ ĩperatoꝛ eſt ſupꝛa illos cle
ricos q ab eo tenent tp̃alia ⁊ intellige de habẽtibꝰ tẽpoꝛalia in feudũ.
nã rõne feudi cõpetit iuriſdictio etiã in clericos.vt in.c.verũ.de fo.ↄ̃p.
ſecus aũt ſi clericus hꝫ tp̃alia ſed nõ in feudũ:illa eñ nõ ſubijciunt̃ im-
peratoꝛi ſed ſequunt̃ ꝑſonã ⁊ foꝛũ ipſoꝝ clericoꝛũ vt in.c.nouerint.x.q.
j.⁊ in.c.aduerſus.⁊ in.c.nõ minus.j.de immu.ecc.⁊ hoc in effectu voluit
4 Inn.hic ꝙ no.¶ †Not.ibi:põtifex in ſpũalibꝰ:ꝙ de iure diuino papa
⁊ nõ ĩperatoꝛ pꝛeeſt ſpũalibꝰ.Ex quo infert̃ ꝙ clerici ſunt de iure di-
uino exẽpti ab imperatoꝛe cũ ſint res ſpũales:eo eñ ip̃o ꝙ qs oꝛdina
tur in clericum efficit̃ res ſacra ⁊ trãſfert̃ in ſoꝛtẽ dñi.xij.q.j.cui poꝛtio.
⁊ ſic ipſo facto eximit̃ a ptãte imꝑatoꝛis:q̃nimo nulla dignitas ſecula
ris ſilis eſt ſacerdotio.vt.dicit tex.in.c.duo.xcvj.diſt.ſed vileſcit hodie
dignitas clericatus pꝛopter numeroſitatem.vt dicit tex.in.c.legimꝰ.
xciij.diſt.olim aũt.qꝛ non oẽs indiſtincte ꝓmouebantur erant in maxi
mo honoꝛe.¶ No.vij.vnũ modũ cognoſcẽdi maioꝛitatẽ dignitatis ⁊
officij.nam quanto qs melioꝛibus pꝛeeſt tanto maioꝛ eſt cẽſendus.ſic
arguit hic papa.nã pontifex pꝛeeſt ſpũalibus:rex vero tp̃alibꝰ ſꝫ ſpiri
tualia ſunt tempoꝛalibus dignioꝛa ergo põtifex eſt maioꝛ rege,qꝛ ma
ioꝛibus ⁊ dignioꝛibus rebꝰ pꝛeeſt.qḋ no.⁊ idẽ innuit tex.in aut.de de-
fen.ciui.in pͥn.¶ No.ibi:ſuꝑ bonos ⁊ malos:ꝙ nõ ſolũ mali ſꝫ ẽt boni
ſunt ſub iuriſdictione ſuperioꝛis:⁊ hoc etiã ꝓbatur in autoꝛitate Pe.
ſubditi eſtote ⁊c.nam ſcribebat oĩbꝰ indifferenter:ꝙ ergo d̃ ꝙ lex nõ
eſt impoſita iuſto vt.c.lꝫ.de reg.xix.q.ij.due ſunt.debet intelligi ḋ lege
peccati.nõ aũt de lege iuriſdictionis.Fatendũ tñ eſt ꝙ exercitiũ iuriſ
dictiõis non cõpetit ↄ̃ bonos:vñ ſi non eſſet pctm̃ non opoꝛteret hr̃e
ſuperioꝛẽ ſꝫ oẽs humanitus eſſent equales.vt in.c.de ↄ̃ſtantinopolita
na.xxij.diſt.vide ad pꝛedicta ho.glo.in cle.ad noſtrũ.de here.ꝑ In.i.c.
5 paſtoꝛalis.s̃.de offi.oꝛ.¶ †No.ibi:tanq̃ pꝛecellenti.iuncta gl.ꝓ ſignifi
cato iſtius dictionis tanq̃.nã ꝓpꝛie nõ eſt veritatis expꝛeſſiua ſed im
pꝛopꝛie:ſic dictio q̃ſi vt hr̃ in euãgelio,q̃ſi vnigeniti a patre ⁊c.denotat
eñ ibi veritatem ⁊ non ſimilitudinẽ de quo vide qḋ no.in.c.pꝛout.de
dolo ⁊ contu.¶ No.ibi,ſacerdotali pꝛoſapia deſcendẽti:ꝙ olim erat
honoꝛabile deſcẽdere ex ꝓſapia ſacerdotum:hodie vero reputat̃ igno
minioſum.⁊ hoc ꝓpter pꝛohibitionem eccleſie coitus ſacerdotalis eſt
damnatus.xxxj.⁊.ij.diſt.ꝑ totũ.⁊.s̃.de fil.pſ̃by.ꝑ totum.¶ Itẽ not.ibi
cõſtitui te ſuꝑ gentes ⁊c.ꝙ non eſt abſonũ vt ſacerdotiũ pꝛeſit in tem-
poꝛalibus

poꝛalib⁹:nā vt vides in veteri teſtō Deus pꝛefecit Hieremiā ſacerdotē ſup gentē ⁊ regna.⁊ vide ad materiā qđ no. Inn.in c.lz.ex ſuſcepto.de fo.cōpe. ¶ No.ibi,ꝓpter Deū: ꝙ meritoriū eſt illū recognoſcere in ſuperioꝛē ⁊ maioꝛē q̄ nō eſt.eſt enim tertius gradus humilitatis ſubījcere ſe minoꝛi. de quo vide
6 ho.gl.in.cle.j.de reli.do. ¶ †No.ibi,duas inſtituit dignitates: ꝙ papa ⁊ imperatoꝛ dicunt̄ hr̄e dignitatē:⁊ ſic papatus eſt dignitas.⁊ hoc verū late ſumpto vocabulo:nā pꝛopꝛie eſt dignitatū culmē.⁊ idē dicit̄ in ep̄atu. vt in.c.venerabilis. de pꝛebē.⁊ dic ꝙ in diſpoſitione reſtringibili appellatiōe dignitatis nō venit epiſcopatus.gl.eſt no.⁊ mēti tenēda in.c.ij.de pꝛeb.li.vj. ¶ No.ibi in ſiniſtra parte ſedere:ꝙ pars dextra eſt honoꝛabi
a lioꝛ:in hoc tñ ſtandū eſt loci cōſuetudini.[a] ¶ †No.ibi,ſicut de
7 bent reuerēter aſſurgant:ꝙ reges ⁊ pꝛincipes debent aſſurgere in aduētū ep̄oꝛū ⁊ eis iuxta ſe venerabilē ſedē aſſignare.⁊ ex his verbis venerabilē ſedē,dicit Jo.and.ꝙ pꝛelati ſunt ponēdi ad partē dextrā: ſeculares vero pꝛincipes ad ſiniſtram. ¶ No.ibi, potuiſſemus tñ ꝙ papa pōt rationabiliter increpare imperatoꝛē ⁊ alios pꝛincipes ſeculares,⁊ nimirū:nā pōt eos ex cauſa deponere.vt in.c.alius.xv.q.vj.⁊ in.c.ad apoſtolice.de re iudi.lib.vj. ¶ No.ibi,nō diſtinguens:qđ nemo pōt dicere ſe alienū ab ouili eccleſie: omnis ergo creatura ſubiecta eſt eccleſie.de quo vide per Innoc.in.c.qđ ſuper his.de voto. ¶ Ultimo no.ibi,nihil excipiens.q dixit quodcūq̄:qđ verba generalia gn̄aliter ſunt intelligēda:⁊ vbi lex nō excipit nec diſtinguit nec nos debemus excipere vel diſtinguere: ⁊ ad hoc quotidie allegat̄ iſte tex.ſimile hr̄ in.c.ſi romanoꝛū.xix.di.⁊ in c.qđ ſi doꝛmierit.xxxi.q.j. Qđ intellige niſi ſubſit aliqua cā reſtringendi vt ſi ſequeret̄ abſurdū vel aliqua inhumanitas:vt ſ.dixi.vel opoꝛteret pꝛopter aliā legē reſtrictionē facere:vt in
8 c.cū dilectus de cōſue.⁊ in.l.ij.C.de noxa. ¶ †In gl.in ver.ab eo ſuſcipiunt.in fi.ſupple hodie.lib.vj.⁊ dic clarius q̄z gl.ꝙ ſi [illegible] ep̄s vel alius pꝛelatus cognoſcit de tēpoꝛalibus ⁊ feudalibus ⁊ tunc appellādū eſt ad dn̄m feudi ſiue ſit eccleſiaſticus ſiue ſecularis.vt in.c.ex trāſmiſſa.de foꝛo cōpe.vide tex.iuncta gl.in c.romana.§.debet.alle.in gl.no.in.c.ceterū.de iudi.Aut bona iſta tēpoꝛalia nō ſunt feudalia:⁊ tunc debet apellari ad pꝛoximum ſuperioꝛē eccleſiaſticū:vt in.d.§.debet. ¶ In glo.in ver. tanq̄z not.hanc glo.vt diligenter pōderetur quodlibet verbū poſitū in diſpoſitione.nam vbi verba poſſunt aliquid opera
b ri ſemper debemus intelligere vt aliquid operentur[b] vt in.c. ſi papa.de pꝛiuil.li.vj.⁊ in.l.ſi qñ.C.de inoffi.teſta. Glo.tñ in fi. op.de.l.nō recte.C.de fideiuſſo.vbi dicit̄ ꝙ ſi duo fideiuſſerūt inſolidū nō operatur vt verbū ſonat. ſimile habet̄ in.c.ſi duo de ꝓcur.li.vj.ſed dic ꝙ regulariter ꝓcedit pꝛimū dictū.qñque vero nō poſſunt verba operari ex toto ſm ꝓpꝛiū ſignificatū. aut ꝓpter legis oꝛdinationē:vt q2 verba qñq̄ ponunt̄ cauſa dubitationis tollende cū tacite inſint.vt in.l.qui mutuam. ff. man.ſi ergo fieri pōt ſemp debent operari. ¶ In glo.in ver. inter ſolē ⁊ lunā.ibi: quindecies.alia litera hz quadrageſies. ⁊ ſm Hoſt.nulla iſtarū procedit ſm cōputationem gl.q2 ſi terra eſt maioꝛ luna ſepties:ſol aūt maioꝛ luna octies:ergo ſol ē maioꝛ octies ſpeties.⁊ ſic.lvj.vicibus.nam octo vicib⁹. vij. cōſtituunt.lvj. Alij aliter dicunt:hec tñ vt dicit Jo.and.⁊ bene relinquenda ſunt aſtrologis. Poteſt tñ litera habere aliū intellectū vt ſicut eſt dr̄ia inter ſolem ⁊ lunam, ita inter imperatoꝛem ⁊ papam:ſicut eñ luna nō habet claritatē ex ſe ſz recipit a ſole,ita īperatoꝛ recipit poteſtatē a papa. Et ꝓcedit iſte intellectus intelligendo ꝙ penes papam ſit ptās in tpalibus in habitu:exercitiū vero recipit imperatoꝛ a papa, de quo vide ꝙ dixi in.c.nouit.de iudi. Iſte tñ tex.pōt adduci in contrarium:q2 dicit ꝙ Deus inſtituit iſtas duas dignitates imperium ⁊ ſacerdotiū:ſed pōt rn̄deri ꝙ immediate poteſtates iſte ſunt a deo:ſz imperatoꝛ nō recipit immediate a deo: nam imperatoꝛes habuerūt olim imperiū p impꝛeſſionē ſed ptās gn̄aliter fui data a chꝛiſto dn̄ dixit:quodcūq̄ ligaueris ſup terram ⁊c.vt in tex.de quo dic vt not.in.d.c.nouit. Item alia differentia:nam quemadmodum ſol illuminat mūdum in nocte p lunam ita papa exercet iuriſdictionē p imperatoꝛem in tempoꝛalibus cum ipſe non poſſit: iſte tñ ſimilitudines ſunt pſuaſiue ſz neceſſario nō cōcludunt. ¶ In gl.in ver. non diſtinguens.ibi,q̄ſitum.vbi dr̄ id qđ eſt legibus omiſſum non omittit religio iudicātis.⁊ ſic innuit ꝙ iudex diſtinguere debet lz lex non diſtinguat:ſed dic vt.ſ.dixi ꝙ iſtud procedit vbi ſubeſt diſtinguendi legitima cauſa:vñ alibi dicit tex. iuncta gl.ꝙ ineptum eſt,regulam non fallere vbi ratio vrget ꝙ no.vt habetur in aut.vt ma.debi.ſeu cre.

1 ☞ Honoꝛandus eſt magis qui recipit poteſtatem a maioꝛe quam a minoꝛe.
2 Oꝛdinatus a pa an poſſit per inferioꝛem deponi.

Per tuas. Oꝛdinato per papam deferẗ: ſubeſt tñ epō,vel ſic. Oꝛdinat⁹ a papa nō p hoc eximit̄ a iuriſdictiōe ſui epi. Cōis diuiſio.ſcđa ibi:ad quod. ¶ Caſus literalis. Aliquis recepit oꝛdinē ſubdiaconatus a dn̄o pa. queſitum fuit a papa, vtrū per oꝛdinē ſubdiaconatus ſubtrahatur a debita reuerentia ſui epi. Rn̄det papa:ꝙ ⁊ ſi decens ſit vt illi ſm ꝙ cōuenit inter alios ſubditos ſuos a ſuo epō deferat̄: qui a ſede apoſt.fuerit oꝛdinatus ꝓpterea tñ ab obedientia ſui epi non abſoluit̄. Ber. ¶ No.j.ibi:quātū cōuenit:ꝙ deferendum eſt oꝛdinato a papa inter alios ſubditos quemadmodū cōuenientia patit̄ ⁊ non plus:vt ſit ſenſus ſm Jo.an.ꝙ ſi alij clerici eiuſdem oꝛdinis ſunt in maioꝛi dignitate vel dignioꝛes vtilioꝛes vel peritioꝛes.tunc non conuenit vt oꝛdinati a papa
1 iſtis pꝛeferantur.⁊ no.hn̄ hoc dictum. ¶ †Scđo no.iūcta gl. ꝙ inter equales oꝛdine pꝛeferendus eſt q̄ recipit oꝛdinē a maioꝛe. Facit ſm Abb.ad qōnem de duobus fratribus militibus quoꝛū vnus recipit a maioꝛe militiam:alter a minoꝛe vt dignioꝛ ſit qui recipit a maioꝛi.⁊ bene facit tex.in.l.fi.de albo ſcrib. Qđ intelligit ēt ſi poſtea militiā recepit a maioꝛi.⁊ hoc
c innuit iſte tex.dum dixit ꝙ inter alios ſubditos[c] pꝛehonoꝛandus eſt.dz enim intelligi cū alij ſubditi pꝛius eundē oꝛdinem receperant ab epō:nam ſi poſtea recepiſſent nō eſſet aliqua ſpecialitas in oꝛdinato a papa quā ſpecialitatem voluit inducere iſte tex.⁊ clarius in.l.pꝛeall. ¶ Ultimo ibi: honoꝛauit. nota qđ honoꝛ eſt recipere oꝛdinem a romano pontifice. ¶ In gl.j.ibi ſedeant in melioꝛi loco.No.hn̄ gl.ꝙ magis honoꝛandi ſunt pꝛelati exempti q̄ nō exempti,q2 ex quo papa voluit eos honoꝛare cōferendo eis exemptionem non debent ſubditi dedignari eos inter ceteros honoꝛare.⁊ vr̄ cōcoꝛdare text.in c.vt apoſtolice.de pꝛiuile.lib.vj.vbi dr̄ ꝙ abbates exēpti ꝑtioꝛi mittra vti pn̄t q̄ nō exempti cū ſint in ſynodo. Sz dubito vtrū gl.intellexerit vt exemptus pꝛeferat̄ non exempto pꝛimo pꝛomoto:ſed videtur gl.ex precedentibus ſentire qđ ſic qđ tñ non admitterem,q2 iura loquunt̄ indiſtincte vt ceteris paribus deferatur oꝛdinatoꝛi.xvij.diſt.in fi.tene tñ men
2 ti gl. ¶ †Et in fi.gl.concludit ergo glo.vt oꝛdinatus a papa non poſſit ab inferioꝛi deponi:recitat tñ alios tenere contrarium ⁊ hanc contrariam opi.ſequit̄ gl.j.q.j.filium. pꝛimā vero ſequuntur communiter doct.hic ⁊ in.c.cū in diſtribuēdis. de tempo.oꝛdi.vbi plus dicit Inn.ꝙ etiā perpetuo ſuſpendi non pn̄t ab illo oꝛdine p inferioꝛem. Jo.an.dicit ꝙ hec opin. procedit in oꝛdine:alia in beneficio.⁊ foꝛte ſentit ꝙ recipiēs beneficiū a papa pōt illo priuari ꝓpter crimen ſuperueniēs qđ tenet gl.etiā in confirmato a papa in.c.j.de confir. vti. vel inuti. Et no.hanc gl.ſed in oꝛdine vr̄ velle Jo.and.vt nō poſſit deponi ab inferioꝛe.nam ſi non pōt oꝛdinari per inferioꝛē ſine licentia pape.vt in.c.cū in diſtribuendis.foꝛtius nec deponi. Aduerte licet hec opi.ſic equioꝛ ⁊ ſeruāda eſſet ꝓpter reuerentiā romani pontificis:alia tñ vr̄ verioꝛ. Quia ex quo non eximitur ab obediētia epiſcopi:ergo ex delicto ſuperueniente poteſt priuari illo oꝛdine.nā crimen priuat quem priuilegio.xi.q.iij.in.c.pꝛiuilegiū.⁊ in aut.qua in pꝛouincia. C.vbi de cri.agi.opoꝛ. Nec ob.ꝙ non poteſt eum oꝛdinare ſine licētia pape:q2 ibi nō concurrit cauſa criminis ſicut in caſu nr̄o. Item priuilegium eſt ſtricte interpꝛetandū ꝙ cedit in pꝛeiudicium alioꝛum:vt in.c.ex parte deci.igit̄ interꝑtatio fieri dz vt ille poſſit deponi. Sed dubitatur qđ ſi de licentia pape recipit oꝛdinē ab inferioꝛe.ſentit hic Hoſt.quod priuatus eſt pꝛimo priuilegio.nam vr̄ ille renuntiaſſe recipiendo oꝛdinē ab inferioꝛe.arg.c.cū renuntiat̄.xxxij.q6.j.qđ not. ¶ Ultimo
d no.ſi.g.pꝛo intellectu.c.pꝛeſul.d⁹ij.q.iij.vbi dicitur inter cetera ꝙ ſubdiaconus romane eccleſie nō pōt conuinci niſi p.vij. teſtes.nam intelligit gl.illum tex.procedere in omnibus ſubdiaconis oꝛdinatis a papa.ſed Philip.dicit illud.c.fuiſſe tēpoꝛale ⁊ hodie non procedere.⁊ h o.hoc dictum.hz enim ⁊ illud.c.alios intellectus.de quibus dic vt ibi. Certum eſt enim ꝙ papa poteſt conuinci per duos teſtes:vt no.gl.in.d.c.pꝛeſul.vnde aliqui intelligunt illū tex.cum teſtes nō ſunt vndiq̄ idonei.alij ꝙ procedebat olim quando clericis romane eccleſie ponebantur multe inſidie:vnde de facili accuſabantur et teſtes indigni producebantur.hodie vero cum ceſſat iſta ratio debent communi alioꝛum iure cenſeri:ar.in.c. recolētes. de ſtatu regu.

1 ☞ Citatio non poteſt tolli per pꝛincipem.
2 Citari non debet pꝛeſens.
Pꝛo citato habetur ille qui ſe occultat vt non poſſit citari.
3 Rebellis ⁊ inobediens differunt.
4 Poſſeſſio non eſt auferenda alicui ſine cauſe cognitione.
5 Reſtitutus a pꝛincipe non recuperat bona alienata.

❧ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Loci conſuetudini. Uide Bal.i l.decernimus.C. de ſacroſan. eccl. vbi not.quod dignioꝛ debet ſedere a dextris ponderando ad hoc glo.ibi.

❧ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Aliquid operētur. Quō hic procedat dcla. Fel.h ⁊ in pꝛoe. hui⁹ li. circa fi.vbi hec eadem q̄ dicit h repetita videntur.

❧ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Alios ſubditos. Uide And. ſicu.in.c.qđ clericis.colū.pe.de foro competen.

❧ Sebaſti. Sapia.
d ¶ C. pꝛeſul. De itellectu illius.c. pꝛeſul.vide Ant. de but.in.c. licet. vbi ēt Abba.ī.de teſti. Roma.i auten. ſilr.i.xxxviij. ꝑuilegio.ver. tertio pꝛincipalr.C. ad.l.falci.⁊ in ſingu.ccſſ. incip. itē ad idem quero.

6 Libellus quo petitur vt aliquis inducatur ad ſubiectionem
alterius quomodo formabitur.
7 Sententia lata contra ſubiectum an preiudicet domino.

Inter quatuor. Quñ de obediẽtia vel ſubiectiõe agi
tur nihil attentari dz in ꝑiudiciũ rei vel poſſeſſo
a ris nõ citati[a]: ꝑmo ponit̃ deciſum exordium. ſcḋo
duplex petitio q̃ reijcitur: ibi petitionẽ. tertio proteſtat̃ ibi:
iuſtitiã. ſcḋa pars ſubdiuidit̃. nã primo ponit vnã petitionẽ.
ſcḋo aliã ibi: ſup. ¶ Et pone ſic caſum. Iſta que petebant̃ ꝑ
iſtũ patriarchã fuerãt olim ſubiecta eccleſie cõſtãtinopolita
ne ſed cũ iſta eccleſia laberet̃ in hereſim ſeu ſchiſma ſubtra
xerunt ſe ab obedientia patriarche ⁊ adheſerunt romane ec
cleſie: demũ capta ciuitate ꝯſtãtinopolitana ꝑ fideles popu
los ⁊ patriarcha ibidẽ ꝯſtituto ꝑ romanã eccleſiã petijt idẽ
patriarcha illas eccl'ias cõpelli ad obediẽdũ ſibi. Papa autẽ
petitionem ipſius duplici rõne nõ duxit admittendam. pri
mo q̄ꝛ ipſi nõ obediebãt patriarche anteq̃ꝫ ciuitas cõſtãtino
politana caperet̃. ⁊ ſic eccleſia ꝯſtantinopolitana non erat in
poſſeſſione ſubiectionis. ſcḋa rõ q̄ꝛ in ꝑiudiciũ illoꝝ qb⁹ ille ec
cleſie obediebãt cũ non fuiſſent citati vel cõuicti non debebat
aliqd attẽtari: nã patriarcha petebat extra iudiciũ illas eccle
ſias ſibi ſubijci: ⁊ hoc quo ad primã petitionẽ. reſpectu vero
ſcḋe petitiõis lr̃a eſt in ſe clara. ¶ Not. j. ꝙ lꝫ ꝑlatus cum to
to populo ciuitatis labat̃ in hereſim ſeu ſchiſma nõ per hoc
ꝑdit eccleſia honorẽ ſuũ ſeu ſubiectionẽ quã hꝫ in alijs eccle
ſijs quo ad proprietatẽ ſm̃ Inn. ſed quo ad poſſeſſionẽ ſunt
opi. vt. j. dicã ⁊ colligit̃ hic no. nã ſi iſta eccleſia cõſtãtinopoli
tana ꝑdidiſſet ſubiectionẽ quã habebat in eccleſijs non po
tuiſſet nunc patriarcha petere illã ſubiectionẽ ⁊ papa vnico
verbo ſibi rñdiſſet ꝙ ꝑpter delictũ ſuũ ꝑdidit illã ſubiectio
1 nẽ. ⁊ de hoc aliqd. j. e. ⁊ facit. c. q̄ꝛ diligẽtia. ſ. de elec. ¶ † Scḋo
no. ꝙ etiã ꝑnceps non dz ꝓcedere contra abſentẽ non citatũ
ꝙ indubie ꝓcedit in ordinata iuſtitia ⁊ potentia. vt in. c. j. de
cauſ. poſ. ⁊ ꝓpꝛie. ⁊. ij. q. j. c. nos in quẽq̃ꝫ. ⁊ in. l. meminerint. C.
vñ vi. An aũt de abſoluta ptãte poſſit ꝓcedere ſine citatione
ꝯ abſentẽ: puto ꝙ in his q̃ ſunt in ptãte ipſius principis hoc
põt ſecus aũt in his in quibus princeps non hꝫ plenam di
ſpoſitionẽ: q̄ꝛ tollere citationẽ eſt tollere defenſionem q̃ eſt de
iure naturali ꝯ quã princeps venire non põt. hec ꝓbari vidẽ
tur in cle. paſtoralis. de re iu. facit qḋ no. Bar. in. l. cũ mulier.
ff. ſol. mat. ¶ † Tertio no. ꝙ qs põt eſſe conuictus. aut cõtu
2 max ſine citatione, ⁊ hoc põt contingere ſi preſens ſine cita
b tione fuiſſet cõuictus. nam ꝯ preſentẽ[b] non requirit citatio:
q̄ꝛ citatio ſolũ fit vt qs ſit preſens. vt no. Jo. an. in. c. fin. de ele.
lib. vj. ⁊ Hal. in aut. ſi oẽs. C. ſi vt ſe ab he. abſt. ꝯtumax aũt põt
eſſe ſine citatione ſi occultat ſe vt citari non poſſit. vt in. c. qm̃
frequẽter. j. rñ. j. vt lit. non conteſt. ¶ Itẽ not. ꝙ non dz tra
ctari ⁊ diffiniri cã ſup ſubiectione in preiudiciũ exemptorum
3 non vocatorũ. ¶ † Ultimo no. ibi. inobediens ⁊ rebellis diffe
c rentiam eſſe[c] inter inobedientes ⁊ rebelles: ⁊ ſic facit ad ſtatu
ta diſponentia ꝯ rebelles vt non ꝓcedant contra inobedien
tes tantũ: cũ iſta ſint diuerſa vt hic. Potes ẽt ex tex. collige
re ꝙ ſi eccleſia labit̃ in hereſim ſeu ſchiſma põt ꝑnceps iuridi
ce ex hac cã eximere ſubiectos a ſua obedientia: ⁊ pari ratio
ne videtur idẽ dicendũ ſi ciuitas efficit̃ rebellis ꝑncipi vt ꝑn
ceps poſſit eximere caſtra ab obedientia ciuitatis que nõ re
cuperabit lꝫ poſtea redeat ad obedientiã. Opp. contra tex.
⁊ cõtra ꝑdicta, vr̃ enim ꝙ nec proprietatem nec poſſeſſionem
debuit eccleſia ꝑdere lꝫ prelatus ⁊ populus laberent̃ in here
ſim ſeu ſchiſma: q̄ꝛ delictũ prelati non dz nocere eccleſie. xvi.
4 q. vj. ſi epm̃. ⁊ in regula delictũ pſone. li. vj. ¶ † Itẽ ſine cauſe
cognitione non eſt alicui auferenda ſua poſſeſſio. vt in. l. fina.
C. ſi per vim vel alio mõ. ⁊ in. c. j. de cau. poſ. ⁊ ꝓpꝛie. So. qdam
vt refert In. ſtant in ꝯtrario dicẽtes ꝙ lꝫ ꝑlatus ⁊ populus
labant̃ in hereſim, eccleſia tñ non perdit iura ſua nec quo ad
proprietatem, nec quo ad poſſeſſionẽ. Ad iſtũ tex. non rñdẽt
ſed poſſet rñderi ꝙ hic non dr̃ ꝯtrium ſed ſolum dr̃ ꝙ non de
buit aliqd attentari in preiudiciũ abſentiũ non vocatorum.
Inn. tñ vr̃ ſentire qḋ. ſ. dixi vt poſſeſſionẽ perdat ⁊ non pro
prietatem. ⁊ idẽ ſequit̃ hic do. Anto, dicens ꝙ cũ tota eccleſia
delinquit ꝓcedit ꝑma opi. vt no. in. c. ij. de or. cog. ſi aũt ſolus
ꝑlatus deliquit ꝓcedit ſcḋa opi. ⁊ illa regula, delictũ. Ego du
bito circa predicta ⁊ credo ꝙ eo ipſo ꝙ tota eccleſia labit̃ in
hereſim perdit in effectu proprietatẽ ⁊ poſſeſſionem eorũ q̃
prius habebat q̄ꝛ nõ eſt licitũ hereticis aliqd poſſidere. vt in
c. ſi vos. xxiij. q. v. no. gl. in. c. quo iure. viij. diſt. ſed ſi eccleſia re
dit poſtmodum ad finẽ ⁊ reſtituit̃ per principẽ tunc recupe
rat omnia nõ poſſeſſa ab alijs. Poſſeſſa vero ⁊ alienata non
recuperat ipſo facto ſed opꝫ ꝙ illa petant̃ in iudicio: ⁊ ſi ſunt
legitime alienata, puta q̄ꝛ princeps alteri ſubiecit illa, tunc il
la non recuperabit: q̄ꝛ reſtitutio in integrum nõ trahit̃ retro
in ꝑiudiciũ eorũ qb⁹ legitime facta fuit alienatio. ¶ † Et fa 5
ciunt ad hec q̃ no. ꝑ Bar. ⁊ alios in. l. fi. C. de ſen. paſ. vbi q̃rit
tur qd ſi bona alicuius ſint publicata ⁊ patrẽ bonorũ ꝑnceps
alienauit: demũ criminoſum reſtituit ad oĩa ſua iura, nunqd
debeat iſte recuperare prius legitime alienata in aliũ: ⁊ con
d cluſio cõis eſt[d] ꝙ non[e]. Ita dicendũ puto in ꝓpoſito nec de
e bet obuiare fauor eccleſie. nam videmus in ſimili ꝙ ſi ciues in
f terficiũt epm̃[f] priuat̃ ciuitas ⁊ eccleſia dignitate epali. vt in. c.
ita nos. xxv. q. ij. fortius ergo hoc dicẽdũ cũ eccleſia cum toto
populo labitur in hereſim vt ꝑdat oĩa iura ſua nec recuperat
niſi prius reſtitutione facta. ⁊ vide ad materiam ꝙ not. in. d.
c. q̄ꝛ diligentia. Nec hꝫ locũ hic ius poſtlimiinij, q̄ꝛ iſtud proce
dit cũ qs capit̃ ab hoſtibus. vt. ff. de cap. ꝑ totũ: ſecus autem
cum quis ſponte efficitur hereticus q̄ꝛ licet redeat poſtmo
dum ad fidem non recuperat bona ſua niſi poſtmodum reſti
tuat̃. vt legit̃ ⁊ no. in. c. diſplicet. ⁊. c. ipſa pietas. xxiij. q. iiij. et
facit ad predicta. l. iubemus. cũ ſua materia. C. de ſac. ſan. eccl.
Sed cogitaui melius poſſe dici vt predicta ꝓcedant in priua
to cuius bona ⁊ iura ipſo facto ꝓpter hereſim ꝯfiſcant̃: vt in
c. vergentis. j. de here. ⁊. c. cũ ſm leges. eo. ti. li. vj. nec illa poſt
modũ recuperat ꝑ reuerſionẽ niſi reſtituat̃ in integrũ. vt no.
in dictis iuribus. ⁊ in. c. pe. eo. tit. ſed in eccleſia vr̃ ſpeciale. et
eſt ratio q̄ꝛ eccleſia nõ cõmittit hereſim ſed pſone pticulares:
nec delictũ cõmittũt noĩe eccleſie ſꝫ noĩe ꝓpꝛio. Item domi
nium ⁊ poſſeſſio rerũ eccleſie nõ reſidet penes prelatũ ſed pe
nes ipſam eccleſiã pticularẽ aut vniuerſalẽ vt in. c. cũ ex eo. de
elec. lib. vj. vbi appellant̃ ipſa bona patrimoniũ Ieſu chriſti.
ad idem gl. in. c. cã carpeñ. de verb. ſigni. ⁊ Inn. in. c. cum ſup.
de cau. poſ. ⁊ propꝛie. ⁊ in. c. lr̃is. de reſti. ſpo. ⁊ pro hac conclu
ſione allego tex. apertũ in. c. q̄ꝛ diligẽtia. in. fi. prealle. ſ. de ele.
vbi apertiſſime reſeruantur iura eccleſie q̃ incidit in ſchiſma
ſeu hereſim. ⁊ hoc quo ad ius ꝓpꝛietatis: ſꝫ q̃ ad poſſeſſionẽ
puto qḋ poſſeſſor ipſam ꝑdat q̄ꝛ non debent ſubditi obedire
prelato heretico vel ſchiſmatico vt in iuribus ſuperius alle.
ſed poſtq̃ꝫ eccleſia reuertit̃ ad vnitatẽ, poſſeſſionẽ recuperat
ipſo facto ſi non fuit in alium tranſlata vt probatur in. d. c. q̄ꝛ
diligentia. in fi. ſed ſi eſt in aliũ tranſlata opus eſt iudicio vt
hic. ¶ † In gl. in ver. citati. ibi: ⁊ nota quod ille q̃ eſt in poſſeſ 6
ſione obedientie. ⁊c. ſolet enim multũ allegari vult enim qḋ ſi
volo agere cõtra ſubditũ vt mihi obediat no debeo dirigere
libellũ ꝯ eum ſed cõtra illũ q̃ poſſidet in eo obediẽtiã ⁊ ſubie
ctionem. ⁊ ꝓ hoc tex. hic. Sed in cõtrariũ vr̃ tex. in. c. cũ inter.
de re iud. ⁊ in. c. ſuborta. eod. ti. vbi actũ ⁊ ſñiatum fuit contra
ſubiectos. ideo Inn. hic latius ꝓſequit̃ hanc materiã tra
ctat etiam in. c. auditis. de preſcri. ⁊ in. c. cum ſuper. de re iudi.
¶ Sed cõclude breuiter quãtũ expedit ad materiã huius. c.
ꝙ aut iſte ſubiectus contra quẽ volo agere alteri non obdit
⁊ ꝯ eum dirigam petitionẽ: ſic põt intelligi. d. c. cũ inter. facit
ꝙ no. in. c. ꝯqueſtus. de fo. ꝯpe. Aut alterũ cognoſcit in ſupe
riorem ⁊ tũc ſi volo petere alia iura q̃ꝫ ab alio poſſeſſa: puta
odedit alicui vt epo, ⁊ ego volo petere obediẽtiãm archidia
conalẽ vel aliã inferiorẽ. ⁊ idem dicendũ vt non agam contra
ſuperiorẽ ſed cõtra ſubiectũ: q̄ꝛ de ꝑiudicio ſuo agit̃ ⁊ non ſu
perioris. aut volo petere obedientiã ab alio poſſeſſam: ⁊ tunc
ſunt opi. ſed Inn. quẽ ſequunt̃ cõiter doc. maxime in. d. c. au
ditis. cõcludit ꝙ poſſum agere cõtra ſubiectũ quo ad hoc vt
ſñia ſibi tm̃ preiudicet. Poſſum etiã agere cõtra ſuperiorem
ſubiectionem poſſidentem: nã vtriuſq̃ꝫ intereſt principaliter
cãm illã defendere: nã ſicut itereſt dñi nõ mutare ſubiectũ ita
intereſt ſubiecti non mutare dñm ⁊ ſubijci extraneo, cautum
tñ eſt ⁊ conſilium vt oẽs vocentur vt ſic ſñia ꝑiudicet pariter
oĩbus qḋ no. ⁊ ſic pñt reduci ad cõcordiã iura que vario mo
do in hoc loquunt̃. ¶ † Sed dubiũ eſt nunqd ſñia lata contra 7
ſubiectũ preiudicet dño[g] qui ſubiectionem poſſidebat in quo g
dicendũ ꝙ ſi dñs non fuit citatus neſciuit cauſam agi con
tra ſubiectũ in nullo ſibi preiudicat ſñia illa: vt probatur in. c.
cũ ſup. prealle. ſed tantũ valet cõtra ſubiectũ vt amplius non
poſſit quantũ in eo eſt reluctari cõtra eum qui habuit ſñiam
quominus ſibi obediat, ⁊ in hoc caſu pt̃ intelligi iſte tex. Nam
patriarcha petebat vt de facto ille eccleſie ſibi obediant qḋ
nõ poterat executioni mandare ſine ꝑiudicio illoꝝ prelato
rum qbus ille eccleſie erant ſubiecte: ideo papa noluit eũ au
dire; ſecus ſi petijſſet ſñiari ſolũ ꝯtra ſubiectos in eorũ ꝑiudi
ciũ: nã tunc fuiſſet auditus. Si vero dñs ſcit cãm ſuam agi et
tacet nunqd ſibi ꝑiudicet̃ in ꝓpꝛietate vel in poſſeſſione: dic
vt plenius nota. in. d. c. cũ ſuper. vbi eſt ꝓpꝛie materia iſtius
arti. ⁊ in. c. pe. eod. tit. Tractat etiã Inn. hic quo iure petitur
ſubiectio: ⁊ an ⁊ qñ in iſtis incorporalibus poſſit ſubiectus
nominare

a ¶ Nõ citati. adde late Aret. conſil. clxiiij. Zacharias.
b ¶ Nã contra preſentẽ. Adde Fel. in. c. j. col. vij. poſt me. ver. no. etiã ꝙ pñs. j. de iudi. ⁊ ꝑ Lanfrã. in. c. qm̃ ꝯtra. §. citatiões. nu. j. ⁊ ibi in apoſ. Bened. vadi. i. v. citari. j. de prob.
c ¶ Differentiam. eſſe. no. d rebel. vide in. c. ſane. el. ij. de off. dele. And. Barba.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ Cõis eſt. Etſi ita cõcludunt cõiter do. in. l. gallus. §. ⁊ qd ſi tm̃. ff. de li he. ⁊ poſthu. tenẽtes ꝙ facta reſtitutiõe nõ veniũt alienata ꝑ principẽ. de quo etiã ꝑ Semi. ⁊ alios in c. q̃ꝫuis. de reſcri. in. vj. ⁊ ꝑ Fel. in. c. q̃ ī eccl'iarũ. co. ix. d ꝯſtituti. ⁊ Car. Alex. in ti. h inci pit lex corã. dein de incipiũt cõſuetud'es regni. i ꝑn. col. iiij. ⁊ Andreã ſiculũ. i. c. ꝙ trãſlationẽ. col. xix. ſ. d offi. dele. ꝑ Deci. poſt alios. i. c. ſup eo. col. ij. ſ. d of. d leg. vbi tangit an iſtud ꝓcedat ſi reſtitutio fuerit plenaria.
e ¶ Qḋ non. adde late in cõſilijs abbatis. conſil. vlti.
f ¶ Epm. adde intelligẽdũ de epo ꝓpꝛie ciuitatis ñ de aliena vt late ī facto ꝯſuluit are. cõſil. alleg. clxiiij.
g ¶ Domino. adḋ eundẽ ꝯſi. lxxxix.

nominare dñm ĩ iudicio ita ꝙ poſſit ꝓcedi prout hꝛ̃ in.c.qm̃.§.ꝙ ſi ſup rebꝰ.vt lit.nõ cõteſt.⁊ in.l.ij.C.vbi in rẽ ac.de quo videas hic plene per eũ.⁊ inter cetera dicit ꝙ ſubiectus cõuẽtus ſup obiectione ꝙ̃ alius poſſidet in eũ nõ põt nominare dñm in iudicio ad hoc vt illo nõ veniẽte detur actori vera poſſeſſio:q2 ſubiectus non habet facultatẽ transferendi poſſeſſionem ſubiectionis: imo peccat ille qui a ſubiecto alterius recipit obedientiam.xvj.q.iij.c.placuit.quod bene not.

1 ☞Epiſcopus non poteſt aliquid ſtatuere contra canones.

Quod ſuper his. Abbas et ſacerdotes q ſunt dioceſani epi ad eiꝰ ſynodũ venire ⁊ ſibi obedire cõpelli pñt p cẽſurã eccleſiaſticã. Primo ponit deciſum exordiũ. Scdo dictũ cũ incluſa limitatione.⁊ dictũ eſt ibi,abbates:limitatio ibi,dũmodo. ¶Caſus literalis. Abbates quidã qñ vocabãtur ad ſynodũ a dioceſano dicebant ꝙ abbates nõ tenent̃ ire ad ſynodũ.queſiuit eps a papa qd iuris eſſet? Rñdet ꝙ abbates ⁊ ſacerdotes ſubiecti ſunt epo lege dioceſana ⁊ ſi ad ſynodũ veniret cõtẽnunt p cenſurã eccleſiaſticã ad ſynodũ venire cogãtur obediẽtiã ⁊ reuerẽtiã ſuo epo exhibẽtes dũmõ nihil iniquũ ſtatuatur in ipſa. ¶Not.j.ꝙ ſacerdotes dioceſis tenent̃ ire ad ſynodũ epalẽ ⁊ intelligit Jo.an.de ſacerdotibꝰ habẽtibus curã: q2 nõ habẽtes curã nõ ſubijciunt̃ legi dioceſane cũ nõ habeant eccleſias quarũ ratione teneãtur ad cathedraticũ ⁊ ad quartã decimarũ ⁊ ſi. vt in.c.cõquerẽte.ſ. de offi.or.⁊ p hoc vr̃ ſentire Jo.an.ꝙ nõ habẽtes curã nõ tenẽtur ire ad ſynodũ epalẽ:hoc dictũ mihi placet ſi in ſynodo eſſet agitandũ aliquid cõcernens animãrũ cura vel eccleſiarũ ſtatũ:ſecus puto ſi vellet ꝓcedere ad reformationẽ morũ vel ad aliquid ſtatuẽdũ cõcernens totũ clerũ: nã tũc omnes clerici ciuitatis ⁊ dioceſis tenent̃ ire ita tñ ꝙ eccleſijs nõ ſubtrahat̃ diuinũ officiũ: p hoc.c.fi.xviij.diſt.vbi ꝓbatur ꝙ etiã laicos põt eps ex cauſa ad ſynodũ vocare.⁊ ſic põt intelligi Inno.in.c.graue. de preb.vbi dicit ꝙ cũctus clerus dioceſis ⁊ ciuitatis dꝫ venire ad ſynodũ epalẽ.

1 ¶†Scdo no.ibi,aliqd ſtatuẽdũ ⁊c.ꝙ eps nõ põt aliqd ſtatuere ꝯ canones etiã in ſynodo:⁊ ad hoc quotidie allegat̃ iſte teſt.facit.c.inſtitutionis.xxv.q.ij.vide plene p Jo.an.in.c.fi.de offi.archipreſby.⁊ in c.vlt.de ap.li.vj.⁊ p Fede.cõſi.xvij.ſecus in laicis:nã ipſi pñt ſtatuere ꝯ leges imperatoris.de quo dicẽdũ vt le.⁊ not.in.l.oẽs ppli.ff.de iu.⁊ iur. ¶Tertio no.ꝙ ſicut pñt ſubditi cõpelli venire ad ſynodũ epalem ſic ⁊ epi cõpelli poſſunt vt veniant ad cõciliũ ꝓuinciale.xviij.di.p totũ: ⁊ idẽ dicẽdũ de cõcilio gñali ꝙ facit papa ex vniuerſo:imo qlibet eps iurat in cõſecratione ſua ire ad cõciliũ pſonaliter niſi fuerit impeditus canonico impedimẽto.vt.in.c.ego.N.de iureiu. ¶In gl.j.in fi.no.gl.⁊ eã vr̃ ſequi Inn.dicens ꝙ ſi abbates habent populũ intelligo ſubiectũ epo tenẽtur ire ad ſynodũ:⁊ ad omnia alia obligãtur que ſunt de lege dioceſana quẽadmodũ ⁊ alie eccleſie ſeculares. Unde ſm eũ tenent̃ hr̃e in monaſterio cathedrã vbi eps poſſit ꝓ libito p̃dicare pplo. Itẽ tenent̃ ad quartã decimarũ ⁊ funeraliũ ꝓut alij curati:vt plenꝰ dixi in.c.dilectus.de offi.or. Hug.tñ dixit ꝙ etiã ſi nõ habent populũ tenent̃ ire ad ſynodũ cũ aſtringant̃ cõſtitutionibꝰ ſynodalibꝰ:vt hic in fi.⁊.xviij.diſt. c.fi. Hoſt.dixit ꝙ ſynodꝰ eſt miſti iuris:nã reſpectu cõuocatiõis eſt de lege dioceſana:⁊ ideo abbates nõ pñt cõpelli venire niſi ſubſit cã rõnabilis:vt in.c.eps.alleg.in glo.ſed reſpectu eoꝝ que ſtatuunt̃ in ſynodo non eſt de lege dioceſana ſed de lege iuriſdictionis q2 ad iuriſdictionẽ pertinet ſtatuere ⁊ ſtatutis obedire. Sed ſi abbates ſunt exempti non tenent̃ ire ad ſynodũ niſi habeãt capellas habentes populũ,nam tunc rõne capellarũ tenent̃ venire.vt in.c.ex ore.de puil. Abb.limitat hoc dictũ qñ abbas exẽptus p ſe exercet curã capellaꝝ:ſi aũt p capellanos tũc ſatis eſt ꝙ ipſi cappellani vadãt ⁊ hoc cõius ⁊ verius ſm p̃dicta limita tex.in.c.nimis.de exceſ.p̃la.vbi dr̃ ꝙ religioſi nõ tenẽt̃ ire ad ſynodũ epalẽ:dꝫ em̃ intelligi aut de exẽptis aut qñ cõgregat̃ ex facili cã:vel intelligat̃ in ipſis relioſis inferioribus:ſecus in eorum prelatis: quia tũc dꝫ fieri diſtinctio de qua.ſ.⁊ predicta no. ¶Ultimo op.cõtra text. in eo ꝙ dr̃ qd̃ iſti tenent̃ venire ad ſynodũ niſi eps velit aliqd ſtatuere cõtra canones.nã hoc vr̃ ſine effectu cum non poſſunt ſubditi diuinare qd velit eps in ſynodo ſtatuere:⁊ ſic limitatio q̃ hic ponit̃ nunq̃ habebit effectũ. Sol.ſm Inn.poteſt em̃ tex.intelligi cũ eps in citatione expreſſit cãm non licitam idẽ ſi non expreſſiſſet ſed notorie conſtabat ꝙ eps congregabat ſynodũ vt aliquid diſponeret ꝯ canones. Et no.bene hoc dictũ q2 non tenent̃ ſubditi obedire prelato ſeu ire ad ſynodum qñ notorium eſt qd̃ ob cãm iniuſtam fit congregatio:ſimile no. Inn.in c.ij.de dila.vbi dicit ꝙ ſi in citatione exprimit̃ cã iniuſta vel de iniuſtitia notorie cõſtat nõ tenetur citatus cõparere qd̃ no.vide etiã Inno.

a in.c.inquiſitioni.de ſen.exc.vbi dicit ꝙ non tenetur quis obedire [a] etiã pape qñ mandatum ſuum eſt contra deũ vel timetur ſcandalum futurum:vel tertio ſupple ad literã ibi.ad ſynodum venire ⁊ ſtatutis obedire,⁊ tunc recte ſubijcitur ꝙ poteſt eos excõicare niſi aliquid ſtatuerit contra canones ⁊ quelibet expoſitio eſt bona.

1 ☞Scripturis prelatorum creditur quando agitur de modico preiudicio.3.

2 Crimen an poſſit probari per inſtrumentum.

3 Litere prelatorum an ⁊ quando probent.

4 Periurus nunq̃ amplius admittit̃ ad iurãdũ niſi in ſui preiudiciũ.

Cum in eccleſijs. Canonici regulares inobediẽtes priori ſuo p ipm̃ excõicari pñt:⁊ ſi fuerint incorrigibiles de fratrũ cõſortio expelli debẽt. Primo narrat factũ.ſcdo dat iudices.ibi,ideoq̃. primo facit tria.nã primo ponit̃ pape mãdatũ.ſcdo rebellio q̃tuor canonicorũ ⁊ ipſorũ excõicatio ibi, cũq̃,tertio ipſorũ abſolutio ⁊ preceptũ eis factũ ibi,cũ igit̃. ¶Caſus lr̃alis. Significatũ fuit dño pape:ꝙ canonici eccleſiarũ ſanctorũ Uictoris et Joãnis in monte inobedientes erãt ſuo priori et in alijs quamplurimũ excedebãt:papa volens intendere circa reformationem eorũ mandauit canonicis vniuerſis vt priori ſuo in his q̃ ad deũ ptinent obedirent literis dñi pape receptis: omnes rñderunt q2 parati erãt in oĩbꝰ obedire [a] exceptis quatuor q ꝯ priorẽ ſe in ſuperbiã erexerunt q̃uis de inobediẽtia preſtãda priori p̃ſtitiſſent iuramẽtum:⁊ cũ non poſſent ad obedientiã reuocari dictus prior excõicauit eos tandẽ petierũt abſolui ab ipſo priore,⁊ ipſe p̃ceperat eiſdẽ vt iurarẽt parere mandatis ipſius qd̃ ipſi facere noluerũt: vñ noluit eos abſoluere.poſtmodũ iſti quatuor ad ſedem apoſ.acceſſerũt:⁊ cũ ꝯſtitiſſet pape de ipſorũ ꝯtumacia p lr̃as multoꝝ prelatoꝝ recepto ab eis iuramento ſm formam eccleſie ipſos fecit abſolui p̃cipiẽs eiſdẽ ſub iuramẽti debito vt ad clauſtrũ [b] redirẽt ⁊ ſuo priori humiliter obedirẽt: ſup negotio iſto ſcribit papa duobus abbatibꝰ mandans eiſdẽ quatenus cõpellãt p̃fatos canonicos redire ad obedientiã ſui prioris.⁊ ne de ſua malitia valeant gloriari,cõpellant eoſdẽ vt p̃ſtẽt eidẽ priori iuramẽtũ q̃ de parendo mãdatis prioris pro ſua abſolutione ſuperbe negauerant ſi videãt expedire.ꝙ ſi facere noluerint de monaſterio expellant̃. Ber. ¶No.j.ibi:in his q̃ ad eũ ptinent.ꝙ ſubditi etiã regulares nõ tenent̃ obedire eoꝝ p̃lato niſi in his q̃ ad eũ pertinẽt:ſi ergo preceptũ eſſet contra deum vel excederet limites officij ſui nõ tenẽtur ſibi obedire:de quo vide qd̃ no. Inno.in.c.ad aures.de temp.ord.facit.xj.q.iij.c.q reſiſtit.⁊.c.iulianus. ¶Scdo not.qd̃ prior regularis hꝫ correctionem ⁊ iuriſdictionẽ in canonicos ſuos regulares ⁊ põt eos excõicare exigente cõtumacia:⁊ tenementi iſtum tex.ex quo potes colligere ꝙ prelatus citra epm̃ hꝫ ptãtem excõicandi ſubditos. facit ꝙ dixi in.c.cum ab eccleſiarũ.ſ.de offi.ord.⁊ in.c.ſicut.j.de ſimo. ¶Tertio potes colligere qd̃ vbi monaſterium regit̃ per priorem eſt ibi priori [c] exercenda iuriſdictione loco abbatis:ad hoc.c.fi. de ſta.regu. ¶Item no.iuncta gl.j.ꝙ etiam regulares pñt cõpelli ad ꝓmittendũ obedientiam eorum p̃lato per iuramentũ ſi prius ſe reddiderunt ſuſpectos vel ꝯtumaces in obedientia p̃ſtanda.et p hunc tex.doc.idem voluerũt debere obſeruari in clericis ſecularibus curam nõ habentibus vt ſi aliqñ reſtiterunt obedire ſuo prelato poſſint ꝯpelli ad iurandum obedientiã vt dixi poſt eos.ſ.eo.

1 legebat̃. ¶†Itẽ no.ꝙ ſcriptis prelatorum credi

b tur[b] cũ agitur de modico preiudicio. ¶Ultimo not.ꝙ ſi regulares non pñt cõſtringi per cenſurã eccleſiaſticã:pñt expelli a cõſortio fratrum:intelligunt tñ doc.ꝙ debent detrudi in carcerẽ.ita ꝙ excludant̃ ab aliorũ ꝯſortio.q2 non ſtabunt cũ alijs [d] in dormitorio vel refectorio:non aũt debẽt excludi a monaſterio.alias daretur eis materia vagãdi:⁊ volens excludi a monaſterio faceret ſe inobedientẽ ⁊ ſic daret̃ occaſio mali cõtra.c.quanto.ad fi.de diuor.⁊ in.c.fina.de reg.de quo dic vt ibi no. ¶In gl.j.in fi.dicit Phili.qd̃ ibi loquit̃ text.de non ſuſpectis.idẽ Hoſt.dicens qd̃ ibi ad obediẽtiam ſe vltraneos.i.voluntarios offerebãt vt.ſ.latius dixi.

2 ¶†In gl.iij.ibi:qd̃ non eſt verum.no.

c glo.videtur em̃ qd̃ per inſtrumentum[c] non poſſit

d probari crimen[d] alicuius:ſed de hac materia dic vt plenius diſputat Joannes an.ſuper regula ſemel de regulis iuris.libro ſexto. Et conclude aliter aut enim ex tenore inſtrumenti patet crimen ita qd̃ directe non fuit confectum inſtrumentum

❧Sebaſti. Sapia.

a ¶Obedire. vide Fel.in.c.ſi qñ.col. xij.de reſcrip.vbi dicit nõ eſſe pape obediẽdũ vbi imminet peccatum qd̃ ẽt voluit abb. in.c.cũ teneamur de preben.

Zacharias.

b ¶Scriptis p̃latorum credit̃. Extraiudicial̃r not. Inn.in.c.poſt ceſſionẽ.⁊ ibi p iſtũ j.de proba.bal.in l.eã quam.co.iiij. C.de fideicom.et Spe.in tit.de ꝓba.§.iij.verſi.x.et ſeq.in iudicio vo in his q̃ ꝯcernũt eorũ offm̃:vt per Ro.deci.xxij.inci.fuit dubitatuꝫ ĩ no.poſui in apoſtil.ad iſtum in.c. in pñtia nu.5.in verſi.prelatoꝝ.ſ. de renun.

❧Sebaſti. Sapia.

c ¶Per inſtrm̃.vide Cy.i.l.ſciãt.C. de ꝓbatio. Bart. i.l.i ſenatus.ff.ad turpi. Bald.in.l. neq̃ natales.col. iij.verſi.⁊ ſi dicat̃ C.de ꝓbatio.⁊ in l.ꝯ negantẽ.in fi. C.ad.l.aquil.⁊ in l.fi.§.cũ igit̃.verſ. vlterius q̃ro.C.de iure delib.⁊ latiſſime per Fel.hic.

d ¶Probari crimen. Adde Old. conſi.cxciij.

❀ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Semiplenā ꝓbationē. vide ſpecu. in ti. de ꝓbatio. §. ſi. verſi. x. ⁊ i ti. de leg. §. ſuper eſt. verſi. creditur q̊cꝫ ſigillo. ⁊ rotā dec. xxij. in nouiſ. ⁊ do. Ant. in. c. ij. de ſi. inſtru.
b ¶ Literis autenticis. Addō Old. conſi. clxxxiiij.
c ¶ In teſtē. Adde Alex. cōſil. lxxxv. iij. lib.
Zacharias.
¶ Adde Bal. in l. iij. C. ſi minoꝛ ſe ma. dixe. et rō eſt qꝛ periurus eſt infamis. ſm Abb. anti. i. c. q̄relam. ĵ. de iureiu. Lāfrā. plene. i. c. qm̄ ꝫ falſam. §. teſtiū ō poſitiones. v̄. ſubſequēter. ĵ. ō ꝓba. ⁊ Car. i cle. j. §. j. ō iureiu. legiſte tamē hoc nō admittūt indiſtincte. ſ. ꝙ ſit infamis de quo p Bar. ⁊ doc. in. l. ſi quis maioꝛ. C. de tranſ. Bal. i. l. j. de fideicō. liber. ⁊ in aut. ſcenicas non ſolum per Ang. colla. v.
Antonius Frāc.
¶ Circa hoc an periurus ſit infamis vltra h̄ alle. vide Bart. ⁊ ang. in. l. lucius. ff. ō infa. ⁊ in. l. ij. C. ō re. cre. ⁊ in aut. ſi dicat. i vlt. col. C. de teſt. ⁊ viō. d. Car. in cle. j. in. §. j. ō iureiur. vbi ōt ꝙ eſt infamis ſi violat iuramētū licitū. al's ſm diſtinctionē legiſtaꝝ tenet crimine ſtellionatus. de q̄ etiā viō gl. in. c. quicq̄ꝫ. vj. q. j. vbi ponit an iuramētū ꝫct⁹ infamet ſicut iuramentum iudicij ⁊ adde ꝙ periur⁹ in vna cā nō pōt eē teſtis in alia ēt īter diuerſas pſonas ⁊ ſufficit qō ſit ꝫuictus de piurio ī illa pꝛima cā ēt ſi nō ſit cōdēnatus de quo ēt per Bal. i. l. ſi vteris. C. de fid. inſtru. in pe. q. ⁊ h̄r per do. Abb. in. c. ex pte. de teſti. ⁊. in. c. j. de exceſ. pꝛela. ⁊ vide

ſuper crimine ⁊ pōt ꝓbari crimen p inſtr̄m exemplum, canonici obligauerunt ſe adinuicē p inſtrumentū ſuper coniuratione quā faciebant ꝫ epm̄ per hoc enim inſtrumētū ſatis probatur coniurationis crimen. ¶ Item pone exēplum ſi quis ꝓſtito iuramento de veritate reſpōdit cōtraria ad poſitiones: nā ipſo facto probatur contrariū: vt in. c. cū in poſitionibus. de iureiur. li. vj. ⁊ idem dicendū in ſimilibus. aut agitur de probatiōe directe fienda ⁊ tūc aut inſtrumētum fuit ſcriptū ſine conſenſu illius qui ō criminoſus ⁊ non ꝓbat: qꝛ al's de facili cōuinceret quis de crimine nec notarius habet in hoc officium nec teſtes ſcripti in inſtrumento dant illi fidem: qꝛ non creditur teſtibus in preiudicium alterius niſi fuerint citati ⁊ iurauerint in preſentia partis: vt i. c. ij. de teſti. aut iſte q dicit criminoſus cōſenſit in inſtrumento, ⁊ tunc, ꝓbat quo ad penam cui poteſt iſte ſe ſubijcere. ad hoc. c. cū dilectus de elect. ⁊. c. pen. de cri. fal. ſ; quo ad penam cui non poteſt ſe obligare nō creditur inſtrumēto, qꝛ nemo eſt dn̄s membroꝝ ſuorum. l. liber homo. ff. ad. l. Aquil. ⁊ in. c. contingit. el. j. de ſent. exc. Et ſi diceremus cōtrariū de facili daretur vt cupienti mori moꝛs geratur ꝙ non eſt fiendum, hinc eſt ꝙ ſi in cauſa criminali venit imponēda pena coꝛpoꝛalis pōt tertius appellare inuito reo condemnato: vt in. l. non tantum. ff. de ap.
3 no. glo. ij. q. vj. c. j. ¶ † In eadem glo. ibi: in preiudicium alioꝛum. gloſſ. loquitur nimis generaliter nam non eſt verum ꝙ indiſtincte credatur literis pꝛelatoꝝ in alterius preiudicium. Unde de materia dicendū eſt vt no. plene in. c. poſt ceſſionem. de probatio. ⁊ vide bonam gl. in. c. ſicut. de ſen. exco. per Inn. in. c. in preſentia. de renun. vbi dixit ꝙ litere pꝛelatoꝝ faciunt ſemiplenam probatio-
a nem[a] no. Et pꝛo hoc facit iſte text. hic em̄ fuit creditum iſtis literis, qꝛ non agebatur criminaliter ne cād aliquā penam imponendā ⁊ ſic videtur hic caſus mēti tenendus ꝙ vbi agitur de modico
b preiudicio creditur literis autenticis[b] pꝛelatoꝝ ergo vbi agitur de magno preiudicio faciunt aliqualem probationē. ¶ † In gl. penul. in ſi. no. he
4 ne iſtam gl. ex qua collige ꝙ ſemel periur⁹ admittitur de nouo ad iurandum qn̄ iuramentum tendit ad ſui pꝛeiudiciū: ſecus aūt ſi tenderet ad ſui releuationem vel honoꝛē vel vt gereret officiū aliqō: nam ſemel periurus nunq̄ꝫ amplius admittitur in teſtem[c] vt in. c. teſtimonium. de teſti. ⁊ hoc in
c effectu voluerunt etiā doc. hic, ⁊ tene menti iſtum tex. in hoc iuncta gl. qꝛ quotidie allegari ſolet ad hoc. ¶ Sed opponi. aliter extra glo. nam ex quo ſui canonici iurauerant ante abſolutionem de parendo mandatis eccleſie: ⁊ papa vigoꝛe iuramenti mandauit vt redeuntes ad clauſtrū pꝛioꝛi ſuo deuote obedirent: ergo non debebant cōpelli de nouo iurare pꝛioꝛi. Et circa idē nō eſt bis iurādū ne ſm iuramentum ſit ſine neceſſitate cōtra. c. ⁊ ſi xp̄s. de iureiur. Sol. iuramentum mandatur pꝛeſtari ne iſti poſſint gloꝛiari de eoꝛum ꝫtumacia ⁊ malitia. nā vt ptꝫ in antiqua poſtq̄ꝫ iſti fuerunt excōicati petierunt abſolutionē a pꝛioꝛe: pꝛioꝛ autē volebat eos abſoluere ſed pꝛeſtito iuramento qō iſti ſubire ſuperbe recuſarunt ⁊ acceſſerunt ad papam pro abſolutionē. Uel ſecūdo dic ꝙ iſta iuramenta referuntur ad diuerſa. nā in curia iurauerunt ratione abſolutionis obtinende: tunc aūt debent iurare pꝛioꝛi de parendo mandatis ipſius. Et ex hoc iuncto pꝛin. ſin. no. ꝙ ſi is qui iurauerat ad obedientiam venit contra iuramentū pōt de nouo cōpelli ad iurandum. nam ſm iuramētum etiam adijcit vinculum q̄ꝫq̄ꝫ in veritate toties qs incidit in periuriū quoties venit contra iuramētum. vnde nō de vno ſed de plurib⁹ periurijs puniri poteſt. vt probat in. c. ad apoſtolice. de re iud. lib. vj. facit. c. venerabilem. de elec.

1 ☞ Cardinales habent iuriſdictionem epiſcopalem in titulis ſuis.
2 Sede vacante an ſuccedat capitulum tam in inferioꝛi eccleſia q̄ꝫ cathedrali.
3 Sede vacante in quibus ſuccedat capitulum.

His que. Pꝛeſbyteri ⁊ clerici capellarū ſubditarū titulo cardinalat⁹ debēt cardinali obedientiam ⁊ reliqua de quibus hic. ⁊ vacante titulo ſuccedit capitulū illius eccleſie niſi ꝓ bono pacis aliqd ſit exceptū. duo ſunt dicta ſcōm ibi: quando. ¶ Caſus literalis. Inter eccleſiā ſancti Laurētij in damaſo ex parte vna ⁊ capellas ſibi ſubiectas ex parte altera qō vertebat ſup ſcrutinio ⁊ alijs articulis coꝛam papa: ipſe auditis q̄ vtraq̄ꝫ pars coꝛam ipſo ꝓponere voluit ſentētiando decreuit vt p̄ſbyteri ⁊ clerici earundē capellarum cardinali qui tunc erat in eccleſia ip̄a ⁊ qui p tp̄a fuerit pꝛeſtent manualē obedientiā ⁊ reuerētiam ⁊ ad eccleſiā ipſarū pꝛo ſcrutinio baptiſmo ⁊ capitulo conueniant tēpoꝛibus cōſuetis: coꝛrectionem ipſius cardinalis recipiant ⁊ ſn̄as excōicationis interdicti, vel ſuſpenſionis quas in eos ⁊ in eoꝛum eccleſijs tulit inuiolabiliter obſeruent: cū vero eccleſia illa cardinali vacabit, capellani ⁊ clerici ſupꝛadicti capitulo ipſi⁹ eccleſie exhibeāt oīa ſupꝛadicta excepto ꝙ dictū eſt de coꝛrectione excōicatione ac ſuſpenſione ipſoꝝ que dn̄s papa ꝓ bono pacis reſeruauit. Ber. ¶ No. ꝙ cardinales pꝛomouentur ad titulos certarū eccleſiarū et p illos titulos denominantur: vt in. c. coꝛā. ⁊ ꝙ ibi no. de elec. ⁊ ita clerici olim dicebant ꝓmoueri ad titulū certarū eccleſiarū. Et de multiplici ſignificato huius verbi tituli: vide plene gl. in. c. dudū. ij.
1 de elec. in verbo vnam intitulatam. ¶ † Secūdo no. ⁊ tene menti quod cardinales habēt in titulo ſuo ⁊ in eccleſijs ſubiectis titulo iuriſdictionē epi-
d ſcopalem[d]. vnde habent coꝛrectionē ⁊ poteſtatē fulminandi cenſuram eccleſiaſticam ⁊ cetera que ſunt iuriſdictionis ep̄alis. ⁊ nō habes alibi iſtum tex. ⁊ ita dicit Jo. mo. in. c. vnico. de maio. ⁊ obedien. lib. vj. papam ſibi reſpondiſſe. ⁊ hoc dictum ſequuntur hic cōiter doc. quod bene not. ¶ Not. iij. ꝙ clerici capellarum ſubiectarum alicui pꝛelato ſunt ſubiecti illi pꝛelato rōne eccleſiarum: vnde ab eo poſſunt excommunicari ⁊ coꝛrigi vt hic. Et intelligo quādo capelle ſunt ſubiecte pleno iure. ex quo infert ꝙ ſi abbas hꝫ eccleſiam pleno iure ſubiectā cōſequitur per conſequens iuriſdictionē in clericos īſtitutos in illa. vnde ſicut eccleſia exēpta clerici per conſequentiam recipiunt exēptionem: vt in. c. per exemptionem. de pꝛiui. lib. vj. ita qn̄ eccleſia eēt ſubiecta clerici ſubeſſent ſubiectioni, quod no. ¶ Item no. ꝙ nō epiſcopus habens tamen iura epiſcopalia poteſt a clericis ſibi ſubiectis exigere manualem obedientiam reuerentiā ⁊ honoꝛificētiam. Et not. ꝙ ſubditus tenetur exhibere p̄lato ſuo non ſolum obedientiā ſed etiam reuerentiam ⁊ honoꝛificentiam. Et not. differentiam inter hec. nam obediētia cōſiſtit in executione mandatoꝛum. Reuerentia eſt ſm quoſdā honoꝛ exhibitus ſine verbis vt puta inclinando, honoꝛificentia eſt honoꝛ cū verbis: vel foꝛte iſta duo capiuntur pꝛo eodem ⁊ cauſa maioꝛis expꝛeſſionis accumulatur. ¶ Not. ibi tēpoꝛibus conſuetis: qō ſubditi non debent onerari venire ad congregationem ſeu capitulum pꝛo libito ſuperioꝛis
2 ſed tempoꝛibus cōſuetis. ¶ † Ultimo no. ⁊ tene menti qꝛ neſcio alibi ita expꝛeſſum quod nedum in eccleſia cathedrali vacāte eccl'ia ſuccedit capitulum: vt in. c. cum olim. ĵ. eo. ſed etiam in eccleſia inferioꝛi, vt patet hic ī titulo cardinalatus. ⁊ hanc opi. ſenſit hic gl. ſi. que dicit ꝙ ſi papa ꝓ bono pacis nō reſeruaſſet ſibi iſta de quibus in fine trāſiſſent in capitulū ⁊ hoc pꝛofecto ſatis innuit iſta litera ⁊ vr̄ placere Hoſt. licet Inn. variet ꝙ contrarium videatur ſibi plus placere dicens quod de iure iſta que reſeruātur hic cardinali nō trāſeunt in capitulū: ſed cardinalis vel alius pꝛelatus iſta recipit non a capitulo ſed a papa vel ab alio cōfirmatoꝛe: ⁊ ideo pꝛelato moꝛtuo nō debēt tranſire in capitulum: ſed qꝛ hic allegabatur conſuetudo ex parte capituli papa volēs diffinire illā litē reſeruauit ſibi illa tria: ſꝫ certe hoc iudicio meo eſt diuinare: ⁊ literā iſtam impꝛopꝛiare. ⁊ contrariū
ſenſit

Inn. in. c. ꝫſtitutus. el. j. de teſtib. vbi dixit ꝙ ſi iuramētū ꝓſtitū eēt temerariū. veniēs ꝫ tale iuramētū non eſſet īfamis neq̄ꝫ vt īfamis repelleret a teſtificādo: ⁊ eodē mō dicas ſi piurus eēt diſpēſat⁹ ꝑ papā vt p ſpe. i ti. de teſte. in. §. j. in v̄. q̄ritur. ad ꝙ viō tex. i. c. cū. J. ⁊. A. de re iud. nā p̄dicta ſunt v̄a niſi pacta eſſet p̄nā: qꝛ tūc poſſet teſtificari ſm Bar. in. l. ipe rialis. in. §. j. C. de nup. tn̄ gl. i. c. ſi. ō iureiur. libꝛ. vj. tꝫ ꝫriū: ſed vide Innoc. in. c. teſtimoniū. de teſt. qui dicit ꝙ piur⁹ nō p̄t eſſe teſtis de iure cano. niſi ꝫ periuriū. ⁊ vide gl. in. l. iij. in. §. lege iulia. ff. de teſt. ⁊ p ſpe. i ti. de teſte. i. §. j. in ver. itē excipit ꝙ eſt infamis. ⁊ i v̄. itē ꝙ eſt periur⁹. ⁊ viō Old. in ꝫſi. cxcj. ⁊ addō ꝙ piurus nō admittit ad iurādū ſtante ſtatuto qō qs admittat ad iurādū. ita Bal. no. i aut. ⁊ q. C. de bo. au. iu. poſ. ⁊ ēt ad de ꝙ piur⁹ nō p̄t ꝫpelli ad iurādū i ſui fauoꝛē: ſꝫ bn̄ pōt cōpelli in ſui odiū. vt i. c. cū i eccleſijs de maio. ⁊ obe. ⁊ vide Ro. i ſing. ſuis. in ver. licet periurus.
d ¶ Iuriſdictionē ep̄alē. adde Ro. conſi. ccccxcviij.
❀ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Ep̄alem. Uiō Imo. i cle. ne romani. col. vi. verſ. q̄rto q̄ro. vbi ēt Car. in v̄. ceterū col. iij. de ele. Semi. in. §. j. colū. vj. xxj. diſtin. ⁊ in. c. j. colū. v. de maio. ⁊ obe. lib. vj.

ſenſit idē Inn.in.c.cū dilectus.de ꝯſue.in ṗn.vbi dixit ꝙ mortuo abba
te adminiſtratio trāſit in capitulum.idem ſentit latius tn̄ diſtinguēdo
in.c.ad abolēdam.de here.vbi inter cetera dicit ꝙ mortuo prelato eiꝰ
ptās trāſit ad eū a quo accepit ptātē:⁊ ideo cōcludo ꝙ vbi ptās aliqua
rōne prelature cōpetit prelato ꝙ eo mortuo illa ptās tranſit in capitu
lum exceptis his q̄ nō pn̄t explicari ſede vacante vt alienatio bonorū:
⁊ hāc opi.vr̄ ſentire Io.de lig.poſt Lau.ī cle.ne in agro de ſta.reg.vbi
firmat ⁊ dicit hoc ſeruari d̄ cōſuetudine ꝙ mortuo abbate iuriſdictio
tranſit in capitulum.⁊ idē dicēdum eadem rōne in alijs prelatis.nam
ptās eſt in eccleſie dignitate ⁊ prelatus ⁊ capl'm faciunt vnū corpus:vt
in.c.ea noſcit.de his q̄ fi.a prela.merito mortuo p̄lato ſuccedit capitu
lum.qd aūt in alijs vniuerſitatibus ſecularibus nunqd mortuo rege ſi
ne herede ſuccederet regnū vel mortuo rectore ciuitatis ſuccedit ciui
tas vide qd̄ no.Inn.in.c.cū acceſſiſſent de conſti.⁊ ibi dixi.⁊ tene mēti
p̄dicta maxime iſtū tex.qꝛ hic nō ſolet d̄clarari p doc.⁊ facit tex.ī cle.ne
in agro.§.abbate.Et potes ex fi.tex.colligere ar.bo.p arbitratoribus
vt p bono pacis poſſint partis iuſtitiā ledere ſicut hic facit papa ⁊ bn̄
facit.c.niſi.de preben.notāt legiſte in.l.ſi de meis.§.recepiſſe.ff.de arb.
⁊ in.l.ſocietatem.§.arbitrorū.ff.pro ſocio.Sed tex.multū notabilis eſt
in.d.c.niſi.⁊ vide qd̄ ibi dixi.¶ In gl.j.in fi.⁊ in hoc diſtingue vt dictū
3 fuit.ſ̄.e.c.legebat.¶ † In gl.ſi.hec gl.pōit regulā ⁊ vnū caſum excipit
⁊ cōcludit ꝙ capl'm ſede vacante ſuccedit prelato eccleſie ī his q̄ ſunt iu
riſdictionis ⁊ ordinis.Sed ea que ſunt iuriſdictiōis poterit exercere p
ſe ⁊ etiam per alium non epm̄:ſed ea q̄ ſunt ordinis epalis dꝫ exercere
ꝑ aliū epm̄ quē ad hos actꝰ inuitabit cū cautele ſtudio.ſ.cū ꝓteſtatiōe
ꝙ per hoc nihil iuris illi epo acquirat.Excipit gl.collationem bn̄ficio
rum que ſpectabant ad collationē prelati dūtaxat.Demū gl.op.reſpe
ctu abſolutionis fiēde p capl'm:⁊ ſoluēdo ꝯcludit capitulū poſſe abſol-
uere ab excōmunicatione lata p prelatū defunctū.¶ Primo quo ad re-
gulam aduerte.nā hꝫ multas exceptiones ⁊ eſt materia multū dubita
bilis vt plene no.p Io.an.in.c.vnico.e.ti.li.vj.vbi ponit multos caſus
a in qbꝰ ꝓbabiliter dubitat an capl'm ſuccedat vacāte eccl'ia.[a] ⁊ vide ibi
⁊ dicam aliquid in materia in.c.cū olim.ſ̄.e.vbi materia melius cadit.
Inn.etiā dixit quoſdā tenere ꝙ ea q̄ ſunt cōſecrationis nō deuoluunt
ad capitulum ſed ad proximum ſuperiorē puta archiepm̄ vel patriar
cham.ſed dictū gl.verius eſt ad hoc.c.iij.in.§.epo.de temp.or.li.vj.vbi
dꝛ ꝙ vacante eccl'ia pōt capl'm dare lr̄as ad ordines recipiēdos.ad idē
facit.c.ſuffraneis.de elec.vbi ptꝫ ꝙ electus in archiepm̄ ⁊ cōfirmatus
pōt per aliū ſuos ſuffraganeos facere conſecrari.lꝫ p ſe nōdum poſſit
diſponere vt ſubditi ſui ab alio ordinentur.⁊ facit hoc ad ea q̄ dixi in.c.
dilectus.ſ̄.de offi.ordi.vbi gl.dicit ꝙ collatio ordinū ⁊ ſacramētorū eſt
de lege iuriſdictiōis.Reſpectu vero exceptiōis quā ponit gl.dic vt hr̄
in.c.vnico.ne ſede vacan.lib.vj.vbi approbatur hoc dictū gl.inſtitutio
tn̄ ⁊ cōfirmatio deuoluit ad capl'm,vt in.c.cū olim.ſ̄.e.⁊ in.c.j.de inſti.li.
vj.¶ Quo ad vltimū dictū gl.vide hodie tex.in.c.vnico.eo.ti.li.vj.vbi
approbatur opinio gl.ſ.ꝙ ſede vacāte pōt capl'm abſoluere ab excōica
tione cuius abſolutio ſpectat ad prelatū.Et per illū tex infertur ad no
tabilē qōnē,nunqd cōfeſſor ſeu penitētiarius deputatus p capl'm ſede
vacāte poſſit abſoluere in caſibꝰ reſeruatis epo,de quibꝰ no.in.c.ij.de
pe.⁊ re.li.vj.Et concludēdū eſt ꝙ ſic nam quēadmodū pōt abſoluere
ab excōicatione cuius abſolutio eſt reſeruata epo:vt no.in.d.c.ij.ita et
fortius pōt abſoluere in alijs caſibꝰ reſeruatis epo.⁊ ita decidit Fed.
cōſi.xj.alr̄s.xix.qd̄ tenebis ſemper mēti.⁊ bn̄ facit rō quā ponit gl.in cle.
j.de here.q̄ videtur concludere ꝙ in his que ſunt neceſſitatis capitulū
ſuccedit ne ex defectu ſuperioris periculum poſſit generari ⁊c.

1 ☞ Femina non poteſt habere iuriſdictionem niſi rōne dignitatis
quam habet femina in comitatibus ⁊ regnis deficientibus maſculis.
2 Abbatiſſa eſt capax iuriſdictionis epiſcopalis.
3 Abbatiſſa lꝫ nō poſſit excōicare pt̄ tn̄ iplorare offm̄ iudicis vt excōicet.
4 Religioſorum appellatione an veniant clerici ſeculares.
6 Collatio beneficiorum poteſt competere abbatiſſe.

Dilecta. Licet abbatiſſa ſubditos excōicare nō poſ
ſit ipſi ſibi obedire tenent.⁊ pͥma pars po-
nit q̄relā.ſcd̄a ibi:q̄ circa dat iudices.¶ Caſus lr̄alis.Ab-
batiſſa hubrigā.ꝯqueſta fuit dn̄o pape ꝙ cū ipſa canonicas
ſuas ⁊ clericos ſue iuriſdictiōi ſubiectos ſuſpenderet ab officio ⁊ bn̄fi
cio exigentibus ſuis culpis:dicebāt ꝙ cū eos excōicare non poſſet ſu-
ſpenſionē eius non ſeruabant:⁊ ſic eorū exceſſus impuniti remanebāt.
Mādat papa cuidā abbati quatenus dictas canonicas ⁊ clericos cō
pellat per cenſurā eccleſiaſticā vt abbatiſſe prefate obediētiā ⁊ reuerē
1 tiam ipendāt ⁊ eius mandata ſalubria obſeruent.Ber.¶ † No.primo
b ꝙ femina[b] pōt ratione dignitatis quā hꝫ iuriſdictionem exercere:⁊ ſic
virili officio iūgi.vnde femina in eo ꝙ femina nō pōt iuriſdictionem
exercere nec viri officio fungi.vt le.⁊ no.in.c.dilecti.de arbi.xxxiij.qō.
v.in.c.mulierē.Tamē ſi de iure defert ſibi dignitas habēs iuriſdictio-
nem annexam poteſt iuriſdictiōem exercere vt vides hic in abbatiſſa.
Idem in ea cui defertur regnum deficiētibus maſculis vel aliquis co
c mitatus:[c] vt patet in.c.cum deuotiſſimā.xij.q.ij.⁊ in.c.ſignificaſti.ſ̄.de
2 reſcrip.¶ † No.ij.ꝙ abbatiſſa poteſt habere ſub ſe clericos ſeculares
quod intellige de iure ſpāli:vt puta ſi hꝫ capellas ex priuilegio vel pre
ſcriptione pleno iure ſubiectas.nā tūc clerici illa
rum capellarū ſibi ſubijciunt,vt.ſ̄.c.xxi.⁊ ꝙ ibi
dixi.Et ex hoc ⁊ ex tex.no.ꝙ abbatiſſa eſt capax
iuriſdictiōis ſpūalis ⁊ ꝙ iuriſdictionē ipſam pōt
3 exercere in ſuas moniales.¶ † Item not.ꝙ ab-
batiſſa nō pōt excōicare ſibi ſubiectos,pōt tn̄ im-
plorare officiū ſuperioris vt ipſe excōicet ſibi in-
obedientes.Et ex hoc ⁊ ex tex.no.ꝙ inferior ha-
bens iuriſdictionē ſimplicem pōt in caſibus maio
ribus recurrere ad ſuperiorē in loco vt ſuā ſn̄iam
mandet executioni vel vt compellat ſubditos ſibi
obedire.ad hoc.l.a diuo pio.ff.de re iudi.⁊ facit
c.cū ab eccleſiarum.de offi ordi.nam ſicut abba-
tiſſa hic habuit recurſum ad papam ita potuiſſet
habere recurſum ad epm̄:⁊ eps tenet ſibi impēde
re auxiliū:vt in.c.abbates.xviij.q.ij.p quē tex.pu
to ꝙ etiā poſſit inuocare auxiliū brachij ſecularis
in exercēda iuriſdictione ſibi competēte facit ꝙ
not.in.c.j.ſ̄.de offi.ord.⁊ in.c.adminiſtratores et
4 c.principes.xxiij.q.v.¶ † In gl.j.in fi.vbi dꝛ ꝙ re
ligioſi pn̄t cōdere teſtm̄:ſed debet intelligi de re-
ligioſis largo modo prout ſunt iſti canonici ſecu
d lares:nam ſtricto modo illi dicunt religioſi[d] qui
promittunt tria ſubſtantialia cuiuſlibet religiōis
approbate:vt obedientiam caſtitatem ⁊ pauper-
tatem:vt in.c.cum ad monaſterium.in fi.de ſta.re.
Alij vero q non promittunt oīa iſta tria,ſed aliqd̄
iſtorū nō ſunt ꝓprie religioſi nec dicuntur habere
regulam ſed potius quendā modū viuendi lꝫ ſit
approbatus p papā.ad qd̄ vide no.glo.in cle.j.de
relig.do.⁊ in cle.pe.de ſen.exc.⁊ ꝙ dixi ſup rub.de
reg.Iſti tn̄ canonici regulares de quibus in tex.
non ſunt approbati ab eccleſia ſed tolerantur.vt
in.c.indēnitatibus.§.pe.de ele.li.vj.in fi.⁊ debent
e viſitari[e] per epiſcopū:vt habes in cle.attēdētes.
de ſta.reg.¶ Sed no.ſingulariter ex gloſ.iuncto
tex.quod ſuperior iſtorum qui nō ſunt ex toto re-
ligioſi ſed aliquid religioni promittunt poteſt in
ſubditos iuriſdictiōem exercere.⁊ videtur innue
re tex.qd̄ poſſit excommunicare ex quo nō datur
incapacitas ratione perſone vt in muliere.Intel
ligo tn̄ qd̄ iſte modus viuendi non ſit damnatus
a iure.nam tunc cum non poſſunt facere collegiū
approbatum:vt in.c.fina.de religio.domi.nō cō
ſequeretur ſuperior iuriſdictiōem.Hec tamē ma
5 teria eſſet latius examinanda.¶ † In gl.ij.nota.
primo ex iſta gl.quod abbatiſſa eſt capax collatio
nis beneficiorum poteſt ergo habere ius conferē
di ⁊ inſtituendi iſta enim ſunt iuriſdictiōis ſpūa-
lis ⁊ non ordinis.¶ Secundo nota quod ea que
dependent a poteſtate clauium nō cadunt in mu
lierem etiam alias habētem iuriſdictionem ſpiri
tualem:vnde abbatiſſa non poteſt abſoluere mo
niales a peccatis earū vt in.c.noua.de pe.⁊ re.nec
excōmanicare vt hic.Ex quo no.quod nō habēs
ordinem non poteſt excommunicare:licet ſit pſo
na religioſa.Ex quo infert qd̄ ſi eſſet aliquod col
legium religioſorū non habentium ordinem non
poſſet ſuperior qui non habet ordinem excōmu-
nicare ſubiectos.Idem dicit gl.in ſuſpenſione ab
officio ⁊ in poteſtate interdicēdi ab ingreſſu eccle
ſie ⁊ diuinis officijs:⁊ hanc opinionem ſequūtur
cōiter hic doc.dicētes qd̄ lꝫ abbatiſſa poſſit ſuſpē
dere a bn̄ficio:ſubtrahere prebēdas:⁊ lato modo
interdicere ⁊ ſuſpendere ab ordine:vt puta preci-
piendo ſubiectis ne celebrēt donec ſatiſfecerint:
tamen ſtricte ⁊ proprie interdicere vel ſuſpēdere
ab ordine nō poteſt ea.ſ.ſuſpenſione ⁊ interdictio
ne que inducit irregularitatem in contrarium fa
cientibus.hoc probat ex eo:qꝛ excōicatio ſuſpen-
ſio ⁊ interdictū continentur appellatione cēſure
eccleſiaſtice:vt in.c.q̄renti.de verbo.ſigni.⁊ mul-
tis alij parificant a iure:vn̄ nullum iſtorū ſuſpen-
ditur per appellationem ſequentem:⁊ quodlibet

a ¶ Vacante eccleſia.adde videndū Fede.conſi.xj.⁊.xvj.⁊.xxx.⁊.ccxc.
b ❧ Sebaſti. Sapia.¶ Qd̄ femina.Qd̄ femina poſſit exercere iuriſdi-
ctionalia ponit Ang.in.l.cū p̄tor.ff.de iudi.⁊ in.l.eā quā in repe.C.de
fidei.⁊ ibi atteſtat vidiſſe reginā Ioānā exercuiſſe.q̄ aūt officia vel di-
gnitates poſſunt cadere in feminā ⁊ que non:accuratiſſime ponit De
cius in.l.femine.
ff.de reg.iur.
c ¶ Comitatꝰ.ad-
de q̄liter in digni
tatibus ſuccedat
Pet.de anc.con
ſi.cccxlj.
Zacharias.
¶ Adde Al.e.de
imo.ꝯſ.xiij.⁊ ſeq.
⁊ ibi plene de hac
mate.volu.iiij.et
bal.in.l.quoties.
col.iiij.C.de ſuis
⁊ legi.
Anton.Franciſ.
¶ Ad hoc qd̄ dꝛ
de dignitate qūo
in illa ſuccedat et
q̄liter:⁊ an digni
tas trāſmittatur
ad heredes.vide
Bal.i.c.j.§.j.colū.
de feu.mar.ī vſi.
feu.vbi etiam po
nit an dignitates
poſſint vendi.vi-
de Bald.in aut.
hoc amplꝰ.C.de
fideicommiſ.vbi
dicit ꝙ dignitas
maxima nō p̄t di
uidi.⁊ an propter
delictū p̄ris filiꝰ
pdat dignitatem
vide in.l.emanci
patū.ff.de ſenat.
⁊ bal.in.l.cū anti-
quioribus.in.vij.
col.C.d̄ iure deli.
Aldō tn̄ qd̄ digni
tas poteſt cōfer-
ri in puncto mor
tis ⁊ ideo qs ī eo
puncto pōt crea-
ri miles.vt p bar.
in.l.j.in.x.colum.
C.de dig.lib.xij.⁊
tene menti ꝙ q̄re
re dignitatē vel
ad illā aſpirare
eſt pctm̄.c.qui ad
primatū.gl.diſt.⁊
hr̄ in.c.venerabi-
lē.de ele.vbi oīno
vide do.abb.q di
cit ꝙ ſi dignitas
nō pōt ita bn̄ ex-
erceri p alium ſi-
cut p eum cui eſt
collata peccat q
eam reſpuit.⁊ ad
predicta vide gl.
in.c.quid prode-
rit.lxj.diſt.
❧ Sebaſti.Sapia.
d ¶ Religioſi.qui
dicant ꝓprie reli
gioſi pōit Feli.et
alij.ī.c.eccl'ia ſan-
cte marie.col.j.ſ̄.
de conſtitutio.
e ¶ Viſitari.Ad-
de Fede.conſi.al
leg.ccxc.

inducit irregularitatem in cõtra faciẽtem: vt in. c. is qui. ꝛ in. c. is cui. de ſen. excõ. lib. vj. Cui ergo interdicitur ratione incapacitatis vnum, videntur interdicta reliqua: cũ omnia dependent ab ordine.

1 ☞ Capitulum poteſt obuiare contradicere et appellare quando ex facto epiſcopi poteſt preiudicari eccleſie. 3.

Dñs illius loci ſi vult illũ locũ ſubijcere alterius dñio poſſunt homines illius loci cõtradicere.

Feudum non poteſt inuito vaſallo in aliũ trãſferri per ipſum dominum infeudantem.

2 Tertius poteſt appellare ab actu etiam extraiudiciali quando ſentit ſe pregrauari.

4 Appellatio iudicialis ꝛ extraiudicialis quomodo differant.

Attentata poſt appellationem an retractentur: ſiue appellatio ſit extraiudicialis ſiue non.

Effectus appellationis extraiudicialis.

DIlecti. Si metropolitan' a ſuffraganeo iuramẽtũ exigit vltra formã ſtatutam a canone i eo quod eſt vltra ſuffraganeus nõ tenetur. In prima parte ponitur querela. In ſcða ꝓuiſio ibi cum igitur. ❡ Caſus literalis. Patriarcha grãdeñ. occaſione cuiuſdam cõſuetudinis exigit iuramentũ fidelitatis ab epõ caſtellano preter formã canonicã quam alij ſuffraganei ſolẽt pſtare ſuis metropolitanis. Archi. ꝛ canonici caſtellani vidẽtes ex hoc eccleſie ſue preiudicium generari ad ſedem apoſtolicã appellauerũt: ne occaſiõe illi' iuramenti nihil exigeretur ab epõ caſtellano vltra id qð faciunt alij epi ſuis metropolitanis ꝓpter aliquã conſuetudinem: vñ mãdat papa patriarche grandeñ. q̃tenus ꝯtentus exiſtat forma canonica quam, ipſe recipit ab epis ſubiectis ſuis ſibi nullo medio: nec amplius exigat a caſtellano epõ obtẽtu alicuius ꝯſuetudinis ꝓtextu iuramẽti predicti sciẽs ꝙ papa abſoluit eũ ab hmõi iuramẽto quãtũ ad alios articulos imo ipſum denũtiat potius nõ teneri. Ber. ❡ No. j. ibi: archidiaconus ꝛ capitulũ. ꝙ archidiaconus eſt caput capituli ꝛ ita colligit hic do. Ant. Sed ꝓfecto ꝯtrariũ colligi põt nã ſi includeretur in capitulo nõ oportuiſſet ſpãlẽ mentionẽ facere de archidiacono. Itẽ plus dico ꝙ nedũ capituli caput nõ eſt ſed ẽt de capitulo nõ exiſtit mero iure cõi inſpecto: q2 ſolũ habẽtes ius canonie ſunt de capitulo vt no. in. c. ij. de inſti. ꝛ ibi plene dixi. hinc iura dicũt ꝙ canonici ꝛ eps faciũt vnum corpus: ita ꝙ eps caput ꝛ canonici mẽbra: vt in ca. nouit. ꝛ in. c. quanto. de his q̃ fi. a pla. Nihil aũt dr̃ de archidiacono vel de alijs habẽtib' inferiores dignitates i eccl̃ia cathedrali: vñ audacter dico tenendũ ꝙ iſti p̃lati inferiores ꝛ capellani et reliqui bñficiati in eccleſia cathedrali niſi habeãt canonicatum non ſunt de capitulo[a] niſi aliud habeat ꝯſuetudo: ꝛ archidiaconus hic admittitur[b] nõ tanq̃ pars capituli ſ3 pro intereſſe ipſius eccleſie cathedralis. ꝛ ꝓ hoc facit totus ti. de offi. Archi. ꝛ de offi. archipreſby. ꝛ ſimilib': in qb' iſtorũ inferiorum ponitur offm̃: nec dr̃ ꝙ habeant ſe impedire d factis capitularib'. ❡ Scðo nota ꝙ patriarcha grandeñ. h3 ius prouincie in epm caſtellanũ, ꝛ appellatur hic eps caſtellan' eps venetiarũ. ille eñ eſt ꝓprius titulus ſuus. De iſto patriarcha grãdeñ. q nõ eſt de quatuor ꝓncipalib' patriarchis vide ꝙ no. gl. lxxx. di. in. c. j. ❡ No. iij. ꝙ epi pſtant iuramentum obedientie archiepis metropolitanis ſm eã formã quã preſtant epi immediate ſubiecti romane eccl̃ie ipſi pape. de qua forma habetur in. c. ego. N. de iureiu. Subiect' ergo imediate romane eccl̃ie pſtat hoc iuramẽtũ pape. ſubiectus vero archiepõ iurat archiepõ. hodie vero oẽs q ꝓmouentur in curia ſiue epi ſiue abbates iurãt ipſi pape ꝛ de forma iuramẽti preſtandi ab abbatibus vid tex. in. c. ne dei. ſ. de ſimo. de iuramento canonicorum remittũt doc. ad. c. cũ clerici. ſ. de verb. ſig. de iuramẽto vero alior2 clericorũ no. in. c. tua. ſ. de iu-

1 reiur. ꝛ vide tex. in. c. q̃ſq̃s. xxiij. diſtin. ❡ † No. ꝙ ſi ex facto epi preiudicari põt eccleſie capl̃m põt obuiare ꝛ cõtradicere ꝛ ẽt appellare ꝛ appellationẽ ipſam ꝓſequi ꝛ p hãc ꝓſecutionẽ põt eps abſolui ꝛ eccleſia cõſeruari in ſua indẽnitate. Et facit iſte tex. optime in arg. ſm Hoſt. ꝙ ſi dñs alicuius loci vult ſubijcere illũ locũ alieno dño pñt hoies illius loci cõtradi-

c cere. q2 eorũ intereſt[d] vt eorũ dñs ſit liber vt nõ habeat plures dños.

d ar. c. ſi. ſ. e. ꝛ iu. l. nõ tm̃. ff. de ap. ꝛ in regula qð oẽs tãgit. de re. iu. li. vj. ꝛ p facit tex. in. c. imperialẽ. in. §. preterea ducatus. de ꝓhi. feu. ali. col. x. Ubi ſingulariter hr̃ ꝙ dñs feudi nõ põt inuito vaſallo dñiũ in aliũ trãſferre ne iſte vaſallus cogatur habere alienũ dñm: ꝛ ſi decedit dñs pluribus filijs relictis nõ tenet iſte vaſallus omnib' pſtare iuramẽtũ: ſed ſufficit preſtare vni: qð eſt mẽti tenẽdũ. ꝛ facit hoc dictũ Hoſti. cũ allegationibus predictis vt rex nõ poſſit inuitis omnibus caſtrũ vel ciuitatẽ ſibi ſubiectã alicui inferiori ſubijcere. ad idẽ facit qð not. Inn. in. c. auditis. ſ. de preſcri. vbi dicit ꝙ ſicut intereſt dñi nõ perdere vaſallos ſeu ſubdi-

2 tos: ita eque intereſt ſubditorũ nõ ꝓdere dños ꝙ bñ notabis. ❡ † Itẽ no. qð ab actu extraiudiciali geſto inter aliquos põt tertius appellare ſi ſentit ſe pregrauari vel eccleſiã ſuam qð tene mẽti. Et q̃s ꝓ do. Anto. hic dicat de iure ciuili ſecus eſſe: cõtrariũ tñ verũ eſt. nã tex. eſt apertus ꝛ not. de iure ciuili in. l. a ſentẽtia. in. §. ideq̃ reſcripſit. ff. de ap. vbi a trãſactione facta inter aliquos põt tertius appellare ſi pretẽdit trãſactionẽ illã fieri in ſui colluſionẽ: puta cũ heres trãſegit in colluſionẽ legatariorũ: ꝛ plene hanc materiã ꝓſequitur Bar. in. l. fi. ff. de ap. reci. nã nititur in hoc cõcordare ius ciuile cũ iure canonico: vñ mirãdũ eſt qð. d. Ant. hic dixerit oppoſitũ allegãdo. l. ſi expreſſim. ff. de appel. que nihil facit. ❡ No. in. §. cũ igitur. illã regulã que ꝓcedit de iure naturali qð alij nõ facias quod ab alio tibi fieri nolles. de quo plenius. j. diſt. humanũ genus. ꝛ. ij. q. vi. q ſe ſcit. ❡ In gl. j. ibi saltẽ de facto. No. bñ glo. iuncto tex. ꝙ nõ ſolũ põt appellari vt euitetur preiudiciũ iuris: puta ne ſnĩa tranſeat in rẽ iud. ſ3 etiã vt euitetur preiudiciũ facti ne de facto. ſ. moleſtetur. nã hic iuramẽtũ epi vltra formã canonicã nõ obligabat eccleſiã ꝛ ſic illud iuramentũ nõ preiudicabat eccleſie in iure, ſed q2 de facto poterat preiudicare: q2 potuiſſet de facto aliquid exigi virtute huius iuramẽti ꝙ redundaſſet in preiudiciũ huius eccleſie: ideo admittitur appellatio. ſi-

3 mile le. ꝛ no. in. c. peruenit. de arbi. ❡ † Et in fi. gl. no. hoc vltimũ ꝙ etiã prelato inuito põt capitulũ ſeu eccleſia obuiare preiudicio ipſius eccleſie. ꝛ p hoc dicit Inno. ꝙ ſi ex facto epi vel ipſius negligẽtia aliquod ꝓiudiciũ põt generari eccleſie põt capitulũ ſeu eccleſia cõtradicere ſeu appellare: ꝛ hoc q2 iura ꝛ dignitates eccleſie poſſidẽtur pariter p epm ꝛ capitulũ. ꝛ no. bñ hoc dictũ licet eps ſit caput ſm eũ. pro hoc. c. nouit. ꝛ. c. quãto. de his que fi. a prela. Hec tñ ratio nõ pl3 Hoſt. q2 inferretur cõtrariũ q2 vnus ſine alio nõ poſſet admitti. Sed ego nõ video qũo reſultet hoc cõtrariũ. nã ſi duo poſſident eandẽ rẽ nõ põt vnus eandẽ rẽ deteriorẽ facere alio cõtradicente. nã in re cõi potior eſt cõditio ꝓhibẽtis: vt in regula in re cõi. de reg. iur. li. vj. Hoſti. reddit aliã rõnẽ dicens capitulũ admitti vt eccleſia releuetur a preiudicio ob quã cauſam nõ ſolũ capitulũ ſed qlibet canonicus ꝛ etiã parochian' admitteretur ꝛ oĩbus deficiẽtibus ſuperior ꝓuideret eccleſie ex officio: vt in. c. cũ veniſſent. in fi. de inſti. ꝛ hoc dictum etiam verũ eſt in ſe. ꝛ no. qð dixit de canonico ꝛ parochiano ꝛ de negligentia epi. ꝛ vide ad materiam ꝙ no. in. c. cum olim. ſ. de teſti. ꝛ in. c. ſi qs preſbyteror2. de re. ecc. non alie. ❡ In gl. pe. ibi: ꝯſuetudo locũ non h3. ſentit hic gl. ꝛ clarius. ſ. ibi: l3 illud diu pſtiterit ꝛc. ꝙ cõſuetudo non poterat preſcribi. Gof. ſentit cõtrariũ vnde intelligit text. in conſuetudine nõdũ cõpleta ꝛ perfecte inducta S3 Ho. ſequitur gl. ꝙ hec ꝯſuetudo eſt irrationabilis ꝛ preſtat materiam auaritie ꝛ ſuperbie ſuperior2 ꝛ ambitioni inferiorũ. nam inferiores ne ĩpedirentur eor2 ꝓmotio de facili iurarẽt qcqd ſuperiores vellent: ꝛ ideo bonum fuit his obuiare. Ego dicerẽ ꝙ cũ iſtud ſit ꝯ ius nõ põt induci pſcriptio cõtra eccleſiã ſine titulo niſi ſit tanti tp̃is de cuius initio nõ ſit memoria: vt in. c. i. de preſcrip. lib. vj. Unde puto ꝙ ſi p tantum tẽpus fuiſſet exactũ iſtud iuramentum: qð obligaſſet iſtam eccleſiã: q2 ex tãto temporis curſu preſumẽdum eſt qð olim ex iuſta cauſa hoc fuit ĩductum: vt in. d. c. j. facit qð no. Jo. an. in. c. peruenit. de cenſi. ꝛ p Bar. in. l. cum de in rem verſo. ff. de vſu. ❡ Sed contra predicta ꝛ cõtra tex. oppo. de. c. ſignificauit. ſ. de cenſi. vbi ſuperior exigit iuramentũ a ſubdito de ſoluendo ſibi cenſu debito: tñ iure non cauetur vt tale iuramẽtum debeat preſtari. Sol. dicit Hoſt. iſtum tex. procedere in his in quib' a iure eſt tradita certa forma, tunc enim non l3 formam trãſgredi: ſ3 vbi non eſt forma prefixa poteſt ſuperior in his q̃ ſibi debentur a ſubdito ſibi ꝓuidere per iuramentũ vel aliam cautionẽ. ꝛ no. hoc dictũ. ❡ In

4 gl. fi. in fi. facit ad predicta. c. fi. de iureiur. li. vj. ❡ † Sed extra gl. opp. ex quo enim iuramẽtum iam erat preſtitum ab iſto epõ, vt colligitur in fi. tex. vr̃ ꝙ appellatio capituli fuerit fruſtratoria q2 appellatio extra iudicialis nõ ſuſpendit preterita cum ſit quedam prouocatio ad cãm. vt in. c. cũ ſit romana. ſ. de app. Unde ſm Inn. hic ꝛ in. c. q2 ꝓpter. ſ. de elec. hec eſt vna ex differentijs inter appellatiõem iudicialẽ. ꝛ extraiudicialẽ: q2 appellatio iudicialis ſuſpendit factum de p̃terito ꝛ ẽt de futuro donec expediatur factũ appellationis nõ ſuſpẽdit ꝓnũtiatũ ꝛ iuriſdictionẽ iudicis a quo, vt in. c. nõ ſolũ. ꝛ. c. ſi a iudice. de ap. lib. vj. ꝛ in. l. j. in fi. ff. ad turpil. S3 appellatio extraiudicialis nõ ſuſpẽdit ꝙ geſtũ eſt ſ3 ſubmittit in futurũ ꝓtectioni ſuperioris ne indebite moleſtetur vt i. c. cũ ſit romana. ꝛ no. Bar. in. d. l. fi. de app. reci. ꝛ no. hanc differentiam

ergo

a ❡ De capitulo. Adde Ro. conſi. cccli. ꝛ. ſ. dictum fuit i. c. q2 ꝓpter de elec.

✠ Sebaſti. Sapia.

b ❡ Admittitur. Ui de Abb. idem tenentem. in. c. cum olim. colũ. v. de re iud. in. c. poſt electionẽ. in. iij. colũ. de ꝯceſ. preben. ꝛ Gemi. in. c. ſi. col. iiij. de prebẽ. i. vi. ꝛ Jmo. i cle. prima col. vi. de regula.

c ❡ Contradicere. Adde Bal. cõſi. ccccxviij. ij. lib.

✠ Sebaſti. Sapia.

d ❡ Eorũ intereſt. vid Fel. poſt Inno. ꝛ alios. i. c. auditis de preſcriptio. ꝛ Bal. in. c. i generali. ſi de feu. fue. ꝯtrouer. iter dom. ꝛ agna. alegã. in. l. ſepe. colũ. lxxv. ff. de re iud.

ergo parũ aut nihil poterat ꝓdeſſe iſta appellatio capituli. Solu. Inn. multũ inſtaᵗ ⁊ intricate loquiᵗ ꝓſequẽdo ꝯtrium ⁊ aliquos effectꝰ appellatiõis extraiudicialis. Et primo ſciẽdum ꝙ text. iſte põt dupliciter intelligi. Primo ꝙ iuramẽtum erat exactũ ante appellationẽ:⁊ tũc ad verbũ exigeres poſitũ in principio ſupplẽdũ eſt cũ effectu:q2.ſ.pſtitit. Scdo põt intelligi ꝙ appellatio fuit interpoſita añq̃ eſſet pſtitũ dum exigeretur ſꝫ poſt appellationẽ fuit preſtitũ ſm primũ intellectũ. Dicunt aliqui vt refert Innoc. ꝙ iſta appellatio operabaᵗ vt pretextu exacti iuramẽti nihil exigereᵗ ab epo vltra formã canonicã:⁊ ſi de facto fuiſſet exactum illud ante oĩa vigore appellatiõis debuiſſet retractari. ſꝫ hoc dictũ nõ videᵗ placere Inno. q2 ſm eũ ꝑ appellationẽ aduerſarij nõ teneᵗ appellatꝰ cõparere ſi nõ vult al's ſequereᵗ abſurdũ ꝙ quis poſſet citare ad libitũ aduerſariũ ſuũ. Et no. hoc dictũ primo ꝙ ptextu appellationis extraiudicialis nõ teneᵗ appellãs cõparere niſi citetur per iudicẽ. Et idẽ no. glo. in. d.c. cũ ſit romana. fallit vbi a iure aliter reperiᵗ diſpoſitũ: vt in caſu. c.j. de elec. lib. vj. ¶ Scdo no. ꝙ nõ põt quis ad libitum citare aduerſariũ ſuũ. ⁊ pro hoc vide tex. in. l. fi. C. de exhi. re. vbi diciᵗ ꝙ nemo eſt citãdus niſi iudex priꝰ decernat: ꝙ etiã dico i.c.j. de iudi. Sꝫ hec rñſio Inno. ad ꝯtriũ nõ ſatiſfacit iudicio meo: q2 non ſequiᵗ aduerſariꝰ nõ teneᵗ cõparere: ergo nõ dꝫ retractari qcqd geſtũ eſt i piudiciũ appellatiõis ⁊ de hoc. j. dicã. Si vero teneᵗ ſcdꝰ intellectꝰ dicũt qdã ꝙ appellatio operaᵗ vt iuramẽtũ nõ deberet exigi pẽdẽte appellatione: nec aliqd deberet exigi virtute iuramẽti: alias exacta ⁊ geſta poſt appellationẽ añ oĩa eſſent retractãda. ex quo appellatio fuerit interpoſita ex ꝓbabili et legitima cã. vt in. c.
a bone[a]. de appel. hoc dictũ nõ placet qbuſdã: vt refert Inn.
b q2 pretextu appellationis[b] non dꝫ qs dimittere quominus vtaᵗ quis iure ſuo. vt in. c. fi. de ſup. negl. prela. nec ob. c. bone. q2 iſtud ꝓcedit ſm Inno. qñ appellãs fuit ſpoliatꝰ poſt appellationẽ. nã tũc põt implorare officiũ iudicis vt añ oĩa re-
c ducaᵗ ad ſtatũ i quo erat tpe appellatiõis extraiudicialis[c] ſed iſti de caplo nõ erãt in poſſeſſiõe vt nõ exigereᵗ iſtud iuramẽtũ. Et no. ex hoc mirabilẽ limitationẽ ad illud. c. bone. nam ex hoc ſentit Inn. ꝙ ſolũ attẽtata in preiudiciũ poſſeſſionis dẽbẽt retractari virtute appellatiõis. qd non placet do. Anto. nihil tñ allegat in ꝯtriũ. Sed ego adduco text. in. c. cum nobis. de ele. vbi tex. notabilis dicit ꝙ non omne qd fit poſt appellationẽ extraiudicialẽ eſt retractãdũ: ſed illud qd fit ꝯ ipſam appellationẽ: intellige ex legitima et ꝓbabili cã interpoſitã: ⁊ hec ſuppletio ꝓbaᵗ ꝑ. c. bone. prealleg. Et ideo dico ꝙ qcqd fit in piudiciũ appellatiõis extraiudicialis ex legitima ⁊ ꝓbabili cauſa interpoſita, eſt retractandũ ꝑ officium iudicis ante oĩa: lꝫ nõ ꝯtingat ſtatũ poſſeſſiõis: ſꝫ aliud piudiciũ. Et hoc etiã voluit Inn. ibi: ſi bñ põdereᵗ: ⁊ Bart. in. d. l. fi. ⁊ ſm hoc potes diſtinguere ⁊ ſaluare Inn. hic vt ꝓcedat qñ appellatus vtiᵗ iure ſuo ſi venit in piudiciũ appellatiõis ĩterpoſite ex ꝓbabili ⁊ legitima cauſa: nã hec appel. ſubijcit appellantẽ ꝓtectioni ſuperioris vt nihil attenteᵗ in piudiciũ ipſiꝰ ex quo appellat ex ꝓbabili et legitima cauſa. ⁊ hec bene no. Habes em̃ notabilẽ effectũ huiꝰ appellatiõis extraiudicialis. ⁊ vide qd dixi in. c. bone. de appella. Et ꝓſequiᵗ hic Inn. aliquos alios effectꝰ huiꝰ appellatiõis extraiudicialis: nã virtute ipſius põt petere implorãdo auxiliũ ⁊ officiũ iudicis vt reducaᵗ ad ſtatũ in quo erat tpe appell. ꝯ quẽcũq̃ poſſidẽtẽ lꝫ ipſe nõ ſpoliauerit nec a deiectore receperit qd eſt bene notandũ nec habebit probare ſpoliationẽ ſed ſatis eſt qd ꝓbet qd tpe appellatiõis poſſidebat ⁊ nunc poſſeſſio reperiᵗ penes aliũ. Itẽ hꝫ effectũ vt ptextu excõicationis nõ repellaᵗ a ꝓſecutiõe appellatiõis. ⁊ no. q2 ſemꝑ allegaᵗ hoc dictũ Inn. ꝙ excõicatus nõ ſolũ in iudicio ſed etiã extra iudiciũ põt appellare ⁊ appellationẽ ꝓſequi. ꝯtriũ in hoc vltimo tenuit Inno. in. c. cũ inter. de except. vbi dixit excõicatũ nõ poſſe appellare extra iudiciũ: q2 appellatio extraiudicialis eſt quedã prouocatio ad cauſam. vt in. d. cũ ſit. Sed excõicatꝰ nõ põt ꝓuocare ad iudiciũ ſeu in iudicio. vt in. c. intelleximꝰ. de iud. ¶ Jo. an. poſt Abb. cõcor. in. c. pia. de excep. li. vj. dicẽs ꝙ aut appellatio eſt mere extraiudicialis ⁊ excõmunicatꝰ nõ audiᵗ pdicta rõne: aut nõ eſt mere extraiudicialis ⁊ audiᵗ: ⁊ ſic procedat dictũ Inno. hic. Ponit exẽplũ i appellãte ab executore ꝓuidẽte extra iudiciũ: nã q2 poſſet excõicato piudicare i bñficio vel iure ſuo poterit appellare. Sed. d. Car. tenet ꝯtriũ ꝙ indiſtincte excõicatus nõ põt extra iudiciũ appellare: q2 aut executor ꝓceſſit iudicialiter ⁊ appellatio eſt iudicialis: aut ꝓceſſit extra iudiciũ ⁊ tũc cũ nõ poſſit piudicare excõicato nõ dꝫ audiri excõicatꝰ appellãs. Aduerte: nã dico i hoc aiaduertẽdũ vtrũ excõicato ex omiſſione appellatiõis aliquod preiudiciũ poſſet generari: ⁊ tunc dꝫ admitti ad appellandũ q2 ſatis ſtimulatur ex officio facto executoris: vnde eſt quaſi reus neceſſariꝰ. ⁊ intelligo ꝙ de iure ſibi inferaᵗ preiudiciũ: ſecꝰ antẽ ſi de facto tãtũ: q2 excõicatꝰ ſpoliatꝰ nõ audiᵗ petẽs reſtitutionẽ: vt eſt gl. no. in. c. ex inſinuatione. de ꝓcu. ⁊ in. c. in noĩe dñi. xxiij. di. ⁊ in. c. dilectus. de reſcri. Fortius nõ dꝫ audiri pretextu future ſpoliatiõis. executor autem extra iudiciũ regulariter nõ põt inferre piudiciũ iuris. ſed vbi accideret caſus ꝙ poſſet inferre: poſſet tũc excõicatus appellare ⁊ reliquos effectus appellationis proſequere vt dico in. d. c. bone.

1 ¶ Sede vacante ſuccedit capitulum in poteſtate cõfirmãdi electiones iam factas.

2 Sede vacãte in qbꝰ ſuccedat capitulũ. vide hic pleniſſime.

Cum olim. Vacãte epatu capitulũ cõfirmat ⁊ infirmat electiões. primo prouidet circa electionem fiendã. ſecundo circa cõfirmationẽ. ibi: mãdãtes. ¶ Caſus literalis. Vacãte monaſterio ſancti Saluatoris meſſaneñ. monachi elegerũt quendã in Abbatẽ perſonã vcꝫ indignã: et ſic ipſo iure fuerũt eligẽdi ptãte priuati. Mandat papa priori fratrũ pdicatorũ ⁊ archidiacono regino quatenꝰ autoritate ipſius de gratia ſpeciali cõcedãt dictis monachis eligẽdi ſeu poſtulãdi liberã facultatẽ: lꝫ ipſo iure hac vice ſint eligẽdi poteſtate priuati: ⁊ cũ eccleſia meſſaneñ. vacet ad preſens electionẽ ſuã preſentet caplo meſſaneñ. confirmandã pront de iure fuerit: vel etiã infirmandã. Berñ. ¶ Not. primo ex
d ſupraſcriptiõe ꝙ frater pdicatorᵈ: dũmõ ſit prior põt eẽ de-
e legatꝰ papeᵉ: ⁊ ſic videᵗ ꝙ fratres mendicãtes pñt eſſe delegati aplici dũmõ habeãt reqſita. de quibꝰ in. c. ſtatutũ. de reſcrip. lib. vj. ⁊ hodie dicẽdũ vt habeᵗ in cle. ij. e. ti. ¶ Scdo not. ꝙ priuatꝰ ptãte eligẽdi nõ põt ꝑuenire ſupiorẽ ad quẽ eſt deuoluta eligẽdi ptãs: ⁊ ſi ꝑueniret nõ valeret electio: vt in. c. literas. de ſup. neg. pla. opus eſt ergo vt prius reſtituaᵗ vt hic. ¶ Itẽ not. ꝙ papa reſtituit ptãtem eligẽdi lꝫ deuo-
1 luta ſit ad primũ ſuperiorẽ. ¶ † Vltimo no. ⁊ tene mẽti: q2 alibi nõ ita bñ ꝓbaᵗ ꝙ ſede vacãte capitulũ ſuccedit i ptãte cõfirmãdi electiões platorũ ⁊ inferiorũ. ⁊ ꝙ cõfirmatio electi in abbatem ſpectat ad dioceſanũ loci: ⁊ idẽ dicendũ in aliis prelatis inferioribus. ad quod facit tex. cũ glo. xviij. q. ij. c. j.
2 ¶ † In gl. ij. in fi. no. gl. in effectu ponit regulã ⁊ tres caſus exceptos. Regula eſt ꝙ capitulũ ſede vacãte ſuccedit in iuriſdictione epali. Fallit primo in collatiõe bñficiorũ ptinẽtium ad epm dũtaxat. Scdo in dando licẽtiã electo ſe trãſferendi ad aliam eccleſiã: intellige alterius dioceſis: q2 tũc cõtingit alienatio perſone. Tertio fallit in alienatiõe rerũ quã nõ põt facere caplm ſede vacãte. xij. q. ij. ſi qua de rebꝰ. Et aduerte vltra gl. nã hec materia e eſt multũ dubia in qbꝰ ſcꝫ capitulũ ſuccedat ſede vacãte: ⁊ maior dubitatio inerat olim anteq̃ emanaret iura ſexti libri. nã Vin. dicebat ꝙ capitulũ nõ ſuccedebat in iuriſdictiõe epi niſi quatenꝰ ex ipã li indulgẽtia repiret expreſſum vel ex cõſuetudine ſeu pſcriptione. vt in. c. irrefragabili. §. exceſſus. de offi. ordi. ⁊ in. c. ex parte. de reſcr. ⁊ in. c. cã hereſis. et in. c. ad abolẽdã. de here. ⁊ ad iſtũ tex. dicebat ꝙ caplm nõ inſtituit hic electũ cõfirmãdo ſed potius dedit ſibi adminiſtrationẽ. nã multi electi adminiſtrãt añ cõfirmationẽ. vt in. c. nihil. de elec. ⁊ ſic ſentit ꝙ de iure caplm nõ põt cõfirmare electũ. Idẽ ſentit Hoſt. dicẽs ꝙ hoc. c. cõtinet duplicẽ gratiã. prio in eo ꝙ electio fuit reſtituta priuatis. ſcdo q2 caplo fuit data hec ptãs cõfirmãdi. ⁊ ꝓ hac opi. facit q2 cũ caplm nõ ſuccedat in collatiõe beneficiorũ: vt i. c. ij. ne ſede vac. ita nec i cõfirmatiõe electionũ cũ cõfirmatio ſit qdã collatio, nã per cõfirmationẽ transfertur poteſtas adminiſtrãdi. vt in. c. trãſmiſſam. de elect. et in c. auaritie. e. ti. lib. vj. Sed cõiter teneᵗ oppoſitũ. ⁊ tex. eſt hic nõ cauillãdo literã. nã nõ apparet ꝙ capitulo voluerit papa gratiã facere. nã reſpectu capli nullũ verbũ grãm ſapiẽs poſitũ eſt in tex. Et ꝓ hoc facit hodie tex. in. c. j. de inſti. li. vj. vbi expreſſe habeᵗ ꝙ ptãs inſtituẽdi pſonas ꝑ patronos deuolniᵗ ad caplm ſede vacã. vnde ſicut inſtitutio deuolniᵗ ita ⁊ cõfirmatio. ⁊ hoc tenet ibi gl. ꝙ poteſtas confirmãdi et inſtituẽdi deuolniᵗ ad capitulũ ſed nõ ptãs libere cõferẽdi vt in. d. c. ij. ⁊ in. c. vnico. ne ſede vacan. lib. vj. ⁊ rõ diuerſitatis nõ aſſignaᵗ per doc. ſed Jo. an. in. c. quãq̃. de elec. li. vj. dicit ꝙ collatio bñficiorũ nõ eſt ꝓprie iuris epalis: cũ multi reperiãᵗ nõ epi habẽtes collationẽ. ⁊ multi ſunt epi nõ habẽtes collationẽ bñficiorũ: ſed cõfirmatio et inſtitutio ſunt ꝓprie iuriſdictiõis epalis. ꝑ hoc. c. conquerẽte. de offic. ordi. ⁊ in. c. cum ex iniuncto. in ſi. j. de here. Hec ratio nunq̃ mihi pla-
f cuitᶠ q2 collatio bñficiorũ vbi non eſt dare patronũ de iure

rr

❧ Sebaſt. Sapia.
a ¶ In. c. bone. vide ibi congeſta ꝑ Phili. peruſi. in hac materia extraiudicialis appellationis. vide ad hec Oldra. in cõſi. cxcix. i princ. Car. i cõſi. x. inci. Jaco. executor. col. j.

Zacharias.
b ¶ Quia ptextu appellatiõis. ad de Lãfrã. de ori. i. c. qñ ꝯ falſam. §. ĩterlocutiões, appellatiões. nume. lxx. ver. attẽdite tñ. et ibi in addi. Celſi. in v. appellatiõe. nu. lxix. j. de proba.

c ¶ Appellatiõis extraiudicialis. adde do. de Ro. deciſi. ſuis in antiquis. de appel.

d ¶ Frater pdicator. add Cal. ꝯſi. vj. de offi. deleg.

❧ Sebaſt. Sapia.
e ¶ Delegatꝰ pape. vid Gemi. in c. nullꝰ. in. ij. col. de elec. i. vj. Car. in clemẽ. religioſus. q. xiiij. d procu. ⁊ in cle. j. in. x. qd. de elec.

❧ Sebaſti. Sapia.
f ¶ Nunq̃ mihi placuit. vid abb. in. c. ex frequẽtibus. de inſti.

☙ Sebaſti.Sapia.
a ¶ Fruct⁹.vide Abb.in.c.māda tum.ſ.de reſcri.

Zacharias.
b ¶ Succedit i iu riſdictiōe.Adde Bar.ita tenentē i.l.vbi abſunt.ff. de tut.⁊ cura.da. ab his.gloſ.in.c. his q.in verſi.p bono pacis.ſ.e. Spec.in titu.de inſtru.edi.§.nūc vero aliqua.ver. item circa legiti mos.Car.in cle. fi.de here.⁊ in.c. ad abolēdā.e.tit. ⁊ in.c.j.ne ſede va cante.lib.vj.

☙ Sebaſt.Sapia.
c ¶ Dādi licētiā. vide Gemi.late i.c.ſi abbatē.col. ij.de elec.lib.vj.⁊ in.c.cū ex eo.ſup glo.in ver.epi.de elec.i.vj.Abb.in ɔſi.lxxix.incip. in eccleſia cate nenſi.col.vij.

d ¶ Exēpta.adde Fede ɔſi.ccxc.ſ. etiam allegato.

e ¶ Statuta.Ad de qđ voluit La pus alleg.xx.

Zacharias.
¶ Adde q lz ca pitulū habeat iu riſdictionē ſolū ſede vacāte:eius tñ ſtatuta tūc cō dita ppetuo du rāt ſm do.Fed. cōſi.p iſtū alleg. ⁊ Pe.de anch.i c.j.ne ſede vacā. li.vj.⁊ Alexā.in l.ſi.ff.de penis.

☙ Sebaſti.Sapia.
f ¶ Nūqd capl'n. vide Fed.de ſeñ. cōſil.xxx.inci.an capl'n ſede vacā te.⁊ Card.in ɔſi. xxviij.inci.qdā habēs vnū filiū. in ſcđo dubio.

cōi ſpectat ad epm:⁊ ſic eſt iuriſdictiōis epalis:vnde inferio
res non poſſunt ſibi hāc poteſtatē vendicare niſi de iure ſpe
ciali hinc eſt q gratioſe fuit patronis ɔceſſum vt poſſint p̄
ſentare inſtituendos:reliqua vero fuerūt p epis reſeruata.
hec pbant̃.xvj.q.v.c.j.⁊ ea.cauſa.q.vij.in.c.oēs baſilice.et.c.ſi
quis deinceps.⁊ in.c.regēda.⁊ in.c.nouerint.x.q.j.⁊ in ca.j.de
capel.mo.cū ſimi.Nā ⁊ olim anteq̄ ius eligēdi eſſet trāſlatū
in eccleſias collegiatas epi puidebāt oib⁹ eccleſijs de mini
ſtris in eccleſijs iferiorib⁹ ⁊ papa pu idebat de epis eccleſijs
cathedralibus.vt not.glo.in.d.c.quāq̄.vñ nō video qđ alio
iure ſpectet colatio ad epm q̄ ɔfirmatio vel īſtitutio.quare
puto diuerſitatis hāc fore rōnem:q2 collatio eſt quedam do
natio.vt in.c.fi.de offi.vica.lib.vj.vtit̃ em̄ prelat⁹ quadā libe
ralitate in quē vult cōferēdo.vt in.c.relatū.j.de preb.nā pōt
cōferre cui vult.et hoc reſpectu appellat̃ donatio ⁊ hoc mō
pcedat rō hui⁹ gl.in eo qđ dicit q collatio cōputatur inter
fructus [a].nā videt̃ quidā fructus habere hāc potētiā ⁊ pote
ſtatē donādi beneficia qbus vult ideo noluerūt iura vt iſte
liberalitates trāſirēt in capl'm quēadmodū nec liberalitas
diſpēſandi fruct⁹ proueniētes ſede vacāte.vt in.c.quia ſepe.
de elec.li.vj.ſed in cōfirmatiōe ⁊ inſtitutiōe nō eſt hec libera
litas:q2 ſi elect⁹ ⁊ preſentat⁹ eſt dign⁹ tenet̃ ſuperior illū cō
firmare vel inſtituere.vt in.c.poſtq̄.de elec.⁊.j.de iurepa.p
totū.vnde cū cōfirmatio ſeu inſtitutio ſit debita nō exercet̃
ibi aliqua liberalitas.ideo trāſit hec ptās in capl'm quēad
modū in alijs actib⁹ iuriſdictionalibus contingit,⁊ p hoc
facit q2 vicari⁹ epi pōt inſtituere p̄ſentatū.vt in.c.ex frequē
tibus.j.de inſti.q tñ ɔferre nō pōt.vt in.d.c.fi.¶ Sed circa
iſtā collationē bñficioꝝ imminet aliud dubiū non paruum:
nunqd ſede vacāte collatio q̄ deuoluit̃ ad epm ex negligen
tia inferioris vel electio trāſeat ad capl'm.Hoa.ſenſit hic qđ
nō:dīt em̄ q potuit hic papa reſtituere iſtis ius eligēdi ſine
preiudicio alicuius:q2 ptās erat deuoluta ad archiepm exo
nenſem:⁊ ſedes nūc vacabat:⁊ ſic nō p̄iudicabat̃ caplo:et ſic
aperte ſenſit q hec ptās ſede vacāte nō trāſit in capl'm:⁊ ſic
trāſeant hic doc.⁊ hāc opi.tenuit Jo.mo.in.d.c.quāq̄.Sed
Jo.an.tenuit ibi ɔtriū reſtringēdo multa iura q̄ dicūt qđ de
beneficijs pertinētib⁹ ad epm:capl'm nō ſe impedit.Jntelli
git enim illa iura in bñficijs pertinētib⁹ ad epm iure ppꝛio
et nō iure deuoluto.q2 in his que pertinēt in iure deuoluto
poteſtas cōpetit rōne iuriſdictiōis epalis:ſ3 ptās epi trāſit
in capl'm.Mihi plus placet primū dictū:primo p rationē
quam.ſ.dixi nā eadē eſt rō in oibus.Jtē multū me mouet
c.ij.ne ſede vac.vbi in collatiōe bñficioꝝ regula ponit̃ nega
tiue:dicit̃ em̄ q vbi nō eſt exp̄ſſum capl'm nō ſuccedit in col
tione ſed hec reſtrictio Jo.an.nullibi pbatur.et tene menti
hoc.Jtē dic q hodie habem⁹ iura noua que confūdūt opi.
Vinc.vt habet̃ in.c.vl.⁊ pe.de ſup.negli.prela.libr.vj.¶ Ex
quib⁹ elicit̃ regula q epo mortuo naturaliter vel ciuiliter:
puta q2 captus ab hoſtib⁹ capl'm ſuccedit in iuriſdictione [b]
tam ſpiritualiū q tēporaliū:ita q hodie habes firmare illā
regulam,Sed contingit dubitari de quibuſdā caſib⁹ ſpecia
libus quos pro declaratione materie:q2 nimis traditur hic
per doc.ſuccincte proſequar.⁊ primo incipiēdo ab exceptio
nibus poſitis in gl.habuiſtis.ſ.quid dicendū in collatione
cōfirmatiōe et inſtitutiōe.¶ Sed dubitatur ſecūdo quid in
poteſtate dandi licentiā [c] electo in prelatū eccleſie alterius
dioce.⁊ gl.hic firmat q capl'm nō ſuccedit:⁊ multi tenuerūt
hanc partē.vt no.in.c.ſi abbatē.de elec.lib.vj.Sed Joā.and.
firmat ibi ɔtriū et credo q bñ.Et ideo reperio ſenſiſſe dños
de Rot.deciſi.ccc j.nā prima regula eſt q capl'm ſuccedit in
iuriſdictione ſpiritualiū ⁊ tēporaliū.vt.ſ.dictum eſt.ergo ⁊
in poteſtate dandi licentiam electo vel volēti ſe trāſferre ad
aliam dioce.nā hoc eſt iuriſdictionis.vt in.c.ſi religioſus.de
elec.lib.vj.nec eſt illa pprie alienatio ſicut contingit in reb⁹
eccleſie.nam res eccleſie nō poſſunt alienari ſine ſolēnitate:
de qua.xij.q.ij.ſine exceptione.ſed licētia iſta datur ſine illa
ſolēnitate.vt in.d.c.ſi religioſus,Jtē ſi cleric⁹ recedit ſtatim
reperit̃ ſucceſſor ſed nō ſic reperiunt̃ bona ſuccedētia i locū
rerū alienatarū:nō eſt ergo bonū arg.arguere de alienatio
ne rerū ad pſonā:⁊ iura que allegat gl.nō probāt opi.ſuam:
nā ibi ſolū dicit̃ q licētia fuit petita a papa nō dicit̃ q capi
tulū nō potuiſſet:nā ad maiorem cautelā ſepius recurrit̃ ad
papā.vt in.c.fi.de ver.ſigni.¶ Tertio dubitat̃ de ptāte alie
nandi.⁊ gl.t3 hic q non ſuccedit hoc ego limitarē cū vellet
alienare bona epatus:ſed ſi eccleſia inferior ex legitima cā
vellet alienare bona epatus:credo q capl'm pōt interpone
re autoritatē:q2 capl'm pprie hoc caſu nō alienat:ſed inter
ponit autoritatē eccleſie alienāti.hoc enim eſt iuriſdictiōis
⁊ ſepe neceſſe eſt.⁊ ſentit hoc Fede.cōſil.xxx.⁊ facit.l.ij.C.de
offi.ei⁹ qui vi.al.iudi.ger.Jtē capl'm pōt interponere auto
ritatē permutationi bñficioꝝ.qđ intellige vt no.gloſſ.in cle.
vnica.de rerū permu.¶ Extra gloſſ.ſeu caſus exceptos in
ea dubitat̃ quarto nūqd capl'm ſuccedat in poteſtate viſitan
di totam dioceſim ⁊ inquirēdi crimina.⁊ de hoc habes bonā
glo.in cle.j.de here.quam tenebis menti q̄ ponit opin.con
trarias.nam Jo.mo.fuit in opi.vt nō ſuccedat.Arch.dubi
tauit,tamen potius inclinauit in opi.cōtrariā.Jo.an.in ſua
glo.que eſt aliquantulū intricata reducit ad concordiā hoc
modo:qđ poteſtas gñaliter viſitandi non trāſit in capl'm.et
procedit opi.Joā.mo.ſed poteſtas ſpāliter inquirendi ɔ ali
quos diffamatos trāſit:⁊ ſic pcedit opi.cōtraria fundamen
tum huiuſmodi diſtinctiōis eſt q2 capl'm eſt adminiſtrator
neceſſari⁹ ⁊ nō volūtarius vñ ſuccedit in his q̄ neceſſario et
non voluntarie ſunt expedienda:ſed viſitatio generalis eſt
volūtaria:ſpecialis vero neceſſaria:⁊ multi antiq doct.am
plexi ſunt illā theoricā ⁊ originaliter Jo.mo. Sed indiſtin
cte tenerē qđ etiā viſitare poſſit gñaliter q2 viſitatio fit ex ne
ceſſitate iuris:vt patet.j.de cenſibus.in.c.ſopite.⁊.c.qđ.j.c.re
lata.cū ſimi.Ad idem.c.fi.de ſup.negli.prela.li.vj.vbi datur
viſitator per archiepm ſi capl'm eſt negligens in exercenda
iuriſdictione:ergo capl'm habebat poteſtatem viſitandi:et
hoc ſatis deberet admitti vbi non ſperatur qđ de primo p
uideatur eccleſie de epo:puta q2 eps eſt ab hoſtibus captus.
et ad pdicta q neceſſe hoc ſit adduco bonū tex.in.c.inter ce
tera.ſ.de offi.ordin.¶ Quinto dubitat̃ nunqd capl'm poſ
ſit viſitare monaſteria monialiū exēpta [d] que viſitat eps au
toritate apoſtolica vt in cle.ij.de ſtatu regu.⁊ refert hic Col
lec.qđ in cancellaria fuerūt congregati multi in hoc doct.⁊
receſſerūt varij.et videt̃ ipſe velle qđ ex neceſſitate poſſit.ſ3
Lap.Abb.cōſuluit q nō ſuccedit capl'm:et ita refert ſibi re
ſpondiſſe Jo.and.dū eum in hac qōne conſuleret:mouet̃:q2
capl'm non ſuccedit in his q̄ cōpetūt epo iure ſpāli:vnde nō
ſuccedit in poteſtate cognoſcēdi de feudo:vt not.in.c.verū.
de fo.compe.⁊ hanc opi.ſentit Jnnocē.iudicio meo in.c.ad
abolēdam.de hereti.vbi dicit qđ capl'm ſuccedit in his que
exercet eps iure ſuo.⁊ idem ſentit Fed.conſi.xxx.vbi dicit ſe
cus eſſe ſi eps cognoſcit iure delegati vel alio iure ſpeciali.⁊
facit.c.paſtoralis.§.preterea.de offi.ord.vbi mortuo epo de
legato expectatur ſucceſſor.⁊ nō recurrit̃ ad capl'm.multi ta
men tenuerunt ɔtrariū:dicētes q ſi eps habet abſoluere vt
delegatus qđ poteſtas trāſit ad capitulū per.c.vnicū.eo.tit.
lib.vj.qđ loquit̃ indiſtincte.Sed mihi plus placet p̄cedens
opi.per ea que.ſ.dixi.Jtē facio aliam rōnē:capl'm ſuccedit
epo propter cōionē que eſt inter eos.ſunt em̄ vnum corp⁹ vt
in.c.nouit.⁊.c.q̄to.de his que fiūt a prela.Jtē vt dicit Jnn.
ſ.c.proxi.dignitates et iura eccleſie pariter poſſidētur per
epiſcopū ⁊ capl'm:ſed in his que cōpetunt epo iure ſpāli vt
delegato ceſſat iſta cōio:ergo non ſuccedit.Et ex his limita
regulā ſupra traditā vt capl'm ſuccedat in iuriſdictiōe epali
cōpetente iure pprio.¶ Sexto dubitatur nunquid capitu
lum poſſit recipere reſignationes bñficioꝝ ſede vacāte. Et
dñi de Rota in hoc fuerūt varij:vt habet̃ deciſi.p̄alleg.ſed
maior pars concludit qđ poſſit:q2 regula eſt eū poſſe reci
pere reſignationem ad quē pertinet deſtitutio.vt no.Jnn.⁊
alij in.c.qđ in dubijs.de renū.ſed capl'm poteſt deſtituere et
priuare quē ſede vacāte ex cauſa legitima cū ſuccedat in iu
riſdictione:ergo poterit reſignationē admittere maxime q̄
ſit ex cauſa.Et not.incidēter ex dictis eoꝝ qđ capl'm poteſt
priuare quē ex cā bñficio ſuo ſede vacāte.Sed preſuppoſito
q capl'm non poſſit recipere reſignationem eſt dubiū:nun
quid poterunt hoc preſcribere:vide q ſic per.c.irrefragabi
li.§.exceſſus.de offi.ordi.Cōtrariū notāter cōcludūt dñi de
Rota quoꝝ deciſio in hoc multū placet:q2 ſede vacante in
choari nec currere pōt nec finiri p̄ſcriptio.vt in.c.j.⁊ in.c.de
quarta.de preſcript.Et not.hoc dictū ſingulariter qđ capi
tulū nō pōt pretēdere p̄ſcriptionē in his in quib⁹ non ſucce
dit de iure cōi ſede vacāte.⁊ intellige vt exerceat ſede vacā
te.¶ Septimo dubitat̃ nunqd capl'm poſſit ſede vacāte fa
cere ſtatuta [e] diſtringētia totā dioceſim.Fed.cōſi.xvj.plene
proſequit̃:et tādē cōcludit q ſic.dependet em̄ a iuriſdictiōe.
vt in.c.fi.de conſtit.lib.vj.Jn qua quidē iuriſdictione capl'm
ſuccedit:⁊ talia ſtatuta durant etiā in tēpus futuri epi:q2 de
natura ſtatuti eſt vt ſit ppetuū:l3 extinguatur poteſtas ſta
tuētis.vt in.c.fin.de offic.leg.Eps vō poterit illa ſtatuta re
uocare:q2 nō poteſt capl'm ſtatuere in preiudiciū futuri epi
ſicut nec p̄deceſſor in p̄iudiciū ſucceſſoris:q2 par in parē nō
habet imperiū.vt in.c.innotuit.de elec.¶ Octauo dubitat̃
nūquid capl'm [f] poſſit ſede vacāte diſpenſare in caſibus qui
permittunt̃ epo.⁊ dubiū facit:q2 diſpenſatio eſt voluntaria
et ſm

ꝛ ſm theoricā quorūdā de qua.ſ̄.capitulū ſuccedit in admi-
niſtratione neceſſaria.ſed Fed.dicto cōſi.xxx.poſt multa cō
cludit oppoſitum:quod ſatis mihi placet:nā diſpēſatio de-
pendet a iuriſdictione.Itē qñq eſt debita vbicunq ſubeſt
cauſa legitima diſpēſandi.vt no.l.di.dño ſancto.ꝛ.c.vt cōſti-
tueret.¶ Nono dubitat qd ſi eṗs hꝫ collationē cū alio vel
alius dꝫ requirere conſiliū epī in aliquo actu:nunqd caplm
ſuccedat:ꝛ concludit q nō per.c.vnicū.ne ſe va.li.vj.ꝛ dic vt
ibi no.¶ Decimo querit nunqd capitulū ſuccedat in iuriſ-
dictiōe quā hꝫ eṗs de cōſuetudine:ꝛ quid ſi eṗs dꝫ intereſſe
alicui electioni ex cōſuetudine.Hoſt.in.c.ſcriptū.de elec.ſen
tit q poteſtas eligēdi nō trāſfert in caplm ſed in iuriſdictio
ne exercēdi.tenet hic Collec.ꝯ:qꝛ eadē ratio dꝫ eſſe in addi-
tamento q̄ in principali:qđ ſatis plꝫ ex quo illa iuriſdictio
cōpetit epō vt epō.¶ Undecimo q̄rit nunqd caplm poſſit
facere cōmendas eccleſiarū.ꝛ cōclude q ſic ſaltē donec fue-
rit eccleſie prouiſum per habentē poteſtatē:vt no.Jo.an.in
c.vnico ne ſe vac.lib.vj.¶ Duodecimo nunquid ſuccedit in
priuilegijs indultis dignitati eṗali:exēplum in.c.ſi.cū con-
cor.ibi poſitis in gl.de priui.lib.vj.ꝛ concludit q non:qđ hꝫ
Jo.an.pro indubitato in.c.vnico.j.eo.lib.vj.nam priuilegiū
nō debet excedere perſonā priuilegiati.vt in.c.ſane.de priui
le.ꝛ in.c.petiſti.vij.q.j.¶ Tertiodecimo nunquid capitulū
poſſit dare indulgentias de quibus in.c.cū ex eo.ꝛ.c.noſtro.
de peni.ꝛ remiſ.ꝛ de hoc per doc.in.c.accedētibus.de exceſ.
prela.ꝛ ſi tenet opi.q ſit ordinis eṗalis quā multi ibi tenue-
runt concludēdū eſt q nō ſuccedit:ſed ſi tenet opi.Joā.cal.
q ſit iuriſdictiōis:ꝛ dicit hoc tenere beatū Tho.tūc dubita
ri poteſt:qꝛ videt actus volūtarius ꝛ nō neceſſarius:poſſet
tamē teneri q poſſit:qꝛ cū iura dicūt q capitulū ſuccedit in
iuriſdictione nec diſtinguāt inter cōtētioſam et voluntariā
debet intelligi in vtraq:qꝛ genꝰ verificatur in qualibet ſpe
cie:vt in.l.filiuſfamilias.ff.de dona.ꝛ in.c.auditis.iuncta gl.
de preſcri.¶ Quartodecimo querit nūqd caplm poſſit da-
re confeſſum ſeu penitentiariū qui abſoluat in caſibus re-
ſeruatis epō.ꝛ hoc tetigi.ſ̄.e.his que.ꝛ concluſi q ſic.arg.c.
vnici.j.e.lib.vj.¶ Quintodecimo poteſt dubitari nunquid
ſuccedat in poteſtate doctorandi vbi epō hec poteſtas cōpe
tit nec aliquid in priuilegio cauetur de capitulo.ꝛ in hoc cō
cluderem q aut eṗs habet hanc poteſtatē ex priuilegio ſpe
ciali ꝛ nō tranſit in capitulū per ſuperius dicta.aut habet a
iure cōi ſecūdum opi.quam ſentit hic Hoſt.vt no.glo.in cle.
ij.de magiſtr.ꝛ tunc capitulum ſuccedit argumē.hic.Et ex
iſtis poteſt inferre ad deciſionē alioꝝ dubioꝝ que poſſent
occurrere.ꝛ vide de hac materia per Joā.an.in.d.c.vnico.j.
eo.lib.vj.ꝛ predicta bene notabis.

1 ☞ Maioritas in ordinibus quos effectus pariat.

STatuimus. Qui maior eſt ordine: lꝫ in eccleſia poſteriꝰ receptus:in loco ꝛ portione prefert.h.d.ſm verā lec.ꝛ tria ſunt dicta.ſm ibi:et qui.tertium ibi:ac.

¶ Caſus literalis.In eccleſia ſancte Marie maioris de
vrbe talis erat cōſuetudo q illi qui primo recipiebant ibidē
preferebant illis qui poſteriꝰ recipiebant in ſeſſionibꝰ et in
portionibus percipiēdis etiā ſi eſſent in maiori ordine cōſti
tuti:qꝛ illud inhoneſtū erat ſtatuit papa q p̄ſbyteri primū
locū teneant:diaconi ſcđm,ſubdiaconi tertium:ꝛ ſic de reli-
quis obtineāt ordinatim etiā ſi poſterius ſunt recepti ꝛ etiā
in portione percipienda:q in maiori ordine fuerint minori-
bus preferant ꝛ minores clerici faciant ſeruitia cōſueta.B.
¶ Not.primo q etiā inter clericos eſt habēda honoris di-
ſtinctio:vt ſm ordines dignitates inuicē p̄ferant ꝛ honorē-
tur.¶ No.ſcđo ibi:q maior eſt ordine:vnā maioritatē q̄ cō-
ſiſtit in ordine:multiplex em̄ eſt maioritas:nam quedā ordi
nis vt hic.quedam dignitatis vt in.c.dudū.de elec.alia ſene
ctutis.vt in.l.ſemp.ff.de iure immu.vbi text.notabilis dicit
ſemper in ciuitate nr̄a ſenectus venerabilis fuit:ꝛ pene eū-
dem honorē ſenibꝰ ꝛ magiſtratibꝰ maiores nr̄i impēderūt
ꝛc.vt ibi:quedā eſt maioritas prelationis ſeu adminiſtratio-
nis.vt in.c.trāſmiſſam.de elec.q̄dā ꝯſecratiōis.vt in.c.aqua.
de cōſecra.eccle.vel alta.his em̄ reſpectibꝰ quis pōt dici ma
ior vel minor.ꝛ vide gl.ij.diſ.in.c.lex.vbi ponitur qui dican-
tur maiores natu.¶ Not.ex p̄dictis ꝛ ex tex.q maior in or-
dine prefertur antiquiori.in tpe ꝛ ſic p̄rogatiua ordinis p̄-
fertur ſenectuti.facit.c.a ſubdiacono.xciij.di.Et intantū or-
dini debet reuerētia vt olim qñ monachi nō erāt clerici.cle
ricus q̄tumcūq minori in ordine p̄ferebat abbati nō ordi-
nato.vt in.d.c.a ſubdiacono.Hinc dicit tex.in.c.duo ſunt.xc-
vj.diſt.quod nulla dignitas ſecularis ſimilis eſt ſacerdotio.
¶ Itē no.cōtra cōſuetudinē quarundam eccleſiarū vbi ca-
nonici prius recepti preferūtur in ſedibus poſtea receptis:
a licet iſti poſteriores ſint maiores in ordine [a].nā ad hanc cō-
ſuetudinē tollendā emanauit iſte tex.vñ nō puto valere cō-
b ſuetudinē in oppoſitū[b],qꝛ eſt ꝯtra honeſtatē eccleſie.ad hoc
qđ no.in.c.j.ſ̄.eo.ꝛ in.c.cum decorē.de vita ꝛ honeſt.clerico.
¶ Itē no.q maior in ordine eſt primo beneficiādꝰ.ꝛ potior
dꝫ eſſe in portione precipienda.Quid autē inter eos q ſunt
eiuſdē ordinis:dic q p̄ferēdus eſt primo ordinatus.vt in.c.j.
ſ̄.eo.ꝛ in.l.j.ff.de albo ſcriben.vide ad materiam qđ dixi in
1 d.c.j.¶ †Sed quero quid includat iſta lr̄a:ꝛ ſic de reliqs ꝛc.
Solu.text.iſte ſolū expreſſit ſacros ordines ꝛ ſub illo verbo
reliquis,voluit includere minores ordines:vt acolitatū,ex
orciſtatum,ꝛ lectoratum,ꝛ oſtiariatum:vt in.d.c.a ſubdiaco
no.Poteſt etiā addi prima tōſura q̄ ſm nos ordo eſt vt in
c.cū ꝯtingat.de eta.ꝛ quali.vide gl.in pemio ſexti.¶ In gl.
ij.in ſi.gl.iſta in effectu ponit duos intellectus quo ad ver-
bum potiorem poſitū in tex.Primus vt maiores in ordine
ſint potiores in portiōe pcipiēda.i.pinguiores.vt plus ipſi
percipiāt q̄ minores.Alius intellectus vt verbū potior ex
ponatur.i.prior.ꝛ huic intellectui gl.inheret.Unde ꝯcludit
gl.q canonici eiuſdē eccleſie debēt eſſe pares in portionibꝰ
percipiendis.Inn.in.c.cū oēs.de cōſti.dixit q reſpectu eo-
rum q̄ dant pro cōmuni victu debēt eſſe equales:ſꝫ in his q̄
dant pro veſtibꝰ ꝛ alijs neceſſarijs dꝫ haberi diſtinctio pſo-
narū vt fiat puiſio ſm meritū perſone.ꝛ hec pcedūt in eccle
ſijs vbi prebēde nō ſunt diſtincte:vel ſi ſunt diſtincte proce-
dunt in reditibus cōibus qui ſolent diuidi inter canonicos.
Et hūc intellectū videt ſentire hic Hoſ.q intelligit iſtū tex.
indiſtincte ſiue portio iſta conſiſtat in quotidianis diſtribu
tionibus ſiue in alijs portionibus ſiue in prebēdis.Sed pōt
dici q etiā in qualitate ciborū eſt habēda differētia per ea q̄
habent in.c.nō cogātur.xlj.diſt.ꝛ in.c.cū ad monaſterium.in
§.porro.de ſta.regu.tū raro hoc vltimū practicat.qꝛ portio
nibꝰ fiendis attendit cōſuetudo cuiuſcūq eccleſie que ſeruā
da eſt.vt in.c.cū omnes.de cōſti.In gl.ſi.in ſi.Uel intelligitur a
iſte text.ſm Inn.iuxta cōſuetudinē vrbis que hꝫ q in oībus
fere eccleſijs lꝫ recipiant minores clerici in canonicos ꝛ ha-
beāt ius canonie:tū tenent facere ſeruitia in ipſa eccleſia vt
purgare ipſas eccl'ias:pulſare cāpanas:aſcēdere lāpades:ꝛ
ſimilia:nec recipiūt bñficia intra quatuor annos.Et ex hoc b
ſentit Inn.q hec cōſuetudo in hoc ſit localis.ſed Hoſt.in-
telligit gñaliter.ſed iudicio meo nō eſt in hoc diſceptandū:
qꝛ tex.dicit q minores debēt facere ſeruitia cōſueta:vñ pō-
dera vbū cōſueta.ſeruabit ergo in hoc cōſuetudo cuiuſcūq
eccleſie ꝛ ſm cōſuetudinē poterūt iſti minores cōpelli ad ſer
uitia impendenda ꝛ cū hec conſuetudo nō ſit ꝯ ius ſufficiat
tēpus decē annoꝝ ad eā inducēdā.vt no.gl.in.c.ſi.de cōſue.
lib.vj.¶ Extra gl.quero quid ſi minor in ordine primo fuit
receptꝰ in canonicū autoritate ap̄lica:demū fuit receptus
eadē autoritate maior in ordine quis iſtoꝝ ſit preferendus
in prebēda vacatura.Inn.tenet q primus licet ſit minor in
ordine.qꝛ ſibi primo ius queſitū fuit Hoſt.dicit q hoc pce-
dit in pbēda iam aſſignata ſecꝰ ſi in aſſignāda.Jo.and.dicit
q opi.Inn.eſt verior ꝛ cōiter obſeruat.nā prerogatiua di-
gnitatis non prefert prioritati tēporis ex quo p alio primo
ſcriptū eſt.vt pbat in.c.qꝛ ſepe.de prebē.lib.vj.habeat ergo
locū iſte tex.in receptis autoritate capli.¶ Sed circa iſtos
dubitat qd ſi capitulū puidet minori ꝛ contulit prebendam
extraneo.dicit Inn.q male fecit capitulū:qꝛ maiori in ordi
ne debebat illā conferre:vt hic.ſed ſi contulit alteri tꝫ colla-
tio:qꝛ receptꝰ autoritate capli nō hꝫ ius effectiuū ad prebē-
dam primo vacaturā.vt in.c.relatū.ꝛ qđ ibi not.j.de prebē.
capitulū tamen qꝛ venit ꝯ iſtā conſtitutionē tenebit interim
prouidere iſti maiori in ordine donec ſibi puiderit.de pbē.
argu.in.c.dilectꝰ.el.ij.de prebē.Et not.bene hoc vltimū di-
ctum ex quo poteſt inferri:qꝛ ſi in eccleſia ſunt canonici ſu-
pernumerarij ꝛ capitulū cōfert prebēdam extraneo et non
maiori in ordine,tenet in penā puidere iſti maiori in ordine
quē contēpſit de cōibus reditibus donec ſibi prquiderit de
prebenda:qđ notabis ꝛc. Nico.abbas.

1 ☞ Epiſcopus delinquēs extra ſuam dioceſim poteſt per inferiorem puniri.

CUm inferior. Si eccleſia ſita in aliquo archidiaco natu exigit in cathedralē a iuriſdictiōe archidia conatus exprimit.p̄mo narrat factū.ſcđo puidet epō:ibi mandamus.tertio puideri mandat archidiaco.ibi: prouiſo.

¶ Caſus lr̄alis.Archieṗs coloceñ.de licentia dñi
pape monaſteriū de cheur.conſtitutū in firmieñ.archidia-
conatu dioceſis coloceñ.erexit eccleſiā cathedralē.et papa

a ¶ Maiores in ordine.Addō are.conſil.xxij.

❧ Sebaſti.Sapia
b ¶ In oppoſitū.Uide Abb.i ꝯſi.xxij.ici.fuit a me poſtea q̄ſitū.vbi tꝫ nō valere conſuetudinē q archidiaconꝰ p̄cedat vicariū epī qꝛ irratiōabilis.vide illuſtrē do.meū do.Rochū curtiū in.c.fin.in gl.in ver.irrationabilis.ſ̄.de cōſuetudi.

eccleſiā exemit a iuriſdictione ipſi⁹ archidiaconi: archidia-
con⁹ predictus in tantū prompſit audacia vt in epm ibi con
ſecratū ⁊ eccleſiā ſuā iuriſdictionē exercere pſumpſerit ſigni
ficatū hoc fuit dño pape: vñ ſuper hoc ſcripſit epo colocen̄.
dicēs ꝙ inferior potiorē ſoluere nequit vel ligare ſed poti⁹
maior minorē regulariter abſoluit: et inhoneſtū eſt ⁊ abſur-
dū vt fili⁹ ptātē habeat in patrē: ⁊ ideo mādat ipſi colocen̄.
vt pfato archidiacono diſtricte pcipiat ne decetero talia in
epm pdictū attētare preſumat: cū dñs papa ab ipſius iuriſ-
dictiōe ipm exemerit: ita vñ vt ſi p hoc archidiaconat⁹ iura
ledant in dioceſi ſua abſq3 iuris alieni preiudicio recōpēſa-
tionē illi faciat cōgruētē. Ber. ❡ No.j.regulā que quotidie
allegat qd inferior a iuriſdictiōe nō pōt exercere ſniam cēſu
re vel aliā in maiorē: nec pōt illū abſoluere. Ex quo infero
hō iſpecto iure cōi nō pōt ſacerdos ſimplex abſoluere epm
etiā in foro penitentiali: qr hec regula loquit indiſtincte: d3
ergo eps recurrere ad ſuū maiorē.ſ.ad ſuū archiepm.vt no.
Hoſt.in ti.de pe.⁊ remiſ.in.§.cui penitēdū.hoc verū niſi eps
ſit exēptus: qr tūc ex priuilegio iuris pōt ſibi eligere ꝯfeſſo-
rem.vt in.c.fi.j.de pe.⁊ remiſ.ſic etiā facit papa nā ꝓpter ſu-
perioris defectū elegit ſibi cōfeſſorē: vt no. Inn.in.c.ſane.de
offi.deleg.⁊ in.c.nemo.ix.qd.iij. ❡ No.ij.ꝙ eps cenſetur pa-
ter inferiorū clericorū.xcv.diſ.eſto ſubiectus. Item no.obſo
num eſſe vt filius habeat poteſtatē in parentē: erubeſcit eñ
lex filios parentum caſtigatores exiſtere vt dicit tex.in aut.
de nup.in.§.ſed quod ſancitū. ❡ No.ꝙ monaſteriū pōt eri-
gi in eccleſiā cathedralē.ſimile in.c.j.ne ſe.vacan. ❡ Ultimo
no.qd ſi eccl'ia inferior erigit in cathedralē p ꝯſequēs eximi
tur ipſo facto a poteſtate inferiorū: q ibi primo habebāt iu-
riſdictionē: qr non eſt honeſtū vt eps ſit ſubiectus inferiori.
1 ❡ † Et hoc facit ad queſtionē.[a] pone ꝙ archidiacon⁹ ha-
a beat iuriſdictionē coercēdi delicta intra certos limites ītra
quos eps deliqt.nūqd poſſit puniri p iſtū archidiaconū.et
ſi loquimur de epo proprio ipſi⁹ archidiaconi dicendū qd
nō: qr inferior non pōt ligare vel iudicare ſuū ſuperiorē: ſed
dubium eſt in extraneo epo: ⁊ videt primo ꝙ nō: qr archidia
conus nō exercet iuriſdictionē in monaſterijs ſitis in ſuo ar
chidiaconatu vt in.c.fi de offi.archi.fortius in epm exercere
nō debet.nā propter reuerentiā pontificalis dignitatis non
debet inferior exercere iuriſdictionē in eum arg.in.c.qr peri
culoſum.de ſen.excō.lib.vj. Inno.tenet contrariū.nam rōne
criminis perdit priuilegiū ſuum in aut.qua in prouincia.C.
vbi de cri.agi oportet.⁊ in.c.placuit.xvj.q.iij.⁊ hāc opi.ſequi
tur Io.an.licet Hoſtiē.contra. Nam ex quo archidiaconus
habet territoriū diſtinctū recepit poteſtatē coercēdi deli-
cta omniū.pro hoc bñ facit.l.iij.ff.de offi.preſi.vbi dr ꝙ ī alie-
no territorio preſes cenſet priuat⁹: d3 tamē ꝓcedere non ad
depoſitionem ſeu in maioribus criminibus: qr ad depoſitio
nem eei procedere pōt ſolus papa.iij.q.vj.ꝗuis.⁊ in.c.accu-
ſatus.⁊.c.ij.de trāſla.pla. Cōclude ergo ꝙ nedū ab epo pari
ſed etiam ab inferiori plato pōt eps iudicari et puniri ſi de
liquit in illius territorio.et notabis hanc qōnē. ❡ Similis
q.ſit ī archiepo delinquēte intra dioceſim ſui ſuffraganei: nū
quid poſſit puniri per ſuū ſuffraganeū.et hec qd tangit hic
per Inn.⁊ plenius expeditur per Archid.⁊ alios in.c.ij.de
conſtitu.lib.vj.⁊ cōior videt opi.vt a ſuffraganeo ſuo puniri
non poſſit per rōnem iſtius tex.nā archieps eſt maior ꝗ iu-
dex ſuffraganei ſui: ergo ab eo iudicari nō pōt.et ex hac ra-
tiōe ſequitur ſm Inn.qd ſi ſuffragane⁹ ex diſpēſatione pa-
pe haberet aliū epatum extra illā prouinciam quod nō poſ-
ſit punire ſuū metropolitanū ibi delinquentē.nā vbique ar-
chieps eſt maior ſuo ſuffraganeo. Dubito de hoc vltimo qr
ſuffraganeus non eſt in alio epatu vt ſuffragane⁹ ſed vt ali⁹
eps.⁊ certum eſt ꝙ alius eps potuiſſet punire iſtum archie-
piſcopū ex quo nō eſt ſuffragane⁹ ſuus: videm⁹ in delegato
pape ſi lȝ q lȝ ſit minor: pōt tamē autoritate delegata excōi-
care ſuū maiorē.vt ī.c.ſane.el.ij.de offi.deleg.vñ diuerſis re-
ſpectibus quis poteſt eſſe maior.vt in.c.cū capella.de priui.
❡ In glo.prima ibi cum maior ſe ſubijcit minori.nā tūc ſe
ſubijciendo ſit minor maior: vt in iurib⁹ prealle.in gl.et hoc
intellige ſi ſuperior conſentit vt perſona eccleſiaſtica poſſit
ſe ſubijcere minori alias autē nō poſſet cōſentire etiā in aliū
parē.vt in.c.ſignificaſti.j.de foro cōpe.⁊ papa qui non reco-
gnoſcit ſuperiorem poteſt ſe ſubijcere confeſſori.vt.ſ.dixi.
❡ In ea.gl.ibi.de offi.deleg.c.querēti.ad idē de ſen.excom.
c.tua.ſed vt dicit Io.an.vtrobiq3 pōt abſoluere tēpore quo
excōicat: vnde meli⁹ facit.c.graue.j.de preben. ❡ In ea.gl.
ibi ſancitū eſt.dicit Io.an.ꝙ ibi hoc non facit ex officio.q.d.
regulā illā ꝓcedere qñ ex officio qs poteſt abſoluere vt tūc
poſſit etiā ligare ⁊ ecōtra.ſec⁹ aūt vbi ꝯmitteret nuda pote-

Sebaſt.Sapia.
a ❡ Ad qōnē. Vi-
de Geminia.c.j.
iij.qd.vj.⁊ in.c.ij.
col.iiij. verſi.qro
an archieps.de
cōſti.in.vj. Ana-
niā.i.c.j.d rapto.
Pe.d anch.late
in.c.poſtulaſti.
col.xx.v.vj.opp.
de fo.cōpet.⁊ ibi
Mari.ſozi.i.xj.
queſt.primi arti.
Alex.in.l.eſt re-
ceptū.ff.de iuriſ.
om.iudi.vbi late
Moder.

Sebaſt.Sapia.
b ❡ Ciuilis. Vide
tex.no.in.§.ſi.in
autē.vt litig.iu.
vbi no. An.ꝙ pa
cta ⁊ trāſactiōes
que fiūt impellē-
te ptāte vl capi-
taneo ſunt nulli⁹
momēti.vid bar
to.i.l.cōgruit.ff.
de offi.preſi.⁊ i.l.
furti.§.qui iuſſu.
ff.de infa.cū alle
gatis p Feli.j.ti.
j.in rub.col.j.

ſtas excōicandi vel abſoluendi: qr tūc nō trāſiret aliud vt ſe-
quit in gl.⁊ in hoc not.eā.ſecus autē vbi committeret iuriſdi
ctio: qr tunc dat poteſtas abſoluēdi cum iſta iudicent a pari.
❡ In gl.ij.ibi ad ſupplicationē.dicit Io.an.ꝙ ibi non erat
maior in adminiſtratiōe.nā renūtiauerat ille archiepatui: ⁊
receperat bñficiū ab epo.vñ rōne bñficij erat factus de foro
illi⁹.vt in.c.cū capella.de priui.de fo.ꝯpe.c.poſtulaſti. ❡ In
gl.iij.in fi.vult ergo gl.in ſcda ſolutione ꝙ hoc potuit facere
iſte archieps autoritate ꝓpria ex diſpoſitiōe ca.qm̄.alleg.in
gl.ſed hec ſolutio non cōgruit iſti litere qr hic fuit erecta de
nouo eccl'ia cathedralis: ⁊ ſic erat aliud corp⁹ ⁊ debebat ha
bere aliud caput. Sed in.c.qm̄.non ſunt ibi duo corpora nec
duo capita ſed cōſtituit ibi eps abſq3 eccleſia cathedrali qui
d3 eſſe vicari⁹ cōſtituētis. ❡ In gl.pe.in fi.vult ergo gl.qd
ſi eccl'ia ſubiecta alicui plato inferiori eligit in cathedralē,
qd nihilominus remaneat ſub iuriſdictione ipſi⁹ prelati in-
ferioris niſi eximat a papa vt hic. Sed hoc dictū nō recipit
cōiter a doc.⁊ ꝑfecto vr ꝯtra iſtū tex.nā papa hic nō eximit
iſtū epm a iuriſdictiōe archidiaconi: ſed denūtiauit eū exē-
ptū: nā is qui denuntiat de nouo nihil agit.vt in.l.heredes
palā.ff.de teſta.et not.in cle.ſtatutū.de elec.qnimo no.dicūt
doc.ꝙ ſi iſte archidiaconus eſſet in dioce.iſtius epi: eps no-
uiter creat⁹ habebit iuriſdictionē ſup archidiaconū.x.q.j.re
genda.⁊ optime facit tex.in.c.tranſlato.de cōſtit. ❡ Sed q̄-
ro extra gl.quā iuriſdictionē habebat archidiacon⁹ in iſta
eccleſia dū eſſet monaſteriū: dic ꝙ de iure cōi nullā iuriſdi-
ctionē habet archidiaconus in monaſterijs: ſed de iure ſpe-
ciali poſſet habere.vt in.c.fi.et qd ibi not.de offi.archidia.et
forte ob hoc tex.hic loquitur conditionaliter vt ptȝ in text.
ibi prouiſo vt ſi ex hoc ⁊c. Nico.abbas.

1 ☞ Abſentes non vocantur in actu compoſitionis etiā ſu-
per iure ſuperioritatis.
2 Iudex qñ poſſit cogere partes ad cōpoſitionem faciendā.
3 Abſentes qui dicantur et qui preſentes.
4 Clauſula alte ⁊ baſſe poſita in cōpromiſſis operat vt reſpe-
ctu leſionis nō poſſit peti reductio ad arbitriū boni viri.

Umilis. Cōpoſitionē ſup iure prima-
tie vnius ſol⁹ cui⁹ intereſt po
terit impedire. Uel ſic. In cōpoſitiōe ſuper iure
primatie fiēda debēt oēs prelati prouincie ⁊ ca-
pitula eccleſiarū cathedraliū ꝯſentire.⁊ duo facit.nā mādat
cōpoſitionē publicari ſi prelati cōſentiūt. Secūdo ibi: ſi qui
vero conſenſum.mandat citari et publicationem non fieri.
❡ Caſus literalis. Inter archiepm bituricen̄.et archiepm
burdegalen̄.cōtrouerſia diu fuit agitata ſup iure primatie
qs eorū deberet eſſe primas.dñs papa Gregorius poſt diu
turnā cōcertationē quādā fecit ꝓuiſionē inter ipſos: quā ꝓ-
uiſionē miſit quibuſdā mandans eiſdē quatenus reqrerent
aſſenſum prelatorū burdegalen̄.ꝓuincie in ea pſentiū et con
ſenſum capitulorū cathedraliū eccleſiarū eiuſdē prouincie ⁊
aſſenſum bituricen̄.capl'i ſup ipſa ꝓuiſione quo habito pro-
uiſionē illā ſolēniter publicent: et ſi aliqui conſenſum pſtare
noluerint publicationi predicte ſupſedeāt: ⁊ eiſdē pcipiant
vt pſonaliter ſi prelati fuerunt ad pñtiā pape accedant: vel
ſi capitula fuerint per ꝓcuratores idoneos cōpareāt ⁊ pſe-
quant corā papa ius ſi qd habēt et ſatiſfaciāt parti alteri: ſi
ſuccubuerint in expēſis. Ber. ❡ Nota prio qd in factis ar-
duis ꝓuincie d3 requiri non ſolū cōſenſus prelatorū ipſi⁹ ꝓ-
uincie: ſȝ etiā capitulorū eccleſiarū cathedraliū.facit.c.ſi.de
his q̄ fiūt a prela. ❡ No.ſcdo ibi: preſentiū.⁊ tene mēti qd in
actu cōpoſitionis etiā ſuper iure ſuperioritatis nō vocātur
abſentes ſȝ tm̄ pñtes.⁊ nihilominus negari nō poteſt quin
hec cōpoſitio ſit magni preiudicij.et ſic videt qd nō ſufficit
quodlibet preiudiciū: licet magnū vt abſentes vocent.⁊ hoc
optime facit ad materiam.c.preſentiū.de teſti.lib.vj.an ⁊ qñ
1 abſentes canonici ſunt vocādi. ❡ † No.tertio ibi bituricen̄.
capituli iūcta litera ibi: reqratis aſſenſum.ꝙ in reb⁹ magni
preiudicij d3 prelat⁹ habere nedū cōſiliū ſed etiā aſſenſum
capituli ſui.quod tenet hic Inn.⁊ Io.and.qd tene mēti ꝑ li-
mitatione.c.quāto.⁊.c.nouit.de his q̄ fiunt a prela.nam re-
gulariter ſufficit prelatū reqrere conſilium capl'i ſui vt in di
ctis iurib⁹.facit qd dixi in.c.edoceri.de reſcrip.⁊ qd no.in.c.
2 j.j.de ꝓcuratori. ❡ † No.quarto ꝙ iudex nō pōt compelle-
b re partes ad cōpoſitionē faciēdā ſi cauſa eſt ciuilis:[b] ſed de-
bet eā decidere ſnia ſua: nec etiā princeps ex poteſtate ordi-
naria hoc facere d3. Nam vt colligit ex tex.papa affectabat
iſtā cōpoſitionē ⁊ tñ noluit ad hoc cōpellere prelatos: puto
tñ qd ſi lis fuit diuturna et intricata multū inter partes ita
qd de facili decidi nō pōt ꝙ iudex pōt ꝯpellere partes ad
cōcordiā.tex.vr iudicio meo multū notabilis obliuioni non
tradendus

tradendus in.c.placuit.xc.diſt. ¶ No.quinto ꝙ is cuius intereſt pôt ex traſuerſo cõpoſitionẽ impedire:ꝛ quemadmodum pôt tertiꝰ ꝑ intereſſe ꝑprio impedire executionẽ ſnĩe inter alios late.vt in.c.veniẽs.ij.de teſtibꝰ. ¶ Itẽ no.ſexto qꝺ vnꝰ ſolꝰ de collegio pôt impedire cõpoſitionẽ fiẽdã noĩe collegij:qꝺ bene notabis.Et hoc eſt ex eo ſcꝺm Inno.q2 actus compoſitiõis eſt volũtarius:ꝛ in iſtis volũtarijs opꝫ ꝙ oẽs de collegio conſentiãt:vt no.in.c.cũ oẽs.de cõſtit.ꝛ in.c.quia propter.ꝛ in.c.ſcriptũ.de elec.maxime cũ poſſint pretendere aliqꝺ preiudiciũ ſingulariter vt hic:ſed ſi cõpoſitio cõcerneret vtilitatẽ collegij.tũc puto ꝙ nõ impediret [a] cõtradictio vnius.arg.in.c.j.de his q̃ fi.a ma.par.ca.nam neceſſitas et vtilitas in hoc equiparantꝛ:vt not.Innoc.in.d.c.cum oẽs.et ſentit Jo.an.hic dum dicit ꝙ iſti diſſentientes poſſint impedire cõpoſitionẽ ſi mouentꝛ ex probabili cauſa. ¶ Itẽ no.ſeptimo ꝙ capitula eccleſiarũ non debẽt citari vt ꝑſonaliter cõpareant:licet in cauſa illa alij perſonaliter citẽtur vt hic: q2 eccleſie deſtituerentꝛ ſuffragio miniſtrorũ. ¶ Ultimo no. ꝙ iudex in citatione pôt iuridice cõminari cõdẽnationẽ expẽſarũ in caſu ſuccũbentie. ¶ In gl.j.in fi.vñ nõ d3 ſuperior pati ſe cõtẽni:vt in.l.obſeruãdũ.ff.de offic.ꝑſi.o3 ergo tenere mediũ:vt in.c.i.de offi.cuſt.ꝛ in.c.diſciplina.xlv.di. ¶ In gl. ij.ibi:ꝛ ita eorũ intererat cõſentire vel cõtradicere.not.bene gl.iuncto tex.ꝙ dñs nõ pôt componere ſuper iure ſuperioritatis in ꝑiudiciũ ſubditorũ:niſi ſubditi conſentiãt.nam intereſt ſubditorũ nõ hr̃e multos dños:vel nõ mutare dñm vt in.c.imperialẽ.in.§.preterea ducatus.de probi.feu.alie.per Fede.colla.x.Inn.in.c.auditis.de pſcript.dixi poſt Hoſt.ſ. eo.dilecti.Et ex rõne gl.potes gñaliter colligere ꝙ vbicũq; ſubditi poſſunt pretendere aliqꝺ intereſſe nõ valet compoſitio facta ꝑ ſolũ dñm ipſis ſubditis nõ cõſentiẽtibꝰ. ¶ Sed quero pro declaratione glo.ꝛ text.qui cõprehẽdantꝛ hic appellatione ꝑlatorũ.Sol.Inn.ponit duas expoſitiões.Prima vt cõprehẽdantꝛ ſolũ epi.Secũda vt veniãt oẽs ꝑlati habẽtes iuriſdictionẽ ordinariã.de qbꝰ.ſ.in.c.cũ ab eccleſiarũ. de offi.ordi.nã cũ ipſorũ interſit debẽt vocari. ¶ Sed cõtra hoc oppo.nam eadẽ rõne debuiſſent vocari oẽs ſubditi:q2 omniũ ĩtereſt rõne ꝑdicta.So.dicit Inn.ꝙ ſi ageretꝛ cauſa ſingulariũ ꝑcederet ꝯtrariũ:ſed hic cã cõcernebat vniuerſitatẽ eccleſiarũ prouincie:ideo ſufficiebat ꝑlatos et maiores vocari.nam facta vniuerſitatis expediuntꝛ per rectores ꝛ maiores vniuerſitatis.arg.in.l.ij.C.de iura.calũ.Et no.bene hoc dictũ:ex quo primo habes notare ꝙ in factis concernẽtibꝰ totã ꝑuinciã requiruntꝛ ꝑlati ꝑuincie vt faciãt vnũ corpꝰ:et debent actũ explicare collegialiter ſicut videmꝰ in concilio gñali.nã q2 iſtud cõciliũ cõcernit totũ orbẽ:ꝑlati totiꝰ orbis cõueniũt ꝛ faciũt vnũ corpus repreſentãtes eccleſiã vniuerſalẽ.xv.diſ.c.j.Uides hic idẽ in facto vnꝰ ꝑuincie:idẽ dicendũ eadẽ rõne vnius ciuitatis vel dioceſis vt in factis cõcernẽtibus totũ clerũ vniuntꝛ clerici ꝛ faciũt vnũ corpꝰ:ſicut in ſimili no.Bar.in vniuerſitate ſcholariũ Bononiẽ.vbi ſunt vniuerſitates diſtincte iuriſtarũ ꝛ artiſtarũ vltramontanorũ et citramõtanorũ.nã in factis cõcernẽtibus ſtudiũ vniuerſaliter vniuntꝛ etiã doctores ꝛ faciũt vnũ corpus.ꝛ pro hoc facit tex.in ꝓemio vbi ſcribitꝛ vniuerſaliter doctoribꝰ ꝛ ſcholaribus. ¶ Scꝺo no.ꝙ in factis ꝑuincie vel alicuiꝰ dioce.nõ eſt neceſſe vt oẽs clerici cõſentiãt ſed ſatis eſt ꝙ interueniãt prelati ꝛ capitula.nã repreſentant totũ clerũ vt hic. ¶ In glo. in ver.preſentiũ.ibi videtꝛ ꝙ ſic.ꝛ hoc teneas.nã abſentes qui nõ ſunt vocãdi habentꝛ ꝓ alienis:nec debẽt in numero cõputari.x.q.ij.hoc ius porrectũ.ver.ſi autẽ.nam ius vniuerſitatis pôt reſiſtere penes vnũ ſolũ tm̃.vt in.l.ſicut.ff.qꝺ cuiuſq; vniuer.ꝛ no.in.c.gratũ.de poſtu.pla.Tñ quo ad iſtũ tex.oẽs qui ſunt in ꝑuincia vocãdi ſunt.abſentes vero nõ:vt probatꝛ in tex.ibi.in ea preſentiũ.ꝛ fic qꝺ que infra ſubditur in gl.decidit in text.ſed in alijs negotijs nũq̃ abſentes ſunt vocãdi. vt in.d.c.hoc ius porrectũ.ꝫ fallit in qbuſdã caſibꝰ de qbus per glo.not.in.c.preſentiũ.de teſti.lib.vj.dixi plene in.c.cum oẽs.de cõſti.dic vt ibi.† Qui aũt dicantꝛ abſentes vel pñtes:
3 dic ꝙ in factis cõcernẽtibꝰ totã prouinciã exiſtentes in prouincia dicuntꝛ pñtes.In cõcernẽtibꝰ vero dioceſim oẽs q ſunt in dioceſi.vt in.c.ſi.qui ma.accuſ.poſ.In concernentibus aũt ciuitatẽ ſeu caſtrũ illi qui ſunt in ciuitate ſeu caſtro.vt in d.aut.hoc ius porrectũ.ꝛ facit.c.q2 propter de elec. ¶ In gl. fi.ibi fundata erat per compoſitionẽ.hoc non placet Hoſti. q2 hm eũ cõpoſitio nõ erat hic publicata ꝑlatis:ꝫ publicãda ſi ꝑſtitiſſent aſſenſum.Inn.dicit ꝙ ex quo archiepĩ cõpoſuerant adinuicẽ preſumptio erat ꝫ diſſentiẽtes.Sꝫ hec ꝛ alia q̃ hic ſcribuntꝛ mihi nõ vident neceſſaria:q2 papa hic cõminatus eſt ad terrorẽ:vñ nõ intelligitꝛ ꝙ ſi iſti haberẽt iuſtam

cauſam ꝯdicẽdi ꝙ deberẽt euitare cõdẽnationẽ expẽſarũ. ¶ Extra gl.opp.ꝯ tex.videtꝛ eñi q2 iſta cõpoſitio nõ debebat obeſſe ꝑlatis ex quo ipſi nõ cõſenſerant.vt in.l.tres fratres.ff.de pac.ꝛ in.l.nec ignorãs.C.de dona.So.Hoſti.dicit ꝯtrariũ ꝑcedere qñ ptes nullo mõ cõſenſerãt cõpoſitioni.Sed tex.iſte d3 intelligi qñ per prius datur iudici poteſtas cõponẽdi vt alte ꝛ baſſe ſm vulgare quorũdã poſſit arbitrari et inter partes cõponere:nã tũc ex hac generali poteſtate pôt iſte cõpromiſſarius dare de iure vnius alteri in parte et in totũ:nec poterit cõqueri quis ex quo ſemel conſenſit.arg.in
4 l.cũ mandato.ff.de mino. ¶ † Et no.ſingulariter hoc dictũ: nã ſolet quotidie allegari hec opi.Hoſt.ꝙ ſi ptes cõpromit
b tentes dederũt poteſtatẽ arbitratori arbitrãdi alte ꝛ baſſe [b] prout ipſe voluerit nõ pôt ꝑtextu leſiõis peti reductio ad arbitriũ boni viri.de quo plenĩꝰ dico i.c.quintauallis.de iureiuran. ¶ Secũdo pôt intelligi tex.ſm eũ ꝙ papa fecerat cõpoſitionẽ ſed nõ publicauerat partibꝰ.Sꝫ prius volebat habere cõſenſum ꝑlatorũ.ꝛ ex hoc no.ꝙ partes pñt cõſentire laudo iam facto nondũ publicato:nec poſſunt poſtmodum cõqueri ꝑtextu leſiõis.qꝺ intellige dũmõ dolus abſit. nã dolꝰ futurꝰ nõ pôt remitti.l.creditor.§.lucius.ff.manda. ¶ Tertio pôt intelligi ſm Joã.an.ꝙ cõpoſitio hñ debebat detegi ꝑlatis ꝛ habito ipſorũ cõſenſu debebat poſtmodũ publicari per totã ꝑuinciã.ꝛ ꝓ hoc facit tex.ibi ſolẽniter publicetis.ꝛ quelibet lec.eſt vra in ſe ꝛc. Nico.Abbas.

¶ De treuga et pace. Rubrica.

1 ☞ Judex an et quando poſſit cogere partes ad pacẽ vel concordiam tam in ciuilibus q̃ in criminalibus.ꝛ.
2 Judex pôt cogere partes ad faciendam treugam.
3 Fideiuſſores de non offendendo poſſunt dari officio iudicis vbi timetur ſcandalum.

¶ Quia iudiciũ eſt diſcordãtes ad pacẽ reducere.xc.di.per totũ:ideo poſt tractatũ de offi.iudicũ merito annectitꝛ hec rubrica.vel pôt cõtinuari hec rubrica ſecundo ad rubricã.ſ. proximã.Or maiorũ ꝛ ſuperiorũ eſt treugas et paces inire
1 ſubditorũ vero obedire:ideo ꝛc. ¶ † Et ex hac cõtinuatione
c quero vltra doc.nunqd iudex [c] poſſit cõpellere ſubditos ad
d pacẽ fiendã [d].ꝛ dico ꝙ ſic:tam ſecularis reſpectu ſubditorũ q̃ eccleſiaſticꝰ reſpectu clericorũ rõne peccati:vt probatꝛ.xc. diſt.in.c.ſi quis cõtriſtatus.ꝛ.c.placuit.ꝛ ibi not.in gl.de iudice ſeculari.Ad idẽ.c.nouit.de iudic.vbi dicitur ꝙ ad papã pertinet reformare pacẽ:nã rumpẽs pacẽ venit contra preceptũ charitatis:q2 pax nihil aliud eſt q̃ charitas:vt ibi:ꝛ hanc opinionẽ ꝙ iudex poſſit tenet Bar.in.l.congruit.ff.de offi.preſi.ibi tñ diſtinguit ꝙ aut diſcordia eſt inter ciuitatẽ ꝛ ciuitatẽ:ꝛ tunc ſuperior d3 interponere partes ſuas.in aut. de mãda.prin.in.§.deinde.aut eſt inter priuatos:ꝛ tunc aut eſt cã criminalis aut ciuilis.primo caſu iudex pôt cõpellere ad pacẽ fiendã rõne publice vtilitatis.nã in ciuilibꝰ diſſentionibꝰ ſepe reſpublica leditꝛ.l.qs ingenuã.§.fi.ff.de captiuis.Si vero cauſa eſt ciuilis tunc pôt mouere ad concordiã:non autẽ cõpellere ſm eũ vt no.in.l.j.§.ꝛ poſt operis.ff.de no.ope.nũ. Hoc vltimum puto verũ niſi lis magno tpe durauerit:ꝛ eſt ita intricata ꝙ de facili extirpari nõ pôt:nã tũc iudex pôt cõpellere ad cõcordiã licet nõ ſit ciuilis.vt eſt tex.no.in.d.c.pla
2 cuit. ¶ † Secũdo q̃ro nũqd poſſit iudex eodẽ modo ad treugam fiendã cõpellere.ꝛ dico ꝙ ſic:ꝛ multo fortiꝰ q̃ ad pacẽ. argu.ſ.c.j.Itẽ treuga eſt quaſi quedã pax ad tꝑſed ſi iudex pôt ad pacẽ cõpellere:vt.ſ.dixi:fortius ad treugã:q2 q pôt totũ pôt ꝛ partẽ.vt in.c.paſtoralis.§.item cũ totum.de offic. delega.ꝛ.l.que de tota.ff.de rei vẽdi.ad idẽ ho.text.in.l.illicitas.§.ne potẽtiores viri cõtumelijs.ff.de offi.preſi.vbi dicitꝛ ad officiũ iudicis pertinet ꝑuidere,ne potẽtiores viri cõtumelijs afficiant humiliores.Dic etiã ꝙ vbi qs veriſimiliter
e timet offendi per aduerſariũ pôt iudicis officiũ implorare [e] vt ipſum cõpellat ad ꝑſtandã cautionẽ de nõ offendẽdo nec ſe nec ſuos:ꝛ iudex tenetꝛ in hoc officiũ ſuum impartiri:vt in d.§.ne potẽtiores.ꝛ ibi plene p Bart.ꝛ bonus tex.in.l.denũtiamꝰ.C.de his q ad eccl.cõfu.ꝛ ibi p Cy.ꝛ bene facit text.in c.literas.in fi.de reſti.ſpo.ꝛ in.c.de hñdicto.xxxij.q.j.aliquid
3 per Inn.in.c.graue.de ſent.excõ. ¶ † Tertio quero nunqd officiales quibus datum eſt liberũ arbitriũ ſuper bono ꝛ pacifico ſtatu ciuitatis poſſint compellere ſubditos ad pacẽ.ꝛ dic ꝙ ſic vt patet ex predictis:nã reſpublica leditur ex diſſentionibus ciuilibus:vnde pertinet ad pacificũ ſtatũ ciuitatis vt ſubditi reforment pacem.ꝛ hoc tenet Bart.in.l.ambitioſa.ff.de decre.ab ordi.facien.

a ¶ Non impediret vide Bal.i.l. ab eo.C.qño et qñ iudex.vbi alleg.Innocẽ.hic ſingulariter. And.Barba.

Anto.Franc.
b ¶ Alte ꝛ baſſe. Circa hoc dũ dicitꝛ ꝙ i dubio eſt tenẽdum ꝙ iſta clã:alte et baſſe: appoſita i cõpromiſſo nõ tollit reductionẽ ad arbitriũ boni viri. Dicas ꝙ hec videntꝛ eẽ adinuicẽ ꝯria nã aut arbiter abſq; dolo enormiter ledit ꝑte ꝛ hoc caſu etiã ſm iſtum apoſtil lãtẽ virtute huiꝰ clauſule pt enormiter ledere qꝺ etiã voluit Joã. an hic.ſi vero dolus interuenit tũc rõne doli pôt peti reductio aduerſus enormẽ leſionẽ.vtrũ ergo cõcedatꝛ reductio vel nõ depẽdet ab hoc an interuenerit dolꝰ vel nõ interuenerit.de quo vide etiã ꝑ Alexã.de Jmo.i.l.ſocietatẽ.in.§.arbitrorum.ff.pro ſoc.

✠ Sebaſt.Sapia.
c ¶ Nũqd iudex. Uiꝺ abba.i cõſil. clxxx.volu.ij.ꝛ in c.ſi qñ.col.fin.de offi.deleg.aliqd p Alex.in.l.j.§.ꝛ poſt operis.ff.d ope.no.nũ.alex.ꝛ Moder.i.l.qdã eſtimauerũt.ff.ſi cer.pe.Bal.in.c. cũ eccleſie vulterana.de elec.no. in.l.j.C.vt q de ſunt aduocatis.

d ¶ Ad pacẽ fiendam.Adde Ro. conſil.cxxxvj.

e ¶ Implorare. adde Ro.conſil. ccxliij.

1 ☞ Iudex eccleſiaſticus poteſt cogere partes ad treugã.
2 Excõicatus in vno loco eſt excõicatus per totum mũdum.
Pax pennata vel treuga ſi fuit rupta per vtran ꝗ partem an vtra ꝗ pars poſſit agere penam.
4 Lex poſitiua vtrum obliget contrauenientẽ ad peccatum.
Lex vel ſtatutum an et quãdo tollatur per diſſuetudinem.
5 Confirmare ſumitur aliquãdo pro obſeruare ⁊ approbare.

TReugas. Statuit tpa treugarum et penã violẽtiũ. ¶ Caſus literalis hic non figurat. Per te videas literã nõ eñ tenet ꝙ hic ſtatutũ eſt quia non fuit approbata iſta treuga: ⁊ in.c. ſequẽti litera patet. Ber. ¶ † No. primo qđ 1 iudex eccleſiaſticus põt ex cauſa cõpellere laicos ad treugã ⁊ ex qua hic. q2 hoc principaliter fit ob honorẽ dei: vt iſtis diebus ⁊ tempoꝛib⁹ poſſint homines liberius vacare diuinis. nam in quinta feria debent hoĩes ceſſare propter reuerẽtiã aſſumptionis: ⁊ q2 illo die Chriſtus fecit cenã apoſtolis. de cõſe. diſt. i. porro. ⁊ diſt. iij. c. literis. In die veneris fit ꝓpter reuerẽtiã paſſiõis. In die ſabbati q2 diſcipuli latuerũt propter metũ iudeorũ: ⁊ q2 corp⁹ Chriſti latuit in ſepulchro. In die dñico: q2 oẽ inſigne deus illo die inſtituit. lxxv. di. in. c. qđ die. ¶ Secũdo no. ibi precipimus ꝙ q nõ ſeruat iſtas treugas peccat mortaliter. xiiij. q. j. ꝙ ꝓcipitur. ⁊ in. c. ij. de maio. ⁊ obe. patet etiã ex alio q2 trãſgrediens dꝫ excõicari: ⁊ excõicatio non fertur niſi pro mortali. vt in. c. nemo. ⁊ in. c. nullus. xi. q. iij. An aũt hodie hec ꝯſtitutio liget cũ nõ ſeruet in oib⁹ dicam cũ gl. ¶ † Tertio no. qđ excõicat⁹ª in vna dioceſi dꝫ 2 a haberi ꝓ excõicato per vniuerſum orbẽ. cõcor. xi. q. iij. cure. Excõicatio ergo nõ claudit territorio: q2 cũ afficiat animã ⁊ corpus ſequit perſonã ſicut lepra leproſum. i. q. i. cito turpẽ. ⁊ ẜ. de offi. ordi. ad reprimendam. ¶ No. ꝙ epi ad iuſtitiã cõſeruandam tenentur ſibi mutuo impẽdere auxiliũ ⁊ cõſiliũ. ¶ Ultimo no. ex fi. litere qđ prelat⁹ tepidus in iuſtitia exequenda põt deponi a dignitate ſua. facit. xviij. qđ. ij. c. ſi qs abbas.ᵇ b Et ſic negligẽtia ꝑlati eſt peccatũ mortale vt no. gl. ẜ. de offi. archi. c. ea que. ⁊ idẽ dic in diſſimulatione. vt no. gl. in. c. clericis. de immu. eccle. lib. vj. facit. xliij. diſt. c. ſit rector. nec ꝓpter timorẽ debent deſerere vel differre iuſtitiã: q2 irã dei ſuper ſe inuocat q magis timet hoĩem quã deum: vnde bonus paſtor debet animã ſuam ponere pro ouibus ſuis: vt habet in euangelio ⁊ trãſumptiue in. c. niſi cũ pridẽ. de renũ. 3 ¶ † Ultra hoc. quero: in tex. mandat puniri qui huiuſmodi treugas non obſeruauerit. ⁊ loquit tex. de treuga canonica. id eſt a canone inducta. Sed quero qd in cõuentionali vel in pace: pone duo fecerũt treugã vel pacẽ ⁊ appoſita fuit pena ꝯ faciẽti: demũ ambo contrauenerũt: nunqd poſſit vnus cõtra aliũ ad penã agere? cõclude poſt Barto. in. l. cũ pater. §. libertis. ff. de leg. ij. ꝙ aut neſcitur quis primo fregit pacẽ ſeu treugam: vt q2 forte eodẽ momento ſe inuaſerunt: ⁊ tunc alter non poteſt agere cõtra reliquũ. vt in. d. §. libertis. Aut conſtat qs primo cõtrauenerit: ⁊ tũc primus non põt agere contra ſecũdũ: ſed ſecundus bene põt agere cõtra primũ qđ bene notabisᶜ. c pro hoc facit tex. in. d. §. libertis. et. l. quero. §. inter locatorẽ. ff. loca. ⁊ qđ no. in glo. in. c. dilecti. de arbi. nam ſecũdus non tenebat ſeruare pacẽ primo ex quo primus nõ ſeruauit eam: q2 promittens penã vel qcqd aliud intelligit promittere incꝑtum alius ſeruat qđ promiſit: vnde ſi ille nõ ſeruat ꝓmiſſum nõ tenetur iſte ad obſeruãtiã vt in. c. peruenit. de iureiu. ⁊ in regula, fruſtra. de reg. iur. lib. vj. ſed prim⁹ incidit in penã violando pacem ſeu treugã. ¶ In gl. j. no. ꝙ ꝑ treugã non eſt finita diſcordia: pax vero eſt finis diſcordie ẜm Hoſt. ⁊ debet pax eſſe in volũtate. guerra vero in neceſſitate: nã debet qs pugnare vt pacẽ habeat. xxiij. q. j. noli. Uel dic vt dixi ſup rubrica ꝙ pax eſt charitatis vinculũ: vt dicit text. i. c. nouit. de iudi. charitas vero eſt amor dei ⁊ ꝓximi. de peni. diſtin. ij. charitas. ¶ In gl. ij. ibi: qñ ineuitabilis vrget neceſſitas. pro hoc tex. in. c. qđ nõ eſt licitũ. j. de regu. iur. vbi dicit ꝙ Machabei viri ſancti ſine culpa in ſabbato pugnabant: et hoc propter neceſſitatem. Sed poteſt intelligi ꝯtriũ in defenſione: q2 in omni tpe dꝫ quis ſe defendere ne pereat: nec peccat tuendo corpus ſuum. vt in cle. vnica. de homici. vnde cleric⁹ nullã incurrit irregularitatẽ occidẽdo aggreſſorem ſuũ ſi aliter euitare periculũ nõ potuit: vt ibi. iſte vero tex. põt intelligi in pugnatore: vt not. glo. in. c. ſi nulla. alleg. 4 in gl. ¶ † Et in fi. gl. no. hãc vltimã q̃ſtionẽ gl. ſingulariter ⁊ non tradas obliuioni: ex qua habes ꝙ hec lex poſitiua etiã d ꝓceptiua nõ obligat ad peccatũ ſi nõ fuit morib⁹ vtentiumᵈ recepta vel ſi per deſuetudinẽ abijt. ⁊ hãc opi. gl. tenet Hoff. hic in ſumma. ⁊ Inno. ⁊ Hoſt. in ſumma huius tit. Sed hic tenuit ipſe Hoſt. cõtrariũ: mouet q2 iſta lex ꝓceptiua vt pꝫ ibi precipimus. ergo a principio ligauit cõtrauenientes ad peccatũ: ergo per nõ obſeruantiã non tollit eius diſpoſitio q2 tp̃s non eſt modus tollendi obligationem. vt in. l. obligationum. §. placet. ff. de acti. ⁊ obl. ⁊ principiũ fuit vitioſum cũ peccauerint contraueniendo. Et ad. §. leges. alle. in gl. et. §. fin. eadẽ diſtinctione rñdet ipſe ꝙ illi text. non loquuntur in legibus preceptiuis ⁊ ſtatutarijs. ponit exemplũ in. c. ſtatuimus. j. tit. ij. ⁊ no. incidenter hoc dictum. nã ſentit qđ diſpoſitio dicti. c. ſtatuimus. tolli poteſt deſuetudine ſed videt qđ ibi dixi. iſte vero text. ẜm eũ loquit in. l. ꝓceptiua. Alij vero diſtinguunt vt refert Io. an. inter leges q̃ apponũt penas ipſo facto ⁊ illas q̃ mãdãt infligi. vt in primis nõ habeat locum cõſuetudo ꝯtraria cum ſtatim cõtrafaciẽdo incidãt iſti in penã ⁊ in factũ dãnatũ. xxiiij. q. j. in. c. audiuimus. do. An. hic diſtinguit ꝙ aut lex preceptiua emanauit in fauorẽ priuatum: et põt tolli conſuetudine ſicut põt tolli pacto ⁊ renũtiatione: vt no. in. l. de quibus. ff. de legi. Aut emanauit in honorẽ dei: aut in fauorẽ publicũ: ⁊ tũc ſi ſubditi nõ obſeruauerãt ſciẽte ſuperiore ⁊ patiẽte talis lex nõ ligat nec requiritur aliqua preſcriptio: q2 ex quo ſuperior videt ⁊ patit nõ videt velle qđ lex ſua vinculum inijciat: ſed ſi ſuperior ignorat tũc peccãt ꝯueniẽtes. ¶ Sed ꝯ hoc vltimũ ⁊ Hoſti. videt text. in. c. fi. de cõſuetu. vbi tex. aperte probat qđ oĩs lex humana põt tolli cõſuetudine: dũmõ ſit rõnabilis et legitime preſcripta. Unde ibi ſolũ contra cõſuetudinem cõſeruat ius diuinum nec priuati dicunt tollere legẽ ſuperioris: ſꝫ ipſe ſuperior cõſenſum ꝓſtãdo huic cõſuetudini in eo ꝙ ſtatuũt iura vt per cõſuetudinem poſſit tolli ius poſitiuũ. d. c. fi. Innoc. ſuper rubrica quẽ ſequit Ioan. cal. hic vult in effectu qđ aut lex ꝓceptiua eſt talis ꝙ eius cõtrariũ eſt in ſe mortale peccatum ⁊ tũc nõ põt tolli cõſuetudine ſicut nec ꝯtraria lege. aut eius cõtrariũ nõ eſt in ſe mortale pctm̃ ⁊ tũc tollit ꝑ deſuetudinẽ. Dixit etiam Cal. ꝙ ſufficit in hoc tẽpus. x. anno. alleg. no. in. c. fi. de cõſue. lib. vj. Ego ſic diſtinguerẽ ꝙ aut lex preceptiua nunꝗ fuit recepta in obſeruantia ſciẽte legiſlatore et valẽte ꝯdicere ⁊ nõ cõtradicẽte ⁊ talis lex nõ ligat. ⁊ puto ꝙ non requirit tẽpus ad inducẽdam preſcriptionẽ ſed ſufficit binus vel trinus actus in cõtrariũ: q2 hic nõ agimus de preſcribẽdo ꝯ legẽ ſed de impediẽdo vinculũ. nã per binum vel trinũ actum apparet de conſenſu ſuperioris. arg. in. l. iij. C. de epiſc. audien. ⁊ in. c. ita nos. xxv. q. ij. Si vero aliqui ſeruãt in eodẽ loco: et tũc nõ ſeruãtes nõ vident excuſari. arg. c. cũ iam dudũ. in fi. de prebẽ. aut ſuperior ignorat ⁊ tũc puto qđ requirit preſcriptio. xl. ann. dũmodo cõſuetudo ſit rationabilis: vt q2 fundatur ſuper aliqua ratione: vt vult tex. in. d. c. fi. ſi eñ contrariũ legis in ſe eſſet malũ conſuetudo non eſſet rationabilis. de iureiuran. c. intellecto. ⁊ ſic ſalua opi. Inno. Nec ob. ꝙ in princi. oẽs peccauerũt contraueniendo: nã duplex eſt reſponſio. prĩo ꝙ ſi moti fuerint ex aliqua cauſa rõnabili nõ peccauerũt q2 ipſemet ſuperior indulſiſſet: ad hoc qđ no. Archi. in. c. vtinã. lxxvj. di. vel ſcđo ſucceſſores eorũ q cõtrauenerũt nõ peccauerunt q2 potuerunt exiſtimare qđ ex aliqua rõnabili cauſa illa lex nõ ſit obſeruata. arg. eorum q̃ no. gl. in. c. de quarta. de ꝓſcrip. Et ꝙ lex preceptiua nõ illa e queat ſciente ſuperiore et nõ cõtradicẽte:ᶜ allego bonũ tex. iuncta gl. xx. diſt. c. j. ⁊ in. c. cũ olim. de cleric. coniuga. in ꝯſuetudine inducenda in ſacramẽtalibus. ita voluit gl. no. in. c. vir. de ſecun. nup. Et ꝯ regulã quã hic recitat Inno. allego ho. tex. cum glo. in. c. cũ multe. xv. q. vlti. nã olim erat ſtatutũ ꝙ filij nati ex coniugio preſbyterorũ eſſent ſerui eccleſie. et ſic pena erat inflicta ipſo iure. ⁊ tamẽ ibi dicit glo. qđ hodie eccl̃ia ex nõ obſeruãtia perdidit illud ius. Ex quo infero ꝙ ꝗtũcunꝗ lex apponit penã ipſo facto nihilominus poteſt tolli cõtraria cõſuetudine: q2 in nõ exigendo penã cõmittit contra legẽ: nã ⁊ per nõ vſum tollit lex. vt not. Ioã. and. in. c. ioannes. de cleric. cõiuga. ⁊ Cy. in. l. ij. C. q̃ ſit lõga conſuetu- 5 do. ¶ † In gl. in ver. cõfirmet. no. bene. iſtã gl. ꝙ vbi ꝯfirmatio exigit a pari capitur cõfirmatio pro obſeruãtia. non eñ poteſt capi proprie. q2 par vel inferior nõ poteſt cõfirmare factũ ſuperioris vel paris. ⁊ ideo verba capiunt improprie. ſimile in. c. ſtuduiſti. de offic. lega. Et ex hoc infertur qđ ſi qs promiſit ꝙ titius confirmabit talẽ contractũ debet intelligi qđ ille obſeruabit ⁊ approbabit quantum in eo erit ꝙ bene no. Sequẽs. c. nihil hꝫ niſi qđ preſbyteri ⁊ alij de qb⁹ in tex. gaudent priuilegio ⁊c.

1 ☞ Saluuſconductus datus alicui ad eundũ: intelligitur etiam datus ad redeundum.
2 Saluuſconductus datus alicui bannito vt poſſit ſecure venire in ciuitatem an tollatur per primam vicem.

Innouamus.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Qđ excõicat⁹. vide Modern. poſt Bar. in. l. cũ ctos pplos. C. de ſum. tri. ⁊ fid. catho. vbi etiã tangũt an bãnit⁹ in vno loco, cenſeri deãt bãnit⁹ vbiꝗ ponit ẽt abb. aliqd ad ꝓpoſitũ in. c. poſtulaſti. colũ. v. de fo. compe.

Sebaſti. Sapia
b ¶ C. ſi quis abbas. De negligẽtia ꝑlatorũ, vide multa ꝑ Corſetũ in. c. grãdi. in vlt. char. ꝯ ſup. negl. ꝑla. i. vj. ⁊ ita ſingu. ſuis in ver. negligẽtia. ver. prelatus ꝗtũcunꝗ. et ꝙ negligẽtia ĩ ꝑlato ſit mortale pcm̃. tꝫ Gemi-nia. in. c. diſpenſatio. xliij. diſt.

c ¶ Notabis. adđ Alex. ꝯſ. cxix. j. li.

d ¶ Utentiũ. adđ Aret. cõſi. cliij.

Sebaſti. Sapia.
e ¶ Nõ ꝯdicente. Uide Ro. in ꝯſ. cccccxij. inci quo ad primũ. Pe. de anchar. in conſi. cclxxviij. ici. iure ſtatutorũ. cũ ĩfinitis cõgeſtis per Feli. hic.

Inouamus. Perſone hic enu-
merate plena ſecu-
ritate gaudent tpe guerre. ¶ No. primo pſonas
hic enumeratas que tpe guerre debent gaudere
plena ſecuritate: male tñ obſeruat. Et not. in eo qd dicit de
mercatoribus ꝙ papa põt ex cauſa dare ſecuritatẽ aliquibꝰ
1 laicis tẽpore guerre. ¶ † No. ibi: euntes vel redeuntes. arg.
ꝙ ſecuritas data in eũdo dꝫ intelligi data etiã in redeũdo:
nã iſta duo cõiter equiparant in iure. vt in. c. magne. in fin. ĩ.
de voto. ⁊ bonꝰ tex. in. l. ſi cui. ff. ex qbus cau. maio. no. Bart.
in. l. vtimur. ff. de ſepul. viol. probatur ratione: non enim qs
dicit ſecure venire ad certũ locũ, niſi ſecure poſſit morari et
2 inde recedere. ¶ † Sed dubitari põt de qõne quotidiana
vltra doctor. hic pone data eſt ſecuritas alicui ex bãnito vt
poſſit ſecure venire ad hãc ciuitatẽ ⁊ redire nunqd p primã
vicem tollatur hec ſecuritas ⁊ priuilegiũ: an vero poſſit ve-
nire pluribus vicibus vel in infinitũ. Oldra. diſputauit hãc
queſtionẽ: ⁊ recitat Bar. in. l. j. ff. ad leg. iul. maieſt. ⁊ breuiter
diſtinguo poſt eos ꝙ aut ſecuritas fuit petita ⁊ determinate
cõceſſa: ⁊ tũc ſtandũ eſt determinationi: vt puta ſi fuit dictũ
vt veniret ſemp vel quid ſimile. argu. vj. q. iij. c. ſcriptũ. Aut
fuit determinate petita ſed indeterminate cõceſſa: vt puta
qꝛ vnꝰ ex bãnitꝰ petĩt vt poſſit per decẽ dies eſſe in ciuitate
et ſuperior cõceſſit indeterminate: ⁊ tũc intelligit ꝯceſſa ẜm
petitionẽ: qꝛ rñſio adaptanda eſt petitioni ſeu interrogatio
ni. inſti. de inuti. ſtipula. in. §. preterea. et eſt bonus text. in. c.
inter dilectos. in. §. ceterũ. de fide inſtru. ibi: ex forma petitio
nis ⁊c. Notabis illum tex. aut petitio fuit indeterminata ſed
cõceſſio determinata ⁊ intelligimꝰ ſecuritatẽ conceſſam ẜm
cõceſſionẽ ⁊ nõ ẜm petitionẽ quia ſuperior videt reſtrinxiſſe
petitionẽ: qd not. Nã priuilegiũ ⁊ indulgẽtia ſumũt vires a
cõceſſione nõ a petitiõe licet in dubio cõceſſio referatur ad
petitionẽ: vt in precẽdẽti mẽbro. ſecus qñ ſumus certi vt hic.
Et hoc notabis qꝛ ſepe papa ſignãdo ſupplicationẽ reſtrin
git petitionẽ vt nõ excuſet impetrãs ex eo qd dedit ſuppli-
cationẽ generalẽ ⁊ pridie fuit in facto. aut petitio fuit facta
indeterminate ⁊ ꝯceſſio etiã indeterminate vt puta qꝛ data
fuit ſimpliciter ſecuritas veniẽdi ⁊ redeũdi. ⁊ intelligitur de
a prima vice [a]. Ad hoc facit tex. in. l. hones. §. hoc ſermone. ff.
de ver. ſig. ⁊ in. l. hec cõditio. ff. de cõdi. ⁊ demon. vbi dicit ꝙ
ſi ſit alicui relictũ cũ nupſerit, intelligit de primis nuptijs:
hoc verũ niſi fuiſſet data ſecuritas ad certũ actũ: puta qd p
pace fiẽda poſſet ſecure venire ⁊ redire, tunc duraret hec ſe-
curitas quãdiu veniret pro contractu pacis: ſed pace facta
ceſſat ſecuritas ſeu ſaluuſcõductus. ⁊ pro hoc tex. hic iuncta
gl. in verbo exiſtentes. quam notabis.

¶ De pactis. Rubrica.

¶ Viſo de officijs omniũ iudicũ pſidẽtiũ: de ipſis iudicijs
videndũ eſt, ſꝫ qꝛ vocati ad iudicia qñqꝫ paciſcunt qñqꝫ trã-
ſigũt: ideo author anteqꝫ intret tractatũ de iudicijs de his
premiſit, ⁊ primo de pactis tãqꝫ de nobilioribꝰ. vel cõtinua
ad primã rubricã hoc modo. Supra viſum eſt de pace: ſꝫ qꝛ
pactũ eſt quedã cõuentio ex pace facta ideo poſt rubricam
precedentem ſubijcit iſtam.

1 ☞ Pactum nudũ ligat de iure canonico. 2. 3. 5. vide. ĩ. c. iij.
3 Actio an naſcatur de iure canonico ex nudo pacto.
4 Pactum nudum quid ſit. ⁊ quibus modis veſtiatur.

Antigonus. Põt primo gene
raliter ſummari
1 ſic. † Pacta quãtũcũqꝫ nuda ſeruãda ſunt.
Vel aliter ſic. Iudex eccleſiaſticꝰ prouidet
ſeruãti pactũ cõtra nõ ſeruãtẽ. Diuiditur.
Nam primo ponit dictum Antigoni epi.
[illegible] o approbatio cõcilij. ibi: dixerũt vniuerſi. ¶ Caſus
literalis. Antigonꝰ eps matriceñ. in cõcilio aphricano gra-
uẽ depoſuit qrimoniã de Optãtio epo: qꝛ cũ inter ſe pactũ
feciſſent: qꝛ alter nõ ſubtraheret alterĩ populos: Optantiꝰ
eps nõ ſeruauit pacta inita inter eos. Sed alliciebat popu-
los antigoni: vñ petebat vt pacta inita ſeruarent aut cõuẽtꝰ
ſi ſe nõ correxerit eccleſiaſticã ſentiat diſciplinã: vniuerſi di-
xerũt pax ſeruet: pacta cuſtodiant. Ber. ¶ No. primo iũcta
ſupraſcriptiõe modũ ⁊ practicã cõdẽdi lege in cõcilio gñali
vel puinciali. Nã vnus de cõcilio facit ppoſitionẽ ⁊ reliqui
eis placet vniuerſaliter ſtatuunt illã cõfirmãdo vel reſtrin-
gẽdo ſeu ampliando. Et ita cõiter obſeruat in alijs actibus
vniuerſitatis. ¶ No. ſecũdo ꝙ appellatiõe eccleſiaſtice diſci
pline venit ſñia cẽſure: vt excõicatio interdictũ ⁊ ſuſpenſio. ĩ.
de verb. ſig. c. qrẽti. ¶ No. tertio ibi vniuerſi. ꝙ cõciliũ gene
rale eſt quedã vniuerſitas. ibi enim exiſtentes nõ vt ſinguli
ſꝫ vt vniuerſitas diſponũt. repreſentat em ꝯciliũ vniuerſalẽ
eccleſiã. de cõſe. di. j. eccleſia. hinc dico ſtandũ eſſe in diſpoſi-
tionibus cõcilij iudicio plurimorũ. adhoc bo. tex. lxvj. di. c. j.
nam regulariter in factis vniuerſitatis pualet plurimorum
ſñia vt ĩ. c. j. de his q̃ fi. a pla. ⁊ ĩ. l. aliud. §. refert. ff. de reg. iur. ⁊
in. l. qd maior. ff. ad munici. ¶ Vltimo no. ⁊ tene mẽti ex eo-
a dẽ vbo ꝙ lex edita in cõcilio fit noĩe ipſius cõcilij ⁊ nõ pape
tantũ. hic enim nulla fit mentio de papa q pſidebat in con-
cilio ſed ſolũ de ipſo cõcilio. Ex quo infert ꝙ poteſtas eccle-
ſie eſt in ipſo ꝯcilio vniuerſali: lꝫ papa ſit ibi tãqꝫ caput ipſiꝰ
corporis. pro hoc. xxiiij. q. j. c. quodcũqꝫ vbi dicit ꝙ poteſtas
data fuit toti eccleſie in perſonã Petri Petrus aũt fuit ca
put. Aut idẽ. c. j. de iudic. in eo qd ibi dicit placuit ſancte ſy-
nodo. et dic vt ibi plenĩꝰ dixĩ. nã qñqꝫ lex edit nomine pape
cũ approbatione cõcilij. vt in. c. licet. de elec. vnde puto ꝙ cũ
materia legis ordinat a papa licet conciliũ approbet tñ lex
edenda eſt noĩe pape a quo ſumpſit vigorẽ ⁊ originẽ. nam ⁊
ſine cõcilio papa põt legẽ cõdere. ix. q. iij. cũcta per mundũ.
⁊ quod not. gl. in. c. ad apoſtolice. de re iudi. lib. vj. aut mate-
ria legis originatur a cõcilio: ⁊ tũc noĩe concilij lex edenda
eſt. nam in cõcilio intereſt papa vt caput. pro hoc. c. oſius. ſ.
de elec. cum multis ſimilibus. ⁊. j. q. vij. cõueniẽtibus. qnimo
maioris roboris eſt conſtitutio totius eccleſie qꝫ ſolĩꝰ pape
tantũ. vt no. in. c. cũ dilectus. de elec. facit qd no. Arch. xviij.
2 diſtin. in ſum. ¶ † In gl. j. ibi: per pacta inita inter epos. non
apparet ratio quare gl. reſtringat iſtum tex. ad pacta inita
inter epos: ſed forte hoc dicit cauſa exẽpli: vñ intelligas me
lius text. generaliter qd inter quoſcunqꝫ pacta inita ex quo
nõ ſunt a lege improbata ppter aliquã turpitudinẽ obſeruã
da ſunt: vñ iſte tex. debet habere locũ nedũ inter clericos,
ſed etiã inter laicos: ex quo gñaliter loquit: nam laici peccãt
non ſeruando pacta ⁊ pmiſſiones. vt in. c. iuramẽti. xxij. q. v.
ergo poteſt recurri ad iudicẽ eccleſiaſticũ q habet obuiare
peccato. vt in. c. nouit. de iudi. vt cõpellat laicos ad obſeruã
3 tiam pactorum. ¶ † Sed dubitatur circa intellectũ huiꝰ. c.
b Vtrum ex nudo pacto [b] oriatur actio [c]: id eſt ius agẽdi in iu-
dicio. Gl. prope fi. colligit ex tex. argu. ꝙ ſic. Ioan. and. dicit
ꝙ melius glo. diceret: ⁊ ita patet hic quaſi ſentiat Io. an. ꝙ
hic eſt caſus expreſſus ꝙ detur actio: nam tũc debet allega-
ri tex. in arg. quãdo id ad quod allegatur aperte nõ probat
ex tex. ſed ſubtiliter tex. inducẽdo. nã dicit arg. quaſi argute
⁊ ſubtiliter inuentũ. vt in. c. forus. de verb. ſig. ⁊ ſic aperte ſen-
tit Io. an. ꝙ ex nudo pacto de iure canonico oriatur actio.
⁊ idem hic Hoſtiẽ. dicẽs ꝙ idẽ debet eſſe de iure ciuili. nam
cũ de iure ciuili ſint alij caſus in quibꝰ ex nudo pacto oriat
actio: nec videantur in ſe habere magnam rationẽ ſpeciali-
tatis: idem deberet dici generaliter in omni pacto nudo: in
hoc tamen nõ puto inſtandũ. Et vt intelligas materiã pri-
mo videndum eſt quid ſit pactum nudum, quid veſtitum. ⁊
an ⁊ quãdo de iure ciuili competat actio. ⁊ ſic videmus cla-
re in quo differt ius canonicũ in hoc a iure ciuili et quare.
4 ¶ † Primo ergo ſciendũ eſt ꝙ pactum eſt nomen generale
cõprehendẽs in ſe omnẽ cõuẽtionẽ. eſt enim pactũ gñaliter
ſumptũ duorũ pluriũ ve in idẽ placitus et cõſenſus. i. placi-
tus cõſenſus: vt legitur ⁊ no. in. l. j. de plactis. ⁊ in. c. pactum.
ĩ. de ver. ſig. ⁊ ſenſus huius diffinitionis eſt ꝙ id ꝙ cõuenit
ſeu conuentũ eſt inter duos vel plures dicit pactũ quaſi ad
pacem habendã factũ. hec eſt em̃ vocabuli etymologia. i. ex
poſitio. vt in. d. c. pactum. Vnde omnis ꝯctus põt gñaliter
cõtineri noĩe pacti: ſed vbi pactũ aſſumit ſibi ſpecificũ nomẽ
non denominatur a ſuo genere ſed a ſpecie tãqꝫ a digniori.
Vnde ſi vendidi tibi rem appellat emptio: qꝛ eſt dare hoc
ſpecificũ nomen ⁊ relinquit nomen generis: ſicut ſi volo ap-
pellare hominẽ non appellat ſub noĩe generis vt animalis c
ſed in ſua ſpecie: vbi aũt cõuẽtio non põt habere nomẽ ſpeci
ficũ: quia plura ſunt negotia quam vocabula. vt in. l. natura.
ff. de pſcriptis verbis. tunc ſtat nomine ſui generis. Et qñqꝫ
eſt nudũ ⁊ qñqꝫ veſtitũ ſic dictũ ad inſtar hoĩs. nã quandoqꝫ
eſt nudus cũ nullũ habet veſtimẽtũ qñqꝫ veſtitus. Si enim
pactũ fiat in puris meris finibus conuentionis quia non in
terceſſit aliquod extrinſecũ: puta nec ſtipulatio nec interuẽ
tus alicuiꝰ rei nec literarũ ſolẽnitas, nec chirographũ: tunc
appellat nudũ. ineſt enim illa ſola obligatio iuriſgentiũ. nã
vbi eſt cõſenſus ibi eſt obligatio iuriſgẽtiũ. vt ĩ. l. cũ ampliꝰ.
in. §. is natura debet. ff. de regu. iur. ⁊ in. l. ſtichum. in. §. natu
ralis. ff. de ſolu. Exemplũ huius pacti nudi ponit gl. multi-
pliciter in. l. iuriſgẽtiũ. in. §. igitur. ff. e. ⁊ inter cetera dat hoc
exemplũ quotidianũ ſcꝫ: promiſi tibi dare decẽ ſine aliqua

a Sebaſt. Sapia. ¶ Prima vice. Circa hãc regulã ꝙ verba debẽt intelligi de pmo actu vltra ea q̃ cumulat Feli. hic vide Bal. in proe. decre. ĩ. iiij. colũ. vbi dicit ꝙ legatũ factũ pro dotãdis mulieribꝰ intelligit pro primis nuptijs. vide etiã Car. in ꝯſi. xlix. incip. cũ teſtatoris volũtas. vbi dicit ꝙ legatũ factũ debẽtibꝰ maritari non intelligit de viduis. multa cumulat. d. Iaſ. in l. duobꝰ. §. ei q. ff. de iureiurã. in. l. diuortio. §. qd in anno. ff. ſol. ma. ⁊ Georgius natã. in cle. ſepe. in pn. col. lxv. ver. quarto qro. de verb. ſigni.

b Sebaſt. Sapia. ¶ Nudo pacto. vid late p Ang. are. in. §. ĩ pſonã. col. fi. inſti. de acti. vbi tenet contra cõem ꝙ etiã de iure canonico actio nõ oriat qd etiã tꝫ Sali. in. l. legẽ. C. de pact. tñ cõis eſt ĩ ꝯtrũ vt hic p Fel. ⁊ p Mod. in. l. iuriſgentiũ. §. igitur nuda. ff. de pac. ⁊ vide ad ppoſitũ q̃ no. Feli. in. c. q̃ in eccleſiarũ. col. xxi. de cõſtit. vbi dicit ꝙ princeps poteſt facere obſeruari pacta et tenentur.

c ¶ Oriat actio. Adde Alex. ꝯſi. xlj. iij. lib. Rom. conſi. xl.

interrogatione precedẽti vel chirographo:gl.tamẽ nõ pñ-
ſtit:nã videt velle ꝙ illud nõ ſit pactũ ſed pollicitatio:nam
differẽtia eſt inter pactũ ⁊ pollicitationẽ.nã pactũ eſt duorũ
vel pluriũ,pollicitatio eſt vnius tm̃ ꝓmittẽtis vt in.l.pactũ.
ff.de polli.no.gl.in cle.ne romani.de iureiur an.Sed Bart.
ſaluat iſtud exẽplũ intelligendo ꝙ pars cui fit ꝓmiſſio con-
ſenſit.nam tunc poteſt dici pactũ cũ interuenerit conſenſus
duorũ.qḋ no.Qñq; iſtud pactũ eſt veſtitũ ⁊ multa ſunt veſti
mẽta pactorũ.nã qñq; veſtitur veſtimẽto verborũ.i.ſtipula-
tione q̃ fit ꝑcedẽte interrogatiõe ⁊ rñſione ſecuta.in.l.j.et.v.
de ver.obli.⁊ inſti.e.in prin.Qñq; veſtit chirographo vt qñ
per ſcripturã meã ꝓmiſi tibi dare decẽ vel qd ſimile.vt inſt.
de literarũ obli.qñq; veſtit cõſenſu vt in cõtractib⁹ iuriſgẽ-
tiũ q̃ ſolo conſenſu ꝑficiunt vt emptio ⁊ vẽdito ⁊ ſimilia.l.ex
a hoc iure.ff.de iuſti.⁊ iure.Qñq; veſtit interuentu[a] rei:vt do
tibi decẽ vt pro me aliquid facias:nam ſi donaui ⁊ transtuli
in te iſta decẽ pactũ nõ dicit nudũ:vñ põt agi.inſt.quib.mo.
re cõtrahi.obli.in prin.⁊ ibi ꝑ glo.Vñ de iure ciuili fac regu
lam ꝙ ex nudo pacto nõ põt agi ſed excipi põt:q̃ orit obli-
gatio naturalis ꝓpter cõſenſum.vt in.d.§.igitur.Fallit de
5 iure ciuili in quibuſdã caſib⁹.¶ †Sed de iure canonico du-
bitatur,cõiter tenetur ꝙ datur actio ꝑ iſtũ text.nã vbicũq;
ius approbat cõuentionẽ ſemper datur actio ⁊ ius agẽdi ex
illa cõuẽtiõe.vt in.l.legitima.ff.de pac.ſed ius canonicũ ap-
probat hoc pactũ q̃tũcũq; nudũ:ergo ex eo põt agi maxi-
me cũ pactũ q̃tũcũq; nudũ habeat approbationẽ ⁊ cõcur-
ſum iuris diuini.iuxta illud ꝓphete:que ꝓcedunt de labijs
meis nõ faciã irrita.⁊ de iuramẽto preallegato dr ꝙ ſimplex
loquela obligat:⁊ ita qḋ ꝯueniẽs peccat mortaliter.Preter
ea vbicũq; ius mãdat aliqd fieri vel obſeruari ſemper dat
actio ⁊ exceptio.vt in.l.vnica.ff.de cõdi.ex lege.⁊ i.l.ſtatuas.
ff.de acqui.re.do.no.gl.in.c.cũ liberũ.de ſepul.⁊ in.c.ſi cano-
nici.de offi.ordi.libr.vj.Sed ius canonicũ mandat obſerua-
ri iſta pacta:ergo datur actio ⁊ exceptio.⁊ hãc opi.tenuerũt
glo.Hoſtien.⁊ Jo.an.et do.Anto.⁊ glo.et Archi.xij.q.ij.in
c.quicũq; ſuffragio.Sed Jnn.in.c.nouit.de iudi.videt velle
ꝙ nõ detur actio ſ; officij iudicis imploratio:qḋ dicit ꝓce-
dere etiã in iuramẽto.de iuramẽto latius dixi in.c.cũ veniſ-
ſent.⁊ inſti.Quidã vt.d.Card.amplexi ſunt ĩtellectũ reſtrin
gendo iſtum text.vt ſolũ cõpetat officij imploratio intãtum
vt nõ poſſit peti vt quis preciſe cogat ad obſeruantiã pacti
nudi ſed ſolũ vt nõ obſeruans excõicetur:q̃ tex.iſte ſolũ hoc
videtur innuere in eo qḋ dicit aut pacta obtineãt firmitatẽ
aut ꝯueniẽs excõicetur.⁊ ſic preciſe nõ diſponit vt quis co-
gatur preciſe ad obſeruãtiã pacti.Mihi nõ placet hec re-
ſtrictio;primo q̃ l; iſta ꝓpoſita fuerint facta alternatiue tñ
conciliũ rñdet ſimplr̃ pacta cuſtodiant:⁊ ſic nõ videt ſe re-
ſtrinxiſſe vt cõditionaliter ⁊ alternatiue fieri dẽat coactio.
arg.in.c.nõne.de p̃ſumpt.⁊ eorũ q̃ dixi.ſ.c.ꝓxi.Jtẽ adduco
tex.j.e.qualiter.vbi ſimpliciter dicit ſtudioſe agendũ eſt vt
ea q̃ ꝓmittunt opere cõpleant:põdera illud v̇bũ ſtudioſe,
⁊ illud verbũ opere cõpleant:non ergo d; eſſe iudex cõten-
tus ſola excõicatiõe.Car.tñ non ita reſtringẽdo tex.dicit ꝙ
cõpetit officij imploratio:⁊ non actio:q̃ actiões ſunt ꝓdite
a iure ciuili.l.ij.ff.de orig.iur.no.Jnn.in.c.que in eccleſiarũ.
de conſti.cum ergo ius ciuile nõ det actionẽ ex nudo pacto:
ergo nec de iure canonico.hoc arg.videt perſuaſiuũ ⁊ ꝓceſ-
ſiſſet olim:ſ; cũ hodie ſint regule quas premiſi:dicẽdũ eſt ꝙ
cũ ius canonicũ approbet iſtud pactũ ⁊ mãdet obſeruari pa
ctum d; cõpetere ius agendi.Quia iſta regula iuris ciuilis
tacite approbat a iure canonico ex quo nõ reperit reproba
ta vt in.c.j.de noui ope.nun.ſed in effectu nõ refert an detur
actio ſeu cõdictio ex lege vel officij imploratio:dũmodo cõ
cludam⁹ iudicẽ eccleſiaſticũ poſſe etiã laicũ preciſe ꝯpellere
ad obſeruantiam pacti.⁊ hoc teneas ⁊ notabis predicta.

a ¶ Interuẽtu.ad
de qḋ etiã veſti-
tur fauore mili-
tie.Jtẽ iuramẽ-
to vt voluit Ro.
cõſil.lxxvj.

Sebaſt.Sapia.
b ¶ Superior.vid
ad hec q̃ ſcribũt
Ang.Jmo.pau
lus ď ca.⁊ Alex.
in ſimili i.l.ſi qs
mihi bona.§.iuſ-
ſum.de acq.her.

Sebaſti.Sapia.
¶ Securus.qd
tenetur facere q
promiſit aliquẽ
ſecurũ facere.po
nit do.Jaſ.in.l.j.
col.ij.ff.qui ſatiſ.
cogan.

1 ☞ Conſenſus alicuius quando requiritur in aliquo actu
nõ requiritur ꝙ ille dicat autoritatem noſtrã impartimur:
dummodo aliter appareat de conſenſu.

2 Securitas ꝓmiſſa alicui intelligitur qḋ faciet ſecurum ab
exceptione iuris.

Voties. Breue eſt.vel per alia verba
põt ſic ſummari.Conuẽtio
inualida ꝑ cõſenſum ſuperioris validatur:⁊ fuit
forte exordiũ cõfirmationis quorũdã pactorum:
¶ Caſus literalis.Si aliqua pactio vel ꝯuẽtio facta eſt in-
ter aliquos ne dubitatio ſit in futurum ſuper conuentione
illa.Papa reqſit⁹ d; illã ratã hr̃e ꝓ ſecuritate partiũ.Et
in capitulo ſequẽti dr ꝙ ea q̃ ꝓmittunt adimpleri debẽt.B.
¶ No.primo ibi in cõuẽtionibus ꝙ cõuẽtio idem eſt qḋ pa-
ctũ:alias nõ faceret iſte tex.ad rubricã.¶ Secũdo no.quod
aſſenſus quãdoq; capitur pro autoritate,ſeu confirmatiõe
Et cape hanc regulam.Qḋ vbicũq; aſſenſus exigit a ſupe
riore in actu pertinenti ad ſubditos:tũc aſſenſus ibi ſumit
pro autoritate:que quidẽ autoritas poteſt appellari aſſen-
ſus:q̃ autoritas proprie eſt aſſenſus autorizabilis cõpetẽs
alicui rõne officij publici.vt not.gl.et Jnno.in.c.j.de rebus
eccle.nõ alienã.lib.vj.plene not.in.c.cũ cõſuetudinis.de con-
ſuetudi.¶ Not.ibi:ratihabitio.ꝙ in confirmatiõe fienda ꝑ
ſuperiorẽ nõ eſt neceſſe qḋ ſuperior dicat cõfirmam⁹:ſed ſa-
tis eſt ꝙ dicat ratificamus vel verba ſimilia.nõ enim refert
qd ex eqpollentibus fiat.vt in.c.licet ex quadã.de teſtibus.
1 ¶ †Et ex hoc tex.quẽ bene notabis colligo argumẽtũ qḋ
b quando ſuperior[b] interponit autoritatẽ alicui actui:vt pu-
ta vẽditioni rerũ eccleſiaſticarũ nõ eſt neceſſe ꝙ dicat auto-
ritatẽ noſtrã impartimur:ſed ſatis eſt ꝙ appareat de ꝯſen
ſu ſuo.nã intelligit cõſenſus p̃ſtitus ſm ſubiectã materiã vt
hic vbi ratihabitio ponit ꝓ cõfirmatione.Audio tamen ꝙ
Bal.tenet oppoſitũ ꝙ debet dicere iſta verba autoritatem
noſtrã impartimur ⁊c.⁊ allegat dictũ Jnn.in.c.cum conſue
tudinis prealleg.Sed ꝓfecto Jnn.hoc non dicit ſi bene põ-
deret.⁊ facit qḋ nõ ſit neceſſe.c.in venditionibus.xvij.q.iiij.
2 ⁊.c.placuit.xij.q.ij.¶ †Not.vltimo ibi:ꝓ ſecuritate partiũ:
c bonũ argumentũ qḋ tunc quis dicit ſecurus[c] in aliquo fa-
cto qñ non timet aliquã iuris exceptionẽ.et facit hic ſm do.
Ant.ꝙ ſi quis promiſit facere aliquẽ ſecurũ in aliqua re d;
ita ipſam rẽ diſponere vt nihil de iure poſſit ſibi obijci:ita
quod poſſit ſentire leſionem. Nico.abbas.

Qualiter. Breue eſt:et ꝑ alia verba põt
ſic ſummari.Judex debet ſtu-
dioſe agere vt ꝓmiſſa adimpleant.¶ Not.pri̇o
verbũ ſtudioſe:ꝙ iudex in cõpellendo adimple-
re promiſſa vel pacta nõ debet eſſe cõtentus ſimplici cõmi-
natione vt quidã dixerunt in.c.j.ſed ſtudioſe ⁊ effectualiter
agere vt ꝓmiſſa adimpleant opere.⁊ facit iſte tex.ad ea que
dixi.ſ.c.j.¶ Scḋo no.ibi:promittuntur.qḋ omnis ꝓmiſſio
eſt neceſſario executioni mandanda:⁊ põdera q̃ text.nõ re-
quirit qḋ interuenerit ſtipulatio vel ſcriptura vel alia ſolẽ-
nitas:⁊ ſic videt qḋ cũ verbũ ꝓmiſſio ſit multũ generale,ne
dum in pacto qḋ eſt duorũ:ſed in pollicitatione que eſt vni⁹
tantũ debet habere locum iſte tex.nam ex ſignificato huius
verbi promittuntur:nõ requiritur qḋ interuenerit pactũ:
ſed ſufficit nuda promiſſio vnius tm̃.⁊ pro hoc tex.in.c.iura
menti.xxij.q.v.vbi dicitur qḋ inter ſimplicẽ loquelã ⁊ iura-
mentũ deus non facit differentiã.ſ.quo ad obligandũ pro-
mittentẽ vel iurantẽ aliquid:nã vterq; peccat contrauenien-
do:licet in quãtitate reatus ſit differentia:q̃ grauius pec-
cat veniens contra iuramentũ.vt no.in.c.ſi.de iureiur.et de
hac materia dic vt dictũ fuit in.c.j.ſ.eo.

1 ☞ Renuntiatio beneficij ſiue litis ſuper bñficio per pecu
cuniam facta eſt ſimoniaca ⁊ nõ valet etiã ſi recipiatur pecu
nia nomine expenſarum.intellige vt.j.nu.8.⁊.9.
2 Renũtians liti videtur renũtiare omni iuri ſibi competẽti
in illa cauſa.
3 Renuntiatio beneficij facta in manibus illius qui non põt
recipere non valet.
4 Renuntiare liti an poſſit prelatus qñ eſt lis in cauſa ecclĩe.
5 Renuntians liti poteſt cogi ad reſignandũ inſtrumẽta ad
cauſam illam facientia.
6 Papa an poſſit compellere preciſe partes ad cõpoſitionẽ.
7 Coniuncta perſona an admittatur pro coniuncta ſine man
dato in ſpiritualibus.
8 Judex poteſt cogere partes ad compoſitionem.
9 Simonia an ſit de iure diuino.
10 Papa vbi interuenit ceſſat omnis preſumptio violentie.

Cum pridem. Nõ valet pactũ per
quod eccleſiaſticum
bñficiũ debet pecunia reſignari.Primo factum
ſub quo cõtinet ꝓceſſus cauſe:partiũ tranſactio:
ipſius reprobatio:papalis ordinatio ⁊ interceſſio.Secũdo
dat iudices ibi:ceterum.¶ Caſus literalis.Monachi de
acra ⁊.P.clericus ꝓ ſe ⁊ fratre ſuo habebãt cõtrouerſiam
inter ſe ſup eccleſia ⁊ capella de laterañ.qb⁹ ſpoliati fuerant
a monachis.S.clericus procurator monaſterij.⁊.P.ꝓ ſe ⁊
fratre ſuo acceſſerũt ad dñm papã ⁊ quãdã fecerunt compo
ſitionẽ.ſ.ꝙ dicto.P.pro expẽſis quas fecerat tres marche
argẽti ſoluerentur a monachis:et idẽ.P.liti cederet et ab
infeſtatione monachorũ ceſſaret:quã compoſitionẽ petie-
runt per dñm papã cõfirmari:ſed ipſe noluit eam cõfirma-
re quia illicita erat.Tandẽ papa admonuit illũ.P.vt pro
ſe ⁊ fratre ſuo renũtiaret liti.quod ⁊ fecit:⁊ inſtrumẽta que
ſuper hoc

ſuper hoc habebat in manibus dñi pape reſignauit que deſtinauit monachis mandans priori ꝛ fratribus vt eidē. P. ꝛ fratribus aliquod beneficiū aſſignarent de quo maius lucrū haberet q̄ꝫ de illicita pactiōe. ſed prior ꝛ monachi acqeſcere noluerunt ꝓpter qd̓ dictus. P. clericus ad dñm papā rediit exponēs ei onus ſupradictū. ſup hoc mādat papa quibuſdā iudicibus quatenus moneant priorē ꝛ monachos vt prefato P. ꝛ fratri ſuo cōpetens beneficiū cōferant ꝛ aſſignent: qd̓ ſi nō fecerint ſi cōſtiterit eis dictos clericos a predicta eccleſia ꝛ capella abſq; ordine iudiciario eſſe violēter eiectos faciant illos reſtitui nō obſtātibus literis ↄfirmationis quas
1 dicti monachi ſuper hoc impetraſſe dicunť. Ber. ¶ † Not. j. qd̓ clericus pōt eſſe procurator germani ſui clerici: de quo vide qd̓ dicā. j. de procu. in noſtra. ¶ Scd̓o no. qd̓ nō eſt licita pactio vt litigans renūtiet liti ſuper beneficio ꝛ cōſequať
a aliquod tēporale etiā ſi illud recipiat nomine expēſarum.[a] Nā poſſet in ſe cōtinere ſimoniā: q2 ſi renūtians hʒ ius in beneficio videť renūtiare iuri ſpirituali pro tēporali. nec obſtat ꝙ noīe expēſarū dicať recipere: q2 hoc poſſet fingi in fraudē. Itē q2 iuri ſpirituali debet quis libere renuntiare: vt in. c. ex
2 parte. ꝛ qd̓ ibi no. ſ. de offi. dele. ¶ † Tertio no. ꝙ renūtians
b liti[b] vť renūtiare omni iuri ſibi cōpetenti in alia cauſa: vnde licet verbū lis ſtricte ſumptū referatur ad inſtantiā iudicialē dūtaxat: vt not. in. c. ij. de procur. lib. vj. tñ largius ſumēdo cōprehendit in ſe ius qd̓ quis habet in cauſa ſuper qua lis eſt mota: vt in. c. forus. de ver. ſig. ꝛ in. l. litis nomē. ff. de ver. ſign. Et de predictis eſt tex. apertus. in. l. poſtq̄ꝫ liti. C. de pact. Et ad. c. dudū. ij. ſ. de ele. in fi. vbi dicit ꝙ renūtiauit liti ꝛ cauſe: dic ꝙ fuit adiectū verbum cauſe ad maiorem expreſſionem.
3 ¶ † Dicunt tñ dñi de Rota deci. ccxcvj. qd̓ litigans ſuper beneficio renūtians liti ꝛ cauſe nō perdit ius qd̓ habebat in illo beneficio ſi renūtiauit in manib9 illius qui nō poterat renūtiationē beneficij recipere. qd̓ eſt valde nota. Sicut enim nō pōt clericus directe renūtiare beneficio niſi in manib9 illius qui eū inuitū deſtituere pōt. vt no. in. c. qd̓ in dubijs de renū. ita nec directe pōt renūtiare liti ꝛ cauſe. dicūt tñ ꝙ hec renūtiatio hʒ vim taciti pacti ne vlterius petat. ꝛ ſic ſi de nouo petat beneficiū, obſtaret ſibi exceptio. facit qd̓ in ſimili no. Inn.
4 in. c. qd̓ in dubijs. ꝛ in. c. ſuper hoc. de renū. ¶ † Et ex his infero ad queſtionē quotidianā: nūquid prelatus litigans ſuper
c iuribus eccleſie poſſit liti ꝛ cauſe[c] cedere. Ex predictis cōcludere ꝙ ſi cauſa eſt talis in qua prelatus nō habet liberā diſpoſitionē: vt q2 agiť de re queſita eccleſie nō poterit prelatus liti cedere, ſicut nec directe poſſet rē in iudicio deductā alienare. ſecus autē ſi ageret de re in qua prelatus haberet libe-
5 rā diſpoſitionē. ¶ † Quarto not. cautū eſſe ꝙ poſt reſignatū ius exigātur inſtrumēta facientia ad illā cām cū ſint inutilia penes reſignātē ꝛ in futurū poſſent eſſe dānoſa alteri parti.
6 ¶ † Ultimo, ꝙ iudex[d] nō debet cōpellere partes ad cōpoſi-
d tionē etiā ſi ſit papa. nā vt hic vides papa fecit hāc cōpoſitionē: ꝛ tñ monachis nolētibus obſeruare papa nō mādauit vt ſeruarent ſʒ vt procedereť ſuper lite ordine iudiciario. Poſſet tñ papa ex plenitudine poteſtatis cōpellere ad cōcordiā ꝛ ad cōpoſitionē: dūmodo res ſup qua litigať ſit in libera diſpoſitione pape: ſic limito notabile dictū Inno. in. c. cū inter. R. de elec. vbi ſingulariter dicit papā poſſe ex plenitudine poteſtatis cōpellere partes ad cōpoſitionē. per hoc facit. ix. q. iij. c. per principalē. Pro limitatione vero mea facit rō: vt ſicut papa directe nō pōt diſpēſare in preiudiciū partiū: ita nec indirecte. pone exēplū. In cōcilio cōſtantienſi fuit ſtatutū vt nullus prelatus cōpellereť inuitus ꝑmutare: certe credere ꝙ prelatus litigans ſuper ꝑlatura nō poſſet cōpelli ad cōponendū ſi per cōpoſitionē cogereť dimittere prelaturā. facit. l. cū hi. ff. de trāſa. ꝛ. c. tue. de procur. Itē limita Inno. in eo ꝙ dicit ꝙ alius citra papā nō pōt cōpellere ad cōpoſitionē per tex. not. in. c. placuit. xc. di. niſi lis fuiſſet diuturna ꝛ adeo
7 intricata ꝙ de facili explicari nō poſſet. ¶ † In gl. prima no. glo. iſtā ſingulariter. nā relata ad tex. probat ꝙ ſicut in profanis ita in beneficialibus ꝛ alijs ſpiritualib9 admittiť cōiunctus ꝓ cōiuncto ſine mādato: dūmodo preſtet cautionē qd̓ is pro quo agit habebit hoc ratū, ſʒ ipſe tenebiť ad intereſſe. ꝛ ideo preſtat cautionē: vt ꝓbatur in. l. j. ꝛ. ij. C. qui. res iud. nō nocet. ꝛ idē qd̓ gl. hic ſenſit, glo. in. c. corā. de offi. dele. ꝛ docto-
e res trāſeunt hic ſimpliciter cū gl. Sed dictū gl. nō placet[e] q2 in ſpiritualibus requiritur ſpeciale mādatū propter grauitatē preiudicij: ꝛ in his in quib9 requiritur ſpeciale mādatū nō admittiť cōiunctus ꝓ cōiuncto ſine mādato: vt in. l. patri. ff. de mino. not. in. c. nōnulli. ꝛ in. c. ex parte decani. de reſcrip. Item in iſtis ſpiritualibus nō poteſt ſufficienter prouideri per cautionem: q2 ſpiritualia nō recipiunt congruā eſtimationē: vt no. gl. in. d. c. corā. Et cōtrariā opinionē huius glo. a reperio tenere do. de ro. deciſio. cxxxvj. ꝛ Spe. in. tit. de cōiuncta pſona. §. j. ꝛ Colle. in. c. nōnulli. faciat qd̓ no. Arc. in. c. ſtatuto. de reſcrip. li. vj. ꝛ hoc bene no. Tñ tene mēti gl. propter b
8 eius autoritatē ꝛ vide qd̓ dixi in. d. c. corā. ¶ † In glo. iij. ibi, cōpoſitio. quaſi velit dicere gl. ꝙ ibi nō interuenit trāſactio vt hic: ſed amicabilis cōpoſitio. Itē dic vt colligiť ex eo ꝙ ſe c
quitur in glo. ꝙ ibi interuenit autoritas ſuperioris: hic autē partes inter ſe cōpoſuerant. Et not. bene ex hac ſolutione ꝙ iudex ex officio ſuo poſſet ꝓuidere vt vna pars cederet liti ſuper ſpiritualib9 ꝛ ꝓ bono pacis reciperet expēſas quas fecerat ab alia parte. Itē poſſet prouideri vt alia pars daret ſibi pēſionē annuatim: vt eſt tex. not. in. c. niſi. de preb. nā preſumendū eſt ꝙ iudex nō mādaret dari pecuniā pro iure ſpirituali. ſed q2 videt partē nō fouere iuſtā cauſam pōt eā redu- d
cere ad renuntiandū liti: ꝛ pro bono pacis prouidere ſibi de aliquo tēporali. Sed inter partes ſine iudice nō debet admitti hec pactio q2 poſſet in ſe cōtinere ſimoniā: q2 forte renuntians liti habet ius in cauſa: ſed vbi ius nō haberet nō eſſet aliqua ſimonia: ſed pars potius redimereť vexationē ſuā vt dicitur in gl. ſeq. ꝛ ob hoc arbitror tex. iſtū dicere qd̓ videbať prauū ꝛc. quaſi prima frōte ſit preſumēda ſimonia ſed abſtinendū eſt nedū a malo ſed ab omni ſpecie mali: vt in. c. cū ab
9 omni. de vita ꝛ hone. cle. ¶ † In gl. in verbo, illicite pactionis. No. primo, ex iſta gl. ꝙ ſi certus ſum me habere ius in aliquo beneficio nō pecco, ſi do pecuniā ei qui mouet mihi litē
f vt deſiſtat ab iſta vexatione: [f] ſecus ſi nō ſum certus: ꝛ ideo intelligo queſtionē gl. qñ certū eſſet vel dubitareť ꝙ renuntians hʒ ius vtrū excuſet autoritas pape ſi recipit pecuniā ꝓ e
10 renūtiatione. ¶ † Pro cuius ſolutione glo. diſtinguit ꝛ tenebis perpetuo mēti ipſius diſtinctionē. ꝛ vř ſentire qd̓ in bñficialibus ſimonia cōmittiť ex ordinatione eccleſie ꝛ nō ex diſpoſitione diuina: q2 hec beneficia nō fuerunt ordinata ꝑ deū nec ex ſe eſſentialiter ſunt ſpiritualia: ſed ex ordinatione eccleſie accedunt ſpiritualib9. facit qd̓ no. Inn. in. c. niſi. de renun. Sed in ↄtrariū vide pulchrū tex. j. q. iij. ex multis. ꝛ. c. nō ſolū ꝛ maxime nō placeret mihi hec opi. qñ eſſet beneficiū habēs annexā poteſtatē clauiū: q2 acceſſorie videť pecunia data pro illa poteſtate ſpirituali: ſed hic me nō extendo: q2 pleniſſime dixi in repetitione. §. q vero. j. de prebē. c. extirpāde. vbi vide. ꝛ vide in ſimili qd̓ no. gl. in. c. ex parte. de offi. deleg. ꝛ. j. q. iij. c. ſaluator. ¶ In gl. pe. in fi. not. gl. ꝛ dic latius poſt Philip. ꝙ aut inſtrumētū fuit habitū pecunia creditoris, ꝛ debitor pōt illud petere ↄditione ſine cauſa: vt in. d. l. diſſolute. alle. in gl. Aut fuit habitū pecunia debitoris, ꝛ pōt debitor illud vēdicare tanq̄ꝫ ꝓpriū vel agere ad exhibendū: vt in. l. vlt. C. ad ex
11 hibē. ꝛ ibi de hoc. ¶ † In gl. fi. Ex gl. collige tres ſolutiones. Prima ꝙ iſti erāt ſpoliati tēpore renūtiationis. hec ſolutio non eſt bona: q2 ex quo interuenit autoritas pape ceſſat oīs preſumptio violētie. Scd̓a ſolutio ꝙ iſti gratioſe fuerunt auditi poſt renūtiationē: ꝛ hanc lec. cōiter ſequūtur doct. Tertia ſolutio ꝙ illa renuntiatio habebat in ſe tacitā cōditionē annexā. Cōtra hanc ſolutionē facit q2 beneficiū dʒ libere reſignari ꝛ nō ſub cōditione niſi ſaluet ſm do. Ant. ꝙ iſte intellectus cōditionalis datur a iure. Puto qd̓ ſatis poſſet ſuſtineri hec tertia ſolutio, ꝛ magis cōgruit litere q̄ꝫ precedēs: q2 cū nulla hic ſit mētio de gratia ex precedēti cōpoſitione ſatis apparet qd̓ iſte nō habebat intentionē libere renūtiādi. nec hoc vř ſimoniacū: q2 ſperabat aliud beneficiū ſpirituale: nā ſicut bñficiū pōt ꝑmutari cū bñficio: ꝛ ille q ꝑmutat hʒ hoc in animo: ita ꝛ is q renūtiat liti vt cōſequatur aliud beneficiū ſpūale. vñ ſi illud nō pōt cōſequi: pōt vti ſuo priſtino iure, vt vř hic tex. no. Et ex hoc poſſet inferri ꝙ ſi renūtians cā permutationis nō pōt cōſequi beneficiū alterius pōt ad ſuū beneficiū redire ſine noua collatione: qd̓ tamē pro preſenti nō firmo. ſed vide Fede. in tractatu ꝑmutationis. Et ex hoc vltimo intellectu inferť ad deciſionē vltime queſtionis que ponitur in gl. vt interim inſtituti remoueantur ab alijs beneficijs: licet Inno. cōtra niſi papa aliud gratioſe mandaret ꝛc.

1 ☞ Eccleſia non vacans non poteſt alteri promitti etiam ſi conſentiat rector ipſius.

2 Prelatus non poteſt in prelatura ſua eligere ſibi ſucceſſorē niſi ex conſenſu ſolius pape.

Papa non poteſt ſibi eligere ſucceſſorem in papatu.

Paria ſunt aliquid facere tempore inhabili: vel tempore habili ſi effectus confertur ad tempus inhabile.

Accepimus. Non valet pactū de ſuccedēdo poſt mortē p̄lati in ipſius eccl'ia. Et pone caſum in eccleſia debitis onerata, quam ſenex ꝛ diues clericus nolebat

¶ Noīe expenſarū. Adde Cald. conſi. j. de ſimo. ¶ Liti. Adde q̄ ſ. poſui in. c. ij. de renun. ¶ Liti et cauſe. adde ꝙ Ang. cōſi. clxxxvij. dicit qd̓ ep̄s nō pōt renūtiare iuri cōpetituro petēti reſtitutionē integrū. ❧ Sebaſt. Sapia. ¶ Qd̓ iudex. vide Fel. in rub. de treu. ꝛ pace. col. j. vbi multa ad ꝓpoſitū. vide tex. i. cle. j. vt lite pēdē. ꝛ Abb. in. c. cum inter. R. colū. iij. de elec. Feli. in. c. que in eccleſiax. col. xvij. vſ. ſecūda declaratio. de cōſtitutio. Antonius Frā. ¶ Sed dictū gl. nō placet. Circa hoc an cōiuncta pſona in cā bñficiali admittatur ſine iuramēto. vide do. de Rot. in deci. cxlv. inci. in cā. j. no. vbi dicūt ꝙ nō admittitur niſi ad defendendū abſentē citatū ne priueť bñficio: ꝛ vide ēt. d. de ro. in deci. cccclxiij. ici. ſi ↄmittat. vbi dicunt ꝙ ēt poſt lit. ↄte. nō ſubſiſtit. ꝛ ꝙ cōiuncta pſona i ſpūalib9 ꝓiūcta nō poſſit agere ſʒ Spe. i ti. de ↄiūcta pſo. i §. qd̓ ſi eſt cā ſpūalis. ꝛ hr̄ in. c. h. i ñ ō iud. tñ gl. i. c. cū pridē. ꝺ pa. vř tenere ↄ̄riū. ō q̄ vid̓ p. d. abb. i. c. corā. i. ij. co. ō. offi. dele. ꝛ i. c. nōnulli. in. §. ſunt ꝛ alij. in iij. no. de reſcrip. ❧ Sebaſt. Sapia. ¶ Vexatiōe. vide Ab. i. c. dilect9 fi. li9. j. de ſimo. ꝛ ſic nō cōmittit ſimoniā q eſt neceſſitat9 dare pecuniā ꝓ ſpūalib9. vt no. i. c. cū i eccl'ia. de ſimo. vñ qñ dať pecunia ob aliqd̓ ſtatutū vl' ↄſtōne nō eſt ſimonia vt tradit ab. i. c. ſicut ꝓ certo. e. ti. vide remiſſiue ad hec q̄ dicit ab. hic Fel. in rub. de treu. ꝛ pace. col. iiij.

acceptare ad exonerandā niſi fieret ſibi pactū vt ipſius cō
ſanguineus forte nepos in eo ſuccederet poſt mortē ipſius.
Diuiditur.prima pars factū narrat:qḋ ſcḋo p̄cipit corrigi.
ibi:verū.❡ Caſus literalis.Quedā eccleſie cōceſſe fuerant
q̄buſdā clericis tali mō ſiue tenore:qḋ illis defunctis aliī no
minib⁹ ꝓprijs deſignati ſuccedāt eiſdē:ſignificatū fuit hoc
dn̄o pape.mādat papa eboraceñ.archiepō cū hoc ſit iniquū
et ſacris cōſtitutionib⁹ ꝯtrarium quatenus hmōi ſucceſſiōes de
1 teſtabiles et iniquas decernat oīno friuolas.Ber.❡†Not.
primo ꝙ eccleſia nō vacans nō dꝫ alteri ꝓmitti etiā ſi cōſen
tiat rector ipſius eccleſie.❡ Scḋo not.ꝙ pactū canonibus
2 inimicū non dꝫ ꝑ ſuperiorē aliquo mō tolerari.❡†Tertio
et vltimo no.ꝙ non pōt epſ vni eccleſiā concedere cū pacto
vt alter ſuccedat ſibi poſt mortē.Et facit iſte text.nunquid
poſſit p̄latus eccl'ie ſibi eligere ſucceſſorē.Et cōclude qḋ ci
tra papā nemo hoc facere pōt:ſed cū autoritate ipſi⁹ pape
hoc poterit:vt eſt text.not.in.c.petiſti.vij.q.j.vbi papa gra
tioſe conceſſit cuidā epō:vt in ipſius trāſitu poſſit ſibi elige
re ſucceſſorē.De papa vō an poſſit in vita ſibi eligere ſuc
a ceſſorē in papatu.[a] Cōis cōcluſio eſt ꝙ nō:vt no.gl.in.c.apo
ſtolica.§.his oībus.viij.q.j.quā tenebis mēti.ꝛ idē Archi.in
c.ſi trāſitus.lxxix.diſ.ꝑ Io.de lig.in cle.ne roma.de elect.Et
eſt ratio:q꞉ hec electio refertur ad tp̄s in quo nō eſt futurus
papa.vnde queadmodum tunc nunc poſſet ita nec nunc.nā
paria ſunt aliquid gerere tēpore inhabili vel tēpore habili
ſi effectus confertur ad tēpus inhabile:vt in.l.quod ſponſe.
C.de do.ante nup.facit.c.de vxore.et qḋ ibi dixi.j.de ſepul.
❡ In glo.prima ibi:niſi eius volūtate.reſtringe hoc ad di
ctum gloſſe quādo.ſ.aliqui volunt paciſci ſuper hereditate
viuentis:hoc enī fieri non pōt niſi cōſentiat ille de cui⁹ he
reditate agitur:ſed quo ad caſum.c.noſtri nō ſufficeret vo
luntas rectoris:vt probatur hic.ꝛ facit quod leg.ꝛ not.in.c.
ij.de conceſſione prebend. Nico.Abbas.

Zacharias.
a ❡ Succeſſorē in papatu. Tene cōmunē opi.eſſe qḋ nō.vt hic dī.ꝛ vt no.nō minus elegāter q̄ diffu ſe Feli.in.c.j.col. viij.ver.fallit q̄r to.ꝛ ſequen.ſ̄.de cōſue.

Anto.Franciſ.
❡ Teneas indubie ꝙ papa non pōt ſibi eligere ſucceſſorē:lꝫ Petr⁹ p̄riceps apoſtolorū ſibi elegerit imo nec papa cū cardinalibus poſſet facere cōſtōnē circa electionē ſui ſucceſſoris ad q̄ vid. d.Car.plene diſſerentē hāc materiā in cle.ij.in v.q.de elect.

1 ☞ Simonia committitur quādo promouendus in recto
rem alicuius eccleſie paciſcitur collatori ſoluere maiorē pen
ſionem ſolito:ꝛ taliter promittēs debet priuari illa eccleſia.
intellige vt.j.nu.3.
2 Simoniace promotus ad eccleſiam debet illa ſpoliari ꝛ ali
ter puniri.
Collatio beneficij ſimoniace facta non valet.
4 Cenſura eccleſiaſtica eſt excommunicatio:ſed ſeueritas ec
cleſiaſtica eſt alia pena.
Pena ſi eſt īpoſita ſine quātitate relinquit̄ arbitrio iudicis.

Cum clerici.

Qui ꝑ pactū augēde
penſionis cōſecut⁹ eſt
eccleſiā debet ea priuari:et alias canonice puni
ri:et ſcḋa pars ibi:nos.❡ Caſus lr̄alis.In can
tuarieñ.ꝓuincia decedētibus prelatis eccleſiarū clerici qui
inſtituebant̄ in eis pactū faciebāt cū eis a quibus eccleſias
recipiebant qḋ ipſi ſoluerēt maiores pēſiones de eccleſijs
illis quā ſoluere cōſueuerūt vt ſic facilius poſſent eccleſias
adipiſci.vnde mandat archiepō cantuarieñ.ꝛ eius ſuffraga
neis quaten⁹ prohibeāt clericis ne decetero id attētare pre
ſumant:ꝛ ſi cōtrafecerint illos eccleſijs ipſis debeant ſpolia
re:ꝛ eos ꝓ tāta p̄ſumptiōe eccl'iaſtica ſeueritate punire.B.
1 ❡†Not.primo ꝙ eligēdus ſeu ꝓmouendus in rectorē ſeu
prelatū alicuius eccleſie nō pōt paciſci:vt ſoluat pēſionē col
latori maiorē ſoluto.nā cōmittitur ſimonia:q꞉ ꝓmittit̄ tpale
vt cōſequat̄ ſpūale ꝛ intellige tex.in iſtis eccleſijs q̄ autorita
te ſuperioris ſoluunt certam pēſionem ſuperiori quam au
gere nō poſſunt maxime ante collationem factā.idē et for
tius dic ſi promouēs propria autoritate obligaret ſe ad pē
2 ſionē.❡†Scḋo no.ibi:ſpolietis.qḋ obtinēs eccleſiam ſimo
niace debet ea ſpoliari ꝛ aliter puniri.❡ Sed quero nūqd
in caſu huius.c.collatio iſti facta tenuerit.Io.and.ſentit qḋ
ſic:ex eo ꝙ in ſummario dicit.ꝙ debet ea priuari ꝛc.nā pri
uatio p̄ſupponit ius.vt in.c.ad diſſoluendū.de deſpō.impu.
ꝛ in.l.manumiſſiones.ff.de iuſti.ꝛ iur.l.decem.de verbo.obl.
Contrariū tꝫ hic Gaſ.de cal.nihil allegat ſed pōderat ver
b bum ſpolietis[b] poſitum in tex.nō enim mādat iſtos priuari:
ſed ſpoliari.qḋ dicit ꝓcedere ſi pactū augende pēſionis in
teruenit in ipſa collatiōe:ſec⁹ dicit ſi antea vel poſtea.Ego
dicerē ꝙ ſiue interuenerit ante,ſiue in ipſa collatiōe collatio
non valet:q꞉ collatio bñficij ſeu renūtiatio ipſius ſimoniace
facta nō vꝫ:arg.j.q.j.ordinationes.ꝛ.c.ſicut.ꝛ.c.Mattheus.
de ſimo.no.Inn.in.c.cū vniuerſorū.de rerū ꝑmu.Sꝫ ſi pa
ctū interuenerit poſt collationē tūc nō pōt dici ſimonia:cū
ius ſpirituale iam iſte cōſecut⁹ ſit:ſed peccat ꝛ debet puniri:
q꞉ circa autoritatē ſuperioris conſtituit eccleſiā cenſualē.vt
in.c.ſignificauit.ꝛ.c.prohibemus.j.de cenſib.ꝛ tene menti id

Sebaſt.Sapia.
b ❡ Spolietis.vide circa hoc verbū ſpolietis,que copioſe alle.Feli.in.c.ij.colū.j.ſ̄.de reſcrip.

Sebaſt.Sapia.
c ❡ Qḋ ex pacto. Uide Feli.ī.c.ad audiētiam.el.ij.col.vj.verſi.fallit primo in electione ſepulture.de reſcrip.

3 q̄ ibi:hic dixi.❡†In gl.ij.in fi.Ioan.and.dicit ꝙ lꝫ ſubſit
iuſta cauſa augēde pēſionis.non tñ poteſt eligend⁹ ſeu pro
mouend⁹ hic paciſci ſine vitio ſimonie.Et dicit Hoſtié.qḋ
iuſta cauſa augende pēſiōis eſt nimia paupertas vel neceſ
ſitas ei⁹ cui eſt ſoluēda:dūmō fiat palā ꝛ nō clam:et conſen
tiente capitulo ꝛ autoritate ſuperioris.ar.l.non exiſtimo.ff.
de admini.tuto.et in.c.expoſuiſti.de prebē.cū ſi.Ego aliter
cōcluderē et ſic:ꝙ aut penſio fuit ab initio impoſita habito
reſpectu ad facultates eccleſie:vt quia eccleſia fuit data re
ligioſis vt in proprios vſus reditus cōuerterent:et ipſi re
ſeruata ſibi pēſione cōtulerūt alii eccleſiā.ꝛ tūc auctis facul
tatib⁹ poteſt augeri penſio ſicut eis diminutis dꝫ diminui.
Ad hoc ꝙ le.ꝛ not.in cle.j.de iurepa.ꝛ in.c.auaritie.de p̄ben
dis.Aut pēſio fuit impoſita alio reſpectu:puta in recogni
tionē ſuperioritatis:vel in ſignum protectiōis vel q꞉ patro
nus hoc obtinuit ab epō tempore fundationis:vel ex p̄ſcri
ptione:et tūc nō dꝫ augeri pēſio:lꝫ ſint aucte facultates:q꞉
nō ſubeſt iuſta cā augēdi:ad hoc qḋ le.ꝛ no.in.c.ꝓpter.de lo
4 ca.ꝛ.c.quāto.de cenſi.❡†In gl.fi.in fi.no.iſtā gl.iuncto tex.
ꝙ appellatiōe ſeueritatis eccleſiaſtice venit pena alias a iu
re ꝓ illo delicto impoſita:et ſi nō inuenit̄ exp̄ſſa venit impo
nenda arbitrio iudicis:vt in.c.in cauſis.de offi.dele.ꝛ ſic eſt
differētia inter cenſurā eccleſiaſticā et ſeueritatē eccleſiaſti
cā.q꞉ appellatione cēſure venit excōicatio interdictū et ſu
ſpenſio:vt in.c.querēti.de verb.ſigni.Sed appellatiōe ſeue
ritatis eccleſiaſtice venit alia pena extrinſeca ſcḋm delicti
qualitatem.Scḋm no.ex gl.ꝙ pena ordinaria ſimoniaci.eſt
depoſitio.ad hoc.c.inſinuatum.ꝛ.c.de hoc.j.de ſimo.
1 ☞ Decima eſt ſoluenda de penſionibus domorum per
ipſum locatorem.
2 Pena ſi eſt appoſita in pacto inualido an et qñ poſſit peti.
Pena quādo eſt appoſita in aliquo cōtractu an poſſit agi
tam ad rem q̄ ad penam.

NI.clericꝫ.

Si eccleſia rem ſuā locando vel
in feudū cōcedēdo apponit pa
ctū in p̄iudiciū iuris parochialis alteri⁹ eccleſie
nō tenet:ꝛ quicquid hac occaſione pceperit red
dere coget̄ illi eccleſie.Diuiditur.nā primo factum narrat.
ſcḋo corrigi p̄cepit ibi:cū aūt.❡ Caſus lr̄alis.Quidā cleri
ci regulares ꝛ ſeculares cū ipſi domos ſuas locāt vel cōce
dūt in feudū pactū adijciūt in p̄iudiciū parochialiū eccleſia
rum vt cōductores ꝛ feudatarij decimas ſoluāt eis:ꝛ apud
eorū eccleſias eligant ſepulturā.hoc peruenit ad notitiam
pape.cū ergo id de auaritie radice ꝓcedat tale pactū papa
penitus reprobauit.ſtatuitq꞉ q̄cq̄d fuerit huius pacti occa
ſione pceptū eccleſie parochiali reddatur.Ber.❡ No.pri
mo ꝙ parochiani nō poſſunt paciſci cū alia eccleſia in p̄iu
dicium iuris parochialis.ꝛ eſt ratio quia iura parochialia
ſunt debita ipſi⁹ eccleſie parochialis:vt.j.de parochi.quaſi
per totū.ergo pactū cōtra tale debitū nō valet:q꞉ nō poteſt
quis paciſci in preiudiciū alterius.vt in.c.ſi diligēti.de foro
c cōpe.ꝛ in.c.ea te.de iureiu.❡ Scḋo no.ꝙ ex pacto[c] non pōt
quis ſibi eligere ſepulturā in aliena eccleſia:licet ſpōte hoc
facere poſſit.vt in.c.j.de ſepul.ꝛ hodie dicendū eſt:vt habet̄
in.c.j.eo.tit.lib.vj.ꝛ in clemē.cupiētes.in fi.de penis.❡ Ter
tio no.eccleſiā parochialē poſſe petere ab alia eccleſia ſi q̄d
1 de iure parochiali a ſuis parochianis accepit.❡†Ultimo
no.ſm Hoſt.ꝙ de pēſionib⁹ domorū ſoluēda eſt decima.cō
cor.c.cōmiſſum.et.c.tua.de deci.Hoc dictū eſt verū in ſe ſed
nō colligitur ex litera ſm Io.an.ꝛ bene:quia nō conductor
ſed locator habet ſoluere hanc decimā.quia cōductor nullū
fructum percipit:ſed dominus domus.Senſus ergo litere
eſt ꝙ iſti paciſcebātur vt decimas ꝑſonales vel reales quas
debebāt ſoluere alteri eccleſie deberēt ſoluere iſtis locatori
bus.vel cōcedentibus feudum qḋ non eſt licitū vt in litera.
❡ In glo.j.ibi:formam iuris fiſcalis non tollit:idem dicen
dum eſt in ꝓpoſito qḋ pactū initū inter iſtas priuatas pſo
nas nō pōt tollere ius eccl'ie parochialis:vñ lꝫ valere poſ
ſit pactū in preiudiciū paciſcentiū nō tñ in preiudicium ec
cleſie.vnde pōt eccleſia a quolibet poſſeſſore decimas pete
re:q꞉ poſſeſſio eſt ad hoc obligata.xvj.q.j.ſi quid laic⁹.licet
fuerit actū inter partes:vt nō vt poſſeſſor,ſed vt dn̄s ſoluat
decimas:nā pactū appoſitū cōtra ius nō valet.❡†Et hinc
ſumpta occaſione ponit hic Inn.qḋ not.glo.in.l.pacta que
cōtra.C.de pactis.dicēs ꝙ vbi pactū eſt cōtra ius nō valet
pactū vel pena:vt in regula que cōtra ius.de reg.iur.lib.vj.
ꝛ in.l.iuriſgentiū.§.ſed ꝛ ſi q̄s.ff.de pact.etiam ſi interueniat
iuramentū:vt in.c.ſi diligenti.de fo.cōpet.Si vero pactum
eſt preter ius tūc valet pena appoſita,ſed non pactū.exem
plum in ſtipulatione alteri facta.in.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.
ff.de

ff.de verb.obli.Si vero eſt ſm ius,valet vtrūq;debet tamē quis eſſe cōtētus altero,nam poteſt agere ad penam,vel ad obſeruātiā pacti.⁊ dic ꝙ pōt agere ad vtrūq; ſi fuit appoſita clauſula rato manēte pacto:vt in.l.penu.ff.de tranſactio. ⁊ no.in.c.dilecti.de arbi.ad predicta vide glo.in regula acceſſorium.de regu.iu.lib.vj.

1 ¶Impoſſibilitas quotuplex ſit:⁊ an ⁊ quando vitiet diſpoſitionem.
2 Iuramentum ſuper re turpi an ⁊ quando valeat.
3 Pactum vel iuramentum de non cedendo bonis an valeat.

Pactiones. Non valet pactio in ſpiritualibus vel que peccatū inducit vel turpis ſeu de turpi re,vel impoſſibilis de iure vel de facto. Et primo ponit dictū ⁊ eius rōnē. Scdo ampliat illā ⁊ ꝓbat ibi: qȝ etiā. ¶Caſus literalis. Dicit Gregorius ꝙ pactiones pro ſpiritualibus obtinēdis nullius ſunt momēti: qȝ in talib⁹ omnis pactio ⁊ omnis cōuentio ceſſare debet.⁊ idē dicendū eſt de alijs que ſine periculo anime ſeruari nō poſſunt:qȝ vt dicunt leges pact. turpe vel rei turpis aut impoſſibilis nec de iure nec de facto obligationē inducit. Ber. ¶Not.quatuor regulas ex tex. Prima quod ꝓ ſpiritualibus obtinēdis omnis pactio omniſq; cōuētio ceſſare debet:⁊ ſi de facto apponitur pactū nullā obligationē inducit. Ex quo infertur ꝙ ſi promouēdus ad eccleſiam promittit ex pacto ſe daturū aliquid collatori nō pōt agere ad obſeruantiā pacti. Et intellige hanc regulā in conuentione inhoneſta ⁊ de re ſpirituali: ſecus in conuentione honeſta ⁊ de re tēporali:vt in.c.ad queſtiones.de rerū pmut. ⁊ in.c.ſignificaſti.de elect. Secūda regula ꝙ nullū pactū obligat ſaluti animarum preiudicatiuū,nō enim poteſt ſe quis obligare in preiudiciū anime ſue.xxij.q.iiij.per totum. vnde ſicut dicimus in corpore qd nemo eſt dñs mēbrorū ſuorū: vt in.l.liber homo.ff.ad legē aquil. nec poteſt ſine pena ſe occidere vel vulnerare vel alterius occiſioni ſe exponere:vt in.c. ſi nō licet.xxiij.q.v.⁊ in.l.nō tantū.ff.de app. Ita ⁊ fortius nō eſt quis dñs anime ſue vt ad peccatū poſſit ſe obligare.nā ⁊ iuramentū nō obligat ad peccandū:qȝ nō debet eſſe iniquitatis vinculū.vt in.c.quāto.⁊ in.c.ſi vero.de iureiuran.qd procedit etiā ſi obligaret ſe ad peccatū veniale:vt probatur.in.c. ſi.de pac.lib.vj. Tertia regula eſt ꝙ pactū turpe vel rei turpis nō eſt obligatoriū. Et dicitur pactū turpe quando cōtinet in ſe turpitudinē: licet res ſuper qua interponitur nō ſit turpis:vt ſi promitto tibi dare decē vt mihi cōferas eccleſiā: ⁊ omne pactū cōtra ius eſt turpe:vt in.c.faciat homo.xxij.q. ij.⁊ in.l.filius.ff.de cōd.inſti.pactū vero rei turpis,eſt quādo interponitur ſuper re turpi:vt ſi ex pacto capio decē vt
1 hominē interficiā. ¶Quarta ⁊ vltima regula eſt,ꝙ pactū impoſſibile de iure vel de facto nō obligat:qȝ impoſſibiliū nulla eſt obligatio:vt in regula nemo poteſt.de re reg.iu.lib.vj. Et ideo dicimus ꝙ preceptum ſuperioris nō obligat ad impoſſibile,vt in.l.ſi.ff.que ſenten.ſine appel.reſcin.⁊ ix.di.in memoriā. Et ex hoc ⁊ ex tex.no.ꝙ illud dicimur poſſe qd de
a iure ⁊ facto poſſumus.[a] qd autē nō eſt poſſibile de iure reputatur impoſſibile:vt in.d.c.faciat homo. Pone exēplū,promitto tibi dare rem ſacrā:hoc enim de iure nō eſt poſſibile: vt in.l.inter ſtipulantē.§.ſacram.ff.de ver.obli. Idē ſi eſt impoſſibile de facto:vt ſi promitto celū digito tāgere,vel quid ſimile. Eſt tamē inter hec differētia:nā ſi pactio impoſſibilis eſt de iure ⁊ de facto,vel de iure tantū,nō obligat. ſi autē eſt impoſſibilis de facto tantū,aut illa impoſſibilitas eſt perpetua,⁊ non obligat:vt inſti.de inuti.ſtipula.§.j. Aut eſt impoſſibilitas ad tēpus:⁊ tūc obligat.vt ſi promitto tibi dare mille,⁊ impoſſibile eſt mihi tibi nūc ea tradere ſum nihilominus tibi obligatus:qȝ hoc nō eſt impoſſibile ſm naturā: ſed potius dicitur incōmoditas ꝙ impoſſibilitas.vt.l.cōtinuus.§.illud ff.de ver.obli. ¶Ultimo no.ibi,omnis pactio,omniſq; cōuētio.differentiā eſſe inter pactū ⁊ cōuentionē.nā pactio eſt ſpecialis,cōuentio eſt generalis,nā generaliter pōt dici cōuentio qñ homines in aliquā ſententiā cōueniunt qualecūq; ſit illud ſuper quo cōueniunt, vt in.l.j.§.ij.⁊ in.l. cōuentionū.ff.
2 de pac. ¶Opp.cōtra tex.⁊ predicta de.c.debitores.de iureiur.vbi valet iuramentū de vſuris ſoluēdis ⁊ tñ interponitur ſuper re turpi.ſol. pactū non valet ſine iuramēto,ex quo turpiter quis recipit ſpōſionē.vt in.d.c.debitores. Sed an valeat iuramentū diſtingue ꝙ aut cōtinet turpitudinē ex perſona vtriuſq; recipientis.ſ.⁊ iurantis ⁊ non tenet,vt in.d.c.ſi diligenti.⁊ xxij.q.ij.per totū.aut cōtinet turpitudinē ex parte iurantis.⁊ idem qȝ non poteſt quis ſe vinculare ad peccatum vel etiā cōtra bonos mores:vt in regula, nō eſt obligatorium.de reg.iur.li.vj.aut continet turpitudinem ſolum ex parte recipientis nō autē ex parte iurātis ⁊ iuramentū obligat.⁊ hoc caſu procedit.c. debitores.⁊ eſt ratio qȝ iuramētū principaliter dirigitur in deū in quo nulla reperitur turpitudo ergo iurans tenetur ad obſeruantiā ⁊ ſeruādo nō peccat.ſed ſolutū vigore huius iuramēti poteſt repeti ab eo qui turpiter;recepit:vt in.d.c.debitores.⁊ in.c.ad audientiā.⁊ in
3 b c.ad aures.qd metus cauſa. ¶Ultimo querit: quidā fecit pactū creditori ſuo de nō cedendo bonis [b] vtrū hoc pactū ſit impoſſibile de iure. Federi.cōcilio.lx.in effectu diſtinguit qd talis pactio tenet niſi notoria paupertas reddat pactū illicitum.nā tunc videtur ſe obligare in effectu ad carceres qd nō b poteſt:vt.§.dixi:cum non ſit dominus membrorum ſuorum. Et an iuramentum ſuper hoc interpoſitum valeat: vide qd dico in.c.cum contingat.de iureiur.

¶De tranſactionibus. Rubrica.

1 ¶Tranſactio quid ſit,⁊ vnde dicatur.

¶Cōtinua hanc rubricā: vt dictū fuit in ꝑcedēti titulo. Et pro rubrice intellectu quero quid ſit traſactio.ſol.⁊ traſactio eſt de re dubia ⁊ lite incerta pactio nō gratuita. ⁊ dicitur de re dubia qȝ ſi manifeſte apparet calūnia nō teneret tranſactio:vt in.l.ſumma.ff.de cōdi.inde.dicitur ⁊ lite in certa: qȝ ſi fuiſſet prius iudicatū nec ſentētia fuiſſet appellatione ſuſpēſa nō teneret traſactio:vt in.l.poſt rem iudicatā.ff.eo.dicitur nō gratuita pactio:qȝ tranſactio ſit aliquo pacto dato vel retento: vt.j.eo.ſuper eo. Et dicitur tranſactio quaſi actionis traſitio:qȝ is qui traſigit tranſit,id eſt recedit ab actione ſibi competente:⁊ ad materiam vide qd no.in.d.c.ſuper eo.

1 ¶Tranſactio tollit omnia iura ⁊ inſtrumēta inter partes poſtq; eſt facta.4.
2 Litigator qui recedit a lite dicitur cōſequi magnū cōmodū.
3 Exceptio tranſactionis dicitur exceptio litis finite,⁊ poteſt ſemper opponi.
4 Clauſula ſupplentes omnem defectū quid operetur:⁊ non poteſt opponi niſi per ſolum papam.
5 Tranſactio generalis que ſit:⁊ ad que extendatur, vide hic plene.

1 Sicut. ¶Inſtrumenta ⁊ alia iura partiū cōtraria traſactione tolluntur. Diuidit.nā prima pars decernit. ſecunda ſupplet ibi,cū. ¶Caſus literalis. Quidā plati eccliarū habebant cōtrouerſiā inter ſe ſup aliqua queſtione:⁊ p traſactionē illa cōtrouerſia fuit deciſa:ſȝ ne aliqua dubitatio remaneret in poſterū, petierunt a papa vt eā cōfirmaret. Super hac tranſactione ſtatuit papa vt omnia inſtrumēta ⁊ qcqd aliud eſſet qd opē alicui partiū afferre poſſet:vt ex preſcriptiōe vel priuilegio ſint caſſa ⁊ vacua:⁊ ſola pacta perpetuā obtineant firmitatē.⁊ ſi aliqd omiſſum fuerit ex autoritate dñi pape plenū ⁊ firmū vigorē ⁊ robur obtineat ſola traſactio ſiue pactū.
2 Ber. ¶No.ibi,ſalubrē.qd traſactio dicitur ſalubris,⁊ ſicut cōmēdatur a iure tranſactio:ſic iuriſcōſultus ſeu ꝓtor cōmēdat eū qui execratur lites:vt in.l.iij.in ſi.ff.de alie.iud.mutā. cau.fac.hinc eſt qd ſi poſt traſactionē appareant inſtrumēta per q̄ appareat traſigentē fuiſſe deceptū nō per hoc inſtauratur lis:licet grauis ſit deceptio:qȝ magnū cōmodū cōſequit qui a lite recedit.⁊ eſt tex.no.in.l.lucius.§.ſi.ff.ad tre.vide ho.
3 gl.⁊ qd ibi dixi in.c.pe.de emp.⁊ vendi. ¶Scdo no.ibi,deciſionē.qd traſactio dicitur deciſio cauſe: equiparat enim rei iudicate.vnde exceptio traſactionis eſt exceptio litis finite. vnde pōt opponi poſt vel ante lit.cōte.licet ſit perēptoria:vt c
4 not.in.c.ſi.de exce.li.vj. ¶Tertio no.ꝙ per traſactionē tolluntur omnia iura cōpetētia traſigētibus:ſiue ſint inſtrumēta, ſiue teſtes,ſiue preſcriptio,vel qcqd aliud de iure cōi vel ſpeciali cōpetens:qd intellige altera parte volēte tranſactionē implere:alˢ pōt traſigens vti iure ſuo:vt in.l.cū proponas. C.de pac. ¶No.quarto ibi, nunc habitorū.ꝙ pactū nouiſſimum ſeruandum eſt:rumpit enim precedentia:vt in.l.pacta nouiſſima.C.de pac.hic enim vt colligitur ex litera multe cōpoſitiones preceſſerant, tandē venerunt ad cōpoſitionē de
5 qua in tex.⁊ hic ipſa mādat ſeruari. ¶Not.quinto qd papa poteſt ſupplere defectum cōmiſſum in tranſactione ſiue ſit defect⁹ iuris,ſiue facti.⁊ hoc voluit litera ibi.incuria vel imperitia:⁊ dic incuria.i.mala cura vel negligētia ⁊ reſpicit factum.dic imperitia vt quia partes errarunt in iure non ſeruando debitas ſolennitates. An autem hec ſuppletio gene d
c ralis habeat tollere omnem defectum.vide in Spec.in ti.de legato.in.§.nunc oſtendendum.verſi.xvij.vbi notabiliter di
d cit qd hec clauſula ſupplentes defectum⁹ ⁊c.refert duntaxat

✠Sebaſti. Sapia
a ¶Poſſum⁹.vide Iaſ.in.l. nō ſolū. §.morte.col.xx.in fi.de ope.no.nū.⁊ Alex.in cōſi.liij. col.ſi.ver.qnimo. in.iiij. vol. facit.l. nepos pculo.i.ſi. ff.de ver.ſig.

¶Cedendo bonis. Adde do.de Ro.deci.ſuis.de ceſſio.bono. Antonius Frāc. ¶Circa hāc ceſſioni bonorū poſſit renuntiari vltra hic alleg.vide bar.in.l.alia.in.§. elegāter.i.ſ. col.ī vſ.vlt. Dy.iducit ff.ſol.mat. vbi dicit ꝙ nō niſi i duobus caſib⁹ ibi poſitis p cū.⁊ ibi vide Alex.i.x.⁊.i.gl. col.i v.⁊ inquātū bar.ponit.⁊ vide Bart.in.l.ſi.ff.de ceſſi. bo.⁊ Flo.in l.liber hō.ff.ad le. aquil.⁊ vide gl.in aut.ſȝ oino.C.de act.⁊ ob.⁊ an per ſtatutū poſſit tolli ne fiat:vide per bar.i.l. titio.ff.de ɔdi.⁊ dmō.⁊ Io. ð imo.i.d.§.elegāter.i ꝑn.⁊p Bal. i.l.j.i.iij.col.C.qui bo.ced.poſ. Et an valide iuramento.cōiter tenet ꝙ ſic niſi mēdicitas ⁊ iopia iurātis ſit notoria.vt in.c.cū gdā.de ireiur.⁊ p.d.Anto.in.c.cū cōtingat hic alle. Et adde ꝙ ceſſio bonorū lȝ liberet a carcere nō tñ liberata debito.vt p.Bar.i.l.heres. in.§.ꝙ ſi ſtipulator.⁊ ibi p Alex.ſ fideiu.⁊ in.l.j. qui bo.ce.poſ.

✠Sebaſti. Sapia.
¶Fīnalis. Vide Are.in ɔſi.viij.in cip. Albūde.⁊ ro. in ſing.ccclxix.⁊ Ab.in cōſi.lxxxiiij.in primo vol. Alex.poſt Imo. i.l. gdā ɔſulebāt. col.iij.ff.de reiudi.⁊ vitalē.i trac. clauſularū.in ſi. ſupplētes.⁊ Alexā.in ɔſi.lxxix.co. vj.in primo volu.

¶Supplētes defectū.adde Alex. ɔſi.lxviij.i.li.Ab. conſil.lxij.

ſolẽnitates iuris:nõ aũt ſupplet defectũ inbabilitatis pſo
narũ vel aliũ defectũ naturalẽ:pone exẽplũ,pars tranſegit
ſuper eo qð poſſidere nõ põt ⁊ papa ſimpliciter cõfirmãdo
dicit ſupplẽtes defectũ ⁊c.nã niſi papa ſit de oĩbus infoꝛma
tus illa clauſula ſolũ referť ad defectus cõmiſſos circa ſolẽ
nitates iuris.⁊ idẽ tenet Arcb.in.c.cenomanẽſem.lvj.diſ.ꝙ
bñ notabis.vide ad boc tex.et qð ibi no.in cle.paſtoꝛalis.de
re iudi.An autẽ alius citra papam poſſit ſupplere defectũ
cõmiſſum in cõtractibus vel in iudicijs:dic ꝙ non.etiã ſi ſit
legatus de latere:vt no.dicit Spe.in tit.ꝑalleg.⁊ facit gl.no.
6 in.c.fi.⁊ de bere.lib.vj.qð notabis.☙†In gl.j.in fi.no.glo.q̄
in effectu ꝓſequitur tres ſpecies petitionis et trãſactionis.
nã qñq; petitio ⁊ trãſactio eſt ſpãlis qñq; gñalis:qñq; inde
finita.Sed legiſte vt dicũt bic Pe.⁊ abb.⁊ bene ſolũ pꝛoſe
quuntur pꝛimas duas ſpecies.de indefinita nõ faciũt men
tionẽ quia indefinita eqpollet vniuerſali:vt in.l.fin.de vino
triti.et oleo lega.⁊ in.c.vt circa.vbi de boc de ele.li.vj.Doc.
noſtri aliqd tãgũt poſt gl.bic:ſed nõ ꝑfecte explicant mate
riã.Unde dic tu latius ⁊ clarius colligẽdo dicta Bart.in.l.
ſub ꝑtextu.⁊ in.l.ſi de certa re.C.eo.tit.ꝙ qñq; petitio eſt ſpe
cialis:qñq; generalis.pꝛimo caſu aut pꝛoſecutio ⁊ trãſactio
fuerũt etiã ſpeciales.⁊ tũc indubitatũ eſt ꝙ trãſactio nõ ex
tendiť ad aliã ſpẽm:vt in.l.age.C.eo.⁊ ibi per gl.de bac ma
teria pone exẽplum.petebã certã domum a te:et bãc domũ
dũtaxat fui ꝓſecutus:⁊ demũ trãſegimus ſpecialiter ſuper
bac domo.vt.ſ.datis mibi decẽ recederẽ a lite:bec trãſactio
ſpecialis nõ obſtat mibi volenti petere aliã rẽ a te:ſed banc
rem ſup qua trãſegimus petere nõ poſſum.Aut tranſactio
fuit generalis.vt puta qꝛ datis mibi.x.renũtiaui omni iuri
cõpetẽti mibi cõtra te:⁊ tunc eſt dubiũ:nunquid bec tranſ
actio generaliter facta debeat reſtringi ad petitionẽ ſpecia
a lem:an vero debeat referri ad oĩa [a] que poteram a te pete
re.Gl.bic tenet ꝙ debet reſtringi ad ſpeciẽ petitam.Jaco.
bu.in.d.l.ſub pꝛetextu.tenet cõtrariũ.dicit eñi quod ex quo
trãſactio fuit generalis babet vigoꝛẽ generalem etiã in ſpe
ciebus nõ petitis nõ vigoꝛe trãſactionis:qꝛ non poteſt dici
trãſactio:ex quo de alijs ſpeciebꝰ nõ erat lis:ſʒ babebit vim
rõne pacti.Bar.ibi tenet ꝙ etiã vigoꝛe trãſactiõis babebit
vim in alijs ſpeciebus.Mouet bac rõne:nã tranſactio ſepe
fit:vt pꝛo eo qð reus dat actoꝛi actoꝛ det aliqua reo.vnde ſi
actoꝛ receptis centum a reo liberet eũ ab actione pꝛopoſita
et ab alijs qbuſcũq; ſibi cõpetentibus contra illum videtur
ſibi donare ius ſibi cõpetens quãtũcũq; ſit clarũ et liquidũ
pꝛo eo quod recipit a reo:nã remittere eſt donare:vt in.c.ve
niens.de teſtibus.⁊ in.l.contra iuris.ff.de pactis.Et ideo cõ
clude poſt eũ,qð aut tranſactio generalis ſecuta petitione
ſpeciali poteſt ſalua ratione recti ſermonis reſtringi ad pe
titionẽ ſpecialẽ ⁊ in boc caſu ſalua opi.glo.⁊ facit quia verba
ſequentia intelliguntur ſm pꝛecedentia.vt in.l.ſi ſeruus plu
rium.§.fi.et.l.qui filiabus.ff.de lega.j.facit.c.intelligentia.et
c.pꝛopterea.de verb.ſig.Aut non põt reſtringi ad ſpeciem
petitã ſalua ratione recti ſermonis:vt quia verba ſunt mul
tum generalia:vtputa quia dixi renũtio oĩbus actionibus
mibi cõpetentibus qualitercũq; cõtra te vel qd ſimile:⁊ tũc
trãſactio nõ reſtringitur:ſed generaliter in oĩbus actionibꝰ
babet vigoꝛem.ad boc.l.pluribus.ff.de acceptila.⁊ boc quo
ad pꝛimũ membꝛũ.Quo ad ſcðm qñ petitio fuit generalis:
puta qꝛ eps petijt oĩa iura epalia:et tũc aut ꝓſecutio et trãſ
actio fuerant etiã generales:quia eps pꝛoſecutus fuit in iu
dicio petitionẽ generalem:et poſtea trãſegit generaliter et
tũc trãſactio gñalis generaliter dʒ intelligi:vt in.l.ſub ꝑtex
tu.C.eo.In boc tñ aduerte extra exẽplũ pꝛemiſſum qð aut
quedã ſpecies ſeu res erãt incognite dolo aduerſarij:⁊ tunc
tranſactio generalis non refertur ad illas res:vt in.l.tres
fratres.ff.de pac.Exẽplũ.duo fratres q cõiter ſucceſſerunt
patri tranſegerunt generaliter ſup tota bereditate ſi alter
eoꝛũ occultauit pꝛius aliquas res illa tranſactio generalis
ad illas res occultatas non referť.Aut certe ſpecies ſeu res
erãt incognite ſine dolo aduerſarũ:et tũc aut erãt debite ex
teſtamẽto ⁊ nõ valet trãſactio:qꝛ ſuper debitis ex teſtõ non
b valet trãſactio niſi viſo [b] teſtamẽto:vt eſt tex.notabilis in.l.
de bis.ff.eo.Aut erãt debite alio iure ⁊ cõiter teneť qð valet
trãſactio etiã reſpectu aliarũ ſpecierũ incognitarũ.Quidã
tamẽ tenuerunt oppoſitum dicentes qð is qui remittit do
nat:ſed ignoꝛãs nõ donat:vt in.l.nec ignoꝛãs.C.de dona.er
go tranſactio ſeu remiſſio non referť ad incognita tranſigẽ
ti.Sed Bar.tenet pꝛimũ quia ſatis eſt qð generaliter cogi
tauerit:et videť cogitaſſe generaliter ex quo liberauit eum
ab omni eo qð ab eo poſſet petere.Dicit tñ ꝙ vbi iſte nõ co
gitaſſet gñaliter vel ſpãliter tunc nõ refertur ad incognita

rõne ꝑdicta ⁊ in dubio ſi petitio fuit gñalis pꝛeſumiť gñali
ter cogitaſſe:vnde refertur ad omnia q̄ poſſunt cõpꝛebẽdi
ſub gñali actione ſecus vbi petitio fuit ſpãlis:quod not.qñ
ꝙ petitio fuit generalis ⁊ tranſactio gñalis ſed pꝛoſecutio
fuit ſpãlis.Exẽplũ.petij a te adminiſtrationem tutele.poſt
modũ fui pꝛoſecutus certas ſpecies tantũ puta adminiſtra
tionẽ lane vel ſalis et iſto caſu ſunt opi.pꝛopter.l.licet.C.de
iudi.nã ſententia generalis refertur ad ꝓſecuta vt ibi:ergo
idẽ in trãſactione.Alij in cõtrariũ:quia ſnĩa dʒ reſtringi ad
ꝓbationes:ſed trãſactio põt eſſe gñalis.Sed omiſſis opi
nionibus diſtingue qð aut doloſe in ꝓſecutiõe omiſit alias
ſpẽs:⁊ tũc ſnĩa obſtat in oĩbus.et idẽ in tranſactionibus.ad
boc tex.no.in.l.de rebꝰ.ff.de arbi.Aut ſine dolo ⁊ tũc referť
ad ꝓſecuta ſicut in ſnĩa:qð intelligo ſi ſalua rõne recti ſermo
nis põt tranſactio reſtringi ad pꝛoſecuta:alias ſecus:vt.ſ.
dixi.Aut trãſactio fuit ſpecialis et reſtringitur ſolũ ad illã
ſpeciem:vt in.d.l.ſi de certa.Sed notabile dubiũ eſt nunqd
tranſactio ſuper certa re extendať ad alias actiones cõpetẽ
tes ad illã rem:nam certum eſt qð ad alias res nõ extendiť:
vt.ſ.dictũ eſt.Sed dubitatur nunquid extendatur ad alias
actiones.Exemplũ.petebã a te iſtã domũ ex cauſa emptio
nis.demũ trãſegimus.nã receſſi a lite datis mibi decẽ.nunq
quid de nouo poſſum eandẽ domũ petere ex alia actione:vt
puta quia dico domũ meam:qꝛ fuit mibi legata.Quidã te
nuerunt ꝙ refertur ad omnes actiones.ſed Bar.diſtinguit
et melius ꝙ aut petitio fuit generalis:puta quia petebã do
mum iure dominij vel quaſi,et trãſactio ſequẽs refertur ad
oẽs actiões.argu.in.c.abbate ſane.de re iudi.lib.vj.Aut pe
titio fuit ſpecialis:⁊ tũc trãſactio referť ad actionem ꝓpoſi
tam tantũ.ad boc tex.in.l.ſi ita quis.§.fi.ff.de verb.oblig.Et
ideo ex pꝛedictis ſis cautus vt ſi vis liberari generaliter fa
c cias tranſactionẽ multũ generalẽ [c] et nõ parcas in verbis.
vt puta dicitur ꝙ partes venerunt ad tranſactionẽ:cõpoſi
tionẽ et conuentionẽ:et cõuenerũt ⁊ trãſegerunt ſup omni
bus actionibus et ſuper omnibus rebus cognitis cõpeten
tibus et incognitis:tam in bac re ꝙ in qualibet alia.
1 ☞ Decime licet debeantur de iure diuino:tñ poteſt fieri
ſuper eis compoſitio vt minus vel certo modo ſoluantur:⁊
boc fieri debet cum epiſcopi autoritate.2.7.
3 Compoſitio quando fit ſuper decimis vel q̄libet alia eccle
ſiaſtica alienatio quid requiratur ad eius validitatem.
4 Decretum epiſcopi non requiritur in alienationibus rerũ
eccleſie:ſed ſufficit eius conſenſus.
5 Tranſactio in ſpiritualibus nõ eſt pꝛobibita ſi datur ſpiri
tuale pꝛo ſpirituali ſecus ſi datur tꝑale pꝛo ſpirituali.6.
Tranſactio ⁊ amicabilis compoſitio in quibꝰ differant.
7 Pꝛeſcriptio ſuper decimas an et quomodo currat.

STatuimus, Tenet cõpoſitio ſup
decimis facta cũ aſſen
ſu ſuperioꝛis,et nõ diuidiť.☙ Caſus lr̃alis.Ali
quod collegiũ qðnem babet cum aliquibꝰ ſuper
decimis:dubitabatur vtrũ cõpoſitio poſſit interuenire:ſta
tuit papa ꝙ ſi ſuper decimis inter collegiũ illud ⁊ eccleſiaſti
cam perſonã cõpoſitio facta fuerit de aſſenſu epĩ ſui rata et
1 firma ꝑmaneat.Ber.☙†Not.pꝛimo qð licet decime [d] ſint
d de iure diuino:vt in.c.tua.j.de deci.tñ ſup eis poteſt interue
nire cõpoſitio:vt minus ſoluať vel vt certo mõ fiat ſolutio.
ad boc.c.veniẽs.j.eo.⁊.j.de decimis.ex multiplici.qð an ꝓce
2 dat indiſtincte.j.dicã.☙†Not.ij.ꝙ cõpoſitio non põt fieri
ſuper decimis ſine autoꝛitate epĩ vel archiepĩ.☙ Opponi.
et videť ꝙ autoꝛitas archiepĩ non ſufficiat:qꝛ nõ dʒ ſe impe
dire de ſubditis ſuffraganeoꝝ ſuoꝛum:vt in.c.paſtoꝛalis.de
offi.oꝛdi.Sol.põt tex.dupliciter intelligi ſm doc.Pꝛimo ꝙ
in ſubditis epĩ requiriť cõſenſus ipſius epiſcopi.In ſubdi
tis vero archiepĩ:puta in dioceſi ſua requiritur conſenſus
ipſius archiepĩ.Scðo põt intelligi quod eps tranſigit cum
ſubdito:vt tunc archieps babeat autoꝛizare:qꝛ ipſe eſt ſupe
rioꝛ epõ.d.c.paſtoꝛalis.facit ꝙ no.glo.in cle.ij.de reb.eccłie
3 non aliena.☙†Scðo bic queritur quid requirať in iſta cõ
poſitione ſeu in alia alienatione rerum eccleſie.Solut.dicit
Inno.ꝙ requiritur cauſe cognitio vt ſic ſuperioꝛ examinet
an talis cõpoſitio vel alienatio expediat eccleſie.Itẽ reqri
tur decretum ipſius epĩ reſpectu ſubditoꝛũ ſuoꝛum.xij.qð.
ij.c.placuit.⁊.c.abbatibus.⁊.xvij.queſt.iiij.in vẽditionibus.
☙ Not.bec dicta.pꝛimo ꝙ alienatio vel cõpoſitio facta de
e immobili ſine cauſe cognitione [e] nõ tenet.⁊ idem tenet Inn.
in.c.vnico.vt eccle.bñfi.in fi.facit.xij.qð.ij.ſine exceptione.et
glo.oꝛdinaria quã tenebis menti in.c.j.de reb.eccle.nõ alie.
4 lib.vj.⁊ tʒ Fede.in cõſi.ſuis.☙ † Scðo no.ꝙ requiriť decre
tum:⁊ ſic referendo Inno.tranſeũt cõiter doct.bic.Sed tu
tene

a ☙ Referri ad oĩa.Adde Ro.ↄſi.ccclxxi.⁊ vide ibi qð voluit per bãc glo.in tranſactione fcã inter epm ⁊ archidiaconũ ⁊ vid Ang.ↄſ.ccxviij.Alex.conſil.xliij.j.libꝛ.vbi de bac materia.

b ☙ Viſo.Adde ⁊ cognito:vt late ꝑ Ang.ↄſ.xciiij.

c ☙ Gñale.Addð qð voluit Alex.conſi.xi.ij.lib.

❧ Sebaſti.Sapia.

d ☙ Licet decime.Vide Jo.ð ana.in.c.poſt miſerabilẽ.in fi.de vſu.vbi dicit qð laici cõtẽdẽtes de decimis iter ſe pñt trãſigere ⁊ ſ qñ laici fuerũt inueſtiti de decimis vt tenet Fel.in.c.cãm col.iij.verſi.demũ ad ꝑdictã.de ꝑſcriptioni.

e ☙ Cauſe cognitione.Adde que ponã in.c.ſeq.

a ¶ Q̄d non. Add
videndū Ro. ꝯſi.
xxxvi.
Zacharias.
b ¶ Interuenire.
trāſactio. add ꝑ
hoc Bar. i. l. j. vſi.
no. hñ hāc gl. C. ſi
aduer. trāſa. bal. i
l. poſt. in. ij. q. C. d
fur. ꝛ Alex. conſi.
xcj. vol. ij.
Zacharias.
c ¶ Decime ſoluā
tur. Add An. de
bu. i. c. parochia-
nos. j. de deci. ān
in rub. eo. tit. ꝛ ibi
Jmo. ꝛ Arc. in. c.
maiores. xvj. qđ.
vij. ꝛ bal. i ſuo ꝯſi.
inci. ꝯſtitutio epi.
ꝛ Fel. in. c. cām. in
p̄n. vbi mtn᷒ ſuffi
ciēter locutus eſt
ideo illū nō imita
re. s. de preſcript.
Antonius Frāc.
¶ Circa materiā
hāc decimarū di
cas primo qđ de-
cime ſunt i bonis
eccľie. c. cā. de v. ſi.
ꝛ ꝑ Spe. in tit. de
deci. i p̄n. Et add
ꝙ eccleſia nō po-
teſt remittere de
cimas alicui: ſꝫ ꝑ
ſtationē vel actū
p̄ſtādi hñ pōt re-
mittere hꝫ. d. car.
i cle. ſi. i p̄nc. i. vj. q.
de pe. vbi ēt dicit
ibi in. vij. q. ꝙ pa-
pa pōt cōcedere
alicui laico priui-
legiū non ſoluēdi
decimas non tñ
pōt tollere i totū
ius decimaꝝ. ꝛ iđ
dꝫ ꝙ p̄nt laicis cō
cedi quo ad ꝯmo
ditatē nō quo ad
ius qꝛ eſt qđ ſpūa
le. c. ij. de loca. c.
ꝙuis. ꝛ. c. ꝓhibe-
mus. de deci. ꝛ hꝛ
xvj. q. j. in. c. deci-
mas. ꝛ in. c. adria
nus. lxiij. diſ. ꝛ i. c.
in ſynodo. ꝛ. i. c. hñ
quidē. xvj. diſt. et
tene mēti ꝙ deci-
me ꝑ ſtatutū tolli
vel minui nō p̄nt
ita Bal. i. l. ſi. C. ſi
ne cen. vľ rel. imo
etiā iude᷒ de ter-
ris ſuis ſoluere
dꝫ ꝛ eo. mō ſarra-
ceni. vt in. c. de ter
ris. ꝛ ibi ꝑ doc. de
deci. ꝛ ꝑ Old. cōſi.
xix. ꝛ adde ꝙ deci
ma tpis ꝛ oim ho
norū dꝫ p̄ſtari. de
cōſe. di. v. in. c. qua
drageſima. cū. gl.
ꝛ dꝫ ſolui de auro
vel argēto qđ ef-

tene contrarium: quia nullo iure canonico hoc ꝓ
batur: ꝛ ipſemet Jnn. tꝫ oppoſitum in. d. c. j. li. vj. ꝛ
gl. ordinaria. ibidem. vñ ſufficit conſenſus ſeu au-
toritas ſuperioris non autem requiritur decre-
tum. ꝛ differentiam inter hec vid per gl. ꝛ Jnn. in
d. c. j. An autem abbates ꝛ inferiores p̄lati citra
ep̄m poſſunt interponere hāc autoritatē in cōpo
ſitione ſeu alienatione rerum eccleſiarū eis ſubie
a ctarū. dicit Jnn. ꝙ nō[a]: quia iura faciunt mentio
nē de ſolis epiſcopis: vt in. d. c. placuit. ꝛ. c. abbati-
bus. ꝛ. c. in vēditionibus. ꝛ ſilibus. dicit tñ quoſdā
tenere: quos ipſe ſequiť. hoc verū niſi eccleſie ſint
pleno iure ſubiecte iſtis prelatis inferiorib᷒ quia
tūc cum habeāt in eis epiſcopalē iuriſdictionem
poſſunt hanc autoritatē interponere. ꝛ nō tradas
obliuioni hoc dictum quia quotidie allegatur et
ſequiť gl. ordinaria in clemē. j. de reb. eccl. nō alie.
Et ex hoc dicto inferť generaliter qđ in eccleſijs
ſubiectis prelato inferiori pleno iure pōt iſte pre
latus inferior exercere omnē iuriſdictionē epiſco
palē. Unde pōt abſoluere excōmunicatos in caſi
bus in quib᷒ pōt ep̄s ꝛ alia exercere epiſcopalia.
vt plene dico in. c. ſignificaſti. de fo. cōpet. Quidā
tamē vt Hoſti. in. c. cū ꝛ plātare. de priuile. volue-
runt hoc dictū reſtringere ad p̄latos inferiores
exemptos: ſed ego nō video reſtrictionis cauſam
reſpectu eccleſiarū ſubiectarū arg. in. c. auditis. ꝛ
in. c. cū olim. de preſcrip. facit. c. irrefragabili. §. ex
ceſſus. de offi. ordi. vbi canonici nō exempti poſ-
ſunt preſcribere iuriſdictionē epiſcopalē: an autē
in cōpoſititione ſeu tranſacttone ſemper requra-
tur autoritaſi ſuperioris in iuribus eccleſie dicā
5 plene in. c. ſeq. ¶ † In gl. j. in ſi. cōcludit hec gl. in
effectu qđ in ſpiritualib᷒ nō pōt interuenire trā-
b ſactio[b] vt detur ſpirituale pro tēporali: ſed amica
bilis cōpoſitio ſic. ꝛ videtur ſic probari. j. eo. ſuper
eo. ꝛ hec differētia eſt inter cōpoſitionē ꝛ amicabi
lem trāſactionē: qꝛ trāſactio eſt pactio nō gratui-
ta: qꝛ aliduid datur vel retineť vt a lite receda-
tur: cōpoſitio vero eſt gratuita pactio: vñ nulla
ſimonia hoc caſu cōmittitur. ſꝫ in primo poſſet cō
mitti: vt ſi recipiens tp̄ale reſignat ius ſpirituale.
dic tñ ſm Jnn. qđ in ſpiritualibus nō ex toto re-
probať trāſactio: ſed tūc cū datur tēporale ꝓ ſpi-
rituali: ꝛ ita loquiť gl. ſecus ſi datur aliquid ſpiri-
tuale ꝓ ſpirituali: nā tūc eſſet ſimonia. ſicut enim
ſpiritualia p̄nt adinuicē cōmutari: vt in. c. ad que
ſtiones. de rerū permu. ita in eis trāſigi pōt. Jtē
ſm Hoſſ. ſi autoritate ſuperioris dať aliquod tē-
porale in ſpūalibus tolliť vitiū ſimonie: in. c. niſi.
6 j. de p̄b. ¶ † Quid aūt ſi litigať ſuper bñſicio nū-
quid poſſit trāſigi. Cōclude poſt Jnn. ꝙ aut pe-
titur beneficiū ratione tituli ꝛ nō pōt interuenire
trāſactio vt deť aliqđ tēporale ꝓ receſſu a lite: vt
in. c. ſup eo. j. eo. niſi ſuperior ex officio ſuo hoc or-
dinet. vt in. d. c. niſi. dū tñ is q renuntiat nullū ius
habeat in beneficio. Debet em̄ bñſiciū remanere
apud eū qui ius habet: vt in. c. niſi. Sed ſi petitur
beneficiū iure proprietatis: tunc pōt interuenire
trāſactio: qꝛ nō poteſt dici queſtio ſuper re ſpiri-
tuali. Pone exēplū cū monaſteriū dicit eccleſiā
ad ſe ꝑtinere vt poſſit cōuertere fructus in vſus
ꝓprios: facit. c. j. ꝛ qđ ibi no. j. de eo qui mit. in poſ.
7 ¶ † In gl. ſi. in ſi. hec gl. intrat queſtionē: nūquid
cū laicis autoritate epi poſſit cōponi ſuper deci-
c mis vt minus decime ſoluanť.[c] ꝛ ponit in effectu
duas opi. cōtrarias. Primā opi. ꝙ nō poſſit ſine
autoritate ſuperioris: tenēt Pe. ꝛ Ab. Et ꝓ hac
opi. facit etiā qꝛ in quātitate decime nō currit pre
ſcriptio. ad hoc tex. iūcta gl. xvj. q. vij. c. quicunqꝫ.
ꝛ in. c. j. de deci. lib. vj. nā cū decima interga ſit de
iure diuino. vt. j. de decimis. in. c. tua. ꝛ in. c. cū ho-
mines ꝛ cōtra ius diuinū nō currit preſcſcriptio
nec valet aliqua cōſuetu. vt in. c. ſi. de cōſuet. ergo
ꝛc. Scđam opinionē cōtrariā tenuit Hoſt. dicēs
ꝙ licet laici nō poſſint poſſidere vel preſcribere
ius decime: tamē ſuper quātitate bene currit pre
ſcriptio ꝛ ſic intellige. c. in quibuſdā. j. de deci. ꝛ in
hoc pondera iſtum tex. in eo qđ dicitur inter vos
ꝛ aliquā perſonam eccleſiaſticā. Alij. dixerunt, ꝙ

in perſonalib᷒ decimis pōt cōponi cū laicis ſꝫ in
p̄dialib᷒ nō quaſi iſte ſint de iure diuino ꝛ prime
de iure poſitiuo: de quo tñ dic vt plenius dixi ſu-
per ru. de deci. Ego cōcordādo opi. ſic diſtingue
rē ꝙ in perſonalibus ꝓpter dubiū de quo. s. pōt
admitti cōpoſitio: in predialib᷒ vero aut volunt
cōponere ſuper decimis p̄teritis ꝛ pōt admitti:
qꝛ ſi poti᷒ ſuper fructib᷒ q̄ꝫ ſuper iure ſpirituali:
vt probať. in. c. ſi. de re. permu. Aut volunt cōpo-
nere ſuper futuris: ꝛ ſi ad tp̄s pōt fieri autoritate
ep̄i. arg. in. c. ij. ꝛ. iij. j. de his que ſiunt a prela. aut
in perpetuū: ꝛ tunc aut ius eccleſie eſt clarū ꝛ nō
pōt fieri citra autoritatē pape: qꝛ nemo citra eū
pōt eximere laicū a ſolutione decimarū: vt in. c. a
nobis. ꝛ qđ ibi no. j. de deci. Eſſet enim hec cōpo-
ſitio quedā exemptio: ſaltē reſpectu partis. ꝛ hoc
caſu ꝓcedit prima opi. glo. Aut ius eccleſie eſt du
biū: vt puta qꝛ laicus allegat nimiā paupertatē:
ꝛ opinio. ſunt: nnūquid pauper teneatur ſoluere
decimā: vt not. glo. in. c. qꝛ tua. xij. q. j. Uel allegat
priuilegiū pape qđ tamē nō eſt clarū vel aliquid
ſimile: ꝛ tūc pōt admitti cōpoſitio: ꝛ procedat hoc
caſu ſecūda opinio. Et pro hoc facit qꝛ cōpoſitio
nō debet fieri ſine cauſe cognitione: vt. s. dixi: qꝛ
nō debet ius eccleſie remitti ſine cauſa. argu. in. l.
pactum curatoris. C. de pac. ꝛ. xij. q. ij. in. c. ſine ex-
ceptione. ſed eccleſie inter ſe liberius poſſunt cō-
ponere: qꝛ omnes eccleſie ſunt vna eccleſia. vij. q.
j. in. c. nouatianus. ꝛ. c. loquitur. xxiiij. q. j. hinc eſt
qđ vna eccleſia preſcribit contra aliam: vt in. c. j.
de preſcrip. li. vj. ad predicta vide. c. veniens. j. eo.
ꝛ. c. ex multiplici. j. de decimis.

1 ☞ Trāſactio poteſt interuenire ſuper lite etiā
mota coram delegato.
2 Prelatus poteſt conuenire ꝛ conueniri ſine con-
ſenſu capituli niſi res ſit ardua.
3 Prelatus an poſſit tranſigere ſine conſenſu capi
tuli: vide plene.
Clauſula promittens habere ratū poſita in pro-
curatorio an operetur ſpeciale mandatum.

Contingit. Si capitulū cō-
ſenſit trāſactio-
ni quā fecit prelatus nomine eccleſie
vlteri᷒ diſſentire nō pōt. Cōmunis di-
uiſio. ſeccūda ibi, vñ. ¶ Caſus literalis. Abbas ſi
ue prior alicuius ꝯuētualis eccleſie habet cām cū
aliquo clerico vel laico corā ordinario vel delega
to: abbas vel prior ſuper qōne illa trāſactionē fe-
cit cū aduerſario: vnde capitulū tranſactionē illā
nittitur reuocare: queriť an poſſit: ꝛ rñdet papa
qđ ſi abbas vel prior habuit mādatū ſine literas
de rato a capitulo ſuo: tranſactionē illā ſi aliquot
annis ſeruata fuit nō poterit reuocare ex eo qđ
cōſenſit a principio ꝛ ſi literas de rato nō habuit
reuocare nō potuit: qꝛ cām poſtea ratā habuit.
Ber. ¶ Not. primo ar. ex tex. ꝙ prelatus eccleſie
nō pōt trāſigere ſine cōſenſu capituli ſui: qđ an ve
rum ſit indiſtincte infra latius ꝛ clare ſubijciam.
¶ No. ij. ꝙ in tranſactione pōt cōſenſus capituli
accedere ex poſt facto: qđ an verū ſit infra dicā.
1 ¶ † Tertio not. ꝙ etiā ſi lis ſit corā delegato pōt
interuenire trāſactio. vnde ſuperior cōmittēdo
cauſam non tollit libertatē componendi ꝛ tranſi-
gendi ſuper illa cauſa: qꝛ iudex nō debet ad aliud
laborare niſi vt partes ad concordiā reducat: vt
in. c. ſi. j. e. ꝛ. xc. di. per totū. ꝛ. in. l. j. §. ꝛ poſt operis
ff. de noui ope. nuntia. ¶ In glo. j. vt clare intelli-
gas hanc gl. cum ſeq. dic ꝙ due queſtiones eliciū
tur ex glo. Prima nūquid prelatus poſſit agere
in iudicio ſine cōſenſu capituli. Scđa nūquid poſ
2 ſit tranſigere. ¶ † Quo ad primā gl. hic ꝛ vbi te-
tigit iſtū paſſum ſemper inclinauit ad partē ne-
gatiuā. Sed cōis opinio eſt in oppoſitū: vt niſi
cauſa ſit grauis poſſit prelatus cōuenire ꝛ cōueni
ri ſine cōſenſu capituli: vt probatur in. c. edoceri.
3 s. de reſcri. ¶ † Quo ad ſecūdā queſtionē q̄ perti
net ad titulū: gl. hic cōcludit ꝙ lꝫ. prelatus poſſet
agere vel habuerit mandatū generale a capitulo
d nō tñ pōt trāſigere ſine ꝯſenſu capituli.[d] Ad iſtū
tex. gl. rñdet dupliciter. Primo ꝙ p̄latus habuit

foditur in fundo
priuato. l. cūcti. ꝛ
ibi ꝑ Bart. C. de
metallą. libr. xj. ꝛ
dñt ſolui decime
de aīalibus et de
fructu pecudum:
vt per do. Card.
in cle. j. in. ix. ꝛ. xv.
q. ꝛ iudex ēt tene-
tur ſoluere deci-
mas ex officio qđ
hꝫ vt ꝑ. d. Car. in
cle. ij. i. xxiiij. q. de
iudi. ꝛ nō ſoluens
decimas non de-
bet abſolui ꝑ con
feſſorem: qꝛ eſt in
notorio crimine ꝛ
cōtinue in pecca-
to mortali. vt per
do. Car. in cle. ſi.
in. §. j. in ſi. de pen.
ꝛ vide gl. ord. in. c.
ad apoſtolice. de
deci. ꝛ ibi plene ꝑ
ſcribētes que di-
cūtur decime pre
diales, ꝛ q̄ perſo-
nales, ꝛ q̄ miſte.

❧ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Cōſenſu capi-
tuli. vide bar. in. l.
nulli. ff. de trāſac.
ꝛ in. l. imperatores.
ff. de pactis. ꝛ que
notanť. in. l. p̄ſes.
C. de tranſ. ꝛ que
elegāter ponit ho
ſti. in ſumma hu-
ius ti. §. qs p̄t. vſi.
ſꝫ q̄ro an p̄latus.
ꝛ Fel. in. c. edoce-
ri. col. iiij. s. de re
ſcri. vř tñ dicēdū
quod quādo eſſet
vrgens neceſſitas
poſſet p̄latus ſo-
lus trāſigere per
ea que tradit do.
Jac. in. c. j. co. vij.
ver. quarto vltra
alia. qu iſeud. da.
poſſunt. ꝛ Corſe.
ſingu. ſuis in ver.
pupillus.

a ¶ Spāle māda
tum.Adde Ro.
cōſi.xciiij.tenere
pꝛimum dictū.⁊
Fulg.cōſi.clxxx
vj. Lapū alleg.
lxx.circa fi.

Zacbarias.
¶ Adde Bart.
Cepo.caute.ſua
cxv.an.bal.⁊ Ra
pba.in.l.qđ ſi no
lit.§.ſi quis.ff.de
edil.edic.

b ¶ Concluderē.
Adde qđ voluit
Ro.conſi.l.⁊ ꝯſi.
lxxxviij.Pet.de
ancb.cōſi.cxxv.

c ¶ Simonia.ad
de Calde.cōſil.j.
de ſimo.

d ¶ Pena pari.
An qui pꝛomit
tit ſub fide ſua di
catur iurare.viđ
Alexā.in.l.nam
poſtea.§.dato.ff.
de iureiuran.vbi
ponit de multi
plici ſpecie iurā
di.

bic mandatū trāſigēdi ſpeciale:⁊ ita dꝫ intelligi
text.dum facit mentionē de ratibabitione.Uel
pōt ſcđo intelligi ſm gl.ꝙ capitulū ꝓmiſit babe
re ratū qcqd abbas gereret in iſto negotio:⁊ ſic
vigoꝛe buius clauſule potuit abbas tranſigere.⁊
pondera ſingulariter bunc intellectū:videt̄ em̄
gl.in boc ſentire qđ ꝑ bāc clauſulam appoſitā in
ꝓcuratoꝛio ꝓmitto babere ratū quicqd feceris.
datur poteſtas trāſigendi:et per cōſequēs faciē
di ea q̄ reqrūt ſpeciale mādatū:[a] idē voluit Bar
a to.in.l.ꝓcuratoꝛ cui gn̄aliter libera.ff.de ꝓcutoꝛi
bus.dicēs ꝙ ꝑ iſta verba dat̄ libera poteſtas ꝓ
curatoꝛi.Sed aduerte qꝛ idē Bar.in.l.j.ff.de offi.
ꝓcu.ceſa.refert Cyn.⁊ alios tenuiſſe ꝯꝛium quos
ipſe ibi ſequit̄:concludēs ꝙ per illā clauſulam nō
ampliant̄ vires ꝓcuratoꝛis generalis:ſed ad cau
telā illa clauſula ſolet apponi.⁊ boc idē ſentit gl.
in.c.dilectus.de reli.domi.vbi concludit qđ lite
re de rato nō differūt a mādato pꝛocuratoꝛis.do
cto.bic cōiter trāſeunt ꝙ ſine cōſenſu capituli nō
pōt pꝛelatus tranſigere.⁊ ſatis vr̄ boc innuere li
tera.⁊ multa circa boc dicūtur per q̄ minime ex
plicatur intellectꝰ ⁊ difficultas buius qōnis.Uñ
in boc paſſu latius attingendo materiā cū queri
tur nunqd pꝛelatus ſeu rectoꝛ eccleſie poſſit trāſi
gere ſine ꝯſenſu capituli ſui ⁊ autoꝛitate ſuperio
ris.Concluderem [b] ſic ꝙ aut ꝑ trāſactionē alie
b natur res immobilis eccleſie vel mobilis ꝓcioſa:
q̄ al's ſine ſolēnitate debita alienari non poterat:
tūc non pōt fieri trāſactio niſi capitulū cōſentiat
et autoꝛitas ſuperioꝛis interueniat.Nā ſicut di
recte non poteſt fieri talis alienatio ſine debita
ſolēnitate:ita nec indirecte trāſigendo:vnde ſiue
pꝛelatus petat poſſeſſionem ab alio detentā ſiue
ab eo petat̄ nunq̄ꝫ poterit fieri tranſactio ꝑ quā
poſſeſſio remaneat penes aliū ſine ſolēnitate de
bita.ad boc tex.cū gl.notabili in.l.nulli.ff.eod.et
ibi notanter firmat Bart.et Fede.de ſenis cōſi.
xciiij.facit tex.in.l.cū bi.§.ſi cum lis.ff.de trāſac.et
tex.iuncta glo.in.l.nō ſolum.C.de pꝛedijs mino.
nō ali.vbi babet̄ ꝙ quēadmodum minoꝛ nō pōt
directe rem alienare ſine decreto.ita nec trāſigē
do:quia nō debet concedi vna via qđ alia pꝛobi
betur:vt in.c.tue.de pꝛocur.et in regula quid vna
via.lib.vj.ſed ſi per tranſactionē res religioſa re
manet penes eccleſiā aliquo dato vel facto per
pꝛelatū:tunc poterit ipſe pꝛelatus trāſigere ſine
alterius licentia ⁊ cōſenſu:quia reddit cōditionē
eccleſie melioꝛē.ad bec gl.notabilis in.d.l.nulli.⁊
boc firmat ibi Bar.qđ dicit perpetuo mēti tenē
dū.⁊ in boc nō erit differentia inter ꝓſidē ſeu ad
miniſtratoꝛē ciuitatis:ſeu inter tutoꝛē ⁊ curato
rem et pꝛelatū.licet Hoſt.videat̄ bic facere diffe
rētiā.Nā pꝛeſes ⁊ adminiſtratoꝛ ciuitatis.itē tu
toꝛ ⁊ curatoꝛ poſſunt tranſigere:vt in.l.pꝛeſes.C.
de trāſac.⁊ in.l.interdū.§.q tutelā.ff.de furtis.qđ
intelligo ſm diſtinctionē pꝛedictā:ita etiā pote
rit pꝛelatus.nā video ꝙ ꝓlatus pōt modica do
nare:vt in.c.ceterū.de dona.foꝛtius poterit trāſi
gere retenta ſeu recuperata re eccleſie dū tamē
ius eccleſie non ſit clarum:quia ſi eſſet clarū nō
admitteret̄ trāſactio ſua cū damno eccleſie ſicut
nec tranſactio pꝛeſidis vel curatoꝛis.C.de trāſac.
l.ꝓſes.Nec obſtat pꝛedicte concluſioni iſte tex.in
quo nulla fit mentio de ſuperioꝛe:quia bic ſolum
querebatur de capitulo vnde ius ſuperioꝛis re
manet illeſum.Simile notat gl.in cle.j.de rebus
ecc.nō alie.⁊ eo caſu quo fieret alienatio rei īmo
bilis nō ſufficeret tacitus cōſenſus capituli:et ſic
nō baberet locū iſte tex.qꝛ in alienatione ꝑpetua
requirit̄ expꝛeſſus cōſenſus capituli ⁊ nō ſufficit
tacitus.xij.qō.ij.ſine exceptione.⁊.c.j.de bis que
fiunt a pꝛela.no.gl.in.c.j.de rebus eccle.non alie.
lib.vj.ſed in alienatione tempoꝛali ſufficit tacitꝰ
conſenſus capituli:vt in.c.ij.et.iij.de bis q̄ fiunt a
pꝛelatis.⁊ ad bunc caſum reſtringe iſtū tex.vnde
ſicut in alienatione ad tempus requiritur cōſen
ſus capituli.⁊ ita in trāſactione:et ſufficit tacitus
vt dixi.⁊ ad inferēdū tacitum cōſenſum capituli
tex.iſte vt arbitroꝛ ponderat qđ abbas babebat

mandatum a capitulo.⁊ ꝙ aliquibꝰ annis capitulum ſeruauit tranſ
actionē:nec ꝓciſe requirunt̄ ad inferēdū tacitū cōſenſum:ſed dic de fa
cto iſta contigerūt.Uñ idē dicas qualitercūqꝫ per alia indicia poſſit
ꝓbari tacitus cōſenſus capituli.vt in.d.c.ij.⁊.iij.de bis que fi.a pꝛelat.
Itē qđ ſupꝛa in tranſactione dic in cōpꝛomiſſo qđ pꝛelatus nō poteſt
cōpꝛomittere ſuper re in qua nō poteſt ſolus diſponere:vnde nō pōt
compꝛomittere ſuper re immobili ſeu ad inferendum perpetuū ꝓiu
diciū eccl'ie ſine autoꝛitate ſuperioꝛis ⁊ cōſenſu capituli ſui vt no.Jo.
and.poſt Hoſt.in.c.ꝓuenit.de arbi.⁊ plene ꝑ Lapū alle.cij.vbi etiā di
cit ꝙ pꝛelatus cōpꝛomittendo ſuper re eccleſie non poteſt dare pote
ſtatem arbitro vt pꝛocedat de iure ⁊ de facto:qꝛ poſſet eccleſie pꝛeiu
dicare.Et bec ſingulariter notabis.ex quibus babes ꝙ licet ſolꝰ pꝛe
latus poſſit agere in iudicio etiā de re immobili:vt.ſ.dixi.non tamen
poteſt compꝛomittere:quia iudicium eſt neceſſarium : cōpꝛomiſſum
voluntarium.ad boc facit qđ notatur in.c.fi.j.de empt.et vēdi.in gl.j.
in fi.⁊.ff.de euic.l.ſi dictū.§.ſi cōpꝛomiſero.Et per boc babes declara
tum tex.et materiam ſuam ⁊c. Nico.Abbas.

1 ☞ Tranſactio ſuper eccleſiaſtico beneficio etiam firmata iuramē
to non valet.⁊.
2 Tranſactio illicita non firmatur iuramento.
3 Simoniacum aliquē eſſe et ſapere ſimoniam:differunt.
4 Fidei pꝛeſtatio an ſit pꝛopꝛie iuramentum.

Conſtitutus. Sup eccleſiaſtico bñficio trāſi
gi non pōt:etiam cum iuramē
ti interpoſitiōe.Pꝛima pars ponit partis querelā.Scđa
dat iudicē ibi:qꝛ.¶ Caſus literalis.Inter.G.clericum ex
vna parte.⁊.A.clericum ex alia:ſuper quadā capella q̄ſtio vertebat̄:
tandem ſopita fuit per trāſactionē et fides binc ⁊ inde pꝛeſtita et con
firmata,tamē pꝛefatus.A.eam ſeruare nolebat:vnde.G.clericus do
mino pape fuit cōqueſtus.dicit papa ꝙ buiuſmodi tranſactiōes ſpe
ciem babent ſimonie:mādat quatenꝰ tranſactione in irritū reuocata
1 audiant cām.Ber.¶ †No.j.regulā que ſumitur ex ſummario vt ſup
eccleſiaſtico bñficio qualecunqꝫ ſit illud etiā ſi ſit capella non eſt licitū
2 tranſigere. ¶ †No.ij.trāſactionē illicitam non validare iuramentū.
nam iuramentum non debet eſſe iniquitatis vinculū.vt in.c.quāto.de
3 iureiu.¶ †No.iij.ibi.ſpeciē ſimonie:qđ tranſactio ſuper eccleſiaſtico
beneficio nō eſt pure ſimoniaca:ſed ſpeciē ſimonie cōtinet ſm Inno.
et bene.Et poteſt eſſe ratio:quia is qui dat aliqd tempoꝛale vt in bñ
ficio quiete perſiſtat poteſt babere ius in eo:⁊ ſic nō cōſequitur ꝑ trāſ
actionē aliquid ſpirituale:ſed potius redimit vexationē ſuam quod
licet.vt in.c.dilectus.j.de ſimo.Sꝫ qꝛ poſſet eſſe cōtrariū:ideo iura ꝓ
bibent trāſactionē in beneficio:et videtur ineſſe q̄dā ſpecies ſimonie:
et vide in ſimili tex.j.eo.ſuper eo.⁊ in.c.cū pꝛidē.ſ.de pactis.vbi text.
ſemper vtit̄ iſtis verbis.ſ.ꝙ cōtinet ſpeciē ſimonie:vñ non ſine myſte
c rio tex.facit mentionē de ſpecie ſimonie ⁊ nō de pura ſimonia.[c] Et ex
boc infert bic notabiliter Inn.ſolutionē ad ꝯꝛiū de quo in gl.ij.quare
iſti nō fuerūt depoſiti vel pꝛiuati beneficijs ex quo commiſerunt ſimo
niā vt patet ex pꝛedictis.Et ſi diceret̄ quare ergo boc ꝓbibet̄.Rñ
det Inno.⁊ bñ ꝙ nō ſolū a malo ſed ab oī ſpecie mali abſtinēdū eſt:vt
in.c.cū ab oī.de vita ⁊ bone.clerico.Et ex ꝓdictis not.ꝙ ꝓpter ſpeciē
ſimonie nō debet qs deponi.Scđo ꝙ ꝓpter trāſactionē factā in bñfi
cio eccleſiaſtico non meretur clericus deponi:ſed tranſactio dꝫ irrita
iudicari : qđ notabis.licet gl.bic aliter ſentiat.ſed pꝛimū equius veriꝰ
et cōius.¶ Ultimo nota ꝙ trāſactiōe exiſtēte inualida ptes redeunt
ad iura pꝛiſtina.Intelligit̄ ergo facta tranſactio ſub tacita cōditione
ſi et inquātū babeat effectū.Idē eſt ſi tranſactio ſit valida:ſed partes
cōmuni cōſenſu volūt ab ea recedere:de quo tamen dicendū vt legi.⁊
nota.in.l.ſiue.C.eo.¶ In gl.j.ibi:eq̄ punit̄.nota bñ glo.ſm quā pena
d pari [d] venit puniendus trāſgreſſoꝛ fidei ſicut tranſgreſſoꝛ iuramenti:
ſed dic vt plenꝰ dicā in.c.ad aures.j.ꝙ metus cauſa.et vide ꝑ Archi.
4 in.c.j.de ſepult.lib.vj.¶ †Itē no.qđ pꝛeſtatio fidei non eſt pꝛopꝛie iu
ramentū quod an ſit verū dicā in.d.c.ad aures.Et in fi.glo.dic qđ vbi
iuramentū non continet turpitudinem ex parte iurantis ſemper eſt
ſeruandū:licet non valeat contractus ſuper quo fuit pꝛeſtitū:vt in.c.
ſignificante.j.de pign.et ita loquit̄.c.debitoꝛes.alleg.in gl.Aut cōti
net turpitudinem ex parte iurantis:et tunc nō eſt ſeruandū:et ita lo
quitur iſte tex.¶ In gl.ij.ibi:de gratia tantū agitur.no.bene glo.ꝓ
pter ipſius autoꝛitatem.⁊ oꝛiginaliter fuit opi.ipſius Tan.qđ cleric
tranſigens ſuper beneficio debet deponi et amplius non audiri ſup
illo.Sed tu dic vt.ſ.dixi. Abbas.

1 ☞ Trāſactio ſuper bñficio an valeat facta per clericum ſine epō.
2 Clericus an poſſit ſe obligare ad ſoluendū cenſum alicui ſine epō.

Ecetero. Per tranſactionē factā ſine autoꝛita
te epiſcopi poteſt pꝛelatus,ſed nō ec
cleſia conſtitui cenſualis.Uel aliter ⁊ ſic.Tranſactio facta
ſine autoꝛitate epī ſuper eccleſia ſi non eſt iuri cōtraria nō
eſt per epiſcopū repꝛobāda:ſed ſi per eū cenſus eccleſie imponit̄,non
excedit vitam trāſigentis.Pꝛimo ponitur q̄ſtio.Scđo ſolutio ibi:ſi
cōpoſitio.et ibi duo dicta.ſecūdum ibi:ſed cenſus.¶ Caſus literalis.
Rectoꝛ cuiuſdam eccleſie impetrauit literas a domino Papa cōtra
rectoꝛem

a ¶ Extraordinarius. Adde Ro. conſi. cclxxvij. vbi dicit quod ideo fauorabilior eſt ordinatio.

b ¶ Vt teſtis. Adde Alexan. conſi. iiij.

c ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Licet pr̃. vide Jo. de ana. ⁊ Are. in. c. cũ oporteat. ȷ. de accuſ. ⁊ ſubtilius ꝑ Are. in. l. q teſtamẽto. §. quecũqꝫ. ff. de teſt.

d ¶ Aliqđ indiciũ. Addđ videndũ ale. cõſil. cxxvij. iiij. li. Ro. conſili. cliiij.

e ¶ Proxeneta. Adde Alex. cõſi. xiij. Roma. cõſil. ccclxxxiij. Antonius Frãc. ¶ Circa hoc đ ꝓxeneta ꝯctus ſiue de mediatore an poſſet eſſe teſtis. Dicas ꝙ de ꝯſenſu vtriuſqꝫ ptis nedũ põt eſſe ſed cogitur teſtificari. neutra vero pte cõſentiente repellit. altera vo pte cõſentiẽte poteſt eſſe teſtis volẽs ſꝫ nõ inuitus: vt no. ꝑ Ange. in. §. qm̃ vo. in aut. de teſt. colla. vij. ⁊ ꝑ bal. in. l. omnibꝰ. in v. ſed dubitat. C. de teſt. ⁊ vide in. c. j. ⁊ ibi gl. in v. mediatores. de teſti. lib. vj. vbi đr ꝙ ſpãle eſt i crimine ſimonie qđ admittat. ⁊ vide aliã glo. in ver. in teſtẽ. ad fi. in. c. romana. eo. ti. ⁊ li. ⁊ viđ gl. i. §. in his. i v. ꝙ ſi. in aut. de iſtr. cau. ⁊ fi. vide aliã gl. i. c. dilectorũ. de teſt. cog. ⁊ habet ꝑ gl. in. c. ſi eps. j. q. j. ⁊ ꝑ Bar. in. l. deferre. in. pnc. vſus fi. ff. de iur. fiſc. ⁊ per Angel. in. l. pe. de edil. edic. ⁊ habet ꝑ. d. Ant. in. c. nõ ſine. in. pe. co. ⁊ ſe. de arbit. ⁊ in. c. ex lr̃is. in pe. col. de trãſac. ⁊ vltra ꝯſi. Alex. h alle. vide eũdẽ in cõſi. xviij. in. iiij. parte cõſil. vbi idẽ dicit qđ in ꝯctu i ſcriptis cõfecto põt eẽ teſtis, qꝛ vr̃ eẽ adhibitus de cõſenſu vtriuſqꝫ ptis: qđ eẽ voluit Bal. in aut. ſed nouo. in iiij. colũ. C. ſi cert. pe. ⁊ idẽ dicendũ in ꝓcuratore ad negotia ſm bart. i. d. l. deferre. in pn. ⁊ Bal. in. d. l. oibꝰ. in vſi. ſed dubitatur. de procurat. ⁊ vide Spe. in ti. de teſte. in. §. j. in ver. qd de ꝓxeneta. ⁊ vide oĩno Alexã. in cõſi. cxxviij. in. ij. parte cõſi. ⁊ ẽt in. d. l. deferre. vbi dicit qđ ꝓxeneta nõ repellit ad teſtificãdũ officio iudicis: ſed tm̃ parte opponẽte. ⁊ habet etiã ꝑ. d. Ant. in. c. cũ dilectus. de cõſue. ⁊ per eundem in. l. iiij. in. §. hoc autẽ iudicium. ff. de dam. infe. Ant. Frã.

f ¶ Viua voce. Circa hãc materiã de aduocato an poſſit eſſe teſtis i ca in q̃ eſt aduocatus: veritas eſt ꝙ nõ: qꝛ ꝑ indirectũ cogeretur pandere aduerſario iura partis ⁊ clientis ſui imo aduocatꝰ oñdens pti aduerſe inſtr̃a ⁊ pandens iura ſui clientis aduerſario tenet de falſo. ſm Bar. in. l. j. in. §. is qui. ff. de fal. ⁊ hr̃ per Spe. in tit. de aduo. in. §. iij. imo dixit Bart. in. l. j. ff. de preuari. ꝙ aduocatꝰ vniꝰ partis preſtans auxilium alteri parti tenet pena falſi. imo aduocatꝰ in vno articulo cauſe nõ poteſt contra eãdẽ partẽ in reſiduo cauſe preſtare patrociniũ de quo viđ Spe. in tit. de aduo. in §. nunc tractemꝰ. in ver. ſꝫ nũquid poſt imo aduocatus poſt cognita ſecreta partis nõ poteſt cõtra eam aſſumere aduocationẽ: vt ꝑ Spec. in loco prealle. et vide eundẽ Spe. in ti. de teſte. in. §. j. in verſi. qd ſi aduerſarius. vbi dixit ꝙ ita demum aduocatꝰ vnius ptis põt recipi in teſtem ſi pars velit: al's nõ, nec etiã põt eſſe iudex in cã in qua fuit aduocatꝰ ſm Bal. i l. ne in arbitris. in ij. co. in ver. iuxta predicta querit. C. de arbit. ⁊ in. l. apertiſſimi. in. ij. col. C. de iudi. ⁊ in l. fi. C. de acceſſo. ⁊ tꝫ Bart. in. l. pretor per illũ tex. ff. de iur. om. iu. vbi ẽt Alexã. ponit. ⁊ not. doc. in. c. poſtremo: de app. ⁊ hr̃ ꝑ Spe. i. tit. de lega. i. §. reſtat videre. in ver. item ſi fuerit. ⁊ predicta intellige vera in eadẽ cauſa ſecꝰ aũt in alia vt plene per Phil. frã. i. c. poſtremo palle. niſi ſit connexa.

rectorẽ alterius eccleſie ſup aliquo iure qđ ſe ha-
bere dicebac cõtra aliã eccleſiã: corã iudice cõpo-
ſuit cũ illo aduerſario: ita qđ per cõpoſitionẽ in
illa eccleſia ius aliquod habiturus erat puta ali-
quẽ cenſum annuatim: queritur vtrũ talis cõpoſi
tio valeat. Rñdet papa ꝙ ſi cõpoſitio nõ eſt iuri
cõtraria nõ eſt reprobãda ab epõ: ſꝫ cẽſus ſub hoc
pretextu ſolutus ſiue ſoluẽdꝰ illi eccleſie cui preeſt
qui literas impetrauit vitã illius qui ſoluerit nõ
excedat. Ber. ¶ No. ibi, extraordinariũ. iũcta gl.
a ꝙ iudex delegatus dicitur extraordinarius[a]. nõ
enim eſt iudex ſm iuriſdictionẽ ſed eius poteſtas
eſt extraordinario mõ inducta. ⁊ idẽ not. glo. in. c.
quoniã cõtra. de ꝓbat. ⁊ pro hoc facit qꝛ cũ nõ ſit
ordinarius ergo eſt extraordinarius. arg. in. c. in-
1 tellecto. de iureiurãdo. ¶ †No. ſcđo, ꝙ ſuper bñ-
ficio põt clericus tranſigere ſine autoritate epĩ:
qđ intellige dũmodo remaneat in beneficio, al's
nõ puto qđ poſſit ſine epõ dimittere beneficiũ. nã
ſicut nõ poteſt directe: vt in. c. qđ in dubiis. ⁊. c. ad
monet. de renuntia. ita nec indirecte tranſigẽdo:
qꝛ poſſet cõfingi fraus. ad hoc bo. text. in ſimili in
2 l. cũ hi. §. ſi cum lis. ff. eo. ¶ †No. iij. ꝙ per cõpoſi-
tionẽ factam autoritate iudicis delegati poteſt
clericus ſe obligare ad ſoluendũ aduerſario cen-
ſum toto tẽpore vite ſue: licet epiſcopus non con
ſenſerit nec conſentire velit. alium tex. in hoc no-
tabilem habes. ȷ. de prebẽ. niſi quod eſt mẽti tenẽ
dum: nam licet bona eccleſie debeant cõuerti ad
vſus pios: vt in. c. paſtoralis. de his que fiunt a
prelatis. tamen pro bono pacis poteſt conſtitui
ex reditibus eccleſie cẽſus ſoluẽdus aduerſario.
¶ Jtẽ not. ꝙ autoritas delegata non ſufficit ad
conſtituendum eccleſiam perpetuo cenſualẽ: ſed
epiſcopus ex cauſa hoc põt: vt in. c. prohibemus.
⁊ quod ibi no. ȷ. de cenſibus. Sed quero qualiter
debet iſte cenſus conſtitui. Sol. dicunt doc. ꝙ nõ
debet cõputari certa quota redituũ: puta dimi-
dia vel tertia pars ne videatur facta ſectio bene-
ficij: vt in. c. maioribus. ȷ. de prebẽ. ſed poterit cõ-
ſtitui certa quantitas fructuum vel redituum.
¶ Jn glo. ij. ibi, de ſubiectione, hec ſecunda ſolu-
tio non eſt vera: qꝛ cum litigatur ſuper eccleſia
aliqua ratione ſubiectionis ſpiritualis nõ poteſt
trãſigi: vt detur aliquod tẽporale: vt eſt tex. aper
tus in. c. preterea. ȷ. eo. Sed poſſet ſaluari hec ſecũ
da ſolutio intelligendo quod agebatur ſuper ali
quibus iuribus temporalibus cõpetentibus in
eccleſia: tunc enim poſſet interuenire tranſactio:
vt dixi. ſ. eo. ſtatuimus. Et in fi. glo. facit hanc ex
poſitionem pro declaratione litere: quia tex. dicit
cui preeſt: ⁊ non apparet de quo loquatur: cum lo
quitur imperſonaliter ideo ſupplet gl. cui preeſt.
ſ. imperator. Vel ſm Jnno. dic cui preeſt: ſcꝫ epi-
ſcopus. ⁊ clarior eſſet litera ſm Jo. and. ſi text. di-
ceret abſqꝫ autoritate epiſcopi qui preeſt: ſed in
hoc non eſt vis. Abbas.

1 ☞ Aduocatus poteſt eſſe teſtis in cauſa in qua quãdo fuit adhibitus teſtis nõ erat aduocatus.

2 Cõiuncta perſona ſi fuit adhibita teſtis in cauſa coniuncte perſone adminiculatur inſtrumento. Teſtis ſi non debuit examinari propter ſuſpicionem: tamen examinatus facit indicium.

3 Proxeneta põt eſſe teſtis in inſtrumento in quo fuit mediator: tamẽ nõ põt teſtificari voce viua.

4 Aduocatus aduocans in cauſa in qua pretendit habere ius an cenſeatur iuri ſuo renuntiare.

5 Teſtis deſcriptus in aliquo inſtrumento an preiudicet ſibi reſpectu contentorum in eo.

Ex literis.

Qui fuit trãſactionis mediator ꝯtra eã nõ auditur. Vel ſic. Si beneficiũ qđ per trãſactionẽ habet impetrat vt vacans ab eo q fuit trãſactionis mediator nõ vꝫ ipe

tratio: hoc dicit quo ad titulũ. Prima pars nar-
rat factũ. Scđa diffinit. ibi, cũ autẽ. ¶ Caſus lite
ralis. Jnter. R. ⁊. A. clericos qđ vertebat ſup ec-
cleſia de vult. corã vigoreñ. epõ a ſede apoſtolica
delegato: in cuiꝰ pñſentia trãſactio inter pdictos
clericos facta fuit mediãte. S. qui eidẽ. A. in ea-
dẽ cauſa patrociniũ preſtabat: ⁊ teſtis etiã inſcri-
ptus fuit in illa trãſactione: poſtmodũ dictus. S.
mẽtiens ſe clericũ cũ nondũ fuit tõſuratus in cle-
ricũ ſuper eccleſia illa tacito de illa trãſactione
cõtra dictũ. R. literas impetrauit ad archiepm̃
eboraceñ. ⁊ vigoreñ. epm̃: corã quibꝰ ꝓponebat li
teras nõ valere ꝓ eo ꝙ nõdũ fuerat tõſuratus in
clericũ| ipſe dixit ſe clericũ: ⁊ qꝛ nõ dixit in literis
qđ eo mediãte ⁊ autoritate ipſius tranſactio fue-
rit facta dñi iudices remiſerunt cauſam ad dñm
papã. ipſe examinato negotio cũ dictus. S. cõfite
retur ſe interfuiſſe in illa tranſactione: ⁊ nõ fuiſſe
tõſuratũ in clericũ qñ lr̃as impertauit eidẽ. S. ſu
1 per dicta cauſa ſilentiũ impoſuit. Ber. ¶ †Not. j.
⁊ tene meti qꝛ neſcio alibi ita expreſſum, ꝙ aduo-
catus alterius partis põt eſſe teſtis in inſtrumẽ-
to cõpoſitionis ⁊ tranſactionis in illa cã. Et põt
eſſe rõ: qꝛ ꝑ tranſactionẽ finitur lis: vnde inſtr̃m
refert ad tp̃s quo iſte nõ eſt futurus aduocatus.
Jtẽ nõ pſtitit patrociniũ ſuper tranſactione: ſed
ſup cauſa principali. Et circa hoc dicit Jnn. aliud
notabile verbũ ſecure: ſcꝫ tenẽdũ. ꝙ is q fuit deſ-
a criptus in inſtrumẽto alicuiꝰ cõtractꝰ vt teſtis:[b]
poteſt eſſe poſtea aduocatus cũ agitur ad execu
tionẽ illius cõtractus: nec inſtrumẽtũ vacillat ex
eo qꝛ aduocatus eſt ibi deſcriptus vt teſtis. Di-
cit tñ qđ ſi dubitaret in aliquo de viribus inſtru-
mẽti nõ poſſet iſte aduocatus teſtificari: qꝛ nunc
eſt aduocatus. Et ſic nota mirabile qđ vox iſtius
aduocati deſcripta facit fidẽ etiã tẽpore aduoca-
tionis: tñ vox ſua viua nõ admittitur: ⁊ facit hoc
ad queſtionẽ quã ponit Jo. an. in regula. cũ quid
vna via. in mercu. vbi querit nũquid notarius ꝓ-
curator poſſit in cauſa quã procurat ꝓducere in-
ſtrumentũ qđ ipſe prius fecit in fauorẽ dñi: ⁊ dic
vt ibi, facit ad materiã qđ no. Bar. in. l. deferre. §.
2 itẽ decreuerunt. ff. de iure fiſc. ¶ †Ex his argue-
c bat do. Anto. ꝙ lꝫ pater[c] vel cõiunctus nõ poſſit
eſſe teſtis in cauſa filij vel cõmuni ſi fuit deſcriptꝰ
in inſtrumẽto vt teſtis adminiculatur inſtrumẽ-
to: hoc tñ nõ colligitur hic qꝛ tẽpore deſcriptio-
nis iſte erat ſuſpectus. Dictũ tñ põt eſſe verũ qꝛ
regula traditur qđ vbi teſtis nõ debuit examina
ri propter ſuſpicionẽ: tamẽ ſi fuerit examinatus
d facit aliquod indiciũ:[d] vt no. Bart. in. l. maritus.
3 ff. de queſtio. ¶ †Scđo not. ⁊ etiã tene mẽti ꝙ me
diator alicuius cõtractus põt deſcribi vt teſtis in
e inſtrumẽto iſtius cõtractus. ⁊ ſic proxeneta[e] põt
eſſe teſtis in inſtrumẽto licet nõ poſſit teſtificari
f voce viua.[f] vt no. in. j. de teſti. li. vj. ⁊ in aut. de teſt.
§. qm̃ vero. ⁊ põt eſſe diuerſitatis rõ: qꝛ in inſtru-
mẽto deſcribitur de cõſenſu vtriuſqꝫ partis qua
rõne põt eſſe teſtis etiã voce viua: vt in iuribus
prealle. Jtẽ tollitur ſuſpicio ꝓpter fidẽ inſtrumẽ
ti. ¶ Not. tertio ibi, autoritate: qđ autoritas quã
doqꝫ ſonat in factũ ⁊ nõ in ius. nã aduocatus nõ
põt autorizare in tranſactione capiẽdo trãſactio
nem proprie pro conſenſu autorizabili qui requi-
ritur a ſuperiore: qꝛ aduocatus non eſt ſuperior
ſed hic ſonat in factũ: quia fuit iſte adiutor ⁊ me-
diator illius tranſactionis ⁊ forte dictauit inſtru
mentum ſm Hoſt. ¶ Jtem nota ibi, in clericum
tonſuratus. ꝙ clericus prime tonſure eſt capax
beneficij. ⁊ quod prima tonſura eſt ordo. facit. c. cũ
contingat. de etate ⁊ qualitate ⁊ quod notatur in
proemio ſexti. Jtem nota, quod laicus non eſt
capax beneficij nec poteſt impetrare benefiium
antequam ordinetur niſi fieret ſpecialis mentio

et ꝯpēdēs ab ea in qua fuit aduocatꝰ vt in p̃alleg. c.poſtremo.⁊ habeť.ꝑ Jo.an.i.c.j.de teſt.li.vi. Et adde qđ aduocatus nō pōt ꝯſulere in cā cui p̃ſocinatur ſm gl.in.l.ꝓxi.i ṽ.remotis.⁊ ibi ꝑ Bar.ff.de his q̃ in teſta.de len.ꝙ itelligo verum q̃ñ regrereť ꝯſiliū deciſiuum ꝓpter affectionē quā p̃ſumeretur habere ad cām. imo i alia cā poſſet cogi ad ꝯſulēdū.l.ij.de ꝓxi.ſa.ſcri.li.xij.⁊ habetur ꝑ Bar.⁊ bal. in.l.ſancimꝰ.C.đ aduo.diuer.ind. Et an qs poſſit eſſe iudex in cā i qua fuit aduocatus vel eꝫ an poſſit eē aduocatꝰ i cā in qua fuit iudex.vide Spe.in ti.de offi.delega. in.§.ſupereſt.in verſi.qđ ecōtra. vbi dicit ꝙ p̃t eē aduocatus in cā in q̃ fuit iudex. tñ dicit honeſtū fore ſi abſtineť. an aūt poſſit eſſe aſſeſſor in cā in q̃ preſtat patrociniū habeť ꝑ ſpec. in ti.de aſſeſſo.in §.ſi.in princi.vbi dicit qđ non.

Sebaſt. Sapia.
a ¶ An teſtis. Vide pulchre ꝑ do. Sozi.in.l.ſi quis ita.ff.đ reb.dub. vbi tangit an qs poſſit eſſe teſtis i inſtr̃o de cuiꝰ cōmodo tractatur. tradūt etiā doct. in.§.legatariꝭ. inſti.de teſtamē.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Sup eo. Vide ſingularē limitationē ad iſtū tex. quā ponit Fel.in c.capitulū.ad fi. de reſcri.vcꝫ ꝙ i papatu eſt licitū de facto compromittere ⁊ tranſigere: qđ multū notat ⁊ extollit.

in reſcripto:vt qꝛ papa mandaret prouideri alicui ſcholari perito cupiēti adſcribi militie clericali.⁊ tūc debet priꝰ ordinari,⁊ poſtea bñficium ſibi cōferri.de quo vide qđ dixi in.c.cum adeo.de reſcrip.et in.c.ſi.de preſumptio.⁊ in.c.ij.de inſtit.
4 ¶ † In gl.no.j.gl.iuncto text.quia in canonibus nō habetur alibi.⁊ limita iſtā gl.q̃ñ quis ſcienter fuit aduocatus ꝓ actore vt tunc videať renūtiare iuri quod hꝫ in illa cauſa.ſecꝰ ſi fuit aduocatꝰ rei.ita limitat glo.in.l.inter.ff.de rei vendi.quod ego intelligo quando aduocatus ſtetit in meris finibus defenſionis dicēdo ad actorē ius nō cōpetere:ſecꝰ ſi inſiſtit dicēdo ꝙ reo ius cōpetit et petēdo ꝓ eo ꝓnuntiari:nā tūc eadem ratio eſt in aduocato rei q̃ eſt in aduocato actoris.et aduerte:qꝛ ex eo ꝙ gl.hic dicit ꝙ iſte patrocinādo tacite renuntiauit iuri ſuo:videtur ſentire vnā lect. ad iſtū tex.ꝙ iſte aduocatꝰ impetrauit ſuper iſta eccleſia tanꝗ̃ ſibi debita per priꝰ:nā alˀs nō poterat renūtiare iuri qđ nondū habebat.⁊ idē ſentit gl.pe.j.eo.Sed hoſt.ſequiť iſtū intellectū.non eſt tñ verus in ſe.nā vt dicit Jo.an.⁊ bene cū iſte eſſet tūc laicus non poterat habere ius in ecc̃lia. dictū gl.tamē eſt verū in ſe:ſed nō quo ad text.et ideo tene alium intellectū quē ponit hic Jnn.qđ iſte impetrauit hāc eccleſiā vt vacantē:et poſtea cū exciperetur cōtra eum ꝙ alius erat poſſeſſor iſte replicauit ꝙ erat poſſeſſor iniuſtꝰ ⁊ ſimoniacus:quia eā tenebat vigore tranſactiōis illicite: ſed alia pars replicauit ꝙ cū ipſe fuiſſet autor et mediator illiꝰ trāſactiōis:et teſtis ibidem deſcriptus non poterat allegare ꝯ illā tranſactionē:qꝛ ſic allegaret turpitudinē ſuam. Item litera erat ſurreptitia cū dixiſſet ſe clericū cū nondum eſſet tonſuratus:et per hoc papa impoſuit iſti impetratori ſilentiū.⁊ ex his habes declaratū intellectū huius capituli.⁊ fuit mirabilis deciſio qđ autor ⁊ mediator alicuiꝰ ꝯctꝰ nō poteſt contra illū contractum aliquam inualiditatem allegare.qđ
5 tene menti. ¶ † In gl.ij.in ſi.no.hanc gl.ex qua
a habetur deciſio quotidiane queſtiōis.an teſtis[a] deſcriptus in aliquo inſtrumento preiudicet ſibi reſpectu eorum que continentur in ipſo inſtrumento.et cōcludit glo.ꝙ non:niſi quando ſciēter autoritatem preſtitit:qꝛ fuit autor in illo inſtrumento:vt in tex.iſto.Sed glo.iuris ciuilis aliter diſtingunt.dicūt eñ ꝙ aut tale deſcribebatur ꝙ poterat teſtis impedire contradicēdo ⁊ ſibi p̃iudicat:aut nō poterat impedire:⁊ nullū preiudiciū facit.Exēplū primi.qđ obligatur in inſtrumēto res ipſius teſtis:nam nō poterat ſine conſenſu ſuo res pignori ſupponi.l.rem alienam.ff.de pignora.actio.⁊ no.in.c.nōne.de preſump. Exemplum ſcđi in venditione.nā inuito dño poteſt res ipſius vendi.qꝛ per cōtractus venditionis nullū preiudiciū ſit dño.qꝛ ſolū obligatur perſona ad tradendū:vt in.l.rem alienā.ff.de cōtrahē.emp. ita no.glo.et ſequi videtur ibi Bart.in.l.fideiuſſor.§.pater.allegata in glo.⁊ in.l.caius.prealleg. Hoſ.in.c.cū inter.de re iudi.aliter diſtinguebat ꝙ aut teſtis intendebat ſe obligare ⁊ obligať vt in.l.ſi nō ſubſcripſiſti.C.de adminiſtra.tu.aut nō aduertit quid in ſcriptura cōtinereť vel ſubſcripſit vt teſtis ⁊ nō obligatur quia hoc nō intēdebat.arg.l.nec ignorās.C.de dona.hoc vltimum videť ſequi do.Ant.vel poteſt dici ſm eū et aliter ꝙ aut fuit autor ⁊ ſciens:et facit ſibi p̃iudiciū: ſecus ſi ſolū ſciēs.⁊ hec videť opinio huius gl.ſatis credo poſſe has opiniones reduci ad concordiam hoc modo:ꝙ aut in inſtrumento cōtinebatur aliquid in preiudicium iuris ipſiꝰ teſtis:⁊ tūc ſi fuit ignorans ſibi non preiudicat.vt.d.l.caius. Idem ſi fuit ſciens ⁊ non poterat impedire actū contradicendo:aut poterat impedire actū contradicendo:et tunc facit ſibi preiudicium:vt.d.l. fideiuſſor. Aut de preſenti nō verſabať aliqđ ſuū intereſſe:ſꝫ pōt petere ītereē reſpectu iuris poſtea queſiti:puta:qꝛ emit rem q̃ prius fuerat a tertio pignorata:et tūc aut fuit autor illius contractus ⁊ nō pōt allegare illiꝰ inualiditatē:vt patet

ſm lecturā Jnn.aut ſolū fuit teſtis deſcriptꝰ:⁊ poterit allegare inualiditatē quia teſtis ſolū teſtatur de his q̃ ſunt facti ⁊ non de his q̃ ſunt iuris:vt in.c.teſtes.iiij.q.iij.et cautū eſt ad euitādas opiniōes vt nūꝗ̃ quis patiať deſcribi in inſtrumēto ſi ex illo pōt pretendere aliqđ p̃iudicium. ¶ In glo.iij.in ſi.vel dic qđ ibi interuenit ꝓprie tranſactio q̃ tamē de iure fieri nō poterat ⁊ ob hāc cauſam ille impetrauerat illud beneficiū vt vacans:ſed nō fuit auditus.qꝛ ex quo fuit mediator trāſactionis licet illicite:non poteſt eam impugnare:qꝛ allegaret turpitudinē ſuā.arg.in.c.j.de teſtibus.li.vj. ¶ In gl.ſi.in ſi.et dic ꝙ hic recipit ordinem poſtmodum vt hic innuunt verba textus ibi:nōdū.quaſi innuāt ꝙ poſtmodū fuit ordinatus:et hoc eſt indubitatū ſi dixit ſe clericum cum non eſſet quia ſurreptio in beneficio reddit gratiā nullam ipſo facto:vt in.c.j.⁊.ij.de filijs preſbyterorum.lib.vj. Itē dicerē ſi tacuit ſe eſſe laicū:qꝛ ex quo ſubticuit illā qualitatē qua expreſſa literas non habuiſſet,litere ſunt ſurreptitie.vt in.c.poſtulaſti.in ſi.de reſcrip. nec habilitas ſuperueniens habet literas cōualidare:vt eſt tex.in.c.ſi eo tempore.de reſcriptis.lib.vj. Nicolaus Abbas.

1 ☞ Tranſactio ſuper eccleſiaſtico beneficio fieri non poteſt:ſed amicabilis compoſitio ſic.
2 Tranſactio ⁊ amicabilis compoſitio quomodo differant.
b
1 Super eo. b ¶ † Sup eccleſiaſtico bñficio trāſigi nō pōt ſed amicabiliter componi ſic.et quotidie allegatur iſte tex.Communis diuiſio:ſcđa ibi:tale. ¶ Caſus literalis. Aliqs corā iudice petebat bñficium eccleſiaſticū in aliqua eccleſia:querebať vtrū ſuper hoc bñficio ſic in iudiciū deducto poſſit fieri trāſactio:reſpōdeť qđ ſuper re ſacra et religioſa non pōt fieri trāſactio:qꝛ res ſacra dato aliquo vel retēto aut ꝓmiſſo vt poſſideatur ſpeciē cōtinet ſimonie:ſi vero gratis ⁊ amicabiliter fiat cōpoſitio inter litigātes nō obuiat ſacris canonibus. B. ¶ No.j.regulā ꝙ nedū ſup bñficio eccleſiaſtico ſed nec ſuper aliqua re ſacra ſeu ſpirituali poteſt interuenire tranſactio.videť eñ in ſe continere ſpeciē ſimonie:qꝛ poſſet cōtingere ꝙ ex datione ſeu ꝓmiſſione rei temporalis quis conſequeretur iſtud ius ſpirituale:vt dixi latius ſ̃.eo.tit.in.c.cōſtitutus. ¶ No.ij.ex hoc ⁊ ex tex.ibi:ſpeciē.ꝙ trāſactio ſuper re ſpirituali vel beneficio nō eſt omnino ſic ſimoniaca,ſed videť
2 habere ſpeciē ſimonie.⁊ hūc tex.allegaui.ſ̃.e.c.cōſtitutus. ¶ † No.iij. differentiam inter tranſactionē et cōpoſitionē:nā tranſactio ſit cū receditur a lite aliquo dato ſeu retento vel promiſſo:cōpoſitio fit gratis ⁊ amicabiliter:vt cum pretendens non habere ius vult a lite gratis recedere. Poſſet tñ dici ꝙ cōpoſitio poſſit fieri etiam aliquo dato ſeu retento.vt in.c.ij.iuncta glo.ſ̃.eod.et talis cōpoſitio non debet interuenire in beneficio litigioſo:ſꝫ debet eſſe amicabilis ⁊ gratuita: vt in tex. Vñ pōdera iſtū tex.in eo qđ dicit ꝙ ſi gratis et amicabiliter ſe cōponant ⁊c.ergo de ſubſtātia compoſitionis nō eſt vt ſit gratuita et amicabilis:alˀs illa verba gratis ⁊ amicabiliter ſupfluerēt. ¶ Sed quero de exēplo qualiter poſſint cōponere gratis ⁊ amicabiliter.forte partes cōueniunt ſm doct.vt aliqui periti videāt iura partiū quorum conſilio promittant acquieſcere:vel ad preces alterius reliquus vult diſcedere a lite tanꝗ̃ ius nō habens.nec etiam improbať ſi nulla precedente ſpecialiter promiſſione poſtmodum aliquid alteri largiatur.argumentum in.c.tua.de ſimo.et tene menti iſtum tex.quod in cōpoſitione fienda gratis ſuper beneficio non requiritur autoritas ſuperioris:qđ ego puto ꝓcedere:niſi alter per compoſitionē dimittat beneficiū ab eo poſſeſſum:nā nō poteſt poſſeſſor quoquomodo beneficium dimittere ſine autoritate ſuperioris.vt in.c.admonet.⁊.c.qđ in
3 dubijs.de renūtiatio.et vide qđ dixi in.c.cum pridem.de pac. ¶ † In glo.j.nota bene hanc glo.qꝛ quotidie allegatur.et dic clarius qđ aut cōtenditur de beneficio ratione tituli ſeu p̃lationis:⁊ nō poteſt interuenire trāſactio vt detur tꝑale pro ſpirituali vel detur alius ſpirituale non a ſuperiore ſed vigore tranſactionis:quod non eſt licitum quia beneficium eccleſiaſticum nō poteſt obtineri niſi per canonicā inſtitutionem:vt in regula prima.de reg.iur.lib.vj.et in.c.ex frequētibus.de inſtitu.tenet Jnno.in.c.ij.ſ̃.eo.ſed amicabilis cōpoſitio poteſt interuenire modo predicto. Itē iudex ex officio ſuo pro bono pacis poſſet cōponere vt habens ius in beneficio det aliquid nō habenti iuxta formam capituli.niſi.j.de p̃bē.aut cōtenditur de beneficio ratione ſubiectionis:⁊ tunc idē dicēdū ꝙ de alia re ſpirituali in qua dic ꝙ trāſactio non pōt interuenire:vt detur tēporale propter receſſum a lite:vt in.c. preterea.j.eo.Sed bene poteſt dari vel retineri aliud ſpirituale:arg. c.ad queſtiones.de re.ꝑmu.dixi poſt Jnn.in.c.ij.ſ̃.eo. ¶ In gl.ij.ibi: non tenet tranſactio.vult ergo glo.et bñ qđ ꝓpter euidentem calumniam impeditur tranſactio.⁊ intellige de calūnia ex parte actoris.qꝛ actor ſciebat ſibi ius nō cōpetere ⁊ malitioſe mouit litem.tunc enim ſi aliquid recepit vigore tranſactionis poteſt illud ab eo repeti:vt in.l. in ſumma.alleg.in glo.ſed ſi calumnia eſſet ex parte rei tunc nō vitiatur tranſactio ſed actori poteſt conſuli per actionē et replicationē doli:vt probatur in.l.ſub pretextu.C.de tranſac.

1 ☞ Alienatio rei eccleſiaſtice facta per rectorē ipſius eccl̃ie ſine conſenſu ſuperioris valet in vita ipſius actoris tātū.⁊.intellige vt.j.nu.3.
4 Clericus non cogitur ſatiſfacere creditoribus niſi deducto ne egeat.

Veniens.

Veniens. Tranſactio facta de rebus ec
cleſie per prelatū ſine ſuperio
ris cōſenſu non obligat ſucceſſorē: ⁊ quotidie alle
gatur iſte tex. Prima pars ponit q̄relā. ſcd̄a dat
iudices ibi, mandamus. ¶ Caſus literalis. Monachi qdā
maioris monaſterij excolūt terras in parochia ſancte marie
de marchia ⁊ coloni ipſorū monachorum omnia ſacramenta
tam voluntaria q̄ꝫ neceſſaria recipiūt ab eadē eccleſia: mona
chi predicti talē fecerūt compoſitionē cum rectore ipſius ec-
cleſie ſancte marie p̄deceſſore iſtius, rectoris vt monachi de
duabꝰ caruatis terre quas retinēt monachi in dominio ſuo
tertiam partē decimarū tm̄ ſoluāt eidē eccl'ie ſancte marie. et
de omnibus alijs decimam integre ſoluāt: demum mortuus
eſt ſacerdos eccl'ie cū quo talis tranſactio facta fuit. ſucceſſor
illius integraliter petebat decimam de oībus poſſeſſionibus
quas ibi monachi ⁊ coloni monachorū excolūt in parochia
ſancte marie: monachi volebant ſe defendere pretextu tranſ
actionis predicte: nec ꝑmittebant colonos ſuo ſoluere deci-
mas predicte eccleſie. rector iſte conqueſtus eſt dn̄o pape. vn̄
mādat quibuſdam quatenus cōpellant monachos ⁊ agrico
las ipſorū ſoluere decimas eidē eccl'ie integraliter de oībus
rebus de quibus decime ſolui debent: ⁊ de ſubtractis ſatiſfa-
ciant cōpetenter, niſi prefati monachi docuerint tranſactio-
nem predictam ſuper duabus caruatis terre per ſedē apoſto
licam confirmatā fuiſſe cū alias tranſactio illa ſuper duabus
caruatis fuerit perſonalis: ⁊ pacta inter alios acta alijs ob
eſſe nō debeant Ber. ¶ Nota primo iuncta gl. ꝙ ſacramen-
torum quedam ſunt neceſſaria: quedam volūtaria. Et ꝙ oīa
ſacramēta debeāt percipi ab eccleſia parochiali. ¶ Secūdo
no. ꝙ ſuper decimis poteſt interuenire trāſactio inter perſo-
nas eccleſiaſticas vt ſoluant aliquo retento. hoc declaratur
in. c. ij. ſ. eodem. vbi dicitur ꝙ ſuper decimis poteſt componi
nam debent intelligi in compoſitione etiā non gratuita. nam
per iſtā cōpoſitionē de qua in textu monachi non ſoluebant
integram decimā. ¶ No. iij. ex hoc ⁊ ex textu ꝙ etiā religioſi
tenētur ad ſolutionem decimarū que ratione prediorū queſi-
te ſunt intra parochiam alterius eccleſie. de quo vide ꝙ legit
1 ⁊ no. in. c. ex parte. ⁊. c. nup. ⁊. c. ſuggeſtum. j. de deci. ¶ † Item
no. ⁊ tene mēti ꝙ ſup iuribus eccleſie immobilibꝰ ⁊ ſpiritua-
libus pōt rector tranſigere ⁊ cōponere in preiudiciū ſucceſſoris
ita ꝙ cōpoſitio valebit toto tp̄e quo eccleſiam poſſidebit. Et
ex hoc ⁊ ex textu not. ſingulariter ꝙ rector eccleſie pōt cōtrahere
ſuper rebus eccleſie ſine ſuperioris autoritate: vt cōtractꝰ duret
toto tēpore quo ipſe eſt futurꝰ rector: ⁊ neſcio alibi ita bonū
tex. ¶ Item no. ꝙ ſine autoritate ſuperioris non poteſt re-
ctor eccleſie tranſigere quo ad inferendū ꝑpetuum p̄iudiciū
eccl'ie. Et ex hac parte infero ꝙ rector eccl'ie nō pōt trāſigere
ſi ꝑ trāſactionē res immobilis eccleſie remanet penes alium,
ſed valebit tranſactio in vita ſua dūtaxat: vt hic. de quo vide
ꝙ plenius dixi. ſ. eo. c. cōtingit. ¶ Itē no. ꝙ pacta inter alios
acta non debent obeſſe alijs. ¶ No ibi: ex quibuſlibet rebus et
ibi ex integro: ꝙ decima eſt integre ſoluenda de oībus vnde
cunqꝫ. ¶ Ultimo collige formā petitiōis cū decime aliquo tē
pore nō fuerūt ſolute. nā de preteritis pōt peti eſtimatio ⁊ in
futurum pōt peti vt reus cōdēnet̄ ad ſolutionē decimarum.
Si ergo fructus mihi debiti non extant poſſum petere eſti-
mationem. ¶ Sed q̄ro nunqd iſte tex. intelligatur etiam in
decimis ꝑſonalibus. vr̄ primo ꝙ ſic q2 text. loquit̄ indiſtincte.
cōtrariū tenet Hoſt. tum q2 in prin. fit ſolū mentio de p̄diali
bus: tum q2 in ꝑſonalibus currit preſcriptio ſm opi. Hoſt. tū
q2 monachi nō tenent̄ ad perſonales decimas. ¶ No. hoc vl
timum. ⁊ idē tꝫ Hoſtiē. in. c. nouū genus. j. d deci. Ratio q2 re
ligioſi acquirūt monaſterio: monaſteriū aūt nō tenet̄ ad per
ſonales decimas. ⁊ idē dicit Inno. in oībus alijs q̄ alteri ac-
quirunt̄. ex quo infert̄ ꝙ ſi dn̄s eſt exēptus etiam a ſolutione
decimarum non tenet̄ dn̄s vel ſeruus de lucratis per ſeruum
ſoluere decimā. Quid aūt de clericis ſecularibus. dixi plene
in. d. c. nouū genus. ¶ In glo. j. in fi. no. hanc glo. q2 quotidie
a allegatur. ex qua collige ſeptem eē ſacr̄aᵃ eccleſie, quoꝝ qnqꝫ
ſunt neceſſaria: duo voluntaria. ⁊ declara vt in glo. ⁊ aduerte
q2 glo. ſentit ꝙ laicus etiā in neceſſitate nō pōt conferre niſi
duo ſacr̄a: vt ſacr̄m baptiſmatis, ⁊ ſacr̄m penitentie. Chriſma
re vero ⁊ extremā vnctionē cōferre vel corpus xp̄i tradere nō
pōt: lꝫ in neceſſitate. de quo vide qđ dixi in. c. q̄ꝫto. de cōſue-
tudine. ⁊ in. c. paſtoralis. in. §. preterea. de offi. deleg. ¶ Item
no. ex gl. ꝙ ſacr̄m ordinis dicitur ſcr̄m dignitatis. ⁊ vltra ex
poſitiones glo. credo qđ dr̄ dignitatis: q2 ꝓmotus ad ordinē
cōſequitur dignitatem: vt. iiij. di. deniqꝫ. in princ. ⁊ alibi dixit
tex. ꝙ nulla dignitas ſecularis ſimilis eſt ſacerdotio. xcvi. di-
2 ſtin. c. duo ſunt. ¶ † In gl. in verbo cōfirmatam. in fi. no. glo. ꝙ

quantūcūqꝫ rector eccleſie tranſigat nomine eccleſie vel aliū
cōtractum faciat ſi eſt talis contractus qui nō poſſit ꝑpetuo va-
lere ſine autoritate ſuperioris ille cōtractus cenſet̄ potius perſo-
nalis q̄ꝫ realis. vnde obligat ꝑſonā cōtrahentis ⁊ nō eccleſiam. ſi
3 mile in. c. vnico. de deſpon. impube. lib. vj. ¶ † In glo. pe. no.
bene vltimā q̄ōnem qđ rector obligatus ad obſeruantiā cō-
b tractus in vita ſua nō pōt cōuenire niſi eccl'ia eſſet leſa. ᵇ tunc
eñ poſſet petere reſtitutionē in integrum. nec ob. c. qđ qs. ⁊. c.
quiſquis. alle. in gl. q2 loquunt̄ qn̄ cōtractus non tenuit. nam tunc
pōt rector iure cōi cōuenire. Sed contra cōcluſionē gl. oppo-
nitur: nā cū cōpoſitio iſta ſit ꝑſonalis non vr̄ ꝙ eccl'ia poſſit
ledi: ⁊ per cōn̄s nō debet poſſe peti reſtitutio. Sol. dicit Hoſt.
ꝙ de facto eccl'ia poterat ledi puta q2 ſeruitores nō haberēt
vnde viuere ⁊ ideo ſubueniēdum eccleſie. ar. in. c. pe. de cle. nō a
reſi. ⁊ in. l. minoribus. ff. de mino. Dicit tñ qđ ſi iſte rector ha-
beret ꝓpriū cōpelleret̄ ſatiſfacere cōhēti ſecū pro intereſſe. ar.
in. c. de multa. in ver. ⁊ ſi vltra. de p̄ben. ⁊ in. c. reprehenſibilis.
§. ſi aūt. de appel. Item ſm eū poſſet capi id qđ cederet in ſu-
ſtentationē ſuā ⁊ de ſe cōqueraf: q2 dignū eſt vt male meriti
4 egeſtate laborēt. l. bona fides. ff. depo. ¶ † No. hoc dictum be
ne. ꝑ hoc eñ vult Hoſt. ꝙ ad ſatiſfaciendum creditoribus ali
cuius rectoris pōt tolli ex reditibus eccl'ie id quod cederet
c ad ſuſtētationē ipſiusᶜ. ⁊ idē ſentit in. c. ꝑuenit. de fideiuſ. Sed
non credo hoc dictū eſſe verū niſi ſaltē ipſe rector haberet vn̄
viueret: q2 queādmodū miles ſeculi nō cōpellitur vltra q̄ꝫ fa
cere poſſit: ⁊ ſemꝑ habenda eſt rō ne egeat vt in. l. miles. ff. de
re iudi. ita dicēdū eſt i milite dei vt no. gl. in. d. l. miles. ⁊ vide
glo. in. c. ſtudeat. l. di. ⁊ qđ plenius dixi. in. c. odoardus. de ſolu.
⁊ in. c. ij. de pig. ⁊ plenius in repeti. §. q vero. in. c. extirpande.
j. de p̄ben. ⁊ hoc ꝓcedit cū clericus cōuenitur rōne cōtractus. ſed b
ſi rōne maleficij tūc nō habet̄ rō ne egeat: q2 dignū eſt vt ma
le meriti ⁊c. d. lege bona fides ⁊c. ¶ Extra glo. q̄ro quō dꝫ co
gnoſci an pactio ſit realis vl' ꝑſonalis. So. cōclude poſt doct.
ꝙ aut agitur de re tēporali. ⁊ tunc hoc cōſideraf nō ſolum ex c
verbis ſed etiam ex mente cōhentium. vtrū. ſ. quis voluerit ſe
obligare ꝑſonaliter an etiā heredes ſuos. vt in. l. iuriſgentiū.
§. pactorum. ff. de pac. plenius per bar. in. l. ſtipulationes non
diuiduntur. ff. de verb. obli. aut agitur de rebus eccleſiaſticis
⁊ tunc hoc perpenditur nō ſolum ex mente ⁊ verbis cōhentiū
ſed ex poteſtate iuris. nam ſine ſuperiori autoritate non po-
teſt rector eccleſiam perpetuo obligare reſtat ergo vt pactio d
cenſeatur hoc caſu potius perſonalis q̄ꝫ realis: vt res valeat
eo modo quo valere poteſt.

1 ☞ Simonia committitur non ſolum in ſpiritualibus: ſed
etiam in connexis ipſis ſpiritualibus.

Preterea. Nō valet tranſactio ſup iure
preſentandi ꝑ quā nouus cē
ſus imponit̄ eccl'ie vel antiquus auget̄. Uel nota-
bilꝰ ſumma ſic. Sicut ſuper iure ſpūali: ita ſuper
annexo non pōt tranſigi vt recedat̄ a lite interueniēte aliqua
temporalitate. Cōis diuiſio. ſcd̄a ibi: cū igit̄. ¶ Caſus lr̄alis. e
Ecce vacat aliqua eccl'ia: contentio eſt inter laicos ⁊ aliquos
religioſos ſuper preſentatione rectoris. veniunt ad talē trāſ-
actionem vt laici habeant p̄ntationē ⁊ religioſi percipiāt ab
eccleſia maiorē penſionē q̄ꝫ recipere conſueuerant, vel nouā
cū nihil antea ꝑcipiebant. q̄rit̄ an talis trāſactio teneat. Re-
ſpondet papa ꝙ talis trāſactio ſimoniaca videt̄ ⁊ ideo de iu
re non tꝫ nec monachus ex ea vllū dꝫ cōmodū obtinere. Ber.
¶ No. j. ꝙ preſentatio qn̄qꝫ ponit̄ ꝓ iure patronatus. vel po
teſt text. intelligi ꝙ de ſola preſentatione erat cōtētio que eſt
pars iuriſpatronatꝰ ⁊ nō de toto patronatu. iuxta not. in ca.
1 nobis. de iurepa. ⁊ ꝑ gloſſ. xvj. q. vij. pie mētis. ¶ † Not. ij. qđ
d ſimoniaᵈ cōmittitur non ſolū in mere ſpiritualibus: ſed etiam
e in cōnexis ipſis ſpūalibus, qđ tene mentiᵉ. Nam ius p̄ntandi
non eſt mere ſpūale, ſed annexū ſpūali, vt in. c. q̄ꝫto. de iudi. et
tamē ſuper hoc iure cōmittit̄ ſimonia. emens ergo iuſpatro-
natus vel aliter illud acquirens interueniēte aliquo tp̄ali cō
mittit ſimoniam. ¶ Tertio not. ꝙ nulla eſt tranſactio ſuper
ſpirituali vel cōnexo interueniēte aliquo tp̄ali. Sed opp. con
tra tex. videtur eñ ꝙ non committat̄ ſimonia in tranſactiōe
ſuꝑ ſpirituali: ſed ſpecies ſimonie: vt in. c. ſuper eo. ⁊. c. cōſtitu-
tus. ſ. e. hic aūt tex. inuit oppoſitū. Sol. iſte tex. dicit ꝙ vide-
tur ſimonia: v̄bum aūt videt̄ eſt fictum, non aūt denotat p̄ci-
ſam veritatem: vt in. l. j. §. deieciſſe. ff. de vi ⁊ vi ar. ¶ Secundo
opp. ⁊ videt̄ ꝙ alio reſpectu hec tranſactio non poterat ſuſti
neri: q2 laici nō poterāt cōferre vel augmentare penſionem
in eccl'ia. x. q. j. c. j. ⁊ ſe. ⁊. c. nouerint. ⁊ ca. fi. de re. eccle. non alie.
Sol. dicit Inno. ꝙ laici nō cōferebāt ſꝫ tacebāt ⁊ cōſentiebant,
fatet̄ tñ ꝙ ſi iſti laici ꝑcepiſſent ab antiquo cēſum in eccl'ia po
tuiſſent illū remittere ⁊ conferre religioſis ⁊ percipere iuſpa

❧ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Septē eſſe ſa-
cramenta. Uide
not. in. c. j. de diu.
ſeruo. ⁊ que pōit
Jo. an. in rub. de
ſacra. nō iter. ⁊ cō
iſtā glo. ꝙ imo ex
trema vnctio nō
ſit ſacr̄m. vide gl.
in. c. iij. de ſecun.
nup. ⁊ do. ⁊ an be-
nedictio que fit ī
nuptijs ſit ſacr̄m
vide glo ⁊ doc. in
c. j. de ſecun. nup.

b ¶ Eſſet leſa. ad-
de late Fran. are.
conſi. cxiiij.

c ¶ Ad ſuſtētatio-
nem ipſius. adde
are. cōſi. alle. ⁊ qđ
voluit ancha. cō-
ſilio. cxv.

❧ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Qđ ſimonia. ꝙ
ſimonia commit
tatur etiam in iu
repatronatus eſt
tex. in. c. veniens.
j. de teſti. vbi do.
abb. in. ij. not. ⁊ tꝫ
Feli. ibidē ī prin.
⁊ in. c. iij. de iudi.

e ¶ Tene menti.
Adde ro. conſil.
ccclxix.

tronatus.qđ dicit Hoſt.vtrū ex autoritate ſuperioris ⁊ non
pactiōe partiū:⁊ bñ loquit̃ q̄ȝ al̃s cōmitteret̃ ſimonia vt hic.
ſȝ ſuperioris autoritas purgat vitiū:vt i.c.niſi de p̄bē. ¶ In
gl.j.hec gl.videt̃ corrigi ꝑ ſequentem in qua dicitur ꝙ etiam
ſuperioris autoritate non pōt conſtitui eccleſia cenſualis: tñ
in delegato dic vt hr̃.s̃.e.decetero.in ordinario dicendum:vt
legi.⁊ no.in.c.prohibemus.⁊ in.c.ſignificauit de cenſi.

1 ☞ Confeſſio pōt pro parte acceptari ⁊ pro parte non quā
do habet diuerſas partes.
2 Confeſſio illorum de capitulo preiudicat eccleſie.
3 Dñs ſemel ſemper preſumitur dñs:niſi probetur cōtrariū.
4 Obligatio nulla poteſt eſſe inter monachum ⁊ abbatem ,vel
dominum ⁊ ſeruum.

PReterea Super ſpūali ſubiectione nō
licet trāſigi.Cōis diuiſio: ſe-
cunda ibi,reſpondemus.¶ Caſus literalis Que
dam cella voluit eximi a ſubiectione qua teneba-
tur matrici eccl̃ie oblato libello ⁊ lit.cōte.fratres illius celle
per ſyndicū ſuū ꝯfeſſi fuerūt in iure ſe fuiſſe olim ſubiectos ec
cleſie ⁊ queſtionē de hac ſubiectiōe motā fuiſſe ⁊ per tranſa-
ctionē ſopitā ita quod quēdam cenſum redderent annuatim
matrici eccleſie ⁊ eſſent a ſubiectione illius exempti.prior ma
tricis eccleſie proponebat ꝓ ipſa ꝙ de ſpirituali ſubiectione
tranſigere non licebat ⁊ ex confeſſione illorum fratrū appa-
ret ꝙ olim ſubiecti erant matrici eccleſie ergo adhuc ad ſub
iectionem tenent̃:cum priuilegia exemptionis nō oſtēdant.
iudex dubitauit quid iuris eſſet.rñdet papa ꝙ ex cōfeſſione
illorū fratrū dȝ ferri ſñia contra eos:cū illa tranſactio iniqui
tatē ꝯtineat licet nō cōſtiterit dño pape de illo ꝙ cellā deter-
1 minate reddere tenebat̃.Her.¶ † No.j.ꝙ vbi cōfeſſio ema
a nat ſub diuerſo conſtructu[a] ſeu diuerſis orationibus pōt qs
aduerſe partis cōfeſſionē quatenus facit ꝓ ſe recipe: ⁊ quate
nus facit ꝯtra ſe reijcere.Vel no.aliter ⁊ ſic ꝙ pōt qs aduerſe
partis cōfeſſionē recipere pro ſe ⁊ aliā partē ꝯ ſe impugnare.
De hac materia no.plenius in.c.j.de cōfeſ.li.vj.⁊ Bar.i.l.au-
2 relius.in.§.itē q̄ſiit.ff.de li.leg.¶ † No.ij.ꝙ cōfeſſio fratrū no
cet eccl̃ie ēt vbi agitur de iure ſubiectiōis.ex ſola em̄ cōfeſſiōe
iſtoꝝ fratrū ferēda erat ꝯ eccleſiā ſñia.cōcordat.c.dilectus.de
cap.mo.⁊ ca.ſuborta.de re iu.cū ſi.¶ Vlti.no.ꝙ dixi in ſum-
mario ꝙ ſup ſubiectione ſpūali.nō pōt interuenire trāſactio.
intellige interueniente aliquo tp̃ali:ſecus ſi daret̃ vel teneret̃
aliud ſpūale:vt no.glo.s̃.eo.in.c.ſuper eo ⁊ probat̃ i.c.veniēs.
3 s̃.eo.¶ † Itē pōt colligi ex tex.ꝙ olim dñs ſeu ſupior ſemper
b preſumit̃ dñs vel ſupior niſi ꝓbet̃ liberatio.[b] nam iſti fratres
confitebant̃ de petitorio dicentes ſe olim fuiſſe ſubiectos ⁊ tñ
ſñia fert̃ de preſenti.ꝯ eos:q̄ȝ ⁊ hodie p̄ſamunt̃ ſubiecti.aſſerē
ti em̄ liberationē incūbit on⁹ ꝓbādi.vj.q.vl.accuſator.⁊ facit
4 ad primū dictū.l.ſiue.C.de proba.¶ † Sed q̄ro nunqd ſuper
ſubiectione tp̃ali poſſit tranſigi.puta eſt ꝯtētio vtrū qs ſit ſer
uus an liber.Cōclude poſt hoſt.ꝙ aut eſt dubiū de ſubiectio
ne ſeu ſeruitute ⁊ pōt trāſigi;vt in.l.ſi.C.eo.aut eſt certū ⁊ nō
vȝ trāſactio,vt in.l.interpoſitas.C.eo.nā inter ſeruū ⁊ dñm
non cadit obligatio ⁊ ſic nō potuit dñs ſeruo obligari ꝑ trāſ-
actionē.d.l.interpoſitas ⁊ ꝑ illā.l.idē dicēdū in tranſactione
q̄ fieret inter monachū ⁊ abbatē,non em̄ vȝ talis trāſactio: q̄ȝ
abbas non pōt obligari monacho.facit qđ no.Jo.an.i regu
la non eſt obligatoriū.in mer.Hinc dicit Fed.ꝙ ſi abbas pro
miſit monacho ꝓmoto ad prioratū ſe non reuocaturū eū i vi
ta non obſtāte illa promiſſione pōt illum reuocare vt no.ipſe
conſi.c.dixi.in.c.cum ad monaſterium.de ſta.regu.quod not.

1 ☞ Tranſactio in cā mr̃imoniali nō vȝ intellige vt.j.nu.8.
2 Iudex non ſolum debet cauſas decidere ſm ius:ſed etiā eas
concordare ſi poteſt.
3 Pena ſtatutaria poteſt per iudicem moderari ex cauſa.10.
4 Iudex debet ſemper inclinare ſe in partem equiorem ⁊ habe
re equitatem pre oculis.
5 Legatus de latere poteſt omnia diſpenſare que non ſunt ex-
preſſe reſeruata pape.
Legatus in ꝓuincia eſt maior oib⁹ ordinarijs citra papam.
6 Equitas eſt iuſtitia dulcore miſericordie temperata.
7 Iudex an poſſit cū bona conſcientia reducere partes ad con
cordiam quando iura partium ſunt clara ipſi iudici.
8 Gradus ſecundus in linea equali eſt diſpenſabilis per ſolum
papam ex maxima cauſa.
9 Equitas in caſu dubio vel pari ſemper eſt preferenda rigori.

8 EX parte. ¶ † Sup matrimonio trāſigi
nō pōt.vel pleni⁹ ſic.Iudex pt
⁊ dȝ ſe interponere ꝓ trāſactione inter ptes fiēda
preterq̄ȝ in caſib⁹ in q̄bus iura hoc nō admittūt
vt ſup mr̃imonio.Diuidit̃,nā primo hortatur legatum vt cō

ponat etiā in caſibus expreſſis a iure.in ſin.dicit quid de caſi-
bus nō expreſſis ibi,in his.¶ Caſus literalis. Quidā greci
furtiue recipiebant ordines ſacros a nō ſuis ep̄is: quidā etiā
celebrabant in eccleſijs interdictis ⁊ nolebāt obedire latinis:
quidā alij grecis:latini ep̄i celebrabāt cōſecrationes in ep̄ati
bus aliorū:⁊ decimas ꝑcipiebāt ibidē in eorū preiudiciū ⁊ gra
uamē:q̄dā laici greci ꝓprias vxores dimittebant autoritate
ſua illis viuētibus ⁊ al̃s accipiebant ſup hts ⁊ alijs exceſſib⁹
pluribus predicti excedebant.Cardinalis legatus inde cōſu
luit do.pa.qualiter in his deberet ſe habere.Rñdet̃ ꝙ cardi-
nalis ſup his ad cōponendū interponat partes ſuas ⁊ pote-
rit aliq̄d interdū detrahere ſeueritati ꝯſideratis ſtatutis im
perij ⁊ excedētiū multitudine deliberatione habita prout vi
derit expedire:exceptis caſibus q̄ cōpoſitionē vel diſpēſatio
nē nō recipiunt vt ſacramētū cōiugij ꝙ apud latinos ⁊ gre-
cos ⁊ apud fideles ⁊ infideles exiſtit.in quo,a ſeueritate cano
nica recedere nō lȝ. In his vero in quib⁹ nō inuenit̃ expreſ-
ſum ꝓcedāt equitate pēſata declinādo in benigniorē ptē ſm
2 ꝙ perſonas cauſas,loca ⁊ tp̃a viderit poſtulare.B. ¶ † No.
j.ꝙ officiū iudicis cōſiſtit nō ſolū decidēdo cauſas ſm iuris
regulas,ſed ēt in cōponēdo intee ptes: dȝ em̄ iudex a princi-
pio conari q̄ȝtū pōt vt partes reducat ad ꝯcordiā ⁊ ad bonā
cōpoſitionē.cōcor.xc.diſ.ꝑtotū.⁊ in.l.j.§.⁊ poſt.ff.de no.op.nū.
3 ¶ † No.ij.ꝙ iudex pōt ⁊ dȝ in penis interponēdis interdū de
trahere ſeueritati recedēdo a penis in iure ſtatutis ſi cauſa
legitima ſubeſt: vt puta q̄ȝ multitudo delinquētiū eſt in cā ⁊
ſic ſine ſcādalo multitudo plecti nō pōt. cōcordātie plurime
ſunt in gl. Itē vbi ſubeſt alia cā legitima. ad idē.l.q̄d ergo.§.
pena grauior.ff de his qui no.infa.vbi Bar.dicit ꝙ etiā penā
ſtatuti pōt iudex moderari ex cā.¶ No.iij.ꝙ in caſib⁹ nō re-
cipiētibus diſpēſationē nō dȝ iudex laborare ad cōcordiā q̄ȝ
fruſtra laboraret.⁊ q̄ ſunt illi caſus.j̃.ſubijciet̃. Itē not.ꝙ ma-
trimoniū eſt verū nō ſolū apud fideles:ſed ēt infideles.cōcor.
4 j̃.de cōſan.⁊ affi.c.de infidelib⁹.⁊.c.q̄ȝto.de diuor. ¶ † Itē no.
ꝙ in caſibus iure nō expreſſis dȝ iudex ſemp inclinare in par
tē humaniorē ⁊ habere eq̄tatē pre oculis ⁊ penā imponere ha
bito reſpectu ad pſonas cauſas loca ⁊ tpa:q̄ declara vt in gl.
5 ſi.¶ † Vlt.no.⁊ tene mēti iſtū tex.ꝙ ex gñali officio ⁊ poteſta
te legato de latere cōpetit ptās diſpēſandi in his q̄ diſpēſa-
tionē recipiunt.⁊ vide ad materiā plene ꝑ ſpe.in tit.de diſpē.
§.ꝯñr.vbi in princi. dicit ꝙ legatus de latere pōt diſpenſare
in caſibus in quib⁹ diſpēſant ep̄i archiep̄i primates ⁊ patriar
che ⁊ q̄libet alius iudex ordinarius cū ipſe ſit ordinarius in
tota prouincia gerens vices pa.⁊ maior oībus poſt papā.de
of.le.c.ij.li.vj. Item diſpenſat etiā in caſibus in quibus ep̄i:et
alij diſpenſare nō pñt.ſ.in oībus q̄ pape nō ſunt reſeruata de
quib⁹ in.c.ꝙ ad trāſlationē.s̃.de offi.le.⁊ vide qđ ibi dixi.Cō
tra cōſilia vero gñalia diſpēſare nō pōt,⁊ idē tȝ ibi Jo.an. in
addi.ver.legatus.ꝓ hoc.c.dilect⁹.el.j.j.de p̄bē.de legato vo
non de latere dicit ibi ſpe.notabile verbum ꝙ non diſpenſat
niſi in caſib⁹ a iure expſſis vel ſi in priuilegiū hoc ꝯcedit̃ ſpe-
6 cialiter.facit quod le.⁊ no.in.c.excōicatis.de off.leg. ¶ † Sed
quero q̄ȝ tex.hic facit mētionē de equitate ,q̄d eſt eq̄tas: So.
Jo.an.diffinit ſm beatū Cyprianū ꝙ eſt iuſtitia dulcore mīe
temperata.⁊ hanc diffinitionē etiā refert ſpe.in tit.de diſpen.
in.§.j.in verſi.equitas.Diffinit etiā ⁊ ſcđo modo,ꝙ eſt rōna-
bilis modus cōtinēs mīam ⁊ rigorē.Et ex his poteſt ſumere
differentiam inter ius ⁊ equitatē.nam ius eſt deciſio q̄ ſit ſm
iuris regulas. eq̄tas vero eſt q̄dā continentia ⁊ quoddā tēpe
ramētum recedēs ex cā a cōibus regulis iuris vt no.bar.in.l.
j.C.de le.Et ſcias ꝙ q̄nq̄ȝ rigor iuris ⁊ ipſum ius ponunt̃ pro
eodē:vt in.c.ſup lr̃is.⁊ qđ ibi dixi.de reſcri.q̄nq̄ȝ ſunt diuerſa
⁊ ponitur rigor pro exceſſu iuris q̄ñ ob aliquā cām terror in
aliquo caſu iuris excedit cōes regulas:vt in.c.j.⁊ qđ ibi not.j̃.
de torneamētis.⁊ in.c.lr̃as.de reſti.ſpo.⁊ qđ ibi no.⁊ vide pro
equitate ſeruāda bonum tex.in.c.diſciplina.xlv.diſt.vbi pul-
cher tex.ꝙ vna non abſoluitur ab alia.⁊.l.placuit.C.de iu. et
l.qđ ſi ephesi.ff.de eo qđ certo lo.¶ In glo.j.ibi ſi poteſt .no.
glo.qđ iudex non pōt cōpellere ptes ad ꝯcordiā ſed laborare
dȝ inq̄ȝtum pōt.⁊ idem no.gloſſ. iuris ciuilis in.l.j.⁊ poſt.ff.đ
no.ope.nunt.Fallit in papa in his in q̄bus hȝ plenitudinem
poteſtatis:vt in.c.cum inter.R.⁊ qđ ibi no.ꝑ Inno.de ele. et
7 dic in hoc vt latius dixi.s̃.de treu.⁊ pa.ſup ru.¶ † Sed q̄ro
nunq̄d indiſtincte poſſit iudex cum bona conſcientia partes
reducere ad cōpoſitionē.de hoc per ſpe.in tit.de preparato-
rijs iudiciorum.in.§.excipitur vbi cōcludit quod ſi iura par-
c tium[c] ſunt ignota hoc poteſt vt hic.ſi vero iam ſunt clara, vt
q̄ȝ ꝯcluſum eſt in cā:⁊ ſic iudici liquet ꝓ q̄ parte debeat ferre
ſñiam dubitauit Spe .⁊ reliquit hoc diſputationi. Joan. an.
dicit qđ niſi alique circunſtantie ſuadeant,abſtinere debet a
tali compoſitione

Zacharias.
a ¶ Sub diuerſo
conſtructu. adde
Lāfrā.in.c.qm̄ cō
tra.§.ꝯfeſſiones.
nume.xij.⁊ ibi in
apo.celſi.i ver.de
fenſionē.j̃.de pro
batio.
b ¶ Probet̃ libe-
ratio.adde qđ vo
luit old.ꝯſ.ccliiij.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Probet̃ libe-
ratio. vide not.in
l.ſiue poſſidetis.
C.de proba.cū in
finitis q̄ congerit
Fel.in.c.ſcribam,
de preſumpt. vbi
copioſe ponit q̄ñ
ex preterito tēpo
re preſumitur in
preſens.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Iura partium.
Imo q̄ñ iura p-
tis ſunt clara ps
que ſciēter petit
concordiā peccat
mortaliter ⁊ not.
do.Ant.in.c. j.de
mutuis petitio.
ꝙ declara vt per
Feli.in rubric.de
treuga ⁊ pace.co.
iiij.i ſi. vbi plura
de hac materia.
quādo iudex poſ
ſit reducere par-
tes ad cōcordiā.

tali compoſitione quaſi ex quo ſibi liquet de cã non dꝫ redu-
cere ad cõpoſitiõem ne videat̃ de iure vnius dare alteri ſine
cauſa qḋ nõ lꝫ:cum iudex debeat reddere vnicuiq; qḋ ſuum
eſt vt.s.in proemio:ſed ex circũſtantijs poſſet hoc facere ⁊ ce
teris paribus magis dꝫ ſuadere actori vincenti q̃ reo abſol
uẽdo. Rõ:qꝛ ſñia ferẽda pro actore eſt mãdãda executioni et
in executionis actu poſſet fieri longũ litigium que rõ ceſſat
ex parte rei.tamẽ ĩ eo poſſet ſubeſſe cã vt puta qꝛ actor eſt pe
cunioſus ⁊ paratus appellare q̃tum iura ſibi ꝑmittẽt.debet
ergo his ⁊ ſĩlibus cauſis conſideratis iudex abſtinere vel re-
ducere ad concordiam.facit ad predicta cap.niſi.j.de preben.
8 ¶†In gl.in ver.cõiugij ibi:circa gradus lege diuina probi
bitos ⁊c.⁊ ex hac gloſſ.debes reſtringere tex.in eo quod dicit
ꝙ in mr̃imonio non admittit̃ cõpoſitio.nã dꝫ intelligi qñ per
compoſitionem aliquid fieret ꝯ vinculum mr̃imoniale.ſecus
ſi pro matrimonio fieret cõpoſitio vt qꝛ partes cõtendũt ſup
ꝯctu matrimonij.nã tunc iudex põt eas inducere ad ꝯhendũ
de nouo ſi nullũ eſt impedimentũ.⁊ idẽ in ſimilibus q̃õnibus
que dependent a facultate partiũ.Et no.gl.in eo ꝙ dicit qḋ
gradus diuina lege ꝓhibiti ſunt indiſpenſabiles.qḋ põt con
cedi ſine cã,ſed ſi cã maxima ſubeſt ſaltem in ſcḋo gradu in li
nea etiã equali poterit papa diſpẽſare vt ſentit Joã. an.in.c.
ꝑ venerabilẽ.qui fi.ſint leg.⁊ vide qḋ ibi dixi ⁊ tene menti illḋ
9 dictum.¶†In gl.in ver.equitate ſeruata.ibi ꝙ ius ſemper
ſit preferendum equitati.No.gl.ꝙ ꝓpter eq̃tatẽ non ſcriptã
non dꝫ iudex diſcedere a iure ſcripto:ꝙ nõ dꝫ iudex clemẽtior
lege velle videri.vt dicit tex.in aut.de iu.in.§.opꝫ.Et an ⁊ qñ
ſit equitas ſeruãda cõiter do.hic ⁊ i.l.j.C.de legi.faciunt tria
mẽbra,ꝙ aut neutrũ eſt ſcriptũ nec ius.ſ.nec equitas aut alte
rũ eſt ſcriptũ:aut vtrũq;.Primo caſu cũ neutrũ eſt ſcriptum
debet iudex ſeruare eq̃tatem:vt.d.l.placuit.⁊ hic vbi dicitur
ꝙ vbi ius nõ reperit̃ expreſſum debet iudex ſeruare eq̃tatem
ad hoc adde no.dictum Inn.in.c.j.de conſti.qḋ ſequit̃ Bart.
in.d.l.j.Dicit eñ qḋ ibis que relinquunt̃ arbitrio iudicis dꝫ
ſemꝑ ſeruare eq̃tatem.Et hoc caſu dꝫ intelligi tex.in aut.iuſ-
iur.qḋ preſtatur ab his.in.§.equus.vbi dicit̃ quod iudex dꝫ
iurare ſeruare equitatem.Scḋo caſu cũ alterũ tm̃ eſt ſcriptũ
illud eſt ſeruandum.ar.vj.q.iij.ſcriptũ.⁊ in.l.proſpexit.ff.qui ⁊
a quibꝰ.Tertio caſu aut ius eſt ſcriptum in genere ⁊ equitas
in ſpecie vel ecõtra,⁊ ſeruãdũ eſt qḋ in ſpecie reperit̃ ſcriptũ,
qꝛ ſpẽs derogat generi:vt in.c.j.de reſcri.⁊ in regula generi.
de reg.iu.li.vj.Aut ambo ſunt ſcripta ſpecialiter ſeu gñaliter
a ⁊ tunc cõiter tenetur ꝙ equitas[a] eſt p̃ferenda:qꝛ pars fauora
bilior preferenda:eſt vt in regula odia reſtringi.de re.iu.li.vj.
10 ¶†In glo.fi.in fi.Et adde qḋ no.in.c.cum quidã.de iureiur.
Extra gl.q̃ro ꝓ declaratione lr̃e in q̃bus iura non admittũt
cõpoſitionem ſeu diſpẽſationẽ.ꝯclude ƀm Jn.⁊ hoſ.⁊ Jo an.
ꝙ in criminibus publicis nõ dꝫ fieri ꝯpoſitio nec diſpenſatio
qꝛ ea qualitercũq; cõpoſita iudex punire dꝫ:vt in.c.j.de collu.
dete.niſi ſubſit aliq̃ legitima cã diſpẽſandi.de quo dicendum
vt in ca.at ſi clerici.in.§.de adul.j.de iu.⁊ in.l.q̃d ergo.§.pena
grau[illegible]his q no.ĩfa.idem eſt in alijs ciuilibꝰ ⁊ crĩalibꝰ
vbi ex di[illegible]ſatione ſeu cõpoſitione qs ꝯmitteret pctm̃ mor
tale vel in eo remaneret.Jdẽ eſt in iure p̃ceptiuo p̃ceptorio:
qꝛ ipſius trãſgreſſio inducit mortale,vt no.hoſt.ĩ.c.j.de treu.
⁊ pace.⁊ ꝑ hoc tꝫ hic Inno.legatũ ẽt de latere nõ poſſe diſpẽ
ſare in gradibus cõſanguinitatis ⁊ affinitatis ẽt humana le-
ge ꝓhibitis.de quibꝰ in.c.nõ dꝫ.j.de cõſan.⁊ affi.⁊ tene menti
hoc dictum.idem in his q̃ deuiant a iure naturali vel diuino.

¶De poſtulando. Rubrica.

1 ☞Poſtulare quid ſit.
Aduocatus non dicitur ille qui conſuluit in camera.
Aduocare prohibitus non cenſetur prohibitus conſulere.
2 Aduocatus non poteſt eſſe illiteratus ⁊ non doctor.
¶Si vocati ad iudicia non paciſcunt̃ neq; trãſigunt ſolent
ſibi querere aduocatos ⁊ ꝓcuratores:ideo poſt duas rubri-
cas p̃cedẽtes auctor ſubijcit iſtã ⁊ ſequẽtes:⁊ p̃mittit añ tra-
1 ctatũ de iudicijs:qꝛ hec ſunt p̃paratoria iudiciorũ.¶†Quid
aũt ſit poſtulare:habes tex.in.l.j.ff.eo.⁊.iij.q.vij.§.infames.
verſic.ſunt aũt.⁊ ꝑ gl.in.c.vlti.in eo.⁊ dic ꝙ poſtulare eſt deſi-
deriũ ſuũ vel amici ſui in iure apud eũ q iuriſdictioni p̃eſt ex-
ponere vel alterꝰ deſiderio ꝯdicere.⁊ hoc vltimũ ꝯprehẽdit
aduocatum ex parte rei:qꝛ ꝯdicit deſiderio ⁊ petitioni acto-
ris:ſed p̃cedẽtia verba referunt̃ ad aduocatũ ex pte actoris.
Et ex illis verbis diffinitionis dum dꝛ in iure ⁊c.decido que
ſtionem nunq̃d cõſulens in camera dicatur aduocatus:⁊ cõ-
clude ꝙ nõ,qꝛ aduocatus eſt qui in iure ꝓponit vt ptꝫ in diffi
nitione,prohibitus ergo aduocare non cenſet̃ prohibitus in
b camera conſulere etiam procuratori partis.[b] qḋ bene no.⁊ tꝫ
2 Bar.in.l.j.§.aduocatos.ff.de va.⁊ extraor.cog.¶†Item q̃ro
c nunq̃d illiteratus[c] poſſit eſſe aduocatꝰ.conclude ꝙ nõ. quin-
imo opꝫ ꝙ ſit iureperitus vnde dꝫ ſaltem ſtuduiſſe per quin
quennium ⁊ iuramento doctorum eſſe approbatus:vt in.l.ne
mini.C.de aduoc.diuer.iudi.no.Bar.in.d.l.j.⁊ hoc bene not.
qꝛ multi iniuſte ſe ingerunt huic aduocationis officio.
1 ☞Clerici in ſacris cõſtituti vel aliter bñficiati non poſſunt
aduocare niſi pro eis vel eorum eccleſijs vel pro miſerabilibꝰ
perſonis. 2.intellige vt.j.nu.3.vide.c.fi.
Miſerabiles perſone ſunt ille que actu ⁊ non habitu tantũ
oſtendunt miſerabilitatem.
4 Clerici an poſſint negotiari.
Aduocare an poſſit clericus in crimine vbi venit imponẽda
pena ſanguinis.
1 Clerici. ¶†Clericus in ſacris vel
minoribus bñficiatꝰ in ſecu
lari foro poſtulare non debet niſi pro ſe vel
ſua eccleſia vel miſerabilibus perſonis.h.d.
Adde vel pro perſonis ſibi coniunctis.⁊ ꝓ-
bat̃ hec ſuppletio.j.c.fi. Diuiditur . nã pria
pars ponit ꝓhibitionẽ.a qua ſcḋo excipit ibi:niſi . ¶Caſus
literalis.Statuit conſiliũ laterañ.ꝙ clerici in ſacris ordinibꝰ
conſtituti ⁊ etiã ĩ minoribus qui ſtipendijs eccleſiaſticis ſu-
ſtentãtur corã ſecularibus iudicibus pro ſecularibꝰ negotijs
aduocati fieri non preſumant niſi propriã cãm vel eccleſie ſue
proſequãtur aut pro miſerabilibꝰ ꝑſonis.Ber.¶No.j.arg.a
cõtrario ſenſu ꝙ clericus in minoribus ſi nõ hꝫ beneficium ec
cleſiaſticũ patrocinari põt etiã in foro ſeculari.ſecus autẽ eſt
in cõſtitutis in ſacris.de quo dic vt.j.latius dicet̃. ¶No.ibi:
propriam cãm vel eccleſie ſue:ꝙ cã eccleſie nõ dꝛ cã ꝓpria re-
ctoris.hinc eſt qḋ in cã eccleſie ſue põt quis eſſe iudex.ij.q.vij.
2 ſi quis erga.dico plene in.c.cũ veniſſent.de iudi.¶†No.iij.ꝙ
conſtitutus in ſacris põt aduocare ꝓ miſerabilibus ꝑſonis
etiam in foro ſeculari.⁊ pondera tex.qꝛ non ſufficit miſerabi
litas in habitu:ſed etiam dꝫ eſſe in actu.Nã permittit non in
diſtincte pro miſerabilibus:ſed ꝓ illis qui ꝓprias cãs admi-
niſtrare nõ poſſunt,vt qꝛ ſunt vidue ⁊ pauperes vel ſi ſint di-
uites ⁊ non reperiũt aduocatos.Jdẽ in orphanis ⁊ pupillis
nã eccleſia dꝫ eos defendere.lxxxvij.diſt.per totum.⁊ de his
miſerabilibus vide qḋ dixi in ca.ſignificantibus.de offi.dele.
¶In gl.j.in fi.vt habeas ꝑfecte hanc materiã ſcias qḋ in cle
ricis pñt aſſignari quinq; ordines poſtulantium.Primꝰ eſt
epoꝝ ⁊ ſuperiorũ.de his ꝑ hoſt.j.c.fi.⁊ vide text.in.c.ꝓlatum.
lxxxviij.di.Scḋs eſt ordo ſacerdotum.de hoc in.c.fi.j.e.Ter-
tius eſt conſtitutorũ in ſacris non ſacerdotum vel exiſtẽtium
in minoribus beneficiatorũ ⁊ de his tractat̃ hic.Quartus eſt
ordo minorũ clericorũ nõ beneficiatoꝝ.⁊ de hoc ẽt hic. Quin
3 tus eſt ordo regulariũ.⁊ de hoc.j.c.proxi.¶†Proſequamur
ergo tertiũ ⁊ quartũ ⁊ reliquos in locis ſuis prealleg.in q̃bus
d eſt dicendũ qḋ ꝯſtitutus in ſacris[d] nõ ſacerdos nõ dꝫ eſſe ad-
uocatus in foro ſeculari in negotijs ſecularibꝰ ſed in iudicio
eccleſiaſtico põt:vt eſt tex.hic a ꝯrio ſenſu:⁊ tenẽt cõiter doct.
⁊ facit tex.in.c.cũ pridẽ.s.de pac.Jdẽ in iudicio ſeculari põt
eſſe aduocatus ꝓ negotijs eccleſiaſticis vt ꝓbat iſte tex.a cõ
trario ſenſu ibi:in negotijs ſecularibus ſecus ergo in eccleſia
ſticis ƀm Inno.Et dꝛ eccleſiaſticũ negotiũ aut rõne perſone
vt qꝛ ꝑſona eccleſiaſtica ſequẽdo forũ rei litigat corã ſeculari.
Jtẽ põt dici eccleſiaſticũ rõne delicti:vt qꝛ ꝑ ſacrilegio eccle-
ſia voluit cõuenire laicũ corã iudice ſeculari:qḋ põt vt in.c.cũ
ſit generale.de fo.cõpet.Jtẽ põt dici eccleſiaſticũ rõne rei:de
4 qua agitur vt qꝛ res eſt eccl̃ie ƀm Hoſ.⁊ bene.¶†No.ꝙ iſte
clericus põt eſſe aduocatus in iudicio ſeculari ꝓ ꝑſona eccle-
ſiaſtica ibi litigãte vel de delicto ſeu rebus eccleſiaſticis: vbi
ergo litigantes ⁊ negotia ſecularia ſunt:dꝫ exiſtens in ſacris
omnino abſtinere niſi in caſibus hic exceptis.hec ꝓcedunt ſi
cõſtitutus in ſacris hꝫ bñficia ex quibꝰ poterit ſuſtentari.Si
vero nõ habet lꝫ gl.hic dicat qḋ nõ põt aduocare ſꝫ dꝫ agere
ꝯtra epm̃ vt ſibi ꝓuideat.dicit Hoſt.⁊ meliꝰ qḋ ſi de facto iſte
clericꝰ ageret qḋ ſibi lꝫ ex tali aduocatione ſibi victũ querere
ar.c.clericꝰ victũ.xcj.di.⁊.C.de patribꝰ q fil.diſt.l.ij.de obſer.
ieiu.cõſiliũ.§.vlti.Et ſi dicas q̃uo põt agere cũ teneat̃ eps ſibi
prouidere:reſpondetur qḋ forte hoc ab epo obtinere nõ põt
vel propter impotẽtiã vel propter indigẽtiã epiſcopi vel aliã
cauſam vt dixi.ſatis hoc placet.nã ſic clericus propter indigẽ
tiã licite exercet opus rurale vt in.c.j.de cele. miſſa. Jtẽ licite
emit materiã aliquã vt illã redigat in formã.ar.eorũ que not.
glo.in.c.canonũ.xiiij.q.iiij.que gl.dicit qḋ põt emere corium
⁊ inde facere ſotulares . fortius debet ſibi licere aduocatio-
nis officium exercere:cum magis cõueniat dignitati ⁊ aduo

❧Sebaſti. Sapia
a ¶Equitas. Qñ
eq̃tas preferat̃ ri
gori.vide Are.in
l.ſi ſeruũ.§.ſequit̃.
in.iij.no.ff.de vͦb.
obli.Jmo.in . l.ſi
inſulã.co.iij.in.fi.
eo.titu.
❧Sebaſti.Sapia.
b ¶Procuratori
ꝑtis.Cõtrariũ tñ
tꝫ Joã.de ana.in
rubri.j.de magi.
co.iiij.Ange.in.l.
j. §.poſtulare.ff.d
poſtu. vnde abb.
hic rep̃hendit fe
li.in rub.j.de fide
inſtru.co.j.
c ¶Illr̃atus. adḋ
Jaco.reb . in.l.ex
parte.⁊ i addi.cel
ſi ad ipſum. C.de
decu.li.x.et ſecus
in iudice.⁊ de rõ-
ne diuerſitatis vi
de per feli.in.c.ſci
ſcitatus.col.v.vͦſ.
illr̃atus põt eẽ iu
dex.s.de reſcrip.
d ¶In ſacris. ad-
de fede.ꝯſi.cclxx.
Anton.Franciſ.
¶Ad ꝟ an illr̃a
tus poſſit eſſe ad
uocatꝰ vel iudex,
vide q̃ hñr ꝑ glo.
in.l.j.in. §.j. ff. de
poſtu.⁊ in. l.certi
iuris.C.de iudi.⁊
ibi ꝑ cy.in aut. de
iudi.in prin.in gl.
in vͦ.hr̃e.⁊ vide ꝑ
ſpe.in tit.de iu.§.
excipi poteſt.i vͦſ.
itẽ ꝙ illr̃atus.⁊ in
tit.de aduo.in.§.
j.in ver.itẽ ꝙ non
hñt peritiã.⁊ ibi
ꝑ Jo.an.in addi.
⁊ eſt ꝯcluſio ꝙ lꝫ
poſſit eſſe iudex
vt hic ꝑ iſtum:nõ
tñ põt eſſe aduo-
catus qḋ tñ intel
ligo niſi eſſent ta
les illr̃ati q habe
rent ꝑitiã cãrum
ex naturali pru-
dentia vt not.vo
luit Jo.and.in.c.
ad noſtrã. de con
ſue.ꝑ gl.ij. ibi di-
cas tñ ꝙ illr̃atus
nõ dꝫ ꝓmoueri:
vt in ca.illr̃atos.
xxxvj.di.⁊ not.in
c.fi.de tẽp.or.lib.
vj.⁊ in.c.fi.de eta.
⁊ qual.ſi tñ ꝓmo-
ueat̃ recipit cha-
racterẽ.vt no.do-
cto.in.c.cũ in cũ-
ctis.de elect.⁊ di-
cebat Inno.in.c.
cũ noſtris.de con
ceſ.prebẽ.ꝙ illr̃a-
tus non põt bene
ficium retinere:⁊

an poſſit eſſe iu-
dex.vľ arbiter vi
de ēt ꝑ glo.⁊ doc.
in.l.ij.C.de ſentē.
ex peri.rec.⁊ qꝫ
dicatur illiťat⁹ ⁊ q̄
liter accipiať vi-
de q̄ hñr in ca.ſe-
dulo.xxviij.di.⁊ i
c. hi qui.qḋ.vij.⁊
vtrobiqꝫ ꝑ archi
dia.⁊ dicas ꝙ qꝫ
diciť literat⁹ vel
illiteratus ſꝫm q̄-
litatem ⁊ condi-
tionē pſone ⁊ ſꝫm
offm̄ ꝙ ſibi iniun
giť ⁊ incūbit ⁊ qḋ
hꝫ exercere.de q̄
vide ꝑ And.ſic.i
conſi.ſuo.xxxiiij.
inci.ꝑclare.opti-
me dixit vbi ple-
ne declarat quo-
modo hoc verbū
intelligať.Adde
tñ q̄ voluit Ang.
in aut.q̃o opor.
epi.i.§.hec autem
de deo.colľ.j.vbi
dicit ꝙ illiterat⁹
nō poteſt eſſe cle
ric⁹ nec ꝓmoueri
ad ordines.ꝙ in-
tellige vt ꝑdictū
eſt nec pōt eſſe ca
nonicus eccľie ca
thedralis.lꝫ pōt
eſſe monach⁹ etiã
ſi ignoret gram-
maticam.de quo
vide.d.Car.i cle.
j.§.regula.de ſta-
tu monachorum.

Sebaſti.Sapia.

a ¶Dḋ monachi.
caſus in qb⁹ mo-
nach⁹ poſſit eſſe
ꝓcurator ponit
Inno.in.c.cū.i.⁊
a.col.viij.ṽ.item
qñ.de re iudi.Ar
chi.in cap.nullus
el.ij.ij.qḋ.vij.vid
Fel.in.d.c.cum.i.
⁊.a.col.vj.ver.ca-
ſus in qbus.vbi
ponit an mona-
chus magn⁹ ad
uocat⁹ poſſit ad-
uocare data pau
pertate monaſte
rij.⁊ refert.d.ant.
tenentem ꝙ non.

b ¶Canonicis re
gularibus.adde
qḋ voluit Oldr.
conſi.ccxxij.

c ¶Amico mona
ſterij.Adde Ro.
ſing.ſuis.fo.xv.

d ¶Arbiter ⁊ pro
curator.adde pe.
de ancha.conſil.
ccccij.

cati dicunť defendere rē publicã ſicut miles armate militie:
vt in.l.aduocati.C.de aduo.diuer.iu.Si vero eſt cleric⁹ in mi
noribus cōſtitutus habens bñficia ſufficiētia:idē dicendū in
iſto ſicut in cōſtituto in ſacris:qꝛ iſti equiparantur:vt in text.
Aut nō habet ſtipendia ſaltē ſufficientia ⁊ pōt in vtroqꝫ foro
vt in tex.⁊ in gl.Hec procedunt in ciuilibus cauſis:ſed in cri-
minalibus vbi venit imponēda pena ſanguinis debet cleric⁹
oïno abſtinere:vt in.c.ſñiam.ne cle.vel mo.⁊ not.in.c.j.lj.diſt.⁊
hoc indubitãter cū vult eſſe ex parte actoris:qꝛ nō poſſet pe-
tere puniri ſine metu irregularitatis ex quo agit ad penã ſan
5 guinis qꝛ preſtaret auxiliū:vt in.c.ſi quis viduã.l.di.¶†Sed
dubiū eſt nūquid poſſit eſſe aduocatus pro parte rei.⁊ vř pri-
mo ꝙ ſic:qꝛ etiã eccleſia defendit reos ⁊ pro eis ſupplicat ne
patiãtur penã mortis vel mēbri abſciſſionē:vt in.c.nouimus.
j.de ver.ſig.⁊.xxiij.q.v.c.reos.In ꝯtrariū facit:qꝛ forte ꝑpter
imperitiã ſuã poſſet aduocatus ſuccūbere vel propter aſtutiã
ſeu malitiã poſſet reus iniuſte abſolui ⁊ ſic cōdēnaretur actor
ad penam talionis.vnde quia lingua eſt nimis facilis.l.famo
ſi.ff.ad leg.iu.ma.tutius eſt vt clericus abſtineat etiã pro par
te rei.Dicit tñ ꝙ ſi omnino reperiretur aduocatus in culpa
bilis nō efficeretur irregularis:qꝛ pena non veniret ex facto
ſuo ſed iuris diſpoſitione:⁊ multū in hoc inſtant Hoſt.⁊ Jo.
and.poſt eū.⁊ tandē concludit vt abſtineat.Et ſi nō vult ab-
ſtinere proteſteť ſepe corã iudice ꝙ nō intēdit ad vindictam
vel ad penam tallionis ſꝫ ſolū ad defenſionē rei.Itēq; obtineat
q̄tum pōt vt pena cōmuteť:puta in carcerē vel in exilium vt
ſic euitetur vltimū ſuppliciū vel mēbri abſciſſio.⁊ vide plene
per gl.j.d.c.j.lj.diſt.¶Quero nunquid in caſibus in quibus
clericus pōt eſſe aduocatus licite exigat ſalariū pro aduoca
tione.tex.no.xv.q.ij.c.j.vř dicere ꝙ nō:ſꝫ ſpōte oblata pōt re-
cipere.facit qḋ le.⁊ no.in.c.dilectus.j.de ſimo.⁊ in.c.non lꝫ.xi.
q.iij.Sed Inno.dicit ꝙ illi.c.vř derogatū per ꝯñiam conſue
tudinē.Alij dicunt ꝙ loquitur cū clericus eſt aduocatus in
cauſis ſpiritualibus.ſec⁹ ſi in tpalib⁹ ⁊ ita dicit abb.ſeruaſſe
magiſtrum ſuum.Alij dicunt illud.c.loqui in religioſis de re
liquis vero aduocatis certum eſt ꝙ iuſte accipiunt ⁊ exigunt
ſalarium:vt in.c.non ſane.xiiij.qḋ.v.in.l.j.ff.de va.et extraor.
cog.illud tñ ſcias ſꝫm Inno.ꝙ ſi aduocatus vel medic⁹ eſt ſa
lariatus de publico nō dꝫ aliquid recipere ab aliquo litigan
te:vel cōſtituto in egritudine:ſed a nō litigantibus vel ſanis
licite recipiunt:quia ſalaria non ſunt pro iſtis conſtituta ſed
pro litigantibus vel infirmis.⁊ not.hoc dictum ⁊ probatur
vtrunqꝫ in.l.antepe.C.de profe.⁊ medi.lib.x.

1 ☞ Monachorum appellatione veniunt omnes religioſi
regulares:etiam canonici regulares niſi ex aliqua qualitate
appareat ꝙ intelligatur de monachis tantum.
2 Aduocare poſſunt monachi cum licentia abbatis ⁊ pro vtili
tate monaſterij copulatiue.
3 Monachus an poſſit eſſe aduocatus in cauſa que in conſe-
quentiam poteſt eſſe vtilis monaſterio.
Monach⁹ pōt aduocare ꝓ amico mōaſterij cū lñia abbatis.
4 Abbas pōt eſſe arbiter ⁊ procurator ſine alicuius mandato.
5 Cōiuncta pſona dr̄ illa q̄ eſt cōiuncta ꝯiunctione ſanguinis.
6 Uēditio extēdiť ad oēs alienationes:niſi ſit fcã mētio de ꝑcio.

Ex parte. Canonici regulares poſtulare
nō pñt ſicut monachi niſi ꝑ vti
litate eccleſie ſiue mōaſterij ex precepto abbatis.
Cōis diuiſio.ſcḋa ibi:vñ.¶Caſus literalis.Qui
dã canonici regulares aduocabãt in cauſis eccleſiaſticis ⁊ fo
rēſibus:⁊ cū eis obijciť ꝙ aduocati eſſe nō dñt,niſi forte ꝑ vti
litate monaſterij ⁊ abbate etiã imperãte ad ſuã defenſionem:
allegabãt ꝙ.c.illud quo talia prohibentur de monachis tm̄
⁊ nō de regularibus loquiť.Conſultus pa.rñdet ꝙ idē iudi-
cium de canonicis regularibus ⁊ de monachis eſt habendū
1 lꝫ de monachis in canone ſpāliter ſit expſſum.Ber.¶†Not.
a p̄mo ꝙ monachi[a] ⁊ regulares canonici nō pñt aduocationis
offm̄ exercere neqꝫ in foro eccľiaſtico nec ſeculari.Et qḋ dixi
de monacho idē intelligas de oïbus religioſis qui largo mō
pñt dici monachi.argu.xvi.q.i.c.i.nã canō antiquus q habeť
xi.q.i.monachi.ꝓhibens monachis hoc offm̄,habuit reſpe-
ctū ad religionē nō autē ad ordinē monachorū tm̄:qḋ clare
probať hic in eo ꝙ includit etiã canonicos regulares.Et qꝛ
etiã ipſi religioſi ſunt:lꝫ inſeruiãt regule laxiori vt dicit text.
in.c.ꝙ dei timorē.j.de ſta.reg.Et ex hoc ⁊ ex tex.collige notã
ter ꝙ cōſtitutio fundata ſup aliqua q̄litate extēdiť ad oēs exi
ſtentes ſub illa qualitate lꝫ habeãt ex aliquo incidēti noïa di-
uerſa.nã vt vides monachi ⁊ canonici hñt nomina diuerſa ꝑ
pter aliqua accidētia:tñ in ſubſtãtia nō variãtur:qꝛ pariter
cōfitenť tria ſubſtãtialia religionis.iḋ canon loquens de mo-
nachis fundãs ſe ſup religioſis extēditur ad canonicos regu

lares,qꝛ ⁊ ipſi ſunt religioſi.¶Et ex hoc ⁊ ex text.not.tertio
ꝙ iura loquētia de monachis hñt locū in canonicis regula-
b ribus[b] qḋ tenet Fed.cōſi.xxv.niſi cōſtitutio loquereť de mo-
nachis nigris vel apponeret aliam qualitatē quã neceſſa-
rio oporteret reſtringere ad monachos tm̄:qḋ ego intelligo
in his in qb⁹ monachi ⁊ canonici regulares cōueniūt:vt pu-
ta qñ cōſtitutio emanat reſpectu religionis.⁊ idem puto de
alijs religioſis cuiuſcunqꝫ ordinis:vt.ſ.dixi.ꝙ ibi nō pōt aſſi-
gnari diuerſitatis rō inter eos ⁊ monachos veniunt ap.mo-
na.⁊ hec tenebis menti.facit.xij.qḋ.j.in cap.duo ſunt genera.
2 ¶†Quarto no.caſum in quo monachus pōt eſſe aduocat⁹.
ſ.cū expoſcit vtilitas monaſterij ⁊ abbate imperãte.iſta ergo
duo ſimul requiruntur:⁊ ita loquitur canō antiquus in.d.c.mona-
chi.Ex ſolo ergo īperio abbatis vel ex ſola vtilitate monaſte
rij non pōt monachus exercere offm̄ aduocatiōis:ſed requi-
runtur iſta duo coniūctim.Et intelligo ꝙ illis cōcurrentib⁹
poterit eſſe aduocatus nedū in foro eccleſiaſtico:ſꝫ etiã ſecu-
3 lari.facit tex.ſ.c.px.⁊.ſ.c.ſi.¶†Sed q̄ro pro declaratiōe pre-
dictorū ⁊ tex.qualiter accipiať hic vtilitas monaſterij.certe ſi
cã eſt monaſterij.hoc eſt indubitatū ſꝫm oēs ⁊ tūc habeat locū
iſte tex.Sed dubitať nunqd ꝑpter lucrū applicãdū monaſte
rio extrinſecus poſſit monachus peritus eſſe aduocatus ab-
bate imperãte.⁊ olim fuit diſputata hec qḋ.⁊ ponebať in ter
minis in aduocato monacho monaſterij multum ere alieno
grauati vtrū poſſet poſtulare in vtroqꝫ foro vt de lucro eius
monaſteriū releuareť ab onere debitorū.Et vide plene hanc
qōnē ꝑ Jo.an.in regula in ar.in merc.⁊ ibi tãdē ꝯcludit non
eē licitū.dr̄ tñ ꝙ Lapus abbas ꝯtrariū ſeruauit.Et ꝑ hoc facit
notabiliter dictū Inno.in.c.cū.i.⁊.a.de re iu.vbi dicit ꝙ mo-
c nachus pōt eſſe ꝓcurator ſeu aduocat⁹ ꝓ amico monaſterij[c]
abbate imperante:qꝛ in ꝯñiam tractať de vtilitate monaſte-
rij:qꝛ ꝑ amicos monaſterij ꝓmoueť vtilitas ipſi⁹ qḋ eſt hbū
notabile.primū tñ dictū vř honeſtius ⁊ ſecurius.vnde crede
rē qḋ ꝓ amicis monaſterij ꝙ poſſet religioſus eſſe aduocat⁹
ſuperiore imperante ꝑ illud dictū Inn.¶Ult.hic q̄riť quid
intēdat iſte tex.dū dicit qḋ religioſi nō dñt eē ſuſceptores vel
executores forenſis negotij vel eccl'iaſtici.So.Inno.exponit
hbū ſuſceptores.i.aduocati.⁊ hbū executores.i.procuratores
in foro ſeculari ⁊ eccleſiaſtico niſi i caſu hic excepto.Sed hoſ.
intelligit magis gñaliter.nã cū iſta ſint vocabula gñalia dicit
ꝙ oïa officia iudicialia ſunt eis iterdicta.⁊ pro hoc facit.xvi.
q.j.c.de pñtiū.Et ex hoc vř qḋ nō dñt eē arbitri nec aſſume-
re offm̄ iudicãdi.⁊ vide de hoc in ſpe.in ti.de arbi.§.ſequitur.
ver.ſed q̄ro diligenter.⁊ ibi Jo.an.⁊ in.c.pia.de exce.lib.vj.ꝑ
4 Jo.and.†Tango in.c.qñtauallis.de iureiurã.vbi etiã pono
nunqd poſſint eſſe arbitratores.adde gl.no.in.d.c.de pñtium.
que dicit de abbate ꝙ abbas ſine alicui⁹ mãdato pōt eſſe ar-
d biter ⁊ ꝓcurator.d⁹ ⁊ facit.c.ſopite.j.de cenſi.adde ēt not.dictū
Inno.in.c.vnico de obli.ad ra.in fi.vbi dicit ꝙ iura q̄ prohi-
bent clericis ſeu religioſis offm̄ ꝓcurationis ⁊ ſilia,loquunť
qñ indifferenter volūt exercere hec officia:ſecus ſi volūt aſſu
mere talia officia in vna cã tm̄.Quia hoc ꝓhibere fuit de m̄e
te canonū qḋ eſt notabile hbū.⁊ ſeqť Arc.in.c.puenit.lxxxvi.
diſt.Sed colle.ſ.c.px.⁊ i.c.dilecti.de arbi.tꝫ ꝯrium:qꝛ hoc.c.
loquitur indiſtincte.⁊ forte hoc dr̄ verius lꝫ primum equius.
¶In glo.ij.ibi:nec audiť.no.hãc glo.vſqꝫ ad fi.Ex qua pri-
mo no.ꝙ monachus ſeu q̄ſqꝫ religioſus non pōt agere ꝓ ſuo
monaſterio tãqꝫ ꝯiuncta pſona ſine mãdato:⁊ ſatis vř ꝓba-
ri ex iſto tex.nã ſi nō pōt eē aduocat⁹ ꝓ vtilitate monaſterij:
niſi abbate imperante fortius nec agere pōt noïe monaſterij.
¶Scḋo pōt intelligi hec glo.ꝙ religioſus nō pōt agere tãqꝫ
cōiuncta pſona ſine mãdato:vt in.c.nōnulli.in fi.⁊ i.c.ex par-
te decani.de reſcr.⁊ in iuribus hic alle.in gl.tñ religioſus hoc
nō poterit.qḋ eſt not.dignū.Pro hoc facit qꝛ cognatio ex-
eſt in celis ⁊ ſolū in his q̄ ꝯcernūt vtilitatē monaſterij:puta
reſpectu ſucceſſionis dicunť habere cognitionē in terris vt.ſ.
monaſterium ſuccedat loco monachi ſibi coniuncti.vt pro-
batur in.l.deo nobis.C.de epiſcop.⁊ cleri.facit.xvi.qḋ.j.in.c.j.
5 ¶†Tertio pōt notari ex iſta glo.dū dicit qḋ illa iura loquū
tur in factis priuatorū:qḋ iura loquentia in coniunctis vt ad
mittanť pro coniunctis dñt intelligi in ꝯiunctis cōiunctione
carnali.⁊ ſic in factis priuatorū:nō aūt in coniunctis ciuiliter
prout eſt clericus coniunctus eccleſie vel religioſus monaſte-
rio.ꝯtrarium tñ in cleris ſentit gloſſ.in.c.ſeq.⁊ dic vt ibi dicam.
6 ¶†In gl.fi.ibi:ad alias alienationes extenditur.no.hñ hoc
dictū gl.qḋ verbū venditio extēditur ad oēs alienationes,et
ſic prohibitus vēdere prohibeť donare ⁊ pmutare.⁊ vide ad
idem tex.in.l.ſtatu liberi a ceteris.ff.de ſta.li.in fin.et per legi
ſtas.in.l.ſancimus.C.de re.alie.nō alie.pcedit niſi in diſper-
ſatione fieret mētio ſeu cōmemoratio precij,qꝛ tūc intelligiť
ſtricte

ſtricte de ꝯctu venditionis.vt eſt tex.no.in.l.fi.C.de predi.de
cu.ſine decre.non alie.lib.x.quod tene menti. Abbas.
1 ¶ Aduocare nõ ẽ ꝓprie alteri nocere nec alterũ offendere.
2 Ingratitudinem committunt aduocatus ꝛ procurator exer
cendo officium contra illum a quo fuerunt beneficiati.
3 Vaſallus an poſſit aduocare ſiue procurare contra dñm.
Doctor an poſſit aduocare vel conſulere contra ciuitatem a
qua eſt ſalariatus.
4 Cõiũcta pſona an dicaꝛ tã reſpectu ſãguinis ꝙ alio reſpectu.
Amicus an admittatur ad agendum pro amico ſine mãda
to,preſtita cautione de rato.
5 Aduocare non pñt omnes qui habent ſacros ordines regl'r.
Sacerdotũ appellatione veniũt oẽs habentes ſacrũ ordinẽ.
6 Adiuuare potius debemus propinquum quam amicum.
7 Adiuuare an potius teneamur patrem quam patriam.

Cum ſacerdotis. Se ſummat ꝛ prio poniꝛ
rõ.ſcõo dictũ cũ incluſa exceptione ibi,nõ niſi.ter
tio pena ibi,cleric⁹. ¶ Caſus lr̃alis. Primo dicit
ꝙ ſacerdos aduocare nõ dꝫ niſi ꝑ ſeipſo vel niſi neceſſitas im
mineat pro ꝯiũctis pſonis aut miſerabilibus. Scõo dicit qõ
cleric⁹ q ꝯ eccl'iam ſuã a q̃ beneficiũ recipit ꝑ extranea pſona
aduocatus vel ꝓcurator extiterit tãꝗ ingratus bñficio illi⁹
1 eccl'ie poterit ſpoliari. Ber. ¶ † No.i.ꝙ offiñ aduocationis
vr̃ nociuum.vr̃ eñ frãgere charitatẽ cũ qſqꝫ putet aduocatũ
alterius partis ſibi aduerſum ꝛ nocumẽtũ afferre.Et ex hoc
hic infert.d.Ant.ꝙ ſi qs ꝓmiſit aliquẽ nõ offendere ſub cer
ta pena ꝙ ſi ꝯ illũ accepit offiñ aduocatiõis incidit in penã.
Idẽ dicit in pactione pacis qñ aliq promittũt ſibi inuicẽ nõ
nocere vt ꝑ extraneis nõ poſſit qſqꝫ eorũ impune ꝯ aliũ ad
uocationis offiñ aſſumere.Et idẽ dicit ſi ſtatuto caueꝛ ꝙ ſub
pena nõ audeat alicui nocere de tali familia.Ego puto illõ
dictũ nõ eſſe verũ,qꝛ v̀ba pactiõis pacis ꝛ ſtatuti odioſi dñt
proprie ꝛ ſtricte intelligi vt le.ꝛ no.in.c.in nr̃a.de iniur.ꝛ in.l.
iij.§.hec verba.ff.de neg.ge.ꝛ in.l.quicquid aſtringende.ff.de
ver.ob.Sed aduocat⁹ ꝓprie non nocet imo defendit ius pu
blicũ ꝛ priuatũ vñ ex hoc dicunꝛ milites ꝛ priuilegianꝛ in iu
re in multis vt milites:vt in.l.aduocati.C.de aduo.diuer.iu.ꝛ
ꝛ quicqd lucranꝛ eſt eis peculiũ q̃ſi caſtrẽſe.vñ priuilegiantur
vt nihil ex illo acqrant pr̃i,vt i.l.fi.C.de inof.te.ꝛ vide gl.fin.
que dicit hoc ꝓcedere ẽt in ſalario ꝙ aduocati recipiũt a pri
uatis in.l.fori.C.de aduo.di.iu.Sed ꝑ tãto aduocati dicunꝛ
nocere qꝛ aduerſa pars arbitraꝛ illũ ſibi nocere:vñ nõ vere ſꝫ
quo ad opi. nocẽt. Non eñ dñt aſſumere cãm iniuſtã:vt in.l.
rẽ non nouã.C.de in.ꝛ ſic ꝓmouent iuſtitiã q̃ vnicuiqꝫ reddit
qõ ſuũ eſt:vt.ſ.i.c.pe.nã ẽt ꝛ iudices dicunꝛ crudeles:qꝛ repu
tantur illis crudeles ꝯ quos iuſtitiã exercent tñ in veritate
nõ ſunt crudeles ſꝫ miniſtri dei ꝛ iuſtitie,vt dicit tex.xx.iij.q.
v.in.c.nõ eſt crudelis.Et in pſalmo dr̃.Btũs q facit iuſtitiã
oi tpe.Sꝫ qꝛ ſacerdos nõ dꝫ nocere alteri neqꝫ in v̀itate neqꝫ
quo ad opi.qꝛ nõ dꝫ ſeruire vni ꝛ alteri diſplicere:vt hic ꝛ in
c.deniqꝫ.xiiij.q.v.ideo prohibeꝛ ſacerdotibus aduocationis
officiũ. ¶ No.tñ ex hoc ꝛ ex tex.ꝙ hoc offiñ eſt odioſum ſaltẽ
in opi. ¶ No.ij.quatuor caſus in qbus ſacerdos põt eſſe ad
uocatus.primus pro ſe,ſcõs ꝑ eccl'ia.ſua ꝛ ex hoc no.ꝙ cã ꝓ
pria ꝛ cã eccl'ie ponunꝛ pro diuerſis.ꝛ ſic cã eccl'ie non dr̃ pro
pria ipſius rectoris qõ dixi in ca.p̃ce.Tertius caſus ꝑ perſo
nis ꝯiunctis:ꝛ hoc ſi neceſſitas imineat ꝛ nõ alr̃:ꝛ dr̃ imminere
neceſſitas ſi cõiunctus ꝓpter impotentiã nõ põt hr̃e aduo
catum vel forte nõ ita bonum ſicut eſt ſacerdos.Et ex hoc et
ex precedenti caſu collige vnũ ſatis notabile ꝙ appellatione
cõiunctorũ nõ venit eccl'ia cũ eccl'ia ꝛ cõiuncti ponanꝛ hic vt
diuerſa.qõ facit ꝯ gl.ij.hic.q̃rtus caſus ꝑ miſerabilibus pſo
nis.intellige vt dicit tex.ſ.c.j.qñ ſunt ita miſerabiles qõ pro
prias cãs nõ pñt adminiſtrare p ſe.vt pupilli vidue ꝛ impo
2 tẽtes ꝛc. ¶ † No.in.§.clericus.ꝙ exercecẽs offiñ aduocatiõis
vel procurationis ꝯ aliquẽ a quo habuit beneficium incurrit
bñficiũ ingratitudinis.vñ poſſet donatio reuocari. arg. hic
3 iũcto.c.fi.de do. ¶ † Ex hoc no.indecens eſſe vt ꝯ amicũ qs
aſſumat aduocationis ſeu procurationis offiñ.Et ex hoc ẽt
põt dici ꝙ vaſallus non põt aduocare ſeu procurare ꝯ dñm
alias tãꝗ ingratus poſſet feudo priuari.Et adduco iſtum
tex.ad qõnem nũqd aduocatus poſſit p̃rocinari ꝯ reipu. a
qua recipit ſalariũ.doc.non tangũt hic.ſꝫ Bar.ponit in. l.ij.
C.de aduo.di.iu.ꝛ per.illũ tex.decidit ꝙ nõ.vñ dicit ꝙ doc.
ſalariati a ciuitate non pñt aduocare ꝯ ciuitatem.Sed illud
dictũ ego puto non eſſe verũ ꝛ ꝯriũ illius ſentiunt docto.et
ſpe.in ti.de aduo.§.j.ver.ſed nunqd põt.Dicit eñ iſtum text.
intelligẽdum in beneficio gratuito:ſecus aũt ſi qs habuiſſet
bñficiũ a ciuitate vel ab eccleſia pro ſeruitijs impẽſis.qꝛ illud
beneficium nõ eſſet gratuitum:ꝛ pro hoc ego adduco.l.aqui
lius regulus.ff.de do.vbi dr̃ ꝙ id quod donaꝛ magiſtro rõne
diſcipline non eſt mera donatio ꝛ ſic non indiget inſinuatio
ne:ſed eſt q̃dam remuneratio vnde nõ põt proprie dici bñfi
cium ſalariũ ꝙ recipit doctor pro lectura.nã recipit pro labo
ris mercede:ꝛ ſic non teneꝛ reipu.vltra laborẽ impenſum ſeu
promiſſum.Non ob.tex.in.d.l.ij.qꝛ loquiꝛ in decurionibus ꝛ
in bñtibus honorẽ ꝛ bñficiũ proprie ſumptũ a ciuitate.ꝛ hoc
no.ꝛ ad predictam concluſionem facit tex.in.c.illud.xvj.q.vj.
4 ¶ † In glo.ij.ibi:credo intelligẽdos confratres ſuos eiuſdẽ
eccleſie.No.glo.ſingul'r ꝙ appellatione ꝯiunctoꝝ veniunt cõ
iuncti ꝯiunctione ſpũali vt ſunt ꝯcanonici eiuſdẽ eccleſie qui
adinuicẽ dicunꝛ ꝯfratres.ꝛ vr̃ gl.velle ꝙ quẽadmodum ſa
cerdos põt poſtulare ꝑ propinqs:ita ꝑ canonicis.Itẽ ſicut
põt qs lr̃as impetrare ꝑ propinquo:vt i.c.nõnulli.de reſcri.
ita ꝛ pro ꝯcanonico.Idẽ ẽm Io.an.vr̃ dicendũ de amico in
timo fraterna charitate dilecto.Nam iſte põt appellari fra
a ter[a] vt eſt pulcher tex.i.l.nemo dubitat.§.q frater.ff.de here.
inſti facit.l.late culpe.in.§.amicos.ff.de ver.ſig.Dummodo
ẽm eum non pecunie cupiditas ſed ipſum charitas dei indu
cat ad poſtulandum.Ad hoc ẽt inducit qõ hr̃ Mat.xij.in fi.
ſi quis fecerit volũtatẽ patris mei q i celis eſt ipſe frater me⁹
ſoror ꝛ mr̃ eſt.Et ex hoc põt iferri ẽm.d.ant.qõ amic⁹ debeat
admitti pro amico ad agendũ ſine mandato p̃ſtita cautione
de ratihabitione ſicut admittiꝛ propinqu⁹ pro ꝓpinquo : vt
in.l.ſed ꝛ he.ff.de procu.ꝛ in.d.c.nõnulli.in fi. ¶ Aduerte quia
iſti.doc.videnꝛ ſibi ꝯrij in hoc ar.nã.d.Ant.expreſſe tenuit cõ
trariũ in.c.ex parte decani.ꝛ in.c.nõnulli.de reſc.vbi voluit ꝙ
nec amicus nec canonicus admittaꝛ ad agẽdũ pro amico vel
cõcanonico:qꝛ iura loquẽtia de ꝯiuctis dñt intelligi de con
b iũctione ſanguinis.[b] Idem ſentit Io.an.poſt Hoſt.ꝛ ſpec.in
d.c.nõnulli.ꝛ clarius in.c.fi.de procu.ꝛ exp̃ſſe ꝯriũ tꝫ Arch.
in.c.ſtatutum.§.cũ aũt.de reſcri.li.vj.ꝛ vide de hoc quod dixi
in.d.c.ex parte decani.vbi ꝯcluſi ꝙ iura loquẽtia de ꝯiũctis
debẽt intelligi ſtricte in ꝯiunctis cõiũctione carnali.nõ autẽ
in cõiunctis amicitia vel coniunctione ſpũali.ꝛ ꝙ amicus non
admittaꝛ adduco ho.tex.in.l.tutori.C.de neg.geſ.ꝛ de clerico
eccleſie.facit tex.in.c.corã.de offi.deleg.Item iſte tex.in eo ꝙ
eccleſiã ꝛ cõiunctas pſonas ponit ꝑ diuerſis.ad idẽ ꝙ no.gl.
ij.ſ.c.proxi.lꝫ glo.fi.in.d.c.vl.de procu.cõcordet cum iſta.Sꝫ
primũ verius.nã lꝫ amicus intimus poſſit appellari frater:ꝛ
idem in ſocio:vt in.l.verũ.in prin.ff.ꝑ ſo.tñ ꝓprie eſt non con
iunctus.nã inter cõiunctos carnal'r eſt duplex vinculum.vnũ
naturale.ſ.ſanguinis ꝛ indiſſolubile:vt in.l.iura ſanguinis.ff.
de regu.iur.Eſt ꝛ aliud vinculũ preſumptum.ſ.dilectionis:vt
in.c.poſtremo.j.de app.In amico v̀o nõ eſt niſi vnũ vinculũ
ciuile ꝛ accidẽtale.ꝛ maxime hodiernis tpibus qbus non re
peritur verus amic⁹.qꝛ in veris amicis dꝫ eſſe idẽ velle ꝛ idẽ
c nolle:vt no.i.d.§.amicos.ꝛ per Cice.in li.de amicitia.Vñ qõ
amicus admittaꝛ tenuit Cy.in.l.exigẽdi.C.de procu.ꝛ eũ re
fert bar.ꝛ ſimpl'r tranſit in.l.nõ ſolũ.in.§.alieno.ff.de ꝓcur.et
tene menti qꝛ ꝓpter has autoritates forte ſeruareꝛ hoc ꝯriũ,
¶ In gl.fi.ibi neutrã iuuet.idẽ i ſpe.i ti.de aduoca.§.j.verſic.
qd ſi habet bñficiũ.Sed Inno.Hoſ.ꝛ Hoſt.hic dicũt ꝙ ſine
c pena poterit iuuare primũ[c].ar.in.c.tua.ꝛ.c.veniens.ꝛ in.c.itel
lecto.ꝛ.c.ea te.de iureiur.Conſuluit tñ hoſt.vt hoc caſu nõ aſ
ſumat officiũ aduocati ſed potius mediatoris. ¶ Bart.brix.
in qõne q̃ incipit aduocatus.diſtinguit ꝙ aut certum eſt pri
mã eccleſiã fouere iniuſtã cãm ꝛ iuuabit ſcdam:qꝛ dꝫ agnoſce
re bonam fidẽ ſicut tutor.l.quoties.§.ſicut.ff.d admi.tu.Sꝫ ſi
eſt dubium iuuet primam ꝛ det aduocatũ ſcde.Mihi placet
opi.Inno.ꝛ ſequatiũ.facit ꝙ ipſe no.in.c.c.cum iam dudũ de
5 prebẽ.fator tñ ꝙ primã nõ dꝫ iurare ꝯ conſciam. ¶ † Extra
gl.hic q̃ro nunqd diſpõ iſtius tex.habeat locum ſolum in ſa
cerdotibus an etiã in alijs clericis Hoſ.dicit ꝙ appellatiõe
ſacerdotum hic veniunt oẽs habentes ſacrũ ordinẽ.ſimile in
c.ij.de coha.cle.ꝛ mu.Itẽ habentes minores ordines cũ bñfi
cio.ſ.c.j.Itẽ forti⁹ de epõ.q nõ dꝫ eſſe aduocat⁹ in foro ſecu
lari. v.q.iij.c.fi.etiã in cã propria qꝛ nõ eſt decẽs vt eps exhi
beat reuerentiã iudici quã exhibere debẽt aduocati.nam ad
uocatus dꝫ pro ponere ſtando ꝛ nõ ſedẽdo.l.qſquis.C.de po
ſtu.Sed ſi epſ hꝫ cãm corã iudice eccleſiaſtico eſt in optione
ſua vtrũ per ſe vel per aliũ velit cãm ꝓmouere.ar.ho.in.c.fi.
de iur.calum.Et ex his ſentit.Hoſt.ꝙ inter ſacerdotes ꝛ cle
ricos inferiores nõ ſit dr̃ia.Sentit etiã ꝙ ſacerdos nõ poſſit
poſtulare corã iudice ſeculari niſi in caſib⁹ hic expreſſis.nec
etiam coram iudice eccleſiaſtico cũ perceptione ſalarij,iuxta
no.ſ.c.,pxi.ꝛ ſic ſentit ꝙ ſine ſalario poteſt idifferenter poſtu
lare corã iudice eccleſiaſtico.Io.an.ꝛ cõiter moderniores ſe
quentes tenent oppoſitum hic.nam ẽm hanc opi.Hoſ.nihil

Sebaſti. Sapia.

a ¶ Frater. Vide pulchre q̃ notanꝛ p do.Sozi.in repeti.l.cum auus.col.iij.ff.de ꝯdi.ꝛ demon.vbi plura de amicitie effectu poſt And.ſiculum in repet.l.cũ acutiſſimi. C.de fideicom.

b ¶ Coniunctione ſanguinis. adde late ro.ſing.ſuis fo.x.

c ¶ Primũ.adde ro.cõſi.xlvij.ꝛ vide quod in ſimili decidit.

Sebaſti. Sapia.
a ❡ A ſciẽtijs veti tis.vide Gemi.in c.cũ ex eo.ſup gl. in ver.literarum. de electio. vbi refert Jo.mo.tenẽtẽ idẽ ꝙ Abb.hic vide tñ Abb.in.c. ij.de coha. cleri.⁊ mulier. vbi videt̃ ɔ̃trariari his que dicit hic.

Sebaſti. Sapia.
b ❡ Et genitorem vide moder.in.l. vt vim.ff.de iuſti. ⁊ iur.⁊ ibi plꝛ hꝛe. per Alber.de ro.

Sebaſti. Sapia.
c ❡ Nõ aſſerenti. Vide text.cũ ibi traditis p mod. in le.ciuitas.ff.ſi cert.peta.⁊ quot modis dicat̃ falſus procurator no. Fel.in.c.ex parte decani colũ.iiij. verſi.in gl.in verbo procurator.ꝺ reſcrip.

d ❡ Partes et teſtes.adde quãdo illi de vniuerſitate admittantur: Ro.cõſi.vij. Anton.Franciſ. ❡ Circa hoc an illi de vniuerſitate poſſint teſtificari p vniuerſitate.dicas ꝙ aut negotiũ tãgit ipſam vniuerſitatẽ ⁊ nõ ſingulares ꝺ vniuerſita. pñt teſtificari dũmõ qui teſtificat̃ nõ ſit ſyndic⁹ vel actor cõſtitut⁹ ab vniuerſitate.l.j.in.§.j.et in.l.itẽ eorum.in §.j.⁊.ij.ff.quod cuiuſqꝫ vniuerſ.no. ⁊ quibus agere liceat noĩe vniuerſitatis vide plene per ſpe.in ti.de inſtru.edi.§.nũc vero aliqua.verſi.ſꝫ nõne qlibet.⁊ habetur in.c.vnico. de ſynd.⁊ de materia plene hꝛ in c.inſup de teſti.⁊ in.c.cũ nũtius.e. titu.⁊ in.c.tuis.et hꝛ.xiiij.qð.ij.in.c. ſuper prudentiã.

e ❡ Per teſtes.ad de Ange.conſil. cccxvj.

adderet iſtud.c.ad primũ.Et ideo dicit ipſe qð ſacerdos indifferenter ratione ordinis prohibet̃ poſtulare niſi in caſib⁹ hic expreſſis.Sed in clericis inferioribus tene quod dictum fuit in.c.j.ꝫ.e.⁊ hoc mihi placet:qꝛ tex.hic indiſtincte prohibet ſacerdotẽ poſtulare:⁊ idẽ dicẽdũ eſt in epiſcopo vt dixi.lxxxviij. diſt.perlatũ.⁊.c.epiſcopus.Unde ſicut ſolus ordo preſbyteratus prohibet a ſcientijs vetitis:[a] vt in.c.nõ magno.⁊.c. ſuper
a ſpecula.ne cle.vel mo.ita ab officio poſtulationis ne ſacerdos
6 videat̃ alijs nociuus:vt in prin.litere. ❡ † Ultimo hic querit̃ nũquid clericus poſſit impune eſſe aduocatus cõtra eccleſiã a qua habet beneficiũ pro perſonis ſibi cõiunctis.tex.a cõtrario ſenſu videt̃ hic ꝙ ſic: qꝛ imponit penã qñ patrocinat̃ pro extraneis.Vin.tenet hic cõtrariũ ⁊ ad tex.iſtũ ſupplet maxime:ſed Egi.tenet primũ ⁊ ſentit Hoſt.dicens ꝙ pro ſtricte cõiunctis ⁊ miſerabilibus perſonis põt aduocare cõtra eccleſiã a qua habet beneficiũ.facit qð no.ꝫ.c.j.⁊.c.petitio.de iureiur. Et not.bene hic hoc dictũ ex quo habes ꝙ magis quis tenet̃ iuuare propinquũ ꝙ̃ eũ a quo habuit beneficiũ ⁊ ſic propinquitas prefert̃ hic amicitie:qð no.Et hoc poſſet etiã inferri ꝙ vaſallus nõ tenetur iuuare dñm ɔ̃tra propinquũ.⁊ ad hoc vide qð no.in Spe.de aduo.§.j.ver.ſed nũquid clericus.⁊ ſa-
7 tis facit iſte tex.a cõtrario ſenſu.⁊ dictũ.c.petitio. † Nunquid
b poſſit quis aduocare cõtra patriã ⁊ genitorẽ[b] ⁊ nũquid teneatur quis poti⁹ patrocinari pro patria ꝙ̃ pro genitore vel ecõtra vide in ſpe.in ti.de aduo.§.j.ver.ſed qd ſi pater hoſtis.⁊ ſequẽti.⁊ in effectu ɔ̃cludit ꝙ põt eſſe aduocatus cõtra patriã. Pro hoc facit.l.pe.ff.de iuſti.⁊ iu.⁊.l.ij.C.de aduo.di.iu.vbi certe pſone prohibent̃:ergo alijs permittitur.Item concluditur ꝙ potius tenet̃ iuuare patrẽ ꝙ̃ patriã.arg.in.l.vt vim. ff.de iuſti.⁊ iu.vbi prius nominant̃ parentes ꝙ̃ patria.hoc dicit eſſe verũ qñ pr̃ pretẽdit iuſtã cãm alias ſi eſſet rebellis patrie debet filius inſurgere ꝯ patrem.vnde ſi pater eſt bãnit⁹ ita vt poſſit ĩpune occidi poteſt filius eum impune occidere: vt in.l.minime.⁊ ibi Bar.ff.de reli.⁊ ſump.fu.Abb.

❡ De procuratoribus. Rubrica.

❡ Cõtinuata fuit hec rub.ꝫ.in ꝑcedenti.⁊ dic vt ibi. Quero quis dicat̃ procurator.dic ꝙ ille q mãdato dñi aliena negotia miniſtrat:vt in.l.j.ff.eo.Qui enĩ adminiſtrat ſine mãdato non dr̃ procurator:ſed negotiorũ geſtor:vt habet̃ p totũ ti.de neg.geſt.ff.⁊.C.Et differentiã inter procuratorẽ ⁊ ſyndicum ſeu economũ ⁊ actorem.vide per gl.in ca.ſi quis erga.ij.q.vij. ⁊ quos no.in.c.petitio.ĩ.eo. Nico.abbas.

1 ❡ Procurator ſine mandato legitimo non auditur.ꝫ.
2 Geſta per falſum procuratorem non tenent in preiudiciũ domini:ſed preiudicium ipſius ſic.
3 Procurato qui negatur procurator non auditur etiã promittens de rato.6.
4 Teſtes in cã vniuerſitatis an poſſint eſſe illi de vniuerſitate.
5 Procuratorium ſiue mandatum an poſſit probari tam per teſtes quam per inſtrmentum.
7 Spãle mãdatum vbi reqrit̃ admittit̃ qs cũ cautione de rato.
8 Coniuncta perſona an dicatur clericus reſpectu ſue eccleſie.
9 Conuerſi alicuius religionis an habeãt vocem in capitulo.

ALia quidem. ❡ † Non audit̃ qs tãꝙ̃ alteri⁹ procurator niſi habeat mãdatũ legitime factũ.primo premittit motiuũ.ſcðo ſubmittit mandatũ ibi:qꝛ ergo. ❡ Caſus lr̃alis.Eps ſaloñ.habebat quãdã cãm cũ quodã aduerſario ſuo in curia pape.pro cã illa quidã acceſſerũt ad papã nõ habentes mãdatum ab epo:⁊ cũ aduerſario epi iudiciũ ſunt ingreſſi ſniam ɔ̃triã reportãtes.hoc intelligens ſcripſit qbuſdam de curia ꝙ illos ad cãm illam non miſerat:⁊ ideo q̃ cum ipſis in preiudiciũ epi facta erant ſubſiſtere nõ debebãt ⁊ idẽ eps dicit hoc cuidã.T.noĩe q hoc pape dixit qð ab illo audiuerat ꝙ illos nõ miſerat.demũ pro cã ſua miſit quoſdam nuntios ad.d.pa.q.cũ nõ haberẽt mãdatũ nõ fuerũt auditi.vnde papa ſcribit huic epo dicẽs ꝙ pñtib⁹ nuntijs credere noluit ſine mãdato ne idẽ diceret de iſtis ꝙ ipſe dixerat de priorib⁹. vnde ſi vult cãm ſuã tractari mittat pſonã inſtructã cũ mandato legalr̃ facto cũ ſubſcriptionib⁹ preſbyterorũ ⁊ diaconorum ſuorũ roborato vt quicquid cũ eo factũ fuerit iure ſubſi-
2 ſtat.Ber. ❡ † No.j.ꝙ geſta cũ falſo procuratore nõ tenent in preiudicium dñi.dic tñ ꝙ valent.in ꝑiudiciũ falſi procuratoris vt in.l.planti⁹.ff.eo.facit.l.iiij.§.falſus.ff.rẽ ra.ha. ❡ † No.
3 ij.ꝙ aſſerenti[c] ſe eſſe procuratorẽ alterius ⁊ fidẽ legitimam de mandato nõ facienti nõ eſt credẽdum,⁊ optime indicio meo facit iſte tex.ꝯ gl.in.l.j.C.eo.⁊ ſequaces qui dixerũt ꝙ per negatiõe aduerſarij res efficitur dubia ita vt debeat admitti aſſerens ſe procuratorẽ cũ cautione de rato. Sed Bar.ꝫ.d.l. j.⁊ in.l.nõ ſolũ.in.§.qui alieno.ff.eo.⁊ vꝫ probari hic: nã papa nullo modo voluit hic iſtũ admittere.negatio ergo facit rem dubiã in fauorẽ negantis non in eius preiudiciũ ⁊ in fauorem aſſerentis ſe eſſe procuratorẽ.aĩs ſequeretur abſurdũ ꝙ quilibet admitteret cũ cautione:qꝛ nõ haberet niſi diceret ſe eſſe procuratorẽ.Si enim aduerſarius ſuus hoc fatet̃ habet intẽtum: ſi negat res efficit̃ dubia ſm illã opi.⁊ ſic admitteretur cũ cautione cuius cõtrariũ hic innuit ⁊ tene ad hoc tex.hunc menti:qꝛ non ſolet allegari:⁊ vide quod latius dixi in.c.corã.
4 de offi.dele. ❡ † No.iij.ꝙ in ſyndicatu vniuerſitatis requirũt̃ teſtes extrinſeci ab illis de vniuerſitate.nec dñt illi de vniuerſitate deſcribi in inſtrõ vt teſtes:qꝛ cum ipſi autoriʒant in in-
d ſtrumento non dñt eſſe pres ⁊ teſtes[d].Et idẽ dicendũ in alijs geſtis per vniuerſitatẽ eadẽ rõne qð tene menti.faceret tñ ꝙ ſi in futurum oriret̃ ɔ̃tẽtio de geſtis in vniuerſitate ꝙ ſinguli pñt teſtificari ſi non ptendunt cõmodũ.ad qð allego ho.text. in.c.veniens.ij.in ſi.de teſt.⁊.c.tertio loco.de proba.ſꝫ ꝙ inſcribantur in inſtrõ vt teſtes nõ eſt deceñ ne in eodẽ momẽto videant̃ autores et teſtes. ❡ Itẽ not.ꝙ canonici ⁊ teſtes dñt ſe ſubſcribere in inſtrõ ſyndicatus ⁊ hoc obſeruabat̃ olim: ſꝫ hodie ſatis eſt ꝙ inſcribant̃ p notariũ iuxta no.in.c.j.de his que fi.a prela.vel forte pa.ad maiorẽ cautelam:qꝛ prima vice fuerat deceptus p falſum procuratorẽ voluit hanc ſolẽnitatẽ
5 hic adhiberi. ❡ † In glo.j.no.iſtã gl.ſingulꝛ.nã quotidie allegatur.⁊ ſilis gl.hꝛ in.l.non ſolum.§.qui alieno.ff.e.per Spe. in titu.de ſatiſda.in.§.iij.j.col.Et ſpecialiter primo collige ex hac glo.⁊ tene ſemꝑ menti ꝙ procuratoriũ nõ ſolũ põt pba-
e ri per inſtrm:ſed etiã p teſtes[e].⁊ lꝫ doc.hic ſimplꝛ trãſeant tñ in hoc ſunt multe varietates ꝑ legiſtas.⁊ multorũ antiquorum ſniam retulit Jo.an.in addi.Spe.eo.ti.§.iij.poſt prin.Et ordinatius ⁊ plenius dicẽdo ſcias qð qdã vt Pet.tenuerũt procuratoriũ nõ poſſe probari p teſtes vt refert Cyn.in.l.j.C.eo. motus principalr duobus rõnibus.Prima qꝛ teſtes non faciunt fidẽ in preiudiciũ dñi abſentis cũ nõ fuerit ad hoc citatus,vt in.c.ij.de teſt.⁊.l.ſi qñ.C.e.⁊ ſic atteſtationes non prodeſſent reo ꝯ dñm,ſed inſtrm facit fidẽ ꝯ quẽcunqꝫ.l.cũ precibus.de prob.⁊ in.c.cũ.ioãnes.de fid.iſtru.Et iõ pcuratoriũ dꝫ probari p inſtrm ⁊ nõ p teſtes:vt reo ſit cautum ꝯ dñm abſentem.Scða rõ.ſi enĩ admitteret̃ pbatio p teſtes deteriorarent̃ cõditio rei qꝛ ſi poſtea dñs veniens volens iterũ agere negãdo ſe dediſſe mandatũ illi pcuratori hꝫ re⁹ neceſſitatẽ iterum producendi illos teſtes:nõ aũt ſic in inſtrõ. ❡ Bar.in.d.l.j.et in.d.§.qui alieno.ſequit̃ opi.gloſ.nr̃e.quã et ſenſit Spe.in loco preall.⁊ ad rõnes Pet.rñdet qð queadmodum in dubio iuriſdictionis iudex cognoſcit an ſua ſit iuriſdictio ⁊ vꝫ ſnia etiã iiuſta ex quo nõ appellat̃:vt no.in.c.ſup literis.ꝫ.ꝺ reſcr. vbi plene dixi.ita dicit dicẽdũ cum dubitatur de pcuratorio vt teſtes producti p procuratorẽ faciant fidẽ ꝯ dñm abſentẽ: ⁊ ſi in veritate non erat pcurator ⁊ fuit ꝓnũtiatũ p eo:⁊ tunc ſolũ ſuperit dño abſenti remediũ agẽdi de falſo cõtra teſtes ⁊ cõtra pcuratorẽ ſicut ſi vigore inſtrĩ falſus pcurator fuiſſet pronũtiatus ver⁹.Duo ergo in effectu ex pdictis ſenſit bar. primo qð pcuratoriũ põt pbari p teſtes.ſcðo qð in re dubia pbatio facta p eũ q aſſerit ſe pcuratorẽ ꝑiudicat dño abſenti quo ad reũ.Hoc vltimũ dictũ mihi nõ plꝫ nec Bart. vrgẽter illud pbat.nã ſilẽ ſuũ eſt valde a remotis.⁊ cõtrarium aperte ſentit Hoſt.in eo qð q̃rit vtrũ ſnia interlocutoria ſuper legitimatiõe mãdati preiudicet dño.⁊ cõcludit qð aut dñs ſciuit interlocutoriã latã ⁊ nõ ɔ̃dixit nec appellauit ⁊ facit ſibi preiudicium ſecus ſi ignorauit.ar.opti.in.c.cũ ſuper.de of.de lega.⁊ in.c.ex inſinuatione.ĩ.eo.nã.ſi pcurator ſe ingeſſit ſine mãdato nõ dꝫ hoc nocere dño abſenti ⁊ ignoranti:ſed ipſe pcurator tenet̃ ad intereſſe ipſi reo:vt in.l.planti⁹.ff.eo.ti.⁊ idẽ dicendũ cũ falſum probat̃ procuratorium p inſtrm.Secũda opi.principalis fuit Jac.but.diſtinguẽtis vtrũ teſtes ſint parati in iudicio:⁊ tunc p eos poterat probari procuratoriũ: qꝛ non eſt timor qð hoc ſiat cã dilatandi iudiciũ.Aut teſtes nõ ſunt parati ſed petit̃ dilatio:⁊ tunc ſecus.facit in ar.c.lr̃as.de reſt.ſpol.Tertia fuit opi.cuiuſdã Guil.anglici dicẽtis ꝙ aut pcuratoriũ fuit factũ in ciuitate aut in rure.primo caſu non admittitur probatio per teſtes:cũ de facili potuerit haberi tabellio:ſed ſcðo caſu ſic maxime cũ allegat̃ impotentia propter celeritatẽ.ad hoc qð dr̃ in ſimili in.l.ſi.C.de teſt.Jo.and. in addi.predicta dicit qð ɔ̃ſuetudo iudiciorꝫ nõ admittit pbatiões per teſtes ⁊ plꝫ ſibi hec conſuetudo ſaltem ex parte actoris.in.ſin.tñ diſtinguit qð aut offertur iſta probatio ad lites futuras ⁊ non dꝫ admitti:qꝛ difficile eſt pcuratoriũ pbare per teſtes propter multas clauſulas q̃ ſolent apponi in

procuratorio

procuratorio.nam multa ſunt q̄ melius probanꝛ per inſtru⸗
menta q̄ȝ per teſtes:vt no.in ca.tertio loco.de proba.ꝛ in.c.j.
de cenſi.li.vj.vbi gl.enumerat multos caſus requirentes ſcri
pturā.aut offertur ꝓbatio quo ad lites preteritas:vt q2 vult
quis probare titiū fuiſſe ꝓcuratorē p reum ſeu tertiū. ¶Ad
uerte q2 hec dicta Joan. an.non vrgent.Et pmo:nā eadē rō
eſt quo ad difficultatē probandi qñ agitur de lite preterita ſi
cut de lite futura.itē q̄tra hāc opi.Jo.and.vr̄ pmo text.in.c.
cum olim de priui.vbi tenor priuilegij amiſſi pōt probari p
teſtes.item facit text.in.l.ne ſatiſdatio.ff.rem ra.ha.vbi dr̄ qđ
ꝓcuratoriū probaꝛ eoipſo ꝙ dñs in libello dixit ſe feciſſe ta⸗
lem procuratorē.ſtandū eſt ergo dictis teſtiū.nā ad ſubſtan⸗
tiā ꝓcuratorij ſufficit ꝙ dñs dicat facio te ꝓcuratorē meum
vt in.c.petitio.j.e.Quinta fuit opi.bal.in.l.j.C.e.vbi dicit qđ
ſi reus nō vult admittere ꝓbationes p teſtes dȝ admitti pro
curator cū ſatiſdatione:q2 ex oblatione probationis pōt pro
babiliter dubitari an ille ſit ꝓcurator:ꝛ hoc eſt bonum reme
dium indeficiēs.Tñ ego crederē ꝙ indiſtincte procedat gl.
noſtra vt debeat admitti volendo probare p teſtes vt releue
tur ab onere ſatiſdandi.moueor primo p iuris vtriuſq̄ȝ regu
lam qua cauetur ꝙ parē vim hȝ inſtrm̄ ꝛ teſtes vt in.d.c.cū
Joānes.ꝛ in.l.in exercendis.C.de fi.inſtr.ſed hec regula non
reperitur leſa quo ad probādū procuratorium.ergo p argu
mēta ꝛ opi.magiſtrorū nō debemꝰ recedere a iuris regula.
Item ꝛ ſcdo ꝓcurator pōt cōſtitui p nuntiū:vt.l.j.ff.de proc.
cū ergo ſcriptura non ſit de ſubſtātia procuratorij ergo nec
de ſubſtantia probatiōis.tertio facit.c.ex inſinuatione.j.eo.
vbi reuocatio ꝓcuratoris pōt ꝓbari p teſtes.ergo ꝛ cōſtō vt
q̄triorum eadem ſit diſciplina.de iureiu.intellecto.ꝛ in.l.j.ff.de
his qui ſunt ſui vel alie.iu.In hac etiā ſnīa eſt diuina regula
qua caueꝛ ꝙ in ore duoꝝ vel trium dȝ ſtare oē verbū.vt i euā⸗
gelio.ꝛ trāſumptiue in.c.lȝ vniuerſis.de teſti.Itē papa pōt
conuinci p duos teſtes.vt no.ij.q.iiij.c.pſul.fortius procura⸗
toriū dȝ poſſe probari p teſtes.Nec ob.rō Pe.preal.nā eadē
rō eſt in inſtr̄o.nā inſtrm̄ productū p procuratorem nō facit
fidē contra dñm abſentē:q2 productio inſtrumēti eſt de actis
vt in.c.qm̄ q̄tra.de proba.no.Inn.in.c.cum iure.in fi.de offi.
dele.ꝛ nihilominꝰ procurator probat ſe ꝓcuratorē p inſtrm
ergo eodē modo per teſtes.Nec ob.ſi dicaꝛ ꝙ non fuit citatꝰ
dñs in receptione teſtium:q2 iſti teſtes nō producunꝛ princi
paliter q̄tra dñm:ſed ad legitimandā perſonā procuratoris
preſentis vñ preiudicat ipſi procuratori:nā ſi in veritate non
eſt ꝓcurator reo tenebiꝛ ad intereſſe:vi.ſ.dixi.ꝛ vt reo ſit me
lius cautum ſi ex aliquo dubitaꝛ:puta q2 procurator nō eſſet
ſoluendo poſſet exigi cautio.ar.in.l.vulgo.ff.de admi.tuto.ꝛ
6 in.l.qđ ſi de ſpeciali.ff.d mino.ꝛ pdicta hñ notabis.¶†Scdo
a principaliter no.ex glo.ꝙ cum dubitaꝛ[a] an aliquis ſit procu⸗
b rator,admittiꝛ cum cautione de ratihabitiōe[b].hoc procedit
etiā ſi dubitaꝛ an habuerit ſpāle mādatū vt notabilr̄ probaꝛ
7 in.d.l.quod ſi de ſpeciali.¶†Sed cōtentio eſt inter legiſtas
vtrum aſſerens ſe procuratorē ad recipiendā ſolutionem de
beat admitti cū cautione ſi dubitaꝛ de mādato.Cy.ꝛ alij qui
dam tenuerunt ꝙ non ꝓpter grauitatē preiudicij:vt no.i.d.
§.q alieno.ꝛ in.d.l.j.facit.l.vo ꝓcuratori.ff.de ſol.ſed Bart.tȝ
cōtrariū in.l.ſi ſine.§.j.ff.rē ra.ha.ꝛ hoc mihi plus plȝ q2 ēt in
requirentibus ſpāle mandatum admittiꝛ quis cū cautiōe ſi
8 dubitaꝛ:vt.ſ.dixi ꝛ facit.l.fi.ff.rem ra.hab. ¶†Tertio not.
ex gl.qđ clerici numerantur inter coniunctas pſonas.i.ſicut
cōiunctus agit pro cōiuncto ſine mandato cum cautione.ita
ꝛ clericꝰ pro eccl'ia ſua.alle.c.nō liceat.xij.q.ij.Sed illud.c.nō
probat.ſed loquitur cū agitur de reuocatione rei male alie⸗
nate:quo caſu in fauorem eccleſie admittiꝛ quilibet:vt in.c.ſi
quis preſbyterorum.de re.ec.non alie.de hoc articulo dic vt
plenius dixi in.c.fi.ſ.ti.proxi.ꝛ in.c.nonnulli.de reſcri. ¶Ul
timo ſcias ꝙ hec glo.procedit in procuratore actoris.In ꝓ⸗
curatore vero rei dic vt no.in.c.mādato.j.e.¶In gl.in vbo
legaliter.ibi,litera ſequens exponit hoc verbū.vult ergo gl.
quod mandatum procuratorium tūc eſt legalr̄ factum cum
in eo apponūtur ea q̄ hic ſubijciunꝛ in tex.huic dicto reſiſtit
Hoſt.dicens ꝙ ad ſubſtantiā procuratorij non requirunꝛ ea
que hic dicunt:ſȝ ſufficit ꝙ apponanꝛ ea que habenꝛ.j.c.mā
dato.in princ.gloſ.j.Uel ſm eum iſtud mādatum de quo hic
debebat eſſe legalr̄ factū.i.ad inſtar decreti qđ interponitur
ſm leges in alienatione rei eccleſie vt interueniat conſenſus
capituli ſubſcriptionibus roboratus:ꝛ pa.hoc fecit hic ne de
ciperetur ſcdo in hoc negotio.quaſi ſentiat Hoſ.ꝙ regulari
ter non eſt neceſſaria ſubſcriptio teſtiū ꝛ canonicorum in cō⸗
ſtōne ſyndici. Tu dic melius vt dicā.j.in cap.vnico.de ſyndi.
Et in fi.gl.hec gloſ.vr̄ ſuperflua ſm Hoſt.per ea q̄ no.in ca.
edoceri.de reſcr.Et dic plene de hac materia vt ibi dixi:tene

tū menti gl.qđ preſuppoſito ꝙ prelatus nō poſſit agere ſine
cōſenſu capituli tū ſi vult cauere de ratihabitione debet ad⸗
9 mitti.¶†Extra glo.q̄ritur nūqd conuerſi eccleſie debeant
cōſentire in q̄ſtōne ſyndici vel in alijs negotijs eccleſie.Egi.
tenuit hic ꝙ nō.ꝛ pro eo facit iſte tex.in eo ꝙ facit ſolum men
tionem de preſbyteris ꝛ diaconibus.ꝛ de hoc vide p Spe.in
ti.de ſyndi.ver.qd de conuer.ꝛ p Fed.cōſi.ccviij.vide tex.iun
cta gl.in.c.ex eo.§.j.de ele.li.vj.p Inn.in.c.ij.de inſti.ꝛ in hoc
multū attēdēda eſt q̄ſuetudo eccleſie.Sed de iure puto dicē⸗
dum ꝙ in ſpiritualibus puta in electione prelati non debent
vocari q̄uerſi laici ad eligēdum cū clericis.tex.eſt no.in.d.ca.
ex eo.valet tū cōſuetudo in q̄trarium vt ibi eſt gloſſ.no.ſed in
tpalibus idem puto.Ad hoc adduco.c.ꝛ ſi eps de iureiu.iun
cta ſupraſcriptione cum ſi.c.vbi probaꝛ ꝙ appellatione capl'i
non cōprehendunꝛ q̄uerſi:ꝛ ſentit Fed.ſ.non tñ allegat illū
tex.qui optime facit.ſed in locis vbi oēs q̄uerſi ſint laici.Exē
plum in iſtis ieſuatis preſuppoſito ꝙ ſint approbati tūc oēs
habent vocem in electione prelati ꝛ in alijs negotijs.ad hoc
c.cum olim de arbi.ꝛ ſic intellige Inno.in.d.c.ij.

1 ¶Infirmitas tam ſua quam ſuorum an ſit legitima cauſa
non comparendi in iudicio.
2 Condemnatio expenſarum fienda contra cōtumacem nō re
quirit nouam citationem.
3 Abſens tenetur in leuibus cauſis cōſtituere procuratorem.
4 Citatus impeditus tenetur mittere ad iudicem ad faciendā
fidem de impedimento.
Sententia lata contra citatū impeditū eſt nulla ſi iudici con
ſtabat de impedimento,alias ſecus.10.
5 Infirmitas quomodo probetur.
6 Appellatio ꝛ querela idē ſunt largo mō:ſed ſtricto mō ſecus. b
7 Abſens citatus an teneatur mittere procuratorem:ſiue ſit
actor ſiue reus.
8 Contumax condemnatur in expenſis non expedita ſecunda
ꝛ tertia citatione.
9 Cauſa grauis qñ dicatur ꝛ quo reſpectu.
11 Citatio an requiratur in ſententia interlocutoria reuocāda.

Querelam. Reuocaꝛ ſnīa qua cōdēna⸗
tus fuit in expenſis ex iuſta
cauſa abſens legitime excuſatꝰ q2 in ardua cā pcu
ratorē cōſtituere noluit.ita cōiter ſummatur. Uel c
pōt ſummari ad intellectū melius ſic.Nō valet ſnīa etiā expē⸗
ſarū cōdēnatoria lata cōtra abſentē ex probabili cauſa legiti⸗
me per nuntiū excuſatū.prima pars deciſe ponit partis que
relā.ſcda dat iudicē ibi,mādamus.¶Caſus literalis.Inter
epm ſalerninē.ꝛ A.clericū ſup quadā eccleſia queſtio verte⸗
batur:cā cōmiſſa fuit epo vigorēn.eps citauit illū clericū:ipſe
infirmitate impeditus ad terminū venire nō potuit qđ pba
re voluit corā ipſo epo p quendā preſbyterū ꝛ diaconū quos
ad hoc deſtinauerat.eps hoc nō obſtāte cōdēnauit eū in reſti
tutione expēſarū quas nūtius ipſe fecerat ad terminū illius:
ſuper hoc cōqueſtus fuit clericꝰ ille dño pape.vñ mādat qui⸗
buſdā quatenus ſi q̄ſtiterit ꝙ vigorēn.eps prefatū Alanū nō
cōdēnauerit in reſtitutione expēſarū p alia rōnabili cā niſi p
eo ꝙ termino cōſtituto infirmitate detētus ad eius preſentiā d
nō acceſſit.ꝛ ipſe ad probādā infirmitatē ſuā nūtios ſuos mi⸗
ſerit:eundē ab eadē ſnīa abſoluāt:q2 nemo pōt cōpelli niſi ve⸗
1 lit in grauibus cauſis cōſtituere pcuratorē.Ber.¶†Not.j.
ꝙ infirmitas eſt iuſta cā nō cōparendi ad citationē iudicis:ꝛ
c intelligo de infirmitate impediēte acceſſum.[c] vnde dicit tex.
iuris ciuilis ꝙ leuis febricula ꝛ vetus quartana nō excuſat:
vt in.l.queſitū.ff.de re iudi.vide tex.iuncta gl.in.c.placuit.ꝛ.c.
peruenit.xxiij.di.an aūt infirmitas ſuorū excuſet:vide tex.cū
2 glo.in.c.cōmunis.xxiij.di.¶†Not.ij.qđ in condēnatione ex⸗
d pēſarū fiēda cōtra cōtumacē nō requiritur noua citatio[d] ſed
ilico pōt iudex cōtumacē in expēſis cōdēnare.¶Quid autē
in multa imponēda ꝛ in miſſione in poſſeſſionē ex primo ꝛ ſe⸗
cūdo decreto:dic vt plene dico in.c.j.de iudi.¶†Not.iij.ar.a
3 cōtrario ſenſu ꝙ in leuibus cauſis teneꝛ abſens ex pbabili ꝛ
neceſſaria cauſa cōſtituere procuratorē.ꝛ neſcio alibi iſtū tex.
4 ¶†Itē not.cautelā optimā ex parte citati impediti vt mit⸗
tat excuſatorē ad iudicē ꝛ ſic faciat eū certū de impedimento
ſuo.Quid autē operaꝛ excuſatio hec.Inn.a doc.ꝛ reliqui mul
tū hic inſtant.Sed tu breuiter ꝛ clare cōclude ꝙ operaꝛ ma⸗
gnū effectū:nā ſi iudex fuit certificatus de impedimēto nō te
net ſnīa lata q̄tra abſentē ex probabili ꝛ neceſſaria cā impedi
tū.tex.eſt apertus in.d.l.queſitū.ꝛ ibi hoc ſequitur Bart.Ad
idē allego tex.in.c.ſi duobus.j.de appel.vbi patet ꝙ nō valet
ſententia ſi iudex eſt certificatus de legitima exceptione abſen
tis.ad idē.l.nō videtur latitare.ff.de iu.vnde intelligo iſtum

Sebaſti.Sapia.
a ¶Cū dubitatur.
Uide feli.in.c.co
ram col.iij.verſi.
qñ faciens dubiū
de mādato.d of.
dele.vbi dicit qđ
admittiꝛ cū cau⸗
tione de ratiha⸗
bitione niſi p cau
tionē nō eſſet ple
ne conſultum ad
uerſario ꝛ iſtud
etiā tȝ Bart.in.l.
non ſolū.§.q alie⸗
no.ver.tertiꝰ ca⸗
ſus.ff.de procur.
Zacharias.
b ¶Cū cautiōe de
ratihabitiōe.ad
de qđ no.i apoſt.
ad iſtū in.c.corā.
nu.vj.in verſi.cū
cautione.vbi re⸗
ſtringo hoc dictū
iſtius.j.de reſtit.
in integ.
Sebaſti.Sapia.
c ¶Acceſſum.Ui
de tex.cū ibi not.
i.c.tenor.de re iu.
ꝛ adde ꝙ nō ſolū
a comparādo ex
cuſat infirmitas
propria:ſed ēt in
firmitas ſuorū vt
no.glo.in.c.cōis.
xxiij.diſt.tȝ Iaſ.
in.l.ij.§.ſi quis in
iudicio.ff.ſi quis
cautio.
Zacharias.
d ¶Noua citatio.
Adde Lanfr.de
oria.in.c.qm̄ con
tra falſam.i.§.ex
pēſe.numero.v.ꝛ
ibi.in apoſti.celſi
ad ipſum in ver.
citari aduerſa⸗
rius.j.de proba.

a ¶Mittere pro-curatorem. adde Calde.conſi.vlti. eo.ti.quod voluit Oldr.conſi.cccxviij.⁊ do.de ro.de ciſ.cccxiiij.in nouis.hoc eod.titu.

❀Sebaſti. Sapia.

a ¶Procuratorē. Uide glo.⁊ Arc. late in.ca.ſi quis egrotans.v.q.iij. no.ꝑ doct.in.c.cū dilecti.de dolo et cōtu.⁊ Cyn.in.l.j. C.de reſtit.milit. Bar.ang.⁊ alios in.l.ij.§.ſi qs in iudicio.ff.ſi qs cautio.Bal.in tit.de pace cōſtan.in v. ſnīe.Spec.in tit. de procurato.§.j. Alex.in.l.recuſare.§.fin.colum.ij. ff.ad treb. Aret. in ꝯſi.cvj.ꝑſupponit in facto. colū. xiij.ad fin.⁊ vide Fel.in.c.accedēs. ij.co.iij.vt lit.non conteſta.

b ¶In grauibus. Adde qđ voluit areti.cōſi.cxxxiij.

c ¶Relegatus.adde de carcerato are.conſi.cxxxiij.

d ¶In aliquo.adde no.per do.de ro.deciſi.ſuis.de do.⁊ cōtu.vbi ponunt đ citato qnquies.

❀Sebaſti. Sapia.

e ¶Cauſa grauis. Que ſit cā grauis ⁊ ardua đcla. Bald.in.c.edoceri.de reſcri.⁊ in.c. ex rōne.in.ij.col. de appel.vbi dicit ꝙ inter cās arduas eſt oīs cā famoſa qđ ēt vult abb.hic de ꝗ etiā ꝑ Imo.ī.l.qſitū. ff.de re iudic.et ꝑ do.Anto.in.c.ad hec.in.ij.colū.de offi.archi.

❀Sebaſti.Sapia.

f ¶Interlocutoria.Uiđ late per moder.poſt bar. ⁊ alios in.l.quod iuſſit.ff.de re iu.

tex.in fi.ꝙ iſte fuit abſolutus a ſnīa de facto.nam de iure non erat opus abſolutione cum eſſet nulla.pro hoc facit qꝛ hic nō fuit appellatum ab iſta ſnīa vt đꝛ in gl.j.in fi.nec fuit petita reſtitutio ꝯ ſnīam.Si aūt ex parte impediti nō mittiť excuſatoꝛ tunc ſnīa tʒ mero iure:qꝛ iudex probabiliter ignoꝛabat ſʒ pōt peti reſtō ex iuſta cā ꝯ ſnīam.ar.in.c.ex lřis.de in integr. reſti.⁊.ff.ex q.cau.ma.per totū.An aūt iudex teneať credere excuſatoꝛi.dic qđ non:vt in cap.cum bertoldus.de re iud.no. Bar.in.d.l.queſitū.ſed excuſatoꝛ dʒ offerre ꝓbationē.⁊ ſi iudex nō vult admittere,ſnīa ſua non tʒ ſed excuſatoꝛ non of-

5 fert ꝓbationem tent ſnīa iudicis rōne ꝓdicta.¶† Qualiter aūt probeť infirmitas.Dic ꝙ poterit probari faciliter mittē do medicū.Itē poſtꝗ quis ꝯualuit poterit probari faciliter ex aſpectu:vt qꝛ hʒ faciem extenuatā.ar.in.l.minoꝛ.xxv.an.

6 ex aſpectu.ff.de mino.no.in.d.l.qſitum.⁊ hoc no.¶† In glo. j.no.hanc glo.ꝗ aperte innuit ꝙ[a] verbum querelam refert ad eum qui conqueriť citra appellationem.Sl.tñ in.l.iij.C.qūo ⁊ qñ iu.dicit ꝙ ſiue citra appellationē ſiue per appellationē ſeu petendo reſtōnem quis đꝛ qrelare.Sed dic illā glo.ꝓcedere largo modo intelligendo verbū qrelam:ſed ſtricto mō procedit glo.iſta quā not.ꝓpter ſtatuta prouidentia ꝯ querelantem certis cauſis vt non extendanť ad legitime appellā-

7 tem cū ſint ſtricti iuris.¶† In glo.in ver.infirmitate detentus hec glo.vſꝗ ad fi.laboꝛat in diſputando vtrū abſens cita-

a tus teneať mittere ꝓcuratorem[a] ſi ꝑ ſe cōparere non poteſt. Sed diſtinguo latius capiendo dicta Cal.hic ⁊ Bar.ī.l.j.ff. de diuer.⁊ tēp.preſcri.vbi ponit hanc materiā.ꝙ aut non pōt quis comparere ꝑ ſe:qꝛ inhalis ad ꝯparēdū,puta qꝛ excōicatus ſꝫm vnam opin.⁊ tunc teneť mittere ꝓcuratorē:vt in.c. intelleximus.de indi.ſꝫm vnū intellectū.Aut non pōt ꝑ ſe cōparere priuilegio ꝑſone ⁊ tunc ſi impedimentū eſt perpetuū tenetur mittere ꝓcuratorem.vt ſi eſt eṗs qui nō dʒ in iudicio ſeculari ꝯparere ꝑ ſe.v.q.iij.c.ſi.vel alius iudex perpetu⁹.Si aūt iudex tꝑalis nō teneť mittere procuratorem.ſed dʒ expectari donec fuerit functus officio:vt in.l.pars literarū.ff. de iudi.dixi plene in.c.legebatur.de ma.⁊ obe.Aut nō ipeditur comparere priuilegio perſone vel alia inhabilitate.⁊ tūc aut loquimur in actore vel in reo.primo caſu actoꝛ reguľr non compellitur agere nec ꝑ ſe nec ꝑ aliū.C.vt nemo inuit.agere cōpellať ꝑ totū.indirecte tñ cōpelliť ne.ſ.ꝑſcriptio currat ꝯ eum.quo caſu ad interrūpēdū preſcripcionem ſi nō poteſt venire per ſe dʒ mittere ꝓcuratorem:vt in.l.papinianus.ff.de mino.⁊ ita voluit glo.hic.⁊ ſic ſimpľr loquitur gl.⁊ Barto.in l.j.preal.ſed Inno.hic vř dare duos alios intellectus ad illū tex.dicit eñ ꝙ illa.l.papinianus loquitur in cauſis inferioꝛi-

b bus ſecus in grauibus[b] vbi non tenetur conſtituere procuratorem,vel loquitur qñ culpa ſua erat impeditus vel propter ſuum delictum erat in exilio.Et ex his ſolutionibus vř velle Inno.ꝙ ſi aliqs eſt abſens ⁊ impeditus ſine culpa ſua nō teneť mittere procuratorē etiā ad interrūpendā preſcriptionē ex quo cā eſt grauis:ſecus aūt ſi eſt leuis.⁊ hoc dictum placet hic do.An.⁊ eſt valde equū.lʒ cōmuniter teneať ꝙ pri⁹ dixi. Secūdo caſu ſi loquimur de reo aut eſt impeditus culpa ſua

c puta quia relegatus[c] ⁊ teneť mittere procuratorem ne culpa ſibi cedat in premiū,vt.d.l.papinianus.⁊.d.c.intellexim⁹.aut eſt impeditus ſine culpa.⁊ tunc aut impedimentū eſt volūtarium ⁊ nō neceſſarium:⁊ teneť ꝯparere ꝑ ſe aut ꝑ procuratorem.facit.c.inter quatuoꝛ de ma.⁊ obe.⁊.c.ſi.e.ti.⁊.c.bone.de ele.aut eſt impedimentū neceſſariū ⁊ ſi eſt perpetuum teneť mittere procuratorē ne ius alterius partis pereat:qꝛ non dʒ vni ſubueniri cum tanto alterius preiudicio.xxiij.q.iiij.eſt iniuſta.Aut impedimentū eſt tꝑale:⁊ tunc aut eſt cā electionis ſeu vacationis eccleſie ⁊ dʒ impeditus mittere procuratorē ne eccleſia diu vacet:⁊ iſte eſt proprius caſus.c.cum dilecti.de do.⁊ contu.ſꝫm Inno.⁊ hoc probať clarius in.c.cupientes.§. inſuper.de elec.li.vj.aut eſt alia cā ⁊ tunc ſi cā eſt grauis non tenetur qs mittere ꝓcuratorē vt hic.aut eſt cā leuis ⁊ dʒ procuratorem mittere.vt eſt tex.hic a ꝯrio ſenſu.⁊ facit.c.ſi egrotans.v.q.iiij.⁊ predicta bene notabis.¶ In glo.in verbo ꝓ

8 nulla rōnabili cā.in fi.¶† No.bene iſtā gl.que quotidie ſolet allegari.Ex qua habes ꝙ citatus non cōparens etiā in primo termino dʒ cōdēnari in expēſis factis per aduerſariū nec dʒ expectari vt ſit cōtumax in ſecunda ⁊ tertia citatiōe ⁊ idē no.iiij.q.v.quiſquis.⁊ vide ad materiam glo.in.c.honoꝛat⁹. lxxiiij.di.per bar.in aut.qui ſemel.C.quomodo ⁊ qñ iu.⁊ per Cy.in.l.ſancimus.C.de indi.per gl.ca.j.de do.⁊ contu.lib.vj. ⁊ optime facit tex.in.c.ij.de teſt.cog.per quem tex.dicunt quidam hoc procedere etiam ſi tres termini in vna citatione ponantur:vt puta quia dicitur in citatione citamus vt compareas intra decem dies quoꝛum dierū tres damus pro primo termino:tres pro ſecūdo:reliquos pro tertio et perēptorio. Si eñ iſte non comparet in primo dʒ condēnari aduerſario in expenſis factis occaſione primi termini:⁊ hoc dictum placet Abb.⁊ Spec.in tit.de cita.§.viſo.verſic.qđ ſi tres.Quidā tamen vt hic refert Ioā.andr.in hoc vltimo tenēt contrariū dicentes ꝙ cum iſta citatio ſit quaſi alternatiua ſatis eſt cō-

d parere in aliquo[d] iſtorum terminorum.argu.in regula in alternatiuis.de reg.iur.lib.vj.Io.and.dicit ꝙ hec opi.pōt procedere in expenſis citationis,qꝛ cum vnica ſit citatio lʒ contineat tres terminos ſatis eſt ꝙ cōpareat in aliquo terminorum:quia ꝑ hoc apparet ꝙ citatio non fuit fruſtra facta nā ſemper vnica citatio dʒ eſſe gratuita ⁊ reſeruatur condemnatio in fine cauſe.Idem eſt ſꝫm eum qñ aliquid precipitur intra tres terminos ſub certa pena vt ſatis ſit cōparere in aliquo termino ad euitationem pene:qꝛ pena cōcernit omnes tres teminos.ſed in preceptis factis de comparendo hʒ locum contraria opi.vt ſi non comparuit in primo termino dʒ condemnari in expenſis quas fecit aduerſarius in comparēdo:⁊ ſi non cōparuit in ſcđo ſed in tertio cōdēnabiť in expenſis factis intra primū ⁊ ſcđm.nā propter iſtius contumaciā aduerſari⁹ fruſtra fecit expenſas ⁊ no.hec dicta:qꝛ ſunt quotidiana ⁊ maxime qđ dixi de pena.nā executores ad beneficia ſolēt precipere ſub pena ad certos terminos:vñ dicendū ꝙ pena non cōmittiť niſi poſt lapſum oīm terminoꝛū.¶ In glo.pe.no.bene hanc glo.ꝙ cā ſuper eccleſia đꝛ grauis ita vt non teneať impeditus mittere procuratorem ꝙ intellige niſi eccleſia vacet.nā tunc ꝓpter periculū vacationis dʒ mittere

9 procuratorē:vt.ſ.dixi.¶† Scđo no.ex gl.qualiter capiať cā

e grauis[e] in materia nřa.đꝛ eñ cā grauis ꝓpter arduitatē cāe ⁊ ipſius magnitudinē ſeu preiudiciū.⁊ hoc idē tʒ hic Hoſtiē. ponens multa alia exēpla:vt puta qꝛ eſt cā matrimonia.vt in c.j.de cōſan.⁊ affi.vel agitur de oībus bonis vľ de maioꝛi ꝑte bonoꝛū:vt in.c.j.de do.⁊ contu.lib.vj.vel eſt cā ꝗ infamat que eſt multū aīaduertenda:vt in.l.vt infamia.C.de decu.li.x.vel alia ſilis.Inno.vero intellexit cām grauē.i.intricatam et inuolutā ꝗ de facili nō pōt explicari ꝑ ꝓcuratorē:⁊ etiā iſte intellectus eſt bonus in ſe.⁊ tʒ gl.in.c.j.v.q.iij.ī vtroꝗ ergo mo-

10 do cā pōt dici grauis.¶† In glo.fi.in fi.gloſſ.ſoluit ꝯriū tribus modis,⁊ ꝗlibet ſolutio pōt verificari in caſu ſuo,⁊ reducenda ſunt ad id qđ dixi.ſ.poſt notabilia.nam ſi iudex erat certificatus de impedimēto tūc tene ſcđam ſolutionē ꝙ ſnīa hic fuit nulla:⁊ ſic non potuit trāſire in rē iudicatam.l.j.⁊.ij. C.qñ ap.nō eſt ne.⁊ in.c.j.ſ.de re iu.Sed ſi iudex ignoꝛabat impedimentū tūc qꝛ tenet ſnīa debet audiri ꝑ reſt.in ite.ſi nō fuit appellatū:qꝛ etiā maioꝛ reſtituitur in integrū ex iuſta cā

11 vt.ſ.dixi.⁊ ſic ꝓcedit prima ſolutio.¶† Item certum eſt iudicē ex officio ſuo poſſe reuocare interlocutoꝛiā iniuſte latā: vt in.c.cum ceſſante.de ap.⁊ an in reuocatiōe interlocutoꝛie debeat iudex citare partem aduerſam pro qua fuit lata.dixi plene in.c.cum ceſſante.preal.Sed an in ſnīa interlocutoꝛia ſit pars citanda.Inno.vř hic tenere ꝙ nō:dicit eñ ꝙ non eſt ſeruandus oꝛdo iuris in ſnīa interlocutoꝛia:vt ſolet allegari hoc dictū Inn.Sed in ꝯrium facit,qꝛ in preiudiciū abſentis, nihil eſt innouādū vt in.c.j.de cā poſ.⁊ ꝓprie.in.c.inter quatuoꝛ.de ma.⁊ obe.⁊.iij.q.ix.c.caueant.⁊.c.oīa.Et ideo diſtingue melius poſt Bar.in.l.nec qcꝗ.§.vbi decretum.ff.de offi.

f ꝓcon.ꝙ aut interlocutoꝛia[f] ledit ius abſentis ⁊ debet citari pars alſ non tʒ aut nō lediť ius abſentis:vt puta quia iudex vult prolongare terminū ⁊ non eſt neceſſe ꝙ pars citetur vt in.l.diem proferre.ff.de arbi.⁊ hoc caſu intellige dictum In. hic.¶ Ultimo extra gloſ.ſcias ꝙ Inno.intricate hic tangit quatuoꝛ genera abſentiarum:⁊ an ⁊ quādo competat abſenti reſtitutio.Sed tu dic clarius vt not.Bar.poſt glo.in.l.fin. ff.de in integ.reſti.Abbas.

1 ☞ Procuratoꝛ poteſt viua voce reuocari:lʒ fuerit per ſcripturam conſtitutus.
2 Iuramentum deciſoꝛium ⁊ ſuppletiuum defertur illi q pro ſe habet vnum teſtem.6.
3 Iuramentū ſuppletiuum datur etiā in cauſis non leuibus.
4 Poſſeſſoꝛiū reintegrāde qñ deť ſpoliato vigoꝛe ſnīe nulle.
5 Reuocatio procuratoꝛis an debeat peruenire ad notitiā iudicis ⁊ aduerſarij.
7 Iuramentū ſuppletiuū dať ēt ꝙ femina ſit adducta in teſtē.
8 Agenti poſſeſſoꝛio recupande obſtat exceptio excōicatiōis pacti de nō petēdo reſtōnē:⁊ notoꝛietas defect⁹ ꝓprietatis: ⁊ ꝙ nō poterat talē rem poſſidere:qꝛ obſtabat ius cōe.10.11.
9 Titulum ſue poſſeſſionis nemo compellitur oſtendere,niſi habeat ius commune contra ſe.
10 Poſſeſſoꝛium recuperande an detur illi qui poſſidebat rem contra ius commune.11.

Ex inſinuatione.

Ex inſinuatione. Sentētia lata cū ꝓcuratore reuocato ⁊ de hoc certificato non preiudicat dño.h.d. ſm cōem intellectū. Et prima pars ponit partis narrationē.ſup qua ſcḋa dat iudices.ibi:certū. ¶ Caſus literalis. Inter archidia.ſagm̄.⁊ magiſtrū.S. ſup ṗbenda legonen̄.eccleſie qḋ vertebaꝛ. Archid.ꝓ cā illa quēdā conſtituit ꝓcuratorē ꝯ illū magiſtrū.S.ad ſedē apoſtolicā accedentē:ſꝫ cū poſtea idē Archi.de fide illius ꝓcuratoris dubitaret ṗſentibꝰ duobus clericis eidē ꝓcuratori expreſſe ꝓhibuit ſciēte aduerſario ſuo ne iudicium ipſius cauſe ſuſciperet nec literis ſuis vteretur in iure,nec de ipſa ſe vlterius intromitteret: ipſe nihilominus in cā ꝓcedēs ꝯriam ſnīam reportauit:⁊ ille.S.in poſſeſſionē illius ṗbende fuit inductus. Archi. hoc intelligēs his oībus ꝯdixit ⁊ ſignificauit ṗdicta dño pa. Mandat pa.qbuſdā quatenus ſi ꝑ iuramētū illius arch.⁊ clerici ſuperſtitis cum alter mortuꝰ ſit de premiſſis cōſtet nō obſtante ſnīa ꝯ archi.lata poſſeſſionē predicte prebēde cū fructibus inde perceptis reſtitui faciat eidē arch.ſi aliud canonicū nō obſiſtat facta reſtōne,ſi archi.ſuā canonicam
1 inſtitutionē ꝓbauerit ipſam ratā habeāt ⁊ firmā. Ber. ¶ † No.j.iuncta glo.j.ꝙ lꝫ ꝓcurator fuerit cōſtitutus per literas ſeu inſtr̄m nihilominꝰ pōt per dn̄m viua voce reuocari.⁊ ſic no.ꝙ nō requirit ſcriptura ī reuocando ꝓcuratorē etiā ſi procurator fuiſſet ꝯſtitutꝰ ꝑ ſcripturā.⁊ ad hoc
2 quotidie ſolet allegari iſte tex.⁊ facit ad multa. ¶ † Secūdo no.⁊ tene menti qꝛ alibi ⁊ nō ita bn̄ ꝓbaꝛ ꝙ habēti vnū teſtē ꝓ ſe pōt deferri iuramentū deciſoriū in ſupplementū ꝓbatiōis.⁊ ſic vnicus teſtis facit ſemiplenā ꝓbationē.⁊ hoc tenuit gl.in. c.fi.de iureiur.⁊ in. l.in bone fidei.C. eo.⁊ in.l.admonendi.ff.e.ſed tex.eſt hic apertus. Et colligūt qdā ſinglr ex illo tex.ꝙ iuramētū eſt deferendū ei qui hꝫ ſemiplenā ꝓbationē pro ſe ⁊ nō aduerſario.ſed iudicio meo iſte tex.hoc nō ꝓbat.nā altera pars nō erat informata de iſta reuocatiōe cū fuerit facta ſolū in pn̄tia duoꝝ clericoꝝ ⁊ ſic nō poterat aduerſario deferri iuramentū veritatis. Sed dubiū eſt qn̄ vtraqꝫ pars eſt eque de facto informata:cui ſit deferendū hoc iuramentum actori.ſ.an reo.de quo plene dixi in d. c.fi.⁊ dic vt ibi.
3 ¶ † Tertio no.ꝙ etiā in cā nō leui pōt deferri iuramentū parti in ſupplementū ꝓbatiōis.nā hec cā nō erat leuis cū veniret retractāda ſnīa:
4 ⁊ facit iſte tex.ad intellectū eoꝝ que no.in.d.c.fi. ¶ † Item not.ſm vnū
a intellectū ꝙ ſpoliatus vigore ſnīe nulle pōt intētare poſſeſſoriū [a] petendo reſtōnem:⁊ colligiꝛ ex hoc notabile intelligēdo iſtū tex.ꝙ archidiaconus poſſidebat prebendā qua poſtmodū in executiōe ſnīe fuit ſpoliatus.ſꝫ ꝑtendens iſte ſnīam nullā petijt reſtōnem. Ego ī hoc articulo ita diſtinguerē.ꝙ aut iudex ſciebat ſnīam eſſe nullā vel errauit ī iure ⁊ tūc ꝓcedat notabile.ſ.collectū:qꝛ autoritas iudicis hoc caſu non excuſat: vn̄ pōt peti ꝯ eū reſtō ſicut ꝯ priuatū:vt leg.⁊ no.in.c.cōquerēte.de reſt. ſpo.⁊ in.c.cū cā.de offi.delega.aut iudex putabat veriſilr ſnīam aliquā: puta qꝛ ignorabat ꝓcuratorē reuocatū: ⁊ tūc nō pōt agi interdicto vn̄ vi,ſeu poſſeſſorio:qꝛ iudex nō ḋr vim inferre:vt eſt text.iuncta gl.not.in fi.vij.q.j.pn̄tiū. Sed tunc pōt agi ꝑ viā nullitatis ⁊ peti reſtō officio iudicis.vt ſentit hic Inn. Scḋus intellectus eſt ꝙ iſte archidiacōus erat actor petendo a principio rōnem huius prebēde qua fuerat ſpoliatus: ſed procurator reuocatus immiſcuit ſe cāe ⁊ ꝯriā ſentētiam reportauit qꝛ fuit reus abſolutus. Sed archidiaconus pretendens ſnīam nullā de nouo inſtabat vt fieret ſibi reſtō.⁊ ſm hunc intellectū nō colligiꝛ ṗmū notabile. ¶ In glo.j.ibi literas reuocauit.hec glo. reſpicit antiquā decretalē,in qua dicebaꝛ ꝙ iſte ꝯſtituebat illū ꝓcuratorē per literas ſuas ꝙ fieri pōt vt in cle.j.eo.tit.⁊ has literas reuocabit inhibēdo ſibi ne aſ-
5 ſumeret cauſe cognitionē. ¶ † Et in fi.gl.vult ergo gl. intelligere text.
b ꝙ reuocatio ꝓcuratoris peruenit hic ad notitiā aduerſarij.[b] ⁊ hoc.d.vt
c euitet ꝯtrariū.c.mādato.ȷ.e.vbi datur regula ꝙ nō valet [c] reuocatio ꝓcuratoris dati ad iudicia niſi reuocatio ꝑuenerit ad iudicē vel ad aduerſariū. In.vo ponit limitationē ad illā regulā dicēs:aut procurator fuit ingreſſus iudiciū:⁊ tūc notitia reuocationis dꝫ peruenire ad iudicem vel ad aduerſariū.aut res eſt integra ⁊ tunc ſatis eſt ꝙ ipſe ꝓcurator certificeꝛ. Sed gl.in.c.ij.ȷ.eo.li.vj.alr dicit. Aut em̄ aduerſariꝰ erat certificatus de mādato vel certificati poterat:⁊ tūc ſibi vel iudici eſt intimanda reuocatio:alias aūt ſecus:⁊ eſt dictū ſatis ꝓbabile. Bar.in.l. vnica.C.de ſatiſda.latius attingit hūc articulū dicēs ꝙ aut fuit qs cōſtitutus ꝓcurator ad litigādū cū certa perſona:⁊ tūc ſi reuocaꝛ dꝫ hoc intimari aduerſario.ar.in.l.ſi fideiuſſor.§. j.ff.mādati. ꝙ ſatis placet ne illudatur aduerſario per ignorantiam reuocatiōis.⁊ idē puto in ꝯtractibus vt ſi cōſtitui procuratorē ad aliquid agēdū cū titio ſi eū reuocauero hoc debeo denūtiare ipſi titio:vt plene dixi in.c. ex parte decani. de reſcri. Aut procurator fuit cōſtitutus generalr aut apud acta:⁊ nō tenet reuocatio in preiudiciū ibidē litigantiū vt eſt bonus text. ibi:aut fuit cōſtitutus extra acta iudicij ⁊ tūc ſi procurator intrauit iudiciū cū certa perſona,debet illa perſona certificari de reuocatiōe:vt in.d.c.mādato.aut nondum intrauit iudicium ⁊ ſatis eſt ꝙ certificetur ipſe procurator:qꝛ cum mandatum ſit generale non eſt cui fiat denuntiatio.et hoc caſu poteſt ſaluari opi. Inn. Hoc verū niſi fuiſſet cōſtitutus procurator reſpectu certi loci: vt puta qꝛ fuiſſet prepoſitus alicui mercantie
d ſeu ſtationi:nam tunc debet ibi publice proponi ꝙ nemo contrahat [d] cum illo:qꝛ fuit reuocatus ꝑ dn̄m:vt in.l. ſꝫ ⁊ ſi pupillus.in.§.ꝑſcribere

a ¶ Poſſeſſorium. Adde Pe.de ancha.conſi.cxxxj.
b ¶ Notitiam aduerſarij. Adde Jo.de ana.conſi.xxv.
c Sebaſti. Sapia. ¶ Non valet.de hac materia vide que pleniſſime cōgerit.d.Feli.in.c.ex parte decani.col.xv.ver.qnta regula.ſ.de reſcri.
d ¶ Nemo contrahat. Adde eundem conſi.lvj.

ff.de inſt.⁊ adde ꝙ dixi ī.d.c.ex parte decani.⁊ hoc
6 notabis ad intellectū illius ca.mandato. ¶ † In gloſ.in verb.clerici. Nota bene hanc gl. concludit enim ꝙ de iure habēti vnum teſtem pro ſe poteſt
e deferri iuramētum in ſupplementum [e] probationis ſi cauſa non eſt grauis ⁊ perſona eſt legalis.⁊ idem tenuerunt gl.in locis prealle. iure tamē hoc aperte non probatur ita bene ſicut hic: vnde aliq vt Hoſti.voluerunt dicere ꝙ hec decretalis continet ſpecialem ꝓuiſionē pape q voluit in vno releuare archidiaconum ⁊ in alio grauare:nam eū releuauit in ꝓbatione reuocationis ⁊ eum onerauit in iuſtificatione inſtitutionis. hoc tamē dictū non probatur ex tex.qꝛ pa.vtiꝛ verbis iuris ⁊ non ſpecialibus.⁊ ideo tene ꝙ predictū eſt. Et tenebis ad hoc mēti iſtā decretalem.nō ob. l.j.⁊.l. maritus.ff. de qḋ.vbi ad dictū vnius nō ꝓceditur: nā ibi non eſt eo ꝙ dictū vnius non faciat preſumptionē:ſed reprobaꝛ ibi qḋ,ſeu tortura:qꝛ ſerua non debebat
7 torqueri cōtra dn̄m. ¶ † Et ꝙ dictū vnius teſtis etiā mulieris faciat preſumptionē non modicam adduco tex.apertum in.c.ſuper eo.in.§.j.ȷ.de teſt. pōt ergo deferri iuramentū qꝛ preſumptione faciente ꝓ aliquo deferri pōt iuramētū: vt in.d.c.fi.
8 ¶ † In glo.in verb. canonicū. Nota ſingulariter hanc glo.ex qua habes quatuor exceptiōes q̄ habent obſtare petenti reſtitutionē ſpoliationis.pri
f ma eſt exceptio excōicationis [f] ⁊ ſic ſpoliatio non eſt in tantum priuilegiata quominꝰ reſtitutio excludatur per exceptionem excōicationis donec.ſ. fuerit abſolutus:⁊ idem no.gl.in.c. in nomine domini.xxiij.diſtin.⁊ in.c.dilectus.el.j.de reſcriptis. no. Inno.in.c.cum noſtris.de conceſ.preben. An autem excōicatio obſtet petenti reſtitutionem vxoris.vide glo.in.c.quoniā multos.xj. qḋ.iij. que tenet ꝙ nō.⁊ vide quod latius dixi in.c.quoniam. §.in alijs.vt lit.nō conte. predicta vera qn̄ excommunicatus venit vt actor,ſecus ſi venit vt reus:puta qꝛ paſſus miſſionē ex ṗmo decreto ꝓpter cōtumaciā petit nūc ſibi reſtitui poſſeſſionē offerendo cautionē de ſtādo iuri. iſte em̄ dꝫ audiri:vt in. d.§. in alijs.⁊ no. Spe.in ti.de contu.§.fi.ver.ſed pone. Scḋa exceptio eſt pactū de nō agendo:⁊ no.quod
g valet pactū ḋ n petendo reſtōnem.[g] de quo per Inn.in.c.ſuper hoc.de renun.facit.l.ſi vnus.§.pactus.ff.de pac.⁊ tenent do.de Ro.deci.xciij. alias ccxciij. Tertia exceptio eſt rei iudicate:itellige ſuper proprietate illius rei. nam ſi poſt ſpoliationē fuit ſententia lata pro me ſuper proprietate obſtabit tibi exceptio ſuper poſſeſſorio:qꝛ notorie conſtat cōtra te de defectu proprietatis:vt no. in. c.fi. de ordi.cog. Quarta ⁊ vltima exceptio eſt clara.⁊
9 dic vt in glo. ¶ † In glo. in ver.inſtitutionem canonicā ꝓbare ibi:de iure cōi illā ṗbendā ⁊c. no.gl.
h limitat em̄ illā regulā ꝙ nemo [h] cōpellitur ꝓbare
i titulum poſſeſſiōis ſue [i] vt ꝓcedat niſi ius cōe ſit cōtra poſſidentē.⁊ ꝓ hac ſolutione optime facit. c.ordinarij ḋ officio or.li.vj.vbi ḋr ꝙ ſuperior pōt cōpellere poſſidentē duo beneficia curata vt oſtēdat titulum: ſecus ſi tm̄ poſſideret vnū beneficiū. dicit tn̄ hic Inn.ꝙ is ad quē ſpectat collatio illiꝰ beneficij poteſt cōpellere poſſeſſorem vt oſtendat titulum.arg.ij.q.j.legum.niſi ſuperior ſit viſus in illum cōſentire.tunc em̄ non oteſt eum cōpellere ad docēdum de tit.argu.in.c.ex ore.de his que fi.a ma.par.capi.pōt tn̄ ipſe ſupior hoc caſu aſſumere in ſe onus probādi defectum tituli.de ṗben. dilecto.ſm Inno.⁊ idem no. Jo.an.ſuper regu.j. de reg.iur.lib.vj.⁊ vide per Hoſti.in c.lꝫ heli.ḋ ſimo. Ad petitionē tn̄ aduerſarij nūqꝫ qs cōpelliꝛ oſtēdere ti.ſui bn̄ficij.vn̄ notā.dicit Cōpo.in.c.capitulū.ſ.de reſcrip.ꝙ ſi qs ipetrat bn̄ficiū ab alio poſſeſſum tanqꝫ vacās dꝫ ipſe ꝓbare qḋ vacet:nec compelliꝛ poſſeſſor oſtendere tit.quia preſumitur

e ¶ Supplemētū ꝓbationis. adde anch.ꝯſil.cclvij. Anto.Franc.
¶ An ⁊ qn̄ deferatur iuramentū in ſupplemētum probationis ſiue in defectum aliarū ꝓbationū:vid q̄ ple.hn̄r in.l.admonēdi.ff. ḋ iure iur.vbi inter reliqua Bar.dicit ꝙ vbi teſtes ſunt ſingulares nunquā deferꝛ iuramentū in ſupplementū ꝓbōnis vbi dicit ꝙ meliꝰ eſt hr̄e vnū bonū teſtem oī exceptione maiorē:qꝛ tūc deferꝛ,quā plures teſtes ſinglares:qꝛ tunc non deferꝛ. Et de hmōi iuramēto hr̄ etiā in.l. bōe fidei.C.de rebus cre.⁊ ple.per canōiſtas.⁊ ibi dixi ponendo regulā cū multis limitationibꝰ ī.c.fi.de iureiu.⁊ hoc iuramentū qḋ deferꝛ in ſupplemētum hꝫ viꝫ ꝓbōnis:vt dixit paul.de ca. vbi ple.examīat in cōſi.xciiij.ī fi.⁊ dixerūt ro.⁊ alex. in l.v.in.§.dato.ff. de iureiuran. qḋ hoc iuramentum ḋr ꝓbatio in caſibus in qbꝰ deferꝛ.⁊ tene menti dictum Bart.in. d.l. admonendi. quē ēt ſequitur.d. Ant.ī.d.c.fi.qḋ ſi hoc iuramentum nō deferaꝛ ī caſibus in qbꝰ dꝫ deferri ꝙ pōt appellari ⁊ eſt iuſta cauſa grauaminis.
f ¶ Exceptio excōicationis. Adde Fede.conſil.cxvj.
g ¶ Petēdo reſtōnē.adde do.ḋ ro. deci.ſuis de renū. Sebaſti. Sapia.
h ¶ Qḋ nemo. Vide que not.in.l.ij. ⁊ in.l.ſiue poſſidetis.C.de ꝓbatio. ⁊ per Moder.in l.qui accuſare.C. de edendo.
i ¶ Poſſeſſionis ſue. adde ancha. conſil.lix.

iuſte poſſidere.l.fi.C.de rei ven.que v̄ba no.Et eſt
hoc ↄ practicã quorũdã executorũ qui ruditer ⁊ in
iuſte citãt poſſeſſorẽ beneficij vt veniat ad docen-
dũ quare nõ debeat ꝓuideri impetrãti de b̃nficio
per eũ poſſeſſo. dꝫ ergo poſſeſſor hoc caſu cõpare
re ⁊ dicere ꝙ iuſte poſſidet ⁊ ſi aduerſarius dicit
oppoſitũ h̄ hꝫ ꝓbare.Et ex p̄dictis ⁊ ex text.colli-
ge vnũ dictũ multũ ſingulare ꝙ petens reſtitutio
nẽ b̃nficij nõ hꝫ docere aliq̄d de titulo neq̨ iuſtifi-
a care ſuã poſſeſſionẽ ex aliquo titulo.[a] Nã vt vides
hic in tex.pa.mandauit iſtũ archidiaconũ reſtitui
eo ſolo docto ꝙ ꝓcuratorẽ ante ſniam reuocauit:
⁊ eſt ↄ opi.cõem de qua per gl.in cle.vnica.de cau.
poſſ.⁊ proprie.⁊ p doc.in.c.in literis.de reſti.ſpol.
do.Anto.qui tenuit cõem opi.rñdet ad iſtũ tex.ꝙ
nõ poterat ꝓbare poſſeſſionẽ in b̃nficialibus niſi
oſtẽderet ꝙ ſuperiore patiẽte poſſederit ⁊ ſic iuſti
ficat poſſeſſionẽ.ꝙ ego non credo:⁊ eſt h̄ deſtrue-
re iſtũ tex.Sic ideo tene ꝙ predixi.⁊ dico latius in
d.c.literis.⁊ tene ſemper mẽti iſtum text.ad hoc q̨
alibi (iudicio meo) nõ ita bene ꝓbaẗ quinimo plꝰ
ꝓbat iſte tex.ꝙ etiam ſi poſſidet plura b̃nficia põt
petere reſtõnẽ alterius anteq̃ doceat de titulo vl
10 iuſtificet poſſeſſionẽ. ¶ †Sed ↄ h̄ ⁊ ↄ tex.oppo.de
c.ad decimas.de reſt.ſpo.lib.vj.vbi dr,ꝙ ſi petenti
reſtitutionẽ obſtet ius cõe non auditur niſi iuſtifi-
cet poſſeſſionem.Sol.gl.ibi in.c.j.de preſcr.lib.vj.
dicit hoc ꝓcedere qñ ius cõe eſt ↄ petentẽ reſtõnẽ
⁊ fundat intẽtionẽ aduerſarij,hic aũt non funda-
bat intẽtionẽ aduerſarij,ſꝫ illas gl.nõ requirit do.
An.in.d.c.in literis.⁊ dicit ꝙ eas reuocat Jo.an.
in addi.Spe.ſuper rubri.de reſti.ſpo.⁊ cõcludit ꝙ
in b̃nficialibꝰ nõ dꝫ qs audiri ↄ ius cõe lꝫ non fun-
det intẽtionẽ aduerſarij per.c.conſtitutus.de fil.
preſby.⁊ ꝙ ibi no.Jnn.⁊ hoc tenendo ad iſtũ text.
ipſe rñdet ꝙ nõdum emanauerat.c.de multa.de
preb.vñ habẽti duo b̃nficia dabaẗ optio retinẽdi
ꝙ ex illis vellet, vt ĩ.c.p̄terea.⁊.c.referẽte.de preb.
Unde vt haberet iſte hanc optionem fit reſtitutio
⁊ ſic nihil agebaẗ contra ius cõe. vel ſm̄ eum.c.de
multa.priuat poſſeſſorẽ primo b̃nficio,⁊ ſic non ap
parebat ꝙ eſſet primũ. Hec ſolutio non eſt bona
q̨.c.de multa.loq̇ẗ in pluribus curatis ⁊ dignita-
tibus:iſtud vero loq̇tur in archidiacõatu ⁊ prebẽ-
da.⁊ ſic ſumus extra diſpoſitionẽ.c.d multa.vt ple
ne dixi in.c.fi.de cle.nõ reſ. vñ põt dici ꝙ etiam ho
die dareẗ optio in caſu huius.c. ſicut et olim.⁊ ſic
11 ius cõe nõ reſiſtebat petenti reſtõnem. ¶ †Sed ſi
velles tenere gl.potes notare ꝙ qñ ius cõe reſiſtit
petẽti reſtitutionẽ ⁊ nõ fundat intẽtionem aduer-
ſarij debet ante oĩa fieri reſtitutio:ſed poſtmodũ
dꝫ iſte ꝓbare titulũ vt purget preſumptionẽ que
eſt ↄ eũ ꝓpter reſiſtẽtiã iuris cõis:⁊ ſic intelligẽdo
habeẗ hic no.intellectus ⁊ limitatio. Sꝫ vid ꝙ di-
co in.d.c.in literis.vbi pleniſſime examino hãc ma
teriã. Jnn.ad ſ̄ium gl.dicebat hic ꝙ ideo onera-
tur iſte probare titulũ q̨ petijt pronuntiari ſuam
inſtitutionem eſſe canonicam: vnde ſi fuiſſet con-
tentus ſola poſſeſſione:tunc non fuiſſet oneratus:
ſed dic vt colligitur ex predictis.

a ¶ Ex aliquo titulo. Adde ꝙ voluit Rom̃.conſil.cccclxv.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Preſbyteri. Uide Abb.in.c.cum.J.⁊ A.col.ix.verſ.q̃ ad ſcõꝫ.j.de re iudi.⁊ ibi late Feli.colũ.vj.verſi.caſus in quibus religioſus.
c ¶ Cleric' eſſe ꝓcu.Adde ro.conſi.ccclxxxiiij.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ Creditur teſtibus.vide.d.Jaſ.in rep.l.admonẽdi.ff.de iureiurã.ĩ illo articulo qñ vni teſti credaẗ vbi põit ꝙ creditur vni teſti tãtũ qñ ẽ religioſus ⁊ bone fame. bene facit text.in.c.ij.j.de oper.no.nun.quẽ dicit eſſe ſingularẽ dñs andr.ſiculus in.c.cauſam.ij.j.de iudic.
e ¶ Jn quacunq̨ parte. Adde ro.cõſi.cclxxxix. Jo.de ana.cõſi.ccvj.

1 ☞ Clericus an ⁊ quando poſſit eſſe procurator
tam in iudicio eccleſiaſtico quam in ſeculari.
2 Procurator reuocatus quicquid agit nulliter
agit.6.
3 Preſumiẗ pro viris literatis ꝓuidis et honeſtis.
4 Exceptio falſi procur. ⁊ omnis exceptio que red-
dit iudicium retro nullum poteſt opponi quãdo
cunq̨ etiam poſt ſententiam.7.
Exceptio dilatoria opponitur aliquando etiam
poſt ſententiam.
5 Reuocatio procuratoris facta etiam ante litem
conteſt.debet notificari iudici ⁊ parti.6.
7 Exceptio tu non potes eſſe procurator: nõ poteſt
opponi poſt litem conteſtatam. intellige vt infra
nume.9.
8 Exceptio que non poteſt opponi in prima inſtan
tia poſt litem conteſt. non poteſt opponi in cauſa
appella.
Milites noſtri temporis an gaudeãt priuilegijs
militaribus per legem inductis.

In noſtra. Reſcriptũ ſup cõſecutiuis iudicij im
petratum a ꝓcuratore reuocato ⁊ de
hoc certificato non valet, nec proceſſus vel ſententia lata ꝑ
ipſo ſi reuocatio peruenit ad aduerſarium. hoc dicit ſcðm
gl.prima pars narrat factũ.ſecũda diffinit ibi:nos vero. ¶ Caſus lite
ralis. Decanus tulleñ.denũtiauit epiſcopum ſuum ſuper dilapidatio-
ne,excõmunicatione,periurio,⁊ alijs quibuſdam articulis domino pa.
vnde pa.vocauit ipſum vt veniret vel mitteret ad ſuã defenſionem:epi
ſcopus ad cauſam illam que inter ipſum ⁊ decanũ ſuper predictis ver-
tebatur conſtituit. G.⁊. T.preſbyteros procuratores ad ſedem apoſt.
deſtinandos:cum poſtmodum de ipſorũ fide titubaret mandatum eis
factũ reuocauit ſciẽte parte aduerſa.ſed ipſi lꝫ literas reuocatorias re-
cepiſſent nihilominus in negotio preceſſerũt ⁊ cũ aduerſario ingreſſi
iudiciũ ad pariſieñ.archidiaco.⁊ eius collegas literas impetrarunt in
eius preiudicium ⁊ grauamen. Epiſcopus hoc audiẽs acceſſit ad iudi-
ces petens ab eis terminum ad probandum ꝙ illi erant falſi procura-
tores. ipſi exceptionem huiuſmodi friuolam reputantes dilationẽ ad
hoc concedere noluerunt.vnde ad ſedem apoſt. appellauit:ſed nihilo-
minus lit.non conteſt.teſtes contra eũ recipere preſumpſerunt ipſum
a tulleñ.eccleſia per ſententiam remouendo.Super his omnibus epi-
ſcopus domino pape fuit conqueſtus. papa vero licet vix fidẽ talibus
adhiberet ꝙ dicti iudices viri prouidi ⁊ diſcreti taliter proceſſiſſent cũ
in ſua relatione quam pape fecerãt nullam de huiuſmodi exceptione
fecerint mentionem: q̨ tamen epiſcopus per viros prouidos ⁊ hone-
ſtos de quibus non eſt veriſimile ꝙ falſum tulerint teſtimonium ſuper
predictis fecit plenam fidem.conſiderans etiam ꝙ exceptio falſi pro-
curatoris ⁊ ante ſententiam ⁊ poſt poteſt opponi:qua probata iudiciũ
nullum ⁊ controuerſia nulla reputatur, proceſſum predictorum iudi-
cum duxit irritandum. Bernar. ¶ Nota primo ꝙ clericus ſubditus
epiſcopo poteſt eum deferre apud ſuperiorem impingendo ſibi crimi
na ac offerre ſe paratum ad inquiſitionem promouendam. concordat
c.veniens.⁊.c.licet.⁊ capi.ex parte.de accuſa.⁊ capitu.veritatis.de dolo
1 ⁊ contumacia. ¶ †Secundo not.ꝙ preſbyteri [b] poſſunt eſſe procurato
b res etiam in iudicio.⁊ videtur abbas velle indiſtincte ꝙ in cauſa etiam
c eccleſie ⁊ in iudicio eccleſiaſtico poteſt clericus eſſe procurator [c] ⁊ pro
hoc facit quod habetur a contrario ſenſu.ſ.de poſtu.capi.j. ⁊ in capit.
ſopite.j.de cenſi.vbi abbas fuit procurator clerici.ad idem.c.per vene
rabilem.iũcta ſupraſcriptione.qui fil.ſint leg.vbi archiepiſcopus pro-
ponit cauſam cuiuſdam nobilis apud papam. Joan.and.dicit hic ꝙ
cum iſti preſbyteri eſſent coniuncti epiſcopo ſuo poterant pro eo eſſe
procuratores ſicut pro coniunctis.arg.c.j.⁊ fi.ſ.de poſtu.⁊ ita tranſeũt
hic doc.Sed tu vide Jnn.in.c.vnico.de oblig.ad ratio.ante fi.vbi con-
cludit clericum poſſe eſſe procuratorem in iudicio eccleſiaſtico. Jtem
in ſeculari in cauſa eccleſiaſtica ſicut reſpectu poſtulatiõis diximus in
capitu.j.de poſtu.⁊ eius opinio.ſequitur Federi.conſi.cclxx. Poſtmo-
dum in fi.dicit Jnn. quod iura que prohibent clericos a procurando
poſtulando ⁊ ſimilibus officijs debent intelligi quando generaliter ⁊
indifferẽter volunt hec officia exercere. Secus ſi volunt aſſumere vnũ
negotium clericorum aut laicorum.⁊ eſt hoc notabile dictum propter
autoritatem ipſius Jnn.⁊ idem tacite confirmat ipſe in capit.ſed nec.
j.ne cleri.vel mona.ſequitur Federi.conſilio preallega.⁊ archidia.in c.
peruenit.lxxxvj.diſtinctio.ſed vide quod dixi in.d.c.j.de poſtula.⁊ ad
iſtum tex.ſatis poteſt dici quod cum clericus poſſit poſtulare ⁊ procu-
rare pro eccleſia propria vel pro ea a qua habuit beneficium:vt leg.et
no.in capitulo fina.de poſtula.ita poteſt pro epiſcopo proprio a quo
habet ordines. Et quia debet epiſcopum quaſi anime ſue parentem
diligere.vt dicit text.in.c.eſto ſubiectus.xcv.diſtinctio.⁊ hec notabis.
2 ¶ †No.iij.quod reſcriptum impetratum per procuratorem reuocatũ
eſt ipſo iure nullum.nec valet proceſſus inde ſecutus. ¶ Not.iiij.quod
delegatus datus ſuper exceſſibus contra epiſcopum poteſt eũ in exi-
3 gentibus exceſſibus ab epiſcopatu remouere. ¶ †No.v.ꝙ ꝓ viris lite
ratis preſumitur:⁊ ſolet ad hoc quotidie allegari iſte tex.⁊ conc.c.cum
in iuuentute.de preſumptioni.vbi preſumitur pro prouidis ⁊ honeſtis.
¶ Jtem no.ibi per viros religioſos,quod multum attenditur quali-
d tas teſtiũ in probatione fienda.⁊ quod plus creditur teſtibus [d] religio
4 ſis quam laicis. ¶ †Jtem no.quod exceptio falſi procuratoris poteſt
e opponi per dominum in quacunq̨ parte [e] iudicij ⁊ etiam poſt ſniam.⁊
idem eſt in omni exceptione que reddit iudiciũ retro nullum:vt ſatis
innuit iſte tex.maxime iuncta gl.penul. Et ex hoc habes caſum in quo
exceptio dilatoria poteſt opponi poſt litem conteſta.⁊ etiam poſt ſen-
tentiam.concor.l.licet.C.de iudic. ¶ Quid autem cum hec exceptio
falſi procuratoris opponitur per reum,nũquid ſemper ſit admittẽda:
vide gloſſ.no.in capitulo primo.de elect.lib.vj.⁊ quod no.in.d.l.licet.
¶ Jn glo.fi.in fi.⁊ in hoc articulo multa ſcripſerunt Jnn.⁊ Hoſt.hic:
que hodie ſunt deciſa per.c.ſi duo.j.eo.lib.vj.⁊ in.c.pe.de elec.eo.lib.et
dic vt ibi. ¶ Jn glo.iij.ibi:qui ſuſpitionem habet. Not.gl.iuncto tex.ꝑ
ſignificato huius verbi titubare. aliter ſumitur in teſte cum titubat in
5 teſtimonio ferẽdo.de quo vide Jnn.in.c.preterea.⁊ de teſti.co. ¶ †Jn
glo.in verbo reuocauit.in fi.no.duo ex hac gl.iuncto tex.primo ꝙ ad
hoc vt teneat reuocatio ꝓcuratoris ad iudicia debet certiorari iudex
vel adu

vel aduerſarius. etiã ſi reuocatio fiet ante litẽ cõte. nã hic iſti procuratores ante reuocationẽ nondũ fuerãt ingreſſi iudiciũ: ⁊ nihilominus gl.
6 reqrit ⁊ intelligit ꝙ reuocatio peruenerit ad aduerſariũ. ¶ ✝ Scdo not.
a ꝙ iudiciũ eſt nullũ agitatũ cũ falſo procuratore[a] ex q̃ aduerſarius ſciuit lz iudex ignorauerit: ſz gl. iuris ciuilis in. l. vnica. C. de ſatiſd. quam per oia ſequitur ibi Bart. aliter diſtinguit. dicit em̃ ꝙ aut reuocatio peruenit ad notitiã iudicis ⁊ aduerſarij. ⁊ tunc in dubio iudiciũ cũ eo poſtmodum agitatũ eſt nullũ. vt in. c. mandato. j. eo. aut ſolus iudex ſciuit ⁊ aduerſarius ignorauit ⁊ idẽ qꝛ iudex tulit ſñiam in perſonam nõ legitime. aut econtra aduerſarius ſciuit ⁊ iudex ignorauit: ⁊ tũc dicit ꝙ iudiciũ tenet. cũ iudex nihil de contingẽtibus omiſerit ſz ipſe aduerſarius qui ſciebat excludit ab oi cõmodo illius iudicij ope replicationis: ⁊ dictum illius gl. recitat hic Jo. an. ⁊ cũ eo tranſit. Sed in õriũ ſatis facit c. ex parte decani. de reſcr. ⁊ c. mãdato. j. eo. vbi ad iudicij nullitatẽ equiparãtur ſcia iudicis ⁊ aduerſarij. ⁊ ſic iſta iura faciũt pro opi. huius gl. ad idẽ adduco iſtũ tex. Nã certũ eſt ꝙ papa ignorabat hic reuocationẽ alias nõ dediſſet literas ⁊ nihilominꝰ dr ꝙ hec exceptio reddebat iudicium retro nullũ ⁊ ſic vr̃ hic tex. õ illã opi. gl. Bar. ⁊ Jo. an. ⁊ lz Inn. hic variauerit circa primũ dictũ gl. tñ poſtea tz ꝙ gl. vt etiã reuocatio procuratoris ante litẽ ↄteſtatã debeat peruenire ad notitiã aduerſarij vel
7 iudicis ⁊ iudiciũ poſtea agitatũ eſt nullũ. ¶ ✝ In gl. in verbo falſi procuratoris exceptio. in fi. no. gl. qꝛ q̃tidie ad eã remittimur. Ex q̃ habes ꝙ exceptio falſi procuratoris q. ſ. nũq̃ fuit procurator vel fuit ſz eſt reuocatꝰ põt opponi etiã poſt ſñiam: qꝛ reddit iudiciũ nullũ. nõ em̃ potuit ius alterius ſine mãdato in iudiciũ deducere. ſz exceptio tu nõ potes eſſe procurator ſolũ põt oppõi vſq; ad ↄteſtationẽ litis ⁊ nõ poſtea, vt pz in milite q nõ põt eſſe procurator. vt in. l. qui ſtipẽdia. C. eo. Sed ſi nõ excipit cõtra eũ nõ põt repelli poſt litẽ cõte. in. §. veterani. ⁊ in. l. ita demũ. alle. in gl. ⁊ eſt rõ diuerſitatis. qꝛ hoc vltimo caſu ipſe habuit mandatũ et eo ipſo ꝙ nõ excipit ante litẽ cõteſtatã efficit dñs inſtantie p cõteſtationẽ litis ab eo factã. vnde ſicut in facto pprio põt eſſe in iudicio ita ⁊ nũc in facto alieno. ⁊ idẽ dicẽdũ in cauſa appellationis: vt etiam tũc nõ poſſit
8 opponi: vt eſt text. ſing. in. d. l. ita demũ. ¶ ✝ Ex qua colligit notabilis regula ꝙ exceptio que nõ põt opponi in pma inſtãtia poſt litẽ ↄteſtatã
b nõ põt opponi etiã in cã appellatiõis. [b] Et ꝙ dixi de milite ꝙ non põt eſſe procurator dicũt hic doctores ⁊ bene ꝙ non habet locũ in militibus
c noſtri tpis[c] licet enſe cingãtur. ꝙ tz etiã Spe. eo. ti. §. j. ver. item ꝙ eſt miles. ⁊ vide ꝙ no. Jo. an. in. c. cum deſideres. j. de ſen. exc. ⁊ eſt ratio qꝛ mi
d lites habebant priuilegia plurima olim: qꝛ inter cetera iurabãt ſe non vitaturos mortẽ p republica. Ad hocem̃ pncipalr fuit militia inducta vt eſſent reipublice defenſores ⁊ ptectores ⁊ recipiebant ſtipendia a republica: vnde ne impediretur vtilitas publica fuit lege ſtatutũ vt milites nõ poſſent eſſe aliorũ procuratores niſi daret in rẽ ſuam. ⁊ vide gloſſ. ſingularẽ in. l. pe. ff. ex quibus cau. maio. que ponit ſex que dz qs iurare tpe aſſumende militie. vide etiã de materia per Cy. in. l. j. C. de iuris et fac. ign. vbi tractat an milites noſtri tpis gaudeãt hodie priuilegijs mi
9 litaribus p legẽ inductis. ¶ ✝ Et circa materiã huius gloſ. dubitatur de tribus. primo quid d religioſo. ſcdo qd de clerico ſeculari. tertio qd de excõicato. An exceptio tu non potes eſſe procurator poſſit opponi õ eos quandocũq;. Cõis concluſio doc. eſt hic ꝙ contra religioſum põt opponi quãdocũq; etiã poſt lit. cõteſt. lz aliud ſit in milite: vt. ſ. dictum eſt. diuerſitatis ratio eſt: qꝛ miles in facto pprio poteſt eſſe in iudicio vl dari procura. in rem ſuam ⁊ per conteſtationẽ efficitur dñs inſtãtie: vt in c. ij. j. eo. li. vj. ſed religioſus nõ põt quicq̃ deducere in iudicio vt in. c. ij. de poſtu. ⁊ hoc intellige niſi habuerit mandatũ a ſuperiore ſuo ⁊ verſet vtilitas monaſterij ſui. nam tũc non põt repelli: vt in. d. c. ij. de poſtu. et ibi dixi. Item predictã cõcluſionem doctorũ intelligo in religioſo ſimplici. ſecus in habẽte adminiſtrationẽ ſeu dignitatẽ: qꝛ iſte põt eſſe procurator alterius. vt in. d. c. ſopite. de cenſi. facit ꝙ not. gl. in. c. de preſentiũ. xvj. q. j. Uel ſaltem non poſſet repelli poſt litẽ conte. ſicut in milite dictũ eſt. ¶ In clerico ſeculari cõcludunt doctores idem ꝙ in milite. nam lz male faciat aſſumẽdo hmõi officiũ procurationis; tñ ſi nõ fuit oppoſitũ
e valebit iudicium[e] cum eo agitatũ: nã rõ q̃ eſt in milite cõcludit in eo. de excõicato cõiter tenetur ꝙ ſiue fuerit excõicatus tempore mãdati ſiue ſit excõicatus tũc ſemp põt opponi ⁊ repelli. vt in. c. poſt ceſſionẽ. de proba. ⁊ in. c. exceptionẽ. de excep. facit. c. pia. e. titu. lib. vj. ¶ Quid de femina. vide ꝙ no. in. c. ſciſcitatus. de reſcrip. ¶ In gl. fi. ibi ſed credo quod altera pars fuerit preſens. idẽ tenet Hoſt. preſertim: qꝛ text. ille dicit ꝙ papa habuit plenam fidem de reuocatione. nõ em̃ potuiſſet plene hoc pape conſtare niſi data partium preſentia: qꝛ cauſarum merita partiũ aſſertione panduntur: vt in. c. tum ex literis. de in integ. reſti. ⁊ in. l. fi. C. ſi per vim vel alio modo: ⁊ licet Inn. inſtet ponẽdo multa alia que non faciunt ad propoſitum tituli finaliter tenet quod glo.

1 ☞ Preſens ⁊ preſentialiter differunt.
2 Libellus criminalis intentatus ciuiliter debet continere locum ⁊ tempus prout ſi intentaretur criminaliter.
3 Procurator admittitur in criminalibus ciuiliter intentatis.
4 Prohibitum per vnam viam an cenſeatur prohibitum per aliam.
5 Crimen punitum in vno foro an poſſit puniri in alio foro: vel punitum ciuiliter an poſſit puniri criminaliter.

a ¶ Falſo procuratore. Adde Jo. de ana. allegato cõſi. Alex. cõſi. [illegible]
b ¶ In cauſa appel. Adde Ro. conſi. ccclxxxiiij.
c ¶ Noſtri temporis. adde ro. conſi. ccccxvj. ⁊ Are. cõtrarium conſi. [illegible]
d ✝ Sebaſti. Sapia. ¶ Quia milites. An milites noſtri tpis habeant priuilegia conceſſa antiquis militibꝰ vide Alex. in. l. cẽturio. circa prin. ff. de vulg. ⁊ pup. vbi late nominũ repetentes.

6 Adulterij pena hodie non eſt pena mortis.
7 Uxor accuſat maritum de adulterio ciuiliter ad thori ſeparationem ⁊ vt lucretur donationẽ propter nuptias.

Te. Si agitur de adulterio corã iudice ſeculari ad penã legalem nõ interuenit procurator ſecus ſi corã eccleſiaſtico ad ſeparationẽ thori. In prima deciſa cõſultatio. In ſcda rñſio. ibi. cõſultationi. q diſtinguit ⁊ ſcdm mẽbrũ pſequit ibi: ſi vero.

¶ Caſus literalis. Aliquis vult accuſare vxorem ſuã de adulterio: queritur vtrũ hoc facere poſſit per procuratorẽ. Rñdetur ꝙ ſi vir accuſat mulierem de adulterio coram iudice ſeculari ad penã legitimam infligendã nõ per procuratorẽ ſed per ſeipſuz illud facere dz: qꝛ tũc dz ſe inſcribere ⁊ ad penã talionis ſe aſtringere. ſi vero accuſat eãdẽ de adulterio corã eccleſiaſtico iudice ad ſeparationẽ thori ſuſtineri põt vt per procuratorem accuſet: qꝛ ⁊ ſic accuſatio fit de crimine nõ eſt tñ criminalis ſz mixta inter ciuilẽ ⁊ criminalẽ: qꝛ ſi oporteat eum inſcribere vt deſignet in ſcriptis nomẽ adulteri locũ et tps ⁊ oia que in lege cauent ad talionem tñ ſe obligare nõ dz ne forte cũ in pbatiõe deficeret intentionis ſue cõſequeret effectũ. Ber. ¶ No. j. ꝙ maritus volẽs hodie accuſare vxorẽ criãliter dz ſe inſcribere ad penã talionis. i. ad patiendũ illã penã ſi deficeret in pbãdo quã deberet pati vxor conuicta.
1 ¶ ✝ Not. ij. ibi: preſentẽ preſentialiter. ꝙ differẽtia eſt vtrũ hoc verbum pñs ponat noialiter vel aduerbialiter. nã qñ ponitur noialiter non ſemp neceſſario infert ꝙ ſit preſens ⁊ per ſe faciat: ſecus qñ ponit aduerbialiter. ⁊ facit ꝙ no. i. c. j. de collu. ¶ Not. iij. ꝙ cũ agitur de adulterio criminaliter accuſatio pponitur corã iudice ſeculari. nunquid aũt põt inſtitui corã iudice eccleſiaſtico dicetur. j.
2 ¶ ✝ Not. ꝙ cũ agitur de adulterio etiam ciuiliter debẽt in libello exprimi circũſtãtie: vt nomẽ adulteri locus ⁊ tps cõmiſſi criminis: ⁊ alia de quibus in. l. libellorũ. ff. de accu. canonizata. ij. q. viij. c. fi. et §. in hoc eſt iſte text. multũ notabilis pbans ꝙ vbi agitur de crimine etiã ciuiliter ſunt circunſtantie exprimende in libello ſicut ſi ageretur criminali
f ter.[f] Bar. tamen in. l. pretor edixit. ff. de iniur. ⁊ in l. j. §. interdictũ. ff. vti poſſi. aliter videt diſtinguere. ⁊ vide per do. de Ro. deci. xliij. iſte tñ text. loqt indiſtincte. ¶ Ultimo not. ꝙ ✝ cum agit de crimi
3 ne ciuiliter poteſt interuenire procurator[g] ſi neceſſi
g tas poſtulauerit. Hoſti. dicit magime quaſi dicat ꝙ etiam ſi non ſubſit neceſſitas poteſt tamẽ interuenire procurator ex quo agitur ciuiliter. ⁊ verũ loquitur vt probatur in. c. ſup his. in fin. §. de accu. ¶ In gl. ij. in fi. idem no. in. iiij. q. iiij. c. ij. §. aliquãdo. ⁊ vide ibi ho. glo. que proſequitur in quo conſiſtebat olim illud ius mariti. ⁊ de pena hodie imponenda marito ſi non probauerit: vtrũ debeat decapitari ſicut olim an debeat detrudi in monaſterio ſicut detruderetur ipſa vxor conuicta. vide ꝙ no. gl. xxxij. q. i. c. apud. §. publico. ¶ In glo. in verbo in lege. in fi. ⁊ vide formam libellandi in crimine adulterij. vel alio per gl. in. l. in cauſis. §. de accu. ⁊ ibi etiam nota quid debeat accuſator ſubſcribere: ⁊ declara hos verſus gloſſe per illam gloſſ.
4 ¶ ✝ In gl. penult. in fin. ſolue hoc contrarium: vt
b no. per glo. in regula[b] cum quid vna via. de regu. iur. li. vj. Et ſolutio contrariorum eſt hec: ꝙ quandoq; aliquid prohibetur vna via attẽto effectu: et tunc intelligit prohibitũ alia via ⁊ ois modus p quem poſſet perueniri ad illum effectum. qñq; aliquid phibetur vna via attento modo: ⁊ tũc non prohibetur alius modus ſeu alia via. pone exemplum. fit edictum in ciuitate obſeſſa ne qs audeat exire portam ciuitatis: nũquid autem eſt licitum exire per murum. Dicendũ eſt ꝙ non: qꝛ prohibi

e ¶ Ualebit iudicium. Adde do. de Ro. deci. clj. e. titu. ⁊ ro. allega. conſi. ccclxxxiij.
f ¶ Criminaliter. Adde Ro. conſi. cxcj. Anto. Franciſc.
g ¶ Põt interuenire pcurator. an ⁊ qñ in criminalibus admittat procurator vl ad plenam cauſe defenſionẽ vel ſaltẽ ad allegãdũ cauſas abſentie vltra alleg. per gl. or. hic in ca. veniens. de accuſa. vide oĩno Bar. in rep e. §. ad crimen. hic alleg. in. l. ſeruũ quoq;. in. §. publice. ff. de pcu. ⁊ vide q̃ habentur in. c. tue. j. de pcu. ⁊ ple. per Sal. in. l. reos. C. de acc. et habet p Spe. in ti. de acc. in. §. j. in ver. quid ſi accuſatus. et in §. ſequitur videre in verſic. ſed quid ſi fideiuſſor. ⁊ plenius per eum in ti. de procu. in. §. j. in ver. item ꝙ eſt cauſa criminalis. cum. iiij. col. ſeq. ⁊ vide per Alex. vltra poſita per cũ in. d. §. ad crimen. in conſi. cxvj. in ij. parte cõſiliorum. ✠ Sebaſti. Sapia.
b ¶ In regula. vide bar. de hac regula i. l. ſcire ver. mater. ff. de tut. ⁊ cur. datis ab his. et facit ꝙ no. bal. in. l. fin. C. ſi man. ita venie. ne pſu. vbi no. illũ text. õ eos q ſub ſpecie familie tenẽt vxorem alienam inuito marito.

a ℂ Criminaliter ⁊ ciuiliter. Adde eundem c. l. vij. ⁊ vide late are. in tracta. maleficiorum in gloſſa. tu hai adulteratola mia dona.
Sebaſti. Sapia.
b ℂ Sepius. vide qñ de eodē delicto ſepius poſſit queri p Bar. in. l. ſi cui. §. hi ſdē. ff. de accu. ⁊ alex. in cōſil. xj. in. v. dubio. in. j. vol. ⁊ p Bal. i. l. j. C. de ſum. tri. vbi tāgit an ⁊ qñ quis poſſit diuerſa pena puniri.
Sebaſti. Sapia.
c ℂ Lucref dotē. Quōl lucref dotem nō ſolū procedit ꝓpter adulteriū ſed propter preludia adulterij vt ē famoſum dictum Bald. hic de quo late per Deci. in rub. de iudici. col. j. in. i. lect.
d ℂ Repetere. adde Oldra. conſil. clxxxij.

tio fuit facta attēto effectu. ſ. ne quis exeat ꝓpter hoſtes: vnde oīs exeūdi modus vr̄ prohibitus. ſecus aūt ſi fieret ꝓhibitio ne qs exiret ciuitatē per murum. nā tūc pōt quis exire per oſtiū: qꝛ ꝓhibitio fuit facta attento modo ne ſcȝ violaret murū
5 ciuitatis. ⁊ idē dic in ſimilibus. ℂ† Extra gl. q̄ro nam vt patet hic in tex. de adulterio pōt agi crimi
a naliter ⁊ ciuiliter.[a] criminaliter in foro ſeculari: ciuiliter in foro eccleſiaſtico. nūquid vnū iudiciū excludatur per reliquum: pone primo fuit actū ī foro ſeculari nūquid poſtea poſſit agi in foro ciuili ⁊ ecōuerſo. Sol. dicit Hoſt. ꝙ ſi habef reſpect⁹ ad penā legis antique nō poterant ſemel punita criminaliter impediti ciuiliter ī foro eccleſiaſtico, qꝛ patiebaf penā vltimi ſupplicij p quā ſoluebatur matrimoniū ⁊ perdebatur dos. xxij. qō. vij. c. j. nō ergo poterat accuſari ciuiliter ī foro eccleſiaſtico idē dic in pena hodierna: qꝛ cū mulier cōuicta detrudatur in carcerē ⁊ de dote certo mō diſponif vt no. in. c. gaudemus. de conuer. coniu. nō poſſet accuſari ciuiliter qꝛ pena includif ſub prima. nam qñ agitur ciuiliter petitur vt fiat ſeparatio matrimonij quo ad thorū ⁊ vt maritus lucretur dotē. vt ī. c. plerūq3. de do. inter vir. ⁊ de dote poſt diuor. re. q̄ qdē pena nō poſſet habere effectū: ex q̄ mulier fuit cōdēnata ī primo iudicio. idē dicit Hoſti. in caſu ecōuerſo: qꝛ ſi fuit actū pri⁹ in foro eccleſiaſtico non pōt poſtea agi in foro ciuili ne de vnius hoīs delicto ſepe q̄raf. l. lȝ. ff. nau. cau. ſta. d. Anto. aliter diſtinguit dicēs ꝙ aut p̄mo fuit actū ad penitētiam ⁊ nō tollitur accuſatio in foro ciuili: vt le. ⁊ no. in. c. admonere. xxxiij. qō. ij. ⁊ in. c. de his. ī. de accuſa. aut fuit actū in foro cōtentioſo: tunc ſi ciuiliter pōt poſtea agi criminaliter: qꝛ ciuilis actio non p̄iudicat criminali. C. qñ ciuilis actio. l. vnica. aut fuit pri⁹ impoſita pena criminaliter ⁊ nō pōt agi ad aliā penā: ⁊ hoc caſu ꝓcedit opi. Hoſt. Sed iudicio meo hec dicta nō ſatiſfaciunt ex toto que ſito nec oīno ſunt vera in caſu noſtro. Nam regula iuris eſt ꝙ accuſatio ciuiliter inſtituta nō preiudicat accuſatiōi criminaliter quominus poſſit inſtitui ēt ſi reus fuit abſolut⁹ in ciuili: vt eſt text. iūcta gloſ. in. d. l. vnica. Hoc fallit qñ ciuilis actio tendit ad vindictā. exemplū in actiōe iniuriarū ciuiliter inſtitutā: vt probaf in. l. pretor edixit. ff. de iniu. vbi dr ꝙ ſi qs inſtituat actionē iniuriarū etiā ciuiliter non pōt poſtea agere de illo delicto criminaliter: qꝛ actio iniuriarū ſemꝑ tendit ad vindictā. nō eñ ꝓſequif qs in illa rē familiarē. ita dicerē in ꝓpoſito: qꝛ cū accuſatio de adulterio ēt ciuiliter inſtituta tēdit ad vindictā nec ꝓſequif qs intereſſe ſuū ſeu rem familiarē: agit eñ vt ſeparef matrimoniū quo ad thorū vt lucref dotē: ergo non pōt poſtea crialiter agi. nec etiam eſt verū indiſtincte ꝙ dicit
b Hoſt. ꝙ de delicto vnius hoīs ſepius[b] queri non poſſit vt no. in. l. lȝ. preallegata. Vñ in propoſito caderet alia qō nūqd punitus in foro eccleſiaſtico poſſit accuſari de eodē delicto in foro ciuili p̄ſuppoſito ꝙ illud delictū ſit miſti fori. Exēplū in ſacrilegio. legiſte cōiter dicūt ꝙ aut accuſatio tēdit ad vindictā. ⁊ tunc ex quo ſemel egit vno mō non pōt intētare aliā viā: ſecus aūt ſi accuſatio cōcernebat intereſſe ꝓpriū ⁊ rem familiarē. nā tunc ſi intentabit cōditionē vnius legis pōt intētare conditionē alterius in eo ꝙ excedit p̄orē legē: vt le. ⁊ not. in. l. j. ff. vi bo. rap. ⁊ ibi per Bar. in. l. ſenatus. ff. de accu. ſed in ꝯtrium eſt tex. multū not. in. c. felicis. in. §. per hoc quoq3 de penis. li. vj. vbi papa poſuit multas penas capientibus cardinalē: ⁊ tñ poſtea dicit ibi tex. ꝙ per illas penas nō intendit adimere poteſtatē iudici ſeculari quominus poſſit ipſe ꝓcedere ⁊ imponere penā legalē. ⁊ ſic vr̄ ꝓbare ꝙ punitus criminaliter per iudicē eccleſiaſticū pōt puniri etiā criminaliter per iudicē ciuilē ex quo crimē eſt miſti fori. ⁊ notabis ſemper illum text. qꝛ neſcio alium ita eque bonum in hac materia. Et recitat ibi Jo. and. in nouella fuiſſe diſputatū bononie. ⁊ concluſum ꝙ aut per diuerſas leges imponūtur diuerſe pene ꝓ eodē delicto oīno ſeparate ⁊ impoſitio vnius non tollit aliam. pro hoc text. in. l. qui

ſepulchra. C. de ſepul. vio. ⁊ in. l. iij. §. ſi tñ. ff. de li. hoīe. exhi. ⁊ ī. l. quoties ff. de act. ⁊ obli. ⁊ optime facit illō. c. felicis. aut pene nō ſunt oīno diuerſe: puta qꝛ lex vna apponit penā centū florenoꝝ alia mille: ⁊ tūc ꝓcedat diſtinctio quā dixi eſſe legiſtarū. aut pene ſunt oīno ſimiles: puta quia quelibet lex imponit penā centū florenorū. ⁊ tūc nō refert que pena imponaf cū ſit eadē: ⁊ eſt equa ⁊ notabilis diſtinctio. ℂ Scōo principalr querif nūquid corā iudice eccleſiaſtico poſſit vxor accuſari criminalr. Jo. ⁊ Vin. tenent ꝙ ſic: ⁊ ſentit hic glo. j. in eo ꝙ allegat. c. gaudemus. ī. de cōuer. coniu. Inn. tȝ hic ꝯtrium dicens: ꝙ aut mulier eſt de foro tp̄ali eccleſie ⁊ tūc pōt accuſari corā iudice eccleſiaſtico q poterit imponere penā intruſiōis vel aliā ſm ꝙ ſibi vr̄: honeſti⁹ tñ eſſet ſm oēs vt ciuilis iudex ex cōmiſſione eccleſiaſtici ſupioris hoc faciat. aut mulier eſt ſubiecta iudici ſeculari: ⁊ tunc corā eo dūtaxat eſt accuſanda criminaliter. ⁊ pro hoc facit iſte tex. hic qui in accuſatione criminaliter inſtituēda facit mētionē de iudice ſeculari. in accuſatione vero ciuiliter facta vel fiēda facit mētionē de iudice eccleſiaſtico. vide tu ꝙ plene dixi in. d. c. gau
6 demus. ⁊ credo ibi cōcluſiue pro prima opinione. ℂ† Quia cum hodie pro adultero nō imponatur pena mortis puto etiam ꝙ iudex eccleſiaſticus pōt cognoſcere de hoc crimine licet mulier nō ſit de tp̄ali foro eccleſie: qꝛ matrimonium eſt vnū ex ſeptē ſacramētis eccleſie: vt in. c. debitum. de obliga. vnde peccās cōtra matrimoniū cōmittit ſacrilegiū: vñ lex ciuilis appellat adulteros ſacrilegos vt. ī. l. q̄uis. C. d̄ adulterijs. ſacrilegiū vero eſt miſti fori. vt in. c. cū ſit. ⁊ ꝙ ibi no. de foro ꝯpe. ad idem facit. c. j. de offi. or. vbi ho. tex. in. c. de benedicto. xxxij. q. j. ad iſtū text. dic ꝙ procedebat olim ſcōm antiqua tp̄a: nā qꝛ imponebatur pena vltimi ſupplicij nō poterat agi corā iudice eccleſiaſtico qꝛ nō imponit hāc penam: vt in. c. ſñiam ſanguinis. ne cleri. vel mo. ⁊. xxiij. q. v. c. rex debet. ſed qꝛ hodie ceſſat hec ratio, ideo ⁊c. ℂ Tertio ⁊ vltimo queritur nūquid vxor poſſit accuſare maritū de adulterio ſicut ecōtra maritus accuſat vxorē: cōclude poſt doctores ꝙ tripliciter pōt agi de adulterio. Prīo ad penitētiā ⁊ ad hanc admittif qlibet. ij. q. j. ſi peccauerit. ⁊. c. nouit. de iud. cū ibi no. ⁊ ad pñiam imponendā non currit aliqua preſcriptio. vñ ſi eſſent lapſi etiam centū anni pōt agi ꝯ criminoſum ad penitētiā. vide tex. cum gl. notabilē in. d. c. admonere. Scōo pōt agi criminaliter ⁊ ad hanc admittitur quilibet extraneus. vnde maſculus punif pena capitali vt in. l. quāuis. C. de adult. Sed reſpectu vxoris maritus prefertur alijs volentibus eam accuſare. l. ſi maritus. ff. eo. Sȝ dubiū eſt reſpectu vxoris: nunquid poſſit accuſare maritū de adulterio criminaliter: ⁊ dixerunt quidam ꝙ hodie pōt vt imponaf pena detruſionis. cōiter tenef oppoſitū: vt in. d. l. publico. canonizata. xxxij. q. j. nā lex indiſtincte ꝓhibet: vt in. d. l. publico. C. de adul. ⁊ diuerſitatis ratio inter maritū ⁊ vxorem eſt: qꝛ maritus eſt caput vxoris ⁊ non ecōtra: vt in. c. continebaf. de deſpon. imp. Itē maius preiudiciū generatur marito ex adulterio vxoris propter dubiū prolis: quā vxori ex adulterio mariti. ⁊ vide gl. in. d.
7 l. publico. ℂ† Tertio pōt agi de adulterio ciuiliter vt ſeparef matri
c monium quo ad thorum ⁊ accuſator lucretur dotem[c] vel donationem propter nuptias: ⁊ ad hanc accuſationem admittūtur ſolum cōiuges. ad hoc. c. queadmodum. de iureiur. ⁊. c. quāto. ⁊. c. gaudemus. de diuor. ⁊ queadmodum maritus accuſat vxorem vt lucretur dotē ⁊ ſeparetur matrimoniū quo ad thorum ita ecōuerſo vxor pōt accuſare maritū ciuiliter de adulterio vt ſeparetur matrimonium ⁊ vt lucretur donationem propter nuptias ſibi factam a marito. vt in. c. j. vt lit. non conteſt. ⁊ leg. ⁊ no. in. c. plerūq3. de do. inter vir. ⁊ vxo. Nico. abbas.

1 ℂ Rector eccleſie poteſt expenſas quas fecit in reparationē ipſius repetere: ⁊ de ipſis ad libitum diſponere.
2 Expenſas quas quis facit principaliter pro negotijs ſuis ſed in conſequentiam pro alienis: non poteſt repetere.
3 Mandatum ſiue procuratorium probatur per teſtes: vel per vnum cū iuramento partis.
4 Procurator non recuperat intrinſecas expenſas factas in itinere dū iret pro domino: vt puta expenſas factas in infirmitate.
5 Actio negotiorum geſtorum datur illi qui abſentis negotia geſſit.
Actio mandati datur illi qui preſentis negotia geſſit.
Actio neg. geſt. datur vtilr incipiēti agere: lȝ nō habuerit bonū exitū.

Cum pro cauſa. Qui de mādato dñi cām ꝓcurauit ab eo repetit expēſas ꝓpter hoc factas. Prīa pars ponit deciſaȝ partis q̄relam. ſcōa dat iudices ibi: diſcretioni. Et incipe caſum literalem ꝙ inter iſtum. S. qui erat procurator capituli ⁊ archidiaconum erat contentio ſuper expenſis factis per iſtum archidiaconū in cauſa quā ſuſceperat promouendā de mādato capituli: ⁊ papa pronuntiauit vt habef in litera. pōt tñ caſus ſic figurari ⁊ alijs modis: ſed nō eſt vis.
1 ℂ† No. j. ꝙ nedum extraneus ſed etiā quilibet de eccleſia pōt recipere expenſas a capitulo quas fecit ꝓ vtilitate ipſius capituli. ⁊ idē eſt in eccleſia. nam ſi rector vel alius expendit de proprio patrimonio aliqd ad
d vtilitatē eccleſie poteſt illud repetere[d] ⁊ de eo in morte teſtari. xij. q. iij. in. c. quicunq3. No. ij. quod ſuſcipiens ſponte mandatum licet nihil fuerit dictum de expenſis poteſt poſtmodum repetere expēſas quas fecit
2 pro negotio ſibi iniuncto. ℂ† Tertio no. quod ſi procurator abſentat ſe de certo loco principaliter pro negotijs ſuis: licet in conſequentia m tractet

tractet etiã negotia dñi nõ põt repetere expenſas quas fecit in eundo
vel etiã ſtando niſi quatenus feciſſet pꝛo negotio dũtaxat ſibi iniũcto.
3 ¶ †Sed queritur ꝓ declaratione litere. dicitur hic ꝙ archidiaconus
iſte hꝫ ꝓbare mãdatũ ſibi factum a capitulo: quõ ꝓbabit hoc manda⸗
tum. Sol. Jo. an. poſt Hoſti. dicit ꝙ poterit pꝛobare per vnũ teſtẽ cũ
a ꝓpꝛio iuramẽto.[a] ar. ꝫ. e. ex inſinuatione. ¶ Et no. ex hoc dicto ſingula
riter duo. pꝛimo ꝙ ſaltem cõtra dñm admittit ꝓbatio mãdati per te⸗
ſtes: nã hoc caſu ceſſant pericula de quibus dixi in. c. j. ꝫ. e. ¶ Scdo no.
ꝙ ꝓbatio mãdati ſaltẽ ꝯ dñm ipſius pꝛocuratoꝛis ita ꝓbat quẽadmo⸗
dum reuocatio mandati: ⁊ ſic pꝛobari poterit per vnum teſtem ⁊ iura⸗
4 mentũ pꝛopꝛiũ ipſius ꝓcuratoꝛis: vt in. d. c. ex inſinuatiõe. ¶ † Scdo
queritur ſi pꝛocuratoꝛ incidit inter latrones dũ iret pꝛo facto dñi ⁊ ab
eis fuerit ſpoliatus vel in via fuit infirmitate oppꝛeſſus: nunqd poſſit
huiuſmodi dãna ſeu expenſas factas imputare dño. doc. hic ꝙ nõ. ⁊ vi⸗
detur ad hoc tex. in. l. inter cauſas. §. nõ omnia. ff. mãdati. rõ qꝛ hec ſunt
extrinſeca a mãdato ⁊ potius ſunt imputãda caſui foꝛtuito. ſecus eſt in
duobus ſocijs: qꝛ vnus imputat alteri damna que fuit paſſus occaſiõe
ſocietatis: vt in. l. cum duobus. §. quidã. ff. ꝓ ſocio. qualiter aũt pꝛocura
toꝛ pꝛobabit expenſas factas: dic vt no. in. c. dilecti. de fo. compe. ¶ In
gloſſ. j. ibi: ⁊ ſi nõ interueniſſet mãdatum. Tunc tñ repetit alia actione.
ſi pceſſit mãdatum agitur actione mandati. Si vero non pꝛeceſſit man
datum agitur actione negotioꝛũ geſtoꝝ: vt de neg. geſt. per totũ. ⁊ no.
5 in regula ratũ. de reg. iur. lib. vj. ¶ †Sed circa hoc querit quid[b] ſi geſſi
b negotia tua te pꝛeſente ⁊ tacente quã actionẽ habeo. dic ꝙ actionẽ mã⸗
dati. nã tacendo dum res ſua vtiliter agitur vr̃ dari mandatũ: vt in. l. ſi
remunerandi. §. ſi paſſus. ff. mãdati. ⁊ in. l. ſi pꝛo te. Tunc ergo competit
actio neg. geſt. cũ dñs eſt ignoꝛãs ⁊ res ſua vtiliter geritur in abſentia.
⁊ in hac vtilitate cõſiderãda reſpicit initium. nã ſi vtiliter incepi agere
negotium tuũ lꝫ non habuerit bonum exitũ ſine culpa mea nihilomi⸗
nus repeto ſumptus. vt in. l. ſed an vltro. ff. de neg. ge. Sed in dubio ex
quo quis ſuccumbit nõ pꝛeſumit vtiliter geſſiſſe. vt in. l. iam tñ. §. in hac
alleg. in gl. ſeq. ⁊ cũ hac limitatione intellige gloſ. ſeq. ⁊ de materia per
Bart. in. d. §. in hac. ſed quando interuenit mandatum ſemper repetit
pꝛocuratoꝛ expenſas ex quo non depꝛehenditur in aliqua culpa ⁊c.

1 ☞ Scholares faciunt licitam vniuerſitatem.
2 Juramentum calumnie non pꝛeſtat pꝛocuratoꝛ ſine ſpeciali mandato:
ſyndicus vero ſic.

Quia. Vniuerſitas etiã ſcholariũ põt ad agendũ ⁊ de
fendendũ ꝓcuratoꝛẽ cõſtituere. In pma parte
ponit petitio. In ſcda ipſius admiſſio. ibi lꝫ igitur. ¶ Ca⸗
ſus literalis. Vniuerſitas ſcholarium pariſieñ. qñqꝫ cauſas
mouebat contra alios ⁊ alij contra ipſam: qꝛ vniuerſitas in cauſis per
ſe intereſſe non poterãt petebat a papa vt ſuper hoc ꝓcuratoꝛem inſti
tuere ſibi liceret. Rñdetur ꝙ lꝫ de iure cõi illud facere poſſit, tñ indul⸗
get eis facultatẽ pꝛocuratoꝛẽ inſtituendi ſuper his. Ber. ¶ No. j. iũcta
ſupꝛaſcriptiõe ꝙ ſcholares faciunt vniuerſitatẽ appꝛobatã: ꝙ alibi nõ
ita bñ ꝓbat: ⁊ de hoc. ĩ. latius. ¶ No. ij. ꝙ vniuerſitas põt ꝯſtituere ſyn
dicũ ſeu pꝛocuratoꝛẽ in cauſis agẽdis vel defendendis vnde nõ tenent
cõparere oẽs de vniuerſitate. ¶ Not. iij. fruſtratoꝛiũ eſſe id impetrare
ꝙ iure cõi conceditur. concoꝛdat. l. vnica. C. de theſauris. lib. x. Qñqꝫ tñ
vt mos geratur poſtulanti cõceditur ꝙ iure cõi cõceſſum eſt pꝛout hic
fecit papa. ad idem. c. ſi aduerſus. ĩ. de here. In gl. j. no. j. ex hac gloſ. ꝙ
vniuerſitas largo modo põt ꝓcuratoꝛem cõſtituere etiã de iure ciuili.
qꝛ lꝫ ꝓcuratoꝛ pꝛopꝛie ſumptus dicatur ille qui cõſtituitur a vero dño:
vt in. l. j. ff. eo tñ vniuerſitas habetur loco dñi. ꝓpꝛie tñ ⁊ ſtricte vniuer⸗
ſitas ſm leges non conſtituit ꝓcuratoꝛẽ ſꝫ ſyndicũ ⁊ actoꝛẽ: vt in. l. j. ⁊ in
l. item eoꝝ. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vniuer. ⁊ dꝛ ſyndicus qñ cõſtituitur ad oẽs cau⸗
ſas vniuerſitatis: ſic dictus: qꝛ ſingulas cauſas vniuerſitatis dicit. i. pꝛo
mouet. Actoꝛ vero dꝛ cũ conſtituit ad vnã cãm. pot tñ actoꝛ cõſtitui ab
c alio ꝙꝫ ab vniuerſitate: puta a tutoꝛe[c] vel curatoꝛe. iſti eñ cum non ſint
dñi non poſſunt cõſtituere pꝛocuratoꝛẽ ante litẽ conteſt. vnde cõſtituũt
actoꝛẽ cum autoꝛitate ſuperioꝛis vt in. l. neqꝫ tutoꝛes. C. e. ſed de iure ca
nonico non curamus de diuerſitate vocabuloꝝ. vt in. c. petitio. ⁊ ibi no.
1 ĩ. e. bonum tñ eſt vti vocabulis ꝓpꝛijs. ¶ †No. ij. ex glo. ꝙ ſcholares fa
d ciunt vniuerſitatẽ[d] appꝛobatam ⁊ ꝙ poſſunt iuridice ſibi eligere recto
rẽ. l. tã ⁊ ſi. quã gl. allegat non loquit de ſcholaribus ſꝫ exercentibus ali
quã ꝓfeſſionẽ licitã vt ſũt lanifices, ſutoꝛes, cerdones, ⁊ ſimiles. nã iſtis
cõceditur a iure cõi vt poſſint ſimul ꝯuenire rõne ꝓfeſſionis licite quã
exercent ⁊ cõſtituere collegiũ ſeu vniuerſitatẽ ⁊ eligere ſibi rectoꝛẽ. qui
quidẽ rectoꝛ habeat iuriſdictionẽ in ſingulos de vniuerſitate in his dũ
taxat que cõcernunt exercitiũ illius artis ſeu ꝓfeſſionis vt legi. ⁊ no. in
d. l. ſi. C. de iuriſdi. om. iud. ⁊ per Inn. in. c. cũ ab eccleſiarum. de offi. oꝛd.
vnde gl. hic voluit cõpꝛehendere ſcholares ſub vbis illius. l. ſi. quaſi ex
erceant ꝓfectionẽ licitã. Sed gl. in. d. l. ſi. tꝫ ꝯꝛium dicens ꝙ cũ ipſi ſcho
lares non exerceãt pꝛofeſſionẽ ſꝫ ſunt ſub exercẽtibus nõ ipſi ſꝫ docto⸗
res faciunt vniuerſitatẽ. quẽadmodũ diſcipuli pelliparioꝝ vl alioꝝ ar
tificũ. nã nõ ipſi ſꝫ magiſtri faciunt vniuerſitatẽ ſeu collegiũ ⁊ dicit illa
gl. ſeruari pariſijs. Sed contrariũ ſentit ipſemet Accurſius in. l. j. ff. ꝙ
cuiuſqꝫ vni. ⁊ Bart. in vtroqꝫ loco. ⁊ In. iij. d. c. cũ ab eccleſiarũ. vñ cõis
opi. legiſtarũ canoniſtarũ hodie eſt ꝙ ſcholares faciunt per ſe vniuer⸗
ſitatem appꝛobatã: ⁊ vt dixi in pꝛimo no. nõ canil⸗
lando literã tex. eſt hic. Nã ſcribit ſcholaribus pa⸗
riſienſibus ⁊ tñ poſtea dicit ꝙ de iure cõi faciunt
vniuerſitatẽ. ⁊ ꝙꝫ quidã dixerunt ꝙ foꝛte appel⸗
lat ſcholares doctoꝛes artiũ qui ſtudebãt in iure
canonico vel theologia. hoc tñ mihi nõ placet. qꝛ
eſto ꝙ ſunt ibi vt diſcipuli non debuiſſent facere
vniuerſitatem ſi ꝯꝛia opi. eſſet vera. ⁊ dico ꝙ alia
eſt rõ in ſcholaribus liberalium artiũ ſeu iuriſtis
ꝙꝫ in diſcipulis alioꝛũ artificũ. nã iſti nõ habent ꝓ
aliquibus negotijs expediendis ſimul conuenire
qꝛ oĩa expediũt per eoꝛũ magiſtros. ſecus in ſcho
laribus. nã ⁊ in modo viuendi ⁊ in expenſis quas
habent facere occaſione ſtudij ⁊ in multis alijs ha
bẽt neceſſitatẽ ſimul cõueniẽdi: ideo debent poſſe
facere collegium. vt in. l. j. ff. de colle. illi. quinimo
plus dixit bar. in. d. l. j. pꝛio rñſo ꝙ cuiuſ. vniuer. ꝙ
ſi tres vel plures ſcholares cõueniũt i eadẽ domo
ꝙ pñt facere collegiũ. Et idẽ ſentit Inn. in. d. c. cũ
ab eccleſiarum. ⁊ facit. l. ſi. ff. de colle. illi. nã conue⸗
niunt iſti ſimul pꝛo cõmodioꝛi exercitio ꝓfeſſiõis
2 ꝙ not. ¶ †Vltimo collige ex gl. vnã differentiam a
inter ſyndicũ ⁊ pꝛocuratoꝛẽ. nã ſyndicus. i. conſti⸗
tutus ab vniuerſitate iurat de calũnia ſine mãda⸗
to: ſed pꝛocuratoꝛ conſtitutus a particulari perſo
na nõ iurat de calumnia ſed dñs. Dic niſi habue⸗
rit ſpeciale mãdatum vt habetur hodie in. c. ſi. de
iur. cal. lib. vj. ⁊ eſt diuerſitatis ratio. qꝛ ille dꝫ hoc b
iuramẽtũ pꝛeſtare qui eſt melius de hoc negotio
infoꝛmatus: vt in. c. in ꝑtractandis. de iura. calũ.
Sed ſyndicus vniuerſitatis meli⁹ eſt infoꝛmatus
de factis vniuerſitatis ꝙꝫ ipſa vniuerſitas que ca⸗
ret ſenſu vel ꝙꝫ ſinguli de vniuerſitate: qꝛ naturali
ter ſolent negligi que cõiter poſſidẽtur: vt in. l. ij.
C. qñ ⁊ quibus quarta pars debeatur. lib. x. Sed
in cauſa pꝛopꝛia dñs pꝛeſumitur melius ſcire veri
tatem quam pꝛocuratoꝛ: vt in. l. ſi. C. eo. ti. Abbas.

1 ☞ Pꝛocuratoꝛ ſi eſt reuocatus poſt concluſio⸗
nem in cauſa non eſt impedimento quin ſententia c
ferri poſſit. 2. 4.
3 Dictio ex, denotãt cauſam immediatã: ſed dictio
ob, denotat cauſam mediatam. d
4 Poſt cõcluſionẽ in cauſa nil poteſt obijci ſiue con
ſiſtat in facto, ſiue in iure.
5 Sententia lata ſine citatione non tenet.
6 Sententia interlocutoꝛia põt ferri parte non cita
ta quando nullum eſt allatura pꝛeiudicium parti.
7 Contumax in vno articulo citandus eſt ad alios
articulos niſi fuerit citat⁹ a pncipio ad totã cãm.
8 Pꝛocuratoꝛ non poteſt reuocari poſt litem conte
ſtatam ſine cauſa contradicente aduerſario.
9 Contumax non cõdemnatur in expenſis quando
eius contumacia non eſt impeditiua pꝛoceſſus.
10 Condemnatio expenſarũ non ſit niſi pꝛo tempoꝛe
quo victus habuit iuſtam cauſam litigandi.
12 Judex ex officio non tenetur cõdemnare partem
in expenſis niſi fuerint petite.

1 Auditis. ¶ †Si poſt cõcluſio
nem cauſe apparet
ꝓcuratoꝛẽ reuocatũ nihilominus fer⸗
tur ſententia. ita communiter ſumma
tur. ſed ſumma aliter quo ad intellectum. Si cita⸗
tus ad totam cauſam conſtituit pꝛocuratoꝛẽ quẽ
poſtea reuocat: poteſt nihilominus cõtra eũ pꝛo⸗
cedi inquantum ſtatus cauſe patitur ſine alia cita
tione. Diuiditur. nam pꝛimo fert ſententiã ſuper
pꝛoceſſibus ⁊ ſoluit obſtaculum. ſcda ibi: ceterum
in expẽſis condẽnat. ¶ Caſus literalis. Epiſco⸗
pus egitañ, ⁊ eps colubꝛieñ. habebãt cauſam inter
ſe ſuper quibuſdam iuribus. cauſa fuit cõmiſſa di
uerſis iudicibus ⁊ tã pꝛimi quã ſecũdi pꝛoceſſerũt
in cauſa. tandem eps colubꝛieñ. pꝛocurauit totum
negotium ad ſedem apo. aduocari. ſuper hoc pꝛo
curatoꝛes ſup toto negotio ad curiã pape acceſ⸗
ſerunt. ipſe vero examinatis pꝛoceſſibus iudicum
pꝛedictoꝛum tandẽ ſuper pꝛoceſſibus fuit conclu⸗
ſum hinc inde anteqꝫ papa ferret ſententiã ſuper
pꝛoceſſib⁹ pꝛedictis: ꝓcuratoꝛ epi colubꝛieñ. rece⸗
pit mandatũ ab ipſo per ꝙ mandatũ pꝛocurato⸗
rium ſibi datum ad cauſam reuocabat in totum.

a ¶ Juramento. Vide. d. Andreã ſiculum in. c. at ſi clerici. in gloſ. ſi. ĩ. de iudi.
☙ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Queritur qd. Nunquid autẽ ſi pꝛocuratoꝛ exceſſit fines mandati dño ſciente ⁊ patiẽte obliget dominũ vide latiſſime per Feli. in. c. cũ olim. col. lxxvj. gl. in verbo pꝛocuratoꝛ. de offi. del.
c ¶ A tutoꝛe. adde late Areti. conſi. xxix.
d ¶ Vniuerſitatẽ. Adde ꝙ idẽ ſentit Ro. ſing. ſuis. fol. xij. vbi ponit de ſcholari faciẽte ſtrepitũ cũ ſit vniuerſitas vt ab illa poſſit ꝓuari.

a ¶ Ad ſententiam.Adde Roma.conſi.ccclxvij.

b Anto.Fran.¶ Dictionē ex.De iſta dictiōe ex,pōo dicas ꝙ ſignificat cām imediatā:vt p bal.vltra hic alle.in.c.j.§.iniuria.ad fi.de pa.iura fir. in vſi.feu.⁊ p Bar.in.l.j.in.§.ſi plures.in.iiij.col.ff.de exerci.⁊ in.l.nō dubiū.C.de legi.⁊ in.l.eo tpe.in.§.ſeruus.ff.de pecu.⁊ hr̄ p Bal.in.l.maximum vitiū.in.iij. col.⁊ p do.Abb.i c.iter dilectos.de fid.inſtr.Et adde ꝙ hec dictio dnotat formā:vt cum dr actio ex ɔ̄ctu.⁊ denotat qualitatem vt cū dr ſanguis ex vulnere: vt p bal. plene i.l. ex arrhali pacto. C.de acti.empti. Et adō etiā ꝙ dictio ex:⁊ dictio a,⁊ ab: denotant ſeparationē:vt no. Bal.⁊ doc.cōiter ⁊ Alex.in.l.j.ff.ſi qs cautio.et vide Bal.in.l.fi.C.de iure do. impe. et Alex.in.l.miles. in.§.ſexaginta.ff. de adul.vbi dicūt ꝙ iſta vba:ex die faciūt ꝙ tps non computetur de momento ad momētum. ⁊ alibi dixit Bart.in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti. et iure.⁊ in.l.j.in.§. dies.de libe.leg. et in.l.j.in.§.j.de iti. actu.ꝗ priua. ꝙ hec dictio ex:dōnotat principiū tpis.⁊ de hmōi dictiōe vide etiam per Pau.de caſt. in ɔ̄ſi.xxxix.⁊ plene p Old. in cōſi. xlix.⁊ per Pe.de anc. in.c.ſi ppter de reſcript.lib.vj.

c ¶ Unica citatio. Adde Ro.conſi. clxxvi.

Sebaſti.Sapia.

d ¶ Ad ſñiam.Vide ad hoc latiſſime per Feli.in.c. cōſuluit in.iij.col. v.fallit.de offi.de lega.vbi ponitur ꝙ citatio vnica ad audiēdam ſñiam nō ſufficit ſed requiritur trina vel peremptoriū:ſed fallit in pluribus caſibus vt ibi p eum.

e ¶ Non citatam. Adde Ang. conſi.cxiiij.

f ¶ Ad totā cauſam. Adde Fed. conſi.clxxj.⁊ vide que poſui in. c.cōſuluit.§.de offic. delega.

papa vero auditis allegationibus ſup pdictis p
ceſſib⁹,pceſſus ipſos ⁊ quecūꝗ ſecuta ſunt,ex eis
vel ob eos irrita iudicauit nō obſtāte pdicta reuo
catiōe.cū anteꝗ procurator reuocatorias literas
recepiſſet fuerat in cā cōcluſum: ⁊ epm colubrieñ.
qui procurauerat negotiū ad ſedem apo.euocari:
⁊ poſtmodū mādatū procuratoriū reuocauit i cō
temptū ſedis apoſtolice ⁊ i preiudiciū aduerſarij
cōdēnauit epo egitañ.in expenſis quas fecit a tpe
quo pcurator ipſius recepit literas reuocatorias
⁊ quas facturus eſt quouſꝗ colubrieñ.p ſe vel per
idoneū pcuratorē ſe conſpectui dūi pape pñtabit
2 in principali negotio proceſſurus.Ber.¶ †No.j.
ꝙ reuocatio pcuratoris poſt cōcluſionē in cā nō
a impedit quominus poſſit procedi ad ſñiam.[a] Nā
poſt concluſionē liqt iudici de meritis cauſe ideo
reuocatio pcuratoris poſtea facta nō pſtat impe
dimentum quominus poſſit pcedi ad ſñiam. ⁊ ad
hoc quotidie allegatur iſte tex.¶ Scdo no.ꝙ valet
cōdēnatio facta pro futuris expēſis abſꝗ alia de
terminatione.⁊ eſt in hoc iſte tex.multū notabilis
ꝙ declara:vt.j.latius dicetur. ¶ Tertio no.arg.
ꝑm Gof.ꝙ paria ſunt aliqd non fieri vel tarde fie
3 ri.poteſt tñ hic colligi arg.in contrariū.¶ †Not.
b ibi:ex eis vel ob eos:differētiā inter dictionē ex[b] ⁊
ob:nā vna denotat cām mediatā: alia cām imme
diatā:de quo plenius per Bar.in.l.liberorū.ff.de
4 verbo.ſig.¶ †Jn glo.iij.ibi:nihil poſſet obijcere.
vult ergo glo.ꝙ ideo potuit ferri ſñia ɔ̄ abſentem
reuocatione pcuratoris nō obſtāte.q: ex quo erat
in cā cōcluſum nihil poterat obijci.nam poſt con
cluſionem nō admittuntur aliqua ſiue conſiſtant in
facto ſiue in iure ſed ſolum reſtat ferre ſñiam:vt in
c.paſtoralis,⁊ ꝙ ibi no.Jnn.j.de cā poſ.⁊ proprie.
5 ¶ † Sed ɔ̄ hanc ſolutionē ſic opponitur: licet poſt
cōcluſionē nō poſſit in cā aliqd allegari tñ pars
dꝫ citari ad audiendū ſententiā vt poſſit oppone
re vel appellare:⁊ requiritur trina citatio vel vnica
perēptoria:vt pbatur in cle.ſepe.iuncta glo.de ver.
ſig.nā ſpāle eſt i cauſis ſummarijs vt ſufficiat vni
c ca citatio[c] ad ſñiam.[d] vt ibi legitur ⁊ not.ad idem
d c.conſuluit.⁊ ꝙ ibi dixi de offi.deleg.⁊ ſi ſñia fertur
ſine citatione nō tenet.iij.q.ix.in.c.caueāt.⁊.c.oīa.
⁊ in.l.j.§.item cū ex edicto.ff.que ſenten.ſine app.
6 reſcin.¶ †Sol.duplex.ꝑm Jnno.prima ꝙ ɔ̄trium
procedit in ſententijs diffinitiuis.ſecus in interlo
cutorijs:q: in illis nō requiritur ordo iuris.Et ex
hoc no.ꝙ ſñia interlocutoria pōt ferri ɔ̄tra partē
e nō citatā.[e] Jdem no.ipſe Jnn.in.c.querelam.§.e.
Sed hec ſolu.non placet ⁊ duplici capite.Primo
q: vbicūꝗ interlocutoria affert preiudicium ſaltē
graue abſenti dꝫ ſemper premitti citatio:q: in pre
iudicium abſentis nihil eſt fiendum: vt in.c.inter
quatuor.de ma.⁊ obe.⁊ in.c.j.de cā poſ.⁊ proprie.⁊
d.c.oīa.⁊.d.c.caueant.tenet Bart.in.l.ne quicꝗ.§.
vbi decretū.ff.de offi.proc.ſed vbi nō afferret pre
iudiciū abſenti,tūc pōt ferri interlocutoria pte nō
citata.arg.in.l.diē pferre.ff.de arbi. Et in hoc ca
ſu intellige dictū Jn.⁊ ita etiam voluit Bar.in.d.
§.vbi decretū.⁊ tene menti hanc cōcluſionem. Ex
ſecūdo capite pōt ſolutio Jnn. impugnari:q: hec
ſñia ſuper nullitate proceſſuū nō fuit interlocuto
ria ſed diffinitiua quo ad cām nullitatis vel ſaltē
habebat vim diffinitiue.facit ꝙ not.per gl.in cle.
vnica.de ſeque.poſ.⁊ fru.⁊ in cle.fi.de ap.vbi not.
que ſñia dicatur diffinitiua et que interlocutoria.
7 ¶ †Scdo principaliter ſoluit Jnn.forte de pma
ſolutione nō cōfiſus ꝙ hic facta fuit citatio a prin
cipio ad totā cām tam ſcilicet reſpectu nullitatis
proceſſuū ꝗ reſpectu negotij principalis:ꝙ eſt p
ſumendum ex eo q: papa hic reuocauit ad curiā
totam cām ⁊ in reuocatione papa ſolet citare par
tes vt compareant ad totā cauſam expediēdā.iſte
ergo eps colubrieñ. cum tenetur adeſſe in curia

per ſe vel per procuratorē fuit contumax reuocādo procuratorē ⁊ aliū
non cōſtituendo.ideo nō erat opus ꝙ denuo citaretur ad ſententiā,ſecus
antē ſi citatio fuiſſet facta ad certū articulū.q: tunc etiam intercedente
ibi contumacia dꝫ citari ad alios articulos poſtmodū expediēdos: q:
non ſequitur fuit cōtumax in vno articulo:ergo in alio:vt no.gl.in.c.ij.
in ver.nō teneris.de do.⁊ contu.lib.vj.quā notabis.¶ Et ex his dictis
f Jnn.no.plura.⁊ primo ꝙ pōt quis citari ad totā cām:[f] qñ citatio ſaltē
fit de longinquo ꝙ plenius examino in.c.fi.de dila.¶ Scdo no.ꝙ cita
tio ad totam cām nō tollitur per cōparitionē ad certos articulos ſaltem
quo ad hoc vt nō debeat pars a loco iudicij recedere ſeu procuratorē
reuocare ⁊ neminē i iudicio pro ſe dimittere. ⁊ hoc multū limitat dictū
Fede.ꝙ plene tango in.d.c.fi.do. Ant.ponit tertium intellectū ad iſtū
tex.dicens ꝙ procurator hic fuit citatus. nam potuit citari nō obſtāte
reuocatione:q: illa reuocatio habetur pro non facta ex quo erat cōclu
ſum in cā:nihil allegat,ſed ſatis huic lecture applaudet hec litera i pri
mo aſpectu ⁊ multi ſolēt allegare iſtū tex.ſed cōtra hāc lecturam multū
facit ꝙ dixi in principio.nam nō apparet ratio quare etiā poſt conclu
ſionem nō poſſit pcurator reuocari ſicut ante.¶ †Sed ſaluādo hāc le
8 cturā nō tñ in proprijs terminis poſſumus dicere ꝙ poſt lit. conte. nō
potuit reuocari procurator ſine cauſa cōtradicēte aduerſario.intereſt
enim aduerſarij,vt procurator ſine cauſa nō reuocetur ne varietur iudiciū
mutatione perſonarum:vt probatur in.l.poſt litē.iuncta.l.que oīa.⁊ ibi
gl.ff.eo.ti.⁊ vide gl.in.c.ij.§.e.lib.vj.hec ergo reuocatio cum non appa
reat de cā legitima nō valuit aduerſario ɔ̄dicēte.⁊ ideo potuit ferri ſen
tentia pcuratore,reuocato.⁊ in eo ꝙ tex. facit mentionē ꝙ erat in cā cō
cluſum.dicit ꝙ in hoc narrat factū.nā idē fuiſſet quādocūꝗ poſt li.con
teſt.ꝙ ſentiūt hic Vin.⁊ Joā.an.ſupplētes ad tex.maxime.¶ Quartā
lec.poſuit hic.d.Car.dicēs ꝙ ex quo eps colubrieñ.procurauit totū ne
gotium deferri ad curiā tenebat cōparere per ſe vel per procuratorē
ad totā cām,alʼs habetur pro cōtumace ſine alia citatiōe ſicut obſeruatur in
appellato qui fecit vt tota cā deferatur ad papam:iuxta illud ꝙ habetur
in.c.cordi.de appella.li.vj.ſed hec lec.non placet q: illud.c.loquitur qñ ter
minus fuit prefixus ad appellationē proſequendā q habet loco citatio
nis:vt ibi ⁊ in.c.ſepe.de app.hic aūt nullus terminus fuit pfixus.Pre
terea is qui appellat deducit negotium ad ſuperiorē vt in.c.ſi a iudice.
de app.lib.vj. ⁊ tñ ɔ̄ eū abſentē nō pōt procedi ſine citatiōe. vt in aut.ei
qui.C.de tēp.ap.⁊.ij.q.vj.appellatorē.ideo plꝫ mihi pre alijs.lectu.ſcda
Jnn.vt preſumamus citationē gñalē vt totā cām hic preceſſiſſe.Jn gl.
in verb.puenerūt.ibi:⁊ ex tūc expectare incepit.vult ergo ꝙ ideo papa
cōdēnauit illū epm colubrieñ.in expēſis:q: forte a tpe reuocatiōis puē
te a pcuratore ex tūc aduerſarius ſuus incepit expectare pro negotio
principali expediēdo.Et vt intelligas meli⁹ literā ſcias ꝙ cā principa
lis erat hic ſuper limitatione dioceſum que cā fuit cōmiſſa delegatis
⁊ tādē ſup validitate proceſſuū iſtoꝝ delegatoꝝ fuit altercatū iter par
tes: nā eps egitañ.dicebat illos proceſſus nullos fore ex defectu ordi
nis nō ſeruati.⁊ papa reuocauit ad curiā tā negotiū principale ꝗ illud
preparatorium.⁊ cum eſſet in curia concluſum in cā ſuper nullitate pro
ceſſuum litere reuocatorie procuratoris colubrieñ. peruenerūt ad pro
curatorem:papa vero non obſtāte reuocatione cū eſſet in cā cōcluſum
tulit ſententiā ſuper nullitate proceſſuū ⁊ cōdemnauit colubrieñ. in ex
penſis factis tpe quo reuocatio venit ad pcuratorē,⁊ ad expenſas fien
das donec ipſe colubrieñ.p ſe vel per procuratorē cōparuerit in nego
tio principali.nam ſuper negotio principali nō poterat procedi vigore
illius citationis generalis.de qua.§. q: lis non erat conteſt. vt.j.vt lit.
9 non conte.per totū.¶ †His premiſſis opp.cōtra tex.⁊ ɔ̄ intellectū gl.
ex quo enim pa.nō obſtante reuocatione ⁊ contumacia colubrieñ. pro
ceſſit ad ſñiam ſuper nullitate proceſſuum nō debuit ipſe colubrieñ.cō
demnari in expēſis quas fecit aduerſarius illo tpe: q: contumacia ſua
non fuit impeditiua proceſſus nec vllū damnū ſenſit aduerſarius pre
ſens cum fuerit proceſſum in cauſa abſentia ſua non obſtāte. debuit er
go pa.illum cōdēnare tpe ſñie late ſuper nullitate proceſſuū:q: ex tunc
nō prius cepit fruſtra expectare.Solu.cōtrarium eſt difficile. ⁊ ppter
hoc Jo.an.reſtringit multū iſtum tex. intelligit enim ꝙ quando reuo
catio peruenit ad procuratorē pa.prefixerat terminū partibus ad ſen
tentiam audiendam ita ꝙ nullū vel modicum fuit interuallū inter pre
ſentationem reuocationis ⁊ ſentētiā ſuper nullitate: ⁊ ſic in effectu eps
egitañ.ex tūc cepit fruſtra expectare.Hec lect.licet ſit vera in ſe non tñ
cōgruit tex.nam ſi hoc eſſet verum pa.condemnaſſet in expenſis factis
a tempore ſententie.item hic non dicitur ꝙ incontinēti fuerit lata ſen
tentia.do.Ant.ponit alium intellectum ꝙ ideo fuit iſte condemnatus
in expēſis:q: interfuit aduerſarij illum colubrieñ.comparere q: ſi cōpa
ruiſſet forte multa potuiſſet habere ex cōfeſſione ſua.Hec lect.mihi nō
placet ex duplici capite. primo q: ex quo erat in cauſa concluſum non
debet ad petitionem partis alia pars interrogari:vt in.c.cum Jo.⁊ ꝙ
ibi no.de fide inſtr.Jtem ⁊ melius vbicunꝗ non obſtante contumacia
proceditur vel procedi poteſt in cauſa non debet abſens cōdemnari in
expenſis:q: cōdēnatio abſentis non affert dānum aduerſario preſenti.
vt no.Cy. in.l.ſancimus.C.de iudi.⁊ ſpe.in titu.de expen.§.iuxta. verſi.
quid ſi talis eſt cauſa.⁊ Joan.an.limitando glo.in.c.j.de ele.lib.vj.nam
i bi glo.tenebat hoc dictum quod abſens cōtumax debet condemnari
in expenſis:

a ¶ Et iđ dico. iſta
ſunt verba: tu pō
dera verbū contē
ptu noſtro ⁊ diſ-
pēdio tuo. vñ pa-
pa ꝓpter iſta duo
cōdēnauit ex tpe
reuocatiōis. vide
ſimile ꝙ habet in
c. j. al's. ij. de mai.
⁊ obe. ⁊ ꝙ ibi re-
miſi ad io. đ imo.
Andr. barb.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Tpe futuro.
Qūo hoc ꝓcedat
vide Ang. are. in
§. preiudiciales.
colū. v. ⁊ ibi Jaſ.
col. x. inſti. de act.
Abb. i. c. licet. col.
iiij. ꝫ. de ele. Lan
fran. de ori. in cle.
diſpēdioſam. col.
iiij. verſ. prima ē
iſta. de iudi.
c ¶ Aſinū meum.
Adde Alex. ꝯſi.
xlvj. iiij. lib.
d ¶ Cū libera. adđ
Alex. ꝯſi. xxij. j. li.
Zacharias.
¶ Adde ꝙ cōſti
tutus gñalis ꝓcu
rator cū libera hr
ꝓ ꝓcuratore ſpe-
ciali. not bal. in. l.
illud. §. j. C. de mu
lie. ⁊ in quo loco.
lib. xj. ⁊ Spe. in ti.
de procu. §. j. v̄. itē
opponitur. ⁊ pōt
oīa que diligens
pr̄ſa. faceret non
alia. no. Bar. ſin.
in. l. ſi procurator.
co. ij. ad fi. ver. cir
ca iſtam ptē. el. ij.
ff. de condi. inde.
Anto. Franciſc.
¶ Circa hoc de
ꝓcuratore cum li
bera dicas ꝙ pōt
ꝯſtitui ⁊ qualr ēt
cōſtituat hr in. l.
ꝓcurator cui libe
ra. ff. de proc. ⁊ di
cas ꝙ talis procu
rator cū libera cō
ſtitutus etiam ad
vnā cām tm̄ pōt
deferre iuramen
tum p. c. q ad agē
dū. de proc. in. vj.
⁊ hr p Bald. in. l.
iuſiurandū. in. §.
ꝓcurator. in. j. co.
in fi. ff. de iureiu. ⁊
in. l. q rome. in. §.
callimachus. ff. đ
verb. obli. ⁊ adde
ꝙ ꝓcurator cū li-
bera datus ad li-
tes nō pōt recipe
ſolutionem. l. hoc
iure. et ibi docto.
no. ff. de ſol. ⁊ not.
in. l. ſi procurator.
ff. de cōdi. inde. et
no. idem Bart. in

in expēſis: lꝫ poſſet ꝓcedi cōtra eum in cauſa per
rōnē p̄dictā qꝛ potuiſſet multa habere ex ꝯfeſſio-
ne ſua. Sed Jo. an. in nouella ibi dicit ꝙ illud pro
cedit in fine cauſe: vt victus condemnetur victori:
non aūt immediate cū eſt contumax. d. Car. pone
bat tertiū itellectū dicēs ꝙ ep̄s egitaneñ. expecta
bat in curia ꝓpter negotiū principale. vnđ eo ip̄o
ꝙ colubrieñ. reuocauit ꝓcuratorē i preparatorio
incepit fruſtra expectare. qꝛ nō eſt curandū de pre
paratorio ex quo nō poterat ꝓcedi ſup p̄ncipali.
Hec lec. eſſet vera ſi ex toto periret negotiū prin-
cipale: ſꝫ hic nō expectabat. Finge eñ ꝙ inter re-
uocationē ⁊ ſniam interfuit menſis ⁊ ꝙ colubrieñ.
comparuit ſcđa die ſnīe. nā certe verū eſt dicere ꝙ
fruſtra nō expectabat egitañ. p mēſem. nā habuit
a ſniam pro ſe ſup nullitate ꝓceſſus. Et ideo dico[a]
⁊ quarto ꝙ iſte colubrieñ. nō fuit condemnatus in
expēſis factis vſqꝫ ad ſniam ꝓpter cōtumaciā: ſed
qꝛ ſuccubuit in illa ſnia nullitatis. nā victus dꝫ con
dēnari victori in expēſis: vt in. c. calūniā. de pe. ⁊ in
l. properādū. §. ſiue aūt. C. de iudi. vñ ⁊ poterat con
demnari in oībus expēſis factis in illa cā nullita-
tis: ſed qꝛ forte habuit probabilē cām litigādi vſqꝫ
ad reuocationē procuratoris nō fuit vſqꝫ ad illud
10 tp̄s in expēſis cōdēnatus. ¶ † Sed poſtqꝫ reuoca
tio peruenit ad procuratorē ptꝫ ꝙ ex tūc temere li
tigauit. nā cōtumax p̄ſumit habere malā cām: ⁊ ſi
quis in parte tp̄is hꝫ iuſtā cām litigandi ſolum dꝫ
cōdēnari in expēſis a tpe quo temere vel calūnio
ſe litigauit vt notanter probat in. l. ſi qs inficiatus.
ff. depoſi. ⁊ ibi per bar. ꝙ not. dico in. c. finē. de do.
⁊ cōtu. in expēſis ſi vero fiēdis iſte cōdēnat ꝓpter
cōtumaciā. ¶ Jn gl. fi. ibi. hoc iā conſtabat. aduer
te qꝛ gl. hꝫ bonū intellectū: ſed clare non explicat
Jnn. cuius dictū ſolet allegari ſoluit clarius ⁊ ſic:
ꝙ aut obligatio non eſt orta de p̄nti: ⁊ tūc ꝓcedit
tex. in. l. j. ff. de vſu. vbi đr ꝙ iudex nō dꝫ ſe impedi-
b re pro futuro tpe[b]. facit tex. in. c. romana. §. caueāt.
de ſen. exc. li. vj. vbi đr ꝙ pro futuris culpis non dꝫ
iudex aliquē excōicare etiā ſub cōditione. aut obli
gatio eſt orta de p̄nti ⁊ tūc non pōt iudex proſpice
re in futurū. ⁊ in hoc caſu ꝓcedit iſte tex. nam data
contumacia obligat contumax ad expenſas reſti
tuēdas: vt in. d. l. ſancimus. ideo pōt iudex dicere
cōdēno talē abſentem cōtumacē ad oēs expenſas
quas faciet donec legitime cōparuerit. Et in hoc
tene menti iſtū text. nō ob. ſi dicat ꝙ hic ſnia cōdē-
nationis ſit incerta vt opponit in gl. nā extra glo.
pōt duplr rn̄deri ſm Jn. primo ꝙ interlocutoria
vꝫ lꝫ ſit incerta: qꝛ ſicut pōt reuocari p offm̄ iud. vt
in. c. cū ceſſante. de ap. ⁊ in. l. ꝙ iuſſit. de re iudica.
ita ⁊ certificari. Et no. hoc dictū ꝙ p interlocuto-
riā pōt iudex ꝯdēnare gñalr in expēſis: ⁊ in ꝓceſſu
negotij poterit taxare. facit ꝙ no. idem Jnn. in. c.
ſepe. j. de ap. ſcđo ſoluit ⁊ notabilius ꝙ vbi petitio
pōt eſſe incerta pōt ſequi ſnia etiā incerta. Sꝫ hec
petitio poterit eſſe incerta reſpectu futuri tp̄is: qꝛ
pars pōt probabilr dubitare quas ⁊ qñtas expen
ſas faciet in futurum. ideo dꝫ admitti petitio gña
lis: vt in. c. cōſtitut⁹. de in inte. reſt. ⁊ i. l. j. §. j. ff. quoꝝ
11 leg. ergo potuit hic ſeq ſnia generalis. ¶ † Et hec
bñ notabis. ex quo habes cautelā: vt in libello ꝑs
petat expēſas factas ⁊ fiendas in futurū. ⁊ admit-
tit hic petitio incerta rōne p̄dicta. ⁊ multū vꝫ pe-
tere expēſas in libello: qꝛ lꝫ poſſit iudex cōdēnare
ex officio ſuo ſine petitiōe: vt in. l. ediles. §. itē ſcien
dū. ff. de edil. edic. ⁊ no. in. c. fi. de do. ⁊ cōtu. tñ ſi iu-
dex nō condēnat vbi non fuerūt expenſe petite nō
tenet reſarcire de ſuo p. l. iiij. in. §. hoc aūt iudiciū.
ff. de dam. infec. ⁊ ꝙ ibi no. gl. in. c. fi. de reſcr. ⁊ Cy.
in. d. l. ſancimus. ⁊ generaliter de iſta condemna-
tione expenſarum: dic vt not. in. d. c. finem. ⁊ in. c. j.
de ſequeſtra. poſſeſ. Abbas.
1 ☞ Procurator habens generale mandatū non
poteſt facere illa que requirunt ſpeciale mādatū
niſi ſit procurator cum libera.
2 Procurator cum libera cēſet cōſtitutus ſi dñs ꝑ-
mittat habere ratum quicquid procurator egerit
vel ſi fuerit data plena adminiſtratio.
3 Procurator conſtitutus ad litem conteſtandam
in conſecutiuis vt conſtituat alium poterit ipſe p
ſe totam litem agere.

PEtitio. Procurator ep̄i cās ep̄atus agit ⁊ defēdit
lꝫ non fuerit datus ſub noīe ſyndici vel
actoris. Diuidit. nā p̄mo ponitur peti
tio. ſcđo rn̄ſio ⁊ ꝓuiſio ibi: nos. ¶ Caſus literalis.
Ep̄s mutineñ. de mandato apoſtolice ſedis in li-
uoniā profecturus conſtituit. M. ⁊ R. canonicos
mutineñ. ſuos vicarios ⁊ procuratores generales
ꝓ ip̄o ep̄atu. iſti ꝓcuratores autoritate huius ge-
neralis mandati agebāt ꝯ detentores bonorum
ep̄i mutineñ. vel cōueniebantur ꝓ ip̄o obijciebat
eis ꝙ ex iſto mādato id facere non valebāt pro eo
ꝙ in inſtr̄o vicarie ſiue hmōi procuratiōis nō ex-
primebat ꝙ ipſe ꝯſtituerit eos ſyndicos vel acto-
res ſeu ꝓcuratores gñales. tenorē hmōi inſtrumē
ti miſerūt ad papā, pa. inſpecto tenore inſtrumen
ti ꝯſtitit ei euidenter ꝙ intētio ipſius ep̄i fuit dare
illis liberā poteſtatē agēdi ⁊ rn̄dēdi ꝓ ipſo ep̄atu:
vnde hmōi exceptionē friuolam reputauit. Ber.
¶ No. j ꝙ ep̄s pōt cōſtituere aliquos ex ſuis cano
nicis vicarios ⁊ procuratores generales. Ex quo
infertur quod plures poſſint eſſe vicarij eiuſdem
ep̄i ⁊ economi ſeu procuratores. ¶ Not. ij. ꝙ ep̄s
in cōſtituendo procuratorē ſeu economū gñalem
non tenetur habere capituli cōſenſum. ⁊ dicit hic
Guil. vaſo. ꝙ in caſibus in quib⁹ poſſet ep̄s agere
ſine capitulo poterit agere ipſius ꝓcuratori alijs
ſecus: ꝙ no. ¶ Tertio no. ꝙ in ꝯſtōne adminiſtra
torū cōſiderāda eſt principaliter intētio cōſtituē-
tis: nec debem⁹ aīaduertere ad noīa admīſtrato-
rū. vnde ſi qs conſtituit ſyndicū cum eſſet priuata
perſona nō inficit inſtr̄m ꝓcure: qꝛ ſatis eſt ꝙ ap-
pareat de intētiōe cōſtituētis ꝙ voluerit illi dare
poteſtatē agēdi ⁊ rn̄dendi. ¶ Sed q̄ro ꝓ declara
tione litere que fuit rō dubitādi. dic ꝙ fuit illa: qꝛ
ꝓcurator proprie conſtituit a vero dño. l. j. ff. de ꝓ
cu. ep̄s aut nō eſt verus dñs rerū ep̄atus ſed poti⁹
adminiſtrator ſeu procurator: vt in. c. ij. de dona. ⁊
ideo videbat ꝙ iſti canonici qui fuerunt cōſtituti
ꝓcuratores nō haberent legitimū mādatū quaſi
ep̄s debuiſſet eos cōſtituere ſyndicos vel actores
qꝛ ſyndicus ꝯſtituit ab vniuerſitate. Jtē actor da-
tur ab vniuerſitate ⁊ a tutore ſeu curatore: vt in. l.
j. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vni. dixi. ꝫ. eo. c. qꝛ. ſꝫ rō decidendi in
ꝯriū ponit in text. qꝛ nō eſt fienda vis in nominib⁹
ex quo ꝯſtat de intētiōe ꝯſtituentis: qꝛ v̄ba deſer-
uiūt intētiōi ⁊ nō eꝯ. j. q. j. marchiō ⁊ baſilides. ⁊ in
c. ij. regris. de ap. Et iđ dicit hic Hoſt. ꝙ nō inficit
mādatū ꝓcure ſi dicat cōſtituo te factorē meū vel
c clericū meū ſeu aſinū meū[c] dūmō cōſtet p alia v̄-
ba ꝙ det ſibi ptātē agēdi ⁊ defendēdi ſeu ꝙ volue
rit eū cōſtituere ꝓcuratorē ſuū. ⁊ đt idē dicēdū de
iure ciui. qꝛ nō debem⁹ ſtare verbis ex q̄ verboꝝ
null⁹ ſeqt effect⁹. l. fi. C. de do. l. j. ⁊. ij. C. de formu.
⁊. l. ij. C. cōia de leg. lex eñ eſt ip̄oſita reb⁹ ⁊ nō ver
bis: vt ibi: ⁊ in. c. cōmiſſa. de ele. li. vj. ¶ Sed op. ꝯ
p̄dicta ⁊ ꝯ tex. tutor ſeu curator nō dat ꝓcuratorē
añ litē cōteſtatā: ſꝫ actorē cū decreto iudicis: vt in
l. neqꝫ tutores. C. e. ⁊ inſti. de cura. in fi. neqꝫ ꝓcura
tor ꝯſtitut⁹ ad agēdū pōt deputare aliū ꝓcurato
rē añ lit. cōte. vt in. c. ij. j. e. li. vj. ergo ep̄s ſiue dicat
tutor ſiue curator nō potuit cōſtituere iſtos ꝓcu
ratores ad agēdū añ litē p ſe cōteſtatā: nec ēt po-
tuit cōſtituere actores cū nō interuenerit decretū
ſupioris. Sol. đt notāter Jnn. ꝙ ꝯtingit ex eo qꝛ
ptās ep̄i ē āplior qꝫ ptās ꝓcuratoris ſeu tutoris.
Et idē puto dicēdū i q̄libet p̄lato ſeu adminiſtra
tore eccl'iaſtico. ⁊ idē no. ipſe Jnn. in. c. pe. de iura.
cal. vbi bo. tex. ⁊ viđ bo. gl. v. q. iiij. i. c. fi. Pōt ergo
q̄libet bñficiat⁹ ꝯſtituere ꝓcuratorē ad agēdū in
p̄cipio ſine alteri⁹ ſupioris autoritate vł licētia
1 qđ no. ¶ † Jn gl. j. ibi: mādato gñali. dic clari⁹ ꝙ
ꝓcura. hñs gñale mādatū ſeu ptātē gñalē nō pōt
facere ea q̄ reqrūt ſpāle mādatū: vt in. c. q ad agē
dū. j. e. li. vj. ⁊ iđ nō pōt tranſigere nec alienare: qꝛ
trāſactio ⁊ alienatio ⁊ mlta alia reqrūt ſpāle mā
datū: de qb⁹ vide bo. gl. in. d. c. q ad agēdū. Sed ſi
d dat ptās gñalis cū libera:[d] tūc trāſeūt ea q̄ req-

d. §. callimach⁹. et
tene mēti ꝙ ꝓcu-
rator cū libera et
ꝓcurator oīm re
rū ſunt pares in
ptāte. nō aūt ꝓcu
rator bonoꝝ. vt ē
gl. ⁊ ibi doc. no. in
d. l. ſi ꝓcurator. de
cōdi. inde. ⁊ proc.
cū libera ſiue ſit
gñalis ſiue ſpecia
lis pōt rē domini
obligare ⁊ illā ēt
pignorare. alias
non niſi dñs eſſet
ſolitus eā obliga
re: vł niſi pecunia
eſſet verſa in rem
dñi. l. j. ⁊ ibi glo. et
bar. C. ſi res alie.
pigno. d a. ſit. ⁊ hr
per glo. in. l. ſolu-
tū. in fin. ⁊ in. l. pe
tēti. ff. de pig. act.
vtrum autē talis
ꝓcurator poſſit
trāſigere vide ēt
Pau. de ca. in cō
ſi. ccxvj. inci. circa
primū queſitū. et
an ꝓcurator cū li
bera ad vēdendū
poſſit vendere rē
minori p̄tio qꝫ va
leat. Dicas ꝙ ſic
dūmodo dolū nō
cōmittat: qꝛ tunc
teneretur dño ad
itereſſe. vt p bart.
in. d. l. procurator
cui libera. in vlti.
q. ff. de proc. ⁊ per
Lanfrā. de ori. in
trac. de arbi. in. j.
parte. in. j. colū. et
tene menti ꝙ di-
cit Bald. in ti. de
pa. cōſtā. in. §. no-
mina. in fi. in vſi.
ſeu. vbi dixit ꝙ ꝓ
curator cū ptāte
faciēdi qcqd vide
rit expedire đr ēt
cōſtitutus cū libe
ra. ⁊ adde etiā qđ
ꝓcurator cōſtitu
tus ad cām quā
dñs eſt habitur⁹
cū tali intelligit
ſi eſt ſibi data li-
bera eā hr̄e quo
ad inſtātiā. ſecus
ſi ſit cōſtitutus cū
libera ad certam
cām expreſſam. ⁊
vide Bar. in. d. §.
callimachus. ⁊ te
ne mēti ꝙ ꝓcura
tor etiā gñalis cō
ſtitut⁹ cum libera
nō pōt donare. l.
ꝯ iuris. §. fin. ff. de
pac. ⁊ no. Bal. in
l. iiij. C. de dona. ⁊
hr p bar. in. d. l. ꝓ
curator cui libera
⁊ circa id ꝙ dcm̄
eſt. ꝫ. an tali ꝓcu-
ratori ꝯſtituto cū

libera poſſit ſol-
ui. vide etiã bart.
i.l. vero ꝓcurato
ri. in ꝑnc. in.ij. q.
ff.de ſol.⁊ p Alex.
in.l. reſcriptũ. in
§.fi.ff.de pac.
Sebaſti. Sapia.
a ¶ Spãle mãda-
tũ. Uide bar.i.l.ſi
ꝓcurator.ver.idẽ
forte.C.de procu.
Abb.in.c.fi.de di
latio.bar.⁊ alios
in.l.j.ff de offi.ꝓ-
curat. ceſa.⁊ Fel.
in ca. nonnulli. §.
ſunt ⁊ alij in prin.
ꝫ.de reſcrip.
b ¶ Equipollẽtia.
adde pro hoc ꝙ
dicit Fede.ſuper
materia. c. ſtatu-
tum. de reſcript.
eius conſi.clviij.
c ¶ Secure mora-
ri.adde Pau.de
caſt. conſi.clxxvj.
in ſcdo impreſſis.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ Sua libertate.
Facit quod dicit
Bar. i.l. vtimur.
ff.ꝺ ſepul.vio.vbi
dicit ꝙ ſecuritas
data veniendi in
telligit data etiã
redeundi: q2 non
dꝛ ſecure venireq
tute redire ñ pôt
⁊ idem dicit abb.
in.c.ego.de iure-
iur.vbi Feli. col.
v.ver.in tex.ibi in
eundo.
Zacharias.
e ¶ Seu alios cõ-
tract⁹ facere.adꝺ
Alex.cõſi. cxxvij.
incipi.viſo inſtrõ
locationis. col.ij.
verſ.nõ ob.vol. v.
Jaco. rebuf. in.l.
nemo carcerẽ.nu
me.iij.⁊ ibi i apo-
ſtil.Celſi.C.de ex
ac.tribu.li.x.Lã-
frã.in.c.qm̃ ꝯtra.
§. confeſſiões.nu.
xiiij.⁊ ibi in apo-
ſtil.Bene.vadi.⁊
Celſi.ſ.de proba.
⁊ ibi qui ꝯctus in
carcere facti va-
leant et quando.
Anto. Franciſc.
¶ Circa hoc de
carcerato an poſ
ſit cõtrahere ⁊ va
leat cõtractus fa
ctus ab eo vel poſ
ſit teſtari. Dicas
ꝙ regulariter nõ
pôt cõtrahere. l.
q in carcerẽ. ff. ꝙ
met. cau. ꝙ dicit
Bar.ibi eſſe verũ
cũ eo q detinet eũ
in carcere. itẽ di-
cit verũ ibidẽ ſi i-

a runt ſpeciale mandatũ.[a] vnde talis ꝓcurator pôt
oĩa que poſſet facere dñs in ꝓpria perſona: dũ tñ
dol⁹ abſit vt in.l.procurator cui gñaliter libera.ff.
e.⁊ ibi Bar.⁊ in.l.creditor.§. lucius.ff.mãd. non tñ
pôt donare quãtũcũqꝫ hẽat liberã adminiſtratio
nẽ niſi ſpecifice hoc cõcedat: vt in. l.ꝯ iuris ciuilis
regulas.§.ſi filius. ff.de pac.⁊ in.l. filiusfa. ff.de do.
2 facit.c.fi.⁊ ꝙ ibi not.de offi.vi.li.vj. ¶ † Dñ aũt cen
ſeatur cõceſſa hec libera poteſtas, dicit Jo.an hic
ꝙ tũc ſolũ cũ hoc ſpecialiter exprimitur: vt.l.ꝙꝫ tu
beronis.§.alia.ff. de pecu. nã in verbis gñalib⁹ nõ
venit hec poteſtas: ſec⁹ aũt dicit ipſe ſi dñs promit
tit habere ratũ ⁊ gratũ qcqd ꝓcurator fecerit. nã
per hoc nõ datur libera poteſtas ſꝫ ad maiorẽ de
clarationẽ hec clauſula ſolet apponi. l. j. ff.de offi.
procu.ceſa.⁊ ibi hoc ſequit Bar. poſt alios.lꝫ aliõ
cẽſerit in.l.procurator cui gñalr libera.pal. ſꝫ tene
primũ.⁊ vide ꝙ dixi in.c.cõtingit. de tranſac.⁊ no.
hoc dictũ. ¶ Jtẽ aduerte in eo ꝙ Jo.an. dicit li-
berã ptãtem nõ tranſire niſi ſpãlr exprimat. dic ꝙ
b regrit ſpãlis expſſio ſaltẽ p v̾ba eqpollentia[b]: nã ſi
ſit dictum do tibi plenã adminiſtrationẽ ſeu ptãtẽ
vr data libera ptãs: vt no.bar.in.l.ſi ꝓc.C.eo. ⁊ ibi
vr tex.iũcta gl.i.d. l. ꝓc. cui gñaliter libera.idẽ dic
vt dixi ſi dat ꝓcuratori ptãs vt poſſet facere ea q̃
dñs poſſet i ꝓpria pſona: vt no.bar.ĩ.l.ꝓc.cui gña-
liter libera.⁊ i.d.§.luci⁹.lꝫ qdã ꝯ.ꝙ pleni⁹ examino
in.c.fi.de dila.⁊ hec faciũt ad declarationem.c.qui
ad agendũ.pal. Et in fi.glo. dic vt hodie hr in.c.ſi
duo.e.ti.li.vj.⁊ in.c.pe.e.ti.vbi hr qd dicendum qñ
dant duo procuratores ſimplr vel inſolidũ. ¶ Jn
gl.fi. in fi.⁊ p hoc notãter dicit Spe.in ti.de actore
vniuerſitatis in v̾.ſꝫ pone.ꝙ ſi aliqs fuit ꝯſtitutus
ſub noĩe ſyndici actoris proc.⁊ negotiorũ geſtoris
nõ tenetur ad petitionẽ aduerſarij eligere alterũ
ex illis; q2 ſatis eſt ꝙ ex tenore inſtrĩ appareat ꝙ
dñs ſeu ꝯſtituẽs voluit ſibi dare poteſtatẽ agẽdi
⁊ reſpõdẽdi. vnde cẽſendus eſt ſyndicus ſeu ꝓcura
tor ſm materiã ſubiectã cõtentam in inſtrõ: vt hic
3 in tex. ¶ † Et per hec dixerunt hic doc. ꝙ ſi qs cõ-
ſtituit ꝓcuratorẽ ad litẽ cõteſtandã ⁊ vt in conſecu
tiuis cõſtitueret aliũ ꝓcuratorẽ ꝙ poterit iſte p ſe
totã litẽ agere ꝯſiderata poti⁹ intẽtione ꝙꝫ v̾bis
nã voluit iſtũ preferre alijs. vnde p illã clauſulam
voluit eũ exonerare vt nõ teneret per ſe proſequi.

1 Metus preſumitur in perſona carcerati ali-
quid promittentis.ꝫ.
2 Saluuſconductus conceſſus alicui intelligitur vt
ducatur ad locum vbi poſſit ſecure morari.
Carceratus quando vult aliquem contractum fa
cere nõ ſufficit ꝙ relaxetur a vinculis ⁊ cuſtodia-
tur ibi per familiam.
3 Carcerati an poſſint teſtari vl aliquẽ ꝯctũ facere.
Condemnatus capitaliter non poteſt etiam ad
pias cauſas teſtari.
4 Procurator ad agendũ intelligitur etiam datus
ad defendendũ: ſed quid ſi eſt poſita dictio taxati
ua: vide.ſ.nu.5.⁊.ſ.c.conſtitutus ad finem.
6 Filia que nupſit inuito patre an poſſit compelle-
re patrem ad eam dotandam.
Statutum ꝙ filia dotata ⁊c. non habet locum in
illa que nupſit ſine dote inuito patre.

Accedens. Prouidere dꝫ iudex maxime
in cã matrimoniali ꝙ cõſtituẽs ꝓcura
torẽ gaudeat plena libertate. Et pmo
ꝓuidet libertati mulieris. Scdo citat ad cãm ibi:
tu ergo. ¶ Caſ⁹ literalis. Quedã nobilis mulier
D.noĩe de maſſa lucane dioceſis noĩe filij ſui ꝯxit
ſpõſalia cũ Ubaldo ciue piſano noĩe filie ipſi⁹ cũ
Ubaldi filijs ipſis ſciẽtib⁹ arrha forſitã hinc inde
appoſita: q2 nobilis ipſa forſitã nolebat perficere
ꝙ cõuenerat cũ dicto Ubaldo: idẽ Ubaldus deti-
nebat eam ſub poteſtate ſua. ſignificatum fuit hoc
dño pape. vnde mãdat dicto Ubaldo q̃tenus no-
bilem reſtituat priſtine libertati, ⁊ ipſam reduci
faciat ſecure ad caſtrũ de maſſa lucane dioceſis vt
ibi exiſtẽs libera procuratorem libere valeat ordi
nare qui corã papa iuſtitiã ſuam proſequat, ⁊ ipſe
idem Ubaldus ſuper ſpõſalibus que dicũtur con
tracta inter filiã ſuã ⁊ filiũ dicte nobilis procura-
torẽ idoneũ ad preſentiã pape tranſmittat, ⁊ plenã
habeat poteſtatem ad agendũ ⁊ ad defendendũ.
1 Ber. ¶ † Not.j. ꝙ detẽtus iniurioſe ⁊ violenter dꝛ
quodãmodo ſub poteſtate detẽtoris. vñ ſi aliquid
agit cum ipſo detentore pôt poſtmodũ allegare
metũ ⁊ reſcindere illũ actũ per actionem ꝙ met⁹
cauſa vt hic ꝓbatur ⁊ in.l. qui in carcerẽ. ff. ꝙ me-
tus cau. ¶ Scdo not. ꝙ ad officiũ iudicis ptinet
ꝓuidere partibus de loco ſecuro vt ⁊ gaudeãt ple
na libertate. nã intereſt iudicis ne iudicium ſit fru
ſtrariorũ ꝙ poſſet contingere ſi poſtmodũ allega
2 ret metus. ¶ † Tertio no.⁊ tene menti ꝙ is qui te
netur aliquẽ reſtituere libertati non liberatur ab
obligatione ſimpliciter illum relaxãdo in ſuo ter-
ritorio ſed debet illũ facere ſecure perduci extra
c territoriũ ſuũ ad locũ vbi poſſit ſecure morari.[c] nã
dũ eſt in territorio aduerſarij non dꝛ eſſe in ſua li-
d bertate[d] cũ poſſit de facili detineri.ar.opti.in.c.fi.
de reſti.ſpo.⁊ in.l.liberationis.cum.l. ſeq.de verb.
ſig.vbi tex.no.dicit ꝙ non dꝛ liberatus qui relaxa
tur a vinculis ſi cuſtodit in publico.⁊ facit hoc cõ-
tra practicã quã ſolẽt pleriqꝫ adhibere. nã ſi deten
tus in carcere vult aliquẽ ꝯctũ facere faciunt ipm
extrahi a carceribus ⁊ cuſtodit ibi per familiã. nã
certe iſte nõ pôt dici liberatus: vt hic ⁊ in.d.l.libe-
rationis.cũ ſeq.no.Bar.in.d.l.qui in carcerẽ.⁊ facit
ẽt notabiliter iſte tex.vt nõ ſufficiat extra territo-
riũ ꝓduci niſi ꝓducat ad locũ ſecurũ. ¶ † Jn gl.j.
3 ibi: in quo nulla poſſit eſſe formido. Sꝫ qro nũgd
idẽ ſit in captiuo vel obſide ſeu detento ꝯ volunta
te ſuã vt nõ poſſit ꝓcuratorẽ conſtituere ſeu alios
e cõtract⁹ facere.[e] Mo. tenet hic ꝙ ſic queadmodũ
nec teſtm̃ facere poſſunt: vt in.l.obſides. ff.ꝺ teſta-
men. ſed poſtea vr Hoſti.ſe reſtringere ad actum
qui geritur cũ ipſo detẽtore. ſed tu in hoc articulo
dic plenius ⁊ clarius: ꝙ aut qs eſt captiuus apud
hoſtes ⁊ tũc iſte cũ perdiderit libertatẽ nõ poteſt
neqꝫ teſtari neqꝫ aliquem actum vt liber homo fa
cere: vt in.l.eius.ff.de teſta.⁊ in.l. diuus.ff.de iure
fiſ. Aut eſt detẽtus iniurioſe in carcere ꝓnato pu-
ta a latronibus vel aliquo tyranno: ⁊ tũc ſi aliquid
agit cũ ipſo tyrãno detẽtore pôt poſtmodũ allega
f re metum ⁊ facere actum reſcindi:[f] vt in.d.l.qui in
carcerẽ.⁊ ar.hic.ſed cũ alio ab iſto detẽtore pôt cõ
trahere. Jtẽ pôt in carcere teſtm̃ facere vt.l.metũ.
§.ſed licet.ff.ꝙ met.cau.⁊ in.l.ſeruius.iuncta
glo.de neg.geſt.⁊ no.in.d.l.qui in carcerem. aut eſt
quis detẽtus in carcere publico ⁊ iuſte: ⁊ tũc ſi eſt
dãnatus pena capitali non pôt aliqd agere tanqꝫ
liber qui eſt effectus ſeruus pene ⁊ bona ſua ve-
niunt ad ſuccedentes ab inteſtato: vt in aut. bona
dãnatorũ.C.de bo.dam.leg.⁊ no.in.l.q vltimo ſup
g plicio.ff.de pe.vnde talis etiã ad pias cauſas[g] nõ
pôt diſponere: vt no. ꝯcludit Jo.an.in.c.ij. de vſu.
li.vj.ꝙ not. ⁊ tene menti. aut non eſt ſic damnatus
ſꝫ in carcere ad tps ⁊ tũc pôt ꝯhere ⁊ alios actus
agere.vt no.in.d.l. qui in carcerẽ.⁊ tenet ibi Bar.
ꝙ etiam cũ illo ad cuius petitionẽ retinetur pôt
cõtrahere: q2 non pôt allegare metũ ex quo iuſte
tenetur in carcere.arg.in.l.ſi mulier.ff.quod met.
cau. aut tenetur qs apud alios vt obſes: ⁊ tunc ſic
loquimur in obſide proprie ſumpto: vt ille qui dat
pro aliqua ſecuritate ab hoſtibus ⁊ iſte interim
perdit libertatem: vnde nõ pôt aliquid diſponere
vt liber nec facere teſtamentum: ita loquitur lex
obſides. prealleg. vt ibi no. ſecus autem ſi vna ciui
tas dat alteri ciuitati obſides: vel vnus nobilis al
teri. nam illi non perdunt libertatem: nec poſſunt
ſic dari vt ſint ꝓprie obſides. vt not.gl.in.l.ij.C.de
patribus qui filios diſtraxerunt.⁊ Bar.in.d.l.ob-
ſides. facit quod le.⁊ no.in.c.ex reſcripto.ſ. de iure
iuran. ¶ Jn glo.fi.ibi: vt poſſit etiam defendere.
ſentit iſta glo. ꝙ procurator datus ad agendum:
ad hoc ꝙ dicatur idoneus: debet etiã habere po-
teſtatem ad reſpondendũ ſeu defendendũ ipſum
conſtituentem ſi reconueniretur a reo. hoc etiam
4 videtur innuere litera iſta in fine. ¶ † Sed circa
hoc quero de duobus. primo quid ſi ſimpliciter
fuit procura. datus ad agendum. gl. notabilis in
l.mutus

iuſte detinet: alr
ſecus. de quo ẽt p
Bar. in.l.qui a la
tronib⁹ in prin.in
ij.opp.ff. de teſt.⁊
in.l.qui neqꝫ.in.§.
ſolutũ.ff.de verb.
ſig. nec ꝓdeſt ipꝫ
extrahi de carce-
re dũ ꝯbit ex quo
hꝫ cuſtodes nec
ire poſſit dũ velit
ſm Bar.in.d. l.q
i carcerẽ. vbi ẽt p
Alex. ⁊ p an. in.l.
nemo carcerẽ hic
alle. ⁊ eodem mõ
dicas ꝺ teſtõ. vt p
gl.i.d.l.q in carce
rẽ.⁊ p bart.in.d.l.
q a latronib⁹. an
aũt dãnat⁹ ad ꝑ-
petuũ carcerẽ poſ
ſit facere teſtm̃.vi
de Bald. in.l.j.in
iiij.co.in ver.ſꝫ qd
in damnato. C.ꝺ
ſacroſan.eccl. vbi
tꝫ ꝙ ſic.cõis tamẽ
opi.eſt in ꝯtrariũ ⁊
no.oẽs in.l.ij.ff.ꝺ
pub.iudi. ⁊ de cle
rico dãnato ad ꝑ
petuũ carcerẽ an
poſ.teſtari.vid.d.
abb. referentẽ va
rias opi.⁊ ꝯcludẽ
tẽ ꝙ nõ.iõ in rub.
de teſt.⁊ vide bal.
in.l.j.in ver.⁊ not.
hãc.l.C.q nõ poſ.
ab libe. ꝓuoca.et
vide Bal. in.l.ab
eo.in.ij.co.C.quõ
⁊ qñ iud. vbi pôit
q̃liter carceratus
poſſit ꝓcuratorẽ
cõſtituere.⁊ adde
ꝙ ille dꝛ carcera-
ri q aliq̃ nõ ꝯſtri
gitur ꝙ exire nõ
poſſit.l.ſuccurrit.
ff. ex quibus cau.
ma.⁊ hr ꝓ Bal.in
l.fin. C.de capti.⁊
habet in ca. nup.
de ſen.exco.⁊ per
Alex.in.l.ſi vt cer
to.in. §. cuſtodiã.
ff.cõmo.⁊ p Bal.
in.l.vnica.l.ij.co-
lũ.C.de confeſ.et
in.l.admonendi.
in.ix.col.ff.de iu-
reiur.⁊ per ange.
in.d.l. qui in car
cere.
f ¶ Actum reſcin
di. Adde Oldra.
conſi.xcvij.
g ¶ Ad pias cau-
ſas. Adde Roſſ.
conſi.clxiiij.

a ¶ Ad defendendum. Adde Alex. conſi. clxxxiiij. ſ. lib.
b ¶ Sebaſti. Sapia. ¶ Limitare. limitat etiam d. Ab. in c. j. ſ. de adul. q̃ñ filia inuito vel inſcio patre nuberet indigno: ſed not. diligẽter. qđ ſi filius capit vxorẽ inſcio patre etiã indignã nõ eſt iuſta cauſa exheredationis. ita dicit gl. in. l. iij. §. ſi emãcipatus. in ṽ. exheredare. ff. de bo. po. contra tabulas.

c ¶ Ceſſat rõ. addõ. videndũ eundẽ cõſi. xi. ⁊ Pau. de ca. conſi. cxxxi. in primo impreſſis.
d ¶ Eã alere. adde eũdẽ cõſi. lxxxiiij. Ro. ꝯſil. ccccxvij. Antonius Frac. ¶ An ⁊ q̃ñ maritus teneat̃ vxorẽ alere. dicas ꝙ vxorẽ etiã indotatã tenet̃ marit⁹ alere ſi mõ nullã dotẽ marito ꝓmiſerit: qꝛ ſibi dꝫ imputare maritus cur eã ſic indotatam duxerit. l. fi. C. de diuor. ⁊ vide Inno. in c. ꝑ tuas. de do. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ Bal. ĩ addi. ſpe. in ti. q fil. ſint leg. in ver. vxor. ſecus vero ſi ipſi marito fuit dos ꝓmiſſa ⁊ nõ data quia tunc vxorẽ alere nõ tenetur. vt per Bal. in. l. fin. C. ad vell. imo nec tunc illã tenet̃ ꝓſequi affectiõe maritali. vt ꝑ doct. in. d. l. fi. ⁊ ꝑ Alexã. in. l. ſi cũ dotem. §. finautẽ in ſeuiſſimo. ff. ſol. ma. et ꝑ bal. in. d. l. de diuiſiõe eo. tit. ⁊ in. l. ꝓ oneribus. de iur. do. et vide gl. ad hoc ſing. ĩ aut. de non eli. ſcđo nub. in. §. j. ſed ſi dotẽ ꝓmiſſam vxor non ſoluat: qꝛ forſan non hꝫ vñ ſoluat: tũc

l. mut⁹. in. §. pena. ff. e. ti. dicit ꝙ ꝑ cõſequẽtiã videt̃
a habere mãdatũ ad defendẽdũ.[a] rõ qꝛ ꝓcu. ad agẽdũ nõ admittit̃ niſi promittat defendere dñm ſeu ꝓ eo r̃ndere ſi recõueniret̃: vt hic ⁊ in. l. vnica. C. de ſatiſ. ergo in dubio vr̃ ad oĩa deputatus ſine qb⁹ agere nõ poſſet. ar. in c. ꝓterea. ⁊ in c. prudẽtiã. de offic. dele. ⁊ in. l. ad legatũ. ⁊ in. l. ad rẽ mobilẽ. ff. de ꝓcu. Hoc limita niſi daret̃ ex parte rei qꝛ tunc cũ ꝓtãs defendẽdi debeat eſſe principalis ſi datur ad agẽdũ nõ valet ꝓcuratoriũ vt probat̃ ſm vnũ intellectũ. j. eo. cõſtitutis. ¶ † Scđo dubitat̃ quid ſi
5 ꝓcurator cõſtituit̃ ab actore ad agendũ tantũ: ita ꝙ cõſtituit̃ cũ dictione taxatiua: dixerunt quidã in. d. §. pena. ꝙ hoc procuratoriũ nõ eſt ſufficiens. Sed Bar. ibi ꝯ ⁊ melius iudicio meo. nã lꝫ ꝓcurator nõ poſſit hoc caſu defendere dñm vi mãdati: põt tñ eũ defendere tanq̃ q̃libet defenſor preſtita cautione. nã quilibet ſine mãdato põt defendere aliũ dũmõ ꝓſtet cautionẽ de iudicato ſoluẽdo: vt no. l. c. j. ꝫ. e. Et ideo aduertẽdũ eſt ad modũ opponẽdi: aut eñ dꝛ nõ valet ꝓcuratoriũ: qꝛ nõ habes mãdatũ ad defendẽdũ ⁊ nõ eſt cõgrua oppoſitio. aut dꝛ nõ debes admitti niſi ꝓmittas defendere. ⁊ tũc apte excipit̃: vt ĩ. d. l. vnica. ⁊ hic. ad euitãdas tñ opi. ſis cautus vt ſemꝑ ꝓcurator ex parte actoris cõſtituat̃ ad agẽdũ ⁊ r̃ndendũ ſeu defendẽdũ: vt hic papa cõſuluit iſti nobili ⁊ notabiſ predicta qꝛ limitant iſtũ tex. ſuꝑ quo doctores ſimpliciter
6 tranſiuerunt. ¶ † Et in fi. gl. ⁊ per hoc dicit Joã. an. ꝙ ſi filia ꝯxit matrimoniũ inuito patre dũmõ ſibi idoneũ elegerit põt agere ꝯ patrẽ ad ipſam dotandã: ⁊ de hoc habes duas gl. notabiles ſemꝑ mẽti tenẽdas: vna eſt. xxxij. q. ij. c. ſi. ⁊ alia plenior in c. vlt. xxxvj. q. j. ⁊ huic iuri canonico ſtat̃: vt not. in c. j. de deſpon. impub. ⁊ q̃q̃ docto. noſtri vbiq̃ ſimpliciter trãſiuerint cũ opi. illarũ gl. tamen ego
b ſemper ſum ſolitus illas limitare[b] ſm no. ꝑ Bart. in. l. obligamur. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ in aut. res que. C. cõia de leg. vbi diſtinguit̃ ꝙ aut filia nupſit ꝓmiſſa dote: ⁊ habeat locũ hec opi. canoniſt. aut nupſit ſimpl̃r nulla ꝓmiſſa dote ⁊ non põt agere poſtea contra patrẽ pro dote. rõ qꝛ pater nõ obligat̃ ad dotãdũ filiã. ſed iudicis officio compellitur ad dotandum vt filia poſſit nubere: vt in. l. qui liberos. ff. de ri. nup. ⁊ in. l. fi. C. de do. ꝓmiſ. ſed q̃ñ filia iam
c nupta eſt ſine dote ceſſat ratio[c] cõpellendi patrẽ. ſimile in alimentis preſtãdis. nam iudicis officio compellit̃ alere filiũ: vt in. l. ſi qs a liberis. ff. de liberis agno. tñ ſi filius põt cõmode aliũde ſibi querere alimenta ceſſat cõpulſio paterna: vt in. l. ꝓxime alleg. Sed quando filia nupſit ſine dote tenet̃ ma-
d ritus eã alere[d] de ſuo honorifice vt aleret filiã. in aut. quibus modis natu. effi. legi. §. pe. not. Inno. in c. per vr̃as. de dona. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ hec notabis. non tamen ꝑ hoc excluditur filia a bonis paternis: ſed poſt mortem patris debet ſuccedere ⁊ habere ad minus legitimam ſuã quemadmodũ ⁊ maſculi vt in. l. maximum vitium. C. de libe. pret. ⁊ in aut. de hered. que ab inteſta. defe. Et puto qđ ſi ſtatuto caueatur ꝙ filia dotata non ſuccedat cũ maſculis non habet locum in hac muliere que nupſit ſine dote inuito patre. Abbas.

eſt alenda a marito qꝛ nõ tenet̃ niſi in q̃tum facere põt: ⁊ eodẽ mõ ſi pr̃ mulieris ꝑ ea dotẽ ꝓmiſit ⁊ nõ habeat vñ ſoluat: vt in. l. ſi cũ dotẽ. in. §. ſi marit⁹. ⁊ ibi doc. no. ff. ſol. mat. ⁊ vide ad hoc Alexã. in. l. ſi donaturus. in. §. j. ff. de cõdi. ob cãm. ſꝫ ſi mulier hꝫ matrẽ ⁊ nõ ſit dotata: tũc dꝫ alia marito. vt in. l. obligamur. ⁊ ibi ꝑ Alex. poſt Bar. ⁊ doc. ff. de act. ⁊ ob. ⁊ vide de materia ꝑ Alexã. plene in ꝯſi. gl. in. iiij. ꝑte ꝯſilioꝝ. Et adde qđ marit⁹ tenet̃ vxorẽ alere q̃ñ eſt dotata etiã ſi iuraſſet nõ alere. ita Bald. no. in. l. pactũ. in fi. C. de colla. imo maritus nõ alens vxorẽ ꝑdit vſuras ſeu fructus dotis nõ ſolute quos ⁊ quas petere põt ſi aluerit. vt in. l. inſulã. in. §. vſuras. ⁊ ibi plene ꝑ Bar. Imo. Alex. ⁊ doc. ff. ſo. ma. ⁊ q̃ñ maritus alit vxorẽ dꝫ alere de bonis ſuis ⁊ nõ de bonis vxoris: vt ꝑ Innocen. in c. ꝑuenit. de empt. ⁊ ven. qđ eſt verũ ſi ſoluit ei dotẽ: vt hr̃ in. l. creditoris. in. §. inter. ⁊ ibi ꝑ Bal. ff. mãd. ⁊ an tenet̃ eã alere infirmã ⁊ adhibere medicos ⁊ quos medicos. vide ꝑ glo. bar. ⁊ doc. in. d. §. finaũt in ſeuiſſimo. ⁊ in. l. qđ in vxorẽ egrã. C. de nego. geſt. ⁊ ꝑ Specu. in ti. q fil. ſint leg. in. §. j. in ver. nũc dicamus de vxore. ⁊ hr̃ in. l. ſi ſtipulata. in. §. ſi vxor. de do. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ an maritus ꝑ alimentis ꝓſtitis vxori ꝯ obligatũ ſibi ad dotẽ habeat actionẽ ad repetẽdũ videas Jo. de imo. ⁊ Alex. ple. in. d. l. in inſulã. in. §. vſuras. ff. ſol. mat. Et adde etiã ꝙ marit⁹ nõ dꝫ alere vxorem q̃ ſua culpa nõ eſt in ſeruitio mariti: vt eſt gl. quã ibi doc. not. in c. ſignificaſti. de diuor. ⁊ vide Bal. in. l. j. C. de leg. ⁊ ꝑ Alexã. in. d. §. finaũt in ſeuiſſimo. Et adde etiam ꝙ maritus nõ alens vxorẽ vel non tractans eã affectione maritali eſt excõicandus vt dixit gloſſ. quam ibi doc. no. in. l. ſi cum dotẽ. in. §. ſi marit⁹. ff. ſolu. ma. Utrũ aũt maritus vagabundus teneat̃ alere vxorẽ nolẽtem eũ ſequi ſꝫ volentẽ ſtare vbi ſibi placet honeſte tñ. vide Bal. in. l. pe. C. de epis lib. Et adde etiã qđ maritus rigoſus cogit̃ alere vxorẽ extra domũ ſi cũ eo nolit habitare: ⁊ ita tenet Ray. de fori. in. l. caio. in. §. fi. ff. de ali. ⁊ cib. leg. ⁊ facit. l. ſi conuenerit. ff. ꝓ ſoc. ⁊ tenet Bald. in. l. j. C. de leg. aĺs non tenet̃ eã alere extra domũ. de quo ꝑ ſpe. in tit. de ſpõ. in. §. poſtremo. in ver. q̃d de expenſis. ⁊ hr̃ ꝑ. d. Car. ĩ cle. j. in. viij. q. de vſu. ⁊ alimenta q̃ ſunt vxori ꝓſtanda debent ei ꝓſtari ſm q̃titatẽ dotis: et ſic ꝯmodius ⁊ honorabilius dꝫ ali q̃ hꝫ amplã dotẽ q̃ illa que hꝫ paruam dotẽ. de quo ꝑ Bal. ⁊ Alex. in d. §. finaũt ĩ ſeuiſſimo. ⁊ ꝑ bar. in. l. ꝙ ĩ vxorẽ. de neg. geſt. ⁊ ꝑ. d. Ab. in c. ſalubrit̃. de vſu. vbi dicit ſimpl̃r ibi eſſe caſum qđ maritus dꝫ alere vxorem ſm qualitatem dotis. Zacharias.

1 ¶ Clericus licite ſe abſentat cauſa ſtudij: debet tamen habere licentiam ab epiſcopo.
2 Confeſſio procuratoris generalis nocet ipſi dño.
3 Procurator poteſt petere inducias in his in quibus probabiliter dubitat ad conſulendum dominum abſentem. 5.
4 Procurator an dñs debeat citari adeo vt vnius ipſorum contumacia habeat nocere.
6 Inducie breuiantur vel dilatantur ſm conſuetudinem loci.

Dilectus. Si ꝓcuratori gñali denegant̃ iducie ad cõſulendũ dñm ex cã probabili abſentẽ poterit ꝓcurator appellare. prima pars narrat grauamẽ appellãtis. ſcđa dat iudicẽ ibi: quo circa. ⁊ quotidie allegat̃ per canoniſtas ⁊ legiſtas: ⁊ eſt ho. text. ¶ Caſus lr̃alis. Magiſter Laurentius rector eccleſie de launa volẽs venire bononiã cã ſtudij conſtituit quẽdam ſuum ꝓcuratorem gñalem ad oĩa ſua negotia ꝓcurãda ⁊ ſic venit bononiã. Quidã preſbyter. R. noĩe contra ipſum ſuꝑ dicta eccleſia lr̃as impetrauit: fecit ipm citari apud eccleſiam ipſam: procurator eius gñalis pro eo petijt terminum ſibi dari intra quẽ dictum magiſtrum ꝯſulere poſſet vtrum deberet cedere vel cõtendere. qđ cũ iudices facere denegarent: ad ſedẽ apo. appellauit: vñ mãdat papa quatenus ſi eſt ita: quicquid factũ eſt poſt appellatio-
1 nem debeat in irritũ reuocari. Her. ¶ † Not. primo quod rector eccleſie ꝓbabiliter ſe abſentat ab ec-
e cleſia cauſa ſtudij[e] ad hoc. c. cum ex eo. de elec. lib. vj. ⁊ c. ſi. de magi. debet tamẽ petere licentiam ab epiſcopo: vt not. in c. relatum: de cleric. non reſi. ⁊ in. d. c. cum ex eo. ¶ Secundo not. ibi: procurator generalis: qđ abſentãs ſe a loco ex cauſa probabili nõ tenetur cõſtituere procuratorem cum ſpeciali

e ¶ Cã ſtudij. addõ bal. ĩ. l. ſi qs titio. ff. ex qb. cau. ma. ⁊ ibi per eũ. quid de illo q nõ eſt ſtudioſus. cui addo Ang. in addi. ad bart. in. l. fin. C. de ann. ⁊ trib. lib. x. Antoni⁹ Frãciſ. ¶ Circa hoc de abſente ex cã ſtudioꝝ dicas ꝙ talis dꝛ abſñs ex cã ꝓbabili ⁊ legitĩe defenſus non reſtituit̃: ſed non legitime defenſus põt appellare ſi vult ⁊ põt etiã reſtitutionẽ in integrũ petere ad totã cãm: de quo vide bar. in. l. fi. in. ij. col. in ver. venio ad ſcđam abſen. ff. de in integ. re. ⁊ adde ꝙ ſunt quinq̃ genera abſentiarũ: de quo ꝑ Spe. in tit. de ſen. in. §. iuxta. in ver. eſt etiã nulla. ⁊ in. §. q̃ñ. in ver. porro. ⁊ vide etiã gl. mag. in ver. appellare. in. d. l. fi. de in inte. reſt. ⁊ q̃ñ abſentia dicat̃ probabilis ⁊ neceſſaria. vide etiã bal. in. l. ab. eo. in vlti. colũ. C. q̃uo ⁊ q̃ñ in. ⁊ not. in. l. añpe. ff. ex q. cau. ma. ⁊ vide ẽt ꝑ Spe. in ti. de in inte. reſt. in prin. in ṽ. ſciẽdũ eſt. vbi etiam ponit de abſente ex cã peregrinationis Quis aũt poſſit dare licẽtiã clericis ⁊ monachis eũdi ad ſtudiũ. dic ꝙ eoꝝ ſuperior etiã ſi nõ ſit eps̃. vid glo. in c. lꝫ canõ. de elec. lib. vj. in gloſ. pe. ⁊ hr̃ in cle. ne in agro. in. §. ſane. el. ij. ⁊ ibi ꝑ. d. Car. de ſta. mo. in. vij. q. Et adde qđ clericis licitum eſt ſtudiũ ſcientiarũ ſecularium ꝓpter ſcire: nõ autẽ ꝓpter ſeq. c. cũ ergo. ⁊ c. legim⁹. ⁊ c. ſi qs. ⁊ c. q de menſa. xxxvj. di. dꝛ tñ in c. nõne. ea. di. qđ ſtudiũ ſcientiarũ ſeculariũ eſt q̃dã vanitas. ⁊ in q̃tũ dꝛ hic de eo q nõ eſt ſtudioſus. Adde ꝙ nõ ſufficit diu ſtetiſſe in ſtudio neq̃ diu ſtuduiſſe niſi quis bñ ſtuduerit: vt eſt gl. in. l. vnicuiq̃. C. de proxi. ſacro. ſcri. lib. xij. que dixit ꝙ qui parũ ſtudet parum ꝓficit: ⁊ vide aliã gloſſ. in c. tũ ex lr̃is. de in integ. reſt. Et adde ꝙ ſtudia diuerſa ſunt neceſſaria ad acquirenda neceſſaria huius vite: vt in c. clericus. xxxi. q. j. ⁊ que ſunt conſideranda et ſeruãda per eũ qui vult optime ſtudere: vide per Pau. de lea. in proe. cle. in ver. commorantibus. ⁊ per Hoſtiẽ. in c. j. de offi. primice. Et adde qđ ſtudium generale fit ex priuilegio pape vel imperatoris: vel ex conſuetudine: vt per do. Cardi. in cle. ij. in. §. fi. de magi. ⁊ que ſint ſtudia generalia. vide gl. ⁊ do. Cardi. in cle. dudum. in. §. ab olim. in. xv. q. ⁊ ſeq. de ſepul. ⁊ ibi loquitur de ſtudio Paduano ⁊ Senẽſi. ⁊ dicit ibi in. v. qđ

ne qd ſtudiũ paduanũ nõ hʒ memoriã in ꝯtrũ ⁊ iõ dr gñale.⁊ õ hmõi ſtudiis gñalibus vide etiã p Bart. in pe.ff.orũ. et ibi etiam dicit ꝙ ſtudiũ rome fuit cõceſſum ab innocẽtio.iiij.⁊ illud ſtudiũ dr tantũ eſſe ſtudiũ legitimũ. alia õo dicuntur eſſe vel ex priuilegio vel ex ꝯſuetudine in.l.j.⁊ ibi ẽt p ſcriben.in rubr. C.de ſtud.lib.vr.ro.lib.xi.

a ¶ Nocere domino. adde. Alexã. conſil.xciiij.ſ.lib.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Procuratoris. Uide Abb.in.ca. cum deputati.in ver.⁊ pro hoc dubio.ſ.de iud.alex. in.l.iiij.C.de pcu. late Felin.in.ca.j. col.iiij.ver.nihilominus.tene opi. Abb.ſ.vt lite nõ conte.vbi de veritate eorũ que dicit abbas hic.

c ¶ Petit inducias.adde qd voluerunt domi.de Rot.hoc eo.titu. in nouis.

d ¶ Quod maritꝰ. Adde vidẽdum Ro.ꝯſil.ccccxlvj.

Sebaſti. Sapia.

e ¶ Pro contumace.Uide Abb.in c.j.ſ.de iud.⁊ in.c. prout.ſ.de dolo ⁊ contu. Bart.in.l. conſentaneum.in ſi.C.qño et qñ iu. et facit qd non dr veniſſe qui nõ ſteterit.l.ſcire opʒ. §.ſufficit.ff.de excu.tut.quã regulam exornat Fel. in cap.in pñtia.in xliij.colũ.de pba.

f ¶ Tanꝙ contumax.Adde Old. conſil.cccxcviij.

Sebaſti. Sapia.

g ¶ Iuribus vxoris.Qd vxor poſſit habere bona triplicis generis vide concord.per Corſetum in ſuo repertorio.i verſ. vxor.col.fina.

h ¶ Gloſſ.no.adde Ro.conſil.allegato.ccccxlvj.

mandato:ſʒ ſatis eſt conſtituere pcuratorẽ gñalẽ.
⁊ de hoc pcuratore gñali dic vt leg.⁊ no.in.c.g ad
2 agẽdũ.de pcu.lib.vj.¶ †Tertio not.ꝙ procura/
tor gñalis tenet rñdere pro domino vñ confeſſio
ſua nocet ipſi domino:vt in.ca.ſuborta de re iud.⁊
3 in.l.non ſolum.ff.eodẽ.¶ Quarto not.†ꝙ procu/
rator interrogatus ſup his de quibus probabilr
dubitat põt petere dilationem ad cõſulendũ do/
minum abſentẽ licet dñs multũ diſtet a loco iudi/
cij:vt colligit hic iuncta ſuprascriptione:⁊ de hoc
4 ſ.latinus.¶ †In glo.j.ibi:per ſuum procuratorẽ.
põdera gl.ſentit enĩ ꝙ procurator iſtius fuit prin/
cipaliter ⁊ prima vice citatus:vñ reuoco in dubiũ
nunquid ſufficiat prima vice citare procura.ita vt
a contumacia procur.poſſit nocere dño[a] abſenti et
in hoc dic ꝙ aut dñs eſt abſens:ita ꝙ commode
citari non põt ⁊ tunc poteſt ⁊ debet citari procu/
rator ſi quẽ dimiſit:vt probatur in.l.iiij.§.ptor ait.
ff.de dã.infec.not.gl.in.c.cãm.de do.⁊ contu.⁊ hoc
caſu poteſt intelligi iſte tex.iuncta gloſſ.aut domi
nus põt cõmode citari ⁊ eſt pulchrũ dubium nun
quid citatio poſſit principiari in perſonam procu
ratoris:⁊ hoc dubiũ tractãt legiſte.in.l.iij.C.eo.⁊
ſi procurator velit rñdere nõ eſt dubiũ ꝙ valebit
iudiciũ:ſed dubiũ eſt nunquid ipſius contumacia
noceat dño qui non fuit citatus:⁊ in hoc fuerunt
opin. Barto.tamen in.l.ꝙuis.ff.de dam.infect.⁊
b in.d.l.iiij.dicit qd cõutmacia pcuratoris[b] nocebit
dño quo ad interponendũ primum decretũ ar.in
l.illa ꝙuis.ſed quo ad interponendum ſm decre/
tum debet citari dñs.Sed glo.no.in.d.c.cãm.dat
theoricã vt ſemper a principio citetur dñs ſi com
mode citari poteſt:ſed in defectũ dñi eſt recurren
dum ad procuratorem.⁊ illam theoricã ꝯmendat
Bar.in.l.iij.⁊ mihi plus placet ꝙ precedens con/
cluſio per tex.in.d.§.pretor ait.vbi primo manda/
tur vt denuntiatio fiat dño:ſʒ in defectum debet
recurri ad procuratorẽ.Quid aũt ſi dñs citatꝰ cõ
ſtituit procuratorẽ qui cõparuit ⁊ aſſumpſit in ſe
litem:deinũ citatur dñs ad certũ articulum ⁊ nõ
pcurator:nunqd teneat dñs cõparere:dic ꝙ non
qr ex quo ſemel in cã cõſtituit procuratorem iam
declarauit aĩum ſuum ꝙ per pcuratorem volebat
eſſe in iudicio:ideo debebat citari pcurator ⁊ nõ
dñs.nam dñs nõ cõpellitur per ſe eſſe in iudicio:
vt in.l.j.ff.eo.⁊ hanc cõcluſionẽ firmat Bart.in.d.
l.ꝙuis.⁊ in.l.j.C.de ſen.⁊ interlo.om.iu.qd intelli
ge niſi ex cauſa citet dñs:puta ꝙ iuſtior eſt ꝙ pro
curator ⁊ citat vt veniat ad rñdẽdũ poſitionibꝰ:
vt in.l.ſi.C.eo.tit.⁊ qd leg.⁊ no.in.c.j.de iu.libr.vj.⁊
5 hec notabis:qr quotidie accidunt.¶ †In gloſ.ſi.
ibi:vnde conſulere debebat dñm.Sed cõtra hoc
⁊ contra tex.oppo.dñs tenetur comparere per ſe
aut per procuratorem ſufficiẽtem:vt in.l.j.ff.eodẽ.
⁊.§.e.proxi.in ſi.ergo imputãdũ eſt dño ſi non in/
ſtruxit procuratorẽ ſuũ ſufficiẽter.Sol.Innocen.
⁊ Poſt hic inſtãt an ⁊ quãdo procuratori debeãt
concedi inducie ad cõſulendum dominũ.⁊ dicta
Inno.hic refert Bart.⁊ ſequitur in.l.non ſolum.
ff.eo.Et concludendo iſtorum dicta diſtingue ſic.
qd aut a principio fuit citatus procurator ⁊ pro/
c babiliter petit inducias[c] ad conſulendum domi/
num:qr nõ eſt quid imputetur dño quare non in/
ſtruxit procuratorem:non enim poterat diuinare
⁊ ita loquitur iſte text.aut a principio fuit citatus
dominus:⁊ tunc aut non fuit expreſſum in citatio
ne ſuper quo eſſet conueniendus:⁊ ideo cõſtituit
procuratorem generalem:⁊ tunc petit etiam pro/
babiliter inducias:qr non eſt quid imputetur do/
mino:vt hic ſm alium intellectum.aut fuit domi/
nus citatus ſpecifice ad certã cauſam.⁊ tunc non
debet habere procurator inducias ad conſulen/
dum dominũ an velit cedere vel contendere:nec
etiam ad rñdẽdum ſuper meritis cauſe:qr a prin/
cipio dñs debuit procuratorẽ inſtruere niſi emer
ſerit aliquod nouum ꝙ dñs veroſimiliter non po
tuit cogitare ſm Hoſtiẽ.⁊ bene ſm quem epiſco/
pus litigans ſi interrogatur ſuper facto capituli
poteſt petere inducias ad conſulendum capitulũ
6 ⁊ hoc notabis.¶ †Et in ſi.glo.no.ſi.gloſſ.ſingula

riter ex qua collige quod loci cõſuetudo eſt ſufficiens cauſa abbreuian
di inducias etiam que dantur condemnatis in cauſa pecuniaria quod
etiam tenet Bar.in.d.aut.qui ſemel.C.quomodo ⁊ qñ iudi.⁊ in.l.ſi de/
bitori.ff.de iudi.vnde ⁊ hodie inualuit cõſuetudo vt cõfitenti debitum
a principio non dentur quatuor menſes ſed ſolũ.x.dies:vt not.glo.que
ſic debet intelligi in.d.l.ſi debitori.nã de iure cõi tam cõdẽnatis ꝙ cõ/
feſſis in cã pecuniaria debet dari terminus quatuor menſium ad ſol/
uendum:vt not.in.c.quod ad conſultationem.de re iud.⁊ eſt tex.in.l.ij.
C.de vſu.rei iud.⁊ in.l.certum.§.ſi.ff.de confeſ.⁊ vide gloſſ.in.c.dudum.
el.ij.de elec.in ver.⁊ reſponſionem. Abbas.

1 ¶ Maritus poteſt agere pro vxore abſqꝫ aliquo mandato.ſ.
2 Citatus comparens ⁊ ſine licentia recedens eſt contumax.
3 Contumax eſt ille qui miſit procuratorem ſine mãdato licet procura
tor petat inducias ad oſtendendum procuratorium.
4 Contumax condemnatur in expenſis abſqꝫ alia citatione.
6 Coniũcta perſona non admittitur quando euidens eſt experiri cõtra
voluntatem abſentis.
7 Stipulari an quis poſſit alteri de iure canonico.
8 Condemnatio expenſarum non facta nec reſeruata taxatione nõ vʒ.

Onſtitutis. Si reus recedit a iudicio dimiſſo procuratore ſolũmodo ad agẽdũ contumax eſt ⁊ condẽnatur in expenſis.Et prima pars narrat cõtumaciam ⁊ cõdẽnationem actoris.ſcđa ibi:nos aũt. condemnationem approbat ⁊ cauſam committit.¶ Caſus literalis. Quidam prior ſagieñ.P.nomine tenebatur in quadam quantitate pecunie.T.laico nomine vxoris ſue in preſentia pape conſtituti.G.ſubdiaconũ ſuum ſuper cã illa ꝯceſſit auditorẽ:oblato libello dictus prior receſſit ſine licentia dimittens quendam procuratorẽ ſolũ ad agendũ quem cũ auditor ipſe per mãdatum procuratorium ſibi datum ad defendendũ priorẽ ſufficientem nõ videret:ipſum priorẽ reputans cõtumacem cõdemnauit eũdẽ predicto.T.in vnã marcham ſterlingorum in expẽſis.Dñs papa ſententiam illam ratam habuit ⁊ firmam:mandans huic epõ quatenus partibus conuocatis audiat cauſam.Berñ.
¶ Not.j.quod prior regularis poteſt obligari in cauſa pecuniaria.ad hoc ca.ex reſcripto.de iureiuran.⁊ in.c.quod quibuſdam.de fideiuſſor.
1 ¶ †Scđo no.qd maritus[d] poteſt agere nomine vxoris ſine mandato
d habetur enĩ loco coniuncte perſone:vt in.l.maritus.C.e.⁊ no.in.l.ſed ⁊
2 he.ff.eo.¶ †Tertio no.ꝙ cõparẽs ad citationẽ ⁊ illicẽtiatus recedẽs
e habet pro cõtumace.[e] vñ poteſt cõdẽnari vt cõtumax.xi.qd.iij.c.certũ.
¶ Not.paria eſſe nullũ conſtituere pcuratorẽ vel minus ſufficientem.
3 ¶ †Ex quo infero ꝙ ſi dominus citatus mittat pcuratorẽ ſine mãda
to ⁊ ille cõparens in termino petit inducias ad faciendã fidẽ de procu
f ratorio debet dominus condẽnari tanꝙ contumax:[f] qr non cõparuit
in termino legitime.ad hoc.l.j.in ſi.ff.qd cuiuſqꝫ vniuer.⁊ ibi per Bar.
4 ¶ †No.vltimo ꝙ contumax põt condemnari in expenſis abſqꝫ alia ci
tatione de quo vide qd plene dico in.c.j.de iudi.¶ In gl.j.ibi:mutuã/
do ei pecuniã vxoris:vel forte vxor dedit ſibi in dote nomine debitorũ
ſuorum quo caſu agit maritus nomine ſuo quẽadmodũ ſi actio vende
retur:vt in.l.noĩbus.C.de act.⁊ ob.⁊ in.l.nominis.C.de actio.vel here.
5 vendi.¶ †An autem in bonis ⁊ iuribus vxoris[g] admittatur maritus
g ad agendum:conclude latius ꝙ gl.qd vxor põt habere bona triplicis
generis.Primo dotalia:⁊ in illis agit maritus noĩe ſuo:qr dñiũ rerũ
dotaliũ tranſit in ipm maritum:vt in.l.doce ancillam.C.de rei ven.vñ
vxor nõ valet de illis etiã eleemoſinam facere:vt not.in.c.p deo.xxxiij.
qd.v.Quedam ſunt bona paraphernalia que ſepe hʒ vxor vltra dotẽ
que tradit marito non tamen in dotem:⁊ in illis cenſet maritus pcu/
rator:vnde põt in eis agere tanꝙ procurator:nec tenet cauere de rato ⁊
hoc tenet Bar.in.l.maritus.C.e.⁊ p.l.ſi.C.de pact.cõ.tam ſup dote.Illa
tñ lex expreſſe nõ loquitur in hoc caſu:ſed diſponit qñ vxor dedit inſtru
menta iuriũ ſuorũ marito:nã tunc videt dare ſibi mãdatũ ad agendũ:
h vt eſt ibi glo.no.[h] iuncto tex.ſed põt adduci iſte tex.in argu.ad dictum
Bar.vt quemadmodũ dando inſtrumenta videt maritũ procuratorẽ
in illis iuribus conſtituere ita ⁊ fortius actualiter bona ipſa ſibi tradẽ
do.Quedam ſunt bona que vxor retinet penes ſe vltra dotem:⁊ in illis
habet locum qd hic dicitur in glo.ꝙ maritus nõ cenſet procurator:ſed
põt pro illis agere ſicut cõiũcta pſona agit pro ꝯiũcta:nõ qd maritus
ſit ꝯſanguineus vel affinis vxoris:qr nulla eſt inter eos affinitas vel cõ
ſanguinitas ſed ſunt principium ⁊ cã affinitatis:ſed admittit maritus
ad inſtar cõiuncte pſone:vt no.in.l.ſed ⁊ he.ff.eo.Et tenet hoc caſu ma
ritus cauere de rato ſicut coniuncta perſona:vt in.d.l.maritus.eꝯ vero
vxor nõ põt agere p marito:qr nõ põt mulier alienã pcurationẽ ſuſci/
pere:vt in.l.alienã.C.eo.Sed ſi vxor in iſtis bonis cõſtituit maritũ pro
curatorem in certa pte:dicit hic glo.qd maritus nõ poterit agere ſup
aliis per.d.l.maritus.Ioã.an.dicit hoc procedere ex viribus mãdati:
ſed tanꝙ cõiuncta perſona poterit agere ſuper aliis bonis.⁊ dicit hoc
tenuiſſe Petrũ ⁊ Martinũ de ſilimanis:ſʒ gl.iuris ciuilis in.d.l.mari
tus.⁊ Barto.ibi ⁊ alii ſequentes tenent ꝯtrium.⁊ ita ſentit glo.iſta.nam
eoipſo ꝙ vxor ꝯſtituit vnũ procuratorẽ in certis bonis vr tacite prohi
6 buiſſe ne aliis bonis ſe immiſceat.ar.in.c.nõne.de pſum.¶ †Coniũcta
vo pſona nõ admittit qñ euidẽs eſt eũ expiri ꝯ volũtatẽ abſentis.vt in
l.pomponius.

l.pomponius.in fi.ff.eo.¶ In ea.glo.ibi noīe vxoris ſibi potuit obligare priorē ꝛc. No.gloſ.nec putes hoc ſpāle in vxore: ſed dic ꝙ qſqs pōt noīe alterius recipere obligationem tāꝙ̄ negotiorū geſtor:vt ꝓbaꝛ in.l.pe.ff.de neg.geſt.no.Bart.in.l.
8 ſtipulatio iſta.§.alteri.ff.de ver.obli.†Sed alteri ſtipulari directe nemo poteſt de iure ciuili.vt in.d.§.alteri.ꝛ videtur glo. velle ꝙ idē ſit de iure canonico ꝛ in hoc no.gl.ꝛ idem videtur
a velle in.c.ſi cautio.de fi.inſtru.Sed gl.[a] habes in ꝯtrium quam allegant oēs in.ca.quoties cordis oculus.j.q.vij.q̄ dicit qđ de
b iure canonico teneor ſi promitto tibi dare alteri [b] certū quid. quā gloſ.in.l.illud.C.de ſacr.ecc.videꝛ Barto.intellexiſſe quo ad pias cās:ſed nō eſt verū ꝙ gl.ſic loquaꝛ:ꝛ credo illam glo. verū dicere prout loquiꝛ qñ ꝓmitto tibi ꝙ alteri dabo ita qđ v̾ba obligatiua ſeu ꝓmiſſiua dirigāꝛ in te pñte: vt qꝛ ꝓmitto tibi:nā hoc caſu etiam de iure ciuili oriꝛ naturalis obligatio:vt in.d.l.ſtipulatio iſta.§.ſi qs inſulam.ꝛ.l.j.ff.de pact.Sed de iure canonico pōt agi vbi eſt orta naturalis obligatio ex cōſenſu ſaltem per viam denuntiationis:vt no.in.ca.nouit.de iud.ꝛ in.ca.j.de pac.ꝛ per Bar.in extrauag.ad repri.in verbo ſeu denuntiationē.¶ Sed dubiū habeo qđ ſi v̾ba promiſſiua dirigāꝛ in abſentē vt qꝛ dico tibi promitto titio abſenti dare x.ꝛ dē hoc no.in.d.l.illud.p Colle.in.c.j.de pac.dico ſup proemio huius cōpilationis:ꝛ dic vt ibi.Et in fi.gloſſ.de hoc vltimo vide glo.plenā ꝛ notabilē in.c.ij.de vſu.lib.vj.vbi habetur an ꝛ qñ poſſit agere ex obligatione queſita per procuratorē ꝛ notabis eā.¶ In gl.in verbo ſolūmō ad agēdū.ibi:ad defendendū nō ad agēdum.Sed ꝯ hoc facit qđ dixi in.c.accedens.ſ.eo.nam cōſtitutus ad agendū vꝛ per ꝯñs habere mandatū ad defendendum:vt notauit etiā gloſ.in.l.mutus.§.pena.ff.e. Sol.duplex.primo ꝙ iſte fuit cōſtitutus ad agēdum ſolūmodo vt in tex.ꝛ ſic illa dictio taxatiua excludit id quod poterat venire in vim ꝯñe:vt not.in.d.§.pena.Scđo ſolu.qđ ꝯtrium loquiꝛ qñ defenſio requiriꝛ in vim ꝯñe:vt qꝛ cōſtituiꝛ ꝓcurator ad agēdū ex parte actoris:hic aūt loquimur qñ defenſio requirebatur principalr̄ qꝛ fuit ꝯſtitutus a reo vñ nō poſſumus dicere qđ defenſio veniat in vim ꝯñe.ꝛ hanc ſolutionē ſentit hic do.Ant.ꝛ ſatis pōt ſuſtineri.Et in fi.gl.pro hac gloſſ.facit: qꝛ quilibet etiā ſine mandato pōt alium defendere preſtita cautione de iudicato ſoluēdo:vt not.ꝭ.c.pxi.Sed tūc op.videtur enim qđ non erat aduertēdū an iſte haberet mandatū ad defendendū ſed ſolū debebat cōſiderari an vellet abſentē defendere ꝛ cautionē preſtare.Sol.dicit Inno.ꝙ differentia eſt in hoc:qꝛ ſi habet mādatum ſnīa pōt mandari executioni in bonis dñi.Sed ſi nō habet mandatū mandaꝛ executioni in bonis defenſoris:vt in.l.plautius.ff.eo.Et ob hoc putat Innoc. qđ etiam ſi iſte voluiſſet defendere abſentē debuiſſet cōdēnari abſens in expenſis:qꝛ abſtulit aduerſario iſtā ꝯmoditatem vt in bonis ſuis ſnīa nō poſſit mandari executioni. Sed mihi plus placet dictū glo.qꝛ nō video ꝙ hec ſit iuſta cā recuperādi expenſas:ex quo in oēm euentū eſt cōſecutus ius ſuū.facit l.ij.in fi.ff.ſi quis in ius. ¶ In gloſſ.pe.no.gl.qđ ſemp ꝯdēnationē expenſarum debet precedere taxatio iudicis ꝛ iuramē
9 tum partis.¶†Quid autē ſi iudex cōdemnat nō facta taxa-
c tione.[c] do.Ant.refert hic quoſdā tenuiſſe qđ cōdemnatio valeat ex quo non fuit appellatū: ſed ipſe putat ꝯtrariū ex quo ius dat certā formā in cōdemnatione:ꝛ notabis hñ ꝛ ſingulr̄.hoc dictū tene menti.Aliqua tractant hic doct.q̄ non faciunt ad intellectum.c.nec ſunt multum in vſu:ideo videas per te:ꝛtractaui multa vltra doctores que ſunt in quotidiano vſu ꝛc.

1 ☞ Procurator reuocatus non impedit iudicium cum eo agitatum ſi huiuſmodi reuocatio erat tam iudici ꝙ̄ aduerſario incognita.vide late.ꝭ.nu.5.ꝛ.7.

2 Procuratoris reuocatio nō preiudicat ſi eſt facta poſt litem conteſtatam aduerſario ignorante:ſed ipſi reuocanti ſic.

3 Procurator rei ꝙ̄tumcūꝙ̄ cōſtet de mandato debet ſemper cauere de iudicato ſoluēdo niſi dñs fideiuſſerit pro eo: ſecus eſt in procuratore actoris:ꝛ ratio differentie ponitur hic.

4 Exceptiones dilatorie proponuntur ante litem cōteſtatam.

5 Procurator ſi eſt reuocatus per mortem dñi ꝛ hoc ignoret iudex ꝛ aduerſarius an teneat iudicium cum eo agitatum.

Sententia lata contra defunctum non valet.

Mandatum procuratoris nō reuocatur re integra per mortem domini ſi in procuratorio dñs cauit pro procuratore.

7 Procuratoris reuocatio ſi eſt facta ante litem conteſtatam an debeat notificari parti vel iudici.

8 Procuratoris reuocatio debet notificari iudici ꝛ parti per ipſum reuocantem ꝛ non per alium.

1 Mandato.†Breue eſt:ꝛ ſm̄ cōem intellectum ꝛ verum pōt ſic ſummari.Tenet iudiciū agitatū cū ꝓcuratore reuocato ſi reuocationē iudex ꝛ aduerſari⁹ ignorauerūt:ꝛ non diuidiꝛ.
¶ Caſus ſ̄ talis.Aliquis conſtituit ꝓcuratorē in cā quam hꝫ corā iudice ordinario vel etiā delegato:ꝓcurator eſt cum aduerſario ingreſſus iudiciū:dñs poſtmodum reuocauit mandatum a ſuo ꝓcuratore:queriꝛ vtrū ea que cū ipſo procuratore poſtmodum fecit valeant. Rñdet papa quod ſi reuocatio iſta ad iudicē vel aduerſariū non puenit: iudiciū qđ ipſe pro-
2 curator poſtea eſt exptus ratū eſſe dꝫ.¶†Not.j.ꝙ non valet ꝓcuratoris reuocatio poſt litē conte.ſi ipſe ꝓcurator tm̄ fuit certioratus.ꝛ intellige ꝙ non vꝫ reuocatio in preiudiciū aduerſarij:qꝛ debuit certificari: ſed valet reuocatio in ꝓiudiciū aduerſarij reuocātis:qꝛ ipſe nō pōt pretēdere defectum reuocationis ꝛ ignorantie:vt not.in.c.ex parte decani.de reſcript.
¶ Scđo not.ꝙ ꝓcurator pōt reuocari pōt lit.conte.ſed hoc intellige vt no.in gl.pe.¶ In gl.j.no.hñ iſtā gl.ad quam quotidie habeꝛ recurſus.ꝛ diuide hanc gl.in qnꝙ̄ partes.In prima parte ponit quid debeat cōtinere inſtrm̄ procurationis. In ſcđa parte queriꝛ qđ ſi dubitaꝛ de ꝓcuratore ex parte rei nam de procuratore actoris plene fuit not.in.c.j.ſ.eo.ꝛ dic vt ibi. In tertia pte q̄rit quā cautionē debeat preſtare ꝓcurator rei vel alius qui offert ſe defenſioni ſine mandato. In quarta pte querit quo tpe debeant exigi cautiones a ꝓcuratoribus. In qnta pte proſequiꝛ an ꝓcurator vniuerſitatis. Itē tutor ꝛ curator debeant pſtare cautiones. Et ſcđa pars incipit ibi:de mandato ꝓcuratoris. Tertia ibi:ꝛ ſiue qs habeat mādatum. Quarta ibi:ꝛ hmōi cautiones. Quinta ibi: ꝓcurator vniuerſitatis. Et in eo ꝙ gl.in prima pte dicit qđ lr̄e ꝓcuratorie debent mitti aduerſario.dic qđ hoc eſt cautū qñ poſſet dubitari de mādato:ſed vbi certū eſt ꝙ inſtrm̄ ꝓcure eſt clarum tūc
3 nō eſt neceſſe vt ſcribatur aduerſario:vt in.c.j.ſ.eo.¶† Quo ad.ij.parte glo.no.gloſſ.ꝙ pcur.rei ꝙ̄tumcūꝙ̄ cōſtet de mādato dꝫ ſemp cauere de iudicato ſolu.niſi dñs fideiuſſerit pro eo ſub hypothecaria.i.obligatione bonorū ſuorū ꝛ ita ſeruaꝛ
d de facto.[d] vt in cle.j.ꝛ ibi not.eod.ti.ꝛ in.§.ſi vero.inſti.de ſatiſ. Et hec cautio ſufficit qñ procurator pōt ſoluere id ſuper quo conueniꝛ:puta qꝛ agiꝛ ad ꝙ̄titatem pecunie:ſed vbi nō poſſet ſoluere:puta qꝛ agiꝛ ſup re poſſeſſa a dño.ꝛ tūc vltra illā cautionē dꝫ pſtare cautionē de ratihabitione. Sed queriꝛ q̄re ꝓcurator actoris non cauet de rato cū certū eſt de ſuo mādato vt in.c.j.ſ.e ſecus in procuratore rei:vt hic in gl.Hanc qōnem examinat gl.in.l.nō ſolū.§.q alieno.ff.eo.plenius p Cyn.in.l.j. in.j.q.C.eo.p Spe.in ti.de ſatiſ.§.iij.ver.ſed q̄ eſt rō.Et breuiter dic ꝙ ſecurius litigat is qui poſſidet ꝙ̄ ille qui petit ꝛ non eſt in poſſeſſione.nā reo ſatis eſt cautū aduerſus dñm ex quo eſt in poſſeſſione ꝛ habuit ſnīam ꝯ ꝓcuratorē dñi.nam hꝫ exceptionē rei iudicate ꝯ dñm:ꝛ ſic dñs vellet diffiteri procuratorium vel pergere per ambages reus pōt ſecure litigare cum ſit in poſſeſſione.Sed qñ qs agit ꝯ aliū petit qđ ſibi abeſt.vñ iura timuerūt ne ſi actor repotortaret ſnīam ꝯ ꝓcura.rei dñs tpe executionis ſe opponeret malitioſe forte negādo ꝓcuratoriū vel qđ ſiꝛe ꝛ actor habebit litigare cū reo poſſeſſore:ideo vt ſufficienter ſit cautū ipſi actori voluerunt iura vt ꝓcurator pſtaret cautionē de iudicato ſoluēdo vt ſic ſnīa poſſit manda-
4 ri executioni in bonis dñi ꝛ in bonis procuratoris.¶ † Quo ad quartā partē gl.in eo qđ dicit ꝙ cautiones iſte exiguꝛ a ꝓcuratoribus ante lit.cōteſt.dic ꝙ iđ ꝙ iſte ſunt dilatorie ex-
e ceptiones q̄ dñt ꝓponi añ lit.cōte.[e] ꝛ nō poſtea:vt in.c.paſtoralis.ꝛ qđ ibi no.de excep.Et hoc intellige qñ procurator interuenit añ lit.cōte.ſecus ſi interuenerit poſt qꝛ tunc pñt peti cautiones:quia de nouo ſupuenerūt ille exceptiones.ad hoc l.ij.C.de conſor.eiuſ.litis.ꝛ no.gloſſ.in.c.cum.M.de conſti.de materia iſtius gloſſ.vide Specu.de ſatiſda.§.penu.vbi plene.
5 ¶†In gl.in ver.poſt li.reuocato ibi:ſi reuocatio pueniat ad iudicē vel ad aduerſariū ꝛc.¶ No.ꝛ tene mēti gl.vult em̄ apte qđ ad nullitatē iudicij ſufficiat reuocationē perueniſſe ad
f notitiā iudicis vł aduerſarij:nō ergo reqriꝛ notitia vtriuſꝙ̄.[f] Et ad iſtū tex.q vꝛ innuere ꝯtriū.rñdet glo.ij.qđ dictio vel:reſoluiꝛ hic in copulatiuā:ꝛ idē tenet Hoſti.j.eod.in fi.ꝛ ad hoc allego tex.in.l.ſepe.de ver.ſig.vbi dꝛ qđ ſepe copulatiua ponitur pro diſiūctiua ꝛ ecōuerſo.dixi plenius in.c.inter ceteras. ſ.de reſcri.Hoc tñ non eſt ſemp fiēdū:ſꝫ tūc ſolum cū ex alijs iuris partib⁹ requiriꝛ vtraꝙ̄ pars alternatiue.Sed gl.iuris ciuilis,quā ſequiꝛ ibi Bar.in.l.vnica.C.de ſatiſ.facit differentiam inter ignorantiā iudicis ꝛ aduerſarij:dicit enim ꝙ ſi iudex ignorauit ꝛ aduerſarius ſciuit:tunc tenet iudiciū propter ignorātiam iudicis:ſed aduerſari⁹ repelliꝛ a cōmodo ope replicationis.Sed ſi iudex ſciuit reuocationem ꝛ aduerſarius ignorauit tūc iudicium non vꝫ:qꝛ iudex tulit ſcienter ſnīam ꝯ perſonā non legitimā.Pro hoc mēbro optime facit tex.in.c. ſi duobus.de appe.vbi probatur ꝙ ſi iudex ſcit iuriſdictionē

❧ Sebaſti. Sapia

a ¶ Sꝫ gl. De illa gloſ.vide Alexā. in.l.is qui heres. ff.de acqui.here. ꝛ Mod.in.l.j.C. de pac.

b ¶ Dare alteri. Adde Bar.cōſi. incip.gel⁹us fuit confeſſus.Alexā. conſi.iij.ij.lib.

Zacharias.

c ¶ Nō facta taxatione.vide Spec. in ti.de expenſis. §.poſtremo.ꝭ prīc. ꝛ in ti.de excepti. §.viſo.verſi. quid ſi reus.

d ¶ Seruaꝛ de facto.Adde qđ voluit ro.cōſil.lxxij. Jo.de ana.conſi. lxxxij.

Zacharias.

e ¶ Ante litē cōte. Adde q̄ dicaꝛ exceptio dilatoria, et qñ opponi debeat p Lanfran. de oria.in.c.quoniam cōtra.§. exceptiones.nu.ij. ꝭ.de pba.plenius per eundē in cle. ſepe.ver.quedam ſunt.de verb.ſig.

❧ Sebaſti. Sapia.

f ¶ Notitia vtriuſꝙ̄. Vide late feli. in.c.ex parte decani.in.xiij.colū. ver.quinta regula.de reſcript.vbi plura ad propoſitum.

a ¶ Sit nullũ.adõ vidẽdum Alexã. cõſi.lxxxiij. iiij. li. ⁊ cõſil.clxiiij.ij.li. a
Zebaſti. Sapia.
b ¶ Queſtionem. Uide Feli.in.d.c. ex parte decani. col.xi.verſic.fallit nono.vbi vult qð reuocatio que ſit per moꝛtem operetur effectũ ſuũ etiam ſi nõ ſit intimata. 6 b
c ¶ Ad futuras. Adde Old.cõſil. cccviij.
d ¶ Sine alio.adde vidẽdũ Old. ꝯſi.cxxx.vbi examinat hunc articulum.
e ¶ Proſequi appellationẽ. Adð qð do.de.Ro.de ciſ.lxiij. hoc eodẽ ti.dicunt ſecꝰ eſſe ſi fuit procuratoꝛ conſtitutꝰ duntaxat ad audiendũ ſententiam.
Zacharias.
¶ Adde ro. ſin. ſuo. ccccl xvij.incip.procuratoꝛ ſi ſñia feratur ꝯtra dñm.vbi non firmat.imo dicit eẽ dubium.de quo per doc.in.l.inuitos.C.eo. 7
Sebaſti. Sapia.
f ¶ Cauſa appellationis.Uide le giſtas.in.l.ita de mum.C.de ꝓcur. vbi ponunt an cã appellationis ſit eadem cũ principali.⁊ ibi glo.ponit de qõne ſabbatina an aduocatus qui ꝓmiſit defendere cãm te neatur pꝛo eodẽ ſalario defendere in cã appellationis.de quo plura ibi per Mod.

ſibi nõ cõpetere, vel exceptionẽ cõpetere abſenti nõ valet qð agit.Sed placet mihi indiſtincte opi.iſtius gl.vt etiã ſi ſolus aduerſarius ſciuit,iudiciũ ſit nullum[a] p.c.ex parte decani.ſ. de reſcrip.vbi videtur tex.apertus.Itẽ eſt qd imputeť aduer ſario quare litigauit cũ aduerſario:vez.cũ procuratoꝛe reuocato:vñ cũ nõ habuit ille reuocatus facultatẽ deducendi ius dñi in iudiciũ nõ apparet ratio quare dꝫ valere ſi ſeipſum de ceperit aduerſariꝰ.Optimũ ſimile cape ex his q̃ legũť ⁊ notã tur in.l.is qui ſe obtulit.ff.de rei vend.⁊ in.l.q ſe liti.ff.de peti. he.Si em̃ ſcit aduerſarius ꝙ reus nõ poſſidet rẽ ⁊ nihilominus vult agere cõtra eũ:nõ obligatur reus ad intereſſe:vide in hoc qð dixi.ſ.eo.in noſtra.¶ † Sed circa hoc annecto notabilẽ qõnẽ:[b] pone ꝙ procuratoꝛ ſit reuocatus tacite ꝑ moꝛtẽ dñi:nũquid tenebit iudiciũ poſtea agitatũ cũ ꝓcuratoꝛe ſi iu dex ⁊ aduerſarius nõ fuit certificatꝰ de moꝛte dñi.qð eſt querere nũquid diſpoſitio iſtius.c.habeat locũ in reuocatione ta cita q̃ ſit ꝑ moꝛtẽ ꝯſtituẽtis.Doctoꝛes hoc nõ tãgunt ſꝫ Bar. fozmauit hãc queſtionẽ in.l.ſi ꝓcuratoꝛẽ.ff.e.⁊ ibi videť tandẽ cõcludere ꝙ iudiciũ ſit nullũ:⁊ ſic ꝙ diſpoſitio huius.c.nõ ha bebit locũ hoc caſu. Moueť principaliter. qꝛ hoc caſu nõ eſt quid imputeť dño quare nõ certioꝛauit iudicẽ vel aduerſariũ cũ vita functus ſit.ſed in reuocatione expꝛeſſa eſt qd imputeť dño:⁊ lꝫ multa poſſent allegari in cõtrariũ:ſentẽtia tñ ſua mi hi plꝫ p.l.pe.ff.que ſen.ſine ap.reſcin.vbi dꝛ ꝙ ſñia lata ꝯ eũ q defunctus eſt nõ tenet.Ad idẽ text.in.l.de qua re.in.§.ij.ff.de iud.vbi dꝛ ꝙ nõ tenet ſentẽtia lata ꝯ defenſoꝛẽ ſi dñs tũc erat moꝛtuus.⁊ dic ꝙ per moꝛtẽ dñi reuocať mandatũ ſi res eſt in tegra:vt qꝛ lis nõ eſt ꝯteſtata vt in.§.recte.cũ ſeq.inſt.mãd.no. gl.in cle.fi.de proc.Hoc tñ limita ꝑ tex.ſing.in.l.ſi defunctus. ff.eo.vbi dꝛ ꝙ ſi dñs cauit procuratoꝛe ſuo ſciente qð tunc nõ reuocať mandatũ poſt moꝛtẽ dñi.⁊ eſt menti cõmendandũ qꝛ hodie cõiter in ꝓcuratoꝛio dñs fideiubet ꝓ procuratoꝛe ſuo iuxta foꝛmã que habeť in.§.ſi vo.inſti.de ſatiſ.⁊ dixi.ſ.in ꝓcedẽti gl.ad hoc cle.j.e.ti.¶ † In ea.gl.ibi,ſupple hic maxime. No.bñ cõcluſionẽ glo.vult enim ꝙ notitia reuocationis debeat peruenire ad iudicẽ vel aduerſariũ etiã ſi lis tempoꝛe re uocationis nondũ ſit cõteſtata de quo tamen dubitauerunt doc.vt no.in.c.in nr̃a.⁊ in.c.ex inſinuatione.ſ.eo.⁊ Bar.in.l.ſi procuratoꝛẽ.pꝛealleg.videtur tñ ibi inclinare in opin.huius glo.do.Ant.hic diſtinguit:ꝙ aut iudex ſeu aduerſarius erat certificatus de ꝓcuratoꝛio:⁊ tunc pariter fienda eſt notitia reuocationis:⁊ hoc caſu ꝓcedat hec gl.aut nondũ facta erat fides de mãdato:⁊ tũc ꝓcedat arg.a ꝯtrario huius lr̃e:vt añ lit. conte.ſufficiat certioꝛare ipm procuratoꝛẽ:⁊ lꝫ nõ alleg.gloſſ. hoc tenuit in.c.ij.j.eo.lib.vj.Sed ego indifferenter dicerẽ qð vbicũqꝫ mãdatũ fuit ſpãle ad litigãdũ cũ certa ꝑſona ſemper debet de reuocatiõe certioꝛari illa perſona.Nam rõ tex.non eſt alia niſi vt aduerſarius nõ decipiať per legitimã ignoꝛan tiam:ſed aduerſarius decipereť ſi non fieret tibi fides de reuocatione. Pꝛo hoc tex.in.l.ſi fideiuſſoꝛ.§.j.ff.mand.⁊ idem di co in ꝓcuratoꝛe ad negotia:vt dixi poſt Io.an.in.c.ex parte decani.de reſcrip.facit.l.ſed ⁊ ſi pupillus.§.ꝓſcribere.ff.de inſtit.Sed vbi ꝓcuratoꝛiũ fuit gñale tũc bñ deberemus diſtinguere:ꝙ aut adhuc non conuenerat aliquã ꝑſonã ⁊ ſatis eſt certioꝛare ipſum ꝓcuratoꝛẽ.Et idẽ dico ſi ad negotia fuerat conſtitutus.ſic intelligo.l.ſi mãdaſſem.ff.mã.lꝫ glo.hic aliter intelligat ⁊ non bñ iudicio meo.Sed ſi vigoꝛe mandati gña lis deſcendiſſet ad certã ꝑſonã dꝫ illa ꝑſona certioꝛari qꝛ eſt eadem rõ que in ꝓcuratoꝛe ſpãli:⁊ ſic in hac materia nõ face rem differentiam inter ꝓcuratoꝛẽ ad iudicia ⁊ procuratoꝛem ad negotia.Nã in iudicio q̃ſi ꝯtrahimus:vt.l.iij.§.idem ſcribit. ff.de pecul.⁊ no.in.c.pia.de excep.lib.vj.⁊ ꝑdicta credo foꝛe de mẽte bar.i.l.vnica.C.de ſatiſ.⁊ vide ad materiã qð dixi.ſ.c.in
8 noſtra.⁊ in.d.c.ex ꝑte decani.¶ † Ultimo extra gl.querit nũquid ſufficiat iudicẽ vel aduerſarium aliunde ſciuiſſe reuoca tiones.Docto.cõiter concludunt hic ꝙ non:ſed debet reuo cans certioꝛare iudicem vel aduerſarium ne detur aduerſario materia malignandi ⁊ pꝛotelandi iudicium. Abbas.

1 ☞ Filiuſfamilias poteſt eſſe procuratoꝛ etiam in iudicio ſi eſt maioꝛ:nec requiritur patris conſenſus.
2 Procuratoꝛ ſimpliciter conſtitutus ad lites cenſetur conſti tutus tam ad pꝛeſentes q̃ꝫ ad futuras.
Reſcriptum ad lites non extenditur ad futuras.
3 Procuratoꝛes plures dati, nõ cenſentur dati inſolidum niſi dicatur adeo ꝙ vnus ſine alio non poteſt aliquid facere.
4 Procuratoꝛ pꝛio datus an cẽſeať reuocatus ꝑ dationẽ ſcði.
5 Procuratoꝛ in cauſa pꝛincipali durat etiam in cauſa appellationis ſi vult.13.
6 Judicium agitatum cum illo qui nõ poterat ſtare iudicio an teneat ſi non fuit oppoſitum.
7 Tacens in rebus oneroſis habetur pꝛo contradicente niſi fa ciat aliquem actum per quem videatur appꝛobaſſe illud.
Accipiens literas pꝛeiudiciales cenſetur fateri contenta in eis niſi contradixerit.
8 Procuratoꝛes plures inſolidũ ad negotia dati an vnus poſ ſit ab alio exigere.
9 Executoꝛes alicuius vltime voluntatis poſſunt vnus ab alio exigere quod debebat.
10 Procuratoꝛes plures an vnus ſint conſtituendi quãdo ſunt plures actoꝛes vel plures rei litigantes.
11 Procuratoꝛ qui habuit ſñiam ꝯ ſuũ pꝛincipalẽ teneť appellare ⁊ non expectare ꝙ dñs appellet lꝫ ſciat ſñiam ꝯ ſe latã.13.
12 Paupertas excuſat procuratoꝛem ſi non appellauerit.

Non iniuſte. Habet multa dicta ⁊ cõ muniter nõ ſummať:ſꝫ per alia verba põt ſic ſummari.Filiuſfamilias po teſt eſſe ꝓcuratoꝛ in iudicio etiã ad futuras lites. ⁊ ꝓcuratoꝛ datus cũ pluribus ſimul inſolidum ꝓfertur ſi pꝛe occupauit negotiũ:ſecus ſi diuerſo tꝑe fuit datus.hoc pꝛimo. Procuratoꝛ appellare debet a ſñia niſi ex cã excuſeť quo caſu dꝫ dño nũtiare de ſñia:appellationẽ tñ pꝛoſeq nõ tenetur. Et ſex ſunt dicta pꝛincipalia iſtius tex.ſcðm ibi:q̃uis.tertiũ ibi:q lꝫ.quartũ ibi:qð fieri.quintum ibi:potuit.ſextũ ibi:licet ⁊ ſatis notabilis text.eſt.¶ Caſus lr̃alis.Filiuſfamilias fuit conſtitutus ꝓcuratoꝛ in aliqua cauſa ⁊ etiam ad futuras cum quibuſdã alijs inſolidũ ⁊ ipſe ꝓuenit alios:obijciebať ei quod non poterat eſſe ꝓcuratoꝛ cum eſſet in ꝑtãte alterius ⁊ qð ad futuras cãs conſtitui nõ poterat:iudex nihilominus ipſum admiſit queriť qd iuris ſit. Rñdeť qð iudex iuſte fecit q ipm admiſit q̃uis ad futuras controuerſias fuerit conſtitutus:⁊ licet cum alijs ſimul fuerit cõſtitutus:ipſe tñ pꝛius procurationis officiũ occupauit:ſed talis occupatio locũ non habet in ꝓcuratoꝛibus diuerſis tꝑibus conſtitutis:qꝛ dato poſterioꝛe pꝛioꝛ ꝓcuratio eſſet reuocata.Sed pone qð procuratoꝛ cõdemnatus eſt queriť an teneať appellare ⁊ ꝓſequi appella tionem. Rñdeť qð eo ꝙ ſñia lata eſt ꝯ ipſum poteſt ⁊ dꝫ appellare:vel ſi ex aliqua iuſta cã appellare nõ poteſt debet hoc dño ſignificare vt ſi voluerit appellet ſed cãm appellationis
1 ꝓſequi non teneť inuitus.Ber.¶ † No.j.regulã quod etiã filiuſfamilias põt eſſe ꝓcuratoꝛ alterius etiam in iudicio nec requiriť patris conſenſus.hoc intellige ſi eſt maioꝛ.xxv.an.qꝛ ꝓcuratoꝛ ad iudicia nõ dꝫ admitti ante iſtã etatẽ:vt in.c.qui gñaliter.§.fi.j.e.li.vj.⁊ an hoc indiſtincte ſit verũ dicã cũ glo.
2 ¶ † No.ij.qð ꝓcuratoꝛ põt conſtitui nedũ ad lites pñtes:ſed
c etiã ad futuras.[c] ꝯcoꝛ.l.iij.ff.eo.Et ex hoc no.dicit Spec.eo. ti.§.iij.ver.ſꝫ qd ſi ꝓcuratoꝛ.ꝙ ꝓcuratoꝛ ſimpl'r cõſtitutus vr̃ cõſtitui ad pñtes ⁊ ad futuras lites:qꝛ nõ apparet ratio q̃re magis videať ꝯſtitui ad pñtes lites q̃ꝫ ad futuras.pꝛo hoc.c. qꝛ circa.j.de pꝛiuil.non em̃ eſt hec materia odioſa ſed fauoꝛa bilis:vt no.Inno.in.c.ſedes.de reſcrip.⁊ ideo reſcriptũ nõ ex
3 tẽditur ad futuras lites:vt in.c.fi.de reſcrip.¶ † Tertio not. ꝙ ſi plures ſimul danť ꝓcuratoꝛes põt vnus ſine alio procurationis offm̃ exercere.Sꝫ intellige qñ fuerunt dati inſolidũ qꝛ hoc impoꝛtat illa cl'a inſolidũ.i.qð q̃ſqꝫ habeat ſolidã ptã tem:⁊ qð q̃ſqꝫ poſſit facere id qð poſſet dñs facere ꝑ ſe:intellige q̃tenus ſe extẽdit mandatũ:⁊ vide hodie tex.in.c.ſi duo. de ꝓcu.li.vj.⁊ in.c.pen.de elec.ſecus ſi ſunt dati ſimpl'r:qꝛ tunc
d vnus nihil põt ſine alio[d] vt in dictis iuribus.¶ † No.in ṽ.qð
4 ſi ri.ꝙ ꝑ dationẽ ſcði ꝓcuratoꝛis reuocať tacite pꝛimus alio tꝑe datus.cõcoꝛ.tex.in.l.ſi qs cum.§.fi.ff.e.Et ꝑ hũc text.dicit glo.in.c.iij.xxv.q.ij.ꝙ papa dando ſcðm legatũ:vr̃ reuocare pꝛimũ:vel dic ⁊ meliꝰ ꝙ hec fuit opi.Cal.in.c.ſua.de offic.vic. ſed gl.ꝑal.tꝫ ꝯtrariũ p.c.volẽtes.de off.leg.⁊ de hoc dic vt ibi ple nius dixi.vbi etiã tetigi an dãdo ſcðm vicariũ videatur eps reuocaſſe pꝛimũ.Et intellige iſtũ tex.qñ fuit datꝰ ſcðs añ lit. conte.ſecus ſi poſt.tũc em̃ nõ vr̃ reuocatus pꝛimꝰ cũ non poſ ſit reuocari ſine cauſe cognitione:vt in.c.ij.j.eo.lib.vj.⁊ idem
5 ſentiũt gl.⁊ Bar.i.d.l.ſi qs cũ.¶ † No.in ṽ.potuit ꝙ mandatũ factũ ꝓcuratoꝛi ſup certa lite nõ extinguiť ex toto per ſententiã ſed durat in cã appellationis ſi ꝓcuratoꝛ vult:qꝛ eadẽ eſt cã appellationis cũ pꝛincipali ſed nõ cõpelliť ꝓcuratoꝛ ꝓ
e ſequi appellationẽ[e] lꝫ teneať appellare.Et foꝛte rõ fuit:quia
f cõiter cã appellatiõis[f] vẽtilať in alio loco ⁊ in alio iudicio:iõ ꝓcuratoꝛ non vr̃ ſe obligaſſe vt ꝓſequať in alio loco.Et tene menti iſtũ tex.in fi.nã legiſte multũ dubitauerunt vtrũ ꝓcura toꝛ teneretur pꝛoſequi:quia tex.iuris ciuilis in hoc non clare
6 loquuntur.Sed text.iſte aperte decidit hunc caſum.¶ † In glo.j.ibi;niſi eſſet minoꝛ.vult ergo gloſ.indiſtincte qð minoꝛ nõ admittať vt ſit ꝓcuratoꝛ pꝛo extraneo. Hoſtiẽ.hic inſtat. ſed tene tu dictũ glo.per.c.qui generaliter.pꝛealleg.Dicit tñ

Io.and

Joan.an.hoc procedere ſi opponitur:ſed ſi non opponatur qđ eſt minor:tunc poteſt ꝓcedere opin.contraria:⁊ hec limitatio eſſet notanda ad illud.c.qui gñaliter.ſi eſſet vera.Sed do.Anton. tenet indiſtincte ꝙ procurator eſſe non pōt etiā ſi non opponatur cū non habeat legitimā perſonam ſtādi in iudicio per ſe:⁊ hec opi.videtur verior.Ad hoc adduco theoricam Bar. in.l.filiuſfa.in.§.veterani.ff.eo.vbi no.dicit ꝙ quando quis nō poteſt eſſe in iudicio nec ꝑ ſe nec pro alio quod tunc licet non opponatur nihilominus non valet iudicium.ar.in.l.ij.ff.qui ſatiſda.cog.minor autem non poteſt eſſe etiam pro ſe in iudicio ſine curatore:vt in.l.clarum.C.de auto.preſtan.⁊ not.in c.ſi annum.de iud.li.vj.Et ex his potes ſumere bonam regulam ad no.in.c.in noſtra.ſ.e.an teneat iudicium agitatum cū eo qui nō poterat eſſe procurator ſi fuerat oppoſitum.Nam ſi poterat eſſe pro ſe in iudicio valet:ſi nō fuit oppoſitum procedat glo.in.l.ita demum.C.eo.⁊ quod ibi no.glo.de femina. aut non poterat eſſe in iudicio etiam pro ſe ⁊ non tenet iudicium.Exemplum in ſeruo furioſo ⁊ pupillo.Et ex hoc infero quod ſi religioſus acceptauit procurationem ſine licentia ſui ſuperioris ꝙ non tenebit iudicium cum eo agitatum:licet aliter ſenſerit Boa.in.d.c.in noſtra.⁊ ſic limita ea q̄ dixi:⁊ tene
a menti[a] theoricam preallega.¶†In glo.ij.ibi:⁊ debet expreſ
7 ſe conſentire ratio eſt:quia in oneroſis ⁊ maxime in obliganti
b bus perſonam regulariter tacens[b] habetur pro contradicente:vt no.in.§.inuitus.alle.in gl.ſecus in re concupiſcibili ⁊ honorabili ſeu commodoſa:quia tunc tacens habetur pro conſentiente:vt in.l.qui patitur.ff.man.⁊ hec eſt theorica Inno.in.c. in geneſi.de elec.⁊ tranſumptiue per gloſ.in regula qui tacet. de regu.iur.lib.vj.plene dico in.c.nonne.de preſump.Et limita hoc dictum gloſſ.per clemen.j.ſ.eo.Nam ſi ſcienter quis recipit inſtrumentum quo conſtituitur procurator videtur tacite
c ſe obligare[c] ad illud officium vt eſt ibi tex.no.⁊ hoc ideo quia vltra ſimplicem taciturnitatem interuenit actus poſitiuus. ad idem facit.c.ex ore.de his que fi.a maio.parte capit.Et ex hoc cape vnam bonam theoricam qđ vbi tractatur de preiudicio alicuius ſi vltra taciturnitatem facit aliquē actum qui videtur venire ad approbationem actus illius videtur tunc conſentire.Et ita no.Bar.in.l.quo enim.ff.rem ra.hab.Et ex hoc infertur qđ ſi ſciēter recepi literas alicuius in quibus dicebatur quod eram debitor ſuus neq ilico reclamaui videor cōſentire.ad hoc bonus tex.in.l.ſi filiuſfamilias.ff.ad mace.⁊ ibi per Bar.quod not.¶ In glo.iij.ibi:ſed idem videtur dicendum.hec gl.recedit a concluſione quam prius fecerat:vñ tene qđ premittitur in glo.⁊ diſtingue vt plenius hodie habe
8 tur in.c.ſi duo.⁊.c.penul.eo.ti.lib.vj.¶†Sed extra gloſ.quero de notabili queſtiōe.pone qđ dati ſunt duo procuratores inſolidum ad negotia nunquid vnus poſſit exigere debitum ab alio ſiue debitum ſit cōtractum ante mandatum eis factū ſiue poſtea.Federi.ponit conſi.cxxiiij.⁊ conſi.clxxx.⁊ ibi cum quibuſdam legiſtis concludit quod ſic:quia ex quo ſunt dati inſolidum quiſq habet poteſtatem ſicut dominus:⁊ cū poſſit vnus preoccupare negotium:vt in.d.c.ſi duo.Videtur ergo ꝙ exigendo a comprocuratore quod preoccupauerit negotium ⁊ ſic non poterit ille allegare ſe procuratorem.Et ex hoc etiam concludit qđ non poterit ille exactus poſtmodum exigere:quia iam fuit preuentus a conſocio. Et propter hoc videtur ſentire Fede.quod poſſit vnus exigere ab alio etiam id quod exigit ab alio tanq procurator. Sed hanc materiā reperio plenius tactam per Bar.in.l.qui proprio.§.fi.ff.eod. Nam in hoc duo tex.videntur cōtrarij.ille enim.§.fi.videtur velle quod vnus poſſit ab alio exigere:ſed tex.in.l.ſeq.qui incipit qui duos dicit totum oppoſitū.⁊ pro concordantia multe dantur ibi ſolutiones.Sed tandem concludit Bart.quod aut plures procuratores ſunt dati ſimpliciter:⁊ tunc certum eſt quod vnus non poteſt ab alio exigere:quia nec etiam ab extraneo nam regulariter vnus non poteſt aliquid agere ſine alio vt in.d.c.ſi duo.Hoc verum niſi eſſent dati ad diuerſa: vt quia vnus habet procurare ea que ſunt in ciuitate alius ea que ſunt in rure:tunc in ſpectātibus ad ciuitatem iſte qui eſt conſtitutus in rebus citatis poteſt exigere ab alio ſi eſt debitor domini reſpectu eorum que ſunt in ciuitate ⁊ ecōtra.Aut ſunt dati inſolidum:⁊ tunc aut ad exigendum:⁊ vnus ab alio poteſt exigere:ad hoc.l.ſi plures.ff.de admini.tuto.⁊ not.per gloſ.in.l.ij.C.eod.aut ſunt dati generaliter ad negotia ⁊ non poteſt vnus ab alio exigere.ita intelligit.d.l.qui duos. Hoc verum quando eſt dominus qui poteſt exigere:alias autem ſecus.vnde ſi ſunt duo tutores ex quo vnus ſoluit debitū poteſt alter ab eo exigere:quia non eſt ibi dominus qui poſſit ſibi
9 prouidere:vt in.d.l.ſi plures.¶†Et ex hoc notabiliter infertur quod ſi ſunt duo executores vltime voluntatis poteſt vnus exigere ab alio quod debet ex quo per ſe non ſoluit nec ſibi eſt dominus qui poſſit ſibi prouidere.⁊ hoc bene notabis
10 ad intellectum.c.fi.in.§.j.de teſta.libro.vj.¶†In glo.in verſ. diuerſis temporibus ibi:ad vnam autem litem.No.hic gloſſ. vſq ad finem cum queritur nunquid plures litigantes ſuper eodem ſi ſunt actores vel rei teneantur conſtituere vnum procuratorem vel quilibet poſſit dare ſuum:⁊ glo.bene loquitur ſed non tradit generalem doctrinam.Sed ſi quis conſideret mentem legum hic allegatarū poteſt elici hec theorica quod vbicunq obligatio habuit a principio originem in perſona vnius licet deſcenderit poſtmodum ad plures:tunc tenētur iſti agere vel defendere per vnum procuratorem.Exēplum in pluribus heredibus vnius:quia nō debet alterari obligatio ex perſona heredum.l.ij.de verbo.obligat.aut obligatio ſeu factum eſt originatum in perſonis plurium:⁊ tunc quilibet poteſt pro iure ſuo dare procuratorem:vt in.§.fi.allegato in glo.⁊ hanc theoricam voluit ibi Bar.poſt.gl.alias incipit
11 ille.§.vnius.¶†In glo.fi.ibi:quia hic non diſtinguitur.⁊ hec opinio communiter hic tenetur a doctoribus:vt non releuetur procurator a denuntiatione fienda domino licet domin⁹ ſciat ſententiam latam contra procuratorem.ratio:quia poterat dominus cogitare quod procurator appellaret cum teneatur procurator appellare vel denuntiare domino niſi iu
12 ſta cauſa eum excuſet:vt hic.¶†In ea.gl.ibi.vel inopia.No. glo.quod propter inopiam excuſatur procurator ſi nō appellat:muti mordent hanc gloſſ.quia in appellatione a diffinitiua ſufficit dicere viua voce appello:⁊ ſic non requirit aliquis ſumptus.Sed dic glo.procedere quando procurator non appellauit viua voce incontinenti:nam ſi quis appellat ex interuallo debet appellare in ſcriptis.l.j.in fi.cum.l.ſeq.ff.de appe. ⁊ no.in.c.cum in eccleſia.ſ.de appel.⁊.c.cordi.eodem ti.lib.vj.
13 ¶†Extra glo.quero nunquid indiſtincte teneatur procurator appellare.Solu.conclude colligendo dicta doctorum,ꝙ aut fuit datus ad certum actum puta ad recipiendum libellum vel ſententiam audiendam:⁊ tunc non tenetur appellare quia mandatū ſe non extendit ad hūc caſum.nam vno conceſſo videntur alia prohibita.l.maritus.C.eo.⁊.xxv.di.c.qualis.aut fuit datus ad certam litem:⁊ tunc habet locum quod hic dicitur:videtur enim tacite mandatum vt appellet ne lis pereat per tranſitum in rem iudicatam:ſed non tenetur appellationem finire:quia illud eſt aliud iudicium:ſed ſi fuiſſet datus procurator generalis puta ad omnes cauſas ⁊ lites:tunc tenetur appellare ⁊ appellationē proſequi:quia ⁊ hec cauſa appellationis lis eſt:⁊ ſic poteſt intelligi text.in.l.j.in.fi.ff.an per alium cauſe appel.facit.c.dilectus.ſ.eo.⁊ no.hanc limitationem ad iſtum tex.Idem dicunt doc.in negotiorum geſtore q vniuerſaliter procurat negotia nam cum talis teneatur de non geſtis:vt in.l.ſi pupilli.ff.de neg.geſt.fortius tenetur appellare ⁊ appellationem proſequi ne appellationis negotium maneat deſertum.Item intellige tex.in appellatione diffinitiua In interlocutoria vero tenet Inno.ꝙ procurator tenetur eā proſequi niſi contigeret eum ſe abſentare vel aliter negotia ſua vltra ſolitum impediri:quaſi ſit idem negotium cum principali.Et refert hic Hoſt.quod in curia romana aliter ſeruatur de ſtylo curie.nā ſi ꝓcurator appellat ibi ab interlocutoria tenetur illam proſequi ſi appellat a diffinitiua ⁊ dominus eſt propinquus curie:tunc datur ſibi breuis terminus ad denuntiandum domino:ſed ſi dominus multum diſtat tunc datur procuratori terminus peremptorius ad proſequendum appellationem:qđ ſi non fecerit ſententia tranſibit in rem iudicatam:⁊ hoc factum fuit vt lites abbreuiarentur ⁊c.

1 ☞ Excommunicatus non poteſt nec eſſe procurator nec ꝓcuratorem conſtituere:licet poſtea abſoluatur.
2 Actus autorizatus per excōicatum eſt ipſo iure nullus.8.
3 Actus geſtus per vniuerſitatē in qua erāt aliq inhabiles eſt validus niſi in caſibus hic expreſſis.4.vbi ponitur ratio.5.
4 Inhabiles an vitient actum per ipſos ⁊ habiles celebratū.7.
5 Vniuerſitas an poſſit aliquid ſine rectore diſponere.
6 Electio facta per habiles ſi vnus erat inhabilis an ſit nulla.
9 Solennitas ſi non requiritur in aliquo actu ſi fuerit adhibita minus iuridice an vitiet actum.
10 Vniuerſitas quando conſtituit procuratorem vel ſyndicum non requiritur autoritas vel decretum ſuperioris.
11 Litere impetrate per excommunicatum indiſtincte ſunt ipſo iure nulle.
12 Error communis in his que geruntur non excuſat.
13 Inhabilis promotus ad officium non pandens ſuum defectum punitur.
14 Cōiuncta pſona an intelligatur reſpectu cōiunctionis ciuilis. Litere an poſſunt impetrari per vnum de vniuerſitate.

a ¶ Tenementi.adde ꝙ Old.conſil. cxxxi.ſentit ꝙ iudiciū valeat:pro quo adde qđ voluit ro.cōſil.cccc ix.allegās etiam Feli.cōſilijs ſuis. ☙ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Tacēs.Quā tacēs videatur cōſentire vide p Felin. in.c.nonne.de preſumpt.vbi ponit regulā cum limitationibus.

c ¶ Obligare.adde ro.cōſil.cccxv. Anto.Fran.

¶ Circa hoc an traditio inſtrorū facientiū ad cām habeat vim mandati vel ſi inſtrm debiti reperitur penes debitorē habeat vim ſatiſfactionis debiti et ex hoc preſumatur debitū eſſe remiſſum.adde q̄ no.in l.labeo.⁊ i.l.poſt ꝗ.ff.de do.⁊ in.l. j.ff.de do.⁊ i.l.meuia.ff.ſo.ma.⁊ vide gl.in.l.fi.C.de pact.ꝯuen.⁊ facit tex.i.l.ſeruū filij. in.§.eum q chirographū.ff.de leg. j.⁊ hr p Cyn.in.l. maritus.C.de ꝓcur.⁊ p Bar.in.l. iij.in.§.cāe.ff.ad mace.⁊ per Ang. in.l.negotiorū.in §.j.ff.de ap.⁊ vide ho.gloſſ.⁊ ibi no. p doc.in.c.coram dilecto.de offi.dele.⁊ ſi reperiatur inſtrm penes aduerſariū vitiatū ꝙ prius erat illeſum:an preſumatur fuiſſe vitiatū per eū penes quē reperitur ⁊ qd tūc debeat facere iudex vide q̄ plene not. p Joā.an.in.c.acce pimus.de fide inſt.et circa illud qđ hic dr de epla. Dicas ꝙ eo ipſo ꝙ qs recepit epiſtolā ꝯſentit contentis in ea:niſi ꝓteſtetur:adeo ꝙ ſi epla cōtinet ꝯtrū naſcitur ex ea obligatio.l.ſi filiuſfa. abſente patre.ff. ad mace.l.titius ſeio.⁊ ibi p Bart. ff.de cōſti.pe.⁊ hr in.l.publia.vbi ēt per Bar.ff.d po. Adde tñ ꝙ epla cōmendatitia ali

cuius nō obligat
ſcribētē.l.ſi vero.
§.cum quidam.ff.
man.⁊ vide tex.et
ibi ple.tract.in.l.
ſi.C.ꝙ cum eo.et
an epl'a obligat
mittentem ita vt
ex eo oꝛiať actio.
vide in.l.fin.ff.de
act.⁊ obl.⁊ in.l.ſi.
ff.man.⁊ p Spec.
in tit.de procura.
in.§.iiij.in verſic.
ſi quid.

Sebaſti. Sapia.

a ℂ Excōicat⁹.ad
de quod procura
toꝛ excōicat⁹ non
pōt alium procu-
ratoꝛē ſubſtitue-
re etiã qđ fuerit
conſtitutus cum
poteſtate ſubſti-
tuēdi alium pro-
curatoꝛem.Uide
Feli.in.c.poſt ceſ
ſionem.col.pe.vſ.
tertia concluſio.
de pꝛobat.

b ℂ Non pōt.Ad-
de Do.de Rot.
deci.ſuis.hoc eo.
ti.in antiquis.

Zacharias.

c ℂ Illoꝛum inha
biliū.adde Ant.
coꝛſe.ſing.ſuis.in
verſ.vniuerſitas.
lo.ij.ſing.ccclxxx-
iiij.incip.regula
eſt qđ actus.vbi
alle.tex.iſtū quē
dicit ad hoc me-
lioꝛem de coꝛpo-
re iuris.de quo p
Bald.in.c.j.§.ſin-
autem.in titu.de
contro.inueſt.in
vſib.feud.

Conſulti. Procuratoꝛ vniuerſitatis cu
ius maioꝛes ⁊ iurati ſunt ex-
cōicati nō repellitur ab impetrādo niſi illi i pcura
toꝛio ſint expꝛeſſi:vel eoꝛū autoꝛitate factū ſit vel
ad id ſcieter ſint admiſſi.h.d.⁊ eſt deciſio notabilis ⁊ ſubtilis.
Cōis diuiſio.ſecūda ibi:taliter. ℂ Caſus literalis.Quedam
cōitas conſtituit quendā procuratoꝛē ad impetrandū:maio-
res de illa cōitate ⁊ iurati per quos eadē cōitas regitur erāt
excōicati eo tpe quo iniūctū fuit illis procuratoꝛis officium
queriť vtrum talis pcuratoꝛ pꝑter hoc ab impetrando de-
beat repelli.Rñdetur ꝙ non eſt pcuratoꝛ hmōi repellendus
niſi illi excōicati expꝛeſſi eſſent in literis pcurationis vel niſi
alias eoꝛū autoꝛitate procuratio facta fuiſſet vel niſi ipſa cōi-
tas ſciens eos eſſe tales ſimul cum eis conſtituiſſet eundem.
Bern. ℂ Not.j.ibi:a cōitate aliqua:ꝙ ǭlibet vniuerſitas po-
teſt dici cōitas:facit qđ leg.⁊ no.xv.di.c.j. ℂ Not.ij.ibi:maio-
res ⁊ iurati:ꝙ vniuerſitas habet qñqȝ ſuos preſidentes q di-
uerſis nominibus nuncupanť ſm locoꝛū ꝯſuetudinē:⁊ expo-
ne maioꝛes.i.rectoꝛes ſeu ptātes.Iurati vero.i.conſiliarij vl'
antiani vel pꝛioꝛes qui regant vniuerſitatem:⁊ dicuntur iu-
rati a iuramēto qđ pꝛeſtant vt eoꝛū officium fideliter exequā-
tur tamē de eē vniuerſitatis ⁊ ſubſtātia nō eſt vt ibi ſit rectoꝛ
vñ pōt eſſe vniuerſitas abſqȝ alio capite:vt no.dicit Inno.in
c.cum non ignoꝛes.j.de pꝛeb.qđ tene menti.facit.l.j.ff.qđ cu-
1 iuſqȝ vni. ℂ † Tertio no.ꝙ excōicatus[a] nō pōt pcuratoꝛem
a conſtituere ad actum quem ipſe per ſe facere non pōt[b] vnde
b ſicut p ſe impetrare non pōt:aut in iudicio agere:ita nec pro
curatoꝛem ꝯſtituere ad hoc vt hic.Excōicatus ergo nec pcu
ratoꝛem dare pōt neqȝ pcuratoꝛ deputari.pꝛimū pbatur hic
ſcōm in.c.poſt ceſſionem.de pbat. ℂ Not.ibi:tpe quo iniun-
ctum:ꝙ ad conſiderandū actus validitatem debet pōderari
habilitas agentium tpe actus geſti.Si ergo tpe conſtitutio-
nis eſt excōicatus non valet conſtitutio:licet poſtea deſinat
eſſe excōicatus qđ tenet hic Hoſt.⁊ ſatis pbatur hoc in.d.ca.
poſt ceſſionem. ℂ No.ibi:eadem cōitas regebatur.ꝙ vniuer
ſitas ſeu cōitas debet regi ⁊ gubernari per officiales pꝛeſidē
tes illi vniuerſitati.ad hoc.l.j.C.de iura.cal.l.municipes.ff.ad
muni.⁊.c.non erit.⁊.c.grauē.de ſenten.excōi. ℂ Item not.qđ
pꝛeſidentes excōicati,non pñt officium eoꝛum exercere durā
te excōmunicatione.facit.c.aduerſus.⁊ qđ no.de immu.eccle.
2 ℂ † Et not.ꝙ actus in quo officialis excōicatus pꝛeſtitit au-
toꝛitatem eſt ipſo iure nullus. ℂ † No.vlti.regulam que pꝛin-
cipaliter colligitur ex tex.⁊ tres caſus a regula exceptos.Re
gula notanda eſt:qđ actus geſtus ab vniuerſitate in quo fue-
runt aliqui inhabiles etiam ſi ſint pꝛeſidentes non inficitur p
c pter intereſſentiam illoꝛum inhabilium[c].Ualet ergo actus
3 geſtus collegialiter ab habilibus ⁊ inhabilibus:⁊ ſuſtinetur
actus pꝛopter habiles:qđ alibi iudicio meo non ita bene pro
batur.Fallit vt dixi in tribus caſibus. Pꝛimus caſus quan-
do iſti inhabiles maxime pſidētes ſunt expſſi in ipſa diſpōne
actus.Scḋs caſus qñ actus fuit geſtus ab vniuerſitate inha
bilibus interponentibus autoꝛitatem tāqȝ maioꝛibus ⁊ pꝛin
cipalioꝛibus.Tertius caſus quando vniuerſitas ſcienter ad-
miſit inhabiles ad agendum actum ſimul cum eis:⁊ intellige
de ea inhabilitate quam habiles remittere ⁊ purgare nō po
terant vt eſt vitium excōicationis:ſecus autem ſi defectus po
tuiſſet purgari ⁊ remitti per habiles.qꝛ tunc admittendo vi-
detur eos habilitare:⁊ iſte eſt caſus pꝑpꝛius.c.cum vintonien
ſis.§.de elec.Pro declaratione tex.⁊ totius materie que ob-
ſcure tractať hic a doctoꝛibus ⁊ variarunt multū intellectum
c.pſequoꝛ pꝛincipaliter quatuoꝛ:put quatuoꝛ ſunt in effectu
ea que hic deciduntur.Nam pꝛimo vt dixi in vltimo notabili
hic ponitur regula affirmatiua.⁊ ſecundo tres caſus excep.
4 ℂ Pꝛimo igitur † quero de ratione dubitandi ⁊ decidendi
reſpectu ſecūde regule.Sol.ratio dubitādi colligitur ex pꝛin
cipio pꝛime gloſ.nam videbať ex quo pſidentes vniuerſitatis
erant excōicati ꝙ cōſtitutio procuratoꝛis facta ab vniuerſita
te non valeret quia iſti pꝛeſidentes habent curam ⁊ guberna
tionem totius vniuerſitatis.Ideo data eoꝛū inhabilitate vi-
debatur ꝙ totus actus deberet coꝛruere.nam membꝛa oꝛdi-
nanť a capite:vt in.c.cū nō liceat.de pꝛeſcrip.Sed rō deciden
di in ꝯrium potuit eſſe:qꝛ actus geriť noīe vniuerſitatis:ius
vero vniuerſitatis reſidet penes habiles etiā ſi eſſet vnus ſo-
lus:vt not.in.c.gratum.de poſt.pꝛela.⁊ in.l.ſicut.ff.qđ cuiuſqȝ
vni.Inhabiles vero nō ſunt de vniuerſitate:iō actus geſtus
ſub noīe vniuerſitatis non dȝ coꝛruere pꝑter intereſſentiam
aliquoꝛū inhabiliū.Nā habiles videnť actum geſſiſſe melioꝛi
mō quo pñt.ar.op.in.l.iij.ff.de teſt.mil.Nec obſt.qđ.§.dictum
eſt in ratione dubitandi:qꝛ qñ actus exerceť ab vniuerſitate:
illi pꝛeſidentes interſunt vt ſinguli de vniuerſitate:⁊ actus
ſpectat ad vniuerſitatem pꝛincipaliter.hoc intellige quando
ius vniuerſitatis non eſt tranſlatū perpetuo in pꝛeſidentem
nec eſt pꝛincipaliter penes pꝛeſidentem iure pꝛopꝛio ſed iure
vniuerſitatis.nam ſi ptās eſſet penes pꝛeſidentē iure pꝛopꝛio
tunc non valeret actus ex quo pꝛeſidens eſſet excōicatus.ad
hoc facit quod not.Innocē.in.c.cum acceſſiſſent.de cōſtitu.⁊
Bar.in.l.j.ff.quando ap.ſit.ſecus dicendū eſt qñ actus expli-
catur a ſingulis non noīe collegij:qꝛ tunc ſi aliquis eſt inhabi
lis non valet actus ex quo habilis ⁊ inhabilis exercent actū
indiuiduum ⁊ inſeparabilem:⁊ iſte eſt pꝛopꝛius caſus.ca.cum
ſuper.de offi.deleg.⁊.l.pedius al's parui.§.fin.ff.de arbi.Ubi
patet qđ ſi duo ſunt iudices vel arbitri quoꝛū vnus eſt habi-
lis alter inhabilis ex toto coꝛruit quicquid agunt:ceſſat eñi
in eis illa rō quam.§.dixi militare in vniuerſitate:⁊ hec ſuffi
5 ciant ad regulam. ℂ † Uenio nunc ad ſcōm:vcȝ quo ad pꝛi-
mum caſum exceptum:dicit eñi tex.ꝙ ſi iſti pꝛeſidentes excōi
cati ſunt expꝛeſſi in procuratoꝛio nō tenet cōſtitutio procura
toꝛis.quero qualiter debeat intelligi iſte tex.varia hic ſcribū
tur. ℂ Innocen.intellexit qñ ipſi ſoli ſunt expꝛeſſi:puta quia
dicitur maioꝛes ⁊ iurati conſtituerunt talem ſyndicum:tunc
enim non valet conſtitutio:qꝛ aſſumit vim ⁊ robur ab excōi-
catis:ſec⁹ dicit ſi ſunt expꝛeſſi vna cum alijs:vt ſi dicitur talis
cōitas ſeu vniuerſitas in qua interfuerūt.a.b.⁊.c.omnibus ex
pꝛeſſis conſtituit talē ſyndicū.quia tunc actus ſm eum attri-
buitur vniuerſitati.Uniuerſitas autem moꝛtuis capitib⁹ vel
inhabilibus poteſt per ſe procuratoꝛē conſtituere ⁊ alia vni-
uerſitatis negotia exercere:⁊ nota ſingulariter hoc dictum
qđ moꝛtuo rectoꝛe vel inhabili poteſt vniuerſitas per ſe exer
cere ſua iura.Et pro hoc facit pꝛealle.dictum Innocē.in.c.cū
non ignoꝛes.j.de pꝛebē.vbi dicit ꝙ non eſt de ſubſtantia vni-
uerſitatis vt ibi ſit rectoꝛ:ſȝ vt dixi limita hoc ſm quod ipſe
Inn.no.in.d.c.cū acceſſiſſent.Nā non procedit in rectoꝛe per
petuo:nam tunc dȝ expectari ſucceſſoꝛ in his in quibus ipſe
ſuperioꝛ debebat intereſſe:ar.in.c.j.⁊.ſi.j.ne ſe.vacan.Et licet
Hoſti.in hoc fuerit hic varius:tñ finał'r vr̄ inclinare in hanc
ſnīam vt vnus ſolus poſſit exercere iura vniuerſitatis ſi oēs
etiam pꝛeſidentes ſint moꝛtui vel inhabiles:ſed quo ad intel
lectum iſtius pꝛimi caſus Hoſti.videtur intelligere qñ inha-
biles ſunt expꝛeſſi:ſed dicit qđ ad inficiēdum actū requiritur
qđ ſcienter fuerint inhabiles admiſſi:dicit enim qđ qualitas
ſcientie in vltimo caſu poſita qualificat etiam iſtos duos ca-
6 ſus pꝛecedentes. ℂ † Do.Anto.colligendo id ꝙ ſentit in to
ta lectura huius.c.dicit qđ quo ad pꝛimum caſum non eſt fa-
cienda vis vtrū ſint expꝛeſſi ſoli an vna cū alijs.Item an ſciē-
ter admiſſi,an ignoꝛanter:ſed ex quo inhabiles ſunt expꝛeſſi
etiā ſi vnus ſit inhabilis non vȝ geſtum ab vniuerſitate:ratio
ſm eum eſt qꝛ data expꝛeſſione inhabiliū actus peccat in cau
ſa efficiente ⁊ foꝛmali:⁊ ideo non dȝ valere eo mō quo valere
poſſit.ſed habet locū illa regula qđ noluit potuit ⁊c.d.ca.cum
ſup abbatia.⁊ in.l.an inutilis.ff.de acceptil.Nam eoipſo ꝙ ex-
pꝛimuntur inhabiles videnť habiles fateri ſe nō poſſe per ſe
actū gerere ſed ꝙ oēs ſubſtātifice cōcurrāt ad diſpoſitionem
actus.nā data expꝛeſſione actus vr̄ indiuiduus ⁊ oībus attri-
butus.Et per hoc infert ꝙ ſi in electione interfuit aliquis in
habilis etiā ignoꝛāter admiſſus non valet electio:conſiderat
eñ ꝙ in ſcrutinio noīa oīm deſcribuntur ita ꝙ ſimul.⁊ indiui
due procedunt ad actum electionis.Et ꝙ hec dicta videā
tur ſubtilia:tñ in ꝯrium eſt theoꝛica Innocē.quā ſequunť oēs
do.in.c.illa.de elect.de qua ipſe nullā mētionem agit hic. Ibi
enim dicit Inn.ꝙ ſi inhabilis admittiť ad electionē ignoꝛan
ter:valet electio etiam ſi vnus ſolus ſit inhabilis:⁊ loquitur
pꝛopꝛie de excōicato:ſecus dicit ſi aliqs inhabilis fuiſſet ad-
miſſus ſciēter:⁊ hoc caſu loquiť tex.in.ca.maſſana.de elec.vbi
dꝛ ꝙ ſi aliqui laici interfuerunt ad eligendū ſimul cū clericis
non vȝ electio:⁊ ponit hanc diuerſitatis rōnē.nā qñ ignoꝛan
ter inhabilis admittiť habiles videntur velle eligere melioꝛi
mō quo pñt:⁊ ideo non inficitur eoꝛū ptās pꝑter connexionē
inhabiliū:ſed qñ admittunť inhabiles ſcienter videnť nō vel
le ſine eis pcedere:ſed ꝙ actus aſſumat vim ab oībus:⁊ pro-
fecto in electione dictū Inno.pꝛeualet:qꝛ lȝ in ſcrutinio inter
ueniāt ſingulares cōſenſus electio tñ ſit poſtmodū per vnum
noīe vniuerſitatis nec expꝛimunť inhabiles:vt in.c.in gene-
ſi.§.de elec.⁊ in.c.ſicut.de ele.lib.vj.Item ꝯ hunc intellectum
dñi Ant.eſt notabile dictū Ioan.an.in regula qđ alicui ſuo.
in mercu.vbi dicit ſe credere ꝙ non exiſtens in ſacris ſeu al's
inhabilis ſi admittitur ad eligendū:ſeu ad alios actus capi-
tulares quod actus nō inficitur:vox tamē ſua nō cōputatur
in numero:nec diſtinguit ibi Ioā.an.an inhabilis ſit expꝛeſ-
ſus an ignoꝛanter ſit admiſſus.Sed pꝛofecto iſte text.aut re-
ſiſtit aut limitat illa dicta:nec patitur iſte text.in pꝛimo caſu

lec.Inn

lec.Inn.hic.nã in principio formaꝛ queſtio qñ ꝓcurator fuit
cõſtitutus a cõitate:vñ totus tex.adaptat ad cõſultationẽ:de
bemus ergo intelligere qñ illi ꝓſidẽtes fuerunt expreſſi ⁊ vna
cũ alijs:nec etiã videꝛ ꝓcedere limitatio Hoſti.in eo qᷣ dicit
ꝙ qualitas ſciẽtie poſita in vltimo caſu limitat caſus precedẽ
tes:qꝛ penit⁹ cõtrariũ ꝓbaꝛ hic:nã cũ in primo ⁊ ſcᷣo caſu nõ
diſtinguaꝛ inter ſnĩam ⁊ ignorãtiã:ſed dũtaxat in tertio caſu:
vꝛ ergo ꝙ in precedẽtibus nõ eſt fienda illa diſtinctio: qꝛ di-
ctũ in vno vꝛ negatũ in reliquis: vt in.c.nõne.de preſum.⁊ in
c.qualis.xxv.diſt.⁊ in.l.cũ ꝓtor.ff.de iudic.⁊ in.l. publico.C.de
adul.Nec ob.ſi dicaꝛ ꝙ cl'a in fine poſita referaꝛ ad oĩa ꝓcedẽ-
tia:vt in.c.ſcᷣo requiris.⁊ in.c.inquiſitioni.j.de app.qꝛ hic nõ
poniꝛ qualitas ſciẽ in fine vt ſic qualificet ꝓcedẽtia ſed in fine
vltimi caſus ita qᷣ eſt pars vltimi caſus ⁊ nõ qualitas oĩm ꝓ-
cedentiũ.iuxta ea q̃ plene dixi in.d.c.ſcᷣo requiris.⁊ plene de
materia ꝑ Bar.in.l.ꝓtor.§.eritq̃.ff.vi.bo.rap.⁊ in.l.talis ſcri-
7 ptura.ff.de leg.j. ¶ †Unde gñaliter puto eſſe diſtinguendũ
quo ad iſtũ primũ caſum exceptũ ꝙ aut ĩhabiles ſunt expreſſi
vna cũ habilib⁹ vel ipſi ſoli inhabiles:vt puta qꝛ dꝛ talis ⁊ ta-
lis nominib⁹ expreſſis faciẽtes vniuerſitatẽ ſeu maiorẽ partẽ
vniuerſitatis fecerunt tale quid:⁊ tũc nõ vꝫ actus qꝛ attribui-
tur indiuidue omnib⁹ tã habilibus q̃ inhabilib⁹: ⁊ ſic ꝓpter
indiuiduitatẽ nõ tenet actus.vt in.d.c.cũ ſuper abbatia. Itẽ
habiles vidẽtur hoc caſu ignorare ꝙ poteſtas eis cõpetit in-
ſolidũ.⁊ vbicunq̃ quis ignorat fundamẽtũ poteſtatis ſue nõ
valet qᷣ agit cũ nõ intẽdat vti illa poteſtate: vt in.c.ex parte
aſtenſis.de cõceſ.prebẽ.⁊ qᷣ ibi no.⁊ in.l.ſi is ad quẽ.⁊ in.l.qui
in aliena.ff.de acqui.here.no.Bar.in.l.multũ.ff.de cõdi.⁊ de-
mõ.Sꝫ ſi inhabiles nõ ſunt expreſſi:licet omnes fuerunt ſcru
tinati:tũc quiſquis videꝛ vti iure ſuo meliori modo quo põt:
nec põt dici qᷣ actus attribuaꝛ oĩbus indiuidue:qꝛ ipſi agũt
vt vniuerſitas.Nec dictũ fuit qᷣ oẽs ſimul cõſtituerunt vni-
uerſitatẽ.nã ſepe admittũtur aliqui q ſunt nõ de vniuerſitate:
vt in.c.obeuntibus.lxiij.di.⁊ hoc maxime ꝓcedit qñ in inſtru-
mento ſimpliciter diciꝛ vniuerſitas talis loci facit tale quid.
nã vniuerſitas eſt nomẽ iuris ⁊ ſolum refertur ad eos apud
quos ẽ ius vniuerſitatis:⁊ hoc modo indicio meo põt intelli-
gi tertius caſus hic exceptus:⁊ in hoc differt a primo caſu vt
primus caſus intelligatur qñ perſone ſingulares fuerunt ex-
preſſe:vltimus caſus qñ nemo fuit expreſſus: ſed fuit procu-
rator conſtitutus noĩe vniuerſitatis.Sed ſi ſcienter admiſe-
runt inhabiles tũc actus inficiꝛ in odiũ excõicatorũ ſm In-
nocen.⁊ ex hoc vꝛ ſentire aliud eſſe ſi ſunt inhabiles. ¶ In ꝯ-
rium tñ facit qᷣ admittendo ſcienter inhabiles vidẽtur fate-
ri ſine illis nõ velle nec poſſe ꝓcedere.ar.in.d.c.cum ſuper.vñ
idem Inno.in ꝑalle.c.illa.nõ fundauit ſe ſuper odio excõica-
torum: ſed gñaliter dixit qᷣ ſi inhabilis ſcienter admittitur
ad vniuerſitatẽ non valet actus:ad hoc.c.maſſana.ſ.de elect.
vbi ho.tex.Loquiꝛ Innoc.in omni ꝓhibito intereſſe fauore
iuris publici:ſecus ſi fauore aliorũ habiliũ:quia illi pñt tunc
alios habilitare:vt in.d.c.cũ vintoniẽ.⁊ hec ſufficiant quo ad
8 primum ⁊ vltimum caſum. ¶ †Nunc deſcendo ad ſecundũ ⁊
quero prius de rõne decidendi.Sol.vbicũq̃ interuenit auto
ritas ſi illa nõ eſt legitime preſtita corruit actus:qꝛ autoritas
dat robur actui vt inſti.de auto.tut.in.§.tutor.⁊ in.l.obligari.
in.§.tutor.ff.e.facit.xij.qᷣ.ij.ſi qua de rebus.ſed autoritas pre
ſtita ab excõicatis non valet:vt in.c.ad probandũ.de re iudic.
ideo ⁊c. ¶ Sed contra hoc ⁊ ꝯ tex.oppo.vniuerſitas cum ſit
dña iuriũ ſuorũ:vt in.l.in tantũ.ff.de rerũ diui.cõſtituit ſyndi-
cum ſine autoritate ſuperioris:vt in.l.j.ff.qᷣ cuiuſq̃ vniuer.
⁊ in.c.qꝛ in cauſis.ſ.eod.vbi dꝛ ꝙ vniuerſitas ſcholarium põt
cõſtituere procuratorẽ:nec ibi requiritur autoritas alicuius
ſuperioris:ergo nõ erat neceſſaria hec autoritas ſuperioris
⁊ iuratorũ.Solu.Inno.in hoc multũ intricate ꝓcedit:⁊ finali
ter videtur concludere ꝙ ſiue autoritas ſit neceſſaria ſiue nõ
ex quo iſti de vniuerſitate voluerũt conſtituere ſyndicum au
toritate illorũ non valet actus ex quo illi erãt excõicati quaſi
iſti non intenderent actũ explicare ſine illorũ autoritate: hoc
9 eſt valde notandũ. ¶ †Ex quo hꝛ ꝙ ſi in actu vbi de iure nõ
a requiritur autoritas[a] fuit poſtulata autoritas a nõ habente
ptãtem illam interponendi nõ valet actus.Circa hoc tñ poſ
ſet inſtari maxime ꝑ tex.not.in.c.bone.el.j.de ele.vbi ptꝫ qᷣ ſi
in notorijs adhibetur ad cautelam ordo iudiciarius ſi pecca
tur i illo ordine non inficitur proceſſus: ex quo ordo nõ erat
de ſubſtantia: niſi dicas ſaluando vt predixi ꝙ hic deficit vo-
10 luntas conſtituentiũ ſine illa autoritate. ¶ †Scᷣo not.⁊ te-
ne menti ex dicto Inno.ꝙ in conſtitutione ſyndici ſeu procu
ratorũ alicuius vniuerſitatis de iure non requiriꝛ autoritas
b vel decretũ ſuperioris[b] qᷣ etiam tenet glo.in.l.actor.ff.rẽ ra.
ha.licet aliud ſenſerit glo.in.l.nulli.ff.qᷣ cuiuſq̃ vni.ſed tenet

primũ.Rector tñ ipſi⁹ vniuerſitatis dꝫ intereſſe ⁊ conſentire
cum ſit de ipſa vniuerſitate ⁊ caput ipſius:⁊ ſic ſentit hic In- a
nocen.⁊ facit.l.ij.C.de decu.lib.x.⁊ per Spec.in ti.de ſyndi.§.j.
11 ¶ †In gl.j.ibi:ſed quid dices.hec gloſ.ab iſta particula vſq̃
ad finẽ tractat an lr̃e impetrate ab excõicato valeãt.⁊ in effe-
ctu cõcludit qᷣ ſiue noĩe alieno ſiue noĩe ꝓprio impetrauerit
valent:licet debuerit repelli ab impetrando ſi fuiſſet ſcitũ illũ
eſſe excõicatũ:⁊ in hoc multa ſcribunꝛ hic ⁊ in.c.j.de reſcript.
lib.vj.Sed Jo.mo.ibi:⁊ Jo.an hic ⁊ ibi:quorũ opi.plꝫ tenent
ꝙ lr̃e ſunt ipſo iure nulle ſiue excõicatio eſſet publica ſiue oc
culta:ex quo ꝓbari põt:ſiue impetrauerit noĩe ꝓprio vel alie
no:⁊ hoc videꝛ probari in.d.c.j.de reſcrip.lib.vj.vbi ſine diſtin
ctione dꝛ qᷣ reſcriptum ab excõicato impetratũ eſt ipſo iure
nullũ.nec eſt fienda differentia hoc caſu inter publicũ ⁊ occul
tum:qꝛ illa differentia fit in his q̃ geruntur rõne publici offi-
12 cij:ita loquiꝛ.c.ad probandũ prealleg. ¶ †Sed in his q̃ gerũ
tur iure priuato non eſt differentia inter occultum ⁊ publicũ
quo ad actus validitatem:vt ſingulariter no.Inn.in.c.cũ di-
lectus.de conſue.qᷣ no.⁊ tene menti ⁊ ſequiꝛ Jo.and.in.d.c.j.
Itẽ vt dicit hic Joã.an.aut conſtituens ſciebat procuratorẽ
eſſe excõicatũ ⁊ ſibi imputandũ eſt qui talẽ eligit: vt in.c.poſt
ceſſionẽ.de prob.Aut ignorabat ⁊ agat ꝯ procuratorẽ qui in
13 geſſit ſe officio ſibi interdicto. ¶ †Et no.bñ hoc dictũ: ⁊ pro
hoc ego allego tex.not.in.l.ij.C.ſi ſer.vel lib.ad decu.aſpi.lib.
x.vbi patet qᷣ puniꝛ is qui ꝓmotus ad officium non pandit
ſuum defectum:⁊ ibi videas ꝑ Barto.ad materiã vide quod
dixi.in.c.ſciſcitatus.de reſcrip. ¶ In gl.fi.ibi ar.contra.gloſſ.
allegat in ꝯtrarium.quinq̃ iura ⁊ non inducit neq̃ ſoluit:ſed
dic ad.ca.illa.quod loquiꝛ de excõicatis minori excõicatione b
c qui non ꝓhibenꝛ eligere cum alijs:[c] vt in.c.ſi celebrat.de cle.
excõ.mi.Item ꝓſuppoſito ꝙ illi nõ potuiſſent eligere:tamen
papa ibi ſupplet defectũ de plenitudine ptãtis.⁊ ſic facit po- c
tius vt inhabilitas aliquorum inficiat alios.Ad.c.ſi celebrat.
dic vt.ſ.dixi ꝙ loquiꝛ de excommunicatis minori excõicatio d
ne.Ad.c.cum vintonieñ.dic vt predixi qᷣ loquitur de priua-
tis iure eligendi in fauorẽ aliorum: ideo illi potuerunt alias
admittere. Sed tex.iſte loquiꝛ de inhabilitate remiſſibili per
alios de vniuerſitate.Ad.l.ſi ex falſis.dic qᷣ loquiꝛ qñ tranſ-
actio fuit facta ſuper pluribus capitulis ⁊ fuerunt producta
falſa inſtrumenta:annullaꝛ eñ tranſactio ſolum in illis capi-
tulis ſuper quibus fuerunt producta falſa inſtrumenta ⁊ nõ
in alijs:⁊ hoc ideo qꝛ capitula erant ſeparabilia:⁊ eodem mo
do rñdet ad.c.cũ.J.⁊.A.vt ibi not. ¶ Et ex fi.gl.collige tria.
primo quod vniuerſitas non poteſt agere per literas impe-
tratas a procuratore in cuius conſtitutione interuenerũt ex
cõicati:ſed dic melius poſt Innoc.ꝙ aut agitur nomine vni-
uerſitatis ⁊ tunc non obſt.exceptio excõicationis aliquorum
de vniuerſitate:aut agiꝛ noĩe aliorum qui ſunt excõicati: ⁊ tũc
obſtat exceptio. ¶ Scᷣo collige ⁊ tene ſemꝑ menti,ꝙ in ſyn-
d dicatu vniuerſitatis debent exprimi noĩa ſingulorũ[d] de vni-
uerſitate vt appareat an interfuerunt due partes vniuerſita
tis quia al's non valeret conſtitutio: vt in.l.nulli.⁊.l.plane.ff.
quod cuiuſq̃ vniuer.Sed in hoc dic plenius ⁊ melius vt dicã
j.ti.proxi.vbi gñaliter tangam an in gerendis per vniuerſita
tem ſint in inſtr̃o exprimenda noĩa ſingulorũ:⁊ eſt dubiũ quo
14 tidianum ⁊ ſubtile:vt ibi videbiꝛ ⁊c. ¶ †Ultimo collige ex
glo.qᷣ vnus ſolus de vniuerſitate põt impetrare lr̃as ꝓ vni-
uerſitate tanq̃ cõiuncta ꝑſona:⁊ ſic ſentit ꝙ iura loquẽtia de
ꝑſonis cõiunctis verificenꝛ etiã in cõiunctione ciuili:ſꝫ ꝯ-rium
tenuit Archi.in.c.ſtatutũ.§.cũ aũt.de reſcri.lib.vj.⁊ idẽ ſentit
Jo.an.⁊ dic vt plenius dixi in.c.nonnulli.§.fi.de reſcript.⁊.ſ.
de poſtulã.c.ij.⁊ hec ſufficiant pro intellectu capituli.

¶ De ſyndico. Rubrica.

1 ☞ Syndicus ⁊ procurator differunt.
¶ Uiſo de procuratore qui gerit negotia dñi merito ſubijci
tur de ſyndico qui promouet negotia vniuerſitatis. Et nota
ex diuerſitate titulorũ ꝙ etiam de iure canonico differẽtia eſt
inter procuratorẽ ⁊ ſyndicũ.nã ſi non eſſet differentia non po
nerentur hic diuerſi tit.ar.in.l.ſi idem cõdi.C.de cod.⁊ in hoc
multi errant.Nec ob.c.petitio.ſ.ti.proxi.qꝛ fatendũ eſt ꝙ vbi
conſtat de voluntate conſtituentis nõ eſt fienda vis in nomi
1 ne:tñ in ſe ſyndicus ⁊ procurator differunt.nã ſyndicus pro-
prie conſtituitur ab vniuerſitate:procurator vero a domino:
vt in.l.j.ff.de procur.iuncta.l.j.ff.qᷣ cuiuſ.vni.⁊ vide gloſſ.ij.q.
vij.c.ſi quis erga.Et quid ſit ſyndicus.dic vt hic in glo.j.
1 ☞ Salarium licite debetur etiam adminiſtratoribus rerũ
eccleſiaſticarum.
2 Syndicus ab actore an differat.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Autoritas.In ꝯ-
ꝯ-riũ facit regula
qᷣ vbi aliquid nõ
reqriꝛ i actu ſi ad
hibeat ⁊ iepte nõ
vitiat actum.l.j.in
pñc.C.de rei vxo.
act.⁊ de autor.iu-
di. interpoſita in
epte. ꝓbat tex.cũ
gl.in.§.multis. in
ver.trãſitu. inſtit.
de liberti.quã gl.
ꝯmẽdat Jaſ.in.l.
vinũ.col.pen.ff.ſi
cer.pet.Feli.in.c.
examiata.col.vij.
j.de indu.⁊ deci.l
c.nouit.in gl.in v.
de plano.eo.tit.⁊
Alexã.in.l.j.col.
iiij.ff.de iuri.om.
iudi.vbi reputat
glo.illã ſing.⁊ ad
hanc regulã vide
Fel.in.c.cũ ordi
nẽ.c.j.ſ.de reſcrip.
b ¶ Supioris.ad-
de Alexã.conſi.j.
iiij.lib.
c ¶ Cũ alijs.adde
Old.conſi.cclix.
d ¶ Noĩa ſingulo-
rũ.adde.Alexan.
conſ.ſ.alleg.
Zacharias.
¶ Adde Ja.re-
buf.in.l.j.nu.iij.⁊
i.l.fin.nu.iiij.⁊ ibi
i apo.cel.ad ipm.
C.de ꝓdi.curiali.
ſine decr.nõ alie.
lib.x.eũdẽ in.l.cũ
te.nu.iij.⁊ ibi in
apoſtil.predictis
celſi.C.de decur.
Antonius.Frãc.
¶ Circa hoc ꝙ i
actib⁹ vniuerſita
tis gerendis de-
beãt eẽ deſcripta
noĩa ſingulorũ vt
videaꝛ an act⁹ ſit
geſtus a maiori
pte vniuerſitatis
ſicut iſte dicit. vi-
de q̃ habenꝛ in.l.
plane.ff.ꝙ cuiuſ.
vni.noĩe.⁊ no.i.c.
ij.de op.no.nũ.et
adde ꝙ non ſuffi-
cit qᷣ ſinguli ſo-
ciorũ ſinglr con-
ſentiant ſed eſt ne
ceſſe ꝙ in cõi:vt i
c.in geneſi.de ele.
⁊ i.ca.noĩationes.
ij.qᷣ.vij.in.c.nul-
lus.vbi ꝑ Archi.
lxiij.di.⁊ habeꝛ in
l.ij.C.de decu.li.
x.⁊ qualr ſingula
res de vniuerſita
te debeant ſe op-
ponere actibus
vniuerſitatis ha-
betur in.c.gñali.
⁊ ibi ꝑ doc.de elec.
lib.vj.⁊ an in con-

ſtitutione ſyndici vniuerſitatis ſit neceſſaria autoritas ſupioꝛis. vide q̃ habent in. l. nulli. ff. qd cuiuſ. vni. noīe. ⁊ in. l. actoꝛ. ff. rē ra. hab. ⁊ no. p Jnno. in. c. cum nõ ignoꝛes. d pre bē. ⁊ in. c. j. d ꝓcur. ⁊ in. c. procuratoꝛ. de iura. calum.

Sebaſti. Sapia.

a ¶ Q. d. laicus. vide de De. poſt alios in. c. decernimus. ſ. de iudicijs.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Cõſtituere ſyndicū. Q̃ūo conſtituant ſyndici. vide Panl. de ca. ⁊ alios j. l. pſes. C. d tranſac. ⁊ in. l. nulli. ff. quod cuiuſ. vni. vbi dr ꝙ pot cõſtitui p conciliū qd repreſentat totã vniuerſitatē ⁊ nec reqrit ꝙ tota vniuerſitas eum cõſtituat.

Zacharias.

c ¶ Magiſtratus loci. adde ꝙ opi. ſpecu. que hic eſt cõioꝛ ꝙ Bar. in. l. j. C. de ſer. reipu. ſecutus eſt idem bar. in. l. nulli. col. ij. vbi itē requirit. ff. qd cuiuſq; vni. Ja. rebuf. in. l. cū te. nuum. j. et ibi in apo. celſi ad ipm. C. de pba. lib. x.

d ¶ Reuocare. adde fed. cõſi. ccxxiij. ⁊ cclxxxvij.

Sebaſti. Sapia.

e ¶ Q̃ſ ſic. Adde qd pot etiã reuocare procuratoꝛē ꝯſtitutū a conneñtu: vt tꝫ Jnn. in. c. ij. de teſt. lib. vj. cū multis allegatis p Feli. i. c. edoceri col. v. verſic. dixit etiã Jnnoc. ſ. de reſcrip.

f ¶ Singuloꝛum noīa. adde Alex. cõſi. ſepius alleg. j. iiij. lib.

Antonius Frã.

¶ Adde ſepe alleg. Jac. rebuf. in alleg. l. cū te. nu. iij. et ibi in apoſt. ad ipm. C. de decur. eūdem in. l. ſi. nu. iiij. ⁊ ibi i apoſtil. celſi remiſ. C. de pdi. cur. ſine dcre. nõ ali. eo. lib.

Syndicus an dicatur ille qui eſt conſtitutus ab vniuerſitate ad vnam cauſam tantum.

3 Syndicus vniuerſitatis poteſt eſſe etiam aliquis q nõ ſit de illa vniuerſitate. 4.

5 Syndicus quando creatur ab aliqua vniuerſitate an neceſſario requiratur decretum iudicis illius loci.

6 Syndicus monaſterij poteſt per ſolum abbatem reuocari.

7 Uniuerſitas ſiue collegiū tam ſeculare ꝗ eccleſiaſticū qñ cõſtituũt ſyndicū vel aliquē aliū actū faciunt: an requirat de neceſſitate ꝙ in inſtro conficiendo ſinguloꝛū noĩa deſcribantur.

8 Notarius debet deponere de his que percipit ſenſu coꝛpoꝛeo: non autem iudicio intellectus: ⁊ idem in teſte.

9 Sigillū vniuerſitatis vbi eſt facit pſumere actum de cõſenſu vniuerſitatis: ⁊ aſſerenti ꝯtrium incumbit onus probandi.

Jnſtrumentum publicum habet preſumptionē pro ſe: ⁊ contrarium alleganti incumbit probatio.

Sicut. Religioſi debent habere ſyndicū q cauſas monaſterij agat et defendat etiam ſi opoꝛtuerit ꝯſtituto ſibi ſalario. Diuiditur, nam primo premittit exoꝛdium ponens duas cauſas mandati. ſcdo in medio ponit mãdatū. ibi: p qua. ¶ Caſus literalis. Dicit hic pa. ꝙ ad ei⁹ offiñ ptinet monachos remouere a foreñſibus litigijs: ⁊ eodem mõ ad ipm ptinet qualiter eoꝛū negotia debeãt oꝛdinari: vñ mandat iſti ſubdiacono defenſoꝛi ſicilie quatenus loquat cū quodã fauſto, ⁊ ei cõſtituat ſalariū de bonis monaſterij ꝯſtitueñs ſyndicū ſiue ꝓcuratoꝛē gñalē ad oĩa negotia monaſterij in iudicio procuranda. expedit enim vt modicum damnū ſubſtineant vt ab hmõi litigijs conquieſcant ⁊ diuinis intendant. Bern. ¶ No. j. ꝙ ſuperioꝛ tenet ex officio ſuo ꝓuidere eccleſijs ⁊ monaſterijs de ꝓcuratoꝛe aduocato ⁊ alijs adminiſtratoꝛibus. nã ius publicū conſiſtit in ſacris: iudex aūt dꝫ ſupplere ex officio in concernentibus publicã vtilitatē: vt in. c. coꝛdi. de appel. lib. vj. vt not. in. l.
1 iiij. §. hoc aūt iudiciū. ff. de dam. infe. ¶ † Not. ij. ꝙ nõ tenetur qs acceptare ſyndicatū eccleſie pſertim ſine ſalario: ⁊ ſic not. ꝙ licite qs recipit ſalariū ꝓ adminiſtratione rerum eccleſiaſticarū: immo platus debet remunerare illos quoꝛū opa ⁊ induſtria vtilitas eccleſie aucta eſt: vt eſt ho. tex. in. c. quicūꝗ ſuffragio. xij. q. ij. ¶ Ultimo not. ibi ſeruos dei: ꝙ monachi dicunt ſerui dei: ⁊ facit. c. multos. liiij. diſti. ⁊ licet oēs ſint ſerui dei tñ per excellentiã iſti ſpãliter appellant ſerui dei: q: fidelius ſibi ſeruire debent: quemadmodū ⁊ papa appellat ſe ex humilitate ⁊ per excellentiam nedū ſeruum dei ſed ſeruū ſeruoꝛū dei.
2 ¶ † Jn glo. j. ibi: ⁊ ad certã cãm agendã: vult ergo hec glo. ꝙ cõſtitutus ab vniuerſitate etiã ad certam cãm appellet ſyndicus. ꝑ. §. defenſoꝛes. alle. in glo. ⁊ cū gloſſ. tranſeunt hic cõiter doc. Sed gloſſ. iuris ciuilis in. l. j. §. j. ff. ꝙ cuiuſ. vni. ponēs differentiã inter ſyndicū ⁊ actoꝛē dicit ꝙ conſtitutus ab vniuerſitate ad vnã cãm dr̃ actoꝛ. ad hoc text. in. l. item eoꝛū. §. actoꝛ. eo. tit. Sꝫ cõſtitut⁹ ad oēs cãs ſeu plures appellat ſyndicus, ⁊ hoc idē ſentit Hoſt. in ſum. eo. ti. in. §. qs ſit ſyndic⁹. in princi. Et ibi rñdet ad dictū. §. defenſoꝛes. ꝙ relatiuū q ibi poſitum, non facit relationē ad ſyndicos ſed ad alios defenſoꝛes: q ibi ſubaudiunt. Et pro hoc facit etymologia vocabuli, nam dicit ſyndicus ſm vnū modū quaſi ſinguloꝛū cauſas dicens: in hoc tñ non eſt vis: ⁊ no. dicit Jnnocē. in. c. pe. de iura. cal. Si conſtituitur ꝓcuratoꝛ ab vniuerſitate, ſyndicus eſt: ⁊ ſi conſtituatur ſyndicus a particulari pſona ꝓcuratoꝛ eſt: vñ erroꝛ noĩs non vitiat diſpoſitionē ex quo conſtat de intētione: ⁊ procedit hoc etiam de iure ciuili: vt no. Bar. in. l. j. ff. ꝙ cuiuſꝗ vni. ita ꝙ dico in hoc nullã eſſe differentiã inter ius canonicū ⁊ ciuile: lꝫ a pleriſꝗ, ⁊ male, dicat oppoſitū: ⁊ facit qd. ſ. dixi ſuper rubꝛ.
3 ¶ † Jn ea. gloſſ. ibi. item pot eſſe laicus. Not. gloſſ. qd laicus
a pot eſſe ſyndicus vniuerſitatis eccleſiaſtice: ⁊ ex hoc ⁊ ex text. infertur ꝙ foꝛinſecus ſeu extraneus poteſt eſſe ſyndicus collegij vniuerſitatis: nõ ergo requiritur vt ſyndicus ſit de vniuerſitate. ¶ Sed contra hoc opp. de. c. indicatū. lxxxix. diſt. ⁊ de. c. in noua actione. xvj. q. vij. vbi dicitur ꝙ debet eſſe cleric⁹ ⁊ non laicus. ſol. dicit hic Jnnocē. qd illa iura loquunt in economo adminiſtratoꝛe rerū eccleſiaſticarum vel perſonarum. Jtem de vicario epiſcopi: iſti enim debent eſſe clerici et non laici. ¶ Sed aduerte nam vt ſaluet hoc dictum Hoſtien. intelligo illum dici hoc caſu economū, cui committit cura rerū eccleſiaſticarum, tam tpaliū, ꝗ ſpũalium: ⁊ ita pꝛopꝛie videt velle tex. in. d. c. in noua. nã pꝛopter mixturas ſpũalium illud officium non cadit in laicū. Si intellige Jnnoc. in. c. ij. de iudi. ⁊ in cap. edoceri. de reſcript. vbi dicit ꝙ generalis adminiſtratoꝛ eccleſie non poteſt eſſe laicus: ſecus dic vbi cura tempoꝛalium duntaxat committit laico: tunc enĩ valet cõmiſſio: ⁊ poteſt appellari caſtaldus: quod voluit gloſſ. in. d. c. indicatū. ⁊ idem ibi Archi. ⁊ in. d. c. in noua. procuratoꝛ vero ad pꝛoponendas cãs in iudicio, ſeu ſyndicus poteſt eſſe laicus in ſpũalibus q: ibi non exercet aliquam ſpũalitatem: vt eſt tex. in. c. j.
4 de procu. lib. vj. ¶ † Jn ea. glo. ibi. ſolummodo de honeſtate. not. gloſ. qd de neceſſitate non pñt religioſi compelli ad conſtituendum ſyndicum extraneū: pñt enim ſi volunt cõſtituere vnum vel plures ex ſeipſis: vt pꝛobat in. c. inſup. de teſt. ⁊ in. c. cum deputati. de iudi. ⁊ in. c. monachi. xvj. q. j. ⁊ ca. ij. ſ. de poſtu. ⁊ ſequunt hic cõiter doc. Hoc ergo. c. loquit de honeſtate a qua etiã excuſatur ꝓpter defectū facultatum in exhibendo ſalarium. vt no. glo. v. q. iiij. c. ſi. ⁊ vide ho. tex. in epo ⁊ ſacerdotibus an debeant per ſe litigare. ¶ Et in ſi. gl. aduerte q: iſte finis glo. non pot applicari cõmode ad text. vñ nõ fuit bñ hic poſita. nã text. hic loquit de ſyndico monaſterij. ⁊ glo. dicit ꝙ dꝫ conſtitui qñꝗ ab epo qñꝗ a capitulo: ⁊ ſic nõ bñ loquitur relata ad tex. Sed gl. dꝫ ſaluari cū conſtituit ſyndicus in bonis eccleſie cathedralis: nam tūc qñꝗ conſtituit ab epo qñꝗ a caplo ſm ꝙ bona ſunt inter eos diuiſa: vt plene dictum fuit in. d. c. edoceri. An autē conſenſus epi ſeu alterius ſuperioꝛis exigat in conſtitutione ſyndici ſeu actoꝛis ſeu economi. doct.
5 hic nõ examinant ſed in alijs locis multum variarūt. ¶ † Et ſepe dubitaui cū ciuitas ſeu villa vel caſtrum vult conſtituere
b ſyndicum. ᵇnunqd magiſtratus lociᶜ puta ptãs debeat ibi cõ
c ſentire ſeu ſimul conſtituere vel decretū interponere ſicut interponit decretū qñ tutoꝛ vel curatoꝛ conſtituit actoꝛem ante lit. conte. vt in. l. neꝗ tutoꝛes. ⁊ qd ibi no. C. de ꝓcur. Spec. in tit. eod. §. j. ver. qd ſi vniuerſitas. cū duobus ſeq. ⁊ in. ver. ſi. allega. pro ⁊ contra. videtur inclinare vt magiſtratus debeat interuenire. Jn ꝯtriū facit gl. no. in. l. actoꝛ. ff. rem ra. hab. q̃ dicit ꝙ lꝫ in actoꝛe dato p tutoꝛē debeat interuenire decretum ſuperioꝛis; in actoꝛe vo dato p ciuitatē ſufficit conſenſus ipſius vniuerſitatis; ⁊ vidi opponi ꝯ inſtrm ſyndicatus ꝙ non valebat: q: non interfuerat magiſtratus illius caſtri: ⁊ ꝓ hac opp. facit tex. in. l. ij. C. de decr. decu. li. x. vbi dr ꝙ magiſtrat⁹ dꝫ cõgregare vniuerſitatē ſeu conciliū in quo debent explicari facta ipſius vniuerſitatis: ⁊ eſt pticeps iurium ipſi⁹ vniuerſitatis. Tu dic qd aut ipſa iura ptinēt ſimul ad rectoꝛē ⁊ ad collegium ſeu vniuerſitatem: ⁊ tūc nõ pot vniuerſitas ſine ſuo rectoꝛe ſyndicū cõſtituere. exēplū in abbate. Jtem in epo reſpectu ſui capli cum bona ſint cõia; vt in. c. cãm. de iu. ⁊ in. cap. j. de procu. ⁊ not. in. d. c. edoceri. de reſcrip. Aut cõſtituit ſyndicus in iuribus ſpectãtibus ad ipſam vniuerſitatē tm̃; ita ꝙ ſuperioꝛ non hꝫ participiū in illis iuribus. exemplū in bonis ciuitatis reſpectu poteſtatis ſeu rectoꝛis ipſi⁹ ciuitatis: ⁊ tunc dico qd ipſa vniuerſitas dꝫ congregari p magiſtratū ſuum: ſed actus debet diſponi p ipſam vniuerſitatē ⁊ nõ p magiſtratū vt videt tex. in. d. l. actoꝛ. ⁊ ſentit ibi Bar. ⁊ ſic poteſt intelligi quod ipſe Bar. not. in. d. l. actoꝛ. vbi tenet qd ipſa vniuerſitas in iuribus ſuis ꝯſtituit ſyndicū ſeu actoꝛē ſine decreto magiſtratus. ⁊ ideo ſi vniuerſitas eſſet ꝯgregata citra diſpoñem magiſtratus teneret geſta per vniuerſitatē duntaxat: q: magiſtratus requiritur in congregãdo vt poſſit coercere ſingulos: ſed ex quo cõgregata eſt: non eſt curandum qualiter fuit congregata. Ad hoc notabile dictum Jnnocen. in. c. ij. de no. oper. nun. An aūt in conſtitutione ſyndici quem faciunt infeꝛioꝛa collegia debeat interuenire conſenſus ſuperioꝛis loci: vt puta monaſteriū in rebus ſuis vult conſtituere ſyndicum vtrū debeat eps cõſentire: vel vniuerſitas ſcholariū vult cõſtituere actoꝛem ſeu ſyndicū: nunquid debeat cõſentire ſuperioꝛ loci puta eps vel ptãs. dic qd non: q: de iure habet vniuerſitas cū ſuo rectoꝛe ptãtem ꝯſtituēdi ſyndicum: vt in. d. l. j. ff. qd cuiuſ. vni. ⁊ phat clarius in. c. q: in cauſis. ſ. ti. pxi. no. Jnnoc. in. c. imperatoꝛum. de iur. cal. licet cõſenſus talis ſupioꝛis poſſit interuenire: non tñ eſt de neceſſitate: ſic intelligit Jnno. in.
6 l. oēs. §. hoc nihilominus. C. de epiſ. ⁊ cler. ¶ † An aūt ſyndi-
d cū cõſtitutum p abbatē ⁊ c. poſſit abbas reuocare. dic quod
e ſic: ᵉ q: cū ipſe ſolus poſſit agere: vt in. c. edoceri. de reſcri. ita poteſt ſyndicū reuocare ⁊ in ſe aſſumere exercitiū: vt not. do. in. c. ij. de teſt. lib. vj. ⁊ Barto. in. l. actoꝛ. ff. rem ra. ha. ⁊ notabis bene hunc articulum quia nunquam examinatū ita plene.
7 ¶ † Ultimo quero hic de notabili qõne quã nõ reperio plene in vno eodemꝗ loco traditam per doct. nunquid in cõſtitutione ſyndici vel alijs gerēdis per vniuerſitatem ſeu collegium tam ſeculare quam eccleſiaſticum debeant de neceſſitate
f in inſtrumento conficiendo ſinguloꝛum nominaᶠ de vniuerſitate exprimi: an vero ſufficiat dicere vniuerſitas talis loci vl capitulū talis eccleſie fecit ſic. Et in hac qõne reperio doct. varia ſenſiſſe in varijs locis. Et multoꝛū dicta colligendo ſcias qd pꝛimo glo. ſ. titu. pxi. c. ſi. in ſi. dixit noĩa eſſe exprimenda: vt appareat

vt appareat vt due partes interfuerũt cũ aliter actus nõ va-leat niſi due partes vocandorũ fuerint p̄ſentes. vt in.l.nulli.⁊ in.l.plane.ff.qd̃ cu.vni. De hoc tñ vltimo dic vt dixi in.c.cum oẽs.de cõſti. Hoſt.in ſum.e.ti.in.§.qualiter.idẽ tenuit niſi excu-ſetur expreſſio ꝓpter difficultatẽ vt q̄ numer⁹ eſt nimis grã-dis: vt puta vniuerſitatis ciuitatis vel alicuius caſtri. nã vix ſufficeret pergamenũ ad ſcribẽdũ omniũ nomina. Idẽ vr ſen-tire Bar.in.l.j.ff.de alb.ſcri.vbi dicit ꝙ aut agit̃ de vẽditione rerũ ipſius vniuerſitatis ⁊ debẽt exprimi noĩa ſingulorũ q in-terfuerunt in vniuerſitate.alle.l.iij.C.de vẽdẽ.re.ad ci.ꝑti.lib. xj.⁊ in auc.hoc ius porrectũ.C.de ſa.ſan.eccl.aut agit̃ de alijs actibus ⁊ diſtinguit inter vniuerſitatẽ paruã ⁊ populoſam vt primo caſu debeant exprimi noĩa.ar.iuriũ preal.ſcd̃o caſu ne-ceſſario nõ ſunt exprimẽda. Et ad hoc alleg.d.c.fi.de procur. Spec.tetigit in tit.de ſyn.in.§.j.in ver.porro.⁊ ſeq.⁊ ver. quid ſi omiſiſti.⁊ verſi.ſeq.⁊ ibi vr̃ potius inclinare vt nõ ſit neceſſe nomina exprimere. Old.in quodã cõſi.diſtinxit ꝙ aut in vni-uerſitate fuit diſpoſitũ de obligatione ſingulorũ.⁊ tũc debent exprimi nomina vt appareat q ſint obligati. Aut fuit diſpoſi-tũ de obligatiõe ipſius vniuerſitatis: ⁊ nõ eſt neceſſe exprime-re nomina cũ ipſa vniuerſitas ſit p ſe certa. Alij vt refert ⁊ ſe-quitur Bal.in.l.j.ff.de magi.cõue.dixerunt ſemp eſſe neceſſa-
8 riũ vt noĩa exprimant̃. ¶ † Quia cũ notarius ſit quidã teſtis. l.domitius.ff.de teſt.dꝫ ſolũ deponere de his q̄ percipit ſenſu corporeo ⁊ nõ iudicio intellectus: q̄ iudicare p intellectũ ſpe-ctat ad iudicẽ ⁊ nõ ad notariũ vel ad teſtẽ: vt not. Inn.in.c.cũ cauſam.de teſti.facit.iij.q.ix.in.c.teſtes. Sed verbũ vniuerſi-tas vel capitulũ ſeu collegiũ eſt nomẽ iuris ⁊ ꝑcipitur potius intellectu q̄ ſenſu corporeo: q̄ opꝫ cõſiderare vtrũ oẽs exiſtẽ-tes ibi habeãt vocẽ. Itẽ an ſit legitime cõgregata. Itẽ an fa-ciant ad minus duas partes ⁊ de alijs actibus: ergo notari⁹ non põt atteſtari ꝙ vniuerſitas aliqd fecerit. Debet ergo ex-primere noĩa eorũ q interfuerunt vt p hoc iudex poſſit cõpre-hendere an ibi fuerit vniuerſitas: vnde cõſuluit Bal. ꝙ ſem-per in actib⁹ ſaltẽ põderoſis exprimãtur noĩa ſingulorũ. Jo. an.in addi.Spec.in tit.de ſyn.ver.qd ſi in aliquo.al's ver.por-ro.multũ bene examinat hũc paſſum ⁊ lꝫ cõſulat vt exprimã-tur noĩa, tñ finaliter cõcludit qd̃ de iure hoc nõ eſt neceſſariũ q̄ vniuerſitas ſeu collegiũ eſt nomẽ certũ ⁊ determinatũ. vñ in actibus in quib⁹ requirit̃ certitudo pſonarũ ſufficit dicere collegium talis loci.vt in.c.capitulũ.§.de reſcr.⁊ in.l.pater.§. tuſculanus.de leg.iij. Unde cũ fides notarij approbata ſit ⁊ pro ipſius peritia p̄ſumatur ſufficit ꝙ notarius dicat vniuer-ſitas talis loci vl' capl'm talis eccl'ie fecit ſic. Pro hoc.c ad au-dientiã.de preſcrip.al's ſequeret̃ ſm eũ ꝙ notari⁹ nũq̄ poſſet dicere qd̃ talis fuit ſolẽniter ſtipulat⁹ cũ iſta ſint v̄ba iuris: di-cit etiã qd̃ ſi tale inſtr̃m hꝫ ſigillũ collegij indubitanter facit
9 fidẽ.vt in.c.tertio loco.de proba. ¶ † Et no. bene hoc dictũ vt ſis cautus vt ſaltẽ in ponderoſis inſerat̃ ſigillũ vniuerſitatis in inſtr̃o: q̄ preſumptio eſt qd̃ vniuerſitas legitime actum ex-plicauerit niſi probetur ꝯtrariũ.vt in.c.tertio loco.⁊ hoc dictum placet ⁊ etiam teneo ꝙ nõ ſit neceſſe circũſcripto ſigillo expri-mere ſingulorũ noĩa: q̄ pro ſolẽnitate intrinſeca preſumit̃ ad verba notarij.tex.allego apertũ in.§.ſi ſcriptũ.inſti.de inuti. ſtip.vbi dr̃ ꝙ ſi in inſtr̃o reperit̃ ſcriptũ: titi⁹ ꝓmiſit ſempro-nio decẽ: dꝫ intelligi ꝙ p ſolennẽ ſtipulationẽ. Ad idem text. inſti.de fideiuſ.in ſi.⁊.l.ſciẽdũ.⁊ qd̃ ibi no. Bart.ff.de verb.obl. ⁊ bo.gl.in.l.j.C.de vſu.⁊ vide Inn.in.c.innotuit.de eo qui fur. or.re.itẽ ſi bñ velimus cõſiderare nõ eſt poſſibile qd̃ notarius poſſit deponere qd̃ vniuerſitas fecit niſi interponat aliq̄ v̄ba iuris nã, exprimit noĩa ⁊ dicit qd̃ faciunt totã vniuerſitatem: ſiam in hoc vltimo exprimit v̄ba iuris, Et vide ad hãc mate-riã qd̃ no. Fe.cõſi.cxliiij.⁊.cclxxxviij.vbi tractat ſi in inſtr̃o dr̃ qd̃ ibi fuerũt due partes ⁊ aduerſari⁹ negat cui incũbat onus probandi: ⁊ vide p Spe.vbi.§.⁊ conclude ꝙ opponẽti: q̄ p̄ſu-mitur pro inſtr̃o publico.vt in.c.cum ioannes.de fi.inſtrum.l. cum precibus.C.de proba.⁊ hec ſingulariter notabis.

¶ De his que vis metuſve cauſa fiunt. Rub.

1 ☞ Metus non vitiat actũ ipſo iure regulariter: ſed venit reſcindendus per actionem quod metus cauſa.
Actio quod metus cauſa datur etiam ad intereſſe.
Exceptio tua non intereſt, repellit quem ab actione.
¶ Supra in p̄cedẽtibus titulis viſum eſt de his q̄ ſponte agi-mus in iudicio vl' extra: merito nũc ſubijcit̃ de his que agim⁹ coacti ⁊ inuiti.nã iura dant remediũ reſciſſoriũ aduerſus ea
1 que ſunt geſta p metum: ⁊ appellat̃ actio qd̃ met⁹ cauſa. † Et ſcias ꝙ regulr̃ geſta p metũ tenent: ſed veniunt reſcindẽda p actionem qd̃ metus cã. Fallit in qbuſdã caſib⁹ in quib⁹ met⁹ vitiat ipſo facto: vt plene no.§.eo.c.abbas.⁊ cõpetit hec actio ad intereſſe ſm Pe.hic ⁊ bñ: vt colligit̃ in.l.ſi cũ exceptione. a in prin.ff.eo.⁊ ideo ſi excipit̃ ꝯtra agentẽ qd̃ ſua nõ intereſt ex-cludit̃ ab hac actione: põt tñ aduerſus metũ ſibi illatũ agere alijs remedijs conquerendo de vi ſibi illata.vt.ff.ad.l.iul.de vi pub.per totum. Item poteſt intentare alia remedia iuris. vt in.l.extat.quod me.cau.cum ſi.⁊ plenius hic per Inno.
1 ☞ Metus iuſtus infertur ex euaginatione gladij.
2 Metus ſemel illatus per tyrannũ potentem preſumitur du-rare dum viuit ille tyrannus.12.
3 Femina coniugata ⁊ iuuenis habens filium paruulum ſi in-grediatur religionem preſumitur quod metu fecerit: ⁊ poteſt reuocari licet maritus conſenſerit.11.
4 Actus nullus poteſt ratificari per tacitum conſenſum.
5 Proteſtatio an tollat̃ per ꝯtrium factum poſtea ſequutũ.14.
6 Metus excuſat: licet non fuerit de eo proteſtatum ob aliquã iuſtam cauſam.
7 Mendacium vel ſimulatio an aliquando ſit permiſſa.
8 Furari licitũ eſt in foro aĩe tantundẽ quãtũ ſibi furatũ fuit. Taxatio expenſarum reſeruata ipſi iudici ſub nomine pro-prio poteſt fieri per ſucceſſorem.
9 Solennitas intrinſeca aliquando preſumitur.
10 Probare dicitur ille qui habet intentionem ſuam fundatã de iure communi.
12 Teſtibus duobus deponẽtibus de metu magis creditur, q̄ mille deponentibus de ſpontanea voluntate.
13 Ratificare actum an quis dicatur eo ipſo qd̃ poteſt cõtradi-cere ⁊ non contradicit.

PErlatum. Si qs timore mortis poſtea ratũ nõ habẽs religionem, ꝓfite: exire ⁊ matrimoniũ ꝯhe-re põt: ſec⁹ ſi a p̄ncipio vel ex poſtfacto libe-re conſenſiſſet. prima pars narrat factũ. ſcd̃a dat iudices ibi: ideoq;. ¶ Caſus literalis. Quidã nobilis cum haberet vxorẽ ſuam ſuſpectã p̄cepit mi-litibus ſuis vt eã ducerent ad quãdã ſyluã ⁊ eã occiderẽt: ipſi duxerũt eam ad ſyluã.⁊ gladio euaginato vt eam occiderẽt, pietate moti pepercerũt eidẽ ſub tali cõditione qd̃ in mona-ſterio montalium ſuſciperet habitum monachale.⁊ ſic ducta fuit ad monaſterium. miles maritus ipſius miſit duos ep̄os ad monaſteriũ vt ei velũ imponerẽt: ep̄i vero q̄ iuuenis erat ⁊ filium paruũ habebat: ſuſpectum habuerunt de mutatione vite ipſius: traxerũt eam in partẽ: querẽtes ab ea quare hoc faciebat ⁊ illa rẽ p ordinẽ expoſuit illis dicẽs qd̃ timore mor-tis hoc faciebat ⁊ q̄ſcũq; poſſet inde recederet. alter eorum vt ſatiſfacere videret̃ crudelitati viri illius velũ ſibi ĩponere ſimulauit: poſtmodũ vir de medio eſt ſublatus: mulier ſtatim de monaſterio egreſſa alium maritũ accepit: propter qd̃ ep̄s dioceſanus ad inſtantiã monialiũ illos excõicauit: mulier fa-ctũ iſtud dñõ pa.ſignificauit. vnde mandat qbuſdã iudicibus quatenus dictã mulierẽ ⁊ virum eiuſdem a ſnia excõicationis abſoluant recepto iuramẽto qd̃ eorũ ſtabũt mandato: deinde mulierẽ illã ⁊ abbatiſſam ⁊ moniales ante preſentiam ſuã fa-ciãt p̄ſentari: ⁊ ſi legitime ꝓbatũ fuerit mulierẽ illã monaſte-riũ intraſſe nõ timore mortis ſed ſpõte: vel etiam timore illo intrauit ⁊ poſtmodũ viro mortuo ratum habuit qd̃ prius fe-cit per cenſuram eccleſiaſticã ad monaſteriũ redire cogatur.
1 Ber. ¶ † Not.j.vnum modũ probandi metũ iuſtũ: vt ſi in lo-
a co ſolitario euaginato gladio[a] quis minat̃ mortẽ. ¶ † Scd̃o
2 not.ꝙ metus mortis de imminere non ſolum durante vibra-tione gladij ſed etiã poſtmodũ ſi tanta eſt minantis potẽtia
b vt veriſſr timeat̃ mors ex cõtradictione.[b] hic enim videt̃ du-raſſe metus toto tẽpore dũ vixit maritus propter eius potẽ-tiam. ¶ No.ibi: nobilis ⁊ potẽs: qd̃ non omnis nobilis dici-tur potens nec ad incutiendum metum ſufficit nobilitas: ſed requiritur potentia: vnde magis timebat hec mulier poten-tiam quã nobilitatẽ. ¶ † Item not. qd̃ contra cõiugatam vo-lẽtem intrare religionẽ oritur preſumptio qd̃ nõ ſpõte faciat ſi eſt iuuenis: ⁊ hꝫ filium paruulum: ⁊ ſic ſunt due cauſe ex qui-bus mutatio vite in coniugata p̄ſumit̃ ſuſpecta. ¶ Not.ibi: ad inſtantiã ſororũ. ꝙ religioſi poſſunt agere cõtra eorũ pro-feſſum qui dimiſſo habitu egivit monaſterium ⁊ poſſunt eum repetere. ad hoc.l.ſi.⁊ qd̃ ibi not.ff.de rei ven.⁊ poteſt facere ſo- b lus prelatus.ar.l.c.edoceri.§.de reſcript. Et expreſſus.xviij. q.ij.abbates.ſed monachi ſeu moniales non poſſunt p ſe ſine abbate ſeu abbatiſſa: q̄ nõ p̄nt agere ſine cõſenſu ſuperioris. vt in.c.cãm.de iudi. ¶ Not.in tex.ibi: ad inſtãtiã ſororũ.intel-lige.ſ.poꝛiſſe ⁊ monialiũ. vt colligit̃ in v.ideo. ¶ Item no.qd̃ ſi ꝓfeſſus exiuit monaſteriũ.⁊ alie.iuſta cãm timoris ſeu nul-litatis: egreſſus nõ cõpellit̃ itrare niſi prius diſcutiat̃ iuſtitia

Antonius. Fr̃ c. ¶ Euagiato gladio. Circa hoc ꝙ dicit̃ de veniente cum gladio ꝯ me: an poſſim eũ p̄uenire. Dicas ꝙ ſimpliciter nõ eſt dicẽdũ ꝙ poſſit preueniri niſi qñ veriſſr̃s ⁊ poſſibilis eſt offenſio: puta q̄ hñs gladiũ eſt valde ꝓpinqu⁹ alteri vel eſt ſolitus minas exeq̄ui qñ forte v̄ba minatoria p̄ceſſerunt ſm ꝙ pulchre declarat bal.i.c.j.in.§.ſi mulier. qbus modis feu. amit.ĩ vſ. feu.⁊ vide etiã qd̃ no.bar.ĩ.l.idẽ eſt. in.§.armis.ff.de vi ⁊ vi arm.vbi dicit ꝙ ſtatutũ de inſultu cum armis hꝫ locũ qñ qs habens arma ad latus: lꝫ arma non euaginauerit venit ꝯ aliũ.cõſiderata tñ qualitate perſone q̄ hꝫ gladium ad lat⁹ ſi veriſimile ſit qd̃ debeat offendere.et ad propoſitũ p̄nt adduci oĩa q̄ adducunt̃ ĩ materia defenſiõis licite ⁊ cũ moderamine ĩculpate tutele.de qua hr̃ i.l.j.C.vñ vi.⁊ p glo.⁊ doct. ple.in.l.vt vim.ff. de iuſti.et iu. Et adde ꝙ ꝓbat̃ terrorẽ fuiſſe pri⁹ illatũ cũ armis qñ qs venit ꝯ me cũ cultello euaginato: vt eſt glo.⁊ ibi Bar.no.ĩ.l. ſed et ſi quẽcũq;.in prĩc. ff.ad.l.aql.et not. Petr.de anch.in cle.j.de ho.⁊ bald. in.l.j.ff.loca.imo plus ſi aduerſari⁹ parabat ſe ad offendendum me poſſum eum occidere etiã anteq̄ me aggrediat̃.vt no.voluit Bal.in l.in lege.ff.loca.⁊ in.l.j.C.vnde vi.ĩ vlti.co.in ver.ſed pone.⁊ vide alex. in conſil .cix.in.j. parte conſi.
¶ Ex ꝯdictione. adde de materia et intellectu hui⁹ c.videndũ in terminis Cal. cõſi.j.

cauſe allegate.vnde papa mandat hic iſtos abſolui recepto
iuramento de ſtādo mandatis eccleſie ⁊ cauſam pꝛius diſcu-
ti.¶ No.ꝙ metus moꝛtis ipō facto impedit ingreſſum reli-
gionis ſeu pꝛofeſſionē:⁊ ſic iſte eſt vnus ex caſibus not.in quo
metus cauſa annullat actū ipſo facto:⁊ de hoc ⁊ de aliis caſi-
4 bus no.ſ̄.e.Abb.¶†Ul.no.ꝙ ꝓfeſſio nulla pōt ratificari ex
poſtfacto per tacitū cōſenſum. Idem in matrimonio carna
5 li.vt in.c.ad id qđ.ſ̄.de ſpon.¶†In gl.j.ibi.c.cū.M.vbi tolli
tur ꝓteſtatio ꝑ ꝯ̄riū factū poſtea ſecutum:⁊ hic non tollitur.
Sol.qñq; pꝛoteſtatio eſt iuſta cauſa veſtita:⁊ tunc non tollit̃
a ꝑ ꝯ̄riū factū[a] vt hic.qñq; nō ſubeſt iuſta cā veniendi ꝯ̄ pꝛote-
ſtationē:⁊ tunc tollit̃ ꝑ ꝯ̄rium factū.ad idē vide gl.in.c.tua.ſ̄.
6 de ſpon.¶†In eadē gl.ibi non ob.no.gl.ꝙ ſi quis nō audet
pꝛoteſtari pōt nihilominus venire ꝯ̄ actū,ꝓbando iuſtū me
tum.dicit tñ Hoſtiē.ꝙ dꝫ fieri pꝛoteſtatio corā aliis ꝓbis vi-
ris.ar.in.c.paſtoꝛalis.in.§.j.de offic.delega.Dic melius vt.S.
ſentit qđ ſi non audet ꝓteſtari non tenet̃ aliquid dicere.Foꝛte
eñ timet a ꝓbis viris reuelari vñ ſatis eſt poſtmodū ꝓbare
metum:vt in.c.ſeq.⁊ in.c.ad aures.ſ̄.eo.⁊ facit qđ no.in.c.fi.de
appel.¶In gl.ij.in.fi.de multiplici velo vide bonā glo.xx.q.
7 j.in.c.illud.§.velamē.¶†In gl.iij.ibi:nunq̃ permittit.Hoſ.
ſoluit foꝛmalius ꝙ ſimulatio doloſa vel deceptoꝛia pꝛohibet̃
cauta ⁊ pꝛouida admittit̃:⁊ ita debēt reduci ad cōcoꝛdiam iu
ra alle.in glo.Et tene hāc ſolutionē mēti.dicit tñ ꝙ qs non dꝫ
dicere mēdaciū:vt no.in.c.ne qs.xxij.q.ij.vnde alibi dicit glo.
in.c.cupientes.de elec.lib.vj.ꝙ aduocatus habens iuſtā cām
b non dꝫ niti ad obtinendū per mendaciū.[b] Ad idē qđ no.In.
in.capi.olim.de reſti.ſpo.vbi not.dicit ꝙ in defectum iuſtitie
ſeu ꝓbationū pōt quis in occulto ſibi ſatiſfacere de rebus ſibi
ſubtractis dūmodo abſtineat a mendacio.¶In glo.in verſ.
qđ veſtro.in fi.no.glo.ad duo.Pꝛimo ꝙ non refert an abſol-
uendus iuret ſtare mandatis iudicis vel eccleſie.vtroq; enim
caſu intelligit̃ de iuſto mādato.Scđo no.ꝙ iurās ſimpliciter
parere mandatis alicuius non obligatur vigoꝛe iuramenti:
niſi ad mandatū iuſtū,⁊ ſm̃ ius.pꝛo hoc facit.ſ̄.de iureiu.c.qn
tauallis.⁊.c.veniēs.¶Extra gl.dicit hic Hoſ.quo ad pꝛimū
dictū ꝙ in hoc pōt eſſe differentia:qꝛ iuramentum pꝛeſtitum
certe perſone non extendit̃ ad ſucceſſoꝛē:vt in.l.cū apud.ff.iu.
ſol.ſecus ſi eſt ꝓ̄ſtitū expꝛeſſo noīe dignitatis vel ſi iurauit ſta-
re mandatis eccleſie.Nam tūc iuramētū eſt reale:vt in.c.qm̃
abbas.de offi.dele.⁊ cum hoc dicto Hoſt.trāſeunt communi
ter doc.Sed certe hoc dictū nō eſt verum in materia noſtra
qꝛ abſoluendus pꝛeſtando iuramentum videtur ſemper ha-
bere reſpectū ad dignitatē ⁊ nō ad perſonā iudicis:quia ma-
teria ſubiecta non pōt cōcernere ꝑſonā tm̃:ideo nō eſt curan-
dum an ſit expꝛeſſum nomē pꝛopꝛium vel appellatiuum.pꝛo
hoc.c.dilecti.ſ̄.de fo.cōpe.⁊.l.cū poſt moꝛtem.§.j.ff.de admin.
8 tut.¶†Hinc no.đt Barto.in.l.terminato.C.de fruc.⁊ lit.ex
pen.qđ ſi iudex reſeruat ſibi taxationem expenſarū expꝛeſſo
nomine pꝛopꝛio nihilominus facultas taxandi tranſit in ſuc
c ceſſoꝛē[c]:qꝛ materia nō pōt ꝯcernere ꝑſonā ſꝫ dignitatem tm̃.
Ad idē qđ dixi in.ca.qm̃ abbas.pꝛeal.⁊ facit.c.aduerſus.⁊ qđ
ibi not.ſ̄.de immu.eccl.Nā ſi excōico vicarium ſeu ꝓtātē excōi
catio nō tranſit in ſucceſſoꝛē:qꝛ materia ſubiecta ꝯcernit ꝑſo-
nā ⁊ nō dignitatē vt ibi no.ſꝫ in alia materia q̄ pariter pōt cō
9 cernere ꝑſonā ⁊ dignitatē ꝓ̄t ꝓcedere illđ dictū Hoſ.¶†In
gl.pe.in fi.gl.in hac vlt.ſol.nimis gñaliter loquit̃.ſꝫ pōt ſic in-
telligi ꝙ vtraq; pars debet docere de iure ſuo.ſcꝫ ꝙ monia-
les habent pꝛobare pꝛofeſſionē qua pꝛobata fundata eſt eax
intentio:nā ꝓbato facto ꝓ̄ſumit̃ ꝙ interuenerūt oīa requiſita
ad factū.ꝓ hoc tex.no.in.c.in ꝓ̄ñtia.de ꝓba.vbi ꝓbata pꝛofeſ-
ſione pꝛeſumit̃ qđ ꝓfitēs habebat legitimā etatē ⁊ negāti in
cumbit pꝛobatio.mulier vero q̄ allegabat metū habebat pꝛo
bare metū.⁊ ſic vtraq; pars ꝓbabit.vel tene ſecundā ſol.gloſ.
10 ¶†Et ex ea no.ꝙ qs đꝫ aliqd pꝛobare eo ipō ꝙ hꝫ intētionē
ſuā fundatā a iure cōi:⁊ qđ non ꝓbat̃ ꝯ̄riū ꝑ aduerſariū:ſi tñ
mulier ꝓbaret pꝛoteſtationē ex legitima cā interpoſitā:tūc o
nus pꝛobandi ꝙ ſponte fecit incūbit monialib⁹:vt in pꝛima
ſo.glo.Quid aūt ſi ꝯcurrūt ꝓbationes ꝯ̄rie:vt qꝛ mulier ꝓba
ret qđ ꝑ metū fecit,moniales vō ꝙ ſponte q̄ ꝓbatio ſit ꝓ̄ferē-
da.dic ꝙ illa q̄ fit de metu:imo plus crederet̃ duob⁹ teſtib⁹ af
d firmantib⁹ metū[d] q̄ mille dicētib⁹ ꝙ ſpōte fecerit:vt no.dicit
Inno.i.c.ſup hoc de.renū.⁊ eſt rō qꝛ deponētes ſup metu de-
ponūt ſup actu ꝑceptibili ſenſu coꝛpoꝛeo:vt qꝛ tyrānus mina
tus fuit moꝛtē niſi leta facie ꝓfiteret̃:ſꝫ deponētes qđ ſpōte:
11 deponūt de actu iperceptibili:qꝛ de itrinſecis coꝛdis.¶†In
gl.fi.ibi.poſt moꝛtē viri.hec ſol.bona eſt.nā poſt moꝛtem mari
ti poterat ſe irreuocabilr̃ obligare:ſed viuēte viro non pote-
rat ex quo erat iuuenis ⁊ remanebat in ſeculo:vnde ſaltē ep̄s
ex ſuo officio poteſt reuocare mulierem de monaſterio quan

tūcunq; marit⁹ ſibi dediſſet licētiā.vt in.c.j.ſ̄.de conuer.ꝯiu.
ideo ſequēs ſolutio glo.nō eſt tuta.⁊ de hac materia dic vt ple
12 ne dixi in.d.c.j.⁊.c.ex parte.eo.ti.¶†Ulti.no.ex gl.ibi:qꝛ viuē
e te viro metus moꝛtis[e] durare intelligit̃ ⁊c.qđ mulier aliquid
gerēs metu mariti excuſat̃ toto tpe vite mariti ſi nō pꝛouoca
uit ad iudicium:qꝛ vr̃ ſemꝑ timuiſſe maritū:hoc intelligo qñ
maritus erat ita potēs ꝙ veriſimilr̃ mulier timuit:ſed ſi mu
lier potuiſſet fugere ad locū tutū non eſſet excuſata toto tpe
13 vite mariti.ad hoc ꝙ not.Inn.in.c.ij.de reg.¶†Sꝫ q̄ro pꝛo
declaratione gloſſ.⁊ textus nunquid ſtatim moꝛtuo marito
videatur ratificare ingreſſum niſi illico exiuerit de monaſte-
rio.Quidā dicūt qđ expectat̃ ꝑ mēſem.arg.j.q.j.cōſtat.aliq ꝙ
ꝑ annū.Hoſti.⁊ cōiter doc.dicūt hoc eſſe arbitrariū.arg.in.d.
c.de cauſis.de off.dele.habebit eñ iudex arbitrari ex qualita
te perſone ⁊ ex diuturnitate tpis an tacite appꝛobauerit in-
greſſum ſtādo aliquo tpe poſt moꝛtē mariti:⁊ vide tu Innoc.
in.d.c.ij.de reg.vbi dicit ꝙ niſi ſtatim quis exeat monaſteriū
ceſſante metu vr̃ appꝛobare ingreſſum:nō tñ reqrit̃ quod in-
cōtinenti haberet currere.ar.i.l.qđ dicim⁹.ff.de ſol.⁊ ideo bo
14 nus vir habebit hoc arbitrari.¶†Extra gl.op.ꝯ̄.text.videt̃
enim qđ hec mulier non fuit obligata cū nō emiſerit aliquod
votū nec fecit ꝓfeſſionē.vt in.c.vt clerici.ſ̄.de re.So.đt Inn.
ꝙ ex quo ſolēniter recipit velū vr̃ fuiſſe ꝓfeſſa:ſicut dicimus
in recipiēte habitū ꝓfeſſoꝝ.vt in.c.i.de reg.lib.vj.ponit In-
no.hic notabile dictū faciendo differentiā inter votū expꝛeſ-
ſum ⁊ ſuſceptionē habit⁹:dicēs qđ votū ſeu pꝛofeſſio obligat
vouētem niſi ꝓbet̃ met⁹ q hꝫ cadere in ꝯſtāte virū.Nec aliter
releuat ꝓteſtatio qꝛ pꝛoteſtatio dꝫ eſſe veſtita iuſto timoꝛe.ſe-
cus dicit in ſuſceptione habitus:qꝛ ad tollēdū pꝛeſumptionē
tacite ꝓfeſſionis ſufficit qualiſcūq; metus.Tamen etiā mine
parentum excuſant.xx.q.iij.ꝓ̄ſens.⁊ eſt rō diuerſitatis ſm̃ eū
qꝛ votū ſeu ꝓfeſſio fit ꝑ verba exꝓ̄ſſa:qb⁹ ſtādū eſt donec legi-
time ꝓbet̃ oppoſitū:ſed ex ſuſceptione habit⁹ oꝛit̃ ſola ꝓ̄ſum-
ptio ꝓfeſſionis q̄ de facili tollitur ꝑ ꝯ̄riā ſuſpicionē.Nā vna ꝓ̄
ſumptio pꝛofeſſionis elidit aliā ⁊ qñq; adinuicē collidunt̃:vt
in.c.lr̃as.de pꝛeſum.⁊ no.in.c.tranſmiſſe.ſ̄.q fil.ſint legi.⁊ no-
tabis bñ hoc dictū.¶Sꝫ ꝯ̄ ꝓ̄dicta vr̃ iſte tex.militare.nā hic
interuenit ſola veli ſuſceptio:⁊ tñ papa mādat hic ingri ſi ti-
moꝛe moꝛtis mulier inducta fuit ⁊ ſic vr̃ ꝙ nō ſufficiat omnis
met⁹ ad excludendā ꝓ̄ſumptionē ſurgētē ex ſuſceptione habi
tus.Sol.pꝛimo credo poſſe dici qđ ſi ſolēniter mulier recipit
velū:ꝑinde eſt ac ſi vbo ꝓfeſſionē feciſſet:ſecus aūt qñ ſine ſo-
lēnitate ſuſcepiſſet quis habitū.vel dic qđ tex.hic narrat fcm̃
qꝛ ita mulier dicebat cōtigiſſe.ſꝫ foꝛte ꝑma ſolutio verioꝛ.⁊c.

1 ☞ Metus iuſtus infertur ex amiſſione omnium bonoꝛum
vel maioꝛis patris.6.
Bona oīa vel eoꝝ maioꝛ pars equiparantur in caſu odioſo.
2 Bñficium metu renūtiatū recuperat̃ abſq; noua collatione.
3 Actio quod metus cauſa datur etiam ad dāna ⁊ intereſſe.
4 Metus iuſtus infertur etiam ex pꝛecibus alicuius tyranni.
5 Metus an vitiet actum ipſo iure.
7 Metus non excuſat quando venit culpa metum paſſi.
8 Matrimonium metu factum eſt ipſo iure nullum.
9 Dotis pꝛomiſſio metu facta eſt ipſo iure nulla.
10 Alienatio rerum eccleſiaſticarum metu facta an teneat.
Alienatio rerum eccleſiaſticarū requirit ad ſui validitatem
qđ fiat in caſu licito ⁊ qđ in ea ſeruetur foꝛma a iure tradita.
11 Uotum metu factum an teneat.
12 Iuriſdictio an transferatur intercedente metu.
13 Electio pꝛelati facta per metum an teneat.
14 Autoꝛitas tutoꝛis per metum adhibita nō validat actum.
15 Abſolutio ab excōicatione per metum facta nō tenet.
16 Teſtamentum in quo fuerunt teſtes inuiti eſt nullum.
17 Sententia lata per metum an ſit nulla.
18 Metus vitiat conſtitutionē pꝛocuratoꝛis.
19 Carceratus ſi quid facit pꝛeſumitur metu facere.
Renuntiatio beneficij metu facta an teneat.
20 Metus nō vitiat actū q ipꝛimit characterē vt in baptiſmo.
Metus in actu meritoꝛio vitiat ipſo facto.

ABbas. Qui ꝑ metum amiſſiōis ꝑ̄rimonij
ſuo beneficio renuntiat illud repe-
tere pōt.pꝛima pars narrat factū.ſcđa iudicem.
ibi:vnde qꝛ.¶Caſus literalis.Quidā cleric⁹.R.
nomine habebat eccleſiā ab abbate ſcti Eadmundi:milites
⁊ burgēſes ſuos miſit ad clericū illū vt eū a domo ⁊ vniuerſa
ſubſtātia ſua expellerent niſi eccleſiā ſuā in manibus abbatis
adiuraret:qui tali modo coact⁹ abiurauit ⁊ abbas eccleſiam
illā aliſ conceſſit:vnde iſte.R.conqueſtus fuit domino pape.
mādat papa ep̄o vigoꝛeñ.q̄ten⁹ ſi eſt ita,ꝓ̄dicto.R.cū itegri-
tate reſtituat vniuerſa:qꝛ q̄ metu vl̃ vi fiunt debēt in irritum.
reuocari.

a ¶Contrariū fa
ctū. Adde qđ vo
luit Old.ꝯſi.xxx.
Zacharias.
¶Adde tu ple-
niſſime per Car.
in clem̄.j.q.xij.de
pꝛocura.
Sebaſti. Sapia.
b ¶Per menda-
cium.de hoc di-
cto Innocē.vide
Feli.in.c.ij.col.fi.
de ſponſa.⁊ ꝑ do.
Bar.vō.in cōſil.
xxvj.inci.magni-
fice ac generoſe ꝓ̄
toꝛ.⁊ per Mod.
poſt Bal.i.l.j.C.
d teſta.⁊ đ dicto
gl.in.d.c.cupien-
tes.vide Cardi.
Alex.in.c.in mā-
datis.xliiij.diſt.
Zacharias.
c ¶In ſucceſſoꝛeꝫ.
adde de hoc Lan
frāc.de oꝛia.in.c.
qm̄ ꝯ̄.in.§.expen-
ſe.nume.v.⁊ ibi in
apo.Bene.va.in
verſi.reſeruata.ſ̄.
de pꝛoba.
Zacharias.
d ¶Duobus affir
mantibus metū.
Addđ in pꝛopꝛiis
terminis Anto.
coꝛſ.ſing.ccclviij.
ic.vº.mille teſtes.
de q̄ dixi in apo.
poſt iſtū in.c.ſup
hoc.nu.xxxiiij.in
verbo metus re-
nuntiantis.ſ̄.de
renuntia.
Sebaſti. Sapia.
e ¶Moꝛtis.Quo
modo ob reuerē-
tiā viri pꝛeſumat̃
met⁹ in vxoꝛe vi-
de Feli.in.c.cau-
ſam matrimonij.
de offi.deleg.col.
ij.⁊ Moder.poſt
Bart.in.l.tranſ-
ctionē.C.de tranſ
actio.

a ¶De maiori par
te. Adde qḋ volu
it Alex. cōſil. cxl-
iiij. vbi ḋt qḋ hñs
litē mecū de ma-
iori parte bonorū
preſumit̄ inimic⁹
ideo teſtificari nō
pōt. ꝛ in terminis
vide Ro. conſil.
ccclxxix.
Antonius Frāc.
¶Circa ꝙ dicit̄
de inimico. Di-
cas ꝙ qui mecū li
tigat qñ lis eſt cri
minalis vel ciui-
lis oīm bonorum
vl' maioris partis
bonorū abſq; du-
bio repellit̄ a te-
ſtimonio contra
me: vt ꝑ do. Ant.
ꝛ iſtū in. c. j. ſ. de in
di. ꝛ hr̄ per Bar.
Alexā. ꝛ doc. in. l.
iij. in prin. ff. de te
ſti. vbi dicunt qḋ
inimicitia capita
lis cauſat̄ ex cau-
ſa criminali vel ci
uili magna. ad ef-
fectū vt quis re-
pellat̄ a teſtifican
do. ꝛ vide etiam
d. Abb. in. c. cum
opz. ꝛ in. c. repel-
lant̄. ꝛ in. c. memi-
nimus. de accu.
Sebaſti. Sapia.
b ¶Bonorū. Vi-
de Abb. in. c. i. in
fi. primi not. ſ. de
iudic. vbi vult qḋ
ex ſpoliatione fa-
cta ḋ maiori par-
te bonoꝝ oriatur
inimicitia capita
lis. ꝛ faciunt que
no. in. c. ij. ſ. de ho
mi. vbi pro defen
ſione bonoꝝ eſt li
citum interficere
inuaſorem.
Sebaſti. Sapia.
c ¶Quod metus
cauſa. Idē tenet
Ro. deciſ. ccclxx-
iij. incipi. fuit du
bitatū Abb. in. c.
ſi vero. in. ij. no. ſ.
de iureiur. vbi vi
de Feli. col. ij. vſi.
in eodem tex.
Zacharias.
d ¶Sine noua col
latiōe. Adde qḋ
not. in apoſtil. ad
iſtū in. c. ſup hoc.
nu. li. in apoſtil. in
verſi. tz renuntia
tio. ſ. de renun.
e ¶Quod metus
cauſa. Adde q̄. ſ.
ponam in glo.
f ¶Rogamina.
Adde Alex. cōſi.
xvj. iij. lib.

1 reuocari. Ber. ¶†No. j. ꝙ ꝑditio omniū bonorū
a infert iuſtū metū. ꝛ idē dicit Goff. de maiori pte[a]
b bonorū[b]. ꝓ quo facit. c. frequens. de reſt. ſpol. li. vj.
Nā ibi in actu odioſo equiparant̄ oīa bona ꝛ ma-
ior pars bonorū. idē videt̄ dicēdū in caſu nō fauo
rabili vt precēdens iuſtū metū poſſit recuperare
que per metū perdidit. ꝛ in hoc tene mēti iſtū tex.
nā ſepe tyranni inferunt metū citra patrimoniū.
2 ¶†Scḋo no. ibi, debent in irritū reuocari. argu.
optimū qḋ renūtiatio bñficij ꝑ metū facta tenet
lz poſſet peti illius reſtitutio ꝑ actionē qḋ metus
cau.[c] Et no. ſm iſtū intellectū ꝙ lz ꝑ renūtiationē
perdatur titulus, tñ reſtitutio que fit ꝑ actionē ꝙ
metus cauſa, reſtituit in priſtinū ius ſine noua col
d latione[d] ꝛ abſq; priuatione fienda de illo cui inter
ea fuit collatum: qḋ tene menti ꝛ de hoc. ſ. latius
3 poſt gl. ¶†Vlti. no. ibi, cū intergritate reſtituas
vniuerſa: ꝙ ꝑ actionē qḋ met⁹ cā dz fieri integer-
rima reſtitutio eorū q̄ quis ꝑdidit ꝑ metū. dz er-
go haberi reſpectus nedū ad bona exiſtētia ſz ad
dānū illatū ꝛ ad intereſſe qḋ quis ſuſtinuit ꝓpter
e metū: nā hec actio qḋ me. cā[e] principaliter datur
ad intereſſe. vt in. l. ſi cū exceptione. in. §. quadru-
4 platur. ff. eo. ti. ¶† Sed quero hic quid ſi abbas
iſte non miſiſſet iſtos milites ſed rogaſſet iſtum
ſacerdotē vt renūtiaret: nūquid rogamina iſtius
habuiſſent inducere iuſtū metū. Sol. dico ꝙ roga
f mina[f] regulariter vel etiam verba comminato-
ria nō inferunt iuſtū metū, qꝛ metus cōſiſtit in a-
trocitate facti: vt in. l. metū. ꝛ in. l. ad inuidiā. C. eo.
tit. vbi ptz ꝙ etiā dignitas alterius partis nō eſt
iuſta cauſa preſumēdi metū. Iſtud fallit in tyran-
g nos[g] q ſolitus eſt ſeuire in eos q ſuis precib⁹ nō pa
rent tūc em̄ rogamina tyrāni habētur pro prece-
pto ꝛ inferunt iuſtū metū in parente. ad hec bona
gl. in. l. j. qḋ iuſſu. tenet Bar. in trac. de tyrāno. Et
idē dic in epō vel alio prelato potēte qui ſolet ſeui
re in clericos ſuis votis nō obtēperantes, ſic intel
ligēda eſt gl. in. l. j. §. que onerāde. ff. quarū re. acti.
nō da. Hinc vulgariter ḋr ꝙ rogamina ſuperio-
ris ſūt p̄cepta: ſz ītelligo mō ꝑdicto. ꝛ hec notabi.
5 ¶†In glo. j. no. bñ hāc gl. qꝛ eſt magiſtra in ma-
teria ſua ꝛ quotidie ad eā remittimur cū queritur
an ea q̄ fiunt ꝑ metū teneant. ꝛ vt clare habeas gl.
primo gl. colligit ex tex. vnū notabile qḋ ea q̄ fiūt
per metū amiſſionis rerū debēt reſcindi. ¶Secū
do gloſſ. querit an hec habeant locū in illis rebus
ſine quibus vita corporalis amittitur: ꝛ rñdet qḋ
hz locū in illis ſine quib⁹ vita corporalis amittit̄.
vult dicere ꝙ ex quo nō pōt ꝙſuſtentari ſine illis
bonis quib⁹ timet ſpoliari excuſat̄ ſi quid fecit ꝑ
illū metū nā vita noſtra corporalis nō pōt ſubſtē-
tari ſine adiumēto tēporaliū. vnde alibi dicit text.
ꝙ etiā ſpiritualia ſine tēporalib⁹ diu eſſe non pñt
6 vt. j. q. iij. ſi quis obiecerit. ¶†Hinc dicit glo. in. l.
aduocati. C. de aduo. diuer. iudi. ꝙ bona tempora
b lia ſunt alia vita.[b] quaſi dicat vt corpora ſunt ſer-
uāda: vnde ſicut mortis metus excuſat: vt in. c. cū
dilect⁹. ſ. e. ita ꝛ metus perdendi bona tēporalia.
idē dicit gl. ſi timet pati grauē iacturā i reb⁹ ſuis.
Et no. in hoc gl. quaſi innuat ꝙ nedū excuſat me-
tus perdēdi oīa bona: ſed etiā ſi timet pati grauē
iacturā: vt puta ſi timet perdere maiorē partē bo
norū. vt. ſ. dixi. an autē excuſet metus excōicatio-
nis dicā poſt glo. in. d. ca. cum dilectus. ¶Tertio
gl. cōtra predicta opponit de. c. oēs cauſationes.
vbi metus paupertatis nō excuſat. gl. directe nō
ſoluit ſed dicit ꝙ ca. iſtud loquit̄ qñ quis cōmittit
malum in ſe propter timorē libertatis vel corpo-
ris cruciatū. non enim quis dz cōmittere peccatū
imo potius oīa mala pati: vt in. d. c. ſacris. ſ. eodē.
Hinc dicit text. iuris ciuilis in. l. palam. ff. de ritu
nup. ꝙ nō eſt ignoſcendum mulieri q̄ ꝑtextu pau
pertatis turpem vitam eligit. ꝛ eſt ratio qꝛ ꝑ pec-
catū mortale morit̄ aīa. Nam omne mortale eſt di
gnum pena eterna ſed aīa eſt dignior corpore cū
corpus ſit mortale ꝛ caducū: ideo imminente me-
tu mortis dz quis potius eligere mortē tēporalē
ſcilz corporis q̄ mortē perpetuam ſcilicet anime.
7 ¶†Quarto in ver. no. glo. intrat principalē ma-

teriā an ea que fiunt per metū teneāt. ꝛ primo tra-
dit regulā affirmitiuā cum limitatione tñ: dicens
in effectu qḋ ea que fiunt per metū regulariter te
i nent:[i] dūmodo ſine culpa ſua qs incidat in metū.
nam tūc ſi ſine culpa ſua incidit pōt peti reſciſſio
eorū q̄ acta ſunt ꝑ actionē qḋ met⁹ cauſa: ꝯ ſi cul-
pa ſua incidit in metū tenēt geſta ꝛ nō ꝯpetit ali-
qḋ remediū metū paſſo. tex. de hoc vltimo eſt ſin.
qui quotidie allegat̄ in. l. ſi mulier. ff. eod. vbi ḋr qḋ
ſi liberta cōmiſit ingratitudinē contra dñm ꝛ pre
textu ne reuocaret̄ in ſeruitutem aliquid promiſit
dño ſuo nō ſuccurrit̄ ſibi ꝯ illā ꝓmiſſionē: lz metu
ſeruitutis fecerit. ꝛ hoc ideo qꝛ ipſa ſibi intulit me
tum cōmittendo ingratitudinē ꝛ dñs inſte mina-
8 batur ſibi de reuocanda ea ad ſeruitutē. ¶†Ab
hac regula gl. excipit hic ſex caſus primus in ma-
trimonio. ꝛ eſt duplex ſpecialitas ſm gloſſ. in ma-
trimonio. primo ꝙ nō tz ſi metu fuit contractum:
ſcḋo ꝙ etiā ſi culpa ſua qs incidit in metū: nihilo
k minus matrimoniū eſt nullum[k] per. c. veniens. de
ſpon. qꝛ matrimonium cōtrahitur libero conſen-
ſu: ꝛ vbi interuenit metus tollit̄ qualitas liberta-
tis: vt in. c. cum locū. de ſpon. Contra hoc gl. opp.
de. c. inter cetera. xxij. q. iiij. vbi text. videt̄ innuere
qḋ matrimoniū tenet. ꝛ ille text. multū ſing. in hac
materia. ¶Gloſ. hic ꝛ ibi multipliciter ſoluit. Et
primo ꝙ ibi, non interuenit iuſtus met⁹ qui poſſit
cadere in ꝯſtantem virū. Hec ſolu. nō eſt bona: qꝛ
tex. ibi loquit̄ de metu mortis. Scḋa ſolu. qḋ in eo
ꝙ tex. ibi dicit ſit ſtabile ꝛ firmū. illud verbum ſit
ponit̄ cōſultiue ꝛ nō preceptiue: hec eſt impropria
tio litere. Tertia ſol. ꝙ loquit̄ de cōſilio, nō appa
ret ibi i tex. Quarta ſolu. ꝙ metus nō fuit ibi pro-
batus. cōtra hanc facit qꝛ ibi preſupponit metus
al's nō fuiſſet dubiū. Unde ꝑ v̄ba illius text. mul-
tum vrgētia tenuit hic do. meus do. Cardi. ꝙ ma
l trimoniū metu contractū tenet:[l] ꝛ ſic ꝙ iſte caſus
nō recte excipit̄ a regula. fatet̄ tñ qḋ pōt reſcindi
per actionē qḋ metus cauſa: ſed cōiter gloſ. ꝛ doc.
vtriuſq; iuris tenēt oppoſitū: ꝛ hec cōtraria opi.
verior eſt. Et adduco tex. cui reſponderi non pōt
in ca. ſignificauit. ſ. de eo qui dux. in ma. vbi tenuit
ſcḋm matrimoniū ꝯtractum poſt proprium meti
culoſum nulla prius petita reſciſſione per actionē
qḋ metus cauſa. ſi enim valuiſſet primū matrimo
niū nō tenuiſſet ſcḋm primo non annullato: quia
matrimoniū nō pōt cōſiſtere niſi inter duos. vt in
c. gaudemus. de diuor. Itē probat̄. in. c. veniēs. ſu-
perius alle. ꝛ in. c. cū locū. de ſpō. nā certū eſt quod
in matrimonio ꝯhēdo reqrit̄ liber ꝯſenſus vt ibi:
ſed vbi metus interuenit lz nō faciat ceſſare cōſen
ſum tñ tollit qualitatē libertatis reqſitā: ꝛ vbi re-
quirit̄ certū qd cū qualitate libertatis nō eſt iuri
ſatiſfactū ſi interueniat illud ſine qualitate liber-
tatis vt in. c. piſanis. de reſti. ſpo. vide ho. gloſ. quā
tenebis menti in. c. notificaſti. xxxiij. q. v. ꝛ vide in
hoc ꝙ plenius dixi in. d. c. cū locū. Et ad. c. prealle.
inter cetera pōt reſponderi vt in glo. nā lz impro
priare verba tex. ꝓpter alia iura cōtraria. vt in. c.
cū dilect⁹. de cōſue. ar. in. c. cū expediat. de elec. lib.
vj. vel dic qḋ ibi interuenit iuramētū: nō tñ intel-
ligas ꝙ iuramentū hz firmare ꝯctū matrimonij
qꝛ non reſtituit libertatē requiſitā: ſed obligat vt
ſaltē cōtrahat matrimoniū ſeu non veniat contra
niſi abſolutione petita. vt in. c. ſi vero. ꝛ in. ca. verū.
9 de iureiurā. ¶†Secūdus caſus eſt in dote: nam
promiſſa. vel ſoluta ꝑ metū non tenet: vt in. l. ſi mu
lier. in. §. ſi dos. ff. qḋ me. cau. ſz ſimpliciter promiſ-
ſa ſuſtētabit̄ ex ſola approbatione legis: ideo me-
tus interueniēs vitiat ex toto actum. ꝛ ex ratione
ſua pōt colligi vna regula gñalis qḋ vbicūq; ſim
plex promiſſio valet ex approbatione legis ſi me-
tus interuenit nō tenet. hoc tñ dictum nullibi pro
batur. nā lz text. ibi loquatur de dote promiſſa: tñ
verbū promitto pōt adaptari ad nudā promiſſio
nem ꝛ ad ſolēnem. vt in. l. ſciendum. §. dictum. ff. de
edil. edic. ꝛ in. §. ſi ſcriptū. inſti. de inuti. ſtipu. ideo
tene qḋ ſpeciale eſt i dote qualitercūq; per metū
promiſſa vel ſoluta: ꝛ quemadmodum matrimo
m niū debet eſſe liberū: ita ꝛ dos[m] aſſeſſoria ad ma-

Zacharias.
g ¶Fallit in tyran
no. adde Bal. in
cap. i. §. iniuria. de
pace iur. fir. iuſib.
feu. vbi dicit qḋ ſi
tyrannus precipi
at alicui vt aliquē
interficiat alias
ipſum mandata-
rium occideret ꝙ
occidens excuſa-
tur. alle. l. ſcientiā.
§. qui cum aliter
ff. ad le. aquil. re-
fert ꝛ ſequit̄ Cor-
ſe. ſing. cxxxiiij. in
verſ. metus. circa
medium.
Antonius Frāc.
¶Circa hoc an
interficiēs aliquē
ad mādatū tyran
ni minantis mor
tem. Adḋ Bal. in
l. eam quam. i. ix.
col. in ver. ꝛ ſcias.
C. de fideicō. vbi
dicit ꝙ metus ty-
rāni excuſat mu-
lierē vt nō poſſit
accuſari de adul-
terio cum eo cō-
miſſo. ꝛ ibi dicit
qḋ ſi mine tyrāni
preceſſerūt actū:
ſemper p̄ſumitur
actus factus per
metū. de quo etiā
viḋ ꝑ Bar. in tra
cta. de tyrā. in. ix.
ꝛ. x. q.
Sebaſti. Sapia.
h ¶Alia vita. quo
modo bona dicā
tur alia vita. vide
Iaſ. declarantez
in. l. vt vim. colū.
vj. ff. de iuſti. ꝛ iu-
re. ꝛ in. l. nec qcq̄.
§. vbi decretum.
col. j. verſi. confir-
mo. ff. de offi. pro
conſu. ꝛ lega.
i ¶Regulariter
tenet. Adde Cal
de. cōſil. j. hoc eo-
dem titu.
Sebaſti. Sapia.
k ¶Eſt nullū. Vi
de Abb. in. c. con
ſultationi. de ſpō
ſali. ꝛ in. c. ſignifi-
cauit. de eo q du-
xit in mat. quam
pol. per adul.
l ¶Tenet. Adde
quod contrarium
tenet Cald. conſi.
alleg. ꝛ Old. cōſi.
xxxv. Alex. conſi.
xxviij. iij. lib.
m ¶Ita ꝛ dos. ad
de Cald. conſil. ij.
hoc eo. titu.

a ¶ Interceſſerit. Adde tu ꝙ Ro.fin.ſuis tenet ꝙ propter metū res eccleſiaſtica ſit effecta inalienabilis: licet eſſet alienabilis. alle.tex.in.c.peruenit.ver.abbatis.de exceſ.prel.

Antonius Frā. ¶ Ad hoc qḋ hic dicit̃ de re eccleſiaſtica alienata per metū qḋ efficit̃ inalienabilis. Dicas qḋ actio ex metu datur cōtra omnes ad quos peruenit commodū ex ipſo metu ſeu ex ipſa re alienata per metū.l.metum.§.cum autē.⁊ ibi per Bart.⁊.l.ſi qs in prin.ff.qḋ me.cā.⁊ vide ſpe.in ti.de reſti.ſpol.in.§.fin.in fin.vbi dicit ꝙ actio ꝓueniēs ex metu dat̃ contra poſſeſſorē rei alienate ꝑ metum.lʒ ipſe nō intulerit metum.

¶ Metus impediat votū. Adde Cald.conſi.j.qui cleri.vel vo.

Anton.Franciſ. ¶ Circa hoc qḋ d̾r de voto emiſſo per metum vel timorē an valeat. Dicas de voto īfirmorū an obliget vouentem videndum eſſe.xvij.qḋ.j.per totum.⁊ an votū emiſſum pro recuperanda ſanitate obliget. vide Hoſti.⁊ do-cto.in.ca.ſcripture.de voto.vbi ēt per Innocē.⁊ ibi per do.Abba.in j.col.in fi.vbi etiā querunt an taliter vouentes pro recuperāda ſanitate ea recuperata ⁊ reſtituta poſſint compelli ad voti executionē. dicit Inn.in.d.c.ſcripture.ꝙ ſic.de quo vide latius per.d.Ab.⁊ doct.in.c.ſicut tenor.de regula.⁊ per Spec.in ti.de ſtatu mona.in ver.xxij.⁊ de quibus debeat fieri votum.vide bea.Tho.ij.ij.qḋ.lxxviij.vbi etiam ponit an liceat ex voto aſtringere ſe ad nimiam carnis macerationē.⁊ que dicātur vota pura: puta de nō pectinādo caput in ſabbato.vide Tho.in loco preallegato.vbi dicit ꝙ talia vota ſunt potius deridēda ꝙ̄ ſeruāda.de quo vide etiam archi.in.c.qui bona.xvij.q.j.⁊ vide Archidia.xxxij.queſtio.viij.in.ij.vbi ponit an ille qui vouit nunꝙ̄ comedere carnes poſſit nihilominus in infirmitate comedere abſꝗ fractione voti. Et an votum factum inſtinctu aliorū vel calore iracundie obliget: habet̃ in.ca.ſunt q opes.xvij.q.iiij.⁊ ibi ꝑ archi. Et adde ꝙ votū licet poſſit cōmutari per ſuperiorē habētem poteſtatē nō tamē poteſt ex toto tolli ita quod vouens nec ad illud qḋ vouit teneatur: nec ad aliud eius loco.vide Inn.in.c.j.vbi dicit ꝙ no.⁊ habetur etiam in.c.licet.⁊ in.c.nō eſt.eo.ti.de voto. Et an valeat votum de non comedendo carnes in die dominico vel in die natiuitatis domini.vide que habētur in.c.fi.de obſer.ieiu.vbi cōcluditur ꝙ ſic.⁊ an votum emiſſum in graui infirmitate quaſi meticuloſe ſit factum obliget vouentē.vide plene no.per doct.in.c.licet.⁊ in.c.ſicut nobis.de reg. Et adde qḋ votum continentie nō mutatur q̄r non reperitur aliud eo melius vt.in.c.cum ad monaſteriū.de ſta.mona.⁊ in c.nuptie.xxij.q.j.⁊ tene mēti tex.in.c.in malis.xxij.q.iiij.vbi tex.dicit in malis promiſſis reſcinde fidem: in turpi voto muta decretum.

c ❧ Sebaſti.Sapia. ¶ Iuriſdictio. Vide Bald.in.l.ſi qui ex conſenſu.col.ij.C.de epiſc.audien.

d ¶ Qḋ nō. Adḋ pe.de anc.cōſ.xxxvij.abb.cōſ.iij.q.vj.vbi idē dicit ꝙ hic.

e ¶ Genere ꝑſonarū. Adde qḋ voluit Alexā.cōſi.xcviij.j.li.vbi tʒ valere ſtatutum probibens matrimonium cum certo genere perſonarum

10 trimoniū.vt no.gl.in.d.§.ſi dos. ¶ † Tertius caſus in rebus eccleſie ꝑ metū traditis: nō em̄ transfertur dn̄ium intercedēte metu.cōtrariū tn̄ ſentit glo.xv.qḋ.vj.c.j.⁊ aliqui ſequti ſunt. Sed cōmunis opi.ſequitur iſtā gl.⁊ ſpecialiter Io.an.⁊ facit qḋ no.Archi.in.c.ij.de re.eccle.nō alie.lib.vj.d.Ant. dicit quod aut interuenerunt debite ſolēnitates que debent ſeruari in alienatione,⁊ tūc dn̄ium nō transfert̃.xij.q.ij.ſine exceptione. aut fuerunt ſeruate ſolēnitates: ⁊ tūc transfert̃ dn̄ium. Et ex hoc videtur inferre ꝙ nō ſit ſpeciale in traditione rei eccleſiaſtice.⁊ idē videtur tenere hic do.Cardi.ſed certe nō ſufficit qḋ ſolēnitas ſeruetur niſi ſit facta in caſu licito ⁊ a iure approbato. Duo enim ſunt neceſſaria vt valeat alienatio facta de re eccleſiaſtica.primo qḋ fiat in caſu licito.ſcḋo ꝙ ſeruet̃ forma a iure ſtatuta ſiue tradita vt eſt text.in cle.j.de re.eccl.nō.alie.no.in.c.j.ſ.de in integ.reſt.dixi in.c. eccleſia.de cōſti. His vero obſeruatis tenebit alie-

a natio licet metus interceſſerit[a]. arg.c.merito.xv.

11 q.j. ¶ † Quartus caſus in voto: q̄r votū per metū factū nō tenet ſecundū gl.quod bene notabis: Et idē no.glo.xv.q.vj.in.c.autoritatē.qḋ intellige in metu humano: nō autem in metu diuino. Nam ſi quis timore dei vel timore peccatorum ſuorū vel timens interitum corporis propter naufragium vel quid ſimile emiſit votum: tenetur: quia talis metus eſt bonus ⁊ appetēdus.vt in.c.ſicut nobis.ſ.de regu.iuncta glo.j.quam notabis. Et ꝗ̄uis do.Cardi.hic dicat iure nō probari vt metus impe-

b diat votū[b]: tn̄ puto cōtrariū ⁊ allego caſum apertū in.c.preſens.xx.q.iij.facit.c.notificaſti.xxxiij.q.v.⁊ in.c.j.ſ.e.licet ad illum text.poſſit reſponderi ꝙ ibi ſimulate aſſumpſit velum: ⁊ ſic defuit ibi voluntas: ſed in fin.illius.c.bene facit tex.vbi Papa non ſe refert ad ſimulationem vel proteſtationē: ſed ſolum ad timorem mortis. Item probo hoc ratione.per votum quis obligatur deo: ſed deo nihil eſt acceptum quod non procedat ex ſyncera voluntate: q̄r nullum eſt bonum niſi volūtarium vt dicit tex.xxiij.q.v.ad fi.⁊ eadē cauſa.q.vj.in.§.ex

12 his. ¶ † Quintus caſus in iuriſdictione ꝑ metum extorta: nam intercedēte metu nō transfertur iu-

c riſdictio[c].alleg.glo.in.l.ij.in.§.j.ff.de iudic. Et no. bene hunc caſum.ille tamen textus loquitur ſpe- e

cialiter in eo qui metu prorogauit iuriſdictionē f

alterius iudicis: vnde voluerunt aliqui caſum illius.l.extendere. Sed gloſſ.hic notāter intellexit illum tex.generaliter qḋ ſatis mihi placet cōſiderata ratione tex.nam ſi metus impedit prorogationē iuriſdictionis fortiꝰ debet impedire trāſlationem: ⁊ hunc intellectū videt̃ approbare Bald.in.l.decernimus.C.de ſac.ſanc.eccl.⁊ Bar.in trac.de tyrāno. Et per hoc infero ad queſtionē. Ciuitas habēs electionē officialis vel poteſtatē eligēdi ſibi dn̄m obſeſſa per exercitū elegit ſibi officialem per metum vel tranſtulit iuriſdictionē in tyrannum qui habebat ciuitatem obſeſſam. q̄ritur nunquid iuriſdictio ſit tranſlata: ⁊ per conſequēs nunquid teneāt geſta per tyrannum iſtum ſeu of-

d ficialē.⁊ dicendū ꝙ nō[d]: q̄r vbi agit̃ de iuriſdictiōe conferenda metus vitiat factum ipſo facto.vt in d.l.ij.intellecta modo predicto.⁊ hoc tʒ Barto.in d.tract.⁊ ſentit Bald.in.d.l.decernimus.ꝙ bene

13 notabis. ¶ † Et ex hoc infero ad aliā queſtiōem. Canonici elegerunt aliquem in prelatum per metum puta per ꝑceptū tyranni: nunquid talis electio teneat: ⁊ multa cōſilia ſuper hoc emanarunt tempore Vrbani ſexti: quando incipit vltimum ſchiſma in eccleſia dei. Nā dicebāt cardinales aliqui ꝙ per metum ⁊ per impreſſionem romanorū elegerunt prius papam: vnde poſtea quidam ex eis cōuenerunt ⁊ alium elegerūt. Ex dicto Bart.⁊ Bal.per rationem huius gloſſ.⁊ per text.illius l.ij.poſſet dici quod electio eſt nulla.⁊ vide tex.iūcta gloſſ.in.ca.quiſquis.de electio.⁊ ſimiliter facit tex.in.c.vbi periculum.in.§.ceterum.de electioni.li.vj.vbi dicit tex.ꝙ ceſſat electio vbi adimitur libertas eligendi. In cōtrarium facit qḋ not.Inn.in.c.qḋ ſicut.de ele.vbi dicit ſe credere ꝙ ſi metus interceſſit tenet electio: licet veniat irritāda vnde anteꝙ̄ irritetur tenent geſta per electum. Et ad hoc allegauit iſtum text.in argu.⁊ tene menti ſin. illud dictum Inno.propter eius autoritatem.nā facit ad precedentem.q.de tyranno: ⁊ tamē aliter diſtinguo ⁊ reduco ad concordiā in.c.licet.de ele. videlicet ꝙ aut compellūtur electores eligere certum: ⁊ tunc electio eſt ipſo iure nulla: quia eſt contra ſubſtantiam electionis. nam electio eſt vnum de pluribus eligere: ⁊ ita intelligat̃ tex.in.d.§.cete-

e rum.aut compelluntur eligere vnū de certo gn̄re

f perſonarū.[e] ⁊ tunc metus[f] nō vitiat ipſo facto: q̄r

Anto.Fran. ¶ Circa iſtud an valeat ſtatutū prohibens matrimoniū cōtrahi cum certo genere perſonarū. Dicas ꝙ ꝓhibitio legis vel ſtatuti in matrimonio ꝯhēdo etiā appoſita pena nō vʒ: q̄r materia nō eſt ſubiecta ꝑtāti ſtatuētiū.iuxta no.in.l.oēs ppl̄i.ff.de iuſt.⁊ iu.⁊ in.ca.que in eccleſiarum.⁊ in.c.eccleſia ſancte marie.de cōſti.pro quo facit q̄r matrimonia debent eē libera ēt ab arrhis ⁊ pena.l.fi.in gl.fi.⁊ ibi ꝑ Cy.in vj.q.C.de ſpon.⁊ hr̄ ꝑ bar.poſt gl.in.l.titia.ff.de vb.obli.⁊ ple.hr̄ in.c.gēma.in gloſſ.fi.⁊ ibi per ſcriben.de ſpon.⁊ ꝑ Io.and.in addi.ſpe.in ti.de ſpōſa.in.§.j.in verſ.ſʒ que eſt rō. Addas tn̄ ꝙ matrimonium ꝯctū ꝯ cōſuetudīnē loci ſi ſcādalū oriatur eſt dirimēdū. vt i.c.ſuper eo.et ibi not.de cogna.ſpir. Dicas tn̄ ꝙ de iuregētiū m̄ri monia cū alienigenis ſunt ꝓhibita.vt in.c.iuſgentiū.j.di. An autē ſub ſpe ꝑmij poſſit qs inuitari ad m̄rimoniū.vide ꝑ Bart.in.l.titio centū.in.§.j.ff.de ꝯdi.⁊ demō.vide pulchra dcā bal.in ꝓpoſito.in ca.nō ſatis.de ſimo.⁊ de eo qḋ dictū eſt an matrimoniū ꝯctum nō ſeruata loci cōſuetudine valeat.vide plene no.in.c.j.et ibi ple.ꝑ Car.de ſponſa. Et an valeat ſtatutū qḋ filius nō poſſit cōtrahere m̄rimonium ſine conſenſu patris.vide Io.and.in.c.ſtatutum.de hereticis.lib.vj.⁊ habetur per Bart.in.l.adijcimus.C.de murilegu.lib.xj.⁊ per eundē in.l.in bello.ff.de capti.⁊ concluſio eſt ꝙ non valeat tale ſtatutum propter defectū poteſtatis ſtatuentium vt.ſ̄.tum etiam quia in matrimonio cōtrahendo nedum requiritur conſenſus ſed requiritur liber conſenſus.vt in capi.tue.⁊ in.c.veniens.⁊ in.c.cū locū.⁊ in.c.cū apud.de ſpon.⁊ faciunt ea que habent̃ per gl.⁊ Inn.in.c.fi.de ſecun.nup.vbi ponit̃ illa materia an pene impoſite per ius ciuile nubentibus intra tēpora luctus habeāt locū de iure canonico: cū ius ciuile ex defectu poteſtatis cōdētis leges ciuiles nō potuit diſponere circa matrimonia cū ipſum matrimonium dicatur eſſe de foro eccleſie ⁊ nō pertinere ad forū eccleſiaſticū iuxta ea ꝗ̄ ple.trac.ꝑ Bart.⁊ doc.in.l.titia.ff.ſo.ma.⁊ in.c.j.⁊ in.c.tuā.de or.cog. Et qualis debeat eſſe conſenſus qui reqritur in matrimonio vide ēt per beatum Tho.in quarto ſentētiarum.di.xiiij.⁊.xxviij.⁊ an in matrimonio poſſit etiā poni arrha vel pena vltra.ſ̄.alleg.vide que habent in.c.ex ꝑte.de ꝯuer.cōiug.⁊ in.c.⁊ ſi neceſſe.de do.inter vi.⁊ vxo.⁊ ḋ do.poſt diuor.reſt. Circa hoc tn̄ an ſtatuta locoꝝ poſſint aliqd diſponere circa matrimonia ꝯhēda vel iam cōtracta.vide Bal.in.l.nō ignoret.in fi.C.qui accu.non poſ.vbi dicit ꝙ qḋ de matrimonio ſemper debet agitari corā eccleſiaſtico.⁊ ideo dicit ꝙ ſi iudex maleficioꝝ cognoſcit de adulterio qḋ ſit cautus vt nō patiatur reum negare matrimoniū: q̄r tunc deberet remittere cauſam ad forum eccleaſiſticū ꝓpter probationem matrimonij faciēdam: q̄r coram eo facta talis probatio nō valeret niſi ſtatutum loco aliter diſponeret: quod dicit menti eſſe tenendum.

f ❧ Sebaſti.Sapia ¶ Metus. Vide tex.hoc probantē in.l.cum ita.cū l.ſeq.ff.de cōdi.⁊ demon.⁊ adde iſtis ꝙ metus ſtatuti eſt iuſtus metus vt no.Feli.in.c.j.de offi.deleg.col.ij.ver.⁊ inquantum.

non ex

non ex toto admitur poteſtas ⁊ libertas eligendi hoc probo iſta rōne.non valet conſuetudo per quā tollitur libertas eligendi vt in.c.cū terra.de elec.⁊ tñ valet conſuetudo vt electores teneantur ſibi eligere prelatū de certo genere perſonarū vt eſt tex.in.c.abbate.de ver.ſig.⁊ in.c.cū dilectus.de conſuet. Hinc dixit Jo.an.in.d.c.cū terra.qđ conſuetudo nō pōt tollere libertatem eligendi:ſed reſtringe ſic:qđ notabis : ⁊ ple-
14 nius dico in.d.c.licet.¶ †Sextus caſus ⁊ vltimus ſm glo.in autoritate tutoris per metum extorta.vt in.l.j.in fi.ff.de auto. tuto.⁊ poſſet deduci ille tex.ad tertium caſum p̄alle. vt ſi ep̄s autorizet in cōtractu per metum inito ꝑ eccleſia inferiorē:qđ talis autoritas nō teneat:qꝛ ep̄s equiparaṫ tutori.vj.q.j.in.c. oēs.⁊ no.j̄.de in integ.reſti.in.c.auditis.in gl.iiij.Extra gloſſ.
15 Hoſti.excipit aliquos alios caſus:⁊ ſic in ordine.¶ †Septimus caſus.c.vnici.j̄.e.li.vj.vbi dꝛ qđ abſolutio ab excommuni
16 catione ꝑ metū facta nō tʒ.¶ †Octauus caſus in teſtamento cum teſtes inuiti fuerunt detenti:vt in.l.qui teſtamento.in fi.
17 ff.de teſt.no.gl.j̄.eo ſacris.¶ †Nonus caſus in ſnīa.nā tenet
a hic Hoſti.ꝙ ſententia ꝑ metū[a] lata non tenet.alleg.xj.q.iij.in iuſtum.⁊ Jo.an.hic ſimpliciter tranſit referendo Hoſt.Sed contrariū notauit gloſ.in.d.c.iniuſtū.⁊ ſequiṫ ibi archi.⁊ gl.in c.quatuor.ea.cauſa.⁊.q.q̄ dicit qđ ſententia lata ꝑ metū tenet licet poſſit elidi per actionē vel exceptionē.do. Anto.diſtinguit ꝙ aut metus impediuit ſolennitatē requiſitā ⁊ ſententia non tenet:al's ſecus.ſʒ hoc nihil eſt dicere:qꝛ ſi debita ſolennitas non interuenerit:ſnīa eſt nulla nō propter metum ſʒ propter defectū ſolēnitatis:qꝛ ſi nō ſeruaṫ ſolēnitas ſubſtantifica non tenet ſnīa quantūcunq̧ ſponte lata.vt in.l.prolatā.C.de ſenten.⁊.ij.qōne.vi.diffinitiua. Reperio Bal.in hac qđ.in.d. l.decernimus.diſtinguentem qđ aut metus fuit illatus circa poteſtatē clauiū ⁊ vitiat ipſo facto:qꝛ poteſtas clauium debet eſſe libera. alleg.d.c.vnicū.eo.titu.lib.vj.aut metus fuit illat⁹ in alijs ſentētijs ⁊ tenet ſnīa:lʒ poſſet reſcindi propter metū. alleg.gl.in.d.c.iniuſtū.⁊ dicit canoniſtas ita tenere:ſed profecto cōtra primum membrum ſuū allego gl.fin.in.d.c.vnico.q̄ concludit ſentētiā excōicationis latā ꝑ metū tenere quaſi in abſolutione ſit pſecialē vt metus vitiet.⁊ allegat no.in.d.c.in iuſtū ⁊ tene menti illam gl.qꝛ nemo allegat:facit primo quia cum illa ſit gloſ.Jo.an.videṫ reprobare dictū Hoſti.hic:nam ſi excōicatio lata per metū tenet:fortius alia ſententia.Item adduco illum tex.per locū a ſpeciali:nam cū ſpecialiter papa ibi prouiderit circa abſolutionem:ergo ſecus in excōicatione ⁊ in alijs ſententijs ꝯ dictū Bal.⁊ pōt eſſe ratio ſpecialitatis quia principes ſeculares erant faciles in compellendo prelatos aa abſoluendum aliquos a ſententia excōicationis : ⁊ ſic non poterat obſeruari rigor eccleſiaſticus:merito fuit ſtatutū vt alias abſolutio eſſet ipſo iure nulla. Conclude ergo qđ regulariter metus non vitiat ipſo facto cum interuenit in iuriſditione exercēda:ſecus ſi in iuriſdictione conferenda vel ꝓ
18 roganda.vt in.d.l.ij.⁊ in quinto caſu.ſ.excepto.¶ †Decim⁹ caſus in conſtitutione procur.ſm Hoſtiē.alleg.c.accedens.ſ. de procu.⁊ ita tranſeunt hic docto.Et bene notabis propter
b autoritatem doc.vt ſi per metū quis[b] conſtituit procuratorē non tenet conſtitutio ſed certe ille tex.hic nō probat.nam papa ibi non intendebat ius de nouo inducere:ſʒ voluit ꝓuidere locum ſecurū partibus qđ ſiēdum eſt in omni actu tamen non ſequiṫ ꝙ ſi de facto met⁹ interceſſerit actus vitieṫ.¶ Vndecimus caſus ⁊ vltimus ſm Hoſt.in actu q nō poteſt ſeruari ſine peccato.ſed dic ꝙ obligatio hic impediṫ non propter metum ſed ratione pecati:qꝛ non poteſt obligari ad peccandum nec etiam iuramentum valet vt in.c.quanto.de iureiur.
19 ⁊.c.ſi vero.⁊.xxij.q.iiij.quaſi per totum.¶ †Excipio duodecimum caſum qui cōprehēdit in ſe multos caſus: in his ſcilicet que geruṅt per iniuſte carceratū cū ipſo detentore:vt eſt tex. no.in.l.qui in carcerē.ff.eod.alium caſum voluit excipere do. Anto.j̄.c.proxi.in renuntiatione beneficij.Dicit enim ibi qđ renuntiatio beneficij per metum facta non tenet : ⁊ infert ibi poſtmodū generaliter ad oēs actus ſpeciales vt in eis vitiet metus ipſo facto:qꝛ in iſtis dʒ eſſe voluntas libera ⁊ liberum arbitriū ſed certe non credo eū bene dicere.⁊ primo in renuntiatione beneficij habes gl.no.in.c.ſup hoc de renū.q̄ aperte tenet ꝙ renuntiatio per metum facta tenet licet poſſet reſcindi.aperte hoc tenet Inno.in.c.ad audientiam.j̄.eo.vbi dicit ꝙ reſcindiṫ per actionē qđ metus cauſa.ſentit idem Innocē. j̄.c.pxi.loquiṫ tamen ibi alternatiue:ſed Pet.⁊ Abb.aperte hoc ibi tenēt.idē do.de Ro.deci.ccclij.probatur per locum a ſpeciali in cle.ij.in.§.ſane.de pe.vbi dꝛ ꝙ renuntiatio bñficij q̄ fit ꝑ captionem ⁊ detentionem poteſtatū ſeculariū nō tenet.⁊ ſic in odiū iſtorum principium qui quandoq̧ incarcerāt clericos vt renuntient fuit illud ius ſpeciale inductum vt non teneat renuntiatio.vnde dicit ibi Bal.qđ illud eſt ius nouum. ⁊ facit qđ ibi no.gloſſ.in predicto modo.Ad hoc etiā adduco iſtum tex.nam papa non fundat ſe ſpecialiter hic ſuper beneficio:ſed ſuper regula gñali dicens ꝙ que metu ⁊ vi fiunt debent reuocari ⁊c.⁊ ſic aperte ſentit ꝙ dʒ tranſire cum cōmuni regula.¶ Item quatenus dicit qđ in ſpiritualibus vitiat
20 metus.contrariū voluit glo.in.d.c.vnico lib.vj.¶ †Item baptiſmus aſſumptus per metum tenet qđ ibi eſt volūtas licet coacta.vt in.c.maiores.in.§.item queritur.de bap.⁊.xlv.diſti. de iudeis.⁊ facit ratio.c.merito.xv.qō.j.¶ Conclude ergo ꝙ in actu meritorio met⁹ vitiat ipſo facto.vt in.d.c.ad finē.xxiij. q.v.Sʒ ſpeciale eſt vbi imprimitur character.d.c.maiores.ſʒ vbi non tractatur de merito quo ad deum :ſed de merito vel alio vinculo metus non vitiat regulariter.

1 ¶ Vnanimiter dicitur fieri quod fit nemine vel paucis diſcrepantibus.vide.j̄.c.proxi.
2 Renuntiatio beneficij metu facta an teneat.7.8.
3 Iuramentum nō requirit neceſſario tacturam alicuius rei. Iuramentum ⁊ fidei preſtatio quomodo differant.
4 Fidem violans an priueṫ beneficio ſicut violans iuramentū.
5 Iuramentum magis eſt obſeruādum quando interponitur ſuper corpore Chriſti,q̄ ſi ſuper alia creatura.
6 Fidem ſuā violans eſt infamis ſicut eſt violās iuramentum.
7 Electus an poſſit renuntiare ſue electioni ſine conſenſu ſui ſuperioris etiam ad ſui preiudicium ſiue electio ſit confirmata ſiue non.
9 Abſolutio a iuramento poteſt per epiſcopum concedi. Vſuras iurans ſoluere poteſt vel petere abſolutionem a iuramento vel prius ſoluere ⁊ poſtea repetere.

Ad aures. Qui terrore laicoꝝ electioni de ſe facte renuntiat:ſi renuntiatio iuramento vel fide firmata non ſit,regimini ad quod electus erat prefici poterit.h.d.cōprehendendo quēlibet intellectum.Cōmunis diuiſio.ſecūda ibi: tue.¶ Caſus literalis.Quidā electus fuit in plebanū cuiuſdam eccleſie cōcorditer vno excepto ipſe ad terrorē laicorum renuntiauit electioni de ſe facte:querebaṫ vtrū nō obſtāte renūtiatione prefici deberet eidē eccleſie.Reſpōdet papa quod renūtiatio facta ad terrorem laicorum nō impedit quomin⁹ ille preficiaṫ eidē eccleſie niſi illa renūtiatio confirmata ſit iu-
1 ramento vel fide interpoſita.Ber.¶ †No.primo qđ factum a maiori parte collegij aliquibus cōtradicētibus poteſt dici vnanimiter factum:ita colligit hic do.Anto.ſed iudicio meo totū oppoſitū eſt colligēdum:hic enim diciṫ qđ vno excepto electio fuit vnanimiter celebrata:nam ſi verbum vnanimiter verificareṫ in maiori parte collegij fruſtra fuiſſet dictum vno
c excepto.ꝙ hoc verbum vnanimiter[c] importet ꝙ nemine diſcrepāte probat text.in.c.iij.de poſtu.prela.⁊ in.c.⁊ ſi vnanimiter.eo.ti.⁊ ibi no.hoc etiā probat etymologia vocabuli : nam vnanimiter dꝛ quaſi vnius animi.non ergo poſſunt dici electores fuiſſe vnanimes ſi eorū aliquis fuit diſcors a ſententia cōi:⁊ idem dic de verbo ꝯcorditer.reqriṫ enī vt nemo diſcrepauerit;vt no.gl.in cle.ne romani.de elec.lib.vj.dixi in.c.non
2 poteſt.j̄.de re iudi.¶ †Scđo notabat hic do.Anto.ꝙ renū-
d tiatio bñficij ꝑ metū facta nō tenet[d].⁊ certe iſte text.hoc non probat.hic enī nō dꝛ ꝙ renūtiatio electionis nō tenuerit : ſed ſimplicter dicit quod talis renūtiatio non obſtat quominus is q renūtiauit prefici poſſit eccleſie ad cuius regimē fuit electus.vñ vt dicit Innoc.pōt ītelligi ex nouo iure.ſ.per electionē de nouo ſiēdam.vel pōt intelligi qđ ex antiquo iure.ſed vt dicūt Pet.⁊ Abba.prius petita reſtitutione aduerſus illam renūtiationem metu factam.⁊ pro hoc tex.in cle.ij.ī.§.ſane.de pen.vbi tūc ſolum renūtiatio beneficij eſt nulla qñ fuit facta ad captionē ⁊ detētionē alicuius ꝑtātis ſecularis.ſecus ergo qñ metus aliter interuenit:de quo dic vt plenius dixi.ſ.cap.
3 proxi.¶ †Tertio not.quod iuramentū ⁊ fidei īterpoſitio diuerſa ſunt.Sed q̄ro de dr̄ia inter hec.Solu.dicit Inno.qđ iuramentū eſt cum fit ſup libris reliquijs vel alia re ſacra.Fidei p̄ſtatio eſt cū quis ꝓmittit aliquid ꝑ deū vel fidem ⁊ nil aliud hic dicit Inno.Sed in ꝯrium facit.c.⁊ ſi Xp̄s.de iureiurā.vbi ptʒ qđ pōt interuenire iuramētū abſq̧ tactura alicui⁹ rei ſacre vel alicui⁹ ſcripture.nā ad eſſe iuramēti nō reqriṫ neceſſario tactura alicuius rei:vt ꝓbaṫ ibi:⁊ no.gl.xxij.q.j.in ſumma. ⁊ vide gl.ī hoc no.ī cle.j.§.porro.đ here.Et ob hoc do.Car.voluit dare aliā differētiā dicēs ꝙ tūc eſt iuramētū cū exprimiṫ v̇bū iuro.Si aūt nō exprimiṫ ⁊ ꝓmittit aliqd ꝑ deū ſeu per fidē tunc dꝛ fidei p̄ſtatio.ſi aūt nō interponit deus vel fides tūc dꝛ ſimplex promiſſio.hec differētia mihi ex toto nō plʒ.⁊ text. videṫ in oppoſitū in.c.ego.N.⁊ in.d.c.⁊ ſi Xp̄s.de iureiur.vbi ptʒ qđ dicēdo:ſic deus me adiuuet ⁊ hec ſancta euangelia:eſt

a ¶ Sententia per metū.adde Ro. ſing.ſuis.fo.ij. Zacharias.
¶ Addē quod eſt ſin.xcj.qđ ici.q̄ro a te an ſententia. cui adde Lāfr.in c.qm̄ ꝯ.§.interlocutiōes.nu.ix.vbi diſtinguit de ſnīa cenſure excōicationis vel interdicti qđ ſint ipſo iure nulle. in aliis vero ꝙ teneant.
b ¶ Metum quis. Adde Ro.ſing. ſuis.fo.xxiiij.
c ¶ Vnanimiter. Adde Ro.conſi. ccclij. Zacharias.
d ¶ Per metū facta nō tenet.Adde qđ not.in apo. ad iſtum in.c.abbas.nu.ij.in v̇bo fine.ix.colla.ſ.e.

iuramentum:ꝛ tñ non exprimit verbū iuro. Itē habes multa
exēpla in.d.c.ꝛ ſi Xp̄s.in quibus ſine expreſſione huius verbi
iuro inducit iuramētum:ꝛ ideo dicerē ꝙ iuramētū ꝛ fidei pre
ſtatio habēt ſe vt genus ꝛ ſpecies: q2 oīs fidei preſtatio eſt iu-
ramentū ſed non econuerſo. vbicunq̧ enī adijcit vinculū reli
gionis ſimplici aſſertioni poteſt dici iuramētum. Ad hoc qd
4 no.in.d.c.ꝛ ſi Xp̄s. ¶†Et hec faciūt ad qōnes: nūqd violans
a p̄ſtationē fidei^a poſſit priuari bñficio ſicut veniēs contra iura
mentū. Secundo nunquid ſit infamis ſicut periurus eo caſu
quo piuriū irrogat infamiā. qd qñ ſit plene dixi in.c.teſtimo-
niū.de teſta. ¶Ad primū Archid.in.c.iuramenti.xxij.queſt.
v.recitauit quēdam dicere qd debeat priuari bñficio ſicut ve
niēs ɔ iuramētum. Et hoc tenuit gl.no.in.c.q̄relā.ne p̄lati vi-
ces ſuas. ꝛ idē ibi Hoſt. ꝛ idē tꝫ gl.in.c.cōſtitut⁹.de tranſac. ſed
aliter videt tenere ipſe archi.ibi,ꝛ in.c.j.de ſepul.lib.vj. vbi vi-
de. videt enī in hoc variaſſe. ſed do.Card.tenet hic qd non ſit
priuandus beneficio:ꝛ refert hic idē tenere quādam deci.ro.
ego ſequerer opi.glo.primo per fundamentū qd.ſ.feci: quia
oīs fidei preſtatio eſt iuramētū. Itē.qd accidere poſſet ꝙ pl⁹
peccaret veniens contra fidē q̄ꝫ contra iuramentū.nā piuriū
tanto eſt grauius quanto id ſup quo fuit iuramentū preſtitū
5 erat ſanctius. ¶† Nā magis peccat veniens ɔ iuramentum
interpoſitū ſup corpore xp̄i, q̄ꝫ ſi eēt interpoſitū ſup alia crea-
tura: vt probat tex.no.in.c.mouet.xxij.q.j.no.Innocē.in.c.ꝛ ſi
Xp̄s.p̄al. vñ ſi qs iuraret ſup beato Pet.ꝛ alius promitteret
aliqd p Deū vel fidē ſuā nō eſt dubitādū quin magis pecca
ret ɔueniēdo ille qui iurat p deū vl fidē ſuā: vnde abſonū eſſet
dicere qd iſte nō deberet priuari q2 venit cōtra iuramentum.
ad idē adduco tex.in.ca.tua.de iureiur. vbi clericus priuatur
bñficio p periurio putatiuo id eſt pro eo qd vitare nō poteſt
quo ad vulgi opinionē lꝫ in veritate nō ſit periurium: fortius
ergo nō dꝫ priuari qñ venit contra preſtationē fidei. ad idē ēt
adduco.c.peruenit.de fideiuſ. vbi copulatiue dicit ſi religio-
nem fidei ꝛ iuramenti ſui ꝛc. vnde preſtationem fidei appellat
ibi iuramentū. nā vnicū interuenit ibi iuramentū ſeu fidei pre
6 ſtatio. ¶† Et ex hoc infero ad ſcōm qd indicio meo nō bene
dixit Collecta.in.d.c.conſtitutus. vbi dixit qd veniens cōtra
fidē preſtitā nō ſit infamis; q2 iura loquuntur de iuramento.
nam vt.ſ.dixi fidei preſtatio eſt iuramētū; ꝛ facit iſte text. vbi
equiparantur.ꝛ p̄dicta notabis.ꝛ vide gloſ.not.ad materiam
7 in.c.vt circa.de elec.lib.vj.ꝛ in.d.cle.j.de heret. ¶†In gloſſ.j.
in fi.Jo.an.dicit hanc glo.procedere in cōfirmato non in ele-
cto tantū: quaſi dicat quod electus tñ poteſt renuntiare ele-
ctioni de ſe facte abſq̧ cōſenſu ſupioris: ſecus quando electio
b eſt cōfirmata^b, vel qñ quis habuit beneficiū p inſtitutionē ſeu
collationē vt not.gloſſ.in.c.ſi electio.de elec.lib.vj.ꝛ no.in.c.ij.
de tranſla.prela. Item plus dico qd ſi electio fuiſſet hic con
firmata nō tenuiſſet renuntiatio facta in manibus nō ſupe-
rioris etiā in preiudiciū renūtiātis. Hoc probat in.d.c.quod
in dubijs.de renun. vbi dicit qd talis renuntiatio nullā obti-
net firmitatē: ergo nō valet etiā in preiudiciū renūtiantis. cū
enim iſte ſit obligatus beneficio. vt in.c.niſi.de renū. non pōt
per ſe eximere ſeipſum ab hac obligatione. ad hoc.l.legatus.
ff.de offi.preſi. vnde poteſt ſic renuntians adminiſtrare in be
neficio ſuo anteq̄ ſuperioꝛ habeat ratā illam renuntiationē:
quod ſentit Joā.an.poſt Hoſt.in.c.quanto.de tranſla.prela.
plene dico in.d.c.qd in dubijs. licet aliud ſenſerit glo.in.c.qd
dei.de ſta.regu. Et ideo hec iura que videntur innuere quod
valet renuntiatio beneficij per metū facta intelligo interue-
c niente ſuperioris conſenſu^c: ꝛ ita loquit ꝛ ponderat text.in.d.
8 cle.ij.in.§.ſane.ꝛ.j.c.proxi. ¶†In glo.in fi. hec gl.habet bo
num intellectum lꝫ non ſoluit clare ꝛ formaliter cōtraria: ſed
d in effectu vult dicere ꝙ aut iuramentum^d eſt taliter preſtitū
qd repugnat poſtmodū iuri repetendi: ꝛ tunc iuramentū ob
ſtat. Et ita loquit iſte tex. vnde debet intelligi qd iſte iurauit
amplius non repetere: vel ꝙ amplius nō preficeret illi eccle
ſecus aūt quando iuramētum eſt taliter preſtitum qd non re
pugnat iuri repetendi: vt puta ſi quis iurauit reſignare bene
ficium ſuum per metum: ſi poſtmodum reſignauit poteſt be-
neficium repetere intentando actionē qd met.cau. nam iura-
mentum ſuum ſibi nō obſtat: q2 nō iurauit nō repetere bene
ficiū vt probat in.c.proxi. Non obſt.c.cū inter.p.de renū. q2 ibi
promouetur ex nouo iure. ſi enī quis iurauit nō repetere be-
neficium intelligit ex antiquo iure: ſed ex nouo iure bene poſ
ſet vt ibi. Ad.c.ij.de reſti.ſpo.dic ꝙ ibi renuntiauit ſpoliatus:
nam ibi renuntiatio nō refertur ad poſſeſſionē quam non ha
bebat: ꝛ dicendum vt ibi latius no. Nunquid autem aduerſus
illud iuramentū de quo in tex. compet at aliquod remedium.
dixit Inn. qd ſic: quia ex quo iurauit per metū poteſt petere
abſolutionem a iuramento ꝛ eps poterit iſtum abſoluere. et

a ¶ Preſtationē fidei. Adde do.de rot.deciſ.cxxxvij. in antiquis.de iureiuran.

b ¶ Cōfirmata. adde do.de ro.deci. ſuis.de elec.

c ¶ Superioris cōſenſu. Adde do.de rota deci.ſuis.de renun.

Sebaſti. Sapia.

d ¶ Juramētum. An iuramentum metu extortū obliget ponit domi. Fel.poſt Abb.in c.ij.ver.pro intellectu.de iureiur.ꝛ in.c.ſi vero.col.pe.in ver.in gloſ.in verbo iuramētum.eo.tit.

no.bene hoc dictū.ꝙ eps pōt abſoluere illū qui iurauit pro-
9 pter metū: ꝛ ſic intellige.c.ſi vero.ꝛ.c.verū.de iureiur. ¶†Et
idē eſt vbicūq̧ iuramentū cōtinet turpitudinē ex parte reci-
piētis vt in odiū iſtius qui turpiter recipit iuramentū poſſit
eps abſoluere iurātē: vt no.idē Inn.in.c.debitores.de iureiu.
ꝛ dicit hic Inn.qd licet eps poſſit abſoluere bene tñ faciet nō
abſoluere ſi aliud remediū cōpetit iuranti: vnde ſi quis iurat
ſoluere vſuras habet remediū vt prius ſoluat ꝛ poſtea repe-
tat. vt in.d.c.debitores. dicit tamē qd ſi omiſſa hac via epiſco-
pus directe abſolueret nō putat hoc ɔtra ius eſſe. Et no.ſin.
hoc dictū. ex hoc enim vult quod quando iuramentū turpitu
dinem continet ex parte recipientis non eſt neceſſe vt iurans
adimpleat prius iuramentum: vel vt faciat compelli recipiē-
tem ad relaxationem: ſed poteſt directe petere abſolutionem
ab epiſcopo: ꝛ plenius hanc materiam attingo.in capitu.j.de
iureiuran.

1 ☞ Metum paſſo que remedia dentur.
2 Uis quotuplex ſit: vide.j.c.proxi.in prin.
3 Metus an preſumatur durare ſi poſtea appareat aliquid voluntarie factum.
4 Pena an euitetur ſi fuit adimpletur factū ſibi iniunctum: licet huiuſmodi factum non durauerit.

Ad audientiam.

¶ Qui per metum qui debuit cadere in cōſtantem virū beneficio ſuo renuntiare iurauit ꝛ renūtiauit: illud repetere poterit. in prima conqueſtio partis. in ſecūda dat iudices ibi, mandamus.

¶ Caſus literalis. Magiſter. G. rector eccleſie de cheuellis, grauiſſimo metu regis coactus: iurauit qd eccleſiā illā renūtiaret in manibus illorū ad quos illa eccleſia pertinebat: qd ꝛ factū eſt: conqueſtus fuit domino pape: ꝛ ipſe reſpōdet que vi vel metu fiunt carere debent robore firmitatis. Ideo mādat papa quibuſdā quatenus ſi cōſtiterit magiſtrū illum ad reſignationē per talem metū fuiſſe coactum qui potuerit cadere in conſtantē virum prefatam eccleſiā faciant illi reſtitui non obſtante iuramento predicto quo ſolūmodo tenebatur ad reſignandū. ſed nō tenebatur ad nō repetēdū. B. ¶ No.j. qd iuramentū de reſignādo nō extēditur ad ius poſtea querēdū nec precludit facultatē repetēdi per actionē qd me.cau. ſi interuenit metus: ſatiſſit ergo iuramento ex ſolo renūtiationis actu. qd facit ad multa. ¶ Scdo ex hoc ꝛ ex tex.no.qd aliud eſt iurare de reſignādo, aliud de nō repetēdo. Itē ꝙ iurans nō repetere beneficiū per eū reſignatū nō pōt petere licet p metū iurauerit. intellige niſi prius petita abſolutiōe aduerſus iuramētum. vt in.c.ſi vero.de iureiur.ꝛ eſt gl.fi.hic.ꝛ dixi.ſ.c.proxi. ¶ Tertio no.i ver.q2 vero.ar.op.qd circa renuntiationē bñficij metu factā nō eſt aliqua ſpecialitas. Sed quēadmodū alia que metu fiunt debēt reuocari ita renuntiatio. Sed q̄ro quo iure audit iſte qui renuntiauit bñficio per metum. Sol. dicit Inn.ꝙ per actionē qd me.cau.qd plenius di-
1 xi.ſ.e.c.ij. ¶† Sꝫ aduerte tu ad tex.q loquit p v̄ba preſentis tēporis dicens que metus cā fiunt carere debēt robore firmitatis: ꝛ ſic videt ꝙ hec q̄ fiūt per metū nō habēt robur firmitatis: ꝛ ſic cōcordat iſte tex. cū edicto pretorio in eo qd dicitur ꝙ metus cauſa factū eſt, ratū non habeo: vt in.l.metum.in.§. ſed ꝙ pretor.ff.eo. Et ideo poteſt dici vt notanter dicit Bart. in.d.l.metum.in.§.volenti. qd ſunt remedia principalia contra ea que fiūt per metū de iure p̄toꝛio. nā de iure ciuili regulariter tenēt ex quo interuenit conſenſus lꝫ coactus. Sꝫ pretor introduxit duo remedia. primo dādo vtilē actionem que prius erat directa. vnde abſq̧ eo qd intentem actionē qd metus cauſa: poſſum petere rem quā tradidi p metū intentādo actionē vtilē q̄ prius mihi cōpetebat: ꝛ hoc ex beneficio p̄toris mortui: q2 ex quo pretor non vult habere ratū qd fit p metum ipſo facto datur metum paſſo vtilis actio. Sed quia nō erat ex toto ſufficiēter prouiſum metum paſſo: induxit aliud remediū. ſ. actionē qd met⁹ cā: ꝛ per eā reſtituit actio directa que prius cōpetebat bñficio p̄toris legitimi corā quo intentatur actio qd metus cā. ꝛ hoc ſatis probat text.in.d.§.volenti. Et ex his infert ad intellectū huius.c. ꝙ ille qui renuntiauit beneficio p metū hꝫ duplex remediū. Primū vt intētet actionē qd metus cā: ꝛ per hoc remediū reſtituuntur ſibi omnia q̄ tradidit p metū cū integritate. vt in.c.abbas.in.fi.ſ.eo.ꝛ pōt indirecte petere bñficium intentando vtilem actionē. Nam ſi cecidiſſet a poſſeſſione ſine metu ꝛ ſine renuntiatione habuiſſet actionē directam: puta cōfeſſoriā vel officium iudicis vel latā rei vendi. iuxta no.per Inno.in.c.cum venerabilis.de reli.do. Nunc vero ex quo renuntiauit p metū hꝫ illā actionem vtilem que prius erat directa. directa vero ſibi non competit: quia non potuit pretor directe diſponere contra ius ciuile:

ciuile:vt inſti.de bo.poſſ.poſt prin.Et ſm hoc intellige ⁊ limi
2 ta ea que not.gl.in fi.in.c.abbas.ſ.eo.℄ †In gl.ij.ibi:⁊ dicit
vis impetus maioris rei ⁊c.Aduerte:hic em̄ ponit diffinitio
cū queritur qd ſit vis p̄ciſa.nā duplex eſt vis:q̄dā eſt p̄ciſa:q̄
dā eſt prorſus ꝯ̄ria voluntati:vt cū quis ligatis manibus ⁊ pe
dibus rebaptizatur:vel compellit̄ cōicare excōicato in eccl̄ia
⁊ de iſta vi non fit mētio in iſto titulo.alia eſt vis cōditionalis
vt qñ infert̄ alicui vis vt niſi certū qd faciat minat̄ alter ſibi
mortē:⁊ de hac vi fit mentio in iſto titu.⁊ hec vis includit̄ ſub
metu ideo dicit gl.ꝙ hodie detracta eſt mētio vis q̄ olim fie
bat in edicto p̄toris.⁊ dic qd detracta eſt mētio in libris iuris
ciuilis:qꝛ ſolū fit mentio de metu:⁊ dꝫ intelligi iſte titu.ſm gl.
a ⁊ bene in vi cōpulſiua:[a] vt qñ quis per vim ꝯditionalem com
pellit̄ rē ſuam tradere,vl̄ debitorē liberare.ꝓ alia v̄o vi:puta
expulſiua vt cum violēter expellitur de poſſeſſione ſua:vel vi
ablatiua vt cū alicui aufert̄ violēter res mobilis.vel vi turba
tiua inquietatiua,dant̄ alia remedia:de quibus in gloſ.Et in
3 fi.glo.vel dic ꝙ dicit̄ metus qꝛ mentē terret.℄ †In gl.in v̄ſ.
ad reſignationē ibi:ſi poſtmodū in reſignatione non interceſ
ſit metus.Aduerte qꝛ glo.hic ſentit nō ſufficere vt metus ab
ſit tempore iuramenti de reſignādo:ſed requiritur vt etiam
duret in reſignatiōis actu al's ſi ſpōte reſignaret nō haberet
actionē qd metus cauſa ꝑ.l.ij.C.e.vbi dꝛ ꝙ ſi ꝑ metū promiſi
aliqd tradere ⁊ ex īteruallo ceſſante metu tradidi nō poſſum
b repetere:[b] qꝛ ſponte videt̄ purgatum vitium metus precedē
tis.Jo.and.dicit qd hic durabat metus periurij:quaſi dicat
ex quo fuit compulſus iurare ſi poſtea in executiōe nō durat
metus,nihilominus excuſor:qꝛ videor exequi timore iuramē
ti.Moderniores doc.ſequunt̄ gl.dicētes qd cū aduerſus iu
ramētū haberet iſte remediū qꝛ poterat petere abſolutionē
non excuſatur ſi poſtea ſponte ſoluit. Sed mihi plus placet
opi.Jo.an.per.c.j.iūcto.c.debitores.de iureiur.Nam iurans
ſoluere vſuras hꝫ remediū petendi abſolutionē.vt in.d.c.j.tñ
ſi volens ſatiſfacere iuramēto ſoluit:pōt poſtea repetere.Itē
potuit ille timere periuriū quo ad vulgi opi.vnde oīs modi
ca p̄ſumptio ſufficit ad tollendā illā preſumptionem qd ſpon
te ſoluit,ſicut in ſimili no.Inn.in ſuſceptiōe habitus in.c.j.ſ.
eo.Ad idem qd no.idē Inn.in.c.prece.vbi dꝛ ꝙ ex quo qs hꝫ
remediū repetendi nō dꝫ petere abſolutionē a iuramento.ad
idem ca.cōmiſſum.de ſpon.⁊ hoc iudicio meo aperte probat
iſte text.in quo nihil dꝛ de tēpore renūtiationis metus dura
turi:imo tex.in fi.dicit qd virtute iuramenti tenebat̄ reſigna
re.℄ In gl.fi.in fi.no.ex hac gl.tria remedia cū iuramētū cō
tinet turpitudinē recipiētis.⁊ inter cetera not.qd pōt petere
abſolutionē a iuramento qd latiꝰ dixi.ſ.c.ꝑxi.Et not.ſing.ex
tex.iuncta gl.qd dꝛ quis adimpleuiſſe iuramētū lꝫ non duret
4 effectus iuramenti.℄ †Et facit ad illā queſt.nūquid ad eui
tādā penam ſufficiat feciſſe actū ſibi iniunctū:lꝫ actꝰ poſtmo
c dum nō duret:[c] de quo plenius per Barto.in.l.inter caſtel.ff.
de arb.⁊ in.l.ſicut.in.§.ſuperuacuum.ff.qui.mo.pig.vel hypo.
ſol.⁊ facit bene.c.commiſſum.prealleg.

1 ℄ Peccatum vt vitetur debet quis pati mortem.7.
2 Crimen metu commiſſum an ſit punibile.5.
3 Communicans excōicato quam excōicationem incurrit.8.
4 Communicans cum excommunicato propter metum vel ne
ceſſitatem an incurrat excommunicationem.6.
6 Caſus a regula exceptuatus an extendatur ad ſimiles.
9 Peccatū veniale cōuertit̄ in mortale ex nimia frequētatione.

Sacris. ℄ Excōicatus non eſt qui abſolu
te coactꝰ excōicato cōicat:ſecus ſi
coactio fuit cōditionalis.In prima parte deciſa
cōſultatio.In ſcda diſtinguēs rñſio,ibi diſtingui
mus.⁊ p̄mū mēbrū,ꝓſequit̄ ibi:in primo.ſcōm ibi:in ſecundo.
℄ Caſus literalis.Aliquis inuitus participauit excōicatis.
q̄rit̄ vtrū ſit excōicatus.Diſtiguit hic papa vtrū ille q cōicat
excōicatis inuitus ſit attractus per coactionē aut ꝑ metū coa
ctus.In primo caſu nō eſt excōicatꝰ cū pati magis ꝙ̄ agere
videat̄.in ſcdo caſu eſt excōicatus:ſꝫ metus illatus culpam at
tenuat qꝛ ꝓ nullo metu dꝫ mortale peccatū incurrere.Bern.
℄ No.primo qd habenti rñdere de iure qñq; imminet neceſ
ſitas diſtinguendi.Sunt enim quedam dubia que ſine diſtin
ctione decidi nō valent.cōcor.c.literas.de deſpon.impu.cum
multis ſi.⁊ ideo alibi diſtinctio appellatur diſcretio:vt in.ca.
ſuper literis de reſcrip.℄ Scdo no.duplicem eſſe vim preci
ſam.ſ.⁊ conditionalē:quod autē fit ex vi preciſa non imputa
tur:qꝛ potius dꝛ quis pati ꝙ̄ agere:qꝛ nulla voluntas reperi
tur in agente.exemplū in eo q ligatis manibus ⁊ pedibus cō
pellitur cōicare excōicato in lecto vel in eccleſia.vis vero cō
ditionalis eſt qñ metu mortis vel corporis cruciatu qs com
municat excōicato:⁊ hoc caſu dꝛ facere:qꝛ hic reperit̄ volun

1 tas cum potius eligat cōicare excōicato ꝙ̄ maior.℄ †Et ex
hoc ⁊ ex tex.no.qd potius qs dꝫ pati mortē violentam ꝙ̄ cōi a
care excōicato:vel aliqd aliud peccatū cōmittere.Hinc alibi
dicit canon potius quis debet oīa mala pati ꝙ̄ malo conſen
tire:vt.xxxij.q.v.ita ne.℄ Not.qd metus attenuat culpā non
tamen prorſus eam excludit.minus enim peccat is qui ꝑ me
tum peccat,ꝙ̄ qui ſponte:⁊ ideo minor debet imponi pena vt
ij.q.j.imprimis.⁊ in.c.fi.xj.q.iij.℄ Not.ibi:labe.quod excōica
tio dicitur labes.⁊ forte ideo ſm Jo.an.qꝛ multi in eā labun
tur:vel dic qd ideo qꝛ ꝓpter eā aīa labefactat̄.℄ Item no.ꝙ
mitius agitur cū ignorāte ꝙ̄ cū metū patiēte.nā ille qui igno
rāter cōicat excōicato nullā culpā contrahit.vt in.c.nuper.de
2 ſen.exc.ſecus in eo qui cōicat ꝑ metum vt hic.℄ †Ultimo fa
cit iſte tex.ad.q.cauetur ſtatuto ꝙ quicūq; tale qd fecerit in b
cidat ipſo facto in talem penā:quidam fecit per metū actum
prohibitū:nunquid incurrat illam penā.⁊ videt̄ primo qd ſic
per iſtū tex.nā excōicationis pena ita inuoluit̄ q cōicat excō
municato per metū ſicut qui ſpōte.in cōtrariū facit qꝛ metus
attenuat culpā:⁊ etiā penam.vt.ſ.dixi.Ex quo ergo ratione c
d metus dꝫ mitius puniri:[d] ergo nō dꝫ incurrere penā ſtatuti.
ad qd bñ facit.ca.ij.de delic.pue.Solu.dici pōt qd penam in
currit ſed iudex in impoſitione ⁊ executione dꝫ habere reſpe
ctū ad metū:vnde dꝫ minuere ipſam penā.Et ide videt̄ dicē
dū in alio caſu vbi in delinquēte reperit̄ aliqua qualitas per
quā dꝫ mitius puniri.Ad hoc qd no.Barto.in.l.j.de recept.
ad iſtū tex.dic qd lꝫ cōicās ꝑ metū incurrat excōicationem:ni
hilominus tēpore abſolutionis minor pena ſibi imponit̄ ꝙ̄ ſi
cōicaſſet ſpōte vt eſt tex.no.in.c.fi.xi.q.iij.℄ In gl.vlt.al's.ij.i
fi.vel ſm Hoſt.cōicās excōicato ꝑ metū ſi nō ꝯſenſerit iniqui
tati illius apud deū nullū detrimentū incurrit,⁊ ſic poſſunt
intelligi.c.qd predeceſſor.⁊.c.anteceſſor.alle.in gl.ſed quo ad d
eccleſiā militantem cōtraxit excōicationis vinculum vt hic.
℄ Not.hoc dictū Hoſti.qd agēs aliqd ꝑ metū ſi non cōſentit
iniqtati nō peccat quo ad deū.Sed cōtra hoc facit iſte tex.in
eo qd dicit iſtā culpā cōtrahere licet metus ipſam attenuet. e
3 ℄ †Et qd dixi qd cōicās excōicato incurrit excōicationem.
intellige minorē non autem maiorē niſi cōicaſſet excōicato in
crimine pro quo fuit excommunicatus vel fuiſſet excōicatus
cū participantibus ſibi.hec probant in.c.nuper.⁊.c.ſi concu
bine.de ſenten.excom.⁊.xi.q.iij.c.qm̄.⁊ in.c.fi.de cle.ex.mi.An
autē cōicans excōicato minori excōicatione incurrat excōica
tionem.dic qd non:qꝛ excōicatio non trāſit in tertiā ꝑſonā:vt
in.c.qm̄.qd not.℄ In gloſſ.fi.ibi:eos.ibi parificat text.reba
ptizatos ſponte vel ꝑ metū ⁊ in.c.quiſqs.qd ſequit̄ parificat
in teſte tacente veritatē ſponte vel metu:vnde teſtis incurrit
ꝑiuriū tacēdo veritatē ſi ſpōte fecit ſicut ſi ꝑ metum.ſol.dicit
Jo.an.⁊ bñ ꝙ metus non excuſat ab excōicatione vt hic:neq;
ab irregularitate rebaptizationis.vt in.d.ca.eos.neq; a per
iurio.vt in.d.c.quiſqs.tñ minus peccat qui hec et ſimilia agit
per metū:⁊ dic qd minor pena vel penitētia dꝫ imponi:vt eſt
4 tex.in.d.c.fi.xj.q.iij.⁊.ij.q.j.in primis.℄ †Sed extra glo.opp.
videt̄ em̄ ꝙ metus debeat excuſare participantē cū excōica
to a pena excōicationis.videmus em̄ qd viator ſeu peregri
nus trāſiens ꝑ terrā excōicatorū licite eis cōicat propter ne
ceſſitatem famis:vt in.c.qm̄ multos.xj.q.iij.⁊.c.inter.de ſentē.
excom.Itē creditor excōicati licite ſibi cōicat ꝓ recuperatio
ne rerū ſuarū vel ſibi debitarū.vt in.c.ſi vero.de ſen.excō.not.
in.c.intelleximus.de iudic.Si ergo neceſſitas vite ſeruande
contra neceſſitatē victus excuſat a ſentētia excōicationis:for
tius neceſſitas ſeruandi cōtra timorē gladij deberet excuſa
re participantē cū excōicato.Sed cōtrarium eſt difficile ⁊ po
teſt ſolui tribus modis.primo qd loquit̄ iſte tex.in cōmuniōe
in crimine:⁊ ſic qñ quis per cōionē incurrit peccatū mortale,
ſeu maiorē excōicationē:tunc em̄ ceſſant contraria:nā non eſt
licitū cōicare excōicato in crimine ꝓpter neceſſitatem famis
nec propter neceſſitatē bona ſua recuperādi.Sed qꝛ hec ſol.
nimis ſtringit literā dat̄ ⁊ ſcda ſolutio vt intelligatur tex.in
metu vano q regulr̄ nō excuſat.ſecus aūt ſi metus fuiſſet ta
lis qui potuiſſet cadere in cōſtantē virū:hec etiā ſolutio ni
mis reſtringit tex.imo litera videt̄ innuere ꝯ̄riū dū dicit qd
pro nullo metu ⁊c.⁊ ſic includit metum etiam ſufficientem.
5 ℄ †Et facit hec litera ꝯ̄ opi.Cy.in.l.j.C.vnde vi.in pe.q.vbi
formauit qōnē notabilē.Quidā habens vxorē ſuſpectam de
adulterio:precepit ſeruo ſeu familiari ſuo vt eam interficiat
alias minabat̄ ſibi mortē:ſeruus timore mortis proprie occi
dit vxorē:querit̄ nūquid ſeruus ſit excuſatus ab homicidio:
⁊ tandem concludit poſt pet.qd ſic:quia hoc fecit ſeruus ad
tutelā ſui corporis:nam ſicut excuſatur quis occidendo aliū
e cauſa defenſionis.[e] vt in cle.ſi furioſus.de homi.ita dꝫ excu
ſari iſte qui vt non periret vxorē dn̄i interfecit.Idē ſentit gl.

Sebaſti. Sapia.
a ℄ Ui compulſiua. Quotuplex ſit vis ⁊ que reme dia dent̄ ꝓ vi illa ta:vid pulchre ꝑ do.Jaſ.in.l.ſi qñ.col.j.C.vñ vi.vbi declarat q̄ ſit vis ꝯpulſiua q̄ abblatiua q̄ expulſiua ⁊ que turbatina vl̄ inquietatiua.
b ℄ Repetere.Ad de videndū Frā.are.conſil.xviij.in iiij.dubio.et Ro.conſi.ccclxix.
c ℄ Non duret.ad de Barto.conſil.lxxviij.

Zacharias.
℄ Add ant.cor ſing.clxxiij.in v̄ſi.metꝰ.qd incipit.an operat̄ timor.⁊ iſtū in.c.cū ſup.num̄.iiij.et qd ibi poſui in ꝯpoſt.ad ipſam in v̄.mine.
d ℄ Puniri.adde Bal.ꝯſil.ccccxxx.viij.iij.lib.

Sebaſti. Sapia.
e ℄ Cauſa defenſionis.Pro concordia:aduertēdum eſt ꝙ Bal.i.l.ſeruos.C.ad.l.iul.de vi pu.dicit ſignāter per illū tex.ꝙ ille q metu tyranni aliquē occidit non excuſat̄ ſꝫ pena mitigat̄ qꝛ nō debet mori.⁊ hoc etiā voluit Bal.i c.j.§.iniuria.colū.iij.de pace iura.fir.Et ad hec que dicit Abb.hic facit qd not.Card.Alexā.in.§.teſtim̄.vj.di.vbi dicit qd ſi p̄latus p̄cipiat ſacerdoti exiſtēti in peccato mortali vt miſſam celebret i caſu neceſſitatis non dꝫ celebrare etiam ꝙ iuſtus metus interueniat et potius debet mori.

in.l.penul.ff.ſi fami.fur.feciſ.di.⁊ Bar.in.l.ij.ff.de noxa.⁊ ſatis
bene facit ibi tex. De iure canonico, ſeu diuino: nõ crederem
hoc dictum legiſtarũ procedere: q̄ʒ vt notanter dixit tex. quẽ
ad hoc notabis pro nullo metu dʒ quis peccatum mortale in
currere ⁊ eſt ratio: quia vt.ſ.dixi: potius dʒ qs ↄſeruare vitã
anime q̄ corporis. nã cõmittẽdo peccatũ mortale morit̃ aĩa:
ſuſtinendo vero gladiũ morit̃ corpus: quinimo vir pfect⁹ po
tius deberet pati mortem corporalẽ q̄ cõmittere peccatum
veniale: q̄ʒ peccatum veniale opponitur feruore charitatis:
vt no. gloſſ. in proemio ſexti. vir autẽ perfectus potius debet
eligere interitũ corporis caduci ⁊ mortalis q̄ perdere feruo
rem charitatis quã habet in deum. facit qđ le. ⁊ no. in. c. que-
ritur. ⁊ in. c. ne quis. xxij. q. ij. Itẽ non poteſt negari q̄ occidẽ-
do aliũ ꝑpter mortẽ quis nõ cõmittat homicidiũ ex quo ille
q nũc eſt imperfectus nõ erat aggreſſor. xv. q. j. c. merito. ſʒ q̄ʒ
debet potius oĩa mala pati q̄ malo conſentire. xxij. q. v. capi.
ita ne. Nec ob. ſi dicatur q̄ iſte fecit ad tutelam ſui corporis:
⁊ qđ licite qs aliũ occidit cauſa defenſionis: q̄ʒ iſta ꝓcedũt qñ
qs occidit ſuũ aggreſſorẽ q̄ʒ tũc potius aggreſſor dr̃ ſeipſum
occidere: ⁊ iſte dr̃ pati: vt no. in. d. cle. ſi furioſus. ſed in caſu no
ſtro iſte qui metu alterius facit directe agit ⁊ explet iniquita
6 tem alterius. ¶ †Et redeundo ad contrarium: datur tertia
ſolutio ſm Ioã. an. qui nõ valens aliter ſoluere contrariũ di
cit q̄ caſus exceptus cõtra iuris regulã non eſt extendendus
in alium caſum eiuſdem vel paris rõnis niſi per principalẽ.
allc. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſol. mat. ⁊ qđ no. in. c. conſtitutionem.
de regu. lib. vj. ⁊ in regula que a iure cõmuni. de reg. iur. libro
vi. Et notabis ſingulariter hoc dictum ad materiam exten-
ſionis. In contrarium tñ facit. l. ij. ff. ad tertul. ⁊ in. c. cum di-
lecta. de confir. vti. ⁊ gl. in. l. j. C. de condi. inde. ⁊ in cle. j. de ele.
cum multis ſimi. ⁊ maxime eſt gloſ. ſing. in. c. j. de tempo. ordi.
lib. vj. vbi dr̃ qđ vbi eſt oĩno eadẽ ratio dʒ eſſe eadem iuris diſ
poſitio: etiam in pena. ſed potius ex mente videt̃ cautũ in le-
ge: ſed propter neceſſitatem vite conſeruande licitũ eſt cõica
re tempore famis excõicato: ⁊ eadẽ ratio vite cõſeruande eſt
imminente timore gladij: ergo ⁊ tunc debet excuſari metus.
7 ¶ †Forte ob iſta que poſſunt oppo. do. Anton. ponit aliã ſo
lutionem dicens quod neceſſitas famis excuſat ⁊ non neceſſi
tas gladij: q̄ʒ primo caſu principium mouens mortem venit
ab intra: nam patiendo mortem propter famẽ quis diſponit
in ſeipſum: ita quod videtur ſeipſum occidere ex quo poteſt
ſibi ſubuenire: vnde cũ iſte ſit cõſtitutus inter duo mala dʒ eli
gere min⁹ malũ vt poti⁹ cõicet excõicato q̄ fame perire. Sed
in ſcđo caſu principiũ mouens mortẽ venit ab extra: q̄ʒ alius
minat̃ mortẽ quo caſu iſte nõ dr̃ agere ſed pati: ſed melius eſt
pati mortẽ ab alio inferendã q̄ cõmittere peccatum: q̄ʒ com
mittendo iniquitatẽ agit: ſuſtinendo mortẽ patit̃, paſſio vero
nõ imputat̃ ſed actio ſic. Hec ratio ſecundi dicti mihi placet:
ſed ratio prima põt morderi: nã nego q̄ qs dicat̃ ſeipſum in-
terficere ſi propter honeſtum cõſeruãdũ fame perit. Nam ex
hoc ſequeret̃ q̄ mulier propter neceſſitatẽ famis poſſet elige
re vitã turpem cum ſit minus peccatũ fornicatio quã homi-
cidium: qđ tñ nõ eſt licitum etiã ſm legẽ ciuilẽ. vt in. l. palam.
ff. de ritu nupt. ⁊ alibi dicit text. qđ nõ minus dʒ qs timere ſtu
prum q̄ mortẽ. vt in. l. iſti quidem. ff. qđ met. cau. Item in iure
non eſt poſſibile quod dicit do. Anto. vt vere quis poſſit con
ſtitui inter duo mala: q̄ʒ lex non eſt impoſita ſuper impoſſibi-
li. iiij. diſt. erit aũt lex. Unde aliter nõ eſſet pctm̃ ſi euitari non
poſſet: q̄ʒ nõ eſt peccatum niſi ſit voluntariũ. xv. q. j. in princi.
vnde in iure non eſt dare perplexitatẽ in delictis. vt not. xxiij.
di. in ſumma. nec ob. c. duo mala. ea. diſt. qđ alleg. do. Anto. q̄ʒ
illud procedit ſm falſam opi. eſtimãtis ſe eſſe inter duo mala:
ſed vere non eſt poſſibile: vñ opʒ dicere qđ ꝑpter neceſſitatẽ
famis non eſſet peccatum cõicare excõicato. nam ſi in ſe eſſet
malum deberet quis fame perire. Poſſet ſolui ⁊ quinto iudi
cio meo quod ideo non excuſatur in metu: ſʒ in neceſſitate fa
mis ſic: q̄ʒ maleficia diſtinguunt̃ volũtate ⁊ propoſito. in. c. cũ
voluntate. de ſent. exc. ⁊ in. l. qui iniurie. ff. de furtis. qui autem
cõicat excõicato propter neceſſitatem famis. non agit cõica-
re excõicato neq̄ cõmittere iniquitatẽ: ſed principaliter ſub-
uenire neceſſitati ſui: is autẽ qui cõicat propter metũ agit cõ
mittere iniquitatem: q̄ʒ ad hanc ipſam cõmittẽdã cõpellitur
quam non debet cõmittere propter malũ corporis. Nec obſt.
qđ dixi q̄ propter bona recuperanda licite cõicamus excõi-
cato, q̄ʒ illud permittit̃ in odium excõicati ne reportet cõmo
8 dum de malitia ſua: vt in. c. intelleximus. de iud. ¶ †Ultimo
a queritur ᵃ nũquid cõmunicans excõicato peccet mortaliter:
videt̃ primo qđ ſic p iſtũ text. vbi dr̃ q̄ pro nullo metu dʒ quis
incurrere peccatũ mortale ⁊ loquitur de participante cum ex
cõicato per metũ. Scđo facit. c. ſi. de cle. excõ. mi. vbi dicit̃ qđ

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Querit̃. in hac q̄ſtiõe vide multa p ⁊ contra relata p Feli. in. ca. a nobis. de exceptio.

excõicatus minori per participium cum excõicato grauiter
peccat celebrando. ſi eñ illud participiũ nõ induceret pecca-
tum mortale ſed veniale nõ diceret tex. q̄ grauiter peccet ce-
lebrando: maxime q̄ʒ venialia dimittunt per orationẽ domi-
nicam ⁊ confeſſionẽ generalem quã facit ſacerdos in introi-
tu miſſe ⁊ p aſperſionem aque bñdicte: vt not. in proemio. vj. ⁊
de pe. diſ. iij. ⁊ in. c. de quotidianis. ad idẽ. c. pia. de excep. li. vj.
cũ ſi. In contrariũ facit q̄ʒ ſi talis cõio induceret mortale non
pmitteret̃ ꝑpter neceſſitatẽ famis nec pmitteret̃ familia cõi
care dño excõicato: cuius cõtrarium habet̃ in. c. qm̃ multos.
⁊. d. c. inter. Solu. in hac. q. varia ſenſerunt docto. Goffred. in
ſumma eo. ti. tenuit qđ cõtrahit̃ mortale. Idem Goff. in ſum-
ma ſua dicẽs q̄ aliter tenentes blandiunt̃ peccatoribus. Ho
ſtiẽ. autẽ in ſumma. de ſen. excõ. §. ſi. vñ. ſed nunqd participãs:
tenuit q̄ participans cõtra ꝓhibitionẽ canonis incurrit ve-
niale: ſed participãs cõtra preceptũ ſuperioris peccat morta
liter: ⁊ ideo põt excõicari. Ad illud. c. rñdet q̄ loquit̃ qñ quis
fuit excõicatus cũ ſibi participantibus quo caſu cõicãs pec-
cat mortaliter ⁊ incurrit excõicationẽ maiorẽ: q̄ʒ venit contra
preceptũ ſupioris factũ ſub pena excõicationis. hoc ipſe pro-
bat: q̄ʒ hoc. c. eſt pars. c. ſacris. j. de ſen. excõ. vbi loquitur text.
de tali excõicato. Io. an. poſt multa cõcludit q̄ cõicãs excõi-
cato regulariter peccat venialiter. Fallit in ſex caſib⁹ ſm eũ.
¶ Primus qñ quis cõmunicat in contemptũ clauium: nam
cõtemnere ptãtem eccleſie eſt mortale. ¶ Secũdus qñ fit in
cõtemptũ ſuperioris ſeu cõtra p̄ceptũ ſuũ. arg. in. c. ij. de ma. ⁊
obe. ¶ Tertius qñ quis cõicat excõicato in diuinis. argumẽ.
c. ſignificauit. j. de ſent. excõ. ¶ Quart⁹ qñ cõio fit in crimine
pro quo fuit excõicatus: nã tũc cõicans incurrit maiorem ex-
cõicationem. vt in. c. ſi cõcubine. de ſen. excomu. ¶ Quintus ſi
erat excõicatus cũ ſibi participãtibus ⁊ de hac excõicatione
9 vide hodie ho. tex. in. c. ſtatuimus. de ſent. excõ. li. vj. ¶ †Sex-
tus ⁊ vltimus caſus eſt ſi cõio ſit nimis frequens ⁊ aſſidua. q̄ʒ
nullum pctm̃ eſt adeo veniale quin ex conſuetudine ſeu aſſi-
duitate fiat mortale. xxv. diſtinc. c. vnum. §. criminis. nam du-
rum eẽt ſm eũ dicere qđ regulr̃ qs incurreret mortale ſalutã-
do excõicatũ. vel eũ nõ euitando in menſa maxime ſi amicus
cõmunis te ⁊ illũ inuitauit: vñ hec cõio ex quo communicans
non conſentit facinori pro quo fuit excõicatus: potius oppo-
nitur feruori chiritas q̄ charitati. ⁊ refert Archidia. xj. q. iij.
loco prealleg. hanc opi. dicit tenere beatũ Tho. iiij. ſentẽtia
rum. Unde videtur qđ hec cõis opi. ⁊ vtinã vera cũ expediat
animabus. Sed ego multum dubito. nã pro prima opinione
Goff. ⁊ Roſ. multum faciunt iura. ſ. in princ. alleg. ⁊ maxime
xj. q. iij. in. c. ſicut apli. cũ tribus ſeq. nã Chriſtus videt̃ hoc pri
mo ꝓhibuiſſe: cũ dixit ſi nõ audierit eccleſiã ſit ſicut ethnicus
⁊ publicanus: ſicut habet̃ in euangelio. ⁊. ij. q. j. ſi peccauerit. ⁊
c. nouit. de iud. Itẽ apli hoc poſtmodũ ꝓhibuerũt vt in. d. ca.
ſicut apli. Itẽ canones diuerſorũ pontificũ. vt in. c. excõmuni
catos. ⁊ in. c. cũ excõicato. xj. q. iij. Ad idem. c. ſi. ea. cã ⁊. q. vbi dr̃
quod cõicans excõicato ſi per metũ fecit dʒ puniri: ſed nõ tã-
tum ſicut ſi ſponte. ſi vero ſponte debet acrius puniri vt cete
ri metum habeãt ſi eñ cõio ſolum produceret veniale pecca-
tum nõ ita loquerent̃ illi text. cũ venialia peccata faciliter re
mittantur vt. ſ. dixi. Item iſtud. c. poſitum ſub hoc arti. ſim-
pliciter loquitur. ⁊ ſi diceremus oppoſitum euacuaretur effe
ctus excommunicationis. nota tamen communem opi.

1 ¶ Metus non excuſat niſi fuerit talis qui caderet in conſtãtem virum. 3.
2 Metus qui cadit in conſtantem virum eſt metus mortis vel corporis cruciatus.
4 Dolus non excuſat niſi caderet in conſtantem virum adeo quod non ſuccuritur dolum paſſo. 12.
5 Simplicitas nimia eſt quedam fatuitas.
6 Metus iuſtus an cauſetur propter timorem excõicationis.
Excommunicatio iniuſta non ligat apud deum.
Metus non excuſat quem quis ſua culpa ſentit.
7 Reuerẽtia quã quis debet alicui dño an indicat iuſtũ metũ.
8 Metus iuſtus an inducatur ex precibus alicuius tyranni relinquitur arbitrio iudicis.
9 Actio qđ metus cauſa an detur aduerſus omnem metum.
10 Metus non excuſat iurantem niſi caderet in conſtantẽ virũ.
Iuramentum metu preſtitum an liget.
11 Metus an dicatur inferri per iudicem.
12 Ingreſſus religionis dolo factus non vitiatur.
Religioſi qui inducunt aliquem ad intrandum religionem propter bona temporalia debent illis priuari.
13 Matrimonium dolo factum tenet: niſi eſſet tam magnus dolus qui tolleret conſenſum.
14 Dolus an equiparetur culpe.

Cum

Cum dilectus. Metum paſſo nõ ſubuenit ſi nõ fuit
talis q debuerit cadere in cõſtãtẽ virũ.primo pre
mittit diffinitionis cãm.ſcdo ſoluit obſtaculũ ibi,
non obſtãte.tertio diffinit ibi,ſup. ¶ Caſus literalis. Cano
nici inſularũ volẽtes obſeruare ordinẽ ciſtercieñ.emiſerũt vo
tũ p̃ſtito iuramẽto ꝙ regulã ciſtercieñ.obſeruarẽt vel ꝙ trãſ
lationẽ ſue eccleſie ad ordinẽ illoꝝ nullatenus ipedirẽt: poſt
modũ vero p̃dicti canonici volũtate mutata voluerũt reuo-
care ꝙ fecerãt:petierunt reſtitutionẽ contra factũ ſuũ dicen
tes:ꝙ p metũ ⁊ dolũ ciſtercieñ.ad hoc fuerãt inducti:⁊ idõ nõ
valebat ꝙ fecerant:recepte fuerunt ꝓbationes hinc ⁊ inde:
papa examinato negotio qꝛ conſtitit ei de voto emiſſo ⁊ de
iuramento preſtito a canonicis predictis ꝙ regulam ciſter-
cieñ.obſeruarẽt:vel ꝙ nõ impedirẽt trãſlationẽ ipſius eccle-
ſie ad ordinẽ illoꝝ impoſuit eis ſilentiũ ſup reſtitutione peti
ta:cũ vtrũqꝫ ſeruatũ non vergat in diſpendiũ ſalutis eterne
nec velit viã periurijs aperire:non obſtãte violẽtia q̃ propo
nebaꝛ illata cũ non contineat metũ mortis vel corporis cru-
ciatũ,nec obſtante dolo quo ſe ꝓponebãt eſſe ſeductos,cũ ta
lis dolus potius ad fatuitatẽ ipſoꝝ q̃ ad circũuentionẽ ci-
1 ſtercieñ.debeat retorqueri.Her. ¶ † No.j.ꝙ clerici alicuius
eccl'ie pñt per iuramẽtũ ⁊ votũ ſe aſtringere ad arctiorẽ vitã
⁊ auſteriorẽ ducendã. ¶ Scdo no.ꝙ põt qs ex voto ſe aſtrin
gere ad ſeruandã certam regulã religioſoꝝ:lꝫ ſe non ſe trãſ
2 ferat ad illos religioſos. ¶ † Tertio not.ꝙ metus ꝯtinens
a mortis periculũ vel corporis cruciatũ[a] dꝛ cadere in cõſtãtẽ vi
rũ.excuſaꝛ ergo qs ſi qd fecit ꝓpter metũ mortis vel corpo-
ris cruciatũ:⁊ intelligo qñ fecit id qd in ſe non erat peccatũ:
3 al's ãt ꝓrſus nõ excuſareꝛ,vt.s.c.xx.⁊ ꝙ ibi dixi. ¶ † Quarto
no.ibi,in conſtantẽ virũ.ꝙ metus excuſat ſi eſt talis qui po-
b terat cadere in conſtantẽ virũ.[b] Si ergo conſtans vir fuiſſet
motus ꝓpter metũ illud ſufficit vnde non reqriꝛ vir cõſtãs:
ad idẽ in.c.veniẽs.⁊.c.cõſultationi.j.de ſpõ.text.tñ in.l.metũ.
ff.e.dicit ꝙ dꝫ cadere in cõſtantiſſimũ:ſed primũ cõmunius.
4 ¶ † Itẽ no.⁊ tene menti ꝙ queãdmodũ non excuſat metus
niſi ſit talis q potuerit cadere in cõſtantẽ virũ:ita nec dolus:
non ergo ſubueniꝛ dolũ paſſo niſi fuerit talis q virũ conſtã-
5 tẽ ⁊ peritum decepiſſet. ¶ † No.ibi,ad fatuitatem.ꝙ nimia
ſimplicitas appellaꝛ fatuitas:facit qd no.gl.xxij.q.iiij.inno-
cẽs.forte em̃ iſti ciſterciẽ.ꝓmittebãt aliqua cõtra ius vt ſi ob
ſeruarẽt eoꝝ regulã non patereꝛ aculeos carnis vel ꝓmit
tebãt aliqua cõtra ius poſitiuũ vel regulã:is em̃ q iſta credit
ſimpl'r ⁊ fatue credit:ideo non poteſt poſtea allegare dolũ.
¶ Ultimo no.ibi ſup reſtitutione petita.ar.op.ꝙ ẽt in ſpiri
tualibꝰ ꝙ ſit p metũ tꝫ:lꝫ veniat reſcindendum reſtitutione
petita probando iuſtũ metũ ꝙ eſt ꝯ opi.do.Ant.quam teti-
gi in.c.ij.s.e.Et no.practicã in modo intentandi actionem ꝙ
me.cã.nã dꝫ quis petere ſe reſtitui ad ſtatũ i quo erat anteq̃
patereꝛ metũ. ¶ In gl.j.ibi,ſed ſeipſos perſonaliter obliga
uerãt.no.bñ gl.ꝙ clerici certe eccl'ie pñt ꝑſonaliter ſe obliga
re ad obſeruandã regulã alicuius religionis.hoc ẽt vꝛ ſenti
re hic Inn.dicens ꝙ iſti poterant profiteri regulã arctiorẽ
vt in.c.lꝫ.j.de re.Sed Hoſt.aliter ſentit:dicit em̃ ꝙ aut ſingu
li volunt tranſire ad aliã religionẽ arctiorem ⁊ pñt:vt in.d.c.
lꝫ.aut remanẽtes in eccleſia volunt ꝓfiteri religionẽ auſterio
rẽ ⁊ non pñt ſine autoritate epi:qꝛ eſſet mutare ſtatũ eccl'ie ꝙ
nõ pñt facere ſine autoritate epi.ar.in.c.ad audientiam.j.de
ec.edi.Idẽ ſentit Hoſ.dicens ſe putare ꝙ hic interuenit cõ-
ſenſus epi.ſꝫ hoc dictũ Hoſ.diuinat ad iſtũ text.Itẽ ſi inter-
ueniſſet autoritas epi non fuiſſet hic allegatus metus:qꝛ in
pñtia epi ceſſat veriſimiliter oĩs metus:vt in.l.non eſt veriſi
mile.ff.e.⁊ in.l.trãſactionẽ.C.de trãſa.Itẽ papa hic ſe fundat
dũtaxat ſuper voto ⁊ iuramẽto iſtoꝝ.Si autẽ interueniſſet
autoritas epi fundaſſet ſe ſuper ordinatione epi vt hic videꝛ
tex.recte intellectus cõtra opi.Hoſti.⁊ ꝓ opi.quã ſentit gl.ſꝫ
ſaluando vtranqꝫ opi.diſtinguo ſic:ꝙ aut clerici eccleſie vo-
lunt ꝓfiteri religionẽ arctiorẽ mutando primam regulã ſeu
c antiquũ ſtatũ eccleſie ⁊ dando in futurũ nouam formam[c] vi
uendi etiam ſucceſſoribus ⁊ non pñt.⁊ hoc caſu ꝓcedat opi.
Hoſt.aut ſeruata antiqua regula nolunt ſe perſonaliter obli
gare ad arctiorẽ vitã ⁊ hoc pñt:qꝛ pñt plꝰ mereri:nec ex hoc
alteraꝛ ſtatus eccleſie ex quo non mutãt habitũ nec deſerũt
primam regulã.⁊ hoc caſu procedit iſte tex.⁊ in hoc fiẽdo re
quiritur conſenſus oĩm.⁊ no.in regu.ꝙ oẽs.de regu.iur.libꝛ.
vj.⁊ in.c.ſuper eo.de re.⁊ in.c.qꝛ ꝓpter.⁊ in.c.ſcriptũ.s.de ele.
¶ Ad predicta bñ facit.j.de ap.ad noſtrã.vbi religioſi tenẽ
tur ad obſeruantiã religionis ⁊ ordinis:⁊ verbũ ordinis cõ-
prehendit ſtatuta facta per ordinem vltra regulã:vt ibi dixi
⁊ hoc idẽ eſt videre in iſtis fratribus predicatoribus qui ha
bent regulã ſancti Auguſtini ⁊ p ſtatuta edita p ordinem re
ſtringerũt ſe multũ vltra regulã.Sed an ſucceſſores poſſent a
obligare dubito vbi non interuenit autoritas ſuperioris:vñ
pondera hãc gl.que dicit ꝙ iſti ꝑſonaliter ſe obligauerunt.
6 ¶ † In gl.in ver.violentia.no.ſi.gl.ſing.ex qua habe. ꝙ ti-
mor excõicationis nõ cauſat iuſtũ metũ:ita vt factũ ipſius ti
more veniat reſcindẽdũ p̃ſertim p actionẽ ꝙ metus cauſa. et
facit hic glo.Jo.quã ad literã poſuerunt Tan.Vin.⁊ Phi.
Idẽ tenuit Hoſ.dicẽs ꝙ aut excõicatio eſt iuſta:⁊ imputan-
dum eſt iſti qui talẽ ſe reddidit vt poſſit excõicari.ar.op.in.l. b
ſi mulier.ff.qd me.cau.vbi ptꝫ ꝙ non excuſat metus qñ quis
fuit cauſa illius metus:aut excõicatio eſt iniuſta ⁊ non timẽ-
da:qꝛ non ligat.ſ.apud deũ:vt in.c.cum eterni.de re iu.lib.vj.
Sed glo.ordinaria tꝫ ꝯrium in.c.olim.el.iij.de reſt.ſpo.⁊ illã c
gl.ſequiꝛ Hoſt.qꝛ excõicatio infert detrimentũ non ſolũ cor
pori ſꝫ anime:vt in.c.audi deniqꝫ.xj.q.iij.nec ob.ſm eũ ſi dica
tur ꝙ eſt medicina:qꝛ illud ꝓcedit vbi ſubeſt iuſta cã:vel pro
pter bonũ obediẽtie:alias autem plus auferret q̃ afferret. d
Quid em̃ ſi eps mineꝛ excõicationẽ p̃ſbytero de cuius ꝓmo-
tione ſpes erat:nonne preſbyter iuſtum hꝫ metũ ſiue timorẽ
ne impedireꝛ ſua ꝓmotio.Ex his vꝛ ſentire Hoſti. vt dictũ
ſuum procedat in excõicatione iniuſta.Joã.an.⁊ cõiter mo- e
derni diſtinguunt,ꝙ aut excõicatio eſt iuſta ⁊ nõ excuſat ra
d tione predicta:aut iniuſta ⁊ excuſat,[d] qꝛ maxima pena eſt,vt
dicit tex.in.c.ſacro.j.de ſen.exc.⁊ alibi dꝛ ꝙ in eccleſia dei non
reperiꝛ pena maior.xxiiij.q.iij.corripianꝛ.⁊ alibi dicit tex.qd
non eſt modica pena inter hoĩes eſſe ⁊ hoĩm carere commer
cio,vt in.l.hi q ſanctã.C.de apoſtat.Ego acquieſcerẽ primo
mẽbro,ſꝫ in ſcdo dicerẽ ꝙ iudex dꝫ cã cognita diſcutere an il
le metus debuiſſet cadere in conſtantẽ virum,quid em̃ ſi nul f
la erat ſpes ꝓmotionis nec timebat de p̃ſenti aliqd damnũ,
⁊ habebat ſuperiorẽ excõicatoris in promptu apud quẽ po
terat iuſtitiam ſuam ꝓ equi,certe hoc caſu conſtans vir non
debuiſſet timere.Et hoc puto procedere quo ad intentãdũ g
actionem ꝙ metus cauſa:vt not.in gl.ſeq.ſed quo ad implo-
randum iudicis officium,ꝓcedebat indiſtincte opi.Jo.An.
qꝛ minor metꝰ ſufficit.vt not.in gl.ſeq.in.l.interpoſitas.C.de b
7 trãſa. ¶ † Et eſt gl.in.l.j.§.q̃ onerande.ff.quarũ re.ac.non da.
e vbi dꝛ ꝙ reuerentia epiſcopi[e] excuſat,vnde ſi propter reuerẽ
tiam epi renuntiauit quis prebende ſue põt poſtmodũ illam
repetere qꝛ non ſponte fecit,ꝙ intelligit ibi Bart.⁊ bene qñ
f interuenerũt alique mine vel verbera qꝛ ſola dignitas[f] non
excuſat,vt in.l.ad inuidiam.⁊ ibi per Bar.C.eo.⁊ hoc voluit
text.in.d.l.j.§.que onerande.in eo qd dicit ꝙ ſi libertus pro-
miſit aliquid dño.non põt petere reſtitutionẽ allegando me
tum ſꝫ debet iudex procedere cã cognita:vt.ſ.videat an iuſte
habuit timere.⁊ idẽ dic in vxore cum dicit ſe aliquid feciſſe
ob reuerentiam mariti,vt ſola reuerentia non excuſet niſi p̃-
ceſſerint mine vel verbera,vt no.Bar.in.d.l.ad inuidiam.⁊
in.l.j.§.q̃ onerande.⁊ ſentit Inn.in.c.cauſam matrimonij.de
8 off.del.⁊ hec bene no. ¶ † In gl.pe.ibi vꝛ relinquendum ar-
bitrio iudicis.no.ſin.particulam gl.ex qua habes ꝙ qñqꝫ ſo
la verba minatoria vel ſola potẽtia hominis inducit iuſtum
timorẽ:vt puta ſi erat tyrãnus q ſolebat male tractare hoĩes
non acquieſcentes p̃cibus ſuis:vnde tunc ſole p̃ces inducũt
iuſtum timorem ⁊ idẽ de minis:habebit em̃ iudex cõſiderare
g perſonã minantis:[g] nã ſunt quidã hoĩes ita peſſimi ꝙ nõ mi
h nanꝛ niſi habeant voluntatẽ exequendi:[h] aliqui vero multa
minanꝛ ⁊ nihil faciunt.His em̃ ⁊ alijs circũſtãtijs conſidera
tis habebit iudex arbitrari an ⁊ qñ metus habebit excuſare.
⁊ idẽ no.Bar.in.l.metum.C.e.⁊ in trac.de tyranno.⁊ Inno.⁊
Hoſt.hic. ¶ Et no.ꝙ gl.ponit iſta tria vt diuerſa:v̓ba mine
⁊ potentia hoĩs,qñqꝫ ſufficiunt vt verba ſola ſine minis:exẽ
plũ vt dixi in tyrãno ſeuero,dic ꝙ ẽt habebit iudex conſide-
rare ſexũ:qꝛ minor metꝰ potiꝰ excuſat mulierẽ q̃ virũ vt eſt
9 gl.ſi.in.c.cũ locũ.de ſpon. ¶ † In ea.gl.ibi,minorẽ metũ paſ
ſus eſt.no.bñ gl.ꝙ lꝫ actio ꝙ metus cã non deꝛ niſi pro metu
qui habuit cadere in conſtantẽ virũ,tñ ex iudicis officio ſub-
ueniꝛ aduerſus minorẽ metũ:exemplũ vt.s.dixi in reuerẽtia
epi cũ verbis minatorijs vel in marito,vel in alio magiſtra
tu:qꝛ nõ dꝫ iudex pati vt iſte violentus reportet commodũ
de violentia ſua:⁊ idẽ in dolo.Item not.gl.in.l.interpoſitas.
C.de tranſac.⁊ idẽ Bar.in.l.metũ.ff.qd me.cã.Sed ꝯtra hoc
op.de iſto tex.vbi papa noluit ſubuenire:qꝛ metus non cõti
nebat corporis cruciatum.ſo.doc.cõtrariũ nõ tangũt ſꝫ põt
ſolui multipliciter.primo intelligendo ꝙ hic fuit intẽtata a-
ctio qd me.cã que non daꝛ pro minori metu,vt.s.dictũ eſt,ſi
aũt vis intelligere ꝙ hic implorabaꝛ iudicis offm̃,potes di
cere ꝙ hic interuenit iuramẽtũ:⁊ ad hoc adduco iſtũ tex.dũ
10 dicit nolẽtes viã periurijs aperire. ¶ † Et ex hoc intellectu

Zacharias.
¶ Cruciatũ.Ad
de bal.in tra.ſuo
ſchiſmatis.co.ix.
in prin.eũdẽ in.l.
iij.§.qui armati.
⁊ ibi gloſſ.ff.de vi
⁊ vi ar.⁊ Alex.cõ
ſil.xlv.vo.iiij.
¶ Cõſtãtẽ virũ.
Adde q̃.s.poſui
maxime Alex.cõ
ſi.xlviij.iiij.li.
¶ Nouã formã.
Adde videndũ
Cald.conſil.xliij.
de ſta.re.
¶ Et excuſat.ad
de ꝙ idem tenet
Ro.cõſil.ccclxix.
Sebaſti. Sapia.
¶ Reuerẽtia epi.
Qñ reuerẽtia epi
inducat iuſtũ me
tum ponit Fe.in
c.cãm mr̃imonij.
co.ij.s.de off.de-
le.⁊ Mo.in.l.trãſ
actionẽ.C.d trãſ.
¶ Sola digni-
tas.adde Paul.
de ca.ꝯſi.lxxviij.i
primo impreſſis.
¶ Minantis.ad
de ang.cõſi.ccxv.
Sebaſti.Sapia.
¶ Exequendi.vi
de Imo.i.l.ſi.col.
v.ver.vltimo in-
duciꝛ.ff.de here.
inſt.⁊ Fe.in.c.af-
ferte mihi gladiũ
col.ſi.de preſum.
vbi dicunt quod
ex minis non p̃ſu
mitur niſi minãs
fuerit conſuetus
exeq minas ꝙ et
tꝫ Alber. hru.in
tra.male.co.xiij.
verſi.quero vlte-
rius.⁊ de minis
vide no.p Alex.⁊
cõſi.xiiij.inc.pon
deratis.in.iij.vo.

a ¶ Cōtra iuramē
tum. Adde eun-
dem cōſil. iij. q. vj.
ij. lib.
Zacharias.
¶ Adde bal. i. c.
j. §. itē ſacra. i pri.
ð pa. iu. fir. Inn.
in. c. de his. ð ſen.
exc. arch. ⁊ Pet.
de Anch. in. c. ij.
de pac. li. vj. ⁊ car.
poſt gl. in cle. ij. §.
ſane. de pe.
❀ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Intrandū re-
ligionē. Dū vult
do. Abb. ꝙ dol⁹
bon⁹ eſt inducere
aliquē ad intran
dū religionē, hoc
ēt no. Ab. in. c. in
nr̄a. co. ij. ð ſepul.
vn̄ ð t arcbi. in. c.
vtilē. xxij. q. ð. ij. ꝙ
bon⁹ dol⁹ ē ꝑmit
tere ſaracenis ſe
ctā ſuā ſeqvelle vt
eā cognoſcat, ⁊ co
gnitā ꝯfundat, ⁊
ibi pōit aliud exē
plū ꝙ dixit eē mi
rabile Fe. i. c. acce
dēs. ij. co. vt li. nō
cōt. refert ēt Iaſ.
i. l. ſi mora. co. j. v.
tertio pōdera. ff.
ſo. ma. ⁊ Fel. in. c.
afferte. c o. j. de p̄-
ſump.
c ¶ Violentia. ad
de Bal. ꝯſ. cxxvij.
iiij. libr.
Zacharias.
d ¶ Quātū ipſe ta
xauerit. Adde ð
hoc p Lāfr. in. c.
qm̄ ꝯtra. §. expen
ſe. n. 5. v. ⁊ notate
ꝙ in taxatione. j.
de fi. inſtr.
e ¶ Eſtimatio. ad
de ro. ꝯſi. cclxxxj.
❀ Sebaſti. Sapia.
¶ Ad qōnē. við
mo. in. l. in actiōi
b⁹. ff. de i lit. iu. vbi
ponūt de eo q pe
tebat ab hoſpite
ea q̄ depoſuit in
valiſia q̄ fuit re-
perta diſſigilla-
ta. ⁊ de iſta qōne
quā ponit ab. hic
vide do. Iaſ. in. l.
ſi qn̄. co. v. C. vnd.
vi. vbi multa ad
ꝓpoſitum.

pōt colligi ſingulare dictum ꝙ nō audit qs cōtra iuramen-
a tū[a] metu p̄ſtitū niſi fuerit met⁹ q debuiſſet cadere in cōſtātē
virū. ⁊ ꝑ hoc optime facit. c. ſi vero. de iureiur. vbi ponderat
grauiſſimus metus in relaxatione iuramenti. ¶ Scðo pōt
ſolui ꝙ hic actus geſtus ꝑ minorē metū non tendebat ad cō
modū violenti ſeu metū inferenti, ſed redundabat ad maio-
rem ſalutē ipſorū iurātiū ⁊ vouētiū: vn̄ nō reperiebat cōmo-
dū ex pte violēti, nec vera deceptio ex pte metū paſſi: q2 non
decipit q̄ inuitat ad meliorē ſtatū, vn̄ ꝓpter tria iſti canonici
ſuccubuerūt. ſ. ꝓpter iuramētū: ⁊ q2 violētia nō fuit ſufficiēs
11 ad inferendū iuſtū metū, ⁊ q2 dolus fuit bonus. ¶ † In ead.
gl. ibi, iudex vero non ð2 alicui inferre metū, intellige glo. qn̄
iudex iſte iure cōminat: vt in. c. tū ex literis. de in int. reſt. ⁊ ſic
intellige ꝙ gl. no. viij. q. j. pn̄tiū. q̄ dicit ꝙ iudex non ð2 alicui
metū inferre. ⁊ ideo ꝯ eum nō pōt agi interdicto vn̄ vi, ſecus
dic vbi iudex iniuſte metum vel vim intulit: q2 tunc pōt agi
ꝯ eū tanq̄ ꝯ priuatū: vt in. c. cōquerēte. de reſti. ſpol. ⁊ in. l. ſi ꝑ
i preſſionē. cū ſi. C. qð me. cā. ¶ In ea. gl. ibi, ⁊ no. ꝙ ſm cano.
no. ſi. hanc caudā gl. ex qua primo collige intellectū. ad. c. rein
tegrāda. ⁊ dico pleni⁹ in. c. cū ad ſedē. de reſt. ſpo. ¶ Scðo no.
⁊ ſemp tene mēti ꝙ clericus intētando cōditionem. c. reinte-
granda. poteſt laicū trahere ad iudiciū eccleſiaſticū, ⁊ neſcio
alibi hāc gl. de quo plenius dico in. c. cū ſit gn̄ale. de fo. cōpe.
12 ¶ † In glo. ſi. ibi, lꝫ dolus det cām ꝯctui. No. glo. ſi. q2 quoti-
die allegat iuncto tex. ⁊ vide bonum text. in. c. conſtituit. alle.
in gl. vbi ꝓbat ꝙ ſi dolo qs fuit inductus ad intrandum re-
b ligionē[b] tꝫ ingreſſus, ſed ſi religioſi q dolo illū induxerūt fe-
cerūt hoc ꝓpter bona tpalia illius nō debēt illa bona habe-
re: ⁊ eſt ille caſus ſingularis. ⁊ intellige hanc gl. prout loquit
qn̄ qs fuit inductus ꝑ dolū ad meliorē vitā: nā ille eſt bonus
dolus, iura vero adhibita non ſubueniūt niſi cōtra malū do-
lū, ⁊ malus dolus eſt calliditas ſeu machinatio ad decipien-
dum circūueniēdū ⁊ fallēdū aliquē, vt dicit tex. in. l. j. ff. de dol.
vide gl. in regu. ſcienti. lib. vj. Et dicit hic Inno. ꝙ dolus qui
non caderet in cōſtantē virū nō hꝫ excuſare, ⁊ de tali dolo in
telligit iſte tex. vn̄ forte iſti ciſterciēſes ꝓmiſerūt aliqua ꝯtra
cōem curſuꝫ inferiorum cārū, puta ꝙ nō paterent ſtimulos
carnis ſi ꝑiterent eorū regulā vel aliqd ꝓmiſerunt ꝯtra ius
naturale vel poſitiuū vel ꝯ regulā, nā iſta ⁊ ſimilia debēt re-
torqueri ad ſimplicitatē ⁊ fatuitatē credētiū, ⁊ iō non ſubue-
nit iſtis aduerſus talē dolū, ſecus vbi interueniret dolus q
peritiſſimos haberet fallere. Itē ſm Inn. facilius ſubuenit
vbi non interuenit iuramentū, ꝙ no. vult em̄ ꝙ aduerſus iu
ramētū nō ſubueniat dolū paſſo niſi dolus habuiſſet fallere
13 prudētiſſimū. ¶ † Et no. gl. ſingulariter in alio in eo. ſ. quod
dicit tenere matrimonium, lꝫ dolus dederit cām ꝯtractui, ⁊
idem no. gl. in. l. a diuo. ff. de ritu nup. ⁊ in. c. cōſtituit. xx. q. iij.
Quod ego limitarē niſi talis ⁊ tantus eſſet dol⁹ ꝙ habuiſſet
tollere conſenſum. ad hoc qð no. in ſimili. Io. An. in. c. vnico.
14 de cōmo. ⁊ facit tex. in. c. cū locū. de ſpō. ¶ † Tertio no. ex gl.
iūcto tex. caſum in quo dolus nō p̄ponderat culpe. ⁊ colligit
ex tex. q2 iſti canonici fuerūt in culpa credēdo perſuaſionib⁹
illorū ciſtercienſium, ſed illi ciſtercien. fuerunt in dolo ꝓmit-
tēdo ea q̄ non poterāt obſeruare, ⁊ tn̄ nō ſubuenit iſtis cul-
poſis contra doloſos contra. l. itē mela. ff. ad. l. aqui. ſol. eſt du
plex vt colligit tacite de mēte doc. primo ꝙ iſte tex. ꝓcedit in
dolo bono, ꝯtrariū in dolo malo. ⁊ ē bona ſolutio. ſcðo ꝙ do
lus p̄pōderat culpe leui ſeu leuiſſime ſed nō culpe late, nā ma
gna culpa equiparatur dolo, vt in. l. qð nerua. ff. depo. ⁊ in. l.
magna negligētia. ff. de verb. ſig. vn̄ ſicut dolus cōpenſat cū
dolo: vt in. c. intelleximus. de adul. ⁊ in. l. ſi duo. ff. de dolo. ita
⁊ lata culpa dꝫ cōpenſari cū dolo. ⁊ no. hanc ſolutionē. ⁊ in ſi.
gl. dic ꝙ in. c. ex literis. non fuit data reſtitutio contra matri
moniū ſed ſuper abſentia in cā matrimonij. ⁊ idem pōt dici i
alijs ſpūalibus, vt ſi qs intrauit religionē ante. xxv. annum
nō pōt petere reſtitutionem in integrum poſt ingreſſum: q2
fuit leſus, ſed ſi minor litigans ſuper ſpiritualibus lederet in
iudicio poſſet petere reſtitutionem in integrum. de quo tn̄
dic vt plenius no. in. c. ex parte. de reſt. ſpo. ⁊c.

1 ☞ Violentia ſi ꝓbat ꝑ teſtes, res amiſſe ꝓbantur per iura
mentum damnum paſſi, taxatione iudicis p̄miſſa.
2 Violētia vel delictū dꝫ ꝓbari ꝑ teſtes vel ꝑ violēta idicia. 5.
3 Taxatio expenſarum quando fit per iudicem, dꝫ iuramētū
poſtea p̄ſtari parti, ⁊ non ante.
Iuramētum affectionis poteſt preſtari ante ⁊ poſt taxatio-
nem factam per iudicem.
4 Eſtimatio rei an ðbeat vł poſſit peti ſi res ipſa extat vel nō.
5 Iuramentum ꝙ p̄ſtat ꝓ rebus amiſſis requirit duo primo
difficultatem probandi res amiſſas, ſecundo odium violen-
tie. nu. 8.
Villa quando vigore ſtatuti tenetur emendare damnum da
tum in eius territorio, debet huiuſmodi damnum probari.
6 Iuramentum ꝙ p̄ſtat ꝓ rebus amiſſis, an habeat locum in
omni ſpecie violentie.
7 Deponens apud aliquem ſaccū ſigillatū ſi rehabuerit diſſi-
gillatū ſtat iuramento ſuo de perditione aliquarum rerum.
9 Teſtes domeſtici vel al's ſuſpecti admittunt ꝓpter difficul-
tatem probandi.
Fur preſumitur furaſſe res que die antecedenti fuerunt vi-
ſe in domo in quam fur intrauit.
10 Sententia iudicis qui condemnauit in minori quantitate
quam taxauerit non valet.
11 Mercator vilis non preſumitur habere res pretioſas, idem
de paupere.

1 Super eo. ¶ † Probata violētia ꝑ te
ſtes, res amiſſe ꝓbant ꝑ iu-
ramentū. ⁊ ſuꝑ valore rerū amiſſarū taxatione iu
dicis premiſſa ⁊ ſecuto petentis iuramento fit cō
dēnatio. ⁊ eſt caſus notabilis. in prima ponit ptis ꝯqueſtio. i
ſcða parte rn̄ſio. ibi, verū. ¶ Caſus literalis. Quidam dice-
bat ſe ſpoliatū a quibuſdā aduerſarijs ſuis per violentiā, cō-
uenit illos in iudicio lit. cont. ꝓbauit ſolummodo ꝑ ꝓpriū iu
ramētū ſingula q̄ amiſerat, ſꝫ de violētia ſibi illata ꝓbauit ꝑ
teſtes ⁊ ſic cōdemnati fuerūt, ⁊ cōquerebant ꝙ iniuſte condē
nati fuerant cū iuramento illius credi non debuit, dicit pa-
pa ꝙ iniuſte conquerunt ꝙ poſtq̄ de violentia conſtitit ꝑ te
ſtes ⁊ de reb⁹ amiſſis ꝑ iuramētū ipſius, bn̄ potuit iudex ta-
xatione p̄miſſa cōdēnare illos in eſtimatione rerū amiſſarū
declarata ꝑ iuramentū actoris cōſiderata perſona ac nego-
2 tij qualitate. Ber. ¶ † No. j. ibi, de violentia ꝑ teſtes, ꝙ alle-
gās violētiā dꝫ eā legitime ꝑ teſtes ꝓbare, vnde ſuꝑ violētia
ſeu delicto non ſtat iuramento conquerentis, ꝓ hoc facit q2
delicta debēt dilucide ꝓbari: vt in. l. ſciant cūcti. C. de ꝓb. ca-
nonizata. ij. q. iij. ſciant. Dic tn̄ ꝙ vbi indicia eſſent violenta,
c tunc per indicia poſſet probari violenta.[c] ⁊ ſic dꝫ intelligi. l.
indicia. C. de rei vē. ⁊ vide ꝙ plene dico in. c. tertio loco. de ꝓ
ba. Item puto ꝙ vbi ageret de modico preiudicio ſufficit ꝓ
bare violentiā ꝑ vnū teſtem cū iuramēto partis: iuxta ea que
habent in. c. ſi. de iureiu. ¶ No. ij. caſum valde notabilem in
quo; quis ꝓbat ꝑ ꝓprium iuramentum res amiſſas: ⁊ earum
valorē. An aūt hoc habeat locū contra quēlibet delinquētē
3 dicam. j. ¶ † Tertio no. ibi, taxatione: ꝙ iudex ante cōdēna
tionem ad eſtimationē rerū amiſſarū dꝫ prius taxare ſcðm
iudiciū ſuum valorē illarū rerū ⁊ poſtmodum deferre iura-
d mentū parti vt iuret an valeāt tm̄ quātū ipſe taxauerit[d]: nec
dꝫ prius recipere iuramentū ⁊ poſtmodū taxare: q2 cū illud
ſit iuramentū de veritate ſi taxaret poſtmodū in minori quā
titate redargueret iurantem de periurio ꝙ eſſe non debet:
vt in aut. poſt iuſiurandum. C. de iu. ⁊ in corpore vnde ſumit
eo. ti. in. §. opꝫ. ſecus aūt eſt in iuramento affectionis: q2 tunc
iudicis taxatio poteſt precedere ⁊ ſequi: vt in. l. videamus. §.
iurare. ff. de in li. iu. nam hoc caſu non redarguitur iurās de
periurio ſed de inordinata affectione quam habebat in rem
ſuam: vt no. gl. ⁊ Bar. in. d. aut. poſt iuſiurandum. ⁊ in. d. l. vi-
deamus. Et qn̄ ſit deferendū hoc iuramentum affectiōis, di
cendū vt plene legi. ⁊ no. in. l. in actionibus. ff. de in lit. iuran.
4 ¶ † Vltimo collige ꝙ pōt quis rerū amiſſarum petere eſti
mationem, ⁊ ſic non tenet quis preciſe petere rem quā perdi
dit. In hoc tn̄ diſtingue ꝙ aut res amiſſa extat ita quod p̄t
reſtitui, ⁊ tunc non dꝫ peti eſtimatio ſed ipſa res q̄ eſt in eſti
matione: vt in. l. in re furtiua. ff. de cond. fur. ⁊ ſi non poſſet re
ſtitui tpe ſn̄ie iudex condemnabit in eſtimatione, licet fuerit
e ipſa res petita: q2 in defectū rei ſuccedit eſtimatio[e] in obliga
tione: vt in. l. Iulianus. ff. de confeſſ. aut certū eſt a principio
rē non extare ſeu reſtitui nō poſſe. ⁊ tunc dꝫ peti eſtimatio, ⁊
ēt in eſtimatione dꝫ fieri condēnatio. ⁊ ſic poteſt intelligi iſte
tex. vt in. l. ſi qn̄. C. vnde vi. ⁊ probatur in. d. l. in re furtiua. Si
autem dubitatur an res extet: tunc pōt fieri petitio alterna-
tiua, vt peto talem rē ⁊ ſi nō extat peto eſtimationē. vt no. ꝑ
Bar. in. d. l. ſi qn̄. ⁊ i. d. l. in re furtiua. ⁊ plenius in. l. ſtipulatio
5 nes non diuiduntur. ff. de ver. obl. ⁊ hoc notabis. ¶ † In gl.
j. ibi, propter difficultatē probandi ⁊c. pondera bene gl. vult
enim ꝙ duo debent concurrere ad hoc vt ſtetur iuramento
conquerentis, primo difficultas ꝓbandi res amiſſas, ſecun-
do odium violenti, non ergo ſufficeret difficultas probandi
f abſq̄ delicto conuenti. Et hec faciunt ad qōnem.[f] pone ſta-
tuto caueatur ꝙ ſi quis fuerit diſrobatus in villa ꝙ teneat
ipſa villa ad eſtimationem, viator nunc conquerit de deſpo-
liatione ⁊ petit vt villa cogat ad emendandū, querit nunqd
debeat ſtari iuramēto iſtius viatoris. ⁊ eſt dicēdū ꝙ violētia
debet

dꝫ ꝓbari ꝑ teſtes,vt hic eſt tex.vel ꝑ indicia violenta modo predicto.
Sed dubiū eſt:nunquid ſup quantitate rerum amiſſarum debeat ſta-
ri ipſius iuramento cum hic cōcurrat difficultas ꝓbandi:qꝛ ſol⁹ erat
qñ fuit diſrobatus ⁊ nemo vidit quid portabat in valiſia vel in marſu
pio.Itē hic concurrit odium ſpoliatoris.Sed contrariū cōiter cōclu
dit:qꝛ lꝫ hic concurrat maleficium:tñ villa que cōuenit nō cōmiſit ma
leficium,ſed tenet de maleficio alterius vigore ſtatuti.⁊ iō non debet
ſtari iuramento illius cū non agatur ꝯ delinquentem.Secus ſi agere
a tur contra illū qui ſpoliauit:ita cōiter ꝯcludūt legiſte[a] in.d.l.ſi qñ.⁊ in
l.ne qd.ff.de incen.rui.nau.Et ꝙ duo requirunt ad hoc vt ſtetur iura
mento,vꝫ difficultas ⁊ maleficium conuenti.no.gl.in.d.aut.poſt iuſiu
6 randū.⁊ in.d.l.videamus.⁊ Bart.in.d.l.ſi qñ.¶ †Scdo infert ad aliā
qōnem,nunqd diſpoſitio huius.c. habeat locum in vi compulſiuatm̄.
gl.iſta in precedenti particula vr̃ ſentire ꝙ ſic, in eo quod dicit quod
hec decretalis pertinet ad primā partem rubrice vbi ponitur de vi,⁊
non ad ſecundā ,vbi tractat de metu:ergo ſi ꝑ metū aliquid ꝑdidi nō
ſtabitur iuramēto meo.contrarium no.voluit hic Inno.dicens cum
iſte tex.loquat de vi habet locū in qualibet vi,ſiue ſit compulſiua ſiue
ablatiua ſiue expulſiua.Itē in turbatiua ⁊ inquietatiua,nam in omni
bus iſtis poteſt vis verificari:vt habes gl.ſ̄.e.ad audientiam.Itē ſꝫm
eum iſta decretalis ponit ſub iſto titulo vbi generaliter tractatur de
vi ⁊ metu,ergo vt ꝯueniat rubro dꝫ gñaliter intelligi.Ex hoc infert ꝙ
ſi ꝓpter gentes armatas venientes verſus me ꝓbabiliter fugi: ꝙ de
b oib⁹ damnis mihi illatis debet ſtari iuramento meo.[b] Idē dic ſi dñs
alicuius loci iniuſte banniuerit aliquem ſubditum:nā ſi bona ſua ſunt
poſtmodum occupata debet ſtari iuramēto ſuo ſuper rebus amiſſis.
Idem etiam concludit in furto,lꝫ enim iſte tex.non loquatur in furto
ſed in vi,tñ eadem eſt ratio cum conueniat fur de ſuo delicto,⁊ ſic diffi
cile eſt probare res amiſſas ꝙ probato facto ſtabitur iuramento meo
ſuper rebus amiſſis,⁊ licet quidam tenuerint cōtrarium,vt hic refert
Inn.Hoſt.tñ ſequitur primam opi.Inno.vt ſubueniatur probationi
bus ⁊ puniat maleficiū ꝙ eſt no.dignum.Idē dicit Inn.ſi conuentus
redargueretur de dolo vt in odiū doloſi ⁊ ꝓpter difficultatem ꝓban
7 di ſtetur iuramēto partis.¶ †Ex hoc infert ꝙ ſi ego depoſui penes
c te ſaccū ſigillatum[c] ⁊ tu mihi reſtituiſti ſine ſigillo ꝙ ſi conqueror de ꝑ
ditione aliqnarum rerum debet ſtari iuramento meo:qꝛ in actione de
poſiti venit dolus:vt not.in.c.j.de depo.⁊ in.l.j.ff.eo.vnde doloſe fuiſti
verſatus tollendo ſigillum.⁊ hanc opi.Inn.reperio tenuiſſe Bart. in
d.l.in actionib⁹.d.An.conſiderat duplex iuramentū:quoddam ꝑſtat
ſuper quantitate rerum amiſſarum:quoddam ꝑſtat ſuper eſtimatiōe
rerum.in primo caſu dicit ꝙ ſolū in interdicto vñ vi vel vi bon.rap.dꝫ
verificari iſte tex.⁊ ſic ſentit quod ſolū in vi expulſiua vel ablatiua dꝫ
ſtari iuramēto partis ſuper quātitate rerum amiſſarum,ſꝫ vbi cōſta
ret de re amiſſa:tūc ſup eſtimatiōe ſtat iuramēto partis etiā in aliꝭ ca
ſibus ex quo cōcurrit delictū conuenti.ſed hec reſtrictio mihi non plꝫ
nec vt arbitror ſeruaretur in iudicio cum cōis opi.ſit in oppoſitum.⁊
vr̃ probari contraria opi.in.d.l.ſi qñ.vbi tex.loquitur gñaliter de vi.fa
cit text.ibi dum dicit ſup rebus tꝑe impetus arreptis ⁊c.Itē in furto
8 vr̃ tex.iuncta gl.in.d.l.videamus.⁊ in.l.cū furti.eo.tit.¶ †Hinc eſt qō
gl.iuris ciuilis non reſtringerūt ſe ad violentiā:ſed dicunt ꝙ vbi ꝯcur
rit difficultas probandi maleficiū cōuenti dꝫ ſtari iuramento partis:
ita no.gl.in.d.aut.iuſiurandum.⁊ in.d.l.videamus.⁊ idē ſentit Barto.
in.d.l.in actionibus.item ſi iura deficerent hoc eſſet aſſereendum ra-
tione naturali.Nam ex quo delictum tuum fuit cā difficultandi pro-
batione dꝫ ſtari iuramēto meo:nam a rōne naturali,deficiente lege ar
guendū eſt:vt.l.ſcire opꝫ.§.ſufficit.ff.de excu.tu.facit.c.ij.regris.in ſi.de
ap.no.gl.quam tenebis menti.j.di.conſuetudo.⁊ ꝑdicta bene notabis
9 ꝗꝛ ſunt quotidiana.¶ †Sed qꝛ.ſ̄.dixi ꝙ dꝫ ꝓbari furtū ſeu maleficiū
d quomodo probabitur,dic ꝙ propter difficultatem probandi[d] admit
tunt teſtes qui alias non admitterent,vñ per ſocios ⁊ familiares pro
babo ꝙ fur intrauit domum.Item oſtium videt fractum vel quid ſi-
mile,nam cū de nocte vel regulariter in die non ſint in domo niſi ſocij
⁊ domeſtici ſeu familiares,opꝫ neceſſario ꝙ illi admittant in teſtes,ꝑ
hoc ho.tex.in ſiñ in.l.conſenſu.C .de rep.⁊ in.c.veniens.ſi.in ſi.de teſti.
dic etiam ꝙ vbi opus eſſet probare res amiſſas poteſt fieri probatio ꝑ
e domeſticos ⁊ familiares[e] modo ꝑdicto q viderunt illas res ꝓcedenti
die,⁊ de nocte ſenſerunt furem ⁊ ſurgentes non repererunt illas res.⁊
hoc no.dicit Bar.in.d.l.ſi qñ.⁊ habetis materiā ſatis collectam,⁊ vide
10 tis ꝙ doc.intricate loquunt ſparſim hic ⁊ ſparſim ibi.¶ †In gloſ.pe.
in ſi.no.gl.⁊ idē tꝫ Inn.dicens non valere ſententiam ſi iudex condem
naret in minori quātitate ꝙ̄ fuerit ꝑ eū taxatū ⁊ ꝑ partē iuratū.⁊ hoc
per tex.in.§.opꝫ.⁊ in.d.l.ſi qñ.vbi dꝛ ꝙ ex quo iudex taxauit ⁊ detulit iu
ramentum parti non dꝫ in minori quantitate cōdēnare.⁊ hoc dicit ve
rum niſi iudex deprehendat ſe erraſſe in taxatione:qꝛ tūc poterit reuo
care taxationē ⁊ condemnare in minori quantitate:⁊ eſt ſingularis li-
mitatio ad iura ꝑal.Sꝫ ego dubito an hoc ſit verū:qꝛ illa iura neceſſi
tant iudicē ad condēnandū ſꝫm taxationē ⁊ iuramentū:nam ibi ponit
verbū opꝫ.ꝙ eſt neceſſitatiuum:vt no.in.l.in bonefidei.C.de re.cre.⁊ i
l.admonendi.ff.de iureiu.Itē hoc eſt notabile qꝛ vt.ſ̄.dixi qñ fuit iu-
ratū de veritate non pōt iudex poſtmodū taxare minorem quātitatē,
qꝛ notaret iurantē de periurio:vt no.gl.in.d.aut.
11 poſt iuſiurandū.vt ibi ꝑ Bar.in ſi.¶ †In gl.ſi.ibi
ſit pauper vel diues:vnde ſꝫm do.ſi muliercula di
ceret ſe habuiſſe ſcyphos aureos ⁊ argenteos:
vel vilis mercator margaritas ꝑtioſas nō eſt eis
credendū.Sed aduerte qꝛ tex.hic ſimplr̃ dixit vt
ſuper quātitate rerum amiſſarū ſtetur iuramēto
ſꝫ in eſtimatione rerū dꝫ precedere iudicis taxa-
tio.⁊ ſic in taxatiōe ſeu in eſtimatione loquit tex.
in.d.l.ſi qñ.dicit etiā Hoſt.ꝙ dꝫ cōſiderari ꝑſona
conuenti an ſit veriſimile ꝙ talia ſurripuerit.⁊ ꝑ
hoc tex.ibi,perſonarum ⁊c.

f ¶ De reſtitutione in integrum.[f] Rub.

¶ Hec rubrica continuat ad ꝓcedentem hoc or-
dine.Supra viſum eſt de quadā reſtitutiōe ſpāli
q̄.ſ.dat occaſiōe met⁹:ſꝫ qꝛ q̄dā eſt reſtitutio gña-
lis ꝑ quā ſubuenit eccleſijs ⁊ minoribus iure ſpā-
li,maioribus vero ex clauſula generali iuſta.ſ.cau
ſa ſuggerente,merito poſt rubricā ꝓcedentē ſubij
citur iſta in qua tractat generaliter de reſtitutio
ne in integrum.⁊ dic ꝙ reſtituere in integrum eſt
idem quod in priſtinum ſtatum reponere.ij.q.iij.
in ſi.⁊ in.l.j.C.de ſent.paſſ.

1 ☞ Reſtitutio in integrū pōt peti per eccleſiā
enormiter leſam aduerſus oēm contractum quē
fecit nu.5.requirunt tñ ea q̄ ponunt.j.n.2.
2 Intereſſe ꝓueniēs ex ꝯctu dꝫ ꝑ teſtes ꝓbari,ſꝫ ſi
prouenit ex maleficio ꝓbat iuramēto dānū paſſi.
3 Reſtitutio in integrū qñ ꝯcedit leſo,dꝫ leſus re-
ſtituere parti omnes expēſas quas in ea re fecit.
Retinere rem quis pōt donec fuerit ſibi ſatiſfa-
ctum de expenſis quas in ea fecit.
4 Expēſe tm̄ facte in aliqua re repetunt:lꝫ res ſint
plus meliorate ꝙ̄ ſint expenſe,ſi aūt plus ſunt ex
penſe ꝙ̄ meliorate attendat illa melioratio,⁊ fru
ctus percepti extenuāt expenſas factas.
5 Leſio non preſumit in contractibus ad modicū
tempus factis.
6 Alienatio dicit locatio ad longum tempus,ꝙ fa
cit ad no.q.hic.
7 Cēſualis ꝯctus eſt trãſferre dñium vtile ⁊ dire
ctū,⁊ dño antiquo nil reſeruat niſi ſolutio cēſus.
Cenſus ſi non fuerit ſolutus non per hoc res cen
ſualis reuertitur ad primum dominum.
8 Leſio magna vel parua qūo conſiderabitur.
9 Prelatus pōt preiudicare eccleſie in omittendo
lꝫ ꝯ eum poſſet eccleſia agere ad intereſſe.
10 Preſcriptio temporalis non habet locum cōtra
minorem etiam non pupillum.
11 Uſucapio ita currit contra eccleſiam ſicut currit
contra priuatum.
12 Regula poſita per aliquem canonem non eſt re
ſtringenda per ius ciuile.
13 Lex ciuilis que poteſt ſe habere ad lucrum ⁊ ad
damnū,eſt ſeruanda etiam contra eccleſiam ma-
xime cum eccleſia illa lege vtitur pro ſe.
Actio redhibitoria ⁊ quanto minoris habet lo-
cum etiam in eccleſia.
14 Ciuitas leſa reſtituitur in integrum ſicut minor
reſpublica.
15 Reſtitutio in integrum competit caſtris villis ⁊
collegijs pijs leſis.
16 Reſtitutio in integrum competit eccleſie leſe,ēt
quod prelatus iurauerit nolle petere reſtitutio-
nem,ſecus eſt in minore iurante.
17 Alienatio rei eccleſiaſtice ad hoc vt valeat quid
requiritur.
18 Reſtitutio in integrū petenda vel ab eccleſia vel
priuato coram quo iudice petatur.
19 In foro conſcientie licite retinentur res acquiſi-
te per contractum vel teſtamentum in quo non
ſunt adhibite ſolennitates iuris ciuilis.

a ¶ Concludunt legiſte.Adde Ro.ſing.ſuis.fo.14.
b ¶ Iuramēto meo.adō late alex.ꝯſ.ciiij.j.li.⁊ vid Io.de ana.ꝯſi.lxxxij.
c ¶ Saccum ſigillatum.Adde Pe.de Anc.conſil.cclxxxviij.
d Ant.Fran.¶ Propter difficultatem ꝓbandi.Circa iſtam difficulta
tē ꝓbationū dicas ꝙ data tali difficultate admittunt ille ꝓbatiōes q̄
ꝑñt haberi.et iō
ad ꝓbandū q̄ res
eſſent ī capſa bul
gia vl' valiſia apō
aliquē depoſita,
admittit ꝓbatio
per iuramētū de
ponētis:vt in.l.j.
i.§.ſi ciſtā.ff.depo
ſi.⁊ ideo dicebat
bar.in.l.in actiōi
bus.in vl.co.ff.de
in li.iu.ꝙ difficul
tas ꝓbationis dꝛ
eē qñ res q̄ petit
ñ pt ad oculū de-
mōſtrari.⁊ ꝑ hoc
facit: qꝛ difficul-
tas ēt ꝑſtandi ex
cuſat a pena,ſꝫm
Bal.i.l.ſi pr̃.C.ō
col.⁊ hr̃ ꝑ Dy.i.l.
ꝯtinu⁹.i.§.cū qs.
⁊ ibi ꝑ Bar.ff.de
ver.ob.⁊ in.l.ſi ve
benda.ad.l.rho.
de iact.⁊ in.l.ij.ff.
ſi qs cau.⁊ ꝑ bar.
in cōſi.ſuo.cccxx-
vj.inc. martinus
⁊c.⁊ hr̃ in.c.breui.
de iureiu.Et ad-
de etiam ꝙ diffi-
cultas excuſat a
ꝑiurio ⁊ a mora,
vt ꝑ Bar.in.l.fin.
ff.de iureiu.⁊ per
eundē ⁊ Bal.i.l.
qō te.ff.ſi cer.pe.
⁊ vide notabilem
gl.i.c.beat⁹.xxij.
q.ij.⁊ ꝑ Bal.in.c.
ſi.de alie.feu.⁊ in
ca.j.§.porro.q̄ ſit
prima cā hñ.ami.
i vſi.feu.⁊ ad ꝑdi-
cta facit:qꝛ diffi-
cultas dꝛ impoſſi
bilitas.l.nepos ꝓ
culo.ff.de ver.ſi.
ō quo ēt ꝑ Bart.
in.d.l.continuus.
in.§.cum quis.de
ver.obl.

e ¶ Et familiares.
Adde Alex.ꝯſil.
allega.ciij.
❀ Sebaſti.Sapia.
f ¶ In integrum.
vide pulchrā de-
clarationē ad iſtū
titulū quā ponūt
Ful.Ale.⁊ Iaſ.i
l.nam poſtea.§.ſi
minor.ff.de iure-
iu.vide etiā pul-
chram.q.quā ad
iſtum titulū.po-
nit Bal.in rub.ō
iu.in primo com
mento.co.ñ.ver.
q̄ro puella.

REquiſiuit. ¶†Hoc
dĩt in ſum
ma. Cõtra ɔctū alias legitime ce
lebratū reſtituitur eccleſia ſi mani-
feſte apparet ipſiꝰ detrimētū, vt
ſummatur clariꝰ ſic. Si ɔctu vendi
tionis vel locationis ecclia fuit enormiter leſa pōt
aduerſus talē ɔctū petere reſtitutionē in ĩtegrū,
emptor tñ ſeu conductor non dʒ fraudari in ꝑtio
ſuo vel in ſumptibus per eū factis. h.d. Cõis di-
uiſio. ſcđa ibi, noueris. ¶ Caſus literalis. Ecclia
quaſdam poſſeſſiones alienauit ꝓ modica pecu-
nia quibuſdam laicis ſeruata forma alienatiõis,
querebatur quid agēdum ſit huic eccleſie, rñdet pa
pa ſi eccleſia leſa eſt manifeſte apparet detrimen
tum ipſius ſiue etiā probari poſſit: qꝛ eccleſia fun
gitur iure minoris dʒ ſemper illeſa ſeruari. qꝛ taliter
alienata debent ad ius ⁊ ꝓprietatē eccleſie redi-
re cum non licuit epõ conditionem eccleſie facere
deteriorem, ita tñ ꝙ ſi emptores poſſeſſiones il-
las fecerint meliores non debēt defraudari ſum-
ptibꝰ bona fide factis. Ber. ¶ No. j. ex tex. iuncta
gl. j. ꝙ eccleſia reſtituitur nõ ſolū aduerſus cõtra-
ctū venditionis, ſed etiam aduerſus contractū lo
a cationis[a] ſi per talem contractum paſſa eſt leſio-
nem, ſed dic gñaliter ꝙ aduerſus omnē contra-
ctum poteſt eccleſia petere reſtitutionem ſi pōt
2 ꝓbare leſionē: vt in. c. j. e. ti. li. vj. ¶†No. ij. duo re-
quiſita in tex. ad hoc vt eccleſia conſequatur reſtitu
tionem aduerſus contractū: nam primo requiritur ꝙ
fuerit leſa occaſione illius ɔctus. ſcđo ꝙ manife-
ſte appareat de leſione: non tñ intelligas ꝙ leſio
debeat eſſe notoria, ſed requiritur ꝙ ſit manifeſta,
hoc eſt ꝙ ꝑ teſtes vel alia legitima documēta ꝓ
betur de leſione: qꝛ intereſſe ꝓueniens ex ɔctu dʒ
probari per teſtes: vt no. gl. in. c. dilecti. de fo. com
pe. quā vide. facit tex. ⁊ qđ ibi no. inſt. de ver. obli.
in fi. non dʒ enim ſtari iuramento prelati ſuꝑ le-
ſione. ar. huius tex. ⁊ per id qđ ſtatim dixi, ſecꝰ vbi
intereſſe proueniret ex maleficio aduerſarij: quia
tunc ſtatur iuramento damnum paſſi, de quo dicen
dum: vt legi. ⁊ no. in. c. px. ⁊ in. l. ſi qñ. C. vñ vi. adde
⁊ tertium requiſitum: nā dʒ eſſe leſio enormis: nā
ꝓ modico damno nõ datur eccleſie ſeu minori re
ſtitutio: vt in. c. pe. de re. eccl. non alie. ⁊ in. l. ſcio. ff.
de in integ. reſt. ⁊ no. hic gl. ij. Adde ⁊ quartū: nā
opʒ ꝙ eccleſia ſit intra tēpus reſtitutionis petē-
de. ſ. intra quadriēnium a tēpore leſionis: vt in. c.
j. eod. tit. li. vj. niſi ſubſit aliqua legitima cauſa per
quā debeat audiri etiā vltra quadriennium, puta
qꝛ leſio fuit enormiſſima: vt eſt gl. fin. quā tenebis
ſemꝑ mēti in. d. c. j. in fi. vel ſi vixit prelatꝰ qui ma-
le alienauit: nā tunc nõ currit iſtud quadrienniū:
3 vt ibidē no. ¶†Tertio no. ꝙ per reſtitutionē in
integrū eccleſie cõceſſam dʒ etiā laicus qui ſecū
contraxit pariter conſequi reſtitutionē, vñ ſicut
eccleſia reducitur in ſtatum priſtinū in eo qđ ſibi re
ſtituitur res diſtracta vel locata, ita dʒ reſtitui ſecū
contrahens: qꝛ debet ſibi reddi ꝑtium. Itē debēt
ſibi reddi ſumptus quos fecit circa iſtā rem. Itē
debet haberi reſpectus ad laborē quem perſona
liter ſuſtinuit in reddendo iſtā rem meliorē: vt pu
ta erat ruſticus qui perſonaliter colendo agrum
reddidit illū pretioſiorē puta in decē, debent em̄
iſta decem ſibi reſtitui. ⁊ in hoc no. bene text. ⁊ di-
cit in hoc notanter Inn. ꝙ non tenetur iſte qui con
traxit cum eccleſia reddere rē niſi primo ſatiſfiat
ſibi de pretio ſumptibus ⁊ labore quaſi ſentiat et
bene ꝙ pōt vti retentione rei etiā poſt conceſſam
b reſtitutionem ꝓ pretio ſumptibus[b] ⁊ labore. Et
pro hoc facit qđ leg. ⁊ no. in ſimili in. l. in fundo. ⁊
in. l. ſumptus. ff. de rei ven. ſicut in ſimili dicimus
in ſcriptore vt poſſit retinere quinternos donec
fuerit ſibi ſatiſfactū de mercede: vt no. in. l. ſi non
4 ſortē. §. ſi cētū. ff. de condi. inde. ¶†Sʒ circa iſtos
ſumptus quero: pone ꝙ emptor ſeu locator expē-
dit centum. ſed facit rem meliorem in ducentis v-
trū teneatur ecclia reſtituere cētū an ducenta, dic ꝙ
centum tantū per iſtum text. in eo qđ dicit qđ dʒ
reſtituere ſumptus non antē valorem melioratio
nis. ⁊ optime facit. l. in fundo. prealle. ⁊ qđ ibi no. vbi idem diſponitur in
poſſeſſore bonefidei qui fecit ſumptus bona fide in re aliena. Sed du-
c bium[c] maius qđ ſi expendit centum ſed nõ fecit rem meliorem niſi in
quinquaginta: nunqd eccleſia teneatur reſtituere centū an quinquagin
ta: puto ꝙ quinquaginta tantū: qꝛ iſte text. mandat ſumptus reſtitui
ꝓpter meliorationem, ſi ergo melioratio non eſt facta niſi in quinqua
ginta tantū. iſta quinquaginta dūtaxat debent reſtitui. ⁊ imputandū
eſt illi qui imprudenter fecit ſumptus: alias eccleſia poſſet pati dānū,
⁊ nōnunqȝ deſiſtere a petitione reſtitutionis. ⁊ ꝓ hoc bene facit qđ le.
⁊ no. in. d. l. in fundo. Itē do aliam limitationem circa illos ſumptus ⁊
laborē: nam dico ꝙ iſte tantum eſt lucratus in fructibus ꝑceptis ꝙ ſa
tiſfactū eſt ſibi de ſumptibꝰ ⁊ labore non dʒ conſequi aliquid aliud ab
eccleſia: ad hoc vide optimū tex. in. d. c. pe. ſ. de re. ecc. non alie. ⁊ in. d. l.
5 ſumptus. ff. de rei ven. ⁊ hec notabis. ¶†In gl. in fi. pro intellectu gl.
opp. contra tex. de ɔtractu: nā in prin. ibi, ſub modico cenſu ⁊c. innuit
ꝙ locatur de contractu locationis ⁊c. ⁊ nõ venditionis: qꝛ ſi loqueretur de
ɔctu emptionis dixiſſet ſub modico pretio. Sed contrarium innuit
tex. in ver. q in damnum. in eo ꝙ dicit ꝙ iſta bona debent per reſtitu-
tionem redire ad ius ⁊ ad proprietatem eccleſie ⁊ ſic ſentit ꝙ iſta bona
fuerunt vendita: qꝛ alias non poſſent redire ad ꝓprietatē eccleſie niſi
exiuiſſent de dominio eccleſie: ar. in. c. ad diſſoluendū. de deſpon. imp.
in fi. tex. vero vꝫ ſentire primum dum loquitur de colonis ⁊ nõ de empto
ribus. ſo. gl. iſta metu contrarij ponit duos intellectus: vt patet in ea,
nam poteſt intelligi in vtroqȝ contractu: ⁊ quatenus tex. loquitur de cõ
tractu locationis intelligit glo. de contractu ad longum tps quaſi ſen
tiat ꝙ ſi eccleſia locauit ad modicum tempus non poſſit ꝑtextu leſio-
nis petere reſtitutionem, ſed ſi vis ſaluare gl. intellige quādo eccleſia
non fuit enormiter leſa: qꝛ veriſimile eſt ꝙ enormiter non ledatur ec-
cleſia ex contractu ad modicum tempus, ſed dic ꝙ vbi ex tali ɔctu ad
modicum tps eccleſia enormiter lederetur, poſſet nihilominꝰ petere re
ſtitutionē: qꝛ reſtitutio eſt fundata ſuper enormi leſione. qualitercūqȝ
ergo cõtingat illa leſio ex ɔctu ſemꝑ pōt peti reſtitutio: ꝓ hoc ho. tex.
in. c. j. e. ti. li. vj. vbi tex. generaliter dicit quod aduerſus quemlibet con
tractum poteſt petere eccleſia reſtitutionem ſi ꝑdicit enormē leſionē.
6 ¶†Et tenēdo intellectum ꝙ iſte tex. loquatur de contractu locationis.
d No. iſtum tex. ad notabilē. q. quā ponit Inn. in. c. epĩ. de re. ecc. non a-
lien. vbi querit: nunquid index datus vt reducat ad ius ⁊ proprietatē
bona eccleſiaſtica que fuerūt alienata iniuſte poſſit iſte cognoſcere de
poſſeſſionibus quarum dominiū nõ fuit alienatum ſed ſola poſſeſſio.
⁊ poſt multa concludit ꝙ ſic: pro quo optime tex. iſte: nam hic māda-
tur vt iſta bona debeant redire ad ius ⁊ proprietatē eccleſie: ⁊ tamē in
7 telligitur reſpectu poſſeſſionis ⁊ nõ reſpectu dominij. ¶†Adde etiā
tertiū intellectū ad iſtū tex. vt intelligatur in cõtractu proprie cēſuali:
de cuius natura eſt vt tranſeat dñium vtile ⁊ directū: ſed domino anti
quo ſolū reſeruatur ſolutio cenſus, nec redit ad dñm antiquū, licet ceſ-
ſetur magno tēpore a ſolutione cēſus, ſecus eſt in cõtractu emphyteo-
tico, qꝛ ibi ſolū trāſit vtile dominiū ⁊ redit ad dñm proprietatis ſi ceſſa
tur per biēniū in ſolutione canonis ſeu pēſionis: vt in. c. potuit. de loc.
⁊ pro hoc vide gl. no. quā tenebis mēti pro differētia inter iſtos cõtra-
ctus in. c. cõſtitutus. de reli. do. ⁊ idē ibi Inn. ⁊ vide per Spec. in tit. de
emp. §. nunc aliqua. Et ſm̄ iſtū intellectū no. ꝙ res eccleſie poſſunt cõ
cedi ſeu dari nõ ſolū in emphyteoſim ſed etiā ad cenſum. ⁊ ſic tranſeat
vtrunqȝ dominiū. ⁊ vide ꝙ leg. ⁊ no. in. c. ij. de re. ecc. nõ alie. li. vj. ¶ In
8 gl. ij. in ſi. no. gl. ⁊ vt dixi probatur in. c. pe. de re. ecc. nõ alie. ¶†Sʒ que
e ro quē dicatur magna leſio vel parua,[e] credo ꝙ in materia. c. noſtri
debet inſpici cõditio eccleſie ⁊ qualitas cõtractus: nā ſi eccleſia eſſet te
nuis in reditibus modicā leſionē ſibi reputabo enormē, cuius ɔtrariū
eſſet dicendū in eccleſia multū abundanti. Itē finge ꝙ cõtractus fuit
initus ſuper mille florenos: deceptio fuit in decē vel in viginti, certe
nõ reputabo magnā leſionē, ſecus ſi cõtractus fuit factus ſuper vigin
ti ⁊ eccleſia fuit decepta in decē, vel octo, pro hoc vide qđ in ſimili not.
gl. in. c. ſi. de re iudi. lib. vj. Bar. in aut. niſi breuiores lites. C. de ſent. ex
9 pe. ¶†In gl. in ver. deteriorē nõ licet ibi, fraternitatē. Io. an. reſtrin
git iſtū tex. dicit enim ꝙ prelatus nõ pōt facere cõditionē eccleſie dete
riorē in faciēdo, ſecus in omittēdo, nā videmus ꝙ per negligētiā pre-
lati preſcribitur res eccleſie vt ꝑ totū tit. de preſcri. ⁊ habes hoc dictū
Io. an. in gl. in regula delictū. de reg. iur. lib. vj. Sed tu adde ſingularē
limitationē ꝙ cõtra prelatū qui paſſus eſt preſcriptionē ſeu ɔtra eius
f heredes pōt agere ad emendationē damni.[f] vt eſt gl. fin. in. c. placuit.
el. ij. xvj. q. iij. facit tex. in. l. quicquid. C. de arbi. tute. Itē dicit qđ poteſt
facere prelatus conditionē eccleſie deteriorē in nõ acquirēdo vbi po-
terat acquirere, de quo vide ho. glo. xvj. q. vij. c. vlti. ⁊ ſic prelatus non
g agnoſcendo[g] legatū vel hereditatē delatā eccleſie preiudicat eccleſie,
ꝙ tenuit Fede. in quodā cõcilio ſuo. ⁊ vide ꝙ dixi in. c. tua nos. de his
que fi. a prela. ⁊ latius tetigi hanc materiā in. c. j. de do. ⁊ contu. Vnū te
ne mēti cõtra prelatū qui neglexerit eccleſie acquirere vbi potuit: po-
terit agi ad intereſſe lucri ceſſantis. vt eſt glo. not. xij. q. iij. in. c. ſi. facit
10 tex. in. l. quicqnid. prealle. vbi idē diſponitur cõtra tutorē. ¶†In glo.
in ver. iure minoris. ibi, etiam fungitur iure reipublice. Not. bene iſtā
particulam gloſſ. ex qua habes quod eccleſia in fauorabilibus, equi-
paratur

a ¶ Cõtractū lo-
catiõis. adđ Pe.
de anch. ɔſi. xiiij.
b ¶ Sumptibus.
Adde qđ voluit
Paul. de ca. cõſi.
cccxxxiiij. ĩ primo
impreſſis.
Anton. Franciſ.
¶ Qñ qs poſſit
vti retētiõe. vide
Bar. in. l. is q rē.
ff. de furt. ⁊ hꝫ i. c.
ij. đ or. cog. ⁊ tene
mēti ꝙ poſſuȝ re
tinere animal, ꝙ
dedit mihi dānū
in re mea: vt per
bar. i. l. ſi. ff. đ inc.
rui. ⁊ nau. ⁊ hꝫ ꝑ
gl. in. l. Quintus.
ff. ad. l. aquil. ⁊ in
l. hoc amplius. in
§. neratiꝰ. ff. đ dā.
infe. lʒ em̄ in reti
nēdo ꝙ als nõ lʒ.
l. in bonefidei. C.
de pac. in. l. ꝑ retē
tionē. C. de iniur.
⁊ an ⁊ qñ res poſ
ſit retineri ꝓ debi
to vide que ha-
bent ⁊ no. i. l. ſi nõ
ſortē. in. §. ſi cētū.
ff. de cond. indeb.
❀ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Sed dubiū. vi
de q̃ ſcribit. d. Fe
li. in. c. cum cā. co.
vl. j. de re ind.
d ¶ In. c. epĩ. adde
Ro. ɔſi. ccxliiij.
e ¶ Vel parua. ad
de ale. ɔſ. cij. ij. li.
Zacharias.
¶ Adde eūdem
Alexā. i. l. ſtipula
tio hoc mõ cõce-
pta. co. v. đ v. obl.
⁊ i. l. ſi is cui. §. hu
ius rei. ff. de fur. ⁊
Bal. in. l. militis.
in ſi. ff. de teſt. mi.
❀ Sebaſti. Sapia.
f ¶ Damni. Vide
Ab. in. c. ij. de ꝑ
ſcript. ⁊ in. c. j. de
dol. ⁊ cõtu. ⁊ Car.
in cle. ſi. in princ. i
v. no. de reli. do. ⁊
do. An. Sicul. in
c. vt ſuꝑ. de reb. ec
cle. non alien.
g ¶ Non agnoſcen
do. adde ro. cõſil.
ccxiij. pe. de anc.
conſi. cxxxv.

❀Sebaſti.Sapia.
a ¶Capit p ſe. vi
de qōnē quā po
nūt Pau. Ale.ꝛ
Iaſ.i.l.de fideicō
miſſo.C.ō trāſac.
ꝛ in.l.filie lȝ.C.de
inoff.te.vbi mul
ta ad h̄ ꝓpoſitū
ꝙ qñ aliqd p̄t ſe
hr̄e ad lucrū ꝛ dā
nū non ꝯſideraṫ
ſimpl'r prout ;dā
num.
b ¶Ad lucrū ꝛ ad
dānū.Adde eun
dē cōſ.lxxxiij.vbi
ponit de legibus
loquētibus de in
uentario vt aſtri
gant clericos.
Anton. Franciſ.
¶Vtrū cleric⁹
vel eccl'ia heres i
ſtituta teneaṫ ad
ꝯfectionē inuēta
rij.vide q̄ no.per
Spe.i ti.de inſtr.
edi.in.§.fi.ꝛ ibi p
Io.an.i add. vbi
ponūt gñaliter q
teneāṫ facere iuē
tariū,de quo ēt p
Bar.i.l.i rōne.§.
qō vulgo.ff.ad.l.
fal.vide ēt p do.
ab.i.c.cū eſſes.j.ō
teſt.ꝛ in quo pro
deſt ꝯfectio inuē
tarij ſi fiat,ꝛ in q̄
nocet ſi nō fiat.vi
de gl.i ver. lucra
ri.in.§.ſi vō exp̄ſ
ſim.in aut.de he.
ꝛ fal.ꝛ q̄ ple.not.i
l.fi.C.de iure del.
Et adde ꝙ ſi ec
cleſia capit here
ditatē dānoſam
ſine bñficio iuēta
rij p̄t illā dimitte
re ſine alia reſti
tutiōe i integrū:
vt i aut.ſicut alie
natio.C.ō ſa.ſan.
ec.ꝙ dixit bal.in
d.l.fi.i prin.de iu.
del.eſſe valō no.
ꝛ viō bar.ad hoc
i rub.ff.de acq.he
re.ꝛ i rub.C.de re
pu.vel abſt.her.ꝛ
an hr̄s q ñ fecit i
uētariū teneaṫ in
foro ꝯſciētie vltra
vires hr̄ditatis.
viō Io.an.i.c.q̄
ta.de vſu.lib.vj. ꝛ
In.i.c.qꝛ plerīq.
ō imu.ec.ꝛ d. ant.
de hut.ꝛ moder.i
c.fi.de ſol.ꝛ i.c.fin.
de ſepul.ꝛ viō gl.
in.c.ep̄s q filios.
xū.q.ij.ꝛ hr̄ per
bar.ſup.d.rub.de
acq.he.ꝛ in.l.j. C.
de ſac.ſan.ecc.ꝛ p
bar.in.l.filiū quē.

paraṫ non ſolū minori,ſed etiā reipublice,vt ſicut
ſubueniṫ reipublice ita ſubueniendū eſt eccleſie.
Inn.tñ hic facit differentiā inter minorē,rempu
blicam ciuitatem ꝛ eccleſiam,dicens ꝙ ꝯ minorē
etiā nō pupillū hodie non currūt p̄ſcriptiones tē
porales,vñ nō hȝ locū vſucapio q̄ currit triēnio
in rebus mobilibus contra minorem nec alia pre
ſcriptio tp̄alis,puta.x.vel.xx.an.nā iſta eſt regula
ꝙ cōtra pupillum nulla currat preſcriptio : vt in
l.ſicut.C.de p̄ſc.xxx.vel.xl.an.ſed contra adultum
minorē.xxv.an.nō currit hodie p̄ſcriptio tp̄alis,ꝛ
dr temporalis ea q̄ non attingit.xxx.an.ꝛ vltra vt
hr̄ in.l.fi.C.in q.cau.in int.reſt.non eſt ne.ſed con
tra eccleſiam rempublicam ꝛ ciuitatē currunt p̄
ſcriptiones tp̄ales,vt p̄ſcriptio triēnij i reb⁹ mo
bilibus,ꝛ alie p̄ſcriptiones temporales.Et idem
contra rempublicam ſeu ciuitatem,ſed daṫ reſti
tutio in integrum,dicit tñ ꝙ ciuitati non daṫ re
ſtitutio in ītegrū,qꝛ lȝ reſpublica fungaṫ iure mi
noris,ſecus tamen eſt in ciuitate.ar.in.l.nihil in
tereſt.ff.ad Mace.Et ex dictis Inno.habes no
11 tare ꝑpetuo duo.¶†Primo ꝙ ꝯ eccleſiam cur
rit vſucapio queādmodū ꝯ priuatū. ¶Scdō ꝙ
ciuitas nō fungitur iure minoris,ꝛ ſic ſi eſt leſa in
iudicio vel extra nō poteſt petere reſtitutionem
in integrū,ꝛ ſic ſentit ꝙ leges facientes mentionē
de republica debent intelligi de republica roma
norum:non aūt de republica inferioris ciuitatis
vel alteri⁹ municipij.¶Tertio poteſt notari ꝙ
cōtra p̄ſcriptionem daṫ eccleſie ſeu reipublice re
ſtitutio in integrum. ¶Circa primum aduerte
qꝛ ſunt opiniones.nam Hoſ.in ſum.in ti.de reſti.
in int.tenuit ibi idē ꝙ Inn.hic.ꝛ gl.in aut.de eccl.
ti.in.§.pro temporalibus.ꝛ gl.in aut.de non alien.
in.§.finimus.ſed Hoſt.lȝ in ſumma tenuerint opi.
Inn.in ti.de in int.reſt.hic tñ tenuit contrarium
firmans ꝙ vſucapio triennalis non hȝ locum cō
tra eccleſiā.Moueṫ,qꝛ illa fuit inducta a lege ci
uili que non potuit transferre dominiū eccleſie i
aliū:vt in.c.j.iiij.di.vñ illa lex tanꝗ̄ damnoſa ec
cleſijs non eſt recipienda:facit.c.fi.de reb.ec.nō a
lie.gl.tñ.xvj.q.iij.c.pe.§.quas actiones. dubitauit
ꝛ poſuit opi.contrarias.Dy.tñ in reg.poſſeſſor.ō
reg.iu.lib.vj.tenuit cū Inno.ꝛ aperte hanc opin.
ſentit glo.xij.q.ij.in.c.de reditibus.d.An.ſimpli
citer tranſiuit aliquas opi.recitādo:ſed do.Car.
firmat opi.Inn.motus:qꝛ ex quo ius canonicum
non diſponit contrarium ſtandum eſt iuri ciuili.
Cum ergo ius ciuile generaliter ꝛ nō ſpecialiter
in facto eccleſie induxit vt bona mobilia preſcri
banṫ ſpacio triennali:vt in.l.fi.C.de vſuc.tranſfor.
ꝛ no.in aut.quas actiones.C.de ſac.ſanc.ecc.ergo
ſtandū eſt iuri ciuili.ar.in.c.j.de no.ope.nun.Mi
hi iſte caſus eſt ſatis dubius ꝛ pro Hoſtiē.contra
Inno.adduco.c.illud.j.de preſcr.vbi tex.non re
ſtringēs ſe ad immobilia dicit gñaliter ꝙ aduer
ſus eccleſias canones non approbant niſi preſcri
ptionē quadragenariā:vñ cū loquaṫ indiſtincte
nec facit differētiam inter mobilia ꝛ immobilia:ꝛ
facit mentionē expreſſam de canonibus:ergo vo
luit excludere reſpectu tēporis cōem p̄ſcriptionē
12 legalem inductā cū minori tp̄e.¶†Et pro hoc fa
cit ꝙ no.Inn.in.c.fi.de re.ec.non alie.vbi dicit ꝙ
vbicunꝗ̄ canon in aliqua materia ponit aliquā
regulā ſpecialem non debemus illā diſtinguere ex
ius ciuile,ideo in alienatione rei eccleſiaſtice:di
cit ꝙ non dȝ ſeruari ſolennitas.aut.hoc ius por
rectū.C.de ſa.ſan.eccl.qꝛ canō induxit ſolēnitatē
ſuam in tali alienatione:vñ non dȝ ſuppleri p le
gem , ꝙ verbū eſt menti tenendū. Item adduco
aliud bonum ar.a ſimili.nam contra fiſcum nō ꝓ
cedit vſucapio,inſt.de vſuc.in.§.res fiſci.ergo nec
contra eccleſiam q̄ non dȝ gaudere minori priui
legio.ar.eorum que no.doc.in.c.pe.de iud.¶In
13 ꝯrium† tñ facit:qꝛ vbicūꝗ̄ lex ciuilis poteſt ſe ha
bere verſus eccleſiam ad damnum ꝛ ad lucrum
iſta lex eſt ſeruanda etiam contra eccleſiam maxi
a me cū eā capit pro ſe.[a] Et ad hoc qō no.in.c.eccle
ſia ſancte Marie.vt li.pen.Exemplū in legibus
inducētibus vitium litigioſi:nam hȝ locū etiam

contra eccleſiam:vt ibi.ꝛ idem dicendū in actiōe
redhibitoria ꝛ quanto minoris ꝛ ſimilibus.Et
hanc concluſionē in iſtis legibus pariter ſe habē
b tibus ad lucrū ꝛ ad damnū[b] firmaui in repetitio
ne.c.eccleſia ſancte marie.de conſt.ꝛ ibi vide,ſȝ lex
loquens de vſucapionibus, poteſt ſe habere ad
lucrū ꝛ ad damnū eccleſie.Nam ſi lex nō eſſet non
poſſet eccleſia p̄ſcribere rem priuatā ſpacio trien
nali,ergo ſi vult accipere legem pro ſe dȝ accipe
re ꝯ ſe.ex quo in hoc non reperitur priuilegiata
motu proprio principis.facit qō in ſimili no. glo.
in aut.quas actiōes.C.de ſa.ſan.eccl.ꝛ Io.An.in
regu.poſſeſſor.in mercu.ꝛ gloſſ.in.c.ij.de mu.pet. c
ꝛ tenendo iſtam opi.que videṫ communior ꝛ ve
rior de ſubtilitate iuris poſſet reſponderi ad.c.il
lud.ꝙ loquatur in p̄ſcribendis rebus immobili
bus:nā iſta decr.non dat eccleſie facultatem p̄ſcri
bendi contra alium ſpacio triennij.opi.tñ contra
ria eſt equior:ꝛ qꝛ in fauorem eccleſie tēdit poteſt
optime teneri,ꝛ maxime qꝛ nō reperiṫ aliquis ca
non,qui in rebus eccleſie approbet illā vſucapio
14 nem.¶†Quo ad ſecundū in eo ꝙ Inno. voluit
ciuitatem nō fungi iure reipublice vel minoris,ꝛ
ſic nō poteſt petere reſtitutionē in integrū aduer
ſus leſionem.vide tu gl.in.l.reſpublica.C.ex qui.
cau.ma.q̄ tenet aperte cōtrariū.bar.vero ibi poſt
Ia.Bu.cōcludit ꝙ ciuitas poſſet petere reſtitu
tionem ſaltē ex clauſula gñali:qꝛ ex quo regiṫ per
adminiſtratores hȝ iuſtam cauſam petendi reſti
tutionem in integrū.ꝛ hanc opi.etiā tȝ ibi Bal. ꝛ
vr̄ verior.ꝛ ꝓ hoc facit.l.legatis.ff.ex qb.cau.infa.
nam ſi legati ciuitatis pñt contēplatiōe ciuitatis
petere reſtitutionē in integrū aduerſus leſionem
quam fuerūt paſſi occaſione legationis,ergo po
tius hoc p̄ōt ciuitas.ar.in aut.multomagis.C.ō
epiſco.ꝛ cler.Ad idem tex.in.l.ſed ꝛ hi.ff.de pub.
15 ¶†Sed dubitatur qd in caſtris vel villis[c] vtrū
c poſſint petere in integrū reſti.iure minoris[d] ſiue
d reipublice.glo.in.d.l.reſpublica.qō not.Bart.ibi
poſt Bu.diſtinguit inter vniuerſitatem caſtri ſi
ue ville populoſam ꝛ modicam.vt ſi in caſtro ſiue
in villa ſint multi habitatores:tūc cōpetat eis be
neficiū reſtitutionis,qꝛ eſt eadē ratio que in ciui
tate:ſecus ſi ſint pauci homines puta decē:qꝛ tūc
iſti regunt vniuerſitatē tanꝗ̄ bona propria ꝛ nō
poſſunt petere reſtitutionē quaſi tūc nō poſſit pre
tendi negligentia ex facto adminiſtratorū. Sed
Bal.ibi poſt Iaco.de are. ſimpliciter dicit idē in
caſtris ꝛ villis qō in ciuitate,qꝛ caſtrum ſiue villa
eſt pars reipublice ꝛ regiṫ p alios , vñ cū ibi ſint
minores ꝛ mulieres quibus p̄ōt preiudicari ex fa
ctis adminiſtratorū equū eſt vt cōcedaṫ reſtitu
tio.ꝛ hec opi.mihi plȝ.ar.in.d.l.ſed ꝛ hi.vbi quod
libet municipiū appellaṫ reſpublica.ꝛ facit qō le.
ꝛ no.in.l.an res publica.C.de iure reipublice.lib.
xj.vbi ciuitas appellaṫ reſpublica.Et adduco ad
predicta plenā additionē quā facit Io.an.in ad.
Spe.in ti.de in inte.reſti.in ſcdā parte.§.j.ver.idē
quoꝗ̄.vbi recitat multas opi.ꝛ tandē vr̄ reſidere
cū opi.Odof.qui tenuit ꝙ nō ſolū ciuitas ſed etiā
caſtrū ꝛ villa poſſunt petere reſtitutionē in inte
grū cū ibi ſint multe perſone miſerabiles puta vi
due pupilli ꝛ ſimiles: ideo ꝛc.quinimo ibi recitat
Guid.de ſuza.extēdiſſe hoc dictū in.l.an reſpubli
ca.preal.ad oē corpus.i.ad omne collegiū in petē
da reſtitutione qō vtaṫ iure minoris. Et ſic reci
tando trāſit Io.an.ibi qō eſt valde notandū. Nā
legiſte Moderni nō faciūt mentionē de his di
ctis in locis prealle.Ego in hoc vltimo dicerē qō
ſi collegiū eſt piū,tunc p̄ōt petere reſtitutionē:vñ
hoſpitalia ꝛ alia loca pia vtētur hoc iure mino
e ris.De hoſpitalibus ꝛ[e] locis pijs firmauit Ioā.
an.in.c.ij.eo.tit.li.vj.ꝛ.c.requiſiſti de teſta.Sed al
leg.tex.fin.ꝛ notabilē in.l.omnia.C.de epiſ.ꝛ cleri.
vbi probaṫ ꝙ omnia priuilegia tributa eccleſijs
extēduntur hodie ad hoſpitalia ꝛ alia loca pia, ꝛ
de illo tex.facit ibi feſtū Bar.ꝛ ꝓ hoc infero ꝙ ca
pitulum alicuius eccleſie poteſt petere in bonis
ſuis reſtitutionē in integrum ꝙ firmauit Innoc.
in.c.niſi.de preb.in fi.qō intellige quādo capitulū

habentē.C.fam.
erc.ꝛ in.d.l.fi.ff.ō
iure del.ꝛ ꝑ ang.
i.l.more.ff.ō acq.
he.ꝛ oīo vidē bal.
in.l.j.C.de his q̄
pe.no.in.ix.q.ꝛ i
l.volūtatis.C.de
fideic.ꝛ concluſio
eſt ꝙ nō niſi dolo
omiſiſſet facere i
uentarium.
c ¶Caſtris vl' vil
lis.Adde ro.ꝯſi.
ccccvij.ꝛ.ccccxiij.
Zacharias.
¶Adde pau.de
ca.ꝯſi.ccccvij.inc.
vt bene attingat.
Guil.de cu. in.l.
reſpublica. ꝛ ibi
remi.in apo.celſi.
C.ex q.cau.ma. ꝛ
bar.cep.in.l.eū q
vectigal.q.iij.ff.ō
ver.ſign.
❀Sebaſti.Sapia.
d ¶Iure minoris.
viō Dec.i ꝯſ.xlij.
i fi.ange.are.in.§.
res fiſci.inſtit. de
vſucapio. Iaſ. in
l.fi.co.v.in fi.C.ō
ſa.ſan.ecc. So.in
l.j.§.ſi antē colle
giū.in.ij.no.ff.ad
Treb.Iaſ.in.l.ſi
qs maior. col.iij.
ver.nō ob.dū di
cebaṫ.C.de trāſ.
e ¶Hoſpitalib⁹.
Adde ro.vbi. ſ.
Abb.conſil.cij.
Zacharias.
¶Adō bal.i.l.or
phanotrophos
C.de epi.ꝛ cle.qō
dicē ē verū ſi fue
rit conſtructū au
toritate ep̄i inter
ueniēte , al's ſec⁹:
vt no.idē Bal.in
dicta aut.hoc ius
porrectum.C. de
ſac.ſanc.eccle.
Anto. Franciſc.
¶Ad h̄ an ho
ſpitalia ꝛ hoſpi
talarij gaudeant
priuilegio cleri
cali ꝛ eccl'ie.viō p
doct.ꝛ maxie do.
car.in cle.ꝑ lr̄as.
de ꝓb.i.xij.q.ꝛ vi
de gl.i.c.ſi qs.xx
iij.diſt.q̄ dixit ꝙ
hoſpitalarij dicū
tur deo deuoti, ꝛ
adde ꝙ hoſpita
lia ſubſunt ep̄o vt
eſt tex.in.c.iter di
lectos.de dona.ꝛ
i.c.ad hec.de rel.
do.ꝛ hr̄ i cle.qꝛ cō
tingit.e.ti.ꝛ an li
ceat edificare ho
ſpitalia ſine licen
tia ep̄i.vide gloſ.
xviij.q.ij.i.c. qdā
monachoꝝ.ꝛ viō

Inn.⁊ ibi ple.ēt
ꝑ o.Car.i.o.c.ad
hec.de rel.do.⁊te
ne mēti gl.i.o.cle.
ꝑ literas.de ꝓb.ꝗ
dixit ꝙ qñ hoſpi
talia ſunt edificā
ta autoꝛitate epī
ſunt loca religio
ſa:de quo ēt hr̄ i
c.fi.de cenſit.⁊ de
hmōi hoſpitali-
bꝰ vide pulchꝛū
ꝯſi.o.Inn.de hut.
ꝙ inci.in noīe pa
tris ⁊ filij ⁊ ſpūs
ſancti:qꝛ hic agit
.in ver.adoctauū.
tene tñ menti ꝙ
qs pt̄ facere ho-
ſpitale priuatū i
domo ꝓpꝛia ⁊ ſi-
milr̄ capellā ⁊ ta
lia ñ ſunt religio
ſa,ſed pñt aliena
ri.ſm̄ Inn.in.o.
c.iter dilectos.ō
do.Et adō ꝙ ille
q ē adeptꝰ hoſpi
tale fundatū au-
toꝛitate epī ſimo
niace oꝫ illo pri-
uari:vt in.c.ſi qs.
i.qō.vij.
a ¶ Non oꝫ.Adō
ang.ꝯſi.clxxxvij.
b ¶ Coꝛā quo.ad
de eūdē ꝯſi.xxxi.
❧Sebaſti.Sapia.
c ¶ In integrū.
Adde tex.ſm̄ cō
munē intellectū.
vbi ponderāt ab
bas ⁊ Mo.in.c.
pe.de re.ecc.non
alie.
❧Sebaſti.Sapia.
d ¶ Sine titulo iu
ſto.Uide cumu-
lata ꝑ Fe.in.c.i.ō
conſtit.char.iiij.ꝑ
Jaſ.i.l.nemo pt̄.
ff.de leg.j.⁊ in.l.ſi
non ſoꝛtē.in pꝛin.
ff.de cond.indeb.

lediť in iuribus ſuis,ſecus ſi lederenť perſone ſin
gulares ipſius capituli vel epſ in iuribus ꝯpetē-
tibus pſone ſue,vt puta qꝛ capitulū nō eligit itra
tp̄s ſibi pꝛefixum vel epſ nō cōtulit,nō eñ audiū-
tur reſtitutionē petētes:qꝛ ceſſat fauoꝛ eccleſiarū.
Ad hoc allego gl.no.in cle.vnica.in ver.lapſum.
eo.ti.Et ex hoc infero ꝙ ſi collegiū nō eſt piū nō
pōt reſtitutionem petere in integrum.⁊ ſic limi-
tarē dictū Gail.pꝛeal.qꝛ ſpāle eſt in eccleſia vel i
collegijs pijs,ſecus in alijs.Ex his inferť ad qō.
nunquid collegiū ſcholariū poſſit petere reſtitu
tionē in integrum.credo ꝙ ſic:qꝛ in eo ſunt multi
minoꝛes.xxv.an.vñ reſpectu minoꝛis oꝫ audiri.
16 ¶ †Quid aūt ſi pꝛelatꝰ iurat in facto eccleſie nō
petere reſtitutionem.dic ꝙ iuramentum non va
a letᵃ ⁊ eo non obſtante petere reſtitutionem,ſecus
in minoꝛe iurante:ad hoc vide gl.ſingularem in
c.j.e.ti.li.vj.⁊ tene menti illam.¶ Quo ad vltimū
tene menti dictum Inn.ꝙ aduerſus pſcriptionē
competit eccleſie minoꝛi ⁊ reipublice reſtitutio.⁊
hanc caſum plene examinaui in.c.j.de pꝛeſcrip.⁊
dic vt ibi.¶ In ea.gl.ibi,⁊ dic iure minoꝛis.⁊ hec
gl.vſq; ad fi.eſt hodie determinata per.c.j.e.ti.li.
vj.vbi decidiť ꝙ intra quadriēnium a tp̄e leſiōis
debet eccleſia petere reſtitutionem in integrum.
17 ¶ †In gl.pe.in fi.no.fin.iſtam glo.ex qua collige
ꝙ ad hoc vt teneat alienatio rei eccleſie opus eſt
ꝙ fiat in caſu licito.⁊ quatuoꝛ ſunt gn̄alr̄ caſus li-
citi quos vide per glo.no.xij.q.ij.in ſumma.item
opꝫ ꝙ ſeruetur foꝛma tradita in alienatiōe:puta
ꝙ pcedat tractatꝰ ⁊ interueniat autoꝛitas epī ⁊c.
pꝛout traditur.xij.q.ij.ſine exceptione:in eo tñ ꝙ
gl.alle.x.q.ij.hoc ius poꝛrectū:dic ꝙ foꝛma tradi
ta in illa aut.nō eſt neceſſario ſeruanda:ſed ſatis
eſt ſeruare foꝛmam a canone traditam:de quo vi
de bonā gl.in cle.j.de re.ec.non alie.⁊ ibi ꝑ Inno.
Deceptio autem in pꝛetio non inducit nullitatē
contractus vt hic habes tex.apertū,ſatis eñ eſt
ꝙ eccleſia non eſt decepta cā pꝛimaria ſuadente
alienationē,ſꝫ aduerſus iſtā deceptionem que ve
nit extrinſece ⁊ accidentialr̄ ſubueniť eccleſie ꝑ re
ſtitutionem in integrū:vt hic.gl.tñ.xij.q.ij.in ſum
ma.⁊ in.c.ſine exceptiōe.ea.cā ⁊.q.tenet ꝙ vꝫ alie-
natio ſeruata foꝛma,lꝫ nō fiat in caſu licito ſꝫ com
petit eccleſie remedium reſtitutionis:qꝛ foꝛma il
la eſt q̄ dat eſſe rei ⁊ conſeruat eā in eſſe:ergo ad
validitatē ꝯtus ſufficit obſeruare foꝛmā.⁊ hanc
opi.ſecutus eſt hic Joā.de lig.ſed alij doc.cōiter
ſequunť iſtā glo.tam antiq̄ q̄ moderni.⁊ adducit
Jo.cal.tex.expꝛeſſum in cle.j.de reb.ecc.nō alien.
vbi aperte decidiť ꝙ non valet alienatio niſi fiat
in caſu licito ⁊ ſeruetur foꝛma,⁊ tene menti illum
tex.qꝛ bene hoc pꝛobat.Ad idem facit.c.ſine exce
ptione.pꝛeal.vbi dꝛ ꝙ pꝛelatus oꝫ eligere id ꝙ ē
pfuturum ipſi eccleſie.Ad idē.c.ꝗ in eccleſiarū.ō
conſt.⁊.c.fi.de re.ecc.nō alie.vbi dꝛ ꝙ in alienatio
ne oꝫ iteruenire legitimꝰ cōſenſus pſonarū eccle
ſiaſticarū,non eñ dꝛ legitimus niſi interponať i
caſu licito.⁊ hanc opi.tene ⁊ vide Arch.⁊ Jo.an.
18 in.c.ij.de re.ecc.nō alie.li.vj.¶ †Coꝛam quoᵇ iu-
b dice eccleſia poſſit petere reſtitutionem in inte-
c grū.ᶜ vide no.dictum Inn.in.c.cū ſit gn̄ale.de fo.
ꝯp.vbi dicit ꝙ pōt petere coꝛā iudice eccleſiaſti-
co,⁊ tene menti illud dictū ꝓ quo facit glo.not.in
c.pe.ō.ti.px.in ver.neq; metū.ad fi.⁊ hoc eſt fauo
re eccleſie:qꝛ eſt in hoc iure priuilegiata,alias āt
oꝫ qs regulariter petere reſtitutionē in integrū
coꝛam iudice rei:vt in.l.j.⁊ ꝙ ibi no.C.vbi ⁊ apud
19 quem.¶ †Ultimo hic q̄ro pone ꝙ in alienatiōe
non fuit ſeruata foꝛma debita:tñ fuit facta in ca-
ſu licito ⁊ interuenit ꝯſenſus illoꝛū q habēt ꝯſenti
re nunqd in foꝛo anime ſit tutus iſte q hꝫ rē ſine
debita ſolēnitate.de hac.q.vide ꝑ Inno.in.c.quia
pleriq;.de immu.ec.vbi cōcludit ꝙ nō:qꝛ ex quo
cōtractus eſt nullus ꝓpter defectū foꝛme nō pōt
d iſte tenere rem bona cōſcientia ſine titulo iuſto.ᵈ
Sed do.Ant.tenet ibi ꝯtrium,dicit enim ſufficere
quo ad foꝛū ꝯſcientie vt ꝯtractus teneat ſm̄ limi
tes iuris naturalis ſeu gentiū.Nam de iure natu
rali ſeu gentiū ſufficit ſolus conſenſus,⁊ hec opi.

mihi placet.⁊ adduco ſingulare dictum Inn.in.c.qꝛ ꝓpter.de ele.vbi
dicit ꝙ electus eſt tutus in foꝛo aīe ſi electio ſua tenuit de iure gentiū,
lꝫ nō fuerit ſeruata foꝛma tradita a iure poſitiuo:qꝛ illa foꝛma ē intro
ducta ꝓpter ſcādala ⁊ deceptiones euitandas,vñ ex quo oīa iſta ceſſa
rūt,⁊ iteruenit verꝰ ꝯſenſus ſatis ē is tutꝰ quo ad deū.⁊ tenebis ſemꝑ
menti illud dictū:qꝛ vꝫ in oī actu in quo eſt ꝑtermiſſa ſolennitas iuris
poſitiui vt in foꝛo anime non teneať qs ſibi de hoc facere ꝯſciētiam ex
quo non interuenit ibi aliqua deceptio:⁊ affuit conſenſus habentium
actum explicare de iure naturali.ex quo infertur ꝙ in foꝛo conſciētie
equitas iuris naturalis pfertur rigoꝛi iuris poſitiui,ꝙ no.⁊ vide ꝙ ple-
ne dicit in.o.c.quia pleriq;.

1 ☞ Reſtitutio in integrum cōpetit eccleſie leſe:qꝛ eius ꝓcuratoꝛ nō
pꝛoduxit ſua iura.nu.7.
2 Electus non eſt ambitioſus ſi conſenſit electioni de ſe facte vel pſequi
tur electionem ſuam canonice factam in iudicio.
3 Electio in eccleſijs collegiatis pertinet ad capitulum ſed confirma-
tio ad epiſcopum.
4 Intruſus appellatur ille qui habuit dignitatem non habente poteſta
tem:⁊ quicquid agit nulliter agit.
Communis erroꝛ non facit ius quo ad intruſum.
5 Inhibitio iudicis contra ius facta nō inducit nullitatē actus geſti ꝯ
illam inhibitionem etiam ꝙ pars non appellauerit.nu.13.
6 Judex poteſt legitime vt ſuſpectus recuſari qñ aliquid agit ex quo ꝯ
cluditur nimis fauere alteri parti.
7 Negligentia pꝛocuratoꝛis nocet domino:qꝛ melioꝛem debuit eligere
niſi ſit minoꝛ vel eccleſia,ſecus dolus.nu.17.⁊.19.
8 Reſtitutio in integrum cōpetit eccleſie aduerſus ꝓbationes omiſſas
in pꝛoceſſu.n.19.
9 Electio facta lite pendente non retractať ſed differtur eius executio.
vide late.j.nu.21.
10 Libellus eſt latiſſimi iuris,⁊ ſemꝑ oꝫ interp̄tari quantum fieri pōt in
fauoꝛem libellantis,lꝫ contineat verba impꝛopꝛia.
11 Electus nō adhuc cōfirmatus pōt renunciare electioni ſue in manibꝰ
eligentium ſine ſuperioꝛis licentia.
12 Sede vacante an ⁊ qbus caſibus capitulum habeat adminiſtrationē.
14 Sn̄ia interlocutoꝛia tranſit in rem iudicatam ſi ab ea non appellatur.
15 Pꝛeceptum iudicis ſine cauſe cognitione factū ⁊ iniquum non trāſit
in rem iudicatam.nu.5.
Pꝛecepto iudicis iniquo non teneť qs obtemperare.
16 Subditus an poſſit conueniri in cauſa ſubiectionis non certioꝛato
domino.
17 Dominus q ex facto dolo ꝓcuratoꝛis ſentit damnum, poteſt pꝛimo
agere contra ꝓcuratoꝛem,q ſi extiterit non ſoluendo reſtitueť in inte
grum,ſecus ſi ꝓcuratoꝛ fuit negligens.num.19.
18 Reſtitutio in integrū q̄ fit iure ſpeciali fit ceſſante omni actione,ſꝫ il
la q̄ petiť ex clauſula ſi qua mihi ⁊c.petiť intentando actionē.
19 Eccleſia leſa dolo pꝛocuratoꝛis habet duplex remedium vnum ꝯ pꝛo
curatoꝛem aliud contra aduerſarium.nu.20.
20 Eccleſia ſi damnificať an ſit in eius electione agere contra illum q dā
nificauit,an contra illum qui habeat res ſuas.
21 Lite pendente ſi quid fuerit intentatum:pendet quo ad eius validita
tem ex futuro euentu.
Lite pendente non ꝓhibetur poſſeſſoꝛ percipere fructus rei litigioſe
niſi ad ſcandalum vitandum.
Electio eſt fructus iuris eligendi,etiam ante confirmationem.n. 22.
22 Electio ſiue pſentatio facta ante litem motam ſuper iure eligēdi vel
pꝛeſentandi confirmatur etiam poſt litem motam:quia attendiť ini-
tium habere.
23 Eligendi ius quo modo ⁊ quibus interuenientibus acquiriť.

1 Cum veniſſent ¶ †Reſtituiť eccleſia leſa
ꝓpter negligētiā ꝓcurato
ris q iura eccleſie non pꝛoduxit.pꝛima pars ponit cōpari-
tionē partiū ⁊ dationē auditoꝛū.ſcd̄a ibi, coꝛam. allegatio
nē epī.tertia ibi,ad hoc allegationem monaſterij.quarta ibi,nos igiť
interloquiť.¶ Caſus literalis.Uacāte monaſterio rothoñ.monachi
elegerunt quendam in abbatē,electus ⁊ monachi ꝓ ſe, ⁊ magiſter.A.
pꝛo epō veneteñ.ad ſe.apo.acceſſerunt,datus fuit quidam cardinalis
auditoꝛ coꝛam quo pꝛedictus magiſter.A.ex parte epī ꝓpoſuit ꝙ cū
monaſteriū pdictū ſit in dioceſi veneteñ.⁊ eccleſie veneteñ. ſubiectus:
dictus epſ poſſeſſione ſubiectionis ⁊ iure eligēdi abbatē vſus eſt ha-
ctenus quiete ⁊ pacifice,tandem occaſione cuiuſdam electiōis q̄ facta
fuit ibidem de cōi aſſenſu partium litere impetrate fuerūt ad epm̄ na
teñ.⁊ collegas ipſius quoꝛum duo ad monaſterium acceſſerūt.Intru
ſus eoꝛū aduentum intelligēs renūtiauit electioni hmōi,de monaſte-
rio receſſit,iudices pceperunt monachis vt ſyndicū facerent q in cau
ſis monaſterij reſponderent ꝓhibentes eiſdem ne aliquem eligerēt in
abbatē donec cognoſcereť de iure ꝙ epſ dicebat ſe habere in electiōe
abbatis.Monachi fecerunt pꝛocuratoꝛem ad mandatum iudicis,tñ
abbatem contra eoꝛum pceptū elegerunt cuius electionē epſ petijt
infirmari ⁊ ſe reſtitui ad poſſeſſionem vel quaſi qua eū monachi ſpo-
liauerant

liauerant. Judices diffinitiuem pro ep̄o ſniam ꝓtulerūt caſſantes ele
ctionē p̄dictā, ꝙ̄ ſniam petebat procurator ep̄i ꝯfirmari, ad hoc fuit ex
aduerſo rñſum ꝙ coram predictis iudicibꝰ per ꝓcuratorē monaſterij
propoſitumfuit ꝙ monaſterium ipſum nullo medio ad romanā eccle
ſiam pertinebat, iudices tñ ↄ monachos nimis animoſe ceperūt ꝓce
dere ⁊ ꝙ monaſteriū non fuit defenſum nec priuilegia libertatis mo
naſterij fuerunt exhibita coram eis q̄ priuilegia exhibuit corā audito
re: vñ petebat ꝓcurator monaſterij ꝑ beneficiū reſtitutionis ſe admit
ti ↄ p̄dictā ſniam ⁊ priuilegia libertatis inſpici. Dñs papa inſpectis
priuilegijs que declarabant monaſteriū ad ius ⁊ proprietatē romane
eccleſie pertinere: intelligēs inſup ꝙ lꝫ procurator priuilegia corā pri
mis iudicibus exhibere negligenter omiſerit: tñ ipſe fuit proteſtatus
tam ius monaſterij ꝙ̄ eccleſie romane, vcꝫ ꝙ monaſteriū rothoñ. ad
romanā eccleſiam nullo medio ꝑtineret. ne ipſius negligentia in dānū
tam romane eccleſie ꝙ̄ monaſterij redundaret ad audientiā papa re
ſtituit monachos rothoneñ. ⁊ electionē nec ꝯfirmādā duxit nec infir-
2 mādā pēdēte ↄtrouerſia ex qua pēdet. Ber. ¶ † No. j. ex principio tex.
ꝙ electus in p̄latū ēt religioſus poteſt proſequi electionē ſuam etiam
in iudicio litigando, nec ex hoc pōt aliqua ambitione notari cū ſpōte
ſe non ingerat ſed vocatus per canonicā electionē. concordat. c. cū dile
ctus. ↄ. de ꝯſue. ⁊ c. cupiētes. §. fi. de ele. li. vj. non em̄ peccat conſentiēdo
electioni imo meret, ſi intētionē hꝫ circa deū: vt in. c. q epatum. viij. q. j.
quinimo dubitat vtrū peccet electus ad p̄laturam renuēdo electionē
de ſe factam acceptare. ⁊ concludit ꝙ ſic, ſi non reperitur alius idoneꝰ
qꝛ renuit prodeſſe eccleſie ⁊ ꝓximo. de quo vide ꝑ Jo. an. in. c. ſi electio.
de elec. li. vj. facit illud euangelicū. Maiorē charitatem nemo hꝫ ꝙ̄ vt
3 animam ſuam ponat qs ꝓ amicis ſuis. i. ꝓximis. ¶ † No. ij. ꝙ ep̄s pōt
de iure ſpāli: puta ex conſuetudine habere ius eligēdi in eccleſia colle
giata etiā regulari, ⁊ pōt intelligi iſte tex. ſm Joā. An. ꝙ ep̄s dicebat
ſe habere ex conſuetudine vt ipſe eligeret abbates ī oībꝰ monaſterijs
ſibi ſubiectis, iō hic diſputabat in cā electiōis ſuper iure ſubiectionis.
Et no. bene hunc tex. ſm hunc intellectū ꝙ pōt induci gñalis ꝯſuetu-
do vt in oībꝰ eccleſijs collegiatis ep̄s loci habeat ꝓuiſionē p̄latorum.
⁊ ſic poteſt. c. j. de elec. tolli per contrariam conſuetudinem, ꝙ mihi ſa-
tis placet. ⁊ allego gl. no. in. c. q̄ꝙ̄. de ele. li. vj. que dicit ꝙ olim ep̄s ha
bebat ꝓuidere de oībꝰ beneficijs ſue dioceſis ita ꝙ nō expectabat ele-
ctio nec preſentatio aliquorū, ſed poſtea fuit inductum vt in eccleſijs
collegiatis electio ꝑtineret ad collegiū ⁊ ꝯfirmatio ad ep̄m. Item in
eccleſijs patronatis fuit inſtitutum vt p̄ſentatio pertineret ad patro
num ⁊ inſtitutio ad ep̄m: vnde conſuetudo ↄria dꝫ valere: qꝛ per eam
reducit res ad priſtinū ius: facit. c. ab exordio. xxxv. di. ⁊. l. ſi vnus. §. pa
ctus. ff. de pac. ⁊ vide ꝑ no. Jo. And. in reg. ꝙ alicui gratioſe. in merc.
4 ¶ † Tertio no. ibi, intruſus.[a] ꝙ ꝑt appellari intruſus is q obtinuit di
a gnitatē a non habēte ptātem illam conferēdi. cōcor. c. ex frequētibus. ⁊
ꝙ ibi no. j. de inſt. ⁊ ſcias ꝙ geſta per intruſum nō valēt quātuncunq
dicat toleratus: qꝛ in intruſo nō hꝫ locum tolerātia, ex quo nō habuit
ingreſſum ab habente ptātem: vt no. Jnn. in. c. qualiter ⁊ qñ. el. ij. de ac
cu. ⁊ per Arch. gl. q. ij. c. alienatiōes. vide per Jnno. in. c. nihil. de elec.
5 ¶ † Quarto no. ibi, diſtrictius inhibentes: iuncto. c. fi. ꝙ inhibitio iu
dicū contra ius facta non inducit nullitatem actus geſti contra ipſo-
rū inhibitionē quantuncūq a tali inhibitione nō fuerit appellatū, ꝙ
6 bene notabis. ⁊ de his. j. latius. ¶ † Itē not. ibi, nimis animoſe.[b] ꝙ iu
b dex nō dꝫ procedere nimis animoſe in p̄iudiciū alterius partis: alias
poſſet recuſari ſm doc. hic qui dicunt ꝙ iſti procedebant animoſe for
te faciētes ſe partē in fauorē ep̄i ⁊ denegātes audientiā ꝓcuratori mo
naſterij. Ex quo habes notare ꝙ vbicunq iudex aliqd agit ex quo cō
cludit nimis fauere alteri parti ꝑt ex hoc legitime recuſari: facit. c. ac-
cedēs. el. ij. vt li. non conte. ¶ † No. in ver. nos igit. ꝙ negligentia ꝓcu
7 ratoris nocet ēt eccleſie: nō ſolū ergo nocet priuate perſone ſed etiāpu
blice. Eſt tñ differētia inter remediū cōcedendū: qꝛ priuate pſone non
datur reſtitutio ꝓpter negligentiā ꝓcuratoris ſui, ſed imputandum
eſt ſibi qui talem elegit etiam ſi ꝓcurator ſit minor: vt in. l. cū mādato.
ff. de mi. ſed eccleſia reſtituit ꝓpter negligentiam ꝓcuratoris, vt hic. ⁊
8 idem dic de minore leſo: vt in. d. l. cū mādato. ¶ † Item not. ꝙ nō ſolū
pōt eccleſia petere reſtitutionē directe ↄ ſniam per quam leſa extitit.
vt in. c. j. de in int. reſt. lib. vj. ſed etiam poteſt petere reſtitutionem. ad
c uerſus probationem notorie omiſſam[c]: vt hic. ⁊. §. c. prox. Et dicit hic
Jnn. Pe. ⁊ Abb. ꝙ neceſſaria erat hec reſtitutio: qꝛ non fuerat ꝑ par
te monaſterij appellatū a ſnia, nec erat itra tp̄s appellādi, ⁊ ſic deerat
remediū ordinariū, ⁊ ꝑ hanc reſtitutionem dicit Jnn. ꝙ licebat mona
ſterio ꝓducere oēs ꝓbationes quas alia ſnia ꝓhibebat induci, vñ ſen
tentia in effectu reuocatur hic: nā poſt ſniam nō lꝫ regular citra appel
lationem excipere vel ꝓbationem inducere: vt in. c. cum inter. de re iu.
⁊. C. ſen. reſcin. non poſ. l. j. ⁊. ſſ. ſed bñficio reſtitutionis vt p̄dixi eccleſia
hic audit. Dicit etiam Jnn. ꝙ iſta non eſt vera reſtitutio: qꝛ principa
liter nō retractat ſnia ſed ſolū audit aduerſus probationem omiſſam.
ob hoc cōcludit ꝙ nō eſt neceſſe in caſu iſto dare libellū vel litē cōteſta
ri, ſed ſatis eſt ſummarie cognoſcere de leſione. ſed ego non hn̄ ꝑcipio
hoc dictum Jnn. nam ſatis retractat ſnia cū ea non obſtāte q̄ tranſue
rat in rē iudicatā audiat monaſterium ↄ ipſam, ⁊ regulariter qualis
cognitio exigat in reſtitutione in integrū: dicam
in. c. ex literis. j. e. ⁊ vide ho. tex. cū gl. in. c. ij. de off.
9 iu. ¶ † Ultimo no. hic ex fin. litere. ⁊ tene mēti qđ
electio facta ab his qui ēt de iure habent ptātem
eligendi nō dꝫ cōfirmari per ſuperiorē ſi fuit fa-
cta lite pendente ſup iure eligendi, ſꝫ dꝫ differri ꝯ
firmatio in euentum litis principalis: ⁊ rōnem. j.
ſubijciā, electio tñ facta lite pendēte non dꝫ retra
ctari ꝓpter ſolā litis pendētiā. tex. no. eſt hic in fi.
10 ⁊ neſcio alibi. ¶ † Jn gl. j. in fi. Idem no. in. c. con
queſtus. j. de fo. cōp. Et no. ex iſta gl. iuncto tex. li
d bellū non vitiari, lꝫ ꝯtineat verba impropria:[d] ſa
tis em̄ eſt ꝙ ſm latum verborū ſignificatū cōclu-
e dat intentionē libellantis[e]. ⁊ ꝯſimilis tex. eſt in. c.
olim. el. ij. de reſt. ſpo. nam libellus eſt latiſſimi iu
ris ⁊ ſemꝑ dꝫ interpretari quantū fieri pōt vt con
ueniat intentioni libellantis: vt leg. ⁊ no. in. l. ſi qs
intentione ambigua. ff. de iud. ⁊ in. c. cum eccleſia
ſutrina. de cau. poſ. ⁊ ꝓp. vide optimum tex. cum
gl. i. c. ꝯſtitutus. de rel. do. ¶ Jn gl. ij. in fi. ꝑ intel
lectu gl. op. ↄ tex. vr̄ em̄ ꝙ fruſtra ep̄s hic allega-
bat ſubiectionē monaſterij ad inferēdū nullitatē
electionis: qꝛ preſuppoſita ſubiectione electio ta
men p̄lati pertinet ad capitulū ⁊ ſola cōfirmatio
pertinet ad ep̄m: vt in. c. j. ⁊. c. nihil. de ele. ⁊ in. c. cō-
gregatio. xvj. q. vj. ⁊ vide glo. iuncto tex. xviij. q. ij.
in. c. i. vbi dr ꝙ ep̄s hꝫ confirmare electum in ab-
batem: ſed electio pertinet ad monachos: vt in. d.
c. cōgregatio. ⁊ ꝑ conſequens ex ſuperuacuo mo-
naſteriū allegabat priuilegia exēptionis. So. me
tu ↄtrij vt arbitror gl. iſta ſenſit vnam lec. ad iſtum
tex. ꝙ ep̄s hic agebat ſuper duobus. ſ. ſuper ſubie
ctione monaſterij ⁊ ſup iure eligendi abbatem: qꝛ
dicebat ſe eſſe in poſſeſſione iuris eligendi abba-
tem. Intellige hoc de iure ſpeciali: vnde diſcutit
hic de ſubiectione monaſterij ad effectum pronū
tiandi ſup ſubiectione ⁊ exēptione, diſcutit etiam
ſuper poſſeſſione iuris eligendi quo ad effectū ꝓ
nuntiandi ſuper validitate vel inualiditate illius
electionis facte ꝑ capitulū: hec lec. ſatis eſt vera i
ſe, ſed non congruit prin. ca. vbi innuit ꝙ de ſubie a
ctione contendebat hic acceſſorie reſpectu facul-
tatis eligēdi, ⁊ ideo dat hic ſecundus intellectꝰ ꝑ
Pe. ⁊ Abb. ꝙ illa electio attēdebat a monachis,
qꝛ dicebatur nulla: quia facta ab excōicatis ⁊ īter a
dictis: nam dicebat ep̄s quod ex cauſa interdixe-
rat ⁊ excōicauerat monachos ante electionem, ſꝫ
monachi dicebant ſe eſſe exemptos ab ep̄o, ⁊ per
ꝯñs dicebant electionē tenere: vnde validitas ele
ctionis depēdebat a iure ſubiectionis ideo de ea
diſputatur. Hec lec. eſt ſatis vera in ſe, ſed non cō
gruit textui in verbo diſtrictius inhibētes, nā ibi
dicit quod iudices inhibuerunt monachis elige
re donec cognoſceret de iure ꝙ ep̄s ſe habere di-
cebat in electione abbatis, ergo ep̄s nō ſolū alle-
gabat nullitatē electiōis, ſꝫ dicebat ſe habere ius b
in electiōe abbatis: idem dat tertius intellectꝰ ꝙ
ep̄s dicebat ex conſuetudine ſe habere ius eligen
di i oībus monaſterijs ſibi ſubiectis, monaſteriū c
vero non negabat conſuetudinem, ſed dicebat ꝙ
iſtud monaſteriū erat exemptū, ideo diſputatur
hic ſup iure ſubiectionis: qꝛ ꝓpter conſuetudinē d
dependebat ab ea validitas electiōis, ⁊ iſte intel-
lectus placet Jo. an. ⁊ mihi ſatis placet: nā multū
cōuenit litere tam in prin. ꝙ̄ in fine, vnde acceſſo-
rie diſputabatur hic de ſubiectione. ¶ Jn glo. in e
ver. duo eorū. ibi, vel ſe excuſante. hoc procedit cū
cauſa erat cōmiſſa cū clauſula ꝙ ſi nō oēs duo ve
ſtrum ⁊c. nā tunc tertio ſe excuſante duo pñt ꝓce
dere. c. prudentiā. de off. del. ſecus ſi cā fuiſſet tri-
bus ſimpliciter cōmiſſa: nam tunc non pñt proce
dere quātūcunq tertius ſe excuſet: vt in. c. vno de f
11 legatorum. de off. del. ¶ † Jn gl. in ver. renuntia-
uit. in fi. no. iſtam gl. ꝙ electus ante confirmatio-
nem poteſt renūtiare iuri ſuo in manibus eligē-
f tium:[f] vnde nō tenet adire ſuperiorem ſecus poſt
confirmationē: vt in. c. ij. de tranſla. epi. Pro hoc
facit ſm Hoſt. regu. omnis res. j. de reg. iu. Sed
tu vide circa hanc materiam gloſſ. plenam no. in
c. ſi electio. de elec. lib. vj. vbi plene examinatur in

a ¶ Intruſus. addē do. d ro. dec. ſuis. de reſt. ſpo.
✠ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Intruſꝰ. quot modis quis dicatur intruſus. vidē Ge. i. c. qꝛ pp. col. vj. xix. di. Fe. in. c. cū ad noſtrā. col. ix. v. quotmodis. de reſcr. ⁊. in. c. veniens. in ver. not. ꝙ intruſus. j. de accu.
b ¶ Animoſe. addē Pau. de Ca. ꝯſi. ccxix. i. j. impreſſis.
c ¶ Omiſſam. adde Ant. de But. conſi. lxiij.
d ¶ Verba impropria. Adde Ro. conſil. cccxlv.
✠ Sebaſti. Sapia.
e ¶ Libellātis. vidē mo. poſt Ale. i. l. ſꝫ ⁊ ſi poſſeſſori. §. itē ſi iurauero. ff. de reb. dub.
Zacharias.
f ¶ In manibꝰ eligētiū. Addē Cardina. in ſuo trac. de elec. in. j. ꝑte. c. lvj. in prin. ⁊ ibi remiſ. in gl. in verſi. cōfirmationem.

a ¶ Expꝛeſſus ꝯſenſus. adde Ange. conſil. xciiij. Ro. conſi. xlvij. Anto. Fran.
¶ Et ꝙ iuriſdictio poſſit ꝓꝛogari tacito cõſenſu. vide et Inn. in. c. accedẽs. de accu. vbi ð qð ex ſola patiẽtia ꝓcedẽdi nõ ꝓꝛogaꝛ iuriſdictio, ſed reqriꝛ actꝰ poſitiuꝰ. õ ꝗ viõ tex. i. c. ad petitionẽ. de accu. ⁊ viõ no. p Inn. i. c. pꝛudentiã. de off. dele. ⁊ i. c. dilecto. de off. arch. ⁊ bꝛ̃ i c. p. ⁊. g. de of. del. i materia ꝓꝛogatiõis. Et adde ꝙ iuriſdictio eſt pacto ꝓꝛogabilis vt p gl. ⁊ doc. in. c. ſignificãtibꝰ. õ off. del. ⁊ no. i. l. j. de iudi. Et an i ſeculari ꝓꝛogante iuriſdictionẽ nõ ſui iudicis reqraꝛ ꝯſenſus ſui iudicis ſicuti reqriꝛ i ꝓꝛogatione que fit p clericũ: vt in. c. poſtulaſti. ⁊ in. c. ſignificaſti. de foꝛo comp. ⁊ in. c. ꝓpoſuiſti. e. tit. vide p Inn. in. c. ceterũ. de iud. ⁊ p Hoſt. i c. p venerabilẽ. in §. inſup. q filij ſint legit. ⁊ in ſum. de fo. cõp. in. §. j. in v̄. qd ſi vaſallus.
❧ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Pꝛeſũpſerũt. De hoc verbo ꝓ̃ſumo. vide Mo. in. c. decernimꝰ. j. de iu. vbi ponunt ꝙ regulꝛ ſonat i malã partẽ q̃ñq; tñ ſonat in bonã.

c ¶ Debet vocari dñs. adde eundẽ conſil. iij.
❧ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Reſciſſoꝛia. q̃ ſit actio reſciſſoꝛia ⁊ qñ cõpetat late tradit Ioã. fa. Ange. ⁊ Mo. in. §. rurſus. inſti. de act.
❧ Sebaſti. Sapia.

e ¶ Regula. Qñ hec regla habeat locũ ⁊ qbus in caſibus non pꝛocedat. viõ Ja. poſt alios in. l. i ꝓuinciali. in pꝛin. ff. de ope. no. nunc.

cuius manibus dꝫ fieri renũtiatio electionis. viõ
12 etiã ꝙ no. in. c. ij. pꝛeal. ¶ † In gl. in verſi. vel ꝓcu
ratoꝛẽ. in fi. no. ex iſta gl. ꝙ regulariter cauſe eccle
ſie non debent tractari ſede vacãte: fallit qñ eſt ta
lis cã que cõmode tractari non põt niſi ſede vacã
te: vt contingit in caſu noſtro, nã ex quo ſede vacã
te dubitaꝛ de iure eligendi opꝫ neceſſario illam
tractare cum non poſſit ꝓuideri eccl'ie de pꝛela
to niſi pꝛius diffiniaꝛ iſta qõ. ⁊ idem legi. ⁊ not. in
c. cũ dilectꝰ. de cõſue. Inn. vero dat hic aliam ſolu
tionẽ dicẽs ꝙ cauſe ptinẽtes ad pꝛelatũ dũtaxat
non pñt tractari ſede vacante, ⁊ ſic loquunꝛ iura
allegata in gl. ſed cauſe pertinẽtes ad capitulũ ſo
lum bñ pñt tractari ſede vacante, ⁊ ſic põt intelli
gi iſte tex. nã ius eligendi pꝛelatũ cõpetit tm̃ capi
tulo non aũt pꝛelato. ⁊ no. hanc theoꝛicam Inn. ⁊
idẽ ſentit reſpectu monaſterij in. c. cũ dilectus. ꝑ̃
al. vbi dixit ꝙ moꝛtuo abbate capitulũ ſuccedit i
adminiſtratione ⁊ põt agere in iudicio in cauſis
ſpectantibus ad monaſteriũ, ſed theoꝛica glo. plꝰ
placet do. An. Ego vero puto hanc qõnẽ decidẽ
dam ex not. in. c. edoceri. de reſcr. vt in illis caſibꝰ
in qbus capitulum non põt eſſe in iudicio ſine au
toꝛitate ⁊ conſenſu pꝛelati non poterit eſſe in iudi
cio ſede vacante: qꝛ autoꝛitas pꝛelati ſeu cõſenſus
requiriꝛ vt eccleſia non decipiaꝛ vel vt nullum ꝓ̃
iudiciũ irrogeꝛ iuri pꝛelati que rõnes debent ſibi
locũ vendicare etiã ſede vacante cũ eccleſia tũc ca
reat idoneo defenſoꝛe. ⁊ vide ad materiam ꝙ no.
in cle. fina. de ꝓcu. ⁊ ꝙ leg. ⁊ no. in. c. fi. ne ſe. vacan.
13 ¶ † In gl. in ver. inhibentes. in fi. dic ꝙ cõtrariũ
iſtud foꝛmaliter ibi non ſoluiꝛ ſed bene gl. ibi ple
nius examinat iſtũ paſſum: ſed dic ꝙ illa. l. diuus.
nõ ob. ibi em̃ ꝓhibeꝛ alienatio rei de qua litigaꝛ,
ideo obtemperandum eſt pꝛecepto iudicis: vt i. c.
eccleſia. j. vt li. pen. ſed in caſu nr̃o monachi eligẽ
do non alienauerunt rem litigioſam neq; ius du
biũ, nam vt dicit Inn. ⁊ bene hic non erat cõ
tentio de abbatia: qꝛ eṗs non ꝑ̃tendebat ſe abba
tem, ſed ſolũ erat contentio de iure eligẽdi, vñ eli
gendo abbatẽ non per hoc alienauerũt ius eligẽ
di ſiue ius de quo contendiꝛ, ſed quodãmodo col
ligendo fructus rei de cuius ꝓꝓꝛietate agiꝛ ꝙ fie
ri poteſt lite pen. xvj. q. iiij. in. c. volumus. ⁊ ꝙ ibi
14 no. ⁊ in. l. fi. C. de rei ven. ¶ † Sed cõtra hoc ⁊ cõ
tra tex. oppo. ex quo em̃ monachi non appellaue
runt ab illa inhibitione iudicũ trãſiuit illa inter
locutoꝛia in rem iu. vt in. c. cum dilectus. de elect.
ergo fuit pꝛoꝛogata iuriſdictio iudicũ ꝓ̃ſuppoſi
to etiam ꝙ pꝛius non habuiſſent ad hoc iuriſdi
ctionẽ: vt in. c. cum olim. de offi. dele. ergo electio
15 debuit caſſari facta cõtra inhibitionẽ. ¶ † Solu.
ſoluit Inn. multipliciter. ⁊ pꝛimo dicit ꝙ in pꝛo
rogatione iuriſdictionis reqriꝛ expꝛeſſus cõſen
ſus,[a] vnde tacendo non ꝓꝛogauerunt iuriſdictio
nẽ iudicum, non tñ in hoc perſiſtit In. qnimo ip
ſe tenet ꝯ̃riuм in. c. ad petitionem. de accu. vbi fir
mat tacitũ conſenſum ſufficere ad ꝓꝛogationem
iuriſdictionis. ⁊ iſtud verius. ⁊ tenet Bar. in. l. j. ff.
de iudi. ⁊ vide ꝙ plene dixi in. c. ſignificaſti. de fo.
compe. Secundo ſoluit Inn. ꝙ pꝛecepta que fiũt
ſine cauſe cognitione non tranſeunt in rem iu. vt
in. l. iiij. in fi. C. commi. vel epiſto. Sed hoc nõ plꝫ
Inno. qꝛ in his q̃ ſpectant ad officium ſuperioꝛis
poteſt fieri pꝛeceptũ ſine cauſe cognitione, vt no.
in. c. ad aures. de tem. oꝛ. ſed ſaluando iſtã ſolutio
nem dic, ꝙ lꝫ non exigatur cauſe cognitio, tñ non
tranſiuit in rem iudicatã ꝓ̃ceptũ factũ extraiudi
cialiter vel iudicialiter ſine cauſe cognitione, vt ẽ
tex. iuncta gl. in. c. ex parte. el. j. j̃. de ver. ſign. ⁊ per
Bar. in. l. non fateꝛ. ff. de confeſ. facit. c. cõcertatio
ni. de app. li. vj. vñ cũ iſtud pꝛeceptũ iudicum fue
rit iniquum non tenebanꝛ illi obtemperare. Ter
tio ſoluit In. ꝙ iſtud nõ ſpectabat ad officiũ iſto
rum iudicum. Item pꝛeceptum erat notoꝛie iniu
ſtũ iõ ſuperioꝛ non debebat illud habere ratũ: vt
in. c. ſolicitudinem. de app. Et no. bene hec dicta
Inn. iũcto tex. ex quibus habes ꝙ qñ iudex iniu
ſte excedendo metas ſue poteſtatis aliquid pꝛeci
pit parti, ſine cauſe cognitione tale pꝛeceptũ non
aſtringit partẽ quantũcunq; taceat ⁊ non appellet: qꝛ tale pꝛeceptũ eſt
nullum: vt in regu. ea q̃ fiunt a iudice. de regu. iur. li. vj. quare aũt iſtud
ꝓ̃ceptũ iudicũ erat iniuſtũ apparebit ex his q̃ dicã ſuper gl. fin. ¶ In
gl. in ver. ꝓ̃ſumpſerũt. ibi ex hoc vbo vr̃ ꝙ nõ debuerũt eligere. Aduer
te, nã hec gl. vr̃ contraria ꝓ̃cedenti. vbi ð ꝙ monachi potuerũt elige
b re, ſed hec gl. fuit decepta ꝓpter verbum ꝓ̃ſumpſerunt[b] ꝙ ſonat i ma
lam partem. Unde dicit Hoſtiẽ. ꝙ iſtud verbum fuit ꝓlatum a parte
vnde non facit ius, nõ em̃ fuit ꝓ̃ſumptio eligere, ſed tuitio iuris ꝓꝓꝛij.
patet ex fin. litere. vbi papa non damnat electionem, ſed dimittit eã in
16 ſuſpenſo donec cõſtiterit ad quem pertinebat ius eligẽdi. ¶ † In glo.
in ver. in dãnũ. ibi, vocari debuerimus. no. iſtã gl. fin. ex qua colligiꝛ ꝙ
c cauſa ſubiectionis mota contra ſubiectum dꝫ vocari dñs,[c] ſed certe
hoc dictum non pꝛobatur in. c. cũ dilecta. allegato in gl. qꝛ papa ibi ob
tulit ſe defenſioni. Nunqd aũt valeat iudiciũ contra ſubiectum nõ vo
cato dño qui poſſidet ſubiectionẽ: dic vt plene dixi in. c. cũ ſup. de re iu.
⁊ in. c. auditis. de ꝓ̃ſcr. iſte tñ tex. pꝛope fi. multum facit ꝙ iudiciũ agita
tum ꝯ̃ exemptum ſuper iure ſubiectionis pꝛeiudicat pape, quod an ſit
verum indiſtincte vide ꝙ dixi in. c. penul. de re iud. ¶ In glo. in verſi.
17 reſtituimus. ¶ † Pꝛo intellectu illius glo. opp. contra tex. vr̃ enim ꝙ
eccleſia debuit agere contra ꝓcuratoꝛem ex cuius facto ſenſit damnũ
⁊ nõ petere reſtitutionẽ in integrũ: qꝛ regula iuris hꝫ ꝙ qñ dñs lediꝛ
ex dolo ꝓcuratoꝛis debet pꝛimo dñs agere contra pꝛocuratoꝛem ⁊ ſi
non eſt ſoluendo poteſt in ſubſidiũ petere reſtitutionem in integrũ: vt
in. l. ⁊ eleganter. §. ſi dolo. ff. de do. So. gloſſ. iſta in effectu ſoluit contra
rium duobus modis. Pꝛimo fatendo contrarium vt pꝛocedat etiam
in eccleſia, ad tex. rñdet ꝙ pꝛocuratoꝛ non erat hic ſoluẽdo cum ſtatꝰ
monaſterij non poſſit eſtimari: ideo potuit petere reſtitutionẽ in inte
grum. Et tenendo hunc intellectum nõ eſt aliqð ſpeciale in eccl'ia nec
in minoꝛe: qꝛ qlibet etiã ex hac cã petens reſtitutionem audireꝛ, ⁊ tunc
opꝫ intelligere tex. de reſtitutione q̃ competit cuilibet ex cl'a generali.
18 ¶ † Et vr̃ gl. facere differentiã inter reſtitutionẽ que fit iure minoꝛis
⁊ illã q̃ daꝛ maioꝛi ex cã iuſta: qꝛ pꝛima explicaꝛ ceſſante oĩ actione: qꝛ
fit ſolũ ex iudicis officio: vt pꝛobaꝛ in. l. ꝙ ſi minoꝛ. §. vl. ff. de mino. ⁊ in
c. fi. de off. iu. ſed maioꝛ audiꝛ intentando ſuam pꝛopꝛiam actionem vti
lem que efficiꝛ efficax p iudicis officiũ reſtringens obſtaculum. Sꝫ dic
melius ꝙ quo ad terminos litere non eſt differentia an minoꝛ ſeu ma
ioꝛ petat reſtitutionẽ: qꝛ nulla actio cõpetit maioꝛi vt audiatur aduer
ſus pꝛobationem omiſſam, ſed ſolum iudicis officio audiꝛ ſi ex iuſta cã
fuit impeditus: vt in. c. ex literis. j. e. ſed differentia poſita p gl. hꝫ locũ
in alijs terminis, puta qñ aduerſus abſentem cã reipublice fuit cõple
ta pꝛeſcriptio, nã tũc põt rediens imploꝛare officiũ iudicis reſcindẽs
vt tollat obſtaculum pꝛeſcriptionis ⁊ poterit intentare ſimul pꝛimam
d actionem que appellatur reſciſſoꝛia[d] que pꝛimo erat inefficax, ꝓpter
cõpletam pꝛeſcriptionẽ, ⁊ idem eſſet in eccleſia vel in minoꝛe. ⁊ de iſtis
dic vt plene dicam in. c. tum ex literis. j. eo. vbi poſt Inno. tractabo de
actione reſciſſoꝛia ⁊ officio reſcindẽte. ⁊ p Bar. i. l. ab hoſti. §. ſꝫ qd ſim
19 pꝛ. ff. ex q. cau. ma. ⁊ p ibi no. poteſt declarari iſta particula gl. ¶ † Se
cundo pꝛincipaliꝛ ſoluit gl. hic ꝙ non hꝫ locũ contrarium: qꝛ ꝓcuratoꝛ
eccleſie nõ fuit in dolo, ſed in negligentia quo caſu quãtuncũq; ꝓcura
toꝛ non ſit ſoluendo nõ poteſt dñs petere reſtitutionem in integrũ, ſꝫ
imputet ſibi qui talem eligit: vt in. c. cũ mandato. ff. de mi. ⁊ tũc opꝫ di
cere ꝙ iſte text. intelligaꝛ de reſtitutione q̃ daꝛ iure minoꝛis vñ audiꝛ
eccleſia fauoꝛe ſpẽali: hec ſolutio verioꝛ ⁊ melius ꝯuenit litere, dicit tñ
gl. vnũ dictũ valde notandũ ꝙ vbi ꝓcurator eccleſie ꝯ̃hendo vel litigã
do culpoſe dãnificauit eccleſiã ꝙ eſt in optione eccl'ie an velit agere ꝯ̃
ꝓcuratoꝛem ad intereſſe: an velit petere reſtitutionẽ in integrũ cõtra
tertiũ. ⁊ hoc fauoꝛe eccleſie: nã maioꝛ non audiꝛ volens petere reſtitu
tionem ſi poteſt agere contra pꝛocuratoꝛem ad intereſſe. vt in. o. §. ſi do
20 lo. ¶ † Sed aduerte qꝛ gl. ad hoc dictũ ſolũ allegat. l. etiã. C. ſi tut. vel
cu. interue. illa vero lex reſtringitur p glo. ⁊ p Bar. in. d. l. cum manda
to. vt loquatur in adminiſtratoꝛe neceſſario. pñt eſt tutoꝛ vel curatoꝛ:
nam iſta lex loquitur in tutoꝛe ⁊ curatoꝛe, ſecus autem dicunt in admi
niſtratoꝛe voluntario vt pꝛocuratoꝛ: qꝛ non mereꝛ iſtud beneficium ⁊
e honoꝛẽ. imo dꝫ habere locũ regula[e] ꝙ quãdiu cõpetit remediũ oꝛdi
nariũ nõ dꝫ imploꝛari extraoꝛdinarium: vt in. l. in cauſe. ff. de mino. re
medium enim cõtra ꝓcuratoꝛẽ ad intereſſe eſt oꝛdinariũ: reſtitutio ve
ro in integrũ eſt extraoꝛdinariũ: ⁊ in minoꝛe vr̃ hoc pꝛobari in. d. l. cum
mandato. in fi. ſic illa gl. non videꝛ pꝛocedere in terminis ſuis cũ lo
quatur in ꝓcuratoꝛe, niſi aliud dicamus in fauoꝛem eccleſie ꝑ. d. An
to. ſed certe ſi teneremus pꝛimũ dictum nõ dꝫ iſte fauoꝛ obſeruari ex
quo iſta equitas non reperiꝛ ſcripta, ſed potiꝰ debemus obſeruare ri
goꝛẽ ſcriptũ: vt no. in. c. ſi. de tranſa. vide tñ Inn. in. c. ſuſcitata. j. eo. vbi
ſentit idem ꝙ iſta gloſ. mouetur tñ alia ratione, vcꝫ ꝙ intereſt eccleſie
non vexari in ſumptibus quos habet ſubire litigando contra ꝓcura
toꝛẽ: reſtitutio aũt datur minoꝛi vbicunq; poteſt iſtud intereſſe ex ꝑ̃ſa
rum pꝛetendere: vt in. l. minoꝛibus. ff. de mino. Sed aduerte ꝙ ille tex.
nõ loquiꝛ in caſu noſtro qñ ſubeſt remediũ oꝛdinariũ ꝯtra tertiũ, imo
vr̃ cõtrarium ꝓbari in. d. l. cũ mãdato. ⁊ Jo. an. in gl. ſi. pꝛope fi. j. e. ſentit
cõtrarium eius quod hic no. ⁊ tenet etiã do. Card. ⁊ mihi plus placet:
vnde reſtringamus dictum glo. in adminiſtratoꝛe neceſſario. Ex quo
infero qð

infero ꝙ ſi ꝑlatus dānificauit eccleſiā ꝯbēdo in iudicio eſt in
a optione eccleſie:[a] an velit agere ꝯtra ꝑlatū ſeu ipſius here-
des ad emendationē dāni:an vero velit petere reſtitutionē
in itegrū ꝯ tertiū:ſeu rē vēdicare a tertio.⁊ ꝓ hoc vide bonā
21 gl.iūcto tex.in.c.ex ꝑſentiū.de pig. ¶ †In glo.fi.in fin.Hec
gl.intricate ꝓcedit:ſꝫ in effectu ponit duas opi.cū querit̃ an
mota lite ſup iure eligēdi poſſit reꝰ eligere lite pēdēte. Pri-
ma fuit opi.Jo.qui diſtingxit:ꝙ aut reus eſt in pacifica poſ-
ſeſſione eligēdi:ſꝫ mouet̃ ſibi cōtrouerſia ſup iure pꝛopꝛieta
tis dūtaxat:puta qꝛ actoꝛ nō negat reū eſſe in poſſeſſione eli-
gēdi:ſꝫ dicit ꝙ ius eligēdi ptinet ad ſe:⁊ tūc pōt poſſeſſoꝛ eli-
gere:ſed differt̃ cōfirmatio in euētū litis:ratio huiuſmodi di
cti pōt eſſe:qꝛ pendēte lite nō debet qs ꝓhiberi vti poſſeſſio-
ne ſua ſicut pꝛius:vt in.d.c.j.vt li.pendē.cōfirmatio aūt differ
tur qꝛ cū electio ſit quaſi quidā fructus iuris eligēdi:vt not.
Jnn.in.c.cōſultationibꝰ.de iurepatro.⁊ in.c.cū eccleſia ſuttri
na.de cau.poſ.⁊ pꝛo.ſubiacet reſtitutioni a tpe litis cōteſtat.
vnde ſicut poſſeſſoꝛ qui ſuccubuit in dn̄io fundi debet reſti-
tutere oēs fructus ꝑceptos a tpe litis cōteſtat.vt.in.l.certū.
C.de rei vendi.⁊ no.in.c.grauis.de reſti.ſpo.ita electio ſubja
cet quodāmodo reſtitutioni ſi fuit facta poſt lit.cōt.ideo nō
debet cōfirmari:qꝛ ſi cōfirmaretur ⁊ poſſeſſoꝛ ſuccūberet in
ꝓpꝛietate nō poſſet amplius reſtitui:qꝛ nō dꝫ amplius caſſa
ri ex quo fuit cōfirmata:vt in.d.c.cōſultationibus.⁊.c.quere-
b lā.de elec.Differtur ergo cōfirmatio[b] vt poſſeſſoꝛe ſuccūbē-
te ſaluū ſit ius ipſi actoꝛi vt poſſit eligere ⁊ ſic habere iſtū fru
ctū q percipit̃ poſt lit.cōte. Redeo ad verba Jo.Si aūt mo-
uetur alicui queſtio ſup poſſeſſione iuris eligēdi:vt qꝛ negat̃
illū eſſe in poſſeſſione:⁊ foꝛte agitur interdicto vti poſſidetis
tūc dicebat Jo.qd̄ reus nō debet eligere lite pendēte:ex quo
nō cōſtat de ſua poſſeſſione:ſed ſi elegerit electio eſt in pendē
ti.nō enim dꝫ ſuperioꝛ illā electionē caſſare:qꝛ foꝛte eſt in poſ
ſeſſione.⁊ de hoc eſt cōtentio an ſit in poſſeſſione:ex quo infe-
ro notāter ꝙ ſi tu negas me eſſe in poſſeſſiōe alicuius fundi:
⁊ moues mihi queſtionē ſup poſſeſſione:ego aūt lite pendēte
percepi aliquos fructus ꝙ nō debet iudex li.pēdē.mihi pci-
pere vt reſtituā illos fructus:qꝛ hoc pēdet a queſtione pꝛin-
cipali:nā ſi ſum in poſſeſſione poſſum colligere fructus.⁊ fa-
cit ad hoc qd̄ dixi in.c.ſignificāte.de ap. Scd̄a opi.fuit Ber.
gl.noſtri qui indiſtincte tenuit:ꝙ qualitercūqꝫ pēdeat lis ſu-
per electione ſeu iure eligēdi:nō dꝫ reus eligere pēdēte lite
ne cōtingat illā poſtmodū caſſari ſed ſi de facto elegerit talis
electio ſtabit in pēdēti,vt hic.Jnn.aūt videt̃ indiſtincte tene
re.ꝙ ſiue vnus ſit in poſſeſſione pacifica:ſiue duo cōtēdant ſe
eſſe in poſſeſſione pōt quilibet eligere pēdēte lite nec reuoca
bitur electio ꝓpter litis pēdentiā:vt hic.ſed illius electio cō
firmabitur q obtinebit in cauſa.arg.hic ⁊ in.l.j.ff.vti poſſ.do.
Ant.videt̃ tenere illā diſtinctionē Jo.ſed mihi plus placet
dictū Jnn.qꝛ ex quo quis ꝑtendit ſe eſſe in poſſeſſione nō dꝫ
ꝓhiberi vti ſua poſſeſſione:ex quo nō ſubeſt aliquod ſcādalū
nullū enim fit ꝑiudiciū ſi ambe partes ꝓ cōſeruatione iuris
earū eligūt:ſatis enim eſt ꝙ differat̃ cōfirmatio:ſꝫ ſi ſubeſſet
ſcādalū fateoꝛ ꝙ iudex poſſet ꝓhibere vtriqꝫ parti ne eligāt
vt in.l.equiſſimū.ff.de vſufru.⁊ qd̄ no. Jo.de lig.in cle.j.de re
iudi.Ad.c.ex literis.de iurepat.ꝓpter qd̄ gl.fuit mota dicit
ꝙ illud.c.nō ꝓbat electionē nō debere fieri lit.pendē.ſed ſolū
ꝓbat a cōtrario ſenſu qd̄ nō debet fieri cōfirmatio ꝓpter ra-
tionē quā.ſ.dixi poſt Jo.an.c.j.⁊ fi.de mr̄imonio ꝯcto ꝯ inter
dictū eccleſie.rn̄det Jnno.qd̄ eſt ſpeciale in mr̄imonio:vt nō
ꝯbatur lite pēdēte ſup alio mr̄imonio.Et puto ꝙ ſpecialita-
tis rō ſit iſta:qꝛ ꝯbendo mr̄imoniū quis quodāmodo alienat
ꝑſonā ſuā:qꝛ nō dꝛ amplius habere poteſtatē ſui coꝛpoꝛis:vt
in.c.nō debet.de cōſan.⁊ affi.⁊ ſic alienaret rē quodāmodo li
tigioſam.Jtē vbi verſatur periculū.nā cōmitteretur adulte
riū cū ſecūda ſi poſtea pꝛonūtiaretur ꝓ pꝛimo matrimonio.
Ad.c.ij.de no.ope.nū.rn̄det Jnn.ꝙ etiā eſt ſpeciale in nūtia
tione noui operis vt nihil debeat edificari poſt nouū opus
nuntiatū.Jtē dicit qd̄ ibi nō pōt edificari ſine ꝑiudicio alte-
rius ſi nūtiatio eſt iuſta.Aduerte tn̄ ad vnā opi.Hoſti.cōtra
ꝑdicta:ſibi enim nō placet illa opi.Jo.de qua.ſ.in.l.qꝛ dat lo
cū figmētis. Nā de facili aduerſarius volens impedire ele-
ctionē diceret ꝙ reus cōuentus nō eſt in poſſeſſione eligēdi,
ſed in materia diſtinguit ipſe ſic.ꝙ aut eſt cōtentio ſuper iu-
re pꝛeſentādi:aut ſup iure eligēdi. pꝛimo caſu nō pōt lite pē-
dēte fieri ꝑſentatio.⁊ ſic pōt intelligi.c.ex literis.de iurepat.
ratio:qꝛ nō multū pꝛeiudicatur patrono ſi nō pꝛeſentat intra
tēpoꝛa:qꝛ ſi nō decidit̃ lis intra tēpoꝛa pꝛefixa pōt epiſcopꝰ
eccleſie ꝓuidere:vt in.c.quoniā.⁊.c.eam te.de iurepa. ſecūdo
caſu,ſi cōtētio eſt de iure eligēdi cū nō ſint determinata tem-
poꝛa ad litē decidendā.argu.c.dudū.⁊.c.cōgregato.de elect.

poterit fieri electio lite pēdente:vt hic. Et ꝓ illa diuerſitate
facit qꝛ patronus innititur gratie:vt in.d.c.qm̄ capitulū.ve-
22 rſi.iuri cōi:et in.c.j.de elec. ¶ †Sed do. Anto.nō placet iſta
diuerſitas quā ponit Hoſti.nec etiā mihi:qꝛ de iure nō pꝛo-
batur.⁊ ad.c.ex literis.dic vt.ſ.dixi:vt arg.a ꝯꝛio ſenſu pꝛoce
dat ibi quo ad ꝯfirmantē ⁊ nō quo ad pꝛeſentantē:vnde illud
c.declaratur ꝑ iſtud.Sētit tn̄ do.Ant.hic vnū dictū qd̄ mihi
ſatis placet:dicit em̄ ꝙ ſi ꝑſentatio fuit facta a bone fidei poſ
c ſeſſoꝛe ante litē motā dꝫ fieri cōfirmatio:[c] lꝫ ante cōfirmatio
nē ſit mota lis ſuper iure ſeu ꝓpꝛietate iuris eligēdi. Ratio
pōt eſſe iudicio meo:qꝛ ex quo ꝑſentatio fuit facta ante litē
motā nō ſubiacet amplius reſtitutioni.ꝑ cōteſt.poſtea factā:
nā ſicut fructꝰ ꝑcepti nō ſubiacēt reſtitutioni niſi a tēpoꝛe li.
cōte.vt.ſ.dixi.ita nec verius iſtius electionis iā ꝑſentate ſu-
perioꝛi ante li.cōte.dꝫ impediri ꝑ cōteſtationē ſuperueniētē.
⁊ ſic hic limitat multū iſtū tex.⁊ ꝑ hoc habes expeditā mate
riā intrinſecā huius.c.nā extrinſecā Jnn.plene tractauit hic
23 qualiter ꝑdat̃ poſſeſſio iuris eligēdi. ¶ †Sꝫ tu adde quod-
dā pulchꝛū dictū ipſius in.c.querelā.de elec.ꝑ qd̄ limitant̃ di
cta ſua hic:itē tractact qualiter acquirat̃ poſſeſſio iuris eligē
di ⁊ vide ꝑ eū plene hic.⁊ inter cetera ponit vnū dictū valde
d not.[d] qd̄ quotidie allegat̃:dicit em̄ qd̄ poſſeſſio iuris eligēdi
nō acquirit̃ niſi interueniētibꝰ tribꝰ.pꝛimo ꝙ qs eligat,ſcd̄o
requirit̃ patiētia eoꝛū q erāt in poſſeſſione eligēdi.tertio cō-
firmatio electionis per ſuperioꝛē facta:vn̄ dicit ꝙ electio hꝫ
iſtas tres perſonas. Et ratio eſſe pōt:nā ꝑ ſolā electionē qs
poſſidet labia ſua tm̄:itē cū poſſeſſio iſta ſit quid incoꝛpoꝛale
nō pōt acquiri ſine ſciētia ⁊ patiētia illius q eſt in poſſeſſione:
vt in.l.ij.C.de ſerui.no.Jnn.in.c.bone.el.ij.de poſt.pꝛela.⁊ in
c.cōquerēte.de off.oꝛ.⁊ Bar.in.l.j.§.hoc interdicto.ff.de iti.ac
tuqꝫ.pꝛi.itē niſi ſequat̃ ꝯfirmatio ꝑ ſuperioꝛē electio nō hꝫ ef
fectū ſuū.⁊ hoc tene mēti.itē ad hoc vt valeat electio facta a
poſſeſſoꝛe opoꝛtet ſm̄ Jnn.ꝙ ſit in bona fide. Et rō pōt eſſe:
qꝛ ſicut poſſeſſoꝛ male fidei nō facit fructus ſuos:ita ille q eli-
git ſi eſt in mala fide nō dꝫ cōſequi effectū illiꝰ electionis:cū
iſti fructus ſubiaceant reſtitutioni ꝓpter mala fidē:qd̄ not.
Et an pꝛeſumat̃ quis in bona fide.vide per Jnno.Nico.abb.

1 ☞ Eccleſia qn̄cunqꝫ reſtituitur aduerſus neceſſariā ꝓba-
tionē omiſſam etiā ꝯtra aliā eccleſiā.⁊ nu.8.⁊.16.vide ibi in fi.
2 Libellus eſt largiſſime interpꝛetandus in fauoꝛē libellātis.
3 Scriptura licet requiratur in gratia pape:tamē declaratio
illius gratie poteſt fieri per teſtes.
4 Pꝛobatio dubia non releuat pꝛobantē:etiam ꝙ ſit eccleſia.
5 Pꝛeſcriptio nō currit ſiue interrūpit̃ ꝯ eccleſiā, ipſa vacāte.
6 Termini excluſiui pꝛobationum ita currunt contra eccleſiā
ſicut contra pꝛiuatum.
7 Leſio an pꝛeſumatur an vero debeat pꝛobari.
8 Pꝛiuilegiatꝰ an vtat̃ pꝛiuilegio ſuo ꝯ pariter pꝛiuilegiatū.
9 Exēptiones in ſpūalibus nō pn̄t ꝯcedi ꝑ pꝛncipes ſeculares.
10 Eccleſia,minoꝛ,⁊ ciuitas equiparant̃:⁊ ēt impiū.⁊ nu.11.⁊.13.
12 Eccleſia reſtituit̃ in integrū aduerſus ꝑſcriptionē ꝯ eā factā.
14 Minoꝛ vel eccleſia an reſtituatur aduerſus eoꝛū cōtumaciā.
15 Eccleſia aduerſus lucrum ceſſans.
16 Eccleſia reſtituitur aduerſus delictum pꝛelati in iudicijs.
17 Eccleſia ſi reſtituitur aduerſus pꝛiuatum:an pꝛiuatus reſti
tuatur aduerſus eccleſiam.

1 Auditis. †Etiā ꝯtra eccleſiā reſtituit̃ ec-
cleſia q̄ grauiter fuit leſa ꝓpter
pꝛobationē omiſſam:vel ſumma clarius ſic.Eccle
ſia leſa in pꝛobatione neceſſaria omiſſa pōt petere
reſtitutionē in integrū nō obſtāte termino iuris ꝓbationis
excluſe:⁊ reſtitutionē petere poteſt:nō ſolū ꝯtra pꝛiuatū,ſed
etiā cōtra eccleſiā.h.d.pꝛimo recitat factū.ſecūdo interloqui
tur ibi,lꝫ antē. ¶ Caſus literalis. Jnter epm̄ Vigoꝛieñ. ex
parte vna ⁊ abbatē de Eueſcā ex altera ſup quibuſdā eccle-
ſijs in valle de Eueſcā cōſtitutis queſtio vertebat̃ quas dice-
bat eps̄ ad ſe ſpectare lege dioceſana. Abbas dicebat illas
eſſe exēptas ab epi iuriſdictione:⁊ ſi hoc nō eſſet:dicebat ſe
in illis epiſcopale ius legitime pꝛeſcripſiſſe:recepte fuerant
ꝓbationes hincinde coꝛā iudicibꝰ delegatis:tandē eſt dela-
ta cauſa ad ſedē apoſtolicā:videns eps̄ ꝙ eccleſie pꝛedicte ꝑ
pꝛiuilegia nō erant exēpte ab eius iuriſdictione:tn̄ Abbas
ꝑſcriptionē ꝓbauerat ꝯtra ipſum:allegauit qd̄ Vigoꝛieñ.ec
cleſia vacauerat tāto tēpoꝛe qd̄ illo de medio ſubducto ꝑſcri
ptio nō eſſet cōpleta:ad hoc ꝓbādū ꝑ bn̄ficiū reſtitutiōis pe
tijt ſe admitti.abbas hoc audiēs allegauit qd̄ vallis de Eue-
ſcā eſt ille locꝰ q fuit libertati donatus ꝑ duos reges,quē Ce
leſtinus libertati donauit:⁊ ad hoc ꝓbādū petijt ſe admitti
ꝑ idē bn̄ficiū.papa auditis ⁊ intellectis initijs huiꝰ cauſe:lꝫ
eſſet in cauſa concluſum:qꝛ tn̄ vtraqꝫ pars neceſſariā pꝛoba

a ¶ Optione eccle
ſie.Adde vidēdū
Aret.conſi.xxix.
Zacharias.
b ¶ Confirmatio.
Adde ꝓ hoc di-
cto Jo.and.Pe.
de anc.⁊ Philip.
frā.in.c.pꝛouida.
de ele.lib.vj.glo.
in.c.j.§.facta aūt
electione.eo.ti.in
pꝛagmati.ſanc.
❀ Sebaſti.Sapia.
c ¶ Confirmatio.
vide q̄ no.penul.
gl.⁊ doc.in.l.ij.C.
de peti.heredi.
d ¶ Valde no.Ad
de Cal.cōſil.xiiij.
de iurepa.⁊ vide
etiā in duobꝰ ſeq.

a ¶Gratia pape. Adde Old.cōſi. cccxxvj.
b ¶Religioſus.ad de Bal.conſilio. xciij.v.lib.
c ¶Probationē. Adde Ant.d bu. conſi.lxiij.
d ¶Pariter priuilegiatū.Addē Roma. cōſil.ccccxix. Sebaſti.Sapia.
d ¶Pariter priuilegiatū.Qn̄ priuilegiatus poſſit vti priuilegio ꝯ priuilegiatū:ponit bal. in.l.ij.C.de priui. fiſ.⁊ i aut.habita. C.ne fi.p pře.⁊ in aut.q̃s actiones. coia.iij.vbi Moder.C.d ſacroſan. eccle.⁊ Fel.in.c.in p̄ſentiā.col.xij.v. ⁊ qm̄ iſte articulus.j.de proba.⁊ pulchre p Alex.i ꝯſi.l.inci.qm̄ cauſa.in.v.volu.
e ¶Iure imperij. Adde qđ voluit Ro.conſi.ccci. Zacharias.
f ¶Qđ plati.vide Feli.in.c.cū ōpu tati.co.pe.v̄ſi.qn̄ plat⁹ equipareſ tutori.j.de iudic.
g ¶Qđ tutor.Adde qđ ideo Bal.i l.ſi.ff.de tut.⁊ cura.da.ab his.dixit qđ in plato eſt reperire q̄ſi poſſeſſionē q̄ non reperiſ in tutore.
h ¶Extraiudicialē.Adde Roma. cōſil.xvij.⁊.clxvj. Sebaſtia.Sapi.
h ¶Extraiudicialem.Uide de hoc articul.do.Abb. in ꝯſi.xxxiij.inci. caſus cōtingētie. in.j.vo.Paul.de caſt.poſt Bar.in aut.q̃s actiones. col.vlt.verſi.q̃rit gl.C.d ſacroſan. eccl.Cal.in cle.j. col.viij.v̄ſi.nono q̃ro.d.reſt.in int. ⁊ late Fel.i.c.j.co. vj.ver.dū ſolēniter abbas.d p̄ſcr.
i ¶Cōtra ſniam. Adde Ro.conſilio.ccclxix.
k ¶Uel delictum. Adde Lap.alle. liiij

tionē omiſit ⁊ vtraq; fungitur iure minoris:equitate pēſata vtrāq; eccleſiā admittit ad pbandū rationē omiſſam.ne propter huiuſmodi negligētiā graui iactura ledaſ.B.¶Not.j. ibi,dioceſana lege.ꝙ lex dioceſana large ſumpta ꝯprehēdit in ſe omnē iuriſdictionē epiſcopi:nā vt patet ex ſe.hic cōtinebātur de totali iuriſdictione epi:⁊ idē not.in.c.auditis.j.de
2 preſcri.qđ eſt pars iſtius.c.¶†Et ex hoc infero ꝙ libellus eſt largiſſime interpretādus:ad hoc.l.ſi quis intētione ambigua.ff.de iud.⁊.c.cōſtitutus.de reli.domi.iūcta gl.nā in materia reſtringibili lex dioceſana accipiſ ſtricte:vt nō cōprehendat ea que ſunt iuriſdictionis:vt in.c.dilectus.de offic.ordi.⁊
3 declara iſta;vt ibi plene dixi.¶†Itē no.qđ l3 priuilegiū pape nō poſſit probari niſi p ſcripturā:iuxta no.p Archi.⁊ Jo. an.in proe.vj.⁊ p Bal.in.l.humanū.C.de legi.tn̄ ſi gratia pa
a pe^a probaſ principaliter p ſcripturā ipſius poſſunt adduci alie pbationes extrinſece ad declarandū ſcripturā pape:vt hic multū no.probaſ:nā priuilegiū pape hic erat incertū:q2 referebat ſe ad loca donata p illos reges,⁊ admittiſ hec pbatio ad certificandū ⁊ declarandū illud priuilegiū pape ⁊ hoc
4 tenebis mēti.¶†No.iij.ꝙ ſi pbatio nō cōcludit neceſſario nō releuat probātē etiā ſi ſit eccleſia.⁊ in hoc vide ꝙ dixi poſt Jo.an.in.d.c.auditis.¶Quarto no.ꝙ prelatus citra epiſcopū pōt p̄ſcribere oēs eccleſias exiſtētes in certa parte dioceſis quo ad totale ius epale.vt ſic iſte p̄latus inferior ⁊ nō eps ibi iuriſdictionē exerceat epalem:qđ clare innuit hic tex.ibi pleno iure ⁊c.nā tūc eccleſia eſt ſubiecta alicui pleno iure qn̄ eps nullū ius epale ibi exercet:vt no.in.c.qm̄.de priuile.⁊ pōt intelligi tex.qđ abbas poſſedit pleno iure.i.in ſpūalibus ⁊ tēporalibus.p quo vide bonā gl.⁊ ꝙ ibi dixi in.c.cōqueſtus.de fo.cōpe.Et ex hoc primo infertur ꝙ inſtitutio autorizabilis quo ad curā populi pōt preſcribi ꝯ epm̄.de quo vide qđ dixi in.c.cū venerabilis.de cenſi.Itē inferſ ꝙ nedū p̄latus ſecula
b ris:ſed etiā religioſus^b pōt aliqua loca nomine ſui monaſterij pleno iure preſcribere.⁊ vide qđ dixi.in.d.c.auditis.⁊.c.cū
5 olim.de preſcri.¶†Quinto no.ꝙ tēpus vacationis eccleſie ſubducif ipſo iure de p̄ſcriptione.vn̄ iſto tpe nō currit preſcriptio ſiue cōtingat vacatio in principio,ſiue in medio,ſiue in fine preſcriptionis.de quo in.c.j.⁊ in.c.de quarta.de preſcrip.
6 ¶†Sexto no.ꝙ p̄ſcriptiones iudiciales currunt ꝯ eccleſiā: nā termini excluſiui pbationū ſeu allegationū poſſunt dici pbationes iudiciales.⁊ pariter currūt cōtra eccleſiā ſicut ꝯ priuatū:vt hic ⁊ in.c.corā.j.e.⁊ in.c.paſtoralis.j.de except.cū ſimi.nā vides hic qđ terminus cōcluſionis ita cōcludit eccleſiā ſicut priuatū.¶Septimo no.ꝙ eccleſia reſtituitur aduerſus p̄ſcriptiones iudiciales.i.aduerſus terminos excluſiuos pbationis fiēde ſeu exceptionis pponēde:ad idē in cle.vnica.eo.titu.Sed dubiū eſt nūquid reſtituaſ eccleſia aduerſus
7 p̄ſcriptionē extraiudicialē.de quo dicā cū gl.¶†Octauo ibi, vt aſſerit:ꝙ in petēda reſtitutione aduerſus pbationē omiſſam nō eſt neceſſe pbari aliter leſionē:nā eo ipſo apparet de
c leſione ꝙ eccleſia omiſit probationē^c neceſſariā in termino. Unde ſatis eſt hoc allegare qđ tene mēti:vnde nō eſt neceſſe pducere prius teſtes ſup hac leſione:ſec⁹ dic qđ allegaretur leſio ppter priuilegia omiſſa:nā debet prius iſta exhibere iudici anteq̄ cōcedaſ reſtitutione allegatio fiat in fraudē:vt pbatur in.c.precedēti.in ver.nos igiſ.Itē ſecus eſt qn̄ allegatur leſio in ꝯtractu vel aliter extra iudiciū:nā tunc d3 prius pbari leſio q̄ detur reſtitutio. vt legiſ ⁊ not.j.eo.ex literis.⁊
8 in.l.in cauſe.§.cauſa cognita.ff.de mino.¶†Nono no.ꝙ eccleſia reſtituitur nedū cōtra priuatū:ſed etiā cōtra eccleſiā.vt §.c.j.Ex quo videſ inferri ꝙ priuilegiatus pōt vti priuilegio
d ſeu cōtra pariter priuilegiatū:^d qđ eſt ꝯ tex.in aut.de ſanct. epiſ.§.ſed ⁊ hoc preſenti.⁊ cōtra gl.in.c.in preſentia.de prob. ſ3 tu intellige iſtū articulū:vt no.Bar.in aut.quas actiones. C.de ſacroſan.eccle.⁊ dixi in.d.c.in preſentia.nā iſtud.c.pcedit,qn̄ cōcurrit ſolū priuilegiū vnius.Reſtitutio eī daſ eccleſie leſe:vnde alia eccleſia qn̄ nō eſt leſa in illo articulo nō habet in eo priuilegiū:ſecus autē qn̄ priuilegiū vtriuſq; cōcurrit ſup eodē:tūc enim cōquaſſant priuilegia.⁊ vtūtur iure cōmuni.⁊ ſic pcedit ꝯra.Et ex hoc ⁊ ex tex.infero ꝙ ſi eccleſia cōtraxit cū eccleſia ⁊ fuit leſa in cōtractu pōt petere reſtitutionē aduerſus eccleſiā:nā in iudicio quaſi ꝯhimus.l.iij.§.idē ſcribit.ff.de pecu.ad idē.l.verū.in fi.ff.de mino. vbi minor reſtituitur cōtra minorē in ꝯctu locationis.¶Decimo no.ibi, equitate pēſata.ꝙ reſtitutio in integrū eſt fundata ſup quadā equitate.¶Undecimo ⁊ vltimo no.ibi:graui iactura.qđ reſtitutio nō cōcediſ niſi ob granē iacturā ſeu leſionē:ꝙ dixi in.c.j.ꝯ.eo.Et no.ibi,negligētiā.ꝙ negligētia platorū litigātium non excludit eccleſiam a reſtitutione illa conſequenda. ¶In gl.j.in fi.intellige iſtā gl.⁊ tex.de libertate quo ad tem

poralia:vt d2 in gl.ſeq.in fi.Nā iſti reges iſta loca exemerunt a iuriſdictione dn̄orū tēporaliū ⁊ voluerunt ea eſſe libera ab
9 omni onere ſeculari.¶†In ſpiritualib⁹ aūt nō poſſunt principes ſeculares cōcedere priuilegia ſeu exēptiones:q2 nō ptinet ad eorū iuriſdictionē:vt in.c.dudū.de deci.⁊ in.c.bn̄ quidem.xcvj.di.⁊.c.eccleſia ſancte Marie.de cōſti.cū ſimi.⁊ etiā
10 hoc voluerunt doc.hic.¶†In gl.in ver.iure minoris.no.ex prima parte huius gol.ꝙ eccleſia nō ſolū vtiſ iure minoris: ſed etiā qn̄q; vtitur iure reipublice:⁊ ſic priuilegia ꝯceſſa rei publice videnſ cōceſſa etiā eccleſijs.⁊ idē not.gl.in.c.j.ꝯ.eo.p hoc facit:q2 ius publicū cōſiſtit in ſacris ſacerdotib⁹ vt.j.di.
11 ius publicū.¶†Scđo no.ꝙ eccleſia pōt vti etiā iure imperij:⁊ ſic priuilegia attributa imperio debent extēdi ad eccleſiā:qđ bene no.pro hoc facit:q2 eccleſia habet imperiū in ſpiritualibus q̄ ſunt digniora tēporalibus:ergo iſta priuilegia debent a maioritate rationis extēdi ad eccleſiā nā eccleſia habet principatū:vt in.c.nō minus.de immu.eccle.⁊ vide bonū tex.xxij.diſt.in.c.j.⁊.ij.Preterea ſicut dicimus ꝙ p̄ſbyter vtitur priuilegio militis:q2 eſt miles dei:vt no.glo.in.l.miles.ff. de re iud.⁊ dixi in.c.j.de cle.egro.ita eccleſia que habet imperiū in ſpūalibus ⁊ etiā in tēporalib⁹ ſaltē habitu,vt in.c.no
e uit.de iudic.debet vti iure imperij.^e ¶Tertio not.ꝙ prela
f ti^f equiparanſ tutorib⁹,⁊ curatorib⁹:ſed dic qđ quo ad oīa,
g q2 pinguius ius ⁊ honorabili⁹ habet p̄latus q̄ tutor.^g ⁊ vid
12 ad hoc bonā gl.v.q.iij.in.c.ſi.¶†In ea.gl.ibi.ſed in quibus caſib⁹ eccleſia.Gl.hic vſq; ad ver.⁊ pōt,proſequiſ an eccleſia
h reſtituaſ in integrū cōtra p̄ſcriptionē extraiudicialē.^h ⁊ non bene firmat pedes:ſ3 poti⁹ videſ velle inclinare in partē negatiuā.do.hic recitant aliquas opi.⁊ bene nō firmāt pedes. S3 ego pleni⁹ ceteris examinaui in.c.j.de preſcri.⁊ dic vt ibi dixi.Et opi.magis cōis eſt vt reſtituaſ,nā ſi reſtituiſ aduerſus ꝯtractū q eſt de iure gentiū,⁊ vbi interuenit verus ꝯſenſus vtriuſq; partis,fortius d3 reſtitui aduerſus p̄ſcriptionē q̄ eſt de iure ciuili ⁊ odioſa ⁊ fundaſ ſuper negligētia.Itē ſatis alienat qui patiſ p̄ſcriptionē,vt in.l.alienatiōis.ff.de ver. ſigni.ſed eccleſia reſtituiſ aduerſus verā alienationē,vt in.c. j.ꝯ.e.ergo fortius aduerſus fictā vel p̄ſumptā.Itē cle.vnica. eo.tit.loquiſ indiſtincte.Nec ob.ratio ⁊ fundamentū huius gl.ꝙ ſi dareſ reſtitutio,fruſtra preſcriptionis iura eſſent cōdita:nā hoc argu.nō cōcludit,tolle inſtantiā in minore itē in preſcriptionib⁹ iudicialib⁹ que nō currunt cōtra eccleſiā ⁊ tn̄ daſ reſtitutio:vt hic.itē poſt quadrienniū nullū remediū cōpetit:⁊ ſic reſtitutio nō excludit omnino effectū p̄ſcriptionis. ⁊ de iſto quadriēnio vide tex.cū gl.in.c.j.ꝯ.eo.lib.vj.per ꝙ de
13 cidūtur hodie queſtiones q̄ ponūtur hic in fi.gl.¶†In gl. pen.aduerte,q2 gl.hic pſequitur queſtionē tacite quā formaui in gl.preced.nunqd in oibus eccleſia equipararef minori. ⁊ iunge gl.j.cū iſta enumerādo caſus ſing.⁊ videſ gl.ſentire qđ in materia reſtitutionis eccleſia in oib⁹ equiparaſ minori. Ex qua no.qđ omnia iura loqnētia in minoribus in materia
14 reſtitutionis debēt trahi ad eccleſias.qđ tene menti.¶†Et p̄cipue no.ex.gl.ꝙ ſi eccleſia fuit cōdēnata vt cōtumax ꝙ poſſit petere reſtitutionē.⁊ all.gl.l.minor etiam.ff.de mi.vbi tex. loquiſ ſimpliciter ſicut hic allegaſ per gl.ſed h3 in ſe multos intellectus:vt ibi no.nā fortiter ob.quia minor non reſtituiſ aduerſus dolū ſeu delictū:vt in.l.j.C.ſi aduer.del.⁊.l.auxiliū. ff.de mi.ſed non comparens ad citationem iudicis videſ in dolo:vt in.d.l.non pōt.ff.de reg.iu.item contumacia eſt delictum graue:vt in.c.ij.de ma.⁊ obe.ergo non d3 reſtitui minor vel eccleſia aduerſus contumaciam.So.ſi cōſtaret de vera cōtumacia,⁊ eccl'ia vel minor fuiſſet cōdēnatus p cōtumacia non audireſ petens reſtōnē:vt in ꝯrijs:ſed illa.l.d3 intelligi in contumacia non notoria,ſiue in contumacia,ſiue in dolo:nam minor nō cōparēdo pōt eſſe in culpa ⁊ nō in dolo:vn̄ minor hn̄ reſtituiſ aduerſus delictum p̄ſumptū de p̄terito: vt in.l.ſi ex cauſa.in fi.ff.de min.⁊ ita rn̄det Bar.in.d.l.minor. Intellige ergo gl.iſtam ꝙ reſtituiſ eccl'ia ſi fuit condemnata vt cōtumax:qn̄ non conſtat ꝙ iſta cōtumacia fuit doloſa. Scđo pōt intelligi qn̄ eccleſia reportauit ſniam ꝯrā ex cōtumacia ſua,nam tūc pōt petere reſtōnē ꝯ ſniam:q2 nō petit ꝯ delictū,ſ3 ꝯ ſniam:⁊ hūc intellectū etiā ibi firmat Bar.⁊ no. bene hoc dictū:ex quo habes ꝙ eccleſia pōt petere reſtōnē
i ꝯ ſniam^i etiā ſi fuit lata ea abſente contumaciter:ſic limita.c.
15 j.ꝯ.eo.ti.li.vj.¶†Scđo no.ex gl.ꝙ eccleſia reſtituiſ ēt i lucro ſicut minor,vt ſi ex ꝯctu vel quaſi ꝯctu pdidit lucrū.Ex hoc dicit hic Jo.an.poſt doc.antiquos ꝙ ſi eccl'ia nō fuit vſa reſcripto negligēter itra annū pōt petere reſtōnē in integrū,ſec⁹ ſi vti poſtpoſuit doloſe:q2 ſm̄ doc.ēt eccl'ia non reſtituiſ ꝯ
k dolū vel delictum:^k ſicut dicim⁹ in minore,vt in iuribus preal.ꝙ intelligit Hoſt.qn̄ tota eccleſia fuit in dolo.ar.in.l.iubemus nullam.

mus nullā.C.de ſacroſan.ecc.ſecus ſi ſolus p̄latus fuit in do‑lo:per reg.delictū.de reg.iur.lib.vj.⁊.xvj.q.vj.ſi ep̄m.Et not. bene hoc dictū:nā in iudicijs delictū prelati nocet eccleſie:vt no.gl.in.d.reg.delictū:tñ debet reſtitui:vt no.voluit hic Do.
16 qđ no.¶†Extra gl.queritur ꝓ declaratione tex.⁊ materie nūqd eccleſia indifferēter debeat audiri ꝑ reſtitutionē in in‑tegrū aduerſus ꝓbationē omiſſam.Inn.hic in effectu videt̄ diſtinguere qđ aut vult ꝓbare id ſup quo nullas ꝓbationes induxerat ⁊ debet audiri:vt hic:nā ep̄s iſte nullā probationē fecerat ſup vacatione eccleſie.⁊ idē dic qñ induxerat ꝓbatio‑nē:ſed nō timet̄ aliqua ſubornatio in teſtibus ſeu ꝓbationib⁹ producēdis.arg.s̄.c.ꝑxi.j.e.corā. aut eccleſia petit reſtitutio‑nē vt poſſit ꝓbare ſuper articulis antiquis in quib⁹ facta fuit publicatio atteſtationū:⁊ tūc nō dʒ audiri:q꞉ timet̄ de ſubor‑natione teſtiū.arg.in.c.fraternitatis.de teſti.⁊.c.cōſtitutus.e. tit.⁊ in cle.ij.eo.titu.nō enim dʒ hoc caſu reſtitui:q꞉ eſt cōtra eccleſiā p̄ſumptio doli:niſi diligēti inquiſitione ꝑ iudicē pre‑miſſa appareat ꝙ eccleſia omiſit ꝓbationē ſui facilitate:ita ꝙ excludat̄ p̄ſumptio ſubornationis.⁊ no.ſing.hoc vltimū vt ꝑ reſtitutionē in integrū poſſit fieri ꝓductio teſtiū publica‑tis atteſtationibus qñ per cauſe cognitionē excludit̄ preſum‑ptio ſubornationis.Et idē dicendū in minore ꝑ hunc tex.ſm vnū intellectū in.l.minor.xxv.annis.ff.de mino. ¶Sed ꝯtra hanc cōcluſionē Inn.opp.reſtitutio in integrū nō datur cō‑tra dolū p̄ſumptū de futuro.vt in.l.auxiliū.j.rñſo.ff.de mino. ſed timor ſubornationis nil aliud eſt q̄ꝫ preſumptio doli futu‑ri:ergo nō dʒ eccleſia vel minor cōtra iſtā preſumptionē reſti‑tui.Sol.dic qđ cōtrariū ꝓcedit qñ minor vel eccleſia ex tali preſumptione nō ſentiret dānū de preſenti:vt ſi vult reſtitui aduerſus accuſationē adulterij:ſecus aūt vbi ſentiret dānū de preſenti reſtitutione nō cōceſſa:tūc enim ne ꝓpter p̄ſum‑ptionē doli futuri eccleſia ſentiat dānū de preſenti ſit reſtitu‑tio.Et hoc plenius proſequit̄ Bart. in.l.j.§.nūtiatio.ff.de no. ope.nun.vbi recitat.⁊ ſequit̄ iſtā opi.Inn.⁊ ibi etiā proſequit̄ nūquid cōceſſa reſtitutione minori vel eccleſie ſit licitū alteri parti intra dilationē ꝯceſſam eccleſie ꝓducere teſtes.⁊ dic vt ibi no.per eū.⁊ vide etiā Specu.de dila.§.vidēdū.ver.in ſum‑ma.Itē limita p̄dicta ſm aliud dictū Spec.in ti.de in integ. reſti.§.ij.in.ij.parte.ver.ſed pone vbi dicit qđ eccleſia nō re‑ſtituitur aduerſus perēptoriū prefixū ad opponendū crimi‑na cōtra litigantē ſuper beneficio:q꞉ ex omiſſione illius ꝓba‑tionis eccleſia nō cōſequit̄ aliquod dānū pecuniariū. Itē q꞉ in executionibus penarū nō hʒ locū reſtitutio:vt in.d.l.auxi‑liū.ſed litigans puniret̄ ſi probarētur crimina ꝯ eū q꞉ exclu‑deret̄ a iure ſuo:vt in.c.accedens.j.de accu.Not.ergo vnā re. ex predictis qđ vbi eccleſia vel minor nō cōſequitur dānū pe‑cuniariū ſeu nō ꝑdit lucrū nō dʒ reſtitui aduerſus iſtas pre‑
17 ſcriptiones iudiciales.¶†Vlti.querit̄ q꞉ tex.loquit̄ hic qñ vtraqꝫ eccleſia fungitur iure minoris:ſed pone qđ eccleſia li‑tiget cū priuato.nūquid ſi reſtituat̄ eccleſia aduerſus leſionē debet reſtitui etiā priuatus. Inn.hic dicit ꝙ nō.⁊ ponit exē‑plū qñ vtriqꝫ parti fuit cōceſſum aliqd in iudicio:lʒ em̄ eccle‑ſia reſtituat̄ aduerſus cōfeſſionē ſuā:tñ nō reſtituit̄ priuatus aduerſus cōfeſſionē ſuā:q꞉ eccleſia auditur iure ſingulari:ad hoc.l.cū minor.ff.de mino.vbi bonus tex.qđ limitat Inn.niſi quatenus peteret priuatus reſtitutionē circa coherētia cō‑feſſioni eccleſie.ꝓ hoc pōt allegari.l.etiā.§.j.ff.de mino.vbi ꝓ‑batur ꝙ ſi minor petit reſtitutionē aduerſus vnū articulū re‑ſtituitur ꝑ cōſequentiā priuata perſona que ſecū litigabat: ſecus dicit Inn.in his que fiunt extra iudiciū:q꞉ tūc ſi eccle‑ſia reſtituit̄ debet reſtitui etiā priuatus q ſecū cōtraxit:vt in c.j.⁊ in.c.ſi.eo.tit.⁊ in.l.qđ ſi minor.§.ſi.ff.de mino.Sed ego nō facerē differentiā inter iudicialia ⁊ extraiudicialia:ſed ſolū puto attendendū vtrū eccleſia petat reſtitutionē ſuper facto connexo ⁊ cōiuncto cū facto priuati:an ſuper facto diuerſo.⁊ primo caſu reſtituatur ꝑ quādā cōſequentiā etiā priuatus:ſic loquitur.c.j.s̄.eo.⁊.l.qđ ſi minor.ſcđo caſu nō reſtituit̄ priua‑tus:vt in.d.l.cū minor.vbi ptʒ qđ ſi minor petit reſtitutionē cōtra vnū articulū ſentētie nō audit̄ priuatus petens ſniam reſcindi in totū.⁊ idē dic eadē ratione in extraiudicialibus: pone exēplū ꝙ eccleſia vēdidit priuato fundū:priuatus aūt ſeparatim vēdidit eccleſie caſtrū:lʒ eccleſia petat reſtitutio‑nē aduerſus vēditionē fundi:nō ꝓ hoc audiret priuatus pe‑tens reſtitutionē aduerſus vēditionē caſtri:niſi caſtrū fuiſſet vēditū occaſione vēditionis facte de fundo.ar.in.d.l.etiā. nā in iudicio quaſi ꝯtrahimus:vt in.l.iij.§.idē ſcribit.ff.de pecu. Vnū tamē notabis bene ex dictis Inno.hic.dicit enim ꝙ ec‑cleſia auditur per reſtitutionē cōtra cōfeſſionē ſuā:qñ fuit cō‑feſſa tempore quo nō tenebatur ad reſpondendū:q꞉ tunc nō fuit cōfeſſa iure cōmuni niſi vellet reſtitui vt ꝓbaret falſum eſſe qđ fuit cōfeſſa:al's aūt ex quo mihi fuit cōfeſſa tēpore de‑bito nō dʒ reſtitui:q꞉ nō agit nec apparet de leſione, ad hoc l.nā poſtea.§.ſi minor.ff.de iureiu. ¶Ex hoc enim dicto ha‑bes ꝙ eccleſia nō audit̄ petens reſtitutionē cōtra cōfeſſionē niſi doceat de errore:⁊ ſi diceres idē eſt in priuato ſine reſti‑tutione:vt in.c.ſi.de cōfeſ.Rñdetur ꝙ priuatus nō audit̄ niſi durāte negotio:vt ibi,eccleſia vero audit̄ etiā poſt ſcientiā:⁊ hoc dictū videt̄ cōtra gl.in.c.j.de in inte.reſt.lib.vj.q̄ ſentit ꝙ eccleſia petit reſtitutionē cōtra cōfeſſionē ſuā:lʒ nō doceat de errore ſuo ⁊ in hoc eccleſia differt a priuato.Spec.eo.tit.§.ij. ver.ſed nūquid.ſentit primū.Et hoc dictū videt̄ verius:lʒ di‑ctū illius gl.videatur ꝯuenire illi litere q̄ loquit̄ indiſtincte. Sed cū nō poſſit apparere de leſione niſi doceatur illud eſſe falſum:non apparet ex quo capite eccleſia non ſit audienda.

1 ☞Cā mr̄imonialis an poſſit delegari alteri q̄ꝫ ep̄o.⁊ nu.2.
3 Appellatio ſi tollit̄ aliquo caſu nō tollit̄ ſupplicatio.⁊.nu.9.
4 Contumax probat per iuramentum legitimam cauſam cō‑tumacie.⁊ nu.8.⁊.14.
5 Reſtitutio in integrum conceditur maioribus legitimā cau‑ſam probantibus.⁊ nu.7.
6 Supplicatio quid ſit.
10 Princeps poteſt reſcribere contra ſententiam.⁊ nu.11.
11 Reſtitutio in integrum an poſſit cōcedi per iudicem cōtra propriam ſententiam.
12 Supplicatio aduerſus ſniam intra quantū tp̄s fieri debeat.
13 Snia in cā mr̄imoniali trāſit in rē iudicatā quo ad inſtantiā. vʒ q꞉ nō pōt amplius ſup dicta cauſa ꝓcedi ex primis actis.
14 Impedimentum an probetur per ſimplex iuramentum.

Ex literis. Cōtra ſententiā latā in cauſa matrimoniali reſtituit̄ ex iu‑ſta cauſa etiā maior beneficio ſupplicationis:vel ſumma lati⁹ ſic.Reſtitutio ex iuſta cauſa etiā ma‑iori eſt cōcedēda:dūmodo iuſta cauſa petēdi ꝓbet̄. ſi aūt nō probat̄ plene ſed ſemiplene:cōcedit̄ reſtitutio in cauſa fauo‑rabili dūtaxat.h.d.Diuidit̄:nā prima pars ponit mulieris ſupplicationē ⁊ iudicis relationē. Scđa dat iudicē ibi, licet aūt.¶Caſus literalis.Inter.I.virū.⁊.L.mulierē cauſa ma‑trimonij vertebatur:q̄ ꝯmiſſa fuit duob⁹ archip̄ſbyteris q cū inter ipſos ſniam diuortij ꝓtuliſſent mulier ad ſedē apo‑ſtolicā appellauit:appellatiōis cauſa cōmiſſa fuit abbati de Caluen̄.⁊ archip̄ſbytero Paduano:quia mulier ad termi‑num peremptorium nō acceſſerat:abbas cui alter ꝯmiſerat vices ſuas ſniam a p̄orib⁹ iudicib⁹ latā ꝯfirmabat. poſt octo dies a tp̄e ſnie pater mulieris ad abbatē acceſſit ⁊ intellecto ꝙ ſnia ꝓtuliſſet iurauit qđ quidā ad eū ⁊ filiam eius acceſſe‑rat:⁊ fraudulēter nomine ipſius abbatis falſas literas p̄ſen‑tauit cōtinētes,vt q꞉ iudex in termino quē eis aſſignauerat nō poterat intereſſe:poſt octo dies a termino illo ipſius ſe cōſpectui p̄ſentaret.⁊ poſt modū appellauit ⁊ etiā ſupplica‑uit:qđ totū abbas dn̄o pape ſignificauit.Sup hoc ſcribit pa‑pa quibuſdā iudicibus dicens:lʒ de fraude taliter perpetra‑ta nō cōſtet ad plenū tamē in fauorē matrimonij de benigni‑tate canonica cōtra fraudē p̄dictā admiſit ſupplicationē mu‑lieris:⁊ eā reſtituit ad audientiā fauore matrimonij:vñ mā‑dat quatenus de cauſa prioris appellationis cognoſcāt ordi‑ne iudiciario cōfirmātes aut etiā infirmātes ſicut iuſtū fue‑
1 rit ſniam a primis iudicib⁹ latā.B.¶†Not.j.ibi,archip̄ſby‑teri,qđ cauſa mr̄imonialis pōt delegari etiā nō ep̄o:dicunt tamē doc.in.c.cauſam matrimonij:de offi.dele.ꝙ de cōſuetu‑dine curie hec cā delegatur ep̄is dūtaxat:⁊ ꝓ hoc facit q꞉ de iure cōi null⁹ p̄latus citra ep̄m pōt cognoſcere de cauſa ma‑
a trimoniali:hec em̄ cognitio eſt dignitatis ep̄alis:[a] vt eſt tex. in.c.accedētibus.de exceſ.pla.⁊ in.c.j.de cōſan.⁊ affi.cū ibi no.
2 ¶†Scđo no.ibi,cui alter cōiudex ⁊c.qđ delegat⁹ principis etiā ſup cauſa mr̄imoniali pōt alteri vices ſuas ſubdelegare. ⁊ tene mēti ad hoc iſtū tex. Ex quo infero ꝙ iſta cauſa matri‑monialis eſt delegabilis per ep̄m:nā ſi delegat⁹ hoc pōt for‑tius ep̄s qui cognoſcit iure ordinario.argu.in.l.vnica.C.qui pro ſua iuriſdi.¶Not.iij.ꝙ cauſa appellationis pōt de iure canonico delegari per inferiorē a principe de iure ciuili du‑bitatur:de quo dic vt legit̄ ⁊ no.in.c.ſuper queſtionū. iuncta gl.in ver.alij.delegare.ff.de offic.delega.¶†Quarto not.ꝙ dubitans de remedio ſibi cōpetēti poteſt intētare ad caute‑lā binū remediū:vnde iſta mulier appellauit ⁊ ſupplicauit: q꞉ dubitabat vtrū poſſet appellare propter cōtumaciā ſuā. vbi enim poteſt appellari nō debet ſupplicari.q꞉ vbi cōpetit remediū ordinariū ceſſat extraordinariū:vt in.l.in cauſe.ff. de mino.Et pro primo dicto vide ho.tex.in.c.cōſtitutus.j.e. ⁊ in.l.j.ff.quo.leg.no.⁊ tene mēti:quia cōtra ſententiā inferio‑rū pōt ſupplicari qñ ex aliqua cauſa excluditur appellatio.

a ¶Eſt dignitatis epiſcopalis.Ad. de Roma.conſil. cclxxxix.
Zacharias.
¶Adde qđ imo ex ꝯſuetudine poteſt etiā Archid. de matrimonio ⁊ cā q̄ ſup mr̄imonio vertit̄ cognoſcere:ita voluit not.Inn.in.c.literas.in prin.in gl. in ver.matrimonialis.j.de reſtit.ſpolia.
Antonius Frāc.
¶Archidiacon⁹ abſqꝫ dubio non pōt de iure cōi cognoſcere de cauſa matrimoniali:vt in.c.literas.hic al‑leg.quinimo ar‑chidiacon⁹ iuriſ‑dictionē quā ha‑bet poti⁹ hʒ ex cō‑ſuetudine q̄ꝫ de iu‑re ⁊ de cōſuetudi‑ne pōt habere ēt plenariā iuriſdi‑ctionē:vt ꝑ gl.i.c. ꝑlectis.xxv.diſ.⁊ hr̄ in.c.ſi.de offic. ordi.⁊ i.c.ſi.de offi. arch.⁊ vide gl.in c.dudū.el grāde. in ver.ſuſpēdat.d̄ ele.⁊ vide q̄ habe‑tur in.c.ſi in plebi‑b⁹.lxiij.diſ.⁊ vide ꝑ Arc.in.c.roma‑na.de ſentē.excō. lib.vj.⁊ gñaliter an inferior ab ep̄o poſſit cognoſcere ⁊ qñ de cauſa ma‑trimoniali.vide que plene trac.in c.cauſam matri‑monij.de offi.de‑lega.

4 ¶No.ibi,per huiuſmodi iuramẽtũ,⁊ tene mẽti† ꝙ iuramẽtum eſt ſemp ſufficiẽs pbatio ad excuſandũ contumaciã,ſeu ad probandũ impedimentũ ad ꝯtumaciã excuſandã.⁊ neſcio
5 alibi ita bonum tex.ꝙ limita:vt.ĩ.dicã.¶†Item no.ꝙ non ſolũ minor vel eccleſia audit̃ iure ſpeciali per beneficium reſtitutionis,ſed ẽt maior dũmodo habeat iuſtã cauſam petendi reſtitutionẽ illã:⁊ iuſta cauſa ſubeſt ſi fuit per aliũ circunuentus:eccleſia vero audit̃ ẽt ſi non habeat iuſtã cauſam petẽdi illi reſtitutionem:puta q2 fuit in negligẽtia:vt in.c.auditis.⁊.c.cum veniſſent.ꝯ.e.⁊ in hoc differunt iſte reſtitutiones q̃ indulgent̃ maiori,⁊ minori,q2 reſpectu minoris vel eccleſie ſufficit enormis leſio,ſed reſpectu maioris requirit̃ ꝙ ſubſit iuſta cã,⁊ ꝙ illa etiã pbet̃:vt hic.⁊.ff.ex qui.cau.ma.quaſi per totũ.¶Not.ibi ordine iudiciario,ꝙ in cauſa matrimoniali debet ſeruari ordo iudiciarius.⁊ hodie dic vt habetur in cle.
6 diſpẽdioſam.de iud.¶Ulti.no.⁊ tene mẽti:† ꝙ in cauſa ſupplicationis pcedit̃ ad ꝯfirmandũ vel infirmãdũ ſniam,ſicut in cauſa appellationis:vt apte colligit̃ hic ex fi.lr̃e:nam reſtituitur per ſupplicationẽ ac ſi appellaſſet.eqpollet eñ in hoc ſupplicatio appellationi.Et inſtat hic Jnno.in diffiniendo
a ſeu deſcribendo ſupplicationẽ:dicit enim ꝙ ſupplicatio[a] late ſumpta,idẽ ẽ ꝙ p̃cũ porrectio:vñ in curia in qualibet ſupplicatione dr̃ ſupplicat̃.S.veſtre ⁊c.nam capit̃ ibi ſupplicatio latiſſime p qualibet precũ porrectione.ſed ſtricte ſumpta put ſumit̃ in pposito noſtro:dicit ꝙ ſupplicatio eſt quedam benignitas ſuperioris per quã retractat oĩa que credit male acta ⁊ eqpollet appellationi.Hec non eſt pprie diffinitio,ſʒ potius quedã deſcriptio q̃ non euacuat prorſus naturã diffiniti,nec eſt ꝯuertibilis cũ ſuo diffinito ſicut dʒ eſſe quelibet diffinitio bona:vt in.l.j.ff.de do.⁊ no.glo.ſup rub.de ſum tri.⁊ glo.iuris ciuilis.inſt.de obl.in prin.ideo ſumendo ſtricte ſupplicationem:prout ſumit̃ hic.⁊ in aut.q̃ ſupplicatio.C.de p̃c.impe.offe.diffinirem ſic:ꝙ ſupplicatio eſt quedam precum porrectio facta principi ⁊ quadam benignitate ſuperior reſtituit ſupplicantẽ aduerſus ſniam ꝯ quam nõ competit remedium ordinariũ:hec diffinitio pbat̃ hic.⁊ melius in.l.vnica.
7 C.de ſen.p̃fe.p̃to.¶†Jn gl.iĳ.ibi,iure communi audiret̃ nõ intelligas glo.ꝙ fuiſſet audita:quia ſnĩa eſſet nulla quoniã p ſuppoſito ꝙ vere interueniſſet iſta fraus:ſnĩa tñ mero iure teneret ex quo iudex ignorabat iſtã fraudẽ.ſed debuiſſet ſubueniri mulieri iure cõi per beneficium.ſ.reſtitutionis in integrum:vt in.c.cũ bertoldus.de re iud.vbi pbatur legit̃ ⁊ not. in.c.querelã.de pcu.vbi dixi.not.Bar.in.l.q̃ſitum.ff.de re iu. ſed quia mulier nõ pbauit plene fraudẽ allegatã de iure cõi nõ debebat audiri,ſed fauore mr̃imonĳ papa indulſit beneficiũ reſtitutionis.An aũt idem ſit dicẽdũ in qualibet cã fauorabili.doc.inſtãt,ſed ſatis põt teneri ꝙ ſic dummodo iuſta cauſa aliqualr̃ pbet̃:vt hic.⁊ in hoc reputo iſtũ tex.valde no. ⁊ adducerem in arg.ꝙ in cã fauorabili concedenda eſt reſti-
8 tutio in integrum maiori allegata iuſta cauſa.†Licet plene non pbet̃ ſed ſemiplene:puta per iuramẽtũ vel vnũ teſtẽ.Et hoc no.ſing.quia non credo ꝙ alibi ita bene pbet̃.iſte tñ tex. loquit̃ in principe:ſed idẽ credo in inferiore in caſu quo põt reſtituere.ar.in.c.in cauſis.de re iu.⁊ hoc puto procedere de iure canonico nõ aũt de iure ciuili:per tex.ibi,de benignitate canonica:nam mitius pcedit̃ de iure canonico q̃ʒ ciuili:vt
9 in.c.j.de do.⁊ cõtu.¶†Jn gl.in ver.ſupplicauit.hec gl.princi
b paliter facit duo.primo q̃rit[b] an remota appellatione poſſit ꝯ ſnĩam ſupplicari,⁊ rñdet ꝙ quantũcunqʒ ſit appellatio remota nihilominus ſupplicari põt.⁊ no.hic prin.glo.fin.nam infero ex eo quod ſiue in inſtrumento,ſiue in reſcripto,ſiue ĩ aliqua iuris pte ſit remota appellatio põt nihilominus ad-
c uerſus ſniam ſupplicari:[c] nam iſta ſunt duo remedia ſeparata quorũ vnum eſt ordinarium aliud extraordinariũ:iõ ad remotionẽ vnius nõ ſequit̃ remotio alterius:q2 ex ſepara-
10 tiõe nõ fit illatio:vt in.c.ĳ.de trãſl.epiſ.¶†Dicit tñ hic Jnn. ꝙ ſolius principis eſt admittere ſupplicationẽ ꝯ ſniam,cum per ſupplicationẽ retractet̃ ſnia ⁊ preiudicet̃ iuri alterius ꝙ inferior a principe facere non põt:vt in.l.ĳ.⁊.iĳ.C.ſen.reſc.nõ poſ.⁊ in.l.moris.ff.de pe.⁊ i.c.in lr̃is.⁊ qð ibi no.de offi.dele.⁊ not.hoc dictũ:quia quotidie allegat̃,⁊ ꝯfirmat Jo.An.in.c. romana.de app.li.vi.¶†Sed ꝯ dictum Jnno.ego oppo.de
11 c.cũ bertoldus.de re iu.⁊ in.l.in cauſe.in fi.iuncta.l.pfecti et p torio.ff.de mi.vbi pbat̃ ꝙ non ſolũ princeps imo magiſtrat⁹ inferior põt reſcindere ſniam etiã ppriã per beneficium reſtitutionis in integrum.Solu.dico ꝙ ſupplicatio ⁊ reſtitutio ſtricte ſumpte differũt.lʒ eñ largo modo reſtitutio poſſit dici ſupplicatio:quia per ſupplicationẽ idulget̃ cũ nulla actio cõpetat ad iſtam obtinendam.vt in.c.ĳ.de off.iu.⁊ in.l.quod ſi minor.in fi.ff.de mino.tñ ſupplicatio pprie ſumpta eſt cum ad p̃ces alterius retractat̃ ſnĩa ꝯ quam non cõpetebat aliqð remediũ reſciſſoriũ:ſed princeps ex benignitate ſua dũtaxat mandat iterũ cãm retractari:exemplum qñ ſupplicat̃ cõtra ſniam principis:vt in aut.q̃ ſupplicatio.pal.reſtitutio vero ĩ integrum concedit̃ qñqʒ minori ſeu eccleſie qñqʒ maiori,⁊ ſi cõcedit̃ minori ſeu eccleſie,tunc p cã ſufficit ſola leſio,vñ dependet magis ab officio iudicis q̃ʒ ab inſtantia petentis,illa vero q̃ cõcedit̃ maiori depẽdet magis a iure cõi ⁊ ab iſtãtia partis q̃ʒ ab officio iudicis vñ reqrit̃ vltra leſionem ꝙ ſubſit iuſta cauſa petẽdi reſtitutionem.ff.ex qb.cau.ma.l.j.vnde.iſte tex.poti⁹ põt adaptari ad reſtitutionẽ ſtricte ſumptã,q̃ cõceditur maiori ex cã ꝙ ad ſupplicationem:quia lʒ ſupplicatio poſſit fieri ꝙ ſubeſt cã petẽdi retractationẽ ſnĩe.vt pbat̃ hic, tamen ſumendo ſupplicationem ſtricte,put ſumit Jnn.illa concedit̃ etiam cã non extrinſeca ſubſiſtẽte:vt quia ſupplicat̃ vt reſcindat̃ ſnĩa principis vel cã his indicet̃,iſtam.autẽ ſupplicationem admittit ſolus princeps:quia.ſolius principis eſt tollere ius alteri⁹ vel diſpoſitionẽ legis ſine cã extrinſeca apparẽte:ſed quia reſtitutio in ſpecie ſua ſumpta ſemp fit cũ cã,ſiue concedat̃ maiori,ſiue minori:q2 in minore ſaltẽ ſubeſt cauſa miſerationis etatis,ideo illa pmittit̃ iudici inferiori a principe,ſecus in ſupplicatione rõne p̃dicta.Et ita intellige dictum Jnno.ſ.in ſupplicatione ſtricte ſumpta q̃ conceditur ex ſola benignitate principis.Et ex his potes decidere qõnem quotidianam:nunquid a ſnĩa vicarĳ epi poſſit ſupplicari ad ipſum epm.Jnn.⁊ Pe.de ſap.dicũt ꝙ ſic:in.d.c.romana.Arch.⁊ Hoſt.ibi contra.Jo.and.ibi dicit ⁊ bene qð ſi ſumitur ſupplicatio ſtricte fruſtra ꝗrimus an poſſit ſupplicari ad epm cũ ſol⁹ princeps poſſit ipſam admittere.aut q̃rit̃ de ſupplicatione large ſumpta.prout cõprehẽdit beneficiũ reſtitutionis in integrũ ꝙ cõcedit̃ minori vel maiori ex cauſa,et tũc pcedat opi.Jnn.vt poſſit etiã eps adiri ⁊ nimirum.Nam queadmodũ ipſe vicari⁹ epi poſſet reſtituere in integrũ,ita ⁊ fortius poſſet eps adiri vt reſtituat ꝯ ſniam ſui vicarĳ.Et ex hoc dicto no.ꝙ ẽt vicari⁹ epi põt ex cã ꝯcedere reſtitutionẽ in integrum etiam contra ppriã ſniam:ꝙ intellige ex cauſa
12 modo p̃dicto.⁊ hoc notabis.¶†Et in fi.glo.hec gl.videtur velle facere differẽtiã vtrum ſupplicatio porrigatur ſuperiori vel iudici inferiori.⁊ hoc forte ſentit quia.l.vnica.C.de ſen.p̃fec.p̃to.admittit indiſtincte ſupplicationẽ itra bienniũ: ſed aut.que ſupplicatio.videt̃ admittere intra decẽ dies tñ. ⁊ ideo pro cõcordia gl.hic diſtinguit:vt patet in ea.Legiſte dãt ibi alias ſolutiones:ſed mihi plus placet opin.Hoſt.hic quã cõiter ſequunt̃ doc.vt dicamus ꝙ quo ad facultatem admittẽdi ſupplicationẽ ſeu ſupplicãdi nõ eſt vis an fiat intra bienniũ:an fiat intra decẽ dies:quia ſemp intra biẽnium p̃t ſupplicari.⁊ ita loquit̃.d.l.vnica.Sed quo ad facultatem exigendi cautionẽ ab eo qui dicit ⁊ ꝯſequit̃ executionẽ ſententie fit diſtinctio an ſupplicet̃ intra.x.dies.⁊ tũc p̃ſtat̃ illa cautio: aut poſt decẽ dies ⁊ mandat̃ ſnĩa executioni ſine onere ſatiſdãdi.⁊ hoc caſu pprie loquit̃ illa aut.q̃ ſupplicatio.¶Jn gl. in ver.ad plenum.ibi,hoc ideo.hec glo.vſqʒ ad finẽ procedit intricate.Et vt clarã habeas intẽtionẽ gl.opp.ꝯ text.ex quo eñ mulier iſta appellauit ⁊ etiã ſupplicauit,dʒ papa potius admittere appellationem q̃ eſt remediũ ordinariũ q̃ʒ ſupplicationẽ cum ſit extraordinarium.So.glo.iſta ſentit maxime in fi.vnũ intellectũ ſatis bonũ ad iſtũ tex.ꝙ cũ mulier fuiſſet citata ⁊ nõ comparuiſſet erat vere ꝯtumax,ſed cõtumax appellare nõ poteſt:vt.ĳ.q.vj.ſunt quorũ.⁊.l.ĳ.C.qũo app.non rec.ꝙ intellige.vt plene no.gl.in cle.vnica.de dol.⁊ cont.Nec obſt.fraus allegata per mulierẽ:quia illam plene non probauit,ideo fuit opus in fauorem matrimonĳ admittere per viam ſupplicationis:⁊ hunc intellectum tenet hic Jnn.Alĳ ponunt aliam lec.ſ.ꝙ iſta mulier non erat intra decẽdium a tẽpore ſentẽtie.Alĳ ꝙ hic erat remota appellatio in reſcripto.ſed tu tene primũ intellectum q eſt ſatis bonus ⁊ notabilis.¶Sed contra hunc intellectum op.ſic.ſnĩa lata in cauſa matrimoniali non tranſit in rem iudicatam:vt in.c.lator.⁊.c. conſanguinei.de re iu.ergo non erat opus hic ſupplicare cũ de iure communi mulier poſſit audiri.So.gl.ſequens intrat
13 hunc articulum,⁊ nihil boni dicit.†Sed Hoſtien.ſolu.not.⁊ tenebis ſemp menti ſolutionẽ ſuam.dicit eñ ꝙ ſententia non
d trãſit in rem iudicatam in cauſa matrimoniali[d] quo ad veritatem,⁊ ita loquunt̃ cõtraria,ſed quo ad inſtantiã ſic,vt hic, vnde mulier iſta petebat reſtitui quo ad inſtantiã:⁊ non quo ad cognitionem cauſe tñ.Et vt intelligas debes ſcire ꝙ per ſententiam extinguuntur oĩa acta litis,vt litis cõteſtatio,citatio,libelli oblatio,⁊ ſimilia.vnde ſi qs non appellat in cauſa matrimoniali,⁊ vult de nouo audiri ad pbãdum ꝙ eccleſia fuit decepta debẽt oĩa acta iudicĳ recẽſeri.ideſt de nouo re formari.

Zacharias.
a ¶Supplicatio. Adde qd ſit ſupplicatio,⁊ quid a p̃cib⁹ differat,⁊ a petitione,⁊ quid ab appellatione. Arch.in.c.anteriorũ.ĳ.q.vj.Ja.bu.i aut.q̃ ſupplicatio.⁊ ibi Jaſ.⁊ Mo.i.vj.col.C.d̃ p̃c.imp.offer.

Sebaſti.Sapia.
b ¶Primo q̃rit. Add̃ ꝙ ẽt ſublata actiõe p̃t nihilomin⁹ ſupplicari principi:vt no.tradit Jnn.i.c.q̃i eccl̃iarũ.vbi Ab.⁊ Fe.late col.xxj.v̄.vnũ tñ ñ ẽ omittẽdũ.d̃ ꝯſti.⁊ alc.i l.iuriſgẽtiũ.§.ſicũ nulla.co.fina.vbi Ja.co.liĳ.ff.d̃ pa.
c ¶Supplicari. add̃ ꝙ voluit ro.ꝯſil.cccxxj.
¶Add̃ Bal.i.l.fi.⁊ ibi Pau.d̃ca.C.de edi.di.adr.tol.Lu.ro.i rub.de ar.§.ſciẽdũ tñ ꝙ lʒ Mo.i aut.q̃ ſupplicatio.vbi ẽ diffuſe vẽtilata h̃ qõ.q2 Bar.⁊ pleriqʒ alĳ doct.ibi all.tenẽt ꝯ2iũ.C.de p̃ci.impe.offe.
d ¶Mr̃imoniali. Adde pau.deca.conſi.cclxxĳ.

reformari.ſʒ per reſtitutionē iſtam:quia reponit in ſtatū in quo erat tpe late ſnie,non erat opus acta de nouo ꝯficere, ſʒ
a audief ſup prima inſtātia.Ex his collige vnū bonū dictū[a] ꝙ vbi pinguius ſuccurrif per remedium extraordinarium pt quis intētare remediū illud,lʒ cōpetat ordinariū:vt ꝓbatur hic iuncto.c.tenor.pal.⁊ not.in.c.ex parte.ſ.de reſcr.Itē per hūc tex.⁊ pdicta habes notabilē ꝓuiſionē vltra id qđ legif ⁊ no.in.d.c.tenor.vt in iſtis ſentētijs que nō tranſeūt in rem iudicatā habeat pars duplex remedium, vʒ primum de iure cōmuni inchoādo ſnā cām de nouo ⁊ ꝓbando iniuſtitiā ſentētie:vt in.d.c.tenor.ſecūdū remediū vt petat reſtitutionē cōtra ſniam latā.⁊ ſic reſtituaf ad primā inſtātiā : ſed tūc oportet ꝙ aut ſit minor:aut ꝙ petat reſtitutionē ex iuſta cauſa : ⁊ iſtā iuſtā cām debet ſaltē per remedium iuramenti ꝓbare:vt
14 hic.⁊ hoc no.❡†Sed ꝯtra tex.oppo.nā iuramentū dʒ ſufficere ad excuſandū ꝯtumaciā:vt no.gl.iiij.q.v.in.c.vnico.facit.c.extraordinaria.all.in gl.⁊ ſic debebat mulier audiri per viā appellationis.So.gl.iſta videf velle ꝙ regulariter ſufficiat iuramētū:ſed hoc non ſufficit:ſed nō allegat cauſam q̃re hic nō fecit ꝓbationē cū potius debuiſſet ſufficere in cauſa fauorabili q̃ʒ in alijs cauſis.Hof.dicit ꝙ iſtud iuramentū fuit ſpōte oblatū per partē:ideo nō fecit fidē:ſecus ſi iudex detuliſſet ſibi iuramētū.⁊ ſic poſſet ſolui ꝯriū ſm Hoſt.de.c.extra ordinaria.Ad pdictā ſo.facit dictū Fed.conſi.cix.vbi voluit
b ꝙ p iuramentū ꝓbef impedimentū:[b]ſed certe iſte tex.vrget in ꝯriū in eo ꝙ dicit ꝙ per iuramētū nō cōſtet ad plenum ⁊c. vnde non fundat ſe quia iuramētū nō fuerat oblatum : ſʒ qr iuramētū plene nō ꝓbat,⁊ ideo dico qđ iuramētū nō ſemper ſufficit ad excuſandū ꝯtumaciā:ſeu ad ꝓbādū impedimētū: ſed debet iudex arbitrari qualis ꝓbatio ſufficiat cōſiderata qualitate pſone impedimēti ⁊ cauſe:vñ qñq; erit ꝯtētꝰ iuramento:qñq; exiget ſemiplenā ꝓbationē:qñq; plenā.Nam ſi tractaref de graui pīudicio vel allegaref impedimētū manifeſtū nō dʒ credi ſoli iuramento.⁊ hāc theoricam vltimā poſuerunt no.Arch.Jo.mona.⁊ Jo.an.in.c.j.de do.⁊ cōtu.li.vj. vnde qr hic veniebat retractāda ſnia per quam fuerat ius acꝗſitum parti non debebat ſufficere ſolum iuramētum.⁊ hoc caſu intellige iſtū tex.ſi aūt tractaref de modico pīudicio puta vt def aliqua dilatio breuis,⁊ tūc poterit ꝓcedere id ꝙ đr de iuramēto.⁊ p hoc habes materiā huiꝰ.c. ſatis declaratā.
15 ❡†In gl.fi.ibi,pro parte poteſt ꝯfirmare ⁊c.No.bene glo. ⁊ dicit Hoff.ꝙ iudex appellationis qñq; pōt etiā adiudicationes facere.all.l.cum apud.ff.iu.ſol.vbi bonus tex.ſed ego allego tex.apertū in.c.cū cā.de re iu.in fi.⁊ ibi plene dixi qualiter ſe debeat habere iudex ad quem.

1 ☞Libellus ſuper reſtitutione in integrum debet ꝯtinere leſionem enormē,non autem leſionem in genere.
2 Appellari non pōt a ſententia pape,ſed bene pōt quis ꝯtra eam reſtitui ⁊ ſupplicari.⁊ nu.17.
3 Reſtitui quis nō pōt cōtra ſniam ſuperioris per inferiorē.
4 Libellus in reſtitutione in integrum quomodo formatur.
5 Appellari lʒ nō poſſit a tribus ſentētijs cōformibus,pōt tñ principi ſupplicari vt debeat iterum cā examinari.
6 Sententia lata ſine cauſe cognitione eſt nulla.
Cauſe cognitio nō.cēſetur adhibita in ſententia quando fuit lata a iudice veroſimiliter non inſtructo.
7 Sentētia lata ex pluribꝰ cauſis vel expſſis vel ſubintellectis. ſuſtentatur,lʒ vna dictarum cauſarum reperiatur falſa.
Preſertim iſta duo includit.
8 Regiſtrum pape dat fidem ſi priuilegium per papam conceſſum eſt falſum.
9 Preceptū etiā pape factū extra iudicium ⁊ ſine cauſe cognitione non ligat quando eſt factū ſuper cauſa que reqrit ſententiam ⁊ cauſe cognitionem.
10 Reſtitutio in integrū aduerſus ſniam intra quātū tempus poteſt peti ab illomet qui ſniam tulit.vide.ſ.c.px.in.j.no.
Tempus non currit ad aliquid agendum quādo ꝓbabilis timor ꝓbet impedimentum.
11 Sententia lata pretextu falſi inſtrumenti poteſt ēt per quadriennium retractari.
Reſtitutio in integrum ex quacunq; cā petatur debet intra quadriennium peti.⁊ nu.12.
12 Officium iudicis reſcindens clauditur quadriennio.
13 Tempus non currit quādo ſtat per iudicē quominus actus expediatur: vel etiam facto aduerſarij.
Tempus petende reſtitutionis in integrum currit negligēti,non autem non valenti agere.
14 Peremptoriū pōt mitti prima vice,maxime ꝓpter diſtātiā locoꝝ,dūmodo peremptoriū habeat terminos cōpetentes.
15 Reſtitutio in integrum an requirat litis conteſtationem,et alium iuris ordinem.
16 Reſtitutio in itegrū qñ petif an requiranf plene ꝓbatiōes.
18 Remediū ordinariū nō ſemp tollit remediū extraordinariū.
19 Actio reſciſſoria an poſſit ſimul intentari ⁊ cumulari cū officio reſcindente.
20 Actio reſciſſoria quāto tempore duret,⁊ intra quātum tempus poteſt intentari.

Tam ex literis. Quo ad ti.đt duo. primo ēt ꝙ ꝯ ſentē-
b tiam pape reſtituif eccleſia.ſecundo ꝙ cauſa reſtitutionis in integrum debet partibus pſentibus tractari.Et diuidif in tres partes.Primo ponit petitionē eccleſie Jlerdeñ.Scđo examinationē,deliberationē,⁊ inter-
c locutionē pape.ibi,nos igif.Tertio citationē partis aduerſe cū cōminatione ꝓceſſus.ibi,quocirca. ❡Caſus literalis. Inter eccleſiā Oſeñ.ex vna parte,⁊ eccleſiā Jlerdeñ.ex altera corā Eugenio papa ſuper quibuſdā eccleſijs q̃ſtio vertebaf.Ipſe cognouit de meritis cauſe:put ſibi viſum fuit,tulit ſniam p eccleſia Oſeñ.ꝯ eccleſiam Jlerdeñ.ſuper eccleſijs illis.Demum mortuo Eugenio ſucceſſit ei Anaſtaſius, tēpore Anaſtaſij Celeſtinus dū eſſet in minori officio ꝯſtitutꝰ legatꝰ in Hiſpania,ex delegatiōe ipſiꝰ Anaſtaſij cepit cognoſcere de illa cōtrouerſia,ſʒ nō determinauit,tādem mortuo
d Anaſtaſio ſucceſſit ei Alexāder q eidē Celeſtino legato denuo in Hiſpania cauſam cōmiſit eādem,poſtmodū mortuo Alexādro ſucceſſit ei Celeſtinus q dictā controuerſiā cōmiſit S.ſancti Angeli diacono cardinali ſub eo tenore vt inſpectis priuilegijs eccleſie Jlerdeñ.auditis ēt allegatiōibꝰ partiū non obſtāte ſnia Eugenij diffinitiuam ferret ſniam ⁊ illā faceret obſeruari, veruntamen per legatum illum aut alios qbus cā ſub eodē tenore commiſſa fuit,lʒ teſtes qdā ꝓducti fuerūt ex parte Jlerdeñ.mādatū apoſtolicū adimpletū nō fuit,poſtmodū tpe Jnnocētij,magiſter V.canonicus Jlerdeñ.poſtulauit a dño Jnnocentio per officiū ſuū dictā ſentētiā in melius reformari ⁊ eā reſtitui eccliam Jlerdeñ.dñs papa cū fratribꝰ deliberatione habita,qdā dicebat ꝙ Celeſtinus videbaf eā reſtituiſſe ex eo ꝙ nō obſtāte dicta ſnia cōmiſit negotiū illud,vñ eadē rōne petitionem eiuſdē eccleſie admittere debebat cū ſnia Romane ſedis debeat in melius ꝯmutari quoties p ſurrectionē aliqđ factū fuerit,⁊ ſm iura ciuilia principes etiā cōtra res bis iudicatas examinari reſtitutionē in integrū pmiſerūt,papa ꝯſiderans ex data ſnie in regiſtro Eugenij repte ꝙ primo mēſe ſui apoſtolatꝰ tulit ſniam illā qui nō videbaf plene inſtructus de cauſa innitens illi rōni,pcipue ꝙ priuilegiū Urbani.ſ.ex parte Oſeñ.eccle ꝓductū ſubiectū fuerat falſitati cuiꝰ tenor in regiſtro iſtiꝰ innentꝰ fuit incorruptꝰ,oibus iſtis ꝯſideratis deliberatio dñi pape in hoc reſedit vtraq; parte pſente vt cognoſcaf vtrū reſtitutio data ſit,an dāda ꝯ pdictā ſniam,vñ mandat epo ⁊ capitulo Oſeñ.ꝙ vſq; ad feſtū beati Luce legitime ꝯpareant corā ipo oſtēſuri ſi poterūt ꝙ dicta ſnia nō debeat retractari vl ſi reuocāda fuerit appareat ſufficiēter inſtructi vt i principali negotio ꝓcedaf quē terminū ſtatuit peremptoriū, ꝙ ſi
1 iniūcta adimplere ꝯtēpſerint ꝓcedef in cā nihilominꝰ quantū de iure fuerit ꝓcedēdū.B.❡†No.ibi,ſe leſam enormiter
c ꝙ petēs reſtitutionēꝰ dʒ ſe fundare ſup enormi leſione,qr p modica leſione nō daf reſtitutio:vt dixi in.c.j.ſ.e.vñ nō ſufficit libellanti allegare ſimpliciter ſe eſſe leſum:qr poſſet verificari libellus ſuꝑ leſione modica:vñ talis libellꝰ nō eſt admittendus:qr nō ſufficit aliqđ allegare in genere qñ qlibet ſpecies ꝯtēta ſub genere nō ꝯcludit intētionē allegātis ſeu libellātis,ad qđ vide bonū tex.iuncta gl.in.c.pia.de exce.li.vj.vbi đr ꝙ non ſufficit ꝯ actorem allegare excōicationē in genere, qr illud verbū poſſet verificari in excōicatione minori q̃ non repellit ab agēdo:vt in.c.a nobis.de excep.dic tñ ꝙ ſi talis libellꝰ generaf admitteref vt poſtea ꝓbaref leſio enormis deberet ꝯcedi reſtitutio:ad hoc.l.ſi.⁊ qđ ibi no.C.de an.excep.⁊
2 qđ dixi in.c.ſi.de lib.obla.B.❡†No.ibi,ſe leſam pape nō poſ-
d ſit appellari:ꝰ vt in.c.cūcta per mūdū.ix.q.iij.tñ pōt ꝯ illam iſtū tex.peti in integrū reſtitutio rōne leſiōis vel ex iuſta cā,
3 an aūt debeat ſupplicari:an peti reſtitutio:dicā.j.❡†Tertio no.ꝙ delegatus etiā cardinalis nō pt ꝓcedere reſtitutionē in integrum ēt eccleſie ꝯ ſniam pape,ſolus ergo papa dʒ adiri,vñ legatus hic cognouit ex delegatione pape,lʒ cā eēt intra limites ſue legationis : rō qr reſtitutio in integrum ꝯ ſniam dʒ tractari corā ſupiore ipſiꝰ ſentētiantis:vt i.l.j.C.vbi ⁊ apud quē.Itē inferior nō pōt reſcindere ſniam ſuperioris: vt in.c.ſi.ne romani.de elec.Ex quo infero ꝙ vicarius epi.nō pōt etiam ex cauſa reſtituere in integrū contra ſniam epiſcopi:ſecus in epo reſpectu ſententie ſui vicarij: vt dixi,ſ.c.px.

❀Sebaſti.Sapia.
a ❡Bonū dictū. Hoc probāt per multa do. Ale.⁊ Mod.i.l.i ꝓuinciali.in prin.ff.de ope.no.nunc.
b ❡Impedimētū. Adde Ol.conſi. iij.Alexan.conſi. xliiij.ij.lib.
❀Sebaſti.Sapia.
c ❡Petēs reſtitutionē.Vide no.p Bar.⁊ alios in.l. nā poſtea.ſ.ſi minor.ff.de iniur. vbi ponunt quid debeat ꝓbare ille q petit in itegrū reſtitutionē.
Anto.Fran.
d ❡Appellari.circa hoc ꝙ hic đr đ ſupplicatione interpoſita a ſentētia pape vel pricipis,ꝙ illa pendēte nō retardatur executio,dicas ꝙ iſtud ꝓcedit etiā qñ ſupplicatur a ſnia pfecti pretorio.vt in aut.que ſupplicatio.hal le.⁊ habef i.l.j.C. de ſent.pfe.pto.⁊ habef p Spec.in ti.de ſupplica.ſ. differt aūt.⁊ p gl. Jo.an.⁊ doct.i.c. ex lris.de in inte. reſt.⁊ p Archi.in ſ.nō ita.ij.q. vj.⁊ q̃ differētia ſit inter appellationē ⁊ ſupplicationē: vide oino gl.no.I d.c.ex lris.in glo. iiij.⁊ adde ꝙ vbi hʒ locum appellatio,nō hʒ locū ſupplicatio:vt in l.ij.C.vt lit.pen.⁊ in.d.l.i.C.de ſent. pfe.pto.⁊ ibi etiā tradif qñ liceat vel nō liceat ſupplicare a ſnia pape vel imperatoris,đ quo etiā hf in aut.de lit.in.ſ. fi.vbi p gloſſ.⁊ p Spec.in.d.tit.de ſupplic.

❧ Sebaſti. Sapia.
a ¶Appellari. vi-
de de hoc aliā de-
clarationē quam
ponit Corſe. in ſi.
ſuis. in v̄. appella-
tio. vſi. ſi ab inter-
locutoria. col. iij.
b ¶Illico. Adde
Pe. de ancharā.
conſi. cclx.
❧ Sebaſti. Sapia.
c ¶Ubi iudex. Vi-
de Moder. poſt
Bar. in. l. ij. C. de
eodē. vbi ponūt an
⁊ qñ ſnia lata nō
viſis actis ſit nul-
la: de q̄ etiā latiſſi-
me p Feli. i. c. eccle-
ſia ſancte marie.
col. lxxv. de cōſti.
d ¶Seu pſertim.
Adde de hac di-
ctione. Cal. cōſil.
iij. de ver. ſigni.
Anto. Franciſ.
¶Circa ſignifi-
catū huius dictio-
nis pſertim. vide
q̄ no. i. c. p venera-
bilē. q ſi. ſint le. ⁊ i
c. lȝ. de fo. cōpet. ⁊
in. c. ꝯtinebat̄. de
deſpō. imp. ⁊ i. c. a
nobis. de excep. ⁊
tene mēti gl. in. c.
diſcretionē. de eo
qui co. ꝯſan. vxo.
ſue. q̄ dixit qḋ ex-
ponit̄ p tm̄: tñ ei⁹
ppri⁹ ſignificat⁹
eſt ꝙ ſtet implica-
tiue: ⁊ exponit̄ p
maxime: vt in. c. il-
lud. ḋ pſum. ⁊ no.
i. c. ex lr̄is. de ho-
mici. ⁊ viḋ gl. i vſ.
pſerti. i. l. ꝙ ⁊ lex.
ff. ḋ lib. ho. exhi. ⁊
vide plene p ſpe.
de hmōi dictiōe i
ti. ḋ teſte. in. §. j. in
vſ. itē excipit̄ ꝙ ē
ipubes. vbi plene
ponit de ſignifica-
tu hui⁹ dictionis
e ¶Protocolum.
Adde Alex. cōſi.
cliiij. ij. lib.
f ¶Quadriennio.
Adde Alex. ꝯſi.
ccxxij. ij. li. ⁊ vide
Roma. ꝯſi. lxvij.
Alex. ꝯſi. x. lxvij.
⁊. lxxij. j. lib.
❧ Sebaſti. Sapia.
g ¶Siue minori.
Quō q̄driēniū in
q̊ petit̄ reſtitutio
i itegrū currat ec-
cleſie. ⁊ ciuitati. vi-
de Deci. i. ꝯſ. xiij. i
ſi. ⁊ bar. i. l. j. §. qḋ
ſi nemo. ff. qḋ cu-
iuſqꝫ vniuer. ⁊ i. l.
ab hoſtib⁹. §. ſȝ ꝙ
ſimplr̄. col. pe. ff.
ex qui. cau. ma.

4 ¶†Quarto no. practicā libellādi cū petit̄ reſtitutio in inte-
grū cōtra ſniam: vt colligit̄ hic in ver. magiſter. A. ⁊ videba-
tur iſte petiiſſe duo: ſcȝ ſniam in melius reformari: id eſt ſen-
tētia retractata aliā cū forma meliori ferri: ideſt magis iuſti-
tie cōſonā. Itē petiit eccleſia Jlerdeñ. reſtitui: ſupple ad au-
dientiā cauſe. ⁊ ſic videt̄ inſtruere iſta litera ꝙ poſſet quis in
hoc iudicio intētare duo remedia: ſcȝ officiū iudicis reſpe-
ctu reſtitutionis: ⁊ primā actionē inquātū petebat aliā ſentē-
tiā ferri: ⁊ ſic videt̄ qḋ officiū reſcindēs ⁊ actio reſciſſoria poſ-
ſunt ſimul in eodē iudicio accumulari. Contrariū tñ innuit
iſte tex. in fi. in ver. quocirca. ⁊ qd iuris ſit. j. dicā. ¶Quinto
no. ibi, cū fratrib⁹ noſtris ⁊ aliis. ꝙ papa ſumit qñqꝫ cōſiliū
nō ſolū a cardinalib⁹, ſed etiā ab aliis: puta viris ſcientificiis
vnde papa dr̄ habere omnia iura in ſcrinio pectoris propter
valētes viros qui debent ſibi aſſiſtere: vt no. in. c. j. de cōſti. li.
vj. ⁊. xxiij. diſt. preterea. ¶Sexto not. qḋ papa ex tēporis ne-
ceſſitate fert qñqꝫ ſniam nō omnino iuri ꝯſonā: qñqꝫ vero ex
ſurreptione partiū: debet tñ pceſſu tēporis talis ſnia refor-
mari. Et idē dic in priuilegiis: diſpēſationibus, ⁊ aliis diſpo-
ſitionibus pape: vt ſi neceſſitate tpis aliquid facit poſſit ⁊ de-
beat ceſſante neceſſitate illud retractare: facit. c. nō debet. de
cōſan. ⁊ affi. ⁊. lxiij. diſt. in. §. verū. ¶Septimo no. ꝙ etiā ꝯtra
ſniam: ⁊ ſentētia bis cōfirmata pōt princeps cōcedere reſtitu-
5 tionē in integrū. ¶Ex quo infero† qḋ licet tertio nō poſſit
a appellari:[a] vt in. c. ſua. de app. pōt tñ principi ſupplicari: vt
per viā ſupplicationis debeat examinari tertio iſta cauſa ⁊
pōt princeps hanc ſupplicationē ex ſola benignitate admit-
tere: qꝛ ex ſolo rigore iuris proceſſit vt tertio nō liceret ap-
pellare: ergo princeps q eſt ſupra ius pōt cōtra illud ius diſ-
pēſare ſupplicationē admittēdo. ar. in. c. propoſuit. de cōceſ.
prebē. ⁊ vide notabile dictū Inno. in. c. cū ad monaſteriū. de
ſta. reg. vbi dixit ꝙ ex ſola volūtate pōt diſpenſare princeps
cōtra ius poſitiuū: de quo tu vide qḋ dixi in. c. de multa. de
6 preb. ¶†Octauo no. ibi: videbat̄ inſtructus. tex. no. ⁊ mēti te-
nendū: ꝙ oritur preſumptio iniuſtitie cōtra ſniam latā a iudi-
b ce illico[b] in principio ſui officii: vel qñ ita ſero recepit acta ꝙ
nō potuit plene inſtrui de meritis cauſe: ⁊ licet ſoleat allega-
ri iſte tex. ad cōfirmandū dictū Bar. in. l. prolatā. C. de ſentē.
tñ mihi videt̄ prima frōte ꝙ tex. iſte deſtruat doctrinā ſuā:
nā ipſe cōcludit qḋ ſentētia lata a iudice minus inſtructo de
meritis cauſe eſt nulla: cuius cōtrariū aperte innuit iſta lite-
ra: nā ſi iſta ſentētia fuiſſet nulla nō oportuiſſet diſputare ſu-
per reſtitutione, ergo iſta litera ſolū probat qḋ talis ſnia pſu-
mitur iniuſta ⁊ adminiculat̄ ad reſtitutionē cōcedendā: ſȝ ſal-
c uādo dictū Bar. poſſumus dicere ꝙ vbi iudex[c] tulit ſniam
pruſus ignarus de meritis cauſe qꝛ de ſero recipit multa acta
intricata ⁊ de mane tulit ſniam: ⁊ tunc pōt dici nulla: qꝛ lata
ſine cauſe cognitione: vt no. in. c. eccleſia. de cōſtit. aut nō tulit
ſniam ita propere ſed intra tēpus breue. ⁊ tūc ſentētia tenet
ſed oritur preſumptio quedā iniuſtitie. ⁊ ita intelligatur iſte
tex. nā reſpectu pape vnus mēſis erat tēpus breue ad deci-
dendā queſtionē difficilē: nō tamen eſt impoſſibile inſtrui in-
7 tra mēſem de meritis cauſe. ⁊ hoc not. ¶†Nono not. ⁊ tene-
mēti etiā in hoc iſte text. eſt valde no. ꝙ ſi iudex in ſnia expri-
d mit vnā cauſam falſam cū dictione precipue ſeu pſertim:[d] ita
qḋ videat̄ motus ex pluribus cauſis: ſȝ maxime p cauſam ex-
preſſam qḋ lȝ tractu tēporis iſta cauſa appareat falſa nō pro-
pter hoc ſnia eſt nulla: maxime qñ ſnia eſt lata cōtra ius liti-
gātis tm̄ vt hic erat: ⁊ lȝ ſoleat allegari iſte teſt. qḋ ſentētia ex
hoc capite ſit nulla: qḋ videt̄ innuere do. Ant. in. c. in preſen-
tia. de renū. tñ iſte tex. aperte pbat ꝯtrariū: qꝛ hec cauſa ſolū
allegabat̄ ad cōcedēdā reſtitutionē in integrū. ſed But. in. l.
j. ff. ex qui. cau. irro. infa. tenuit primū dictū generaliter qḋ p
dictionē preſertim ſeu pcipue tolleret̄ ſnia: lȝ cauſa expreſſa
ſit falſa: qꝛ illa dictio includit iudicē fuiſſe motū ex alia cauſa:
de quo vide qḋ plene dixi in. c. ſicut. de re indic. vbi examino
8 iſtū articulū. ¶†Itē no. ꝙ cū dubitatur de falſitate priuile-
gii debet recurri ad regiſtrū pape: ⁊ eſt regiſtrū locus vbi re-
ponunt̄ ſcripture ſuper reb⁹ geſtis: ſicut in ſimili recurrim⁹
e ad protocolū[e] notarii qñ dubitat̄ de falſitate inſtrumēti: vt
in. c. quoniā cōtra. de proba. ¶Vltimo no. ⁊ pōdera literā in
verſi. quo circa. ꝙ prius examinat̄ cauſa reſtitutionis ⁊ poſt-
eā illa cōceſſa negotiū principale. Et ex hoc innuit litera: qḋ
negotium principale ⁊ reſtitutio in integrum non debent in
ſimul examinari: quod an ſit verum. j. dicam. ¶In glo. ij. in
prin. Aduerte quia glo. iſta in prin. videtur velle qḋ Celeſti-
nus indulſerit reſtitutionē. ⁊ idem ſentit in fin. gloſſ. licet di-
cat ibi qḋ hoc fecerit ex gratia. glo. tñ in verb. reſtitui. et in
ver. cōmittēdū. ſentit oppoſitū. ⁊ ad tex. rñdet qḋ Celeſtinus
nō indulſit reſtitutionem: ſed cōmiſit cām an reſtitutio eſſet
9 danda. ¶Inno. etiā ſentit hūc intellectū†. dicit enim ꝙ cū
in integrū reſtitutione ſit iuris ordo ſeruādus. ⁊ cauſa cogni-
ta expediēda pſuppoſito ꝙ cōſtaret de mādato Celeſtini, tñ
illud mandatū cum fuerat factū extra iudiciū ⁊ ſine cāe co-
gnitione nō habuit vim ſentētie. ar. l. ij. ⁊. iij. C. commina. vel
epi. in. l. ex ſtipulatione. C. de ſen. Et ex hoc dicto Innoc. no.
ſing. ꝙ mandatum pape factū ſine cauſe cognitione in cauſa
que reqrit ſniam ⁊ cauſe cognitionē nō habet vim ſnie. ⁊ ſic
nō valet niſi aliter appareat de certa ſcientia pape. ⁊ hoc fa-
cit ad multa. Sed circa qōnem principalē non eſt vtile inſta-
re: qꝛ papa hic noluit dicere an Celeſtinus p illa verba dede-
rit reſtitutionē vel ne. ſed diſtulit deciſionē donec ptes eſſent
preſentes, nec mutat̄ intellectus huius. c. qualēcūqꝫ partē te-
neamus. nā ſi teneamus ꝙ Celeſtinus indulſerit reſtitutio-
nē debem⁹ pſupponere ꝙ ex aliqua iuſta cauſa audiuit eccle-
ſiam Jlerdeñ. poſt quadriēnium: vt ſtatim. j. dicā. ¶Et in
fi. gl. hec gl. in effectu ſoluit ꝯrium ꝙ hic nō fuit data reſtitu-
tio poſt quadriēniū, ſȝ papa cōmiſit cauſam vtrū eſſet dāda:
ſed tu aduerte ad duo principaliter. primo quō fuit admiſſa
eccleſia Jlerdeñ. tēpore Anaſtaſii cum tpe Eugenii q vixit
octo annis nunqꝫ fuit petita iſta reſtitutio. ſcḋo qualr̄ audit̄
nūc tēpore Innocētii cū tpe Eugenii qui tulit ſniam eſſent
10 lapſi. xlv. anni. ¶†Ad primū dicūt qdā vltra gloſ. ꝙ eccleſia
Jlerdeñ. petiit reſtitutionē etiā tpe Eugenii, ſed nō fuit au-
dita, hec ſo. diuinat: quia in litera de hoc nihil dr̄. Inno. dat
aliā ſo. dicēs ꝙ tempus Eugenii qui tulit ſniam non currit
in quadriēnio, ſicut eñ tps plati male alienātis non currit in
iſto quadriennio: vt in. c. ſi ſacerdotes. xvj. q. iij. ⁊ eſt, etiā text.
iuncta gl. fi. in. c. j. eo. ti. li. vj. ita nec tempus male ſententian-
tis currit in quadriēnio indulto ad petendū reſtitutionem,
⁊ eſt dictū ſatis notādū, ſed intelligo ꝙ non fuit eccleſia cau-
ſa ppter veriſimilē timorē petere tunc reſtitutionē, vt puta:
qꝛ reſtitutio fundabat̄ ſup iniuſtitia ſnie: ⁊ plat⁹ non erat au-
ſus dicere pape ꝙ iniuſte pnūtiaſſet. ⁊ idem puto dicēdū in
alio iudice de quo veriſimilr̄ timeret̄. ar. in. c. ſi. de app. ſecus
dicerem vbi ceſſaret pbabilis timor, vt puta: quia petitio re-
ſtitutionis fundat̄ nō ſup iniuſtitia ſnie, ſed ſuper alio extrin-
ſeco: nam tunc ab eodem papa qui tulit ſniam poteſt proba-
biliter peti reſtitutio in integrū. ad hoc allego tex. in. c. pxi. ⁊
11 ſ. eo. auditis. ¶†Hoſtien. ſoluit ꝯrium principale duobus
modis. ⁊ primo ꝙ hic agebat̄ de falſitate inſtrumētoꝝ. ⁊ qḋ
falſi pōt intentari etiā poſt quadriēniū: vt in. c. cum venera-
bilis. de exc. ⁊ in. l. querela. C. de fal. cū ſi. hec ſo. eſt vera in ſe:
ſȝ non quo ad tex. noſtrum: quia ex quacūqꝫ cauſa petat̄ reſti-
tutio dȝ peti intra quadriēniū cum ſit illud bñficiū extraor-
dinariū: vt in. l. ſi. C. de tempo. in int. reſt. pe. ⁊. c. j. eo. ti. li. vj. di-
ctū vero Hoſt. pcederet qñ quis directe ageret cōtra ſniam
12 reſpectu falſitatis. ¶Scḋa ſo. ſua eſt† ꝙ hic petebat̄ reſtitu-
tio iure maioris. ſ. ex iuſta cā ad quam petendam ⁊ obtinen-
dam non eſt prefixum tēp⁹, tēpus eñ quadriennii eſt pfixū
ſm eū reſtitutioni que cōpetit̄ iure minoris. ratio diuerſita-
tis ſm eū eſt: quia reſtitutio que cōpetit iure maioris. pēdet
ex mero iudicis officio magis q̄ ab inſtantia petentis, ſȝ re-
ſtitutio que concedit̄ iure minorum pendet magis a iure cōi
⁊ ab inſtātia petentis q̄ officio iudicis. Id aūt ꝙ expedit̄ ex
puro ⁊ mero iudicis officio non claudit̄ tempore: quia iudex
poteſt merū officiū ſuū impēdere ⁊ exercere qñcūqꝫ. ⁊ cū hac
ſo. tranſeunt recitando Jo. An. ⁊ do. An. ſed pfecto hec ſol.
non eſt vera, nec aliquo iure pbatur. imo tex. videt̄ in oppo-
ſitum in. d. l. ſi. C. de temp. in int. reſt. peten. vbi dr̄ ꝙ oīs reſti-
f tutio claudit̄ quadriennio[f] ſiue competat maiori ſiue mino-
g ris[g]. ⁊ apte cōperi ꝙ hanc opi. tenet Bar. in. l. ſi. C. ex qui. cau.
ma. vbi dicit, ꝙ officium iudicis reſcindens claudit̄ quadriē-
nio. ⁊ all. d. l. ſi. Idem in q̄ſtione facti tenebat Bal. vt hic re-
citat do. Car. lȝ quidam doc. Gallus q legebat tūc Padue
ius canonicū teneat ꝯrium allegando iſtud dictū Hoſti. Sȝ
do. Car. tenet primum: ꝙ puto verius per. d. l. fin. nec vt dixi
dictum Hoſt. pbatur iure. nec ratio ſua mihi placet, nam pu-
to totū oppoſitū ꝙ magis depēdeat a iure reſtitutio que cō-
petit iure maioris q̄ illa que cōpetit iure minoris: nā in pri-
ma cōcedenda debet cōcurrere enormis leſio ⁊ iuſta cauſa, ſȝ
in ſecunda ſufficit leſio enormis: vt dixi. ſ. c. proxi. vnde ptor
motus ex edicto ſuo dedit vtilē actionē maioribus ex iuſta
cauſa: vt in. l. j. ff. ex qui. cau. ma. ⁊ pro hoc facit quod not. glo.
ſ. eo. c. ij. in ver. reſtituim⁹. ⁊ hoc quo ad primum. Reſpectu
vero ſecunde opponitur. qualiter ſcilicet audiatur nunc ec-
cleſia Jlerdeñ. tempore Innocentii cum effluxerāt quadra-
13 ginta quinqꝫ anni. ¶†Gloſſ. dat bonam ſolutionem quam
no. dicit enim ꝙ ex quo nō deficit per eccleſiam: vt patet ex
variis cōmiſſionibus per eā impetratis, lapſus quadriēnii
ſibi non

a ¶ Impeditis.ad a
de Alex.ↄſ.lxxxiſ.
iiij.libꝛ.
Zacharias.
¶ Addõ Guil.de
Cug.in aut. ſꝫ ſi
lis.⁊ ĩ apo. Celſi
remiſſiue.C.ð tẽ.
app. Inn.in.c.ex
ratione.circa me
dium.j.de app.⁊
ibi iſtũ.co.ij.ver.
ſcðo caſu.ꝙ ẽ ve
rum ſi appellãs
ꝓteſteꝛ iudici ap
pellatiõis iſtãter
⁊ iſtãtiſſime⁊ plu
ries vt procẽdat
al's ñ dꝛ feciſſe di
ligẽtiã.vt no.bal.
in aut.ſi appella
tione.⁊ ibi Bar.
C.de tẽp.ap.ple
nius ꝑ Lãfrã.de
oꝛia in.c.qm̃ ↄ.§.
appellatiões.i fi.
verſi.poſtq̃ dat⁹
ẽ iudex.j.de ꝓb.
Anto.Fran.
¶ Ad h̃ ꝙ dꝛ h̃
ð diligẽtia,qd ſit
diligẽtia.vide gl.
fi.in.l.ſicut.C.ð pi
gn.⁊ við no.in.c.
nihil.lxxxiiij.diſt.
⁊ q̃ diligẽtia excu
ſat a culpa. vide
gl.q̃ al.multa iu
ra:ĩ.c.ad aures.ð
eta.⁊ qua l.⁊ addõ
ꝙ diligẽtia exclu
dit culpã leuiſſi
mã.l.ſi vt certo.§.
nunc videndũ.ff.
ↄmo.⁊ ↄclude ꝙ
ſm diuerſas ma
terias maioꝛ ⁊ mi
noꝛ reqriꝛ diligẽ
tia.⁊ iõ dicimus
ꝙ illud dꝛ diligẽ
ter factũ ꝙ eſt fa
ctũ bona fide ar
bitrio boni viri:
vt in.l. labeo.ff.ð
ſta.li.⁊ an qs de
beat adhibere eã
dẽ diligẽtiã in re
b⁹ alienis vel cõi
bus quã adhibe
ret ĩ reb⁹ ꝓpꝛijs.
við no.in.l.ſi ↄſtã
te.in.§.ſi marit⁹.ĩ
gl.ĩ vſ.culpanda. b
ff.ſo.ma.⁊ við gl.
ĩ.l.pe.ff.ð act.em.
⁊ gl.in. v̓.diligen
tiſſim⁹.in.l.ſi mer
ces.in.§.q colum
nã.ff.lo.⁊ við bar.
in.l.j.ff.de ſolut.⁊
plene peũ.in.l.ꝙ
nerua.ff.ðpo.⁊ ꝑ
Bart.ĩ.l.q̃ foꝛtui
tis.C.de pig.act.
Et adde ꝙ ille q
eſt diligẽs in vno
ꝑſumiꝛ diligẽs in
alio:vt.ĩ.l.fi.C.de

ſibi non obſtat.Ex hoc no.ꝙ iſtud quadriẽnium
indultũ ad petẽdã reſtitutionẽ non currit impedi
tis[a] ex facto iudicis vel aduerſarij,vnde licet qua
driennium detur a iure ad petendã ⁊ finiẽdã cau
ſam reſtitutionis:vt eſt tex.apert⁹ in cle.,vnica.e.
ti.tñ ex quo non deficit ꝑ parte que cum petit re
ſtitutionẽ quantũ põt,non debet ſibi pꝛeiudicari
ſi non finiatur intra quadriennium,ꝙ aperte te
nuit gl.in.d.cle.vnica.⁊ Jo.An.hic,facit optime
in arg.l.fi.C.de adul.⁊.l.ſi ipſe coniuncta.l. pꝛece
denti.ff.de excu.tu.⁊ ꝙ ibi no.quicquid ergo ſit ĩ
alijs tempoꝛibus:tamen iſtud quadriennium hꝫ
a iure hãc naturã,lꝫ aliqui voluerũt ↄ̃rium,ſꝫ pꝛi
mo vltra p̃dicta ego allego tex.in.c.j.eo.ti.libꝛ.vj.
vbi dꝛ ꝙ eccleſia non audiꝛ poſt quadriennium,ſi
negligẽter omiſit intra quadriẽniũ petere ⁊c.vñ
pondera verbũ ſi negligẽter,ergo illud tp̃s qua
drienniũ currit ſoli negligẽti non aũt non valẽti,
⁊ ꝑ hoc tex.hic.ex his habes plene declaratã iſtã
gl. ¶ In gl.in v̓.a parte veſtra.in fi.Ex iſta gl.col
liguntꝛ tres intellectus ad verſi.illa nitens ⁊c.⁊ lꝫ
intellectus iſti ſint veri in ſe,tamen non cõgruũt
multum litere que innuit ꝙ papa credidit pꝛiui
legiũ eſſe falſum,cum tamen ↄ̃rium poſtea appa
ruit in regiſtro,ideo do.An.dat aliũ intellectum
ad illum ver.ꝙ eccleſia Jlerdeñ.ꝓduxerat pꝛiui
legiũ pꝛo ſe ꝙ eccleſia Oſeneñ.dixit falſum,⁊ ad
hoc ꝓduxit aliquas ꝓbationes que mouerũt pa
pam Eugenium ad ſententiãdum cõtra eccleſiã
Jlerdeñ.ſꝫ Jnn.coꝛam quo erat tũc q̃ſtio repe
rit in regiſtro ꝙ illud pꝛiuilegium non erat fal
ſum:qꝛ in regiſtro erat tenoꝛ quẽadmodũ illo pꝛi
uilegio.⁊ iſte intellectus magis cõuenit litere , ⁊
mihi placet:⁊ tunc opꝫ tenere illã literã vt dicaꝛ a
parte altera ꝓductum ⁊c.quia papa loquiꝛ hic ec
cleſie Oſeneñ.ideo verbũ a parte veſtra:non be
ne ſtaret ſm iſtũ intellectũ. ¶ In gl.in ver.oſtẽſu
ri.in fin.⁊ dic ſm Hoſt.ꝙ eccleſia Jlerdeñ.habe
bat p̃ſumptionẽ ꝑ ſe ratione illi⁹ pꝛiuilegij ꝙ fuit
repertum incoꝛrectum:ideo onus ꝓbandi ꝙ nõ
erat dãda reſtitutio ĩcũbebat alteri parti. ¶ In
14 gl.pe.ibi,multa eni̅ ꝓpter diſtãtiam.Vult † ergo
gl.ꝙ peremptoꝛium potuit hic mitti pꝛima vice
ꝓpter difficultatem geminandi citationes con
tingentes ex viarũ longa diſtãtia,debent tñ tũc
ſm Hoſt.⁊ Jo.An.apponi tres termini in pem
ptoꝛio ſed tu vide pꝛacticam per gl.in.c.conſtitu
tionẽ.de ſent.excom.li.vj.⁊ tene illã mẽti.⁊ ex hoc
ſentiunt gl.⁊ doct.ꝙ ceſſante cauſa non põt mitti
peremptoꝛiũ pꝛima vice,ſed ↄ̃rium eſt verũ dum
modo peremptoꝛiũ habeat terminũ ↄpetẽtẽ ma
xime cum interuallis terminoꝛum:iuxta no.in.d.
gl.⁊ hoc vltimũ ſentiunt doc.in.c.j.de dil.ibi vide,
nam peremptoꝛium ⁊ tres citatiões regulariter
equiparanꝛ:vt in.c.de illicita.xxiiij.q.iij.⁊ in.l.cõ
tumacia.ff.de re iud.vide tñ limitationem quam
poſui in.c.ex tue.de cle.non reſi.⁊ vide bonam gl.
15 in cle.j.de vi.⁊ ho.cle. ¶ † In gl.fi.in fi.No. gloſſ.
que videꝛ inclinare in partẽ affirmatiuã vt lis ſit
conteſtanda in cauſa reſtitutionis ⁊ reliquus iu
ris oꝛdo ſeruãdus:de quo vide plenius ꝑ gl.⁊ qð
ibi dixi in.c.ij.de off.iu.Jnn.hic dixit ꝙ ſi petitur
reſtitutio ↄ ↄ̃ctum eſt iuris oꝛdo ſeruãdus vt deꝛ
libellus ⁊ fiat conteſt.⁊c.Sed ſi petiꝛ contra ſentẽ
b tiam[b] ⁊ ſic ↄtra actũ iudicialẽ expediẽda eſt cauſa
ſummarie.quia hoc caſu non conſequiꝛ reſtitut⁹
aliquod lucrũ ſed ſolũ paraꝛ ſibi via ad negotiũ
pꝛincipale,dicit tñ tutius tenẽdũ ꝙ etiã in hoc ca
ſu fiat li.ↄt.⁊ ſic trãſeũt hic doc.ſed tu vide Bart.
in.l.fi.ff.ex q.cau.ma.vbi recitat hoc dictũ Jnn.⁊
reſpectu pꝛimi mẽbꝛi illud appꝛobat,ſed quo ad
ſcðm dicit ſe putare ꝙ ſi petiꝛ reſtitutio ↄ ſñiam
diffinitiuã dꝫ lis conteſtari ſi partes ſunt p̃ſentes
quia hec reſtitutio habet vim appellatiõis, ſeu il
li eqpollet,vñ ſicut in cauſa appellatiõis debet lis
cont.p̃ſentib⁹ partib⁹.vt in.l.vnica.C.ne li.in vna
eadẽq; cau.⁊ in.c.ꝑ tuas.vbi dixi.de appel.ita in
hac cauſa reſtitutionis.ſed ſi pars eſt abſens con
tumaciter tunc putat ꝙ põt ꝓcedi li.nõ ↄt.ꝑ tex.ĩ
aut.ſi omnes.all.in gloſſ.mihi placet pꝛimum di

ctum Bar.quia data p̃ſentia partiũ dꝫ lis cõteſta
ri ex quo petiꝛ reſtitutio ↄ ſñiam pꝛincipaliter vi
deꝛ ꝓbari in.c.ij.de off.iu.⁊ hic ĩ fi.nã hic petebaꝛ
reſtitutio ↄ ſñiam ⁊ papa cõminaꝛ parti qð ſi nõ
ↄparuerit ꝓcedat q̃ꝫtũ ð iure poterit q̃ſi ad ſñiaꝫ
nõ poterat ꝓcedi ex q̃lis nõ erat ↄte.Et ex h̃ dico
qð ſꝫ dictũ Bar.nõ ꝓcedit in eo qð voluit qð da
ta abſentia poſſet ꝓcedi li.nõ cõteſta.nam regula
iuris eſt ↄ eũ : qꝛ oĩs cauſa eſt plenaria ex quo af
fert graue p̃iudiciũ:vt no.gl.in.l.iudices.C.de iu
di.⁊ ipſemet Bar.in extraua.ad repꝛi.in ver.ſum
marie.ſed qð tractareꝛ ſñia nõ põt dici ꝙ non in
feraꝛ graue p̃iudiciũ. Nõ ob.aut.ſi oẽs.ꝑ eũ alle.
qa illa pꝛocedit qñ petiꝛ reſtitutio:nõ ↄ certã pſo
nam:ſed in genere cõtra omnes q poſſunt pꝛeten
dere intereſſe ſicut petit minoꝛ cũ vult reſtitui ad
uerſus aditã hereditatem:vñ ſi nemo cõparet nõ
eſt dare partẽ aduerſam quia nemo vꝛ velle pꝛetẽ b
dere intereſſe: ſec⁹ qñ reſtitutio imploꝛaꝛ ↄ certã
16 pſonã:vt hic ⁊ ĩ.d.c.ij.de off.iu. ¶ † Sꝫ dubiũ eſt
circa ꝓbationẽ fiendã: vtrũ requiraꝛ plena ꝓba
tio in hac cauſa reſtitutiõis. Jnn.refert hic duas
opi.ↄ̃rias: nam quidã dixerũt qð vbi qs petit ſo
lum reſtitui ↄ aliqð obſtaculũ:ſatis eſt ꝙ ꝓbet ſe
miplene ſeu coloꝛate leſionẽ:ſed vbi vltra reſtitu
tionẽ intẽdit aliqd cõſequi:puta vt retracteꝛ ſñia
⁊ alia melioꝛi foꝛma feraꝛ:tũc opoꝛtet plene pꝛo
bare. Alij dicũt ꝙ ſemꝑ requiriꝛ plena ꝓbatio.⁊
videꝛ hec opi.placere Jnno.⁊ eam ſequoꝛ.Et pꝛi
mo adduco.c.j.ſ.eo.vbi dꝛ qð de leſiõe debet ma
nifeſte conſtare:ad idẽ adduco.c.ex literis.ſ.e.vbi
c pꝛobaꝛ ꝙ fundãs ſe[c] ſuper iuſta impedimẽti cau
ſa debet illã plene ꝓbare niſi cauſa ſit fauoꝛabilis.
vt ibi dixi.⁊ ſolũ ibi petebaꝛ reſtitutio ſñie : vnde
per illa duo capitula cõcludo ꝙ ſiue petaꝛ reſtitu
tio iure minoꝛũ ſiue petaꝛ iure maioꝝ,debet cau
ſa ſuꝑ qua fundaꝛ reſtitutio plene pꝛobari.⁊ adde
ad p̃cedentem queſtionẽ.glo.no.quã puto ſingu
larẽ.j.c.ſe.ĩ ver.monaſteriũ,que dicit qð qñ peti
tur reſtitutio contra ſñiam incõtinenti,id eſt, añ
lapſum decẽ dierũ dꝛ peti incidẽter ⁊ non pꝛinci
paliter.⁊ ſi illa gl.eſſet vera p̃t inferri ꝙ qñ petiꝛ
reſtitutio cõtra ſententiã incõtinenti non eſt op⁹
litem conteſtari qꝛ tunc fit cõteſtatio quãdo petiꝛ
pꝛincipaliter ⁊ nõ incidenter,vt eſt tex.in.d.c.ij.ð
offi.iu.⁊ ſic ſecundo modo poſſet limitari dictum
Jnno.⁊ Bar.de quo vide in p̃cedenti queſtione.
17 ¶ † Extra gl.opp.contra tex.⁊ videtur quod nõ
debuit peti reſtitutio ĩ ĩtegrũ,ſed debuit appella
ri quia remedium extraoꝛdinarium ceſſat quãdo
cõpetit oꝛdinariũ,vt in.l.in cauſe.ff.de min. Sol.
dicit Hoff.ꝙ hic non poterat appellari cũ ſenten
tia fuiſſet lata a pꝛincipe.vt.ix.q.iij.in.c. cuncta ꝑ
mundum.⁊ in.l.j.ff.a quib.app.non licet.nec obſt.
ſecundum eum ſi dicatur quod poterat ſupplica
ri:qꝛ aduerſus ſententiam pꝛincipis admittitur
ſupplicatio:vt in aut.que ſupplicatio.C.de p̃c.im
pe.offe.⁊ in coꝛpoꝛe vnde ſumiꝛ:qꝛ etiam ſupplica
tio eſt remedium extraoꝛdinarium.⁊ ex hoc dicto
Hoffr.no.duo.pꝛimo quod vbi competũt duo re
media extraoꝛdinaria vnũ non tolliꝛ per reliquũ
ſed poteſt qs intentare ꝙ placet.ad hoc ꝙ legiꝛ ⁊
no.in.l.ſi cum exceptione.ff.ꝙ met.cau.Secundo
no.⁊ tene menti ꝙ aduerſus ſentẽtiã pꝛincipis cõ
petunt iſta duo remedia extraoꝛdinaria. poteſt
ergo cõdẽnatus per pꝛincipẽ petere reſtitutionẽ
vel ſupplicare cõtra illam ſententiã.Sed aduer
te,qꝛ Jnn.hic in ver.ſupplicationẽ.ſentit oppoſi
tum,dicit enim ꝙ non audiꝛ quis contra ſenten
tiam pꝛincipis niſi per ſupplicationem ⁊ ſic non
hꝫ locum petitio reſtitutionis in integrum quod
clarius voluit.j.c.pꝛox.doc.reliqui nihil dicunt,
quia non ponderauerunt hanc ↄ̃rietatem. Sꝫ ꝑ
concoꝛdia dicerẽ ſic,ꝙ aut ↄ ſñiam pꝛincipis non
allegaꝛ aliqua cã,puta minoꝛ etas vel fauoꝛ eccle
ſie,vel aliqua alia ꝓbabilis cã extrinſeca accedẽs
ſed ſolum qꝛ non põt appellari a ſñia pꝛincipis, ⁊
tũc non dꝫ peti reſtitutio,ſꝫ dꝫ intentari remediũ
ſupplicationis,quia ſupplicatio innitiꝛ pure gra
tie ⁊ benignitati pꝛĩcipis.ideo ex quo nulla iuſta

his q a nõ do.ma.
qð eſt intelligẽdũ
data ſimilitudĩe
negotioꝝ, vt ĩ.l.j.
C.q ⁊ aduer.q̃s.⁊
qð dicit Spe.ĩ tĩ.
de aduo.in.§.v.in
verſ.ↄmẽdat aũt
ꝙ diligẽtia ẽ ma
ter omniũ virtu
tum,aliqñ tñ dili
gens etiam pꝛeſu
miꝛ errare,ꝙ qñ
ſit vide gl.diligẽ
ter in.l.cum de in
debito.ff. de ꝓb.
Zacharias.
¶ Cõtra ſñiam.
Ego ſubdiſtigue
rẽ.ſ.ꝙ ſi petaꝛ re
ſtitutio ĩ integrũ
aduerſus ſenten
tiam diffinitiuã,
⁊ tũc reqrat libel
lũ ⁊ litis cont.ſec⁹
ſi aduerſus ĩterlo
cutoꝛiã , qꝛ iudex
ex officio ſuo põt
expedire.no.doc.
in.l.minoꝛ. la.iiij.
ff.de minoꝛi.⁊ ibi
plene Alexan. ⁊
Jnn.in.c. pen. in
gl.ſua.in ver.inci
denter.j.e. p.c.fi.
ſ.de offi.iud.del.
Sebaſti.Sapia.
c ¶ Qð fundãs ſe.
facit ꝑ hac opin.
ꝙ ĩ cauſa ſumma
ria reqriꝛ plena
ꝓbatio circa legi
timationẽ pſone,
vt eſt gl.fin.ĩ.l.ij.
C.de edic.di.adr.
tol.quã exclamat
dn̄.Alex.ĩ.l.iudi
ces.C.de in.vnde
licet cauſa in inte
grũ reſtitutiõis
ſit ſummaria, nõ
ſequiꝛ ꝙ ꝓbatio
debeat eſſe ſum
maria.

cauſa pretẽdiꝛ debet fieri ſupplicatio,ſed vbi alle
garetur ꝯtra ſnĩam aliqua ꝓbabilis cauſa vt pu
ta minoꝛ etas:vel fauoꝛ eccleſie.vel qꝛ condẽnat⁹
erat apud hoſtes:ꝛ nõ poterat cõparere tpe ſen
tẽtie:vel gd ſimile:p̃t peti tũc reſtitutio in itegrũ,
rõ:qꝛ reſtitutio in integrõ innittiꝛ iuſtitie:hꝫ tñ
annexã gratiã:vt dicam in.c.ſeq.ꝛ iſtud remediũ
eſt datum a iure ꝑpter cauſam ꝓbabilẽ:vnde ip-
ſemet princeps ex cauſa indulſit beneficiũ reſtitu
tiõis:vt.ſ.c.ꝑx.ergo apud eũdẽ p̃t peti iſta reſti
tutio cum princeps de honeſtate debeat obſerua
re leges ſuas:vt in.l.princeps.ff.de legi.ꝛ in.l.di-
gna vox.C.e.facit.c.cũ oẽs.de cõſt.ꝛ in hoc caſu ꝓ
prie loquiꝛ iſte tex.cũ.c.ſeq.ꝛ in hoc caſu põt etiã
ſupplicari.Sed in primo caſu vbi nõ p̃tẽdiꝛ iuſta
cã extrinſeca nõ ꝯcurrit remediũ reſtitutiõis:qꝛ
illud vt dixi eſt fundatũ ſup iuſtitia cauſe:vt in.l.j.
ff.ex q.cau.ma.ꝛ in.l.j.ff.de min.ꝛ hãc puto ipſam
18 veritatẽ ꝛ reducunꝛ ad cõcoꝛdiã iſta iura.¶†Sꝫ
inſtat Hoſ.circa ſnĩas inferioꝛũ qualr poſſit ad-
uerſus eas peti reſtitutio cũ poſſit appellari,ꝛ rñ
det notãter ꝙ tũc ñ daꝛ remediũ minoꝛi extraoꝛ
dinariũ qñ eſt tutus ipſo iure.ꝛ ita loquiꝛ.l.i cau-
ſe cognitione.vt puta qꝛ ſnĩa vel ꝯctus eſt null⁹,
ſed qñ act⁹ tꝫ,teneꝛ appellare:vñ cũ nõ ſit tut⁹ ip
ſo iure poterit petere reſtitutionẽ,lꝫ poſſit appel
lare.ꝛ tene mẽti hoc dictũ ꝙ minoꝛ vel eccl̃ia põt
iure ſpãli petere reſtitutionẽ aduerſus ſnĩam.lꝫ
poſſit appellare ab illa ſnĩa.ꝛ ſic ſingulariter ẽ li-
mitãd⁹ tex.in.c.j.ꝛ.ij.eo.ti.li.vj.¶Itẽ no.optimã
limitationẽ ad illã reg.ꝙ non cõpetit remediũ ex
traoꝛdinariũ qñ daꝛ oꝛdinariũ vt procedat qñ ip
ſo iure qs ẽ tut⁹ ꝑ remediũ oꝛdinariũ,ſec⁹ ãt ſi ha
beret intẽtare aliud remediũ.Itẽ dic ꝙ pingui⁹
ſuccurriꝛ ꝑ remediũ reſtitutiõis q̃ ꝑ remediũ ap
pellationis:qꝛ obtẽta reſtitutione non hꝫ nouam
inſtãtiã incohoare nec adire aliũ iudicẽ foꝛte remo
tum:ergo per remediũ oꝛdinariũ non tolliꝛ iſtud
ex quo pigui⁹ ꝓuidet,vt dixi.ſ.c.ex lr̃is.¶Que
19 ro attingẽdo difficilẽ ꝛ vtilem gl.Inn.nunqd pe
tẽs reſtitutionẽ ꝯ ſnĩam vel ꝯctũ ſeu p̃ſcriptionẽ
poſſit intẽtare ſimul actionẽ primã:ita vt poſſint
ꝯcurrere iſta duo remedia ſimul pone exẽplũ.pe
tebã domũ a te fuit lata ſnĩa ꝯ me,ego minoꝛ vel
eccleſia peto reſtitutionẽ ꝯ iſtã ſnĩam,nunqd poſ
ſum ſimul intẽtare ꝛ ꝓſeq primã actionẽ petẽdo
etiã iſtã domũ mihi adiudicari.ꝛ ſolet iſta q̃ſtio
foꝛmari per alia verba magis obſcura,vcꝫ nũqd
officiũ reſcindẽs ꝛ actio reſciſſoꝛia poſſunt ſimul
intẽtari,q̃ vocabula ſunt multũ obſcura p̃ſertim
iuuenib⁹.Sed colligẽdo dicta doc.maxime Bar.
in.l.ſi.C.ex qui.cau.ma.ꝛ in.l.ab hoſtib⁹.ff.eo.dic
ꝙ officiũ reſcindẽs ꝓprie eſt officiũ iudicis ꝑ qđ
petiꝛ reſtitutio in integrum:dꝛ reſcindẽs ab effe-
ctu,qꝛ reſcindit obſtaculũ ꝯ ꝙ petiꝛ reſtitutio.vñ
conclude ꝙ ſiue reſtitutio petaꝛ iure minoꝛũ ſiue
maioꝝ ſemp reſtitutio imploꝛaꝛ ꝑ officiũ iudicis
ꝛ nõ iure actionis,ſicut qdã voluerũt,ad hoc tex.
in.l.ſi qs ſtipulat⁹.ff.ex qb.cau.ma.ꝛ firmat Bar.
in.d.l.ab hoſtib⁹.lꝫ aliud ꝛ minus bñ ſenſerit glo.
ſ.e.c.ij.facit.l.j.ff.ex qui.cau.ma.Actio vero reſciſ
ſoꝛia eſt prima actio q̃ ꝯpetebat añ obſtaculũ,pu
ta ante ſnĩam ꝯ me latã,vel añ p̃ſcriptionẽ ꝯple-
tã,vel gd ſimile,ꝛ dꝛ reſciſſoꝛia nõ ꝙ ſit nomen a-
ctiõis,ſꝫ ẽ q̃dã adiectiuatio ad primã actionẽ,vñ
actio illa prima hꝫ illud nomẽ ꝙ prius habebat,
ꝛ dꝛ de reſciſſoꝛia quia ſup ea facta eſt reſciſſio ꝑ
reſtitutionẽ in integrũ:vel quia cõpetit nũc ꝑ re
ſciſſionẽ obſtaculi ſicut imperatoꝛ dict⁹ eſt ceſar:
quia ceſus in vẽtre matris.Itẽ dꝛ Auguſtus ab
augendo iura imperij,ita iſta actio antiqua dꝛ re
ſciſſoꝛia:quia vbi primo erat inutilis ꝑpter p̃ſcri
ptionẽ vel ꝑpter ſnĩam vel erat ſublata nunc effi
ciꝛ efficax ꝛ vtilis ꝑ reſciſſionẽ obſtaculi factã be-
neficio reſtitutiõis,nã reſciſſa ſnĩa lata ꝯ me itẽto
primã actionẽ q̃ mihi cõpetebat ſiue illa eſſet ꝑſo
nalis ſiue realis.¶His ergo viſis venio ad pri-
cipalẽ q̃õnẽ nunqd poſſint ſimul intẽtari.Inno.
obſcure ꝓſequiꝛ p̃ſertim in prima parte gl.ſed in
ſcđa parte loquiꝛ magis clare.ꝛ cõcludẽdo clari⁹

❧Sebaſti.Sapia.
a ¶Citauit diſiũ-
ctim.Vide ſolẽni
ter de hoc articu
lo ꝑ Io.Fa.in.§.
rarſus.in.vj.col.
ad fi.ver.videa-
mus.inſ.de act.
❧Sebaſti.Sapia.
b ¶Ad reliquum.
vide que late tra
dũtur in.l.edita.
in materia cumu
latiõis.C.de edẽ.

mẽtẽ ſuã nõ inſtãdo in verbis,ſed in mente dicit qñ ꝙ petens reſtitu-
tionẽ nõ intẽdit illud conſeq vltra reſtitutionẽ petitã,ꝛ tũc non opꝫ ali
gd inueſtigare vtrũ poſſit accumulari actio reſciſſoria:qꝛ non compe-
tit.exemplũ,ego eram reus,ita ꝙ nihil petebã,ſꝫ a me petebaꝛ.fuit la
ta ſnĩa ꝯ me peto reſtitutionem in integrum nõ enĩ opꝫ aliud petere:
qꝛ ſolum mihi obſtabat ſnĩa qua reſciſſa habeo intẽtionẽ meam,pone
exẽplũ in ꝯctu,vẽdidi rem ꝛ añq tradere peto reſtitutionẽ ꝯ ꝯctũ.nõ
enĩ intẽdo aliqd petere vltra reſciſſionẽ ꝯct⁹:qꝛ res vendita eſt penes
me,vñ in his ꝛ ſimilib⁹ caſib⁹ ſolũ hꝫ locũ officiũ reſcindens,qñq pe-
tens reſtitutionẽ intẽdit aliud conſeq vltra obſtaculũ ſublatũ,vtputa
petebam a te domum ꝛ fecimus poſtea trã.actionẽ:nũc iure ſingulari
peto reſtitutionẽ,ego intẽdo ꝯſeq illã rẽ quã prius petebã:vñ ꝑ illa cõ
ſequenda competit mihi prima actio q̃ dꝛ reſciſſoria:qꝛ ꝑ beneficium
reſtitutionis non poſſum illã rẽ conſequi,ratio qꝛ reſtitutio nõ ꝯcedit
vltra quã abſtulerit leſio cum ſit in primũ ſtatũ repoſitio.vt in.l.ꝙ ſi
minoꝛ.§.reſtitutio.ff.de mi.ſed leſio ſolũ contingit reſpectu trãſactio-
nis,vñ ſatis eſt ꝙ reſcindaꝛ tranſactio,ſi ergo volo petere fundũ quẽ
pri⁹ petebã a te opoꝛtet ꝙ intentem primã actionem,ꝛ idẽ dic in iudi
cio qñ ſnĩa eſſet lata ꝯ actoꝛẽ:nam vltra reſtitutionẽ aduerſus ſnĩam i
tendit ꝯſeq rẽ quã prius petebat,ꝛ his ꝛ ſimilib⁹ caſib⁹ eſt dicendũ ꝙ
aut res quã intẽdo ꝯſequi venit acceſſoꝛie ad diſpoſitionẽ ꝯ quã peto
reſtitutionẽ,ꝛ tũc nõ eſt neceſſe petere niſi reſtitutionem ꝯ illã diſpoſi
tionẽ,qꝛ reſtitutio rei venit acceſſoꝛie:pone exemplũ.vendidi fundũ,
ꝛ tradidi vigoꝛe ꝯctus,ꝛ peto reſtitutionẽ ꝯ contractũ.hic non eſt ne-
ceſſe petere rẽ:qꝛ venit acceſſoꝛie ad contractum,vñ reſciſſo ꝯctu dꝫ fie
ri reſtitutio rei,qꝛ tu non tenebas rem niſi rõne ꝯctus.Idẽ dic in iudi
cio.nam ſi fuit facta executio ſnĩe ꝯ quã nũc peto reſtitutionẽ eſt nece-
ſe petere ꝙ reuoceꝛ executio q̃ venit acceſſoꝛie ad ſnĩam ꝛ acceſſoꝛiũ ſe
quiꝛ principale.vt reg.acceſſoꝛiũ.de reg.iu.li.vj.dꝫ tñ Inn.ꝙ ſi vult ad
cautelã petere ipſam rẽ põt,vñ poterit dicere peto me reſtitui ꝯ talẽ
contractũ.ac ẽt me reduci ad illũ ſtatũ in quo erã tpe ꝯctus.qñq res
quã volo ꝯſeq nõ venit acceſſoꝛie ad diſpoſitionẽ ꝯ quã peto reſtitui,
exẽplũ primi.ſi qñ peto reſtitui ꝯ tranſactionẽ,nã tu non poſſidebas
rem vigoꝛe tranſactionis ſed poſſidebas ꝑ prius ex aliqua cã:qꝛ trãſ-
actio fuit facta poſt.Item exẽplũ in actoꝛe q vẽdicabat rẽ ab alio poſ
ſeſſam ꝛ repoꝛtauit ſnĩam ꝯrĩã,poſſeſſio enĩ rei non venit acceſſoꝛie ad
ſnĩam,quia iam illã rem poſſidebat añ ſnĩam,ideo per reſtitutionẽ nõ
cõſequiꝛ illam rẽ,ſed opꝫ ꝙ intẽtet primã actionem.Nunqd aũt poſ-
ſint concurrere.Inn.hic ſenſit ꝙ ſic.vñ dicit ꝙ eſt in optione petẽtis.
an prius velit petere reſtitutionẽ ꝯ obſtaculũ.ꝛ ea obtẽta intẽtare pri
mã actionẽ,p̃t ẽt ſi vult ſimul vtrũq remediũ intẽtare ſm eũ,pone ſic
exemplũ libellãdi ſm opi.ſuã,poterit enĩ libellans dicere,cũ al's petie
rim talẽ fundũ ꝛ fuerit ſnĩa lata ꝯtra me per quã ſum enoꝛmiter leſus
peto per bñficiũ reſtitutionis illã ſnĩam reſcindi,ꝛ mihi tanq dño illũ
fundã adiudicari,vel pone exẽplũ in p̃ſcriptione.poſſidebas rẽ meã
ex aliqua iuſta cauſa,p̃ſcripſiſti eã ꝯ me abſentem cauſa reipublice po
tero vtrũq remediũ intẽtãdo libellare ſic,cum talis p̃ſcripſerit rem
meã me abſente cauſa reipublice,peto per officiũ veſtrũ illã p̃ſcriptio
nẽ reſcindi ꝛ me reſtitui ꝯtra p̃ſcriptionẽ ac mihi tanq dño illã rẽ ad-
iudicari.ꝛ doct.cõiter tranſeũt cum hac opi.Inn.vt hec duo remedia
poſſint ſimul accumulari,ſed Inn.non adducit niſi.l.in cauſe.§.inter-
dũ.ff.de mi.ſed certe dicta ſua approbo p̃ter hoc vltimũ.nã firmiter te
neo ꝙ actio reſciſſoꝛia nõ cõpetit neq per cõſequens poſſit intentari
niſi pri⁹ obtẽta reſtitutione ꝯtra obſtaculũ,na cũ ante obtẽtam reſti-
tutionẽ tua actio ſit ſublata vel reddita inefficax ꝑpter p̃ſcriptionem
vel ꝑpter ſnĩam,vel ꝑpter tranſactionẽ quomodo poteſt illa actio in
tẽtari anteq reſcindaꝛ obſtaculũ per beneficiũ reſtitutionis,cũ paria
ſint non habere actionẽ vel inutilẽ habere.Et ꝑ hoc primo allego iſtũ
tex.i ver.quocirca.vbi lꝫ aduerſari⁹ peteret duo,tñ papa citauit diſiũ
a ctim.[a] primo ſuper cauſa reſtitutionis,ꝛ ea expedita citauit ſup prin-
cipali,ꝛ ſic voluit iſta duo remedia ſimul accumulari in ꝓceſſu.Scđo
ꝓbo ꝑ.l.ſi.C.ex qui.cau.ma.vbi tex.ad literam dicit ꝙ actio reſciſſoꝛia
competit reſtitutis:ante ergo indultã reſtitutionem non cõpetit.ꝛ ibi
expreſſe hoc tenet Barto.vbi dicit,ꝙ prima actio que diciꝛ reſciſſoꝛia
non competit ſeu non eſt nata niſi prehabita reſtitutione.ꝛ idem ſen-
tit glo.in.d.l.ab hoſtibus.Tertio allego tibi glo.oꝛdinariam.ꝛ Bart.
in.l.necnõ.in.§.exemplo.ff.ex qui.cau.ma.vbi plus dicit gl.ꝙ nec actio
nec exceptio,cõpetit ante indultam reſtitutionẽ obſtãte obſtaculo cõ-
tra ꝙ petiꝛ reſtitutio.Quarto probo tibi ꝑ rationẽ generalẽ,ꝙ nunq
debent ſimul accumulari duo iudicia,quando vnum eſt p̃iudiciale ad
b reliquum[b],vt legiꝛ ꝛ no.in.c.tuam.de oꝛd.cogn.in.l.fundi.ꝛ.l.fundum.
ff.de exc.ſed iudiciũ ſuper reſtitutione petita eſt preiudiciale ad aliud
iudicium ſuper reſciſſoꝛia actiõe:quia ſi denegabitur reſtitutio,ceſſat
iudicium ſuper prima actione.vt hic in ver.quo circa.ergo non poſ-
20 ſunt ſimul accumulari.¶†Quanto autem tempoꝛe durent iſta iudi
cia.dic ꝙ officium reſcindens per ꝙ poſtulaꝛ reſtitutio claudiꝛ qua-
driẽnio tã reſpectu minoꝛis quam reſpectu maioꝛis.vt.ſ.plene dixi.ſꝫ
actio reſciſſoꝛia non durat niſi per annũ a tempoꝛe indulte reſtitutio-
nis:qꝛ illa actio eſt reſtituta a pretoꝛe contra ius ciuile.tex.eſt no.in.l.
in honoꝛarijs.in ſi.ff.de act.ꝛ obl.ꝛ in.d.l.ſi.C.ex qui.cau.ma.ꝛ vtrunq

dictum

dictũ firmauit ibi Bar.in.d.l.in honorarijs.Sed dubito de vno qd non memini me legiſſe:vtrũ in eccleſia habeat locũ hoc dictũ vltimũ:vt indulta reſtõne ſit neceſſe intentare primam actionẽ intra annum ita ꝙ poſt annũ nõ cõpetat: et ꝓ nũc potius inclinarem ꝙ nõ habeat locũ in eccleſia.adduco hãc rationem:eccleſia reſtituit̃ nõ bñficio p̃toris ſed bñficio iuris canonici vt per totũ iſtũ titu.probat̃:ergo cũ iſta actio nõ reſtituatur a p̃tore ſed a principe ⁊ a iure canonico ceſſat ratio ſuper qua fundatur.d.l.in honorarijs.⁊ hoc not.

1 ☞ Reſtitutio in integrũ aduerſus ſententiam poteſt peti ab illomet iudice qui eam tulit.
2 Reſtitutio in integrum aduerſus neceſſariam probationẽ omiſſam conceditur abſq3 alia probatione leſionis.
3 Exceptiones dilatorie que vt põt preſumi malitioſe opponuntur nõ ſunt admittẽde:ſecus ſi ſint peremptorie:niſi ſit maxima preſumptio ꝙ malitioſe opponantur.
4 Sententia an feratur contra dominum abſentem vel cõtra procuratorem preſentem.
5 Reſtitutio in integrum an poſſit peti per procuratorẽ ſine ſpeciali mandato.6.
7 Exceptiões cõtra ſñiam vel inſtrumẽta ſi excludunt̃ a ſtatuto:ſi incontinenti offerantur probari,debent admitti.
8 Executio ſententie an impediatur ſi aduerſus eam petitur reſtitutio in integrum.
9 Executio ſententie nõ debet fieri poſtq̃3 fuit poſtulata reſtitutio aduerſus eam.
10 Executio ſñie nõ retardat̃ ꝑ ſupplicationẽ factam principi.

Suſcitata. Si reſtituatur in integrum cõtra ſñiam is cõtra quẽ eſt preſumptio: mãdat̃ ſñia executioni preſtita cautione de reſtituenda re ſi prius cõdẽnatus in hoc iudicio preualat.vel ſumma aliter ſm mentẽ tex.iuncta gl.pen. Petitio reſtõnis in integrũ ↄ̃ ſñiam ſuſpẽdit regulariter executionẽ ſentẽtie in euẽtu iſtius cauſe reſtõnis.fallit ſi contra petentẽ reſtõnẽ eſt p̃ſumptio malitie qd cauſa differendi executionẽ hoc petat:quo caſu execcutio ſit p̃ſtita cautione de reſtituendo ſi petẽs reſtõnẽ obtinebit in cã.⁊ in hoc vltimo eſt iſte text. valde ſingularis reſpectu vtriuſq3 iuris.Diuidit̃ in quatuor partes:nã prima ponit deciſam facti narrationẽ.ſcða ibi:nos intellectis ipſi᷒ diffinitioni.tertia reſtitutionis petitionẽ.ibi:ſñia.quarta ipſius cõceſſionẽ cũ certa prouiſione ibi:ne vero. ¶ Caſus lr̃alis. Inter epm burgeñ.⁊ monaſterium onieñ.vertebat̃ queſtio ſup quatuor articulis et qbuſdã decimis acqſitis monaſterio per quãdã trãſactionẽ que cõmiſſa fuit quibuſdã iudicibus corã quib᷒ ꝓceſſum fuit et cõcluſum in cã:tandẽ cauſa ſuper his delata fuit ad dñm papã qui audiẽs quecũq3 partes ꝓponere voluerũt cõdẽnauit monaſteriũ ſuper quatuor articulis predictis: lata ſñia ſuper p̃dictis articulis dñ papa vellet ſuper decimis ferre ſñiam ſuper quibus corã iudicib᷒ fuerat in cã concluſum:ꝓcurator monaſterij petijt beneficiũ reſtõnis in integrũ ad ꝓbandã preſcriptionẽ tã ſuper quatuor articulis predictis,q̃3 etiã ſuper decimis p̃dictis acqſitis monaſterio per trãſactionẽ.dñs papa dicto ꝓcuratori reſtitutiõis bñficiũ ſup dictis articulis cõceſſit.Ne vero per excogitata malitiã ſicut ex qbuſdã p̃ſumptionib᷒ videbat̃:effectũ ſentẽtie in dãnũ epi cõtingeret impediri:⁊ ne monaſteriũ in executione ſñie detrimẽtũ incurreret ꝓpter diuerſas preſumptiones:dñs papa eqtate penſata ita ꝓuidit vt p̃dicta ſententia executioni mãdet̃ ante aliquã ꝓbationẽ:ita tñ ꝙ ſufficiẽtẽ preſtet cautionẽ eps burgeñ.ꝙ ſi monaſteriũ obſtinuerit in cauſa omnia q̃ percepit occaſione ipſius ſñie monaſterio reſtituat.Her.
1 ¶ † No.j.ꝙ aduerſus ſentẽtiã pape põt peti in integrũ reſtõ etiã ab eo papa q tulit ſñiam.Ex quo infero duo.primo ꝙ nõ excuſat̃ qs dicendo ꝙ nõ fuit auſus petere reſtitutionẽ tpe quo vixit pa.q ſentẽtiauit.nã vides ꝙ iſte ꝓcurator obtinuit reſtitutionẽ ab eodẽ papa qui ſententiã tulit:volẽs ergo ſe excuſare p̃textu timoris dz allegare et probare cauſam veriſimilẽ timoris iuxta ea q dixi in.c.ſ.ꝑgi.⁊ dic vt ibi. ¶ Scðo infero ꝙ ↄ̃tra ſñiam pape põt nedũ ſupplicari ſed etiã peti reſtõ in integrũ.⁊ iſtũ text.allegaui.ſ.c.ꝑgi.nã hic nulla fuit facta mentio de ſupplicatione.
2 vnde dic vt dixi.ſ.c.ꝑgi.⁊ aliqd dicet̃.j. ¶ † Scðo no.ꝙ petenti reſtitutionẽ aduerſus neceſſariã ꝓbationẽ omiſſam q̃3 intẽdit nũc facere per teſtes nõ eſt opus aliter ꝓbare leſionẽ:nã ex quo cõſtat ꝙ probatio illa allegata erat neceſſaria dz fieri reſtõ abſq3 alia ꝓbatione.hic em̃ papa indulſit reſtitutionẽ nec prius examinauit teſtes vtrum aliquid ſciret de
3 p̃ſcriptiõe.⁊ ↄ̃cor.c.auditis.ſ.e.⁊ vide qd ibi dixi. ¶ † Tertio no.ꝙ ꝓpter ſuſpicionẽ ortã cõtra excipiẽtẽ ſeu petẽtem aggrauat̃ conditio ipſi᷒.nõ tñ propter quãlibet ſuſpicionẽ debet iudex repellere exceptionẽ parẽptoriã vt hic eſt tex. optimus.nã hic allegabat̃ exceptio preſcriptiõis ⁊ erat preſumptio malitie ↄ̃tra ipſum allegãtẽ:tñ papa noluit ꝓpter illã preſumptionẽ excludere exceptionẽ p̃ſcriptionis.vnde allego iſtũ tex.pro caſu ad ꝓbandũ dictũ Inn.in.c.poſt electionẽ.in fi.de cõceſ.preb.vbi dicit ꝙ licet iudex poſſit ex facili preſumptione nõ admittere exceptionẽ dilatoriã: per-
a emptoriã tñ non dz excludere [a] niſi ex preſumptione multũ vrgẽti qꝛ tractat̃ de magno preiudicio:ideo requirit̃ fortior preſumptio.vt in.c.lr̃as.de p̃ſumptio. ¶ Vltimo no.ibi:effectũ ſñie.ꝙ executio eſt effectus ſñie.reliqua veniunt expediẽ
4 da cũ gl. ¶ † In gl.j.ibi:nõ curat de iſta ſolẽnitate.no.bene iſtã gl.que ſolet multũ allegari iũcto tex.ex qua habes ꝙ lz de iure ciuili nõ teneat ſñia lata ↄ̃ dñm ſi ꝓcurator ⁊ nõ dñs erat in iudicio:vt in.l.j.C.de ſen.⁊ interlo.om.iu.Sec᷒ tñ eſt in iure canonico qꝛ de hac ſubtilitate nõ curatur:nã hic fuit ſñia lata ↄ̃ monaſteriũ licet ꝓcurator eſſet in iudicio.⁊ doct. ſimpliciter trãſeũt cũ glo.tñ Bart.in.l.ſtipulatio iſta.in.§.ſi ſtipuler.alias.in.§.ſi qs inſulã.ff.de ver.obli.⁊.l.j.p̃al.mordet iſtã gl.dicẽdo ꝙ in hoc nõ eſt diuerſitas inter ius canonicũ ⁊ ius ciuile:qꝛ etiã de iure ciuili valet ſñia ↄ̃ dñm ſi in iudicio interuenit nõ vt ſimplex ꝓcurator ſed adminiſtrator legitimus:puta tutor curator p̃latus vel ſyndicus:ratio eſt qꝛ iſti tãq̃3 habẽtes legitimã ⁊ generalẽ adminiſtrationẽ pñt v̇ba ↄ̃ctus cõcipere in ꝑſonã dñi.vt in.l.eũ q.§.ſi actori.ff.de cõſti. pecu.eodẽ mõ in iudicio pñt v̇ba ↄ̃cipi in ꝑſonã dñi ſi tales adminiſtratores interueniũt:nã ĩ iudicio quaſi ↄ̃hĩm᷒.vt in l.iiij.§.idẽ ſcribit.ff.de pecu.ſed ꝓcurator ſimplex qñ ↄ̃hit nõ dz cõcipere v̇ba in ꝑſonã dñi ſz ꝓpriã:qꝛ regulariter nõ acqrit dño:ſz dz dño cedere actionẽ.d quo vide plene ꝑ gl.in.c. q̃3q̃3.de vſu.li.vj.merito in iudicio dñt v̇ba ſñie ⁊ aliorũ actorũ referri ad ꝑſonã ꝓcuratoris ⁊ nõ dñi.⁊ hec eſt rõ.d.l.j.Et no.bñ hec dicta q̃ in ſe ſatis vera ſunt:ſz quo ad tex.nr̃m ꝓcedũt intelligẽdo ꝙ iſte fuiſſet ſyndic᷒ gñalis monaſterij.ſed tex.hoc nõ aperit imo appellat eũ ꝓcuratorẽ.vñ ſi intelligeret̃ ꝙ erat ſimplex ꝓcurator dictũ Bar.nõ ꝓcederet hic ſed dictũ gl.qd aũt iuris ſit habito reſpectu ad ius canonicum:
5 dic vt plene no.in.c.q̃relã.ſ.de ele. ¶ † In gl.in v̇b.poſtulauit.no.ſingulariter iſtã gl.vſq3 ad v̇.arg.ↄ̃ ex qua colligunt̃ due limitatiões ad iura dicẽtia ꝓcuratorẽ nõ poſſe ſine ſpãli mãdato petere reſtõnẽ in integrũ.Illa em̃ iura dñt ĩtelligi qñ reſtitutio petit̃ p̃ncipaliter:vt qꝛ agat cãm ꝑ ſe p̃ncipaliter ĩchoare:vt puta qꝛ petit̃ ↄ̃ ↄ̃ctũ vel ↄ̃ ſñiam q̃ trãſiuit in rẽ iudicatã ꝑ lapſum decẽdij: ſec᷒ aũt qñ incidit in cauſam: nã tũc põt peti ꝑ ꝓcuratorẽ q fuit litẽ cõteſtatus in illa cã. arg.hic.⁊ hoc voluit Inn.⁊ oẽs doc.⁊ cõiter ẽt ſequunt̃ legiſte in.l.illud.allie.in gl.⁊ alle.not.in iſto.c.⁊ põt ad hoc dictũ optime adduci.c.pe.j.e.nã ſicut ĩ mãdato iuriſdictionali fit illa diſtinctio an reſtõ petat̃ p̃ncipaliter vel incidẽter eodẽ mõ dz diſtingui in mãdato ꝓcuratorio:nã ĩ multis iſta duo eqparant̃ iuxta no.ĩ.l.⁊ qꝛ.ff.de iu.om.iu.⁊ ĩtelligo ꝙ reqrat̃ ſpãle mãdatũ ex parte.ſ.petẽtis reſtõnẽ.ſed ex ꝑte defendẽtis nõ reqrit̃ ſpãle mãdatũ ſm Inn.hic.⁊ bñ facit.d.l.illud. qd no.Scðo p̃ncipaliter no.ex gl.ꝙ reſtõ petita poſt ſñiam añ lapſum.x.dierũ dꝛ venire incidẽter.qꝛ ex quo ſñia adhuc nõ trãſiuit in rẽ iudi.nõ vr̃ prorſus ceſſare mãdatũ ꝓcuratoriũ.vñ queãdmodũ põt ꝓcurator intra decẽdiũ appellare ſine nouo mãdato:vt in.c.nõ iiuſte.de ꝓcu.ita põt petere reſtitutionẽ in integrũ quaſi hoc ſit cõiũctũ mãdato cũ reſtitutio eqpolleat appellationi.vt dixi.ſ.eo.ex lr̃is.⁊ hoc dictum nõ attingũt legiſte in.d.l.illud.doc.etiã nr̃i dubitaſſe vident̃ vtrũ hoc ꝓcedat de iure:nã ex quo ſñia eſt lata nõ vr̃ ampli᷒ iſta cã ſubſiſtere.ergo eſt opus reſtõnẽ petere principaliter. Sed ↄ̃ dictũ glo.Hoſt.opponebat fortiter de.c.innotuit de ele.vbi dꝛ ꝙ habẽs mãdatũ ad petẽdã cõfirmationẽ electionis nõ admittit̃ ad petendã diſpenſationẽ in perſonã electi niſi habeat ſpeciale mãdatũ.⁊ ob hoc dixit hic Hoſ.ꝙ forte iſte ꝓcurator habebat ſpãle mãdatũ vt qꝛ dicebat̃ in mãdato ꝙ poſſet petere reſtõnẽ in integrũ tã ante ſñiam q̃3 poſt: ſicut moris eſt.⁊ no.bñ incidẽter hoc dictũ.nã ſentit per hoc Hoſt.ꝙ ſufficiat mãdatũ ſpãle lz nõ ſit reſtrictũ ad certũ articulũ.de quo vide qd lati᷒ dicã in.c.ſeq.vel forte ſm eũ hic nõ fuit oppoſitũ.Inn.etiã dubitauit.nam primo vr̃ velle ꝙ procurator qui fuit litẽ cõteſtat᷒ poſſit petere iſtã reſtõnẽ cũ nõ poſſit remoueri ſine cauſe cognitiõe:vt in.c.ij.de ꝓcura. in vj.poſtea vero dicit ꝙ ꝓcurator nõ admittit̃ ſine ſpeciali mandato.Sed Hoſt.rediẽs ad dictum gl.rñdet ad.c.innotuit.ꝙ diſpẽſatio nõ eſt ita cõiũcta mãdato ſup cõfirmatiõe petẽda ſicut reſtõ in integrũ eſt cõiũcta cauſe.nã cõfirmatio

Zacharias.
a ¶ Non debet excludere.add plenilliime d hoc dicto ⁊ precedẽti.ſ. ꝙ iudex nõ dz leuiter admittere dilatorias exceptio quas preſumit malitioſe apponi ꝑ Lanfrã. de ordia.in ſepe allegã.c.qm̃ ↄ̃.ꝗ. excep.in prin.et ibi in apoſt.Bene.vadi ⁊ celſi.j. de proba.

innitit iuri diſpẽſatio depẽdet a gratia:nã nõ multũ p̄iudi
cat ſi differt diſpẽſatio ſed reſtõ in integrũ nõ ex toto depẽ-
det a gratia:vt.j.dicã. Itẽ poſſet inferri magnũ p̄iudiciũ ſi
pcurator q eſt preſens nõ poſſet petere iſtã reſtõnẽ.ꝛ tandẽ
videt doc.magis inclinare in partẽ huius gl.q̃ mihi mul-
tũ placet p equiparationẽ quã.ſ.feci ad appellationẽ.ꝛ que
incõtinẽti fiunt videt ineſſe:vt in.c.officij.de ele.ꝛ in.l.lecta.
ff.ſi cer.pet.vnde ſatis vr̃ hec petitio incidere in cãm ex quo
immediate poſt ſentẽtiã petit anteq̃ mereat executionẽ.et
in fauoꝛabilib⁹ debem⁹ facere benigniorẽ interp̄retationẽ:
vt in regula odia.de reg.iur.lib.vj.tertio p̄ncipaliter gl.op-
ponit de.l.ſi actoꝛ.C.de ap.ꝛ nõ inducit nec ſoluit.ꝛ facit ille
tex.i ꝯtrũ hoc mõ:ibi ẽm dr̃ ꝙ ſi actoꝛ dat⁹ a curatoꝛe fuit cõ-
dẽnat⁹ appellat ipſe actoꝛ:ſʒ curatoꝛ pſequit cauſam:quaſi
innuat ꝙ ipſe actoꝛ qui iã fuit cõdẽnatus non pſequat cãm
appellationis.ita vr̃ dicẽdũ in pcuratoꝛe cõdẽnato vt non
poſſit pſequi cãm reſtõnis.ſed ſolutio ponitur ibi in gl.nam
actoꝛ nõ pſequit cãm appellatiõis ꝛ ex neceſſitate ſi tñ vel-
let bñ poſſet vt in.d.c.nõ iniuſte.ꝛ in.l.inuitus.C.de procur.
7 ❡ † Et circa illud qđ dictũ fuit de ſpãli mãdato req̄ſito di-
cit hic Inno.arg.illi⁹.l.ſi actoꝛ.ꝙ habẽtes legitimã admini-
ſtrationẽ vt ſunt tutoꝛes curatoꝛes economi ꝛ p̄lati ꝛ ſimiles
poſſunt petere reſtõnẽ ſine ſpãli mãdato.ꝛ verũ dicit qđ iſti
habẽt a iure adminiſtrationẽ queadmodũ iurat de calũnia
ſine ſpãli mãdato.vt in.l.ij.de iura.calũ.qđ no.vide p Spec.
eo.tit.§.ij.in ver.prelatus. Itẽ adde ad p̄dicta dictũ Jo.an.
poſt Hoſtiẽ.j.c.proxi.vbi dicit ꝙ poſt lapſum.x.dierũ etiã a
tp̃e interlocutoꝛie nõ dicit pcuratoꝛ reſtõnẽ petere inciden
ter:quia ex quo interlocutoꝛia trãſiuit in rẽ iudicatã requiri
tur ſpecialis petitio:q̃ nõ põt dici qđ incidat cũ iam ille ar-
ticulus trãſiuit in rẽ iudicatã qđ no. Itẽ pater põt petere p
filio reſtõnẽ in integrũ ſine ſpeciali mãdato:ſecus autẽ eſt in
alijs ꝯſanguineis niſi minoꝛ ſit talis vite cui merito eſſet bo
nis interdicẽdũ.vt in.l.p̄ri.ff.de minoꝛi. Et ex p̄dictis poſſes
formare diſtinctionẽ an ꝛ qñ qs admittat ſine ſpãli mãdato
ad petẽdã reſtitutionẽ:nã ſi habet legitimã adminiſtratio-
nẽ admittitur, ſi vero ſimplex eſt pcuratoꝛ debet diſtingui
7 an petat principaliter an incidẽter:vt.ſ. ❡ † In gl.in verb.
p executionẽ ſentẽtie,ibi:niſi incõtinẽti pbet exceptio.iſtam
p̄ticulã gl.ſoleo multũ adducere i cõcilijs ad ſtatuta q̃ exclu
a dũt oẽs exceptiones cõtra ſnĩam:[a] vt ſi incõtinẽti qs vellet
pbare exceptionẽ legitimã cõtra ſnĩam debet audiri nõ ob-
ſtante ſtatuto:q̃ ſtatutũ videt excluſiſſe legitimas exceptio
nes p̄pter p̄ſumptã fraudẽ opponẽtiũ q̃ preſumptio ceſſat
in pbatione q̃ offert incõtinẽti.ꝛ p hoc vide ho.tex.in.c.lite-
ras.in v̄.propterea.de reſt.ſpo.ꝛ qđ not.gl.i.l.j.ff.de ta.exhi.
8 ꝛ vide qđ pleni⁹ dixi in.c.ex p̄te.el.ij.ff.de offi.deleg. ❡ † In
gl.in ver.equitate pẽſata in fi.no.ex iſta gl.ꝙ lʒ regulariter
b petitio reſtõnis in inte.[b] impediat executionẽ ſnĩe per.l.vni
cam.C.in integ.reſ.poſtu.ne qd no.fiat.tñ qñ p̄ſumptio eſt ꝯ
petẽtẽ reſtõnẽ ꝙ hoc petat malitioſe cã differendi executio-
nẽ.tũc mandat ſnĩa executioni recepta cautiõe de qua hic.ꝛ
ſic vr̃ ſentire gl.ꝙ iſtud qđ hic dr̃ pcedat de iure ita ꝙ ad cõ
ſequẽtiã ab alijs iudicib⁹ eſt trahẽdum:ꝛ in hoc eſt iſte text.
ſing.vt.ſ.dixi.vnde Hoſt.dicit ꝙ iſta nõ fuit ſimplex p̄uiſio
pape ſed cõtinet ius:qđ vr̃ placere Jo.an.ꝛ optime põdera
uit iſtum text.ibi iure duximus prouidendũ ꝛc.ita ergo alij
iudices debẽt eodẽ mõ iudicare.vt in.c.in cauſis.de re iudi.
ꝛ Bar.ſimpliciter hoc dictũ vr̃ ſequi in.d.l.vnica. Inn.tamẽ
hic videt dubitaſſe:nã p̄mo dixit ꝙ p̄pter preſumptionẽ fa-
cti hec executio nõ impedit.poſtea inq̄t ꝙ tex.iſte põt intel-
ligi cũ petit reſtõ cõtra ſnĩam principis ꝯ quã non admittit
quis niſi p viã ſupplicationis:ſed ſupplicatio impedit exe-
cutionẽ ſnĩe ſed preſtat cautio vt dixi poſt gl.ſ.e.ex literis.ꝛ
ſm̃ iſtã ſolutionẽ nihil noui iduceret iſte tex.ꝛ ſic in alijs iu-
dicib⁹ petitio reſtõnis indifferẽter impedit executionẽ:ſed
hoc mihi non placet.nã ſi loqueret tex.in ſupplicatione non
opoꝛtuiſſet ꝙ papa hic ſe fundaſſet ſuper preſumptiõe oꝛta
cõtra petẽtẽ:nec erat opus dicere ꝙ voluit puidere eq̄tate
pẽſata ꝛc.iſtã hoc erat de iure autẽticoꝝ.vt in aut.que ſup-
plicatio.C.de p̄ci.impe.offe.ergo iſte tex.loquit p̄prie i peti-
tiõe reſtõnis ꝛ nõ in ſupplicatiõe:ꝛ ſm̃ hoc vr̃ hic tex.cõtra
Inn.vt aduerſus ſnĩam p̄ncipis poſſit peti ẽt reſtõ.qđ intel
lige vt dixi.ſ.c.proxi. Demum dat Inn.aliam ſolutionẽ qđ
iſte tex.põt ponere iſtud ſpeciale in reſtitutiõe q̃ petit ꝯ ſen-
tentiã principis.ſed mihi nõ placet quia papa ſe nõ fundat
hic ſuper p̄ſumptione q̃ erat oꝛta cõtra petẽtẽ reſtõnẽ:ergo
vbicũq̃ cõtigerit iſta p̄ſumptio dʒ ſeruari iſta iuris diſpoſi-
tio.vt in.c.cũ dilecta.de cõfir.vti.cũ ſi.ideo tene primo dictũ
qđ cõiter tenet. Adde tñ vnũ dictũ Bal.in.l.vnica p̄alle.vbi
dicit qđ vbi executio ſentẽtie nõ eſſet reuocabilis nõ dʒ fie[ri]
poſtulata reſtõne qđ mihi ſatis placet:q̃ tũc ceſſaret reme-
diũ iſti⁹.c.q̃ nõ poſſet reſtitui ꝛ ſic fruſtratoꝛia eſſet iſta cau
tio. Ad hoc adduco notabile dictũ Pau.de lea.in cle.j.de
re iudi.vbi dicit iſtũ tex.nõ habere locũ in eo ꝙ mãdat exe-
cutionem añ oĩa fieri qñ executio non eſt reuocabilis ꝛ tene
mẽti iſtud dictũ. Sed aduerte q̃ Bal.videt ponere exẽplũ
ſuper iſta executione irreuocabili qñ qs eſſet ducẽd⁹ ad car
ceres:quaſi innuat ꝙ lʒ in facto poſſit reuocari reſpectu fu
turi tp̃is nõ tñ poſſet reuocari reſpectu p̄teriti et reſpectu
ignominie.nã impoſſibile eſt facere ꝙ qs nõ fuerit in carce-
re ꝛ ꝙ non fuerit paſſus illã ignominiã.tex.enim hic ſe fun-
dat ſuper cautione qñ põt cõſeruari ius illius cõtra quẽ ſit
executio.ego ex hoc facio regulã notãdã ꝛ multũ aperit iſtũ
tex.ꝙ vbicũq̃ nõ põt p cautionẽ puideri iuri illius contra
quẽ ſit executio nõ dʒ ſnĩa mandari executioni.
p hoc facit q̃ cũ iſta p̄uiſio veniat cõtra.l.vnicã pal.dʒ ſtri-
cte intelligi.ar.in regula q̃ a iure cõi exoꝛbitant.de reg.iur.
li.vj.ꝛ in.l.p̄cipim⁹.in fi.C.de appel.ponit etiã ibi Bald.q̃dã
alia dicta q̃ mihi nõ placẽt.vt ẽm velle ꝙ impedit executio.
ꝛ offert iſta cautio qñ p̄batio offert incõtinẽti.iſte ẽm tex.nõ
fundat ſe ſup oblata p̄batiõe.regulariter ergo dʒ impedi-
ri executio ſiue offerat p̄batio ſiue nõ.vt in.d.l.vnica. Si au
tem eſt p̄ſumptio ꝯ petẽtẽ dʒ prouideri prout hic dicit:pu-
to tñ ꝙ vbi leſio eſſet patẽs:tũc nõ haberet locũ qđ hic dici-
tur.rõ q̃ ceſſaret p̄ſumptio malitie:et idẽ poſſet dici vbi foꝛ
te intra breuiſſimũ tp̃s qs vellet p̄bare leſionẽ.arg.eoꝝ q̃
9 dixi.ſ.in p̄cedẽti gl. ❡ † Sed q̃ro qd ſi poſtulata reſtõne fit
executio nulla exiſtẽte p̄ſumptione ꝯ petẽtẽ:nunqd indulta
reſtõne debeat reuocari executio per viã attẽtati.hãc q̃õnẽ
ponit hic do.Ant.ꝛ dicit ꝙ dñi de ro.tenẽt ꝙ nõ:ex quo le-
gitime facta fuit.ꝛ vt ipſe cũ eis trãſire. Sed aduerte q̃ aut
ipſe fuit decept⁹:aut lr̃a ſua eſt coꝛrupta:q̃ dñi de ro.de di-
recto cõcludũt ꝯtrũ in cõcluſione.ccclxvj.ꝛ de iure hoc dicto
cõtrariũ põt p̄bari.nã tex.in.d.l.vnica.vult qđ poſtulata re
ſtõne nihil dʒ innouari:ergo executio facta poſt poſtulatio
nẽ fuit iniuſta:ergo dʒ reuocari.ar.in.c.nõ ſolũ.de appel.li.
vj.ꝛ dicũt do.de ro.idẽ eſſe ſi petat reſtõ ad appellandũ:q̃
ſi qñ petit reſtõ ſimpliciter aduerſus ſnĩam differt executio:
vt in.d.l.vnica.foꝛtius dʒ differri qñ petit reſtõ ad appellan
dũ.qđ no. Sec⁹ dic vbi executio fuiſſet facta ante poſtulatã
reſtõnem:q̃ tũc lʒ poſtea poſtulet ꝛ obtineat reſtõ ꝯ ſnĩam
nõ p hoc retractat executio ſʒ dʒ expectari finis cauſe prin
cipalis:q̃ qđ legitime factũ eſt nõ dʒ retractari:vt in regu-
la factũ legitime.de reg.iur.li.vj. Itẽ aduerte ad aliã limita
tionẽ quã ad iſtũ tex.ponit hic.d.Ant.ꝛ attribuit eam dñis
de ro.deci.cccc.xxiij.alias.xxiiij.ſ.ꝙ iſta cautio exigit a ſu-
ſpecto de dilapidatiõe:ꝛ qñ eſt ita pauper ꝙ poſt dilapida
tionẽ nõ poſſet de ſuo ſatiſfacere:qđ mihi non placet:q̃ iſte
tex.loquit indiſtincte:vñ cũ recedimus ab illa.l.vnica.debe
mus ſtricte intelligere iſtũ tex.ex quo ẽm petẽs reſtõnẽ gra
uat in vno:nõ mirũ ſi releuat in alio.ſ.in cautione.ꝛ vtile eſt
ſibi habere plura remedia,ꝛ ꝯ fideiuſſoꝛẽ,vl ꝯ principalẽ.ar.
in.l.j.ff.ſi qs in ius vo.ꝛ in.l.quoties.ff.de act.ꝛ obl.ꝛ facit qđ
10 no.Bar.in.l.j.ff.ad tre. ❡ † Sed q̃ro q̃.ſ.dixi qđ regulari-
ter reſtõ in inte.ipedit executionẽ.et idẽ facit appellatio:vt
c c.veniẽtes.de iureiu.ſec⁹ in ſupplicatiõe[c] vt p̄dixi:ꝛ notatũ
fuit in.d.c.ex lr̃is.q̃ eſt rõ diuerſitatis in hoc:vide p Jo.an.
in addi.Spe.in ti.de ſuppl.§.differt.ꝛ cõcludit ꝙ appellatio
eſt remediũ oꝛdinariũ ꝛ innitit iuſtitie:iõ hʒ ipedire execu-
tionẽ.in integrũ:reſtõ innitit iuri lʒ habeat gratiã annexã:
tñ illã grãm poti⁹ hʒ a iure q̃ a iudice:nã iura indulgẽt re-
ſtõnẽ in ite.minoꝛib⁹ eccleſijs ꝛ maioꝛib⁹ ex iuſta cã vt in iu-
rib⁹ vulgarib⁹:merito poſtulatio reſtõnis ipedit executio-
nẽ ſicut appellatio:ſupplicatio aũt innitit pure gratie q̃ eſt
ſiẽda ab hoĩe:nã p̄pter p̄ſumptionẽ q̃ eſt oꝛta ex pſona pfe
rẽtis ſnĩam:puta principis vel p̄fecti p̄toꝛio non dʒ de iure
admitti aliqđ remediũ retractatiuũ:ſed ſupplicatio admit
tit ex mera gratia principis ideo cũ fundet ſup mera gra-
tia nõ dʒ impedire executionẽ ſnĩe.ſatis enim eſt ꝙ det cau-
tio de reſtituẽdo ſi ſupplicãs obtinebit in cã:iuxta no.in.d.
c.ex lr̃is.ꝛ in aut.que ſupplicatio.ſuperius allegata. Et dic
ꝙ rõ rõnis eſt q̃ remediũ ſupplicationis non fundatur ſup
aliqua iuſta cauſa:ſed ſolũ ſuper ea equitate:q̃ a ſententia
principis nõ põt appellari:ſed reſtõ in inte.eſt fundata ſup
cã extrinſeca:puta ſup imbecillitate etatis vel fauoꝛe eccle-
ſie vel ſup aliq̃ alia legitima cã:puta q̃ erat abſens cã reipu
blice vel qd ſimile:ideo iſtud remediũ reſtitutiõis in integ.
pinguius operat q̃ remedium ſupplicationis.ꝛ vide quod
dixi.ſ.c.proximo. Ex hoc enim ſis caut⁹ vt aduerſus ſnĩam
principis

Sebaſt. Sapia.
a ❡ Cõtra ſnĩam. Uide Abba.idẽ tenentem in ꝯſi.lxiiij.ꝛ in.c.ſuper eo.in fi.ſ.de offi.dele.ſʒ reprobat eum.d.Alexã.in cõſil.xciij.incip.clariſſime dñe vicarie.in q̃rto vo.refert.d.Iaſ.i.l.nã poſtea.in pri.ff.d iureiurãdo.

Zacharias.
b ❡ Petitio reſtõnis in integrum. Adde eẽ hic op⁹ diſtin.quã Lanfran.in.c.qm̃ cõtra.§.exceptio.nume.9.verſicu.reſtõ aũt in integrum.ibi diſtinguẽdo concludit ꝙ ſi p̄ſũptio eſt pro impetrante:ꝛ petit reſtõ.j.decẽ dies datos ad appellandũ:tũc impediat executio ſentẽtie.alias ſec⁹.vt pleniſ.no.Bal.quẽ ibi allega.i.l.falſam.C.ſi ex fal.inſtru.et Bar.in.l.defendente.ff.de excu.tuto.

Sebaſt. Sapia.
c ❡ In ſupplicatione. Uide per Moder.in aut.q̃ ſupplicatio.C.de precibus impe.offe.

Zacharias.

a ¶ Sine cauſe cognitiõe. Addõ ꝙ hoc eſt verum in ciuilibus cauſis: vt per Lanfran. plene i.c.quoniã contra.§.dilationes.nu.2. verſic. ſcdõ q̃ro.⁊ ibi in apoſt. Bene.va. in v̾.cognitione. ĩ.de ꝓba. in criminalibus autẽ nõ requirit cauſe cognitio: vt ibi paulo añ notat. de quo pleniſſi.ꝑ Alexan.conſilio cxviij.col.fin.vo. j.⁊ conſil.xlj.col. iiij.volu.ij.

Anto.Franciſ.

¶ Circa iſtõ qõ hic dr de dilatione dãda cũ cauſe cognitione. Dicas ꝙ p̃ma dilatio ẽt ĩ ciuilibus daꝛ ſine cauſe cognitiõe vel ſaltẽ cũ leui.ſcda vero daꝛ cũ graui cãe cognitiõe. tertia et quarta daꝛ cũ grauiſſima.quinta v̾o dilatio nũq̃ꝫ datur: de quo vide in.l.oratiõe. ff.de fer.et in.l.fi. in glo.mag.C.de dila.⁊ adde ꝙ ſi prima dilatio eſt peremptoria nõ daꝛ ſcda niſi cum cauſe cognitiõe, in qua nõ ſufficit ꝓbatio ĩpedimẽti per iuramẽtũ ſꝫ requiriꝛ ꝙ fiat ꝓbatio ꝑ teſtes: vt no.voluit Inno.ĩ.c.ĩ cauſis.de teſti. et qualiter petaꝛ quarta dilatio: ⁊ q̃liter denegetur: vid etiã ꝑ Inn.in.c.ſignificauerũt.d teſti. Et adde qõ poſt terminũ peremptorium datũ a iudice ad probãdũ nõ dꝫ dari dilatio etiã ſi petatur cũ ſolẽnitate vt plene ꝑ Inn.ĩ d.c.in cauſis. Et adde ꝙ valet ꝓbatio ẽt ſine dilatiõe: vt ꝑ Bar.in l.in pecuniariis. ff.de fer.⁊ in.l.in crimine. ff.de adulte.⁊ an ĩ cã adulterij ſint dãde dilatiões. vid gl.ĩ.§.ſpatiũ.iiij.

principis potius incedas ꝑ viã reſtõnis q̃ꝫ ſupplicationis: qd intellige qñ vtrũq̃ꝫ remediũ cõcurrit: qꝛ ſubeſt cauſa petẽdi reſtõnẽ.iuxta ea q̃ dixi in.c.precedenti. ¶ In gl.fi.ibi: argu.not.bñ iſtam particulam gl.quia eſt optima.

1 ☞ Terminus probationis ſemper eſt peremptorius.

2 Termini excluſi currunt nõ minus contra eccleſiam q̃ꝫ priuatum.

3 Inſtructus quoties quis tenetur ⁊ potuit cõparere in termino nõ auditur petens vlteriorẽ terminum ad inſtituendum.

Procurator ſi non cõparet legitime in termino in quo fuit dominus citatus poteſt tanq̃ꝫ contumax dominus puniri.

4 Reſtitutio in integrum an poſſit peti per procuratorem ſine ſpeciali mandato.

5 Speciale mãdatum ſufficit cõprehendi ſub generalitate verborum.

6 Speciale mandatũ vbi requiritur ſufficit ꝙ preſtetur cautio de rato.

7 Tempus quadriennij ad petendam reſtitutionem in integrum a quo tẽpore incipit currere.

Exceptiones dilatorie non poſſunt opponi in cauſa appellationis.

Oram. Poſt perẽptoriũ nõ auditur eccl̃ia de iure cõi: auditur tñ per beneficiũ reſtitutiõis in integrũ.h.h. Prima pars narrat factũ. Scda interloquitur ibi: nos autẽ. ¶ Caſus literalis. Inter archiepm bracharẽ.⁊ archiepiſcopũ toletanũ coram Inno.ſuper iure primatie qd vertebaꝛ: lite inter predictos archiepos cõteſtata corã ipſo cauſam cõmiſit quibuſdam iudicibus vt ipſi cauſam ſufficienter inſtructã remitterẽt ad apoſtolice ſedis examẽ partibus terminũ peremptoriũ aſſignãdo: in quo cũ oĩbus munimẽtis per q̃ cauſa inſtrui poſſit ſedi apoſtolice ſe preſentant ſñiam audituri: termino certo elapſo poſt longã expectationẽ cõparuerunt procuratores archiepi bracareñ.ſed qꝛ non portauerũt depoſitiones teſtiũ ⁊ alia munimẽta dilationẽ ad hoc faciendũ poſtulauerũt. Papa interlocut⁹ fuit ꝙ ſup hoc audiẽdi nõ erãt cũ ad hoc termin⁹ perẽptori⁹ aſſignatus fuiſſet. Ipſi petierũt ad hoc ſe admitti ꝑ bñficiũ reſtõnis in integ.exhibẽtes ſuper hoc ſpeciale mandatũ.vñ papa Honori⁹ dedit illis dilationẽ vſq̃ꝫ ad octauas pentecoſtes per beneficiũ reſtitutiõis. Ber.

1 ¶ † No.j.ex tex.ꝙ ad probationẽ in cauſa faciẽdam vnica datur dilatio ⁊ non plures.cõcor.l.fi. ff.de fe.⁊ vide quod plene no.glo.in.c.ij.de dila.⁊ q̃q̃ꝫ text.hic dicat terminũ fuiſſe perẽptorium: tñ omnis dilatio probatoria eſt peremptoria: vt in.d.l.fi.⁊ in.c.licet.de proba.vnde in cauſa ciuili nũq̃ꝫ datur ſcda dilatio niſi ex cauſa.vnde ſuper exiſtẽtia cauſe dꝫ premitti cauſe cognitio.d.l.fi.⁊ in.l.oratione.e.tit.vnde non põt iudex ſine cauſa dare ſcdam dilationẽ: vt ĩ.d.l.fi.⁊ ibi no.Bar.nec vꝛ valere ꝓbatio que fit intra dilationẽ datã ſine

a cauſe cognitione [a]: de quo tamẽ dicendum vt ibi

2 plenius no. ¶ † Scdo no.ꝙ iſte p̃ſcriptiões iudiciales currunt etiam contra eccleſiam: nã vides hic ꝙ qꝛ eccleſia nõ ꝓbauit in prima dilatiõe ſtatuta non fuit admiſſa de iure cõi ad probandam dilationẽ ſꝫ fuit op⁹ recurrere ad ius ſingulare. ſ.ad bñficiũ reſtõnis. Et ex hoc ⁊ ex text.infertur ꝙ aduerſus preſcriptiões iudiciales cõpetit eccleſie bñficiũ reſtõnis.de quo vide quod dixi in

3 c.auditis.ſ̃.eo. ¶ † Tertio no.ꝙ vbi per dilationem prefixã quis tenetur cõparere, inſtruct⁹ nõ audiꝛ petens terminũ vlteriorẽ ad inſtruẽdũ. Et facit iſte text.in ar.ad q̃ſtionẽ quotidianã.iudex citauit aliquẽ vt cõpareat certo termino ꝓ quo comparuit in termino ꝓcurator ⁊ petiĩt dilationem ad faciendã fidẽ de mandato: nunqd ſit ſibi dandus terminus an dñs poſſit cõdẽnari tanq̃ꝫ contumax, qꝛ nõ cõparuit legitime in termino: ⁊ dicendũ ꝙ non dꝫ dari dilatio ſed potius põt vt cõtumax condẽnari: qꝛ cũ habuerit dilationẽ ad comparẽdũ debebat cõparere legitime.ad hoc l.ſi quando.C.de dila.⁊ hoc firmat ibi Bar.et tene mẽti hanc q̃ſtionẽ: qꝛ quotidie accidit. ¶ No. ꝙ etiã cõtra interlocutoriã pape põt eccleſia petere reſtitutionẽ ĩ integrũ. ¶ Vltimo no.caſum quo excluſus vna via admittiꝛ ad idẽ alia via: nã eccl̃ia hic excluſa fuit de iure cõi: tñ fuit admiſſa per bñficiũ reſtõnis.⁊ ꝑ hũc limita regulã cũ qd vna via.de reg.iur.li.vj.⁊ qd leg.⁊ not.in.c.tue.de

4 ꝓcu. ¶ † In gl.in ver.ſpãle mãdatũ ibi: nõ videꝛ ſufficere generale mãdatũ. No.tu canoniſta tex. iuncta gl.qꝛ nõ habes alibi in corpore iuris canonici ꝙ ad petẽdũ reſtitutionẽ in integrũ reqraꝛ

b ſpeciale mãdatũ.[b] legiſte habent in.l.illud.alleg. in gl.⁊ intellige qñ reſtitutio in integrũ venit p̃ncipaliter.ſecus ſi venit incidẽter in cauſa gñaliter cõmiſſa vt dixi poſt glo.ſ̃.c.pxi.⁊ ideo in caſu huius.c.nõ erat neceſſe habere ſpeciale mãdatũ: quia veniebat incidẽter: vnde dicit Hoſt.ꝙ ſpõte procurator exhibuit ſpeciale mãdatũ.vel põt dici ſm eũ,⁊ Jo.an.ꝙ hic erant lapſi.x.dies a tẽpore interlocutorie.⁊ no.ſingulariter hoc dictũ: quia neſcio alibi ꝙ vbi contingit leſio per interlocutoriã nõ põt ꝓcurator petere reſtitutionẽ ſine ſpeciali mãdato poſt lapſum decẽdij. Nõ põt eſſe qꝛ poſt lapſum decẽdij trãſiuit ĩterlocutoria in rẽ iudicatã: vt in.c.cũ dilect⁹.de elec.vñ nõ põt ampli⁹ dici ꝙ reſtõ incidit in cãm. Sed ſatis põt de hoc dicto dubitari ꝙ lꝫ trãſiuerit in rẽ iudicatã: ex quo tñ cõtingit negotiũ principale qd nõdum eſt diffinitũ videꝛ ꝙ debeat admitti ratiõe incidẽtie ⁊ cõnexionis.arg.op.ex eo qd leg.⁊ no. in.c.fi.de app.lib.vj.⁊ in cle.cũ a repulſione.e.tit. Poſſet tñ per ibi no.eque diſtingui ꝙ aut eſt talis interlocutoria que nõ cõtingit negotiũ principale: vt puta ſup dilatoria exceptiõe: et tũc requiritur ſpeciale mãdatũ poſt lapſum decendij. Aut cõtingit negotium principale: puta qꝛ fuit lata ſuper aliqua peremptoria: ⁊ tũc ſufficit gñale mandatũ: per not.in iur.preal. ¶ Sed ꝯ predicta ⁊ ꝯ tex.op.videꝛ eñ ꝙ nõ debeat iſte ꝓcur. audiri.nã videꝛ eccleſia fuiſſe in dolo dãdo ꝓcuratori mandatũ ſpãle ad petendã reſtitutionẽ cũ potuiſſet aſſignare oĩa munimẽta cauſe ſicut dedit mãdatũ.videꝛ ergo peccaſſe ex certa ſcientia ſed aduerſus delictũ nõ daꝛ reſtitutio: vt in.l.auxilium.ff.de mino. Solu.dicit Hoſ.ꝙ forte dedit eccleſia mãdatũ generale ad petendã reſtitutionẽ in ĩtegrũ iure minoris: vt puta cõſtituo te ꝓcuratorẽ ⁊ do tibi mãdatũ ad petẽdũ reſtitutionẽ ĩ integ.vbicũq̃ꝫ op⁹ fuerit vñ iſte caſus nõ fuit precogitatus per eccleſiã.⁊ forte ꝓcurator credidit attuliſſe ſecũ omnia munimenta cauſe ⁊ dum eſſet in curia vidit ꝙ illa nõ erãt ſufficiẽtia vnde produxit mãdatũ ſuũ ſuper reſtitutione petenda vel forte melius ſm eum poſt interlocutoriã

5 eccleſia dedit mãdatũ ſpeciale. ¶ † No.ſingulariter ⁊ tene menti ex precedẽti ſolutiõe qd ad petendã reſtitutionẽ ſufficit ſpeciale mandatũ cõprehẽſum ſub generalitate verborũ: qd eſt cõtra Cy.⁊ alios legiſtas in.l.vnica.C.etiã per ꝓcuratorẽ in integ.reſti.agi poſſe.vbi dicit qd mandatũ dꝫ eſſe ſpãle quo ad illã cauſam in qua eſt petẽda reſtitutio.ar.l.ſi qs mihi bona.l.j.§.iuſſum. ff.de acq.here.vbi ad adeundã hereditatẽ ꝑ ſeruum requiriꝛ ſpãlis iuſſus dñi nec ſufficit dare ſpeciale mãdatũ ſub generalitate verborum.do. Ant.ſimpliciter ſequiꝛ dictũ Hoſti.nõ obſtante dicto legiſtarũ: ſed tu vide plene ꝑ Bart.in.l.filiuſfamilias.ff.de dona.vbi reprobat dictũ Cy.⁊ tenet idẽ qd doct.nři,licet hic non alleget.moueꝛ ꝑ iſtũ tex.qui optime facit.nam ad donationẽ faciendã requiriꝛ ſpeciale mãdatũ: vt in.l.cõtra iuris ciuilis regulas.ff.de pac.⁊ in.c.fi.de offi.vica. li.vj.⁊ tñ ſufficit dare mandatũ ſpeciale ſub generalitate v̾borũ: vt puta qd poſſit donare licet nõ dicaꝛ cui et quid: vt in.d.l.filius.nec ob.dictus.§. iuſſum.qꝛ illud ꝓcedit ꝓpter graue p̃iudiciũ qd poſſet icurrere dñs ſi hereditas nõ eſſet ſufficiẽs ⁊ idẽ dic vt timeꝛ de graui p̃iudicio dñi: tunc non

q.iiij.⁊ ꝑ Bart.in extraua.ad reprimẽ.ſup v̾.declarãtes.⁊ ꝑ Spec. in ti.de dila.in.§. videndũ. in ver. vtrũ valeat.et ꝑ do. Anto.in.c.lꝫ cauſam.de ꝓba. ⁊ habetur in.l.diuus.in.§.fin.ff.de adul. Vtrũ autẽ in cauſa criminali debeãt dari dilatiões deliberatorie.vide gl.iiij. q.ij.in ſum.⁊ aliã ij.q.viij.per ſcripta.⁊ vide Joã. an.ĩ.c.ij.de dila. ⁊ ꝑ Arch.ĩ.c.offeraꝛ.iij.qõ.iij.⁊ vid Inn.in.c.cũ contingat.de reſcri.⁊ in.c.prudẽtiã.de offi.dele.⁊ vide glo.in.c.cũ cãm.de off.dele. ⁊ in.c.licet.de accu.in gl.j.et vide gloſ.in.c.ij.et ibi Inn.de dila. in qb⁹ locis plene tractat an et qñ debeãt aſſignari dilationes cũ cauſe cognitiõe.

b ¶ Speciale mãdatũ. Adde Jo. de ana.ꝯſi.xlviij. Ro.ſingul.ſuis. fol.iij.

Zacharias.

¶ Adde qd corrupte alleg.hoc ſing. Ro.eſt eñ fo.v.ſingu.in nu. 125.qd inci.volo tibi dicere vnũ dictum.vbi alle. gl.hãc,et.l.illud. hic alleg.⁊ Bar. ff.de no.ope.nũ. ⁊ non meminit.l. vt ibi dicit.ſꝫ dic ꝙ eſt.l.cũ ꝓcurator. et ibi Modernio. pleniſſime.

a ¶ Specialiſſi-mū.Adde Ant. de But.cōſi.lxv.

❧Sebaſti.Sapia.
b ¶ Speciale mā-datū.Uide Fel.i c.nōnulli.§.ſunt ⁊ aliĳ.vſi.amplia ſcdo etiā ſi in mā dato.col.ĳ.de re-ſcr.⁊.c.ſedes.e.ti.

c ¶ Que reqrunt. Adde Fulg.ↄſi. clxxvĳ.Ro.con-ſilio.xciiĳ.

❧Sebaſt. Sapia.
d ¶ De ſpāli mā-dato.Uiō Bar. in.l.nō ſolū.§.qui alieno.ver.tertiꝰ caſus.ff.de ꝓcur. Fe.poſt Abb.in c.corām.colū.iĳ. verſi.qn̄ faciens dubiū de māda-to.ſ.de offi.dele. vbi idē tenet qō Abb.hic ꝙ ad-mittatur cautio de rato.

e ¶ Incipit curre re.Adde Alexā. cōſil.lxiiii.iĳ.lib. ⁊.lxxxix.ĳ.lib.

❧Sebaſti.Sapia.
f ¶ Ubi text.De illo tex.vide per Rom.ſingu.ccc-xliĳ.incip.floren tie.⁊ Iaſ.in.l.qui certo loco.ff.de cōdict.inde.⁊ ad materiam vide text.in.l.minor. xxv.annis i prin. ff.de euictio.

❧Sebaſti.Sapia.
g ¶ Rebus eccle-ſie.Quomō hoc ꝓcedat:vide Fe. in.c.eccleſia ſan-cte Marie.ſ.de conſtitutio.colū. iiĳ.vbi etiam tā-git late id qō po nit Abb.paulo infra:an ſtatuta laicorum quo ad patrimonialia.

requirit ſpāle mandatū ſpāliter factū:vt in.d.§.
iuſſum.⁊ vide tex.opti.cū gl.i cle.nō pōt.de ꝓcu.
⁊ in.c.ꝓcurator.de ele.li.vj.⁊ ob iſtā cauſam ad cō
trahēdū matrimoniū reqrit mādatū ſpecialiſſi-
a mum [a] vt exprimat̄ ꝑſona cū qua dꝫ ꝯbi matri
monium:vt in.l.generali.ff.de ritu nnp.vide tex.
iuncta glo.in.c.fi.de ꝓcu.li.vj.Ego aūt hoc dictū
doc.ꝓbo ꝑ text.in.c.qui ad agendū.de proc.libr.
vj.⁊ ex not.in.l.ſed ⁊ ſi qs.§.queſitū.ff.ſi quis cau.
b vbi patet ꝙ in requirētibꝰ ſpāle mandatū[b] ſuffi-
cit exprimere vnū caſum requirētē ſpāle māda-
tum ſubiecta clauſula generali:vn̄ plus puto ꝙ
ad petendā reſtōnē ſufficit iſtud mādatū:conſti-
tuo te ꝓcuratorē meū ⁊ do tibi mādatū trāſigē-
c di ⁊ gn̄aliter faciēdi oīa q̄ requirunt[c] ſpāle man-
datū qꝛ ſatis cōprehēditur caſus reſtōnis vt ibi
no.cū nō ſit iſtud preiudiciale nec cōtinet aliqnā
6 penā reſpectu dn̄i.¶†Illud tn̄ ſcias qō ibi ꝓba
d biliter dubitat̄ de ſpāli mādato [d] admittit̄ pro-
curator cū cautiōe de rato.tex.eſt no.i.l.qō ſi ſpe-
ciali.ff.de mino.⁊ vide ad materiā huius gl.me-
liorē gl.in.d.c.qui ad agendū.que enumerat oēs
caſus requirētes ſpāle mādatū ⁊ tene illā menti.
7 ¶†Extra gl.q̄ro qn̄ incipit currere [e] quadriē-
e niū prefixū ad petēdā reſtitutionē ſi eccleſia fuit
leſa:qꝛ nō ꝓbauit in termino.Sol.dt hic Inn.ꝙ
currit a die lapſi termini:qꝛ tūc eccleſia fuit leſa
⁊ nō a tpe ſnie īterlocutorie.refert tn̄ quoſdā dice
re quadriēniū currere a die ſnie:qꝛ per ſniam ec-
cleſia fuit realiter leſa:ſꝫ mihi plus placet primū
dictū.⁊ hāc opi.Inno.ſequit̄ gl.in cle.vnica.eod.
ti.⁊ Pau.de elea.ibi.⁊ Arch.in.c.ĳ.e.tit.lib.vj.ſꝫ
do.de ro.deci.clvj.formāt hāc q̄ſtionē in eccleſia
que omiſit probationē neceſſariam ⁊ reportauit
tres ſnias ↄtrarias:⁊ dicūt ꝙ quadriēniū currit
a tpe ſnie vltime ⁊ nō a die lapſi termini ad pro-
handū.mouentur qꝛ grauamē nō fuit cōpletum
niſi qn̄ eccleſia appellare nō potuit:nam in cauſa
appellatiōis pōt appellās probare id qō omiſit
in inſtātia principali:vt i.c.cū ioānes.de fid.inſtr.
et in.l.ꝑ hāc.C.de tē.ap.⁊ ad dictū doc.prealleg.
rn̄dent ꝙ ꝓcedit in ſnia interlocutoria:nā ab illa
nō cōputatur quadrienniū.Ego diſtinguerē cō
cordādo ſic:ꝙ aut eccleſia vult admitti ad probā
dum in eadem inſtantia:qꝛ ſententia diffinitiua
adhuc nō eſt lata:⁊ tūc currit quadriēniū a tem-
pore lapſi termini:vt voluit Inn.hic.hoc ꝓbat̄
i iſto tex.vbi fuit data reſtō aduerſus lapſum ter
minū:ergo tūc fuit cōpleta leſio.aut ſnia diffini-
tiua fuit lata ante quadriēniū:⁊ tunc aut omiſſa
fuit talis ꝓbatio que nō poterat fieri in cauſa ap
pellationis:puta datus fuit terminꝰ ad dilato-
rias ꝓponēdas:nā dilatorie non poſſunt ꝓponi
in cauſa appellatiōis:vt eſt tex.no.in.l.ita demū.
C.de ꝓcu.⁊ tūc indubitanter quadriēniū incipit
currere a die lapſi termini.aut erat ꝓbatio q̄ po
terat fieri in cauſa appellatiōis:⁊ tunc ſi eccleſia
petit reſtitui aduerſus appellationē omiſſam in
cipit quadriēniū a die quo ſentētia trāſiuit in rē
indicatā:qꝛ tūc eccleſia fuit leſa.nā non obſtante
lapſu termini poterit probare in cauſa appella-
tionis.⁊ hoc caſu intelligo dictū do.de rota.aut
eccleſia petit reſtitutionē aduerſus ſentētiā ⁊ nō
puto ꝙ ſibi proſit:qꝛ iſta reſtitutio reducit eā in
ſtatū in quo erat tēpore ſentētie:ſed tēpore ſentē
tie nō poterat probare propter lapſum termini
vt hic:ergo opꝰ eſt petere reſtitutionē aduerſus
ſentētiā ⁊ aduerſus probationē omiſſam:et in eo
ꝙ petit reſtitui aduerſus ꝓbationē omiſſam:pu
to dictum Inno.procedere:ſed reſpectu ſentētie
procedit dictum do.de rota.

1 ☞ Reſtitutio in integrū eſt petēda corā iudi-
ce illius in cuius preiudicium petitur.
2 Bona patrimonialia clericorum gaudent pri-
uilegio rerum eccleſiaſticarum.
3 Patria poteſtas ſoluitur ꝑ dignitatē epiſcopa-
lē.⁊ per introitū cuiuſcūqꝫ religiōis approbate.
Patria poteſtas nō cōſiderat̄ in ſpiritualibus.
4 Statuta laicorum mere fauorabilia comprehen
dunt etiam clericos.
Statutū laicoꝝ ꝙ extātibꝰ maſculꝭ ⁊c.nō excludit maſculos clericos.
5 Reſtitutio in integrū cōceditur minori eccleſie etiā in lucro capiēdo
quod per facilitatem ⁊ incuriam fuit neglectum.
6 Preſcriptiones temporales qualitercūqꝫ inducte nō currunt cōtra
minorem niſi inducerent merum lucrum,vel niſi ſint teſtamētarie vel
conuentionales.
Diſpoſitio.c.j.de conſtitu.lib.vj.loquitur quando lex ex toto tolleret
ſtatutum vel conſuetudinem.
7 Uſuffructus bonorum vndecunqꝫ per filios clericos queſitorum non
acquiritur patri.
8 Minor vel eccleſia leſi reſtituuntur aduerſus alienationes etiā ſolē-
niter et iuris ordine ſeruato factas.
Decretum iudicis vbi interuenit inducit p̄ſumptionem iuris quod
omnia ſint legitime facta,non autem inducit preſumptionē iuris ⁊ de
iure vt non poſſit probari contrarium.
9 Libellus alternatiuus admittitur quādo quis eſt incertus de actiōe
vel remedio ſibi competente.
10 Reſtitutio in integrum an reſcindat totum contractū:an inquātum
quis reperitur leſus.

Conſtitutus. Reſtituit̄ minor in eo ꝙ ↄtrxit vel omiſit ſi probat exinde ſe leſum ⁊ ſit intra tempora reſtōnis petende. In prima ponit̄ partis petitio:ſuper qua ſecūdo dat iudices ibi:quo circa.
¶ Caſus lr̄alis. Pater et mater magiſtri.G.⁊ Io.fratris ipſiꝰ cano
nici paroſineñ.habebāt quaſdā poſſeſſiōes cōmunes:mater eorū de-
functa cui ſuccedere debēt.G.pater ipſorū eis in minori etate cōſtitu
tis poſſeſſiones predictas vtriqꝫ cōes vendidit ꝓ certa pecunie quā-
titate:⁊ qꝛ vēditio huiuſmodi nō valebat ꝓ ea parte q̄ ex ſucceſſione
mr̄na fratres cōtingebat p̄dictos:emācipauit eoſdē,⁊ fecit eos cōtra
ctui cōſentire.p̄terea cōſuetudo eſt paroſineñ.municipĳ qō ſi aliquis
vēdat poſſeſſiōes ſuas alicui extraneo aut de cōſanguinitate ſua ille
qui eſt ꝓximior vēditori vſqꝫ ad annū ⁊ diē a tpe venditoris pōt offer
re pretium emptoribus ⁊ illi tenētur recipere pretiū ⁊ reſtituere rem
pretium offerenti.magiſter.G.pro ſe et Ioanne fratre ſuo acceſſit ad
dn̄m papā et expoſuit ei predicta petēs a dn̄o papa adhuc exiſtēs in-
tra tempus ad obtinendū beneficium reſtitutionis in integrū vt ven
ditionē predictam pro ea portione que ex ſucceſſione materna cōtin-
gebat eoſdē faceret nuntiari nullā:vel per beneficiū reſtitutionis in
integrū cōtra vēditionē ſubueniret eiſdem:in alia portione paterna
petebāt ſibi per idē beneficiū ſubueniri tanq̄ꝫ proximioribus ad offe-
rendū pretium emptoribus iuxta cōſuetudinē municipĳ paroſineñ.
qō hactenus omiſerunt:⁊ cū in hoc enormiter ledantur et ipſi parati
ſint p̄tiū offerre emptoribus vel eorū heredibus:vnde mandat papa
qbuſdā quatenus ſi p̄miſſa inuenerint eſſe vera vēditionē predictam
quo ad partē q̄ ipſis contingit ex ſucceſſione materna denūtiēt nullā
ſi in ea iuris ſolennitas ſit omiſſa vel ſi fuit ſeruata ⁊ eos cōſtiterit eſſe
leſos tā ſuꝑ materna q̄ꝫ ſuper alia portiōe pr̄na in integrū eoſdē reſti-
1 tuant:duntamē qō offerunt duxerint faciendū.Ber.¶†No.j.ibi:pro
ſe ac fratre ſuo canonico ⁊c.ꝙ clericꝰ pōt petere reſtitutionē in integ.
coram iudice eccleſiaſtico aduerſus contractū cum quocūqꝫ initum.
Itē aduerſus preſcriptionē indictā ex ſtatuto vel conſuetudine laico
rum.Ex quo infertur prima fronte ꝙ petens reſtitutionē nō tenetur
ſequi forū illius in cuius p̄iudiciū petitur reſtitutio.⁊ dicebat.d.An-
to.hoc fore mirabile:ex quo colligebat ꝙ vbi nihil dari vel fieri petit̄
a parte ſed ſolū implorat̄ iudicis officiū licet redundet in preiudiciū
tertĳ nō tenet̄ quis adire iudicem illius de cuius preiudicio agitur.⁊
ex hoc ſentit ꝙ petēs reſtitutionem poteſt regulariter ipſam petere
corā iudice ſuo.ſed hoc dictū aperte eſt cōtra tex.in.l.ĳ.C.vbi ⁊ apud
f quē.vbi tex.[f] apertiſſime dicit ꝙ petens reſtitutionem tenetur adire
iudicē illius in cuius p̄iudiciū petit̄:⁊ hoc no.ibi Bar.⁊ aliĳ.Sed tex.
vt dixi eſt ibi clariſſimus.dicit ergo iſtū text.intelligendū ꝙ venditio
fuerat facta laicis:quod ſpeciale eſt in eccleſia ⁊ in ꝑſonis eccleſiaſti-
cis.ad hoc vide Inno.in.c.cū ſit gn̄ale.de fo.cōpe.vbi dicit qō eccleſia
poteſt petere reſtitutionem corā iudice eccleſiaſtico etiam aduerſus
contractum initum cum laico.⁊ hoc ideo quia eccleſia in hac petitiōe
eſt priuilegiata quaſi velit ſingulariter innuere ꝙ vbicūqꝫ eccl'ia gau
det aliquo priuilegio ſpeciali poteſt illud intētare coram iudice eccle
ſiaſtico.ad qō vide in ſimili qō no.glo.fi.in.c.pe.ſ.tit.ꝓxi.Ego allego
tex.in.c.pe.de reb.ec.nō alie.vbi hoc ꝓbat̄ in eccleſia.Reſpectu vero
clericorū in patrimonialibus ꝓbat̄ hoc.nā clerici gaudent eodē pri-
g uilegio in rebus ſuis quo gaudent in rebus eccleſie:[g] vt in.c.fi.de vi.⁊
hone.cle.⁊ ꝑ gl.in.c.ex literis.de pig.Et facit iſte tex.in eo qō dicit ꝙ
iſte poſſeſſiones fuerūt vēdite quibuſdam.non refert ergo an vēditio
fuerat facta laicis vel clericis.⁊ ex predictis habes caſum in quo cleri
cus gaudet quo ad priuilegium fori in rebus ſuis eo fauore quo gau
2 det in rebus eccleſie.et hoc tene mēti.¶†Nota ſecūdo ꝙ clericꝰ etiā
beneficiatus pōt licite tenere patrimonialia et quod plus eſt habet
in illis beneficiū etatis et etiam in multis priuilegium cōceſſum in re
bus eccleſie.concor.xvj.queſtione.j.in.c.ſimiliter.¶No.tertio qō mi-
nor etiā clericus poteſt rōne leſionis petere reſtitutionē in integrum

neficio

beneficio etatis.qualitas ergo clericatus ⁊ etiā canonicatꝰ nō excludit ab iſta petitione reſtōnis etiā in rebus tēporalibus.⁊ in hoc tene mēti iſtū tex.Quid aūt ſi clericꝰ minor ledaf in ſpiritualibus in iudicio vel extra an poſſit petere reſtōnē. vide per glo.in.c.ex parte.de reſti.ſpo.⁊ ibi plene
3 dixi.¶ †Quarto no.ꝙ qualitas clericatꝰ et etiā canonicatus non liberat a pr̄ia ptāte.nā iſte erat clericꝰ ⁊ canonicus.⁊ tamē erat ſub patria poteſtate:vnde fuit emācipatꝰ a patre.⁊ conclude qđ
a in clericis ſecularibus ſola dignitas epalis[a] liberat a patria poteſtate.vt pbatur in.c.per venerabilē.ſ.qui filij ſint legi.⁊ tene mēti ad hoc illū text.per locū a ſpeciali.Ad idē i auṫ.cōſtitutio q̄ de digni.liberat a patria poteſtate.ſ.palam.que trāſumptiue habef in auṫ.ſʒ dignitas.C.de epiſ. ⁊ cle.Et hāc cōcluſionē tenet Jnn.⁊ cōiter doct. moderni.in.c.indecorū.de eta.⁊ quali.qcqd ſenſerit gl.⁊ intellige pdicta quo ad tpalia.nā in ſpiritualibꝰ nō eſt clericꝰ ſub poteſtate paterna:vt in c.ſi annū.de iudi.libr.vj.Religio vero approba-
b ta[b] diſſoluit vinculū patrie poteſtatis:vt not.in c.ij.xx.q.ij.⁊ in.l.ſi ex cā.ſ.antepe.⁊ ibi Bartol.ff.
4 de mino.¶ †Not.v.ꝙ ſtatutū laicorū ligat clericos quo ad eorū patrimoniū:ita colligebat hic. d.Anto.et credo ꝙ fuit deceptus ex allegatione Bar.qꝛ Bar.in.l.cūctos pplos.C.de ſum.trinit. allegabat ad hanc ſentētiā iſtū tex.ſed certe hoc dictū eſt apte cōtra.c.ſi.de vi.⁊ hon.cleri.nec iſte tex.hoc probat.nā nō loquif tex.de ſtatuto preiudiciali ſed fauorē porrigēte.nā dicebat ſtatutum ſeu cōſuetudo ꝙ liceret primioribus recuperare rē vēditā extraneo vel cōiūcto remotiori oblato precio intra annū ⁊ diē.hoc enim erat fauorabile clericis in eo ꝙ voluerūt offerre preciū ⁊ recuperare rē vēditā extraneo.vnde ipſe Bart.in l.emiliꝰ.ff.de mino.et in.l.fi.C.in q.cau.in integr. reſti.nō eſt ne.intelligit iſtū tex.⁊ bene in ſtatuto porrigente fauorem:qꝛ tractabaf de lucro captādo:vt.j.dicam.vnde colligo ſm verū intellectū vnū dictū notabile:qđ melius probat hec litera q̄ʒ aliqua alia:videlʒ ꝙ clerici poſſunt vti ſtatuto ſeu cōſuetudine laicorū porrigente merū fauo
c rem[c] ex quo ſtatutū ſeu cōſuetudo diſponit generaliter:qꝛ tunc videtur quoddā ſtatutum priuilegiatiuū:certūq; eſt laicos poſſe in rebus eorū priuilegiare eccleſiam ⁊ clericos:vt in.c.nouit.de iudi.Secus qñ ſtatutum non eſt priuilegiatiuū: qꝛ tūc non extendif ad clericos ex defectu iuriſdictiōis q̄tūcūq; generaliter loquaf:vt eſt tex. in.c.eccleſia ſancte marie.de ꝯſti.⁊ ibi plene dixi.⁊ per hunc tex.pōt decidi notabilis ⁊ quotidiana queſtio.Statuto laicorum cauetur ꝙ extātibus maſculis filia femina nō ſuccedat:mortuo patre extat maſculus clericus nūquid habeat excludere feminā ſecularē a ſucceſſione.⁊ certe tex.valde notabilis eſt hic ꝙ ſic,qꝛ illud ſtatutum eſt mere priuilegiatiuū reſpectu maſculorū.ad idem vide ho.tex.in.c.dilecti.de for.cōpe.vbi priuilegiū ſimpliciter cōceſſum hominibus alicuiꝰ loci cōprehendit etiā clericos illius loci.et hanc ſentētiam firmauit Bal.in.l.cūctos populos.palleg.⁊ Jo. de lig.in.c.qđ clericis.de foro compe.⁊ ibi plene
5 dixi.¶ †No.vj.ꝙ minoribꝰ ſubuenitur per reſtitutionis beneficiū etiā in lucro captando:nā reſpectu portionis partis cōtingētis partem quā volebāt iſti recuperare oblato pcio tractabant iſti de lucro captādo.vbicūq; ergo minor vel eccleſia potuit aliqđ lucrū cōſequi ⁊ ſua facilitate vel incuria neglexit:poteſt petere reſtōnē in integrū ꝯ obſtaculū lucri cōſequendi.et de iure ciuili eſt etiam text.in.l.ait pretor.in fi.ff.de mino. ¶ Septimo not.valere ſtatutū ſeu cōſuetudinē vt liceat proximiori rem venditā extraneo intra
d certū tēpus recuperare[d] oblato precio.de iure cōmuni ſecus eſt:vt in.l.dudum.C.de contrahē. empt.¶ Octauo.no.⁊ tene mēti:quia nō probatur in corpore vtriuſq; iuris ita bene ſicut hic.ꝙ preſcriptio ſtatutaria,ſeu ꝯſuetudinaria licet ſit tēporalis currit cōtra minorē vbi agif de lucro captando.Quid autē ſi ageretur de dāno ipſorū minorū dicam.j.Et not.ꝙ contra preſcriptionē extraiudicialē daf minori reſtitutio etiā ſi preſcriptio ſit inducta ſtatuto vel ꝯſuetudine.¶ Nono et vltimo not.ibi:debita iuris ſolēnitas ⁊c.ꝙ in rebus patrimonialibus clericorum minorū diſtrahendis debet interuenire iuris ciuilis ſolēnitas:nam cum ius canonicū non dicat cōtrarium et ius in ciuile fauorē minorū loquaf indiſtincte: debet intelligi etiā in clericis minoribꝰ.argu.in
6 d.c.dilecti.⁊ in.c.j.de no.ope.nū.¶ †Cōtra pdicta ⁊ cōtra tex.op.de.l.fi.C.in qb.cau.in integ.reſti.nō eſt neceſ.vbi dicif ꝙ nulla pſcriptio tpalis currit ꝯ minores.hic autē erat preſcriptio vnius anni ⁊ diei:⁊ tñ fecit curſum ſuū contra minores. Sol.Jnn.voluit p iſtū tex.ſingulariter limitare d.l.fi.dicēs ꝙ illa lex dʒ intelligi in pſcriptiōe le-
e gali.ſecꝰ in preſcriptione ſtatutaria[e] vel cōſuetudinaria qꝛ illa currit cōtra oēs vt hic.monef,qꝛ lex finalis nō cogitauit de ſtatuto vel cōſuetudine cū iſta cōſiſtāt in facto.Hinc eſt ꝙ nō tollūtur per legē ꝯriā niſi fiat ſpecialis mentio.vt in.c.j.de cōſti.libr.vj.Sed Bar.in.l.emiliꝰ palleg.⁊ in pdicta.l.fi.tenet cōtrariū.dicēs ꝙ imo lex potuit cogitare in genere:nā illa lex fundauit ſe ſup indēnitate minorū vt nō incurrerent detrimentū vigore preſcriptiōis tēporalis:ergo debet intelligi in quacūq; preſcriptiōe tēporali.⁊ ad iſtum text. rñdet qđ hic agebaf de lucro captādo.ſecus vbi ageref de dāno incurrendo:quaſi velit dicere ꝙ vbi preſcriptio ſtatutaria tpalis excludit a lucro cōſequēdo,currat cōtra oēs:quia nō debemꝰ ſtricte interptari ſtatutū generaliter loquēs vt aliꝰ lucretur.arg.in.l.pſpexit.ff.qui ⁊ a quibꝰ.ſed vbi agitur de diminutione patrimonij debemꝰ tūc ſtricte interptari ſtatutū ne aliquis iniuſte incurrat damnū.vt plene not.in.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ videtur tex.in.c.cū dilectꝰ.de cōſue-
f tudi.⁊ in.l.ij.C.de noxa.Jdeo ſtatutū[f] hoc caſu generaliter loquēs nō debet intelligi vt ꝯcludat minores cū eorum dāno cōtra diſpoſitionē.d.l.fi. dʒ ergo ſm Bart.reſtringi dictū Jnn.ad caſum in quo agif de lucro captādo.⁊ hāc opi.Bar.ſequtur do.Ant.hic.⁊ Bal.in.d.l.fi.⁊ fuit ſubtilis cōſideratio q̄ mihi ſatis placet.pro ea adduco hanc cōſiderationē.l.fin.prealle.que fuit inducta principaliter ad conſeruationē patrimonij minorū: quia meliꝰ erat iura eorū intacta ſeruare q̄ʒ poſt vulneratam cām remediū querere.vt in.l.fi.C.in qb.cau.in inte.reſt.nō eſt ne.q̄ ratio vendicat ſibi locū etiā in ſtatuto.nam ſtatutū in dubio recipit limitationem et interpretationē a iure cōmuni: vt in.d.c.cū dilectus.⁊ in.l.ij.⁊ no.Jnn.in.c.cauſam:de reſcrip.⁊ Bar.in.d.l.omnes.Sed vbi ſtatutum afferret lucrum cū temporis limitatione ceſſat ratio.d.l.nō enim diminuitur hic patrimoniū minorū neq; deterioratur eorū cōditio:qꝛ lucrū nō porrigif ex ſtatuto ſimpliciter ſed cū prefinitione tēporis:nō ergo poſſumꝰ dicere ꝙ non currit contra minorē:qꝛ ceſſaret ſtatutū ceſſante qualitate:vt in.c.ſi.de reſti.ſpo.⁊ in.l.in delictis.ſ. ſi detracta.ff.de noxa.Nō ob.c.j.de cōſti.lib.vj.qꝛ illud.c.loquif quando lex ex toto tolleret ſtatutū vel cōſuetudinē:ſʒ in caſu noſtro potius limitaf ſeu reſtringitur ſtatutū per legē qđ fieri dʒ:vt in d.l.ij.C.de noxa.et in.d.c.cū dilectus.Quid autē in preſcriptiōe temporali inducta ex teſtamēto. dic ꝙ etiā currit cōtra minorē:vt in.l.ij.ff.de mino.⁊ no.Bart.in.d.l.emilius.Jdē dic in preſcriptione conuentionali:nā ſi ex conuentione inita cū defuncto incepit aliqua preſcriptio illa currit cōtra minorē ſucceſſorē ſi nihil agitur cū minore: vt eſt caſus notabilis in.d.l.emilius.et dic vt ibi. idem dicendū in preſcriptione legali que incipit currere cōtra maiorē.nā poſtea currit cōtra minorem etiā pupillum in illo iure ſuccedentem:vt eſt tex.d.l.ij.ff.de mino.⁊ ibi hoc firmat Bar.niſi eſſet preſcriptio.xxx.vel.xl.annorum:qꝛ tunc illa nō currit ꝯtra pupillū licet fuerit incohoata ꝯtra maiorē:⁊ ad hūc caſum reſtringit Bar.in.l.ſicut.

Zacharias.
a ¶ Sola dignitas epalis. Adde qđ no.ī apoſ. ad iſtū in.c.indecorū.nume.4.in apoſtill.in ꝟ.ſub patris ptāte.ſ.ō etate.⁊ quali.vbi remiſ.tracto.

Anto.Frāc.
b ¶ Religio vero approbata. Quo ad iſtđ an monachꝰ liberef a patria ptāte. vide Albe.de Roſa.i auṫ.ingreſſi. C.ō ſac.ſanct.eccle.et no.in.c.non dicatis.xij.q.j.et vide per Spe.in ti.de ſta.regu.in.ſ.xij. Et adde ꝙ p monachationē non ſolū perditur patria ptās: ſʒ etiā perdif nobilitas generis.vt habetur per gl.⁊ doc. in.c.fi.in ver.perſonarū.de ſtatu regula.

c ¶ Merū fauorem. Adde Bal. conſi.xxxiiij.i.lib. vbi ponit ꝙ femina non excludit clericū ſtante ſtatuto ꝙ extātibus maſculis femina non ſuccedat.

Anto. Franc.
¶ Hec qſtio nō videf habere dubium quia ſi ſtatutum dicit ꝙ extantibus maſculis femine nō ſuccedant: non pōt eſſe dubitatio an clericus qui eſt maſculꝰ non habeat excludere feminā: qꝛ ſi ſtāte huiuſmodi ſtatuto maſculꝰ nō clericꝰ excludit feminā: multomagis illā dʒ excludere maſculꝰ clericꝰ p ea q̄ habētur in auṫ.multo magis.C.de ſac. ſanc.ecc.⁊ i.l.q̄to magis.ff.de iure iur.⁊ i.c.cū in cūctis.de electio.ni ſi forſan dicamꝰ ꝙ dubium faciebat: quia cum de iure cōi femina deberet ita ſuccedere ſicut maſculus vt in.l.maximū vitiū.cū ibi plene no.C.ō lib. pte.et cū ſtatuta locorum nō pnt diſponere ō clericis ex defectu teſtātis ſtatuentiū: vt in.c.eccleſia ſancte Marie.hic alleg. an iſto caſu iſta femina excludaf a clerico maſculo: ⁊ ō ꝙ ſic: qꝛ tale ſtatutū vr eē mere pulegiatiuū ⁊ gñaliter editū non ſpecialiter aliqđ diſponens ō clerico: iō tāq̄ lex pulegiatiua tale ſtatutū cōphēdit clericos non ex poteſtate ſtatuentium qui nihil ſpecifice de clericis diſpoſuerūt: ſed comprehēdit clericos ex maioritate rationis: iuxta ea que plene tractātur per Bar.⁊ alios i.l.priuilegia.C. de ſacroſan.eccl.

d ¶ Recuperare. Adde Paul.de caſ.conſi.clxxx.et an tale ius poſſit cedi.vide ibi. ⁊ et p Rom.cōſi. cccclxxix.

e ¶ Statutaria. Adde qđ ſingu. voluit Ro.ſing. ſuis vlti.ſingula.

✠ Sebaſt. Sapia.
f ¶ Statutū. An ſtatutū generaliter loquens cōprehendat minores: viđ pulchre per.d.Jaſo.in.l. poſtq̄ liti. colū. pe.C.de tranſac.

C.de preſcri.xxxv.vel.gl.an.⁊ in.d.l.etiā qđ eſt bene notādū. ¶ In gl.j.ibi:in reſtōnis nō admitteret ⁊c.fallit in patre:q2 pater pōt petere reſtōnē in integ.ꝑ filio.⁊ hoc ꝓpter preiudiciū ſuū:q2 tenet de peculio ex facto filij:de quo in.l.patri.alle. in gl.⁊ ad iſtū tex.rñdent doc.ꝙ exceptio nō fuit oppoſita:vel forte frater habebat hic mādatum ſpāle licet hic nō dicat.⁊ ad.c.nōnulli.de reſcrip. vbi admittit cōiūcta perſona in caſu requirente ſpeciale mādatū:dicit Jo.an.ꝙ ideo ibi contingit q2 agitur de modico preiudicio:⁊ tene menti hāc rationē iūcto illo tex.nā pōt elici hec regula ꝙ vbicūq3 caſus requirēs ſpeciale mādatum eſt modici preiudicij admittit cōiūcta perſona ſine ſpāli mādato in caſibus requirētibus ſpāle man
7 datum:vt in.l.patri.preal.cū ſi. ¶ † In glo.ij.ibi: pater vero h3 vſumfructū.hoc ītellige in laicis: nā clericus nō acqrit patri vſumfructū in bonis vndecūq3 ſibi ꝓueniētib9:et hoc habēt clerici ex priuilegio imperatoris.in aut.pſ byteros.C.de epiſ.⁊ cle.no.Hoſt.in.c.q2 nos.j.de teſta.⁊ hoc indubitāter qñ clericat9 aderat tpe delatiōis bonorū.Quid aūt ſi ſupuenit poſtq3 patri erat acquiſitus vſuſfructus.dicam alibi vbi melius cadet.
8 ¶ † In gl.pe.in fi.no.hñ iſtā gl.iūcto tex.ex qua vltra predicta collige ꝙ quātūcūq3 in alienatiōe rei eccleſiaſtice vel minoris interuenerit decretū ſupioris ⁊ oīs iuris ſolēnitas:tñ ſi minor vel eccleſia pōt probare ſe leſum ex illo cōtractu pōt petere reſtitutionē in integrū:vt in.l.ſi quidē.C.de pdi.mino.decretū enim ſupioris inducit preſumptionē qđ omnia ſint legitime acta:vt in.l.j.⁊ qđ ibi no.Bar.C.de pdi.decu.ſine decre.nō alie.li.x. tñ non inducit preſumptio iuris,⁊ de iure:vnde poteſt probari contrariū:vt hic ⁊ in.d.l.ſi quidē:
9 ¶ † Extra gl.opp.contra tex.in eo ꝙ admiſſus
a fuit hic libellus alternatiuus[a] ⁊ intentatū remedium ordinarium cū extraordinario.nam petebant iſti vēditionē pronūtiari nullam vel ſe reſtitui inquantū vēditio teneret: hoc autē fieri non debebat q2 libellus d3 eſſe clarus ⁊ certus:vt in c.ſi.de libe.obla.⁊ in.l.pretor edixit.ff.de iniurijs. Sol.dicit Hoſt.qđ iſte text.pōt ꝓcedere de iure canonico:qđ nō curat de iſtis ſubtilitatib9 legalibus.ar.in.c.dilecti.de iudi.Hec ſol.nō eſt bona per no.in.c.ij.de libe.obla.Inn.dat aliā ſolutionem notabilē ad quā quotidie allegatur iſte tex.
b dicens ꝙ vbicūq3 quis probabiliter dubitet[a] de actione ſibi cōpetente pōt accumulare multa remedia alternatiue:qđ dicit ꝓcedere ſiue quis dubitet ex facto alieno ſiue ex facto proprio.nā iſti erāt minores tpe 3ctus:vnde poterant probabiliter dubitare nūquid interueniſſet oīs ſolennitas.Et ꝑ hac cōcluſione Inn.eſt bo.text.in.l.j.ff. quorū leg.vbi ſi quis eſt certus de remedio cōpetenti tenet eligere alterū ex quo ſe ambo nō cōpatiunt:vt in.l.qđ ī heredē.§.eligere.ff.de tribu. in.c.vt quis duas.de elect.lib.vj.et per hoc dicit Inn.ꝙ admittit iſte libellus dico rem pertinere
e ad me iure dñij[c] vel quaſi.⁊ no.bene hoc vltimū ꝙ libellus ꝓcedet de iure propter incertitudinē. nā aliq voluerūt dicere ꝙ ſolū procedit ex cōſuetudine.de quo vide qđ plene dixi in.c.ij.de libel. obla.⁊ per gl.in.c.abbate ſane.de re iud.li.vj.Et ex his habes limitationem bonā ad iſtam regulam vbi cōpetit ordinariū nō datur extraordinariū:vt in.l.in cauſe.ff.de mino.procedit enim vbi certū eſt de remedio ordinario:ſ3 vbi ꝓbabiliter dubitatur poteſt intentari vtrūq3 diſiūctiue ſeu ſub cōditione:vt hic notanter probatur ⁊ eſt hoc
10 valde vtile. ¶ † Vltimo hic querit an ꝑ reſtitutionē in integrū aduerſus leſionē cōtingentē ex cōtractu debeat ipſe cōtractus in totū reſcindi. Sol.text.videt hic ꝙ ſic.ad itē.c.j.§.e.⁊.c.pe.j.de re.eccle.nō alie.⁊.l.patri.in.§.idē ex diuerſo.ff.de mino.In 3riū tñ facit text.valde notabilis in.l. ſi res eſtimata.ff.de iure do.q videt velle diſtinguere qđ aut leſio cōtingit reſpectu cōtractus: quia eccleſia vel minor nō erat alias venditur9: vt q2 nō expediebat rē ecclie vēdere:aut leſio cōtingit in precio:vt q2 eccleſia vel minor erat alias vēditur9 illā rē:ſed decept9 fuit in precio dūtaxat.primo caſu d3 fieri reſtitutio aduerſus 3ctū per quā reſcindet ipſe 3ct9:⁊ dic ꝙ hoc caſu ēt ſi cōtingit leſio in pcio nō audit emptor volēs ſupplere iuſtū pciū:ſed d3 in totū reſcindi 3ctus ſicut qñ leſio cōtingit ſolū reſpectu 3ctus.ad hoc bo.tex.iuncta gl.in.d.§.itē ex diuerſo.In ſcđo caſu nō d3 peti reſtitutio cōtra cōtractū:ſed reſpectu deceptiōis pcij:dat tñ optio emptori:an hoc caſu velit ſupplere iuſtū preciū an vtlit in totū reſcindere 3ctū:q2 forte nō emiſſet pro maiori pcio:ideo dat ſibi optio.⁊ hāc diſtinctionē in minoribus firmat gl.⁊ poſt eā Bar.in.l.ſi quidē.C.de predi.mino.⁊ ꝑfecto vr ſatis equa diſtinctio:q2 reſtitutio non d3 plus afferre q3 abſtulerit leſio:vt in.l.qđ ſi minor.in.§.reſtitutio.ff.de mino.not.Bart.in.d.l.ab hoſtib9.§.ſed qđ ſimpliciter.ex qui.cau.ma.ergo ſi leſio fuit ſolū reſpectu pcij nō d3 fieri reſtō niſi ad iuſtū pciū.Ad.c.j.§.e.qđ fortiter videtur obſtare vbi leſio pōderat ſolū reſpectu precij ⁊ reſcindit cōtract9 in totū.pōt reſpōderi dupliciter.primo ꝙ loquit qñ emptor vel cōductor nolebat ſupplere iuſtū preciū quo caſu debet reſcindi cōtractus: vt dixi.§.vel ſecūdo pōt intelligi qñ eccleſia fuit decepta etiam reſpectu cōtractus:vt q2 credebat illā alienationē ſeu locationem cedere in vtilitatē eccleſie ſed poſtea apparuit cōtrariū.ad.l.patri.in.§.itē ex diuerſo.preal le.poteſt reſpōderi vt proxime dixi et ita ſentit glo.ibi.

¶ Alternatiu9. Adde Paul.de ca.conx.cccxv.

Sebaſti.Sapia.
b ¶ Dubitat.viđ Bart.in.l.edita.colū.vij.in ſcđo.genere cumulationū.C.de edē.⁊ colū.viij.verſi.expeditis.viđ etiā Bar.ī.l.certi cōdictio.ī prin.col.pe.ff.ſi cer.peta.Roma.ꝯſi.cccc xxxix.in ſcđo dubio Alex.in.l.ſtipulatiōes nō diuidunt.in.vij.q.ff.de verbo.obli.⁊ in conſi.cxxxij.in.ij.colū.in primo dubio.

Zacharias.
c ¶ Jure dñij.adde tu Lanfran.idē dicētē in ſepe allega.c.qm 3.§.petitiones.nu.7.⁊ ibi ī apo.Celſi.ad ipm in v.iure dñi.⁊ qđ de iure ꝓcedat:l3 antiq obſtrepent.not.pleniſſime Feli.poſt iſtū ī.c.ij.hic alleg.col.ij.ver.ij.aggrediat.j.đ libe.obla.ſed d3 actor poſt litē cōteſta.ſtatuere ꝙ horū iuriū vult vt no.gl.⁊ Ang.are.ī.§.alie.inſti.de ac.⁊ Bart.ī.l.⁊ an eadem.ff.de exce.rei iudi.iſte ⁊ Feli.vbi.§.

Sebaſti.Sapia.
d ¶ Cauſa reſtitutionis. Vide ad iſtud.c.no.ꝑ Alexan.in.l.quoties C.de iudi.

1 ☞ Inquiſitores heretice prauitatis habent delegatā non ordinariam poteſtatem.
2 Cauſa reſtitutionis in integrum poteſt de vtroq3 iure delegari.
3 Incidenter multa permittuntur que alias non permitterentur.6.
4 Arbitri nō poſſunt cognoſcere cauſas que expediūtur per viā iuriſdictionis ſed habēt tantū modo certam notionem.
Arbitri qb9 caſib9 nō poſſint aſſumi etiā partib9 cōſentientibus.
5 Arbitri poſſunt cognoſcere nō ſolū de expſſis in cōpromiſſo,ſed etiā de eo quod oritur ex cōpromiſſo ſeu incidit in cauſa compromiſſi.
6 Arbitri an poſſint incidenter cōcedere reſtitutionem in integrum.
7 Reſtitutio in integrum coram quo iudice poteſt peti vel ventilari.
8 Sententia arbitri lata ſuper delicto etiam famoſo an infamet.

d **CAuſa reſtitutionis.** [d] Reſtitutio in integrū poſtulāda eſt ab ordinario adminiſtrationē habēte vel a delegato ab eo ſiue hec cā ſit ſpāliter delegata ſiue incidat in cauſa gñaliter ſibi cōmiſſa ab ordinario vo adminiſtrationē nō habente vel a delegato ab eo peti nō debet niſi veniat incidenter in cauſa,hoc primo.Arbiter de cauſa reſtōnis nō cognoſcit nec pōt aſſumi in maiorib9 cauſis:⁊ iſta ſunt dicta principalia.ſm ibi:delegati.tertiū ibi:in matrimoniali. ¶ Caſus literalis.Quia beneficiū reſtitutiōis extraordinariū eſt ⁊ non dat niſi deficiēte iure cōi:dubitari poterit qs poſſit dare beneficiū reſtōnis:⁊ ideo papa oſtendit in.c.iſto qui iudices hoc facere poſſunt hoc modo.Quidā ſunt iudices ordinarij habētes adminiſtrationē:iſti poſſunt cām reſtōnis in integrum examinare ac terminare.Itē delegati ab eis hoc idem facere poſſunt ſiue hoc ipſis delegatis ꝯmiſſum fuit ſpāliter ſiue in ipſo negotio incidat qſtio reſtitutiōis.Itē qdā alij ſunt ordinarij nō habētes adminiſtrationē.delegati ab iſtis non habētibus adminiſtrationē:et arbitri de hac cā cognoſcere nō pñt niſi corā eis mota fuerit incidēter.in ſi. dicit ꝙ in cauſa matrimoniali liberali vl criminali arbiter aſſumi nō pōt cū huiuſmodi cauſe maiores iudices exigant.Ber. ¶ Not.pmo ꝙ ordinariorū iudicū quidā habēt adminiſtrationē iuriū ſeu bonorū vna cū iuriſdictiōe.qdam vero tm habēt iuriſdictionē ſeu facultatē iudicādi:adminiſtrationē vo nullā habēt:⁊ q ſunt iſti inſtāt in hoc gl.j.⁊.iij.ſed dic clarius ꝙ ordinaria iuriſdictio cōpetit cū cōmittit alicui certum territoriū vel iuriſdictio in territorio.Et hoc cōtingere pōt dupliciter, nā ſi datur iuriſdictio cū limitatione ſeu diſtinctione territorij ſeu cū adminiſtratiōe bonorū vel iuriū aliquorū.talis dicit habere ordinariā cū adminiſtratione bonorū.exēplū in epo in poteſtate ⁊ ſilib9 platis vel ſecularib9.Si vo dat iuriſdictio inter certas pſonas dūtaxat iſti dicunt ordinarij ſine adminiſtratione.pone exēplū in doctoribus legētib9 q habēt iuriſdictionē ordinariā in ſcholares ſine aliqua adminiſtratione territorij vel iuriū ſeu bonorū territorij.vt in aut.habita.C.ne ſi.pro pa.Itē pone exēplū in deputatis ſuper appellationibus:nā iſti non habent aliquam adminiſtrationē:ſed ſolū habent facultatem cognoſcendi de cauſis appellationū.quandoq3 iuriſdictio nō datur in territorio:ſed ſolū ſit ꝯmiſſio certarū cauſarum ⁊ tales dicunt delegati etiā ſi cōmittant cauſe alicuius municipij:vt eſt videre in officiali ſuffraganeo epiſcopi:vt no.glo.in cle.⁊ ſi principalis.de reſcrip.Et ad pdicta vide Bart.in.l.ſi.C.vbi ⁊ apud quē.⁊ aliqd in.l.j.§. ſi plures.ff.de exerci.⁊ in.l.⁊ quia.ff.de iuriſdictio.om.iudi.et ꝑ Inno. in.c.cū ab eccleſiarū.de offic.ordi.vbi concludit inter cetera ꝙ ordina
1 riā iuriſdictionē ſol9 princeps ſeu lex cōfert.⁊ vide qđ ibi dixi. ¶ † Cōſidera tñ circa predicta vnū ꝙ inquiſitores heretice prauitatis deputati ꝑ papā in aliqua ꝓuincia vel dioceſi dicunt habere delegatā ⁊ nō ordinariā:vt no.Joā.an.in.d.c.ꝑ hoc.de here.lib.vj.videt probari per
2 locū a ſimili in.c.ne aliqui.eo.tit.lib.vj. ¶ † Scđo no.ꝙ cauſa reſtitutionis in integrū pōt delegari per ordinarium habentē adminiſtrationem

tionē:ꝛ de iure canonico nō eſt heſitandū:qꝛ oēs cauſe hoc iure delegari poſſunt: vt plene dixi in c.qō ſedē.de offi.oꝛdi. Sed de iure ciuili fit diſputatio:qꝛ cauſa meri vel mixti imperij nō pōt regulariter delegari.vt.d.l.j.ff.de offi.eius cui mā. eſt iuriſdi.ſed cauſa reſtitutiōis eſt miſti imperij: qꝛ expeditur iudicis officio nobili licet ad inſtātiam partis:nulla tamē actio cōpetit ad petēdū reſtitutionē:vt.l.quod ſi minoꝛ.in fi.ff.de minoribus. Hinc eſt ꝙ minoꝛ magiſtratus non pōt de hac cauſa cognoſcere:vt in.l.ea que.ff.ad munic. Jdeo vr̄ ꝙ de iure ciuili nō poſſit delegari:ſ̄cdū tñ eſt deciſum in.l.fi.C.vbi ꝛ apud quē.et ſup hac cōcertatione gl.ꝛ doc.vtriuſqꝫ iuris laboꝛarūt:ſꝫ mihi placet opi.Gof.hic:ꝛ Bar.in.d.l.fi.ꝙ mero iure inſpecto hec cauſa non pōt delegari de iure ciuili ſꝫ fauoꝛe minoꝛis fuit introductū vt poſſet
3 delegari.ꝛ ꝑ hoc habes expeditā glo.ij. ¶ †No. iij.ꝙ mandatū iuriſdictionale ampliatur ratiōe
a incidētie.[a] pōt ergo delegat⁹ cognoſcere nō ſolum de cauſa ſpecialiter ſibi commiſſa:ſed etiam de alia cauſa que incidēter venit in cauſa ſibi cōmiſſa:vt puta delegatus ſuper aliquo contractu vēditiōis in iudicio ꝓtulit aliquā interlocutoꝛiā per quā minoꝛ vel eccleſia eſt leſus.pōt enim peti ab eo reſtitutio in integrū:quia nō petitur principaliter ſed incidēter:nā incidit in cauſa ſibi cōmiſſa.et eadē ratione idē dicimus in mādato pꝛo curatoꝛio vt rōne incidētie extendatur ad ſpecialiter nō commiſſa:vt habuiſtis bonā gl.in.c.ſuſcitata.s̄.e.ratio ergo incidētie ampliat iuriſdictionem nō ſolū oꝛdinariĳ:vt in.l.quoties.C.de iudi. ꝛ no.in.c.tuā.de oꝛd.cog.ſed etiā ampliat iuriſdictionē delegati vt hic. ¶ Quarto no.ꝙ delegati ab oꝛdinariĳs non habentibus adminiſtrationem nō poſſunt cognoſcere de cauſa reſtitutiōis pꝛincipaliter intētāda:hec ergo cauſa reſtitutionis nō eſt delegabilis per oꝛdinariū adminiſtrationē nō habentē.ratio eſt quia nemo dat qō nō habet.j.q.vij.daibertū.ꝛ in.c.qō autē.de iurepat. Sed iſte oꝛdinari⁹ non hꝫ poteſtatē reſtituendi pꝛincipaliter: vt innuit illa litera in pꝛincipio a ꝯtrario ſenſu.ꝛ tenēt cōiter doc.hic ꝛ ī.d.l.fi.ergo
4 nō pōt hoc aliĳs demādare. ¶ †No.vltimo quatuoꝛ cauſas ſup qb⁹ arbiter aſſumi nō pōt. Pꝛimo in cauſa reſtitutiōis in integrū.ratio qꝛ reſtitutio eſt mixti imperij ꝛ impartit ex iudicis officio nobili:vt.s.dixi. Arbiter autē non habet ea que ſunt imperij nec etiā ſimplicē iuriſdictionē ſed quandā notionē:vt in.l.j.C.de arbi.et in.l.ait pretoꝛ.ff.de re iudi.et in.l.a diuo pio.e.tit.facit.c. per tuas.j.de arbi. Scdo nō pōt aſſumi in cauſa matrimoniali:intellige de matrimonio carnali. illa eñ ꝓpter ſacramentū matrimonij exigit maioꝛē iudicē.vnde de iure cōmuni eps ſolus cognoſcit:vt in.c.accedētib⁹.de exceſ.pla.ꝛ in.c.j.de cōſan.ꝛ affi.ſecus in matrimonio ſpirituali.vnde in cauſa electiōis ſeu alia beneficiali poteſt arbiter aſſumi:vt in.c.ex parte.j.de arbit.ꝛ in.c.cū inter. de elec.ꝛ in.c.niſi.de preben.cū ſi. Tertio nō aſſumitur in cauſa liberali:intellige in cauſa liberali ſtricte ſumpta:cū.ſ.qñ diſputat an quis ſit ſeru⁹ vel liber:vt in.l.nō diſtinguem⁹.in.§.de liberali. ff.de arbi.ſecus cū agit de ſubiectiōe alicuius eccleſie qꝛ illa vt dicūt hic doc.ꝛ bene non eſt ꝓpꝛie cauſa liberalis:qꝛ opoꝛtet neceſſario ꝙ eccl'ia ſit alicui ſubiecta qꝛ non pōt eſſe acephala.i.ſine capite.c.ix.di.nulla.et ix.q.iij.cūcta p mūdū.ꝫ ſolū agit cui ſit ſubiecta:ideo hec cā non eſt grauiſſimi preiudicij ſicut eſt cauſa mere liberalis: ideo ſup ſubiectione eccleſie pōt fieri cōpꝛomiſſum.c. cū olim.de preſcrip.ꝛ.c.cū tempoꝛe.de arbi.cū ſi. Quarto nō pōt fieri cōpꝛomiſſum in cauſa criminali:vt hic ꝛ in.l.nō diſtinguem⁹.ꝛ in.§.iulianus. preal.Et ī gl.fi.ſup hoc diſputet:dic poſt Hoſt. ꝛ doc.ꝙ dꝫ tex.intelligi de cauſa criminali criminaliter intentata:nā illa exigit maioꝛes iudices. ſecus in cā criminali ciuiliter intētata.ſuper illa pōt arbiter aſſumi.ſic pōt itelligi.l.qd ergo.§.ex cōpꝛomiſſo.ff.de his qui not.infa.ad idē adduco

Sebaſt.Sapia.
a ¶ Ratione incidētie. Uide not.ī c.pꝛudentiā.§.ſi vō.s̄.de offi.delega.ꝛ per Jaſo.in l.ij.col.iiij.ff.de iuriſd.om.iud.vbi dclarat hoc ꝓcedere quādo ille cui cā eſt ꝯmiſſa eſt capax cauſe incidentis,alias non.

Sebaſti.Sapia.
b ¶ Judicioꝛum. vide Bar.in.l.ij. in.iiij.q.ff.de iur. om.iud.vbi vult ꝙ iudex ſclaris poſſit cognoſcere de cā ſpūali in his q̄ cōcernunt factū:ꝛ ita tenēt cōiter doc.ꝛ per Alexā.in.l.titia. ff.ſo.ma.in.l.quoties.C.de iudi.et per Feli.in.c.cū ſit generale.j.de foꝛo compet.

c.veniēs.ꝛ.c.quintauallis.de iureiu.vbi vr̄ text.ꝛ licet iſta litera nō numeret niſi quatuoꝛ cās.tamen pondera rōnē litere ī eo ꝙ dicit ꝙ iſte cauſe exigūt maioꝛes iudices:ergo pōt fieri regula ꝙ in oībus cauſis exigētib⁹ maioꝛes iudices arbiter aſſumi nō pōt. Et ex his infert ꝙ in cauſis re c ſeruatis pape arbiter non pōt aſſumi quātūcūqꝫ partes cōſentiāt.de qbus cauſis vide glo.in.c.qō trāſlationē.de offi.leg.ꝛ eſt tex.cū gl.ī.c.maioꝛes. in pꝛin.de bap.ꝛ in.c.ꝗuis.de electio.li.vj. ¶ Jn gl.ij.ibi:pñt cognoſcere de in integ.reſtōne.ſentit ergo gl.ꝙ iſti oꝛdinariĳ non habētes adminiſtrationē poſſunt cognoſcere de reſtōne ſi ꝑtes ſpōte ſe ſubĳciūt eoꝛū iuriſdictioni.hoc intelligetu incidēter:nā pꝛincipaliter nō poſſunt cognoſcere:qꝛ nō poſſunt ea q̄ ſunt meri vel miſti īperij: et hoc ſentit gl.in.l.fi.C.vbi ꝛ apō quē.ꝛ Jnn.hic nec pꝛodeſt ꝯſenſus partiū:qꝛ partes nō poſſunt dare hāc poteſtatē nō habēti:vt patet hic in arbitro:nec pōt fieri ꝓrogatio iuriſdictiōis:qꝛ ꝓrogatio nō pōt fieri ad ſpeciē ſeparatam:vt dixi in c.j.ī.de mu.peti.ꝛ no.in.l.inter cōuenientes.ff.ad muni.facit qō not.Jnn.in.c.de cauſis.de offi.deleg.nā ꝓrogare idē eſt qō extēdere iuriſdictionē alteri⁹ in ſe:ſed iſti nō habēt ea que ſunt meri vel miſti imperij:ergo in eis nō habet locū iſta ꝓro-
5 gatio. ¶ †Jn gl.pe.ibi:nec dicit arbiter.not.hñ iſtā particulā gl.vſqꝫ ad fi.ex qua habes notare duo,pꝛimo ꝙ arbiter pōt cognoſcere non ſolum de expꝛeſſis in cōpꝛomiſſo:ſꝫ etiā de eo qō oꝛit ex cōpꝛomiſſo ſeu incidit in cā cōpꝛomiſſa.ꝛ idē no. per gl.ꝛ Jnn.in.c.cū dilectus.ī.de arb. Et ex hoc poteſt ſingulariter inferri ꝙ ſi dubitatio oꝛit ex ꝯpꝛomiſſo ad q̄ bona extēdatur poteſtas arbitri qō arbiter poterit de hoc incidēter cognoſcere.
6 ¶ †Scdo no.ex gl.ꝙ arbiter poteſt cognoſcere de reſtitutione cū inducit in cauſa ſibi cōmiſſa: vt puta minoꝛ omiſit ꝓbationē neceſſariā in termino ſibi dato vel in dilatiōe ſibi cōmiſſa vel nō pꝛobauit ante cōcluſionē in cauſa poterit petere reſtitutionem ab arbitro aduerſus iſtā leſionē. ꝛ pꝛofecto hoc vr̄ ꝓbare iſte tex.in v̄.delegati.nā facta mentiōe de delegatis arbitris ,ſubiecit in fi.clauſulā generalē vt incidēter poſſit cognoſcere:ergo debet intelligi etiā ī arbitris:qꝛ clauſula in fine poſita debet referri ad oīa:vt in.c.inquiſitioni.ꝛ in.c.ſcdo regris.de ap.ſed tex.iuris ciuilis,vñ ſumpta fuit iſta decretalis.ſ.in.l.fin.ꝑalle. ſimpliciter vr̄ denegare iſtā poteſtatē arbitris: nec facit aliquā mētionē de incidētia ſed ſolū de ea loquitur reſpectu delegatoꝛū.vñ Goffr.dixit hic ꝙ de equitate ꝓcedit dictū huius gl.ſed ſ̄m veritatē videt ꝙ arbiter nullo modo poſſit cognoſcere per illā.l.fi.Jnno.etiā hic nullo modo vult pati qō arbiter poſſit cognoſcere de iſta cā cum ſit mixti imperij. Unde dicit ꝙ ſi contingat leſio coꝛā arbitro,puta quia pars non pꝛobauit in termino nō fit reſtitutio:ſed pōt arbiter pꝛouidere aduerſus leſionē ſtatuēdo aliū terminū qō pōt ſ̄m Hoſti.per iura allegata hic in gl. Cōtra dictū Jnn.facit iſte tex.nā oꝛdinari⁹ non habet adminiſtrationē vel delegat⁹ ab eo nō habet ea que ſunt mixti imperij:ꝛ tñ ratiōe incidētie pōt reſtituere:vt hic ꝛ in.d.l.fin.ergo idē dicendū in arbitro:nā ꝛ delegatus nō pōt cognoſcere vltra cauſam ſibi cōmiſſam.ꝛ delegatio eſt ſtricti iuris vt in.c.p.ꝛ.g.de offi.delega.ꝛ nihilomin⁹ cognoſcit ratione incidentie:ergo idē in arbitro cū ar-
b bitria ſint redacta ad inſtar iudicioꝛum[b]:vt in.l. j.ff.de arbi. Jtē tex.eſt hic expꝛeſſus cui non poteſt rñderi ſine maxima impꝛopꝛietate verboꝛum.limitetur ergo text.iuris ciuilis per iſtū vt intelligat ꝙ arbiter nō pōt cognoſcere de reſti-
c tutiōe.ſ.pꝛincipaliter:[c] itē poteſt dici ꝙ iſta reſtitutio que fit incidēter per arbitriū ſapit potius
7 factū qꝫ iuris myſteriū. ¶ † Et generaliter cū queritur quis poſſet de cauſa reſtitutiōis cognoſcere colligendo dicta doctoꝛū vtriuſqꝫ iuris diſtinguo ſic:ꝙ aut q̄rit de oꝛdinariĳs:aut de delegatis:aut de arbitris.oꝛdinarius habēs admi-

Zacharias.
c ¶ Pꝛincipaliter. Jta no.bar.ī l.libertas.C.de reſ.manu.eūdē ꝛ docto.in.l.fi.ver. venio ad tertiā particulā.ꝛ ver. venio ad q̄rtū. circa hic.C.vbi ꝛ apō quē. Et an incidenter vide Car.ī cle.j.q.ix.d app.ꝛ Spe.in ti. de arbi.§.iij.ver. itē de cā.ꝛ ſeq.

Anto.Franciſ.
¶ Circa h̄ an d cā reſtōnis in integrū poſſit arbiter cognoſcere.et de illa poſſit fieri compꝛomiſſum.dicas ꝙ cū ī cā reſtitutionis ī itegrū ꝓcedat ſummarie nō ſeruatis ſolēnitatibus iuris: vt ꝑ Bar.in.l.ab hoſtib⁹.ī.§.ſꝫ ꝙ ſimpliciter.ff.ex quib.cau.ma.vr̄ ꝙ d illa poſſit fieri cōpꝛomiſſum: tñ cōiter tenet cōtrarium:quia arbiter non pōt in integrū reſtituere. Et q iudices cognoſcāt d cā reſtōnis in integrū hr̄ i.c.pe. de in inte.reſt.ꝛ ī c.ex ꝑte.de reſti.ſpo.ꝛ quāuis arbiter non poſſit reſtituere, vtrū poſſit ſaltē ꝓnūtiare quē eē reſtituēdū.vide gl.et ibi Cy.ꝛ bart.ī.l. fin.C.vbi ꝛ apud quē.ꝛ vide Cy.ī auť.ſi oēs.C.ſi vt ſe ab here.abſti. vbi ponit an ī cā reſtōnis ī itegrū dēat fieri litis cō teſt.d quo vid ꝑ Spe.in tit.de in inte.reſtī.§.ij.in ver.fi.ꝛ ibi ēt per Jo.an.ī addi. Et an ſup cā reſtōnis in integrum poſſit ꝯpꝛomitti ī arbitratoꝛē.vide q̄ no.ī.l.cū ſcim⁹.C.vbi ꝛ apō quē.et per doct. canoniſtas in.c. pen.de in integ. reſtitu.

niſtrationē poteſt de hac cauſa cognoſcere:nō tñ
poſt reſtituere cōtra ſniam ſuperioꝛis:ſed aduer
ſus pꝛopꝛiam ſniam vel iudicis minoꝛis pōt reſti
tuere tam minoꝛē vel eccleſiā ꝙ̄ maioꝛē ex iuſta
cauſa.vt in.l.in cauſe.in fi.iunctis.l. ꝑfecti.⁊.l. mi-
noꝛ autem.ff.de mino.⁊ in.c.cū Bertoldus.de re
iudi.Ex quo infert ꝙ non poteſt oꝛdinariꝰ reſti-
tuere cōtra ſentētiā delegati pꝛincipis:qꝛ ille eſt
maioꝛ oꝛdinario in cauſa ſibi cōmiſſa:vt in.c.pa-
ſtoꝛalis.in.§.pꝛeterea.de offi.deleg.⁊ in.l.aduer-
ſus.C.ſi aduer.rem iudi.⁊ in.d.l.minoꝛ aūt.Vñ ſo
lus pꝛinceps reſtituit contra ſniam ſui delegati:
vt in iuribus pꝛealleg.Oꝛdinarius autē admini
ſtrationē nō habens non poteſt de cauſa cogno-
ſcere niſi incidēter.Et lʒ hoc clare iure nō ſit cau
tū:tñ ſatis ꝓbat hec litera:⁊ in.d.l.fi.a ꝯ̄rio ſenſu.
Delegatꝰ vero a pꝛincipe vel ab habente admi-
niſtrationē poteſt cognoſcere dupliciter.pꝛīo ſi
cōmittatur cā reſtōnis pꝛincipaliter.ſecundo ſi
venit incidēter in cā ſibi cōmiſſa:aliter nō poteſt
vt hic ⁊ in.d.l.fi.Vñ delegatus etiā pꝛincipis nō
pōt reſtituere cōtra ſniam ſuā diffinitiuam:vt in
d.l.aduerſus.⁊ ibi hoc firmat Bar.poteſt addi et
tertius caſus.ſ.ſi eſt delegatus ad vniuerſitatem
cauſarū nā tūc pōt reſtituere pꝛincipaliter licet
cauſa reſtōnis nō ſit ſibi ſpāliter cōmiſſa.ad hoc
facit tex.in.d.l.fi.in fi.⁊ hoc firmat ibi Bar.quod
tene menti.¶ Ex hoc infert qꝺ vicarius epī fo-
raneꝰ pōt reſtituere cū ſit delegatus ad vniuerſi
tatē cauſarū;vt not.gl.in.d.cle.⁊ ſi pꝛincipalis.de
reſcrip.facit ad ꝑdicta qꝺ no.gl.in.c.cū cauſam.
de ap.⁊ qꝺ no.Bar.in.l.ſi vni.alias incipit pom-
ponius.ff.de re iudi.Delegatꝰ vō a non habēte
adminiſtrationē nō poteſt niſi inciderit in cauſa
ſibi cōmiſſa:vt hic.in arbitris vero dic vt.ſ̄.dixi.
Dixit tñ gl.notabiliter in.l.fi.ꝑalle.ꝙ licet arbi-
ter nō poſſit pꝛincipaliter reſtituere,pōt tñ com-
pꝛomitti vt ꝓnuntiet an ſit danda reſtitutio:ſed
Bar.hoc oīno ibi nō appꝛobat ſʒ dicit ſe putare
qꝺ in arbitratoꝛē pōt cōpꝛomitti cā reſtōnis:qꝛ
2 arbitratoꝛ eſt amicabilis cōpoſitoꝛ.et eſt quidā
cōtractus:vt not.in.c.quintaualłis.de iureiu.⁊ in
aut.vt diffe.iudi.Vñ ſicut partes poſſunt cōpo-
nere ⁊ ꝯ̄bere ſuper cauſa reſtōnis ita debēt ꝑ ſe
cōpꝛomittere tanꝙ̄ in arbitratoꝛē.Sʒ Bal.indi-
ſtincte tenet ibi cōtrarium;qꝛ reſtitutio requirit
officium iudicis nobile:ꝙ nō cadit in arbitro vel
arbitratoꝛe.⁊ hoc dictū plus mihi placet. ꝓbo ꝑ
iſtū text.in fi.in eo ꝙ fundat ſe qꝛ iſte cauſe exigūt
maioꝛes iudices.ergo etiā arbitratoꝛ non poteſt
reſtituere.Ad arg.Bart. rñdeo ꝙ ꝑtes poſſunt
paciſci in cauſa reſtōnis:qꝛ nō reſtituūt:ſed ſuper
eoꝛū iuribus compꝛomittunt.ſed qñ volūt cōpꝛo
mittere dant poteſtatem reſtituēdi:ſed dare nō
poſſunt iſtud officiū nobile.arg.ī.l.pꝛiuatoꝛū.C.
de iuriſd.om.iudi.Saluando tamen in aliquo di
ctū Bar.poſſet dici qꝺ partes pñt cōpꝛomittere
in arbitratoꝛē nō vt reſtituat ſed vt ꝯponat inter
partes ſup cauſa reſtitutionis:nō enim exercebit
arbitratoꝛ officiū nobile ſed officium cōpoſito-
ris:⁊ ita puto intellexiſſe Bart.⁊ per hoc habes
8 materiam iſtā expeditā.¶ †In gl.fi.ibi:non in-
telligit de famoſo delicto.hec ſo.nō eſt bona ad
illū tex.quia ibi ponitur ſpecialitas ratione ar-
bitri:vnde illud delictū alias erat famoſum ſed
qꝛ ſnīa arbitri nō eſt vera ſentētia:vt ibi dicitur:
qꝛ nō habet iuriſdictionē:vnde nō parit actionē
rei iudi.vt in.l.j.C.de arbi.ideo ſententia lata ab
arbitro ſuper crimine etiā famoſo non infamat.
Reſponde ergo ad cōtrarium ꝓut.ſ̄.dixi. Sed
Hoſtiē.quē cōmuniter ſequuntur doct.hic dicit
qꝺ de crimine pōt cōpꝛomitti in arbitrū ſi agit
ciuiliter:et ſic etiam poteſt intelligi.c.literas.de
pꝛeſumpt.Si autē agitur criminaliter nō poteſt
cōpꝛomitti vt hic ⁊ in.§.iulianus.alleg.in glo.Et
ex pꝛedictis nō puto Hoffre.bene dixiſſe qui per
rationem huius glo.dixit qꝺ ſuper actione iniu-
riarū non pōt cōpꝛomitti:quia illa infamat ſiue
agatur ciuiliter ſiue criminaliter.nam hoc di-
ctum non pꝛocedit:quia vt dixi ſententia arbitri
nullo modo infamat quātūcūꝙ delictū ſit famoſum:vt in.d.§.ex com
pꝛomiſſo.Dicit tamē Bar.ibi notabile verbum:ꝙ ſi ex foꝛma ſtatuti
haberet ſententia arbitri executionē paratā ꝙ tunc ſententia arbitri
infamaret ſi delictū eſſet alias famoſum quod mihi placet:qꝛ tūc po-
teſt dici vera ſententia.Facit qꝺ ipſe not.in.l.ij.C.vbi ⁊ apud quem.⁊
foꝛte hoc caſu poſſet pꝛocedere dictum Hoſ.nā cauſa videtur tūc gra
uis ex quo reſultat infamia.no.tamen dictū Hoſt.in alio ꝙ actio iniu
riarū infamat ſiue agatur ciuiliter ſiue criminaliter:de quo vide qꝺ
latius dixi in.c.cum te.de re iudi.

1 ☞ Reſtitutio in integrum ſemel denegata vlterius nō conceditur
niſi ex noua cauſa.4.5.
2 Tempus decē dierū datum ad appellandū currit etiā contra eccleſiā
vel minoꝛem quibus poſtea ſubuenitur per remedium reſtitutiōis.
3 Pꝛeſcriptiones tēpoꝛales iudiciales currunt cōtra minoꝛes ſed non
alie tempoꝛales.
4 Noua cauſa que dicatur ad hoc vt qs audiatur ex tali cauſa ad illud
quod alias fuit ſibi denegatum.
6 Reſtitutio in integrum poteſt peti coꝛam iudice appellationum.

BEneficio. Breue eſt ⁊ ſatis in effectu ſummat
in gl.pꝛīa ſed ꝑ alia verba pōt clariꝰ
ſummari ſic.Reſtitutio denegata eccleſie vlterius ſibi nō
conceditur niſi ex noua cauſa.reſtituitur tñ ad appellādum a
ſententia denegationis.¶ Caſus literalis.Lata fuit ſententia cōtra
eccleſiā a qua ſentētia nō fuit appellatū:eccleſia contra petijt benefi-
cium reſtitutionis in integrum:non fuit reſtituta.petijt iterū in alio
iudicio reſtitutionē.querit vtrū debeat audiri:reſpondetur qꝺ dene
gari debet eccleſie beneficiū reſtitutionis pꝛeter ꝙ̄ ad appellādū niſi
nouis defenſionibus ad huiuſmodi beneficium ſit admittēda.Bart.
a ¶ No.j.qꝺ reſtitutio in integrū appellat bñficiūa vt patet hic in pꝛin.
⁊ in fi.Eſt enim beneficiū quia ad illud obtinendū nulla cōpetit actio
ſed expedit officio iudicis nobili:vt in.l.qꝺ ſi minoꝛ.§.fi.ff.de mino.et
capit hic bñficiū largo modo pꝛout eſt beneuola actio gaudium tri-
buēs capienti.hec eſt eñ diffinitio iſtius verbi beneficiū late ſumpti.
1 vt in.c.j.in qb.cau.feu.amit.x.col.¶ †Scdo no.qꝺ ſnīa lata ſup reſtitu
tione in integrum trāſit in rē iudicatā:vnde ſi ſemel fuit denegata nō
audit quis amplius:⁊ opoꝛtet intra decendiū appellare niſi ex noua
cā petat.Et eſt tunc ratio:qm̄ ex noua cauſa poteſt vna res iterū peti
nō obſtante exceptione rei iudicate vt in.l.cum queritur.cū.l.ſeq.ff.de
excep.rei iudi.⁊ no.in.c.pe.de except.eadem ratione poteſt iterū peti
2 reſtitutio in integrū ex noua cā nō allegata ī pꝛioꝛi iudicio.¶ †No.ꝙ
tempus decendij pꝛefixum ad appellandū currit etiam eccleſie:vnde
poſt decendium non auditur eccleſia volens appellare:ſed opꝫ ꝙ per
reſtitutionem in integrū admittatur ad appellandum:⁊ idē eſt in mi
3 noꝛe:vt pꝛobat in.l.j.C.ſi ſepius in integrū reſti.iu.poſtu.¶ †Contra
b hoc oppo.de.l.fi.b C.in qui.cau.reſti.in integ.nō eſt ne.vbi dicit qꝺ ꝯ̄
minoꝛem nō currit pꝛeſcriptio tꝑalis.et eodē modo videretur dicen
dum in eccleſia.ſed iſtud decendiū videt quedā pꝛeſcriptio tēpoꝛalis.
ego ⁊c.ſol.dixerunt quidā ꝙ iſta.l.j.ſit hodie coꝛrecta ꝑ illam.l.fi.Sed
Hoſt.hic ⁊ Bart.in.d.l.j.tenent cōtrariū ⁊ bñ.dicūt enim ꝙ.l.fin.non
habet locum in pꝛeſcriptionibus iudicialibus.iſte eñ iudiciales ꝑſcri
ptiones currunt cōtra oēs vt hic ⁊ in.c.coꝛā.et in.c.auditis.ſ̄.eo.et in
c.cū inter.de re iudi.et in.l.ꝓperandū.C.de iudi.reſtituunt tñ mino-
res ⁊ eccleſie iure ſingulari.vt hic ⁊ in.d.c.auditis.⁊.c.coꝛam.⁊ in.d.l.j.
4 ¶ †In gl.ij.ibi:ſed quidā intelligūt de omiſſis.aduerte,gl.hic ponit
duas opi.ſup illo dubio ꝗ̄ dicant defenſiones noue ad hoc vt eccleſia
iterū audiatur.quidā dixerūt quod noue dicūtur nouiter allegate in
iſto iudicio ſiue pꝛius competerent ſiue poſtea emerſerint.Scđa opi.
quā videtur ſequi gl.eſt,vt intelligatur de his que pꝛimo cōpetebant
ſed nō fuerūt allegate:ſecus ſi nouiter emerſerūt.doc.hic ⁊ in.l.ij.C.ſi
ſepius reſti.in integ.peta.cōiter tenēt pꝛimā opi.⁊ ponunt exemplū.
pone ꝙ ſententia reſtitutionis fuit denegata eccleſie:qꝛ debebat age-
re pꝛius contra pꝛocuratoꝛem ad emendandum dānum:eccleſia vero
ſic excluſa volens agere cōtra pꝛocuratoꝛem reperit eū non ſoluendo
vel factus fuit nō ſoluendo poſt ſententiā denegationis.debet enim
eccleſia audiri petens reſtitutionē de nouo.Et quatenꝰ allegat qꝺ ꝓ-
curatoꝛ eſt repertus nō ſoluēdo,allegat cauſam antiquam,quatenus
allegat qꝺ poſtea eſt effectꝰ non ſoluēdo allegat cauſam nouiter oꝛtā.
Et no.hoc dictū , eccleſia non habet optionē petendi reſtitutionē vel
agendi contra pꝛocuratoꝛē.⁊ hoc dictū allegaui in.c.ij.ſ̄.eo.vbi vide.
Pone aliud exemplū.eccleſia petit reſtitutionē cōtra ſniam:qꝛ nō ꝓ-
duxit pꝛiuilegia,fuit ſibi denegata reſtitutio:nūc iterū petijt allegan
do qꝺ omiſit ꝓbare ꝑſcriptionē dꝫ audiri:qꝛ ſe fundat ſup noua cā et
concoꝛdando iſtas duas opi.cōtrarias de quibꝰ in gl.arbitroꝛ poſſe
dici ꝙ aut cā nouiter oꝛta inducit grauamē qꝺ nō erat pꝛiꝰ.⁊ non de-
bet audiri ex tali cā ⁊ hoc caſu ꝓcedat ſcđa opi. Pone exēplū.minoꝛ
vel eccleſia adiuit hereditatē locupletē quā adiuiſſet qlibet diligen-
tiſſimus homo petijt reſtitutionē:fuit ſibi denegata,qꝛ nō ꝓbauit le-
ſionem:demū bona hereditaria ꝑ maioꝛi parte caſmate perierūt:pe
tit eccleſia ſe reſtitui ex hac cauſa nouiter oꝛta.dico ꝙ nō dꝫ dari reſti
tutio:qꝛ tꝑe adite hereditatis nō fuit leſa nec dꝫ cōſiderari id qꝺ ſup-
uenit:qꝛ

Zacharias.
a ¶ Appellat be-
neficiū.Dic qꝺ
eſt beneficiū ꝑſo
nale inquātū nō
trāſit ad fideiuſ-
ſoꝛes:⁊ reale qꝛ
tranſit ad here-
des.ita no.Bar.
ī.l.ſi.C.đ fideiuſ.
mino.eūdē.ī.l.mi
noꝛ autē magi-
ſtratꝰ.§.nō ſolū.
⁊ ibi hon.tex.ff.đ
mino.meliꝰ in.l.
qui duos.col.ij.
ff.de rebus dub.

❀ Sebaſti.Sapia.
b ¶ De.l.fi.nūqd
d.l.fin.habeat lo
cū in eccleſia po-
nit Jaſ.in.l.ciui-
tas.col.vj.et in.l.
qui pecuniam.in
pꝛin.colū.iij.ff.ſi
cer.peta.⁊ ꝙ nō
habeat locum in
ꝑſcriptionibꝰ iu
dicialibus ponit
Jaſ.in.l.ꝓperā-
dū.§.fi.in ſecūdo
no.C.de iudic.et
vide.d.Sozi.i.l.
cū filiꝰ.§.pe.col.
ij.ff.de verb.obl.

❀Sebaſtia. Sapi.
a ¶Nouit' orta. qñ
dicat̃ noua cã tra
ditur p̱ Mod.i.l. a
admonẽdi.ff.ď iu
reiu.⁊ no.in.l.⁊ an
eadẽ.ff.ď exce.rei
iud. facit tex.in.l.
j.§.j.cum glo.ff.de
ven.inſpic.
Zacharias.
b ¶Semel denega
ta. Addõ an reſti.
in integ. ſemel cõ b
ceſſa poſſit iterũ 5
peti.not.bal.i.l.ñ.
in fi.C.ſi ſepius in
ite.reſ.poſtu.fue.
⁊ in.l.fi.eo.ti.qď li
mita: vt p̱ eũ ibi.
Antonius Frãc.
¶Aduerte qꝛ dñ
iſte apoſtillans q̃
rit an in inte.reſt.
ſemel cõceſſa poſ
ſit iter̃ peti min⁹
cõgruẽter q̃rit qꝛ
ſi reſtitutio fuiſ
ſet ſemel conceſſa
fruſtratoriũ eſſet
petere qď iterato
ꝯcederet̃ qꝛ obſta
ret petenti exce
ptio illa fruſtra
petis qď int⁹ ha
bes. et iď fruſtra
expectaret̃ euẽt⁹
reſtõnis qui nihil
operaret̃. iuxta
ea q̃ ple. tradunt̃
i regula null⁹ plu
rib⁹.de reg. iu.li.
vj.fruſtrationib⁹
eñ ẽ obuiãdũ.l.fi.
ff.de ꝓcu.l.ſꝫ ⁊ ad
eos.ff.ex qui.cau.
ma.⁊ vt cõueniat
his q̃ hic ďt.d.ab
bas.debem⁹ dice 6
re qď voluerit q̃
rere an reſtõ i in
tegrũ ſemel peti
ta ⁊ nõ ꝯceſſa ſed
forſan denegata
poſſit iterũ intẽ
tari ⁊ peti: iuxta
materiã ti.ſi ſepi⁹
in inte.reſ.poſtu.
qꝛ data ſemel re
ſtitutio i inte.ad
uerſus vnã leſio
nẽ abſq̃ dubio ad
uerſus illã eandẽ
leſionẽ nõ põt ne
que dꝫ iterũ dari
vt expreſſe tꝫ gl.i
c.cũ ex lr̃is. de in
inte.reſt.⁊ alia gl.
i.c.fi.e.ti.ſed ſi pe
tẽs reſtõnẽ repor
tet ſentẽtiã ↄ ſe ex
aliq̃ reſpectu: vel
qꝛ nõ docet de le
ſione vł qꝛ nõ do
cet ď poſſeſſiõe ⁊
ſpoliatione in illa
materia ſpoliati
onis vł q̃d ſimile
hꝫ remediũ apel
lationis. qď ſi nõ

nenit: qꝛ iſta accidẽtia fecerunt eſſe grauamẽ: nõ
aũt declarãt grauamẽ fuiſſe p̱ prius.⁊ de hoc vlti
mo eſt caſus in.l.verũ.in.§.ſi locupleti.ff.de mino.
Aut cauſa nouiter orta[a] nõ inducit grauamẽ de
nouo ſed grauamẽ erat p̱ prius: ⁊ tũc ꝓcedit opi
nio prima vt audiat̃ etiã ex tali cã. exẽplũ qñ eccle
ſia fuit dãnificata ex dolo ꝓcuratoris: nã lꝫ ꝓcu
rator efficiat̃ poſtea nõ ſoluẽdo nihilominus nõ
orit̃ nũc grauamẽ: ſed p̱ prius eccleſia fuerat gra
uata. ¶Ultra gl. ſcias ꝙ Jo.an.cõmentauit iſtũ
tex.⁊ multa dicit more cõmentãtiũ. Sed aſſumẽ
do vtiliora quero que fuit ratio decidẽdi in iſto
tex. nã cõſidera duo ad iſtũ text. Primo in eo qď
dicit ꝙ reſtitutio ſemel denegata[b] nõ debet ꝯcedi
niſi ex noua cã. ¶†Scďo qď eccleſia q̃ ſuccubuit
in cã reſtitutionis nõ dꝫ audiri petens reſtitutio
nẽ preterq̃ ad appellationẽ omiſſam: ⁊ ſic innuit
excipiẽdo vnũ tm̃ caſum ꝙ eccleſia nõ põt petere
reſtitutionẽ ↄ ſentẽtiã denegationis.⁊ p̱ ꝯñs cõiũ
gẽdo iſta duo ſimul innuit tex. ꝙ negata ſemel re
ſtitutione eccleſie nõ audit̃ ſiue petat reſtitutionẽ
cõtra leſionẽ ſiue petat ↄ ſentẽtiã denegationis.
Hoſti. dicit ꝙ rõ decidẽdi fuit vt eſſet litiũ finis,
nã ſi audiret̃ ſcďo eodẽ mõ dꝫ audiri tertio ⁊ in in
finitũ. Jo.and. ſpecialius rñdet. dicit eñ qď nõ dꝫ
dari reſtitutio ↄ primã leſionẽ qꝛ ſnĩa denegatio
nis eſſet deluſoria: nec dꝫ dari ↄ ſnĩam denegatio
nis: qꝛ indirecte iudex innueret ⁊ daret facultatẽ
petẽdi reſtitutionẽ que iam fuerat denegata per
primã ſententiã: vnde ſicut cõtra quadriẽniũ pre
fixũ ad petẽdã reſtitutionẽ nõ auditur eccleſia vo
lens petere reſtitutionẽ. vt in.c.j.eo.ti.lib.vj. eodẽ
mõ nõ dꝫ dari reſtitutio ↄ ſentẽtiã denegationis.
Nã al's eſſet ꝓceſſus infinitus: nã ſi iterũ denega
retur iterũ poſſet peti reſtitutio: qď nõ eſt dicen
dũ: ſed ſi ad appellãdũ reſtituitur per hanc reſti
tutionẽ nõ tollitur ſnĩa denegationis ſed p̱ appel
lationẽ ſtat prima ſnĩa in ſuſpẽſo. vt in.c.veniẽtes.
de iureiu. Si aũt reſtitueret̃ cõtra ſnĩam tolleret̃
in totũ prima ſnĩa. Jtẽ qñ reſtituit̃ ad appellãdũ,
oportet ꝙ eccleſia appellet intra decẽdiũ ⁊ qď ꝓ
ſequatur appellationẽ intra terminũ iuris. Jtẽ
iſta appellatio reputabitur ſibi ꝓ prima. vt etiã
no.in.d.l.j.C.ſi ſepius in inte.reſt.poſt. que omnia
ceſſarent ſi reſtitueret̃ cõtra ſnĩam denegationis.
vnde pinguius ſuccurit̃ in hoc ſecũdo caſu q̃ in
priore.⁊ licet he rationes decidẽdi ſint bone in ſe,
mihi tñ multũ placet ratio quã poſui.ſ.in princi.
¶†Quis autẽ indulgebit hanc reſtitutionẽ ad
appellandũ.⁊ hec queſtio eſt generalis vbicunq̃
eccleſia vel minor petit ſe reſtitui ad appellãdũ.
Joã.an. cõcludit ꝙ iudex a quo nõ autẽ iudex ad
quẽ: qꝛ ex quo nõ fuit appellatũ cã nõ eſt ad eũ de
uoluta ⁊ ideo nõ põt dare hanc reſtitutionẽ: ſed
iudex a quo hoc faciet vel alius cõpetens. ſecus
ſi appellaſſet ⁊ nõ potuiſſet proſequi: qꝛ tũc iudex
ad quẽ reſtituet: qꝛ leſio cõtingit in ſuo auditorio:
⁊ hoc caſu põt intelligi ſm̃ eũ.l.preſes.C.de app.
Aduerte qꝛ fuit hec opinio Jac.de are. licet Jo.
an. nõ alleget. vt recitat Bart.in.d.l.preſes. Sed
ipſe Bart. tenet ibi cõtrariũ dicens ꝙ etiã iudex
ſuperior põt hãc reſtitutionẽ cõcedere per preal.
l.j. ſed tu cõcordando diu ꝙ aut eſt talis ſuperior
qui põt audiri ſine remedio appellationis.⁊ pro
cedit opi. Bart. aut eſt talis ſuperior qui non põt
adiri ſine appellatione. vt archiepiſcopus reſpe
ctu ſubditorũ epĩ: ⁊ ꝓcedit opi. cõtraria: qꝛ ex quo
nõ fuit appellatum non habet iuriſdictionẽ in re
ſtituẽdo ad appellandũ. ad hoc.c.venerabilibus.
in prin.de ſen.excom.lib.vj.⁊ hec eſt veritas.

¶De alienatione iudicij mutãdi cã facta. Rub.

¶Cõtinuatur hec rubrica ad precedentẽ hoc or
dine. Supra viſum eſt de beneficio ſeu remedio
reſtitutionis per qď prouidetur leſis tam minori
bus q̃ eccleſijs ⁊ maioribus ex cauſa. Nunc com
petenti ordine annectit aliud remedium per qď
prouidetur illis in quorum preiudicium eſt facta
rei alienatio cauſa iudicij futuri mutandi.

1 ☞Alienatio iudicij mutandi cauſa facta qui
bus modis dicatur ⁊ quomodo puniatur. 4.
2 Reſcriptum nõ extẽditur regulariter ad perſo
nam in eo nõ expreſſam. fallit in caſu qui ponitur
hic ⁊ declaratur.j.nu.3.
5 Poſſidere ſi quis dolo deſierit quãdo habeatur
pro poſſeſſore.
6 Alienatio iudicij mutandi cauſa facta ⁊ eius pe
na habet locum etiam in actore cui fuerunt ceſſe
actiones.

EX quorũdam.

Js in quẽ facta eſt alienatio rei
cauſa mutãdi iudicij conuenitur
p̱ reſcriptũ impetratũ cõtra alie
nantẽ.⁊ eſt caſus ſingularis: vt.j.
dicetur. prima pars narrat factũ contra qď ſcďo
prouidet ibi, nos igitur. ¶Caſus literalis. Ali
qui impetrant literas ꝯtra aduerſarios ſuos, ad
uerſarij illi anteq̃ litere ad iudices perueniant:
vel etiã poſtea vt mandatũ apoſtolicũ eludant:
anteq̃ citẽtur appellãt, aut cõmutationẽ faciunt
de poſſeſſionib⁹, ſuper quibus cõtrouerſia verti
ſperatur. ſignificatũ fuit hoc dño pape: mandat
papa quibuſdã, quatenus ſi aduerſarij illorũ tali
ter appellauerunt: aut de poſſeſſionibus, de qui
bus cõtrouerſiã ſperant, vt ſi etiã malitioſe ſe ob
ſeruauerũt illos qui in poſſeſſionbus ſe ingeſſe
rint cõpellant ſub eorũ examine reſpõdere appel
1 latione remota. Ber. ¶†No.j. duos modos per
quos fit alienatio cauſa mutãdi iudicicij, primus
eſt quãdo directe cõueniendus tranſtulit rem de
qua erat cõtentio in alium. ſecũdus modus quñ
fraudulenter receſſit de poſſeſſione rei vt alius
puta amicus ingrederetur. q̃q̃ enim iſte aperte
⁊ directe nõ trãſtulerit rẽ in aliũ: tñ in effectu ex
quo fraudulẽter hoc fecit videt̃ tranſtuliſſe vnde
habebit locũ edictũ de alienatione mutãdi iudi
cij.ar.hic. Ex quo puto ꝙ ſicut cõtra directe alie
nantẽ cauſa mutãdi iudicij põt agi ad intereſſe ⁊
ad omnẽ incõmoditatẽ prouenientẽ cauſa illius
trãſlationis. vt in.l.j.⁊ in.l.iij.ff.eo. ita poterit agi
cõtra iſtũ qui nõ directe alienauit ſed indirecte
recedẽdo a poſſeſſiõe vt amic⁹ illã intraret ⁊ poſ
ſideret nomine proprio. Nã iſte hanc fraudẽ fecit
vt circunueniret legẽ punientẽ alienantẽ. debet
c enim conſiderari mens legis ⁊ fraus[c] iſtius. ſatis
enim dicitur alienaſſe hanc fraudẽ exhibẽdo. ad
hoc.l.nõ dubiũ.C.de legi.⁊ regula ſi.de regu.iur.
lib.vj. facit qď legitur ⁊ no.in.c.quãto.j.de priuil.
¶Scďo not. ibi, de qua cõtrouerſia ⁊c. ꝙ cõten
tio extra iudiciũ ſuper aliqua re põt appellari cõ
trouerſia, nã hic nõ erat mota cõtrouerſia in iu
dicio: qꝛ tũc per alienationẽ habuiſſet locũ vitiũ
litigioſi ex quo imponitur grauis pena. vt legi
tur ⁊ no.in.c.eccleſia. vt lite pẽd.⁊ not. in.l.fi.C.de
lit. põt tamẽ tex. exponi aliter: prout ibi not.in gl.
2 iij.⁊ vterq̃ intellectus eſt bonus in ſe. ¶†Ter
tio ⁊ vltimo not. caſum notabilẽ in quo extẽditur
reſcriptum ad ſingularẽ ſucceſſorẽ: nam regulari
ter reſcriptũ non extẽditur ad perſonã in eo non
expreſſam. vt in.c.p.⁊.g.de offi.dele. ſed hic fit ex
tẽtio propter fraudẽ ſeu in odiũ volẽtium elidere
vires reſcripti per alienationẽ rei in aliũ factam.
¶Sed opp. cõtra tex. videtur enim qď de nihilo
prouideat iſte text. nam de iure ciuili clarũ eſt qď
is in quẽ facta eſt alienatio cauſa mutãdi iudicij
poſſit cõueniri rei vẽdicatione ſicut primus alie
nans: vt in.l.j.in fi.e.ti.⁊ no. hic glo.iiij. ſed iſte tex.
ſolũ ꝓuidet vt poſſit cõueniri iſte ſucceſſor: ergo
hec proſiſio fuit inutilis ⁊ potius iuris antiqui
declaratoria, q̃ noui iuris editoria: cuius contra
rium innuit iſte tex. in ver. nos igitur. vbi videtur
innuere ꝙ iſta fuit noua prouiſio. ſol. doc. forma
liter nõ tangunt contrariũ: ſed tacite Jnno. vide
tur ſoluere. dicit enim ꝙ per remediũ iſtius.c. po
teſt procedi cõtra iſtos alienãtes abſentes ſine no
ua citatione: ⁊ in hoc requirit̃ fraus iſtius alienã
tis. Hoc dictũ nõ placet Hoſt.⁊ credo ꝙ bene: qꝛ
hic nihil dicitur de procedẽdo cõtra abſentẽ ſine

intẽtat ſibi iputet
qꝛ ſnĩa denegate
reſtitutionis trã
ſiret in rẽ iudica.
imo itẽtata reſti
tutione in ĩte. nõ
põt peti vt noua
reſeruatio reſtitu
tionis fiat ⁊ i hoc
differt ab appel
latione: vt plene
p̱ Cy.⁊ doc.in.l.j.
C.ſi ſepi.in ĩte.re.
poſtule. aduerte
tñ qꝛ reſtitutio de
negat̃ qñq̃ ratio
ne ſcãdali: vt hr̃ p̱
gl.in.c.ad petio
nẽ. in glo.iij.j.de
accuſa.⁊ aduerte
qꝛ ſi ſtãte ſtatuto
ꝙ cauſe inter cõ
iunctos vertẽtes
cõpromittãtur ⁊
fuerit factũ ꝯpro
miſſum qď expi
rauit añ cauſam
finitã pñt iterũ cõ
pelli ad cõpromit
tendũ: qꝛ ſemper
durat ratio ſtatu
ti. vt nota. voluit
Bal. in.l. veluti.
in.§. hec vox.ff.
de edend.⁊ in.l.fi
deicommiſſa. in
§.ſi qs.ff. de lega.
iij. ⁊ habet̃ p̱ do.
Rap.cu.l.ſi finita
in prin.ff.de dam.
infec. ſic etiã in ꝓ
poſito qñ cã reſti
tutionis intẽtata
nõ eſt finita: tunc
poterit iterũ intẽ
tari ex q̃ adhuc
durat rõ.l. cõcedẽ
tis reſtitutionẽ.⁊
hoc modo eſt hec
materia intelligẽ
da.
❀Sebaſti. Sapia.
c ¶Et fraus. fit
aũt fraus legi qñ
ĩterponitur alia
ꝑſona. vt in.l.pu
pillus.§. ſed ⁊ ſi p̱
interpoſitã.ff. de
autor.tutor.in.l.ſi
ſpõſus. in prin.ff.
de dona. inter vi
rũ ⁊ vxo.cũ alle
gatis p̱ glo.in.l.ſi
is q bonie.ff. de
acq.hered.⁊.in.l.
eos.§.fi.C.de vſu.
⁊ not. Bal.in.l.nõ
dubiũ. col.iiij.C.
de leg.⁊ in.l.mãci
pia.C.ſi qs alteri
vel ſibi.⁊ Bal.in
l.j.C.de naui.non
excuſan.lib.xj.

citatione noua.Alij vo vt refert Jnn.dixerunt
qđ iſtud.c.nõ tãgit edictũ de alienatione mutãdi
iudicij:q2 ibi requirit dolus.vt not.in glo.iiij.ſed
ſolũ diſponit vt iſte ſucceſſor ſingularis poſſit cõ
ueniri:⁊ in hoc nõ requirit fraus:vnde licet is in
quẽ facta eſt alienatio ſit ſine fraude:tamẽ pote-
rit cõueniri.ſed Hoſt.hoc impugnat:q2 text.hic
fundat ſe ſup fraude:vt ptz ibi ꝓ euacuãdo man-
dato:et ibi malitioſe ⁊c.Sed do.Car.q ſequit ꝑ-
cedens dictũ dicebat qđ iſta verba text.referunt
ad alienãtẽ:nã ex parte ſua requiritur fraus:ſed
ex parte ſingularis ſucceſſoris nihil dicit de frau
de.Nec obſt.vbũ ſe ingeſſerint:de quo in litera:
q2 ſm eũ dicunt iſti ſucceſſores ſe ĩgerere ex quo
alienãs fecit in fraudẽ:vñ in odiũ alienãtis frau-
dulenter põt conueniri ſucceſſor ſingularis lz ſit
3 ſine fraude.¶†Sed pro cõcordia harũ opi.ego
dicerẽ ſic:qđ ad hoc vt ſucceſſor ſingularis cõue-
niatur rei vẽdicatione corã ſuo iudice nõ regrit
in eo aliqua fraus:q2 ſola poſſeſſio ex parte cõue
niẽdi producit actionẽ rei vendicationis.nã dñs
põt agere cõtra quẽcũꝙ poſſeſſorẽ ꝗtũcũꝙ bo-
a nafide vendicando rem ſuã.[a] ad hoc.l.in rem.ff.
de rei vẽ.et.l.officium.eo.tit.⁊ hoc voluit tex.ſi bñ
põderet in prĩ.cũ ſi.in.d.l.vna.C.e.facit.l.in ciui-
le.C.de fur.Sz quo ad hoc vt ſinglaris ſucceſſor
cõueniat p reſcriptũ impetratũ cõtra alienantẽ
requiro fraudem etiã in ſingulari ſucceſſore:q2
odiũ alienãtis non debet nocere ſucceſſori qui in
nulla reperit culpa.⁊ hec extẽſio reſcripti fit con
tra regulas iuras.vt.ſ.dixi.ideo nõ debet extẽdi
ſed reſtringi:et hoc iudicio meo voluit iſta litera
dũ dicit:ſe ingeſſerint ⁊c.nã hec verba ex ꝓprio
ſignificato ſonant in vitiũ:nã ſi ego bonafide emi
non dicor me ingerere.⁊ hoc no.Ad cõtrarium
ergo formaliter rñdẽdo dic ꝙ iſta eſt noua proui
ſio nõ cogitata a iure ciuili per quã extendit re-
ſcriptũ in ſingularẽ ſucceſſorẽ qñ alienatio fuit fa
cta fraudulẽter cã mutandi iudicij.lex aũt vnica
ꝑalleg.loquit qñ ꝯuenit ſingularis ſucceſſor corã
iudice ſuo:hic aũt cõuenit corã delegato ĩpetra-
to nõ ꝯ eũ ſed ꝯ ſuũ actorẽ.¶†Jn gl.pe.ibi:dat
4 actio in factũ.pro intellectu clariori totius tituli
debes ſcire ꝙ edictũ de alienatiõe mutãdi iudi-
cij.de quo.ff.eo.tit.fuit inductũ ad ꝓuidẽdũ dã-
nificatis ex dolo alienãtis rẽ cã iudicij futuri mu
tãdi.nã ex quo iudiciũ nõ erat ĩchoatũ libere qs
poterit rẽ ſuã in aliũ trãſferre:ſed pretor ſequẽdo
equitatem et volẽdo obuiare fraudi induxit ꝙ ſi
quis malitioſe in iacturã illius qui volebat eũ cõ
uenire,illã rẽ de qua erat cõtẽtio ſeu ſperabat cõ
tentio trãſtulit in aliũ qđ poſſit agi ꝯ iſtũ alienã-
tem ad oẽ intereſſe qđ alia pars põt pati ex iſta
alienatiõe.vt in.l.j.⁊ in.l.iij.eo.ti.Vñ ſi nõ petẽdo
intereſſe reſpectu illius rei:q2 illã rẽ poſſum con-
ſequi ab eo in quẽ facta fuit trãſlatio non conſe-
quar per actionẽ in factũ eſtimationẽ rei ſed ſolũ
dãna extrinſeca.puta alienaſti librũ ĩ florẽtia ſup
quo volebã te cõuenire:oportebit me nũc ire flo
rẽtiã ad vẽdicandum ⁊ ſic faciã maiores expẽſas
ꝗ̃ hic feciſſem ꝯ te:oportebit me dimittere artẽ
meã:⁊ ſic ſum dãnificatus:ad hec et ſimilia dãna
dat iſta actio in factũ.ſed ſi nõ poſſem illã rẽ recu
perare ab eo in quẽ trãſtuliſti:tũc cõſequar p iſtã
actionẽ eſtimationem rei:q2 ſum dãnificat9 etiã
reſpectu rei.ad hoc text.in.l.item ſi res.ff.eo.tit.
Vbi plus dicit tex.no.ꝙ etiã ſi ille ſingularis ſuc
ceſſor vſucepit illã rẽ ꝓpter negligẽtiã meã in nõ
agẽdo ꝙ nihilominus poſſum a te petere eſtima
tionẽ rei:q2 tũc teneris mihi ad intereſſe ratiõe
delicti tui.vñ negligẽtia mea ꝯ illũ nõ fecit ceſſa
re delictũ tuũ.⁊ vide qđ not.Bar.in.d.l.iij.Et p
hoc infert ꝙ per iſtã actionẽ in factũ ꝯ te nõ tolli
tur actio directa.ſ.rei vẽdicatio cõtra poſſeſſorẽ
q2 iſta cõpetũt ad diuerſa.na rei vẽdicatio cõpe-
tit ꝯ poſſeſſorẽ reſpectu rei cõſequẽde: actio in fa
ctũ cõpetit contra alienantẽ propter damnũ ex-
trinſecũ:⁊ ſic intellige gl.que hoc ĩ effectu voluit
in.d.l.vnica.¶Sed opponit aliter ꝯ ꝑdicta ⁊ cõ
tra gl.nã actio in factũ eſt ſubſidiaria.nunꝗ̃ eñ

❦Sebaſti.Sapia.
a ¶Rem ſuã.vi-
de caſum in q̊ fer
tur ſnĩa ꝓ actore
lz aduerſari9 nõ
poſſideat.in.l.ſi a
te.§.j.cũ gl.ff.de
except.rei iudic.
quẽ tex.đt Bar.
ibi eſſe ſcribeñ.li
teris aureis.⁊ il-
lũ extollit Ma-
theſi.in no.cxxx-
viij.⁊ Jaſ.in.l.na
turaliter.§.nihil
cõe.col.xxj.verſi.
qnta cõcluſio.ff.
de acq.poſ.⁊ do-
cto.poſt Abb.in
c.examinata.vbi
Andr.ſicul.col.
v.j.de iudic.

cõpetit qñ dat alia actio.vt in.l.j.ff.de ꝑſcrip.verbis.ſed hic competit
rei vẽdicatio cõtra poſſeſſorẽ:ergo nõ dz ꝯpetere actio in factũ.Sol.
dicit gl.multũ notabilis in.d.l.vnica.qđ contrariũ procedit reſpectu
eiuſdẽ perſone:ſed reſpectu diuerſorũ bene põt actio in factũ concur
rere cũ alia actione.vt probat text.in.d.l.vnica.⁊ voluit hoc glo.Et ex
hoc bene no.limitationem ad illã regulã:qđ vbi cõpetit remediũ ordi
nariũ nõ datur extraordinariũ.de quo in.l.in cauſe.ff.de mino.illa eñ
procedit reſpectu eiuſdem perſone:nã reſpectu diuerſorũ poſſunt cõ
currere:vt in caſu noſtro.¶†Secũdo oppo.aliter.nã qui dolo deſijt 5
poſſidere habetur pro poſſeſſore ⁊ poteſt cõueniri rei vẽdicatiõe vti-
li.vt in.l.ſinautem.§.j.ff.de rei vẽdic.⁊ in regula ꝓ poſſeſſore.de regu.
iur.lib.vj.cum ergo habeat locũ iſta rei vẽdicatio vtilis ꝯ doloſe alie-
nantem nõ debet cõpetere contra eundem actio in factũ que eſt ſubſi
diaria vt ꝑdixi.Sol.dicit Bar.in.d.l.j.ꝙ per illã rei vendi.vtilem non
eſt integre ſatiſfactũ aduerſe parti cui forte magis expedit habere rẽ
ſuã ꝗ̃ habere eſtimationẽ.nã ab iſto qui nõ poſſidet nõ poteſt conſeq
niſi eſtimationẽ:vnde propter intereſſe quod poteſt pretendere in eo
quod non poteſt ab iſto conſequi rem ſuam datur actio in factum ad
intereſſe:⁊ optime loquit.Sed poteſt dari iudicio meo alia ſolutio.nã
rei vendicatio vtilis datur contra doloſe deſinẽtẽ poſſidere poſt litẽ
conteſta.ita loquitur tex.in.d.l.ſinautem.nam per conteſtationẽ litis
eſt quaſi quidã cõtractus initus inter actorẽ et reum.vñ ſi dolo deſijt
poſſidere remanet nihilomin9 obligat9 vt teneat reſpõdere ac ſi poſ-
ſideret:ſed ante lit.cõteſt.ceſſat iſtud remediũ:ideo fuit opus dare re
mediũ ex iſto titulo.videt tamẽ hic Hoſtiẽ.velle qđ de iure canonico
ſufficiat qđ ꝑceſſerit citatio ad hoc vt iſte q dolo deſijt poſſidere rema
neat obligatus:vt ſic id qđ operat lit.conteſta.de iure ciuili operetur
citatio de iure canonico.arg.c.ꝓpoſuiſti.de fo.cõpe.fatetur tñ ꝙ hoc
nõ eſt expreſſum in iure canonico:q2 illud.c.ꝓpoſuiſti.loquit de ꝑuen
tione tantum.ſed facit iſte tex.in prin.dum põderat qđ ante citationẽ
fiebat iſta alienatio:⁊ no.ſingulariter hoc dictũ Hoſt.q2 obſcure loq-
tur ⁊ non ſolet ad hoc allegari:et videtur mihi dictũ equũ ſed iure nõ
probat.Ad iſtũ tex.poteſt reſponderi ſm Jnn.qđ põderat hic qđ nõ
emanauerat citatio.q2 poſt citationẽ de iure antiquo admittebat oĩs
appellatio q̃ nõ erat manifeſte fruſtratoria.vt not.in.c.vt debitus.de
appel.¶Jn ea.gl.ibi item ſi paratus eſt ſubire iudiciũ.vult ergo gl.
iſta ꝙ alienans doloſe euitat actionẽ in factũ ſi vult ſubire iudiciũ ac
ſi poſſideret.cõiter tranſeunt hic doc.cũ gl.Nam gl.loquit prout tex.
diſponit in.l.q2 etiam.in fi.ff.eo.ſed Bar.ibi poſt gl.notabiliter hoc li
mitat dicens hoc ꝓcedere quando alienans obligat ſe ſub certa pena
ad reſtituẽdũ illã rẽ ſi actor preualuerit in iudicio.nã alias nõ eſſet cõ-
petenter ſatiſfactũ actori q2 vt.ſ.dixi forte non contẽtatur de eſtima-
tione rei ideo poteſt agere ad intereſſe niſi iſte obliget ſe modo ꝑdi-
6 cto.¶†Vltimo hic poſſet q̃ri nunqd ꝓuiſio iſtius edicti habeat locũ
cõtra actorẽ ſicut contra reum:de quo multi dixerũt in.d.l.j.ſed caſus
videt expreſſus in.l.pe.ff.eo.tit.⁊ hoc firmat ibi Bar.⁊ probat iſte tex.
ſm vnũ intellectũ qui cõiter approbat.Et ꝓ hoc ego adduco tex.ĩ.c.
proxi.in eo ꝙ loquit de actore ⁊ eſt ſituatum ſub rubrica de alienatiõe
mutandi iudicij.Tamẽ aduerte q2 tex.in.d.l.pe.ſolũ diſponit vt actor
in quẽ facta eſt ceſſio actionis malitioſe cauſa mutãdi iudicij exclude
tur per exceptionẽ ab actione ſibi ceſſa:vñ poteſt dicere reus nolo ti-
bi reſpondere:q2 tibi fuit facta ceſſio malitioſe.nihil autẽ dicit tex.ibi
vtrũ reus poſſit agere ad intereſſe ꝯ iſtũ qui malitioſe ceſſit actionẽ.
Sed ego puto ꝙ eſt in optione rei an velit excludere iſtũ ceſſionariũ
per exceptionẽ an velit ſibi reſpõdere ⁊ agere ad intereſſe ꝯtra ceden
tem in eo ꝙ fecit cõditionem ſuã deteriorẽ cedendo actionẽ ſuam alte
ri cauſa mutandi iudicij.nam ſicut poteſt actor agere ad intereſſe con
tra reum qui malitioſe rẽ in alium tranſtulit:idem debet poſſe reus
agere contra actorem qui malitioſe iura ſua ceſſit alteri.nam ex quo
iſtud edictum habet locum in actore:ſic ⁊ in reo debet pariter compe
tere actio in factum ad intereſſe contra vtrunꝙ.

1 ☞Actor ſiue reus ſi potentiores aduocatos adhibuerint perdunt
cauſam in qua litigatur ſi hoc ſit malitioſe factum,alias ſecus.4.
2 Potentiores qui dicantur in materia ti.C.ne li.po.⁊c.9.
3 Ceſſio actionum quibuſcunꝙ perſonis facta an ⁊ quando teneat ſiue
facta inter viuos ſiue in vltima voluntate.
5 Ceſſio actionum quando eſt facta in aliquem an poſſit agere ceſſio-
narius:an cedens ⁊ ceſſionario reſtituere.3.
6 Nomina debitorũ an poſſint emi minori ꝑtio ꝗ̃ ſit in ipſorũ exactiõe.
7 Ceſſio actionum an ⁊ qñ preſumatur ſimulata.vide hic pleniſſime.10.
8 Sententia lata contra cedentem ſiue alienantem an mandetur execu
tioni contra tertium poſſidentem illas res.
10 Ceſſio actionum facta clerico per laicum an valeat.

EX parte. Clericus cauſa mutandi iudiciũ nõ dz
recipere ceſſionẽ a laico ⁊ due ſunt par-
tes.prima ponit querelã.ſcđa prouidet ibi:cum igitur.Ca
ſus literalis.Apud Jpretũ alique emergũt queſtiones in
ter laicos cuiuſdam loci que dirimi debẽt per iudiciũ ſeculare:quidã
clerici faciunt ſibi cedi actiones ab aliqbus laicis dono vel ꝑtio,vt ad
uerſarios trahant ad eccleſiaſticum forum:⁊ ſic predam ex tali com-
mercio

mercis aſſequũtur:ſcabini.i.officiales cuiuſdã loci ſignificauerũt hoc
dño pape:vnde ſuper hoc ſcribit quibuſdã dicens qḋ ceſſiones ⁊ em-
ptiones litiũ prohibẽtur per leges ita qḋ iactura cauſe afficiunt illos
qui auocant ſibi patrociniũ potẽtiorũ ⁊ odioſe ſunt hmõi ceſſiones qꝛ
ex cupiditate ꝓcedunt. vñ mãdat qbuſdã quatenus p̃dictos clericos
cõpeſcan tab hmõi p̃ſumptione ꝑ cẽſurã eccleſiaſticã.Ber.¶ Not.j.de
hoc verbo ſcabinorũ:⁊ ſimile verbũ habet̃ in.c.j.de immu.eccl.lib.vj.⁊
eſt nomẽ officij.vnde alibi appellãtur antiani vel priores ſeu ꝯſules ⁊
eſt vulgare quorundã locorũ.¶ No.ij.arg.ꝙ actio alteri cõpetẽs põt
acquiri duob⁹ modis.ſ.dono ⁊ p̃cio:poſſunt ergo ceſſante fraude acti
ones cedi titulo donationis vel emptionis.facit.l.ꝑ diuerſas.C.man.
Cõtrariũ innuit litera in ver.cũ igitur.Sed ꝓ cõcordia diſtingue vt
j.dicã in diſtinctione.¶ Not.iij.ibi,legitime ſanctiones:ꝙ in materia
ceſſionis actionũ licite recurrim⁹ ad ius ciuile:cũ papa ſpecifice vide-
atur hic in hac materia leges ciuiles approbare.⁊ gñaliter facit.c.j.de
1 no.op.nunci.¶ †No.iiij.ibi potẽtiorũ patrociniũ:qḋ tã iure canonico
q̃ ciuili auocans in cauſa patrociniũ potẽtiorũ debet perdere ipſam
cãm.⁊ no.verbũ patrociniũ.nõ em̃ loquit̃ de ceſſione actionis:vñ de-
bes ſcire qḋ ius ciuile edidit notabile remediũ ꝯ̃ auocãtes potẽtiores
in aduocatos ſeu ꝓcuratores vel vt alias preſtent ſibi fauorẽ vel auxi
liũ in cauſa debent em̃ iſti affici iactura cauſe. ⁊ potẽtiores q p̃ſtiterũt
auxiliũ debẽt acerbe puniri: ⁊ intellige in potẽtioribus rõne magni
officij ſeu dignitatis ita ꝙ pretextu officij pñt eſſe terribiles aduerſe
parti ⁊ oſtẽdere ei vultũ minãtẽ ⁊ terribilẽ.de hoc.tex.ſm cõmunẽ in-
tellectũ in.l.j.C.ne lice.potẽ.⁊ illã legẽ ſeu iſtud remediũ tex.hic voluit
cõprehẽdere in verbo:ita ꝙ iactura ⁊c.⁊ ex his infertur ꝙ ſi pars in-
ducit aliquẽ ex dñis vel aliũ officialẽ habentẽ merũ vel miſtum impe
riũ ad intercedẽdũ ꝓ eo apud iudicẽ cauſe debet puniri in amiſſione
cauſe:vt hic ⁊ in.d.l.j.⁊ firmat ibi Bar.⁊ in.l.pe.ff.de alie.iu.mu.⁊ Bal.
in.d.l.j.C.ne lice.pot.⁊ no.bñ hoc dictũ:qꝛ põt quotidie practicari etiã
de iure canonico vt vides hic.⁊.habet hoc edictũ locũ tã cõtra reũ q̃
cõtra actorẽ:vt colligit̃ ex rubro preal.⁊ firmat Bar.in.l.j. ¶ Itẽ not.
ibi,ex fonte cupiditatis:qḋ emptio actoris ꝓcedit ex fonte cupidita-
tis.querit enim emptor predã ex alioꝝ iurgio.¶ Ultimo no.maxime
iuncta gl.fi.ꝙ clerici nullo modo debent emere actiones:nũquid autẽ
poſſint illas recipere ſi dono fiant eis ceſſiones:dicã cũ gl.fi.¶ In gl.
j.ibi diuerſorũ titulorũ.⁊ dic qḋ verſatur hic materia quatuor tituloꝝ.
primo materia iſtius tituli inq̃tum mutatur forus.ſecũdo materia ti
tuli ne li.poten.⁊ incidẽter papa facit hic mẽtionẽ de illo titulo vt oſtẽ
deret ⁊ cõicaret bonis illius materiã:tertio materiã tituli mãdati in-
quantũ tractat̃ de ceſſione actionũ:que iura tractãtur.C.mã.in.l.pe.⁊
vlti.quarto tractat̃ materia tituli de litigioſis quãdo cedit̃ actio in li
tigiũ deducta:⁊ ſic põt intelligi ver.cũ igit̃.⁊ habet̃ materia in tit.C.de
litigi.⁊ quaſi per totũ.⁊ de hoc vide Spec.in tit.de ceſſio.actio.in.§.j.⁊
2 quaſi per totũ. ¶ †In ea.gl.ibi, clerici maiores reputãtur.vult ergo
gl.ꝙ clerici dicãtur potẽtiores laicis.⁊ hoc tenuit Hoſt.ratione officij
clericalis dicens ꝙ cedens actiones ſuas clerico incidit in edictũ ne
liceat potẽtioribus.⁊ ſic debet ꝑdere omne ius ꝓut ibi dicit̃.Sꝫ hoc di-
ctũ nõ placet Inn.nec Hoſt.nec cõmuniter doc.ſequũtur.dicũt em̃ qḋ
niſi clericus habeat poteſtatẽ cõtra laicũ nõ reputat̃ potẽtior quo ad
materiã noſtrã.⁊ requirit Hoſt.ꝙ habeat poteſtatẽ de iure ⁊ de facto:
a alias ſecus[a] ponit exemplũ in magno comite qui habet feudũ a prela
to paupere. nã licet de iure iſte prelatus ſit maior: tñ in facto potius
põt opprimi a comite q̃ opprimere.vnde nõ diceret̃ iſte potẽtior quo
ad materiã noſtrã.⁊ hanc vulga. opi.ſequitur Spe. in ti.de ceſſi.actio.
§.j.in.j.col.putarẽ tamẽ gl.poſſe ꝓcedere in epiſcopis ſeu alijs p̃latis
habẽtib⁹ iuriſdictionẽ ſpiritualẽ ſuper laicũ cõtra quẽ facta eſt ceſſio.
nã iſte prelatus propter iuriſdictionẽ quã habet ſatis poteſt oſtẽdere
vultũ terribilẽ ſimplici laico.⁊ facit ad hoc qḋ not.Bart.in.l.vnica.C.
qui potẽ.nomine.vbi ponit exẽplũ in prelatis. ¶ In gl.not.bene iſtã
gl.que eſt ſatis bona ⁊ plana in materia ſua.⁊ videtur cõſimilis gl.in
l.per diuerſas.C.mãda.⁊ in.l.ij.C.ne lice.poten. Sed plenius melius
⁊ formalius attingẽdo materiã iſtam que eſt quotidiana ⁊ difficilis di
3 ſtinguo annectẽdo opi.doc.vtriuſqꝫ iuris. ¶ †Cũ ergo querit̃ an te
neat ceſſio actionũ diſtinguo ſic:ꝙ aut ſit in vltima voluntate ⁊ tenet
vt in.l.nomen.ff.de leg.iij.in hoc tamẽ caſu diſtinguitur: qḋ aut actio
erat in iudiciũ deducta per defunctũ,⁊ nõ debet agere legatarius ſed
heres:tamẽ omnẽ vtilitatẽ quã heres conſequitur debet legatario re
ſtituere;⁊ ſi nihil cõſequitur nihil dabit:qꝛ videt̃ teſtator legãdo actio
nem legaſſe euentũ illius iudicij: ⁊ ob hoc ne fiat colluſio per heredẽ
põt legatari⁹ ſi vult aſſiſtere heredi in iudicio.vt hr̃ hodie in aut.nũc
ſi heres.C.de liti.ſi aũt actio nõ erat in iudiciũ deducta poterit legata
rius poſt ceſſionẽ ſibi factã agere:vt ibi.⁊ in.d.l.nomẽ . Si vero ceſſio
ſit inter viuos:⁊ tũc aut ſit potẽtiori ratione officij ſeu dignitatis pre-
cipue:⁊ nõ valet ceſſio,⁊ cedẽs debet perdere omne ius qḋ habebat.⁊
4 iſte eſt ꝓprius caſus in.l.ij.C.ne lic.poten. ¶ †Aduerte tamẽ ad vnũ
notabile dictũ Spe.qḋ doc.nõ ſolent allegare in tit.de ceſſio.actio.§.j.
verſi.quod autẽ dixi.vbi poſt Uincen. dicit illud ꝓcedere qñ ſit potẽ-
tiori malitioſe cauſa opprimendi aduerſariũ: ſecus aũt ſi fieret ſibi bo
nafide.arg.in.l.qui ſtipendia.C.de procu.vbi militi poteſt actio bona
fide cedi.⁊ mihi placet hoc dictũ.nã iura hoc pro
hibẽtia fundarunt ſe ſuper fraude ⁊ ex cõiecturis
poterit apparere bona fides.pone enim qḋ actio
mihi cõpetens erat omnino indubitata:vt qꝛ ad-
uerſarius de plano cõfitebat̃ debitũ nec erat ali-
qua cõtẽtio ⁊ ego erã amicus illius potentioris ⁊
diuitis:nihil enim hoc caſu videtur ꝓhibere ceſ-
ſionẽ iſtius actionis.⁊ hoc bene not.qꝛ egregie li-
mitat illã.l.ij.⁊ gl.iſtã. Si vero ſit ceſſio potẽtiori
nõ rõne officij ſeu dignitatis: ſed eſt iſte potẽtior
alio reſpectu : qꝛ forte nobilior vel ditior ⁊ tunc ſi
fuit ceſſio facta cauſa mutãdi iudiciũ põt excludi
ceſſionarius ꝑ exceptionẽ.vt in.l.pe.⁊ qḋ ibi not.
ff.de alie.iud.mut.Iſto tñ caſu nõ perditur actio
ſed debet agere iſte qui ceſſit.punit̃ tamẽ in hoc
ſm vnã opi.qḋ nõ põt amplius illã actionẽ alte-
ri cedere nec põt in ea cõſtituere procuratorẽ:ſed
tenetur proſequi.⁊ hoc videtur innuere tex.in.d.
l.pe.predicta firmat ibi Bar. qḋ bene notabis in
practica.punitur etiã pena de qua in.l.fi.e.titu.ſi
vero ceſſio ſit nõ potẽtiori:⁊ tunc aut eſt ceſſio du
bitata : ⁊ dicitur dubitata eo ipſo qḋ eſt in litigiũ
deducta:qꝛ dubi⁹ eſt euentus litis ⁊ nõ põt regu
lariter alteri cedi:⁊ cedẽs incidit in vitiũ litigioſi:
vnde debet puniri prout habet̃ in.l.fi.C.de litigi.
⁊ per gl.iuncto tex.in.c.eccleſia.vt lite pend.fallit
in caſibus ibi enumeratis in cauſa donationis ꝓ
pter nuptias ⁊c.quas cauſas enumerat glo.in.d.
5 c.eccleſia. ¶ †Sed aduerte ad vnũ. nã tex.ibi nõ
aperit nec do.Ant.an illis caſib⁹ ibi enumeratis a
poſſit agere ceſſionarius an debeat cedens proſe
qui vſqꝫ ad finẽ. Sed Inn. hic in quadã gloſſella
notãter ſentit qḋ ex quo actio eſt ſemel in iudiciũ
deducta nunq̃ põt alius proſequi etiã in caſibus
in quibus poteſt fieri ceſſio.⁊ adducit.l.q̃q̃.ff.de
aqua plu.arcẽ.⁊ aut.nunc ſi heres.preall.⁊ placet
mihi hoc dictũ : iura tamẽ per eũ allegata faciũt
in arg.nã ſicut videmus qḋ actio litigioſa põt le-
gari in teſtamento:⁊ tamẽ proſecutio debet fieri
per heredẽ.ita dicamus in alijs caſibus p̃miſſis
ꝙ proſecutio debeat fieri per ipſum cedentẽ.non
enim debet alterari iudiciũ cũ preiudicio aduer-
ſarij.nã videmus ꝙ procurator qui ſemel fuit litẽ b
cõteſtatus nõ poteſt ſine cauſa remoueri per do-
minũ reſiſtẽtẽ aduerſario:de quo vide tex.iuncta
gl.in.c.ij.de procur.lib.vi.ergo fortius nõ põt iſte
actor aliã prorſus perſonã ſubſtituere in iudicio.
agat ergo ipſe:⁊ cõmoditas in illis caſibus perti
nebit ad ceſſionariũ:arg.in.d.aut.nunc ſi heres.⁊
no.bene hoc dictũ. Si vero actio nõ eſt dubitata
quia nondum eſt in iudicio deducta.tunc regula-
riter poteſt cedi titulo donationis ⁊ venditionis
vel alio titulo legitimo.vt probatur.C.de hered.
vel actio.ven.in.l.nominis vẽditio.⁊ in.l.nomina.
ff.eo.cum ſimi.⁊ in.d.l.penulti.C.manda.ſi tamen
pretẽderetur aliqua cauſa ⁊ eſſet ſimulata nõ va-
leret ceſſio. ⁊ p̃ſumitur ſimulata ex certis cauſis.
primo ex modicitate pretij.vt hic in gl.⁊ no.in.d.
6 l.penul. ¶ †Sed eſt dubiũ difficile quando pre-
b tiũ dicatur modicũ[b] vt preſumatur fraus.nã In
noc.hic ſentit ꝙ ad hoc vt dicatur vera venditio
debet eſſe tãtũ in pretio q̃tum eſt in actione. vn-
de dicit ꝙ actio poteſt inter laicos licite vendi ⁊
emptor poteſt agere vſqꝫ ad quantitatem quam
exburſabit:quaſi dicat qḋ ſi in actione ſunt mille
⁊ iſte emit pro quingentis non poteſt agere niſi
vſqꝫ ad quingenta.arg. in.d.l.pe.ſed Bart.in.d.l.
pe.magis late hoc aſſumit.dicit enim ꝙ cõpetẽs
pretiũ eſt qḋ remanet deductis expenſis ⁊ labore
que fiunt pro recuperanda re : quaſi velit dicere
ꝙ debet haberi reſpectus ad laborem quẽ ſuſti-
nebit ipſe emptor in recuperanda re:⁊ ad expen-
ſas quas eſt facturus.⁊ idẽ ſequitur Bal.in.l.ij.C.
ne lice.poten. Et ſic videntur cõmuniter iſti doc.
ſentire ꝙ non poteſt actio emi pro minori pretio
q̃ ſit in ea niſi habito reſpectu ad p̃dicta.ſed ego
hoc dictũ ex toto nõ approbo. nam minus valet
actio q̃ res ad quam datur : tum propter dubiũ
euentum litis cum poſſet perdere cauſam etiã iu
ſtam propter iudicis defectum,tum quia debitor

❧ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Alias ſecus.vi
de not.in.l.fin.in
princi.ff.ſi certũ
peta.vbi Bart.⁊
alij videntur vel
le ꝙ ille dicatur
potentior qui nõ
eſt facilis ad cõ-
ueniendũ.et hoc
etiam not.d.Iaſ.
in.§.item ſi quis
in fraudem.inſti.
de actio.
b ¶ Modicũ.ad-
de Franc. are.cõ
ſil.xcvi.Rom.cõ-
ſil.cccc v.

a ¶ Ex qua cauſa.Adde videndū Bal.cõſi.cxxviij.lib.inci.Laurēti⁹.
b ¶ Uendita pro parte.Adde Ro.alleg.conſi.ccccv.
Antonius Franciſ. ¶ An ꝯtus pſumař ſimulatus qñ res p pte vē-
dit et p parte donař.Dicas qð ſic ſi nulla ſubeſt cauſa donatiõis iu-
ſta.vt no.voluit Bal.in.l.ij.C.de repu.here.ꝛ in.l.ſi.in.j.col.in ver.ter-
tio pōt ipugnari.C.ne liceat po.ꝛ vide Spec.in titu.de ceſſi.actio.§.j.in vſi.itē ſecūdum vincen.pſumiř ſimulatio.et vid Bar.Cepo.Veronēſ.in ſuo elegāti tractatu de ſimulatiõn.cõtractu.in.vij.ꝛ in xj.preſum. Sebaſti.Sapia.

c ¶ Pro clauſula. Uide ro.i ſingu. xxvj.et qd operetur illa clauſula ꝛ ſi qd pl⁹ valet. vide Bar.in.l.ij. colū.iiij.C.de reſcin.vē.vbi vult qð nō opeř niſi i modico ꝛ ita tenēt cõiter doc.in l.ſi qs cū aliter. ff.de verb.obli.ꝛ Bal.in ꝯſi.iij.inci.caſus talis eſt. l.iij.pte.Bartholome⁹ ðo.in tra. de ſimula.ꝯtuū. i.iij. caſu pꝛicipali.in.vij.pſump.ꝛ in illo tra.multa īuenietis ad materiā quā tangit Abb.hic.ꝛ in illa.vij.pſumptione tāgit qñ enumerāř merita an tollař pſumptio ſimulationis.Et vide ꝙ no.Ang. are.in.§.actionū. col.ix.iſtit.de ac. vbi dt qð bonū eſt dicere.ꝛ ſi qd eſt pl⁹ donat ſiue quātitas ſit magna ſiue parua.

d ¶ Nõ cõſtat.adde Fulg.ꝯſi.ccv. ꝛ.ccxxij.

e ¶ Donatiõe.adde Ro.ꝯſi.ccccc-xviij.ꝛ q̃liter bene merita probētur:vide eūdem conſi.xcv.Antonius Franciſ.

¶ Quis dicař bñ merit⁹.ꝛ qūo merita pbanř.vide p Bald.latiſſime i.l.iubem⁹. C.de ſac.ſanc.eccle.vbi alleg.multa iura in pꝑoſito.et vide optimā gl.in.c.ſi quis de ſeruis.xij.qð.ij.ꝛ habeř in.l.j.et toto titu.C.de ſeruis qui pro premio liber.acci.ꝛ in.l.ſeruos.ff.de man.teſta.Et adde quod merita precedētia faciunt preſumi donationē vt voluit Bal.not.in.c.ſi cautio.de fide inſtrumē.ꝛ in.l.j.C.de iure dot.ꝛ Paul.de caſtro in.l.traditionibus.C.de pactis.et habetur per Alexan.in.l.iij.in princi.ff.quod quiſq; iur.Et an merita ſint de ſubſtātia donatiõis ita vt pbari debeat pceſſiſſe et qñ habeř per Bal.in.l.ij.in fi.C.ne lice.potē.ꝛ p Bar.in.l.frater a fratre.in vlt.col.ff.de cõdi.inde.vbi etiā ponit qualia debeāt eſſe merita.ꝛ habeř per.d.Alex.in.l.ſi donatione.C.de colla.Et adde ꝙ merita pbanř ex cõfeſſione donatoris qui poterat donare nullis pcedētib⁹ meritis.alias merita ſunt pbāda vt per Bart. i.l.ſi forte.ff.de caſtrē.pecu.ꝛ in.l.ſi tibi.§.ſi pactus. ff.de pactis.ꝛ i.l. p diuerſas.C.māda.qui videř ſibi cõtrarius.ſed vide Bald.in.l.ij. prealleg.C.ne lice.potē.in ante pe.q.ꝛ in.l.illud. C.de ſac.ſan.ecc. vbi dicit qð merita preſumūtur ſi aliq̃ ſunt expſſa:alias ſecus.de q̃ etiā vide Bal. in plu.feud.in.v. cbar.in ver.dubitař de tali qð.et i.l.liberi.C.ð in offi.teſt.vbi dicit qð in donatione fcā filio p patrē probanř merita eoipſo ꝙ probař qð filius erat reuerēs ꝛ obediēs pri.ꝛ ð huiuſmodi probatiõe meritorum: videas Alex.in ꝯſi.lv.in prima parte ꝯſi. ꝛ in ꝯſil.xij.ł.iij. pte:vbi tenet ꝙ p ſimplicē aſſertionem factā in inſtrumēto ð meritis nō probant merita.vid⁹ Jo. an.in addi.Spe. in rub.de reb.eccle.nō alie.vbi dicit qð non valet cõceſſio fructuū facta per platū ad vitā etiam cū cõſenſu capituli expſſa cauſa ſeruitiorū ꝛ meritorum eccleſie collatorū ad pindicium ſucceſſoris ipſi⁹ prelati niſi aliter pbanř merita.cuius tamē cõtrarium videř notaſſe.d.Abb. i.c.ſi.de pecu.cle. et vide eundē in ca.p tuas.de donatio.ꝛ tene mēti qð in dubio qlibet pſumiř merit⁹ niſi pbetur demerit⁹. vt in.l. ſeruos.ꝛ in.l.teſtamēto.ff.ð manu.teſt.et habeř in.c.quiſquis.ꝛ in.c.ſi quis.xij.q.ij.quod maxime pcedit in filio qui ſemper preſumitur gratus patri niſi probeř ingrat⁹.vt notā.voluit Bar.in.l.omnimodo.C.de inof.teſt.ꝛ adde deniq; qð merita cõſiderātur eſſe ſufficientia vel non arbitrio boni viri et iudicis.vt in.l.fideicõmiſſa.ꝛ ibi per Bald.de leg.iij.ꝛ in.l.volūtatis.in.ij.col.C.de fideicommiſ.

poſſit interim effici inops:ꝛ ideo dixit tex.notabilis in.l.minus.ff.de reg.iur.ꝙ min⁹ eſt habere actionē quā rem:ꝛ ideo cū qs emat quaſi ſpem ꝛ euentū iudicij futuri ridiculū eſt dicere ꝙ ptium de neceſſitate debet eſſe tantū q̃tū eſt in actiõe ꝛ pro hoc allego tibi Inn.in.c.in ciuitate.de vſur. vbi cõcludit ꝙ cum bona cõſcientia poteſt quis emere actionē iam ortam tēpore contractus etiā pro minori ptio:qꝛ exponit ſe periculo.Itē vide aliud ſimile in tranſactiõe:nam qñq; valet tranſactio lꝫ trāſigēs videař leſus vltra dimidiā iuſti pretij:qꝛ nō debet cõſiderari q̃tū petiř ſed q̃tū veriſimiliter talis lis valet:habito reſpectu ad dubitationem cauſe ꝛ ad dubiū euētū litis.vt eſt text. no.in.l.lucius.ff.ad trebel.not.doc.in.l.ij.C.de reſcin.vēdi.ꝛ in.c.pen.de emp.ꝛ vendi.vnde cõcluderē:qð modicitas ptij dicitur habito reſpectu ad valorē actionis qui valor debet cõſiderari habito reſpectu ad dubiū euentū litis ſm qð cauſa eſt clara vel dubia.
7 ¶ †Scðo preſumitur ſimulatio qñ in ceſſione non exprimitur titulus cõtract⁹:vt puta qꝛ diciř in inſtrumēto qð ceſſit actionem tali:ꝛ nō diciř ex qua cauſa [a] ꝛ videtur hoc probari in.d.l.per diuerſas.ꝛ tenēt communiter doc.ibi ꝛ Inn.hic.Tertio preſumitur ſimulatio ſm Inn.hic ſi titulus ceſſionis nō poniř in principio inſtrumēti:ſꝫ in medio vel in fine:vt puta qꝛ dr talis ceſſit actionē ſuā titio titulo donationis.debet enim ſm Inn.precedere titulus ceſſionē.et ita recitādo tranſeunt cõmuniter hic doct. Sed tu vide gl.in.l.j.C.ne lice.pot.que poſuit originaliter iſtā opi.ſed Bar.in.d.l.pen.recitat multos doc.tenuiſſe cõtrariū quos ipſe ſequiř:et dicit ꝙ pluries fuit iudicatū qñ iſta prepoſteratio nō habeat vitiare.ſatis eſt enim qð titul⁹ ceſſionis ponatur in inſtrumēto.ꝛ ita nouiſſime firmauit Bal.in.d.l.ij.et hec opi.mihi placet qꝛ regulariter in alijs diſpoſitionibus nō vitiat prepoſteratio.vt in.l.pꝑoſteri.C.de teſta.et in.§.ante heredis.inſti.de leg.ꝛ in.c.penulti.de confir.vtil.vel inutil.cum ſimi.vnde Inn.debuit poſuiſſe hoc dictū ſimpliciter ſequēdo gl.iuris ciuilis.Quarto ſimulatio preſumitur qñ actio fuit pro parte vēdita, [b] ꝛ p parte donata.vt in.d.l.pe.ꝛ no.hoc pro clauſula [c] que ſolet apponi in cõtractu:nā conſtituto certo pretio ſolet adijci ꝙ illud qð pl⁹ valet donauit ꝛc.nā ex hoc inſurgit pſumptio ſimulationis.nā intelligas in omni ꝯctu ſed in ceſſione actionis q̃ eſt odioſa:cū ſoleat fieri in pꝑiudicium aduerſe partis:ꝛ iſto caſu admittitur ceſſionari⁹ vſq; ad quātitatē quā exburſabit.in reliqua vero parte que dr donata neuter admittiř ſed pditur actio in ea parte.vt in.d.l.pe.C.man.Quinto pſumiř ſimulatio qñ actio fuit pure vēdita ꝛ venditor fateř ſe recepiſſe pretiū:de numeratiõe tamē pretij nō cõſtat. [d] hāc partē firmauit q̃dā glo.in d.l.pe.ꝛ ſequiř ibi Bar.ꝛ multi alij.ꝛ ita ipſe conſuluit et in iudicio fuit obtentū.ſed Bald.in.l.ij. C.ne lice.po.dicit hāc opi.pcedere qñ actio fuit p pte donata ꝛ p pte vēdita:nā ſi nō cõſtat de numeratione partis vendite pſumiř ſimulatio etiā in illa parte.et ſic intelligit illā.l.pe.Si aūt actio fuit ex toto vēdita ꝯfeſſio receptiõis ptij non pꝑbat ſimulationē imo pꝑbat numerationē.et dicit ꝙ aduocati florētini tenebāt iſtā partē.fateř tamen ꝙ ſm opi.Bar.fuit pluries iudicatū.et placet mihi iſta opi.Bar.qꝛ in iſtis odioſis de facili preſumimus ſimulationē vt ptꝫ ex pdictis.Itē qꝛ tex.in.d.l.pe.ſimplr videtur requirere numera-
e tionē.Sexto dubitař in donatione [e] actiõis qñ donator dicit ſe cedere propter merita ꝛ ſeruitia donatarij:nunqd ſit opus vt pbenř illa ſeruitia ad hoc vt valeat ceſſio.dubitationis ratio eſt:qꝛ non valet ceſſio actionis ſine titulo contract⁹:vt ſ.dixi.ergo nō eſt ſtādū verbis donatorū ſuper meritis ꝛ ſuitijs.arg.in.l.ſi forte.ff.de caſtrē.pe. Bar.videř in hoc caſu dubitaſſe ꝛ cõſuluit vt in donatiõe dicař ꝙ ex mera liberalitate donauit. tūc eñ indubie valet ceſſio:qꝛ ſola liberalitas habeř pro cauſa ꝯctus.vt in.d.l.per diuerſas.facit c.j.de donat.Bal.tñ in.d.l.ij.indubitāter tenet in priori caſu valere ceſſionē.qꝛ ius requirit ſolā expreſſionē cauſe ꝯctus non autē eſt opus vt pbeř cauſa cauſe.nā dicēdo ꝙ donat pꝑter ſeruitia ſatis explicař cauſa ꝯctus.ſ.ipſa donatio:ſeruitia vero ſunt cā donatiõis.ꝛ hāc opi.ſequor.ar.opt. in.l.j.C.de fal.cauſa adie.leg.vbi patet qð pſuppoſito ꝙ ſeruitia non emanauerint tñ videř qs velle donare per illa vba.ꝛ facit.l.cū quis.§.codicillis.de leg.iij.et facit qð no.in.c.ſi.de ſucceſſ.ab inteſta.pdicta.ſ.vt preſumař ſimulatio ex cauſis pdictis.fallūt in caſibus cõtētis in.d.l.pe.in quibus nō pſumiř ſimulatio:vt putā ſi inter coheredes eſt facta ceſſio vel qñ fuit facta creditori in ſolutū:vel cū poſſeſſor recipit poſſeſſionē p munimine rei ſue:puta qꝛ domus tua minatur ruinā domui mee ego timens emo oē ius qð tu habes in iſta domo.Itē qñ fit inter legatarios ꝛ fideicõmiſſarios:vel qñ heres cedit actionē legatario: iſti ſunt caſus quos exprimit tex.in.d.l.pen.quos declara vt plenius ibi no.ꝛ ſentit ibi Bart.idem eſſe in oī alio caſu in quo euitař preſumptio redēptionis litium.et ideo dicit:qð ſi ſocij cõtrahendo ſeu diſſoluēdo ſocietatē cedūt ſibi adinuicem aliquas actiões nō dꝫ pſumi ſimulatio ex cauſis pdictis arg.in.l.j.§.ꝛ.iij.ff.pro ſocio.nā cauſa ſocietatis excludit pſumptionē ſimulationis.ꝛ idē
8 dicēdū in cõſimilibus caſib⁹ qð not. ¶ †Unū tñ non eſt omittendū.nam Inno.hic format tacite qõnem:nunquid ſnia lata ꝯ cedentē ſeu alienatē rem in aliū debeat mādari executioni ſuper illa re contra tertiū poſſidentē:ꝛ videř ſentire qð ſic:qꝛ imputandū eſt illi qui accipit rē in controuerſiā deductā ꝛ dicit hoc pcedere etiā in caſib⁹ in qb⁹ licite alienař res litigioſa de qb⁹ per gloſ.in.d.c. eccleſia.ſꝫ poſtea Inn.firmat cõtrariā opi.dicēs ꝙ ſententia debeat mandari executioni cõtra iſtū litigantem in eſtimatione ſicut obſeruař contra iſtum qui ſe obtulit liti.l.ꝯs qui ſe obtulit.ff.de rei ven.ꝛ cū hoc dicto tranſeunt cõmuniter doc.hic. Sed Bart.tenuit contrariū in.l.ſi.C.de litig.et plenius in.l.creditores.C.de pign.vbi diſtinguit inter cetera ꝛ bene iudicio meo ꝙ aut res in aliū trāſlata non poterat alienari obſtante litigio et tunc poteſt fieri executio in iſta re etiā cõtra tertium:quia illa alienatio non valuit.vt in.d.l.fin. aut poterat fieri alienatio:puta, qꝛ non agebař de dominio rei:vel fuit facta in caſibus a iure cõceſſis:et tunc oportet ꝙ inſtituatur nouum iudicium contra tertium ad hoc vt ſententia habeat executionem in illa re.et de hoc dicendū vt ple-
9 nius ibi no. ¶ †In gl.in verſi.iactura cauſe afficiāt.in fi.no.glo.idē no.in.l.j.C.ne lice.poten. Itē dicit ꝙ nō ſufficit quodlibet officiū ad hoc vt qs

incidat

incidat in illud edictũ.C.ne li.po.vt pꝛobaꝛ in.l.ij.C.de aduo ca.diuer.iu.vbi patet ꝙ decurio põt eſſe aduocatus ⁊ ſic põt patrociniũ impẽdere litigatoꝛibus.intelligitur eñ in habẽ
a tibus magnũ officiũ:puta merũ ⁊ miſtũ imperiũ[a]:vt no.in.l. pe.ff.de alie.iud.mu.⁊ in.l.j.C.ne liceat potẽtio.⁊ debes ſcire qꝺ etiã iſti potẽtioꝛes debent puniri qui litigatoꝛibus impẽ
10 dunt aliquẽ fauoꝛẽ ſeu patrociniũ.vt in.d.l.j. ¶ †In gl.fi.no. ſingulariter iſtã gl.que aperte videtur cõcludere qꝺ cleric9
b nunq̃ debet recipere ceſſionẽ a laico,[b] ſiue titulo lucratiuo, ſiue oneroſo:⁊ qꝺ ſemper debet pſumi ceſſio ſibi facta in frau dẽ ⁊ cauſa auaritie.⁊ nõ tradas obliuioni hanc gl.⁊ videtur Joã.an.eã ſequi in quadã gl.quã ponit ſuper tex.dũ remit tit ſe ad iſtã gl.an valeat ceſſio facta clerico: Ego puto hanc gl.pꝛocedere in tit.oneroſo.nã eſt quodã genus mercimonij emere actionẽ.clerico aũt pꝛohibetur negotiatio rerũ. vt in c.foꝛnicari.alle.in gl.foꝛtius debet pꝛohiberi illa negotiatio litigioꝛũ arg.bonũ in.c.vnico.de ſynd.⁊ hic in fi.dũ notat vi tiũ cupiditatis.⁊ ob hoc foꝛte dixit hic Inno.ꝙ inter laicos poteſt fieri emptio actionis,quaſi ſecus in clerico puto tamẽ ꝙ ceſſante alia fraude teneret vẽditio.ſed poſſet cõtra cleri cũ excipi ac etiã de iuris cõtrauentione puniri: ſi autẽ ceſſio fieret clerico,vel eccleſie: titulo donationis ,tunc credo ꝙ ſi fiat bonafide tenet.nã nõ reperio pꝛohibitũ quin iura ſua qs poſſit donare clerico vel eccleſie nec reperio cautũ qꝺ in cle rico vel eccleſia debeat hoc caſu pꝛeſumi fraus.⁊ videtur hãc partẽ tenere Spec.poſt aliquos in titu.de ceſſio. actio.§.j.in ver.quarto pꝛeſumitur.ad iſtũ tex.faciliter poteſt reſpõderi. nam hoc fiebat in fraudẽ cauſa mutãdi iudiciũ ⁊ ſic clericus traheret reũ ad ſuũ foꝛũ.vnde pondera literã in fine que nõ mãdat omnes clericos ob hoc cõpeſci ſed memoꝛatos. Itẽ põdera literã ibi,a pꝛeſumptione huiuſmodi.refert enim ſe ad caſum narratũ in pꝛinc.ex cõiecturis tñ poterit pꝛeſumi an ceſſio fiat clerico vel eccleſie cauſa iudicij mutan.⁊ pꝛeſer tim in vltima voluntate eſt admittendũ vt ceſſio poſſit fieri clerico,vel eccleſie:qꝛ non debet pꝛeſumi fraus in vltima vo luntate:qꝛ nemo pꝛeſumitur immemoꝛ ſue ſalutis.j.q.vij.ſan cimus.facit.l.nomen.ff.de lega.iij.vbi indiſtincte valet ceſſio facta in vltima voluntate:qꝛ non pꝛeſumitur fraus.

¶ De arbitris. Rubꝛica.

¶ Rubꝛica iſta cõtinuatur ad pꝛecedẽtes rubꝛicas hoc oꝛ dine.Supꝛa viſum eſt de pꝛeparatoꝛijs iudicioꝛũ merito de ipſis iudicijs erat videndũ:ſed qꝛ arbitria ſunt redacta ad in ſtar iudicioꝛũ.vt in.l.j.ff.de arbtirie.pꝛemiſit ↄpilatoꝛ iſtã ru bꝛicã.q̃ ita cõiter cõtinuatur.q̃ ↄtinuatio mihi nõ multũ pla cet.qꝛ ſcḋm hoc debuiſſet iſta rubꝛica ſequi titulũ de iudicijs, cũ iudicia ſint dignioꝛa,⁊ id quod eſt redactũ ad inſtar debet ſequi arg.in regula acceſſoꝛiũ.de reg.iur.lib.vj. tamẽ in.C.⁊ ff.ſeruatur iſte oꝛdo.nã pꝛemittitur ibi titulus de arbitris.⁊ poſtea ſequitur de iudicijs.vnde ergo cõpetentius cõtinua rẽ ſic.Supꝛa viſum eſt de officijs diuerſoꝛũ iudicũ,tã oꝛdina rioꝛũ q̃ delegatoꝛũ,⁊ de quibuſdã alijs,in quibus officiũ iu dicis verſatur: ſed qꝛ arbitri ſunt quodãmodo iudices cum aſſumãtur ad cõtẽtiones ſedandas merito poſt tractatũ de officijs iudicũ poſuit in fi.lib.tractatũ de arbitris:in quo tra ctatur de officio ipſoꝛũ arbitroꝛũ,⁊ in quibus eoꝛũ poteſtas verſatur.⁊ quid ſit arbitrium dic vt no.per Inn.⁊ alios in.c. quintauallis.de iureiuran.⁊c.

1 ☞ Compꝛomiſſum non poteſt fieri niſi partibus cõſentiẽ tibus:niſi in caſibus in iure expꝛeſſis vel ipſis conſimilibus: ⁊ arbitri poſtq̃ ceperint cognoſcere poſſunt cõpelli ad pꝛo ſequendum:alias ſecus.
2 Laudũ nõ venit appellatione ſnie in materia reſtringibili.
3 Sententia duoꝛum tertio abſente non valet regulariter.

Sane ⁊ infra. Bꝛeue eſt: ⁊ per alia verba poteſt generali9 ſic ſummari.Arbitri ſunt in diſpa ri numero aſſumẽdi ⁊ eis diſcoꝛdãtibus ſta tur ſnie maioꝛis partis.h.d. ¶ Caſus lite ralis.Statuit conciliũ aphꝛicanũ ꝙ ſi inter epiſcopos cauſa vertitur:⁊ ipſi ſuper hoc voluerint eligere arbitros,aut vnũ eligant ,aut tres, quoꝛũ triũ ſequãtur ſen tẽtiã aut duoꝛũ.Ber. ¶ †No.j.ibi.ex cõi placito. qꝺ ↄpꝛomiſ ſum debet pꝛocedere ex libera volũtate cõpꝛomittentiũ. nõ eñ debent partes ↄpelli ad cõpꝛomittendũ,nec etiã põt ar biter cõpelli ad acceptandũ. ſed poſtq̃ acceptauit cõpelli tur pꝛonuntiare.vt in.l.iij.ff. de arbi.eſt ergo a pꝛincipio cõ pꝛomiſſum liberũ tam ex parte partiũ , q̃ arbitri aſſumẽdi. An autem aliquo caſu quis poſſet cogi ad compꝛomiſſum.

dic qꝺ ſic: nã in arbitros iuris quis cõpellitur cõpꝛomittere: id eſt vbicũq3 ius decernit vel diſponit vt fiat cõpꝛomiſſum, pone exemplum in.c.ſuſpicionis.de offi.dele.ga.⁊ in.c.ab ar bitris.⁊ quod ibi not.eo.titu.lib.vj.ad idem.l.cum ſpiritua lis.C.de iudi.cum ſimili. Ex quibus infertur valere ſtatutũ vt inter certas perſonas,ſeu in certis cauſis fiat compꝛomiſ ſum.nam ſi ius hic diſponit in quibuſdam cauſis, ita ſtatutũ poteſt diſponere cũ ſtatutũ ſit pars iuris ciuilis.vt in.l.om nes populi.⁊ qꝺ ibi no.ff.de inſti.⁊ iure.⁊.j.diſt.ius ciuile. Te ne tñ mẽti vnũ dictũ notabile Jo.an.in.c.pia.de exce.lib.vj. vbi dixit ꝙ arbitri iuris nunq̃ aſſumuntur niſi in caſibus a
c iure expꝛeſſis[c] ſed tu vide gl.notabilẽ in.c.ſtatutũ.poſt pꝛin. de reſcri.lib.vj.que vult idẽ eſſe in caſibus cõſimilib9. ¶ No. ij.qꝺ pꝛelati poſſunt cõpꝛomittere in negotijs eccleſiarũ.qꝺ intellige,vt no.in.c.peruenit.⁊ in.c.cũ tẽpoꝛe.j.eo. ¶ Tertio not.cõſiliũ huius.c.vt arbitri ſemper aſſumanꝛ in diſpari nu mero.nã de vno vel de trib9 dixit hic cã exẽpli exẽplificando numerũ diſparẽ. Et hoc ideo qꝛ homines ſunt faciles ad diſ ſentiẽdũ vt in.l.itẽ ſi vnus.§.pꝛincipaliter.ff.e.⁊ pꝛeſertim ar bitri qui cõiter ſunt cõpatres ⁊ amici partiũ:vñ ſi eligerẽtur in pari numero de facili nõ eſſet dare maioꝛẽ partẽ in ſentẽ tia. Si tñ iſtud cõſiliũ legis nõ obſeruaꝛ ſed eliguntur in pari numero tz cõpꝛomiſſum vt in.c.ſeq.⁊ in.c.innotuit.j.e.⁊ in.d. l.itẽ ſi vnus.⁊ ſi nõ ↄueniunt cõpellũtur eligere tertiũ: vt ibi, ⁊ in.c.cũ ſpeciali.de app. ¶ Ultimo not.ꝙ ſicut in iudicibus
d ita in arbitris ſtãdũ eſt ſnie maioꝛis partis[d]:cõcoꝛ.l.ſi tres.⁊
2 l.itẽ ſi vnus.in fi.ff.eo. ¶ †Et põdera text.in eo qꝺ appellat
e laudũ[e] arbitroꝛũ ſniam:⁊ dic ꝙ cõ ſnia largo modo.nã pꝛꝑie nõ eſt ſentẽtia:qꝛ arbitri nõ habẽt iuriſdictionẽ. vt dicit tex. in.l.qꝺ ergo.in.§.ex cõpꝛomiſſo.ff.ex qui.cau.infa.irro.facit ꝙ legiꝛ ⁊ no.in.l.j.C.de arb. Ex quo dicerẽ qꝺ in materia re ſtringibili appellatiõe ſnie nõ veniret ſnia arbitroꝛũ:vñ ſi ca ueatur ſtatuto ꝙ de qualibet ſnia cz ſolui certũ qꝺ:nõ habe bit locũ ſentẽtia arbitroꝛũ.⁊ vide qꝺ no.Bar.in.d.§.ex cõpꝛo
3 miſſo. ¶ †In gl.fi.ibi duoꝛũ ſentẽtia pꝛeſente tertio.põdera hñ gl.ad hoc eñ vt valeat ſentẽtia duoꝛũ ex trib9 requiriꝛ p
f ſentia tertij[f] tpe ſnie.⁊ ſic facit iſta gl.p opi. Bart.in.l.duo ex tribus.ff.de re iud.ↄ opi.Inn.in.c.Raynald9.de teſt.vbi ſin gulariter dixit ꝙ ſi tertius arbiter fuit pꝛeſens in diſputatio ne ſuper meritis cauſe ⁊ dixit qcquid voluit nunq̃ tñ potuit reliquos duos in ſuã opi.adducere ꝙ tenebit ſnia duoꝛũ ter tio abſente.qꝛ hoc caſu pꝛeſentia tertij nihil vtilitatis pote rat adducere cñ iam oĩa acta cauſe fuerant examinata p oẽs. Pꝛeſentia eñ tertij requiriꝛ ſcḋm eũ qꝛ foꝛte poſſet adducere alios in ſuã ſniam vt innuit tex.in.d.l.itẽ ſi vnus.que rõ ceſſat in caſu noſtro.Sed Bar.vt dixi tenuit cõtrariũ qꝛ nõ illa rõ nullitatis ſed etiã defectus poteſtatis : qꝛ cũ cõpꝛomittiꝛ in tres oẽs recipiũt poteſtatẽ iudicãdi ⁊ hñt exercitiũ p parte ad qꝺ facit qꝺ no.gl.in.c.pꝛudẽtiã.de offi.deleg. Ideo data abſentia vnius tẽpoꝛe ſententie nõ cõcurrit tota poteſtas in ſentẽtia duoꝛũ.Sed qñ ſunt omnes pꝛeſentes ibi eſt tota po teſtas ⁊ id qꝺ fit a maioꝛi parte fingitur factũ ab omnibus. vt in.l.qꝺ maioꝛ.ff.ad muni.⁊ in.c.j.de his que fi.a maio.par. capituli. Itẽ text.in.d.l.duo.dicit qꝺ nõ valet ſnia duoꝛũ : qꝛ omnes iuſſi ſunt iudicare. Et hãc.opi.ſequoꝛ.⁊ qꝛ tertius nõ volens cõcoꝛdare de facili poterit inficere poteſtatẽ alioꝛũ nõ cõueniendo cum eis in eodẽ loco tẽpoꝛe ſententie:fuit ſta tutũ.per ius canonicũ vt ſi tertius monitus a duobus non vult adeſſe nec allegat legitimã cauſam abſentie qꝺ poſſunt duo pꝛocedere ſine tertio , de quo dic vt habes hodie tex.in c.ij.eo.tit.lib.vj. Et dic ſatis eſſe ꝙ duo conueniant in eãdem ſententiam ſiue effectualiter ſiue re ⁊ verbo,quod declara vt habes hodie pulchꝛum tex.in.c.j.eo.titu.lib.vj.

1 ☞ Nepotis appellatione venit etiam filius fratris: etiam in materia odioſa ⁊ hoc pꝛopter cõmunem vſum loquendi.
2 Cõmunis vſus loquẽdi habet locũ in oĩbus diſpoſitionib9.
3 Beneficium poteſt quis pꝛocurare ſibi conferri per plures collationes ſeu inſtitutiones:nec vna tollitur per aliam.
4 Clericus ſine facto ſuo exulans non debet pꝛiuari beneficio nec eius reditibus.
5 Cõpꝛomiſſum poteſt fieri de rebus que fiunt in loco vbi cõ pꝛomittens non poteſt tute moꝛari.
6 Spoliatus poteſt ſuper re ſpoliata compꝛomittere.
7 Compꝛomiſſum poteſt fieri ſuper re ſpirituali.ſ.
8 Compꝛomiſſum dolo factum an ſit ipſo iure nullum.
Compꝛomiſſum iuramento vallatũ an pꝛoducat actionem.
Iuramentum ſemper eſt ſeruandũ ſi nõ contineat in ſe pec catum quantũcunq3 tale iuramentum pꝛohibeatur interpo ni tam a lege diuina q̃ humana.
9 Laudum dolo arbitri datum an ſit exequendum.

a ¶ Merũ vel mi ſtum imperiũ.ad de Bal.ↄſil.ccxx vj.iij.li. vbi tenet quod pe a.l.j.ne li.po.non habeat locum in muliere maxime nobili.
b ¶ A laico.adde q̃ poſui.ſ.l.j.apo ſtil.⁊ bal.ↄſi.ccxx viij.vbi dicit qꝺ ſi vniuerſitas cedit clerico quod cle ricus nõ diciꝛ po tentioꝛ.
c ¶ Iure expꝛeſſis. adde Rom.ſing. ſuis.fol.xiij.
d ¶ Maioꝛis par tis.Adde Joan. de ana.ↄſi.l.Ful go.cõſi.cxlv.⁊.clj. Abb.conſi.lxiiij. ⁊ ibi vide multa ad materiam.
❀ Sebaſti.Sapia.
e ¶ Laudũ. vide cumulate per do. And. ſicu.i.c.ſup qõnũ.in pꝛin.col. xij.de offic.dele.⁊ conſuluit Joan. de ana. in conſili. xvj.incip.viſo pũ cto.in pꝛimo du bio.qꝺ decretum diſponens qꝺ la tis duabus ſentẽ tijs cõfoꝛmibus nõ poſſit appella ri nõ verificatur in laudis arbitro rum.vide etiã do. Abb.in.c.cũ dile ctus.in.ij.no.⁊ in c.expte.i.iiij.not. j.eodem.
f ¶ Pꝛeſentia ter tij.adde videndũ per do.de Rota. hoc eo.ti.in anti quis.Alexã.con ſil.xiij.j.libꝛ.⁊ de opi.Innocẽ.in.c. Raynaldus. vi de Raph.comẽ. conſil.vij.

10 Simonia cōmiſſa ab arbitris an habeat vitiare laudū.13.
11 Arbiter ſiue iudex an poſſit eſſe teſtis ſup geſtis corã ſe.
Teſtes nō oīno idonei admittunt in defectū probationum.
12 Aduocatus ⁊ ſimiles perſone poſſunt eſſe teſtes contra ſuū
clientulum:q2 ceſſat ratio ſuſpicionis.
14 Laudum ſiue arbitriū iniquū debet per ſuperiorē retracta
ri intra decem dies.
Laudum continens peccatum vel notoriam iniquitatē:an
ſit ipſo iure nullum.
15 Exceptio doli poteſt ſemper opponi.

Non ſine. Nō valet arbitriū ſimoniacū
vel doloſum:vel ſumma lati⁹
ſm quod intelligo.Nullū eſt arbitrium ſeu arbi-
tramentum continens peccatū p partes non re-
miſſibile.In prima pte ponit facti narratio.In ſcda cauſe
cōmiſſio ibi:qm̄ igit.❡ Caſus literalis.Alan⁹ pſbyter in-
ſtitut⁹ fuit capellanus in eccleſia ſancti Alfridi p archidia-
conū de ſuella.eodē archidiacono mortuo.M.nepos ipſi⁹
q archidiacono in ipſa eccl'ia ſucceſſit eundē pſbyterū capel
lanū iterum inſtituit ibidem et illū fecit poſtmodū predicta
eccleſia ſpoliari.tandem per fraudem ⁊ dolū ipſius.M.ex-
tortum fuit ab ipſo iuramentum vt arbitrium duorū cleri-
corum ſuſciperet et ſeruaret et illi arbitrati fuerunt qd ipſe
M.dicto pſbytero quinq3 marchas perſolueret et toti ce-
deret qōni:vnde preſbyter iſte ſignificauit dño pape:⁊ ipſe
ſcribit ſup hoc archiepō eboraceñ.dicēs q nō decet aliqua-
tenus ſuſtinere vt qd perperam arbitrati ſint relinq debeat
incorrectū:mādās quatenus ſi pfati clerici cōfeſſi fuerint ſe
tam inique arbitratos fuiſſe vel alias de hoc ꝯſtiterit dictū
preſbyterū ab illo iuramēto abſoluat et ipſum inſtituat ad
eccleſiā ſuam:vel ſi arbitrium fuit equitate ſubnixū vtrãq3
partē ad ipſi⁹ obſeruationē cōpellat.Ber.❡ No.primo qd
a in eccl'ia poſſunt inſtitui capellanie perpetue:[a] ita capella
ni ibidē inſtituti nequeant ad ſolā voluntatem prelati remo
ueri:et hoc eſt ꝓpriū cuiuſcūq3 beneficij eccleſiaſtici:debent
eñ eſſe perpetua non exiſtente cauſa legitima priuationis.
vt in.c.ad hec.de offi.vica.⁊.lxvj.diſt.ſatis puerſum.Secus
autē vbi ad tps inſtitueretur qs capellan⁹.nã talis appella
ri debet vicarius temporalis nec dicitur habere titulum in
eccleſia.de quo vide qd legit et no.in cle.vnica.de offi.vica.
❡ Not.ſecūdo q nepos poteſt habere beneficiū patrui vel
auūculi.cōcor.c.ex parte.de offi.dele.⁊.c.accedēs.de accuſa.
Et de tali nepote poteſt intelligi iſte text.ſm doc.nã nepos
ex filio non pōt ſuccedere in bñficio aui ne notetur ſucceſſio
in eccleſia dei.vide tex.iuxta gl.in.c.ad extirpãdas.de fil.p-
1 ſby.⁊ dic vt.j.no.❡ †Et ex iſto tex.⁊ iurib⁹ primo allegatis
b not.qd appellatione nepotis[b] venit filius fratris vel ſoro-
ris:⁊ hoc eſt ex cōi vſu loquēdi.⁊ ſic capitur in.c.j.qui.mod.
feu.amit.colū.x.vbi exponit nepotes.i.fratris filios.Pro-
prie tñ dicit nepos ex filio vel filia procreatus.vt in.l.iuriſcō
ſultus.in.§.nepos.ff.de gradibus.Et de hac materia vide p
Jo.and.in.c.fundamenta.de elec.lib.vj.vbi no.voluit qd li-
cet in materia odioſa appellatione nepotis nō veniat filius
c fratris [c] mero iure inſpecto:tñ per communē vſum loquē-
di cōprehenditur talis nepos q̄tūcunq3 materia ſit odio-
ſa.et hoc dictū ſemp ſecutus fuit:q̄ꝗ̄ ſenſerit Fed.cōtrariū
in cōſilijs ſuis cōſilio.xxxix.Nã in omni diſpoſitiōe q̄tūcū-
q3 odioſa et reſtringibili debemus facere interpretationem
ſm cōmunem vſum loquendi.vt no.gl.in.c.nonnulli.de re-
ſcriptis.⁊ doc.in.c.olim.de ver.ſig.Bart.in.l.omnes ppl'i.ff.
de iuſti.⁊ iure.facit tex.cū gl.in.c.ex literis.el.j.de ſpō.⁊ text.
2 in.l.labeo.ff.de ſupelle.lega.cū ſi.❡ †Not.iij.ibi:idem iterū
ordinauit.qd pōt quis ad cautelā procurare ſibi plures col
lationes ſeu inſtitutiōes eiuſdē bñficij:nec per ſecundam vi
d detur renūtiare prime.[d] cōcor.tex.in.c.poſt electionē.de cō
ceſ.prebē.et eſt hoc tutum qñ quis dubitabat de validitate
3 prime collatiōis:⁊ tene mēti iſtū tex.et illū.❡ †Not.ibi:ex-
e tra prouinciã exulans.arg.opti.quod exulans [e] extra locū
bñficij ⁊ ſic nō valens facere in bñficio reſidentiã:non debet
priuari beneficio nec reditib⁹ ipſius bñficij.⁊ hoc ſatis ſen-
tit Inno.hic,intelligo qñ ſine culpa ſua exulat.Ad qd vide
ho.text.in.c.quãto.lxiij.diſt.et qd legitur et not.in.c.bone.el.
ij.de poſtu.prelato.per Inno.in.c.ij.de no.ope.nun.facit.c.
vnicū.de cleri.nō reſi.lib.vj.ꝓpe finē.Ad idē quod no.Bar.
de ciuibus exulantibus.in.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iu-
re.❡ No.iiij.q cōpromittētes poſſunt ſe iuramēto aſtrin-
gere ad obſeruãtiã arbitrij.cōcor.in.c.cū tēpore.j.eo.an hoc
procedat indiſtincte preſertim de iure ciuili dicã.j.cum gl.
4 ❡ †Quinto no.⁊ tene mēti qd cōpromiſſum factū ab exulã
te ⁊ inopiã ſuã ſuſtinere nō valēte tenet mero iure:dūmodo
arbitriū nō poſſit notari aliqua extrinſeca iniqtate.et plus
videt probare iſte tex.q etiã valeat cōpromiſſum de rebus
5 que ſunt in loco vbi tute morari nō pōt.❡ †Sexto no.ſcdm
vnum intellectū q clericus beneficio ſpoliatus pōt ſemper
illo bñficio cōpromittere.Hoſti.tamē hic videt velle qd de
rigore iuris tale cōpromiſſum nō valeat argu.in.c.ſolicite.
de reſt.ſpo.ſed de eqtate tale arbitrium ſuſtinet vt hic.Sed
mihi dictū ſuū non placet:vnde indiſtincte tenerē q de tali
re ſubtracta pōt fieri cōpromiſſum tam in arbitros q̄ȝ in ar
bitratores:et reſpectu arbitrorū ꝓbo hac rōne.quēadmo-
dū de re ſubtracta pōt ſpoliat⁹ in iudicio litigare:vt in.c.ſu-
per hoc.de renū.cū ſimi.ita ⁊ in arbitros ꝯpromittere cum
arbitria ſint redacta ad inſtar iudiciorum.vt in.l.j.ff.de ar-
bi.Reſpectu vo arbitrorū ꝓbat ſic.ſup re ſubtracta nō ꝓhi
bet quis cōpoſitionē facere iuxta no.per Innoc.in.c.ſuper
hoc.prealleg.ergo pōt cōpromittere in aliquos tanq̄ȝ in ar
bitratores cū arbitramentū ſit q̄dã cōpoſitio.vt in aut.ſi ve
ro.C.de iudi.et in corpore vñ ſumitur.ſ.in aut.vt diffe.iudi.
no.Inno.in.c.quintauallis.de iureiur.nō obſt.c.ſolicite.q2
6 loquit in ſpoliato renūtiante.et dic vt ibi.❡ † Septimo ex
hoc ⁊ ex tex.no.q ſup bñficio ſpūali pōt fieri cōpromiſſum.
cōcor.c.ex parte.j.eo.⁊.c.niſi.de prebendis.debet tamē fieri
cōpromiſſum in clericos ⁊ nō in laicos.vt in.c.cōtingit.j.eo.
❡ In gl.j.ibi:confirmauit.melius diceret ſm doc.approba
uit:et forte hoc dicunt ex eo:q2 ille qui confirmat debet eſſe
ſuperior.⁊ poſſet intelligi iſte tex.proprie vt loquat qd iſte
ſucceſſor ordinauit iterū illum.i.de nouo ad cautelã inſtituit
eū in capellanū.Et intellige qd iſte rector habebat ad hoc
poteſtatē de iure ſpeciali.de quo tñ vide qd gñaliter dicam
in.c.cū eccleſia vulterana.de elect.vbi tractabo ad quē ſpe-
7 ctet gñaliter beneficiorū collatio.❡ †In gloſſ.ij.ibi:non te-
nuit.et ex hoc dixerūt qdã quod dolus fuit hic cauſa infrin
gendi arbitriū:ſed lȝ hoc dictū ſit verū in ſe:q2 ꝓbato qd do
f lus dedit cauſam [f] cōpromiſſo dȝ cōpromiſſum et quicqd
ex eo ſecutū eſt infringi.tñ non probatur hic nec iſte dolus
fuit hic cauſa infringēdi arbitriū.Nã papa in deciſiōe cauſe
nō fundat ſe ſuper illo dolo ſed ſolū ſuper nequitia arbitro
rum in pronūtiando.Aduerte tñ q2 lȝ dolus det cãm cōpro
miſſo:non tamē per hoc cōpromiſſum eſt nullū ipſo iure:q2
ſcdm oēs dolus dans cãm cōtractui ſtricti iuris nō inducit
nullitatē ipſo iure ſed cōpetit exceptio doli.vt in.l.dolo.C.
de inuti.ſtipu.⁊ no.gl.in.c.cū dilecti.de emp.⁊ ven.ſed cōpro
miſſum eſt ꝯct⁹ ſtricti iuris.vt inſti.de actio.§.actionū.⁊ col
ligit ex no.in.c.cū venerabilis.de excep.vbi enumerant per
8 gl.que ſunt actiones bonefidei,⁊ q̄ ſunt ſtricti iuris.❡ †In
gl.in verbo ſacramētū.ibi:in arbitrio ꝓhibet.no.gl.pro in-
g tellectu aut.decernimus [g] hic alleg.vult eñ q illa aut.de-
beat intelligi etiã in iuramēto partiū.Et ob hoc dixerūt q-
dã qd iſtud cōpromiſſum hic non tenuit:q2 interuenit iura-
mētū ꝯ legis ꝓhibitionē.alij intelligūt illã aut.de iuramen
to arbitrorū ⁊ nō partiū.⁊ hoc ſentit Innoc.hic.Sed cōiter
gl.⁊ doc.iuris ciuilis intelligūt illam aut.gñaliter.tã in iu-
ramēto arbitrorū q̄ȝ partiū.vt neq3 arbitri neq3 partes de-
beãt iurare ſup cōpromiſſo.Dicit tñ iſta gl.q ſi fuit iuratū
nihilomin⁹ ſeruandū eſt iuramētū:dūmodo arbitriū licitū.
Et no.bene hoc dictū p limitatione illius aut.ſed Bart.ibi
dicit q etiã de iure canonico:niſi aliud foret expreſſum,tale
iuramētū nō ligat:q2 cū lex inhibeat iuramētū in compro-
miſſo iurãs in ꝯriū peccat mortaliter:q2 venit ꝯ preceptum
legis.vt in.c.ij.de ma.⁊ obe.Ergo iuramētū nō eſt obſeruã-
dum:q2 nō ligat ad pctm̄.vt in.c.quanto.de iureiur.ſed ꝓfe
cto Bar.dicit ꝯ iſtū tex.⁊ ꝯ.c.cū tēpore.j.eo.vbi papa man-
dat partes cōpelli ad obſeruantiã huius iuramenti ſi arbi
triū ſuū al's eſt licitū.Nec argumētū ſuū militat:pmo q2 lex
ciuilis nō pōt impedire obligationē iuramēti:cū iuramen-
tū dirigat in deū vt in.c.debitores.de iureiur.Scdo ⁊ forti⁹
firmo ibi iſtã regulã q veriſimile q̄tūcūq3 iuramentū ꝓhi-
beat a quacūq3 lege etiã canonica vel diuina:tñ ſi illud qd
iurat nō cōtinet in ſe pctm̄ tenet iurãs obſeruare iuramētū
h lȝ peccauerit [h] in iurãdo.Et hoc ꝓbo tibi p tex.apertū in.c.
⁊ ſi Xps.de iureiur.⁊ in.c.mouet.xxij.q.j.dixi plene in quadã
diſputatiōe q̄ incipit ſtãte ſtatuto.Vñ Bal.recte fuit locut⁹
in.d.aut.decernimus.dicēs,q quo ad priuilegium actiōis
vt nō naſcatur actio ſtandū eſt hodie iuri ciuili:ſed quo ad
hoc vt iurãs cōpellat ad obſeruantiã per cenſurã eccleſiaſti
cam ſtandū eſt iuri canonico.Ratio diuerſitatis ſm eū eſt:
q2 cēſura eccl'iaſtica eſt de iure canonico ſed actio ꝓducit a
iure ciuili:quaſi velit dicere q cū de iure ciuili prius daret
actio ex cōpromiſſo iurato.vt in.l.ne ī arbitris.C.eo.potuit
idē ius ciuile impedire natiuitatē actiōis quã produxit:qd
videtur

a ❡ Perpetue. adde Ant.de bu tri.conſi.liij.

Sebaſti.Sapia.
b ❡ Appellatiōe nepotis. Dixit Bar.in.l.ſi iſtitu ta.§.de inofficio ſo.ff.de inof.teſt. q in nulla pte iu ris reperitur qd fili⁹ fratris dica tur nepos.tñ qñ appellatione ne potis veniat fi li⁹ fratris:vide pulchre ⁊ copio ſe p Fel.in.c.per tuas.colū.pe.de proba.

c ❡ Fili⁹ fratris Adde late Fed conſi.xxxix.

d ❡ Prime.Add ro.ꝯſi.ccccxxxiij.

Sebaſti.Sapia.
e ❡ Exulãs.Vid Feli.in.c.cū oēs. col.xv.de ꝯſtitu. vñ.ſȝ vtrãq3 opi. vbi dicit q nō ſo lū exulans nō ſer uat bñficio: ſed nec etiam diſtri butiōibus quoti dianis.

f ❡ Dolus dedit cãm.Adde alex. cōſi.xlij.⁊.lxxix.

Sebaſti.Sapia.
g ❡ Aut.decerni mus.Vid.d.Ja ſo.in.l.nō dubiū. col.v.in.iiij.limi tatione.C.de le gibus.

h ❡ Peccauerit. Adde Paul.de ca.conſil.vbi con cordat opin.con ſil.ccxv.in primo impreſſis.

videtur feciſſe in aut. decernimus. ſed non potuit lex impedire cenſurã eccleſiaſticã nec validitatẽ iuramenti mihi placet ꝙ habito reſpectu ad ius ciuile hodie nõ ꝓducatur actio ex cõpromiſſo iuramẽto vallato: vt voluit Bal. ſed habito reſpectu ad ius canonicũ ⁊ ad diuinũ dicerẽ ꝙ producitur actio: q2 ex quo ius canonicũ ⁊ diuinũ mandat indifferẽter iuramẽta debere ſeruari cõpetit actio vt in. l. vnica. ff. de cõdi. ex leg. De quo tamẽ vide qđ plene dixi in. c. cũ veniſſent. de inſtitu. vbi plene tractaui an ex iuramẽto oriatur actio. Cõclude ergo ꝙ ius ciuile ſeruãdũ eſt inquantũ aliquid producit ſeu aufert ſine peccato. Et ſic crederẽ qđ ſi arbiter inique fuit arbitratus nõ facit litẽ ſuã ex quo interuenit iuramentũ: nã hoc voluit ille tex. ſingulariter in. d. aut. decernimus. ⁊ ſequũtur cõmuniter doc. lꝫ al's arbiter facit litẽ ſuã iniuſte iudicãdo[a] vt in. l. ſi. ff. ſi men. fal. modũ dix. per Bar. in ſi. ff. de var. ⁊ extraordi. cog. Sed quatenus ex nõ obſeruãtia iuramẽti imminet peccatum ſuccedit ius canonicũ qđ debet cõpellere ad obſeruantiã iuramẽti vt hic ⁊ in. c. cũ tẽpore. j. eo. Itẽ dic qđ etiã de iure ciuili cõpromiſſum iuratũ tenet: q2 aut. illa nõ infringit cõpromiſſum: ſed diſponit vt nõ detur actio prius. Sicut ⁊ ꝙ arbiter nõ ſubiaceat alicui pene: vnde nõ poſſumus dicere ex multiplici capite qđ hoc arbitriũ infringatur propter iuramentũ. imo cõualidatur ſi al's eſt equũ vt hic in ſi. ¶ In gl. in ver. fauẽtes in ſi. no. gl. ꝙ cõtra ſententiã arbitri iudicãtis per gratiã ſeu ſordes, cõpetit exceptio doli[b]. gl. nõ alleg. tex. ſed tu vide apertũ in. l. arbitrorũ que eſt. l. iij. C. eo.

9 ¶ † Et occurrit notabilis queſtio nũquid ſufficiat ſolus dolus arbitri an requiratur ꝙ cõcurrat etiã dolus aduerſe partis, nã videtur ꝙ ſolus dolus arbitri nõ ſufficit vt poſſit excipi de dolo cõtra partẽ petentẽ executionẽ q2 dolus vnus nõ debet nocere alteri. facit regula nõ dꝫ. de reg. iur. li. vi. ⁊ hanc opi. tenuerunt quidã vt refert gl. in. d. l. iij. Sed gl. tenet cõtrariũ q2 pars petendo executionẽ arbitri doloſi ſaltẽ tũc dolo facit ideo põt excipi cõtra eã. hec opi. mihi placet ⁊ adduco text. iudicio meo apertũ in. l. nõ diſtinguemus. in §. cũ quidã. ff. eo. vbi ex ſolo facto arbitrorũ: q2 voluerunt iudicare licet fuerint allegati ſuſpecti: cõpetit exceptio doli cõtra partẽ petentẽ executionẽ talis arbitrij. Et eſt ille tex. ſingularis in alio ꝙ ſentẽtia lata ab arbitro recuſatio tenet: licet cõpetat exceptio doli cõtra illã. ⁊ hoc ex eo q2 agitur nõ ex ſententia ſed ex ſtipulatu: ſecus autẽ eſt in ſententia iudicis: quia ex quo eſt legitime recuſatus eſt ſuſpenſa ſua iuriſdictio. ideo non valet quod poſtea facit. nam ibi agitur ex ſententia ⁊ non ex promiſſione. De hoc vltimo vide qđ dixi in. c. cum ſpeciali. de appella. ⁊ hec cauſa de qua in gl. potuit eſſe cauſa infringendi arbitriũ de quo in tex. nam iſte tex. in ver. quoniã. fundat ſe ſuper nequitia arbitrorũ nõ exprimens ſpeciẽ nequitie. Unde Inn. ſuper verbo nequiter arbitratos ponit iſtũ intellectum. puta dicit ipſe ꝙ per gratiã volentes fauere alteri parti arbitrati ſunt. nam ⁊ iſta cauſa fuit expreſſa in narratione facti. poteſt tex. ⁊ aliter intelligi vt dicetur cum gl. ſeq.

10 ¶ † In glo. in ver. quinq3 marchas. ibi, ⁊ ideo arbitrium non valuit. pondera gloſ. ex qua colligitur alius intellectus ad text. ſ. qđ propter vitium ſimonie iſtud arbitrium non valuit. ⁊ hoc not. iuncta litera ꝙ arbitri non poſſunt pronũtiare vt vna pars renũciet queſtioni ſuper ſpiritualitate ⁊ recipiat aliquã temporalitatem ab alia parte. ſicut enim ipſe partes non poſſunt cõmittere ſimoniã vt renuntietur ſpirituali pro tẽporali conſequendo. vt in. c. ex parte. de offi. dele. iuncta glo. ita nec ex pronũtiatione arbitrorũ hoc poteſt induci. ¶ Sed cõtra hanc lectu. opp. de. c. niſi. de preben. vbi videtur aperte probari contrariũ. ad idem tex. hic in ſi. vbi innuitur quod iſtud arbitriũ poteſt eſſe equitati ſubnexũ ⁊ papa met mandat illud obſeruari. Solu. contrarium eſt difficile. Inno. in quadam glo. ſua hic nõ tamẽ formãdo contrariũ predictũ dicit: ꝙ nõ eſt ſimoniacũ ꝙ renuntietur ius ſpirituale ad dictũ arbitrorũ ⁊ ꝙ detur aliquid tẽporale. cũ hoc poſſit fieri nõ in cõpenſatione iuris ſpiritualis, ſed pro bono pacis. Ad hoc dictũ c. niſi. ſed q2 hoc habet ſpeciẽ ſimonie prohibetur a iure ⁊ lꝫ partibus ꝯtrauenire iuramẽto nõ obſtãte vt hic: ſed nõ tollit formaliter cõtrariũ. Credo tamẽ ꝙ Inn. habuit bonũ ſenſum vt. j. dicã. Hoſ. dicit ꝙ ex partiũ cõpoſitione nõ licet recipere tẽporale pro renũciatione iuris ſpiritualis. vt in. c. cũ pridẽ. de pactis. vbi tex. ſed quãdo hec ordinatio habuit originẽ ab arbitris hoc põt admitti. ⁊ ita intelligit tex. iſtũ in ſi. Aduerte, nã hec ſolutio nõ tollit cõtrariũ qđ elicitur ex verbo quoniã. in prin. nã hic nõ interuenit factũ partiũ, imo pars reſiſtebat: ſed ſola diſpoſitio arbitrorũ: ⁊ tñ tex. dicit ꝙ ſi ita nequiter arbitrati ſunt nõ debet iſtud incorrectũ relinqui: ergo hoc nõ põt induci etiã ex ordinatione arbitrorũ: ⁊ hec cõtrarietas facit me multũ dubitare: ſed pro concordantia huius text. ⁊ aliquorũ iuriũ diſtinguerẽ ſic. ꝙ aut certũ eſt ꝙ tẽporale datur in cõpenſatione iuris ſpiritualis quod remittitur vt q2 certũ eſt de iure alteri parti cõpetenti: ⁊ tunc dico indubie iſtã ordinationẽ nõ tenere etiã ſi ſit facta ab arbitris ⁊ etiã ſi arbitri al's eſſent iudices. ad hoc allego tex. apertum in. c. ſi. de re. permu. aut põt dubitari vtrũ tẽporale detur in cõpenſatione iuris ſpiritualis an pro bono pacis tãtum: vt puta q2 nõ eſt certũ de iure cõpetẽti alteri parti ⁊ eſt poſſibile qđ alteri parti nullũ ius cõpetat: ſed arbitri pro bono pacis ordinant vt illa pars renũciet iuri ſi qđ habet ſeu qđ cedat liti ⁊ recipiat aliquid tẽporale a parte: ⁊ tunc hoc nõ eſt ſimoniacũ ſed habet ſpeciẽ ſimonie: q2 ſi ius cõpetit parti datur tẽporale pro ſpirituali: ⁊ hoc caſu preſumptio eſt maxima cõtra arbitrũ, ⁊ prima frõte tale arbitriũ nõ debet obſeruari. ita intelligo iſtũ text. in ver. quoniã. in prin. ⁊ gl. iſtã. Tamẽ iſta preſumptio ſimonie põt purgari, ⁊ ſi purgabitur debet iſtud arbitriũ obſeruari. ⁊ ita intelligo iſtũ tex. in ſi. purgabitur autẽ ſi iſti arbitri allegant aliquã iuſtã excuſationẽ eorum arbitrij. puta q2 dicunt ꝙ hoc non fecerunt propter ius ſpirituale: q2 in nullũ ius cõpetebat parti vel erat valde dubiũ: ſed pro bono pacis fecerunt illã ordinationẽ: nõ tamen omnino debet credi dicto arbitrorum: ſed ex circunſtantijs ⁊ ex actis ⁊ ex qualitate ipſorum arbitrorum ſuperior admittet iſtã excuſationẽ vel nõ. ad hoc vide bo. tex. cũ glo. in. c. cũ dilecti. de accuſ. Et hoc videtur tacite ſenſiſſe Inno. hic dũ dicit ꝙ iſti arbitri admittuntur ad excuſandũ iſtud arbitriũ de iniquitate. dico etiã qđ tanta poteſt eſſe idoneitas arbitrorũ ⁊ partiũ qđ nõ preſumetur ſimonia: ſed ꝙ pro bono pacis hoc fecerunt: ⁊ faciemus preſumptio. ẽ ꝙ ille qui iubetur cedere queſtioni nõ habebat aliquod ius in veritate, ⁊ in hoc caſu intelligo tex. no. in. d. c. niſi. de preb. vt patet ex prin. litere.

11 ¶ † In gl. pe. ibi, propter inopiã probationũ. not. bene iſtã glo. iuncto tex. ex qua habes qđ arbiter ſeu iudex poteſt eſſe teſtis ſuper geſtis a ſe[c] deficiẽte alia probatione[d] ⁊ generaliter ex gl. potes notare quod in defectũ probationũ admittũtur teſtes non omnino idonei. ad quod facit. c. ſi. j. de teſti. cogen. ⁊. c. veniens el. ij. in ſi. de teſtibus. ⁊ habes conſimilem glo. in capi. cum dilectus. de electio. idem tenet Ioan. andre. in. c. romana. de teſt. libr. vj. ſuper gloſſ. ij. Et per hoc poſſet ſolui contrarium. de. c. ſtatuendũ. alias ſtatutũ. ij. q. vj. vbi dicitur qđ in cauſa in qua quis fuit iudex vel aſſeſſor nõ poteſt eſſe teſtis vt illud fallat data inopia probationũ: quod eſſet notandũ ſi eſſet verũ. Docto. hic multũ variarunt. ⁊ Hoſti. hic. diſtinguit qđ aut iudex vel arbiter aſſumitur ad deponẽdũ ſuper intentione iniquitatis. i. an iudex vel arbiter habuit bonũ animum in iudicando ⁊ debet admitti: q2 intentio ipſius aliter probari non poteſt, ⁊ in hoc caſu poſſet intelligi iſte tex. facit in ſimili. c. ſi vero. de ſentent. excom. Aut ſumitur ad corruptionem probandam ⁊ non debet admittitie ⁊ hoc mõ põt intelligi gloſ. que dicit ꝙ ei nõ creditur in. c. ſi. de teſt. l. vj. ⁊ vide oĩno do. Ab. in. c. a nobis. de teſt. ⁊ q̃ habẽtur p gl. l. l. ob carmẽ. i. §. j. ff. de teſt. ⁊ p Spe. in tit. de teſte. i. §. j. in verſi. qđ ſi aduocatus. ⁊ in vſi. itẽ ſi fiat. in ea cã, ⁊ p Io. an. in add. Spe. in ti. de dilat. in. §. ſi. in verſi. pe. ⁊ Bar. i authẽ. niſi breuiores. ſi. C. de ſent. ex per. recitã. vbi dicit qđ in cauſis breuibus forſan ei crederetur: tñ Inno. in. c. cũ dilectus. de elec. videtur tenere qđ ſibi nõ creditur. de quo etiã per. d. de Rot. in ſuis deci. deci. xcij. incip. iudex. in no. vbi dicũt qđ põt eſſe teſtis de geſtis corã ſe ⁊ de facto ꝓprio lꝫ nõ ſit facta ſcriptura. de quo ẽt vide p glo. in. c. ſtatuendũ. ij. q. vj. et an ſi iudex remoueatur ꝙ poſſit eſſe teſtis in illa cauſa habetur in. d. c. dilecto. de teſti. imo dicit ſpec. in ti. de teſte. in. §. j. in verſic. quid ſi impuberes. ꝙ debet remoueri a iudicãdo ad hoc vt poſſit eſſe teſtis.

Sebaſti. Sapia.

a ¶ Iniuſte iudicãdo. ꝙ arbiter iniuſte arbitrãdo faciat litẽ ſuã tꝫ gl. in. l. pe. C. de arb. ⁊ gl. in. c. j. i ver. iudicio. de re iud. in vj. de quo late roma. i ꝯſ. cccxxviij. inci. in caſu ꝓpoſite qõnis. ⁊ Fel. in c. paſtoralis. §. q2 vero. co. iij. vſi. itẽ dicit abb. de offi. deleg. ⁊ ibi etiam late: quid in arbitratore.

b ¶ Exceptio doli. Adde qđ pulchre voluit Ro. ꝯſ. xc. Fulgo. cõſ. clxxx. Abb. ꝯſi. xlj. ij. li. ⁊ vide Cal. ꝯſi. iij.

c ¶ Geſtis a ſe. adde Ful. ꝯſi. cxliiij. ⁊ ibi qđ d iudice.

Zacharias.

¶ Adde Inn. in c. cũ ad ſedẽ. S. de reſti. ſpol. ⁊ hic in gl. ſua. in ver. clericis. Bar. ⁊ Bal. in. l. ne i arbitris. ⁊ ibi Cy. C. e. La. late in tra. d arbi. vij. pte. q. xxvij. ⁊ i c. qm̃ ꝯ. in verſ. ꝙ facit. j. de ꝓba. tu autem diſtinguẽdo ꝯclude qđ aut aſſumitur vt teſtis in cã, ⁊ tũc poſſit: ⁊ ſi aſſumatur cã finita ſup proceſſu. Antonius Frãc.

¶ Circa hoc an credatur iudici ⁊ poſſit eẽ teſtis de geſtis corã ſe factis. vide glo. in. l. quoties. i. §. ſi. ff. de ꝓba. ⁊ gl. Cy. Bal. ⁊ doc. in. l. ne in arbitris. C. de arb. ⁊ ibi dicit Bart. ꝙ durante lite corã eo nõ pt eẽ teſtis nec creditur ſibi ne ſit iudex ⁊ teſtis ⁊ ea q̃ hñr i. c. forus. de verb. ſigni. ſed lite finita creditur quo ad ꝓceſſum: ſed nõ quo ad iuſtificationẽ ſentẽ

Sebaſti. Sapia.

d ¶ Alia probatione. vide Barto. ⁊ alios in. l. in illa. ff. de verbo. obli. vbi dicunt qđ lex eſt cõtenta illa ꝓbatione que fieri poteſt: vñ in his q̃ ſunt difficilis ꝓbationis ſufficit ꝓbatio p cõiecturas. l. filium. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iu. cũ multis alleg. per Iaſ. in l. ſi quis ex argentarijs. §. ptor. col. iij. ff. de edendo.

quia coꝛruptio poteſt ꝑ alios pꝛobari.ad hoc.c.
fi.de teſti.⁊ ſi videtur ꝯcludere ꝙ in his que ſm
naturã nõ poſſunt ꝓbari per alios,admittũtur
iudices⁊ arbitri ad deponendum ſup geſtis a ſe:
alias ſec⁹.Inn.vero in hoc multũ variat ⁊ loqui
tur multum intricate,ſed in effectu videtur velle
qð iſti arbitri non aſſumuntur oĩno vt teſtes ſed
ad excuſandũ arbitriũ modo ꝑdicto.vñ dicit qð
ſi ipſi cõfiterent̃ turpitudinẽ pꝛopꝛiã ad eoꝛũ di
a ctũ nõ retractaret̃ [a] ſentẽtia.arg.in.c.j.de cõfeſ.⁊
xv.q.iij.nemini.ſecus ſi confiterentur al's iniqta
tem nõ allegãdo turpitudinẽ:vt puta ſi allega
rẽt erroꝛẽ ꝓbabilẽ.⁊ finaliter ꝯcludit relinquẽdũ
eſſe arbitrio iudicis q̃tũ ipſis debeat credi.do.
Anto.hic multa tangit que fuerũt expedita in.c.
cũ a nobis.de teſti.vbi plene dixi an et qñ iudex
poſſit eſſe teſtis.ꝓpꝛia autẽ materia huius.c.eſt
qñ finito officio iudex ſeu arbiter aſſumit̃:vt de
ponat nõ de geſtis coꝛã ſe,ſed de geſtis per ſe.vñ
ad pꝛopoſitũ.d.Ant.cõcludit ꝙ iudex ſeu arbi
ter nõ põt deponere ſup iuſtitia ſniẽ ſue:ſeu ſup
alio qð videt̃ cõpetere ⁊ fouere factũ a ſe.⁊ ita lo
quit̃ illud ſtatutũ:ſecus autẽ ſi deponat cõtra ſen
tentiã ſeu impugnãdo aliud geſtũ a ſe.nã tũc de
bet ſibi credi:qꝛ hoc caſu ceſſat ſuſpicio.et in hoc
12 caſu intelligit iſtũ tex.¶ †Ex hoc infert ꝙ ſi ad
b uocat⁹ [b] deponit contra ⁊ in pꝛeiudiciũ clientuli
ſui qð ſibi eſt credẽdũ:qꝛ hoc caſu ceſſat ſuſpicio:
et idẽ dixit in ꝓxenetis ⁊ alijs ꝑſonis que depo
nũt ꝯ id qð veriſimiliter debent fouere.Nã tunc
cũ ceſſat oĩs ſuſpicio debet eis credi.et bñ facit
in arg.c.atteſtationes.de deſpõ.impube.⁊ ꝙ ibi
no.vbi valet cõfeſſio cõiugis cõtra matrimoniũ
qñ cõfitẽs deponit cõtra partẽ ſuã ⁊ fuit hec bo
na cõſideratio.Sed tu vide Io.calde.qui hunc
intellectũ ſenſit ad iſtũ tex.in.d.c.cũ a nobis.in fi.
vbi firmat ꝙ regulariter iudex nõ poteſt depo
nere etiã finito officio ſup iuſtitia ſniẽ ſue ſeu ſup
alijs geſtis a ſe niſi deponeret ꝯ ſe vel reciperet̃
ad pꝛeſumptionem faciendam.ad hoc allegauit
iſtũ text.Et ſm hoc poteſt iudicio meo limitari
Bart.in.l.ne in arbitris.C.eo.vbi ſimpliciter te
nuit qð ſup iuſtitia ſentẽtie is qui fuit iudex non
põt eſſe teſtis.⁊ vide ibi tex.de materia iũcta gl.
hoc dictũ.d.Ant.⁊ Calde.puto ꝓcedere quãdo
dictũ iudicis deponẽtis ꝯtra ſentẽtiã ꝯcurrit cũ
iuris pꝛeſumptione vt cõcurrebat hic:ſi aũt nõ
eſt ꝑſumptio ꝯ ſniam tũc dicerem ꝙ ſi iudex de
ponẽdo cõtra ſentẽtiã ſuã allegaret ꝓpꝛiã turpi
tudinẽ ꝙ nõ deberet ſnia retractari ad ſolã ſuam
depoſitionẽ etiã ſi eſſent plures.Quia ex quo cõ
fitentur turpitudinẽ ꝓpꝛiã nõ debet eis credi in
pꝛeiudicium partis ſtantis pꝛo ſnia.vt in.c.j.⁊ ꝙ
ibi no.de confeſ.⁊ ho.text.in.c.ſicut.de teſti.⁊ hoc
eſt qð voluit Inn.hic ſi bene põderetur.ſed vbi
iudex nõ allegaret turpitudinem pꝛopꝛiã ſed ali
ter deponeret cõtra ſniam puta allegando ꝓba
bilẽ erroꝛẽ ⁊ tũc poſſet pꝛocedere dictũ iſtoꝛũ vt
etiã ſentit Inno.hic.Super iuſtitia vero ſenten
tie in fauoꝛẽ ipſi⁹ nõ debet is q fuit iudex vel ar
biter admitti:niſi foꝛte ad pꝛeſumptionẽ facien
dam vt voluit Cald.¶ In gl.fi.ibi:abſolutũ re
ſtituas.ſ.ad beneficiũ quo fuerat de facto ſpolia
tus vt dicit̃ in pꝛima glo.quaſi innuat qð ex quo
arbitriũ annullatur debet ſibi reſtitui bñficium.
et hoc placuit Hoſti.ſed Inn.contradicit:qꝛ re
ſtitutio nõ mandat̃ hic:⁊ hoc mihi plus placet.
agat ergo poſtea ad reſtitutionẽ ex quo arbitriũ
non fuit immediata cauſa ſue ſpoliatiõis.¶ Et
in fi.gl.no.hñ fi.glo.ex qua potes colligere duos
intellectus ad tex.Pꝛimus vt tex.loquat̃ in ar
bitramento ꝙ pꝛetextu iniquitatis põt reduci
ad arbitriũ boni viri.vt in.l.ſocietatem.§.arbi
troꝛũ.ff.pꝛo ſocio.De quo vide ho.glo.in.c.cau
ſam.ꝯ.de electi.⁊.ij.q.vj.a iudicibus.⁊ ꝑ hoc tolli
tur contrarium quod põt foꝛmari de.§.ſtari.al
leg.in gl.vbi dicitur ſtãdum eſſe dicto arbitri ſi
ue ſit equum,ſiue iniquũ.Illud eñ ꝓcedit in ar
c bitro ⁊ nõ in arbitratoꝛe [c].⁊ rationẽ diuerſitatis
dico in.c.quintauallis.de iureiurã.Secũdus in
tellectus vt loquat̃ tex.in arbitratoꝛe.⁊ tũc ad cõ
trariũ de.§.ſtari.rñdet glo.no.qð ꝓpter ſimoniã
13 non valuit arbitrium.¶ †Ex quo ſingulariter
not.ꝙ arbitriũ inducens ſimoniam eſt ipſo iure
nullũ.Idem dic ſi inducit vſurariã pꝛauitatem
eadẽ rõne.idem ſenſit Gof.hic dicẽs ꝙ dolus in
cõpꝛomiſſo ⁊ ſimonia in laudo ſoluũt cõtrarium
14 de.§.ſtari.¶ †Idẽ ſequit̃ Hoſt.tradẽs in hoc no
tabilẽ regulam q̃ quotidie allegat̃ dicens qð vbi
arbitriũ cõtinet euidentẽ iniquitatẽ dꝫ per ſupe
rioꝛẽ retractari.⁊ eoipſo qð enoꝛmiter ledit ꝑtẽ
continet peccatũ ſm eũ.Dicit tñ qð eſt declarã
dum intra decẽ dies.argu.l.cum antea.C.eo.⁊ di
cit hoc debere pꝛacticari etiã in foꝛo ciuili.tum
quia in materia peccati ſtandũ eſt canoni.vt no.
in regula poſſeſſoꝛ.de regulis iuris lib.vj.tum qꝛ
hoc videtur de mente legis q̃ mãdat peccata pu
niri.Aduerte qꝛ hec opi.q̃ attribuitur Hoſti.vr̃
oꝛiginaliter fuiſſe glo.in.d.c.a iudicibus.vbi pꝛo
hoc dicto allegant iſtũ text.et tene mẽti illã glo.
Tamen in hoc paſſu latius hic diſtinguerẽ:ꝙ ſi
laudũ continet peccatũ per partes irremiſſibile
tũc eſt ipſo iure nullũ ſiue pꝛonuncians ſuũ arbi c
triũ fuit arbiter ſiue arbitratoꝛ.⁊ ꝑ hoc facit iſte
tex.ſcðm expoſitionẽ glo.in eo ꝙ exponit abſol
uas.i.abſolutũ oſtẽdas.ad idẽ.c.fi.de rerũ ꝑmu.
Et hoc caſu nõ eſt opus vt fiat reductio ad arbi
triũ boni viri:qꝛ qñ arbitriũ eſt nullũ põt iudex d
ſimpliciter ꝓnunciare ipm̃ foꝛe nullũ.vt eſt text.
in.d.c.fi.et in.c.examinata.de ꝯfir.vtili vel inutil.
Nulla enim lex nec aliqs ſuperioꝛ põt ſuſtinere
actũ cũ peccato.vt in.c.fi.de pꝛeſcrip.et.xj.q.iij.in
c.qui reſiſtit.et in.c.iulianus.et.xl.diſt.c.j.et hoc
caſu indubie nõ hꝫ locũ.§.ſtari.nec hoc caſu pꝛo
cedit reſtrictio Hoſt.vt intra decẽ dies reclame
tur.Quia põt reclamari qñcũqꝫ ſicut a ſnĩa iudi
cis ſi trãſit in rẽ iudi.rõne peccati imminẽtis.vt
in.c.latoꝛ.et qð ibi no.de re iud.⁊ ho.gl.in.c.inter e
monaſteriũ.eo.tit.aut laudũ cõtinet peccatũ re
miſſibile per partes:puta,quia ſolũ tangit pꝛeiu
diciũ partiũ burſale ſeu pecuniariũ ⁊ tũc ſi iniq
tas laudi eſt notoꝛia indubitanter tene qð nõ ſo
d lum ex officio iudicis poteſt retractari: [d] ſed etiã
e cõtra executionẽ [e] ꝯpetit parti exceptio doli:qꝛ
omnis iniquitas notoꝛia habet dolũ ꝑſumptum
vt in.c.j.⁊ qð ibi not.de ꝑſumptio.⁊ in.l.creditoꝛ.
§.lucius.ff.mãda.Sed vbi laudũ eſt doloſum cõ
petit exceptio doli alteri parti.vt in.l.iij.C.eo.et
in.l.nõ diffluemus.in.§.cũ quidam.ff.e.et dixi.ꝯ.
poſt glo.Pꝛo hoc facit:qꝛ ſentẽtia lata hoc caſu f
a iudice eſt ipſo iure nulla vt plene dixi in.c.inter
ceteras.de re iudic.nec etiam curo hoc caſu de
15 lapſu decẽ dierũ reſpectu exceptionis.¶ † Qꝛ
f exceptio doli [f] ſemꝑ põt opponi,aut non conti
net euidentem iniquitatem et tunc debet diſtin
gui inter arbitrium ⁊ arbitramentũ.nam arbi
tramentũ nõ poteſt reduci ad arbitriũ boni viri
ex quo pars eſt parata ꝓbare leſionẽ.vt in.c.ve
niens.de iureiuran.et in.d.§.arbitroꝛũ.ſecus in
arbitrio.vt in.d.§.ſtari.qꝛ ex quo nõ ꝯſtat de eui
dẽti iniquitate nõ ꝑſumit̃ dol⁹:⁊ ſic nullũ reme
diũ competit:imputet enim ſibi qui omiſſo iudi
ce voluit adire arbitrum.

1 ☞ Frater etiam ſi ſit clericus tenetur dotare
ſoꝛoꝛem ſuã.⁊ ſi non habeat aliunde põt ex redi
tibus ſui beneficij.
Cauſa dotis eſt fauoꝛabilioꝛ q̃ cauſa alimẽtoꝛũ.
Clericus tenetur magis exercere actum huma
nitatis ⁊ charitatis q̃ laicus.
2 Clericus an compellatur ſatiſfacere ſuis credi
toꝛibus de bonis eccleſie.
Ius decimãdi eſt quid ſpirituale nec põt cadere
in laicum.
Fructus decimarum lꝫ poſſint vẽdi ⁊ locari:nõ
tñ poſſunt in dotem concedi.
3 Eccleſia dicit̃ leſa qñ timet dãnũ etiã de futuro:
puta qꝛ locauit rem alicui potenti.
4 Alienari nõ poſſunt bona eccleſie vſqꝫ ad vitam
recipientis ſine debitis ſolennitatibus.
5 Penſio an ſit ſoluenda in fine vel in capite anni.
Peruenit.

a ¶ Nõ retracta
ret̃.adde ꝑ hoc
ꝙ nõ credit̃ no
tario dicenti qð
nõ cõfecit iſtr̃m
vt voluit Fede.
cõſi.cxiij.

Anto.Franc.
¶ Circa hoc an
credat̃ notario
q dicit ſe nõ eſſe
rogatũ de iſtr̃o.
dicas qð nota
rio credit̃ vt teſti
de geſtis coꝛã eo
lꝫ nõ redegerit ĩ
actis.vt ꝑ ſpec.
in tit.de ſen.in.§.
viij.in verſic.ſed
pone.credit̃ etiã
ſibi de cõmiſſiõe
ſibi facta a ꝑtib⁹
ꝙ ſcribat ⁊ ſic de
rogitu:vt ꝑ bal.
in.l.fin.in.§.igit̃.
de iur.delib.non
credit̃ ſibi de fcõ
ſuo.⁊ ideo ſi aſſe
rat ſe cancellaſſe
inſtr̃m vel quid
aliud ſil̃e feciſſe
non crederet̃ ei.
de quo ꝑ Bart.
in.l.in fraudẽ.§.
ſicut.in fi.ff.de te
ſta.mili.⁊ ꝑ Bal.
in rub.C.de fi.in
ſtru.in.xij.col.et
in.l.ſi vn⁹.⁊ ibi ꝑ
Bar.C.de teſt.⁊
in.l.fin.ff.de tab.
exhib.ibi tñ di
cit ꝙ credit̃ no
tario aſſerenti ſe
cãcellaſſe vnam
particulã inſtru
menti lꝫ nõ totũ
inſtr̃m qð tñ nõ
trãſit ſine dubio
cũ ð toto ad ꝑtẽ,
et ecõtra ꝓceda
tur.arg.l.q̃ de to
ta.ff.de rei ven.c.
paſtoꝛalis.§.itẽ
cum totũ.de offi.
deleg.tene tamẽ
mẽti dictũ Inn.
in.c.ad audiẽtiã.
de ꝑſcrip.vbi ðt
qð notario cre
ditur ſine teſtib⁹
⁊ magis q̃ teſti.
lꝫ pars neget te
noꝛẽ ꝯct⁹ qð etiã
voluit Cy.⁊ cete
ri ſequunt̃ in.l.ſi
quis decur.C.de
fal.

b ¶ Aduocatus.
Adde Ro.cõſil.
ccccl xxxiij.

c ¶ Nõ in arbitra
toꝛe.addõ de vtroqꝫ
q̃ vidẽdũ Fede.
ꝯſ.cxxv.⁊.cxl.

d ¶ Retractari.
adde Ro.ꝯſi.xc.
Fulg.cõſi.clxxx.
qñ laudũ dicat̃
ꝯtinere peccatũ:
vide Io.de ana.
conſil.xvj.⁊ vide
Aret.conſil.cj.et
xxxij.ij.lib.

e ¶ Cõtra execu
tionẽ.Addõ Ro.
cõſi.alle.xc.Ale
xã.ꝯſi.cxviij.iiij.
li.Pau.de ca.cõ
ſi.ccvj.⁊.ccxxiiij.
anch.conſil.cccx.
Fulg.alleg.cõſi.
clxxx.rap.comẽ.
conſi.cxxxvj.

Sebaſti.Sapia.
f ¶ Exceptio do
li.við ad hec no.
ꝑ Feli.in.c.cau
ſam.col.iiij.ĩ.de
re iu.vbi ponit
an ſentẽtia arbi
tri iniqua ꝯ ius
litigatoꝛis ſit nul
la.⁊ in hoc refert
multa pꝛo et con
tra.⁊ multa accu
mulat.

a ⁊ Sebaſti. Sapia. ¶ Eodē patre. Vide Bart. in l. neſennius. ff. de ne
go. ge. ⁊ Jaſ. in aut. res q̄. C. cōia de leg. ⁊ bal. in. l. fi. C. ō dotis promiſſi.
b ¶ Quā extraneis. Adde ꝓ hoc ꝙ voluit anch. cōſi. ccccxxxvij. vbi dicit
ꝙ ſunt laudādi executores q in ꝓpinquos pauperes bona diſtribuūt.
Anto. Franc. ¶ Circa hoc an executores dati in teſtō ad diſtribuēdū
bona inter pauperes poſſint illa diſtribuere et dare cōiunctis ſuis ſi ſunt pauperes. Dicas ꝙ ſic. dūmō palā ⁊ bona fide faciāt vt voluit bal. in. l. id qđ pauperib⁹. i. vij. q. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. c. j. in vlti. col. ſi inter do. ⁊ vaſ. lis ori. in vſi. feu. ⁊ hr̄ p d. car. in cle. j. in xij. q. de teſt. imo pōt executor eligere ī pauperes filios ſuos ſi ſūt pauperes ⁊ illis dare bona diſtribuēda inter pauperes dūmō non cōſtet ō fraude et ipſe ī illis bonis vſumfructum nō habeat: puta q̄ꝛ fili⁹ ſit emācipat⁹ alˀs ſecus: vt per bal. i. l. ſi tutor petitus. in. §. j. de excuſa. tuto. ⁊ not. Flor. in. l. alti⁹. ff. ſi ſer. vē. ſibi āt nō pōt ībur ſare bona diſtribuēda inter paupes. vt p Bal. in. l. ſi qs ad declinādam. §. in oībus. C. de epi. ⁊ cleri. ⁊ in. l. ſi is. C. de fur. et hr̄ ēt in. l. ſi mandauero. in. §. ſi tibi centum. ff. manda.
c ¶ Eccleſia grauari. Adde ꝙ Bal. cōſi. lxxj. j. li. dicit ꝙ ep̄s non tenet ad ſoluēda debita ēt ī foro cōſciētie de reditibus ep̄atus etiā ſi iurauerit ſoluere ſi venerit ad pinguiorē fortunā p c. ſi ꝓpter tua debita. de reſcr. i. vj. ⁊ loqtur qñ debita erāt contracta ante ep̄atum. Antoni⁹ Franc. ¶ Circa h̄ an ep̄s ōbeat ſoluere ōbita ↄcta añ ep̄atū adeptū de reditib⁹ ep̄at⁹. dicas ꝙ h̄ opi. q̄ꝫ iſte tꝫ ſatis vr̄ eē iuridica q̄ꝛ ep̄s de reditibus ep̄at⁹ dꝫ alij cū familia ſua. xij. q. j. in. c. illi aūt q. ⁊. xvj. q. j. in. c. qm̄ quicqd. ⁊ in. c. clericos. ⁊ in. c. paſtor. j. q. ij. imo ſi haberet bona p̄rimonalia q̄ ſibi ſufficerent dꝫ de illis viuere ⁊ nō de reditibus eccl. vt in. d. c. paſtor. non enī lucratur fruct⁹ bñficij niſi quaten⁹ ſufficiūt ꝓ eius victu ⁊ ſue familie: vt i c. j. in prin. xliiij. di. ⁊ not. bal. in aut. excipit. C. de bo. q̄ li. imo dꝫ fructus ſupfluos vltra victū pauperib⁹ erogare. xxxij. q. iiij. c. ſic non ſunt. ad ꝙ vide Joan. in. c. ij. de preſc. ⁊ ī. c. ij. ō dona. ⁊ alibi dr̄ ꝙ ep̄s q patitur pauperē eſurire dr̄ homicida. c. j. lxxxiij. diſt. ⁊ not. bar. i. l. necare. ff. de lib. agno. imo dicit tex. in. c. fratrū. lxvj. di. qđ nō dr̄ ep̄s q pauperibus nō ſubuenit, nec dꝫ ep̄s de bonis ecclie dare venatorib⁹ hiſtrionib⁹ ⁊ cantorib⁹: vi in. c. donare. cū gl. ⁊ in. c. cū venatorib⁹. lxxxvj. di.
d ¶ Ad vitā. adde vidēdū Fed. ↄſil. liij. et. clxxxvij. et clxij. Zacharias.
e ¶ In principio. Addē quod in fi. ſoluitur pēſio gl. ⁊ Flo. in. l. defuncta. ff. de vſufruc. glo. ⁊ doc. in. l. diuortio. ff. ſo. mat. ⁊ in. l. quero. §. inter. ff. loca. Alex. poſt Bartol. in. l. cum ſeruus. ff. de ſtipula. ſer. ⁊ in. l. qui hoc anno. ff. de verbo. oblig. ⁊ ſpecu. in lib. e. tit. §. nunc aliqua. v. lxxviij. ⁊ Sebaſti. Sapia.
f ¶ Solutio. Nota tamen ſingulariter ꝙ ſi lego. x. corbes frumenti annuatim non debeni nec in principio āni nec ī fine: ſed tpe quo recolligitur frumētū. tex. eſt ī. l. firmio. §. pater. ff. qñ dies lega. cedat. quem not. Bartol. in. l. ſi legatarius. §. j. ff. ō leg. iij. ⁊ Jaſ. in. l. j. in princ. col. penult. ff. de iuſti. ⁊ iure.

Peruenit. Arbitrer ſua autoritate, ſpiritualia laico adiudicare nō poteſt. ita ſummat Joā. and. ſed nimis reſtringit literā ⁊ procedit ſcđm vnū intellectū. ſed ſcđm alium multū notabiliorē ſummo ſic. Arbitrer aſſumpt⁹ in patrimoniali cā clerici nō pōt adiudicare rem eccleſie poſſidendā etiam ad vitam clerici. ⁊ eſt caſus no. primo ponit factum. ſcđo corrigendū committit ibi: vnde. ¶ Caſus lr̄alis. Hnil. cleric⁹ quādam ſororē ſuam tradidit in vxorē. H. de cal. promittens eidē. H. ꝙ daret annuatim eidem. v. ſolidos ſterlingorū: ſuper eiſdē. v. ſolidis orta fuit diſcordia inter eos. vnde ſuper hoc compromiſerūt in quatuor perſonas: que taliter arbitrate fuerūt ꝙ idem. H. perciperet annuatim decimas quas H. habebat in parochia de cal. pro quinq̄ꝫ ſolidis predictis: ſignificatū fuit hoc dño pape q̄ꝛ hmōi arbitrium in poſterū eccleſie poſſet eſſe dānoſum. Mandat papa q̄ten⁹ ſi ē ita prenominatū. H. moneat ⁊ compellat vt predictas decimas liberas oīno dimittat nec hmōi occaſione vlterius aliqd ſibi vendicare propter hoc preſumat: ⁊ clericū illū moneat vt cū eodē. H. amicabiliter conueniat. H. ¶ Not. j. ibi: peruenit ad nos quatenus non dicit p quē. ꝙ papa ex officio ſuo dꝫ conſulere indemnitati eccleſie: vt in. c. cum veniſſent. in fi. de inſtit. qđ autem in alio iudice inferiori: vide Jn. in. c. ad noſtram. el. ij. de iureiur. ⁊ melius in. c. qm̄. vt lit. non cont. ⁊ vtrobiq̄ꝫ dixi. ¶ † Not. ij. arg. ſm̄ do. Ant.
1 ꝙ frater etiam clericus tenetur dotare ſororē ſuā ſi non hꝫ vnde ſe dotet: hoc tñ dictum non probatur hic: tum q̄ꝛ hic non dr̄ ꝙ promiſit pro dote: tñ q̄ꝛ iſte clericus non fuit hic cōpulſus ſed ſponte fecit. dictū tñ in ſe puto verū vnde in laico communiter tenēt gloſ. ⁊ doct. iuris ciuilis ꝙ frater tenetur
a dotare ſororē natā ex eodem patre [a] vt no. in. l. cū in plures. §. pe. ff. de admini. tu. ⁊ in. l. non omni. C. eo. tit. ⁊ dixit Cy. ꝙ cā dotis eſt fauorabilior q̄ꝫ cauſa alimentorū: vñ ſicut tenetur in caſu neceſſitatis alere ſororē ita ⁊ dotare. Idem ⁊ fortius in clerico q̄ꝛ clericus tenet magis exercere actū humanitatis ⁊ charitatis q̄ꝫ laicus vt i. c. j. ⁊ ꝙ no. de emp. et vend. ⁊ credo ꝙ cū bona conſcientia ſi nō hꝫ bona patrimonialia pōt dotare ſororem vel aliā conſanguineam inopē de reditibus ecclie: ꝙ probo per c. j. de coha. cle. ⁊ p. c. oīno. iuncta gl. xxxj. di. in quibus iuribus ꝓbatur ꝙ clericus pōt alere conſanguineos pauperes de reditibus ecclie. ergo ⁊ dotare cū cā dotis non ſit minus fauorabilis vt predixi. ad idē vide bo. tex. in. c. nō ſatis. lxxxvj. di. vbi cōcludit ꝙ prius tenetur qs ſubuenire ſuis cōſan-
b guineis q̄ꝫ extraneis [b]. ¶ Not. iij. ꝙ vꝫ cōpromiſſum factū in numero pari. ad ꝙ facit ꝙ not. ſ̄. c. j.
2 ¶ † Ult. no. ꝙ ꝓ debito patrimoniali ipſius clerici non eſt tradenda aliqua poſſeſſio ecclie etiā poſſidenda duntaxat in vita clerici. ratio ponit in gl. q̄ꝫ q̄ꝫ aūt in momētanea ſatiſfactione multi tenuerunt ꝙ clericus cōpellat ſatiſfacere ſuis creditoribus de bonis ecclie: vt not. in. c. peruenit. ō fideiuſ. ⁊ in. c. olim. el. ij. de reſti. ſpo. tñ non dꝫ fieri ſatiſfactio put hic dr̄ ꝓpter preiudicium quo in futurū
c poſſet ecclia grauari: [c] ⁊ hoc nemo negat; vñ tenemēti in hoc iſtū tex. Sed circa primū dictum multi tenuerunt cōtrarium: vt plene dixi in. d. c. peruenit. ⁊ Joan. de lig. in cle. gratie. de reſcri. ⁊ arch. in c. ſtatutū. e. ti. lib. vj. ¶ In glo. j. intelligit ergo gl. iſta ꝙ arbitri adiudicarūt fructus decimarū non aūt ipſum ius decimandi: ⁊ hoc ideo ſicut exponit gloſ. q̄ꝛ ipſum ius decimandi eſt quid ſpūale nec poteſt cadere in laicum: vt in. c. cām. de preſcrip. et in. c. maſſana. ſ̄. de elec. ¶ Sed tunc oppo. contra gloſſ. ⁊ text. nam fructus decimarū poſſunt vendi et locari: vt eſt tex. in. c. veſtra. ī. de loca. ergo poterant huic laico concedi. Sol. dicit Inn. ꝙ hoc arbitrium non tenuit non ex defectu capacitatis ſed q̄ꝛ potuit eſſe in futurum damnoſum eccleſie propter rationem que ſubijcitur in gloſſ. ſeq. vel ſcđm eum licet poſſint fructus decimarum vēdi ⁊ locari non tamen poſſunt in dotem cōcedi: vt hic. Jo. andr. dicit ꝙ vt ceſſet omne contrariū poteſt text. intelligi de ipſo iure decimandi: ⁊ ſm̄ hunc intellectum ipſe ſummauit: ſed certe intellectus ſuus non congruit huic litere q̄ꝛ text. non fundat ſe ſuper nullitate arbitrij ſed ſuper incapacitate laici. ſ. q̄ꝛ in futurum arbitrium poteſt eſſe pernicioſum eccleſie ſaltem de facto ſi non de iure vt dicitur in
3 gloſſa. ¶ † Ex hoc ⁊ ex gloſ. ij. no. bene. ꝙ eccleſie debet ſuccurri non ſolū quando timetur preiudicium de iure ſed etiam de facto. Item non ſolum quando damnum eſt de preſenti: ſed etiā quando timetur in futurum. Et ex hoc poteſt decidi queſtio: eccleſia locauit ad tempus modicum fundū
d ſuum alicui potenti iuſto tamen precio: dubitatur ne in futurum damnificetur eccleſia propter potētiam ipſius: puta q̄ꝛ non eſt facilis in cōueniendo ⁊ ſic timetur ꝙ non poſſit in futurum recuperare vel exigere penſionē: nunquid poſſit eccleſia pete-
e re nunc reſtitutionem in integrum aduerſus illū
4 contractum. credo p predicta ꝙ ſic. ¶ † In glo. fi. ibi: nec alienare potuit. no. ex hac. gloſ. iuncto tex. ꝙ ſolus ſacerdos non poteſt concedere rem eccle-
d ſie etiam iuſto titulo alicui ad vitam [d] ſuam. nā largo modo videtur alienatio: ⁊ ſic debuit interuenire autoritas ſuperioris: de quo vide bon. gloſ. iuncto tex. x. q. ij. in. §. perpetua. ⁊ ꝙ leg. ⁊ no. in. c. nulli. ī. de rebus eccleſie non alie. ⁊ in aut. de non alie. §. alienationis autem nomen. Et ex hac glo. iuncto tex. colligitur ꝙ rector eccleſie non poteſt ſine conſenſu dioceſani cōpromittere ſi p compromiſſum obligaretur eccleſia in futurum. arg. x. q. j. regēda ⁊ in. c. decreto. de tranſac. vide per Spec. eod. titu. §. reſtat. v. rſi. ſed nunquid clericus. ⁊ in. §. ſimpliciter ibi: ſed nūquid prelatus. Ego hanc materiam pleniſſime dicam. in. c. cum tempore. ī. eod. ⁊ dic vt
5 ibi. ¶ † Ultimo extra gloſ. attingunt doc. hic vnā queſtionem impertinēter. ſi promiſi tibi aliqd annuatim ſoluere an tenear ſoluere in principio an-
e ni [e] an intra annum: ⁊ ſolue ſm̄ cōmunē opinionē gloſſarum iuris ciuilis, nam dixerunt gl. ꝙ ſi promitto ſoluere aliqd annuatim teneor in principio anni ſoluere: ſec⁹ ſi promiſi ſoluere in quolibet an-
f no: q̄ꝛ tunc in fine anni fiet ſolutio. [f] vnde dantur verſus. Annua ſi debes tūc inſpicies caput anni. id eſt fiet ſolutio. Anno ſi debes in fine teneberis anni. ⁊ de hoc inſtitu. de inuti. ſtipu. §. pe. ⁊ in. l. j. C. quando dies lega. ced. ſed pleniſſime Bar. examinauit materiam in. l. qui hoc anno. ff. de verborū oblig. ⁊ aliquid in. l. j. ff. de va. ⁊ extra. cogn. ⁊ dicendum vt ibi. ⁊ aliquid vide per Inno. in. c. propter. de loca ⁊c. Abbas.

1 ☞ Femina que de conſuetudine vel de iure cōi habet iuriſdictionem poteſt in iuriſdictione ſua iudicare: ⁊ ſententias ferre. 3. 4.
2 Femina non poteſt eſſe arbitrix: ſed bene arbitratrix ⁊ amicabilis compoſitrix.
Compromiſſum factum in feminam tanquam in arbitram non firmatur iuramento.
3 Femina nō poteſt vl̄ dꝫ exercere officia virilia: nō propter incapacitatem ſed propter honeſtatem: ⁊ conſuetudo contra honeſtatem non valet.
4 Femina quando dicatur habere iuriſdictionem de conſuetudine vel de iure communi. 11.
5 Conſuetudo circa vnum actum contra ius extenditur ad alios actus ſibi ſimiles.
6 Pena poteſt ex gi nō ſolum per laicos ſed etiam per clericos. vide late. ī. nu. 12.
7 Conſuetudo poteſt inducere vt quis poſſit inci-

Sebaſti. Sapia.
a ¶Femina.vide Bar.in.l.i.ꝛ Jaſ. ibi col.ij.ff.de legi. vbi dicūt ꝙ ēt mulieres nō pñt intereſſe in cōdēdis ſtatutis,ꝛ qd poſſit facere mulier ꝛ q̄ nō poſſit late ponit Deci' in repe.l.femine.ff.de reg.iur.
b ¶Judicare.adde Ang.conſi.cclxx. vbi dicit ꝙ vidit reginā Joānam ſedētem in ſolio.
c ¶Jn muliere.ad de Ro.ſing.ſuis folio.xxi.
Zacharias.
¶Adde ꝙ ē ſin.nu.cccccclxxxv. ꝙ incip. tu audiuiſti titulū de pcur. vbi dat ad hoc dictū vnam ſing. limitationē quā dicit eſſe ignotā doc.canoniſtis.ſ. niſi in tali cā d ſalute aīe tractaref alleg.p hoc ſing. dictū archi.in ca. ſcrip.vi.q.iij.
Zacharias.
d ¶Juriſdictionē in ſubiectos.adde ſpec.in titu.de deleg.§.viij.verſ. itē qd eſt mulier. ꝛ in tit.de ſyn.§. qd de mulie.et in ti.d cura.§.v.ver. ſed nūqd mulier. Guil.de cu.i.l.cū te.et ibi Cy.C.de nup.ꝛ Angel.in aut.de cōſul.§.ſi aūt vxorē.col.iiij.
Sebaſti. Sapia.
e ¶Qd ꝯſuetudo vide Ale.in.l.nō ſine.C.de bo.q̄ libe.p quē Fulg.in l.de qb'.col.ij.ff. de legi.tz ꝙ ꝯſuetudo loquens in vno caſu extenditur ad aliū caſuz ſilem ēt ꝯ ius cōe de quo p do.iaſ. ibidē col.iij.ꝛ late qñ in conſuetudine fiat extenſio vide p illuſtrē dominum meū Rochum curtiū in.c. fin.colū.xxxiij.de conſuetu.
f ¶Aialia paſcere. Adde eundē conſi.ix.

dere ligna vel aīalia paſcere in alieno territorio.
Dominus rei an ille qui ptēdit habere aliqd ius conſuetudine vel preſcriptione acquiſitū ſi ſimul concurrāt ad vſum illius rei: que forte ambobus non ſufficit:eſt preferendus verus dominus.
8 Clericus an poſſit cōpromitere ſine conſenſu epiſcopi.
9 Conſilium ſuperioris ſi fuerit adhibitū in aliquo actu:cenſetur in illo actu eius autoritas adhibita.
10 Preſentia alicuius in aliquo actu:an incidat illius autorita in eodem actu.
11 Feudum an ꝛ quando veniat in feminam.
12 Penam non ſoluens non tenetur in foro conſcientie,niſi ſit ipſo iure impoſita.
Damnū datū emendare ꝙ non proceſſit ex dolo vel lata culpa non tenetur in foro conſcientie.
Pene an ꝛ qñ in vtroqꝫ foro poſſint exigi etiam a religioſis ꝛ quot ſint penarum genera.
13 Pena non eſt exigenda vltra quam interſit temporis,intellige vt.ſ.nu.14.
15 Pena an ꝛ quando cenſeatur appoſita in fraudē vſurarum.
16 Stipulari alter qs pōt de iure canonico:qñ verba ſtipulationis ſunt concepta in pſonā ſtipulatoris.
17 Compromiſſi pena ſi fuerit ſoluta an omnino poſſit agi vt ſtetur laudo.
Laudum penale non emologatur taciturnitate decem dierum.
18 Sñia nulla pōt conſenſu partium validari non vt valeat vt ſententia ſed vt pactum.

Dilecti filij. Clerici de tēporalibus cōpromittere poſſunt in mulierē alias d cōſuetudine iudicantē: vel ſumma latius ꝛ clarius ſic. Jn mulierē ſingularem tanqꝫ in arbitratricē cōpromitti nō pōt:ſecus ſi mulier hꝫ als iuriſdictionē de iure cōi vel cōſuetudine. nam tunc etiā ſup reb' tpalibus eccñe pōt in eam valide cōpromitti.h.d.Prima pars narrat factū.Secūda dat iudicē.ibi qꝫ nis.¶ Caſus lr̄alis. Jnter abbatē ꝛ cōuentū de ſcarduna ciſtericien.ordinis ex pte vna.ꝛ hoſpitalarios ex altera vertebaf queſtio ſuper vſuario cuiuſdā nemoris:hi in reginam francorū cōpromiſerunt ſub certa forma.Jpſa auditis cauſe meritis per diffinitiuā ſñiam arbitriū promulgauit de conſilio quorundā epōꝝ:hoſpitalarij intelligētes ꝙ femine ſm regulā iuris a ciuilibus officijs ſunt remote: ꝛ etiā ſi inter libertos ſuos audiētiā ſuſceperint, ex illarū ſñia hec pena cōmittif nec exceptio datur,ipſius arbitriū obſeruare contemnebant:pp̄ter ꝙ monachi dño pape ſunt conqueſti.vñ ſup hoc ſcribit quibuſdā dicens ꝙ lꝫ femine vt dictū eſt a publicis officijs ſint remote q₂ tñ iuxta conſuetudinē approbatā q̄ pro lege ſeruaf in ptibus gallicanis hmōi femine pcellentes habēt ordinariā iuriſdictionē in ſubditos ſuos.Mādat papa iſtis iudicib' quatenus cōpellant ipſos hoſpitalarios p penā in cōpromiſſo appoſitam appellatione remota vt arbitriū ipſum ſicut puide latū eſt:ꝛ ab vtraqꝫ parte ſponte receptū obſeruent:ꝛ pcipue cū epōrum preſentia ꝛ cō-
1 ſilio,fuerit roboratū.B.¶†No.i.ꝙ femina habēs iuriſdictionē de iure cōmuni vel cōſuetudine pōt per ſe iuriſdictione ſua iudicare. Jtē per ſe de meritis cauſe cognoſcere.poteſt enī quis eſſe iudex licet nō habeat ſciētiam iuris dūmodo als habeat peritiam cauſarum forte ex ꝯſuetudine:vt eſt tex. in.l.certi.C.d iu.Et ex hoc,ꝛ ex tex.infertur ꝙ mulier hñs regnum vel comitatum pōt ſi vult p ſe cognoſcere de aliqua cā:ꝛ ferre ſñiam.¶No.ij.ꝙ re
a gulariter femina[a] eſt remota ab omī officio publico.ꝛ intellige de officijs virilibus. nam officia nō virilia que deferūtur in republica tenetur mulier ſubire ſicut maſculus.de quo tamen dicendum vt plene notat Bar.in.l.i.C.d mu.ꝛ i quo loco mune.
2 lib.x.¶†No.iij.ꝙ ſuſcipere inſe arbitrium eſt officium virile. nā arbitria ſunt redacta ad inſtar iudiciorum:vt in.l.i.ff.de arbitris.ſed mulier non va
b let iudicare[b] ita nec arbitrari, vt hic ꝛ in.l.ſi.C.eo. ſecus dic ſi fieret cōpromiſſum in mulierē tanquā in cōmunem amicā ꝛ amicabilē cōpoſitricem.nam tale compromiſſum poteſt mulier acceptare:q₂ coram arbitratore non eſt iudiciū:ſed pro-
c cedit extraiudicialiter.ad hoc adduco tex.apertū in muliere[c] in.c.quintauallis.de iureiur.ſ.ꝛ facit iſte tex.a ꝯtrario ſenſu.ibi:ab omni iudiciali examine ꝛc.ſecus autē ſi cognoſcunt extra iudicium: vide in Specu. eo.ti.§.ij.circa prin.vbi ēt querit nunqd cū iuramēto poſſit cōpromitti in mulierem.Et conclude ꝙ non:q₂ contribuere hoc officium mulieri non dependet a cōſenſu partiū vt hic: ergo ipſarum iuramentū nihil
3 operatur;vt in.c.ſi diligenti.de fo.compe.¶†No.vlterius ꝙ conſuetudo pōt dare iuriſdictionē mulieri:ex quo infertur ꝙ mulier phibetur iudicare:nō ratione incapacitatis:q₂ tunc conſuetudo non poſſet eas habilitare:ar.in.c.licet de fo.compe.ꝛ in.c.cauſam.de preſcrip.ſed prohibetur propter honeſtatem:q₂ non eſt honeſtum vt mulier officijs virilib' ſe īplicet:de quo vide ꝙ notatur in.c.ſiſcitatus.ſ.de reſcri.Et ex hoc ꝛ ex tex.collige vnum mirabile ꝙ valet conſuetudo contra honeſtatem ꝙ videtur contra.c.cum decorem.ꝛ.c.cum ab omni.de vita ꝛ honeſta.cleri.ſed pōt dici ꝙ iſtud admittif ratione dignitatis quam iſte mulieres precellentes habēt: ſicut admittitur abbatiſſa:que ratiōe dignitatis habet iuriſdictionem:vt in.c.dilecta.ꝛ ꝙ ibi no.de exceſ.prela.
4 ¶†Jtē no.ꝙ mulieres precellentes non habent de iure iuriſdictionē
d in ſubiectos.[d] poſſunt tamen habere ex cōſuetudine:ꝛ intelligo text.in iſtis mulieribus precellētibus ſcilicet que ſunt nūpte aliquibus principibus:ita ꝙ principatus pertinet ad virum ꝛ non ad mulierem:vnde mulier precellere dicitur:q₂ habet dignitatem non iure proprio,ſed ex radijs mariti.ad hoc ꝙ le.ꝛ no.in.l.ſi auguſte.ff.de lega.ij.vnde largo modo omnes ſubiecti mariti dicuntur ſubiecti vxoris. non tamen pōt vxor iuriſdictionē exercere in iſtos ſubiectos ſed cōſuetudo poteſt ſibi tribuere iuriſdictionem.ꝛ hoc caſu ego intelligo iſtum tex.nam alias ſi mulier haberet iuriſdictionē vel comitatum vel alium principatū poſſet de iure communi omni cōſuetudine ceſſante exercere iuriſdictionē in ſubiectos:vt voluit hic Jnn.ꝛ bene facit tex.in.c.cum deuotiſſimam. xij.q.ij.ꝛ.c.ex parte.el.ij.ſ.de priui.ꝛ per hoc tollitur contrarium quod potuiſſet formari contra iſtam ſecundam literam que preſupponit ꝙ iſte mulieres precellentes habebant ſubiectos:ꝛ ꝙ ex ſola conſuetudine poterat exercere iuriſdictionē:nam intelligo vt predixi in ſubiectis largo modo ſumptis.¶ Jtē no.ar.ex tex.ꝙ dominus habet ius in libertos.nam cum mulieres ſolum excludantur vt hic:ergo ſecus in maſculo.ꝛ circa hoc inſtat hic Jnn.ſed contrarium credo de iure verius: q₂ iure nō reperif inter iura que ſunt reſeruata patrono circa libertos inter que nō computatur iuriſdictio.ꝛ de his iuribus vide per gloſſ.in ſti.de ſucceſ.liber,§.ſed noſtra. ¶ Nota ꝙ data potētia iudiciali etiam ex ſola cōſuetudine acceſſorie videtur cōpetere poteſtas arbitriū ſuſci-
5 piendi vt hic not.probatur ꝛc.¶† Ex hoc collige aliud notabile dictū
e ꝙ conſuetudo[e] circa vnum actum contra ius extenditur ad alium actū qui quodāmodo per ſimilitudinem videtur includi ſub priori ſeu includitur tanqꝫ pars ſub ſuo toto.ad hoc facit ꝙ no.Cyn.in.l.ij.q̄ ſit longa
6 conſue.¶†Item no.in fi.litere ꝙ pena poteſt apponi in compromiſſo etiam inter religioſas pſonas:q₂ licite pñt clerici etiam religioſi exigere penā de quo latius vide cū gl.¶Ultimo not.ꝙ etiā de iure canonico non cōpellitur compromittēs obſeruare ſimpliciter laudum.ſed cōpellitur per exactionē pene appoſite in compromiſſo.Quid autē ſi nō interueniſſet pena:voluerunt quidā dicere vt hic refert Jnn.ꝙ in ſpiritualibus tenetur pars obſeruare ſimpliciter laudū:q₂ nō pōt agi ad intereſſe cū ſpūalia non recipiant eſtimationem. Jdē dixerūt quando interuenit iuramentū.ar.in.c.ſeq.ꝛ in.c.ſi.ſ.eodē. Alij vero dixerunt ꝙ nunquam poteſt agi ad obſeruantiam laudi:niſi fuerit approbatū expreſſe vel taciturnitate.x.dierum:iuncta.l.pe.C.eo.ſed de hoc dicā ple-
7 ne.ſ.eo.per tuas.vbi iura principaliter tractant.¶†Jn glo.i.formant hic doc.queſtionē vtilem nunquid poſſit induci cōſuetudo vt vnus nobilis vel homines alicui' caſtri poſſint incidere ligna ſeu animalia pa-
f ſcere[f] intra limites alterius caſtri vel in fundo alterius concludunt ꝙ ſic,dūmodo conſuetudo non ſit inducta per violentiam.ad hoc facit.c. ſuper quibuſdam.de verbo.ſigni.l.ſi quis diuturno.ff.ſi ſer.ven.cum ſi. ſecus ſi ſeruitus vendi ſolet:ꝙ mihi ſatis placet.nam quemadmodum poſſet preſcribi ſeu acquiri tota res ꝛ vſus rei.ad idem bo.tex.in.l.venditor.ff.communia predio.vbi probatur ꝙ valet cōſuetudo vt quis oblato precio poſſit incidere ligna vel quid ſimile in fundo alterius.dicunt tamen no.hic docto.ꝙ vbi ligna ſeu paſcua nō poſſunt ſufficere domino ex conſuetudine precedenti, ꝙ tunc dominus preferendus eſt. arg. in.c.ſuggeſtum.de decimis.ꝛ in.c.quid per nouale.ſ.de verbo. ſigniū.ꝛ
8 no.hoc vltimum.¶†Jn gloſſ.ij.Hoſt.intelligebat iſtum tex.ꝙ interueneratautoritas epiſcopi:q₂ ſine ipſius autoritate nō poteſt clericus adire forum ſeculare.ſed Hoſt.ꝛ Joā.and.dictum ſuum reprobant:dicūt enī ꝙ ſi clericus vult prorogare iuriſdictionem laici non ſufficit autoritas epiſcopi:ſ bene dicūt per ea que leguntur ꝛ notantur in capi.ſi diligenti.ꝛ in.c.ſignificaſti.de foro compe. Jdem quando clericus vult compromittere in laicum ſuper rebus ſpiritualibus. vt in ca.per tuas ſ.eo.ſed in caſu noſtro clerici compromiſerunt de rebus temporalibus vnde tex.hic non loquitur de iudiciaria ſed de cōpromiſſaria poteſtate.ſuper rebus enī tēporalibus poſſunt clerici cōpromittere in laicum etiam

etiam ſine autoritate ſuperioris:vt in.c. cõtingit. a contrario
ſenſu.ĩ.eo.⁊ clarius probatur in.c.expoſita.ĩ.eo.ti.⁊ eſt rõ di-
uerſitatis qꝛ arbiter non hꝫ iuriſdictionem:ſed quandam no
tionem:vt in.l.ait pretor.ff.de re iudi.compromittentes ergo
non ſubijciũt ſe iuriſdictioni laicorũ. Sed aduerte qꝛ ex alio
capite videbatur neceſſaria autoritas epĩ:nã cum fuiſſet com
promiſſum ſuper re immobili ſeu ſup iuribus quẽadmodum
clericus non poteſt ita directe alienare ſine autoritate ſupio
ris:ita nec debet poſſe cõpromittere: cũ alˢ compromiſſum
poteſt fieri in fraudem:vt dixi.ſ.c.proxi.⁊ dicam plenius.ĩ.c.
ſe.Solu.doc.non tangunt. ſed ponunt ꝙ a principio interue
nit hic cõſenſus epĩ:lꝫ in litera non dicatur vel melius in lau
do interuenit pñtia ⁊ conſilium epõrum. vt dicitur in fine lr̃e.
9 ¶ † Epiſcopus ergo dando conſilium videtur interponere
ad actum autoritatem ſuã:⁊ in hoc not.bene iſtũ text. et facit
quod no.Jo.an.in regula qui tacet.in mercu.⁊ Bal.in.l.cum
pater.in.§.libertis.de leg.ij.⁊ Bal.in.l.ſi filius.C. de pe.he. et
ibi ho.tex.ſm vnum intellectũ.⁊ per eundẽ in.l.fi.C.ad mace.
10 ¶ † Nunquid aũt ſufficiat ſola preſentia illius qui hꝫ autori-
tatem vel conſenſum interponere:facit tex.iſte in ar. ꝙ ſic dũ
ponderatꝰ preſentia epõrum.facit etiam.l.j.ff. de auto. tuto.a
contrario ſenſu.Sed cõtrarium firmat glo.⁊ Bar.in.l.iij.eo.
ti.⁊ dat notabilẽ theoricã Bart.in.l.q̃ dotis.ff.ſol.ma.dicens
ꝙ vbi exigitꝰ cõſenſus alicuiꝰ in facto alterius nõ ſufficit ſola
a preſentia iſtius ꝙ no.[a] facit ꝙ not. Dyn. in. d. regula qui ta-
cet.nã videtur cõſenſus iſtius tertij exigi vt ſolennitas vel vt
autoritas:iuxta ea que dixi in.c.cum cõſuetudinis.de conſue.
ſed per ſolã preſentiam nõ ſeruatꝰ iuris ſolẽnitas: nec autori-
tas impeditꝰ: qꝛ preſtans autoritatem dꝫ eſſe autor in illo fa-
11 cto:vt inſti.de auto.tu.§.tutor.⁊ hec dicta tene menti. ¶ † In
gl.iij.ibi:niſi princeps ſcienter delegauerit.no. gl.⁊ dic ꝙ pa-
pa põt delegare femine etiam cauſam ſpiritualẽ:⁊ ꝙ plus eſt
etiam inter clericos.tex.eſt no.in.c.mẽnam.alleg.in glo. ⁊ di-
cit hic Jn.ꝙ etiam de iure cõi poteſt mulier exercere iuriſdi-
ctionẽ ſi hꝫ regnũ ſeu comitatũ:vt.ſ.dixi. Idem dicit Hoſti.
ſi femina ſucceſſit in aliqua terra ſeu caſtro. Et ex his not.qõ
mulier põt ſuccedere ex teſtamẽto in dignitatibꝰ habẽtibus
iuriſdictionem. Jtẽ in terris ⁊ caſtris q̃ non ſonant in aliquã
dignitatem:intelligo tñ cum limitatione. nã ſi res eſt feuda-
lis femina nõ ſuccedit etiam maſculis nõ extãtibꝰ:niſi in con-
b ceſſiõe feudi fuerit dictũ[b] ꝙ etiam femina poſſit ſuccedere.tñ
ſi fuerit facta cõceſſio ſimpliciter vt maſculi ⁊ femine admit-
tantur dꝫ intelligi propter naturã feudi ordine ſucceſſiuo vt
femina admittatur maſculis ſcꝫ nõ extãtibꝰ.tex.eſt de predi-
ctis no.in.c.vnico.de ſucceſ.feu.col.x.ſi tamẽ feudum eſt femi-
neum ſuccedit femina:lꝫ in conceſſione non fuerit dictũ ꝙ fe-
mina ſuccederet ⁊ hoc maſculis non extantibus. vt in. c. j. de
feudo femine.ea.collꝰ.ſi aũt res nõ eſt feudalis:⁊ tunc ſi eſt di-
gnitas put ꝛ regnũ,comitatus,ducatus,vel qd ſimile:et tunc
ex cõi cõſuetudine iure approbata ſuccedit ſolus primogeni-
tus maſculus:⁊ eo decedente ſine filijs venit ad ſecundo geni
tum de quo vide tex.in.c.lꝫ. de vo.⁊ ibi per glo.⁊ doc. maſcu-
lis aũt nõ extãtibus ſuccedit femina.⁊ hoc caſu intelligo Jn.
hic ⁊ in.c.ſignificauit.ſ.de reſcrip.vbi ſoror ſuccedit ſi frater
non extat in comitatu. Si vero nõ eſt dignitas ⁊ tunc credo
ceſſante conſuetudine ꝙ maſculus ⁊ femina pariter ſuccedũt
vt in alijs bonis:cum de iure non ſit differentia inter maſcu-
lum ⁊ feminã in ſucceſſione:vt in.l.maximũ vitiũ.de lib.prete.
12 ⁊ hoc caſu intelligo dictũ Hoſt.hic. ¶ † In gl.fin.hec glo.di-
uiditur principaliter in tres partes.in prima proſequitur an
⁊ qñ inter clericos ſeu religioſos habeãt locũ pene appoſite.
⁊ hãc partẽ gl.plene nõ explicat.Sed tu diſtingue latius col-
ligendo dicta docto.ꝙ aut loquimur in foro penitentiali:aut
in foro cõtentioſo.primo caſu tenetꝰ cõmuniter ꝙ non habet
locum impoſitio pene:vnde ſi is qui tenetur ad certam penã
confitetur ſacerdoti delictum ſuum non debet ſacerdos in-
iungere penam que ſibi venit imponenda in foro cõtentioſo
ſed ſatis eſt ꝙ imponat penitentiam de peccato:et quod de il
lo ſatiſfaciat.ad hoc videtur tex.ſingularis ſm vnum intelle-
ctum quem ſequitur gloſ. in.c.fraternitas.xij. q. ij.⁊ ſequitur
hic Hoſ.⁊ cõmuniter doc.ſed adde tu Jn. in. c. ſicut dignum.
ĩ.de homi.vbi plenius not. voluit ꝙ in foro penitentiali non
tenetur quis ad emendationẽ delicti ſeu damni dati niſi fue-
rit in dolo ſeu lata culpa:ſecus ſi fuit in culpa leuiſſima vel le
c ui[c] vnde prouiſio legis aquilie[d] ſuper reſartione damnorum
d non habet locum in foro anime niſi modo predicto, quod eſt
ſingulariter notandum. Et vide rationem per Jnnocen. in
d.c.ſicut dignum.predicta ergo limito vbi pena venit impo-
nenda per iudicem: ſecus puto vbi pena eſſet impoſita ipſo
facto. pone exemplum in committente crimẽ leſe maieſtatis

vel hereſis.nã incontinenti bona confiſcantur:vt in.c.vergen
tis.ĩ.de here.⁊ in.c.cum ſm leges.eo.titu.lib. vj.⁊.l.quiſquis.
C.ad.l.iul.maie. cũ enim hec bona ſint iam applicata fiſco et
iſte criminoſus ſit priuatus domino,non videtur ꝙ cum bo-
na conſcientia poſſit amplius illa bona retinere. facit quod
in ſimili no.in.l.cõmiſſa.ff.de publi.vbi pena ipſo facto com-
miſſa exigitur ab herede.licet alˢ heres non teneatur ex de-
licto defuncti.C.ne ex delictis defun.per totum.⁊ vide in hoc
quod dixi in.c.j.de conſti. Secundo caſu principali conſiderã
dum eſt penam eſſe multiplicem. nam quandoqꝫ pena impo
nitur a lege canonica ſeu ciuili,quandoqꝫ ex conſuetudine.
quandoqꝫ pena eſt contumacie punitiua.quãdoqꝫ eſt iudicia
lis,quandoqꝫ eſt pena compromiſſaria: vt qꝛ fuit appoſita in
compromiſſo.quandoqꝫ eſt pena conuentionalis extra iudi-
ciũ. Prima a lege.ſ.appoſita poteſt exigi a laicis et clericis.
xvij.q.iiij.c.ſi quis deinceps.⁊.c.ſeq.⁊ in.c.ſacrilegium.nam ꝙ
fit lege permittente non eſt peccatum.xxiij.q.iiij. qui peccat.
⁊ in.l.gracchus.C.de adul.Secunda pena.ſ.conſuetudinaria
poteſt etiam exigi a quibuſcunqꝫ etiã religioſis: vt.in.c.dile-
ctus.de offi.ordi.⁊ in.c.ij.de delic. pue. intelligo tñ ꝙ conſue-
tudo ſit alias rationabilis per.c.fi.de conſue. Tertia pena.ſ.
cõtumacie punitiua poteſt licite imponi dummodo habeat
in hoc poteſtatẽ.ordinarius enĩ regulariter põt mulctare:vt
in.l.ij.in fin.ff.de iud.⁊ in.l. vnica. ff. ſi quis ius di.non obtem.
no.in.c.j.de homi.li.vj.⁊ in.c.lꝫ.ĩ.de pe.de delegato dic vt leg.
⁊ not.in.c.de cauſis.de offi.dele in arbitrio no.ĩ. eo. cum dile-
ctus. Caueat tñ iudex ne cã auaritie penã hanc exigat. vnde
conſulitꝰ iudicibus eccl̃iaſticis penã exactã in pias cauſas cõ-
uertere ſi volũt euitare ſuſpicionẽ auaritie:vt not. in.d.c.j. de
13 homi.⁊ in.d.c.lꝫ.de penis. ¶ † Pars tñ non dꝫ ſm hoſt.exi-
gere hoc caſu vltra qꝫ ſua interſit.ꝑ hoc.l.ſancimus. C.de iu
di.⁊.c.qñ.§.in alijs.vt lit.nõ conteſt.Quarta.ſ. iudicialis põt
etiam impune exigi. ad hoc.c.fin.de do.⁊ contu.⁊.c.olim.ĩ. de
iniurijs.⁊.c.grauis. de reſti. ſpo. vnde licite etiã clericus agit
ad eſtimationẽ iniurie ſibi illate.⁊ cui debeat applicari ſi iniu
riatus eſt clericus vel religioſus:vide ho.glo.in.c.parochia-
nos.ĩ.de ſen.exc.Quinta pena.ſ.compromiſſaria licite poteſt
e exigi[e] a quacunqꝫ vt ptꝫ hic:⁊ in.c.ꝑ tuas.ĩ.e. nã iſta imponitꝰ
vt puniatur cõtumacia nolẽtis obſeruare promiſſa ⁊ vt alte-
ri parti ſatiſfaciat de laboribus ⁊ expẽſis. Jtẽ hec pena cedit
loco rei promiſſe:ſi tñ pars non poſſet ex toto adimplere lau
dum puta qꝛ inops, tũc lꝫ de rigore iuris cõmittatꝰ in totũ: tñ
de equitate canonica nõ dꝫ exigi niſi quatenus intereſt ꝑtis
14 ſm hoſti.⁊ hoc caſu loquitꝰ.c.ſuã de penis. ¶ † Sexta ⁊ vlti-
ma pena.ſ.conuentionalis extra iudicium põt exigi quatenꝰ
f pars pretendit intereſſe:⁊ nõ vltra[f],⁊ hoc tenuit Hoſti. hic et
ſequitꝰ do.Ant.ſed tu vide Jnn.in.c.ſuam.de penis. vbi dicit
ꝙ pena cõuentionalis dũmodo nõ ſit appoſita in fraudẽ vſu
rarum põt exigi in totũ etiam ſi pena excedat intereſſe:⁊ hoc
dictũ mihi plus plꝫ ⁊ iudicio meo ſatis ꝓbatur hic. nã pena
appoſita in cõpromiſſo ꝓcedit ad reqſitionẽ partiũ ⁊ nihilo-
minus in totum põt exigi nec habetꝰ ratio ad intereſſe. nam
hic pena põt apponi ad puniendũ eũ qui parere ſeu pactis
obtẽperare recuſat.nam nihil tam naturale qꝫ ꝙ fiat id ꝙ ſe-
mel inter partes conuentum eſt vt in. l. j. ff. de pac.vnde ⁊ lex
cõſiderãs difficultatẽ q̃ verſatꝰ in ꝓbãdo intereſſe cõſuluit vt lo
co intereſſe apponatꝰ certa pena vt ſic releuetꝰ ꝑs ab onere ꝓ-
bãdi intereſſe:vt inſti.de v.ob.in fi.hec ꝓcedũt niſi pena fue-
rit appoſita in fraudem vſurarum ⁊ de hoc conſtet qꝛ tũc nõ
poteſt exigi.ar.in.c.illo vos.de pig.⁊.c. ad noſtram. de emp.
15 ⁊ vendi.⁊ in.l.cum allegas .C.de vſur. ¶ † Si aũt dubitatur
an ſit appoſita in fraudẽ: diſtingue aut pena eſt appoſita ſu-
per ſolutione qꝫtitatis.aut ſuper promiſſione facti ſeu ſuper
promiſſione dandi certam ſpeciem nulla prius precedente
obligatione qꝫtitatis.et hoc vltimo caſu non preſumitꝰ fraus
ſm omnes.ar.hic ⁊ in.c.per tuas.ĩ. eo. cum ſi. tenent doct. in
d.l.cum allegas.niſi ex alijs coniecturis conuincatur fraus.
pone exemplum:promiſi fabricare tibi domum vel dare tibi
equum ⁊ in caſu quo non adimplerem promiſi certam penã:
hoc enĩ caſu non poteſt preſumi fraus:ſed in priori caſu quan
do pena fuit appoſita ſuper ſolutione quantitatis:aut pena
fuit appoſita ſimpliciter ſi quantitas in termino nõ fuerit ſo
luta ⁊ preſumitur appoſita in fraudem vſurarum per. l. cum
allegas preal.⁊ tenent ibi docto.⁊ per. l. iulianus. in. §. idem
papinianus.ff.de act.emp.⁊ Bar.in.l.rogaſti.in.§.j. ff. ſi cert.
peta.⁊ doc.noſtri hic.⁊ dixit Jo.and.in addi.ſpecu.in titu. de
ſolu.⁊ obli.§.j.in.j.co.ꝙ hoc procedit preſertim ſi contrahens
eſt vſurarius quaſi innuat idem eſſe etiam ſi nõ ſit vſurarius:
ſed Jnno.in.d.c.ſuam videtur exigere ꝙ ſit vſurarius: alias
non preſumitur fraus.ſed poteſt intelligi Jnnoc. ⁊ reſtringi

a ¶ Qd̃ not.adde eundem cõſil.xlj.

b ¶ Fuerit dictũ. Adde ro. cõſilio primo.et.xxxij.et pau.de caſt. cõſil. cliiij.Alex.conſi. xxix.

c ¶ Velleui.adde ro. ſing.ſuis fol. xvij.

❧ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Prouiſio legis aquilie.Vide decium hoc cõprobãtem ex multis in.c.j.in.ij.lectura.col.v.verſi.qn to adde.de conſtitutioni.

e ¶ Põt exigi.adde alex.cõſi.xxxij.ij.li. vbi multa dicit in materia.

f ¶ Et nõ vltra.adde late Ro.cõſil. ccccx.Pet.de ancha.conſi.cxvij.

Sebaſti. Sapia.

f ¶ Non vltra.Vide no.ĩ.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.ff.de ver.ob.⁊ q̃ tradit Are. et Soc.in.l. iiij.§.cato.cod.ti. vbi tangũt an qñ eſt appoſita pena cenſeatur appoſita ad taxandũ intereſſe:ſi enĩ eſſet appoſita nõ põt peti niſi quatenꝰ intereſt vt ibi pulchre per Soci.

quando pena fuit appoſita in promiſſione facti: ſecus in ſo-
lutione quantitatis. nam tex. in. d. §. idem papinianus. et in. l.
cum allegas. preal leg. loquitur indiſtincte: quādoqꝫ precedē-
te obligatione quātitatis ſubmittitur factum & pena apponi-
tur ſuper facto & nō immediate ſuper quantitate. exēplū, pro-
mitto creditori meo ſoluere pecuniā in tali termino. Itē pro-
mitto venire ad iudicē & recipere preceptū de ſoluēdo, vel da-
re pignora: & ſi non fecero promitto ſoluere penā. & hoc caſu
dubitatur an pena ſit appoſita in fraudē vſurarū. Ioā. an. in
addi. predicta tꝫ ꝙ ſic: ex quo preceſſit obligatio quantitatis:
& dicit ꝙ Dy. tenuit iſtam opi. in. l. cum ſeruus. ff. de condi. et
demon. per illam. l. ſed do. Ant. ſentit hic contrarium: & dixit
hoc tenuiſſe Bart. in. d. l. cum allegas. niſi ꝯhens eſſet vſura-
rius: ſed allego tibi bar. qui expreſſe hoc tenuit in. d. l. roga-
ſti. in. §. j. ratio eſt qꝛ per iſtud pactū de dādis pignoribus vel
de veniēdo ad iudicem nihil mihi deeſt: ſed feci vt eſſem ma-
gis cautus: pena aūt eſt appoſita nō propter ſolutionem re-
tardatam: ſed qꝛ tu nō obſeruaſti pactum ne dandis pigno-
ribus. Et ex predictis dic ꝙ ſi mutuo tibi cētum cum hoc pa-
cto per ꝙ aliquid mihi adeſt ratione quantitatis mutuate ꝙ
eſt vſura. vt no. glo. in. d. l. rogaſti. & facit. xxiiij. q. iij. quaſi per
totum. & p hoc habes hūc articulū declaratū: & hec procedunt
16 quo ad primā partem gl. ¶ † In ſcōa parte gl. intrat qōnem
nūquid poſſit indiſtincte agi ad penā ſiue pars fuerit ſtipu-
a lata ſiue arbiter [a] in fauorem partis: & tene ꝙ ſic: & habes ex
hoc ſingulariter notare ꝙ arbiter pōt ſtipulari penā vt ſteꝛ
arbitrio in fauorē partis. & hanc opi. vr̄ primo tenere ſpe. eo.
ti. §. fi. ver. ſed q̃ritur quare. ſed poſtea refert Placentinū te-
nuiſſe ꝯtrium & nihil expreſſe eligit. Doc. etiā hic ſimpliciter
remittunt ad dictū ſpe. ſed vide eundē ſpe. in. d. §. fin. ver. quid
ſi ſtipulatus. vbi firmat ꝙ arbiter non pōt ſtipulari vt ſtetur
laudo: qꝛ regula eſt vt alteri nemo ſtipulari poſſit: vt in. l. ſti-
pulatio iſta. §. alteri. ff. de ver. ob. & inſt. de inuti. ſti. §. alteri. vn-
de conſidera ꝙ ſi non valet ſtipulatio hoc caſu in quo arbi-
trium poſſet eſſe ſine effectu, fortius non deberet valere in pre
cedenti caſu vbi ſolum ſtipulatur penam & hoc verius de iu-
re ciuili: ſed de iure canonico poterit agi ex ſtipulatione alte-
ri facta ſaltē qñ verba ſtipulationis diriguntur in perſonā ſti
pulatoris: vt puta pmittis mihi ꝙ ſeruabis arbitrium vel ꝙ
ſolues talē penam alteri parti obſeruanti. nam de iure ciuili
hoc caſu naſcitur obligatio naturalis: vt no. in. l. j. ff. de pac. et
in. l. ſtipulatio. in. §. ſi quis inſulam. ff. de ver. obl. ergo ratione
naturalis obligationis poteſt agi de iure canonico: vt in. c. j.
17 de pact. & dic vt ibi dixi. & vide gloſ. j. qō. vij. quoties. ¶ † In
b tertia parte gl. format qōnem nunquid ſoluta pena [b] appoſi-
ta in cōpromiſſo poſſit agi vt ſtetur ſniē: & concludit ꝙ non p
multa iura. & in hoc glo. dicit veritatem. & vr̄ tex. vltra iura al-
leg. in gl. in. l. ſi duo. in. §. ſemel. ff. eo. vbi dicitur ꝙ ſemel pena
ſoluta ſoluiꝛ cōpromiſſum: nec amplius pōt pena exigi. hoc
dictum glo. limita niſi fuerit clauſula appoſita in cōpromiſſo
vt pena ſoluta ſtetur arbitrio: & in hoc not. gloſſ. ſingulariter
qꝛ non reperiꝛ tex. ſpecifice ſuper hac materia. nam iura que
gl. allegat loquuntur in tranſactione. & vide tu gloſſ. in. c. po-
tuit. j. de locato. in verb. biennium. & vult idē eſſe in alio cōtra-
ctu vbi fuit appoſita pena & clauſula vt ſoluta pena firmus
maneat contractus. nam tunc pena pōt exigi vt obſeruetur
contractus per. l. pe. alleg. gl. & dicit no. iſta gl. ꝙ iſta clauſula
ſolum operatur reſpectu obſeruationis cōtractus: vnde iſte
qui contrauenit non pōt ſoluta pena dicere vt obſerueꝛ con-
tractus: & idem no. in. l. ij. C. de iure emphy. Et not. extra glo.
ꝙ arbitriū penale pōt emologari vbi eſt appoſita iſta clauſu
la ꝙ ſteꝛ arbitrio &c. & hāc partē tenuerūt Cy. Azo, et Odo.
in. l. cum antea. C. eod. mouenꝛ qꝛ iſta clā dꝫ aliquid operari.
Item iudex dꝫ iudicare prout ptes conueniunt: vt in. l. ſi con
uenerit. ff. de re iud. ſed Ja. Bal. & Martinus de fano. & Jac.
de ra. huic dicto reſiſtunt qꝛ cū laudum emologeꝛ ſolū in duo
bus caſibus cōtentis in. d. l. cum antea. extra illos duos caſus
c non dꝫ actio dari ex laudo. [c] adducūt iſtas rationes. Ioā. an.
ſimpliciter recitat hic hec dicta legiſtarum & non eligit: vr̄ tñ
tranſire hoc reſpectu cū hac opi. do. Ant. remittit ad not. j. e.
per tuas. ſed tu tene glo. & vr̄ tenere Bald. in. l. ait pretor. ff. de
re iudi. & in. d. l. cū antea. & ibi Bal. & in. d. l. ſi duo. j. reſponſo. Et
conclude hūc articulum clarius ſic ꝙ vbi compromiſſum eſt
penale non emologaꝛ taciturnitate. x. dierū. vnde non hꝫ lo-
d cum. l. cū antea. [d] vt ibi cōiter no. ſed ſolum agitur ad penā. Si
autē in cōpromiſſo penali fuit appoſita iſta clauſula vt pena
ſoluta ſtetur arbitrio videnꝛ in effectu duo cōpromiſſa: vnum
penale, aliud ſine pena: vnde ſoluta pena remanet compro-
miſſum purū: vnde poterit agi ac ſi nulla pena fuiſſet appoſi
ta. & per ꝯñs ſi pars tacuit per decem dies arbitriū eſt emolo

a ¶ Siue arbiter. Adde qō voluit pet. de anch. cōſi. j. ro. con. cxv.

b ¶ Soluta pena. Adde late Alex. conſi. cxx[?]. ij. lib. Sebaſti. Sapia.

c ¶ Ex laudo. vid Bart. in. l. nemo pōt. in. j. col. i. vij. q. ff. de leg. j. et. d. Iaſ. in. l. arbitro. col. pe. in fi. ff. qui ſatiſd. cog. vbi te- nent qō qñ pena fuit ſolēniter pro miſſa, ex compro miſſo non oritur actio.

d ¶ L. cum antea. Adde Alex. ꝯſil. lxxix. ij. li. et. ix. iiij. lib. Zacharias ¶ Adde pleniſſ. Bald. de hoc tra ctantē in. l. pe. C. eo. & bar. in. l. cum antea. & i. l. ſi duo rei. in princ. ff. e. & melius ac pleni⁹ p lanfr. poſt Dy. in trac. de arbi. in vij. pte. qō. xiiij. verſic. ſed qd ſi in compromiſſo.

gatum. ſi aūt ꝯdixit intra decem dies: tunc pōt exigi pena: et
poſtea pōt agi ex arbitrio: puta ad intereſſe ſm diſtinctionē
c. per tuas. j. e. & ibi plenius dicā de iſta emologatione. ¶ Vl-
timo aduerte nā tex. hic in fi. vr̄ velle ꝙ lꝫ laudū ſit a partib⁹
receptū ſolū: nihilominus agitur ad penā qñ non fuit appo-
ſita iſta clauſula: ſed contra hoc facit: nā ex quo partes ſemel
approbauerunt laudū expreſſe dꝫ dari actio ad iudicatum.
vt in. c. per tuas. j. e. & d. l. cum antea. ſed doc. vt arbitror metu
contrarij dicūt ꝙ hic laudū fuit receptū a ptibus tpe cōpro-
miſſi: qꝛ promiſerunt ſeruare laudū nō autem approbauerūt
laudū latum: ſed certe hec ſolutio impropriat verba tex. cum
dicat ꝙ ipſum arbitriū fuit ſponte receptū ab vtraqꝫ parte:
vnde conſidero ꝙ de iure ciuili poſſit optime procedere iſte
tex. qꝛ arbitriū penale non pōt emologari etiam expreſſe ad
hoc vt ex eo detur actio: qꝛ non pñt partes facere ꝙ arbitriū
habeat vim ſniē: vt in. l. ij. & ibi no. C. eo. & ſatis voluit Bart.
in locis preal. & intellige niſi fuiſſet receptū laudum per ſti-
18 pulationē & tūc agetur nō ex ſnia ſed ex ſtipulatu. ¶ † Quem-
admodum pñt partes per ſtipulationē approbare ſententiā
nullam vt valeat tanqꝫ pactū & nō tanqꝫ ſnia: vt eſt tex. not. in
l. ij. C. cōia vtriuſqꝫ iudi. & ibi not. plenius per Bar. in. l. vnica.
C. qui pro ſua iuriſdi. facit ꝙ not. glo. in. c. ſignificaſti de foro
compe. ſed de iure cano. nō vr̄ predicta conſideratio procede-
re: qꝛ cum valeat nudum pactum vt in. c. j. de pac. bene potue-
runt partes per pactū nudū approbare arbitrium penale vt
ſic agaꝛ ad ipſius obſeruantiā nō vigore laudi ſed vigore pa-
cti: ideo de iure cano. premiſſum ꝯſiū eſt difficile. non im-
propriādo literam ego putarem ꝙ tex. poſſet intelligi qñ lau-
dum etiā fuit penale, vt qꝛ arbiter dixit precipio tibi ſub tali
pena vt talē rem reſtituas aduerſe parti. nā tunc qñtūcunqꝫ
partes approbauerint laudū non pōt agi niſi ad penam: qꝛ
fuit preceptum factum ſub pena. vnde partes videtur appro-
bare laudum cum diſtinctione pene: ſed quando lex aliqua
prohibet ſub pena tunc ad obſeruātiam legis ſufficit ſoluere
penam: vt no. in. l. non dubium. C. de leg. & dico in. c. fi. de poſt.
prela. & hoc caſu intelligo iſtum tex.

1 ¶ Vtile per inutile non vitiatur.
2 Eccleſia exempta nō pōt renunciare priuilegio libertatis. 7.
3 Alienatione prohibita cenſetur prohibitum compromiſſum
Compromittere non poſſunt qui non poſſunt alienare.
Tutor prelatus & ſimiles non poſſunt compromittere ſoli ſu-
per rebus que alienari non poſſunt per ipſos ſine requiſitis
ſolennitatibus.
4 Compromiſſum ſuper iuribus que alienari non poſſunt an
ſit nullum ſi nulla eſt ſequuta per laudum alienatio.
5 Compromiſſum an fieri poſſit in iudicem ordinarium.
6 Lex ciuilis dubia declaratur per conſuetudinem & per ius
canonicum.

Cum tempore. ¶ Minor eccleſia i
preiudiciū pape de
libertate compromittere non poteſt. vel per alia
verba poteſt ſic ſummari & clarius. Eccleſia exem
pta non pōt in preiudicium exemptionis cōpromittere. Di-
uiditur, nam in prima recitat factū compromiſſi. in ſcōa lau-
dum laudū pro parte approbat & pro parte reprobat. ſcōa ibi:
qꝛ legitime: tertia rationē reprobationis ſubmittit ibi: cum &
ſi. ¶ Caſus literalis. Abbas de pigrauia priuilegia & alias
indulgētias a ſede apo. tempore. C. meruit obtinere propter
ꝙ epſ meſburgeñ. dioceſanus eius contra ipſum grauiter
eſt cōmotus: vnde abbas cum ſuper his inter ipſum ex parte
vna & epm et quoſdam monachos ipſius abbatis ex altera
parte qō vertebatur promiſit ſe arbitrium magdeburgeñ. ar
chiepiſcopi fide hincinde data ſeruaturꝫ. Archiepſ arbitriū
ſub certa forma ſup cōtrouerſijs illis pmulgauit, pnuntians
ꝙ abbas renuntiaret priuilegijs & indulgētijs libertatis. de-
mum eſt orta diſcordia inter ipſos occaſiōe huius arbitrij: ꝓ
pter ꝙ ipſe abbas & ꝓcuratores epi ad ſedē apo. acceſſerunt.
papa examinato cōpromiſſo & arbitrio qꝛ conſtitit ei legiti-
me ꝙ fide hincinde data cōpromiſſum fuit in archiepm pre-
dictū: arbitriū ipſum decreuit obſeruandum exceptis caplīs
illis q̃ contra libertatem ipſius monaſterij & duarū capella-
rum eiuſdē in arbitrio ſunt expreſſa: qꝛ ſi abbas ſponte vellet
illis renuntiare de iure tamē nō poſſet renūtiare priuilegijs
vel indulgentijs libertatis ſine licentia romani pōtificis que
indicant monaſteriū ad ius & proprietatē romane eccleſie pti
nere. B. ¶ Not. j. ꝙ ſuper qōne vertente inter abbatē et ali-
quos ex mōachis ſuis pōt fieri cōpromiſſum: & iſtud ꝓbatur
ſm vnū intellectū intelligendo ꝙ aut erat q̃ſtio inter abba-
tem & monachos ſuos: aut inter abbatē & epm: & de omnibus
fuit compromiſſum in archiepm: & hūc intellectum approbat
Inno. hic

Jnn. hic dicens ꝙ forte iſti monachi erant prelati iſtarum capellarũ ⁊
dicebãt ſe eſſe ſubiectos epõ ⁊ nõ abbati. ho. tamen tenuit ꝙ vnica erat
hic qõ. ſ. inter abbatẽ ⁊ monachos ex vna pte. ⁊ epm̃ ex alia. ⁊ verba tex.
ibi: quoſdã tuos monachos cõtinuat poſt illud verbũ ⁊c. ⁊ pro hoc intel
lectu facit ſupraſcripta decretalis vbi ſcribitur abbati ⁊ cõuentui: ſꝫ in
tellectus Jnn. mihi plus plꝫ: q̃ litera impropriatur ꝑ aliũ intellectũ q̃
lr̃a dicit ⁊ quoſdã tuos monachos: vnde pondera verbũ ⁊ quoſdã: non
em̃ dicit ⁊ monachos ſimplr̃: nec eſt vis ſuꝑ quo erat inter eos cõtẽtio
cũ in multis poſſit accidere. hoc tñ ſcias ꝙ abbas monacho ſuo in aliq̃
obligari non poteſt: nec dñs ſeruo. vt in. l. ĩterpoſitas. C. de trãſac. not.
Jo. an. in regula: nõ eſt obligatoriũ. in mer. ¶ Jn o. ij. ibi: fide data. ꝙ cõ
promiſſum põt iurari ab vtraqꝫ pte ⁊ vr̃ iuramẽtũ adeo veſtire cõpro-
miſſum ꝙ põt p̃ciſe agi ad obſeruãtiã laudi nec eſt opus agere ad iter-
eſſe. vnde põdera in hoc bene iſtã lr̃am in qua papa decreuit arbitriũ
fore obſeruandum propter preſtationẽ fidei hincinde factã. ad idẽ facit
c. ij. ſ. eo. ⁊ aperte ſentit gl. iij. hic. ⁊ voluerunt quidam vt refert Jnn. ſ.
c. proxi. vnde queadmodũ antiquitus de iure ciuili dabaꝛ actio ex lau-
do p̃cedẽte iuramẽto: vt in. l. ne in arbitris. C. eo. ita vr̃ hodie dicendũ
de iure cano. ꝙ eſt bene no. ⁊ hoc intelligo vbi pena nõ fuit appoſita in
cõpromiſſo. nã tunc ſi fuiſſet appoſita in compromiſſo iuramẽtum ſim
pliciter preſtitũ de ſeruãdo laudũ intelligereꝛ ſub conditione. ſ. ſeruare
laudum ⁊ ſoluere penã. ⁊ hoc caſu põt intelligi no. dictum Jnn. ſ. eod. c.
per tuas. vbi hoc firmauit. ſi vero iuramentũ nõ fuit interpoſitũ nec ad
1 iecta pena tũc agiꝛ ad itereſſe: vt i. d. c. ꝑ tuas. ⁊ dic vt ibi dicã. ¶ † Ter-
tio no. ꝙ cõpromiſſum factũ ſuper pluribꝰ quorũ aliqua nõ depẽdebãt
a poteſtate cõpromittentiũ non inficiꝛ per expreſſionẽ inutilium ſed re
a manet cõpromiſſum validũ ſuꝑ aliisª q̃ depẽdent a poteſtate compro-
mittentiũ ⁊ rõ põt eſſe q̃ tot videnꝛ cõpromiſſa, quot ſunt res ſuꝑ qbꝰ
factũ fuit ꝯpromiſſum. ar. in. l. ſcire debemus. ff. de ver. ob. ⁊ i. l. etiã. §. i. ff.
de mino. vbi dr̃ ꝙ tot videnꝛ ſñie quot ſunt articuli in ea cõtẽti: ⁊ tot vi-
denꝛ ſtipulationes quot ſunt res in ſtipulatione deducte. ¶ Quarto
no. ꝙ eccl̃ia exẽpta ⁊ immediate pape ſubiecta vr̃ gaudere quadã liber
tate: nõ eſt tñ oĩmoda libertas: cũ recognoſcat ius ſubiectiõis reſpectu
pape. nam nulla eccleſia põt eſſe acephala. i. ſine capite vt dicit tex. in. c.
2 nulla. xciij. di. ¶ † Quinto no. ⁊ i hoc tene mẽti iſtũ tex. q̃ quotidie alle-
gatur ꝙ eccleſia exẽpta nõ põt renũtiare ꝑuilegio libertatis. vñ licet
generalr̃ dicaꝛ quẽ poſſe licite renũtiare iuri ⁊ fauori ꝓ ſe introducto:
vt in. c. ad apl̃icam. de reg. ⁊ in. l. ſi qs in conſcribendo. C. de epi. ⁊ cle. tñ
in priui. exẽptionis tãgiꝛ nedũ fauor exẽpti ſꝫ ẽt fauor ipſius ſuperioris
qui exemit eũ ⁊ eximẽdo ab aliis immediate illũ ſue iuriſdictioni ſubie
cit. vnde intereſt ſua nõ perdere iſtã imediatã ſubiectionẽ: ſecus autem
in aliis priuilegiis in quibus verſaꝛ duntaxat fauor priuilegiati. Et ꝑ
iſtũ tex. decidiꝛ qõ nunqd poſſit exẽptus litigare cũ alio iudice ſubiiciẽ
do iuriſdictioni illius. Jtẽ ⁊ alia qõ nunqd exẽptus incidens in excom
municationem iure poſſit abſolui ab epõ loci ex quo vult ſe quo ad illũ
actum ſubiicere iuriſdictioni epi. Et per iſtũ text. põt rñderi ad vtrãqꝫ
qõnẽ: ꝙ non poſſit exẽptus renuntiare ſine licentia romani pontificis
b ꝑuilegio libertatis.ᵇ Jtẽ intereſt romani põtificis qui eſt ſuperior im-
mediatus vt ſubditus ſuus non iudiceꝛ ab illo, nec etiã abſoluaꝛ vt ipe
poſſit recognoſcere qualitatẽ ſubditi ſui. arg. in. c. oĩs vtriuſqꝫ ſexus. de
pe. ⁊ remiſ. ⁊ in. c. nimis. de iureiur. vr̃ tex. iũcta glo. fi. q̃ eſt in hoc ſingu-
laris in cle. pen. de ſentẽ. exc. ⁊ hanc partem vr̃ firmare Joan. in regula
ſcienti. in mercu. lꝫ Fede. in quodã ſuo ꝯſilio tenuerit oppoſitũ. ſed pri-
mum dictũ ſecutꝰ ſum ⁊ plene examinaui materiam in quadã diſputa-
3 tione q̃ incipit duo clericali ordine. ¶ † Ulti. põt colligi ar. optimũ ex
iſto tex. ꝙ is qui nõ põt rẽ alienare ſeu libere de illa diſponere non põt
c ſuper ea cõpromittere ᶜ cũ per cõpromiſſum poſſet ſequi alienatio. hic
dicit hoſt. ꝙ vaſallus non põt cõpromittere ſine licentia dñi ſuꝑ feudo
de quo per eundẽ in ſumma. eo. ti. in. §. ſequitur. ver. ſed nunquid vaſal-
lus. Et ex hoc ⁊ ex lr̃a pñt colligi plures rõnes decidẽdi ad tex. hic: qua
re nõ valuit cõpromiſſum ſuper exẽptiõe. nã prima ⁊ principalis ratio
colligiꝛ ex tex. q̃ exẽptus non põt renuntiare directe priuilegio exem-
ptionis: ergo nec ſuꝑ ea cõpromittere: cũ poſſet idẽ ſequi laudũ contra
exemptionem. Scđa rõ põt colligi ex dictis Hoſti. nã ꝑlatus q recipit
dignitatẽ a papa vt eſt exẽptus non põt alienare iura eccleſie romano
pontifice inconſulto. vt in. c. ꝙ quis cõmiſit. xxxv. q. ix. not. de re. ecc. non
alie. ca. nulli. ⁊. x. qõ. ij. hoc ius. ergo non poterit iſte abbas ſuꝑ iſto iure
exemptionis cõpromittere cũ per compromiſſum poſſet ſeq alienatio.
Ex hoc collige notabile dictũ ꝙ prelatus nõ põt cõpromittere ſuꝑ re-
d bus quas alienare nõ põt.ᵈ ꝙ voluit Lap. alle. iij. dixi poſt Hoſt. ſ. c. ꝑ
uenit. ⁊ q̃q̃ ratio hec ſit vera in ſe, tñ nõ multũ congruit litere: q̃ eadẽ
ratione nõ debuiſſet valere cõpromiſſum ſuper aliis rebus. Tertia ra
tio colligiꝛ ex dictis Hoſt. q̃ nemo citra papã põt cognoſcere de priui
legiis ipſius pape. vt in. c. cũ veniſſent. de iudi. hanc rationẽ non puto
procedere generaliter in arbitrio: qm̃ in priuilegiis tãgentibus tm̃ fa-
uorẽ priuilegiati bene poſſunt partes ſponte ſe ſubiicere arbitrio alicu
ius ſicut poſſent illis renuntiare: vt. ſ. dixi. ⁊ ad. c. cũ veniſſent. reſpon-
de ꝙ ibi tex. debꝫ intelligi in iudice cuius iudiciũ reddiꝛ in inuitũ: vt in
l. inter ſtipulantem. §. ſi ſtichum. ff. de ver. obl. Quarta ratio põt colligi
ex gloſſ. fi. ꝙ cũ hic ageretur de libertate nõ poterat arbiter aſſumi vt
in. c. i. de reſt. in integr. ſed illa ratio non eſt vera in a
cã libertatis. Et ex predictis poteſt decidi q̃ſtio
nũquid clericus poſſit compromittere ſuper eccle
ſia ſua. Hoſti. dicit ꝙ non: cum non poſſit illi libe-
e re renuntiare:ᵉ vt in. c. ꝙ in dubiis. de renun. hanc
partem ſequitur do. Ant. dicens hoc procedere ſi
ue ſit contentio ſuꝑ eccleſia vt de proprietate: ſiue
contendebatur de beneficio ratione tituli: ſiue de
fructibus futuris. ſꝫ ſuper preterritis fructibꝰ poſ
ſet compromittere ſm̃ eum: ⁊ verum loquitur: nã
circa predicta ⁊ cõſimilia põt dari regula quã. ſ. te
tigi: ꝙ ſuper oĩbus que quis poteſt alienare põt
cõpromiſſum facere: in aliis autẽ que alienare nõ
poteſt ſaltẽ ſine certa ſolẽnitate non põt compro-
mittere ſine iſta ſolẽnitate. pro hoc facit ꝓmo iſte
tex. ad idem gloſſ. ⁊ Bar. in. l. nulli. ff. de tranſa. fa- b
cit optime. l. nõ ſolum. iuncta gloſſ. C. de predi. mi.
nõ alie. in p̃dictis em̃ locis leg. ⁊ not. ꝙ tutor non
poteſt tranſigere ſine autoritate iudicis ſuꝑ illis
rebus quas ipſe ſolus alienare non poteſt: ſed ſu-
per fructibꝰ ⁊ aliis que ſolus põt alienare: poteſt
ſolus tranſigere. Et intellige ꝙ nõ põt tranſigere
qñ per tranſactionẽ ſequeretur alienatio. ſecus au
tem ſi res remaneret penes minorẽ ⁊ tutor daret
aliquã pecuniã aduerſario. vnde idem dic in prela
to q̃ nõ poteſt ſolus tranſigeere qñ per trãſactio
nem res remaneret penes aliũ: ſecus ſi penes ec-
4 cleſiam: vt in. l. nulli preal. ¶ † Sed dubitatur nũ-
quid a principio valeat cõpromiſſum ſuper iſtis
iuribus que nõ poſſunt alienari ꝑ cõpromittentẽ.
do. Ant. ſentit hic ꝙ ſic: q̃ non poſſet ſequi aliena- c
tio: vnde valebit laudum quatenus per id non fit
alienatio rei: ⁊ ſatis mihi placet. primo per iſtum
tex. nã iſte abbas non poterat alienare iura eccl̃ie
ſine licentia pape ⁊ tñ cõpromitti ſine ipſius licen
tia. ſed laudũ non valuit quatenus erat contra li-
bertatem ⁊ ſic quatenus inducebat alienationem
huius iuris: intelligebaꝛ ergo cõpromiſſum habe
re vires ſm̃ poteſtatem cõpromittentiũ: ſicut dici
mus in lege ſeu ſtatuto generali vt ſumãt vires ſe
cundũ poteſtatem ſtatuentis lꝫ verba ſint gñalia.
vt in. c. a nobis. el. ij. de ſen. excõ. ⁊ in. c. ij. de conſtit.
lib. vi. ⁊ not. hanc rõnem. An autẽ poſſit prelatus d
cõpromittere: vt ꝓcedaꝛ de iure ⁊ de facto: ⁊ ſen-
tentieꝛ de iure tm̃ Lap. in preall. alle. concludit
ꝙ non: q̃ nõ poteſt prelatus remittere iura eccle-
ſie. nam per proceſſum de facto fiendum poſſet ar
biter ledere eccleſiam admittendo ꝓbationẽ non e
legitimã vel repellendo idoneã: ⁊ no. hoc dictum.
ſecus dicit ſi cõpromittit vt ꝓcedatur ſimpliciter
⁊ de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura ⁊c. q̃ ius appro-
bat iſtum modũ procedendi: vt in cle. diſpendio-
5 ſam. de iud. ¶ † Jn gloſſ. i. in fi. no. bene hãc gloſſ.
ad quã quotidie iuncto text. fit remiſſio cũ queriꝛ
f an in ordinariũ poſſit cõpromitti.ᶠ ⁊ concludit hic f
glo. ꝙ ſic tã de iure canonico, q̃ꝫ de ciuili: nõ tñ põt
ordinarius iubere vt in ſe cõpromittatur. ⁊ in hoc
caſu gl. intelligit legẽ ꝯriam. ⁊ idem tenet gl. in de
cretis. iij. qõ. vij. in. §. tria. ⁊ iſta eſt plenior illa po-
nens rõnem quare cõpromiſſum prohibeꝛ in per-
ſonam ordinarii. ⁊ cõcludendo opi. canoniſtarum
⁊ legiſtarum ſcias ꝙ tres ſunt opi. principales in
hoc arti. primo vt nõ ſit dr̃ia in hoc inter ius cano
nicum ⁊ ciuile ſed vtroqꝫ iure poteſt ordinarius
in ſe recipere cõpromiſſum dũmodo partes ſpon
te in eum cõpromittãt. hãc opi. tꝫ hic gloſ. ⁊ gloſſ.
in. d. §. tria. ſequunꝛ tñ gof. Jo. ꝑ hi. ⁊ Joã. an. ⁊ eſt
quaſi cõis opi. canoniſtarũ. Scđa opi. principalis
eſt vt aliud ſit de iure canonico q̃ꝫ ciuili. hanc opi.
tenuit Bar. in. l. ſed ⁊ ſi in ſeruũ alle. in gl. Tertia
opi. tanq̃ꝫ in arbitrũ non põt compromitti in or-
dinariũ nec de iure canonico nec ciuili ſed tanquã
in arbitratorẽ. hãc opinionem etiam fuit ſecutus
Hoſti. ⁊ tenuit gl. in. d. l. ſed ⁊ ſi in ſeruũ. ⁊ iura cano
nica que vidẽtur ꝯria dicant ꝙ loquuntur in arbi
tratore. hãc opi. fuit ſecutus Hoſti. hic ponderan
do tex. illius. l. in eo ꝙ dicit ꝙ in ordinarium non
põt compromitti: ⁊ ſi ſñiam dixerit nõ datur pene
proſecutio: ⁊ ſic loquitur illa. l. in arbitro. cum fa-
ciat mẽtionem de ſñia: non in arbitratore qui pro

¶ Sup aliis. ad-
de Ange. conſil.
cclvij.
Zacharias.
¶ Tu. Adde dñ
hippol. de marſi.
ſin. ſuo. cxcix. inci.
cõfirmatio ſupe-
rioris. vbi ad ſatu
ritatẽ examinat
hãc materiã dy. ĩ
regula vtile. ⁊ ibi
in apoſtil. do. hoe
rij. de re. iur.
Sebaſti. Sapia.
¶ Libertatis. vi
de Feli. in. c. cum
acceſſiſſent. ĩ p̃nc.
de conſti. vbi etiã
limitat regulam
q̃ hꝫ ꝙ quilibet
põt renũtiare fa-
uori ſuo, vt nõ ꝓ-
cedat in priuile-
gio exemptiõis:
quã limitationẽ
ẽt ponit do. Jaſ. ĩ
d. l. ſi quis in con
ſcribendo.
Zacharias.
¶ Sup ea cõpro
mittere. Adde ꝙ
Bald. in. l. ſi. §. ſi.
ad ſi. C. cõmu. de
lega. tꝫ expreſſe ꝯ
rium. opi. tñ iſtiꝰ
eſt vã ⁊ cõis atqꝫ
tutior ꝑ rõnem q̃
hic interꝛ de quo
per ſpecu. in ti. de
arbi. §. reſtat vi-
dere. in princ.
¶ Alienare non
põt. adde ro. cõſi.
ccclxix. vbi in ter
minis conſuluit.
Sebaſti. Sapia.
¶ Libere renun
tiare. Vide no. in
c. de quarta. ſ. de
preſcri. et allega.
per Jaſ. in. l. ſi cõ
ſtante. colũ. iij. in
prin. ff. ſolu. mat.
¶ Ordinarium
poſſit ꝯpromitti.
Adde vt ꝑ Pau.
de ca. cõſil. lxxi. in
primo impreſſis.
Antonius Frãc.
¶ Jn iſto paſſu
an valeat cõpro-
miſſum factũ in
iudicẽ ordinariũ
tam d iure cano.
q̃ꝫ ciuili vltra hic
alleg. hr̃ ꝑ Ang.
in aut. vt dif. iud.
in. §. ſi vero conti
gerit. ⁊ Bar. in. l.
ꝓtor. ff. de tutor. ⁊
cura. da. ab his. ⁊
hr̃ ꝑ cy. in. l. ſi qui
ex conſenſu. C. de
epiſc. audi. et per
ſpe. in tit. de arbi.
in. §. i. in ver. in iu-
dicẽ. ⁊ ſe. ⁊ ꝑ hoſti.
in ſum. huiꝰ tit. in
§. i. ver. tertio ad-

do ad hoc. Et ad
de q vt vȝ in iudi
ce a quo in cā de
qua tulit ſniam:
vt p guil. de cu. et
nouiſſimos. in. l.
ſed ⁊ ſi in ſeruū. §.
ſi qs iudex. ff. de
arbi. ⁊ vȝ ēt de iu/
re cano. ſi fiat cō/
promiſſum in eū
tāq̄ʒ in arbitrum
⁊ arbitratorem ſi
mul. ⁊ ex q̄ hn̄r in
c. cū cām. de elec.
⁊ in. c. veniens. de
iurein. ⁊ dicit Jn
no. in. c. de cauſis.
de offi. dele. q̄ iſto
caſu pōt peti ab
eo reductio ad ar
bitriū boni viri. ⁊
de hac qōne vide
ple. per l. infrā. de
oīa. in tracta. de
arbi. in. vj. pte. in
ij. colū. qd aūt de
delegato an in eū
poſſit fieri cōpro
miſſum: hr̄ i. c. cū
olim. hoc eo. tit. ⁊
in. c. lr̄as. de pre/
ſump. ⁊ p ſpec. in
palle. tit. de arbit.
§. j. ver. in iudicē.
et p abba. anti. in
capit. exhibita. d
re. piu. ⁊ vide. d.
Ant. de but. in. c.
inter cetera. de p̄
bend. vbi dicit q
cōpromiſſum fa/
ctū in delegatum
facit vt in vno ar
ticulo poſſit pro/
nūtiare tanq̄ʒ ar/
biter ⁊ in alio tā/
q̄ʒ delegatus ⁊ dr
q in hoc ille tex.
in. c. iter cetera. ē
ſingularis. qd ēt
voluit Bal. in. c.
inter partes. i pe.
col. in ver. quero
ſi ptes ɔpromiſe/
runt in ti. de. l. cō/
ra. in vſibus feud.
⁊ tene menti glo.
in. d. §. ſi vero con
tigerit. in aut. vt
differ. iud. que di
xit q in iudicem
incōpetētē ex p/
te rei conuēti nō
pōt fieri compro
miſſum. ſecus aūt
ſi eſſet incōpetēs
ex pte actoris: qr
tūc valeret ipſuȝ
compromiſſum.

cedit extra iudiciū ſine q̄libet ſcriptura. hec opin.
vt poſſit compromitti in ordinariū tanq̄ʒ in arbi/
tratorem eſt veriſſima ⁊ cōiter tenetur: ⁊ vr̄ proba
ri in aut. ſi vo contigerit. C. d iud. ⁊ de iure canoni
co nō eſt dubium. vt in. c. cām. de elect. ⁊ idem in de
legato vt probař in. c. niſi eſſent. de preben. Sed an
poſſit tanq̄ʒ in arbitrū. teneo de iure canonico q
ſic. primo p iſtum tex. intelligendo q eps erat hic
reus. qr tūc archieps erat ordinarius: ſecus ſi fuiſ/
ſet actor. vt in. c. ſi cleric⁹. xj. q. j. ſed clarius pbatur
j. eo. ex parte. ⁊ in. c. lr̄as. de pſum. de iure ciuili eſt
dubitandū ⁊ pēdet deciſio ab intellectu dictionis
ve, que ponitur in. d. l. ſed ⁊ ſi. vtrum ſtet copulati/
6 ue vel diſiunctiue. ¶ †Sed ex quo habemus iura
canonica ſuper hoc clara deberem⁹ intelligere le/
gem dubiā ſm determinationem iuris canonici.
nam ſi in dubijs recurrimus ad cōſuetudinem: vt
in. c. cū dilectus. de cōſue. ⁊ in. l. ſi de interpretatio
ne. ff. de legi. fortius ergo recurrendum eſt ad ius
canonicum q eſt maioris autoritatis q̄ʒ conſuetu
do. ⁊ facit. c. p venerabilem. qui fil. ſint legi. ¶ Jn
gl. ſi. ibi de preſcr. c. cum olim. nam ibi valuit com
promiſſum ſuper capellis q̄ dicebanř exēpte. So/
lu. pōt dici q iſte tex. procedit qn̄ capelle erāt exē/
pte ⁊ immediate pape ſubiecte ſicut ipm monaſte
rium: ideo nō valuit laudum cōtra exemptionem
monaſterij vel capellarū: ſed in. c. cū olim. capelle
erāt exempte a iuriſdictiōe epi ſed ſubiecte abba/
ti. vnde abbas potuit compromittere: qr non age
batur ibi de iure romani pontificis: ⁊ hec ſolutio
fuit de mente docto. hic lȝ clare nō exprimant: di/
cunt etiā doc. q ſuper iuribus depēdentibus a li/
bertate poteſt cōpromitti: puta ſi agitur d electio
ne cuius validitas dependet a priuilegio liberta/
tis. exemplū in. c. ij. de in integ. reſti. nam ſuper ele
ctione poterit compromitti: qr per hoc non preiu
dicatur exemptioni. Jdem dicunt ſi inter duas ec
cleſias eſt contentio ſuper alia eccleſia cui ipſarū
ſit ſubiecta: nā tunc poteſt fieri cōpromiſſum. vt in
7 d. c. cum olim. ¶ †Ultimo pondera gloſſ. iſtam in
ſi. in eo q dicit q priuilegio libertatis pōt exēptus
renūtiare q̄tum ad ſe: ſed non q̄tum ad ſuperio/
rem: ſed ego non video aliquē effectum huius re/
nuntiationis quantū ad ſe: quia ius libertatis eſt
ita coniunctū inter eum ⁊ ſuperiorem vt commo/
de ſeparatio fieri nō poſſit: ⁊ facit q. s. dixi de ex/
empto volente litigare coram ordinario loci. Et
quatenus gl. dicit q alijs priuilegijs poteſt quis
renuntiare non intelligas hoc indiſtincte in eccle
ſia: ſed reſtringe ſm no. per Jnno. in. c. accedenti/
bus de priui. ⁊ vide q dixi in. c. veniens. de preſcr.
vbi aliquid per eundem Jnn. Nico. abbas.

1 ☞ Reconuentio non hȝ locum coram arbitro:
niſi forte ſit arbiter iuris. ar. j. nu. 6. vide nu. 7.
2 Arbitria non per omnia redacta ſunt ad inſtar
iudiciorum: licet in aliquibus ſic. 4. 12.
3 Laudum ⁊ ſententia in quibus differant.
Euictio an habeat locum in ſententia arbitri.
4 Arbitri in procedendo ſeruant ordinem iudicia/
rium ſicut iudices.
5 Arbitri poſſunt procedere diebus feritatis quan
do dubitatur ne compromiſſum expiret.
Arbitratores poſſunt procedere diebus feria/
tis etiam in honorem dei.
Teſtes recepti p arbitrū faciunt fidē corā iudice.
6 Reconuentio habet locum coram delegato: niſi
ſit impetratus ex conſenſu partium.
8 Arbitri non poſſunt cognoſcere de alia re quam
ſit in compromiſſo expreſſa niſi ſuper pecunia: vel
adherentibus ⁊ connexis. 10. 11.
9 Reconuentio an habeat locum contra pupillum.
12 Arbiter poteſt condemnare contumacem in ex/
penſis: non tamen poteſt ipſum mulctare niſi ſit
ſibi data poteſtas a partibus.
13 Arbiter an poſſit procedere parte abſente ⁊ con/
tumace.
14 Procurator reuocatus poſt concluſionem in cau
ſa non impedit ſententiam ferri.
15 Appellationi non poteſt renuntiari ante datum
laudum: ſecus ante datam ſententiam.
Laudum non poteſt emologari anteq̄ʒ ferař. 19. a
16 Appellatio an poſſit tolli per ſtatutum.
17 Appellari an poſſit a ſententia arbitri: vide hic
pleniſſime.
18 Appellari an poſſit in caſibus iure prohibitis ex
conſenſu partium.
20 Appellatio q̄ iterponiř in ſnīa arbitri dȝ fieri ad
iudicem illius qui tulit laudum ſiue arbitrium.
21 Jnſtantia quanto tēpore perit coram iudice: tan/
to tempore perit coram arbitro.

1 Cum dilectus. ¶ †Corā arbi/
tro nō hȝ locū recōuentio. vel alio mo/
do ⁊ ſic. arbiter nō hȝ ptātem iudicādi
vltra cōprehenſa in cōpromiſſo: ideo coram ipſo
nō ſit recōuētio. Cōis diuiſio. ſcda ibi: nos igitur.
¶ Caſus literalis. Reus in iudicio pōt reconue/
nire actorē ſuū. q̄rebař vtrū corā arbitris locū ha/
beret recōuentio ſicut in iudicio. cum arbitria ad
inſtar iudiciorū ſint redacta. Rn̄det pa. q lȝ in iu
dicio cōuentus recōuenire valeat conuenientē tn̄
corā arbitris recōuentio locū nō hȝ: qr arbitri iu/
dicare nō pn̄t: niſi de his ſup quib⁹ in eis fuit com
2 promiſſum. B. ¶ †No. j. vnū caſum in quo iudicia
⁊ arbitria differunt. nam corā eodē iudice hȝ locū
reconuentio: ſiue ſit ordinarius ſiue delegatus. vt
in. c. j. ⁊. ij. j. d mu. pe. ⁊. iij. q. viij. c. j. §. cui⁹ in agendo.
⁊ in. l. papinianus. cū aut. ⁊ ɔn̄r. C. de ſent. ⁊ in. c. di/
ſpendia. §. reus quoq̄ʒ. de reſcr. li. vj. ſed coram ar/
a bitro recōuentio ceſſat [a] vt hic. qd ergo dicitur q
arbitria ſunt redacta ad inſtar iudiciorū. vt in. l. j.
ff. de ar. nō pcedit quo ad oīa ſed in principio me/
dio ⁊ fine cauſe in multis differunt: in multis con/
ueniūt: q̄ pn̄t perſcrutari ex not. hic in gloſſ. ⁊ ple/
ne per ſpe. eo. titu. in. §. differunt. per totū. aliquid
3 per Bald. in. l. j. C. eod. ¶ †Not. ij. ibi: cum arbitri
b iudicare. q arbiter dr iudicare: [b] ⁊ p cōſequēs ſen/
tentiam ferre: vt in. c. dilecti. s. eo. dictū q coram
arbitro non eſt proprie iudiciū: qr iudiciū dicitur
quaſi iuriſditio. i. ditio iuris. ſed arbiter nō hȝ iu/
riſdictionē ſed quādam notionē. vt in. l. ait pretor.
ff. de re iud. ⁊ in. l. priuatorū. C. de iuriſdi. omnium
iudic. nec proprie fert ſentētiā: vt in. l. quid ergo. §.
ex cōpromiſſo. ff. de his qui not. infa. dixi in. c. j. s.
eo. ſed improprie. vnde pprie diciř iudex ferre ſen/
tentiam: arbiter autem dicitur ferre arbitriū ſiue
laudum. ad hoc. s. c. proxi. ⁊ in. c. ij. s. eo. cum ſimi.
Tria enim requirūtur ad hoc vt proprie dicatur
ſnīa. vt ſentit hic Hoſti. primo q infamet ſi cauſa
talis eſt. ſcdo q ex ea deř actio. tertio q poſſit age
re de euictiōe is q ſuccubuit per ſnīam que omnia
ceſſant in ſententia arbitri. Primo iſta non infa/
mat: vt in. d. §. ex cōpromiſſo. Jtem non competit
regreſſus de euictione: vt in. d. l. ſi dictum. §. ſi com
promiſero. ff. de euic. ⁊ not. in capi. fina. de empt. et
vēdi. nec ex ſententia ſua datur actio. vt in. l. j. C. e.
merito concluditur q arbiter non fert proprie ſen
tentiam nec coram eo eſt verum iudicium ſed qua
4 ſi. ¶ †Ex predictis tamen ⁊ tex. dum dicit iudica/
c re ⁊c. collige q arbiter [c] debet procedere in forma
iudicij ſicut iudex: vnde coram eo debet dari libel
lus: vt no. hic doct. ⁊ ſpe. eo. ti. in. §. reſtat. facit. l. pe.
C. eo. Jtem coram eo fit litis conteſt. vt in dicta. l.
penul. ⁊ per iſtam conteſtationem interrumpitur
preſcriptio ac ſi fuiſſet facta coram iudice: vt in. d.
l. penul. iuratur de calum. vt not. glo. hic in fine.
Jtem debet ferre ſententiam in ſcriptis: ad hoc. l.
j. ⁊ q ibi not. C. de ſenten. ex peri. reci. ⁊ tenent etiā
hic docto. Jtem non poteſt procedere diebus fe/
ritatis in honorem dei. ⁊ ſi procederet, non vale/
ret proceſſus. vt in. l. omnes. C. de ferijs. quia licet
coram arbitro non vere iudicium eſt: tamen quaſi
iudicium. vt predixi: ⁊ iudicialis ſtrepitus debet
conquieſcere diebus feritatis: vt in. c. fin. de fer.
vnde cum ille tex. emanauerit in honorem dei de/
bet late intelligi vt extēdatur ad quaſi iudicium:
maxime qr lex ciuilis expreſſe prohibet arbitrorū
proceſſum his diebus feritatis: vt in. d. l. omnes. ⁊
hec intellige in ferijs introductis ad honorē dei
vt dixi: nam in ferijs introductis cōtemplatione
hominum

a ¶ Reconuentio
ceſſat. add an ha/
beat locum recō/
uentio alex. cōſil.
cxix. ij. li. ro. ſing.
ſuis. fo. iiij.
Zacharias.
¶ Adde q ē ſin/
gu. Ro. nu. cxlix.
q inci. corā arbi/
tro nō hȝ locum
reconuentio. alle.
tex. iſtum.
Anto. Franciſc.
¶ Jn hoc an re/
cōuentio habeat
locū corā arbitro
vide bart. in. l. eſt
receptū. in ſi. ff. de
iur. om. iud. ⁊ ple/
nius p eū ī aut. et
ɔn̄r. in vlti. col. C.
de ſent. ⁊ interlo.
om. iu. vbi vř con
cludi q nō: tn̄ gl.
in. l. qd tn̄. in prin.
in ver. cōib⁹. ff. de
arbi. vř tenere ɔ̄/
rium ⁊ ſentire qd
corā arbitro poſ/
ſit qs recōueniri.
q intelligit bart.
eſſe verū in. l. non
diſtinguemus. in
§. itē ſi qs rom. ff.
de arbit. qn̄ com/
promiſſum ē fctm̄
in ordinariū vř co
rā arbitro electo
ex neceſſitate. l. vř
ſtatuti. vt p ſpec.
in ti. de recu. iudi.
in. §. effect⁹. in v.
ſed nunquid corā
iſtis. ⁊ ibi p bald.
in addi. ⁊ per eun
dē bald. in. l. neq̄ʒ
ad fi. de cōpē. vbi
dicit q regulari/
ter cōpēſatio ⁊ re
conuētio nō hn̄t
locum corā arbi/
tro. de quo etiā vi
de. d. abb. in. c. j. in
j. col. in. ij. no. ⁊ in
pe. col. in vſi. vlti.
quero. de mut. pe
titio.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Dr̄ iudicare.
Vid oīno ana. in
cōſi. xvj. inci. viſo
pūcto in prio du/
bio. ⁊ poſui. s. in
rubri. hui⁹ tituli.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Qd arbiter. vi
de q̄ no. do. Feli.
poſt abb. in. c. ve/
nerabilis. col. pe.
ver. corā arbitro.
j. de iudi. vbi po/
nit an inſtantia
ita cenſeatur ſta/
tuta arbitro ſicut
iudici: et quid in
arbitratore.

hominū licet regulariter nō debeat ꝓcedere nec
5 debeat cogi ad procedendū.† Tñ ex cā puta qꝛ fi
nit compromiſſum poteſt iudex eum compellere
ad pronuntiādum in iſtis ferijs:vt in.l.ſi feriatis.
⁊ in.l.ſi de meis.§.fi.ff.e.⁊ ſic limita doc.hic. Arbi
trator aūt poteſt procedere in oībus ferijs etiam
introductis in honorē dei:qꝛ coram eo non eſt iu
dicium nec quicꝙ̄:ſed potius eſt quedā trāſactio
ſeu cōpoſitio.vt in aut.ſi vero.C.de iu.no.Inn.in
c.quintauallis.de iureiur.vnde dixit Bar.in.d.§.
fi.ꝙ etiā die dn̄ico poteſt arbitrator ferre arbitra
mentum ſuū.⁊ idē Spe.eo.tit.§.fi.ver.ſed nunqd
compoſitor.facit gl.no.in cle.vnica.de offi.deleg.
⁊ in.c.j.de ferijs.vbi dꝛ qd̄ pax pōt fieri die feriata
⁊ ſic licite hoīes intendūt his diebus ad ꝓceſſum
pacis.Sed arbitrator ꝓcedit ad pacem ponēdā
inter partes que eſt q̄dā cōpoſitio.vt.s̄.dixi. Itē
dicta teſtiū recepta per arbitrū faciūt fidē corā iu
a dice[a] ſicut ſi eſſent recepta ab alio iudice. ꝙ tamē
intellige vt legit̄ ⁊ no.in.c.pn̄tata.de teſti.In his
ergo ꝯueniūt arbitria ⁊ iudicia:⁊ ī multis vt dixi
differūt que lōgum eſſet p ſingula enarrare:ſꝫ ex
varijs iuris partibꝰ poſſunt ꝯueniētie ⁊ differētie
6 colligi.❡† Oppo.ꝯ̄ fi.tex.nā videt̄ ꝙ ratio litere
neceſſario nō ꝯcludat.nā delegatꝰ nō pōt cogno
ſcere niſi de rebus expreſſis in reſcripto.vt in.c.cū
olim.⁊ in.c.p.⁊.g.⁊.c.de cauſis.de offi.deleg.⁊ ni
hilominꝰ corā eo hꝫ locū recōuētio:vt.s̄.dixi.er
go idē eſſet dicēdū ī arbitro qꝛ lꝫ nō poſſit cogno
ſcere ſeu iudicare niſi de exp̄ſſis in cōpromiſſo:tñ
recōuentio dꝫ habere locū qꝛ recōuētio ꝓcedit ex
iuris diſpoſitiōe vnde ampliat̄ ⁊ extēdit poteſtas
in actu recōuentionis nō ex facto partiū ſꝫ ex diſ
poſitione iuris fundati ſuper rōne naturali:qꝛ ex
quo quis eligit pro ſe iudicem in cā ſua ⁊ dicit il
lū idoneū nō dꝫ dedignari habere eū cōtra ſe in
cā aduerſarij.vt in.d.l.papinianus.⁊ in.d.c.cuius
in agendo.al's eſt.§.Sol.ꝯ̄rium eſt difficile.⁊ non
tactum hic per doc.ſed pōt reſpōderi ſaluādo pri
mo iſtā literā:ꝙ ratio finalis quare nō hꝫ locū re
conuentio corā arbitro eſt iſta que exprimit̄ ī tex.
ſcꝫ ꝙ non hꝫ locū recōuētio corā arbitro ſicut in
delegato:qꝛ iuriſdictio delegata eſt ď iure:merito
ſuccedit iuris diſpoſitio edita in materia recōuē
tionis:vnde datur ibi ptās in cauſa reconuentio
nis beneficio iuris:ſꝫ arbitriū ꝓcedit ex mero fa
cto ⁊ ſola voluntate cōpromittētium:ideo ius ibi
non ſupplet nec ampliat ptātem arbitrorum:qꝛ
cum ꝓcedāt ex ſola volūtate partium ideo nō dꝫ
extendi vltra ea que partes expreſſerūt ſeu exp̄ſſe
voluerūt.Ex quo enim partes receſſerūt a diſpo
ſitione iuris relinquendo iudicē adeūdo arbitrū
receſſerunt ab alia iuris diſpoſitione:idō ius in cō
promiſſo nō ſupplet.arg.in.l.fi.C.de pac.conuen.
tam ſuper dote.Item pōt iudi.alia ratio nota
bilior ⁊ magis cōcludens q̄ꝫ rō litere.iudex cōīter
aditur ab actore:vnde actor eligit iudicē ordina
rium vel delegatū:reus aūt neceſſitatur ad cōpa
rēdū,qꝛ iudiciū reddit̄ in inuitū.l.inter ſtipulātē.
§.ſi ſtichum.ff.de ver.ob.vnde fuit merito ſubue
niēdū ipſi reo ꝯ̄ctu inito.vnde ex quo ab eo aliqd
petitur audiat̄ volens petere ab ipō actore.Hinc
dixit notabiliter Bar.in aut.⁊ ꝯſequēter.in fi.C.
de ſen.ꝙ corā delegato impetrato cōī ꝯſenſu par
b tium[b] nō habet locū recōuētio:qꝛ eſt qd imputet̄
reo quare cām reconuentionis nō fecit exprimi ī
reſcripto.cōpromiſſum aūt fit cōī cōſenſu partiū:
ideo nō dꝫ habere locū recōuētio:qꝛ eſt qd impu
tetur reo quare cām ſuā non fecit exprimi in com
promiſſo:nā hoc caſu ceſſat rō ſuper qua fundat̄
recōuentio.nō eñ hic actor eligit iudicē ſeu arbi
trū ſꝫ actor ⁊ reus ſimul.⁊ no.bene has rationes.
7 ❡† Sꝫ quero nūqd iſte tex.habeat locū in oībus
arbitris.So.aut ſunt arbitri iuris aut arbitri vo
luntarij.ī voluntarijs habet locū iſte tex.p rōnes
preall̄e.in arbitris vero iuris dicit Spec.in ti.de
recuſa.in.§.fi.ver.ſed nunqd eor arbitrio.ꝙ etiā
non procedit reconuētio:⁊ ſequunt̄ doc.hic ratio
eſt:qꝛ iſti arbitri iuris aſſumuntur ſuper certo ar
ticulo:ſcꝫ an iudex ſit ſuſpēſus ideo eius iuriſdi
ctio non dꝫ extendi.Itē qꝛ iura volūt vt celeriter
iſte articulus recuſatiōis expediatur:vt in.c.legi
tima.⁊ e ap p.lib.vj.ſi aūt admitteretur reconuen
tio iſte articulus plus debito prorogaret̄.Aduer
te hoc dictū Spe.intelligo in terminis ſuis.ſ.ī ar
bitro iuris electo ſuper certo articulo.ſecus in ar
bitris iuris electis ſuper certo caſu:quia iſte ha
bens iuriſdictionem nō eſt deputatus ſuper arti
culo cauſe ſed ſuper tota cā ſicut delegatus.Itē
neceſſitat̄ reus ad cōpromittendū ex diſpoſitiōe
iuris:merito dꝫ habere locum reconuentio p ſu
pradicta.pone exēplū primo de iure canonico qn̄
ep̄s vult mouere litē cōtra ſubditū ſuum.nā tunc
eligūtur arbitri iuris qui habēt iuriſdictionē:vt
in.c.ſi clericꝰ.xj.q.j.Clericus eñ corā illis recōuē
tus per ep̄m poterit ep̄m recōuenire.aliō exēplū
de iure ciuili poſſet poni per.l.cū ſpecialis.C.de
iu.nā ſi delegatus principis recuſat̄ ꝯpellunt̄ par
tes eligere arbitros q cognoſcāt de iſta cā vt ibi:
vnde puto ꝙ ſicut corā delegato habebit locū re
conuētio ita corā iſtis qui ſuccedūt in loco delega
ti per hoc etiā puto ꝙ ſi ex forma ſtatuti cōpellū
tur cōſanguinei ad cōpromittendum ꝙ corā illis
arbitris hꝫ locum recōuētio:qꝛ illi ſunt arbitri iu
ris ⁊ habēt iuriſdictionē delegatā vel ordinariā
iuxta ea que dixi in.c.ſuſpitionis.de offi.deleg.et
8 qd̄ no.in.c.ab arbitris.eo.ti.lib.vj.❡† Vlti.ſcias
c ꝙ litera in fi.facit ad.q.notabilē[c] ⁊ quotidianam:
cōpromiſſum fuit in arbitrū ſuper vna re:arbiter
per ſn̄iam adiudicauit rem actori ſed cōdēnauit
actorē ad dādū aliā rem ipſi reo.que quidem res
nō erat expreſſa in ipſo cōpromiſſo:nūqd valeat
iſtud arbitriū quo ad iſtā rem?Sol.iſte tex.opti
me facit ꝙ nō:in eo ꝙ dicit ꝙ arbiter nō pōt iudi
d care niſi de his tm̄ ſup quibꝰ fiat cōpromiſſum.[d]
Et pondera iſtā dictionē taxatiuā tm̄.ad idem.l.
non diſtinguemus.§.de officio.ff.eo.tit.⁊ in hanc
partē inclinat Bar.in.l.aquiliana.ff.de traſac.fa
cit tñ ſecus eſſe ſi mandauerit pecuniā dari alteri
parti per illum cui adiudicauit rem.nam tūc hec
ſn̄ia tenet qꝛ pecunia nō eſt prorſus alia res.p eā
eñ fit eſtimatio oīm rerum vt in.l.j.ff.de cōtrahē.
emp.⁊ in.c.eijciens.lxxxviij.diſt.vnde in recōpen
ſatione rei adiudicate potuit condemnare ī pecu
nia:ſicut facit iudex aditus in iudicio cōī diuidū
do:qui non pōt apponere manū ad rem nō cōem
vt in.l.arbor.ff.cōī di.⁊ pōt vni adiudicare rem cō
munem ⁊ mandare vt alteri refundat̄ certa pars
pecunie.vt inſtit.de offic.iu.in.§.eadē.⁊ in.l.ad of
ficium.C.cōī di.⁊ hoc tene menti.❡ In glo.j.ibi:
item in criminibꝰ.hoc intellige vt plene dixi ī.c.
j.de mu.peti.⁊ in.c.at ſi clerici.de iudi.⁊ per Bar.
in.l.is qui reus.ff.de pub.iudi.vide tex.iij.q.xj.ne
9 gāda.⁊ ibi per arch.❡† In ea gl.ibi:in omni mo
mentanea poſſeſſione:aduerte iſta.l.fi.quā gl.alle
gat vario modo intelligitur vt ibi no.Hoſtiē.hic
intelligit iſtam.l.quando pupillus agit ſup mo
mentanea poſſeſſione ꝓponēdo interdictū vnde
vi:vel quod vi aut clam:vel vti poſſidetis.tamen
eum nō poteſt reconuenire reus.⁊ idem in effectu
voluit ibi Bar.qui dixit illam.l.procedere quādo
pupillus agit interdicto adipiſcēde recuperāde
vel retinende.⁊ ratio poteſt eſſe:qꝛ cū pupillus ſit
ibi ſine tutore ⁊ admittat̄ in iſta cā ſpecialiter nō
dꝫ poſſe recōueniri ſuper alia cā:qꝛ non hꝫ legiti
mā perſonā ſtandi in iudicio:vnde putarē qō iſta
l.nō procederet quādo pupillꝰ eſſet in iudicio cū
autoritate tutoris.qꝛ tūc ceſſat ratio preall.⁊ hoc
intellige dūmodo natura cauſe patiatur recōuē
tionem:quod qn̄ ſit plene dixi in.d.c.j.de mut.pe.
❡ In ea.glo.ibi:itē in ſpoliatione facta eccleſijs.
aduerte qꝛ non videtur ſpecialitas in eccleſijs.cū
s̄.gl.dicat ꝙ in cauſa ſpoliationis non valet recō
uentio.Sed poteſt intelligi hoc dictū duobꝰ mo
dis.primo ꝙ in eccleſia ⁊ clericis non habet locū
reconuētio etiā ſup alia ſpoliatiōe.ſed ꝓcedit hoc
qn̄ laicus malitioſe ſpoliauit clericū vt conuētus
e corā iudice recōueniat ibi clericū[e] Scdō pōt intel
ligi ꝙ etiā in alio facto q̄ꝫ ſpoliatiōis ex quo lai
cus malitioſe dat materiam clerico vt conueniat

a ❡ Coram iudice. Adde late Alex. conſi.xiij.j.lib.

Zacharias.
b ❡ Cōi ꝯſenſu partiū.al's ſecus.ita no.Inn.in.c.j.in gl.ſua in ver.delegatis.j.ď mu.peti.⁊ ibi iſt: Jo.calde.⁊ alij doc.hal.in alle.aut.⁊ conſequenter.verſi.⁊ quero primo.gl.in.l.nō diſtinguemus.§.item ſi qs rome.in ver.ſi defendat.e.ti.idem tñ in.l.neqꝫ.ad finē tenet indiſtincte ꝙ corā cōpromiſſore poſſit fieri recōuētio.Idē tenuit Bart.in.l.fi.ff.ꝙ quiſqꝫ iur.limitatiue tñ ſcꝫ ꝙ ſemel tm̄ ſecutꝰ eſt opi.B.vlt.all.ro.ſingu.cxlix.in ꝓxi.apo.alleg.ꝙ incip.coram arbitro.alle.tex.ī.c.j.j.de mutuis peti.⁊ in.l.fi.⁊ ī aut.ibi poſita.C.ď ſentē.

Sebaſti. Sapia.
c ❡ Q̄nē notabilem.Vide Ro.in cōſi.ccccij.incip.de deciſione ꝓpoſite ꝯſultationis.alex.in ꝯſ.cxxiiij.incip.in cā.et lite.⁊ in ꝯſi.cxx.inci.titulus in.ij.vol.Bal.in.l.j.ī.ij.co.C.ſi a nō cōpe.iu.⁊.d.An.de But.ī ꝯſilio īcip.viſis actis ⁊ allegatiōibus ꝯ̄rijs.⁊ ang.in ꝯſi.lv.inci.viſo cōpromiſſo ⁊ prorogatiōe.⁊ Ro.in ꝯſi.lv.inci.ſi volumꝰ dicere.⁊ in ꝯſil.cxv.inci.viſo cōpromiſſo.in.j.dubio principali.
d ❡ Fiat cōpromiſſum.addō ang.ꝯſ.cclvij.ro.conſil.cccccj.Jo.ď ana.ꝯſi.j.ale.ꝯſi.xliiij.ij.lib.Pe.de Ancha.conſi.j.
e ❡ Ibi clericum. Adde Lap.alle.cxviij.

eum corā laico vt ipſum poſtmodū ibi recōueniat
hʒ locum recōuentio. ⁊ ſic vr̄ velle tex. no. iūcta gl.
c. relatum. hic alleg. in gl. Sed idē crederē inter lai
cos: q2 malitijs nō eſt indulgendū. ar. c. quāto. de
diuor. ⁊ in. §. ſed ⁊ ſi agāt. alleg. in gl. ¶ Extra gl.
ponunt hic doc. aliquos caſus in quibus nō ꝓce-
dit recōuētio quos nō curo ꝓſequi: q2 nō eſt mate
a ria noſtra: ſʒ plene examinať in. d. c. j. de mu. peti.[a]
10 ¶ † In gl. ij. ibi: vel eis coherētibus ſine qbus ⁊c.
no. bene iſtam particulā gl. ꝙ arbiter pōt extēde
re manū ad nō deducta in cōpromiſſo dummodo
iſta adhereant expreſſis in cōpromiſſo, p̄ſertim ſi
cauſa principalis diffiniri cōmode non poteſt, et
idem tenet Inn. hic ⁊. j. e. c. ex parte. ⁊ gl. in. l. non
diſtinguemus. in. §. de offi. ff. eo. ⁊ per hoc puto ſi
vertatur in dubiū ſuper qualitate rerū expreſſaꝝ
in compromiſſo ꝙ poterit arbiter de iſta qualita
te cognoſcere ⁊ ꝓnūtiare an veniat in cōpromiſſo
q2 aliter cauſa principalis commode decidi non
poſſet preſertim q2 eſt hoc preparatorium ad dif
finitionē cauſe cōpromiſſe. ſimile videmus in ꝓcu
ratore quī nō hʒ poteſtatē circa contenta in ꝓcu-
ratione. vt in. c. cum olim. de offi. dele. ⁊ tñ nō pōt
agere ſup his que ſunt preparatoria ad mādatū
ſibi factū. vt in. l. ad rem mobilē. ⁊ in. l. ad legatū.
ff. de procur. ⁊ facit optime quod ſubijciť in gl. in
eo qd̄ arbiter incidēter cognoſcit de cauſa reſtitu
tionis licet nō fuerit exp̄ſſa in cōpromiſſo. de quo
11 diximus in. c. pe. ſ̄. de in inte. reſti. ¶ † In ea. gl.
ibi ſup petitione dupli. pro intellectu gl. ſcias qd̄
actio legis aquilie cōtra negātē datur in duplū:
in ꝯfitentē datur in ſimplū: vt in. l. inde neratius.
ff. ad. l. aquil. vnde dubitať nunqd facto ſemel cō-
promiſſo ſuper dato dāno poſſit arbiter ꝯdēnare
partē in duplū ſi negauerit damnū dediſſe cū fue
rit cōuicta per aduerſariū. ⁊ primo videť ꝙ ſic: q2
b arbiter[b] cognoſcit de coherentib⁹ ⁊ ꝯnexis. vt. ſ̄.
dicitur in prin. gl. ſed cōdemnatio ad duplū videť
coherere negatiue: q2 ꝓuenit ex natura actiōis in
cōpromiſſum deducte. In ꝯ̄trium glo. arguit de. l.
quid tamen. in fi. ff. eo. vbi dicit ꝙ arbiter nō pōt
pronūtiare ſuper pena in cōpromiſſo appoſita vt
nō exigať: ⁊ reddiť ibi ratio: quia ſuper iſta pena
nō fuit cōpromiſſum: ergo nō debet arbiter poſſe
pronuntiare ſuper duplo: q2 pena legis ꝓcedit ⁊
ſuper ea nō fuit cōpromiſſum. ⁊ videť gl. tranſire
cum iſto cōtrario expreſſe tamen non eligit. ⁊ idē
videtur velle Inno. hic. ſed Hoſ. tenet ꝯ̄trium per
rationē primo factā. ⁊ facit quod no. Azo. ⁊ Inn.
j. eo. ex parte. qui dixerūt arbitrū poſſe ꝓnūtia-
re ſuper fructibus ⁊ oībus acceſſorie deductis ⁊ ſu
per expenſis, licet de his expreſſe nō fuerit cōpro
c miſſum, quia hec omnia veniūt acceſſorie[c] ad cau
ſam principaliter cōpromiſſam. ⁊ hāc opi. ſequor.
pro qua facit tex. in. l. nō diſtinguemus. in. §. itē nō
eſt cogēdus. ff. e. vbi habetur ꝙ etiā perempta re
principali ſup qua fuerat cōpromiſſum pōt arbi-
ter cognoſcere ſuper intereſſe. Itē nō poteſt dici
ꝙ pena ſit quid extrinſecum cū veniat ex natura
actionis. arg. in regula acceſſoriū. de reg. iur. li. vj.
12 ¶ † In ea. gl. ibi: nō pōt punire: ſupple mulctādo
contumacem. no. glo. ex qua habes duas conclu-
ſiones in hoc articulo. primo ꝙ arbiter nō poteſt
mulctare partē ratione ꝯtumacie. ſcd̄o quod pōt
ſibi dari poteſtas a partibus mulctādi: ⁊ ita redu
cuntur ad concordiā due leges que vidētur ꝯtra
rie. vna eſt. l. nō ex oībus alleg. in glo. nam videtur
velle ꝙ arbiter poſſit mulctare. Cōtrariū innuit
tex. in. l. ij. in fi. ff. de iu. vbi traditur not. regula qd̄
nō habēs iuriſdictionē deficit ī poteſtate mucltā
di: intelligatur ergo iſta. l. mero iure īſpecto. l. aut
non ex omnibus. intelligatur quando fuit data
ptās arbitro a partibus. ita cōmuniter videntur
velle legiſte in. d. l. non ex omnibus. ⁊ intelligo gl.
in mulcta ꝓprie ſumpta vt eſt pena extraordina
ria quam iudex infligit contumaci: q2 contempſit
iuriſdictionē ſuam: ſecus dic ſi iudex vult punire
contumacem in expēſis quas fecit pars preſens.
nam licet hic ſit pena reſpectu contumacis tamē
reſpectu partis preſentis eſt intereſſe. ⁊ iō arbiter

a ¶ De mut. peti. Adde etiā videndum Lap. all. iij. Sebaſti. Sapia.

b ¶ Quia arbiter. vide do. Anto. in ꝯſtitutus. de relig. domi. vbi per illū text. dicit qd̄ pōt arbiter ꝓnūtiare ſuper depēdentib⁹ ⁊ cōnexis ⁊ acceſſorijs: ⁊ idē dicit in. c. licet heli. de ſimo. ⁊ in. c. qntauallis. de iureiuran. ⁊ Bal. in l. j. col. ij. C. ſi a nō compe. iudi.

c ¶ Acceſſorie. ad de Alexan. conſi. cxviij. ij. lib.

d ¶ Parte p̄ſente. Addē Raph. cu. cōſi. vij. Ro. cōſi. lxij. ⁊ lxxi. Pe. de anch. conſil. cccx. Jo. de ana. cōſil. lxxxiij.

e ¶ De non appellādo. adde Ang. conſi. clxxxvij.

f ¶ Contra arbitriū. Adde Joā. de anā. conſi. xvj. Are. cōſ. c. Fede. conſi. cxxv. Alex. conſi. xxx. ij. lib.

poteſt in illis cōdemnare. vt in. d. §. itē nō eſt cogendus. ⁊ not. Inno. j.
eo. ex parte. ⁊ de hac pena poſſet intelligi in. d. c. nō ex omnib⁹ ſ̄m aliū
13 intellectū. ¶ † In ea. glo. ibi: niſi vtraqꝫ parte preſente. pōdera glo. nō
enim dicit arbitrū nō poſſe procedere parte abſente: ſed qd̄ nō poteſt
d pronūtiare niſi vtraqꝫ parte preſente[d]: niſi data ſit ſibi poteſtas cōpro
miſſo. ⁊ ita loquitur text. in. d. l. diē proferre. in. §. ſi quis litigatorū. ff. eo.
vnde pōt in hoc firmare iſtā regulā ꝙ in caſibus in quibus pōt iudex
procedere parte abſente per cōtumacē vel ſine: poterit eodē modo ar-
biter procedere: q2 arbitria ſunt redacta ad inſtar iudiciorū. vt in. l. j. ff.
eo. Fallit in caſibus in iure expreſſis. ⁊ ideo vt dixit Inn. j. eo. ex parte.
poteſt arbiter lit. conte. procedere ad receptionē teſtiū cōtumacia par
tis nō obſtāte. ⁊ idē dicit in alijs actibus iudicialibus: ſed in ſentētia fe
renda reperitur hec diuerſitas inter iudicē ⁊ arbitrū: q2 iudex fert ſen-
tentiā parte cōtumace: vt in. l. ab eo. C. quomodo ⁊ quādo iud. ⁊ in. c. j. ⁊
in. c. veritatis. de dolo ⁊ cōtu. cū ſimi. ſed arbiter nō pot. Nec obſt. ſi di-
catur ꝙ ſ̄m hoc erit in opti . ne partis impedire ſentētiā arbitri: quia
nō habebit niſi nō cōparere nec poteſt mulctari: vt. ſ̄. dictū eſt. ſed dicit
ꝙ in cōtumaciā ſuā cōmittitur pena appoſita in cōpromiſſo. vnde per-
inde eſt ac ſi arbiter pronūtiaſſet ⁊ pars nō valet ſtare arbitrio. lex enī
equiparat iſta duo ſcilicet nō acquieſcere laudo vel impedire pronun-
tiationē arbitri nō cōparendo: vt eſt tex. in. d. §. ſi quis litigatorū. in. l. ij.
C. eo. vide tamē Inn. qui optime in hoc loquitur. j. e. ex parte. in princ.
dixit enim ⁊ bene ꝙ tūc per cōtumaciā cōmittitur pena cōpromiſſi qñ
impeditur pronuntiatio ſentētie. ſecus autē ſi citatio fuit facta ad aliū
actū ad quē iudex poteſt procedere nō obſtante cōtumacia. hoc dictū
puto limitandū per id quod not. Bald. poſt Cyn. in. d. l. ij. ſ. niſi fuerit
in cōpromiſſo actum: vt pena cōmittatur ſi nō paritū fuerit ſententie.
nam tunc nō cōparendo ad preceptū arbitri committetur pena. ꝙ in-
telligitur dummodo partis preſentis interfuit qd̄ aduerſarius nō cō-
paruerit: ſecus ſi nullum poteſt pretendere intereſſe. ⁊ ibi vide per cum
latius. Sed circa hunc articulum do. An. allegat hic Hu. ⁊ nō dicit ibi,
qui tenuit ſ̄m eum qd̄ arbiter nō pōt pronuntiare parte abſente qñ cō
promiſſum fuit ſimpliciter penale: ſecus ſi fuit appoſita clauſula qd̄ to
ties pena cōmittatur quoties fuerit cōuentū. nā tunc poteſt pronūtia-
re ad effectū pena iterū cōmittatur. alleg. etiā Spe. eo. ti. in. §. re. prope
fi. Et incipit ver. quid ſi arbiter. plus dicit do. Anto. ex ſe qd̄ vbi cōpro-
miſſum nō eſſet penale qd̄ tunc poterit arbiter pronūtiare cōtumacia
partis nō obſtante. mouetur ratione generali dūtaxat: q2 arbitria ſunt
redacta ad inſtar iudiciorū. Sed aduerte tu quia legiſte moderni has
limitationes nō videntur feciſſe nec mentionē faciunt in hoc de cōtra-
rio. ſed ſimpliciter tranſeunt cum his que. ſ̄. diximus poſt gl. vt videre
poteris in. l. ij. ⁊ in. d. §. ſi quis litigatorū. preter Cy. qui poſuit vnā limi-
tationem Ja. dicentis qd̄ ſi pars abeſt poſt concluſionē in cauſa pote-
rit arbiter ꝓnūtiare. ar. in. l. q̄uis. C. de adul. vbi pōt iudex ferre ſñiam
cōtra accuſatum ſi accuſator ſe abſentauit poſt concluſionem in cauſa.
14 ¶ † Et potuiſſet allegare bo. tex. in ſimili in. c. auditis. de procu. vbi re
uocatio ꝓcu. poſt cōcluſionē nō īpedit ſñiam ferri. ſʒ hec dicta mihi nō
placēt: nec credo qd̄ fuerint de mēte Butrigarij nec Spe. cū īdiſtincte
tex. in. d. §. ſi quis litiga. dicat ſñiam eſſe nullā latā ab arbitrio ſine p̄ſen
tia partiū. vnde intelligo dicta iſtoꝝ qd̄ vbi fuit appoſita aliqu.. iſtaꝝ
claſularū poterit arbiter de nouo citare partē vt veniat ad ſñiam au-
diendā. ⁊ ſi non venerit iterū cōmittetur pena: q2 virtute clauſule p̄ma
pena ſoluta remāſit cōpromiſſum in ſua validitate vnde licet ſine clau
ſula cōpromiſſum diſſoluatur eoipſo qd̄ cōmittatur pena. vt ī. l. ſi duo.
§. ſemel. ff. eo. ⁊ in caſu noſtro virtute clauſule nō ſoluitur cōpromiſſum
ſed arbiter non hʒ maiorē ptātem q̄ₚ primo. vnde ſi prius non poterat
procedere ſine preſentia partium ita nec nunc cum virtute clauſule cē
ſeatur aliud compromiſſum: iuxta ea que dixi in. c. dilecti. ſ̄. eo. ⁊ idem
dico vbi pena nō fuit appoſita in compromiſſo: tunc autem competit
actio ad intereſſe propter cōtumaciā quēadmodum cōpeteret ſi pars
nō vellet ſtare arbitrio iam lato. vt. j. e. per tuas. ⁊. l. diē proferre. ff. eo.
nec pars preſens ex hoc poteſt pretendere aliquod p̄iudiciū: q2 eūdem
effectū hʒ ac ſi ſententia fuiſſet lata ⁊ pars non vellet acquieſcere arbi
trio. dictum etiam Jac. prima fronte videtur equum ſed nullo iure ꝓ
batur. imo expreſſe reſiſtit tex. in. d. §. ſi quis litigatoꝝ. nā p̄ſentia par-
tium neceſſario requiritur in ꝓlatione ſñie ⁊ non in alio proceſſu. vt. ſ̄.
dixi. vnde qd̄ pars fuerit preſens vſqꝫ ad cōcluſionē nō releuat. ⁊ forte
Bar. ⁊ Bal. non recitauerunt iſtud dictum q2 dubitauerunt de ipſi⁹
veritate. Ad. l. q̄uis facilis eſt reſponſio. nam ibi proceditur fauore iu
ris publici: quia cauſa erat criminalis: vt ibi no. Itē quia ceſſabat ibi
ratio quare requirebať preſentia accuſatoris: nam ibi conſtabat reū
fuiſſe cōuictum nec poterat fieri alia ꝓbatio: vnde preſentia accuſato
15 ris parum operabatur cum ceſſaret pena talionis. ¶ † In ea gl. ibi: re
nuntiant appellationi. no. gl. in hoc quod ponit differentiā inter iudi
e cia ⁊ arbitria. nā in iudicijs valet pactū de nō appellādo[e] ſeu reclamā
do cōtra ſñiam licet ante prolationem ſñie ſit interpoſitum. vt eſt tex-
tus nota. in. l. ſi. in fi. C. de tempo. appel. ſecus autem eſt in pacto inter-
f poſito de non appellando vel reclamando contra arbitriū[f]: ⁊ allegat
gloſſ. ad hoc dictam. l. penul. C. eodem. que. l. non loquitur in renuntia
tione appellationis: ſed gloſſ. induxit illam. l. ſatis caute ⁊ ſubtiliter in

eo quod

eo ꝙ.l.illa tacita innuit laudũ nõ poſſe emologari anteq̃ ſit latũ.ꝛ lꝫ gl.ibi dubitauerit.Bart.tamen hoc ibi ſequit̃ ꝛ refert ita conſuluiſſe Dy.ꝛ ipſum poſt eum.ꝛ idẽ ibi Bal.qḋ eſt bene no.nam quotidie in cõpromiſſis apponit̃ clauſula ꝙ partes ex nunc approbãt laudũ ferendũ ꝛ promittũt nõ impugnare aliqua ratione ꝛc.tale enim pactũ nõ valet:q2 illa.l.pe.ad hoc vt ex laudo oriatur actio requirit ꝙ approbet̃ expſſe vel tacite poſtq̃ fuerit latum.ꝛ põt eſſe ratio,ne per iſtud pactũ antea factum def̃ arbitris materia delinquẽdi,ꝛ hec ꝓcedũt reſpectu arbitrorũ.

16 ¶ † Quid aũt in arbitratore an valeat pactũ de nõ petẽdo reductionẽ ad arbitriũ boni viri [a].dic vt pleniſſime dixi i.c. quintauallis.de iureiur.ꝛ quatenus gl.hic dicit valere pactum de non appellãdo in iudicio.facit in contrarium.c.venientes.de iureiu.vbi dicit̃ nõ valere ſtatutum vt a ſnĩa nõ poſſit appellari:q2 violatur ius ſuperioris.Solu.dic illud ꝓcedere in ſtatuto ſec9 aũt in pacto [b],ex quo habes vnũ caſum mirabilem in quo magis operat̃ pactũ q̃ ſtatutũ:ꝛ qḋ quedam poſſunt fieri per pactũ que explicari nõ poſſunt per ſtatutũ.ꝙ eſt ꝯ no.per gl.C.de decre.dec.ſuper rub.lib.x.ꝛ quod not.Bar.in.l.omnes populi.ff.de iuſti.ꝛ iure.ſꝫ põt dici ꝙ regulariter procedit ꝯtrũ:ſed in caſu predicto aliud eſt: quia pactũ directe nõ tãgit ius ſuperioris:ſed paciſcẽtes abdicant a ſe ꝙ eſt in eorũ facultate:ſed ſtatutum diſponit directe ꝯtra ius ſuperioris.Poſſet tñ ꝓbabiliter dubitari nũqd ſaltẽ valeat ſtatutũ [c] quo ad ſtatuentẽ tantum.de quo vide per Bal.in d.l.fi.vbi ſentit ꝙ nõ.ꝛ optime facit illud.c.veniẽtes.Item cõtra hanc particulã glo.facit.l.j.C.de ar.ꝛ.ij.q.vj.a iudicibus.cum.§.ſeq.vbi dicitur ꝙ a ſententia arbitri nõ poſſit appellari.ergo fruſtra querimus vtrũ valeat renuntiatio appellatiõis.cũ renuntiatio debeat referri ad ius cõpetens.vt in.c.ad diſſol.de deſ.impu.ꝛ in l.decem.ff.de ver. oblig.

17 ¶ † Sed pro intellectu gl.ꝛ totius materie que quotidiana eſt ꝛ in varijs locis ſparſa:ſunt videnda tria.pmo an de iure poſſit appellari a ſnĩa arbitri.ſecũdo preſuppoſito ꝙ nõ poſſit appellari an valeat pactum de appellãdo.tertio an in caſibus i quibus poteſt appellari valeat renũtiatio appellationis ſaltem per ꝓpactũ ante prolationẽ ſentẽtie interpoſite.¶ Quo ad primũ ſciendum eſt ꝙ multe ſunt ſpecies arbitrorum:quidam eñi dantur in iudicio ſuper aliquo articulo cauſe.puta ad diſcernendũ an fideiuſſor ſit idoneus vel ad menſurandũ agrũ ſeu ad videndum ſi vulnus ſit letale vel quid ſimile.ꝛ de iſtis arbitris eſt textus valde notabilis in.l.arbitro.ff.qui ſatiſda.cogã.q ſcḋm intellectum gl.quam ſequitur Bar.innuit qḋ ab iſtis arbitris pt appellari [d] quaſi ex quo deputantur in iudicio ſortiãtur naturam iudiciorũ ſeu iudicum.Alius intellectus glo.ꝛ Bar.eſt qḋ ab illis ꝓprie nõ appelletur,ſed imploretur iudicis officium per viam cuiuſdam reclamationis.ꝛ hec lec.plus placere videtur Barto.Et aduerte quia tex.ille non aperit vtrum illi arbitri fuerint dati a iudice de ꝯſenſu partiũ ſeu ex officio ſuo: an vo fuerint dati a partibus iudice diſponente.credo tamẽ ꝙ vtroq; caſu poſſunt procedere ille lectu. vt ex quo deputant̃ in iudicio ſaltem iudice iubente debeant eorum arbitria ſapere naturam cuiuſdam iterlocutorie iudicis.Tertia lec.ad illũ tex. eſt quod loquitur in iudice delegato q largo modo poteſt dici arbiter,ꝛ tunc primum dictũ non probaretur iure:eſt tamen valde equum:ꝛ cõmuniter tenetur ratione predicta.nam ratione anneoni s debent ſapere naturã iuriſdictiõis.arg.c.

recolentes.de ſtatu regu.Quidã ſunt arbitri qui deputant̃ extra iudicium ſuper tota cauſa vel articulo cauſe iure tamen diſponẽte.ꝛ iſti dicuntur arbitri iuris quia nõ aſſumuntur principaliter ex voluntate partium ſed ex diſpoſitione iuris ꝛ ab iſtis põt appellari:vt eſt tex.no.hodie in.c.ab arbitris.de offi.deleg.li.vj.ꝛ pro ratione vide ibi gl. fi.ꝛ an iſti habeãt delegatam vel ordinariam teti gi in.c.ſuſpitionis.de offi.deleg.ꝛ per hoc poteſt elici queſtio qd in arbitris qui aſſumunt̃ quotidie ex diſpoſitione ſtatutorũ inter cõiunctas perſonas vel cõſimiles.[e] Bar.in.l.j.C.e.dicit ꝙ ſi ſtatutum dicat ꝙ habeat executionem paratã ꝙ poteſt appellari ſicut a ſnĩa nõ tñ ſpecifice loquitur in arbitris aſſumptis vigore ſtatuti ſed in oib9 arbitris:ſed ipſemet.in.l.j.C.de no.cod.cõpo.ſentit ꝙ ſi ſtatutũ ſimpliciter diſponit vt partes certo caſu cõpellantur cõpromittere nec vltra diſponit ꝙ non poteſt ab iſtis appellari,[f] quaſi forte voluerit ꝙ vigore talis ſtatuti non cõpetit actio ex laudo ſed ſolũ prouidit ſtatutũ vt fiat cõpromiſſum ꝛ ſic in illis dicendum tanq̃ in arbitris voluntarijs.Sed ego nõ puto hoc dictum verũ.nam tex. videtur in contrarium in.d.c.ab arbitris.iuncta gl.fi.ex quo eñi arbitri eliguntur ex neceſſitate debet competere poteſtas appellãdi:ꝛ credo ꝙ etiã detur actio ex ſentẽtia preſertim cum teneamus tales arbitros habere iuriſdictionem ordinariã vel delegatã vt no.in.d.c.ab arbitris.ꝛ.d.c.ſuſpitionis.Sed gl.no.in.d.c.ab arbitris.dicit quod in arbitris electis in cauſa quã hꝫ eṗs contra ſubditum hꝫ locum appellatio:ꝛ tñ.c.ſi clericus.xj.q.j. ſolum diſponit vt arbitri eligãtur dum eṗs vult mouere litem contra ſubditum.Quidam ſunt arbitri omnino volũtarij ꝛ extraiudiciales qui aſſumuntur ex mera voluntate partiũ ꝛ in iſtis poteſt diſtigui:ꝙ aut ſunt veri arbitri aut arbitratores. Primo caſu aut loquimur de iure canonico aut ciuili:de iure canonico dixit Bal.i.l.j.C.eo.ꝙ põt appellari.[g] ꝛ videtur hoc habuiſſe pro indubitato.alle.ij.q.vj.ſtatuẽdũ.al's ſtatutũ.Sed certe ille tex.nihil facit:q2 non loquit̃ in arbitro:ſed in iudice vt colligitur ibi ex tex.ꝛ apertius innuit ibi gl. ꝛ contra dictum Bal.videtur tex.ij.q.vj.a iudicibus.iuncto.§.ſeq.ꝛ aperte voluit gl.in.d.c. ab arbitris.Sed gl.in.d.c.a iudicibus.poſuit notabile dictũ dicens ꝙ de iure canonico poterit arbitriũ iniquum per viam cuiuſdam reclamatiõis retractari:ꝛ ſic per implorationẽ officij iudicis:mouet̃ duntaxat per.c.ij.ꝯ.eo.ꝛ cum opinio.illius glo.vr̃ hic ſimpliciter tranſire do.Ant.ſed ego limitarẽ prout plene dixi in.d.c.ij.ſ.qñ arbitrium continet euidentem iniquitatem etiã in leſione ſolius partis:ꝛ hoc ſentit Hoſt.in.d.c.ij.ꝛ Archi.in.d.c.a iudicibus: q2 ius canonicũ obuiat notorio peccato. vt in.c.nouit.de iud.ꝛ puto etiam ꝙ inter laicos debet hoc admitti:vt voluit Hoſtiẽ.in.d.c.ij.ꝛ ibi dixi:ſed vbi non conſtat de iniquitate euidenti ſꝫ pars offert ſe ad probandum puto qḋ non debet admitti etiã de iure canonico:q2 remedia rigoroſa inducta vt finis imponatur litibus habẽt locũ etiam de iure canonico.hinc videmus quod ſentẽtia que ſemel tranſiuit in rem iudi.non poteſt amplius retractari pretextu iniquitatis pretenſe ſed facit ius inter partes in quo ſemel nõ contradixerunt in.c.cum inter.de re iud.Idem ergo dicendum in arbitro ne lites de nouo inſtaurentur.imputandum eſt eñi parti que ſe obligauit ſub pena ad ſeruandum arbitrium.ꝛ.c.ij.prealleg.procedit cum de iniquitate ꝯſtaret euidẽter prima fronte. Idem eſt ergo dicendum de iure canonico quod

a ¶ Boni viri.Adde Fede.cõſi.cxcv.ꝛ vide etiã in cõſilijs proxime alle. Zacharias.¶ Pau.de ca.Adde cõſi.lxxiij.inci.primo ꝛ ante oĩa.ꝛ ſe. iure:q2 fruſtra.Alex.cõſi.cxxx.vol.ij.Ang.cõſi.cñ.inc.laudũ arbitratoris.Fulg.cõſi.ccxxiiij.inci.qm̃ in ſingulis.Ro.cõſi.inci.viſo themate.ꝛ ſing.ſuo.l.incip.an a laudo.ꝛ Bal.cõſi.cccxxxj.inci.ꝓmitto.vol.iij.ꝛ in l.cũ antea.C.eo.ꝛ Pe.de anch.ꝯſi.ccxxvij.incipiẽ.in qõne ſupradicta. col.fi.v.reſtat rñdere.ꝛ ꝯſi.ſe.inci. iudex iudicatur2 circa fi.q ꝯcludũt nõ valere pactũ de non reducẽdo laudum ad arbitriũ hõi viri.imo dicit Pau.de ca. ꝯ.alleg.cõſi.lxxv. nulla vbo2 cautela:nec etiã ſtatuto poſſe tolli.imo etiã ſi interueniſſet iuramentum: vt no.Flo.in.l.ſocietatẽ.§.arbitrorũ.ff.ꝓ ſoci.Lud. ro.in rub.de arb. pau.d ca.p̃al.ꝯſi. lxxv.ꝛ Alex.con. cxxx.volu.ij.De gb9 vide ad ſaturitatẽ per Lãfr. de oria.i.c.qm̃ ꝯ. §.interlocutorie. nume.lxv.ꝛ ibi remiſſi.ad nauſeã vſq; in apoſt.cel. ad ipſum in v.qḋ no.ſ.de fi.inſtru. Anto.Franc.

¶ In hoc paſſu an poſſit quis ꝑ pactũ renũtiare appellatiõi vel reductioni ad arbitriũ boni viri.Dicas ꝙ appellatio nõ valet cõtra pactũ de nõ appellando.vt in.l.fi.§. fi.vt ibi per Bal. in prin.C.de tẽp. app.ꝛ in.l.nõ tm̃. ff.de app.ꝛ ꝑ ſpe. in ti.de arbi.in.§. ſequit̃.in vſi.qd ſi cõpromiſſum.ad de tñ ꝙ pt appellare etiã is q iurauit parere mãdatis iudicis:vt i.c. cum parati.et in c.ad hec.de app. qḋ eſt verũ niſi iudex excedat terminos iuris: q2 tũc põt appellari nõ obſtãte iuramẽto vt plene ꝑ Phil.frã.i.c.ad hec.d ap.ꝛ habet̃ in.c.veniẽs.ꝛ i.c. qntauallis.de iureiurã.ꝛ per bal. l.pe.ff.de arbi.ꝛ ꝑ Bart.in.l.fi.in.ij. co.in ver.qd dicemus.ff.de p̃to.ſtip.ꝛ no.Bal.in.l.tale pactũ.in.§.j.ff.de pac.ꝛ tene mẽti gl.ſingu.in.c.ꝙ bone.vj.q.iiij.in ver.diffinitũ.que dicit iurantẽ parere iudici vł arbitro poſſe appellare ꝛ petere reductionẽ.ꝛ eodẽ mõ dicas in eo qui promiſit ſoluere iudicatũ:q2 nihilomin9 põt appellare vt i.l. cum apud.ff.iudi.ſol.vbi ſi ꝓmiſit ſub pena habere ratam ſnĩam ꝛ ſoluere vt in.l.iiij.i.§.falſus.ff.rem ra.hab.ꝛ eodẽ modo ſi qs ꝓmiſit ſtare ſnĩe ferende ſcḋm ꝯſiliũ ſapiẽtis vt dixit Bal.in.l.ſi cõuenerit in verſi. ſꝫ an tũc pars.ff. de re iud.qḋ etiã voluit Bar.in.l. j.in.§.queſitũ.in fi.ff.de app.ꝛ idẽ Bal.i.l.ex illo.in fi.C.eo.ti.ſec9 aũt ſi quis ꝓmiſiſſet ſtare ſnĩe quomodocunq; ꝛ qualr cunq; ferende: q2 tũc nec poſſet appellare nec reductionẽ petere ſcḋm Bart.ꝛ Bal.in.l. tale pactũ in.§.ꝙ ꝓuc cauit.in ver. ſequit̃.ff.de pact. ꝛ ſequitur etiam Alex.in.d.l.ſi cõuenerit.de re iu. de quo ple.ꝑ ipm Philip.ꝛ alios ſcribentes in.d.c. ad hec.de appel. Sebaſti.Sapia.

b ¶ In pacto.Qñ valeat argm̃.ꝯ pacto ad ſtatutũ vide Iaſ.poſt alios in.l.nõ impoſſibile.ff.de pact. Alexã.in.l.pactũ qḋ dotali.colũ.ij. C.de colla.ꝛ cõſi. j.col.iiij.vol.iij.et cõſi.lix.col.ij.vo. iiij.ꝛ ꝯſi.l.volũ.v. ꝛ Feli.in.c.eccłia ſancte marie.col. xxxij.de conſtitutio.ꝛ i.c.ij.co.pe. de ꝓba.ꝛ in rubr. de preſcri.col.vij. ver.fallit.Franc. curtiũ in tractatu ſequeſtrorum. queſt.xxij.in fin.

c ¶ Valeat ſtatutum.adde qḋ voluit Ro.conſi.cx.

d ¶ Appellari.ad de qḋ voluit Ro. conſi.lxij. Sebaſti.Sapia.

e ¶ Vel conſimile. Vide Imo.i.l.j. col.pe.ff.ſol.mat. vbi etiã tꝫ ꝙ ab arbitris ſtatutarijs põt appella. ꝛ idẽ tꝫ Feli.alia adducẽs i.c.ſuſpitiõis.ver.ꝛ oĩa q̃ dicãtur.de off.de leg.ꝛ an poſſit appellari qñ oritur acctio.vide alex.i l.nemo põt.in.v. col.vbi Iaſ.in.ix. colũ.fi.de leg.j.late in.l.arbitro.ff. qui ſatiſda.cogã.

f ¶ Appellari.Adde Ful.conſi.clxxx.in.v.col.ꝛ Alexan.cõſi.cvj.iij.lib.

g ¶ Poteſt appellari.Adde Ro.conſi.xxxvij.

de iure ciuili. De iure autē ciuili aduerte: aut ſta-
tutum diſponit vt ſnīa arbitri mādetur executio-
ni: ⁊ tunc poteſt appellari: vt voluit Bar. in d. l. j.
qꝛ tunc hꝫ vim ſnīe vt agitur ex ſnīa. pōderāda em̄
ſunt verba ſtatuti: nā ſi ſtatutū dicit ꝙ arbitrium
mandetur executioni: ſicut ſnīa que trāſiuit ī rem
iudi. appellari nō pōt: aut ſtatutū diſponit ſimpli
citer vt ſnīa arbitri mandet̄ executioni: ⁊ tunc pꝛo
cedit dictū Bart. ſatis enim operatur ſtatutū ī eo
ꝙ diſponit vt habeat executionē paratā ſicut ſen-
tentia: nō aūt dꝫ intelligi vt cenſeat̄ remota app.
nam cū ſtatutū iſtud ſit cōtra ius dꝫ ſtricte intelli-
gi, ⁊ ſatis eſt ꝙ poteſt aliqd operari. ad hoc. c. i no
ſtra. de iniur. ⁊ qđ ibi not. in d. l. ſi qñ. C. de inoffic.
teſta. ⁊ in l. iij. §. hec verba. ff. de neg. geſt. ⁊ hanc li-
mitationem ſentit Bal. in d. l. j. aut ſtatutum nihil
diſponit: ⁊ tunc non poteſt appellari: vt in d. l. j. et
ratio eſt: qꝛ ex ſnīa arbitri nō oꝛit̄ actio neq; agit̄
ad penā compꝛomiſſi ex ſnīa: ſed agitur ex cōpꝛo-
miſſo: ⁊ ſic ex ꝯtu inito īter partes: a ꝓpꝛio vero
ꝯtractu nō pōt appellari: vt no. in d. l. j. ff. de pact.
⁊ in c. j. eo. tit. hec procedunt in vera appellatione.
nam cōtra arbitriū competit qñq; quedā ſpecies
appellationis: vbicūq; enim ex aliqua cauſa legi-
tima competit exceptio cōtra laudū: puta qꝛ fuit
latum per dolū ſeu per arbitriū ſuſpectū ꝓcedēte
pꝛius recuſatiōe: illa talis exceptio per quā retra-
a ctatur arbitriū hꝫ vim appellationis[a] cuiuſdā vt
dicit text. in l. non diſtinguemus. §. item cum qdā.
ff. eo. Secūdo caſu pꝛincipali ſcꝫ cum queritur de
arbitratoꝛe. Bart. in d. l. j. voluit ꝙ non poſſit ap-
b pellari[b] ſed pꝛetextu iniquitatis poteſt peti redu
ctio ad arbitriū boni viri. vt in l. ſocietatē. §. arbi-
troꝛum. ff. pꝛo ſocio. ⁊ idem ſentit Bal. in d. l. j. ſed
Bart. in l. ſi. ff. de appel. reci. fuit in ſingulari opi.
ſcꝫ ꝙ cōtra laudū arbitroꝝ iniquū cōpetit duplex
remediū: ſcꝫ appellationis ⁊ petitionis reductio-
nis ad arbitriū boni viri. ⁊ ſi pars intētat pꝛimum
remediū tenetur ſꝫm eū ſeruare tpa pꝛefixa in ap-
pellatione. mouet̄ qꝛ a trāſactione poteſt appella
re is qui ex ea ſe ſentit pꝛegrauari: vt in l. a ſenten-
tia. §. idemq; reſcripſit. ff. de appel. ſed dictū arbi-
troꝝ eſt quedā trāſactio. vt no. in c. quintauallis.
de iureiur. ⁊ aut̄. ſi vero contigerit. C. de iud. ergo
a tali arbitramento poteſt appellari. nam ab actu
extraiudiciali poteſt appellari ⁊ tenetur quis ſer-
uare tempoꝛa in appellatione pꝛefixa. vt in cle. ſi-
cut. de app. Sed quāq; hec conſideratio Bart. ſit
exquiſita tñ mihi non placet: ⁊ audio ꝙ a moder-
nis legiſtis cōiter nō recipitur. ⁊ contra hanc opi.
ſuā facit ratio quā ipſe ponit in l. ij. C. vbi et apud
quē cogni. ⁊ in l. j. C. de arbi. vbi dicit qđ a ſentētia
arbitri ideo non appellatur qꝛ non agitur ex ſnīa,
ſed ex cōpꝛomiſſo ⁊ a cōtractu ꝓpꝛio quis non po
teſt appellare. eſt ergo idē dicendū in caſu noſtro.
⁊ vide Inno. in c. ſtatutū. de reſcrip. li. vj. vbi dicit
ꝙ vbi quis ꝓcedit tanq; bonus vir: nunq; poteſt
ab eius ſnīa appellari. ⁊ idē ſentit Bart. in l. j. ff. de
leg. ij. non ob. l. a ſnīa. quam ipſe allegat: qꝛ loquit̄
in tertio qui non trāſigit ſed appellat a trāſactio-
ne facta inter alios ex qua poteſt pꝛetendere ali-
quod intereſſe. competit ergo ſolum remedium
petitionis reductionis ad arbitrium boni viri. et
ita ſimpliciter voluit tex. in d. §. arbitroꝛum. pꝛedi
cta procedūt habito reſpectu ad ius digeſtoꝛum.
ſed hodie pꝛopter. l. penul. pꝛealle. vbi diſponit ꝙ
ex ſententia arbitri oꝛitur actio ſi emologatur ex
pꝛeſſe per partes vel taciturnitate decem dierum
poteſt dubitari nūquid admittatur appellatio. et
Bart. fuit in ſingulari opi. ꝙ ſic in d. l. j. C. eo. mo-
netur: qꝛ appellādo vr̄ emologare arbitriū tanq;
latum ſed nō tanq; iuſte latum: vnde eo ipſo ꝙ ap
pellat oꝛitur actio. allegat in ſimili. l. iij. §. falſus. ff.
rem ra. habe. vbi dñs appellando a ſententia lata
contra falſum pꝛocuratoꝛem videtur appꝛobare
geſta per falſum pꝛocuratoꝛem: ſed Bald. in d. l. j.
⁊ do. Ant. hic ⁊ cōmuniter legiſte ſequētes repꝛo-
bant hoc dictū Bar. ⁊ credo ꝙ bene: quia aut ap-
pellando emologat arbitriū ⁊ nō poteſt pꝛoſequi
appellationem: qꝛ eſſet ſibi cōtrarius. Aut impu-
gnat ⁊ impedit natiuitatē actionis: ⁊ per cōſequens nō pōt appellari
nā nō pōt hoc caſu fieri nec reſpectu iuſtitie ſentētie. ergo eſſet ſibi con-
trarius pꝛoſequēdo poſtea appellationē. ſed in §. falſus. per quē moue
Bar. appꝛobatio pōt referri ad perſonā falſi ꝓcuratoꝛis nō aūt ad iu
ſtitiā ſententie: ⁊ ideo eſt ibi alius caſus. ⁊ hoc quo ad pꝛimā queſtionē.
18 ¶ † Ad ſecūdā queſtionē an valeat pactū ꝙ poſſit appellari a ſnīa ar-
bitri: intellige in caſibus in quibus de iure nō pōt appellari: hec que-
ſtio cōtingit de facto tpe Hoſ. ⁊ recitat hoc in c. Raynaldus. j. de teſt.
⁊ doc. antiqui fuerunt varij. nā multi tenuerūt valere pactū. qꝛ licet ius
dicat ꝙ nō poſſit appellari nō tñ dānat pactū factū inter partes. nā iu
dex debet iudicare ſꝫm ꝙ partes cōueniunt: vt in l. ſi cōuenerit. ff. de re
iud. ⁊ hāc opi. tenuerunt Gui. ⁊ quidā alij. cōtrariā opi. tenēt Ja. Bal.
Accur. in d. l. j. Spec. in tit. de app. §. in quibus. ver. xvj. ⁊ quidā alij: ſed
Moderniores legiſte ⁊ canoniſte cōiter tenent ꝙ nō valet pactū vt in
terponatur vera appellatio: qꝛ vt pꝛedixi cū ex ſnīa nō oꝛiatur actio nō
valet appellatio que ſuſpēdit illū a quo dꝫ interponi cū agat̄ ex cōpꝛo
miſſo vt pꝛedixi: ſed valet pactū in appellatione pꝛopꝛie ſumpta. nā vt
dicit Bar. in d. l. vnica. nil impedit quominus poſſimus cōuenire vt ar
bitriū de nouo reuideatur ꝑ iudicē. ⁊ not. dicit Bal. in d. l. j. ꝙ hoc caſu
appellatio defendit a pena cōpꝛomiſſi: nec eſt neceſſe ſeruare tempoꝛa
pꝛefixa in app. quia non eſt vera appellatio vt pꝛedixi. quod bene not.
19 ¶ † In tertia ⁊ vltima queſtione nūquid valeat renūtiatio appellatio
nis ab arbitrio interponēdo: in qua cōſidera ꝙ in caſibus in quibus de
iure appellari pōt vt qꝛ ſunt arbitri iuris: vel quia actio cōpetit ex ſen-
tentia: puto ꝙ valeat renūtiatio. nā quēadmodū pōt per pactū remitti
appellatio a ſnīa iudicis: foꝛtius dꝫ poſſe remitti in ſentētia arbitri: nā
qñ appellari pōt arbitriū habet vim ſentētie: ergo pōt quis per pactū
renūtiare appellationi. vt in d. l. ſi. C. de tēp. ap. ſed in caſibus in quibꝰ
nō pōt appellari: tunc nō cadit pꝛopꝛie renūtiatio appellationis. Sed
c poſſet dubitari nūquid poſſet emologari laudū anteq; ſit latū[c]. ⁊ dicē-
dū ꝙ nō. vt. ſ. dixi. vnde renūtiatio facultatis impugnandi arbitriū nō
remittitur. vt in d. l. pe. ⁊ vt pꝛedixi hec facultas impugnādi eſt quedā
ſpecies appellationis. ⁊ de hac appellatione impꝛopꝛie ſumpta pōt in
20 telligi iſta glo. dū dicit ꝙ nō valet renuntiatio. ¶ † Sed quero in caſi-
bus in quibus poteſt appellari ab arbitro: ad quem debeat appellari.
Sol. dicit hic Calde. qđ ad oꝛdinariū loci: qꝛ ipſe eſt qui mandat ſentē-
tiam arbitri executioni. alleg. not. in c. per tuas. j. eo. tit. Aduerte quia
neutrum dictum videtur pꝛocedere reſpectu executionis. vide tex. no.
in l. cum antea. C. eo. qui innuit ꝙ executio ſententie arbitri debet peti
apud iudicē rei contra quem petitur executio. ⁊ ſic non debet conſide-
rari foꝛus arbitri. nec loci vbi factum eſt compꝛomiſſum. ⁊ in hoc dixit
ibi Bald. illum tex. valde not. Item reſpectu pꝛimi melius conſidera.
nam vbicūq; poteſt appellari a ſentētia appellando quis cōqueritur
pꝛincipaliter a ſententia: ergo debet interponi ad ſuperioꝛem illius q
iudicauit. vt in l. j. C. vbi ⁊ apud quem. ⁊ hāc opi. in caſu noſtro firmauit
Bar. in l. ij. C. eo. Et ideo conclude ꝙ in caſibus in qbus poteſt appel-
lari debet ſemper appellatio interponi ad ſuperioꝛē illius q tulit arbi
d trium[d]. ¶ † Vltimo qꝛ gl. hic ponit multa cōuenientia inter iudicium
21 ⁊ arbitria[e]. queritur nunquid pereat inſtantia per lapſum triēnij coꝛā
e arbitro ſicut coꝛam iudice. ⁊ hec queſtio eſt multū difficilis ⁊ nō poteſt
bene per iura decidi. cōiter tamen tenetur ꝙ perit: qꝛ arbitria ſunt re-
dacta ad inſtar iudicioꝛum. vt in l. j. ff. eo. ideo ex quo non differt ſunt ī
hac diſpoſitione iuris debēt a pari iudicari. ⁊ hanc opi. cōmuniter ſen-
ſerunt noſtri doc. hic ⁊ Bar. poſt gl. in l. item ſi vnus. ⁊ in l. ſi de meis. §.
ſi. ff. eo. vide per Spec. in §. differt. eo. tit. ⁊ hoc intellige de iure ciuili nō
de iure canonico cum non pereat inſtantia coꝛam iudice. vt dixi in c.
penult. de iudi. foꝛtius non debet perire coꝛam arbitro. ⁊ per hoc ſatis
habes materiam huiuſmodi declara tam. Abbas.

a ¶ Vim appellationis. adde alex. conſi. lxxix. j. lib. ❧ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Appellari. vide Fel. in c. paſtoralis. §. qꝛ vero. colum. iiij. verſ. item dicit Abba. ſ. de offi. deleg.

c ¶ Anteq; ſit latum. adde Jo. de ana. cōſi. ⁊ Fede. conſi. cxxv.

d ¶ Tulit arbitriū. Adde late Fede. cōſi. cclxxxv. Ro. conſi. cclxv.

e ¶ Arbitria. vide Feli. in c. venerabilis. col. pe. ver. coꝛā arbitro. j. đ iudi. ⁊ ibi etiā an quod dicit̄ in arbitro habeat locū in arbitratoꝛe.

1 ☞ Sentētia dubia ſiue laudum an poſſint declarari per iudicem vel arbitrum qui eam tulerunt.
Statuta dubia non poſſunt ſtatuentes ſed pꝛincipes declarare.
2 Conſilium alicuius vbi requiritur in aliquo actu: eſt neceſſario requirendum: licet requirens non aſtringatur illud ſequi: de conſenſu aliud eſt. de quo in numero. 4.
3 Habens liberam poteſtatem eligendi non poteſt indignum eligere.
5 Conſilium an ⁊ quando ſapiat conſenſum vel econtra.
6 Foꝛma ſi non ſeruatur an reddat actum nullum.
7 Conuerſi alicuius religionis an habeant vocem in capitulo.

Tam olim. Qui per arbitriū tenet̄ eligere cū aliquoꝝ conſilio: tenetur illoꝝ conſiliū in tractatu electiōis requirere: ſed ſequi non aſtringit̄. h. d. Pꝛimo ponitur conſultatio. Secūdo reſpōſio ibi: nos igitur. ¶ Caſus literalis. Inter pꝛioꝛē ſancti Bartholomei lucañ. ex vna parte ⁊ rectoꝛē ⁊ fratres hoſpitalis ſancti Bartholomei ex altera queſtio vertebat̄ ſuper eligēdis rectoꝛe ⁊ fratribus ipſius hoſpitalis. Cauſa ſuper hoc cōmiſſa fuit quibuſdā iudicibus. tādem vtraq; pars in ipſos iudices compꝛomiſit: ipſi pꝛotulerūt arbitrium ſuper vtrūq;. dubitatio eſt oꝛta: quam petierunt ꝑ ſedem apoſtolicā declarari. do. papa viſo inſtrumēto arbitrium continente ⁊ diligēter inſpecto inue-
nit ꝙ pꝛioꝛ ſancti Bartholomei ſcđm foꝛmam arbitrij tenetur habere

conſiliū cum familia hoſpitalis,ꝛ tractare cum eadem ſuꝑ er inueniēdo rectore:ꝓpter ꝙ dicit papa ꝙ niſi prior tractane rit cum familia hoſpitalis ꝛ ipſius conſilium requiſierit ſup inueniendo rectorē nō hꝫ ptātē eligēdi.Et ſi elegerit electio eſt irrita:ſed habito cōſilio ꝛ tractatu cum familia ſuper hoc prior libere poterit eligere rectorem ſiue concordet familia ſiue diſcordet cū ipſo priore.Ber.¶No.primo ꝙ ſup electio ne rectoris ſeu iure eligēdi rectorē pōt fieri compromiſſum. ¶No.ij.ꝙ in delegatos cauſe poteſt fieri cōpromiſſum tāꝙ in arbitros:de iure ergo canonico clarum eſt ꝙ tam in ordi narios ꝙ in delegatos poteſt fieri cōpromiſſum.de quo dic

1 vt latius dixi.ſ.e.cū tempore.¶†No.iij.arg.opti.ꝙ arbitri

a nō poſſunt eoꝝ ſnīam declarare nullam[a]:nam eoipſo ꝙ pro nūtiauerūt ſunt functi eorū officio.vnde nō poſſunt amplius adiri vt declarent dubia orta ex ſnīa:ſed dꝫ adiri papa prout hic factum extitit.ſed ego credo ꝙ etiā ordinarius inferior poteſt adiri:vnde firmarē hanc ꝯcluſionē ꝙ ille iudex qui hꝫ exequi ſnīam arbitri.poterit dubia ſnīe declarare.arg.eorū que leg.ꝛ no.in.l.ab executore.ff.de appel.vbi Bar.proſequi tur an quilibet iudex poſſit declarare ſuam ſnīam ſiue ſit or dinarius ſiue delegatus.ꝛ vide per cano.j.de ver.ſig.in.c.ex parte.el.iij.ꝛ facit qđ in ſimili no.Bart.in.l.terminato.C.de fruc.ꝛ lit.expen.Quis aūt iudex debeat mandare executioni ſnīam arbitri.dic vt dixi.ſ.c.proxi.Et argu.huius tex.ꝛ pre dictorū iurium dicēdū eſt ꝙ ſi datur aliquibus hoībus ptās condendi ſtatuta ꝛ demum ſuper ſtatutis oritur contentio non poſſunt ſtatutarij poſt finitum eorum officium iſta ſta tuta iterpretari:ſed debet recurri ad ſuperiorē qui dedit eis poteſtatem ſtatuta condendi.vt no.in.d.c.ex parte.ꝛ Barto. in.l.oēs populi.ff.de iuſti.ꝛ iure.¶No.iiij.ꝙ ex diſpoſitione arbitri poteſt electio rectoris pertinere ad alium ꝙ ad colle gium eccleſie.Item fieri poteſt vigore ꝯſuetudinis vel priui legij:vt in.c.cum dilectus.de cōſue.ꝛ in.c.abbate.de ver.ſig.ꝛ

2 in.c.ij.de in integ.reſtit.¶†No.vlterius ꝙ habens ptātem eligendi ſeu alium actum explicandi cū conſilio tñ alicuius:

b non valet ꝙ gerit niſi prius requiſierit cōſiliū[b] illius:nō tñ te

c netur ſequi conſilium[c].ꝛ ad hoc quotidie allegat iſta decre.ꝛ concor.c.cum in veteri.de elec. Et ex his infertur q2 licet eps teneatur fere in oībus gerendis per eum requirere cōſilium capituli.vt in.c.nouit.ꝛ in.c.quāto.de his que fi.a prela.nō tñ tenetur ſequi conſilium canonicorum.ſatis enim eſt require re conſilium prout.ſ.ꝛ debito tempore expectare reſpōſum.

3 ꝛ probatur hoc vltimū in.d.c.cū in veteri.¶†Ultimo not.ex fine litere,ꝛ tene menti ꝙ habens liberam ptātem eligēdi nō poteſt eligere indignū ſed tenetur eligere idoneū.ad idē.c.cū cauſam.de elect.ꝛ.c.abbate.de ver.ſig.facit.l.vt gradatim.ff.

4 de mu.ꝛ hono. ¶†In gl.ij.pro intellectu huius gl.ꝛ tex.pri mo quero nūquid interpretatio huius.c.habeat locū in alijs diſpoſitionibus diſponētibus conſilium aliquorū requiri in aliquo actu.nam iſte tex.loquitur qñ cōſiliū erat requirendū ex forma arbitri:vnde poteſt dubitari quid in alijs diſpoſitio nibus.Sol.gl.iſta in prima parte videtur tacite ſentire quod idē ſit in alijs diſpoſitionibus.ꝛ facit.d.c.cū in veteri.de elec. Idem ſentit Hoſt.hic,dicens ꝙ hec interpretatio ꝓceſſit ex ꝓpria ſignificatiōe vocabuli.nam cōſenſus eſt ſimilis ſenſus. dicit enī a con,qđ eſt ſimul,ꝛ ſenſus,quaſi ꝙ ſit ſimul:q2 ſi ha beo aliquid agere cū cōſenſu tuo ego debeo ſentire tecum et tu mecū:alſ non eſt conſenſus,ſed diſſenſus.xxxj.diſt.in.§.j.ꝛ c.tua.j.de ſpon.vnde nō valet actus ſi non habeo conſenſum tuū.pro hoc facit tex.iuncta glo.in.c.vnico.ne ſede vacā.li.vj. ita dicendū in cōſilio.nam cōſiliū ſm ſuam etymologiā idem eſt ꝙ conſultorū reſponſiones legere:q2 is qui requirit ꝯſiliū habet legere ſeu eligere id quod ſibi magis videt ex reſpōſio nibus conſultorum.vnde ex ꝓpria ſignificatione vocabuli nō tenetur ſequi conſiliū:ſed ſatis eſt requirere ꝛ intra ſe poſtea eligere id quod magis videtur ex reſponſionibus cōſultorū: ꝛ hec ꝓcedunt regulariter ſm eum.nam qñq3 conſiliū ponit pro cōſenſu: vt eſt tex.iuncta glo.in.c.venerabili.de offi.dele. ꝛ in.c.j.de for.cōp.qñq3 conſenſus ponitur pro conſil.lxiiij.di. in.c.j.ꝛ.ij.ꝛ fit hec interpretatio ſm qualitatem negotiorum ꝛ perſonarū quaſi velit dicere ꝙ ſm propriā ſignificationē vo cabulorum procedit quod primo dictum eſt: ſecus quādo fit impropriatio vrgente materia ſubiecta: non tamen declarat

5 Hoſt.qñ debeat fieri iſta impropriatio.¶†Sed pro clariori intellectu materie diſtingue poſt Bartol.in.l.j.§.ſi plures.ff. de exerci.cū queritur an conſiliū ſapiat conſenſum: aut enim conſiliū eſt impendendū ei qui non habet integrū iudiciū ra tionis ꝛ tūc ſapit cōſenſum: vt.l.impuberibus.ff.de ſuſpe.tu. ꝛ hoc modo poteſt intelligi tex.ſm vnū itellectū.c.venerabi li.prealle.Aut conſilium eſt impendendū habenti integrum iudicium:ꝛ tunc aut is qui hꝫ impendere eſt particeps illius officij:ꝛ tunc cōſilium ſapit conſenſum.ꝛ iſte eſt ꝓprius caſus illius.c.venerabili.ſm vnum intellectū:nā coadiutor datus ꝓlato eſt particeps illius officij.ideo lꝫ ius dicat ꝙ dꝫ requi ri conſilium coadiutorū:tñ dꝫ capi conſilium pro conſenſu:q2 alias officiū ſuum eſſe ſuperuacuū.aut nō eſt particeps offi cij:ꝛ tūc cōſiliū ſtat ꝓprie.vnde ſatis eſt requirere:vt hic:ꝛ in d.c.cum in veteri.pone exemplum.ſtatuto cauetur vt mulier non poſſit teſtari ſine cōſilio duoꝝ conſanguineoꝝ.certe hoc a caſu ſatis eſt requirere cōſiliū: cū facultas teſtandi ſoli mulie ri cōpetat,ꝛ hoc teneas: licet Cy.voluerit facere differentiā inter dictionē de:ꝛ dictionē cum: dixit enī ꝙ ſi aliquis hꝫ ali quid facere cum cōſilio alicuius nō tenetur ꝯſilium ſequi: ſe cus ſi hꝫ facere de cōſilio alicuius:vt no.per eum in.l.id quod pauperibus.C.de epiſ.ꝛ cler.ſed Jo.and.in regula nullus.in mer.hāc differentiā nō approbat nec etiā Bar.in loco ꝓalle. b iure enī nō ꝓbatur imo potius oppoſitū:vt no.in ꝓalle.lo cis.hec ꝓcedūt cū querit an ꝛ qñ conſilium ſapiat conſenſum ꝛ ecōtra qñ conſenſus ſapiat conſiliū: dic aut is cuius cōſen ſus requiritur nō pōt eſſe particeps illius officij:ꝛ tunc con ſenſus ſapit conſilium.vt in.l.titiū.ꝛ qđ ibi no.ff.de admi.tut. ꝛ ob hoc dixit Bart.ꝙ ſi teſtator diſponit ꝙ executor teſtamē ti non poſſit aliquid facere ſine conſilio ꝛ conſenſu ſeu volun tate guardiani fratrum minoꝝ non tenetur executor habere conſenſum.ſed ſatis eſt habere cōſilium: q2 frater minor non pōt eſſe executor teſtamētarius vt in cle.exiui.de verb.ſig.vñ c nō dꝫ ſibi licere indirecte ꝙ directe ſibi ꝓhibet: vt in regula cum quid vna via.de reg.iur.lib.vj.ꝛ in.c.tue.de procur. Aut is cuius cōſenſus requirit poteſt eſſe particeps officij:ꝛ tunc ſi eſt impendendus cōſenſus ex diſpoſitiōe hoīs ei qui hꝫ po teſtatem plenam a lege,tunc ponitur cōſenſus pro cōſilio: vt no.in.d.l.titium.ſi autē eſt impendendus conſenſus ei qui hꝫ poteſtatem ab hoīe,ꝛ tenet habere conſenſum ex diſpoſitione hoīs vel legis:ꝛ tunc tenet conſenſum ꝓprie.vnde niſi habeat conſenſum nō valet actus: vt in auk.hoc ius porrectū.x.q.iij. nam eps dꝫ in alienatione habere cōſenſum capituli.ꝛ ſi alie nat ſine conſenſu nō valet alienatio vt ibi.xij.q.ij.ſine exce ptione.Quid aūt ſi ille qui hꝫ impendere conſilium non vult impendere conſilium vel eſt abſens ſeu mortuus.vide ꝙ dixi in.c.ex parte.de cōſtit.ꝛ ho.tex.in.c.vnico.in fi.ne ſede vac.lib. c vj.per Bart.in.d.§.ſi plures.ꝛ in.l.ſi cū dotē.in.§.eo antē tem

6 pore.ff.ſol.mat.ꝛ in.l.fi.C.de bo.que lib. ¶†Ulterius quero hic: electio facta forma nō ſeruata eſt nulla: nūqd illud ꝓce

d dit generaliter vt actus geſtus forma nō ſeruata ſit nullus[d]. Sol. Hoſt.videtur velle ꝙ iſtud ſit ſpeciale in forma tradita per arbitrum vt hic. Idem dicit in forma tradita ab hoīe vt eſt tex.in.c.cum in veteri.prealle.ſecus dicit in forma iuris:q2 illius tranſgreſſio non inducit actus nullitatem niſi ius pro cedat vlterius retractando actum ſicut facit in.c.q2 ꝓpter.et in.c.ne pro defectu.de electio. Et ꝓ differentia adducit q2 mi tius agitur cum lege ꝙ cū miniſtro legis:vt dicit tex.in.l.cel ſus.ff.de arbi.ꝛ per hoc ſentit Hoſt.ꝙ ſi ex diſpoſitione iuris quis haberet aliquid facere cū cōſilio alterius teneret actus d conſilio non requiſito niſi ius ſpecifice actum retractaret.et cum hoc dicto Hoſt.tranſeunt hic cōiter doc.nil tñ boni alle gant nec allegare poſſunt:q2 dictū ſuum indubitanter nō eſt verū.ꝛ primo in ꝯtrium allego tibi tex.iuncta gl.ñ.in.c.nouit. de his que fi.a prela.vbi gl.no.vult ꝙ ſi eps nō requirit conſi lium canonicoꝝ non vꝫ ꝙ agit:q2 facit ꝯ iuris diſpoſitionez. ad idem poſſunt allegari multa iura que dicunt ꝙ actus ge ſtus contra legē non vꝫ lꝫ non retractaret per legē:vt in.l.nō dubiū.C.de legi.ꝛ in regula,que contra ius fiūt.de reg.iur.li. vj.ꝛ.x.diſt.in.c.vides. Item forma dat eſſe rei ex diſpoſitione iuris.xij.q.ij.in ſumma.ꝛ in.c.ſine exceptione.ꝓbatur etiam in.l.ſi vnꝰ.C.de teſt.non obſtat motiuū Hoſt.q2 quo ad actꝰ nul litatē[e] durius agitur cum lege ꝙ cum miniſtro legis:vt not. voluit Bart.in.l.amplius.ff.rem ra.hab.allega.ho.tex.in.l.ſi libertus.ff.de iure pa.vbi alienatio facta in fraudem legis eſt e ipſo iure nulla:ſi in fraudē hominis eſt reuocanda.ꝛ idem vr̄ ſentire Inno.in.c.raynaldus.de teſtamen.vbi tenet indiſtin cte ꝙ alienatio facta cōtra legem eſt nulla:ſed nō ſemper cor ruit quando facta eſt contra diſpoſitionem hominis.ꝛ cla rius adhuc idem ſentit in.c.fi.de accu.vbi dicit ꝙ quo ad actꝰ nullitatem paria ſunt aliquid facere cōtra legem mortuam vel contra legē viuā.¶Ultimo oppo.cōtra tex.videtur enī ꝙ iſta electio rectoris debeat ptinere ad fratres hoſpitalis, ꝛ non ad priorem ſancti Bartholomei: q2 collegium dꝫ ſibi eligere prelatum:vt in.c.j.de elect.ꝛ in.l.fi.C.de iuriſd.om.iu di.Sol.dicunt communiter doct.ꝙ contrarium procedit in ſpecto iure cōmuni ſed hoc contingit ex forma arbitrij.forte

a ¶Declarare nullam.adde qđ voluit Ancha.cōſil.ccxxij.Jo.de ana.conſil.l.fulg.cōſi.cxlv.Rapha.comen.conſi.cxlij.

b ¶Requiſierit cōſiliū.adde de arbitro q dꝫ regere conſi.Rapha.camē.conſi.vij.et de hic replicatis p abba.vide que poſuit in.d.c.venerabili.

Zacharias.

c ¶Nō tenet ſequi conſiliū.Hoc fallit in iudice illiterato qñ ex forma ſtatuti iudex tenetur requirere cōſiliū q2 talis illiteratus illud ſequi teneret.ita ſingu.no.Fel.in.c.ſciſcitatus.col.vj.verſ.illiteratus.ſ.de reſcript.

Sebaſti. Sapia.

c ¶Sequi cōſiliū.Uide Bal.in.l.i.col.pe.C.q admi.ꝛ moder.in.l.vniuerſis.C.de ꝓcib.impa.offer.alexā.in.l.cū ꝓlatis.ff.de re iud.aliquid per Moder.in.l.ſi q's mihi bona.§.iuſſum.ff.de acquir.hered.

Sebaſti. Sapia.

d ¶Sit nullus.vide regulā qꝰ actꝰ vitiat forma non ſeruata.i.l.cū.§.ſi ꝓtor.ff de trāſact.de quo ꝓſcribentes.i.l.vniuerſis.C.de preci.impe.offer.cū infinitis cōgeſtis p d.Fel.in.c.qm̄ frequenter.in prin.col.iij.ver.tu vo attēde.j.vt li.t nō cōteſt.

Sebaſti. Sapia.

e ¶Actus nullitatem.Quō hec regula procedat ꝙ mitiꝰ agat cū lege ꝙ cū hoīe.vide.d.And.ſicu.in cōſil.l.in.iij.colū.ꝛ ſeq.in.ij.volu.ꝛ in.c.raynaldus.char.xj.de teſta.ꝛ Bar.in.l.ſi inſulā.i.pe.oppo.j.partis.ff.de verbo.obliga.

a ¶ Nã habent vo
cem. Adde iſtum
in.c.j.colū.fi.ꝛ qd̄
ibi poſui in apo.
ad ipſum.ſ. de p
cur.eundem.in.c.
eccleſia ſctē Ma
rie.nu.iij.in apo
ſtil.in ver.vna cū
clericis.ſ.de con
ſtit. Jmol.in.c.cū
M.ferrarienſis.
col.x.in prin.ꝛ ibi
cōco.ꝛ in.c.ij.cir
ca fi.de ſent.excō.
ꝛ in alleg.c.i.col.
xviij.in princi.de.
procur. Ro.ſing.
dclv.incipi.fuit a
me queſitum.
b ¶ Credo ꝙ nō.
Adde Ro.cōſil.
ccccix.
c ¶ Jn laicū.adde
Ro.cōſil.clxxiiij.
Pe.de anc.cōſil.
xcvij. Pau.d caſ.
cōſil.lxxi.in primo
impreſſis. Alex.
cōſil.xci.ij.lib. Jo.
de ana.conſi.l.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Jn laicū. Vide
Bal.in rub.de iu
di.in.i. cōmento.
colū.ij.ꝛ que not.
Alex.i.l.quoties.
C.de iud.ꝛ in.l.ti
tia.ff.ſol.mat.ꝛ in
cōſi.xci.in.ij.volu.
vbi dicit ꝙ in cau
ſa ſpūali non pōt
fieri cōpromiſſum
in arbitrū: ſꝫ i ar
bitratorē poteſt.
d ¶ Puto verius.
vide Jo.an.in.c.
ſignificaſti.de fo.
cōpe.ꝛ q̄ ibi dixi.
And.barb.

arbitri aliq̄ de iure fuerunt moti adiudicando priori.ꝛ vidē
tur doc.hic ſentire ꝙ iſte procedant ex familia hoſpitalis per
petua ꝛ religioſa:quaſi velit ꝙ iſti famuli ꝛ ſeruitores hoſpi
talis qui morātur in hoſpitali ad tp̄s ꝛ ſunt omnino laici nō
habent electionē rectoris:ſed oportet ꝙ ſint fratres religioſi
ꝛ perpetuo ibi dedicati.not.bene hoc dictū.ex quo collige qd̄
nō ſolū clerici faciētes collegiū habent ſibi eligere prelatū ſed
etiā laici religioſi: puta cōuerſi qui nullū ordinē eccleſiaſticū
habent.ꝛ ad hunc effectū allegauit Jnn.iſtū tex.in.c.ij.de inſt.
7 ꝛ gl.in.c.ex eo.de elec.lib.vi. ¶ † Sed aduerte tu latius vltra
doc.nã qñq; in eccleſia ſunt clerici ꝛ laici cōuerſi:qñq; ſunt lai
ci cōuerſi:ꝛ qñq; ſunt laici nō cōuerſi ſed puri laici. ¶ Primo
caſu ſi eccleſia collegiata eſt ſecularis cōclude qd̄ laici cōuerſi
a nō habent vocē[a] nec in electione prelati:nec in aliĳs actibus
capitularibus.ratio qꝛ non niſi laici canonici habent vocē in
capitulo:vt in.c.nouit prealle.ꝛ ius canonie nō cadit in laicū.
vt in.c.ij.de inſti.ergo oportet cōcludere ꝙ cōuerſi eccleſie ſe
cularis nullā vocē habent in capitulo.ꝛ hāc opi.in effectu ſen
ſit Jnn.in.d.c.ij. Si aūt iſti cōuerſi ſunt in monaſterio mona
chorū in quo aliqui ſunt clerici:ꝛ tunc eſt magis dubiū:qꝛ ius
monachatus cadit in laicū.nã olim monachi nō erant clerici
xvi.q.i.generaliter ergo videtur ꝙ debent habere vocē vna
cū clericis.ꝛ de hoc dubitauit Jnno.in.d.c.ij. Sed tu cōclude
ꝙ in electione prelati laici cōuerſi nō habent vocē cū clericis:
qꝛ iſtud ius ſpirituale eligēdi prelatū ad diuina officia nō ca
dit in laicū:licet cōuerſum.tex.eſt hodie ſingularis in.c.ex eo.
preal.vbi dicit ꝙ ex cōſuetudine pōt laicus cōuerſus hoc ac
quirere:ꝛ originaliter fuit dictū Jnn.in.d.c.ij.ſed ille tex.non
explicat quid in aliĳs actibus.vnde Egi.vt refert Jo.and.in
c.j.de procu.ſenſit ꝙ habent vocē vna cū clericis.ſed Specu.
dubitauit in tit.de ſyndi.in.§.quid de cōuerſis.ꝛ tandē relin
quit hoc cōſuetudini.ſed Fede.de ſenis conſil.ccxiij.ſentit ꝙ
nō habeant vocē:ꝛ pro hac opi. ego adduco tex.in.c.ꝛ ſi Chri
ſtus.de iureiu.iuncto fine cum ſupraſcriptione: vbi probatur
no.iudicio meo ꝙ conuerſi laici nō dicuntur de capitulo mo
nachorum clericorum.ꝛ hodie in multis locis hoc approbat
conſuetudo. ¶ Secundo caſu principali quando in loco ſunt
tātum conuerſi laici.exemplum in iſtis fratribus hoſpitalis
ſancte Marie de laſchala.ꝛ in iſtis dicendū:qꝛ de iure cōmu
ni habent electionē rectoris ꝛ vna cum rectore debent elige
re alios fratres.arg. eorum que no.hic.ꝛ per Jnno.in.d.c.ij.
nam cum rector eorum nō eligatur ad diuina exercenda ſed
principaliter ad tēporalia miniſtranda ius eligendi rectorē
non eſt quid ſpirituale. vnde puri laici facientes collegium
approbatum poſſunt ſibi eligere rectorem.vt in.d.l.fina.ita ꝛ
iſti laici conuerſi poſſunt ſibi eligere rectorem ꝛ exercere om
nia iura collegij.ꝛ hoc indubitatum quãdo omnino ſunt re
ligioſi.nam pprie ꝛ ſtricte dicunt religioſi qui profitentur
tria ſubſtantialia religionis approbate. Aliĳ vero qui profi
tentur aliquid ex tribus ſed nō omnia non dicuntur habere
regulā ſed potius quendam modū viuendi.ꝛ de hoc vide gl.
no.in cle.j.de relig.domi.ꝛ gloſſ.in cle.pe.de ſen.excom. dixi
plenius ſuper rub.de regula.vnde de iſtis qui nō ſunt ſtricte
religioſi poſſet dubitari vtrū ſi ſint i aliquo hoſpitali poſſint
eligere rectorem hoſpitalis.ꝛ credo ꝙ ſi ſint ibi inſtituti p ſu
periorem ꝛ perpetuo ad hoc dedicati ꝙ habebunt electionē:
ſi autem ſunt exercentes aliquod opus tunc indubitanter
iſti eligunt ſibi rectorem qꝛ iſte eſt potius rector perſonarum
ꝙ loci.ſecus aūt vbi non eſſent inſtituti per ſuperiorem ho
ſpitalis:ita vt faciant collegium:qꝛ hoſpitale de iure eſt in di
ſpoſitione epiſcopi:vt in.c.de xenodochiis.de relig.domi. et
ideo non debent habere electionem rectoris niſi ſint ibi inſti
tuti collegialiter per ſuperiorē. ¶ Ultimo caſu qñ ſunt puri
laici:dic ꝙ iſti ſi exercent pfeſſionem approbatā poſſunt eli
gere rectorem perſonarum.vt in.d.l.fi.ſed ſi ſunt in loco reli
gioſo non habent electionem rectoris:ex quo ipſi ſunt puri
laici ꝛ non religioſi. Abbas.

1 ☞ Laicus non poteſt etiam cum clerico cognoſcere de re
bus ſpūalibus nec tāq̄ iudex nec arbiter aut arbitrator vel
amicabilis compoſitor:etiam per viam reconuentionis niſi
ex iuſſu pape ſolius.3.
2 Uſuraria queſtio an ꝛ quo caſu poſſit compromitti.
Uſure poſſunt remitti vſurario ſponte.
4 Laicus poteſt eſſe aſſeſſor iudicis eccleſiaſtici.

Contingit. De rebus ſpiritualib⁹ in
laicum cōpromitti non po
1 teſt. Per ſe patet ꝙ hic dicit̄. Ber. ¶ † Not.i.qd̄
laicus nedū ſuper iure ſpūali phibet̄ iudicare.vt
in.c.ij.ſ.de iudi.ſed etiā arbitrari non pōt vt hic.vnde laicus
non pōt eſſe delegatus in cauſa ſpirituali niſi delegatio ſibi

fieret per papam.vt no.in.d.c.ij.nec per viam reconuentiōis
de ſpiritualibus cognoſcere poteſt.vt no.in.c.j.de mut. peti.
nec vt arbiter iudicare poteſt:vt hic. An aūt poſſit compro
mitti in laicum tanq̄ in arbitratorem ꝛ amicabilē cōpoſitorē
b ſuper iure ſpirituali.credo ꝙ non[b]:qꝛ iſte tex. loquitur gene
raliter.ꝛ facit.c.ij.de iudi.vbi dicit̄ ꝙ laici non debent tracta
re negotia eccleſie. ¶ Ultimo no.ibi:nō decet,ꝙ id quod nō
decet non licet vt hic.qñq; tamen ꝙ non decet,licet.vt not.in
2 c.magne.de voto.ꝛ in.c.j.de deſponſa.impube. ¶ † Sed que
ro nūquid ſuper qōne vſuraria poſſit compromitti pſertim
c in laicū[c]. Sol.canoniſte non tangūt qd̄ memini.ſed Bal.for
mauit qōnem in.c.j.§.ſimiliter.de controuer.inueſti. coll.x.ꝛ
ibi concludit ꝙ ſuper vſuris futuris non pōt compromitti ſꝫ
ſuper preteritis.ſic intelligo primū dictū qñ ex laudo dare
modus fenerandi.nam ſicut nō valet arbitriū ſimoniacū. vt
in.c.ij.ſ.eo.ita nec valere dꝫ arbitriū feneratitiū.nam vtroq;
caſu inducitur peccatū ſecus vbi laudū nō induceret vſurā.
¶ Quo ad fin.ſ.de vſuris preteritis limito ꝙ valet compro
miſſum ꝙ ſponte fuit factum:ſecus autem ſi per fraudē vſu
rarij pars fuit inducta ad compromittēdum vt ſic indirecte
conſequeretur remiſſionem vſurarum.nam tunc laudo non
obſtante poterit iudicio meo repetere vſuras.ſicut enim nō
valet tranſactio vel remiſſio vſurarū ſponte nō facta vt not.
Jo.an.in addi.Spe.in tit.de vſu.in.iij.col.ꝛ facit ꝙ no.in re
gula peccatum.de reg.iur.lib.vj.ꝛ per Fede.cōſi.xviij.ita va
lere non dꝫ cōpromiſſum ſponte nō factū.ꝛ puto ꝙ in caſu in
quo valet cōpromiſſum pōt compromitti in laicū:qꝛ ex quo
ſolū agitur de repetitione vſurarū hec queſtio nō poteſt dici
ſpiritualis.pro hoc vide gl.in.c.ex literis.de iureiur.ꝛ qd̄ ibi
3 dixi.qd̄ no.gl.in cle.diſpendioſam.de iudi. ¶ † Jn glo. j.ibi:
ſed in laicū tm̄.no.hanc particulam gl.ſimpliciter ex qua col
lige ꝙ ſicut nullus citra papam poteſt cōmittere cauſam ſpi
ritualem laico;vt plene no.in.d.c.ij.de iudic.ita nullus citra
papam pōt autorizare vt in ſolū laicū poſſit compromitti de
iure ſpirituali:quidam tñ vt Uincen.ꝛ Jo.tenuerunt contrarium
hoc vltimo caſu ꝛ ſentit Jnnoc.reſtringens ſe tñ quando lis
erat incepta in ſolū laicū autoritate ſuperioris:ſed Hoſt. ap
probat dictū gl.ꝛ hoc videtur verius.pro quo īduco iſtū tex.
vbi papa gñaliter prohibet ne fiat in laicum compromiſſum
de iure ſpirituali.ergo nullus citra papā poteſt hanc conſti
tutionē violare cum inferior non poſſit tollere nec modifica
re nec in aliquo detrahere cōſtitutioni ſuperioris:vt in cle.ne
romani.de elec. Jtem regulariter nullus diſpenſat cōtra cō
ſtitutionem pape niſi in caſibus conceſſis.vt in.c.dilectus. et
ibi per Jnno.de temp.ordi.cum ergo ſolū ſit iure expreſſum
vt autoritate ſuperioris poſſit cōpromitti in clericū ꝛ laicū.
vt.ſ.eo.c.ſeq.ergo in ſolum laicum nō poteſt cōpromitti au
toritate ſuperioris.preterea adduco ho.tex.in.c.ij.de iud. vbi
dicitur ꝙ prelati nō debēt negotia eccleſiaſtica laicis cōmit
4 tere per eos tractanda. ¶ † An autem poſſit eps cām ſpiri
tualem cōmittere clerico ꝛ laico.videtur ꝙ ſic.arg. eorū que
d no.gl.in.c.proxi. Contrarium puto verius[d] licet enim valeat com
promiſſum in clericū ꝛ laicū non tñ poteſt cā ſpiritualis dele
gari clerico ꝛ laico.ratio diuerſitatis eſt.qꝛ vt dixit Joā. an.
ſ.c.proxi.ipſum arbitrari de re ſpirituali non eſt actus ſpiri
tualis.merito in clericum ꝛ laicum poteſt compromitti auto
ritate ſuperioris.ſed iudicare de cauſa ſpirituali eſt quid ſpi
rituale.nec in laicus non eſt capax iuris
ſpiritualis etiā aſſociato ſibi clerico.vt probatur in.c. maſſa
na.de elec.ꝛ tenuit Jo.an.in.c.nobis.ſ.de iurepatro.ſic limi
ta,no.in.c.eccleſia.de conſti.ꝛ hoc dictum tene mēti pro limi
tatione huius glo.ꝛ.c.ſeq. An laicus poſſit eſſe aſſeſſor iudi
cis eccleſiaſtici. Hoſt.tenet hic ꝙ ſic.ꝛ cōiter idem tenēt doc.
in.d.c.ij.ꝛ declara hoc vt ibi. Abbas.

1 ☞ Executio laudi non poteſt fieri per ipſum arbitrum ſed
per iudicem ipſius rei.
2 Procurator non poteſt cōpromittere nec trāſigere ſine ſpā
li mandato:ꝛ ſi aliter fecerit tenetur de ſuo facere.b.16.
3 Utile per inutile non vitiatur.
Laicus an poſſit cognoſcere ſpiritualia vna cum clerico.
4 Laudum emologatum habet executionem tam de iure ci
uili q̄ canonico.
5 Laudum etiam nullum poteſt per partes emologari.
7 Speciale mandatū tunc inducitur per promiſſionē de rato,
quando fuit data in procuratorio libera poteſtas omnia fa
ciendi que poteſt ipſe conſtituens.
8 Compromiſſum ſimplex ꝛ laudum inde ſequutū parit actio
nem de iure canonico.
9 Emologari dicitur laudū nō ſolū per partiū ſubſcriptionē:
ſed etiam per aliam approbationem ſine ſubſcriptione.

Compromiſſum

10 Compromiſſum ſi eſt factũ cum ſtipulatione: an
pars non quieſcens teneaꝛ ad intereſſe ſm vtrũ⸗
qꝫ ius laudo aliter non emologato.
11 Cõpromiſſum iuratũ an ⁊ ad qd pariat executio
nem ſi nõ ſit laudũ inde ſecutum emologatum.
12 In obligationibꝰ facti an ſuccedat obligatio ad
intereſſe quando interuenit iuramentum.
13 Iuramẽtũ qñ iteruenit i cõpromiſſo tũc pt̃ peti
executio landi nec requiriꝛ alia emologatio, nec
ſuccedit obligatio ad itereſſe. de quo vide. j. nu. 6.
14 Iuramẽtũ hꝫ vim clauſule rato manente pacto.
15 Cõpromiſſum ſi cõtinet penã ſine iuramẽto: tũc
pars ſi vult ſoluere penã nõ cõpellitꝛ ſtare laudo.
Laudũ ſequutũ ex cõpromiſſo ſine iuramẽto tñ
penali an poſſit tacite vel expreſſe emologari.
17 Intereſſe quomodo cõſideretur ⁊ ad quid: quã⸗
do poteſt peti in aliqua cauſa.
18 Clauſula rato manente pacto an habeat locũ in
compromiſſis.
19 Cõpromittẽtes ſi ꝓmiſerũt ſtare ſentẽtie arbitri
per ſtipulationẽ ⁊ poſtea immediate fecerũt pa⸗
ctũ de obſeruãdo id qđ arbitri iudicauerũt poſ⸗
ſunt preciſe cogi ad laudi obſeruantiam.

PEr tuas. Autoritate iudi⸗
cis cãe etiã delega
ri põt de cã ſpũali in clericũ ⁊ in laicũ
cõpromitti: ⁊ ſi arbitriũ eſt a ptibꝰ re⸗
ceptũ oꝫ executiõi mãdari lꝫ ꝑ gñalẽ ꝓcuratorẽ
factũ fuerit cõpromiſſum: ſi aũt nõ fuit arbitriũ
approbatũ: ⁊ pena fuit apposita ad itereſſe. h. d.
gñalr inherẽdo litere. lꝫ hoc ſummariũ recipiat
multas limitatiões: vt. j. patebit. In prima pte
poniꝛ cõſultatio. in ſcđa diffinitio als diſtinguẽs
rñſio. ibi: ſup quo. ❡ Caſus lr̃alis. Inter hoſpi⸗
talarios ſancti Joannis ⁊ plebanũ de piſcia ſup
hoſpitali ſancti Allucij qđ vertebaꝛ. Cã ſup hoc
cõmiſſa fuit ianueñ. archiep̃o. tãdẽ ꝓcurator ple
bani cũ pte altera autoritate ianueñ. archiepi. iu
dices delegati cõpromiſerũt de qõne illa in vnũ
clericũ ⁊ duos laicos. iuramẽto a ꝓcuratore ple
bani ipoſito: illi ꝓtulerũt arbitriũ: hoſpitalarij
impetrauerũt literas ad archiep̃m piſanũ ſuper
executione arbitrij: cũ plebanus nollet arbitriũ
obſeruare plebanꝰ corã archiep̃o ꝓpoſuit qđ ad
cauſam tractandã ꝓcuratori dedit gñale manda
tum nõ tñ ei mãdauit vt ſine ſpeciali mãdato cõ⸗
promittere poſſet vel tranſigere. ⁊ ꝓcurator ille
de mãdatto capituli ſui nõ fuerat cõſtitutꝰ: ideo
dicebat arbitriũ nõ valere cum procurator fines
mãdati exceſſerit. Et preterea arbitriũ illud fue⸗
rat per vnũ clericũ et duos laicos ꝓmulgatũ: et
ideo nõ valebat. Archiep̃s ſup hoc ꝯſuluit dñm
papã. papa reſpondet ꝙ ſi ex parte plebani arbi
trium receptum fuit indiſtincte ratum oꝫ habe⸗
ri ⁊ executioni mãdari ſm formã mandati apo⸗
ſtolici ſi vero fuit receptũ diſtinguit vtrũ fuerit
de obſeruando ipſo pena ſtatuta vel non. ſi pena
fuit appoſita põt agi ad penã: ſi nulla pena fuit
appoſita. ſed ſimpliciter ꝓmiſſum fuit ꝙ ſtareꝛ
ſentẽtie arbitrorũ ꝓcurator ad intereſſe poterit
cõueniri. qꝛ iuramẽto ſuo ſeipſum ꝑſonaliter obli
gauit. ⁊ nõ eccleſiã. ꝙ aũt a duobꝰ laicis ⁊ vno cle
rico latũ ſit arbitriũ non nocet: cum autoritate
ipſius archiepi factum ſit cui cauſa de qua cõpro
1 miſſum eſt fuerat delegata Ber. ❡ † No. j. ibi: ſu
per executione: ꝙ arbitri nõ mãdãt ſuã ſententiã
executioni ſed pro ea recurrẽdũ eſt ad ſuperiorẽ
vñ ſup executione fienda fuit impetratũ hoc re⸗
ſcriptũ apoſtolicũ. dic tñ ꝙ nõ ſolũ papa: ſꝫ etiã
ordinariꝰ rei contra quẽ eſt fienda executio põt
ſentẽtiã arbitri exeq. de hoc eſt text. not. in. l. cum
antea. C. eo. ⁊ hoc ibi firmat Bal. dixi. s. eo. cũ di⸗
lectus. ⁊ ad primũ dictum qđ arbitri nõ poſſunt
exequi. facit. l. a diuo pio. in prin. ⁊. l. ait p̃tor. ff. de
2 re iudi. ❡ † No. ij. ⁊ tene mẽti ꝙ procurator non
a põt cõpromittere[a] vnde ſicut trãſigere nõ poteſt
ſine ſpeciali mãdato ita nec cõpromittere: vt ꝓ⸗
baꝛ hic. facit tex. cũ gl. in. c. qui ad agẽdũ. de ꝓcu.
li. vj. ❡ No. iij. ꝙ ſolus p̃latus nõ põt ꝓcuratorẽ
cõſtituere ad litigãdũ ſine caplo. hoc itellige qñ

b cauſa eſt ardua[b]: ⁊ ſic oꝫ intelligi. c. j. de ꝓcu. alias
ſecꝰ. de quo dic vt plene dixi i. c. edoceri. de reſcri.
3 ❡ † No. iiij. caſum ſingularẽ in quo clericus aſſo
c ciatus laico[c] facit laicũ capacẽ illiꝰ actꝰ quẽ ſo⸗
lus exercere nõ poſſet. Nõ ob. ꝙ plures ſint laici
qꝫ clerici. nã hic erãt duo laici ⁊ vnus clericꝰ. non
tñ extẽdas caſum huius. c. ad actũ ſpiritualẽ: qꝛ
laicus nõ põt effici capax ꝑ mixturã clericorũ. vt
in. c. maſſana. ⁊. c. ſacroſan. de ele. ⁊ voluit no. Jo.
an. hic ⁊ in. c. a nobis. j. de iurepa. Nec ob. iſte tex.
qꝛ arbitriũ de re ſpirituali nõ eſt actus ſpiritua⸗
lis: vt dixi in. c. ꝓxi. ſꝫ prohibetur ſolus laicus: qꝛ
nõ decet ipſum de talibus arbitrari vt dicit tex.
in. c. precedẽ. nõ ergo ꝓhibetur rõne incapacita⸗
tis ſed rõne honeſtatis: honeſtas autem ſatis cõ
ſeruaꝛ ex mixtura clerici. ⁊ ꝑ hoc tolliꝛ contrariũ
qđ formari põt de. l. pediꝰ. §. fin. ff. de arbit. vbi dꝛ
qđ in ſeruũ ⁊ liberũ nõ põt fieri cõpromiſſum vñ
ibi vtile vitiaꝛ ꝑ inutile: hic aũt inutile habilita⸗
tur ꝑ vtile: ſꝫ dic ꝙ ſeruꝰ eſt incapax cõpromiſſi:
merito miſtura habilis nõ fecit ipſum capacẽ ſꝫ
laicus nõ eſt incapax cõpromiſſi de re ſpirituali.
ſed ſolũ ꝓhibeꝛ ꝓpter honeſtatẽ ꝓut p̃dixi: ſecꝰ
4 autẽ ſi eſſet incapax: vt in. d. l. pedius. ❡ Not. ibi:
arbitriũ receptũ. ꝙ queẽadmodũ de iure ciuili ar
bitriũ emologatum habet executionẽ ita de iure
5 canonico vt hic. ❡ † Itẽ no. ex eodẽ verbo quod
arbitriũ nullũ ex defectu mãdati ſeu ſolẽnitatis
d mãdati põt emologari. i. approbari.[d] ❡ No. qđ
arbitriũ non emologatũ nõ hꝫ executiõem pa⸗
ratã etiã de iure canonico: ſed prociditꝛ queãd⸗
modũ hic proceſſum fuit contra ꝓcuratorẽ. nã ſi
pena fuit appoſita in cõpromiſſo agiꝛ ad penã: ſi
võ pena non fuit appoſita: agiꝛ ad intereſſe. ⁊ in⸗
tellige in cõpromiſſo facto tanqꝫ in arbitrũ ſecꝰ
ſi in arbitrorem ⁊ amicabilem cõpoſitorem: tunc
agiꝛ preciſe ad obſeruantiã arbitramenti: ſed ꝑs
ſciẽs leſionẽ põt petere vt arbitramẽtũ reducaꝛ
arbitrio iudicis ad bonã eqtatẽ: vt in. l. ſocietatẽ.
in. §. arbitrorũ. ff. pro ſoc. ⁊ per Inn. in. c. quinta⸗
uallis. de iureiurã. ⁊ vide ho. gl. in. c. cauſam q̃. de
elec. ❡ No. ibi, qꝛ iuramẽto ſuo ⁊c. ꝙ iuramẽtum
6 obligat iurantẽ de iure canonico. ❡ † Itẽ no. qđ
procurator q cõpromiſit ſine mandato teneꝛ ſa⸗
tiſfacere de ſuo. vñ queẽadmodũ ageretur cõtra
dñm ſi dediſſet mãdatũ: ita oꝫ agi ꝯtra ꝓcurato
rem ſi copromiſit ſine mandato. vt in. l. plautius.
ff. de ꝓcu. ❡ Ultimo not. vnũ caſum in quo dele⸗
gatus põt autorizare: lꝫ hoc nõ ſit exp̃ſſum in re⸗
ſcripto: nã vt hic patet nõ ſolũ ordinariꝰ ſed etiã
delegatus cauſe põt autorizare vt cõpromiſſum
7 fiat de re ſpirituali in clericũ ⁊ laicũ. ❡ † In gl. j.
ibi. cũ dilectus. ⁊ ibi glo. tenet ꝯriũ ⁊ illud verius:
qꝛ clauſula de rato nõ operaꝛ ſpeciale mandatũ
niſi fuiſſet data libera poteſtas. de quo dic vt in
c. q ad agẽdũ. de ꝓcu. libr. vj. vel niſi dediſſet ſibi
poteſtatẽ faciẽdi oĩa que in ꝓpria perſona cõſti⸗
tuẽs facere poſſet. ⁊ de hoc vltimo vide qđ plene
8 dixi in. c. ſi. de dila. ❡ † In glo. pen. ibi etiã ſilen⸗
tio decẽ dierũ. no. ex hac glo. modum proceden⸗
di ex ſentẽtia arbitri: ſed latius attingẽdo mate⸗
riam concludẽdo dicta doc. aĩaduertendũ eſt ꝙ
quãdoqꝫ fit cõpromiſſum ſimplici ⁊ nudo pacto
nulla iteruenĩete ſtipulatiõe neqꝫ pena neqꝫ iu⸗
ramẽto. ⁊ tũc cõiter tenet ꝙ de iure ciuili nõ oriꝛ
ex arbitrio actio vel exceptio vt no. i. l. diẽ ꝓfer⸗
re. in fi. ff. e. qñqꝫ tñ ꝓduciꝛ exceptio ſi ptes exp̃ſſe
hoc egerũt. vt i. l. litigatores. ff. e. ſed de iure cano
nico eſt dubiũ. Hoſt. tenet qđ ex tali cõpromiſſo
põt agi ad intereſſe ſecuto arbitrio. ⁊ placet hec
opi. d. Ant. ⁊ ſatis videꝛ mihi vera: qꝛ de iure ca⸗
nonico põt agi ex nudo pacto: vt in. c. j. de pact. ⁊
qđ ibi not. ergo põt agi ad intereſſe queẽadmo⸗
dum ſi interueniſſet ſtipulatio. ſentit Hoſtiẽ. qđ
etiã de iure ciuili põt agi hoc caſu ad intereſſe:
quia ius ciuile reſpectu intereſſe nõ exigit exp̃ſſe
ſtipulationẽ: lꝫ gl. aliud hic dixerit. nam ⁊ tex. in
d. l. diem proferre. in fin. nullã mentionẽ facit de
ſtipulatiõe. imo ſm Hoſt. de mente Ulpiani fuit
in. d. l. j. ff. de pac. ꝙ pacta etiã nuda debẽt obſer⸗

a ❡ Cõpromitte⸗
re. Adde Alex.
conſi. xxij. j. lib.

Zacharias.
❡ Adde tu limi
tando hoc dictũ
ſcꝫ niſi gñale mã
datũ haberet cũ
libera. qꝛ tũc cõ⸗
promittere poſ⸗
ſet. l. trãſactiõis.
⁊ ibi Guil. de cu.
⁊ Sali. C. de trã⸗
ſac. Arch. ⁊ Pe.
de anchar. in. c. q
ad agẽdũ. in fi. de
procu. lib. vj.

Anto. Franc.
❡ Ad hoc. An
ꝯpromiſſum poſ
ſit fieri a ꝓcura⸗
tore hñte ſpãle
mãdatum vel ge
nerale cũ libera,
dicas ꝙ ſic ꝑ ca
q̃ hic alle. ⁊ idem
dicas ſi qs eẽt ꝓ
curator in rẽ ſuã
ſm Jo. an. i. d. c.
q ad agẽdũ. i gl.
fi. ⁊ vide gl. ⁊ ibi
per doc. in. l. pau
lus. ff. de procu. ⁊
habeꝛ ꝑ lanfran.
ori. in ſuo tracta.
de arbi. in. iij. pte
iij. q. ⁊ adde ẽt qđ
procurator ad li
tes ẽt ſi nõ hẽat
ſpãle mãdatũ ad
cõpromittẽdum
vel gñale cũ libe
ra põt facere cõ
promiſſum ſup i
ſtãtia ſm bar. i. l.
q rome. in. §. calli
machꝰ. ff. de ver.
obl. Aduertẽdũ
tñ eſt qꝛ Bar. ibi
ſi recte põderãꝛ
eiꝰ ṽba loquiꝛ in
ꝓcuratore habẽ
te liberã. neqꝫ lo
quiꝛ ꝓprie in cõ⸗
promiſſo ſed in
trãſactiõe ⁊ ideo
ſuper hoc cogi⸗
tandum eſt.

b ❡ Cã eſt ardua.
Adde Ro. cõſil.
ccclxix.

Sebaſt. Sapia.
c ❡ Aſſociatꝰ lai⸗
co. Uide domi⸗
nũ Jaſon. i. l. ipe
rium. col. iij. ff. de
iuriſdi. om. iudi.
vbi ponit ꝙ quã
do laicꝰ eſt aſſo⸗
ciatus clerico: cã
cenſeꝛ eccleſiaſti
ca adeo qđ ꝑſo⸗
na clerici trahit
ad ſe laicũ an va
leat compromiſ⸗
ſum de re ſpũali
in laicũ ⁊ clericũ
vid Feli. in. c. ij. i
pe. col. ver. vtrũ
cauſa. j. de iud.

Zacharias.
d ❡ Emologari. i.
approbari. adde
ꝙ talis emologa
tio ẽt a partibus
facta nihilopera
tur. not. bal. in ti.
de pace conſtan.
§. ſñie quoqꝫ. ⁊ al
bergo. in. l. añpe.
ff. de iudi. Alex. i
l. licet. §. ſeruus.
ff. đ pecu. ⁊ Inn.
i. c. examinata. j.
de cõfir. vtili. vel
inutil.

❧Sebaſti.Sapia.
a ¶ Vel tacite.Vide Fel.in.c.eccleſia ſctē marie.colū.xviij. verſi.ſecūdus effect⁹.de conſtitu.

b ¶ Actio ⁊ exceptio. Adde Jo. de ana.ↄſi.xvi.et Fulg.cōſi. clxxx. Rapha. comē. cōſ.vij.

❧Sebaſti.Sapia.
c ¶ Stipulatiōe. Vide Bart.in.l. nemo pōt. col.ij. ff.de leg.j.⁊ Jaſ. ⁊ poſt pan.ď ca. Alexā.in.l.arbitrio.col.pe.ff.qui ſatiſ. cogan.

❧Sebaſti.Sapia.
d ¶ Naturā ↄct⁹. An iuramētum reguleť ſm naturā ↄct⁹.vide Jaſo.in.l.ſʒ et ſi qs. §.queſitū.col. vl. ff.ſi quis cautio. in.l. ſi cōuenerit. ff.de iur.om.iud. in.l.ſi inſulā.ī vlt. char.ff.de v̄.ob. in.l.nemo pōt.in vij.col.ff.de leg.j. et Fel.in rub. de pſcri.co.v.v̄ſi. fallit.j.et Soci.in.l. frater a fratre. col.xij.ff. de ↄdi. indebi.

❧Sebaſti.Sapia.
e ¶ Pacto. Vid̄ d. Jaſ.in.§. item ſi quis poſtulante.col.ij.inſtit. de actio. vbi ponit plures effect⁹ iuramenti de qb⁹ etiā late p Cor.i repe.rub.de iure iur.et nūquid qñ interuenit iuramētū qs obligetur pciſe.vid̄ do. Jaſo.in.l.ſi pecuniā.in prin. ff. de condi.ob cām.et l.ſtipulatiōes nō diuiduntur.ff.de verb. oblig.

nari.nā tex.ibi fundat ſe ſup naturali eqtate ⁊ ſic
ſup obligatiōe naturali q̄ ſurgit ex nudo pacto.⁊
tene menti hāc opi.Hoſt.tñ legiſte cōiter intelli-
gunt tex.in illa.l.diē pferre.in fi.ꝙ loquiť qñ in-
teruenit ſtipulatio.vñ ſatis credo ꝙ de iure ciui
li nō agiť ad intereſſe ſi ↄpromiſſum fuit factū ex
nudo pacto.arg.i.d.l.litigatores.ſʒ de iure cano-
nico pcedit qđ p̄dixi.ar.in.c.j.⁊ hoc in eo ꝙ text.
dicit in cōpromiſſo fcō ex nudo pacto.⁊ hoc tene
niſi arbitriū fuerit emologatū expreſſe vel taci-
a te:ᵃ nā ſi arbitriū hoc caſu emologať tacite vel
b expſſe:tūc ex ſnīa arbitri oriť actio et exceptio ᵇ.
vñ pōt agi pro ipſius executiōe ſicut ſi eſſet ſnīa
iudicis.et fuit hoc inductū p.l.nouā.vt in.l.pen.
9 C.e.¶ †Aduerte tñ nā expreſſa emologatio fit
ſm ius ciuile qñ partes ſubſcribūt ſe ſentētie ar-
bitri dicēdo ꝙ iſtā ſentētiā approbāt vel improbāt:vt in.l.ne in arbitris.⁊.l.cū antea.C.eo.refert
tamē hic Inno.quoſdā dixiſſe qđ etiam ſine hac
ſubſcriptiōe poteſt expreſſe emologari ſnīa arbi
tri.et hāc partē de iure canonico tenet Hoſti.vi
deť etiā approbare do.Anto.⁊ ſatis placet mihi
per iſtū tex.vbi papa ſolū requirit ꝙ arbitrium
fuerit receptū ad hoc vt habeat executionē:nul-
lam aūt mētionē fecit de ſubſcriptiōe.et facit ad
hoc qđ leg.⁊ no.in.c.ij.de pac.Inſpicimus eñi in
hoc cōſenſum.nō autē iſtā ſolēnitatem extrinſecā
que ſolum adhibetur ad conſenſum manifeſtan-
dum.emologatio vero tacita ſi p lapſum.x.die-
rū a tēpore ſentētie data partium taciturnitate.
10 ⁊ hoc quo ad primū caſum.¶ †Quādoq̄ et ſe-
cundo fit cōpromiſſum intercedente ſtipulatio-
c ne.ᶜ vt q2 partes per ſtipulationē pmittunt ſta-
re ſentētie arbitri nulla pena vel iuramēto appo
ſito.et hoc caſu ſi pars nō vult acqeſcere ſentētie
tenetur vtroq̄ iure ad intereſſe.vt in.d.l.diē p-
ferre.in fi.et hoc maxime iuncta glo.qđ intelligo
niſi ſentētia contineat manifeſtam iniquitatē.de
quo dicendū vt plene dixi in.c.ij.§.eo.et hoc caſu
eſt dubium an hec ſententia poſſit emologari ta
cite vel expreſſe.doc.noſtri hic tacite ſentiunt qđ
ſic et aperte do.Ant.ſed non allegat Barto.qui
aperte tenet contrariū in.d.l.cū antea.vbi dicit
ꝙ ſentētia arbitri tunc ſolum emologatur quan
do compromiſſum fuit factum nudo cōſenſu:ita
qđ ex tali ſentētia nullum competebat remediū.
ſed vbi interceſſit ſtipulatio poteſt peti ītereſſe.
ergo ceſſat remediū emologationis.et ita.l.cum
antea.induxit prouiſionem emologationis quā-
do erat ſententia inutilis,vnde concludit qđ ho
die raro poteſt emologari ſentētia arbitri cum
hodie in cōpromiſſo ſemp intercedat ſtipulatio.
Ego dicerē ꝙ de iure cano.in dubio pcedit pri-
ma opinio per iſtū text.et p ea q̄.§.dixi.nā vides
hic qđ eo caſu quo poterat agi ad ītereſſe qđ nu
dū pactū obligat.ergo ſequereť ſm opi.Bart.ꝙ
de iure canonico nūq̄ ſnīa arbitri poſſet emolo-
gari.cuius cōtrariū manifeſte probatur hic.ſed
de iure ciuili poſſet dubitari.⁊ multum facit tex.
illius.l.cum antea.in prin.p opi.Bart.ſed credo
poſſe ſuſtentari contrariū:q2 illa lex videť ſe fun-
dare quando pena nō fuit appoſita in compro-
miſſo:vnde ex quo nō poteſt agi ad penā:nec liti
gantes puiderunt ſibi in aliquo remedio extrin
ſeco debet ſuccedere prouiſio illius.l.cum antea.
Quare concludo ꝙ licet arbitrium ſit factū cum
ſtipulatione:nihilominus poteſt emologari ta-
cite vel expſſe ex quo pena fuit adiecta in cōpro-
11 miſſo.¶ †Quandoq̄ ⁊ tertio cōpromiſſum fuit
factum cū appoſitione iuramēti citra aliquā pe-
nam.⁊ hoc caſu videtur velle do.Anto.ꝙ ex tali
iuramēto nō poteſt peti executio ſentētie niſi ali-
ter arbitriū emologetur ſed poterat agi ad in-
tereſſe.mouetur per opi.Innocē.dicentis quod
omnia que apponuntur in compromiſſo viden-
tur appoſita ſub hac cōditione.ſ.promitto ſerua
re ſententiam vel ſoluere penam:et hec interpre
tatio habet locū ſcđm Innocē.etiam ſi interue-
nit iuramentum.vnde ſatis eſt ſoluere penā nec
incidit in periurium non parendo ſententie ar-
bitri.et dicit Inno.qđ hunc alternatiuum intellectum dederunt iura
compromiſſo:quia cum arbiter poſſit ferre ſententiā ſine metu retra
ctationis neceſſarium fuit ita prouidere partibus ne per iniuſtam ſen
tentiā res proprias perdant vnde liberantur a ſententia ſoluendo pe
12 nam vel intereſſe.¶ †Et ex his infert do.An.ad notabile dictū qđ in
obligationib⁹ facti ſuccedit obligatio ad intereſſe etiā de iure canoni
co quantūcunq̄ iuramentū interueniat:q2 ſm opi.Inn.pactum ⁊ iu-
d ramentum intelliguntur appoſita ſm naturā cōtractus,ᵈ ſed de natu
ra obligationis eſt vt quis preciſe non cogatur ad factum,ſed ſufficit
ſoluere intereſſe,vt in.l.ſtipulationes non diuiduntur.⁊ ibi plene per
Bartol.ff.de verbo.obli.⁊ dicit do.Antoni.ſe putare ꝙ etiam in foro
anime nō tenetur quis preciſe ad factum quod iurauit ſed ſufficit ſol-
13 uere intereſſe.¶ †Sed tu conſidera latius:nam quo ad primum,do.
An.nullam mentionem facit de Hoſtien. qui expreſſe tenet hic cōtra
rium.⁊ Jo.an.cum refert nec probat.dicit enim Hoſti.qđ vbi iuramē
tum interceſſit in cōpromiſſo:tunc poteſt preciſe peti executio ſenten
tie nec requiritur alia emologatio.alleg.c.ij.§.eo. idem dicit ſi inter-
uenit fidei preſtatio per.c.peruenit.§.eo.vnde nō ſufficit ſm eum hoc
caſu ſoluere intereſſe.⁊ ſi diceres quare ſufficit ſoluere intereſſe inter-
ueniente nudo pacto ⁊ nō ſic quando interuenit iuramentū cum inter
ſimplicem loquelam ⁊ iuramentum deus nō facit differentiam, vt in
c.iuramenti.xxij.q.v. Sol.reſpondet ipſe qđ vbi interuenit nudū pa-
ctū ſeu ſtipulatio poſſunt partes habere hanc cauſam cōtradicēdi:ꝙ
ſi ſciuiſſent arbitrū debere ita pronūtiare nunq̄ cōpromiſiſſent. vnde
cum in illa ſententia nō concurrat purus cōſenſus partiū ius admit-
tit vt ſoluatur intereſſe:ſed quando interuenit iuramentū ius voluit
hanc cauſam ſeu occaſionē approbare propter reuerentiā iuramenti.
ſimile no.in.c.ad audientiā.quod met.cau.⁊ no.bene hanc rationē.Ego
de iure canonico approbo opi.Hoſti.⁊ puto eam indubitanter verā.⁊
vltra eam allego textū apertū in.c.cum tēpore.§.e.⁊ vide qđ ibi dixi.
item cum de iure ciuili antiquitus daretur actio ſi in compromiſſo in
teruenerat iuramentum:vt probatur in.l.ne in arbitris.C.eo.ergo for-
tius dicendū eſt qđ de iure canonico ⁊ hodie ⁊ olim debet dari actio ſi
cōpromiſſum fuit iuratum:⁊ hanc partem tenuerunt Cy. ⁊ multi alij
antiqui in.l.ne in arbitris.alle.⁊ in auť:decernimus.⁊ quaſi omnes ſe-
quuntur preter Bar.qui voluit ibi qđ etiā de iure canonico nō debet
interuenire iuramentū in cōpromiſſo:ſed male loquitur: q2 in.c.ij.⁊.c.
peruenit.⁊.c.cum tēpore.§.eo.⁊ hic interuenit iuramētū in cōpromiſſo
nec papa reprobat imo mandat iuramentū obſeruari:vnde Bald.in
d.auť.decernimus. dixit qđ virtute iuramenti poteſt pars compelli
ad obſeruantiā ſentētie:q2 cū iſtud iuramentū nō vergat in diſpendiū
ſalutis eterne eſt omnino ſeruandū.vt in.c.ſi vero.de iureiurā.dixit ta
men qđ nō oritur actio.q2 actio eſt de iure ciuili.⁊ illa auť.decernimus
reprobauit hodie iuramentum in compromiſſo.ſed hoc dictum Bal.
credo verum quo ad hoc vt agatur ex remedio.l.ne in arbitris:q2 im-
perator potuit reuocare legem ſuam:ſed dico ꝙ poterat agi virtute
iuramenti:q2 ex quo deus ⁊ canon. mandant iuramēta ſeruari:ergo
oritur actio.arg.in.l.vnica.ff.de cōdi.ex lege.dixi plene in cap.cum ve-
niſſent.de inſti.facit quod not. Bart.in.l.ſi quis pro eo.ff.de fideiuſſo.
vides ergo ex predictis ꝙ legiſte pro maiori parte ſentiunt in effectu
hanc opin.Hoſti.⁊ vide quod dixi in.c.cum tēpore. ⁊ in.c.ſi. Ad dictū
Inn.poteſt primo reſponderi quod Inno.nō loquitur quando iura-
mentum interuenit ſine pena ſed loquitur quādo vltra penā fuit ap-
poſitū iuramentū.nam ſicut cōpromiſſum eſt cōditionale propter pe-
nam appoſitam ita ⁊ iuramētum videtur conditionale propter penā
appoſitam quaſi vt ſeruet ſentētiam vel ſoluat penā.poſſet etiā de no-
uo attentari quod dictum Inno.non ſit verū: q2 nullo iure probatur:
iura indiſtincte mādant iuramēta ſeruari:vt per totum tit.de iureiu-
ran.⁊ debet iuramentū ſeruari in ſua forma ſpecifica adeo quod non
ſufficit factum iuris obſeruantia vt eſt tex.not.in.c.ad noſtram.el.j.de
iureiur.ex quo poteſt ſeruari in forma ſpecifica.⁊ adduco tibi vnū tex.
ſingul.de iure ciuili in.l.ſi quis maior.C.de tranſactioni.vbi probatur
quod quando in contractu interuenit iuramentū:licet pena ſit appo-
ſita in contractu non ſufficit ſoluere penam:ſed ſi pars cōtrauenit te-
14 netur ſoluere penam ⁊ ſeruare cōtractum.¶ †Et per illum tex.ſing.
no.ibi Bal.quod iuramentum habet vim illius clauſule rato manen-
e te pacto:ᵉ hoc eſt ꝙ ſoluatur pena rato manēte pacto.quod tene ſem
per menti.ergo ſi iuramentum interuenit in compromiſſo penali de-
bet habere vim illius clauſule rato manente pacto.⁊ ſic cōtraueniens
tenetur ſoluere penam:⁊ nihilominus cōpellitur ſeruare ſententiam.
⁊ licet Bal.dixerit in.l.ne in arbitris.ꝙ illa.l.ſi quis maior.non habet
locum in cōpromiſſo.dic quod hoc dixit habito reſpectu ad ius ciuile:
q2 de iure ciuili iuramentum fuit reprobatū in compromiſſo:ſed cum
de iure canonico iuramentū nō ſit reprobatū in cōpromiſſo:vt.§.dixi:
ergo debet habere vim illius clauſule.⁊ licet.l.ſi quis maior. videatur
loqui in tranſactione:tamē per verba ſua procedit in omni contractu.
⁊ hoc expreſſe firmat Bal.ibi in fine.⁊ tenebis hoc mēti.¶ Quo ad ſe
cundū an in obligationibus facti ſufficiat de iure canonico ſoluere in-
tereſſe preſertim ſi interceſſit iuramentū.do.Anto.vt.§.dixi tenuit ꝙ
ſic,ſed vide q2 ipſemet tenuit contrariū in.c.veniens.de iureiu.eo caſu
quo interuenit

quo interuenit iuramẽtũ.⁊ ꝙ poſſit de iure canonico preci-
ſe cõpelli ad factũ qñ quis ſe obligat per iuramẽtũ vide ho.
tex.in.c.ex reſcripto.de iureiuran.facit gl.in cle.paſtoralis.
de re iudi.in ver.per violẽtiã.⁊ reſpectu ſimplicis promiſſio
nis vide bonũ tex.in.c.l3.de voto.⁊ hunc articulũ plene exa-
minaui in.d.c.veniẽs.de iureiurã.⁊ ibi vide.et ibi cõcluſi,qꝺ
de iure canonico d3 qs ꝑciſe ſeruare pactũ qꝺ ꝓmiſit ex quo
adimplere pōt ſiue interuenerit iuramentũ ſiue non:iuxta
illud pſal.ꝗ procedũt de labijs meis nõ faciã irrita.⁊ facit.c.
15 j.⁊.iij.de pac.cũ ſi.† Quĩqꝫ ⁊ quarto in cõpromiſſo interceſſit
pena ſine iuramẽto.⁊ hoc caſu pars cõtrauenĩẽs tenet ſolue
re penã:nec pōt cõpelli ad obſeruantiã ſentẽtie:vt in.c.dile-
cti.in fi.ſ.eo.⁊ in aut.decernimus.preal.⁊ in.l.ij.ff.eod.quod
intellige niſi ſentẽtia arbitri contineat euidẽtẽ iniqtatẽ:de
quo dic vt.d.c.ij.Sed dubiũ eſt hoc caſu nunqd ſnĩa arbitri
poſſit emologari expreſſe vel tacite.doc.eñ antiqui iuris ci-
uilis fuerũt varij.qdã tenuerũt ꝙ vbi ꝯpromiſſum eſt pena
le ſnĩa arbitri nõ pōt emologari vt ex ea detur actio: qꝛ.l.cũ
antea.ꝑ alle.prouidit de hac emologatiõe qñ pena erat ap-
poſita in cõpromiſſo:vñ partes opponẽdo penã videnť re-
ceſſiſſe a prouiſione legis.arg.in.l.fi.C.de pac.con.tã ſup do
te.⁊ hãc opi.tenuerũt Bul.Azo ⁊ Bald.Sed Mar.tenuit
ꝯtrariũ.⁊ Hoſt.hic videť ſequi iſtã opi.Mar.⁊ dicit eã appro-
bari per iſtũ tex.nã papa mandat hoc arbitriũ mãdari exe-
cutioni ſi fuit receptũ a partibꝰ.ſed ſi nõ fuit receptũ mãdat
penã exigi.ergo arbitrium penale pōt emologari.⁊ adduce
bat Hoſt.iſtũ text.in ṽbo indiſtincte.q.d.ſm eũ ꝙ ſiue pena
ſit cõpromiſſa ſiue nõ ex quo arbitriũ fuit receptũ d3 man-
dari executiõi.videť etiã approbare Inn.requirit tñ vt fiat
emologatio per ſubſcriptionẽ partiũ ad hoc vt penale arbi
triũ poſſit emologari.ſ3 moderni legiſte cõiter tenẽt cõtra
riũ.vt no.ꝑ glo.⁊ Bar.in.l.ij.ff.e.⁊ in.d.l.cũ antea.⁊ cum hac
opi.cõiter vř trãſire hic.d.Anto.⁊ tenẽtes hãc opi.qꝺ arbi-
triũ penale nõ poſſit emologari rñdẽt ad iſtũ tex.ꝙ iſtud ṽ-
bum indiſtincte d3 exponi ſiue ꝓcurator habuerit mandatũ
ad compromittẽdũ ſiue non: quaſi dicat ꝙ ex quo arbitriũ
fuit receptũ a partibꝰ d3 indiſtincte mãdari executioni non
habito reſpectu an ꝓcurator habuerit mandatũ vel ne: qꝛ
pars recipiendo arbitriũ vř approbaſſe factũ ꝓcuratoris.⁊
certe de iure ciuili iſta opi.vř veriſſima ⁊ videť ꝓbari in.d.l.
cũ antea.Sed ego limitarẽ hoc dictũ quo ad hoc vt nõ deť
actio ex ſnĩa.⁊ ita loquiť.l.cũ antea:ſed ſi partes pure appro
bãt arbitriũ latũ ſimpľr ſine appoſitione pene: ſ3 in cõpro-
miſſo fuerit pena appoſita credo qꝺ pōt agi ex tacito pacto
ita ꝙ ptes videnť de nouo contrahere vt fiat qꝺ contineť in
ſentẽtia arbitri.hoc ꝓbo per optimũ ſimile.nã ſentẽtia lata
a iudice quatũcũqꝫ ſit nulla pōt ratificari a ptibꝰ nõ vt ha-
beat vim ſnĩe ſ3 vt habeat vim pacti ex nouo ꝯtu.vt probať
in.l.ij.C.cõmu.vtriuſqꝫ iud.not.Bar.in.l.vnica.C.qui ꝓ ſua
iu.⁊ canoniſte poſt gl.in.c.ſignificaſti.de for.cõpe.et ibi dixi.
ergo eodẽ mõ pōt ratificari illa ſnĩa arbitri nõ vt agať tãqꝫ
ex ſnĩa ſed ex tacito pacto et quodammodo ex nouo ꝯtu.et
16 ſic poſſet intelligi iſte tex.⁊ ſaluãtur opi.ſupradicte.†Et ad-
uerte qꝛ poſſet multũ inſtari ꝯ id qꝺ.ſ.dixi in precedẽti mẽ-
bro vbi cõcluſi ꝙ ſi iuramẽtũ interuenerit agiť ꝑciſe ad ob-
ſeruãtiã ſnĩe:nec ſufficit ſoluere ĩtereſſe.facit multũ iſte text.
in ꝯtrariũ in eo ꝙ ꝓcurator iurauit ⁊ tñ ſi fuit appoſita pena co
gitur illã ſoluere:ſin autẽ ꝯpelliť ſolũ ſoluere ĩtereſſe.Soln.
cõtrariũ eſt difficile ⁊ ꝓpter hoc aliqui voluerũt tenere ptẽ
contrariã.Sed certe tenẽdo qꝺ ꝑdixi qꝺ vř magis cõe ⁊ iuri
cõſentaneũ:pōt rñderi ad iſtũ tex.qñ loquiť qꝺ ꝓcurator iu-
rauit ſine mãdato dñi:nã hic dꝛ ꝙ ꝓcurator potuit iuramen
to ſuo ſeipm obligare ⁊ nõ eccleſiã.ergo ſi habuiſſet manda
tũ ab eccľia ad cõpromittẽdũ et iurandũ habuiſſet arbitriũ
ad executionẽ ꝯ eccleſiã.vt in.c.ij.ſ.eo.ſed hic ꝯ procuratorẽ
non poterat ſnĩa mãdari executiõi:qꝛ fuerat lata ſnĩa ſuper
ſubiectiõe.⁊ ſic erat qꝺ de re ſpirituali:vnde procurator nõ
erat ſoluẽdo nec pōt eſtimari res ſpũalis: iõ ſufficit ꝙ ꝓcu-
rator ſoluat intereſſe.⁊ vide ad hoc gl.ſing.que ad hoc indu
cit iſtũ tex.in.c.corã.de offi.dele.vñ eſtimabit iſtud intereſſe
habito reſpectu ad leſionẽ.quã patiť alia pars toties litigã-
17 do ſup eadẽ re.vt ibi no.gl.❡†Et hoc ſoluit alia qꝺ quã
formant hic doc.quõ ſumit hic illud intereſſe.nã Inn.dixit
qꝺ capiť ꝓ expẽſis quas fecit in litigãdo non autẽ p eſti-
matione rei ꝗ petebať:quia in hoc ſua non intereſt: qm aut
res nõ erat ſua ⁊ nõ pōt ꝓtẽdere intereſſe,aut res erat ſua et
pōt illã de nouo petere.vt in.l.ſi quis rē.ff.e.Sed Hoſt.in-
tellexit iſtũ tex.indiſtincte ꝓut loquiť de oĩ intereſſe.vñ di-
cit ꝙ veniat intereſſe ⁊ etiã expẽſe nõ ſolũ quo ad litẽ ꝓteri
tã:ſed etiã futurã.ar.in.l.minoribus.ff.de mino.Sed ego di-
ſtinguerẽ qꝺ eo caſu quo non pōt peti executio ſnĩe:vt puta
qꝛ nõ interuenit iuramẽtũ nec arbitriũ fuit emologatũ: tũc
intereſſe nõ ꝯprehẽdit eſtimationẽ rei petite:ſed aliud inter
eſſe cõtingẽs rõne litis mote vel mouẽde.ſ3 eo caſu quo ſen
tẽtia poſſet habere executionẽ cõtra dñm:ſc3 ex defectu mã-
dati,nõ pōt peti executio.dico ꝙ intereſſe capiť late vt etiã
veniat ꝯ ꝓcuratorẽ intereſſe reſpectu eſtimationis rei peti-
te ſi eſtimari pōt:qꝛ ꝓcurator teneť ad omne dãnũ.vt in.d.l.
18 plautius.ff.de procu.❡†Quĩqꝫ ⁊ quinto cõpromiſſum fuit
penale:ſ3 fuit appoſita clauſula ꝙ pena ſoluta,ratũ maneat
pactum.⁊ hoc caſu ſi pars cõtradixit teneť ſoluere penã:nũ
quid antẽ ſoluta pena poſſit compelli ad obſeruantiã laudi
a virtute illius clauſule rato manente pacto.[a] Innocẽ.ſentit
hic ꝙ ſic.⁊ idẽ gl.in.c.dilecti.ſ.e.ſed tu expedias hũc articu-
19 lum vt plene ibi dixi.❡†Quĩqꝫ ⁊ ſexto ptes ꝓmiſerũt ſtare
ſentẽtie arbitri ꝑ ſtipulationẽ ſed immediate fecerũt pactũ
de obſeruando id qꝺ arbitri iudicauerint.⁊ tunc voluit no.
hic Inn.ꝙ pōt preciſe agi ad obſeruãtiã laudi nõ ex ſenten
tia ſ3 vigore pacti immediate appoſiti:nã precedẽs ſtipula-
tio informat hoc pactũ ſm eũ.vt in.l.lecta.ff.ſi cert.peta.idẽ
qñ actor fuit ſtipulatꝰ certã rẽ dari vel factũ fieri ſi arbiter
ita iudicauerit.vnde non ſufficit hoc caſu ſoluere intereſſe.
qꝛ iſtud h3 locũ qñ partes ꝓmiſerũt ſtare dicto arbitri:ſecꝰ
b qñ pars fuit expreſſe ſtipulata rẽ dari vel factũ fieri[b] ſi arbi
ter hoc iudicauerit.⁊ fuit dictũ ſatis ſubtile ⁊ mẽti tenẽdũ.⁊
ſm hoc debes limitare iſtũ tex.ĩ eo qꝺ diſponit de intereſſe.
Et ꝑ hoc habes ꝑfecte declaratã materiã huius.c.et totius
tit.⁊ caueas ne in ꝑdictis erres.qꝛ vt.ſ.dixi in quodã nota-
bili,hec procedũt in arbitro et nõ in arbitratore.et de laudo
arbitratorũ qualr̃ habeat executionẽ:⁊ de remedio ꝯ iniqta
tem illiꝰ arbitramẽti pleniſſime ſcribo in.c.qntauallis.j.de
20 iureiurã.❡†In glo.fi.in fi.no.iſtã gl.iuncto text.ꝙ l3 dele
gatus principis poſſit ſuã ſnĩam mandare executiõi.vt in.c.
in literis.⁊ in.c.querẽti.de offi.deleg.tñ ſi de illa cã delegata
factũ eſt ꝯpromiſſum citra ſnĩam in tertium non poteſt iſte
delegatus ſnĩam arbitri mãdare executioni etiam ſi autori-
tate ſua fuerit factũ cõpromiſſum:ſed d3 recurri ad ordina-
rium vt hic.no.probatur.⁊ adde ꝙ no.in.c.niſi.de preben.

1 ☞Compromiſſum an ⁊ quando poſſit fieri tam ſuper ma
trimonio carnali qꝫ ſpirituali.
2 Cõpromiſſum expirat morte alterius cõpromittẽtis quã-
docũqꝫ ante ſententiam moriatur.
Inſtantia inchoata tranſit in heredem.
Citatus ſi moriatur eſt citandus eius heres.
Laudũ latũ cõtra vnũ mandatur executioni ꝯ eius heredẽ.
3 Electio attentata poſt mortem coelecti eſt ipſo iure nulla.
4 Acta facta corã arbitro qui erat etiã iudex ordinarius: an
faciant fidem coram ipſo poſtea procedẽte tanqꝫ ordinario.

Ex parte. Morte alterius cõpromitten-
tium finitur cõpromiſſum.vel
latiꝰ ſumma ſic.Si ꝑ duos electos ad eãdẽ ꝑlatu
rã in diſcordia ꝯpromittiť in ordinariũ,morte al-
terius cõpromittentium expirat cõpromiſſum:ordinarius
tñ ex ptãte ordinaria ꝓcedit ſup iure ſupſtitis.anqꝫ fiat trã-
ſitus ad aliã electionẽ.h.d.⁊ primo poniť cõſultatio.ſcđo rñ-
ſio ibi:ſup quo.❡ Caſus literalis.Uacãte ꝑpoſitura ſancti
Cuneberti ĩ Colonia:canonici eiuſdem eccleſie vota diuiſe
runt in duos.qdã elegerũt.H.de iuliaco:⁊ qdã alij elegerũt
C.de lombardia:poſtmodũ cũ partes eſſent in ꝑſentia colo
nieñ.archiepĩ:⁊ tractarent ſuper hmõi electionibꝰ:in ipſum
ſup hoc fide ꝑſtita cõpromiſerunt:q cauſe meritis diligẽter
auditis ⁊ intellectis diem ad ferendã diffinitiuã ſnĩam parti
bus aſſignauit.pẽdente dilatione alter electus.H.de iulia-
co de medio eſt ſublatꝰ.archiepꝰ hoc audito canonicis pro-
hibuit ne pendẽte ſua ſnĩa ad aliam electionem procederẽt:
ſed quidã illorũ nihilominus.H.colonieñ.canonicũ in ꝑpo
ſitũ elegerũt:die quo debebat ferri ſnĩa partibus coram ar-
chiepõ cõſtitutis:dictus.H.allegauit ꝙ archiepꝰ vlterius
procedere nõ debebat:cũ poſt mortẽ alterius compromittẽ
tis videať compromiſſum finitũ.Archiepꝰ ſup hoc cõſuluit
dñm papã.papa rñdet ꝙ l3 cõpromiſſum ꝑ mortẽ ipſius.H.
ſit finitũ priꝰ tñ de meritis ꝑoris electiõis cognoſcere d3 quã
proceſſus fieret ad ſecũdam:nã ſi dictꝰ.C.ſupſtes in electio-
1 ne ius h3:ſcđa nõ tenet.Ber.❡†Not.j.ꝙ ſup electione:et ſic
ſup matrimonio ſpirituali pōt fieri cõpromiſſum.concor.c.
cũ inter canonicos.ſ.de elec.⁊ facit.c.niſi.j.de prebẽ.⁊ ꝑ hec
iura limitať tex.in.c.pe.ſ.de in integ.reſti.vbi dꝛ ꝙ in cã ma
trimoniali nõ poſſunt arbitri aſſumi.d3 eñ reſtringi ad ma
trimoniũ carnale qꝺ deſiderat maiores iudices:nec admit-
tit aliquã cõpoſitionẽ.vt in.l.fin.de trãſa.⁊ in.c.j.de conſan.et

↝Sebaſti.Sapi.
a ❡Rato manẽte pacto.De virtu te huius clauſu le rato manente pacto.vide doc.ĩ l.ꝗ fidẽ.ff.ꝺ trãſa. ⁊ i.l.cũ ꝓponas. C.⁊ Feli.in.c.ad noſtrã.ꝺ iureiu. Are.in.l.ſi pecu niã.de condit.ob cauſ.dñm vitalẽ in tractatu clau ſularum clauſu la.iij.

Zacharias.
b ❡Rẽ dari vel factũ fieri.Addõ ꝙ iſtã doct.tra dit Dy.ĩ quodã ſuo conſil.incip. ptolemeꝰ.quam ſequiť Flo.ĩ.l.ſo cietatem.§.arbi troꝝ.ff.ꝓ ſoc.et Ioã.an.in addi. ad Spe.in tit.de arbit.§.ſi.ver.itẽ ꝗd ſi cõpromiſ ſum.et Lãfrã.de orã.in tractatu ſuo de arb.in vlti ma parte.q.xiiij.

affi.ꝛ in.c.accedētibus.de exceſ.pla.ſec⁹ aūt eſt in matrimo-
nio ſpirituali:vt hic ꝛ in iurib⁹ pallegꝛ.ꝛ hanc qōnē formauit
Ioā.an.in.d.c.pe.lꝫ gl.vacillauerit ꝛ potius ſenſerit ꝯtrariū:ſed
tu tene qḋ prius dictū eſt.puto tñ hoc dictū verum vt valeat
cōpromiſſum in piudiciū ipſorū cōpromittētiū ſed nō quate
nus neret piudiciū ſuperiori vel eccl'ie:ſicut in ſimili no.in.c.
de multa.de prebē.vñ eo caſu quo electi pñt libere renūcia-
re poterūt p ꝯſequētiā cōpromittere:ſꝫ eo caſu quo nō pote
runt renūciare ſine licētia ſupioris nō valebit cōpromiſſum
in piudiciū ſuperioris:ſꝫ quo ad piudiciū ꝓpriū ſic:argu.op.
in.l.j.§.ſed cū lis.ff.de trāſa.ꝛ in.l.ſi dictū.ff.de euic.facit regu
la cū qd vna via.de reg.iur.lib.vj.ꝛ qḋ dixi in.c.cū tpe.s̄.eo.
An aūt et qñ poſſit elect⁹ renūciare electioni ſine licētia ſu-
perioris:vide bo.gl.in.c.ſi electio.de elec.li.vj.ꝛ qḋ no.doc.in
c.ij.de trāſla.epī. ¶ Scdo no.iuncta ſuprāſcriptiōe ꝙ in or-
dinariū pōt cōpromitti tāꝙ in arbitrū.ꝛ optime probat iſte
tex.cōcluſionē quā feci in.c.cū tpe preallegꝛ.nā archieps colo-
nieñ.erat hic ordinari⁹ iſtorū:ꝛ tñ fuit in eum cōpromiſſum
tanꝙ in arbitrū:qḋ colligitur ex eo qꝛ tanꝙ arbiter prefigit
diē ad ſniam audiēdā.arbitrator eñ nō fert ſniam quia corā
eo non eſt iudiciū nec quaſi:vt no.Inn.in.c.quintauallis.de
iureiurā.ſed arbiter dꝫ ferre ſniam qꝛ arbitria ſunt redacta
ad inſtar iudiciorū vt in.l.j.ff.de arbi.facit.c.cū dilect⁹.s̄.eo.
vbi arbiter largo mō dr iudicare.in hoc iſtū tex.tene menti.
qꝛ hec conſideratio nō ꝓbaꝛ alibi ita bñ ſicut hic.nā illi q te-
nuerūt ꝯtrariū dicebāt ꝙ iura canonica loquunꝛ in arbitrato-
re,nō in arbitro:ꝛ vt dixi in.d.c.cū tpe.cuius ꝯtrariū manifeſte
probaꝛ hic niſi diceres ꝙ archieps reſeruauit hic ſibi pote-
ſtatē ordinariā ita ꝙ ꝓcedebat hic vtraꝗ ptāte.ſꝫ hoc non
colligiꝛ hic imo potius ꝯtrariū cū allegareꝛ ipſum non debere
vlterius ꝓcedere cū cōpromiſſum eſſet extinctū. ¶ Tertio
no.ibi:ñde pſtita:ꝙ de iure canonico pōt cōpromiſſum fidei
interpoſitiōe firmari.cōcor.c.puenit.s̄.e.ꝛ.c.cū tpe.qñꝗ fir-
maꝛ iuramēto.vt.s̄.c.pxi.ꝛ in.c.ij.s̄.eo.ꝛ que differētia ſit in-
ter iuramētū ꝛ fidei pſtationē:dixi in.c.ad aures.qḋ metus
cau. ¶ Quarto not.ꝙ arbiter pōt citare partes ad ſentētiā
audiēdā.ꝛ dic ꝙ pōt citare p literas:vt in.l.ſed interpellaꝛ.
§.arbiter.ff.eod.Et no.ꝙ largo mō dr ferre ſentētiā cōcor.c.
j.s̄.e.ſtricte tñ non eſt ſnia vt ibi dixi:ſed potius appellaꝛ ar
a bitriū vel laudū.[a] vt in.c.p tuas.ꝛ in.c.cū tpe.s̄.eod.hꝫ enim
arbiter quādā notionē ſeu quandā facultatē aut arbitrium
cognoſcendi:nō aūt hꝫ iuriſdictionē vt in.l.ait ptor.ꝛ qḋ ibi
2 no.ff.de re iudi. ¶ † Not.hic ꝛ tene mēti ꝙ p mortē alterius
cōpromittentiū expirat cōpromiſſum:etiā ſi ante mortē fue-
rit concluſum in cauſa:ita ꝙ nō reſtabat ibi niſi ferre ſenten
tiā et optime probaꝛ hic:ꝛ alibi nō ita bene ꝓbaꝛ.nā alia iu-
ra ſimplr dicūt ꝙ morte alterius cōpromittētiū expirat cō-
promiſſum.vt in.l.diē ꝓferre.§.i.ꝛ in.l.ſed interpellatur.ff.e.
et in.c.fi.ſed nō faciunt mētionē qñ ante mortē oīa expedita
erāt ita ꝙ nō reſtabat niſi ferre ſentētiā.ꝛ hoc probatur hic
ſingulariter quinimo plus ꝓbat iſta litera ſi bñ ponderetur
ꝙ etiā ſi arbiter pfigerit diē partib⁹ ad ſententiā audiēdam
nihilominus expirat cōpromiſſum per mortē alteri⁹ cōpro-
mittentiū.ꝛ eſt hoc no.p ea que le.ꝛ no.in ſimili in.c.auditis.
de ꝓcur.ꝛ hanc cōcluſionē.s̄.factā firmauit Bal.in.d.l.diem
ꝓferre.allegat Inn.hic ſed nō oportuit allegare Inn.quia
tex.eſt hic apertus.ꝛ p hoc facit ꝙ terminus pfixus ad ſen-
tentiā audiēdā etiā per iudicē extinguiꝛ p mortem citati ita
ꝙ nō valet ſentētia poſtea lata ptextu illius citationis:vt in
l.in ſumma.§.fi.ff.de re iud.cum ergo opus ſit noua citatiōe
expirat cōpromiſſum qꝛ nō pōt citari perſona in cōpromiſ-
ſo nō cōprehēſa.vt in.c.fi.j.e.ſec⁹ dic in inſtātia inchoata co-
b ram iudice[b].nā iſta morte litigātis trāſit in heredē.vt in.l.tā
ex contractibus.ff.de iu.ꝛ no.in.c.fi.j.e.effectus tñ ſententie
per arbitrū cōtra cōpromittentē ſuperſtitē tranſit in ipſius
heredē:vnde ſententia arbitri nō expirat lꝫ nō ſit executiōi
mādata ante mortē cōpromittētis.ſed ipſum cōpromiſſum
dūtaxat.vt in.d.l.diē proferre.§.j.ꝛ ideo gl.pe.hic in ver.ar-
bitriū:exponit arbitriū id eſt compromiſſum:quaſi innuat
qḋ arbitriū.i.ſentētia arbitri nō expirat per mortē illi⁹ qui
cōpromiſit ex quo deceſſit poſt ſentētiā latā:ſꝫ cōpromiſſum
3 ſic. ¶ † Sexto not.qḋ mortuo vno ex electis in diſcordia ad
eandē prelaturā nō dꝫ attentari alia electio niſi prius diſcu
tiatur per iudicē de viribus ſeu validitate illius electionis
facte de ſuperuiuente.ꝛ eſt ratio qꝛ data validitate illius ele
ctionis nō valet ſcda.vt in.c.conſideramus.de electio.et hic
in fi.debet ergo primo cōſtare an electio ſuperſtitis valeat.ꝛ
hodie deciſum eſt ꝙ electio attentata poſt mortē coelecti eſt
ipſo iure nulla:qꝛ debet prius diſcuti validitas alterius ele-
ctionis:vt ꝓbaꝛ in.c.j.ꝛ.ij.vt lite penden.lib.vj.ꝛ ibi firmaui:

Sebaſti.Sapia.
a ¶ Arbitriū vel laudū.Uide que poſita ſunt ſupra in rubr.hui⁹ tit.vbi etiā Abb.tāgit an ſnia arbitri dicaꝛ ꝓprie ſententia.

Sebaſti.Sapia.
b ¶ Corā iudice.Quō hoc procedat Uid Deciū in.c.qꝛ.v.i.iij.col.poſt alios.j.d iudi.ꝛ Iaſ.in.l.j.in ix.co.C.q admitti.ꝛ nunqd ꝯpromiſſum factum ſub noīe dignitatis trāſeat in ſucceſſorē ponit Feli.in.c.qm abb.in princ.s̄.de offic.delega.

Ioā.and.ꝛ per illa iura poſſunt decidi multa hic tacta per
4 Inno.q per te videas. ¶ † Ultimo no.qḋ lꝫ expiret cōpro-
miſſum factū in ordinariū nō tñ ceſſat iuriſdictio ſua ordina
ria ꝛ pōt poſtea ꝓcedere tanꝙ ordinari⁹.ꝛ ita intelligiꝛ iſte
tex.Sed dubiū eſt nunquid poterit cām decidere per acta
geſta corā eo tanꝙ arbitro.Abbas tenuit hic qḋ ſic.allegat
c.preſentata.de teſti.ꝛ.l.j.C.de arbi.d.Ant.videtur innuere
cōtrariū niſi ꝓceſſit poteſtate ordinaria et compromiſſaria
preſuppoſito qḋ iſte due ptātes ſint compaſſibiles:ſed certe
primū dictū de iure ꝓcedit ſeruata tñ diſtinctione illius.c.
preſentata.ꝛ vide qḋ ibi dixi. ¶ In gl.ff.ibi ſm leges:quaſi
dicat,ſecus ſm canones.ꝛ facit iſte tex.aperte cōtra Bar.in
auſ.decernimus.C.eo.vbi dicit de iure canonico non ꝓbari
vt iuramentum valeat quādo cōpromittitur in aliquē tanꝙ
in arbitrum.et vide circa hoc qḋ plene dixi in cap.ij.s̄.eod.
¶ In gl.in ver.allegauit ibi neceſſaria eſt ſententia quan-
tum ad canonicos.Aduerte qꝛ gloſſ.intricate hic loquiꝛ in
prima rōne ideo tene iſtā rōnē que incipit ibi ſed illa vide-
batur.et ſcias qḋ iſtud.c.habet duos intellectus.quidā in-
telligūt vt Inn.q ꝯpromiſſum fuit hic factū p electos ꝛ nō
per electores:qꝛ electi cōpromiſerunt tantū de iure eorū.me
rito per mortem alteri⁹ expirauit compromiſſum.ideo non
debuit durare poteſtas ꝯpromiſſaria quo ad canonicos:qꝛ
vt dixi dicti canonici nō cōpromiſerunt.Alij intelligunt qḋ
hic cōpromiſſum fuit per canonicos.et ideo debuit iſte ar-
chiepiſcopus ꝓcedere nō obſtante morte alterius electi:qꝛ
ex quo non erāt mortui cōpromittētes nec arbitri durabat
cōpromiſſum.ꝛ hanc le.tenuit hic Hoſti.exponens literam
ibi:partes.i.eligentes.ſed hec lec.non eſt bona cū pa.hic ex-
pſſe dicat ꝙ cōpromiſſum fuit finitū p mortē alteri⁹:ideo te
ne precedentem lec.Et in fin.glo.dic melius vt.s̄.dixi in pri
mo no. ¶ Extra glo.querit hic Inn.vtrum committaꝛ pe-
na appoſita in cōpromiſſo ſi pars citata per arbitrū renue-
rit comparere.ꝛ ponit aliqua bona dicta que ego latī⁹ expe
diui poſt gl.in.c.cum dilectus.s̄.eo.

1 ¶ Cōpromiſſum pōt firmari datiōe obſidū vel pignoꝝ.
2 Papa an poſſit eē iudex in laicos ſibi tpaliter nō ſubiectos.
3 Cōpromiſſum de puris et liquidis non poteſt fieri in arbi-
trum:ſecus in arbitratorem.
4 Compromiſſum factum cum clauſula vt intelligatur lis ꝛ
queſtio ſuper omni et toto eo qḋ fuerit laudatū:non exten-
ditur ad pura ꝛ liquida.

Expoſita. Arbiter poſt rē iudica.ſuper
diſcordijs nouis aſſumptus
nō pōt p ſuū arbitriū ſniam immutare etiā ſi de
cōponendo inter ptes a papa mandatū recepe-
rit.h.d.pars ſecūda ibi:licet autē. ¶ Caſus literalis.Inter
epm feltrēſem ꝛ beluenſem ex vna pte ꝛ ciues teruiſinos ex
altera parte ſup diſtrictu ſeu iuriſdictionib⁹ ꝛ reb⁹ alijs qḋ
vertebaꝛ que per ſentētiā Hoſti.epi apoſtolice ſedis legati
fuit terminata:tādē occaſiōe ſnie ipſi⁹ quedā diſcordie orte
ſunt inter eos,ſup quib⁹ diſcordijs partes compromiſerunt
in ducem Venetorum:et vt eius arbitrium ſeruaretur obſi-
des ſup hoc ab vtraꝗ parte recepit.pa.inſup eidē duci mā
dauit vt ad cōponendū interponeret partes ſuas.ipſe dux
contra ſentētiam legati iniquū ꝓtulit arbitriū.Eps feltrē-
ſis conqueſtus eſt dño pape.ꝛ ipſe ſcribit qbuſdā iudicibus
ſup hoc dicēs:qḋ lꝫ eidē duci literas ſuas miſiſſet vt ad com
ponendū interponeret partes ſuas:nō tñ fuit ſue intentio-
nis immutare ſententiā legati vel ſuſcitari qōnes p eū ſopi-
tas.vnde mādat quatenus nō obſtātib⁹ literis illis quicqd
per dictū ducem factū inuenerit cōtra ſententiam predictā
debeat in irritū reuocare diſtrictius ꝓhibētes eidē ne vlte-
rius in cōpromiſſo ꝓcedat.Et cōpellētes eundē per cēſurā
eccleſiaſticam ad reſtitutionem obſidū datorū vt ipſi⁹ arbi
triū ſeruarent.Ber. ¶ No.j.ꝙ ſup diſcordijs ortis ex ſenten
tia pōt cōpromitti:vt ſic de nouo cognoſcaꝛ de meritis cau-
ſe.de quo diceꝛ.j.cum glo. ¶ No.ij.ꝙ ſup iurib⁹ eccleſie pōt
fieri cōpromiſſum etiā in laicū:qḋ intellige vt dixi in.c.cum
1 tpe.s̄.eo. ¶ † No.iij.ꝙ compromiſſum pōt firmari datione
obſidum:vt ſic dentur obſides in poteſtate arbitri vel alte-
rius detinendi donec arbitriū ferendum vigore cōpromiſſi
habuerit effectū.ꝛ ſolet hoc ſepe attētari inter nobiles ꝛ po
tentes qui de facili non poſſunt cōueniri ſup executiōe lau-
di:vt indirecte cōpellantur ad executionē p retētionē obſi-
dum.ſicut firmaꝛ qñꝗ cōpromiſſum datione pignorum.vt
no.gl.in.c.cū dilectus.s̄.eod.qñꝗ pene appoſitione.vt in.c.
per tuas.ꝛ in.c.dilecti.s̄.eod.Itē de iure cano.valet cōpro-
miſſum nudo pacto factū ſm Hoſti.de quo vide qḋ latius
2 dixi.s̄.eo.per tuas. ¶ † Opp.cōtra tex.in eo qḋ iſte electus

habuit

a Anto. Frãc. ❡Nõ recognoſcit. Circa hoc an.d. Veneti recognoſcãt
ſuperiorẽ ⁊ quõ. Dicas primo ꝙ ciuitas Venetiarũ ideo eſt libera qꝛ
ſita eſt in mari in quo bñficiũ cedit edificãti vt p Bal.in rub.ff.de re.
diuiſi.⁊ p Bar.cepo.vero.plene in trac.de ſerui.in rub.de ſerui.ruſti.
pre.i tit.de mari.ad ſi.Et adð qð ciuitas ĩpa maritima hꝫ diſtrictũ ſi
cut ciuitates ter
reſtres vt p Jo.
mo.in.c.vbi peri
culũ.ð ele.li.vi.et
p Bar.cepo. vbi
ẽ.⁊ tene menti ꝙ
ciuitas i mari vł
vicina mari hꝫ
dñium et iuriſdi
ctionem in mari
vſq; ad centũ mi
liaria:vt dixit ſin
gula.Bar.in ſuo
tracta.tyberia.i
ij.parte.in tit.de
inſula.⁊ dicũtur
dñi Veneti ð po
pulo romano ẽ
Bar.in.l.hoſtes.
ff.de cap.nec re
cognoſcunt ſupe
riorem ex preſcri
ptione vt ibi per
eũ ⁊ p Bal.in.l.j.
ff.ð re.diuiſi. vbi
etiã dicit qð ſunt
dñi maris adria
tici ⁊ littoꝝ ei⁹ in
gñe ⁊ non in ſpe
cie:qꝛ littora ſunt
ciuitatũ adiacen
tiũ littori:vt per
Bal.in.l.pe.C.ð
condi. inſer. et p
Bar.in.l.quomi
nus.in.ij.q.ff.de
flumini.⁊ in.l.ſa
ne.ff.de iniur.⁊ p
Sali.in.l.iij. C.ð
nauti.feno.⁊ per
Bar.cep.i dicto
tract.de ſerui.in
ti.de ſer.ru.pdi.
in palle. rubri.de
mari. ⁊ p eũdem
in.l. eũ qui vecti
gal.ff.de ver. ſig.
Sebaſti.Sapia..
a ❡Cognoſcit. vi
de.d.Jaſ.in.l. cũ
ctos populos.C.
de ſum.trin. ⁊ fið
catho. ⁊ in. l.ex ð
iure.ff.de iuſti. et
iure. vbi tãgit an
ciuitas venetiaꝝ
ſit ſubiecta impe
ratori.
b ❡Judicem pro
priũ. Adde late
Federic.conſilio
ccclxxxvij.
c ❡Dubia.Adð
Pe.de ancha.cõ
ſi.clxxxiij. Ro.cõ
ſil.lxviij.
Sebaſti.Sapia.
c ❡Dubia. Vide
Ludo. Roma.i
repe.rubri.de ar
bi. col.xvij. Bal.
⁊ Moder. in.l.ſi
diuerſa.C.ð trãſ
act.vbi ponunt quid ſi renuntiatum fuit ſententie an poſſit fieri cõpro
miſſum:vide etiam Alegan.in.l.fratris.ẽ.eo.de tranſ.⁊ vide Feli. in.c.

habuit recurſum ad papã cõtra ducem Veneto
rum:nã cũ iſte eſſet laicus nõ debuit papa ſe in
tromittere vt in.c.cauſam.q ſil.ſint legi.actor eñ
dꝫ ſeq forũ rei:vt in.c.cũ ſit gñale.de fo.ꝯpe.Sol.
Inn. nõ rñdet directe ad cõtrarium:ſed dicit nõ
eſſe dubitãdum quin papa haberet hoc caſu iu
riſdictionẽ contra iſtũ ducem.allegat.c.apoſtoli
cos.xij.q.ij.et.c.ſi qs de potentibus.xxiiij.q.iij.et
aliter nõ dixit.videꝛ tñ velle ẽm iura q̃ alle.ex eo
qð iſte dux opprimebat eccleſiã et iura ipſi⁹:reti
nendo iniuſte obſides eccleſie ⁊ retractando iſtã
ſententiam ꝙ iuſte potuit papa adiri rõne quaſi
cuiuſdam ſacrilegij ſeu oppreſſiõis.Et no.ſingu
lariter hoc dictũ iuncto tex.qð lꝫ laic⁹ ptextu cõ
promiſſi opprimat eccleſiam ſeu eius iura nihilo
min⁹ põt adiri iudex eccleſiaſticus cõtra eũ.Qð
intellige qñ notorie cõſtat de iniuſtitia ſeu oppſ
ſione vt hic cõſtabat:nã iſta ſnĩa nõ habebat colo
rare factum iudicis cũ notorie eſſet nulla ex defe
ctu ptãtis:ſecus puto vbi laicus ex ptãte ſibi in
herente pceſſit ad aliquã ſentẽtiã.nam cũ iſta ſit
nulla vel iniqua dꝫ recurri ad ſuperiorẽ ſuũ ⁊ nõ
ad ſuperiorẽ eccleſiaſticũ:iuxta ea q̃ dixi in.c.fin.
de iudi.⁊ in.c.ſi duobus de appel.et in.c.ſignificã
tib⁹.de offi.dele.❡Scðo vltra doct.põt dici ad
a tex.ꝙ iſte dux venetoꝝ nõ recognoſcit [a] ſaltẽ de
facto ſuperiorẽ in tpalib⁹ merito potuit in hac
re ardua adiri papa in defectũ ſuperioris.vñ pu
to qð etiã per laicũ potuiſſet adiri papa in hoc
caſu contra iſtũ ducẽ per ea q̃ dixi poſt Inn.in.c.
lex ex ſuſpecto.de fo.cõpe.⁊ in.c.cũ te.de re iudi.
facit qð no.Hoſti.in.c.cũ Joã.de ſi.inſtr.❡Ter
tio põt notabilius dici ꝙ de iure cõi ⁊ ordinario
fuit hic papa adit⁹ p iſtũ electũ.nã cum pretẽde
ret electus arbitriũ ducis eſſe iniquũ et debebat
executioni mãdari cõtra eũ ⁊ ſic erat reus:in hoc
caſu poterat adire papã tanq̃ iudicẽ propriũ cũ
ipſe eſſet iudex principalis cauſe cõtra ipſum ele
ctum:vt in ſimili no. Bart.in.l.ſocietatem.§.arbi
troꝝ.ff.pro ſocio. vbi dicit ꝙ reus petẽs arbitra
mentũ reduci ad bonã equitatẽ poteſt adire iudi
b cem proprium: [b] qꝛ cum pprius iudex habeat iu
riſdictionẽ in iſta cauſa cum iſte ſit reus põt adi
re eundem iudicem ſuper articulo illius cauſe.ꝙ
plenius examino in.c.quintauallis.de iureiuran.
merito papa hic mãdauit reduci in ſtatum priſti
num quicquid fuit attẽtatum contra ſententiam.
3 ❡†In gloſ.ij. ibi trãſigi ſiue cõpromitti non po
tuit.no.bene iſtã gl.iũcto tex.primo in eo ꝙ equi
parat tranſactionẽ ⁊ cõpromiſſum.ſcðo qꝛ vbi nõ
põt tranſigi nõ valet compromiſſum:nã compro
miſſum eſt quedã trãſactio.vt in aut.ſi vero.C.de
iud. Et facit hoc pro ſtatutis locoꝝ in qbus caue
tur vt inter conſanguineos fiat cõpromiſſum:de
bet eñ ſtatutũ ĩtelligi qñ petiꝛ cõpromiſſum ſup
c re dubia [c]. nam ſi res eſſet certa ⁊ clara quẽadmo
dum nõ hꝫ locũ tranſactio:ita nec cõpromiſſum.
Et ideo ſi petitur executio ſentẽtie vel inſtrumen
ti habẽtis executionem paratã:nõ debet fieri cõ
promiſſum niſi opponeretur aliquid rõnabile. et
hanc cõcluſionem firmauit Bar.in ppe. C.⁊ in.l.
poſt rem iudi.ff.de tranſac.⁊ in.l.elegãter.in prin.
ff.de condi.inde.facit ꝙ not.gloſ. pe.C.de pac.l.ſi
qs in conſcribendo.et tenuit Hoſti.aperte hic di
cens ꝙ hoc cõpromiſſum non valuit:qꝛ factũ fuit
ſuper rebus deciſis per ſentẽtiam: vt dicit etiam
In.Sed aduerte:nam predicta poſſunt optime
procedere vbi cõpromiſſum fieret tãquã in arbi
tratorem:nam tunc proprie compromiſſum dici
tur tranſactio:vt not.in.c.quintauallis. de iureiu
ran.et dicta aut.ſi vero. ſed ſi compromittiꝛ in ali

inter monaſterium.col.pe.ver.demum colligen.ſ.de re iud.
d ❡Sup deciſis.Adde Roma.cõſi.cclxix.⁊ ibi vide an valeat compro
miſſum cõtra priorem ſententiã.⁊ vide Fulgo.conſi.xx.per totum.
e Zacharias. ❡Car.tenet contrarium.tu adde ꝙ cõpromiſſum ſup
re liquida ⁊ clara non valet ꝗuis apponereꝛ clauſula ꝙ lis intelligaꝛ
ſup eo ſup quo
fuerit laudatũ.
ita multum ſing.
no. Pau.de ca.
doctor vt oẽs di
cũt irrefragabi
lis in.l.j.ff.ð trãſ
ac.contra Ang.
ibi.⁊ ita dicit eſſe
cõſuetum practi
cari florentie.
Anto.Frãc.
❡An ſuper cer
tis⁊ liqdis poſſit
fieri ꝯpromiſſũ.
cõis cõcluſio eſt
ꝙ nõ.vt in aut.ſi
võ cõtigerit.C.
ð iudi.⁊ p Pau.
de caſt.poſt Bal.
⁊ Ang. ⁊ ibi etiã
p nouiſſimos i.l.
j. ff. de tranſa.⁊ p
Pau.de caſ. in.l.
poſt rẽ.in fi.⁊ ibi
etiã per Bart.ff.
de trãſ.⁊ per bar.
in.l.eleganter. in
prin.ff. de condi.
inde.⁊ p Joã. de
imo.⁊ Alex. in.l.
ſi ſic ſtipulat⁹. ff.
de verb.ob.⁊ iſtð
ſine dubio eſt ve
rum tãq̃ in arbi
tratorẽ:ſed tanq̃
in arbitrum etiã
de re liquida po
teſt fieri compro
miſſum ẽ Ang.
ſing. ⁊ ibi p Ale
gan.in.d.l.elegan
ter.de condictio.
indebi. Adde ta
mẽ ꝙ ſi res eſſet
liquida p public.
inſtrumentum ſi
opponatur con
tra inſtrumentũ
aliqua exceptio
non tñ calũnioſe
cum per tale ob
iectum exceptio
nis res deſierit
eſſe liqda poterit
fieri cõpromiſſũ
ẽm Angel. poſt
Bart.in.d.l.poſt
rẽ.de trãſac.⁊ ple
ne per Lanfran.
oria.i trac. de ar
bi.i.vij. parte qð
ĩtellige verũ niſi
fingaꝛ exceptio
vel lis ẽm Bart.
q oĩno eſt viden
dus in.l. cũ hi. in
§.ſed cũ lis.ff.de
trãſa.⁊ vide Ale
xã.in ꝯſil.clxv. in
ij.parte.cõſil.vbi
dicit ꝙ ſi ſtatutũ
dicit non debere
fieri compromiſſum de publicis inſtrumẽtis:intelligitur tamẽ quod
prius debeat conſtare an inſtrumentum ſit publicum.

quem vt arbitrum:tunc eſſet iudicio meo dubitã
d dum nũquid valeat cõpromiſſum ſup deciſis [d] p
ſententiam qꝛ arbitria ſunt redacta ad inſtar iu
diciorum.vt in.l.j.ff.eo.vnde quẽadmodum valet
iudiciũ ſuper deciſis per ſententiã preſertim ſi nõ
opponitur de tranſitu in rẽ iudicatã:vt in.c.inter
monaſterium.prope ſi.de re iud.ita deberet vale
re cõpromiſſum factum ⁊ iudicium inde ſecutũ.
Inn.tñ hic videtur ſentire ꝙ etiam tanq̃ in arbi
trum non põt cõpromitti ſuper deciſis per ſentẽ
tiam in eo ꝙ allegat arbitrium hic non valuiſſe:
qꝛ nõ tenet ſentẽtia cõtra res prius iudicatas. vt
ij.q.vj.§.diffinitiua.verſi.item ſi ſententia.item qꝛ
prelatus nõ põt etiã ſi vellet renũtiare iuri eccle
ſie queſito per ſententiã.allegat.l.interpoſitas.C.
de tranſa.Hec vltima ratio eſt bona:ſed cõcludit
tantum in re eccleſie non autẽ in facto priuati.pri
ma vero ratio eſt vniuerſalis.Sed illa dependet
ab alia qõne nunquid teneat ſententia cõtra ſen
tentiam quã plene examinaui in.d.c.inter mona
ſterium.⁊ ſi tenemus opi. ꝙ indiſtincte nõ valeat
procederet dictum In.hic: ſed ſi tenemus aliam
opi.ꝙ in diuerſis inſtãtijs valet tertia ſententia
quã tenuit Bar.in.l.j.C.quando prouo. nõ eſt ne.
non procederet hoc dictum Inn. Unde ego pu
tarem ꝙ cõpromiſſum bene fieri põt tanq̃ in ar
bitrum.⁊ ad iſtum text.poteſt reſpõderi ꝙ hic an
nullaꝛ ſentẽtia:ex eo qꝛ non fuit cõpromiſſum ſu
per rebus deciſis per ſentẽtiam ſed ſuper diſcor
dijs nouiter ortis vnde nõ debuit iſte arbiter ex
tendere manũ ad non cõprehenſa in ꝯpromiſſo.
et hanc ſolu.ſentit glo.i iij.in fi.❡In glo.iiij.ibi:
non eſt ſtandum iniquo arbitrio.ſed per hoc non
ſoluitur contrarium formatum de.l.diem pfer
re.§.ſtari.allegata in glo.vbi dicitur ſtandũ eſſe
arbitrio metu pene ſiue ſit equum ſiue iniquum.
Solu.dic dictum glo.procedere quãdo arbitriũ
in ſe continet euidentem iniquitatẽ:nam tũc ſal
tem de iure canonico non eſt ſtãdũ tali arbitrio.
et ita loquitur.c.ij.alleg.in glo.vt ibi plene dixi.
4 ❡†Et in fi.glo.quero quid ſi fuiſſet in compro
miſſo dictum vt intelligeretur lis et queſtio ſup
omni et toto eo qð fuerit laudatum:nunqd tunc
valeat arbitrium contra priorem ſententiã.do.
Anto.tenet ꝙ ſic:qꝛ ſuper ſententia poterat eſſe
cõtentio vt in.l.j.ff.que ſentẽ.ſine appella.reſcin.
vnde vigore illius clauſule videtur ꝯpromiſſum
factum ſuper re dubia.dicit tamẽ hoc procedere
in rebus priuatorum:ſecus in rebus eccleſiarum
quia prelatus non poteſt ſic fingere queſtionẽ in
preiudicium iuris eccleſie.Sed domi.Cardi.te
e net contrarium [e] etiã quo ad primũ dictũ:qꝛ p
iſta vba gñalia nõ videꝛ data poteſtas retractã
di ſententiã:qð plus placet.Et pro hoc adduco
iſtũ tex.nã papa hic ſcripſit duci:vt partes nite
reꝛ reducere ad cõcordiã.⁊ tñ dꝛ in tex.ꝙ p verba
generalia pape nõ fuit intentionis vt q̃rimonia
iam ſopita deberet ſuſcitari: quaſi in gñali ſer
mone non venit id ꝙ in ſpecie qs nõ fuiſſet vero
ſimiliter conceſſurus:vt in regula in generali.de
reg.iur.li.vj.⁊ in.c.ſi.de officio vica.eo.lib.Ergo
idem dicendũ eſt in partibus generaliter cõpro
mittentibus vt p generalẽ ⁊ effuſum ſermonẽ nõ
videatur cogitaſſe de rebus iam deciſis per ſen
tẽtiam vel aliud remedium deciſum.Utile tñ eſt
apponere ſemper in cõpromiſſo illam clauſulam
ne poſtea apponaꝛ ꝯ arbitrũ ꝙ excedit limites
cõpromiſſi.in gl.ſi.ibi:ſed tenẽtur obſides vt ſiat
qð inter partes cõuenit.no.bñ gl.qꝛ ſepe ob iſtã
cãꝫ danꝛ obſides iter pncipes.ꝙ an poſſit oĩno ð
iure fieri:vide qð dixi i.c.ex reſcripto.de iureiu.

1 ☞Compromiſſum factum in certam perſonã
in arbitrum eligendum non valet.3.4.vide plene
j.nume.8.
2 Cõpromiſſum poteſt fieri ſuper cauſa delegata a
papa in fauorem partium ſecus ſi in fauorem pu
blicum.⁊ in caſu quo poteſt fieri nõ per hoc expi
rat iuriſdictio deleg.5.
6 Compromiſſum ſecundum tollit primum.
7 Iudex delegatus ſi in eadẽ cauſa fuerit electus
arbiter an poſſit vti vtraqȝ iuriſdictione.

1 Inotuit. ❡†Hoc intẽdit
Non valet cõpro
miſſum de incerta ꝑſona in arbitrũ aſ
ſumẽda.h.d.quo ad titu.vel latius ſic.
Non valet cõpromiſſum factũ in duos ſeu plures
hoc adiecto vt in caſu diſcordie eligat̃ tertius ꝑ
eoſdẽ vel alios.primo ponit factũ.ſecũdo dat iu
dices ibi:ideoque.Caſus literalis.Quidã laicus
nomine.D.impetrauit lr̃as ꝯtra Hu.laicũ ſuper
quadã ſumma pecunie ad quoſdã iudices delega
tos corã quib⁹ dictus Hu.tractus fuit in cauſam.
Tandẽ fuit a partibus in duos arbitros cõpro
miſſum:ita qꝺ ſi illi adinuicẽ diſcordarent tertiũ
adderent iudices nominati:retẽta penes ſe pote
ſtate cõpellẽdi partes ad obſeruãdũ arbitriũ ꝑ di
ctos arbitros ꝓmulgandũ.ſed cũ dicti arbitri nõ
poſſunt eſſe cõcordes:dicti iudices tertiũ adiũxe
rũt q cũ altero illorũ dictũ Hu.ꝯdẽnauit.idẽ Hu.
a dictis iudicib⁹ cõpellebat̃ ſententiã obſeruare.
idẽ Hu.ſentiens ſe grauatũ ad ſedẽ apoſt.appel
lauit:ſ3 ipſi eius appellatione ſpreta tulerunt ex
cõicationis ſñiam in eundẽ,vñ mãdat papa qua
tenus ſi eſt ita,dictã ſñiam denũtient eſſe nullã,cũ
iure ciuili ſit ſtatutũ , vt cõpromiſſum de incerta
perſona in arbitrum aſſumenda nõ teneat. Ber.
2 ❡†No.j.q2 ſuper cauſa delegata ꝑ papã pñt par
tes cõpromittere in alios tanqȝ in arbitros.⁊ ſic
cauſam eripere a manibus delegatorũ,qꝺ intelli
ge qñ cauſa fuit delegata in fauorẽ partium poſ
ſunt enim partes renũtiare fauori ſuo, vt in.c.ad
apoſtolicã de reg.⁊ in.l. ſi quis in ꝯſcribẽdo.C.de
pac.ſecus ſi cauſa eſſet delegata in fauorẽ publi
cũ.ad hoc qꝺ legi.⁊ no.in.c.ad petitionẽ.de accuſ.
3 ⁊ in.c.ex cõqueſtione.de reſt.ſpo.❡†No.ij.ꝙ quẽ
admodũ nõ põt cõpromitti in duos hoc adiecto:
vt data inter eos diſcordia ipſi eligãt ſibi tertiũ[a]
vt probatur in.l.itẽ ſi vnus[b].§.ſi in duos.ff.eo. ita
nõ põt fieri cõpromiſſum vt data diſcordia inter
arbitros iudices delegati deputent tertiũ:vt ꝓ
batur hic.⁊ in hoc ſita decre. ꝓuidet vltra illũ.§.ſi
in duos:hoc tñ puto fuiſſe de mẽte illius tex.vñ
põt cõcludi ꝙ quibuſcũqȝ detur iſta poteſtas eli
gẽdi tertiũ in cã diſcordie nõ valet cõpromiſſum.
dz enĩ fieri cõpromiſſum pure in certos arbitros.
⁊ ſi poſtea cõtingit diſcordia dz iudex ordinarius
cõpellere arbitros ad eligendũ tertiũ. vt in.c.ſu
picionis.de offi.dele.⁊ in.c.cũ ſpãli.de ap.⁊ in pre
alle.l.itẽ ſi vnus.§.principaliter.ratione diuerſita
tis dicã.j.ſuper gl.ſi.❡No.iij.iũcta gl.j.⁊ tene mẽ
ti ꝙ alibi nõ ita bene ꝓbatur:ꝙ delegati poſſunt
de cõſenſu partiũ retinere ſibi poteſtatẽ exequẽ
di ſñiam arbitrorũ ferẽdã ſup iſta cã que eis fue
rat delegata.⁊ 3ͦo ergo poteſtate nõ ſeruata nõ
pñt delegati exeq iſtã ſñiam arbitrorũ:ſ3 dz recur
ri ad ordinariũ vt dixi poſt gl.ſi.in.c.ꝑ tuas.§.eo.
4 ❡†Vltimo not.ꝙ nõ valet cõpromiſſum factũ
ſuper eligẽda incerta perſona arbitri:⁊ no.q2 tex.
dicit hoc eſſe ſtatutũ ex legali ꝓuiſione ⁊ habuit
reſpectũ ad dictũ.§.ſi in duos.ſed iſte text.fundat
ſe ſuper alia ratione videlicet qꝺ arbitri põt diſ
cordare in electiõe tertij.ſed põt dici ꝙ rõ huius
litere elicit ex illa vt dicamus.ꝙ iſta incertitudo
reprobatur propter diſcordiã que poſſet cõtinge
re ex facto arbitrorũ vel aliorũ qui debent elige
re tertium.de quo dicendum,vt.j.latius dicam.
5 ❡†In gl.i.in fi.ex hac gl.colliguntur tria.Pri
mo ꝙ poteſt cõpromitti in iudicẽ delegatũ retẽ
ta ptãte delegata. Secũdo ꝙ iudex delegat⁹ hoc
modo in arbitrum aſſumptus poteſt vti ſi vult
vtraqȝ poteſtate.⁊ in hoc no.glo. Tertio ꝙ par
tes compromittentes poſſunt prorogare iuriſdictionẽ delegatorũ ad
executionẽ arbitrij ferendi per arbitros aſſumptos. ❡Circa primũ
dic poſt doct. quod ſi compromittitur in delegatum vel in alium:per
hoc nõ expirat poteſtas delegata quantũcunqȝ ſpecifice nõ fuerit re
ſeruata poteſtas delegatorũ.vnde licet partes cõpromittant de cauſa
alijs delegata nõ ꝑ hoc extinguitur poteſtas delegata:q2 iuriſdictio
⁊ reſcripta ſunt perpetua.vt in.l.falſo.C.de diuer.reſcri.⁊ no.gl.in.c.ſi
6 aũt de reſcrip.†Secus autẽ ſi de cauſa in aliquẽ cõpromiſſa partes fa
c ciant cõpromiſſum in aliũ:nã tũc videtur recedere[c] a priori cõpromiſ
ſo.vt in.l.ſed ⁊ ſi in ſeruũ.§.ſi.ff.e.⁊ eſt ratio diuerſitatis.q2 cõpromiſſum
eſt volũtariũ ⁊ arbiter recepit poteſtatẽ a partibus:ideo poſſunt par
tes nuda volũtate ab illo cõpromiſſo recedere.ar.in regula.j.j.de reg.
iur.ſed iuriſdictio datur a publico ⁊ nõ a partibus ⁊ contra inuitũ.vt
in.c.intelleximus.de iud.⁊ in.l.inter ſtipulantẽ.§.ſi ſtichũ.ff.de ver.ob.
merito nõ extinguitur:licet vadant ad arbitros.vnde poſſunt denuo
redire ad delegatos ſine alia delegatione.ad hoc facit cle.quãdiu.de
ap.⁊ in aut.ſi tamẽ.C.de tẽ.ap.An autẽ adeundo ordinariũ videatur
extincta poteſtas delegata:dic vt leg.⁊ no.in.c.ad petitionẽ.de accu.⁊
7 hoc quo ad primã partẽ glo.❡†Quo ad ſecundã dicit do.Ant.ſe pu
tare ꝙ ſuper diuerſis articulis põt delegatus vti vtraqȝ poteſtate.⁊
hoc caſu procedat dictũ glo.ſed ſuper eodẽ articulo nõ põt iudex vti
vtraqȝ poteſtate:q2 reſultaret quedã cõtrarietas:ſed in cõtrariũ mul
tum facit.c.niſi.j.de prebẽ.vbi circa articulũ ſentẽtie delegati fuerunt
vſi ibi vtraqȝ poteſtate:ſed põt ꝓcedere dictũ ſuũ quãdo eſſet vnicus
articul⁹ diuiſibilis ⁊ eſſet caſus in quo poteſtas arbitraria nõ cõueni
ret cũ delegata:al's ſecus.❡Circa vltimã partẽ gl.doc.cõmuniter ſe
quuntur cõcluſionẽ gl.l3 quidã,vt refert Inn.tenuerint cõtrariũ dicẽ
tes ꝙ iſta reſeruatio poteſtatis nõ valuit:q2 ſentẽtia arbitri nõ mãda
tur executioni:ſed metu pene cõpelluntur partes ad obſeruantiã.vt
in.d.c.dilecti.§.eo.⁊ in.l.ij.ff.eo.tum q2 ſententia arbitri mãdatur exe
cutioni per ordinariũ aut per delegatũ ad hoc ſpecifice deputatũ:vt
dixi in.c.per tuas.§.eo.ſed tu tene dictũ glo.nõ ob.primũ cõtrariũ:q2
iſta reſeruatio poteſtatis ſuper executione debet intelligi ſecundũ na
turã arbitrij vt fiat executio eo modo quo fieri poteſt.Ad ſecundũ cõ
trariũ reſpõde qꝺ ordinarius debet adiri:regulariter tamẽ nõ tollit
quin partes poſſint in hoc prorogare iuriſdictionẽ alterius.nam ⁊ in
his que ſunt meri imperij habet locũ prorogatio quãdo fit in perſo
na iudicis habentis idẽ imperiũ:vt plene dixi in.c.j.de mut.peti.⁊ per
Inn.in.c.de cauſis.§.de offi.dele.ſed delegatus pape vt erat iſte habet
imperiũ in executione ſentẽtie:quia poteſt ſuã ſententiã mandare exe
cutioni:vt in.c.querẽti.de offi.delega.ergo partes poſſunt prorogare
iuriſdictionẽ iſtius delegati ad executionẽ arbitrij,vel alterius ſentẽ
tie cum de re ad rem poſſint partes prorogare iuriſdictionẽ delegati.
8 vt in.c.cum olim.⁊ in.c.p.⁊.g.de offi.deleg.❡†In gl.ſi.ibi,⁊ ideo cum
a principio nõ tenuerit cõpromiſſum ⁊c.not.hanc particulã gl.ꝙ com
promiſſum factũ in duos hoc adiecto:vt in caſu diſcordie deputetur
tertius per arbitros vel alios non valet compromiſſum quantũcunqȝ
cõcorditer poſtea eligatur tertius.q2 ab initio cõpromiſſum fuit nul
lum:ſed videtur obſtare.c.cum ſpeciali.j.de appella.vbi valet cõpro
miſſum factũ in duos.⁊ in caſu diſcordie debet iudex compellere arbi
tros ad eligendũ tertiũ:⁊ idẽ probatur in.l.item ſi vnus.§.principali
ter.ff.eo.nec glo.reddit ſufficientẽ rationẽ diuerſitatis inter primũ ⁊ ſe
cundũ caſum:ſed colligẽdo dicta Inn.poteſt reddi duplex ratio qua
re in caſu huius.c.⁊ in prealleg.§.ſi in duos.nõ tenet compromiſſum.⁊
prima ratio eſt hec:nam quãdo partes dant poteſtatẽ iudicibus dele
gatis vel arbitris ſeu alijs eligendi tertiũ in caſu diſcordie:tunc res
poſſunt eſſe ſine exitu:q2 ſi arbitri nõ cõcordarent nõ poſſet iudex cõ
pellere iſtos quibus eſt data poteſtas eligendi tertiũ:q2 cum illi fun
gantur iure partiũ ſicut partes nõ poſſent ab initio cõpelli ad cõpro
mittendũ.vt in.l.iij.ff.eo.ita nec iſti qui funguntur iure partiũ cõpelli
poſſunt.vnde ne partes vigore huiuſmodi cõpromiſſi contingeret liti
gare voluit lex a principio prouidere ſtatuendo vt tale cõpromiſſum
nõ valeat:nam melius eſt ante tẽpus occurrere,ꝙ poſt cauſam vulne
ratam remedium querere.vt in.l.ſi.C.in quibus cauſis in integ.reſti
tutio non eſt neceſſa.⁊ quod infirmari vel vituperari poteſt precauẽ
dũ eſt.vt in.c.j.de ſeruis nõ ordinandis:facit.c.quãto.de diuor.ſed quã
do cõpromiſſum eſt factum ſimpliciter in duos,nõ poteſt res eſſe ſine
exitu:q2 ſi duo diſcordarent in ferenda ſententia iudex teneretur com
pellere arbitros ad eligẽdũ tertium.vt in.d.§.principaliter.⁊ in.d.cap.
cum ſpeciali.Preterea in primo caſu cũ illi quibus eſt data poteſtas
eligendi tertium habeant hanc poteſtatem a partibus:preſumẽdum
eſt quod inducerentur ad eligendum gratum partibus:⁊ cum volun
tates partium ſint diſcordes:quia quelibet pars vellet habere tertiũ
ſibi gratum:de facili iſti non concordarent in electione tertij.ſed in ſe
cundo caſu iudex habet poteſtatem cõpellendi arbitros a iure.vnde
preſumitur quod tam ipſe, quam arbiter, exequerentur officiũ ſuum
laudabiliter in electione tertij.Et vt habeas hanc materiã clariſſimã
enumerabo aliquos caſus qui poſſunt occurrere in hac materia.Pri
mus caſus quando datur poteſtas duobus hoc adiecto vt in caſu di
ſcordie,ipſi eligant tertium:⁊ data diſcordia non poſſunt cõuenire in
tertium

a ❡Tertiũ.Adde ang.cõſi.lxxxiiij. Abb.conſi.lxiiij. Zacharias.
❡Adde qꝺ iſtꝺ qꝺ hic dr̃ eſt verũ in arbitris.ſecus aũt in arbitratoribus, q2 in eos põt compromitti cum clauſula vt ſi diſcordẽt poſſint eligere tertiũ.ita ro.do. Bal.in.l.j. in lectura antiq̃. C.de his que pe. no.alleg. Cy.⁊ refert Jo.mo.in rubri.eo.tit.lib.vj.⁊ eſt caſus ſm gl.j. c.pxi.quẽ ꝑ ſing. alle. Lu.ro.ſing. ſuo.cxiij.inci.tu habes.c.inotuit. Antonius Frã.
❡Circa hoc an cõpromiſſum factum in duos cũ poteſtate eligẽdi tertiũ valeat:vide etiã Spe.in ti. de arbit.in.§.ſi.in v̄.itẽ ⁊ qꝺ dixi.et Hoſt.in ſum.huius tit.in.§.ſi.et q̃ habẽtur ꝑ Alex. poſt Bar.in.l.itẽ ſi vn⁹.in.§.ſi in duos.ff.de arbi.⁊ vide gl.in v̄.tertiũ.⁊ ibi ꝑ docto.in.c. cũ ſpãli.j.de app. ⁊ cõcludit qꝺ nõ valet tale cõpromiſſum niſi terti⁹ ſit certus etiam ſi poſtea arbitri electi ſunt cõcordes in eligẽdo tertiũ ſm Innocẽ.in.c. pe.hoc eo.ti.⁊ idẽ Bal.voluit in.d. c.cũ ſpeciali.⁊ vide Lanfran.ori. in tracta.de arbi. in.v.parte.in.ij.q.
❀Sebaſti.Sapia.

b ❡In.l.itẽ ſi vn⁹. Nũqd diſpoſitio d.l.itẽ ſi vnus.§.ſi in duos.habeat locũ i arbitratoribus.ponit Car.i ꝯſ.lxxxvi.in cauſa q̃ verſa eſt.⁊ Fel. in.c.ſuſpicionis.⁊ prima col.de offi. deleg.

c ❡Recedere.adde Jo.de an.ꝯſ.xxix. Ro.cõſil.cccxxxviij.Ful.cõſi.cxij.

tertium ⁊ tunc ſm omnes illud compromiſſum nō valet nec iudex ſupplet in cōpellēdo circa electionem tertij: et iſte eſt proprius caſus dicti.§.ſi in duos.⁊ idem dicendū qñ hec poteſtas eligēdi tertiū fuit data iudicibꝰ delegatis:vt probaꝛ hic. Idem eadē ratione qñ fuit data hec poteſtas alijs pſonis:fallit tñ qñ poteſtas eligendi tertiū fuit data iudici ordinario:tunc enim tenet cōpromiſſum ⁊ data diſcordia iudex ordinarius debet dare tertiū. Hāc opi.tenuit Hoſt.ſ.c.pxi. per illū tex. Ratio diuerſitatis ſm eum:qꝛ ordinariꝰ habet hāc poteſtatē a iure: vnde id exprimiꝛ qđ ineſt:ſed delegati vel alij habēt hanc poteſtatem a partibus. Itē iuriſdictio delegata eſt ſtricti iuris:vt in.c.p.⁊.g.de off.deleg.ſicut ⁊ poteſtas arbitraria:vt in.c.cū dilectus.ſ.eo.ſed poteſtas ordinaria eſt fauorabilis.et eſt hoc dictū ſatis equū:⁊ cōiter cū eo trāſeunt doct.in.c.ſeq.Sed ſatis pōt dubitari:quia ordinarius nō habet poteſtatē iure eligēdi tertiū.ſed cōpellendi arbitros ad electionē tertij:vt in.d.c.cū ſpeciali.⁊ in.§.principaliter.ergo iudex recipit hāc poteſtatē a partibꝰ:⁊ p ꝯñs militat ratio Inn.quā ſuperius allegaui.tene tamen menti dictū Hoſt.quia credo ꝙ in iudicio ſeruaretur: cum docto. cōiter trāſeant cum eo. ¶ Secūdus caſus eſt quādo retētis eiſdē terminis illi quibus data fuit poteſtas eligendi tertiū conuenerunt in electione tertij:⁊ ſic ceſſat ratio diſcordie.et hoc caſu tenuit glo.in.d.§.ſi in duos.ꝙ valet cōpromiſſum.⁊ idē tenuit Fran.accur.⁊ recitat Jo.an.in addi.ad Spe.e.ti. §.fi.ſm eū:quia ceſſante ratione legis debet ceſſare ipſa lex. nā qđ plus eſt ratio prefertur verbis.vt in.c.ſecūdo regris. de appel.⁊ in.l.adigere.§.quis.ff.de iurepat.ſed ratio legis fuit fundata ſuper diſcordia in electione tertij.vt in.d.§.ſi in duos.ergo ex quo tertius fuit electus cōcorditer debet valere cōpromiſſum et laudū inde ſecutū.ſed hoc dictum indubitanter nō eſt verū:nā ꝯriū apertiſſime ꝓbatur in iſto tex. vbi delegati cōcorditer elegerunt tertiū.et tñ propter malū fundamētū a principio nō valuit hoc cōpromiſſum nec laudum.⁊ hoc tenuit aperte iſta gl.fi.⁊ Spe.eo.tit.§.fin.ver.ſed pone ꝙ in eligēdo.⁊ Bar.in.d.§.ſi duos.⁊ Joā.and.in dicta addi.nam ⁊ ipſe dicit ⁊ bene ſi tale compromiſſum teneret a principio poſſet ſequi incōueniēs de quo.ſ.dixi.qꝛ poſſent partes litigare corā arbitris per magnū tꝑs:⁊ data diſcordia inter eos illi quibꝰ fuit data poteſtas eligēdi tertiū poſſent non cōcordare.⁊ ſic partes eſſent fruſtrate laboribus et expenſis.vnde licet poſſet cōtingere ꝙ iſti cōcordarēt in electione tertij.tñ ſatis eſt ꝙ poſſent cōtingere ꝯriū:⁊ ideo bona fuit prouiſio legis volētis a principio prouidere vt tale cōpromiſſum nō valeat.⁊ hec opi.omnino eſt ſequēda: tum per iſtū text.vt predixi:tum quia text.in.d.§.ſi in duos.dicit tale cōpromiſſum eſſe nullū: ergo nō poſſet cōualeſcere ex poſtfacto.vt in regula nō firmatur.de reg.iur.li.vj. ¶ Tertius caſus eſt qñ retentis eiſdē terminis arbitri concordauerunt in ſententia:ita ꝙ non fuit opus venire ad electionē tertij ex quo dubitatur nunquid valeat cōpromiſſum:⁊ per cōſequens laudū ipſorū.d.Anto.videtur ſentire ꝙ ſic: quia vitiū eſt in electione tertij:qđ ceſſat ex quo nō fuit deuētum ad electionē:ſed arbitri concordauerūt in vnā ſentētiā quia clauſula que nunꝙ locū habuit vt ſeparabilis non vitiat ſed vitiatur.C.de leg.l.ſi legata.⁊.l.poſt aditā.C.de impu.⁊ alijs ſubſti.⁊ dicit.d.Anto.de hoc hic eſſe caſum in alia tamē pte huius.c.non videtur.d.Anto.ita clare decidere.ſed tu vide
a Jo.an.[a] in addi.preallega.vbi aperte ſentit ꝯrium ⁊ melius nā incōueniens qđ ſequi pōt ex precedenti caſu poteſt ſequi ex iſto.nam ſi ab initio valeret hoc cōpromiſſum cū poteſt ſequi diſcordia ſequereꝛ illud inconueniēs. Item qꝛ text.in d.§.principaliter.dicit compromiſſum tale nō valere: vnde nō poteſt cōualeſcere propter diſcordiā ſubſequētē.ſatis eſt ergo quo ad nullitatē cōpromiſſi ꝙ res poterat eſſe ſine exitu.⁊ hāc opi.tene.⁊ optime facit iſte tex.in fi.dū fundat ſe ſup ratione incertitudinis. ¶ Quartus caſus qñ fuit compromiſſum in duos vt eligerēt partibꝰ arbitros qui habeant p ſe duntaxat determinare qōnē:⁊ hoc caſu tenet hic Innocē. valere compromiſſum:quia nō habet malū fundamentū:et plꝫ mihi hec opi.⁊ iudicio meo ſenſit gl.in.c.ſeq.vbi dicam. nam hoc caſu ceſſat ratio incōueniētie de qua.ſ.cū ab initio ſint iſti arbitri eligēdi.nā partes cōfidētes de aliquibꝰ amicis poſſunt quo ad iſtū actū electiōis duntaxat facere ipſos arbitros.Et iſte pōt eſſe caſus.c.ſeq.⁊ tene hoc dictū mēti: qꝛ eſt ſingulare.⁊ optime facit in arg.tex.i.l.nō diſtinguemꝰ. in.§.queſitū.in.fi.ff.e.vbi diciꝛ ꝙ arbitri nō poſſunt delegare vices ſuas alijs ſed habēt per ſe qōnē diffinire niſi aliud ſit dictū in cōpromiſſo.ergo poteſt arbitris dari poteſtas vt ipſi deputēt alios arbitros: nō dico in caſu diſcordie ſed ab initio. ¶ Quintꝰ caſus quando datur poteſtas arbitris vel alijs vt in caſu diſcordie eligāt tertium arbitrum:puta ſempronium ⁊ tale compromiſſum valet:vt no.glo.hic in fi. et text.in.d.§.ſi in duos.qꝛ ex hoc ceſſat ratio diſcordie et incertitudinis. ¶ Sextus caſus quando compromittitur in duos ita ꝙ in caſu diſcordie nō plures ſed vnus in quē partes cōueniunt debeat deputare tertium:et hoc caſu tenuerūt quidam compromiſſum valere qꝛ ceſſat ratio diſcordie in electione tertij:cū hec poteſtas ſit data vni qui non poteſt in ſeipſo concordare:hanc opi.ſenſit gl.ſ.c.pxi.⁊ ita intelligit illū tex.qui videtur huic cōtrarius:⁊ hoc etiā ſequitur Goff.ibi:ſed Hoſtien.non placuit propter rationem incertitudinis:et quia pars poſſet cauſare iniquitatem et ſuſpicionem ibi iſto arbitro incerto:ar.in.d.§.queſitum.ſed Jo. And.in addi.predicta poſt Ja.dicit ꝙ iſtud cōpromiſſum nō nititur viribꝰ proprijs nec ꝑtorijs.viribus proprijs nō, qꝛ compromiſſum eſt incertum:vt hic ⁊ in.d.§.ſi in duos.viribus pretorijs nō:qꝛ pretor nō poteſt ꝯpellere arbitros ad eligendū tertiū:cum hec poteſtas fuerit per partes alteri tributa:arg.in.l.conſulta.C.de teſt.nec ille cui fuit data poteſtas poteſt compelli ad eligendum tertium:qꝛ ad hoc ſe non conſtringit argu.in.l.ſi merces.in prin.ff.loca.⁊ per hāc rationē tenuit hic do.Cardi.qđ ſi iſte tertius acceptauit a principio hanc poteſtatem poteſt cōpelli ad eligēdū tertiū et per conſequens debet tenere cōpromiſſum:ſed contra eū facit hic Inn.vbi videtur velle ꝙ non valet ꝙtūcūꝙ poteſtas detur vni:qꝛ nō poteſt cōpelli cum fungatur iure partiū:ſed nec partes poſſunt compelli vt.ſ.dixi.ſed ſi iſte obligaſſet ſe de conſenſu partium ad eligendū tertiū poſſet ꝓcedere dictū ſuū. ¶ Septimus caſus quādo eliguntur aliqui arbitri et datur eis poteſtas eligendi tertiū ſi volūt:ita qđ habeāt eligere ab initio:⁊ tertiꝰ habeat cū eis inchoare ꝓceſſum:et valet hoc cōpromiſſum.vt ſenſit in dicta additio. qđ mihi ſatis placet:qꝛ ceſſat hoc caſu incōueniens de quo ſ.dixi cum iſte non ſit eligēdus in caſu diſcordie ſed ab initio.Et not.ſingu.hoc dictum:qꝛ videtur ſentire Jo.and.id quod.ſ.dixi poſt Inn.vt poſſit dari poteſtas arbitro eligēdi ab initio alium arbitrum qui procedat ſecum vel ſine eo. ¶ Et per hoc poteſt decidi octauus caſus quādo eligitur vnus arbiter vt poſſit ſibi eligere aliū arbitrū ſi ſibi placuerit.et dicendū eſt ꝙ valet cōpromiſſum per predicta. ¶ Nonus ⁊ vltimus caſus eſt quādo ſit compromiſſum in aliquē a tanꝙ in arbitratorem ſeu aliquos ⁊ datur poteſtas eligēdi tertiū in hoc caſu diſcordie:⁊ hoc tenuit glo.in.c.ſeq.per illū text.ꝙ valet compromiſſum vt aliud ſit in arbitratore ꝙ in arbitro:ſed de hoc dic:vt latius ibi dicam.

↝ Sebaſti.Sapia.
a ¶ Jo.and.Vide ale.x.i cōſ.cxxiiij. als.cclxxvi.in.ij.vo.vbi refert dictum Jo.and.et ſequitur.

1 ¶ Arbitri non poſſunt delegare vices ſuas.
2 Confeſſio facta coram arbitro,an habeat vim cōfeſſionis iudicialis.

Cum a nobis. Non ſolet cōiter ſummari propter varietatē lec.ſed ſm vnū intellectū quē ſenſit gl. hic ⁊ Inn.in.c.ꝓcedēti q placet mihi pōt ſic ſummari. Valet cōpromiſſum factū in vnū vel in plures vt ipſi per ſe cauſam diffiniant vel p alios quos ipſi elegerint.primo poniꝛ factū.ſecundo ꝯfirmatio ibi:nos. ¶ Caſus literalis. Inter abbatiſſam ⁊ cōuentū intrēſem ⁊ archiepm ſenoñ. vertebaꝛ qſtio ſup eo ꝙ idē archieps dicebat monaſterium ipſum metropolitico iure ſibi ſubeſſe petēs ꝓpterea ab iſto monaſterio ꝓcurationes ⁊ res alias.tādē cōcorditer a partibus cōpromiſſum fuit in.R.ſancti Angeli diaconū cardinalem apoſt.ſe.legatū.Et compromiſſum fuit ſub certa pena ꝙ ꝑciſe parereꝛ arbitrio ſeu ordinationi eiuſdē vel duoꝝ mediatorū quos idē cardinalis ſup hoc deputaret.legatus ſup hoc deputauit magiſtrū.P.capellanū dñi pape.⁊.J. archidiaconū ſenoñ.mediatores:⁊ ipſi ordinādo ⁊ diffiniendo cām hmōi terminarunt:poſtmodū petiuerunt partes a dño papa vt ordinationē ⁊ diffinitionē ꝑdictā cōfirmaret:⁊ ipſe qđ per dictos mediatores factū fuit confirmauit. Ber. ¶ No.primo ꝙ ſup procuratione debita ratiōe viſitatiōis pōt ꝯpromitti:nā quēadmodū ſup modo ꝓcurādi pōt fieri aliqua cōpoſitio:vt no.in cle.ij.de cenſi.dixi in.c.cum ex officij.de preſcrip.ita eodē mō pōt fieri cōpromiſſum:an autē poſſit in totū tolli ꝓcuratio p cōpoſitionē ſeu ꝯpromiſſum. dic vt dixi in.d.c.cū ex officij. ¶ No.ij.ꝙ etiā in legatū pape cardinalē pōt fieri cōpromiſſum:nā legatꝰ pape hꝫ ordinariā iuriſdictionē vt in.c.ij.de offi.le.lib.vj.
1 ¶ † Tertio no.qđ lꝫ arbitri non pñt alijs delegare vices ſuas ſiue ſint arbitri ſiue arbitratores.vt in.l.non diſtinguemus.§.queſitū.ff.eo. in.l.ſi quis arbitratu.ff.de verb.obl.pōt tñ a partibꝰ eis da-

ri poteſtas vt ipſi eligãt alios arbitros ſeu arbitratores.et in hoc tene mẽti iſtũ tex.dixi latius.ſ.c.pxi.et illud eſt bonũ remediũ quando partes nõ poſſunt conuenire in arbitros vt eligant certos amicos quibus detur poteſtas eligẽdi eis arbitros.& facit.d.§.queſitũ.in fi. ¶ Not.vltimo ex fine litere ſm vnũ intellectum q arbitrium põt confirmari per papã. ſed dicit Hoſ.ſe putare q per hanc cõfirmationē nõ alterabitur natura arbitrij.agitur eñi ad executionē ſeu ad penã vel intereſſe:vt plene dixi in.c.per tuas.ſ.e. ¶ In glo.fi.hec gloſ.opponit de.c.precedē.vbi nõ tenuit cõpromiſſum factũ de incerta perſona:& hic tenuit.pro ſolutione gl.ponit tres lecturas.Prima q iſte legatus erat arbitrator:et deputãdi per eũ debebãt eſſe arbitratores & nõ arbitri:ſed in.c.pcedēti illi erãt veri arbitri.et ex hac ſolutione habes notare vnũ dictum ſingulare q poteſt cõpromitti in duos tanq̃ in amicabiles compoſitores vt in caſu diſcordie eligãt tertiũ.& hãc lec.tenuit hic Hoſti.reddēs rationē diuerſitatis quare hoc compromiſſum valet tanq̃ in arbitratores:quia ſi eſt iniquũ reducit ad arbitriũ iudicis & bonã equitatē:vt in.l.ſocietatē.§.arbitrorũ.ff.p ſocio.ſed dictum arbitri tenet ſiue ſit equũ ſiue iniquũ.vt ibi,& dixi in.c.ij.ſ.e.vnde valet cõpromiſſum tanq̃ in arbitratores factũ:quia per illud deciduntur lites nõ autē ſic per arbitros ſ3 ſepe lites ex litib⁹ oriuntur.hec ratio Hoſt.bona eſt cõſiderato fine:ſed cõſiderato principio non cõcludit.nam non valet cõpromiſſum pdicto modo factũ in arbitros:quia res poſſet eſſe ſine exitu in caſu diſcordie & ſequeretur incõueniēs.de quo dixi in.c.pcedēti.que quidē ratio militat etiã in arbitratorib⁹ cum poſſint diſcordare in diffinitiõe & in electiõe tertij.Itē.c.precedēs.&.l.itē ſi vnus.§.ſi in duos.ff.e.loquuntur indiſtincte ſc3 faciēdo mētionē de arbitro & arbitrator poteſt dici arbiter.nã vltra oēs indifferēter cũ glo.& Hoſt.potes tu reddere aliã rõnem diuerſitatis: quia in arbitris non valet cõpromiſſum:quia corã eis eſt iudiciũ ſeu quaſi:vt in.c.cũ dilectus.ſ.eo.& in.l.j.ff.eod.vbi inſtantia iudicialis poſſet euaneſcere in caſu diſcordie ſine aliquo effectu:& ideo nõ valet cõpromiſſum:ſed corã arbtratore nõ eſt iudiciũ vt dicit gl.ſed eſt quedã amicabilis cõpoſitio:& ideo ceſſat ratio ne euaneſcat iudicialis inſtãtia: ſ3 inſpecta ſubtilitate iuris poſſet teneri cõtra iſtã glo. ¶ Scđo ſoluit hec gl.q hic nõ fuit factũ cõpromiſſum de incerta perſona: ſed partes dederũt poteſtatē legato vt ipſe eligeret arbitros & ipſe elegit certos.Jo.an.videtur impugnare hanc lec.q2 in.c. precedēti illi iudices elegerũt certũ:& tñ nõ valuit ibi laudũ. Ego puto q glo.habuit aliũ intellectũ qđ ibi debebat eligi tertius in caſu diſcordie & non ab initio:hic autem fuit data poteſtas legato vt ipſe diffiniret per ſe:vel daret alios arbitros ſc3 q deberēt cognoſcere & diffinire queſtionē.& hanc lectu.ſentit etiã Inn.ſ.c.proxi.in fi.& hanc puto veram lect. huius.c.nam in hoc caſu non põt ſequi incõueniens:de quo in.c.pced.vnde hoc.c.in effectu puidet circa hoc q arbitro poteſt dari poteſtas diffiniēdi negotiũ p ſe aut per alios:et in hoc tene menti iſtũ tex.& concordare videtur in.d.l.non diſtinguemus.§.queſitũ.in fin.ff.eo.& in.d.l.pe.C.eod.& ibi hoc
2 firmat Bal.& facit qđ dixi in.d.c.cãm q̃. ¶ †An aũt ꝯfeſſio facta coram arbitro habeat vim cõfeſſiõis iudicialis vt efficiatur confeſſus infamis eo caſu quo cõfeſſio infamaret co
a ram iudice [a].dic q nõ:ſiue cõpromiſſum expiret ſiue duret. ratio:quia confeſſio infamat eo caſu quo cõfeſſus haberet pro damnato:& ſic talis cauſa in qua dãnatus efficitur infamis:vt dixi in.c.at ſi clerici.de iudi.& no.Barto.in.l.ictus fuſtium.ff.de his qui not.infa.vñ ſicut vera ſententia arbitri non infamaret:vt in.l.quid ergo.in.§.ex compromiſſo.ff.de his qui no.infa.ita nec cõfeſſio facta corã arbitro:qđ etiã firmauit Bal.in.d.l.pe. ¶ Tertia lectu.glo.eſt q fuit data poteſtas vni qui non poterat in ſeipſo diſcordare:ſed in.c.pcedenti fuit data poteſtas pluribus.hãc lec.ſecutus eſt Goff. ſed Hoſti.non placuit:quia poſſet pars pretendere leſionē ſeu iniquitatē ratione arbitramēti:ſed dic pleni⁹ circa hanc lectu.vt dixi in.c.precedēti. ¶ Quarta lectu.extra gl.poſuit Inn.ſ.c.proxi.vbi dicit q iſti mediatores non erant arbitri ſed iudices delegati dati a legato.p hoc ſm eũ:quia papa confirmauit hic hoc factũ iſtorũ mediatorũ.nam ſi fuiſſent arbitri papa non cõfirmaſſet ipſorũ ſententiã:quia ſententia arbitrorũ nõ cõfirmatur:quia nõ habet executionē paratã, ſed ei ſtatur metu pene:vt in.l.j.C.de arbit.& in.l.ij.ff.eodem. Nec ob.ſm eum ſi dicatur q hic interuenit pena:que declarat iſtos fuiſſe arbitros & non iudices.dicit enim ipſe q hec conſideratio nõ procedit quãdo fuit cõpromiſſum in iudicē ordinarium vel delegatum:quia propter cõpromiſſum nõ deſinit eſſe iudex delegat⁹ vel ordinari⁹:vt in.c.niſi.de pbē. et in.c.ex parte.ſ.eo.vnde licet delegat⁹ fuit arbiter hic nihilominus remãſit ordinari⁹ & tanq̃ ordinari⁹ potuit dare iſtos delegatos.& hec lec.nõ placet hic Hoſ.primo quia ſm ipſam hec decre.non faceret ad titulũ.Item quia tex.hic in ſecunda parte non appellat ipſos iudices:ſ3 appellat ipſos mediatores.Itē dicit q tulerunt ſniã et q fecerunt ordinationem quandã.que verba innuunt q iſti erãt arbitri vel arbitratores. ¶ Quinta lectu.q laudum iſtorũ nõ tenebat de iure per.c.ſ.proxi.ideo fuit opus q papa cõfirmaret.valuit ergo arbitriũ virtute cõfirmatiõis papalis & nõ ex validitate compromiſſi.ſed iſte intellectus non eſt bonus:quia non apparet hic q papa ex plenitudine poteſtatis voluerit dare robur huic laudo. ¶ Sextã lectu.ponit Hoſt.q ordinario poteſt dari poteſtas eligendi tertium arbitrum.nã legat⁹ habet ordinariã:vt.ſ.dixi.ſed arbitris vel delegatis non poteſt hec poteſtas dari:& ita loquitur.c.precedens.diuerſitatis ratio eſt ſm eũ:quia ordinarius habet a iure hãc poteſtatem ſed delegatus non.Item poteſtas ordinaria eſt fauorabilis nõ ſic poteſtas delegata vel compromiſſaria.tu vide circa hanc lectu.qđ dixi in.c.precedēti.mihi pre ceteris placet ſecunda lec.& expedias materiam huius.c.prout plenius dixi in.c.precedenti.

1 ¶ Compromiſſum expirat morte vnius cõpromittentiũ ante laudum datum ſecus poſt.& nec tranſit in heredes niſi fuerit dictum.vide in nu.4.vbi ponitur ratio quare non trãſit in heredem.

2 Obligatio defuncti an tranſeat in heredem.

3 Heres an poſſit capi in caſibus in quibus defunctus capi poterat.

6 Acta facta corã arbitro nõ expirant ſi expirat cõpromiſſum. Preſcriptio interrupta p citationē adhuc remanet interrupta:licet inſtantia iudicij pereat.

7 Confeſſio facta coram arbitro an habeat vim confeſſionis iudicialis.

8 Compromiſſum factum in arbitratorem vel amicabilē cõpoſitorem an expiret morte vnius compromittentis.

9 Heredis appellatione an veniant heredes heredis.

10 Compromiſſum factum per prelatam de rebus eccleſie:an expiret morte prelati compromittentis.

1 Compromiſſum. ¶ †Hec eſt et palia verba põt ſic ſummari.Compromiſſum añ ſententiã latã finitur morte alterius compromitten
b tium [b]:vnde nõ tranſit ad heredes compromittentium niſi de eis ſit cautũ in compromiſſo.h.d.cõprehendēdo mentē.c.
2 ¶ †No.primo vnum caſum in quo obligatio ꝯcta cum defuncto non tranſit in heredē.regulariter autem cõtra:nam omnis obligatio tranſit in heredē:licet de herede nõ fuerit facta mētio in ꝯctu:vt in.l.veteris.C.de ꝯbeni.& cõmit.ſtipu. Fallit tñ in quibuſdã caſibus de quibus dicendũ vt legit et not.in.l.qui futurum.§.j.et in.l.iuriſgentiũ.§.pactorum.ff.de pac.& inter ceteros caſus excipitur vnus caſus ſatis generalis ſc3 qñ pactum factũ cũ defuncto coheret perſone defuncti:ita q ex natura ipſius actus nõ poteſt obligatio cõcernere heredē.de quo plene per Bar.in.l.eadē.ff.de verb.obli. & in.l.ſi deceſſerit.ff.qui ſatiſda.cogan.& in.l.poſtulante.ff.ad
3 treb. ¶ †Et per hec deciditur q̃ſtio:pone q aliquis [c] obli
c gauit ſe in ꝯctu vt poſſet capi perſonaliter pro obſeruantia contractus poſito qđ tale pactum valeat queritur nũquid hoc trãſeat in heredē vt heres poſſit capi.determinat Bar. per predicta in.d.l.ſi deceſſerit.qđ non:ſecus tñ ipſe ſentit in ſtatuto vt ſi caueatur ſtatuto q debitor poſſit capi perſonaliter:tunc enim tenet q eius heres poterit capi:quia poteſt compelli ad obſeruantiã ꝯctus ſicut defunctus:& hoc poſuit in.d.l.poſtulante.& de materia dicēdũ plenius vt no.in locis
4 prealleg. ¶ †Secũdo no.q cõpromiſſum trãſit in heredē:ſi
d hoc dictũ fuerit in cõpromiſſo [d].& dicit Hoſtiē.q natura cõpromiſſi tenet medium inter naturã ſocietatis et iudicij:nã ſocietas nũquã trãſit in heredē etiã ſi fuit dictũ q trãſiret:ſ3 heres teneatur ad reddendam rõnē & ad alia acceſſoria ad ſocitatē:vt in.l.nemo põt.et in.l.cũ duob⁹.alias ſi fratres.in.§. idē rñdi.ff.pro ſoc.& ibi no.vera ratio huius dicti.et vide qđ dixi poſt gl.in.c.inter dilectos.in fi.de fi.inſtr.Iudiciũ antē trãſit in heredē:ſ3 nõ ſit dictũ q trãſiret.vt pt3 in.c.pſentata j.de teſt.& i.l.oratiõe.ff.de fer.& in.l.vnica.C.ne ex deli.defun. cõpromiſſum vero nõ trãſit in heredē niſi ſit dictũ.& pro hoc quia cõpromiſſum eſt ſtricti iuris:vt dicit in gl.Et credo q poteſt aſſignari alia ratio magis ſpecialis:q2 iura non aſſignant in hoc rõnem.nam iſte eſt tex.& in.l.diē proferre.§.j.et in.l.ſed interpellatur.§.ſi.ff.e.t.ſimpliciter dicitur q compromiſſum

Sebaſti.Sapia.
a ¶ Corã iudice. vid no.i.l.ſi.C.de teſ.vbi tradit an acta facta coram arbitro faciãt fidem corã iudice. & de ꝯfeſſione tãgũt moder.in.c. at ſi clerici.i pnc. j.de indi.& Ang. in.§.oĩm.col.ij. inſtitu.de actio. Alexã.in conſil. xiij.in.j.vol.

Zacharias.
b ¶ Morte alterius cõpromittē tiũ.Dic hoc eſſe verũ in arbitro: ſecus in arbitratore.vt dicam.j. nu.8.

Sebaſti.Sapia.
c ¶ Pone qđ aliquis.Vide Bal. l.per diuerſas.in x.qđ.C.manda. Pau.de caſtr.et Alexan.late in.l. poſtulãte.in fin. prin.ff.ad treb.

Zacharias.
d ¶ Niſi fuerit dictum in compromiſſo.no.Bar.et doc.in.l.diē proferre.§.j.ff.eo.tit. Pau.de ca.cõſi. xxix.i prin.& Lãfran.in tract.ſuo de arbi.in.vj.parte.col.ij.

❀ Sebaſti. Sapia.
a ℭ Expirat compromiſſum. vide Bar. in. l. naturaliter. §. nihil cōe. colū. antepe. vbi Iaſ. colū. pe. ff. de acq. poſ. ⁊ Ange. are. in. §. oīm. col. ij. inſtit. de actio. Alex. in cōſi. xiij. in. j. volu.
b ℭ Corā iudice. Adde Alex. cōſi. xiij. lib. i.
c ℭ Iudicialis. adde Alex. in conſi. xiiij. ij. lib.
d ℭ Arbitratore. Adde Paul. de ca. cōſi. xxxj. Ioā. de ana. conſil. xix. Zacharias.
ℭ Adde eundē Pau. de ca. cōſil. xxviij. ⁊ſeq. ꝑ quo iſte, cōſi. xxxj. corrupte, librariorū, vt credo, incuria. alle. idē not. Spe. eo. tit. §. finit. ver. ſed nūquid arbitratu. Lāfran. in tract. ſuo de arbi. parte. vj. colū. ij. Bar. ⁊ Alex. in. l. ſi quis arbitratu. col. x. ⁊ ibi Ro. ff. de ver. ob. ⁊ ratio diuerſitatis quā dat Bal. in. l. diē ꝓferre. §. j. ff. eo. ti. eſt q꞉ factū in arbitratorē dicitur trāſactio ⁊ ſic eſt contractus: ergo tūc nō eſt pſonale ſicut compromiſſum in arbitrum. vnū tñ non omitto, ꝙ ſi nō apparet an cōpromiſſum ſit in arbitrū vel in arbitratorem qđ in dubio pſumit̄ eſſe compromiſſum in aliquē vt in arbitrū. ita no. ſing. Lud. Ro. ſin. ccccc xj. incip. partes cōpromittentes. alleg. tex. ſingu. in. c. veniens. de iureiu. Anto. Franciſ.
ℭ Circa hoc ꝙ hic dr̄ de compromiſſo facto in aliquem ſimpliciter quomodo intelligatur factum an vt in arbitrū, an vt in arbitratorē. Dicas ꝙ in dubio intelligit̄ factum vt in arbitrum ſm̄ Io. an. poſt Hoſtiē. in. c. veniēs. hic alleg.

miſſum non tranſit in heredem: ſed nō aſſignant
aliquā rationē: vnde puto ꝙ iſta potuit eſſe ratio,
nam arbitri cōmuniter eliguntur amici vnde cō-
promittentes receſſerunt a iudice ordinario pro-
pter cōfidētiā ſpecialē quā habebant in arbitris
in quos compromiſerunt: que ratio nō vendicat
ſibi locū in herede: nam heres quandoq꞉ non eſt
ita amicus vel notus arbitro ſicut erat defunct⁹:
vnde cū arbitri fuerant aſſumpti ſub ſpecie ami-
citie ⁊ confidentie perſonalis nō debet cōpromiſ-
ſum tranſire ad heredē: q꞉ iſta cōfidentia eſt quid
perſonale inherens perſone defuncti: merito nō
debet tranſire ad heredē per predicta. arg. opti.
in. l. non diſtinguemus. §. queſitum. ff. eo. vbi dici-
tur ꝙ arbitri nō poſſunt alijs vices ſuas delega-
re niſi partes conſenſerint: q꞉ partes habuerunt
confidentiam de eis ⁊ non de alijs. ⁊ ſi diceremus
contrariū ſequeretur ꝙ quis poſſet habere quan
doq꞉ arbitrum ſibi ſuſpectum cuius ſuſpicionem
forte probare non poſſet: vt in. d. §. queſitū. Item
ſi a perſona arbitri nō receditur: ita ꝙ cōpromiſ-
ſum eſt omnino perſonale quo ad arbitros: vt in
l. ſi quis arbitratu. ff. de ver. obli. ⁊ in. d. §. queſitū.
⁊ in. c. vno delegatorum. ꝰ. de offi. deleg. ita debet
eſſe compromiſſum perſonale quo ad ipſos com-
promittentes. vide aliud bonum ſimile in execu-
toribus teſtamentorū: nam aliud officium vni in-
iunctū nō trāſit in ſuū heredē: q꞉ hoc officiū ſolet
iniungi pretextu amicitie ⁊ cōfidētie maxime que
nō ita de facili cōtingit in perſonā heredis, vt di-
xit gl. ⁊ bene in. c. ſi. de teſta. lib. vj. ſed iudiciū tran
ſit in heredē: q꞉ iudex ordinarius aditur ex neceſ-
ſitate ⁊ preſumitur ꝙ incedat per ſemitā iuſtitie
quo ad omnes. vnde nō aditur pretextu amicitie
merito compromiſſum differt hoc caſu a iudicio.
vnde licet arbitria ſint redacta ad inſtar iudicio
rum: vt in. l. j. ff. de arbi. iſtud eſt verum regulari-
ter: ſed fallit vbi poteſt interea notari diuerſitas:
⁊ multas differentias inter arbitrium ⁊ iudiciū.
5 dixi poſt gl. in. c. cum dilectus. ꝰ. eo. ℭ † In glo.
ibi per mortem alterius compromittētis: intelli-
ge hoc ⁊ tex. de compromiſſo antequā ſit lata ſen-
tentia vel laudum: nam ſi ſentētia vel laudū eſſet
latum ante mortem: licet non ſit mandatum exe-
cutioni nihilominus tranſit in heredē. vt in. l. quā
uis. ⁊ in. l. diem proferre. §. j. ff. e. dixi in. c. ex parte.
ꝰ. eo. nam ex quo fuit lata ſententia ante mortem
ceſſat ratio quam premiſi quare compromiſſum
non tranſit in heredem: ſed ſi ſententia nondū eſt
lata vel laudū vel arbitriū: tunc expirat per mor-
tem alterius cōpromittentiū etiā ſi ante mortem
fuiſſet in cauſa concluſum ⁊ dies eſſet prefixus ad
ſententiam ferendā. vt ſingu. probatur. ꝰ. eo. c. ex
6 parte. vbi dixi. ℭ † Sed circa hoc quero nūquid
expirent acta geſta corā arbitro per mortē par-
tis ſicut expirat compromiſſum. Pet. ⁊ Abb. di-
cunt qđ non, per. c. preſentata. j. de teſti. ⁊ l. penul.
a C. de arbi. vnde expirat cōpromiſſum[a] ſcilicet vt
in eo nō procedatur cōtra heredes per arbitros:
ſed acta geſta coram arbitris nō expirant: ſed fa
ciunt fidem coram iudice. ⁊ idem tenet Spec. eo.
titu. §. differt. poſt princi. ⁊ hoc teneas non ſolum
quando expirat cōpromiſſum per mortem: ſed ⁊
qualitercūq꞉ cōpromiſſum finiatur: ſemper enim
acta cauſe non dico litis perſeuerant in ſua vali-
b ditate: ita ꝙ faciant fidē corā iudice[b]: vt probatur
in. d. l. penulti. ⁊ hoc firmant doc. maxime Bald. ⁊
acta cauſe dicuntur atteſtationes teſtium: conceſ
ſiones partiū ⁊ ſimilia que habent inſtruere cau-
ſam: ⁊ reſpectu atteſtationum diſtingue prout ha
betur in. d. c. preſentata. ⁊ in. l. fin. C. de teſti. acta li
tis dicuntur que non concernunt inſtructionem
cauſe: ſed ordinant iudicium vt citatio, litis cōte-
ſtatio, ſatiſdatio, ⁊ ſimilia. iſta enim pereunt expi-
rante compromiſſo ſicut quādo perit inſtantia iu
dicij. de quo vide quod plene dixi poſt Innoc. in
c. cauſam que. de teſti. Item dicas qđ licet pereat
compromiſſum tamē effectus iam productus de
preterito non extinguitur. vnde ſi fuerit corā ar-
bitris interrupta preſcriptio per conteſtationē
litis vel alio modo legitimo non expirat ille effe
ctus: licet extinguatur compromiſſum. vt in. d. l.
penulti. ⁊ ibi hoc firmat Baldus. dixi in. d. c. cau-
7 ſam que. ℭ † An autem cōfeſſio facta coram ar-
c bitro habeat vim cōfeſſionis iudicialis[c] vt efficia
tur cōfeſſus infamis ex caſu quo cōfeſſio infama-
ret corā iudice. dic qđ nō, ſiue cōpromiſſum expi-
ret ſiue duret ratio: quia cōfeſſio infamat eo caſu
quo cōfeſſus pro damnato habetur cum ſit talis
cauſa in qua cōdēnatus efficitur infamis: vt dixi
in. c. at ſi clerici. de iudi. not. Bar. in. l. ictus fuſtiū.
ff. de his qui not. infa. vnde ſicut vera ſentētia ar-
bitri nō infamaret: vt in. l. quid ergo. in. §. ex com-
promiſſo. ff. de his qui not. infa. ita nec cōfeſſio fa-
cta coram arbitro qđ etiam firmauit Bal. in. d. l.
8 penulti. ℭ † Ulterius quero an diſpoſitio huius
d c. habeat locū in arbitratore[d] ⁊ amicabili compo
ſitore: vt ſic expiret tale compromiſſum per mor-
tem alterius compromittentium. Specu. forma-
uit hanc queſtionē eo. tit. in. §. finitur. verſi. ſed nū-
quid arbitratus. ⁊ ibi concludit qđ non q꞉ ſi com
promittitur vt in arbitratorem iſtud non eſt ve-
rum compromiſſum ſed eſt quedā tranſactio ſiue
compoſitio: vt not. in. c. quintauallis. de iureiurā.
⁊ in aut̄. ſi vero contigerit. C. de iudi. Compoſitio
autem ſiue pactum tranſit in heredē: vt in. l. ſi pa-
ctum. ff. de probatio. ⁊ cum hoc dicto Specul. ad
quod etiam ſe remiſit Io. an. tranſit hic do. Ant.
Sed aduerte: q꞉ nō puto hoc dictum verum per
rationem quā. ꝰ. dixi: vnde puto qđ fortius debet
hoc caſu expirare compromiſſum quam quando
fuit compromiſſum tanq꞉ in arbitros: q꞉ arbitra
tores eliguntur magis pretextu amicitie ⁊ cōfidē
tie quam arbitri, ⁊ habent maiorem poteſtatē ar
bitratores quā arbitri: q꞉ arbitratores poſſunt
dare de iure vnius partis alteri, moderate tamē
pro bono cōcordie, vt no. in. c. niſi. de preb. ⁊ no. in
l. ſi de meis. §. recepiſſe. ff. de arbi. ergo debet expi
rare illud compromiſſum ſicut in alio caſu. Pre-
terea mirandum eſt de dicto Spe. nā iſtud. c. ſolū.
facit mentionem de cōpromiſſo, nec iure ꝓbatur
ꝙ nō appellet̄ compromiſſum iſtud quod ſit tan-
quā in arbitratores. Preterea ⁊ tertio arbitrato
res dicuntur arbitri: vnde non differunt niſi in ca
ſibus in iure expſſis: vt. l. ſocietatē. in. §. arbitrorū.
⁊ quod ibi no. ff. pro ſoc. Nec ob. motiuum Spe. ꝙ
iſtud ſit quedā trāſactio: quia fateor ſi effect⁹ fuiſ
ſet ſecut⁹ ante mortē alterius, ſed ex quo ante de-
ciſionē ſeu ꝓnuntiationē altera pars cōpromittē
tiū deceſſit, non pōt dici ꝙ trāſactio ſit perfecta.
9 ℭ † Item quero pone in compromiſſo fuit facta
mentio de herede, nunquid tranſeat in vnum he-
redem tantum, vel in heredis heredē, ⁊ ſic in infi- e
nitum. Spe. in. d. §. poſt prin. concludit ꝙ tranſit
in omnes heredes in infinitū: q꞉ appellatione he
redis veniunt omnes. nam heredis heres teſtato
ris eſt heres: ideo regulariter appellatione here
e dis[e] veniūt omnes in infinitū. vt. l. in annalibus.
C. de leg. ⁊ in. l. ſi. C. de her. inſt. non obſt. l. antiqui
tas. C. de vſufr. vbi ſolum venit vnus heres: quia
illud eſt ſpeciale qñ vni vt ſuo heredi relinquitur
vſuſfructus alicuius rei, alteri vero relinquitur
proprietas. nam tunc ne fruſtra proprietas ſit ſi-
10 ne vſufructu reſtringit̄ ibi nomē heredis. ℭ † Ul
timo q̄ro de quotidiana queſtione, nūquid poſt
mortem p̄lati compromittentis ſuper iuribus ec
cleſie expiret compromiſſum. Spe. in. d. §. finitur.
verſi. quid ſi prelatus. format queſtionem ⁊ videt̄
aliquātulum vacillare. nā ꝙ expiret facit: q꞉ ſicut
expirat pro alia parte, ita dz expirare pro parte
prelati vt equalitas ſeruetur inter vtraq꞉ partē.
ar. l. ſed interpellatur. §. ſi. alleg. in gloſſ. Item pre
latus non potuit compromittere in perpetuum
preiudiciū eccleſie ſue: vt in. c. peruenit. ⁊. c. cū tem
pore. ꝰ. eo. tandem videtur ſentire Specu. ꝙ ſi eſt
cōpromiſſum factū pro vtilitate eccleſie ſucceſſor
habebit illud ratum alias non. ar. in. c. ij. de p̄ca. ⁊
Collec. ſentit hic ſingulariter partē affirmatiuā
ꝙ expirat compromiſſum per mortem p̄lati, ſed
hoc dictum non tenerē ſic indiſtincte: q꞉ compro

⁊ habet̄ ꝑ Spec. in ti. de arbi. in. c. fin. in ver. quid ſi ſimplr̄. qđ intellige verū niſi quādo forſan ex forma ſtatuti nō poſſit fieri cōpromiſſum niſi vt in arbitratorē. de quo vide Io. de imo. in. l. j. in. §. et poſt operis. ff. de noui ope. nū. ⁊ in. c. j. de lit. conte. ⁊ ꝑ Ale. in. l. ſocitatem. in §. arbitrorum. in iij. col. ff. pro ſoc. ⁊ in. l. ius publicū. ff. de pact. vbi fit concluſio qđ cū ꝓceſſerit vt arbiter vel vt arbitrator cognoſcit̄ ex modo procedendi ⁊ ſententiandi.

❀ Sebaſti. Sapia.
e ℭ Appellatiōe heredis. An appellatione hr̄dis veniant oēs. vide Fel. i. c. q꞉. U. col. ſi. j. de iud. Alex. conſi. lvi. in. j. vol. ⁊ in conſi. xxix. in princ. eo. vol. late declarat Ia. in. l. qui liberis. §. hec v̇ba. vbi etiā alij. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ in. d. l. in annalibus.

a ¶ Diuerſitas. Adde Pet.de ancha.cõſi.j. Roma.ſingu.ſuis.fo.iiij. Zacharias. ¶ Adde quod eſt ſingu.nu.cxl.quod incip.quod dices. vbi dicit inequalitatem pene non vitiare ſtipulationẽ:ſed reducitur ad equalitatem pene minoris.allegat Specula.per iſtũ allega.in.§. finali.verſiculo.hoc quoq; pretermit.
Anto.Franciſ.

miſſum ſit nomine eccleſie:⁊ eccleſia nõ moritur: vt in.c.liberti.xij.q̃ſtio.ij.⁊ in.c.ſi gratioſe.de reſcript.lib.vj.vnde diſtinguerem ſic:ꝙ aut cõpromiſſum fuit factum interueniẽte ſolennitate debita:vel fuit factum ſimpliciter ſuper his ſuper quibus prelatus ſolus habebat poteſtatem compromittendi:et tunc non expirat per mortẽ prelati:quia prelatus eſt nudus miniſter:et eccleſia dicitur compromiſiſſe miniſterio prelati.fatẽdũ tamen eſt ꝙ ſi eccleſia fuit leſa poteſt petere reſtitutionem in integrum:vt in.c.j.de in integrũ reſtitu.ſed ſi prelatus compromiſit ſuper iuribus que nõ poterat in perpetuum obligare, vel obligauit eccleſiam circa ſolennitatem debitã:tunc fateor quod ſicut tranſactio nõ haberet effectum poſt mortem prelati:vt in.c.veniens.et quod ibi notat.de tranſact.ita ⁊ compromiſſum debet expirare per mortẽ prelati. ¶ Ultimo ſi vis videre multos alios caſus in q̇bus expirat compromiſſum:vide in Specula.in dicto.§.finitur.et an inter compromittentes poſſit eſſe aliqua diuerſitas [a] in obligatione vt magis obliget vna pars ad obſeruãtiã compromiſſi q̃ altera.vide Specula.eodem titu.§.fin.verſicu.hoc quoq; pretermittendum non eſt.cum tribus ſequentibus. Et vt mortem euitemus perpetuã poſt mortẽ temporalem:concedat nobis qui viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculorum vitã eternam. Amen.

¶ In iſto paſſu an ieq̃litas pene vitiet ſtipulationem. Dicas ꝙ ſi ſtipulatio habet requiſita pro forma ſtipl'atiõis ex inequalitate pene non vitiat̃ ſtipulatio:imo ſi ẽt peccaret ĩ formato ꝙ non valeret vt ſtipulatio, valeret vt pactũ niſi aliter appareret d̃ mẽte partium qd̃ omnino voluiſſent facere ſtipulationem ⁊ non pactũ:vt eſt glo.in.l.iuriſgentiũ.§.ſed cũ nulla.⁊ ibi p Alexã. ff.de pact.⁊ p eũ in.l.j.§.j.et in.§.ſi quis ita.in prin.ff.de verb.oblig.imo dici ſolet ꝙ ſtipulatio inualida valet in vim nudi pacti ſi nõ p̃cedit debitũ:ſed precedente debito valet in vim cõſtituti:vt pulchre declarat Bal.in.rub. C.de conſti.pecu.in vlti.colũ.imo ſtipulatio vna valida interpoſita in cõtractu validat etiam alias ſtipulationes inualidas:vt in.l.vnica.et ibi per Bal.in prin.C.de rei vxo.actio.⁊ adde ꝙ ſtipulatio penalis eſt nulla ſi principalis ſtipulatio ſit nulla ratione incertitudinis.l.ita ſtipulatus.et ibi per Bart.in.xij. opp.et p Alexã. poſt alios.ff.de verb.obl.et an et quando ſtipulatio penalis nouet obligationẽ p̃cedẽtẽ:habet̃ i l.p̃dia.⁊ ibi p bar to.in.iij.col.ff.de actio.emp.⁊ in.l. ſi quis a ſocio.in prin.ff.p ſocio.⁊ in.l.duo ſocietatem.in.j.q̃ſtio.ff. eodẽ.⁊ per Bal. ⁊ alios in.l.ſi pacto quo penã.C. de pactis.

¶ Finis ſecunde partis Commentariorum Nicolai Siculi, Abbatis Monaceñ. Archiepiſcopi Panormitani:in primum Decretalium. Ex fida caſtigatione domini Alexãdri Loſei Uiuiliani Iuriſconſul.clariſſimi.

¶ Index quaternionum.

aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm nn oo pp
qq rr ſs tt vv xx yy zz.
Quorum yy et zz terniones ſunt: Reliqui quaterniones.

¶ FINIS.

28.10.63 Lip

[P]assio quoque illius si
queritur: manifestissime con
stat quod ipse sponte tulit pas
sionem: et crucem suam ferendo
christum fuit sequutus. Quis
enim ignorat diuersa eius sup
plicia. cottidie spiritualiter in
acie stare. contra diabolice fraudi
resistere: qui uno momento

iesu per [illegible] apostoli
fecit conscientie diuine. Iste
re numerum elegit de grege dis
cipulorum: qui petrum et andream.
iacobum et iohannem. elegit et alter
tore [illegible]. plane [illegible]
bus angelicas sociatus: iam
in [illegible] sociatus: ut apostoli
cas sedes cum mereatur alterum

suos co[illegible]
ut etiam [illegible]
pert. Flebat enim [illegible]
quotienscumque [illegible]
[illegible]
sacerdotis: non quia [illegible]
quia se peccatorem [illegible]
difficile esset inuenire
qui summo sacerdoti

P. I
603
18
67
4085·1963